

Over dit boek

Dit is een digitale kopie van een boek dat al generaties lang op bibliotheekplanken heeft gestaan, maar nu zorgvuldig is gescand door Google. Dat doen we omdat we alle boeken ter wereld online beschikbaar willen maken.

Dit boek is zo oud dat het auteursrecht erop is verlopen, zodat het boek nu deel uitmaakt van het publieke domein. Een boek dat tot het publieke domein behoort, is een boek dat nooit onder het auteursrecht is gevallen, of waarvan de wettelijke auteursrechttermijn is verlopen. Het kan per land verschillen of een boek tot het publieke domein behoort. Boeken in het publieke domein zijn een stem uit het verleden. Ze vormen een bron van geschiedenis, cultuur en kennis die anders moeilijk te verkrijgen zou zijn.

Aantekeningen, opmerkingen en andere kanttekeningen die in het origineel stonden, worden weergegeven in dit bestand, als herinnering aan de lange reis die het boek heeft gemaakt van uitgever naar bibliotheek, en uiteindelijk naar u.

Richtlijnen voor gebruik

Google werkt samen met bibliotheken om materiaal uit het publieke domein te digitaliseren, zodat het voor iedereen beschikbaar wordt. Boeken uit het publieke domein behoren toe aan het publiek; wij bewaren ze alleen. Dit is echter een kostbaar proces. Om deze dienst te kunnen blijven leveren, hebben we maatregelen genomen om misbruik door commerciële partijen te voorkomen, zoals het plaatsen van technische beperkingen op automatisch zoeken.

Verder vragen we u het volgende:

- + *Gebruik de bestanden alleen voor niet-commerciële doeleinden* We hebben Zoeken naar boeken met Google ontworpen voor gebruik door individuen. We vragen u deze bestanden alleen te gebruiken voor persoonlijke en niet-commerciële doeleinden.
- + *Voer geen geautomatiseerde zoekopdrachten uit* Stuur geen geautomatiseerde zoekopdrachten naar het systeem van Google. Als u onderzoek doet naar computervertalingen, optische tekenherkenning of andere wetenschapsgebieden waarbij u toegang nodig heeft tot grote hoeveelheden tekst, kunt u contact met ons opnemen. We raden u aan hiervoor materiaal uit het publieke domein te gebruiken, en kunnen u misschien hiermee van dienst zijn.
- + *Laat de eigendomsverklaring staan* Het “watermerk” van Google dat u onder aan elk bestand ziet, dient om mensen informatie over het project te geven, en ze te helpen extra materiaal te vinden met Zoeken naar boeken met Google. Verwijder dit watermerk niet.
- + *Houd u aan de wet* Wat u ook doet, houd er rekening mee dat u er zelf verantwoordelijk voor bent dat alles wat u doet legaal is. U kunt er niet van uitgaan dat wanneer een werk beschikbaar lijkt te zijn voor het publieke domein in de Verenigde Staten, het ook publiek domein is voor gebruikers in andere landen. Of er nog auteursrecht op een boek rust, verschilt per land. We kunnen u niet vertellen wat u in uw geval met een bepaald boek mag doen. Neem niet zomaar aan dat u een boek overal ter wereld op allerlei manieren kunt gebruiken, wanneer het eenmaal in Zoeken naar boeken met Google staat. De wettelijke aansprakelijkheid voor auteursrechten is behoorlijk streng.

Informatie over Zoeken naar boeken met Google

Het doel van Google is om alle informatie wereldwijd toegankelijk en bruikbaar te maken. Zoeken naar boeken met Google helpt lezers boeken uit allerlei landen te ontdekken, en helpt auteurs en uitgevers om een nieuw leespubliek te bereiken. U kunt de volledige tekst van dit boek doorzoeken op het web via <http://books.google.com>

1055
D. 32

01 1827 6476 UB AMSTERDAM

12.50

ALGEMEEN
HOLLANDSCH-MALEISCH
WOORDENBOEK.

Dr. ROORDA VAN EYSINGA'S

ALGEMEEN

HOLLANDSCH-MALEISCH

WOORDENBOEK.

HERZIEN EN VERMEERDERD

DOOR

Mr. G. J. GRASHUIS,

Lector bij de Faculteit der Letteren en Wijsbegeerte aan de Rijks-Universiteit en

Leeraar aan de Gemeente-Instelling van Onderwijs in de Indische

Taal-, Land- en Volkenkunde te Leiden.

LEIDEN,
GUALTH. KOLFF.

There are a hundred faults in this thing, and a hundred things might be said to prove them beauties: but it is needless.

OLIVER GOLDSMITH.

Gedrukt bij P. W. M. Trap, Leiden.

V O O R R E D E.

Opmerkelijk en, naar het mij voorkomt, treurig is het verschijnsel, dat bijna allen, die zich in de laatste jaren hebben bezig gehouden met de studie van de Indonesische talen, elkander met woede of bitterheid hebben bestreden. In het klein heb ik zelf ook eenige ondervinding opgedaan van de wijze, waarop die strijd der Indische taalmannen doorgaans wordt gevoerd, en ik heb mij daarom voorgenomen aan doelloos twistgeschrijf geen tijd en kracht te verspillen. Den lezer dezer Voorrede en den gebruiker van het door mij herziene Hollandsch-Maleische Woordenboek deel ik met een enkel woord mede, dat ik mij van mijne gewone bezigheden niet zal laten aftrekken om iemand, wien ook, te beantwoorden, die mij over dit werk zal willen lastig vallen. Zoo de man, van wien ik gaarne getuig, dat hij veel meer dan anderen kennis en begrip heeft van het Maleisch, naar zijne gewoonte tegen mij zal willen razen en tieren, het is mij om het even en ik zal zwijgen. Zoo een ander lust mogt gevoelen om mij eens teregt te zetten of teregt te wijzen, ik zal geduldig zwijgen en voordeel trekken van elke verbetering, die men mij opgeeft en die ik nog niet aanbragt. — Hetgeen de schrijver van „the Vicar of Wakefield” in de Voorrede van dat boekje zegt, neem ik als motto, en daarbij wensch ik te blijven.

Wat de bewerking van deze uitgave betreft, zij is, zoo als op den titel wordt vermeld, eene herziening en eene vermeerdering. De laatste is uit den aard der zaak beperkt, want hoe rijk de Maleische taal ook moge zijn, het volk, dat haar spreekt, heeft nog te weinig den invloed der Westersche beschaving ondervonden, dan dat men regt

zou hebben om een Hollandsch-Maleisch Woordenboek eenigzins te vergelijken met een Hollandsch-Fransch of een Hollandsch-Engelsch Woordenboek.

De herziening heeft plaats gehad met het oog op de behoefte der gebruikers, zoo wel in Nederland als in Indië. Soms is het een en ander geschrapt, dat den bewerker overbodig toescheen, maar over het geheel is het de oorspronkelijke ROORDA VAN EYSINGA, herzien en verbeterd overeenkomstig de eischen, die met billijkheid mogen worden gesteld aan een practisch Handwoordenboek. — Met een practisch doel is het ook dat ik, in plaats van des Schrijvers Inleiding, de Taalkundige Opmerkingen over de Maleische Woordafleiding aan het werk heb doen voorafgaan.

Leiden, 3 December 1877.

G. J. GRASHUIS.

TAALKUNDIGE OPMERKINGEN

OVER DE

MALEISCHE WOORDAFLEIDING.

§ 1. De grondwoorden in de Maleische taal zijn in den regel tweelettergrepig, zoo als: bapa, vader; langit, hemel; bintang, ster; boenting; zwanger; berat, zwaar; moeda, jong; ikat, binden; toetoe, sluiten. De klemtoon ligt op de voorlaatste lettergreep, behalve in woorden met stomme *e* in die lettergreep; deze hebben den klemtoon natuurlijk op de laatste lettergreep. Éénlettergrepige woorden zijn er slechts in klein aantal, zoo als: ka, naar; di, in, op, te; héj, o! Soms wordt een éénlettergrepig woord meestal tweelettergrepig gebruikt, nadat het is verlengd met den voorgevoegden aanhefklank *e* of *he*, b. v. b.: emas, goud, van en naast mas; heléj, zelfstandig telwoord bij platte en dunne, of ook bij ligte voorwerpen, van en naast léj. — Vreemde woorden duiden dikwijls door veellettergrepigheid hunne herkomst aan, zoo als: pertjaja, gelooven, vertrouwen, uit het Sanskrit; perkasa, dapper, uit dezelfde taal; ichtijár, vrije wil, en achirat, het toekomstige leven, uit het Arabisch; soedagar, handelaar, en palita, nachtlamp, nachtlucht, uit het Perzisch; talédor, slecht van gedrag, en bandéra, vlag, vaandel, uit het Portugeesch.

§ 2. Alleen door afleiding ontstaan bijna alle drie- of vierlettergrepige woorden, en gewoonlijk worden zij van stammen gevormd door een voorvoegsel, door een achtervoegsel, of door een voor- en een achtervoegsel. Van den stam soeroeh, bevelen of zenden, wordt af-

geleid: pesoeroeh, gezant, boodschapper; soeroehan, gezondene, zendeling; penjoeroeh, last; menjoeroeh, iets bevelen, iets gelasten, of: iemand zenden; menjoeroehkan, iets gelasten, iets opdragen en bevelen, of: iemand uitzenden. Invoegsels zijn in het Maleisch zeldzaam. Uit toendjoeq, aanwijzen, ontstaat teloendjoeq, de wijsvinger; en uit getar, trillen, beven, ontstaan geletar en gemetar, die beide hetzelfde als de stam beteekenen.

§ 3. Een klein aantal stamwoorden zijn bij tweetallen, soms bij drietallen met elkander verwant, terwijl zij slechts verschillen door den klinker van de slotlettergreep, of door de klinkers van de beide lettergrepen, en zich tevens onderscheiden door verwante beteekenis. Voorbeelden zijn: angkat, opheffen, optillen, en angkoet, opnemen en wegdragen; basah, nat, en basoeh, nat maken, afwasschen; goeling, rollen, voortrollen, en goeloeng, oprollen; tambah, toenemen, en toemboeh, wassen, groeijen; batoe, steen, en bata, baksteen. Soms zijn dergelijke woorden alleen onderscheiden door begin- of slotmedeklinkers, zoo als: hangat, heet, en sangat, in hooge mate; oelat, worm, rups, en oelar, slang; tangan, hand, benedenarm met de hand, en langan, arm, mouw.

§ 4. De afgeleide woorden worden gevormd door een voorvoegsel, zoo als: ka, ter, pe, per, pen, ber, men; door het achtervoegsel: an; door een voor- en een achtervoegsel, zoo als: ka en an; pe en an; per en an; pen en an; ber en an; men en i; men en kan; ber en i; ber en kan. Afzonderlijk moet nog worden melding gemaakt van het voorvoegsel sa, dat op zich zelf, en ook met het achtervoegsel nja, afgeleide woorden doet ontstaan. Alle andere toevoegsels, voor of achter een woord, namelijk: koe, kaw, moe, di en nja, zijn geene afleidingslettergrepen, maar niets anders dan aangehechte voornaamwoorden, en wel persoonlijke, zoo zij voorvoegsels, en bezittelijke, zoo zij achtervoegsels zijn. — De woordjes lah, tah en kah, benevens poen in enkele gevallen, worden in Maleische geschriften wel aan een woord gehecht, maar zijn eigenlijk geene achtervoegsels.

§ 5. Het voervoegsel ka komt voor in rangtelwoorden; in woorden, die het aanhechtsel an hebben (zie § 10), en in kahendaq, wil, verlangen, begeerte, en kakasih, geliefde, beminde, vriend. Bij

tahoe, weten; dijam, wonen; maloe, schaamte, beschaamd, en takoet, vreezen, bevreesd, wordt ka gevoegd om te dienen als stamvormend voorvoegsel in de afgeleide werkwoorden: mengatahoei, iets weten; mengadijami, bewonen; mengamaloei, ontzag hebben voor iemand; mengaloepai, iets vergeten, en mengatakoeti, bevreesd zijn voor iemand, iemand vreezen, iemand ontzien. Ook in het afgeleide kamoedi, roer, komt ka voor, doch het grondwoord is op zich zelf niet meer in gebruik, en treedt alleen nog op in het zamengestelde woord djoeroe-moedi, Inlandsche stuurman, roer-ganger.

§ 6. Het voorvoegsel ter wordt gehecht aan werkwoorden en aan bijvoegelijke naamwoorden. Vierderlei beteekenis kan men onderscheiden bij de afleidingsvormen met ter, namelijk: 1°. die van een toestand, waarin iemand of iets verkeert buiten eigen toedoen, dus van objectief toestandswoord; 2°. van de mogelijkheid om eene werking te ondergaan; 3°. van een toestand, waarin iemand verkeert, bij sommige stammen, waarvan ook een afgeleide werkwoordsvorm voorkomt, en 4°. van graad of mate, bij sommige stammen met de beteekenis van een werkwoord of ook van een bijwoord, maar meestal bij stammen, die oorspronkelijk bijvoegelijke naamwoorden zijn. Voorbeelden zijn, van de eerste soort, allerlei passieve of objectieve werkwoordsvormen, met ter aanvangende, en verwant, maar tegenovergesteld aan passieve vormen met het voorvoegsel di (zie § 17), zoo als: tertoeetoe, digt, gesloten; terboeka, open, openstaand; tersoerat, geschreven; terkarang, opgesteld; terseboet, vermeld, — en mede enkele toestandswor-den, verwant maar tegenovergesteld aan de vormen met het voorvoegsel ber (zie § 16), b. v. b.: terdiri, staande; terhenti, stilstaand. Tot de tweede soort behooren: terangkat, tilbaar, op te tillen; terbawa, mede te nemen, mede te dragen, en tot de derde: terlihat, ziende, in het oog krijgende; terpandang, aanschouwende, benevens tertawa en tersenjoem, lagchen en glimlagchen, in welke beide woorden het voorvoegsel met den stam als 't ware een nieuwen stam uitmaakt. Bijwoorden met ter, gevormd van werkwoorden zijn: terlaloe, zeer; terlampaw, buitengewoon; van een bijwoord gevormd is: teramat, zeer. Bijvoegelijke naamwoorden met

ter drukken den overtreffenden trap uit, b. v. b.: terbesar, zeer groot; terbagoes, zeer schoon.

§ 7. In weinige woorden slechts treft men het voorvoegsel *pe* aan, dat aan het afgeleide woord eene passieve beteekenis geeft, zoo als: pesoeroeh, gezant, boodschapper; pewarta, bericht; petaroh, inzet, onderpand. Petinggi, opperste, hoofd, heeft echter geene passieve beteekenis; evenmin pelobang, kuil, van lobang, gat, en peloeboer, rijtschuur, terwijl pedoeta, bode, gelijk is aan doeta, eigenlijk een Sanskrit woord. — *Per* komt zelden voor, en behalve in in persalin, wisselkleed, van salin, wisselen, in perbahasa, spreekwijze, van bahasa, taal, in perdaja, bedrog, van daja, list, bedrog, wordt het aangetroffen in het bijvoegelijk naamwoord pelbagéj, verscheiden, veelsoortig, van bagéj, soort, en in pertapa, kluisenaar, dat met bertapa, in eene kluis boete doen, en peladjar, leerling, dat met beladjar, leeren, in verband staat. In de benamingen van breuken wordt het altijd voorafgegaan door een telwoord, b. v. b.: sapertiga, een derde; doewa-pertiga, twee derden; tiga-perlima, drie vijfden. — Het voorvoegsel *pi*, dat in het Javaansch en ook in het Soendaneesch meermalen voorkomt, treft men in het Maleisch éénmaal aan, namelijk in het woord pioetang, credit, het tegenovergestelde van hoetang, schuld, debet, waarmede het steeds wordt verbonden in de zamengestelde uitdrukking: hoetang pioetang, iemands debet en credit.

§ 8. Tegenover het voorvoegsel *pe* met zijne passieve beteekenis staat *pen*, dat aan het afgeleide woord eene actieve beteekenis geeft. Het grondwoord is in den regel een werkwoord, en al naar mate de beginletter daarvan een keelletter, of een lipletter is, wordt dit voorvoegsel *peng*, of *pem*. Voor *m* wordt *pen* afgeknot tot *pe*; met *tj* wordt het soms en met *s* steeds *penj*; achter *pen* valt de *t* weg, achter *peng* de *k* en achter *pem* de *p*, terwijl vóór *r* en *l* *pe* of *peng* optreedt. Voorbeelden zijn: pengadjar, leeraar, onderwijzer, van adjar, leeren; pemoekoel, hamer, van poekoel, slaan; pembajar, betaalmiddel, van bajar, betalen; pemboenoeh, moordenaar, van boenoeh, vermoorden; pemaboq, drinkebroër, van maboq, dronken; penidoer, slaper, slaapkop, van tidoer, slapen;

penjoetjoeq, spit, van tjoetjoeq, steken, rijgen; penjakit, ziekte, kwaal, van sakit, zick; perompaq, zeeroover, van rompaq, zeeroof plegen; peloepa (ook: penloepa), vergeetal, van loepa, vergeten; pengrasa, de smaak (het zintuig), en penglihat, het gezigt (het zintuig). — De verwante voorvoegsels per en pen, komen het meest voor bij woorden, die het aanhechtsel an hebben.

§ 9. Het achtervoegsel an dient in den regel tot vorming van zelfstandige naamwoorden, terwijl het grondwoord een zelfstandig of een bijvoegelijk naamwoord is, of wel een werkwoord. De algemeene betekenis van afleidingen met an is eene passieve, zoo als in: *bajaran*, betaalsom, betaling; *toelisan*, geschreven stuk, schilderwerk; *makanan*, spijs; *manisan*, zoetigheid, confituren; *pakéjan*, gewaad, kleed; *dengaran*, gerucht; *ikatan*, band. Bij een groot aantal wordt het stamwoord herhaald, en dan is de betekenis eene collectieve, b. v. b.: *boewah-boewahan*, fruit, van *boewah* vrucht; *kajoe-kajoean*, geboomte, van *kajoe*, hout, boom. In *anakan*, *pop* en *organ*, groote *pop* beteekent an dat het voorwerp een namaaksel is van een kind (*anaq*) of een mensch (*orang*). — Meestal echter komt dit passieve an voor achter woorden, die tevens één van de voorvoegsels *ka*, *pe*, *per*, *pen*, *ber* hebben. — Enkele malen hebben woorden met an de betekenis van eene handeling, zoo als: *kasihan*, deernis, medelijden, van *kasih*, liefde, stam van het werkwoord *mengasih*, liefhebben; *poengoetan*, het oprapen, van *poengoet*, oprapen; *poedjian*, lof, van *poedji*, loven, prijzen; *reboetan*, roof, wegkaping, van *reboet*, rooven, wegkopen, — of van een toestand, zoo als: *toeroenan*, afdaling, afkomst; *djadian*, wording.

§ 10. Afleidingen met het voorvoegsel *ka* en het aanhechtsel *an* zijn zelfstandige of bijvoegelijke naamwoorden, en worden gevormd van werkwoorden of van bijvoegelijke naamwoorden, terwijl een enkele maal een zelfstandig naamwoord als grondvorm optreedt. Voorbeelden van afgeleide zelfstandige naamwoorden, soms met de betekenis van een toestand of een eigenschap, soms met die van het onzijdige of intransitieve werkwoord, waaruit zij ontstaan, in het afgetrokkenene, dus van onze onbepaalde wijs als onzijdig naamwoord, zijn: *kapoedjian*,

loffelijkheid; kabesaran, grootheid; kakajaän, rijkdom; kabesaran, waarheid, juistheid, — kaädaän, het bestaan; kahidoepan, het leven; katoemboehan, het groeijen. De bijvoegelijke naamwoorden met ka en an hebben veel overeenkomst met de afgeleide werkwoordsvormen, voorzien van het voorvoegsel ter (zie § 6), en beiderlei soort van afleidingen zijn te vergelijken met onze verleden deelwoorden. Zoo beteekent kalihatan, gezien, gezien worden, zichtbaar zijn, zich aan het oog voordoen; kadapatan, gevonden, aangetroffen, gevonden zijn; kadatangan, bezocht door iemand, een bezoek ontvangende van iemand; ook: overvallen door iets, b. v. b. eene ziekte; kahilangan, verlies van iets geleden hebbende, iets kwijt zijn; katjoe-rian, bestolen, bestolen zijn.

§ 11. Bij vergelijking van de woorden, die bij het achtervoegsel an nog het voorvoegsel pen of per hebben aangenomen, blijkt dat afleidingen met pen steeds eene actieve beteekenis hebben, en veelzins overeenkomen met onze afgeleide naamwoorden op ing, die eene werking of handeling aanduiden. Afleidingen met per daarentegen duiden meestal eenen toestand aan, of ook het voorwerp waarmede eene werking wordt verrigt, of, enkele malen, de plaats waar eene werking of de toestand wordt waargenomen, terwijl zij bij uitzondering eene werking beteekenen. Naast de genoemde afleidingen staan de naamwoordsvormen met voorgevoegd pe en aangehecht an, die steeds eene plaats voor iets beteekenen. Pen ondergaat de veranderingen, opgegeven in § 8, en de afleidingen met dit voorvoegsel staan in verband met werkwoorden, die het voorvoegsel men hebben (zie § 15). Per, verbonden met an, wordt, behalve wanneer het grondwoord een zelfstandig naamwoord is, gebezigd bij een stam, waarvan ook een afgeleid toestandswoord met ber bestaat. Tot staving en opheldering van het gezegde, mogen de voorbeelden in de volgende paragraaf dienen.

§ 12. Pengadjaran beteekent: leering, onderwijs, de daad van mengadjar, onderwijzen, terwijl peladjaran de beteekenis heeft van: studie, de daad van beladjar, leeren (apprendre, étudier). Pemboenoehan is: moord, doodslag; pemberian, gift, gave, maar ook: het geven, de daad van geven; pengharapan, het hopen, de hoop als werkzaamheid; penggilingan, het malen, ook: molen;

pengrassaän of perasaän, meening, gevoelen. — Van de zelfstandige naamwoorden *hamba*, dienaar en *çohhbat*, vriend, zijn afgeleid: *perhambaän*, dienstbaarheid, en *perçohhbatan*, vriendschap. Nevens *bertjeréj*, gescheiden zijn, bestaat *pertjeréjan*, scheiding, gescheidenheid, en nevens *berbantah*, twisten, gebruikt men *perbantahan*, twist. *Perhijasan* en *permainan* zijn de dingen waarmede men *berhijas* en *bermain*, versiert en speelt, dus: versiersel en speelgoed. *Pelaboehan* beteekent: ankerplaats (plaats om te berlaboeh, te ankeren), reede. *Perdjoewalan*, van *berdjoewal*, verkoopen, is: verkoop, terwijl *koop* wordt wedergegeven door *pembelian*. De sterrenhemel (sterrenplaats) heet: *pebin-tangan*, en de begraafplaats (gravenplaats) *peqoeboeran*.

§ 13. De stammen, die eigenlijke werkwoordsbeteekenis hebben, dat is, die eene werking of een toestand noemen en aanduiden, zijn oorspronkelijke of eenvoudige werkwoorden, zoo als: *tidoer*, slapen; *toeroen*, dalen; *naik*, rijzen, klimmen; *paloe*, slaan, kloppen, beuken; *makan*, eten. Een klein aantal komen alleen als stammen voor, en van bijna alle Maleische werkwoorden zijn afleidingen in gebruik met het voorvoegsel *ber* of *men* zonder meer, — of tevens met een der achtervoegsels *i*, *kan* of *an*. Over elk dezer voor- en achtervoegsels zal kortelijk gehandeld worden, zoo wel wat betreft de wijze van aanhechting aan de stammen, als de verandering van beteekenis, die het grondwoord door de toevoegsels ondergaat. De stammen kunnen gevoegelijk worden aangeduid met den naam van eenvoudige, dat wil zeggen: niet afgeleide werkwoorden, terwijl de afgeleide werkwoorden met *ber* door de benaming van toestandswwoorden kunnen worden onderscheiden van de actieve werkwoorden, die door voorvoeging van *men*, al of niet gewijzigd, worden gevormd. De actieve werkwoorden zijn òf actief in engeren zin, zoo zij alleen het voorvoegsel hebben aangenomen, òf transitief, wanneer het achtervoegsel *i* aan den stam is gehecht, òf causatief, wanneer zij het achtervoegsel *kan* hebben.

§ 14. Het voorvoegsel *men* wordt onveranderd geplaatst voor stammen, die beginnen met een tandletter: dus: *t* of *d*, en achter *men* valt *t* weg. In andere gevallen ondergaat het wijziging door den invloed

van de beginletter van den stam. Als deze namelijk een smeltletter, dus: *r* of *l*, een neusletter, dus: *n*, *m*, *ng* of *nj*, of wel een halfklinker, dus: *w* of *j* tot beginletter heeft, wordt het voorvoegsel door wegwerping van de *n* afgeknot. Men zou ook kunnen zeggen, dat stammen, die met een van de genoemde letters aanvangen, het voorvoegsel *me* aannemen. — Vangt de stam aan met een klinker of met een keelletter, dus met: *a*, *i*, *oe*, *o*, *é*, *h*, *k* of *g*, zoo wordt men veranderd in *meng*, terwijl de beginletter *k* altijd en de beginletter *h* somtijds achter het voorvoegsel wegsmelt. — Is de aanvangsletter van een stam een lipletter, dus: *p* of *b*, dan gaat men over in *mem*, en *p* valt weg. — Met de sisletter *s* wordt men tot *menj*. Voor de verhemelteletter *dj* wordt men gebezigd, maar uit de verhemelteletter *tj* valt soms de *t* weg, en soms blijft de klank achter men onveranderd. — Voor Arabische woorden wordt men volgens de opgegeven regels al of niet gewijzigd, maar de beginletter *t* valt in die woorden doorgaans niet weg, en de aanvangsklank *tz* kan blijven of als *s* behandeld worden. — De achtervoegsels *i* en *kan* vormen verlengde actieve werkwoorden, waarbij valt op te merken, dat de klemtoon op de voorlaatste lettergreep van den stam blijft rusten, en dat *i* met den slotmedeklinker van den stam eene nieuwe lettergreep vormt.

§ 15. De beteekenis van alle vormen, die het voorvoegsel men hebben aangenomen is in het algemeen die van eene werking, uitgaande van en verrigt door een persoon of door eene als persoon gedachte zaak. De transitieve vormen hebben nog bovendien de beteekenis, dat de werking wordt gedacht als in betrekking staande tot een persoon of eene zaak. De causatieve vormen daarentegen beteekenen nog dat de werking een gevolg heeft bij, aan of in een persoon of eene zaak. Onder deze laatste zijn sommige vormen, die gevoegelijk als factitieve van de overige kunnen worden onderscheiden, zoo als: *mendjatohkan*, doen vallen, van *djatoh*, vallen. Een klein aantal, die met den naam van instrumentale causatieven kunnen worden aangeduid, beteekenen eene werking, verrigt met iets als werktuig, b. v. b.: *menetaqkan*, houwen met iets, van *tetaq*, *menetaq*, houwen, houwende slaan.

§ 16. Afleidingen met het voorvoegsel *ber*, dat voor *r* en veelal

voor *l* afgeknot wordt tot de drukken doorgaans een toestand uit. Soms is de vorm in beteekenis niet te onderscheiden van een actief werkwoord, en er zijn zelfs enkele toestandswwoorden, die een passief hebben. Verlengde vormen van het toestandswoord met het achtervoegsel *i* of *kan*, behooren bijna alle tot de transitieve of causatieve werkwoorden. Enkele malen is de vorm met *ber* en *kan* een instrumentaal toestandswoord, zoo als: *bertatahkan*, ingelegd zijn met iets, van *tatah*, *bertatah*, versierd zijn met snijwerk of met ingelegde steenen. — Toestandswwoorden met het achtervoegsel *an* hebben eene collectieve beteekenis, en wordt het grondwoord bij deze vormen verdubbeld, dan hebben zij de beteekenis van reciproque werkwoorden, b. v. b.: *berpanah-panahan*, op elkander pijlen afschieten. — Nevens deze reciproque werkwoorden heeft het Maleisch ook eene koppeling of zamenstelling van stamwoord en actief werkwoord met dezelfde beteekenis van wederzijdsche werking, zoo als: *poedji-memoedji*, elkander lof toezwaaijen.

§ 17. Alle werkwoorden, behalve de toestandswwoorden, hebben vormen met een pronominaal voorvoegsel en één vorm met een dergelijk voor- en achtervoegsel (zie § 4). Gewoonlijk noemt men die vormen het subjectief passief, maar in het Maleisch is er alle reden voor om die afleidingen te beschouwen als de vervoegingsvormen van het werkwoord in de Aantoonende Wijs, en ze daarom te onderscheiden met den naam van den persoonlijkken Indicatief, die gebezigd wordt als niet de werkende oorzaak, maar het voorwerp der werking het onderwerp der rede is.

Voorbeeld.

Enkelv.

koelihat,	ik zie,
kawlihat,	gij ziet,
dilihat,	men ziet, ook: gezien worden,
dilihatnja,	hij of zij ziet,

Meerv.

kami-lihat,	wij zien,
kamoe-lihat,	gij ziet,
(dilihat olèh marika-itoe,	zij zien).

§ 18. Het voorwerp *sa* wordt als telwoord, in de beteekenis van één, gehecht aan zelfstandige naamwoorden, b. v. b.: *saorang*, één persoon, en in de beteekenis van zoo als aan bijvoegelijke naamwoorden, b. v. b.: *sabesar*, zoo groot als. Veelal wordt achter den stam, die het voorvoegsel *sa*, in dit geval soms *se* luidende, aanneemt, het aanhechtsel *nja* aangetroffen, en dergelijke vormen zijn doorgaans bijwoorden, zooals: *sabenarnja*, inderdaad; *selamanja*, voortdurend. Verdubbeling van het grondwoord heeft somtijds plaats bij deze soort van afleidingen. — Overigens heeft *sa* in enkele gevallen de beteekenis van mede- of deelgenootschap aan hetgeen de stam aanduidt, b. v. b.: *sakampoeng*, wijkgenoot, dorpsgenoot.

ALGEMEEN

HOLLANDSCH-MALEISCH

WOORDENBOEK.

A. vr. de eerste letter, *alif*, *hoeroef jang pertama*.

Hij kent geene *a* voor eene *b*, *dija trada tahoe satoes apa*, L.; — *dija tiada tahoe alif, ba, ta, tza; maka ija orang bodoh sakali*.

Eene zaak van *a* tot *z* verhalen. *tjerita perkara dari moelanja sampéj pengabisannja*, L.; — *mentjeritorakan perkara dari pada permoelaännja datang kapada kasoesdahannja*.

De *A* duidt den naam van God, den hoog verhevenen Heer aan, *kata alif: Allah, Toehan jang maha-moelija*.

De *Alif* wordt door de *Hamzah* en *Fathah* vervangen, *maka alif diganti hamzah das fathah*.

Wie *a* zegt moet ook *b* zeggen, *siapa berani mengantjam, mesti berani melawan djoega*, L.; *barang-siapa berani mengamang, horoelah ija berani melawan djoega*.

Aaf, *naaf*, van een wiel, *lingkar djantra; lingkar roda*, L.

Aafsch, b. n. verkeerd, slinksch, zoo als in *aafsche streken, pedajan*, L.; *tipodaja, perdaja, peradajaan; maclahhat*, Ar.

Aafsche streken aanwenden, *pedajain*, L.; *berdajakan, memakéj maclahhat*.

— omgekeerd, *tebalik*, L.; *terbalik*.

Aafschhands, bijw. *averechts*, verkeerd, links, *salah kerdja; kakoe*.

— plomp, lomp, *pangkoech*.

Aal, m. zekere visch, *ikan mowa*, L.; — *beloet*.

— eene dunne aalsoort, *ikan lampéj*.

Eenen aal de huid afstroopen, *koepas koelit ikan mowa*, L.

Hij is zoo glad als een aal (hij is zeer

bij de hand), *itoe orang tertaloe tjerdiq*.

Eenen aal bij den staart houden, *pégang ekor ikan mowa; pégang beri panas*.
Aalfuik, vr. *boeboe*.

'Aalfuiken zetten, *pasang boeboe*, L.; — *menahan boeboe*.

Aalgeer, m. elger, aalspeer, *serampang*.

Eenen aalgeer werpen, *menjerampang*.

Aalkaar, vr. *koeroengan ikan mowa*.

Aalkorf, m. *boeboe*.

Aalmoes, vr. *derma, darma*, Sk.; *ismola*, Port., Mol.

Verplichte aalmoezen, *zakát*, Ar.; *djajakat*, L.

Aalmoezen in het groot, ook feestmalen uit godsdienstige beginselen, *pedeget*, Ar., ook *pedegeh*.

Aalmoezen vragen, bedelen, *mintaminta*.

Aalmoezen geven, *memberi derma*, — *zakát*.

Als aalmoes geven, *mendermakan*.

Aalmoezenier, m. *pemarentah derma, djoeroe-pedegeh, djoeroe-zakát*.

Aalmoezeniershuis, o. *roemah pijara orang miskin, roemah miskin* L. —; *baléj derma*.

Aalmoezenierskind, o. *anaq roemah miskin*.

Aaloud, zie *Aloud*.

Aalrups, vr. puitaal, *ikan lèlè*, L.

Aalschaar, vr. zie *Aalgeer*.

Aalshuid, vr. *koelit ikan mowa* L.; *koelit beloet*.

Aalsoep, vr. *sop ikan mowa*, L.; *koewah beloet*.

Aalsteker, m. zie *Aalgeer*.

Aalsvel, o. zie *Aalshuid*.

Aaltolletje, o. *gangsing*, L.; *gasing*.

Aalvijver, m. *ampang ikan mowa*, L.; *koelam beloet*.

Aam, o. vat, legger, *lègèr*, L., *tong*, L. Die tien amen moeten in het pakhuis gebracht worden, *itoe sapoeloeh lègèr* (tong) *mesti dibawa masoq di goelang*, L.

Dat eene aam, dat vooraan ligt, moet afgetapt en als het ledig is, op zijde gezet worden, *itoe satoe tong jang didepan mesti disalin dan kaloe soedah kosong* (hempa), *itoe mesti ditaroh disabelah*, L.

Aambeï, vr. (mrv.—en), *poeroe sembilang*, veelal *wasir*, eene verk. van *bawásir*, Ar. meerv. van *básoer*.

Daarentegen verwekt de sterke koffie duizeling, vernagering, slapeloosheid en aambeien en vermindert de zucht tot bijslaap, *tetapi qahwah jang keras membawa kapada poesing dan mengoeroeskan toeboeh dan membawa kapada berdjaga dan mendjadikan wasir dan memoetoeskan sjahwat*.

Aamborstig, b. n. *sesaq dada*, *isag*; *mengi*, L. Jav.

Aamborstigheid, vr. *kasesakan dada*, *isag*; *mengi*, L.

Aamechtig, b. n. *hijgende*, *engah-engah*, *enga-hengèh*; *menggèh-menggèh*, L. —, *uitgeput*, *letih lesoe*.

Aamechtigheid, vr. *peri letih lesoe*.

Aamtocht, vr. zie **Ademtocht**.

Aan, voorz. *sama* L. —; *pada*, *kapada*, *bagi*, *akan*, *ka*.

Aan mij, *sama goewa*, L.; *kapadakoe*, *pada kita*, *bagi hamba*.

Aan hem, *sama dija*, L.; *kapadanja*.

Aan ons, *sama kita-orang*, L.; *kapada kami*, *bagi kami*.

Aan hen, *sama itoe orang*, *kapada* (ook *bagi*) *marika-itoe*.

Alzoo openbaren wij onze kenteekenen aan alle volkeren, *bagitoe kami-njatakan tanda kami bagi segala qawm*.

Eerbied aan dien sjaich bewijzen, *memberi khormat pada sjajeh itoe*.

Echter geeft hij ook aan allen zijnen dienaren verstand en eenen vrijen wil, *tetapi ija-berikan lagi akan segala hamba-nya itoe boedi dan ichtidár*.

Aan de zijde van den vijver, *kapada sabelah koelam*.

En de Sultan beval dien man voor te brengen en vroeg aan hem, *dan Soelthán menjeroeh menghhádlirkan orang itoe, laloe bertanjakan dari padanja*.

Aan de deur staan, *berdiri di pintoe*.

Ik ging van daar en kwam aan de deur van den eersten hemel, *maka hamba laloe dari sana, maka datang kapada pintoe langit jang pertama*.

Tot aan, *sampéj*, *sampéj di*, L.; *datang*, *datang kapada*, *hingga*.

Tot aan de stad, *sampéj di negeri*.

Van het begin tot aan het einde, *dari*

pada moelanja datang kasoeedahannya.

Tot aan de plaats waar de weg zich verdeelt, *hingga sampéj persimpongan djalan*.

Tot aan den dageraad, *hingga sampéj fadjar*.

Aan lij, *scheepst*. *dibawah angin*.

Aan den muur, *di tèmboq*, L.; *kapada dinding*, *kapada pagar batoe*.

Aan mijne zijde, *di sabelah goewa*, L.; *di sisi kita*.

Aan alle oorden, *di mana-mana*, *pada sabarang tempat*.

Hij brengt tien gulden aan goud, *ija membawa sapoeloeh roepijah oewang mas*.

Aan malkander, *bersama-sama*, L.; *saborang akan saorang*.

Duizend gulden aan diamanten, *intan jang sariboe roepijah harganja*.

Hij heeft geene kleëren aan het lijf, *dija tra pakéj kain*, L.; *dija telandjang sadja*, L.; *maka ija tiada berkain*.

En ik ging weder aan boord van mijn schip, *maka hamba poen koemabalilah ka kapal hamba*.

Aan boord, *di kapal*.

Aan stukken, *petjah*, *soedah petjah*, *terpetjah*, *poetoes*, *patah*, zie **Breken**.

Aan de hand leiden, *pimpin tangan*, *hantar*.

Is er nog helpen aan? *apa itoe boldh lagi ditoeloengin?* L.; *adakah penawar bagi itoe?* *boldhkah itoe dipertoeloengi?*

Hij is aan het hengelen, *dija lagi mantjing*, L.; *maka ija lagi mengail*.

Ergens aan zijn, *bekerdja apa-apa*, L.; *berboewat apa-apa*.

De wagen is nog niet aan, *karèta belom datang*, L.; *rata belom datang*.

Het stoomschip van Samarang is aan, *kapal asap soedah sampéj dari Samarang*.

De deur was aan, *maka pintoe toeboeka sedikit sahadjá*.

Aan het eten gaan, *moelain makan*, L.; *memoelai santap*.

Het vuur is aan, *api soedah dipasang*.

Is er dat al aan? *apa itoe soedah disamboeng sama itoe?* L.

Boven aan, *diatas*.

Onder aan, *dibawah*.

Buiten aan, *disabelah loewar*.

Van zijne tiende jaar af aan, *dari pada sapoeloeh tahocn 'oemoernja*.

Wat heb ik daar aan? *apa goenanja itoe sama goewa?* L.; — — — *pada kita?*

Wat schort er aan? *apa koerang?*

Wat gaat het mij aan? *apa goewa ferdoeeli sama itoe?* L.; *apakah kita faldéli pada itoe?*

Daar heb ik niets aan, *itoe trada sakali goenanja sama goewa*, L.; *maka itoe poen tiada sakali-kali berfádat kapada hamba*.

Daaraan kunt gij zien hoe moeielijk het is, *dari pada itoe engkaw boldh lihat berapa soesah itoe adanja*.

Aan mij is geen kled, (ik heb geen kled aan), *tiada bagi hamba pakéjan.*

Het is — mij (het gaat mij aan), *atas kambalah.*

Hij is er slecht aan toe, *dia tjelaka sakali.*

Daar ligt het aan, *itoe dija, itoe djoega sebahnja.*

Hij weet niet waar hij aan toe is, *maka ija soedah bingoen.*

Aanaarden, b. w. met aarde aanhoogen, *aeroeg tanah, L.; menimboen tanah, meninggikan tanah.*

Aanaarding, vr. *pengoeroegan tanah, L.; perimboenan tanah.*

Aanademen, b. w. *tijoeap napas, menapasin, L.; bernafasi.*

Aangeademd worden, *dipernafasi.*

Aanbaffen, zie **Aanbassen**.

Aanbakken, o. w. *kena angoes, L.; hangoes.*

Aanbakking, vr. *hangoesan, penghangoesan.*

Aanbaksel, o. *kerag.*

—, van rijst, *kerag nasi.*

Aanbaren, o. w. aan boord komen, *naik kapal.*

—, alle zeilen bijzetten, *pasang segala lajar; (figuurlijk), pakéj segala daja oepaja.*

Aanbassen, zie **Aanblaffen**.

Aanbeeld, o. *paron, L.; landasan.*

Hij slaat altijd op hetzelfde —, (figuurlijk), *mémang dia bitjara dari itoe perkara, L.; senantijasa berkata ija dari pada perkara itoe djoega.*

Ik zag een aanbeeld van duizend pond, *goewa soedah lihat satoe paron jang sariboe kati beratnja, L.; maka kita poen melihat saboewah landasan jang beratnja sariboe kati.*

Aanbeeldsblok, o. *kaki paron, L.; kaki landasan, kajoe alasan landasan.*

Aanbegin, o. *moela-moela, L.; permolaan, kamoelaan, moela; awal, Ar.*

Aanbeginnen, ongel. o. w. *moelasin, L.; memoelai.*

Aanbehooren, o. w. *poenja, L.; ampoenja.*

Dat behoort aan hem, *itoe dija poenja, L.; maka itoe jang ampoenja dija.*

Die granaatappel behoort toch aan iemand, *dalima itoe ada djoega jang ampoenja dija.*

Aanbelang, o. *perkara besar, hhal besar, Van —, perkara jang terbilang.*

Het is van geen aanbelang, *itoe boekan perkara besar, tiada pentingnja; itoe trada satoe apa, L.*

Aanbelangen, o. w.

Wat mij aanbelangt, *kaloe kita, L.; akan dakoe.*

Wat die zaak aanbelangt, kunt gij gerust zijn, *dari itoe perkara boléh senang djoega, L.; maka akan hhal itoe toewan-kamba boléh tetap djoega.*

Aanbellen, o. w. *tarik lotjeng, L.*

Aanbesteden, b. w. *memborongkan; kasih borong, L.*

Aanbesterven, ongel. o. w. *djatoeh sama (pada) wáritz, djadi poesaka, L.*

Dat is nog niet aanbestorven, *itoe belom djatoeh pada wáritz.*

Die kris (ponjaard) is mij aanbestorven, *itoe keris djadi poesaka kita.*

Aanbeteren, o. w. *djadi lebih baik, (baas).*

Aanbetrouwen, b. w. *toevertrouwen, menarokkan, bertarokkan; titipkan, L.*

Aanbevelen, b. w. *aan de zorg opdragen, menjerahkan.*

En ik beveel den koning alles, wat zich in het paleis bevindt en al de onderdanen aan, *maka hamba-serahkan kapada radja sakalian isi astana dan ra'jat sakalianja.*

—, prijzen, *memoedji*, zie **Prijzen**, en ook **Bevelen**, voor aanbevelen, opdragen.

Aanbeveler, m. *orang jang memoedji.*

Aanbeveling, vr. *poedjian.*

—, loftuiting, *poedji-poedjian.*

Aanbevelingsbrief, m. *soerat poedjian.*

Aanbiddeijk, b. n. *jang patoet disembah, L.; jang haroes disembah, kasembakan.*

God is de aanbiddeijke Heer, *maka Allah Toehan jang haroes disembah.*

Aanbiddeijkheid, vr. *çifat (peri) kasembakan.*

Aanbidden, ongel. b. w. *menjembah, d. i. Goddelijke eer bewijzen; het wordt ook jgens voraten gebezigd.*

—, volgens de Mohammedaansche leerstellingen, *sembahjang.*

Nedervallende —, *sembah soedjoed.*

Aanbiddenswaardig, b. n. en bijw. zie **Aanbiddeijk**.

Aanbidder, m. *orang jang menjembah.*

—, volgens zekere voorschriften, *orang sembahjang, orang berboewat 'ibadat.*

Aanbidding, vr. *sembahjang, poedji, zie Offerande.*

Aanbieden, ongel. b. w. *aangeven, mengoenjoeg, mengoenjoegkan; kasih, L.*

—, aan een meerdere, *mempersembahkan.*

—, overreiken, *menjoelang (Ma.: menjolong).*

—, komen aanbrengen, *mengantat.*

Te koop —, *mengidjabkan, menawarkan.*

— iets te doen, zich bereid verklaren, *bertjakap; sanggoep, L.*

Den beker aanreiken, *menjoelang pijala.*

Eenen brief aanreiken, *kasih soerat, L.; mengoenjoegkan soerat.*

Spjzen aanbieden, *bawa makanan, L.; mengantat hidangam.*

Aan den Vorst aanbieden, *mempersembahkan kapada radja.*

Van hand tot hand aanbieden, *soelang-menjoelang.*

En hij vulde eenen beker en bood dien

zijn meester aan, *seraja mengisi pijala laloe disoelangkannya kapada toewannya.*

En hij bood dien afgezant den brief aan, *laloe dioendjoegkannya soerat itoe kapada oeloesan.*

Zich vrijwillig —, *bersahadjakan dirinja.*

Indien UE. goud en zilver aanboodt voor het aanschijn van den gebiedter der wereld, *djikalaw amas dan perag toewan-hamba-persembahkan kabawah hhadlirat doeli sjah 'alam.*

Manganoegrahakan = als gunstbewijs schenken, wordt in de hoftaal ook voor aanbieden gebezigd, als: en de gerechten werden hun aangeboden, die Zijne Majesteit omringden, *maka hidangan itoe-poen di anoegrahakar jang mengadap baginda.*

Indien zich eene goede gelegenheid aanbiedt, *djikalaw ada peri hhal jang baik; kaloe ada djalan jang baik, L.*

Aanbieder, m. *pengoendjoeg; penjoelang; pengantat.*

Aanbieding, vr. *pengoendjoekan; penjoelangan; pengantatan; persembahan, zie Aanbieden.*

Aanbijten, ongel. b. w. *menggigit.*

De visch heeft nog niet aangebeten, *maka ikan belom menggigit mata kail.*

Hij wil niet aanbijten, *ija tiada maoe tjampoer perkara.*

Eene aangebete djamboevrucht, *boewah djamboe jang digigiti.*

Aanbinden, b. w. *vastbinden, mengikat.*

—, *aanlasschen, menjamboeng.*

—, *aaneenbinden, aaneenhechten, mengoeloeng.*

—, *met een band vastmaken, menambat.*

De zeilen aanbinden, *mengikat lajar.*

Dit touw moet aan dat gebonden worden, *tali ini hendag disamboeng pada tali itoe; ini tali mesti disamboeng sama itoe tali, L.*

Wie zal de kat de bel aandoen? *siapa berani bertjakap (sanggoep) itoe? siapa berani moela-i? — sapa berani tangkap matjan? L.*

Een paard aan eenen boom binden, *menambat koeda pada pohon; ikat koeda di pohon, L.*

Hij is kort aangebonden, *maka ija terlae hangat hatinja; — dija terlae panas hati, dija lakas marah, L.*

Het leger in slagorde scharen, *mengikat perang.*

Aanbinding, vr. *pengikatan; penjamboengan; pengoeloengan; penambatan.*

Aanbindsel, o. *pengikat.*

Aanblaffen, b. w. *gonggongin, L.; menjalag, menjalaki.*

Waarom blaft uw hond de menschen aan? *kenapa andjing loe gonggongin orang? L.; mengapa andjingmoe menjalaki orang?*

Aanblauwen, o. w. *djadi biroe; djadi boelae, L.*

—, b. w. *menambah warna biroe, mem-biroekan.*

Aanblazen, ongel. b. w. *menjoep.*

—, *aanwaaien, memoepost.*

Met kracht aanblazen, *mengemboes.*

Het vuur aanblazen, *tjoeq api, L.*

Al de toppen der boomen werden door den wind aangeblazen, *maka segala poetjoeq pohon dipoeq angin.*

Het vuur werd door den blaasbalg aangeblazen, *maka api itoe-poen dihemboesi oleh hemboesan.*

Aanblazer, m. *orang menjoep, penjoep.*

Aanblazing, vr. *penjoepan; penghemboesan; pemoeoetan.*

Aanblijven, ongel. o. w. *volharden, berkandjang; tinggal, L.*

Niet verdooven, *belom mati, L.; belom terpadam.*

Hij blijft aan het werk, *ija tinggal bekerdja, L.; maka ija berkandjang pada pekarjaannja.*

Het vuur is aangebleven, *api belom mati, L.; maka api itoe belom padam.*

Het vuur wil niet aanblijven, *api tiada maoe menjala.*

Aanblik, m. *blik, kedjap mata.*

—, *beschouwing, pemandangan.*

Bij den eersten aanblik, *kaloe baroe dilihat, L.; moela-moela dipandang.*

Aanblikken, b. w. *beschouwen, memandag.*

—, *de tanden laten zien, toendjoeg moeka, L.*

—, *aanlichten, aanbreken, djadi sijang.*

Aanbod, o. *voorstel, djandji.*

—, *van geld, tawar, L.; tawaran.*

Zijn aanbod is zeer aannemelijk, *maka djandjinja itoe patoet sakali.*

— *tot verkoop, idjab, Ar.*

Aanbonzen, o. w. *ketog, L.; menepoeg.*

Waarom bonst gij zoo tegen de deur aan? *kenapa loe ketok pintoe bagitoe? L.*

En hij bonste tegen de deur aan, *seraja ditepoeqnja pintoe.*

Tegen elkander —, *ber-soentoeh-soentoehan.*

Bij ongeluk tegen iets —, *kebentoes, L.; soentoeh.*

Aanbotsen, o. w. *langgar, L.; melanggar.*

Mijn wagen botste tegen eenen boom aan, *kita poenja kardeta soedah langgar di pohon.*

Het voorwerp, waartegen aangebotst wordt, *barang jang kalanggaran.*

Aanbotsing, vr. *langgaran.*

Aanbouw, m. *békinan, L.; pemboewatan.*

Aanbouwen, b. w. *békin, L.; menega; memboewat, berboewat.*

Een huis bouwen, *békin roemah, L.; menega roemah, berboewat roemah.*

Een schip bouwen, *békin kapal*, L.; *membowat kapal*.

De plaats, die eene geschikte is dat er eene stad aangebouwd worde, *tempat itoe laiglah akan tempat itoe diperboewatnja negri*.

—, *bijbouwen, békin lebih besar*, L.; *memambahi*.

Aan dat huis moet nog aangebouwd worden, *itoe roemah mesti dibékin lebih besar*, L.; *maka roemah itoe hendak ditambahi lagi sapotong*.

Aanbranden, o. w. *kena angoes*, L.; *hangoes*.

Dat vleesch is aangebrand, *itoe daging kena angoes*, L.; *maka daging itoe kena hangoes*.

Aanbrandsel, o. *kerag*.

—, van rijst, *kerag nasi*.

Aanbrassen, b. w. *menariq kelat*.

Laat wat aanbrassen aan stuurboord, want ik wil langs de kust varen, *soeroeh tarik kelat di sebelah kanan, sebab kita maoe menjoesoer pasisir itoe*.

Aanbreken, ongel. o. w.

De dag brak aan, *maka hari poen sijanglah*.

Toen de dag aanbrak werd de krijgstrom geroerd, *setelah hari sijanglah maka genderang poen dipaloe oranglah*.

Toen de dag aangebroken was, werd door alle krijgslieden gezien, *apabila sijanglah hari maka dilihat oleh lasjkar sakalian*.

—, *komen, datang*.

De dag zal aanbreken dat de verraders gestraft worden, *maka masa hendak datang bahoewa orang chijánat disiksakan*.

Het —, *dagen, dageraad, padjar*, L.; *fadjar*, Ar., *din'ari, dini-hari*.

Toen verrichte de vorst het gebed *tahh'djoed* tot het aanbreken van den dageraad, *laloé baginda sembahjang tahh'djoed hingga sampéj fadjar*.

Op het oogenblik van het aanbreken des dageraads kraait de haan, *pada katika din'ari maka hajam poen berkoekoeg*.

Tegen het aanbreken van den dag, *maka tatkala hampirlah fadjar*.

Aanbrengen, ongel. b. w. *membawa; mendatangkan; menjampéjkan; mengháçikan*.

Wat brengt hij hier aan? *apa dibawanja kamari?*

Die prauw heeft visch aangebragt, *maka perahoe itoe soedah membawa ikan*.

Dat brengt mij geen voordeel aan, *maka itoe tiada mengháçikan laba bagi hamba; saja trada oentong dari itoe*, L.

Verderf aanbrengen, *membawa binasa; menjampéjkan kabinasaän; mendatangkan kabinasaän*.

Eene zaak aanbrengen, *kasih masoq perkara*, L.; *mengadoekan hhäl*.

Aanbrenger, m. *orang jang membawa, pembawa*.

— eener zaak, *orang mengadoe, pengadoe*.

Aanbrenging, vr. *pembawaän*.

— eener zaak, *pengadoean*.

Aanbruisen, o. w. van de zee, *gemoeroeh; menderoe*.

Als het geluid der aanbruisende golven, *seperti ombag menderoe boenjinja*.

De zee bruist aan, *laeet bertjaboel*.

Tegen iemand aanbruisen, *mentjaboeltjaboeli orang*.

Hij bruist tegen de vergadering aan, *maka madjlis orang ditjaboeltjaboelinja*.

Aanbuigen, ongel. b. w. *bèngkoki*, L.; *membentoeqkan*.

Aanbuiging, vr. *pengbèngkakan*, L.; *pembentoeqkan*.

Aandacht, vr. *ingatan, ingat-ingatan*.

Met — hooren, *menengar dengan ingat-ingatan*.

Aandachtig, b. n. *beringat, dengan ingat*.

— leeren, *beladjar dengan ingat*.

Een staatsdienaar moet aandachtig letten, welke de gevolgen van dat werk zullen zijn, *waarmede hij zich inlaat, hendaklah manteri itoe ingat dengan sangat apa kasoedahan pekarjaän itoe jang ija masoq dalamnja*.

Aandachtiglijk, b. n. *dengan ingat-ingatan*.

—, in het godsdienstige, *dengan çáðèh*.

Aandeel, o. *bagian*, L.; *bahagian*.

— in eene zaak hebben, *tjampoer of masoq soewatoe perkara*.

Een onbepaald — in eene zaak, *sjoebhat*, Ar.

Aandeelhouder, m. *vennoot, sjarik*, Ar.; *persero*, Port., L.

Aandenken, o. *peringatan*.

Aandichten, b. w. *menoekas; mengadoe dengan palsoe*, L.

Aandichting, vr. *pengadoean jang palsoe*, L.; *penoeqasan*.

Door die aandichting heeft hij zich bij het volk gehaat gemaakt, *karana pengadoean jang palsoe itoe maka ija dibentji sakalian orang*, L.; *karana penoeqasan itoe maka ija dibentji sakalian orang*.

Aandienen, b. w. *bawa masoq*, L.; *membawa menghadap*.

En de eerste rijksbestuurder zeide tegen Isma Jatim: *welaan, mijnheer, laat ik u aandienen bij Zijne Majesteit, den Gebieder, maka kata perdana-manteri: marilah toewan-hamba, hamba-bawa menghadap doeli jang dipertoewan*.

Zich zelven laten —, *soeroeh bawa menghadap dirinja*.

Aandiepen, b. w. *gali*, L.; *mendalamkan*.

Die put moet nog wat aangediept worden, *itoe soemoer mesti digali lagi*, L.; *maka perigi itoe hendak didalamkan lagi*.

Aandoen, onr. b. w. kleederen —, *pakéj*, L.; *berpakéj*, *meng'enakan pakéjan*.
Iemand de kleederen —, *memakéjkan*;
toeloeng berpakéj, L.; *kasih pakéj*, L.
—, veroorzaken, *kerdja*, *békin*, L.;
mengadakan, *mendatangkan*.
Leed —, *kerdja soesah*, L.; *mengada-*
kan soesah, *menjoesahkan*, *menjakitkan*
hati.

Pijn, smart —, *mempersakiti*.

Eene beleediging —, *mentjela orang*.

Het hart —, *bertjintakan*.

Den oorlog —, *memerangi*.

Moeite —, *menjoesahkan*.

Eene plaats —, *mampir*, L.; *singgha*.

Want een iegelijk, die dat eiland aandeed, *karena barangsiapa singgha pada poelaw itoe*.

Eene haven aandoen, *berlaboeh di koe-wala*, *berlaboeh pada moewara*.

Aandoening, vr. *rasa hati*, *tjita*.

—, *ontroering*, *walang*.

Weemoedige —, *hiba*, *kahibaän*.

Eene aangename —, *rasa énaq ati*, L.; *rasa sedap hati*.

— van vreugde, *soeka-tjita*.

— van droefheid, *doeka-tjita*.

Hunne aandoeningen waren verrukkend, *terlaloé lidzat tjita rasanja*.

Booze —, *tjita jang djahat*.

Teedere —, *piloe*, *kapiloean*.

Mijne — is niet aangenaam, *rasakoe ini tiada sedap*.

Aandoenlijk, b. n. van hart, *hati lemes*, L.; *hati lemboet* of *lemah*.

— treffend, *jang kasih rasa jang lemboet*, L.; *jang melembotkan hati*, *jang memberi piloe hati*, *jang merawankan hati*.

—, teedergevoelig, *kapiloean*.

Aandoenlijkheid, vr. *lemes hati*, L.; *peri jang lemah lemboet*.

Aandraaien, b. w. vaster draaien, *poetar kentjang*, L.

Iemand iets —, *pedajain orang dengan mendjoewal barang jang koerang baik*, L.

Aandragen, b. w. *membawa*, zie **Aanbrengen** en **Dragen**.

Aandrang, m. *gedrang*, *penjesakan*.

—, dringend verzoek, *permintaan jang amat sangat*.

Aandrentelen, o. w. *lambat-lambat berdjalan*; *bedjalan pelan-pelan*, L.

Aandribbelen, o. w. zie **Aandrentelen**.

Aandrift, vr. *neiging*, *himmata*, Ar. —, *geestdrift*, *ghajrat*, Ar.

Aandrijven, b. w. *nopen*, *memaqsa*.

—, *aansporen*, *mengadjaq*.

—, als eene schuit, *terbawa ombaq*.

Aan strand drijven, *berdampar*.

Hij is op een' strooisch komen aandrijven, *itoe orang trada karoewan negerinja*, L.; *itoe orang seperti djatoh dari langit*, L.; *itoe orang timboelan*.

Aandrijver, m. *pemaqsa*, *orang jang memaqsa*.

—, *belhamel*, *pengoepaq*.

Aandrijving, vr. *pemaqsaan*.

—, *aanstoking*, *pengoepakan*.

Aandringen, b. w. *opdringen*, *menjesaq*.

— op iets, *minta dengan berkadjan-gan*; *minta dengan keras*.

Aandruischen, o. w. *melawan*.

Dat druischt tegen iemands recht en billijkheid aan, *maka itoe melawan hhaq dan inçaf orang*.

Aandrukken, b. w. *tindis*, L.; *memindih*.

Aandrukking, vr. *tindisan*, L.; *penindihan*.

Aanduiden, b. w. *toendjoeq*, L.; *menoendjoeq*.

Te verstaan geven, *kasih mengarti*, L.; *mengartikan*.

Te kennen geven, *kasih tahoe*, L.; *memberi tahoe*.

Duidelijk aantoonen, *békin terang*, L.; *menerangkan*, *menjatakan*.

Aanduiding, vr. *penoendjoekan*; *ta'rif*, Ar.

—, teeken, *pertoendjoeq*.

Aandurven, gel. en onr. b. w. *berani melawan*.

Aanduwen, b. w. *sorong*, L.; *menjorong*.

Aaneen, bijw. *bersama-sama*; *terikat*, *terhoeboeng*.

—, *achtereen*, *bertoeroet-toeroetan*.

Aaneensluiten, b. w. *merapatkan*.

Aaneengesloten, *dicht bijeen*, *rapat*.

Aaenvoegen, b. w. *nauw verbinden*, *menjambat*.

De handen vouwen, *menjambat tangan*.

Aanerven, b. w. *dapat poesaka*, L.; *berolèh poesaka*.

Aangeërfde kris, *keris poesaka*, zie **Erven**.

Aanerving, vr. *perolèhan poesaka*, ook *poesaka alleen*.

Aanfluiten, b. w. *bersijoeli*.

Aanfluiting, vr. *persijoelan*.

Aanfokken, b. w. *pijara*, L.; *memelihara-rakan*.

—, de voortteling van vee bevorderen, *berbekaqkan*, *mendjantan*.

Aanfokking, vr. *pemeliharaan*; *pijaraan*, L.

Aangaaf, aangif, *aangave*, vr. *beschuldiging*, *pengadoean*, *penoedoehan*.

—, *opgave*, *bilangan*.

Aangaan, o. w. op iemand of iets —, *menoedjoe*.

—, *sneller gaan*, *djalan lebih tjepat*, L.; *berdjalan lebih lekas*.

—, *beginnen*, *moelain*, L.

Hoe laat gaat de kerk aan? *poekol berapa grédja moelain?*

Het vuur wil niet —, *api tiada maoe menjala*.

Dat gaat niet aan, dat kan niet, *itoe trada bolèh*, L.; *maka itoe tiada dapat of bolèh*.

—, middelmatig zijn, *sedang djoaga*.
 —, verdragelijk zijn, *terderita*, *bolèh ditahan*, L.
 —, razen, *kijven*, *gègèr*, L.
 Een verbond —, *membowat perdjan-djian*; *békin djandji*, L.
 Een huwelijk —, *kawin*, Perz.; *nikahh* Ar.
 Een' koop —, *membeli*.
 Wat mij aangaat, *akan dakoe*.
 Het gaat u niet aan, *boekan perkaramoe itoe*.
 Die zaak gaat mij aan, *atas hambalah perkara itoe*.
 Dat gaat mij niet aan, *saja tra ferdoeli*, L.
Aangaande, vz. nopens, *akan*; *dari*, L.; *tentang*.
 — die zaak, *tentang (akan, dari) perkara itoe*.
Aangalopperen, o. w. *datang tjongklang*, L.
 Hij kwam —, *maka ija-poen datang melarikan koedanja*.
Aangapen, b. w. *mengangai*.
Aangeboren, b. n. *ingeschapen*, *choelqi*, Ar.
 —, oorspronkelijk, *acéh*, Ar., *sedija*.
 — e aard, *peri jang sedija*.
 — verstand, *boedi choelqi*.
Aangedaan, b. n. *ontroerd*, *walang*.
 Weemoedig —, *hiba*.
Aangelegen, b. n. *van belang*, *besar*, *penting*.
 Er is niets —, *itoe tiada pentingnja*; *itoe trada satoe apa*, L.
 Zich iets — zijn laten, *ferdoeli* L.; *fadlobèh*.
Aangelegenheid, vr. *belangrijkheid*, *kapentingan*.
 —, zaak, *hhal*, Ar.; *perkara*.
Aangenaam, b. n. *énaq*, L.; *sedap*.
 Het nuttige is beter dan het aangenamer, *barang jang bergoena itoe lebih baik dari barang jang énaq*, L.
 — van manieren, *baik perinja*, *baik lakoenja*.
Aangenomen, dw.
 Een aangenomen kind, *anaq angkat*.
 Eene aangenomene gewoonte, *'adat jang baharoe*.
Aangeven, b. w. *aanreiken*, *mengoendjoeq*, *mengoendjoeqkan*; *kasih*, L.
 —, toereiken, *mengoeloer*.
 —, eene zaak, *mengadoekan hhal*.
 —, kennis geven, verklaren, *kasih tahoe*, L.; *memberi tahoe*, *menjatakan*.
Aangezicht, o. *moeka*, *doerdja*, *paras*, *wadjah*, Ar.
 Een schoon —, *moeka bagoes*, L.; *floq parasnja*.
 Een meisje van zeer schoone gelaats-trekken, *saorang perampoewan jang terlaloe amat baik parasnja*.

De glans van haar aangezicht glinsterde als de glans der zon, *tjahaja moekanja gilang-gemilang seperti tjahaja matahari*.
 Voor het aanminnig aangezicht, *dihadapan wadjah jang permèj*.
 Het vriendelijk gelaat verbleekte, *doerdja jang manis poetjat berobah*.
 Van — tot —, *berhadap-hadapan*.
 In het aangezicht heeten liegen, *mendoestakan dihadapan moeka*.
 Die zijnen neus schendt, schendt zijn —, *roesaq hidoeng*, *roesaq moeka*.
 Hij heeft een onbeschaamd —, *dija moeka papan*.
 Iemand eene snede in het — geven, *mentjelakan nama orang*.
 Uitdrukking van het gelaat, tint van het —, *aèr moeka*.
 Waterspiegel, oppervlakte van het water, *moeka aèr*.
 Een onbeschaamd —, zonder blikken of blozen, *moeka tebal*.
 Een innemend gelaat, *moeka manis*.
 Een stuursch gelaat, *moeka masam*.
Aangezien, voegw. *sebab*, *sedang*, *olèh karana*, *selang*; *tegal*, L.
Aangieren, o. w. *angaan*, *singgah*; *mampir*, L.
Aangift, vr. zie **Aangaaf**.
Aanglimmen, o. w. *bernjala*, *menjala*, *makan*.
 Het vuur wil niet —, *api tiada maoe makan of menjala*.
 — van metalen, *gilang-gemilang*.
Aanglinstere, o. w. *bekilap*, L.; *tjemerlang gemirlap*.
Aangluren, b. w. *menentang*, *menèngog*.
 Het was alsof hij een' juweelberg gevonden had, bij het aangluren zijner blijkaar zwangere gade, *laksana mendapat boekit permata*, *menentang isterinja hhamil njala*.
Aangrauwen, b. w. *memaki*; *djerkah*.
 Het betaamt niet zijne vrouw aan te grauwen, *maka tiada patoet memaki bininja*.
Aangrenzen, o. w. *berhampiran*; *berpinggiran*; *menepi*.
 —, belenden, *bertèmpèl*.
 Bantam grenst aan Batavia, *tanah Banten berpinggiran dengan tanah Batavia*.
Aangrijnzen, b. w. *mengenjoet*.
Aangrijnzing, vr. *kenjoetan*.
Aangrijpen, b. w. *aanvatten*, *pègang*, L.; *memegang*.
 —, aanpakken, *menangkap*.
 —, aanvallen, *menjerang*.
 De wapens —, *memegang sendjata*.
 Naar iets grijpen, *mentjapèj*.
 Naar de maan grijpen, *mentjapèj boelan*.
 De middel omvatten, aangrijpen met beide handen, *bertjengklang*.

Zij beide grepen elkander bij de middel aan, *maka kadoewanja itoe poen bertjengkang-tjengkang.*

—, de hand aan iets slaan, *mendjabat.*

Een rotting, degen aanvatten, *berdjabat toengkat, pedang.*

Iemand bij het haar —, *pégang orang poenja ramboet, L.*

Het vuur heeft de hoeve aangegrepen, *maka api poen makan kampoeng itoe.*

Deze artsentj grijpt de maag aan, *maka obat ini menjakiti hampedal; ini obat kerdja sakit (meroesaqkan) tempat makan, L.*

De heete koorts heeft mij geweldig aangegrepen, *maka demam panas itoe poen terlaloe sangat melemahkan hamba.*

Zich aangrijpen, zijn best doen, *mengoesahakan diri.*

Wij zullen zeker de stad —, *nistjaja kita-seranglah negeri itoe.*

Aangrimmten, b. w. *bermoeka masam; moeka marah, L.*

Aangroei, m. *toemboehan.*

Aangroeiën, o. w. *toemboeh, djadi besar.* (Van levende wezens zegt men niet *toemboeh*).

Zijn hoofdhaar groeit toch weder aan, *ramboetnja toemboeh djoega.*

Het kind groeit aan, *anaqnja djadi besar.*

—, aanwassen, toenemen, *tambah, bertambah.*

Aangroeiing, vr. *aanwas, vermeerdering, tambahan.*

—, uitwas aan het vleesch, *katoemboehan*, welk woord tevens pokjes, puistjes, uitslag, beteekent.

Aangrommen, b. w. *bersoengoetkan.*

Aangromming, vr. *soengoetan.*

Aanhaken, b. w. *menggajit.*

Aanhaling, vr. *penggajitan.*

Aanhalen, b. w. *trekken, menariq, menghela.*

Haal de schoot wat aan, *tariq tali kelat sedikit.*

Een touw stijf —, *meneriqkan tali.*

—, door vriendelijke woorden, *boedjoeg dengan kata manis.*

—, in beslag nemen, *merampas, mendenda hilang.*

Een geschrift —, *menjeboet soerat of kitáb.*

Iets uit een geschrift —, *citeeren, mengambil.*

Aanhalig, b. n. *manis.*

Aanhaligheid, vr. *kalakoean jang manis.*

Aanhaling, vr. *penarikan, pe:ghelaän.*

—, van een boek, *penjeboetan kitab.*

—, uit een geschrift, *ambilan.*

—, inbeslagneming, *perampasan.*

Aanhang, m. *sekte, oemmat, Ar., thát-fat, Ar.*

—, partij, volgelingen, *pengiringan.*

Aanhangen, b. w. *menggantoeng.*

—, o. w. *bergantoeng.*

—, aankleven, *lekat, berlekat; belengkét, L.*

Een' degen aan een spijker hangen, *menggantoeng pedang pada (di) pakoe.*

Zijne vruchten hingen aan al zijne takken, *maka bergantoeng boewahnja pada segala tjawangnja.*

Iemand —, *bergantoeng pada saorang, menoroet orang poenja maqgoed.*

Aanhangend, b. n. er toe behoorend, *terhoeboeng.*

Aanhanger, m. *pengiring; penoroet.*

Aanhangig, b. n. van eene zaak, *belom poetoes bitjarja.*

Die zaak is nog —, *itoe perkara belom poetoes bitjaranja, belom ada kapostoesannja.*

Aanhanging, vr. *aankleving, penoeroetan; lekatan.*

Aanhangsel, o. *hoeboengan.*

—, *bijvoegsel, tambahan.*

—, op eenen uitersten wil, *tambahan soerat waqijat.*

—, *bijvoegsel, bijkomende zaak, perkara jang menjertai.*

Aanhankelijk, b. n. *verknocht, terlekat; bergantoeng.*

Aanhebben, b. w. *pakéj, L., memakéj.*

Schoenen —, *pakéj sepatoe.*

Kleederen —, *gekleed zijn, berpakéj.*

Iets —, *berpakéjkan.*

Wat heeft hij er aan? *apa goenahnja pada dija? L.*

Aanhechten, b. w. *aanlasschen, menjamboeng.*

—, *aanhechten, mengoeboeng.*

Aanhechting, vr. *penjamboengan; pengoesboengan.*

Aanhechtsel, o. *samboengan; hoeboengan.*

Aanhef, m. (van eenen zang) *angkatam njanji.*

—, *begin, permolaän.*

—, *inleiding, voorspraak, d'bdadjat, Ar.*

Aanheffen, b. w. een gezang, *mengangkat njanji.*

—, *beginnen, memoelai; moelain, L.*

Aanheffer, m. *pengangkat njanji.*

Aanheffing, vr. *pengangkatam.*

Aanhelpen, b. w. helpen kleeden, *menoeloeng mengenakan pakéjan; toeloeng pakéj, L.*

Aanhitsen, b. w. *opstoken, mengoepaq; mengharaw.*

Heimelijk —, *mengatjoem.*

—, *aanporren, menoesoeg.*

Een dier —, *menggalaqkan binatang.*

Het volk —, *mengharawkan ra'jat.*

Aanhitser, m. *pengoepaq; pengharaw.*

Stille —, *pengatjoem.*

Aanhitsing, vr. *pengoepakan; pengharawan.*

Stille —, *pengatjoeman.*

Aanhoogen, b. w. *békin lebih tinggi*, L.; *meninggikan*, zie **Annaarden**.

Aanhoopen, b. w. *menimboen*.

Aanhooren, b. w. *mendengar en menengar*; *déngér*, L.

Aanhoorig, b. n. *dibawah*, *ta'loeq*.

Aanhoorigen, huisgenooten *isi roemah*.

Aanhoorigheid, vr. *dátrah*, Ar.

De stad met hare —, *negori dengan segala dátrah ta'loeqnja*.

Aanhooding, vr. *penengaran*.

Aanhouden, b. w. *vasthouden, menahan*.
—, *gedurig verzoeken, beroelang-oelang minta*.

Sluikwaren —, *merampus barang gelap*.
—, *iemand, menangkap orang*.
—, *volharden, berkanjang*.
—, *niet uitscheiden, tiada berhenti; trada berenti*, L.

De regen houdt nog —, *hoedjan tiada berenti*.
—, *duren, lama djoega*; (toek.) *nanti lama*.

Dit seizoen houdt lang aan, *maka moesim ini lama djoega*.

Naar eene plaats —, *mencodjoe*.
Naar den hoek van Krawang —, *mencodjoe ka tandjoeng Krawang*.
—, *terughouden (om schuld), menahani*.

Aanhoudend, b. n. *santijasa, senantijasa*; *salama-lamanja*; *mémang*, L.
—, *achtereen, bertoeoet-toeroet*.

Aanhoudér, m. *orang jang berkanjang*.
De — wint, *orang cadar menang djoega*.

Aanhouding, vr. *volharding, perkanjanggan*.

Aanhuwing, vr.
Verwanten door —, *ahloe'nikáhh*, Ar.; *sanaq kawin*, L.
Broeder of zuster door —, *biras*.

Aanjagen, b. w. *vrees* —, *mengatakoeti, menakoeti*; *békin takoet*, L.
Schrik —, *bang maken, mengoegoet*.
Eenen schrik —, *mengedjoetkan; kerdja of békin kagét*, L.
Vliegend —, *lari, berlari-lari*.
Laten —, *melekaskan, membangatkan*.

Aankanten, zich, wed. w. *melawan*.

Aankanting, vr. *perlawanan*.

Aankijken, b. w. *téngok*, L.; *mengamat-amati, memandang*.

Aanklacht, b. w. *penoedohan*.

Aanklagen, b. w. *mencodoech*.
Klagen, eene klacht indienen, *mengadoe*.
Eene aanklacht doen, *zijne zaak bij den rechter voorbrengen, mengadoekan kklája*.
—, *verwúten, membangkil*.
Valschelijk —, *mencokas*.

Aanklager, m. *penoedoch*.

Aanklampen, b. w. *aanvallen, menjarang; melanggar*.

—, *enteren, mendempokkan*.
Een rooversvaartuig —, *melanggar of menjerang perahoe badjaq*.
—, *den grooten maat met klampen schoren, pasang toekoeh pada tijang besar*, L.; *menoekoehi tijang besar*.

Aanklamping, vr. *penjerangan; pelang-garam*.

Aankleeden, b. w. *memakéjkan; kasih pakéj*, L.
Zich —, *berpakéj*.
Aangekleed, *soedah berpakéj*.

Aankleefsel, o. *barang jang melekat; barang jang beléngkét*, L.

Aankleven, b. en o. w. *kleven, melekat; beléngkét, meléngkét*, L.
De gom kleeft aan den boom, *getah meléngkét di pohon*, L.; *maka getah poen melekat pada pohon*.
Zij, die uit een dwaalbegrip het vermaak en de pracht met hun hart aankleven, *maka marika-itoe jang lekatkan hatinja akan kaúdaän segala kasoekaän dan perhijasan itoe*.
Iemand —, *aanhangen, berdamping*.

Aankleving, vr. *lekatan*.
—, *verkleeftheid, tjinta-kasih*.

Aankloppen, o. w. *ketog*, L.; *menepoeg*.
Kloppende hij tevens aan de deur, *seraja ditepoeqnja pintoe itoe*.
—, *polsen, pantjing*, L.; *mendoega*.

Aanklopping, vr. *penepoekan*.

Aanknoopen, b. w. *menjimpoeikan*.
Het gesprek op nieuw —, *berkata poela; mengomong lagi*, L.

Aanknooping, vr. *persimpoolan*.

Aanknoring, m. en vr. *iemand, die pas aankomt, nieuweling, orang baroe*, L.; *orang baharoe*.
—, *vreemdeling, orang dagang, orang asing*.

Aankomen, o. w. *bereiken, sampéj*.
—, *komen, datang; tiba*.
Zoo even aangekomen, *baharoe datang*.
Het schip is aangekomen, *kapal soedah sampéj, kapal soedah tiba*.
Ik ben hier gekomen, *kita soedah berdatang kamari*.
Bij iemand aankomen, *ergens aangaan, singgah; mampir*, L.
—, *aanvatten, mendjabat; pégang*, L.
—, *door erfenis, djadi poesaka*.
De rijst is zoo duur dat er geen — aan is, *maka beras bagitoe mahal sampéj kita tiada dapat beli dja, L*.
Ik laat het op uw woord —, *kita harap atas djandjimeo*.
Ik wil het daarop laten —, *saja maoe tjoba itoe*, L.
Het komt nu op hem aan, *maka sakarang itoe berganteng dari padanja*.
Het komt er niet op aan, *itoe trada ferdoei*, L.; *itoe tiada satoe apa*.
Daarop komt het alleen aan, *itoe per-*

kara djoega jang paling besar, L.; maka itoe lah perkara jang kabilangan.

Wat komt het er op aan? *apa ferdoeli itoe?*

Op éenen dag meer of minder moet het u niet —, *lebih koerang sahari itoe djang angyak soeah.*

Kom aan, welaan, mari, marilah.

Aankomend, b. n.

Een — jongeling, timboelan.

Een — meisje, *anaq dara, anaq sedang remadja, anaq hampir 'aqil báligh.*

Aankondigen, b. w. kasih tahoe, L.; *memberi tahoe, memberita, mengatakan, mema'loemkan, menjatakan, mewartakan.*

Aankondiger, m. *orang jang kasih tahoe, L.; orang jang memberi tahoe; pemberita.*

Aankondiging, vr. *pemberitaän; penyataan.*

Aankooien, b. w. de vormen toeslaan, drukkerst. *toetoepram, L.*

Aankoop, m. *pembelian.*

Aankooien, b. w. *membeli.*

Ik heb drie huizen en twaalf pieken aangekocht, *kita soedah membeli roemah tiga boewah dan toembaq doewa-belas bilah.*

Aankooier, m. *pembeli.*

Aankooping, vr. *pembelian.*

Aankoppelen, b. w. een huwelijk, *tjombang, L.; menalangi.*

—, *samenvoegen, mengoewoeng.*

Aankrijgen, b. w. *pakéj, L.*

Ik kan die schoenen niet —, *kita tiada (trada) boleh pakéj itoe sepatoe.*

Drie markjes —, (in het spel) *kalah tiga tanda (garis).*

Aankwakken, b. w. *membanting.*

Aankweeken, b. w. *pijara, L.; memeliharakan.*

Planten —, *pijara kebon, L.*

Boomen —, *tanam pohon.*

Iemands vriendschap —, *memeliharakan perpoehabatan sa-orang.*

De kennis —, *mengoentoet 'ilmoe.*

Aankweeking, vr. *pemeliharaan; pemi-jaraan, L.*

De — van kunsten en wetenschappen, *penoentoetan 'ilmoe hikiimat.*

Aanlachen, b. w. *senjoem manis.*

—, *begunstigen, menganoegrahakan.*

Gedurende eenen geruimen tijd heeft de voorspoed hem aangelachen, *soedah beberapa lamanja maka sadjahtra poen menganoegrahakan dia.*

Aanlanden, o. w. *naik ka darat, toeroen.*

Ik landde op het eiland Langkawi aan, *maka hamba poen toeroenlah pada poelaw Langkawi.*

Binnen de haven —, *sampéj di mowara, berlaboeh di koevala.*

Aanlanding, vr. *toeroenan ka darat.*

Aanlangen, b. w. *kasih, L.; mengoendjoeq, mengoendjoeqkan.*

Aanlappen, b. w. *tambal, L.; tambak tambal, L.; menampahi.*

Aanlasschen, b. w. *menjamboeng.*

Het afgebroken ijzer moet aangelascht worden, *besi jang patah mesti disamboeng, L.*

Aanlassching, vr. *penjamboengan.*

Het aangelaschte gedeelte, *samboengan.*

Aanleeren, b. w. *beladjar, beradjar; adjar, L.*

De Arabische taal —, *beladjar bahasa 'Arab.*

Aanleering, vr. *peladjaran.*

Aanleg, m. *vatbaarheid, 'agal, Ar.*

—, *neiging, inborst, pekerti.*

Hij heeft eenen uitmuntenden aard en inborst, *maka terlaloe baik boedi pekertinja.*

De vorst zag hunne manieren en aanleg, *maka dilihat oleh baginda lakoenja dan pekertinja.*

—, *ontwerp, plan, dinah, rantjana; tjonto, L.*

De — van eene schildertj, *rantjana gambar; tjonto pigoera, L.*

— van eene battertj, *békinan bèntèng, L.; boewatan bèntèng.*

—, *toeleg, maoe, L.; maqçoed, Ar.*

Eerste —, *grondslag, asás, Ar.; pelapikan.*

De — van eenen tuin, *pasangan kebon, L.; atoeran taman, perboewatan.*

Aanleggen, b. en o. w. *onder weg —, mampir, L.; singgah.*

Want een iegelijk, die aan dat eiland aanlegt, *karana barangsiapa singgah pada poelaw itoe.*

Kom eens —, *mari mampir, L.*

—, *mikken, intjer, L.; mitar, L.; menbetoeli.*

Het ergens op —, *bermaqçoed apa-apa; maoe of tjari apa-apa, L.*

—, *eenen tuin, pasang kebon, L.; memasang taman.*

Eenen weg — in eene wildernis, *menjijang djalan.*

Eene stad —, *berboewat negeri.*

—, *oprichten, menega, mendirikan; békin, L.*

Vuur —, *pasang api, L.*

Hoe zal ik dat —? *bagéjmana saja nanti melakoekan itoe? apa daja oepaja hamba?*

Indien hij zijne krachten wil —, *djikalaw hendaq ija mengoesahakan segala koewasanja.*

—, *beginnen, memoelai.*

Het wand om den mast —, *memasang tali tambirang.*

Naar eene plaats —, *koersen, toedjoe, menoe djoe.*

Aan het havenhoofd —, *singgah di tjeroetja.*

Een rechtsgeding —, *menda'wa.*

Boeien —, boeien, *membeloenggoe*.
Aanlegger, m. *orang jang* (gevolgd door het werkw.), zie **Aanleggen**.
 — van een rechtsgeding, *penda'wá*.
Aanleiden, b. w. *membawa*.
 —, veroorzaken, *mengadakan*.
 Dit is de aanleidende oorzaak van die daad, *maka inilah sebab jang mengadakan perboewatan itoe*.
Aanleiding, vr. oorzaak, *sebab*, Ar.; *açal*, Ar.; *pohon*; *lantaran*, L.
 Wat heeft hem daartoe — gegeven? *apa lantarannya maka dija boewat bagitoe?* L.; *apatah sababnja maka ija berboewat jang demikian?*
 Geschikte —, gunstige gelegenheid, *pagsa jang baik*.
 Zonder grond of —, zonder oorzaak of reden, *dengan tiada moela karananja*.
 Zonder eenige —, *dengan tiada samemana*.
Aanlengen, b. w. verdunnen, *békin éntjèr*, L.; *mentjaerkan*.
 Gij moet de pap niet —, *djangan békin éntjèr itoe boeboer*, L.
 De olie verdunnen, *mentjaerkan minjaq*.
Aanleunen, o. w. *menjandar*, *bersandar*; *sènder*, L.
Aanlichten, o. w. *djadi sijang*, *sijang*.
 De dag lichte aan, *maka hari poen sijanglah..*
Aanlijmen, b. w. *tèmpèl*, *taroh lim*, L.; *melekatkan*.
Aanlokkelijk, b. n. *éloq*, *manis*.
 Een — meisje, *anaq dara jang terlaloe éloq parasnja, anaq prawan jang terlaloe manis roepanja*.
 —, verleidelijk, *pemboedjoeq*.
Aanlokken, b. w. *membodjoeq*.
 —, verleiden, *menawari*.
Aanlokkelijkheid, *peri jang éloq*.
 Aanlokkelijkheden, *peri jang éloq dan perméj*.
Aanlokker, m. *pemboedjoeq*.
Aanlokking, vr. *pemboedjoekan*.
 — der wereld, *pertjobaän doenjá*.
Aanloopen, o. w. *stooten*, *soentoeh*; *kebestoes*, L.
 —, *aangaan*, *mampir*, L.; *singah*.
 Dat loopt tegen het gezond verstand aan, *itoe melawan 'açal boedi*.
 —, lang duren, *lama*.
 Wij moeten dicht langs den wal —, *kita-orang mesti menjoesoer dekat pantéj laot*.
Aanmaken, b. w. *vervaardigen*, *membouwalkan*; *békin*, L.
 Het vuur —, *pasang api*, L.
 De sla —, *sedjikan selada*, *taroh tjoeka minjaq di selada*, L.
Aanmanen, b. w. *aanzetten*, *mengadjaq*.
 —, *manen*, *menagih*.
Aanmanen, m. *penagih*.
Aanmaning, vr. *penagihan*.

—, *aansporing*, *pengadjakan*.
Aanmaren, b. w. met een touw vastbinden, *menambat kapal dengan tali*; *ikat kapal sama tali*, L.
Aanmatigend, b. n. *angkoeh*.
Aanmatiging, vr. *angkara*.
 Dat is eene ongeoorloofde —, *itoeelah angkara jang tiada patoet*.
Aanmelden, b. w. te kennen geven, *memberi tahoe*; *kasih tahoe*, L.; *kasih bertahoe*, L.; *mengatakan*, *mema'leumkan*.
Aanmening, b. w. *mentjampoer*.
 —, zie **Aanlengen**.
Aanmenging, vr. *pentjampoeran*.
Aanmerkeliijk, b. n. en bijw. *besar*, *penting*.
 In het afgelopen jaar is veel aanmerkeliijk voorgevallen, *maka pada tahoen jang soedah ada banjak perkara besar*; *di dalam tahoen jang soedah liwat soedah djadi banjaq perkara besar-besar*, L.
Aanmerken, b. w. opmerken, *letten op iets*, *mengingat*; *meniliq*.
 Gij moet — dat hij nog jong is, *maka hendaqlah toewanhamba-ingat akan dija orang moeda andanja*.
 —, *overwegen*, *menimbang*.
 Hij merkt de omstandigheden niet aan waarin de koning zich bevond, *maka ija-poen tiada menimbang hhal ahluwál radja pada masa itoe*.
 Vele belangrijke dingen opmerken, die door anderen zijn voorbijgezien, *melihat beberapa perkara besar jang dialpakan orang lain*.
 —, *aanmerkingen maken*, *mentjelakan*; *menjalahi*.
 Op dat werk valt veel aan te merken, *pekerdjaän itoe banjaq katjelaännja*, of — *banjaq salahnja*.
Aanmerkenswaardig, b. n. *haroes diingat*, *patoet diingat*.
Aanmerker, m. *orang jang mengingat*.
Aanmerking, vr. *overweging*, *ingatan*, *penilikan*.
 In — nemen, *mengingat*.
 —, *opmerking*, *timbangan*, *fikiran*, *bitjara*.
 —, *bedenking*, *pengrasaän*.
 —, *berisping*, *pentjelaän*.
Aanminnig, b. n. *manis*, *éloq*, *perméj*.
Aanminnigheid, vr. *peri jang manis*, *kalakoeän jang manis*.
Aanmoedigen, b. w. *mengadjaq*, *memberanikan*, *memberi hati*, *menggambirakan*; *békin berani*, L.
Aanmoediging, vr. *pengadjakan*; *pemberanian*.
Aannaalen, b. w. *mendjahit pada*; *mendjahit sama*, L.
 Ooren —, *pedajain*, L.; *menipos*, *memerdajakan*.
 Hij laat zich volstrekt geene ooren —, *dija sakali-kali trada dipedajain orang*, L.

Aannaderen, o. w. *menghampirkan*; *hampir datang*, L.

De regenmoeson nadert aan, *moesim hoedjan hampir datang*, — soedah dekat, L.

Aannadering, vr. *pendatangan*; *penghampiran*.

Aannagelen, b. w. *berpakoekan*; *pasang pakoe*, L.

Aannemelijk, b. n. *bolèh ditarima*, L.; *haroes ditarima*.

—, geloofelijk, *kapertjajaän*, *haroes dipertjaja*, *patoet dipertjaja*.

—, aangenaam, *moestadjab*, Ar.

Thans zie ik dat uw gebed — is voor God, d. i. door God wordt verhoord, *sakarang koelihat do'amoe moestadjab pada Allah*.

—, bevattelijk, *teradjar*.

Die jongen is niet —, *tiada teradjar boedaq itoe*.

Aannemen, b. w. in ontvangst nemen, *menarima*.

—, in handen nemen, *menjamboet*.

—, veronderstellen, *merasa*.

Zonder grond — (veronderstellen), *menjanka*.

Eenen brief —, *menarima soerat*, *menjamboet soerat*.

—, bewilligen, *soedi*.

Ik kan dat verzoek niet —, *kita tiada dapat menjodikan permintaän itoe*; *saja trada bolèh tarima itoe permintaän*, L.

Die wet zal niet aangenomen worden, *maka hhoekoem itoe tiada akan diridilakan*, of *digabólkan*.

Een kind —, *mengangkat anaq*.

Een aangenomen kind, *anaq angkat*.

Tot kind aangenomen worden, *diangkat anaq*.

Eene godsdienst —, *masoq agama*.

De Mohammedaansche godsdienst —, *masoq agama Islam*.

—, voor waarheid houden, *pertjaja*.

Eene reis —, *berangkat pergi berdjalan*.

Een werk —, *sangoep soewatoe pekerdjaän*, L.; *bertjakap soewatoe pekerdjaän*, *memborong*.

Eenen meester —, *mengambil goeroe*.

—, op zich nemen, *sangoep*, L.; *bertjakap*, *berdjandji*.

Hij neemt aan, mij iedere maand twaalf gulden te betalen, *maka ija berdjandji membajar saban-saban (tijap-tijap) boelan pada kita doewa-belas roepjah*.

Krijgsvolk —, *mendaftarlan lasjkar*.

In dank —, *tarima kasih*, L.

Aannemer, m. die een werk aanneemt, *pemborong*.

Aanneming, vr. *penarimaän*; *penjamboetan*; *penjoedian*; *qabbel*.

—, inschrijving in de rol, *penjoeratan di daftar*.

— van een kind, om het als zijn eigen te beschouwen, *pengangkatan anaq*.

— tot deelgenoot of vennoot, *isjrák*, Ar.
Aanpakken, b. w. *aanvatten*, *pégang*, L.; *memegang*.

—, aanvallen, *menjerang*.

—, aangrijpen, *menangkap*.

Eenen dief —, *pégang orang mentjoeri*, (*pentjoeri*), L.

Hij is door een tijger aangepakt, *maka ditangkapnja harimaw*; *ija ditangkap matjan*, L.

Hij is door een krokodil aangepakt, *maka ditjekawnja boewaja*.

Vliegende (in de vlucht) —, *menjambat*.

Eene hen is door den kiekendief (roofvogel) aangepakt, *maka hajam saékor disambar helang* (oeloeng-oeloeng, L.).

—, de hand aan iets slaan, *menjabat*.

Aanpassen, b. w. *mentjoba*.

Schoenen —, *tjoba sepatoe*, L.

Aanpersen, b. w. *tindis*, L.; *menindih*.

Aanpersing, vr. *tindisan*, L.; *penindihan*.

Aanplakken, b. w. *menempél*.

Aanplanten, b. w. *menanam*.

Aanplanting, vr. *tanaman*.

Aanporder, m. *aanhiter*, *penoessoeg*.

—, *aanstoker*, *pengoepaq*.

Aanporren, b. w. *aankloppen*, *ketog*, L.; *menepoeg*.

—, *aansporen*, *mengadjaq*.

—, *opstoken*, *mengoepaq*.

Aanporring, vr. *pengadjakan*; *pengoepakan*.

Aanprijsen, b. w. *memoedji*.

Hij heeft de koopwaren aangeprezen, *maka ija-poen memoedji barang dagangan*.

Aanprijszer, m. *orang memoedji*.

Aanprijzing, vr. *poedjian*.

Aanprikkelen, b. w. *menggertaka*.

Aanprikkeling, vr. *penggertakan*.

Aanpunten, b. w. *merantjoeng*.

Maleische schrijfpennen —, *merantjoeng qalam*.

Veeren pennen —, *potong pena*, L.; *merantjoeng pena*.

Aanraden, b. w. *raad geven*, *memberi naçhhat*.

Aanraken, b. w. met de hand *aanvatten*, *mendjamah*.

—, in *aanraking* komen, tegen iets stooten, *soentoeh*.

Aangeraaft, geraakt worden, *kena*.

Het zwaard raakte de punt van zijn neus aan, *maka hoedjoeng hidoengnja kena pedang itoe-poen*.

Gij moet dien hond niet —, *djangan pégang itoe andjing*, L.

Eene vrouw op eene onkuische wijze —, *mendjamah perampoewan dengan inginja*.

Overall —, *betasten*, *meraba*.

Aanraking, vr. *pendjamahan*.

—, *stoot*, *soentoehan*.

Met elkander in — |komen, *berkenal-kenalan*.

Aanranden, b. w. *menjerang*, *melanggar*.

Een schip —, *melanggar* of *menjerang kapal*.
Aanrechten, b. w. in orde stellen, *mengatoerkan*.
 —, opdisschen, *bawa makanan*, L.; *mengangkat hidangan*, *mengantat santapan*.
 — doen ontstaan, *mendjadikan*, *mengadatkan*.
 Verderf —, *membinasakan*, *meroesakan*.
Aanrechter, m. *orang jang mengatoerkan*.
 Hij is de aanrechter van al die onheilen, *ijalah jang mendjadikan segala tjelaka itoe*.
Aanrechting, vr. opdissching, *angkatan santapan*, *pembawaan makanan*.
Aanreiken, b. w. aangeven, *mengoendjoeg*, *mengoendjoegkan*; *kasih*, L.
 —, toereiken, *mengoeloer*.
Aanreiking, vr. *pengoendjoekan*; *pengoeloeran*.
Aanrekenen, b. w. *menghitoeng*; *menghitung*.
 Tegen hoeveel hebt ge die rijst aangekend? *berapa los taroh harganya itoe beras?* L.
 Reken mij deze zonden niet aan, *djanganlah kiranja menghiscapkan dosa itoe bagi hamba*.
Aanrekening, vr. *hitoengan*.
Aanrennen, o. w. *datang lari*.
Aanrijgen, b. w. een snoer maken, *mengoetas*.
 —, aan een draad of snoer rijgen, *menjoetjoek*, *menoesoeg*.
 —, losjes aannaaien, *djeloeidjoer*.
 Paarlen —, *mengoetas (tjoetjoeg) moeltjara*.
 De mouwen —, *djeloeidjoer tangan badjoes*.
 Bloemen, jasmijn —, *toesoeg kembang melati*, L.
Aanrijging, vr. *pengoetasan*; *penoesoekan*.
Aanroepen, b. w. tot iemand roepen met luider stem, *menjeroe*.
 —, tot zich roepen, *memanggil*.
 Waarom roept gij mij? *apa sebabnja engkaw menjeroe akoe?*
 Den poortier aanroepen, *menjeroei penoenggoe pintoe*.
 Iemand van verre aanroepen, *meroewah orang*.
 De schildwacht riep mij aan, *maka pengawal poen menjapa kita*.
 Den naam Gods aanroepen, *menjeboet namanja Allah*.
 God —, bidden, *mintas do'd*.
Aanroeren, b. w. aanraken, *mendjamah*.
 —, van iets spreken, *menjeboet*.
 Hij heeft die zaak in zijn brief aange-roerd, *maka hhal itoe diseboetnja didalam soeratnya*.
Aanrukken, o. w. *menampil*.
Aanrukking, vr. *penampilan*.

Aanscherpen, b. w. *menadjamkan*; *bekin tadjam*, L.
 —, afslijpen, wetten, *mengasah*; *gosog*, L.
Aanschieten, b. w. een geweer, *mentjoba bedil*; *tjoba senampang*, L.
 Een aangeschoten hert, *mendjangan jang kena loeka ditembang*.
Aanschijn, o. voorkomen, *roepa*; *tlahir Ar.*; *loewarnja*.
 —, aangezigt, *moeka*.
 In het zweet uws —, *sedang berpeloeh moekamoe*.
Aanschouwelijk, b. n. *kalihatan*; *tlahir*, Ar.
Aanschouwen, b. w. *memandang*.
 In gunst —, *menilig*.
Aanschouwen, o. *pemandangan*.
Aanschouwer, m. *orang memandang*, *pemandang*.
Aanschouwing, vr. *pemandangan*.
Aanschrappen, b. w. *menandai*.
 Hij heeft mijnen naam op de lijst aangeschrap, *ija soedah menandai nama hamba di daftar*.
Aanschrijven, b. w. opteekenen, *menjoeratkan*, *menoeiskan*.
 —, schriftelijk bevel geven, *memberi perintah dengan soerat*.
Aanschrijving, vr. *soerat perintah*; *soerat titah*, Hoft.
Aanschroeven, b. w. *memoetarkan*.
Aanschroeven, vr. *memoetaran*.
Aanschudden, b. w. *menggojang-gojang*, *menggoentjang-goentjang*.
Aanschudding, vr. *menggojangan*, *penggoentjangan*.
Aanslaan, b. w. vaster inslaan, *melantag-lantag*.
 Een touw —, *memasang tali*.
 Eene bekenmaking —, *menempel soerat ma'loemat*.
 Iets niets willen —, *tiada maoe menarima barang-sasoeawatoe*.
 Hij wil de hand aan zich zelven slaan, *ija maoe memboenoh diri*.
 De hond slaat aan, *maka andjing menjalag*; *andjing gonggong*, L.
Aanslag, m. booze toeleg, *arah*.
Aanslijpen, b. w. *menadjamkan*; *bekin tadjam*, L.
Aansluiten, bedr. en wed. w. *merapatkan*.
 Doet de gelcderen —, *soeroeh merapatkan barisan*.
 Zich aan iemand —, *melekatkan dirinja pada saorang*.
Aansmeren, b. w. *melaboer*.
Aansnellen, o. w. *datang lari*, *datang tjepat*.
Aanspannen, b. w. *memasang*.
 De paarden —, *pasang koeda*, L.
 Met dieven —, *menjertai dengan orang mentjoeri*; *toeroet maling*, L.
Aanspanning, vr. *pemasangan*.
Aanspatten, b. w. *memeretjigi*.

Aanspeten, b. w. *mematjak*.

Aanspijkeren, b. w. *berpakoekan*.

Aanspoelen, b. w. *mendamparkan*.

Toen het schip vergaan was zijn er tien lijken door de golven aan den oever gespoeld, *setelah karam kapal maka sapoeloeh bangkéj orang didamparkan ka pantéj laot*.

—, o. w. *berdampar*.

Aansporen, b. w. de sporen geven, *mematjoe, menggertaq*.

—, *aanzetten, mengadjak, menggertaq*.

Aansporing, vr. *penggertakan, pengadjakan*.

Aanspraak, vr. *toespraak, pemitjaraän*.

—, recht, *hhaq, Ar*.

—, eisch in rechten, *da'wa*.

—, vriendelijke aanspraak, *tegoeran, penjapaän*

—, op iets hebben, *mengampoenjai hhaq atas soewatoe perkara*.

— op iets maken, *menda'wa*.

Aansprakelijk, b. n. *katangoengan, tanggoeng; mesti tanggoeng, L*.

Aanspreken, b. w. *toespreken, menjapa*.
Vriendelijk —, *mengoer*.

Hij werd door den Koning vriendelijk aangesproken, *maka ijapoen ditegoer olèh radja*.

Iemand om een aalmoes —, *mintu derma (doewit) pada orang*.

Zijn zilveren huisraad — om zijne schulden te betalen, *mendjoewal serba péraq akan membajar hoetang*.

De gaten dezer fluit spreken goed aan, *lobang bangsi ini terlaot baik boenjinja*.

Aanspuwen, b. w. *meloedahi*.

Aanstaan, o. w. *soeka; riddá, Ar*.

Het staat mij niet aan dat hij vele schulden heeft, *maka kita tiada soeka ija ada banjak hoetang*.

De deur staat aan, *maka pintoe terboeka sedikit*.

Dat staat niet aan mij, dat hangt van mij niet af, *boekan soeka saja itoe*.

Aanstaande, b. n. *akan datang, hadapan, nanti datang, djemah*.

De — maand, *boelan jang datang, boelan djemah; boelan jang didepan, L*.

De zomer is —, *maka moesim panas poen hampirlah; moesim panas soedah dekat, L*.

Dat is zijne —, *perampoeuan itoelah toenangannya*.

Aanstampen, b. w. *mengasaj*.

Aanstamping, vr. *pengasakan*.

Aanstappen, o. w. *datang berdjalan kaki*.

—, sneller gaan, *berdjalan lebih tjepat*.

Aanstaren, b. w. *mengamat-amati; delok, delokin, L*.

Peinzend —, *merenoeng*.

Aanstaring, vr. *pengamatan*.

Aanstekelijk, b. n. *besmettelijk, toelar, L; djingkat*.

Aansteken, b. w. *ontsteken, memasang*.

—, in brand steken, *membakar; taroh api, L*.

—, besmetten, *toelarin, L; mendjangkitkan*.

De pest heeft het leger aangestoken, *maka sakit sampar soedah mendjangkitkan bala-tantara*.

Een vat wijn —, *boeka tong anggoer, L*.

Een nachlicht —, *pasang palita*.

—, vaststeken, *mengikat dengan peniti*.

Deze manggavrucht is aangestoken, *ini boewah mangga soedah boesoeg, L*.

Aanstellen, b. w. *menaruh*.

Eenen ladder tegen den boom —, *taroh tangga di pohon, L*.

—, benoemen, *mendjadikan*.

Iemand verheffen en tot Mantri —, *mengangkat saorang mendjadikan dija manteri*.

Zich —, als ziek, ziekte voorwenden, *memboewat-boewat sakit*.

Hij stelt zich als een zot aan, *maka ijapoen melakoekan dirinja sebagéj orang gila*.

Het — van een gevolmachtigde, *tawkl, Ar*.

Aanstelling, vr. *benoeming, soerat pangkat*.

— als voogd, *tawlijat, Ar*.

Aanstoken, b. w. *opstoken, mengoepaq*.

Het vuur —, of ook: brand stichten, *mengoepaq api*.

Den twist —, *mengadoe perbantahan*.

De lieden — om een ander te vermoorden, *mengharawakan orang akan memboeoh saorang*.

Aanstoker, m. *pengoepaq; pengharaw*.

Aanstoking, vr. *pengoepakan; pengharawan*.

Aanstonds, bijw. *sabentar*.

Aanstoot, m. *schok, soentoehan*.

—, *ergernis, sjak, Ar*.

— *geven, memberi sjak*.

— *lijden, kena sjak*.

Steen des aanstoots, *barang soentoehan, batoe soentoehan*.

Aanstootelijk, b. n. *jang memberi maloe*.

—, onvoegzaam, *tiada patoet, koerang patoet, tiada laiq*.

Aanstootelijkheid, vr. *peri jang memberi maloe*.

Aanstooten, o. w. *tegen iets aankomen, soentoeh; kebentoes, L*.

—, met een stoot aanraken, *berantog*.

—, iets tegen iets aanstooten, *mengan-togkan*.

De deur —, *menoelag pintoe*.

De lading van het kanon —, *mengasaj isi marjam*.

Hunne hoofden stieten tegen den grond, *kapalanja poen terantog ka boemi*.

Met de glazen —, *klinken, berboenji-kan pijala, bertemoekan pijala*.

Aanstooting, vr. *soentoehan*.

Aanstormen, b. w. *menjerboe*, *menjerboekan dirinja*.
Aanstralen, b. w. *menjinari*.
Aanstranden, o. w. *berdampar*.
Aanstrijken, b. w. *bepleisteren*, *mela-boerkan*; *taroë kapoer*, L.
 —, *verven*, *schilderen*, *mengetjatkan*; *taroë tjét*, L.
 Het paard strijkt aan, *maka koeda itoe-poen menjoentoehkan kaki-kakinja*.
Aanstrijking, vr. *pelaboeran*.
Aanstrikken, b. w. *menjimpoelkan*; *pa-sang* of *taroë simpoelan*, L.
Aanstrikking, vr. *penjimpoelan*.
Aanstrompelen, o. w. *mengonggoq*.
Aantal, o. *hoeveelheid*, *banjaq*.
 Een groot —, *een groot deel*, *de massa*, *kabanjakan*.
Aantasten, b. w. *aanvatten*, *pégang*, L.; *memegang*.
 —, *aanvallen*, *menjerang*.
 Wie durft hem —, *siapa berani pégang dia*, L.
 Zijn eigen leven —, *memboenoeh diri*.
 Iemands eer —, *melanggar hhorntat orang*.
 Door de koorts aangetast worden, *kena demam*, *kadatangan demam*.
Aantasting, vr. *pemegangan*; *penjerangan*.
Aanteekenaar, m. *orang jang menandai*, *pertanda*.
Aanteekenboek, o. *boekoe toelis*, L.; *soerat menandai*.
Aanteekenen, b. w. *menandai*; *taroë tanda*, L.
 —, *te boek stellen*, *menjoerat*; *menoelis*.
 In een register of rol —, *mendaftar-kan*; *toelis di daptar*, L.
Aanteekening, vr. *aanmerking*, *perkira-an*; *timbangan*.
 —, *opteekening*, *soerat peringatan*.
Aantijgen, b. w. *menoedoeh*.
Aantijger, m. *penoedoeh*.
Aantijging, vr. *penoedoehan*.
Aantikken, o. w. *ketoq*, L.; *menepoeg*.
Aantocht, m. *pendatangan*.
Aantoonen, b. w. *aanwijzen*, *menoendjoeg*.
 —, *betwijzen*, *aan den dag brengen*, *mengoendjoeg*.
 Den weg —, *toendjoeg djalan*, L.
 De waarheid —, *mengoendjoeg kabenaran*.
 Hij toonde het vermoorde lijk en zijne eigene onschuld aan, *maka ija-poen menoendjoeg bangkéj orang jang diboenoech serta mengoendjoekkan kasoejtjan dirinja*.
Aantoener, m. *penoendjoeg*; *pengoendjoeg*.
Aantooning, vr. *penoendjoekan*; *pengoendjoekaan*.
 —, *betooging*, *pertoendjoekan*; *dall*, Ar.
Aantreffen, b. w. *bertemoë*, (het voorwerp komt er achter, somtijds onmiddellijk, en somtijds door *dengan vooraf-gesaan*); *berdjoempa*.

Een huis —, *bertemoë saboewahroemah*.
 En hij trof eene plaats aan, *maka bertemoelah ija dengan soewatoe tempat*.
 Iemand op weg ontmoeten, *berdjoempa dengan saorang di djalan*.
 —, *vinden*, *dapat*, L.; *mendapat*.
Aantreffing, vr. *pertemoëan*; *djoempaain*; *pendapatan*.
Aantrekkelijk, b. n. *manis*, *eloq*.
 Zij heeft iets —s in hare woorden, *maka perkataainja itoe manis djoega*.
 Zij heeft een zeer — gelaat, *maka ter-laloe eloq parasnja*.
 — van aard, *kapiloëan*, *pilos hati*.
Aantrekkelijkheid, vr. *peri jang manis*.
Aantrekken, b. w. *menarik*, *menghla*.
 Sterk —, *tarik kentjangan*, — *keras*, L.
 De zeilsteen trekt het ijzer aan, *maka batoe berani melekat pada besi*.
 Inzuigen, *mengisap*.
 De spons trekt het water aan, *boenga karang mengisap aër*; *kembang karang isap aër*, L.
 Een kleedingstuk —, *memakéj*.
 Zijne kleederen —, *berpakéj*.
 Kousen —, *pakéj saroenng kaki*; *pakéj kaos*, L.
 Zich iets —, *berdoeka-tjita karana sa-soewatoe perkara*; *djadi soesah hati dari soewatoe perkara*, L.; ook: *mengambil di hati*.
 Zich iets —, *er moeielijk over worden*, *djadi sakit hati*, L.; *masjghoel*, Ar.
 Hij trekt zich die zaak niet aan, *ija tiada ferdoeli itoe perkara*, L.
 Zich alles —, *sangat ferdoeli*.
 Op den vijand —, *menoedjoe kapada moesoeh*.
Aantrekking, vr. *penarikan*; *penghlaëan*.
Aanvaarden, b. w. *menarima*; *menjam-boet*.
 Het koninklijk bewind —, *mendjabat karadjaan*.
 Waarom willen de erfgenamen dien boedel niet —? *mengapa ahloe 'lwáritz tiada maoe menarima harta poesaka itoe?*
 Eene reis naar Malaka —, *berangkat pergi ka Malaka*.
Aanvaarding, vr. *penarimaain*; *penjam-boetan*.
 — van eene erfenis zonder verplicht te zijn om het overschot der schulden te betalen, *penarimaain poesaka dengan tiada tanggoeng bajar hoetang jang lebih*.
Aanval, m. *penjerangan*; *penjerboean*.
 — van eene menigte, *een leger*, *penampoehan*.
 — met een scherp wapen, *penerpaain*.
 Een valsche —, *penjerangan poera-poera*.
 Een kasteel bij den eersten — innemen, *mengalahkan kota pada penjerangan jang pertama of jang bermoeला kali*.
 — op zee, *pelanggaran*.
 Verwoede —, *pengamoekan*.

Aanvallen, b. w. *menjerang*; *melanggar*.
 Stormend —, aanstormen, *menjerboes*,
menjerboekan dirinja.
 Vliegende —, op iets aanvliegen, *menjambar*.
 Met de kris —, *menerpa*.
 In den krijg met geweld —, *menampoeh*.
 Vjandelijk —, *mendatangi*.
 Met een sprong —, *menerkam*.
 —, bespringen, *menjeregap*.
 Onverhoeds —, *menjerempag*.
 Woedend met moordlust —, *mengamoeg*.
 Een schip —, *melanggar kapal*.
 Eene stad —, *melanggar negeri*.

Aanvallig, b. n. *manis*, *eloq*, *permj*.
Aanvalligheid, vr. *roepa manis*, *peri jang eloq*.

Aanvang, m. *moela*, *permoelaän*; *awwal*, Ar.
 —, opening, *pemboekaän*.
 In den — des tijds, *pada permoelaän masa*, *pada awal zamän*.
 Bij den — der vergadering, *pada pemboekaän bitjara* of *madjlis*.
 Bij den —, *moela-moela*.

Aanvangen, b. en o. w. *moelai*, *moelain*, L.; *memoelai*.
 — te spreken, *moelai berkata*, L.
 Wat zal hij nu —? *apa dija nanti boewat sakarang? apa dija nanti bëkin sakarang? L.*
 Gij hebt daar wat fraais aangevangen, *bagoes loe poenja kerdja itoe*, L.

Aanvankelijk, b. w. *moela-moela*, *bermoela*, *pertama*, *bermoela kalinja*.
 Het —e onderwijs, *pengadjaran jang pertama* of *jang bermoela*.
 —e inrichting, *peratoeran jang bermoela*.
 —, in de eerste plaats, *djolong-djolong*.

Aanvaren, o. en b. w.
 De schuit komt —, *maka perahoe datang ladjo*.
 Tegen eene bank —, *berdempog dengan toehoer*, *kena toehoer*.
 — tegen eene prauw, *melanggar perahoe*.
 Aangevaren worden, *dilanggar perahoe*.

Aanvaring, vr. *dempokan*; *langgaran*.

Aanvatten, b. w. in de hand nemen, *pégang*, L.; *memegang*.
 —, aangrijpen, *menangkap*.
 —, de hand aan iets slaan, *mendjabat*.

Aanvechting, vr. zinnelijke lust, *sjahwat*, Ar.
 — van den Satan, *waswäs*, Ar.

Aanvegen, b. w. *menjapoe*.

Aanverwant, b. n. *bersanaq*.
 —, bloedverwant, *sanaq*.
 —en, familie, *koelawarga*, Skr. *koelawangsa*, Skr.; ook: *pendamping-damping*.

Aanvliegen, o. w. *menjambar*.
 Met de kris op iemand —, *datang menerpa pada saorang*.
 Iemand —, *melanggari orang*.
 Eene kwade hond vloog op mij aan, *maka andjing galaq menerkam pada kita*.

Aanvoegen, b. w. *merapatkan*; *bëkin rapat*, *taroh rapat*, L.
 —, *bijvoegen*, *menambahi*.
 Eene aangevoegde plank, *papan jang dirapatkan*.
 —, vereenigen, *mengoeboeng*; *menjamboeng*.

Aanvoeging, vr. *penambahan*.
 —, *aanvoegsel*, *tambahan*.

Aanvoer, m. *pembawaän*.

Aanvoerder, m. — van goederen, *orang membawa barang*.
 —, van een leger, *pengandjoer*; *kapala*; *panglima*.
 —, geleider, *penghantar*.

Aanvoeren, b. w. *membawa*.
 Een troep krijgslieden —, *mengandjoer katoemboekan orang perang*.
 Eene bewijsplaats —, *menjeboet soewatoe dalli*.

Aanvoering, vr. *pembawaän*.
 —, leiding, *pengandjoeran*; *penghantaran*.
 —, aanhaling van een betoog uit den Koran, *penjeboetan dalli dari pada Qoer'an*.

Aanvraag, vr. *pertanjaän*.
 —, verzoek, *aanzoek*, *permintaän*.
 Beleefde —, *nederig verzoek*, *pemoehoenan*.
 —, *aanmaning*, *penagihan*.

Aanvragen, b. w. *minta*, L.; *meminta*.
 Rijst aanvragen, *minta kirim beras*.
 Beleefd iets —, *memoehoengan*; *memintakan*.

Aanvullen, b. w. het ontbrekende —, *menambah jang koerang*.
 —, vol maken, *bëkin penoeh* L.; *memenoehi*.
 Het ontbrekende —, *melangkapkan barang jang koerang*.
 Iets in eenen brief —, *menambah didalam soerat*.

Aanvulling, vr. *pemenoehan*; *penambahan*.

Aanvulsel, o. *tambahan*.

Aanvuren, b. w. *memberanikan*; *bëkin berani*, L.
 —, aansporen, *mengadjaq*.
 —, aanhitsen, *mengoepaq*.

Aanvuring, vr. *pengadjakan*; *pengoepakan*.

Aanvuurder, m. *orang jang memberanikan*; *pengadjaq*; *pengoepaq*.

Aanwaaien, o. w. *aanblazen*, *memopoet*; *berpoepoet*.
 Door den wind tegen den boom aangewaaid, *dibawa angin ka pohon*.
 De wind woei tegen zijn gezicht aan, *maka angin berpoepoet di moekanja*.
 Wat komt gj hier —, *hoe komt gj hier —? bagaimana garangan toewan datang berpoepoet ini?*

Aanwakkeren, b. w. *aanmoedigen*, *mengadjaq*.

—, doen verlevendig en, *menghidoepkan.*

—, o. w. *djadi lebih keras of kentjang.*

De wind wakkert aan, *maka angin djadi kentjang; — — — lebih keras.*

Aanwakkering, vr. aanmoediging, *pengadjakan.*

Door de — van den wind, *sebab kentjangnja angin.*

Aanwas, m. vermeerdering, *tambahan.*

—, aangroei, *toemboehan.*

De — van jaren, van leeftijd, *'oemoer pondjang.*

— van kennis, *penambahan 'ilmoe.*

Aanwassen, o. w. aan vast groeien, *dihoehoeng sambil toemboek.*

—, grooter worden van levende wezens, *djadi besar.*

Aanwenden, b. w. gebruiken, *mamaké; mengoepajakan.*

Het geld met een goed doel —, *mamaké oewang itoe dengan maqfoed jang baik; membelandjakan emas dengan maqfoed jang padoet.*

Welke middelen zal hij nu —? *daja apakah nanti dioepajakannya sakarang?*

Gij moet uwen tijd wel —, *hendaqlah engkaw-pergoenakan waqtoemoe.*

Aanwending, vr. *pengoepajaan.*

— van geld, *pembelandjaan.*

Aanwennen, b. w. *membijasakan; o. w. djadi bijasa.*

Ik heb hem aangewend des morgens zeer vroeg op te staan, *kita-poen membijasakan dia bangoen pagi-pagi.*

Ik heb mij het arakdrinken aangewend, *saja soedah djadi bijasa minoem araq.*

Aanwenning, vr. *aanwensel, o. bijasa.*

Eene slechte —, *bijasa jang djahat.*

Aanwezen, o. *kaadaän.*

Het — der werelden, *kaadaän sarwa sakalian 'alam.*

Aanwezend, b. n. *aanwezig, hädilir.*

Nog —, *lagi ada; masih ada, L.*

Tijdens dien oorlog was hij nog niet —, *tatkala perang itoe maka ija belum ada; tempo itoe perang ija belon ada, L.*

En de gebieder was —, *maka jang dipertoewan poen hädilirlah.*

En de rijksgrooten en de opperofficieren waren — voor den koning, *maka segala manteri hoeloebalang poen mengadap bagingda.*

Aanwijzen, b. w. *menoendjoeg.*

Hij zal u dien winkel —, *ija nanti toendjoeg itoe toko sama loe, L.; maka ija hendaq menoendjoeg toko of waroeng itoe kapalamo.*

De gebreken —, *bepertihatkan tjelanja of salahnja; kasih lihat salahnja (van goederen: roesqanja), L.*

Aanwijzer, m. *penoendjoeg.*

Aanwijzing, vr. *penoendjoekan.*

—, teeken, *pertoendjoeg.*

—, (Indicatie) *dalk Ar.*

Aanwinnen, b. en o. w. *berolèh laba, mendapat laba.*

Ik heb veel door den handel aangewonnen, *maka hamba poen mendapat banjaq laba dengan bernijaga; saja banjaq oentoeng dengan berdagang, L.*

Landen door den oorlog aangewonnen, *tanah jang ta'loeg olèh perang.*

Aangewonnen land aan den oever der zee, *tanah jang diperolèh di pantéj laoet.*

Aangewonnen kapitaal, *modal laba; modal dari oentoeng dagangan, L.*

—, toemenen, *bertambah.*

Aanwinning, *aanwinst, vr. laba; oentoeng, L.*

—, buiten den handel, *perolèhan, dat ook verwerving beteekent.*

—, vermeerdering, *tambahan.*

Aanwitten, b. w. *menjapos dengan kapoer; meloemas dengan kapoer.*

Aanwrijven, b. w. *toerekenen, te last leggen, menoedoeih, menoedoeih.*

Iemand eene slechte daad —, *menoedoeih orang soewatoe perboewatan jang djahat.*

Aanwrijving, vr. *toerekening, penoedoeihan.*

Aanzanden, b. w. met zand bestrooien, *menghamboeri dengan pasir.*

—, verzanden, door aanzanding hooger worden, *bertimboen pasir.*

Aanzeggen, b. w. *memberi tahoe; kasih bertahoe, kasih tahoe, L.*

Gerechttelijke —, *sita, L.*

Een vonnis doen —, *beteekenen, mengartikan kapoetoesan hhoekoem.*

Iemand den dood —, *memberitakan hhoekoem kamatian kapada saorang; kasih bertahoe sama satoe orang jang dia kena kapoetoesan hhoekoem mati diboenoh, L.*

De korporaal heeft mij de wacht aangezegd, *kaporal soedah kasih bertahoe sama saja jang saja mesti naik djaga.*

Aanzegger, m. *orang jang memberi tahoe; orang jang kasih bertahoe, L.; pemberita.*

Aanzegging, vr. *chabar, Ar.; kabar, L.; warta.*

Er is zoo even eene — gekomen, *maka baharoe datang chabar.*

—, boodschap, *penjoeroeh.*

—, van een vonnis, *pertandaän soerat poetoesan hhoekoem.*

Aanzetten, b. en o. w., *aanvoegen, menambah; mengoehoeng.*

—, eene lading van een kanon, *mengasag isi marijam.*

—, scherp, *menadjamkan; bëkin tadjam, L.; mengasah; gosog, L.*

Gij moet mijn scheermes —, *mesti bëkin tadjam (gosok) saja poenja pisaw tjokoer, L.; asah olèhmoe karampakitoe.*

Gij moet de deur even —, *mesti boeka pintoe sedikit; boeka sedikit itoe pintoe, L.*

—, aansporen, *mengadjaq; menggertaq; mengoepaq; mengharaukan.*

Wie heeft u tot dat werk aangezet?
siapa jang mengharaukan dikaw memboewat itoe?

—, aan wal, *membawa ka darat; membawa naik ka darat.*

Bij mij komen —, aanloopen, *datang melantjong di roemah saja, L.; mampir sama goewa, L.; singgah pada kita.*

Aanzetting, vr. aansporing, *pengadja-kan; pengoepakan.*

—, het aanzetten (van messen), *pengasahan; gosakan, L.*

Aanzicht, o. uitzicht, *roepa.*

Dat landschap heeft een schoon — van dien kant, *maka tanah itoe terlae bagoes roepanja kaloe dilihat dari sana, L.; maka tanah itoe-poen terlae indah-indah ditindjaw orang dari sana.*

Aanzien, b. w. de oogen op iets richten, *tengog, L.; memandang.*

Sterk —, *membelijaq.*

Goedgunstig —, *meulig.*

Met belangstelling —, *menentang.*

Toen de luisterrijke vorst (kroon) haar aanzag, *demi ditintang doeli makota.*

Bespiegend —, *menindjaw.*

Met schele oogen —, *mengerling dengan ekor mata.*

—, dulden, *menahan, menderita.*

Iemand inet minachting of over den schouder —, *memandang orang dengan angkara; memandang orang dengan angkoeh, L.*

Vriendelijk —, *memandang manis.*

Aandachtig, nauwkeurig —, *mengamat-amati; menindjaw.*

—, wachten, *toenggoe, L.; menanti.*

Ik zal het nog wat —, *kita maoe toenggoe djoega sedikit, L.*

—, houden voor, *kira.*

Hij zag spinsbek voor goud aan, *dija kira soewasa itoe emas; soewasa itoe mas kiranja, L.*

—, naar het voorkomen te oordeelen, *roepanja, kalihatannja.*

Men kan het haar wel aanzien, dat zij ziek is, *roepanja kasakitan djoega.*

—, schijnen, *saroepa, roepa.*

Het laat zich —, dat het aftrek zal hebben, *maka itoe barang saroepa berlakoe djoega.*

Alles wel aangezien, *soedah timbang-menimbang samoewa; habis pikir baik-baik, L.*

— onderscheiden, *membilangkan.*

Hij zag mij niet aan (telde mij niet), *maka ija-poen tiada membilangkan hamba.*

Aanzien, o. *pemandangan.*

—, uitzicht, *uiterlijk, roepa tláhir, Ar.*

Een vermetel —, *pemandangan jang berani; — djemawa.*

Bij het eerste — herinnerde hij zich

levendig zijn kind, *demi memandang maka ija sangat terkenangkan anaqnja.*

Die zaak heeft nu een goed —, *itoe perkara sakarang baik djoega roepanja.*

In — zijn, *dihhormatkan; dibilangkan.*

Een man van —, *orang besar; orang kaja.*

—, gezag, *koewasa.*

Zich het — geven van een edelman, *meroepakan dirinja sabagéj orang bangsawan.*

Ten — zijner werken, *akan perboewatannja, kaloe di kira-kirakan pekerdjaännja.*

Ten mijnen —, *akan dakoe; tentangan kita; kaloe goewa, L., kaloe saja, L.*

Zonder — des persoons, *dengan tiada menilig orang.*

Ten —, naar gelang hunner werken, *dengan sakira-kira pekerdjaännja itoe.*

Iets —, bij iets tegenwoordig zijn en het zien, *melihatkan.*

Ik weende toen ik hem en zijn kind daar zoo aanzag, *patik poen menangis melihatkan hhalnja dengan anaqnja itoe.*

Aanzienlijk, b. n. van aanzien, *besar.*

—, met gezag bekleed, *berkoewasa; besar.*

— noemenswaardig, *kabilangan.*

Eene — e vergadering, *madjlis jang moelija.*

Van eene — e geboorte, *bangsawan; ber-açal; açal besar; berbangsa.*

Het zijn afstammelingen van een — geslacht, *maka marika-itoe-poen toeroemenoeroen orang bangsawan.*

De — e burgers in de stad, *orang kaja didalam negeri.*

Eene — e som, *banjaq oewang.*

— worden, vermeerderd worden, *diperbanjaqkan; djadi banjaq, L.*

Zijn kapitaal is — vermeerderd, *maka modalnja soedah diperbanjaqkan sakali; dija poenja modal soedah djadi besar sakali, L.*

—, van groote waarde, *harga besar; besar harganja; indah-indah.*

Dat is een — e koop, *maka itoelah soewatoe pembelian jang besar harganja, — — — indah-indah.*

Een — geschenk aan een meerdere, *hadijat, Ar.*

Een — geschenk aan een mindere, *moegraha.*

Een — huis, *roemah jang baik roepanja; roemah bagoes, L.*

Aanzienlijkheid, vr. grootheid, *kabsaran.*

—, eerwaardigheid, *kamoelijaän; kabilangan.*

—, van voorkomen, *baik roepanja; indah roepanja; kaimdahan.*

Aanzijn, o. *kaadaän.*

Aanzitten, o. w. *doedoeq; berdoedoeq.*

Willen wij aan tafel gaan —, *marilah kita-orang pergi (pegi) doedoeq di médjá.*

De gasten zijn pas aangezeten, *maka orang djamoean baharoe berdoedoeq; orang tetamoe baroe doedoeq makan, L.*

Aanzoek, o. *permintaán; pemoehoenan.*

Op mijn — zijať gij klerk geworden, *karana permintaánkoe maka engkaw djadi djoeroe-toelis.*

Een — doen ten huwelijk, *meminang; minta kawin, L.; memoehoenkan akan beristeri.*

Aanzwellen, o. w. *djadi bengkaq.*

De wind doet de golven —, *maka angin mengaloenkan ombaq.*

De wind doet de zeilen —, *maka angin membengkaqkan lajar.*

Den buik doen —, *menggamboengkan peroet.*

Asp, m. *monjèt; kera.*

Zijať gij een mensch of een asp? *engkaw ini manoesjakah ataw kerakah?*

Als een asp, die een bloem vindt, *seperti monjèt mendapat boenga.*

Een asp goed in handen geven, *memberi barang kapada kera.*

De bruine —, *monjèt.*

De zwarte —, *loetboeng.*

Een langarmige rechtopgaande — zonder staart, *ongka.*

De grijze langarmige —, *aoe-aoe; aoeg-aoeg.*

Een bonte — met een' langen staart, *kabaw.*

Een kleine — met een' langen gekrulden staart, *tjakalang.*

Een zeer groote — met eenen staart, *beroeq.*

Zeket soort van kleinen —, *simpéj, sipéj, tjipéj.*

Een roode — op Borneo met eene lange lel aan den neus, *kabaw.*

Een zwarte — met lange armen, de Gibbon van Buffon, *sijamang.*

Zekere soort van —, (lemur) *monjèt toepas.*

Eens anders — zijn, naäpen, *meng-adjoq; meniroe.*

Hij houdt den — in de mouw, *maka ija tjerdiq sakali; dija terlaloe pinter.*

Hij heeft den — al beet, *maka ija soedah hartawan; dija soedah kaja sakali.*

Aspachtig, b. n. *tjara monjèt.*

— e gebaren, *tingkah monjèt.*

Aspie, o. *monjèt ketjil; simpéj; sipéj; tjipéj.*

Aapjes, apenkuren, tingkah, L.

Aar, vr. *korenaar, boelir.*

—, *ader, oerať.*

Aard, m. inborst, gemoedsneiging, *perangéj; pekerti, Sanskr.*

Van eenen goeden —, *baik perangéjnja.*

De — eener zaak, *peri hhal.*

En al wat van dien — is, *dan barang sabagéjnja.*

De — der menschen, *perangéj manoesija.*

Zacht en minzaam van — zijn, *berperangéj jang lemah lemboet.*

Elken —, behalve eenen logenachtigen en verraderlijken, kan zich de geloovige tot eenen — maken, *jang moemín itoe dapat diperangéjkannja segala perangéj melainkan doesta dan obijánat.*

De — van het leven in de wereld, *peri kahidoepan dalam doenija.*

De — van eenen Indischen eik, *peri kajoe djati.*

Korzelig van —, *bengis.*

Vroolijk van —, *gemar.*

De — eener taal, *peri bahasa.*

Dat is van eenen anderen —, *itoe loin sakali.*

—, soort, slag, *roepa, bagéj.*

Naar den waren —, *sabagéjmana patoet.*

Van dien —, *sabagéjnja.*

Aardachtig, b. n. *saroepa tanah.*

— zand, *pasir saroepa tanah.*

Aardaker, m. (inlandsche) *kembali.*

Aardappel, m. (inlandsche) *oebi.*

Europeesche —, *kentang Wolanda.*

Vergiftige —, *oebi gadoeng, (dioscorea triphylla), (sommige gadoeng-soorten worden getegen).*

— en schillen, *mengoepas oebi.*

Aardbeving, vr. *gempa; gojang tanah, L., lindoe, Jav.*

Aardbodem, m. *boemi.*

Aardbol, m. *boemi.*

De oppervlakte des —s, *moeka boemi.*

Een reis rondom den — doen, *berdjalan mengoelilingi boemi.*

Aarde, vr. *tanah.*

—, in tegenstelling van hemel, *boemi.*

Hemel en —, *boemi dan langit.*

Ter — werpen (iemand), *mendjeroemoeskan.*

Aarden, o. w. *memerangéjkan.*

Hij aardt naar zijne moeder, *maka diperangéjkannja perangéj iboenja.*

De pangeran kan in Holland niet —, *toewan pangéran tiada karasan (tiada bolèh bijasa) di negeri Wolanda, L.*

De koffieboom wil in Engeland niet —, *pohon kopi tiada bolèh toemboeh di tanah Inggeris, L.*

De wijngaard aardt in steenachtigen grond, *pohon anggoer soeka toemboeh di tanah tjampoer batoe, L.*

Aarden, b. n. *tanah, dari tanah.*

— kom, *mangkoq tanah.*

— pot zonder ooren, *belanga.*

— waschvat, *pasoe.*

Aardewerk, o. *piring mangkoq.*

Aardewerkswinkel, m. *toko piring mangkoq; waroeng piring, L.*

Aardhond, m. groot insect, *andjing tanah.*

Aardhoop, m. *boesoet.*

Aardig, b. n. *tjantiq.*

Een — lief meisje, *anaq perampoewan jang tjantiq.*

Schoon en — (bevallig), *eloq parasnja dan manis lakoenja*.

Een — kind, *anaq molig*.

Wat het aardigst was, hij wist mij te misleiden, *jang terlebiéh bagoes, dija tahoe perdajain kita, L.*

Dat is —, vreemd, *itoe djarang sakali; itoe heran sakali, L.*

Zij danst —, *maka orang perampoewan itoe menari terlaloe indah tarinja; itoe perampoewan bisa bala bagoes-bagoes, L.*

Dit kleed is — gemaakt, *pakéjan itoe bagoes békinannja, L.; — — terlaloe indah-indah perboewatannja.*

—, kluchtig, *djinaka.*

Aardigheid, vr. (voorwerp), *barang jang indah-indah.*

—, *grap, senda.*

Aardkluit, vr. *goempal tanah.*

Eene kluit aarde, *tanah sagoempal.*

Aardkuil, m. *lobang tanah.*

De slang ging in den —, *maka oelar poen masoq kadalam lobang tanah.*

Aardkrekel, m. *djangkriq tanah.*

Aardmos, o. *tahi andjing.*

Aardmuis, vr. *tikoos tanah.*

Aardrijk, o. *boemi.*

— met alles wat er op is, *segala isi boemi.*

Aardrijksbeschrijver, m. *penjoerat boemi.*

Aardrijkskunde, vr. *'ilmoe boemi.*

Aardsch, b. n. *wereldsch, dari doenija.*

— goed, *barang-barang doenija.*

Aardslang, vr. *oelar tanah.*

Aardvloo, vr. *koetoe tanah.*

Aardworm, m. *tjatjing.*

—, nietig schepsel, *orang hina.*

—, ellendig schepsel, *orang tjelaka.*

Aars, m. *achterste, pantat; doeboer, Ar.*

—, *aarsgat, anus, toemboeng.*

Het kind op den — slaan, *poekoel pantat anaqnja.*

Aarsgat, o. *lobang pantat; lijang pantat.*

Aarswormen, vr. *meerv. kermi, tjermi.*

Aarzelen, o. w. *besluiteloos zijn, bimbang.*

Hij aarzelde om de woorden van den gezant te gelooven, *maka ija-poen bimbang akan pertjaja sembahnja oetoesan itoe.*

Aarzeling, vr. *bimbang.*

Aas, o. *lokaas, of ook: voeder, oempan.*

—, *spjjs, voedsel, makanan.*

De dieren waren nog niet uitgegaan om hun — te zoeken, *maka binatang poen belom kaloewar mentjahari makanannja.*

Dit is goed — om te hengelen, *ini oempan jang baik akan mengail; — — — boewat mantjing (pantjing, mementjing), L.*

Door lokaas verleid, *kena oempan.*

Hij heeft aan het — gebeten, *maka ija kena tipoe; dija kena pedajan, L.*

—, *lijk, kring, bangkéj.*

— in het kaartspel, *as, Eur.*

Abe, o. *alif, ba, ta, tza.*

Abeboek, o. *soerat alif, ba, ta, tza; boekoe peladjaran A, B, C, L.*

Abrikoos, vr. *toeffahh armané, Ar.*

Abuis, o. *salah.*

Dat is bij —, *itoe sebab salah mengarti.*

Accoord, o. *perdjandjian.*

Accordeeren, o. w. *berdjandji.*

Ach, tusschenw. *ah, Ar.; adoeh, adoehi; wahi, Ar.*

Acht, vr. *opmerkzaamheid, zorg, ingat; mendjaga.*

Hij slaat geene — op mijne woorden, *dija tiada ingat saja poenja kata, L.; maka ija tiada mengingatkan katakoe.*

Zijne gezondheid in — nemen, *mendjaga njaman toeboeh; djaga salamat badan, L.*

Acht, telw. *delapan; salapan.*

— *dagen, delapan hari.*

Binnen — *dagen, didalam delapan hari.*

Over — *dagen, habis delapan hari, L.; kamoedian dari pada delapan hari.*

Een kwartier over achten, *poekoel delapan saperapat, L.*

Ongeveer — *maanden, barang delapan boelan.*

Achtbaar, b. n. *moelija, moelijawan; besar; moehhtasjam, Ar.*

Achtbaarheid, vr. *kamoelijaän; peri jang moehhtasjam.*

Achtbeinig, b. n. *berkaki delapan.*

Achtbladig, b. n. *berdaoen delapan.*

Achteloos, b. n. *laléj.*

— omtrent eene belofte, *loepa djandji.*

— in het werk, *malas kerdja; tiada ingat pada kerdjanja.*

—, *zorgeloos, tiada ferdoei, L.; tiada fadlloel.*

Hij is — bij zijn werk, *dia laléj akan kerdjanja.*

Achteloosheid, vr. *laléj.*

Door hunne onwetendheid en —, *dari bebahnja dan laléjnja.*

Achten, b. w. *hoogachten, membilangkan.*

—, *achting betoonen, mengoepamakan.*

—, *rekenen, geven om iemand, mengindahkan.*

—, *schatten, zekere waarde schatten, mengapakan.*

Iemand gering —, *melihat moedah pada orang; tiada membilangkan.*

—, *beschouwen, kira.*

Ik acht hem voor dood, *kita kira dija soedah mati.*

—, in acht nemen, *ingat.*

Achtendeel, o. *saperdelapan.*

Achtentwintig, telw. *doewa poeloeh delapan; delapan-likoeer.*

Achtentwintiger, m. *orang jang doewa poeloeh delapan tahoen 'oemoernja.*

—, *oorlogschip van achtentwintig stuk kanon, kapal perang jang pakéj marijam doewa poeloeh delapan poetjoeg.*

Achter, voorz. en bijw. *dibelakang, dibalik*.
 —, de markt, *dibelakang pasar*.
 Ik ben er nog niet —, *saja belum mengarti itoe*.
 — het geheim komen, *mendapat kanjataan rahasija*.
 Iemand — het net laten visschen, *mediadakan magoed orang*.
 Hij heeft het — de ooren, *hij is een veinzaard, dija anag tahi ajam, L.*
 — het gebergte, *aan gene zijde van den berg, dibalik goenoeng*.
 — het bosch, *dibalik hoetan*.
 —, de deur, *dibalik pintoe*.
 Naar —, *kabelakang*.
 Van —, *dari belakang*.
 — blijven, *tinggal dibelakang*.
 — op het paard, *di boentoet koeda*.
 — op het schip, *di boerit kapal*.
 — elkander gaan, *berdjalan berboentoet-boentoet; djalan berdjèdjèr, L.*
Achtersaan, bijw. *dibelakang*.
Achtersaf, bijw. *djaoech; pada tempat jang soenji; di tempat sepi, L.*
 — brengen, *in de boeien, taroh di boeui (boei), L.; memandjarakan; menaroh di pasoenang*.
Achterbaks, bijw. *heimeljk, dijam-dijam*.
 Iets — (terug) houden, *menjimpan*.
Achterbeen, o. *kaki belakang*.
 Het paard is aan het rechter — *gewond, maka koeda kena loeka di kaki belakang sabelah kanan*.
Achterblijven, o. *w. tinggal di belakang; kabelakangan; katinggalan*.
Achterbout, m. *paha belakang*.
Achterdeel, o. *bagian jang dibelakang; péhaq belakang*.
 —, van eene koe, *boerit sapi*.
 Het — van eenen wagen, *belakangnja karéta, L.*
Achterdeur, vr. *pintoe belakang*.
 Geheime —, *pintoe maling*.
 Hij zocht een achterdeurtje, *dija tjari 'agal, L.; maka ija mentjahari daja oepaja*.
Achterdocht, vr. *argwaan, sjak, Ar.*
 Iets, dat onze — wekt, *barang jang menarima sjak kami*.
Achterdochtig, b. n. *bersjak*.
Achterebr, vr. *kasoedahan aer soeroet*.
Achtereen, bijw. *bertoeroet-toeroetan; berdjèdjèr, L.; saloe dibelakang lain, L.*
 Vier kanonschoten —, *boenji marijam empat kali bertoeroet-toeroetan*.
 Ik heb twaalf uren — *gewerkt, maka kamba soedah bekerdja doewa-belas djam lamanja dengan tiada berhenti*.
Achtereinde, o. *belakang; boentoet; boerit*.
 —, uiteinde, *kasoedahan; pengabisan; achir, Ar.*
Achteren, bijw.
 Van — was hij blijde, *maka dibelakang kali ija-poen soeka*.
 Hij heeft mij van — met de kris ge-

stoken, *maka belakang hamba ditikamnja dengan keris*.
 Mijn werk is ten —, *pekerdjaankoe soedah kabelakangan*.
 Van — beschouwd, *kaloè dipandang dari belakang, L.*
Achtergebouw, o. *belakangnja roemah*.
Achtergevel, m. *dinding belakang; pagar belakang roemah*.
Achterhalen, b. w. *menghambat; soesoel, L.*
 Ieman in zijne rede —, *menangkap orang dengan kata-katanja sendiri*.
Achterhaler, m. *menghambat; orang jang soesoel, L.*
 Iemand najagen en hem —, *mengoesir dibelakang orang dan menghambat dija*.
Achterhaling, vr. *penghambatan; soesoelan, L.*
Achterhals, m. *nek, lèhèr belakang; tengkoeg; koedoeq*.
Achterhoofd, o. *belakang kepala*.
Achterhouden, b. w. *menjimpan*.
 —, *verzwijgen, mendijamkan; menjemboenjan*.
Achterhouding, vr. *verzwijging, penjemboenan*.
 —, *terughouding, penjimpanan*.
Achterhuis, o. *belakangnja roemah*.
Achterjaar, o. *achir taheen*.
Achterkabel, m. *tali saeoh jang di boeritan*.
Achterkamer, vr. *biliq belakang; kamar belakang, L.*
Achterkant, m. *belakang*.
Achterkiel, vr. *loenas belakang; pantat boeritan kapal*.
Achterklap, m. *oempatan; pengoempatan; peroempatan*.
Achterklappen, o. *w. mengoempat*.
Achterklapper, m. *pengoempat*.
Achterkleinkind, o. *tjitji*.
Achterkwartier, o. *kampoeng belakang*.
 —, *gem. w. pantat; doeboer, Ar.*
Achterland, o. *tanah jang dibelakang*.
Achterlast, m. *moewatan jang dibelakang*.
 —, *natuurlijke aandrang tot buikontlasting, hhadjat besar; gadla hhadjat; maeè boraq, L.; mae boewang aer*.
Achterlastig, b. n. *terlaloè berat dibelakang*.
 Dat schip zeilt lui, want het is —, *itoe kapal malas ladjoe sebab terlaloè berat dibelakang*.
Achterlastigheid, vr. *kaberatan dibelakang*.
Achterlaten, b. w. *meninggalkan*.
Achterlating, vr. *peninggalan*.
Achterlijk, b. n. *kabelakangan*.
 —, *traag, malas; lambat*.
 — zijn, *talmen, berlamat-lambat*.
Achterlijkheid, vr. *malas, lambat*.
Achterluik, o. *natang belakang*.
Achtermast, m. *tjang belakang*.

—, bezaansmast, *tijang penjoeroeng*.
Achtermiddag, m. *soré*, L.; *petang*.
Achterna, bijw. *dibelakang*.
 —, later, *kamoedian*.
 Iemand hard — *loopen, mengoesir orang; soesoel orang*, L.
 — *zitten, menghambat*.
 Overal — *loopen, toeroet berdjalan dimana-mana*.
Achterneef, m. *soedara jang kadoewa poepoe; anag soedara misan*, L.
Achternicht, vr. *soedara perampoewan jang kadoewa poepoe; anag perampoewan soedara misan*, L.
Achterom, bijw. *dari belakang*.
 — *gaan, djalan dari belakang*.
Achterop, bijw. *diatas belakang; diatas boeritan; diatas boentoet*.
 Hij is — *het schip geklommen, dija soedah naik diatas boeritan kapal*.
 Hij rijdt — *het paard, dija toenggang boentoet koeda*, L.
Achterover, bijw. *telentang*.
 — *vallen, djatoh telentang*.
Achterplein, o. *halaman dibelakang roemah; natar (latar) dibelakang roemah*, L.
Achterpoort, vr. *pintoe belakang*.
 Groote —, *gerbang belakang*.
Achterradd, o. *roda belakang*, L.; *djantra belakang*.
Achterriem, m. *staatriem, tali ékor; amban ékor; tali boentoet*.
Achterschip, o. *boerit kapal; boeritan*.
Achterspil, vr. *poetaran jang di boerit kapal*.
Achterstal, m. *schuld, hoelang jang belum dibayar*.
Achterstallig, b. n. *lama*.
 — *e schuld, hoelang lama*.
Achterste, o. *jang dibelakang sakali*.
 Het — *voor (verkeerd) doen, salgh kerdja; békin koesoet*, L.
 Het kind kreeg op het —, *anaqnja di-poekoel pantat*.
 — *van een schip, boerit*.
 — *van een paard, boentoet*.
Achterstellen, b. w. *mengamoediankan; taroh dibelakang*, L.
 —, *minder achten, verzuimen, membelakangi; tiada mengindahkan; tiada membilangkan; tiada mengapakan*.
Achterstelling, vr. *penarohan dibelakang; pembelakangan*.
Achtersteven, m. *van een schip, boerit kapal, boeritan*.
 Van den — *naar den voorsteven, dari boerit ka haloewan*.
Achterstraat, vr. *djalan jang dibelakang; loereng jang dibelakang*.
Achterstuk, o. *bahagian jang dibelakang*.
 —, *van eene koe, boentoet sapi (sampi)*, L.
Achterruit, bijw. *kabelakang*.
 — *gaan, djalan kabelakang*, L.
 — *deinzen, oendoer; moendoer*, L.

Zijne handelszaken zijn — *gegaan, maka hhál perniagaannja koerang raméj; hhál dagangannja soedah roesag*, L.
 En de Sultan ging —, *maka toewan Soelthán poen soeroetlah*.
 Een paard — *halen, terugtrekken, moendoerkan koeda*, L.
 Het kanon springt —, *maka marijam moendoer (tatkala dipasang)*.
 Het paard slaat —, *koeda sépaq*.
 — *gaan (in zijne zaken), kena roegi, djadi roesag*.
 — *varen, moendoer berperahoe*.
Achternvlag, vr. *bandéra belakang*.
Achternvolgen, b. w. *in acht nemen, menoeeroet*.
 De bevelen —, *toeroet parentah*, L.
 —, *achternazitten, mengoesir; menghambat*.
 Den vijand —, *mengoesir moesoeh*.
 —, *voortzetten, menjoeadhakan; békin habis*, L.
Achternvolgens, bijw. *overeenkomstig, dengan menoeeroet; toeroet*, L.
 — *het bevel van den Gouverneur-Generaal, dengan menoeeroet titah seri padoeka Goernadoer Djindral*.
 —, *daarna, kamoedián*.
Achternvolging, vr. *vervolging, pengoesiran; penghambatan*.
Achterwaarts, bijw. *kabelakang*.
 — *gaan, moendoer*, L.; *oendoer*.
Achterweg, m. *djalan belakang*.
Achterwege, bijw. *dibelakang*.
 —, *niet gebeuren, niet slagen, tiada djadi; woeroeng*, L.
 Koopgoederen — *houden, menjemboungkan barang dagangan*.
Achterwiel, o. *roda belakang*, L.; *djantra belakang*.
Achterzeil, o. *lajar belakang*.
 —, *bezaan, lajar penjoeroeng*.
Achterzolder, m. *lotèng belakang; tingkat belakang*.
Achting, vr. *hoogschatting, lhormat, Ar*.
 In groote — *staan, dihhormatkan*.
 — *betoonen, mengoepamakan*.
 Betoon van —, *pengoepamaan*.
Achtingswaardig, b. n. *achtenswaardig, patoet dihhormati, — dioepamakan*.
Achtjarig, b. n. *delapan taohen 'oemoernja*.
Achtkant, o. *astakona*, Skr.; ook: *istakona; setekona*.
 —, b. n. *achthoekig, berastakona*.
Achtmaal, bijw. *delapan kali*.
Achtpootig, b. n. *berkaki delapan*.
Achtpuntig, b. n. *verhoedjoeng delapan*.
Achtste, b. n. *jang kadelapan*.
 Een —, *saperdelapan*.
 Drie —, *tiga-perdelapan*.
 Een — *gedeelte (erportie), tzoemoen Ar*.
Achtien, telw. *delapan-belas*.
Achttiende, b. n. *een —, saperdelapan-belas*.

De of het —, *jang kadelapan-belas*.
Achttiendehalf, b. n. *toedjoeh-belas sa-*
tengah.

Achtvoetig, b. n. *berkaki delapan*.

Achtvoud, o. *achtvoudig*, b. n. *delapan lapis*.

Achtwerf, bijw. *delapan kali*.

Achtzaam, b. n. *zorgvuldig*, *ingat-ingat*;
ati-ati, L.

Achtsaamheid, vr. *ingatan*.

Achtzijdig, zie **Achthoekig**.

Ader, vr. *beloedaq*, *oelar beloedaq*.

De *aschgrauwe* —, *oelar beloedaq aboe*.

Aderbeet, m. *penggigitan beloedaq*.

Aderengebroed, o. *anaq beloedaq*.

Adergif, o. *bisa beloedaq*.

Aderspog, o. *bisa beloedaq*.

Addertong, vr. *lidah beloedaq*.

Adel, m. *aqal bangsawan*.

De *gansche* —, *segala orang bangsawan*.

Adelaar, m. *radjawali*.

Adelboek, o. *daftar segala orang bangsawan*.

Adeldom, m. *adellijke stand*, *pangkat bangsawan*.

Adelen, b. w. *membangsawankan*.

Geadeld, tot den *adelstand* verheven worden, *dibangsawankan*.

—, *veredelen*, *memoeljakan*.

Adellijk, b. n. *berbangsa*; *bangsawan*.

Adelregeering, vr. *pemarentahan orang bangsawan*.

Adelstand, m. *pangkat bangsawan*.

Adem, m. *nafas*, Ar.; *napas*, L.; *hawa*, Ar.

Al *wat* — heeft, *sakalian jang bernafas*.

Een *geurige* —, *napas wangi*.

Een *onwelriekende* —, *napas boesoeg*.

Den — *inhouden*, *menahan napas*.

Buiten — *zijn*, *engah-engah*; *engah-engèh*; *menggèh-menggèh*, L.

Hij heeft den *laatzen* — *uitgeblazen*, *maka soedah poetoes napasnja jang achir*; *dija soedah mati*; *dija soedah meninggal*, L.

Nu kan ik weder — *scheppen*, *maka sakarang djoega kita bolèh bernapas of menapas*.

Ademen, o. w. *bernafas*; *bernapas*, L.; *menapas*, L.

Hij *ademt* nog, *maka ija lagi hidoep*; *dija masih hidoep*, L.

Hij *ademt* niets dan *wraak*, *maka ija menaroh dendam sahadja*; *maka ija berdendam sahadja*; *dija berdenngki sadja*, L.

Ademhalen, o. w. *bernafas*; *bernapas*, L.

Ademhaling, vr. *nafas*, Ar.; *napas*, L.

Ader, vr. *bloedbuis*, *oerat darah*; *oerat koening*.

Slag —, *oerat nadi*.

— in den *grond*, het *hout enz.*, *oerat*.

—, *oorsprong*, *açal*, Ar.

Aderen in wapens, *pamoer*.

Aderen in hout, *koerèh*; *koerèj*.

Aderen, b. w. de *aderen van marmer enz.*

nabootsen, *menggambarkan oerat*; *békin oerat tjet*, L.

Adergezwel, o. *benkag oerat darah*.

Aderig, b. n. *vol aderen*, *beroerat-oerat*.

Aderlaten, b. w. *sanggrah*, L.; *eig. sangrar*, Port.; *mengerat oerat*.

Aderrijk, b. n. *banjaq oerat*; *beroerat-oerat*.

Aderslag, m. *debarnja nadi*.

Admiraal, m. *laqsamana*; *panglima laoet*.

Admiraalschap, o. *djabatan laqsamana*; *daradjat panglima laoet*.

Admiraalschip, o. *kapal laqsamana*; *kapal panglima laoet*.

Admiraalsvlag, vr. *bandéra laqsamana*; *bandéra panglima laoet*.

Adres, o. opschrift van eenen brief, *'alámat (soerat)*, Ar.

Het — van den brief *luit aldus*, *maka 'alámat soerat itoe demikian boenjinja*.

Wees zoo goed den *inliggenden* — te *verleenen*, *kaloé toewan soeka berkirim soerat jang didalam ini kapada jang di-'alámatkannja*.

Een — aan den *Koning*, *soerat persembahan perkara pada radja*.

Advocaat, m. *pengatjara*; *toekang bitjara*, L.

Af, bijw. en *voorz.*

Van den *beginne* —, *dari pada permolaainnja*.

Berg op berg —, *naik goenoeng toeroen goenoeng*.

Weet gij er iets —? *tahoekah toewan hamba apa-apa dari itoe?*

Het werk is nog niet —, *pekerdjaèn belom habis*.

Er —! *voort! laloe!*

Hij stond met den *hoed* —, *ija berdiri topinja terangkat*.

Gij kunt er wel —, *loe bolèh tinggalkan itoe*, L.

—, *voltooid*, *soedah*, *soedah habis*.

— en aan *gaan*, *oelang-aling*; *boelak-balik*, L.

— en toe, nu en dan, *adang-adang*; *kadang*; *terkadang*; *kadang*, L.

Van *jongs* —, *dari ketjil*, L.

Afbakenen, b. w. *menandai*; *taroh tanda*, L.; *taroh tijang watas*; — — *pinggir*, L.

Afbedelen, b. w. *berolèh dengan mintaminta*; *dapat dengan mintaminta*, L.

Afbeeld, b. w. *afteekenen*, *melokis*; *metakan*; *menggambarkan*; *meroepakan*, L.

Welke *landhoeve* is daar *afgebeeld*? *kampoeng mana jang digambarkan itoe?*

Eene *zaak levendig* —, *mentjeritorkan soewatoe perkara dengan terang*

Afbeelding, vr. *peta*; *gambar*, L.; *pi-goera*, L. Port.; *gambaran*, L.

Voorstelling, *beschrijving*, *tjeritera*; *tjerita*, L.

Afbeitelen, b. w. *memahatkan*.

Dat beeld is nog niet *afgebeiteld*, *maka patoeng itoe belom habis dipakat*.

Afbetalen, b. w. *membayar habis; bayar loenas, L.*

Hij heeft zijne oude schulden afbetaald, *ija soedah bayar loenas hoetangnja jang lama, L.; maka soedah habis dibajarnja hoetangnja jang lama.*

Afbetaald, *loenas, L.; impas, L.*

Afbetaling, vr. *pembayaran habis, pembajaran segala hoetang.*

Afbeulen, wed. w. *menjoesahkan diri terlaloe sangat; geroq, L.*

Afbeuren, b. w. *mengangkat.*

Ik beurde hem van den buffel af, *maka saja angkat dja dari atas kerbo, L.*

Afbidden, b. w.

— van gevaren, *minta do'd akan diloe-poetkan dari pada bahaya.*

Gods zegen —, *minta (memoehoenkan) barkat Allah.*

Afbiggelen, o. w. *berlinang-linang.*

De tranen biggelden langs hare wangen af, *aer matanja poen berlinang-linang.*

Afbinden, b. w. *losmaken, memboeka ikatan; menanggalkan.*

Eene wrat —, *mengikat koetil.*

Afbinding, vr. *pemboekaän ikatan.*

—, (in de heekunde), *pengikatan.*

Afboenen, b. w. *menjikat.*

Afboeten, b. w. *uitwisschen, mengha-poeskan.*

Afborstelen, b. w. *menjikat.*

Afborsteling, vr. *penjikatan.*

Afbraak, vr. *barang jang dibongkar; karombakan.*

—, *puin, poewin, L.; karombakan.*

Dit huis zal voor — verkocht worden, *ini roemah nanti didjoeval bakal dibongkar, L.; maka roemah ini hendag didjoeval akan dirombag.*

Afbranden, b. w. *membakar habis.*

—, o. w. *hanoes; dibakar; kena api.*
De stad is geheel afgebrand, *maka negeri itoe-poen habis dibakar; — — — habis dimakan api.*

De kanonnen werden afgebrand, *maka marijam itoe-poen dipasang oranglah.*

Het kruid brandt van de pan af, *maka terbakarlah obat dapoer bedil.*

Afbreken, b. w. *omverhalen, membongkar; merombag.*

Een huis, —, *membongkar roemah.*

Eene bloem —, *kepoes kembang, L.; menggentas boenga.*

Eene tand —, *merompangkan gigi.*

Een gesprek —, *membantoe (poetoeskan, L.) perkataan.*

Een uur van zijnen slaap —, *koerangkan satoe djam dari pada tidoernja.*

De naald is afgebroken, *djaroem soedah patak.*

Het touw is afgebroken, *tali soedah poetoes.*

Het oor van het kopje is afgebroken, *telinga (koeping, L.) mangkoq soedah petjah.*

Laat ons daarvan —, *bijar kami-poetoeskan perkataan itoe; bijar kita djajam dari itoe, L.*

Afgebroken, *afgebrokkelde tanden, gigi soembing.*

Afbreker, m. *orang jang membongkar; — — merombag.*

Afbreking, vr. *pembongkaran, perombakan.*

— der onderhandeligen, *pemberhentian bitjara.*

Afbrengen, b. w. *menoeroenkan; bawa toeroen, L.*

De rijst van den zolder —, *menoeroenkan beras dari lotèng; bawa toeroen beras dari lotèng, L.*

Hij zal u van den rechten weg —, *maka ija hendag menjesatkan dikaw; maka ija hendag memjimpang dikaw dari djalan betoel.*

Een vaartuig van eene zandplaat —, *melepaskan perahoe dari pada lanjoe.*

Afbrenging, vr. *penoeroenan.*

Afbreuk, vr. *schade, roegi.*

—, doen, *meroegikan; kerdja roegi, L.; békin roegi, L.*

Iemands rechten — doen, *melanggar hhaq orang.*

Dat doet mij — in den handel, *dari itoe saja poenja dagangan koerang lakoe, L.; karana itoe maka barang perniagaan hamba koerang lakoe.*

Afbrokkelen, b. w. *merapehkan.*

Afdak, o. *loods, pondog.*

—, *luifel, soerambi; tepas, L.*

Afdalen, o. w. *toeroen.*

Uit de bovenlanden —, *milir, L.*

—, (van de zon na den middag) *lingsir.*

Afdaling, vr. *toeroenan.*

Afdammen, b. w. *békin bendoengan, L.; membendoengkan; menerbis.*

De zee —, *mengikat laet.*

Afdamming, vr. *pembendoengan; penerbisan.*

Afdanken, b. w. *afscheid geven, lepas, kasih lepas, L.; melepaskan.*

Een leger —, *memoelangkan bala-tantara.*

Een huisbediende —, *kasih lepas satoe boedjang jang djaja roemah, L.*

Afgedankt worden, *dapat lepas, L.*

Afdanking, vr. *palepasan.*

Afdeelen, b. w. *membahagi.*

Een jaar is in twaalf maanden afgedeeld, *maka satoe taaloen dibahagi doewabelas boelan.*

In kleinere deelen —, *mendjarangkan; békin bagian ketjil-ketjil, L.*

Afdeeling, vr. *daad van afdeelen, pembahagian.*

—, *deel, perkara; bahagian; bagian, L.*

—, van een boek of wet, *façal, Ar.; báb, Ar.; perkara, L.*

Eene — van den nacht, *nachtwake, taboeh.*

—, (gebied van eenen ambtenaar), *pegangan*; *distrik*, L.
 — van krijgsvolk, *pasoeq*, *pasoeakan*; *katoemboekan*.
 — van een bewaterd rijstveld, *piring*.
 — in een vaartuig, tuin enz. *petaq*.
 Het zij u bekend, dat de geheele inhoud van dit boek, gelijk het door den bedelmonnik wordt medegeleed, uit vieren-twintig afdeelingen, (hoofdstukken) bestaat, *katahoewi oledhmoe bahwa sakalian tjeritera kitab ini jang ditjariterakan faqir samoehanja atas kadoewa-poeloeh empat faqal djoewa adanja*.
Afdeinzen, o. w. *oendoer*; *moendoer*, L.
 — van Vorsten, *soeroet*.
Afdeinzing, vr. *oendoeran*; *soeroetan*.
Afdissolen, b. w. *merimbias*.
Afdoen, b. w. een kleedingstuk —, *aflegen*, *menanggalkan*.
 Zijn buisje —, *menanggalkan badjoena*.
 Het masker —, *boek topeng*, L.
 Den helm —, *mengangkat of memboeka ketopong*.
 Zijn werk —, *menghabiskan pekerdjaanja; bekin habis pekerdjaannya*, L.
 Eenen twist of verschil met den degen —, *memoetoeskan tjidera dengan pedang*.
 Eene schuld —, *membayar hoelang*.
 De raad heeft gisteren die zaak afgedaan, *maka hoekoem bitjara soedah poetoeskan kalamari perkara itoe*.
 Het zadel van het paard —, *mengangkat pelana dari koeda*.
 Deze broek heeft afgedaan, *ini tjelana soedah roesaq, trada bolèh dipakèj lagi*, L.
 Dit doet er noch af noch toe, (het verandert de zaak niet), *ini trada djadi satoe apa*, L.
Afdoening, vr. *betaling*, *pembayaran*.
 —, de daad van afdoen, *eindigen*, *penjoedahan*; *kapoetoesan*.
Afdragen, b. w. *bawa toeroen*, L.; *mensoeroekan*.
Afdrijven, o. w. met den stroom, *hanjoet*.
 —, eene rivier, *milir*, L.; *mengilir*.
 —, door wind of stroom, *membabas*.
 Wij dreven de rivier de Soengsang af, *maka kita-poen milir soengèj Soengsang*.
 Voor of met de eb —, *dihanjoetkan aèr soeroet*.
 Afdrijvende geneesmiddelen, *obat jang memberesihkan peroet*; *pentjahar*.
 De vrucht —, *menggoeoeerkan anaq*.
Afdrogen, b. w. *sèka*, L.; *mengesat*; *menjapoe*.
 Hij droogde de tranen af van de wangen der Vorstin, *maka ija-poen menjapoe aèr mata toewan poeteri*.
Afdroging, vr. *pengesatan*; *penjapoevan*.
Afdruppen, o. w. *bertitig*; *berlinang-linang*.
 Het zweet droop hem van het aangezicht, *djamdjam doerdja berhamboeran*.

Afdruiping, vr. *titikan*; *hamboeran*.

Afdruk, m. *tjitaq*, L.; *pentjitakan*, L.; *peneraan*.

—, *exemplaar*, *tjitalan*.

Eene eerste —, *proef*, *toeladan jang pertama*; *tjonto jang bermoela kali*, L.

Afdrukken, b. w. *tjitaq*, *mentjitaq*, L.; *menera*.

Twee duizend exemplaren —, *tjitaq doewa riboe lembar*, of *tjitalan*.

De schrijver wil vier proeven hebben, eer hij laat —, *maka penjoerat kitab itoe maoe empat tjonto, baroe disoeroehnja tjitaq*, L.

Een zegel in was —, *tjitaq tjap didalam lilin*, L.; *memboeboek materèj didalam lilin*.

Dat boek is geheel afgedrukt, *maka kitab itoe soedah habis ditjitaq*, L.; — — *tamat ditera*.

De edelmoedigheid van zijn hart is op zijn gelaat afgedrukt, *maka kamoerahan hatinja itoe kalihatan pada moekanja*.

Die letter is geheel afgedrukt, *maka khoeroef (letter) itoe soedah roesaq ditjitaq lama*.

Afdruksel, o. *bekas tjitaq*, L.; *bekas tera*.

Het — van een zegel, *bekas tjitaq tjap*, L.; *bekas peneraan materèj*.

Steenen met —, *batoe toelis*.

De werken der gansche schepping zijn —s van de almacht Gods, den Allerhoogste, *maka segala machloèq sarwa sakalian 'alam itoe ada tjermin qoederat Allah ta'ala*.

Afdruppen, zie **Afdruipen**.

Afduwen, afstooten, *menoelag*.

—, van zich wegduwen, *melajis*.

Afdwalen, o. w. *sesat*; *bersesat*; *kesasar*, L.

Doen —, *menjesatkan*.

—, zich van den weg verwijderen, op zijde afgaan, *menjimpang*.

Vor van den weg —, *menjimpang djaoeh-djaoeh*.

Die gids heeft mij doen —, *itoe orang pengantar menjesatkan kita di djalan*.

Afdwaling, vr. *sesatan*.

—, *afwijking*, *persimpangan*.

Afeischen, b. w. *menoentoet*.

Betaling —, *menoentoet hoelang*.

Iemand den degen —, *menoentoet orang poenja pedang*.

Afeisching, vr. *penoentoetan*.

Affuit, vr. *karèta marijam*; *alasan marijam*; *pelapiq marijam*; *alas marijam*.

Afgaan, o. w. naar beneden gaan, *afstijgen*, *toeroen*.

Den ladder —, *toeroen tangga*.

Van het paard —, *toeroen dari koeda*.
 De koorts gaat af, *maka demam djadi koerang*.

—, ontlasting hebben, *doewang aèr hla-djat*, Ar.; *qadlá hla-djat*, Ar.; *bèraq*, L.

De Fransche mode begint af te gaan, *itoe tjara prantjis ampir trada lagi dipakéj*, L.

Van de menigte menschen —, *mendjaoekkan diri dari pada kabanjakan orang*.

Van zijn doelwit —, *laloe dari pada maqôednja*.

Hij is van zijne koninklijke ouders, zonder afscheid te nemen, afgegaan, *maka ija-poen meninggalkan ajah boendanja dengan tiada bermoehoen*.

Er mag niets —, *djangan diambil sa-toe apa*.

Goed —, vertier hebben, *lakoe*, L.; *pajoe*.

Die koopwaar gaat wel af, *maka barang dagangan itoe pajoe djoega*.

Elk moet op zijn beurt — (als lid enz.), *maka masing-masing hendaq toeroen pada giliranja*.

Hij zal nimmer van zijne beginselen —, *tiada pernah hendaq ija meninggalkan maqôednja*.

Ik hoor het geschut —, *maka kita-dengar marijam dipasang oranglah*.

Wel —, wel van de hand gaan, *pantas*.

Al wat zij doet gaat haar zeer wel af, *barang apa jang dikerdjanja itoe pantas djoega*.

Regt op iets —, *menoedjoe*.

Hij ging recht op dien boom af, *maka ija-poen menoedjoe kapada pohon itoe*.

Op iets — om het te krijgen, *pergi tjahari dapat*.

Op iemand —, op iemand toetreden, *pergi mendapatkan*.

De kat gaat op de muis af, *maka koetjing meloempatin tikoes*, L.

Laat ons dezen weg —, *mari kita-orang pergi menoeroet djalan ini hingga pengabisannja*.

De zee gaat nog niet af, *laeet belom soeroet*.

Van elkander —, *uiteengaan*, *bertjeréj*.

Van eene steilte —, *afдалen*, *toeroen menonggang*.

Recht op iets —, *langsoeng*.

Afgaan, o. daad van naar beneden te gaan, *toeroenam*.

Afgaande, b. n. afkomende, *jang toeroen*.

De — maan, *boelan soedah ketjil*.

In — linie, *toeroen temoeroen*.

—, hellende, *tjoeram*; *miring*, L.

Sterk —, steil, *tonggang*.

— tij, eb, *aer soeroet*.

Afgang, m. het afklimmen, *toeroenam*.

—, helling, schuinte, *tjoeram*.

—, stoelgang, *boewang aér*, *hadjat*, *qadlá hadjat*; *bérag*, L.

Van dat purgeermiddel heeft hij zevenmaal — gehad, *dari itoe obat tjahar dja soedah boewang aér toedjoeh kali*.

De —, stoffe, *tahi*.

Zijn — was met water en bloed ver-

mengd, *dja poenja tahi tertjampoer aér dan darah*.

Afgebeden, verl. dw. *terminta*; *diminta*.

Afgebeten, verl. dw. *digigit*; *tergigit*.

Afgedaan, b. n. *poetoes*; *soedah habis*.

Afgeleefd, b. n. *stokoud*, *terlaloe toeha*.

Eene — e ouderdom, *'oemoer jang ter-laloe pandjang*.

Afgelegen, b. n. verwijderd, *djaeoh*.

—, eenzaam, *soenji*.

Afgelegenheid, vr. *djaeoh*.

De — van die stad maakt het moeielijk er aan te gaan, *maka sebab djaeoh-nja itoe negeri djadi soesah mampir disitoe*, L.

Afgemat, b. n. uitgeput, *letih*; *lesoe*; *letih lesoe*; *lemes*, L.

—, vermoeid, *lelah*; *tjapé*, L.; *lelah djerih*.

Afgetrokken, b. n. ingewikkeld, *dalam*.

— e denkbeelden, *fikiran jang dalam sakali*.

Het — e en het samengestelde, *barang jang ghaib (dalam) serto jang ditalk'kan*, (*dikarangkan*).

—, in gedachten zijnde, *inga-inga*.

Afgetrokkenheid, vr. *angan-angan jang dalam sakali*, — — — *bathin*, *fikiran jang bathin*.

In eene groote — van geest leven, *hidoep dengan tafakkoer*, *hidoep seperti orang pertapa*.

Afgevaardigde, m. een gewoon —, *soeroehan*, *pesoeroeh*.

Een — in het staatkundige, *oetoesan*.

Afgeven, b. w. overgeven, *serah*, L.; *menjerakkan*.

Een bevelschrift —, *memberi (karis)*, (L.) *soerat parentah*.

Gij moet u niet met slechte lieden —, *djangan engkaw berçohhbat dengan orang djahat*

Zich met marktvolk —, *tjampoer dengan orang pasar*.

Hij geeft zich met Arabische taal af, *maka ija mengoesahkan diri dengan beladjar bahasa 'Arab*.

Groen laken geeft wel eens af, *sachlat (laken) hidjaw sering-sering melar djoega*, L.

Afgezant, m. *oetoesan*.

De — van den Sultan van Banjerma-sing overhandigde eenen brief aan den Gouverneur-Generaal, *maka oetoesan seri padoeka soelthan Bandjarmasing poen bepersembahkan warqat ka hhadlirat seri padoeka toewan besar Goernadoer Djindral*.

Afgieten, b. w. in eenen vorm, *menoe-wang didalam atjoewan*.

—, uitgieten, *menoempah*; *mentjoetjoer*.

Afgieting, vr. *penoewangan*; *penoempa-han*; *pentjoetjoeran*.

Afgifte, vr. overgave, *penjerahan*.

Afglijden, o. w. *toeroen tepelèsèd*, L.; *toeroen kelintjir*, — *gelintjir*.

Afgeleden, uitgeleden, *tepeldat*, L.; *terkelintjir*, *tergelintjir*.

De voeten der ongeloovigen glijden er op af, *tergelintjir atasnja segala kaki orang kafir*.

Langs een touw —, *toeroen sapandjang tali*.

Afglijding, vr. *kelintjir*, *gelintjir*.

Afglippen, o. w. *loetjoet*.

Afgod, m. *berhala*.

De afgoden dienen, *menjembah berhala*.

Het goud is zijn —, *maka emas itoe djadi berhalanja*.

Afgodendienaar, m. *orang menjembah berhala*.

Afgodendienst, vr. *penjembahan berhala*.

Afgodsbeeld, o. *patoeng berhala*.

Afgooien, b. w. *lempar kabawah*, L.; *meloentor kabawah*.

Afgorden, b. w. *memboeka sandangan*; *menanggalkan sandangan*.

Afgrijselijk, b. n. *schrikwekkend*, *hajibin*, Ar.

—, *afschuwelijk*, *kagelian*.

Afgrijzen, o. *ijzing*, *ngeri*.

—, *afkeer*, *geli*.

Afgrond, m. *diepte der zee*, *loeboeg*; *toebir*.

Op den rands eens —s, fig. *hampir roesag binasa*.

Afgunst, vr. *dengki*; *sedoet*.

Zich aan — blootstellen, *menghadapkan dengkinja orang*.

De — is een blijk van een laag gemoed, *maka dengki itoe tanda hati jang kedji*.

Afgunstig, b. n. *berdengki*.

Hij is hem zeer —, *maka ija sangat berdengki padanja*, (*akan dia*).

Afgunstigheid, vr. *hati dengki*.

Afhakken, b. w. *afsnijden*, *memotong*.

—, *doorhakken*, *menetaq*.

—, een stuk van iets afhouwen, *memanggal*.

—, met een kapes, *memorang*.

Het hoofd —, *menendas*.

Het uiteinde, bovenste van iets —, *memantjoeng*.

Lid voor lid —, in stukken houwen, *melapah-lapah*.

Struikgewas en ruigte — om den grond te ontginnen, *menebas*; *babat*, L.

Een bamboe —, *menetaq boeloeh*; *memarangkan boeloeh*.

Het hoofd —, *menendas kapala*; *memantjoeng kapala*.

De takken —, *merantjoeng tjabang of dahan*.

Met het zwaard —, *memanggal dengan pedang*.

Een paard den staart —, *mengerat ekor koeda*.

Het haar —, *meragas*.

Afhakking, vr. *pemotongan*; *penetakan*; *pemanggalan*; *pemarangan*; *penondasan*;

perantjoengan; *pengeratan*; *peragasan*. Zie het verschillend gebruik dezer woorden bij **Afhakken**.

Afhalen, b. w. (van boven), *mengambil dari atas*.

— van den zolder, *ambil dari lotang*, L.

—, in ontvangst nemen, *mendjempoet*, *mendjempoet*.

Plechtstatig —, *mengaloe*; *mapag*, L.

Iemand gaan —, *pergi mengaloe saorang*; — *mendjempoet saorang*.

Een vorst —, met staatsie inhalen, *mengaloe-ngaloeakan radja*.

Hij ging hem —, *ija pergi mengaloekan dija*.

Ik zal lieden zenden om hem af te halen, *patik-soeroeh orang mendjempoet*.

Ga mijn dien brief —, *djepoetkan akoe soerat itoe*.

—, *afstroopen*, *mengoepas*; *besèt*, *kesèt*, L.

—, *berooven*, *mereboet*; *merampas*.

Hij heeft mij alles afgehaald, *maka ija soedah merampas kita poenja barang samoewa*.

Een vaartuig van de werf —, *menooroenkan perahoe dari kalangan*.

Een vaartuig van eene zandbank —, *menimboelkan perahoe jang kena lanjoeng*, *menganjoetkan* — — — —.

Afhandelen, b. w. *menjoedahi*; *menjolesèjkan*.

Die zaak is afgehandeld, *maka perkara itoe soedah poetoos*, — — — — *selestèj*.

Afhandeling, vr. *penjoedahan*; *penjolesèjan*.

Afhandig, b. n. (met Maken), — *maken*, *mengambil*; *mereboet*.

Iemand zijn geld — *maken*, *mereboet orang poenja oewang*.

Afhangeling, m. en vr. *onderhoorige*, *anaq boewah*; *sakèj*; *pengiring*; *orang jang ta'loeg*.

—, *dienaar*, *hamba*; *sahaja*; *boedjang*, L.

Afhangen, o. w. *neêrhangen*, *bergantjoeng*.

Aan een haar hangen, aan een zijden draad hangen, *bergantjoeng dari rambot sahelèj*.

Van zijnen heer —, *bergantjoeng dari pada toewanja*.

Dat hangt geheel van hem af, *itoe bergantjoeng dari dija sadja*; *itoe ada didalam dija poenja koewasa*.

Dat hangt van mijn wil niet af, *boekannja saja poenja soeka itoe*.

—, *ontstaan*, *djadi*.

Het daglicht hangt van de zon af, *maka sijang itoe djadi dari pada mata-hari*.

Los —, *neêrhangen*, zoo als beenen, een zijdgeweer enz. *djoentèj*.

Zittende, de beenen laten —, *doedoeq berdjoeentèj*, (dit is zeer onbeleefd en

wordt bij de Maleijers als eene beleediging voor deffige voorbijgangers beschouwd).

Een kleed tot onder de enkels doen —, *mengoeloerkan kain dibawah mata kaki*
Als navolging —, *mengiring*.

Afhangend, b. n. *bergantoeng*; *tergantoeng*.

Afhankelijk, b. n. *dibawah*; *bergantoeng*; *ta'loeq*, Ar.; *pengiring*.

Afhankelijkheid, vr. *ta'loeq*; *pengiringan*.

Afharen, o. w. *djatoeh boeloe*; *hilang boeloe*; *loeroeh boeloe*.

Deze pels haart af, *maka ini badjoe boeloe hilang boeloenna*.

—, b. w. *mengangkat boeloe*; *memboewang boeloe*.

Eene koehuid —, *mengangkat boeloe koelit sapi*; *keriq boeloe koelit sapi*, L.

Afhaspelen, b. w. *melikas*.

Garen van een kluwen —, *melikas benang dari pada boengkoesannja*.

Eene preek —, *terlantjar berchotbat*.

Afhebben, b. w. *soedah kerdja habis*; *soedah habis*; *tammata*, Ar.

Ik heb mijn werk nog niet af, *sahaja belom kerdja habis sahaja poenja pekerdjaan*; *kita belom menjoadahi pekerdjaan kita*.

Afheffen, b. w. *mengangkat*.

Afheffing, vr. *pengangkatan*.

Afheinen, b. w. *memagari koeliling*; *menjoelilingi dengan pagar*; *békin pagar koeliling*, L.

Afheining, vr. *omheining*, *pagar*.

—, *beschot*, *want*, *dinding*.

Afhellen, o. w. *miring*; *tjoeram*.

Deze weg is niet effen, maar helt af, *maka ini djalan tiada rata tetapi miring*.

Steil —, *gelijk een dak*, *tonggang*.

Afhelpen, b. w. *bevrijden*, *meloepoetkan*.

Iemand van zijn geld —, *menoeloeng orang memboeroeskan oewangnja*.

Gij moet hem niet van zijn stuk —, *djangan engkaw mengoesoetkan bitjaranja*; *djangan békin maloe sama dija singga dija trada bisa bitjara lagi*, L.

Afhooren, b. w. *mendengarkan*, *menengarkan*; *dengar* *dengan pasang koeping*, L.

Het is zeer onvoegzaam iemands geheimen af te hooren, *maka boekan paetoet mendengarkan orang poenja rahasija itoe dengan pasang koeping*.

Ik wil de getuigen —, *kita maoe menengarkan sjaksi*.

Waarom wilt gij mij de biecht niet —? *mengapakah toewan-hamba tiada hendaq menengarkan pengakoean dosa-dosakoe ini?*

Afhouden, b. w. *terughouden*, *menjimpan*.

Hoe veel hebt gij er afgehouden? *berapa loe simpan dari itoe?*

Ik heb er drie ropjen afgehouden, *kita soedah tjengkolong tiga roepjah dari itoe*, L.; *kita soedah potong tiga roepjah*, L.

—, *terughouden om iets te doen*, *menegahkan*; *melarangkan*.

Ik wil er u van afhouden dat te doen, *maka kita hendaq menegahkan engkaw berboewat itoe*.

O, mijn zoon, gij moet u van slecht gezelschap —, *héj anaqkoe*, *maka hendaq anaqkoe mendjaehkan diri dari pada pekoempolan orang djahat*.

—, *tegenhouden*, *terughouden*, *menahan*, *menahankan*.

Wat houdt u van het buweljk af? *apakah jang menahankan engkaw dari kawin?*

Den vijand van de stad —, *mendjaga soepaja djangan moesoeh dapat mengampiri negeri*; *berdjaga soepaja djangan moesoeh bolèh datang dekat negeri*, L.

Van het werk —, *menegahkan kerdja*; *menjoesahkan pekerdjaan*.

Van de kust —, *laloeh dari pada pasisir*.

Naar open zee —, *berlajar ka laoet rembang*; *berlajar katengah laoet*.

Op een oorlogschip —, *menoedjoe kapal perang*.

Van eene koraalrots —, *melaloeh karang*.

Iets — *verwijderen van iets*, *mendjaehkan dari pada*...

Houdt de handen er af! *lepaskan itoe*; *djangan kena itoe*; *djangan mendjamah itoe*.

Afhouwen, b. w. *afsnijden*, *memotong*.

Een stuk van iets —, *memanggal*.

Een afgehouden stuk, *sapanggal*.

—, *verminken*, *memoentoeng*.

Afgehouden, *afgeknot*, *poentoeng*; *kontong*.

De hand is hem afgehouden, *tangannja kotong*.

Afhuren, b. w. *menjéwa*; *séwa*, L.

Een stoomschip —, *menjéwa kapal asap saboewah*.

Afhuring, vr. *penjéwaan*.

Afjagen, b. w. *wegjagen*, *mengoesir*.

—, *afmatten*, *berlelahkan*.

Hij heeft zijn paard afgejaagd, door het te sterk te sporen, *maka ija-poen berlelahkan koedanja dengan mematjoeakan dija terlaloe sangat*.

Zich door sterk loopen —, *berlelahkan diri sebab berdjalan terlaloe sigerah*; *kerdja tjapè dirinja sebab berdjalan terlaloe tjepat*.

Afkaatsen, b. w. *menangkis*.

Eenen bal —, *menangkiskan anaq katéj*.

—, *doen terugstuiten*, *mengambelkan*.

Afkaatser, m. *penangkis*.

Afkaatsing, vr. *penangkisan*.

Afkabbelen, b. w. *makan*.

De golven der zee hebben de oevers van dit eiland afgekabbeld, *maka ombaq laoet soedan makan pinggirnja poelaw ini*.

Afkalken, o. w. *kapoer djatoh*.

Die oude muur kalkt af, *maka kapoer tembog toeha itoe djatoh*.

Afkalking, vr. *djatohnja kapoer dari tembog*.**Afkammen**, b. w. *menjisir*; *menggaroeg dengan sisir*.

De borstwering —, (wegschieten) *menetaskan bënteng oldh marijam*.

Afkamming, vr. *penjisiran*.**Afkanten**, b. w. *mengangkat pinggir*; *memboewang pinggir*.

De hoeken —, *potong hoedjoeng*; *boewang hoedjoeng*, L.

Met den beitel of schaaf —, *potong dengan pahat ataw seroet*.

Afkappen, b. w. *memarang*.**Afkapping**, vr. *pemarangan*.**Afkeer**, m. —, *tegenzin*, *djemoean*.

—, *haat*, *bentji*.

—, *afschuw*, *geli*.

Hevige —, *kagelian*.

—, *walging*, *moewal*.

— van spijs hebben, *djemoe dari makanan*; *bermoewal makanan*.

Een — hebben, *haten*, *membentji*; *berbentji*.

Een voorwerp van — zijn, *gehaat worden*, *kabentjan*.

Een voorwerp van afschuw zijn, *geschuwd worden*, *kagelian*.

Een — van het huwelijk hebben, *tiada maoe kawin*.

Afkeeren, b. w. *berpalingkan*.

Hij keerde het gelaat af, *maka ija-poen berpalingkan moekanja*.

Zich —, *zich afwenden*, *berpaling*.

De oogen —, *den blik* —, *berbalik mata*.

Zich van iemand —, *iemand ontrouw worden*, *berbalik haloewan*; *berpaling haloewan*.

Eene pijl —, *menangkikan anaq panah*.

Afkeurig, b. n. *berdjemoe*; *bermoewal*; *berbentji*; *geli*.

Iemand van spijs — maken, *mendjemoean orang dari pada makanan*.

Ik heb hem van zijn voornemen — gemaakt, *maka kita memalingkan dija dari pada maq'bednja*.

— zijn, *ongenezen zijn iets te doen*, *tiada soeka*; *moengkir* (*moenkir*, Ar.).

— zijn van iemand, *iemand haten*, *membentji*, *membentjikan*.

Niet — zijn van iets, *niet ongenezen zijn iets te doen*, *tiada moengkir* (*moenkir*, Ar.).

— van arbeid, *segan*.

Iemand die — is van werken, *penjegan*.

Afkeerigheid, vr. zie **Afkeer**.**Afkeering**, vr. *afwending*, *palingan*.

—, *afwering*, *penangkisan*.

Afkerven, b. w. *menghiris*.**Afkeuren**, b. w. *tiada berkenan*; *tiada menarima*.

—, *berispen*, *mentjelakan*.

—, *zacht bestraffen*, *menegoer*.

Een verzoek —, *tiada berkenan akan permintaän*.

Ik keur uw gedrag af, *maka kita mentjelakan lakoe djalanmoes*.

—, *verwerpen*, *menoelaq*; *memboewang*; *melarang memakéj*.

Afgekeurd geld, *oewang jang dilarang pakéj*.

Een paard dat afgekeurd is, *omdat het de droes heeft*, *koeda jang dilarang pakéj sebab ingoes*.

Afkeuring, vr. *pentjelaän*; *penoelakan*; *pemboewangan*.**Afklimmen**, o. w. *toeroen*.**Afklimming**, vr. *toeroenan*.**Afkloppen**, b. w. *afrossen*, *memoekoel*; *memaloe*; *menghantam*.**Afkluiven**, b. w. *papaq*, L.**Afknabbelen**, b. w. *porot*, L.**Afknagen**, b. w. *papaq*, L.**Afknakken**, b. w. *mematahkan*.

Eene bloem —, *menggentas boenga*; *gentas kembang*, L.; *kepoes kembang*, L.

Afknippen, b. w. *mematahkan*.

Den kop van een spijker met den nijptang —, *mematahkan kapala pakoes dengan kaka-toewa* (*pendjepit*).

—, *met de nagels*, *menggentas*.

Afknippen, b. w. *memotong dengan goenting*; *mengoentingkan*.

Bladeren en takjes —, *snoeien*, *meranting*.

Afknipsel, o. *goentingan*; *rantingan*. (Het laatste woord meer bijzonder van afgesnoeide bladeren.)**Afknotten**, b. w. *afhakken*, *menetaq*.

—, *snoeien*, *meranting*; *merantjoeng*.

—, *verminken*, *memoentoeng*; *mengo-tongkan*.

Afgeknot, *afgehouden*, *poentoeng*; *kotong*.

Afknotter, m. *penetaq*.**Afknotting**, vr. *penetakan*.**Afkoelen**, b. w. *menjedjoekkan*; *mendinginkan*.

De bergwind koelt den dampkring af, *maka angin dari goenong menjedjoekkan hawa*.

Het kanon met water —, *mendinginkan marijam dengan aer*.

Afkoeling, vr. *penjedjoekan*; *pendinginan*.**Afkoken**, b. w. *menanaq*; *mempermasakkan*; *masaq*, L.

Afgekookt vleesch, *daging reboesan*.

Afgekookte groente, *sajoer reboesan*.

Afgekookte rijst, *nasi jang ditanaq*.

Afgekookte visch, *ikan jang direboes*.

Afkoking, vr. *pemasakan; penanakan; pereboesan.*

Afkomeling, m. en vr. *afstammeling, anaq toeroenan.*

—en, *anaq tjoetjoe.*

Afkomen, o. w. *toeroen; menoeroen.*

Van een trap —, *toeroen dari tangga.*

—, *afzakken; vele prauwen komen uit de bovenlanden af, maka ada banjaq perahoe datang milir dari oediq, L.; — — — — — hoeloe.*

Van den rechten weg —, *verdwalen, sesat; bersesat; kesasar, L.*

Indien ik van mijne bezigheden kan —, *zal ik bij u aankomen, kaloe kita bolèh lepaskan kita poenja pekerdjaan, maka kita maoe singgah (mampir, L.) di roemah toewan.*

Denk niet dat gij er zoo gemakkelijk zult —, *djangan engkaw kira moedah moedah enykaw diloeпоетkan dari pada perkara itoe; djangan kira bajitoe gampang diloeпоетkan dari itoe perkara, L.*

Ik ben van aanzienlijke voorouders gekomen, *maka kita toeroen dari nenèg mojang jang besar-besar.*

Niet van elkander kunnen —, *het niet eens kunnen worden, trada bolèh djadi moepakat, L.; tiada bolèh djadi moewafagat.*

Er vrij wel —, *beroentoeng djoega.*

Hij is door de zeeroovers vervolgd en er vrij goed afgekomen, *maka ija diperhambat badjaq, diloeпоетkan djoega.*

Op iemand —, *om eenen aanval te doen, menampoeh; menampoehi.*

Op iemand —, *iemand overvallen, mendatangi.*

Op iemand —, *iemand naderen, mengampiri.*

Op iemand —, *op iemand toetreden, datang mendapatkan.*

Afkoming, vr. *afdeling, toeroenan.*

Afkomst, vr. *oorsprong, afstamming, aqal, Ar.; bangsa; toeroenan.*

Hij is van Arabische —, *maka toewan itoe aqal Arab.*

Gij zijt van Hindoesche —, *maka engkaw dari bangsa Hindoe.*

Boekes is van Soendaneesche —, *maka si Boekoe itoe toeroenan orang Soenda.*

Van een voornamen — zijn, *beraqal, berbangsa.*

De — van een woord, *pohon perkataan.*

Afkomstig, b. n. *beraqal; berbangsa; toeroen.*

De Javanen zijn — van de Hindoes, *maka orang Djawa itoe toeroen dari orang Hindoe.*

Dit Maleische woord is van het Javaansch —, *maka sapatah kata Melajoe ini toeroen dari bahasa Djawa.*

Afkondigen, b. w. *berseroe-seroekan.*

Afkoeksel, o. *saus, koewah.*

Afkorsten, b. w. *boewang koelè, L.*

Als het brood te hard is, *moet gij het —, kaloe itoe roti terlaloe keras, mesti boewang koelitnja, L.*

Afkorten, b. w. *verkorten, memendèqkan; békin lebih pendèq, L.*

Dat touw is veel te lang, *het moet afgekort worden, itoe tali terlaloe pandjang; mesti békin lebih pendèq, (mesti dipotong sapotong), L.*

Geld voor eene oude schuld —, *tjengkolong oewang hoetang lama, L.*

Hij heeft vijf gulden van mijn traktement afgekort, *maka dipotongnja gadji sahaja lima roepjah, L.*

Afkorting, vr. *memendèqkan.*

— van geld, *tjengkolong.*

Afkrijgen, b. w. *menoeroenkan; kasih toeroen, L.*

Een mensch kan dat niet van den zolder —, *satoe orang trada bisa kasih toeroen itoe dari loteng, L.*

Het werk —, *menjoedahi pekerdjaan; békin habis pekerdjaan, L.*

Afkunnen, o. w. *bolèh lepas; bolèh loepoet; dapat diloeпоетkan.*

Ik kan er niet van af, *maka sahaja trada bolèh lepas dari itoe, L.; maka tiada dapat hamba diloeпоетkan dari pada itoe.*

—, *voltooiën; ik zal het werk in eene maand —, maka dalam saboelan sahaja bolèh menjoedahi pekerdjaan itoe, — — — — — békin habis pekerdjaan, L.*

Afladen, b. w. *memboeka moewatan; membongkar moewatan; kasih toeroen moewatan, L.*

—, *ten einde toe laden, moewat habis; sarat, menjarat.*

Aflading, vr. *pemboekaän moewatan; penoeroenan —; pembongkaran —.*

Aflaten, b. w. *menoeroenkan.*

—, *laten afzakken, mengoeloerkan.*

Drie kisten wijn —, *toeroenkan anggoer tiga peti, L.*

Van den prijs —, *kasih koerang harganja.*

—, *uitscheiden, berhentì.*

Aflating, vr. *penoeroenan.*

Afleeën, b. w. *memindjam.*

Hij wil het geld niet teruggeven, *dat hij mij afgeleend heeft, maka tiada maoe ija mengoembalikan emas jang dipindjamnja dari pada kita; dija trada maoe poelangin doewit jang diambilnja pindjam dari sahaja, L.*

Afleeëning, vr. *pemindjaman.*

Afleeëren, b. w. *verleeren, loepa; hilang bijasa.*

Kwade kuren, —, *menghilangkan tingkah jang djahat.*

Afleggen, b. w. van boven afnemen, *mengangkat dari atas; menoeroenkan.*

Leg dien degen van de tafel af, *angkalah pedang itoe dari médja.*

Zijn buisje —, *menanggalkan badjoenja*.

—, zich van iets ontdoen, *memboewang*, *memboewangkan*.

De slang heeft hare huid afgelegd, *maka oelar itoe soedah memboewangkan koelitnja (saroengnja)*.

—, het leven, *meninggal*; *mati*; *wafát*, Ar.

Een lijk —, doen wat aan een lijk moet gedaan worden vóór de begrafenis, *mengerdjakan majit*.

Gij moet den ouden mensch —, *hendaglah kamoe membaharoevi dirimoe*, — *menjadi manoesija baharoe*.

Eenen eed voor de rechtbank —, *bersoempa dshadapan hhoekoem*.

Eene reis binnen eene maand —, *menjoedahi perdjalanann didalam saboelan lamanja*.

Een feestgewaad —, *menanggalkan pakéjan hari raja*.

Eene kwaade hoedanigheid —, *meninggalkan kalakoevan jang djahat*.

Eene getuigenis —, *naik saksi*.

Aflegger, m. lijkontkleeder, *orang jang mengerdjakan majit*.

Afleden, b. w. *menghantar kabawah*; *membawa toeron*.

Hij nam de princes bij de hand en leidde haar het paleis af, *maka dipimpinnya tangan poeteri serta dibawanya toeroen dari astama*.

Water —, *menaoenkan aér*; *kasih toeroen aér* L.; *walirikan*.

Hieruit is af te leiden dat hij dood is, *dari itoe boléh dirasa maka tja soedah mati*.

Uit de omstandigheden is af te leiden dat gij onschuldig zijt, *maka dari peri hhal ahhwal itoe boléh ditarima maka engkaw tiada bersalahan*.

Dit woord is uit het Arabisch afgeleid, *maka perkataan ini pohonnja bahasa Arab*.

Iemand — van zijn werk, *storen*, *ganggoe orang bekerdja*, L.; *menjoesahkan orang jang bekerdja*.

Afleiding, vr. van water, waterspruit, *simpangan aér*.

Afleen, o. w. *berlinang-linang*.

Aflekken, o. w. *bertitik*; *titiq-menitiq*.

Aflekking, vr. *titikan*.

Afleveren, b. w. *menjerahkan*.

In het pakhuis —, *bawa masoq di goelang*, L.; *menjerahkan di goelang*.

Aflevering, vr. *penjerahan*.

Aflesen, b. w. met luider stemme —, *membatja soerat dengan njarang soevaranja*, of *dengan menjaringan soewara*.

Zich —, *kerdja tjapé diri dengan membatja hhiikajat terlaloe lama*, L.; *melelahkan dirinja dengan membatja hhiikajat terlaloe amat batjanja*.

Aflichten, b. w. *mengangkat*.

—, *oplichten*, *ontdekken*, *memboeka*.

— van zijne plaats, vooral: — van het vuur, *mengangkit*.

Licht die kist van de bank af, *angkat itoe peti dari balé-balé*, L.

Ik zal u het masker —, *maka akoe hendag memboekakan topengmoe*.

Aflichter, m. *pengangkat*; *memboeka*.

Aflichting, vr. *pengangkatan*; *memboekaän*.

Aflijgen, o. w. *verwijderd liggen*.

Die plank ligt een voet van de heining af, *maka itoe papan ada sa'toe kaki dja-oehnja dari pagar*.

Uw huis is ver van de markt afgelegen, *maka roemah toewan-hamba itoe djaoeh dari pasar*.

In een afgelegen oord wonen, *berdoe-doeg pada tempat jang soenji sennjap*; *beroemah di tempat septi*, L.

Aflijvig, b. n. *mati*; *meninggal*.

Van groote personen sprekende zegt men, *wafát*, Ar., *mangkat beradoe*, en van Vorsten en heiligen, *marhhöem*, Ar.

Aflijvigheid, vr. *peri kamatian*; *mawt*, Ar.

Aflikken, b. w. *mendjilat*.

Hi j likte al zijne vingers af, *maka didjilatnja segala djarinja*.

Aflikker, m. *pendjilat*.

Aflikking, vr. *pendjilatan*.

Afloeder, m. *orang jang mengintéj*.

Afloeren, m. *mengintéj*.

Afloering, vr. *pengintéjan*.

Aflokken, b. w. *memboedjoeg hingga toeroen*.

Afloop, m. van water, *pengalir*.

—, *eb*, *aér soeroet*.

—, *helling*, *minging*.

—, *einde*, *kasoadahan*.

— *eener zaak*, *pengabisan perkara*; *penjoedahan hhal*.

— van eene rechtzaak, *poatoesan bitjara*.

Afloopen, o. en b. w. *berdjalan dari atas kabawah*; *toeroen*.

Snel van een heuvel —, *toeroen lekas dari boekit*.

Het zweet loopt hem van het aangezicht af, *djamdjam doerdja berhamboeran*.

Hoe zal deze zaak —? *bagejmana nanti pengabisan perkara ini?*

Afloopend tij, *aér soeroet*.

Het water loopt van de bergen af, *maka aér itoe mengalir dari goemoeng*.

Het vet loopt van de kaars af, *gemoengnja djan itoe melilih (toeroen)*.

Langs iets —, van een vocht, *berhiliran*.

Ik wensch die zaak goed te doen —, *maka sahaja soeka membaiki itoe perkara*; — — *mengatoerkan perkara itoe*.

Een land —, *mendjarah negeri*.

Mijn horologie is afgelooopen, omdat ik vergeten heb het op te winden, *kita poenja orlodji soedah berhenti, sebab kita loepa memoetar*.

—, *doorloopen*, *afsljten*, *menghabiskan dengan berdjalan*.

Ik heb drie paar schoenen in dit jaar afgeloopen, *maka pada tahoen ini kita soedah mengabisan tiga pasang sapatoe dengan berdjalan-djalan.*

Laat ons dit veld —, *marilah kita orang berdjalan sampéj pengabisan padang (tanah lapang, L.) ini.*

Hij loopt alle markten af om zijn kind te zoeken, *maka ija masoq kaloewar segala pasar akan mentjahari anagnja.*

Aflooping, vr. verwoesting, plundering, *djarahan.*

Aflossen, b. w. vervangen, *mengganti; bergilir.*

Gij moet hem —, *maka toewan hendaq mengganti dija.*

Zij lossen elkander beurtelings in het waken af, *maka marika-itoe-poen berganti-ganti djaga.*

Om de beurt de wacht doen, elkander aflossen met wacht doen, *bergilir-gilir berdjaga.*

Hij heeft zijn goed uit den lombard afgelost, *maka diteboeskannja barangnja di pegadéjan.*

Al zijn schulden —, *membayar segala hoetangnja.*

Een kanon —, *memasang marijam.*

Aflossing, vr. *penggantian; pembajaran; peneboesan; pemasangan, zie Aflossen.*

Afluisteren, b. w. *mendengarkan; mendingar dengan pasang koeping, L.*

Afmaken, b. w. ten einde maken, *kerdja habis, L., menjoesahi; menghabiskan; mentamatkan.*

Een geschild —, *bijleggen, menjeleséjkan tjidera.*

Eenen brief —, *mentamatkan soerat; kerdja habis soerat, L.*

Een werk —, *menghabiskan pekerdjaän.*

Eene zaak —, *menjoesahi perkara.*

—, *ombrengen, memboenoeh; menghabiskan.*

Het is ongeoorloofd eene gekwetste af te maken, *maka hharámlah memboenoeh orang jang kena loeka.*

Hij heeft die zaak met den policiedienaar voor eene halve ropij afgemaakt, *maka dija soedah habiskan itoe perkara dengan dikasih sama oepas sorongan satengak roepijah, L.*

Afmaking, vr. *penjoesahan; penghabisan.*

Afmalen, b. w. *menggambarkan; memboewat gambar; menoelis gambar; békin gambar, L., békin pigoera, L.*

—, *afteekenen, schetsen, meloekis.*

Naar het leven —, *menggambarkan ap.-apa jang hidoep.*

—, *voorstellen, verhalen, mentjeriterakan.*

Het koren —, *menggiling habis gandoem itoe.*

Afmaling, vr. *toelisan; loekisan; gambar; peta.*

Afmartelaar, m. *orang jang menjangsarakan.*

Afmartelen, b. w. *menjangsarakan; menjakitten terlaoe sangat.*

Zich —, *kwellen, menjoesahkan diri; menjoekarkan diri.*

Afmarteling, vr. *sangsara, penjangsaraan.*

Afmatten, b. w. *berlelahkan; kerdja tjapé, L.*

—, *verzwakken, melemahkan.*

Mat u niet af met vasten, *djangan melemahkan dirimoe dengan berpoewasa.*

Zich — door te ver te wandelen, *berlelahkan diri sebab berdjalam terlaoe djaoeh.*

Den geest —, *berlelahkan roh.*

Dit span paarden is afgemat, *maka sapsang koeda ini sangat lelahnja.*

Afmatting, vr. *kalelahan; tjapé, L.*

Afmergelen, b. w. *melemahkan sakali; meletih-lesoekan.*

Afmerken, b. w. *menandai; taroh tanda. L.*

Afmeten, b. w. *mengoekoer.*

Twintig el zeildoek —, *mengoekoer doewa poeloeh do kain lajar.*

Hij weet zijnen tijd niet af te meten, *maka ija tiada tahoe membahagi wagtoenja.*

De mensch moet zijnen arbeid naar zijne krachten —, *maka tidapat tiada manoesija mengatoerkan pekerdjaännja dengan saqadar koewasanja.*

God heeft alles met wijsheid afgemeten, *maka Allah telah mengandamkan samoewanja dengan hkiikmatnja.*

De uitgaven moeten naar het inkomen afgemeten worden, *maka segala belandja itoe haroes dikira-kirakan saqadar hhi-cilnja.*

Gij moet aan den Tjikandi een land —, *misti mengoekoer satoe tanah di Tjikandi, L.*

Rijst —, *menjoekat bras.*

Afmeting, vr. *pengoekoeran.*

—, *van drooge waren, penjoekatan.*

—, *hoegrootheid, besar.*

Afmuren, b. w. *mengikat dengan tembog; mentjeréjkan deng in pagar batoe; memasang tembog.*

Afnemen, b. w. *van eene hoogte of van boven, mengambil dari atas.*

Oplichtend —, *mengangkat.*

Van zijne plaats —, *vooral: een pot van het vuur —, mengangkit.*

—, *afscheppen, menjéndoeg.*

Het eten — en ombrengen, *mengangkat makanan; mengangkat hidangan.*

Het deksel van eene pot —, *mengangkat toetoeapan perijoeg.*

Met een doek —, *afvegen, mengesat; séka, L.*

—, *verminderen, berkoerangan, berang-koerangan.*

Zijn ijver begint af te nemen, *maka radjinnja djadi koerang.*

Meer en meer nemen zijne krachten

af, *mingkin-mingkin goewatja hilang*, L.; *melainkan makin hilang goewatja*.

Er moet een stuk van die mat afgenomen worden, *itoe tikar mesti di potong sedikit*, L.

De zeeroovers hebben hem alles afgenomen, *maka perompag soedah merampas dija poenja barang samoewa; barang samoewanja dirampas perompag*.

Den baard afgenomen worden, *ditjoe-koer djangoet; ditjoe-koer djanggot*, L.

Den eed —, *beëdigen, menjoempah*.

Eenen eed —, *afëischen, menjoempahi*.

Eene schilderij —, *angkat pigoera*, L.; *mengangkat gambar*.

In den winter nemen de dagen af, *pada moesim dingin maka sahari-hari sjang djadi koerang*; — — — — — *makin lekas lingsir hari*.

De maan neemt af, *maka boelan soedah ketjil*.

De handel neemt af, *maka hhdï per-nijagaän djadi roesag*.

Afneming, vr. *pengangkatan*.

Afpakken, b. w. *memoeroenkan barang*; *kasih toeroen boengkoesan*, L.

Afpalen, b. w. *menandai, menjakoekan dengan pagar*.

Afpassen, b. w. *mengoekoer dengan djangka*.

De graden van eenen cirkel —, *mengoekoer dengan djangka akan daradjat boelat*.

Geld —, *mengitong betoel djoemkahnja*.

Afpassing, vr. *pengoekoeran*.

Afpeilen, b. w. *mendoega*.

Afpeinsen, wed. w. *melemahkan diri dengan faköer*.

Afpeinsing, vr. *faköer*, Ar.

Afpellen, b. w. *mengangkat koelit; memboewang koelit; mengoepas*.

Garnalen —, *memboewang koelit hoedang*.

Afperken, b. w. *menandai; taroh tanda*, L.; *menjakoekan dengan pagar; memagari; berhinggakan*.

Met paalwerk —, *memagari dengan tijang*.

Eene reë —, *menandai pelaboehan dengan tijang-tijang*.

Afperking, vr. *pemagaran; penarohan tanda batas*.

Afpersen, b. w. *berolèh dengan pagsa*. —, *dwingen te geven, memagsa akan membri*.

Het geld, dat door — *verkregen is, oewang jang diperolèh dengan memagsa*.

Hij heeft mij twee ropjen afgeperst, *maka sahaja dipagsanja kasih doewa roepjah*, L.

Afpersing, vr. *pemagsaän akan memberi*; — *boewat kasih*, L.; *penjanjajaan*.

Afpijnen, wed. w. *menjansarkan diri; menjoesahkan dirinja terlaloe sangat*.

Afpleiten, b. w. *vrijpleiten, melerpaskan*

beratjara; meloepoetkan dengan beratjara; — — begawam.

Afplukken, b. w. *van eene bloem, mengentas; kepoes*, L.

—, *van vruchten, petik*, L.; *alap*, L.; *mengambil*.

Afpraten, b. w. *menegahkan dengan bitjara*; — — *berkata*.

—, o. w. *menghabiskan perkataän; menghabiskan berkata*.

Veel —, *banjag bitjara*, L.; *melanjoe-kan perkataän*.

Afpunten, b. w. *de punt wegnemen of afbreken, mematahkan hoedjoeng; meng-angkat hoedjoeng*.

—, *de punt scherper maken, merantjoeng; potong*, L.; *menadjamkan hoedjoeng*.

Afpuntig, vr. *pematahan hoedjoeng; perantjoengan*.

Afraden, b. w. *membitjarakan soepaja djangan*, — *bijar djangan*.

Ik heb hem afgeraden naar Java te gaan, *maka kita soedah membitjarakan dija bijar djangan pergi ka tanah Djawa*.

Afraken, o. w. *van een bedoeld punt, mendjaoekkan diri*.

Van den weg —, *afdwalen, sesat, bersesat; kesaras*, L.

Hij is er wel afgeraakt of aan ontkomen, *maka tja djoega diloeptkan dari itoe perkara*.

— *van den grond, lepas sangat; hanjoet poela kamoedian dari pada sanggat*.

Afrapsen, b. w. *memaroet; paroed*, L.

Afrogenen, onp. w.

De tandjoengbloemen zijn van nacht van den boom afgeregend, *maka samalam kembang tandjoeng djatoh dipoekoel hoedjan*, L.; *maka samalam boenga tandjoeng loeroeh dipoekoel hoedjan*.

Afreis, vr. *vertrek, peninggal*.

Afreizen, o. w. *berangkat; pergi berdjalan*.

Afgereisd, *moede van het reizen, lelah berdjalan*.

Afrekenen, b. w. *membandingkan hitoengan; membetoelkan hhisab*.

—, *afrekken, tjengkolong*, L.; *memotong*.

Er moeten dertig ropjen afgerekend worden, *maka mesti ditjengkolong (dipotong) tiga poeloeh roepjah*.

—, *kastijden, menghardiq; adjar*, L.

Afrekening, vr. *bandingan soerat hitoengan*.

—, *betaling, pembajaran*.

Afrennen, b. w. *menghilangkan dengan lari*.

Het paard heeft twee hoeffjzers afgerend, *maka koeda itoe soedah hilangkan doewa besi dengan lari*.

Aflichten, b. w. *mengadjar*.

Een' lokvogel —, *mengadjar boeroeng pemikat*.

Africhter, m. *orang jang mengadjar*.

Africhting, vr. *pengadjaran*.

Afrij, vr. helling, *miring*, *kamiringan*.
Afrijden, o. w. *toeroen*.
 Eenen berg met eenen wagen —, *toeroen dari goenoeng dengan rata*.
 Te paard —, *toeroen bertoenggang koeda*, L.
 —, *vertrekken, berangkat dengan karéta of koeda*.
 Een paard, dat geheel afgereden is, *koeda jang roesaq sakali ditoenggang*, L.
Afroepen, b. w. van boven roepen, *panggil toeroen dari atas*, L.
 —, *afkondigen, mema'loemkan; membatja dengan menjaringkan soewara*.
Afroesten, o. w. *dimakan karat; dimakan tahi besi*.
Afrollen, b. en o. w. *menggoeling kabawah; goeling dari atas*, L.
 Opperold zeildoek —, *memboeka goeloengan kain lajar*.
Afronden, b. w. *békin boendar*, L.; *memboentarkan; memboelatkan*.
Afronding, vr. *pemboentaran; pemboendaran*, L.
Afrossen, b. w. *roskammen, menggaroeg*.
 —, *afjakkeren, airijden, melarikan koeda hingga lelah (tjapé, L.)*.
 —, *rossen, slaan, menghantam, memoe-koel, memaloe; menggasag*.
Afrotten, o. w. *djatoh karena boeroeqnja of boesoeqnja*.
Afrukken, b. w. *menjintag; sentag*, L.
 Hij rukte het kind van de borst zijner vrouw af, *maka disintagnja anagnja dari pada soesoé bininja*.
Afrukking, vr. *penjintakan*.
Afschaafsel, o. krullen (afgeschaafde), *tatal*.
 Een — van zeven vadem lang, *tatal jang toedjoeh depa pandjangnja*.
 —, van geloid leder, *kikisan koelit jang disamaq*.
 —, van de huid, *garisan*.
Afschaduwen, b. w. *zinnebeeldig voorstellen, meng'ibaratkan*.
Afschaduwing, vr. *ibarat*, Ar.; *oepama*.
Afschaffen, b. w. *melepaskan; memboewang; berhentikan; meniadakan*.
 Het wijn drinken —, *lepaskan minoem anggoer*, L.
 Eene oude gewoonte —, *meniadakan 'adat lama*.
 Het tolheffen —, *berhentikan poengoet béja*.
 Een tuinman —, *lepaskan toekang kebon*.
 Dit artikel der wet wordt afgeschaff, *ini perkara hhoekoem diboewang*.
 Een huisbediende —, *lepaskan hamba saorang jang mendjaja roemah; kasih ka-loewar satoe boedjang jang djaga roemah*, L.
Afschaffing, vr. *palepasan; pemboewangan peniadaän*.
 —, o. w. *afgeschaafd raken, van de huid, mengeloepas*.

Afschampen, o. w. *sentag*.
 Afgeschampt, *tersentag*.
Afschaven, b. w. *seroet*, L.
 Het vel —, *melitjatkan koelit*.
 Een huid —, *mengikis koelit jang disamaq*.
Afscheid, o.
 Afscheid nemen, *minta poelang*, L.; *meminta diri; bermoehoen*.
 Zijn — geven, *kasih lepas*, L.; *melepaskan*.
 Henen gaan zonder — te nemen, *berangkat tiada bermoehoen*.
 Een soldaat die zijn — heeft, *orang soldadoe jang dikasih lepas*, L.; — — — *dilepaskan*.
Afscheiden, b. w. *mentjerékan, mentperjérékan; menjakoekan; menyasingkan*.
 —, *afzonderen, uitzoeken, memilih*.
 De zee scheidt Malaka van Singapoera af, *maka laoet itoe menjakoekan poelaw Singapoera dari tanah Malaka*.
 Zij is van haren man afgescheiden, *maka perampoeuan itoe soedah bertjeréj dengan lakinja*.
 —, op zijde zetten, *menjabelhakan*.
 Het water moet van het bloed afgescheiden worden, *maka aér itoe tidapat tiada diasingkan dari pada darah itoe*.
 Eene kamer in tweeën —, *soewatoe bilig dibahagikan doewa; satoe kamar dibagi doewa*, L.
 Zich van zijne makkers —, *mening-galkan temannja*.
 Zij wil van hare kat niet —, *maka ija tiada maoe lepaskan koetjingnja*.
Afscheiding, vr. *pentjeréjan; penjakoekan*.
 —, *toestand van gescheidenheid, pertjeréjan*.
 —, *grens, batas, batasan; watas*, L.
 —, *afzondering, pengasingan*.
Afschepen, b. w. *berkirim dengan kapal*.
 Iemand beleefdelijk —, *mengaloewarkan orang dengan kata jang manis*.
Afscheping, vr. *pengiriman dengan kapal*.
Afscheppen, b. w. *menjendoeg*.
 De olie van het water —, *menjendoeg dari pada aér*.
 Het schuim van de kokende rijst afscheppen, *memboewang tadjin*.
Afschepping, vr. *penjendoekan*.
Afscheren, b. w. *den baard, mentjoekoer; memaras*.
 De wol —, *menggoentingkan boeloe*.
Afschering, w. *pentjoekoeran; pema-rasan*.
Afschermen, b. w. *afweren, menang-kiskan*.
Afschetsen, b. w. *eene schets van iets maken, memboewat dinah; merantjanakan*.
 —, *beschrijven, menoeliskan*.
Afschetser, m. *orang jang memboewat dinah*.
Afschetsing, vr. *dinah; rantjana*.

Afscheuren, b. w. *mentjariq; menjoejaq; mentjabiq; sowdq, sodq, L.; sojaq, L.; robdq, L.*
—, afrukken, meragang.

Afscheuring, vr. *pentjarikan.*

Afschieten, b. w. *melepaskan; memasang.*
Eenen pijl —, *memanahkan; melepaskan anaq panah.*
Een geweer —, *memasang bedil; pasang senopang, L.*
Een kanon —, *pasang marijam.*
Zijn rechterbeen werd hem afgeschoten, *maka kakinja kanan diangkat polor marijam.*
Een vogel van het dak —, *menembag boeroeng dari atap roemah.*

Afschieter, m. (van eenen pijl) *orang jang memanah, zie verder Afschieten.*

Afschieting, vr. *boogshot, pemanah.*
—, van schietgeweer, *pembedilan.*
—, *beschot, dinding.*

Afschijnen, o. w. *glans afgeven, bersinar; bertjahaja.*

Afschijnsel, o. *sinar; tjahaja; tjaja, L.*

Afschilderen, b. w. *memetakan; menggambar; békin gambar, L.; békin pigoera, L.*
—, *voorstellen, mentjeriterakan.*

Afschildering, vr. *peta; gambar; pigoera, L.*
—, *door woorden, tjeritera; tjerita, L.*

Afschillen, b. w. *mengoepas, memboewang koelit.*

Afschoppen, b. w. *menandang kabawah.*

Afschraapsel, o. *kikisan.*

Afschrappen, b. w. *mengikis; keriq, ke-roeg, L.*

Afschraper, m. *peng'kis.*

Afschrappen, b. w. *van de lijst —, menghapoekan dari pada daftar.*

Afschrift, o. *toeroenan soerat; salinan soerat.*

Afschrijven, b. w. *menjalin soerat; menoeroen soerat.*

Afschrik, m. *vrees, takoet.*

Afschrikken, b. w. *menakoeti, mengatakoeti; bertakoetkan; békin takoet, L.*
—, *terug houden, menahankan.*

Afschudden, b. w. *mengirap.*
Het stof —, *mengirap doeli.*
Den halster —, *memboewang sentadji.*
Vruchten van eenen boom —, *gojang pohon sampé djatoh boewahja, L.*
Iets — *door het heen en weér te wegen, mengebaskan.*

Afschudding, vr. *pengirapan.*

Afschuiëren, b. w. *menjikat; boendar, L.*

Afschuiemen, b. w. *memboewang tadjin; memboewang boehi; mengaloewarkan boehi.*

Afschuiming, vr. *pemboewangan tadjin.*

Afschuiven, b. w. *naar beneden schuiven, menjorjor kabawah.*
Eene zaak van zich —, *melepaskan soewatoe perkara.*

Ik wil het van mij —, *kita tiada maoe tjampoer dalam itoe perkara, L.*
—, *geld geven, memberi oewang; kasih doewit, L.*

Afschuren, b. w. *afwrtjven, menggosog.*
—, *door schuren reinigen, békin bersih dengan gosog.*
—, *polijsten, mengoepam.*

Afschuring, vr. *menggosokan.*

Afschutsel, o. *dinding.*
—, *omheining, pagar.*

Afschutten, b. w. *memajari; memboewat pagar; békin pagar, L.; mendindingi.*
Het rivierwater —, *membendoengkan aér soengéj; bendoengkan aér kali, L.*
De zee —, *mengikat laoet.*

Afschutting, vr. *zie Afschutsel.*
—, *de daad van afschutten, pemagaran; pembendoengan.*

Afschuw, m. *geli.*
—, *ijzing, ngeri.*
—, *afkeer, haat, bentji.*

Afschuwelijk, b. n. *hajban, Ar.*

Afschuwen, o. w.
Tot een — *zijn, kagelian.*

Afslaan, b. w. *afhakken, menetaq.*
—, *afweren, menangkiskan.*
Het hoofd —, *menendas kapala; mantjoeng kapala.*
Den vijand —, *mengoendoerkan moesoeh.*
Iemands verzoek —, *menoelag orang poenja permintaän.*
Iets —, *weigeren, enggang; tiada berkenan; tiada tarima, L.; mengenggan-kan.*
Het van een kleedingstuk —, *een kleedingstuk —, mengebaskan.*
—, *in prijs verminderen, toeroen harga.*
De rijst is afgeslagen, *maka beras soedah toeroen harganja.*
De zeilen —, *mengangkat lajar.*
Van zijn anker —, *larat.*

Afslag, m. *weigering, enggan; penoelakan.*
— *van prijs, toeroen harga.*
— *van straf, pengoerangan siksa.*
—, *mindering in rekening, tjengkolong, L.; potong, L.*

Afslaven, wed. w. *menjoesahkan diri; berlelahkan diri; kerdja tjapé diri, L.*

Afslепен, b. w. *mengirit kabawah; sèrèt kabawah, L.; menoeroenkan dengan mengirit.*

Afslippen, b. w. *menggosog.*
Het roest van eene degen —, *mengangkat karatan besi pedang; mengangkat tahi besi pedang dengan menggosog.*

Afslipjen, b. w. *menghabiskan.*
Kleederen —, *memaké pakéjan sahingga loesoeh; pakéj pakéjan sampéj boeroeg, L.*

Afslippen, o. w. *afglippen, loetjoet.*

Afsluoven, wed. w. *menjoesahkan diri; berlelahkan diri; kerdja tjapé diri, L.*

Afsluipen, o. w. *pergi mentjoeri-tjoeri; pegi djam-djam*, L.

Afsluiten, o. w. *dicht maken, menoeloep*.
Eene rivier —, *mengatoep soengéj sabatang*.
—, door iets in den weg te leggen, *mengempang*.
Eene kamer —, *koentjikan kamar*, L.; — *bilig*.
De heining —, *toetoe pagar*, L.
—, met eenen slagboom, *menjakat*.
Eenen weg —, *menjakat djalan*.
Een afgesloten weg, *djalan tersakat*.
Met eene heining —, *memagari; toetoeep dengan pagar*, L.
—, om niet weder te openen, *menoetoept mati*.

Afsluiting, vr. *penoetoeapan; pengoentjiaan; pengatoeapan; penjakatan*.
—, *versperring, pengempangan*.
—, wat tot versperring dient, *pengempang, perempangan*.
—, beletsel om door te gaan, *kasakatan*.

Afsmakken, b. w. *membantingkan kabawah*.

Afsmeeiken, b. w. *meminta: minta*, L.; *memoehoengan*.
—, verkrijgen door smeeiken, *berolèh dengan memoehoengan; dapat dengan minta*, L.

Afsmeeiking, vr. *permintaân; pemoehoengan*.

Afsnijden, b. w. *met een mes, memotong*.
—, *doorsnijden, mengerat; mengeratkan*.
Met eene schaar —, *menggoenting*.
Den navelstreng —, *menjijat poesat, mengerat poesat*.
De voorhuid gedeeltelijk —, *bersijat koeloep*.
Al de haren —, (tot straf), *meragas*.
Den neus —, *merompongan hidoeng*.
De nagels —, *memotong koekoe; mengerat koekoe*.
Eene koe den hals —, *menjembelih sapi; potong sampi*, L.
Eene weg —, *menjakat djalan*.
De hoop —, *memoeloeskan pengharapan*, — *asa*.

Afsnijding, vr. *pemotongan; pengeratan; penggoentingan*.

Afsnijdsel, o. *afknipsel, goentingan*.
— van boomen of takken, *rantingan*.
— van hout, *afschaafsel, tatal*.
—, *lapjes, tampal; tambal*; L.; *pertja*.

Afsnipperen, b. w. *mengiris*.
Een uur van den tijd —, *mendjimatkan satoe djam dari pada wagtoe*.

Afsnoeien, b. w. *merantjoeng; potong*, L.; *meranting*.

Afsnoeiing, vr. *perantjoengan; perantingan; pemotongan*.

Afsnoeisel, o. *ranting, ranting-rantingan; tjabang-tjabang jang dipotong*.

Afspiegelen, b. w.

Deze vijfder spiegelt de zon af, *maka koelam ini berkilat-kilatkan sinar matahari*.

De wolken spiegelen zich in dit water af, *maka awan-awan berkatja pada aèr ini*.
—, helder duidelijk voorstellen, *menjatakan dengan terang*.

Afsplijten, b. w. *membelah*.

—, o. w. *berbelah*.

Afsplijting, vr. *belah*.

Afspoelen, b. w. *wegspoelen, mengangkai; memakan*.

Het vuil wordt afgespoeld met water, *kotornja diangkut dengan aèr*.

De golven der zee spoelen aanhoudend land af, *maka ombaq laoet sanantjasa makan darat, (tanah)*.

—, reinigen, *menjoetji, mentjoetji*.

De zorgen in een glaasje wijn —, *menenggelemlkan kasoesehan didalam aèr anggoer*.

Afspoeling, vr. *reiniging, wassching, pentjoetjiaan*

Afspraak, m. *djandji, perdjandjian*.

Zieh aan de — houden, *bertetap atas djandji*.

Eene — maken, *berdjandji*.

Met elkander een — maken, *berdjandji-djandjian*.

Eene vaste — met elkander maken, *bertegoeh-tegoehan djandji*.

Eene — verbreken, *djandji*.

Aan de — voldoen, *menjampékan djandji*.

Niet aan de — voldoen, *mengobaè djandji*.

Bij handslag eene — maken, *berdjandji bertampar tangan*.

Afspreken, b. w. *berdjandji*.

Ik heb met hem afgesproken om den vijand te bestrijden, *maka kita berdjandji dengan dja akan melawan moesoeh*.

Afspringen, o. w. *terdjoen, menerdjoen; meloempat toeroen*.

Van het paard —, *terdjoen dari atas koedanja*.

In de rivier springen, *mentjeboer di kali*, L. (*soengéj*).

Van de schuit af op den walspringen, *meloempat dari perahoe ka darat*.

De koperen snaar is afgesprongen, *kawat tambaga soedah potoes*.

De zaak is afgesprongen, *soedah woeroeng perkaranja*, L.; *tjada djadi itoe perkara*.

—, *afvallen, djatoh*.

Op en afspringen, *berloempat-loempatan*.

Afstaan, b. w. *overgeven, menjerahkan*.
Hij staat drie vadem van het huis af, *maka ija berdiri tiga depa djaoehnja dari roemah itoe*.

—, *aflaten, afstand doen, membijarkan; melepaskan*.

Van den koop —, *membijarkan pembelian*.

Van zijn recht —, *melepaskan hâiqnja*.
Afstammeling, m. en vr. *anaq*.

— en, *anaq tjoetjoe*.

Verre afstammelingen, nakomelingen,
toeroen-temoeroen; dzoerrijat, Ar.

—, van een Maleier, *anaq Melajoe*.

— van eenen Chinees en eene Inland-
 sche vrouw, *peranakan Tjina*.

Afstammen, o. w. *toeroen*.

De Javanen stammen van een Hin-
 doesch geslacht af, *maka orang Djawa*
poen toeroen dari pada bangsa Hindoe.

Hij stamt van de Arabieren af, *maka*
ijalah dari pada aqal 'Arab.

Van goeden huize —, *beraqal*.

Afstamming, vr. *toeroenan; aqal; bangsa;*
peranakan.

Afstand, m. verte, *djaoeh*.

De afstand van Buitenzorg naar Bata-
 via is negen en dertig paal, *djaoehnja*
negeri Bogor itoe dari negeri Batawi tiga
poeloeh sembilan pal.

—, onderscheid in rang, *béda martabat*.

Gij moet den afstand tussehen hem en
 u niet vergeten, *djangan engkaw loepakan*
béda martabatnja dengan dikaw.

Ik zal hem op eenen — houden, *maka*
kita hendaq melihat moedah padanja.

— doen van iets, *membijarkan; mele-*
paskan soewatoe perkara.

— doen van de regeering, *meninggalkan*
karadjaan.

Van — tot — plaatsen, *menjelang*.

Daar die Vorst — van zijn Rijk deed,
sebab baginda itoe telah meninggalkan
karadjaannja.

De —, tussehenruimte, *antaranya*.

De — dier twee huizen bedraagt zes
 vademem, *maka antaranja doewa roemah*
itoe enam depa.

De — van zijn erfdeel aan zijn kind,
penjerahan bahagiannja poesaka kapada
anaqnja.

—, zoo ver men zien kan, *joedjana;*
widjawa, L.

Op een —, uit de verte, *dari djaoeh*.

Op welk een —? hoe ver? *berapa*
djaoehnja?

Op een — van een halven dag reizens
 van die plaats, *djaoehnja perdjalaman dari*
tempat itoe satengah hari.

Blijf op een —, nader niet, *djaoehlah*
engkaw.

Op een verren —, *djaoeh-djaoeh*.

Op een korten —, *sedikit djaoehnja*.

Afstappen, o. w. *toeroen*.

Hij stapte van zijn paard af, *maka*
ija-poen toeroen dari atas koedanja.

Laat ons daarvan — (er niet meer van
 spreken), *bijar djangan kita berbijara*
(berkata) lagi dari pada itoe.

Afsteken, o. w. verschillen, *berbéda*.

—, van wal steken, *menoelakkan pe-*
raho.

—, onder zeil gaan, *berlajar*.

Zijne grootheid steekt zeer af bij die
 van zijnen vader, *maka kabesarannja*
terlaloeh amat béda dengan kabesaran
ajahandanja.

Een touw —, *mengoeloerkan tali* (zeet).

De loef —, *mengalakkan; menang*, L.

Het schip steekt van den wal af, *maka*
kapal berlajar dari darat.

Met de sloep van boord —, *toeroen*
dengan sampan dari kapal.

Een kanon —, *memasang marijam*.

—, geheel anders zijn, *berlainan roe-*
panja.

De geele kleur steekt zeer af bij de
 roode, *maka warna koening itoe berlainan*
sakali roepanja dengan warna mérah.

Met eenen beitel —, *memahatkan; po-*
tong dengan pahat, L.

Afstelen, b. w. *mentjoeri*.

Men heeft mij alles afgestolen, *sahaja*
katjoelian barang samoewa. (Bij nacht af-
 gestolen zijnde, zegt men: *kamalingan*).

Afstemmen, b. w. *menoelag* dengan kale-
 bihan soewara.

Afsterven, o. w. *mati; wafat*, Ar., van
 minderen zegt men *mati*, van meerderen
meninggal, van Vorsten en hooge geeste-
 lijken *wafat*, van heiligen *marhhóem*, Ar.

Der samenleving —, *mendjaoehkan di-*
rinja dari pada orang banjaq.

Afstijgen, o. w. *toeroen*.

Afstijging, vr. *toeroenan*.

Afstoffen, b. w. *menjapoe*.

Afstoffing, vr. *penjapoean*.

Afstompen, b. w. *menoempoelkan; békin*
toempoel, L.

Afstooten, b. w. van boven —, *mener-*
djoenkan; menoelag ka bawah.

De buffel heeft zijne hoornen afge-
 stooten, *maka kerbau itoe soedah menan-*
doeg hingga patah tandoengnja.

Afstooting, vr. *penoelakan*.

Afstorten, b. w. *menerdjoenkan*;

Afstraffen, b. w. *menjiksa; membri siksa,*
kasih siksa, L.; *mengadjar; menghardiq*.

Afstraffing, vr. *penjiksaan; pengadjaran,*
penghardikan.

Afstralen, o. w. *bersinar*.

Afstrijden, b. en o. w. ten einde toe
 strijden, *berperang hingga kasoedahan*.

De strijd met Napoleon is op het veld
 van Waterloo afgestreden, *maka perang*
dengan Napoleon itoe disoedahkan di m-
dán Waterloo.

Zich —, *berlelahkan diri dengan ber-*
perang.

Afgestreden, vermoed van het strijden,
lelah berperang.

Afstrijken, b. w. *menoeroenkan; kasih*
toeroen, L.; *mengoeloerkan*.

Het koorn —, *memaras, memèrès*.

Iets van iets anders —, zoo als gaar
 vleesch van de beenderen, *meloeroet*.

Afstroomen, o. w. van water uit de bovenlanden, *mengalir*.

—, van den stroom der zee, *haroes*, *berharoes*.

—, ebben, *aër soeroet*.

Aanhoudend —, *mengalir-ngalir*.

—, o. w. dimakan *aër deras*; dimakan *haroes*; *dipoekoel ombag*.

Het zweet stroomde hem af als een dichte regen, *mengalir peloehnja seperti hoedjan lebat adanja*.

Langs iets —, van een vocht, *berhiliran*.

Afstroopen, b. w. de huid —, *mengoeapas*; *kesèt*, L.; *besèt*, L.

Het land —, *menjarah negeri*.

Afstrooper, m. *jang mengoeapas*; *toekang kesèt*, L.

—, *plunderaar*, *orang menjarah*; *penjamoen*.

Afstrooping, vr. *pengoeapasan*.

—, *plundering*, *penjamoenan*; *pendjarahan*.

Afstuiten, o. w. terug springen, *mengamboel*.

—, *afschampen*, *sentaq*.

De kogel stuite op eenen steen af, *maka peloeroe mengamboel di batoe*.

Afstuiting, vr. *pengamboelan*.

Afstuiven, o. w. *dibangkitkan angin*.

Het stof stooft door den wind van den heuvel af, *maka doeli poen dibangkitkan angin dari pada boekit*.

—, *wegsnellen*, *lari*.

Aftakelen, b. w. *mengangkat kalangkapan kapal*.

Aftappen, b. w. *overtappen*, *menjalin*.

—, *eene rivier* (in takjes verdeelen), *mengalirkan aër soengéj*.

Bloed —, *sanggerah*, L.; *mengerat oerat*.

Aftapping, vr. *penjalinan*; *pengaliran*.

Aftarnen, b. w. *lostarnen*, *boekta pendjahitan*.

Afteekenen, b. w. *menoelis gambar*; *menggambarkan*; *memboewat gambar*; *békin pigoera*, L.; *memetakan*.

Aftekening, vr. *gambar*; *peta*.

—, *plan*, *dinah*; *rantjana*.

Aftillen, b. w. *mengangkat*; *menoeroekan*; *kasih toeroen*, L.

Aftobben, b. w. *berlelahan*; *melatih-lesoekan*.

Aftocht, m. *perangkatan*; *peninggal*.

Den aftochtstrom slaan, *memaloe gendrang berangkat*.

Aftoppen, b. w. *merantjoeng hoedjoeng*.

Aftornen, b. w., zie **Aftarnen**.

Aftowen, b. w. *leder bereiden*, *menjamag*.

—, met een touw aflossen, *menghantam dengan tali*.

Aftappen, b. w. *menendang kabawah*; *menerdjoekan*.

—, door trappen verwijderen, *menjaoehkan dengan menendang*.

Aftred, m. *tangga ketjil*.

Aftreden, b. w. *afstijgen*, *toeroen*, *menoeroen*.

—, met treden afmeten, *mengoeoeker dengan langkah*.

Van den grooten weg —, *menjimpang dari pada djalan besar*.

Van het pad der deugd —, *meninggal-kan djalan jang betoel*.

Aftreding, vr. *afmeting*, *pengoeoeran* *dengan langkah*.

—, van den troon, *toeroen dari pada tachtta*.

Aftrek, m. *vertier*, *lakoe*.

Koopwaren, die — hebben, *barang dagangan jang lakoe*.

—, hetgeen afgetrokken wordt, *jang dipotong*, *jang ditjengkolong*, *jang diboe-awang*.

Aftrekken, b. en o. w. *menarik dari pada menjaoehkan dengan menarik*.

De huid —, *mengoeapas*; *kesèt*, L.

—, de lading uit een geweer trekken, *mengaloewarkan isi bedil*; *mengangkat isi-nya bedil*.

Iemand van zijn voornemen —, *berpalingkan orang dari pada magbednja*.

De hand van hem —, *membijarkan dia*.

Van eene som —, *potong* of *boewang dari djoemlah*; *tjengkolong dari djoemlah*, L.

Proefbladen —, *tjitaq tjonto*, L.; *mena-nera toeladan*.

Afgetrokken, *peinzend zitten*, *doedoeq tafakkoer*.

Met geweld —, *afrukken*, *menjintaq*; *sentaq*, L.

—, terugtrekken, *moendoer*; (van een vorst.) *soeroet*.

Van de wacht —, *toeroen djaga*.

De thee is nog niet afgetrokken, *maka tèt itoe belum tawar*.

Aftrekking, vr. *tjengkolong*, L.; *pemotongan*.

Aftuimelen, o. w. *hoembalang*; (van velen) *berhoembalangan*.

Aftuimeling, vr. *hoembalangan*.

Aftuinen, b. w. *memagari*; *békin pagar koeliling kebon*, L.

Aftuining, vr. *penagaran*.

—, *afgetuinde plaats*, *hoeve*, *kampoeng*.

Afvaardigen, b. w. (goederen) *berkirim*.

—, (eene bode) *menjoeroek*.

—, (een schip) *melangkapkan*.

—, (eene gezant) *mengoetoes*.

Afvaardiging, vr. *pengiriman*; *penjoeroehan*; *pelangkapan*; *pengoetoesan*.

Afval, m. het afvallen, *djatoeh*.

De — der bladeren, *loeroehnja daoem*.

—, hetgeen weggegoeden wordt, *barang kaboeangan*.

—, van spijzen, *sésa*.

—, van de godsdienst, *riddat*, Ar.
 —, ontrouw, trouweloosheid, *doerhaka*.
 —, (van onrijpe vruchten, ook: miskraam), *goegoeran*.
Afvallen, o. w. van boven naar beneden vallen, *djatoh dari atas kabawah*.
 —, zoo als bladeren, *loeroek*.
 —, van eene onrijpe vrucht, *goegoer*.
 —, vervallen, zwak worden, *djadi letih lesoe*.
 Iemand —, *meninggalkan*.
 Den Vorst —, *djadi doerhaka kapada radja*.
 Van het geloof —, *djadi moertad*.
 —, als een schip dat afdrijft of van den koers afwijkt, *djatoh kabawah angin*.
Afvallig, b. n. *doerhaka*.
Afvallige, m. en vr. van eene godsdienst, *moertad*, Ar.
 —, wederspannige, *orang doerhaka*.
Afvalligheid, vr. van eene godsdienst, *riddat*, Ar.
 —, oproerigheid, *doerhaka*.
Afvangen, b. w. *ambil dengan menangkap*.
 Iemand eene vlieg —, *pedajain orang*, L.; *memperclajakan orang*.
Afvaren, b. w. *mematahkan dengan melanggar*.
 Dat vaartuig heeft mijn roer afgevaren, *maka itoe perahoe soedah natakkan kamoeidikoe dengan melanggar dja*.
 —, o. w. vertrekken, afzeilen, *berlajar*; *djalan*, L.
 De boot is afgevaren, *sampan soedah djalan*, L.
 Eene rivier —, *hilir*; *milir*, L.
Afvechten, b. w. *menangkiskan*.
 Zich —, *berlelahkan diri dengan berperang*.
Afvegen, b. w. *séka*, L.; *mengesat*; *menjapoe*.
 De tafel —, *séka medja*, L.
Afvergen, b. w. *memaqsa memberi*; *paqsa kasih*, L.
Afvillen, b. w. *mengoepas*; *besèt*, *kesèt*, L.
Afvijlen, b. w. *mengikirkkan*.
Afvijling, vr. *pengikiran*.
Afvijlsel, o. *tahi kikir*.
Afvlaien, b. w. *mendapat (beroleh) dengan memboedjoeq*.
Afvliegen, o. w. *terbang*.
 Naar beneden vliegen, *terbang toeroen*.
 Van de trappen —, *lari toeroen tangga*.
 Op en —, *terbang naik toeroen*.
Afvlieten, o. w. *mengalir*.
Afvloeien, o. w. *mengalir*.
Afvloeiing, vr. *pengaliran*.
Afvoeren, b. w. *vervoeren*, *membawa*.
 Met den stroom —, *mengilirkan*.
 Een bamboezen vlot —, *mengilirkan boeloeh sarakit*; *bawea milir bamboe sagè-tèk*, L.
Afvoering, vr. *afvoer*, m. *pembawaain*.

Afvorderen, b. w. *menoentoet*; *minta dengan keras*.
Afvordering, vr. *penoentoetan*; *permin-taain jang keras*.
Afvormen, b. w. *menoeladankan*; *békin tjonto*, L.
 Figuren op linnen stoffen in was —, *batiq*, Jav.
 Een beeld in was —, *meroepakan pa-toeng lilin*.
Afvragen, b. w. *menanjai*; *bertanyakan*.
 Nauwkeurig —, *menjidig*.
Afvraging, vr. *pentanjaan*; *penjidikan*.
Afvuren, b. w. *memasang*.
 Een geweer —, *pasang senampang*, L.; *memasang bedil*; *menèmbaq*.
 —, ten einde toe vuren, *tèmbaq habis*.
Afwaaien, b. w. *diangkat of diterbangkan angin*.
 De wind heeft mij mijnen hoed afgewaaid, *maka kita poenja toedoeng (topi) diterbangkan angin*.
 De vruchten zijn allen afgewaaid, *maka boewah itoe samoewa goegoer dipoekeol angin*.
Afwachten, b. w. *menanti*; *menantikan*; *toenggoe*, L.
Afwachting, vr. *penantian*.
 —, hoop, *pengharapan*; *asa*.
Afwandelen, b. w. door veel wandelen verslijten, *meroesaqkan dengan berdjalan-djalan*; *kerdja roesaq dengan pasijar*, L.
 —, zich vermoeien door wandelen, *berlelahkan diri dengan berdjalan*; *kerdja tjapé diri dengan pasijar*, L.
 —, door wandelen zich van een zeker punt verwijderen, *berdjalan-djalan mendjaoehkan dirinja dari pada soewatoe tempat*.
Afwasschen, b. w. *borden*, *glazen*, enz. *tjoetti*, L.; *mentjoetji*, *mentjoetjikan*.
 —, het aangezicht, *membasoech moeka*.
 Het geheele lichaam —, *zich baden*, *mandi*.
 Zich — na het doen eener behoefte, *istindjé*, Ar.; *tjèboq*, L.
 —, uitwischen, *menghapoeskan*; *menghilangkan*.
Afwassching, vr. *pentjoetjian*; *pembasoeschan*.
 —, van een lijk, *permandian majit*.
Afwateren, o. w. *mengalir*.
 Het land laten —, *mengalirkan aèr dari pada bendang*.
Afwatering, vr. *haliran*.
Afweenen, b. w. door tranen boeten, *menghapoeskan dengan menangis*.
 —, (zich door weenen vermoeien), *berlelahkan diri dengan menangis*; *kerdja tjapé diri dengan menangis*, L.
Afweg, m. *bijpad*, *zijweg*, *simpangan*; *djalan simpangan*.
 —, geheime weg, *djalan maling*.
Afwegen, b. w. *menimbang*.
 Tien pikols rijst —, *menimbang beras sapoeleoh pikoele*.

Voor dat gij spreekt moet gij uwe woorden goed —, *sabelom lagi berkata maka hendaglah engkaw timbang-menimbang baik-baik perkataanmoe.*

Afweging, vr. *penimbangan.*

Afwenden, b. w. *afdraaien, berpalingkan; memalingkan.*

—, afkeeren, afhouden, *menangkiskan.*

—, afstooten, *menoelakan.*

—, tegenhouden, *menahan, menahankan.*

—, ter zijde doen gaan, *menjimpangkan.*

Zich —, den blik ter zijde slaan, omzien, *menolih.*

Zich —, zich afkeeren, *berpaling.*

Zich van iemand —, van iemand afvallen, *berpaling haloewan, berbalik haloewan.*

De oogen —, den blik —, *berbalik mata.*

Het gelaat van . . . —, *berpaling moeka dari pada.*

Een gevaar —, *memalingkan bahaya.*

Afwending, vr. *palingan.*

Afwennen, b. w. *loepa; meninggalkan.*

Ik ben dat al afgewend, *sahaja soedah loepa itoe.*

Gij moet u die gebaren —, *maka hendaglah engkaw meninggalkan tingkah itoe; mesti berenti bertingkah bajitoe roepa, L.*

Afwentelen, b. w. *menggoelinkan; menggolikkan.*

—, verwijderen door wentelen, *men-djaoehkan dengan menggoeling.*

Afwenteling, vr. *penggoelingan.*

Afweren, b. w. *menangkiskan.*

—, afstooten, *menoelakan.*

Afwerking, vr. *penangkisan; penoelakan.*

Afwerken, b. w. *afmaken, kerdja habis, L.; menjoadahkan pekerdjaan.*

—, wed. w. *berlelahkan diri dengan kerdja; bëkin tjapë diri dengan bekerdja, L.*

Afwerpen, b. w. *naar beneden werpen, lempar kabawah, L.; meloentar kabawah.*

Een kleedingstuk —, *menanggalkan.*

—, wegwerpen, *memboewang.*

—, (de huid —, gelijk eene slang), *memboewang saroeng.*

Afweven, b. w. *menenoen habis.*

Het doek is geheel afgeweven, *maka kain itoe soedah habis ditenoen.*

Afwezen, o. w. *verwijderd zijn, ada djaoeh.*

Batavia is een uur van Tanah-abang af, *maka negeri Batawi itoe tiga pal djaoehnja dari Tanah-abang.*

Ik wenschte van hem af te wezen, *maka kita soeka meninggalkan (lepaskan) dija.*

Hij wenscht van zijne vrouw af te wezen, *maka ija soeka bertjerëj dengan bininja.*

Ik kan niet — hem te prijzen, *tidapat tiada kita memoedjikan dija; kita mesti poedji sama dija, L.*

Het heft is van het mes af, *hoeloe pisaw itoe soedah telepas, L.*

Hij is er van af, *maka ija soedah loepoet (terlepas) dari pada perkara itoe.*

Afwezend, b. n. *tiada hädälr; tiada ada; trada, L.*

Afwijken, o. w. *ter zijde gaan, menjimpang.*

—, afdwalen, *sesat, bersesat.*

—, van den ware godsdiens, *moenkir, Ar.; moengkir, L.*

—, verschuiven, *gingisir.*

Van een bevel —, *laloe dari pada parëntah; melaloe parëntah.*

De vijand wijkt af, *maka moesoeh lagi moendoer.*

Van een boos opzet —, *meninggalkan nijat jang djahat.*

De tegenwoordige gebruiken wijken zeer van de vroegere af, *maka 'adat baharoe terlaloe amat berbëda dengan 'adat lama, — — — lain sakali dengan 'adat lama.*

Het kompas wijkt af, *maka djaroem padoman simpang sijoer.*

Afwijkend, vr. *van den weg of koers, persimpangan.*

—, afdwaling, *sesatan.*

Afwijken, b. w.

—, een verzoek, *tiada tarima, L.; enggan.*

Norsch —, *menoelag atas peri jang kasar.*

De vijand werd, nadat er veel bloed gestort was, afgewezen, *setelah banjaq darah tertoempah di boemi maka moesoeh poen dioendoerkan (di poekoel singga moendoer, L.).*

Afgewezen, *katoelakan.*

Afwijzing, vr. *penoelakan; enggan.*

Afwinnen, b. w. *menang.*

Hij heeft mij tien gulden met het spel afgewonnen, *maka ija soedah menang sa-poeloeh roefjah dari kita dengan bermain.*

Den zeeroovers eenen kaper —, *mengalahkan saboewah perahoe didalam perang dengan orang perompag.*

—, overtreffen, *berlebi-lebihan.*

Uw werk wint het van het mijne af, *maka pekerdjaanmoe itoe berlebi-lebihan. dari pada pekerdjaankoe.*

Afwisschen, b. w. *sëka, L.; mengesat; menjapoe.*

Afwisselen, b. w. *menoekar.*

Ik heb hem zijn papieren geld tegen zilver afgewisseld, *maka kita-poen menoekar dija poenja oewang qarthas dengan oewang perag.*

—, geschakeerd zijn, *selang-selang.*

Dragende eenen ring van edelgesteenten, afgwisselende met smaragden, *bertjin-tjin permata intan diselang-selang dengan zamroed.*

Eene afgwisselende geschiedenis, *Ahikajat jang berbagëj-bagëj tjeriteranja.*

Gedurig —, *berlain-lainan roepanja*.
 De wind wisselt af, *angin beralih*.
 —, in de plaats van iets komen, *berganti*.
 Elkander —, *berganti-ganti*.
Afwisselend, b. n. *berbagéj-bagéj; diselang-selang*.
 Een luthof met allerlei afwisselende bloemen, *taman dengan boenga jang berbagéj-roepanja*.
 Het leven in deze wereld is zeer —, *maka kahidoepan doenyá itoe berganti-ganti djoewa adanja*.
 Eene afwisselende koorts, *demam selang-selang sakari*.
 Een — zangstuk, *njanjian jang berbagéj-bagéj ragamja*.
Afwisseling, vr. *pergantian*.
 —, verwisseling, *toekaran, penoekaran*.
 —, beurtverwisseling, *giliran*.
 —, des winds, *peralihan angin*.
 —, in muziek, *berbagéj-bagéj ragam boeninja*.
 — van dag en nacht, *perkisaran malam dan siang*.
Afwrijven, b. w. *menggosog*.
 Een zwaard —, *menggosog pedang*.
 —, door wrijven verliezen, *kahilangan dengan menggosog*.
Afwrijving, vr. *penggosokan*.
Afzadelen, b. w. *memboeka pelana; mengangkut pelana; boeka sda, L.*
Afzakken, o. w. dalen, nederzakken, *toeroen*.
 Eene rivier —, *milir, hilir, berhilir*.
 Op zee met den stroom —, *dihanjatkan karoes*.
 De vijfandelijke legers zijn afgezakt, *maka bala tantara moesoek soedah moendoer*.
 —, *vlugten, lari; minggat, L.*
 —, *verschuiven, gelingsir*.
Afzakking, vr. *toeroenan*.
Afzeggen, b. w. herroepen, veranderen, *mengobah, mengobakkan*.
 Een gegeven bevel —, *mengobakkan perintah*.
 Iets, dat men besteld heeft —, *soeroeh djangan bawa barang jang soedah dipesan*.
 Een genoodigde gast door verhinderling —, *minta pada orang jang soedah dilakikan bijar djangan datang sebab oedzoer, (oedoer, L.)*.
Afzeilen, o. w. *berlajar*.
Afzenden, b. w. goederen —, *berkirim barang*.
 —, *uitzenden, menjoeoekkan*.
 Iemand —, *menjoeoekkan seorang pergi*.
 Den eersten rijksraad —, *mengoetoekan perdana menteri*.
Afzender, m. *orang jang berkirim barang dajangan*.
 — van een brief, *orang jang berkirim soerat*.
Afzending, vr. *pengiriman; penjoeoehan; pengoeloesan*.

Afsengen, o. w. *menghangoeskan*.
Afzetsel, o. van boomen, planten, *tjangkokan*.
Afzetten, b. w. afnemen en nederzetten, *mengangkat toeroen; menoeroenkan*.
 De rijstketel van het vuur —, *mengangkit perijoeq dari api*.
 —, een arm of been, *mengoedoengkan*.
 —, brengen, *membawa*.
 —, berooven, *samoen, menjamoen*.
 —, ontslaan, iemand uit zijn ambt, *menoeroenkan dari pada pangkatnja; mementjatkan saorang dari pada pangkatnja*.
 —, bedriegen, *menipoe; pedajain, L.; memperdajakkan*.
 Boomen —, afzetsels maken, *békin tjangkokan, L.*
Afzettend, b. n. als: een afzettend geneesmiddel, *obat tjahar, obat boewang abr*.
Afzetter, m. bedrieger, *penipoe*.
Afzetting, vr. *pelepasan; pemetjatan dari pada pangkat*.
Afzichtelijk, b. n. *kagelian*.
Afzien, o. w. laten varen, *melepaskan*.
 Goed van zich —, *djaga baik-baik*.
 Van een voornemen —, *lepas dari pada magqoed; oendoer dari niat*.
 Van een recht —, *lepas dari pada hkaq*.
 Daarvan agezien, dat ter zijde gesteld, *melainkan itoe*.
 Ik kan de uitgestrektheid dezer vlakte niet —, *maka mata kita tiada dapat sampéj memandang loewasnja padang ini*.
 —, berekenen, *kira-kira*.
 Ik kan het uiteinde van dien oorlog niet —, *maka kita tiada dapat mengirangirakan kasoedahan perang ini*.
 —, door toezien of afgluren leeren, *beladjar dengan menghintéj; beladjar dengan melihat*.
Afzijn, o. w. zie **Afwezen**.
Afzijpelen, o. w. *berhikiran*.
Afzitten, o. w. *afstijgen, toeroen*.
 Van eenen mullezel —, *toeroen dari pada baghal*.
 Verwijderd — van, *doedoeg djaoeh dari pada*
Afzooenen, b. w. zie **Afkussen**.
Afzonderen, b. w. op zich zelf plaatsen, *menjakoekan; afscheiden van iets anders, mengasingkan*.
 —, met tusschenruimte van elkander scheiden, *menjelang-njelang*.
 —, ter zijde leggen, *menjimpan*.
 —, scheiden, *mentjeréjkan*.
 —, afdeelen, *membahagikan*.
 Zich van de menschen —, *mendjaoekkan dirinja dari pada orang banjaq*.
 Zich als kluisenaar —, *bertapa*.
 Geld —, *menjakoekan emas, — oewang*.
 De braven van de slechten —, *mentjeréjkan orang jang baik dari pada orang jang djahat*.

Hij heeft dien lusthof van de stad afgezonderd, *maka taman itoe-poen diasing-kannya dari pada negeri.*

—, zuiveren, *menjoetjikan.*

Den wijn van de moer —, *menjoetjikan aër anggoer dari pada dedegannya.*

Afgezonderd vertrek, *chalwat*, Ar.

Van elkander afgezonderd, *sakoe-sakoe.*

Gaat, van elkander afgezonderd, langs dien weg, *pergilah sakoe-sakoe pada djal-an itoe.*

Afzondering, vr. het maken van scheiding, *penjakoean; pengasingan; penjelangan; pertjeréjan; pembahagian.*

—, toestand van gescheidenheid, *kasakoean; kaasingan; pertjeréjan.*

—, afgezonderd leven, *pertapaän; perasingan.*

Plaats van —, *chalwat*, Ar.

Afzonderlijk, b. n. *terasing.*

Elk —, *asing-asing; satoe-satoe*, L.

Elk op zich zelf, elk —, elk voor zich, *masing masing.*

—, overal verspreid, *tjeréj-beréj.*

—, eenzaam, verlaten, *soenji.*

—, op zich zelve, *sendiri sahadja.*

Afzwellen, o. w. zich door zwemmen verwijderen, *mendjaoehkan dirinja dengan berenang.*

Zich —, *berlelahkan diri dengan berenang; berenang sampéj tjapé*, L.

Afzweren, b. w.

Eene godsdienst —, *memboewang agama.*

Afzweren, o. w. afdwalen, *sesat, ber-sesat.*

Agaat, m. kostbare steen, *akit*; ook: *aqiq*, Ar.

Agar-Agar, vr. een soort van eetbaar zeewier, *agar-agar.*

Agent, m. gevollmachtigde, *wakíl*, Ar.

Een algemeene —, gevollmachtigde, *wakíl jang moethlaq.*

Een — in eenen boedel enz., *polmaq*, L., verb. van gevollmachtigde.

Agio, o., opgeld, *basi.*

Agurkje, o. timoen tikoës.

Ingelegde —s, *atjar timoen tikoës.*

Ai, tusschenw. *ah; adoeh.*

Ajuin, m. *bawang.*

Kleine roode —, *sjalot, bawang mérah.*

Witte —, knoflook, *bawang poetih.*

Losse —, niet aan trossen, *bawang peréj.*

— aan trossen, *bawang berdjambaq.*

Akelig, b. n. *kangerian.*

—, eenzaam, *sepi*, L.; *soenji senjap.*

Een — ongenaakbaar bosch, *hoetan jang poewaka (angker, L.).*

Een zeer —e tijd, *masa of koetika jang soesah sakali.*

Aker, m. wateremmertje, *timba.*

Met een — water putten, op scheppen, *menimba.*

Akertouw, o. *tali timba.*

Akker, m. bouwland, *bendang.*

—, gewoon bouwland zonder bevoei-
ing, *tegalveld, ladang.*

—, bevoeid bouwland, *rijstakker, sawah.*

—, tijdelijk in bewerking en gebruik zijnde grond, *hoema.*

Akkerbouw, m. *peroesahaän tanah.*

Akkeren, o. en b. w. *beroesaha tanah; berladang; kerdja tanah*, L.

Rijstvelden bebouwen, *békin sawah*, L.; *menjawah.*

Akkerland, o. *bendangan.*

Akkerman, m. orang *berladang; orang peladang; orang kerdja tanah.*

—, bebouwer van rijstvelden, *orang menjawah; orang kerdja sawah*, L.

Akkermeting, vr. *pengoekoeran tanah.*

Akkerwerk, o. *pekerdjaän ladang.*

Akkoord, o. *perdjandjian.*

Akkorderen, (ond. w.) overeenkomen, *berdjandji.*

Al, o.

—, het geheel, *samesta 'alam; sarwa sakalian 'alam.*

Gij zijt mijn leven, mijn —, *maka adinda djadi njawa kakanda serta emas djoewita.*

—, b. n. geheel, *samoewa; sakalian; segala; antéro*, L., Port.

— het volk, *sakalian orang.*

— de koningen, *segala radja-radja.*

—, den dag, *antéro hari*, L.; *soentoeq hari.*

— de slaven, *boedaq samoewa; segala hamba.*

Alle kennis zonder verstand is tijd, *segala pengatahoean jang tiada ada dengan boedi itoe sija-sija adanja.*

Ik heb het mij zelf en alle andere menschen moeielijk gemaakt, *akoe menjoesahkan dirikoe dan segala orang jang lain.*

Al hetgeen in mijn gebied is, *segala jang dalam hhoekoem kami.*

Met al het onderhoorig gebied, *dengan segala dátrah ta'loeqnja.*

Al de knechten Gods (d. i. de geloovigen, de Mohammedanen) *segala hamba Allah.*

Al, bijw. reeds, *soedah; telah.*

Hij heeft — gegeten, *maka ija-poen soedah makan.*

— te, *terlaloë; terlaloë amat.*

Gij zijt — te vermetel, *engkaw terlaloë berani.*

— te machtig, *terlaloë amat koewasa.*

— te weinig, *terlaloë koerang; koerang sedikit.*

— te gemeenzaam, *terlaloë amat berdjinaq-djinakan.*

Al, voegw. *djikalaw . . . sakali-poen; maski* L., Port.

—, is hij rijk, *djikalaw ija kaja sakali-poen; maski dija kaja*, L.

—, zelfs, *kendati*, L.
 —, wil hij niet, *kendati dija tra maoe*, L.; *djikaloe ija tiada maoe sakali poen*.
 —, (voor het teg. deelw.) *sambil*; *lagi*
 —, gaande, *sambil berdjalan*.
 —, etende, *sambil makan*; *lagi makan*.
 Geheel en —, *belaka*.
Alarm, m. en o. *haroe-biroe*; *hoeroe-hara*; *ingar-bangar*; *roesoeh*; L.
Alarmblok, o. uitgehold langwerpig blok, op hetwelk alarm geslagen wordt, *tong-tong*, L.; *ketoet*.
 Op het — slaan, *poekol tongtong*, L.
Alarmsein, o. *semboejan*.
Albast, o. *poecalam*.
Albedil, m. en vr. *orang tjerèwèt*.
Albino, m. *orang çabben*.
Aldaar, bijw. *disana*.
 —, ginds, *disitoe*.
 Hij is — *aangekomen, maka ija soedah datang disana*.
Aldus, bijw. *bagini*; *demikian*.
 De brief luidt —, *maka soerat itoe demikian boenjinja*.
 De zaak is —, *maka perkara itoe bagini adanja*.
Aleer, bijw. *lebih dhoeloe*, *terdhoeloe*.
 Voor en — hij hier komt, *terdhoeloe dari pada ija datang kamari*; *lebih dholo dari datangnya kamari*, L.
Algemeen, b. n. *ám*, Ar.; *moethlaq*, Ar.; *oemoem*, Ar.
 Het —, *segala orang jang 'ám*.
 Een — *geneesmiddel, obat jang 'oemoem*.
 Ten — *en nutte, akan pergoenaan orang jang 'ám*.
 — *e schatkist, perbendaharaan jang 'ám (oemoem)*.
 — *gevoelachtig, wakíl jang moethlaq*.
Algenoezaam, b. n. *káft*, Ar.
 De algenoezame God, *Allah jang káft*.
Algenoezaamheid, vr. *koefijat*, Ar.
 De — *Gods, koefijat Allah*.
Alhier, bijw. *disini*, *sini*.
Alhoewel, voegw. *djikalaw ... sakali-poen*; *maski*, L., Port.
Alle, b. n. *samoewa*; *segala*; *sakalian*.
 — *schepselen, segala machlôeq*.
 — *onderdanen, al het volk, segala ra'jat*.
 — *menschen, sakalian orang*.
 Zij allen betoonden te zamen hunne toegenegenheid aan Isma Jatim, *maka segala marika itoe-poen samoewanja karéh sajang kapada Isma Jatim*.
 — *lof zij Gode, den zeer heiligen Heere! segala poedji bagi Allah Toehan jang maha-soetji*.
 O — *gij heeren te gader, héj segala toewan-toewan sakalian*.
 — *voornamen personen benevens — onderdanen, segala orang kaja dan ra'jat sakalian*.
 — *dingen, segala perkara*.

— *omstandigheden, segala khal ahh-wálnja*.
 —, elk, *tijap-tijap*; *saban-saban*, L.
 — *boom, die geene vruchten voorbrengt, tijap-tijap pohon jang tiada berboewah*; *saban-saban pohon jang trada berboewah*, L.
 — *vier maanden, tijap-tijap empat boelan*.
 — *drie dagen kwam mijn vader naar de plaats waar ik leerde, maka pada tijap-tijap tiga hari datanglah bapakoe ka tempat beladjar itoe*.
 — *drie dagen eens, tijap-tijap tiga hari sakali*.

Ik reisde door — de Maleische landen, *maka hamba-poen berdjalan dalam sa-loeroeh tanah melajoe*.

Alledaagsch, b. n. iets zeer gewoons, *mémang*, L.; *alang-alang*, *kapalang*.

Een armband, die den aanschouwer verbaasde, *daar de kostbaarheid er van niet — was, soewatoe gelang, jang memandang héjran tertjengang, indahnja boekan kapalang*.

Een groote held met geene — *e dapperheid, hoeloebalang besar jang beraminja boekan kapalang*.

Een — *mensch, orang kapalang*.
 Zij was van eene niet alledaagsche schoonheid, *moliknja boekan alang-alang*.
 — *eten, gewone spijs, makanan jang kapalang*.

— *zijn, niet veel beduiden, berkapa-langan*.

Dit is te — (te onbeduidend) om er nut van te hebben, *kapalang sahadja ini jang hendag digoenakan*.

—, *dagelijksch, jang sahari-hari*.
 — *werk, pekerdaan jang sahari-hari*.

Alleen, bijw. van een enkel mensch, *saorang diri*; *sendiri*, *kendiri*, L.

—, van méér dan één persoon, *sendiri*.
 Geheel —, *saorang-orang*.

—, op zich zelf, *saorang dirinja, dengan saorang dirinja*.

Hij ging —, *maka ija-poen berdjalan saorang diri*.

Zij waren — in dat huls, *maka marika-itoe-poen adalah sendiri sadja didalam roemah itoe*.

—, *slechts, hanja*; *tjoemah*, L.

Gij — *vloodt uit den strjd, hanja engkawlah lari dari dalam perang*.

— *dat, tiada lain dari itoe, tjoemah itoe sadja*.

— *ik heet zoo, jang bernama demikian itoe hanjalah akoe*.

Niet — *...., maar ook, boekan sahadja, melainkan poen*.

Niet alleen ik, maar ook al de overige inwoners der stad dankten den Heere God, *boekan sahadja sahadja, melainkan segala iri negeri poen mengoetjap tjoekoer kapada Toehan Allah*.

Alleenlijk, bijw. zie **Alleen**.

—, slechts, *sadja*; *djoewa*.

— drie of vier personen, *hingga tiga empat orang sadja*.

Op de taalkunde legt hij zich — toe, *maka 'ilmoe bahasa itoe ditoentoentja sadja*.

Allegaar, bijw. allen of alles te gader, *samoewa sakali*; *sama sakali*, L.

Allegaartje, o. mengelmoes, *tjampoeran*.

Alleman, voorn. *sakalian orang*; *sembarang orang*.

—svriend, *teman sembarang orang*.

Allengs, bijw. *lama-lama*.

—, langzamerhand, *perlahan-lahan*.

Allenthalve, bijw. overal, *pada segala tempat*; *dimana-mana*.

Aller, tweede naamv. van alle, en duidt den hoogsten trap aan, *terlaloe, terlaloe amat, sakali-kali, terlaloe sangat*.

—grootst, *terlaloe amat besar*.

Allerhoogste, m. *ta'ala*, Ar.

God de —, *Allah ta'ala*, Ar.

Allerlei, b. n. *roepa-roepa*; *segala roepa*; *pelbagéj*; *bagéj bagéj*; *djenis-djenis*.

—, veelsoortig, *anika-anika*, Skr.

Allerliefst, b. n. *terlaloe manis*.

Mijne — vriendin, *kakasihkoe jang terlaloe amat manis*.

De speeltuigen klonken —, *maka segala boenji-boenjian terlaloe indah-indah boenjinja*.

—, schoon, *bagoes*, L.

Allermeest, b. n. *terlebié banjaq*; *terlaloe amat banjaq*.

Allervoortreffelijkst, tusschenw. *sabaknjalah!*

Allerwegen, bijw. *pada segala tempat*; *dimana-mana*.

Alles, o. *samoewa*; *sakalian*,

Allezins, bijw. *sakali-kali*.

—, volstrekt, *tidapat tiada*.

Allooi, o. *qadar*, Ar.

Almacht, vr. *goederat*, Ar.

De — Gods, *goederat Allah*.

Almachtig, b. n. *qadir*, Ar.

Almanak, m. *taqwim*, Ar.

Aloë, vr. *alwäh*, Perz.

Alom, bijw. *pada segala tempat*; *dimana-mana*; *barang dimana*; *pada sabarang tempat*.

Alphabet, o. (het oude Ar. —), *abdjad, aboedjad*, Ar.

Het nieuwe —, *alif-bá, alif-bá-tá*, Ar.

De letters van het — *hhoeróesofe'lhidjá*,

Ar.

Alphabetisch, b. n. *dengan pengatoeran abdjad*.

Alreede, bijw. *soedah*; *telah*.

Als, voegw. gelijk, *seperti*; *kaja*, L.

Gij zijt zoo slecht — hij, *engkaw bagitoe djabat seperti dija*.

De wereld is — een droom, *doenijá itoe seperti mimpi djoewa adanja*.

—, overeenkomstig, *laqsana*.

—, iemand, die slaapt, *laqsana orang jang tidoer*.

—, op de wijze van, *sabagéj*.

— koning, *sabagéj radja*.

—, toen, *tatkala*; *témpo*, L.

— hij at, *tatkala ija santap*; *témpo dija makan*, L.

—, indien, *kaloe*; *djikalaw*, *djika*.

— gij God wilt dienen, *djikalaw engkaw hendaq berbaqti kapada Allah*.

Alsdan, bijw. *tatkala itoe*.

Alsmede, bijw. insgelijks, *sabagéj poela*; *dan lagi*.

Alsnou, bijw. *sakarang djoega*.

Alsnu, bijw. *pada sakarang ini*; *seperti sakarang*.

Alsóf, bijw. *sabagéj*; *seperti*; *saperi*; *laqsana*; *kaja*, L.

Altaar, o. *mazbahh*, Ar.

Chineesch —tje in een huistempeltje, *njolo*.

Altemet, bijw. somwijlen, *terkadang-kadang*; *barang-kala*; *barang kali*, L.

Althans, bijw. ten minste, *semadja*.

Ik — heb het niet gezien, *semadja kita tiada melihat itoe*.

Altijd, bijw. te allen tijde, *selama-lamanya*; *santijasa*, *senantijasa*; *sedekala*; *mémang*, L.

Altijddurend, b. n. bestendig, *kekal*.

Altoos, bijw. zie **Altijd**.

Aluin, m. *tawas*.

Aluinaarde, vr. *tanah tawas*.

Aluinschtig, b. n. aluinig, *seperti tawas*.

Aluinsteen, m. *batoe tawas*.

Aluinwater, o. *air tawas*.

Alvorens, bijw. *terdahoeloe*; *lebié dahoeloe*.

Alwaar, bijw. *mana*, *dimana*.

— ook, *barang dimana*.

Alweder, bijw. *poela*, *poelaq*; *lagi sakali*.

Alzoo, bijw. *zoo*, *bagitoe*; *demikian*; *bagitoe roepa*.

En alzoo ook, *dan, bagitoe djoega*.

—, voegw. naardien, vermits, *dewijl, sebab*, Ar.; *sedang, selang*; *tegal*, L.; *karana*, Skr., *dari itoe*, L.

—, derhalve, *sebab itoe*; *karana itoe*.

Alzoodanig, bijw. *bagitoe*.

Amandel, m. *doewah kenari wolanda*.

Amandelboom, m. *pohon kenari wolanda*.

Ambacht, o. handwerk, *pekerdjaän*; *kerdja*.

Kunstenaars —, *kapandéjan*.

Wat is zijn —, van wat — is hij, *kerdjanja apa?*

Hij is goudsmid van zijn —, *kerdjanja pandéj emas*; *kerdjanja toekang mas*, L.

Ambachtsgezel, m. *teman pekerdjaän*.

Ambachtsman, m. *pandéj*; *toekang*.

Ambassadeur, m. *oetoesan*.

Amber, m. *barntsteen, ambar*, Ar.

Ambergeurig, b. n. *berbaeoe ambar*.

Ambt, o. *djabatan*; ook: *djawatan*.

Een — *aanvaarden, masoq djabatannya.*
 Uit zijn — *ontzetten, memetjatkan dari pada djabatannya.*
 Zijn — *uitoefenen, mengerdjakan djabatannya.*
 Een iegelijk in zijn — *of betrekking, masing-masing dengan djabatannya.*
 —, zeker rechtsgebied, *pegangan.*
 —, rang, *martabat, Ar.*
Ambteloos, b. n. *tiada memegang jabatan.*
Ambtenaar, m. *pendjabat.*
Ambtgenoot, m. *teman jabatan.*
Ambtsbezigheid, vr. *pekerjaan jabatan.*
Ambtshalve, bijw. *karana wadjibnja jabatan.*
Ambtszegel, o. *tjap jabatan; materij jabatan.*
Amen, bijw. *amin, Ar.*
 — zeggen, *mengatakan amin; mengoetjap amin.*
Amethyst, m. *poedi.*
Amfioen, m. *afjoen, Ar. apioen.*
 Toebereide —, *madat; tjandoe, Chin.*
 —, schuiven, rooken, *makan apioen; mengisap apioen; makan madat, minoem madat; tolauw, Chin.*
 — aanzetsel (in de pijp,) *mongerri dji-tjeng, Chin.*
Amfioenpachter, m. *paq apioen.*
Amfioenpijp, vr. *boeloe, pedoetan, tjangklong, Chin.*
Amfioenpilletje, o. (om te rooken,) *téké.*
Ananas, vr. *nanas, ananas.*
 — vrucht, *boewah nanas.*
 — plant, *pohon nanas.*
Ander, b. n. *lain.*
 Naar de andere zijde, *kasabelah lain.*
 Een — mensch, *orang lain.*
 In de andere wereld, *di akhirat.*
 Des anderen daags, *pada kaesokan harinja, pada esog harinja.*
 Dat is geheel iets anders, *itoe lain sakali.*
Anderdaagsch, b. n. *sahari-hari lepas satoe hari.*
Anderdeels, bijw. *tambahan poela; lagi-poen.*
Anderhalf, b. n. en telw. *satoe satoengah; tengah doewa.*
Andermaal, bijw. *sakali lagi; pada kadoewa kali; kadoewa kalinja, L.*
 Op eenen anderen tijd, *pada lain kala; lain kali, L.*
Anders, bijw. *lain roepa; lain.* —, of, *melainkan, melinkan, L.*
 Dat is geheel —, *itoe lain sakali roepanja.*
 Zwijs, anders sla ik u, *dijamlah, melinkan goewa poekoel sama loe, L.*
 Wie — dan gij? *siapa melainkan (hanja) engkau?*
 Daar zit niets — op, *tiada lain daja oepaja.*

Anderzins, bijw. in eenen anderen zin, *lain artinja.*
 — behalve, *melainkan; hanja.*
Angel, m. *seगत.*
 Met een — steken, *menjengat.*
Angst, vr. *bekommering, tjinta, pertjintain; soesah hati.*
 —, vrees, *takoet.*
 —, zorg, *sjoeghoel, Ar.*
Angstig, b. n. *bertjinta; bersoesah.*
 —, bang, *takoet.*
 — van aard, *penakoet.*
 —, zwaarmoedig, *goenda.*
Angstvallig, b. n. *penakoet.*
Anijs, m. *adas manis.*
 —, zekere drank, *sopi adas manis, L.*
Anijszaad, o. *bidji adas manis.*
Anker, o. *scheepsanker, saeoh; djangkar, L. verb.*
 Het — kippen, *membawa saeoh di ha-loewan.*
 Het — ligten, *membongkar saeoh; angkat djangkar, L.*
 Ten — komen, *melaboehkan saeoh; boewang djangkar, L.*
 Voor — rijden, *tahar.*
 Voor het — wegdrijven, *larat.*
 — in eenen muur, *beri pengikat tambog.*
Ankerageld, o. *roeba-roeba; béja pelaboehan.*
Ankerarm, m. *tangan saeoh.*
Ankerblad, o. *daoen saeoh.*
Ankerboei, vr. *lampoeng saeoh.*
Ankeren, o. w. *melaboehkan saeoh; boewang djangkar, L.*
 Geankerd, ten — liggen, *ada berlaboeh.*
Ankergeld, o. *roeba-roeba.*
Ankerhand, vr. *koekoe saeoh; koekoe djangkar, L.*
Ankerkluis, vr. *oeloep.*
Ankerroog, o. *mata saeoh.*
Ankerplaats, vr. *laboehan, pelaboehan.*
Ankerring, m. *tjintjin saeoh.*
Ankerschacht, vr. *batang saeoh; kajoe djangkar, L.*
Ankerschoen, m. *sepatoe saeoh; — djangkar, L.*
Ankersmederij, vr. *tempat menimpa saeoh; tempat békin djangkar, L.*
Ankersmid, m. *pandéj saeoh; toekang békin djangkar, L.*
Ankerspaak, vr. *pengoengkil saeoh.*
Ankerstok, m. *tanggam; kajoe saeoh.*
Ankertouw, o. *tali saeoh; tali djangkar, L.*
Ankertui, o. *saeoh terbang.*
Antichrist, m. *tegenstander van Christus, dadjádjál, Ar.*
Antwoord, o. *sahoet; djawáb, Ar.; penjahoetan; pembalasan.*
 Hij is gauw met zijn —, *ija lekas sadja menjahoet.*
Antwoorden, b. w. *menjahoet; mendjawáb.*

Daarop heb ik niets geantwoord, *dari itoe saja tra menjahoet satoe apa, L., maka soewatoe-poen tiada hamba mendjawab akan perkataan itoe.*

Apengezicht, o. moeka monjèt.

Apenkop, m. kapala monjèt.

Apenkuur, vr. tingkah monjèt.

Apenliefde, vr. tjinta kasih monjèt.

Apenlucht, vr. hanjir.

Apin, vr. monjèt perampoeaan.

Apostel, m. Godagezant, rasóel, Ar.

Apostelambt, o. pangkat rasóel; dara-djat rasóel.

Apotheek, vr. roemah obat; kedjé obat-obatan.

Apotheker, m. toekang obat.

Apothekersboek, o. kitab obat-obatan.

Appel, m. toeffáh, Ar.

Arak, m. 'araq, araq.

Overgehaalde —, araq api; kapala araq.
Arakbranderij, vr. stokerij, pengarakan.

Arbeid, m. oesaha; kerdja; peroesahaan. —, hoofdwerk, oesaha kapala.

Arbeiden, o. w. beroesaha, mengoesaha; kerdja, bekerdja, L.

Arbeider, m. peroesaha; orang bekerdja. —, werkman, toekang.

Arbeidsloon, o. oepah, oepahan.

—, maandloon, gadji.

—, maakloon, oepah boewatan, oepah kerdja.

Arbeidsman, m. zie **Arbeider**.

Arbeidzaam, b. n. radjin; soeka kerdja. Een — kind, anaq radjin.

Arbeidzaamheid, vr. perangéj jang radjin.

Arduin, m. en o. arduinsteen, batoe lokoloko.

Arend, m. adelaar, radjawali.

Arendsklauw, m. taring radjawali; koe-koe radjawali.

Arendsneus, m. hidoeng mantjoeng.

Arendsoog, o. mata radjawali.

—, scherp oog, mata tadjan.

Arendsvleugel, m. sajan radjawali.

Argdenkend, b. n. taroh sjak; selempang, L.

Argeloos, b. n. toeloes hati; tiada taroh sjak.

Arglist, vr. tipoe; daja.

Arglistig, b. n. tjerdik; bertipoe; berdaja; dengan aqal djahat.

Arglistigheid, vr. perangéj tjerdik.

Arglistiglijk, bijw. dengan tjerdik.

Argwaan, m. wantrouwen, sjak, Ar.; selempang, L.

Argwanen, b. w. taroh sjak; selempang, L.

Aria, vr. (ond. w.), zangstuk, njanjian.

—, melodie, ragam; lagoe, L.

Ark, vr. bahtra.

— des verbonds, tabóet, Ar.

Arm, m. langan.

Onderarm met de hand, tangan.

Bovenarm, bahoe.

Beide armen, kadoewa belah tangannya.

In de armen sluiten, berpeloeg; berdakap.

De armen laten slingeren, meligang;

lenggang, L.

Regter—, langan kanan.

Linker—, langan kiri.

— eener rivier, batang soengéj.

—, steel, houvast, pemegangan; hoeloe.

Arm, b. n. behoefstig, papa; miskín, Ar.; madlarat, Ar.

Een — mensch, orang papa; orang miskín; orang melarat, L.

— worden, djadi miskín; djadi papa, djadi melarat, L.

— maken, memapakan; békin miskín, L.

Armader, vr. oerat langan.

Armband, m. gelang.

Breede gouden —, pontoh.

Armbestuur, o. pementahan atas orang miskín.

Armbezorger, m. orang pementah derma; djoeroe derma.

Armibus, vr. tempat derma; tjèlengan doewit orang miskín, L.

Armelijk, bijw. tjara orang miskín.

Arm geld, o. derma.

Armhuis, o. roemah miskín.

Armkas, vr. peti derma.

—, armenfonds, modal derma.

Armloos, b. n. tiada berlangan.

Armoede, vr. kapapaän; kamiskinan; madlarat, Ar.

Armoedig, b. n. zie **Arm**.

Armpijp, vr. toelang langan.

Armring, m. zie **Armband**.

Armsnoer, o. oelas langan; gelang.

Armstoel, m. korsi persandaran.

Armvol, m. sapemeloeq.

Armzakje, o. kantong derma.

Armzalig, b. n. tjilaka; hina.

Eene armzalige hut, pondog ketjil; pondog boesoeg.

Armzaligheid, vr. kahinaän; kapapaän.

Arsenaal, o. tuighuis, gedong sendjata; gedong alat peperangan.

Arsenik, m. rattenkruit, warangan, L.; barangan.

Artikel, o. façal, Ar.; perkara.

Arts, m. doekoen; thabib, Ar.

Artsenij, vr. obat; penawar.

Artsenijbereider, m. toekang obat.

Artsenijdrank, m. obat minoeman.

Artsenijkunde, vr. 'ilmoe' aththár, Ar.; 'ilmoe toekang obat.

As, vr. sandjen, L.; poesat; as, Ned.

Asch, vr. haboe, aboe.

In de — leggen, membakar.

Heete —, bara.

Aschachtig, b. n. met asch bestoven, berhaboe.

Aschbak, m. tempat haboe.

Aschbezem, m. sapoe haboe.

Aschgrauw, b. n. kelaboe, daeek.

—e oogen zijn het kenmerk van alle

deugden, *mata kelaboe itoe tanda segala kabadjikan.*

Aschkleur, vr. *warna haboe.*

Aschman, m. *orang angkat haboe.*

Aterling, m. *bastaard, hharám zádah, Ar.; anaq kandaq; anaq soendal (gemeen).*

Avond, m. *soré, L.; petang, petang hari.*

—, *na zonsondergang, nacht, malam.*
Het vallen van den —, *schemering, kaboes.*

Avondeten, o. *makanan malam; santap malam.*

Avondgebed, o. *sembahjang maghrib.*

Avondoffer, o. *goerbán malam.*

Avondregen, m. *hoedjan malam.*

Avondrood, o. *sendja.*

Avondschemering, m. *kaboes.*

Avondster, vr. *Venus, bintang babi; bintang zoeharat, Ar.*

Avondstond, m. *petang hari; soré, L.*

Avonduur, o. *avondtjd, koetika petang hari.*

Avonturier, m. *orang jang mentjahari oentoeng.*

Avontuur, o. *oentoeng.*

Goed —, *oentoeng baik.*

Kwaad —, *oentoeng djahat.*

Avontuurlijk, b. w. *op goed geluk af, rambang-rambang.*

Azen, b. w. *spijs in den mond steken, menjoewapi.*

Op iets —, *menjeréj (van bjen), mentjahari makanan; mentjahari oempan.*

Azijn, m. *tjoeka.*

Een scheutje —, *sategog tjoeka.*

Azijnachtig, b. n. *masam, asam.*

Azijnkam, vr. *azijnfiesch, botol tjoeka, L.; boejoeng tjoeka.*

Azijnmaker, m. *toekang masaq tjoeka.*

Azijnmakerij, vr. *tempat békin tjoeka, L.*

Azijnstelletje, o. *tempat tjoeka.*

Azijnton, vr. *tong tjoeka.*

Azijnverkooper, m. *orang djoewal tjoeka.*

Azijnzuur, o. *asam tjoeka, masam tjoeka.*

Azuren, b. n. *biroe, biroe langit.*

Azuur, m. *lazuur, lázewardé, Perz.*

Azuur, b. n. *hemelsblauw, biroe langit.*

Azuursteen, m. *batoe lázewardé.*

B.

B, vr. *de letter van dien naam, bá.*

Be-bakje, o. *(bij letterzetters), tempat kboeroef ba.*

Baai, vr. *zekere wollen stof, kain boeloe; kain óesf, Ar.*

Baai, vr. *kleine zeeboezem, inham, teloeq.*

Met alle — en kusten, *dengan segala teloeq rantawnja.*

Baaien, onverb. b. n. *van baai, dari boeloe.*

Een — hemd, *kamédja kain boeloe.*

Baaitje, o. *buisje, badjoe.*

Wat op sijn — krijgen, *dipoekoel; dileri, L.*

Baak, vr. *tanda; tijang tanda.*

—, *vuurbaak, tanda api.*

Baal, vr. *goendoeng; gendang; beban; boeng-koes, boengkoesan.*

—, *grootte zak, karoeng besar.*

Een — papier, *een riem papier, kertas sagoendoeng, k. sagendang.*

Een — kleeren, *een bundel kleeren, pakéjan saboengoes.*

Baaldoek, o. *kais karoeng.*

Baan, vr. *weg, djalan.*

Heer —, *djalan besar; djalan raja.*

Ren —, *balapan.*

Langs de —, *sapandjang djalan.*

Een zaak op de lange — schuiven, *melandjoetkan soewatoe perkara, melambalkan soewatoe perkara.*

De —, *loopbaan van een hemellicht, peridaras.*

De — van Venus, *peridaras zoeharat.*

—, *van geweven stoffen, pijas.*

Dat zeil is drie banen breed, *lajar itoe pakéj tiga pijas.*

Die zaak is nu van de —, *sakarang ini perkara itoe soedah habis.*

Baander, m. *lijndraaier, orang memoetar tali; orang békin tali, L.*

Baanderheer, m. *fig. een Jan, een heertje, ijdele gek, orang perlentéj.*

Baar, b. n. *bloot, open, als: de bare zee, laet rembang.*

Eene bare logen, *doesta jang njata; djoesta betoel, L.*

—geld, *toenéj; oewang kontan, L.*

In — geld betalen, *membayar toenéj; bajar oewang kontan, L.*

Baar, vr. *golf, ombaq.*

Groote —, *deining, aloen.*

Door de baren geslingerd worden, *di-gojiang ombaq.*

Groote en langzame baren, *geloembang.*

Baar, m. *nieuweling, orang baharoe; orang baroe, L.*

Baar, vr. *zandbank voor een haven, goe-soeng, boesoeng.*

—, *modderbank, lenjaw.*

Baar, vr. *draagbaar, lérang; oesoengan.*

Lijk —, *djinásat, Ar.; djempama.*

Baar, vr. *staaf, batang.*

Baarblijkelijk, b. n. *njata; tláhir, Ar.; ma'loem, Ar.; terang.*

Baarblijkelijkheid, vr. *kanjataán; ka-terangan.*

Er is voorts eene baarblijkelijkheid door het stuk doek, dat zij heeft laten vallen, *ada-poen kanjataänja dari pada kain pertjanja itoe dijoegoerkannja.*

Baard, m. van menschen en dieren, *djanggoet; djènggot, Bat.*

Den — scheren, *mentjoekoer djanggoet; memaras djanggoet.*

Zich den — laten scheren, *soeroeh tjoe-koer djanggoet.*

In den — vliegen, tegen iemand uitvaren, *membanglikkan.*

—, *stekel, doeri.*

Een zeer lange — is het kenmerk van gebrek aan verstand, *djanggoet jang amat pandjang itoe tanda tjerdik.*

Een kleine — is het kenmerk van schranderheid, *djanggoet jang ketjil itoe tanda tjerdik.*

Een ronde — is het kenmerk van volmaaktheid in verstand en oordeel, *djanggoet jang boentar itoe tanda kasampoernaän boedi dan bitjara.*

Een zeer zware — is het kenmerk van groote eerzucht, *djanggoet jang amat lebat itoe tanda himmat jang besar.*

Een middelmatige — is het kenmerk van volmaaktdeid in oordeel en verstand, *djanggoet jang sedang itoe tanda kasampoernaän boedi dan bitjara.*

Een gekrulde — is het teeken van kunstgrepen en bedrog, *djanggoet jang boekoel itoe tanda mekar, (makr, Ar.).*

— van het koorn, *ranting.*

Baardeloos, b. n. *tiada berdjanggoet.*

Een — jongeling, *anaq taroena jang belom toemboeh djanggoenjja.*

Baardig, b. n. *berdjanggoet; ada djanggoet.*

Baardscheerder, m. *toekang tjoe-koer; pentjoekoer; toekang memaras.*

Baardtanjette, o. *angkoep; tjatoet, Jav.*

Baarlijk, b. n. *betoel.*

Een baarljke duivel, *sjajthän betoel.*

Baarmoeder, vr. *peranakan; pepoejoeh; kandoeng.*

—, *póhon; açal, Ar.*

Baas, m. *toekang; pandéj.*

—, *voornaamste werkman, toekang agoeng.*

Metselaars—, *toekang batoe; pandéj batoe.*

Timmermans—, *toekang kajoe; pandéj kajoe.*

Den — spelen, *mengatas-atas diri.*

Baat, vr. *winst, laba; oentoeng.*

—, *nut, goena, pergoenaän; faldat, en faldah, Ar.*

— zoeken, *mentjahari oentoeng, — laba,*

—, *faldat.*

—, *hulp, nut, pertoeoengan.*

Baatzucht, vr. *kikiran; thami, Ar.*

Baatzuchtig, b. n. *loba; kikir.*

Babbelaar, m. *orang berbantjang-bantjang,*

orang mengomong-ngomong, L.; orang tjoeera-tjoeera; orang pelitar; lidah pandjang.

Babbelaarj, vr. *omongan, L.; pelitaran.*

Babbelguigjes, o. meerv. *omong kosing, L.*

Babbelen, o. w. *mengomong, L.; tjoeera; belitar; berbantjang.*

Babok, m. *vlegel, lomperd, orang kasar; orang koerang adjar; orang bodoh.*

Bad, o. *permandian.*

Een warm —, *permandian aër panas.*

Een — nemen, *mandi.*

Baden, b. w. *memandikan.*

Zich —, *mandi.*

Zich in warm water —, *menangas.*

Zich in wellust —, *menceroet hawa nafsoenja.*

Bader, m. *orang mandi.*

Er zijn vele baders in de rivier, *ada banjak orang mandi di kali, L.*

Badgast, m. *telamoe di roemah permandian, L.; orang menoeumpang di roemah permandian.*

Badgeld, o. *belandja permandian.*

Badhuis, o. *roemah permandian; gedong permandian.*

Badkamer, vr. *biliq permandian; kamar mandi, L.*

Badkleed, o. *kain mandi; kain basahan.*

Badkuip, *tempat mandi.*

Badstoof, vr. *tangas.*

Badwater, o. *aër mandi.*

—, *badkom, koelam; koelah.*

Baffen, *menjalag; gonggong, L.*

Honden die baffen, bijten niet, *andjing menjalag boekan menggigit.*

Bag, vr. *permata tjintjin.*

Bagage, vr. *barang-barang.*

Bagger, vr. *slijk, modder, loempoeer.*

Bak, m. *ronde steenen — om borden af te wasschen, pasoe.*

—, *waarop spijzen geplaatst worden, ook bak in de diamant- en goudmijnen om den gevonden erts te zuiveren, doelang.*

Kleine metalen — of kom, *batil.*

— voor veevoeder, *palong.*

Water—, *palongan.*

Groote —, *schotel, thabaq, Ar.*

Kalk—, *tempat kapoeer.* (In het algemeen wordt *tempat* voor bak gebezigd, als die voor een bepaald doel gebruikt wordt.)

—, *blad, talam.*

— voorplecht, *agil, L.*

Bakboord, o. *sabelah kiri perahoe; pinggir kiri perahoe; péhaq kiri kapal.*

Baken, o. *tanda; tijang tanda.*

Bakenen, o. w. *menaroh tijang tanda.*

Bakermat, vr. *oorsprong, açal, Ar.*

—, *geboorteplaats, negeri ma bapa; negeri kadjadian.*

Bakerspeid, vr. *peniti besar.*

Bakje, o. *najpe*, van een kokosdop gemaakt, *tjéboeg.*

Bakkebaard, m. *tjambang*.
— en baard, ringbaard, *tjambang baeog*.
Bakken, b. in den oven —, *membakar*.
In de pan —, *menggorèng*.
Eene eijerstruif —, ook: *panuekoeken*
—, *mendadar*.
In eene ijzeren pan —, *braden in vet of olie, merendang*.
Bakker, m. *toekang roti*.
Bakkerij, vr. *tempat of roemah bakar roti*.
Bakkersknecht, m. *boedjang toekang roti, L.*
Bakkersmand, vr. *bakoel toekang roti*.
Bakmeester, m. *scheepsw. djoeroe makanan*.
Bakoven, m. *dapoer bakar roti*.
Bakpan, vr. *penggorèngan; koewali*.
Baksel, o. *pembakaran roti*.
Baksteen, m. *bata, batos bata*.
Baktand, m. *kies, gigi garham, garham*.
Baktrog, m. *perakoe*.
Bal, m. in een soort van kegelspel, *ketéj*.
—, *teenen kaatsbal, boewah raga*.
Billard—, *bola, Port.*
—, *bol, pil, oental*.
De ballen, *testiculi, boewah pelir*.
Balans, vr.
—, *weegschaal, daoen naratja; timbangan; naratja; tradjoe, L., Perz.*
Chinesche —, *unster, datjing; datjin*.
Baldadig, b. n. *boosaardig, djahat*.
Baldadig, b. n. *vermetel, roekeloos, berani*.
Baldadigheid, vr. *kaberanian*.
Balderen, o. w. *gemoeroeh boenjinja; békin roesoeh, L.*
Balein, o. *balin*, verb.; *isang ikan paoes*.
Balg, m. *afgestroopte huid, koelit jang dikoeapas*.
—, *buik, peroet*.
Balie, vr. *tobbe, bak, pasoe*.
—, *afschetsel, pagar*.
Baliemand, vr. *bakoel jang besar sakali*.
Balk, m. *balog, balaq; gelondong, Jav.*
— *over dwars, waarop de vloer rust, gelegar*.
Balken, alang-alang.
Balken op stijlen leggen, mengalangkan.
Balkon, o. *barandah (varanda, Port.)*.
Ballast, m. *toelaq bara*.
— *innemen, moewat toelaq bara*.
Den — lossen, memoengguh toelaq bara; mengaloewarian toelaq bara.
Ballasten, b. w. *ballast laden, moewat toelaq bara*.
Het schip is niet goed geballast, maka kapal itoe koerang baik toelaq baranja.
Balletje, o. *oental*, zie *Bal*, m.
— *van suiker en meel, oendéj-oendéj*.
Balling, m. *orang kaboeangan*.
Ballingschap, vr. *peri hhal kaboeangan*.
Baloorig, b. n. *verbijsterd door een gedruiisch, bingoeing*.
—, *misnoegd, sakit hati*.

Baloorigheid, vr. *kabingoengan*.
—, *misnoegheid, sakit hati*.
Balsam, m. *balasan, Ar.; masoehh, Ar.*
—, *troost, opbeuring, penawar*.
Uw brief, mijne geliefde, is — voor mijn hart, soerat adinda djadi penawar hati kakanda.
Balspel, o. *permainan ketéj*.
—, *met den voet eenen gevlochten bal opwerpen en opvangen, sépaq raga*.
Balsturig, b. n. *tegar; keras hati*.
Balzakje, o. (*scrotum*), *tempat boewah pelir; kintol, Jav.*
Bamboes, bamboesriet, o. *boeloeh; bambos, L.*
Eene zware —soort, bamboe betoeng, L.; boeloeh betoeng.
Dikke —, aoer, haoer.
Opengespletten en platgeslagen —, die tot beschot dient, paloepeoh.
— *spruit, reboeng*.
Ban, m. *uitsluiting, pengoejtjilan*.
In den — *doen, uitstorten, mengoejtjilkan; memboewang*.
—, *gebied, parèntah*.
Banaan, vr. *pisang*.
Banaanboom, m. *pohon pisang*.
Band, m. *al wat bindt, ikat*.
—, *verband, ikatan*.
—, *bindsel, middel om te binden, pengikat*.
Waarmede zullen wij binden? apa pengikat kita?
— *om de lendenen, gordel, ikat pinggang*.
Een — (doek) voor de ooggen doen, blinddoeken, mengikat mata-mata.
—, *touw, tali*.
Koperen —, ikat tambaga.
—, *ring, tjintjin*.
Ijzeren —, hoepel, simpéj besi.
— *van vereeniging, tali perhoewoengan*.
—, *boekdeel, djilid, Ar.*
—, *breukband, pengikat boeroet*.
Band, o. *lint, pita, fita, Port.*
Bandelier, m. *sandang*.
Bandiet, m. *roover, penjamoen*.
Brandrekel, m. *andjing jang terikat*.
—, *loom, vadsig mensch, orang malas*.
Banen, b. w. *menjadijakan; békin sadija, L.*
Eenen weg —, menjadijakan djalan; békin sadija djalan, L.
Den weg —, openen, memboeka djalan.
Bang, b. n. *bevreesd, takoet*.
— *van aard, vreesachtig, penakoet*.
— *worden, katakoetan*.
— *maken, menakoeti, mengatakoeti; békin takoet, L.*
—, *vrees of angst verwekkende, jang membri takoet; hajban, Ar.; jang membri dahsjat*.
De bange eenzaamheid, tempat perasingan jang soenji senjap.
Bangheid, vr. *katakoetan*.
Banier, vr. *vaan, bandéra, Port.; toenggoel; pandji; 'alam, Ar.*

Koninklijke —, 'alam karadjaän.
 Al de vaandels weraen ontroid, *maka dikembangkan segala pandji-pandji*
 De — planten, *mendirikan bandéra.*
 De banieren en vaandels wapperden, *toenggoel dan pandji-pandji berkibaranlah.*
 Banieren met gouden opschriften, *pandji-pandji jang ditoelis dengan aër emas.*
 Beschrevene banieren, *toenggoel toelis.*
 Zoo als het schriit of de beschildering der banieren, *seperti toelis toenggoel.*
 Sommige behoorden tot de Koninklijke —, *ada jang dari pada 'alam karadjaän,*
 — — — — *pandji karadjaän.*
 Onder de — strijden, *berperang dibawah toenggoel.* (De *toenggoel* is eigenlijk meer een lange smalle vlag of wimpel, doch wordt dikwerf met de *pandji* verward.)
Bank, vr. breede — van gespletten bamboeslatten, dienende ook voor rustbank of slaappleats, *balé-balé, L.*
 Houten zit- en slaap— der Maleiers, *pentas.*
 Rust— van vlechtwerk, *katil.*
 —, canapé, *bangkoe*, verb.
 —, zitplaats, *tempat doedoeq.*
 Ik wil het onder geene stoelen of banken steken, *kita tiada maoe semboenikan itoe.*
 Eene zaak achter de — schuiven, *melambatkan sabarangy perkara.*
 —, rechtbank, vierschaar, *mahhkamat, Ar.; baléj hhoekoem.*
 — in zee, rif, *beting.*
 Modder—, *lenjaw.*
 Zand—, rif met zware branding, *boesoeng, goesoeng.*
 — van leening, *roemah pegadéjan.*
 Geld—, *bang, L.*
 Verkoopng in de — van leening, *lélang di roemah pegadéjan.*
Bankbreuk, vr. *moeftis, Ar.*
Bankbreukig, b. n. *moeftis, Ar.*
Bankbriefje, o. *soerat bang, L.*
Banken, o. w. tafelen, *doedoeq makan minoem.*
 —, uithouden, *tahan.*
 Ik kan het daar niet lang —, *saja tiada boleh tahan lama disitoe.*
Bankroet, o. zie **Bankbreuk.**
Bankroetverklaring, vr. (in regten), *taftis, Ar.*
Bankeroetier, m. *orang jang moeftis.*
Banket, o. gastmaal, *perdjamoean.*
Banketteerder, m. *pendemap.*
Banketteren, o. w. *doedoeq makan minoem; bersantap-santapan; berdjamoed-djamoean.*
Bankettering, vr. *perdjamoean.*
Bankgeld, o. *oewang bang.*
Bankhouder, m. lombardhouder, *toekang pegang gadéjan, L.*
Banknoot, vr. *soerat bang.*

Banneling, m. zie **Balling.**
Bannen, b. w. *memboewang; mengaloe-warkan dari pada negeri.*
 De vreugde —, *menghilangkan soekajtita.*
 Den duivel —, *memboewang sjajthán; menjahkan sjajthán.*
Banning, vr. *pemboewangan dari pada negeri.*
 —, uitsluiting, *ban, pengoetjilan.*
Bar, b. n. kaal, van den grond, *kering.*
 Zoodat er niets dan — aarde overblijft, *hingga tinggal tanah kering itoe.*
 —, koud, guur, *dingin; sedjoeq.*
Barak, vr. kazerne, *tangsi; chanah sipahi, Perz.*
Barbaar, m. fig. woestaard, *orang tlálim, Ar.; orang zalim, verb.*
 —, vreemdeling, *orang asing.*
Barbaarsch, b. n. wreed, *tlálim, Ar.; zalim.*
Barbaarschheid, vr. *perangéj zalim.*
Barbier, m. *toekang tjoekeer; toekang memaras; pentjoekoer.*
 —, chirurgijn, *aderlater, hhádjam, Ar.*
Barbieren, b. w. *mentjoekoer; memaras.*
Barbiersjongen, m. *moerid toekang tjoekeer.*
Barbiersknecht, m. *boedjang toekang tjoekeer.*
Barbierswinkel, m. *roemah toekang tjoekeer; kedéj toekang tjoekeer.*
Baren, b. w. *beranaq; berpoetera, H.; bersalin,* in de beschaafde taal.
 De vorstin baarde een zoon, die een fraai besneden gelaat had, *maka toewan poeteri poen beranaq saorang laki-laki jang éloq parasnja.*
 Eene dochter —, *berpoetera saorang perampoewan.*
 —, veroorzaken, *mengadakan; békin, L.*
 Vreugde —, *mengadakan kasoekaän; menjoekakan; békin soeka hati, L.*
 De tijd baart rozen, *nanti lama-lama boleh salamát djoega.*
Barensnood, m. *kasakitan beranaq.*
Barg, m. gesneden varken, *babi kabiri, L.; babi djantan kasim (kasjim, Ar.).*
Barheid, vr. *kakeringan.*
 —, van het weder, *masa dingin.*
Baring, vr. zie **Baren.**
Barkas, vr. groote sloep, *sampán besar.*
Barmhartig, b. n. *rahhim.*
 In den naam van God den — en ontfermer, *bismi'ullahi'rrahmán'irrahhimi,* (dit is de gewone aanhef van godsdienstige werken in het Arabisch en in het Maleisch).
 Zijnen dienaren — zijn, *mengasikani hambahja.*
Barmhartigheid, vr. *kasihan; rahhmat, Ar.*
 — betoonen, *mengasihani.*

Barmte, vr. hoop, *timboen, timboenan*.
Barnen, b. en o. w. zie **Branden**.
 In 't — der gevaren, *didalam mara bahaja jang amat sangat*.
Barnsteen, m. 'ambar koening; *kah roebá, Perz.*
Barrevoets, bijw. *berkaki telandjang*.
Barsch, b. n. *bengis*.
 Een — *gelaat, moeka bengis*.
Barschheid, vr. *hati bengis*.
Barst, m. scheur, *retaq; letaq; rengat, L.*
 —, reet, spleet, *tjelah; selat, L.*
 — overlangs, zoodat het voorwerp in twee stukken is te deelen, *belah*.
 — in vrucht hulsel of huid, *rekah*.
Barsten, o. w. scheuren, *meretaq; meletaq, L.; rengat, L.*
 Gebarsten, *gescheurd, retaq; letaq*.
 —, opengaan, van vruchthulsel of huid, *merekah*.
 —, knappend openspringen, *meletos*.
 Gebarsten, *geknapt, letos; letoq, L.*
 — en knappen, b. v. b. door hitte, *meletaq; meletq*.
 — en breken, b. v. b. leder, *petjah*.
Bassen, o. w. *menjalq; gonggong, L.*
Bast, m. schors, omhulsel, dop, *koelit*.
Basta, bijw. (ond. w.) *genoeg! soedah! brent!*
Bastaard, m. *hharám zádah, Ar.; anaq soendal* (hoerenkind).
 — bij eene bijzit, *anaq kandaq*.
Baten, o. w. *bergoena*.
 Wat zal dat —? *apa goenanja itoe?*
 Het zal niet meer —, *tiada akan ber-goena lagi*.
Batist, o. *asahan*.
Batterij, vr. *verschansing, koebou*.
Bazuin, vr. *nafírl, Perz.*
 De — der opstanding, *sangkakala, Skr.*
 Eerst laat God Israfil levend worden, en dan beveelt Hij hem de — te blazen, *maka pertama dihidoepkan Allah Ta'ála Isra'íl, maka dititahkan ija menijoep sang-kakala*.
Bazuinblazer, m. *penijoep nafírl*.
Bazuinen, o. w. *menijoep nafírl*.
Bazuingeluid, o. *boenji nafírl*.
Beademem, b. w. *menafasi; menapasin, L.*
 Beademd worden, *dinafasi; dinapasin, L.*
Beademing, vr. *penafasan; penapasan, L.*
Beamen, b. w. *menarima; ridlá, Ar.*
Beaming, vr. *penarimaán; karidlaán*.
Beangst, b. n. *kataketaan; bertjinta*.
 —, ongerust, *soesah hati*.
Beangstheid, vr. *tjinta, pertjintaán; ta-koet*.
Beangstigen, b. w. *menakoeti, mengata-koeti; bepertjintakan*.
Beangstiging, vr. *penakoetan*.
Beantwoorden, b. w. *menjahoet; mend-jawab; membalas*.
 Eenen brief —, *membalas soerat*.

Beantwoord worden, *disahoet; di-djawab; dibalas*.
 —, overeenkomen, *patoet; banding*.
 Dit beantwoord niet aan de overeenkomst, *maka inilah tiada sama bandi-ngannya dengan djandji itoe*.
Beantwoording, vr. *djawób, Ar.; sa-hoet; pembalasan*.
 De — eener vraag, *djawab akan soe-wál; sahoet pertanjaán*.
 — van eenen brief, *pembalasan soerat*.
Bearbeiden, b. w. voortbrengen, *mendja-dikan; mengerdjakan*.
 Een beeld —, *memboewat patoeng*.
 —, fatsaoneeren, *meroeapkan*.
 —, den grond —, *kerdja tanah; mengerdjakan tanah*.
Bearbeiding, vr. *pengerdjaán; pemboe-watan*.
Bebinden, b. w. *membekat*.
 Hij bebond de wonde met linnen, *maka loeka itoe dibebatnya dengan kain*.
Bebloeden, b. w. *berloemoerkan darah*.
 Bebloed, *berloemoer darah*.
Beboeten, b. w. *mendandai*.
 Beboet, *kena denda*.
 Beboet worden, *didandai*.
Bebouwen, b. w. zie **Bearbeiden**.
Bed, o. *matras, tilam; kasoer, L.*
 Het — van den inlander bestaat uit een matje met een kussen, *tikar bantal genoemd*.
 Te — zijn, *berbaring; beradoe, H.*
 Te — brengen, *bawa masoq tempat tidoer*.
 Het — houden, *tinggal di tempat tidoer*.
 Op het — van eer sterven, *mati dida-lam perang*.
 —, bedestede, *slaapplaats, tempat tidoer; peradoean, H.*
 —, in een tuin, *pétag*.
Bedaagd, b. n. *bejaard, toeha*.
Bedaard, b. n. *senang*.
 —, stil, *dijam*.
 —, rustig, *bersentausa*.
 Met bedaarde zinnen, *dengan senang hati*.
 —, bijw. *dengan senang*.
 Bedaarde gemoedsgesteldheid, *perangéj jang senang*.
Bedaardheid, vr. *kasenangan*.
 —, rust, *sentausa*.
Bedachtzaam, b. n. omzichtig, *bidjaq-sana*.
 Deze Isma Jatim schijnt een — mensch te zijn, *ada-poen Isma Jatim ini bidjaq-sana roepa orangnja*.
 Bedachtzame raad, *bitjara jang baik*.
Bedachtzaamheid, vr. *bidjaqsana; khadzar, Ar.*
Bedammen, b. w. *menerbiskan, mener-bisi; membendoengkan*.
Bedamming, vr. *penerbisan; pembendoe-angan*.

Bedampen, b. w. *mengoewapi*; *mengawapin*, L.

—, *berookan*, *mengasapi*.

Bedamping, vr. *pengoewapan*.

Bedanken, b. w. *tarima kasih*, *menarima kasih*.

—, *weigeren*, *tiada tarima*; *enggan*.

—, *zijn ambt nederleggen*, *minta berhenti*.

—, b. w. *ontslag geven*, *melepaskan dari pada djabatan*, *memetjatkan dari pada pangkat*.

Bedaren, o. w. *bedaard worden*, van menschen, *djadi senang*.

—, van de wind of zee, *djadi tedoeh*.

—, b. w. *stillen*, *menjenangkan*; *mendijamkan*.

Bededeken, vr. *selimoet*; *kain selimoet*.

Bedegoed, o. *barang-barang tempat tidoer*.

Beddejak, o. *kebaja*, (inlandsche kabaai).

Bede, vr. *permintaan*; *pemoehonan*.

— tot God, *doe á*, *do á*, Ar.

Bedeelen, b. w. *memberi bahagian*; *kasih bagian*, L.

—, zoo als de armen *bedeeld worden*, *kasih cedegah*, L.; *memberi derma*.

Bedeesd, b. n. *verlegen*, *maloe*.

Bedeesdheid, vr. *perangéj jang maloe*; *maloe*.

Bedehuis, o. *roemah sembahjang*.

Bedekken, b. w. *menoetoeop*.

—, *overdekken*, *menoedoeng*.

—, om iets heen winden, *menjeloeboeng*, *menjeloeboengkan*.

—, *omhullen*, *mengeloeboenigi*.

—, *geheim houden*, *menjemboenikan*.

Met aarde —, *menoetoeop dengan tanah*.

De rijst met een deksel —, *menoetoeop nasi*.

Zich met eenen mantel —, *berselimoetkan*.

Zich met een los kleed —, *berkeloeboeng*.

Hij bedekte zijn hoofd en zijne ooren met zijn deken, *diseloeboengkannya kapalanja dan telinganja dengan kain selimoetnja*.

Bedekking, vr. *penoetoeopan*; *penoedoengan*.

—, *geleide*, *orang mengawal*; *orang djaga*, L.

— op eene prauw, *dak van kadjang enz.*, *djoeboeng*.

Bedeksel, o. *deksel*, *toetoeop*, *toetoeopan*; *toedoeng*.

Bedeekt, b. n. *geheim*, *tersemboeni*; *gelap*.

—, *bijw. dengan gelap*, *atas peri jang tersemboeni*.

In bedekte termen spreken, *toespelingen maken*, *menjindir*; *sindir*, L.

Bedelaar, m. *orang minta minta*, *orang peminta*.

Bedelaarsachtig, b. n. *saroepa-orang* - *minta-minta*.

Bedelen, b. w. *minta-minta*.

Bedelstaf, m. *toengkat orang minta-minta*. 'Tot den — *geraken*, *djadi orang miskin*.

Bedelven, b. w. *menoetoeop dengan tanah*; *menanamkan*.

Bedolven worden, *ditoetoeop tanah*.

Bedelzak, m. *sitaq*.

Bedenkelijk, b. n. *bezwaarlijk*, *soesah*.

—, *gevaarlijk*, van eenen zieke, *sakit pajah*.

Bedenkelijkheid, vr. *kasoesahan*.

Bedenken, b. w. *overdenken*, *mengirangirakan*; *memfikirkan*, Ar.; *pikir*, L.

—, *overwegen*, *menimbang*.

—, *gedenken*, *mengingatkan*.

Zich lang bedenken eer men iets doet, *fikir baik-baik sabelom lagi berboewat sa-soewatoe perkara*.

Bedacht zijn, *ingat*.

Zich —, van voornemen *veranderen*, *mengobakkhan niat*.

Iets —, er iets op vinden, *mentjahari 'agal*.

Bedenken, o. *beraad*, *bitjara*; *timbangan*; *fikiran*; *pikiran*, L.

—, *rijp beraad*, *timbangan jang cahh*.

Buiten —, *buiten twijfel*, *soenggoehsoenggoeh*.

— hebben, *bezwaar maken*, *selenpang*, L.

Bedenking, vr. *fikiran*, *pikiran*, L.; *timbangan*.

—, *overweging*, *bitjara*.

—, *aanmerking*, *ingatan*; *penilikan*.

Bederf, o. *verderf*, *kabinasaän*; *karoesanan*.

—, *verrotting*, *kaboesoekan*.

Bederfelijk, (aan rotting onderhevig.) b. n. *lekas boesoeg*.

—, *vergankelijk*, *jang akan binasa*; *nanti roesag*.

Bederven, b. w. *membinasakan*; *meroesaqkan*; *békin roesag*, L.

Het hart der menschen —, *meroesakkan hati orang*.

Eene landstreek —, *membinasakan negeri saboewah*.

—, tot bederf doen overgaan, *mendjadikan boesoeg*; *békin boesoeg*, L.

Bedorven koopwaren, *barang dagangan jang roesag en boesoek* (vooral van eetwaren).

Bedorven visch, *ikan jang hanjir*.

Bederving, vr. *kabinasaän*, *karoesanan*.

—, *verrotting*, *kaboesoekan*.

Bedevaart, vr. (naar Mekka) *hhadji*, Ar.

Ter — *gaan*, *naik hhadji*.

Toen de Vorst eenen geruimen tijd in het rijksbewind had gezeten, wilde hij ter — *gaan*, *setelah beberapa lamanja baginda didalam karadjaän maka baginda poen hendag pergi naik hhadji*.

Bedevaartganger, m. *hhadji*, Ar.

Bedgenoot, m. en vr. *teman tidoer*; *sakoe toe beradoe*, H.

Bedgordijn, o. koelamboe tempat tidoer.
—, van Maleische grooten, *tiréj koelamboe*.

Bediende, m. pelajan.
—, huisbediende, *boedjang*, L.; *chádím*, Ar.
—, knecht, *kendk*, verb.

Bedienen, b. w. *mengerdjakan*.
Een ambt —, *mengerdjakan djabatan*; *mengerdjakan barang pakerdjaän*.
De tafel —, *djaga médja*.
Als geneesheer —, *djadi doekoen*; *djadi thabíb*, (met pada of sama, L.).
Zich van iets —, *memakéj*.
Bedien u van mijnen wagen, *kaloe toewan soeka, pakéj karéta sahaja*.
Zich van de spijzen —, die men gaarne eet, *ambil sendiri t'rang makanan jang disoekai*.
Iemand —, dienen, *djaga orang*, L.; *melajani*.

Bediening, vr. dienst, *pekerdjaän*.
—, ambt, *djabatan*, *djawatan*; *chidmat*, Ar.
—, het bedienen, verzorgen, *djaga*.
De — is goed in die herberg, *maka boedjang-boedjang di roemah makan itoe djaga baik-baik*.

Bedilal, m. orang *tjerèwèt*, L.; *toekang tjomèl*, L.

Bedillen, b. w. bestieren, *memeliharakan*; *pijara*, L.
Alles in huis —, *pijara hhal roemah tangga*.
—, berispen, knorren, *tjomèl-tjomèl*, L.
—, afkeuren, *mentjelakan*.

Bediller, m. bedilster, vr. *toekang tjomèl*.

Bedilling, vr. *pemeliharään*.
—, vitting, *tjomèl-tjomèl*.

Beding, o. *djandji*, *perdjandjian*.
Een — schenden, *menggagahi perdjandjian*; *mengobahkan djandji*.
Een — getrouw nakomen, *menoeroet djandji dengan sabatoelnja*.
Onder —, *açal*, L.; *melainkan*.

Bedingen, b. w. *berdjandji*; *békin djandji*, L.; *békin perdjandjian*, L.
Ik heb bedongen dat hij mij's maands duizend roptjen zou geven, *kita berdjandji dija nanti kasih sama kita sariboe roepijah sabun-saban boelan*, L.; *maka adalah akoe berdjandji akan dija handaq memberi padakoe sariboe roepijah itoe tijap-tijap boelan*.

Bedinging, vr. *perdjandjian*.

Bedisselen, b. w. *meroepakan dengan balijoeng*.
—, voorbereiden, *menjadijakan*; *békin sadija*, L.
— beschikken, *mengatoerkan*.
Vooraf —, *békin matang dhoeloe*, L.

Bedlegerig, b. n. *sakit-sakitan*.
Hij is al drie maanden —, *soedah tiga*

boelan lamanja maka ija sakit-sakitan.

Bedoelen, b. w. *bernijat*; *bermaqóbed*.
—, naar iets streven, *sahadjakan*.
—, willen, *maoe*.
—, op het oog hebben, *memaqóbedkan*.
Ons leven in de wereld loopt op ster-
ven uit, *kahiloeopan kita di doenijá sahad-
jakan mati*.
Zij bereikten de plaats niet, die zij
bedoelden, *tiada sampjé kapada tempat
jang dimaqóbedkannya*.
Wat bedoelt die man? *maoe apa itoe
orang*, L.
Iets kwaads —, *bernijat apa-apa jang
djahat*.

Bedoeling, vr. *maoe*; *maqóbed*, Ar.;
nijat, Ar.
—, zin, *arti*; *ma'na*, Ar.

Bedompt, b. n. *vunzig*, *apaq*.
—, somber, *gelap*.

Bedotten, b. w. *main bodoeh*, L.

Bedotter, b. n. *orang main bodoeh*.

Bedrag, o. *djoemlah*, Ar.; *hitoengan*.

Bedragen, b. w. *beloopen*, *djoemlah*,
Ar., *naik sampjé*.
Zijne schuld bedraagt vijftig duizend
roptjen, *maka djoemlah hoelangnja itoe
lima poeloeh riboe roepijah*.

Bedreigen, b. w. *mengamang*; *antjam*, L.

Bedreiging, vr. *pengamangan*; *antjam*, L.

Bedremmeld, b. n. *bingoeng*.

Bedremmelen, b. w. *mendingoengan*;
békin bingoeng, L.

Bedremmeling, vr. *pendingoengan*.

Bedreven, b. n. *ervaren*, *bijasa*; *máhir*,
Ar., *bisa* L.
Zeer — in alle kunsten en wetenschap-
pen, *máhir sakali dalam segala 'ilmoe
hikmah*.
Zeer — in het graveeren, *bisa sakali
mengoekir*.
Hij is in alles —, *dija mengarti samoeua*.

Bedrevenheid, vr. *kabisaän*.
Hij bezit eene volkomene —, *terlaloe
amat kabisaännja*.

Bedrieglijk, b. n. *dengan tipoe*, *dengan
daja*.

Bedriegen, b. w. *menipoe*; *pedajain*,
L., *memperdajakan*.
De schijn bedriegt, het innerlijke is
onzichtbaar, *ada-poen tláhirnja menipoe
serta báhinja tiada kalihatan*.
Iemands hoop —, *memoetoeskan asa
orang of pengharapan orang*.
De geheele wereld —, *memperdajakan
sakalian orang*.
Zich —, *vergissen*, *salah mengira*.
—, *verraeden*, *menjemoekan*.

Bedrieger, m. *menipoe*.

Bedriegerij, vr. *tipoe*; *tipoe daja*
—, list, *makar* (*makr*, Ar.).
—, *verraad*, *semoe*.

Bedrijf, o. *daad*, *perboewatan*; *pekerdjaän*;
fa'ál, Ar.

Slechte bedrjven, *perboewatan djahat; fa'âl djahat.*
Bedrjven, b. w. *mengerdjakan; berboewat.*
 Iets kwaads —, *berboewat barang jang djahat.*
 Wat bedrjft hij? *apa kerdjanja?*
 Hij bedrjft wondere dingen, *indah-indah perboewatannya.*
Bedrillen, b. w. *bedisselen, mengatoerkan.*
Bedriller, m. *jang mengatoerkan.*
Bedrilling, vr. *pengatoeran.*
Bedrinken, b. w. *memaboki; bêkin ma-bog, L.*
 Zich —, *memabogkan diri.*
Bedroefd, b. n. *bertjinta; berdoeka-tjita; soesah hati.*
 —, *verdrietig, sebal.*
 —, *neerslachtig, moeroeng.*
 —, *vol smart, iba.*
 —, *geërgerd, sakit hati.*
 Een — *gelaat, moeka moeram.*
 Zij is — *over den dood van haar kind, maka orang perampoeuan itoe berdoeka-tjita karena anaqnja soelâh mati.*
 —, *bedroevend, sajang; jang memberi doeka-tjita.*
 Een zeer — *geval, perkara jang tjiiaka sakali.*
 Eene bedroefde (moeielijke) zaak, *barang perkara (barang hâal) jang kasoekaran.*
 Het is een — *mensch, itoe orang tjilaka!*
 — *zitten, doedoeq dengan doeka-tjitanja.*
 —, *naar, om te zien of te hooren, kasihan.*
Bedroeven, b. w. *mendoekakan; memberi sakit hati; bêkin sakit hati, L.; memasjghôelkan.*
Bedrog, o. *tipoe; tipoe daja.*
 —, *verraad, semoe.*
Bedroppelen, b. w. *menitiki.*
 Hij is met olie bedroppeld geworden, *dititikinja minjaq.*
Bedruipen, b. w. zie **Bedroppelen.**
 Gij kunt u wel —, *toewan bolêh hidoep dengan senang.*
Bedruiping, vr. *penitikan.*
Bedruktheid, vr. *pertjintaân; kadoe-kaân, doeka-tjita.*
Bedstede, b. w. *besponde, tempat tidoer.*
Bedstijlen, m. *meerv. tijang-tijang tempat tidoer.*
Beducht, b. n. *takoet; selem pang, L.*
Beduchtheid, vr. *katakoetan.*
Beduiden, b. w. *beteekenen, artinja.*
 'Ilmoe (Ar.) *beduidt kennis, 'ilmoe itoe artinja pengatahoean.*
 Dat heeft niets te —, *itoe tiada djadi satoe apa; itoe tra satoe apa, L.*
 —, *aanwijzen, menoeendjoeq.*
 —, *verklaren, mengartikan.*
 —, *iemand aan het verstand brengen, mengenakan.*

Beduidenis, vr. *arti, ma'na, Ar.*
Beduiding, vr. *pengartian.*
Beduimelen, b. w. *mentjemarkan dengan meraba-raba.*
Bedunken, o. *gevoelen, rasa; kira.*
Bedwang, o. *paqsa, pemaqsaân.*
 Onder — *houden, memaqsa.*
Bedwelmd, b. n. *verlegen, bingoe ng.*
 —, *duizelig, poesing kapala.*
Bedwelmen, b. w. *membingoe ngkan; bêkin bingoe ng, L.*
 —, *verwarren, mengoesoetkan; bêkin koesoet, L.*
 —, *dronken maken, memaboki.*
Bedwelming, vr. *door amfoen of sterken drank, pemabokan.*
 De daad van bedwelmen, *pembangoe ngan.*
Bedwingen, b. w. *onder de macht brengen, mena'loeqkan; meniwaskan; memaqsa.*
 Een volk —, *mena'loeqkan soewatoe qawm.*
 De zinnelijke begeerten —, *menahankan hawa nafsoe.*
 Zijnen toorn —, *menahani moerkannya, H.*
 Met geweld —, *menggagahi.*
 Zich zelve —, *menahankan diri; çabar atas diri.*
 Zich in het gebruik van spjts of drank —, *memantang dirinja dari pada makan ataw minoeman.*
 —, *tegengan, menegahkan.*
 Een paard —, *berdjinaqkan koeda.*
Beëdedigd, b. n. *gezworen, soedah bersoempah; jang soedah disoempahi.*
 Een — *tolk, djoeroe bahasa jang soedah bersoempah.*
Beëdedigen, b. w. *menjoempah.*
 —, *eenen eed afeischen, menjoempahi.*
 —, *met eede bevestigen, bersoempah; soempah, L.*
Beëdediging, vr. *penjoempahan.*
 —, *eed, soempah.*
Beek, vr. *anaq soengéj; batang aër ketjil.*
Beeld, o. *standbeeld, patoeng; retja, Jav.*
 Een gouden —, *patoeng emas.*
 Afgods —, *berhala.*
 —, *geschilderd —, gambar.*
 —, *voorstelling, 'idârat, Ar.; oepama.*
 —, *gelijkenis, vorm, toeladan.*
Beelden, b. w. *meroepakan; kerdja roepa, L.; mendjadikan roepa.*
 En God, de Allerhoogste beeldde van die aarde de gedaante van Adam, *dan didjadikan Allah ta'âla dari pada tanah itoe roepa Adam.*
Beeldendienaar, m. *orang menjembah berhala.*
Beeldgieter, m. *orang meroewang patoeng.*
Beeldhouwen, b. w. *memahat patoeng.*
Beeldhouwer, m. *pandéj memahat patoeng.*
Beeldig, b. n. *eloq; perméj.*
Beeldje, o. *orang-orangan.*

Beeldrijk, b. n. *banjaq 'ibaratnja*.
Beeldsnijder, m. (in hout), *pandjé meng-
 oekir kajoe; toekang memotong orang-
 orangan*.
Beeldsnijderij, vr. *pengoekiran kajoe*.
Beeldtenis, vr. *gambur; toelisan*.
Beeldwerk, o. *roepa-roepa jang dipahat*.
Beemd, m. *weide, tanah roempoet*.
Been, o. *gebeente, toelang*.
 Een beenen knoop, *kantjing toelang*.
 Het — breken, *patah toelang*.
 Vel en —, *doodmager, koeroes kering*.
Beenderen, *toelang-toelangan*.
Been, o. *lichaamsdeel, ook voet, kaki*.
 — been onder de knie, *betis*.
 Een leger op de — brengen, *meng-
 himpoenkan bala-tantara*.
 Het zijn sterke beenen, die de weelde
 kunnen dragen, *maka orang kaja itoe
 djarang tahoe menahankan hawa-nafsjoenja*.
 —, *scheenbeen, toelang betis*.
 Een passer heeft twee beenen, *maka
 djangka ada doewa kaki*.
 Een — in de keel hebben, *katoelangan*.
Beenachtig, b. n. *saroepa toelang, sa-
 bayéj toelang*.
Beenbederf, o. *boeroeq toelang*.
Beenblok, o. *sluitblok om de beenen,
 pasoengan; belok, verb*.
Beenbreuk, vr. *patahnja toelang*.
Beenen, b. n. *dari pada toelang*.
Beengezwel, o. *bengkag*.
Beenig, b. n. *bertoelang*.
Beenvlies, o. *selapoet toelang*.
Beer, m. *berowang*.
 De groote —, *zeker gestarnte, 'bintang
 bidoeq*.
 —, *waterkoering, terbis batoe*.
 —, *mannelijk zwijn, babi djantan;
 babi laki-laki, L*.
Beerenhuid, vr. *koelit beroewang*.
Beerenklauw, m. *kaki beroewang*.
Beerenvet, o. *gemoeq beroewang*.
Beerin, vr. *berowang betina*.
Beërven, b. w. *berolih poesaka; dapat
 poesaka, L; berpoesakai; berwaritz*.
Beërving, vr. *perolehan poesaka*.
Beest, o. *binatang; hâjwân, Ar*.
 —, *als scheldnaam, binatang; sêlan, L;
 bedebahh, Perz*.
 Wilde beesten, *binatang liar*.
 Tamme beesten, *binatang djinaq*.
Beestachtig, b. n. *doerdjana*.
 —, *grof, lomp, kasar; pengkoeh*.
Beestachtigheid, vr. *perangéj jang doer-
 djana, of jang kasar*.
Beestestal, m. *kandang binatang*.
 —, *koestal, kandang sampi, L, (sapi)*.
Beestiaal, o. *segala binatang jang bertan-
 doeq ataw jang berboeloe (seperti domba)*.
 —, *belasting op het slachtvee, tjockéj
 potong sampi ataw babi; L; tjockéj me-
 njembelch binatang*.
Beestje, o. *binatang ketjil*.

Beet, m. *hap, gigit*.
 —, *mondvol, sasoewap*.
 Iemand — hebben, *main bodoh*.
 Iets — hebben, *begrijpen, soedah
 mengarti*.
 Hij heeft het —, *hij is er door ge-
 raakt of getroffen, dija soedah kena*.
 — hebben aan den hengel, *ikan meng-
 gigit oeman*.
Beetje, o. *weinigje, sedikit sadja*.
 Lekkere beetjes, *makanan of sasoewap
 jang sedap (énak, L)*.
Befaamd, b. n. *ternama; masjhoer, Ar,
 termasjhoer*.
Befaamdheid, vr. *nama; masjhoer, Ar*.
Begaafd, b. n. *dianoegrahakan, teranoeg-
 graha*.
 Met verstand —, *boediman*.
 Een — prediker, *chatib jang façihhat*.
 Zeer —, *pintar sakali, L*.
Begaafdheid, vr. *kapintaran*.
Begaan, b. w. *mendjalani*.
 Een begane weg, *djalan tekan*.
 —, *doen, bedrjiven, (veelal in eenen
 ongunstigen zin), berboewat*.
 Kwaad —, *berboewat djahat*.
 Laat hem maar —, *bijarlah dija toe-
 roet dija poenja soeka*.
 Met iets — zijn, *aangedaan zijn, sa-
 jang; kasih sajang*.
Begeeren, b. w. *wenschen, beringin;
 kepéngin, L*.
 —, *verlangen, wenschen te bekomen,
 mengahendaki*.
 —, *begeerig zijn, berkahendaq*.
 Wat begeert hij? *apa jang dikahenda-
 kinja?*
 Ik begeer uw koningrijk niet, *tiadalah
 hamba berkahendaq akan karadjaân toewan*.
 Iets voor iets —, *verlangen, menga-
 hendakkan*.
 Welken prijs begeert gij er voor? *Be-
 rapa harga engkaw-kahendaqkan?*
 Ik begeer u te spreken, *akoe hendag
 berkata kepadamoew*.
 Ik verlang (wensch) hem te zien,
hamba ingin melihat akan dija.
 Kwijnend —, *verlangen, rindoe; rin-
 doe dendam; kangan, L*.
 Verliefdelijk —, *birahi*.
 Spijs —, *ingin akan makanan*.
 Eene vrouw —, *ingin (berkahendaq)
 akan perampoeawan*.
 Ter vrouw —, *minta kawin*.
Begeerig, b. n. *beringin; berkahendaq*.
 — naar nieuws, *nieuwagierig, melit*.
 —, *inhalig, kikir; thama', Ar*.
Begeerlijk, b. n. *jang haroes diinginkan*.
 —, *bekoorlijk, éloq; perméj*.
 —, *inhalig, kikir*.
Begeerlijkheid, vr. *kainginan*.
 —, *lust, drift, nafsoe, Ar*.
 Groote —, *loba*.
 —, *onkuischheid, pertjaboelan*.

Begeerte, vr. wensch, lust, ingin.

- , verlangen, *kahendaq.*
- , zinnelijke lust, *sjahwat*, Ar.
- , lust, *sjarah*, Ar.
- , sterk verlangen, *hhasrat*, Ar.

Zijne — voldoen, *menoeroet hawa-naf-soenja.*

Begekken, b. w. bespotten, *bergoeraw-goerawkan*; *main gila.*

Begeleiden, b. w. vergezellen, *mengikoet.*

Eene meerdere —, *menoeroet.*

Eenen Koning of hoog persoon —, *mengiring.*

—, geleiden, *menghantar.*

Begeleider, m. *orang jang mengikoet*, — *menoeroet*, — — *mengiring*; *pengiring.*

Begenadigen, b. w. *memberi ampoen*; *mengampoeni*; *kasih ampoen*, L.

Begenadigd worden, *diampoeni*; *diberi ampoen.*

Begenadiging, vr. *pengampoenan.*

Begeven, b. w. schenken, *memberi*; *menganograhakan*; *mengaroenjakan.*

Een ambt —, *mengaroenjakan djabatan.*

—, verlaten, *meningjalkan.*

Iemand in moeilijke omstandigheden —, *meninggalkan saorang dalam hhal-ahhwal jang kasoekaran.*

Zich op reis —, *berangkat.*

Zich naar huis —, *poelang.*

Zich ergens heen —, op iets afgaan, *menoedjoe.*

Zich op zee —, *pergi berlajar*; *pergi melaoeti.*

Zich in de wereld —, *masjghel dengen doenija.*

Zich tot de wellusten —, *toeroet akan nafsoenja.*

Zich aan eenig werk —, *mengoesahkan diri akan soewatoe pekerdjaan.*

Waarom zult gij u nu —? *apa maoe kerdja sakarang?*

Zich naar het gebergte —, *langsoeng kagoenoeng.*

Luisterende naar zijne opstokerij, begaf hij zich tot stelen, *menengarkan asoetannja langsoeng mentjoeri.*

Begieten, b. w. *menjiram*; *mendiris.*

Begoten worden, *disiram*; *disirami*; *didiris.*

Begifting, vr. *penjiraman*; *pendirisan.*

Begiftingen, b. w. *mengaroenjakan*; *menganograhakan*; *memberi*; *kasih*, L.

Begiftigd worden met —, *dianoegrahakan.*

Begiftinging, vr. *penganograhään*; *peamberian.*

Begin, o. *moela*; *permoelaän*; *kamoelaän*; *awwal*, Ar.

Zijn — is uit den hemel, *dari dalam sorga moelanja.*

Ik heb uwen brief van het — tot aan het einde gelezen, *maka kita poen mem-*

batja soerat toewankoe dari pada permoelaänja hingga kasoedahannja.

Het — van de maand *Rabioe'l-awwal*, *awwal boelan Rabi'oe'l-awwal.*

Wat is het — van dat werk? *kerdja itoe apa moelanja?*

In het —, in den beginne; *pertama*; *moela-moela.*

Wat is er het —, (de oorsprong) van? *apakah moelanja?*

—, vooreinde, dikste eind, *pangkal.*

In den beginne schiep God den hemel en de aarde, *bahoewa pada permoelaän maka Allah mendjadikan boemi dan langit.*

Aan het — van den weg, *pada pangkal djalan.*

Het —, boveinde van eene vlerk of vleugel, *pangkal sajak.*

Het — van de hand, de handwortel, *pangkal tangan.*

Het — van het dijbeen, de heup, *pangkal paha.*

Het ondereind van een boomstam, *pangkal batang kajeo.*

—, aanvang en grondslag, *pohon.*

Binnenhoek van het oog, *pohok mata.*

Deel van het oor, dat aan hoofd vastzit, *pohon telinga.*

In het —, *pangkal sajak.*

Beginnen, b. en o. w. *memoelai*; *moelain*, L.

Wie zal —? *sapa maoe moelain*, L.; *siapakah hendaq moelai.*

Begonnen worden, *dimoelai.*

Dat werd wel door hem —, maar het werd niet door hem voltooid, *dimoelainja itoeppoen djoega tetapi boekan disoedahinja.*

Wat moet ik toch beginnen? wat staat mij toch te doen? *Apatah daja-oepajakoe?*

Hij weet niet, wat hij — zal, *maka soedah habis segala daja-oepajanja.*

Beginsel, o. aanvang, *kamoelaän*; *permoelaän.*

—, oorzaak, grond, *pohon*; *açal*, Ar.; *moela.*

Het — was slechts gering, *maka permoelaänja itoe ketjil djoega.*

Het — der wetenschap, *pohon 'ilmoe.*

Uit welk — wordt het zoo genoemd? *apa moelanja maka dinamai demikian itoe?*

Iemand van goede beginselen, *orang jang baik boedinja*; *orang jang baik perangénja.*

—, stelregel, *atoeran.*

Begluren, b. w. *hintéj*, *menghintéj*; *intip*, L.; *intit*, L.

—, belagen, beloeien, *mengadang.*

—, schuins aanzien, *mengerling.*

Begluring, vr. *pengintéjan.*

Begoochelen, b. w. verleiden, *menawari.*
Eene vrouw — om haar te bezitten, *menawari saorang perampoean.*

Begoocheling, vr. *penawaran*.

Begooien, *melèmpari*.

Begraafplaats, vr. *pegoeboeran*.

Begraasd, b. n. *beroempoet*.

Begrauwen, b. w. *memaki*; *djerkoë*.

Begraven, b. w. *menanamkan*; *menggoeboerkan*.

Een lijk —, *menanamkan majit*; *menanamkan orang mati*.

Waarna het (lijk) — werd, *laloë ditanamkan orang*.

Waarom begraaft gij uw geld in den grond? *mengapa enykwaw menanamkan emas-moe didalam tanah?*

Zijn naam is in de zee der vergetelheid — geworden, *maka namanja itoepoen ditengelemkan didalam laoel kaloe-paän*.

Begrensd, b. n. *terhingga*.

—, beperkt, *ketjil*.

Begrijpelijk, b. n. *jang dapat diartikan*;

jang boldèh diartikan; *terang*.

Het is mij nog niet —, *saja belum dapat mengarti itoe*; *itoe belon terang sama saja*, L.

— maken, *mengartikan*; *békin terang*, L.

Begrijpelijkheid, vr. *keterangan*.

—, *vatbaarheid*, 'aqal *terang*.

Begripen, b. w. *verstaan*, *mengarti*.

Uwe bedoeling begrijp ik nog niet, *akan maqsoed toewanhamba itoe hamba belum mengarti*.

—, bevatten, *inhouden*, *moewat*, *me-moewat*.

Daar is alles in begrepen, *didalam itoe soedah dimoewat samoewanja*.

Dat is daaronder begrepen, *maka itoe djoega masoq dalam bilangan itoe*.

Begrip, o. *gedachte*, *meening*, *rasa*; *pendapat*.

Naar mijn — is het goed, *pada pendapatkoe baiklah*.

Naar mijn — is die zaak nu zeer helder, *pada saja poenja rasa maka itoe perkara sakarang soedah terang sakali*.

—, *verstand*, 'aqal, Ar.; *boedi*.

Schrander van —, *terang 'aqal boedi*.

—, van iets hebben, *weten*, *mengatahoë*; *tahoë artinja*.

— van iets krijgen, *leeren verstaan*, *mendapat artinja*.

Geen goed — van iets hebben, *koe-rang mengarti*.

Een verkeerd — van iets hebben, *verkeerd opvatten*, *tarima salah*.

Een kort —, *ichtëcâr*, Ar.; *adjmâl*, Ar.

Dit is een kort — der geschiedenis van Seri Rama, *maka inilah soewatow ichtëcâr hikajat Seri Rama*.

Begroeten, b. w. *memberi salâm*; *kasih tabé*, L.

Begroeting, vr. *salâm*; *tabé*, L.

Begroeten, b. w. *schatten*, *taksir*, L.; *mengira-ngirakan*; *menilêjkan*.

Begrooting, vr. *schatting*, *nilêjan*; *taksiran*, L.

—, *berekening*, *overslag*, *perkiraan*.

Begunstigen, b. w. *mengaroenijakan*; *menganoegrahakan*; *wengasihî*.

—, *bevorderen*, *mendjalankan*; *berlakoekoan*.

Met onnoemelijke schatten begunstigd worden, *dianoegrahai harta jang tiada tepermanai*.

Begunstigd, *teranoegraha*; *so.dah dianoegrahai*.

Begunstiging, vr. *karoenija*; *anoegraha*.

Behaaglijk, b. n. *sedap*; *ênak*, L.

Dat hem — is, *jang diperkenankannja*. — vinden, *berkenan*.

Dat is — voor het gemoed, *maka itoelah memberi soeka pada hati*.

Dat is Gode —, *maka itoelah dirid-lakan Allah*.

Behagen, o. w. *aangenaam zijn*, *memberi soeka*.

Dat behaagt mij, *itoelah kita berke-nan*; *itoe djadi soeka hati kita*.

Zijne redenen — mij zeer, *sahaja soeka sangat dari pada katanja*.

Moge het Gode — zoo God wil, *insjâ Allah*.

Behagen, o. *genoegen*, *soeka*; *ridlâ*, Ar.

— vinden, *berkenankan*.

— scheppen, *ingenomen zijn*, *menjoekai*.

Ik vind daar geen — in, *maka itoe boekan kasoeakaän kita*; *saja trada soeka itoe*, L.

De koning is met mij niet ingenomen, *akoe tiada disoeakai oldè radja*.

Behalen, b. w. *berolèh*; *mendapat*.

Voordeel —, *berolèh laba*; *mendapat oentoeng*.

De zege —, *berolèh kamenangan*; *menang*; *mengalahkan*.

Dank —, *berolèh sjoekoer*.

Behaling, vr. *perolèhan*.

Behalve, *bijw. en voorz.* *melaïnkän*.

Alles — dat, *samoewanja melaïnkän itoe*.

Zeven mannen — de vrouwen en kinderen, *laki-laki lima orang lain dari pada anaq bini*.

Behandelen, b. w. *memegang*; *mendjawaat*, *mendjabat*.

De wapens —, *memegang sendjata*.

Eene zaak —, *melakoekan of mender-djakan pekerdjaän of perkara*.

Iemand wel —, *menjamboet of melakoekan orang dengan baik*.

Eenen slaaf kwalijk —, *boewat djahat pada saorang hamba*; *boewat djahat sama satoe boedaq*, L.

Een onderwerp —, *membitjarakan soewatow perkara*; *mengatakan*.

Een zieke —, *mengobati orang sakit*.

De riemen —, *mendjabat dajoeng*.

Behandeling, vr. *perboewatan*.

De — van eenen zieke, *pengobatan orang sakit*.

—, gedrag ten opzichte van een ander, *kalakoean*.

Zijne — bevat mij niet, *maka kalakoeannya itoe kita tiada berkenan*.

Behangen, b. w. *menggantungkan*.

Met gordijnen — worden, *dipasang kelamboe*.

De slaapkamer was in de rondte met vorstelijke gordijnen —, *maka bilih peradoean itoe-poen digantoeangkan dengan tiréj kelamboe*.

De spiegel werd met een wit laken —, *maka tjermín itoe-poen ditoeetop dengan kain poetih*.

Behangsel, o. *lelängsé*, L.; *tiréj*.

—, van een bed, *kelumboe*.

De goudstoffen —s werden nedergelaten, *maka tiréj kelamboe jang kamasan itoe-poen dilaboekkan oranglah*.

Het — op zijde schuiven, *singkap tiréj kelamboe*.

Zeven rjen van —s, *tiréj kelamboe toedjoeh lapis*.

Een — of gordijn aanslaan, ophangen, *mengenakan tiréj*.

Behartigen, b. w. *mengingatkan*; *djaga baik-baik*, L.

—, met zorg behandelen, *memeliharakan*.

Beheer, o. bestuur, *pemegangan*.

—, toezicht, zorg, *pemeliharaän*.

Beheerder, m. bestuurder, *pemarèntah*; *pengampo*.**Beheeren**, b. w. besturen, *memarèntahkan*; *memegang*; *mengampo*.

—, verzorgen, *memeliharakan*.

Beheerschen, b. w. *memarèntahkan*; *menghhoekoemkan*.

Naar behooren een land —, *baik-baik memarèntahkan negeri*.

—, bedwingen, *menahankan*.

Al wie zijne driten niet kan —, is gelijk aan de redeloze dieren, *maka barangsiapa tiada dapat menahankan nafsoenja itoe laqsana hhajwán jang tiada berboedi*.

Beheerscher, m. vorst, *jang dipertoewan*.

—, bewindvoerder, *pemarèntah*.

Beheinen, b. w. *memagari*.**Behèining**, vr. *pagar*.**Behelpen**, wed. w. *memakéj*.

Zich met krijgslisten —, *pakéj maçlahhat*.

Zich —, te vreden zijn, *memadakan diri*.

Zich met drooge rijst —, *memadakan dirinja dengan nasi kering*.

—, beschutten, *menaoenji, melindoengkan*.

Behelzen, b. w. *berboenji*.

Die brief behelst de tjdning, dat de zeeroovers verslagen zijn, *maka soerat*

itoe berboenji chabar maka orang badjaq (perompaq) soedah dipoekeol.

Behendig, b. n. *tjepat*; *pantas*.

Een zeer — mensch, *orang jang tjepat' tjepat*.

— in het schermen, *pantas bermain sendjata*.

—, geslepen, *tjerdig*; *haloes*.

Een — e bedrieger, *orang penipoe jang tjerdig sakali*.

Zij speelt — op de guitar, *maka terlaloe pantas ija memitig ketjapi*.

Behendigheid, vr. *katjepatan*; *kapan-tasan*.**Behoeden**, b. w. *beschermen*, *memeliharakan*.

— bewaren, helpen, *menoeloengi*.

Voor gevaar —, *memeliharakan dari pada mara bahaya*.

Voor de hitte der zon —, *menaoenji dari pada panas matahari*.

Behoeder, m. *jang memeliharakan*.

— helpen, *penoeloeng*.

Behoeding, vr. *pemeliharaän*; *perlindoengan*; *pernaengan*; *pertoeloengan*.**Behoedmiddel**, o. *obat menegahkan penjakit*.

Gewaand —, talisman, *'azimat*, Ar.; *djimat*, L.

Een gewaand — tegen slangenbeten, *'azimat (djimat) djangan dipatoeg oelar*.

Behoedzaam, b. n. *omzichtig*, *bidjaqsana*; *ingat-ingat*.

— in het spreken, *bidjaqsana berkatakata*.

Behoedzaamheid, vr. *ingat-ingat*; *boedi bitjara*; *ati-ati*, L.

Die zaak moet met — behandeld worden, *maka perkara itoe hendag diperlakoean dengan boedi bitjranja*.

Met — niet dat glaswerk weggebragt worden, *itoe barang gelas mesti diangkat dengan ati-ati*, L.

Behoef, o. *gevoeg*, zijn — doen, *boewang aër*; *hhádjat besar*, *qadlá hhádjat*, Ar.; *bérag*, L.

Ten behoefte van, *akan goenanja*.

Een nieuwe weg ten behoefte van het volk, dat naar de markt gaat, *djalan baharoe akan goenanja orang jang pergi ka pasar*.

Behoefte, vr. *hhádjat*, Ar.

God voorziet in de —n zijner dienaren, *bahoewa Allah menjampéjkan hhádjat segala hambanja*.

Groote — hebben aan iets, *sangat kakerangan*; *sangat berhhádjat*.

Behoefstig, b. n. *arm*, *miskin*, Ar.; *papa*; *madlarat*, Ar.; *malarat*, L.

Een — mensch, *orang kakerangan*.

God maakt den — e rijk en den rijke —, *bahoewa Allah mengajakan orang papa dan memapakan orang kaja*.

Behoefdigheid, vr. *kapapaän*; *kamiskinan*; *kakoerangan jang amat sangat*.

Behoeve, zie **Behoef**.

Behoeven, b. w. moeten gebruiken, *berkoerang*, *koerang*; *berhhádjat*.

Ik behoef honderd duizend ropffen om dat werk te voltooiën, *maka kita berhhádjat sapoeloeh laqsa roepjah akan menjoadahkan pakerdjään itoe*.

Niet —, onnoedig zijn, *tiada oesah*; *tidak oesah*; *ta oesah*, *tra oesah*, L.; *tr'oesah*, L.

Wat behoef dat? *apatah oesahnja?*

Gij behoef zelf niet te gaan, *maka tiada oesah toewanhamba pergi sendiri*; *troesah loe pegi sendiri*, L.

Wat behoef al die vertooning? *apa goenanja segala depatjara itoe?*

Behooren, o. w. moeten, *haroes*.

Hij behoort gedood te worden, *haroes diboenoh*.

Gij behoort u zoo niet te gedragen, *melakoekan diri toewan demikian ini tiada haroes*.

Die komen moet, (maar misschien niet komt), *jang haroes datang*.

Ik behoer het te doen, *itoe kaharoesan sahaja*.

Het behoorde dat alle menschen het volgden, *haroes atas segala orang toeroet itoe*.

—, passen, *patoet*.

Het behoort niet dat wij zoo redetwisten, *maka tiada patoet pada kami berbantah sama-sama demikian*.

Dat behoort niet zoo, dat is onbehoorlijk, *koerang patoet itoe*.

Die komen moet (en niet mag wegbliven), *jang patoet datang*.

Behoort het dat gj het bevel des konings wederstaat? *dapatkah engkaw melawan titah radja itoe?*

—, in eigendom —, *ampoenja*; *poenja*, L.

Dat vaartuig behoort aan hem, *maka perahoe itoe ampoenja dija*; *itoe perahoe dija poenja*, L.

Aan hem behoort dat paard, *dija jang ampoenja koeda itoe*.

Dat behoort mij in eigendom, *akoe jang ampoenja milik*.

Degene, aan wien het huis behoort, de heer des huizes, *jang ampoenja roemah*.

Hij behoort tot de zeeroovers, *maka ijalah teman orang badjah*, L., (orang *perompag*).

Behooren, o. eisch, vereischte, *seper-tinja*; *sapatoetnja*; *saharoesnja*.

Naar —, *dengan sepertinja*; *dengan saharoesnja*.

Behoorlijk, b. n. *haroes*; *patoet*; *betoel*.

Een — onderzoek, *pemeriksaan jang patoet*.

In —e orde, *dengan peratoeran jang betoel*.

—e eerbied, *hhormat jang haroes*.

Het is niet —, de bevelen te ontdiëken, *maka tiada haroes (patoet) melaloet paréntah itoe*.

Behoorlijkheid, vr. *kapatoetan*; *kaharoesan*.

Behoud, o. heil, *selamat*, Ar.

—, redding, *kaloepoetan*.

Met — van zijn traktement, *dengan tarima gadjinja*, L.

Behouden, b. w. bliven bezitten, *mempoenjai*.

—, bewaren, *menjimpan*; *memegang*.

Dat kan hij niet —, *tiada dapat ija memegang itoe*.

—, reddén, *meloepoetkan*.

Behouden, bliv. en b. n. in goeden staat, *dengan selamat*, *selamat*.

— te huis keeren, *poelang dengan selamat*.

— (goede) reis! *selamat djalan!*

— zijn, *terloepoet dari pada mara bahaja*.

Behoudenis, vr. *selamat*, Ar.; *chalaq*, Ar.; *kaloepoetan*.

Eeuwig —, *chalaq jang kekal of jang baqá*.

Behoudens, voorz. *malainkan*; *hanja*; *lain dari pada*, zie **Behalve**.

Behouder, m. *orang jang menjelamatkan*.

—, *Zaligmaker*, *moechalliq*, Ar.

Behouwen, b. w. *memotongi*; *mamahati*.

Eenen boom —, *memotongi pohon sabatang*.

Eenen steen —, *mamahati batoe saboewah*.

Behouwing, vr. *pemotongan*; *pemahatan*.

Behuisd, b. n. *beroemah*.

Goed behuisd, *beroemah baik-baik*.

Behulp, o. *pertoeloengan*.

Behulpzaam, b. n. *soeka menoeloeng*; *soeka toeloeng*, L.

Gij zijt een zeer — mensch, hoe vele malen hebt gj mij geholpen, *maka engkaw tertaloe soeka menoeloeng orang*, *berapa kali soedah engkaw menoeloeng kita*.

Er is een groot onderscheid tusschen eenen behulpzamen, eenen gediëstigen en eenen verplichtenden man, *maka ada beda besar antara orang jang jang soeka toeloeng dan orang jang membantoe kerdja dan orang jang mengasih itoe*.

Behulpzaamheid, vr. *pertoeloengan*.

Behuwdbroeder, m. *ipar laki-laki*.

Behuwddochter, vr. *menantoe perampoewan*; *mantoe perampoewan*, L.

Behuwdmoeder, vr. *mentoewag perampoewan*; *mertoewa perampoewan*, L.

Behuwdvader, m. *mentoewag laki-laki*; *mertoewa laki-laki*, L.

Behuwdzoon, m. *menantoe laki-laki*; *mantoe laki-laki*, L.

Behuwdzuster, vr. *ipar perampoevan*.

Beide, b. n. *kadoewa*; *berdoewa*.

Zij —, *kadoewanja*.

Een van —, *satoe dari doewa*.

— vingen nu aan te strijden, *maka kadoewanja poen memoelai berperang*.

Alle —, *doewa-doewa*.

Geen van —, *jang satoe tiada, jang lain tiada*.

Aan — zijden, *di sebelah-menjabelah; pada doewa belah*.

Beiden, o. w. *menanti*; *toenggoe*, L.

—, b. w. *menantikan*.

Beiderlei, b. n. *doewa roepa*; *doewa djenis*; *doewa bagéj*.

—, *koopan*, *membeli doewa roepa*.

Op — wijze, *atas peri jang satoe dan jang lain; atas doewa peri*.

Beijveren, wed. w. *mengoesahkan diri*.

Hij zal zich — om dat te koopan, *maka ija hendag mengoesahkan dirinja akan membeli itoe*.

Beitel, m. *pahat*.

IJzeren —, *pahat besi*; *birthil*, Ar.

Een smalle —, *pahat pemboenoech*.

Breek —, *pahat seroembong*.

Ronde —, *gleuf* —, *pahat pengokoe*.

Kouw —, *steenhouwers* —, *pahat pating*.

Beitelen, b. w. *memahat*; *memahatkan*.

Beiteling, vr. *pemahatan*.

Bejaard, b. n. *adar*; *oedar*; *satengah toeha*; *soedah ada 'oemoer*.

Eene — e vrouw, *orang perampoevan jang soedah ada 'oemoer*.

Hij is al —, *(boven de vijftig jaren), maka ija soedah oedar*.

Bejaèn, b. w. *berkata ija*; *berkata saja*; *mengijakan*.

Bejagen, b. w. *overal atjagen*, *memboeroei*.

Al de wouden en vlakten —, *memboeroei saleroeh hoetan dan padang*.

—, *streven naar iets, mentjahari; berloemba akan dapat*.

Zijn levensonderhoud —, *mentjahari rezeginja*.

—, *bedoelen, bermagqoed; bernijat; berkahendaq*.

Waarom komt hij gedurig terug? wat bejaagt hij? *mengapa ija beroelang-oelang datang kembali? apa berkahendaqkah ija?*

Bejammeren, b. w. *menjajangi*; *mengasihankan*.

Bejammerenswaardig, b. n. *jang haroes disajangi*.

Bejammerenswaardigheid, vr. *peri kasajangan*.

Bejengen, o. w. *ontmoeten*, *bertemoe*.

Ik ben hem op weg bejegend, *maka kita bertemoe dengan dija di djalan*.

En bejegende er geene meer, *maka tiadalah bertemoe lagi*.

—, *overkomen, berlakoe atas; mendapat*.

Het is mij bejegend, *toen ik in de wildernis kwam, maka berlakoeelah atas hamba, tatkala hamba masoq hoetan*.

—, *behandelen, melakoekan; memboewat*.

Goed —, *mengasih*.

Slecht —, *menganijaja*.

Bek, m. *snavel*, *paroeh*; *tjotoq*.

— van een viervoetig dier, *moeloet*.

Met den — pikken, *memagoet*.

Hard in den —, *keras moeloet*.

— en klauwen, *paroeh dan koekoe*.

De — van eene schroef, *oeljoeng sekroep*, L.

Bekaaid, b. n. *bedorven*, *roesag*; *boesoeg*. —, *verlegen*, *maloe*, *dengan maloe*.

Bekaden, b. w. *memboewat tjaroetja*; *memboeq titian*.

Bekakken, b. w. *membèraki*.

Bekalken, b. w. *mengapoerkan*; *mengapoeri*; *tarohin kapoer*, L.

Bekalking, vr. *pengapoeran*.

Bekallen, b. w. *bepraten*, *memboedjoeki*.

Bekampen, b. w. *melawan*.

Bekamping, vr. *pelawanan*.

Bekeeren, b. w. *mentobatkan*.

Vele zondaars —, *mentobatkan banjaq orang berdosa*.

Zich —, *tobat dari pada dosanja; bertobat*; *mentobatkan diri*.

Bekeering, vr. *tobat*, Ar.

Bekeerlijk, b. n. *jang dapat ditobatkan*.

Bekeerling, m. en vr. *orang jang soedah masoq agama baharoe*.

Bekend, b. n. *ma'loem*, Ar.; *ma'roef*, Ar.

— maken, *memberi tahoe*; *kasih bertahoe*, L.; *njenatakan*; *mentlâhirkan*; *ma'loemkan*.

—, *beroemd zijn*, *masjhóer*, Ar.

Eene zeer bekende zaak, *perkara jang njata sakali*.

Met de Maleijers — zijn, *kenal orang Melajoe*.

Met iemand — maken, *beperkenalkan dengan saorang*.

Met elkander — zijn, *berkenal-kenalan*.

Met iemand — zijn, *iemand kennen, mengenal*.

Bekende, m. en vr. *kenalan*.

Ik heb hier vele bekenden, *ada banjaq saja poenja kenalan disini*.

Bekendmaker, m. *pemberita*; *orang jang memberi tahoe*.

Bekendmaking, vr. *pemberian tahoe*; *pemberitaan*.

—, *publicatie*, *soerat ma'loemat*.

Bekennen, b. w. *belijden*, *mengakoe*.

—, *belijden*, *in eenen godsdienstigen zin*, *mengoetjap sjahadat*.

Zijne zonden —, *mengakoe dosa*.

Die bij den Koning bekend is, *jang dikenal radja*.

Eene vrouw —, *satoeboek dengan perampoevan*; *berkenal*; *djima' Ar.*; *tjoeki*, L.

Bekenner, m. *pengakoe*; orang jang meng-
akoe.
Bekening, vr. *pengakoean*.
Bekentenis, vr. *pengakoean*; *iqrâr*, Ar.
Beker, m. *pijala*.
 En de beker ging rond, maka *pijala*
itoe-poen diperidarkan oranglah.
Bekeren, o. w. lustig drinken, minoem
raméj sakali.
Bekeuren, b. w. *mendendai*.
 Bekeurd, *kena denda*.
Bekuring, vr. *perdenaän*.
Bekijken, b. w. *menéngog*.
Bekijking, vr. *penéngokan*.
Bekijven, b. w. *menjoemilkan*; *tjomè-*
lin, L.
Bekken, o. groote kom, holle schotel,
mangkog besar.
 Metalen —, *schotel*, *talam*.
 Scheer —, *pinggan tjoekoer*.
 —, metalen muziek-instrument, *egong*,
gong; *momg*, *mong*; *kromong*.
 Men sloeg op de bekkens, maka *gong*
itoe-poen dipaloe oranglah.
 —, dat bij openbare verkoopingén, ge-
 slagen wordt, *tjanang*; *berndé*, L.
 Bij bekkenslag bekend maken, *men-*
tjanangkan.
Bekkenoel, o. *tengkoerag*; *batoe kapala*.
Beklaagde, m. en v. *beschuldigde*, *saki-*
tan, L.
Beklaaglijk, b. n. *kasajangan*.
Bekladden, b. w. *berloemoer*; *meloe-*
moerkan.
Beklag, o. *penyajangan*.
 —, *klacht*, *penoedoehan*.
Beklagen, b. w. *menyajangi*.
 Beklaagd worden, *disajangi*.
 Zich —, *aanklagen*, *mengadoekan*;
menoedoe.
Beklagenswaardig, b. n. *haroes disa-*
jangi.
Beklauteren, b. w. *memandjat*.
 Eenen kokosboom —, *pandjat pohon*
kalapa, L.; *memandjat pohon njoer*.
Bekleeden, b. w. een kleed aandoen,
memakéjkan.
 —, *overtrekken*, *bedekken*, *menjaloe*.
 Met laken bekleed, *bersaloet dengan*
sagelát.
 Eene zaak weten te —, *tahoe meng-*
hijasi perkara dengan perkataan jang fa-
ççhat.
 Iemand met een ambt —, *mengaroe-*
nijakan djabatan pada saorang.
 Een schip met koper —, *menambaga-*
kan kapal; *menjaloe kapal dengan tambaga*.
 Een ankertouw —, *membebaskan teli*
saeh.
Bekleding, vr. *penjaloeatan*.
 — van koper of lood, *lapisan tam-*
baga, — *timah*.
 —, binnenste — van een vaartuig,
lapisan papan didalam perahoe.

Bekleedsel, o. *pakéjan*.
 —, *overtrekael*, *penjaloeatan*.
 —, *foudraal*, *saroeng*.
 —, *voering*, binnenste of buitenste —
lapisan.
 —, *omwindsel*, *bebatan*.
Beklemd, b. n. *sesaq*.
 — van borst, *sesaq dada*.
 — van gemoed, *masjghoel*, Ar.; *soesah*
hati.
Beklemdheid, vr. *kasesakan*.
Beklemmen, b. w. *menjepit*.
 —, *drukken*, *menekan*.
Beklemming, vr. *penjesakan*.
 — van de borst, *kasesakan dada*; *isag*.
Beklijven, o. w. *djadi*.
 Dat werk bekljft niet, maka *peker-*
djaän itoe tiada djadi.
 —, *wortelen van eene plant*, (die be-
 kljft,) *berukar*.
Beklimmen, b. w. *naik*, *menaik*, *mena-*
iki; *memandjat*.
 Een ladder —, *naik tangga*.
 Een mast —, *menaiki tijang*.
 Een boom —, *memandjat pohon*.
Beklimming, vr. *penaikan*.
 —, van een boom, *memandjatan*.
Beklinken, b. w. *memakoe*.
 Eene zaak —, *mengatoerkan soewatoe*
perkara.
 Dat is een vast beklonken verdrag,
 maka *itoeelah soewatoe perdjandjian jang*
tegoeh.
Beknauwen, b. w. *papaq*, L.
Beknabbelen, b. w. *porot*, L.
Beknijpen, b. w. *menjepiti*.
 Het vel van een ander met de nagels
 —, *mentjoebit*.
Beknopt, b. n. *pèndèq*; *tersimpan*, Ar.
 — *overzicht*, kort begrip, *ichticâr*.
 De stijl van zijn opstel is al te —,
 maka *tjara karangannja itoe terlaloe pèndèq*.
 Een beknopte en duidelijke brief,
soerat jang pèndèq dan terang.
 Eene beknopte geschiedenis, *hikâjat*
jang ichticâr.
 De woorden — *mken menjimpan per-*
kataan; *menrichticârkan perkataan*.
Beknorren, b. w. *mengoeuri*; *gegerin*, L.
Bekoelen, b. w. *menjedjoekkon*; *mendi-*
nginkan; *békin dingin*, L.
 —, o. w. *djadi dingin*; *djadi sedjoeg*.
 Eerst laten —, *kasih dingin dhoeloe*, L.
Bekoeling, vr. *penjedjoekan*.
Bekomen, b. en o. *mendapat*; *berolèh*.
 Niet te —, *tiada bolèh dapat*; *tiada*
dapat berolèh; *tra bolèh dapat*, L.
 Tjding —, *dapat chabar*, *tarima ka-*
bar, L.
 Wel —, *verteren*, *mentjerna*.
 Dat vleesch bekomt mij niet, maka
daging itoe kita tiada bolèh mentjerna.
 Van eene ziekte —, *semboeh*; *djadi*
baik.

(Wel bekome het u! *selamat toewan!*
(tegen eenen heer.)

Bekoming, vr. verwerving, *perolehan*;
pendapatan.

Bekommerd, b. n. *soesah*; *tjemas*; *balisah*; *bertjinta*; *goendah*.

— zijn, *menaroh pertjintaän*; *kena soesah*.

Doodelijk — van gemoed, *balisah hati kamati-matian*.

Zij was — over haar kind, *maka bertjintalah ija akan anaqnja*.

Zeer —, *angstvallig van hart, sangat goendah hatinja*.

Bekommeren, b. w. *djadi soesah hati*; *menjoesahkan*.

Dat bekommert mij, *itoe djadi soesah hatikoe*.

Zich over iets —, *bertjintakan*; *perdoeli*, L.

Omdat ik mij over u bekommer, *sebab koepertjintakan toewan*.

Ik bekommer mij niet om u, *sahaja trada perdoeli sama loe*, L.

Bekommering, vr. *soesah hati*.

—, *bekommerdheid, kasoesahan*; *pertjintaän*.

Werp al uwe bekommering op den Heere, *hendaqlah kamoe bepersembahkan segala pertjintaänmoë kapada Toehan (Allah)*.

Bekomst, vr. *genoegen, verzadiging, kenjang*.

Ik heb mijne — van spijs en drank, *sahaja soedah kenjang dari pada makan minoem*.

Ik heb er mijne — van, *kenjangleh sahaja*.

Bekopen, b. w. *membajar*; *membelandjakan*.

Met den dood —, *membelandjakan djiva*.

Duur —, *bajar mahal*; *sangat menderita*.

Bekoorlijk, b. n. *élog, perméj*.

Zeer — van gelaat, *terlaloe élog parasanja*.

Eene bekoorlijke heuvel, *boekit jang perméj roepanja*.

Een — meisje, *anaq dara jang memboedjoeg*.

—, *bevallig, manis*.

— voor het oog, *sedap dipandang*.

Bekoorlijkheid, vr. *kaélokan*; *kaperméjan*.

Bekoren, b. w. *merahi*.

—, *betooveren, menawari*; *menghobatkan*.

—, *aanlokken, memboedjoeg*.

—, *verleiden, menjesatkan*.

Bekoring, vr. *rahi*.

—, *geheime, penawar*; *sihr*, Ar.; *mantra*.

—, *betoovering, hobatan*; *serana*.

Bekorsten, b. w. *berkoelitkan*.

Bekorten, b. w. *memendèqkan*; *békin pèndèq*, L.; *ichtiqarkan*; *menjimpan*.

Iemand in zijne uitgaven —, *mengoerangkan orang poenja belandja*.

Iemand in zijn recht —, *melanggar hkaq orang*; *menindis orang*, L.

Bekostigen, b. w. *membelandjakan*; *bajar belandja*, *kasih kaloewar belandja*, L.

Bekostiger, m. *orang jang membelandjakan*.

Bekostiging, vr. *pembayaran belandja*; *pembelandjaän*.

Bekouten, b. w. *memboedjoeg*; *mengambil hati*.

Hij laat zich —, *maka ija-beri dirinja diboeedjoeki*.

Bekrabbelen, b. w. *menggoris-gorisi*; *gorès-gorès*, L.

Een vel papier —, *menggoris-gorisi salembar garthás*.

Bekrabben, b. w. *mentjakari*; *mengga-roekin*, L.; *menggajisi*, *mengajisi*.

Bekrachtenigen, b. w. *menegoehkan*; *mengoewatkan*.

Met eede —, *menegoehkan dengan soempah*.

—, *bevestigen, menetapkan*.

Bekrachtiging, vr. *penegoehan*.

Bekransen, b. w. *menghijasi dengan karangan boenga*.

Bekrassen, b. w. *menggarisi*.

Bekrassing, vr. *penggarisan*.

Bekreunen, wed. w. *fadlóeli*, Ar.; *padoeli*, *ferdoeli* en *perdoeli*, L.; *mengindahkan*.

Ik bekreun mij daar niet om, *tiada hamba fadlóeli akan itoe*; *saja tra perdoeli itoe*, L.

Bekrijgen, b. w. *beoorlogen, memerangi*.

Bekrijging, vr. *pemerangan*.

Bekrimpen, wed. w. *mengoerangkan belandja*.

Bekrompen, b. n. *kakoerangan*; *koerang tjoekoepp*.

—, *nauw, sesaq*.

—, *klein, ketjil*.

Zeer — leven, *hidoep dengan sangat kakoerangan*.

— *verstand, hina boedi*.

Een — huis, *roemah ketjil*.

Bekroonen, b. w. *met eenen kroon, menganakan makota*; *bepermakotakan*.

Bekransen, *menghijasi dengan karangan boenga*.

Met eenen prijs —, *memberi khisnat*; *memberi pembalasan*.

Bekrooning, vr. *pembalasan*; *khisnat*, Ar.

—, *krooning, permakotaän*.

Bekruiden, b. w. *memboeboeh rempah-rempah*; *taroh boemboe*, L.

Bekruipen, b. w. *sampéj merangkang*.

De lust bekrloop mij, *maka sahaja kanginginan*.

Bekuipen, b. w. *menoetoepp didalam tong*.

Iets vooraf —, *békin matang doeloe, kongkol, verb., L.*
Bekuiping, vr. zie **Bekuipen**.
 —, *fig. tipee, dia.*
Bekwaam, b. n. bedreven, *bisa, L.; pandéj; faham, Ar.*
 —, *geschikt, patoet; laiq, Ar.*
 Een **bekwame tijd**, *masa jang baik, koetika jang baik.*
 Zelden —, *gedurig dronken, terkadang-kadang maboq; sering-sering maboq, L.*
Bekwaamheid, vr. *kapandéjan; kabisaan, L.*
Bekwamen, b. w. *mengadjarkan.*
 Zich —, *mendjadikan dir'nja pandéj; mengadjarkan diri; memfahamkan diri.*
Bekwijlen, b. w. *mentjemarkan dengan lijoer; berlijoerkan.*
Bel, vr. *tjur-tjur.*
 — op het water als het regent, *gelembong.*
Belabben, b. w. *memfitnahkan; pitenah, L.*
Belabberd, b. n. *ellendig, tjilaka; hina.*
Belachelijk, b. n. *haroes disindirkan; patoet disindir, L.*
 Zich — *maken, melakoekan dirinja haroes disindirkan orang; békin dija poenja diri patoet disindir orang, L.*
Belachen, b. w. *menertawai; menertawakan.*
 —, *bespotten, menjindir.*
Belachenswaardig, b. n. *haroes diterlawakan; katertawain; patoet diterlawai orang.*
Belacher, m. *orang jang menertawakan.*
 —, *bespotter, orang menjindir.*
Belaching, vr. *penertawaan.*
 —, *bespotting, penjindiran.*
Beladen, b. w. *moewat, memoewat.*
 Vol laden, *menjarat.*
 Met zonden — zijn, *menanggoeng dosa.*
Belagen, b. w. *mengadang.*
 Den vijand op weg —, *mengadang moesoeh di djalan.*
Belager, m. *pengadang; orang mengadang.*
Belaging, vr. *pengadangan.*
Belakken, b. w. *bezwalken, mentjelakan.*
 —, *met lak toemaken, menoetoepegangan ambalaw; toetoepegangan sama lak, L.*
Belanden, o. w. *sampéj di darat.*
 —, *vervallen, djatoh di darat.*
 Het schip belandde op de kust, *maka kapal itoe-poen djatoh di pasisir.*
 Ik weet niet waar hij beland is, *kita tiada tahoe dimana kelana ia.*
Belang, o. *penting; perkara besar.*
 —, *voordeel, oentoeng; laba.*
 —, *baat, nut, goena, pergoenaan, zie Aanbelang.*
 Van geen —, *kapalang.*
 Van veel —, *niet alledaagsch, boeken kapalang.*
Belangen, b. w. *dit werkwoord wordt gewoonlijk door akan uitgedrukt.*

Wat mij belangt, *akan dakoe.*
 Somtijds vertaalt men het door *kema*: dat belangt mij niet, *itoelah boeken kena bayikoe.*
 Zooveel als mij belangt, *barang dapat sahaja.*
Belangende, voorz. *tentangan; akan.*
 — die zaak, *tentangan perkara itoe.*
Belangeloos, b. n. *toeloes.*
 Een — *gemoed, hati toeloes.*
Belangeloosheid, vr. *perangéj jang toeloes; katoeloesan.*
Belangrijk, b. n. *penting; besar.*
Belangrijkheid, vr. *besarnja; pentingnja.*
 De — van die zaak, *besarnja perkara itoe.*
Belangzoeker, m. *orang thama; orang loba.*
Belangzuchtig, b. n. *thama; A.; loba.*
Belappen, b. w. *Iemand — en benaaien, mendjahit orang poenja barang.*
Belasten, b. w. *beladen, moewat, memoewat.*
 —, *opdragen, berpesan.*
 Ik heb hem met de uitvoering van die zaak belast, *maka kita-poen berpesan akan dija mengerdjakan perkara itoe.*
 —, *schatting opleggen, menanggoengkan béja.*
Belasteren, b. w. *memfitnahkan.*
Belastering, vr. *fitnah, Ar.; pitenah, L.*
Belasting, vr. *opdraging, pesanan.*
 —, *schatting, béja; tjoekéj, L.*
Belastingschuldige, m. *en vr. orang jang kena béja; orang jang mesti bajar tjoekéj, L.*
Beleedigen, b. w. *memberi maloe.*
Beleediger, m. *orang jang memberi maloe.*
Beleefd, b. n. *sopan; tahoe 'adat; santoen; ook sopan-santoen bij elkander.*
 Een — *mensch is als een edel paard, en een on— mensch is als een buffel, maka orang jang tahoe 'adat itoe seperti koeda haloes dan orang jang koerang 'adat itoe seperti kerbau.*
Beleefdheid, vr. *adab, Ar.; sopan.*
 Plichtpleging, *tjoemboe (vooral tusschen geliefden).*
Beleefdheden, *ádáb, Ar., meerv. van adab.*
 — *bewijzen, memberi hhorat; kasih hhorat.*
Beleemen, b. w. *berlaboer dengan galah.*
Beleenen, b. w. *geld op pand voorschieten, membri pindjam oewang dengan memegang gadéjan.*
 —, *geld opnemen, menggadéjkan; bergadé, begadé, L.*
 —, *bekleeden, menganoegrahakan.*
 Met het *Toemenggoengschap —, menganoegrahakan katoemenggoengan.*
Beleenbank, vr. *roemah pegadéjan.*
Beleening, vr. *pegadéjan.*
Beleg, o. *kepoengan.*
 Door dat — *waren de menschen in de stad in grooten nood, maka sebab*

kepoengan itoe maka segala isi negri itoe sangat kasoekaran.

Het — opbreken, *berhenti dari pada mengepoeng of pengepoengan.*

Het — dekken, *melindoengkan kepoengan.*

Belegen, b. n. niet nicuw of versch, *toeha.*

— brood, *roti toeha.*

Belegeraar, b. w. orang *mengepoeng.*

Belegeren, b. w. *mengepoeng.*

Eene stad —, *mengepoeng negeri.*

Door vleiërs belegerd worden, *dihadap orang memboedjoeg.*

Belegering, vr. *pengepoengan.*

—, beleg, *kepoengan.*

Beleggen, b. w. *menoetoept.*

Met linnen —, *menoetoept dengan kain.*

Met dakpannen —, *menaroh genteng; memasang genteng.*

Met dekriet —, *menaroh atap.*

Met zwart lint —, *memasang fita (pita, L.).*

Eene vergadering —, *bersilakan masoq bitjara.*

Eenen raad —, *bersilakan masoq madjlis.*

Gelden —, *uitzetten, memberi oewang makan boenga; kasih oewang makan anag doewit, L.*

— met zilver, *menjaloeit dengan peraq.*

Belegging, vr. *penoetoepan.*

Beleghouten, m. meerv. *toekoeh.*

Belegsel, o. galon, *pasmèn, verb.*

—, *versiersel, perhijasan.*

—, *bedekking, saloet.*

Een kris met zilveren —, *keris bersaloet dengan peraq.*

Beleid, o. voorzichtigheid, 'aqal, Ar.; 'aqal *bitjara.*

Een koninklijk bevel met — *uitvoeren, melakoekan titah radja dengan 'aqal bitjara.*

—, bestuur, *peमारèntahan; pendjawatan.*

Beleiden, b. w. *besturen, memarèntahkan.*

Beleider, m. bestuurder, *peमारèntah.*

Belemmeraar, m. orang *jang menjangkoet of menjoekarkan.*

Belemmeren, b. w. *menjangkoet; membri soekar; menjoekarkan; menahankan.*

Eenen weg —, *menesahkan djalan.*

Het uitzicht —, *menahankan pemandangan mata.*

De spraak —, *meloempoehkan lidah.*

Belemmering, vr. *penjangkoetan.*

— der spraak, *loempoeh lidah.*

Belenden, o. w. *berpinggir, berpinggiran.*

Mijn huis belendt aan uw land, *roemah kita ada berpinggiran dengan tanah toewan.*

Belending, vr. *pinggir; watas, L.*

Belet, o. *tiada sempat; 'oedez, Ar., oedzoer, verb.*

Als mijn heer — heeft, zal ik terugkomen, *kaloë toewan tiada sempat maka kita nanti datang kembali.*

Geen —, *sempat.*

Geen — hebben, *ada sempat.*

—, geven, *soeroeh bilang toewan tiada sempat bertemoë (ketemoë), L.*

—, laten vragen, *soeroeh tanja kaloë ada sempat, L.*

Beletsel, o. *verhinderig, 'aradl, Ar.*

Beletten, b. w. *menegahkan.*

Beletting, vr. *penegahan.*

Beleven, b. w. *hidoep sampéj, — hingga.*

Eenen honderjarigen ouderdom —,

hidoep sampéj oemoer saratoes tahoen.

—, *ondervinden, tahoe lihat.*

Ik heb dat reeds beleefd, *kita soedah tahoe lihat itoe.*

Vreugde —, *disoekakan, kasoekaän.*

Droefheid —, *didoekakan, kadoekaän; djemarkan, kagemaran.*

Hij heeft veel vreugde aan zijne vrouw en kinderen beleefd, *maka tja-poen sangat kasoekaän karena anag bininja, of — — disoekakan — —.*

Belezen, b. w. *eene tooverspreuk over iemand lezen, menawari dengan membatja mantra.*

—, *bepraten, memboedjoeki.*

Belezen, b. v. *neel gelezen hebbende, soedah tahoe membatja segala kitab.*

Belezer, m. *orang jang membatja mantra; jang menawari dengan membatja mantra; orang hobatan.*

Belezing, vr. *peमारतjään mantra; penawaran; hobatan.*

Belgen, wed. w. *djadi ketjil hati, sakit hati, ambil pada hati; bergoesar; ambil pergoesar, L.*

—, b. w. *menggoesar; memberi ketjil hati.*

Belging, vr. *goesar; ketjil hati.*

—, *Oploopendheid, amarah; marah, L.; moerka, H.*

Belgziek, b. n. *panas hati; lekas marah, L.; perang-peroes.*

Belgziekte, vr. *perangéj perang-peroes.*

Belhamel, m. *ram, domba djantan jang pakéj genta ketjil dibawah lehèr.*

—, *hoofd van muiërs, kapala keraman, kapala brandal, L.*

Beliegen, b. w. *berdoestakan; bersalahkan.*

Belieger, m. *orang mendoesta (djoesta, L.), pendoesta.*

Believen, o. w. *soeka; ridlá, Ar.; berkenan; soedi.*

Als het u belieft, neem ik afscheid, *djikalaw soedi toewanhamba maka hamba bermoehoen; kaloë toewan soeka sahaja minta diri.*

Wat belieft u? *apa toewan soeka?*

—, b. w. *memberi soeka; menjoekakan hati; mengambil hati orang.*

Believen, o. *kasoeakaän; soeka; karidlaän.*

Naar iemand — handelen, *toeroet orang poemja soeka.*
Believer, m. *orang poetar kantjing*, (eig. knoependraaier).
Believing, vr. *penjoekaän*; *memboedjoekan.*
Belijden, b. w. *mengakoe*; *igrár*, Ar.
 —, belijdenis zeggen, *mengoetjap sjahádat.*
 Ik belijd, dat God de eenige Heer is, *saksi sahaja bahoewa ada Allah Toehan jang esa.*
 De christelijke godsdienst —, *memberi saksi dari pada agama orang naçaráni.*
 De mahomedaansche godsdienst —, *memberi sjahádat dari pada agama islám.*
Belijdenis, vr. *bekentenis*, *penjakoecan.*
 —, geloofsbelijdenis, *sjahádat*, Ar.
Belijder, m. *orang mengakoe*, *penjakoe.*
 — van een geloof, *orang menoeroet agama.*
 —, die eene belijdenis opzegt, *orang jang mengoetjap sjahádat*, — — *memberi saksi.*
Belijmen, b. w. *memerakati*; *melaboer dengan perakat*; *taroh lim*, L.
Belikken, b. w. *mendjilati.*
Bellen, o. w. *hela genta*, *tariq genta*; *tariq lotjäng*, L.
Beloerder, m. *penjoeloeh.*
 —, *belager*, *orang mengadang.*
 —, *begluurder*, *orang menghintjé.*
Beloeren, b. w. *begluren*, *menghintjé.*
 —, *belagen*, *mengadang.*
 —, *verspieden*, *menjoeloeh.*
Beloering, vr. *penjoeloehan.*
Belofte, vr. *djandji.*
 Zijne — houden of er aan voldoen, *menjampéjkan djandjinja.*
 Zijne — verbreken, *mengobahkan djandjinja.*
 Hij staat vast op zijne —, *maka ija tegoeh atas djandjinja.*
 — maakt schuld, *kaloe berdjandi mesti toeroet*, L.; — — *hendaq disampéjkan.*
Beloftenis, vr. zie *Belofte.*
Beloken, b. n. *gesloten*, *tertoetoepp*; *te-toetoepp*, L.
 —, *droevig*, *masjghóel*, Ar.; *moeram*; *bertjinta.*
Belommeren, b. w. *menaengi.*
Belommering, vr. *pernaoengan.*
Beloonen, b. w. *membalas*, *membalaskan.*
 Door den koning wordt de getrouwe dienaar beloond, *dibalaskan radja atas orang satiwawan.*
 Zijn verraad werd beloond (gewroken), *maka chjánatnja poen dibalas.*
Belooner, m. *pembalas*, *orang membalas.*
Beloening, vr. *pembalasan*, *balasan*; *gan-djaran*, Jav.
Beloop, o. *djalan*, *peri djalan.*
 's Werelds —, *peri kahidoepan doenijá.*
 Eene moeijelijke zaak op haar — laten, *bijarkan soewatoe perkara jang soekar.*

—, vorm, gedaante, bouwtrant, *roepa*, *bangoenan.*
 Die brik heeft een zeer goed —, *maka kitji itoe terlaloe bagoes bangoenannja.*
 Het — eener rekening, *djoemlah soerat hitoengan.*
Belouwen, b. w. *berdjalan sampjé.*
 Ik kan dat dorp in drie uren —, *maka sahaja dapat berdjalan sampjé doesoen itoe dalam tiga djam.*
 —, *inhalen*, *menghambat*; *soesol*, L.
 Ik vervolgde hem, maar kon hem niet —, *maka sahaja mengoesir dija*, *telapi sahaja trada dapat menghambat dija.*
 Door eenen storm — worden, *kena angin riboet.*
 Toen ik uit straat Soenda kwam, werd ik door eenen storm —, *tatkala kita kaloewar dari pada selat Soenda*, *maka kita kena angin riboet.*
 —, *bedragen*, *djoemlah*; *naik sampjé.*
Beloven, b. w. *berdjandi.*
 In schijn —, *poera-poera berdjandji.*
 Ik beloof aan God, *sahaja bernadsar kapada Allah.*
 Een veelbelovend iets, *barang pengharapan.*
 Die vader heeft zijn veelbelovend kind door den dood verloren, *maka bapa itoe kabilangan*, *akusnja jang diharapinja itoe soedah mati.*
Belover, m. *orang jang berdjandji.*
Beloving, vr. *perdjandjian.*
Belt, vr. *timboen*, *timboenan.*
Beluisteraar, m. *orang jang pasang koeping*, L.; *penjoeloeh jang mendengarkan.*
Beluisteren, b. w. *pasang koeping*, L.; *menengarkan*, *mendengarkan.*
 — wat anderen spreken, *menengarkan orang.*
 Men beluistert ons, spreekt zoo hard niet, *ada orang pasang koeping*, *djangan bitjara bagitoe keras*, L.
Belust, b. n. *beringin.*
 — (van eene zwangere vrouw), *mengidam.*
 Eene zwangere vrouw, die — is, *perampoewan mengidam.*
 De spijts, waarop eene zwangere vrouw — is, *hidaman.*
Belustheid, vr. *hidam*, *idam*; *penghidaman.*
Bemachtigen, b. w. *mengalahkan.*
 Na de stad drie maanden belegerd te hebben, heeft hij haar bemachtigd, *sahabis mengoengi negeri itoe tiga boelan lamanja*, *maka dialahkannya.*
 —, hevig aantasten, fig. *memberi dahsjat.*
 Door vrees bemachtigd, *kena dahsjat*; *katakoetan.*
Bemachtiging, vr. *pengalahan.*
Bemannen, b. w. een schip —, *menggenapi anaq perahoe*, (*awaq perahoe*).

Bemannig, vr. scheepsvolk, *anaq perahoe, awaq perahoe; chaláci*, Perz.

Bemantelen, b. w. menjelimoeti; menjelimoetkan.

—, plooiën, bewimpelen, *membawa 'oedzr*, ('oedzoer); *békin bresih*, L.

Fouten —, bedekken, *menoetoepp salah*.
Bemanteld, *berselimoet*.

Bemerken, b. w. zien, melihat.

—, bespeuren, gevoelen, lont ruiken, *merasa; rasa*, L.

Bemerking, vr. penglihatan.

—, bespeuving, *rasa, perasaän*.

Bemesten, b. w. membädja.

Eenen akker —, *memboeboeh badja pada bendang*.

Bemesting, vr. pemboeboehan badja; pembadjaän.

—, meststof, *pembädja*.

Bemiddelaar, m. *wasith* en *wasith*, Ar; *perantara*.

Vrijwillige —, *pengantara*.

—, bevrediger, *orang jang berdaméjkan*.

Bemiddeld, b. n. gegoed, *hartawan; kaja*.

Bemiddeldheid, vr. *kakajaän*.

Bemiddelen, b. w. schikken, verzoenen, *berdaméjkan, mendaméjkan; mengantarai*.

Bemiddeling, vr. bevrediging, *pendaméjan*.

—, tusschenkomst, *perantaraän*.

Bemide, m. en vr. *kakasih*.

—, minnaar, *orang meminang*.

Beminnaar, m. *pengasih*, *orang jang mengasih*.

—, liefhebber, *orang jang berkenan; orang jang soeka*.

Een — van paarden, *orang jang soeka akan koeda*.

Beminnelijk, b. n. *manis*.

Beminnelijkheid, vr. *kamanisan; lakoe manis*.

Beminnen, b. w. *mengasih*.

—, verliefd zijn, *birahi*.

—, van iets houden, *soeka; berkenan*.

Den wijn —, *soeka minoem anggoer*.

Het paardrijden —, *soeka naik koeda*.
Godsdienstige boeken —, *soeka mengadji kitab agama*.

Elkander —, *berkasih-kasihän*.

Beminnenswaardig, b. n. *patoet dikasih*.

Beminnenswaardigheid, vr. *perangéj jang manis*.

Bemoderen, b. w. *meloempoeri*; berloemoerkan *dengan loempoer*.

Bemodering, vr. *pelemoerän*.

Bemoedigen, b. w. *memberarikan, menggambarakan, memberi hati*.

—, vertroosten, *menghiboerkan*.

Bemoediger, m. *orang jang memberarikan*.

—, vertrooster, *penghiboer*.

Bemoediging, vr. *pemberanian*.

—, vertroosting, *penghiboeran*.

Bemoelial, m. *orang jang tjampoer dalam segala perkara*, — — *fadlobéi akan segala perkara*.

Bemoeien, wed. w. *fadlobéi, A., perdoeli, L.*; *tjampoer*; *menjoesahkan diri*.

Het is de moeite niet waard, zich om de wereld te —, *tiada haroes menjoesahkan diri karana doenjid*.

Gij moet u niet met alles —, *djangan kiranja engkaw tjampoer dalam segala perkara of sabarang perkara*.

Bemoeienis, vr. zie **Bemoeiing**.

Bemoeiing, vr. *tjampoeran; fadlobéi, Ar; perdoeli, L.*

—, inspanning, *oesaha, pengoesahaän*.

Bemorsen, b. w. *mentjemarkan; békin kotor, L.*

Bemost, b. n. *berloemoet*.

Een boom met een bemosten stam, *sapohon kajoe jang berloemoet batangnya*.

Bemuren, b. w. *mendinging; mengikat dengan batoe; menëmq*.

Eene stad —, *mendingingi negeri*.

Ben, vr. *mand, bakoel*, zie **Mand**.

Benaaien, b. w. *mendjahit*.

Wel of goed benaaid, *didjahit baik-baik*.

Iemand —, *membaiti (békin betoel) orang poenja barang (kain) jang roesaq; mendjahit orang poenja barang*.

Benaarstigen, w. w. *behartigen, mengoesahakan diri; meradjinkan diri*.

Benaarstiging, vr. *oesaha*.

Benaasten, b. w. *mengamponjakan*.

Benaasting, vr. *pengamponjaän*.

Benauwd, b. n. *sesaq*.

—, van borst, *sedaq dada; isaq*.

—, beangst, *takoet*.

—, verstikkend, *melemaskan*.

Eene benauwde kamer, *biliq jang soesah menapas*.

—, van hart, *soesah hati*.

Benauwdheid, vr. *kasasakan*.

—, angst, *katakoetan*.

—, kommer, *kasoesahan*.

De benauwdheden des doods, *kasoe-karan mavt*.

In — zitten, *teresaq*.

Benauwen, b. w. (in eenige plaats) *mënjesaq*.

— leed veroorzaken, *memberi sakit; memberi soekar; mengadakan kasoe-karan pada, menjoekarkan*.

—, bedwingen, *menjijasatkan*.

Benauwer, m. *orang jang mënjesaq*.

Benauwing, vr. *penjesakan*.

Benadeelen, b. w. *meroegikan, memberi roegi*.

Zich zelve —, *meroegikan diri*.

Benadeeld, *kena roegi; karoegian*.

Benadeeling, vr. *perogian*.

—, naadeel, *roegi*.

—, onrecht, *benjtjana*.

Benaderen, b. w. *mengamponjakan*.

Benadering, vr. *pengampoenjaän*.
Benaming, vr. *penamaän*.
 —, gegeven naam, nama, Sk.
Benard, b. n. *soekar*, *kasoekaran*; *pajah*.
 Benarder, *lebih soekar*.
 Benardst, *terlebih amat soekar*.
Benardheid, vr. *peri hhal jany soekar*; *kasoekaran*.
Benarren, b. w. *menjoekarkan*; *menjoesakkan*.
Bende, vr. *pasoeq*, *pasoeakan*; *kapat*; *kawan*; *katoemboekan*.
 Een iegelijk bij zijne bende, *masing-masing pada katoemboekannya*.
 —, verzameling, *pekoempoelan*; *perhimpunan*.
 Eene — slecht volk, *pekoempoelan orang djahat*.
Beneden, voorz. en bijw. *dibawah*.
 — den hemel, *dibawah langit*.
 Naar —, *kabawah*.
 Naar — komen, *toeroen kabawah*.
 Van —, *dari bawah*.
 —winds, *dibawah angin*.
 Benedenwaarts (lager) plaatsen, *mem-bawahkan*.
 Dat is ver — mij, *kita maloe kerdja itoe*.
Benedenbuur, m. *orang tetangga jang dibawah*.
Benedeneinde, o. *hoedjoeng jang dibawah*; *hoedjoeng jang di hilir*.
Benedenkamer, vr. *biliq (kamar) jang dibawah*.
Benedenkant, m. *pinggir jang dibawah*.
Benedenland, o. *tanah hilir*.
Benedenraam, vr. en o. *tingkap jang dibawah*; *ram jang dibawah*, L.
Benedenstad, vr. Eene —, die in het benedengedeelte des lands ligt, *negeri hilir*.
 —, benedengedeelte eener stad, *sabelah hilirnja negeri*; *kampoeng jang di hilir negeri*.
Benedenste, b. n. *jang dibawah sakali*.
Beneffens, voorz. *beserta*; *dengan*, *serta dengan*.
Benemen, b. w. *mengambil*.
 Met geweld —, *mereboet*; *merampas*.
 Het leven —, *memboenoeok*.
 Den naam, de eer —, *membinasakan nama*; *mentjoeri hhoromat*.
 Het goed —, *merampas barang*.
 Het gezicht —, *belemmeren, menahami penglihatan*.
Benemer, m. *orang jang mengambil*.
Beneming, vr. *pengambilan*.
Benepen, b. n. *kasoekaran*; *kasoehan*; *soeah hati*, *masjghel*, Ar.; *diramas hati*.
Benepenheid, vr. *peri kasoekaran*.
Beneveld, b. n. *nevelachtig*, *redoep*.
 De zon was —, *mata-hari poen redoep*.
Benevelen, b. w. (de zon —) *meredoepkan*.
 Den dampkring —, *mengelamkan*; *mengaboetkan*.

—, *verduisteren*, *menggelapkan*; *menjoeramkan*.
 Het gelaat —, *menjoeramkan moeka*.
 Den glans van het paleis —, *menjoeramkan tjahaja maligéj*.
 Iemand hoop —, *menggelapkan pengharapan orang*.
Beneveling, vr. *kagelapan*.
 —, de daad van benevelen, *peredoepan*; *pengelaman*; *pengaboetan*; *penjoeraman*.
Benevens, voorz. *serta*, *beserta*; *dengan*; ook *beserta dengan*, *serta dengan*.
 De legerhooiden — de troepen, *segala hoeloebalang serta ra'jat*.
 — u, *beserta dengan toewanhamba*.
Bengel, m. *genta*; *lotjèng*, L.
 Poort—, *genta pintoe gerbang*.
 — van een veer, *genta penjebrangan*.
 —, lomperd, *orang bodoh*; *orang pengkuk*; *orang goblog*, L.
 —, een knaap, *kanaq-kanaq*.
Bengelen, b. w. *menariq genta*; *menggojang genta*; *tariq lotjèng*, *gojang lotjèng*, L.
Benieuwen, onp. w. *soeka tahoe*; *melit*, L.
 Het zal mij zeer — of hij daar is, *kita terlaloe soeka tahoe djika ija ada disitoe*.
Benijden, b. w. *dengki*; *berhati dengki*, (met akan, *pada* of *kapada*, achter zich).
 Zijnen vijand —, *berdengki akan sa-troenja*.
 Iemand zijne schatten —, *berdengkiakan har'a orang*.
 Het is beter benijd dan beklaagd te zijn, *maka diperdengkiakan itoe terlebih baik dari pada diperatapi* of *diperatapkan*.
 Doen —, *berdengkiakan*.
 Benijd, *kadengkiakan*; *kewa dengki*.
Benijdenswaardig, b. n. *jang dapat didengkiakan*, *jang haroes —*.
Benijder, m. *orang berdengki*.
Benijding, vr. *dengki*.
Benijpen, b. w. *mendjépih*.
Benne, vr. *ben*, *bakoel*.
Benoembaar, b. n. *jang dapat diberi pangkat*, *jang haroes diperpangkatkan*.
Benoemen, b. w. een naam geven, *menamai*.
 Met den nieuwen naam van stoomschip —, *menamai dengan nama baharoe itoe kapal asap*.
 —, eene benoeming geven, *memberi pangkat*; *beperpangkatkan*; *menganoegrahkan djabatan*.
 Tot vlootvoogd benoemd worden, *diperpangkatkan laqsamana*; *dianoegrahkan pangkat laqsamana*.
Benoemer, m. *orang jang menamai*.
Benoeming, vr. *penamaän*.
 —, *aanstelling*, *soerat pangkat*.
Benoedigd, b. n. *berhädjat*; *jang mesti ada*, L.

—, te kort, *koerang*.
 Geld —, *koerang oewang*.
Benoodigdheid, vr. *kakoerangan*; *hād-djat*, Ar.
Benoorden, voorz. en bijw. di *sabelah oetara*.
 — de linie zag ik tien walvissen, *maka di sabelah oetara chath istiwā kita poen melihat ikan paes sapoeloeh ékor*.
Benuchteren, b. w. *menjedarkan*; *menghilangkan maboq*.
Benzoë, vr. *kemenjan*; *menjan*, L.
 Roode —, *drakenbloed*, *kemenjan mérah*, *djerenang*.
Beoefenaar, m. *orang jang beladjar*; *peladjar*.
Beoefenen, b. w. *beladjar*.
 De Arabische taal —, *beladjar bahasa Arab*.
 De heilige Schriften —, *mengadji kitab*.
 Allerlei kunsten bij een kluizenaar —, *bergoeroe segala hikmat pada orang pertapa*.
Beoefening, vr. *peladjaran*; *pengadjan*; *pergoeroean*.
Beoliën, b. w. *menjapoe dengan minjaq*; *beperminjaqkan*.
Beoogen, b. w. *mikken*, *intjar*, L.; *mitar*, L.; *menoedjoe*.
 —, *bedoelen*, *berkahendaq*; *bermaqsoed*; *berniyat*; *maoe*, L.
Beooging, vr. *pemitaran*; *pengintjaran*; *penoedjoean*.
 —, *doel*, *kahendaq*; *maqsoed*, Ar.; *nijat*, Ar.; *maoe*, L.
Beoordeelaar, m. *orang jang mengagah*; — — *mengira-ngirai*.
Beoordeelen, b. w. *mengira-ngirakan*; *mengagah*.
Beoordeeling, vr. *kira-kira*; *agah*.
Beoorlogen, b. w. *memerangi*.
 —, *bevjjand zijn met*, *bermoesoeih dengan*.
Beoorloger, m. *orang jang memerangi*.
Beoorloging, vr. *perang*.
Beoosten, bijw. en voorz. di *sabelah timoer*.
Bepaald, b. n. *tantoe*; *tentoe*, L.
 De —e *verkooprijke*, *harga djoewal jang tantoe*.
 —, *zeker*, *pestie*, L.; zie **Zeker**.
Bepaaldelijk, bijw. *dengan tantoe*.
Bepaaldheid, vr. *peri jang tantoe*; *kantantoean*.
Bepaalen, b. w. *menghijasi dengan moeti-jara*; *bepermoeti-jarkan*.
 Een *bepaald zonnenscherm*, *pajoeng moeti-jara dikarang*.
Bepaalde kleederen, *pakéjan jang beroembéj-roembéjkan moeti-jara*.
 Een *bepaalde kroon*, *makota jang bertatahkan moeti-jara*.
Bepalen, b. w. *met palen omzette*n, *memagari dengan tijang*.

—, *beperken*, *menahankan*.
 Zich bij iets —, *kleezen*, *memilik*.
 —, *begrenzen*, *aminggiri*.
 —, *stuiten*, *berhentikan*.
 De zee bepaalde de overwinning van Alexander, *maka laoet itoe-poen memoverhentikan kemenangan radja Iskandar*.
 Bepaald, *beperkt of klein zijn*, *ada ketjil*.
 Zijn kapitaal is zeer bepaald, *maka modalnja itoe ketjil sahadja*.
 —, *vaststellen*, *menantoeakan*.
 Den prijs —, *memantoeakan harga*.
 Voorschriften —, *menantoeakan parentah*.
 De grenzen van het koningrijk —, *menantoeakan pinggir (watas, L.) karadjaan*.
 —, *perken stellen*, *berhinggakas*.
 Den zin van een Arabisch woord —, *menantoeakan artinja sapatah kata Arab*; *mema'nakan perkataa'n Arab sapatah*.
Bepaler, m. die iets vaststelt, *orang jang menantoeakan*, zie verder **Bepalen**.
Bepaling, vr. *omheining met palen*, *pagaran of pagar tijang kajoé*.
 —, *vaststelling*, *kantantoean*; *parentah*.
Beparelen, b. w. zie **Bepaaren**.
Bepeilen, b. w. *mendoega*.
Bepenzen, b. w. *mengira-ngirai*; *memfikirkan*; *timbang-menimbang*.
 Eene zaak rijpelijk —, *mengira-ngirai soewatoe perkara sampé matang*; *pikir baik-baik satoe perkara*, L.
Bepenzing, vr. *fikiran*; *perkiraan*; *timbangan*.
Bepekken, b. w. *bergalakan*; *memboboeh gala*.
Bepekkig, vr. *memboboehan gala*.
Bepennen, b. w. *memboboeh pasag*.
Beperken, b. w. *memagari*; *taroh pagar*, L.
 —, *bepalen*, *berhinggakas*; *taroh watas*, L.
 Beperkt verstand, *koerang boedi*; *boedi jang kapalang*.
 Beperkt, *eng*, *sindat*.
Beperker, m. *orang jang memasang pagar*; — — *memagari*, zie **Beperken**.
Beperking, vr. *pagaran*.
 —, *grensstelling*, *perhinggaan*.
Bepikken, b. w. zie **Bepekken**.
Berispen, b. w. *ketjingin*, L.; *mengintjingi*.
Beplakken, b. w. *menampali*; *tèmpèlin*, L.
Bepiakking, vr. *tèmpèlan*, L.; *penampalan*.
Bepleksel, o. *tèmpèlan*, L.; *tampalan*.
Bepanken, b. w. *memasang papan*; *memapani*, *berpapakan*.
Bepanking, vr. *memapangan*; *memasangan papan*.
Bepanting, vr. *daad van planten*, *penanaman*.
 —, *plantaadje*, *tanaman*; *kebon*, L.

Bepleisteren, b. w. met pleisterkalk, *menampalkan dengan kapoer; menjaloet dengan kapoer.*

Bepuiten, b. w. begawam; *membitjarai.*

Bepleitung, vr. *gawam; bitjara.*

Beploegbaar, b. n. *jang dapat ditanggalkan; jang boléh dilokoekin, L.*

Beploegen, b. w. *menanggalai; melokoekin, L.*

Beploeing, vr. *penanggalaän; pelokoekin, L.*

Bepoten, b. w. *menanami.*
Een land met inlandsche aardappelen —, *menanami satoe bendang dengan oebi; tanamin satoe tanah dengan oebi, L.*

Bepoting, vr. *penanam.*

Bepraten, b. w. *fig. door praten overreden, memboedjoek dengan perkataan.*

Beprikken, b. w. *de huid —, mentjatjat.*

Beproeven, b. w. *mentjoba.*
— de schilderkunst te leeren, *mentjoba beladjar 'ilmoes gambar.*
Goud —, *mengoedji amas.*

Beproever, m. *orang jang mentjoba.*
— van goud, *orang mengoedji amas.*

Beproeving, vr. *pentjobaän.*
— van goud, *pengoedjian.*

Beraad, o. *kira-kira; bitjara; timbangan.*
In — staan, *bimbang.*
Na rijp —, *dengan sahabis-habis bitjara.*
—, *gevoelen, pendapat.*

Beraadslagen, b. w. *membitjarakan.*
In den raad —, *bermoesjawarat.*

Beraadslager, m. *orang jang membitjarakan.*

Beraadslaging, vr. *pembitjarään.*
— van den raad, *pembitjarään moesjawarat.*

Beraden, wed. w. iets in overweging houden of nemen, *fikir, memfikirkan; timbang-menimbang.*
Zich —, van gevoelen veranderen, *mengodak fikiran (pikiran, L.).*
Een wel — man, *orang berbitjara.*

Berading, vr. *fikiran; pikiran, L.; bitjara.*

Beramen, b. w. *mengoepajakan.*
—, *ontwerpen, merantjanakan; memboewat dimah.*

Beraming, vr. *pengoepajaan.*
—, *plan, ontwerp, dimah; rantjana.*

Berd, o. in: te berde brengen, *menjeboet, menjeboetkan.*

Berechten, b. w. *menoeloeng orang jang membeli barang.*

Beredderaar, m. *orang jang mengatoerkan.*

Beredderen, b. w. *regelen, mengatoerkan; membetoelkan; bëkin betoel, L.*
—, *besturen, memegang; mendjoeroe.*

Bereddering, vr. *pengatoeran; pembetoelkan; pemegangan.*

Beregenen, b. w. *menghoedjani.*
Die wolk beregent dit land, *maka awan itoe menghoedjani tanah ini.*
Beregend worden, *dihoeodjani.*

Bereiden, b. w. *menjadijakan; bëkin sadija, L.*
Het eten —, *menjadijakan makanan.*
Eenen weg —, *menjadijakan djalan.*
Voor eene reis gereed maken, *menjadijakan; membekalkan.*
—, *uitrusten, geheel in orde brengen, melangkap.*
Huiden —, *menjamaq.*
Bereid, *gereed staan, hädilir, Ar.; sadija.*

Bereider, m. *orang jang menjadijakan; — — bëkin sadija, L.*

Bereiding, vr. *penjadijaän; pelangkapan.*
Leder —, *penjamakan koelit.*

Bereids, bijw. *reeds, soedah; telah.*
Hij is — terug, *maka ija soedah datang koembali.*

Bereidsel, o. *langkapan.*
—, *toerusting, kalangkapan.*

Bereidvaardig, b. n. *tjakap; sanggoep, L.*

Bereidwillig, b. n. *soeka; soedi; maoe.*
— om te helpen, *soeka toeloeng.*

Bereidwilligheit, vr. *perangéj jang soeka.*

Bereidwilliglijk, bijw. *dengan soeka.*
Hij heeft — geholpen, *maka ija soedah menoeloeng dengan soeka.*

Bereik, o.
Dat is iets, dat buiten mijn — is, *maka itoealah soewatoe barang jang tiada dapat hamba sampéj; sahaja tiada kowasa mengerdjakan itoe; sahaja tiada boléh sampéj disitoe.*
Onder het — van de stem, *saroeawah djaeahnja.*
Onder het — van het geschut, *dibawah penembak marijam; sapenembak marijam.*

Bereiken, b. w. *sampéj.*
—, *verwerven, beroléh; mendapat.*
Zijn doel —, *beroléh mengsoed.*
Wj bereikten den berg Salak, *maka kami poen sampéj ka goenoeng Salak.*
Hij heeft den ouderdom van vijftig jaren bereikt, *soedah sampéj oemoernja lima poeloeh tahoen.*
—, *achterhalen, menghambat; soesoel, L.*

Bereiking, vr. *perolèhan; pendapatan.*

Bereisbaar, b. n. *jang dapat didjalani.*

Bereizen, b. w. *mendjalani.*
Vele landen —, *mendjalani beberapa negeri.*

Bereizing, vr. *perdjalanan.*

Berekenen, b. w. *menghitoeng; hhisäd, Ar., menghhisäd.*
—, *doordenken, mengira-ngirakan.*
Wie kan den afloop —? *siapa dapat mengira-ngirakan kasoeadahannya?*

Berekening, vr. *penghitoengan; hhisäd, Ar.*
—, *overslag, perkiraän.*

Berennen, b. w. met troepen omsingelen, *mengespoeng.*
—, *bereiken met te paard te rennen, sampéj dengan melarikan kooda.*

Berenning, vr. *pengepoengan*.

Berg, m. *goenoeng*.

Achter den —, *di balik goenoeng*.

Het opgaan van eenen —, *naiknja goenoeng*.

De helling van eenen —, *toeroennja goenoeng*.

De voet van eenen —, *kaki goenoeng*.

De top van eenen —, *poentjaq goenoeng*, *kamoentjaq goenoeng*.

Bij den —, *dekak goenoeng*.

Op zijde van eenen —, *di sabelah goenoeng*.

Eenen — *beklimmen, menaiki goenoeng*.

De haren rezen hem te berge, *maka seramlah ramboetnja*.

Het te berge rijden van het haar, *seramnja ramboet*.

Berg, m. *gesneden beer, zie Barg*.

Bergaarde, vr. *tanah goenoeng*.

Bergachtig, b. n. *berggoenoeng-goenoengan*; *penoek dengan goenoeng*.

Eenigzins — *zijn, ada goenoeng-goenoeng djoega*.

Bergaf, bijw. *toeroen goenoeng*.

Bergbewoner, m. *orang goenoeng*.

Bergeend, vr. *bèddq manila, L*.

Bergen, b. w. *behouden (van menschen)*, *meloepoetkan*.

—, van goederen, *menjimpan*.

De zeilen —, *mengangkat layar*, (als ze weggenomen worden); *menoetjep layar*, *memoengoet layar*, (als ze opgerold werden).

Zich —, *door de vlucht redden, membawa dirinja; lari; minggat, L*.

Hij is nu geborgen, *maka sakarang ija bolèh hidoep dengan senang*.

—, *laden, moevat*.

Berg u! laloe!

Berger, m. *orang jang meloepoetkan*, — *menjimpan, zie Bergen*.

Bergglas, o. *bergkristal, habloer goenoeng*.

Berggod, m. *déwa goenoeng*.

Berggodin, vr. *déwi goenoeng*.

Berghaan, m. *hajam hoetan*.

Berghoen, o. *boschhoen, hajam biroega*.

Berging, vr. *penjimpanan*.

Bergketen, vr. *goenoeng-goenoengan; pe-goenoengan*.

Bergkloof, vr. *tjelah goenoeng*.

Bergkristal, o. *habloer goenoeng*.

Bergland, o. *tanah goenoeng*.

Berglieden, m. *meerv. orang goenoeng*.

Bergop, bijw. *naik goenoeng*.

— *bergaf, naik goenoeng toeroen goenoeng*.

Bergplaats, vr. *tempat simpan barang*.

Bergtop, m. *kamoentjaq goenoeng, poentjaq goenoeng*.

Bergwerk, o. *tambang; galian; martjaw*.

Bergwerker, m. *orang menambang; orang menggali tambang*.

Bergzout, o. *garam tanah*.

Bericht, o. *melding, pemberian tahoe*.

—, *tjiding, chabar, Ar.; warta; berita*.

— *geven, memberi tahoe*.

Berichter, m. *orang jang memberi tahoe*.

Berichtschrift, o. *soerat jang memberi tahoe*.

Beriëken, b. w. *mentjiïoemi*.

Berijden, b. w. *toenggang, L.; mengan-darai; menaiki*.

Een paard —, *berkoeda*.

Een bereden paard, *koeda jang soedað diadjar*.

Berijder, m. *die de paarden leert, peng adjar koeda; orang jang mengadjar koeda*.

Beringen, b. w. *mentjintjini; memboeboek tjintjin; memasang of menarok tjintjin*.

—, *eenen ringdijik maken, menerbitsi koeliling; menebingi koeliling*.

Berispeljik, b. n. *haroes ditjelakan; ka-hardikan*.

Berispeljikheid, vr. *peri jang kahardikan*.

Berispen, b. w. *mentjela; menghardiq*.

Berisping, vr. *pentjelaän; penghardikan*.

Beroemd, b. n. *masjhör, Ar.; ternama*.

De Koning Alexander is zeer —, *maka radja Iskandar itoe terlaloe amat masjhör warlanja*.

Hij is van beroemde voorouders afkomstig, *maka tjalah toeroen dari pada nendq mojang jang masjhör*.

— *maken, memasjhörkan*.

Beroemdheid, vr. *nama jang masjhör*.

Beroemen, wed. w. *zich —, menggakkan diri*.

Zich —, *verhoovaardigen, membesarkan diri*.

Beroep, o. *bedrijf, pekerdjaän*.

—, *ambt, djawatan, jabatan*.

—, *kostwinning, pentjaharian*.

Beroepen, b. w. *op zekeren afstand —, meroewahi*.

Zich — *in rechten, pindah bitjara*.

Zich op iemand —, *memanggil akan saki*.

Beroepsbezigheid, vr. *pekerdjaän jabatan*.

Beroerd, b. n. *geraakt, verlamd, tipoeq; tipoeq lasa; pitam babi, L.; loempoeq*.

Dat is —! *itoe boesoeg sakali!*

—, *slecht, bijw. djahat*.

Beroerder, m. *aanraker, orang jang mendjamah*.

—, *onruststoker, orang jang mengharoe-biroekan*.

Beroeren, b. w. *aanroeren, mendjamah*.

—, *onrust stoken, mengharoe-biroekan; kerdja roesoeh, L*.

Beroering, vr. *pendjamahan*.

—, *verstoring, pengharoewan*.

Beroerte, vr. *rustverstoring, roesoeh, L.; haroe-biroe; hiroe-hara; ingar-bangar*.

—, *geraaktheid, sawan bangkéj; pitam babi, L*.

Beroesten, o. w. *berkarat*; *dimakan tahu besi*, L.
Beroesting, vr. *karatan*.
Berokkenaar, m. *pengoepaq*; *orang jang mengadakan*.
Berokkenen, b. w. *mengadakan*; *mendjadian*.
 Leed —, *memboewat bentjana*.
 Moeite —, *mengadakan soesah*; *memboewat soesah*.
Berokkening, vr. *pengadaän*.
Berooid, b. n. doodard, *papa sakali*; *sangat miskin*; *potol*, L.
 —, *ontsteld*, *bingoeng*.
Berooidheid, vr. armoede, *kapapaän*; *kkäl miskin*; *potol*, L.
Berooken, b. w. *mengasapi*.
 —, met wierook, *mengoekoepi*.
 Een stuk vleesch —, *melakih sapotong daging pada asap*.
Berooking, vr. *pengasapan*.
 — met wierook, *pengoekoepan*.
Berooven, b. w. *merampas*; *mendjarah*.
 Met geweld —, *mereboet*.
 Op weg —, *menjamoen*.
 —, op zee, *merompag*; *membadjaq*.
 —, stelen, in het algemeen, *mentjoeri*.
 Bij nacht —, *memaling*.
 Van het leven —, *memboenoeh*.
 Van alle middelen beroofd, *madlarat sakali*; *potol sakali*, L.
 Van kinderen —, *memboeloekan*.
Beroover, m. *perampas*; *pendjarah*; *pereboet*; *penjamoen*.
Berooving, vr. *perampasan*; *pendjarahan*; *pereboetan*; *penjamoenan*.
Berouw, o. leedwezen, *spijt*, *sesal*.
 —, *bekeering*, *ubat*, Ar.
 —, *verandering van zinnen*, *obaal*.
 — hebben, *menjesal*, *bersesal*.
 — over de zonden hebben, *menjesal dari pada dosa*.
 Zij hebben — over hunne vroegere daden, *menjesal marika-itoe dari pada perboewatannya jang laloe*.
 De vorst had hevige —, omdat hij den granastappel had opgegeten, *maka baginda poen amat menjesal dirinja sebab makan dalima itoe*.
 — hebben, zijne woorden veranderen, *mengobakkan katanja*.
Berouwen, o. w. *bersesal*, *menjesal*.
 Het berouwt mij zeer, *maka hamba sangat menjesal*.
Berrie, vr. draagbaar, *lérang*; *oesoengan*.
 —, *lijkbaar*, *djindzat*, Ar.; *djempama*.
Berst, m. *scheur*, *rengat*, L.; *retakan*.
 —, *spleet*, *belak*.
 — in handen of voeten, *petjah*.
 Groote — of scheur in eene rots, *tjelak*.
Bersten, o. w. *semplaq*, L.; *rengat*, L.
 —, *splijten*, *retaq*, *belak*.
 Met geweld —, *letos*, *letop*, *letog*.

—, *doorbersten*, *tetas*.
 De zak is geborsten, *karoeng soedah petjah*.
 Het kopje is geborsten, *mangkoq soedah rengal*.
 —, *sterven* (van dieren en, met verachting, van menschen), *mampoes*.
Berucht, b. n. *ternama jang kedji*; *nama boesoeg*; L.
 Een beruchte roover, *penjamoen besar*.
Beruchtheid, vr. *kakedjian namanja*.
Berusten, o. w. in bewaring zijn, *disimpan*; *ada di tangan*.
 De wapens — bij mij, *maka sendjata itoe disimpan oleh kita*.
 Die papieren — bij u, *maka soerat-soerat itoe ada di tangan toewanhamba*.
 Die gelden — bij hem, *ada-poen emas (oewang) itoe dititipkan kapadanya*.
 —, *afhangen*, *gantoeng*, *bergantoeng*.
 Op hem berust het welzijn van het land, *maka selamat negeri itoe-poen bergantoeng dari padanya*.
 Eene zaak laten —, *memberhentikan djalannya soewatoe perkara*.
 Ik zal het daarbij laten —, *bijarlah bagitoe sadja*.
 Ik zal in uwen raad —, *sahaja maoe tarima toewan poenja bitjara*.
 —, *vertrouwen*, *harap*; *pertjaja*.
Berusting, vr. *tarohan*.
 Onder uwe —, *pada tarohanmoe*; *di tangan toewan*.
 —, *onderwerping aan Gods beschikking*, *tawakkoel*, Ar.
Bes, vr. *besje*, *orang perampoewan toeha*; *nènd*, L.
Beschaafd, b. n. *sopan-santoe*; *tahoe 'adat*.
 — *welgemanierd*, *anggoen*.
 — in het spreken, *tahoe bahasa*.
 — in stijl, *tahoe mengarang*; *haloes karangan*.
 Zijn schriftstijl is —, *haloes karanganja soerat*.
Beschaafdheid, vr. *peri sopan*, *peri sopan-santoe*.
Beschaamd, b. n. *verlegen*, *maloe*.
 —, *zedig*, *sanoenoeh*.
 —, *schaamachtig*, *jang tahoe maloe*.
 — maken, *memberi maloe*.
 —, te schande maken, *bermaloean*.
 Het hoofd — nederbuigen, *toendoeq maloe*.
Beschaamdheid, vr. *peri jang maloe*; *maloe*.
 Ik heb hare — gezien, *kita soedah lihat dija maloe*, (dat zij beschaamd was).
Beschadigen, b. w. *schade toebrengen*, *bederven*, *meroesaqkan*; *békin roesaq*, L.
 Het zeewater heeft al die goederen beschadigd, *maka adr laet soedah meroesaqkan barang-barang itoe samoewanja*.
 Beschadigd, *karoesian*.

Beschadiger, m. orang jang meroesahkan.
Beschadiging, vr. peroesakan.
 —, schade, roesaq.
Beschaduwen, b. w. menaengi; melindoengkan; membajangkan.
Beschaduwing, vr. pernaengan; perlin-doengan.
Beschamen, b. w. memberi maloe; bermaloean; memaloean; bepermaloean.
 God beschaamt de goddeloozen, bahoe-wa Allah memaloean orang doerhaka.
Beschaming, vr. pemaloean.
Beschansen, b. w. membèntèngkan, membèntèngi; memboewat koeboe.
Beschansing, vr. pembèntèngan.
Beschaven, b. w. met eene schaaf, seroet, L.
 —, verbeteren, membaiki.
 Iemand, —, mengadjarkan orang mendjadi sopan; mengadjarkan 'adat.
 Het verstand —, menjampoernakan boedi.
 Beschaafd, bertambah-tambah 'arif.
Beschaving, vr. het beschaven, penjeroetan.
 —, beschaaftheid, peri sopan.
Bescheid, o. bericht, pemberian tahoe.
 —, nieuws, chabar, Ar.
 —, antwoord, djawab, .Ar.; sahoet, penjahoetan.
 Bescheiden, bronnen voor de geschiedenis, kronjken, tarich, Ar.
 Iemand — doen, eenen toast beantwoorden, membalas orang poenja selamat dengan minoem anggoer.
Bescheiden, b. n. bidjaq, bidjaqsana.
 —, zedig, sanoenoeh.
 Iemand, die zeer — in zijne handelwijze is, orang jang amat bidjaqsana lakoenja.
 God geeft aan elk zijn — deel, bahoe-wa Allah memberi pada sasaorang rezeginja jang hhadjat.
 — deel, behoerlijk deel, bahagian jang patoet.
Bescheiden, b. w. menjeroeoh datang.
 Ik heb hem tegen den middag bij mij —, maka kita seroeh dija datang tengah hari di roemah kita, L.
 Eenen tijd —, menantoekan soewatoe masa, — sasd'at.
Bescheidenheid, vr. peri jang bidjaq; hhisjmat, Ar.
Bescheidenlijk, bijw. dengan bidjaqsana.
 — lezen, (duidelijk) membatja teroes.
Beschenken, b. w. begiftigen, (als het van God of vorsten gezegd wordt) menganoegrahakan; mengaroenijnkan.
 —, (van minderen) memberi; kasih, L.
 —, veel wijn te drinken geven, mem-beri minoem banjaq anggoer.
 —, dronken maken, memaboki; bek-in maboq, L.
 God beschenkt ons weder met gezond-

heid, bahoe-wa Allah menganoegrahakan kami poela dengan 'afjat.
Bescheren, b. w. mentjoekoeri.
 Het hoofd —, mentjoekoeri kapala.
Bescheren, b. w. in: Wat God over ons beschoren heeft, barang jang ditaqdirkan Allah atas kami.
 Dat was zoo over hem beschoren, bagitoelah dija poenja taqdir.
Beschering, vr. pentjoekoeran.
Beschermen, b. w. memeliharakan; melindoengkan.
 Bescherm ons voor alle gevaren, hendaglah apalah kiranja engkaw memeliharakan kami dari pada segala mara bahaja.
 Zich tegen de zon —, melindoengkan dirinja dari pada mata-hari.
Beschermmer, m. jang melindoengkan; jang memeliharakan.
Bescherming, vr. pemeliharaan; perlin-doengan.
 Zijne — tot God nemen, berlindoeng kepada Allah.
 —, hulp, pertoeoengan.
Beschieten, b. w. op iets schieten, menembaki; membedili.
 Een kasteel —, menembaki kota.
 —, met schieten bereiken, sampj menembag.
 Het kanon kon de stad niet —, maka marjam itoe-poen tiada sampj menembag negeri itoe.
 Op elkander —, berbedil-bedilan.
 Met eereschoten —, menembag akan tanda hhorat.
 Met planken —, melapisikan dengan papan.
 —, vorderen, djadi.
 Indien dat werk beschiet zal ik u beloonen, kaloe djadi pekerdjaan itoe maka akoe hendag membalaskan engkau.
Beschieting, vr. penembakan.
 — met planken, pelapisan papan.
Beschijnen, b. w. bersinarkan.
 De zon beschijnt de aarde om haar te verlichten en te verwarmen, maka mata-hari poen bersinarkan doemi akan menerangkan dan memanasakan dija.
Beschijning, vr. sinar, penjinaran.
 —, glans, tjahaja.
Beschik, o. bestel, zie Beschikking.
Beschikken, b. w. toezenden, kirim, berkirin.
 Goederen —, berkirin barang-barang.
 —, regelen, mendjoeroe; pegang, L.
 Eens anders zaken —, mengatoerkan perkara orang lain.
 Het huishouden —, pegang hhd roemah tangga.
 Veel te — hebben, ada banjaq pekerdjaan.
 Over een land —, memarentahkan soewatoe tanah.

—, uitvoeren, *melakoekan*; *mengerdjakan*.

Beschikking, vr. *pengiriman*; *pengantaran*; *pemerantahan*, zie **Beschikken**.

—, *geling*, *tartib*, Ar.

—, *bevel*, *perintah*.

Beschilderen, b. w. (grof), *melaboeri dengan tjat*; *taroh tjèt*, L.

Fijn —, *menggambari*.

De huid —, *beprikken*, *tatoëeren*.

Beschildering, vr. *pelaboeran dengan tjat*.

—, *tatoëering*, *pentjatjatan*.

Beschimmeld, b. n. *berlapoeg*; *djamoe-ran*.

—, *verlegen*, g. spr. *maloe*.

Beschimmelen, o. w. een weinig uit-slaan, *djamoeeran*; *berlapoeg*.

Beschimpen, b. w. *bersindir-sindir*; *me-sjindiri*.

Beschimpt worden, *disindiri*.

Beschimper, m. *orang menjindiri*.

Beschimping, vr. *penjindiran*.

Beschoeien, b. w. *memasang ambarang*, — *ambaroh*.

Beschoeing, vr. *ambaroh*, *ambarang*.

Beschonken, b. n. *dronken*, *mabog*.

Beschonkenheid, vr. *kalakoean mabog*.

Beschot, o. *dinding*; *pagar*.

Beschouwen, b. w. *memandang*.

Aandachtig —, *mengamat-amati*.

In gunst —, *menilih*.

Als het op de keper beschouwd wordt, *kaloe diamat-amati*.

—, *beoordeelen*, *kira-kira*; *agah*; *fikir*, Ar.; *pikir*, L.

Beschouwenswaardig, b. n. *haroes dipandang*.

Beschouwer, m. *pemandang*; *orang memandang*.

Beschouwing, vr. *pemandangan*.

Beschreien, b. w. *menangisi*.

Beschreienwaardig, b. n. *haroes ditangisi*, *patoet ditangisi*.

Beschrijven, b. w. *menjoeratkan*; *menjoerati*.

Eene geschiedenis —, *menjoeratkan likkijat*.

Een vel papier —, *menjoerati salembar qarhas*; *mencolisi salembar qarhas*.

Beschreven papier, *qarhas jang soedah dicoerati*; *kertas jang soedah ditoelisin*, L.

Eene zeereis —, *menjoeratkan pelarajan*.

Eene vergadering —, *bersilakan madjlis dengan soerat*.

—, *trekken*, *menggaris*.

Eenen cirkel —, *menggaris boelat*.

Beschrijver, m. *penjoerat*.

Beschrijving, vr. *penjoeratan*.

— van al de oorlogen van Alexander de Groote, *penjoeratan segala peperangan radja Iskandar dabel-garnajn*, (eig. met de twee hoornen, omdat hij het oosten en westen beheerechte).

— van eenen berg, *penjoeratan goe noeng*.

— van den sterrenhemel, *soerat falak*.

— der maten en gewichten, *penjoeratan oekoeran dan timbangan*.

Beschroomd, b. n. *takoet*, *tjabar*.

— *zijn*, *ada takoet*.

Beschroomdheid, vr. *katakoeatan*, *peri takoet*.

Beschuldigen, b. w. *mencodoeh*.

Iemand van verraad —, *mencodoeh orang chijmat*.

Malkanderen —, *bertodoeh-toedoehan*.

Valschelijk —, *mencokas*.

Zich zelven —, *mencodoeh diri*.

Beschuldiger, m. *penocodoeh*; *jang mencodoeh*.

Beschuldiging, vr. *penocodoehan*, *toedoeh*.

Valsehe —, *penocokasan*.

Beschutsel, o. *beschot*, *dinding*.

—, *bescherming*, *perlindoengan*.

Beschutten, b. w. *melindoeng*, *melindoengan*.

—, *vrjwaren*, *memeliharakan (dari pada)*.

Beschut tegen gevaren, *terpalihara dari pada mara bahaya*.

Beschutter, m. *orang jang melindoengan*, — *memeliharakan*.

Beschutting, vr. *pemeliharaan*; *perlindoengan*.

— in eenen tuin, *gelint*, *pagar*.

Besef, o. *begrip*, *ingatan*.

—, *bewustzijn*, *rasa*.

Zijn — is niet meer bepaald, is on-zeker, *maka ija-poen tiadalah berkaroeawan lagi rasanja*.

Een helder —, *ingatan jang terang*.

—, *opvatting*, *pengertian*.

Beseffeloos, b. n. *tiada ingat lagi*.

Hij is reeds —, *soedah hilang ingatannya*, *maka kahilangan ingatannya*.

Beseffeloosheid, vr. *kalakoean orang jang kahilangan ingatannya*.

Beseffen, b. w. *begrijpen*, *mengarti*.

—, *gevoelen*, *rasa*, *merasa*.

Hij beseft de hefde zijner ouders niet, *maka ija-poen tiada merasa pengasihian iboe-bapannya*.

Beseffing, vr. *pengertian*.

Besingelen, b. w. *mengoelilingi*.

Besje, o. *oude vrouw*, *orang perampoeawan toeha*; *nend*, L.

Beslaan, b. en o. w. (zoo als de smeden), *menihpa*.

Een paard —, *taroh besi pada (di) koekoe koeda*.

Dat paard moet beslagen worden, *itoe koeda mesti ditaroh besi*.

Eenen ton met ijzeren hoepels —, *memasang simpéj besi pada tong*.

Men moet wel beslagen ten ijs komen, om iets te verrichten, *maka hendaklah orang ada faham pada pekerhidnja*.

Met zilver —, *menjaloeit dengan péraq.*
 Meel —, *mengadon.*
 —, *aanhouden, menahani.*
 —, *plaats innemen, bertempat.*
 Die heuvel beslaat eene groote plaas op dit land, *maka boekit itoe bertampat besar di tanah ini.*
 De zeilen —, *menggoeloeng lajar.*
 Dat boek beslaat vijf honderd bladzijden, *maka kitab itoe moewat lima ratoes sjahar.*
 —, in rechten de hand opleggen, *merampas.*
 In eene boete —, *mendendai; mengenakan denda.*
 Met allerlei edelgesteenten — (beleggen), *bertatahkan dengan retina moetoewanikan.*
 —, zoo als metalen, *soeram, djadi soeram.*
 De glans van het zilver is beslagen, *maka soeramlah tjahaja péraq itoe.*
 —, *beschimmelen, berlapoeq.*
Beslabberen, b. w. *mentjemarkan; békin kotor, L.*
Beslag, o. — van meel, *adonan.*
 — op goederen, *perampasan barang.*
 — van schepen, *penahanan kapal.*
 — van goud, *saloetan emas.*
 IJzeren —, *simpéj besi.*
 — onder aan eenen rotting, *temin.*
 —, afdoop eener zaak, *kasoeudahan perkara.*
 — van een rad, *enz. besi roda, L.; besi djantra.*
 — van een paard, *besi koeda, besi koekoe koeda.*
Beslaglijn, vr. *tali bebatan.*
Beslagring, m. *tjintjin saloetan.*
Beslapan, b. w. *menidoeri; tidoerin, L.*
 Een nieuw bed —, *menidoeri kasoer baharoe.*
 Eene vrouw —, *bersatoeboeh dengan saorang perampoewan, berdjim'a dengan perampoewan* (beide fatsoenlijk); *antam, L.; mengampoet, pl.; melakoean kasoe-kaän seperti 'adat orang beristeri, (zeer hoffelijk).*
 Zich (op iets) —, *fikir baik-baik, fakoe, Ar.*
Beslechten, b. w. *menjeleséjkan; memoetoeskan.*
 Een geschil —, *menjeleséjkan tjidera.*
 Zijne zaak is nog niet beslecht, *belum seleséj perkaranja, belom poetoes bitjaranja.*
Beslechter, m. *orang jang menjeleséjkan, (memoetoeskan).*
Beslechting, vr. *penjeleséjan; pemoetoesan.*
Besleijken, b. w. *meloempoeri; meletjahkan.*
 De voeten —, *berkotorkan kaki, (de laatste uitdrukking beteekent bij de ware Malejers: zich de moeite willen geven om een bezoek te brengen; de voeten vuil maken).*

Beslijkt, *kaletjahan; berloempoer.*
Beslijpen, b. w. *mengasahi; gosokin, L.*
Beslissen, b. w. *memoetoeskan.*
 Eene beslissende stem, *soewara jang memoetoeskan, (menantoekan).*
Beslisser, m. *orang jang memoetoeskan.*
 — in het hanegevecht, *djoewara.*
Beslissing, vr. *kapoetoesan; pemoetoesan.*
Beslommeren, b. w. *membingoengkan; kerdja bingoenng, L.*
 Eene zeer beslommerde zaak, *perkara koesoet sakali.*
Beslommering, vr. *poesing kapala.*
 —, *moeite, soesah.*
 —, veel bezigheid, *banjaq kerdja.*
Besluit, o. (van eenen koning), *firmán, Ar.; tilah, sabda.*
 —, bevel (ook van minderen), *paréntah.*
 — Gods, *tagdir; qadlá, Ar.*
 — van een hof van justitie, *kapoetoesan hhoekoem.*
 —, slot, *kasoeudahan; tammat, Ar.; pengabisan.*
Besluiteloos, b. n. *goendah; bimbang; selampang, L.; koewatir, L. (van chawá-thir, Ar.).*
Besluiteloosheid, vr. *peri jang goendah; bimbang hati.*
Besluiten, b. w. *inhouden, vervatten, didalam . . . ada isinja; moewat.*
 Die kist besluit veel, *didalam itoe peti ada banjaq isinja; maka peti itoe moewat banjaq.*
 —, eindigen, *menghabiskan; menjoe-dahkan; mentammatkan.*
 Besloten, geëindigd worden, *disoedahi, disoedahkan.*
 —, er toe overgaan, *soedi.*
 In rade —, *moesjawaratkan.*
 Ik kan niet — om te vertrekken, *maka tiada bamba dapat soedi akan berangkat.*
 —, vaststellen, bepalen, *menantoekan.*
 —, afeiden, gevoelen, *rasa, merasa.*
 —, aannemen, *tarima.*
Besmeren, b. w. *bestrijken, menjapoe; loemas, L.*
 —, *inwrijven, meloeloet.*
 —, *bemorsen, berloemoer.*
 Met olie —, *menjapoe dengan minjaq; loeloet minjaq; beperminjaqkan.*
 —, *bezoedelen, mentjemarkan; kerdja kotor, L.*
Besmettelijk, b. n. *djangkit; lampar; toelar, L.*
 —e ziekte, *epidemie, sampar.*
Besmettelijkheid, vr. *peri djangkit; peri lampar.*
Besmetten, b. w. *menjamparkan; berdjangkitkan.*
 —, *bezoedelen, mentjemarkan, menadjiakan.*
 Besmet (door eene ziekte) *kadjangkitan, terdjangkit.*

Besmetter, m. bezoedelaar, *orang jang menjemarkan.*
 —, aansteker van ziekte, *orang pendjangkit.*
 —, *jang berdjangkitkan.*

Besmetting, vr. bezoedeling, *pentjemaran.*
 —, aansteking, *pendjangkitan; sampar.*

Besnauwen, b. w. *maki; djerikah.*

Besneden, verl. deelw. van besnijden, (van den vorm) *paras*, zoo als in: *fraai — (van aangezicht) tjloq parasnja.*

Besnedene, m. en vr. die de besnijdenis ondergaan heeft, *orang jang tersoenat; terchatan, tersijat koeloep.*

Besnijden, b. w. de besnijdenis doen ondergaan, *bersoenat; chatankan; mengerat koeloep; menjijat koeloep; membewang maloe.*

Besnijdenis, vr. *soenat*, Ar.; *chatan*, *chatn*, Ar.

Besnijder, m. die de besnijdenis bewerkstelligt, *toekang soenat.*

Besnoeien, b. w. *meranting; merantjoeng; potong*, L.
 De schaduwboomen snoeien, *merantjoeng pohon dadap.*
 Geld —, *memotong pinggir oewang (emas.)*
 In macht —, *mengoerangkan koewasa.*

Besnoeier, m. *orang merantjoeng, perantjoeng.*

Besnoeiing, vr. *perantjoengan.*

Besnuffelen, b. w. *mentjjoemi.*

Bespaarder, m. *orang jang menjimpan.*

Bespannen, b. w. *memasang; mengenakan.*
 Eene wagen —, *pasang karèta*, L.
 Eene guitar met snaren —, *mengenakan kawat pada ketjapi.*
 Met de hand —, *mendjengkali, mendjengkal.*

Bespanning, vr. *pendjengkalan.*

Besparen, b. w. *menjimpan; menaroh.*
 Geld —, *menjimpan oewang; menaroh oewang of emas.*

Besparing, vr. *penjimpanan.*

Bespatten, b. w. met water —, *memeritjig dengan air.*
 —, *bezoedelen, menjemarkan; berloermoerkan.*

Bespatting, vr. *pemeretjikan.*
 —, *bemodderieng, bezoedeling, peloemoran, peloempoeran.*

Bespeleu, b. w. *bermain; memitik; memaloe.*
 De piano —, *bermain piano.*
 De luit of guitar —, *memitik ketjapi.*
 Al de muziek-instrumenten (trommen, bekkens enz.) werden bespeeld, *maka segala boenji-boenjian dipaloe oranglah.*
 De fluit —, *tjoep bangsi.*
 De viool —, *mengisil harbab; gosok bijola*, L.

Bespeler, m. *orang jang bermain*, enz., zie *Bespelen.*

Bespeling, vr. *permainan; pemitikan; penjoeapan; pengisilan*, zie *Bespelen.*

Bespeuren, b. w. met het oog, *menontang.*
 —, met het oor, *menengar.*
 —, in het gemoed, *rasa, merasa.*

Bespeurder, m. *orang jang menontang.*

Bespeuring, vr. *penontangan.*

Bespieden, b. w. *menjoeloeh.*
 —, *beloeren, menghintj; intip*, L.
 Espied worden, *disoeloeh.*
 —, *beloerd worden, dihintj.*

Bespieder, m. *soeloeh, penjoeloeh.*
 Na drie dagen kwam er weder een — berichten, *selang tiga hari maka datang poela soeloeh mengatakan.*

Bespieding, vr. *penjoeloehan.*

Bespiegelen, b. w. als: zich —, *berkatja*, L.; *bertjermin; melihat dalam tjermis; memandang pada tjermis.*
 —, met aandacht beschouwen, *mengamat-amati.*

Bespiegeling, vr. *pengamat-amatan.*

Bespikkelen, b. w. *memeretjiki.*

Bespikkeling, vr. *pemeretjikan.*

Bespoedigen, b. w. *melakaaskan.*
 Zeer —, *membangatkan; menjigerahkan.*

Bespoelen, b. w. tegen aanspoelen, *membasoehi.*

Bespottelijk, b. n. *haroes dipersindirkan.*

Bespottelijkheid, vr. *peri kasindirran.*

Bespotten, b. w. *bermainkan; menjindir, menjindirkan.*
 —, voor den gek houden, *main gila*, L.

Bespotter, m. *orang menjindir.*
 —, *fopper, orang jang main gila.*

Bespotting, vr. *sindirran; menjindirran.*

Bespraakt, b. n. *berfaçihhat.*

Bespraaktheid, vr. *façihhat*, Ar.

Besprek, o. *bitjara.*
 In — zijn, *berbitjara.*
 Hij is nog met mij in — over die zaak, *maka ija-poen lagi berbitjara dengan kita dari pada perkara itoe.*

Bespreken, b. w. *membitjarakan.*
 —, *overeenkomen, berdjandji.*
 —, *bestellen, berpesa:.*

Bespreking, vr. *mondgesprek, pembitjaran.*

Besprengen, b. w. met water, *mendiriskan dengan air; memeretjig air.*
 —, *besproeien, menjiram, menjirami.*
 Met zout en peper —, *memboeboek garam ataw lada.*

Besprenging, vr. *pendirisan; pemeretjikan; penjiraman.*

Besprenkeling, vr. zie *Besprenging.*

Bespringen, b. w. met springen bereiken, *melempati.*
 —, *dekken (van paarden, stieren enz.) mendjantana.*

- , betreden, *bekaq*.
 —, als een roover aanvallen. *menjamoen*.
 —, aanvallen, *menjeregap*.
Bespringer, m. orang jang meloempati.
 —, aanvaller, *penjamoen*.
Bespringing, vr. *peloempatan*.
 —, dekking, *pendjantaranan*.
Besproeien, b. w. *menjiram, menjirami*.
Besproeier, m. *toekang menjiram*.
Besproeiing, vr. *penjiraman*.
Bespugen, b. w. *loedahin, L.; meloedahi*.
Bespuging, vr. *peloedahan*.
Bespuiten, b. w. *mementjarkan; mementjari; tjorotin, L.*
 Met water —, *mementjarkan aer*.
Bespuiting, vr. *pemantjaraan*.
Bespuwen, b. w. zie **Bespugen**.
Bespuwing, vr. zie **Bespuging**.
Best, b. n. overtr. tr. van goed, *terlaloek baik; terlebih baik; teroetama; baik sakali; aqlahh*.
 —, vochtreffelijk, *moelija*.
 Een — mensch, *orang jang baik sakali*.
 Het is het —, dat gij hier blijft, *maka terlebih baik toewan tinggal disini*.
Best, o. nut, voordeel, *oetoesng; goema; salamat, Ar.; selamat, L.*
 Tot zijn —, *akan salamatnya; akan oentoengnja*.
 Dat strekt tot uw —, *maka itoelah djadi oentoengmoe (kaentoengansmoe)*.
 Om —wille doen, *berboewat karama nijat jang baik*.
 Spijs en drank ten —e geven, *men-djamoe*.
 Ten —e nemen, *tarima dengan soeka*.
 Ik zal mijn uiterste — doen, *maka hendaq hamba mengerdjakan itoe dengan sakoewasa-koewasa hamba; dengan saboleh-bolehnya sahaja maoe kerdja itoe*.
Bestaan, b. w. ondernemen, *bertjakap; sanggoep, bersanggoep*.
 Durven — om te beoorlogen, *berani bertjakap memerangi*.
 —, o. w. zijn, wezen, *ada; berdzat; berwoedjood*.
 Dat bestaat reeds tien jaren, *maka itoe soedah ada supoeloeh tahoen lamanja*.
 God bestaat met zich zelven, *bahoewa berdiri Allah dengan sendirinja; bahoewa Allah berdzat dengan sendirinja*.
 —, samengeteld zijn, *berdiri; dikarang; djadi*.
 Elk geheel bestaat uit al zijne deelen, *maka tijap-tijap saganap barang itoe berdiri atas bahagiannja sakalian; maka sasowatos dzat berdiri atas dzarrahnja sakalian*.
 Dat boek bestaat uit vierentwintig hoofdstukken, *maka kitáb itoe dikarangkan dengan doewa poeloeh empat façal*.
 De mensch bestaat uit ziel en lichaam,

- maka manoesija didjadikan dengan njawa dan toeboeh*.
 —, leven, een middel van — hebben, *boléh hidoep; ada pentjahariannja*.
 —, in werking, van kracht zijn, *berlakoe*.
 Het kanonieke recht van Sultan Mohammed Sjah bestaat nog, *maka hkoekem qanben dari pada seri padoeka Soelthán Moehhammad Sjah lagi berlakoe*.
 —, voortduren, *berkandjang*.
 Die gewoonte zal steeds —, *maka 'adat itoe akan berkandjang djoega*.
 —, geaardheid bezitten, *ada boedi pekerti*.
 Zoodanig bestaat hij niet, *boekem demikian boedi pekertinja*.
 —, verwant zijn, *bersanaq*.
 Dat kan met de billijkheid niet —, *maka itoe tiada dapat berpatoetan dengan inçaf*.
 Niet te samen kunnen —, (bij elkan-der kunnen zijn), *tiada dapat dipesertakan*.
 In verband —, *terdinding*.
Bestaan, o. *kaailaän; dzat, Ar.; woedjood, Ar.*
 —, broodwinning, *pentjaharian; pentjarian, L.*
 —, levensonderhoud, *rezeg; kahidoe-pam*.
 —, aard, *boedi pekerti*.
Bestaanbaar, b. n. *jang boléh; jang dapat; jang patoet*.
Bestaanbaarheid, vr. *barang jang dapat, ihtimäl, Ar.*
Bestand, bijw. *dapat melawan; tahan*.
 Hij is tegen de zonde niet —, *maka ija tiada dapat melawan dosa*.
 Tegen allerlei wapens —, *kebal*.
 Hij is niet — tegen de aanvechtingen des satans, *maka ija tiada boléh tahan waswas sjajthän*.
Bestand, o. wapenstilstand, *perhentian perang*.
 Een — voor vier maanden aangaan, *berdjandji maoe berhenti perang itoe empat boelan lamanja*.
Bestanddeel, o. *bahagian*.
Beste, m. en vr. liefste, *mas djoewita; adinda, vr.; kakanda, m.*
Besteden, b. w. *membelanjakan*.
 Veel geld —, *membelanjakan banjaq oewang*.
 Zich in de kost —, *membelanjakan dirinja makan minoem*.
 Een werk —, *memborongkan*.
 Hij weet dat geld wel te —, *maka tahoe ija pakéj oewang itoe*.
 Elk ooggenblik behoerlijk —, *mengoepa-jakan tijap-tijap s'at dengan sepertinja*.
Besteding, vr. *pembelanjaan*.
 —, aanwending, *pengoepajaan*.
Bestek, o. plaats, *tempat*.

—, ruimte, *loewas*.

In een klein —, *didalam soewatoe tempat ketjil*.

Het — van dien grond is te klein om eene stad te bouwen, *maka loewasnja tanah itoe terlahoe ketjil akan tempat itoe diperboewatnja negeri*.

Een kort —, *ichtiçár*.

—, plan, *dinah; rantjana*.

Het — maken (van den weg dien een schip heeft afgelagd), *menandai pada peta laeet itoe djalamnja kapal*.

Besteken, b. w. *mentjoetjoeki*.

—, omkopen, overhalen, *menjoewapi*.

Besteker, m. *orang mentjoetjoeg*.

—, omkoopster, *orang jang menjoewapi*.

Besteking, vr. *pentjoetjoekan*.

—, omkoopsterij, *penjoewapan*.

Bestel, o. bestuur, *pemarentahan; pegangan*.

Het — van God, *taqdir Allah*.

—, regeling, *pengatoeran*.

Bestelen, b. w. *mentjoeri*.

Bestolen, *katjoerian*.

Van nacht ben ik bestolen, *samalam sahaja katjoerian barang*.

Bestelgeld, o. (van een' brief), *belandja soerat*; (van goederen), *belandja barang*;

belandja koeli membawa barang.

Besteling, vr. *pentjoerian*.

Bestellen, b. w. (om te komen), *menjoeroek datang*.

—, om te zenden, *menjoeroek mengirim; berpesan mengirim*.

Eenen brief —, *membawa soerat sapoetjoeg, membawa satoe soerat*.

Een paar schoenen —, *soeroek bëkin sapasang sepatoe, L.*

—, regelen, beschikken, *mengatoerkan*.

—, eene bestelling doen, *memesani*.

Besteller, m. *orang menjoeroek*.

—, brenger, *orang membawa, pembawa*.

Bestelling, vr. *penjoeroehan; pesanam*.

—, bezorging, *pembawaan*.

—, hetgeen besteld is, *barang jang dipesanai*.

— van een gastmaal, *parentah akan mendjamoe orang*.

Bestemaat, m. *cahbat, A.; sobat, L.; teman, L.*

Bestemmen, b. w. *menantoekan*.

Dat schip heb ik bestemd om naar Makasar te zeilen, *maka kapal itoe kita-ntoekan berlahar ka Mangkasar*.

Als gij mijne werkzaamheden gelieft te —, *kaloe toewan soeka menantoekan pekerdjadin sahaja*.

Een bestemde dag, *hari jang ditantoekan*.

De dag is bestemd, *soedah tantoe harirja*.

—, voorbeschikken, *bernijatkan*.

Dat reglement is bestemd om de rust

te bewaren, *maka soerat peratoeran itoe dipernijatkan akan memeliharaakan kasentawasaan*.

God heeft den mensch voor het verwerven van gelukzaligheid bestemd, *bahoewa Allah mentaqdirkan maka ma-oesesja dapat beroleh chidap*.

Deze rijst is voor de arme menschen bestemd, *beras ini maomenja dikasih sama orang miskin, L.*

Iemand — om naar Bali te gaan, *berpesan akan saorang hendaq pergi ka Bali*.

Bestemming, vr. doel, *nijat, Ar.; mag-çoed, Ar.; kahendaq; maoe, L.*

—, bevel, last, *pesan*.

Hij heeft de bestemming ontvangen om den vijand in te sluiten, *maka ijs dapat pesan akan mengepoeng moesoeh*.

—, lot, *naçb, Ar.*

Bestempelen, b. w. met eenen stempel merken, *memoeboeh tjap; mentjapi, mematerjakan; taroh tjap, L.*

—, aanduiden, melden, *menoendjoeg; menjeboet*.

Iemand met den naam van held —, *menoendjoegkan saorang dengan nama hoelobalang*.

Iemand met den naam van bedevaartganger —, *menjeboet saorang dengan nama hhdaji*.

—, bekrachtigen, *menegoehkan*.

Een verbondschift met zijn zegel —, *menegoehkan soerat perdjandjian itoe dengan materijnja*.

Bestempeling, vr. *pemoeboehan tjap; pemoeboehan materij; pentjapan; pematertjan*.

Bestendig, b. n. duurzaam, voortdurend, zonder ophouden, *santijasa, sanantijasa; kandjang*.

—, eeuwig, *kekal; baqé, Ar.*

—, van langen duur, *lama; bolèh lama*.

Niets is — op aarde, *barang sasoe-watoe poen tiada santijasa didalam doemjèk*.

Eene bestendige vriendschap, *perpohh-batan jang berkandjangan*.

Een — geluk in den hemel, *salamat jang kekal didalam sorga*.

God alleen is —, *Allah djoewa jang baqé*.

Deze heete moeson is zeer —, *moesim panas ini lama sakali, — — — bolèh lama sakali, (Lama, is nimmer eeuwig)*.

—, standvastig, *tetap*.

—, getrouw, *satijawan*.

—, onveranderlijk, *tiada berobak*.

Bestendigheid, vr. *peri jang santijasa*.

—, standvastigheid, *katetapan*.

Besterven, b. w. uit oorzaak van ... sterven, *mati karana, — olèh karana*.

Hij zal die tijdning —, *maka ija nanti mati olèh karana chabar itoe*.

—, verbleeken, *djadi poetjat, poetjat moeka*.

Gij bestierft er van gelijk een doode, *maka poetjaallah moekamoe seperti orang mati.*

—, opdroogen, *djadi kering.*

Die verf moet eerst —, *itoe tjat mesti djadi kering dhoeloe.*

—, van geslacht vleesch, *mati sakali*; (de Inlander slacht en kookt dadelijk het vleesch).

Bestevenen, b. w. *mencodjoekan haloe-wan perahoe ka.*

Wij bestevenen de reede van Muntok, *maka kita orang mencodjoekan haloe-wan perahoe ka pelaboean negeri Mentog.*

Bestier, o. zie **Bestuur**.

Bestieren, b. w. zie **Besturen**.

Bestippen, b. w. met stippen bedekken, *menitiki.*

Bestipping, vr. *penitikan.*

Bestoken, b. w. aanvallen, *menampoeih*; *menjerang*; *melanggar.*

Eene stad —, *melanggar negeri.*

De monsters —, *menampoeih ragsjasa.*

Een kasteel —; *menjerang kota.*

Bestormen, b. w. *tampil menjerang*; *ladjoe menjerang.*

En het leger bestormde de stad, *maka bala-tantara itoe-poen tampil menjerang negeri itoe.*

Het gemoed —, *beroeren, mengharoe-kan.*

Zijn gemoed wordt door lage hart-tochten bestormd, *maka hatinja poen diharoe-kan hawa nafsoe jang kedji.*

—, lastig vallen, *ganggoe, mengganggoe.*

Hij wordt door iedereen met verzoekschriften bestormd, *maka ija diganggoe sembarang orang itoe dengan soerat permintaän.*

Bestormer, m. *orang jang tampil menjerang.*

Bestorming, vr. *penjerangan*; *penampoe-kan.*

Bestorten, b. w. *mencempahi*; *toempan*, L.

Bestorven, b. n. zie **Besterven**.

Een —, *ouderloos kind, anaq pijatoe, anaq jatim.*

—, vleesch, *daging mati.*

Bestraffelijk, b. n. *jang patoet disiksa*; *jang karoes dihardiq*; *jang patoet di-adjar.*

Bestraffelijkheid, vr. *peri jang patoet disiksa.*

Bestraffen, b. w. *menghardiq*; *adjar*, L.

Bestraffer, m. *orang jang menghardiq*; — — *kasih adjar*, L.

Bestraffing, vr. *adjaran*; *hardiq.*

Bestralen, b. n. *bersinarkan.*

Bestraald worden, *kena sinar, diper-sinarkan.*

Door de zon bestraald worden, *kena sinar mata-hari.*

Bestraling, vr. *penjinaran.*

Bestraten, b. w. *mendasarakan djalan dengan batoe.*

Bestrating, vr. *pendasaran djalan dengan batoe.*

Bestrijden, b. w. *melawani*; *melawan.*

—, *beoorlogen, memerangi.*

—, *redetwisten, membantahi dengan kata, berbantahi.*

Elksnder met woorden —, *berbantah-bantahan dengan kata.*

Door den Satan bestreden worden (tot het kwade verzocht worden), *di-bentjanakan sjajthän.*

Bestrijding, vr. *pelawanan.*

Bestrijken, b. w. (iets met iets) *menja-poe*; *loemas*, L.

Met was —, *meloeloet lilin*; *menggosog dengan lilin.*

Iets geheel met iets — of dekken, *melaboeri, melaboer.*

Met verw —, *melaboeri dengan tjat*; *taroh tjët*, L.

Met olie —, *beperminjapkan*; *menjapoe dengan minjaq*; *mengoerap dengan minjaq.*

De snaren van eenen viool met hars —, *menggosog kawat bijola (harbab) dengan damar batoe.*

Bestrijking, vr. *penggosokan*, zie **Bestrijken**.

Bestrikken, b. w. in strikken vangen, *merdjirat.*

—, met strikken sieren, *menghijasi dengan pita soetra.*

Bestrooien, b. w. *menghamboeri*; *mena-boeri.*

En de Koning bestrooide den weg met goud en zilver en allerlei edelgesteenten, *maka radja poen menghamboeri djalan itoe dengan emas dan peraq serta ratna moetoe manikam.*

Met zout —, *memboeboeh garam.*

Met bloemen —, *menaboeri dengan boenga.*

Bestrooiing, vr. *penghamboeran.*

Bestruiven, b. w. fig. *bezwangeren*, *menghämilikan.*

Bestudeeren, b. w. *beladjar.*

Bestuiven, b. w. *berloemoerkan dengan deboe*, — — *doeli.*

Besturen, b. w. *memarentahkan*; *mendjoeroe*; *mengampoekan.*

Besturing, vr. *pegangan*; *pendjoeroean.*

Bestuur, o. *pegangan*; *pendjoeroewan.*

Bestuurder, m. *memarentah*; *pendjoeroe.*

—, *Gouverneur, Goebernoer, Eur.*

Betaalbaar, b. n. *jang dapat dibajar*; *jang boleh dibajar.*

—, op zicht, *tidapat tiada dibajar pada penglihatan*; *mesti dibajar srenta dilihat*, L.

Betaalsheer, m. of **Betaalsman**, *orang jang membajar.*

Betalen, b. w. *membajar.*

—, met koopwaren, *menimbang.*

Schulden —, *membajar hoetang*.
 Met spaansche matten —, *timbang dengan réjal*.
 Zijn peper werd met zout betaald, *maka ladanja ditimbang dengan garam*.
 De overwinning met zijn leven —, *beroleh kemenangan dengan timbang njanjanja*.
 In termijnen —, *angsoer*.
 Te duur —, *bajar tertaloe mahal*.
 Geheel af —, *bajar habis sakali*.
 Kontant —, *membajar toenj; bajar kontan, L*.
 Den tol der natuur —, (van een' Vorst), *hilang; (van een aanzienlijke), mangkat beradoe; meninggal; (van een' mindere), mati; (van een veracht mensch), mam-pocs, L*.
 —, inpeperen, betaald zetten, vergelden, *membalas*.
Betaler, m. *membajar, orang membajar*.
 Een slechte —, *pembajar boeroeg*.
Betaling, vr. *pembayaran*.
 — betaalde som, *bajaran*.
 —, in termijnen, *angsoeran*.
Betamelijk, b. n. *berpatoetan; laiq, Ar; karoes; jogja*.
 —, bijw. *dengan salaiqnja; dengan sepertinja; dengan sakaroesnja, sajogijanja*.
Betamelijkheid, vr. *kapatoetan; kaha-roesan*.
Betamen, onp. w. *patoet, ada patoet; laiq; karoes*.
 Betaamt het u, mij aldus te antwoorden? *patoetkah dikaw menjahoet demikian kapadakoe?*
Betasten, b. w. *meraba*.
 Overal —, *rondtasten, meraba-raba*.
 —, aanraken, *mendjamah*.
 Het gansche lichaam —, *meraba sa-loeroë toeboek*.
 Pas te huis gekomen tastte hij in het donker rond om zijne kris te zoeken ten einde te gaan moorden, *baharoe poelang maka diraba-rabanja di gelap mentjahari kerinja mae mengamoeg*.
Betasting, vr. *perabaan; pendjamalan*.
Bete, m. zie **Beet**.
Beteekenen, b. w. *ada artinja*.
 —, te kennen geven, *memberi tahoe; menjatakan; mengartikan*.
Beteekening, vr. *pengartian*.
Beteekenis, vr. *arti; ma'na Ar*.
Betel, m. *sirih*.
 —, die de Vorst als gunstbewijs geeft, *sirih anoegraba*.
 Wilde —, *tali sirih*.
Betelbak, m. schotel met voeten ter berging van de benoedigheden der sirih-pruim, *tjerana*.
 Ovale —, *djorong*.
 Metalen —, *poewan*.
 De betel, die tot gunstbewijs strekte,

werd door de bedienden in eens gouden beteldoos gebracht, *maka sirih anoegraba poen dibawa orang pada djorong jang kaemasan*.

De prinses zag de gouden betelschaal van den vorst met betel gevuld; de bloemen, die er op lagen, openen zich op het bespeuren van de gedaante der prinses, *maka dilihat oleh toewan poeteri poewan baginda jang kaemasan, penoeh dengan sirih; maka boenga pada poewan baginda itoe-poen berkembangan karawan melihat roepa toewan poeteri itoe*.

Beteldoos, vr. *tempat sirih, L*.

Groote —, *langgawéj*.

Betelpruimpje, o. een gekauwde betel, dien gelieven of echtgenooten elkander geven, *sepah*.

Toen de vorst dat — gekauwd had, gaf hij het aan de vorstin, *setelah soedah disantap baginda maka sepahnja diom-djoekkan oleh baginda kapada toewan poeteri itoe*.

Betelschaal, vr. *poewan*.

Betemmen, b. w. *mendjinajkan; békin djinaq, L*.

—, beteugelen, *menahankan*.

Betemming, vr. *pendjinakan*.

Beter, verg. tr. van Goed, b. n. *lebih baik*.

Het is wat —, *ada lebih baik sedikit*.

De hemel is u — dan de wereld, *maka sorga terbaik padamoe dari pada doemjâ*.

— worden, *djadi lebih baik*.

—, maken, *membairi; békin lebih baik*.

Beteren, o. w. *beter worden, djadi lebih baik*.

—, genezen, *semboeah*.

—, door boete volstaan, *menjoetjikan dengan membajar denda*.

In de Lampons wordt manslag met betaling van boete gebeterd, *di tamah Lampoeng memboenoeh orang itoe disoetjikan dengan membajar denda*.

Zich —, *tobat, Ar*.

Betären, b. w. *melaboer dengan gala-gala lemboet; taroh ter, L*.

Betèring, vr. *pelaboeran dengan gala-gala lemboet*.

Beterschap, vr. *semboeah*.

—, levensverbetering, *pembaitan lakoe djalan*.

Beterweten, o. *lebih-lebih tahoe*.

Tegen — aan spreken, *lain bitjara dari lebih-lebih takoenja*.

—, loochenen, liegen, *moenkir, Ar; moengkir, L, doesta; djoesta, L*.

Beteugelen, b. w. *menahankan*.

Een mensch, die zijne driften niet — kan, is aan het redelooze dier gelijk, *maka orang jang tiada tahoe menahankan hawa-nafsoenja itoe seperti binatang djoega lakoenja*.

Beteugeling, vr. *penahanan*.
Beteuterd, b. n. verlegen, ontsteld, *mangoe, termangoe*.

—, in de war, *ragoe*.

Beteuterdheid, vr. *lakoe jang termangoe*.
Betichten, b. w. *menoedoech*, zie **Beschuldigen**.

Betichter, m. *penoedoech, jang menoedoh*.

Betiching, vr. *penoedoechan*, zie **Beschuldiging**.

Betijen, o. w. *kerdja*.

Gij moet hem maar laten —, *mesti toeroet dija poenja soeka sadja, L.*

Betimmeren, b. w. *bebouwen, memenoehi dengan roemah*.

—, het uitzicht benemen, *menoetoeppenglihatan*.

Iemand licht —, *mengatasi dirinja atas saorang; mengalahkan saorang*.

Betimmering, vr. *bebouwing met huizen, peneagaan roemah banjaq; pemboewantan roemah-roemah*.

Betings, vr. *meerv. zeet abam tali saeoh; ketjoes mengikat tali djangkar*.

Betoog, o. *dallil, Ar.; boerhan, Ar.; tanda katerangan*.

Betoogbaar, b. n. *jang dapat dinjatakan*, — — — *terangkan*.

Betoogen, b. w. *mendalikkan; menerangkan; menjatakan; menlahirkan*.

Betooging, vr. *penjataan; dallil, Ar.*

Betoomen, b. w. zie **Beteugelen**.

Betoomer, m. *orang jang menahankan*.

Betooming, vr. zie **Beteugeling**.

Betoon, o. *tanda; oendjoekan*.

Betoonen, b. w. *betuigen, mengoendjoekkan; menandakan*.

Blijdschap —, *mengoendjoekkan kasoe-kaän*.

Vriendschap —, *menandakan ichlâq, mengoendjoekkan percoehabatan; memberi saksi dari pada ichlâq*.

Betoening, vr. *pengoendjoekan; penjataan*.

Betoveraar, m. *orang hobatan; orang jang menawari*.

Betoveren, b. w. *memboewat hobat; menghobatkan; menawari; mengenakan mantra*.

—, *verrukken, mengghajratkan*.

Betoverd (door eene vloekspraak), *kena do'a; kena tjoetja*.

Betovering, vr. *penghobatan; penawaran*.

Betovergrootouders, *meerv. m. jong*.

Betraand, b. n. *met tranen besproeid, basah kena aer mata*.

— *geworden, diperlinangi aer mata*.

Betrachten, b. w. *behartigen, mengingatkan; mengindahkan*.

Plicht —, *mengerdjakan barang jang wadjib*.

Al de lessen —, *mengingatkan segala pengadjaran*.

De bevelen des konings —, *indahkan titah radja*.

Het heil van vrouw en kinderen —, *mentjitakan selamat anaq bini*.

Zijn beroep —, *mengoelahakan pentjahariannja*.

De rust der stad —, *djaga baik-baik pada santauwa negeri*.

Betraching, vr. *pengerdjaän; oesaha*, zie **Betrachten**.

Betraliën, b. w. *van traliën voorzien, memasang kisi-kisi*.

Betrappen, b. w. *met de voeten, mengiriki*.

Op heeter daad —, *mendapatkan salagi berboewat djahat*.

Hij betrapt hem in overspel met zijne vrouw, *didapatnja salagi berboewat zind dengan bininja*.

Betreden, b. w. *menindjaki*.

—, *bewandelen, mendjalani; berdjedjaq di*.

Den grond, de aarde —, *berdjedjaq di boemi*.

—, (van eenen haan), *bekaq*.

Betreding, vr. *pengindjakan; pendjedjakan; pendjalanan*.

Betreffen, b. w. *akan; dari, L.*

Wat mij betreft, *akan dakoe; kaloe kita, L.*

Wat die zaak betreft, *ada-poen perkara itoe; kaloe itoe perkara, L.*

Betreffende, *voorz. akan; dari, L.*

Betrekkelijk, b. n. *bij wijze van vergeljing, dengan bandingan*.

Dat is —, *itoe ada dengan bandingan*.

—, *in betrekking tot, terhoeboeng dengan*.

Betrekken, b. en o. w. *masoq*.

De tenten —, *masoq chajmah*.

Een nieuw huis gaan —, *pergi mendoe-doeki roemah baharoe*.

De wacht —, *naik djaga*.

Iemand in eene gemeene zaak —, *mentjampoerkan orang didalam soewatoe perkara jang boesoeg*.

Ik wil niet in die zaak betrokken worden, *kita tiada maoe ditjampoerkan didalam perkara itoe*.

In rechten —, *menda'wá atas*.

—, *bewolkt worden, djadi tedoeh, ook enkel tedoeh; redoep; mendoeng, L.*

De lucht betreft (bij stilte), *maka djadi tedoeh*.

De zon betreft, *maka mata-hari poen redoeplak*.

Betrokkene lucht, *méga mendoeng, L.*

Een betrokken gelaat, *moeka moeram*.

Betrekking, vr. *verband, pengoeboeng, peroeboeng, peroeboengan*.

De — *van een verbond, peroeboengan perdjandjian*.

—, *verwantschap, koelawarga; sanag; persanakan; sanag soedara*.

— van de lucht, *tadoeh*; *mendoeng*, L.
 —, *aanraking*, *intisab*, Ar.
Betreurder, m. *orang jang meratapi*.
Betreuren, b. w. *meratapi*.
Betreurenswaardig, b. d. *patoet diratapi*.
 —, *beschreienwaardig*, *patoet ditangiri*.
Betreuring, vr. *peratapan*.
Betrokken, b. n. *neerslachtig*, *droevig*, *kati walang*.
 — *gelaat*, *moeka moeram*, zie **Droevig**, **Neerslachtig**.
Betrokkene lucht, *langit redoep*.
Betrokkenheid, vr. *peri tadoeh*.
 —, *somberheid*, *droefheid*, *doeka-tjita*; *walang hati*.
Betrouwen, b. w. *hopen*, *vertrouwen*, *harap*.
 Eenen rijkraad, dien hij betrouwde, *manteri jang diharapinja*.
 Edele gasteenten aan iemand —, *menitipkan permata pada saorang*.
 —, door het huwelijk verkrijgen, *beroleh dengan kawin*; *mendapat dengan nikahh*.
 Hij heeft vijf rijstvelden betrouwd, *maka lima sawah itoe didapatnja dengan (oleh) kawin*.
Betten, b. w. *membasah*; *mendjeramkan*.
Betting, vr. *pembasahan*; *pendjeraman*.
Betuigen, b. w. *mengatakan*; *bilang*, L.; *memberi saksi*.
 Ik betuig, hem verwoed te hebben zien moorden, *akoes mengatakan maka akoes soedah melihat dija mengamoeg*.
 —, *verklaren*, *menjatakan*.
 —, *bewijzen*, *mengoendjoeg*.
Leedwezen —, *kasih sajang*; *menjajangi*.
 Dank —, *memberi sjoekoer*; *bilang tarima kasih*, L.
Betuiging, vr. *kata*; *bilang*, L.; *saksi*.
Betuinen, b. w. *memboewat pagar*.
Betwijfelen, b. w. *goendah*; *kawatir*, *koewatir*, verb. Ar.
Betwijfeling, vr. *kawatir*, verb. Ar.
Betwistbaar, b. n. *jang dapat dibantahi*.
 Een — *bewijs*, *dalil jang dapat dibantahi*; *dalil jang belum cahh kabenarannya*.
Betwisten, b. w. *membantahi*; *berbantahi kata*.
 Den vijand den grond voet voor voet —, *melawan moesoeh pada salangkahlangkahnja*.
 Elkander —, *bertjekit-tjekitan*.
Betwister, m. *pembantah*.
Betwisting, vr. *pembantahan*.
Beu, bijw. *berdjemoes*; *bermoewal*.
 Ik ben het vischeten —, *sahaja djemoes makan ikan*.
Beugel, m. *tjintjin*; *chalqat*, Ar.
 Een ijzeren —, *tjintjin besi*.
 — van een geweer, *lantah bedil*.
 Dat kan niet door den —, *itoe tiada*

dapat; *itoe tiada boleh*, L.
Beukelaar, m. *schild*, *ronde* —, *perisėj*.
Langwerpige —, *seloekoeng*.
 —, die bij een spiegelgevecht gebezigd wordt, *rangan en rengan*.
 Een spiegelgevecht met —s op eene schrikverwekkende wijs leveren, *bermain rangan terlaloe hébat lakoenja*.
 Met den — *afweren*, *menangkiskan dengan perisėj*.
Beuken, b. w. *kloppen*, *memoekoel*; *memaloe*.
 — met de vuist, *menindjoe*.
 — met de vuist, of met iets in de vuist, ook: met den voet, *menggottjoh*.
Beukhamer, m. *godam*; *martil besar*, L.
Beul, m. *algeodjoe*, Port.; *pelabaja*.
 —, *wreed mensch*, *orang tlilim*.
Beulachtig, b. n. *wreed*, *tlilim*, Ar.
Beulen, o. w. *slaven*, *wroeten*, *kerdja terlaloe sangat*.
Beuling, m. *worst*, *oeroetan*.
Varkens —, *oeroetan daging babi*.
 —, *onhandig werkmán*, *orang bekerdja jang belum tahoe pekerdjaanja*.
 —, *sul*, *onozel mensch*, *orang gobloq*, L.; *orang bodoh*.
Beun, vr. *vischkaar*, *koeroengan ikan*; *bangloq*.
Beun, m. *zolder*, *lotèng*.
Beurder, m. *orang jang menarima*.
 —, *vranger*, *pertanda*.
Beuren, b. w. *oplichten*, *mengangkat*.
 —, *ontvangen*, *tarima*, *menarima*; *beroleh*; *mendapat*.
Beurs, vr. *kantong*, L.; *kandoeng*.
 Geld in eene — *doen*, *mengandoengkan oewang*, (emas).
 Naar zijne — *te werk gaan*, *kaloewarkan belandja dengan sakira-kira modalnja*.
 Eene kale — *maakt een beroid hoofd*, *kaloé kantong kosong djadi poesing kapala*.
Beurs, vr. *marktplaats*, *pasar*; *pekan*.
Beursch, b. n. *al te ripp*, *ranoem*.
Beursdag, m. *hari pasar*.
Beursje, o. *kantong ketjil*, zie **Beurs**.
Beursklok, vr. *genta pekan*; *lotjèng pasar*, L.
Beurt, vr. *pergantian*; *giliran*.
 Op mijne —, *pada pergantiankoe*.
 Ieder op zijne —, *masing-masing berganti-ganti*.
Beurtelings, bijw. *berganti-ganti*; *bergilir-gilir*.
Beurtwisselaar, m. *vervanger*, *gantian*, *pengganti*.
Beurtwisseling, vr. *pergantian*; *giliran*.
Beuzelaar, m. die *beuzelachtige* dingen doet, *orang main-main sadja*; *orang jang sija-sija kerdjanja*.
Beuzelachtig, b. n. *sija-sija*.
Beuzelachtigheid, vr. *barang jang sija-sija*.
Beuzelen, o. w. *nietige* dingen *verrichten*,

kerdja barang jang sija-sija.
 —, onbeduidende dingen vertellen, *mentjeriterakan chabar angin*; *mengatakan tjeritera (tjerita) kosong.*

Beuzeling, vr. *barang jang sija-sija; barang apa-apa jang tiada berapa goenanja.*
 —, verhinderling, 'oedzr, Ar.; oedoe, L.
 De geringste —, *barang 'oedzr jang terketjil.*

Beuzelpraat, m. *omong-omong kosong, L.; biljara jang sija-sija.*

Beuzelwerk, o. *pekerdjaan jang tiada berapa goenanja.*

Bevaarbaar, b. n. *jang boleh didjalani perahoe; jang dapat dilajari kapal, ook: sampéj dalam.*
 Eene bevaarbare rivier, *soengéj jang dapat didjalani perahoe.*

Bevallen, o. en b. w. *baren, beranaq; berpoetera, H.; bersalin, zeer beschaafde uitdrukking.*
 —, *behagen, berkenan, berkenankan.*
 Hij bevalt mij, *maka ija berkenan kepada kita, of kita berkenankan akan dija, zie Behagen.*

Bevallig, b. n. *liefelijk, manis.*
 —, *innemend, tjantik.*
 —, *aardig, manis.*
 Zij is niet schoon maar —, *maka ija boekan éloy parasnja hanja manis lakoenja.*

Bevalligheid, vr. *kalakoean jang manis.*

Bevalliglijk, bijw. *dengan manis; dengan tjantik.*

Bevalling, vr. *hhál beranaq; nifús, Ar.*

Bevanger, b. w. *overmeesteren, meniwasakan.*
 Door slaap — *zijn, mengantoeq.*
 Door schrik —, *terkedjoet.*
 Door vrees —, *katakoetan.*
 Door arak —, *mabog minoem araq.*
 Door koorts —, *berdemam, kadatangan demam.*
 Door koude —, *kena dingin.*

Bevaren, b. w. *de zee, melaoeti.*
 Eene rivier —, *mendjalani soengéj; djalan di kali, L.*

Bevaren, b. n. *in de zeevaart, bijasa melaoeti.*
 Een — *stuurman, moe'allim jang mengarti hhál pelajaran; moe'allim jang faham.*

Bevattelijk, b. n. *terang boedi; baik boedi.*
 —, *licht verstaanbaar, terang; gampang, L.*

Bevatten, b. w. *inhouden, moewat, me-moewat; ada isinja.*
 Dat vat bevat veel, *itoe tong moewat banjaq.*
 Wat bevat het? *apa ada isinja.*
 —, *van geschriften enz., boenji, ber-boenji.*
 Dat boek bevat vele verhevene zaken, *maka boenjinja (moewatannja) kitáb itoe terlaloe amat moelija; kitáb itoe terlaloe indah-indah boenjinja.*

De woorden: er is geen God dan God, — *de kennis van God, kalimat: lá ilaha ilá 'Uahoe mengandoeng ma'rifat Allah.*
 —, *verstaan, mengarti.*
 Grondig —, *mengarti sakali.*

Bevatting, vr. *inhoud, isi; moewatan.*
 —, *begrip, pengartian; aqal, Ar.*

Bevechten, b. w. *melawan, melawani.*
 De zege —, *beroléh kamenangan dengan perang; mengalahkan; menang, L.*

Bevechter, m. *orang jang melawan.*

Bevechting, vr. *pelawanan.*
 — *der zegepraal, kamenangan.*

Beveiligen, b. w. *memeliharakan; menjentawsakan.*

Beveiliger, m. *orang jang memeliharakan, — menjentawsakan.*

Beveiliging, vr. *pemeliharaan; penjentawsaan.*

Bevel, o. *van God en van Koningen, een hoog —, firmán, Perz.*
 —, *van Koningen, titah, sabda.*
 — *in dienstzaken, parentah.*
 Het — *Gods, firmán Allah.*
 Het — *des konings, titah radja.*
 Het — *van den koning der wereld, titah sjáh álám.*
 — *van den Demang, parentah Demang.*
 Onder — *van eenen Mantri staan, ada dibawah parentah Mantri.*
 Schrifteeljk —, *soerat titah, soerat parentah.*

Bevelbrief, m. *firmán, alleen van eenen Sultan of Koning.*
 — *van eenen mindere, soerat parentah.*

Bevelen, b. w. *gelasten, besfirmán; titah, bertitah; bersabda; soeroeh, menjoeroeh.*
 —, *bestellen, opdragen, berpesan.*
 Hij beval hem dat huis te verkoopen, *maka disoeroehnja djoewal roemah itoe.*
 —, *aanbevelen, menjerahkan.*
 Ik beveel u Gode aan, *kapada Allah engkaw koeserahkan.*
 Ik wil u nog iets —, *laten doen, kita maoe lagi pesan apa-apa sama loe, L.; akoe hendaq lagi pesan apa-apa pada engkaw.*
 Iemand — *naar het gebergte gaan, soeroeh saorang pergi ka goenoeng; soeroeh saorang moediq, L.; soeroeh saorang pergi moediq kahoeloe.*

Bevelhebber, m. *panghoeloe; kapala; maqám, Ar.*
 — *van de lijfwacht des konings, panghoeloe badoewanda radja.*
 De — *der geloovigen, amiroel moemínin, Ar.*

Bevelhebberschap, o. *pemarentahan.*

Bevelschrift, o. *van een vorst, soerat titah.*
 —, *van eenen mindere, soerat parentah.*

Beven, o. w. *gemetar, gementar; ketar.*
 Van angst —, *gentar.*

Al de ledematen der prinses beefden, *maka gemetar segala anggota toewan poeteri.*
 Zij allen beefden van vrees om hem te naderen, *maka sakaliannja poen gentarlah menghampiri dia.*
Bever, *bidastar*, Perz.
Bevergeil, o. *djandoe bidastar*, Perz.
Bevestigen, b. w. vast maken, *menetapkan*; *mengoehkan*.
 —, verzekeren, *menjoenggoehkan*.
 —, stevig maken, *mengoewatkan*; *békin goewat*, L.
 —, inwijden, *tahhiskan*.
 Een verbond —, *bertegeh-tegoehan djandji*; *menetapkan perdjandjian*.
 Hij heeft die tjdning bevestigd, *maka ija-poen soedah menjoenggoehkan chabar itoe.*
 Die oude muur is nu bevestigd geworden, *maka temberog toeha itoe soedah dibékin goewat sakarang.*
 De nieuwe predikant is bevestigd geworden, *maka toewan pandita baharoe itoe soedah ditahhiskan.*
Bevestiger, m. die iets stevig maakt, *orang jang békin koewat*, L.; — — *menetapkan*.
Bevestiging, vr. *pengoewatan*.
 —, verzekering, *penetapan*; *penjoenggoehan*.
 —, bekrachtiging, *istigrár*, Ar.
Bevind, o. *saqadar*.
 Naar — van zaken, *saqadar kala-koeannja*.
Bevinden, b. w. *mendapati*.
 —, bemerken, zien, *lihat*, *melihat*.
 Hij zal — dat zijn land goed is bestuurd geworden, *maka ija nanti dapat akan tanahnja itoe soedah dipegang (dipertahkan) dengan sapatoetnja.*
 Gij zult — dat hij u wil misleiden, *toewan nanti lihat akan dija maoe perdajakan toewan.*
 Zich ziek —, *merasa dirinja sakit*.
 Zich wel —, *merasa dirinja njaman*.
 Zich in voorspoed —, *kaselamatan*; *merasa dirinja kaselamatan*.
 Zich tegenover den vijand —, *menghadap moesoeh*.
Bevinding, vr. *pendapatan*.
 —, toestand, *kalakoean*.
Béving, vr. *gemetar*.
 —, schudding, *goentjang*.
Bevingeren, b. w. *meraba dengan djari*.
Bevischen, b. w. *mentjahari ikan*.
 Eene rivier —, *mentjahari ikan di kali*, L.; (*di soengé*).
Bevlekken, b. w. *berloemoerkan*; *mentjemarkan*; *békin kotor*, L.
 Eene moskee — *ontheiligen*, *menadjiskas masjid*.
 Het huwelijksbed —, *bermoekah*; *berzind*.
 Bevekt, b. n. *tjemar*; *kotor*, L.
 Met bloed bevekt, *berloemoer darah*.

Bevlekking, vr. *pentjemaran*.
Bevljhtigen, w. w. *meradjinkan*; *mengoehsahkan*.
 Zich zeer — om het Arabisch te leeren, *sangat meradjinkan dirinja akan beladjar bahasa Arab*.
Bevljhtiging, vr. *radjin*; *oesaha*.
Bevloeren, b. w. *mendasarkan*.
 —, met bamboezen latten, *melantéjkan*.
 Een huis met bamboezen latten —, *memoewat lantéj*, *memoewat dasar lantéj*.
Bevloering, vr. *pendasaran*.
Bevochtigen, b. w. *membasah*; *mendiriskan*.
Bevochtiging, vr. *pembasahan*.
 —, van het drukpapier, *pemeretjikan*; *penjiraman*.
Bevoegd, b. n. *geschikt*, *laiq*, Ar.; *pa-toet*; *haroes*.
 —, *bekwaam*, *bisa*, L.; *tahoe*.
Bevoegdheid, vr. *kapatoetan*; *qadar*, Ar.
 —, het recht, *hhaq*, Ar.; *kaharoesan*.
Bevoelen, b. w. met de hand aanvatten, *mendjamah*.
 —, *betasten*, *meraba*.
 Overal —, *meraba-raba*.
Bevolken, b. w. *mengisi dengan orang*; *mema'mberkan*; *meraméjkan*; (de beide laatste woorden beteekenen ook: doen bloeien).
Bevolking, vr. de daad van bevolken, *hhál mema'mberkan dengan orang*.
 —, al de inwoners, *segala isi negeri*; *segala orang negeri*.
Bevolkt, b. n. *volkrijk*, *banjak isi negeri*; *raméj*; *ma'mber*, Ar.
Bevoogden, b. w. *voogden geven*, *memberi wakt*.
Bevoordeelen, b. w. *mengentoengkan*; *kasih oentoeng*, L.
 Bevoordeeld, *kaentoengan*.
Bevoordeeling, vr. *pengoentoengan*.
Bevoorrechten, b. w. *menganoegrahakan*; *mengaroenjakan*.
Bevoorrechtig, vr. *anoegraha*; *karoenija*, (van vorsten).
Bevoorwaarden, b. w. *menantoekan djandji*.
Bevoorwaardig, vr. *katantoean djandji*.
Bevorderaar, m. *verhaaster*, *orang jang membangatkan*, — — *melekaskan*.
 —, *begunstiger*, *orang jang mengoentoengkan*.
Bevorderen, b. w. *verhaasten*, *membangatkan*; *melekaskan*; *mentjepatkan*.
 Zijnen dood —, *membangatkan martinja*.
 —, *begunstigen*, *menganoegrahakan*, *mengaroenjakan*, beide *Hoft.*; *mengoentoengkan*.
 —, *hooger rang schenken*, *meningikan*... *djadi*.
 Eene luitenant tot kapitein —, *meningikan litanan djadi kapitan*.

—, *vermeerderen, melebihihan; menambah.*

—, *helpen, menoeloeng.*

Bevorderd worden (in rang of ambt), *naik pangkat.*

Bevordering, vr. verhaasting, *penbanganatan.*

—, *verhooging van rang, hhal naik pangkat.*

—, *hulp, perteloengan.*

—, *vermeerdering, penambahan.*

Bevorderlijk, b. n. *baik; patoet.*

Dit geneesmiddel is — voor de gezondheid des lichaams, *maka obat ini baik pada njaman badan.*

Bevorens, bijw. vroeger, eerder, *lebih dhoeloe; dhoeloean, L.; lebih dahoeloe.*

—, *voegw. eerdad, terdhoeloe dari pada, lebih dhoeloe dari pada.*

Bevrachten, b. w. *moewat, memoewat.*

Zwaar bevracht, *sarat.*

Eene veerschuit —, *memoewat perahoe tambangan.*

Een schip met koffie en suiker —, *memoewat kapal dengan kopi (qawah) dan goela.*

Dat vaartuig is al te zwaar bevracht, *wellicht zal het zinken, maka perahoe itoe disarat terhaloe amat, barangkali nanti tenggelam.*

Bevrachter, m. *orang memoewat, orang jang moewat.*

Bevrachting, vr. *pemoewatan.*

Bevrachtingsbrief, m. *soerat perdjandjian moewatan.*

Bevragen, b. w. *menanjai.*

Ik bevroeg overal zijne woonplaats, *maka berkoelilingan saja menanjai orang akan tempat kadoedoekannja.*

Dat huis is te — bij den heer N. N., *dari itoe roemah boleh dapat chabar sama toewan anoe, L.*

Bevraging, vr. *pertanjaan.*

Bevredigen, b. w. *berdaméjkan, mendaméjkan.*

Vijandige personen —, *mendaméjkan orang jang bersatro.*

—, *voldoen, memadakan.*

Hij kan zich niet met weinig —, *maka tiada dapat ija memadakan dirinja dengan barang sedikit.*

—, *tevreden stellen, mendijamkan; menjenangkan.*

Bevrediger, m. *orang jang berdaméjkan.*

Bevrediging, vr. *perdaméjan.*

Bevreemden, onp. w. *memberi hherán.*

Het bevreemdt mij, dat hij den vijand niet vervolgt, *adapoen itoe memberi hherán padakoe maka ija tiada mengoesir moesoeh; kita djadi hherán maka ija tiada mengoesir moesoeh.*

Bevreemding, vr. *verwondering, hherán, Ar.*

—, *verbazing, tjengang.*

Het zal eene groote — *verwekken bij*

allen, die dat bericht hooren, *maka itoe membri hherán terhaloe amat pada sakanian orang jang mendengar chabar itoe.*

Ik verkeer in de grootste —, *maka kita terhaloe amat hherán tertjengang.*

Bevreesd, b. w. *bang, takoet.*

—, *vreesachtig van aard, penakoet.*

—, *beschroomd, tjabar.*

—, *worden, katakoetan.*

—, *maken, menakoeti, mengatakoeti.*

Bevreesdheid, vr. *takoet; tjabar.*

Bevriend, b. n. *bercahhabat, bercohhbat.*

Bevriezen, o. w. *djadi bekoe; djadi djamad, (Ar. jsa).*

—, *b. w. doen stollen of tot ijs maken, menbekoekan; mendjadikan bekoe; mendjadikan djamad.*

Bevriezing, vr. *pembekoean.*

Bevrijd, b. w. *vrij, los, lepas.*

—, *ontkomen, loepoet.*

Bevrijden, b. w. *verlossen, melepaskan; meloepoetkan.*

—, *de vrijheid (aan slaven) schenken, memardahéjkan.*

Ik ben bevrijd van dat kwaad, *kita lepas (loepoet) dari pada djahat itoe.*

Bij iemand bevrijd zijn, *berlindoeng pada saorang.*

—, *uit de ketenen, mengoeréjkan rantéj.*

—, *vrijstellen, membéaskan.*

—, *van tof of belasting, membéaskan dari béja of tjoeékj.*

Bevrijder, m. *orang jang melepaskan; orang peloepoet.*

Bevrijding, vr. *pelepasan; peloepoetan.*

Bevroeden, b. w. *verstaan, mengarti.*

—, *gissen, rasa, kira.*

Bevroeder, m. *orang jang mengarti, — rasa, of kira.*

Bevroeding, vr. *pengartian; perasaán, pengiraán.*

Bevruchten, b. w. *mengghámikan, Hoft; memboentingkan; mengandoengkan.*

—, *van dieren, zie Bespringen.*

Bevruchting, vr. *pemboentingan.*

Bevuilen, b. w. *mentjemarkan; menadjiskan; békin kotor, L.*

Zich —, *memberáki dirinja.*

Bewaaien, b. w. *van den wind, menijoeipi; tioepin, L.*

—, *met eenen waaijer, menjipasi.*

De wind van het gebergte bewaaide ons en verkoelde ons, *maka angin dari goenoeng poen menijoeipi kami serta menjidjoekkan kami.*

Met eenen waaijer van pauwenvederen —, *menjipasi dengan kipas boeloe meraq.*

Bewaakster, vr. *orang perampoewan jang mendjagai.*

—, *van kinderen der grooten, gouvernante, inang pengasoeh.*

Bewaarder, m. *orang djaga barang, L.; penaroh.*

Grootzegelbewaarder, *manteri jang men-*

djawat materij, — — — *tjap*; *penaroh tjap*.

— voor geheimen, *penaroh rahasia*.

Bewaarheden, b. w. *membenarkan*; *menjoenggoekkan*.

De tijd der overwinning is nog niet bewaarheid geworden, *maka chabar kemenangan itoe belum dibenarkan*.

Bewaarheid, aan het licht gebracht worden, *dilláhirkan*.

Bewaarplaats, vr. *tempat simpan barang*.

— der koninklijke schatten, *tempat simpan harta radja*; *chazinat radja*; *perbandaharaan*.

—, *wijkplaats*, *hkirz*, Ar.

Bewaken, b. w. *mendjagai*; *mengawal*, *mengawali*; *menoenggoe*; *melindoengkan*.

Den koning —, *mendjagai radja*.

De stad —, *mengawal negeri*.

Het badwater —, *menoenggoe aér mandi*.

Indien God de stad niet bewaakt, wie zal haar redden? *djikalaw tiada Allah melindoengkan negeri siapakah dapat meloepoetkan dija?*

Iemands ergoed —, *memeliharakan barang poesaka orang*.

Bewaker, m. *wachthebbende*, *orang berkawal*; *orang berjaga*.

— van 's konings badwater, *orang menoenggoe aér mandi radja*.

De bevelhebbers der bewakers, *pangkoeloe kawal*.

Bewaking, vr. *pendjagaan*; *pengawalan*; *penoenggoean*; *pemeliharaan*; *pelindoengan*.

Bewallen, b. w. *memboewat koeloe koeliling*, *membentengi koeliling*.

Bewalling, vr. *pendentengan*.

Bewandelaar, m. *orang mendjalani*; *orang pasijar*, L.

Bewandelen, b. w. *mendjalani*; *djalan di*, L.

Eene lange brug —, *mendjalani djambatan panjang*.

Den grootte weg —, *mendjalani djalan raja*; *berdjalan di djalan besar*, L.

Den rechten weg —, *mendjalani djalan kabenaran*.

Al wie den rechten weg niet bewandelt zal eindelijk verdorven worden, *barangsiapa tiada memoeroet djalan kabenaran maka akhirnya itoe kabinasain djoega*.

Den weg Gods —, *mendjalani djalan kapada Allah*.

Een bewandeld pad, *djalan takan*.

Bewaren, b. w. *menjimpan*; *menaroh*.

Wapenen —, *menjimpan sendjata*.

Een geheim —, *menaroh rahasia*.

Die goederen stelen en die ze bewaren (helen) krijgen gelijke straf, *jang mentjoeri dengan jang menaroh arta sama djoega hhekoemnja*.

Te — geven, *menarohkan*.

—, behouden (conserveeren), *hhaftilkan*.

—, onder opzicht nemen, *menoenggoe*.

—, besparen, *mendjimatkan*.

—, behoeden, *memeliharakan*; *melindoengkan*.

In het harte —, *menaroh didalam hati*.

Te — geven, *menitipkan*.

Den naam zijns meesters —, *memeliharakan nama toewanja*.

God te loven, zal u voor nalatigheid en vergeetachtigheid —, *dikir Allah itoe menjelesjkan diri pada lalaj dan loepa*.

Bewaring, vr. *penjimpanan*; *pemeliharaan*; *petarohan*.

In — (gevangen) nemen, *menangkap*.

In — geven, *menitipkan*.

Bewasemen, b. w. *menghawapi*; *mengasapi*.

Bewasemd zijn, *kena hawap*, *kena asap*; *soedah dihawapi*.

Bewasschen, b. w. (iemand), *mentjoetji orang poenja kain*; *membasoeh orang poenja kain*.

Bewassching, vr. *pentjoetjian*; *pembasohan*.

Bewassen, deelw. of b. n. *toemboeh*.

Eene huid geheel met haar —, *saloroh koelit jang toemboeh boeloe*.

Niet —, *tiada toemboeh*.

Een veld, met geen enkel grasscheutje —, *padang jang tiada sakali toemboeh roempoet saheléj*.

Bewateren, b. w. *beperaderkan*; *mengaderkan*.

Eene rivier, die de lagere velden bewatert, *soengéj sabatang jang beperaderkan tanah hilir*.

—, bepissen, *mengintjingi*.

—, bevochtigen, *membasahkan*; *békin basah*; L.

Eene pomp —, aan den gang helpen, *toewang aér dalam pompa*, L., of *hamboesan aér*.

Bewatering, vr. *pengaèran*.

—, bevochtiging, *pembasaan*.

Beweegbaar, b. n. *jang boleh digerakkan*; *jang boleh diandjar*, L.; *jang dapat digerakkan*.

Beweegbare oppervlakte des waters, *moeka aér jang lekas berkoentjang*.

Beweegbare feesten, *hari raja jang beralih*.

Een — hart, *hati jang berobah*; *hati jang dapat diharoekan*.

Beweegrond, m. *moela*; *sabab*, Ar.; *sebab*, L.; *lantaran*, L.; *pohon*.

Beweegmiddel, o. *penggerak*; *penggoentjang*; *pengharoe*.

Beweegreden, vr. *sabab*, Ar.; *lantaran*, L.

Innerlijke —, *pengharoe*; *pengoepaq*.

Welke — heeft hij om zoo haastig te vertrekken? *apa sababnja maka ija berangkat dengan bangat jang demikian ini?*

De mensch moet voor de innerlijke — en zijns harten zorgvuldig waken, *maka hendaglah manoesija mendjaga-djaga akan pengharoe hatinja.*

Beweenen, b. w. *menangiskan, menangisi.*

Den dood haars echtgenoots —, *menangiskan kamatian soewaminja (lakinja).*

Beweener, m. *orang jang menangiskan.*

Beweening, vr. *penangisan.*

Beweenlijk, b. n. *jang haroes (patoet) ditangiskan.*

Beweerder, m. *orang jang mengatakan; — — memberi saksi; orang jang mengakoe.*

Beweerschrift, o. *soerat mengatakan; soerat memberi saksi; soerat mengakoe.*

Bewegelijk, b. n. *jang bolèh digerakkan, zie Beweegbaar.*

—e woorden, (die treffend zijn), *perkataän jang mengharoekan hati.*

Bewegen, b. w. *menggeraq; andjar, handjar, L.*

De linkerhand —, *menggeraq tangan kiri.*

Deze steen kan door niemand bewogen worden, *maka batoe ini tiada dapat digerag orang.*

Zich —, *bergerag.*

De berg bewoog zich, *maka goenoeng poen goentjanglah.*

Het volk —, opruien, *mengoepaq of mengharoekan rajat.*

Iemand —, overhalen, *tjenderongkan orang.*

—, schudden, *menggojang.*

Heen en weder —, *bergojang-gojang.*

—, slingeren, hobbelen, als een vaartuig, *hoejoeng, oejoenng.*

Het water —, *mengatjaw adr.*

—, slingeren, wiegelen, wiegen, *lampéj.*

Zich schommelend —, *ajoen; boewéj.*

Zich —, wandelen, *berdjalan-djalan; pasijar, L.*

—, zoo als de hemellichten, *beridar, mengidar.*

Zon, maan en sterren — zich om een bepaald middelpunt der schepping, *maka mata-hari dan boelan beserta bintang sakalian itoe-poen mengidar koeliling soewatoe poesat samista 'dalam.*

Bewogen, *kagerakan, tergerag.*

Golvend —, *djoeloer, mendjeloer.*

De lucht beweegt zich golvenvormig, *maka oedara mengaloen seperti laoet berombag.*

Beweger, m. *orang jang menggerakkan.*

Beweging, vr. *gerag.*

Oorzaak van —, *penggerakan.*

De wetten der —, *çifat penggerakan.*

—, verandering van plaats, *pindahan.*

Er is geene — zonder verandering van plaats, *maka tiada sasoeawatoe penggerakan itoe melainkan dengan berpindah dari pada tempatnja.*

Eigene —, *aandrift, penggertag hati; kahendaq hati.*

De eerste — van gramschap bedwingen, *menahani moela nafsoe moerka; menahani permoelaän nafsoe amarah.*

Dat groote werk heeft hij uit eigene — verricht, *maka pekerdjaän besar itoe dikerdjakannja oleh ghajrat hatinja.*

—, schudding, oproer, *gamparan; hiroe-hara; roesoeh, L.*

—, gebaren, onder het spreken, *tingkah lakoe.*

Beweren, b. w. *mengatakan; memberi saksi; mengakoe.*

Bewering, vr. *pengataän; saksi; pengakoean.*

Bewerkelijk, b. n. *soesah bekerdja, L.; soesah dikerdja.*

—, geschikt voor bewerking, *laiq dikerdja; bolèh dikerdjain, L.*

Bewerkelijkheid, vr. *soesahnja kerdja, soesahnja pekerdjaän.*

Bewerken, b. w. *mengerdjakan; memperoesahakan, zie Bearbeiden.*

—, maken, *memboewat; berboewat.*

—, voortbrengen, te weeg brengen, *mendjadikan; mengerdjakan.*

De genade Gods bewerkt de bekeering, *maka rahmat Allah itoe mengerdjakan tobat.*

Bewerker, m. *orang bekerdja, L.; orang jang mengerdjakan.*

Bewerking, vr. *pengerdjaän; peroesahaän; pemboewatan.*

Bewerkstelligen, b. w. *mengadakan; mengerdjakan; melakoekan.*

Indien gij bevel geeft, zal ik het —, *djikalaw toewanhamba memberi perintah, maka hambalah hendag mengadakan itoe.*

Bewerkstelling, vr. *pengerdjaän.*

Bewerktuigen, b. w. *melangkapi dengan perkakas.*

De mensch is door God met een heerlijk lichaam bewerktuigd, *maka toeboeh manoesija itoe dilangkapi Allah dengan perkakas jang indah-indah.*

Bewerktuiging, vr. het bewerktuigen, *pelangkapan.*

De —, *zamenstelling, kalangkapan; peratoeran segala perkakas.*

—, toestand van het bewerktuigde, *kaädaän segala perkakas.*

Bewerpen, b. w. *meloentari; melèmpari.*

Ik kan dien boom niet —, *maka sahaja tiada sampéj meloentari pohon itoe.*

Bewesten, voorz. en bijw. ten westen, di sabelah barat; di sabelah koelon, L., Jav.

Bewierooken, b. w. *mengoekoepi.*

Het altaar —, *mengoekoepi madzbalh goedés, Ar.*

Bewieroeker, m. *orang mengoekoepi.*

—, vleiër, *orang memboedjoeg; pemboedjoeg.*

Bewierooking, vr. *pengoekoepan*.

Bewijs, o. *tanda*; 'alámat, Ar.; *dalíl*, Ar.; *hoedjadjat*, Ar.

—; *getuige*, *saksi*.

Een duideljk —, *tanda kateringam*; *boerhán*, Ar.

Een — van belanglooze vriendschap, *tanda toeloes ichláq*.

Dit briefje is een — van betaling, *maka soerat ini djadi tanda pembajaran*.

De bewijzen of kenteekenen van kalmte des gemoeds, *tanda cálih*.

Een — van heil, 'alámat *kabedjikan*.

Een — dat de jongste dag nadert, 'alámat *hari qjimat poen hampirlah*.

Een — of blijk geven, *memberi saksi*; *memberi tanda*

Een — of teeken stellen, *menandai*.

Een geldig — uit het Evangelie, *dalíl jang cáhh dari pada indjíl*.

Een — van bovennatuurlijke macht geven, *menoendjoeg kasagtiannja*.

Waar is het —, dat Ali dien man vermoord heeft? *dimana saksi maka si Ali soedah memboenoh orang itoe?*

Bewijsbaar, b. n. *jang dapat diterangkan*; *jang dapat ditoendjoegkan*; *jang boléh dipersaksikan*.

Bewijsbaarheid, vr. *peri kanjataän*; *peri kateringam*.

Er is geene — dat hij in den kokosboom is geklommen, *maka tiadalah kateringam maka tja soedah memandjat pohon njiwoer (kalapa, J.) itoe*.

Bewijsgrond, m. *tanda*; *penoendjoekan*; *isáad*, Ar.

—, in zaken van godsdiensdienst, *dalíl*, Ar.; *Mhoedjadjat*, Ar.

—, in rechten, *saksi*.

Bewijsplaats, vr. *tempat dalíl*.

Die — staat geschreven in het Evangelie van Lukas, *maka tempat dalíl itoe tersoerat didalam indjíl Loekas*.

Bewijsstuk, o. *soerat tanda jang cáhh*; *soerat dalíl*.

Gevorderd — in rechten, *soerat kateringam jang berhhdjadjat pada hoekoem*.

Bewijzen, b. w. *aanwijzen*, *menoendjoegkan*.

—, *getuigen*, *bersaksi*; *memberi saksi*.

—, op vaste gronden, *mendalilkan*.

—, *toelichten*, *menjatakan*; *menerangkan*.

Bewezen worden, *dipertoendjoegkan*.

—, *zichtbare blijken of bewijzen geven*, *menoendjoegkan*.

Het is nu voldingend bewezen dat Djoedin overleden is, *maka sakarang soedah terang dengan njatanja akan si Djoedin soedah mati*.

In rechten —, *memberi saksi dihadapan hoekoem*.

Genade —, *memberi rahhmat*.

God bewijst genade aan zondaren om

de verdienste van den Heere Jezus Christus, *bahoewa Allah memberi rahhmat kepada orang berdosa itoe karana pahalannya Toehan 'Isa Elmesèhh*.

De koning heeft genade bewezen aan den doodschuldige, *maka baginda radja soedah memberi ma'áf kepada orang jang dihoekoem mati diboenoh*.

Iemand duizende uitgezochte beleefdheden —, *memoeljakan orang dengan beriboe-riboe kamoelijaännja*.

Bewilligen, b. w. *memberi idzin*, *mengidzinkan*; *kasih permisi*, L.; *amboh*, L.; *qabbél*, Ar.; *ridlá*, Ar.; *berkenan*; *soedi*.

Hij bewilligt er in, *maka tja memberi idzin*; *maka digaboelkannja*.

De koning bewilligde in dat verzoek, *maka qabóellah radja akan permintaän itoe*.

God bewilligde in die bede, *bahoewa Allah poen ridlá akan do'á itoe*.

Er in — dat Kibin naar de bovenlanden gaat, *kasih permisi sama si Kibin pegi di oedig, L*.

Ik kan er niet in —, *toestemmen*, *maka tiada dapat kita soedi itoe*.

Bewilliging, vr. *ridlá*, Ar.; *idzin*, Ar.; *permisi*, L.; *qabbél*, Ar.

Bewimpelen, b. w. *menjoetjikan*; *békin bresih*, L.

—, *verontschuldiging aanbrengen*, *membawa 'oedzoer*.

Bewind, o. *pemaréntahan*; *amárat*, Ar.

Het hoog —, *pemaréntahan jang mahatinggi*.

— van zaken, *tadbír paréntah*.

— hebben, *mendjoeroe*, zie *Bestuur*.

Bewinden, b. w. *membébat*.

—, een pakje maken, *memboengkoeskan*.

Bewindhebber, m. *pemaréntah*; *panghoeloe*; *jang tadbirkan paréntah*.

Bewinding, vr. *pembébatan*.

Bewindsel, o. *omwindsel*, *kain bebatan*.

—, *zwachtel*, *kain lampin*.

Bewindslieden, m. *meerv. toewan-toewan jang memaréntahkan*.

Bewoelen, b. w. *met touw*, *membébat dengan tali*.

Bewoeling, vr. *pembébatan dengan tali*.

Bewolken, b. w. *wangawankan*; *beseli-moetkan dengan méga*.

Bewolkte lucht, *méga mendoeng*, L.; *tedoeh*.

Bewolking, vr. *kagelapan méga*, L.; *kagelapan awan-awan*.

Bewonderaar, m. *orang jang mengindahkan*.

Bewonderen, b. w. *mengindahkan*.

Ik bewonder dien tempel, *maka kita mengindahkan tjandi itoe*.

—, met bewondering beschouwen, *mengamat-amati dengan hhérán*.

Bewonderenswaardig, b. n. 'adja'áb, Ar.; *haroes diindahkan*; *bagoes sakali*, L.

Bewondering, vr. *hhérán*, Ar.; *tjengang*.
Bewonen, b. w. *mendoedoeki*; *doedoeg di dalam*; *mengadijami*.

Een nieuw huis —, *mendoedoeki roemah baharoe*.

De buurt der Mooren —, *doedoeg didalam kampoeng pechodjaän*.

In goeden welstand het paleis van Buitenzorg —, *doedoeg dengan istiráhhat alchajr didalam astana negeri Bogor*.

Bewoonde plaats, *tempat kadijaman orang*.

Bewoner, m. *orang mendoedoeki, pendoe-doeg*.

Oorspronkelijke of eerste —s, *orang boemi*.

De —s der lucht (vogelen), *oenggas, oengkas*, zie **Luchtbewoner**.

Bewoning, vr. *pendoedoekan*.

Bewoonbaar, b. n. *jang boléh didoedoeki orang*.

Dit oude huis is niet —, *maka roemah toeha ini tiada boléh didoedoeki orang*.

Bewoorden, b. w. *menjeboet dengan perkataan*.

Bewoording, vr. *penjeboetan; perkataan*.

Bewust, b. n. *tahoe; ma'loem*, Ar.

Van iets — zijn, *mengatahoeki barang apa-apa; tahoe barang apa-apa*.

Eene —e zaak, *perkara jang soedah ma'loem*.

Bewusteloos, b. n. *tiada ingat akan dirinja; tiada menjedar*.

—, in zwijm, *kalengar, L.; moertja, Skr.*

Bewustheid, vr. *ingat*.

—, innerlijke gewaarwording, *rasa, perasaan*.

Zonder —, *flauw, pingsan; moertja; kalengar, L.*

Bewustzijn, o. zie **Bewustheid**.

Tot — komen, *bijkomen, sedar; ingat akan dirinja*.

Zonder —, *tiada menjedar*.

Op het oogenblik dat hij tot — kwam uit zijne bezwijming, *sakoetika ija sedarlah dari pada moertjanja*.

Vier dagen en vier nachten was hij buiten —, *empat hari empat malam tiada menjedar*.

Bezaaien, b. w. *menaboeri; sebarin, L.*

Bezaaiing, vr. *penaboeran*.

Bezaan, vr. *schoonerzeil, lajar penjoeroeng*.

Bezaansbras, m. *tali kelat lajar penjoeroeng*.

Bezaansmast, vr. *tjang penjoeroeng*.

Bezabberen, b. w. *melijoeri, berlijoerkan*.

Bezadigd, b. n. *senang*.

— van gemoed, *senang hati*.

Bezadigdheid, vr. *kasenangan*.

Bezadigen, b. w. *menjenangkan; békin senang hati, L.*

Bezalven, b. w. *mengoerapi; bepermi-njaqkan*.

Bezanden, b. w. *menoetoeipi dengan pasir; menghamboeri dengan pasir*.

Bezanding, vr. *penghamboeran pasir*.

Bezeeren, b. w. (een ander) *wonden, meloekai*.

—, pijn veroorzaken, *menjakiti; békin sakit, L.*

Zich —, *wonden, kena loeka*.

Zich —, *zeer doen, menjakiti diri*.

Bezeering, vr. *loeka, of sakit, als er geene wond is*.

Bezeevering, b. w. zie **Bezabberen**.

Bezeevering, vr. *peljoeran*.

Bezegelen, b. w. *taroh tjap, L.; memboeboek tjap; memboeboek materéj, memateréjkan*.

Bezegeling, vr. *pemboeboehan tjap; pemboeboehan materéj*.

Bezeild, b. n. van een vaartnig, als: een zeer goed — vaartnig, *perahoe jang ladjoe sakali djalannja*.

Slecht —, *tiada baik djalanja; tiada ladjoe djalannja*.

Bezeilen, b. w. *melajari*.

De zee —, *melajari laoet*.

Eene zee —, *berlajar sampéj di pelaboehan*.

Niet kunnen —, *tiada dapat berlajar sampéj di*.

Bezem, m. *sapoe; menjapoe; sesapoe, L.*

Een stal —, *sapoe lidi*, (dat is een bezem van de ribbetjes van kokosbladeren).

Bezembinder, m. *toekang békin sesapoe, L.*

Bezemsteel, m. *kajoe sapoe*.

Bezending, vr. van goederen, *kiriman*.

Bezot, b. n. *druk bezig, banjaq kerdja; tiada sempat*.

Op lager wal —, *vervallen zijn, soedah djatoh ka pasisir; soedah hanjoet ka darat*.

—, zwanger, van een dier, *boenting*.

Bezeten, verl. deelw. in: van den duivel —, *diharoe sjajthán; djoenben, Ar.*

Bezetene, m. en vr. *orang jang diharoe sjajthán, madjnoen*.

—, door eenen boezen geest, *terkena oléh djin*.

Bezethed, vr. veel beslomming, *terlaloé banjaq kerdja, sangat masjhoel*.

Bezetten, b. w. eene plaats —, *mengambil tempat*.

Hij heeft die plaats bezet, *maka ija soedah mengambil tempat itoe*.

Een erf rondom met boomen —, *tanam pohon koeliling natar (latar, L.)*

Ik heb niet een uur of het is bezet, *saloe djam kita tiada sempat*.

— met allerlei edele gesteenten, *bertahtahkan retina moetoe manikam*.

—, *omsingelen, mengepoeng*.

Het leger bezette (vermeesterde) de

schans, *maka moesoeh poen mengalahkan benteng itoe.*
 —, post houden, *bertempat; doedoeq.*
Bezetting, vr. *pengambilan; penatahan; pengepoengan; pengalahan; zie Bezetten.*
 —, garnizoen, *kawal negeri, orang goldadoe mengawal negeri.*
 —, benauwheid op de borst, *sesaq dada, isaq.*
Bezichtigten, b. w. *memandang.*
 Nauwkeurig —, *mengamat-amati.*
 —, onderzoeken, *schouwen, memeriksa.*
Bezichtigter, m. *orang jang memeriksa.*
Bezichtiging, vr. *schouwing, pemeriksaan.*
Bezielen, b. w. *levend maken, menghidoeplan.*
 — met geestdrift, *mengghajratkan; memberi ghajrat; menggambarakan.*
 —, in eenen godsdienstigen zin, *aanblazen, mengihlamkan.*
Bezieling, vr. *zie Bezielen.*
 —, *aanblazing, ilham, Ar.*
Beziën, b. w. *memandang.*
 Iets dat nog te — staat, *barang jang belom tantoe of karoeawan.*
 Zich —, *spiegelen, berkatja; bertjermin.*
Bezien, o. *pemandangan.*
Bezienswaardig, b. n. *patoet dipandang, ditengog.*
Bezig, b. n. *bekerdja.*
 Nog —, *lagi bekerdja; masih bekerdja, L.*
 Zich — houden, *mengoehakan diri.*
 — zijn met schrijven, *lagi menjoerat.*
 — houden, *masih doedoeq menelis, L.*
Bezigen, b. w. *memakéj.*
 Eens anders raad —, *paktéj bitjara orang lain.*
Bezigheid, vr. *pekerdjaan; oesaha; af'ál, Ar.*
Beziging, vr. *pemaktéjan.*
Bezijden, voorz. en bijw. *di sabelah.*
 —, *naast, di sisi.*
 — den trap, *di sabelah tangga.*
 —, *naast zijnen vader, di sisi ajahnja, H.; di sisi bapanja.*
 —, den weg, *di pinggir djalan, di sabelah djalan.*
Bezingen, b. w. *menjanji.*
 Den lof Gods —, *tahlilkan Allah; berdzikir Allah; berdukir, L.*
 Den krijg —, *menjanji dari perang, menjanji perang.*
Bezinging, vr. *njanjian.*
Bezinken, o. w. *toeroen; doedoeq.*
 Het koffiedik is nog niet bezonken, *ampas kopi belom doedoeq.*
 —, helder worden, *djadi terang.*
 Het drab bezinkt nog, *ampasja pada doedoeq.*
Bezinking, vr. *toeroen; doedoeq.*
Bezinksel, o. *ampas.*

— van koffie, *koffiedik, ampas kopi, L.*
 —, vuil van iets, *kotornja barang apa-apa.*
Bezinnen, b. en w. w. *zoeken, als: middelen —, mentjahari daja oepaja.*
 Zich —, *bedenken, fikir; pikir, L.*
 Zich —, *herinneren, ingat, beringat.*
Bezit, o. *poenja, ampoenja; milik, Ar., hand, Ar.*
 Zijn —, *dija poenja.*
 In het — zijn, *mempoenjai; mengampoenjai.*
 In het — stellen, *mengampoenjakan.*
 In — nemen, *mengampoenjakan.*
 Iemand uit het — van een huis zetten, *mengaloeuarkan orang dari padi mempoenjai roemah.*
 Wederrechtelijk —, *ghaof, Ar.*
Bezitneming, vr. *pengampoenjaan.*
Bezitrecht, o. *hhaq mempoenjai.*
Bezitten, b. w. *in bezit hebben, mempoenjai; memiliki.*
 Vele schatten —, *mempoenjai banjaq harta.*
 —, zitten op, *mendoedoeiki.*
 Geleerdheid —, *ber'ilmoe, mempoenjai 'ilmoe.*
 Het land —, *regeeren, memegang negeri.*
 Eenen tuin —, *memeliharakan kebun.*
 Bezeten worden, *diampoenjai; diper-milik.*
Bezitter, m. *pengampoenja; orang jang ampoenja; orang jang poenja, L.*
 Ook is hij de — van twee slordige kleedingstukken, *lagi mempoenjai doewa kain boeroeg.*
Bezitting, vr. *eigendom, kapoenjaan; milik, Ar.*
 Vele rijke bezittingen, *banjaq harta benda.*
 Dat is zijne —, *itoelah kapoenjaannja.*
 —, *daad van bezitten, pengampoenjaan.*
Bezoar, m. *een steen, die in de maag van sommige vogelen en viervoetige dieren wordt gevonden en aan den welken de Inlander vele krachten toekent, goeliga; mastika; moestika, L.*
Bezoedeld, b. n. *tjemar.*
 —, *verlept, poedar, poeda.*
Bezoedelen, b. w. *mentjemarkan; berloemoerkan; menadjiskan; bekim kotor, L.*
 Iemands naam —, *memberi kedji nama orang.*
 Zijne handen heeft hij met het bloed eens onschuldigen bezoedeld, *maka tangannja itoe-poen diloemoerkannja dengan darah orang soeti.*
 Zich met onreine dingen —, *menadjiskan dirinja dengan barang jang hharám.*
Bezoedeling, vr. *pentjemaran; peloemoeran.*
Bezoek, o. *perkoendjoengan.*
 Hoffelijkheids—, *peroendjoengan.*
 Een — brengen, *mengoendjoeng.*

Een hoffelijkheids— brengen, *mengoendjoengi*.

Een eerbieds— brengen, *menghadap*.

Een — ontvangen, *dikoendjoeng*.

Een — van een gast ontvangen, *kadatangan djamoe*.

Elkander wederzijds een — brengen, *berkoendjoeng-koendjoengan*.

Een — brengen aan een gelijke of mindere, zich naar iemand begeven, *mendapatkan*.

Bij vrienden — en afleggen, *bersaba*.

—, persoon, die een — brengt, *tetamoe, L.; orang djamoe, djamoe*.

Er is veel — geweest, *banjaq tetamoe datang, L.*

Zijn — heb ik nog niet beantwoord, *maka perkoendjoengannya itoe belom kitabalaskan*.

— van Mekka, pelgrimstocht, 'omrat, *Ar.*

Bezoeken, b. w. (van gelijken rang) *mengoendjoeng*.

Gaan —, *pergi mendapatkan; pergi berdjoempa; pegi têngoaq, L.; djoempah, L.*

Den koning —, *menghadap radja*.

Het graf —, *mengoendjoeng goeboer*.

Zijne vrouw en kinderen gaan —, *pergi berdjoempa anaq binija*.

Vreemde landen —, *mendjalani negeri asing*.

—, beproeven, *mentjoba, membentjanakan*.

Bezoeker, m. *pengoendjoeng, orang mengoendjoeng*, enz., zie **Bezoeken**.

—, gast, *djamoe; tetamoe, L.*

Bezoeking, vr. zie **Bezoek**

—, beproeving, *perjtobaan*.

—, vergelding, *pembalasan*.

—, wraak Gods, *toelah Allah*.

Bezoldeling, m. soldaat, *goldadoe, orang goldadoe*.

Bezolderen, vr. *békin lotèng, L.; memboewat pagoe*.

—, eene slaappleats of eenen troon van een gehemelte voorzien, zoo als bij de grooten, *pasang langit-langit*.

Bezoldering, vr. zie **Bezolderen**.

Bezoldigen, b. w. *mengoepahkan; kasih gadji, L.*

Bezoldiging, vr. het bezoldigen, *pengoepahan*.

—, soldij, *oepah; gadji, L.*

Bezolding, vr. soldij, *gadji, L.; oepah*.

De — van een' soldaat, *gadji orang goldadoe*.

De — van een' sjuower, *oepah koeli*.

De — der zonde is de dood, *maka mawt itoe mengoepahkan dosa*.

Bezondigen, w. w. *berdosa; berboewat dosa*.

Hij bezondigde zich door de vijf verplichte geboden niet te verrichten, *maka ija-poem berdosa karena tiada ija sembah-*

jang lima waqtoe jang fardl, (ferloe of perloe, L.).

Zich — tegen God, *berboewat dosa (berboewat doerhaka) akan Allah*.

Bezondiging, vr. *perboewatan dosa*.

Bezoomen, b. w. *bepertepikan (van tepi)*.

Een kleedje —, *mendjahit pinggir kam; kelimin, L.*

Bezorgd, b. n. *bersoesah, kasoemahan; bertjinta; masjghoel, Ar.*

Wees niet —, *djangan bersoesah*.

Bezorgdheid, vr. *tjinta, pertjintaan; soesah, soesah hati*.

—, belangstelling, *genegenheid, tjinta kasih*.

Bezorgen, b. w. de zorg van iets hebben, *mendjaga*.

Dat alles moet gj —, *itoe samoewa loe mesti djaga, L.*

Bezorgd, dronken zijn, *ada maboaq*.

Goed bezorgd zijn, op zijn gemak leven, *hidoep dengan senang*.

Hij kan op zijn gemak leven, daar hij goed bezord is, *maka dapat ija hidoep dengan senang karena banjaq mata bendanja*.

—, brengen, bestellen, *membawa*.

Eenen brief —, *membawa soerat*.

—, toezenden, *kirim, berkirim*.

—, gereed maken, *menjadijakan*.

—, regelen, *mengatoer, mengatoerkan; oeroes, L.*

—, zorgen voor iets, *memeliharakan*.

Bezorger, m. *orang mendjaga*.

—, brenger, *orang membawa*.

—, toezender, *orang berkirim*.

Bezorging, vr. verzorging, *pendjagaan; pemeliharahan*.

Bezuiden, bijw. en voorz. *di sabelah selatan; di sabelah kidoel, L.*

Bezuinigen, b. w. *mendjimatkan; menjimpan; simpan, L.*

Hij heeft twaalf gulden bezuinigd om naar de bovenlanden te gaan, *maka soedah ija simpan barang doewa-belas roepjah akan pergi kahoeloe, of sebah maoe moediq*.

Bezuiniger, m. *orang mendjimat; orang tahoe simpan oewang (doewit, L.)*.

Bezuiniging, vr. *pendjimatan; penjimpanan*.

Bezuinigster, vr. goede huishoudster, *perampoewan jang tahoe memegang hhal roemah tangga*.

Gierige vrouw, *perampoewan kikir*.

Bezuren, b. w. *kena pembalasan; dibalaskan kena sakit*.

Gij moet dien moord —, *dikaw (loe) kena pembalasan memboenoh orang itoe*.

Als gj veel vruchten eet, moet gj het —, *kanan loe makan terlaloe banjaq boewah nanti loe kena sakit, L.*

Bezwaar, o. zware last, (op de schouderen), *pikoelan jang berat*.

—, moeielijkheid, *kasoemahan; kasokaran; kababatan*.

—, grond van beklag, *poehon pengadocan; lantaran pengadocan*, L.

Bezwaard, b. n. belast, *kaberatan; tersarat*.

—, bekommerd, *bertjinta; soesah hati, kasoelasan*.

—, onderdrukt, *teranijaja; ditindis*

Bezwaardheid, vr. *kasoelasan*.

—, nood, *kasoekaran*.

—, gedruktheid, *kaberatan*.

Bezwaarlijk, b. n. *berat; soekar*.

—, moeielijk, *soesah; moesjikil*, Ar.; *soelit*.

Bezwaarnis, vr. *soesah*.

—, kwelling, *sangsara*.

Bezwaaderen, b. w. belasteren, *memfitnahkan*.

Bezwalken, b. w. verdonkeren, van glans berooven, *menjoeramkan*.

De glans is bezwalkt, *soeramlah tjahaja*.

Eenen naam —, *memberi kedji nama; meroesatkan nama*.

De faam van 's konings rechtvaardigheid —, *meroesatkan nama 'adilat radja*.

Bezwalking, vr. *penjoeraman; peroesakan*.

Bezwaneren, b. w. *menghhamilkan; Hoft.; memboentingkan, memboentingi; mengandoengkan*, zie **Bespringen**.

Bezwanering, vr. *pemboentingan*.

Bezwaren, b. w. zwaar maken, *memberati; békis brat*, L.

Eenen brief met geld —, *memberati soerat dengan oewang*.

Het volk —, *memberatkan; menganijaja*.

Zich over iets —, *mengadoekan soewatoe khal; mengadoekan perkara; kelak* L., verbaat van klagen.

Het booze opzet bezwaart de misdaad, *maka niat jang djahat itoe memberatkan orang poenja salah*.

Bezwarning, vr. *pemberatan*, zie **Bezwaren**.

Bezweerder, m. duivel- of geestenbezweerder, *orang jang memboewang sjajthán*.

—, in het algemeen, *orang jang membatja mantra*.

Bezweeten, b. w. *memeloehi; membasah dengan aér peloeh; békis basah dengan kringat, kringatin*, L.

Nat bezweet zijn, *basah kringat*, L.; *banjaq kringat*, L.; *basah berpeloeh*.

Bezweemen, b. w. *berenang sampéj*.

Den overwal der rivier bezweemen, *berenang sampéj di sabrang soengéj*.

Bezweren, b. w. met eede bevestigen, *bersoempah*.

Iemand —, *menjoempahi*.

Al de getuigen hebben het bezworen, *maka segala saksi soedah bersoempah itoe*.

—, den duivel, *memboewang sjajthán dengan membatja do'á of mantra*.

Bezwering, vr. bevestiging met eenen eed, *soempah*.

—, betoovering, *mantra; penaworan*.

Duivel—, *pemboewangan sjajthán dengan membatja do'á of mantra*.

Bezwijken, o. w. onderdoen, *tivas*.

—, zwak zijn, *lemas*, L.; *lemah; letih*, zie **Bezwijmen**.

—, sterven, *mati*, L.; *meninggal beradoe*, Hoft.; *mangkat beradoe*, Hoft.; *hilang*, Hoft.

Bezwijmen, o. w. *kalengar*, L.; *pingsan; moertja; rebah pingsan, mendjadi pingsan*.

Bezwijming, vr. *kalengar*. L.; *pingsan; moertja; bihoes, bihausj*, Perz.

Bibberen, o. w. *menggelegoet*.

—, beven, *gemetar, gementar*.

Bidden, b. w. *minta do'á, berdo'á*.

— met vele lichaamsbuigingen en knielingen, ingevolge de voorschriften der Mohammedanen, *sembahjang*.

Voor iemand in het openbaar —, *menjembahjangkan orang*.

Voor de dooden —, *menjembahjangkan orang mati*.

Den rozenkrans —, *membatja tasbikh*.

Den rozenkrans moest hij tienmaal —, *maka tasbikh itoe tidapat tiada dibatjanja sapoeloeh kali*.

Aan eenen koning iets —, *memoehoekan barang apa-apa kapada radja*.

God om vergeving —, *memoehoekan ampon kapada Allah*.

Ter begrafenis —, *bersilakan hendaq mengiringkan djinazat; panggil orang tana majit (orang mati, L.)*.

Bidder, m. *orang jang minta do'á*, zie **verder Bidden**.

Bidding, vr. *do'á pemoehoeman*.

Bidkleed, o. of matje waarop de bidder zich plaatst, *moeçalla*. Ar.

Bidplaats, vr. (der Mohammedanen), *tempat sembahjang*.

Biduur, o. bidstond, *wagtoe sembahjang*.

Biecht, vr. *pengakoean dosa*.

De — afleggen, *mengakoe dosa*.

Bij den duivel te — gaan, *menaroh raharjia pada satroé*.

Biechteling, m. en vr. *orang jang mengakoe dosa pada pandita of padri*, (eig. iemand, die zijne zonden bij eenen geestelike biecht.)

Biechten, b. w. *biecht doen, mengakoe dosa*.

—, de waarheid zeggen, *berkata benar*.

Biechtgeld, o. *oewang pengakoean dosa*.

Biechting, vr. *pengakoean dosa*.

Biechtstoel, m. *tempat orang mengakoe dosa*.

Biechtvader, m. *pandita jang tarima (dengar) pengakoean dosa*.

Bieden, b. w. aanbieden, *mengoendjoeg*.

Eenen brief —, *mengoendjoeskan soerat sapoetjoeg*.

De hand —, helpen, *toeloeng, menoe-loeng*.

Wederstand —, *melawan*.
 —, dingen, *tawar, menawar*.
 Gij moet vijf gulden —, *loe mesti tawar lima roepijah*, L.; *apalah kiranja toewanhamba menawar lima roepijah*.
Bieding, vr. *pengoendjoekan*; *pertoeloeangan*; *tawaran*, zie **Bieden**.
Bier, o. *bir*, Ned.; *bozah*, Perz.; *dji'at*, Ar.
 Licht —, *bir èntèng*, L.
 Zwaar —, *bir berat*.
 Engelsch —, *bir Inggris*.
 — brouwen, *békin bir*, L.; *mendjadi-kan bir* of *bozah*.
Bierachtig, b. n. *saroepa bir*, *kaja bir*, L.; *rasanja bir*.
Bieraccijns, m. *béja bir*.
Bierazijn, m. *tjoeka bir*.
Bierbrouwer, m. *toekang bir*.
Bierdrinker, m. *orang jang goewat minoem bir*, L.
Bierenbrood, o. *sop bir ditjampoer roti*.
Bierflesch, vr. *botol bir*, L.
Bierhuis, o. *kedéj orang djoewal bir*.
Bierkruik, vr. *goetji bir*, L.
Bierpap, vr. *boeboer bir sama roti*, L.
Biersmaak, m. *rasa bir*.
Bierstel, o. *kajoe pengalasan (gandjèl) tong bir*, L.
Biertapper, m. *orang djoewal bir*, L.
Bierton, vr. *tong bir*, L.
Bierwerker, m. *knecht, boedjang (kendèk) toekang bir*, L.
Bies, vr. *keretjoet*.
 Hij heeft zijne biezen gepakt, *ija soedah lari; dija soedah minggat*, L.
 Biezen, waarvan matten gevlochten worden, *mistjang*.
Bieslook, o. *bawang ketjil*.
Biest, vr. *àdr soesoè dari lemboe jang baharoe beranaq*.
Biestboter, vr. *minjaq lemboe jang baharoe beranaq; mantéga sampi jang baroe beranaq*, L.
Bietebauw, m. *bullebak, spook, djoerig*, L.; *hantoe*.
 —, *satanshond, andjing séthán*, L.
Big, vr. *babi ketjil; anaq babi*.
Bigamie, vr. *huwelijk met twee personen te gelijk*, (van eenen man, die twee vrouwen heeft), *berbini doewa, perma-doean*.
 —, (van eene vrouw, die twee mannen heeft), *berlaki doewa*.
Biggelen, o. w. *linang, berlinang-linang*.
 Hare tranen biggelden haar langs de wangen, *maka àdr matanja berlinang-linang sapandjang pipinja*.
Bigot, b. n. *dweeapachtig, moetachajil*, Ar.
Bigotterij, vr. *tachajoel*, Ar.
Bij, vr. *bije, lebah*.
 De groote —, *hommel, kombang*.
 Honig der bijen, *àdr madoe, gewoonlijk madoe*.

Bij, voorz. *dicht bij, naast, dekat*.

—, *nabij, hampir*.
 —, *aan, pada, kepada, di*.
 Bij of dicht bij het paard, *dekat koeda*.
 Niet al te dicht —! *djangan terlaloe dekat!*
 —, *omtrent het huis, hampir roemah; dekat roemah*.
 — dag en — nacht, *pada sijang dan malam*.
 — mij, *padakoe*.
 — duizenden, *dengan beriboe-riboe*.
 — geval, *sakoengjoeng-koengjoeng*.
 — elkander, *bersama-sama*.
 — zijn leven, *pada masa hidoepnja*.
 — manier van spreken, *oepamanja*.
 — leven en sterven, *pada masa hidoep dan mati*.
 — stukken en brokken, *berpanggal-panggal, sapanggal-panggal; sapatong-potong, berpotong-potong*.
 — wijlen, *kadang-kadang, terkadang-kadang; sring-sring*, L.
 Hij was — hem, *maka ija adalah ser-tanja*.
 Blijf — mij, *tinggallah padakoe; ting-gal sama sahaja* L.
 —, *aan de deur, di pintoe*.
 Het is — elven, *hampir poekoel sabelas*, L.; *hampir djam poekoel sabelas*.
 Hij is — de vijftig (jaar oud), *maka ija hampir lima poeloeh (tahoen 'oemoernja)*.
 Geld — zich hebben, *bawa doewit*, L.; *membawa oewang, membawa emas*.
 Niet — kas zijn, *trada poenja doewit*, L.; *tiada menaroh oewang*.
 Ik ben — hem geweest, *kita soedah pegi di roemahnja*, L.; *kita soedah mengoendjoeng dija*.
 — dat gezegde werd hij boos, *karena perkataan itoe maka ija-poen amarah; (marah)*, L.).
 Hij is vroeg — de hand, *ija bangoen pagi-pagi*.
 — die gelegenheid, *pada koetika itoe*.
 — de hand leiden, *pimpin tangan, memimpin tangan*.
 — de hand, vlug, slim zijn, *ada radjin, ada pintar*.
 Iemand — den neus trekken, *tarik orang poenja hidoeng*, L.
 — uw leven, *salagi hidoepmoe; pada masa hidoepmoe*.
 Olie — de takar verkoopen, *djoewal minjaq dengan takaran*.
 — zijne geleerdheid paart hij geen goed gedrag, *maka segala pengatahoemnja itoe tiada dipesertakannja dengan lakoe djalán jang baik*.
 — God! *bi'lahi!* Ar.
 — menschen geheugen, *sa'emoer orang hidoep*.
 — zijn met een werk, *soedah habis pekerdjaán*.

— met schrijven, *soedah habis menjoe-
rat; soedah habis toelis, L.*
Bijaldien, voegw. *kaloe, L.; kalaw, djika,
djikalaw.*

— somtijds, *kaloe-kaloe.*
Bijbel, m. *alkitáb orang natparánt.*

—, Gods woord, *firmán Allah.*

Bijbelboek, o. *soerat alkitáb.*

Bijbelleer, vr. *pengadjaran alkitáb.*

Bijbellezer, m. *orang mengadji alkitáb;
orang membatja alkitáb.*

Bijbelmatig, b. n. *toeroet boenji al-
kitáb.*

Bijbelplaats, vr. *naq alkitáb, Ar.*

Bijbelvast, b. n. *mengarti alkitáb; máhir
di dalam alkitáb.*

Bijbelverklaarder, m. *orang jang men-
tafsirkan (mengartikan) alkitáb.*

Bijbelverklaring, vr. *tafsir alkitáb.*

Bijbelvriend, m. *orang jang soeka mem-
batja (mengadji) alkitáb.*

Bijbetaling, vr. *tambahan pembajaran.*

Bijbeteekenis, vr. *arti jang kadoewa.*
De hoofdbeteekenis en de —, *arti jang
pohon dan arti jang kadoewa.*

Bijblijven, o. w. *bjhouden, toeroet.*

Gij gaat te snel ik kan u niet —, *toe-
wan djalán terlaloe tjepat, saja tiada bolèh
toeroet, L.*

De aanborstigheid is hem altijd bijge-
bleven, *mémang dija sesaq dada, L.;
maka selamanja tja sesaq dada djoega.*

Bijbrengen, b. w. *membawa.*

—, helpen, *memoeloeng.*

Wat zal dat —? *apa goemanja itoe?*

—, schikken, *mentjahari sempat; da-
pat (ada) sempat; bolèh.*

Ik wil wel medegaan, zoo ik het
eenigzins kan —, *kita maoe toeroet djoega
kaloe (apal) kita ada sempat.*

Den stoel wat dichter —, *mengham-
pirkan korsi, (karosi, L.).*

—, aanhalen (uit een boek), *mendjem-
poetkan.*

Iemand uit eene flauwte —, *menje-
darkan orang dari pada pingsamnja.*

Bijbrenging, vr. *aanhaling van eenen
tekst, penjeboetan.*

Bijdehandsch, bijw. *kiri.*

Het — e paard is jong en sterk, *koeda
kiri ada moeda dan qoewat.*

Bijdoen, b. w. *menambah.*

Gij moet er nog een weinig —, *loe
mesti tambah lagi sedikit, L.; apalah ki-
ranja toewanhamba tambah lagi sedikit.*

Bijdraaien, o. w. *béloq ka sabelah angin;
béloq dibawah angin.*

—, toegeven, *tahan; qabar; maoe ber-
daméj.*

Bijdrage, vr. *gift, pemberian; derma,
zie Aalmoes.*

—, voor liefdadige gestichten, *fa'ál
zakát, Ar.*

—, memorie, *soerat peringatam.*

—, na eene redevoering, *tambahan
chothbat; tambahan bijjara.*

Bijdragen, b. w. *bijvoegen, menambah.*

—, oorzaak zijn, *djadi sabab.*

Nog iets —, *menambah lagi sedikit.*

Het regensizoen heeft bijgedragen,
dat ik niet gekomen ben, *maka moesim
hoedjan itoelah sabab maka kita tiada
datang.*

—, helpen, *toeloeng, bantoe.*

— tot de kosten, *to-loeng bajar belandja.*

Tot de overwinning —, *bantoe akan
mengalahkan, bantoe pada kamenangan.*

Bijdrukken, b. w. *overdrukken, tjitaq
lebih, L.; menera of memboeboek tera le-
bih, (dari pada jang ditantoeakan).*

Bijeen, bijw. *sama-sama.*

— zijn, *bersama-sama.*

Dicht —, *rapat.*

Bijeenblijven, o. w. *tinggal sama-sama.*

Bijeenbrengen, b. w. *menghimpoeikan;
mengoempoeikan.*

Bijeeendoen, b. w. *besertakan; menaroh
sama-sama.*

Bijeeendragen, b. w. *membawa pada
satoe tempat.*

Bijeeendrijven, b. w. *mengalaw sahingga
berkawan, mengawankan.*

Bijeeengooien, b. w. *memboewang djadi
satoe timboen.*

Bijeeengroeien, o. w. *toemboeh djadi satoe.*

Bijeeenhaken, b. w. *menggajit djadi satoe.*

Bijeeenhalen, b. w. *mengoempoeikan;
menghimpoeikan.*

Bijeeenhangen, b. w. *menggantoeng sama-
sama.*

Bijeeenhouden, b. w. *memegang sama-
sama.*

Bijeeenjagen, b. w. *memboeroe sampéj
berkawan.*

Bijeeenkomen, o. w. *berkoempoel; ber-
himpoein.*

Bijeeenkomst, vr. *pekoempoelan; perhimpoe-
naan.*

Bijeeenleggen, b. w. *menaroh sama-sama.*

Bijeeenleiden, b. w. *menghantar sama-
sama.*

Bijeeenliggen, o. w. *baring bersama-sama.*

Bijeeenlokken, b. w. *mengoempoeikan
dengan memikat; — — memanggil.*

Bijeeenplanten, b. w. *menanam rapat.*

Bijeeenrapen, b. w. *memoengoet sama-sama.*

Bijeeenrekenen, b. w. *mendjoemlah;
menghitoeung sama-sama.*

Bijeeenrijgen, b. w. *djeloeerdoer sama-
sama.*

Bijeeenroepen, b. w. *memanggil samoewa;
menghimpoeikan; mengoempoeikan sama-
sama.*

Bijeeenroeping, vr. *pemanggilan sama-
sama; pengoempoelan; penghimpoeinan.*

Bijeeenrukken, b. w. *mengoempoeikan
dengan menarik.*

—, *marcheerende bijeenkomen, berang-*

kat serta berkoempoel; berdjalan serta berhimpunen.
Bijeenschrapen, b. w. verzamelen, mengoempoelkan; menghimpunenkan.
Bijeensmijten, b. w. melèmpar sama-sama djadi satoe timboen.
Bijeenspelden, b. w. menghoeboeng dengan peniti.
Bijeestaan, o. w. berdiri bersama-sama.
Bijeentrekken, b. w. mengoempoelkan dengan menarik.
 Het krijgsvolk —, mengoempoelkan ra'jat, mengampoengkan ra'jat.
Bijeentrekking, vr. penghimpunen dengan menarik; pengampoengan dengan menarik.
 — van krijgsvolk, pekoempoelan çoldadoe; perhimpunen ra'jat.
Bijeenvoegen, b. w. merapatkan; menaroh rapat.
 —, vereenigen, menghoeboeng.
Bijeenvoeging, vr. perapatan.
 —, vereeniging, penjhoeboengan.
Bijenwerpen, b. w. zie **Bijeensmijten**.
Bijeenzamelen, b. w. mengoempoelkan bersama-sama; menghimpunenkan sama-sama.
Bijeenzameling, vr. pengampoengan; penghimpunen.
Bijenzetten, b. w. menaroh sama-sama.
Bijeenzijn, o. w. ada bersama-sama.
Bijeenzitten, o. w. doedoeg bersama-sama.
Bijenzoeken, b. w. mengoempoelkan dengan mentjahari.
Bijenangel, m. sengat lebah.
Bijencelletje, o. sarang madoe; sarang lebah.
Bijeneieren, o. meerv. telor lebah.
Bijenhoudër, m. orang pijara lebah.
Bijenkonigin, vr. radja madoe.
Bijenkorf, m. roemah madoe.
Bijenness, o. honigraat, indoeng madoe.
 — dat aan een boomtak hangt, soewalang, soewarang.
Bijenzwerm, m. kawan madoe.
Bijgaan, o. w. in: bijgaande brief, soerat jang dipesertakan.
Bijgeleg, b. n. aangrenzend, jang di dalam daírah; jang berhampiran; jang berdekát.
Bijgeloof, o. tachajoel, Ar.
Bijgeloovig, b. n. moetachajil, Ar.
Bijgeloovigheid, vr. peri jang moelachajil.
Bijgenaamd, b. n. bertimang-timangan.
Bijhalen, b. w. aanhalen, aanvoeren, menjeboet.
 —, strak aanhalen, menarik kentjang.
Bijhaling, vr. penjeboetan.
Bijhangen, b. w. menggantoeng di sabelah; menggantoeng bersama-sama.
 —, bijdoen, menambah.
Bijhangsel, o. tambahan; barang jang ditambah.

Bijhooren, o. w. berteman, djadi teman; ada pasangan.
Bijhouden, b. w. memegang dekat.
 — in het gaan, toeroet berdjalan.
Bijkans, bijw. hampir-hampir, ook hampir, ampír; njaris.
 — raak, hampir-hampir kena.
 — dood, njaris mati; hampir mati.
Bijkomen, o. w. inhalen, menghambat; soesoel, L.
 —, gelijken, sama roepa.
 Dat komt er niet bij, itoe boeken sama roepanja.
 Indien gj tien gulden meer biedt dan zal het wat bijkomen, kaloe toewan soeka tawar sapoeloeh roepijah lebih nanti saja bolèh kira, L.
 — van eene flauwte, sedar dari pada pingsan; sijoeman.
Bijkomst, vr. sedar.
Bijkruipen, o. w. menghampirkan dengan merangkang; — — melata.
Bijl, vr. kapaq, kampaq.
 —, die ook als dissel dient, belijoeng.
 —, inlandsch kapmes, goloq.
Bijlage, vr. soerat katerangan.
Bijldrager, m. zwaardrager, abantara, bantara.
Bijleggen, b. w. bijdoen, menambah.
 Verliezen, er geld —, roegi.
 Een geschil —, menjelesékan tjidera.
Bijlegger, m. bevrediger, orang jang menjelesékan tjidera.
 — met een vaartuig, haloewan perahoe mengadap angin.
Bijlegging, vr. bijvoeging, penambahan.
 — van een geschil, perdamejan.
Bijliggen, o. w. als: bijliggende brief, soerat jang dipesertakan.
Bijligging, vr. bijslaap, satoeboek, zie **Bijslaap**.
Bijloop, m. hulp, pembantoean.
Bijloopen, o. w. toeschieten, datang lari.
Bijlooper, m. helper, orang membantoe kerdja.
 —, loopjongen, boedjang, L.
Bijltje, o. kapaq ketjil.
Bijmengen, d. w. mentjampoer.
 Kleuren —, paloe.
Bijmenging, v. pentjampoeran.
Bijna, b. w. hampir-hampir, hampir, ampír; njaris.
Bijnaam, m. timang-timangan.
Bijooomerk, o. nijat jang tersamboeni.
Bijpad, o. loeroeng.
Bijrekenen, b. w. menambah pada hitoengan; menambah pada djoemlah.
Bijroepen, b. w. memanggil.
Bijschieten, b. en o. w. menèmbaq lagi.
 —, bijdoen, menambah.
Bijschikken, o. w. dichter bij schicken, menghampirkan.
Bijshrapen, b. w. mengoempoelkan dengan menggaroeg.

Bijshuiven, b. w. bijshikken, *menghampirkan; mendampingkan.*

Door schuiven nabij brengen, *menjorong dekat; menjorong rapat.*

Bijslaap, m. gemeenschap, *satoeboeh, ampoet*, pl.; *wathija*, Ar.

Onwettige —, *perkendakan; moekah; ziná*, Ar.

—, bedgenoot, *teman tidoer; teman berados*, H.

Bijslaapster, vr. onwettige, *kendaq*, (niet te verwarren met *goendiq*, een geoorloofd bijwif).

Bijslapen, o. zie Bijslaap.

Bijslapen, b. w. *mengirit dekat; sèrèt dekat*, L.

Bijsmak, m. *rasa ja.y tiada sadija.*

Bijsmelten, b. w. *menambah leboeran.*

Bijsmeren, b. w. *menambah gemoeg.*

Bijsmijten, b. w. *melèmpar pada*, — di.

Daar —, *lèmpar disitoe.*

Bijspringen, o. w. door springen bereiken, *meloempati.*

Bijstaan, b. w. te hulp komen, *datang toeloeng.*

Elkander —, *bantoes-membantoes.*

De zeilen staan goed bij, *maka segala layar soedah dipasang baik-baik.*

Bijstand, m. *pertoeloengan.*

— in den krijg, *pembantoean.*

Bijstander, m. helper, *orang menoeloeng; orang membantoes.*

Bijsteken, b. w. *menambah dengan menoesoeg.*

Bijstellen, b. w. *menaruh dekat.*

Bijster, b. n. verward, *bingoeng.*

Hij is het spoor geheel —, *dija bingoeng sakali.*

— verlegen, *bingoeng serta maloes.*

—, zeer, *sangat, terlaloes amat.*

Bijsterzinnigheid, vr. *kabingoengan.*

Bijstooten, b. w. *menoelaq dekat.*

Bijtachtig, b. n. *soeka menggigit.*

Bijtachtige hond, *andjing galaq.*

Bijten, b. w. *menggigit.*

Door eenen dollen hond gebeten worden, *kena digigit andjing galaq.*

Doen bijten, *bergigitkan.*

De ruiters deden hunne paarden bijten, *segala jang berkoeda menggigitkan koedanja.*

Blaffende honden — niet, *andjing menjalag tiada menggigit; andjing jang gong-gong trada gigit*, L.

In den vanden —, *menggigit djari.*

Op de tanden —, *knarsetanden, meng-gortaq gigi.*

Goed van zich af —, *de tanden laten zien, toendjoeg moeka.*

In het oor —, *inluisteren, bisiq, berbisiq.*

In het stof —, *mati didalam perang.*

—, scherp zijn, zoo als Spaansche peper enz., *pedas.*

—, zooals sommige wonden, *pedih.*

Bijtend gevoel (in de maag), *rasa perih.*

—, inbijten, verroesten, *makan; mengaratkan.*

Bijtende woorden, *perkataan jang tadjam.*

Eene bijtende spotternij, *sindiran jang tadjam.*

Bijten, o. *penggigitan.*

Bijter, m. *jang menggigit; penggigit.*

—, tand, *gigi.*

Bijting, vr. ineting, *pengaratan.*

Bijtijds, bijw. *sijang-sijang.*

—, vroeg in den morgen, *pagi hari.*

— op zijn, *berpagi-pagi.*

— komen, *datang sijang-sijang.*

Bijval, m. buitengewoon voordeel, *laba jang lebih.*

— vinden, *diperkenankan.*

Bijvallen, o. w. toevallig bijkomen, *datang koenjoeng-koenjoeng.*

—, helpen, iemands zijde kiezen, *menoeloeng.*

—, herinneren, *kenang, terkenang.*

Zijn naam wil mij niet —, *kita tiada terkenangkan namanya, saja tiada ingat dija poenja nama.*

Bijvoegen, b. w. *menambah.*

— als toefit, *mengimboh.*

Mijnheer moet er nog wat —, *toewan mesti tambah lagi sedikit*, L.

Bijvoeger, m. *orang jang menambah.*

Bijvoeging, vr. *penambahan.*

Bijvoegsel, o. *tambahan; kalebihan.*

— van een' brief of boek, *tambahan soerat of kitab.*

— van een testament, *soerat tambahan waqijat.*

Bijweg, m. *loeroeng.*

Bijwerk, o. gering, klein werk, *pekerdjaan jang ketjil.*

— toegevoegde sieraden, *perhiasan jang ditambahi.*

Bijwerken, b. w. *kerdja habis*, L.; *menjoedahkan pekerdjaan.*

Bijwerpen, b. w. *menambah dengan melèmpar.*

Eenen steen bij de andere werpen, *melèmpar batoes saboeoah pada lain-lain batoes itoes.*

Bijwezen, o. w. met anderen tegenwoordig zijn, *ada; ada hhadlir*, Hof.

Ik ben er bij geweest, *sahaja soedah ada disitoe; maka akoe poen hhadlirlah disitoe*, Hof.

Ergens vroeg —, *zich reppen, membangkaan dirinja pada soewatoes perkara.*

Bij de verschijning ten hove ben ik geweest, *tatkala radja poen sedang semajam maka hamba poen menghadap djoega.*

Bijwif, o. *goendiq.* (De *goendiq* is het erkende — van den man en moet vooral niet verward worden met de *kendaq*, bijzit of overspelster, die veracht is).

—, waarmede men gehuwd is, *madoe*.
Bijwifschap, o. *permadoean*.
Bijwonen, b. en o. w. *ada*; *hhádlir*, Ar.
 —, mede gaan, *toeroet*.
 Eenen veldslag —, *toeroet orang berperang*; *ada di perang*.
 Eene gehoorgeving —, *menghadap radja semajam*.
 —, zie **Beslapen**.
Bijzen, o. w. tochtig zijn (van koeien), *maoe berdjantan*.
Bijzetten, b. w. een lijk —, *menanam majit*.
 Niets hebben om bij te zetten, zeer arm zijn, *ada potol sakali*, L.; *ada papa sakali*.
 De schipper liet al de zeilen —, *maka nachoda (djoeragan) poen soeroeh pasang (boek) segala lajar*.
 Geld —, *betaroh oewang*.
Bijzetting, vr. *petarohan*, zie **Bijzetten**.
Bijziende, b. n. *boeta hajam*.
Bijzijn, o. *hhádlirat*, Ar. Hofst.
Bijzit, vr. *boeleerster, kendaq*.
 Met eene — te doen hebben, *boeleeren, berkendaq, mengendaki*.
Bijzitten, o. w. *doedoeq menghadap; doedoeq di*.
Bijzitter, m. *orang doedoeq menghadap*.
Bijzonder, b. n. *buitengewoon, terlaloe amat; sangat; boekan barang*.
 Elk in het —, *masing-masing*.
 Een in het —, *salah soewatoe*.
 Langs eenen bijzonderen weg, *pada salah soewatoe djalan*.
 In het algemeen en in het —, *jang sadjati dan jang tambatan*.
 —, voornamelijk, *istiméwa; tambahan poela*.
 —, zeldzaam, *djarang*.
 —, uitnemend, *indah-indah*.
 —, schoon van gelaat, *terlaloe éloq parasnja*.
 —, eigenaardig, *sadija; machçoeq*, Ar., *choeçoeq*, Ar.
 —, afzonderlijk, afgezonderd, op zich zelve, *sakoe*.
 —, vooral, *tidapat tiada; mesti*, L.
 —, zonderling, *gharib*, Ar.
 —, verwonderlijk, *'adjàb*, Ar.
Bijzonderheid, vr. *perkara jang gharib*.
 Eene zaak met al hare bijzonderheden, *soewatoe perkara dengan segala hhál akh-wálnja*.
Bikhamer, m. *martil toekang batoe*.
Bikkel, m. *boekoe kaki babi*.
Bikken, b. w. pikken, *memagoet*.
 —, eten, *makan; santap*.
 —, (bij Mets.) *memotong bata; memboewang kapoernja batoe dengan pahat*.
Biksteen, m. *haboe batoe; batoe hantjoer*.
Bil, vr. *boewah pantat*.
 De billen, het achterste, *pantat; gedoepang, gedipang*.

Bilhamer, m. *martil batoe kisaran*, — — *penggilingan*.
Biljardeeren, b. w. *kena bola doewa kali*.
Biljart, vr. zie **Biljartspel** en **Biljarttafel**.
Biljartbal, m. *bola*, Port.
Biljarten, o. w. *main bola*.
Biljartkamer, vr. —huis, *roemah bola*.
Biljartqueue, vr. *kajoe main bola*.
Biljartspel, o. *permainan bola*.
Biljartspeler, m. *orang main bola*.
Biljarttafel, vr. *médja main bola*.
Biljet, o. *soerat ketjil*.
 — om goederen te laden, *soerat moewatan*.
 — van vrijstelling van rechten, *soerat lepas béja*.
 — van inkwartiering, *soerat memondokkan çoldadoe*.
Biljoen, o. ongangbaar geld, *oewang jang tiada lakoe*.
Billen, b. w. *menadjamkan batoe kisaran*.
Billijk, b. n. *patoe; laiq; haroes*.
 Een — verbond, *perdjandjian jang patoet*.
Billijken, b. w. *soedi; berkenankan*.
 Ik billijk uw doel, *kita-perkenankan maqçoeq toewanhamba; saja soeka loe poenja maoe, (nijat), L*.
Billijkheid, vr. *kapatoetan; kaharoesan; incáf, Ar*.
Billijking, vr. *soeka; ridlá, Ar*.
Bilslag, m. *poekoel pantat*.
Binden, b. w. *mengikat*.
 Met ketenen —, *merantéjkan*.
 Een paard aan eenen boom —, *menambat koeda di pohon*.
 Aaneen —, *menghoeboeng*.
 Aan schoven (bossen) —, *mengikat padi*.
 Een boek —, *mengikat kitáb; mengilip kitáb*.
 Takkebossen —, *memberkaskan*.
 Eenen zak —, *mendjalin karoeng; mengikat karoeng*.
Binden, o. *pengikatan*.
Binder, m. *pengikat*.
 Boek —, *toekang mendjahit boekoe*.
Bindgaren, o. *bindtouw, benang kasar*.
Binding, vr. *pengikatan*.
Bindrijs, o. *rantingan*.
Bindsel, o. *tali bebati*.
Bindtouw, o. *tali ikat*.
Bink, m. *lomperd, orang bodoq; orang gobloq, L*.
 —, knol, stijf, slecht paard, *koeda gladaq, L*.
Binnen, voorz. en bijw. *dalam*.
 — in, *didalam*.
 —, naar — gaan, *masoq kadalam*.
 Hetgeen — is, *jang didalam*.
 — eene maand, *dalam satoe boelan*.
 — in de hel, *didalam naraka*.
 — 's monds spreken, *oering-oeringan*.

Te — schieten, *terkenang, terkenangkan; ingat.*
 —kamer, *biliq dalam.*
 Hij is reeds —, *ija soedah masoq didalam.*
 Buiten en —, *diloewar dan didalam.*
Binnendeur, vr. *pintoe dalam.*
Binnendijk, m. *terbis dalam.*
Binnendijksch, b. n. *di sabelah dalam terbis.*
Binnengaats, bijw. *masoq moewara; masoq koewala.*
Binnenhof, o. (het binnenste van het hof), *dalamnja astana.*
Binnenkamer, vr. *biliq dalam.*
Binnenkant, vr. *sabelah dalam: péhaq dalam.*
Binnenland, o. *pasag; hoeloe; oediq, L.*
Binnenlandsch, b. n. *pasag; dalamnja negeri.*
 Binnenlandsche wegen, *djalan ka hoeloe, djalan-djalan jang didalam negeri.*
 Binnenlandsche oorlog, *perang dengan orang negeri sendirinja.*
Binnenlandsvaarder, m. *rivierschip, perahoe soengéj; perahoe kali, L.*
Binnenleiden, b. w. (iemand) *membawa mengadap.*
Binnenloods, m. *orang loga di kali, L.; pendoeqa di soengéj.*
Binnenmuur, m. *tamboq dalam.*
Binnenpad, o. *djalan ketjil; loeroeng; simpangan; persimpangan djalan.*
Binnenplaats, vr. *halaman dalam; latar dalam, L.; natar dalam.*
Binnenschuit, vr. *perahoe kali, L.; perahoe tambangan di soengéj.*
Binnenstad, vr. *kampoeng jang didalam negeri (kota).*
Binnenste, b. n. *jang didalam sakali; jang bathin sakali.*
Binnenvaart, vr. *pelajaran di soengéj; — kali, L.*
Binnenwaard, m. *tanah jang dikoelilingi terbis.*
Binnenwaarts, bijw. *jang didalam; ka sabelah dalam.*
Binnenwater, o. *tasik; danaw.*
Binnenweg, m. *djalan ketjil; loeroeng; simpangan; persimpangan djalan.*
Binnenwerk, o. *kerdja dalam.*
 —, *weefsel van kant, tenoenan renda.*
 — van timmer of metsellieden, *petoekangan dalam.*
Binnenzijde, vr. *sabelah dalam; péhaq dalam.*
Bisdóm, o. *oesqoefjat, Ar.*
Bisschop, m. *oesqoef, Ar.*
Bisschoppelijk, b. n. *tjara oesqoef.*
Bisschopsambt, o. *djabatán oesqoef.*
Bisschopshoed, m. *koelah oesqoef, (Perz. en Ar.*
Bisschopsstaf, m. *toengkat oesqoef.*
Bits, b. n. *tadjam; bengis.*

Bitsheid, vr. *perangéj tadjam; bengis.*
Bitter, b. n. *pahit.*
 Bittere wortel, *akar pahit.*
 — voor het hart, *pedih pada hati.*
 — ongelukkig, *terlaloe amat tjilaka.*
 — verdriet, *sakit hati jang terlaloe amat.*
Bitter, o. *bittere drank, sopi pahit, minoeman pahit.*
Bitterachtig, b. n. *pahit sedikit.*
Bitterheid, vr. *peri pahit; gifat pahit.*
Blaadje, o. *daoen ketjil.*
 —, *plaatje, prada ketjil.*
 —, *schenkblaadje, talam ketjil, doelang ketjil; baki, L.; verbasterd van bakje.*
Blaam, vr. *tjela.*
 —, *laster, fitnah, Ar.; oempat.*
 Lof en —, *poedji dan tjela.*
 Vrij van —, *soetji dari pada tjela.*
Blaar, vr. *bentil.*
 Zijn gezicht is met blaren door den zonnegloed, *maka moekanja berbentil kena panas mata-hari.*
 —, *witte plek op den kop, poesaran poetik; pétaq.*
Blaartrekkend, b. n. *mendjadikan bentil; berbentilkan.*
Blaas, vr. *pekintjingan.*
Blaasbalg, vr. *emboesan, pengemboes.*
Blaashoren, m. *tandoeq akan tjoep.*
 Op den — blazen, *tjoep tandoeq.*
Blaasje, o. *waterbel, gelembong.*
Blaaskaak, m. *pochhans, orang angkoeh, L.; penjombong.*
Blaaspijp, vr. *om met pijtjes of kluitjes aarde naar de vogels te schieten, soempitan.*
 Eene nauwe —, *soempitan jang sendat.*
 Door zulk eene pijp schieten, *menjoempit.*
 De Radén nam onmiddellijk zijne —, *om de vogels, die hij zag, te schieten, Radén poen sigrah mengambil soempitan, menjoempit boeroeng jang kalihatan.*
Blaasspeeltuig, o. *soeling.*
Blad, o. *daoen.*
 — van eene boom, *daoen pohon.*
 — van eene tafel, *daoen méja; papan méja.*
 Een — papier, *sakeping qarthás; salembar.*
 IJzoren —, *plaat, prada besi.*
 —zijde, *sjakhr, Ar.; cahhifát, Ar.*
 Een gekleurde, *verguld en gebloemd — in een boek, bidang.*
 —, *schenk—, talam; doelang; baki, verb. Ned.*
 Het — van eene zaag, *mata gergadji.*
 Ontijdig afgevallen bladeren, *daoen goeoe.*
 Drooge pisangbladeren, *keroesoeng.*
 Verdorde, afgevallen bladeren, *daoen loerah.*
 Het —, *uitwendige van het oor, daoen telinga; daoen koeping, L.*

Bladerig, b. n. bladerrijk, *banjaq daoen*, L.; *rampaq, rendang*.
 De Sultan Ibrahim zag vervolgens een boom aan den kant van het veld staan, welke zeer — was, *maka dilihat oleh Soelthán Ibráhím, ada sapohon kajoe di tepi padang terlaloe rendang*.
Bladerloos, b. n. tiada berdaoen; *tra poenja daoen*, L.
Bladgoud, o. emas prada.
Bladjizer, o. besi prada; *besi daoen*.
Bladkoper, o. tambaga prada; *tambaga daoen*.
Bladluis, vr. koetoe daoen; *pijanggalang*.
Bladsteel, m. tangkêj daoen.
Bladwijzer, m. daftar segala perkara *kitab*.
Bladzijde, vr. moeka; *papan; sjathr*, Ar.; *çahhîfat*, Ar.
Blaffen, o. w. menjalaq; *gonggong*, L.
 Tegen de maan —, (vergeefsche moeite doen), *boewang garam di laoet*.
Blaffer, m. hond, die blaft, *andjing jang menjalaq*; — *gonggong*, L.
 —, schreeuwer, *penjombong*.
Blafferd, m. register, *daftar*, Ar.; *daptar*, L.
Blaken, b. en o. w. door de vlam halen, *hangoeskan*.
 De planken van den voorsteven moeten geblaakt worden, *maka papan haloewan perahoe itoe mesti dihangoeskan*.
 —, van het vuur, *bernjala*.
 Het vuur blaakt, *maka api bernjala*.
 —, gloeien, *hangat*.
 Van gramschap —, *hangat amarah*.
Blakeren, b. en o. w. menghangoeskan.
Blameeren, b. w. mentjelakan; *memberi madllarat*.
Blank, b. n. wit, *poetih*.
 Een — mensch, blanke, een Europeaan, *orang poetih*.
 Een — e sabel, *pedang terhoenoes; pedang jang ditjaboet*.
 —, rein, *poetih*.
 Een — gemoed, *hati poetih*.
 —, blinkend, *bekilap, berkilap*.
 —, geschuurd, *geschrobd, bersih, persih; bresih*, L.
 —, zuiver, *onschuldig, soetji*.
 —, bloot, *naakt, telandjang*.
 —, maken, *memoetihkan; bekín poetih*, L.
Blanketdoos, vr. *bosèta bedaq; tempat bedaq*.
Blanketsel, o. *bedaq*.
Blanketten, b. w. berbedaq.
Blankheid, af. *kapoetihkan*.
Blaren, o. w. *gembèr*.
 —, doorbladeren, *memariksa*.
 Een boek —, *pariksa kitab*.
Blaten, o. w. *gembèr*.
Blauw, b. n. *biroe*.
 — linnen, *kain biroe*.

—e oogen, *mata koetjing*, eig. *katten-oogen*.
 Hemels—, *biroe langit*.
 Iets — — laten, *poera-poera toetoe mata; poera-poera tiada melihat*.
 Een —tje loopen, *woeroeng meminang; woeroeng minta kawin*, L.
 Bont en — geslagen, *irang*.
Blauw, o. *tjèt boelao*, L.; *tjèt biroe*.
 —, indigo, *nila*.
Blauwachtig, b. n. *biroe-biroean*.
Blauwboekje, o. *soeratsindiran*.
Blauwen, b. en o. w. *mendjadikan biroe*.
Blauwheid, vr. *warna biroe*.
Blauwseel, o. *kandji boelao*, L.; *kandji biroe*.
Blazen, o. en b. w. *menjoep*.
 —, waaien, *memoepoet*.
 Met kracht —, *mengemboes*.
 Asch weg —, *menjoep haboe*.
 In het vuur —, *menjoep api*.
 Ik wachtte nog, evenwel blies de wind niet, (stak de wind niet op), *maka hamba menanti tiada djoega bertjoep angin*.
 Op de fluit —, *menjoep bangsi; memoepoet bangsi*.
 Met de blaasbalg —, *mengemboes api*.
 In het oor —, *infuisteren, berbisiq-bisig*.
 De oostenwind blaast hevig op de kruin van den Salak, *maka angin timoer (wètan, L.) berpoepoet terlaloe sangat di poentjaq goenoeng Salag*.
 De trompet —, *menjoep nafri; tijoep selomprèt*, L.
Blazer, m. die blaast, *orang jang menjoep; penjoep*.
 —, snoever, *penjombong*.
Blazing, vr. *penjoepan*.
Blazoen, o. veldteeken, *bandèra; pandji-pandji*.
Bleek, b. n. *poetjat*.
 —, bestorven, *pérang*.
 De kleur van haar gelaat was — en bestorven, *abr moekanja poen poetjat dan pérang*.
 —, licht van kleur, *moeda*.
 — groen, *hidjaw moeda*.
Bleek, vr. bleekveld, *pembinaraän; latar toekang minatoe*, L.
Bleekachtig, b. n. *poetjat sedikit*.
Bleeken, b. w. *mendjemoer kain*.
 Op het gras —, *mendjemoer di roempoet*, (in Indie weinig in gebruik; men hangt veelal de kleeren aan gespannen lijnen).
 —, wit worden, *djadi poetih*.
 —, wit maken, *memoetihkan; bekín poetih*, L.
Bleeker, m. *toekang minatoe*, L.; *binara; pembasoe; toekang tjoetji kain-kain; toekang tjoetji barang*, L.
Bleekerij, vr. bleek, *tempat toekang minatoe*, L.; *tempat binara; pembinaraän*.

—, het bleeken; *djemoer*, *djemoeran*.
Bleekershond, m. *andjing toekang minatoe*.
Bleekgeel, b. n. *koening moeda*; *warna merang*.
Bleekgeld, o. *belandja djemoer kain*.
Bleekgroen, b. n. *hidjaw moeda*.
Bleekheid, vr. *kapoeltjatan*.
Bleekrood, b. n. *mérah moeda*.
Bleekster, vr. *orang perampoewan jang djemoer kain*.
Blèekveld, o. zie **Bleekerij**.
Bles, vr. *haarlok, tjetjentoeng*.
 —, blaar, witte vlek of kol aan het voorhoofd van een paard, *pétaq*.
 —, paard met een —, *koeda pétaq*.
Bles, b. n. *kaal op het hoofd, goendoel; boetaq*.
Blijde, vr. *pegawéj perang akan melèmpar baloe*.
Blijde, Blij, b. n. *verheugd, soeka hati; soeka; soeka-tjita; gemar*.
 — *gelaat, moeka manis*.
Onderling —, *bersoeka-soekaän*.
 —, *verbljdende, menjoekekakan; memberi soeka*.
 —, *bjw. soeka, dengan soeka*.
 En de vorst was zeer — die eerbiedige woorden te hooren, *maka baginda poen terlae soeka-tjita mendengar sembah itoe*.
Blijdschap, vr. *kasoeakaän; kagemaran; soeka-tjita*.
Blijindend, b. n. *jang pengabisannja itoe menjoekekakan hati*.
Blijgeestig, b. n. *rija; bersoeka hati*.
Blijgeestigheid, vr. *senang hati; rija*.
Blijheid, vr. *kasoeakaän; kagemaran*.
Blijk, o. *tanda; 'alamat, Ar*.
 —, *merk, spoor, bekas*.
 — *van zijn' moed, beleid en trouw, tanda berannja serta 'aqal boedinja dan satjauwannja*.
 — *van toegenegenheid, tjandra mata*.
 Duidelijk —, *tanda katerangan*.
Blijkbaar, b. n. *terang; njata; tláhir, Ar; ma'loem, Ar*.
Blijkbaarheid, vr. *katerangan; kanjataan*.
Blijken, o. w. *ada terang, djadi terang, — njata*.
 Doen —, *békin terang, L.; menerangkan; menjatakan; menoendjoeekan; mentláhirkakan*.
 Laten —, *kasih bertahoel, L.; memberi tahoe*.
 Als gij iets van dat geheim laat —, *zult gij gewis ongelukkig worden, kaloe toewan memboekakan rahasiaja itoe sedikit nistjaja toewan dapat tjilaka*.
Blijmare, vr. *warta jang memberi soeka hati; kabar jang békin soeka hati, L.; berita jang menggemarkan*.
Blijmoedig, b. n. zie **Blijgeestig**.
Blijmoedigheid, vr. zie **Blijgeestigheid**.

Blijspel, o. *wajang djinaka*.
Blijspeldichter, m. *pengarang sja'ir wajang djinaka*.
Blijven, o. w. *tinggal*.
 Op den duur —, *kandjang; tetap*.
 —, *vertoeven, wonen, dijam*.
 Kort ergens —, *djamoe*.
 Al degenen, die te huis blijven, moeten de wacht houden, *barangsiapa tinggal di roemah, mesti djaga*.
 Dat kan zoo niet —, *maka itoe tiada boléh tinggal bagitoe*.
 En er bleef linnen aan het uiteinde zijns start, dat hoog bleef vlammen, *maka kain tinggal pada hoedjoeng skornja poen tinggi tinggal bernjala-njala*.
 Niemand bleef over, *saorang poen tiada tinggal*.
 Blijf in vrede, *vaar wel mijn geliefde! salámat tinggal! tinggallah adinda baik-baik*.
 Staan —, *halt houden, berhenti*.
 — *eten, tinggal makan; tinggal santap*, Hoft.
 Hij blijft nog al stil, *maka ija diam djoega*.
 Kort in deze stad blijven, *djamoe pada negeri ini*.
 Bij een voornemen blijven volharden, *berkandjang dalam maqoed*.
 Achter —, *tinggal di belakang*.
 Hoeveel blijft er nu nog over? *berapa tinggal terboeka*.
 Open — *staan, tinggal teboeka, L.; tinggal terboeka*.
 Hij blijft nog steeds in dat dorp wonen, *maka ija diam djoega didalam doesoen itoe*.
 Te huis —, *tinggal di roemah*.
 Vier van tien blijft zes, *sapoeloeh di-boewang empat tinggal enam; in plaats van: diboewang, zegt men ook: dipotong of ditjengkolong*.
 Hier zijn wij gebleven met lezen, *maka disini kita soedah berhenti mengadji (als het een godsdienstig boek is, anders zegt men: membatja)*.
 Het vuur wil' niet aan —, *maka api tiada maoe menjala*.
 Het woord Gods blijft tot in eeuwigheid, *bahoewa firmán Allah itoe tetap sampéj selama-lamanja; bahoewa firmán Allah itoe qadim adanja*.
 Borg — *voor iemands schulden, tanggoeng orang poenja hoetang; tanggoeng hoetang saorang*.
 Laten —, *achterlaten, meninggalkan*.
Blijvend, b. n. *voortdurend, memang, L.; senantjaja; berkandjangan*.
 Altoos —, *selama-lamanja*.
Blijver, m. *orang jang tinggal*.
 Een voortdurende —, *orang jang lama-lama tinggal*.
Blik, m. *het wit van het oog, postih mata*.

- Oogen—, *kedjap mata*.
 —, oogopslag, *pemandangan mata*.
Zijwaartsche blikken werpen, mengering dengan ékor mata.
 Een scherpe —, *mata tadjam*.
 Met eenen goedgunstigen — *aaizien, meenliq.*
- Blik**, o. ijzeren plaat die vertind is, *kalèng*.
 Een blikken doosje, *boèta kalèng*.
- Blikgat**, o. door paard te rijden, *roesaq koelit pantat*.
 Te paard rijden tot dat men een — heeft, *toenggang koeda sampéj roesaq koelit pantat*.
- Blikken**, b. n. van blik, *kalèng, dari kalèng, dari pada kalèng*.
 Een — koker, *saroeng kalèng*.
 — tabaksdoos, *selepa kalèng*.
- Blikken**, b. w. eenen boom van de schors ontdoen, *mengoepas batang pohon; memboewang koelitnja pohon*.
- Blikken**, o. w. blikoogen, *kedjap, mengedjap*.
 Onwillekeurig met de oogen —, *kelip, berkelip*.
 —, pinkoogen, *kerlip, mengerlip*.
 Op iets —, het oog slaan, *memandang*.
 — van wapens, *bekilap, L.; berkilat*.
 De wapens blikten bij het schijnsel der zon, *maka segala senjata poen berkilat-kilatan kena sinar mata-hari*.
 Iemand, die van — noch van blozen weet, *orang dengan moeka papan; orang jang tiada tahoe maloe*.
- Blikkeren**, o. w. *tjemerlang*.
 De glans hunner wapens blikkert, *ki-lat sendjatanja tjemerlang*.
- Blikkering**, vr. zie **Blikkeren**.
- Blikkers**, m. meerv. *mata besar*.
- Blikoogen**, o. w. zie **Blikken**.
- Bliksem**, m. weêrlicht, *kilat; gelap, L.*
 —straal, *mata petir, panah petir*.
 Er kwam een onweder van donder, bliksem, ratelslagen, rollenden donder en dondersteenen met regen, het werd stikdonker en vele zware boomen storten neder, *maka toeroen thoefán, goeroeh, kilat, petir, tagar dan halilintar dengan hoedjan poen kalam kaboeat dan beberapa pohon kajoe toembanq.*
 Door den — getroffen worden, *disambar gelap, L.; kena kilat*.
 Als van den — getroffen, zeer betueterd, *kasompokan, L.; hhejran tertjengang*.
 De — schrijft met vurige letteren Gods almacht aan den hemel, *maka kilat poen menjerat nama Allah itoe di langit dengan hhoeróef api*.
 Ban—, *pengoetjilan*.
- Bliksemaffeider**, m. kawat akan menoe-roenkan kilat, (*gelap, L.*).
- Bliksemen**, o. en onp. w. *berkilat, ada kilat*.
 De wapens bliksemden bij het maan-

- licht, *maka kilat sendjata poen tjemerlang pada terang boelan*.
- Bliksemlicht**, o. *tjahaja kilat*.
- Bliksemschicht**, m. *halilintar; petir*.
- Bliksemslag**, m. *tagar*.
- Bliksemsnel**, b. n. *maha-tingkas; sembarani*.
- Bliksemstraal**, m. *mata petir, panah petir*.
- Bliksemvuur**, o. *api kilat*.
- Blikslager**, m. *toekang kalèng*.
- Blikslagersknecht**, m. *boedjang toekang kalèng*.
- Blikslagerswinkel**, m. *kedéj toekang kalèng; tempat toekang kalèng*.
- Blind**, b. n. *boeta*.
 —geboren, *boeta dari pada tláhir, boeta dari pada ketjil*.
 —aan het rechteroog, *boeta mata kanan*.
 —aan het éene oog, *boeta mata sebelah*.
 Schier — door de pokken, *baloe*.
 — en doof, *boeta-toeli*, (dit beteekent gewoonlijk een zeer groote botterik).
 — anker, *saoeh jang tiada pakéj lampoeng*, — — — *berlampoeng*.
 —e ra, *proewan di moeka*.
 Een — geloof, *per tjaja boeta-toeli, per tjaja dengan tiada parigsa, (menjútq)*.
 Eene —e deur, *pintoe mati; pintoe poera-poera*.
 — maken, *memboetakan; bikin boeta, L.*
 Een bevel met —e gehoorzaamheid uitvoeren, *toeroet paréntah dengan soenggoeh-soenggoeh hati*.
- Blind**, o. luik, inlandsch luik om het daglicht in te laten, *papan tingkap; papan djandéla, L.*
 —, boegsprietzeil, *lajar semandéra*.
- Blindachtig**, b. n. *boeta sedikit*.
- Blinddoeken**, b. w. *menoeloep mata dengan kain*.
 —, *misleiden, menipoe; pedajain, L.; memperdajakan*.
- Blinde**, m. en vr. *orang boeta*.
 De kreupele wil den — leiden, *orang timpang maoe toentoen orang boeta*.
- Blindelijk**, bijw. zie **Blindelings**.
- Blindelings**, bijw. *dengan gelap*.
 —, zonder kennis of overleg, *boeta-toeli*.
 Een iegelijk, die — handelt loopt gewis in zijn verderf, *barangsiapa kerdja dengan boeta-toeli nistjaja achirnja binasa djoega*.
- Blindeman**, m. *orang boeta*.
 Een —, die bedelt, *orang boeta jang minta-minta*.
 Een —, die door een kind geleid wordt, *orang boeta jang ditoentoen anaq, L., — — — hantar —*.
- Blinden**, b. w. blind maken, *memboetakan; bikin boeta, L.*
 —, zie **Blinddoeken**.
- Blindgeborene**, m. en vr. zie **Blind**.
- Blindheid**, vr. *kaboetaân*.

Met — slaan, *memboetakan; mendlarab dengan boeta.*
 —, verblindheid, domheid, *goblog*, L.; *bodoh*.
Blink, o. (zeew.) *tempat terang di langit pada koetika kaboet itoe.*
Blinken, o. w. *kilaw; gilang, gilang-gemilang; gemirlap; bekilap*, L.; *tjerlang, tjemerlang.*
 Een —d *kleed, pakéjan jang gilang-gemilang; pakéjan jang gemirlapan.*
 —de *schoenen, sepatoe jang bekilap*, L.
Haar glans was —d en *schitterend, zoodat men haar met het bloote oog niet kon aanschouwen, gilang-gemilang tjahajanja dan kilaw-kilawan tiada dapat dipandang njata.*
 De heerlijkheid Gods, den gloriejke en luisterrijke, *blinkt alom in de scheping door, bahoewa athlomat Allah azz wadjal itoe-poen tadjall pada samista 'alam sakalian.*
 —de *wapens, sendjata jang tjemerlang.*
Blinkvlieg, vr. *vuurvlieg, koenang; api-api.*
Bloed, o. *darah.*
 Heet —, *darah panas.*
 Geronnen —, *darah jang bekoë.*
 Met — *bemorst, berloemoer darah.*
 Waterachtig —, *darah entjèr*, L., *darah jang beraër.*
 Dik —, *darah jang kental.*
 — *vergieten, menoempah darah.*
 — *aftappen, aderlaten, sanggrah*, L.; *mengerat oerat.*
 Met — *bezoedelen, mentjemarkan dengan darah.*
 Water met — *vermengd, aër ditjam-poer darah.*
 Naar — *dorsten, mabog darah; makan darah.*
 Goed en —, *harta dan njawa.*
 — om —, *gelijke vergelding, qicâc*, Ar.
 Kwaad — *zetten, menaroh dendam, berdendam.*
 —, *geslacht, bangsa; açal*, Ar.
 Van edel —, *bangsawan.*
 Een paar van edel —, *koeda jang tezi açalmja.*
 Dik, geronnen —, *'alagat*, Ar.
 Een prins van den —e, *pangéran*, (sometjds wordt de titel van pangéran ook aan andere dan koningszonen verleend).
Bloed, m. *sukkel, orang kasihan.*
 —, *domoor, orang bodoh; orang goblog*, L.
Bloedachtig, b. n. *saroepa darah; seperti darah warnanja.*
Bloedader, vr. *oerat darah.*
 Zware —, *slagader, nadi.*
Bloedbad, o. *pengamoekan.*
Bloedbeuling, m. *oeroetan darah.*
Bloedbrakend, b. n. *moentah darah.*

Bloeddorst, m. *dahaga akan darah; haoes darah.*
Bloeddorstig, b. n. *makan darah; mabog darah.*
 — (van dieren), *terkam.*
Bloeddorstigheid, vr. *perangéj orang makan darah.*
Bloeddrijvend, b. n. *poekoel darah.*
 Een — *geneesmiddel, obat poekoel darah.*
Bloedloos, b. n. *tiada berdarah.*
Bloedn, o. w. *kaloewar darah; mengalir darah; berdarah.*
 Doen —, *berdarahkan.*
 Zijn neus *bloedde, maka darah poen kaloewarlah dari pada hidoengnja.*
Bebloed, berloemoer darah.
 Het hart *bloedt mij om den dood mijner geliefde, maka hatikoe seperti dihiris karena adinda soedah hilang; maka saja poenja hati kaja antjoer sebab adi soedah mati*, L.
 Voor iets moeten —, *mesti bajar; L; tidapat tiada ganti roegi.*
Bloedgang, m. *roode loop, tjirit darah; sakit boewang darah.*
 Hevige —, *redjan.*
Bloedgeld, o. *oepah memboenoeh orang.*
Bloedgetuige, m. en vr. *sjahid*, Ar.
 Als — *sterven, mati sjahid.*
Bloedgierig, b. n. *makan darah; mabog darah.*
Bloedhond, m. *andjing besar açal Inggris.*
 —, *bloeddorstig mensch, orang tlilim; orang makan darah.*
Bloedje, o. *kindje, dat nietig is, anag ketjil jang lemah (lemas) sakali.*
Bloedig, b. n. *berdarah; berloemoer darah.*
 Een — *gevecht, perang jang terlaloe hébat roepanja; pengamoekan.*
Bloeding, vr. *hhâl kaloewar darah.*
Bloedkleur, vr. *warna darah.*
Bloedkleurig, b. n. *berwarna darah.*
Bloedkoraal, o. en vr. *moerdjan*, Perz. en Ar.
Bloedloop, m. zie **Bloedgang**.
Bloedmakend, b. n. *jang mendjadikan darah.*
Bloedplenging, vr. *toempahan darah.*
Bloedrijk, b. n. *banjaq darah.*
Bloedrood, b. n. *mérah darah; warna darah.*
Bloedschande, vr. *soembang.*
Bloedschandig, b. n. *bersoembang.*
Bloedschender, m. *orang bersoembang; orang berboewat soembang.*
Bloedschendster, vr. *perampoewan jang bersoemöang.*
Bloedschuld, vr. *pemboenoehan orang.*
Bloedschuldig, b. n. *bersalahan memboenoeh orang.*
Bloedschuw, b. n. *takoet melihat darah.*
Bloedspuwend, b. n. *meloedih darah.*
Bloedspuwing, vr. *moentah darah.*
 — uit den mond, *peloedahan darah.*

Bloedsteen, m. *batoe darah*.
Bloedstillend, b. n. *menahan darah*.
Bloedstorting, vr. *sakit kaloewar darah*.
Bloedvat, o. *oerat darah*.
Bloedvergieten, o. *toempahan darah; pengamoekan; pemboenoehan*.
Bloedvergietet, m. *orang jang menoempah darah; orang mengamoeg*.
Bloedverlies, o. *hilang darah*.
 Groot —, *hilang banjaq darah; kaloewar banjaq darah*.
Bloedverwant, m. *sanaq*.
 —en, *koelawarga; darah daging*.
 —, *nabestaanden, qarabat, Ar*.
 Mannelijke — in de mannelijke linie, *'aqabat, Ar*.
 Nauwe —en, *sanaq-sanaq jang damping*.
Bloedverwantschap, vr. *pekaloewar-gaan; peri hhal bersanaq-sanaq*.
 Nauwe —, *sapoepoean*.
Bloedverwig, b. n. *berwarna darah*.
Bloedvin, vr. *boesoeng darah*.
Bloedvlag, vr. *bandera mérah*.
Bloedvloed, m. zie *Bloedgang*.
Bloedvloeiing, vr. *istahhâdlat, Ar*.
 Eene vrouw, die eene buitengewone — heeft, *moestahhâdlat, Ar*.
 — na de bevalling, *darah nifâs, Ar*.
Bloedwarm, b. n. *soeh*.
Bloedwateren, o. *kentjing darah*.
Bloedwording, vr. *kadjadian darah*.
Bloedworst, vr. *oeroetan darah*.
Bloedzuigend, b. n. *jang mengisap darah*.
Bloedzuiger, m. *lintah, alintah*.
 Kleine soort van —, die in de boschen leeft, *atjih*.
 —, een bloedhond, die het volk uitzuigt, *orang jang mengisap orang poenja darah*.
 Springende, —, *patjêt*.
Bloedzuiverend, b. n. *jang membersihkan darah; jang mentjoetjikan darah*.
Bloedzuivering, vr. *pembersihan darah*.
Bloedzweer, vr. *boesoeng darah*.
Bloei, m.
 In — staan, *berboenga; berkembang, L*.
 De djamboeboomen staan in vollen —, *maka pohon djamboe itoe berkembanglah boenganja*.
 — des levens, *masa moeda; kamoedaan*.
 — van den handel, *raménja pernijagaan; raménja dagangan*.
 De stad Batavia is in — toegenomen, *maka negeri Batawi soedah bertambah-tambah raménja*.
Bloeien, o. w. in bloei staan, *berboenga; berkembang, L*.
 —, voorspoedig zijn, *bersalamat, beroentoeng, soengapan*.
 Een zeer bloeiend rijk, *soewatoe karadjaan jang raméj sakali*.
Bloeimaand, vr. de maand Mei, *boelan Mèi*.
Bloeisel, o. *boenga; kembang, L*.

Bloeitijd, m. *masa berboenga; tempo berkembang, L*.
Bloem, vr. *boenga; kembang, L; poespa, Skr*.
 Eene opene of geheel ontloekene —, *boenga sakenbang; kembang mekar, L*.
 Eene nog niet ontloekene —, *knop, boenga sakoentoem*.
 Welriekende —en, *boenga rampéj*.
 Kunstige —en, *boenga jang diperboewat; kembang jang dibékin orang, L*.
 Door —en welriekend gemaakt, *dirampéj*.
 Eene enkele —, *boenga satangkéj*.
 Eene geborduurde —, die aan eene natuurlijke gelijk is, *boenga jang disoelam seperti boenga jang sadija (betoel) itoe*.
 De — (bloesem) van palmboomen, zoo als de kokos, pinang enz., *majang*.
 —en, die op het graf van dierbaren gestrooid worden, *boenga rampéj*.
 De groepende — van eenen palmboom, *majang berkenbang; majang mekar, L*.
 Haar, krullende als eene geopende kosbloem, *ramboet ikal majang mekar*.
 —en te koop roepen, *berseroe-seroekan akan boenganja*.
 — in hout, *bariq-bariq*.
 — van meel, *tepoeng haloes; deboe tepoeng; tepoeng loemat; kembang tepoeng, L; kapala tepoeng, L*.
 — van zwavel, *tepoeng balirang; tepoeng walirang, L*.
 De — der jongelingen, *taroena jang pilihan; taroena jang teroelama; orang moeda jang djadi perhijasan temannja*.
 De — der welsprekendheid, *perhijasan faqihhat*.
 —, maandstonden, *boelan-boelan; bawah boelan; hâdjil, Ar; hari tjemar kain, L*.
 —, maagdom, *prawan; perdarâan*.
 —en, die achter de oren gestoken worden, *soenting*.
Bloembed, o. *pétaq boenga; pétaq kembang, L*.
Bloemblad, o. *daoen kembang, L; daoen boenga*.
Bloembol, m. *oembinja boenga*.
Bloemenhandel, m. *pernijagaan boenga; dagangan kembang; djoewal kembang, L*.
Bloemenliefhebberij, vr. *soeka pijara kembang, L; soeka pijara boenga*.
Bloemenmaker, m. *orang mengarang boenga; toekang kembang, L*.
Bloemenvlechtsel, o. *goeabâh*.
Bloemhof, m. *taman poespa; kebon kembang, L*.
Bloemhulsel, o. (van den kokosboom), *keloepaq*.
Bloemist, m. *orang jang pijara kembang, L; orang pijara kembang, L; orang pijara boenga*.
Bloemisterij, vr. *pemeliharaan boenga; pijaraan kembang, L*.

Bloemkelk, m. *kaloepag boenga*.

Bloemknop, m. *koetoem, koentoem*.

Ontloekene bloemen en geslotene — pen,
boenga-boenga terkembang dan koetoem-koetoem terkoentjoep.

Bloemkrans, m. *boenga dikarang; boenga sakarang; karangan; kembang dikarang, L.*
Een — van jasmijn (Indische), *kembang melati jang ditoesoeg*
— achter de ooren, *soenting*.

Bloemkweker, m. *toekang kebon jang tanam kembang, L., (boenga)*.

Bloemkwekerij, vr. *pemeliharaan boenga; pemijaraan kembang, L.; tanaman boenga; — kembang, L.*

Bloemlezing, vr. (uit eenige geschriften), *boenga rampé; soerat jang dikarangkan dari pada beberapa kitáb*.

Bloemmand, vr. *bakoel boenga; bakoel kembang, L.*

Hare — hield zij onder den arm,
maka bakoel boenganja itoe poen dikilignja.

Bloemarkt, vr. *pasar boenga; pekan boenga; pasar kembang, L.*

Bloemmeel, o. *boenga tepoeng; kembang tepoeng, L.; kapala tepoeng; deboe tepoeng*.

Bloempap, vr. *boeboer tepoeng*.

Bloemperk, o. rond —, *boelang-boelang*.

Bloempje, o. *boenga ketjil; kembang ketjil, L.*

Bloempot, vr. *djembangan; tempat boenga; tempat kembang, L.*

Bloemrijk, b. n. *banjaq boenga; banjaq kembang, L.*

Bloemschilder, m. *toekang of pandéj memoelis boenga, of kembang, L.*

Bloemsteel, m. *tangkéj boenga; tangkéj kembang, L.*

Bloemstof, o. *deboe tepoeng*.

Bloemstuk, o. *kembang jang ditoelis, L.; pigoera kembang, L.; gambar boenga*.

Bloemtuin, m. *taman poempa; kebon kembang, L.*

Bloemwerk, o. *gebloemde stof, kain poespa-ragam; kain jang ada kembang, L.*

—, in de bouwkunde, *karangan boenga; boenga jang dioekir*.

Bloesem, m. *boenga sakembang; kembang mekar, L.*

— van eenen kokos- of pinangboom,
majang.

— van den kokosnoot, wanneer die
nog op malkander ligt, *palmiet, bidang*.

— van eenen banaan, *djantjoeng pisang*.

— van peper, *gagang*.

Bloesemen, o. w. *berboenga; berkembang, L.*

Blok, o. (hout), *poentoeng kajoes; beloq, verb. Ned.*

Een — arduinsteen, *batoe koesta sa-boerak*.

Een — tin, *timah satampang*.

Hak —, *poentoeng (papan) kajoes boewat tjintjang, L.*

—, *kluiser, pasoengan; beloq, verb. Ned.*

Zich zelven een — aan het been doen,
kerdja soesah atas dirinja.

— aan den poot van een dier, *sangkela*.

Een — van een kind, *anaq gemoeq lagi berat*.

Een — of rei huizen, *roemah-roemah sadjadjar; roemah-roemah sakampoeng*.

Blokbeeld, o. *patoeng*.

Blokhuis, o. *koeboe; kota*.

—, *gevangenis, pandjara; boewi (verb. van boeien), L.*

Blokkade, vr. *pengepoengan*.

Blokkeeren, b. w. *menggepoeng*.

Blokkeering, vr. *pengepoengan*.

Blokken, o. w. onophoudelijk met tjer arbeiden, *mengoesahkan diri terlaloe sangat*.

Blokker, m. *orang jang terlaloe radjin mengoesahkan dirinja pada soewatoe pekerdjaan*.

Blokkig, vr. *oesaha jang terlaloe radjin*.

Bloktin, o. *timah tampang*.

Bloksilver, o. *peraq batang*.

Blond, b. n. *koening (van haar, ofschoon niet juist, daar koening geel beteekent)*.

— haar is een teeken van gebrek aan verstand en (een kenmerk) van spoedige oploopenheid, *ramboet jang koening itoe tanda koerang boedi dan sigra goesar*.

Blood, b. n. *schaamachtig, maloe*.

—, *vreesachtig, penakoet*.

Bloodaard, m. *lafaard, orang tjabar; orang gentar; orang jang koerang berani*.

Bloede, b. n. zie **Blood**.

Bloodhartig, b. n. zie **Bloohartig**.

Bloodhartigheid, vr. zie **Bloohartigheid**.

Bloodheid, vr. zie **Bloohheid**.

Bloohartig, b. n. *penakoet; tjabar; gentar; koerang berani*.

Bloohartigheid, vr. *peri jang tjabar; takoet*.

Bloohheid, vr. *maloe; penakoet*.

Bloot, b. n. *telandjang; teleléj*.

Met bloote beenen, *dengan kaki telandjang*.

Met het bloote oog aanschouwen, *melihat dengan mata sadja; memandang dengan tiada pakéj tjermin ataw tropong*.

Bloote boezem, *soesoe teleléj*.

—, uitgetogen, *terhoenes; tertjaboet, L.*

Naakt en —, (zeer arm), *potol sakali*.

— stellen, *melelékan*.

Zich aan gevaren — stellen, *mendjalani djalan jang berbahaja*.

Zijne geheime — leggen, *memboeka rahasia*.

De — e waarheid, *kabeneran sadja*.

Onder den — en hemel slapen, *tidoer dibawah langit*.

Het is maar een — gerucht, *itoe kabar angin sadja, L.; maka itoe djadi chabar sadja*.

Blootelijk, bijw. enkel, *sadja, sahadja; tjoemah.*

Bloothoid, vr. *katelandjangan.*

Blootshoofds, bijw. *kapala telandjang.*

Blootsvoets, bijw. *kaki telandjang.*

Blos, m. op het gelaat, *seri.*

Haar — was rooder dan de robijn, *serinja mérah dari pada manikam.*

Eenen — hebben. *blozend, berseri.*

Hij kreeg een blos op het gelaat, *maka berserilah moekanja.*

Blozen. o. w. *maloe.*

— van schaamte, *kamaloe-maloean.*

Het hoofd, van schaamte blozende, voorover buigen, *toendocq maloe.*

Waarom bloost gij als een jongeling u aanziet? *mengapa maloe ditentang taroena? mengapa maloe dipandang orang moeda!*

— van natuur rood zijn, *berseri.*

Blozing, vr. *kamaloe-maloean.*

Bluschmiddel, o. *daja oepaja akan memadamkan api; 'aqal boewat bekín mati of boenoh api, L.*

Blusschen, b. w. uitdooven, *békin mati, boenoh, L.; memadamkan.*

Brand —, *memadamkan barang hangoes.*

Dorst —, *memowaskan dahaga; menjenangkan haoes, L.*

Blusscher, m. *orang jang memadamkan; pemadam; orang jang boenoh of bekín mati, L.*

Blussching, vr. *pemadaman.*

Bluts, vr. *blutse, buil, bengkaq, Jav.*

Bobbel, m. *gelemboeng.*

Bobbelen. o. w. *bergelemboeng; gelegag.*

Bobbeling, vr. *gelemboengan; gelegag.*

Bochel, m. *bongkoq.*

—, *geboehelde, si bongkoq.*

Toen zij dien geboehelden jongen buiten zagen komen, schoten zij met pijlen van achteren op zijnen — en dezelve verplaatste zich naar voren, *setelah dilihatnja boedag bongkoq itoe kaloevar maka laloe dipahninja bongkoqnja dari belakang, maka bongkoqnja poen lari kahadapan.*

Zij lachten op het zien van den toestand van dien —, *(bochelaar), poen tertawa melihat akan kalakoean si bongkoq.*

Bochelaar, m. *bongkoq; orang berbongkoq.*

En de vorstin zeide: he —, wees stil, ween gij niet en ga niet meer uit, *maka kata toewan poeteri: héj bongkoq. djajallah engkaw, djangan menangis dan djanganlah engkaw kaloevar-loevar lagi.*

—, *slaver, zwoeger, orang jang menjoesahkan diri dengan bekerdja, L.*

Bocht, vr. *balikoe.*

Hoeken en — (in eene rivier), *tandjoeng balikoe.*

Diepe —, *inham eener rivier, loeboeq.*

—, *deuk, boog, lengkoeng.*

Voor iemand in de — springen, *membantoe orang; menoeloeng orang; toeloeng*

bitjara, L.; toeloeng saorang dengan bitjara.

— van een touw, *lipatan tali.*

De — van eenen slinger, *salang ali-ali.*

—, iets slechts, *boesoeg; tiada baik.*

Bochtig, b. n. *berbalikoe; belengkoq; terlengkoeng.*

De — e *Tatang-rivier, soengéj Tatang jang berbalikoe.*

— e *weg, loeong jang lengkoq.*

—, *gewelfd, berlengkoeng, zie Krom.*

—, met bochten, (van hout), *montjol-montjol.*

Bod, o. *tawaran.*

Zijn — van duizend gulden heb ik niet aangenomen, *tawaraninja jang sariboe roepijah itoe kita poen tiada tarima.*

Aan het — zijn, *bieden, bertawaran.*

Bode, m. *soeroehan; pesoeroeh.*

Een — *Gods, raséel Allah.*

— eens konings, *gezant, oetoesan.*

—, *bediende, sakéj; hamba; boedjang, L.*

Bodeambt, o. *djabatan soeroehan; pekerdjaän pesoeroeh.*

Bodem, m. *pantat; bawah; loenas; rasa; poesat; dalannja.*

De — van een schip, *pantat kapal.*

De — van eene kist, *bawahnja peti.*

De — van eene schuit, *loenas perahoe.*

De — der zee, *rasa laot.*

De — des oceaans, *poesat samoedra.*

De — van eenen put, *dalannja perigi; dalannja soemoer, L.; kaki soemoer, L.*

—, *schip, kapal; perahoe.*

Die koopwaren moeten op Nederlandse bodems uitgevoerd worden, *maka barang daqangan itoe hendag dikaloewarkan dengan kapal Wolanda.*

De planken van den — eener kist, *papan bawahnja peti.*

—, *land, grondgebied, tanah.*

Vaderlandsche —, *tanah negeri nènèq mojang.*

Bodemen, b. w. *pasang pantat tong.*

Bodemerij, vr. *hajoeman; pegadéjan perahoe ataw moewatannja.*

Bodemerijbrief. m. *soerat hajoeman; soerat pegadéjan perahoe.*

Bodemloos, b. n. (van de zee, gronde-loos), *tiada terdoega; tradá kadoega, L.*

—, (van een vaarttuig), *tiada poenja loenas, zie verder Bodem.*

Bodin, vr. *pesoeroeh perampoewan; soeroehan perampoewan.*

Boedel, m. al de bezittingen, *segala harta; mata benda sakalian.*

—, *inboedel, pekakas roemah, L.; pekakas roemah; serba rc.mah.*

—, *nalatenschap, harta peninggalan.*

Den — niet aanvaarden, *tiada tarima harta peninggalan; menoelaq harta peninggalan.*

Insolvente —, *harta peninggalan jang di-*

lepaskan, — — — *tiada tjoekoep membajar hoetang.*

Boedelsfstand, m. *hdál lepasan harta peninggalan, kalepasan harta peninggalan.*

Boedelouder, m. *soewami (laki, L.) jang memegang harta peninggalan isterinja, (bininja, L.)*

Boedekamer, vr. *perbendaharaan harta peninggalan.*

Boedellijst, vr. *daftar harta peninggalan soerat pekakas roemah orang mati, L.*

Boedelopschrijving, vr. *penjoeratan harta peninggalan; toelisan pekakas roemah orang mati.*

Boedelmeester, m. *djoeroe peninggalan; djoeroe pégang pekakas roemah orang mati, L.*

Boedelredder, m. *wakíl waqijat, Ar.; polmak, verb. Ned.*

Boedelredding, vr. *pemarentahan harta peninggalan; péngangan harta orang mati, L.*

Boedelrol, vr. *zie Boedellijst.*

Boedelscheider, m. *djoeroe membahagi harta peninggalan; djoeroe membagi harta orang mati, L.; polmak, verb. Ned.*

Boedelscheiding, vr. *pembahagian harta peninggalan; pembagian harta orang mati, L.*

Boef, m. *orang djahat; bangsat, L.; orang boesoeg, L.*

—, *gevangene, orang terpandjara; orang terpaesoeng; orang di (dari) boewi, (verb. van boeien), L.*

Boefachtig, b. n. *djahat.*

Boefachtigheid, vr. *tingkah djahat; tingkah lakoe djahat.*

Boefsch, b. n. *zie Boefachtig.*

Boeg, m. *haloewan, aloewan; haloewan perahoe.*

Brede —, *haloewan tjoepoel.*

Smalle of scherpe —, *haloewan lantjip; haloewan tadjam.*

Dwars voor den — *zeilen, berljajar melintang haloewan perahoe jang lain.*

Over den anderen — *zeilen, berljajar dengan bibir lain.*

Den — *wenden, gilir perahoe.*

Boeganker, o. *saohé haloewan; djangkar aloewan, L.*

Boegen, o. w. *memegang kamoedi.*

Boegkruisen, o. w. *laveren, berperai, berpai-pai.*

Boegseeren, b. w. *toenda.*

Het schip werd naar de monding der rivier geboegseerd, *maka kapal itoe ditoendanja ka moewara.*

Het vlothuis moet naar den overwal geboegseerd worden, *maka roemah rakit itoe hendaq ditoenda ka sabrang.*

Boegseering, vr. *toenda.*

De boegseering van dat vaartuig, *toendanja perchoe itoe.*

Boegseerlijn, vr. *tali pendarat; tali toenda.*

Boegspriet, m. *semandéra.*

Boegsprietzeil, o. *lajar semandéra.*

Boegstuk, o. *kanon op den boeg, marjam haloewan perahoe.*

—, *hout, kajoe haloewan perahoe.*

Boei, vr. *(van een anker), timboelan; lampoeng.*

—, *kluister, loenggoe, beloenggoe.*

In de boeien zetten, *taroh di pasoenng; taroh di boewi, L.*

Hij verlostte hem uit zijne boeien, *maka dilepaskanja dari pada beloenggoenja.*

De boeien, *gevangenis, pandjara; paesoengan; boewi, L. verb.*

Boeien, b. w. *loenggoe, meloenggoe; menaroh di pasoenng; memasoeng; taroh ranté, L.; merantéjkan.*

—, *bekooren, memberi rawan hati; merawankan.*

—, *een schip, meninggikan bibir kapal.*

Boeiplank, vr. *papan diatas bibir kapal.*

Boek, o. *kitab, Ar.; boekoe, L.*

Geljik Hij spreekt in Zijn eeuwig —, *seperti berkata ija dalam kitabnja jang qadim.*

— *van lontarbladeren, poestaka.*

Een langwerpig —, *safinat, Ar.*

Ongebonden —, *kitab jang belom dikilip; boekoe jang belon didjahit, L.*

Een gedrukt —, *kitab jang ditera; boekoe jang ditjitaq, L.*

Een geschreven —, *kitab jang disoerat; boekoe jang ditoelis, L.*

—, *schrijfi boek, boekoe toelis, L.*

Een arabisch —, *kitab 'Arab.*

—, *onderdeel van een werk, soerat.*

Al de —en van het Oude Verbond, *segala soerat perdjandjian luma.*

—, *(papier), koeras.*

Twee boeken papier, *qarthás doewa koeras.*

Er gaan twintig boeken in eenen riem, *maka sakodi qarthás itoe moewat doewa poeloeh koeras, doewah poeloeh koeras djadi sakodi qarthás.*

Te — *stellen, mentálifkan.*

Een boek binden, *mendjilid kitab; mendjahit kitab; mendjahit boekoe, L.; mendjilid boekoe, L.; mengilip kitab.*

Boeken drukken, *menera kitab-kitab; tjitaq kitab, tjitaq boekoe, L.*

Boekband, m. *djilid kitab; djilid boekoe, L.*

Boekbeoordeelaar, m. *orang jang mengjira-ngjirakan gadar kitab.*

Boekbeslag, o. *saloetan kitab; saloetan boekoe, L.*

Boekbewaarder, m. *djoeroe kitab; djoeroe boekoe, L.*

Boekbinden, o. *pekerdjaan mendjilid kitab.*

Boekbinder, m. *toekang mendjilid kitab, toekang mengilip kitab; toekang mendjahit boekoe, L.*

Boekbinderij, vr. *tempat toekang men-*

djilid kitáb; tempat toekang mendjahit boekoe, L.
Boekbindersknecht, m. hamba toekang mendjilid (mengjilip) kitáb; boedjang toekang mendjahit boekoe, L.
Boekbinderswinkel, m. zie **Boekbinderij**.
Boekdeel, o. *djilid, L.; djild, Ar.*
 Twee — en in eenen band, *doewa djilid dalam satoe ikatan.*
Boekdrukken, o. *'ilmoe menera kitáb; pengatahoean tjitaq kitáb, (boekoe, L.).*
Boekdrukker, m. *penera kitáb; toekang tjitaq boekoe, L.*
Boekdrukkerij, vr. *perteraañ kitáb; roemah tjitaq boekoe, L.*
Boekdrukkersknecht, m. hamba penera kitáb; boedjang toekang tjitaq boekoe, L.
Boekdrukkerswinkel, m. kedéj penera kitáb; toko toekang tjitaq boekoe, L.
Boekdrukkunst, vr. *'ilmoe menera kitáb; pengatahoean tjitaq boekoe, L.*
Boekel, m. haarkrul, *ikal.*
Boeken, b. w. *menjoerat dalam kitáb; toelis di boekoe, L.*
Boekenkas, vr. *almari kitáb; lemari boekoe, L.*
 Planken in eene — leggen, *pasang papan di almari kitáb, (boekoe, L.).*
Boekenkraam, vr. *stalletje, kedéj orang mendjoewal kitáb, (boekoe, L.).*
Boekenkramer, m. *orang mendjoewal kitáb toeha; — — boekoe toeha, L.*
Boekenmaken, o. *pengarangan kitáb, (boekoe, L.).*
 Een boek maken, *schrjven, opstellen, menqarang kitáb; békin boekoe, L.; mentálifkan kitáb.*
Boekenmaker, m. *penjoerat; orang mentálifkan kitáb; orang békin boekoe, L.*
Boekenminnaar, m. *orang jang birahi kitáb; orang jang paling soeka membatja boekoe-boekoe, L.*
Boeker, m. *orang jang menjoerat of menjalin soerat peringatan dalam boekoe besar.*
Boekerij, vr. *bibliotheek, perhimpoean kitáb; pekoempoelan boekoe, L.; tempat simpan kitáb, (boekoe, L.).*
Boekhandel, m. *pernjagaañ kitáb; hhal berdagang boekoe, L.*
Boekhandelaar, m. *pendjoewal kitáb; orang mendjoewal boekoe, L.*
Boekhouden, o. *'ilmoe menjoerat hitoeangan; 'ilmoe mendafstarkan hitoeangan; pengatahoean menoelis bilangan.*
Boekhouder, m. *orang menjoerat of menoelis bilangan.*
Boekhouderschap, o. *pekerdjaañ menjoerat hitoeangan, zie Boekhouder.*
Boekje, o. *kitáb ketjil; boekoe ketjil, L.*
 —, *aanteekenboekje, boek tèkinan, L.; soerat peringatan.*
 Laat ik mijn — niet opendoen, *bijar djangan sahaja memboeka moeloet.*

Boekoefenaar, m. *orang mengadji; orang membatja boekoe-boekoe, L.*
Boekoefening, vr. *pengadjian; peladjaran boekoe-boekoe.*
Boekschrijver, m. *penjoerat; orang jang mentálifkan kitáb; orang jang békin boekoe, L.*
Boekschuld, vr. *hoetang jang tersoerat dalam boekoe.*
Boekstaaf, vr. *hhoerboef timah.*
Boekstaven, b. w. *menoeliskan; menjoratkan.*
Boekverkooper, m. *toekang djoewal boekoe, L.; toekang djoewal kitáb.*
Boekverkoopersknecht, m. hamba (boedjang, L.) *toekang djoewal kitáb.*
Boekverkoopng, vr. *lélang kitáb; lélang boekoe, L.*
Boekwinkel, m. *kedéj kitáb; toko boekoe, L.*
Boekworm, m. *oelat kitáb; oelat boekoe, L.*
Boel, m. zie **Boedel**.
 —, *menigte, hoeveelhaid, kabanjakan, banjaq.*
 Daar is nog een heele — rijst, *maka masih ada banjaq beras, L.*
Boel, m. *moekah; vr. kendaq; soendal, pl.*
Boelaadje, o. *perkendakan; persoendalan.*
Boeleerder, m. *orang laki-laki jang bermoekah.*
Boeleeren, o. w. van een man, *bermoekah.*
 — van eene vrouw, *berkendaq.*
Boeleering, vr. *perkendakan.*
Boeleerster, vr. *orang perampoewan jang berkendaq.*
Boelen, o. w. zie **Boeleeren**.
Boelhuis, o. *roemah lélang.*
Boender, m. *het werktuig om te boenen, sikat, L.*
 —, *persoon, die boent, orang sikat, L.*
Boenen, b. w. *sikat, L.*
Boenster, vr. *orang perampoewan jang sikat, L.*
Boer, m. (dorpeling) *orang doesoen, orang désa.*
 —, *bergbewoner, orang goenoeng.*
 —, *bovenlander, orang hoeloe; orang oediq.*
 —, *landman, ploeger, penanggala; orang meloekoe, L.*
 —, *rijstveldenbewerker, orang kerdja sawah; orang kerdja ladang; orang menjawah; orang berladang.*
 —, *in het schaakspel, bajdaq, Ar.; bédaq.*
 —, *oprisping, serdawah.*
Boerachtig, b. n. zie **Boersch**.
Boerachtigheid, vr. zie **Boerschheid**.
Boerderij, vr. *landhoeve, kampoeng; kebon; tanah.*
Boeren, o. w. *kerdja kebon, L.; menderjakan pekerdjaañ orang doesoen.*
 —, *rijst bouwen, kerdja sawah; menjawah; berladang.*

Boerenbruiloft, vr. *perdjamoean kawin orang désa*; *pesta kawin orang désa*, L.
Boerendochter, vr. *anaq perampoewan orang désa*; — — *kampoeng*.
Boerendracht, vr. *pakéjan tjara orang kampoeng*; — — *orang désa*.
Boerenhuis, o. *roemah orang kampoeng*.
Boerenhut, vr. *pondoq orang kampoeng, pondoq orang doesoen*.
Boerenjongen, m. *kanaq-anaq orang kampoeng*; *boedaq orang désa, boedaq orang goenoeng*. (*Boedaq* beteekent hier geen slaaf).
Boerenkiel, m. *badjoe orang goenoeng*.
Boerenkinkel, m. *orang gobloq*, L.
Boerenkleed, o. *pakéjan orang doesoen, pakéjan orang goenoeng*.
Boerenknecht, m. *hamba orang doesoen*; *boedjang orang kerdja kebon*, L.; *boedjang orang menjawab*, L.; *hamba orang berladang*.
Boerenkost, m. *makanan orang berladang*; *makanan orang goenoeng*.
Boerenleven, o. *tjara hidoep orang doesoen*, — — *goenoeng*, — — — *kampoeng*, — — — *berladang*.
Boerenlied, o. *njanjian orang goenoeng*.
Boerenmeid, vr. *perampoewan jang djadi hamba orang doesoen*.
Boerenmeisje, o. *anaq perampoewan orang doesoen*.
Boerenpaard, o. *koeda orang doesoen*.
Boerenspraak, vr. *bahasa goenoeng*; *bitjara orang goenoeng*.
Boerenstand, m. *peri hhal orang goenoeng*; *peri hhal orang doesoen*.
Boerenstulp, vr. zie **Boerenhut**.
Boerentaal, vr. zie **Boerenspraak**.
Boerenvolk, o. *orang goenoeng, orang doesoen*.
Boerenwerk, o. *pekerdjaan orang doesoen*.
Boerenwoning, vr. *roemah orang goenoeng, roemah orang doesoen*.
Boerin, vr. *orang perampoewan doesoen, orang perampoewan goenoeng*.
Boersch, b. n. *tjara orang goenoeng, tjara orang doesoen*.
 — e *gewoonten, 'adat tjara orang goenoeng*.
Boerschheid, vr. *kalakoean orang goenoeng*.
Boert, vr. *scherts, senda, goeraw*.
 — en *scherts, gekheid, senda goeraw*.
Boertachtig, b. n. zie **Boertig**.
Boerten, o. w. *bersenda; bergoeraw*.
Boerter, m. *orang bersenda, orang bergoeraw*.
Boerterij, vr. zie **Boert**.
Boertig, b. n. *bersenda, bergoeraw*.
Boete, vr. voor zonde, *tpa*.
 —, *berouw, tobat; sesal*.
 — doen, *bertapa*.
 —, *beboeting, denda; béjoet, L.*

In eene — *beslagen worden, kena denda, didendai*.
 —, die aan de familie van eenen vermoorde betaald wordt, *bangoen*.
 — voor verwonding, *pampas*.
Boetedoening, vr. *pertapaan*.
Boeteling, m. en vr. *orang pertapa*.
 Een —, die zevenhonderd jaren op het gebergte vertoefd heeft, *orang pertapa jang soedah doedoeg di goenoeng toedjoech ratoes tahoen lumanja*.
Boeten, o. en b. w. *membajar denda; kena denda*.
 —, *boete doen, bertapa*.
 De zondige mensch moet de zonde met den dood —, *maka orang berdosa itoe tidapat tiada akan mati karena dosanja*.
 Hij heeft iemand gedood en moet het — met vijftig Spaansche matten, *maka tja soedah memboenoeh saorang serta dipampas (kena denda) lima poeloeh ringgit*.
 — *voldoen, bevredigen, opvolgen, toeroet*.
 Zijne lusten —, *toeroet hawa nafsoenja; melakoekan kasoeakaänja*.
 Netten —, *boeboel djala*.
 Het vuur —, *mengoepag api*.
 Ketels —, *membbaiki perjoeq jang roesaq*.
Boeter, m. *orang jang tobat*, — — *menjesal*.
Boeting, vr. *tobat*, Ar.; *sesal*.
Boetkleed, o. *pakéjan orang pertapa*.
Boetmeel, o. voor het plegen van eenen moord, gevoegd bij de schadeloosstelling, *tepoeng boemi*.
Boetprediker, m. *chathib tobat*.
Boetpreek, m. *chothbat akan tobat*.
Boetpsalm, m. *mazmoer tobat*.
Boetseerder, m. *orang jang meroepakan*, — — *memboewat toeladan*, — — *menoeladankan*; — — *békin tjonto, L.*
Boetseeren, b. w. *meroepakan; memboewat toeladan; menoeladankan; békin tjonto, L.*
Boetseering, vr. *pemboewatan toeladan; pembékinan tjonto, L.; peroepaan*.
Boetvaardig, b. n. *bertobat; menjesal*.
 De — e mensch smeekt God om vergeving en verbetert zijnen weg, *orang jang bertobat itoe minta ampoen kapada Allah serta membbaiki djalamnja*.
Boetvaardigheid, vr. *tobat; sesal*.
Boetvaardiglijk, bijw. *atas peri tobat, dengan tobat, dengan hati jang menjesal*.
Boevenjacht, vr. *perhambatan orang djahat*.
Boevenpraat, m. *bahasa orang djahat; bitjara bangsat, L.; bahasa maling*.
Boevenstreek, m. *makr orang djahat; tipeo daja bangsat, L.; pedajaan bangsat*.
Boeverij, vr. *makr, Ar.; tipeo daja; pedajaan, L.*
Boezem, m. *borst, dada*.
 Den — *wrijven, menggosq dada*.
 Hare tranen vloeyden langs haren —,

maka aèr matanja poen bertjoetjoeranlah ka dadanja.

Het kon niet in zijnen — dringen, *itoe tiada bolèh masoq kadalam dadanja.*

De hand in zijnen eigenen — steken, *foekoer akan dirinja; pariksa diri.*

De — eener vrouw, de borsten, *soesoe.*

Den — ontblooten, *melelèjkan soesoe.*

Een volle —, *soesoe boentar.*

—, schoot, (de inlandsche vrouwen zitten plat op den grond, waardoor schoot en boezem als van eene beteekenis beschouwd worden, doch bezigen er het woord *pangkoe* voor).

Kom mijn vriend aan den — uwer vriendin, *marilah kakanda ka pangkoe adinda.*

Toen hield zij het kind aan den —, (op den schoot), *laloe dipangkoenja anangja.*

En het kind sliep aan den — zijner moeder, *maka anaq itoe-poen tidoer di pangkoe iboenja, (bondanja, Hoët., manja, L.).*

—, zeeboezem, *teloeq.*

Al deszelfs zeeboezems en stranden, *sejala teloeq rantawnja.*

Boezemvriend, m. *handèj benar; tawlan benar; çàhhib benar; çohhbat betoel; sobat betoel; L.* (Het Arabische woord *çàhhib* is vriend en niet *çohhbat*, want dat is vriendschap, doch dit wordt er algemeen voor gebruikt.)

Boezemvriendin, vr. zie **Boezemvriend**.

Boezemvriendschap, vr. *çohhbat benar; persobatan betoel, L.*

Boezemwee, o. *sakit hati; sangsara.*

Boezewees, m. en vr. *anaq pijatoe jang tlàhîr kamoedian dari pada mati bapanja; anaq pijatoe jang diperanaangkan kamoedian bapanja soedah mali, L.*

Bogen, o. w. *pochen, katjaq, mengatjaq; mengada-ngada; memoedji diri; membesarkan diri.*

Op zijne verdiensten —, *katjaq karana pahalanja.*

Boha, m. *roesoeh.*

Veel — maken, *bèkin banjaq roesoeh, L.; kerdja hiroe-hara.*

Bok, m. *kambing djantan; kambing laki-laki, L., tajs, Ar.*

Een groote ruige — met eenen langen baard, *kambing randoeq.*

—, lomper, vlegel, *orang kakoe; orang pengkoeq; orang jang koerang 'adat; orang gobloq, L.*

—, van een rijtuig, *bok, Ned.; tempat doedoq orang jang mengapalakan rata, Hoët.; tempat doedoq orang jang membawa karèta, L.*

Een — schieten, (eene fout begaan, verkeerd doen), *salah herboewat.*

—, schraag, ezel, *koeda-koeda.*

Bokaal, vr. *pijala.*

De — doen roudgaan, *beridarkan pijala.*

En den gouden, met allerlei juweelen ingelegden — liet men roudgaan, *maka pijala emas jang ditatahkan retina moetoë manikam itoe-poen di beridarkan oranglah.*

Bokachtig, b. n. *lomp, ruw, pengkoeq; kakoe; kasar; gobloq, L.; koerang 'adat, koerang adjar.*

Bokachtigheid, vr. *peri pengkoeq; tingkah lakoe jang kasar, — — kakoe.*

Bokje, o. *kambing ketjil.*

Bokkenblad, o. *sajoer kambing.*

Bokkenhaar, o. *boeloe kambing.*

Bokkenleder, o. *koelit kambing jang disamaq.*

Bokkenlucht, vr. *aring.*

Bokkensprong, m. *girip.*

—en maken, *bergiripan, L.*

Bokenvel, o. *koelit kambing.*

Bokkig, b. n. *onverschoff, bongkaq.*

Bokspoot, m. *kali kambing.*

Bol, m. *rond lichaam, boewak.*

—, bol, pil, *oental, zie ook Bol.*

Een glazen —, *stolp, toedoeng katja.*

De — van een bloem, *oembi kem-bang, L.; rimpî boengja.*

—, van eenen hoed, *atusnja topi, L.*

Het is jammer dat het hem in den — scheelt, *sajang ija ada gila.*

Een schrandere —, *orang pintar, L.; orang pantas, orang tjerdig.*

Een —, broodje, *roti ketjil.*

—, pruik, —, enz. *kaleboet.*

Bol, b. n. *gebogen, bèngkoq.*

Een — glas, *katja bèngkoq.*

Een bolronde spiegel, *tjermin bèngkoq.*

—, opgezwollen, *bengkaq; gemboeng.*

—, dik, *tebal.*

—le (dikke) wangen zijn het kenmerk van luiheid en eene slechte inborst, *pipi jang tebal itoe tanda malas dan djahat pekerti.*

—le (dikke) oogen door het schreien, *mata baloet.*

Bolachtig, b. n. *bèngkoq sedikit.*

Bolachtigheid, vr. *roepa bèngkoq.*

—, opzwellling, van het aangezicht, *bengkaq moeka.*

Bolheid, vr. *zwellling, benglaq.*

Bollen, b. en o. w. *inhalen, toetoeq.*

De bezaan —, *toetoeq lajar penjoe-roeng.*

—, voor den kop doodslaan, *boenoek dengan paloe (poekoel) kapala.*

Bolletje, o. *kleine bol, oental.*

Bolrond, b. n. *boentar; boendar, L.*

Bolrondheid, vr. *roepa boentar.*

Bolster, m. *buitenste bast (van de kokosnoot), saboel; samboeg, L.*

—, van de rijst, *sekam.*

—, hoofdkussen, *peluw, bantal kapala.*

Bolsteren, b. w. *boek* samboeg kalapa, L.; *boek* saboet njjoer.

Bolus, m. soort van aluinaarde, *tanah tawas*.

Bolvormig, b. n. *boentar*; *boendar*, L.

Bolwerk, o. *bolwarti*, verb., *bèntèng*; *koeb*; *dinding*; *salika*.
Een kasteel met zilveren —en, *kota didinding pérac*.

Bolwerkmaker, m. *pandéj* mengikat *bolwarti*, — — *dinding*.

Bolworm, m. hoofdworm, die sommige dieren doodt, *oelat kapala*.

Bom, vr. prop van een vat, *soembat*; *soempal*, L.
—, *rinkelbom*, *rebana*.
—, *projectile*, *werptuig* in den oorlog, *pélor api*, *peleroe api*.

Bombardeerder, m. *djoeroe pélor api*.

Bombardement, o. *penembakan* dengan *pélor api*.

Bombardeeren, b. w. *tèmbaq* dengan *pélor api*.

Bombardier, m. *djoeroe pélor api*.

Bombeen, o. *kaki bengkaq*.

Bongat, o. *lobang soempal*, L.; *lijang soembat*.

Bomketel, m. *marijam pélor api*.

Bommel, m. prop, *soempal*, L.; *soembat*.
Als de — eens losgebroken is, *kaloe barang jang masih gelap djadi terang*, L.; *djikawal barang jang bathin itoe djadi tláhir*.

Bond, o. verbond, *djandji*, *perdjandjian*.

Bondboek, o. *kitab* of *soerat perdjandjian*.

Bondbreker, m. *orang merombaq perdjandjian*.

Bondbrekig, b. n. *merombaq perdjandjian*.

Bondbreuk, vr. *perombakan perdjandjian*.

Bondbreukig, b. n. zie *Bondbrekig*.

Bondel, m. *ikat*; *baban*; *berkas*; *boengkoes*.
Een — *rjst*, *saiikat padi*.
Twee —s *rotting*, *rotan doewa gelong*; *rotan doewa baban*.
Drie —s *hout*, *kajoe api tiga berkas*.
Een — *linnen*, *kain saboengkoes*.
Een — *stroot*, *saiikat merang*.
— *gedichten*, *perhimpoean sja'ir*, — *sja'ir*, L.; *pekoempoelan pantoen-pantoen*, — *seloka*.
—, *pak*, *gendang*.
Een — van de idjoe of gemoetoe dat aan den stam van den anaw groeit, *balambang*.

Bondgenoot, m. *sakoetoe perdjandjian*; *teman djandji*; *teman perdjandjian*.
Bondgenooten, *moewalla'at*, Ar.

Bondgenootschap, o. *persakoetoean djandji*, *gewoonlijk perdjandjian*.

Bondig, b. n. *vast*, *tegoeh*.
Bondige woorden, *perkataan jang tegoeh*.
Bondige bewijzen, *saksi jang terang*.

Bondigheid, vr. *kategoehan*.

—, *duidelijkheid*, *katerangan*.

Bondiglijk, *bijw. atas peri jang tegoeh*.

Bondkist, vr. *verbondsark*, *táboet*, Ar.

Bondschender, m. zie *Bondbreker*.

Bondschending, vr. zie *Bondbreuk*.

Bondschrift, o. *soerat menjatakan sejala perkara perdjandjian*.

Bondzegel, o. *zegel* van een verbond, *materéj soerat perdjandjian*, *tjap soerat perdjandjian*.

Bonk, vr. *been*, *toelang*.

—, *groot stuk*, *potong besar*; *panggal besar*.

Bons, vr. *stoot*, *toemboeg*.

De — *krijgen*, *dioesir*; *dikasih kaloe war*, L.; *dikaloewarkan*.

Bont, o. *bontwerk*, *koelit berboeloe*.

Bont, b. n. *belang*.

Een — *paard*, *koeda belang*.

—, *gevekt* op het lichaam, *door ziekte*, *belar*.

—, *wit gevekt* op de huid, *panaw*.

—, *veelkleurig*, *hiram*, *iram*; *warna-warna*; *djinis-djinis*.

Een — *e zonnenscherm*, *pajoeng beriram-iram*.

— *kleur*, *warna berselang-selang*.

— *en blauw geslagen*, *dipoekoel sahingga poetjat dan pérang*; *dipoekoel sampéj poetjat dan biroe*.

Bonten, b. n. *berboeloe*.

Bonthheid, vr. *warna hiram*.

Bontwerk, o. *pakéjan koelit jang berboeloe*.

Bonzen, b. en o. w. *toemboeg*, *menoemboeg*.

Neder —, *werpen*, *membanting*.

Boodschap, vr. *penjoeroeh*.

—, *last*, *pesanan*.

—, *tijdung*, *chabar*, Ar.; *kabar*, L.; *warta*; *berita*.

Blijde —, *bisj'arat*, Ar.

Eene groote —, *hhádjat besar*, *qadlá hhádjat*.

Eene groote — *doen*, *memboewang aer besar*; *berhhádjat besar*; *berqadlá-hhádjat*; *boewang aer*, L.; *béraq*, L.

Eene kleine — *doen*, *memboewang aer ketjil*; *berhhádjat ketjil*; *kentjing*, L.

Boodschappen, b. w. *mengchabarkan*; *memberi tahoe*; *kasih tahoe*, L.

Boodschapper, m. *soeroehan*; *orang jang membawo chabar*; *pemberita*; *pe warta*.

Boodschaplooper, m. *orang jang di-soeroeh-soeroeh*.

Boog, m. *kromte*, *eloeng*.

—, *halve cirkel*, *lengkoeng*.

De — *eener brug*, *lengkoeng djambatan*.

— van een kerkgewelf, *lengkoeng qeubat grédja*.

—, *schietboog*, *boesoer*, *boesar*; *gandi*.

Drie bogen, *boesoer tiga bentoeg*.

Pijl en —, *panah*.

Met den — schieten, *memanah*.
Over en weder met den — schieten, *berpanah-panahan*.

Schiet met den —, mijn zoon, *panah-kan olèh anaqkoe*.

En den pijl— wierp hij naar Sri Rama, *maka boesoer panahnja poen dilontarkan-ja kapada Sri Rama*.

—koord, *tali panah*.

Het hout van den —, *iboe panah*.

Het kromme hout van den —, *djoe-waren*.

—koker, *saroeng panah; tarkasj, Perz*.

Eenen pijl op den — doen, *kenakan anaq panah pada boesoernja*.

De bocht van eenen —, *lastaka, Sansk*.

Schiet dan met uwe eigene bogen, *maka panallah dengan panah toewan sendiri*.

Zoo snel als een — pijl, *tingkas seperti anaq panah; ladjoe seperti anaq panah*.

Een — van eenen cirkel, *subentoeq boesoer*.

Het touw van den —, *tali boesoer*.

Boogaard, m. zie *Boomgaard*.

Boogscheut, m. zie *Boogshoot*.

Boogschiet, m. *pemanah*.

Boogshoot, m. *sapemanah; sapanah*.

Een — ver, *sapemanah djaoehnja*.

Boogschutter, m. *pemanah*.

Boogswijze, bijw. *saroepa lengkoeng; saroepe boesoer*.

Boom, m. *pohon; tambit, Ar.* (eigenlijk *tambit*) (*pohon* wordt van iedere plant, zelfs van een grasscheutje gebezigd als afzonderlijk gewas.)

Een zware —, een — van harde zelfstandigheid, *pohon kajoe*.

Er was een groote, zeer lommerrijke — aan den kant der vlakte, *ada sapohon kajoe di tepi padang*.

Een wilde —, *pohon hoetan*.

Een tamme —, *pohon kebon, L.; pohon jang dipijara*.

Een hooge —, *pohon tinggi*.

Een hoogstammige —, *pohon jang tinggi batangnja*.

Een kleine —, *pohon ketjil*.

Een dwerg—, zoo als de Chineezen dien weten te kweeken, *pohon katéj*.

Oude —, *pohon toeha*.

Van den hoogen — teren, den — met de bioesems, (d. i. het kapitaal met de renten) verteren, *makan pohon dengan boenganja; makan modal dengan anaq doewit, L.*

Als de — groot is, is de planter dood, *kaloe pohon soedah besar, maka orang jang tanam dija soedah mati; orang jang tanam pohon kalapa sring-sring tiada makan boewahnja, L.*

— van eenen wagen, *kajoe boedjoer; bom, L. verb.*

—, zetboom, *gulah*.

—, sluitboom, *sakat*.

Met eenen — afsluiten, *menjakat*.

—, draagboom, draagstok, *kajoe pi-koelan; kajoe oesoeng*.

—, tolhelingshuis, *pabéjan*.

— om eene rivier of ander water af te sluiten, *batangan*.

—, grendel, *kantjing*.

Boomachtig, b. n. *saroepa pohon*.

Boombast, m. *koelit kajoe*.

Boomblad, o. *daoen pohon; waraq, Ar.*

Boombloem, vr. *boenga pohon; kembang pohon, L.*

Boombrand, m. *hoetan hanqoes*.

Boomen, b. w. *menoelag galah*.

Boomenter, m. zie *Enter*.

Boomenterij, vr. zie *Enterij*.

Boomer, m. *toekang perahoe jang menoelag galah*.

Boomeuvel, o. *penjakit pohon*.

Boomgaard, m. *kebon, L.; kebon boewah-boewahan, L.; taman; kajoe-kajoean fir-daws, Ar.*

Boomgaardenier, m. *toekang kebon, L.; djoeroe kebon, L.; djoeroe taman*.

Boomgaardooft, o. *boewah-boewahan*.

Boomgeld, o. *oewang béja, oewang tjoeékéj jang dibajar di pabéjan*.

Boomgewas, o. *hháçil pohon; boewah pohon*.

Boomgrendel, m. *kantjing sakat, kantjing kajoe sakat*.

Boomgroente, vr. *sajoer kajoe*.

Boomhaker, m. *orang menebang kajoe; orang potong kajoe, (ook pohon kajoe)*

—, zeker Indische vogel, die des avonds met den bek als met eenen hamer tegen de boomen klopt, *timmerman, boeroeng toekang kajoe*.

Boomhakking, vr. *penebangan kajoe*.

Boomhevel, m. *pengoenkil*.

Boomhof, m. zie *Boomgaard*.

Boomholte, vr. gat in eenen ouden boom, *roengga kajoe*.

Boomig, b. n. *penoeh dengan pohon*.

—, *eggig, ngiloe, njiloe*.

Boomkenner, m. *orang jang tahoe mengenjal segala roepa pohon-pohon*.

Boomklok, vr. *genta pabéjan; lotjèng pabéjan, L.*

Boomknoest, m. *boengkoel, boengkoel pohon kajoe*.

Boomknop, m. *koetoem, koentoem; koentjoep*.

Boomkrekel, m. *djangkriq pohon, L.; tjangkriq pohon*.

Boomkruipertje, o. (*boeroeng*) *toekang kajoe*.

Boomkweeker, m. *djoeroe tanam pohon; toekang kebon jang tanam segala roepa pohon-pohon*.

Boomkweekerij, vr. *tanaman pohon-pohon*.

Boomladder, vr. *tangga pohon; tangga apitan*.

Boomloof, o. *daoen-daoen pohon*.
 Dicht —, *rendang*.
Boomluis, vr. *koetoe pohon, pijanggang*.
 Houtluis, *semoet poetih*.
Boommarkt, vr. *pasar pohon-pohon*.
Boommeester, m. zie **Boomsluiter**.
Boommerng, o. *ampoeloer*.
Boommeter, m. *pengoekoer pohon*.
Boommoss, o. *loemoet pohon*.
Boomolie, vr. *minjaq pohon*.
 —, olijf-, slaolie, *minjaq salada*, L.;
minjaq zaitoen.
Boompaal, m. bij een jongen boom, *toendjang*.
Boompje, o. *pohon ketjil*.
Boomplanter, m. *toekang tanam pohon, djoeroe tanam pohon*.
Boomrijk, b. n. *penoeh dengan pohon; banjaq pohon*.
Boomsap, o. *aer pohon; aer tanaman*.
Boomschaduw, vr. *pernaengan pohon; perliendoengan pohon; naengnja pohon*.
Boomschender, m. *orang jang meroesaqkan pohon; orang jang bekín roesaq pohon*, L.
Boomschenderij, vr. *peroesakan pohon*.
Boomschimmel, vr. *djamoeran kajoe; koelat kajoe; tjendawa di pohon*, (zeker gewas op boomen).
Boomschuit, vr. *djoekoeng, saboewah perahoe dari sabatang kajoe*.
Boomslak, vr. *oenam pohon*.
Boomslang, vr. *oelar pohon*, (zwarte) *oelar santja*.
 —, die zich dichtineen kronkelt, *oelar tjoeng betapa*.
Boomsluiter, m. *penoenggoe sakat; orang jang djaga di pabéjan*.
Boomsnoeier, m. *orang meranting pohon; orang merantjoeng pohon; orang potong tjabang pohon*.
Boomsnoeiing, vr. *perantingan pohon; perantjoengan pohon*.
Boomstam, m. *batang pohon; toenggoel; bongkot*, L.
 Gevelde —, *tebangan*.
Boomswijze, bijw. *saroepa pohon*.
Boomtak, m. *tjabang, tjawang*.
 Jonge —, *dahan; rantjing*.
Boomvaren, vr. *daoen pakoe kataka*.
Boomveil, o. *klimop, daoen pasangan*.
Boomvrucht, vr. *boewah pohon*.
Boomwachter, m. *djoeroe batangan, penoenggoe batangan*.
Boomwas, o. *lilin pohon*.
Boomwol, vr. *kapoq*.
 —, katoen, *kapas*.
Boomwollen, b. n. *kapoq, dari kapoq*.
 Een — kussen, *bantal kapoq*.
Boomwolboom, m. *pohon kapoq*.
Boomworm, m. *oelat pohon; boeboeg*.
Boomwortel, m. *akar pohon*.
Boomzijde, vr. *kapoq*.
Boomswam, vr. *raboeq*.

Boon, vr. *katjang*.
 Aard—, *aardnoot, katjang tanah*.
 Zoo veel als eene — in den brouwketel, *sabanjaq satitig aer di laoet*.
 Gerosterde boonen, *katjang gorèng*.
 Zekere stinkende —, (Anagryis), *petéj*.
Boonakker, m. *kebon katjang*, L.; *tanah katjang*.
Boonenmeel, o. *tepoeng katjang*.
Boonenschil, vr. *koelit katjang*.
Boonenstaak, m. *toendjang*.
Boor, vr. *goerdi; penggiriq; penggorèq; bor*, L.
 Groote —, *poetar wèla*, (wala).
 Artesische —, op Bangka, *sjam*.
 — van eenen goudsmid, *grin*.
Boord, m. en o. *pinggir; tepi; bibir; birih; hás:sjijat*, Ar.
 Buitenste —, *pinggir diloewar sakali*.
 — van een schip, *bibir kapal*.
 — aan eene gordijn, *sibir tabir; pinggir kelamboe*.
 De boorden eener rivier, *tepi soengéj*.
 —, rand, lijst van eene schilderij, *birih gambar*.
 Bakboord, *bibir kiri*.
 Stuurboord, *bibir kanan*.
 Aan — gaan, *naik perahoe*.
 Aan — klampen, *melanggar perahoe*.
 Ten — e vol, *penoeh sakali*.
 De — van eenen bokaal, *bibir pijala; pinggir gelas*, L.
 Aan — nemen, *menoempangkan*.
 Hij komt mij met deze lijst aan —, *maka ija tjoba perdjakan kita atas peri jang demikian ini; maka dija tjoba pedajain sama saja bagitoe roepa*, L.
 Er is veel over —, *maka adalah banjaq roegi*.
Boorden, b. w. met boordsel beleggen, *pasang renda; mendjahit pinggir*.
Boordevol, b. n. *penoeh sakali*.
Boordlint, o. *boordsel, tali aer; sibir; birih*.
Boordsel, o. zie **Boordlint**.
 Gouden —, *pasemèn mas (emas)*, L.
 Zilveren —, *pasemèn péræg*, L.
Boorijzer, o. *besi penggiriq; toesoeakan*.
Boorschaaf, vr. *seroet besar*.
Boorts, vr. *sakit koening, penjakit nanajaman*.
Boorvlijm, vr. *tadji*.
Boos, b. n. *kwaad, djahat*.
 —, goddeloos, *kapista; fásiq*, Ar.
 —, ondeugend, stout, *nakal; delap*.
 —, toornig, *amarah; pamarah; marah*, L.; *moerka*, Hoff.
 Eene booze tong, *lidah bisa*.
 Zich — houden, *poera-poera marah*, L.
 — maken, *békin marah*; L.; *menerbitkan amarah*; — *moerka, menoerkakan*, Hoff.
 Om het geringste — worden, *ringoringan*.
 —, verwoed, *galaq*.

Eene booze hond, *andjing galaq*.
De booze, de duivel, *iblis*, Ar.; *sjajthán*, Ar.; *sétan*, verb.

Door den booze aangezet worden, *diharoe sjajthán*.

Boosaardig, b. n. *djahat*; *berperi djahat*; *djeloes*, L.

—, korzél, *bengis*.

Eene boosaardige vrouw, *perampoewan jang bengis*.

Een —, wrokkend mensch, *orang berdentam*.

—, goddeloos, *kapista*; *fásiq*, Ar.

Boosaardigheid, vr. *kadjahatan*; *kabengisan*, zie **Boosaardig**.

Boosaardiglijk, bijw. *atas peri jang djahat*.

Boosdoener, m. *orang djahat*; *orang jang berhoewat djahat*; *orang kapista*; *orang fásiq*.

Boosdoenster, vr. *perampoewan djahat*; *perampoewan fásiq*.

Booshartig, b. n. zie **Boosaardig**.

Booshartigheid, vr. zie **Boosaardigheid**.

Booshartiglijk, bijw. zie **Boosaardiglijk**.

Boosheid, vr. *kadjahatan*; *perangéj jang djahat*; *hati jang kapista*; *sjjrrat*, Ar.
Eene zeer buitensporige —, *kadjahatan jang terlae amat sangat*.

— der wereld, *kadjahatan doenija*.

—, toorn, gramschap, *marah*, L.; *amarah*; *moerka*, *Hoit*.

Booslijk, bijw. *dengan djahat*.

Booswicht, m. *bangsat*, L.; *risaw*; *gébana*; *orang kapista*; *orang djahat*.

Boot, vr. *vaartuigje*, *sampan*; *bidoeg*.

Groote —, *serampoe*.

—, met twee masten, *banting*.

— uit eenen boomstam met twee masten, *djaloeer*.

—, kano, *tambangan*.

Zekere kleine —, *sampan batil*.

Boot, vr. *halsketen*, *oetas*; *kaloeng*.

Eene — met parelen, *kaloeng moetijara*.

Bootje, o. *sampan ketjil*; *skotji* (verb. van *schuitje*); *tambangan*.

Bootsgezel, m. *awaq perahoe*, *anaq perahoe*; *chaláci*, Perz.; *orang laeet*; *matros*, *Holl*.

Bootschaak, m. *penggajit perahoe*.

Bootsman, m. *bosman*, *Holl*; *toekang agoeng*.

—, (van eene boot), *djoeroe sampan*.

—, die met het boventuig belast is, *djoeroe tinggi*; *kantong*.

Bootsmansmaat, m. *toekang kanan* (aan stuurboord), *toekang kiri* (aan bakboord), *boedjanja bosman*, L.; op de Noordkust van Borneo heet hij *tindal*.

Bootstouw, o. *tali sampan*.

Bootsvolk, o. zie **Bootsgezel**.

Booze, b. n. zie **Boos**.

Borax, m. *bergzout*, *pateri*; *tingkal*; *pidjar*.

Boraxzuur, o. *asam tingkal*.

Bord, o. *piring*.

Groot —, schotel, *schaal*, *pinggan*.

En zij maakten —en, (schotels), zoo groot als vijvers, *dan dikerdjakan marika-toe pinggan jang besar seperti koelam*.

Een diep —, *piring dalam*.

Een plat —, *piring tjèper*, L.; *piring tjipar*.

Een gouden —, *tjipar emas*.

Een schoon —, *piring bresih*, L.

Een — of schotel voor groenten, *basi*.

Een — voor het hoofd hebben, *moeka papan*.

Geef een schoon —, *kasih piring bresih*, L.

Wasch de —en, *tjoetji piring*, L.

Een vuil —, *piring kotor*.

Een schrijfbord, *papan toelis*; *lohk*, Ar.

Bord, o. zie **Boorts**.

Bordeel, o. *roemah soendal*; *roemah djobong*, L.

Bordeelhoer, vr. *soendal*; *djobong*, L.

Bordeelhouder, m. *djoeroe roemah soendal*; *djoeroe roemah djobong*, L.

Bordeelhoudster, vr. *perampoewan jang memegang roemah soendal*; — — *pégang roemah djobong*, L.

Bordeeltaal, vr. *bahasa soendal*; *bitjara djobong*, L.

Bordes, o. *bandoel*.

Bordig, b. n. *kakoe*.

— papier, *garthás jang kakoe*; *garthás jang kasar*.

Bordpapier, o. *garthás djilid*.

Borduren, b. w. *soelam*, *menjoelam*; *loekis*; *rakam*; *tekat*, L.; *moenagásjan*.

—, fraaie handwerken maken, *soedji*, *menjoetji*.

— met trekkoorden, *soedji tekat*.

— op iets, dat afgeteeekend is, *soedji loekisan*.

Borduren, o. *penjoelaman*; *penjoedjian*.

Borduuder, m. *pandéj menjoelam*, *pandéj menjoelji*.

Borduurraam, vr. en o. *pebidangan*.

Borduursel, o. *soelaman*; *kembang jang disoelam*, L.; *soedjian*, *boenga jang di soelam*; *awan*; *naqasj*, Ar.

— rondom de spiegeltes aan het uiteinde der hoofdkussens, *radjoet*.

Borduurster, vr. *perampoewan jang pan-déj menjoelam*; *penjoedji*.

Borduurwerk, o. *penjoelaman*.

Boren, b. w. *giriq*, *menggiriq*; *gorèk*, *menggorèg*.

Een paal, die door groote hommels doorboord is, *tjang jang digiriq koembang*.

Een gat in eene plank —, *menggiriq lobang dalam papan*.

De hersenpan —, *menggiriq batoe* (*batuq*, L.), *kapala*.

Hij heeft zich in den grond geboord, *maka ija soedah membinasakan dirinja; dija soedah békin roesag dija poenja diri, L.*

Een schip in den grond —, *menëmbaq kapal sampéj tenggelam, L.; menëmbaq kapal sabingga tenggelam.*

Door iets met geweld heen —, zoo als door een dun beschot, eene heining, een troep volk, *doebroek, L.*

Borg, m. *hantar, L.; pengakoe; dlámin Ar.; kafsl, Ar.*

Zijn —, *dija poenja hantar; L.; pengakoenja.*

— blijven, *djadi hantar, tanggoeng.*

— stellen voor eene schuld, *membawa hantar, membawa pengakoe; membawa orang jang tanggoeng hoetang.*

Als — voor de schuld haars mans bij den schuldenaar inwonen, *meranggaw.*

Borgen, b. w. op vertrouwen verkoopen, *djoewal dengan dipertangoehkan harga-nja; djoewal dengan toenggoe bajaran, djoewal hoetang, L.*

—, op goed vertrouwen koopen, *beli hoetang, L.*

Borger, m. die op vertrouwen verkoopt, *orang jang djoewal hoetang.*

Borgsteller, m. *orang jang taroh hantar; — — membawa pengakoe.*

Borgstelling, vr. *taroh tanggoengan; taroh hantar.*

Borgtocht, m. *tanggoengan; pengakoean; hantar, kantaran, L.*

Borgtochtelijk, b. n. *dengan taroh hantar; — — tanggoengan.*

Born, zie **Bron**.

Bornput, vr. *perigi; soemoer, L.*

Borrel, m. *bobbel, geleumboeng.*

—, *slokje, sopi, L.*

Een — drinken, *minoem sopi satoe gelas, L.*

Borrelen, o. w. *bedidih; gelaga.*

—, een borrel drinken, *minoem sopi.*

Borrelflesch, vr. *botol sopi, L.*

Borreling, vr. *didih, bedidih.*

Borst, vr. (*pectus*), *dada; çadr, Ar.*

Eene breede —, *dada jang bidang.*

Eene breede — is het kenmerk van achteloosheid en luiheid, *dada jang bidang itoe tanda alpa dan malas.*

Eene middelmatige — is het kenmerk van een goed verstand en oordeel, *dada jang sedang itoe tanda boedi dan bitjara.*

Zich op de — slaan, *menampar (menepoq) dada.*

Aan de — drukken, omhelzen, *memeloq.*

—, van een vrouw, *soesoe*, zie **Boezem**.

Ronde —en, *soesoe boentar.*

Lange —en, *soesoe landjoet.*

Korte —en, *soesoe pendèq.*

Platte, slappe —en, *soesoe kèpèq.*

Eene ingevallene —, *dada tjekoeng.*

De — hoog zetten, *angkoeh.*

Eene slechte —, *sesaq dada.*

Tegen de — stuiten, *djemoe; tiada maoe; trada maoe, L.*

Een kind, aan de — hebben, *menjoesoei anaq.*

Aan de — zijn, zuigen, *menjoesoe.*

Een kind dat aan dezelfde — gezogen heeft, *anaq jang sama soesoean.*

Borst, m. jongman, *taroenja; orang moeda.*

Borstader, vr. *oerot dada.*

Borstdoek, m. dien vrouwen om de borst slaan, *kemban.*

Borstdrankje, o. *minoeman obat dada.*

Borstel, vr. ruig haar van een varken, *boeloe babi; roema babi.*

—, *schuier, sikat; boendar, L.*

Borstelachtig, b. n. *berboeloe; beroema.*

Borstelen, b. w. *sikat; boendar, L.*

Borsteling, vr. *penjikatan, sikatan.*

Borstelmaker, m. *toekang békin boendar, L.; pandej boewat sikat.*

Borstgezwel, o. *sakit bengkaq dada, sakit barah pada dada.*

Borstharnas, o. *baroet dada.*

Borstjuweel, o. *oetas; kaloeng.*

Borstklief, vr. *risa dada.*

Borstkwaal, vr. *sakit dada; sesaq dada; isaq.*

Borstlap, m. van een kind, *oto, L.; baroet.*

Borstmiddel, o. *obat dada.*

Borstpillen, vr. *meerv. poeloeng obat dada.*

Borstplaat, vr. wapentuig, *perada dada.*

— van boden en dienders, *bapang.*

—, *halsieraad, doekoeh.*

Borstriem, m. *koelit dada.*

Borstrok, m. *koetang, L.*

Borststuk, o. van een dier, *daging dada.*

— van een harnas, *dada badjoe besi.*

Borstvin, vr. *kèpès dada, L.; sirip dada.*

Borstwapen, o. *badjoe besi.*

Borstwering, vr. *apilan; pinggir bèntèng; tepi kota; pelarian.*

— op rollen, *kota berdjalan.*

— op een groot vlot, *kota mara.*

Bamboezen —, *kota kara.*

Borstzuivering, vr. *pembresihan dada.*

Borstzwever, vr. (van vrouwen), *barah pada soesoe perampoewan.*

Bos, m. bundel, *ikat; boengkoes, boengkoesan; tandan.*

Een — bananen (pisang), *pisang sasisir, sasisir pisang.*

Een dubbele — padi, *padi sabesèj; — sagèlèng, L.*

Een — rijst, *padi saikat.*

Vijf —sen rotting, *rotan lima gelong, of baban.*

Twee —sen hout, *kajoes api doewa berkas.*

Twee —sen nien, *bawang doewa boengkoes.*

- Een groote —, tros bananen, waaraan al de kleine bossen zitten, *pisang sataندان*.
- Een — lang gras, *lalang saboengkoes*.
- In — sen binden, *memberkaskan*.
- Bos**, vr. zie **Bus**.
- Bosch**, o. woud, *hoetan*; *rimba*.
- Naar de bosschen of wouden verbanen, *memboewang ka rimba*.
- Timmerhout uit de bosschen halen, *ambil kajoe-kajoean dari rimba*.
- Door de bosschen trekken, *masog rimba terbit rimba*.
- Kreupel —, *beloekar, boekar*.
- Moerassig —, *baran*.
- Boschaadjé**, o. *rimba-rimbaan*.
- Boschachtig**, b. n. *penoeh dengan rimba*.
- Boschbewaarder**, m. *penoenggoe rimba, djoeroe rimba*.
- Boschbewoner**, m. *isi rimba*.
- Boschduif**, vr. *tekoekoer*.
- Boschhaan**, m. *ajam biroega, ajam hoetan*.
- Boschhakker**, m. *orang meramoe of menebang kajoe*.
- Boschhen**, vr. *ajam hoetan, ajam biroega*.
- Boschhond**, m. *andjing rimba*.
- Boschkat**, vr. *koetjing hoetan*; *law, li*.
- Boschloof**, o. *daoen-daoen rimba*.
- Boschmeester**, m. *djoeroe rimba*.
- Boschmensch**, m. (dier), *orang hoetan*.
- Soort van —, die zeer schuw is, *kong-kang*.
- Boschmuis**, vr. *bebranga-branga*.
- Boschroover**, m. *penjamoen*.
- Boschslang**, vr. *oelar hoetan*.
- Boschveller**, m. *orang menebang kajoe*.
- Boschwachter**, m. *orang djaja rimba*.
- Bossen**, b. w. *mengikat-ngikat*.
- Bot**, vr. *loot, dahan*; *rantjing*.
- , uitspruitsels onder aan eenen boom, *banir*.
- , *scheut, hoeloer, oeloer*.
- Dat kabeltouw heeft geen — genoeg, *itoe tali saeoh koerang oeloer*.
- vieren, *mengoeloerkan*.
- Den teugel — vieren, *mengoeloerkan tali kekang*.
- Zijne driften — vieren, *toeroet hawa nafaoenja*.
- Eenen jongeling — vieren, *bijarkan anag taroena menoeroet kasoeakaanja*.
- vieren, *losser maken, beri kendor*; *kendorin, L.*; *beri landoeng*.
- Bot**, o. been, *toelang*.
- Bot**, b. n. *toempool*; *koerang tadjam*.
- Een — zwaard, *pedang toempool*.
- maken, *toempoolkan*.
- , *dom, bodoh*; *bebal*; *gobloq, L.*
- van geest, *bebal*.
- Iets — uit, —weg zeggen, *berkata teroes terang*; *bilang teroes terang, L.*
- , *plotseling, sakoenoeng-koenoeng*.
- *stilzwijgen, djam sakali*.
- Botanie**, vr. (ond. w.) *kruidkunde, ilmoe lanum-lanuman*.
- Boter**, vr. (van koeien), *mantéga*, Port.; *minjaq sapi (sampi, L.)*.
- Hollandsche —, *mantéga wolanda*.
- bij de visch geven, (*dadelijk betalen*), *membajar toenéj*; *bajar kontan, L.*, verb.
- aan de galg gesmeerd, of den *Moriaan* gewasschen, *boewang garam di laoet*.
- van schapen, *mantéga domba*; *minjaq domba*.
- Boterachtig**, b. n. *kaja mantéga, L.*; *seperti mantéga*; *saroepa minjaq sapi*.
- Het — gedeelte der melk, *mantéga jang didalam aér soesoe, L.*
- Boterboer**, m. *toekang minjaq sapi*; *toekang békin mantéga, L.*
- Boteren**, b. en o. w. *toemboeg aér soesoe*; *békin mantéga, L.*; *memboewat minjaq sapi*.
- , *boter worden, djadi mantéga, djadi minjaq sapi*; *djadi minjaq sampi, L.*
- , *gelukken, djadi*.
- Niet —, niet slagen, *woeroeng, L.*
- Boterham**, vr. *roti sama mantéga, L.*; *roti dengan minjaq sapi*.
- Boterhuis**, o. *toko orang djoewal mantéga, L.*; *kedéj orang djoewal minjaq sapi*.
- Boterkarn**, vr. *tempat toemboeg aér soesoe*.
- Boterkooper**, m. *orang djoewal mantéga, L.*; *orang djoewal minjaq sapi*.
- Botermarkt**, vr. *pasar mantéga, L.*; *pasar minjaq sapi*.
- Botermelk**, vr. *karnemelk, roban soesoe, L.*; *roban aér soesoe, aér soesoe jang dittoemboeg*.
- Boterpot**, m. *tempat mantéga, L.*; *tempat minjaq sapi*.
- Botersaus**, vr. *koewah mantéga, L.*; *saos mantéga, L.*; *koewah ditjampoer minjaq sapi*.
- Boterschotel**, m. *piring mantéga, L.*; *piring minjaq sapi*.
- Boterspaan**, m. *sendoq mantéga, L.*; *sidoe minjaq sapi*.
- Botertand**, m. *gigi asoe*.
- Boterton**, vr. *tong mantéga, L.*; *tong minjaq sapi*.
- Botervlieg**, vr. *rama-rama*.
- Botervlootje**, o. *tempat mantéga, L.*; *tempat minjaq sapi*.
- Botervrouw**, vr. *orang perampoevan jang djoewal mantéga, L.*; — — — — *minjaq sapi*.
- Boterwaag**, vr. *tempat menimbang mantéga, L.*; *roemah akan menimbang minjaq sapi*.
- Botheid**, vr. *stompheid, katempoelan, toempool*.
- Als gij dit mes slijpt, zal de — wel overgaan, *djalawal engkaw mengasah pisaw ini maka katoempoelanja nanti*

hilang djoega; kapan loe gosog ini pisaw nanti tadjam djoega, L.
Botmuil, m. *orang bodoh; orang goblog, L.*
Bots, vr. *stoot, soentoehan; temboeg.*
 Eene — *krijgen, disoentoeh; ditoemboeg.*
Botsen, o. w. *soentoeh; langgar.*
 — b. w. *menoemboeg.*
Botsing, vr. *soentoehan; pelanggaran.*
 — van *gevoelens, pelawaman bitjara; tjidera.*
Bottel, vr. *botol, Ned.; soerah.*
Bottelarij, vr. *provisiekamer, sepèn, verb. Eng.; goedang, L.*
Bottelbier, o. *bir botol, L., zie Bier.*
Bottelen, b. w. *salin di botol, toewang di botol.*
Bottelier, m. *djoeroe goedang; toekang sepèn, L.*
Botten, o. w. *van boomen, toenas.*
 — van *bloemen, koetoem, koentoem.*
 — van *planten en kruiden, toemboeh.*
Botterik, m. *zie Botmuil.*
Botuit, Botweg. *bijw. toeroes terang.*
Boud, b. n. *stout, berani.*
 — *bijw. dengan berani.*
Bouillon, m. (ond. w.) *vleeschnat, kaldoe, van caldo, Port.*
Bout, m. *ijzeren nagel, labang besi; pakoe besar; pèna besi, L.*
 Den — *op den kop krijgen, kalah bitjara; woeroeng, L.*
 — (van een *schaap, paha.*
 Geiten — *paha kambing.*
 Varkens — *ham, paha babi.*
Bout, m. *eendvogel, bédék, L.; itiq.*
Boutje, o. m'jn — *hartje, saja poenja hati; saja poenja tjinta.*
Bouw, m. *békinan, L.; pemboewatan.*
 — *maaksel, boewatan.*
 Dat *schip is van Hollandschen —, itoe kapal ada boewatan Wolanda.*
 — *stand, lichaamsbouw, lembaga toeboeh; sikap.*
Bouwen, b. w. *menega; mengerdjakan; memboewat; békin, L.*
 Een *nieuw huis —, menega roemah baharoe; békin roemah baroe, L.*
 Het *land —, menanggal; meloekoe, L.; berladang; kerdja sawah, menjawah.*
 Een *schip —, kerdja kapal; memboewat kapal; békin kapal, L.*
 Op *iemand —, pertjaja sama orang, L.; pertjaja (harap) akan saorang.*
 Zijn *geluk op iemands ondergang —, mendirikan dirinja diatas orang poenja tjilaka.*
Bouwer, m. *orang jang memboewat; orang jang békin, L.*
Bouwerij, vr. *landbouw, peroesahaan tanah; kerdja tanah.*
Bouwgereedschap, o. *perkakas orang kerdja tanah.*
Bouwheer, m. *toewan jang soeroeh memboewat.*

Bouwhuis, o. *loods, pondog.*
Bouwing, vr. *pemboewatan; pembékinan, L.*
Bouwkosten, m. *meerv. belandja (oepah) bekerdja (memboewat, békin, L.).*
Bouwkunde, vr. *'ilmoe kerdja roemah; kapandjéan menega roemah.*
Bouwkundig, b. n. *jang pandéj menega roemah; jang tahoe békin roemah, L.*
Bouwkunstenaar, m. *pandéj memboewat gedong of roemah.*
Bouwland, o. *bendang, bendangan.*
 — *rijstland, sawah, zie Rijstland.*
 — *zonder bevoloeing, ladang.*
 — *tjdelijk bewerkt, hoema.*
Bouwlieden, m. *meerv. toekang-toekang békin roemah, L.; toekang-toekang menega (memboewat, kerdja) roemah.*
Bouwlust, vr. *soeka memboewat roemah; soeka békin (kerdja) roemah, L.*
Bouwmeester, m. *pandéj memboewat gedong, (roemah, kapal, enz.); penoekang, mi'már, Perz.*
Bouwmeesterschap, o. *djabatan pandéj memboewat gedong.*
Bouwstof, vr. (in het algemeen, de stof om iets te vervaardigen), *bakal.*
 Deze *steen en dat hout zijn de — fen voor een nieuw huis, maka batoe ini dam kajoe itoe djadi bakal roemah baharoe.*
Bouwsteen, m. *gehouden —, batoe.*
 Gebakken — *batoe bakar; batoe ter-toeno; bata.*
Bouwtijd, m. *masa berladang; tempo kerdja sawah, L.; tempo menjawah, L.*
Bouwval, m. *karombakan; karoeboehan; petjahan.*
 De *bouwvallen van eene stad uit den ouden tijd, karombakan negeri dahoeloe kala; tambar.*
Bouwwallig, b. n. *roesaq maoe roeboeh.*
 Eene *oude, bouwwallige moskee, mesdjid (mesigit, L.) toeha jang maoe roeboeh.*
 Een — *huis, dat bijna omvalt, moet afgebroken worden, maka roemah jang hampir roeboeh mesti dirombaq, (dibongkar).*
Bouwwalligheid, vr. *karoesian; roesaq.*
Bouwzucht, vr. *sangat soeka kerdja roemah, zie Bouwen.*
Boven, *bijw. en voorz. atas, diatas, het laatste is meer bepaald; 'ala, Ar.*
 — *het huis, atas roemah.*
 — *op het huis, diatas roemah.*
 — *en onder, diatas dan dibawah.*
 Van — *dari atas.*
 Naar — *kaatas.*
 Naar — *dragen, membawa kaatas.*
 — *over den berg heen, laloe dari atas goemoeng.*
 Van — *naar beneden, dari atas laloe kabawah.*
 Zich — *alles stellen, mengatas-atas dirinja, mengatasi dirinja.*

- Zijn gevoelen drijft —, *maka dija poenja bitjara menang*, L.; *maka bitjaranja itoe menang*.
 — het water zweven, *melajang atas moeka abr*.
 — komen, drijven, *timboel*.
 — op den kruin van den berg, *diatas poentjaq goenoeng*.
 Iemand van — tot beneden opnemen, *memandang orang dari atas hoedjoeng ramboet sampéj telapakan kaki*.
 Hier — gemeld, *terseboet diatas ini*.
 —, hooger, *teratas*, *lebih tinggi*.
 —, meer, *lebih*, *terlebih*.
 —mate, *terlalo amat*.
 Te — gaan, *ada lebih*, *bertambah-lebihan*.
 Gij gaat hem te —, *engkawlah lebih dari padanja*.
 God is — allen lof verheven, *bahoewa Allah itoe tertinggi dari pada segala poedji-poedjian*.
 Al de gevaren der zee te — zijn, *loepoet (lepas) dari pada segala mara bahaya laoel*.
 — hetgeen ik beloofd heb, *terlebih dari pada kita soedah berdjandji*.
 Hij is — de vijftig, *maka ija lebih dari pada lima poeloeh tahoen 'oemoernja*.
 — de maand, *liwat satoe boelan*, L.
 — en behalve dat, *lebih dan lain dari pada itoe; fawqa dzalika*, Ar.
Bovenaan, bijw. aan het boveneinde, *di hoeloe; di kapala*.
 — het bed, *di hoeloe tempat tidoer*.
 Aan tafel — zitten, *doedoeq di médja pada tempat jang pertama*.
 — op de lijst staan, *tersoerat di kapala daftar*.
Bovenbuur, m. *tetangga diatas*.
Bovendeur, vr. *pintoe diatas*.
Bovendien, bijw. *terlebih poela; lain dari itoe*, L.
Bovendorpel, m. *ambang jang diatas*.
Bovendrijvend, b. n. *jang timboel; jang hanjoet*.
Bovendrijving, vr. *timboelan*.
Boveneinde, o. *hoeloe; pangkal*.
 Het — eener rivier, *hoeloe soengéj*.
 Het — eener vlerk, *pangkal sajab*.
 — aan de tafel, *tempat doedoeq jang besar di médja; tempat kamoelijaän médja*.
Bovengemeld, b. n. *terseboet diatas*.
 De hier — e koning, *radja jang terseboet diatas ini*.
Bovengevel, m. *atasanja moeka roemah*, L.; *atasanja hadapan roemah*.
Bovenhand, vr. *tangan kanan*.
 De — doen krijgen, *berataskan*.
Bovenhemelsch, b. n. *diatas langit; tertinggi dari pada langit*.
Bovenhuis, o. *roemah diatas; andjoeng*.
Bovenkamer, vr. *biliq diatas*.
Bovenkant, m. *sabelah atas*.
Bovenkleed, o. *badjoe loewar*.
 —, mantel, *hhollat*, Ar.
 — met halve mouwen (vrouwen-), *badjoe saroedja*.
Bovenkous, vr. *kos loewar*, L.; *saroeng kaki*.
Bovenlaken, o. *seprè diatas*, L.; *kain hamparan diatas*.
Bovenlanden, o. meerv. *tanah hoeloe; tanah oediq*, L.
Bovenlander, m. *orang hoeloe; orang oediq*, L.; *orang pasaq*.
Bovenlandsch, b. n. *dari hoeloe; dari oediq*, L.
Bovenleder, o. *koelit diatas sepatoe*.
Bovenlijf, o. *dada; atasnja, atasnja badam*.
Bovenlip, vr. *bibir diatas*.
Bovenlucht, vr. *oedara*.
 —, de ether, *angkasa*.
Bovennate, bijw. *terlalo amat*.
 — liefvallig, *terlalo amat manis*.
Bovennenschelijk, b. n. *sagti*, Skr.
Bovennatuurkunde, vr. *'ilmoe báthin*.
Bovennatuurkundig, b. n. *ber'ilmoe báthin*.
Bovennatuurkundige, m. *orang jang tahoe 'ilmoe báthin; orang ber'ilmoe báthin*.
Bovennatuurlijk, b. n. *báthin*.
Bovenrang, m. *pangkat jang pertama; djabatan besar; daradjat jang pertama*.
Bovenrok, m. (van eene vrouw) *saja diatas*.
Bovenstad, vr. *kampoeng negeri di sabelah oediq*.
Bovenste, b. n. *jang paling diatas*, L.; *jang diatas sakali, ter'ala*, verb. Ar.
 De — verdieping, *tingkat roemah*.
Bovenstem, vr. *soewara jang paling tinggi*, L.; *soewara jang tinggi sakali*.
Bovenstreep, vr. (om den a-klank aan te duiden,) *baris diatas, fathhah*, Ar.
Boventand, m. *gigi diatas*.
Boventoon, m. *moeloet besar*, L.
 Altijd wil hij de — hebben, *selamanja dija maoe membesarkan dirinja; mémang dija angoeh sadja*.
Bovenzijde, vr. *sabelah atas*.
Bovenzwemmend, b. n. *timboel, bere-nang diatas*.
Bovenzwemming, vr. *timboelan diatas*.
Braadaal, m. *ikan mowa bakal gorèng*, L.;
Braadpan, vr. *penggorèngan; kawali*, L.; *koewali*.
Braadspit, o. *patjaq; panggangan*, L.
Braadspitdraaier, m. *orang jang poetar patjaq*.
Braadstuk, o. *daging bakal gorèng*.
Braadvet, o. *gemoeq dari daging gorèng*.
Braadworst, vr. *oeroetan jang digorèng*.
Braaf, b. n. *dapper, berani; perkasa*.
 — en manhaftig, *berani dan perkasa*.
 Een — krijgsheld, *hoeloebalang jang perkasa*.
 —, deugdzaam, *eerlijk, baik; betoel; loeroes hati; abrar*, Ar.

Een — meisje, *anaq prawan jang baqti*,
 — — — *senoeneok*, — — — *betoel hatinja*.
 Zich — verdedigen, *lawan dengan gagah perkas*.
 — drinken, *minoem raméj sakali*.
Braafheid, vr. dapperheid, *kabermanian*.
 —, deugdelijkheid, *kabarikan*, L.; *ka-loeroesan hati*; *kabetoelan*.
Braak, vr. inbraak, *pemboekaän*.
Braak, bijw. *tiada diperoesaha*.
 — liggend land, *tanah mati*; *tanah jang tiada diperoesaha*; *tanah jang trada dikerjain*, L.
Braakdrank, m. minoeman obat moentah.
Braakland, o. zie **Braak**.
Braaklust, m. *maoe moentah*.
Braakmiddel, o. *obat moentah*.
Braakpoeder, o. *obat loemat boewat moentah*, L.
Braaksel, o. *barang jang dimoentah*.
 Zijn —, *moentahnja*.
Braakwijnsteen, m. *tharthir*, Ar.
Brabbelaar, m. *orang jang koesoet bitjaranja*.
Brabbelen, o. w. in het spreken, *bitjara koesoet*.
 —, in het schrijven, *gorès-gorès*, L.; *toelis koesoet-koesoet*.
 —, spreken als een kromtong, *bertéloer*.
 —, hakkelen, *gagap, gagoeh*.
 Alles onder elkander —, *bitjara koesoet sadja*.
Brabbeling, vr. *koesoet*.
 —, *wartaal, bitjara koesoet*.
Brabeltaal, vr. *bitjara koesoet*.
Bracelet, m. (uit een stuk) *gelang*.
 —, die men nooit alegt, *kemit toeboeh*.
 —, (uit verschillende stukken) *sawat*.
Braden, b. en o. w. in eene pan, *gorèng*.
 Op het vuur —, *roosteren, panggang*.
 Op kolen —, *hard* —, *menggarang*.
 —, bakken, *frijten, merendang*.
 Zoute of drooge visch of vleesch —, *bakar*.
 Aan het spit —, *mematjak*.
 In den oven —, *gorèng, bakar*.
 Laat het droog en hard —, maar niet branden, *beri garing itoe tapi djangan angoes*, L.
 —, zonder vet, olie of boter, *njanjah*.
 Aardappelen of pisang in het vuur of in de heete asch —, *temboes*.
Brader, m. *orang jang menggorèng, zie Braden*.
Braderij, vr. *gorèngan*.
Brak, m. *satoe roepa andjing pemboeroean*.
Brak, b. n. *masin; asin*, L.; *kasoet*.
 — water, *aer masin; aer asin*, L.
 (*Masin* en *asin* worden van zilte of zoute spijzen gezegd, als zoute visch *ikan asin*).
Braken, b. en o. w. breken, (als hennep) *menjerboeg*.
 Gebrakte hennep, *gandja serboeg*.
 —, overgeven, *moentah*.

Bloed —, *moentah darah*.
Braker, m. die hennep enz. braakt, *orang jang menjerboeg*.
 —, die overgeeft, *orang moentah*.
Braking, vr. *penjerboekan*.
 —, overgeving, *moentah, moentahan*.
Brallen, o. w. pochen, *katjag, mengatjag; berkattjag-kattjakan*.
Brambras, m. *kelat lajar pengapoeh*.
Bramgijtouw, o. *tali singsing lajar pengapoeh*.
Bramra, vr. *pembawan lajar pengapoeh*.
Bramsteng, m. *tjang pengapoeh*.
Bramstengewant, o. *tambirang tjang pengapoeh*.
Bramtop, m. *hoedjoeng tjang pengapoeh*.
Bramzeil, o. *lajar pengapoeh*.
Bramzeilskoeltje, vr. *angin sedang jang dapat dipakéj lajar pengapoeh*.
Brand, m. *angoesan; kalajoeran*.
 Een huis dat in — staat, *roemah angoes*.
 Iemands huis in — steken, *membakar roemah orang*.
 Door den bliksem in den — gestoken, *ditèmbag petoes*.
 In — raken, *kena api*.
 — roepen, *berseroe-seroe roemah angoes*.
 Den brand blusschen, *boenoh api*, L.; *memadamkan api*.
 Den — (twist) stoken, *mengoepaq api*.
 —, brandstof, in Indie gewoonlijk: *hout, kajoe api*.
 —, hitte, *panas; kapanasan*.
 De — des lichaams, *kapanasan toeboeh, kapanasan badan*.
 In — steken, *sjoet*.
 —, gloeiing, *ontsteking, barah*.
 — in het koorn, *kalajoeran padi*.
 —, honigdauw, *oentoetan; hawá, Ar*.
Brandbaar, b. n. *jang dapat dibakar, jang bolèh dibakar; jang bolèh dimakan api*.
Brandbaarheid, vr. *çifat barang jang bolèh dimakan api; peri jang kabakaran*.
Brandemmer, m. *èmbèr koelit*, L.: *èmbèr pompa*, L.
Branden, o. en b. w. *hangoes, angoes; dimakan api; toenoë; berapi*.
 Mijn huis brandt, *roemah kita poen angoes; roemah kita kabakaran; roemah kita dibakar; roemah kita dimakan api*.
 Al zet men het op het vuur, het zal niet —, *djika dibakar tiada angoes*.
 Het vuur brandt (vlamt), *api bernjala*.
 Het was als of haar hart in haar brandde, *dalam hatinja bagéj ditoenoë*, — — *seperti dibakar*.
 Eene brandende kaars, *dijan bernjala; lilin menjala*, L.
 Eene brandende fakkel, *obor menjala, L.; soeloh bernjala*.
 Eene zeer brandende hitte, *kapanasan jang terlaloe amat*.
 Een boom, die in brand staat, *pohon kajoe jang berapi*, — — *angoes*.

—, gloeien, van sommige wonden of puisten, *keroepang*.

Eene brandende koorts, *demam panas*.

Een brandende dorst, *dahaga jang terlaloe amat sangat; aoes jang terlaloe amat, L*.

Eene brandende hitte, *panas jang sangat*.

De zon brandt thans zeer sterk, *maka sakarang sinar mata-hari terlaloe panas; sakarang ini panas sakali, L* (De hitte der zon wordt gewoonlijk alleen door *panas*, gloed, hitte, uitgedrukt).

De zee brandt tegen de klippen, *maka laoet itoe-poen mengaloen di karang*.

Van begeerlijkheid —, *birahi dengan sangat loba; ingin terlaloe amat*.

Van verlangen — om bij zijne ouders te huis te zijn, *rindoe dendam akan roemah iboe-bapanja*.

—, zoo als Spaansche peper, enz., *pedas*.

—, pijn veroorzaken, zoo als sommige wonden, *pedih*.

—, zoo als somtijds de maag in de vastemaand, *perih*.

Brandende handen, *tangan jang hangat, tangan jang terlaloe panas*.

Mijne oogen —, *saja poenja mata panas, L; maka kita gatal*.

—, verbranden, *membakar*.

Doen —, *menjalakan; membakar*.

Hout —, *membakar kajoe api*.

Waskaarsen —, *memasang lilin betoel*.

Zich —, *kena angoes*.

Zich met vuur —, *meletoep*.

Zich met heet water —, *melajoer*.

Zich in het vleesch —, *bakar*.

Kalk —, *menoeno kapoer, membakar kapoer*.

Reukwerk —, *menoeno istanggi; bakar menjan; mengoekoep doepa*.

Koffie —, *bakar kopi, L*.

Planken — of blaken om die te buigen, *melajoer*.

— met heet water (zoo als varkens, enz.), *tjeloer*.

Met een heet ijzer —, *selar*.

—, steken, *angkoet*.

—, zengen, *melajoer*.

Brander, m. arakbrander, *kapala (djoeroe) pengarakan*.

Branderij, vr. arak —, *pengarakan*.

Brandewijn, m. brandewin, verb.

Brandewijnsflesch, vr. *botol brandewin*, verb.

Brandewijnsnacht, vr. *paq brandewin*, verb.

Brandglas, o. *katja api; gelas api, L*.

Brandhaak, m. *penggajit akan meroeboehkan roemah angoes*.

Brandhout, o. *kajoe api; kajoe timboen; kajoe rintjig*.

Een vadem — kost acht gulden, *kajoe*

api satoe depa itoe delapan roepijah karanganja.

—, dat aan het eene einde aangestoken is, *oenggoen; toempar*.

—, dat aan het eene einde gebrand heeft, *boegal*.

Brandig, b. n. *bebaoe angoes, L; berbaoe hangoes*.

—, scherp op de tong, *pedas*.

Dat eten is zeer —, *habis angoes makanan itoe*.

Die vrucht is zeer —, *boewah itoe terlaloe amat hangat*.

Een brandige smaak, *rasa hangoes*.

—, vurig, *keroepang*.

—, bijtend, *pedih*.

Brandigheid, vr. *peri baoe hangoes*.

—, ontsteking, *keroepang; barah*.

Brandijzer, o. *besi boewat bakar, L*.

Branding, vr. het branden, *kabakaran*.

—, der zee, *galoera; bakat*.

Brandkas, vr. *peti besi, (Eig. ijzeren kist)*.

Brandklok, vr. *genta semboean*.

Brandkoren, o. *padi jang kena oentootan, padi jang kalajoeran*.

Brandladder, vr. *tangga boewat naik roemah angoes*.

Brandmerk, o. *tanda tjap panas*.

Brandmerken, b. w. *menjelarkan; taroh tjap panas, L; taroh tjap*; (hoewel het laatste niet juist is, en ook zegelen, stempelen, ijken beteekent).

—, schandvlekken, *mentjelakan; békin maloe, L*.

Brandmiddel, o. voor brandwonden, *obat sakit angoes*.

Brandnetel, m. *daoen gatal; poeloes, Soend*.

Brandoffer, o. *goerbán, Ar; çá'idat, Ar; persembahan kabakaran; persembahan toeno-toenoan*.

Brandofferaltaar, o. *mazebahh goerbán*.

Brandoven, m. *tannóer, Ar; soern, Ar; dapoer*.

Brandpunt, o. *poesat katja api*.

Brandreuk, m. *baoe hangoes*.

Brandshade, vr. *roegi barang jang kabakaran*.

Brandschatten, b. w. *menjoeroeh membajar oepeti perang*.

Brandschatting, vr. *oepeti perang*.

Brandschoon, b. n. *bersih sakali; soetji sakali*.

Brandspiegel, m. *tjermin api*.

Brandspuit, vr. *pompa, L; emboesan aér*.

Brandspuitgast, m. *boedjang pompa, L; orang djaga emboesan aér*.

Brandstapel, m. *pantjaka, Jav; timboenan api*.

Den — aansteken, *toenoekan pantjaka*.

De lijken der Balische vorsten worden op den — verbrand, *maka majit radja-radja Bali ditoenoé diatas pantjaka*.

Brandsteen, m. *batoe meletop; batoe sétan*, L.
Brandstichter, m. *orang jang membakar roemah orang; penoene; orang penjijotel.*
Brandstichting, vr. *pembakaran; penoemoean; penjijotelan.*
Brandstof, vr. *bakal api.*
 Hout is —, *kajoe ada bakal api.*
Brandteeken, o. *verheveling, sjiháb, Ar.*
 —, *teeken van brand, (in het algemeen) tanda api.*
 —, *van een huis, tanda roemah angoes.*
Brandwaarboring, vr. *tanggoengan roegi roemah of barang jang dimakan api.*
Brandwaarbörgmaatschappij. vr. *perseroan orang jang tanggoeng roegi barang (roemah) jang dimakan api.*
Brandwacht, vr. *kawal roemah jang dimakan api; orang djaga roemah jang kabakaran.*
Brandwonde, vr. *loeka hangoes.*
Brandworm, (faciola) *tjatjing kambing.*
Brandzalf, vr. *kojo loeka hangoes.*
Bras, m. *kelat; tali kelat; tali bawatan.*
Braspartij, vr. *perdjamoean; pendempapan.*
Brassen, m. *meerv. bawatan.*
Brassen, o. w. *banketteeren, berdjamoedjamoean; makan minoem ramej sakali.*
Brassen, b. w. *(aanbrassen,) tariq tali kelat.*
Brasser, m. *smuller, orang jang soeka berdjamoedjamoean, pendempap.*
Brasseriej, vr. *zie Braspartij.*
Braveren, b. w. *melihat moedah; menghinakan.*
 Zijnen vjand —, *melihat moedah pada satroenja.*
 De gevaren —, *menghinakan segala mara bahaya.*
Bravo, tusschenw. *ultmuntend, sjábsj, Perz., sabas.*
Braslet, vr. *ond. woord, zie Armband en Bracelet.*
Brasilienhout, o. *kajoe sapang.*
Breed, b. n. *lébar; lebar; boekag; bidang.*
 — *linnen, kain lébar; kain boekag.*
 — *van boeg, tjoepeel.*
 Dat schip is zeer — *van boeg, haloesan kapal itoe tjoepeel sakali.*
 Een — *e borst, dada bidang.*
 —, *ruim, wijd, uitgestrekt, loewas.*
 — *e schouders, bahoe besar; poendag besar, L.*
 De — *e raad, madjlis besar; moesjád-wárat, Ar.*
 — *opgeven, katjag, mengatjag.*
 Het niet te — *hebben, koerang tjoekepet.*
 In het breede uitweiden, *melandjoetkan tjeritera.*
 Die het — *heeft laat het — hangen, angin barat sangat berpoepoet.*
 Het is zoo lang als het — *is, pandjangnja dan lébarnja sama; itoe sama djoega.*

— *maken, melébankan.*
 — *gemaakt worden, dilébankan.*
Breedachtig, b. n. *lébar sedikit; lébar djoega.*
Breedboeg, m. *kapal jang tjoepeel haloesannja.*
Breedborstig, b. n. *berdada bidang; lébar dadanja.*
Breedheid, vr. *kalebaran; kaloewasan; lintang.*
Breedspraak, vr. *bitjara katjag.*
Breedte, vr. *lébar, lebarnja; kalebaran; lintang; ardl, Ar.*
 De — *van den weg, lebarnja djalan.*
 De lengte en de — *van het graf, boedjoernja dan lintangnja goeboer.*
 De — *van eene rivier, lintangnja soengéj; lebarnja kali, L.*
 De — *is drie ellen, lebarnja itoe tiga elo, (gaza, Perz.).*
 Noordelijke —, *lintang oetara.*
 Zuidelijke —, *lintang selatan.*
 Op honderd vier graden lengte en op zes graden zuider—, *pada saratoes empat daradjat boedjoer dan pada enam daradjat lintang selatan.*
 — *van stoffen, boekag.*
 — *van een vlak, sangkar.*
Breedvoerig, b. n. *landjoet; loewas-loewas.*
 — *schrjven, melandjoetkan soerat.*
Breedvoerigheid, vr. *kalandjoetan.*
Breedvoetig, b. n. *kaki lébar; berkaki lébar.*
Breekbaar, b. n. *rapoeh; lekas petjah.*
 — *van stralen, berpantjar.*
Breekbaarheid, vr. *karapoehan.*
 — *van stralen, peri jang berpantjar.*
 De — *der violetkleurige stralen, perisinar oengoe jang berpantjar-pantjar.*
Breekbeitel, m. *koewoet, linggis.*
Breekijzer, o. *zie Breekbeitel.*
 — *met eenen houten steel, poepoet.*
Breekspel, m. *en vr. orang ganggoe; orang gadoe.*
Breektuig, o. *perkakas akan merombag.*
Breeuw, b. w. *memakal; masoqkan madjoem; menaroh madjoem.*
 Gebreeuwd worden, *dipakal; dimadjoemin, L.*
Breeuwer, m. *orang jang memakal, pemakal, zie Breeuwen.*
Breeuwamer, m. *pemaloe (martil) akan memakal.*
Breeuwing, vr. *pemakalan.*
Breeuwsel, o. *madjoem; pemakal.*
Breidel, m. *kekang; tom, L. verb.*
 Zijnen driften doen — *vieren, menoe-roet hawa nafsoenja.*
Breidelen, b. w. *mengenakan kekang; taroh tom, L.*
 De driften —, *menahankan hawa nafsoe.*
 —, *stillen, mendjijamkan.*
Breideling, vr. *pengekangan, zie Breidelen.*

Breidelloos, b. n. *jang tiada dapat ditahan.*

Breidelloosheis, vr. *nafsoe jang tiada tertahan; perangéj jang terlaloe amat sangat.*

Breigaren, o. *benang siroet.*

— voor kousen, *benang brèikos*, verb.

Breien, b. w. *siroet; pintal; brèi*, verb.

Kousen —, *brèikos*, verb.

Netten —, *siroet djala.*

Brein, o. *oetaq.*

Het —, (de pit) van al de woorden, *oetaq-oetaq segala perkataan.*

Breinaald, vr. *djaraem brèikos.*

Breinloos, b. n. *trada poenja oetaq, L.; jang tiada beroetaq.*

Breinontsteking, vr. *sakit oetaq.*

Breinvlies, o. *koelit oetaq, selapoet oetaq. Breinwerk, o. *barang jang disiroet; barang jang dipintal; pekerdjaan menjiroet.**

— (kousen breien), *brèikos*, verb.

Brekebeen, m. *sukkel, orang kasihan; orang tjilaka.*

Breken, o. en b. w. dit woord heeft verschillende beteekenissen, wier vertaling men in het Maleisch vooral niet moet verwarren.

—, als glas, *petjah.*

—, als een stok of boom, *knakken, patah.*

—, als een touw, *lederen riem enz., poetoës.*

Aan stukken — door vallen of smijten, *remoeg.*

De spiegel is gebroken, *tjermín soedah petjah; kalja soedah petjah, L.*

De wandelstok is gebroken, *toengkat soedah patah.*

En de zegekoets brak, *maka perarakan itoe-poen patahlah.*

Toen hij zag dat de zegekoets gebroken was, *setelah dilihat perarakan itoe patah.*

Het ankertouw is gebroken, *tali saoeih soedah poetoës.*

Zijn been brak, *maka patahlah toelangnja.*

—, b. w. *memetjahkan, memetjah; memoetoëskan; mematahkan; meremoegkan.*

Iemands woorden —, in de rede vallen, *memoetoëskan kata orang rampoes.*

In twee stukken —, (in de lengte), *splitjen, petjah belah.*

Ik heb veel hoofdbreken, *saja banjaq petjah kapala; saja banjaq soesah; kita sangat masjgól.*

De galblaas —, *petjah hampedoe; petjah njali ikan, L.*

—, tot poeder verbrjzeld, *loeloeh lentag.*

Een verbond —, *merombag perdjandjian; moenkir perdjandjian.*

Zijn woord —, *mengobahkan katanja; moenkir katanja.*

Een takje met de vingers —, *gentas.*

Den slag —, *verliezen, petjah perang.*
Een huis of deur —, *petjah roemah, pintoe.*

Den geest —, *geven, poetoës njawa.*

Den hals —, *patah lèhèr.*

Iemand den hals —, *mematahkan lèhèr orang; patahkan orang poenja lèhèr, L.; memboenoch orang.*

Vele woorden den hals —, *banjaq bitjara kosong.*

Iemand het hoofd —, *békin poesing kapala orang.*

Hij wil daarmede zijn hoofd niet —, *dija tiada maoe tjampoer dalam itoe perkara, L.*

De harten —, *verscheuren, memetjahkan hati orang.*

Het huwelijk —, *ontbinden, merombag nikahh.*

De vriendschapsbetrekking —, *poetoëskan tali peroeboengan cohbbat.*

Door eene heining of schutting —, *doebroek pagar, L.*

Den val van iemand —, (zoo als gras, hooi, enz.) *pegat djatohnja, L.; menahankan djatohnja orang.*

De zonnestralen — door de wolken, *maka sinar mata-hari poen meneroes awan (méga).*

Door des vijands drommen —, *tampoeh bala-tamtara moesoch.*

Uit den kerker —, *memetjahkan pandjara; menggagahi pandjara; lari dari boewi, L.*

Het — der oogen, *mendelik.*

Zijne oogen zijn reeds gebroken, *matanja soedah mendelik.*

—, ophouden te betalen, *poetoës modal.*

Vele handelhuizen zijn gebroken, *banjaq roemah pernjajaan soedah poetoës modal; banjaq orang berdagang soedah poetoës modal.*

Brood —, *merapih.*

—, *afbreken, membangkar; merombag.*

Breken, o. *pemetjahan; pemoetoësan; pematahan, zie Breken.*

Breker, m. *orang jang memetjah, enz., zie Breken.*

Breking, vr. *petjahan; poetoësan; patahan, zie Breken, b. w. en z. naamw. o.*

—, *straalbreking, pantjaran sinar.*

Brem, vr. *aër asin, L.; aër masin.*

Brems, vr. *paardevlieg, lalat koeda; lalor koeda, L.*

Brengen, b. w. *membawa.*

—, *geleiden, menghantar.*

Een brief naar Tjandjoer brengen, *membawa soerat ka Tjandjoer.*

Wat nieuws brengt gij? *chabar apa kawbawa?*

Getuigen —, *bawa saksi.*

Breng gij, *bawalah olèhmoë.*

Breng uw kleinkind hier, *bawalah kamari tjoetjoemoe itoe.*

En vervolgens beval hij zijnen bedienden (het) naar zijne woning te —, *maka lakoe diseroehnja bawa kapada hambanja poelang ka roemahnja*.

Eene bevestiging —, *membawa itzbát*.

Tien personen mede—, *membawa sapoeloeh orang*.

Breng mijne schoenen, *bawa kita poenja sepatoe, L.*

Door den leerling worden de handen onder de handen zijns meesters gebracht, *bahoewa dihantarkan olèh moerid iloe tangannja dibawah tangan goeroenja*.

De kleederen naar de badplaats —, *hantarkan kain kapada tempat pembasoeah (mandi)*.

Iemand naar huis —, *vergezellen, geleiden, menghantar orang poelang*.

—, *bij de hand geleiden, pimpin*.

—, *vergezellen, volgen, membawa; mengikoet; toeroet; mengiring*.

Hij weet zijne waren wel aan den man te —, *maka dija tahoe djoega mendjoewal barang dagangannja*.

Hij weet zijne waren niet aan den man te —, *dija poenja dagangan trada lakoe, L.; maka ija tiada tahoe djoewal barang dagangannja*.

Zijne dochters aan den man —, *menyawinkan anagnja perampoewan*.

Iemand ergens toe —, *overhalen, menjenderongkan, (mengadjaq) orang*.

Een kind ter wereld —, *beranaq; berpoetera, Hofst.; bersalin*.

Een teeken, dat men mede ter wereld brengt, *tjangga*.

— tot iets, drijven, *membawa; mengharoe*.

Tot bekeering —, *membawa kapada tobat*.

Tot de wraakzucht —, *haroeakan kapada dendam*.

Aan den dag —, *menjatakan; memberi tahoe; kasih bertahoe, L.*

Iemand ten verderve —, *meroesaqkan orang*.

Op de gedachte —, *mengingatkan*.

Iemands gedachten op iets anders —, *van iets afbrengen, membalikkan orang poenja ingatan*.

In orde —, *mengatoerkan*.

In wanorde —, *békin koesoet, L.*

Iemand om het leven —, *memboenoeh orang*.

Volgens een vonnis ter dood gebracht worden, *mati dibenoeh olèh lloekoem*.

Iemand onder zijne magt —, *meniwaskan orang; menaloekkan*.

Een bevel ten uitvoer —, *melakoekan parentah*.

Te weeg of tot stand —, *mengadakan; mendjadikan*.

Ten einde —, *menjoedahkan; menghabiskan*.

Iemand den beker —, *toedrinken, angkap minoem kapada orang*.

Voor den dag —, *mengaloewarkan*.

Iemand van het verstand —, *menghilangkan orang poenja boedi*.

Iemand tot het uiterste —, *memoetoekan asa orang; memoetoekan pengharapan orang*.

In het hoofd —, *memberi ingatan; kasih ingat, L.*

Het gebrachte, *pembawa*.

In werking —, *mendjalankan*.

Brenger, m. *orang jang membawa; orang jang menghantar*.

Brenging, vr. *membawaän; penghantaran*.

Bres, vr. *tetasan*.

In eene batterij — *schieten, menèmbaki bèntèng sahingga djadi tetasan; menetas-kan dengan pélor marijam*.

Voor iemand in de — *springen, mengantaraï; membantoe orang; menoeloeng orang*.

Breuk, vr. *het breken, pemetjahan; pemotoesan; pematahan, zie Breken*.

—, *scheuring, ghar, Ar.; wahjat, Ar.*

—, *berst, sjag, Ar.*

De — *der hoop, poetoes asa*.

Vrede—, *perombakan perdamaian*.

—, *gebroken getal, aboes*.

Breuk, vr. *zeker ongemak, boeroet*.

Eene — *hebben, berboeroet*.

—, *geldboete, denda*.

Tot eene — *verwezen worden, didendai*.

Breukband, m. *tali mengikat boeroet*.

Breukbandmaker, m. *pandéj tali mengikat boeroet*.

Breukmeester, m. *doekoen boeroet; thabè boeroet*.

Brevet, o. (ond. w.) *soerat daradjat; soerat djabatan; soerat akti, L.*

Brevier, o. *getijboek, kitab çalawát orang grédja Roem*.

—, *zekere kleine drukletter, saroespa lloerdef tjitaq jang ketjil*.

Brids, vr. *papan tidoer di gardoe, L.; tempat tidoer di dalam roemah orang djaga*.

Bridsen, b. w. *memoekoel pantat; memaloe pantat*.

Brief, m. *soerat, Ar.; nabadzat, Ar.; waraqat, Ar.; barát, Ar.*

Een — *van oprechtheid, waraqatoe 'l-ichlâq*.

Dit is een —, *vergezeld van veelvuldige groeten en hulde, bahoewa ini soerat jang disepertakan dengan beberapa tabéj dan lloermat*.

Eenen — *doen toekomen, menjampéjkan soerat*.

Eenen — *schrijven, menjoerat soerat; menoelis soerat*.

Eenen — *zenden, berkirim soerat*.

Eenen — *ontvangen, menarima soerat; menjamboet soerat*.

Eén —, *soerat sapoetjoeq*.

Drie brieven, *soerat tiga poetjoeg*.
Brieven met iemand wisselen, *berkirim-kiriman soerat*.

— van rouwbeklag, *soerat penghiboeran*; *soerat menjajangkan*.

Inhoud van eenen —, *boenji soerat*; *moewatan soerat*.

Een — van hulde, *soerat sembah*.

En die — werd door zijne Majesteit gelezen, *maka dibatjanja soerat itoe olèh baginda*.

Een — van genegenheid, *soerat kasih*.

Een — van echtscheiding, *soerat thalûg*.

— van groetenis, *soerat sulâm*.

— van belangstellende toegenegenheid, *soerat tjinta*.

Korte —, *soerat pendèq*.

Koninklijke —, *barât, Ar*.

— met gouden randen, *silâmi, Perz*.

Briefdrager, m. *orang jang membawa soerat*.

Briefje, o. *satjarig garthâs; nabadzah; waraqat, Ar*; *soerat ketjil, L*.

Zeer klein — *waraqat jang sadzarat*.

Briefloon, o. *oepah soerat*; *belandja soerat*.

Briefport, o. zie **Briefloon**.

Briefstijl, m. *karangan soerat*; *peratoeran soerat*.

Briefwisseling, vr. *kiriman soerat*.

— met eenen vriend houden, *berkirim-kiriman soerat dengan çohibat saorang*.

Brieschen, o. w. van een paard, *tjarit, mentjarit*.

— van eenen leeuw, *menikas; menderoe*.

Briesching, vr. van een paard, *pentjaritan*.

— van eenen leeuw, *menikas; penderoean*.

Brievenbesteller, m. *orang jang membawa soerat*; *oepas kantor pos, L*.

Brievenboek, o. *boekoe soerat, L*; *perhimpoenan soerat*; *pekoempoelan soerat, L*.

Brievengeld, o. *oewang soerat*; *belandja soerat*.

Brievenmaal, vr. *banijan soerat*; *tempat soerat pos, L*; *salempang*.

Brievenpost, vr. *pos soerat, L*; *berid soerat, Ar*.

Brieventasch, vr. *tempat soerat*; *soerat kandoengan*.

Brieventaschje, o. *selepa; seselepa, L*.

Brievenzak, m. *salempang*.

Briezel, vr. *krumel, berin*.

—, het overschot van het eten, *sisâ; rémah*.

Geen enkel —tje, *tiada satoe apa*.

Briezelen, b. w. *brjzelen, meremoegkan; mengantjoerkan*.

—, kapen, *mereboet; groemoet, L*.

Brij, m. *boeboer*.

Brijbaard, m. *orang jang soeka makan boeboer*.

Brijbek, m. een, die brouwt, *brijt, orang berteloer*.

Brijen, o. w. *brouwen, berteloer*.

Brijketel, m. *perijoeq boeboer*.

Brijlepel, m. *sendoeg boeboer*.

Brijshotel, m. *piring boeboer*.

Brijzel, vr. zie **Briezel**.

Brijzelen, b. w. *meremoegkan; membri loemat*.

Brik, vr. *brik*, verb.

—, *brikschip, kitji; brik, Holl*; *kitji brik*.

Bril, m. voor het gezicht, *katja mata, L*; *tjermin mata*.

Eenen — gebruiken, *pakéj katja mata, L*; *mamakéj tjermin mata*.

Een — om te vergrooten, *katja mata akan membesarkan*.

— van een sekreet, *lobang papan djamban*.

—, vorm, *toeladan; tjonto, L*.

Briglas, o. *katja tjermin mata*.

Brillehuis, o. *saroeng tjermin mata; tempat katja mata, L*; *tempat tjermin mata*.

Brillen, b. w. *pakéj katja mata, L*; *mamakéj tjermin mata; berkatja mata; bertjermin mata*.

Brillenkramer, m. *orang djoewal katja mata, L*; *orang djoewal tjermin mata*.

Brillenmaker, m. *pendéj tjermin mata; toekang katja mata, L*.

Brilvormig, b.n. *saroepa katja mata, L*; *sabagéj tjermin mata*.

Broddelaar, m. *orang jang kerdja koesoet*.

Broddelarij, vr. zie **Broddelwerk**.

Broddelen, b. w. *toris, L*; *kerdja koesoet*.

Broddelwerk, o. *barang jang dikerdja koesoet*.

Broed, o. broedsel, *anag pengeraman*.

Eene slang kwam van eenen tandjoengboom, ging in het hoenderhok en vrat de leghen met het — op. *maka adalah celar saskor toeroen dari pohon tandjoeng laloe masoq di kandang ayam serta makan ayam bijang dengan pengeramannya*.

Broeden, zie **Broeien**.

Broeder, m. *soedara laki-laki*.

Mijn —, *soedarakoe*.

Ouder —, *kaka, kakaq; kakanda, Hoff*.

Oudste —, *abang*.

Jonger —, *adi, adiq; adinda, Hoff*.

Volle —, *soedara saiboe sabapa*.

— en zusters onder elkander, *soedara-bersoedara*.

— van eene moeder, *soedara sa-iboe*.

— van eene dracht, *soedara sa-djadi, soedara kembar*.

Twee elkander gelijkende —, *soedara doewa saroepa*.

Zoog —, *soedara soesoean, sasoesoean*.

Dienende —, *soedara jang djadi hamba*.

Een valsche —, *soedara jang çhijânat, (kijanat, L)*.

Broederlijk, b. n. *berkasih-kasihân; 'dadat soedara*.

—e vriend, *çohibat soedara*.

Broederliefde, vr. *tjinta kasih soedara*.
Broederlijkheid, vr. broederband, *per-
oeloengan soedara*.
Broedermoord, m. *pemboenoehan soedara*.
Broedermoorder, m. *pemboenoeh soe-
dara, jang memboenoeh soedara*.
Broederplicht, m. *wadjibnja soedara; ka-
haroesan soedara*.
Broederschap, o. *moeahhdat Ar.; per-
soedaraan; pertemanan soedara*.
Broedersdochter, vr. *kaponakan per-
ampoewan, L.; kamanakan perampoewan;
soedara perampoewan misan, L.*
Broederszoon, m. *kaponakan laki-laki,
L.; kamanakan laki-laki; soedara misan, L.*
Broedertjeskraam, vr. (Inlandsche
koekjeskraam), *kedej orang mendjoewal
apam*.
Broedertrouw, vr. *satijawan soedara*.
Broedertwist, m. *perbantahan soedara,
tjekit soedara*.
Broedsch, b. n. zie Broeisch.
Broedsel, o. zie Broed.
Broeisi, o. *telor jang diheram*.
Broeien, b. w. van vogelen, *mengeram,
mengeram*.
 Gebroed, uitgebroed worden, *diheram*.
 Met heet water —, *mentjeloeur*.
 —, kwaad veroorzaken, *mengeram bar-
jang jang djahat*.
 —d heet, *terlalo panas*.
Broeihen, vr. *ajam mengeram*.
Broeiing, vr. *pengheraman, pengeraman;
pentjeloesan*.
Broeisch, b. n. speelsch, *masah, maoe
mengeram*.
Broeischheid, vr. *kalakoesan ayam jang
maoe mengeram*.
Broeisel, o. zie Broed.
Broeitijd, m. *tempo mengeram, L.; masa
mengeram*.
Broek, vr. manskleedingstuk, *sarwól, Ar.;
sarawal, saloewar, verb.; tjelana, Jav.*
 Eene lakensche —, *tjelana laken, L.;
sarwól saqalát, Ar., sarwól saoklat, verb.;
sjalwar, Perz., sarwólloe, Perz.*
 Eene wijde —, *tjelana longgar*.
 Deze — is te nauw, *imi tjelana terla-
los sesaq*.
 Zijne Majesteit wiesch zijn opperkleed
 en —, *maka baginda poen membasoeh ba-
djoenja dan saloewarnja*.
 — van een kanon, *skor bedil*.
Broek, o. moeroes, *paja; rawa, L.: ra-
wang*.
Broekachtig, b. n. *berpaja; ada rawa-
rawa, L.*
Broekband, m. *tali mengikat tjelana,
tali tjelana, (van inlanders)*.
Broeken, b. en o. w. in den broekzak
 steken, *taroh di sako, L.*
 —, eene broek dragen, *pakéj tjelana,
pakéj sarwól*.
Broekenstof, vr. *kain sembagéj*.

Broekgesp, m. *gèsper tjelana, L.; salepi
sarwól*.
Broekland, o. moerassig land, *rawa,
L.; paja*.
Broeklint, o. *pita (fita) tjelana*.
Broekzak, m. *sako tjelana, L.*
Broer, m. zie Broeder.
Brok, m. stuk, *pinang; potong; kerat*.
 Een —, *sakerat; sapanggal; sapotong*.
 Drie brokken, *pinang tiga*.
 Hij kapte met zijn zwaard, elk dien
 hij raakte, bieuw hij in twee brokken
 (stukken), zoo hij eenen man te paard
 kapte, waren er vier brokken, *ija me-
netakkan pedangnja, barang jang kena
pinang doewa, dijikalaw berparang ber-
koeda panggal empat*.
 Een —, gedeelte, *saporo; satoe baha-
gian*.
 Een — van eene leerrede, *saporo dari
pada chotkat*.
 Een — van den weg, een eind wegs,
sapanggal djalan.
 Een —, flard, *pertja*.
 Stukken en —ken, *pertja-pertja*.
 In —ken verdeelen, *berbahagi-bahagi;
bagi-bagi, L.*
Brokje, o. *pinang ketjil; potong ketjil;
sapipaq, pipaq*.
 — brood, *sapotong roti; sapipaq roti*.
 Een — eten, *makan sasoewap*.
Brokkelen, b. w. *petjah-petjah, L.; me-
rapoekkan*.
 —, kruimelen, b. w. *berpoedikan; ber-
berin*.
 —, kruimelen, o. w. *berpoedi*.
 —, zoo als oude tanden, *soembing*.
Brokkelig, b. n. *rapoeh; jang gampang
berpoedi, — — berberin*.
Brokkeligheid, vr. *karapoehan*.
Brokkeling, vr. *rapoehan*.
Brokken, b. w. in brokken breken,
merapoekkan; berpoedikan; mematahkan.
 Brood—, *merapihkan roti*.
 Hij heeft wat in de melk te —, *dija
poenja karbau ada gemoel*.
Brommen, o. w. dommelen, als bijen,
dengoeng.
 —, als honden, *deram, menderam; geram*.
 Brommende hommels, *koembang jang
berdengoeng*.
 —, grommen, *radjoeg*.
 —, pruttelen, *bersoengoet*.
Brommer, m. *orang meradjoeg; orang
bersoengoet, zie Brommen*.
Bromming, vr. *pedengoeng*.
Bromvlieg, vr. groote hommels, *koem-
bang*.
Bron, vr. born, *perigi L.; mata aér*.
 Eene — vinden, *bertemoes dengan soe-
watoe mata aér*.
 Minerale —, *mata ajer ma'dant*.
 Water in de — dragen, (sprw.) *boe-
wang garam di laoet*.

De — bron eener rivier, *hoeloe soengéj*.
 Naar de —, (oorsprong), eener rivier gaan, *moediq ka hoeloe soengéj*.
 —, oorsprong, *hoeloe; pangkal; pohon; aqal; moela, permoelaän*.
 De — van het kwaad, *aqal kadjahatan*.
 —nen, geschriften, *pohon kitáb*.
 De — van dien twist, *aqal tjidera itoe*.
 —nen, hulpmiddelen, *daja oepaja; lhikmat*.
 Al zijne —nen zijn uitgeput, *maka tiadalah tja berdaja lagi; soedah habis segala daja-oepajanja*.
 —, auteur, schrijver, *pohon kitáb*.
 Beroemde — hij Mekka, *zamzam, Ar*.
 —nen van een werk, *pohon kitáb*.
 — van twist, *pohon tjidera*.
Bronader, vr. mata aër.
Bronarts, m. *thabib orang jang mandi di mata aër*.
Brongast, m. *orang jang mandi di mata aër*.
Brongraver, m. *orang menggali perigi; orang menggali soemoer*.
Bronhuis, o. *roemah dekat mata aër*.
Brons, o. *gangsa*.
 Een bronzen beeld, *patoeng gangsa*.
Bronst, vr. *maoe bekaq, maoe berdjantan*.
Bronstijd, m. *masa bekaq*.
Bronstig, b. n. *maoe bekaq, soeka bekaq*.
Bronstigheid, vr. *kalakoean binatang jang maoe (soeka) bekaq*.
Bronwater, o. *aër ma'dani*.
Bronwaterskruik, vr. *boejoeng aër ma'dani*.
Brood, o. *roti, Beng*.
 Versch —, *roti baharoe*.
 Oud —, *roti toeha*.
 Ongaar —, *roti bantoet; roti jang trada matang, L*.
 Gezuurd —, *roti jang ada tapé, L; roti jang berchamir, roti jang ditjamper ragi*.
 Ongezuurd —, *roti manis*.
 Rogge—, *roti hitam*.
 Wilte—, *roti poetih*.
 Een stuk —s, *sapotong roti, sapangal roti*.
 Het — en de wijn in het avondmaal, *roti dan aër anggoer santapan 'asja*.
 —, *kostwinning, rezeqi, Ar; pentjarian, L*.
 Wat is uwe —winning? *apa loe poenja pentjarian?*
 — wordt gewoonlijk door rijst vervangen, zoodat geen — hebben om te eten uitgedrukt wordt door: *tiada sasoe wap nasi*.
 Een man, die zijn — bedelt, *orang-minta-minta*.
 Geef ons ons dagelijksch —, (tegen God), *apalah kiranja dianoegrahakan rezeqi hamba*.

Het woord Gods is het — der geloovigen, *firman Allah djadi rezeqi orang jang berimin*.
 De korst van het —, *koelit roti*.
 Het — breken, *merapihkan roti*.
 — bakken, *bakar roti*.
 Zijn — zoeken, *mentjahari rezeqi*.
 — van gerst, boonen, turksche tarwe enz. *kaskinas, eig. kasjkinah, Perz*.
 — des H. A., *goedás, Ar*.
Broodbakker, m. *toekang roti chabbáz, Perz*.
Broodbakkerij, vr. *tempat bakar roti*.
Broodben, vr. *bakoel roti*.
Broodbezorger, m. *orang jang membawa roti*.
Broodboom, m. (*artocarpus polyphena*), *pohon tjempedag, pohon tjoebedag*.
 —, (*artoc. integrifolia*), *pohon nangka*.
 —, (*artoc. pubescens*), *bendah*.
 —, (*artoc. rigida*), *mandalika*.
 —, (*artoc. incisa*), *pohon timboel*.
 —, (*artoc. laevis*), *pohon soekoem, soekoem*.
 —, (*artoc. linosa*), *pohon soekoem kapas*.
 —, (*artoc. granosa*), *pohon soekoem bidji*.
 De wilde —, *tjempedag hoetan*.
 Soort van —, *oelang-oelang*.
Broodbord, o. *piring roti*.
Brooddeeg, o. *tepoeng basah bakal roti*.
Brooddief, m. *pentjoeri roti*.
 —, *fig. orang jang amóil, orang poenja rezeqi*.
Broodronken, b. n. *angkara; nakal; perlentéj*.
Broodronkenheid, vr. *perangéj jang perlentéj, — — angkara*.
Broodeloos, b. n. *tra poenja nasi, L; trada pentjarian, L; potol sakali, L; papa sakali; terlaloe miskín, Ar; sasoe wap nasi poen tiada*.
Broodeter, m. *orang jang makan roti*.
Broodgebrek, o. *kakoerangan roti; kakoerangan rezeqi*.
Broodje, o. *roti ketjil*.
 Zoete broodjes bakken, *bitjara manis, L; memboedjoeq*.
Broodkamer, vr. *goedang roti*.
Broodkas, vr. *almari tempat roti*.
Broodkist, vr. *peti roti*.
Broodkorf, m. *bakoel roti*.
Broodkorst, vr. *koelit roti*.
Broodkruimel, vr. *broodkruin, isi roti*.
 De —s steken hem, *maka ijalah terlaloe sangat doekana*.
Broodmand, vr. *bakoel roti*.
Broodmarkt, vr. *pasar roti*.
Broodmes, o. *pisaw roti*.
Broodnijd, m. *benji karana pentjarian, — — rezeqi*.
Broodoffer, o. *goerban roti*.
Broodpap, vr. *boeoeer roti*.
Broodschrijver, m. *penjoerat miskín*.

Broodsmak, m. *rasa roti*.
Broodsoep, vr. *sop roti*, L.; *koewah roti*.
Broodsuiker, vr. *goela pasir*.
Broodverkooper, m. *pendjoewal roti*,
orang mendjoewal roti.
Broodvrucht, vr. de eetbare, *soekoen*
kapas, zie **Broodboom**.
Broodwagen, m. *karéta toekang roti*.
Broodwater, o. *adr roti*.
Broodweger, m. *orang menimbang roti*,
djoeroe menimbang roti.
Broodwinkel, m. *kedéj orang mendjoewal*
roti.
Broodwinner, m. *orang beroléh rezegf*;
orang jang ada pentjariannya, L.
Broodwinning, vr. *pentjarian*, L.; *rezegf*.
Broodzak, m. *karoeng roti*.
Broodzetter, m. *djoeroe menantoekan*
harga roti.
Broodzetting, vr. *parentah harga roti*;
kalantoean harga roti.
Broos, b. n. *rapoeh*; *getas*.
 —, van ijzer, *lekas patah*; *koerang*
goewat.
 Glas is —, *katja lekas petjah*; *katja*
ada getas.
 Puimsteen is —, *batoe timboel ada*
rapoeh.
 Het leven is —, *kahidoepan ada faná*.
Broosheid, vr. *kagetasan*; *karapoehan*.
 —, onbestendigheit, *peri jang berobah*;
peri jang faná; *kaobahan*.
 —, *zwakheid*, *kalemahan*; *kalemasan*,
 L.
Brouwen, b. en o. w. *masaq*.
 Bier —, *masaq bir*; *békin bir*, L.
 —, *berokkenen*, *mengadakan*; *mendjadian*;
memboewat.
 Een verraad —, *memboewat chijánat*.
 Bezig zijn kwaad of eenen aanslag te
 —, *mengeram*.
 —, *lispen*, *bertéloer*.
Brouwer, m. *toekang bir*.
Brouwerij, vr. *tempat orang békin bir*, L.
Brouwersknecht, m. *boedjang toekang bir*.
Brouwketel, m. *perijoeq masaq bir*.
Brug, vr. *djembatan*.
 Kleine —, *bruggetje*, *vlonder*, *titi*,
titian; *palemnan*.
 Over eene — *gaan*, *mendjembatan*;
berdjalan di djembatan.
 Over een bruggetje *gaan*, *meniti*.
 Eene steenen —, *djembatan batoe*.
 Eene houten bruggetje, *titian kajoé*.
 Eene schipbrug, *djembatan perahoe*.
 Eene gierbrug, *djembatan boewéj*; *djem-*
batan hanjoet.
 Eene — over eene rivier leggen, *mem-*
boewat djembatan ka sabrang soengh (*kali*,
 L.).
 Eene valbrug, *djembatan angkat-ang-*
katan; *djembatan djoengkat-djoengkatan*.
 (Door *djembatan* wordt in de Maleische

Staten dikwerf *kaai* of *steiger* verstaan).
 Een — laten leggen, *berdjembatan*.
 Hij liet eene — leggen over de Suma-
 trasche zee om over die zee te gaan,
maka diperdjembatan dalam laet Indaloés
akan tempat menjabrang laet itoe.
 Eene — hebben, *berdjembatan*.
 De boog eener —, *lengkoeng djembatan*.
 Kleine — (ook een pad door moeras-
 sen) *palemnan*.
 —, *kaai*, *titi*.
 Zeer groote —, *titian*.
 Naar de —, *ka titian*.
 De — van den rechten weg, (waarover
 de Mohammedanen na hunnen dood moe-
 ten gaan, dezelve is zoo scherp als een
 scheermes,) *titi ciráthoe'l-moestaqim*.
Bruggeld, o. *béja djembatan*.
Bruggeman, m. *penoenggoe djembatan*,
orang tarima béja djembatan.
Bruggemeester, m. *djoeroe pariksa se-*
gala djembatan.
Bruggengoofd, o. *kapala djembatan*;
dermaga.
Brui, m. slag, *stoot*, *poskoel*; *paloe*.
 — om de ooren, *tampiling*.
 Hij heeft er den — van, *maka ija*
tiada maoe tjampoer dalam itoe; *dija*
tra maoe perdoeli itoe, L.
Bruid, vr. *verloofde*, *toenangan perampoe-*
wan.
 — in de bruidsagen, *pnngantén per-*
ampoewan, L.; *mampiléj perampoewan*.
 Ik heb gehoord dat uwe zuster de —
 is geworden, *kita dengar toewan poenja*
soedara perampoewan soedah djadi peng-
antén, L.; *maka akoe telaé dengar akan*
soedara perampoewan toewanhamba soedan
naik mampiléj.
Bruidegom, m. vóór den huwelijksdag,
toenangan, *toenang laki-laki*.
 — op de bruiloftsdagen, *pengantén laki-*
laki, L.; *mampiléj*.
 En in dien nacht werd de koning
 Alexander de —, *maka pada malam itoe*
naig mampiléj radja Iskandar.
 En dat volk wordt met staatsie in den
 hemel binnengeleid, gelijk een — met
 staatsie geleid wordt naar het huis zijner
 bruid, *maka diaraq marika-itoe kadalam*
sorga seperti diaraq mampiléj ka roemah
isteri.
Bruidegomskleed, o. *pakéjan mampiléj*.
 Gebloemd —, *badjoe anta koesoema*.
Bruidegomsleiders, m. meerv. *orang*
menghantar pengantén laki-laki, *orang*
menghantar (mengiring) mampiléj.
Bruidsbed, o. *tempat tidore orang kawin*;
djajang; *pelaminan*, *perlaminan*.
Bruidschat, m. dien de bruidegom aan
 den vader der bruid betaald, *djoedjoer*;
mas kawin, L.; *çadâq*, Ar.; *emas kawin*;
isi kawin; *mahr*, Ar.
 Hij is aan mij dertig Spaansche matten

voor den — mijnner dochter schuldig, *maka ija berhoelang pada kita tiga poeloeh ringgit, itoe mas kawin anaq kita.*

Bruidsdagen, m. meerv. *hari raja orang kawin; perdjagaän.*

De — vieren, *berdjaga-djaga.*

Toen alle toebereidselen gereed waren, begon de vorst de — te vieren, dezelve duurden veertig dagen en veertig nachten in volle vreugde bij allerlei spelen voort, *setelah soeda langkap segala kalandjangan itoe maka baginda poen memoelai pekerdjaän berdjaga-djaga empat poeloeh hari empat poeloeh malam bersoekasoekaan raméj berbagéj-bagéj permainan.*

Bruidsgoed, o. (eigendom der bruid) *harta pengantèn perampoevan, L.; mata benda mampiléj perampoevan.*

Bruidskamer, vr. *bilik mampiléj perampoevan; kamar pengantèn, L.*

Bruidskoets, vr. draagkoets voor een bruid, *djempana.*

— eener vorstin, *perarakan.*

Bruidstroom, m. die met klatergoud en zijden versierselen en franjes is opgetooid, *djedjamban.*

Bruidsuiker, vr. *goela pengantèn, L.*

Bruinen, b. w. slaan, *memoekoel; memaloe.*

Om de ooren —, *kasih tampiling, L.*

—, werpen, *hantam.*

—, kwellen, *ganggoe, L.; gadoeh.*

— aangaan, raken, *perdoeli, L.; faldbel, Ar.*

Het bruit mij niet, *saja tra perdoeli itoe, L.*

—, vallen, *djatoh.*

Hij bruide van het vaartuig in zee, *maka dari kapal ija djatoh di laot.*

—, gaan, *pergi; pegi, L.*

Bruï heen! *pergi per sétan! L.*

Bruier, m. *orang menggangoe, orang menggadoeh.*

Bruierij, vr. *kasoesahan.*

Bruikbaar, b. n. *jang boléh dipakéj; masih baik, L.*

Niet —, *tiada (trada, L.) boléh dipakéj.*

Tot niets — zijn, *tiada beryoena sakali.*

Deze schoenen zijn nog —, *ini sepatoe masih boléh dipakéj.*

Bruikbaarheid, vr. *pergoenaän; goena.*

Bruiloft, vr. (Holl.) *pèsta orang kawin, L.; perdjagaän; panggitan; perdjamoean mampiléj.*

Lang vooruit ter — noodigen, *memadah, memadahkan.*

— vierders, *orang berdjaga-djaga.*

Kort vooraf ter — genoodigd worden, *disilakan pada perdjamoean mampiléj; dipanggil dutang di pèsta orang kawin, L.*

Bruiloftsdag, m. *hari kawin; hari nikáhh; hari pèsta orang kawin, L.; hari perdjamoean mampiléj.*

Bruiloftsfeest, vr. *perdjamoean mampiléj, zie Bruiloft.*

Bruiloftsgast, m. *orang kapanggihlan; orang berdjaga-djaga; tetamoe orang kakim, L.*

Bruiloftskleed, o. *pakéjan orang kawin; pakéjan pengantèn, L.*

Bruiloftsvolk, o. *zie Bruiloftsgast.*

Bruin, b. n. *hitam manis; pala; mérah toeha.*

Licht —, *pérang.*

Deze jonge juffrouw heeft een — ge-laar, *ini nona hitam manis moekanja.*

Licht — haar, *ramboet pérang.*

Licht — e oogen, *mata pérang.*

Bruin, m. *bruin paard, koeda mérah toeha.*

Bruin, o. de bruine kleur, *warna hitam manis; warna pala; warna mérah toeha.*

Bruinachtig, b. n. *pérano.*

Bruinachtigheid, vr. *warna pérang.*

Bruineerder, m. *orang mengoepam; orang menggosoq; pengoepam.*

Bruineerijzer, o. *besi oepam.*

Bruineersel, o. *obat oepam; tjétó.*

Bruineersteen, m. *batoe oepam.*

Bruinen, b. w. *békin hitam manis, L.*

Bruin verwen, *taroh tjét mérah toeha.*

Bruineeren, b. w. *zie Bruinen.*

—, polijsten, *mengoepam.*

Eenen stalen spiegel —, *mengoepam tjermín badja. (wadja, L.).*

Bruineering, vr. *pengoepaman.*

Bruinet, vr. *orang perampoevan jang pérang moekanja.*

Eene zeer donkere —, *orang perampoevan jang hitam manis warnanja.*

Bruingeel, b. n. *koening toeha.*

Bruingrauw, b. n. *warna kelaboe pala, — pérang.*

Bruingroen, b. n. *hidjau tjampoer hitam manis.*

Bruinharig, b. n. *ramboetnja pérang.*

Bruinheid, vr. *warna hitam manis, warna pala.*

Bruinkleurig, b. n. *hitam manis warnanja, pérang warnanja.*

Bruinoogig, b. n. *matanja pérang.*

Bruinrood, b. n. *mérah toeha, mérah tjampoer pérang.*

Bruinvisch, m. *ikan loemba-loemba.*

Als de — boven komt is dat een teeken van storm, *apabila timboel loemba-loemba itoe akan tanda angin riboet.*

Bruis, vr. en o. op den mond, *boesa.*

Het — staat hem op den mond, *kaloe war boesa dari moeloetnja.*

Bruisen, o. w. *dengoeng, berdengoeng; deroe; deroem; gemoeroeh.*

Na vele — de stroomende en schuddende golven doorklieft te hebben, *hatta berapa lamanja melaloeli haroes jang berdengoeng dan oembaq jang bergoentjang.*

—, razen, tieren, *ingar-bangar.*

Bruilen, o. w. *manikas; menderoe; menderoem.*

Brukang, b. n. *opvliegend, perang-peroes; berangasan, L.*

Budget, o. (ond. w.) staatsbegrooting, *daftar segala belandaja negeri.*
Buffel, m. karbo, L.; karbau.
 Een halfvolwassen —, *karbau menjama.*
 Het vleesch van witte —s is niet goed om te eten, *maka daging karbau poetih itos tiada baik dimakan orang.*
 Een —, lomperd, *orang goblog*, L.; *orang kasar.*
Buffelachtig, b. n. kasar; koerang adjar; pengkoeh; goblog, L.
Buffeldoorn, m. (spinna raccarum) tali karbau.
Buffeljuk, o. sawat; rakitan.
Buffelkalf, o. anag karbau.
Buffelkoe, vr. karbau betina; karbo perampoeaan, L.
Buffelos, m. karbau djantan; karbo laki-laki, L.
Buffelshuid, vr. koelit karbau.
 —, bereid tot een gebak, *kroepoeg.*
Buffelsleer, o. koelit karbau jang disamag.
Buffelwachter, m. orang djaga karbau.
Buffelwed, o. kobag; koebang.
Buffelziekte, vr. aanstekende —, *boendoeng.*
Bui, vr. riboet; badéj; bajoe; tagark, Perz.
 Eensklaps kwam er eene — van voren (op zee) opzetten, *maka tiba-tiba toeroen riboet dari haloewan.*
 Toen de — kwam opzetten, *setelah poepoet bajoe.*
 —, luim, *tingkah lakoe.*
 Bij buien, *terkadang-kadang; spring-sring*, L.
Buiachtig, b. n. buiig, *tampijas; hoedjan dan angin.*
 Een — weder, *hari tampijas; masa hoedjan dan angin.*
Buidel, m. beurs, geldbeurs, kantong, L.; kandoeng; poendi; radjoet; sarawan; boengkoesan.
 Geen geld in den — (op zak) hebben, *tiada membawa oewang, tiada membawa emas.*
Buideldrager, m. orang jang membawa kandoeng; orang jang pégang oewang; djeroe harta.
Buidelrat, vr. koeskoes, koeso, Amb.
Buigbaar, b. n. lemboet.
 —, week, zacht, *lembèg.*
 Een — gemoed, *hati lemboet.*
 —, dat gebogen kan worden, *jang boleh dibèngkòkin*, L.; *jang dapat dibèngkoki, jang boleh dilengkoekan.*
Buigen, b. en o. w. membentoeqkan, membentoeq; melengkoq; kerdja bèngkoq, L.; bëkin bèngkoq, L.
 Een en rotting —, *membentoeqkan rotan.*
 Boogswijze —, *melengkoeng.*
 — als boomtakken, *lentoer.*
 —, voorover hellen, overhellen, *bawat.*
 Zich —, *menganjoeqkan dirinja.*

Zich eerbiedig voor den koning —, *sembah soedjoed pada radja.*
 Het hoofd —, *toendoeq kapala; melajah kapala.*
 Het hoofd van schaamte —, *toendoeq maloe.*
 En dan buigt hij het hoofd tot dat de baard aan de pink der linkerhand komt, *maka ditoendoeqkannja kapalanja hingga sampéj djanggoetnja kapada kelingking tangannja jang kiri.*
 De knieën —, *lipat loetoet; berloetoet; berteloet.*
 De knieën voor de afgoden —, *menjemah berhala.*
 Al de boomen bogen zich, *segala pohon kajoe poen tjenderong.*
 En hij maakte dat zijn hoofd zich naar den kant van zijnen rug boog, *maka didjadikannja kapalanja itoe tjenderong kapada péhaq belakannja.*
 Hij boog zich en nam afscheid, *maka itja-poen sembah seraja bermoehoen; dija sembah sarta minta diri.*
 —, doorbuigen, *bèngkoq, djadi bèngkoq*, zie *Nederbuigen.*
 Recht —, *awah.*
 Voorover —, *soengkoer.*
 Het hoofd voorover —, *melajakkan kapala.*
Buiger, m. jang membentoeqkan, zie *Buigen.*
Buigijzer, o. besi mendjepit.
Buiging, vr. kromte, *bèngkoq.*
 —, vouwing, *lipatan.*
 — van eene veer, *bentoeqnja per*, L.; *bèngkoqnja per*, L.
 De — der stem, *lemasnja soewara*, L.
 Boogswijze —, *lengkong.*
Buigtang, vr. kakatoewa; *pendjepit.*
Buigzaam, b. n. lemboet; lemas, L.; *ka-tjenderongan.*
 Een — gemoed, *hati lemboet.*
 —, week, zacht, *lijat; lembèg.*
 — was, *lilin lembèg.*
 —, toegevend rekkelijk, *çabar*, Ar.
 Stijve leden — maken, *melijatkan ang-gota jang kakoe.*
Buigzaamheid, vr. kalembotan; *kalem-bèkan.*
Buien, onp. w. bertampijas; ada hoedjan dan angin.
 Het buit van daag, *maka imilah hari tampijas.*
Buigi, b. n. tampijas; hoedjan dan angin.
 —, regenachtig weder, *masa mengitjil.*
Buik, m. peroet.
 De — van eenen berg, *peroet boekit.*
 De — van een schip, het hol, *peroet kapal; keleomat.*
 De —, het dikke vleesch aan de binnenzijde der vingers tusschen ieder gewricht, *peroet djari.*
 Twee leden van den — des voorsten

vingers, *doewa roewas peroet teloendjoeg*.
 De — van een zeil, *peroet lajar*; *lemboeng lajar*.
 Een gezwollen —, *kemboeng peroet*, *gemboeng peroet*.
 Een dikke, vette —, *dikbuik*, *gendoet*, *Menangk.*, *peroet besar*; (van eene vrouw, zwanger zijn) *boenting*; *hhämil*, Ar.
 Zijnen — dienen, *mendemap*, *banjak makan minoem*.
 Plat op den — liggen, *tijarap*.
Buikachtig, b. n. *saroepa peroet*; *seperti peroet*.
Buikdienaar, m. *pendemap*.
Buikgordel, m. *ikat pinggang*; *saboeg*; *tali pending*.
 Zijne lendenen waren met eenen — omgord, *terbabat pinggangnja dengan saboeg*.
 De slavin droeg eenen zilveren —, *maka mosa itoe-poen pakéj tali pending péraq*.
Buikgordelplaat, vr. *pending*; *kapala pending*; *moeka pending*, L.
Buikig, b. n. *berperoet besar*.
Buikloop, m. *tjirit*; *gatjar*; *tjajar*.
 Omdat Noesjirwan te veel gegeten had, kreeg hij buikpijn en eenen — van twintig tot dertig maal daags, *Noesjirwán poen dari pada sangat bahina kenjang sakit peroet tjirit, sahari doewa poeloeh kali tjirit, tiga poeloeh kali tjirit*.
Buikpijn, vr. *sakit peroet*; *tjékaq*, zie ook **Buiksnijding**.
 —, hebben, *tjékaq*.
Buikriem, m. *tali peroet*; *saboeg*.
 Haal den — wat aan, *bijar kentjangan tali peroetnja*, L.
Buiksnijding, vr. scherpe buikpijn, *sanaq peroet*.
 Zeer hevige —, *moelas*; *rangoet peroet*.
 Hij heeft eene hevige —, *peroetnja moelas*.
Buikspek, o. (van een varken) *daging peroet babi*.
 — van eenen walvisch, *daging peroet ikan paoes*.
Buikspraak, vr. *soewara jang kaloewar dari dalam peroet*.
Buikspreker, m. *orang bersoewara dari dalam peroetnja*.
Buikvlies, o. *selapoet peroet*.
Buikwaterzucht, vr. *boesoeng*; *penjakit aër*.
Buikwee, o. *moelas*; *sakit peroet*; *rangoet peroet*.
Buikworm, m. *kermi*, *tjeremi*.
Buikzuiverend, b. n. *mentjajar*; *pentjajar*.
 Een — middel, *obat pentjajar*.
 — e vrucht, *boewah pentjajar*.
Buikzuivering, vr. *pentjajar*.
Buil, vr. *gezwel*, *bengkaq*.
Buis, vr. en o. groot, *pantjoeran*; *seloer*; *got*, verb.

Water—, *seloeran aër*; *pantjoeran aër*.
Bloed—, *oerat darah*.
Groote —, *tjoetjoeran*.
 —, *koker*, *saroeng*, ook *lèhèr*, (hals).
Buit, m. *rampasan*; *djarahan*; *reboetan*; *nafal*, Ar.
 Den — verdeelen, *membahagi djarahan*.
 Sommigen droegen hun huisraad op den rug en maakten eene vertooning als menschen, die — behaald hadden, *ada jang mendoekoeng perkakasnja seperti orang berolèh djarahan roepanja*.
 Den — verdeelden zij in vieren, *rampasan itoe dibahagikannja empat*.
 Op — varen, *merompag di laoet*; *membadjaq*, L.
 —, (voornamelijk op ongeloofigen behaald), *ghanimat*, Ar.
Buitelaar, m. *orang penjoesang*, *orang menjoesang*.
Buitelen, o. w. *menjoesang*.
 Over het hoofd — dat het den grond raakt, *bedjoengkir*, L.
 — dat het hoofd den grond niet raakt, *mentjaq*.
Buiteling, vr. *soesang*, *soesoeng*.
Buiten, b. w. *buit maken*, *merampas*; *mendjarah*; *mereboet*.
 En hij buitte in alle grenssteden, *maka dirampasnja segala negeri pinggirnja*, zie **Plunderen**, **Rooven**, **Vrijbuiten**.
Buiten, bijw. en voorz. *loewar*, *diloewar*.
 — de deur, *diloewar pintoe*.
 — het verdrag, *diloewar djandji*.
 Naar —, *kaloewar*.
 Naar — gaan, *pergi kaloewar*; *pegi diloewar*, L.
 — adem, *menggèh-menggèh*, L.; *engah-engah*.
 Van —, *dari loewar*.
 — gaats, *diloewar moewara*, *diloewar koewala*.
 — het spoor, *diloewar roenoet*; *diloewar bakas kaki* (van een voetspoor), *diloewar bakas roda karèta*, (— het wagenspoor).
 Van — leeren, *beladjar sampéj tahoe*; *hhiflkan*.
 Eene zaak, die — mij is, *soewatoe perkara jang diloewar kita*, *soewatoe perkara jang tiada kita maoe tjampoer didalamnja*.
 — dien, *melainkan itoe*; *lain dari pada itoe*; *hanja itoe*.
 — boord, *diloewar pinggir kapal*; *di laoet*.
 De lading werd — boord geworpen, *maka moewatannja diboewang di laoet*.
 — kennis liggen, *terhantar tiada char akan dirinja*; *moertja*; *pingsan*; *kallengar*, L.
 Ik kan er wel —, *tra oesah*, L.; *troesah*, L., *kita tiada berhhádjat itoe*.

Zonder of — schulden zijn, *tiada berkoelang; tra poenja oelang, L.*
 — den gewonnen regel, niet alledaagsch, *boek an barang-barang; boek an kapalang.*
 — brengen, *membawa kaloewar; voor den dag brengen, mengaloewarkan.*
Buiten, o. buitenplaats, roemah toewan tanah.
Buitenbeentje, o. zie **Bastaard**.
Buitendeur, vr. *pintoe loewar.*
Buitendijk, m. *terbis loewar.*
Buitengemeen, b. n. *terlalo amat; boek an barang-barang; boek an kapalang.*
Buitengewoon, b. n. zie **Buitengemeen**.
Buitengracht, vr. *parit loewar.*
Buitenhof, o. *astana loewar; pengadapan.*
Buitenhuid, vr. *koelit loewar.*
Buitenkans, m. *oentoeng jang boek an barang-barang.*
Buitenkanse, o. *asil, L.*
Buitenkant, m. *sabelah loewar.*
Buitenkeuken, vr. *dapoer loewar.*
Buitenkiel, vr. *pantal loewar perahoe.*
Buitenlander, m. *orang asing; orang kelat; orang dagang, (het laatste voornamelijk van vreemde kooplieden).*
Buitenlandsch, b. n. *dari lain negeri.*
 Een — e boom, *pohon dari lain negeri.*
Buitenlieden, m. *meerv. orang doesoen.*
Buitenloods, m. *pendoega diloeuar moewara; orang loga diloeuar pelaboehan, (koewala, moewara).*
Buitenman, m. *orang doesoen; orang oediq, L.; orang hoeloe.*
Buitenmuur, m. *tembog loewar.*
Buitenplaats, vr. *taman; kebon, L.; roemah toewan tanah.*
Buitenreede, vr. *pelaboehan loewar.*
Buitensingel, m. *djalan peridaran diloeuar kota; djalan koeliling diloeuar negeri.*
Buitensluiting, vr. *ban, pengoetjilan.*
Buitensporig, b. n. *terlalo amat; telandjoer; bahina, bina; sangat; lampaw; licat, L.*
 Een —, *verkwistend mensch, orang jang memboeroeskan hartanja.*
Buitensporigheid, vr. *kalakoesan jang terlalo amat; lakoe djalan jang liwat barang jang patoet.*
Buitensprong, m. *salah djangkah.*
 Eenen — doen, *salah berdjangkah; berboecat salah.*
Buitenstad, vr. *kampoeng moeka; kota loewar.*
Buitenste, b. n. *jang diloeuar sakali; cháridj, Ar.*
 — duisternis, *gelap goelita.*
Buitenstreeks, bijw. *diloeuar djalan betoel.*
Buitenwaarts, bijw. *ka sabelah loewar.*
Buitenwacht, vr. *djaga-djaga loewar.*
Buitenwater, o. *aer laoet.*
Buitenweg, m. *djalan loewar.*

Buitenwerk, o. *bèntèng loewar.*

Het zij verre dat hij de vesting zou overwonnen hebben, de — en heeft hij niet eens ingenomen, *djangankan kota dilahkannja, bèntèng loewar poen tiada diambilnja.*

Buitenwerks, bijw. *pertoekangan loewar.*
Buter, m. *perampas.*

— op zee, *perompag; pembadjaq.*

Bukken, o. en w. w. *djongkoq, L.; tjenderong; toendoeg; lajah; tedoeg; tiwas.*

Doen —, *meniwaskan.*

—, met het hoofd voorover gaan, *djerong.*

— voor een ander, *onderdoen, tiwas.*

Zich — om een schot te ontwijken, *djongkoq takoet pèlor.*

Iemand doen —, *meniwaskan saorang.*

Bul, m. stier, *sapi djantan; sapi laki-laki, L.; lemboe djantan.*

De — bespringt de koe, *sapi mendjantan sapi betina.*

Bul, vr. zie **Bulle**.

Bulderaar, m. *orang tjerèwèt.*

Bulderaarster, vr. *orang perampoewan jang soeka tjerèwèt.*

Bulderbas, m. *orang jang békin roesoeh, L.; orang jang ingar-bangar.*

Bulderen, o. w. van den wind, water, geschut enz. *gemoeroeh; dengoeng.*

Het afgeschoten geschut gaf een — d geluid, *maka marijam jang dipasang oranglah itoe-poen terlalo gemoeroeh boerinja.*

—, tieren, razen, *roesoeh, L.; ingar-bangar.*

Bulderig, b. n. *bahina; sangat.*

—, *buiig, tampijas.*

Bulhond, m. *andjing besar.*

Bulken, o. w. *bertengoh; berteréjaq.*

De os bulkt, *lemboe bertengoh.*

Satroeboeh bulkte met een doordringend geluid, *Satroeboeh poen berteréjaq dengan soewara jang amat njaring.*

Bulle, vr. van eene hoogeschool, *soerat tjap madrasah; soerat materéj madrasah.*

Bullepees, vr. *tjamboeg koelit.*

Bulster, m. *beddgoed, barang tempat ti-doer.*

Bult, m. *bongkoq.*

—, *hoop, stapel, timboenan.*

— van den kameel, *poenoeg.*

Bultig, b. n. *berbongkoq.*

Bultzak, m. *kasoer; bolsaq, verb.*

Bun, vr. *vischkaar, koeroengan ikan; se-roek; têngkoq; bangloq.*

Bundel, m. zie **Bondel**.

Bunder, o. *bahoe, Jav.; 1/4 djoeng, (eig. is één — van 100 □ roeden = 5 bahoe).*

— lands lang 100 en breed 20 roeden met 5 pétaq of afdeelingen, ieder van 20 roeden, *pantjar.*

Bunsing, m. *andjing aër.*

Buren, o. w. *omong-omong sama orang*

- telangga*, L.; *berbantjang dengan orang telangga*.
- Burengerucht**, o. *roesoeh di kampoeng*.
- Burg**, m. *boerdj*, Ar.; *kota*.
- Burgemeester**, m. *kapala negeri*; *pang-hoeloe negeri*.
- Burgemeesterlijk**, b. n. *tjara pang-hoeloe negeri*.
- Burgemeesterschap**, o. *djabatan kapala negeri*.
- Burger**, m. *orang negeri*.
— in eene koopstad, *orang bandar*.
Vrije —, *orang mardika*, L.; *orang mardahika*.
- Burgerdeugd**, vr. *kabedjikan orang negeri*.
- Burgerdracht**, vr. *tjara orang negeri*; *pakjjan orang mardika*.
- Burgereed**, m. *soempah orang negeri*.
- Burgeser**, vr. *orang perampoewan mardika*.
- Burgerfeest**, o. *perdjamoewan orang mardika*; *pèsta orang mardika*, L.
- Burgerhuis**, o. *roemah orang mardika*.
- Burgerij**, vr. *segala isi negeri*.
De gansche — stond in de wapenen en de trompet werd gestoken, *maka segala isi negeri poen hhdllirah dengan sendjata dan nafiri poen ditiojep oranglah*.
- Burgerjongen**, m. *kanaq-anaq mardika*.
- Burgerlijk**, b. n. *atas tjara orang negeri*; *salakoe orang mardika*.
Het — e leven, *kahidoepan orang negeri*.
De — e maatschappij, *perhimpoean orang mardahika*; *pekoempoelan orang mardika*.
— dood, *hilang hhaq orang mardika*.
De — e dood, *kahilangan hhaq orang mardika*.
Het — wetboek, *hhoekoem qanoen orang mardika*; *oendang negeri*, (beide zijn Maleische wetboeken).
Hij is een —, *maar geen adelijk man, maka ija ada orang mardahika boekan orang bangsawan*.
—, (bij minachting), *tjara orang ketjil*.
— e rechten, *hhaq orang negeri*.
- Burgermacht**, vr. *barisan negeri*.
- Burgerman**, m. *orang negeri*; *orang mardika*.
—, (bij verkleining), *orang ketjil*.
- Burgermeisje**, o. *anaq perampoewan jang poenja bapa orang mardika*, L.; *poetra orang mardahika*.
- Burgerpot**, m. *makanan sembarang orang*.
—, bij minachting, *makanan orang ketjil*.
- Burgerrecht**, o. *hhaq negeri*.
Het — verkrijgen, *berolèh hhaq negeri*.
- Burgerschap**, o. *hhaq orang negeri*.
- Burgerstaat**, m. *maatschappij, segala isi negeri*; *peri hhdal isi negeri*.
- Burgerstand**, m. *kalakoean segala isi negeri*.
- Burgertrant**, m. *tjara orang mardika*.

- Burgervrouw**, vr. *orang perampoewan mardika*.
- Burgerwacht**, vr. *kawal negeri*.
De geheele —, *barisan negeri*.
- Burgerwet**, vr. *hhoekoem orang mardika*.
- Burggraaf**, m. *panghoeloe kota*; *panghoeloe boerdj*, (eig. *burghoofd*).
- Burgvogd**, m. *djoeroe kota*; *djoeroe astana*.
- Burgwal**, m. *tamboq kota*.
—, *gracht, parit kota*.
- Burrie**, m. zie **Berrie**.
- Bus**, vr. *tjemboel*.
Armenbus, *tempat derma*; *tempat doe-wit bakal orang miskin*, L.
Brievbus, *tempat soerat*; *peti soerat*.
—, *geweer, bedil*; *senapang*, L., verb.; *istinggarda*, verb. van *espingarda*, Port.
—, *plaat op de borst van boden, bapang*.
—, *fonds, modal*; *pokog*.
Begravenisbus, *modal boecat tanam orang*, L.; — akan — —.
- Busbewaarder**, m. *djoeroe harta persé-ronja*.
- Busboom**, m. *sjamsjád*, Perz.
- Bushuis**, o. *goedang sendjata*.
- Buskruit**, o. *obat bedil*; *obat mesijos*, *mesijoe*.
Het — is nat en daarom verzoek ik u, de goedheid te hebben, *mij droog — te zenden, maka obat bedil soedah basah sabab itoe kita minta kaloe toewan soeka kirim obat bedil jang kering itoe*.
- Buskruitton**, vr. *tong obat bedil*.
- Buspoeter**, o. *obat bedil*, zie **Buskruid**.
- Busschieter**, m. *orang pakéj senapang*, L.
—, *pendjawat bedil*; *bombardéro*, Port.
- Bussel**, m. *bundel, berkas*; *ikat*.
- Busselen**, b. w. *memberkaskan*; *mengikat*.
- Buur**, m. *orang sakampoeng*, *orang sadoesoen*; *hamsájah*, Perz.
— op eenen steiger, die denzelfden trap heelt om naar de rivier te gaan, *orang santangga, orang telangga*.
- Buurdochter**, vr. *anaq perampoewan sakampoeng*.
- Buurjongen**, m. *kanaq-anaq sakampoeng*.
- Buurkind**, o. *anaq orang telangga*.
- Buurman**, m. zie **Buur**.
- Buurpraatje**, o. *omong-omong orang telangga*, L.
- Buurschap**, vr. *segala orang sakampoeng*; *segala orang telangga*.
Goede — houden, *bersobat dengan segala orang sakampoeng*, L.
—, *gehucht, talang*; *kampoeng ketjil*.
- Buurt**, vr. *kampoeng*.
De gansche —, *segala orang kampoeng*.
In de —, *nabij, dekat*.
- Buurboek**, o. *daftar nama orang kampoeng*.
- Buurbriefje**, o. *soerat kampoeng*.

Buurtheer, m. *toewan kampoeng*.
Buurmeester, m. *kapala kampoeng*.
 —, wijkmeester, *bèk*, verb.
Buurtsaak, vr. *perkara kampoeng*.

Buurvrijer, m. *jongman, orang moeda di kampoeng*.
Buurvrouw, vr. *perampoewan sakampoeng; perampoewan tetangga*.

C.

Cabaal, vr. (ond. w.) *perdjandjian rahasja; jakatijan*, L.
Cabaleeren, o. w. *berkoempoel dengan nijat jang djahat*.
Cabane, vr. (ond. w.) *scheepshut, pétaq dalam perahoe*.
 —, kajuit, *boeranda*.
Cabretleer, o. (ond. w.) *koelit anaq kambing*.
Cabriolet, vr. (ond. w.) *bèndi*.
Cacao, vr. *boewah tjoklat*, verb.
Cacaoboom, m. *pohon tjoklat*.
Cachet, o. (ond. w.) *tjap; materéj; chatam*, Ar.
Cacheteeren, b. w. (ond. w.) *menaroh tjap, memboeboeh tjap; memateréjkan; memboeboeh materéj; chatamkan*.
Cachot, o. (ond. w.) *pandjara; pasoenjan; boewi*, L.
Cachou, vr. *katjoe*.
Cadans, vr. (ond. w.) *ragam*.
Cadaster, o. (ond. w.) *daftar harga tanah dan roemah*.
Cadaver, o. (ond. w.) *bangkéj*.
Cadeau, o. zie *Geschenk*.
Cadet, m. *moerid 'ilmos perang*.
Cadetterschool, vr. *madrasat 'ilmos perang*.
Caduk, b. n. (ond. w.) *bersakit-sakitan*.
Cahiz, o. (ond. w.) *boekoe toelies*.
Caisson, vr. (ond. w.) *karèta obat bedil; karèta prabot perang*.
Cajaputolie, vr. (verb. van kajoe poetih-olie) *minjaq kajoe poetih*.
Calomel, vr. *aèr péraq; rasa*.
Kamelot, o. *çéf*, Ar.; zie *Kamelot*.
Campement, o. (ond. w.) *tempat pembarrangan çoldadoe*.
Campechehout, o. *kajoe sapang*.
Canapé, vr. (ond. w.) *keta, geta*, Perz.; *petarana, poetarana; bangkoe*, L. verb.
Candidaat, m. *moerid jang soedah tammal mengadji*.
Cannibaal, m. *orang kedjam; orang tlálim*.
Cano, vr. *djoekoeng*.
Canon, vr. (ond. w.) *regel, qánoen*, Ar.
Canoniek, b. n. *qánoem*, Ar.
Canonade, vr. (ond. w.) *boenji marijam*.
Capitulatie, vr. (ond. w.) *perdjandjian antara orang jang dikepoeng dengan orang mengepoeng*.
Capriole, vr. (ond. w.) *luchtsprong, soesang*.
Cargo, vr. (ond. w.) *scheepslading, moewatan perahoe*.

Caricatuur, vr. (ond. w.) *gambar sindiran*.
Carnaval, m. (ond. w.) *vóór de vasten der Moh., bergandán & barqadán*, Perz.
Carton, o. (ond. w.) *garthás djilid; karton*, Holl.
Caserne, vr. (ond. w.) *tangi; roemah çoldadoe*.
Caserneeren, b. w. *mendoedoegkan di tangsi*.
Cassatie, vr. *hhál meniadakan*.
 Zich in — *begeven, naik hhoekoem istighátzah*.
 Hof van —, *hhoekoem, (mahkamat) istighátzah*, Ar.; *diwán istighátz*, Perz. en Ar.
Casseeren, b. w. (ond. w.) *afzetten, memetjat*.
 — in rechten, *meniadakan*.
Caste, vr. (ond. w.) *familiestam, bangsa; hoelobangsa; wangsjá*, Skr.; *casta*, Port.
Catalogus, m. (ond. w.) *daftar nama kitáb; soerat nama boekoe-boekoe*, L.
Cataract, vr. (ond. w.) *staar, tam*, Perz.
Catechisatie, vr. *pengadjaran agama*.
Catechiseermeester, m. *goeroe agama*.
Catechiseeren, b. w. *mengadjaran agama*.
Cavalier, m. (ond. w.) *ruiter, hoelobaalang berkoeda; orang berkoeda*.
Cedel, vr. *daftar*, Ar.; *daptar*, verb.
Ceder, m. *arz*, Ar.; *orz*, Ar.; *araz*, verb.
Cederboom, m. *pohon arz*.
Cederhout, o. *kajoe arz*.
Cel, vr. *pertapaán; koejal; chawat*, Ar.
 — *eener honigraat, lobang sarang madoe*.
Cellebroeder, m. *ráhíb*, Ar.
Cellebroedersklooster, o. *roemah pertapaán ráhíb*.
Cement, o. *perakat*.
 Kalk en —, *kapoe dan perakat*.
Cent, m. *èn*, Ned.; *doewit*.
Cent, o. *saratoes*.
 Les pro—, *saratoes makan enam*.
Centenaar, m. (ond. woord) *honderd pond, saratoes kati*.
Centraal, b. n. *pertengahan; poesat*.
Centraalbeweging, vr. *peridaran*.
Ceremonie, vr. (ond. woord) *uiterlijke plechtigheid, isti'adat*, Ar.
 Eenen brief met de —n *ontvangen*, die aan brieven van voorname vorsten bewezen worden, *menjamboet soerat dengan isti'adat soerat radja-radja jang besar*.
Ceremonieel, o. (ond. woord) *'adat isti'adat*, Ar.
Ceremoniemeester, m. *sermonimèster*

verb.; djoeroe mengatoerkan 'adat isti-
'adat.
Certificaat, o. (ond. woord) soerat ka-
terangan.
Chais, vr. (ond. w.) bèndi.
Chako, m. sjako, verb.
Chaos, m. mengelklomp, tjampoer bacoer.
Charge d'affaires, m. Fr. wakil, Ar.;
polmaq, verb.
Chef, m. Fr. kapala; panghoeloe.
Chemicalien, o. meerv. segala obat-oba-
tan.
Chemie, vr. Fr. 'ilmoe kimiǰá, Ar.
Chemist, m. Fr. pandéǰ kimiǰá.
Cherub, m. cherubijn, karoebín, Ar.;
anaq-anakan bidijalari.
Chevron, vr. pasemèn di tangan badjoe
soerijan.
Chirurgie, 'ilmoe djiráh, Ar.
Chirurgijn, m. djarráh, Ar.; thabib,
Ar.; doekoen; mèstèr, verb. Ned.; doekoen
darah; hhadjdjám & hhadjim, Ar.
Chits, vr. zie Sits.
Chocolade, vr. tjoklat, verb.
— drinken, minoem tjoklat.
Chocolademakerij, vr. tempat orang
békin tjoklat, L.
Cholera, vr. begebloek; koléra.
Choleriek, b. n. (ond. woord.), zie Op-
vliegend.
Choor, o. zie Koor.
Choraal, vr. zie Koraal.
Chrestomathie, vr. (ond. woord), ka-
rangsan soerat jang dipilih dari pada be-
berapa kitab.
Christelijk, b. n. mesihhi, Ar.
De — e volkeren, qawm-qawm orang
naçaráni.
Christen, m. naçrán, Ar.; orang naça-
ráni; orang serani, L.
— worden, masoq agama mesihhi; ma-
soq serani, L.
Christendom, o. naçránijat, Ar.; aga-
ma naçaráni.
Christenheid, vr. segala orang naçaráni.
Christenleeraar, m. pandita naçaráni.
Christenrijk, o. karadjaan naçaráni.
Christenvolk, o. qawm naçaráni, Ar.,
millat almasihhiǰah, Ar.
Christin, vr. orang perampoewan naçaráni.
Christus, m. almesihh, Ar.
Jesus Christus, Isa almesihh.
Christusbeeld, patoeng almesihh.
Chronogram, vr. (ond. w.) sji'ar bi-
langan tahoen.
Chronographie, vr. (ond. w.) soerat
menantoekan waqtøe (masa).
Chronologie, vr. (ond. w.) 'ilmoe waqtøe,
Ar.; pengatahoean masa.
Chronometer, m. (ond. w.) tijdmetèr,
pengoekoer masa; orlodji laet, L.
Chrysoliet, m. edelgesteente, goudsteen,
batøe emas; balhami, Ar.; zabardjad, Ar.
en Perz.

Cibori, vr. (ond. w.) ouwelvaas, tempat
goedás, pjala goedás.
Cider, m. angoer (aer) boewah toeffáh.
Cigaar, vr. roko; tjeroetoe.
Eene — rooken, minoem roko.
Cigarendoos, vr. tempat roko.
Cigarenmaker, m. toekang roko (tje-
roetoe).
Cigarenpijp, vr. pipa tjeroetoe.
Cijfer, o. angka; nomer, L.
—, geheimschrift hhoerbes rahasiǰa.
Cijferaar, m. zie Rekenaar.
Cijferboek, o. zie Rekenboek.
Cijferen, b. zie Rekenen.
Cijferkunst, vr. zie Rekenkunst.
Cijferlei, vr. batøe toelis.
Cijferletter, vr. angka; nomer, L.
Cijfermeester, m. goeroe 'ilmoe hhisáb.
Cijfertafeltje, o. sepoa, Ch.
Cijns, m. schatting, oepeti; antar-antaran;
dati; oesoer; charadjat, Ar.
— betalen, mengoepeti; membajar oepeti.
Cijnsbaar, b. n. kena oepeti; charadjí,
Ar.
Cijnsbaarheid, hhal kena oepeti.
Cijnsrecht, o. hhal oepeti.
Cilinder, m. batang boelat; batang paras.
Cilindervormig, b. n. boelat, berboelat;
paras.
— e ijzeren staven, batang besi boelat.
— e pilaar, tijang paras.
Cimbaal, vr. tjaratǰaq; katram; kantri.
Op de — spelen, pitiǰ tjaratǰaq.
Kleine —, tjetjah.
Groote —, goepaq.
Cipier, m. penoenggoe pandjara; djoeroe
pasoengan; sipir, verb.
Cipersvrouw, vr. bini sipir, L. zie
Cipier.
Ciperswoning, vr. roemahnja djoeroe
pasoengan.
Cipres, m. sarw, Perz.; pohon tjemara.
—, (casuarina muricata), tjemara laet.
Cipressenlaan, vr. pohon tjemara jang
berdjadjar.
Cirkel, m. dárah, Ar.; boelat; cerco,
Port.
Halve —, boesoer.
Twee halve —s, doewa bentøeg boesoer.
Cirkellijn, vr. sipat boelat.
Cirkelvormig, b. n. sarøepa boelat.
Citadel, vr. boerdj, Ar.; kota.
Citatie, vr. dagvaarding, da'wah, Ar.;
sita, verb.
Schriftelijke —, soerat sita.
Citer, vr. ketjapi.
Op de — spelen, memitiǰ ketjapi, ber-
ketjapi.
Kleine —, medali.
Groote —, santal.
Citeeren, b. w. dagvaarden, memanggil
dihadapan hhoekoem; sita, verb.
Geciteerd worden, dida'wah; kena sita,
disita. 3

Citersnaar, vr. *kawat (tali) ketjapi*.
Citerspeler, m. *jang memitiq ketjapi*.
Citertoen, m. *boenji ketjapi*.
Cito, bijw. (ond. w.) *lekas-lekas; dengan bangat*.
Citroen, m. *limaw karbau; djeroeq kasoemba; limaw kasoemba; djeroeq asam, L.*
Citroenbitter, o. *pahit limaw karbau*.
Citroenbloesem, m. *boenga limaw karbau; kembang djeroeq asam, L.*
Citroenboom, m. *pohon limaw karbau; pohon djeroeq kasoemba; pohon djeroeq asam, L.*
Citroengeur, m. *baoe limaw karbau; bae djeroeq asam, L.*
Citroensap, o. *aer limaw karbau; aer djeroeq asam, L.*
Citroensaus, vr. *koewah limaw karbau; koewah djeroeq asam, L.*
Citroenschil, vr. *koelit limaw karbau; koelit djeroeq asam, L.*
Civiel, b. n. (ond. w.) *goedkoop, moerah. — ambtenaar, pendjawat*.
Civet, vr. *dèdès, L.; djebat; sabad, Perz.*
Civetgeur, m. *djebat, djebatan*.
Civetkat, vr. *rasé, L.; moesang, tenggalong; zobbad, Ar. en Perz.*
Clairvoyant, m. *Fr. orang jang melihat terang salagi tidoe didalam mimpi*.
Cocagnemast, m. *tijang jang dijosoq dengan minjaq bijar soeah dinaiki orang*.
Cocarde, vr. *Fr. kokar, kokarde*.
Cochénille, vr. *ook Konzenilje, kosenil, verb.; qirmiz, Perz.*
Code, o. *kitab hloekoem. — Napoleon, kitab hloekoem Napoleon*.
Codicil, o. *tambahan soerat wasijat*.
Cognosement, o. *soerat moewatan. Laat het — halen, soeroeh ambil soerat moewatan*.
Collateraal, o. *charadjat barang poesaka*.
Collotioneeren, b. w. *memandingkan; menjamai. Indien het besluit nog niet gecollationeerd is, mag het niet verzonden worden, kaloe soerat paréntah belom dibandingkan maka tjada dapat dikirimkan*.
Collecte, vr. *pengoempoelan derma; penghimpoean derma*.
Collecteeren, b. w. *mengoempoel derma; menghimpoe derma; koempoel doewit bakal orang miskin, L.*
Collega, m. *sakoetoe; teman*.
Collegie, o. *pertemanan; madjlis, Ar. —, leering, pengadjaran; madras, Ar.*
Colonel, m. *kolonel. Een — die nog geen kanonschot gehoord heeft, soewatoe kolonel jang belom dengar boenji marijam*.
Coloniaal, b. n. *kolonijal, verb.*
Coloniale troepen, *soldatoe kolonijal*.
Colonie, vr. *koloni, (tanah jang didoedoe ki orang asing of helat); tanah kapindahan orang; taha pengalihan orang, L.*

—, *overzeesche gewesten, negeri baharoe di sabrang laoet*.
Colonist, m. *pedoedoeq baharoe*.
Colonne, vr. *kolonne, Eur.; katoemboekan. Een iegelljk met zijne —, masing-masing dengan katoemboekannya*.
Colossaal, b. n. (ond. w.) *besar sakali*.
Comediant, m. (ond. w.) *perakat; daling. Europesche —, orang main komidi. Chinesche —, wajang tjina*.
Comedie, vr. (ond. w.) *inl., rakat; wajang. Chinesche —, panggoeng wajang. Europesche —, komidi. —, spelen, main wajang; merakat*.
Comiek, b. n. (ond. w.) *djogèt. —, m. orang djogèt, orang djogi*.
Commandant, m. (ond. w.) *komandan, Eur.*
Commandement, o. (ond. w.) *pemarentahan komandan*.
Commandeeren, b. w. (ond. w.) *mementahkan; kasih paréntah, L. Een leger —, memarentahkan bala-tantara*.
Commandeur, m. (ond. w.) *komandoer, (hierdoor wordt de Europesche havenmeester verstaan)*.
Commando, o. (ond. w.) *pemarentahan*.
Commies, m. (ond. w.) *komis, Eur.*
Commiesbrood, o. *roti soldadoe, L.*
Commissariaat, o. (ond. w.) *pemarentahan toewan komisaris*.
Commissaris, m. (ond. w.) *gew. toewan komisaris; wakl, Ar.; moewakkal Ar. —generaal, toewan komisaris djèndral*.
Commissie, vr. (ond. w.) *komisi; komittir, verb. —, volmacht, polmaq, verb. Goederen in — hebben, die men, indien zij geene koopers vinden, kan terug geven, merajah*.
Commissiehandel, m. *dagangan komisi of polmaq, Ned.*
Commissionair, m. (ond. w.) *wakl, Ar.; polmaq, Ned. — in bamboes, tangkoelaq*.
Compagnie, vr. (ond. w.) *kompani, Ned.; persakoetoean. De Hollandsche O. I. —, kompani wolaanda. In — varen, saing. —, zie Deelgenootschap*.
Compagnieschap, vr. *perseroan. — van verschillende bodems, saingan. In — handel drijven, bersjartkat; beséro, L.; persérokan*.
Compagnon, m. (ond. w.) *perséro, L.; sjarik, Ar.; rafiq, Ar.*
Compliment, o. (ond. w.) *tabé, L.; tabiq; salamat, Ar. Een — maken, kasih tabé; kasih salamat, L.; memberi salamat*.

Componeeren, b. w. (ond. w.) *mengarang ragam; békin lagoe*, L.
Componist, m. (ond. w.) *orang mengarang ragam; pengarang*.
Compositie, vr. (ond. w.) *karangan soerat*.
 — van muziek, *karangan ragam; karangan lagoe*, L.
Concert, o. *konsèr*, verb.; *concerto*, Port., *permainan segala boenji-boenjian*.
Concilie, vr. (ond. w.) *madjlis*, Ar., zie **Vergadering**.
Conditie, vr. (ond. w.) *djandji, perdjandjian*.
 — dienst, *pekerdjaän; pentjarian*.
Condoleeren, b. w. (ond. w.) *menta'zjakan*.
Conducteur, m. (ond. w.) *djoeroe; djoeragan*.
Confijt, o. (ond. w.) *manisan; hhalwá*, Ar.
Confjten, b. w. *békin manisan*, L.; *memboewat manisan*.
Congres, o. (ond. w.) *djam'at*, Ar.
Congrevisch, b. n. in: *congrevische vuurpijlen, tjerawat*.
Consentbiljet, o. *soerat permisi*, verb.; *soerat idzin*, Ar.
 — tot vrijstelling van rechten, *soerat lepas béja; soerat lepas dari pada tjoekéj*.
Conserf, o. (ond. w.) *goela manisan*.
Consistorie, o. (ond. w.) *madjlis grédja*.
Consistoriekamer, vr. *bilij madjlis grédja; kamar grédja*, L.
Constructie, vr. (ond. w.) van een gebouw of vaartuig, *bangoenan*.
 —, *woordechikking, karangan perka-taän; karangan rantjana*.
Constructiewinkel, m. *bingkil*, verb.; *bangsai; tempat toekang alat peperangan*.
Consul, m. *wakl*, Ar.
Contant, b. n. (ond. w.) *toenéj; kontan*, L.; *naqd*, Ar.
Contract, o. (ond. w.) *perdjandjian*.
 — van vrijlating tegen betaling eener bepaalde som, *soerat kitábat*, Ar.
 Een — van landbebouwing, *soerat moe-zára'at*, Ar.
 Een — van boomkweeking, *soerat moe-ságát*, Ar.
Controleur, m. (ond. w.) *konterlir*.
Convooi, o. (ond. w.) *geleide, penghan-taran*.
Convulsie, vr. (ond. w.) *sawan*.
Coquet, b. n. (ond. w.) *maoe disoekai orang*, — *soekain* —, L.
 —, van eene vrouw, *soeka menggila-kan orang laki-laki*.
Corpus delicti, Lat. (bewijs van misdaad) *betamal*.
Correspondeeren, o. w. *berkirim-kirim soerat; moeámil*, Ar.
 Onderling —, *moetawárid*, Ar.
Corrigeeren, b. w. (ond. w.) *membaiiki; membetoelkan*.

Een geschrift —, *berpáhkan soerat*.
Corset, o. (ond. w.) *korsèt; koetang*.
Corvet, vr. *korpet*, verb., *kapal perang bernama korpèt*.
Costuum, o. *pakéjan hari besar, pakéjan hari raja*.
Cotelette, vr. (ond. w.) *kotelèt*, L.; *da-ging roesoeg jang digoreng*.
Coulisse, vr. (ond. w.) *dinding wajang*.
Couplet, o. (ond. w.) *seloka*.
Coupon, m. (ond. w.) *soerat boenga oewang; soerat boenga wang; soerat anaq doewit*.
Courant, vr. *krant, soerat lélang*, L.; *soerat chabar; soerat kabar*, L.
Courantier, m. *toekang soerat lélang*, L.; *pandéj soerat chabar; penjoerat soerat chabar*.
Cours, m. (ond. w.) *prijs, harga; lakoe*.
Courtagie, vr. (ond. w.) *oepah talanggi; belandja tjingkaw; basi*, L.
Crater, m. (ond. w.) *kawah*.
 Ik ben in den — van den Tangkoe-banprahoe afgedaald, *maka kita soedah toeroen kadalam kawah Tangkoeban-perahoe*.
Crayon, o. (ond. w.) *potelot hitam; kréjon*, verb.
Crediet, o. (ond. w.) *pertjaja*.
 Op — *koopèn, beli hoetang*.
Credit, o.
 Debet en — *hoetang pioetang*.
Crediteeren, b. n. *djoewal hoetang*.
Crediteur, m. *orang pioetang*.
Cremor-tartari, m. *batoe anggoer; thar-thir*, Ar.
Creool, m. *anaq toto*, Soerab.; *peranakan orang poetik*.
Crepeeren, o. w. (ond. w.) *mampoes*, L.
Crimineel, b. n. (ond. w.) *siksa toeboeh; siksa badan; karmínél*, verb.
 — *hof, madjlis hhoekoem besar*.
 — *proces, bitjara di hhoekoem besar; singkélta di hhoekoem besar*.
 — *recht, hhoekoem siksa*.
Cristalliseeren, o. w. *djadi bekoe seperti goela batoe*.
Cubiek, b. n. (ond. w.) *saroepa dadoe; saroepa boewah pari*.
Cultiveeren, b. w. (ond. w.) *kerdja tanah; mengerdjakan tanah; beroesaha tanah*.
Cultuur, vr. (ond. w.) *peroesahaän tanah; pekerdjaän tanah*.
Cupido, m. *kama déwa*, Sansk.; *kama*, Jav.
Curas, vr. (ond. w.) *badjoe rantéj; badjoe besi*.
 —, *pantser, zirih, zirah*, Perz.
Curateel, vr. (ond. w.) *parentah wali; walijat*, Ar.; *polmak*, verb. van volmacht.
 Onder — *stellen, taroh dibawah wali, taroh dibawah walijat; taroh dibawah parentah polmak*, L.
Cureeren, b. w. (ond. w.) *mengobati; menjemboehkan; áfjatkan*.
Curieus, b. n. (ond. w.) *indah-indah gharib*, Ar.; *djarang*.

D.

D, vr. *dai*, Ar.

Daad, vr. *perboewatan*; 'amal, Ar., *fa'l*, Ar.; *fa'dl*, Ar.; *fi'l*, Ar.

Goede —, *perboewatan baik*.

Kwade —, *perboewatan djahal*.

Trouwelooze —, *perboewatan chijanat*.

Edelmoedige —, *perboewatan moerah*.

Op de — betrap, *kadapatan*.

Iemand, die steelt, op heeter — betrappen, *kadapatan saorang salagi menjtoeri*.

Al de daden, die niet met het verstand overeenkomen, moeten niet gedaan worden, *barang perboewatan jang tiada diperkenankan boedi djangan diperboewat perboewatan itoe*.

Al hare daden zijn niet tijd, *barang perboewatannya tiada sija-sija*.

Iemand met raad en — bijstaan, *toeloeng orang dengan bitjara serta dengan bantoe kerdja*.

Loffelijke —, *perboewatan kapoedjian*.

Hij ontkende de —, die hij gedaan had, *maka disangkalnja perboewatan jang diperboewatnja*.

Roemrijke daden, *perboewatan jang masjhoer*.

In der —, *soenggoeh-soenggoeh; bi'lhaq*, Ar.

Godvruchtige daden, 'amal *qalikh*, Ar.

Godvruchtige, vrome daden verrichten, *berboewat 'amal qalikh*.

Daadzak, vr. *perboewatan jang njata; perboewatan jang tlahir*.

Men moet de logen van de — onderscheiden, *maka haroeslah membédakan doesta dari pada perboewatan jang njata*.

Eene bewezene —, *perboewatan jang dipersaksikan*.

Daadzakelijk, b. n. *atas peri perboewatan jang njata*.

Daag, (in: van —), bijw. *har'ini*, *pada har'ini*; *ini hari*, L.

Daags, bijw. *pada sijang*, *pada sijang hari*.

— te voren, *kelamarinja*, *kelamarinnja*; *kamarinnja*, L.

— voor zijne komst, *kelamarinja hari datangnya*.

— daarna, *kaesokan harinja*.

Driemaal —, *tiga kali pada sahari*.

— twee spaansche matten, *sahari-hari doewa ringgit*.

Daagsch, b. n. *allegaagsch*, *sahari-hari; barang-barang*.

Dat is geen — e kost, *itoe boskan barang-barang makanan*.

—, iederen dag, *tijap-tijap hari; saban hari*, L.; *sasahari*.

Daan, bijw. als: waar van —? *dari mana?*

Daar van —, *dari sana*.

Hier van —, *dari sini*.

Waar is hij van —? *dari mana dija?*

Waar zijt gij van —? *loe orang dari mana? L.; dari mana toewanhamba datang?*

Buitenzorg is hier negen en dertig paal van —, *maka negeri Bogor ada tiga poeloeh sembilan pal dari sini*.

Daar, bijw. (dicht bij) *sitoe*, *disitoe*.

—, ver af, op eene min bepaald plaats, *sana*, *disana*, *disanjanja*.

Als ik — kom, *apabila kita datang disitoe*.

—, ginds, *sitoe*.

Zie — uw geld, *ini apa loe poenja oewang*.

— komt hij aan, *lillahh dija datang*.

Hier en —, *sana sini*.

Ik stond hier en hij —, *maka kita-poen berdiri disini dan ija-poen berdiri disitoe*.

— ginder ver in de wildernis, *disana djaoeh di hoetan*.

— naar toe, *kasitoe*.

— van, (van dat) *dari itoe*.

— aan, *pada itoe; kapada itoe; sama itoe*, L.

Daar, voegw. *sedang; sabab; karana; tagal of tegal*, L.

Dat kan wel, — het nuttig is, *itoe boldh djoega sedang itoe bergoema*.

— hij reeds oud is, *sabab ija soedah toeha*.

— de rijst nu zoo goedkoop is, *tegal beras bagitoe moerah akarang ini*.

—, terwijl, *semantara; salagi; pada koetika jang*.

Werken, — men behoort te slapen, *kerdja semantara patoet tidoer*.

Daaraan, bijw. aan dat, *pada itoe; kapada itoe; sama itoe*, L.

— vastgebonden, *diikat pada itoe*.

— werkt hij, *itoe dikerdjanja*.

— kan ik zien dat er eb loopt, *dari itoe kita boldh tahoe aer ada soeroet*.

— is niet genoeg, *maka itoe tiada pada*, (tjoekoep, L.).

— is niets gelegen, *itoe tiada apa-apa*.

— is hem niets gelegen, *dija tra perdoeli itoe*, L.; *maka ija tiada fadlloeli itoe*.

— scheelt nog veel, *itoe masih banjaq koerang*, L.; *itoe lagi banjaq koerang*.

Wat heb ik —? *apa goenanja itoe pada kita? of sama kita? L.*

Daarachter, bijw. *dibelakang itoe; di baliq itoe*.

— het hek is een huis, *dibelakang pager itoe ada satoe roemah of roemah saboewah*.

— den heuvel hoedt hij de schapen, *di baliq boekit itoe maka ija menggoembala domba.*

Wat — steekt, weet ik niet, *apa nijatnja itoe sahaja tiada tahoe.*

Daar steekt iets achter, *itoe masih gelap, L.; itoe belom terang, L.; itoe ada barang rahasija.*

—, (er achter) komen, *dapat tahoe dari itoe.*

Daarbij, *bijw. disitoe; dekat sitoe.*

— staan, *berdiri disitoe.*

Dicht — zijn, *ada dekat sitoe.*

Hij was ook —, *maka ija menghadap (ada) djoega disitoe.*

Vlak —, *dekat sakali disitoe.*

Het is dicht —, er scheelt weinig aan, *koerang sedikit.*

Het kan — niet blijven, *maka itoe tiada boleh tinggal bagitoe roepa.*

Ik blijf —, ik sta er op, *maka kita tetap atas itoe.*

Ik geef u tien gulden in de maand en — drie gantangs rijst, *maka kita maoe kasih sama loe sapoeloeh roepijah saban boelan dan lagi tiga gantang beras, L.*

Daarbinnen, *bijw. didalam itoe, (soms-tijds didalam sana, doch minder goed).*

Hetgeen — is, *barang jang ada didalam itoe.*

Daarboven, *bijw. diatas sana.*

—, boven dat, *lebih dari pada itoe, lebih dari itoe.*

Ik denk, dat niets — gaat, *maka kita kira soewatoe-poen tiada lebih dari pada itoe.*

Daardoor, *bijw. door die plaats, teroes disana.*

Hij ging —, *maka ija-poen berdjalan teroes disana. Als het dicht bij is: maka ija-poen berdjalan teroes disitoe.*

—, *daarmede, dengan itoe; sama itoe, L.*

— kunt gij hem helpen, *dengan itoe toewan boleh toeloeng dija, (sama dia, L.).*

—, door dat, *oleh itoe; sama itoe, L.*

— zult gij uwe dritten beteugelen, *maka oleh itoe toewanhamba akan menahani nafsoe toewanhamba; dengan itoe loe boleh tihan loe poenja napsoe, L.*

— geloof ik, *karana itoe kita pertjaja.*

Daarenboven, *bijw. melainkan itoe; melinkan itoe, L.; saperkara lagi; hanja itoe, lebih dari pada itoe; tambahan poela; istimewa poela; sa-bagéj lagi; lebih poela.*

Twee buffels en — een paard, *karbau doewa ékor melainkan koeda saékor.*

— is hij reeds oud, *istiméwa poela ija soedah toeha.*

Daarentegen, *bijw. lain dari pada itoe, lain dari itoe; hanja itoe.*

Hij is arm, maar — is hij ijverig, *maka dija ada orang miskin, tetapi lain dari itoe dija ada radjin, L.; maka ada-*

lah ija orang papa, tetapi lain dari pada itoe radjinhah ija.

Hij heeft mij een boek gezonden en — heb ik hem een paard gezonden, *maka ija soedah berkirim satoe kitáb pada kita serta akan pembalasannya itoe kita-poen berkirim koeda saékor kapadannya; dija soedah kirim satoe boekoe sama goewa dan boewat pembalasan itoe goewa kirim satoe koeda sama dija. L.*

Daarheen, *bijw. kasana.*

—, (dichter bij) *kasitoe.*

— reizen, *berdjalan kasana.*

Daarin, *bijw. didalam itoe.*

Al hetgeen — is, *barang apa jang didalam itoe.*

Die uitgaven zijn — (in die som) begrepen, *maka belandja itoe soedah masoq djoemlah itoe.*

— genoeg en nemen, *ridlá itoe; soeka itoe; tarima itoe.*

Zich — schikken, *melakoekan dirinja didalam perkara itoe.*

Daarlangs, *bijw. sapandjang tempat itoe.*

Ik zag den nieuwen weg en ging —, *maka kita-poen melihat djalan baharoe itoe seraja kita berdjalanlah sapandjangnja itoe.*

Daarmede, *bijw. dengan itoe; dengan demikijan itoe; oleh itoe; sama itoe, L.*

— heeft hij veel kwaads gedaan, *maka dengan itoe ija soedah uerboewat banjaq djahat.*

Hij heeft — zijn doel bereikt, *maka oleh itoe diperolehnya magqóednja; sama itoe dija dapat dija poenja maoe, L.*

Ik weet niet, wat ik — doen zal, *saja trada tahoe apa saja nanti kerdja sama itoe, L.*

Daarna, *bijw. kamoedian dari pada itoe; telah itoe; setelah itoe; soedah itoe; sa-soedahnja itoe; arkijan; lantás, L.*

Daarnaar, *bijw. kapada itoe, ka sabelah itoe.*

Hij ging — toe, *maka ija-poen pergi kapada itoe.*

Hij zag —, *maka ija-poen memandang ka sabelah itoe.*

Daarnaast, *bijw. di sabelahnja.*

Het huis — roemah jang di sabelahnja.

Daarnevens, *bijw. bersama-sama- itoe; beserta itoe.*

— ontving hij honderd spaansche mat-ten, *maka bersama-sama itoe distarimanja saratoes ringgit.*

De brief, die — gevoegd is, *soerat jang dipesertakan dengan itoe.*

Daarom, *bijw. om dat voorwerp heen, koeliling itoe.*

Het touw werd — gewonden, *maka tali itoe dibabathkan koeliling itoe.*

—, om die reden, *sabab itoe; karana itoe.*

— heb ik het gedaan, *sabab itoe kita soedah berboewat itoe.*

Daaromstreeks, bijw. *dekut itoe*.

Daaronder, bijw. *dibawah itoe*.

Hij zit —, *maka ija doedoeq dibawahnja itoe*.

Deze poot van de tafel is te kort, *gij moet iets — leggen, maka ini kaki médja koerang pandjang, loe mesti gandjil itoe, L.*

Menschen van dertig jaren en —, *orang jang tiga poeloeh tahoen 'oemoernja dan jang koerang dari pada itoe*.

Daarop, bijw. op dat voorwerp, *diatas itoe; disitoe*.

En hij stond —, *maka ija-poen berdiri diatas itoe*.

Niet daaronder maar —, *djangan dibawahnja telapi diatasnja*.

— vertrouwde hij, *itoeelah jang diharapinja*.

Nadat ik gesproken had, antwoordde hij —, *sahabis kita berkata maka ija menjahoet kata hamba*.

Hij verscheen voor den Sultan, — bevees hij zijne hulde, *maka ija-poen menghadap Soelthán l:itoe menjembah*.

Daarover, bijw. over dat voorwerp, *dias atas itoe*.

Leg dit kleed —, *hamparkanlah kain ini diatas itoe*. (Gewoonlijk zegt men: taroh ini kain diatas itoe, maar dat drukt het niet uit, daar het beteekent: „leg dit kleed daarop.”)

—, aangaande dat, *dari pada itoe; dari itoe; tentangan itoe*.

— is hij bedroefd, *maka dari itoe-poen berdoeka-tjitalah ija; dari itoe dija soesah hati, L.*

— beraadslagen, *membitjarakan dari pada itoe*.

— bekommerd zijn, *bertjinta akan itoe*.

Daarstellen, b. w. *mengadakan; mendirikan; mendjadikan; menghháçilkan*.

Daartegen, bijw. *bersalahan dengan itoe; lawan itoe*.

De wet is —, *maka hhoekoem bersalahan dengan itoe*.

Ik ben —, *maka kita melawan itoe*.

Wat heeft hij — in te brengen? *apa dija boléh menjahoet atas itoe?*

Daartoe, bijw. tot dat punt, zoo ver, *sahingga itoe; inggan itoe; sampéj bagitoe*.

—, tot iets, *pada itoe; kapada itoe*.

— is hij niet te bewegen, *maka tiada dapat ditjenderongkannja kapada itoe*.

Daaruit, bijw. *dari dalam itoe; dari pada itoe; dari itoe, L.*

— vermoed ik, *dari pada itoe kita kira*.

— kan ik niet wijs worden, *maka itoe kita tiada mengarti*.

Neem het —, *ambil itoe dari dalam itoe*.

Daarvan, bijw. *dari pada itoe; dari itoe*.

— nemen, *ambil dari pada itoe*.

Hij heeft drie paarden en een — is ziek, *maka koedanja ada tiga ekor dan satoenja ada sakit*.

Daarvoor, bijw. als zoodanig, *sabagéj itoe; sabagitoe; bagitoe*.

Hij houdt het —, (hij beschouwt het als zoodanig), *maka ija kira sabagéj itoe*.

Hij zal — waken, *maka hendaglah ija mendjaga itoe*.

— sta ik in, *itoeelah tanggoengan kita; kita tangoeng itoe*.

— wil ik acht gulden betalen, *maka itoe kita maoe bajar delapan roepijah*.

Gij hebt de koorts, deze drank is goed —, *engkaw berdemam maka minoeman ini baik mengobati dija*.

—, vóór iets, *dihadapan itoe; didepan itoe, L.; di moeka itoe*.

Er is een huis en — staat een beeld, *maka disitoe ada roemah saboewah dan dimoekanja ada soewatoe patoeng*.

En — knieldo hij, *maka dihadapannja ija-poen menjembah*.

God beware ons —, *istighfár Allah!*

— vrees ik niet, *maka itoe tiada kita takoet*.

Hij zal zich — in acht nemen, *maka hendaglah ija memeliharakan dirinja dari pada itoe*.

Dadel, vr. *chormá*, Perz.; *korma*, verb.; *tamr*, Ar.

De — vrucht, *boewah chormá*.

Er is nog geen schip met —s uit Perzie aangekomen, *maka belom datang kapal dari negeri Fursi membawa boewah chormá*.

Dadelboom, m. *pohon chormá*.

Dadelhout, o. *kajoe chormá*.

Dadelijk, b. n. werkelijk, *betoel*.

— e betaling, *bajaran toenéj; bajaran jang betoel; pembajaran jang soenggoeh*.

—, onverwijd, bijw. *sabentar; sintak, L.; kelaq; sigraha, dengan sigraha, sigraha*.

— daarna, *sabentar djoega; kelaq djoega; lantás djoega, L.*

Nu —, *onverwijd, akan sakarang*.

Zoo —, *nanti sabentar*.

Dadelijkheid, vr. zie **Daadzaak**.

Dadelijkheden, vr. meerv. feitelijkheden, *geveld, gagah, penggagahan; pengerasan; sijasat; kapakaään*.

Dadelkern, vr. *bidjé chormá, batoe chormá*.

Dadelolie, vr. *minjaq chormá*.

Dadelstroop, vr. *aer goela chormá*.

Dadelwijn, m. *nabíz, Ar.*

Dader, m. *pemboewat, orang jang memboewat*.

Dag, m. *daglicht, sijang; nahár, Ar.*

— worden, *boeka fadjar; djadi sijang hari sijang*.

Het wordt —, *maka hari poen sijanglah*.

Bij —, bij —licht, *pada sijang, pada sijang hari*.

Het is bijna —, *hampirilah sijang; hari-poen hampirlah sijang.*

Bij het aanbreken van den —, *pada koetika din'hari ot — — dini hari; pada fadjar.*

Het is reeds —, *soedah sijang hari.*

Bij — en bij nacht, *pada sijang dan malam.*

Een valsche —, een valsch —licht, *sijang hari jang koerang terang.*

Het is nog —, *maka sakarang lagi sijang sakarang masih sijang. L.*

Vóór dat het — is, *sabelom lagi sijang.*

Aan den — brengen, *menjatakan.*

Aan den — leggen, *oendjoeq, mengoendjoeq.*

Aan den — komen, *djadi njata; djadi terang, djadi tláhir.*

Met een geheim voor den — komen, *memboeka barang rahasija.*

—, tijdvak van twaalf uren in Indië, *hari.*

Twee —en, *doewa hari.*

Een — reizens, *sahari perdjalanen.*

Iedere —, *tijap-tijap hari; saban-saban hari, L.*

De langste —, *hari jang terlebih panjang.*

De geheele —, *sasijangan; soentoeq hari; antéro hari, L.; saharian.*

De halve —, *satengah hari; satengah harian.*

Een gat in den — slapen, *tidoer sampéj hari djaoeh sijang.*

—, etmaal, *sahari-salamam.*

Zeven —en, *toedjoeh hari; toedjoeh hari toedjoeh malam.*

Eenen — bepalen, *menantoekan soewatote hari.*

Op zekeren —, *pada soewatote hari.*

Vier of vijf —en, *empat lima hari.*

Den vorigen —, *hari kelanari.*

Over veertien —en, *lagi lima belas hari, (dat is, vijftien dagen).*

Des anderen daags, *kaésokan harinja; ésoqnja; bésognja, L.*

Negen —en daarna, *ésoqnja sembilan hari.*

Om den anderen —, *sahari-hari lepas satote hari, L.; selang-selang sahari.*

De anderendaagsche koofts, *demam sahari-hari lepas satote hari, L.; demam selang-selang sahari.*

Na eene tussehenruimte van drie —en, *adalah selang tiga hari.*

Gedurende den —, *berselang hari; satote hari lamanja.*

Na zeven —en, *lepas toedjoeh hari.*

Deze —, van daag, *har'ini, har'inilah; ini hari, L.*

Van een eenen — tot den anderen, *dari pada soewatote hari datang kapada soewatote hari.*

De duur van eenen —, *sahari lamanja.*

Eene bloem, die eenen — bloeit, *boenga jang berkembangan sahari lamanja.*

De — der opstanding, *hari qijamat; jaumoe'ddin, Ar.*

Een feest—, *hari raja; hari besar.*

Dit is een schoone —, *sakarang ini bagoes terang; terang tjoewatja ini.*

Een gelukkige —, *hari baik.*

Van al mijne dagen, *sa'oemoer hidoep hamba, (kita).*

Aan het einde zijner dagen, *pada kasoesdahan kahidoepannja; tatkala ija hampir mati.*

Op zekeren —, *pada hari anoe.*

Hoog op den —, *hoog —, rembang.*

Het is nu hoog —, *hari poen soedah rembang.*

Dagblad, o. *soerat lélang, (vendutieblad).*

—, nieuwsblad, *soerat chabar; soerat kabar, L.*

Dagbladlezer, m. *orang membatja soerat kabar, L.*

Dagbladschrijver, m. *penjoerat soerat chabar.*

Dagblind, b. n. *boeta pada sijang.*

Dagblindheid, vr. *kabetaän pada sijang.*

Dagboek, o. *boekoe rapor sahari-hari, L.; soerat tjeritera sahari-hari.*

Dagdief, m. *orang bekerdja jang malas; orang oepahan jang malas kerdja; pentjoeri oepah.*

Dagdieven, o. w. *bekerdja sorta melantjong, bekerdja dengan malas sadja; mentjoeri oepah karana malas kerdja.*

Dagdieverij, vr. *pentjoerian oepah karanamalas kerdja.*

Dagelijks, bijw. *pada tijap-tijap hari; saban-saban hari, L.*

Dagelijksch, b. n. *tijap-tijap hari; saban-saban hari, L.; sahari-hari, sasahari.*

— werk, *pekerdjaän sahari-hari.*

De —e rondwenteling der aarde, *peridaran boemi pada tijap-tijap hari, of — — jang sasahari.*

— brood, *rezegt, Ar.; redjeki, verb.,*

bij verkleining: een mondje vol rijst, *sasoewap nasi.*

Een — mensch, *barang orang.*

Hij had geene dagelijksche (gewone) heldhaftigheid, *maka boekan barang-barang gagah-beraninja.*

Dagen, onp. en b. w. *sijang, djadi sijang; boeka fadjar.*

Bij het —, *tatkala boeka fadjar, tatkala hari poen sijanglah; tempo moelai sijang.*

—, dagvaarden, *sita, verb. van citeren, panggil bitjara; memanggil dihadapan hhoekoem; menda'wá.*

Gedaagde, *jang disita; jang dipanggil bitjara.*

Dag- en nachtevening, vr. *istiwá, Ar.*

Dager, m. *eischer in rechten, penda'wá; penggoegah.*

Dageraad, m. *fadjar*, Ar.; *padjar*, L.
Tegen het aanbreken van den —, *maka tatkala hampirlah fadjar*.
Tot aan den — toe, *hingga sampéj fadjar*.
De klimmende —, *fadjar menjingsing*.
Dagge, vr. ponjaard, inl. *badéj-badéj*.
—, *dolk, keris*.
Europ. —, *pedang ketjil*.
Daggeld, o. *oepah*; *gadji*, L.; *belandja*; *oepah saharian*, *oepah sasahari*.
Daggelder, m. *orang oepahan*; *koeli*.
Daghuur, vr. zie **Daggeld**.
Daghuurder, m. *orang oepahan*; *koeli*.
Daging, vr. *da'wa*, *da'wá*, Ar.; *sita*, verb.
Daglicht, o. *sijang hari*.
Hij zag in die stad het —, *maka ija-poen diperanakkan didalam negeri itoe*.
De daad mag het — wel zien, *maka perboewatan itoe patoet diláhirkan of di-njatakan*.
Daglijst, vr. *daftar sasahari*; *soerat tijap-tijap hari*; *soerat saban-saban hari*.
Dagloon, o. *oepah*; *gadji*, L.; *oepah saharian*.
Daglooner, m. *orang oepahan*; *orang bekerdja*; *koeli*.
Dagorde, vr. *parentah jang oemoem*.
Dagregister, o. aantekeningboek, *boek tékinan*, verb. zie **Daglijst**.
Dagreis, vr. reis bij dag, *perdjalanán pada sijang hari*.
—, reis van eenen dag, *perdjalanán jang sahari djaoehnja*; *sahari perdjalanán*; *perdjalanán saharian*.
Dagscholier, m. *anaq jang pegi di sekola sijang hari*, L.; *moerid jang pergi ka madrasah pada sijang hari*.
Dagschool, vr. *sekola pada sijang hari*, L.; *madrasah pada sijang hari*.
Dageinen, o. meerv. *tanda-tanda pada sijang hari*; *lambéj-lambéj pada sijang hari*.
Dagteekenen, b. w. *menjoeratkan hari*; *menanggalkan*; *toelis hari*, L.; *menjeboetkan hari*.
Gedagteekend van Malaka, *tersoerat harinja di negeri Malaka*.
Dagteekening, vr. *hari*; *riwasa*; *tanda hari*; *tanggal soerat hari*.
Een brief onder — van den 5en Moharam, *soerat dari pada lima hari boelan Moeharram*.
Dagtoorts, vr. *matahari*.
Dagvaarder, b. w. *sita*, L.; *menda'wa*; *panggil bitjara*, *panggil atjara*.
Dagvaarding, vr. *da'wa*; *sita*, L.
Schriftelijke —, *soerat sita*, L.; *soerat da'wa*.
Dagverhaal, o. *tjeritera sasahari*, zie **Dagboek** en **Dagregister**.
Dagvlinder, m. *koepoe-koepoe sijang*.
Dagwacht, vr. *kawal pada sijang*; *orang djaga pada sijang*.

— op een inl. vaarttuig, *taboeh jang kalima*, (er zijn vijf *taboeh* of nachtwerken in eenen nacht, zoodat de — in den vroegen morgen de laatste nacht-waak is).

Dagwerk, o. *pekerdjaän pada sijang hari*.
—, werk van eenen dag, *kerdjanja sa-orang pada saharian*.

Dagwerker, m. *orang oepahan*; *koeli*.
Dagwerkster, vr. *perampoewan oepahan*.

Dagwijzer, m. *tjdwijzer*, *tagoewim*, Ar.

Dak, o. van eenig gebouw, *atap*, *hatap*.
De *atap* wordt gewoonlijk van *alang-alang* of van *nipah*-bladeren aan elkander geregen, en op de inlandsche huizen als — gebezigd.

Een overhangend —, *tampoewan*.

Een glazen —, *hatap katja*.

Op het midden van dat eiland waren overal paleizen, die glazen — en hadden, *mada pada tengah poelaw itoe maligéj berkoeliling ada jang berhatapkan katja*.

Een houten —, of van stukjes bamboes, *sirap*, Jav.; *atap papan*.

Een plat —, *atap rata*.

Een leien —, *atap batoe*.

Een — van gespleten bamboes, *ga-loempéj*.

Een pannen —, *atap gentèng*.

Een — met gelijke zijden, *atap bong-bong*.

— aan eene zijde, *atap gadjah menjoesoe*.

Niet onder — kunnen komen, *trada dapat mondoq*, L.

Onder — gebracht worden, *diperatapkan*.

Dakbalk, m. *geleyar atap*.

De bovenste —, *prahan*.

Dakdicht, b. n. *tiada botjor atapnja*.

Niet —, *atap jang ada botjor*.

Dakgoot, vr. *pantjoeran atap*.

Daklat, vr. *bangkawan*, de lat, waaraan de *atap* geregen is).

Dakpan, vr. *gentèng*.

Dakpijp, vr. *pantjoeran atap*; *seloeran atap*.

Dakriet, o. *atap*, *hatap*.

Dakspar, vr. *kasaw*.

Dakvenster, o. *natang di atap*; *djandéla di atap*, L.

Dakwerk, o. *pekerdjaän di hatap*.

Dal, o. *lembah*; *pahag*; *padang bergawoeng*.
In het —, *pada lembah*, *dalam lembah*.

— der tranen, *tempat kasoekaran*; *tempat tangis-tangisan*.

Een — in het gebergte, *lembah goenoeng*.

Dalbewoner, m. *pedoedoeq lembah*.

Dalen, o. w. *toeroen*; *lingsir*.

De regen daalt van den hemel, *hoedjan toeroen dari langit*.

Doen —, *menoeroenkan*.

De prijs daalt, *karga toeroen*.

Den prijs doen —, *menoeroenkan harga; kasih toeroen harga*, L.
In rang —, *rorot*, L.; *toeroen pangkat*.
In achtig —, *koeroeng hhoromat, hilang hhoromat*.
De zon begint te —, *lingsir mata-hari*.
Toen de dag begon te —, *setelah hari lingsir*.
Daler, m. *orang jang toeroen*.
Daling, vr. *toeroenan*.
 — van prijs, *toeroenan harga*.
Dam, m. *bendoengan*, L.; *terbis*.
 Kleine — in de rijstvelden, *pematang; galangan*, L.
 —, die door dieren ingetrapt of gedeeltelijk weggespoeld is, *belog*.
 Een steenen —, *tombog batoe*.
 Eenen — leggen, *memboewat terbis, menerbiskan; bekín bendoengan*, L.
Damasceeren, b. w. *memboewat pamoer, berpamoerkan*.
 Schoon gedamasceerd, *baik-baik berpamoer; pamoernja bagoes*.
Damast, o. *kimchá*, Perz.; *kimkah*, verb.; *taloeki*.
Damastwerk, o. *pekerdjaän kimchá*.
Damastwever, m. *orang tenoen taloeki, of kimchá*.
Dambord, o. *papan dam*, L.; *papan apit-apitan; papan tjatoer*, (het laatste is ook een schaakbord).
Dame, vr. Fr. *siti*, Ar.; *nonja*.
 —, mevrouw, Holl.; *njonja*.
 —, juffrouw, *nona*.
Dammen, b. en o. w. *eenen dam leggen, memboewat terbis*.
 —, dam spelen, *main dam*, L.; *main apit-apitan*.
Dammer, m. *orang main dam*, L.
Damp, m. *hawap, awap*.
 —, uitwaseming, *peloeh; kringat*, L.
 —, mist, *kaboet*.
 De opstijgende —, *hawap jang naik*.
 —, rook, *asap*.
 Vuile, uit eene moeras opstijgende —en, *hawap boesoeg jang naik dari pada rawa*.
 —, dien de inlander meent, boven goud houdende gronden te ontwaren, *asap emas*.
Dampbad, o. *aer permandian hawap*.
Dampen, o. w. *berhawap*.
 Een —de mesthoop, *tendas jang berhawap*.
 Het paard damp, *koeda kringat*, L.; *koeda berpeloeh*.
 —, tabak rooken, *isap tambako; minoem roko; minoem tambako; misa*.
 —, opium rooken, *misa madat; minoem madat*.
Dampig, b. n. *berhawap*.
 —, vochtig, *lengas*.
 —, kortademig, *sesaq dada*.
Dampigheid, vr. van een paard, *batoeq*.

Dampkring, m. *oedara*.
 Een drukkende —, *drukkend weder, masa begah*.
 Een benevelde —, *soewang*.
 Den — vervullen, *memenoehi oedara*.
Dampkringslucht, vr. *hawa oedara*.
Dampmeter, m. *pengoekoer oedara*.
Damschiff, vr. *boewah dam*, L.; *boewah papan apit-apitan*.
Dampspeler, m. *orang main dam*, L.
Dampspel, o. *permainan dam*, L.
Dan, bijw. *pada tatkala itoe; sahingga*.
 — zal hij den brief beantwoorden, *pada tatkala itoe maka ijc akan membalas soerat itoe*.
 — dit, — dat, *sabentar ini sabentar itoe*.
 Nu en —, *sring-sring*, L.; *terkadangkadangk*.
 Wat is het —? *apa itoe-poen?*
 —, maar, *tetapi, tapi*.
 — laat ons van iets anders spreken, *tetapi bijar kita bitjara dari pada lain perkara*.
 En indien hij mijne woorden niet wil opvolgen, — zal ik hem uit deze wereld doen verdwijnen, *dan djikalaw tiada maoe menoeroet katakoe itoe sahingga akoe lenjapkanlah dija dari dalam doenja ini*.
 En —, *dan lagi*.
 — of, *ataw; atawa*, L.
 Ik weet niet of hij leeft — of hij dood is, *kita-poen tiada tahoe akan hidoepnja ataw matinja; selahoe hidoep selahoe mati dija, L*.
 —, (achter den vergr. trap), *dari, dari pada*.
 Hooger — de bergen, *lebih tinggi dari pada goemoeng; tinggian dari goemoeng*, L.
 —, behalve, ten zij, met uitzondering van, *melainkan; melinkan*, L.; *hanja; ketjoewali*.
 Niemand heeft dezen mijnen zoon gedood — *Dasarata, tiada siapa jang memboenoeh anagkoe ini melainkan Dasarata*.
 Er is geen God — *God, bahoewa tiadalah Allah hanja Allah; lá iláha illa'lahoe, Ar*.
 Niemand dan gij, *saorang poen tiada hanja engkaw; satoe orang trada melainkan loe sadja, L*.
 Niets — *wildernis, hoetan sadja*.
Danig, bijw. *zeer, terlaloe; sangat; sakali*.
 Hij heeft zich — *misrekend, salah sakali hitoengannja*.
Dank, m. *sjoekr*, Ar.; *sjoekoer*, verb.; *tarima kasih; ridlá*, Ar.
 — zeggen, *mengoetjap sjoekr; bilang tarima kasih*, L.
 In — aannemen, *tarima dengan ridlá; tarima dengan soeka; tarima kasih*, L.
 Tegen wil en —, *soeka tiada soeka; soeka tra soeka*, L.; *maoe tra maoe*, L.

Duizendmaal — aan God, *saribos sjoekr bagi Allah*.

Heb —, *tarima kasih*.

Gode zij —, den Heer der werelden, *alhhakmdoe lillahi rabbi l'alamina!* Ar.

De —, die uit het hart opstijgt, *sjoekr jang terbit dari pada hati*.

Dankadres, o. *soerat sjoekr*.

Dankaltaar, o. *madzabih sjoekr*, Ar.

Dankbaar, b. n. *jang mengoetjap sjoekr; sjoekoer*, Ar.; *sjakir*, Ar.; *jang tahoe balas; jang tahoe tarima kasih*.

Een mensch, die niet — is, is erger dan een hond, *maka orang jang tiada tahoe tarima kasih itoe lebih djahat dari pada anjing*.

Dankbaarheid, vr. *sjoekr*, Ar.; *sjoekoer*, verb.; *tarima kasih*.

— betuigen, *memberi sjoekr; mengoetjap sjoekr; oendjoeq tarima kasih*.

De — is eene edele vrucht des harten, *maka sjoekr itoelah boewah hati jang baik*.

Tot — voor uwe hulp, *akan membalas toewan poenja perteloengan; akan membalas perteloenganmoes*.

Dankbaarlijk, bijw. *atas peri sjoekr*.

Dankbetuiging, vr. *pengoendjoeqan sjoekr; tarima kasih*.

Dankdag, m. *hari besar akan mengoetjap sjoekr bagi Allah*.

Danken, b. w. *memberi sjoekr; mengoetjap sjoekr*.

Ik wil Gode — voor al zijne gunstbewijzen, *maka akoe hendaq mengoetjap sjoekr bagi Allah karena segala anoe-grahanja*.

Dankfeest, o. *hari raja akan mengoetjap sjoekr; hari besar boewat sjoekoer*, L.

Dankgebed, o. *qalawat sjoekr*, Ar.

Dankoffer, o. *goerbán sjoekr*, Ar.

En hij bood een — aan, *maka soewatoe goerbán sjoekr dioendjoeqkannja*.

Dankpreek, vr. *chothbat sjoekr*, Ar.

Dankuur, o. *waqloe mengoetjap sjoekr*.

Dankzegging, vr. *pengoetjap sjoekr*.

Dans, m. *tari; penarian*.

Javaansche —, *tandag*.

—, enkel van mannen, nog in Bantam in zwang, *blinggoq*.

Europeesche —, *dansa; bala*, verb.

Zeer heerlijk was zijn —, *terlaloie indah-indah tarinja*.

Tot den — noodigen, (inl.) *hangkap menari; adjaq tandag*, Jav.; *minta bala*, Eur.

Met iemand aan den — geraken, vechten, *berkalahi dengan saorang*.

Een ronde —, *lego-lego*, Tern.

Den — ontspringen, *loepost dari pada mara bahaya; lepas kasoesehan*.

Dansen, o. w. zoo als de Maleijers, *tari, bertari, menari; mendjogèt, berdjogèt*.

—, zoo als de Javanen, *tandag*.

—, zoo als de Europeanen, *dansa; bala*.

—, waarbij het lichaam golvende bewegingen maakt, *gandi*.

Ervaren in het —, *pandéj menari*.

En de pauw kwam al dansende (trippelende) aangelopen, *maka meraq itoepoen datanglah tertari-tari djalannja*.

Op de maat —, *menari dengan menoe-roet ragam*.

Op de koord —, *menari diatas tali; meloempat diatas tali*.

In rijen of met paren —, *angkap menari*.

Zij stonden op en dansten verschillende dansen, *maka marika-itoe-poen berbangkit menari berbagej-bagej tarinja*.

Met een vaandel —, *rangi*.

Dansende schermen of voorop gaan bij een feest, *pentjag*.

Danser, m. *orang menari, penari*.

— van beroep en zanger tevens, *bidoewan*.

Javaansche —, *orang tandag, penandaq*.

Europeesche —, *orang bala*.

Danseres, vr. *dansmeid, ronggèng*, Jav.; *djogèt*, Jav.; *aspi*.

De vier — sen van den keizer van Java, *sarimpi*, Jav.

Een ballet van negen — sen van dien vorst, *bedaja*.

— sen en zangeressen op Borneo, *bilijan*.

Dansfeest, o. *bala*, Eur.

—, Mal., *penarian*.

Danskunst, vr. *ilmoe penarian; bisa tandag; tahoe tandag*.

Dansleider, m. *panghoeloe menari*, Mal. **Danslied**, o. *njanji ronggèng; njanji orang menari*.

Danslust, m. *soeka menari; soeka bala*.

Dansmeester, m. Mal. *goeroe menari*.

Eur. —, *djoeroe bala*.

Dansoefening, vr. *peladjaran menari; peladjaran tandag*.

Danspartij, vr. zie **Dansfeest**.

Dansrei, m. *angkap menari; djadjar orang bala*, Eur.

Dansschoen, m. *sepatos orang bala*, Eur.

Dansschool, vr. *sekola boewat beladjar bala*.

Danszaal, vr. *baléjroewang orang menari; bilig orang bala*, zie **Dansen**.

Dapper, b. n. *berani; perkasa, prakasa*, Skr.

Een — held, *hoeloebalang jang perkasa*.

Een — e soldaat, *colddoe berani*.

Buitengewoon —, *boekan barang-barang beraninja*.

Om zijne — e daden is hij met eene ridderorde beloond geworden, *olèh karena perboewatannja jang berani itoe maka ija-poen dibalaskan dengan bintang*.

Zich — verdedigen, *melawas dengan gagah beraninja*.

Dapperheid, vr. *kaberanian; kalakian; perkasa*.

Zijne — heeft hij tegenover den vijand getoond, *maka kabermanianja poen di-oendjoeqkannja dihadapan moesoeh.*
 Eene ongehoorde —, *kabermanian jang tiada berbagéj lagi.*
 De — en het beleid van den generaal De Kock zijn beroemd, *maka kabermanian serta kabidjagsanaän toewan djéndral De Kocq itoe soedah masjhoer.*
Dapperlijk, bijw. *dengan berani; atas peri jang berani.*
Darm, m. *isi peroet; tali peroet; peroet moeda; peroet seni; oesoes, L.*
 Hij werd met eene kris gestoken dat de — en uit den buik hingen, *maka ditikannja dengan keris sahingga kaloewar tali peroetnja.*
 Pijn in de — en, *moelas.*
 Kattedarmen zijn dienstig voor viool-snaren, *maka tali peroet koeljing itoe baik bakal tali rebab.*
 Een — met worst gevuld, *oesoes jang diisi oeroetan, L.*
Darmbreuk, vr. *poetoesnja tali peroet.*
Darmkronkel, m. *kroekoetnja tali peroet; tepoetar tali peroet, L.*
Darmnet, o. *djala isi peroet; selapoet isi peroet.*
Darmontsteking, vr. *barah-barahan isi peroet.*
Darmpijn, vr. *moelas; sanaq peroet; rang-goet; goelandj', Ar.*
Darmsap, o. *aer hampedal.*
Darmsnaar, vr. *kawat tali peroet.*
Darmsnijding, vr. zie **Darmpijn**.
Darmvet, o. *gemoeg isi peroet.*
Darmvlies, o. zie **Darmnet**.
Darmvliesontsteking, vr. *barah-barahan djala isi peroet.*
Darmwee, o. zie **Darmpijn**.
Dartel, b. n. *levendig, uitgelaten, raméj; soeka tjita.*
 Een — kind, *anaq delap.*
 —, *wulpsch, doekana; lila; kandji; gatal, L.; bersjahwat.*
 —, *buitensporig, djandjala.*
Dartelen, o. w. *bersenda dan bergoeraw; ook ieder woord op zich zelven: bersenda; bergoeraw; bermain.*
 Dartelende in de lucht vliegen, *terbang bermain di oelara.*
Dartelheid, vr. *karaméjan.*
 —, *wulpschheid, perangéj jang doekana; gatal, L.; sjahwat, Ar.*
Das, m. *viervoetig dier, djérán.*
 Eene soort van —, *napoeh.*
Das, vr. *dasi, verb.; kain pembelit lèhèr.*
Dassenhaar, o. *boeloe djérán.*
Dassenvel, o. *koelit djérán.*
Dassenvet, o. *gemoeg djérán.*
Dat, aanw. *voorn. itoe.*
 —, met nadruk, *itoelah.* (In de lage taal wordt *itoe* vóór, in de goede taal achter het voorwerp geplaatst.)

— huis, *itoe roemah, L.; roemah itoe.*
 Geenszins —, *boekan itoe.*
 — is zijn paard, *itoelah koedanja.*
 Door — werk, *olèh pekerdjaan itoe.*
 Dit of —? *inikah ataw itoekah?*
 —, o. bet. *voorn. jang; nan; mana.*
 Het huis — gij gezien hebt, *roemah jang kaulihat.*
 Het woord — hij gesproken heeft, *kata jang dikatakannja itoe.*
 Het paard — hij gekocht heeft, *koeda jang dibelinja.*
 —, *voegw. maka; bahoewa; akan; djika.*
 Ik weet, — gij dat gezien hebt, *sahaja tahoe maka engkaw soedah lihat itoe.*
 Ga aan Maharesi Kali kennis geven, — ik gekomen ben, *pergilah engkaw beri tahoe kapada Maharesi Kali bahoewa akoe telah datanglah.*
 Ik heb gezwoeren, — geen ander man dan..., *akoe soedah bersoempah, djika djangan laki-laki jang lain.*
 Wat schort u, — gij niet uitgaat, *apa tjintamoe itoe jang tiada engkaw kaloewar dari pada roemah?*
 Hij wist — zijne vrouw kwam, *tahoe-lah ija akan bininja datang.*
Datgene, o. *itoe.*
Datum, m. (ond. w.) *dagteekening, tang-gal boelan; hari toelis soerat, L.; hari menjeraat.*
Dauw, m. *emboen.*
 Water van den —, *aer emboen.*
 Het water van hetzelfde is koeler dan de —, *aernja terlebih sedjorg dari pada emboen.*
 Hare tranen geleken — droppels aan de toppen der grasscheutjes, *maka aer-mantanja seperti aer emboen di hoedjoeng roempoet.*
 In den — zetten, *mengemboenkan.*
 Met — bevochtigen, *mengemboeni.*
 Met — overtogen, *beremboen.*
 Hare geardheid was zacht en lieflijk als de hemelsche —, *lemah lemboet perangéjnja laqsana aer emboen jang toeroen dari langit.*
 Vol —, *beremboen-emboen.*
 De — ligt op het veld, *emboen berletag.*
 Hemelsche —, *nectar, kawçar, Ar.*
 De geloovigen zullen hemelschen — drinken, *maka segala orang moe min akan minoem aer kawçar didalam sorga.*
Dauwachtig, b. n. *laqsana aer emboen; seperti emboen.*
Dauwdroffel, m. *satitik aer emboen; saketel emboen, L.*
Dauwel, vr. *perampoeuan jang malas serta bodoh.*
Dauwelachtig, b. n. *malas; léna.*
Dauwelachtigheid, vr. *kamalasan; peri jang léna.*
Dauwelen, o. w. *berlambat-lambatan;*

kerdja pelan-pelan, L.; *kerdja perlahan-lahan*.

Dauwen, o. w. *mengemboen*, *beremboen*.

Dauwworm, m. *koerap*.

Daveren, o. w. *gempa*; *gentar*.
De aarde daverde, *maka gempalah boemi*.

Indien Hij de aarde schudt, davert zij, *djikalaw goentjanglah ija maka gempalah boemi*.

Al de stad daverde door het bulderend geluid van het geschut, *maka saloeroeh negeri poen gempalah olèh sangat gemoeroeh boenjinja marijam*.

Daveren, vr. *gempa*; *penggentaran*.
Door die — storiten al de huizen in, *maka olèh gempanja itoe segala roemah poen roeboeh*.

De, bep. lidw. (Gewoonlijk bezigt men het niet, als: de schuit, *perahoe*; de markt, *pasar*; doch in den hoogen stijl zegt men de Sultan, *jang Soelthán*).
De markt, die ik gezien heb, *pasar jang kita soedah lihat*.

Debet, b. n. (ond. w.) schuldig, *berhoetang*.
—, o. schuld, *hoetang*.
Credit en —, *hoetang pioetang*.

Debit, o. (ond. w.) *lakoe*.
Koopwaren waarvan geen — is, *barang dagangan jang tiada lakoe*.

Debiteeren, b. w. (ond. w.) verkoopen, *mendjoewal*.
—, te boek stellen, *menjoerat hoetang*.

Debiteur, m. (ond. w.) *orang berhoetang*.

Declinatie, vr. *kasambiran*; *zawál*, Ar.
— der zon, *zawáloe sjsjams*, Ar.

December, m. *boelan désèmber*.

Decembarnacht, m. *malam boelan désèmber*.

Deeg, o. *tepoeng basah*; *adonan*.
—, zuurdeeg, *chamir*, Ar.; *kamir*, L. *ragi*; *tapé*, L.

Deeg, vr. zie *Dege*.

Deegachtig, b. n. *seperti tepoeng basah*.

Deegzuur, o. zie *Deesem*.

Deel, o. gedeelte, *bahagi*, *bahagian*; *bagias*, L.; *soekoe*; *sahm*, Ar.
Twee — en suiker en een — azijn, *goela doewa bahagian dan tjoeke satoes bahagian*.
—, afdeeling van den koran, *djoer*, Ar.
De edele — en van 's menschen lichaam, *anggawta jang moela dari pada toeboeh manoesija*.
Een derde —, *sapertiga*.
Een vierde —, *sasoekeoe*.
Een vijfde —, *saperlima*.
—, groot deel, ongeveer de helft, ten deele, *saparo*.
Een —, een gedeelte, *satengah*.
Ten — e heeft hij het ontvangen, *saparo soedah ditarimanja*.

In drie — en, het eene voor mij en de andere twee voor u, *bahagi tiga, sabahagi akan sahaja, doewa bahagi akan dikaw*.

Dat is een —, (gedeelte) van dat werk, *barang anoe itoe sasoekeoe pekerdjaan anoe itoelah*.

De twaalf — en des volks Israëls, *doewa-belas pandji-pandji (bahagi of soekoe) orang Israél*.

Elk zijn —, *sasaorang bahagiannja*, (*pergantiannja* of *oentoengnja*).

In hoeveel — en? *dengan berapa perkara? dalam berapa perkara?*

Voor mijn —, mijns deels, *akan dakoe*.
Ergens part noch — aan willen hebben, *tiada maoe tjampoer dalam sabarang perkara*.

Anderdeels, *sabahagi lagi*.

In drie — en, *atas tiga bahagian*.

— hebben, *berbahagi*, zie **Aandeel**.

— in iemands droefheid nemen, *berbahagi of toeloeng tanggoeng doeka-tjita saorang*.

In iemands vreugde — nemen, *toeroet bersoeke-soekaän dengan saorang*.

Drie gelijkje — en, *tiga bahagian jang sama rata*.

— van goed fortuin, *chaláq*, Ar.

Ongelijk —, *bahagian jang tiada rata*.

— van een werk, *djilit*, verb. van *djild*, Ar.

Het tweede — der geschiedenis van Birma Sjahdan, *djild (djilit) jang kadoewa dari pada hkkájat Birma Sjahdán*.
Deel, vr. plank, *papan*.

Eene —, *papan sabilah*.

Drie — en, *papan tiga bilah*.

Djathouten — en worden niet door de hommels doorgeknaagd, *maka papan kajoe djati tiada dimakan koembang*.

Deelachtig, b. n. *dapat bahagian*; *berbahagi*; *berolèh*.

Gij zult de helseke straf — worden, *nanti engkaw berolèh siksa naraka*.

De hemelsche zaligheid —, *dapat bahagian chaláq sorga*.

Hetzelfde lot — zijn, *bersakoetoe dalam oentoeng*, *berteman kaoentoengan*.

— maken, *memberi bahagian*.

Deelbaar, b. n. *jang bolèh dibahagi, jang dapat dibahagikan*.

Twaalf is door drie en vier —, *maka doewa-belas bolèh dibahagi tiga dan empat*.

Deelbaarheid, vr. *peri jang bolèh dibahagi, jang dapat dibahagi*.

Deelen, b. w. *membahagi*; *bagi*, L.; *membahagikan*.

Negen gedeeld door drie maakt drie, *sembilam dilahagi tiga djadi tiga*.

Een ertien —, *membahagi possaka*.

Laat ons dat onder de armen ver—, *bijar kami membahagikan itoe pada (antara) orang miskin*.

- Deeler**, m. *pembahagi*, orang jang membahagi.
- Deelgenoot**, m. *sakoetoe*; *teman*; *perséro*, L.; *sawarang*; *sjarik*, Ar.
 Alle lof zij Gode, die geen — heeft in zijn koninkrijk, *segala poedji bagi Allah djoewa jang tiada ada dalam karadjaännja itoe sakoetoe baginja*.
 — in een verbond, *teman djandji*; *teman perdjandjian*.
 — in den handel worden *djadi perséro orang berdagang*; *djadi sjarik*.
- Deelgenootschap**, o. *persakoetoean*; *perencanaan*; *perséroan*, L.; *warang*; *moesjarakat*; Ar.; *sjirkat*, Ar.
- Deelhebber**, m. zie **Deelgenoot**.
- Deelhebbing**, vr. *perolehan bahagian*.
- Deeling**, vr. *pembahagian*.
 —, *verdeeling*, *qismat*, Ar.
- Deelnemend**, b. n. *djadi perséro*.
 —, *medelijdend*, *sajang*; *belas kasihan*.
 —, *gevoelig*, *piloe rasanja*.
- Deelnemer**, m. *teman*; *perséro*, L., zie **Deelgenoot**.
- Deelneming**, vr. zie **Deelgenootschap**.
 —, *aan eenen diefstal*, *toeroet (tjampoer) mentjoeri*.
 —, *droetheid*, *doeka-tjita*; *kadoekaän*; *soesah hati*.
- Deels**, bijw. *saparo*; *satengah*.
 — in goud, — in zilver betalen, *membajar saparo emas saparo péraq*.
- Deeltal**, o. *bilangan pembahagi*.
- Deeltje**, o. *bahagian ketjil*; *sapanggal ketjil*; *sapotony ketjil*.
 Een oneindig klein —, *sadzarrah*.
 In —s, *berpotong-potongan ketjil*.
 In —s verdeelen, *membahagi sedikit-sedikit*.
- Deemoed**, m. *karendahan hati*.
- Deemoedig**, b. n. *rendah hati*; *çabar*, Ar.
- Deemoedigen**, b. w. *merendahkan*.
- Deemoedigheid**, vr. *karendahan hati*; *tawakkoel*, Ar.
- Deemoediging**, vr. *perendahan hati*.
- Deemoediglich**, bijw. *atas peri jang rendah*.
- Deerlijk**, b. n. *kasihan*; *kasijanan*, L.; *kasajangan*.
 Zijn toestand is —, *maka kalakoeanja itoe kasajangan*.
 Eene —e ziekte, *sakit pajah*.
 — gewond, *kena loeka terlaloe sangat*.
- Deern**, **Deerne**, vr. *anaq prawan*; *anaq dara*; *gadis*; *bikr*, Ar.; *bikir*, verb.
- Deernis**, vr. *kasihan*; *belas kasihan*; *sajang*.
 Ik smeek om uwe —, *maka sahaja minta toewan poenja belas kasihan*.
 Ik heb buitengewoon veel — met u, *terlaloe sakali akoe sajang akan dikaw*.
 — hebben, *sajang*; *sajangan*, L.

- Deerniswaardig**, b. n. *haroes disajangkan*; *patoet disajangin orang*, L.
- Deesem**, m. *tapé*, L.; *ragi*; *chamir*, Ar.; *kamir*, verb.
- Deesemen**, b. w. *taroh tapé*, L.; *memboeboeh ragi*; *tjampoer chamir*; *mengchamirkan tepoeng*.
- Deftig**, b. n. *voortreffelijk*, *moelija*.
 —, *aanzienlijk*, *besar*.
 —, *eerwaardig*, *moehhtasjim*, Ar.; *moehhsjam*, Ar.
 —, *statisch*, *'athlím*, Ar.; *azim*, verb.
 Ik droomde, dat er een grijsaard kwam van een — voorkomen, *maka kamba bermimpi datang saorang toeha moehhtasjim lakoenja*.
 —, *zedig*, *sopan*, *santoen*.
 —, *ernstig gesprek*, *perkataan jang soenggoeh-soenggoeh*.
- Deftigheid**, vr. *kamoelijaän*; *kabesaran*; *perangéj jang moehhtasjim*; *'athlámát*, Ar.; zie **Deftig**.
 Met — spreken, *berkata dengan soenggoeh-soenggoeh*.
 Met — gaan, *berdjalan dengan kabesaran*.
 — in handel en wandel, *kamoelijaän lakoe djalan*.
- Deftiglich**, bijw. *atas peri jang moelija enz.*, zie **Deftig**.
- Dege**, vr. in: ter dege, *deeg*, *baik*; *salamat*, Ar.; *njaman*; *sadjahtra*; *kabedjikan*.
 Wel ter —, *baik*; *dengun salamát semporna*.
 Ter deeg leggen, *mengatoerkan*; *taroh baik-baik*, L.
 Ter deeg eten, *makan kenjang*.
 Hij had daar geen deeg, *dja trada soeka disana*, L.
 Dit geneesmiddel zal u deeg doen, *maka ini obat nanti toeloeng padamoe*, (*sama loe*, L).
 Het is nog geen deeg met u, *maka toewanhamba belom semboeh (belom njaman, belom baik)*.
 Het kind werd ter deeg geslagen, *maka anaq itoe dipoekoel terlaloe keras*.
- Degelijk**, b. n. *goed*, *baik*.
 —, *eerlijk*, *benar*.
 —, *echt*, *betoel*.
 Een — mensch, *orang baik-baik*.
 —, *zonder omwegen*, *dengan soenggoeh-soenggoeh*; *dengan tiada pedajaän*; *dengan teroes terang*.
- Degelijkheid**, vr. *kabeneran*; *kabedjikan*, *perangéj jang soenggoeh-soenggoeh*.
- Degen**, m. *zjldgeweer*, *pedang*; *sjamsjir*.
 Den — dragen, *pakéj pedang*; *berpedang*; *menjispikan sjamsjir*.
 Den — trekken, *menghoenoes pedang*; *tjaboet pedang*, L.
 Den — weder opsteken, *menjaroengkan pedang*.
 Den — aangorden, *menjandang pedang*.

De schede van eenen —, *saroeng pedang*.
 Het gevest van den —, *hoeloe pedang*.
 De punt van den —, *hoedjoeng pedang*.
 Met den blooten —, *dengan terhoenoos pedangnja*.
 Steek uw' — in de schede, *masoqkan pedangmoe dalam saroengnja*.
Degendrager, m. *orang jang pakéj pedang*.
Degengevest, o. *hoeloe pedang*.
Degenknop, m. *boengkoel pedang*.
Degenkwast, m. *koewas pedang*; *dragon*, Eur.
Degenriem, m. *tali pedang*; *sandang pedang*.
Degenscheede, vr. *saroeng pedang*.
Degenstoot, m. *tikaman pedang*; *toesoek-pedang*; *tikam pedang*; *toesoeg pedang*.
Degene, aanw. voorn. m. en vr. *orang*.
 —n, meerv. *orang-orang*; *segala orang*.
 —, die een aalmoes gaf, *orang jang soedah memberi derma*.
 —n, welke na u komen, *segala orang jang datang kamoedian dari padamoe*.
 —n, welke aan de verborgenheden gelooven, *segala orang jang pertjaja pada perkara jang gháib*.
Deining, vr. *aloen*; *geloembang*.
 —, *branding*, *galoera*.
 Door de felle — verging het schip op de klippen, *oléh karana sangat geloembang maka kapal itoe-poen karamlah di karang itoe*.
Deinsen, o. w. *oendoer*; *moendoer*, L.; *soeroet*.
 De vijand deinsde, *maka moesoeh poen oendoerlah*.
 En Zijne Hoogheid deinsde uit den strijd, *maka baginda poen soeroellah dari pada perang*.
Deinsing, vr. *oendoer*, *oendoeran*; *soeroet*, *soeroetan*.
Deist, m. *orang jang pertjaja kapada Allah serta tiada pertjaja pada kitab Allah*.
Dek, o. *selimoet*; *seprè*, L.
 — van een inlandsch vaartuig, *galoe-mat*.
 — van een schip, *tingkat kapal*.
 Een bamboezen — van gespleten bamboes of kadjang op een inlandsch vaartuig, *djoeboeng*.
 Half —, achterste deel van het —, *baléj boedjoer*.
 Voor— op een vaartuig, waar de matrozen zich ophouden, *baléj lintang*.
 Plat — op een vaartuig, *selor*.
Dekbalken, m. meerv. *gelegar tingkat kapal*; *gelegar galoemat*.
Dekblad, o. *daoen boewat menoetoe*, L.; *daoen akan menoetoe*.
Deken, vr. *selimoet*; *seloebong*.

—, spreid, *seprè*, verb.
 Met eene — gedekt zijn, —s hebben, *berselimoet*.
 Gevoerde —, *selimoet berlapis-lapis*.
 En zij bedienden zich van —s uit het land Thailakán, *dipakéjnja selimoet benoewa Thailaqán*.
 Onder eene — slapen, *tidoer berseloe-bong*.
Dekken, b. w. *menoetoe*; *menoedoeng*.
 De tafel —, *toetoe*, *médja*.
 Een huis met stoo —, *taroh atap diatas roemah*.
 —, beveiligen, *memeliharakan*, *mendjaga*.
 Een huis —, (met riet, pannen, enz.), *mengatap roemah*.
 Een huis met atap —, *mengatapi roemah*.
 Als gij uwen degen zoo houdt, zijt gij niet gedekt, *kaloe toewan pegang pedang bagitoe, maka toewan tiada memeliharakan diri*.
 Gedekt, veilig zijn tegen aanvallen, overrompeling of bespieding, *bersentawsa*.
 Zich (het hoofd) —, *pakéj topi*; *taroh topi*.
 —, eene merrie, enz., *mendjantan*.
Dekker, m. *orang jang menoetoe*; *orang jang menghamparkan*.
Dekking, vr. daad van dekken, *penoetoe-paan*, zie **Deksel**.
Dekkleed, o. *selimoet*.
 —, *sachbrak*, *sabrak*, verb., *qazákand*, Perz.
 — voor lastdieren, *kisl*, Ar.
 —je over eenen vorstelijkten brief, *te-tampoer*.
Dekknien, o. meerv. *kromhouten*, *sikoesikoe*; *sendoeng*; *gading-gading*.
Dekmantel, m. fig. voorwendsel, *poera-poera*.
 Onder den — van oprechtheid, *dengan poera-poera ichláç*.
Dekpan, vr. *gentèng*.
Dekriet, o. *atap* (vooral van den boom: kirai); *rembaja*.
 —, bijzonder voor vaartuigen, *kadjang*.
Deksel, o. *toetoe-paan*; *toedoengan*; *kaloe-paq*; *ghoejat*, Ar.
 —, kleeding, *pakéjan*.
 Voedsel en —, *rezeqí dan pakéjan*; *makan dan pakéj*, L.
 — van eene pot, *toetoe-paan koewals*.
 — op gekookte spijzen, *toedoeng sadjian*; *sahab*.
Dekstroom, o. *atap*, (eig. dekriet).
Del, vr. voor dal, *lembah*; *pañaq*.
 —, slecht vrouwensch, *lontéj*.
Delfstof, o. *tanah tambang*; *tanah marijaw*.
Delfstoffelijk, b. n.
 — voortbrengsel, *hháçil tambang*.
 Tin is een — voortbrengsel, *maka timah itoe ada soewatoe hháçil tambang*.

Delfstoffenrijk, o. *segala hâçil tam-bang*.

Deluw, b. n. bleek, doodsch, *poetjat; pérang*.

Delven, b. w. *menggali; loembi*, L.; *men-tjangkoel*.

Goud —, *gali emas*.

Eene put —, *menggali perigi; menggali soemoer*, L.; *loembi soemoer*, L.

Delver, m. *orang menggali, penggali*.

Delving, vr. *penggalian*.

Dempen, b. w. uitdooven, smoren, *me-madamkan; boenoh*, L.

Het vuur (den brand) —, *padamkan api; boenoh api*, L.

—, *stillen, mendijamkan*.

Een oproer —, *mendijamkan orang hiroe-hara, of orang gampar*.

Eene put —, *saboekan tanah pada pe-rigi; toetoeper soemoer dengan tanah*.

Als het kalf verdronken is dempt men de put, *kaloe boeroeng soedah telepas ba-haroe ditoetoeper koeroengcn*.

De stem of eenig geluid —, *mengoe-rangkan soewara of boenji*.

Demper, m. *orang jang memadamkan; orang jang boenoh*, L.; *pemadam*, zie Dempen.

Demping, vr. *pemadaman*.

Den, m. zie Dennenboom.

Den, bep. lidw. (3 nv. m.), *pada, kapada*

Geef het — blinde, *berilah itoe kapada*

orang boeta.

Denkbaar, b. n. *jang dapat dikira-kira-kan; jang boleh dikira-kira*.

Denkbaarheid, vr. *çifat barang jang da-pat dikira-kirakan*.

Denkbeeld, o. *fikiran; pikiran*, L.; *inga-tan; angan-angan; pendapat*.

Een bepaald —, *karoeawan*.

Een duister —, *fikiran jang gelap*.

Ik heb nog geen bepaald — van die zaak, *sahaja belom karoeawan dari itoe perkara*.

De wording der —en, *kadjadian ingatan*.

Zijne —en waren steeds op den hemel gericht, *sedakala angan-angannya ka sorga*.

Denkelijk, b. n. waarschijnlijk, *barang-kali; tjalaq*.

Denken, b. en o. w. *kira, mengira; fikir, Ar.; pikir*, L.

— (aan iets, zich herinneren), *ingat*.

—, *wanen, sangka*.

Wat zal men —? *apa maoe dikira?*

Wat denkt gij? *apa toewan kira?*

Hij dacht aan niets, *barang sasewatoe poen tiada dikira-kirakannya*.

Hoe veel te meer ik aan mijne ouders denk, *berapa lebih sahaja ingat pada iboe bapa sahaja*.

Zeer op eene zaak —, *mengingatkan barang perkara dengan sangat*.

In zijn hart, in zich zelve —, *fikir pada hati, fikir didalam hati*.

Op iets —, *doelen, bernijat*.

Ik dacht niet, dat hij zijnen vader ver-laten zou, *kita-poen tiada sangka maka ija hendag meninggalkan bapannya*.

Ik denk, dat het zoo niet is, *pada sangka sahaja tiada demikijan*.

Denk er wel vooraf aan, *fikirkan dahoe-loe, (pikir doeloel) baik-baik*.

—, *voornemens zijn, maoe; hendag; berkahendaq; bersahadja; bernijat, ber-magçoed*.

Denker, m. *orang jang mengira-ngirakan; orang jang sangat memfikirkan*.

Denking, vr. *kira-kiraan; fikiran; sangka; ingatan*.

Denkvermogen, o. *çifat memfikirkan; çifat mengira-ngirakan*.

Denkwijze, vr. *ingatan*.

Zoo is de — van den mensch, *bagitoe orang poenja ingatan*.

Dennenappel, m. *doewah çanoebar*.

Dennenboom, m. *çanoebar*, Perz.; *arzat; Ar*.

Dennenplank, vr. *papan kajoe çanoebar*.

Denzelven, pers. voorn. 3 nv. *padanja, kapadannya; sama dija*, L.; *akan dija*.

—, 4. nv. *dija*. (van levenlooze voor-werpen zegt men *itoe*).

Waar is de schipper, ik heb — iets te bestellen, *dimana djoeragan perahoe? sa-haja maoe soeroeh apa-apa pada dija*, L.

Ik heb — niet gezien, *kita tiada me-lihat dija*.

Waar is de degen, ik heb — aan uwen knecht gegeven, *dimana pedang? sa-haja soedah kasih itoe sama toewan poenja boe-djangan*, L.

Der, bep. lidw. 2. en 3. nv. vr. enk. en meerv. en 2. nv. meerv. der 3 gesl., wordt niet ver-taald.

Het hout — deur, *kajoe pintoe*.

De inwoners — stad, *isi negeri*.

—, 3. nv. *pada, kapada*.

Het wordt — moeder overgelaten, *maka itoe-poen diserahkan kapada iboe; itoe diserahkan sama manja*, L.

De grootheid — koningen, *kabesaran radja-radja*.

Derde, b. n. getal van orde, *katiga*.

De — maand des tweeden jaars, *boelan jang katiga dari pada tahoen jang ka-doewa*.

—, *gebroken getal, pertiga*.

$\frac{1}{3}$, *sapertiga*.

$\frac{2}{3}$, *doewa pertiga*.

$\frac{3}{3}$ = 1, *tiga pertiga djadi satoe*.

— *klasse, pangkat jang katiga*.

Sultan Mahmoeed Sjah III, *Soelthân Mahmoeed Sjah jang katiga*.

Twee — gedeelten, *doewa pertiga ba-hagian*.

Ten —, *katiga*.

Het $\frac{1}{3}$ er van, *sapertiganja*.

Derdehalf, telw. *doewah satengah*.

Derdendaagsch, b. n. *tijar-tijap tiga hari*; *saban-saban tiga hari*, L.; *sahari-hari lepas doewa hari*.

Deren, b. w. schade of nadeel berokkenen, *meroegikan*; *memberi roegi*; *kerdjia roegi*; *békin roegi*, L.

Dat kan u niet —, *itoe tiada dapat meroegikan engkaw*; *itoe trada bolèh békin roegi sama loe*, L.

—, zeer doen, leed verwekken, *mengoesahkan*, *memberi soesah hati*; *djadi soesah hati*.

Uwe ziekte deert mij inderdaad, *toewan poenja penjakit djadi soesah hati sahaja*.

Het deert mij zeer, *sahaja terlaloe sajang dari itoe*.

—, schelen, *koerang*.

Wat deert u? *apa koerang?* (eig. wat hapert, wat scheelt er aan? U wordt niet vertaald).

Dergelijk, b. n. *bagitoe roepa*; *bagéj itoe*, *sabagéj itoe*.

En meer —en, *dan lagi barang sabagéjnja*.

Een —paard, *koeda jang bagitoe roepa*.

Dergene, aanw. vnw. 2. nv. vr. *orang perampoeuan itoe*.

Het land —, die gestorven is, *tanah orang perampoeuan itoe jang soedah meninggal*.

Dergenen, aanw. vnm. 2. nv. meerv. *orang-orang itoe*.

Le huizen —, die pas zijn aangekomen, *roemah-roemah orang-orang itoe jang barhoe datang*.

Derhalve, bijw. *karana itoe*; *sedang itoe*; *sabab itoe*; *dari itoe*, L.; *tegal itoe*, L.

Mijne vrouw is ziek, — kan zij niet komen, *bini kita sakit maka karana itoe dija tiada bolèh datang*.

Dermate, bijw. *bagitoe*; *demikijan*; *sakijan*.

Dertel, b. n. zie **Dartel**.

Dertien, telw. *tiga-belas*; *sapoeloh tiga*.

Dertiende, b. n. getal van orde, *katiga-belas*.

De —dag, *hari jang katiga-belas*.

$\frac{1}{13}$, *sapertiga-belas*.

Dertiendehalf, b. n. *doewah-belas satengah*.

Dertienjarig, b. n. *tiga-belas tahoen 'oemoernja*.

Dertienmaal, bijw. *tiga-belas kali*.

Dertig, telw. *tiga poeloh*.

Zij zijn met hun —en, *marika-itoe ada bertiga-poeloh*.

Drie en —, *tiga poeloh tiga*.

Dertiger, m. *orang jang tiga poeloh tahoen 'oemoernja*.

Dertigjarig, b. n. *jang tiga poeloh tahoen lamanja*.

Dertigmaal, bijw. *tiga poeloh kali*.

Dertigste, b. n. *katiga-poeloh*.

—deel, *sapertiga-poeloh*.

Ten —, *pada katiga-poeloh kalinja*.

Op zijn elf en —, *perlahan-lahan*.

Dertigtal, o. *tiga poeloh*, *djoemlah tiga poeloh*.

Dertigvoud, o. *tiga poeloh kali ganda-berganda*.

Honderd en vijftig is het — van vijf, *saratoes lima poeloh itoe ada tiga poeloh kali lima ganda-berganda*.

Dertigvoudig, b. n. *tiga poeloh kali ganda-berganda*.

Derven, b. w. *koerang*; *berhhádjat*.

Ik kan uwe hulp niet —, *maka kita tiada bolèh koerang perteloenganmoe*; *ti-dapat tiada kita berhhádjat toewan poenja perteloengan*.

Winst —, *hilang laba*, *hilang oentoeng*.

Derver, m. *orang jang koerang*.

Derving, vr. *kakoerangan*.

Derwaarts, bijw. *kasana*.

—, (dichter bij), *kasitoe*.

Over drie dagen zal hij — vertrekken, *lagi tiga hari ija akan berangkat kasana*.

Herwaarts en (dit wordt omgekeerd gezegd), *kasana kamari*.

Derzelve, pers. voorn. (2. nv. meerv. en 2. en 3. nv. van het vr. enkelv. en 3. nv. van het vr. meerv.) *dija poenja*; *nja*.

De paarden —, *koedanja*, *dija poenja koeda*.

Derzelve, pers. voorn. (2. nv. meerv. en van het vr. enk.) *dija poenja*; *nja*.

—rijstvelden, *dija poenja sawah*; *sawahnja*.

Des, bep. lidw. (2. nv. m. en o. enk.) wordt niet vertaald, daar het z. naamw. dat achter het zelve komt, den 2. nv. aanduidt.

De broeder — priesters, *soedara imám*, ook *soedaranja imám*.

Des, bijw. *makin*; *mingkin*, L.

—te grooter, *makin besar*.

Des, bijw. *derhalve*, *karana itoe*, zie **Derhalve**.

Desgelijks, bijw. *bagitoe djoega*; *sama djoega*; *sabagéj itoe*; *demikijan djoega*.

Desgenen, aanw. voorn. (2. nv. m. en o. enk.) *dija*; *nja*.

De bevelen —, die mij gezonden heeft, *sabdanja (toewan) jang mengoetoeskan hamba*.

Deskundig, b. n. *pandéj*; *bisa*, L. *tahoe*; *mengarti*.

Deskundige, m. *orang bisa*, *orang jang mengarti*.

—om een werk op te nemen, *orang jang mengarti akan pariksa barang sasoe-watoe pekerdjaan*.

Desniettemin, bijw. *djoega*; *walakin*, Ar.

Er is een verbod, maar hij doet het —, *maka adaláh paréntah larangan te-tapi kerdjia itoe djoega*.

Desolaat, b. n. (ond. woord) niet in staat te betalen, *poetoes modal*.

Desolate boedelkamer, *kantor harta orang jang poetoës modal.*

Deswege, bijw. *karana itoe; sabab itoe; tegal itoe, L.; dari itoe, L.*

Deszelfs, pers. voorn. (2. nv. m. en o. enk.) *dija poenja; nja.*
— buffel, *dija poenja karbau; karbauja.*

Deugd, vr. *kabedjikan; peri jang baik; fadlilat, Ar.*
Om hare —, *karana sabab kabedjikanja.*
Een teeken van —, *tanda kabedjikan.*
Men ziet geen teeken van — aan hem, *soewatoe tanda kabedjikan poen tiala dilihat padanja.*
Gelukkig is de mensch, die den weg tot de — zoekt te vinden, *berbahagijalah orang jang mengoesahakan dirinja mendapatkan djalan kapada kabedjikan.*
En hij is nog gelukkiger, die de — navolgende, den weg tot dezelve aan anderen onderwijst, *dan terlebih berbahagijalah ija lagi jang toeroet akan kabedjikan itoe serta menoendjoekkan djalan kapadanja akan orang lain.*
De — beloont zich zelve, *maka kabedjikan itoe-poen membalaskan dirinja.*
De — van dit ijzer, *peri besi ini jang baik.*
—, vroomheid, godvrucht, *kabaqtian.*
—en, *manaqib, Ar.*

Deugdelijk, b. n. *baqti; berbaqti benar; baik.*
— echt, wezenlijk, *çahh, Ar.*
Eene — schuld, *hoetang jang çahh.*
Een — mensch, *orang jang benar.*

Deugdelijkheid, vr. *kabedjikan.*
—, echtheid, *peri jang çahh.*

Deugdliëvend, b. n. *jang mengasih kabedjikan.*

Deugdrijk, b. n. *banjaq kabedjikan.*

Deugdzaam, b. n. *çâlehh, Ar.; bakti; baik; fadlil, Ar.*
Eene deugdzame vrouw, *orang perampoeuan jang çâlehh; orang perampoeuan jang baqti.*
— ijzer, *besi jang baik.*

Deugdzaamheid, vr. *kabedjikan; kabaqtian.*

Deugen, o. w. *baik adanja; baik; baik perinja; bergoena.*
Indien het niet deugt, zend ik het terug, *kaloë itoe tiada baik nanti kita kirim koembali.*
Dat deugt volstrekt nergens toe, *itoe tiada bergoena sakali.*
Dat deugt niet, *itoe ada salah; itoe salah.*

Deugniet, m. *orang djahat; orang boesoëq; risaw; pengitjoe; gibana; bikâr, Perz.*

Deuk, vr. *bekas ditindis; bekas dipoekoel.*
— in zachte bamboes, *kisoet.*
Met eene —, (ingebogen) *lentiq.*

Deun, m. *zang, njanjian.*
—, *wijs, layoe, L.; petapoer, L.; ragam.*

Deun, b. n. *iam. karig, kikir, Loba; Ar.; Ar.; thama', Ar.*
Hij is zeer —, *dija kikir sakali.*

Deunheid, vr. *kikiran; loba; thama' Ar.*

Deuntje, o. *gakoe, gakoëan, zie Deun.*

Deuntjes, bijw. *atas peri jang kikir.*

Deur, vr. *pintoe; báb, Ar.*
Een groote —, *poort—, pintoe gerbang.*
Eene kleine — in eene poort, *klinket, geheime —, pintoe maling.*
Een — in eenen tijderval, *pintoe belantah.*
De — van een paleis, *pintoe astana; pintoe gapoera.*
De — des hemels, *pintoe sorga.*
Doë de — toe, *toetoeq pintoe, (ook: de — toedoen).*
De — openen, *boeka pinta.*
Verzoeken de — te openen, *mintu boeka pintoe.*
De — ingaan, *masoq pintoe.*
De — uitgaan, *kaloewar pintoe.*
De — aanzetten, *aandoen, toetoeq pintoe sedikit.*
De — staat half open, *pintoe ada terboeka sapora.*
Hij trok de — achter zich toe, *maka pintoe ditoeoenja dibelakangnja.*
Eene — hebben, *berpintoe.*
Dat huis heeft twee —en, *maka roemah itoe berpintoe doewa.*
Aan de — kloppen, *ketoq pintoe, L.; menepoëq pintoe.*
Voor de — zitten, *doedoeq di moeka pintoe.*
De — sluiten, *koentji pintoe.*
Eene dubbele —, *pintoe rangkap.*
Eene glazen —, *pintoe katja.*
Eene gouden —, *pintoe emas.*
Eene bamboezen —, *pintoe boeloeh; pintoe bamboe, L.*
Het heete seizoen staat voor de —, *moesim panas soedah dekat.*
De — klemt, *maka pintoe itoe ada sesaq.*
Dat is eene blinde —, *itoelah pintoe mati.*
De grendel van de —, *kantjing pintoe.*
Aan de — staan, *berdiri di pintoe.*
Eene — bewaken, *mengoengoeq pintoe.*
Eene krakende —, *pintoe merantan.*
— van eene kajuit, *pintoe boeranda.*
— in een vaartuig, *koentja.*

Deurdorpel, m. *bovendorpel, kalf, ambang diatas; darni.*

Deurgeld, o. *belasting, padjaq pelawang-an; padjaq pintoe.*

Deurhengsel, o. *engsel pintoe, verb.*

Deurklink, vr. *kantjing pintoe, pengantjing pintoe.*

Deurklopper, m. *martil di moeka pintoe; pemaloe pintoe.*

Deurkozijn, vr. en o. *iboe pintoe.*

Deurpoet, m. *djenang*, *djedjenang*.
Deurschel, vr. *lotjèng pintoe*, L.; *genta pintoe*.
Deurslot, o. *koentji pintoe*.
Deurwaarder, m. *djoeroe sita orang*.
Deurwachter, m. *penoenggoe pintoe*
Deutel, m. *wigge*, *badji*.
 — om hout te kloven, *badji belah kajoe*.
Deuvik, m. *soempal*.
Dewelke, betr. *voornw. jang; nan*.
Dewijl, voegw. omdat, *karana; sabab*, Ar.; *tegal*, L.; *sedang; oldh*.
 Dat is niet goed, — het verboden is, *maka itoe tiada baik karana dilarang*.
 — de zon onder is, wordt het donker, *sedang matahari soedah masoq maka djadi gelap*.
 — hij niet wil, *tegal dija tra maoe*, L.
 — de zegekoets brak, *oldh perarakan itoe patah*.
Deze, aanw. *voornw. ini*. (In de volkstaal komt dit woord vóór, in de schrijftaal achter het naamwoord).
 — vrucht, *ini boewah*, L.; *boewah ini*.
 — niet, maar die, *boekán ini tetapi itoe; boekán ini hanja itoe*.
 — buffel en dat paard, *ini karbo dan itoe koeda*, L.; *karbau ini dan koeda itoe*.
 — die en gene, *ini, itoe dan jang lain itoe*.
Dezelfde, b. n. *dija djoega*.
 Dat is — die ik op de markt gezien heb, *itoe dija djoega jang sahaja soedah lihat di pasar*.
Dezelve, pers. *voornw. ija; dija*.
Diaken, m. *djoeroe derma; sjummás*, Ar.
Diakenschap, o. *pekerdjiaan djoeroe derma*.
Diakonie, vr. *pemarentahan derma*.
Diamant, m. *intan; almás*, Ar. en Perz.
 Twee groote —en, *intan besar doewa batoe; intan besar sapesang*.
 — op een hoofdlooisel, kap, myter enz. *intan akan tadjoeg*.
 Op Borneo zijn vele —en, *di tanah Boernéj ada banjaq intan*.
 Ruwe —, *poedi*.
 Grove —en slijpen, *straatslijpen, melantjong*, L.
 Zwarte —, *intan boentaq*.
 Groote —, *béram*.
 Gespleten —, *intan jang remoes*.
Diamantmijn, vr. *tambang (tanah), intan*.
Diamantslijper, m. *toekang gosog intan*, L.; *pandéj mengasah intan*.
Dicht, b. n. vast, *kipal, kimpal*.
 —goud, *emas kipal*.
 — bij elkander, *kerap*.
 Al te — bij elkander geplánt, *ditanam terlaloe kerap*.
 Al te — geweest, *ditenoen terlaloe kerap*.
 Hoe —er hoe zwaarder, *makín kipal*

makín berat; mingkin kipal mingkin berat, L.
 —, wel te zamen gevoegd, *rapat*.
 Niet al te — bij! *djangan terlaloe rapat!* (van eenig voorwerp, dat men ergens tegen aan zet).
 — op elkander volgende woorden, *perkataan jang kerap*.
 — als regen, *gebladerte enz., lebat*.
 — bij de aarde, zoo als gras, groente enz., ook van een vaartuig, welks boord haast het water raakt, *ranap-ranapan*.
 —e regen daalde neder, *maka toeroenlah hoedjan lebat*.
 — gebladert, *daoen lebat; sangat berdaoen; renlang daoenja*.
 — gegroeid met kreupelhout, *samaq dengan hoetan*.
 — bij elkander, (van twee voorwerpen), *bersindil-sindil*.
 — bij elkander (van velen), *berapit-apit*.
 Al te — bij elkander, gedrongen, *semaq*.
 Al te — linnen, *kain jang terlaloe rapat*.
 —, niet lek, *tiada botjor*.
 Zich — houden, een geheim bewaren, *menaroh rahasia; dijam sakali*.
 —, gesloten, *tertoetoe*.
 De deur — doen, *toetoe pintoe*.
Dicht, bijw. *nabjw, dekat; hampir; damping*.
 — bij de brug, *dekat djembatan*.
 — bij elkander, *berdekat-dekatan*.
 — bij den wind houden (op zee), *bélog*.
Dicht, o. gedicht, *sji'ar*, Ar.; *sjaïr*, verb.
 — van vier regels, *roebá'ij*, Ar.
 Zinsplend —, *pantoen*.
Dichten, b. w. *merapatkan, merapat; menjoembat; menoetoe*.
 Een gat —, *menjoembat lijang; menoetoe lobang*.
Dichten, b. w. *berpantoen; bersji'ar; bersjaïr*, verb.; *nattimkan*.
Dichter, m. *sja'ir*, Ar.; *toekang sjair*, L.; *pandéj bersji'ar; nattim*, Ar.; *pengarang sji'ar*.
 Radja Ali Hhadji is een groot — te Riouw, *maka Radja' Ali Hhadji di negeri Eijaw itoe pandéj bersji'ar jang termasj-hóer*.
Dichteres, vr. *orang perampoewan jang bersji'ar, (bersjaïr)*.
Dichterlijk, b. n. *tjara sji'ar; tjara sjair*; L.
 —e vrijheid, *bébasnja pandéj bersji'ar, (bersjaïr, L.)*
Dichtgenootschap, o. *perhimpoean pandéj bersji'ar, (bersjaïr, L.)*
Dichtheid, vr. vastheid, *kipal, kimpal*.
 Het ijzer heeft meer — dan tin, *maka besi itoe terlebih kipal dari pada timah*.
 —, nabijheid, *dekat*.
 De — van een bosch, *lebatnja (rendangnja) rimba*.

Dichtkunde, vr. 'ilmoe sji'r, Ar.; 'ilmoe sjair, verb.; *pengalahoean sjair*.

Dichtkundig, b. n. *faham pada 'ilmoe sjair*.

Dichtmaat, vr. *káfijat*; Ar., 'aróedl, Ar.; *aróel*, verb.; *tjanda*.
Allerlei dichtmaten en zangwlijzen, *berbagéj tjanda ragam*.

Dichtstuk, o. *sji'r*; Ar., *sjair*, verb.
Puntig —, *pantoen*.
Vierregelig gedicht, *roebá'ij*, Ar.
Lofdicht, *medahh* Ar.
Heilig —, (in de Telingasche taal), *karandam*, *goerindam*.
—, versje, *bajt*, Ar.

Dichtvuur, o. *ghajrat bersjir*, (*bersjair*); *ghajrat sjair*.

Die, aanw. voornw. *itoe*; *anoe*.
— boom, *pohon itoe*; *itoe pohon*, L.
— buffelkar en deze wagen, *itoe pedati dan ini karéta*.
— heer, (zekere heer,) *toewan anoe*.

Die, betr. voornw. *jang*; *nan*.
De vrouw, — rijst stamp, *orang perampoewan jang toemboeog beras*.
De booven, — pas geplant zijn, *pohon-pohon jang baharoe ditanam*.

Dief, m. *pentjoeri*.
Een —, die des nachts steelt, *maling*.
De — bekende zijne misdraad, *maka orang pentjoeri itoe-poen mengakoe salahnja*.
Een stoute —, *pentjoeri ganas*.
—, die zich aan kokend lood (een godsgericht,) gebrand heeft, *orang ditjoer timah*.

Diefachtig, b. n. *soeka mentjoeri*; *saperi tjoeiri*.

Diefachtigheid, vr. *perangéj soeka mentjoeri*.

Diefstal, m. *pentjoerian*.
— van goud en diamanten, *pentjoerian emas dan intan*.
Eenen — aangeven, *mengadoekan hhal pentjoerian*.

Diegene, aanw. voornw. *orang itoe*.

Dien, aanw. voornw. (3. nv. m. enk. en mrv.) *kapada itoe*, *pada itoe*; *sama itoe*, L.
Ik heb het — man gezonden, *kita-poen berkirim itoe pada orang itoe*.
Ik heb het — mannen gegeven, *maka kita-poen membri itoe kapada orang-orang itoe*.
—, 4. nv. enk. *itoe*.
Ik zie — armen man, *kita melihat orang miskin itoe*.
Te — einde, *akan maqóed itoe*; *akan menjampéjkan itoe*.
Te — opzichte, *akan hhal itoe*; *dari perkara itoe*, L.; *tentangan itoe*.

Dienaangaande, bijw. *dari pada itoe*; *dari itoe*, L.

Dienaar, m. *hamba*; *patik*; *sahaja*; *saja*, L.; *abdoe*, Ar., *chadam*, Ar.
Eenen — of buiging maken, gew. *kasih*

tabé, L.; *memberi selamat*; (voor hooge personen,) *sembah*, *menjembah*.
Een — van God, 'ábid, Ar.
Een — van den staat, *pendjawat*; *pegawéj*.
Een voornam — van den staat, *manteri*.
—, lakei of page, (naar mate van den rang des gediend wordende,) *sakéj*.
Een konings —, *hamba radja*.
O gñj, al mijne dienaren! *héj hambakoe sakalian*.
Uw —, *hambamoe*; *toewan poenja hamba*.
(*Patik* is eene zeer nederige, slaafsche uitdrukking voor — en kan wel door slaaf vertaald worden, ofschoon het zulks niet altijd beteekent; *sahaja* is meer bepaald een dienaar, die werkelijk slaaf is bij echte Maleiers; *boedag* is daarvoor echter in de wandeling het woord).
—, die tot iemands stoet of staf behoort, *pengiring*; *kawan*.
—, bediende, oppasser van de politie of justitie, *oepas*, L.
Een — der zonde, *orang berdosa*; *hamba dosa*.

Dienares, vr. *hamba perampoewan*.
— van eene prinses, hofjuffer, *dang*, *dajang*; *biti*.
Eene — maken, buigen, *mendjoerah*.

Diender, m. politiedienaar, *oepas*, L.
Geheime —, *mata-mata*.

Dienen, b. en o. w. *djaga*, L.; *djadi hamba*, *berhamba*, *bersakéj*; *melajani*.
Goed —, *djaga baik-baik*.
Den koning —, *mendjelang doeli*; *djadi hamba radja* of *kapada radja*.
God —, *melajani Allah*; *berboewat bagti kapada Allah*; *menjembah Allah*.
Om loon —, *mengambil oepah*; *makan gadji*, L.
Het gouvernement —, *pégang pekerdjaän kompeni*, L. (Goevernemèn wordt nog niet algemeen verstaan).
Te land en ter zee —, *djaga di darat dan di laoet*.
—, dienstig zijn, *bergoena*; *dipakéj*.
Dat dient nergens toe, *itoe tiada bergoena sakali*.
—, te pas komen, betamen, moeten, *patoet*; *laiq*, Ar.
Ik dien zijnen brief wel te beantwoorden, *maka patoetlah kita membalaskan soeratnja*.
Dat tot een wapen kan —, *jang dapat mendjadi sendjata*.
Van raad —, *toeloeng bitjara*.
Waartoe dient dat? *apa goenanja itoe?*
Kan ik u met een kop thee —? *barangkali toewan soeka minoem satjawan (satoe mangkog) tèt?*
Ergens op —, antwoorden, *menjahoet barang perka*.
Om te — van bericht, *akan membitjarkan*, *akan bermoesjawarat*.

Diens, aanw. voorn. *itoe* (eigenlijk: *dis*; zie hierbij: *des*).

Het paard — konings, *koeda radja itoe*.

Dienst, vr. betrekking, *pekerdjaän; ohidmat*, Ar.; *perdjagaän*.

—, dienstbaarheid, *perhambaän*.

— van het gouvernement, *pekerdjaän goebnemen of kompenti*.

— des Sultans, *perhambaän dibawah Soeltán*.

—, hulp, bijstand, *pertoeloengan*.

Eenige — waarnemen, *mengerdjakan barang pekerdjaän*.

In —, in de —, *dalam kerdja*.

—, nut, *goena, pergoenaän*.

Daar heb ik veel — van, *maka itoe banjak goenanja pada kita*.

— aan God, *baqti pada Allah*.

Zij meenden Gode eene — te doen, *pada sangkanja berboewat baqti kapada Allah*.

De — in de kerk, *sembahjang didalam grédja*.

De — aan de afgoden belemmeren, *membantoekan sembahjang pada berhala*.

Eene — zoeken, *mentjahari pekerdjaän*.

—, krijgsdienst, *pekerdjaän perang*.

In — treden, *masoq soldadoe; djadi soldadoe; masoq pekerdjaän perang*.

Uit de — gaan, *lepas pekerdjaän perang*.

Ten — e, *akan goenanja, akan pergoenaän*.

Zijne — vrijwillig aanbieden, *berhambakan dirinja*.

Dienstaanbieding, vr. *persembahan perhambaän*.

Dienstbaar, b. n. *djadi boedjang*, L.; *ta'loeg*, Ar.; *dalam perhambaän; choeddama*; Ar.

Een — volk, *qawm jang ta'loeg*.

De dienstbaren, ahangelingen van een hoofd op Sumatra, *anaq boewah*.

Zich — maken, *berhambakan diri*.

Dienstbaarheid, vr. *perhambaän; aboedijat*, Ar., zie **Dienst**.

Dienstbetoen, o. *baqti*, Ar.

Dienstbode, m. en vr. *boedjang*, L., (eig. ongetrouwde, zoowel jongman als meid), zie **Dienaar**.

Dienstgeld, o. *gadji*, L.; *oepah*.

Diensthuis, o. *roemah perhambaän; roemah pekerdjaän*.

Dienstig, b. n. *bergoena; baik; bolèh dipaké; berfádat*.

Deze zaken zijn — voor het leven, *ini perkara bergoena pada kahidoepan*.

Dit is — voor iemand die de koorts heeft, *maka ini baik mengobati orang jang adk demam (jang berdeman)*.

— e wind, *angin jang baik*.

—, oorbaar, *patoet; haroes; laiq*, Ar.

Het is — dat hij voor den koning verschijne, *maka patoellah ija menghadap radja*.

— zijn, helpen, *toeloeng, memoeloeng*.

— er, beter, *lebih baik*.

Dienstigheid, vr. nut, *goena, pergoenaän*.

Dienstjaar, o. *tahoen perhambaän; tahoen pekerdjaän*.

Dienstknecht, m. *hamba laki-laki; boedjang laki-laki*, L., zie **Dienaar**.

Dienstloon, o. *oepah; gadji*, L.

Dienstmeid, vr. *hamba perampoewan; boedjang perampoewan*.

—, slavine, *mosa*, L.; *boedag perampoewan*, L.

Dienstplichtig, b. n. *mesti bekerdja*, L.

— en, *orang kerdja kompenti; anaq boewah*, (op Sumatra).

Diensttijd, m. *wagtoe chidmat*, A.; *tèmpo kerdja*.

Dienstvaardig, b. n. *soeka kerdja*.

—, hulpvaardig, *soeka toeloeng; soeka bantoe*.

—, naartig, *radjin*.

Dienstvaardigheid, vr. *kasoekaän akan memoeloeng*.

Dienstvrij, b. n. *mardahika; lepas kerdja; bébas*.

Dienstwillig, b. n. *soeka kerdja*.

—, onderdanig, *rendah*.

— e dienaar, *hamba jang rendah*.

Uw — e dienaar, *toewan poenja hamba jang rendah*.

Diensvolgens, bijw. uit dien hoofde, *karana itoe; sabab itoe; tegal itoe*.

Diep, b. n. *dalam*.

Eene — put, *perigi jang dalam; soemoer jang dalam*.

Eene — e gracht, *parit dalam*.

Vijf vademen —, *lima depa dalamnja*.

Hoe — ? *berapa dalamnja?*

Zeer — e rivier, *soengéj jang maha dalamnja; kali jang dalam sakali*, L.

Een — nadenken, *fikiran jang dalam*.

Het — e, o. *toebir; lodjéj*, Ar., *bahhr lodjéj*, Ar.

Eene — e buiging maken, *menjembah; (van een meisje op de Eur. manier) mendjoerah*.

— e droefheid, *doeka-tjita jang amat sangat; soesah hati jang terlaloe amat*.

Zich in het — ste der wildernis verbergen, *membawa dirinja katengah hoetan*.

— berouw, *sesal jang benar; tobat jang benar*.

— e rouw, *kaboeng besar*.

Stille waters hebben — e gronden, *adrenang banjak loempoernja*.

— e oogen, *mata lekoq*.

Een — bord, *piring dalam*.

Een — e slaap, *tidoer njadar*.

Nog in enen zeer — en slaap, *lagi beradoe terlaloe njadar*.

Een — stiltwijgen in acht nemen, *dijam sakali*.

In — gepeins verzonken, *terfakóer*.

— van toon, *sajoep*.
 Eene — e stem, *soewara sajoep*.
 Hij had eene — e stem, *sajoep boenji bibirnja*.
 Een — in de aarde gewortelde boom, *pohon jang berakar dalam sakali*.
 — ingewortelde gewoonte, 'adat lama; 'adat nenèq mójang.
 Zeer — in het woud, *masoq sakali kadalam rimba*.
 — in zee, in volle zee, *di laoet rembang; ditengah laoet; oerongan aèr*.
 — in de schulden zitten, *ada banjaq hoetang*.
 De schuit is — geladen, *perahoe itoe disarat; perahoe itoe soedah tersarat*.
 Een — geheim, *rahasija jang tersemboeni*.
 — e kennis, *pengatahoean jang dalam sakali*.
 — in gepeins, *fakóer*, Ar.
 — geleerd, *mot-báhir*, Ar.
Diep, o. diepte, *dalamnja, kadalaman*.
 —, afgrond, diepte der zee, *toebir; lodjdj*, Ar., *bahhr lodjdji*, Ar.
Diepachtig, b. n. *dalam sedikit*.
 — van een water, dat ondiep is, *dangkal*.
Diepdenkend, b. n. *fikiran jany dalam sakali*.
 Een — mensch, *orang jang dalam sakali fikirannja*.
Diepen, b. w. *mendalamkan; menggali*.
 —, zooals de schilders, *membajangkan gambar; toelis bajang-bajang didalam gambar*.
Dieper, m. *orang jang menggali; penggali*.
Diepgaand, b. n. *jang dalam sakali*.
 Een twintig voet — schip, *kapal jang doewa poeloeh kaki masoq didalam aèr*.
 Een zoo — schip kan de monding der rivier niet binnen, *kapal jang bagitoe dalam tiada dapat masoq koewala soengéj*.
Diepgang, m. van een schip, *dalamnja kapal, qadarnja kapal*.
Diepgrondig, b. n. *dalam*.
Dieping, vr. *penggalan; pendalaman*.
Dieplood, o. *batoe loega; batoe doega*, L.; *batoe djoedja*.
 — en loodlijn, *batoe doega dan tali doega*.
Diepte, vr. *dalam, dalamnja*.
 Zes vademem —, *enam depa dalamnja*.
 De — van een huis, *panjangnja roemah; boedjoernja roemah*.
 De — des harten, *dalamnja hati*.
 Grondelooze —, *afgrond, toebir; lodjdj*, Ar.; *bahhr lodjdji*, Ar.
 De — peilen, *loega; doega*, L.
 — in eene rivier, *loeboeg*.
Diepzinnig, b. n. *báthin*, Ar.; *dalam sakali; gelap*.
 —, *geheimzinnig, rahasia*.
Diepzinnigheid, vr. *peri jang báthin*.

Diepzinniglijk, bijw. *atas peri jang báthin*.
Dier, o. *binatang; hñajwán*, Ar.
 Een redeloos —, *binatang jang tiada berboedi; hñajwán ghajr náthiq*, Ar.
 Wild —, *binatang liar; binatang hoetan*.
 Groote wilde —en, *satwa*.
 Tam —, *binatang djinaq*.
 Roofzuchtig, bloeddorstig —, *binatang boewas*.
 Vliegend —, *binatang terbang*.
 Viervoetig —, *binatang empat kaki; binatang berkaki empat; binatang berempat kaki*.
 Een kruipend —, *binatang jang melata*, zie **Kruipen**.
 Een dol —, *binatang galaq*.
 Gekorven, bloedeloze —en, *rata-rata*.
 Een, op den buik kruipend —, *binatang jang mendjoeloer*.
 Een op de voeten kruipend —, *binatang jang merangkaq*.
 Een —, dat reeds gejongd heeft, *bijang*.
 —en, *gedierte, hñajwánát*, Ar.; *dábat*, Ar.; *segala binatang*.
Dier, b. n. *mahal*, zie **Duur**.
Dieraanbidding, vr. *penjembahan binatang*.
Dierbaar, b. n. *terkasih; kakasih*.
 Dierbare vriendin, *geliefde, adiq; adinda*, Hoft.
 Dierbare vriend, *geliefde, kakanda*, Hoft.; *abang; kakag*.
Dierbaarheid, vr. *beminnelijkheid, kalakoean jang manis*.
Dierbeschrijver, m. *penjoerat cifat binatang*.
Dierbeschrijving, vr. *soerat cifat binatang*.
Dierenhuid, vr. *koelit binatang*.
Dierenkenner, m. *orang jang kenal akan segala binatang*.
Dierenkennis, vr. *pengatahoean akan segala binatang*.
Dierenriem, m. *boerdj asmán*, Ar.; *fálaq*; Ar.; *minthaqoe 'boerdj*, Ar.
Dierenrijk, o. *segala binatang; segala hñajwán*.
Dierentemmer, m. *jang mendjinaqkan binatang*.
Diergaarde, vr. *tempat pijara segala roepa binatang*.
Diergelijk, bijw. zie **Dergelijk**.
Dierkoop, bijw. en bijw. zie **Duurkoop**.
Dierkring, vr. zie **Dierenriem**.
Dierkunde, vr. *pengatahoean akan segala binatang*.
Dierkundig, b. n. *mengatahoei akan segala binatang*.
Dierlijk, b. n. *tjara binatang; seperti binatang; hñajwánát*, Ar.
 —, *vleeschelijk geziind, bernafsoe; bersjahwat*.

Een — mensch, *orang binatang*, L.; *orang h̄hajwání*.
 — leven, *kahidoepan h̄hajwán*.
Dierlijkheid, vr. *perangj̄ binatang*; *peri h̄hajwán*.
Diermensch, m. *orang binatang*.
Diersoort, vr. *djemis binatang*.
Diertje, o. *binatang ketjil*.
 Allerlei kleine —s, vliegende —s, *rata-rata*.
Dies, bijw. *karana itoe*; *sabab itoe*; *tegal itoe*.
Diets, bijw. in: — maken, op de mouw spelden, foppen, *tipoe*, *menipoe*; *pedajain*, L.
Dieven, b. en o. w. *mereboet dengan dijam*; *mentjoeri*, zie *Ontfutselen*.
Dievenspui, o. *bangsat maling*, L.
Dievenherberg, vr. *pesanggrahan orang mentjoeri*; *tempat kadoedoekan orang mentjoeri*.
Dievenhol, o. *goeha orang mentjoeri*; *tempat maling*.
Dievenlantaren, vr. *tanlong pentjoeri*; *lantéra maling*, L.
Dievenrot, o. *kawan pentjoeri*; *pekoempoelan pentjoeri*; *bangsat maling*, L.
Dieventaal, vr. *bahasa pentjoeri*; *basa-maling*.
Dievenvijl, vr. *kikir pentjoeri*.
Dieverij, vr. *pentjoerian*.
 Die — is ontdekt, *pentjoerian itoe soedah katahoean*, (*soedah terang*).
Diggel, vr. *scherf*, *tembikar*; *tembikar samang*.
Dij, vr. *paha*.
Dijbeen, o. *toelang paha*.
Dijbreuk, vr. *patah paha*.
Dijen, o. w. *mangkag*, L.
Dijharst, m. *paha belakang*.
Dijing, vr. *pemangkakan*.
Dijk, m. *terbis*; *tèmbog*; *galoeng*.
 Een — opwerpen, de zee, bedjken, *menerbis*; *menèmbog*.
 Eenen — tegen de zee opwerpen, *menerbis laeet*; *menèmbog laeet*.
 Eenen — doorsteken, *menetaskan terbis*.
 Iemand aan den — jagen, *kaloewarkan (memboewang) orang dari pada roemahnja*.
 —, opstaande kant eener rivier, *tebing soengjéj*.
 Wij maken dien — tot eene brug, om naar Ceylon over te gaan, *maka kita-perboewat akan tèmboq itoe akan titian kita menjabrang ka Langka-poeri*.
 Hoe vele duizende bergen tot eenen — gemaakt werden, *verzonken zij door de buitengewone diepte, berapa riboe goe noeng di tèmboqkanja, habis tenggelam dari pada sangat dalamja*.
Dijkaarde, vr. *tanah terbis*.
Dijkaas, m. *kapala of djoeroe terbis*;

toekang terbis; *kapala bendoengan*; *djoeragan djaga bendoengan*, L.
Dijkbreuk, vr. *tetasan terbis*.
Dijken, o. w. *menerbis*; *menèmbog*; *memboewat terbis*; *békin bendoengan*, L.
Dijkgeld, o. *belandja terbis*; *belandja djaga bendoengan*.
Dijking, vr. *bedjking*, *pembendoengan*; *penerbisvan*.
Dijkgraaf, m. *panghoeloe memoriksa terbis*.
Dijkje, o. *terbis ketjil*; *galoeng*.
 — in de rijstvelden, *gagalang*, *gagallangan*, *galangan*.
Dijkpaal, m. *tijang terbis*.
Dijkrecht, o. *h̄ag terbis*.
Dijkschouw, vr. *peमारiksaan terbis*.
Dijkwerk, o. *pekerdjaan di terbis*.
Dijkwerker, m. *koeli jang békin terbis (bendoengan)*, L.).
Dijzig, b. n. *kelam kaboet*.
Dik, b. n. (heeft velerlei beteekenissen die men wel in acht moet nemen), *tebal*; *kerap*, *kedap*; *keroeh*; *boetaq*; *lendir*; *kental*; *bekoe*; *benkag*.
 —ke bamboes, *boeloeh tebal*; *bamboe tebal*, L.
 Een —ke boom, *pohon tebal*; *pohon besar*.
 —, *zaaien*, *taboer kerap*; *sebar kerap*.
 —, *troebel water*, *aer keroeh*; *aer boetaq*.
 —ke stijfel, *aer kandji lendir*.
 —ke pap, *boeboer kental*.
 —ke of gestolde boter, *dadi bekoe*; *minjag sapi jang bekoe*, (*pengkoeh*).
 Een —, *stevig mensch*, *orang jang tegap*.
 — en vet, *bembang*.
 — van lijf, *gemoeg toeboehnja of badannja*.
 Een —ke, *zware baard*, *djanggoet jang lebat*.
 Een —ke buik, *peroet besar*.
 Zijn hand is zeer — geworden, *tanngannja soedah djadi benkag sakali*.
 —ke duisternis, *gelap goelita*.
 Eene omspanning —, *sabidas*.
 Een vinger —, *sadjari tebalnja*.
 Eene —e lucht, *remang*.
 — haar, *ramboet lebat*; *ramboet gemoeg*.
 —, *groot in omvang*, *besar*.
 Een — boek, *kitab besar*.
 Grof en —, *boengkat*.
 —ke inkt, *tinta boetaq*; *dawat keroeh*.
 —ke wangen, *pipi jang tebal*.
 Zich — eten, *makan kenjang*.
 — van koffie, *ampas kopi*.
 Door — en dun loopen, *djalan di loempoer sadja*.
 Het — van het been, de kuit, *boewah betis*; *belakang betis*.
 Hij zit er — in, *dija ada orang kaja*.
 L.; *maka ialah hartawan*.
 Het —ke van den arm, *boewah langam*.

Het —ke, binnenste van de hand, *peroet tangan*.

Dikachtig, b. n. *besar sedikit*, enz. zie **Lik**.

Dikbast, m. dikbuik, *gendoet*.

Dikbastig, b. n. *tebal koelintja*.

Dikbladig, b. n. *rendang*.

Dikbloedig, b. n. *berdarah kental*.

Dikbuik, m. *gendoet*; *boentjit*.

Dikbuikig, b. n. *besar peroelnja*.

Dikheid, vr. zie **Dikte**.

Dikken, b. w. *békin kental, besar*, enz. zie **Verdikken**.

—, o. w. *bekoe, djadi bekoe*.

Dikkerd, m. *anaq gemoeq*.

Dikkop, m. en vr. *kapala besar*.

Diklijvig, b. n. *gendoet*.

Diklip, m. en vr. *jang berbibir tebal, jang tebal bibirnja*.

Dikmaals, bijw. zie **Dikwijls**.

Dikrugig, b. n. *besar belakangnja*.

Dikte, vr. *katehalan; kabesaran*, (zie **Dik** in de verschillende beteekenissen, gewoonlijk gebruikt men het b. n. *metnja, tehalnja, besarnja*, enz.)

Dikwerf, bijw. zie **Dikwijls**.

Dikwijls, bijw. *beberapa kali; sring-sring*, L.

Dikzak, m. zie **Dikbast**.

Dille, vr. *sjibitt'*, Ar.

Ding, o. zaak, werk, *kerdja, pekerdjaän; perkara*.

Vele —en verrichten, *mengerdjakan banjaq pekerdjaän*.

Eenig —, *barang kerdja; barang perkara*.

—, voorwerp, *barang*.

Een — van waarde, *barang jang berharga*.

Een —, dat niet betaamt, doe het niet, *barang pekerdjaän jang boekan laiq djangan mengerdjakan itoe*.

Wat is dat voor een —? *barang apa itoeakah?*

Een kostelijk —, *barang jang indah-indah*.

Hoe noemt men dat —? *apa namanja itoe barang?*

De liefde is een wonderlijk —, *'isjq itoe barang jang terlaloe 'adjäib*.

Alle —en, al het geschapene, *samista 'alam*.

God heeft alle —en geschapen, *bahoeua Allah soedah mendjadikan samista 'alam*.

Het einde der —en, *kasoeadhan doenja*.

De groote —en, die God onder ons verricht, *barang 'adjäib jang dikerdjakan Allah antara kami*.

Van groote —en zwanger gaan, *bernijat barang jang besar*.

—en van huiselijk gebruik, *perkakas roemah; serba roemah; barang-barang*.

—en, bij welke men zweert, *soempahan*.

Dingen, b. w. *tawar, menawar*.

Ik dong tien ropjen, *maka kita-poen tawar saपोeloeh roepjah*.

—, pleiten, *begawam; gawéj*.

Naar den prijs —, *lomba, melomba*.

—, naar iets staan, *berkahendaq; bernijat*.

Dinger, m. *orang jang tawar*.

Dingetje, o. *barang ketjil*.

Dinging, vr. het staan naar iets, *nijat, Ar.; kahendaq*.

Dingster, vr. *perampoewan jang tawar*.

Dingstigheid, vr. *tjerewét; tjidera*.

Dinsdag, m. *hari tzalátza; hari selasa*, L. De —sche markt, *pasar tzalátza*.

Dinsdagavond, m. *malam 'arboe'á; malam rebo*, L.

Dinsdagmorgen, m. *pagi tzalátza*.

Disch, m. *médja*, L.; *máidat*, Ar.

Dischgenoot, m. *teman di médja*.

Dischgerecht, o. *makanan; santapan, Hoit; hidangan; sadjian*.

Discipel, m. (o. w.) *moerid*, Ar.; *pela-djar*, zie **Leerling**.

Jonge —en, die boete doen, *perpoe-toet*.

Dissel, m. gereedschap, *rimbas*.

—bijl, *beljoeng*.

Smalle —, *patil*.

Disselboom, m. *kajoe boedjoer karéta; kajoe boedjoer pedati; bom karéta*, L.

Disselboomriem, m. *koelii bom karéta*.

Disselen, b. w. *merimbias*.

Disselpin, vr. *pèna mol, verb*.

Distel, vr. *oenaq; paroepoeg; hoeroeg; chár, Perz*.

—en en doornen, *oenaq dan doeri*.

Distelachtig, b. n. *saroepa oenaq*.

Distelbloem, vr. *boenga oenaq; kembang oenaq*, L.

Distelig, b. n. *banjaq oenaq; beroenaq*.

—, moeielijk, *soekar; soesah*.

Distillateur, m. *djoeroe peng'araqkan, toekang 'araq; toekang sopi*.

Distillatie, vr. *pengoekoesan*.

Distilleeren, b. w. *koekoes, mengoekoesh; masaq 'araq; masaq sopi*.

Gedistilleerd water, *má almoqthar*, Ar.; *sopi; 'araq*.

District, o. *distrik*, verb.

Districtshoofd, o. *demang; kapala distrik*, L.

Dit, o. aanw. voorn. *ini*.

— beetje, *weinigje, iniläh sedikit*.

— huis, *roemah ini; ini roemah*, L.

Ditmaal, bijw. *sakali ini; sakarang ini*.

Divan, m. *dúwán*, Perz.; *dajwán*, Ar.

Dobbel, zie **Dubbel**.

Dobbel, m. als: eenen goeden — hebben, *menang*.

Eenen kwaden — hebben, *kalah*.

Dobbelaar, m. *perdjoedi, orang berdjoedi, orang perdjoeidi; orang soeka main kartoe (dadoe of top)*.

Dobbelarij, vr. *perdjoeadian*.

Dobbelen, o. w. *djoedi, berdjoeidi; boewang pari*.

— met steenen, *main dadoe; boewang pari*.

—, zoo als de Chineezen, *main top*.

Hij heeft al zijne schatten met — doorgebracht, *maka ija soedah memboeroeskan segala hartanja dengan berdjoeidi*.

Dobbelhuis, o. *roemah perdjoeadian; roemah main top (po.); pelopan*.

Dobbelplaats, vr. *tempat perdjoeadian*.

Dobbelspel, o. *perdjoeadian; permainan dadoe; permainan boewah pari; boewang dadoe*.

Zeker inl. —, *merastj*.

Chineesch —, *permainan ton*.

Dobbelsteen, m. *teerling, boewah dadoe, dadoe; boewah pari; misir*.

—en bezitten, *berpari*.

Dobbelziek, b. n. *soeka berdjoeidi; kepéngin boewang dadoe (main dadoe)*.

Dobber, m. *lampoeng; pelamboeng; apoeng; peloentang*.

— van een vischnet, *lampoeng poekat*.

— van eenen hengel, *lampoeng kail; lampoeng pantjing*.

Van —s voorzien, *bepelampoeng*.

—, zie *Boei*.

Dobberen, o. w. *atoeng, beratoeng; loentang*.

Het vaartuig dobberde op zee, *maka perahoe stoe-poen beratoeng-atoeng di laoet*.

Zijn gemoed dobberde in onzekerheid, *maka hatinja poen beratoeng-atoeng karena tada karoewan*.

—, op het water spelen, *oembang*.

Dobbering, vr. *peratoengan; peroembangan; peloentangan*.

Doch, voegw. *tetapi; tapi, L.; lakin, walakin, Ar*.

Ik wil onder zeil gaan, — eerst zal ik rijst voor de reis koopen, *kita maoe berlayar, tetapi dhoeloe kita maoe beli beras bakal di djalan*.

Dochter, vr. *anaq perampoewan; poetri, Hofst. gew. toewan poetri*, (dat ook prinses, vorstin, mevrouw de prinses beteekent).

Dochterskind, o. *anaq perampoewan poenja anaq, L.; tjoetjoe; tjoetjoeng; tjoetjoenda, Hofst*.

Dochtersman, m. *soewami anaq perampoewan kita; laki anaq perampoewan kita, L.; menantoe; mantoe, L.; menantoe laki-laki; mantoe laki-laki, L*.

Doctoraat, o. (o. w.) *daradjat hhakim, Ar.; pangkat hhakim*.

Dodderig, b. n. *antoeq, mengantoeq; maoe tidoer*.

Zeer —, *antoeq lelap*.

Dodderigheid, vr. *kalakoean orang mengantoeq*.

Dodsi, o. *telor boesoeg*.

Dodoor, m. *orang malas; orang mengantoeq sadja*.

Doe, zie *Toen*.

Doek, o. *lijnwaad, kain*.

Drie stukken —, *kain tiga kajoe*.

Fijn —, *kain haloes*.

Grof —, *kain kasar*.

Dun —, *kain tipis*.

Dicht —, *kain rapat*.

Ijl —, *kain djarang*.

Een lapje —s, *sapertja kain; satampal kain*.

Een —, waarmede een lijk omwonden wordt, *lijkdoek, grafdoek, kafm, Ar*.

Kinderdoeken, *lampin; kain boengkoes*.

Zijden —, *kain soetra*.

Zeil —, *kain lajar*.

—, die over een pot met warm eten gelegd wordt, *sahat*.

Een fijne —, *nasibi*.

—, (pannus menstrualis) *tjawat*.

Zak —, *sapoc tangan*.

Hoofd— der inlanders, *setangan*.

Hand—, *serbèta, L. verb.; toewalha*,

Port.

Doeken, b. *menipoe; pedajain, L*.

Doeker, m. *orang menipoe; penipoe*.

Doekje, o. *kain ketjil; sapertja kain; sapotong kain*.

Wind er geene —s om, *loe mesti bitjara troes terang, L*.

—, waarin goud, parelen, edelgesteente enz. gebonden worden, *poera*.

Doeking, vr. *bedrieging, tipoe; penipoean; pedajan, L*.

Doekmaker, m. *toekang tenoen kain*.

Doel, o. *doelwit, oogmerk, maoe; sahadjaj; kahendaq; maqçôed, Ar.; qicad, Ar.; nijat, Ar.; gharadl, Ar*.

Zijn — bereiken, *menjampéjkan (menghâçilkan) maqçôed*.

Zijn — missen, *salah maqçôed*.

—, mikpunt, *sasaran; tanda; adjl, Ar*.

Naar het — mikken, *mitar ka sasaran; intjar ka sasaran; menembaq poetik*.

Voorgenoemen —, *kasahadjain*.

Doeleinde, o. *doel, maqçôed, Ar., zie Doel*.

Doelen, o. w. *mikken, mitar; intjar, L.; toedjoe*.

—, bedoelen, *nijatkan; qicadkan; maoe; berkahendaq*.

Doelwit, o. zie *Doel*.

Doemelingen, m. *meerv. ahloe'ldjahan-nam, Ar*.

Doemen, b. w. *menghhoekoemkan*.

—, laken, *mentjelakan*.

Doemenswaardig, b. n. *haroes dihhoekoemkan; patoet dihhoekoem*.

Doeming, vr. *poetoesan hhoekoem; hoekoeman*.

Doemwaardigheid, vr. *çifat jang patoet dihhoekoem; kalakoean jang patoet dihhoekoem*.

Doen, b. w. *boewat, memboewat; kerdja; mengerdjakan; mengadakan; bëkin, L*.

Men moet 's rijks zaken met verstand en bedachtzaamheid —, *maka haroes mengerdjakan segala pekerdjaan karadjaan dengan boedi bitjara.*

Wat doet gij? *apa loe kerdja?* L.; *apakah toewanhamba berboewat?*

Let wel op al uw —, *ingatkan baik-baik pada segala kerdjamoe.*

Hij heeft niets te —, *dija tiada kerdja apa-apa.*

Hij doet het zelf, *ija sendiri berboewat itoe.*

Hij weet zijne zaken wel te —, *ija tahoe melakoekan kerdjanja.*

Hij deed als of hij hem slaan wilde, *poera-poera ija maoe poekoel dija.*

Is er wat te —? *ada barang kerdja?*

Hebt gij wat te —? *adakah kerdja padamoe?*

Ik heb nog wat te —, *ada lagi barang kerdja padakoe.*

Doe het, dat ik het zie, *perboewatlah itoe soepaja hamba-lihat.*

Het is mijn — niet, *boekan kerdjakoe itoelah.*

Van — hebben, *koerang; berhhádjat.*

Hij heeft geen een geneesheer van —, *maka ija tiada berhhádjat thabib; troesah dija pakéj doekoen, L.*

Wat hebt gij met hem te —? *apa loe ferdoeli sama dija?* L.; *apakah engkaw faddoelt akan dija?*

Ik heb er mede te —, (medelijden mede), *kita sajang dari itoe; kita belas kasihan karana itoe.*

Die zaak geeft hem veel te —, *maka perkara itoe mengadakan beberapa kasoesahan padanja; itoe perkara bekin banjaq soedah sama dija, L.*

Eenen winkel —, *pégang toko, L.; me-megang kedéj; pégang waroeng, L.*

— als of men leest, *tjakéj-tjakéj mem-batja.*

Toen dat gedaan was, *setelah itoe; habis itoe, L.; talkala soedah itoe; sahabis itoe; kamoedian dari pada itoe.*

Ik wil daarmede niet te — hebben, *sahaja tiada maoe bertjampoer (betjampoer, L.) dengan itoe.*

Het is al gedaan, *soedah itoe; soedahlah itoe; soedah habis itoe; soedah dikerdja itoe.*

Met een meisje te — hebben, *ada berkenalan dengan anaq perampowan sa-orang.*

Al wat met het verstand niet overeenkomt moet men niet —, *barang perboewatan jang tiada berkenan pada boedi djangan diperboewat perboewatan itoe.*

Zijn — deugt niet, *kerdjanja tiada baik.*

Dit goudstuk doet vijf táhil, *ini oewang mas lima tahil harganja.*

Dit huis doet eene zware huur, *maka ini roemah mahal séwanja.*

Te niet —, *memiadakan.*

— gedenken, *mengingatkan.*

Eenen eed —, *soempah, L.; bersoempah.*

Eenen eed laten —, *soeroeh soempah, L.; menjoempahi.*

Der waarheid hulde —, *membenarkan barang jang benar.*

— zijn, *mengadakan.*

Dienst —, (in het krijgsw.) *djaga; kawal, bertawal.*

Dienst —, (in het godsd.) *berboewat baqti.*

Iemand een zwaar werk laten —, *soeroeh orang kerdjakan pekerdjaan jang berat.*

Ik heb het beloofd, maar ik kan het niet —, *kita soedah berdjandji itoe tetapi tiada dapat kita kerdjakan (menjampéjkan) itoe.*

Hij kan nu niet meer zoo werken als hij placht te —, *dija trada bolèh lagi kerdja seperti dhoeloe, L.; maka tiada dapat ija, lagi kerdja sabagéjmana ija bijasa, (sabagéjmana dhoeloe of dahoeloe).*

—, *indoén, menaroh; memboeboeh.*

Suiker in de thee —, *taroh goela di tèh.*

Doe wat zout op het vleesch, *boeboeh garam pada daging; taroh garam sama itoe daging, L.*

— en laten wat men wil, *mandja.*

Wat zal ik er aan —? *apa bolèh boewat?*

Nog niet gedaan hebben met werken, *belum lagi berhenti dari pada kerdja.*

Doen, o. werk, verrichting, bezigheid, *kerdja, pekerdjaan; perboewatan.*

Zijn — is anders dan zijne woorden, *kerdjanja lain dan katanja lain; kerdjanja lain dari pada katanja.*

Geld van doen hebben, *berhhádjat emas (oewang, dirham,); mesti pakéj wang (oewang), L.; koerang doewit, L.*

Dat is mijn — niet, *sahaja tiada bijasa bagitoe, L.; boekan kita poenja 'adat kerdja bagitoe.*

In een goed — zitten, *hidoep dengan senang.*

Doende, b. n. bezig, *lagi bekerdja, L.; masih kerdja, L.; sambil kerdja.*

Zóó —, *atas peri jang demikian itoe; kaloe bagitoe, L.; dengan bagitoe.*

Doender, m. orana berboewat; *orang bekerdja, L.; orang mengerdjakan.*

Doeniet, m. orang malas; *pemalas; orang segan.*

Doening, vr. pemboewatan; *pekerdjaan; pengerdjaan; 'amal, Ar.*

Doenlijk, b. n. jang bolèh (*jang dapat*) *dikerdjakan.*

Doenlijkheid, vr. *çifat jang dapat dikerdjakan; ihhlimil, Ar.*

Doeriaamboom, m. *pohon doerian.*

Dof, m. slag, *poekoel; paloe.*

Een —, *sapaloe; sapoekoel.*

Dof, b. n. glansloos, *hilang tjahaja; poeda, poedar; soeram.*

—, *bleek, poetjat.*

— goud, *emas jang soeram tjahanjanja*.
 Een — geluid of stem, *soewara (boenji) jang sajoep-sajoep*.
 — van geest, *bodoh; boedi jang berat*.
Doffer, m. het mannetje eener duif, *merapati djantan; boeroeng dara djantan; perapati djantan*.
Dofheid, vr. *soeram tjahaja*, zie **Dof**.
Dofit, vr. *tempat doedoeg orang berdajoeng*.
Dofwit, b. n. bleek, *poetjat pérang*.
Dog, m. *andjing Inggris; andjing besar*.
Dojer, m. *mérah telor*.
Dok, o. *kalangan*, (eig. eene drooge plaats, waar men vaartuigen ophaalt); *dok*, Ned., *tambaq kapal; limboangan*.
Dokter, m. doctor, *hkakim*, Ar.
 — in de wijsbegeerte, natuurkunde of medicijnen, *hkakim 'ilmoe higmat*, Ar.
 —, geneesheer, *doekoen; thabtb*, Ar.
 —, leeraar, *pandita; goeroe*.
 —, doctoren, geleerden, *'oelama*, Ar.
Dokteren, o. w. (ond. woord) den geneesheer spelen, *poera-poera djadi doekoen*.
 —, onder docters handen zijn, *pakéj obat doekoen, pakéj obat thabtb*.
 —, b. w. *mengobati*.
 Iemand dood —, *mengobati orang hingga (sampé) mati*.
Dol, b. n. bezeten, *terkena olèh djin; berhantoe; madjnen*, Ar.
 —, gek, *gila; sarsar*.
 — van dieren, *galaq; boewas; garang*.
 —, verliefd, *gendang*, (men zegt dit van zich zelve).
 — worden, *djadi gila*.
 — gemaakt worden, *dipergilakan*.
 —, gek maken, *menggilakan*.
Dol, m. roeipen, *pèna dajoeng*, L.; *pasaq dajoeng*.
Dolen, o. w. *sesat; sasara*, L.; *salah berdjalan*.
 —, rondzwerfen, *koembara, mengoembara; melantjong*, L.
 Een — de ridder, *hoeloebalang jang mengoembara*.
 Op weg of in de wildernis —, *sesat di djalan ataw di hoetan*.
 Den — de moet men te recht wijzen, *kaloe ada orang kasasar mesti oendjoeg djalan sama dija*, L.; *apabila ada orang tersasat maka patoelah kami mengoendjoeg djalan padanja*.
 Doen —, *menjesatkan; bersesatkan; bersalahkan; menjalaha*.
 Gedoold, verdoold, *kasasar*, L.; *tersesat*.
Dolfijn, m. *dalfin, dilfin, dolfin*, Ar. en Perz.
Dolheid, vr. *kagilaan; kasarsaran; kagarangan; kabowasan; djoenben*, Ar., zie **Dol**.
Dolhoofdig, b. n. zie **Dolkoppig**.
Dolhuis, o. *pandjara orang gila*.

Doling, vr. *sesat, kasesatan*.
 —, *dwaling, misslag, kasalahan; per-salahan*.
Dolk, m. het gewone wapen der Maleiers, *keris*.
 Kleine —, soort van mesje, *badj-badéj*.
 Kleine —, die voorname vrouwen dragen, *patram*.
 Eenen — dragen, *pakéj keris*.
 Den — uittrekken, *mentjaboest keris; menghoenoes keris*.
 Een ontbloote —, *keris terhoenoes; keris tetjaboest*, L.
 —, die eene denkbeeldige deugdzaamheid of kracht bezit, *keris sampana*.
 —, zoo als de Arabieren dragen, *djambija*.
 —, soort van mes, dat in den gordel gedragen wordt, *chandjar*, Ar.
 Den — in den gordel dragen, *bersisip keris di pinggangnja*.
 —, die aan ééne zijde scherp is, *siwa, siwar*.
Dolkop, m. doldriftig persoon, *orang gila*.
Dollen, o. w. ijlen, woeden, *ada gila; ada sarsar*.
 —, zie **Bollen**.
Dolman, m. huzarenkleed, *dolman*, Turksch.
Dom, b. n. *bodoh; bebal; boengoel; goblog*, L.
 —, traag van verstand, *gawal*.
 —, plomp, *pengkoeh; koerang 'adat, tiada tahoe 'adat; bi-adab*, Perz.
 Zeer — worden, *djadi bodoh sakali*.
Domein, o. vorstelijk land, *tanah radja*.
Domeinbestuur, o. *pemerintahan tanah radja*.
Domheid, vr. *kabebalan; kabodohan*, zie **Dom**.
Domcilie, o. (ond. w.) aangenomene verblijfplaats, *tempat kadoedoekan jang dipilih*.
 — kiezen, *pilih tempat kadoedoekan*.
Domkop, m. *orang bodoh; orang goblog*, L.; *boengoel*.
Dommekracht, vr. *domkrak*, verb.; *dawr*; Ar.; *bidjoe-bidjoe*.
Dommelen, o. w. *berdengoeng*.
 De hommels dommelden, *maka koembang poen berdengoenglah*.
 —, flusteren, *berbisig*.
Dommeling, vr. *dengoeng*.
Dommigheid, vr. zie **Domheid**.
Domoor, m. zie **Domkop**.
Domp, m. zie **Damp**.
Dompelaar, m. taling, *belibis*.
 —, iemand die onderduikt, *orang seloeloep*, L.; *orang menjelam*.
Dompeldoop, m. doop bij indompeling, *penjelaman*.
Dompelen, b. w. *mentjeloep*.
 Zich in het water —, *duiken, selam; seloeloep*, L.

—, den doop bij indompeling bedienen, *menjelam*.

Dompeling, vr. *pentjeloepan*.

—, dompeldoop, *penjelaman*.

Dompen, b. w. zie **Dompelen**.

—, den mond van een kanon doen zakken, *toeroenkan moeloet marijam*.

—, dempen, uitdooven, *memadamkan; boenoh, L.*

Dompertje, o. *pemadam; pemboenoh*.

Dompig, b. n. *redoep; gelap*.

—, vochtig, *basah; lengas*.

Dompneus, m. *hidoeng mantjoeng*.

Donder, m. *goentoer; goeroeh*.

De — liet zich hooren met holle slagen, *maka goeroeh poen berboenijlah sa-joep-sajoep*.

Dondoraar, m. zie **Dondergod**.

Donderbeitel, m. zie **Dondersteen**.

Donderbui, vr. *thóésún dan goentoer*.

Donderbus, vr. *pamoeras*.

Met eene — schieten, *menðmbaq dengan pamoeras*.

Donderdag, m. *hari chamis; hari kemis, L.; hari moesjtari, Ar.*

Donderdagnacht, m. *malam djoemá at*.

Donderen, o. w. met den 3 pers. *bergoentoer; bergoeroeh; bertagar*.

Eene — de stem, *socwara garang; soewara kasar*.

Het geschut bulderde op eene zeer donderende wijze, *makija marijam poen berboenijlah terlaloe amat gemoeroeh boenjinja*.

Vele menschen zijn bang als het dondert, *banjaq orang djadi takoet kaloe ada goentoer*.

Dondergod, m. *Batara Indra*.

Donderslag, m. *petoes; tagar; boenji goentoer, L.; halilintar; glèdèg, L.; gloedog, L.*

Dondersteen, m. *panahlintar; batoe geloedog, L.; batoe goeroeh*.

Donderwolk, vr. *awan mengandoeng goentoer; awan mengandoeng goeroeh*.

Dong, m. *mest, tahi; badja*.

Donker, b. n. *gelap; kelam; goelita; soeram*.

Een — e nacht, *malam gelap, malam jang kelam*.

Nevelachtig —, *redoep; kelam kaboeit*.

— worden, *djadi gelap*.

— e plaats, *tempat gelap*.

— e lucht, *langit kelam*.

— van kleur, *toeha, warna toeha*.

— e maan, *boelan gelap*.

— rood, *mèrah toeha*.

—, hoog blauw, indigo, *nila, Sansk.*

— geel, *koening toeha*.

— e lucht, — weder, *remang*.

Stik —, *gelap goelita*.

Tusschen licht en —, *pada waqtoe ka-boer; (des morgens) tatkala dini hari; (des avonds) pada silam*.

—, verborgen, *tersemboeni; báthin, Ar.; gelap*.

Een — gelaat, *moeka masam, L.; moeka soeram, moeka moeram*.

Uwe beschouwing is al te —, *toewan poenja timbangan terlaloe berat*.

Na — e tijden daagt het licht, *masa jang gelap djadi terang djoega; maka ka-soesahan diganti soeka-hati*.

Donkerachtig, b. n. *gelap sedikit*.

Donkerblauw, b. n. *biroe toeha*.

Donkerbruin, b. n. *pala toeha*.

Donkergeel, b. n. *koening toeha*.

Donkergroen, b. n. *hidjaw toeha*.

Donkerheid, vr. *kagelapan; kelam kaboeit; kakelaman*.

Donkerlijk, bijw. *dengan gelap*.

Donkerrood, b. n. *mèrah toeha*.

Dons, o. *boeloe haloes, boeloe dada boeroeng*.

Een donzen kussen, *bantal boeloe haloes, (dada boeroeng)*.

Dood, m. *kamatian; mawt, Ar.; mati*.

Een schandelijke —, *kamatian jang 'alsb*.

Toen het uur van zijnen — gekomen was, *tatkala soedah hampir koetika mawtinja*.

In uwe hand alleen is toch zijn — (leven), *sahadja didalam tangan toewan-hamba djoega kamatiannja*.

Een plotselinge —, *kamatian jang so-koenjoeng-koenjoeng*.

Den — smaken, *merasai mawt*.

Een treurige —, *mawt jang kasajangan*.

Een verhaaste —, *kamatian jang goepoh-goepoh datannja*.

Zijnen natuurlijken — sterven, *mati pada koetika adjalnja datang*.

De schaduwen des — s, *bajang-bajang mawt*.

Ter — veroordeeld worden, *kena hhoekoem mati diboenoh*.

Op den — zitten, *doedoeq didalam pandjara karana kena hhoekoem mati diboenoh*.

Ter — brengen, *mematikan*.

Iemand, die den — al gezet heeft, of doodelijk ontsteld is, *orang bersoemangat*.

Zoo werd hij ter — verwezen, *maka hhoekoemnja diboenoh djoega*.

Eenen gewilligen — sterven, *mati dengan disahadjanja*.

Den — onder de oogen zien, *berami mati*.

Op straffe des — s, *atas siksa kamatian; atas hhoekoem mati diboenoh*.

Ter — toe ziek, *sakit pajah; sakit kamati-matian*.

Getrouw tot in den —, zich met eenen doode laten verbranden, *béla*.

Dood, b. n. (van eenen vorst,) *hilang, mangkat*.

—, (van eenen heilige,) *marhhóem, Ar*.

—, (van eenen geestelijk,) *wafát, Ar*.

—, (van een fatsoenlijk mensch,) *me*

niggal; *meniggal doenja*; *poatoes njawa*; *poatoes djuwa*.

— (van een mensch met verachting gesproken,) *mampoes*, L. (*Mati* is het algemeene woord).

De heer Sultan is —, *toewan Soelthán soedah hilang*.

Al de heiligen zijn —, *segala wali soedah marhhóem*.

De pelgrim is —, *toewan hhdjji soedah wafát*.

Het dorpshoofd is —, *kapala désa soedah meninggal*.

De woeste moordenaar is —, *orang mengamoeg itoe soedah mampoes*, L.

Als ienand — is moet hij gewaschen worden, *kaloe orang soedah mati maka hendaqlah ija dimandikan*.

Zoo even —, *baharoe poatoes njawa*.

Een — mensch, doode, lijk, *orang mati*; *majit*, Ar.

Een doode, die geenen natuurlijken — heeft gehad, *bangkéj*, (dit wordt uit verachting gezegd, eig. een kreng.)

Een — kapitaal, *modal mati*.

— stil, *dijam sakali*.

— stil, (van het weder,) *tedoeh sakali*.

—, stilstaand water, *aér tenang*.

De — e zee, *tasik masin*.

Den stroom — zeilen, *berlajar memaikan haroes deras*.

Zich — eten, *gegaras sampéj mampoes*, L.

Kindren des — s, *anaq kaboenoehan*.

Wilt gij uwen broeder den — aandoen? *apa adinda hendaq boenoekkah soedara adinda? Hofi*.

Doodaas, o. *bangkéj*.

Doodarm, b. n. *miskín sakali*; *potol*, L.

Een — mensch, *crang potol sakali*, L.

Doodattest, o. *soerat tanda orang soedah mati*.

Doodbaar, vr. *djempana*; *djinázat*, Ar.

Doodbed, o. *tempat tidoer orang mati*.

Doodbericht, o. *chabar kamatian orang*.

Doodboek, o. *daftar kamatian orang*; *daftar orang mati*.

Doodbrief, *soerat kamatian orang*; *soerat menjatakan orang soedah meninggal*.

Doodbus, vr. *tjandi*.

En de asch (van het lijk) deed hij in eene gouden met juweelen omzette — (urn,) *maka haboenja dimasoqlannja kadalam tjandi emas jang bepermata*.

Doodceel, vr. *soerat nama orang jang disilakan mengiring majit*; *soerat nama orang jang dipanggil toeroet majit ka goeboer*.

Doode, m. en vr. *orang mati*; *majit*, Ar.; (het laatste woord is deftiger).

Eenen — begraven, *tanamkan majit*.

Die ten derden dage uit den — n is opgestaan, *jang pada hari jang katiga soedah bangkit dari antara orang mati-mati*.

Zoo bleek als een —, *poetjat sabagéj (seperti) orang mati*.

Een verslagene —, ook het lijk van eenen zelfmoorder, *bangkéj*.

Doodelijk, b. n. *kaboenoehan*; *kamati-matian*.

Doodelijke plaats (zoo als het hart, de hersens, enz.), *tempat kaboenoehan*, (*perboenoehan*).

— ziek, *sakit kamati-matian*.

— e zonde, doodzonde, *dosa besar*, *dosa jang tiada diampoeni*.

— e kruiden, *daoen sajoer jang beroepas*.

Zich — vervelen, *kesal terlaloe sangat*.

— venijn, *ismoe*.

— van wapens, *mandjoer*.

Doodelijkheid, vr. *gifat kamatian*.

Dooden, o. het — van slachtvee, *penjem-belèhan*; *potong*, *pemotongan*, L.; *pembantèjan*.

Dooden, b. w. (onwettiglijk), *memboenoeh*; *boenoeh*, L.

— (wettiglijk,) *mematikan*.

Zijne lusten —, *mematikan hawa-naf-soenja*.

Iemand, die gedood moet worden, *orang kaboenoehan*.

—, (slachtvee — volgens de wet,) *sembelèh*, *menjembelèh*.

Zich —, *boenoeh diri*; *memboewang njawa*.

—, het leven ontnemen, *mengambil njawa*.

De vorstin Komala Déwi nam de kris om zich zelve te —, *maka poetri Komala Déwi poen mengambil keris hendaq memboenoeh dirinja*.

Dooder, m. moorder, *pemboenoeh*.

— op bevel, *orang jang mematikan*.

Doodgeschoten, verl. dw. *mati ditembag*; *kena dipasang*.

Doodgeslagen, verl. dw. *mati diboenoeh*.

Doodgraver, m. *toekang goebr (goeboer)*; *gábir*, *moegabbir*, Ar.

Doeding, vr. *pematian*.

— der zonden, *pematian dosa-dosa*.

Doodkist, vr. *peti orang mati*; *keranda*; *balorong*, *larong*.

Een gouden — met juweelen, robijnen en andere edele steenen ingelegd, *keranda emas bertatahkan retina moetoë manikam*.

Doodkleed, o. *kafan*, Ar.

In een — gewikkeld worden, *dikafuni*.

In een — wikkelen, *kafani*.

Doodkleur, vr. *warna orang mati*; *poetjat seperti orang mati*.

Doodkleurig, b. n. *poedar*, *poeda*; *warna majit*.

Doodklok, vr. *genta semboejan orang mati*.

Doodkoud, b. n. *dingin sabagéj majit*; *terlaloe amat dingin*.

Doodkrank, b. n. *sakit pajah*; *sakit kamatian*.

Doodmaal, o. *perdjamoean karana orang mati*.

Doodmoede, b. n. *tjapj sakali*, L.; *terlaloe amat lelah*.

— van lang in dezelfde houding te staan of te zitten, *penat*.

Doodsangst, m. *katakoetan mawt; balisah kamati-matian*.

Doodsbeen, o. *toelang orang mati*.

Doodsbeenderhuis, o. *tempat simpan toelang orang mati*.

Doodsbenauwd, b. n. *terlaloe takoet; balisah*.

Doodsch, b. n. *poetjat warnanja; warna mawt; perang*.
—, *eeenzaam, sepi, L.; soenji; senjap; soenji kamatian*.
In eene — e plaats verrichtte hij zijne godsvereering, *pada tempat soenji kamatian ija-poen berboewat 'ibadatnja*.

Doodschieten, b. w. *menëmbaq hingga mati; menëmbaq sampéj mati; mematikan dengan tëmbaq*.

Doodschieting, vr. *penëmbakan sampéj mati*.

Doodschrik, m. *kagèt sakali, L.; kake-djoetan jang kamatian*.

Doodschuld, vr. *hoetang (belandja) menjembahjangan majit; belandja tanam orang mati*.

Doodschuldig, b. n. *salah kamatian, (boenoehan); bersalahan hingga kena hhoekoem mati diboenoeh*.

Doodsengel, (de naam van den —) 'Izráíl, Ar.

Doodsgevaar, o. *bahaya mawt*.
In — zijn, *kena bahaya mawt*.
Een zieke, die in — verkeert, *orang sakit pajah*.

Doods hoofd, o. *tengkoeraq; kapala orang mati*.

Doodslaan, b. w. *memboenoeh dengan paloe; memeoeloe mati; memaloe hingga mati*.

Doodslaap, m. *tidoer kamatian*.

Doods slag, m. *penboenoehan*.

Doods slagter, m. *penboenoeh*.

Doodsnik, m. *nafas achir*.

Doodsnood, m. *balisah; kasoekaran maet; pajah kamatian*.

Doodsteek, m. *tikam mati*.

Doodsteken, b. w. *bertikam mati; menikam hingga mati, ook enkel: tikam*.

Doodsteker, m. *penikam; orang jang bertikam*.

Doodsteking, vr. *penikaman*.

Doodstil, b. n. (van den wind,) *tedoeh sakali*.
— zitten, *sprakeloos, tjooqol*.
—, *doodsch, sepi, L.; soenji; senjap*.
Toen de slapende menschen — waren, *setelah soenjilah orang tidoer*.
— van het water, *tenang; dijam sakali*.

Doodstond, m. *adjal, Ar.; katika mati; sakrat mawt*.

Doodstraf, vr. *hhoekoem kamatian; hhoekoem mati diboenoeh; siksa kamatian*.

Doodstuijp, vr. *sawan kamati-matian*.

Doodtij, o. *perhentian pasang; aër tenang*.

Doodverf, vr. zie **Doodkleur**.

— eener schilderij, *tjat moela-moela; tjat dasar gambar*.

Doodverven, b. w. *taroh tjat moela-moela*.

Iemand met een ambt —, *menoendjoegkan orang jang dikirakan mendapat martabat*.

Doodvijand, m. *satros jang sangat bentji*.

Doodvlag, vr. *bandéra ditengah tijang*.

Doodvonnis, v. *kapoatoesan hhoekoem mati diboenoeh*.

Doodwonde, vr. *loeka kamatian*.

Doodziek, b. n. *sakit pajah*.

Doodzonde, vr. *dosa besar*.

Doodzweet, o. *peloes orang hampir mati; kringatnja orang hampir mati, L*.

Doof, b. n. *toeli*.

Zeer —, *toeli sakali*.

Een weinig —, *hardhoorend, bangal; pekah, pekaq*.

— worden, *djadi toeli*.

— maken, *menoelikan; kerdja toeli, L. bëkin toeli, L*.

—, *uitgedoofd, terpadam; mati*.

—, *gevoelloos, stijf, kakoe*.

Doofachtig, b. n. *bangal; pekah, pekaq*.

Doofheid, vr. *toeli, katoelian*.

Doofpot, m. *tempat boenoh api, L.; tempat pepadam api*.

Doofstom, b. n. *toeli dan bisoe*.

Doolweg, m. *djalan jang koesoet; djalan tepoetar-poetar*.

Doop, m. *permandian*.

— bij indompeling, *penjelaman*.

Een kind ten — houden, *bepersembahkan anaq akan dipermandikan; angkat anaq (membawa anaq) boewat kasih masoq caranti, L*.

Doopbekken, o. *batil permandian; tempat aër permandian*.

Doopboek, o. *daftar permandian*.

Doopcedel, vr. *soerat permandian*.

Doopdag, m. *hari permandian*.

Doopdeken, vr. *selimoet permandian*.

Doopeling, m. en vr. *orang (anaq) jang dipermandikan*.

Doopen, b. w. (in het Christendom inleiden) *bermandikan; men zegt ook: kasih masoq serani, dat is: in het Christendom inlijven*.

— door indompeling, *menjelam*.

— in eenig vocht of suiker, *tjeloejp; tjitja*.

Brood in saus —, *tjeloejp roti dalam goelëj*.

Dooper, m. *permandi; jang bermandikan*.

—, die bij indompeling doopt, *penjelam, jang menjelam*.

Doopgetuige, m. en vr. *saksi permandian*.

Doopgoed, o. (*pakëjan*) *anaq jang dipermandikan*.

Doopheffer, m. *orang jang menadahkan anaq jang dipermandikan*.

Dooping, vr. *permandian*.

— bij indompeling, *penjelaman*.

Doopkind, o. *anak jang dipermadikan*.

Doopmaal, o. *perdjamoean pada hari permandian*.

Doopnaam, m. *nama jang diberikan pada katika permandian; nama permandian; nama daging*.

Doopverbond, o. *perdjandjian permandian*.

Doopvont, vr. *batjana aër permandian*.

Doopwater, o. *aër permandian*.

Door, voorz. *door iets heen, teroes, temboes*.

— eene plank, *teroes papan*.

— het water gaan, *berdjalan teroes aër*.

— eene rivier zwemmen, *berenang teroes di soengéj*.

— eene wildernis gaan, *djalan teroes di hoetan*.

Een kokosnoot viel — het dak, *maka boewah kalapa (njioer) sabidji djatoh temboes atap*.

Dat is mij — het hoofd gegaan, *kita soedah loepa itoe*.

— de deur inkomen, *masoq di pintoe; masoq dari pada pintoe*.

De maan scheen — het raam, *terang boelan itoe teroes djandela*.

De weg loopt — de stad, *maka djalan itoe teroes ditengah negeri*.

— het venster zien, *lihat dari djandela of tingkap*.

— de vingers zien, *toetoe mata*.

— eenen bril zien, *lihat dengan tjermin mata*.

— elkander, een voor een, *satoe-satoenja; satoe per satoe, L*.

— elkander kosten mij die paarden honderd gulden, *harga koeda-koeda itoe satoe-satoenja saratoes roepjiah*.

Hij is — de bank op de markt, *maka sring-sring ija ada di pasar, L*.

— (oorzaak aanduidende,) *olèh; dari pada; pada*.

— den koning, *olèh radja*.

— (hulp aanduidende,) *dengan; sama, L*.

— de genade Gods, *dengan rahhmat Allah*.

— de hulp zijns broeders, *dengan per-toeloengan soedaranja*.

— mij zelve, *olèh dirikoe; olèh diri hamba*.

Ga — (in) mijnen naam, *masoqlah dengan namakoe*.

— uit liefde, *dari pada kasih*.

— uwen raad, *dengan bitjaramoe*.

— dezen weg, *pada djalan ini*.

Mijn gansche leven —, *sa'emoer hidoep hamba, (kita)*.

Het gansche jaar —, *antéro tahoen, L; saganap tahoen*.

Den ganschen nacht —, *samalaman*.

Den ganschen dag —, *soentoeq hari; antéro hari, L*.

Al de eeuwen —, *salama-lamanja*.

— en —, *teroes sakali*.

— en — kennen, *kenal sakali*.

— de tong van den profeet, *atas lidah nabi*.

Door, m. zie *Dojer*.

Doorademen, o. w. *lagi bernafas, zie Ademen*.

Doorakkeren, o. w. *berkandjang beroesaha tanah; lagi kerdja tanah*.

Doorantwoorden, o. w. *tiada berhenti menjahoet; berkandjang menjahoet*.

Doorarbeiden, o. w. *kerdja-kerdja sadja, tiada berhenti kerdja*.

—, b. w. *meloeqa dengan sangat kerdja*.

Doorbabijnen, o. w. *melikas sadja*.

—, *speddig babijnen, melikas lekas-lekas; meliekaskan likasan*.

Doorbabbelen, o. w. *mengomong-omong sadja*.

Doorbaffen, o. w. *salaq-menjalag sadja; tiada berhenti menjalaq; berkandjang menjalaq*.

Doorbakken, o. w. *bakar sadja; gorèng sadja, zie Bakken*.

—, b. w. *gaar bakken, bakar sampéj matang*.

Goed — brood, *roti jang matang sakali*.

Brood, dat niet — is, *roti jang tiada matang; roti jang koerang matang*.

—, met spoed brood bakken, *békin roti dengan lekas-lekas, L*.

Doorbalderen, o. w. *bergemoeroeh-gemoeroeh boenjinja*.

Doorbaliën, o. w. *tiada berhenti menimba aër dari dalam perahoe*.

Gij moet —, *djangan engkaw berhenti menimba*.

—, met spoed baliën, *menimba dengan lekas-lekas*.

Doorbanketteeren, o. w. *senantijasa bersoeqa-soekaän makan minoem*.

Doorbarbieren, o. w. *tjoekoer sadja; djadi toekang tjoekoer djoega*.

Die Chinese is rijk geworden, maar blijft steeds —, *itoe orang Tjina soedah djadi kaya tetapi djadi toekang tjoekoer djoega*.

Doorbarsten, o. w. zie *Doorbersten*.

Doorbauwen, o. w. *berteréjaq sadja; berkandjang berteréjaq*.

Doorbedelen, o. w. *minta-minta sadja; lagi minta-minta; berkandjang minta-minta*.

Doorbeitelen, o. w. *senantijasa memahat; memahat sadja; trada lain kerdja melainkan pahat sadja, L*.

De handen —, *meloeqa tangan dengan memahat*.

Doorbekeren, o. w. *raméj soelang-menjoelang; raméj minoem anggoer, L*.

Doorbengelen, o. w. *trada brenti gojang lotjèng, L; senantijasa menghéla genta*.

Doorbersten, o. w. (van hout of bamboes) *belah sakali*.

—, (van breekbare dingen) *semplèk sakali*.

— van dijken en muren, zoodat er groote openingen in komen, *tetus*.

Doorbeteren, o. w. *lagi semboeh*; *semboeh djoega*.

Doorbetten, o. w. *trada brenti membasakan*, L.

Doorbeuken, o. w. *memoekoel sadja*; *menghantam sadja*; *berkandjang memoekoel*.

Doorbeuzelen, o. w. *kerdja tjoemah sadja*.

Doorbidden, o. w. *tiada berhenti sembahjang*; *senantijasa minta do'a*.

Doorbijten, o. w. *trada brenti menggigit*, L.
—, door en door bijten, *menggigit teroes*; *taboeng*.

—, van sterke middelen, *makan*, *makan teroes*.

Het sterk water heeft dit ijzer tot aan onder toe doorgebeten, *maka aèr keras soedah makan besi ini teroes kabawah*.

Doorbiljarten, o. w. *tiada berhenti main bola*.

Doorbladeren, o. w. (een boek) *balik belah segala ladjoer kitab*; *modduris*, Ar.

Doorblazen, o. w. *tjoep sadja*; *berkandjang tjoep*.

—, door blazen doen scheuren, *sowèd dengan tjoep*, L.; *sojaq dengan tjoep*.

Doorblijven, o. w. *tinggal sadja*; *berkandjang-kandjang*.

Doorblikken, o. w. *berkelip-kelip*.

Doorbloeden, o. w. *senantijasa kaloewar darah*; *trada brenti kaloewar darah*, L.

Doorbloeien, o. w. *senantijasa berboenga*; *trada brenti berkembang*, L.

Doorboerten, o. w. *berkandjang bergoeraw-goeraw*.

Doorboomen, o. w. *tiada berhenti toelaq galah*.

—, met spoed boomen, *toelaq galah lekas-lekas*.

Eene praam onder eene brug —, *mela-djoekan perahoe dibawah (di kolong) djembutan dengan menoelaq galah*.

Doorborduren, o. w. *menjoelam sadja*; *berkandjang menjoelam*.

Doorboren, b. w. door iets heen boren, *bertindih teroes*; *menggiriq teroes*; *meneroeskan*, Ar.

De ooren —, *bertindih teroes telinga*.

—, met spoed boren, *giriq lekas-lekas*.

Eenen balk in de lengte — om er eene pomp van te maken, *bolong*.

Doorboord, *doorknaagd*, *bertemboesan*.

Doorboring, vr. *teroesan*.

— in de lengte, *pembolongan*.

Doorbouwen, o. w. *tiada berhenti beroesaha of memboewat*, zie **Bouwen**.

Doorbraak, vr. *tetasan*.

Het water der rivier liep door de —,

maka aèr soengéj (kali, L.) itoe-poen masoq di tetasan.

Doorbraken, o. w. *moentah-moentah sadja*.

Doorbranden, o. w. *bernjala-njala*; *menjala baik-baik*.

Het vuur brandt niet door, *api tiada bernjala*.

Goed doorgebrande houtskolen, *arang jang matang sakali*; *arang jang dibakar baik-baik*.

—, door iets heen, *makan teroes*.

Het vuur heeft deze plank tot aan onder toe doorgebrand, *maka api soedah makan papan ini teroes kabawah*.

Doorbreken, o. w. *membongkar sadja*, zie **Breken**.

—, b. w. in stukken breken, *mema-takkan*, zie **Breken**.

Zijne tanden breken door, *giginja timboel*.

De zweer is doorgebroken, *bisoel itoe soedah petjah (melopo)*.

De zon breekt door, *matahari bersinar*.

De dief wilde —, *maka pentjoeri itoe-poen maoe mengganas*, (*doebroek*).

De gelederen, die voor het front staan —, *membelah çaf jang dihadapan*.

De generaal wilde — (door de slagorde des vijands), *maka toewan djèndral poen maoe petjahkan perang moesoeh*.

De wandelstok is doorgebroken, *maka toengkat itoe soedah patah*.

De dijk is doorgebroken, *maka terbis itoe soedah tetas*.

Eenen muur —, *menetas dinding*.

Doorbreking, vr. *penbongkaran*, zie **Breking**.

Doorbrengen, o. w. *tiada berhenti membawa*, zie **Brenge**n.

—, door iets, *membawa teroes*.

Den tijd —, *melaloekan waqtoe*.

Den ganschen dag met werken —, *bekeritja antéro hari*.

Den tijd met beuzelingen —, *laloekan waqtoe (tèmpo)*, *dengan main-main sadja*.

—, *verspillen*, *memboeroeskan*.

Al zijne schatten heeft hij doorgebragt, *maka segala hartanja poen diberoeskannja*, (*diboewangkannja*, *dihabiskannja*).

Doorbrenger, m. *verkwister*, *orang jang memboeroeskan hartanja*.

Doorbroyden, o. w. *lagi mengeram*.

Doorbuigen, o. w. *bui*gen, *bèngkoq*, *djadi bèngkoq*.

—, b. w. *membèngkoqkan*; *bèkin*, *bèngkoq*, L.

Doorcijferen, o. w. *hitoeng sadja*.

Een rekenboek —, b. w. *beladjar boekoe hitoengan (hhisáb, Ar.) sampéj pengabisan (tammal, Ar.)*.

Doordacht, verl. deelw. *soedah difikir (dipikir) baik-baik*, zie **Doordenken**.

Doordansen, o. w. *menari sadja*; *trada brenti bala*, L., zie **Dansen**.

Doordenken, o. w. *fikir sadja*.
—, b. w. *mengira-ngira*; *menimbang baik-baik, fikir baik-baik*.

Doordien, voegw. *karana*; *sabab*, Ar.; *sedang*; *tegal*, L.

Doordienen, o. w. *masoq kerdja berapa lama*; *senantijasa masoq kerdja*.

Doordobbelen, o. w. *djoedi sadja*, zie **Dobbelen**.

Doordoan, b. w. *bljvenden doen, senantijasa berboewat*; *békin sadja*, L.; *békin djoega*, L.
—, door eene opening doen, *teroeskan di lobang*.
—, uitwisschen, *menghapoeskan*.
Eene rekening of schuld —, *hapoeskan hoelang*.
—, zie **Doorzigen**.

Doordonderen, o. w. *goentoer trada brenti*, L.; *berkandjang bergoeroeh-goeroeh*.

Doordorschen, o. w. *tebah sadja*; *berkandjang menebah*.

Doordraaien, o. w. *berpoetar-poetar*; *poetar sadja*, L.

Doordragen, b. en o. w. *pikoel djoega*.
Zullen wij stil houden, neen! gij moet —, *apa kita orang mesti brenti? trada! loe mesti pikoel djoega*, L.

Doordraven, o. w. *djokdjok sadja*, L.
—, snel draven, *djokdjok lekas-lekas*.

Doordrentelen, o. w. *melantjong sadja*.

Doordrijven, o. w. *hanjoet sadja*; *senantijasa hanjoet*.
—, door iets heen leiden, *mengalaw; membawa*.
Het is verboden hier koeien door te drijven, *maka dilarang mengalaw sapi disini; maka dilarang membawa sapi disini*, L.
Eene zaak —, *paqsa soewatoe perkara*.

Doordrijver, m. fg. *doorzetter, orang jang paqsa; pemaqsa*.

Doordringbaar, b. n. *jang dapat diteroeskan*; *jang bolèh ditoesoeg teroes*, L.; *jang dapat ditindih teroes*.

Doordringbaarheid, vr. *çifat jang dapat diteroeskan*.

Doordringen, o. w. *menjesaq sadja*; *menjerboe*.
Hij drong door in de gelederen des vijands, *laloè diserboekannya kadalam balantara moesoeh*.
Tot op het heen —, *lantas ka toelang; laloè teroes ka toelang, (di toelang)*.
Diep —, *insnjdende, rasb*, Ar.; *dalam sakali*.
De waarheid zal —, *maka kabenaran itoe akan dibenarkan*.
Eene stem die niet kan —, *soewara jang tiada kadengaran*.
Van vreugde doordrongen, *terlaloè amat soeka-tjita rasanja*;
Te ver —, (in eene stad, enz.) *terlandjoer masoq*.

Doordringend, b. n. *jang teroes sakali*; *jang meneroes sakali*.
Een — *gezicht, mata tadjam*.
Een zeer — *verstand, boedi jang terang sakali*.

Doordringing, vr. *peneroesan*.

Doordrinken, o. w. *minoem raméj*.

Doordroog, b. n. *kering sakali*.

Doordroomen, o. w. *bermimpi-mimpi*.

Doordroppelen, o. w. *bertitig-titig*; *bertiris-tiris*.

Doordruipen, o. w. zie **Doordroppe-len**.

Doordrukken, o. w. *tekan sadja*; *ber-tekan-tekan*; *bertindis-tindis*.
Op eene drukkerij —, *bertjitaq-tjitaq*, L.
Dit papier is doorgedrukt, *ini kertas melar tjitaqnja*, L.

Doorduren, o. w. *berkandjang*; *kekal*; *senantijasa*; *selama-lamanja*.

Doordurven, o. w. *berani djalan teroes*, L.

Doordutten, o. w. *mengantoeq sadja*.

Doorduwen, o. w. *toelaq sadja*.

Doordwingen, o. w. *paqsa sadja*.

Doorebben, o. w. als: het ebt nog door, *maka aèr lagi soeroet*.

Dooreengooien, b. w. *tjampoer bersamasama dengan melèmpar*; *tjampoer-baoerkan*.

Dooreenhaspelen, b. w. *koesoetkan*; *kerdja koesoet, békin koesoet*, L.

Dooreenknedden, b. w. *remas bersamasama*.

Dooreenmengen, b. w. *tjampoer bersamasama*.

Dooretteren, o. w. *bernanah-nanah*.

Doorfluiten, o. w. *besijoel sadja*.

Doorgaan, o. w. *berdjalan-djalan*.
—, *spoedig gaan, berdjalan tjepat*.
Eene plank, die van de eene tot de andere zijde doorgaat, *papan sabilah jang teroes ka sabelah-menjabelah*.
De spleet gaat niet door, *semplegnja trada teroes*, L.
Door een bosch gaan, *melintas rimba; berdjalan teroes di hoetan*.
Deze rivier kan men —, *maka soengéj ini dapat diharoengi*.
Hij is met mejuffrouw A. doorgegaan, *maka ija melarikan nona anoe; dija membawa lari nona anoe*.
—, op hol gaan, *lari*.
Dit verzoek is ter nauwernood doorgegaan, *ini permintaän hampir woeroeng*, L.; *maka permintaän ini hampir tiada djadi*.
—, in zwang geraken, *lakoe; dipakéj*.
—, zijn, *tantoe*.
Dit beginsel gaat niet door, *maka mayçoèl ini tiada tantoe*.
Een vaartuig, dat snel doorgaat, *perahoè jang sangat ladjoè djalannja*.
—, van een gezwel, *petjah*.

De rijstvelden —, *djalan teroes di sawah*.

—, nauwkeurig beschouwen, *mengamat-amati*.

Ik heb mijne voeten doorgestaan, *saja berdjalan-djalan sampéj loeka saja poenja kaki*.

Doorgaans, bijw. *sring-sring*, L.; *terkadang-kadang*.

Doorgang, m. *teroesan*; *pelantaran*.

—, de daad van doorgaan, *perdjalanan teroes*; *pelintasan*.

—, gang, *gang*, Ned.

—, doordringing, *peneroesan*.

Er is een sterke — door deze plaats, *baniq orang berdjalan teroes negeri ini*.

Eenen — door eenen tuin bedingen, *berdjandi perdjalanan teroes di kebun*.

Den — sluiten, *toeloep teroesan (pelantaran)*.

— in eenen berg, *tjelah goenoeng*.

— in een huis, *gang*, Ned.; *pelantaran*.

Doorgebeten, verl. deelw. (door en door gebeten in den tijd. zin) *tergigit teroes*; *digigit teroes*.

Hij heeft dat —, *maka ija soedah mengigit teroes itoe*.

Doorgeven, o. w. *senantijasa memberi*; *selamanja kasih*, L.; *kasih sadja*, L.; *trada brenti kasih*, L.

Doorgieten, o. w. *toewang sadja*; *trada brenti toewang*, L.

—, (door eene vergiettest of zuiveringstoestel, enz. laten loopen, *menapiskan*; *menemboeskan*; *saringkan*; *kasih saring*, L.

Doorgieting, vr. (door iets heen) *penapisan*; *penemboesan*; *penjaringan*.

Doorgillen, o. w. *berteréq sadja*.

Doorglippen, o. w. *loetjoet*.

Doorgonzen, o. w. *berdenjoeng sadja*.

Doorgoien, b. w. *melémpar sadja*; *meleontar sadja*.

De glazen —, *lèmpar teroes dikatja*; *petjahkan katja dengan lèmpar*.

Doorgraven, o. w. *menggali lekas*.

—, b. w. door iets heen graven, *menggali teroes*.

Eenen berg —, *menggali teroes goenoeng*.

Doorgraving, vr. bedrijv. *penggalian teroes*.

Doorgroeien, o. w. *toemboeh sadja*; *senantijasa toemboeh*; *bertoemboeh-toemboeh*.

—, snel groeien, *toemboeh lekas*.

Doorgronden, b. w. *mendatamkan*.

—, uitwischen, *sidiq*, *menjidiq dengan saqsamanja*.

Doorgroning, vr. *penjidikan*; *pemariksaan*.

Doorhakken, o. w. *menetaq sadja*; *potong sadja*, L., zie **Hakken**, b. w.

Den knoop —, *poetoeskan perkara*.

Doorhacking, vr. *penetakan*; *pemotongan*.

Doorhalen, b. w. (door eene opening,) *tarik teroes*.

—, herstellen (van eenen zieke), *djadi baik*, L.; *die*.

Hij zal er die zaak wel —, *dija nanti bikin bresih itoe perkara*, L.; *maka ija nanti selesjkan itoe perkara*.

—, bevochtigen, *merendamkan*.

—, door stijselwater, *tjeloeop dalam aèr kandji*.

—, uitwischen, doorschrappen; *menghapoeskan*.

—, zie **Bekijven**, **Bestrafen**.

Doorhaling, vr. *penarikan teroes*.

—, doorschrapping, *penghapoesan*.

Doorhandelen, o. w. *berdagang sadja*, L.; *senantijasa bernijaga*.

Al heeft hij bankroet gemaakt, hij handelt steeds door, *maski poetoes modalnja ija berdagang djoega*, L.; *djikalaw poetoes modalnja sakali-poen maka senantijasa ija bernijaga djoega*.

Doorhaspelen, o. w. *melikas sadja*.

Doorheen, bijw. *teroes*.

Hij ging door de rijstvelden heen, *maka ija-poen teroes di sawah*.

Doorheet, b. n. *panas sakali*.

Doorhelpen, b. w. (doorgang weten te banen), *toelung meneroeskan*.

—, uit bezwaren helpen, *meloepoethkan dari pada kasoekaran*.

Doorhoesten, o. w. *batoeq sadja*.

Doorhollen, o. w. *lari-lari*.

Doorhuppelen, o. w. *berloempat-loempat*; *bertari-tari*; *bergiripan sadja*.

Doorjagen, o. w. *berboeroe-boeroe*.

Hij joeg te paard het woud door, *maka ija-poen melarikan koedanja teroes di hoetan (rimba)*.

Doorkauwen, o. w. *mamah-mamah sadja*.

Doorkammen, o. w. *menjisir sadja*.

—, door en door kammen, *menjisir baik-baik*.

Zijn haar is nog niet doorgekamd, *ramboentja belom disisir baik-baik*.

Doorkerven, o. w. *tjentjang sadja*.

—, b. w. in stukken kerven, *mentjentjang sampéj teroes*.

Doorkeuvelen, o. w. *mengomong-omong sadja*.

Doorkijken, o. w. *berpandang-pandang*.

—, door iets, *pandang teroes*.

De gordijnen had men neergelaten, zoo dat ik er niet kon —, *maka koelamboe poen dilaboehkan oranglah hingga kita tiada bolih pandang teroes*.

Doorklagen, o. w. *ratap sadja*.

Doorkleinen, b. w. *menjaringan*; *menapiskan*.

Doorklieven, o. w. *berbelah sadja*.

—, b. w. *membelah sakali*.

De voorsteven doorklieft de golven, *haloewan mentjentjang ombaq*.

Doorklinken, o. w. *berboenji-boenji*.

—, overal klinken, *berboenji teroes; berboenji koeliling.*

Doorkloppen, o. w. *memaloe sadja; memoekeol sadja; mengetog sadja.*

IJzer —, b. w. *menimpa besi sampéj teroes (berlobang).*

Doorkloven, b. w. *membelah.*

Doorknaagd, b. n. (van een vaartuig door wormen), *roeboeg; bertenboesan.*

Doorknabbelen, b. w. *mengikil teroes; porot teroes, L.*

Doorknagen, b. w. *mengerat teroes; meroeboeg.*

Doorknakken, b. w. *mematahkan.*

—, o. w. *patah.*

Doorkneden, o. w. *remas sadja; senantijasa remas; trada brenti remas, L.*

—, b. w. *door en door kneden, remas baik-baik.*

Doorkneed kundig, *pandéj; ber'ilmoé; máhir, Ar.; bisa sakali, L.; mengarti sakali; berpengatahoean sakali.*

Doorknijpen, b. w. *djepit sampéj poatoes.*

Doorknippen, o. w. *bergoenting-goenting; bergoenting sadja.*

—, b. w. *memotong dengan goenting.*

Doorkoken, b. w. *masaq sadja; bertanaq-tanaq.*

—, o. w. *berdidih baik-baik; bedidih keras, L.*

Doorkomen, o. w. *berdjalan teroes.*

Hij is de wildernis doorgekomen, *maka ija-poen berdjalan teroes di hoetan.*

Er was zoo veel volk dat ik er niet kon —, *maka adalah bagitoe banjaq orang disana sampéj saja tiada dapat berdjalan.*

Deze bamboes is zoo hard dat ik er niet kan —, *maka bamboe ini bagitoe keras hingga saja trada bolèh membelah dija.*

De zieke zal er wel —, *maka orang sakit itoe nanti semboeh djoeqa.*

De weg is zoo slecht, dat er haast geen — aan is, *maka djalan itoe bagitoe roesaq sampéj orang hampir tiada bolèh mendjalani dija.*

Hij zal er wel —, *nanti ija selamat djoeqa.*

Hij heeft een examen ondergaan, maar is er niet doorgekomen, *maka ija-poen dipariksa sarta woeroeng.*

Doorkoud, b. n. *dingin sakali.*

Doorkrijgen, b. w. *meneroeskan; kasih teroes, L.*

Den draad er niet kunnen —, *trada bolèh masoqkan benang di lobang djaroem, L.*

Hij kon het geneesmiddel niet —, *maka ija-poen tiada dapat telan obat itoe.*

Doorkruipen, o. w. *merangkang sadja.*

—, b. w. *meroesaqkan dengan merangkang.*

Doorgekropen (versleten door kruipen), *roesaq merangkang.*

Doorkruisen, b. w. (zeeën of landen), *langlang.*

Zeeën —, *pajar; pajang.*

Doorkunnen, o. w. *bolèh teroes, bolèh masoq.*

De deur is te klein, de buffel kan er niet door, *maka pintoe itoe terlaloe ketjil, karwab trada bolèh masoq.*

Dat kan er niet door, *itoe terlaloe amat; itoe tiada dapat; itoe trada bolèh L.*

Doorladen, o. w. *moewat sadja; trada brenti moewat, L.*

—, met spoed laten, *moewat lekas-lekas.*

Doorlaten, b. w. *mendjalankan; kasih liwat, L.; kasih djalan teroes, L.*

De stadspoort was gesloten en niemand werd doorgelaten, *pintoe kota soedah ter-toeoept sarta tiada dikasih djalan orang, L.*

Doorleeren, o. w. *beladjar sadja; beladjar dengan radjin.*

Ik heb dit boek doorgeleerd, *sahaja soedah beladjar kitáb ini dari pada permoelaän hingga kasoeolahan.*

Doorleggen, o. w. *taroh sadja.*

Doorleiden, b. w. *menghantar teroes.*

Wij werden de groote wildernis doorgeleid, *kita orang dihantar teroes di hoetan besar.*

Doorleiding, vr. *pengantaran teroes.*

Doorlekken, (doorkruipen) o. w. *botjor sadja.*

Doorletteren, o. w. *menjoelam hhoeróef sadja.*

Doorleuteren, o. w. *berlambat-lambat; main-main sadja, L.*

Doorleven, o. w. *hidoep sadja; tiada ber-henti hidoep; berkanidjang hidoep.*

—, b. w. *hidoep.*

Ik heb reeds het grootste gedeelte mijner jaren doorleefd, *maka hamba soedah hidoep lebih lama dari pada saparo 'oemoer hamba.*

Doorlezen, o. w. *batja sadja.*

—, b. w. *membatja habis.*

Ik wil het boek —, *kita mase membatja habis kitáb itoe.*

Hij heeft het boek doorgelezen, *habis dibatjanja kitáb itoe.*

Vluchtig —, *lantjar membatja.*

Nadat hij al die brieven had doorgelezen, *sahabis ija membatja segala soerat itoe.*

Op nieuw —, *membatja poela; membatja lagi sakali.*

Doorlezen, b. n. *belezen, tammam mengadji.*

Een zeer — man, *orang jang tammam mengadji.*

Doorlezing, vr. *pembatjaän.*

Doorlichten, b. w. *menjoeloeh teroes; membawa oboer teroes, (di hoetan, enz.).*

Doorliggen, b. w. *weloekei karana berbaring terlaloe lama; weloekein sebab ti-doeran terlaloe lama, L.*

Doorloop, m. *teroesan.*

Doorloopen, o. en b. w. *berdjalan-djalan tjepat*.

—, met spoed loopen, *berdjalan tjepat-tjepat*.

—, (van water, dat aanhoudend stroomt), *mengalir-njalir*, zie **Stroomen**. Hij liep de rijstvelden door, *maka ija-poen berdjalan teroes di sawah*.

Ik heb mijne schoenen doorgelopen, *saja meroesakkan saja poenja sepatoe dengan berdjalan-djalan*.

—, vluchtig doorlezen, *lantjar membatja of pariksa*.

Doorlopend (van een erf, dat geene schutting heeft), *ladang*.

Een doorlopend verhaal, *tjeritera jang belom habis*, (*tammata*); *tjeritera jang laji ditambahi*.

De zon doorloopt de twaalf teekenen van den dierenriem in een jaar, *maka boerdj asmán jang doewa-belas itoe-poen diperidarkan malahari pada satahoen sakali*. **Doorluchtig**, b. n. de lucht doorlatende *djarang sakali; berlobang-lobang*.

Een — dak, *atap jang botjor*.

— als net- of traliëwerk, *djala-djala*.

—, aanzienlijk, *besar; moelja; bangsawan*.

Een — hek of heining, *pagar lantás*.

Een — persoon, *orang bangsawan*.

Eene — e vergadering, *madjlis besar*.

Een — bedrijf, *perboewatan jang moelja*.

— e Hoogheid drukt men uit door *Sri padoeka*, dat is eig. de glans der pantoffels of schoenen, omdat de Maleier ongaarne den persoon zelven noemt en dus uit eerbied zegt: het stof van den Sultan, de glans der voetzolen of de luister van het paleis, enz.

Doorluchtigheid, vr. *peri jang bertjijang-tjijang; kaádaán jang berlobang-lobang*.

—, uitmuntenheid, *sri padoeka; masjarif*, Ar.; zie **Doorluchtig**.

—, doorschijnendheid, *qifat jang djernih; peri jang hening*.

De —, (doorschijnendheid) van dit water, *djernihnja aèr ini; beningnja aèr ini*, L.

Doormaaien, o. w. *tiada berhenti potong padi; trada brenti motong*, L.

Doormager, b. n. *koeroes sakali; koeroes kering*.

Doormalen, o. w. *kisar sadja; tiada berhenti giling*.

Doormarcheeren, o. w. *berdjalan-djalan*.

De troepen zijn de stad doorgemarcheerd, *maka bala-tantara (goldádoe) soedah berdjalan teroes di negeri*.

Doormarsch, m. *perjalanan orang çoldádoe; perangkatan bala-tantara*.

Doormengen, o. w. *bertjampoer-tjampoer*.

—, b. w. *mentjampoer baik-baik*.

De vreugde des menschen is met moeielijkheden doormengd, *maka kasoekaán orang itoe-poen diganti-ganti kasoekaran*.

Doormenging, vr. *pentjampoeran*.

Doormoeten, o. w. *tidapat tiada berdjalan; mesti liwat*, L.

Doormogen, o. w. *boleh berdjalan teroes*.

Daar wij hier —, *sabab kita orang boleh berdjalan teroes disini*.

Niet —, *dilarang berdjalan teroes*.

Doormoorden, o. w. *mengamoeq sadja; tiada berhenti mengamoeq; berkanjang mengamoeq*.

Doorn, m. *doeri; çár*, Ar.

Hij heeft zijne handen aan — en gewond, *tanggannya loeka kena doeri*.

Eenen — uittrekken, *mentjaboet doeri*.

Op — en zitten, *doedoeq didalam doeri*.

Een — of punt van den Pandanus, *toembaq pandan*.

Gestrooide — en rondom eene wacht of op wegen om de toenadering te beletten, *sangkrah*, Jav.

— en uitsteken, *menjoengkil doeri*, (voor *mentjoengkil*).

Uw weg is met — en bezaad, *maka perdjalanannoe berdoeri-doeri*.

Daar is hem een — in het oog, *dija gergetan dari itoe*, L.

Er is geene roos zonder — en, *maka boenga (kembang, L.) mawar itoe berdoeri djoega; maka segala kasoekaán ditjampoer kadoekaán*.

Een kromme —, *oenag*.

Een — in het oog, *panas di mata*.

Doornachtig, b. n. *berdoeri*.

Doornagelen, b. w. met nagels doorboren, *meneroeskan (menggiriq) dengan pakoe; berpakoe-pakoekan*.

Doornageling, vr. *pemakoean teroes*.

Doornat, b. n. *basah sakali*.

Doornatten, b. w. *merendamkan baik-baik*.

Doornboom, m. *pohon doeri*.

Doornemen, o. w. *mengambil sadja*.

Doornen, b. n. *dari doeri; berdoeri*.

Een — kroon, *makota doeri; makota jang berdoeri*.

Doornhaag, vr. *pagar doeri*.

Doornstruik, vr. *pohon doeri*.

Doornetak, m. *tjabang doeri*.

Doorpappen, o. w. *pakéj boeboer sadja*.

—, b. w. *pakéj boeboer sampéj petjah, petjahkan dengan memboeboeri*.

Doorpikken, b. w. (openen) *menetas*.

Een —, *menetas telor*.

Doorreizen, b. w. *mendjalani teroes; djadjah*.

Doorschenken, o. w. *salin sadja*.

Doorscheuren, b. w. zie **Scheuren**.

Doorschieten, o. w. *tèmbaq sadja; tiada berhenti menèmbaq*.

—, glippen, *loetjoet*.

Het touw schoot door, *tali poen loetjoet*.

—, b. w. *menëmbaq teroes*.

—, (de weef- of schietspoel) *berpakan-kan dengan toraq*.

Met gouddraad doorschoten, *berpakan-kan emas*.

Een boek met wit papier —, *menjispikan qarhás poetih dalam soewatoe kitáb, (boekoe, L.)*.

Doorschijnen, o. w. *bersinar-sinar*.

De zon schijnt nog al door, *maka matahari bersinar-sinar djoeja*.

De maan schijnt tusschen de bladeren der taxisboomen door, *maka boelan poen bersinar teroes di daoen-daoen pohon tjemara*.

—, b. w. eene plaats met licht vervullen, *menerangi*.

Doorschijnend, b. n. *hening; djernih; bening, L.; bajang-bajang*.

Dat water is —, *aër itoe djernih; itoe aër bening, L.*

— linnen, *kain bajang-bajang*.

Doorschijnendheid, vr. *peri jang djernih, (bening, L.)*.

Doorschrapen, b. w. *menghapoeskan; boewang, L.*

Doorschrijven, o. w. *toelis sadja, L.; tiada berhenti menjoeat (menoelis)*.

Doorschudden, o. w. *gojang sadja; goentjang sadja*.

—, b. w. door elkander schudden, *tjampoer baik-baik*.

Doorschutten, o. w. *liwat pintoe aër, djalan teroes di pintoe aër, L.*

Doorslaan, o. w. *paloe sadja; poekoel sadja, L.*

Het papier slaat door, *maka qarhás ini melur*.

De balans slaat door, *mata naratja toeroen, (tjenderong)*.

—, b. w. *békin lobang, L.; memboewat lijang*.

—, in stukken slaan, brekon, *meme-tjahkan*.

Doorslaand, b. n. *duidelijk, terang; njata; tláhir, Ar.*

Een — bewijs, *tanda jang terang; saksi jang tláhir*.

Doorslag, m. puntig werktuig, *penggiriq; pentjoetjoeg*.

—, vergiettest, *tempat saring*.

—, overwicht, *mambong & mombong; lebhinja timbangan*.

Doorslapen, o. w. *tidoer sadja; tiada berhenti beradoe, Hoft*.

Doorsleepen, o. w. *sèrèt sadja, L.; meng-irit sadja*.

—, helpen, *toeloeng*.

Doorslepen, b. n. *loos, tjerdiq; haloes*.

Een — man, *orang melipoeti; orang tjerdiq*.

Een — bedrieger, *pertipoe jang terla-loe haloes*.

Doorslepenheid, vr. *peri tjerdiq*.

Doorslijpen, o. w. *mengasah sadja; menggosog sadja*.

—, b. w. *mengasah hingga berlobang; menggosog sampéj berlobang, — — roesag*.

Doorslijten, o. w. *pakéj sampéj roesag, L.*

Ik heb deze schoenen doorgesleten, *sahaja soedah pakéj ini sepatoe sampéj roesag, (sampéj berlobang)*.

Doorslikken, b. w. *telan*.

Eenen ring —, *telan satoe tjintjin; telan tjintjin sabentoeg*.

Doorslinken, o. w. *ringkas sadja, L.; kempis sadja*.

Doorslippen, o. w. *gelantjir teroes, ge-lentjir teroes*.

—, gelijk een touw, *loetjoet*.

Doorsloven, o. w. *bekerdja-kerdja sadja, L.*

Doorsluipen, o. w. *kaloewar terendap-endap; kaloewar mentjoeri-tjoeri*.

Doorsmelten, o. w. *masag sadja*.

—, b. w. *melaboer baik-baik; mengan-tjoerkan sakali*.

Het lood moet goed doorgesmolten worden, *maka timah itoe mesti dimasag baik-baik L.; maka timah itoe hendag dilaboerkan baik-baik (sampéj melilih, L.)*.

Doorsmokkelen, b. w. *membawa barang gelap sadja, L.; melarikan béja sadja*.

Doorsnede, vr. *doorsnijding, pemotongan; pemanggalan; belahnja*.

—, *middellijn, boedjoer*.

Doorsnellen, o. w. *berlari-lari*.

Doorsnijden, o. w. *potong sadja; pang-gal sadja*.

—, b. w. *memotong sakali; memotong teroes; memanggal sakali; menetas*.

Een brood —, *potong roti*.

Midden —, *potong ditengah*.

Twee lijnen, die elkander —, *doewa baris jang lintang-lintang*.

Het middelpunt van eenen cirkel is daar, waar de middellijnen elkander —, *maka poesat boelat itoe ada pada tempat pertemoean baris-baris pertengahan*.

—, deelen, *membahagi*.

Dat land is met vele rivieren doorsneden, *maka tanah itoe dibahagi-bahagi beberapa soengéj*.

Het hart —, (grieven), *menjiris hati*.

En die dijk werd in tweeën doorsneden, *maka temboq itoe terpanggal doewa*.

Doorsnijding, vr. zie **Doorsnede**.

Doorsnijdingspunt, o. w. *poesat; tempat pertemoean doewa baris*.

Doorsnuffelen, b. w. *tatang*.

Doorspannen, b. w. *pasang teroes*.

Een touw door den tuin spannen, *pasang tali teroes di kebon*.

Doorspelen, o. w. *bermain-main; main sadja*.

Die lulaard wil niet werken, daar hij den ganschen nacht heeft doorgespeeld, *maka orang malas itoe tiada maoe bo-*

kerdja tegal dija bermain-main antéro malam, L.

De juffer heeft al die zangwijzen op de piano doorgespeeld, *itoe nona soedah main piano sampéj habis segala boenji ragam itoe.*

Doorspekken, b. w. *memboeboek daging babi*; *menjispikan daging babi.*

Hij heeft zijnen brief met vele Arabische woorden doorspekt, *maka soeratnja itoe-poen diperhjasinja dengan beberapa perkutaän 'Arab.*

Doorsplijten, o. w. *belah.*

—, b. w. *membelah.*

Doorsplijting, vr. *bedr. pembelahan.*

Doorsplitsen, b. w. *membahagi.*

Doorspoelen, o. w. *membasoech sadja*; *mentjoetji saija.*

—, in enige vloeistof, (verf), *tjeloeop.*

Doorspoeling, vr. *pentjoetjian*; *penbasoehan.*

Doorspreken, o. w. *berkandjang berkatakata*; *tiada brenti bitjara, L.*

Doorstaan, o. w. *berdiri-diri*; *berdiri sadja.*

—, *ondergaan, menahan; menderita; çabar, Ar.*

Doorstampen, o. w. *toemboeq sadja*; *trada brenti toemboeq, L.*

— door en door stampen, *toemboeq baik-baik.*

Doorsteken, o. w. *toesoeq teroes*; *tikam teroes; ramboes.*

Eene bloedvin —, *toesoeq bisoel.*

Eenen dijk —, *menetas terbis.*

—, met eenen beitel, mes enz., *potong, panggal.*

Ik kan de draad het oog dezer naald niet —, *sahaja tiada bolèh tjoetjoeq benang ini di lobang djaroem ini; sahaja trada bolèh kasih masoq ini benang di lobang djaroem ini, L.*

Hij doorstak hem met den dolk, *maka ditikamnja dengan keris.*

Zich — om met een ander te sterven, *bèla soedoeq.*

Doorsteking, vr. *penoesoekan; toesoe-kan; penikaman; pentjoetjoekan.*

—, van eenen dijk of zwaar werk, *penetasan.*

Doorstevenen, o. w. *berlajar tiada berhenti.*

Doorstralen, o. w. *bersinar-sinar.*

—, b. w. *bersinarkan.*

De zon doorstraalt wildernissen en velden, *maka mala hari bersinarkan hoetan dan padang.*

Het bloed doorstraalt de aderen, *maka darah mengalir-ngalir didalam oerat-oerat.*

Doorstromen, o. w. *mengalir.*

Het water heeft bij voorduring doorgestroomd, *maka aër ifoe senantijasa mengalir-ngalir.*

Met spoed —, *mengalir terlaloe deras.*

—, b. w. *mengalir hingga menetas; menetas dengan mengalir.*

Doorstudeeren, o. w. *senantijasa meng-alji; tiada berhenti mengadji; beladjar sadja.*

—, b. w. *mengadji dari pada permoe-laän hingga kasoelahan.*

Doorsturen, o. w. *pégang kamoedi sadja, L.*; *kamoedikan sadja; mendjoeroe-djoeroe, zie Sturen.*

—, b. w. als: hij heeft de schuit onder de brug doorgestuurd, *maka ija-poen meladjoekan perahoe itoe teroes dibawah djembatan.*

Hij stuurde zijne knecht de geheele stad door, *maka hambanja poen disoeroehnja berkoeliling negeri.*

Doortasten, o. w. *meraba-raba sadja.*

— fig. met kracht en ijver doorzetten, *bekerdja dengan soenggoeh-soenggoeh; melakoekan dengan soenggoeh-soenggoeh; melakoekan dengan soenggoeh hati; boeroeboeroe, L.*

—, *onderzoeken, pariksa.*

Doortellen, o. w. *hitoeng sadja; bilang sadja; senantijasa menghissabkan.*

Doortocht, m. *perdjalanen teroes.*

Hier is veel —, *banjaq orang berdjalan-djalan disini.*

—, gang, *pelantaraan.*

Nauwe —, *teroesan.*

Het rivierwater heeft hier geen —, *maka aër soengéj tiada dapat laloe disini; aër kali trada bolèh laloe (djalan), disini, L.*

Doortochtbrieftje, o. *soerat idzin; soerat bébas, L.*

Doortrappen, o. w. *indjaq sadja.*

—, b. w. *indjaq teroes, indjaq sampéj petjah.*

Eene plank —, *mengindjaq papan sampéj (hingga) petjah.*

Doortrapt, b. n. *loos, tjerdiq; haloes.*

Doortrekken, b. w. *melaloei.*

Eene plaats —, *berdjalan teroes soewatoe tempat; melaloei soewatoe tempat.*

Al de legerscharen zijn hier doorgetrokken, *maka segala bala-tantara soedah berdjalan teroes kamari, (liwat disini).*

— van vloeistoffen, *makan teroes.*

Doortrokken van eene lucht of geur, *berbaoe; bebaoe, L.*

Vele onbekende wouden, wildernissen en woestijnen doorgetrokken zijnde, *beberapa melaloei hoetan rimba belantara.*

Doortrokken van peté-lucht, *bebaoe peléj (zekere boon).*

Doortrekking, vr. *perdjalanen teroes.*

Doorvaart, vr. *perdjalanen perahoe teroes.*

De — der schepen door de straat, *perdjalanen kapal teroes di selat.*

—, straat, *selat.*

Doorvallen, o. w. (door iets heen), *dja-toh temboes.*

De kokosnoot viel door het dak, *maka boewah njiwoer (kalapa, L.)*, poen djatoh temboes atap.

Het vel van zijne knie afvallen, *djatoh sampéj loeka koelit loetoenja*.

Doorvaren, o. w. *berlajar sadja*.

De schuit kan de stad niet —, *maka perahoe itoe tiada dapat berdjalan teroes negeri*.

Doorvasten, o. w. *berpoewasa-poewasa; pégang poewasa sadja, L.*

Doorvechten, (zich), b. w. *menjerboekan dirinja dengan bertetaqkan pedang*.

Doorvijlen, b. w. *wemotong dengan kikir*.

Doorvlammen, o. w. *bernyala-nyala; menyala sadja*.

Doorvlechten, b. w. *anjam dengan; selang-selang*.

Met roode linten doorvlochten, *dianjam dengan pita mérah*.

Heure haren waren met diamanten en paalen doorvlochten, *maka ramboetnja diselang-selang intan dan moetiesara*.

Doorvleien, o. w. *memboedjoeq sadja*.

Doorvlecken, o. w. *doorvloeien, boejar; melar, L.*

Doorvlieden, o. w. *berlari-lari*.

Doorvloeien, o. w. *melar; boelar*.

Dit papier vloeit door, *ini qarhás melar, L.*

—, *gestadig vloeien, mengalir-nalir*.

—, (door oud hout), *rimbus*.

Doorvoeden, b. w. *mengenjangkan*.

Doorvoed, b. n. *bertamboen*.

Doorvoer, m. *pambawaan teroes*.

Doorvoeren, b. w. *membawa teroes*.

Doorvreten, o. w. *gegaras sadja*.

—, b. w. *door iets heen vreten, makan teroes; temboeskan*.

Doorgevreten, *bertemboesan; dimakan teroes; roeboeq*.

Doorvuren, o. w. *tiada berhenti tembog*.

Doorwaardbaar, b. n. *kwäroengan; jang boléh digrobjoki, L.*

Doorwaaien, o. w. *berkandjang bertijoep, zie Waaien*.

Dit venster sluit niet goed, de wind waait er door, *djandla ini koerang rapat, angin masoq djoega*.

Doorwaden, b. w. *aroeng; grobjok, L.*

Eene rivier —, *mengaroeeng soengéj; grobjokin kali, L.*

Doorwaken, o. w. *berdjaga-djaga*.

—, b. w. *mendjaga*.

Doorwandelen, o. w. *berdjalan-djalan; pasjar sadja, L.*

Wilt gij nog verder —? *apa toewan maoe berdjalan-djalan lagi?*

Alle wildernissen en vlakten —, *men-djalani segala hoetan dan padang*.

De gansche stad —, *berdjalan berkoe-liling negeri*.

Doorwandeling, vr. *perdjalanan; pasjar, L.*

Doorwarm, b. n. *panas sakali*.

Doorwarmen, b. w. *memanaskan sakali; panasin baik-baik, L.*

Doorwassen, o. w. *bertemboeh-toemboeh*.

—, *spoedig wassen, temboeh lekas*.

—, *door iets heen, temboeh teroes*.

— *vleesch, daging jang diselang-selang gemoeq*.

Doorweken, o. w. *merendam sadja*.

Laat dat hout nog maar twee à drie dagen —, *bijar itoe kajoe direndam lagi barang doewa tiga hari*.

—, b. w. *membasahkan*.

—, *week, zacht maken, melembuoti*.

Doorweeking, vr. *perendaman; pelemboetan*.

Doorwerken, o. en b. w. *bekerdjä sadja; beroesaha sadja*.

Eene stof met goud —, *berpakankan kain dengan emas*.

Doorweven, o. w. *tenoen sadja, bertenoen sadja*.

—, b. w. *berpakankan*.

Doorwiegen, o. w. (schommelen, zoo als de Maleiers doen), *mengajoen-ajoen*.

Doorworstelen, o. w. *bergoemoel-gemoel*.

—, b. w. *fig. te boven komen, mengalakkan*.

Doorwortelen, b. w. *berakar-akar*.

Doorwroeten, o. w. *bersoengkoer-soengkoer; berkoraq-koraq*.

—, b. w. *menjoengkoer; mengoraq*.

Doorzaaien, o. w. *taboer sadja; sebar sadja, L.*

—, b. w. *menjelaskan*.

Met sterren doorzaaid, *diselang-selang bintang*.

Doorzagen, b. w. (zagende scheiden), *wemotong dengan gergadji; menggergadji teroes*.

Doorzakken, o. w. *inzakken, ambles, L. toeroen*.

—, *zie Doorzijgen*.

Doorzakking, vr. *ambles, amblesnja, L.*

De — van dien muur, *amblesnja itoe tembog*.

Doorzeilen, o. w. *tiada berhenti berlajar; berlajar sadja*.

—, *snel zeilen, berlajar ladjoe sakali*.

Vele zeeën —, *melajarkan beberapa laost*.

—, b. w. *zeilende breken, mematahkan (memoetoeskan) dengan berlajar*.

Doorzenden, o. w. *berkirim-kirim*.

—, b. w. *mengirimkan*.

Doorzetten, b. w. *memasoqkan*.

—, *fig. een werk, eene zaak, paqsa; boeroe-boeroe*.

Doorzien, o. w. *melihat teroes; memandang teroes*.

—, b. w. *meneroeskan dengan mata*.

—, *nazien, memariksa*.

—, *bevatten, mengarti*.

Doorziening, vr. *pemariksaan*.
Doorziften, b. w. doorgieten, *menapis-kan*; *menjaringkan*; *kasih saring*, L.
Doorzicht, o. door iets heen, *pemandang teroes*.
 —, verstand, begrip, *pengertian*; *hādwl*, Ar.
 —, bevattingsvermogen, 'aqal, Ar.: 'aqal boedi; *penglihatan*.
 Want hij heeft een zeer helder —, *ka-rana ija teraloe teroes penglihatannja*.
Doorziften, b. w. *menapiskan*; *kasih saring*, L.; *menjaringkan*.
Doorzijinging, vr. *penjaringan*; *tapisan*.
Doorzijn, o. w. *ada teroes*.
 De bamboes is door het gat (gegroeid), *maka boeloh itoe toemboeh teroes di lobang itoe*.
 Hij is er door (gekomen), *maka ija selamat kaloewar*.
Doorziften, o. w. *tiris*; *melas*, L.
Doorzijinging, vr. *tirisan*.
Doorziften, o. w. *berdoedoeg-doedoeg*; *doedoeg sadja*.
Doorzoeken, o. w. *mentjahari-tjahari*; *mentjari sadja*.
 —, b. w. overal zoeken, *mentjari koe-liling*.
 —, door en door zoeken, onderzoe-ken, *memariksa*.
Doorzoeking, vr. *pemariksaan*; *penji-dikan*.
Doorzoeker, m. *pemariksa*, *orang jang pariksa*.
Doorzogen, o. w. *menjoesoei sadja*.
Doorzouten, b. w. *menggarami baik-baik*; *memboeboeh banjaq garam*.
 Goed doorgezouten, *digarami baik-baik*.
Doorzuigen, o. w. *menjoesoe sadja*; *trada brenti minoem soesoe*, L.
 Dit papier zuigt, *ini qarhās melar*.
Doorzweeten, o. w. *berpeloeh-peloeh*; *kringat sadja*, L.
 —, b. w. *membasahkan dengan peloeh*, (*kringat*, L.).
Doorzweet, *basah kringat*, L.; *basah peloeh*.
Doorzwellen, o. w. *telan sadja*.
 —, b. w. *telan*, *menelan*.
 Dat is te groot om door te zwellen, *maka itoe teraloe besar, tiada bolèh ditelan*.
Doorzweiging, vr. *telan*, *penelanan*.
Doorzwemmen, o. w. *berenang sadja*.
 —, door iets heen, *berenangji*, *merenangi*.
Doorzwellen, o. w. *bengkaq sadja*.
Doorzweren, o. w. doorvloeken, *koetoeq sadja*.
Doorzweren, o. w. (van een gezwel of puist), *bernanah-nanah*; *bernanah sadjah*, als het open is, en *berpoeroe-poeroe* vóór dat het openbreekt.
Doorzweren, o. w. *mengoembara sadja*; *melantjong sadja*.

Het gebergte —, *mengoembara berkoe-liling goenoeng*; *melantjong di goenoeng-goenoeng*.
Doorzweven, o. w. *melajang sadja*.
 De lucht —, *melajang di oedara*.
Doorzwijgen, o. w. *berdiam-dijam*; *dijam sadja*.
Doos, vr. *bekas*; *tempat*, (in alg. zin).
 —, werk —, *werkmandje*, *kampoeh*.
 Eene vierkante houten — met fijne rotting overtrokken, *karas*.
 Eene Ceramsche — van fijnen rotting gevlochten en met kleine horentjes bezet, *kandaga*.
 Rond houten werk — van vrouwen, *van boven bolrond met vergulde figuren, tenoeng*.
 Ronde verlakte aarden — of bus met een deksel, *petiman*.
 Fijne rotting — met een deksel, *koedoe*.
 Een — voor juweelen, *tjamboel per-mata*; *bosèta intan*.
 — voor tabak, tabaks —, *lopa-lopa*; *talap*; *selepa*, *seselepa*.
 —, kistje, *peti ketjil*.
 Betel —, *tempat sirih*; *selepa*.
 Vierkante — van bladeren, *tetaman*.
 — voor ouwelen, betel, enz., *oetjang*.
 Verlakte, ronde —, *ab*, Ch.
Doosje, o. *bosèta ketjil*.
 Een rond, verlakt houten —, *tjepoeg*.
Doove, m. *orang toeli*.
Dooven, b. w. *menjoeramkan*.
 —, uitdooven, *memadamkan*; *boenoh*, L.
Dooving, vr. *pemadaman*.
Doozenkraam, vr. *kedèj orang djoewal bosèta*, zie *Doos*.
Doozenmaker, m. *toekang bosèta*; *pandèj bosèta*, zie *Doos*.
Doozenschilder, m. *toekang tjat bosèta*.
Dop, vr. *schaal*, *koelit*.
 — van een ei, *koelit telor*.
 — van eene kokosnoot, *temporong nji-joer*; *batoq kalapa*, L.
 Maak u niet boos, hij komt pas uit den —, *djangan toewan goesar, dija orang masih kanaq-anag*, L.
Doppen, b. w. *mengoepas*; *mengoebaq*.
Dor, b. n. *kering*.
 Een — land, *tanah kering*.
 Een — re boom, *pohon kering*.
 Een —, uitgedroogd, mager mensch, *orang koeroes kering*.
 — re bladeren, *daoen kering*.
 Een — gesprek, *omong-omong kosong*.
Dorachtig, b. n. *kering sedikit*.
Dorado, m. zekere visch, *abinoes*.
Doren, m. zie *Doorn*.
Dorheid, vr. *kakeringan*.
 —, magerheid, *kakoeroesan*.
Drp, o. *doesoen*; *désa*.
 Groot —, *negeri*.
 Klein —, *kampoeng*.
 — en bezitten, *berdoesoen*.

Dorpachtig, b. n. *tjara orang doesoem; tjara orang kampoeng.*
Dorpbruiloft, vr. *perdjamoean kawin orang kampoeng; perdjamoean mampiléj di doesoem.*
Dorpel, m. *ambang; bendoel pintoe.*
Dorpeling, m. *orang kampoeng; orang doesoem; orang désa.*
Dorpje, o. *kampoeng ketjil.*
Dorpsbewoner, m. *pedoedoeq doesoem, zie Dorpeling.*
Dorpsgeestelijke, m. *imám kampoeng.*
Dorpsherberg, vr. *pesanggrahan di désa.*
Dorpshuis, o. *roemah kampoeng; roemah doesoem; roemah désa.*
Dorpskerk, vr. (incl.) *mesigit kampoeng, L.; mesjid doesoem.*
 —, (christel.) *grédja doesoem.*
Dorpsland, o. *tanah doesoem; tanah désa.*
Dorpslieden, m. *meerv. orang kampoeng, orang désa; orang darat.*
Dorpspredikant, m. *pandita doesoem; pandita kampoeng.*
Dorpspriester, m. *padri doesoem, (kampoeng).*
Dorpsrecht, o. *'adat désa; 'adat doesoem.*
Dorpschool, vr. *sekola kampoeng, L.; langgar kampoeng; langgar doesoem.*
Dorpschoolmeester, m. *goeroe kampoeng, goeroe doesoem.*
Dorpschout, m. *dorphoofd, kapala kampoeng.*
Dorpschuit, vr. *perahoe kampoeng; perahoe désa.*
Dorren, o. w. *lajoe; djadi kering, zie Verdorren.*
Dorring, vr. *kalajoean.*
Dorschen, b. w. *menebah.*
 —, met voeten treden, *mengjirig.*
 —, stampen, *toemboeg.*
Dorscher, m. *orang menebah, penebah.*
Dorschschuur, vr. *tempat penebahan.*
Dorschtijd, m. *masa penebahan.*
Dorschvloer, m. *penebahan.*
Dorst, m. *dahaga; haoes, aoes, L.*
 Een zeer hevige —, *dahaga jang amat sangat; aoes jang terlaloe amat.*
 Den — leaschen, *poewaskan dahaga; poewaskan aoes; minoem.*
 —verwekkend, *mendiadikkan dahaga; békin aoes & djadi aoes, L.*
 —, sterk verlangen, *rindoe; ingin; kepéngin, L.; kangan.*
Dorsten, o. w. *berdahaga; beraoes, L.*
 — naar de wateren des leven, *berdahaga akan aer kahidoepan.*
 Zeer — naar de gerechtigheid, *rindoe dendam akan 'adilat.*
 Naar bloed —, *makan darah.*
 —, zoo als een land naar regen, *terlaloe kering; kakeringan.*
Dorstigheid, vr. zie **Dorst.**
Dorstverslaand, b. n. *memoewaskan dahaga; poewaskan aoes, L.*

Dos, m. *kleeding, pakéjan.*
Dosis, vr. (ond. w.) *kabanyakan.*
 Eene — van drie drachmas opium, *kabanyakan afitoen jang beratnja tiga dirham.*
Dossen, b. w. *kleeden, memakéj, zie Kleeden.*
Dot, vr. *benang koesoet.*
Douw, m. *penoelakan.*
Dozijn, o. *losin, verb.; doewa-belas.*
 Twee —, *doewa losin.*
 Vier — borden, *empat losin piring.*
 —goed, grof, gemeen goed, *barang kasar; barang boesoeg.*
Dra, bijw. *weldra, lekas; sigraha, sigrah.*
 Hij zal — komen, *maka ija akan datang lekas.*
 —, voegw. *demi, setelah; serta; srenta, L.*
 Zoo — mogelijk, *dengan sasigrahanja, dengan salekasnja.*
Draad, m. *benang.*
 — van katoen, *benang kapas.*
 —, naaigaren, *oelar-oelar, Jav.*
 — van hennep, *tali rami.*
 — van ijzer, *ijzerdraad, kawat besi; dawéj besi.*
 Linnen langs den — afsnijden, *potong kain sapanjang loengsinnja.*
 —, vezeltje, *oerat seni.*
 Zijn leven hangt aan eenen —, *njarislah ija mati; ija hampir mati.*
 —, samenhang, *perhoeboengan.*
 De — van het hout, *ira-ira.*
 Draden of koorden waardoor beelden of werktuigen bewogen worden, *pesawat.*
 Den — van eene rede weder opvatten, *melantasin perkataan, L.; memoeroet perhoeboengan perkataan.*
 Voor den — komen, *bitjara teroes terang.*
 Den — spinnen, *mengantih benang; kerdja benang, békin benang, L.*
 Draden in bloemen, *sari.*
 Draden van palmboomen, *láf, Ar. lúfat, Ar.*
Draadbus, vr. *prabot menariq kawat.*
Draadhouder, m. *gajit likasan.*
Draadtrekken, o. *menariq kawat; menghéla kawat.*
Draadtrekker, m. *toekang kawat; pandéj kawat.*
Draadtrekkerij, vr. *tempat toekang kawat.*
Draadvormig, b. n. *saroepa benang; se-perti benang.*
Draadwerk, o. *fijn gouddraad, kawat emas jang haloes; benang emas.*
Draadworm, m. *tjatjing kaki.*
Draagbaar, vr. *lérang; oesoengan.*
Draagbaar, b. n. *jang boldèh diangkat; jang boldèh dipikoel orang; jang dapat dioesoeng.*
 —, van kleederen, *jang boldèh dipakéj; jang dapat dipakéj.*
Draagbak, m. *tempat (bekas) akan mem-bawa.*

Draagband, m. *sandang, sandangan*.
Draagboom, m. *kajoe pikoelan; kajoe oesoeng*.
Draagjuk, o. zie **Juk**.
Draagkorf, vr. *bakoel*.
Draagloon, o. *oepah koeli; oepah orang memikoel*.
Draagriem, m. om iets te dragen, *koelit oesoengan*.
Draagspaak, m. *pengoengkil*.
Draagstoel, m. *draagkoets, oesoengan; mangkoer; tandoe, L.*
 —, hangmat hangende aan eenen draagstok, *djoli*.
 In eenen — dragen, *mangkoerkan; pikoel tandoe, L.*
 In eenen — gedragen worden, *ditandoe*.
Draagzadel, m. voor een lastdier, *sèla pikoelan, L.; pelana pikoelan*.
Draai, m. draaiing, *poetaran*.
 —, omwenteling, *ommezwaai, peridaran*.
 Eenen — te kort nemen, *poetar terlaloe patah*.
 Koetsier, gij moet den draai niet te kort nemen, *koesir, djangan poetar terlaloe patah*.
 De —, dien men aan eene zaak geeft, *peratoeran perkara*.
 —, listige streck, *pedaja*.
Draaibank, vr. *tempat larik; boeboetan, Jav.; pelarik*.
Draaibas, vr. *rantaka*.
Draaibeitel, m. *pahat toekang larik; pahat toekang boeboet*.
Draaiboom, m. *kajoe poetaran*.
 —, om zware lasten op te lichten, *dáwar, Ar.*
Draaibrug, vr. *djembatan berpoetar; djambatan berpoesar*.
Draaiën, b. w. wenden, schroeven, *me-moetar*.
 Verkeerd —, verdraaiën, (woorden,) *poetar baliq*.
 Een touw —, *poetar tali*.
 —, (horizontaal) *poesar*.
 Draaiënd water, *maalstroom, aër berpoesar*.
 —, (van kunstdraaiërs), *melarik; boeboet, L.*
 —, (van raderwerk), *giling; kisar*.
 —, (van het hoofd), *paling*, ook het zwenken.
 Iets in elkander —, *memintal*.
 —, rondgaan, *idar; poesing; kisar, kitar; kilam*.
 De wind draait, *angin mengidar*.
 Het spit —, *poesing patjaq*.
 Eenen ring (om den vinger), *mengisar tjintjin*.
 De wind draait naar het westen, *angin berkisar ka barat*.
 Het wiel draait, *djantra berkitar*.

De deur draait, *pintoe berkitar*.
 —, omwentelen, voortrollen, *goeling*.
 Het rad —, fig. *menjdjoeroe*.
 — van een vaartuij, *alih*.
 Iemand een rad voor de oogën —, *pedajain orang, L.; menipoe orang*.
 Zich — en wenden, (uitvluchten zoeken), *mentjari oedzoer; mentjari daja oepaja*.
 Knoopen —, fig. *poetar kantjing; boe-djoeq*.
 Het hoofd draait mij, loopt mij om, *saja djadi poesing kapala*.
 —, talmen, *berlambat lambat*.
 —, drentelen, *berbaliq-baliq*.
 —, heen en weder —, *dwarlen, lengar*, (ook van het verdraaiën der oogën).
Draaiër, m. (kunst—) *toekang larik; pandéj larik; toekang boeboet, L.*
 —, bedrieger, *pertipoe; pembohong, L.*
Draaiërij, vr. uitvlucht, *pedajan, L.; makar, makr, Ar.*
Draaihout, o. *kajoe bakal dilarik; kajoe bakal diboeboet, L.*
Draaihoutje, o. klein molentje, *kitiran*.
Draaiing, vr. *poetaran; kitaran*.
 —, het doen draaiën, opwinding, enz., *pemoetaran; pengitaran*, zie **Draaiën**.
 De — van zon en maan, *peridaran matahari dan boelan*.
 De —, rondwenteling der hemelsche spheren, *perkitaran tjakrawala*.
 En hij draaide die boven zijn hoofd, *maka dikisarkanja kaatas kapalanja*.
Draaikolk, m. *maalstroom, olaq; aër berpoesar; poesaran aër*.
 — in een stroomend water, *oeléj*, zie **Maalstroom**.
Draaikooi, vr. *koeroengan badjing*.
Draairad, o. van touwslagers, *djantra poetar tali*.
Draaischijf, vr. van eenen pottebakker, *pelarik*.
Draaislijpsteen, m. *goerín'a, Jav.; batoe asahan jang poesing; batoe gosog jang dipoetar*.
Draaispit, o. *patjaq*.
Draaistel, o. *pelarik*.
Draaistok, m. *kajoe poetaran*.
Draaitol, m. *gasing; gangsing, L.*
Draaiwerk, o. *barang jang dilarik; barang jang diboeboet, L.*
Draaiwind, m. *poeting balijoeng*.
Draak, m. *naga*.
 Vliegende —, *naga terbang*.
 Armringen in den vorm van eenen —, *pontoh bernaga*.
 Zee—, *naga laoet*.
 Liggende —, *naga bertangkoep*.
 Vechtende —, *naga berdjoewang*.
 Vliegende —, zeker vliegend insect, *beri beri*.
 —, die bij eclipsen zon en maan heet te verslinden, *rahoë*.

Staat van den —, *kedoe*.
 De oude —, (de duivel,) *iblis*, Ar.
 Den — steken, *bergilakan*; *main bodoh*, L.
Drab, vr. *keroe*; *ampas*, L.; *kotor*.
 — van wijn, *keroe* *anggoer*.
 — van koffie, *ampas kopi*, L.
Drabbig, b. n. *boetaq*, L.; *keroe*.
 — water, *aer boetaq*, L.; *aer keroe*.
 — e inkt, *tinta boetaq*, L.; *dawat keroe*.
Dradig, b. n. *magel*, L.; *oelid*.
 — e rapen, *lobaq magel*.
 — vleesch, *daging oelid*.
Drachma, o. (ond. w.) gewicht, *dirham*, Ar.
Dracht, vr. *pikoelan*.
 Eéne —, zooveel één man kan dragen, *saorang poenja pikoelan*; *pikoelan saorang*.
 Eene — voor twee menschen, *gotongan doewa orang*, L.; *pikoelan doewa orang*.
 —, mode, *tjara*.
 Javaansche —, *tjara Djawa*.
 —, kleeding, *pakéjan*.
 —, zwangerheid, *boenting*; *hhámil*, *Hoit*.
 — eener wonde, *nanah*.
 — der oogen, *daki mata*.
 — van een vuurwapen, *larinja pélor*, (*peloeroe*).
Drachtig, b. n. bevrucht, *boenting*; *hhámil*; *mengandoeng anaq*.
 —, leepoogig, *mata nilas*.
 —, van eene wonde, *bernanah*.
Draf, m. *djokdjok*, L.; *anggol*.
 Op een — je loopen, *berdjilan tjepat-tjepat*; *berdjalan goepoeh-goepoeh*.
 —, zie **Drab**.
Dragelijk, b. n. *terderita*; *jang bolèh ditahan*.
 Dat is niet meer —, *maka itoe-poen tiada terderita lagi*.
Dragen, b. w. in eenen algem. zin, brengen, medebrengen, *membawa*.
 —, aan eenen stok over den schouder, zoodat er aan beide uiteinden iets hangt, *memikoel*.
 Eene kist aan (met) de hand —, *tangan-tangani peti*.
 Op den rug of op de heup —, *mendoekoeng*.
 In eenen doek (een kind) onder den arm —, *menggèndoeng*.
 Onder den arm —, *mengilih*.
 Hare bloemenmand droeg zij onder den arm, *maka bakoel boenganja itoe-poen dikiliqnja*.
 Op de vlakke hand —, *mengampoe*.
 Met twee of meer personen aan eenen stok —, *mengoesoeng*; *gotong*, L.
 —, zwanger zijn, *boenting*; *mengandoeng anaq*; *hhámil*, *Hoit*.
 Aan de hand —, (visch aan een touwtje geregen, enz.), *tèntèng*.

Bloemen achter de ooren —, *bersoenting*.
 Een kind in eenen doek, die over den rechterschouder en onder den linkerarm doorgaat, —, *mengambin*.
 Water in bamboezen op den rug —, *mengangkoeet aer*.
 In eenen zak, beurs enz. —, *mengandoeng*.
 Op het hoofd —, ten teeken van hoog-achting), *mendjoendjoeng*.
 Een kind schrijdelings —, (op de heup of nek), *mendjoelang anaq*.
 De zonden —, *menanggoeng dosa*.
 Eeïen naam —, *pakéj nama*; *bernama*.
 Het zwaard —, *menjisisipkan sjamsjir*; *pakéj pedang*.
 Eenen ring —, *pakéj tjintjin*.
 Vruchten —, *berboewah*.
 Op den schouder — met één been voor en één been achter, *sampoe*.
 Het is te zwaar, gij kunt het niet —, *itoe terlaloe berat*, *loe trada bolèh bawa itoe*, L.
 De onkosten —, *membajar segala belandja*.
 —, stutten, *menoengkat*.
 De wonde draagt, *maka loeka itoe bernanah*.
 Aan een stuk of stok —, *lambar*.
 Dragende (slepende) houden, *berlambatkan*; *berlènkakan*; *bepelahanakan*; *kerdja plan-plan*, L.
 Voorzichtig op de hand —, *menating*.
 — op beide handen, (eenen schotel), *dongdong*; *tampa*.
 — onder de hand, *bibit*.
Dragen, o. *pembawaan*; *pemikoelan*.
Drager, m. *koeli*; *orang pengesoeng*.
 Brief—, *orang membawa soerat*.
 Vier engelen, —s des troons (Gods), *empat orang maláikat hhamalat 'arsj*.
Drakenbloed, o. gom uit den drakenboom, *djerenang*, *dam'alachwin*, Ar.
Drakenboom, m. *pohon djerenang*; *linggoem*.
Drakensteen, m. steen, dien men waant uit den kop eener slang of draak te komen, *koemala oelar*.
Dralen, o. w. *lambat*; *berlambat-lambat*; *léna*; *malas*.
 Indien hij draalt, naar zijne stad te gaan, *djikalaw ija lambat ka negerinja*.
Draler, m. *orang malas*; *pemalas*; *orang jang plan-plan sudja*, L.
Draling, vr. *perlambatam*; *kamalasan*.
Drang, m. dringen, *penjesakan*.
 —, ophooping van menschen, *kasesakan orang*.
 —, der omstandigheden, *kapaqsaan hhál ahhwál*.
 —, nood, *kasoekaran*.
Drangreden, vr. *dalil*, Ar.; *tanda kate-rangan*; *boerhán*, Ar.

Drank, m. minoeman.

Sterke —, minoeman keras; sopi keras,

L.

Inlandsche sterke —, 'araq; toewaq; lahng; beram.

Aan den — zijn, goewat minoem sopi, L.; minoem 'araq terlaloe banjaq; djadi pemaboq.

Iemand, die aan den — is, pemaboq.

Sterke chinesche —, tijos.

—en, bagéj-bagéj minoeman; sjarabat,

Ar.

Drankhuis, o. kedéj (waroeng) orang djoemal sopi, (araq, toewaq).

Drankje, o. obat minoem.

Een — innemen, minoem obat.

Drankmeester, m. keldermeester, djoeroe minoeman.

Drankvat, o. tempajan minoeman; bekas minoeman.

Drankverkooper, m. orang djoewal minoeman; orang djoewal sopi, (araq, toewaq).

Drankwinkel, m. zie Drankhuis.

Dras, b. n. berloempoer; saroepea paja; se-perti rawa, L.

Dras, vr. weeke aarde, tanah loempoer; rawa, L.; paja.

Drassig, zie Dras, b. n.

Draven, o. w. djokdjok, L.; anggol.

Uw paard draaft mooi, toewan poenja koeda bagoes djokdjoknja, L.; koedamoe pantas anggolnja.

Dreef, vr. laan, doewa djadjar pohon.

—, kinnebakslag, tempiling.

—, kudde, kawoan.

—, schapen, kawau domba.

—, ploegvoren, aloeran.

Hij is niet op zijne —, dja trada énaq;

L.; maka ija tiada sedap rasanja.

Dreg, Dregge, vr. saeoh terbang.

Dreggen, b. n. mengikat tali pada saeoh; ikat tali sama djangkar, L.

Een verloren anker —, mentjari saeoh jang hilang itoe dengan saeoh terbang.

Dregnet, o. poekat.

Dregtouw, o. tali saeoh terbang.

Dreigen, b. w. mengamang; antjam, L., soembarin, L.

— om te slaan, atjoe.

Met den dood —, amang akan memboenoeh; antjam maoe boenoeh, L.

De lucht dreigt met regen, roepanja awan mengandoeng hoedjan.

— in te storten, roepanja maoe roeboeh.

—, onzeker zijn,imbang.

—, oogmerk hebben, bernijat; maoe.

Ik zag dat hij mij met zijn zwaard dreigde, maka hamba-lihat diamanginja hamba dengan pedangnja.

Dreigend, b. n. mengamang; terlaloe amat; besar-besar.

Een — mensch, orang mengamang; orang mengantjam, L.

— gevaar, bahaya jang moesjrijf.

Dreiging, zr. pengamangan; antjam, L.

Drek, m. tahi.

—, vuil van het lichaam of van de oogen, daki.

—, vuilnis, sampah.

—, mest, badja.

—, der straten, loempoer.

Drekbak, m. tempat sampah, (tahi, badja); tendas.

Drekhoop, m. tendas.

Drekkig, b. n. bertahi; banjaq kotor; berloempoer.

Drekreuk, m. baoe tahi.

Drempel, m. ambang.

Drenkbak, m. paloengan; bekas aér minoem.

Drenkeling, m. orang kelelap.

Een verdrinkene, orang mati kelelap.

Drenken, b. w. kasih minoem, L.; membri minoem; berminoemkan; beperminoemkan.

Drenkplaats, vr. tempat minoem.

— voor dieren, kobaq.

Drentelaar, m. pemalas; orang malas.

Drentelachtig, b. n. lambat-lambat; malas; léna; laléj.

Drentelen, o. w. melantjong dengan malas; malantjong plan-plan, L.; berdjalan-djalan dengan lambat-lambat.

Dreumes, m. orang katéj; orang katiq.

Dreun, m. dreuning, goempah.

Dreunen, o. w. bergempa, gempa; goentjang.

De aarde dreunde, boemi bergempalah.

Dreuning, vr. gempa; goentjangam.

Drevel, m. poengsoeng, pahat memakal.

Dribbelen, o. w. meloempat-loempat.

Drie, telw. tiga.

— maanden, tiga boelan.

— huizen, roemah tiga boewah; tiga roemah.

— gebroeders, tiga bersoedara.

Toen zij alle — gekomen waren, setelah datang katiga-nja.

Met zijn drieën, orang bertiga.

Het is — uur, ada poekoel tiga, L.; ada djam poekoel tiga.

In drieën verdeelen, bertigakan; membahagi tiga.

Driebeinig, b. n. berkaki tiga.

Driebladig, b. n. berdaoen tiga.

Driedekker, m. kapal perang jang bertingkat tiga.

Driedik, b. n. tiga soesoen; bersoesoen tiga; tiga lapis.

Driedraadsch, b. n. tiga pintal.

— garen, benang tiga pintal; benang dipintal tiga.

Driedubbel, b. n. tiga ganda, zie Driedik.

Driedubbelheid, vr. peri tiga ganda.

Drieënenheid, zie Drieënenigheid.

Drieëneg, b. n. esa tiga.

Drieënigheid, vr. (bij de Hindoes), *trimoerti*.
 —, (in de christelijke godsdienst), *atztzaloetz*, Ar.; *tatzlitz*, Ar.
Drieërlei, b. n. *tiga roepa*; *tiga bagéj*.
Driegen, b. w. rjgen, *djeloejdjoer*.
Driehoek, m. *tiga pendjoeroe*.
Driehoekig, b. n. *tiga pendjoeroe*; *berpendjoeroe tiga*.
Driehoeksmeting, vr. *pengoekoeran pendjoeroe tiga*.
Driehoevig, b. n. *berkoekoe tiga*.
Driehoofdig, b. n. *berkapala tiga*.
Driejarig, b. n. 'oemoer *tiga tahoen*.
 Een — kind, *anaq jang tiga tahoen 'oemoernja*.
 — bewind, *pemarentahan jang tiga tahoen lamanja*.
Driekant, **Driekantig**, b. n. *tiga persegi*; *tiga pesegi*, L.; *beperségi tiga*.
Driekleurig, b. n. *tiga warna*; *berwarna tiga*.
Driemaal, bijw. *tiga kali*.
 — drie is negen, *tiga kali tiga djadi sembilan*.
Driemast, **Driemaster**, m. *kapal tiga tijang*; *lantjaran*; *pangoetan*.
Drieoogig, b. n. *bermata tiga*.
Drieponder, m. *kogel*, *pélor tiga kati beratnja*.
 —, kanon, *marizam jang moewat pélor tiga kati beratnja*.
Driepuntig, b. n. *berhoedjoeng tiga*.
Drieschalig, b. n. *berkoelit tiga*.
Drieslag, m. *telgang*, *ligas*; *adéan*, Jav.
Driespletig, b. n. *berbelah tiga*.
Driesprong, m. *simpangan tiga*.
Driest, b. n. *berani*.
Driestal, m. *korsi berkaki tiga*.
Driestelijk, bijw. *dengan berani*.
Driestheid, vr. *kabermanian*.
Drietal, o. *bilangan tiga*.
Drietand, m. *trisoela*, *tersoela*.
Drietandig, b. n. *bergigi tiga*; *berhoedjoeng tiga*.
Drievoet, m. *treeft*, *longkaw*.
Drievoudig, b. n. *tiga ganda*.
Drievoudigheid, vr. *dzát tiga ganda*.
Driezijdig, b. n. *tiga persegi*; *beperségi tiga*.
Drift, vr. *kudde*, *kawan*.
 Eene — ossen, *lemboe sakawan*.
 —, drijvend zwerk, *méga melajang*.
 — van het water, *deras adér*.
 — van een schip, *ladjoenja*.
 —, toorn, *amarah*; *marah*, L., *moerka*, *Hoftaal*.
 —, zinnelijke lust, *nafsoe*, *hawa nafsoe*.
 —, overhaasting, *goepoeh*.
Driftig, b. n. *vlot*, *hanjoet*, *beranjoet*; *lorat*.
 —, haastig, *goepoeh-goepoeh*.
 —, oplopend, *perang-peroes*; *hangat*; *ekas marah*, L.; *berbangat-bangatan*.

Maak u niet —, *djangar goesar*.
 — maken, *menggoesarkan*; *békin marah*, L.
Driftigheid, vr. *goepoeh*; *kabangatan*.
Driftiglijk, bijw. *goepoeh-goepoeh*; *bangat-bangat*; *dengan bangat*.
Drijfhamer, m. *martil kajoe*; *pemoekoel kajoe*.
Drijfhout, o. aan een net, *peloentang*; *lampoeng*.
Drijfhand, o. *tamah hanjoet*.
Drijfhrad, o. *djantra besar*, zie **Rad**.
Drijfsteen, m. *batoe timboel*.
Drijftol, m. *gasing*; *gangsing*, L.
Drijfton, m. *tong hanjoet*, *lampoeng*.
Drijfveer, vr. *pér*, verb.
 —, *beweegoorzaak*, *pohon*; *sabab*, Ar.
Drijven, b. w. *menghalaw*, *mengalaw*.
 Vee —, *mengalaw sapi*; *djaga sampi*, L.
 Schapen —, *goembala domba*.
 Eenen olifant —, *angkoes gadjah*.
 De wind drijft de wolken naar het oosten, *máka angin memboeroe méga ka timoer*.
 Die zaak heeft hij te sterk gedreven, *maka perkara itoe dipaqsanja terlaloe amat*.
Koophandel —, *berdagang*; *berwijaja*.
Den spot —, *bermainkan*.
 Uit de stad —, *jagen*, *bannen*, *memboewang* (*mengaloewarkan*) *dari pada negeri*.
 Een handwerk, beroep —, *melakoekan pekerdjaan*.
 —, o. w. boven —, *vloten*, *hanjoet*.
 Olie drijft op water, *minjaq hanjoet (timboel) diatas adér*.
 Ofschoon de menschen ook den laster aanwenden, zal de waarheid toch boven —, *djikalow orang meloeloeskan fitnah sakali-poen maka kabenaran akan menang djoega (nanti timboel djoega)*.
 In het bloed —, *berhanjoetan dalam darah*.
Boven —, *boven komen* —, voor den dag komen, *timboel*.
 Door de lucht —, *zweven*, *lajang*, *melajang*.
 Op eigen wieken —, *memarentahkan dirinja*.
 Eene moeielijke zaak laten —, *varen*, *lepasakan* (*serahkan*) *perkara jang soekar*.
 Tusschen hoop en vrees —, *teratoeng hati*.
 —, *dobberen*, *beratoeng-atoeng*.
 Op Gods genade —, *beratoeng-atoeng atas rahhmat Allah*.
 Op het anker —, *rijden*, *larat*.
 Eene zaak —, *paqa perkara*.
 Een spijker (ergens in) —, *lantag pakoe*.
Drijvend, b. n. *berhanjoet*; *sambil hanjoet*.
Drijver, m. *orang jang menghalaw*, enz., zie **Drijven**.
Drilboor, vr. *poetar wala*, *poetar wéls*; *poengsoeng*.

Drilkunst, vr. *tahoe dril soldadoe*, L.; *pengatahoean mengadjar soldadoe*.

Drillen, b. w. ronddraaien, mengisarkan.
De lans —, *kisarkan toembaq*.
Een gat in ijzer —, *békin lobang dalam besi*, L.; *berlobangkan besi*.
De soldaten worden gedriid, *orang soldadoe didril* L.
Zijne moeder zal hem wel —, *dija poenja ma nanti kasih adjar sama dija*, L.; *iboenja hendaq menghardiq dija*.
—, trillen, beven, *gemetar*; *gojang*; *gempa*.
—, op en neer loopen, *melantjong sini sana*, L.; *laloe-lalang*; *pergi datang*; *pegi datang*, L.; *datang beroelang-oelang*.

Drilmeester, m. *djoeroe dril soldadoe*, L.; *pengadjar orang baris*.
—, *schermineester*, *pendikir*.

Drilmug, vr. *moering*.

Drilplaats, vr. *tempat soldadoe didril*, L.; *tempat orang baris*.

Dringen, b. w. opringen, *menjesaqkan*.
—, *stooten*, *menoelaq*.
—, *noodzaken*, *paqsa*.
Al de omstandigheden hebben mij gedrongen, *maka segala hhal ahwal soedah memaqsas kita*.
—, met geweld dwingen, *menjijasatkan*.
Op elkander gedrongen, *berpidit*.
Gedrongen zitten, *doedoeq berapit-apit*.
Gedrongen zitten van twee personen, *doedoeq bersindil*.
Van weerskanten, van twee kanten —, *knellen*, *mengapit*.
Met geweld binnen —, *menjerboekan diri dengan gagah dalam*; *djedjel*, L.
—, *aanhouden*, *djoer*.

Dringed, b. n. *terlaloe amat*; *keras*; *kentjang*; *tidapat tiada*; *mesti*, L.
—e nood, *kasoeakaran jang terlaloe amat*.
—bevel, *paréntah jang keras*; *paréntah jang kentjang*, L.
—e behoefte, *hhádjat jang tidapat tula*; *hhádjat jang mesti*, L.

Dringer, m. *orang menjesaq*, *penjesaq*, zie **Dringen**.

Dringing, vr. *penjesakan*; *pengapitan*, zie **Dringen**.

Drinkbaar, b. n. *jang bolèh diminoem*; *jang dapat diminoem*; *kaminoeman*.
Dit water is niet —, *ini aèr trada bolèh diminoem*, L.; *maka aèr ini tiada dapat diminoem*.

Drinkbak, m. *paloengan*; *bekas aèr minoem*.

Drinkbeker, m. *gelas*, Ned. L.; *pijala*; *tjawan*, zie **Beker**.

Drinkbroeder, m. *pemabog*; *orang goewat minoem sopi*, L.; *peninoem*; *nadim*, Ar.

Drinken, b. w. *minoem*; *makan*.
Water —, *minoem aèr*.
Koffie —, *minoem kopi*, *makan kopi*.
Geheel uit—, *minoem habis*.

Zieh **dronken** —, *memabogkan diri*.
Elkander toe—, *berangkap-angkapkan*; *angkap sa-orang kapada sa-orang*.
Op iemands gezondheid —, *minoem orang poenja selamat*, L.; *minoem selamat saorang*; *melarah*.
Het eten en —, *makanan dan minoeman*, ook *makan minoem*.

Drinker, m. *orang jang minoem*, *peninoem*.
Een water —, *orang jang minoem aèr*.
—, *dronkaard*, *pemabog*.

Drinkgelach, o. *belandja minoem*.

Drinkgeld, o. *tjengkaram*.

Drinkglas, o. *gelas*, L.; *peninoeman*; *pijala*.

Drinkhuis, o. *croeg*, *waroeng orang djoewal minoeman*.

Drinkkan, vr. *gendi*, *kendi*; *iroeng*; *boejoeng*.

Drinklied, o. *njanjian orang minoem*.

Drinklust, m. *katagian minoem*; *soeka minoem*.

Drinknap, m. van een pelgrim, *kaskoel*.

Drinkpenning, m. *tjengkaram*, zie **Fool**.

Drinkschaal, vr. *tjawan*; *iroeng*.

Drinkvat, o. *croes*, *takar*; *tempat minoem*; *bekas minoem*; *iroeng*; *kestan*.

Droef, bijw. zie **Droefig**.

Droefenis, vr. zie **Droefgeestigheid**.

Droefgeestig, b. n. *bersoesah hati*; *sebal*; *doeka*, *berdoeka*; *moeram*; *mangoe-mangoe*, *termangoe*.
— worden, *djadi soesah hati*; *djadi berdoeka-tjita*.

Droefgeestigheid, vr. *soesah hati*; *ka-doekaän*; *doeka-tjita*; *moeroeng*; *sawda*, Ar.

Droelen, b. w. *tipoe*, *menipoe*; *pedajain*, L.

Droeler, m. *pertipoe*; *orang pedajain*, L.

Droeling, vr. *tipoe*; *daja*; *tipoe daja*.

Droes, m. ziekte der paarden, *sakit ingoes*; *pilaq*, L.
—, *booze geest*, *djin*, Ar.

Droesem, m. *grondsop*, *ampas*, L.; *tahi*; *dedegun*.
Doch alle goddeloozen der aarde zullen zijne —en uitzuigende drinken, *telapi segala orang fäsiqu di boemi akan minoem mentjaroeq habis segala dedegannja*.
—, hef, heffe, dat op den bodem vast blijft zitten, *pekat*.

Droesemig, b. n. *penoeh ampas*; *penoeh tahi*; *penoeh pekat*.

Droevig, b. n. *bersoesah hati*; *walang*; *sebal*; *doeka*, *berdoeka*; *moeram*; *bertjinta*.
Een — gelaat, *voorkomen*, *sebal roepanja*; *sebal moekanja*.

Droezig, b. n. *pilaq*, L.; *ingoes*.
— paard, *koeda ingoes*.

Droggrond, m. zie **Drogrede**.

Drogist, m. 'alhhâr, Ar.

Droglicht, o. zie **Dwaallicht**.

Drogrede, vr. *dalil tjoeelas*; *kasaksian tjoeelas of palseo*, L., (verb. van valsch); *bitjara palseo*, L.

Drok, b. n. *banjaq pekerdjaan; maajghoel*, Ar.; *banjaq poesing kapala*.
 Het zeer — hebben, *ada terlaloe banjaq pekerdjaan*.
 Een — ke dag, *hari jang soesah sikali*.
 Ik heb heden eenen — ken dag gehad, *maka ini hari sodah kita banjaq pekerdjaan*.
 — werk, dat spoed vereischt, *pekerdjaan jang mesti di boeroe-boeroe*, L.
 Het is daar zeer —, *maka ada banjaq orang disana*.
 Het — met elkander hebben, *banjaq berkata-kata saorang akan saorang; banjaq bitjara bersama-sama*.
 Hij bemerkte dat zijn vader nog — in gesprek was, *maka dilihatnja bapanja lagi tengah berkata-kata*.
Drokte, vr. *pekerdjaan, kerdja*.
Groote —, *banjaq kerdja*.
Drol, m. *boetir tahi*.
 Eén —, *tahi sabotir*.
Drollig, b. n. *grappig, djinaka; bersenda-goe raw*.
Drom, m. *pekoempoelan; perhimpunan*.
 Een ontelbare — menschen, *pekoempoelan orang jang tiada boleh dihitoeung banjaqnja*, L.; *perhimpunan orang jang tiada dapat dibilangkan banjaqnja (tiada tepermanai lagi banjaqnja)*.
 —, *inslag, pakan*.
Drommedaris, m. *singa onta*.
Drommel, m. zie *Drom*; fig. alles, *samoewa*.
 Ziedaar den —, *nah ini apa samoewa*, L.
 —, *kwelgeest, djin*, Ar.; *séthán*, verb. van *sajthán*, Ar.
Drommelsch, b. n. *sajthánij*.
 Een — geraas, *roesoeh sakali*.
Dronk, m. *tegoeq*.
 Een — waters, *sategoeq aér*.
 Hij heeft een goeden —, *habis minoem dija soeka hati*.
 Hij heeft eenen kwaden —, *habis minoem dija djadi marah*, L.; *setelah minoem maka amaralah ija*.
Dronkaard, m. *pemabog; peminoem*.
 —, *zweiger, pengiroep*.
Dronken, b. n. *mabog*.
 Half —, *bedwelmd, chajtáll*, Ar.
 De koning Darius was — op vijfderlei wijzen, ten eerste, — van jeugd, ten tweede, — van heerschappij, ten derde, — van begeerlijkheden, ten vierde, — van drank, ten vijfde, — van vrooljkheid, *bahoewa radja Darijoes mabog ija dengan lima bagé mabog, pertama mabog moeda, kadoewa mabog karadjaan, katiga mabog hawa nafsoe, kaempat mabog minoeman, kalima mabog soeka-tjita*.
 Zich — drinken, *memabogkan diri*.
Dronkenachtig, b. n. *mabog selikit*.
Dronkenmaking, vr. *pemabokan*.
Dronkenschap, vr. *kamabokan*.

Droog, b. n. *kering*.
 — e rijst, *nasi kering*.
 —, dorstig, — van land, *ringkéj*.
 —, dorstig land, *tanah ringkéj*.
 — e bladeren, *daoen kering*.
 Eene — e min, *baboe kering*.
 — land, *tanah kering; ladang*.
 Hoog en — zitten, fig. *doedoeg dengan senang*.
 Op het — e vervallen (met een vaartuig, *sangat*.
 — vallen, *djadi kering sabab aér soeroet*.
Droogachtig, b. n. *belom kering sakali*.
Droogbad, o. *tangas*.
Droogdoek, m. *kain séka*, L.; *kain kesat*.
Drooge, o. *tempat kering*.
 Zijne schaapjes op het — hebben, *hidoep senang*.
 Op een droogje zitten, *tiada dapat minoem apa-apa*.
Droogen, b. w. *békin kering*, L.; *mengerinkan*.
 In de zon —, *djemoer*.
 —, luchten, *oeraq*.
 In den rook —, *lalih pada asap*.
 Vleesch of visch —, *lalih*.
 Linnen in de zon —, *djemoer kain*.
 De handen —, *séka tangan*, L.; *menjapoe tangan*.
 De wind droogt de moerassen op, *maka angin mengerinkan rawa*.
 — worden, *djadi kering*.
 —, roosten, *panggang*.
 Gedroogde garnalen, *ebi*, L.; *hoedang kering*.
Droogerij, vr. *gdroogde kruiden, garabat; daoen-daoen obat kering; obat-obatan kering*.
 —, specerijwaren, *rempah-rempah*.
 —, droogplaats, *tempat djemoer*.
Droogheid, vr. *kakeringan*.
Drooging, vr. *pengeringan*.
 — in de zon, *djemoeran*.
Droogmakerij, vr. *penghempaan aér; pruinbaan aér*.
Droogplaats, vr. in de opene lucht, *tempat djemoer*.
 —, binnen een gebouw, *tempat mengerinkan*.
 —, door vuur, *eest, tempat panggang*.
Droogrek, o. *droogstok, sampiran*.
Droogscheerder, m. *toekang goenting boeloe sagelát, (sachlat, L.)*.
Droogscheren, o. *mengoenting boeloe sagelát, (sachlat, L.)*.
Droogte, vr. *kakerinyan*.
 —, droog seizoen, *moesim panas; kemaraw*.
 —, zandplaat, die met laagwater niet zichtbaar is, *goeong, beoeng*.
 —, die bij laag water zichtbaar is, *beting*.

—, ondiepte in zee of in eene rivier, *toehoer*.

— van planten, *kalajoeran*.

Droom, m. *mimpi*, *mimpian*.

Eeue wonderlijke, *mimpi jang 'adjàt; mimpi jang indah-indah*.

Ook is deze wereld eenen zeer kostelijken — gelijk, *lagi bahoewa doenjá ini seperti mimpi jang indah-indah*.

Eenen — verklaren, *ta'birkan mimpi*.

In den — verschijnen, *kalihatan dalam mimpian*.

Wat beduidt deze — ? *apa artinja mimpi ini?*

Eenen — droomen, *bermimpi soewatoe mimpian*.

In den — praten, *mengigaw*.

— en raadplegen bij een voorgesteld doel, *toendjang taja*.

Droomachtig, b. n. zie **Droomig**.

Droombeduider, m., zie **Droomuitlegger**.

Droomboek, o. *kitab ta'bir mimpi*.

Droomen, b. en o. w. *mimpi*, *bermimpi*.

Dat is zoodanig als mijn vader gedroomd heeft, *itoe-poen seperti bermimpilah ajahnda*.

Ik droomde in de moskee te gaan, *maka kita bermimpi masoq kadalam masjid*.

Amir Hamzah zeide aan Oemar zijnen droom, gelijk die door hem gedroomd was, *mimpinja itoe-poen dikatakannya oleh Amir Hamzah kepada 'Oemar itoe seperti jang dimimpinja itoe*.

Doen —, *bepermimpikan*.

Gedroomd, *terminpi*.

—, aan iets denken, begeeren, *ingin; berkahendaq; kangan*.

—, malen, in de war zijn, *bingoeng*.

—, sussen, *beraban, meraban*.

Droomer, m. *orang jang bermimpi, pe-mimpi*.

—, mijmeraar, *orang bingoeng*.

—, druilloor, *pemalas*.

—, suffer, *orang beraban*.

Droomerij, vr. *mijmerij, bingoeng*.

—, sufferij, *raban*.

Droomgezicht, o. *kalihatan dalam mimpian*.

Droomig, b. n. *lusteloos, léna; malas; laléj*.

Droomuitlegger, m. *orang jang menta'birkan mimpi; orang jang mengartikan mimpi; orang jang kasih mengarti mimpi orang, L*.

Droomuitlegging, vr. *ta'bir mimpi; pengartian mimpi*.

Droomverklaarder, m. zie **Droomuitlegger**.

Droomverklaring, vr. zie **Droomuitlegging**.

Droopen, b. w. *memeretjig; menjiram*.

Drooping, vr. *pemeretjikan; penjiraman*.

Drop, m. vocht, dat afdruipt, *aer botjor; aer tiris*.

Droppad, o. *permandian aer tiris*.

Droppeel, m. *titig; rintiq; kètèl, L; gath-rat, Ar*.

Een —, *satitig; sakètèl, L*.

Een — waters, *satitig aer; sakètèl aer, L*.

Hare tranen vielen in — en neder, gelijk de dauw op het gras, *terlinang-linang aer matanja seperti emboen diatas roempoet*.

— s aan den neus hebben, *ingoes*.

Zweet —, *djamdjam*.

—, (*agua viri genitalis*), *noethfat, Ar*.

Droppelen, o. w. *bertiris; bertitig; berlinang-linang; rintiq, rintiq-rintiq; bekètèl, L*.

Droppeling, vr. *tirisan*.

Droppelings, bijw. *bertiris-tiris; bertitig-titig*.

Droppelpis, vr. *kentjing bertitig-titig; suban-sabana*.

Droppeltje, o. *satitig ketjil; sakètèl ketjil, L*.

Droppen, o. w. zie **Druipen**.

Dropsteen, m. *batoe aer titig*.

Drossen, o. w. *lari; minggat, L*.

Druif, vr. *an-goer, Perz.; boewah anggoer; 'inab, Ar*.

Een tros druiven, *satandan boewah anggoer*.

Druiven zonder pitten, ook krenten, *kisjimisj, Perz*.

Eene —, *boewah anggoer saboetir*.

Druiven lezen, *poengoet boewah anggoer*.

Klipdruiven, *agar-agar*.

Wilde druiven, *pringgat*.

Gedroogde druiven, *rozijnen, zabib, Ar*.

Druiven persen, *mengapit boewah anggoer*.

—, knop aan eenen zetboom, *també-wah; boengkoel galah*.

Druilen, o. w. *lambat-lambat; malas*.

—, sluimeren, *tidoer; beraban*.

Druiler, m. *orang malas; orang léna*.

Druiling, vr. *kamalasan; kalamabatan*.

Druilloor, m. *pemalas, orang malas*.

Druillooren, o. w. zie **Druilen**.

Druilloorig, b. n. *malas; léna; laléj; gawal*.

Druilloorigheid, vr. *perangéj jang malas; kamalasan*.

Druipen, o. w. *bertitig; bertiris; berhamboeran*.

Het zweet droop hem van het aangezicht, *djamdjam doerdja berhamboeran; aer kringat bertitig-titig dari moekanja, L*.

—, wegdruipen, stilletjes henen gaan, *pergi mentjoeri-tjoeri; pegi dijam-dijam, L; lari bersemboeni*.

— bij een onderzoek of examen, *tiada ditarima; woeroeng, L*.

Druiper, m. (*gonorrhoe*), *sakit kentjing*.

Druiping, vr. *tirisan*.

— van den neus, *ingoes*.

— van de oogen, *nilas*.
Druipneus, vr. *ingoes*.
Druippoog, m. en vr. *mata nilas*; *mata bilas*.
Druipstaarten, o. w. stil wegsluipen, *pergi mentjoeri-tjoeri*; *pegi dijam-dijam*, L.; *lari bersemboni*.
Druipsteen, m. *batoe tiris*.
Druischen, o. w. *melawan*.
Druivekorrel, m. *bidji boewah anggoer*.
Druivenconfituur, vr. *manisan boewah anggoer*.
Druivenkorf, m. *bakoel boewah anggoer*.
Druivenlezen, o. *poengoet boenga anggoer*.
Druivennat, o. *aer anggoer*.
Druivenoogst, m. *penoewéjan boewah anggoer*; *poengoetan boewah anggoer*.
Druivenpers, vr. *apitan boewah anggoer*.
Druivenpersing, vr. *pengapitan boewah anggoer*.
Druivenplukker, m. *orang poengoet boewah anggoer*.
Druivensap, o. *aer boewah anggoer*.
 —, *wijn*, *anggoer*, L.; *aer anggoer*.
Druiventreder, m. *orang mengiriq boewah anggoer*.
Druiventros, m. een —, *satandan boewah anggoer*.
Druivenvocht, o. zie **Druivensap**.
Druivepit, vr. *bidji boewah anggoer*.
Druiveschil, vr. *koelit boewah anggoer*.
Druivesteel, m. *tangkéj boewah anggoer*.
Druk, m. drukking met de hand, *pendjabatangan*.
 Eenen hand— geven, *menjabat tangan*.
 —, *ellende*, *kasoekaran*.
 —, van een boek, *tera*; *tjitaq*, L.
 Een fraais —, *tera jang baik*; *tjitaq jang bagoes*, L.
 In — uitgeven, *soeroeh tjitaq*, L.; *soeroeh tera*.
Druk, b. n. zie **Drok**.
Drukbal, m. *bola tjitaq*, L.
Drukfeil, vr. *salah tjitaq*, L.; *salah tera*.
Drukinkt, m. *dawat tera*; *tinta tjitaq*, L.
Drukken, b. w. douwen, *mekan*; *menapoes*; *menindih*; *tindis*, L.
 —, *prenten*, *menera*; *tjitaq*, L.; *memboeboeh tera*.
 Een boek —, *menera kitab*; *tjitaq boekoe*, L.
 —, *stempelen*, *menaroh tjap*; *memboeboeh tjap*; *mentjapi*.
 Het zegel op eenen brief —, *memboeboeh tjap pada soerat*; *menaroh tjap pada soerat*; *memboeboeh materéj pada soerat*, *memateréjkan soerat*; *chatamkan soerat*.
 — met den voet bij het doen van eenen sprong, *tampoe*.
 Met den duim of vinger —; *lekam*; *tekan sama djari*, L.
 —, *kommer veroorzaken*, *menjoesahkan*; *ekin soesah*; *tindis*, L.

Het volk —, *tindis orang*, L.; *menjiasatkan orang* (*gaum*, Ar.).
 Gedrukt (van lastdieren, gewond), *lalas*; *kena loeka*.
 Op katoen —, (op de Europ. wijze), *tjitaq kain*, (op de inlandsche wijze), *batiq kain*.
 Gedrukte inlandsche katoen, *kain batiq*, (eig. door gesmolten was op de plekken te gieten, die wit moeten blijven).
 De ledematen — en wrifven om ze lenig te maken, *pidjit*; *pidjak*.
 Iemands voetstappen —, *toeroet orang poenja lakoe djalan*.
 —, *knellen*, *sesaq*, L.; *menjesarkan*.
 Het — der ingewanden, *teran*; *adjang*.
Drukkend, b. n. *berat*; *tindis*.
 Dat is al te — voor den geringen man. *iloe terlaloe berat pula* (*sama*) *orang ketjil*.
 Eene dusdanige landrente is niet —, *padjeg jang bajini trala berat*, L.
 — weder, *masa begah*.
Drukker, m. boekdrukker, *toekang tjitaq boekoe*, L.; *penera*; *pandéj boeboeh tera*; *pandéj menera*.
 —, van eene deurklink, *penoengkil kantjing pintoe*.
 —, *trekker van een geweeslot*, *penarig senapang*.
Drukkerij, vr. *roemah tjitaq*, L.; *peneraan*; *tempat perteraan*.
Drukkerskas, vr. *tempat hhoeróef*; *kas*, Ned.
Drukkersklopper, m. *pemoekoel toekang tjitaq*, L.
Drukkersknecht, m. *boedjang toekang tjitaq*, L.; *hamba pandéj menera*.
Drukkersraam, vr. *ram*, Ned.
Drukking, vr. *penekanan*; *tindisan*.
 Opwaartache — van het water tegen den bodem van een vaartuig, *timboelan aer*.
Drukkosten, m. meerv. *oepah tjitaq*, *belandja tjitaq*, L.; *oepah menera*.
Drukkunst, vr. *pengatahoean mentjitaq*, L.; *'ilmoe tjitaq*, *'ilmoe menera*, *'ilmoe boeboeh tera*.
Drukletter, vr. *lèter*, Ned., *hhoeróef tjitaq*, L.; *hhoeróef tera*.
Drukloon, m. en o. *oepah tariq pers*, L.; *oepah tariq apitan*.
Drukpapier, o. *kertas tjitaq*, L.; *garthús bakal menera*.
Drukpers, vr. *apitan peneraan*; *pers tjitaq*, L.
Drukplaat, vr. *perada tjitaq*, L.; *perada tera*.
Drukpomp, vr. *hamboesan jang menekan aer*; *pompa jang tindis aer*, L.
Drukproef, vr. *tjonto tjitaq*, L.; *toeladan peneraan*.
Drukschrift, o. *hhoeróef jang ditjitaq*, L.; *hhoeróef jang ditera*; *lèter jang didruk*, L.

Drukte, vr. zie **Drokte**.
Drukwerk, o. *kitab jang ditera; boekoeh jang ditjitaq, L.*
Drup, m. zie **Drop**.
Druppel, m. zie **Droffel**.
Druppen, o. w. zie **Druipen**.
Dubbel, b. n. *ganda doewa kali; doewa lapis; rangkap; soesoen.*
 — e boete, *denda ganda.*
 — en dwars, *ganda-berganda.*
 Hij moet hem eene boete van de — waarde opleggen, *maka hendaqlah ija mendandai orang itoe ganda harganja.*
 Drie —, *tiga ganda.*
 — e stoffe, *kain doewa lapis.*
 Eene — e deur, *pintoe lipatan.*
 Eene — e zonde, *dosa besar-besar.*
 Hij vroeg het — er van, *dija minta gandanja.*
 — vergelden, *membalas berganda-ganda.*
 — e bloem, *boenga rangkap, (soesoen).*
 —, duplicaat van een geschrift, *salinan soerat jang kadoewa-kalinja.*
Dubbelen, b. w. *berganda; berdoewakan, zie Verdubbelen.*
 Een schip —, *melapiskan kapal.*
 —, met eenen dubbelen draad naaien, *mendjahit dengan doewa benang.*
Dubbelhartig, b. n. *palsoe, verb. Port; tjoelas.*
Dubbelhartigheid, vr. *hati tjoelas; hati palsoe, L.*
Dubbelhartiglijk, bijw. *dengan tjoelas hati; dengan palsoe, L.*
Dubbelheid, vr. *peri jang ganda; dzát jang ganda.*
Dubbeling, vr. *verdubbeling, perdoewaän; pergandaän.*
 — van stoffen, *lapisan.*
Dubbeltje, o. = 10 cents, *oewang baharoe; koepang.*
 Een —, *saoewang baharoe.*
Dubbelzinnig, b. n. *radjan, ratjan; doewa artinja, arti doewa.*
 Dat is —, *itoe ada doewa artinja.*
Dubbelzinniglijk, bijw. *dengan doewa artinja, dengan doewa moeloet, (met twee monden).*
Dubben, o. w. *bimbang; koewatir, L.*
Dubloen, m. *ringgit emas.*
Duchten, b. w. *takoet, zie Vreezen.*
Duchtig, b. n. *héjbat, Ar.*
 Een — bewijs, *dalil jang cahh; kasaksian jang terang.*
 — afgerost worden, *dipoekoel keras; dipaloe sangat.*
Duchting, vr. *katakoetan.*
Duel, o. *kalahi karena perkara hhormat.*
Duelleren, o. w. *berkalahi karena perkara hhormat.*
Duet, m. (ond. w.) *njanjian sindil.*
Duf, b. n. *basi; berbae basi.*
Dufheid, vr. *basi.*

Duidelijk, b. n. *terang; njata; tláhir, Ar.*
 —, woordelijk uitgedrukt, *carih, Ar.*
 De zin daarvan is —, *artinja itoe soedah terang.*
 Die zaak is nog niet —, *itoe perkara belom lagi terang.*
 — zien, *pandang dengan njata.*
Duidelijkheid, vr. *keterangan; kanjantaän.*
Duiden, b. n. *wijzen, menoendjoeg dengan djari.*
 —, verklaren, *menjatakan; menerangkan.*
 Ten kwade —, *ambil pergoesar, L; djadi ketjil hati.*
Duif, vr. *boeroeng dara; merapati, perapati.*
 De wilde —, *balam.*
 De wilde groene —, *poenéj.*
 De wilde groene — met paars, *poenéj djamboe.*
 De wilde — met donker karmozijn en witte vederen, *poenéj andoe; selaja.*
 Eene bruine wilde —, *poenéj tanah; hhamám, Ar.*
 De ring—, *pergam.*
 De tortelduif, *tekoekoer.*
 Een klein —je, dat de inlanders bij hunne woning hangen, *boeroeng perkoetoet.*
 Blauwe Ambonsche bosch—, *ahoen.*
Duig, vr. *papan tong, papan tahang.*
 In —en vallen, *tiada djadi; woeroeng, L.*
 Iets in —en smijten, *kerdja koesoet; meroesaqkan; békin woeroeng, L.*
Duikelaar, m. *onder water, orang seloe-loep, L.; penjelam.*
 —, watervogel, *belibis, (eene kleinere soort, dandang.)*
 —, die over het hoofd duikelt, *orang penjoesang.*
Duikelen, o. w. *menjoesang.*
Duiken, o. w. *bukken, toendoeg.*
 —, onder water, *seloe-loep, L.; selam.*
 —, onderdoen, *wachten, tiwas.*
Duiker, m. *die in het water duikt, orang seloe-loep, L.; penjelam; karoewa.*
 —, taling, *watervogel, belibis.*
 —, sluisdeur, *pintoe aër; pintoe ben-doengan.*
 —, goot, *got, Ned.; pantjoeran; se-loeran aër.*
Duikerklok, vr. *genta penjelam.*
Duikertje, o. *kleiner dan een taling, dandang.*
Duiking, vr. *penjelaman.*
 — van de kim, (zeew.) *toeroenan tepi langit.*
Duim, m. *djempol, L.; iboe djari; iboe tangan; indoe djari.*
 Hij heeft de vjft aan den —, *djempolnja sakti kaloeroetan.*
 Onder den — houden, *menahankan.*
 Iets op zj'n' — kennen, *tahoe baik-baik; tahoe sakali, L.*

—, maat, gedeelte van eenen voet, *dim* verb. Ned.
 Een — breed, *lébarnya satoe dim*, L.; *saiboe-djari lébarnya*.
 —, ijzeren kram, *soesoek, soesoeg*.
Duimeling, m. duim van eenen handschoen, *djempol saroeng tangan*, L.; *iboe saroeng tangan*.
 —, bekleedsel voor eenen duim, *saroeng djempol*, L.; *saroeng iboe tangan*.
Duimpje, o. *djempol ketjil*, L., zie **Duim**.
Duimring, m. *tjintjin djempol*, L.; *tjintjin iboe tangan*.
Duimstok, m. *kajoe oekoeran; dimstok*, Ned.
Duin, vr. zandheuvel, *boekit pasir; boesoet*.
Duinachtig, b. n. *saroepa boekit pasir*.
Duingras, o. *roempoet boekit pasir*.
Duinhelm, m. *lalang boesoet; lalang boekit pasir; roempoet koesa-koesa*.
Duister, b. n. *gelap; kelam; goelita*.
 Een — e dag, *hari gelap*.
 Een — licht, *kaars, dijan gelap; liliin gelap*, L., (eig. donkere was.)
 —, avond geworden, *kamalaman*.
 —, moeielijk om te verstaan, *moesjkiil*, Ar.; *soesah pengartianja; dalam sakali*.
 — branden (van eene lamp), *meloq*.
 — e denkbeelden, *ingatan jang koesoet-koesoet*.
 — e oogen, *mata kaboer*.
 Zeer — e oogen, *mata raboen*.
Duister, o. *kagelapan*, zie **Duisternis**.
Duisterachtig, b. n. *gelap sedikit*.
Duisterheid, vr. *kagelapan*, zie **Duisternis**.
Duisterlijk, bijw. *verwardelijk, koesoet-koesoet; gelap; atas peri jang gelap; dengan gelap*.
Duisterling, m. *orang gelap; orang jang trada karoewan*, L.
Duisternis, vr. *kagelapan; kelam kaboer, kakelaman*.
 Groot —, *hhirár*, Ar.; *gelap goelita*.
Duit, m. *doewit*, Ned.
 —, cent, *sèn*, Ned.
 Hij heeft geen rooden —, *dija potol sakali*, L.; *maka terlaloe amat papa ija*.
 Ik heb geen — schuld, *saja tra poenja hoelang sakali*, L.; *kita tiada berhoelang sakali-kali*.
 Dat is geen — waard, *itoe trada goenanja apa-apa*, L.; *maka itoe-poen tiada sakali-kali goenanja*.
 De voormalige — en zijn door centen vervangen, *maka doewit jang dhoeloe itoe soedah diganti sen*.
Duivel, m. *iblis*, Ar.; *sjajthán*, Ar.
 Ingeving, verzoeking van den —, *was-wás*, Ar.
 Loop naar den —, *pegi per sétan*, L.
 Een —, slecht mensch, *sjajthán*, Ar.; *sétan*, L.; *orang djahat sakali*.

Naar den — helpen, *meroesaqkan sakali-kali; membinaakan sakali-kali*.
 Van den — bezeten, *djoenden*, Ar., *madjnóen*, Ar.; *diharoe sjajthán*.
 Een geveleschde —, *pendjelamaän iblis*.
Duivelarij, vr. *bedrog, tipoe; daja*.
Duivelbanner, m. *orang memboewang sjajthán; orang mengaloewarkan sjajthán*.
Duivelbanning, vr. *pemboewangan sjajthán*.
Duivelin, vr. *perampoewan jang djahat per sétan* L.; *perampoewan jang sangat djahat*.
Duivelsbrood, o. *tjendawan*.
Duivelsch, b. n. *saroepa sjajthán*.
Duivelsdrek, m. *hinggoe, hin-goe*, Perz.; *hhilit*, Ar.
Duivelskind, o. *anaq sjajthán*, (*sétan*, L.)
Duivelskop, m. *kapala sjajthán*.
Duivelskunstenaar, m. *orang hobatan; orang petenoeng; sáhhir*, Ar.; *orang jang tahoe pada hkiimat iblis*.
Duivelskunstenaar, vr. *hobatan; te-noengan*.
Duivelsstreek, m. *sjajthánat*, Ar.; *tipoe sjajthán*.
Duivendrek, m. *tahi boeroeng dara*, zie **Duif**.
Duivenei, o. *telor boeroeng dara*.
Duivenhok, o. *kandang boeroeng dara*.
 Gesloten —, *koeroengan boeroeng dara*.
Duivenmarkt, vr. *pasar boeroeng dara*.
Duivenmelker, m. *orang pijara boeroeng dara*.
Duivennest, o. *sarang boeroeng dara*.
Duivenslag, o. zie **Duivenhok**.
Duivenvlucht, vr. *kawan boeroeng dara*.
Duivenvoer, m. *makanan boeroeng dara*.
Duizelen, o. w. *poesing kapala, berpoesing kapala; bingoenng; sirawát*.
Duizelig, b. n. *pening; poesing kapala, poesing*.
 — worden door het trappen klimmen, *djadi poesing kapala sabab naik tangga*.
 — zijn, *berpening kapala; kapening-peningan*.
Duizeligheid, vr. *poesing; pening kapala*.
Duizend, telw. *riboe*.
 Een —, *sariboe*.
 Vijf —, *lima riboe*.
 Tien —, *sapoeloe riboe; salaqsa*.
 Bij — en, *beriboe-riboe*.
 Honderd —, *saketi*.
Duizendbeen, m. *sipasan; lipan, halipan, alipas; kaki sariboe*, L.
 Roode —, *alipan bara*.
Duizenderlei, b. n. *sariboe djenis; sariboe roepa*.
Duizendhoek, m. *sariboe pendjoeroe*.
Duizendjarig, b. n. *jang sariboe tahoen lamanja*.
Duizendpoot, m. zie **Duizendbeen**.
Duizendste, b. n. *kasariboe*.
Duizendtal, o. *saribo; bilangan sariboe*.
Duizendvoud, o. *sariboe ganda*.

Duizendvoudig, b. n. *berolang-oelang sariboe kalé*.

Dukaat, m. *dínár*, Ar.; *doekat* verb.

Dukatengoud, o. *emas dínár*.

Dukaton, m. *katon*, verb.

Duldelijk, b. n. *jang bolèh ditahani; jang terderita*.

Duldeloos, b. n. *jang tiada dapat (bolèh) ditahani; jang tiada terderita*.

Dulden, b. w. *menahan; menderita; çabar*; Ar.

Het is niet meer te —, *maka itoe tiada bolèh ditahani lagi; maka itoe tiada terderita lagi*

Dulder, m. *orang çabar; orang menderita; orang jang banjaq tahan*.

Dun, b. n. *tipis, nipis, mipis, mimpis; kamang; daqg*, Ar.

— papier, *qarthás tipis*;

— linnen, *kain tipis*.

— vel, *koelit tipis*.

— (in het midden, zoo als sommige gedraaide voorwerpen), *genting*.

—, *mager, koeroes*.

—ne beenen, *kaki koeroes*.

—, *fijn, haloes*.

Een —ne draad, *benang haloes*.

—, van vloeistof, *tjaer; èntjèr*, L.

—ne inkt, *tinta jang èntjèr*, L.; *da-wat jang tjaer*.

—ne pap, *boeboer èntjèr*, L.

— gezaaid, te wijd van elkander, *dja-rang*.

Deze rijst is te — geplant, *maka padi ini ditanam terlaloe djarang*.

—, *zaaien, menaboer djarang; sebar djarang*, L.

— van haar, *tangséj ramboetnja; ram-boet lingar*, L.

—, *slank, ramping; djinggang*.

Zij is — van leest, *ramping pinggang-nja; maka ija-poen ramping pinggangnja*.

—, *plat, kèpèg*.

—ne borsten, *soesoe kèpèg*.

—ner dan haar, *seni dari pada ram-boet*.

Een —ne hals, *lèhèr ramping*.

—ne lucht, *angin haloes*.

— maken, *menipiskan; bekin tipis*, L.

Het — van het been, *tipisnja kaki*.

—ne afgang, *tjirit*.

Dunbuik, m. en vr. *orang jang berperoet kèpèg*.

Dunharig, b. n. *tangséj ramboetnja*.

— van een dier, *tangséj boeloenja*.

Dunheid, vr. als: de — van het linnen, *tipisnja kain itoe*, zie verder **Dun**.

Dunk, m. gevoelen, *fikiran; pikiran*, L. *kira; rasa*.

Dunken, o. w. *kira; fikir; pikir*, L.; *rasa*.

Mij dunkt, *sahaja kira; kita pikir*.

Mijns dunkens, *kaloe sahaja poenja kira; kaloe kita poenja pikiran*.

Dunnen, b. w. *menipiskan; bekin tipis*, L.; *kerdja tipis*.

Eenen boom —, *terangkan pohon; po-tong tjabang pohon sedikit-sedikit*.

—, *verminderen, mengoerangkan; men-djarangkan*.

Deze rijst staat te dik en moet wat ge-dund worden, *maka padi ini terlaloe kerap, maoenja didjarangkan*.

Eene huid —, *kerig koelit*, L.

Dunnetjes, bijw. lichtelijk, *gampang-gam-pang; moedah-moedah*.

—, *schraaltjes, koeroes*.

Duo, m. (ond. w.) *sindil; njanjian sindil*.

Dupliek, o. *soerat djawab*, Ar.

Duren, o. w. *lama; berkandjang; landjoet*.

Het duurt zeer lang, *lama sakali itoe*.

Zijn trouw duurt steeds voort, *maka satijanja berkandjang djoega*.

—, op eene plaats blijven, *tinggal pada satoe tempat*.

Moge God uwe dagen nog lang doen —, *barang dilandjoetkan Allah 'oemoer toewanhamba*.

Dit ijzer kan niet lang —, *ini besi tiada bolèh tahan lama*.

During, vr. *kalamaän; kalandjoetan; thaul*, Ar.

Lange — van het leven, *thoewal*, Ar.

Durven, o. w. *berani*.

Al wie den vijand durft te wederstaan, *barangsiapa berani melawan moesoeh*.

— ondernemen, *berani bertjakap, berani sanggoep*, L.

Niet — zeggen, *tiada berani kata; trada berani bilang*, L.

Dus, bijw. *bagini; demikijan; salakoe ini; atas peri jang demikijan*.

—, *voegw. sabab itoe*.

Dusdanig, b. n. *jang bagini; jang demikijan; jang bagini roepa*.

Dut, m. *antoeq*.

Eenen — of dutje doen, *mengantoeq; tidoer sedikit*.

—, *onzekerheid, selempang*, L.; *goen-dah*.

Dutten, o. w. *mengantoeq*.

—, *suffen, meraban*.

Zitten te —, *menganan*.

Dutter, m. *orang mengantoeq*.

—, *suffer, orang meraban*.

Duur, m. *lama; kalamaän*.

Het leven is van geen en langen —, *maka kahidoepan ini tiada berapa lamanja*.

Dat kan van langen — zijn, *itoe bolèh lama djoega*.

Op den —, *santijasan, senantijasa; se-dekala; sahari-hari*.

Op den —, *eindelijk, lama-lama*.

Duur, b. n. in prijs, *mahal; besar harganja*.

Amfioen te schuiven is zeer —, *mi-noem madat itoe mahal sakali*.

De rijst is niet —, *maka beras tiada mahal*.

Juweelen zijn —der dan goud, *maka intan-intan ada lebih mahal dari pada emas.*

Ten —ste, zeer —, *mahal sakali; ter-lebih-lebih mahal; besar sakali harganja.*

Zijn leven — verkoopen, *membelanjakan djiwa dengan gagah perkasa.*

Duurkoop, b. n. *mahal; besar harganja.*

Duurte, vr. *kamalahan.*

—, *gebrek, kakerangan.*

Duurzaam, b. n. *jang bolèh tinggal lama; tziat, Ar.*

—, *dat lang gebruikt kan worden, jang bolèh dipakèj lama.*

Een — verbond, *perdjandjian jang te-goeh.*

—, *eeuwig, baqá, Ar.*

Het leven hiernamaals is —, *maka kahidoepan di achirat itoe baqá adanja.*

Duurzaamheid, vr. *kalamaän; katetapan; kategoehan; perkandjangan.*

De — van den tijd, *kalamaän waqtoe.*

De — van een verbond, *ka'egoehan perdjandjian.*

De — van dit laken, *goewatnja saqelát (sachlat, L.) ini.*

Duw, m. *penoelakan.*

Duwen, o. w. *toelaq.*

—, *schuiven, sorong.*

—, *knedden, remas.*

—, *drukken, tekan.*

— (om ontlasting te hebben,) *teran, berteran.*

Iemand iets in de hand —, *omkooppen, menjoewapi, zie Fooi.*

—, *persen, perah; peras, L.*

Dwaalleer, vr. *pengadjaran jang tiada benar; pengadjaran jang menjesatkan orang.*

Dwaallicht, o. *dwalende geest, hantoe.*

—, *ontvlamde damp, hawap jang menjala.*

—, *verheveling, nachtelijk vuur, val-lende ster, sjiháb, Ar.*

—je op zee, *St. Elmusvuur, hantoe laot.*

Dwaalpad, o. zie **Dwaalweg.**

Dwaalrede, vr. zie **Drogrede.**

Dwaalster, vr. *bintang sijárat.*

Dwaaltuin, m. zie **Doolhof.**

Dwaalweg, m. *djalan persesat.*

Op den — *geraken, sesat; kasesatan.*

Iemand op den — *brengen, menjesatkan orang.*

Dwaalzinig, b. n. *kasesatan.*

—, *verbijsterd, bingoeng.*

Dwaas, b. n. *bodoh; ahhmaq, Ar.; hhoemq, Ar.*

—, *gek, gila; sarsar.*

Een — *mensch, orang bodoh.*

Ach al te — is mijn verstand, *wah terlaloe ahhmaq boedikoe.*

Dwaas, m. *orang bodoh.*

—, *gek, orang gila.*

Dwaasheid, vr. *kabodohan; hhamáqat, Ar.*

—, *gekheid, kagilaän; sarsaran; ka-édanan, L.*

Dwalen, o. w. *sesat.*

Doen —, *menjesatkan.*

Dwaling, vr. *afdwaling, sesatan, kase-satan; chathá, Ar.*

—, *fout, salah, kasalahan.*

—, *misvatting, salah pengartian; chi-lap, verb. Ar.; silap,*

Menschen der —, ahlo'el dlalálat, Ar.

Dwang, m. *kapagsaän; sijasat; dlarberat, Ar.; kakerasan; pengerasan; idjbar, Ar.*

—, *geweld, gagah.*

Dwargarbeid, m. *pekerdjaän idjbar; pekerdjaän jang dipaqsas; kerdja paqsas, L.*

Dwanggezag, o. *koewasa jang moethalag.*

Dwangmiddel, o. *djalan kapagsaän.*

Dwarlen, o. w. *ligat; lingar; poelar.*

Dwarling, vr. *lingaran; hhal meligat.*

Dwarlroom, m. *oelje.*

Dwarlwind, m. *poeting baljoeng; poelar baljoeng.*

Dwars, b. n. (kruisgewijs) *lintang; alang; telintang, L.*

—, *liggen, melintang.*

—, *door eene rivier gaan, merintis soengéj.*

—, *in de rivier liggen, mengampang (melintang) ditengah soengéj (kali).*

—, *en recht, kruisgewijs, selang-selje.*

—, *scheef, schuins, séroeng; ampang; tjeroes.*

Een zeil — *zetten, alangkan lajar.*

—, *door het rijstveld gaan, berdjalan melintangji sawah.*

—, *door het lijf, teroes badan, teroes toe-boeh.*

Een schip — *halen, alangkan kapal.*

Eene rivier — *overzwemmen, melin-tangi kali dengan berenang.*

—, *aaenziën, mengerling dengan ékor mata.*

Een — *stokje in eene vogelkooi, am-pang boeroeng.*

Dwarsbalk, m. *kajoe lintang; alang-alang.*

—, *waar het roer van eene prauw op rust, abam.*

—, *op de stijlen van huizen, gelegar.*

—, *van eene brug enz., rasoeq.*

—, *in eene korra-korra, ngadjoe.*

—, *van eenen vervoerbaren paardenstal, selarag.*

Dwarsboomen, b. w. *melintang; mengam-pang; menjakat.*

—, *tegenwerken, menjoekarkan; kerdja soesah, L.; békin soesah, L.; menghambat.*

Dwarsbooming, vr. *palangan, alangan.*

Dwarsdraad, m. *benang pakan.*

Dwarsdrijven, o. w. zie **Dwarsboomen.**

Dwarsfluit, vr. *serdam.*

Dwarshout, o. *kajoe lintang.*

Dwarspad, o. *djalan lintang; djalan sim-pangan.*

Dwarssloot, vr. *parit lintang.*

Dwarssnede, vr. *potongan lintang. , , 1*

Dwarstraat, vr. *loereng lintang*.
Dwarstreep, vr. *baris lintang, garis lintang*.
Dwarste, vr. *lintang, lintangnja*.
 In de —, *pada lintangnja*.
Dwarsweg, m. *djalan lintang*.
Dwarszees, bijw. *sapandjang ombaq*.
 — zeilen, *berlajar sapandjang ombaq; berlajar dengan angin melintang*.
Dwaselijk, bijw. *gila; sarsar*.
Dweepachtig, b. n. *moetachajil, Ar.*
Dweepen, o. w. *bertachajoel*.
Dweeper, m. *orang moetachajil*.
Dweeperij, vr. *tachajoel, Ar.*
Dweepster, vr. *orang perampoewan jang moetachajil*.
Dweeppucht, vr. *tachajoel, Ar.*
Dweil, vr. *kain sékat, L.; kain sikat*.
 —, *morsig mensch, orang kotor*.
Dweilen, b. w. *sékat, L.; sikat; bekin bresih dengan kain sékat, L.*
Dwerg, m. *orang pendèq; tjaboel, tjabol; katjé, orang katjé*.
 Hij is gelijk aan den —, *die de maan wil grijpen, maka adalah ija seperti si tjaboel jang hendaq menjapèj boelan*.
Dwergachtig, b. n. *saroepa katéj*.

Dwergboom, m. *pohon katéj*.
Dwergghen, vr. *ajam katéj*.
Dwergpaard, o. *koeda katéj; koeda ketjil sakali*.
Dwingbaar, b. n. *jang dapat dilipoeti*.
Dwingeland, m. *orang jang anijaja; jang menggagahi; orang jang tlálim, (zalam, verb.); qahár, Ar.; moedjabbir, Ar.; tlallám, Ar.*
Dwingelandij, vr. *pemaréntahan jang tlálim; penggagahan; dlaróerat, Ar.; sja-sat, Ar.; tlálamat, Ar.*
Dwingen, b. w. *memaqsa; sijasatkan; berboewat dlaróerat; menggagahi*.
 Door den nood gedwongen worden, *dipaqa olèh kasoekaran*.
 Met geweld —, *paqa dengan gagah*.
 —, *zoo als kinderen, ganggoe*.
 —, *het onmogelijke eischen, bedagal, L.; toentoet barang jang tijada dapat dikerdjakan orang*.
Dwinger, m. *orang memaqa, orang jang menjijasatkan*.
Dwingerster, vr. *orang perampoewan jang memaqa*.
Dynastie, vr. *ál, Ar.*

E.

Eb, vr. *het terugkeeren van den vloed, aèr soeroet; pasang toeroen*.
 Het getij van de —, *waqtoe aèr soeroet*.
Ebben, o. w. *soeroet, bersoeroet*.
 Het begint te —, *aèr moelai soeroet*.
Ebbenhout, o. *kajoe besi, L.; pindis; kapini; djoewar; kajoe arang; abnoes, Ar.; abanoes, Ar.*
Ebbenhoutwerker, m. *pandéj pindis; toekang kajoe besi*.
Echel, m. *bloedzuiger, lintah, alintah, zie Bloedzuiger*.
Echo, vr. *raka; balas boenji*.
 —, *gesuis, dengoeng*.
Echt, m. *kawin; Perz., nikáhh, Ar.; hhál kawin; hhál nikáhh*.
 In den — treden, *kawin, berkawin; nikáhh*.
 In het geheim in den — treden, *lari kawin*.
 Een gezegende —, *kawin jang kasalamatan*.
 God heeft onzen — gezegend, *bahoe-wah Allah soedah memberkati kawin hamba*.
 In den — vereenigen, *nikáhhkan; kawinkas; kasih kawin, L.*
Echt, D. n. *wettig, hhalál, Ar.*
Een — kind, *anaq gara; anaq hhalál*.
Een zuiver, *onvervalscht, betoel; benar, sahh, Ar.; soenggoeh; toelèn, L.*
 —e lieden, *orang kawin; laki bini*.
 —e tijding, *kabar jang betoel, L.; char-bar qahh; warta jang benar; berita jang betoel*.
 —, *authentiek, açahh, Ar.; çahhhhh, Ar.*
 —, *goud, emas soetji; mas betoel, L.; emas samata-mata soetji*.
 —e wijn, *anggoer toelèn, L.; aèr anggoer jang tijada ditjamper; aèr anggoer samata-mata soetji*.
 —e vriendschap, *perçohhbatan jang benar*.
 De —e geit, *kambing nijan*.
 —e overleveringen, *hhaditç çahhhhh, Ar.*
Echtbreekster, vr. *perampoewan jang bermoekeh, (berzina)*.
Echtbreken, o. w. *bermoekah; berzina; berkendag*.
Echtbreker, m. *orang laki-laki jang bermoekeh, (berzina, berkendag)*.
Echtbreuk, vr. *moekah; zina, Ar.*
Echtlieden, m. *meerv. orang kawin; orang nikáhh; laki bini*.
Echtelijk, b. n. *kawin*.
 — goed, *isi kawin*.
Echteling, m. en vr. *anaq kawin; anaq gara, anaq gahara*.
Echteloois, b. n. *onwettig, hharám, Ar.*
 Een — kind, *anaq hharám; hharám zá-dah, Ar., in eenen verachtelijken zin*.

Een kind bij een bijwijf heet: *anaq goendiq*; bij eene bijzit of ongehuwde vrouw: *anaq kendaq*, en bij eene straat-
hoer: *anaq soendal*.

Echten, b. w. wettig verklaren, *hhalálkan*.

Echter, voegw. *semadja*; *walakin*, Ar.

Echtgenoot, m. laki; *soewami*.

—, vr. *bini*; *isteri*.

—en, laki dan bini; laki bini; doewa

laki isteri.

Echtheid, vr. *kabetoelan*; *peri jang hhalál*; *peri jang cahh*.

Echting, vr. wettiging van een kind, *hhal menghhalálkan anaq*.

Echtscheiden, o. w. *bertjeréj*; *saraq*; *mengoeréj kawin*.

Echtscheiding, vr. *thaláq*, Ar.; *perjerejan orang kawin*.

Echtschender, m. zie **Echtreuker**.

Echtschending, vr. zie **Echtreuk**.

Echtstaat, m. *hhal kawin*, *hhal nikáhh* Ar.

Echttrouw, vr. *satija orang kawin*; *baqti laki bini*.

Eclips, vr. verduistering van een hemellicht, *garhana*, *garhana*, Skr.

— van de zon, *garhana matahari*.

— van de maan, *garhana boelan*; *boelan kapangan*, L.

Ecliptica, vr. (ond. w.), *boerdj asmán*, Ar.

Edel, b. n. (van geboorte), *bangsawan*; *berbangsa*; *alá*, Ar.; *beraçal*.

—, (door rang, enz.), *besar*; *kaja*.

—, (door hoedanigheden), *moelija*; *oetama*; *baik*.

Een — hart, *hati jang baik*.

—e daden, *perboewatan jang moelija*.

Een — paard, *koeda jang téat*, (*açil*); *koeda jang baik sakali*.

De —en, *segala orang bangsawan*.

Een —e, uitmuntende vrouw, *orang perampoewan jang teroetama*, (*moelija*).

—e gesteenten, *permata manikam*.

Zeven soorten van —e gesteenten, *toedjoe bagéj permata*.

Allerlei —e gesteenten, *retna moeloe manikam*.

—, lekker, puik, *énaq*, L.; *sedap*; *hidat tjita rasanja*.

Edeldom, o. zie **Adeldom**.

Edelen, m. meerv. *orang bangsawan*; *satrija*, *kasatria*.

Edeler, b. n. *lebié moelija*; *akram*, Ar.

Edelgeboren, b. n. *berbangsa*; *bangsawan*; *beraçal*; *açlij*, Ar.; *açal zádah*, Ar.

— Heer, *toewan jang bangsawan*.

Hoog — Heer, *toewan jang maha bangsawan*.

Edelgesteente, o. *permata*; *manikam*.

—, *diamant*, *intan*.

Edelheid, vr. *toewan jang moelija*. Bij de Maleiers wordt *toewan* ook tegen aanzienlijke vrouwen gezegd.

— van hart, *himmat jang tinggi*.

Edelknaap, m. het woord, dat hier het naast bijkomt, is: *sakéj*.

Edellieden, m. zie **Edelen**.

Edelmaking, vr. *hhal membangsawankan* (*membangsakan*).

Edelman, m. *orang bangsawan*; *orang berbangsa*; *orang beraçal*; *sjarif*, Ar.; *datoeq*, *datoe*; *fidalgo*, Port.

Voor — spelen, *poera-poerakan diri orang bangsawan*.

Een jong —, *anaq toewan*.

Edelmoedig, b. n. *moerah hati*; *karim*, Ar.

—, *mild*, *dermawan*; *moerah*.

—, *grootmoedig*, *hati besar*; *moelija*; *himmat jang tinggi*.

Eene —e daad, *perboewatan jang moelija*.

Edelmoedigheid, vr. *kamoerahan hati*; *kalimpahan hati*.

Edelmoediglijk, bijw. *dengan moerah hati*.

Eden, o. 'adan, Ar.

Edict, o. *titah*; *sabda*; *furmán*, Ar.

Edik, m. *tjoeka*, zie **Azijs**.

Edoeh, voegw. *tetapi*; *tapi*, L.; zie **Doch**.

Eed, m. *soempah*, *soempahan*; *alwat*, *ilwat*, *oelwat*, Ar.

De — van zuivering door vuur, *soempah oedji api*, zie **Godsgerecht**.

De — van zuivering door water, *soempah menjelam*.

Eenen — doen, *bersoempah*.

Een valsche —, *soempah jang doesta*.

Een valschen — doen, *makan soempah*.

Eenen — afdwingen, *paqsa bersoempah*; *menggagahi bersoempah*.

Eenen — breken, *mengobahkan soempah*.

Eenen — doen afleggen, *menjoempahi*.

Den — afnemen, *boëedigen*, *menjoempah*.

Met —e bevestigen, *menegoehkan dengan soempah*.

Op den Koran den — doen, *bersoempah atas qoerán*.

Van iemand enen — vorderen, *soeroeh orang bersoempah*.

Als een Chinees enen — doet, *slacht hij eene kip*, *kaloe orang Tjina bersoempah dija potong ajam*.

Eedbreker, m. *orang jang makan soempah*, (*moengkir soempah*).

Eedbreuk, vr. *pengobahan soempah*.

Eedgenoot, m. *teman soempah*.

—, *samenzweerder*, *teman jang bermoe-wisakat* (*pakat*, L.) *dengan soempah*.

Eedgenootschap, o. *persakoetoean orang bersoempah*; *segala teman orang bersoempah*; *segala teman jang berpakat dengan soempah*, L.

Eedverwant, m. zie **Eedgenoot**.

Eedverwantschap, o. zie **Eedgenootschap**.

Eek, m. zie **Edik**, **Azijn**.

Eek, m. zie **Eik**.

Eekel, vr. zie **Eikel**.

Eekelaar, m. zie **Eik**.

Eekhoren, m. *badjing*.

Een klein zwart —tje, *toepj*.

Een grauwe —, *sindjáb*, Perz.

Eel, b. n. zie **Edel**.

Eel, m. aal, Engelsch bier, *bir Inggris*.

Eelt, o. *babaloelang*; *boeboel*, L.

—, verharding op de schouders van sjouwers, *poenoeg*.

Eeltachtig, b. n. *berbabaloelang*; *berboeboel*, *beboeboel*, L.

Eeltachtigheid, vr. *boeboel*, L., zie **Eelt**.

Eelzweer, vr. *bisoel boeboel*, L.; *bisoel babaloelang*.

Een, telw. *satoe*, *soewatoe*; als voorvoegsel *sa*.

In het Maleisch komt dikwerf achter het telwoord een woord, dat eenigermate in vorm met het voorwerp overeenkomt, op hetwelke het betrekking heeft, als: — bamboestoel of plant, *boeloeh saroem-poen*, (bamboes, een stoel of plant).

— betelpruimpje, *sikir sakapoer*, (betel, een krijtje).

— blad van —en boom, *daoen'saléj*, (blad, eene vlakte).

— blad papier, *qarthás saléj*, (papier, eene vlakte).

—e bloem, *boenga satangléj*, (bloem, een stengel).

— boom, *pohon sabatang*; *sabatang pohon*, (boom, een stam).

— brief, *soerat sapoetjoeg*, (brief, een spruit, dewijl van ouds de brieven opgerold werden).

— diamant, *intan sabatoe*, (diamant, een steen).

— elefantstand, *sapoetjoeg gading*, (elefantstand, een uitspruitsel).

— grashalm, *roempoet salidi*, (gras, een vezel of ribbetje).

— hoofd, *kapala sabatoe*, (hoofd, een schedel).

— huis, *saboewah roemah*, *roemah saboewah*, (huis, een klomp).

— kanon, *marijam sapoetjoeg*, (kanon, een uitspruitsel).

— ketting, *rantéj saetas*; (ketting, een snoer).

— stuk linnen, *kain sakajoe*, (linnen, een stuk hout).

— mensch, *orang saorang*, (mensch een persoon).

— mes, *pisaw sabilah*, (mes, een spaander).

— oog, *mata sabidji*, (oog, een korrel).

— paard, *saékor koeda*, (paard, een staart).

— parel, *moetijara sabidji*, (parel, een korrel).

— plank, *papan sabilah*, (plank, een spaander).

— ring, *tjintjin sabentoeq*, (ring, eene kromte).

—, rijstblok, *loempang satjepoe* of *sapoq*, (rijstblok, eene doos).

— schip, *kapal saboewah*, (schip, een klomp).

—e stad, *negeri saboewah*, (stad, een klomp).

— steen, *batoe sabidji*, (steen, een stuk of korrel).

— takje, *tjarang sapoetjoeg*, (takje, een uitspruitsel).

— tand, *gigi sabatoe*, (tand, een steen),

— tuin, *kebon sabidang*, (tuin, eene breedte).

— tulband, *dastar sabidang*, (tulband, eene breedte, een sieraad).

— vischnet, *poekat sarawan*, (vischnet, een tros).

—e vrouw, *perampoewan saorang*, (vrouw, een persoon).

—e vrucht, *boewah sabidji*, (vrucht, een korrel, een stuk).

— woord, *kata sapatah*, (woord, eene afbreking).

— zeil, *lajar saladjoer*, *lajar sabidang*, (zeil, eene breedte).

— zwaard, *sabilah pedang*, (zwaard, een spaander).

— en twintig, *doewa poeloeh satoe*.

— en vijftig, *lima poeloeh satoe*.

— honderd, *saratoes*.

— duizend, *sariboe*.

— der vier knielingen, *soewatoe empat soedjód*.

— mijner kinderen, *saorang anaq kita*.

— kind van mij, *anaq kita*.

— uur, *satoe djam*.

— uur ver, *djaehnja satoe djam*.

— der beide kinderen, *satoe doewa anaq itoe*.

Thans is het één uur, *maka sakarang ada djam poekoel satoe*; *sakarang ada poekoel satoe*, L.

— en dezelfde, *satoe djoega*.

Zij komen uit —e en dezelfde stad, *maka marika itoe-poen datang dari pada satoe negeri djoega*.

Te eenemale, ten eenemaal, *sakali-kali*; *belaka*; *samata-mata*.

— en misslag driemaal begaan, *tiga kali berboewat satoe salah*.

—, eender, eveneens, *sama djoega*.

Eten of spijzen is dat niet —? *makan ataw santap boekan sama djoega!*

De — of de ander, *jang satoe ataw jang lain*.

Het — of het andere, iets, *satoe apa*; *apa-apa*.

Mogelijk zult gij het —e of het andere nuttigen, *barangkali toewan soeka makan apa-apa*.

Met —, met eenen, *pada sakoetika, pada sasá'at.*

Wanneer — onbepaald is, behoeft het niet vertaald te worden, als: een paard, *koeda*; een huis, *roemah*.

Hij is — dapper man, *maka ija orang berami*.

— wit kleed dragen, *pakéj badjoe poetih*.

Hij is — Javaan en geen Maleijer, *maka ijalah orang Djawa boekan orang Melajoes*.

Wat voor — huis is dat? *roemah apa itoe?*

De — tegen den anderen, *satengah akan satengahnja*.

Tot — maken, *menjoewatoekan*.

Eenbladig, b. n. *berdaoen satoe*.

Eenbloemig, b. n. *berboengna satoe*.

Eend, vr. *bèbèk*, L. Jav.; *itig*.

Een gespoorde —, (*laffe poghans*), *itig betadji*.

Eene wilde —, *itig hoeloe*.

Eene berg — of Manilla —, *bèbèk manila*.

Eene kleine wilde —, *taling, belibis*.

—, soort van duikelaar, *bèbèq bèbèkan*.

Eene soort van vreemde —, *itig serati*.

Eendebout, m. *paha bèbèq*, L. *paha itig*.

Eendenei, o. *telor bèbèq*, L.; *telor itig*.

Eendengroen, o. *kapoe-kapoe; ika-ika; sajoer bèbèq*, L.

Eendenjacht, vr. *pemboeroean bèbèq*, L.; *pemboeroean itig*.

Eendenkooi, vr. *kandang bèbèq*, L.; *kandang itig*.

Eendenkroos, o. zie **Eendengroen**.

Eenderhande, b. n. zie **Eenerhande**.

Eendje, o. *bèbèq ketjil*, L.; *itig ketjil; itig moeda*.

Eendracht, vr. *moewáfaqat*, Ar.; *pakat*, L.; *sabitjara; ittifáq*, Ar.

— maakt macht, *maka moewáfaqat itoe mendjadikan koewasa*.

—, eenstemmigheid, aansluiting, *kara-patan*.

Eendrachtig, b. n. *bermoewáfaqat; saboeaan, sahati; berpakat*, L.; *pakatan*, L.

Eendrachtigheid, vr. zie **Eendracht**.

Eenerhande, **Eenerlei**, b. n. *satoe roepa; sama roepa; sadjenis; sabagéj; sawarna*.

Deze vijf watervaten zijn —, *maka tempajan lima boenah ini ada sama roepa*. — volk, *orang sadjenis*.

—, onverschillig, eveneens, *sama djoega*.

Het is eenerlei welke gij wilt nemen, *sama djoega jang mana toewan (loe, L.) soeka ambil*.

Eenhandig, b. n. *bertangan satoe*.

Eenheid, vr. *kaesaan; persoewatoean; wáhhid*, Ar.

Verscheidene eenheden maken een getal, *beberapa kaesaan mendjadikan soewatoe bilangan*.

De waarachtige —, *wáhhid alhhaqíqí*, Ar., (God).

Eenhoofdig, b. n. *berkapala satoe*.

Eene —e regering, *karadjaan jang berkapala satoe; soelthánat*, Ar.; *pemerintahan soelthán*.

Eenig, b. n. *esa; toenggal; wáhhid*, Ar.; *wahhád*, Ar.

God is een — Heer, *bahoewa Allah toehan jang esa*.

Een — kind, *anaq toenggal*.

—e erfgenaam, *waritz toenggal*.

—e troost, *penghiboeran jang esa*.

—, eenzaam, *sepi*, L.; *soenji; senjap*.

— goed, *barang sasoeuatoe*.

— mensch, *barang saorang; saorang*.

— geld, *barang oewang; oewang sedikit*.

Het is —e dagen geleden, *soedah beberapa hari lamanja*.

—en zeggen, *satengah orang berkata*.

—e honderden, *beberapa ratoes*.

—e malen, *beberapa kali*.

Te —en dage, *pada barangkala; kelag djemah*.

—, bijw. eeniglijk, *sadja, semadja*.

Dat is — en alleen de reden, dat ik niet komen kan, *stoelah sadja sababnja maka kita tiada bolèh datang*.

God als — erkennen, *mengasakan Allah*.

Voor — gehouden worden, *diperesakan*.

Eenigerhande, **Eenigerlei**, b. n. *barang*.

— moeielijkheid, *barang kasoekaran*.

Op — manier, *dengan sabolèh-bolèhnja*.

Eenigermate, bijw. *sabahagi; saparo*.

— de schade vergoeden, *mengganti roegi saparo; mengganti sabahagi karoesian*.

—, weinig, *sedikit*.

—, op eenige manier, *dengan barang saperkara*.

Maar ze is — slecht, *uwe handelwijs, tetapi ada sedikit djahat pekerdjaanmoe*.

Eenigerwijze, bijw. zie **Eenigermate**.

Eenigheid, vr. overeenstemming, *moewáfaqat*, Ar.; *ittihád*, Ar.; *pakat*, L.

In zijne — (eenzaamheid) wandelen, *berdjalan saorang diri*.

Eeniglijk, bijw. *sadja, semadja*, zie **Aleenlijk**.

Eenigste, b. n. *toenggal sakali*.

Eenigzins, bijw. zie **Eenigermate**.

Eenkennig, b. n. *belom kenal; belom ada sabawoewan; maloe*.

Eenlopend, b. n. ongehuwd, *boedjang*. (Ten onrechte wordt dit woord voor bediende gebezigd.)

Eenmaal, bijw. *satoe kali, sakali*.

- Slechts —, *dengan sakali djoega.*
Eenniddelpuntig, b. n. *berpoesut satoe.*
Eenoogig, b. n. *boeta mata sabeluh; bermata satoe; bermata sabelah; 'awar, Ar.*
Eenoorig, b. n. *bertelingja satoe; berkoe-ping satoe, L.*
Eenparig, b. n. *sabitjara; bermoewáfaqat; pagat, L.; berpagat, L.; sahati, sabaoean; karapatan.*
 —, *gezamenlijk, bersama-sama.*
 Met — e vergunning, *dengan idzin jang sabitjara (bermoewáfaqat); dengan permisi orang samoewa, L.*
 —, *algemeen, sadjati.*
Eenparigheid, vr. *moewáfaqat; pakat, L.*
 Met — van stemmen, *dengan moewáfaqat soewara.*
Eenpariglijk, bijw. *atas peri jang sabitjara (moewáfaqat).*
 —, *gezamenlijk, bersama-sama.*
Eens, bijw. *satoe kali; sakali.*
 Hij eet maar —, *dija makan satoe kali sadja.*
 Iedere dag —, *pada tijap-tijap hari sakali.*
 Voor — kan het, *kaloe satoe kali boleh.*
 Op —, *pada sakali.*
 Met — te houwen, *maka dengan sakali parang.*
 Op —, (plotseling,) *sakoenjoeng-koenjoeng.*
 Nog —, *lagi sakali.*
 Het — zijn, *ada bermoeu ifaqat; berpakat, L.*
 Het gebeurde —, *ada sakali peristiwa.*
 Niet —, *sakali-kali tiada.*
Eenschalig, b. n. *berkoelit satoe.*
 Een — ei, *telor berkoelit satoe.*
Eensdeels, bijw. *saparo; sabahaqi.*
 — is het nieuw, — oud, *saparo ata baharoe saparo ada toewaha.*
Eensgezind, b. n. *bermoewáfaqat; berpakat, L.; sahati; sabaoean.*
 — maken, *moewáfaqatkan.*
Eensgezindheid, vr. *moewáfaqat; pakat, L.*
Eensklaps, bijw. *sakoenjoeng-koenjoeng; tiba-tiba; dengan kagèt, L.*
Eensluidend, b. n. *sama boenjinja.*
 Een — afschrift, *salinan soerat jang sama boenjinja.*
 Voor — afschrift, *karana salinan jang sama boenjinja; karana salinan jang cahh.*
Eensoortig, b. n. *sadjenis, zie Eenerhande.*
Eenstemmig, b. n. *zie Eenparig.*
 — (van speeltuigen), *merdoe.*
 Al de speeltuigen werden bespeeld en waren zeer — van toon, *maka segala boenji-boenjian dipaloe orangluh terlaloe amat merdoe boenjinja.*
Eenstemmigheid, vr. *zie Eenparigheid.*
Eenstemmiglijk, bijw. *zie Eenpariglijk.*

- Eental**, o. *eenheid, kaesaän; wáhhid, Ar.*
Eentoonig, b. n. *boenji jang satoe ragam; boenji jang beroelang-oelang ragamnja; satoe lagoe sadja, L.*
Eentoonigheid, vr. *oelangan.*
 — van stem, *soewara jang beroelang-oelang boenjinja; soewara jang tiada berlainan boenjinja; soewara jang satoe lagoe sadja, L.*
Eenverwig, b. n. *sama warna; sawarna; berwarna satoe.*
Eenvoetig, b. n. *berkaki satoe.*
Eenvormig, b. n. *sama roepa; saroepta.*
Eenvormigheid, vr. *roepanja sama of satoe.*
 Door hunne — wist ik niet te kiezen, *sabab roepanja sama maka kita-poen tiada tahoe pilih.*
Eenvoud, o. *bilangan jang esa; hitoengan satoe.*
Eenvoudig, b. n. *onvermengd, samata-mata, zie Enkel.*
 Een — e naam, *nama ketjil.*
 Een — kleed, *pakéjan jang sedarhana.*
 —, *ondeelbaar, esa jang samata-mata.*
 —, *oprecht, toeloes; loeroes; benar; hening; betoel.*
 Een — mensch, *orang betoel; orang jang toeloes hati.*
 —, *onnoozel, dom, bodoh.*
 —, *gekkelijk, gila.*
 Een — gemoed, *hati loeroes.*
Eenvoudigheid, vr. *peri jang samata-mata.*
 —, *ongeveinsdheid, kabetoelan hati.*
Eenvoudiglijk, bijw. *ongeveinsdelijk, betoel-betoel; dengan kabetoelan.*
Eenwerf, bijw. *eenmaal, satoe kali; sakali.*
Eenzaam, b. n. *sepi, L.; soenji; senjap.*
Eenzame plaats, *tempat jang sepi, L.; tempat jang soenji.*
 Eene woeste en eenzame plaats, *tempat soenji senjap.*
 —, *op zich zelven, saorang diri.*
 — omdolen, *mengoembara saorang diri; mengoembara dengan saorang dirinja.*
Eenzaamheid, vr. *kasoenjian; tempat sepi, L.; tempat soenji.*
Eenzelvig, b. n. *sama djoega.*
 Vier en vier zijn — met acht, *doewa kali empat itoe sama djoega dengan delapan.*
 —, *vervelend, kesal, L.; gemas, L.; membri kesal; djaði kesal.*
Eenzijdig, b. n. *bersabelah satoe.*
 —, *van eene zijde, dari pada sabelah.*
 Eene zaak slechts — beschouwen, *pariksa soewatoe perkara dari pada sabelah sadja.*
 —, *partijdig, tiliq sabelah; djanib dár, Perz.*
 Gij moet niet — zijn maar de beide partijen hooren, *djangan engkaw tiliq sabelah hanja mendengar sabelah-menjabelah.*
Eenzinnig, b. n. *zie Eigenzinnig.*

Eenzinnigheid, vr. zie **Eigenzinnigheid**.

Eer, bijw. liever, *angoer, angorrán*, L., *lebih baik*.

— sterven dan dat te doen, *angoer mati dari kerdja itoe*, L.

— zou ik waken dan slapen, *angoeran sahaja djaga dari pada tidoer*, L.

—, vroeger, *lebih dhoeloe*; *dhoeloe*; *terdhoeloe*; *dari pada*.

— hij komt, *lebih dhoeloe dari pada ija datang*; *terdhoeloe dari pada datangnya*.

— ik Sri Rama huldig is het beter dat ik sterf, *dari pada akoe menjembah Sri Rama, baiklah akoe mati*.

Hoe — hoe liever, *makin lekas makin baik*; *mingkin lekas mingkin baik*, L.

Eer, vr. bewijs van hulde, *sembah*; *ta'krim*, Ar.

— bewijzen, *menjembah*.

—, grootheid, *kabesaran*.

—, luister, *kamoelijaän*.

—, die men bezit, *hormat*, Ar. (dit woord wordt thans veel gebezigd).

— betoonen, *eeren, memberi hormat*.

Iemands —, *orang poenja hormat*.

De — van eene maagd, *senoenoehnja anaq dara*.

De — Gods, *kamoelijaän Allah*.

Ik heb de — te zju, *maka kita tinggal dengan hormat*.

De diepste — bewijzen, *soedjöd menjembah*.

God alleen is waardig te ontvangen den lof en de — en de heerlijkheid en de dankzegging, *bahoewa Allah djoewa haroes menarima segala poedji dan hormat serta sembah soedjöd dan sjoekr*.

Iemands — aantasten, *melanggar orang poenja hormat*.

Iemands — herstellen, *membaiiki orang poenja nama, (hormat)*.

Naar — e staan, *mentjari nama jang baik*.

— e verkrijgen, *beroleh nama jang baik; beroleh kabesaran*.

Met — ontslagen worden, *dipetjalkan dengan hormat*.

Met — ontheven worden, *diperhentikan dengan hormat; dilepaskan dengan hormat*.

Behoudens zijne —, *melainkan hormatnja*.

Hij is er met — e afgekomen, *maka itoe disoedahkanja dengan baik-baik, (dengan hormat)*.

Een man van —, *orang nama baik; orang jang mempoenjai hormat; orang jang ada hormat*.

Hij is zeer kiesch op zijne —, *maka ija terlebih-lebih tahoe memeliharikan hormatnja*.

Op mijne —, *demi nama hamba jang baik*.

Uit —, *karana hormat*.

Op het bed van — sterven, *mati di médán peperangan*.

Hij bezit volstrekt geene —, *dija tiada poenja hormat sakali; sakali-kali tiada ija mempoenjai hormat*.

Eene vrouw zonder —, *orang perampoevan jang tiada senoenoe, (baqti)*.

Een meisje hare — benemen, *meroe-goel, (memeroegoel) anaq dara; ambil orang poenja prawan; mentjoeri orang poenja prawan*.

Eerampt, o. pangkat *kabesaran*; *djabatan jang kakhormatan; dar-djat jang kabilangan*.

Eerbaar, b. n. kuisch, onschuldig, *senoenoe; baqti; soetji*.

Eene eerbare vrouw, *perampoevan jang baqti*.

Een — meisje, *anaq dara jang senoenoe*.

Eerbare schaante, *maloe jang senoenoe*.

Eerbaarheid, vr. *perangéj jang senoenoe; lakoe djalan jang baqti*.

Eerbaarlijk, bijw. *atas peri jang senoenoe; dengan baqti*.

Eerbeeld, o. *patoeng hormat; patoeng tanda hormat*.

Eerbewijs, o. bewijs van eer, *roewádat; tanda hormat*.

—, hulde, zie **Eer**.

Eenen vorst met eerbewijzen verwelkomen, *mengaloe-ngaloean saorang radja dengan oepatjara; memberi roewádat akan saorang radja*.

Eerbied, m. *sembah; ta'llim*, Ar.; *hormat*, Ar.; *ihhtisjám*, Ar., (*sembah* beteekent ook: met eerbied spreken).

Hij trad de moskee met — binnen, *maka ija-poen masoq kadalam masjid dengan hormat*.

Met — groeten, *memberi salam dengan hormat*.

— (eerbiedige groeten) zenden, *kirim sembah*.

Met diepen —, *dengan sembah soedjöd*.

— inboezemen, *menerbitkan ta'llim; mendjadikan hormat*.

Eerbiedenis, vr. eerbiedige groet, *tabé*, L.; *tabiq; salam*, Ar.

— aan hooger en in rang, *sembah*.

Ik zend mijne — aan mijnen vriend, *maka kila kirim tabiq kapada (sama, L.), çohhhát kita*.

— van echtgenooten en bloedverwanten van gelijken rang, *salam*.

Breng de zegenwensche — uwer moeder mondeling aan uwen vader over, *katakan salam do'á bonda kapada ajahnda*.

Mijne — worde aangeboden aan den koning der wereld, *maka sembah hamba apalah kiranja dipersembahkan ka hhadlirat sjáh 'alam, Hof*.

Eerbiedig, b. n. *sopan; santoen; tahoe 'adat; tahoe memberi hormat*.

Een — mensch, *orang sopan*.

— jegens God, *berbagti*.
Eerbiedigen, b. w. *memberi hñormat; menghormatkan; menjembah; mengoepama; oepamakan*.
 Een koninklijk bevel —, *mendjoendjoeng titah*.
Eerbiedigheid, vr. zie **Eerbied**.
 —, *welgemanierdheid, kasapanan*.
Eerbiediglijk, bijw. *dengan hñormat*.
Eerbiedwaardig, b. n. *moehhtasjam, Ar.*
Eerbiedshalve, bijw. *karana hñormat; sabab hñormat*.
Eerbiedwekkend, b. n. (van wouden), *angkar*.
Eerder, bijw. *lebih dhoeloe; zie Eer*, bijw.
Eerdicht, o. *seloka poedji-poedjian, zie Lofdicht*.
Eerdief, m. *orang jang meroesaqkan nama orang*.
Eerdienst, vr. *kabaqtian*.
Eerekrans, m. *eerekroon, makota hñormat; tadjoe kamoelijaän*.
Eeren, b. w. *memberi hñormat; mendjoendjoeng; membilangkan; mengapakan; menghormatkan*.
 God —, *memoeljakan Allah; berboe-ut at 'ibadat*.
 Den vorst —, (eerbiediglijk naderen op de oostersche wijze), *menjembah*.
 Zijnen leermeester —, *memberi hñormat kapada goeroe*.
 Hij eerde hem niet meer, *diapakan lagi tiada dijanja*.
Eerepost, m. zie **Eeramtb**.
Eereprijs, m. *oepah hñormat; hñisnat hñormat, A.*
 — voor den overwinnaar in de re-
 laan, *patjoean*.
 —, teeken van overwinning, *tanda kamenangan*.
Eererechten, o. *meerv. hñaq hñormat, Ar.; hñaq kabasaran*.
Eereschot, o. *boenji bedil tanda hñormat; boenji bedil semboejan hñormat*.
 Er werden eenentwintig —en gelost, *maka bedil itoe-poen dipasang oranglah akan tanda hñormat itoe salikoer kali*.
Eereteeken, o. *tanda hñormat; 'alamat hñormat*.
 —, *ridderkruis; bintang*.
 — voor dapperheid, *bintang bahädari*.
 (Bahädari is Perz. en beteekent dapperheid).
 —s of sieraden, die bij plechtige op-
 togen gedragen worden, *oepatjara*, welk
 woord ook als eerbewijzingen voorkomt.
Eeretempel, m. (om de overblijfsels
 van overledenen te bewaren), *tjandi*, dat
 ook urn beteekent.
Eerewacht, m. *kawal tanda hñormat; djaga 'alamat hñormat; djaga tanda hñormat; kawal orang besar*.
Eerewijn, m. *aer anggoer jang djadi tanda hñormat*.

Eergenoot, m. en vr. *teman hñormat; sakoetoe hñormat*.
Eergierig, b. n. *berhimmät; berhimmät tinggi; tahoe memeliharakan hñormat*.
Eergierigheid, vr. *himmät, Ar.; himmät tinggi*.
Eergieriglijk, bijw. *dengan himmät tinggi; atas peri jang kakhormatan*.
Eergisteren, bijw. *kalamari dhoeloe; kalamarin dhoeloe; kamarin doeloe L.*
Eergraf, o. *tjandi*.
 —, *heilig graf, karämat, Ar.*
Eerkleed, o. *wisselkleed, persalinan*.
 Een — geven, *bersalini*.
Eerkrans, zie **Eerekrans**.
Eerlang, bijw. *lagi sedikit hari; lekas djoega*.
 — zal hij komen, *lagi sedikit hari dija nanti datang*.
Eerlijk, b. n. *loeroes hati; betoel; baik*.
 —e handelingen, *perboewatan jang loeroes*.
 Een — man, *orang jang betoel, orang satijawan*.
 Een —e naam, *nama jang baik*.
 Een kind uit —e ouders *geaproten, anaq orang baik-baik*.
Eerlijkheid, vr. *braafheid, kabetoelan; kaloeroesan hati; satija*.
Eerloon, m. en o. *gadji hñormat*.
Eerloos, b. n. *kedji; boesoeg nama; jang namanja boesoeg*.
 Een — mensch, *orang kedji; bangsat, L.*
 Een — gedrag, *lakoe djalan jang boesoeg, (kedji)*.
 Een — mensch kan geen getuige zijn, *maka orang jang kedji itoe tiada bolöh naik saksi*.
 Iemand — verklaren, *berkedjikan orang*.
 Hij is bij vonnis — verklaard, *maka ja-poen diperkedjikan olöh kapoatoesan hñoekoem*.
 —, *bedriegelijk, bi-wafä, Perz.*
Eerloosheid, vr. *kakedjjan*.
Eermetaal, o. zie **Eerpenning**.
Eernaam, m. *nama jang kakhormatan; gelar, gelaran*.
 Eenen — hebben, *bergelar*.
 Eenen — geven, *menggelar*.
 Een — gegeven worden, *digelar*.
Eerpenning, m. *sikkah tadzkirat, Ar.*
 (Eig. een gedachtenisempel).
 Iemand, die eenen — heeft, *orang jang bersikkah tadzkirat; orang jang ter-hijasi dengan sikkah tadzkirat*.
Eerroofster, vr. *perampoewan jang meroesaqkan nama orang*.
Eerroover, m. *orang jang meroesaqkan nama orang*.
Eerrooving, vr. *laster, fitnat, Ar.; pitenah, L.*
Eershelve, bijw. *karana hñormat*.
Eerst, b. n. *pertama; awal, Ar.; satoe*.

Het — e huis, *roemah jang pertama*; *roemah satoe*.
 Het — e hoofdstuk, *façal jang pertama*.
 De — e, dien hij zag, *pertama jang dilihatatnja*.
 De — e en de laatste, *jang awal dan jang achir*.
 —, oorspronkelijk, *pohon*.
 Ten — e, *pada pertamanja*; *djoeloeng-djoeloeng*; *bermoela kali*.
 Voor de — e maal, *pada bermoela kalinja*.
 Ten — e, *aanstonds, sabentar*.
 De — e minister, *perdana manteri*.
Eerst, *bijw. moela-moela*.
 — kwam hij, *daarna zijn broeder, moela-moela ija datang kamoedian soedaranja*.
 Die het — vertrok, *jang berangkat dhoeloe*.
 Die het — kwam, *jang bermoela datang*.
 De menschen uit den — en tijd, *orang dhoeloe kala*.
 —, aanvankelijk, *bermoela*.
 — wilde ik niet gaan jagen, *bermoela kita tiada maoe pergi berboeroe*.
 Nu —, *baharoe-baharoe*; *baharoe sa-karang*.
 — zoo even is hij hier gekomen, *baharoe tadi dija datang disini, (kamari)*.
 — morgen zullen wij afzeilen, *baharoe ésoq (bésog, L.) kita maoe berlarjar*.
 Zoo even zijn wij — voor den koning verschenen, *tadi kami baharoe mengadap radja*.
 Dat meisje is — twaalf jaar oud, *maka anaq perampoeuan itoe baharoe doewa-belas tahoen 'oemoernja*.
 Zit nog een weing, het is nu — zes uren, *bijar toewan doedoeg lagi sedikit, sakarang baharoe poekol enam, (eig. djam poekol enam)*.
 Voor het — (zien), *toembèn, L.*
Eerstdaags, *bijw. lagi sedikit hari*.
Eerste, *bijw. zie Eerst, b. n.*
Eerstelijk, *bijw. moela-moela; dhoeloe; dahoeloe*.
Eersteling, *m. eerste vrucht, boewah jang pertama; hoeloe hhaçil; hhaçil awal, Ar.*
 — en van schapen, *anaq domba jang dhoeloe kaloewar, (diperanakkan)*. Het woord *soeloeng* moet niet van dieren, maar alleen van menschen gebruikt worden.
 — en, *hoeloe-hoeloean*.
Eerstgeboorte, *vr. kaseloengan*.
Eerstgeboorterecht, *o. hhaq kaseloengan*.
Eerstgeboren, *b. n. soeloeng*.
 — kind, *anaq soeloeng; anaq pembarrap, L.*
Eerstkomend, *b. n. jang bermoela akan datang; dihadapan' didepan, L.*

De — e afgezant, *oetoesan jang bermoela akan datang*.
 De — e maand, *boelan jang didepan, L.*
Eertijds, *bijw. dhoeloe kala; dahoeloe kala; poerbakala; sadijkakala*.
 — waren er reuzen op aarde, *maka dhoeloe kala atalah raksjasa diboemi*.
Eertitel, *m. gelar, gelaran*.
Eertrap, *m. pangkat hhoromat; pangkat kamoelijaän; daradjat jang kabilangan*.
 Hoogste —, *daradjat jang terlaloe besar*.
Eervergeten, *b. n. kedji; jang tiada poenja hhoromat; jang tiada poenja maloe sakali*.
 — mensch, *risaw; gebana; bangsat, L.*
Eervol, *b. n. kakhormatan; moelija*.
Eerwaard, *b. n. jang disembah*.
Eerwaardig, *b. n. haroes dihhoromatkan; haroes dimoelijakan; moehhtasjam, Ar., moehhsjam, Ar.*
 Ik droomde dat er een grijsaard van een — voorkomen kwam, *maka hamba bermimpi datang saorang moehhtasjam lakoenja*.
Eerwaardiglijk, *bijw. atas peri jang kakhormatan*.
Eerzaam, *b. n. senoemoeh; berbaqti*.
 —, *vroom, çalih, Ar.*
Eerzucht, *vr. loba akan hhoromat; ingin akan hhoromat, of poedjian*.
 Hij offert alles aan zijne — op, *maka ija mentjahari segala daja oepaja akan memadakan lobanja akan hhoromat, (akan menentoet hhoromat)*.
Eerzuchtig, *b. n. berloba akan hhoromat; beringin akan hhoromat*.
Eerzuil, *vr. tijang baloe akan tanda hhoromat; chàthir nisjan, Perz.*
Eest, *m. dapoer akan mengeringkan; dapoer boewat békin kering, L.; tempat ganggang*.
Eetbaar, *b. n. jang dapat dimakan; jang bolèh dimakan*.
 Die rijst is te oud en niet —, *maka nasi itoe terlaloe toehar tiada bolèh di makan*.
 Eetbare waren, *barang makanan, zie Eetwaren*.
 —, *geoofoed om te eten, hhalál di makan*.
Eetbaarheid, *vr. kalakoean (çifat, Ar.) barang jang bolèh dimakan*.
Eetbak, *m. (voor dieren,) tempat makanan; ma'af, Ar.*
Eethuis, *o. roemah makan*.
Eetkamer, *vr. biliq makan; kamar makan, L.*
Eetkas, *vr. tempat simpan makanan; tarohan makanan*.
Eetlepel, *m. sendoq makan, L.; sendoq, L.; soendoeg makan, soedoeg makan*.
Eetlust, *m. lapar; loba makan; ejaawat makan*.

Eetmaal, o. rantsoen, ransom, L.; *moe-sara*; *belaboer*; *biaja*.
Eetmaat, vr. zie **Eetregel**.
Eetnap, m. keskoel; *bekas makan*.
Eetplaats, vr. tempat makan.
Eettafel, vr. *médja (máidák) makan*.
Eetwaren, vr. meerv. *barang makanan*; *rezeqi*; *laoeq*; *persantapan*, *Hoft*.
Eetzaal, vr. *bilíq makan*; *kamar makan*, L.
Euw, vr. *abad*, Ar.
 De — van Alexander, *abad Iskandar*.
Euwig, b. n. *kekal*; *baqá*, Ar.; *qadím*; Ar.; *ahadij*, Ar.; *çamad*, Ar.; *sarmad*, Ar.; *salama-lamanja*.
 —, met een begin doch zonder einde, *abad*, Ar.
 —, zonder begin met een einde, *azl*, Ar.
 —, zonder begin en zonder einde, *qadím*, Ar.
 De —e, zonder begin of einde (God), *alqadím*, Ar.
 —e gelukzaligheid, *chálác jang baqá*; *salamat pada salama-lamanja*.
 —, in eenen verledenen zin, *azáli*, Ar.
Euwigdurend, b. n. *salama-lamanja*; *chálíd*, Ar., zie **Euwig**.
 Deze wereld is niet —, *doenjá ini tiada djoega kekal adanja*.
Euwigheid, vr. zonder einde, *abad*; Ar.
 —, zonder begin, *azalíjat*, Ar.; *kekal*.
 Van — tot —, *dari pada kekal sahingga kekal*.
 —, toekomstige wereld, *achirat*, Ar.
 In de — ontmoeten wij elkander, *di achirat nanti kita bertemoe*.
Euwiglijk, *bíjw. atas peri jang kekal*; *pada salama-lamanja*.
Effect, o. obligatie, rentebrief, *qarthás oewang jang berboenga*; *soerat anaq doe-wit*, L.
Effectenhandel, m. *pernijagaän qarthás oewang jang berboenga*.
Effectenhandelaar, m. *orang djoewal beli qarthás oewang jang berboenga*.
Effen, b. n. *rata*; *datar*.
 —e grond, *tanah rata*; *tanah datar*.
 Een — weg, *djalan rata*.
 Alle hooge gronden werden —, *segala tanah jang tinggi poen mendjadi rata*.
 Een —, uitgestreken gelaat, *moeka moeram*.
 —, *vereffend*, *rata*; *terbandjoe*.
 —, *ongerimpeld*, *glad*, *teréj*; *tegang*.
Effenen, b. w. *meratakan*; *békn rata*, L.
 Eene rekening —, *membandjoe hhisáb*; *membandjoe soerat hitoengan*.
Effenheid, vr. *karataän*.
Effening, vr. *perataän*.
Effens, b. n. zie **Teffens**.
Effentjes, b. n. zie **Eventjes**.
Ega, m. en vr. *egade*, zie **Gade**.
Egaal, b. n. zie **Effen**, **Gelijk**.
Egaliseeren, b. w. *gelijk*, *eveneens maken*, *samakan*.

—, o. w. *djandi sama*; *sama*.
Egdis, vr. zie **Haagdis**.
Egel, m. *landaq*.
 De pennen van eenen —, *doeri landaq*.
Egelvisch, m. *boental landaq*.
Egge, vr. *sisir tanah*; *penggaroeq tanah*; *sisir tanggala*; *penggarit*.
Eggen, b. w. *menjisir tanah*; *menggaroe tanah*; *menggaroeq tanah*; *menggaroet tanah*.
Egger, m. *orang menjisir tanah*; *penjisir*.
Eggerig, b. n. *wrang sepat*; *pedar*; *sedal*, L.
Eggerigheid, vr. *rasa sepat*; *rasa pedar*; *rasa sedal*, L.
Eggig, b. n. *ngiloe*, *njiloe*, *niloe*; *sengkil*; *gilaw*.
 —e tanden, *gigi jang njiloe*.
Egging, vr. *penjisirvan tanah*; *penggaroean (penggaroean) tanah*.
Eglantier, m. *mawar hoetan*.
Egoist, m. (ond. w.) *orang jang menoeentoet salamat dirinja*; *orang thama'*; *orang loba*.
Egsmid, m. *toekang besi kasar*; *pandéj besi kasar*.
Ei, tussehenw. *hé, ja*; *ambai*; *tobat*.
 — lieve! *apalah kiranja!*
Ei, o. *telor*.
 De —eren der hoenders, *krokodillen*, *slangen*, *hagedissen*, *mieren*, *vischen*, *telor ajam*, *boewaja*, *oelar*, *tjítjaq*, *semoel*, *ikan*.
 Een versch —, *telor baharoe*.
 Een vuil —, *telor boesoeg*.
 Het wit van een —, *poetik telor*.
 Het geel van een —, *mérah telor*.
 —eren leggen, *bertelor*.
 De vrucht of kern van het —, *poesat telor*.
 —eren uit den dop, *weeke —eren eten*, *makan telor satengah matang*.
 In boter gebakkene —eren, *telor gorèng*.
 Een hard —, *telor keras*.
 Een —, *telor sabidji*.
 Drie —eren, *telor tiga bidji*.
Eierdojer, m. *mérah telor*.
Eierdoop, m. zie **Eiersaus**.
Eierdop, m. *koelit telor*.
 De — is al gebroken, *koelit telor soedah tetas*.
Eierkoek, m. *dadar*; *telor gorèng*.
Eierkooper, m. *orang djoewal telor*, (eig. **Eierverkooper**.)
Eierlegend, b. n. *bertelor*.
 Krokodillen, slangen en vogelen zijn —e dieren, *maka boewaja dan oelar dan boeroeng itoe ada binatang jang bertelor*.
Eierlegster, vr. *leghen*, *ajam bijang*.
Eierlijst, vr. *perhiasan jang saroepe telor*.
Eiersaus, vr. *koewah telor*.
Eierstok, m. *pohon telor*; *batang telor*, (dalam peroet ajam belina); *indoeng*.
Eierstruif, vr. *telor gorèng*; *dadar*; *dadih telor*.

—, maken mendadar.

Eigen, b. n. toebehoorende, *poenja*, *ampoensja*; *châq*, Ar.

Hij heeft het schip gekocht, nu is het zijn —, *maka ija soedah bel kapal itoe, sakarang ada dija poenja.*

Hij heeft een — schip, *dija ada poenja kapal sendiri.*

Dat huis is uw —, *roemah itoe ampoenjamoe; itoe loe poenja roemah, L.*

Dat is zijn — goed, *barang itoelah jang ampoenja dija.*

Die zijnen — vader niet kent, *jang tiada berkatahoean (tahoe) ampoenja bapa.*

— lof, *poedjian diri.*

Hij is nu zijn — heer en meester, *maka sakarang dija djadi toewan; maka sakarang dija tiada kena parentah.*

Op zijne —e wielen drijven, *melajang atas sajay sendiri.*

Hebt gij het met uwe — oogen gezien? *apa loe soedah melihat itoe dengan loe poenja mata sendiri? L.; soedahkah engkau melihat itoe dengan matamoe sendiri?*

— broeder, *soedara betoel.*

Een — neef, *sapoepoe betoel.*

Dat zijn de —e woorden, die hij gesproken heeft, *maka perkataan itoe djoega jang dikatakannya.*

Het is den visschen —, te zwemmen, *maka berenang itoe peri ikan.*

Het is den vogelen —, te vliegen, *maka terbang itoe peri boeroeng.*

Laat hij zijne —e zaken eerst waarnemen, *pekerdjaan jang kapada dirinja itoe baik dikerdjakan dhoeloe.*

Eene zaak in zijnen — naam, op zich nemen, (er voor verantwoordelijk zijn), *tanggong soewatoe perkara atas nama sendiri.*

Hij is hier op het gebergte reeds —, *maka ija soedah bijasa di goenoeng simi.*

Zich het Maleisch spreken — maken, *membijasakan diri bitjara malajoe.*

Dat is hem —, *itoelah pekertinja; bagitoelah pekertinja, (lakoenja.)*

— wil, *sahadja.*

Uit zijnen —en wil, *dengan sahadjanya.*

Eigenaar, m. *jang ampoenja, jang poenja; pempoenjai; mâtik*, Ar.; *pati*, Sansk.

Er is geen enkel bewijs dat hij de — is, *maka tiadalah tanda sasewatoe-poen jang ija ampoenja itoe.*

Eigenaardig, b. n. *patoet; châq*, Ar.; *laisq*, Ar.; *sabagéj perinja.*

Een zeer — verhaal van zijne reis, *tjeritera jang patoet sakali dari perdjalanannya.*

—e uitdrukkingen, *perkataan jang laiq, (patoet).*

Als een vogel eieren legt of vliegt, dan is dat —, *kaloe boeroeng bertelur ataw terbang itoe ada sabagéj perinja.*

Eigenaardigheid, vr. *châqijat*, Ar.; *peri; çifat; thabi'at*, Ar.

De — van ijzer, is te zinken, en die van hout, boven te drijven, *kaloe teng-gelam itoelah peri besi, kaloe hanjoet itoelah peri kajoe.*

Eigenaardiglijk, bijw. *atas peri jang patoet.*

Eigenares, vr. *perampoewan jang pempoenjai; pempoenjai.*

Die vrouw is de —, *maka perampoewan itoe jang pempoenjai of jang ampoenja.*

Eigenbaat, vr. zie **Eigenbelang**.

Eigenbatig, b. n. baatzuchtig, *kikir; loba.*

Eigenbehagelijk, b. n. *birahi akan diri; ridla akan dirinja.*

Eigenbelang, o. *oentoeng diri; laba diri; salamati diri.*

Alleen het — betrachten, *menoentoet salamati diri sadja.*

Het is een verachtelijke handelwijz, slechts het — te betrachten, *maka menoentoet salamati diri sadja itoelah kalakoean jang djahat.*

Eigenbelangzoezer, m. zie **Egoïst**.

Eigendom, o. *ampoenja; poenja sendiri; kapoenjaan.*

Dat land is mijn —, *maka tanah itoe kapoenjaan kita; itoe tanah kita poenja, L.*

Van het —srecht afstand doen, *lepaskan hhaq kapoenjaan.*

Uw —, *barang kapoenjaanmoe.*

Eigendommelijk, b. n. *peri; dzâtiq*, Ar.; *thabi'j*, Ar.

Het —e van ijzer is zwaarte, *maka kababatan itoe ada peri besi.*

Het —e van zijnen briefstijl, *tjara karangannya soerat.*

Eigendommelijkheid, vr. *peri kalakoean; dzât*, Ar.; *çifat*, Ar.; *thabi'at*, Ar.

Eigendunkelijk, b. n. *sahadja; angkara.*

—, verwaand, *djemawa.*

Eene —e handelwijze, *perboewatan jang angkara.*

—, bijw. *dengan sahadjanja; dengan angkara.*

—, verwaandelijk, *dengan djemawa.*

Eigenen, b. w. *mengampoenjakan.*

Eigenhandig, b. n. en bijw. *dengan tangannya sendiri.*

Een —e brief van hem, *sapoetjoeq soerat dari pada tangannya sendiri.*

Hij heeft hem eenen —en brief geschreven, *maka ija sendiri menjorat sapoetjoeq soerat kapadanya; maka dija sendiri soedah toelis satoe soerat sama dija, (si anoe.) L.*

Eigening, vr. *pengampoenjaan.*

Eigenliefde, vr. *tjinta kasih diri; tjinta diri; kasih diri.*

Eigenlijk, b. n. *betoel; hhaqiqat*, Ar.

De —e beteekenis er van, *artinja jang betoel itoe.*

—, *bijw. atas peri jang betoel; dengan sabetoel-betoelnja.*
Eigenlof, m. *poedjian diri.*
Eigenmachtig, b. n. *dengan koewasa sendiri.*
Eigennaam, m. *nama betoel.*
Eigenschap, vr. *peri; çifat; Ar.; cháçijat, Ar.; kalakoean, lakoe.*
 De — *pen Gods, çifat Allah.*
 De — *des lichaams, lakoe toeboeh; peri toeboeh, peri badan.*
 De — *van dit land, kalakoean tanah ini.*
Eigenste, b. n. *djoega.*
 Hij is de —, *dien ik te Soerabaja gezien heb, maka ija djoega itoe jang kita lihat di negeri Soerabaja.*
Eigenwijs, b. n. *katjaq; gadoeh; angkoeh, L.; djemawa.*
Eigenwijsheid, vr. *perangéj jang katjaq; hati jang djemawa.*
Eigenwillig, b. n. *dengan sengadja, L.; dengan maoe sendiri.*
 —, *bijw. dari pada sendirinja; dari pada maoe sendiri.*
Eigenwilligheid, vr. *maoe sendiri; kahendaq diri.*
Eigenninnig, b. n. *tegar; kapala keras; keras hatinja; toeroet maoe diri; angkara; delap.*
Eigenninnigheid, vr. *perangéj jang tegar.*
 —, *grilligheid, tingkah.*
Eigenninniglijk, *bijw. atas peri jang tegar.*
Eik, m. *pasang, Soend.; balloeth, Ar.*
 Indische —, (*tectonia grandis, L.*) *djati; sádj; Perz. (uitnuntend voor timmerhout.)*
Eikel, m. *boewah pasang; boewah djati wolanda.*
Eiken, b. n. *pasang; Soend.; djati L.*
Eikembast, vr. *koelit pohon pasang; koelit pohon djati, zie Eik.*
Eikenblad, o. *daoen pohon pasang; daoen pohon djati.*
Eikenboom, m. *zie Eik.*
Eikembosch, o. *rimba pohon djati, zie Eik.*
Eikenhout, o. *kajoe djati; kajoe pasang, zie Eik.*
Eikenhouten, b. n. *kajoe djati.*
 Eene — *kist, peti kajoe djati.*
Eikenkrans, m. *karangan daoen pasang.*
Eikenloof, m. *daoen-daoen pasang.*
Eikenplank, vr. *papan kajoe djati.*
Eikenschors, vr. *zie Eikembast.*
Eikenstam, m. *batang pohon pasang; pohon djati, zie Eik.*
Eikentafel, vr. *médja kajoe djati, zie Eik.*
Eikentak, m. *tjabang kajoe pasang; tjabang kajoe djati.*

Eikenvaren, vr. *pakoe.*

—, (*acrostichum trinerve,*) *pakoe kataka.*

—, (*acrost. alcornoe,*) *pakoe mendjanan.*

Eilaas, *tusschenw. ah; adoeh, adoehi; wèh, wah.*

Eikhoren, m. *zie Eekhooren.*

Eiland, o. *poelaw; poelo, L.*

Het — *Bangka, poelaw Bangka.*

Eilander, m. *orang poelaw.*

Eilandje, o. *poelaw ketjil.*

Eilieve, *tusschenw. apalah, kiranja, apalah kiranja, garangan.*

Eilooft, o. *klimop, daoen pasangan.*

—, *klimmende epidendrum, gadong kastoeri.*

Einde, o. *tegenoverst. van begin, kasoedahan; pengabisaan; intihá, Ar.; tammat Ar.; achir, Ar.*

Tot aan het — *toe, hingga kasoedahan, sampéj pengabisaan.*

Aan het — *der wereld, pada pengabisaan doenijá.*

Ten — *maken, menjoadahkan; mengabiskan; mentammatkan.*

— *der rede, achiroe'lkalam, Ar.; tammatoe'lkalam, Ar.*

—, *afloop van eene zaak, kapoatoesan perkara.*

—, *voltooing, tamamat, Ar.*

Er is geen — *aan den regen, tiada berhenti hoedjan.*

Onze voorraad voor de reis is ten —, *kita poenja bekal di djalan soedah habis.*

Het — *kroont het werk, — goed, al goed, tammat baik samoewa baik.*

Het — *der zwangerschap eener vrouw, genap boelannja orang perampoewas jang boenting, (hhámil, Ar.).*

Na dat de vrouw van Megat Nira eenen geruimen tijd zwanger was geweest, (en) aan het — *derzelve (der maanden,) gekomen, baarde zij eenen schoonen zoon, setelah beberapa lamanja isteri Megat Nira itoe hhámil sampéj genap boelannja maka itoelah beranaq saorang laki-laki terlaloe baik parasnja.*

Het —, *uiteinde van eene lijn, hoe-djoeng garis; hoedjoeng chat.*

Het — *van eenen tuin, hoedjoeng kebon.*

Eene zaak bij het rechte — *vatten, mengatoerkan soewatoe perkara dengan separtinja, (dengan sapatoenja).*

—, *doel, maqçoed, Ar.; nijat, Ar.; sabab, Ar.*

Tot wat — *heeft hij dat gedaan, apa maqçoednja kerdja bagitoe? apa sebabnja dija békn bagitoe? L.*

Ten —, *soepaja; agar, ook agar soepaja; akan.*

Ten — *hem te hoeden voor allerlei*

gevarn, soepaja memeliharaakan dija dari pada segala mara bahaja.

Op, omtrent het —, hampir kasoedahan.

Ten — raad zijn, tiada berdaja lagi; tiada terbitjara lagi; tiada tahoe dapat perteloengan lagi.

Ongelukkig aan zijn eind (einde) komen, mati atas peri jang tjilaka.

Eindeljik, b. n. kasoedahan.

— e beslissing, kapoatoesan pada kasoedahan.

—, bijw. ten laatste, pada pengabisan; pada akhirnja; pada tammatnja; jang dibelakang sakali; jang kamoedin sakali.

— zag ik nog, pada akhirnja akoe-poen melihat djoega.

Eindeloos, b. n. tiada berkapoatoesan; tiada berkasoedahan; tiada berhingga; tiada pengabisan; kekal.

Eene eindeloze tweedracht, tjidera jang tiada berkasoedahan.

Een — geluk, salamats jang tiada berhingga.

Einden, b. w. en o. zie **Eindigen**.

Eindje, o. uiteinde, hoedjoeng.

—, stukje, stuk, potong.

Een — kaars, sapotong dijan; sapotong lilin, L.

—, gedeelte, saparo.

Een — wegs, saparo djalan; sapanggal djalan.

Eindig, b. n. jang berkasoedahan; jang berkapoatoesan; jang ada pengabisannja, jang berhingga; faná, Ar.

Het — e leven, kahidoepan jang berkasoedahan.

De — e wereld, doenija jang faná.

Eindigen, b. w. békin habis, L.; kerdja habis, L.; menjodahi; soedahkan, menjodahkan; chatamkan; mentamatkan.

—, voltoeien, menjampoernakan.

Hj heeft zijn werk geëindigd, dija soedah békin habis dija poenja pekerdjaän, L.; soedah dihabiskannja pekerdjaännja; soedah disoedahkannja pekerdjaännja.

Hj heeft zijne studiën geëindigd, maka ija soedah tammat mengadji.

Hj heeft het opstel van zijnen brief geëindigd, maka soedah dihabiskannja karangannja soerat.

Eene zaak —, menjodahkan soewatoe perkara.

Het zal spoedig —, maka itoe nanti lekas habis.

—, ergens op uitkomen, aan grenzen, berpinggir dengan; berhampiran dengan.

Mijn land eindigt aan zee, maka tanah kita berhampiran dengan laoet, (berpinggir dengan laoet).

Eindigheid, vr. peri jang faná; peri jang ada kasoedahannja; kalakoean jang berhingga.

Eindiging, vr. habisan, pengabisan; tammat, Ar.; istihá, Ar.

Eindletter, vr. hhoerboef achir, Ar.; lèter jang pengabisan, L.

Eindoogmerk, o. maqqoed pengabisan; nijat jang achir; maoe jang tantoe.

Eindoorzaak, vr. aqal jang awal; aqal jang pertama; pohon sabab.

Eindpaal, m. grens, watas, L.; pinggir, peminggir; hingga, perhinggaan.

Eindvonnis, o. kapoatoesan hhoekoem jang pengabisan; hhoekoem kapoatoesan.

Eiplant, vr. nachtschade, (solanum melongena, L.); barinajal, Port.; teroeng.

Eirond, b. n. en o. boelat telor; boendar telor, L.

Dit heeft eene — gedaante, maka inilah boelat telor roepanja.

Eisch, m. penagihan; penoentoetan.

—, verzoek, permintaän, L.

— ter betaling van schulden, penagihan hoetang.

— tot herstelling van eer, penoentoetan akan membaiki nama, (hhormat).

Den — ontzeggen, toeloq penagihan; tiada tarima penagihan.

De — van den fiskaal, kapoatoesan djaqsa, permintaän djaqsa, (piskal, L.).

Wat is uw — voor dezen armband? berapa harganja loe djoewal ini gelang? L.; berapa maoe djoewal ini gelang?

Naar —, dengan sepertinja, dengan sapatoetnja.

Naar den — der omstandigheden, sabagejmana peri hhäl ahhwäl saaja; sabagejmana peri perkara saaja.

Eischen, b. w. tagih; toentoet.

—, verzoeken, vragen, minta, memintakan, (van het weinig gebruikte pinta).

Eene schuld —, tagih hoetang.

Die zaak eischt, dat gj verschijnt, maka karana itoe tidapat tiada toewan menghadap; maka sebab itoe perkara toewan mesti mengadap, (datang), L.

De eer eischt het, maka itoe ditoentoet olèh hhormat; maoenja bagitoe sabab nama, (hhormat).

De — de en verwerende partij, orang jang mengadoe dan orang jang melawan; orang jang menda'wa dan orang jang melawan; penda'wa dan pelawan.

Voor den degen —, uitdagen, menentang dengan pelang.

Het onmogelijke —, bedagal, L.

Eischer, m. orang menoentoet.

— in rechten, penggoegah; orang menda'wa; orang mengadoekan hhäl; penda'wa.

Eischeres, vr. orang perampoewan jang menoentoet.

Eisching, vr. penagihan, zie **Eisch**.

Eivormig, b. n. zie **Eirond**.

Eiwit, o. poetih telor.

Ekel, m. afkeer, djemoean; moewal.

—, haat, bentji.

Eenen — hebben, *djemoe*.
Ekster, m. eene soort van —, *moerféj*.
Eksteroog, o. likdoorn, *kapalan*.
El, vr. *élo*, verb.; *gaz*, Perz.; *gaza*.
 —, elleboog, (*cubiet*.) *hasta*, *asta*.
 Met de — meten, *menggaza*.
 Eene —, *sagaza*, *sagax*; *sahasta*.
 Eene nieuwe —, *élo baharoe*.
 Zeven ellen lang en drie ellen breed,
pandjangnja toedjoehélo dan lebarnja tigaélo.
 Hoeveel kost de —? *satoeélo berapa harganja?*
 Vijftig ellen hoog, *lima poeloeh gaza tingginja*.
Eland, m. *roesa*; *mendjangan*, L.
 De bok, *roesa djantan*.
Elders, bijw. di *tempat lain*; *pada lain tempat*.
Elefant, m. *gadja*.
 De — en des konings, *gadja kanai-kan radja*.
 Eenen — bestijen, *naik gadja*.
Elefantshaak, m. *koesa*, *angkoesa*, Sansk.
Elefantsknip, vr. (val), *kédah*.
Elefantsnuit, m. *boelaléj*.
Elefantstand, m. *gading*.
Element, o. *oençer*, Ar.
 De — en, *'anaçir*, Ar.
 —, *geliefkoosd iets*, *kasoekaän*.
Elf, telw. *sabelas*; *sapoeloeh satoe*.
 — menschen, *sabelas orang*.
 — paarden, *sabelas koeda*; *koeda sabelas ékor*.
 Het is nog geen — uur, *belon ada poekoel sabelas*, L.; *belom ada djam poekoel sabelas*.
 Met zijn eiven, *orang bersabelas*; *orang samoewa ada sabelas*.
Elfdaagsche, b. n. *sabelas hari lamanja*.
Elfde, b. n. *kasabelas*.
 Het — hoofdstuk, *façal jang kasabelas*.
Elfdhalf, telw. *sapoeloeh satengah*.
Elfhoek, m. *sabelas pendjoeroe*.
Elfhoekig, b. n. *berpendjoeroe sabelas*.
Elfjarig, b. n. *sabelas taioen 'oemoernja*; *sabelas taioen lamanja*.
 Hij stierf op — en leeftijd, *maka matilah ija pada sabelas taioen 'oemoernja*.
 — verbond, *perdjandjian jang sabelas taioen lamanja*.
Elfmaal, bijw. *sabelas kali*.
Elfderhande, b. n. *elfderlei*, *sabelas roepa*; *sabelas bagéj*; *sabelas djenis*.
Elft, vr. soort van —, *temban*.
Elftal, o. *bilangan sabelas*; *hitoengan sabelas*.
Elger, m. *piarit*.
Elixir, o. Fr. *ikrir*, Ar.; *pahit*.
Elk, b. n. *tijap-tijap*; *saban-saban*, L.; *sasoewatoe*.
 Elke maand, *tijap-tijap boelan*; *saban-saban boelan*, L.
 — ding, *barang sasoewatoe*.
 — mensch, *sasaorang*.

— voor zich zelven, *masing-masing*.
 — en dag, *tijap-tijap hari*; *saban-saban hari*, L.; *sahari-hari*, *sasahari*.
 — het zijne, *bagi saorang jang ampoenja dija*; *pada saorang jang dija poenja*, L.; *pada sasaorang jang ampoenja dija*.
 — voor zich, *masing-masing pada dirinja*.
 — zegt dat, *segala orang mengatakan itoe*.
 Elke reis, keer, *sasakali*; *tijap-tijap kali*; *saban-saban kali*, L.
Elkander, voornaamw. *saorang . . . saorang*, (met een voorz. tusschen beide).
 — beminnen, *mengasih saorang akan saorang*.
 Voor (om) —, *saorang karana saorang*.
 Zij zeiden tegen —, *maka berkata saorang pada saorang*.
 De menschen zeiden tegen —, *maka kata orang satengah akan satengahnja*.
 Zij hebben dat van — vernomen, *maka marika-itoe soedah mendengar itoe saorang dari pada saorang*; *satoe-satoenja orang dengar itoe dari orang jang lain*, L.
 Zij onderwijzen —, *maka saorang mengadjar saorang*.
 Aan —, *satoe pada jang lain*; *satoe sama lain*, L.
 Aan —, (verbonden), *terhoeboeng*; *terikat*; *tersamboeng*; *disamboeng*.
 Aan — binden, *mengikat bersama-sama*.
 Achter —, *satoe-satoe di belakang temannja*; *bedèrèk*, L.
 Tien menschen gaan achter —, *sapoeloeh orang berdjalan saorang-orang di belakang saorang*.
 Drie uren achter —, *tiga djam lamanja*; *salama tiga djam*; *tiga djam bertoeroet-toeroetan*.
 Bij —, *bersama-sama*.
 Bij — zitten, *doedoeq bersama-sama*.
 Bij — slapen, *tidoer bersama-sama*; *beradoe bersama-sama*, Hofst.
 Boven —, *bersoesoen*; *satoe diatas lain*.
 Buiten —, *ditjeréj*; *tertjeréj*.
 Door —, *verward*, *koesoet*.
 Door — smjten, *koesoetkan*; *békin koesoet*, L.; *tjampoerkan dengan melèmpar*.
 Door — roeren, *adoeq bersama-sama*.
 Door —, (de een meer, de andere minder), *satoe-satoenja*, L.; *masing-masing*.
 In —, *satoe dalam jang lain*; (dalam temannja).
 Die tien doozen kunnen in — gedaan worden, *maka sapoeloeh boèta itoe bolèh dimasoqkan satoe-satoenja didalam jang lain*.
 Met —, *bersama-sama*.
 Naar —, *saorang akan saorang*.
 Naast —, *berisri-sisi*; *satoe di sabelah satoe*; *satoe-satoenja di sabelah (di sisi) temannja*.
 Om — (heen), *satoe koeliling satoe*

(*temannya*); *satoes melipoesi* (mengoelilingi) *jang lain*.

Zich niet om — bekreunen, *tiada fadlobeli* (perdoeli, L.) *saorang akan saorang*.

Onder —, vermengd, *tetjampoer*, L.;

Op —, achter —, *bertoeroet-toeroetan*.

Tegenover —, *tehadap*; *satoes bersabrangang satoes*.

Tegenover — zitten, *doedoeq saorang bersabrangang saorang*.

Uit —, (de een uit den ander), *satoes kaloewar dari dalam jang lain*.

Uit —, geopend, *teboeka*, L.: *terboeka*.

Uit — leggen, *menjakoekan*; *taroh satoes per satoes*, L.

De beenen wijd uit (van) — zetten, *kangkang*.

Zonder —, *dengan tiada temannya*; *di-tjeréj*.

De vingeren van — doen, *menjelang djari*.

Elle, vr. zie **El**.

Elleboog, m. *sikoes*.

—, (maat, cubiet,) *hasta, asta*.

De punt van den —, *hoedjoeng sikoes*.

Het gewicht van den —, *sendi sikoes*; *boekoe sikoes*.

Den — stooten, *soentoech sikoes*.

Met den — stooten, *eenen stoot geven*, *singgoeng dengan sikoes*.

Op den — leunen, *lindih, melindih*.

Elleboogbeen, o. *toelang sikoes*.

Elleboogsknokkel, m. *boekoe sikoes*.

Elleboogslengte, vr. *hasta, asta*.

Elleboogspier, vr. *oerat sikoes*.

Ellemaat, vr. *hoekoeran ilo*, zie **El**.

Ellende, vr. *kasoekaran*; *kasakitam*; *kahinaan*; *kamoekatan*; *maskanat*, Ar.

De — der wereld is onbeschrijfelijk, *maka kasoekaran doenija itoe tiada dapat dikira-kirakan*.

Ellendeling, m. *bangsat*, L.; *risaw*; *bedebahh*.

Een ongelukkige —, *orang tjilaka*.

Ellendig, b. n. *tjilaka*; *soekar*; *berkasokaran*; *dalam kasoekaran*; *masjaqqat*, Ar.; *sjaqi*, Ar.

Een — mensch, die medelijden verdient, *orang kasihan*.

—, behoeftig, *miskin*, Ar.; *papa*; *sjaq*.

Een — leven leiden, *hidoep dengan kasoekaran*; *hidoep dengan soesah*.

—e uitvluchten, *oedoor jang sja-sja*.

Hij ziet er zeer — uit, *maka ija-poen terlaloe amat sjaq (tjilaka) roepania*.

—, gemeen, gering, *hina*; *dima*; *ketjil*.

—er, zeer zwak, *orka*, Ar.

Ellendigheid, vr. *kalakoean jang tjilaka of soekar*, zie **Ellende**.

Ellendiglijk, *btjw. atas peri jang tjilaka*; *dengan soekar*; *dengan soesah*.

Ellenijker, m. *djoeroe tjap ilo*.

Ellenwinkel, m. *toko orang djoewal dengan ilo*.

Ellewaren, vr. meerv. *kain-kain jang di-djoewal dengan ilo*.

Elpenbeen, o. *gading*.

Elpenbeenen, b. n. *gading*; *dari pada gading*.

— beeldjes, *anaq-anakan gading*.

Els, vr. *penggwig*; *pentjoetjoeq*; *oesoet*; *toesoekan*.

Emaillereen, b. w. (ondw. w.) zie **Schilderen**.

Emaillersel, o. *lázoewardf*, Perz. (eig. eene fraaie blauwe kleur).

Emmer, m. *tahang*, Chin.; *embèr*, verb. — om water te putten, *putemmer*, *aker*, *timba*.

Een houten —, *timba kajoes*.

En, voegw. *dan*; *sama*, L.; *serta*, *seraja*; *wa*, Ar.

Groot — klein, *besar dan ketjil*.

Rijst — visch, *nasi sama ikan*.

De vorst van Roem verschrikte — begaf zich in den luthof, *maka radja Roem poen terkedjoest serta membawa dirinja kadalam taman itoe*.

— ook, *dan lagi*; *lagi-poen*.

— ook dat, *itoe-poen lagi*.

— hij ook, *ija-poen djoega*; *ija-poen lagi*.

Aarde — hemel, *doemi dan langit*.

— trok zijn zwaard, *seraja mengoemoes pedangnja*.

— van Hem smeeken wij hulp, van God, over deze geschiedenis af, *wabih nasta'inoe bi'llahi 'ala ini hkhikajat*.

Gij — hij, *engkaw serta ija*.

Te water — te land, *di laoet dan di darat*. — zoo voort, enz., *lain-lainnja*; *dan jang lain dari pada itoe*.

End, o. zie **Einde**.

Ende, voegw. *maka*; *adapoen*.

— de vrouwe zeide tot de slang, *maka berkatalah perampoewan itoe kapada oelar*.

Endeldarm, m. *tali peroet jang dibawah*.

Endosseeren, b. w. (eenen wissel), *pin-dahkan nama soerat toekaran*; *toelis nama lain orang di belakang soerat toekaran*.

Endossement, o. *soerat nama lain orang di belakang soerat toekaran*.

Eng, b. n. (knellend), *sesaq*; *tabir*.

De mouwen van dit kleed zijn te —, (te nauw), *tangan badjoe ini terlaloe sesaq*.

Een — kleed, *badjoe tabir*; *kain tabir*; *kain sesaq*.

—, smal, *sempit*; *pitjaq*.

Een —e weg, *djalan sempit*.

Verscheidene — rivieren werden breed, *beberapa soengh jang sempit mendjadi loewas*.

Een zeer —e of smalle weg, *djalan jang pitjaq*.

De geheele wereld is ons te —, *segala doemi poen pitjaqlah pada kami*.

—, nauw (in de rondte), *sendat*.

Dese ring is te nauw voor den vinger, *tjintjin ini sendat pada djari*.

Deze kam is te —, *ini sisir terlaloe haloes.*

—er maken, *békin lebih sesaq, L.; memboewat lebih sesaq, (sempit, sendat).*

— gehuisd zijn, *beroemah ketjil; doedoeg dalam roemah ketjil.*

Engborstig, b. n. *sesaq dada*, zie **Aam-**
borstig.

Engborstigheid, vr. *penjakit sesaq dada*.
Engel, m. *maláikat*, Ar., (het meervoud van *Malak*, doch wordt in het Maleisch als enkelvoud gebezigd).

De — der duisternis, *iblis, Ar.; sjaj-thán, Ar.*

De —en, die 's menschen daden onderzoeken, *alhfafallat, Ar.*

De val der wederspannige —en, *goe-geran maláikat jang doerhaka.*

De — des doods, *malak almawt; 'izráíl.*

De — der opstanding, *isráfil, Ar.*, (die de laatste bazuin blaast).

Mijn —, mijn liefste, *tjintakoe; hati; adinda; Hoff.; mas djoewita, Poet.; lila.*

De graf—en, *moenkar wanakir, Ar.*

Engelachtig, b. n. *berperangéj maláikat*.

—, uitmundend, *terlaloe baik; oetama.*

—, beminnelijk, *manis.*

Engelenkoor, o. *perhimpoeanan maláikat*.

Engelenschaar, vr. *bala-tantara maláikat*.

Engelin, vr. hemelsche nimf, *bidijadari; anaq dara kijangan.*

—, aardsche nimf, onzichtbaar weldadig wezen, *peri en féri, Perz.*

—, liefste, mijne —, *tjintakoe; hati; adinda; Hoff.; mas djoewita, Poet.*

Engen, b. w. *békin sesaq, L.; menjesakan*, zie **Eng**.

Engheid, vr. *kasasakan*.

Engte, vr. *tempat sesaq; tempat sempit*.

—, nauwe weg, *djalan jang pitjaq; djoerang.*

—, zeeëngte, *straat, selat, kelat.*

—, verlegenheid, *kasoesahan.*

—, bergengte, *gerban.*

Enkel, m. *mata kaki; roedi*.

Tot aan beide —s in den modder, *masoq di loempoer hingga (sampéj, L.) kadoewa mata kaki.*

Een gezwollen —, *mata kaki jang bengkak.*

Het dunne van den voet boven den —, *pergelangan kaki.*

Enkel, b. n. niet dubbel, *salapis*.

Eene —e stof, *kain salapis.*

—, eenig, *esa.*

—, onvermègd, *dowang, L.; samata-mata; trada ditjampoer, L.; toelèn, L.*

— water, *aer dowang, L.; aer samata-mata.*

—, niet meer dan, slechts, *tjoemah; L.; sadja.*

Hij heeft maar eenen —en buffel, *dija poenja karbo tjoemah satoes, L.; maka*

padanja ada karbow saékor sadja; ija ada karbow saékor sadja.

—e malen, *sring-sring, L.; terkadang-kadang.*

—e malen kwam hij, *sring-sring ija datang, L.; terkadang-kadang ija datang; adakalanya ija datang.*

—, zelden, *djarang.*

Enkelring, m. *gelang kaki*.

De plaats waar de —en gedragen worden, *pergelangan betis.*

Holle, rinkelende, *kerontjong.*

Enkelvoud, o. *bilangan esa.*

Enklauw, m. zie **Enkel**.

Ent, vr. tak om in eenen anderen te —en, *tjabang tjangkokan; tjangkoq, Jav.*

Ent, vr. zie **Eend**.

Enten, b. w. *mengembari; selit; tjangkoq, békin tjangkokan, L.*

De koepkken in—, *taroh tjatjar.*

Enterbijl, vr. *kapaq kapal; kapaq jang dipakéj akan melanggar kapal.*

Enterdreg, vr. *gajit terbang akan melanggar kapal.*

Enteren, b. w. *melanggar kapal; menjerang kapal.*

Enterij, vr. *kebon toekang tjangkokan.*

Enterijng, vr. *pelanggaran kapal; penjerangan kapal.*

Een schip bij — nemen, *mengambil (mengalahkan) kapal dengan melanggar itoe.*

Enting, vr. *tjangkokan; penjangkokan.*

Equipage, vr. (ond. w.) *scheepsvolk, awaq, awaq perahoe; anaq perahoe; awaq kapal; orang perahoe; chalacé, Perz.; matros-matros, Eur.*

Equipagemeester, m. *sjahbandar, Perz.; kapala moewara.*

—, uitruster van een schip, *orang melangkap kapal.*

Er, *bijw. sitoe; sana; disitoe; disana.*

Ik was —, *kita-poen adalah disitoe.*

Ik kom — van daan, *kita datang dari sitoe of dari sana, (als het veraf is.)*

Hebt gij — van gegeten, *sodahkan engkaw makan dari itoe? apa loe soedah makan dari itoe? L.*

Wat hebt gij — aan, *apa goenanja itoe sama loe, L.? apakah goenanja itoe padamoe?*

Hoe komt gij — aan? *bagéjmana loe dapat itoe? L.; bagéjmanakah engkaw ber-olèh itoe.*

— was een koning, *maka adalah sa-orang radja.*

Erachtens, o. in: mijns —, *pada bitjara hamba; saja poenja kira, L.; pada bilangan hamba ini.*

Erbarmelijk, b. n. *kasajangan; kasihan; jang haroes disajang; tjilaka.*

—e toestand, *kalakoean jang kasihan.*

Erbarmelijkheid, vr. *peri jang kasihan; peri jang tjilaka.*

Erbarment, (zich), wed. w. *kasihankan*; *menjajangkan*.

Zich over de armen —, *menjajangkan diri atas orang papa, (miskin)*.

Erbarmenting, vr. *kasihan*.

Erf, o. *tanah*.

—, bij een huis, plein, *natar*; *latar*, L. Het huis met het — kosten zestien duizend gulden, *maka roemah dengan tanahnja itoeh arganja enam-belas riboe roepjeh*.

—, *erfenis, poesaka*.

Erfbezit, o. *perolèhan poesaka*; *kaämpoenjaän poesaka*.

Erfbezitter, m. *pempoenjai poesaka*.

Erfbezitting, vr. *poesaka*.

Erfcijns, m. *boenga poesaka*.

Erfdeel, o. *bahagian poesaka*.

Vaderlijk —, *poesaka dari bapa*; *poesaka dari pada ajahnda, Hofst*.

Moederlijk —, *poesaka dari ma*; *poesaka dari pada iboe, (bonda Hofst)*.

Erfelijk, b. n. *kapoesakaän*; *dari pada hhaq poesaka*.

—e *ziekthe, penjakit baqä*.

Erfenis, vr. *poesaka*; *barang poesaka*.

Eene groote — *verkrijgen, berolèh poesaka besar*.

Eene — *van de hand wijzen, menoeleq poesaka*.

Eene — *in bezit nemen, mengampoenjakan barang poesaka*; *tarima barang poesaka*.

Bevoegdheid tot eene —, *kabaroesam menarima poesaka*; *hhaq menarima barang poesaka*.

Erfgaaf, vr. *pemberian waqijat*.

Erfgeld, o. *emas poesaka*; *dirham poesaka*; *oewang poesaka*.

Erfgemaakte, m. *orang jang dapat sa-poro dari pada poesaka*; *jang dijdjadikan wäritz*.

Erfgenaam, m. en vr. *wäritz, Ar.*; *jang berolèh poesaka*; *jang berpoesakai*.

Wettige —, *wäritz betoel*.

Hij is de wettige —, *ija jang wäritz betoel*.

Natuurlijke —, *wäritz karena açal*; *wäritz açl, Ar*.

—, *met laat van overgifte, fideicommissbezitter, wäritz poesaka jang kamoedian dari pada matinja itoe djatoh pada saorang jang lain*.

Als — *optreden, naik wäritz*.

De naaste — *van den troon, radja moeda*; *wäritz makota*.

Zonder — *en sterven, mati (meninggal) dengan tiada meninggalkan wäritz*.

Een —, *die niet gehouden is de schulden van den overledene te betalen, wäritz jang tiada bolèh dipaqsä membajar hoelang orang mati*.

Erfgenoot, m. en vr. *sama wäritz*.

Erfgift, vr. *zie Erfgaaf*.

Erfgoed, o. *barang poesaka*.

—, *nagelatene goederen, harta peninggalan*.

Erfgraf, o. *goebr, Ar. of goeboer poesaka*.

Erfgrond, m. *tanah poesaka*.

Erfgrondrecht, o. *hhaq tanah poesaka*.

Erfhuis, o. *roeman lélang harta peninggalan*; *roemah lélang barang-barangnja orang mati*.

— *houden, lélang*; *lélang barang-barangnja orang mati*.

Erfhuisboek, o. *daftar barang jang dilélang*; *daftar harta peninggalan jang dilélang*.

Erfhuisgeld, o. *oewang lélang barang-barangnja orang mati*.

Erfhuismeester, m. *kapala lélang*; *djoeroe lélang barang-barangnja orang mati*.

Erfkoning, m. *radja wäritz*; *radja karena hhaq wäritz*.

Erfkoninkrijk, o. *soelthänat of karadjaän karena hhaq wäritz*.

Erfland, o. *tanah poesaka*.

Erfmaker, m. *jang memboewat waqijat*; *jang berwaqijat*.

Erfmaking, vr. *pemberian poesaka*.

Erfprins, m. *radja moeda*; *poetra pembarrap*; *anaq radja jang mengganti ajahnda*.

Erfrecht, o. *hhaq poesaka*.

Erfrente, vr. *boenga oewang poesaka*.

Erfrijk, o. *karadjaän poesaka*.

Erfschuld, vr. *hoelang poesaka*.

Erfster, vr. *orang perampoevan jang djadi wäritz*.

Erfvijand, m. *satroe kamati-matian*.

Erfvijandschap, vr. *kasatroean jang kamati-matian*.

Erfvolk, o. *qawm jang terpilih*.

Erfvorst, m. *radja moeda*.

Erfvorstendom, o. *karadjaän karena hhaq wäritz*.

Erfziekte, vr. *penjakit baqä*; *penjakit poesaka*.

Erfzonde, vr. *dosa poesaka*; *dosa baqä*; *dosa açl*.

Erg, b. n. *kwaad, djahat*.

— *ziek, sakit pajah*.

— *listig, tjerdig*.

—, *moelielik, soesah; soekar; moesjikil, Ar*.

—, *doodelik, sabar; pajah*.

Al te —, *(bont) terbakina*.

Ergdenkend, b. n. *taroh sjak*; *berfikir djahat*.

Een — *mensch, orang jang menaroh sjak*; *orang jang berfikir djahat*.

Ergdenkendheid, vr. *sjak, Ar*.

— *verwekken of opwekken, memberi sjak*.

Ergeloos, b. n. *Zie Argeloos*.

Ergens, *bijw. pada sabarang tempat; samana-mana; dimana-mana*.

Ergeren, b. w. *(aanstoot geven)*; *memberi sjak*; *memderisakit hati*; *menjakitkan; menjedost; bëlin sakit hati, L*.

Zich —, kena sjak; menaruh sakit hati; ambil pergoesar, L.; djadi ketjil hati, L.; djadi sakit hati.

Ergert u dat? sakitkah hatimoe dari pada itoe?

Ergering, vr. madlarat, Ar.

Ergerlijk, b. n. jang memberi maloe.

— e woorden, perkataan jang memberi maloe, (jang memberi sakit hati).

Een — leven leiden, hidoep seperti risaw; hidoep kaja bangsat, L.; hidoep dengan memboewang maloe; hidoep dengan tiada senoeoeh sakali.

Ergerlijkheid, vr. peri (kalakoean) jang memberi maloe, zie **Ergerlijk**.

Ergernis, vr. sjak, Ar.; barang kasoentoehan; madlarat, Ar.; tjela.

— vermijden, melaloei barang sjak.

— geven, memberi sjak.

Ergst, b. n. terlebih djahat.

Hef —, jang terlebih djahat.

—, bijw. ten — e, atas peri jang terlebih djahat, (keras, pajah, soekar.); terlaloe amat sangat.

Toen zijne drift of het — e was, takala amarahnja itoe terlaloe djahat; tempo dija poenja marah terlaloe amat (van het ergste van storm zegt men terlaloe keras, van ziekte, terlaloe pajah, van eene zaak, terlaloe soekar).

Erinneren, b. w. Herinneren.

Erinnering, vr. zie **Herinnering**.

Erkennen, b. w. onderscheiden, kenal, mengenal.

Ik kom niet — of de diamant echt was of niet, maka kita tiada tahoe mengenal itoe intan betoel ataw tiada.

—, gedanken, kenang; sedar; ingat.

De liefde der ouders —, tersedarkan kasih ajah bondanja; ingat tjinta kasih ma bapa, (orang toehanja).

Ik erken uwe weldadigheid jegens mij, saja sedarkan kamoerahanmoe pada saja; saja ingat toewan poenja baik sama saja, L.

— voor hetgeen het is, mengakoe.

Ik erken u als mijn vriend, engkaw kita mengakoe soehbat; loe saja mengakoe sobat, L.

U erkent hij voor zijnen zoon, engkaw diakoenja anaqnja.

Hem erkent hij voor zijnen zoon, maka dija diakoenja anaqnja.

Voor heer —, bertoewarkan; bertoewan.

Als heer erkend, (gehuldigd) worden, dipertoewan.

Schuld —, mengakoe salah.

Zijne zonden —, mengakoe dosa.

—, vergelden, membalas.

Iemand's goede diensten —, membalas orang poenja kerdja jang baik.

Erkenning, vr. pengakoean.

—, vergelding, balasan; pembalasan.

Erkentelijk, b. n. dankbaar, tahoe ta-

rima kasih; tahoe balas; memberi sjoekr; mengoetjap sjoekr.

Erkentelijkheid, vr. sjoekr, Ar.; sjoekoer, verb.; tarima kasih.

—, belooning, pembalasan.

Erkennen, vr. cijat mengenal, d. i. het vermogen om te erkennen.

—, gevoel, rasa, perasaan.

—, herinnering, sedar; ingat; kenang.

Erlangen, b. w. mendapat; beroleh.

— hetgeen men zoekt, beroleh barang jang ditjahari; mendapat barang jang ditjari.

Erlanging, vr. perolehan; pendapatan.

Erneeren, b. w. zie **Geneeren**.

Ernst, m. soenggoeh-soenggoeh.

In —, dengan soenggoeh-soenggoeh; dengan hhaqtgat, Ar.

Zegt gij dat in —? adakah engkaw berkata itoe dengan soenggoeh-soenggoeh? soenggoekkah katamoe itoe? engkaw berkata itoe dengan soenggoeh-soenggoekkah?

Uit scherts ontstaat wel eens —, maka dari pada senda goeraw poen djadi soenggoeh-soenggoeh djoega.

—, gestrengheid, nadruk, sijasat; keras; kapagsaan, pagsa.

Zonder —, slechts in schijn, tjakéj-tjakéj.

Ernstelijk, bijw. dengan soenggoeh-soenggoeh; dengan keras; dengan sasoenggoehnja.

Ernsthaftig, b. n. moelija; besar, moehhtasjam, Ar., zie **Deftig**.

Ernsthaftigheid, vr. kamoelijaän; kabesaran, zie **Deftigheid**.

Ernsthaftiglijk, bijw. atas peri jang moelija.

Ernstig, b. n. bersoenggoeh-soenggoeh; dengan soenggoeh-soenggoeh; kabilangan.

Ernstigheid, vr. perangéj jang bersoenggoeh-soenggoeh; perangéj jang moehhtasjam.

Ernstzaak, vr. perkara jang kabilangan; perkara besar.

Ert, vr. zie **Erwt**.

Erts, m. tanah tambang; tanah marijaw.

— van tin, tinerts, tanah timah poetih.

Ervaren, b. n. bijasa; tahoe; bisa, L.; djoewarl, Ar.; faham, Ar.; natih, Ar.; pandéj; pantas; wáqif, Ar.

— in het geld tellen, bijasa hitoeng oewang.

Hij is — in het visch vangen, ija tahoe mentjahari ikan.

— in de krijgskunst, faham pada 'ilmoe hlikmat peperangan.

— in het schilderen, pandéj menoelis gambar.

— in den krijg, tertjoda dalam perang.

Een al te — mensch, orang terlaloe bisa.

— in den wapenhandel, pantas bermain sendjata.

— in het lezen, pantas membatja.

— (in het algemeen), *mengarti*.
 — in alle wetenschappen, *bidjagsana pada barang 'ilmoe*.
 Zeer —, *máhir*, Ar.
Ervaring, vr. *bijasa; tadjribat*, Ar.; *bl-wat*; Ar.; *balwa*, Ar.; *faham*, Ar.
Erve, o. zie *Erf*.
Erveloos, b. n. *tiada berwáritz*.
Erven, m. meerv. *segala wáritz*.
Erven, b. w. *mendapat poesaka; berolèh poesaka; berpoesakai*.
 Vele schatten —, *berolèh poesaka mata benda jang banjak*.
 Al de deugden van zijnen koninklijken vader —, *berpoesakai segala kabejdjikan ajahnada*.
Erver, m. *wáritz*, Ar.; *orang jang mendapat (berolèh) poesaka*.
Erving, vr. *perolèhan poesaka*.
Erwt, vr. *boewah katjang*, zie *Boon*.
 Roode — met zwarten spikkel, *rakat*, (zij heet ook *saga timbangan* en dient om goud te wegen; er wordt lijm van gemaakt).
Erwtenbed, o. *pétag katjang*.
Erwtennat, o. *snert, sop katjang; koe-wah katjang*.
Erwtenschil, vr. *koelit boewah katjang*.
Erwtensoep, vr. zie *Erwtennat*.
Escadron, o. *pasoeq orang berkoeda*.
Eskader, o. *smaldeel, angkatan laeet; angkatan kapal peperangan*.
Essayeur, m. *djoeroe mengoedji*.
Estrik, m. *gebakken vloersteen, batoe koesta; batoe oetin*.
Eten, b. w. (van de menigte) *makan*.
 —, (van de vorsten en grooten), *santap*.
 Rijst —, *makan nasi*.
 Veel —, *makan banjak*.
 Weinig —, *makan sedikit*.
 Dea morgens —, *makan pagi*.
 Des middags —, *makan tengah hari*.
 Gaarne —, *soeka makan*.
 Eenen eed —, *valschelijk zweren, makan soempah*.
 Op de graven —, (godsdienstig), *moendjoeng*.
 Menschen ten — vragen, *panggil orang makan; silakan orang santap*, Hof.
 Lekker —, *makan énaq; santap sedap*, Hof.
Eten, o. *makanan; laeog; rezeg*, Ar.
 Brengt het — op! *kaloewar makanan! bawa makanan!*
 —, gerecht, spijzen, schotel met een gerecht, *hidangan*.
 — opdisschen, voorzetten, *mengidangkan orang*, Hof.; *membawa makanan*.
 Het — van den vorst, (dat hij geeft) *ajapan radja*.
Etenbak, m. *tempat makanan*.
 Houten —, *tjapo*.
Etenkas, vr. *sepèn*, verb.; *tempat taro-han makanan*.

Etenstijd, m. *tempo makan*, L.; *koetika santap*.
Eter, m. *orang makan*.
 —a en drinkers, *orang makan minoem*.
Etnaal, o. *sahari samalam*.
 Vier etmalen reizens, *empat hari empat malam perjalanannya*.
Ether, m. lucht boven den dampkring, *angkasa, akasa*, Skr.
Etherisch, b. n. *seni; haloes*.
 Een — wezen, *orang seni; orang haloes*.
Ettelijke, b. n. *barang; beberapa*.
 — zwaarigheden, *barang kasoekaran*.
 — maanden, *beberapa boelan*.
Etter, m. *nanah*.
 Waterachtige —, *nanah jang beradr*.
 Er komt veel — uit die wond, *maka banjak nanah kaloewar dari itoe loeka*.
 Het steken van den —, *ngangkot, ngangkot nanah, mengangkot nanah*.
Etterachtig, b. n. *bernanah roepanja; saroepta nanah; seperti nanah*.
Etterachtigheid, vr. *roepa nanah*.
Etterblaasje, o. *katoemboehan nanah*.
Etterborst, vr. *dada jang kaloewar nanah, (jang bernanah)*.
Etterbuil, vr. *bintil nanah*.
Etteren, o. w. *bernanah; kaloewar nanah*.
 Eene —de wond, *loeka bernanah; loeka jang kaloewar nanah*.
 Doen —, *mengaloewarkan nanah; bernanahkan*.
Ettergat, o. *lobang loeka bernanah*.
Ettergevend, b. n. rijp makend, *békin matang loeka, L.; bernanahkan loeka; békin matang nanah, L.*
Ettergezwel, o. *bisoel nanah; bintil nanah*.
Etterig, b. n. *kaloewar nanah; bernanah*.
Ettering, vr. *nanahan; kaloewaran nanah*.
Etterpropje, o. *poesat nanah*.
Etterslijm, o. *ihám nanah*.
Etterspuitje, of —pompje, *hamboesan nanah*.
Etterwond, vr. *loeka nanah; loeka jang bernanah*.
Etterzak, m. *kandoeng nanah*.
Euvel, o. *kwaal, penjakit*.
 —, *fout, salah*.
Euvel, b. n. *kwaad, kwalijk, djahat; doesoeg*.
 —, *kwaadaardig, boos, slecht, kapista*.
 —, *toornig, amarah; marah, L.; moerka, Hof.*
 — opnemen, *djadi goesar; ambil pergoesar, L.; djadi ketjil hati; djadi marah, L., (amarah)*.
Euveldaad, vr. *salah besar; perboewatan jang djahat; perboewatan jang kapista*.
Euvelmoed, m. *angkara*.
Evangelië, o. *indjil*, Ar., verb. Grieksch.
 —, *blyde boodschap, bijjirat*, Ar.
Evangeliëdienaar, m. *goeroe indjil; pandita jang mengchothbatkan indjil*.

Evangeliedienst, vr. *pekerdjaän indjil; hhal indjil.*

Evangelieleer, vr. *peladjaran indjil.*

Evangelieleeraar, m. *chathib indjil; goeroe indjil.*

Evangelisch, b. n. *indjil, Ar.*

Evangelist, m. *penjoerat indjil.*

Evangeliestof, vr. *naç indjil, Ar.*

Evel, bijw. zie **Euvel**.

Even, bijw. juist zoo, *sama.*

Hij is — zoo oud als ik, *maka ija sama 'oemoernja dengan kita; 'oemoernja sama dengan kita poenja 'oemoer.*

— zoo veel, *bagitoe banjaq; sama banjaqnja.*

— wijs, *sama boediman.*

— hoog in rang zitten, *doedoeq bertimpalan.*

Het is om het —, *sama djoega.*

—, eventjes, *sedikit; sabentaran sadja; sakedjap mata.*

—, pas, kort geleden, *tadi, tahadi; baharoe.*

Om het —, *mana sadja.*

Want mijn kind is — goed van voorkomen (gelaatstrekken) als hij, *karana anaqkoë sama baik parasnja dengan dija.*

Zoo — kwam hij hier, *baharoe tahadi (baroe tadi,) dija datany kamari.*

—, een weinig, *sabentar.*

Zoo — sleept gij nog, *tahadi engkaw lagi tidoer.*

Gij moet — wachten, *loe mesti toenggoe sedikit, L.; apalah kiranja toewanhamba toenggoe sedikit.*

—eens, zie **Gelijk**.

— alsof, *saolèh-olèh.*

Indien ik u deze mijne kroon geef, is het — alsof ik mijn hoofd aan u overlever, *djikalaw akoe-berikan makotakoe ini kapadamoe saolèh-olèh kapala-koelah akoeserahkan kapadamoe.*

— als een broeder, *seperti mana soe-dara.*

Even, b. n. *genap.*

— en oneven, *genap dan gasil.*

Evenaar, m. *mata timbangan; djaroem timbangan.*

—, evenachtslijn, *chath istiwa; garis (baris) pertengahan doenija.*

Evenaardig, b. n. *sama perinja.*

Evenaardigheid, vr. *saroepa; sama roepa.*

Evenaren, b. w. *menjamai; bersaroepa; ada bandingan; timpal.*

Evenaring, vr. *bandingan.*

Evenbeeld, o. *gambar; toeladan.*

—, wederga, *satara; timpalan.*

Een — hebben, *bersatara; bertimpalan.*

Eveneens, bijw. *sama djoega; satara; satoe roepa, saperi; sabendarang; bendjar; imbas-imbis.*

— alsof, *olèh-olèh*, zie **Kwanswijs** en **Gelijk**.

Eveneewig, b. n. *sama kakal; sama baqá.*

Evengelijk, b. n. *sama rata.*

— in macht, *sama rata koewasanja.*

Evenen, b. w. zie **Effenen**.

Evening, vr. *perataün.*

Dag- en nacht—, *ratanja sijang dan malam.*

Evenmatig, b. n. zie **Gelijkmatig**.

Evenmensch, m. *sama manoesija; sadjenis orang.*

Evennaaste, m. zie **Evenmensch**.

Evenmiddelpuntig, b. n. *sama poe-satnja.*

Evenachtslijn, vr. *chath istiwa.*

Evenredig, b. n. *berandam; sama rata; sama tara; satara.*

—, van gelijk waarde, *sama harga.*

Wie wil er handel drijven wanneer de winst — is aan het verlies? *siapa maoe berdagang kaloe laba itoe sama dengan roegi adanja?*

—, overeenkomstig aan, *patoet dengan.*

— verdeeld worden, *dibahagi rata.*

Evenredigheid, vr. *andam; qadar, Ar.; nasabat, Ar.*

Naar — hunner werken, *dengan sakira-kira pekerdjaännja.*

In —, *dengan saqadarnja.*

Evenrediglijk, bijw. *dengan rata; dengan patoet; dengan saqadar.*

Eventjes, bijw. zie **Even**.

Evenveel, bijw. *sama banjaq; sama rata.*

—, om het even, *sama djoega.*

Evenverafgelegen, bijw. *sama djaoeh-nja.*

Evenwaardig, b. n. *sama harganja.*

Evenwaardigheid, vr. *harga jang sama.*

Evenwaardiglijk, bijw. *atas peri jang saharga.*

Evenwicht, o. *sama beratnja; sama kaberaan; sama timbangannya.*

Het — houden, *menjama; samakan.*

Evenwichtig, b. n. *jang ada sama timbangannya; jang ada sama beratnja.*

Evenwijdig, b. w. *sama djaoehnja antaranja.*

De — e stand van de as met de aarde, *perdirian goethoeb jang sama djaoehnja dengan boeni.*

Evenwijdigheid, vr. *djaoehnja jang sama.*

Evenzinnig, b. n. van gelijke beteekenis, *sama artinja.*

Evenzinnigheid, vr. *artinja jang sama; satoe artinja.*

Everzwijn, o. *babi hoetan.*

Exemplaar, o. *tiroean; rantjana; persalinan; noeschat, Ar.; mazjq, Ar.*

Ezel, m. *kaldéj djantan; hhamir; Ar.; hhamir; Ar.*

Jonge —, *anaq kaldéj; kaldéj moeda.*

Gestreepte, *kaapsche* —, *kaldéj belang.*

—, zie **Domoor**.

De — bakt, *kaldéj mendjerit*.
 — van eenen schilder, *tempat menoelis gambar*; *koeda-koeda penoelis gambar*.
Ezelachtig, b. n. *seperti kaldéj*.
 —, dom, *bodoh*.
Ezelachtigheid, vr. *kalakoesan of peri jang bodoh*.
Ezeldrijver, m. *orang menghalaw kaldéj*.
Ezelen, o. w. *kerdja terlaos amat*; *mengoesahakan diri terlaos sangat*.
Ezelin, vr. *kaldéj betina*.

Ezelinnemelk, vr. *aer soeso kaldéj*.
Ezelsbrug, vr. fig. *pengadjaran jang terlaos gampang*.
Ezelskop, m. *kapala kaldéj*.
Ezelsoor, o. *tebing kaldéj*; *koeping kaldéj*, L.
Ezelsveulen, o. *anaq kaldéj*.
Ezelsvleesch, o. *daging kaldéj*.
Ezelswerk, o. fig. *pekerdjaan jang terlaos soesah*; *pekerdjaan koeli*.
Ezeltje, o. *kaldéj ketjil*.

F.

Faal, vr. zie **Feil**.
Faalgreep, vr. zie **Misslag**.
Faam, vr. *chabar*; *berita*; *warta*.
 —, goede naam, *nama jang baik*.
 Iemands — verheffen, *menimboelkan (memoeljakan) nama orang*.
 Iemands — verdonkeren, *mentjelakan nama orang*.
 Zijne — is door de geheele wereld beroemd, *maka namanja poen masjhóer pada antéro doenijá*.
 —, roem, *gah*.
Faamloos, b. n. *gelap*.
 Een — mensch, *orang gelap*; *orang jang tiada poenja nama sakali*.
Faamroover, m. zie **Berroover**.
Fabel, vr. *gicpat*, Ar.; *matzal*, Ar.
 —, verhaal, *tjeritera*.
Fabelachtig, b. n. *tjarang*; *doesta-doesta*; *seperti gicpat*; *perbola*.
 Eene — e plaats in de aarde, *dika*.
Fabelkunde, vr. *'ilmoe déwata*.
Fabelkundige, m. *jang faham pada 'ilmoe déwata*.
Fabriceeren, b. w. *memboewat*; *békin*, L.; *menoekang*.
Fabriek, vr. *roemah toekang*; *roemah kapandéjan*; *toekangan*.
 —, opziener over gebouwen, *djoeroe memoriqsa gedong*.
Fabriekgoed, o. *boewatan katoekangan*.
Fabrikant, m. *toekang*; *kipoe*, *kimpoe*; *pandéj*.
Fac-simile, o. *toeroenan jang cahh dari pada tanda tangan ataw noeschat poerbakala*.
Factie, vr. *oemmat*, *oemmat soewatoe péhaq*.
 Eene munitzichte —, *oemmat gogah*, (*ghcghá*, Perz.).
Factiedrijver, m. *kapala oemmat*; *orang mengharoekan soewatoe oemmat*.
Factor, m. *pétor*, Port.
 De opperste —, die den handel bestiert, *pétor besar jang memegang pernjaga-gaan*.
Factorij, vr. *zeeplaats*, *bandar*.
 — aan den moed eener rivier, *koewala*.

—, bestuur, *pemarentakan*.
Factuur, vr. *daftar barang dagangan*; *daftar barang pernjaga-gaan*.
 De — heeft hij mij niet gezonden, *maka daftar barang dagangan itoe tiada dikirimkanja kepada kita*.
Faculteit, vr. *madjlis*, Ar.
 De theologische —, aan eene hoogeschool, *madjlis hhakim 'ilmoe agama (ilahi) di madrasah*.
 De medische —, *madjlis hhakim 'ilmoe thibb*, (*'ilmoe adwijat*).
Fagot, vr. eene soort van —, *saroeni*.
Falleeren, o. *poetoes modal*, zie **Bankbreukig**.
Faillissement, o. zie **Bankbreuk**.
Faizant, vr. zie **Fazant**.
Fakkell, vr. *obor*, L.; *soeloeh*; *damar*; *pedamaran*; *siji*.
 Kleine — van het kokosbloembusel, *oepat*.
 Eenen — dragen, *membawa soeloeh*; *menjoeloeh*.
 Een — in de duisternis, (eene lamp voor den voet), *obor pada malam gelap*; *soeloeh di djalan*, (— op den weg).
 De maan tot — hebben, *berdamarkan boelan*.
Fakkeldrager, m. *orang jang membawa obor*; *hamba jang membawa soeloeh*.
Fakkellicht, o. *terang obor*, L.; *terang soeloeh*.
Falen, o. w. *woeroeng*, L.; *tiada djadi*; *tiada berlakoe*, zie **Feilen**.
Falie, vr. *keloeboeng*; *toedoengan*.
Faliekant, b. n. en bijw. *salaah*.
 —, mislukt, *woeroeng*, L.; zie **Falen**.
Falievouwen, o. *pemboedjoekan*.
 —, bedrog, *tipoe*; *pedajan*, L.
Falsaris, m. *orang chijámat*; *orang tjoelas hati*; *orang palseo*, L.
 —, namaker van geschriften, *orang jang melakoekan (békin, L.) soerat lantjoeng*, (*palseo*).
Falsiteit, vr. *tipoe dengan soerat lantjoeng*, (*palseo*).

Familie, vr. *sanaq*; koelawarga; bangsa, ál, Ar.; *famili*, verb. Ned.

Familiebetrekking, vr. *sanaq*; soedara; pekaloewargaan; verb. van *kadang*, Jav.

Familienaam, m. *nama açal*; *nama pamili*, L., verb.

Familieraad, m. *madjlis qawm koelawarga*; *bi tjara sanaq soedara*.

Familieverdrag, o. *perdjandjian qawm koelawarga*.

Familiewapen, o. *materéj bangsa*; *tjap açal*; *tjap pamili*, L.

Familieziekte, vr. *penjakit açal*; *penjakit dari kaloewar peroet*, L.

Farizeër, m. *orang farisat*.
—, huichelaar, *orang moenafiq*; *orang tjoe las hati*.

Fat, m. (ond. w.) *djanggal*: *orang perlentéj (perlenté)*, thans wordt dit woord minder dan weleer, op een slecht mensch toegepast.

Fatsoen, o. vorm, *roepa*.
—, maaksel, *boewatan*.
—, maakloon, *oepah kerdja*.
—, mode, *tjara*.
Die beker heeft een mooi —, *maka piála itoe bagoes roepanja*.
Dat zadel heeft een engelsch —, *itoe pelana (sela, L.) roepanja boewatan Inggris*.
Hoeveel hebt gij voor het — betaald? *berapa loe bajar dia poenja oepah kerdja?*
Dat kleed heeft een Javaansch —, *itoe kain (badjoé) tjara Djawa*.
Een man van —, *orang baik-baik*; *orang berbangsa*; *orang sopan*.
Zijn — weten te houden, *tahoe melakoekan diri dengan sepertinja*; *tahoe 'adat*.

Fatsoeneerder, m. *jang meroepakan*; *jang békin roepa*, L.

Fatsoeneeren, b. w. *memberi roepa*; *meroepakan*; *békin roepa*, L.
Eenen hoed naar de fransche mode —, *meroepakan topi sabagéjmana tjara Praman*; *békin topi kaja tjara Prasman roepanja*, L.

Fatsoeneering, vr. *pemboewatan roepa*; *békin roepa*, L.; *peroeapaan*.

Fatsoenlijk, b. n. *tahoe 'adat*; *sopan*; *santoen*; *baik-baik*.
Een — man, *orang jang tahoe 'adat, orang baik*.
Het is niet — met beenen te zitten slingeren, *maka tiadalah sopan doedoeq berdjantjéj-djantjéj*.

Fatsoenlijkheid, vr. *peri sopan*; *peri santoen*; *'adat*; *hormat*.

Fazant, m. *toegang*; *moewa*; *tadroedj*, Ar.
—, de haan, *toegang djantan*; *tadraw*, Perz.
De Sumatrasche —, *argusfazant, koewaw*.
Korren of kakelen zoo als een —, *memoewa*.
Het geluid van den — namaken, *memoewa*.

Fazantheaan, m. *toegang djantan*; *tadraw*, Perz.

Fazanthen, vr. *toegang betina*.

Fazanthond, m. *andjing perboeroean toegang*.

Fazanthouder, m. *orang pijara toegang*.

Fazantjacht, vr. *perboeroean toegang*.

Februari, m. *boelan pébroewari*, verb.

Feeks, vr. *perampoewan bengis*; *perampoewan perang peroes*.

Feest, o. feestmaal, *djamoean, perdjamoean*; *pèsta*, verb. van *fèsta*, Eur.
—, feestdag, *hari raja*; *hari besar*.
— na de vaste der maand Ramadan, *'id alfitr*, Ar.
— op Sumatra bij het plechtig baden van jonge kinderen, *manboedo*.
Het — vieren van eene vrouw, die voor het eerst zwanger en in de zevende maand is, *nidjaq, nidjaq tanah, menidjaq*, (ook het — als het kind begint te loopen.)
— van de hemelvaart, *hari raja mi'radj hhadlirat 'Isa*; *hari raja kanaikan Elmesihh ka sorga*.
Het — der drie koningen, *hari raja dinhhoen*.
Het — van palmzondag, *hari raja as-sabásib*.
Het — van pinkster, *hari raja alcham-sina*.
Het — der loofhutten, *hari raja tara-taq*; *'id alchajmah*, Ar.
Het — der ongezuurde brooden, *hari raja roti manis*.
Het — van pascha, *hari raja façahh*.
Het — der vernieuwing des tempels, *hari raja memperbaiki bajit almoeqaddas*.
Heden avond is er een groot — in de harmonie, *maka ini malam ada pèsta besar di roemah bola*, L.
— vieren bij bruiloften, *berdjaga-djaga*.

Feestdag, m. *hari raja*; *hari besar*; *hari termasa*; *masa raja*.
Eenen — vieren, *memoelikan hari raja*.

Feestelijk, b. n. *'athlamat*, Ar.; *besar*.
Eenen koning — verwelkomen, *mengaloe-ngaloe kan radja atas peri jang 'athlamat*.
—, met vreugde, *dengan bersoe ka-soekaän*.

Feestelijkheid, vr. feestelijke bedrijven, *perdjagaän*.

Feesteling, m. en vr. *orang djamoean*; *orang memoelikan hari raja*; *orang jang berhari-raja*.
De vorst gevoelde zich eveneens als — en, die diamanten en juweelen vinden, *maka rasa baginda itoe seperti lakoe orang jang berhari-raja*.

Feestgebaar, o. handgeklap, *tepoeq ta-naan*.

Feestgenoot, m. en vr. *teman berhari-raja*; *teman di fèsta*, L.

Feestgewaad, o. *pakéjan hari raja; pakéjan jang indah-indah.*
 Een geheel —, *saberhana pekajin.*
Feestlied, o. *njanjian hari raja.*
Feestoen, vr. zie **Festoen**.
Feestoffer, o. *persembahan masa raja; goerbán hari raja.*
Feestmaaltijd, m. *perdjamoean.*
Feestviering, vr. *perdjagaán; hhal me-moelijakan hari raja.*
Feestzang, m. *njanjian hari raja; maz-moer, Ar.*
 —, *vreugdezang, kidoeng soeka-soekán.*
Feil, vr. *misslag, salah; salah ketjil.*
 —, *onvolkomenheid, kakoerangan.*
 Waar zijn de menschen, die geene — en hebben? *dimana orang jang tiada salahnja?* zie **Fout**.
Feil, vr. zie **Dweil**.
Feilbaar, b. n. *jang kasalahan; jang boléh bersalah; jang dapat berboewat salah.*
Feilbaarheid, vr. *perangéj jang kasalahan.*
Feilen, o. w. *bersalah; koerang; berboewat salah.*
 Reeds ettelijke malen heeft hij gefeild, *soedah beberapa kali ija bersalah.*
 —, *dwalen, sesat; kasasar, L.*
Feilen, b. w. zie **Dweilen**.
Feiling, vr. zie **Feil**.
Feilloos, b. n. *soetji dari pada salah.*
Feit, o. *daad, perboewatan.*
 —, in eenen kwaden zin, *salah; perboewatan djahat; honar.*
 Op het — (op heeter daad) van stelen of hoereeren betrappen, *mendapatkan mentjoeri ataw berzina, (bermoekah).*
 Indien iemand op het — bevonden wordt van te moorden, *djikawal orang kadapatan memboeoh orang.*
 —, *daadzaak, wezenlijkheid, kabeneran hhal jang soenggoeh-soenggoeh.*
Feitelijk, b. n. *vjandelijk, bersatroe; bermoesoeh.*
Feitelijkheid, vr. *gagah; perboewatan jang keras, (jang rjasat); pekerdjaán jang memaqsá.*
 —, *plegen, menggagahi; paqsá, memaqsá.*
Fel, b. n. *sterk, keras.*
 Een —le wind, *angin keras.*
 Eene —le koorts, *demam keras.*
 —, *groot, besar.*
 Een —le brand, *api besar.*
 —, *snerpend, bijtend, sangat.*
 Eene —le koude, *dingin jang sangat.*
 —, *verwoed, boewas; garang; galaq; sabar.*
 Een —le tjger, *rimaw jang boewas; matjan galaq, L.*
 Een —le hond, *andjing galaq.*
 Een —, *onstuimig mensch, orang garang.*
 —, *stekend, pedih.*

Eene —le wonde, *loeka jang pedih.*
 Eene —le vrouw, *perampoewan jang bengis.*
Felp, o. *beloedroe jang berboeloe.*
Femelaar, m. zie **Fijmelaar**.
Femelen, b. w. zie **Fijmelen**.
Fenegriek, o. *hhalabat, Ar.; kalabat, verb.*
Feniks, m. *denkbeeldige vogel, ook een onvergelykelyk mensch, nádirat, Ar.; anqá, Ar.*
Fep, vr. *mabog.*
 Iemand, die aan de — is, *pemabog.*
Feppen, b. w. *minoem banjaq.*
Fepper, m. *pemabog.*
Fermoor, m. *pahat besar.*
Fernambukhout, o. *kajoe sapang of sepang.*
Festoen, vr. *boenga dikarang; karangan boenga; kembang-kembang jang dikarang, L.*
Fozant, m. zie **Fazant**.
Fozikken, o. *berbisiq-bisig.*
Fiat, o. *bijar.*
 —, *het geschiede! bijarlah!*
 Het — executie verleenen, *memberi paréntah akan melakoekan hhoekoem.*
Fielt, m. *risaw; bangsat, L.; gébana; talédor, L.*
Fieltachtig, b. n. *lakoe risaw; lakoe djalan bangsat.*
Fieltenstuk, o. *pekerdjaán bangsat; perboewatan gébana; kerdjanja orang boesoeg.*
Fiemelaar, m. zie **Fijmelaar**.
Fijmelen, b. w. zie **Fijmelen**.
Fier, b. n. *hati besar.*
 —, *trotsch, angkoeh, L.; djemawa; tjongkaq; katjaq.*
Fierheid, vr. *edele —, himmat tinggi.*
 —, *trotschheid, penggahan; kabesaran hati, zie Fier (trotsch).*
Figuur, vr. *roepa; toeladan.*
 Figuren van bloemen, *nekas.*
 Eene — van eenen draak, *roepa naga.*
 —, in de redek., *'ibárat, Ar.; oepama.*
Figuurlijk, b. n. *dengan 'ibárat; 'ibáratnja; madjázi, Ar.*
 Een woord, dat in eenen — en zin gebruikt wordt, *perkataan jang dipakéj dengan arti jang madjázi, (dengan 'ibárat).*
Figuurlijkheid, vr. *arti madjázi; 'ibárat; oepama.*
Fijmelaar, m. *wolkaarder, orang menjisir boeloe domba.*
 —, *schijnheilige, orang tjoeles hati; orang moendáfq; ahloe'lmifáq, Ar.*
Fijmelachtig, b. n. *tjoeles; moendáfq, Ar. nisák, Ar.*
Fijmelarij, vr. *perboewatan tjoeles; nisáfq, Ar.*
Fijmelen, b. w. *wolkaarden, menjisir boeloe domba.*
 —, *huichelen, poera-poera berbakti; bernisáfq; tjoeles.*
Fijn, b. n. *van stoffen, jl, haloes; chák, Ar.*

- linnen, *kain haloes*.
 —, dun, *tipis, nipis; daqiq, Ar.*
 — vel, *koelit tipis ook nipis*.
 —, van maaksel of klank, *sandoes; seni*.
 Zoo — als rag, (van stoffen), *sandoes*.
 Eene — e stem, *soewara jang seni*,
 (*haloes*).
 Eene — e ketting, *rantéj jang seni*
chalqahnja (tjintjinnja).
 — gras, *roempoet jang seni*.
 Een — e draad, *benang haloes*.
 —, zuiver, *soetji*.
 —, goud, *emas soetji*.
 Een — e pen, *pèna haloes, L.; qalam*
haloes.
 Een — e kam, *sisir haloes*.
 Een —, etherisch wezen, *orang haloes*.
 —, vroom, *çalihh, Ar.*
 —, vergruisd, *loemat, kaloematan*.
Fijnaard, Fijnbaard, m. *orang moe-*
náfiq.
Fijnheid, vr. *peri haloes, zie Fijn*.
Fijnigheid, vr. *zie Fijnheid*.
Fijnschilder, m. *toekang soengging; toe-*
kang gambar.
Fijntjes, bijw. *atas peri jang haloes*.
Fijt, vr. *kaloeroetan; tjintangan*.
Fikfakken, o. w. *melantjong, L.*
 —, talmen, *kerdja lambat-lambat; kerdja*
dengan malas.
Fikfakker, m. *talmer, orang malas; orang*
melantjong, L.
Fikfakkerij, vr. *pekerdjaän tjoemah-tjoemah*.
Fiksch, b. n. *vlug, vaardig, pantas; tjepat*.
 Een — mensch, *orang pantas*.
 Niet —, niet gezond, *sakit sedikit;*
tiada sedap; trada énaq, L.
 —, *bijw. dengan pantas*.
Fikschheid, vr. *kapanantasan; kabisaän*.
Filomeel, vr. *bolbol, Perz.*
Filozel, vr. *soetra kasar*.
Filozofie, vr. *filsafat, Ar.*
Filosoof, m. *fajlasoef, Ar.; hhakim, Ar.*
Filtreeren, b. w. *saring, zie Doorzijgen*.
Financie, vr. *peti chazinat; perbendaharaän;*
kas oewang, L.; peti oewang.
Financiekamer, vr. *kantor oewang, L.;*
gondang mata benda.
Financiewezen, o. *pemarentahan per-*
bendaharaän; perkara oewang.
Fineeren, b. w. (ond. w.) *menghaloesi;*
békin haloes, békin bresih, L.
Fiool, vr. *flesch, soerahi; boeli; katja*.
 —, *speeltuig, rebab, harbab; biola, verb.*
Firmament, o. *tjakrawala; tjerchi, tjer-*
chiik, Perz.; langit; falak, Ar.
 De rondwenteling, van het —, *perida-*
rakan tjakrawala.
Fiskaal, m. *djaqsa; piskal, verb.*
Fistel, vr. *loeka dalam jang bernanah*.
 —, *ongeneeselijke —, kanker, násoer,*
Perz.
Fits, vr. *zie Bunsing*.

- Flabberen**, o. w. *van den wind, tjoep*
lemah lemboet.
Fladderen, o. w. *terlang sini sana; kibar*.
 Ik zie eenen vogelenzwerm —, *kita*
lihat boeroeng sakawan terbang sina sana.
 Fladderende en wapperende vaandels,
bandéra jang berkibaran.
 —, *klapwieken, tapiskan; tapisikan*
sajap.
 —, *golven, gojang; beraloen; berombag*.
Flagelet, vr. *deze heeft de inlander niet,*
maar wel een klein fluitje, soeling-ketjil;
bangsi ketjil; moeri.
Flakkeren, o. w. *zie Flikkeren*.
Flambouw, vr. *soeloek, zie Fakkel*.
Flambouwdrager, m. *zie Fakkel-*
drager.
Flanel, vr. *den Maleier onbekend, kan*
eenigermate vertaald worden door kain
boeloe haloes.
Flank, vr. *sabelah; iringan; péhaq*.
 Aan de rechter—, *di sabelah kanan*.
 Rechts uit de —, *balik kanan*.
Flanken, o. w. *in symmetrische orde zijn,*
timpal; berandam.
Flankeeren, b. w. *van ter zijde beveh-*
ten, melawan di sabelah.
 Eene vesting —, *memoewat kota*
dengan bentèng-bentèng jang berhadapan
lintang-lintang.
Flankeur, m. *palangkoer, verb.*
Flansen, b. w. *kerdja goeposh-goepoeh*.
 —, *lappen, tampal; tambal, L.*
Flap, m. *klap in het gezicht, tampiling*.
Flappen, o. w. *zie Klappen*.
Flapuit, m. en vr. *zie Babbelaar*.
Flarden, vr. *meerv. pertja; panggal;*
potong.
Flauw, b. n. *zwak, lemah; lemas, L.*
 —, *uitgeput, letih; lesoe*.
 —, *in onmacht, moertja; pingsan; ka-*
langar, L.; béhoes.
 —, *smakeloos, tawar; ambar*.
 —, *onbeduidend, kosong*.
 Een — gesprek, *omong-omong kosong*.
 Zeer — van smaak, *terlaloe tawar*
(ambar) rasanja.
 — van kleur, *poetjat*.
 —, *licht, eventjes, sabentaran sadja*.
 — van verstand, *gawal*.
 —, *bijw. dengan lemah; atas peri jang*
lemah, zie Flauw, b. n.
 — van glans of licht, *soeram*.
Flauwelijk, bijw. *zie Flauw, bijw.*
 —, *traag, malas; laléj; koerang pariksa*.
 —, *langzaam, lambat; perlahan-lahan;*
plan-plan, L.; segan.
Flauwhartig, b. n. *koerang hati; tjabar;*
gentar; hati ketjil, L.
Flauwhartigheid, vr. *zie Blooheid*.
Flauwheid, vr. *smakeloosheid, peri ta-*
war; peri ambar; rasa ambar; rasa ta-
war; ambar rasanja; tawar rasanja.
 — des gemoeds, *kalemahan; kalotihan;*

pentjaban; kahlangan hati; hati ke-tjil, L.

Flauwigheid, vr. zie Flauwheid.

Flauwte, vr. moertja; pingsan; kalarang, L.; sawag, Ar.

Flauwtjes, vr. zie Flauwelijk.

Fleemen, b. w. boedjoeg; tjoemboe.

Fleemer, m. pemboedjoeg, orang mem-boedjoeg.

Fleemerij, vr. pemboedjoekan.

Fleemster, vr. perampoewan jang mem-boedjoeg.

Fleemtong, vr. lidah pemboedjoeg.

Fleer, vr. soendal; lonté, L.

Fleere, vr. zie Fleer.

Fleerij, vr. zie Fleer.

Fleers, m. zie Klap.

Flegma, o. (ond. w.) perangéj jang dingin.

Flenel, o. zie Flanel.

Flenellen, b. n. zie Flanel.

Flenters, m. meerv. pertja-pertja.

Floreicijn, o. jicht, sangal.

Flesch, vr. botol, verb.; soerahi; boeli; katja.

Vierkante —, kelder—, plés, verb.

Eene groote — met twee ooren en eene pjp, *qarabah*, Perz.

Eene — wijn, *satoe botol anggoer, L.*

Eene — jenever, *satoe botol sopi, L.*

Eene — met eenen langen hals, boeli.

Eene — opentrekken, boeka botol.

De kurk van de — trekken, *tjaboet prop botol, L.*

Flesschenblazer, m. toekang memboe-sat (békin) botol.

Flesschenkooper, m. orang djoewal botol; orang djoewal soerahi.

Flesschenmaker, m. Flesschenblazer.

Flesschenmand, vr. bakoel botol.

Flets, b. n. soeram.

—, als bloemen, *lajoe.*

— van kleur, *poetjat; pérang.*

Fletschheid, vr. soeram roepanja.

De — eener bloem, *lajoenja boenga; lajoenja kembang, L.*

Flour, m. bloei, raméj.

In den — der jaren, *pada 'oemoer moeda.*

Zonder —, vrooljkheid, *tiada bersoeka-soekaän.*

—, lijn om snoek te vangen, *tali pantjng smok, tali kail smok, (of alaw, voor zeesnoek).*

Fleurig, b. n. raméj.

Fleurigheid, vr. kalakoeah jang raméj.

Flibustier, m. vrjbuiter, perompag.

—, zeeroover, *badjaq.*

Flikflooiën, b. w. boedjoeg, memboedjoeg.

Flikflooiër, m. pemboedjoeg, orang mem-boedjoeg.

Flikflooiërij, vr. pemboedjoekan.

Flikken, b. w. membaiki; békin betoel, L.; tambal, L.; tampal.

Flikker, m. toekang mendjahit jang tambal pakéjan.

Flikkeren, o. w. gemilang; gemirlap, gemirlapan; tjerlang, tjemerlang; teperling; temaboer.

De sterren, die zich — vertoonen,

bintang jang gemirlapan roepanja.

— als de bliksem, *teperling seperti kilat.*

Flikkerij, vr. tambalan, L.; tampalan.

Flikkering, vr. gemirlapan, zie Flikkeren.

Flikkervuur, o. api jang kaloewar boenganja (jang teperling).

Flink, b. n. vrooljk, vlug, pantas; tjepat.

Een — mensch, *orang pantas; orang tjepat.*

—, vlug, (in het lezen of opzeggen), *lantjar.*

Eene geschiedenis — lezen, *lantjar membatja hkhikajat.*

Flits, m. zie Pijl, Schicht.

Flitsboog, m. zie Pijlboog.

Flitseboog, m. zie Flitsboog.

Flitsekoker, m. Flitskoker, zie Pijlkoker.

Flodder, m. loempoer.

Flodderen, o. w. wapperen, golvend bewegen, kapah kapah; kibar.

—, door den modder loopen, *berdjalan di loempoer.*

Flodderkleed, o. pakéjan jang langgar sakali.

Flodderkous, vr. kaos jang langgar sakali.

—, morsig wjff, *perampoewan kotor.*

Floddervos, m. orang kotor.

Floers, o. kain kaboeng; hhidjáb, Ar.

Flonkeren, o. w. gemirlap, gemirlapan; teperling, zie Flikkeren.

Flonkering, vr. gemirlapan.

Flonkerlicht, o. terang jang bersinar; terang jang gemirlapan roepanja.

Flonkerster, vr. bintang jang teperling roepanja.

Floret, vr. pedang saroeni.

Met de — afweren, *tangkiskan dengan pedang saroeni.*

Fluim, vr. rijag; thám, Ar.; balgham, Ar.; dahag.

—en diep ophalen, *berdahag.*

Fluimachtig, b. n. berdahag; banjaq thám.

Fluimen, o. w. meloedah thám, (balgham, dahag); berdahag.

Fluisteraar, m. orang berbisig-bisig.

Fluisteren, o. w. bisig, bisik.

Gedurig —, *berbisig-bisig.*

Aan het oor —, *berbisig-bisig pada telinga.*

Fluistering, vr. bisikan.

Fluit, vr. speeltuig, bangsi; soeling; marghoe, Ar.

Kleine —, *moeri.*

Op de — spelen, *tjoep bangsi*, *berbangsi*; *tjoep soeling*, *bersoeling*.
 — van gespikkelde bamboes, wier toonen de vrouwen tot liefde zouden bewegen, *bangsi kura*.
Fluiten, b. en o. w. met den mond, *sjoel*, *bersjoel*.
 Op een blaaspeeltuig —, *tjoep bangsi*; *main soeling*; *tjoep soeling*.
 Deze vogel fluit zeer schoon, *boeroeng ini terlaloe bagoes boenjinja*.
 Iemand laten —, (niet naar hem hooren), *tiada dengar orang poenja kata*; *trada perdoeli sama orang poenja kata*, L.
 Op iets —, er naar dingen, *harap barang apa-apa*; *bernijat barang sasowatoes*.
 Ik hoorde hem zeer liefelijk —, *kita dengar dija memboedjoeg terlaloe manis*.
Fluitenmaker, m. *pandéj bangsi*; *toekang soeling*.
Fluiting, vr. *pesjoelan*.
Fluitje, o. moeri; *bangsi ketjil*; *soeling ketjil*.
Fluitmeester, m. *pengadjar main soeling*; *pengadjar tjoep bangsi*.
Fluïschip, o. *kapal hantimoen*.
Fluitspel, o. *permainan soeling*; *permainan bangsi*.
Fluitspeler, m. *orang tjoep bangsi*; *orang tjoep soeling*; *orang main soeling*.
Fluks, bijw. *lekas*; *sabentar*; *kelaq*.
Fluksch, b. n. *tjepat*; *lekas*; *bangat*; *tingkas*.
Flus, **Flusjes**, bijw. zoo even, *baroesan*, L.; *tadi*, *tahadi*.
 —, aanstonds, over een weinig tijds, *saboentar*; *nanti sabentar*; *kelaq*.
Fluweel, o. *beldoewa*; *beloedoer*, *beloedroe*, L.; (*veludo*, Port.); *kain soetra berboeloe*; *gathifat*, Ar.
Fluweelachtig, b. n. *saroepa beloedroe*, zie **Fluweel**.
Fluweelachtigheid, vr. *peri beloedroe*.
Fluweelen, b. n. *beloedroe*, L., zie **Fluweel**.
 Een — kleed, *badjoe beloedroe*.
Fluweelwerker, m. *toekang beloedroe*; *pandéj beldoewa*.
Fniezen, o. w. *beresin*, zie **Niezen**.
Fnuiken, b. w. *potong sajak*.
 —, de macht verminderen, *meniwaskan*; *mena'loegkan*; *merendahkan*; *mematahkan koevasa*.
Fnuiking, vr. *pemotongan sajak*.
 —, fig. *peniwasan*; *hhál mena'loegkan*, (*meniwaskan*).
Foei, tusschenw. *fi*; *tjih*, *tjis*; *ah*; *offi*, Ar.
Foelie, vr. net, dat om de muskaatmoot zit, *boenga pala*; *kembang pala*, L.; *bas-básah*, Ar.
 —, van eenen spiegel, *prada aèr peraq*.
 —kas of kist van matten gemaakt om de — te verzenden, *soekoel*.

Fok, vr. *lajar toepang*.

De — aanslaan, *pasangajar toepang*.
 De — hjschen, *tariq naikajar toepang*; *kasih naikajar toepang*, L.
 De — strijken, *toeroemkanlajar toepang*; *kasih toeroenlajar toepang*.
 —, bril, *katjajamata*, L.; *tjerminmata*.
Fokkemaast, m. *tjang toepang*.
 Wij werden door eene storm beloopen. onze — brak, en wij liepen te Rio Janeiro binnen, *maka kita kena angin riboet serta tjang toepang poen patah laloe kita masog moewara negeri Rio Janeiro*.
Fokken, b. w. *pijara*, *pelihara*; *pali*.
 Hoenders —, *pijara ajam*.
 —, een' bril dragen, *pakéj katjajamata*.
 L.; *pakéj tjerminmata*.
Fokker, m. *orang pijara*.
 Een hoender —, *orang pijara ajam*.
 Eene rijke —, *orang kaja*.
Fokkers, vr. *pembawan toepang*; *pembawanlajar toepang*; *paboewan toepang*; *paboewanlajar toepang*.
Fokkerij, vr. *pemijaraan*.
Fokkezeil, o. *lajar toepang*.
Fokking, vr. zie **Fokkerij**.
Foliant, m. *kitab besar*.
Folteren, b. w. *menjakiti*; *békin sakit*, *menjangsarai*; *menjangsarakan*.
Foltering, vr. *sangsara*.
Foltertuig, o. *praboet sangsara*; *serba penjangsaraan*.
Fommelen, b. w. *kepel-kepel*, L.; *békin koesoet*, L.; *koesoetkan*.
 Waarom fommelst gij dat kleed zoo? *kenapa loe békin koesoet itoe kain bagitoe roepa?* zie **Frommelen**.
Fommeling, vr. *pengoesoetan*; *kepel-kepel*, L.
Fondament, o. grondslag, *kaki*; *alas*, *pengalasan*; *pelapiq*; *pantat*; *asas*, Ar.
 —, zie **Aars**.
Fondatie, vr. (ond. w.) stichting, *pemboewatan*; *pendirian*; *pendjadian*.
Fondeeren, b. w. zie **Grondvesten**, **Stichten**.
Fonds, o. *modal*; *poko*, L.; *pangkal*; *fon*, verb.
 Een — van twee millioenen, *modal doewa joeta*.
 De — en van eenen overledene, *harta pangkalan orang mati*.
 —en bezitten, *rijk zjijn*, *ada kaja*; *ada modal besar*; *ada pokonja*, L.
 —, de werken, die een boekhandelaar bezit, *segala kitab jang toekang kitab poenja*; *segala boekoe jang toekang boekoe poenja sendiri*, L.
Fondslijst, vr. *daftar kitab jang toekang kitab poenja*, zie **Fonds**.
Fonkelen, o. w. *gemirlap*; *teperling*, zie **Flikkeren**.
Fonkeling, vr. *gemirlapan*; *tjahaja*, *tjaja*.
Fonkelnieuw, b. n. *baharoe sakali*.

Een — kleed, *pakéjan jang baharoe sakali*.

Fontanel, m. zie **Fontenel**.

Fontein, vr. *pentjoetjoer aér; mata aér*.
— des afgronds, *mata toebir*.

Fonteinader, vr. *açal mata aér*.

Fonteinwater, o. *aér perigi; aér tjoe-tjoeran*.

Fontenel, vr. *poeroe jang didjadikan olèh doekoen, (thabib); poeroe jang kaloewaran*.

Foot, vr. *afscheidsmal, pèsta jang dikasih sama orang jang berangkat, (pegi), L.; perdjamoean orang jang berangkat*.
Iemand de — (zijn afscheid) *geven, lepaskan of kaloewarkan orang dari pekerdjaännja*.
—, *foetje, gift, oewang sirih; tjengkeram; sorongan*.

Foolen, b. w. *menjakiti; bëkin sakit, L.; menjoesahkan; menjoekarkan; mengganggoe*.

Fop, zie **Fopping**.

Foppen, b. w. *bermainkan; main bodoh, L.*

Fopper, m. *orang jang main bodoh, zie Foppen*.

Fopperij, vr. *pemainan bodoh; tjaté, L.*

Forceeren, b. w. (ond. w.) *dwingen, paqsa, memaqsa; sjasatkan*.

Foreest, o. *woud, rimba; hoetan*.

Formaat, o. *roepa; bangoenan; toeladan, zie Model, Staal, Patroon, Vorm*.

Formaathout, o. *mal, kajoe tjonto*.

Formaatzegel, o. o. *soerat tjap*.

Formaliteit, vr. *'adat, Ar.; 'adat isti'adat, Ar.; tjara*.

Formeel, b. n. (ond. w.) *duidelijk, bijzonderlijk, dengan terang; dengan sengadja*.

Formeerder, m. *jang meroepakan*.
—, *schepper, jang mendjadikan; chálif, Ar.*

Formeeren, b. w. (ond. w.) *gedaante geven, meroepakan*.
—, *scheppen, mendjadikan; mengadatkan*.
—, *schetsen, ontwerpen, meréka; merantjanakan; menoeladankan*.

Formeering, vr. *peroepaän*.
— *schepping, daarstelling, pendjadian*.

Formule, vr. *peratoeran jang tantoe; peratoeran jang pesti, L.; 'aqibát jang cahh*.

Formulier, o. *soerat peratoeran; thariq, Ar.*
—, *dat op het graf gelezen wordt, talqin, Ar.*
— *Zoodanig — lezen, talqinkan; batja talqin*.

Formulierboek, o. *kitab (boekoe) soerat peratoeran*.

Fornuis, o. *dapoer; foerna; tanóer, Ar.; arlaw*.

Fornuisplaat, vr. *prada foerna; prada tanóer; prada dapoer*.

Forsch, b. n. *goewa, Ar.; gagah*.
—, *gespierd, tegap*.

Een — *mensch, orang goewat; orang gagah*.
—, *norsch, perang peroes; bengis*.

Forschheid, vr. *gahi; goewat*.

Fort, o. *kota, (Men gebruikt kota verkeerdelijk voor: stad); bèntèng*.

Forteres, vr. *bèntèng, zie Vesting*.

Fortuin, vr. *oentoeng*.
Goed —, *oentoeng jang baik; chalaq, Ar.*
Kwaad —, *oentoeng jang malang*.
—, o. *rijkdom, kakajain*.
Een man van —, *orang hartawan; orang kaja*.
Een man van —, *die door geringe middelen rijk geworden is, orang timboelan*.
Goed —, *voorspoed, geluk, iqbal, Ar.*

Fortuinzoeker, m. *orang jang menjari oentoeng*.
—, *landlooper, gébana*.

Foudraal, o. (ond. w.) *saroeng, zie Overtreksel*.

Fourage, vr. *bekal; ransom; verb.; belaboer*.

Fourageeren, b. w. (ond. w.) *ambil ransom; ambil beladoer of bekal*.

Fourageerder, m. *orang jang mengambil ransom, zie Fourage*.

Fourier, m. *poerir. verb.; djoeroe ransom; djoeroe belaboer; djoeroe bekal*.

Fourneeren, b. w. (ond. w.) *aanvullen, menggenapkan; bëkin genap, L.; kasih barang jang koerang, L.*

Fout, vr. *salah, kasalahan; ghalat, Ar.; 'ajb, Ar.; dzanb, Ar.*
—, *onvolmaaktheid, kakoerangan*.
Zonder —en, *tiada dengan salah; tiada salah*.
Zonder —, *zeker, tantoe; pasti, L.*

Fraai, b. n. *bagoes, L.; perméj; moliq; biséj; élog; sari; moedjlis*.
Eene *fraaie stof, kain bagoes*.
Een — *huis, roemah jang perméj roepanja*.
Die berg *levert een — gezicht op, maka goenoeng itoe perméj roepanja*.
Eene — *e vlakke, padang jang moliq*.
Een — *gelaat, moliq moekanja*.
— *e oogen, mata biséj*.
Een — *voorkomen hebben, moedjlis roepanja*.
Eene — *e bloem, boenga sari*.
— *weder, bagoes terang; terang tjoe-watja; kemaraw*.
De — *e letteren, soerat 'ilmoe hlikmat, Ar.*
— *gekleed, angker*.

Fraaiheid, vr. *kabagoesan, L.; peri perméj, zie Fraai*.

Fraaitjes, *bijw. atas peri jang bagoes; dengan perméj, zie Fraai*.
—, *duidelijk, terany; teroes terang; dengan teroes terang*.

Framboos, vr. *boewah ajam bekoekoe*.
Frambozenboom, m. *pohon ajam bekoekoe*.
Franco, bijw. *lepas dari oewang (tjoekéj) pos*, L.; *peranko*, verb.
Franje, vr. *ramboe; roembéj; rambéj*.
 —s van parelen, *roembéj-roembéj moe-tijara*.
 Zijden — aan eenen zonnescerm, *iram*.
 Klaterende —s van glaasjes enz., *ge-getar*.
Franjemaker, m. *toekang roembéj; pandéj ramboe*.
Frankeeren, b. w. vrachtvrij maken, *bajar oepah soerat pos sabelom dikirimnja*.
Fransijn, o. zie *Perkament*.
Fratsen, v. meerv. grillen, kuren, *tingkah*.
Fratsenmaaktser, vr. *orang perampoe-wan jang ada banjaq tingkahnja*.
Fregat, o. *pergat*, verb., *kapal perang ber-tijang tiga*.
Fret, o. kleine boor, *goerdi ketjil*.
Freule, vr. *dara; nona jang bangsawan*.
Frijnen, b. w. *oekir, mengoekir*.
Frijten, b. w. zie *Fruiten*.
Frikadell, vr. *pergedél*, verb.
Frisch, b. n. gezond, njaman; *sasa; énaq*, L.; *salamat badan; njaman toeboeh*.
 —, koel, *sedjoek*.
 —, versch (van planten), *segar; cha-dlir, Ar*.
 Eene frissche koelte, *angin kentjang*.
 —, koud, *dingin*.
 Frissche moed, *radjin jang baharoe*.
Frischheid, vr. *peri njaman; énaq*, L., zie *Frisch*.
Friseeren, b. w. *boewat gandi; békin krul*, L.
Friseur, m. *toekang ramboet*.
Frit, o. *katja jang antjoer*.
Frommel, m. *risoe*.
Frommelen, b. w. *kepèl-kepèl, berkepèl-kepèl*, L.; *mengoesoet; békin koesoet*, L.; *merisoekan*.
Frons, vr. *rimpel, keroet*.
Fronsel, vr. *vouw, plooi, lipatan*.
Fronselen, b. w. zie *Fronsen*.
Fronsen, b. w. *kerenjít; mengeroet; ke-roetkan kening*.

Het gelaat —, *moeka masam*.
Fronsing, vr. *pengeroetan*.
Front, o. (ond. w.) *moeka; hadapan; de-pan*, L.
Frontieren, vr. meerv. *pinggir, peming-gir; batas; perhinggaan; djadjahan*.
Frontierplaats, vr. *negeri peminggir; negeri di batas; negeri djadjahan*.
Frontispies, o. (ond. w.) *moeka roemah; moeka hadapan*.
Fruit, vr. en o. *boewah*.
 Allerlei —, *boewah-boewahan*.
Fruitben, vr. *bakoel boewah*.
Fruitboom, m. *pohon jang berboewah*.
Fruiten, b. w. *rendang; gorèng*.
Fruiting, vr. *perendangan*.
Fruittkooper, m. *orang djoewal boewah-boewahan*.
Fruittmarkt, vr. *pasar boewah-boewahan*.
Fruitschaal, vr. *piring boewah*.
Fruitschilder, m. *pandéj menoelis boe-wah; toekang gambar boewah*, L.
Fruitsel, o. *rendangan*.
Fruittuk, o. *gambar boewah*.
Fruitverkooper, m. zie *Fruittkoo-per*.
Fruitvrouw, vr. *perampoewan jang men-djoewal boewah-boewahan*.
Fruitwinkel, m. *kedéj orang djoewal boe-wah-boewahan; waroeng orang djoewal boe-wah-boewahan*, L.
Fuik, vr. *boeboe*.
 —en uitzetten, *pasang boeboe; tahan boeboe*.
 —, steek—, *balat*.
Fulp, m. zie *Felp*.
Fun, m. zie *Fielt*.
Fust, o. *tong*, verb. van ton.
 —, legger, *aam, legèr*, verb.
Fut, bijw. niet, *tra satoe apa*, L.; *soewa-toe-poen tiada*.
 —, *jdèl, sija-sija; pertjoemah*, L.
Futselaar, m. *orang lambat-lambat ker-djanja; orang léna; orang malas*.
Futselarij, vr. *pekerdjaan jang lambat-lambat*.
Futselen, o. w. *melambatkan; kerdja dengan lambat-lambat; kerdja dengan ma-las; bermain poera-poera bekerdja*.
Futselwerk, o. *pekerdjaan tjoemah-tjoemah; pekerdjaan jang membri kesal*.

G.

Ga, vr. zie *Gade*.
Gaaf, b. n. ongeschonden, *baik; tiada koerang satoe apa*.
 —, volledig, *voltallig, genap; galoeh bergaloeh*.
 Zijne beenderen waren verbrjzeld, niet

een was er —, *loeloeh lantaq toelangnja soewatoe-poen tiada bergaloeh*.

Dat is nog —, *ini masih baik*, L.

Dit paard is —, *ini koeda tiada koerang satoe apa*.

Dit boek is — en ongeschonden, *maka*

kitab ini masih baik dengan sagenap lembarnja.
 —, geheel, *biw. antéro, L.; belaka; saloeroh.*
Gaaf, vr. gift, gave, pemberian.
 — van God of eenen koning, *anoegraba; karoenija.*
 De rijst is eene — van God, *maka beras itoe anoegraba Allah.*
 Een ambt is een — eens konings, *maka djawatan itoe anoegraba radja.*
 —, eigenschap, *peri; çifat, Ar.*
 Met de uitmuntenste gaven bedeed, *dianoegrahkan dengan çifat jang teroetama.*
 De gave van welsprekenheid, *çifat façihkat, Ar.; peri berkata-kata dengan sampoerna.*
 De gave van profeteering, *çifat berneoboewat; peri bertenoenng; pandisj bertenoenng.*
Gaafheid, vr. *peri jang baik; çifat jang sampoerna.*
Gaai, vr. zie **Gade**.
Gaaien, b. w. paren, bekaq; *berdjodo.*
 Doen —, *djodokan, berdjodokan.*
Gaaiing, vr. *djodoan; bekaq.*
Gaal, vr. *lengsin jang kalihatan.*
Gaan, o. w. weggaan, *pergi; pegi, L.*
 —, *loopen, djalan, L.; berdjalan.*
 Gisteren is hij ge—, *kalamari ija soedah pergi; kamarin dija soedah pegi, L.*
 De koning wil —, *maka radja hendaq berangkat.*
 Nadat wij verscheidene dagen gehadden, *setelah beberapa hari lamanja kita-orang berdjalan.*
 Naar beneden —, *toeroen kabawah.*
 Naar boven —, *naik kaatas.*
 Op stelten —, *djalan dengan pakéj hégran.*
 Te gemoet —, *pergi berdjoeempa.*
 Hij ging zijn zoon tegemoet, *maka ija pergi berdjoeempa dengan anaqnja.*
 Zijne Majesteit te gemoet —, *pergi menjaloe-ngaloekan baginda.*
 Snel —, *berdjalan tjepat.*
 Met overhaasting —, *berdjalan goepoeh-goepoeh.*
 Naar het gebergte —, *moediq; pergi ka hoeloe; pegi di oediq, L.*
 Te water en te land —, *berdjalan di laot dan di darat.*
 Met eene schuit —, *berperahoe; berdjalan dengan perahoe.*
 Van huis —, *kaloewar dari pada roemah.*
 Naar huis —, *poelang ka roemah.*
 Waar wil mijnheer —? *hendaq kamana toewan pergi? kamana toewan maoe pegi? L.*
 Met iemand —, *pergi serta saorang; pergi berteman.*
 Met hem —, *mengikoet dija; toeroet dija.*
 —, *spelen, pergi bermain.*

Scheep —, *naik kapal.*
 Te voet —, *djalan kaki.*
 Te paard —, *djalan berkoeda; toeng-gang koeda.*
 Ga heen! *lalo!* *pergilah!*
 Ga heen! (met verachting), *njahlah! intji!*
 Op zijde —, *minggir, L.; menjimpang.*
 Te gemoet —, (van gelijken in rang), *pergi bertemoet.*
 Te gronde —, *tenggelam.*
 Te manier van —, *peri djalan.*
 Door het water —, *haroeng, aroeng; grobjoq, L.*
 In bedevaart —, *naik hhadji.*
 In bedevaart naar Jeruzalem —, *naik hhadji ka bajtoe'Imoeggadas.*
 Voorbij —, *lalo; lampaw.*
 Laat mij voorbij —, *kasih liwat sama goewa, L.; beri sahaja lalo; beri sahaja lampaw.*
 Een gaande man, *orang berdjalan.*
 Met slingerende armen —, *berdjalan melenggang.*
 De gaande en komende man, *orang pergi datang.*
 Een paard, dat niet — wil, *koeda jang tiada maoe djalan.*
 Mijn horologie gaat te gauw, *orlodji kita terlaloe tjepat djalannya.*
 Traag in het —, *malas berdjalan.*
 Ras —, *djalan tjepat.*
 Te langzaam —, *berdjalan lambat-lambat; perlahan-lahan djalannya; terlaloe plan-plan djalannya, L.; koerang tjepat djalannya.*
 Plaats, waar men door kan —, *tempat jang dapat didjalan teroes.*
 Onder zeil —, *pergi berlaraj.*
 Deze weg gaat recht door naar Samarang, *ini djalan teroes ka Samarang.*
 Weder naar huis —, *poelang ka roemah.*
 Deze weg gaat berg op, berg af, *ini djalan naik goenoeng toeroen goenoeng.*
 Vooruit —, *berdjalan dahoeloe.*
 Een wagen, die snel gaat, *karèta jang djalan lekas.*
 In (iemand's) gevolg —, *mengiring.*
 Op en neder —, *naik toeroen.*
 Op en neder — als een schip, *anggol.*
 Naar binnen —, *masoq kadalam.*
 Uit de stad —, *kaloewar dari pada negeri.*
 Naar de moskee —, *pergi ka masjid, (mesigit, L.).*
 Naar de kerk —, *pegi di grédja, L.; pergi ka grédja.*
 Uit visschen —, *pergi mentjahari ikan.*
 Op de jacht —, *pergi berboeroe.*
 Henen —, *berangkat; pergi berdjalan.*
 Ten strijde —, *pergi berperang.*
 Rondom —, *berdjalan berkoeliling.*
 Dat gaat te ver, *itoe terlaloe amat.*

Naar de rijstvelden —, *toeroen ka sawah*.

Dat gaat alle begrip te boven, *itoe tiada dapat dikira-kirakan; itoe trada bolèh dikara-kira; itoe liwat watas, L.; itoe terlaloe amat*.

Dat schip gaat tien voet diep, *kapal itoe sapoeloeh kaki masoq di aèr*.

Zich te buiten —, *berlakoe djalan jang terlaloe amat; liwat watas, L.*

Het mag — met mij zoo het wil, *sabagéjmana oentoeng sahaja*.

Dat land gaat tot aan de rivier, *maka tanah ini berpinggiran (berhampiran) dengan soengéj (kali, L.)*.

—, willen, *pergi; maoe, maoe pergi*.

Ik ga eten, *sahaja maoe pergi makan; kita maoe makan*.

De heer Sultan gaat rusten, *maka toewan Soelthán hendag beradoe*.

— loopen, vluchten, *lari; pergi lari*.

Laat ons —, *bijarlah kita berangkat*.

—, gangbaar zijn, *lakoe*.

Dat goudgeld gaat hier niet, *oewang emas itoe tiada lakoe disini*.

Er — tien gantangs in eenen pikol, *satoe pikoe itoe djadi sapoeloeh gantang; moewatannya sapikoe itoe sapoeloeh gantang*.

Deze sleutel gaat niet op dat slot, *ini anaq koentji tiada bolèh dipakéj di koentji itoe*.

Hij gaat voor eenen Arabier door, maar hij is van Malaka, *maka orang kira dija orang 'Arab, tetapi dija ada orang Malaka*.

Open —, *teboekakan sendiri; memboekakan diri*.

Open —, (van den bloesem der palmboomen) *mekar, Jav*.

Te gronde —, *djadi roesag; roesag binasa*.

Hoe zal dat —? *bagéjmana nanti?*

Dat zal niet —, *itoe tra bolèh djadi, L.; itoe nanti woeroeng, L.; maka itoe tiada dapat; itoe tiada berlakoe*.

De zon gaat in het oosten op en in het westen onder, *maka matahari naik di sabelah timoer serta masoq di sabelah barat*.

Hoe gaat het met u, hoe vaart gij? *bagéjmana toewan ada?*

Hij gaat zijnen eigenen gang, *maka ija toeroet dija poenja soeka sendiri, (nap-soenja)*.

Zich moede —, *berdjalan sampéj tjapé, L.; berdjalan hingga lelah*.

Moede van het —, *lelah berdjalan*.

Heen en weder —, *laloe-lalang; pergi datang*.

Gaan, o. *perdjalan; djalan*.

Het — en komen, *pergi datang; laloe-lalang*.

Drie dagen —s, *tiga hari perdjalan*.

Gaande, deelw. *lagi berdjalan; sambil berdjalan*.

— maken, in beweging brengen, *menggerakkan; mendjalankan*.

— maken, beginnen, *memoelai*.

—, maken, aanzetten, *mengharoekan; mergoepaq*.

Iemand — (toornig) maken, *békin marah, L.; mengamarahkan; memoerkakan, Hoff*.

Het schip raakte —, *maka kapal poen larat*.

De zaken van den handel — houden, *mendjalankan hhal pernijagaan, (dagangan)*.

Hij houdt zijn winkeltje nog —, *dija péngang waroeng (kedéj) djoega, L.*

Er is iets — in de bovenlanden, *ada roesoeh di oedig, (di hoeloe)*.

De ballast raakte —, *maka toelaq bara poen bergeraq*.

Wat is er —? *apa chabar? warta apa? apa koerang? L.*

— houden, kwellen, *menggangoe*.

Gaanderij, vr. zie **Galorij**.

Gaar, b. n. *masaq; matang, M.*

— vleesch, *daging masaq; daging matang, L.*

Half —, *boerap*.

Half — (van rijst), *satengah matang, L.*

Niet — gebakken, *bantoe*.

Gaard, m. *taman; kebon, L.*

Gaardenaar, m. *djoeroe taman; toekang kebon, L.*

Gaarder, m. *pertanda; orang poengoet tjoekéj*.

—, pachter, *paq, verb. Ned., poetija, Chin*.

Gaarheid, vr. *peri jang masaq; matangnja, L.*

Gaarkeuken, vr. *roemah makan*.

Gaarkok, m. *djoeroe roemah makan; toewan (kapala) roemah makan, eig. de heer van het spijshuis*.

Gaarne, bijw. *dengan soeka, dengan soeka hati*.

Ik wil het — doen, *sahaja soeka ker-dja itoe*.

— rijst eten, *soeka makan nasi*.

— wandelen, *soeka pasijar, L.; soeka berdjalan-djalan*.

Gaarnen, b. n. van garen, *benang; dari benang*.

Gaasvlieg, vr. *tjapoeng tanah*.

Gaatje, o. *lobang ketjil*.

Vol —s, *roembing*.

Gabel, vr. zie **Tol**.

Gade, m. echtgenoot, *soewami; laki, L.*

—, vr. *isteri; bini*.

—, van vogelen, m. *djantan; — vr. betina*.

Gadelijk, b. n. *gampang, L.; moedah*.

Gadeloos, b. n. *boedjang*.

—, zonder wederga, *tiada berbandingan*, (*timpalan*).

Gadelooze ontferming, *rahmat jang tiada berbandingan*.

Gader, bijw. in: te —, *bersama-sama*.
Al te —, *samoewa sama-sama*; *laqad*, Ar.

Gaderen, b. w. *koempoel*; *himpoen*, zie Vergaderen.

Gadergeld, o. *oewang jang dikoempoel*; *emas jang dihimpoen*.

Gadermeester, m. zie Gaarder.

Gadeslaan, b. n. *mendjaga*; *pelihara*.
Gij moet het kind goed —, *loe mesti djaga baik-baik itoe anaq*, L.
—, opletend beschouwen, *menilik*; *mengamat-amati*.
—, opvolgen, *toeroet*; *dengar*.

Gading, vr. *soeka* *beli*.
Hij heeft — in dat land, *maka ija soeka beli tanah itoe*.
Dat is niet van mijne —, *itoe sahaja tiada soeka*.

Gaffel, vr. *besi pentjoetjoeq*.
—, vork met twee of drie tanden, *serampang*.
—, waarin de mast van eene schuit nedergelegd wordt, *tjaga*; *djoewang-djoewang*.

Drietandige —, *trisoela*.

Gaffelsgewijs, bijw. *bertjawang*.

Gaggelen, o. w. *bergoeoewq*.

Gal, vr. *hampedoe*, *ampedoe*; *njali*, L.
Bitter als —, *pahit seperti hampedoe*.
De — loopt hem over, *dija djadi marah*, L.; *maka amarahlah ija*.
De — (galblaas) breken, *petjah hampedoe*; *petjah njali*, L.
De — verhitten, *memanaskan hampedoe*.
Woorden vol —, *porkataan jang man-djoer sakali*.
Een hart zonder —, *hati jang toeloes*.

Galachtig, b. n. *berhampedoe*.
—, oplopend, *perang peroes*; *lekas marah*, L.; *brangasan*, verb. Jav.; *sigrah amarah*.

Galafschending, vr. *pertjerjtan hampedoe*.

Galanteriën, vr. meerv. (voor den optschik), *retna*; *manikam*; *retna moetoë manikam*; *intan-intan*.
—, kostbare voorwerpen, *barang jang indah-indah*; *barang jang bagoes-bagoes*, L.

Galanteriehandelaar, m. *djawharé*, Ar; *toekang intan*; *orang djoewal intan*.

Galanteriewinkel, m. *toko intan-intan*; *kedjé orang djoewal retna moetoë manikam*.

Galblaasje, o. *kandoeng hampedoe*; *kandoeng njali*, L.; *tempat njali*, L.

Galbuizen, vr. meerv. *oerat hampedoe*; *oerat njali*, L.; *seloeran hampedoe*.

Galei, vr. *roeivaartuig*, *kora-kora*; *goerap*, *djaléj*, verb. van *galé*, Port.; *rambaja*, Amb., *pentjalang*, Palembang; *perahoe da-joengan*; *pilang*; *baktra*.

Koninklijke —, *lantjang*.

Galerij, vr. *serambi*; *selasar*; *barandah* (Port. *varanda*); *galdéri*, verb.
— van een paleis, *tinggil*, *peninggilan*.
Verhevene —, die van boven open is, *kakatar*.

Galg, vr. *gantoengan*.
Tot de — veroordeeld worden, *kena hhoekoem digantoeng*.
Dat is boter aan de — *gesmeerd*, *itoe ada boewang garam di laot*.
—, broekdrager, *bertèl*, verb. Fr.

Galgenbrok, m. *orang pegantoengan*; *orang boeoehan*.

Galgenstuk, o. *pekerdjaan risaw*; *pekerdjaan bangsat*.

Galgenveld, o. *tanah tempat gantoengan*; *tempat pemboeoehan*.

Galgpaal, m. *tjang gantoengan*.

Galjoen, o. *djonggor*.
—, vaartuig, *galjoeng* en *ngaljoeng*, verb.

Galkoorts, vr. *sakit hampedoe*; *sakit njali*, L.

Gallen, b. w. *boewang hampedoe*; *boewang njali*, L.; *mengaloewarkan hampedoe*.

Gallig, b. n. *berhampedoe*; *bernjali*, L.

Galm, m. *klank*, *boenji*; *bahana*.
—, echo, *raka*; *balas boenji*; *dengoeng*.
De — eener stem, *boenji soewara*.

Galmen, o. w. *berdengoeng*.
—, klinken, *berboenji*.

Galnoot, vr. *madjakani*; *'afé*, Ar.

Galnotensuur, o. *asam madjakani*.

Galon, o. *pasemèn*, Eur.; *renda*, Port.
Goud —, *pasemèn emas*; *renda emas*.

Galonneeren, b. w. *taroh pasemèn*; *berendakan*.
Een met goud gegalonneerd kleeed, *badjoë berenda emas*; *badjoë dengan pasemèn emas*, L.

Galop, m. *larijan*; *katjongklangan*, L.

Galoppeeren, o. w. *mendoewa-doewa*; *lari*; *tjongklang*, L.
Doen —, *mematjoekan*; *kasih lari*, L.; *kasih tjongklang*, L.

Galvaatje, o. *tempat hampedoe*; *tempat njali*.

Galziek, b. n. *sakit hampedoe*; *sakit njali*, L.

Galziekte, vr. *penjakit hampedoe*.

Gang, m. *djalan*; *pergian*.
Iemands —, *orang poenja djalan*.
Eenen fieren — hebben, *berdjalan melenggang*.
—, schrede, *tred*, *langkah*; *djangkah*; *djetjak*.
Zijnen — verhaasten, *berdjalan tjepat*; *menjigrahakan langkahnja*.
Zijnen eigenen — gaan, *toeroet soeka hati*, *toeroet hawa nafsoe*.
—, reis, *perdjalan*; *djalan*.
De sjouwer heeft drie — en gedaen, *maka koeli itoe soedah djalan tiga kali*.

De —, vaart van een schip, *ladjoenja perahoe*, (*kapal*).
 — in of bij een huis, *gang*, Ned.
 Nauwe door —, *teroesan*.
 —, straatje, *loeroeng*.
 —, portaal, *serambi*; *roewang*.
 De — van het werk, *sipat kerdja*.
Gangbaar, b. n. *lakoe*; *berlakoe*.
 — geld, *oewang jang lakoe*.
 Dit geld is niet —, *ini oewang tiada lakoe*.
 —, begaanbaar, *jang dapat didjalani*, *jang boleh didjalani*.
Gangboord, o. *tariq*.
 — en maken, *timboh*, *timbo*.
Gangetje, o. *leboh*; *loeroeng ketjil*.
Gangspil, vr. *poetaran lawang*; *kajoe poetaran saeoh*, (*djangkar*, L.).
Gans, vr. *gangsaa*, *angsa*, Skr.; *bath*, Perz.; *wazzat*, Ar.
 Wilde —, *gangsaa liar*.
 Eene zwarte —, *gangsaa hitam*.
 Eene kleine —, *gangsaa ketjil*.
 Eene jonge —, *anaq gangsaa*; *gangsaa moeda*.
Gansch, b. n. *antéro*, L.; *saloeroeh*; *genap*; *boelah*; *belaka*; *saberhana*; *soentoeq*; *samista*; *sakali*.
 De — e dag, *antéro hari*, L.; *soentoeq hari*; *sagenap hari*.
 Voor eene — e maand, *sampéj soentoeq saboelan*; *saboelan lamanja*.
 Het — e land, *saloeroeh tanah*.
 De — e aarde, *sagenap boemi*.
 Vier — e dagen, *boelah empat hari*.
 De — e schepping, *samista 'alam*.
 De — e kleeding, *saberhana pakéjan*.
 —, bijw. *sakali*.
 — rijk, *kaja sakali*.
 Van — er harte, *dengan ridlá*; *dengan soeka hati*.
 Het is een — e kerel, *tja tjakap sakali*.
 — jong, *moeda-moeda belaka*.
Ganschelijk, bijw. zie **Gansch**, bijw.
Ganzebout, m. *paha gangsaa*.
Ganzenbord, o. *permainan jang bernama papan gangsaa*.
Ganzenrek, m. *tahi gangsaa*.
Ganzenhoeder, m. *orang pijara gangsaa*.
Ganzenhok, o. *kandang gangsaa*.
Ganzenkroos, o. zie **Eendenkroos**.
Ganzenkuiken, o. *anaq gangsaa*.
Ganzenmarkt, vr. *pasar gangsaa*.
Ganzeveer, vr. *boeloe gangsaa*; *pèna gangsaa*, L.
Ganzevel, o. *koelit gangsaa*.
Gapen, o. w. *kanga*, *menganga*, *nganga*; *ganggang*; *goewap*, *gawap*; *angop* & *hangop*, L.; *oewab* & *oewap*, L.; *angoem*, L.
 — wordt ook door: „geopend”, *vertaald*, *terboeka*; *teboeka*, L.
 Iemand, die niets doet dan —, *orang menganga sadja*; *orang oewap sadja*, L.

Eene wijd — de wonde, *loeka jang è-blèq sakali*; *loeka jang tenkanga*.
 Gapend, wijd van elkander, *renggang*.
 —, open staan, *berenggang*, *berenggan-gan*.
Gaper, m. *orang jang menganga*.
 — bij een' drogist, *penggawap*; *patoeng jang menganga*, (*oewap*, L.)
Gaping, vr. *kanga*, zie **Gapen**.
 —, opening, *lijang*; *lobang*, L.; *kaboe-kaän*; *tjariq*.
Garde, vr. *roede*, *sapoe*; *tjemoeq*.
Garde, vr. *bidoewanda*.
 Bevelhebber der —, *panghoeloe bidoewanda*.
 Tot bevelhebber der — aanstellen, *mendjadikan panghoeloe bidoewanda*.
Gareel, o. (voor parden) *pakéjan koeda*; *aba-aba koeda*, zie **Juk**.
Gareltuigmaker, m. *toekang pakéjan koeda*, L.; *pandéj memboewat pakéjan koeda*.
Garen, o. *benang*.
 — van zekeren brandnetel, *poelas*.
 — spinnen, *mengantih benang*.
 — haspelen, *likas*; *melikas benang*.
 Gevlochten —, *temali*.
 — twijnen, *poelar benang*; *békin benang*, *kerdja benang*, L.
 Visschers —, *benang djala*.
 Een streng —, *satoekal benang*.
 Grof —, *benang kasar*.
 Tweedraads —, *benang doewa pintal*.
Garenklos, m. *toekal benang*.
Garenkooper, m. *orang djoewal benang*.
Garentwijnder, m. *toekang benang*; *pandéj benang*.
Garenwinkel, m. *toko (kedéj) orang djoewal benang*.
Garf, vr. *schoof*, *berkas*; *ikat*.
 De garven binden, *mengikat berkas*.
 Een hoop garven, *timboenan berkas*.
Garnaal, vr. *hoedang*, *oedang*.
 Gezouten garnalen, *balatjan oedang ketjil*.
 Onderscheidene soorten van garnalen, *oedang galah*; *oedang bangkara*.
 Kleine garnalen, *oedang pipih*.
 Gedroogde —, *ebi*, L.; *belatjan*.
 Ingelegde garnalen, *oedang bodoe*; *atjar oedang*.
Garnalenmarkt, vr. *pasar oedang*.
Garnizoen, vr. *kawal negeri*; *kapat negeri*; *segala goldadoe negeri saboewah*.
Garst, vr. *sja'ir*, Ar.; *djaw*, Perz.
Garstenbier, o. *bozah*, Perz.
Garstenbrood, o. *kasjkinah*, Perz.
Garstig, b. n. *hapaq*; *berlapoeg*; *basi*, L.; *tangéj*.
Garstigheid, vr. *lapoeg*; *basi*, L.
Garven, o. w. *mengikat padi*.
Garving, vr. *hhal membaewa masoq di loemboeng (djoelapang)*.
Gas, vr. *gas*, Eur.; *hawa api*.

• Azijnzuur—, *gas asam tjoeke*.
 Zwavelzuur—, *gas asam balirang*, (*walirang*, L.)
Gasaardig, b. n. *bergas*; *berperi hawa api*.
Gast, m. *orang djamoë*; *orang djamoëan*; *orang panggilan*; *orang tetamoë*, L.; *orang makan minoem*; *moesafir*, Ar.
 Te — noodigen (geringen,) *panggil orang makan*.
 Op denzelfden dag te — noodigen, (grooten), *silakan orang djamoëan*.
 Lang vooruit te — noodigen, *padahkan orang*, *memadahkan orang*.
 Er zijn vele —en, *maka ada banjak orang tetamoë*.
 —en hebben, *berdjamoë*, *mendjamoë*.
 Oplettendheid voor eenen —, *chidmat akan orang djamoë*.
 —, die in eene herberg overnacht of tijdelijk zijn verblijf houdt, *orang menoempang*; *orang menginap*, L.
 —, zie **Vreemdeling**.
 —, persoon, *orang*.
 Een slimme —, *orang tjerdig*.
 —, knecht, *hamba*.
 Een drukkers—, *boedjang toekang tjitaq*, L.; *hamba pandéj boeboeh tera*; *boedjang kantor tjitaq*, L.
 Te — gaan, *pergi berdjamoëan*.
Gastereeren, o. w. *bersoeka-soekaän sarta makan minoem*.
Gasterij, vr. *gastmaal*, *djamoëan*, *kadjamoëan*, *perdjamoëan*.
Gastheer, m. *jang berdjamoë*; *pendjamoë*; *jang panggil orang makan*; *toewan jang mendjamoë orang*.
Gasthouder, m. *djoeroë roemah makan*; *kapala roemah makan*.
Gasthuis, o. (voor oude lieden), *roemah pijara orang toeha*.
 —, ziekenhuis, hospitaal, *roemah sakit*.
 —, arnhuis, weeshuis, *roemah miskin*.
Gasthuismeester, m. *djoeroë roemah pijara orang toeha*; *kapala roemah miskin*.
Gastmaal, o. *djamoëan*; *perdjamoëan*; *pèsta*, verb. van *festa*. (Niet „santapan”, want dat is een vorstelijk geregt.)
 —, vooral van vrouwen ter eere van Fathima, *kandóerf*, Perz.
 — na de vasten, *lebaran*, L.
 — bij de besnijdenis, *aqiqat*, Ar.
Gastrecht, o. *hhaq orang djamoëan*.
Gastvrij, b.n. *soeka mendjamoë orang*; *moerah*; *karim*, Ar.
Gastvrijheid, vr. *kamoerahan akan mendjamoë orang*.
Gat, o. *lobang*; *lijang*; *pasog*.
 Neus—, *lobang hidoeng*; *lijang hidoeng*.
 Slot—, *lobang koentji*.
 Sleutel—, *lobang anaq koentji*.
 De natuurlijke —en (openingen) des lichaams, *roengga*.
 Foramina corporis duo, *abéj-mana*.

Het —, de opening van het oor, *lijang telinga*.
 Vol —en, *bolong*, L.; *pasog*.
 Een kleed vol —en, *kain berpasoq-pasog*; *kain bolong*, L.
 —, luchtgat, *natang*.
 —, monding van eene rivier of haven. *koewala*; *moewara*.
 Een — in eene schutting of heining maken om te stelen, *pongpong*.
 Een — graven, *menggali lobang*.
 Het — van eenen oven, *moeloet dapoer*.
 Het — van eene naald, *lobang djaroem*.
 Een — stoppen, *toetoeq lobang*.
 Een — in het been, *lobang di kaki*.
 Het —, hol van eene slang, *lobang oelar*.
 Binnengaats, *masog moewara*.
 Een — in den dag slapen, *tidoer sampéj tengah hari*.
 Een — maken om er door te zien, *karoebi*.
 Ik zie er nog geen — in, *itoe perkara masih gelap*, L.
Gaten, b. w. *békin lobang*, L.; *berboewat lobang*; *berlobangkan*.
Gatenplatteel, o. *tempat saring*; *bekas saring*.
Gatenpetiel, o. zie **Gatenplatteel**.
Gatig, b. n. *berlobang-lobang*; *berlijang-lijang*.
 — van kleederen, *berpasog-pasog*; *bolong*, L.
Gauw, b. n. *tjepat*; *pantas*; *lekas*.
 Een — mensch, *orang tjepat*.
 Kom —, *mari lekas*.
 Een — verstand, *aqal jang tjerdig*.
Gauwdief, m. *pentjoeri*; *tjoelika*, Skr.
 —, zie **Fielt**, **Schurk**.
 Een —, die de galg verdient, *pentjoeri jang haroes (bakal) diganteng*.
Gauwdieverij, vr. *pekerdjaän pentjoeri*; *pekerdjaän bangsat*.
Gauwerd, m. *orang tjepat*.
 —, goochelaar, *penjoelap*; *orang soenglap*, L.
Gauwheid, vr. *peri jang tjepat*; *katjepatan*.
 — in het spreken, *lantjar berkata*.
 De — zijner tong, *lantjar lidahnja*.
 —, behendigheid, *kapantasan*; *kabisään*.
Gave, vr. zie **Gaaf**.
Geaard, deelw. en b. n. *berperi*; *berçifati*; *berpekerti*.
 Goed —, *berperi baik-baik*.
 Wel —e lieden, *orang jang baik perinja*.
Geaardheid, vr. *peri*; *çifat*, Ar.
Geaderd, verl. deelw. *beroerat*, zie **Gebloemd**.
Geardm, b. n. *armen hebbende*, *berlangan*, gew. *bertangan*.
Gebaar, o. *tingkah lakoe*; *sikap*.
 Grillige gebaren, *tingkah gila*.

Hij heeft zeer vlugge gebaren, *terlaloé pantas tingkah lakoenja*.
 —, gedruis, *gampar*; *haroe-biroe*; *ingar-bangar*; *roesoeh*.
Gebaard, b. n. van eenen baard voorzien, *berdjanggoet*.
Gebabbel, o. *omong-omong*, L.; *petoer-toeran*.
Gebaf, o. *gonggong*, L.; *salaq*.
 Het — van dien hond, *gonggongnja andjing itoe*.
Gebak, o. het bakken, *pembakaran*; *per-tanakan*.
 —, het gebakkene, versnapering, *koewèh*; *dader*; *djoewalah*; *djeradaq*.
 — koopn, *beli koewèh*.
 Zeker rond —, *bola*.
 Geel — met katjang, *tripang*.
 Zeker — van rijstmeel, *karas-karas*.
Gebalder, o. *gemoeroeh*, *gemoeroeh boeninja*; *gagap gempita*.
Gebarenkunst, vr. *penjatahoean tingkah lakoe*; *firasat*, Ar.
Gebas, o. **Gebaf**.
Gebed, o. *do'á*; Ar., *soesani*; *da'wat*, Ar.; *goenoet*, Ar.
 Voorgescreven — op eene der vijf bidstonden van de Mohammedanen, *sembahjang*.
 Formulier — en der Islamieten, *çalawát*, Ar., meerv. van *çalát*.
 Een — opzenden, *minta do'á*; *membatja do'á*; *berdo'á*; *mengoetjap do'á*, *mengoetjap çalawát*.
 Het — verhooren, *menengar do'á orang*.
 — voor den eten, *do'á tatkala maué makan*; *do'á sabelom makan*; *do'á atas makanan*.
 — na den eten, *do'á sahabis makan*.
 — en lezen, *mengadji (batja) do'á*.
 Het eerste of morgen—, (duurt van des ochtends vijf uren tot zonsopgang), *sembahjang çoeblèh (çoeboehh)*.
 Het tweede —, (van des namiddags twaalf tot twee uren.) *sembahjang tloehoer*.
 Het derde of namiddags —, (van drie tot vijf uren.) *sembahjang 'açar*.
 Het vierde of zonsondergangs—, *sembahjang maghrib*.
 Het vijfde of avond—, *sembahjang 'isjá*.
 —, dat verplichtend is, *sembahjang fardloe*.
 —, dat vrijwillig gedaan wordt, *sembahjang soennat*.
 Het — aanwenden, *'amalkan do'á*.
 En de priester zal het gebed lezen, *dan hendaolah imám membatja goenoet*.
Gebedel, o. *hhal minta-minta*.
Gebedenboek, o. *kitab çalawát*; *kitab do'á*.
Gebedenhuisje, o. *tempat pertapaän*; *roemah orang membatja do'á*.
Gebeef, o. *gemetar*.

Gebeend, b. n. *berkaki*.

—, beenderen hebbende, *bertoelang*, *bertoelangan*.

Gebeente, o. *segala toelang*.

Zonder —, *tiala bertoelang*.

Gebeiteld, b. n. fijn uitgewerkt, *tim-pawan*.

Gebergte, o. *goenoeng-goenoengan*.

Gebelgd, b. n. *sakit hati*; *ketjil hati*; *sasaran*, L.

Gebetn, verl. deelw. *tergigit*; *digigit*, zie Bijten.

Fel — (op iemand), *rarasan*, L.; *marah*, L.; *amarah*.

Gebeuk, o. *pemoekoelan*.

Gebeuren, o. *djadi*; *berlakoe*; *koendjoeng*; *tjoepeel*, *djoepeel*; *peristiwa*.

Nu is het reeds gebeurd, *sakarang soedah djadi*.

Dat zal u nog wel eens —, *itoelah lagi djadi padamoe*; *itoe nanti lagi berlakoe atasmoe*.

Het ongeluk, dat hem gebeurd is, *dija poenja tjilaka*; *tjilaka jang tjoepeel padanja*.

Het gebeurde eens dat de koning te middernacht opstond, *sakali peristiwaalah maka radja poen bangoen pada tengah malam*.

Indien het zoo gebeurt, *kaloe djadi bugitoe*.

Het kan wel —, *itoe boleh*; *itoe dapat*; *itoe boleh djadi*.

Gebeurlijk, b. n. *barangkali*; *boleh djadi*.

Gebeurlijkheid, vr. *ihktimál*, Ar.

Gebeurtenis, vr. *hhal jang djadi*; *koendjoengan*; *'ardl*, Ar.

—, zaak, *perkara*.

Door die —, *sabab djadinja itoe*; *karana koendjoengan itoe*.

Gebied, o. *pemarentahan*, *parèntah*; *pegangan*; *hhoekm*, Ar., *hhoekuem*, verb.

—, heerschappij, *pertoewanan*; *kara-djaän*.

Het — aanvaarden, *mendjabat pemarentahan*.

Het — van het Nederlandsche gouvernement, *pemarentahan Goebemènè Nederland*.

Het hoogste —, *pemarentahan jang maha-tinggi*.

Gebieden, b. w. *parèntah*; *pegang parèntah*, *mearèntah*.

—, van vorsten, *titah*; *sabda*; *bertoe-wan*.

Al hetgeen geboden wordt, *barang jang diparèntah*.

De groote koning gebood, *maka maharadja poen bertitah*.

—, gelasten, *menjoeroeh*.

— te zwijgen, *soeroeh dijam*.

— stil te houden, *soeroeh berhenti*.

— als machthebbende, *bertitah karana berkoewasa*.

Gebiedenderwijs, bijw. *dengan berkoe-wasa*.

Gebiedenis, vr. groet, *tabé*, L.; *tabiq; salám*, Ar.
— doen, *memberi salám; kasih tabé*, L.

Gebieder, m. (van een vorst,) *jang dipertoevan*, Hoff.; *djoendjoengan*, Hoff.; *sangoeloem*.
—, opperhoofd, *panghoeloe; panglima; amir*, Ar.
—, in eenen algemeenen zin, *jang memegang paréntah; jang memaréntah*.

Gebieding, vr. *paréntah, pamaréntahan*, zie **Gebieden**.

Gebiedster, vr. (van eene vorstin,) *radja perampoeuan jang dipertoevan*.

Gebiedzuchtig, b. n. *jang berkahendag akan pamaréntahan; loba akan pamaréntahan*.

Gebit, o. *gigi; segala gigi; samoewanja gigi*.
Een goed —, *gigi-gigi jang baik*.
Een scherp —, *gigi jang tadjam*.
—, bit, mondstuk van een paard, *besi kekang; besi tom koeda*, L.

Geblaas, o. *peniojepan; hamboesan*.
Het — van eenen draak, *hamboesan naga*.

Geblaat, o. *gimber*.
Het lam kent het geblaat zijner moeder, *anaq domba tahoe mengenal gimber iboenja, (manja, L.)*.

Geblaterd, b. n. *berdaoen*.
—, loofrijk, *rendang*.

Geblaterde, o. *daoen-daoen*.

Geblaf, o. zie **Gebaf**.

Geblagen! deelw. (in het damspel,) *dás!*
— worden, *kena dás*.

Gebleden, verl. deelw. *ternjata; terang; tláhir*, Ar., zie **Blijken**.

Gebleven, verl. deelw. *tertinggal; kating-galan*, zie **Blijven**.

Geblik, o. het gestadig blikken met de oogen, *kelip*.

Gebloemd, b. n. *berboenga; berkembangan*, L.; *berkembang*, L.
—e stoffen, *kain batik*.
Gedrukte —e stoffen, *kain tjitaq; tjit; kain tjita*.
—, geaderd, als zwaarden, krissen enz., *berkoeréj, berkoeréh; bariq; loeriq*.
—, fraai geaderd hout, *kajoe berkoeréj; kajoe berbariq, (bebariq)*.
—, (door kunst, gedemasceerd enz.), *bepamoer, berpamoer*.

Gebloemte, o. *segala roepa boenga; boenga-boengain*.

Gebod, o. (van God) *firmán*, Ar.; *sarídat*; A.; *amr*, Ar.
—, (van vorsten) *titah; sabda*.
—, (in het algemeen) *paréntah*.
De tien —en, *firmán jang sapoeloeh, zie Bevel*.
—, huwelijksafkondiging, *pernjataán kawin*.

De —en stuiten, *memperhentikan pernjataán kawin*.

Onder de —en, *ada dibawah hhoekoem pernjataán kawin; didalam bertoenangan*.

Alle schepselen volgen uwe —en, *segala machloeg mengikoet amrmoe*.

Geboden, verl. deelw. *terparéntah; kena paréntah*.

Geboefte, o. *orang-orang djahat; risaw; gebana*.

Geboegd, verl. deelw. *berdjonggor; berhaloan*.

Geboert, o. *senda goeraw*.

Gebogen, verl. deelw. *bèngkok; terbèngkok*, zie **Buigen**.

Gebom, o. *boenji sajoep*.

Gebombam, o. *boenji genta jang tiada berhenti; boenji sajoep-sajoep*.

Gebonden, verl. deelw. *terikat; diikat*.
—, dik, lijvig (van vochten), *kental*, L.; *lendir*.

Gebons, o. *boenji orang tepoeg; boenji orang ketog pintoe*, (d. i. gebons op eene deur).

Geboomte, o. *kajoe-kajoean*.

Geboorte, vr. *djadí, kadjadian; peranakan*, L.; *mawlid*, Ar.; *wilid*, Ar.

Hoe is uwe —? *djadimoe betapa? kadjadiamnoe betapa?*

De — van Jezus Christus, *kadjadian 'Isa Elmesekh; mawlid 'Isa Elmesekh*.

Hij is een Maleier van —, *maka ijalah anaq Melajoe*.

Hij is een Engelschman van —, *maka ijalah anaq Inggris*.

Van hooge —, *berbanga; dari pada açal jang moeltja*.

Van adellijke —, *bangsawan*.

—, aanvang, *permoelaán*.

Van geringe —, *dari pada açal ketjil*.

De — dezer zaak is ontstaan toen ik in de bovenlanden was, *permoelaán perkara ini soedah djadi tatkala (tempo) kita ada di hoeloe (oedjiq)*.

Een oproer in de — dempen, *mendjamakan gampar (roesoeh) pada djadinja, (moelanja)*.

Geboortedag, m. *hari kadjadian; hari tahoen; hari mawlid*.

Geboortedicht, o. *sja'ir mawlid; sja'ir kadjadian*, L.

Geboortelaar, o. *tahoen kadjadian; tahoen mawlid*.

Geboortenaam, m. *nama daging*.

Geboorteplaats, vr. *tempat kadjadian; negeri orang toeha; negeri mawlid*.

Geboortepunt, o. stond, *sá'at kadjadian; sá'at mawlid*, Ar.

Geboortester, vr. *orang poenja bintang; orang poenja nadjm, (nadjoem)*.

Geboorteur, o. *djam kadjadian; djam mawlid*.

Geboortevlies, o. *tatomban; saroeng boedag*.

Geboortewater, o. *aer toeboean*.

Geboortig, b. n. *teperanaq*; *anaq*. (Dit woord wordt ook verzwegen.); Waar van daan zijt gij geboortig? *engkaw dari mana?*

Geboren, b. n. *teperanaq*; *soedah djadi*.
Eerst —, *anaq soeloeng*.

Laatst —, *anaq boengsoe*; *pembarap*, L.

Jongst — prins, *poetra boengsoe*.

— worden, *diperanaqkan*; *teperanaqkan*.

Geborgen, verl. deelw. *tersimpan*; *disimpan*, zie **Bergen**.

Geborrekik, o. *goewèg*.

Geborst, b. n. *bersoesoe*.

Rond —, *bersoesoe boentar*.

Gebouw, o. groot steenen —, *gedong*.

—, huis, *roemah*.

—, bouwstuk, *peroesahaän*; *biná*, Ar.

Dit huis is een schoon —, *roemah ini bagoes peroesahaännja*.

En de bouworde van dat — was zeer fraai, *dan terlaloe amat permèj perboewatannja roemah itoe*.

Een open langwerpig — op 's vorsten plein, *balèj pandjang*.

Gebraad, o. *daging gorèng*.

— van het spit, *patjakan*.

Gebabbel, o. zie **Brabbelen**.

— van taal, verwarde taal, *bahasa katjoekan*.

Gebracht, verl. deelw. *terbawa*; *dibawa*, zie **Brengen**.

Gebrandmerkt, b. n. *soedah ditarok tjap*, zie **Brandmerken**.

Gebras, o. *makan minoem sadja*, zie **Brassen**.

Gebrekk, o. *koerang*, *kakoerangan*; *hhá-djat* Ar.; *soesoet*.

— aan geld, *koerang péraq*.

Ik heb geen —, behoefte, *kita berhhádjat soewatoe-poen tiada*; *sasoewatoe-poen tiada kakoerangan sahaja*.

—, teeken, fout, *tjiri*.

Broods—, *koerang makan*; *koerang nasi*; (voor eenen Christen, die brood eet), *koerang roti*.

— aan ondervinding, *koerang bijasa*.

— hebben, *berkoerang*; *kakoerangan*.

—, zedelijk —, *salah*; *tjela*; 'ajb, Ar.

Waar is de mensch zonder —en? *di-mana orang jang tiada bersalah*, (*salahnja*, *tjelanja*).

Gebrekkelijk, b. n. *bertjela*.

Een — werk, *pekerdjaän jang bertjela*.

—, met lichaamsgebreken, *bersakit-sakitan*, zie **Verminkt**.

Gebrekkelijkheid, vr. *tjela*; *koerang*.

Gebrekkeloos, b. n. *tiada bertjela*; *tiada dengan tjela*; *tiada koerang satoe apa*

Gebrekkig, b. n. schaarsch, duur, *mahal*.

De rijst is thans goedkoop, maar de olie is —, *sakarang ini beras ada moerah tetapi minjaq ada mahal*.

—, ongelijk, *tiada sama*; *tiada rata*, *zaçir*, Ar.

—, met gebreken, *bertjela*; *koerang*.

Gebriesch, o. (van een paard), *pendjeritan*.
— (van een' leeuw), *manikas*.

Gebroed, o. *anaq boeroeng jang baroe ka-loewar dari telor*.

—, —sel, *pengharaman*.

Gebroeders, m. meerv. *orang bersoedara*.

De twee —, *kadoewa bersoedara itoe*.

Drie —, *orang tiga bersoedara*.

Met de vier —, *dengan kaempat soe-dara*.

Gebroederschap, vr. *persoedarään*.

Gebroekt, b. n. *bertjelana*, zie **Broek**.

Gebroken, verl. deelw. *soedah petjah*; *patah*, zie **Breken**.

—, gebrokkeld, (van tanden, van kammen) enz., *rompang*.

Gebrom, o. *dengoeng*; *pedengoeng*.

Gebruï, o. rumoer, *roesoeh*; *gampar*; *hiroe-hara*.

Gebruik, o. *pemakèjan*; *isti'mäl*, Ar.

— van iets maken, *pakèj*, *memakèj*.

Een goed — maken, *pakèj dengan se-pertinja*.

Een slecht — maken, *pakèj dengan tiada sepertinja*.

Een oud, vast —, 'adat, Ar.

—en bij plechtige gelegenheden, *roewádat*, Ar.

Tegen de —en handelen, *melanggar 'adat*.

Het — wil het zoo, 'adatnja *maoe bagitoe*.

Naar de —en des lands, *sabagémana 'adat negeri*.

De —en in acht nemen, *toeroet 'adat*.

De —en van het hof, 'adat *isti'adat astana*.

Het — der spraak, *çifat berkata*.

—, trant, mode, *tjara*.

Gebruikelijk, b. n. *bijasa*; *mémang*, L.;

moesta'mal, Ar.

Dat is bij ons —, *maka itoe kita orang soedah bijasa*.

Het is —, dat wij ter markt gaan, *mémang kita orang pegi di pasar*, L.

Gebruiken, b. w. *pakèj*, *memakèj*; *mem-boewat*.

Geld —, *pakèj oewang*; *pakèj emas*.

Schoenen —, *dragen*, *pakèj sepatoe*.

Eenen bril —, *pakèj tjermín mata*; *pakèj katja mata*, L.

Wilt gij iets —? (drinken), *toewan soeka minoem apa-apa?*

Eene vrouw —, *pakèj saorang perampoewan*; *djamak*, besch. st.

Wanneer ik Sita Déwi kan —, *apabila Sita Déwi dapat akoe-pakèj*.

Maar ik heb (haar) al gebruikt, *tetapi soedah hanba-pakèj*.

En alle zware steenen en boomen gebruikte hij om te werpen, *maka segala batoe dan kajoe-kajoe besar itoe maka diboewatnja meloentar*.

Gebruikt worden, *dipakèj*, Ar.

Gebruiker, m. *jang pakéj*.

Gebruis, o. *dengoeng; deroe*.

Het — der stroomen, *dengoengnja ha-roes*.

Gebrul, o. *manikas*.

Gebulder, o. zie **Gebalder**.

Gebulk, o. *tengoh*.

Het — der ossen, *tengohnja lemboe*.

Gebuur, m. zie **Buur**.

Gebuurschap, vr. *kampoeng*.

—, *buren, orang tetangga; orang sakampoeng*.

Gedaagde, m. en vr. *orang jang disita, orang jang kena sita, L.; orang jang dipanggil dihadapan hhoekoem; orang jang kena da'wa, of jang dida'wa*.

Gedaan, verl. deelw. *terboewat; diboewat; diperboewat*.

—, *geëindigd, habis; tammatt, A., zie Doen*.

Gedaante, vr. *roepa; bangoenan; roman, L.*

Eene ronde —, *roepa boelat*.

Verschillende —, *berba'ej-bagéj roepanja; segala roepa; roepa-roepa*.

De zaken zijn van — veranderd, *sakarang ada lain bitjara*.

Van — veranderen, *ganti roepa*.

Van dezelfde — als, *saroepa dengan, seperti*.

— *geven, meroepakan*.

Gedaanteverandering, vr. *pergantian roepa*.

— van goden of menschen, *pendjelmaän*.

Eene — van eene godheid (in die van mensch), *pendjelmaän dewa*.

Iemand, die naar verkiesing eene — kan ondergaan en onzichtbaar worden, *halimoenan*.

Zich door — in een kind veranderen, *mendjalkan dirinja kanaq-anaq*.

Gedachte, vr. *kira, kira-kiraän; angan-angan; angkap-angkap*.

—, *overdenking, pikiran*.

—, *herinnering, ingatan; sedar; kenang*.

In —n verzonken, *terfakoer; angkap-angkap*.

Zoo even is het mij weder in de —n gekomen, (heb ik mij weder herinnerd), *baharoe tadi sahaja terkenang, (ingat)*.

—, *waan, sangka; rasa*.

De —n elders hebben, *iboel*.

In — gaan, *berdjalan angkap-angkap*.

—, *denkbeeld, opvatting, pendapat; perasaän*.

Volgens mijne — is hij schuldig, *pada pendapat hamba (kita) maka bersalahanlah ija*.

In — afmalen, *taçawwoerkan*.

Eene zaak in — (in beraad) nemen, *mengira-ngirakan soewatoe perkara; timbang-menimbang soewatoe perkara*.

Geen —! het zij verre! *djangkalan!*

Als hij zich omdraait is hij van —n veranderd, (hij is een weërhaan), *kaloe dija balik belakang lain bitjara*.

Op twee —n hinken, *mendoewakan angan-angan*.

Gedachteloos, b. n. *tiada ingat; loepa; laléj; ilap, L.*

Gedachteloosheid, vr. *kaloepaän; kala-léjan*.

Gedachtenbeeld, o. *barang peringatan; pikiran*.

Gedachtenis, vr. *peringatan; idzkar, Ar.; tadzkirat, Ar.*

Ter —, *akan peringatan*.

Een overledene van glorieijke —, *marhhóem, Ar.*

— *geschenk, tjendoer mata*.

Gedachtig, b. n. *sedar; kenang; ingat*.

Gedamasceerd, b. n. zie **Gebloemd**.

Gedans, o. (van de Maleiers), *penarian*.

— (van Javaansche dansmeiden), *tandaaq*.

— (op de Europeesche wijze), *bala*.

Gedagvaard, b. n. *disita, L.; dida'wa, dipanggil didapan hhoekoem, L.*

Gedarmte, o. zie **Darm**.

Gedartel, o. *goeraw; senda goeraw*.

Gedaver, o. *gempa*.

Gedeelte, o. *bahagian*, zie **Deel**.

Een —, *saparo, L.*

Een klein —, *rentjik-rentjik*.

Bepaald — eener erfenis, in den Koran aan sommige bloedverwanten toegekend, *fardl, Ar.*

Gedeeltelijk, b. n. en bijw. *saparo*.

Dat is — van hem, *maka itoe saparo dija poenja*.

Gedeesemd, b. n. *chamir, Ar.*

Gedenkboek, o. *kitab peringatan; kitab mahhsóell, Ar.*

Gedenkceel, vr. *soerat peringatan, soerat mahhsóell*.

Gedenken, b. w. *ingat; kenang, mengenang; sedar*.

Aan het verbond —, *ingat pada perdjandjian*.

Hij gedacht zijner moeder, *tersedarlah ija akan iboenja*.

Zijne hoogheid gedacht nu zijnen ouders, *maka baginda poen terkenanglah akan iboe-bapanja*.

—, *herinneren, terkenangkan*.

Door het bevel zijns broeders te —, *sabab terkenangkan pesan soedaranja itoe*.

Gedenkt met teeder gevoel, *kenanglah dengan kasih sajang*.

Gedenk den armen, *ingatlah pada orang miskin; ingatkan pada orang papa*.

—, *melding maken, menjeboet, menjeboetkan*.

—, *voornemen, bernijat; berkahendaq; maoe*.

Gedenkpenning, m. *sikka tadzkirat,*

Ar.; sakèpèng peringatan; boendar mas, L.
Gedenkrol, vr. soerat peringatan; soerat mahhsjoell, Ar.
Gedenkschrift, o. zie Gedenkrol.
Gedenktafel, vr. (waarop van alle eeuwigheid door God de daden der menschen met onuitwischaar schrift geschreven zijn), loèhh mahhsjoell, Ar.
Gedenkteeken, o. tambar; tanda peringat-an; tanda tadzkirat; atr, Ar.
Gedenkwaardig, b. n. haroes diingatkan; haroes dikenangkan.
Gedenkzuil, vr. tijang nisjân; tijang tanda peringatan.
Gedicht, o. zie Dichtstuk.
Gedichtselsel, o. tjeritera doesta, zie Ver-dichtselsel.
Gedienstig, b. n. soeka djaga; berdja-wat-djawatan; bertjakap.
 —, hulpvaardig, soeka toeloeng.
 Een —e knecht, hamba jang soeka djaga baik-baik.
Gedienstigheid, vr. perangéj orang jang soeka djaga.
Gedienstiglijk, bijw. atas peri jang soeka berdjaga.
Gedierter, o. segala binatang; binatang-an; hahjwân; Ar.
 Kruipend —, binatang jang menjoe-loer.
 Groot wild —, satoewa, Skr.
 Allerlei wild —, margasatoewa.
Gedijen, o. w. voortkomen, groeien, djadi; toemboeh.
 De kokosboomen willen hier niet —, omdat het hier te koud is, maka pohon njjoer, (kalapa, L.) tiada maoe djadi disini sabab terlaloe dingin.
 De rijst gedijt hier uitmuntend, bagoes sakali djadinja padi disini.
 De geplante aardvruchten willen niet —, itoe oebi jang ditanam tiada maoe toemboeh.
 Woorden, die niet —, perkataan jang tiada lakoe.
 Hem gedijt alles, maka beroentoenglah ija pada segala pekerdjaannja.
Geding, o. rechtszaak, bitjara; hhal gawam; atjara; dawá.
Gedingbezorger, m. toekang bitjara; orang begawam; talanggi.
Gedingschrijver, m. gripir, verb. van griffer; kátib, Ar.; penjoerat.
Gedingstuk, o. soerat bitjara; soerat dawá.
Gedoen, w. w. zie Behelpen.
Gedoente, o. gedoen, (gemak), énaq; sedap; senang.
 Hij is in een goed —, maka ija hi-doep dengan senang.
 —, geraas, roesoeh.
Gedommel, o. denjoeng; dasing.
Gedonder, o. gemoeroeh; goeroeh; boenji goentoer.

Gedoogen, b. w. tahan; derita; tang-goeng; çabar.
 Ik kan dat niet —, kita tiada bolèh tahan itoe.
 —, toelaten, bijarkan; kasih bebas, L.; beri mohon.
Gedraal, o. perlambatan.
Gedrag, o. lakoe djalan; kalakoean.
 Een braaf —, lakoe djalan jang baik.
 Ik kan voor zijn — niet instaan, kita tiada bolèh tanggoeng dija poenja lakoe djalan.
 Een man van een slecht —, orang jang djahat lakoe djalannya.
Gedragen, wed. w. melakoean diri.
 Zich behoortlik —, melakoean diri dengan sepertinja.
 Zich naar iets —, toeroet.
 Waarom gedraagt gij u op deze wijs? mengapakah toewanhamba melakoean dirinja toewanhamba demikian ini?
 Gij moet u naar die bevelen —, loe mesti toeroet itoe paréntah, L.; apalah kiranja toewanhamba hendaq menoeroet titah itoe.
 Zich laag —, berkedji; berlakoe djalan jang djahat.
Gedraging, vr. lakoe djalan.
Gedrang, o. penjesakan.
 In het — zijn, kasesakan.
Gedreig, o. antjam, pengantjaman, L.; amang, pengamangan.
Gedrocht, o. monster, raqsasa, boeta, Kw.
 Een — zonder hoofd, raqsasa jang tiada berkapala.
Gedrochtelijk, b. n. seperti raqsasa; beroepa djahat.
Gedrochtelijkheid, vr. roepa raqsasa; roepa djahat.
Gedrongen, b. n. kasesakan; tertoeempat.
 — zitten, doedoeg bertindih.
Gedruisch, o. roesoeh L.; gampar; bahana.
 Zwaar —, gemoeroeh; riboet.
Geducht, b. n. jang dilakoeti; héban, Ar.
Geduld, o. tahan; çabar, Ar; takham-moel, Ar.
 Met — verdragen, menderita dengan çabar.
 Mijn — is ten einde, maka sahaja tiada terderita lagi; sahaja tiada lagi bolèh tahan.
 — hebben, çabarkan.
 Het — overwint alles, maka çabar itoe pada ahirnja menang djoega.
 En vermeerder uw —, dan perbanjaq olèhmoe çabarmoe.
Geduldig, b. n. berçabar; tahoe çabar; menahan hati.
 Zeer —, çabóer, Ar.
Geduren, o. w. zie Duren.
Gedurende, voorz. semantara; salama; pada antara; sedang.
Gedurig, b. n. sring-sring, L.; senan-

tijasa, santijasa; sedekala; tiada berka-poatoesam.
 — af en aan, met korte tusschenpozen, *bertambalan.*
 — op eene plaats blijven, *magon; te-lap pada soewatoe tempat.*
 —, ieder oogenblik, *pada sas'at.*
Geduurzaam, b. n. *boléh lama.*
 —, sterk, *goewat.*
Gedwee, b. n. *lemah; lemas, L.*
 —, zacht, *lemboet.*
 —, gehoorzaam, *toeroet parentah.*
 Hare ledematen zijn zeer —, *maka anggotanja itoe lemah sakali.*
 Een — hart, *hati lemboet.*
 Dit kind is niet —, *ini anaq tiada maoe toeroet parentah.*
Gedweeheid, vr. *peri jang lemah lemboet.*
Gedwongen, verl. deelw. *terpaqsa; tersijasat; diaróert, Ar.*
Gedwongenheid, vr. *pemaqsaán.*
Geëerd, b. n. *terhormat; termsjhóer; moekarram, Ar.*
Geef, bijw. in: te —, (voor niet, bijna om niet), *pertjoemah, L.; hampir tiada bajor satoe apa; terlaoe moerah sakali.*
Geefs, bijw. in: goed —, *moerah hati; soeka kasih doewit sama orang miskín; L., soeka membri derma; karim, Ar.*
Geel, b. n. *koening.*
 Licht—, *poetik koening; koening moeda.*
 Donker—, *koening toeha.*
 Gele kleur, *warna koening.*
 —, dat tusschen wit en rood is, *kataloan.*
 — koper, *koeningan.*
 — maken, *koeningkan; békin koening, L.*
Geelachtig, b. n. *kakoeningan; berwarna koening.*
Geelachtigheid, vr. *warna koening.*
Geelgieter, m. *toekang koeningan.*
Geelheid, vr. *warna koening; koening.*
Geelstaart, m. *kalamang; ikan kalam-pang.*
Geelzucht, vr. *sakit koening; sakit nana-jaman; cafrá, Ar.*
Geen, b. n. *satoe tijada; satoe trada, L.; soewatoe-poen tiada; barangsoewatoe-poen tiada, bij verk. sa. . . poen tiada.*
 En Djantajoe had geene krachten meer, *maka Djantajoe tiada bergaja lagi.*
 — mensch is te huis gebleven, *sa-orang poen tiada tinggal di roemah.*
 Hoeveel hebt gij ontvangen? —, *berapa engkaw-tarima? satoe tiada.*
 — medelijden hebben, *tiada berkasi-han.*
 Op — e plaats, *pada sabarang tempat poen tiada; barang dimana-mana poen tiada.*
 —szins, *boekan*, (stellig ontkennend).
 Hij is — krijgsheld, *maka tja boekan pablawan.*

— e schuld hebben, *tiada bersalahan.*
 — e schulden hebben, *tiada berhoetang.*
 Naar mijn oordeel zijn het — menschen, *pada bitjara hamba boekanlah tja manoesja.*
Geen, *Gene*, voorn. w. *balik; sabrang; sabelah lain.*
 Aan gene zijde van den berg, *di balik goemoeng.*
 Aan gene zijde van de zee, *di sabrang laoet.*
 Deze en gene, *ini dan itoe.*
 Dezen en genen zijn overeengekomen. *berapa orang soedah berdjandji.*
 Eerst moet gij dezen, daarna genen hooren, *dhoeloe mesti dengar ini lantas itoe, L.; bermoeala kali dengar oldhmoe orang ini, laloe orang itoe, (kamoedian orang itoe of di belakang kali orang itoe).*
Geenerhande, geenerlei, b. n. *sabagéj poen tiada; satoe tiada; satoe trada, L.*
Geenszins, bijw. *sakali-kali tiada; boekan.*
 Dat — een gezegde was om te zeggen, *itoe boekannya kata dikatakannya.*
Geer, vr. van een vrouwenhemd, *pésak.*
 — van een manshemd, *kikéj; kikijaw.*
Geërgerd, verl. deelw. *kena sjak.*
Geesel, m. *tjemoeq; tjemeti; tjaboeg.*
 —, verwoester, *pembinasaa.*
 —, ramp, *plaaq, bela.*
Geeselaar, m. *pentjemoeg.*
Geeselen, b. w. *mentjemoeki; paloe dangan tjemoeg; poekoel sapos, L.; darah, Ar.*
 Gegeeseld worden, *dipoekoel sapos, L.; ditjemoek.*
Geeseling, vr. *pentjemoekan; darh, Ar.*
Geeselpaal, m. *tjang orang jang dipoekoel sapos.*
Geeselroede, vr. *tjemoeq; tjaboeg; tjemeti; sapos, sesapos.*
Geest, m. in tegenstelling van het stoffelijke, *róehh, Ar.*
 De — Gods, *róehh Allah.*
 De Heilige —, *róehhoe'igoedoes, Ar.*
 De booze —, *polong; poelon; iblis, Ar.; sjajihán, Ar.*
 Vluge —, of duiveltje, *békar akas.*
 —, spooksel, verschijning, *hantoe; bajang; ehaját, Ar.*
 Booze —, kwelduivel, *djin; gargasi; ragsasa.*
 Rondzwerfende — van een doodgeboren kind, *poentjanag.*
 Zekere —, onzichtbaar, hoorbaar wesen, dat goedaardig is en zich op zolder of in de nabijheid doet hooren, *bedjadjaran, L.*
 De — des menschen is onsterfeljk, *maka róehh manoesija itoe kekal adanja.*
 Tegenwoordigheid van —, *tetap hati.*
 Voor den — zweven, *terkenangkan; ingatkan*, (d. i.: gedenken, zoodat de uitdrukking: „mijne moeder zweeft mij

steeds voor den —", vertaald wordt door: „ik gedenk steeds mijner moeder", *senantijasa terkenangkan kita akan iboe kita*, of: *selamanja sahaja ingat sahaja poenja ma*, L.; men kan in den hoogerem stijl zeggen: „*maka bonda kami senantijasa menghadap fikiran kami*", hetwelk de uitdrukking zuiver weder geeft.)

—, *ziel, djiwa; njawa.*

En de Vorst gaf den —, *maka radja poen poatoeslah njawanja.*

—, *verstand, —vermogens, boedi; 'aqal, Ar.*

Zonder —, *verstand, tiada berboedi.*

Eene fijne —, *'aqal jang haloes.*

Daar steekt een goede — in, *peri boedinja baik.*

—, *gemoed, hati.*

Hij is vrolijk van —, *maka tjalah orang jang soeka hati.*

Hij heeft veel —, *maka ija banjaq 'aqal boedinja.*

Eene sterke —, *boedi jang tetap.*

Een vrij—, *orang kafir.*

Een —, dien het bijgeloof in de rivieren plaatst, *djoerig; andjing sétan*, L.

— van arak, *róehh 'araq.*

— van vitriool, *róehh troesi.*

De —, *meening, arti; cháççijat, Ar; ma'na.*

De —, het gevoelen, *kira; rasa.*

De — van den koran, *cháççijat goeran, Ar.*

—en, *arwáhh, Ar.*

Geestachtig, b. n. *roehhánt, Ar.*

Geestachtigheid, vr. *peri roehhánt.*

Geestdrift, vr. *ghajrat, Ar; himmat, Ar.*

Edele —, *himmatt tinggi; ghajrat jang moelija.*

Geestdrijver, m. *orang moetachajil.*

Geestdrijverij, vr. *tachajoel, Ar.*

Geestelijk, b. n. *roehhánt, Ar.*

—e eigenschap, *çifat jang roehhánt.*

—, godvruchtig, *çalihh, Ar.*

—e bediening, *pekerdjaän imámat.*

—e waardigheid, *daradjat imámat, Ar.*

Een — en wereldlijk koning, *radja roehhánt dan doenjáwi.*

— gewaad, *pakéjan imám*, (van priesters).

— gewaad van een' prediker, *pakéjan pandita.*

Eene —e dochter, *perampoewan pertapa.*

Geestelijke, m. (bij de Mohammedanen), *imám; panghoeloe.*

—, (bij de Christenen,) *pandita*, echter is *padri* (eig. *padre*) meer bepaald voor de Roomschen, want dat woord is door de Portugeesche priesters in vroegere eeuwen in Indië ingevoerd.

—n, die een kluizenaars leven leiden, *pandita jang bertapa.*

Jonge —, *santri.*

En zeer vele —n, die uit de bovenwindsche landen kwamen, *dan beberapa pandita jang datang dari atas angin.*

Geestelijkheid, vr. *segala imám.*

Geesteloos, b. n. *tiada berboedi; tiada ber'aqal.*

Geestenbezweerder, m. *sastrawan; memboewang sjajthán.*

Geestendom, o. (Indisch), *déwata jang di kij'ngan; segala déwa-déwa.*

—, (volgens het christelijke begrip) *segala arwáhh.*

Geestenrijk, o. zie **Schimmenrijk**, afgestorvenen (volgens het bijgeloof,) *segala hantoe; karadjaän hantoe.*

Geestenwereld, vr. (der Hindoes,) *kijangan; sorga, swarga*, (de twee laatste woorden, hebben wij voor: hemel, overgenomen.)

Geestenziener, m. *orang jang kira melihat hantoe* (d. i. iemand, die meent geesten te zien.)

Geestig, b. n. zie **Geestachtig**.

—, vernuftig, *ber'aqal; 'arif, Ar; haloes.*

Een — gezegde, *kata jang haloes.*

Geestigheid, vr. *'aqal.*

Geestkracht, vr. *goewat róehh; goewat djiwa.*

Geestrijk, b. n. *banjaq róehh.*

— van vochten, *keras.*

— vocht, *aer keras*, zie **Arak**.

Geestvermogen, o. *çifat róehh.*

Geeuwen, o. w. *gawap, mengyawap*, zie **Gapen**.

Geëxcommuniceerd, b. n. (ond. w.) in den ban gedaan, *dikoetjil; terkoetjil.*

Gefemel, o. schijnheiligheid, *perboewatan tjoesel; nisfag, Ar.*

Gefleem, o. *penboedjoekan.*

Geflikker, o. *gemirlapan.*

Geflonker, o. *teperling.*

Gefluit, o. *pesijoelan.*

— op eene fluit, *penijoepan bangzi*, zie **Fluit**.

Gegadigde, m. *orang jang soeka beli.*

Gegeeuw, o. zie **Geeuwen**.

Gegeten, verl. deelw. *soedah makan, habis soedah makan; santap, habis santap, Hoft.*

Gegil, o. *teréjaq*, zie **Gillen**.

Gegleden, verl. deelw. *teplèsdèt*, zie **Glijden**.

Gegluur, o. *hintéj; hintip; pengintéjan; pengintipan.*

Gegoed, b. n. *kaja; hartawan; berbenda.*

Een edelgeboren en — mensch, *orang bangsawan lagi hartawan; bedjadjaq, L.*

Gegoedheid, vr. *kakajaän; kalakoeaan hartawan.*

Gegolden, verl. deelw. *lakoe; berlakoe.*

Gegolf, o. *pengombakan; aloen*, zie **Golf**.

Gegons, o. *dengoeng; dasing; boenji.*

Gegrepen, verl. deelw. *tertangkap; ditangkap*, zie **Grijpen**.

Gegriofd, deelw. *sakit hati; kesal.*
Gehakkel, o. *pergagapan; gagap; gagoeh.*
Gehaat, b. n. *terbentji.*
Gehakt, b. n. *terpotong; terpenggal.*
 — *veesch, pergedèl, verb.*
Gehalte, o. *harga; niléj; qadar.*
 De — van dat goud is tien matoe, maka qadar emas itoe sapoeloeh moetoel (dat is 24 karaat).
Gehamerd, b. n. *padjal.*
Geharnasd, b. n. *berpakéj badjoe zirha; berlangkap dengan badjoe rantéj.*
Gehavend, b. n. *roesag; bilas.*
 —, *afgejakkerd, bedjat, L.*
Geheel, o. en b. n. *genap; antéro, L.; soentog; seloeroh; belaka; boelah; berhana; sabehana; belaka; samista; sakali; tamam, Ar.; langkap, zie Gansch.*
 Vallén en — *blijven, djatoh serta tiada petjah.*
 In het — *niet, sakali-kali tiada; boekantah.*
 Het — e uur is verstreken, maka antéro djam soedah laloe (liwat, L.).
 De — e dampkring, belaka oedara.
 Een — stel kleederen, pakéjan jang salangkapnja.
 Het — is grooter dan elk deel, maka djoemlah itoe ada lebih besar dari pada sasoeatoe bahagiannja.
 De — e bevolking der aarde, saisi boemi.
 Het — van deze getallen beloopt zeven miljoen driehonderd zeven duizend acht honderd vijf en negentig, maka djoemlahnja bilangan ini samoewa djadi toedjoech joeta tiga keti toedjoech riboe delapan ratoes sembilang poeloeh lima.
 Dat huis is nog in zijn —, maka roemah itoe lagi ada baik sakali, (belom roesag).
 Eene zaak, die in haas — is gebleven, perkara jang belom diobahkan, (jang masih antéro).
 Over het — *genomen, (met een woord,) dengan sapatah kata; dengan pendèq sadja.*
 Over het — *genomen, (alles wel beschouwd, kaloe ditimbang samoewa.*
 — van goud, van louter goud, dari pada emas belaka.
Geheelal, o. *samista 'dalam, zie Heelal.*
Geheellijk, bijw. *dengan genap; dengan saganapnja; antéro, L.*
Geheiligd, b. n. *moeqaddas, Ar.*
Geheim, b. n. *terboeni; semboeni; semboenji; tersemboeni.*
 Eene — e *gedachte, ingatan jang tersemboeni.*
 Het — e *trapje, tangga jang terboeni.*
 Eene — e *deur, pintoe maling.*
 Het — e *gemak, djamban; tendas.*
 De — e *deelen van het lichaam, kamaloean.*
Geheim, o. *rahasija; sirr, Ar.*
 Een — *aan iemand vertrouwen, menaroh (tangoengkan) rahasia pada saorang.*

Een — *openbaren, memboekakan rahasia.*
 Aan geen ander dan u zou ik dit — *toevertrouwen, djikalaw lain dari pada toewanhomba tiada hamba maoe mengatakkan rahasia ini.*
 En dit — *moet aan niemand hoegenaamd bekend worden, dan rahasia ini djangan katahoean kapada saorang poen.*
 Iemand, wien men — *teevertrouwt, petaroh rahasia.*
 Een — *bewaren, simpan rahasia.*
 — en, *asrar, Ar.*
 In het —, *dengan dijam-dijam; mentjoeritjoeri.*
 In het — *spreken, bitjara dalam bamboe.*
 In het — *vluchten, mentjoeritjoeri lari.*
 In het — *naar iets vernemen, sidig dijam-dijam.*
 In het — *opium verkoopen, mentjoeritjoeri berdjoewal afjoeen; bawa (djoewal) apijoen gelap, L.*
 De — en der godsdienst, *perkara agama jang gháib, israr din, Ar.*
 Een — *verspreiden, pandjangkan rahasia.*
Geheimbewaarder, m. *petaroh rahasia.*
Geheimenis, vr. *barang jang gháib; rahasia.*
Geheimhoudend, b. n. *tahoe simpan rahasia.*
Geheimhouding, vr. *tarohan rahasia; simpan rahasia.*
 Waar vindt ik — ? *dimana dapat tarohan rahasia?*
 Ik vertrouw op uwe —, *kita pertjaja toewan simpan rahasia.*
Geheimkamer, vr. *chalwat, Ar.*
Geheimraad, m. *sakoetoe (teman) madjlis rahasia.*
Geheimschrift, o. *hhoeróef jang gháib; hhoeróef jang moesjkil, (gelap).*
Geheimzinnig, b. n. *gháib, Ar.; moesjkil, Ar.; gelap.*
Geheimzinnigheid, vr. *gháib, Ar.; perkara jang dalam sakali; barang rahasia.*
Gehekel, o. *pentjelään.*
Gehelmd, b. n. *berketopong; langkap dengan ketopong.*
Gehemelte, o. *lelangit.*
 — van den mond, *enz. langit-langit moeloet.*
 — van een ledikant, *tenda.*
 Prachtig — *boven eenen olifant, die voor eenen vorst verschijnt, gambot.*
Gehengen, b. w. *zie Gedoogen.*
Geheschen, verl. *deelw. tertariq; terhéla; tetariq, L.; zie Hijschen.*
Geheugen, o. *peningatan; kenang; penganangan; hñifil, Ar.*
 Een sterk —, *peningatan jang terang.*
 Een zwak —, *peningatan jang koerang terang, (jang gelap).*

—, herinnering, *sedar*; *kenang*, *terkenang*.
 Hij heeft daar geen — van, *maka tiada tersedarlah ija akan itoe*.
 In het — houden, *berkenangkan*.
Geheugen, b. en onp. w. *ingat*; *sedar*; *kenang*.
 Het geheugt mij niet meer, *kita tiada lagi ingat itoe*.
 Hij zal het u helpen —, *maka ija akan menjedarkan itoe padamoe*.
Geheugenis, vr. *pengingatan*.
Geheugenkunst, vr. *ilmoe menegoehkan pengingatan*.
Geheveld, b. n. *bertapé*, L.; *sama tapé*, L.; *berchamir*; *beragi*.
 — brood, *roti sama tapé*, L.; *roti jang beragi*; *roti jang berchamir*.
Geheven, verl. deelw. *terangkat*, zie **Heffen**.
Gehinnik, o. *pendjeritan*.
Gehoekt, b. n. een' of meer hoeken hebbende, *berpendjoeroe*.
Geholpen, verl. deelw. *tertoeloeng*, Ar., zie **Helpen**.
Gehommel, o. zie **Gedommel**.
Gehoer, o. *zintuig*; *penengar*, *pendengar*.
 Het — verliezen, *hilang penengar*; *toeli*.
 Scherp van — zijn, *penengar tadjam*.
 Hard van —, *bangal*; *poekag*, *poekah*.
 —, *aanhooren*, *penengaran*.
 Geen — willen geven, *tiada maoe dengar*.
 Aan de woorden der ouders — geven, *toeroet kata orang toeha*.
 —, hetgeen gehoord wordt, *kadengaran*.
 —, *gehoorgeving*, *semajam*.
 — geven, *audientie verleenen*, *doedoeq semajam*.
 Openbaar —, *semajam jang sadjati*, ('oemoem).
 Bijzonder —, *semajam dihadap saorang sadja*.
 Eenen afgezant ten — e ontvangen, *mendjawati oetoesan*.
 De koning heeft den afgezant in een bijzonder — ontvangen, *maka radja poen doedoeq semajam dihadap oetoesoen itoe saorang diri*.
 —, al de toehoorders, *segala orang jang menengar*; *orang penengaran*.
 Wat was uw —? (wat hoordet gij?) *apa pendengaran moe?*
Gehoorbuis, vr. *oerat telinga*; *oerat penengar*.
Gehoord, verl. deelw. *terdengar*; *kadengaran*.
Gehoorig, b. n. *moedah didengar*; *gampang didengar*, L.
Gehoordnd, b. n. *bertandoeq*.
 —, zoo als het neushoornier, enz., *tjoela*.
 Een dubbel — e *rinoceros*, *badag karbau*; *badag jang bertoela doewa*.

Een — e slang, *oelar bertjoela*.
Gehoorplaats, vr. *tempat semajam*; *paséban*, Jav.; *pengadapan*; *baléjroeng*; *pebaléjan*; *baléj semajam*.
Gehoorzaam, b. n. *toeroet*; *dengardengaran*.
 — aan de bevelen, *toeroet parentah*.
 — aan de raadgevingen, *dengardengaran pengadjaran*.
 Een — kind, *anaq manis*.
 — aan God, *berboewat baqti pada Allah*.
 —, *onderdanig*, *rendah*; *ta'loeg*.
Gehoorzaamheid, vr. *penoeroetan*; *istithá'at*; Ar.; *kabaqtian*; *djoendjoeng*; *thá'at*, Ar.; *imtizál*, Ar.
 — aan de bevelen des vaders, *penoeroetan parentah bapa*.
 — aan God, *kabaqtian pada Allah*.
 — aan de bevelen des konings, *djoendjoeng titah radja*.
 Al de oostelijke landen heeft hij onder zijne — gebracht, *maka segala negeri timoer itoe dita'loegkannja*.
Gehoorzaamlijk, bijw. *dengan chidmat*; *dengan kabaqtian*; *dengan djoeendjoeng*, **Hoft**.
Gehoorzamen, o. en b. w. *menoeroet*; *mendengar*; *mendjoendjoeng*, **Hoft**.
 Als ik u bevel, moet gij —, *kaloe kita kasih parentah sama loe, loe mesti toeroet*, L.
 Het bevel des konings moet gehoorzaamd worden, *maka titah radja itoe hendag didjoendjoeng*, **Hoft**.
 Iemands woorden —, *dengar orang poenja kata*.
 — in eenen godadienstigen zin, *berbaqti*.
Gehoorzaming, vr. *kabaqtian*, zie **Gehoorzaamheid**.
Gehouden, verl. deelw. *terpegang*, zie **Houden**.
 —, b. n. *verplicht*, *wádjib*, Ar.; *haroes*; *mesti*, L.
 Gij zijt — te vasten, *maka wádjiblah engkaw berpoewasa*; *maka haroeslah engkaw pegang poewasa*; *loe mesti pégang poewasa*, L.
 Niemand is — het onmogelijke te doen, *maka saorang poen tiada wádjib berboewat barang apa jang tiada ihhtimál*; *maka orang trada mesti kerdja apa-apa jang trada boléh dikerdja*, L.
Gehucht, o. *talang*; *kampoeng ketjil*; *doekoe*, Jav.
Gehuil, o. *tangisan*, zie **Huilen**.
 — van dieren, *perawoeng*.
Gehuisd, b. n. *beroemah*.
 Klein — zijn, *beroemah ketjil*.
 Ruim — zijn, *beroemah besar*.
Gehuisvest, b. n. *doedoeq*, *berdoedoeq*.
Gehuppel, o. *loempatan*, zie **Huppelen**.
Gehuwd, b. n. *berkawin*.

— met eene vrouw, *berbini; beristeri*.
 — met eenen man, *berlaki; bersoewami*.
Gejaag, o. *pemboeroean*, zie **Jagen**.
Gejaagd, b. n. *terboeroe*.
Gejammer, o. *peratapan*, zie **Jammen**.
Gejank, o. *salaq; gonggong*, L.
Geiblok, o. *kari singsing lajar; èrètan singsing lajar*.
Geien, b. w. *singsing; menjingsing; boeboet*.
 De zeilen —, *menjingsing lajar*.
Geil, b. n. van spijs, walgend, *kadjemoean*.
 — van den grond, *terlaloë gemoeg*.
 —, wellustig, *natal*.
Geilheid, vr. *terlaloë banjaq gemoeg*.
 —, onkuischheid, *kagatalan; doekana*.
Gejok, o. *jokkernij; senda goerau*.
Geit, vr. *kambing betina; kambing perampoevan*, L.
 Jonge —, *anaq kambing*.
 Wilde —, *kambing hoetan*.
Geitenhoeder, m. *goembala kambing; orang djaga kambing*.
Geitenmelk, vr. *aer soesoe kambing*.
Geitenmelker, m. zekere vogel, *tjabaq*.
Geitenoog, o. *mata kambing*.
Geitouw, o. *tali singsing lajar; tali boeboetan lajar*.
Gejuich, o. *rijoeh; tempiq soeraq*.
 Het — van al de krijgshelden klonk zeer luidrechtig, als of de hemel zou spijten, *maka tempiq soeraq segala hoe-loebalang poen terlaloë amat gempita seperti langit akan berbelah rasanja*.
 Woest —, der Dajakkers bij het te huis brengen der door hen gesnelde (afgehovene) koppen, *lahap-lahap*.
Gejuweeld, b. n. *terhijasi dengan intan-intan*.
Gek, b. n. en bijw. *gila; sarsar*, Perz.
 Een — mensch, *orang gila*.
 Een — mensch, die wartaal spreekt, *orang gila bahasa*.
 — maken, *bergilakan; bëkin gila*, L.
 Eenigzins —, *gila sedikit*.
 Geheel —, *gila sakali*.
 Wat denkt gij, dat ik — ben? *apa loe kira goewa gila? L.; apa kiramoe kita gilakah?*
 Ben ik dan —? *gilakah akoe?*
 —, bot, dom, *bodoh; gobloq*, L.
 — op een meisje zijn, *gila birahi akan anaq dara saorang*.
 Hij is — op het bergleven, *ija terlaloë soeka tinggal di goenoeng*.
 — worden, *djadi gila*.
 — zijn, *ada gila*.
 — van wijsheid, *gila olèh pengatahoean*.
 Zich — houden, *poera-poera gila la-koenja; berbodoq-bodokan diri; gila bahasa*.
 — van angst, *gila karana takoet*.
 —, verzot, dol verliefd, *gendang*, L.

Half —, half mal, *pengeng; ijang*.
 —, verbijsterd, *njanjoe*.
Gek, m. *orang gila; orang sarsar*.
 Een volslagen —, *orang gila sakali*.
 Voor den — houden, *main bodoh; main gila*.
 Een —, fat, *orang perlentéj; djanggal*.
Gekakel, o. *koetiq*, zie **Kakelen**.
Gekal, o. *pelitaran; tjoera*, zie **Kallen**.
Gekamd, b. n. *tersisir; disisir*.
 —, van eenen kam voorzien, *berdjamboel; berbaloeng; berdjinggir*, L.
Gekamerd, b. n. *dipijara didalam biliq; dipijara di kamar*, L.
Gekeeld, b. n. *dipotong; tersembelèh; madzboehh*, Ar.
Gekern, o. *pengadoehan*, zie **Kermen**.
Gekheid, vr. *kagilaan*.
 —, zotheid, *kabodohan*.
 Het is maar —, *itoe main sadja*.
Gekje, o. *orang perlentéj; djalang; mir & mizar*, Ar.
Gekijf, o. *perbantahan; tjerèwèt*, L. zie **Kijver**.
Gekijk, o. *tengoq*, zie **Kijken**.
Gekir, o. *koekeroeboe*.
Gekittel, o. *penggelian; pengitikan*, zie **Kittelen**.
Gekkelijk, bijw. *gendèng; atas peri jang gila*.
 —, een weinig gek, *gila sedikit*.
 —, winderig, *rongkah*, L.
Gekken, o. w. boerten, *bergoerau; goerawan; bermain-main; bersenda-senda; berseloeroe*.
 —, spotten, *sindir; menjindir; bersindir-sindir; tjampah*.
 Zonder —, *soenggoeh-soenggoeh; tiada dengan main*.
 —swaardig, *haroes ditertawakan orang*.
Gekkenhuis, o. *roemah djaga orang gila*.
Gekkernij, vr. *persendaan*, zie **Boert**.
Gekkin, vr. *perampoevan gila*.
Gekko, v. zeer groote haagdis, *toké, go-ké, kéko*, L.
Geklag, o. *ratap jang tiada berhenti*.
Geklank, o. *boenji; bahana*.
 Het — der bazuin, *boenji nafiri*.
Geklap, o. *pelitaran*, zie **Klappen**.
Geklapper, o. *gelotoq; L.; gelataq*.
Geklater, o. *genertaq; kemertaq*, zie **Klatteren**.
Geklets, o. van eene zweep, *boenji tjamboeq*.
Geklikklak, o. *gemerintjing*.
Geklop, o. *tepoeg; ketog; L.; paloean*.
Geklots, o. *aloen*.
 Ik hoorde het — der baren, *maka kita-poen dengar ombaq mengaloen*.
Geknap, o. *letos*.
Geknars, o. *kertaq*.
Gekneed, b. n. *soedah diremas; ma'djoen*, Ar.
Gekners, o. zie **Geknars**.

Gekneusd, b. n. *mamar*.
Geknibbel, o. *tawar kikir-kikir*.
Geknijs, o. *keratan hati*; *gergetam*.
Geknik, o. *oenggoet-oenggoet*; *oenggoe-oenggoe*, L.; *andjal-andjal*.
Geknoei, o. *kerlja koesoet*, zie **Knoeien**.
Geknor, o. *tjomèl-tjomèl*, L.; zie **Knorren**.
 — van een varken, *koerkoer*.
Gekocht, verl. deelw. *terbeli*; *dibeli*, zie **Koopen**.
Gekonnen, verl. deelw. *terdapat*; *boldèh*, zie **Kunnen**.
Gekook, o. *didih*; *tanag*, zie **Koken**.
 —, *kooksel*, *barang jang soedah dimasag*.
Gekoppeld, b. n. *berdjodo*; *berkalaman*.
Gekorven, b. n. *terhiris*, zie **Kerven**.
Gekout, o. *omong-omongan*, zie **Kouten**.
Gekraai, o. *koekoek*, zie **Kraaien**.
Gekraak, o. *rantan*, *perantan*; *peletos*, zie **Kraken**.
Gekrab, o. *pentjarkan*; *penggaroekan*; *sanggoet*, zie **Krabben**.
Gekrabbel, o. *gorès-gorès*.
Gekras, o. van eene kraai, *soewara gagag*; *teréjaq gagag*.
Gekrogen, b. n. *soedah berolèh*, zie **Krijgen**.
Gekriewel, o. *djoeloer-djoeloeran*.
Gekrijsch, o. *teréjaq*, zie **Krijschen**.
Gekrijt, o. *tangisan*, zie **Krijten**.
Gekriool, o. *soeloeran*, zie **Kriolen**.
Gekristend, b. n. *soedah masoq çarání*.
Gekroesd, b. n. *kritig*; L., *kriting*; *papoewa*.
Gekromd, b. n. *bentoeq*.
Gekrompen, b. n. *kroekoet*, zie **Krimpen**.
Gekruuld, b. n. *boekoeel*, zie **Krullen**.
Gekscheerder, m. *orang jang main bodoh*.
Gekscheren, o. w. *main bodoh*, zie **Gekken**.
 Zonder —, *soenggoeh-soenggoeh*; *tiada dengan main*.
 Dat is geen —, *itoe boekan perkara jang gampang*, L.; *maka itoe boekan perkara jang moedah*.
Gekuch, o. *batoeq-batoeq*.
Gekuidf, b. n. *berdjamboel*.
Gekuischt, b. n. *indah-indah*.
 —e stijl, *karangan soerat jang indah-indah boenjinja*.
Gekus, o. *pentjjoeman*, zie **Kussen**.
Gekwaak, o. *goewèq*.
Gekwak, o. *boenji barang jang djatoh*.
Gekweel, o. *tjitjit*.
Gekwel, o. *ganggoe*; *penggrétjokan*, zie **Kwellen**.
Gekwijn, o. *peljoeran*.
Gekwijn, o. *sakit-sakitan*.
Gelaarsd, b. n. *berkautz*; *pakéj las*, L.; *pakéj stnoel*, L.

Gelaat, o. *moeka*; *wadjah*, Ar.; *hhadlirat*, Ar., Hoit.; *doerdja*, zie **Aangezicht**.
 Het — des aardrijks, *moeka boemi*; *çahhíf*, Ar.
Gelaatkenner, m. *gáif*, Ar.
Gelaatkunde, vr. *ilmoe gijáfat*, Ar.
Gelaatkundig, b. n. *dari pada ilmoe gijáfat*.
 —, in de gelaatkunde ervaren, *jang tahoe ilmoe gijáfat*; *gáif*.
Gelaatskleur, vr. *warna moeka*.
Gelaatsstrek, m. *tanda moeka*.
Gelach, o. *tertawaan*; *penertawaan*.
Geladen, verl. deelw. *termoewat*; *tersarat*.
 Het op iemand — hebben, *bentji akan saorng*.
 Hij heeft het op u —, *maka dija bentji sama loe*, L.; *maka bentjilah ija akan engkaw*.
 Niet zwaar —, *anggal*.
Gelag, o. *belandja*.
 Elk moet zijn — betalen, *masing-masing hendag bajar belandjanja*; *masing-masing mesti bajari poenja belandja sendiri*, L.
 Dat is een hard — voor hem, *maka itoe ada moesjik padanja*.
 —en zetten, *pégang waroeng sopi*, L.
Gelang, o. *kira-kira*; *toeroet*.
 Naar — der berichten, *die ontvangen worden, dengan sakira-kira çabar jang ditarina*.
 Naar — der omstandigheden, *dengan toeroet peri hhal ahkwálnja itoe*; *dengan timbang menimbang perkaranja*; *saqadar hhal ahkwálnja*.
Gelasten, b. w. *gebieden*, *menjoeroeh*.
 —, *opdragen*, *berpesan*.
 —, *machtigen*, *kasih koewasa*, L.; *memberi koewasa*; *menjoewasakan*.
Gelastigde, m. *peseroehan*.
 —, *aigezant*, *oetoesan*.
 —, *gemachtigde*, *wakil*, Ar.; *polmaq*, L.
Gelaten, wed. w. *poera-poera*.
 Hij geliet zich alsof hij het vaartuig niet wilde koopen, *maka poera-poera ija tiada maoe beli perahoe itoe*; *poera-poera dija trada maoe beli itoe perahoe*, L.
Gelaten, b. n. *çabar*; *derita*.
Gelatenheid, vr. *peri jang çabar*; *perangéj jang çabar*; *hati jang çabar*.
Geld, o. *emas*, *mas*; *dirham*, Ar.; *oewang*, *wang*; *doewit*, verb., (*péraq*, *silver*, wordt ook gebezigd); *warg*, Ar.
 Gereed —, *oewang toenéj*; *oewang sakali*; *oewang kontan*, verb.; *naqd*, Ar.
 Met gereed — betalen, *bajar toenéj*; ook: *toenéj*.
 Valsch —, *wang lantjoeng*.
Gangbang —, *emas jang lakoe*; *oewang jang lakoe*.
 —, dat te licht is, *oewang jang koerang berat*; *oewang jang terlaloe ringan*, (*ènléng*, L.)

Papieren —, *oewang qarhás*.

Als men dit papieren — tegen zilver verwisselt, hoeveel opgeld (agio) betaald men dan? *kaloé ditoekar oewang qarhás ini dengan péraq berapa basinja?* (boenganja?)

— op hand geven, *tempah; beri tjengeram*.

Van de renten van zijn — leven, *hi-doep dari boenga emasnja*, (anaq doewitnja.)

— is de ziel der negotie, *maka oewang djadi obat orang berdagang*.

— hebben, *ada kaja; mempoenjai emas*, (oewang.)

Hij heeft veel —, *ija ada banjaq oewang*.

Goud —, *oewang emas; dnuár*, Ar.

Gemunt —, *wang tertimpa; wang jang ditjitaq; sikkah*, Perz.

Gebrek aan — hebben, *koerang oewang*.

—, goed, bezitting, *mál*, Ar.

Geldafperser, m. *orang jang bindis orang ketjil; jang mengisap orang poenja darah; jang memaqa orang bajar oewang*.

Geldbank, vr. *perbendaharaan; peti charinat; bank*, Ned.

Geldbesnoeier, m. *orang jang kikiis wang; jang keriq wang*.

Geldbeurs, vr. *poendi, poendi-poendi*.

Geldboete, vr. *denda emas; denda oewang*, zie **Geld**.

Geldeloos, b. n. *trada poenja oewang*, L.; *potol*, L.; *tiada poenja emas; tiada mempoenjai harta*.

Geldeloosheid, vr. *kakoerangan doewit; potol*, L.

Gelden, o. w. *harga, berharga; lakoe*.

Wat geldt de rijst thans? *berapa haranja beras sakarang ini?*

De olie geldt nog geen zeven gulden de takar, *kaloé minjaq satakar itoe toedjoeh roepiah belom lakoe*.

De meeste stemmen —, *soewara orang banjaq itoe berlakoe*.

Hij geldt voor eenen grooten geneesheer, *orang kata dija doekoen jang bisa sakali*, L.; *maka orang berkata akan dijalah thabib jang ber'ilmoe*, (jang tahoe, jang mengartih.)

Geldgebrek, o. *kakoerangan oewang*, zie **Geld**.

Geldgeven, o. *kaloewar belandja*.

Geldgierig, b. n. *berloba akan péraq; kepengin maoe dapat doewit*, L.

Geldgierigheid, vr. *loba akan péraq* (oewang.)

Geldhardelaar, m. *toekang oewang; toekang toekar oewang*.

Geldig, b. n. *lakoe*.

Deze waren zijn niet meer —, *maka barang dagangan ini tiada lagi lakoe*, (trada lakoe.)

—, duur, *mahal*.

—, aannemelijk, *lakoe; kapertjajaan*.

—, in orde, *qahh*, Ar.

Geldkas, vr. *taroeh oewang; tempat oewang; kas*, Ned.

Geldkist, vr. *peti oewang; peti dirham*; zie **Geld**.

Geldmandje, o. *bakoel doewit; bakoel oewang*, zie **Geld**.

Geldmiddel, o. *hdaqil dirham; hdaqil oewang*.

—, kapitaal, *módal; poko*, L.

Geldrijk, b. n. *kaja oewang; kaja emas; kaja dirham; ada banjaq doewit*, L.

Geldsom, vr. *djoemlah*, Ar.

—, kapitaal, *modal; rás almál*, Ar.; *poko*, L.

Geldsoort, vr. *roepa oewang; djenis dirham*.

Geldstraf, vr. *denda oewang*.

Geldtasch, vr. (van gouddraad) *opow*, Chin.

Geldverkwister, m. *orang jang memboeroeskan hartanja*.

Geldzaak, vr. *perkara oewang*.

Geldzak, m. *poendi; kanthong*, Chin.

Geldzuchtig, b. n. zie **Geldgierig**.

Geleden, b. n. *tertahan; terderita*, zie **Lijden**.

—, voorbijgegaan, *laloé; lama*.

Dat is nog niet lang —, *itoe belom lama*.

Hoe vele jaren dat — is, *berapa tahoen soedah laloé itoe*.

Geleding, vr. *patah-patahan*.

—en, ringen van sommige insecten, *tamboe-tamboe, teboe-teboe*.

Geleerd, b. n. *'alim; ber'ilmoe*, Ar.; *berpengatahoean; banjaq tahoe*, L.; *faham*, Ar.; *teradjar; moeta'allim*, Ar.; *moe'allam*, Ar.

Een geleerd man, *orang 'alim; orang jang ber'ilmoe*.

Zeer —, *'allámát*, Ar.

Een allergeleerdste man, *orang 'alim-moeta'allim*.

Een — boek, *kitab ma'rifat*, Ar.; *boekoe pengatahoean*, L.

—, ervaren, bedreven, *wáqif*, Ar.

Geleerde, m. en vr. *orang 'alim; hkalim*, zie **Godgeleerde**.

—n, meerv. *hhoekamá*, Ar.; *'oelamá*, Ar.; *moesjaich*, Ar.

Geleerdelijk, bijw. *dengan 'ilmoe; dengan pengatahoean; atas peri jang ber'ilmoe*.

Geleerdheid, vr. *pengatahoean; 'ilmoe*, Ar.; *'irfan*, Ar.

—n, kennis, *ma'rifat*, L.

God —, *'ilmoe ilahij*, Ar.

Gelegen, b. n. *terbaring; terhantar; ada*, zie **Liggen**.

Batavia is niet ver van de zee —, *maka negeri Batawijah itoe dekat laoet*, (tiada djaoeh dari laoet).

Naast elkander —, *berpinggiran; berhampiran; berdamping di sisi*.

Als het zoo — is, *kaloé bagitoe*.

Zoo is het met die zaak —, *bagitoelah hhal perkara itoe; itoe perkara ada bagitoe, L.*

Dat huis is zeer fraai —, *bagoes tempatnja roemah itoe.*

Een — tijd, *masa jang baik.*

— of ledige tijd, — komen, *sempat; oras, L.*

Het komt mij nu niet —, *maka sakarang sahaja tiada sempat.*

Op on— tijd komen, *datang liwat orasnja, L.*

Als het u — komt, *kaloe toewan ada sempat.*

Mij is daaraan niet —, *sahaja trala perdoeli itoe, L.; maka kita tiada fadléli akan itoe.*

Daar is niets aan —, *tra mengapa itoe, L.; tra kenapa, L.; maka itoe tiada pentingnja.*

Daar is veel aan —, *itoe perkara besar; itoe bergoena sakali.*

Gelegenheid, vr. goede — van tijd, *masa jang baik; koetika jang baik; waqtue jang patoet.*

Eene goede — afwachten, *menantikan masa jang baik.*

—, ligging, *tempat kadoedoekan.*

De — der steden en dorpen, *tempat kadoedoekan segala negeri dan doesoen.*

De — eener zaak, *peri hhal.*

De — der zaak is dusdanig, *demikianlah peri hhal itoe; peri hhal itoe ada demikijan.*

Dat is eene goede —, *itoe ada satoe djalan jang baik.*

Scheeps—, *djalan perahoe; djalan kapal.*

Als de brief met de post gaat, dat is eene zekere —, *kaloe soerat itoe dikirim dengan pos, itoelah djalam jang tantoe.*

Bij —, *moedah-moedahan.*

Bij deze —, *pada sakarang ini.*

—, aanleiding, *oorzaak, moela; pohon; aqal.*

Dit gaf — tot tweespalt, *maka inilah moelania tjidera.*

Dat geeft — tot alle kwaad, *maka ini djadi pohon segala kadjahatan.*

—, voorval, *zaak, kadjadian; peri hhal; perkara.*

—, tijdruimte, *sempat.*

Geene — hebben, *tiada sempat.*

Tijd en — hebben, *ada senang.*

Gelegenheidsrede, vr. *kalam akan peri hhal.*

— bij het eindigen van eenen oorlog, *kalam akan peri hhal pengabisan perang ook bitjara, enz.*

Gelei, o. en vr. *koewah jang bekoe, (jang kental.)*

Geleibrief, m. *soerat lepas; soerat lepas beja.*

Geleide, o. *pengantaran; orang mengantar; pengandjaran.*

—, (eershalve,) *stoet, pengiring; orang djaga di djalan.*

— in eene wildernis als men den weg niet weet, *pengantaran di hoetan kaloe orang tiada tahoe djalan.*

Onder het — van den generaal, *dibawah pengandjaran toewan djendral itoe. Oorlogschip tot —, kapal perang jang toeroet berdjaga di laoet.*

—, *leiding, invloed, pengharoe; barkat, Ar.*

Onder de — zijns geestelijken leeraars, *dengan barkat goeroenja; dengan pengharoe goeroenja.*

Geleidelijk, b. n. *tartib, Ar.; patoet; baik peratoerannja.*

Een — onderwijs, *pengadjaran jang baik peratoerannja.*

—, *bijw. dengan tartib; atas perijang patoet; dengan sapatoetnja; dengan seper-tinja; dengan saharoesnja.*

Geleiden, b. w. *menghantar; mengandjar. Iemand op weg —, menghantar orang di djalan.*

Een bevelhebber, die het leger geleidt, *(voorgaat,) panglima perang jang mengandjar bala-tantara.*

Eenen koning —, *(vergezellen, eershalve), mengiring.*

Eenen blinde —, *toentoen orang boeta.*

Bij de hand —, *pimpin, memimpin.*

Voorts geleidde hij die vrouw bij de hand, *laloe dipimpinja tangannja perampoeuan itoe.*

En de vorst geleidde mevrouw de prinses bij de hand, *maka baginda poen memimpin tangan toewan poeteri.*

Vervolgens geleidde hij haar opwaarts, *laloe dibawanja naik.*

—, (eenen oliant,) *angkoes.*

Geleider, m. *orang mengantar; pengantar.*

—, *voorganger, pengandjar; jang mengandjar.*

Geleiding, vr. *pengantaran; pengandjaran.*

Geleidster, vr. *orang perampoeuan jang mengantar.*

Geleigeest, m. *padja.*

Gelel, o. *pelitar-litaran.*

Gelen, o. w. *djadi koening.*

—, b. w. *koeningkan, mengoeningkan; bekin koening, L.*

Geletterd, b. n. *dipertandai dengan hhoer-roej.*

Een — man, *orang ber'ilmoe; orang 'alim; Ar.; hhakim, Ar.*

Geletterdheid, vr. *'ilmoe kitab, Ar.; ma'rifat kitab, Ar.*

Gelid, o. (meerv. gelederen), *samenvoeging der beenderen, sendi; boekoe.*

Al de gelederen der vingers, *segala sendi djarinja.*

Den arm boven het — breken, *patah lengan diatas sendinja.*

Pijn in de gelederen, *sengal.*

Uit het —, *tagalijat, tagalitjoeh; salah lakoe.*

Uit het — (lid) vallen, *djatoh tagalitjoeh.*

—, rij, (van soldaten,) *baris; bandjar; derèk, L.; derèkan, L., çaf, Ar.*

In gelederen staan, *berbaris; berçaf; berbandjar; bedèrèk, L.; berçaf-çaf.*

Het eerste —, *baris didepan, L.; (dihadapan of di moeka.)*

Het tweede —, *baris ditengah.*

Het derde —, *baris belakang.*

De gelederen verdubbelen, *menjoesoën baris.*

De gelederen doen opsluiten, *merapatkan baris; mengersoemoenkan baris.*

In het — blijven, *tinggal di baris.*

—, geslacht, *poepoe.*

Het vijfde —, *poepoe jang kalima.*

Gelidwervel, m. *boekoe toelang.*

Geliefd, b. e. *terkasih; mahhbóeb, Ar.*

Geliefde, m. *kakanda, Hoft.; abang.*

—, vr. *adinda; Hoft.; adi, L.; mahhbóeb, Ar.*

— in het algemeen, *kakasih; tjinta.*

— des harten, *tjinta hati.*

—, aanstaande, *kakawin.*

Bestrooi het lijk van uwen — met de bloemen uwer haarlokken, *taboerilah majit kakanda dengan boenga jang dalam sanggoel toewan.*

De beide —n of gelieven, *kakanda dan adinda, Hoft.; abang sama adi, L.*

Gelieven, o. w. *soeka; ridlá, Ar.; rila, verb.; kenan; hendag; mae.*

Als UEd. gelieft te komen, *kaloe toewan soeka datang.*

—, behagen, *menjoekakan; menawari.*

Gij zult dat meisje niet —, *engkau itoe tiada akan dapat menawari anag dara itoe.*

Den Sultan —, *meridlikan Soelthán.*

Dat wordt niet door hem geliefd, *maka itoe tiada diperkenankan oldhnja.*

Gelijk, b. n. zonder onderscheid, *sama; mitzl, Ar.*

Van —e gedaante, *atas roepa; roepanja sama.*

Een machtig koning — aan Alexander, *radja besar, sama seperti (dengan) radja Iskandar.*

Van —e grootte, *sama besar.*

Van —en rijkdom, *sama kaya.*

Te —er tijd, *pada sama koetika; pada sama waqtoe; pada sasá'at.*

Van —en rang, *sama pangkat.*

Te —, te samen, *sama-sama; bersamasama.*

Te — komen, *datang sama-sama.*

Zich zelven — blijven, *senantijasa sama kalakoeannja; tiada berlainan lakoenja.*

Helden van —en moed, *hoeloebalang jang sama beraninja.*

Zijns —e, *samanja; bagéjnja; taranja.*

Die vrouw heeft haars —e niet, *maka orang perampowean itoe tiada taranja.*

—, (in het huwelijk, portuur,) *kauf, Ar.; timpalan.*

Aan elkander — zijn, zooals somtijds de hoornen der maan, *bandarang.*

De maan als hare hoornen — staan, *boelan bandarang.*

Paleizen, die aan elkander — zijn, *astana bandarang.*

Hij meent, dat niemand zijns —e is, *pada sangkanja tiada saorang samanja.*

—, vlak, effen, *rata; datar.*

—, maken, *meratakan; békin rata, L.*

—, effen, regelmatig, *haaks, papat.*

Een —e weg, *djalan jang rata.*

—, recht, o. *benar; betoel.*

In het — stellen, *membetoelkan; membenarkan.*

In het — gesteld, *kabetoelan.*

Wie heeft — en wie on—? *siapa benarkah dan siapa salahkah?*

Gij hebt —, *bagitoe djoega seperti kata toewankoe, Hoft.; bagitoe djoega seperti loe poenja kata, L.*

Zich — blijven, standvastig, *pépè, L.*

—, voegw. als, zoo als, *seperti; kaya, L.; salakoe; saroepea; sarasa; penaka; saperi; satara; sapantan; tjenda; sabagéj; andéj-andéj.*

— aan eene schilderij, *laqsana gambar.*

— maken, (hakken, schaven), *mempapat.*

— maken, *menjamakan.*

— stellen, *bersatarakan; bersamakan, mampersamakan.*

Gelijkaardig, b. n. *sama bagéj; sama djenis.*

De adem en de lucht zijn —, *maka nafas dan angin itoe sama bagéjnja.*

Gelijkaardigheid, vr. *peri jang sama bagéj.*

Gelijkbeduidendheid, vr. *sama artinja.*

Gelijke, m. en vr. *bandingan; tara.*

Zijns —, *bandingannja.*

Niemand was haars —, *tiada saorang taranja.*

Gelijkkelijk, bijw. *sama rata; rata-rata.*

— verdeelen, *membahagi sama rata; membri rata.*

— verdeeld worden, *dibahagikan rata.*

Gelijken, o. w. *sama; menjamai; bersaroepea, menjaroepea.*

Dit portret gelijkt u, *maka gambar ini sama dengan toewan.*

— op elkander, *samoeka; saroepea.*

—, evenaren, *timpal.*

Niemand geleeke zijne majesteit, *tiada saorang menjamai baginda.*

Uiterlijk —, *mampir roepa, L.; mampèr.*

Gelijkenis, vr. het gelijken, *sama roepa; bersamaän.*

—, beeltenis, *toeladan.*

—, voorbeeld, *tamboelan.*

—, vergelijken, *bandingan.*

—, beeld, figuurlijke voorstelling, *oepama, peroeepamäan; 'ibarat, Ar.; andej; tamzil, Ar.*

Bij —, *saopama; oepamanja; andénja; 'ibaratnja.*

Gelijkerhande, bijw. *samoewa sama sakali.*

Gelijkerwijs, voegw. *seperti; saopama; sabagjmana.*

Gelijkheid, vr. *bersamaän; sama; ka-jäüt; Ar.; sjibh, Ar.; 'i tidal, Ar.; mitzl, Ar.*

De — van dag en nacht, *istiwä, Ar.; samanja sijang; dengan malam.*

—, effenheid, *karataän, rata.*

—, overeenkomst, *bandingan; mitzäl, Ar.; moenasabat, Ar.*

Gelijkhoevig, b. n. *sama pendjoeroe.*

Gelijklarig, b. n. *sama 'oemoer.*

Gelijkluidend, b. n. *sama boenjinja.*

Gelijkmaken, b. w. zie **Effenen.**

—, eveneens maken, *menjama.*

Gelijkmaking, vr. *penjamaän.*

—, effening, *perataän.*

Gelijkmatic, b. n. *sama oekoeran; dengan andam; dengan tartib.*

—, behoorlijk, *patoet.*

Gelijkmoedig, b. n. *sahati.*

Zij zijn beide —, *maka kadoewanja itoe sahati djoega.*

Gelijkmoedigheid, vr. *peri sahati.*

Gelijknamic, b. n. *sama nama.*

Gelijkslachtig, b. n. *sama djenis; sama bagéj.*

Gelijkstaltig, b. n. *sama roepa; sama lembaga.*

Gelijkslandig, b. n. *sama perdirian; sama kadoedoekan.*

Gelijktijdig, b. n. *sama masa; pada sama masa; sakoetika.*

—e koningen, *radja-radja jang sama masa.*

Alle menschen, die — leefden, *segala orang jang hidoep pada sama masanja (pada sakoetika).*

—, bijw. *bersama-sama*, (d. i. te zamen, gezamenlijk): *pala sama masa.*

Gelijktijdigheid, vr. *kaüdaän sama masa; samasa.*

Gelijkvloers, bijw. *sarata dengan dasar; satingginja dasar.*

Gelijkvormig, b. n. *saroepa.*

—, overeenstemmend, *berpatoetan.*

—, van humeur, schrift, enz., *bèrès, L.*

— maken, *menjaroepakan.*

—, bijw. *atas peri jang saroepa; sama djoega.*

Gelijkvormigheid, vr. *ka'akoean jang saroepa.*

Gelijkwaardig, b. n. *sama hargä; sama gadar.*

Gelijkwijdig, b. n. zie **Evenwijdig.**

Gelijksziddig, b. n. *sama persegi, (pesege).*

Gelijkszinnig, b. n. *sama arti.*

Gelijnd, b. n. geliniëerd, *masthoër, Ar.; digaris; tergaris.*

Geloel, o. *tengoh.*

— van golven of winden, *gemoeroeh.*

Gelofte, vr. *djandji; qawl, Ar.; nadzr, Ar.; wa'ad, Ar.; 'ahd, Ar.; 'ahad, verb.*

Eene — doen, *berqawl; berwa'ad; bernadzr.*

Eene onherroepelijke — doen, *beterah, L.*

Gelol, o. *ngjoeng.*

—, fig. *njanji kodoq; goewoq.*

Geloof, o. *pertjaja.*

—, in zaken van godsdienst, *imän, Ar.; 'i tidäd, Ar.*

Iemand, die — verdient, *orang jang kapertjajaän.*

In iemand — stellen, *pertjaja akan saorang.*

Op goed — verkoopen, *djoewal hoetang.*

—, godsdienst, *agama.*

Het — der Mohammedanen, *agama isläm.*

Het — der Christenen, *agama orang naçarant.*

Belijdenis des —s, *sjahädät, Ar.*

Geloofbaar, b. n. geloof verdienende, *kapertjajaän.*

Geloofbaarheid, vr. *peri lakoe jang kapertjajaän.*

Geloofelijk, b. n. *jang dapat dipertjaja.*

Geloofelijkheid, vr. *peri kalakoean jang dapat dipertjaja.*

Geloofsartikel, o. *perkara imän.*

Geloofsbekentenis, vr. *pengakoean imän.*

Geloofsbelijdenis, vr. *sjahädät, Ar.; pengakoean dín.*

De — afleggen, *tasjahhoed, Ar.*

Geloofsdwang, m. *sijasat karana imän.*

Geloofsgenoot, m. *teman imän; sakoetoe imän.*

Geloofsgeschild, o. *tjidera karana imän.*

Geloofsleer, vr. *pengadjaran imän; ta'üm imän.*

Geloofsleus, vr. *isjarät imän, Ar.; tanda isjarät imän.*

Geloofsonderwijzer, m. *pandita; goeroe.*

Geloofonderzoeker, m. *orang jang menjidig perkara agama.*

Geloofsstuk, o. *perkara agama; perkara imän.*

Geloofsteeken, o. *tanda imän; 'alämat imän.*

Geloofsverzaker, m. *moertad, Ar.*

Geloofsvrijheid, vr. *bébas agama.*

Geloofwaardig, b. n. *kapertjajaän; ijos, L.*

Geloofwaardigheid, vr. *peri lakoe jang kapertjajaän.*

Geloogd, b. n. zie **Loogen**.

Geloop, o. *djalan-djalan sadja.*

Gelooven, b. w. *pertjaja; menarima; i'tiqädikan.*

Wellicht zou Sita Déwi u niet —, *kaloe-kaloe Sita Déwi tiada pertjaja akan engkaw.*

In God —, *harap pada Allah; pertjaja : kepada Allah.*

Ik geloof u, *akoe pertjaja padamoe.*

Ik kan dat wel —, (aannemen), *maka kita menarima itoe.*

Ik geloof nu, dat mijn volk vijf verschildende talen heeft, *maka kita pertjaja sakarang bahoewa qawm kita ini lima djenis berlain-lainan bahasanja.*

Geloovig, b. n. *berlman; möemin*, Ar.

De leidsman der —en, *amir almoeminin*, (hierdoor worden de Mohammedanen verstaan).

De —e Christenen, *orang naçarani jang beriman*, (*jang pertjaja*).

Een waar — in het Mohammedaansch geloof, *moeslim*, Ar.

Gelt, b. n. als: een —e snoek, *alaw djantan*.

—, onvruchtbaar, *mandoel*.

Eene —e koe, *sapi (sampi, L.) jang mandoel*.

Gelubde, vr. *sidi-sidi*.

Een — haan, *ajam kabiri; ayam bali-joe; ayam kasim*.

Gelui, o. *boenji-boenji genta*, (*lotjèng*, L.).

Geluid, o. *boenji; soewara; bahana*.

Zeer schel klinkend was hun —, *terlaloè gempita boenjinja*.

De klank der luit was zeer heerlijk van —, *boenji dindi terlaloè sakali indah-indah boenjinja*.

Het — werd bij tusschenpoozen gehoord, *boenjinja saboeng-menjaboeng*.

Het — der trommen, *bahananja tham-boer*.

Het — der stem, *boenji soewara*.

Het —, de stem van iemand, *boenji orang; soewara orang*.

Een hol. dof —, *boenji sajoep-sajoep*.

Liefdelijke —en, *boenji-boenjan jang terlaloè merdoe (manis) boenjinja*.

Een — geven zoo als soms vóór het braken, *tadjalowap*

Het — van den wind, *soewara angin; boenji angin*.

Hevig —. *çarçar*, Ar.

Geen — kunnen geven, *tiada dapat bersoewara; trada bolèh bitjara*, L., (*berkata*).

— van mieren, *bahana semoet*.

— geven, *berboenji; beboenji*, L.; *bersoewara; besoewara*, L.

— geven zoo als iets, dat in het water valt, *merawa*.

— van gebarsten glas, klokken, geld, enz., *bantjar*.

— van kruipende dieren, *chasjfat*, Ar.; *boenji telataq*.

Geluidkunde, vr. *'ilmoe boenji*.

Geluk, o. staat of toestand van tevredenheid, *kasenangan; salamat*, Ar.; *choesji*, Ar.

—, fortuin, *oentoeng*.

Goed —, *oentoeng baik; ajat*, L.

Slecht —, *ongeluk, oentoeng djahat*.

— in het spel, *moedjoer*, gew. *oentoeng*.

Het — vermeerderd, *menambahi salamat*.

—wenschen in het nieuwe jaar, *memberi (kasih, L.) salamat tahoen baharoe*.

—, voorspoed, *kabedjikan*.

Het — des lands behartigen, *memeliharakan kabedjikan negeri*.

Het — is voorbij, *oentoeng loepoet*.

Al wat hij doet, 't is met —, *barang pekerdjaänja djadi dengan kabedjikan*.

Daar sla — toe! *insjå Allah berlakoes! diberikan Allah kabedjikan!*

Het is uw —, *oentoeng engkaw; oentoeng loe*, L.

Gelukken, o. w. *djadi; berlakoe*.

Zijn werk gelukt hem niet, *tiadalah djadi pekerdjaänja*.

Wat hij verlangt, gelukt hem nog niet, *barang kahendagnja itoe belom berlakoe atasnja*.

Gelukkig, b. e. *berbahagija; bersalamat; beroentoeng*, L.; *berdawalat; kaoentoengan; moebarak*, Ar.; *maghböeth*, Ar.

—, vergenoegd, *senang; énaq*, L.

— de mensch, die zijne driften kan beheerschen, *berbahagijalah orang jang tahoe menahankan hawa nafsoenja*.

Niemand is volmaakt — vóór zijnen dood, *saorang poen tiadalah bersalamat sampoerna sabelom mati of salagi hidoep*.

— in het spel, *moedjoer*.

— (in het visschen, ondernemen, enz.), *bengin*, L.

Eene —e tijdig, *chabar jang baik; warta jang baik*.

Hij heeft iets —s in zijn voorkomen, *maka tanda kabedjikan ada pada moekanja*.

Gelukkiglijk, bijw. *dengan oentoeng*.

Geluksbode, m. *orang jang membawa chabar (warta) jang baik; pemberita chabar jang baik*.

Geluksgodin, vr. *peri, feri*, Perz.

Gelukskind, o. *orang jang beroentoeng*.

Geluksgoederen, o. meerv. *harta (barang) koendjoeng-koendjoeng*.

Gelukskans, vr. *oendi*.

Gelukster, vr. *nadjm* Ar., gew. gebruikt men het meerv. *ncedjöem*.

Eene goede —, *nadjm jang baik*.

Eene noodlottige —, *nadjm jang tjilaka*.

Gelukwensch, m. *salám*, Ar.
Gelukwenschen, b. w. *memberi salám; minta salám.*

Ik wensch u geluk met de verhooging van uwen rang, *maka kita memberi salám pada toewan sabab toewan soedah naik pangkat.*

Gelukwensching, vr. *salám*, Ar.

Gelukzalig, b. n. *berbahagja; moebárak*, Ar.; *berchalác; sa'id*, Ar.

Een — nieuwe jaar wenschen, *kasih selamat tahoen baharoe*, L.; *memberi salám pada tahoen baharoe.*

Gelukzaligheid, vr. *bahagja; chalác*, Ar.; *sa'adat*, Ar.

Gelukzaligmakend, b. n. *mengchalác-kan; membahagijakan.*

Gelukzegger, m. *ahloe'nnoedjóm*, Ar.; *orang pandéj bertoeng.*

Gelukzoeker, m. *orang jang tjahari oentoeng.*

Gelusten, o. w. *soeka; berkenan; ridlá*, Ar.; *soedi.*

Als het u gelust, *kaloe toewan soeka.*

Gemaakt, b. n. *dibékin*, L.; *terboewat; diperboewat.*

Het is nog niet —, *belon dibékin*, L.; *belum diperboewat.*

—e bloemen, *kembang jang dibékin*, L.; *boenga boewatan orang.*

—, onnatuurlijk, *banjaq tingkah.*

Een gemaakte (gedwongen) stijl, *karangan soerat jang kakoe.*

Uit één stuk —, *badjirikaja*, L.

Gemaaktheid, vr. *lakoe jang bertingkah.*

Gemaal, m. *soewami*, zie **Echtgenoot**.

Gemaal, o. *kisaran; gilingan.*

—, belasting op het —, *tjoekéj kisaran; béja gilingan.*

Gemaal, o. *kwelling; ganggoe; grétjoq.*

Gemaauw, o. *ngjoeng.*

Gemacht, o. *kamaloean*, zie **Schaamdeelen**.

Gemachtigde, m. *wakíl*, Ar.; *polmak*, verb. Ned.

Algemeene —, *wakíl moethalaq*, Ar.; *polmak jang berkoewasa.*

Gemak, o. *geruste toestand; sentawsa; énaq*, L.; *istiráhhat*; Ar.; *risl*; Ar.; *sedap; senang.*

Op zijn — leven, *hidoep dengan senang.*

Thans is hij op zijn gemak, *sakarang dja énaq djoega*, L.

Op zijn — (rustig) werken, *kerdja dengan sentawsa.*

Neem uw —, *doedoeqlah toewan.*

In een rijtuig te zitten biedt een groot — aan, *doedoeq didalam karéta itoe énaq sakali.*

Met — zitten, *doedoeq sedap.*

Al te zeer op het — gesteld, *malas.*

Met —, *gampang*, L.; *moelah.*

Al met —, (zachtjes aan) *perlahan-lahan; plan-plan*, L.

Geheim —, *djamban; tendas.*

Gemakkelijk, b. n. van gemak houdende, *soeka énaq*, L.; *soeka sedap; tiada soeka kerdja; malas.*

Een —e stoel, *korsi (karosi) jang énaq*, L.

—, niet moeielijk, *gampang*, L.; *moedah.*

Dat is zeer — te krijgen, *gampang sakali boldé dapat itoe*, L.

Een — huis, *roemah jang énaq*, L.; *roemah jang sedap.*

—, bijw. *énaq*, L.; *sedap.*

— zitten, *doeloeq sedap; doedoeq énaq.*
 Dat is — te doen, *itoe gampang dakerdja*, L.; *itoe moedah dikerdja.*

Gemakkelijkheid, vr. *gampang; perijang gampang*, L.; *moedah, kamoedahan.*

Gemalin, vr. *isteri.*

— van eenen vorst, *permésori.*

Gemanierd, b. n. *sopan; santoen; tahoe 'adat; berperi-peri; adab*, Ar.

Een — mensch verhoogt de vreugde des levens, *orang sopan itoe menambahi kasoeakán kahidoepan orang.*

Een mensch, die niet — is, *gelijk een' woudbuffel, orang jang tiada tahoe 'adat itoe saopama karbau hoetan.*

Gemanierdheid, vr. *peri sopan; peri adab.*

Gemanteld, b. n. *berselimoet.*

Gemar, o. *perlambatan; kamalasan.*

Gemartel, o. *sangsara; penjangersaraan jang senantijasa.*

Gemaskerd, b. n. *pakéj topèng; bertopèng.*

— bal, *penarian orang jang bertopèng, zie Bal.*

Gematigd, b. n. *sedang; sadarana, sadarahana; agahari; moe'tadil*, Ar.

Eene —e warmte, *panas jang sedang.*

—e beraadslaging, *bitjara jang sadarana.*

—e luchtstreek, *péhaq doenijá jang sadarana; oedara jang sedap; benoewa jang panas agahari.*

Gematigdheid, vr. *perangéj jang sadarana.*

Gember, vr. *halija; djaé*, L.; *sapedas; halija pedas; zandjabíl*, Ar.; *goeraga*, Tern.

Chineesche —, *halija tjina.*

Javaansche —, *halija djawa.*

Gemberstroop, vr. *goela djaé*, L.; *goela halija.*

Gemeen, b. n. algemeen, *sadjati; 'oemóem*, Ar.; *'ám*, Ar.

De oorlog wordt op —e kosten gevoerd, *maka perang itoe dikerdjakan atas belandja orang jang sadjati, (jang 'oemóem.)*

Dat is allen —, *itoe jang ampoenja sakalian orang.*

—, eigen zijn, *qifat; berqifat; peri.*

Slapen en ademhalen heeft de mensch met het dier —, *tidoer dan bernafas itoe çifat manoesija dan çajwán; tidoer dan bernapas itoe peri orang dan binatang.*

De dood is de — e vijand, *maka mawt itoelah satroe jang 'oemóem.*

Iets — s met iets anders hebben, *ter-tjamper dengan lain perkara.*

Deze zaak mag volstrekt niets — s met die van uwen broeder hebben, *maka perkara ini sakali-kali tiada dapat di-tjamper dengan perkara soedaramoe itoe.*

Gij moet u met iedereen niet al te — maken, *djangan engkaw terlatoe ramah pada sabarang (sembarang) orang.*

Een — e weg, *djalan jang ampoenja segala orang; djalan jang 'oemóem.*

In het — e leven, *pada kahuloepan sakalian orang.*

De aardbevingen zijn op Java —, *sring-sring ada lindoe di tanah djawa, L.; terkadang-kadang ada gempa (gojang) tanah di tanah Djawa.*

Het zilvergeld is thans al— geldig, *maka oewang péraq sakarang ini dimanamana lakoe djoega.*

— e wildernissen en wouden, *hoetan dan rimba negeri, (jang ampoenja negeri of jang negeri poenja).*

—, gewoon, *mémang, L.; sedekala; sadijakala.*

—, laag, onedel, *kedji; dzalil, Ar.; leta.*

De — e man, het geringe volk, *orang ketjil; ra'jat hina dina.*

— e uitdrukking, *perkataän jang kedji.*

Een — schilder, kladschilder, *toekang tjat.*

Een — schilder, (die zijn vak niet verstaat,) *toekang gambar jang tiada pandéj; (jang belom faham of jang belom mengarti).*

Een — huis, *roemah boesoeg.*

Een — e naam, *nama boeroeg; nama boesoeg.*

Gemeen, o. de lagere volksklasse, *orang keljil; ra'jat, Ar.; orang hina dina.*

Gemeenebest, o. pemañtahan orang *banjaq.*

Gemeenlijk, bijw. gewoonlijk, *terkadang-kadang; sring-sring, L.*

Gemeenmaking, vr. *pernjataän.*

Een geschrift tot —, *publicatie, soerat pernjataän.*

Gemeenschap, vr. gemeen bezit, *persakoetoean harta.*

In — van goederen getrouwd zijn, *soedah kawin atas sjarth persakoetoean harta.*

Buiten — van goederen getrouwd zijn, *soedah kawin atas sjarth (dengan djandji) masing-masing mempoenjai hartanja sendiri; soedah kawin dengan tiada persakoetoean harta.*

— der geloovigen, *persakoetoean segala orang móemin.*

— der heiligen, *persakoetoean segala orang moeqaddas.*

Hij leet in de — Gods, *maka ijalah wali Allah.*

De — der christenen, *perhimpoean naçaránt; djamá'at naçaránt, Ar.*

—, vriendschap, *perçohhbatan.*

Ik heb geene — met hem, *kita tiada berçohhbat (bertawlan) dengan dija.*

— met een land, *peroeboengan dengan negeri saboewah.*

De — met den Koning van Siam afbreken, *memoetoeskan peroeboengan dengan radja Sijam.*

—, betrekking, *peroeboengan; perbandingan.*

— met eene vrouw hebben, *tjamper sama perampoewan, L.*

Gemeenschappelijk, b. n. *bersakoetoean; perséro, Port.*

— e verbindtenis, *perdjandjian jang bersakoetoean.*

— handel drijven, *berdagang dengan perséro.*

Gemeente, vr. *segala isi negeri.*

Deze — telt zeven duizend inwoners, *maka segala isi negeri ini toedjoeh riboe orang banjaqnja.*

—, de leden eener kerk, *djamá'at, perhimpoean; oemmat, Ar.*

Christelijke —, *djamá'at naçaránt; perhimpoean naçaránt.*

Hij heeft ons van die — doen worden, *maka didjadiakannja kami dari pada oemmat itoe.*

Gemeentebestuur, o. *pemañtahan negeri; kapala-kapala negeri (doesoen, désa).*

Gemeentehuis, o. *gedong bitjara; balé-roeng.*

Gemeentewet, vr. *hhoekoem negeri.*

Gemeenzaam, b. n. vriendelijk, *manis; berçohhat; djinaq; ramah.*

Hij is zeer — in zijne taal, *maka ija terlatoe manis perkataännja.*

—, aardig, grappig, *djinaka; berdjinnaka.*

— met eene vrouw omgaan, *haar streelen, aminag.*

Hij is zeer — met u, *maka ijalah berçohhbat dengan toewan.*

Een gemeenzame brief, *soerat jang ramah.*

Op eenen gemeenzamen voet leven, *berdjinaq-djinakan.*

Een zeer gemeenzame vriend, *çohhbat jang baik-baik.*

Gemeenzame omgang, *djinakan.*

Gemeenzaamheid, vr. *peri lakoe çohhbat; djinakan.*

Gemelijk, b. n. *radjoeg; amarah, marah; kereng hati, L.; sakit hati; goesar; pantjangan.*

Gemelijkheid, vr. *peri lakoe amarah, zie Gemelijk.*

Gemeld, verl. deelw. en b. n. *terseboet*; *madzkoer*, Ar.; *termadzkoer*.

Hier boven —, *terseboet diatas ini*.

De — e zaak, *perkara jang terseboet*.

De zaak, vermeld in den brief van vriendschap, *hhál jang termadzkoer didalam wargatoelichlác*, Hoit.

Gemergd, b. n. *bersoemoem*.

Gemerkt, b. n. *dipertandai*; *tertanta*.

—, voegw. *karana*; *sabab*; *tegal*; *sedang*; *oleh karana*.

Gemiddeld, b. n. *sedang*; *agahari*.

Gemijmer, o. *fakóer*, Ar.

Gemoed, o. *hati*; *nala*; *foewád*, Ar.; *himmát*, Ar.; *qalb*, Ar.; (*qalboe*).

Hij is goed van —, *maka ija ada baik hatinja*.

Een weldadig —, *foewád azzakijah*, Ar.; *hati jang moerah*; *hati jang dermawan*.

In het — bewaren, *menaruh didalam qalb*.

Een trotsch —, *hati djemawa*.

Een bitter. vinnig —, *hati bengis*.

Een bedorven —, *hati boesoeg*.

—, *gezintheit*, *penlapat*.

Een goddeloos —, *hati jang kapista*, (*jang djahat*).

Zijn — aan iemand te koelen, is een zeer lage daad, *meloeloeskan dendam akan saorang itoe soewatoe perboewatan jang kedji sakali*; *kerdjia bentji sama orang itoe ada djahat sakali*, L.

Een edel —, *himmát jang tinggi*.

Wel—, *tetap hati*.

Een verbitterd —, *hati pedas*.

Gemoedelijk, b. n. *moerah hati*.

—, *bijw. atas peri jang kamoerahan*.

Gemoedelijkheid, vr. *kamoerahan hati*; *fa'ál jang karím*.

Gemoedeloos, b. n. en *bijw. tiada berkasihan*.

Gemoedig, b. n. *hati lemah*, *lemboet*.

Gemoedsaard, m. *perangéj*; *dasar*; *pekerti*, (het laatste woord duidt meer den in het oog loopenden — aan).

Hij is van een kwaden —, *djahat perangénja*.

Hij was van eenen zeer goeden —, *terlaloe baik perangénja*.

Gemoedskrankheid, vr. *sakit djiwa*; *sakit qalboe*.

Gemoedsrust, vr. *kasenangan hati*; *istiráhhát alqalb*, Ar.; *gewoonlijk*: *istiráhhát alchajr*, Ar.

Gemoet, *bijw. gebr. in*: te — gaan, *pergi berdjoeppa*; *pergi menjamboet*; *pergi ketemoe*, L.

Te — koming, *talaqqí*, Ar.

Gemolken, verl. deelw. *soedah diperas*, L.; *soedah diperak*.

Gemompel, o. *koeloem-koeloem*; *soengoetan*.

Gemor, o. *persoengot-soengoetan*.

Gemors, o. *kerdjia kotor*, L.; *pentjamaran*.

Gems, vr. *kidjang*; *kidang*, L.

Gemuit, o. *gampar*, *gamparan*.

Gemunt, b. n. *bersikkah*.

Gemurmel, o. *tjeroegan*; *dorongan*.

Gemutst, b. n. *berkarpoes*; *pakéj karpoes*, (van karpoots).

Gemzenjacht, vr. *perboeroean kidjang*, (*kidang*, L.).

Gemzenjager, m. *orang pemboeroean kidjang*, (*kidang*, L.).

Gemzenleer, o. *koelit kidjang*, (*kidang*).
Genaakbaar, b. n. *jang dapat (boleh) dimampirkan*, L.; *jang boleh didampingkan*; *kahampiran*; *kadampingan*.

Eene genaakbare kust, *pasisir jang dapat dikahampirkan*.

Een — mensch, *orang sopan*; *orang jang tahoe ádat*; *orang trada angkoeh*, L.; *orang manis*.

Genade, vr. *rahhmát*, Ar.

Gods —, *rahhmát Allah*; *loethf*, Ar.

— van eenen koning, *karoenja radja*; *anoegraha radja*.

—, *zegen*, *barkat*, Ar.; *kabedjikan*.

—, *goedgunstigheit*, *toegenegenheit*, *kasihan*.

—, *vergifenis*, *ampoem*; *ma'áf*, Ar.

—, *genadige verhooring van iemands wenschen*, *tawfiq*.

Door Gods —, bij de gratie Gods, *bi'rrahhmátillahi*, Ar.; *dengan rahhmát Allah*.

In — bij den koning staan, *dianoe-grahakan radja*; *ditilig radja dengan anoegraha*.

Zich in — aan den vijand overgeven, *menjerahkan diri kapada kasihan moesoeh*.

De — wordt uitgestort, *rahhmát ditoempah*.

— bewijzen, *memberi ampoem*; *memberi ma'áf*; *mengampoeni*; *mema'áfkan*.

Om — smeeken, *minta ampoem*.

Uit —, *karana rahhmát*; *oleh rahhmát*.

Uit — gezaligd worden, *dichaláçkan oleh karana rahhmát*.

Moge ik nog meer — van mijnen gebiedier verwerven, *hambalah ini lebih ampoem toewankoe*, Hoit.

Genadebrief, m. *soerat ampoem*; *soerat ma'áf*, Ar.

Genadebrood, o. *rezeqí kasihan*; *rezeqí rahhmát*, Ar.; *redjeki kasihan*, L.

Genadegift, vr. *pemberian rahhmát*; *pemberian kasihan*.

Genadeleer, vr. *pengadjaran rahhmát*.

Genaderd, b. n. *soedah dekat*; *kadekatan*; *kasampíjan*.

Genaderijk, b. n. *karadjaan rahhmát*, zie ook **Genadig**.

Genaderijkheid, vr. *rahhmánijat*, Ar.

Genadetroon, m. *'arsj rahhmát*, Ar.

Genadig, b. n. *rahhmán*, Ar.; *rahhmí*, Ar.; *berkasihan*.

Een — rechter, *hhákim jang berkasihan*.

— behandelen, *melakoekan dengan kasih*.

God is de Heere, die zijne dienaren — behandelt in deze en in de toekomstige wereld, *Allah Toehan jang mengasihani hambanja didalam doenja lagi didalam akhirat*.

Allergenadigst, *arhham*, Ar.

Genadiglijk, *bijw. atas peri rahhmat*.

Genaken, o. w. *menghampirkan; mendampingkan; mendekatkan*.

—, genaderd worden, *dihampirkan; didampingkan; didekatkan*.

Hij is niet te —, *trada bolèh dekat sama dija*, L.; *maka ija tiada dapat di-hampirkan*.

Genant, m. en vr. *sanama; orang sanama*.

Genebd, b. n. *berparoech*.

Geneeren, wed. w. *berolèh rezeqi; mendapat rezeqi*.

—, zich behelpen, *menjenangkan diri*.

Geneesbaar, b. n. *jang dapat (bolèh) disemboehkan; jang bolèh djadi baik*.

Geneesdrank, m. *obat minoem; djedjamoë; lolo*.

— voor paarden, *obat lolo koeda*.

Geneesheer, m. *doekoen; pengobat; thabib*, Ar.; *mèster*, Ned.; *doktor*, verb.

Geneeskruid, o. *daoen obat*.

Geneeskunde, vr. *pengatahoean obat; 'ilmoe thabib*, Ar.; *pengatahoean doekoen*.

Geneeskundig, b. n. *dari pada pengatahoean obat*.

—, in de geneeskunde ervaren, *faham pada 'ilmoe thabib; pandej pengatahoean doekoen*.

Geneeslijk, b. n. *zie Geneesbaar*.

Geneesmeester, m. *mèster*, verb., *zie Geneesheer*.

Geneesmiddel, o. *obat; penawar*.

—en voorschrijven, *mengobati; kasih obat*, L.; *soeroeh makan obat*.

—en gebruiken, *pakèj obat; berobat; makan obat loemat*.

Toediening van —en, *pengobatan*.

Gelijkerwijs een zieke de woorden niet wil opvolgen van hem, die hem —en toedient, *oepama orang sakit tiada maoe menoevoet kata-kata jang mengobati dija*.

Geneespoeder, o. *obat loemat*.

Genegen, b. n. *geneigd, soeka; ridlá*, Ar.; *berkenan; soedi*.

Hem — zijn, *soeka padanja; soeka sama dija*, L.

Tot het kwade —, *berkenan akan barang jang djahat; maoe djahat*, L.

God is den boetvaardige —, *bahoewa Allah ridlákan orang jang bertobat*.

De koning is — hem te hooren, *maka radja soedi mendengarkan dija*.

Ik ben u niet —, *goewa trada soeka sama loe*, L.

Want ik ben u —, *karena akoe-kasihani engkaw*.

Genegenheid, vr. *kasih, pengasih*.

—, ontferming, *belas kasih; sjafqat*, Ar.

—, neiging, *lust, soeka*.

—, liefde, *moehhabat*.

Uwe — mijwaarts is volkomen, *telah sampornalah kasihmoë akan dakoe*.

Geneigd, b. n. *zie Genegen*.

—, maken, *bersahadjakan*.

Geneigdheid, vr. *soeka; ingin; kahendaq*.

Generaal, m. *panglima perang; djèndral*, verb.

Luitenant —, *litenan djèndral*.

— majoor, *djèndral major*.

Luitenant gouverneur —, *litenan goebnoer djèndral*.

Kommissaris —, *komisaris djèndral*.

Gouverneur —, *goebnoer djèndral*.

(Gewoonlijk worden deze titels voorafgegaan door: *toewan of sri padoeaka toewan*).

Generaal, b. n. *zie Algemeen*.

De staten —, *manteri-manteri jang 'oemóem; istat djèndral*, verb.

Generaalschap, vr. *pangkat djèndral; daradaj djèndral*.

Generaliteit, vr. *algemeenheid, hlál 'oemóen*, Ar.; *sadjati*.

Geneugelijk, b. n. *zie Aangenaam*.

—, vroolijk, *soeka hati*.

Geneugte, vr. *kasoekaän; kagemaran; soekatjita; karaméjan; lidzdat*, Ar.; *ni'mat*, Ar.; *zie Geneugelijk*.

Genever, m. *sopi poetih; sopi wolanda; djenewer*, verb., *zie Jenever*.

Genezen, b. w. *menjemboehkan; békis baik*, L.; *mengobati; 'afjatkan*.

Eenen zieke —, *menjemboehkan orang sakit*.

De wonden van een zondig hart —, *menjemboehkan loeka hati jang berdosa*.

Dit is een geneesheer, die alle soorten van ziekten geneest, *maka inilah doekoen jang mengobati segala roepa penjakit*.

—, o. w. *semboeh; djadi semboeh; djadi baik*.

— worden, *disemboehkan; djadi semboeh*.

Genezing, vr. *het gezond maken, penjemboehan*.

De — van den kanker is zeer moeilijk, *maka penjemboehan sakit tjerna itoe ada soesah sakali; maka sakit tjerna itoe soesah sakali diobati*.

— bevorderende middelen, *penawar; obat jang menjemboehkan*.

Genie, o. (ond. w.) *uitmuntende vatbaarheid, geest, 'aqal boedi jang baik; 'aqal terang*.

Een man van —, *orang jang ber'aqal boedi jang terang*.

—, *krijgsbouwkunst, 'ilmoe mengikat bentèng (bolwarti)*.

Een officier van de —, *een ingenieur, pandej mengikat bolwarti*, (van het Portugesche: *baluarte*).

—, (bovennatuurlijk wezen), *peri, feri*, Perz.; *orang soewanggi*.
Geniepig, b. n. valsch, in 't geheim, *dijam-dijam dengan tjoeles hati*.
 —, norsch, bengis.
Genieten, b. w. *bersoeka-soekaän*; *merasä*.
 Heil —, *bersoeka-soekaän karana salämat*; *merasä salämat*; *merasä chälac*.
 Het leven weten te —, *tahoe hidoep dengan soeka hati*.
 —, verwerven, *berolèh*; *mendapat*.
 Hij geniet de voortbröngselen van dat land, *maka ija dapat hhäcil tanah itoe*.
 Spijs en drank —, *makan minoem*.
 Gedurende dien driedaagschen storm hebben wij niets genoten, *salama angin riboet jang tiya hari itoe maka kita-orang tiada makan satoe apa*.
 —, in eigendom bezitten, *mempoenjai*.
Genietend, b. n. *bersoeka-soekaän*.
Genieter, m. *orang jang bersoeka-soekaän*.
 —, bezitter, *mempoenjai*.
Genoeg, bijw. *tjoekoep*; *pada*; *soedah*; *sampéj*, L. (*Tjoekoep* ziet voornamelijk op de werkelijke behoefte en *pada* op de begeerte.)
 Er is geene rijst —, *nasi tiada pada*; *nasi tiada tjoekoep*; *itoe nasi trada sampéj*, L.: *koerang nasi*.
 Hebt gij —? *padakah padamoe?*
 Het is —, *soedahlah*; *padalah*; *itoe-poen padalah*; *tjoekoep itoe*.
 Al de schatten zijn niet — voor den gierigaard, *maka segala harta itoe tiada padalah pada orang thoemä'a*, (*loba, kikir*).
 Een verkwister heet nooit —, *maka orang jang memboeroeskan hartanja itoe selamanja tiada tjoekoep oewangnja*, (*emasnja, dirhamnja*).
 Ik heb er — van, ik walg er van, *sahaya soedah djemoé dari itoe*.
 Hij heeft geen vermogen — om handel te drijven, *maka modalnja tiada tjoekoep akan berdagang*.
 Vroeg —, *sampéj sijang*.
 — doen, voldoen, *memadakan*.
Genoegdoening, vr. *pemadaän*; *pentjoe-koepan*.
 De — voor onze zonden, *pemadaän karana dosa kami*; *pembajaran ook penjoetjian karana of sabab kita orang poenja dosa*.
Genoegen, o. *kasoekaän*; *karillaän*; *kakenanan*; *soekatjita*; *soeka hati*; *kagemaran*; *choesji*, Perz.
 Naar zijn — nemen (van spijs enz.), *ambil berapa soeka*.
 Gij moogt er naar uw — van nemen, *toewan bolèh ambil berapa toewan poenja soeka djoega*.
 Zijn — eten, *makan kenjang*.
 —s der (aan) tael, *kasoekaän di mé-dja*.

— in iets scheppen, *menjoekakan diri dengan barang apa-apa*.
 En allen arbeidden met —, *maka sakaliannja bekerdjalah dengan soekatjitanja*.
Genoegen, wed. w. *memadakan diri*; *soeka*.
 Iemand die zich niet genoeg met hetgeen hij heeft, is immers ongelukkig, *orang jang tiada memadakan dirinja dengan barang apa jang ada padanja maka selamanja bertjilakalah orang itoe*.
Genoeglijk, b. n. *selap*; *énag*, L.; *ni'mat*, Ar.: *berni'mat*; *berlidzdat*, Ar.
Genoeglijkheid, vr. *kasedapan*; *énag*, L., *lidzdat*, Ar.: *ni'mat*, Ar.
Genoegzaam, b. n. *tjoekoep*; *bolèh tjoekoep*.
 —, voldoende, afdoende, *çahh*; *terang*.
 Een — bewijs, *saksi jang terang of çahh*; *dalil jang çahh*.
 Geen — vermogen hebben om als een vermogend man te leven, *tiada tjoekoep hartanja akan hidoep (melakoekan dirinja) seperti (sabagé) orang kaya*.
 Genoegzame krachten hebben, *sampéj goewat*.
 —, bijw. *dengan tjoekoep*; *sampéj*.
 —, bijna, *hampir*; *njaris*.
 Het veld was — met dooden bezaaid, *maka padang itoe hampir penoek dengan orang mati*.
 Hij was — dood, toen ik kwam, *maka ija njarislah mati talkala kita datang*.
 Ik had mijn doel — bereikt, *maka njarislah akoe berolèh magqoedkoe*.
Genoegzaamheid, vr. *kapadaän*; *ka-tjoekoepan*; *kifäjat*, Ar.
 — is beter dan rijkdom, *maka kapadaän itoe lebih baik dari pada kakajaän*.
 De — of algenoegzaamheid Gods, *kifä-jat Allah*.
Genoemd, b. n. *ternama*; *moesamma*, Ar.
Genomen, verl. deelw. en voegw. *terambil*; *däambil*; *mächoedz*, Ar.
 —, voorondersteld, *kandati*, L.; *bijar*.
 — dat het zoo zij, *kandati bagitoe*, L.
Genoot, m. en vr. *teman*; *sakoetoé*; *handéj*; *çohhbat*, Ar.
Genootschap, o. *madjlis*, Ar., *persakoe-toean*; *karapatan*; *perhimpunan*.
 Een geleerd —, *madjlis orang ber'ilmoe*.
 Eene sekte —, *madzhab*, Ar.; *madjlis ahloe'loemmat*, Ar.
Genot, o. *soekatjita*; *rasa énag*, L.; *soeka-soekaän*; *kasoekaän*; *lidzdat*, Ar.; (*lizzat*); *dzawg*, Ar.; *gemar hati*; *rasa sedap*; *ni'mat*, Ar.
 Het — en de bekoorlijkheden dezer wereld drittig beminnen, *birahi kasoekaän dan perhijasan doemja ini*.
 —, vruchtgebruik, *perolèhan hhäcil*; *pendapatan hhäcil*; *istimhä*, Ar.
Gent, m. *gangsä djantan*; *gangsä laki-laki*, L.

Geogd, b. n. *bermata*.
 Scherp —, *bermata tajam*.
Geoord, b. n. eenigzins lange ooren hebbende, *bertelinga pandjang; berkoeping pandjang, L.*
Geoorloofd, b. n. *patoet; hhalál, Ar.; láig, Ar.; hroes; djáúz, Ar.*
 Die — maakt, wettiger, m. *moehhallil, Ar.*
Geoorlooftheid, vr. *izin; bébas; per-misi, verb.*
Gepaard, b. n. *bermoetijara; beroembéj-roembéjkan moetijara.*
 — e gerst, *sja'ir jang seperti moetijara roepanja.*
Gepast, b. n. zie *Betamelijk*.
Gepastheid, vr. zie *Betamelijkheid*.
Gepeins, o. *fakóer, Ar.; bermanoeng.*
 In — verzonken zijn, *pikir bermanoeng; sandoe.*
 In — zitten, *doedoeq bermanoeng; doedoeq tersfakoer.*
Gepeld, b. n. *terkoepas; dikoepas.*
Gepuipel, o. *orang ketjil; ra'jat, Ar.; orang hina-dina.* (In Indië heeft men eigenlijk geen waar — of *canaille*, ten zij men de zeeroovers er voor houden wil).
Gepuuter, o. *korèq-korèq, L.; pentjoengkilan.*
Gepiep, o. *tjiljít.*
Geploag, o. *ganggoe; grétjoq, L.*
Geploaatst, b. n. *katempatan; tertempat.*
Geplas, o. *indam-indam.*
 — van buffels in het water, *berkoebang.*
Gepoch, o. *pengatjakan; takabboer, Ar.*
Gepoorterd, b. n. *mempoenjaj hhaq orang negeri.*
Gepopel, o. *debar hati.*
Gepraat, o. *omong-omongan*, zie *Gebabbel*.
Gepreutel, o. *soengoet; koeloem-koeloem.*
Geprevel, o. *oring-oringan.*
Geprezen, b. n. *terpoedji; hhamid, Ar.*
Geprikkel, o. *penggertakan.*
Gepromoveerde, m. *hhakim berdara-djat madrasat.*
Gepruik, b. n. (van gemaskerde of dansende personen, die zich toetakelen), *berkatjal; bergembang; pakéj sobra.*
Gepurperd, b. n. *terkena oengoe.*
 —, in purper gekleed, *berpakéj pakéjan warna oengoe.*
Geraakt, b. n. *terkena; kena.*
 —, verlamd, *tipoeq; tipoeq lasa; loempoe.*
 —, misnoegd, *goesar; ketjil hati; amarah, marah; ambil pergoesar, L.*
Geraaktheid, vr. door beroerte, *tipoeq; tipoeq lasa.*
Geraamte, o. *toelang-toelanyan.*
 — van een dak, *ragangan.*
Geraas, o. *roesoeh; bangar; hiroe-hara;*

haroe-biroe; gampar; goghá, Perz.; gègeran, L.
Geraden, b. n. dienstig, *bergoena; berfádat; baik.*
Gerak, L. o. hulp, dienst, *pertoeloengan; chidmat, Ar.*
 —, het noodige, *tjoekoep; rezeqi jang tjoekoep.*
Geraken, o. w. verwerven, *mendapat; beroleh.*
 Aan eene vrouw —, *berhini; beristeri.*
 Aan eenen man —, *bersoewami; berlaki, L.*
 Zij gij al aan een huis geraakt? *soedakkah toewan dapat roemah?*
 Hoe is hij aan eenen post geraakt? *bagémana ija beroleh djawatan, (pekerdjaan).*
 In ongunst bij den koning —, *ditoelag radja.*
 Tot eene hooge waardigheid —, *beroleh daradjat jang kabilangan.*
 Aan den drank —, *djadi pemaboq moelai djadi pemaboq.*
 Aan den grond —, *lekat doedoeq.*
 Uit gevaren —, *loepoet dari pada marabahaya.*
 Uit de schulden —, *membajar habis segala hoetang.*
 Uit al zijne bezittingen —, *kahilangan segala hartanja.*
 Aan het dobbelen —, *moelai berdjoedi.*
Gerammel, o. van eenen ouden wagen met versletene bussen, *krotjoq.*
 —, geklikklak (van wapenen), *gemertag; kemertag; gemerintjing.*
Gerangschikt, b. n. *teratoer; moentailm, Ar.*
Geraspte, o. (het —), *paroeadan.*
Gerrecht, o. vierschaar, *hhoekoem, Ar.; mahhkatam, Ar.; dinoenat, Ar.; bitjara.*
 Voor het — verschijnen, *menghadap hhoekoem.*
 Iemand voor het — dagvaarden, *sita orang dihadapan hhoekoem; menda'wá orang dihadapan hhoekoem.*
 Een dienaar van het —, *kamba mahhkatam; oepas hhoekoem.*
 Het — zit op het raadhuis, *maka hhoekoem ada doedoeq di gedong bitjara.*
 —, rechtgebied, *hhoekoemat, Ar.; pemarkentah hhoekoem.*
 —, —plaats, *tempat hhoekoeman; tempat menghhoekoem orang.*
 —, opdissching, *shotel, hidangan; satamboel; sadjian; makanan.*
 Een vorsteljk —, *spijs, santapan, persantapan.*
 De — en werden door de bedienden opgebracht, en hare majesteiten spijsden met haar drieën, *maka persantapan poen diangkut oranglah maka baginda poen santaplal bertiga laki isteri, (hij en zijne twee vrouwen).*
 Zijne majesteit at van een bijzonder

— en Indra had een — voor zich en zijne geliefde, *maka baginda santaplah sahidangan sendirinja dan Indra santaplah doewa orang sahidangan dengan adindanja.*

Gerecht, b. n. betoel.

De — e vergelding, *pembalasan jang betoel.*

De — e helft, *teguhja jang betoel.*

Gerechtig, b. n. dengan *adat hhoekoem; atas perintah hhoekoem; diwani, Ar.*

Gerechtig, b. n. rechtvaardig, betoel; *benar; çahh, Ar.*

Een — vonnis, *poetoesan hhoekoem jang benar.*

Een — aandeel, *bahagian jang betoel.*

Gerechtigd, b. n. mempoenjai *hhaq; hhalâl.*

Hij is — om een derde van de erfenis te ontvangen, *maka ija menpoenjai hhaq menarima sapertiga dari pada poesaka itoe.*

Daartoe ben ik geenszins —, *itoe boekan gadar tangoengan hamba.*

Gerechtigheid, vr. *kabedaran; kabetoelan; adalat, Ar.; ka'adilân; inçaf, Ar.*

— uitoefenen, *membenarkan barang jang benar; melakoekan hhoekoem; berboewat inçaf.*

De — Gods, *'adalat Allah, Ar.*

's Heeren —, *hhaq Allah, Ar.*

De — handhaven, *memeliharakan hhoekoem; berboewat inçaf.*

Om de — lijden, *çabar karena ka'adilân.*

—, die vendumeesters ontvangen, *anoesan.*

—, zekere tolheffing, *béja; tjoekéj; antar-antaran.*

—, die den winner van een proces taald wordt, *oenas.*

Gerechtshuis, o. *gedong bitjara, L.; roemah bitjara; baléjroeng.*

Gerechtsbode, m. *soeroehan hhoekoem; kafiri.*

Gerechtsdag, m. *hari madjlis hhoekoem; hari bitjara.*

Gerechtsdienaar, m. *oepas djaqsa; oepas fiskal; oepas hhoekoem.*

Gerechtshoer, m. *pangéran panghoeloe; datoé, (op sommige plaatsen van Sumatra).*

Gerechtshof, o. *hhoekoem, Ar.; mahhkamat, Ar.; dajwân, Ar.; diwân, Perz.*

Gerechtskosten, m. meerv. *belandja hhoekoem.*

Gerechtsschrijver, m. *kâtib hhoekoem; penjoerat hhoekoem; djoeroe-toelis hhoekoem; gripir (eig. griffier).*

Gerechtszaal, vr. *baléj atjara; gedong bitjara, L.*

Gereed, b. n. *hhaullir, A.; langkap; moesta'id, Ar.; rekat & arkat, L.*

Het eten is —, *makanan soedah sadija.*

Het schip is niet —, *kapal itoe belum langkap.*

Het leger staat —, *maka bala-tantara soedah hhaullir.*

De koning beval zich — te maken, *maka radja menjoeroeh berlangkap.*

— zijn om te vertrekken, *soedah sadija maoe berangkat.*

— geld, *oewang toenéj; oewang kontan, verb.; oewang sakali; naqd, Ar.*

Laat het rijtuig — maken, *soeroe sadija karèta (rata), L.; soeroe sadijakan karèta.*

— maken, *sadijakan; moesta'idkan; sijapkan.*

Een vaartuig — maken, *sijapkan perahos.*

Gereedelijk, bijw. *dengan soeka hati; dengan soeka; bertjakap.*

Hij wil het — doen, *ija bertjakap (sanggoep) kerdja itoe.*

—, dadelijk, *sabentar; dengan sigrah; sakarang djoega.*

Gereedheid, vr. *sadija, kasadijaän; moesta'id, Ar.*

In — brengen, *sadijakan; menjadijakan; melangkap; moesta'idkan, Ar.; menghhadlirkan.*

—, bereidwilligheid, *pertjakapan; persanggoepan.*

Gereedmaking, vr. *kalangkapan; a'tad; Ar.; penjadian.*

Gereedschap, o. *prabot, L.; pegawéj; alat; perkakas; bekakas, L.*

Timmermans —, *prabot toekang kajoes, L.; pegawéj pandéj kajoes.*

— voor den krijg, *alat peperangan.*

Gereedschapsmand, vr. *bakoel prabot.*

Gereformeerd, b. n. hervormd, *teperbaiki poela; çahh, Ar.; moeçahhhahh.*

De — e leer, *pengadjaran jang çahh; agama (dîn, Ar.), jang teperbaiki poela; agama jang moeçahhhahh.*

Geregeld, b. n. *teratoer; beratoer; tartib, Ar.; baik.*

—, bijw. *dengan atoeran; dengan tartib.*

Een — bestuur, *pemarentahan jang teratoer.*

Een — gedrag, *lakoe djalan jang baik.*

Geregeldheid, vr. *djalan jang tartib; peri lakoe jang teratoer; djalan jang patoet.*

— in woorden en daden, *djontrong, L.*

Gereide, o. *aba-aba; segala roepa prabot.*

Gerekend, b. n. *terbilang; terhitoeng; terhitoeng; terhhisab; hhasib, Ar.*

Gerel, o. *tjoera; litar.*

Gereten, verl. deelw. *tertjariq, zie Rijten.*

Gerutel, o. *penggeroehan.*

Gerezen, b. n. *ternaik; soedah naik.*

Gerf, vr. *zie Garf.*

Gergel, m. *aloer.*

Gergelmes, o. *pisaw memboewat aloer.*

Geribd, b. n. van palmladeren, *berlidi; berbatang.*

Gericht, b. n. *doelende, toedjoe, moenedjoe; bermagqoed.*

Gerij, o. in: hier is veel —, *banjak karèta djalan (liwat) disini.*

Gerijf, o. *sedap*; *énaq*, L.

Dit vaartuig is een groot — voor mij om de rivier op- en af te varen, *maka perahoe ini énaq sakali maos moediq maos mlir.*

—, *nut, goena, pergoenaän.*

Gerijfelijk, b. n. *soeka toeloeng*; *berchidmat.*

Een — *meisje, sendal.*

—, *gemakkelijk, énaq*, L.; *sedap.*

—, *nuttig, bergoena.*

Gerijfelijkheid, vr. *kalakoean orang jang soeka toeloeng*; *kamoerahan hati.*

Gerijven, b. w. *toeloeng*; *berchidmat*, Ar.

Als gij mij met tienduizend gulden gelieft te —, *kaloè toewan soeka toeloeng kita dengan salaqs roepjah.*

Zich met drooge rjst —, *memadakan diri dengan nasi kering*; *soeka djoega makan nasi kering.*

Gerikkèkik, o. *boenji kodoq*; *soewara kodoq*; *goewèq.*

Gering, b. n. *tiada berapa goenanja*; *tiada bernoena*; *tra goenanja*, L.; *tiada berapa besar*; *ketjil djoega.*

—, *onaanzienlijk, ketjil*; *hina-dina*; *hagir*, Ar.

—e *volksklasse, orang ketjil*; *orang hina-dina.*

Een — *kapitaal, modal ketjil.*

Eene —e *som geld, oewang sedikit.*

—e *personen, orang hina*; *orang miskin*; *orang karahan*; *orang dia'f.*

— in *prjs, moerah harganja.*

—, *licht, ringan.*

Eene —e *zaak, perkara jang ringan.*

Eene —e *fout, salah ketjil.*

— *achten, tiada membilangkan*; *lihat moedah pada orang*; *bermoedahkan*; *abèj.*

—, *bijw. miskin*, Ar., *dengan miskin*; *dengan papa.*

Geringd, b. n. *bertjintjin*; *pakèj tjintjin.*

Geringelijk, bijw. zie **Gering**.

Geringheid, vr. *tiada pergoenaän.*

—, *kleinheid, kaketjilan.*

—, *armoede, kamiskinan*; *kapapaän*; *madlarat*, Ar.

—, *onbeduidendheid, karingaman.*

Geringste, b. n. *terlebiè ketjil*; *terketjil.*

De — *zaak, perkara jang terlebiè ketjil.*

Hij heeft niet het — *gekregen, maka ija tiada dapat satoe apa.*

Gerinkel, o. *boenji keleningan*; *gemerintjing*; *kerontjong.*

Geritsel, o. *girasap*; *gersap*; *kemrèsèq*, Jav.

Geroep, o. *seroe-seroe*; *pemanggilan.*

Gerold, b. n. op—, *tergoeloeng.*

— *blad, daoen boengkoes.*

Gerommel, o. *geroq-geroq.*

Geronk, o. *goroq*; *dengkoer.*

Geronnen, b. n. *bekoe.*

— *bloed, darah jang bekoe.*

Geroosterd, b. n. *terpanggang*; *qalt*, Ar.

Eene —e *kip, ajam panggang.*

Gerst, vr. *djaw*, zie **Garst**.

Gerucht, o. *geraas, roesoeh*; *ingar-bangar*; *hires hara.*

— *maken, békin roesoeh*; *menghires-harakan.*

In een kwaad — *staan, ada nama boesoeg.*

—, *tjiding, warta*; *chabar*, Ar.; *kabr*, L.; *berita.*

Een los —, *kabar angin*, L.; *dengar-dengaran.*

Een valsch —, *warta doesta*; *kabar djoesta*, L.

Een valsch — *uitstrooien, meloeloes chabar (warta) doesta*; *kaloewarkan kabar djoesta*, L.

Geruim, b. n. *langdurig, lama.*

Hij is een — *en tijd niet hier geweest, soedah berapa lamanja tiada ija datang kamari.*

Sedert een — *en tijd, samantara bebrapa lamanja.*

Geruisch, o. *tjeroegan*; *dengoeng.*

Het — *van stroomend water, tjeroegan adèr mengalir.*

Het — *van boombladeren, girasap*; *gemertaq.*

Het — *der ooren, getuit, dasing.*

Het — *van den wind, dengoeng.*

Geruit, b. n. *bertjatoer.*

Gerust, b. n. *rustig, in vrede, sentawsa, bersentawsa.*

Een — *leven, kahidoepan jang bersentawsa.*

—, *stil, dijam.*

Een —, *stil mensch, orang dijam.*

Een —, *kalm mensch, hati jang tetap.*

—, *op zijn gemak, soeni, soenji*; *énaq.*

L.

Een — *gemoed, dat vatj van zorgen is, hati jang senang.*

—, *vast van slaap, njadar*; *lelap.*

Hij sliep zeer —, *terlaloe njadar ti-doernja.*

Toen zij — *sliepen, setelah njadar ti-doernja.*

—, *zonder vrees, tiada takoet.*

Wees —, *pertetapkan hatimoe*; *djangan takoet.*

Ik zal hem — *stellen, maka kita hendag menetapkan dija, (istirahatkan of menjenangkan dija.)*

—, *bijw. dengan tetap*; *dengan sentawsa*, zie —, b. n.

Gerustelijk, bijw. zie **Gerust**.

—, *onbevreesd, dengan tiada takoet.*

—, *inderdaad, soenggoeh-soenggoeh.*

Gerustheid, vr. *veiligheid, kasentawsaän.*

—, *stilte, kadijaman,*

— (des gemoeds), *salwat*, Ar.

—, kalmte, vastheid, *katetapan*.
 —, onbezorgdheid, *kasenangan*.
 Door de — zijns slaaps, *olèh njadar tidoernja*.
 — van gemoed, *katetapan hati*.
 — van leven, *kasenangan hidoep*.
Geruststellend, b. n. *jang menetapkan; jang menjentausakan; jang mendijankan*.
Geruststelling, vr. (bedrijvend) *penjentaasaan; penetapan*.
 —, stilling, het stillen, *pendijaman*.
 —, gerustheid, zie dat woord.
Gesamnel, o. *kamalasan*.
Geschaafd, b. n. (van het vel), *lètjèt, L.; las, lalas*.
 —, gestooten, (van meubelen,) *boeras*.
Geschaard, b. n. schaarden hebbende, *soembing, bersoembing*.
 —, in orde geschikt, *teratoer*.
 —, als troepen, *berbaris; berçaf-çaf; bedèrèg, L.*
Geschacher, o. *djoewal beli kaja orang djoewalan*.
Geschakeerd, b. n. *hiram; selang-selang; pantja-warna; kahiraman*.
Geschakeld, b. n. (als ringen), *tjang-kling; berchalqat*.
Geschal, o. *boenji jang njaring; boenji jang marsik*.
Geschapen, b. n. *soedah didjadikan*.
 Zoo staat het er mede —, *bagitoelah peri hhâl itoe*.
 Het — e, *chalq, Ar.*
Geschapenheid, vr. gesteldheid, *kaä-dään*.
Gescharrel, o. zie *Scharrelen*.
Geschater, o. *tertauva gelag-gelaq*.
Geschenen, verl. deelw. *soedah bersinar*.
Geschenk, o. (van vorsten aan minderen,) *anoegraba*.
 —, (aan hoogerem,) *persembahan; toehhfat, Ar.; hadijat, Ar.*
 — van eenen God, *pemberi déwa*.
 —, (van minderen aan elkander), *kiriman; hhoelwân*.
 Als — gezonden worden, *dibingkiskan*.
 — tot lietaadig gebruik, *waqf, Ar.*
 Een gelegenheids—, *bingkis, bingkisan*.
 — en aanbrengen, *poendjoeng*.
 Een —, (tot aandenken, dat gewoonlijk van eenen brief verzegeld gaat), *tjandoer mata; bekas toeboek*.
 —, gift, (salmoes aan eenen arme,) *derma*.
 —, verplicht — aan eenen priester na de vaste, *fithrat, Ar.; pitrah, L.*
 —, (voor feestmalen,) *çideqah, Ar.*
 — aan eene gescheidene vrouw, *mit at Ar.*
 — van wisselklederen, *anoegraba*.
 —, dat hij een bezoek aan eenen meerdere medegebracht wordt, *tjankingan*.
 — van bloemen, pinang en eenen ring om eene vrouw te bekoren, *pengidah*.

— van eenen overwonnen koning aan eenen overwinnaar, *penoengkoel*.
Gescherm, o. *saroeni*.
Geschermutsel, o. *perang ketjil*.
Gescherts, o. *senda; goeraw; senda goeraw; main-main*.
Gescheurd, b. n. *terjarik*, zie *Scheuren*.
 Een weinig —, *tjoebir*.
 Van alle kanten —, *tjabir*.
Gescheurdheid, vr. *kaädaän barang jang tertjarik*.
Geschiedboek, o. *kitab hñikájat*.
 —; overlevering, *riwájat, Ar.*
Geschieden, o. w. *djadi; berlakoe; koendjoeng; tjoepoel, tjoepoel; perstiwa*.
 Hetgeen geschied is, *jang telah djadi*.
 Hetgeen — zal, *jang akan djadi, jang lagi djadi*.
 Het is geschied, *soedah djadi*.
 Indien het hem geschiedde, *djika itoe djadi padanja*.
 Waar is dat geschied? *dimana djadi itoe?*
 En het geschiedde op eenen feestdag, *maka peristiwalah pada sahari raja*.
 Uw wil geschiede! *kahendaqmoè djadilah; karidlaänmoè diperlakoeakan kiranja*; (het laatste is tegen het Opperwezen in den hoogen stijl).
Geschiedenis, vr. *hñikájat, Ar.; riwájat, Ar.; qíqat, Ar.; tjeritera; tjerita, L.* (De beide laatste woorden worden meer voor verhalen, fabelen, overleveringen, gebezigd).
 De — van Hang Toewah, *hñikájat Hang Toewah*, (behelzende de geschiedenis van de koningen en vorsten, welke onder de Maleiers als afstammelingen van Alexander den Grooten beschouwd worden).
 De — van Sri Rama lezen, *membatja hñikájat Sri Rama*.
 — sen, vr. meerv. *tjeritera-tjeritera; tawárich, Ar.*
Geschiedenisboek, o. zie *Geschiedboek*.
Geschiedenisje, o. *tjeritera; tjerita, L.*
Geschiedkunde, vr. *ilmoe hñikájat*.
 Hoogleeraar in de —, *hñakím 'ilmoe hñikájat*.
Geschiedkundig, b. n. *jang dñhñiká-jatkan*.
 — e helden, *hoeloealang jang dñhñiká-jatkan; hoeloealang jang masjhoer didalam hñikájat*.
 —, in de geschiedenis ervaren, *faham pada hñikájat; tahoe pada hñikájat; tahoe segala hñikájat, L.*
Geschiedkundige, m. en vr. *orang jang faham pada 'ilmoe hñikájat*.
Geschiedschrijver, m. *penjoerat hñiká-jat; çáhiboe 'hñikájat, Ar.*
 Hang Toewah is de — van de ge-

slachtljst der (Maleische) koningen, *maka Hang Toewah itoe ada penjoerat hhi-kajat Soelálatoe'ssaláthín.*

Geschiedverhaler, m. *dalang.*

Geschiet, o. *pendembakan.*

Geschikt, b. n. *teratoer*; *soedah diatoer*, zie **Schikken**.

—, dienstig, nuttig, *bergoena*; *baik*; *boléh dipakéj*; *berfádat.*

Dat huis is niet — voor u, *roemah itoe tiada laiq padamoe*; *itoe roemah trada baik sama loe*, L.

—e, voegzame woorden, *perkataan jang laik*; *perkataan jang patoet.*

—, bekwaam, *bisa*, L.; *pandéj*; *faham*, Ar.; *baik.*

— voor de krijgsdienst zijn, *baik akan djadi coldadoe.*

Hij is — voor den rjstbouw, *dija bisa menjawab*, L.; *maka tja tahoe kerájs sawah*, (*ladang*).

De beroemde generaal De Kock was zeer — om de krijgzakken te besturen, *maka toewan djendral De Kock jang masj-hóer itoe terlaloe faham memarentahkan hhal peperangan.*

Een — mensch, *orang pantas*; *orang baik.*

Geschiktelijk, bijw. *dengan patoet*; *atas peri jang laiq*, zie **Geschikt**.

Geschiktheid, vr. *bekwaamheid*, *kabisaan*, L.; *kapandéjan.*

—, voegzaamheid, *kapantasan*; *katoe-djoean*, zie **Geschikt**.

—, zedigheid, *toegevendheid*, *senoenoh*; *sopan*; *kalakoean jang manis.*

Geschil, o. *tjidera*; *selisih*.

In — zijn, *bertjidera*; *berselisih*; *tjerdwèt*, L.

Uitspraak doen tusschen hen, die in — zijn, *menghhoekoemkan sakalian jang bertjidera*, (*berselisih*).

Geschillig, b. n. *verdeeld*, *oneenig*, *bertjidera*; *berselisih*; *tjerdwèt*, L.

Geschilpunt, o. *perkara tjidera*; *pohon tjidera*; *perkara selisih*; *acal tjerdwèt*, L.

Geschimmeld, b. n. *lapoeg*; *basi*, L.

Geschimp, o. *sindiran*, *penjindiran*.

Geschok, o. *banting*, *pembantingan*; *penggoentjangan*.

Het — van den wagen is zeer lastig, *maka bantingja kardé itoe soesah sakali.*

Geschommel, o. *pengajoenan*.

Geschonden, b. n. (van de tanden, neus), *rompang*.

Geschongel, o. *djoemplangan*.

Geschonken, verl. deelw. *tersalin*; *tertoewang*, zie **Schenken**.

Geschoor, o. zie **Gespuis**.

Geschop, o. *tendang*.

Geschoren, b. n. *tertjoekoer*; *terandam*; *soedah ditjoekoer*, L.

Geschoten, verl. deelw. *tertëmbaq*.

— zijn, *kena ditëmbaq.*

— hebben, *soedah tëmbaq.*

Geschreeuw, o. *seroe-seroe*; *seroean*; *teréjaq.*

Het — van menschen hooren, *dengar seroe-seroe orang*; *dengar orang berseroe-seroe.*

—, (op zekeren afstand, om gehoord te worden, groep.) *roewahan*, *roewah*.

—, gekrjtsch, (voornamelijk door smart of kwaadheid veroorzaakt), *teréjaq.*

— van kuikens, *tjijap*.

—, geraas, *roesoeh*; *gampar*; *ingardangar*.

Met velen een groot — maken, *mematir*.

Geschrei, o. *tangisan*.

Krjts—, *tempiq soeraq.*

Geschreven, verl. deelw. *tersoerat*; *soedah ditoelis*, L.; *maktóeb*, Ar.; *termaktóeb*; *moehharrar*, Ar.

Geschrift, o. *geschreven* —, *soerat*; *waragat*, Ar.; *toelisan*, L.

—, opstel, *verhaal*, *tjeritera*; *hhi-kajat*, Ar.

Een zeer kostelijk —, *soerat jang indah-indah*.

In — stellen, *menjoerat*; *toelis*, L.; *menoelis*.

Eene verzameling van — en, *idbarát*, Ar.

Geschrijf, o. *penjoeratan*; *toelisan*, L.

Geschroek, o. *demap*; *pentjarotan*.

Geschrol, o. *tjomèl-tjomèl*.

Geschrompeld, b. n. *miri*.

Geschubd, b. n. *soedah diboewang risiq*.

—, van schubben voorzien, *bersisig*.

Geschuifel, o. *pesiJoelan*.

Geschut, b. n. *tertangkis*, zie **Schutten**.

Geschut, o. *bedil*; *marijam*.

Grof —, *marijam besar*; *bedil marijam*; *setjoerang*.

— om met schroot te schieten, *marijam pendëmbaq anggoer*.

— om te seinen, *marijam semboejan*; *bedil semboejan*.

Het — laden, *isi marijam*; *moewat marijam*.

Het — richten, *mitar bedil*; *intjar bedil* of *marijam*.

Langwerpig metalen — met kleine monding, *lila*, *liláh*.

Het — lossen, *pasang marijam*.

Klein metalen stuk — van 1/2 ponds kogel, *rantaka*.

— gieten, *toewang marijam*.

Het — vernagelen, *berpakoekan marijam*.

Geschutboor, vr. *penggiriq marijam*; *bor marijam*, L.

Geschutgieter, m. *pandéj memoewang marijam*; *toekang toewang marijam*.

Geschutgieterij, vr. *tempat memoewang marijam*.

Geschutmeester, m. *djoeroe marijam; djoeroe mitar marijam.*
Geschutperk, o. *kandang marijam.*
Geschutpoort, vr. op schepen, *djandéla marijam; pintoe marijam; gerbang marijam.*
Geschutprop, m. *soempal marijam.*
Geschutvorm, m. *lembaga bedil.*
Geslacht, o. *açal, Ar.; bangsa; pertoe-roenan.*
 Het — der mensen, *bangsa orang; açal manoesija.*
 Dat — heeft twee soorten, *maka bangsa itoe ada doewa djenis.*
 —, soort, *djins, Ar.; djenis, verb.*
 De kat behoort tot het — der tijgers, *maka koetjing itoe ada sadjenis bangsa rimaw of matjan, L.*
 Mannelijk —, *bangsa laki-laki.*
 Vrouwelijk —, *bangsa perampoewan.*
 Een mensch of dier van beiderlei —, *bantji; choentza, Ar.; papaq.*
 —linie, afkomst, *noesbat, Ar.; násab, Ar.*
 —, stam, volk, *qawm, Ar.; warga, Sansk.*
 —, dynastie, familie, *ál, Ar.*
 Van een aanzienlijk —, *berbangsa; bangsawan; beraçal.*
 Iemand, die van geen — of voornamen afkomst is, *orang jang tiada beraçal.*
 De Joden zijn van het — van Abraham, *maka orang Jahóed itoe ada toeroenan nabí Ibráhim.*
 Achtereenvolgende —en, *toeroen-temoe-roen.*
 Menschen van één —, *orang sagawm; orang sabangsa; orang satoe açal of saüçal.*
 Van koninklijk —, *açal radja.*
 Een — uitroeien, *toempaskan barang bangsa.*
 Allerlei soorten van het menschelijke —, *bagéj-bagéj djenis bangsa orang.*
 —, gelid, *poepoe.*
 Het vierde —, gelid, *poepoe jang kempat.*
 Vier elkander opvolgende —en, *empat gilir orang.*
Geslacht, o. — beest, *binatang jang soedah disembelèh (tersembelèh; madzboehh; Ar.); dipotong, L.*
 Belasting op het — der varkens, *béja potong babi.*
Geslachtboom, m. *silsilat, Ar.; ejadjarat, Ar.; sadjarat açal; soelálat, Ar.*
 De — Maleiers, *sadjarat Melajoe.*
Geslachtbrief, m. *soerat açal.*
Geslachtkunde, vr. *ilmoe sadjarat açal.*
Geslachtlijst, vr. *katoeroenan; loehh (daftar) orang bangsawan; daftar orang jang beraçal; daftar açal; nisbat, Ar.*
Geslachtsnaam, m. *nama açal; nama daging.*
Geslachtregister, o. *daftar açal; daftar bangsa, zie Geslachtboom.*

Geslachtrekenaar, m. *orang jang faham pada ilmoe sadjarat açal.*
Geslachtrekening, vr. *ilmoe sadjarat açal.*
Geslachtrij, vr. *toeroenan; toeroen-temoe-roen.*
Geslachtrijk, b. n. *banjaq toercan-temoe-roen; banjaq anaq tjoejoe.*
Geslachtetafel, vr. *loehh açal.*
Geslachtwapen, o. *materéj açal; tjap açal, L.; materéj bangsa; tjap bangsa; chatam açal; chatam bangsa.*
Geslagen, verl. deelw. *terpoekoel; soedah dipoekoel.*
 Hij is door zijnen vader —, *maka itja dipoekoel bapanja.*
 —, gehamerd, *padjal.*
 — ijzer, *besi padjal.*
Gesleep, o. *serèt, L.; penjèretan, L.; sirat, penjiratan.*
 —, gevolg, *stoet, orang mengiring; segala pengiring.*
Geslemp, o. *bersoeka-soekaän makan minoem.*
Geslepen, b. n. *terasah; soedah digosog, L.*
 —, loos, listig, *tjerdig; bisa, L.*
Geslepenheid, vr. *peri tjerdig; kaljerdikan.*
Gesleten, b. n. *loesoeh, terloesoeh.*
Geslingerd, b. n. *tergojang; terlinggang; terligang.*
Geslonken, b. n. *soedah ringkas, ringkas; kempis.*
Geslopen, b. n. *terindap-indap.*
Gesloten, b. n. *tertoetoe; terkatoep.*
Gesmaad, b. n. *tertjela.*
 — worden, *ditjela; difadlilhatkan.*
Gesmaal, o. *pentjelaän.*
Gesmeek, o. *do'a-do'a; minta-minta.*
Gesmeten, b. n. *dibanting; dihantam; terbanting; terhantam.*
Gesmijde, o. *perhijaan.*
Gesmolten, b. n. *kantjoer, terhantjoer.*
Gesnap, o. *tjoera; litar.*
Gesnauw, o. *djerkah; maki, L.*
Gesneden, b. n. *terpotong; dipotong; terpanjang; dipanggal.*
 —, zie *Gelubd.*
Gesnedene, m. *sidi-sidi; kabiri.*
Gesnipper, o. *tjentjang dengan menggoenting.*
Gesnor, o. *dengoeng.*
Gesnork, o. *goroq; dengkoer, zie Ge-reutel.*
Gesnoven, verl. deelw. *terisap; diisap.*
Gesp, m. *salepi; kantjing; gèspèr, verb.*
 Een gouden —, *salepi emas.*
Gespalk, o. *penghoeboengan.*
Gespan, o. *koeda penghéla rata; koeda jang tariq karéta.*
 Het — zijns wagens van acht witte paarden scheen te vliegen, *maka koeda poetih delapan ekor jang djadi penghéla rantanja itoe-poen seperti terbang roepanja.*

Een — van tweeën, *koeda sapaſang*.

Een — van vieren, *koeda doewa paſang*.

—, koppeling, *penggoean*.

Gespan, m. drukkersgezel aan de pers, *teman tjitaq*, L.; *teman (sakoetoe) boeboeh tera*.

Gespanschap, o. *dâtrah*, Ar.; *benoewa*.

Gespartel, o. *kapah-kapah*.

Gespeel, m. *teman bermain*.

Gespeld, b. n. van spelden, *berpeniti*.

—, van spellen. *terimlâ; diumlâ; dihoeboeng-hhoerôf*.

Gespen, b. w. *menjalepi; mengantjing; pakéj gèspèr*, L.

Gespenmaker, m. *pandéj salepi; toekang gèspèr*, L.

Gespens, o. *hantoe; chajâl*, Ar.

Gespeten, verl. deelw. *soedah sajang*.

Gespierd, b. n. sterk, *qawf*, Ar.; *goewat*, L.

Gespikkeld, gevlekt, b. n. *berintiq; boeriq; djalaq*.

—, zoo nat als linnen, dat stikt, *tjeti*.

—e kip, *ajam boeriq*.

Gespin, o. *pengantihan*.

Gesploten, b. n. *djanglar; terbelah*.

Gespoten, b. n. *terloedah; diloadah*.

Gespoek, o. *penglihatan hantoe; chaidâl*, Ar.

Veel —s over die zaak maken, *banjaq tjerdèt dari itoe perkara*, L.; *banjaq roesoeh karana perkara itoe*.

Gespoord, b. n. (van eenen ruiter), *pakéj sepor*, verb.: *pakéj gertaq*.

Een, uit de natuur —e haan, *ajam bersoesoeh*.

Een, door kunst —e haan, een haan met kunstsporen, *ajam bertadji*.

Een —e eend, (d. i. een snoever, een held in den maneschijn), *itiq bertadji*.

De koning heeft zijn paard —, *maka radja poen menggertaqkan koedanja*.

Gespot, o. *sindiran*.

Gespoten, verl. deelw. *terpantjar; teperetjig*.

Gespraakzaam, b. n. zie **Spraakzaam**.

Gespraakzaamheid, vr. zie **Spraakzaamheid**.

Gespreeuw, o. zie **Gespot**.

Gesprek, o. *bitjara; petoetoeran; katakata*.

Met elkander in — zijn, *toetoe-menoe-toer; berkata-kata*.

—ken, *zamenspraken, tjakap-tjakap*.

In een gemeenzaam — zijn, *bantjang, berbantjang; mengomong-omong*, L.

Ijdele —ken, *bitjara sija-sija*.

Een — over eene belangrijke zaak voeren, *membitjarakan dari pada perkara besar*.

Vertrouwelijk, gemeenzaam —, *bantjang-bantjang*.

Wij hebben een zeer lang — gehouden, *maka lama sakali kita-orang mengomong*, L., (*berbantjang-bantjang*).

Een — aanvangen, *moelai bitjara; moelain omong-omong*, L.

Het — afbreken, *poetoekan bitjara; berhenti omong-omong*, L.

Nog drok in —, *lagi tengah berkata-kata*.

Wat was zoo even het onderwerp van uw —? *apatah hhal bitjaramoe tadi? apa loe mengomong tadi*, L.

Een ongegrond —, *toetoeer kata jang tiada sabenarnja*.

Gemeenzaam —, *ketjéj-ketjéj*.

Gesprekenkeld, o. *pemeretjikan; pengiroesan; pendirisan*.

Gesprekenkeld, b. n. *terdirisi; teperetjiki*.

Met dauw —, *terdirisi dengan aer emboen*.

Met rozenwater —, *teperetjiki dengan aer mawar*.

—, *gespikkeld, berintiq*.

Gesproken, verl. deelw. *terkata; soedah dikata; soedah berkata*.

Gesprongen, verl. deelw. *terloempat*.

—, *bankbreukig, poetoes modal*.

—, *geborsten, soedah petjah; terpetjah; semplék*, L.; zie **Bersten**.

Gesproten, verl. deelw. *gegroeid, ter-toemboeh; soedah toemboeh*.

—, *ontsproten, afgestamd, pantjar*.

Wij zijn uit een adellijk geslacht —, *pantjar kami dari açal bangsawan*.

Gespuis, o. *orang djahat; bangsat*, L.; *orang telédor*, L.

—, *getier, zie Geraas*.

Gestaakt, b. n. *verhinderd, bantoet; terhenti*.

Gestaald, b. n. *berhoedjoeng wadja, (badja)*.

Gestaart, b. n. *berékor*.

Gestadig, b. n. en bijw. *aanhoudend, sanantijasa, santijasa, nantijasa; tiada berhenti*, L.; *tiada berkapoetoesan; lama sakali*.

Eene —e smart voor mijn hart, *persakitan jang tiada berkapoetoesan pada hatikoe*.

—e blijdschap, *kasoeakaän jang santi-jasa*.

Alle menschen, die — bij hem waren, *segala orang jang kakali (selamanja) dengan dija*.

Een — mensch, *orang tegoeh*.

—e of gedurige bergen, *goenoeng sadija*, (die er van onheuchelijke tijden af geweest zijn).

— druipen, *tiris jang tiada berkapoetoesan*.

Mannen, die — door het land gaan, *laki-laki jang santijasa melintas pada tanah*.

Een — e regen, *hoedjan jang tiada berhenti.*

— zijn, *berkandjang.*

Gestadigheid, vr. *perkandjangan; peri jang sanantijasa.*

Waken met alle — en smeekingen voor al de heiligen, *berdjaja dengan segala djenis perkandjangan dan boedjoeg-boedjoe kan karang sakalian wali.*

Gestadiglijk, bijw. *sasakali; sampéj kalak; santijasa; trada brenti, L.*

— zegenen, *memberkati sasakali.*

— gedenken, *ingat sampéj kalak.*

— loven zij u, *santijasa ija tahlilkan engkaw.*

Gestalte, vr. *gedaante, uiterlijk, roepa; roman, L.; permandangan; kulakoean; sikap; thal'at, Ar.*

—, maat (van eenen mensch), *gimat, Ar.*

De — eener zaak veranderen, *berbali roepa perkataan; mengobahkan kalakoean perkara.*

Gij moet zijne — niet achten, *djangan engkaw berindah kapada pemandangannya.*

Hoedanig was de — des mans, die naar de bovenlanden gaande, u ontmoette? *betapa kalakoean laki laki itoe jang soedah moedig bertemoes dengan engkaw?*

De zaak heeft een andere — verkregen, *maka perkara itoe soedah berobah, (lain roepannya).*

Zijne — is als een boom, *sikapnja itoe sabagéj pohon sabatang.*

Er was geene —, *maka tiadalah barang pemandangan.*

—, houding, *sikap; lembaga.*

Hij is van middelbare —, *sikapnja sedang.*

Gestaltenis, vr. *toeladan; kalakoean; sikap; roepa; pengatoeran.*

Het huis herstelden zij in zijne —, (vroegere gedaante) *maka roema itoe didirikannya atas toeladannya jang sadija itoe.*

De — des hemels in zijne klaarheid, *kalaoean langit tatkala terang tjoeawatja adanja.*

De bevalligheid zijner —, *kakenanan (bagoes) sikapnja.*

De — des lands, *roepa tanah.*

De gedaante der moskee en hare —, *roepa masjid dan pengatoerannya.*

Eene — krijgen, *diroepakan.*

Tot dat God eene — in u krijge, *sahingga Allah diperoepakan dalam kamoe.*

In de — eens dienstknechts, *didalam roepa hamba; beroepa hamba.*

Gestalteverwisseling, vr. zie **Gedaanteverwisseling.**

Gestand, bijw. *tegoeh; menjampéjkan; membajar.*

Zijne gelofte — doen, *tegoeh atas djandjinja; pégang djandji, L.; menjampéjkan djandjinja.*

Zijnen eed — doen, *membajar per-soempahannya.*

Gestarnd, b. n. vol starren, *berbintang; penoeh bintang; penoeh dengan bintang.*

De — e hemel, *langit jang berbintang.*

Gestarnte, o. zie **Gesternte.**

Gesteek, o. *toesoekan; penoesoekan; penikaman.*

— van insecten, *menjengat.*

Gesteen, o. *zuchtiend geklag, pengeloehan, keloeh.*

Gesteente, o. *batoe.*

Het — der donkerheid, *batoe kagelapan.*

Edel—, *permata; retina; moetoe.*

Het geschenk is in de oogen zijns meesters een aangenaam —, *maka hadijat itoe ada pada mata toewannya soewatoe permata jang tersoedi.*

Een slecht, rood —, *badaji.*

Versierd met goud en kostelijk —, *terhijas dengan emas dan permata jang indah.*

Allerlei edel—, *segala djenis permata jang indah.*

—, graftombe, *tjandi; qabr, Ar. gew. qoeboer, Ar. dat het meerv. aanduidt.*

—, zeer geëerd of heilig graf, *karámat, Ar.*

Gestegen, verl. deelw. *soedah naik.*

Gestel, o. *peri toeboeh; kalakoean badan; thab'at, Ar.*

Een vochtig —, *peri toeboeh jang roethoebat.*

—, samenstel, *peri kaadaän.*

Van een sterk —, *badan jang qoewat.*

Gesteld, b. n. en voegw. zie **Genomen.**

Gesteldheid, vr. *toestand, kalakoean; kaadaän.*

—, staat, stand, *djawatan; daradjat, Ar.; pangkat.*

—, aard, *peri; chaliqat, Ar.*

De — eener zaak, *peri khál.*

De — der lucht, *peri oedara.*

Gesteltenis, vr. zie **Gesteldheid.**

Gestemd, b. n. *lakoe; hati.*

Zij is wel —, *baik lakoenja; hatinja baik.*

Gesternd, b. n. zie **Gestarnd.**

Gesternte, o. de sterren in het algemeen, *segala bintang; segala noedjöm.*

—, sterrenbeeld, *perkihmpoenan beberapa bintang; boerdj, Ar.*

Het — van den grooten beer, *boerdj bídoeg.*

Het zeven —, *bintang kertika.*

—, geboorster, *noedjöm, Ar.*

Gesticht, verl. deelw. *diboewat, diperoewat; dibékin, L., zie Stichten.*

Gesticht, o. zie **Gebouw.**

— van lieddigheid, *chajrat, Ar.; roemah pengasih.*

Gestoei, o. *tjoemboe-tjoemboean*.

Gestoeite, o. *minbar*, Ar.; *mimbar*; verb.; *korsi*, *karosi*, L.

Verheven koperen, — *mimbar tambaga*.

—, *raad*, *madjlis*, Ar.

Het — der oudsten, *madjlis segala pertoesha*.

Het — in eene kerk, *segala korsi*, (*karosi*) *didalam grédja*.

—, *zetel*, *tempat doedoeq*; *tempat ka-doedoekan*.

Gestof, o. *penjapoean*.

—, *gesnoei*, *pengatjakan*; *takkaboer*, Ar.

Gestoffeerd, b. n. *terhijas*.

—, *bekleed*, *dilapiskan*; *dialaskan*, zie *Stoffeeren*.

Gestoken, verl. deelw. *tertikam*; *ditoesoeg*.

Gestold, b. n. *bekoes*; *pengkoes*, *penggoeh*.

Gestolen, b. n. *tertjoeri*; *ditjoeri*.

Gestommel, o. *roesoeh*; *gogha*, Perz.

Gestoord, verl. deelw. *diganggoe*.

—, b. n. *mismoegd*, *goesar*; *amarah*, *marah*; *moerka*, *Hoft*.

Gestoordheid, vr. *goesar*, *kagoesaran*, L.; *amarah*, *marah*; *moerka*, *Hoft*.

Gestoot, o. *penjoentoehan*; *penoemboekan*, zie *Stooten*.

Gestorven, verl. deelw. *mati*; *hilang*, enz., zie *Dood*.

Gestoven, verl. deelw. *terbangkit*, zie *Stuiven*.

Gestreden, verl. deelw. *soedah berperang*.

Gestreel, o. *tjoemboe-tjoemboean*; *pembloedjoekan*.

Gestreept, verl. deelw. *soedah digaris*; *tergaris*.

—, b. n. (als stoffen,) *ginggang*; *tjoera-tjoera*; *lemaraq*; *loeriq*, Jav.

—e stof, *kain ginggang*.

Roode en zwarte —e stof, *kain tjoera-tjoera merah dan hitam*.

—, zoo als van sommige dieren, *dorèng*, L.; *rorèng*, L.; *lorèng*, L.; *boeriq*; *palang*, Perz.; *belang*, L. (van een luipaard ontleend, dat in het Perz. *palank* of *palang* heet); *blèrèng*, L.

Een —, *gerimpeld voorhoofd*, *dahi jang berkeroet*; *djidat jang berkeroet*, (*jang ada keroet*), L.

—, zoo als sommige vruchten en bladeren, *boeloes*.

Gestreken, verl. deelw. *nedergelaten*, *soedah diloeroenkan*, zie *Strijken* en *Nederlaten*.

Gestreng, b. n. *keras*; *bengis*; *soehi*, *soewi*; *sijasat*.

Een — *bevel*, *titah jang keras*; *parèntah jang keras*.

Een — *koning heerscht over hen*, *maka radja jang bengis dipertoewan atas*

nja; *radja jang bengis kasih parèntah sama dija orang*, L.

— en hard, *keras dan bengis*.

Die vader is zeer — *jegens zijne kinderen*, *maka bapa itoe sangat keras atas anagnja*.

Een — en rechtvaardig rechter, *lák-kim jang keras serta benar*.

Een —e straf, *siksa jang keras*.

—e zeden, *bagti*.

— onderzoek, *pariqsa dengan saqsa*; *manja*; *pariqsa dengan betoel-betoel*.

Eene —e vasten houden, *berpoevasa dengan soenggoeh-soenggoeh*.

— of streng weder wordt door: *hari tampijas*, onstuimig weder van storm en regen, of door: *hoedjan keras (deras)*, zware regen enz. uitgedrukt.

—e koude, *dingin jang sangat*.

—, *bijw. dengan keras*; *dengan bengis*, zie *Gescreng*, b. n.

Gestrengeijk, *bijw. zie Gestreng*.

Gestrengheld, vr. *keras*; *bengis*; *peri jang keras*, zie *Gestreng*.

Gestrikt, b. n. *terdjirat*; *soedah didjirat*; *kena didjirat*.

In een valstrik —, *kena kalaboeran*.

—, zoo als een lint, *tersimpool*.

—, met strikken getooid, *terhijas dengan fita soetra*; *pakéj banjaq fita soetra*.

Gestrooid, b. n. *tesisar*, L.; *tertjoerah*, L.; *terkamboeran*.

Gestroom, o. zie *Gestreel*.

Gesuis, o. *dengoeng*.

— in de ooren, *dasing*.

Gesukkel, o. *lambat-lambat*.

—, het gestadig ziek zijn, *sakit-sakitan*.

Getabberd, b. n. *berpakéj badjoes pandjang*; *pakéj djoebah*, *berdjoebah*.

Getakt, b. n. *bertjabang*; *berangga*.

—e horens van een hert, *tandoeq mendjangan jang bertjabang*; *roesa berangga*.

— *blad*, *daoen jang berkélo-kélo*.

Getal, o. *bilangan*; *djoemlah*, Ar.; *'adad*, Ar.; *hitoengan*, L.

Na hun aller —, *menoeroet bilangan samoewa orang itoe*.

Alle —len kennen, *mengatahoei segala bilangan*.

In dat — moet hij niet begrepen worden, *pada bilangan itoe djangan ija masoq*.

Het — der maanden, *bilangan boelan*.

En van hen, die voor hem geweest zijn is geen —, *maka jang mati dahoeloe (dhoeloe) dari padanja itoe tiada kabilangan*.

Zonder —, *ontelbaar*, *tiada kabilangan*; *tiada tepermenai*.

Wriemelend gedierte zonder —, *soeloer-soeloeran jang tiada kabilangan*, (*jang trada boldèh dihitoeng*, L.).

Dat zijn lieden van —, (sterk in —,) *maka orang itoe raméj-raméj bilangannya.*
 Gansch —, de som, *djoemlah*, Ar.
 De som der opgetelde —len, *djoemlahnja segala bilangan jang soedah di-hitoeng.*

Een hoofd—, *bilangan agoeng.*

Een rangschikkend —, *bilangan jang mengatoerkan.*

Ondeelbaar —, *bilangan jang tiada dapat dibahagikan.*

Getalletter, vr. *hhoeróef bilangan.*

In het Arabisch is de za de — VII en de ra de — CC, *maka pada bahasa Arab ada hhoeróef zá itoe bilangan toe-djoeh serta rá itoe bilangan doewa ratoes.*

Getallig, b. n. *kabilangan.*

Getalm, o. *perlambatan; kerdja plan-plan*, L., (voor kerdja perlahan-lahan).

Getalmerk, o. *angka.*

Getand, b. n. *bergigi.*

Die zaag is te wijd —, *itoe gergadji terlaloe djarang giginja.*

Zwaar —, *bergigi besar.*

Random —, *bergigi berkoelilingan.*

Geteem, o. *perkataan ditjamper tangisan; perkataan serta tangisan.*

Getemperd, b. n. (van metalen) *tersapoeh.*

—, gematigd, *çabar*, Ar.; *tahan*, zie **Gematigd.**

Getemperdheid, vr. *perangéj (peri) jang sadarana; peri jang sedang.*

Getier, o. *langar; ingar-bangar; roesoeh*, L.; *gampar.*

Getij, o. *pasang; peri perdirian aèr laet.*

Hoog —, *pasang besar; pasang poer-nama; pasang gedang.*

Opkomend —, *vloed, aèr pasang; pasang naik.*

Afgaand —, *pasang toeroen; aèr soeroet; pasang soeroet.*

Laag —, *pasang ketjil; aèr ketjil.*

Met het afgaande — zeilden wij van het eiland Bangka, *maka tatkala aèr soeroet kita berlaraj dari poelaw Bangka.*

Getijboek, o. *kitáb çalawát; boekoe do'á L.; soerat do'á.*

Getijde, o. *seizoen, moesim; masa.*

Het heete —, *moesim panas; moesim kemaraw; moesim timoer.*

Het natte —, *moesim hoedjan; moesim barat.*

Getijgebed, o. (voorgescreven bij de Mohammedanen) *soembahjang.*

—, bij Christenen, *do'á jang tantoe; do'á jang ditantoe; do'á jang fardloe.*

Getijgerd, b. n. *bertoetoe; toetoe.*

Getijlp, o. *pentjititan; tjitjit.*

Getimmer, o. *peroesahaän toekang kajoe*, L.; *peroesahaän pandéj kajoe.*

Getob, o. *pekerdjaän jang tiada berhenti lagi soesahnja.*

Getoet, o. *boenji orang tjoep tandoeq.*

Getokkel, o. *pemitikan.*

Getommel, o. *gedruisch, gedommel, roesoeh*, L.; *boenji sajoep-sajoep; de-ngoeng.*

Getongd, b. n. *berlidah.*

Getouw, o. (weeigetouw), *pésa, pisa; pekakas tenoen.*

Getraan, o. *geween, tangisan.*

Getralied, b. n. *berkisi-kisi.*

Getrappel, o. *perloempat-loempatan.*

Getreur, o. *doekatjita; kadoekaän; soesah hati*, L.

Getrippel, o. *giripan.*

—, waarbij de hielen op den grond blijven, *indjot-indjot.*

Getroffen, verl. deelw. *soedah kena; ter-kena, kena.*

Door goud —, *verlokt, kena emas.*

—, *aangedaan, walang.*

Getrokken, verl. deelw. *terhèla; ter-tariq.*

Getrommel, o. *pemaloean (paloe) gend-rang (rebana, redap, thamboer, Ar.), zie Trommel.*

(Gewoonlijk wordt dit uitgedrukt door: het geluid van den trommel, die door iemand geslagen wordt, *boenji gendrang jang dipaloe oranglah.*)

Getrouw, b. n. *satijawan; benar; satija; çádig*, Ar.

Een — mensch, *orang satijawan.*

Eene — stad, *negeri satijawan.*

Een — woord, *perkataan jang satijawan of benar.*

Een — priester, *imám jang satijawan.*

Een — verhaal, *tjeritera jang benar.*

Een — vriend, *çohhbat jang satijawan of benar.*

—, *bjw. dengan satija.*

Al zijne werken zijn —, *segala ker-djanja itoe dengan satija.*

Niet — blijven, *mengobahkan satija.*

— dienen, *berhamba dengan satija; berchidmat dengan satija.*

Getrouwelijk, *bjw. dengan sabenarnja; soenggoeh-soenggoeh.*

Getrouwheid, vr. *satija; kasatijaän.*

Zijne — van geslacht tot geslacht, *kasatijaänja dari pada sabangsa datang ka-pada sabangsa.*

Op uwe — hopen, *harap atas kasatijaänmoer.*

Getrouwigheid, vr. zie **Getrouwheid.**

Getuigd, verl. deelw. van *getuigen, bersaksi.*

—, van tuigen, *optuigen, langkap, terlangkap.*

Getuige, m. en vr. *saksi; sjáhid*, Ar.

Een geloofwaardig —, *saksi jang kapertjajaan.*

Heer priester, laat die —n zweeren, *toewan panghoeloe (imám), soeroeh soempah saksi itoe, (kasih soempah itoe saksi,*

L.).

Valsche —, *saksi doesta*, (*djoesta*, L.).
Want vele valsche —n zijn tegen mij opgestaan, *karana beberapa saksi doesta soedah bangoen lawan akoe*.

Wrevelige —, *saksi anijaja*.

Een waarachtige —, *saksi benar*.

Tot — nemen, *mengambil akan saksi*.

Den hemel en de aarde tot — roepen, *menjeboet segala langit dan boemi itoe mendjadi saksi*.

Gijzelven zijt mijne —n, *kamos ini sendiri ada saksi padakoe*.

Als — optreden, *naik saksi*.

—n brengen, *membawa saksi*.

Welke —n zult gij tegen mij brengen? *apa saksi engkaw akan membawa melawan akoe?*

De —n tegen elkander verhooren, *membandingkan segala saksi; dengar saksi-saksi*, L.

Op den mond van twee of drie —n, zal hij gedood worden, die sterven zal, *atas boenji moeloet doewa orang saksi ataw tiga orang saksi hendaq orang jang haroes mati itoe, diboenoeh*.

God alleen is mijn —, *hanja Allah saksi akoe; melainkan Allah saksi hamba (goewa, L.)*.

Als — (bloedgetuige) sterven, *mati sjahid*.

De —n wraken, *toelaq saksi; mentjolakkan saksi*.

Getuigen, b. w. *bersaksi; membri saksi; bersahoet-sahoetan saksi*.

—, als getuige optreden, *naik saksi*.

Tegen iemand —, *naik saksi atas saorang*.

Een eenige getuige zal niet — tegen eenen mensch dat hij sterf, *maka salah soewatoe orang saksi tiada boleh bersahoet-sahoetan atas saorang manoesa akan mati*.

Getuigd, *bersaksi; masjhoed*, Ar.

Hij heeft het getuigd, *maka ija soedah bersaksi itoe*.

Ik getuig dat God een eenig Heer is, *saksi hamba bahoewa Allah ada Toehan jang esa*.

Iemand, die valsche getuigd, wordt zelf veroordeeld, *maka saorang jang bersaksi doesta itoe dihoeoemkan sendiri*.

Ik getuig, dat er geen God is dan Allah en dat Mohammed de gezant Gods is, (de gewone geloofsbelijdenis der Mohammedanen), *saksi akoe bahoewa tiada toehan hanja Allah dan Moehhammad itoe rasoel Allah*.

Getuigenis, vr. en o. *kasaksian; sjahadat*, Ar.

Opdat dit verbond tusschen het verhevene Gouvernement en den doorluchtigen Sultan eene — zij van oprechtheid en vriendschap voor altoos, *soepaja perdjandjian ini mendjadi kasaksian antara goebernemen jang 'athilm dan antara sri*

padoeka toewan Soelthán dari pada hhal ichlak serta perçohhbatan pada selamalamanja.

Valsche — spreken tegen zijnen broeder, *naik saksi doesta atas soedaranja*.

Opdat het mij tot eene — zij, *agar soepaja itoe ada padakoe akan kasaksian; soepaja itoe djadi sahaja poenja kasaksian*, L.

Het —, (schriftelijk, in eenen godsdienstigen zin), *soerat sjahadat*.

De twee tafelen der —, *soewah loehh sjahadat*.

— geven, (van het geloof), *memberi sjahadat*.

Eene schriftelijke —, (aangaande eenen bediende, hoe hij gediend heeft), *soerat tanda tangan*.

Volgens de —, *toeroet kasaksian; atas kasaksian; dengan menoeroet kasaksian*.

Niet naar eene — hooren, *tiada dengar akan kasaksian*.

Getuigschrift, o. *soerat tanda tangan*.

Hier is zijn —, *ini apa dija poenja soerat tanda tangan*.

Getuimel, o. *soesang, penjoesangan*.

Getuit, o. in de ooren, *dasing*.

Getulband, b. n. *pakéj sorbán; bersorbán; pakéj dastar*.

Getweerd, b. n. *terpintal*.

F'ijn — linnen, *kain haloes jang terpintal*.

Geul, vr. kil, *paloeh*.

In eene — ten anker liggen, *berla-boeh pada soewatoe paloeh*.

Geur, m. aangename reuk, *baoe jang haroem; haroem baeonja; semerbaq; énaq baeonja*, L.

De rozenolie verspreid haren —, *minjaq mawar semerbaqkan baeonja*.

— van spijzen, *baoe makanan*.

En de —on des hemels moge ik niet ruiken! *dan bae sorga djangan koetjijoe!*

De welriekende — der prinses werd ook door den vorst geroken, *maka semerbaq bae toewan poeteri itoe ada lagi ditjijoe oldh baginda*.

Geurig, b. n. *berbaoe haroem; haroem baeonja; semerbaq; wandji, wangi*.

— water, reukwater; *adr wangi*.

De —e nardus, *narwastoe jang semerbaq*.

—e reukwerken, *baoe-baeon jang amat haroem*.

Geurigheid, vr. *baoe jang haroem*, zie **Geur**.

Geurtje, o. luchtje, (onsaangensaam), *baoe hamis*.

Er is een — aan, *itoe bebaoe*, L.; *itoe berbaoe; itoe boesoeg baeonja*.

Geus, vr. boegsprietsvlag, *bandéra semandéra*.

Gevaar, o. *bahaja; mara-bahaja*.

Doods—, *bahaja maut; bahaja kamati-matian*.

Zonder —, *sentawasa*; *tiada berbahaja*.
 In — zijn of verkeeren, *berbahaja*.
 In — brengen, *memberi bahaja*; *berbahajakan*.

Dat niemand der onderdanen in — kome, *saorang ra'jat djangan berbahaja*.
 Opdat God u voor alle gevaren behoede, *soepaja toewanhamba dipeliharakan Allah dari pada segala mara-bahaya*.

Er is geen — bij, *maka itoe tiada berbahaja*.

In — komen, *kena bahaja*.

Zijn leven in — stellen, *belandjakan djawa*.

— loopen, *berbahaja*; *dapat kena bahaja*; *boleh dapat bahaja*.

Gevaarlijk, b. n. *memberi bahaja*; *berbahaja*; *pajah*.

— ziek, *sakit pajah*.

Eene — e plaats op zee, *tempat jang berbahaja di laeot*.

Een — mensch, *orang terlaloe bisa*; *orang jang seperti oelar*.

— gewond, *kena loeka jang amat sanjat of jang pajah*.

Gevaarlijkheid, vr. *kalakoean jang berbahaja*; *peri jang pajah*, zie **Gevaarlijk**.

Gevaarte, o. *barang jang gedang sakali*; *barang jang besar-besar*.

Geval, o. *toevalligheid*, *oentoeng*.

Een blind —, *taqdir*, Ar.; *adjal*, Ar.

Een voorondersteld —, *mas-alat*, Ar.

Een zeer moeielijk —, *stori jang soesah sakali*, L.; *hhál jang moesjikil*; *perkara jang soekar sakali*.

Bij —, *bijw.* (onverwacht,) *pada oentoeng*; *koenjoeng-koenjoeng*; *oentoeng-oentoeng*.

Ik kwam bij — op het gebergte, *sakoenjoeng-koenjoeng kita-poen datang di goenoeng*.

Bij — ontmoette hij eenen ouden man, *maka oentoeng ija bertemoe dengan saorang toeha*.

Bij —, *somtijds*, *terkadang-kadang*; *kaloe-kaloe*.

Stel het —, dat het zoo zij, *kandati bagitoe*, L.

Bij —, (bij toeval), *koendjoeng-koendjoeng*.

—, (voorval), *perkara*; *stori*, L.; *hhál*, Ar.

In —, *voegw.* *djikalaw*; *kaloe*; *mana*.

In — van oneenigheid, *djikalaw timboel tjidera*.

Gevallen, o. w. *kenan*, *berkenan*; *soeka*, (het wordt ook door: *behagen* geschept worden, *diperkenankan*, *vertaald*).

Indien het mijnen broeder gevalt, mijn verhaal aan te hooren, *djikalaw kenan kakanda menengar tjeritera hamba*.

En hoe vele malen ik (hem) verzocht, mij bij zich te dulden, *geviel Zijner*

Hoogheid mijne bede toch niet, maka bebe.apa kali hamba minta dicabarkan tiada djoega diperkenankan olah baginda pinta hamba itoe

Indien het den Sultan gevalt, *djikalaw berkenan pada Soelthán*.

Zich iets gerings laten —, *menjenangkan diri dengan barang sedikit*.

Hij geviel dier vrouwe niet, (deze zin wordt vertaald door: hij wordt niet geliefd door die vrouw,) *dija trada disoekain perampoewan itoe*, ook: *itoe perampoewan trada soeka sama dija*, L.

Gevallen, o. *behagen*, *soeka*; *ridlá*, Ar.; *rila*, verb.; *soedi*; *qaból*, Ar.

In niets — vinden, *tiada soeka barang apa-apa*.

Gevallig, b. n. *toevallig*, *koendjoeng-koendjoeng*.

—, *bijw.* *dengan sakoendjoeng-koendjoeng*.

Gevangenbewaarder, m. *djoeroe pasoenan*; *panghoeloe pandjara*; *sipir*, verb. *van cipier*.

Gevangene, m. en vr. *orang terpandjara*; *orang terpasoenan*.

Krijgs—, *orang tertawan*; *tawanan*; *orang katawanan*.

— die geboeid is, *orang terbeloenggoe*.

Een' — loslaten, *melepaskan saorang jang terpandjara*.

Te midden der —n, *antara orang tawanan*.

—n loskopen, *meneboesi tawanan*.

Gevangenhouding, vr. *pasoenan*.

Gevangenhuis, o. zie **Gevangenis**.

Gevangenis, vr. *gevangenhuis*, *gedong pandjara*; *pasoenan*; *boewi*, verb.; *pindahan*.

In de — zetten, *taroh dalam gedong pandjara*; *taroh di boewi*, L.

Want zij hebben dat huis tot eene — gemaakt, *karana orang soedah kerdja roemah itoe akan gedong pandjara*.

Gevangenneming, vr. *tangkap*, *tangkapan*.

—, in den krijg of bij menschenroof, *tawan*, *penawanan*.

Gevangenrol, vr. *soerat nama orang terpandjara*; *soerat nama orang jang ada di boewi*, L.; *daftar nama orang terpasoenan*.

Gevangenschap, vr. *krijgsgevangenschap*, *tawanan*, *katawanan*.

In — geraken, *menjadi tawanan*.

In — gaan, *pergi masoq katawanan*.

Gevangenzetting, vr. *taroh dalam gedong pandjara*; *taroh di pasoenan*; *taroh di boewi*, L.; *tahhaboes*, Ar.

Gevankelijk, b. n. *tawanan*, (in den krijg.)

— e wegvoering, *kapindahan tawanan*.

—, staat eens gekerkerde, *terpandjara*.

Gevecht, o. *strijd*, *perang*.

In een — gaan, *masoq di perang.*

Een — beginnen, *angkat perang; moelai berperang.*

Een — wederstaan, tegenvechten, *melawan berperang.*

Het — staken, *berhenti perang*, zie **Strijd.**

Gevederd, b. n. *berboeloe boeroeng*, (*berboeloe* beteekent ook: wollig, harig.)

Geveins, o. *perboewatan tjoeelas.*

Geveinsd, b. n. *tjoeelas; poera-poera; soenda.*

Een — mensch, *orang tjoeelas hati; goela-soenda.*

—, avfallig, huichelachtig, *moenâfiq*, Ar.

—e vriendschap, *perçohhbatan poera-poera, of tjoeelas.*

Een — christen, *orang naçarânî jang moenâfiq.*

Geveinsdelijk, bijw. *poera-poera; oloh-oloh*, L.; *olèh-olèh.*

—, godvruchtig handelen, *poera-poera berboewat baqti.*

De Pangeran heeft zich — aan mij onderworpen, *maka Pangrân itoe poera-poera ta'loeq padakoe.*

Geveinsdheid, vr. *tjoeelas; nijâq*, Ar.; *katjoelasan; rijâ*, Ar.

Maar van binnen zijt gij vol —, *tetapi didalam kamoe ada penoeh nijâq; tetapi didalam kamoe terlaoe amat tjoeelas hati.*

Alle — afleggen, *menanggalkan samoe-wa katjoelasan; memboewang segala roepa nijâq.*

Zich wachten voor de — der menschen, *memeliharakan diri dari pada tjoeelas hati orang.*

Gevel, m. *hadapan roemah; moeka roemah; haloewan roemah.*

— met twee hoornen, *samboe lajang.*

De — van een paleis, *hadapan astana.*

—, neus, *hidoeng.*

Geveelijst, vr. *goemêj haloewan roemah.*

Geveltop, m. *poentjaq moeka roemah.*

Geven, b. w. aangeven, overhandigen, *oendjoeq.*

De beteldoos —, *mengoendjoeq tempat siri; kasih tempat siri*, L.

De hand —, *oendjoeq tangan; berdjabat tangan.*

—, over—, *menjerahkan.*

—, in het algemeen, *memberi; kasih*, L.

Geve God! *diberi Allah!*

Maar dat de Goden —! *tetapi diberi olèh déwata!*

Kennis —, *memberi tahoe; kasih tahoe*, L.; *kasih bertahoe*, L.

Geef waschwater, *berilah (kasih) aêr tjoejtji moeka.*

Ten huweljk —, *memberi kawin; kasih kawin*, L.; *mengawinkan.*

De vrouw, die gij mij ge— hebt, *per-*

ampoewan itoe jang soedah engkaw-beri pada hamba.

Wie heeft uw gemoed het verstand ge—? *sapa soedah memberi 'aqal kapada hatimoe?*

Den koopbrief gaf hij aan den kooper, *maka soerat beli itoe-poen diberikannya kapada orang jang membeli itoe.*

—, (van God en vorsten gesproken, als begiftigen,) want de God des hemels heeft u een koningrijk ge—, *karana Allah toehan segala langit soedah karoenjakan padamoe karadjaân.*

—, vergelden, *membalas.*

Ik zal u — naar uwe werken, *akoe akan membalas kaütasmoe tuoeroet segala perboewatanmoe; kita hendag membalas engkaw dengan sagadar perboewatanmoe.*

De aarde geeft haar gewas, *maka tanah itoe memberi toemboeh-toemboehannya.*

—, van minderen aan meerderen, *mempersembahkan; bepersembahkan*, (vooral in den zin van eerbiedig te kennen geven).

En men gaf eerbiediglijk te kennen, *maka dipersembahkan oranglah.*

En 's konings heraut ijde terug, den Radja er eerbiedig kennis van —de, *maka bantara itoe-poen sigrah koembali mempersembahkan itoe kapada Radja.*

Ergens om —, *fadlôeli*, Ar.; *perdoeli*, L.

Wat geef ik er om? *apa kita fadlôeli itoe?*

Niets om de lessen der ouders —, *tiada fadlôeli akan pengadjaran ajah-bondanja; trada perdoeli orang toeha (ma bapa) poenja kata*, L.

Macht —, *memberi koe-wasa; mengoewasakan; kasih koe-wasa*, L.

In het harte (iets slechts) —, (van den duivel gesproken), *waswasat*, Ar.

De duivel heeft u in het harte ge—, *soedahlah iblis waswasat kapada hatimoe.*

En de zee gaf de dooden, die in haar waren, *maka laoet itoe-poen kaloewarkanlah segala orang mati jang didalamnya itoe.*

Macht — over alle booze geesten, *karoenjakan pengoewasa atas segala djin jang nadjis.*

Hetgeen (als aalmoes) ge— wordt, *barang jang didermakan; derma.*

In bewaring —, *memitipkan.*

Dit zijn de goederen, die ik u in bewaring geef, *maka inilah barang jang kita-titipkan padamoe.*

—, ter hand stellen om er winst mede te doen, *menjerahkan akan berlaba.*

Iemand uitkezen en hem zijne stem —, (voor hem stemmen), *memilih orang sarta mengaroenjakan soewara padanja.*

Een bevel —, *memberi titah*, Hoff.; *kasih parentah*, L.; *memberi parentah.*

Eere —, *memberi hhoromat*.
 Vrucht —, *berboewah*.
 Slaag —, *memberi paloe; kasih poekoel*, L.
 Het eerste —, *mendahoeloei bcri; beri bermuda kali; kasih dhoeloe*, L.
 Eene groote stemme van zich —, *ka-loe-warkan soewatoe soewara njering*.
 Weder—, terug—, *mengoembalikan; kasih koembali*, L.
 Den geest —, sterven, *poetoes njawa*, zie **Sterven**.
 Zijne ziele — tot een rantsoen voor velen, *memberi djuwanja akan harga teboesan ganti orang banjaq*.
 De onkosten weder—, *membajar belandja*.
 Een feest —, *mendjamoe orang; kasih pesta*, L.
 Gedurig feesten —, *berdjamoe-djamoean*.
 Men moet weten te — en te nemen, *orang mesti tahoe cabar sedikit*, L.
 Gelooft —, *pertjaja*.
 Gehoor —, verhooren, *menengarkan; menjakoeti*.
 Rekenschap —, *memberi perkiraan*.
 Eene zucht —, *mengeloeh*.
 Eenen kus —, *koetjoep; tjjoem; kasih tjjoem*, L.
 Eenen wenk —, *memberi isjrat; kasih tanda*, L.
 Vuur —, *tèmbaq; pasang bedil*.
 In bedenking geven, *serahkan pada fikiran, (bitjara, timbangan)*.
 Te verstaan —, *kasih mengarti*, L.; *beri mengarti; mengartikan*.
 Prijs —, laten varen, *meninggalkan; bijarkan*.
 Iets verloren —, *poetoes asa (pengharapan) akan sasoewatoe barang*.
 Aanleiding —, *mengadakan sabab; menngaranakan; menjabakkan*.
 Verloft —, *memberi idzin; kasih permissi*, L.; *kasih bebas*, L.
 Uitstel —, *kasih tempo*, L.
 Genade —, *memberi ampoen; member ma'af*.
 Verdriet —, *memberi doekatjita; békin sakit hati*, L.; *mendoekatjitakan*.
 Licht —, *menerangi*.
 Geluid —, *berboenji; bersoeu wa*.
 Zich gevangen —, *serahkan diri mendjadi tawanan*.
 Op nieuw —, *memberi poela; kasih lagi sakali*, L.
 Te geef, *bijw. moerah sakali; pertjoe-mah*, L.
Gever, m. *memberi; jang beri, jang member; jang kasih*, L.; *jang mengaroenijakan*, Hoff.
 God is de — van alles goeds, *bahoewa Allah djoewa jang mengaroenijakan segala ni'mat*.
Gevest, o. van een wapen, *hoeloe*.

— van een zwaard, *hoeloe pedang*.
 Een zwaard met een zilveren —, *pedang jang berhoeloe péraq*.
 —ring, *sampag*.
 Tot aan het — toe doorsteken, *tikam bersampag; tikam hingga sampag*.
Gevland, verl. deelw. *bernjala*.
 Het vuur heeft nog niet —, *maka api belom bernjala*.
 —, b. n. *berkoeréj; berpamoer*, L.; *bariq, boeriq*.
 — hout, *kajoe berkoeréj, (berkoerèh); kajoe loeriq*.
 —e wapen, *sendjata jang berpamoer*.
Gevleeschd, b. n. *berdaging*.
Gevlei, o. *boedjoeg-boedjoekan*.
Gevlekt, b. n. *bont, belang, berbelang; palang*, Perz.
 —, als een tijger, *toetoei*.
 Een —, *bont paard, koeda belang*.
 Een — luipaard, *harimaw koembang jang berbelang*.
 Een —e tijger, *matjan toetoei*, Jav.
 —, *gespikkeld, berintiq*.
 —, zoo als sommige menschen van de geboorte af aan, *panaw*.
 —, ten gevolge van eene soort van melaatsheid, *sopaq*.
 —, met geregelde vlekken of plekken, *temaboer*.
Gevlerkt, b. n. *bersajap*.
Gevleugeld, b. n. *bersajap*.
 Een —e draak, *naga bersajap*.
 — gevogelte, *boeroeng boeroengan bersajap*.
Gevlieg, o. *terbang sini sana*.
Gevlochten, verl. deelw. *teranjam; ter-pintal*.
Gevloden, verl. deelw. *soedah lari*.
Gevloek, o. *koetoeq-koetoeakan*.
Gevloekt, b. n. *terkoetoeq; mal'ben*, Ar.; *kena koetoeq*.
Gevlogen, verl. deelw. *soedah terbang*.
Gevloten, verl. deelw. *soedah halir, (ngalir)*.
Gevochten, verl. deelw. *soedah berperang*.
 — (van twee personen), *soedah berkalahi*.
Gevoeg, o. *hhádjat*, Ar.
 Zijn — doen, *qadla' hhádjat*, Ar., Hoff.; *boewang aér; béraq*, L.
Gevoegelijk, b. n. *patoet; haroes; laiq*, Ar.
 —, *bijw. dengan sapatoetnja; dengan saharoesnja*.
Gevoegelijkheid, vr. *kapatoetan; kaha-roesan; peri jang patoet*.
Gevoel, o. het aanhoudend voelen, *raba-raba; perabaan; pendjamahan*.
 —, een der vijf zintuigen, het vermoegen om te voelen door middel van *aan-raking, pendjabatan*.
 —, eene aandoening door dat zintuig veroorzaakt, *rasaän, perasaän*.

Een aangenaam —, *perasaan jang sedap*; *rasa énaq*, L.
 —, gemoedsaandoening, *rasa hati*.
 —, teederheid, *piloe*, *kapiloean*.
 Een inwendig —, *perasaan jang batin*.
 Een — van haat, *rasa bentji*.
 Een — van liefde, *rasa pengasih*.
 Een sijn —, *perasaan jang haloes*.
Gevoeld, verl. deelw. *terasa*; *soedah dirasa*; *terdjamah*; *soedah diraba*, zie **Gevoelen**, b. w.
Gevoelen, o. gewaarwording door voelen, *rasaan*, *perasaan*.
 —, oordeel, *bitjara*; *fikiran*; *pandang*, *pemandangan*.
 Hoe is dan weder het — van u allen? *bagémana poela bitjara toewan-toewan-hamba sakalian?*
 —, gevolg van de erkenning eener waarschijnlijkheid, *pendapat*.
 —, opvatting, *pengrasaan*; *karoewan*.
 —, meening, opvatting, *sangka*; *kira-kiraan*; *ilan*, Ar.; *ará*, Ar.
 —, denkbeeld, *ingatan*; *angan-angan*.
 Een — bloot leggen, *dalilkan sangka*; *menjatakan fikiran*.
 Volgens mijn —, (beschouwing), *pada pandangan kita*.
Gevoelen, b. w. *rasa*, *merasa*; *kira*; *tjekat*, *betjekat*, L.
 Koude —, *merasa dingin*, *merasai dingin*.
 Schuld —, *merasa salah*.
 Men heeft mij geslagen, ik heb het niet gevoeld, *orang soedah paloe (poe-koel) sahaja tetapi soedah tiada sahaja rasa itoe*.
 —, bemerken, *melihat*, (dat veelal zien beteekent, doch ook: gewaarworden, gevoelen, aanduidt.)
 En de vorstelijke kluzenaar, die met beide oogen niet kon zien, gevoelde (bemerkte) dat zijn zoon dood was, *maka bagawan itoe kadoewa matanja tiada melihat itoe dilihatnja ananja telah matilah*.
 Doen —, *merasakan*; *kasih rasa*, L.
 Zich ziek —, *merasa dirinja sakit*.
Gevoelig, b. n. gevoel verwekkende, gevoeld wordende, *dirasai*.
 De koude is thans zeer —, *maka moesim dingin ini sakarang sangat disarai orang*.
 En nu gevoel ik dat ik mij beter bevind, *maka sakarang hamba-rasai adalah ring-rasaanja*.
 Hij is zeer — over het verlies zijner echtgenoot, *maka ija sangat doekatjita dari pada hhal bininja soedah mati itoe; maka dija ada terlaloe soesah hati dari sebab bininja mati*, L.
 — (in enen aangenamen zin), *sjoekoer*; *soeka*; *riáll*.

Hij is zeer — voor de weldaden des hoogsten Heers, *maka ijalah sangat sjoekoer karena anoegraha Toehan jang mahatinggi itoe*.

—, (over beleediging) *walang*; *sakit hati*.

—, bewogen, verteederd, *piloe*.

Zijn hart werd zeer — aangedaan op het zien der prinses, *maka hatinja piloe karena memandang toewan poeteri itoe*.

— aangedaan, verrukt, *rawan*.

Zeer — aangedaan, *piloe dan rawan rasa hatinja*.

—, bijw. *atas peri jang dirasai; atas peri jang memberi doekatjita*, zie **Gevoelig**, b. n.

Gevoeligheid, vr. *piloe*; *rawan*; *kapiloean*.

—, verwekken, *memiloean*; *merawankan*; *membri piloe hati*.

Gevoelloos, b. n. *jang tiada merasa*; *kagoeh*; *laléj*.

—, (door slaapdrank) *bihawesj*, Perz.: *béhoesj*, verb.

—, in zwijm, *kalengar*; *pingsan*; *moertja*, Skr.

Gevoelloosheid, vr. *çifat (perangéj) jang tiada merasa; hati jang tiada merasa; hati jang tiada tahoe walang*.

Gevoelste, o. *boeroeng-boeroengan*; *boeroeng-boeroeng*.

Wild —, *oenggas*, *oengkas*.

Het — des hemels, *segala boeroeng di langit*; *boeroeng-boeroeng di langit*, (niet: *boeroeng-boerong langit*, zoo als de Bijbelv. somtijds heeft, want dan zijn het hemelsche vogels).

Klein —, *ajam dina*.

Het — des hemels en de visschen der zee, *boeroeng-boeroeng di langit dan ikan-ikan di laet*.

En (toen) het — nog niet uit zijne nesten gevlogen was, *dan segala oenggas belom terbang dari pada sarangnja*.

Gevolg, o. stoet, volgelingen, *pengiring*; *sakéj*; *pengikoet*; *kadian*; *hhasjam*, Ar.

Iemand uit het — van den koning Alexander, *saorang jang pengiring radja Iskandar*.

Een talrijk —, *pengiring jang banjaq*.

— achter zich hebben, *bersakéj*.

—, afloop, uitkomst, *aqibat*, Ar.; *pengabisan*.

Een gelukkig —, *pengabisan jang baik*.

Die oorlog kon ongelukkige — en hebben, *maka perang itoe dapat menjadikakan aqibat jang tjilaka (madlarat)*; *maka perang itoe boléh djadi pengabisan jang tjilaka*.

In — e *oléh*, *oléh karena*; *dari sabab*; *dengan menoeroet*; *tegal*, L.

Ten — e, van dien, *maka karena sabab itoe; oléh karena itoe; dari itoe*, L.

Men heeft gezien dat hij den schipper

doodde, dien ten — e is hij gevangen genomen, *maka orang poen melihat akan dija memboeneh djoeragan perahoe itoe serta dari sabab itoe maka ija-poen kena ditangkap orang.*

Een — trekken, *meng'áqibatkan; meng-adakan 'áqibat.*

Het — is onjuist, dus is het voorstel niet juist, *sabab salah 'áqibatnja maka soewalnja poen koerang sahah djoega.*

Bij —, *sabab itoe; dari itoe, L.; tegal itoe, L.*

Gevolgelijk, *biyw. olèh karana itoe; dari sabab itoe; karana itoe; dari itoe, L.; tegal itoe, L.*

Gevolgtrekking, *vr. qijás, Ar.; bangoennja; timboelan.*

Dit is eene — uit uwe redeneering, *maka inilah qijás bitaramoe; maka ini djadi timboelanja toewan poenja bitjara.*

Eene — maken, *qijáskan.*

Gevolmachtigde, *m. wakíl, Ar.; polmaq, verb.*

Algeheele —, *plenipotentiaris, wakíl moethalag.*

Gevonden, *verl. deelw. terdapat; soedah dapat*

Gevonkel, *o. gemirlapan.*

Gevormd, *b. n. wel—, roepawan; baik roepanja, (sikapnja.)*

Gevraag, *o. pertanjaän.*

Ik heb veel — naar de waren, *sahaja ditanjain orang banjaq jang maoe beli itoe barang, L.*

Een zeer lastig —, *pertanjaän jang soesah sakali.*

Gevrij, *o. meminang, (van pinang, betelnoot, daar de toezending van dezelve als een teeken van vrijen beschouwd wordt.); bertoenganan*

Gevuld, *b. n. (vol.) penoeh; kapenoehan, zie Vol.*

Gewaad, *o. pakéjan.*

Een kostelijk —, *pakéjan jang indah-indah.*

Een kostelijk — aandoen, *mengenakan pakéjan jang indah-indah.*

Een karmozijn —, *kanan kasoemba.*

Gewaagd, *b. n. ondernomen, soedah bertjakap; soedah sanggoep, L,*

—, *avontuurlijk, rambang-rambang.*

—, *hachelijk, berbahaya.*

Dat is eene zeer — e zeereis, *maka perjalanen di laoet itoe ada berbahaya sakali.*

Gewaagtheid, *vr. bahaja, mara-bahaja.*

Gewaand, *b. n. tersangka.*

—, *voorgewend, poera-poera.*

— e kennis, *pengatahoean jang poera-poera.*

Het is een — e pelgrim, *maka ijalah poera-poera djadi hhádjí; dija poera-poera hhádjí.*

Gewaar, *biyw. enkel in: — worden, tahoe; mengatahoei.*

Ik ben — geworden, *maka akoe soedah dapat tahoe.*

Dat God hem vergelde, *opdat hij het — worde, bahoewa Allah membalas kapada dija soepaja dikatahoeinja itoe.*

Niets kwaads — worden, *tiada mengatahoei barang djahat.*

—, *gevoelen, merasa, ook melihat.*

Gewaarwordelijk, *b. n. jang dapat merasa; karasaän.*

Gewaarwording, *vr. perasaän.*

Eene duidelijke —, *perasaän jang terang.*

Gewag, *o. penjeboetan.*

— maken, *menjeboet.*

Men heeft van die zaak geen — gemaakt, *maka perkara itoe tiada diseboet orang.*

Gij moet er geen — van maken, *djangan engkaw menjeboetkan itoe.*

Van iemands naam — maken, *menjeboet nama orang.*

Gewagen, *o. w. seboet, menjeboet; kasih bertahoe, L.*

Van zijnen naam —, *menjeboet namaña.*

Daar zal de geheele wereld van —, *maka perkara itoe nanti diseboetkan antéro doenijá.*

Gewangd, *b. n. berpipi.*

Dik —, *berpipi besar.*

Gewapenderhand, *biyw. langkap dengan sendjata; dengan sendjata di tangan; tangan bersendjata.*

Gewas, *o. toemboeh-toemboehan; katoemboehan; hháçil, Ar.*

Al het — verzamelen, *koempoelkan sakalian toemboeh-toemboehan.*

—, dat van zelf groeit, *katoemboehan jang djadi sendirinja.*

Het — des velds is in dit seizoen zeer overvloedig, *maka hháçil tanah ada banjaq sakali pada moesim ini.*

—, *plant, kruid, tanaman; daoen.*

Een vreemd —, *tanaman dari lain negeri.*

—, *uitwas aan den hals of aan het lichaam, risa.*

—, *uitwas aan eenen boom, gempol.*

— van vruchten, *hháçil boewah-boewahan.*

Gewaterd, *b. n. hiram, iram.*

Geel — zijde, *soetra beriram-iram koening.*

Een schoon — e diamant, *intan jang bagoes adernja.*

Geweef, *o. petenoenan.*

Geween, *o. tangisan; tangis.*

Zitten te vasten met — en rouwklag, *doedoeg berpoewasa dengan tangisan serta dengan beratap.*

— bij —, *tangisan demi tangisan.*

Weenen met een zeer hevige —, *menangis dengan tangis jang amat sangat.*

Geweer, o. *barang sendjata; sendjata.*

In het — staan, *berbaris.*

In het volle —, *langkap dengan sendjata.*

—, *snaphaan, bedil; senapang, verb.*

Het — laden, *isi bedil; isi senapang, L.*

Het — afschieten, *pasang bedil; pasang senapang, L.*

Geweerfabriek, vr. *roemah peroesahaän sendjata.*

Geweermaker, m. *pandeš sendjata; pandeš bedil, (senapang); toekang sendjata; toekang bedil; toekang senapang, L.*

Geweest, verl. deelw. *soedah ada; soedah djadi.*

Gij zijt den weezen een helper —, *bagi orang pijatoe engkaw soedah ada (djadi) pmoeloeng.*

Geweide, o. *ingewand van wind en vogelen, isi peroeet binatang liar dan boeroeng.*

Geweken, verl. deelw. *soedah laoe.*

Geweld, o. *gagah; anijaja; pengerasan; sjiddat, Ar.*

Van het bedrog en — bevrijden, *meleoetkan dari pada tipoe dan anijaja.*

Uit het — van tjjgers verlossen, *meleoetkan dari pada gagah harimaw, (matjan, L.).*

— aandoen, *menggagahi; menganijaja.*

Zwakke menschen — aandoen, *weng-anijaja orang dla'f.*

De wet — aandoen, *berboewat anijaja dengan poetar baliq sjarf'at.*

Een land onder zijn — brengen, *mena'loekkan negeri saboewah.*

Een meisje — aandoen, *menggagahi anaq dara.*

Iemand, die met — het loon eens daglooners inhoudt, *orang jang dengan gagah menahani oepah orang oepahan.*

Voor het — wijken, *oendoer karana anijaja.*

Eene stadspoort met — openen, *memboeka pintoe kota dengan gagah.*

Met het — zijner dapperheid, *dengan gagah-beraninja.*

— ljjden, *kena gagah; kena anijaja; ditindis.*

—, *geraas, getier, roesoeh, L.; gampar; ingar-bangar.*

Maak geen —, *djangan roesoeh, L.; djangan gampar.*

Het — des waters, *derasnja aer; ha-roes deras.*

—, *groote hoeveelheid, banjaq sakali.*

Wat heeft dat land een — van rijst opgebracht, *banjaq sakali padinja sawah itoe.*

Gewelddadig, b. n. *hangat; sabar; qá-hir, Ar.*

Gewelddadigheid, vr. *perboewatan jang gagah, (jang sabar); penggagahan; pengerasan; sipasat.*

Geweldelijk, bijw. *dengan gagah; dengan anijaja.*

— handelen, *mengerasi; berboewat dengan anijaja; menganijaja.*

Geweldenaar, m. *penggagah; orang tlálim.*

Geweldenaarj, vr. *penggagahan; tlálimat, Ar.*

Geweldig, b. n. *perkasa; galaq; boewas; keras.*

—, *gewelddadig, qáhir, Ar.; hangat; sabar.*

Een — mensch, *orang jang perkasa.*

Een — e tjjger, *harimaw (matjan) jang galaq, (boewas).*

Een — e storm, *angin riboet jang keras.*

— e drijf, *hawa nafsoe jang amat sangat.*

— in vermogen, *gagah dengan koewasa.*

—, *dapper, ook onkwetsbaar, en niet snevende door wapens, gagah berani lagi kebal dan tiada mati kena sendjata.*

— *schreeuwen, berteréjaq terialoe keras.*

Geweldige, Geweldig, m. *provoost, panghoeloe pandjara; djoeroe pasoengan; sipir, verb.*

Geweldigerhand, bijw. *dengan gagah; dengan goewat.*

Geweldiglijk, bijw. *zie Geweldig.*

Geweldmaker, m. *orang jang kerdja roesoeh, L.; orang jang gampar; penggampar.*

Gewelf, o. *lengkoeng; goebbat, Ar.*

Het — eener brug, *lengkoeng djembatan.*

Het — eener kerk, *goebbat grédja.*

Het — des hemels, *tjakrawala.*

Rond —, *goebbat boelat.*

Gewelfd, b. n. *berlengkoeng; bergoebbat.*

Eene — e brug, *djembatan jang berlengkoeng.*

Gewemel, o. *djoeloeran.*

Gewend, verl. deelw. *soedah bijasa.*

Gewennen, b. w. *membijasakan.*

—, *gewoon worden, djadi bijasa.*

Het betaamt de kinderen te —, de bevelen der ouders te gehoorzamen, *maka patoetlah membijasakan kanag-anag menoe-roet parentah orang toeha.*

Hij is al gewend, de rijstvelden te bebouwen, *maka ija soedah bijasa kerdja sawah.*

Ik ben hier nog niet gewend, *kita belum bijasa disini.*

Gewenscht, b. n. *disoekai.*

— e dingen, *barang jang disoekai.*

Gewest, o. oord, *benoewa.*

Koud —, *benoewa jang dingin.*

—, *land, negeri; tanah.*

Denkbeeldig —, *patala.*

De zeven denkbeeldige — en onder de aarde, *toedjoek patala boemi.*

Al de — en van China, *segala benoewa Tjina.*

Gewestelijk, b. n. *benoewa; negeri; tanah.*

Het — bestuur der Preangerregentschappen, *peमारéntahan tanah Prijangan.*

Geweten, o. *satahoeh hati; rasa hati.*

Een zuiver —, *satahoe hati jang soetji*.
Een onrein —, *satahoe hati jang nadjis*;
hati boesoeg.

Een goed en gerust —, *satahoe hati jang baik dan tetap*; *hati jang baik lagi bersentawsa*.

Naar zijn — handelen, *berboewat dengan menoeroet satahoe hatinja*.

Om des —s wille, *dari karana satahoe hati*.

Het — wordt door zonden bevekt, *maka sarasa hati itoe dinadjiskan olèh dosa*.

Vrijheid van —, *bébasnja satahoe hati*.

Het — toeschroeiën, *meletoep satahoe hati*.

Gewetenloos, b. n. *tiada ampoenja satahoe hati*; *tlâlim*, Ar.; *kedjam*.

Hij is —, *maka ija tiada ampoenja satahoe hati*.

Gewetensangst, m. *katakoetan satahoe hati*.

Gewetensdwang, m. *kapaksaïn satahoe hati*; *dlaróerat satahoe hati*.

Gewetensknaging, vr. *sesal hati*; *sesal satahoe hati*.

Gewetensvraag, vr. *hâl satahoe hati*; *soewil satahoe hati*; *orang poenja ichtijár*.

Gewetensvrijheid, vr. *bébasnja satahoe hati*; *ichtijár*, Ar.

Gewetenszaak, vr. zie **Gewetensvraag**.

Gewetenszwarigheid, vr. *kaberatan satahoe hati*; *masjghúel sarasa hati*.

Gewezen, verl. deelw. van wijzen, *tertoendjoeg*; *soedah dittoendjoeg*.

Gewezen, oud verl. deelw. van wezen of zijn, *jang soedah*; *bekas*; *lama*.

Mijn —e tuinman, *kita poenja toekang kebon jang soedah (jang lama)*.

Dat is het —e huis van den —en resident, *maka itoe bekas roemahnja toewan Resiúên jang lama*.

Gewicht, o. (om te wegen) *batoe datjing*; *batoe timbangan*; *boengkal*.

Het —, de zwaarte eener ropji, *djampal*.

Zuiver —, *boengkal jang betoel*; *batoe datjing jang baik*.

—, zwaarte, *berat*; *wazn*, Ar.

—, (weegschaal), *timbangan*; *naratja*; *datjing*.

Een Arabisch — van $1\frac{1}{4}$ dirham, *mitsqál*, Ar.

Een juist —, *timbangan jang betoel*; *naratja jang moestagim*.

Onrecht doen met de el, het — of de maat, *berboewat anijaja dengan hasta (élo)*, *dengan timbangan ataw dengan soekatan*.

Geijkt —, *batoe datjing jang ada tjapnja*; *boengkal jang soedah ditarohin tjap*, L.

—, zwaarte, *berat*, *kaberatan*; *timbang*.

Er is — aan, *itoe ada berat*.

Een gouden armband, welks — een tahlil bedraagt, *gelang emas jana satahil timbanganja*.

Het — van eenen last, *kaberatan pikoelan*.

Een — te Malaka = 1 kati, om tin te wegen, *tampang*.

Een — van $\frac{1}{6}$ maas te Banjermasing, *oela*.

—, zie **Aanbelang** en **Belang**.

Gewichtig, b. n. dat de vereischte zwaarte heeft, *jang betoel timbangnja*.

—, wichtig, van belang, *besar*; *penting*.

Een — man, *orang besar*.

Gewiekt, b. n. *bersajap*.

Gewijd, b. n. *tertahbis*.

— water, *aer do'd*.

Gewijsde, o. *kapoetoesan hhoekoem*; *fatwá*, Ar.

Gewijzigd, b. n. *soedah diatoerkan lain roepa*; *soedah diobahkan*.

Gewild, verl. deelw. en b. n. *lakoe*; *disoekai*.

De koffie is thans zeer —, *maka sakarang kopi (gawah) ada lakoe sakali*.

Gewillig, b. n. *soeka*; *soedi*.

— om te werken, *soeka kerdjaja*.

—, gezeggelijk, *soeka toeroet kata (paréntah)*.

—, zacht, *lemah lemboet*; *manis*.

—, bijw. *dengan sahadja*; *dengan soeka*.

Zich — aanbieden, *bersahadjakan dirinja*.

Gewilligheid, vr. *hati jang soeka*; *kasahadjain*.

—, buigzaamheid, *hati jang lemah lemboet*; *kalemboetan hati*.

Gewilliglijk, bijw. zie **Gewillig**.

Gewin, o. winst, *laba*; *oentoeng*, L.

—, nut, *goena*; *fúúlat*, Ar.

Koopwaar, die geen — aanbrengt, *barang dagangan jang tiada beri laba*.

Wat — heeft dat voor uwe ziel? *apa goenanja itoe pada njawamoekeh?*

—, verwerving, *perolèhan*; *banjaq hácil*.

Een goed — van rijst, *perolèhan padi jang banjaq*; *banjaq hácil padi*.

Vuil —, *laba jang kedji*.

Gewinnen, b. w. winst doen, *berlaba*; *beroentoeng*, L.

Een pikol rijst heeft een gulden gewonnen, *sapikoel beras soedah berlaba satoe roepijah*; *beras sapikoel soedah oentoeng satoe roepijah*.

Een tahlil heeft tien tahlils gewonnen, *satahil soedah bergandakan sapoeloeh tahlil*.

Wat zult gij daarbij —? *apa loe poenja oentoeng dengan itoe?* L.; *apa fâidatmoeserta itoe?*

—, drijven, handelen, *bernijaga*, *beniaga*.

—, voortbrengen, *beranaga*.

De koning David gewan Salomo, *maka Soelthán* (de Maleier zegt: *nabí*, profheet) *Daoad beranaglah Soléjman*.

Indien ik eenen zoon gewin bij Bolia

Dari, *djikalaw akoe beranaq dengan Boliia Dari.*

Gewinzucht, vr. loba akan laba; kepengin (*maoe*) dapat doewit, L.

Gewis, b. n. zeker, *soenggoeh*; *benar*; *betoel*.

Een — se dood, *mawt jang soenggoeh*.

Eene — se tijding, *chabar (kabar) jang benar*, (*betoel*).

—, bepaald, *tantoe*; *pesti*, L.

—, *bjw. soenggoeh-soenggoeh*; *dengan sesoenggoehnja*; *dengan sabetoelnja*.

— dat is de Sultan, *soenggoeh-soenggoeh itoelah Soelthán*.

't Is zeker en —, *maka njatalah dengan soenggoehnja*.

Gewisheid, vr. *kasoenggoehan*; *jaqín*, Ar.

De — dier dingen weten, *mengatahoei kasoenggoehan perkataan (perkara) itoe*.

Gewisse, o. zie **Geweten**.

Gewisselijk, *bjw. zie Gewis*.

Gewoel, o. gedrang, *kabanyakan orang*.

—, *oploop, hoeroe-hara*.

Gewogen, verl. deelw. *tertimbang*; *soedah ditimbang*.

Gewold, b. n. *berboeloe*.

Gewolkt, b. n. met wolken bedekt, *berméga*; *berawan*.

—, *gewaterd, van stoffen, beriram-irama*.

Gewonden, verl. deelw. *terlilit*; *terbebat*; *dililit*; *dibebat*.

Gewoon, b. n. *bijasa*, L.; *toeman*, Jav.; *toeroet 'adat*.

Hij was —, *maka bijasalah ija*; *maka dija soedah bijasa*, L.

—, dat steeds gebeurt, *sadija*; *mémang L*.

Gewone menschen, barang-barang orang.

Hij is geen — mensch, *boekannya barang-barang orang*.

Dat is het gewone werk, *maka itoelah pekerdjaan jang sadija*; *itoe pekerdjaan jang mémang bagitoe*, L.

Hij vertrok gelijk hij — was, *maka kaloewarlah ija toeroet 'adatnja*.

Aan elkander — zijn, *sabaoean*.

Gewoonheid, vr. *oelang-oelang*.

Zij, die door — de zinnen geoefend hebben, *orang itoe jang dari pada oelang-oelang soedah berolèh hásasat genap dengan bijasanja*.

Gewoonlijk, *bjw. kadang-kadang*; *masing*; *terkadang-kadang*; *sring-sring*, L.; *djangka*.

Zoo als —, *toeroet 'adat*; *seperti sadija*; *kaja mémang*, L.; *sabagéj djangkanja*.

—, meestal, *masing*.

Gewoonte, vr. *tjara*; *'adat*, Ar.; *lem-baga*.

Naar de — des lands, *toeroet 'adat negeri*.

Iemand begraven naar de — der Is-

lamieten, mnggoeboerkan majit seperti 'adat pada Islám.

—, gebruiken bij plechtige gelegenheden, *roew'adat*.

Kleeding naar de Javaansche —, (*wjjs*), *pakéjan tjara Djawa*.

Al wie de — (inzettingen) schendt wordt gestraft, *barangsiapa melanggar 'adat itoe-poen kena siksá*.

Uit — liegen, *soedah bijasa berdoesta*, (*djoesta*, L.).

De — hebben te rooken, *soedah bijasa minoem roko*, zie **Rooken**.

De — wordt tot eene tweede natuur, *maka hhal jang bijasa itoe djadi thabi'at baharoe*.

Geworden, o. w. *tersamboet*; *sampéj*.

Doen —, *menjampékan*.

Dat geld is mij —, *maka oewang itoe kita soedah tarima*.

Geworden, verl. deelw. van worden, *soedah djadi*.

—, verl. deelw. van geworden, *soedah disampékan*; *soedah ditarima*.

Dat paard is hem reeds —, *maka koeda itoe soedah disampékan kapadanja*; *maka itoe koeda soedah ditarimanja*.

Iemand laten —, (*begaan*), *bijarkan orang toeroet dija poenja soeka sendiri*; *permandja*.

Laat hem —, *bijarlah dija toeroet dija poenja soeka sendiri*.

Gewormte, o. *hoelat-hoelat*, zie **Worm**.

Geworpen, verl. deelw. *terlèmpar*; *terboewang*, zie **Werpen**.

Gewreven, verl. deelw. *tergosog*; *soedah digosog*.

Gewricht, o. *sendi*; *roewas*; *boekoe*; *mafáçil*, Ar.

Al de — en zijner beenderen, *segala sendi toelangnja*.

De — en der vingers, *sendi djari*; *boekoe djari*.

Het — der hand, *boekoe tangan*; *pergelangan tangan*.

Gewrocht, o. uitwerksel, *'aqibat*, Ar.; *hháçil*, Ar.; *boewah*.

De oorzaak wordt uit haar — gekend, *maka pohon itoe dikenal dari pada boewahnja*.

Gewroken, verl. deelw. *terbalas*; *soedah dibalas*.

Gewulf, o. zie **Gewelf**.

Gezaai, o. *penaboeran*; *penoegalan*; *pembajatan*; *penebaran*; *sebar*, L.

Gezaaide, o. *jang soedah ditaboer*; *jang soedah ditoegal*; *jang soedah dibajat*; *perhoemaän*; *hamana*.

Het — vermenigvuldigen, *berbanjakaan perhoemaän*.

Gezabber, o. *pelijoeran*.

Gezag, o. macht, *koewasa*; *ghalb & ghalab*, Ar.

—, hoogste macht, *roeboebijat*, Ar.

— uitoefenen, *melahoekan koewasa; mengampoe.*

—, bewind, *pemarentahan.*

—, aanzien, *kabesaran.*

—, bevel, *parentah.*

Het — over het leger voeren, *mementahkan segala bala-tantara.*

Gezaghebber, m. *pemarentah; perpegang; kapala; ban*, Perz.; *djoeroe* (het laatste woord is meer een bestuurder of persoon, die over ondergeschikte zaken staat).

Civiele en militaire —, *pemarentah orang negeri dan cöldáábe.*

—, resident, *pétor, feitor*, Port.

Gezagtigen, b. w. *toeloeng dengan koewasa.*

Gezagvoerder, m. zie **Gezaghebber**.

— van een vaartuig, *djoeragan perahoe; nachódá*, Perz.

— over de monding der rivier, *panghoeloe moewara.*

Gezamenlijk, bijw. *sama-sama.*

— gaan, *berdjalan sama-sama.*

— zitten met . . . *doedoeq bersama-sama dengan.*

—, b. n. *segala.*

De —e burgerij, *segala isi negeri.*

Het — bedrag der schulden, *djoemlahnja segala hoetang.*

Gezang, o. *njanjian.*

Psalm—, *mazmoer; soewara mazmoer.*

—, lied, *deuntje, kidoeng.*

Ik zal Gods naam prijzen met —en, *hamba hendag tahlíkan nama Allah dengan njanji-njanjian.*

Eene stemme des —s. *soewara njanjian.*

Een — of liedje zingen, *mengidoeng.*

Een Evangelisch —, *njanjian indjili.*

Gezangboek, o. *kitáb njanjian.*

Godsdienstig — der Mohammedanen, *soerat dzikir, (dikir, L.).*

— met liedjes, *soerat kidoeng.*

Gezant, m. *oetoesan; soeroehan; radja-doeta.*

Eenen — zenden, *menjoeroeh oetoesan.*

Een getrouw —, *oetoesan jang sati-jawan.*

De gemalin van eenen —, *isteri oetoesan.*

Gezantschap, o. *pengoetoesan; segala orang pengiring oetoesan.*

Gezantschappraad, m. *madjlis pengoetoesan.*

Gezantschapssecretaris, m. *kátib oetoesan; penjoerat oetoesan.*

Gezeg, o. *toetoean.*

Gezegd, b. n. *terkata; soedah dikata.*

—, gemeld, *terseboet; soedah diseboet; termadzóer.*

De inhoud van den —en brief, *boenji soerat jang soedah diseboet.*

Gezegde, o. *kata; perkataán; pengoejtapan; kalimat*, Ar.

Uwe —n zijn niet juist, *barang perkataánmoe itoe tiada benar, (gahh).*

Een geestig —, *kata jang haloes.*

Gezegeld, b. n. *termateréj; díboeboeh tjap; ditarohin tjap, L.*

— papier, *soerat tjap; soerat jang termateréj.*

Gezegen, verl. deelw. *tersaring; soedah disaring.*

Gezegend, b. n. *bersalámat; tabárik*, Ar.; *moebáraq*, Ar.

Gezeggelijk, b. n. *toeroet kata; manis.*

Gezeggelijkheid, vr. *peri toeroet manis; perangéj jang lemah lemboet.*

Gezeggen, o. w. in: zich laten —, *dengar orang ppenja kata; dengar bitjara orang.*

Als gij u niet wilt laten —, zal ik u met mijnen rotting afranselen, *kapan loe tra maoe dengar orang poenja kata nanti loe di poekoelin rotan goewa, L.*

Gezel, m. *teman; sakoetoe; tawlan; batoer*, Jav.

De —len mijner jeugd zijn gestorven, *maka segala teman kamoedaánkoe soedah meninggal.*

—, ambachtsknechts, *boedjang; hamba; kenék*, verb. Ned.

Gezellig, b. n. *berdjinaq-djinakan; soeka berchóhbat; berteman.*

Gezelligheid, vr. *peri berdjinaq-djinakan.*

Gezelschap, o. *perhimpoean orang raméj; koempoelan orang, L.; sidang; madjlis*, Ar.

—, maatschappij, *sjirk*, Ar.

—, vriendenkring, *moeráhhabat*, Ar.

Iemand — houden, *doedoeq bitjara dengan saorang; menemani.*

Ik ben gaarne in zijn —, *maka kita soeka ada bersama-sama dengan dija.*

Er was aldaar een groot —, *maka adalah disitoe perhimpoean orang banjaq, (sidang besar, madjlis besar).*

In —, *berteman.*

In — reizen, *berdjalan berteman.*

Gaarne in — zijn, *soeka berdjinaq-djinakan.*

— hebben, *mendjamoe orang.*

In een — schitteren, *djadi sri madjlis.*

Een — van geleerden, *madjlis orang ber'ilmoe; sidang hkakim.*

Gezelschapouder, m. *teman madjlis; sakoetoe.*

Gezet, b. n. *dik, gemoeg; besar.*

—, (van eene vrouw, die mooi is), *kampal.*

Gezeten, b. n. *berdoedoeq.*

Een — burger, *orang jang berdoedoeq didalam negeri saboewah; pedoedoeq negeri.*

Die in vrede — is op den troon zijner heerlijkheid in de stad Batavia, *jang berdoedoeq dengan istiráhhat diatas tachtá kamoelijaánja didalam negeri Batawijah.*

Gezetheid, vr. *toeboeh jang gemoeg*.
Gezicht, o. *penglihat; penglihatan; baqar, Ar.*

Het — der oogen, *pemandangan mata*.
 Voor zijn — *verdelgd worden, ditom-paskan dihadapan penglihatnja*.

In een — *zien, melihat dengan roejat*.
 Een doordringend —, *mata tadjam; mata teroes*.

Een zwak —, *mata kaboer; ielaboer, L.*
 Uit het — *verliezen, lenjap (hilang) dari pada mata*.

Zijn — *afwenden, paling moekanja*.
 —, *aan—, moeka; hhadlirat, Ar.; doerdja*.

Een vriendelijk —, *moeka manis*.
 Een stroef, straf —, *moeka benyis*.
 Een zuur —, *moeka masam*.

Een fraai —, *moeka bagoes, L.; doerdja jang élog*.

Een leelijk —, *moeka djeldk, L.; moeka oeboe; moeka djahat*.

Het — *verliezen, djadi boeta*.
 Ergens geen — *van hebben, tiada dapat memandang barang sasoevatoe; tiada boléh lihat barang anoe, L*

In het — *van den vijand, dihadapan moesoeh*.

Zoo ver het — *reikt, sapemandangan djaoehnja*.

—, *uitzicht, pandangan*.
 Een ver—, *sapemandangan*.
 —, *hetgeen zichtbaar is, kalihatan*.

Een berg, die het — *op zee heeft, (van waar men de zee ziet), goenoeng tindjaw laoet*.

Dit huis heeft het — *op een zeer schoon eiland, roemah ini tindjaw poelaw jang terlaloe perméj*.

Een ruim —, *kalihatan jang djaoeh*.
 —, *afbeelding, gambar; pigoera, L.*

Dit is een — *van de stad Mekka, maka inilah gambar negeri Mekkah*.

—, *openbaring, wahhjoe, Ar.; pengli-hatan*.

De — *en der profeten, segala wahhjoe nabí*.

—, *visioen, denkbeeldige openbaring, roejat, Ar.*

Gezichteinder, m. *boelat doenjá; tepi langit; kaki langit*.

De hoogte der zon boven den horizon meten, *mengoekoer katinggian matahari diatas tepi langit*.

Dat is boven mijn —, *maka itoe ada terlaloe tinggi hingga tiada dapat kita mengarti itoe; itoe liwat saja poenja tahoe, L.*

Gezichtkunde, vr. *'ilmoe pemandangan mata; 'ilmoe mata; pengatahoean cifat mata*.

Gezichtkundig, b. n. *in de gezichtkunde ervaren, faham pada 'ilmoe mata*.

Gezichtkundige, m. *thabib mata; doekoen jang mengobati mata*.

Hij is een —, *maka ijalah thabib mata*.
Gezichtsbegoocheling, vr. *maja*.
Gezichtsstraal, m. *sinar mata*.

Gezichtsveld, o. *loewasnja penglihat*.
Gezien, veri. *deelw. terlihat; soedah dilihat*.

De man, dien gij — *hebt, orang jang soedah engkaw-lihat*.

—, *geacht, terhormat; diindahkan*.

Hij is in het gansche land zeer —, *maka ija-poen diindahkan pada saloeroeh tanah*.

Gij zijt zeer bij hem —, *maka ija sangat membilangkan engkaw, (d. i.: hij acht u zeer hoog)*.

Gezin, o. *segala orang roemah; ahloe'l-bajt, Ar.*

—, *de bedienden, boedjang-boedjang, L.; segala hamba*.

Gezind, b. n. *maoe; hendag*.

Hij is u kwalijk —, *maka ija maoe djahat kapadamoe, (sama loe, L.)*.

Iemand wel — *zijn, maoe baik sama orang, L.*

Hij is — *naar Djasinga te gaan, maka ija maoe pergi ka Djasinga*.

Wat is hij — *te doen? apa maoenja? Gezindheid, vr. maoe; kahendaq; nijat, Ar.; qicad, Ar.*

Hij is in eene gunstige — *voor u, maka ija bernijat baik padamoe; dija maoe baik sama loe, L.*

—, *sekte, oemmat, Ar.*

—, *geloof, orde, kerk, gezindte, madzhab, Ar.*

Gezindte, vr. *madzhab, Hr.*

Gezocht, b. n. *tertjahari; soedah ditjahari*.

—, *er met geweld bijgehaald, terlaloe amat djaoeh*.

Gezogen, verl. *deelw. soedah menjoesoes*.

Gezond, b. n. *njaman; sasa; çahhhk, Ar.; çihhat, Ar.; 'áfijat, Ar.; namir, Ar.; açahh, Ar.*

—, *hersteld, semboeh; soedah djadi baik*.

— *en sterk, poetira*.

Een — *lichaam, toeboeh jang njaman; badang jang salámat; badan jang tiada koerang satoe apa*.

Een — *hart is het leven des vleesches, hati njaman itoe kahidoepan segala daging*.

— *maken, semboekkan, menjemboekkan; menghidoepp*.

Water — *maken, menamirkan aer*.

Die — *zijn hebben den geneesmeester niet van nooden, orang jang njaman boekan oesah akan thabib; kaloe trada sakit troesah pakéj doekoen, L.*

Een — *e boom, pohon jang baik ka-joenja*.

—, *water, aer namir; aer jang baik*.
 Als men — *wil leven, moet men de driften niet opvolgen, kaloe maoe hidoep*

dengan *çihat* *djangan toeroet hawa nafsoe.*

Er — uitzien, *njaman roepanja*; *çihat roepanja.*

— e spijs, *makanan jang baik.*

— verstand, *'aqal boedi jang baik.*

Tegen de — e rede strijden, *melawan bitjara jang baik.*

Een man van — verstand, *orang jang baik boedinja.*

Die zaak is nu —, *maka perkara itoe sakarang soedah betoel.*

—, *bijw. dengan njaman; dengan çihat.*

— leven, *hidoep dengan njaman.*

— redeneeren, *membitjarakan dengan sabetoelnja.*

Gezondelijk, *bijw. zie Gezond.*

Gezondheid, *vr. njaman; çihat; 'áfijat, Ar.; salámat, Ar.; sasa.*

— is meerder dan schatten, *maka njaman toeboeh itoe terlebih dari pada mata benda; baik badan itoe terlebih dari pada segala harta.*

Officier van —, *thabib bala-tantara; doekoen soldadoe, L.*

Ik drink op uwe —, *kita minoem toewan poenja salámat.*

— bevorderend, *voorbehoedmiddel, te-gengift, penawar.*

Gezondheidsbad, *o. permandian aèr namír.*

Gezondheidsbron, *vr. perigi aèr namír.*

Gezondheidsleer, *vr. pengadjaran njaman toeboeh; 'ilmoe çihat, Ar.*

Gezondheidsregel, *m. paréntah akan memeliharakan njaman toeboeh; peratoeran boewat hidoep dengan selamat badan, L.*

Gezondmaking, *vr. penjemboehan.*

Gezongen, *verl. deelw. ternjanji; soedah njanji.*

Gezonken, *verl. deelw. tertenggelam; soedah tenggelam.*

Gezucht, *o. pengeloehan.*

Gezult, *o. barang asin; bakasam.*

— vleesch, *daging asin; bakasam daging.*

Gezusters, *vr. meerv. bersoedara perampoeuan.*

Drie —, *katiga bersoedara perampoeuan.*

Gezuurd, *b. n. zie Geheveld.*

Gezwagers, *m. meerv. beripar laki-laki.*

Gezweer, *o. gevloek, koetoeg, pengoetoe-kan.*

—, (droog) aan eenig lichaamsdeel, *poeroe.*

Etterachtig —, *sakit barah.*

—, steenpuist, *bisoe.*

Kankerachtig —, *poeroe hlájal.*

Gezwel, *o. bengkaq; barah; saraboet.*

— in den buik, *barah batoe.*

— aan den hals, *risa.*

Langwerpig —, *barah batang.*

Hard —, *mengkar; mengkaq.*

—, uitwas, *wrat, koetil.*

Verborgen — in de zijde, *barah boenji.*
— door vallen of stooten veroorzaakt, *buil, litjat.*

—, krop—, *kandoeng.*

Het slenken van het —, *ringkas, L.; kempis.*

Het — is al geslonken, *soedah ringkas bengkaqnja, L.*

Gezwets, *o. perkataan orang katjaq; pengatjakan; perkataan itiq bertadji.*

Gezwind, *b. n. tjepat; ladjos; pantas; tingkas; lekas.*

— gaan, *djalan tjepat.*

Een zeer — vaartuig, *perahoe jang sangat ladjoenja.*

Een —, vlug mensch, *orang pantas lakoenja.*

Een —, snel loopend paard, *koeda jang tingkas.*

— als de bliksem, *tingkas seperti kilat; tingkasnja kilat.*

Hij moet — komen, *dija mesti lekas datang, L.*

—, *bijw. dengan tjepat, enz.*

Gezwindelijk, *bijw. zie Gezwind.*

Gezwindheid, *vr. peri jang tjepat, zie Gezwind.*

Gezwolgen, *verl. deelw. soedah telan.*

Gezwollen, *b. n. soedah bengkaq; ada bengkaq.*

— oogen (door schreien), *mata baloet.*

—, van het water eener rivier, *aèr besar.*

—, opgeblazen, *gemboeng, kempoeng.*

Hij heeft — wangen, *kempoeng pipinja.*

Gezwollenheid, *vr. bengkaq, zie Gezwel.*

— van stijl, *kabengkakan karangan soerat.*

Gezworen, *b. n. (eenen eed), soedah bersoempah.*

—, beëdigd, *soedah disoempahi.*

Gezworene, *m. (jury), hlákim jang soedah disoempahi.*

Gibbon, *m. zwarte aap met lange armen, sijamang.*

Gids, *m. orang menghantar; moe'allim; toedjoean.*

—, leidsman, *aanvoerder, pengandjar; pendjoerat.*

Giegagen, *o. w. djerit, mendjerit.*

Gier, *m. dendang; boeroeng sijowa; roeg-roeg; nasr, Ar.*

Gierbrug, *vr. djembatan jang beratih.*

Gieren, *o. w. van een schip, atoeng, mengatoeng.*

—, slingerende gaan, *djalan seperti orang maboq.*

—, zwaaijende, los gaan, *berdjalan melenggang.*

—, een scherp geluid maken, *meng-hérq.*

Gieren, *b. w. bjeenschrapen, koempoeel dengan mereboetkan; mengadakan peri kikir.*

Gierig, b. n. *kikir*; *bachl*, Ar.: *thoema'á*, Ar.; *pelit*, L.
Gierigaard, m. *orang kikir*.
 Al de werken eens — s zijn kwaad, *maka segala pekerdjaan orang kikir itoe djabat adanja*.
Gierigheid, vr. *kikiran*; *peri kikir*.
 — plegen, *melakoekan peri kikir*.
Gieriglijk, bijw. *atas peri jang kikir*; *dengan kikir*.
Gierst, vr. *randa djawa*; *doehn*, Ar.
Giervalk, m. *helang*; *oeloeng-oeloeng*, L.
Gietbad, o. *penjiraman*.
Gieten, b. w. uitstorten, *toewang*; *tjoetjoer*.
 — in ..., geheel overgieten, *salin*.
 Olie op eene wond —, *toewang minjaq atas loeka*.
 Water op het hoofd —, *tjoetjoer aër kaätas kapala*; *siram*.
 Veel water op het hoofd —, *mendirikan aër kaätas kapala*.
 Water op de bloemen —, *siram kembang*, L.
 In vormen —, *toewang menoewang*.
 Water in eenen pot —, *toewang aër kadalam perijoeq*, (*di perijoeq*).
 Goud —, *menoewang emas*.
 Water op den grond —, *toempah aër di boemi*, (*di tanah*).
 —, doorgieten, *saring*.
 Het regende dat het goot, *maka hoedjan poen terlaloe deras* (*keras*).
 —, begieten, (bloemen) *siram, menjiram boengas*, (*kembang*, L.).
 Kanonnen —, *menoewang marijam*.
 Gegoten pan, *koewali besi jang ditoeawang*.
 Gegoten kaarsen, *dijan* (*lilin*, L.) *jang ditoeawang*, (*tertoewang*).
 Gegoten spiegel, *tjermin jang tertoeawang*.
Gietter, m. een werkman, die giet, *toekang toewang*.
 —, gietemmer, *tjorong*, L.; *tempat penjiraman*.
 De mond van eenen —, *tjorot*.
Gietterij, vr. *tempat toewang*.
Gieting, vr. *penoewangan*.
Gietkunst, vr. *ilmoe menoewang*.
Gietlogen, m. en vr. *pembohonng besar*.
Gietvorm, m. *gotog*, L.; *toewangan*; *kälboed*, Perz.
 — voor kogels, *toewangan peloeroe*, (*pelor*, L.).
Gift, o. vergift (uit het dierenrijk), *bisa*.
 —, (uit het plantenrijk), *oepas*.
 —, (uit het delfstoffenrijk), *ratjoen*.
 — gebruikt hebben, vergiftigd zijn, *kena ratjoen*.
Gift, vr. *pemberian*, zie **Gaaf** en **Aalmoes**.
 Verplichte — na de vasten, *fitrah*, Ar.; *pitrah*, verb.

— tot omkoopig, *rasjwat*, Ar., zie **Steekperning**.
 Kariger — dan naar gewoonte, *papa karma*, Sansk.
Giftbeker, m. *pijala oepas*; *pijala ratjoen*.
Giftig, b. n. zie **Gift**, o.
 Eene — slang, *oelar jang bisa*.
 Een — boom, *gihon oepas*, (dit is ook een bijzondere giftboom op Java).
 De — plant *sophora*, *oepas bidji*.
 Een — steen, *batoe ratjoen*.
 Eene — tong, *lidah jang bisa*.
Giftmenger, m. *pentjampoer obat*.
 —, vergiftmenger, *orang boeboeh ratjoen*.
Gij, voorn. 2 pers. enk. *engkaw*; *dikaw*; *diri*; *loe*, L.; *kowé*, L.; *miga*, L.; *toewan en toewanhamba*, *fats*; *hang*.
 —, tegen ouders, meesters, *bilijaw*.
 —, meerv. *kamoe orang*; *kamoe*; *miga*.
 — of ik? *engkawlah ataw akoekah?*
 — zijt het, die hem vermoord hebt, *engkawlah jang memboenoeh dija*.
 — hebt mij eene weldaad bewezen, *toewanhambalah jang soedah menganograhakan hamba*.
 — zelf, *engkaw sendiri*.
Gijbelen, o. w. *mentjoeri-tjoeri tertawa*.
Gijlen, o. w. *loewab*.
Gijlieden, zie **Gij**, meerv.
Gijlkuip, vr. *pasoe loewab*.
Gijpen, o. w. *bernapas dengan soesah*.
Gijtouw, o. *tali menjingsing lajar*.
Gijzelaar, m. *sandera*.
 Als — stellen, *menjandjerakan*.
Gijzelbrief, m. *soerat perdjandjian sandera*.
Gijzelen, b. w. *mendjadikan sandera*.
Gijzeling, vr. *penjanderaan*.
 —, gijzelkamer, *biliq sandera*; *tempat sandera*.
Gil, m. *teréjak*; *noeraq*; *hérèq*.
Gild, o. *pertemanan toekang*; *persakoetoesan pandéj*; *karapatan orang bekerdja*, L.
Gildos, m. *sapi kabiri jang dihijasi orang hendaq disenbeléhnya*, (*bakal dipotong*, L.).
Gillen, o. w. een' gil geven, *berteréjaq*; *beteréjaq*, L.
 —, schreeuwen van pijn, *djerit*, Jav.
Ginder, bijw. zie **Ginds**.
Ginderheen, bijw. *sana, disana*.
Ginds, bijw. (veraf) *disana; toen, noen*.
 —, (dichtbij) *sitoe, disitoe*.
 — en herwaarts, *sana sini*.
 — en weder, door elkander, (van vlammen, ranken enz.) *larat*.
Gindsch, b. n. *jang ada disana*.
 Het — gebouw, *gedong jang ada disana*.
Gindsheen, bijw. *kasana*.
Gingas, **Gingan**, o. eene oostersche stof, *kain ginggang*.
Ginnegabben, o. w. *tertawa seperti orang bodoh*.

Ginniken, o. w. *tjarit*.

Gips, o. *kapoer patoeng*.

Met — bestrijken, *melaboer dengan kapoer patoeng*.

Gipsachtig, b. n. *saroepa kapoer patoeng*.

Gipsen, b. w. *melaboer dengan kapoer patoeng*.

Gipswerk, o. *pekerdjaan kapoer patoeng*.

Gis, vr. als: bij de —, *kira-kira*; *agah*.

Gispen, b. w. *hekelen*, *hardiq*.

Gissen, b. en o. w. *kira*; *agah*.

Ik gis dat hij nog niet gekomen is, *sahaya kira dija belum datang*.

—, raden, *terka*; *doega*, L.; *badé*, Jav.

Gisser, m. *orang jang kira*; *orang jang agah*.

Gissing, vr. *kira-kira*; *agah*; *perkiraan*; *sakira-kira*.

Naar —, honderd, *agah saratoes*; *kira-kira saratoes*.

Eene — is nog geene zekerheid, *maka soewatoe perkiraan itoe belum djadi kasenggohan*.

Gist, vr. *gist*, *tapé*, L.; *ragi*; *chamir*, Ar.; *legèn*, L.

— in het meel doen, *taroh tapé di tepoeng*, L.; *boeboeh ragi pada tepoeng*.

Gisten, o. w. *loewab*, L.; *roewab*.

De arak heeft reeds gegist, *maka 'arak soedah loewab*.

Gister, bijw. zie **Gisteren**.

Gisteren, bijw. *kalamari*; *kalamarin*; *kamarin*, L.

De dag van —, *hari kalamarin*.

— avond, *kalamarin malam*.

Hij is niet van —, *ijalah tjerdig sakali*; *dija soedah tahoe lihat matjan*, L., (d. i. hij heeft al tigers gezien).

Gistig, b. n. *boetaq*, L.; *keroeh*.

Gisting, vr. *loewab*.

— des bloeds, *panas darah*; *kapanasan darah*; *kahangatan darah*.

— onder eene bevolking, *gampar orang negeri*; *hiroe-hara*; *roesoeh orang negeri*; *retoq*, L.; *ghoghá*, Perz.

—, oproerige beweging, *gampar*; *roesoeh*, L.; *ingar-bangar*; *hiroe-hara*.

Gistkuip, vr. *pasoe loewab*.

Git, o. *moerdjan hitam*.

Gittegom, vr. *kondampoeli*; *getah koening bakal tjat*.

Glaasje, o. *gelas ketjil*, L.; *pijala ketjil*.

Glad, b. n. *effen*, *gelijk*, *rata*; *asil*; Ar.; *litjin*, *lintjin*; *tegang*; *teréj*.

Eene — de plank, *papan rata*.

— maken, *meratakan*; *békin rata*, L., zie **Glansen**, b. w.

— scuuren, *polljsten*, *oepam*, *mengoepam*.

— koper, *tambaga jang teroepam*.

Een — de steen, *batoe litjin*.

Eene — de huid, *koelit teyang*; *koelit teréj*.

Een —, *glibberig pad*, *djalan litjin*

— de zijde, *soetra litjin*.

— de, vette huid, *koelit lendir*.

Een — de mond, *moeloet jang boedjoeg*.

—, geheel, *sakali*; *habis*.

— de woorden, *perkataan jang boedjoeg*.

Zijn mond is — der dan boter, *lemboellah moeloetnja dari pada minjaq sapi*.

Hij heeft alles — opgegeten, *samoewanja dimakannja habis*, L.

— vergeten, *loepa sakali*.

Gladdigheid, vr. zie **Gladheid**.

Gladheid, vr. *karataän*; *kalitjinan*, zie **Glad**.

Gladslager, m. *orang menimpa*.

—, *blikslager*, *toekang kalèng*.

Gladtand, vr. *gigi oepam*.

Gladwrijven, b. w. *oepam*, *mengoepam*.

Glans, m. *tjahaja*, *tjahja*, *tjaja*; *sri*; *terang*; *tadjall*, Ar.; *begoe-begoe*; *noer*, Ar.

Heldere —, *terang tjoewatja*.

De — der zon bestraalt het aardrijk, *tjahaja matahari bersinarkan boemi*.

Blinken als de — des uitspansels, *gemirlap seperti terang tjoewatja di tjakrawala*.

De — van een beeld, *tjahajanja patoeng*.

De — van het gelaat, *sri moeka*; *perangéj jang begoe-begoe*.

Den — van het gelaat doen verbleeken, *memoetjatkan sri moeka*.

De — zijner heerlijkheid, *tjahaja kamoeiljaänja*.

De — Gods, *tadjall Allah*; *noer Allah*.

De — des geloofs, *noeroeddin*, Ar., (ook een eigennaam).

—, luister, *grootheid*, *kabesaran*.

Eenen — ontheiligen, *menadjiskan tjahaja*.

—, water van diamanten, *aër*.

Deze diamanten hebben eenen schoonen —, *bagoes aernja (tjahajanja) intan inti*.

Parèlen zetten der vrouwen schoonheid

— bij, *maka moelitjara itoe menambahi èloq parasnja orang perampoewan*.

De — van eene waardigheid, *kamoeiljaän daradjat*, (*djawatan*).

Ach de — van het paleis is vervolgen! *wah sri maligéj lenjap!*

Glansen, meerv. *anwar*, Ar.

Glansborstel, m. *sikat pengoepam*.

Glansrijk, b. n. *bertjahaja*; *peneoh dengan tjahaja*; *aram*; *tjadjall*, Ar.

Zeer —, *aram-temaran*; *amat bertjahaja*.

— e daad, *perboewatan jang moelija*.

De kleur van haar gelaat was —, *warna woekanja poen bertjahaja*.

Glansrijkheid, vr. *peri jang bertjahaja*.

—, fig. *çifat jang moelija*.

Glansen, b. w. *oepam*, *mengoepam*.

Een zwaard —, *mengoepan pedang*.

—, likken, (stoffen), *danaq*.

Papier —, *danaq qarthás*.

Geglansde stof, *kain danaq*.

—, o. w. *bertjahaja, bertjahja*.
Glanzer, m. *pengoepam*, zie **Glanzen**.
Glanzig, b. n. *bertjahaja; bersri*.
Glas, o. *katja; gelas*, verb.
 Moskovisch —, *abraq*, Perz.
 Een glazen dak hebben, *beratapkan katja*.
 Een glazen venster, *tingkap berkatja, tingkap katja*.
 Zuiver —, *katja jang bening*, L.; *katja hening*.
 Het — van eenen spiegel, *katja tjerman*.
 Eene glazen zee, *laet dari pada katja*.
 Met — overdekt, *bertoetoeplan katja*.
 Eene glazen beker, *pijala katja*.
 — blazen, *tjoep katja*.
 Een bril met groene glazen, *tjerman mata jang berkatja hidjau*.
 — om uit te drinken, *gelas*, verb.; *mandoem*.
 Geef een schoon —, *kasih gelas bresih*, L.; *bawa oldhmoe pijala katja jang hening*.
Glasachtig, b. n. *saroepa dengan katja*.
Glasblazen, o. *penjoepan katja*, (soerah).
Glasblazer, m. *pandéj tjoep katja*.
Glashandel, m. *pernijagaán katja; dagangan katja*.
Glashandelaar, m. *orang djoewal katja; orang djoewal gelas*, L.
Glaskleurig, b. n. *warna katja*.
Glaskraam, vr. *kedéj orang djoewal katja; toko orang djoewal gelas*, L.
Glasraam, o. *tingkap berkatja; ram dengan gelas* L.
Glaslijper, m. *orang mengoepam katja*.
Glassteen, m. *batoe katja*.
Glaswaren, vr. meerv. *barang katja; roepa-roepa katja*, (gelas, L.).
Glaswerker, m. *pandéj katja; toekang katja*.
Glaswinkel, m. zie **Glaskraam**.
Glaswording, vr. *kadjadian katja*.
Glaszand, o. *pasir katja*.
Glazen, b. n. *katja; dari pada katja*.
 Een — oog, *mata dari pada katja*.
 Eene — flesch, *soerah katja*, ook enkel: *katja*.
 Een — schotel, *piring katja*.
 Eene — deur, *pintoe katja*.
Glazenmaker, m. *toekang pasang katja*.
Glazenspuut, vr. *hamboesan boewat tjoetji katja*.
Glazenwasscher, m. *sikat (boendar) boewat tjoetji katja*, (gelas).
Glazuren, b. w. *menjaloetkan; merangaskan*.
Glasuursel, o. *saloet*.
 — der tanden, *saloet gigi*.
 — op aardewerk of porselein, *saloet piring mangkoq*.
 —, vernis, *minjaq rangas*.
Glibberen, o. w. zie **Glijden**.
Glibberig, b. n. *litjin*.

Een — pad, *djalan litjin*.
Glibberigheid, vr. *litjin; peri litjin*.
Glijden, o. w. *kelintjir, gelintjir; seng-goeloer*.
 Gegleden, nitgegleden, *tepléséd en teplését*, L.
 —, afglijden, zoo als een touw of roting van eenen pikoelan, *meldsét*.
 —, afglijden, (van eenen band of ring), *loeloer*.
Glimlach, vr. *senjoem*.
Glimlachen, o. w. *senjoem, tersenjoem; mèssem*, L.
 En zij glimlachte spjtig, *seraja tersenjoem ngeran ija*.
 De prinses zeide terwijl zij glimlachte, *maka poeteri berkata seraja tersenjoem*.
 De vorstin wierp eenen schuinschen blik en glimlachte over de prinses, *maka toewan poeteri poen mendjeling seraja tersenjoem ngeran akan toewan poeteri*.
Glimmen, o. w. *gilang-gemilang; kilaw; bekilap*, L.
 — gelijk vuur onder de asch, *balaman*, L.
 Eene geglommen kool, *bara*.
 —de schoenen, *sepatoe bekilap*.
Glimp, m. *poera-poera*.
 Onder den — van oprechtheid, *dengan poera-poera ichlâq*.
 —, uiterlijk, *roepa*.
 Eenen — van waarheid geven, *menjaroepakan kabanaran*.
 Aan zijn verhaal gaf hij eenen — van waarheid, *maka tjeriteranja itoe-poen disaroepakannya kabanaran*.
Glimvlieg, vr. *vuurvlieg, koenang; api-api*.
Glinster, m. *glinsterende vonk, boenga api; kembang api*, L.
Glinsteren, o. w. (als vuur enz.) *bersinar; tjemerlang*.
 —, (als het gelaat en metalen), *gilang-gemilang; bersri*.
 —, (zoo als somtijds eene vreeselijke hitte), *gemirlap*.
 —de versierselen, *klatergoud, prada terbang*.
 —, als wapens en water door de zon bestraald, *berkilat; bekilap*, L.
Glinstering, vr. *kilat; sinar; bekilap*, L.
Glinting, vr. *pagar kebon*, L.; *pagar taman*.
Glip, m. *spleet in eene pen, belah qalam; belahnja pena*, L.
Glippen, b. w. *membelah qalam*.
 —, o. w. *loetjoet*.
 Iets, dat glad is, *glipt ligt uit de handen, barang jang litjin gampang loetjoet dari pada tangan*.
Glipperig, b. n. zie **Glibberig**.
Glippping, vr. *pembelahan qalam; pembelahan pena*, L.
Glissen, o. w. zie **Glijden**.

Glit, o. schuim van kokende tinerts, *tra.*
Globe, vr. (ond. woord,) kloot, *boelat.*

Aard—, *boelat doeniĵa*, (ook voor: Gezichteinder.)

Gloed, m. (van vuur,) *bara-baraän; mérah api.*

De ijzersmid werkt in den —, *toekang besi bekerdja dalam bara-baraän.*

Een eeuwige —, *bara-baraän jang kekal.*

De — der zon, *hangat matahari; panas matahari.*

Door den — der zon getroffen worden, *kena panas matahari.*

De — der zon nam toe, *maka lebihlah hangat matahari.*

De — der woestijnwinden, *bara angin.*

De — der driten, *kasangatan hawa nafsœ.*

—, brand in het lichaam eens amfi-oenschuivers, die geen amfiœn weet te krijgen, *œntœt; katagjan.*

Een huis dat in — (brand) staat, *roemah hangoes.*

—, ijver, *penghangan.*

Een blakende —, (hevige hitte van het drooge seizoen,) *panas jang sangat.*

De — van diamanten, *tjahaja permata.*

Gloeien, o. en b. w. *mérah api; mérah padam*, (gew. met *lakoe*.); *hangat.*

Hij toornde en zijn gelaat gloeide (als vuur), *maka amarahlah ija dan moekanja poen mérah api lakoenja.*

Zijn gelaat gloeide, *maka bernjalalah moekanja.*

— als een brandend vuur, *mérah padam seperti api bernjala.*

—de kogels, *pelœroe (pœlor,) mérah-mérah; pœlor mérah api.*

—d ijzer, *besi mérah-mérah.*

Zijn toorn gloeide, *hangallah amarahnja.*

Eene wonde met een —d ijzer branden, toeschroeiën, *meletoep loeka dengan besi mérah-mérah.*

— als eene zweer of gezwel, *karœpang.*

—de kolen, *bara-bara api.*

Een —de wind, *angin panas.*

Van vreugde —, *berssi karena kasœkadân.*

Haar gelaat gloeide, *warna moekanja berssi-sri.*

—de oogen, *mata bernjala.*

— van koorts, *panas demam.*

Eene —de, heete koorts, *demam panas.*

—de ijver, *radjin jang amat sangat.*

— voor al wat goed en verheven is, *birahi akan barang jang baik dan moelija.*

—, b. w. *membakar mérah-mérah; me-mérahkan.*

Gloeiing, vr. *kaangan.*

— van ijzer, *pembakaran mérah-mérah.*

Gloeiipan, vr. *koewali masaq pœraq.*

Glooiing, vr. *helling, miring.*

Gloor, m. *tjahaja, tjahja; tjaja, L.*

—, roem, *gah.*

Glop, o. *djalan jang pitjaq; djalan sempit.*

—, zie *Vermindering.*

Glorien, o. w. zie *Glimmen.*

Glorie, vr. *kamoelijaän; 'azz, Ar.; djaläl;*

Ar.; soebhât. Ar.; madjd, Ar.; madjad, Ar.

De — Gods, *djaläl Allah.*

—, roem, *gah; nama jang masjhoer; makramat, Ar.*

Naar — haken, *birahi akan nama jang masjhoer.*

Ijdele of valsche —, *gah jang sija-sija.*

—, stralenkrans, *makota tjahaja, tadjœ djaläl, Ar.*

Gloriebrief, m. *wargatoel-madjd, (madjad), Ar.*

Glorierijk, b. n. *banjaq gah; masjhoer, Ar., madjid, Ar.*

— (van God), *djal; Ar., 'aziz, Ar.*

—, *bijw. atas peri jang masjhoer.*

Zeer —, *terlalo madjid, Ar.*

Glorieus, b. n. zie *Verwaand.*

Gloriezucht, vr. *birahi akan gah; birahi akan kabasaran.*

Glos, vr. *tafsir, Ar.*

—sen op den koran, *tafsir goerân.*

—sen op den koran maken, *mentafsirkan goerân.*

Gluiip, vr. fig. ter gluiips komen, *mentjoeri-tjoeri datang; datang dijam-dijam; datang terindap-indap.*

Gluipen, o. w. zie *Gluren.*

Gluiips, *bijw. zie Gluiip.*

Gluipsch, b. n. *chijânat; doerhaka.*

—, *bijw. dengan chijânat; dengan doerhaka.*

Gluren, o. w. *hintêj, menghintêj; mengintip, L.; mengindap-indap; ijam.*

En de koopman stilleltjes opstaande, gluurde achter de pilaar van zijn huis met eene êtok in de hand, *maka soedagar itœ-pœn bangoen perlahan-lahan mengindap-indap dibelakang tijang roemahnja dengan soewatoe loengkat di tangannja.*

Gluring, vr. *penghintêjan.*

Gluurder, m. *orang menghintêj, (mengintip).*

God, m. *Allah, Ar.*

Een —, *ilah, Ar.; batara.*

De almacht —s, *goederat Allah.*

— is een eenig Heer, *Allah djoewea Toehan jang esa.*

— aanbidden, *menjembah Allah.*

— bidden, *mintâ do'a kapada Allah.*

Er is geen — dan —, *la ilâha illâ 'Ulahœ.*

— is over alles almachtig, *Allah djoewea jang berkoewasa atas samista sakalian.*

— zede: er is geen Heer dan ik, *maka b:firmân Allah: bahoewa tiada Toehan melainkan akœ.*

— verhoede! *istaghfar Allah*, Ar.; *astaga perlah*, L. verb.
 Al wie — vrees, wordt door een iegelijk gevreesd, *barangsiapa takoet akan Allah dikatakoeti segala sasowatoe akan dija*, Had. Hab.
 Bij —! bij den profeet —s! *demi Allah! demi rasool Allah!*
 Heilige —! *tabarik Allah!*
 Gave —! — geve het! *insjâ Allah!*
 Geve de allerhoogste —, dat Hij mijn kind in de volgende wereld met mij doe ontmoeten, *insjâ Allah ta'âla di achirat dipertemoekan Allah ta'âla antara akoe dengan anaqkoë.*
 Om —s wil, om niet, *karana Allah.*
 Het woord —s, *kalâm Allah.*
 —, heidensche godheid, *déwa*, Sansk.; *ilah*, Ar.; *batara*, Sansk. en Jav.
 Al de goden, *segala déwa*, en bij aanroeping: *déwata.*
 Door de verhevene, groote goden begiftigd worden, *dianoegrahakan elèh déwata moelija raja.*
 De — der winden, *Bajoe.*
 De — van het paradijs der Hindoes, *Indra*, Sansk.
 De — der zee, *Baroena.*
 De — der liefde, *Kama*, Sansk.
 De — Visajnoe, *Bisnoe.*
Goddelijk, b. n. *ilahî*, Ar.; *dari pada Allah.*
 —e natuur, *thab'at ilahî*, Ar.
Goddelijkheid, vr. *ilahijat*, Ar.; *oelohijat*, Ar.
 De — der Heilige Schrift, *ilahijat kalâm Allah*; *ilahijat kalâm jang goedoes.*
Goddeloos, b. n. *djahat*; *kopista*; *fásiq*, Ar.
 Een — mensch, *orang djahat*, *orang fásiq.*
Goddeloosheid, vr. *foesoeg*, Ar.; *kadjahatan.*
 —, zedeloosheid, *kalakoean jang doekana.*
Goddienst, vr. *agama Boeda*; *agama menjembah berhala.*
Godendom, o. *déwata.*
Godentijd, m. *zamán déwa-déwa*; *zamán dahoele kala.*
Godes, vr. zie **Godin**.
Godgeleerd, b. n. *dari pada agama.*
 Een — vraagstuk, *soewâl dari pada agama.*
 —, ervaren in de godgeleerdheid, *faham pada 'ilmoe ilahijat.*
 —, bijw. *atas tjara agama*; *dengan toeroet agama.*
Godgeleerde, m. *faqh*, Ar.; *foeqahâ*, (meerv.).
 Jeugdige —, *santri.*
Godgeleerdheid, vr. *pengatahoean agama*; *'ilmoe ilahijat*, Ar.; *fiqh*, Ar.; *'ilmoe hhaqâjig*; Ar.

Student in de —, *thaliboe 'ilmi' ilahijat*, Ar.; *peladjar pengatahoean Allah.*
 Hoogleeraar in de —, *hhakim 'ilmoe ilahijat*, Ar.
 Leeraar in de —, *goeroe pengatahoean Allah*; *pandita.*
Godgewijd, b. n. *soedah dipersembahkan bagi Allah*; *soedah ditagâdiskan kepada Allah*; *tawakkol*, Ar.
 Een —e kluisenaar, *orang pertapa jang soedah bepersembahkan diri bagi Allah.*
 Eene aan God gewijde moskee, *masjid jang soelah ditagâdiskan kepada Allah.*
Godgezant, m. *rasôel Allah.*
Godheid, vr. heidensche god, *déwa*; *ilâhat*, Ar.
 —, *godin*, *déwi.*
 —, het Opperwezen, *Allah*; *katoehanan*, zie **Goddelijkheid**.
 De — van Jezus Christus, *ilahijat 'Isa Elmesèhh.*
Godin, vr. *déwi.*
Godist, m. *orang jang pertjaja kepada Allah olèh satahoë hati diri.*
Godlievend, b. n. *jang mengasih Allah.*
Godloochenaar, m. dit woord wordt gewoonlijk door *kâfir*, vertaald, dat eigenlijk een ongelovige is, die den Islam loochent; *orang jang menjangkal Allah.*
Godsbode, m. zie **Godsgezant**.
Godsdienst, vr. *agama*, Sansk.
 —, geloof, in den Islamitischen zin, de dienst en de vreeze Gods, *dîn*, Ar.
 — hebben, *beragama.*
 De strijd voor de —, *perang sabl Allah.*
 De — onder voorvaderen, *agama neneg mojang kamsi.*
 Een mensch zonder —, *orang jang tiada poenja agama.*
 De Christelijke —, *agama orang naçarant*, (serani, L.).
 De Mohammedaansche —, *agama islâm.*
Godsdienstig, b. n. *beragama*; *berbaqti*, 'abid, Ar.; *moetadajin*, Ar.; *abrâr*, Ar.
 — zijn, *péngang agama*, L.
 —e gebruiken, *'adat agama.*
 Een — mensch, die eene godsdienst, beljdt, *orang beragama.*
 Een —, vroom mensch, *orang çâlihh*; *orang jang berbaqti*; *orang jang berboewat baqti.*
 —, bijw. zie **Godsdienstiglijk**.
Godsdienstigheid, vr. *kabaqtian*; *dîn*, Ar.; *wara'*, Ar.
Godsdienstiglijk, bijw. *dengan baqti*; *dengan berboewat baqti.*
 — leven, *hidoep dengan berboewat baqti.*
Godsdienstverzaker, m. *orang jang djadi doerhaka kepada Allah.*
Godsdienstverzaking, vr. *hhâl menjangkal Allah.*
Godsdienstvrijheid, vr. *hhâl bébas agama.*
Godsgave, vr. *pemberian karana Allah.*

Godsgerecht, o. *karaw*.

— houden, door eene proef met kokende olie te ondergaan, *berkaraw minjaq panas*.

—, door eenen eed bij indompeling, *soempah menjelam*.

—, door eenen vuurproefseede, *soempah oedji api*.

Godsgezant, m. *rasóel*, Ar.; *oetoesan*, Allah.**Godshuis**, o. *gasthuis*, *roemah pijara orang miskin*.

—, kerk, *bajt Allah*, Ar.; *roemah Allah*. zie **Kerk**, **Moskee**, **Tempel**.

Godslasteraar, m. *orang jang menghodjat Allah*.**Godslastering**, vr. *hodjat Allah*.**Godspenning**, m. *tjengkeram*; *sorongan*; *soewab*.

Den — geven, *beri tjengkeram*.

Godspraak, vr. *wahhjoé*, Ar.**Godsrecht**, o. proef van onschuld, *karaw*, zie **Godsgerecht**.**Godsregeering**, vr. *karadjään Allah*.**Godsvereering**, vr. voorgeschrevene —, *sembahjang*, (van *sembah hjang*); *baqti*, *kabaqtian*; *dín*, Ar.

Vrome — met nederknieling, *çalát*, Ar.

Godsvrucht, vr. vroomheid, *çalihh*, Ar.

—, de vervulling der godsdienstplichten, *baqti*.

—, ontzag voor god, *dín*, Ar.

Godvergeten, b. n. *kapista*; *fásiq*, Ar.; **Godverloochenaar**, m. zie **Godloochenaar**.**Godverzaker**, m. z. **Godloochenaar**. **Godverzaking**, vr. *doerhaka kapada Allah*.**Godvreezend**, b. n. *takoet akan Allah*; *moettaqí*, Ar.; *moeráqabat*, Ar.

Oprecht en vroom en —, *toeloes dan betoel serta takoet akan Allah*.

Godvreezendheid, vr. *dín*, Ar.; *çalihh*, Ar.**Godvruchtig**, b. n. *jang takoet akan Allah*; *jang beraqama*; *taqí*, Ar.**Godvruchtigheid**, vr. zie **Godsvrucht**.**Godvruchtiglijk**, bijw. *dengan çálih*.**Godzalig**, b. n. *çalihh*, Ar.; *takoet akan Allah*.**Godzaligheid**, vr. *kabaqtian*; *dín*, Ar.

In — leven, *hideoep dengan berboewat baqti*.

Goed, b. n. *baik*.

Een — huis, *roemah jang baik*.

Eene — e daad, *perboewatan jang baik*.

En God zag dat het — was, *maka dilihatlah Allah itoe bahoewa baiklah*.

Dit hout is niet —, *maka kajoe ini tiada baik*.

—, beter, best, *baik*; *lebih baik*, *terlebih baik*.

Een — e naam is beter dan — e olie,

maka nama jang baik itoe terlebih baik dari pada minjaq jang baik.

— doen aan de armen, *berboewat baik pada orang miskin*; *békin baik sama orang miskin*, L.; *chajrkan bagi orang papa*.

—, dienstig, *bergoena*; *baik*.

Een — gedeelte, *saparo*.

Een — uur, *lebih dari satoe djam*.

— e dagen hebben, *hideoep dengan senang*. — en dat zeggen, *kasih tabé*, L.; *memberi salám*.

Den — en weg bewandelen, *mendjalani djalan jang betoel*.

Die koopman is niet —, (kan niet betalen), *itoe orang dagang tiada mampoe bayar*.

Een bevel — uitvoeren, *mendoendjoeng tilah dengan sapatoetnja*, Hoft.; *melakoekan paréntah dengan sepertinja*.

Dat zal hem — te pas komen, *maka itoe nanti djadi bergoena padanja*.

Even —, *sama baik*.

Voor — houden, *soedi*; *soeka*.

Zieh te — achten om te vleien, *mengindahkan (membilangkan) diri terlebih dari pada memboedjoeg*.

Voor iemand — spreken, *tanggoeng*; *djadi hantar*, (*tjogo*).

Het te —, *credit*, *pioetang*.

Te — houden, *djoewal hoetang*.

Ter — er ure, *pada koetika jang baik*; *pada sa'tat jang tertantoe*.

Ter — er trouw, *karana pertjaja*; *tegal pertjaja*, L.

Wees zoo —, mij te helpen, *kaloe toewan soeka toeloeng sama sahaja*, L.; *djikaw law toewanhamba soeka meneloeng pada hamba*.

Een — voorkomen hebben, *baik roepanja*; *baik lakoenja*.

Het is hier —, *maka ada sedap disini*; *ada énaq disini*, L.

Het eene is zoo — als het andere, *jang satoe itoe sama baik dengan jang lain*.

Iets weder — maken, *békin baik*, L.; *membaiki*; *berbaiki* *poela*.

Dat is moeielijk om weder — gemaakt te worden, *maka itoe soesah diperbaiki poela*; *soesah dibékin betoel itoe*, L.

Het werk is zoo — als gedaan, *maka pekerdjään itoe hampir habis*.

Dat is zoo — voor hem als medictijn, *maka itoe bergoena padanja seperti obat*; *maka itoe mengganti obat padanja*.

Ten — e, *akan kabaikan*; *akan salámat*.

Ten — e houden, *tarima*; *ridlá*; *tiada djadi ketjil hati*; *tiada djadi goesar*.

Gij moet het mij ten — e houden, *djangan djadi goesar*; *djangan ambil pergoesar*, L.; *djangan djadi ketjil hati*.

—, bijw. *baik*; *dengan sabaiKNja*.

Goed, o. *barang*.

—eren, meerv. *barang-barang*.

— van waarde, *harta*; *benda*; *mál*, Ar.

— van groote waarde, schatten, *mata benda*; *hoeloe benda*.

Roerende en onroerende —eren, *barang angkat-angkat*, (*barang-barang jang kapindahan*) dan *jang tiada kapindahan*.

—eren, *landerijen, tanah-tanah*.

—eren of eetwaren, die als aalmoezen, na de vasten uitgereikt worden, *fitrat*, Ar.; *pitrah*, verb.

Hij heeft vele schoone —eren in de bovenlanden, *maka ija ada banjaq tanah jang bagoes di oediq*, (*di hoeloe*).

Gemeen —, eigendom voor iedereen, *moebáhh*, Ar.

— verliezen, *kahilangan barang-barang*.
Toevertrouwd —, *barang jang dititipkan*, (*dipertarohkan*); *wadi'at*, Ar.

Have en —, *barang-barang samoewa*; *segala barang jang diampoenjai*.

Vergankelijke —eren, *barang jang faná*.

— en bloed wagen, *belandjakan djiwa*.

Onrechtvaardig, onwettig —, *barang jang hharám*.

—eren, koopwaren, *barang dagangan*; *barang pernijagaan*, ook enkel: *dagangan*.

—, kleeding, *pakejan*.

Breng dat — naar achteren, *bawa itoe barang ka belakang*, (*di belakang*).

—, tuig, slecht goed, *barang boesoeg*.

Wat wilt gij met dat — doen? *apa loe maoe bekin sama itoe barang boesoeg?*
L.

Ingelegd —, *manisan, barang manisan*.

Goedaardig, b. n. *berperangéj jang baik*; *jang lemah lemboet hatinja*; *jang manis perinja*.

Een zeer — kind, *anaq jang terlaloe manis lakoenja*.

—e pokken, *sakit tjatjar jang baik*.

Goedaardigheid, vr. *pekerti jang baik*; *hati jang baik*; *hati jang lemah lemboet*; *kamoerahan*.

Goedaardiglijk, bijw. *dengan lemah lemboet*; *dengan manis*; *dengan baik*.

Goeddadig, b. n. *weldadig, moerah hati*.

Goeddadigheid, vr. *kamoerahan*.

Goeddadiglijk, bijw. *dengan moerah hati*.

Goeddoen, b. w. *vergoeden, ganti, mengganti*.

Hoeveel hij er bij verliest, zal ik —, *berapa dija poenja roegi kita maoe ganti itoe*.

Goeddoen, o. w. *berboewat baik*; *kerdja baik*.

Goeddunken, o. w. *soedi*; *berkenan*; *ridlaän*.

Het heeft den eersten rjksraad goedgedacht eenen afgezant naar Siam te zenden, *maka perdana manteri soedah berkenan mengoetoeskan saorang pergi ka negeri Sijam*.

Goeddunken, o. meening, *kira-kiraän*.

—, eigen wil, *maoe sendiri*; *kahendag sendiri*.

Goede, o. al wat goed is, *sabarang jang baik*.

Goederen, o. meerv. zie **Goed**.

Goederhand, (van) bijw. *dari pada orang baik-baik*.

Goedertieren, b. n. *barmhartig, jang mengasihani*; *moerah*; *rahmán*, Ar.; *rahím*, Ar., (de beide laatste woorden behooren alleen voor God gebezigd te worden).

Een koning, die — jegens zijne onderdanen is, *radja jang mengasihani ra'jatnja*.

In den naam van den —en, barmhartigen God, *bismi 'illahi 'rrahmání 'rrahhími*, Ar.

Goedertierenheid, vr. *kamoerahan*; *rahmat*, Ar.

— en waarheid gaan voor uw aanschijn henen, *kamoerahan dan kabenaran mendahoeloei hhadliratmoe*.

Goedgevonden, verl. deelw. *soedah berkenan*; *soedah soedi*; *soedah soeka*.

Goedgunner, m. *orang jang soeka orang poenja salámat*.

Goedgunstig, b. n. *kasih, mengasih*.

—, lief, *lathif*, Ar.

Goedgunstigheid, vr. *pengasihán*; *kasihan*, L.; *kabedjikan*.

Voorwaar uwe — mijwaarts, die ben ik niet in staat te vergelden, *bahoewa kabedjikanmoe akan dakoe itoe tiada akoe koeuasa membalas dija*.

Goedgunstiglijk, bijw. *dengan pengasihán*; *dengan kasihan*, L.

Goedhartig, b. n. *manis*; *lemah lemboet*.
Zeer —, *bara-bara*, L.

Goedhartigheid, vr. *goedigheid, kabaikan*; *peri hati jang lemah lemboet*.

Goedhartiglijk, bijw. *dengan baik hati*; *dengan lemah lemboet*.

Goedheid, vr. *kabaikan*.

Ik kan uwe — niet vergelden, *maka tiada dapat kita membalaskan kabaikamoe*; *sahaja trada tahoe balas toewan poenja baik sama sahaja*, L.

Goedig, b. n. zie **Goedhartig**.

Goedigheid, vr. zie **Goedhartigheid**.

Goediglijk, bijw. zie **Goedhartiglijk**.

Goedkeurder, m. *orang jang berkenan*; *jang maoe tarima*.

Goedkeuren, b. w. *berkenan*; *ridlá*, Ar.; *soeka*; *maoe tarima*.

Zijn verzoekschrift is niet goedgekeurd, *maka soerat permintaännja itoe tiada diperkenankan*, (*tiada ditarima*).

Goedkeuring, vr. *perkenan*; *karidlaän*; *kasoekaän*.

De — van den vorst ontvangen, *menarima karidlaän Soelthán*.

— wegdragen, *diperkenankan*.

Goedkoop, b. n. *moerah*.

De prijs van de rijst is in dit land zeer —, *maka harga beras dalam negeri ini terlaloe moerah*.

—er dan voorheen, *lebih moerah dari dhoeloe*, L.
 — geven of verkoopen, *djoewal moerah*.
 Alle stoffen zijn thans zeer —, *maka segala roepa kain sakarang soedah moerah sakali*.
 Duurkoop is —, *barang jang mahal djadi moerah pada penghabisannya*.
 —er, *lebih moerah; moerahan*, L.
Goedkoopheid, vr. *harga moerah*.
 Ter zake der — kocht ik dit paard, *karana harga moerah maka sahaja-beli ini koeda*.
Goedmaken, b. w. *ganti roegi*.
 —, vergoeden, te gemoet komen, *tempoeh; toeloeng*.
Goedmaking, vr. *schadeloosstelling, penggantian roegi*.
Goedschiks, bijw. *dengan soeka sendiri*.
Goedsmoeds, bijw. *met overlæg, dengan sahatjanja*.
 —, wel te moede, *dengan soeka hati*.
Goedspreken, o. w. *instaan, tanggoeng; djadi hantar*.
Goedvinden, b. w. *berkenan; soedi; toeroet soeka sendiri*.
 Is goedgevonden en verstaan, *maka diperkenankan serta dipajoekan*.
Goedvinden, o. *welmeenen, soeka; perkenan*.
 Gij moet naar uw eigen — handelen, *loe mesti toeroet loe poenja soeka sendiri, L.; apalah kiranja toewanhamba melakoe-kan perkenan sendirinja*.
Goedwillig, b. n. *soeka berboewat baik*.
 —, *bijw. dengan soeka sendiri*.
Goedwilligheid, vr. *maoe jang baik; mardlat, Ar.; moewaddat, Ar.*
Goelijk, b. n. *manis; lemah lemboet*.
 Een zeer — *meisje, anag perampoewan jang terlaloe manis lakoenja*.
 —, *bijw. dengan manis; dengan baik*.
Goelijkheid, vr. *kamanisan; peri jang lemah lemboet*.
Goeman, m. *orang jang berdaméjkan*.
Gog, m. naam van een volk, (ook gehouden voor den Antichrist), *djoedj*.
Golf, vr. *ombaq; aloen*.
 Groote en langzame —, *deining, geloembang*.
 Eene voortrollende —, *ombaq beraloen*.
 De hoogmoed uwer golven —, (dicht. de zwelling van uwen trots), *geloembang ombaqmoes*.
 Het bruischen der golven, *gemoeroeh geloembang*.
 Het bruischen der golven stillen, *menedoeikkan gemoeroeh geloembang*.
 God is de Heer, die de zee met hare golven doet opkomen, *bahoewa Allah djoeua Toehan jang menaikkan laoet dengan ombaqnja*.
 Het vaartuig werd door de golven over-

dekt, *maka tertoeoenglah perahoe itos oelèh ombaq-ombaq*.
 —, *baai, inham, teloeg*.
Golfachtig, b. n. *saroepa bergeloembang; separti berombaq*.
 —, *slangsgewijze, berkèlo-kèlo*.
Golven, o. w. *berombaq; bergeloembang; beraloen*.
 —, *wapperen, kibar, berkibaran*.
 Doen —, *beperombangkan; mengibarkan*.
 Zachtjes —, *halir, mengalir*.
Golving, vr. *wappinger, kibaran, zie Golf*.
 —, *waggeling, djerlèj*.
Gom, vr. *getah; çamgh, Ar.*
 —, *wierook, majat, Ar.*
 —, *elastiek, getah karèt*.
 —, *zekere boomgom, dienstig om wonden te genezen, anzaroeit, Ar. & Perz.*
 —, (verkeerdelijk genoemd: *getah percha*), *getah pertja; balam*.
Gomachtig, b. n. *saroepa getah; bergetah*.
Gomboom, m. *pohon getah*.
Gomhars, vr. *damar getah*.
Gommen, b. w. *bergetahkan; sapoe dengan getah*.
Gommer, m. *orang jang boeboeh getah; jang bergetahkan*.
Gomming, vr. *pengetahan*.
Gomrijk, b. n. *banjaq getah*.
Gomwater, o. *aer getah*.
Gondel, vr. *perahoe dajoeng-dajoengan; tambangan; perahoe tambangan; bidar*.
 — of roeivaartuig der grooten op Palembang, *pantjalang*.
Genzen, o. w. *dengoeng, berdengoeng*.
 Al der raderen gonzen, *maka berdengoelah segala djantra*.
Goochelaar, m. *penjoelap; toekang soenglap, L.*
Goochelarij, vr. *penjoelapan; permainan toekang soenglap, L.*
Goochelen, o. en b. w. *soelap; soenglap, L.*
Goochelstuk, o. *permainan toekang soenglap, L.*
Goocheltasch, vr. *baqtja toekang soenglap*.
Gooi, vr. *worp, peloetar; pelèmpar*.
 Een —, *worp met eenen steen, sapeloetar batoe*.
 De eerste — hebben, *meloetar bermoeala kalinja; meloetar dhoeloe; lèmpar dhoeloe, L.*
Gooien, b. w. *melèmpar; meloetar, meloentar*.
 Met steentjes — om te raken, *timpoeq*.
 De hoenders met steentjes —, *timpoeq ajam*.
 Met dobbelsteenen —, *main dadoe; boewang pari*.
 Zand in de oogen —, *begoochelen, memboeboeh peraboen*.
Gooier, m. *jang meloetar; jang melèmpar; jang timpoeq*.

Gooiing, vr. *peleotaran; pelamparan*.
Goor, b. n. *basi*, L.; *petjah; hamis*.
 — e rijst, *nasi jang soedah basi*, L.
 — e melk, *aer soesoe jang soedah petjah*.
 — spek, *daging babi jang hamas*.
 —, vuil, *kotor; tjemar*.
 — linnen, *kain kotor; kain tjemar*.
Goorachtig, b. n. *boesoeg sedikit; basi baeanja*, L.
Gooren, o. w. *djadi basi*, zie **Goor**.
Goot, vr. *buis, pantjoeran; got*, verb.
 —, opene —, *waterleiding, seloeran, seloeran aer*.
 — waardoor het gesmolten metaal vloeit, *pendjaliran*.
 —, *greppel, aloer*.
Gootplank, vr. *papan saloeran*.
Gootsteen, m. *batoe got; verb.; batoe pantjoeran*.
Gootwater, o. *aer got; verb.; aer pantjoeran*.
Gord, gorde, vr. *roesoeg kapal*.
Gordel, m. een riem of band tot steun, *buikgordel, pengikat; ikat pinggang; sa-perpinggangan; saboeg, anggèn*, L.; *min-thaq*, Ar.
 Een — met een sierlijk slot, zoo als sommige slavinnen dragen, *tali pending*.
 —, fraaie zijden of andere sjerp, *tjindi*.
 Een — dragen, *bersaboeg; pakéj ikat pinggang*.
 Een zijden — dragen, *bersaboeg tjindi*.
 —, koppel voor wapenen, *sandang, sandangan*.
 Een — of koppel over eenen schouder om hebben, *bersauat sandang*.
Gordelgesp, m. *kantjing ikat pinggang*.
Gordelmaker, m. *toekang tali pending; pandéj ikat pinggang*.
Gordelslot, o. *kapala ikat pending*, zie **Gordel**.
Gorden, b. w. *menjandang; menjaboeq*.
 Het zwaard op zijde —, *menjandang pedang*.
 Zich ten strijde —, *melangkap diri hendag berperang*.
Gordijn, vr. *kalamboe, kelamboe*.
 Zwaar —, *tiréj*.
 —, behangsel, dat weggenomen kan worden, *tabir*.
 De goudstoffen —en, die zeven dubbel, op afstanden (om de rustkoets) hangen, *teréj kalamboe jang kamasan toedjoeh lapi*.
 De —en ophalen, *sangkap tiréj; kasih naik kelamboe*, L.; *menaikkan kalamboe*.
 De — laten vallen, *melaboekkan tiréj; kasih toeroen kelamboe*.
 — voor de deur van eene tent of van een huis, *soerádiq*, Ar.
 De — een weinig ophalen, *menjingsing tiréj*, (*kalamboe*).
 De —en open schuiven, *memboeka kalamboe*.

De —en toedoen, *memoetoep kalamboe*.
 Voor die zaak is eene — geschoven, *itoe perkara soedah ditoetoep*.
 De audiëntiezaal met —en en een gehemelte versieren, *menghijusi baléjroeng pengadapan dari pada tabir dan langit*.
Gordijnring, m. *tjintjin kalamboe*.
Gording, vr. *gjtouw, tali menjingsing lajar*.
 —, *verbingingstouw, stinggi*.
 — van eene beschoeiing, *balog ikatan*.
Gorgel, m. *strot, roengkoeng, roengkoengan, karoengkoengan*.
Gorgeldrank, m. *obat berkoemoer*.
Gorgelen, o. w. *koemoer, berkoemoer; kemoer*.
 Het aangezicht wasschen en —, *basoeh*, (*tjoetji*) *moeka dan berkoemoer*.
Gorgeling, vr. *koemoeran*.
Gorgelklep, vr. *toetoengan karoengkoengan*.
Gorgelpijp, vr. zie **Longpijp**.
Gors, vr. *tanah jang didjadian aer pasang; tanah baharoe*.
Gort, vr. *bidji sja'ir*.
Goud, o. *emas; mas*, L.; *kantjana*, Jav.; *dzahab*, Ar.
 —, dat uit de mijn komende, met zilver of koper vermengd is, *emas padoe*.
 Hoog, oud —, *emas toeha; palangkis*.
 Licht, slecht, jong, *emas moeda*.
 Fijn —, *emas kerdjang; kamagar*, Tern.
 —, zoo als het zuiver uit het gebergte komt, *emas goedraté*.
 Slecht —, *emas boeroeq*.
 Vast —, *emas padjal*.
 Dicht met — bestrooid, *sasamboeran emas*.
 — van 10 metoe of 24 karaat, *emas sapoeloeh moetoé*.
 Getemperd —, dat glanst, *emas jang soedah tersapoeh*.
 De eigenaar van het — (geld), d. i. de schuldeischer, *jang ampoenja emas*.
 Met — overtrekken, *menjaloeit dengan emas; bepersaloetkan emas*.
 Overtrokken met —, *tersaloet dengan emas*.
 Een blad —s, *tanggah; prada emas*.
 Geslagen —, *mas jang tertimpa*.
 Gesmolten —, *mas antjoer*.
 In — werken, *kerdja mas*.
 Het is niet alles — dat er blinkt, *maski bekiap belon djadi mas*, L.; *segala roepa kain belom djadi soetra*, (d. i.: alle stoffen zijn nog geene zijden stoffen).
 Het — der zon, *sinar matahari*.
 — in de Eur. wapenkunde, *koening*.
 — bezitten, *beremas*.
Goudachtig, b. n. *saroepa emas*.
Goudader, vr. *oerat emas*.
Goudberg, m. *goenoeng mas*.
Goudbeurs, vr. *poendé-poendé mas*.

Goudblaadje, o. *daoen badija mas; prada mas.*
Gouddorst, m. *loba akan mas.*
Gouddraad, o. *kawat mas; soengkit; loe-loet.*
 — *werk, karangan.*
Gouddraadtrekker, m. *orang jang tarik kawat mas.*
Gouden, b. n. *emas; mas, L.; emasan; kaemasan.*
 — *vaten, badjan jang kaemasan.*
 — *voor hoofdsiersel, taparam emas.*
 Een geheel — *stoel, korsi jang saberaanja emas djoega; karosi jang samoewanja mas djoega.*
 Een — *keten, rantéj mas.*
 — *tor, koembang mas.*
 — *bruiloff, hari raja orang jang soedah kawin lima poeloeh tahoen lamanja; perdjamoewan jang kaemasan.*
Gouderts, m. *tanah mas.*
Goudgeel, b. n. *warna mas.*
Goudgeld, o. *emas; mas, L.; oewang mas; dirham emas.*
Goudgewicht, o. *boengkal, ongeveer 24 à 25 sp. m.*
 —, *goudschaaltje, timbangan pandéj mas.*
Goudglid, o. *tahi mas; tra mas.*
Goudgroef, vr. zie **Goudmijn**.
Goudkever, m. *lègè mas.*
Goudkleur, vr. *warna mas.*
Goudkleurig, b. n. *berwarna mas; warna emas-emasan.*
Goudklomp, m. *kipal mas.*
Goudkust, vr. *pasisir mas.*
Goudlaken, o. *kain jang kaemasan; soendoes, Ar.; dajábúj, Ar.; sarbáf, Perz.*
Goudlakensch, b. n. *warna mas.*
Goudmijn, vr. *tambang mas; marijaw mas; galian mas; kolong mas.*
Goudmunt, vr. *emas; mas, L.; oewang mas.*
Goudpoeder, o. *emas loemat.*
Goudsbloem, m. *saroénéj.*
Goudschaal, vr. *naratja timbang mas; datjing boewat timbang mas.*
Goudschuim, o. *sanga mas.*
Goudslager, m. *toekang timpa mas.*
Goudsmid, m. *pandéj emas; toekang mas; tatam.*
Goudsmidsboor, vr. *grini.*
Goudsmidsknecht, m. *hamba pandéj emas; boedjangnja toekang mas.*
Goudsmidsoven, m. *dapoer toekang mas, L.; foerna pandéj emas.*
Goudsmidswinkel, m. *kedéj pandéj emas; toko toekang mas, L.*
Goudsteen, m. *batoe oedjian.*
Goudstof, v. *kain emas-emasan; songgèt, Jav.*
 Een kleeid van — *aanhebben, berkain emas-emasan.*
Goudverf, vr. *tjat mas.*

Goudvervig, b. n. *berwarna emas; warna mas.*
Goudvijlsel, o. *tatar emas.*
Goudvisch, m. *ikan emas, ikan mas.*
 De — *eet muggeneieren, maka ikan mas itoe makan telor njamoeg.*
Goudvisscher, m. in het zand eener rivier, *orang tjahari mas pasir, L.; orang jang mentjahari emas oeréj.*
Goudwerk, o. *boewatan mas, L.; kapan-déjan emas.*
Goudwerker, m. *pandéj kerdja emas; toekang mas, L.*
Goudzand, o. *pasir mas.*
Goudzucht, vr. *loba akan emas.*
Gouvernement, o. (ond. w.) *goebèrmèn, verb., pèmaréntahan; tadbír, Ar.*
Gouverneur, m. (ond. w.) *goebèrnoer.*
 — *generaal, goebèrnoer djèndral.*
 — *eener provincie, panglima, (Inl.); qáid, Ar.*
Gouvernante, vr. (ond. w.) *opvoedster, inang pengasoe; dajang perwara.*
Graad, m. *daradjat, Ar. = 1/360 cirkel.*
 Tien —, *sapoeloeh daradjat, (tapaq).*
 De minuten van eenen —, *mata daradjat, zie Breedte.*
 — *van het kompas, mata padoman.*
 De graden der schaduw, *tapaq bajang.*
 — *van goud, moetoë, zie Karaat.*
 — *van bloedverwantschap, poepoe, poepoan.*
 Derde —, *poepoe jang katiga.*
 In den hoogsten —, *(buitengemeen,) terlaloe amat.*
 Den hoogsten — *bereikende, anijat, Ar.*
 Akademische —, *daradjat madrasah.*
Graadboek, o. *kitab peta laet; boekoe kartoe laet, L.*
Graadboog, m. *boesoer; daradjat; pengoe-koer katinggian.*
Graaf, vr. *tambilang; penggali.*
 Inlandsche — *of houweel, patjoel.*
 —, *schop, tjangkoel; sekop, verb.*
Graafwerk, o. *pekerdjaän orang meng-gali.*
Graag, b. n. *lust tot eten hebben, lapar; soeka makan.*
 —, *gewild, lakoe.*
 De suiker is thans niet —, *goela tiada lakoe sakarang.*
 —, *bijw. gaarne, dengan soeka.*
Graagte, vr. *graagheid, lapar; sjahwat makan.*
Graan, o. *allerlei koorn, djoewal-djoewalan; perhoemaän; bidji-bidji-an, gewoonlijk: padi, het inlandsche —.*
 — *van vroegeren oogst, oesang.*
Graangewas, o. *perhoemaän padi; padi.*
Graanhandel, m. *dagangan padi.*
Graanhandelaar, m. *orang djoewal padi.*
**Graanкар, vr. pedati.
Graanmaat, vr. *soekatan.*
 — *op Palembang, = 60, kati, bali.***

Graanmarkt, vr. *pasar padi; pekan padi*.
Graanschuur, vr. *loemboeng, L.; djala-pang*.
Graat, vr. *toelang ikan*.
 Deze visch heeft veel —, *ini ikan ba-
 njag toelangnja*.
 Visch eten tot de gratten toe (met —
 en al), *makan ikan hatta toelangnja*.
 Van de — vallen, *djadi koeroes sakali;
 djadi koeroes kering*.
Grabbelen, vr. zie **Grabbeling**.
 Zijn geld te — gooien, (verkwisten),
memboeroeskan hartanja.
Grabbelen, o. w. *reboet; poengoet-poe-
 ngoet; loko-loko*.
Grabbeling, vr. *pereboetan; reboet-reboet*,
 dit beteekent ook: om het zeerst.
Gracht, vr. *parit*.
 Alle straten en —en, *segala leboeh dan
 parit*.
 Eene drooge —, *parit jang kering*.
 Aan de overzijde der —, *di sabrang
 parit*.
 Eene —, *saboewah parit; parit saba-
 tang*.
 Eene — graven, *menggali parit*.
Grachtwater, o. *aer parit*.
Graf, o. *goebóer; magharat, Ar*.
 Heilig —, *karámat, Ar.; astana, astán,
 Perz*.
 Wij allen wandelen naar het —, *kami
 orang samoewa berdjalan ka goebóer*.
 Chineesch —, *sentijong*.
 Een lijk in het — leggen, *tanam orang
 mati*.
 Op den rand des —s staan, *hampir
 mati*.
 In het — dalen, *toeroen di goebóer*.
Grafboom, m. *pohon kembodja*.
Grafdoek, m. *kafan, Ar.; kain kafan*.
Grafgesteente, o. *batoe goebóer; misan*.
Grafkapel, vr. (eens konings), *langgar,
 goebóer radja*.
Grafkelder, m. *lahhad, Ar.; kandoeng*.
Grafkuil, m. *lijang goebóer*.
Grafmaker, m. *toekang goebóer*.
Grafnaald, vr. *tijang goebóer, nisján goe-
 bóer*.
Grafplaats, vr. *tempat goebóer*.
Grafschrift, o. *soerat 'alámat goebóer*.
Grafspelonk, vr. *lahhad, Ar*.
Grafstede, vr. *lijang goebóer*.
Grafsteen, m. *batoe goebóer; mahésan, mi-
 san*, verbast. van *nisján, Perz.; táboet,
 Ar*.
Graftombe, vr. *tjandi; margad, Ar*.
 Chineesche —, *sentijong*.
Gram, b. n. *geram, Perz.; moerka, Hoft.;
 amarah; marah, L.; ngeran*.
 — tegen zijnen broeder zijn, *ngeran
 atas soedaranja; marah samah soedara-
 nja, L*.
 De koning was — op den priester,
maka radja poen moerkalah atas imám.

Grammoedig, b. n. *perang peroes; branga-
 san, L*.
Grammoedigheid, vr. *peri perang peroes*.
Gramschap, vr. *moerka; kahangatan
 moerka; ngeran*.
 Opdat mijne — niet uit en vare als
 als een brandend vuur, *soepaja djangan
 kahangatan moerkakoe kaloewar seperti
 api bernjala*.
 Verborgen —, *amboel, L.; amarah jang
 tersemboeni; moerka jang bathin, Hoft*.
Gramstorig, b. n. zie **Boos** en **Gram**.
Granaat, vr. vrucht, *dalima; boewah da-
 lima; roemmán, Ar*.
 De roode of volle —, *dalima soesoen*.
 —, steen, *jágoet, Ar*.
Granaatbloesem, vr. *boenga dalima;
 kembang dalima, L*.
Granaatboom, m. *pohon dalima*.
 —, die alleen bloesems, maar geene
 vruchten draagt, *wantah*.
Granaatkern, vr. *bidji dalima*.
Granaatschil, vr. *koelit boewah dalima*.
Granietsteen, m. *batoe betoel*.
Grap, vr. *senda; goeraw; djinaka; pe-
 mainan*.
 —pen maken, *bersenda-goeraw; berdjina-
 naka; kotjah, katjah*.
 Uit de —, *main-main sadja*.
Grappenmaker, m. *orang djinaka; ba-
 doet, Jav*.
Grappig, b. n. *berdjinaka*.
Gras, o. *roempoet*.
 Welriekend —, *seréj*.
 Lang, grof —, *lembang*.
 Gekamd —, (Cynosurus), *roempoet kar-
 bow*.
 Een schadelijk —, dat op uitgemer-
 gelde gronden groeit, *tekéj, koesoe-koesoe*.
 Het — maaien, *potong roempoet*.
 Het — verdort, de bloem verwelkt,
*roempoet djadi kering serta boenga poen
 lajoe*.
 — uit moerassige gronden, *roempoet
 rawa*.
 Op het — uitspreiden, *hamparkan di-
 atas roempoet*.
 Hooge plekken —, die in den regentijd
 niet slijkerig worden, *beléq-belaq*.
 Ik zal er geen — over laten groeien,
kita maoe boeroe-boeroe itoe pekerdjaän.
 Bij hooi en bij —, *terkadang-kadang;
 tiada tantoe; sring-sring, L*.
 —soorten, *roempoet-roempoetan*.
Grasachtig, b. n. *beroempoet*.
Grasbloem, vr. *boenga roempoet; kembang
 roempoet, L*.
Grasduinen, o. meerv. *boekit beroem-
 poet*.
 Fig. in — gaan, *bersoeka-soekaaän*.
Grasgroen, b. n. *warna roempoet; hidjaw
 roempoet*.
Grasje, o. *saléj roempoet*.
Grasland, o. *tanah roempoet*.

- Graslook**, o. *bawang ketjil*; *bawang roem-poet*; *koeljai*, Chin.
- Grasmaaier**, m. *toekang roempoet*; *toekang potong roempoet*.
- Grasmes**, o. *arit*, Jav.
- Grasperk**, o. *pélaq roempoet*; *tanah roempoet*.
- Grasplant**, vr. *pohon roempoet*. (*Pohon* wordt van het plantje zoo wel als van den boom gezegd).
- Grasrak**, o. van bamboes om gras te dragen, *soendoeng*.
- Grasveld**, o. *tanah roempoet*.
- Grasvlakte**, vr. *padang roempoet*.
— van hoog gras, *padang lalang*.
- Grasvretend**, b. n. *jang makan roempoet*.
- Graszode**, vr. *koelit roempoet*.
- Gratig**, b. n. *banjaq toelang ikan*; *penoeh denyan toelang ikan*.
- Grauw**, b. n. *kelaboe*; *warna haboe*.
De lucht staat —; *langit berméga*; *ada tedoeh*, L.
- Grauw**, o. *orang hina-dina*; *orang ketjil*, eig. geringe lieden, (*want* — zoo als in Europa kent men in Indië niet).
- Grauw**, m. *snauw*, *kata djerkah*.
- Grauwachtig**, b. n. *warna kelaboe*.
- Grauwen**, o. w. *djerkah*; *maki*; *ngeroeng*.
Als hij te huis komt doet hij niets dan —, *kaloe dja poelang lantas maki sadja*, L.
- Graveel**, o. zekere ziekte, *sakit batoe*.
- Graveelachtig**, b. n. *berpenjakit batoe*; *karangan*.
- Graveelig**, b. n. zie *Graveelachtig*.
—, *duur*, *mahal*.
- Graveelsteen**, m. *batoe kakempoengan*.
- Graveerder**, m. *pengoekir*; *pandéj mengoekir*.
- Graveeren**, b. w. *oekir*, *mengoekir*; *tjongkal*.
Op steen —, *mengoekir batoe*.
—, o. *oekiran*.
- Graveerijzer**, o. *pahat pengoekir*.
- Graveerkunst**, vr. *ilmoe oekir*.
- Graveernaald**, vr. *djaroem oekir*.
- Graveersel**, o. *oekiran*.
—, het graveeren, *pengoekiran*.
- Graveerwerk**, o. *pekerdjaan mengoekir*.
- Graven**, b. w. *menggali*; *loembi*, L.
Eene put —, *gali soemoer*, L.; *menggali perigi*.
- Graver**, m. *orang gali tanah*.
- Graving**, vr. *penggalian*.
- Grazen**, o. w. *makan roempoet di padang*; *meroempoeti*.
- Grazig**, b. n. *penoeh dengan roempoet*; *beroempoet*.
—e weide, *tanah roempoet*; *tanah jang beroempoet*.
- Greb**, vr. zie *Greppel*.
- Greep**, m. het grijpen, *penangkapan*.
— van een zijdgeweel, *hoeloe*; *sampaq*.
— van eene lans, *sampaq*; *landéjan*, Jav.
—, *handvol*, *sagenggam*.

- Grein**, o. zekere stof, *grim*, verb.; *çesef*, Ar.
—, *wichtje*, *neli*, (de zwaarte van eene rijstkorrel in den bast); *padi sabidji*.
- Greinen**, b. n. *dari pada çesef*; *grim*, verb.
- Greintje**, o. zie *Grein*.
—, zeer klein voorwerp, *stofdeeltje*, *sadzarrah*.
Hij heeft geen — verstand, *tiada sakali 'agal boedinja*.
- Grendel**, m. *sosokan*; *pengantjing*; *kantjing*, L.; *pasag*; *taki*.
— der deur, *pengantjing pintoe*.
De —en der aarde, *pasag boemi*.
Den — op eene deur schuiven, *toetoepp kantjing pintoe*.
- Grendelboom**, m. *sakat*, *kajoe sakat*.
- Grendelen**, b. w. *kantjingkan*, *mengantjing*; *toetoepp pengantjing*; *toetoepp kantjing*.
- Grendelstot**, o. *koentji pengantjing*.
- Greniken**, o. w. zie *Grinniken*.
- Grens**, vr. *pinggir*; *pinggir*; *peringgaan*; *jarbi at*, Ar.; *tepi*; *hhad*, Ar.; *batas*, *latasan*; *watas*, L.
De —zen bepalen, *menantoekan peminggir (watas, L.) tanah*.
- Grensscheiding**, vr. *perbatasan*; *simpandan*; *tahhaid*, Ar.
- Grenssloot**, vr. *parit batas*; *parit peminggir tanah*.
- Grenssteen**, m. *batoe batas*; *batoe tepi tanah*.
- Grensteeken**, o. *tanda watas*, L.; *tanda pinggir tanah*.
- Grensweg**, m. *djalan sapandjang pinggir tanah*.
- Grenzen**, o. w. *berpinggir*; *ada di watas*; *menepi*, L.
Het gebied van Palembang grenst aan dat van Bengkoelen, *maka tanah Palembang itoe berpinggir dengan tanah Bangkahoeloe*; *tanah Palémbang ada di watas tanah Bangkahoeloe*, L.
Aan elkander —, *berdompat-dompatan*.
- Grenzenloos**, b. n. *tiada berhingga*; *tiada watasnja*, L.; *tiada hingganja*.
De uitgebreidheid van het heelal is —, *loewasnja samista 'dalam itoe tiada berhingga*.
- Greppel**, vr. *aloer*, *aloeran*.
- Gretig**, b. n. *loba*; *birahi*; *beringin*.
— naar goud, *loba akan emas*, (*mas*).
—, naar kennis, *birahi akan 'ilmoe*.
— naar spijs, *lapar*.
—, *bijw. dengan loba*; *dengan ingin*.
- Gretigheid**, vr. *honger*, *lapar*.
—, *trek*, *lust*, *kainginan*; *loba*.
- Grief**, vr. *sakit hati*; *iba*; *randj*, Perz.; *malal*, Ar.
- Griep**, vr. zekere ziekte, *sakit pilaq ka-roengkoengan*.
- Grieven**, b. w. zeer doen, *meloekai*; *menjakitkan*; *menjakiti*; *békin sakit hati*, L.
—, leed gevoelen, *merasai doeka*.

—, diep bedroeven, *mendoekatjitakan; békin sakit hati, L.; toesoeg; menjoesahi.*
Grieving, vr. *perboewatan jang menjakitkan hati orang.*
Griezelen, o. w. *gemetar; ketar.*
Griezeltje, o. *sedikit sakali; sadzarrah.*
Grif, bijw. vlot, vlug, *lantjar.*
 — lezen, *lantjar membatja.*
Griffel, vr. *qalam batoe; pena batoe, L.*
Griffelen, b. w. zie **Enten.**
Griffen, b. w. zie **Enten.**
 —, inprenten, graveeren, inschrijven, *menjoerat; mengoekir.*
 Gegriff, *teroeikir; tersoerat.*
Griffie, vr. zie **Griffel.**
 —, (kanselarij), *bilij penjoerat hhoekoem.*
Griffer, m. *penjoerat hhoekoem; kátib, Ar.*
Grifferschap, o. *djawatan penjoerat hhoekoem; daradjat kátib, Ar.*
Griffioen, m. *garoeda.*
Grift, vr. *parit.*
Grijnen, o. w. *soengoes; tangis, menangis.*
Grijnig, b. n. *bersoengoes; bertangis-tangisan.*
 —, *wrevelig, bengis.*
Grijns, vr. *masker, topèng.*
Grijnsaard, m. *orang bersoengoes; toekang tjomèl, L.*
Grijnzen, o. w. *kenjoet; srengèh.*
 Zijne vrouw grijnde hij toe, *bminja itoe-poen dikenjoetnja.*
 —, *knorren, tjomèl, L.; soengoes.*
Grijp, zie **Grijpvoegel.**
Grijpen, b. w. *menangkap; memegang; menjambar; mentjapèj; mendjabat.*
 Eenen visch in de rivier —, *tangkap ikan di kali, L., (soengéj).*
 Met de klauwen —, *zoo als roofvogels, sambar, menjambar.*
 De griffioen kwam niet de klauwen —, *garoeda datang menjambar.*
 —de, (als ter vlucht iets wegnemende), *moechtalis, Ar.*
 Naar de maan —, *hendaq mentjapèj boelan.*
 De godin daalde neder en Sang greep naar haar en zij vlood henen, *maka déwi poen toeroen maka ditjapèj olèh Sang maka déwi poen lari.*
 Plaats —, *djadi; berlakoe.*
 Grijp het zwaard, *peganglah pedang.*
 Iemand in het hart —, *mendjabat orang pada hatinja.*
 Bij de hand —, *berpegang tangan.*
 Eenen dief —, *tangkap pentjoeri.*
 Iemand bij de ooren —, *pegang sa-orang pada telinganja, (koepingnja).*
 Dat zij gegrepen worden in hunne aanslagen, *bijarlah ija ditangkap didalam honar-honarnja.*
Grijpvoegel, m. *helang; oeloeng-oeloeng, L., zie Griffioen en Gier.*
Grijs, b. n. *jang poetih ramboet; jang ada ramboet poetih; oban, hoban.*

Een stokoud en — man, *saorang oedar jang poetih ramboetnja.*
 Een grijze baard, *djanggoet poetih.*
 Grijze stof, *kain kelaboe warnanja.*
 Grijze haren, *ramboet poetih.*
 De grijze oudheid, *zamán dahoeloe kala.*
Grijsaard, m. *oud man met grijze haren, orang toeha jang poetih ramboetnja.*
Grijsachtig, b. n. *kelaboe; warna haboe.*
Grijsheid, vr. *oban, hoban.*
 Ouderdom en —, *katoehaän dan oeban.*
 De — is eene sierlijke kroon, zij wordt op den weg der gerechtigheid gevonden, *maka oban itoe makota perhisan pada djalan 'adälal itoe kadapatán.*
Grijzelen, o. w. zie **Griezelen.**
Grijzen, o. w. *djadi oban; ramboet djadi poetih.*
 Hij wordt grijs, hij grijs, *maka ramboetnja djadi poetih; maka ija djadi oban.*
Grijzigheid, vr. zie **Grijsheid.**
Gril, vr. *huivering, geligi.*
 —, *kuur, tingkah.*
 Die juffer heeft veel —len, *itoe nona ada banjaq tingkahnja.*
 —, *grap, senda goeraw.*
Grillen, o. w. *gemetar; galinggam.*
 —, *afgrtzen hebben, kena seram; rasa ngeri.*
Grillig, b. n. *kadinginan; gemetar sedikit.*
 —, *dat huivering verwekt, ngeri.*
 —, *eigenzinnig, bertingkah; betingkah, L.; perang peroes.*
Grilligheid, vr. *dingin; gemetar.*
Grilling, vr. *huivering, geligi.*
Grilziek, b. n. *bertingkah; perang peroes.*
Grim, vr. zie **Grimmigheid.**
Grimas, vr. *kenjoet.*
 —sen maken, *kenjoetkan.*
Grimbekken, o. w. *toendjoeg moeka.*
Grimmen, o. w. *gerat; gergetam, L.*
 —, *brullen, menikas.*
 —, *zuur zien, bermoeeka masam; melihat masam.*
 —, *hullen, menangis.*
 —, *toornen, aangaan, amarah, marah; moerka, Hoit; goesar, L.*
Grimmig, b. n. *bingking; amat hangat; jang ampoenja kahangatan moerka; jang hangat amarah; jang terlaloe amat marah, L.; terlaloe sangat, (van straffen).*
 Een — Heer, (God), *Toehan jang kahangatan moerka.*
 Een — e tijger, *harimaw (matjan, L.,) jang boewas; matjan galaq, L.*
 Een — mensch, *orang pemarah; orang jang terlaloe amat marah.*
Grimmigheid, vr. *ngeran; kahangatan amarah.*
 — van God, *moerka Allah.*
 In — vertrappen, *mengindjaq sedang kahangatan amarah.*
Grinniken, o. w. *tjarit.*

Grint, vr. grof zand, *kersik; pasir kasar*.
Grippeel, vr. zie **Greppel**.
Grissen, b. w. *mentjoeri; groemoet*, L.
Grisser, m. *pentjoeri*.
Groef, vr. *aloeran; ladjoer*.
 —, kuil, *lobang*.
 —, zie **Graf**.
Groeflijzer, o. *linggis*.
Groei, m. *toemboehan*.
 Die boom heeft zijnen vollen — nog niet, *maka pohon itoe belom sampéj toemboehannja*.
 Dat kind heeft zijnen vollen — nog niet, *maka anaq itoe belom sampéj besarnja*.
Groeibaar, b. n. *jang dapat toemboeh; jang bolèh toemboeh*.
Groeien, o. w. *toemboeh, bertoemboeh*.
 —, als gras, *bertoemboeh seperti roempoet*.
 —, als metaal, *ranag*.
 Meer en meer —, *makin besar; mingkin besar*, L.
 Niet willen —, (van achterlijke kinderen), *koentèl*.
 Een hoofd op hetwelke geen haar groeit, *kapala jang tiada toemboeh ramboet*.
 Een boom groeit tot hij sterft, *maka pohon itoe toemboeh sampéj mati, (sahingga mati)*.
 De rijst groeit (slaagt) in dit seizoen niet, *maka moesim ini padi tiada djadi*.
Groeing, vr. *toemboehan*.
Groeikracht, vr. *goewat toemboehan*.
Groeisel, o. *toemboeh-toemboehan*.
Groeizaam, b. n. *jang menoemboehkan*.
 Een voor de planten en kruiden groei-zame regen, *hoedjan jang menoemboehkan segala tanam-tanaman dan sajoer-sajoeran*.
Groeizaamheid, vr. *peri jang menoemboehkan*.
Groen, b. n. *hidjaw; wilis*, Jav.
 —, frisch van gebladerte, *segar; chadlir*, Ar.
 De kleeding der koningskinderen is —, *pakéjan anaq radja itoe hidjaw warnanja*, (bij de Maleiers).
 Donker—, *hidjaw toeha*.
 Licht—, *hidjaw moeda; wilis; hidjaw gadong*.
 Een — blad, *daoen hidjaw*.
 — verven, *taroh tjat hidjaw; laboer dengan tjat hidjaw*.
 — geschilderd, *soedah ditjat hidjaw*.
 —, onrijp, *sangkal; belom masaq; belon matang*, L.
 —e vruchten, *boewah-boewah baharoe*.
 —, nog ongewijd, *baharoe; baroe*, L.
 Een —tje, *orang baroe*.
 — moes, *sajoer-sajoeran*.
Groen, o. *warna hidjaw; gadong*.
 Het — is goed voor het oog, *warna hidjaw itoe baik pada mata*.
 In het — gekleed, *pakéj hidjaw*.

Groenachtig, b. n. *saroepe warna hidjaw*.
 — geel, *wilis koening*.
Groenboer, m. *toekang sajoer*.
Groenen, o. w. *groeien, toemboeh*.
 —, groen worden, uitspruiten, *toenas, bertoenas; djadi hidjaw*.
Groenheid, vr. *hidjaw, warna hidjaw*.
Groenig, b. n. *saroepe warna hidjaw*.
Groenkooper, m. *orang djoewal sajoer-sajoeran; toekang sajoer*.
Groenman, m. *toekang sajoer*.
Groenmand, vr. *bakoel sajoer*.
Groenmarkt, vr. *pasar sajoer-sajoeran*.
Groensel, o. *segala djenis hidjaw hidjan; roepa-roepa sajoer*.
Groente, vr. het groen van boomen of planten, *barang hidjaw-hidjan; daoendaoen*.
 —, moes, *sajoer, sajoer-sajoeran; midjoe-midjoe; baql*, Ar.
 — eten, *makan sajoer*.
 Zekere —, die rauw gegeten wordt, *poetat*.
Groentje, o. een nog niet ontgroende, *moe-rid baroe jang belom disangsarakan*.
Groentuin, m. *kebon sajoer*.
Groenverkooper, m. zie **Groenkooper**.
Groenvrouw, vr. *perampoewan jang djoewal sajoer*.
Groep, vr. *goot, got*, verb.; *seloeran*.
 —, verzameling, *perhimpoeenan; pekoempoelan*.
 Eene — beelden, *perhimpoeenan patoeng-patoeng*.
Groet, m. *salám*, Ar.; *taslím*, Ar.; *sembah; tabiq; tabé*, L.
 Eenen — geven, *memberi salám; kasih tabé*, L.
Groeten, b. w. *memberi salám; kasih tabé*, L.
 Elkander —, *sembah-menjoembah*.
 Met den degen —, *memberi hhor- mat dengan pedang*.
 Met de vlag —, *memberi hhor- mat dengan bandéra*.
 Met het geschut —, *memberi hhor- mat dengan marjam*.
 Eenen koning —, *sembah kapada radja*.
 Groet mijnheer voor mij, *kirim (bilang) kita poenja tabé sama (pada) toewan*.
Groeve, vr. zie **Groef**.
Groeven, b. w. *memboewat aloeran*.
 Eene zuil met den beitel —, *pahatkan aloeran dalam tijang batoe*.
Groezé, vr. *hidjaw-hidjan baharoe*.
Grof, b. n. tegenst. van fijn, *kasar; djarang; kebang*.
 — linnen, *kain kasar; kain djarang*.
 — en dik, *boengkat*.
 — garen, *benang kasar*.
 — van korrel, *kombong*.
 — vlas, *katan kasar*.

— zand, *kersik*.
 — geschut, *marijam besar*.
 — schrift, *hhoeroef' besar*.
 — geld, *oewang besar; dirham besar*.
 — geld winnen, *berlaba banjaq; berolèh banjaq oewang; dapat banjaq oewang*.
 Grove verteringen maken, *memboeroeskan banjaq oewang*.
 Eene grove plank, *papan kasap*.
 Een grove, ruwe steen, *batoe kasap*.
 —, lomp, *boersch, kakoe; kasar*.
 — van verstand, *bodoh; goblok, L*.
 — van lichaam, sterk, wel gespierd, *tegap*.
 Een — vel, *koelit kasar, of kasap*.
 Eene grove fout, *salah besar*.
 Het kind maakt het waarlijk al te —, *maka anaq itoe soenggoeh terlaloe amat nakal, (delap, L)*.
 — van maaksel, *boecatannya kasar*.
 Grove, harde woorden, *kata jang berat*.
 — spelen, *betaroh banjaq oewang*.
 —, onwellevend, *koerang bahasa; pengkoeh; tjaboel*.
Grofachtig, b. n. *kasar sedikit*.
Grofheid, vr. *peri jang kasar; kakasaran, kasar*.
 De — van de zijde, *kasarnya kain soetra itoe*.
Grofljvig, b. n. *gemoeg*.
Grol, vr. zie *Beuzeling*.
 —, *zotternij, tingkah jang gila*.
Grollen, o. w. *tjomèl, L; soenggoet; radjoeg*.
 —, zie *Krollen*.
Grollig, b. n. *soeka bersenda-senda; djinaka*.
Grom, o. *isi peroet ikan*.
 —, *vuiligheid, barang kotor; tahi*.
Grommelen, o. w. *goeling*.
 In het slijk —, *berkoembang*.
 In het water —, *indam*.
Grommelig, b. n. *kotor, L; tjemar*.
Grommeling, vr. *goelingan*.
 —, *vuiligheid, loempoer; kotor; tjemar; tahi*.
Grommen, o. w. *tjomèl, L; meradjoeg*.
 —, b. w. *het ingewand uit visch nemen, boewang isi peroet ikan*.
Grommig, b. n. *knorrig, tjomèl-tjomèl, L; radjoeg*.
 —, *onzuiver, tiada bresih*.
 —e visch, *ikan jang tiada dibowang kotornja*.
Grommigheid, vr. *kalakoean orang tjomèl*.
Grompot, m. en vr. *orang jang tjomèl-tjomèl sadja*.
Gron, m. (aarde), *tanah*.
 Vette —, *tanah gemoeg*.
 Magere —, *tanah koeroes*.
 Dode — onder de tinerts, wit, gevlamd, *vochtig, vet, schuimende als zeep, kong*.

Kleiachtige —, *tanah lilin; tanah lijat*.
Zandachtige —, *tanah pasir*.
Eigen —, *tanah sendiri*.
 Op den — vallen, *djatoh di tanah; goeoger ka boemi*.
 Dat heeft zij op den — laten vallen, *itoe digoeoger kannja ka boemi*.
 Op den — slapen, *tidoer di tanah*.
 —, bodem, *loenas; pantat, zie Bodem*.
 — des harten, *dalamnja hati*.
 Te —e gaan, zinken, *tenggelam*.
 Aan den — zitten, *kandas, Jav.; lekat doedoeq*.
 Half aan den — zitten, *sanggat*.
 Te —e gaan, ongelukkig worden, *karam*.
 —, ondiepte, *toehoer; langdèj*.
 — van eene stof of schilderij, *dasar; natar*.
 — (eener stoffe) die vol geborduurd of gestikt is, *rekam*.
 Tot op den —, *sahingga dalamnja*.
 —, zie *Grondslag*.
 —, bewijs, *dalil, Ar.; tanda kateringangan*.
 In den — kennen, *kenal baik-baik; tahoe sakali; lebih-lebih tahoe*.
 —, vloer van bamboezen latten, *lantèj boeloeh; lantèj bamboe, L*.
 Een platte —, (schets), *dinah dasar jang rata*.
Grondbalk, m. *tijang kaki*.
Grondbeginsel, o. *açal, Ar.; pohon; oesóel, Ar*.
Grondbegrip, o. *oesóel jang pertama; oesóel jang djadi pohon*.
Grondbelasting, vr. *charálat tanah; dati tanah*.
Grondbreuk, vr. *dijkbreuk, tetasan terbis*.
Grondbrief, m. *soerat gadè tanah, L*.
Grondeijns, m. *boenga tanah; oepeti*.
Grondeijgenaar, m. *toewan tanah; jang ampoenja tanah*.
Grondeigendom, o. *milik tanah; kaämpoenjaän tanah*.
Grondelijk, bijw. zie *Grondig*.
Grondeloos, b. n. *toebir; maha-dalam; tiada terdoega*.
 —, oneindig, *kekal; baqá, Ar.; tiada berhingga*.
 Grondelooze barmhartigheid, *rahhmat jang tiada berhingga*.
Gron, b. w. *mengalaskan, beralaskan*.
 Het is God, die de aarde gegrond heeft, *Allah djoewa jang mengalaskan boemi*.
 Gegrondvest, *teperalas*.
Gron, o. *tanah pemaerentahan; saloeroeh tanah jang dibawah parèntah*.
Gron, m. *loewan tanah*.
Gron, b. n. *tetap; tegeh; benar*.
 — oordeel, *bitjara jang tetap; fikiran jang çahh (jang benar)*.

—, diep doordacht, *dalam sakali*.
 —e kennis, *pengatahwaan jang dalam sakali*, (*jang sampoerna*).
 —e visch, *ikan jang berbae loempoer*.
 —, *bijw. dengan telap; atas peri jang cahh*.
 — *onderzoeken, saqsama; pariksa dengan teroes terang*.
Grondigheid, vr. *katetapan; kabenaran*.
Grondiglijk, *bijw. zie Grondig*.
Gronding, vr. *pengalasan*.
Grondkundig, b. n. *jang tahoe akan peri tanah*.
Grondlast, m. *zie Grondbelasting*.
Grondlegger, m. *orang jang mengalaskan*.
Grondlegging, vr. *pengalasan*.
Grondles, vr. *grondstelling, oesóel pengajaran*.
Grondmuur, m. *kaki tembog*.
Grondoorzaak, vr. *sabab açal, Ar.; açal jang pertama; pohon perkara*.
Grondpaal, m. *tiang jang dibawah sakali*.
Grondrecht, o. *hhaq atas tanah; hhaq miliknja tanah*.
Grondregel, m. *oesóel; pohon peratoeran*.
Grondrente, vr. *zie Grondcijns*.
Grondsap, o. *zie Grondsop*.
Grondschatting, vr. *zie Grondbelasting*.
Grondslag, m. *alas; asás, Ar.; dasar; pengalasan; pokok*.
Grondsop, o. *ampas, L.; tahi; nap*.
Grondsteen, m. *batoe pengalasan*.
Grondstelling, vr. *oesóel, Ar.*
Grondstof, vr. *oengcar & oengóer, Ar., zie Element*.
 —, *voorwerp, waarvan iets gemaakt wordt, bakal*.
Grondtaal, vr. *bahasa jang sadija*.
Grondteekening, vr. *dinah dasar jang rata*.
Grondtekst, m. *naç, Ar.*
Grondvast, b. n. *tetap; tegoeh*.
Grondverf, vr. *tjat dasar*.
Grondvergadering, vr. *in: naar de —, (dood), soedah mati; soedah meninggal*.
Grondvest, vr. *zie Grondslag*.
Grondvesten, b. w. *mengalaskan, zie Gronden*.
Grondvesting, vr. *pengalasan*.
Grondvlakte, vr. *ratanja tanah*.
Grondwaarheid, vr. *kabenaran jang sadija; kabenaran jang djadi pohon*.
Grondwater, o. *aer jang didalam tanah*.
Grondwet, vr. *hhoekoem jang djadi pengalasan; iboe hhoekoem*.
Grondwoord, o. *perkataan jang sadija*.
Grondwortel, m. *akar jang acul perkataan*.
Groom, o. *zie Grom*.
Groot, b. n. *besar; raja; agoeng; gedang; akbar, Ar.; kabár, Ar.*
 — *geworden (van menschen en dieren), soedah djadi besar, (van planten en boo-*

men); soedah toemboeh, soedah djadi besar.
Zoo — *als een hoenderei, sabesar telor ajam*.
 Een — (*aanzienlijk*) *man, orang besar*.
 Een — *e man, orang tinggi*.
 De — *en (Magnates), kibár, Ar.*
 De — *e mast, tijang agoeng; tijang besar*.
 God is —, *Allah djoewa jang akbar*.
 Naar de — *e gehoorzaal, ka paséban agoeng*.
 Een — *huis, roemah besar; roemah gedang*.
 Eene — *rivier, soengéj raja, (besar)*.
 Een — *uur gaans, lebih satoe djam djaoehnja*.
 — *e blijdschap, kasoekaän jang besar*.
 De — *e Heer, Soelthán Roem*.
 De — *e zee, samoedra*.
 —, *bijw. besar*.
 — *maken, verheffen, membesarkan; taqdískan; békin besar, L.*
Grootachtbaar, b. n. *moelija raja*.
Grootboek, o. *boekoe besar, L.*
Grootbrengen, b. w. *memeliharakan; pijara, L.*
Grootdadig, b. n. *gagah*.
Grootelijks, *bijw. amat; terlaoe; sangat*.
 —, *voornamelijk, terlebih; istimewa*.
Groothandelaar, m. *soe'agar; dagang besar; bijapri*.
Groothartig, b. n. *zie Grootmoedig*.
Groothartigheid, vr. *zie Grootmoedigheid*.
Grootheid, vr. *kabesaran; djáh, Perz.*
 De — *Gods is zichtbaar in de geheele schepping, maka kabesaran Allah itoe kalihatan pada samista 'alam*.
Groothertog, m. *panembahan besar*.
Groothertogdom, o. *karadjaän panembahan besar*.
Grootje, o. *oude vrouw, grootmoeder, nenèg; memè, L.*
Grootkruis, o. *bintang besar*.
 —, *(de persoon), panghoeloe bintang besar*.
Grootmachtig, b. n. *maha-koewasa*.
Grootmaking, vr. *pembesaran; perbesaran*.
Grootmeester, m. *panghoeloe besar*.
Grootmoeder, vr. *nenèg perampoewan; memè, L.*
Grootmoedig, b. n. *moerah hati; karím, Ar.*
Grootmoedigheid, vr. *kamoerahan hati; himmat jang tinggi*.
Grootneus, m. *en vr. jang berhidoeng besar*.
Grootouders, m. *meerv. nenèg mojang*.
Grootsch, b. n. *angkoeh, L.; katjaq; gedoeh; djemawa; hati besar; boengka*.
 —, *heerlijk, indah-indah*.
 Eene — *e gedachte, fikiran jang tinggi*.
Grootschheid, vr. *kalakoean jang katjaq; hati besar; angkoeh, L.*

Grootspraak, vr. *moeloet besar; kata jang gah; kata jang katjaq; bitjara jang angkoeh, L.*
Grootspreker, m. *orang katjaq; pe-ngatjaq; itiq bertadji; poengga.*
Grootspreking, vr. *perkataan jang katjaq, (gah).*
Grootte, vr. *besarnja.*
 —, *uitbreidheid, loewasnja; kaloe-wasan.*
 Deze twee boomen zijn van gelijke —, *pohon doewa batang ini sama besarnja.*
 — van éne vlakke, *loewasnja padang.*
Grootvader, m. *nèng laki-laki; nenda, Hoft; nènanda, Hoft.*
Grootvorst, m. *qajjar moeda.*
Grootvorstin, vr. *qajjar moeda perampoevan.*
Grootzegelbewaarder, m. *pendjawat tjap radja; manteri materéj.*
Grop, vr. *groef, aloeran; djaloer.*
Gros, o. *twaaif dozijn, doewa belas losin.*
 Een koopman in het —, *grossier, orang dagang besar; bijapri.*
 In het — *verkoopen, djoewal borong; djoewal banjaq sama sakali.*
 Het —, *grootste deel, kabanyakan; lebih dari pada satengah, gew. satengah.*
Grosse, vr. *afschrift eener minuut, salinan (toeroenan) soerat notaris.*
Grossier, m. zie **Gros**.
Grot, vr. *goeha batoe; geroenggang karang.*
Grotwerk, o. *karangan goeha batoe.*
Grouwel, m. zie **Gruwel**.
Gruvelijk, bijw. zie **Grop**.
Gruis, o. *loemat; poewin jang antjoer, L.; anaq batoe.*
 — van steenkolen, *harang batoe jang antjoer.*
 —, *puin, poewin, L.*
Gruisachtig, b. n. *saroepa kersik.*
Gruisand, o. *pasir kasar; kersik.*
Gruizen, b. w. *mengantjoerkan, zie Vergruizen.*
Gruizig, b. n. zie **Gruisachtig**.
Gruizigheid, vr. *peri kersik.*
Grup, vr. zie **Grop**.
Gruppel, vr. zie **Greppel**.
Grut, vr. *segala bidji-bidjian jang ditoembog.*
 —, *fljne pitjes, zoo als in vtjgen, baris-baris.*
 —, *nitschot, barang kaboeangan.*
Gruwel, m. *kageljan.*
 Een' — van iets hebben, *geli; ngeri.*
 — en bedrieven, *melakoekan pekerdjaan jang kageljan.*
Gruweldaad, vr. *perboewatan jang kageljan; pekerdjaan jang kageljan.*
Gruwelen, o. w. zie **Gruwen**.
Gruwelijk, b. n. *jang kageljan; jang membri ngeri.*
Gruwelijkheid, vr. *peri jang kageljan.*

Gruwelstuk, o. zie **Gruweldaad**.

Gruwen, o. w. *ngeri.*

— op het hooren van een **gruweldaad**, *ngeri karana mendengar perboewatan jang kageljan.*

Gruwzaam, b. n. zie **Gruwelijk**.

Guig, vr. zie **Bespotting**.

Guil, vr. *koeda betina jang belom beranaq.*

Guil, m. *orang bodoh.*

Guil, b. n. *tjabar; koerang hati.*

Guinje, vr. *oewang mas Inggris.*

Guit, m. *pengitjoe; risaw.*

Guitachtig, b. n. *tjerdig.*

Guitar, m. *tjalempoeng, Jav.*

Guitenstuk, o. *perboewatan pengitjoe.*

Gul, b. n. *zacht en droog, loenaq; raméj; lemboet dan kering.*

—, *openhartig, toeloes hati; betoel.*

Gulden, vr. *golden, verb.; roepijah.*

Een — heeft honderd centen, *satoe golden djadi saratoes sèn, verb.; satoe roepijah djadi saratoes doewi.*

Gulhartig, b. n. zie **Gul**.

Gulhartigheid, vr. *kamoeahan hati; peri toeloes hati.*

Gulheid, vr. *zachtheid, kalembotan.*

—, *hartelijkheid, ichlác; toeloes hati.*

Gulp, vr. *grote baar, ombaq besar; geloembang.*

Gulpen, o. w. *minoem dengan tegoeq-tegoeq jang besar; tjaroeg.*

Gulzig, b. n. *rakoës, L.; tjaroeg; demap.*

— e *honger, lapar rakoës, L.; lapar andjing.*

Gulzigaard, m. *pendemap; pentjaroeg; orang rakoës, L.; galdodja, galodja; pentjaroeg.*

Gulzigheid, vr. *lakoe pendemap; lakoenja orang rakoës, L.; katjaroean; galodja.*

Gulziglijk, bijw. *dengan rakoës, L.; atas peri pentjaroeg.*

Gunnen, b. w. *berkenan; bersoeka.*

Ik gun hem zijne schatten, *kita bersoeka sabab ija mempoenjai banjaq harta.*

Gun mij gehoor, *kaloe soeka dengar sahaja poenja kata.*

Gunner, m. *orang jang soedi; orang jang membri; orang jang berkenan; orang jang tarima.*

Gunning, vr. *idzin, Ar.; idin, verb.; pemberian idzin; ridlá, Ar.; soeka.*

Gunst, vr. van God en vorsten, *anoegraha; karoenja.*

—, *toegenegenheid, pengasihán; kasih.*

Wat nu uwe — betreft, *zij is overvloedig, ik aanvaard haar, adapoen jang kasih toewanhamba itoe sapenoehnjalah hamba menarima dija.*

Bij den koning in — zijn, *dianoegrahanan radja.*

Eene vrijwillige —, *anoegraha dengan ichtijár.*

Gunstbejag, o. *tipoe daja akan beroléh anoegraha.*

Gunstbetoon, o. *tanda anoegraha*; 'alá-mat karoenja.
Gunstbewijs, o. zie **Gunstbetoon**.
Gunstblik, m. *tiliq pengasih*.
Gunstbrief, m. *soerat anoegraha*.
Gunsteling, m. *orang jang dianoegraha-kan*; *kakasih*.
Gunsteloos, b. n. *jang tiada dapat anoe-graha* of *karoenja*.
 —, *wangunstig*, *dengki*.
Gunstgenoot, m. en vr. zie **Gunsteling**.
Gunstgodin, vr. *feri*, *Perz*.
Gunstig, b. n. *goed*, *geschikt*, *baik*.
 Zich in — e omstandigheden bevinden, *senang*; *ramah*.
 —, *toegenegen*, *mengasih*; *menilik*.
Gunstgljik, bijw. *dengan anoegraha*; *dengan karoenja*.

Gunstjacht, vr. zie **Gunstbejag**.
Gunstwoord, o. *perkataan pengasih*.
Gurkje, vr. zie **Agurkje**.
Gust, b. n. *tiada mengandoeng*.
Guts, vr. *pahat pangkoek*.
Gutsen, b. en o. w. *memaht dengan pahat pangkoek*.
 —, *uistroomen*, *tjoetjoer*; *samboer*.
Gutsing, vr. *tjoetjoeran*.
Guttegom, vr. zie **Gittegom**.
Guur, b. n. *koud*, *dingin*.
 —, *koel*, *sedjoeg*.
 —, *winderig* en *regenachtig*, *tampijas*.
 —, *stuursch*, *bengis*; *perang peroes*.
Guurheid, vr. *kadinginan*; *kasedjoekan*.
 —, *stuurschheid*, *kalakoean orang bengis*.

H.

Ha, tusschenw. *aho*; *héj*; *sábas*; *héja*.
 —! *daar komt mijn vriend!* *héj!* *soe-darakoe datang*.
 —, *zoo gaat het werk goed*, *sábaslah bagitoe baik kerjanya*.
Haaf, vr. zie **Have**.
Haag, vr. *heg*, *pagar*, (zoo wel van schuttingen of gelinten als van levende heiningen).
 Met eene — *omgeven*, *memagari*.
 Eene — *van den Ricinus*, (*wonderboom*), *pagar djarag*.
 Eene — *van de Pluchea balsamitera*, *pagar beloentas*.
 Eene — *van de Ocimum basilicum*, *pagar soelasi*.
 Eene *bamboezen* —, *pagar boeloeh*; *pagar bamboe*, L.
Haai, m. *ikan tjoetjoet*, L.; *hijoe*, *ihoe*.
 De *tijger*—, *hijoe harinaw*.
 Bijzondere —soorten, *hijoe parang*, *hijoe bingkoeng*.
Haak, m. *gajit*; *kajit*; *penggajit*; *pengajit soesoeh*; *roewit*.
 De *weerhaken* van eenen *pijl*, *gajit anaq panah*.
 Een *ijzeren* —, *gajit besi*.
 — *om krokodillen* te vangen, *garagéj*.
 — *die in der olifanten ooren* gelegd wordt om hen te bestieren, *koesa*.
 De — *aan eenen hengel*, *mata kail*; *mata pantjing*, L.
 —, *zetboom*, *galah*.
 — *om dieven* te vangen, *bandil*; *tjangkah*.
 — *van eene werpspies*, *roewit*.
 Met *haken* getrokken, *terhela* *dengan penggajit*.
 —, *winkel*—, *sikoe-sikoe*.
 Het is niet in den —, (*niet naar beho-*

ren), *itoe boekan* *dengan sepertinja*; *itoe tiada patoet*.
Haakbeentje, o. *prabot toelang bergajit*.
Haakje, o. *gajit ketjil*.
Haaks, bijw. *saroepa sikoe-sikoe*.
 —, *gelijk*, *effen*, *regelmatig*, *papat*.
 Niet —, *strang*; *tiada betoel*.
Haakvormig, b. n. *saroepa gajit*, *saroepa kail*.
 —, *als een vischhoek*, *saroepa mata kail*; *saroepa mata pantjing*.
Haal, m. *trek*, *chath*, Ar.; *baris*.
 Een —, *ruk*, *trek*, *sakali tariq*; *sakali sintaq*.
 Eenen — *doen*, (*rooken*) *sakali isap*.
 Een —, *slok*, *sategoeg*.
Haam, o. *kaloeng*.
Haan, m. *ajam djantan*; *ajam laki-laki*, L.
 Gekuijfte —, *ajam bebaloeng*.
 De — *kraait*, *ajam berkoekoeg*.
 Een *gesneden* —, *ajam kabiri*.
 Een — *in beide handen* houden om dien te laten *vechten*, *bego*.
 Een *vecht*—, *ajam saboeng*.
 Jonge —, *ajam sedang taroena*.
 Den *gebraden* — *uithangen*, *mengatas-atas diri*.
 Er zal geen — *naar krasien*, *sao'ang poen* *tiada dapat tahoe itoe*.
 — *van een geweer*, *pemitik*.
 Den — *spannen*, *tariq pemitig*.
Haansteen, m. *uit het ingewand* eens *haans*, *moestika haian*.
Haar, pers. *voorn*, *dija*, *ija*.
 —, *meerv*, *marika-itoe*.
 Ik heb — *gelast* *naar de markt* te gaan, *kita soedah soeroeh dija pergi ka pasar*.
Haar, bez. *voorn*, 3. pers. *dija poenja*; *ampoenja dija*; *nja* *achter het z. naamw.*

— man, *dija poenja laki*, L., *soewaminja*, Hoft.; *lakinja*.

Dat is het hare, *itoelah jang ampoe-nja dija*; *itoe dija poenja*.

Haar, o. hoofd—, *ramboet*.

Talrijker dan de haren des hoofds, *lelih banjaq dari pada ramboet kapala*.

— achter op het hoofd opgestoken, *wrong, koendéj*; *djiboel*.

Zacht —, *ramboet jang lemas*.

Zacht — is het kenteeken van vreesachtigheid en onverstand en ongeluk, *ramboet jang lemas tanda penakoet dan koerang boedi dan koerang oentoeng*.

Hij heet geen enkel —, *dija goendoel sakali*, L.; *maka jialah soelah sakali*.

Zwaar —, *ramboet koedjoer*.

Grijs —, *ramboet poetih*.

Als men vele zorgen heeft, wordt het — spoedig grijs, *kaloé banjaq soesah hati maka lekas poetih ramboet*.

Zwart — is het kenteeken van verstand en van het volbrengen van beloften, *ramboet jang hitam itoe tanda boedi dan menjampékan djandji*.

Dik —, *ramboet tebal*; *ramboet gemoeq*, L.

Recht ahangend —, *ramboet kadjoer*.

Dun, sluijk —, *ramboet lingar*, L.

De haren ontwarren, *menjeleséjkan ramboet*.

De haren vlechten, *menganjam ramboet*; *békin kelabang*, L.

Haren, die in de lucht golven, *ramboet jang berkibaran*.

De haren losmaken, *mengoeréjkan ramboet*.

De haren kammen, *menjisir ramboet*.

Het — in de war brengen, *bilaskan ramboet*.

Het hoofd— afscheren, *mentjoekoer kapala*.

Het — afsnijden, ten teeken van schande, *meragas*.

Het — snijden, *memotong ramboet*.

Zijn — staat te berge, *seram ramboetnja*.

Zijn — in den loop laten, door ergens aan te haken, *kabos*; *kirip*.

Met de handen in het — zitten, *fig. tiada berdaja lagi*.

Eén —, *ramboet saerak*; *saléj*.

Een — breed, *satebalnja ramboet*.

Kroes —, *ramboet papoewa*; *ramboet kriting*; *ramboet kritiq*, L.

—, dat bij het scheren van het hoofd op de kruin blijft, *boeboengan*.

Met loshangende haren, *serta ramboet teroeréj*.

Gekruld —, *ramboet berikal*.

Kunstige —lok, *landiq*.

Het — op zijde met tuiten maken, *sanggoel ramboet*.

Valsch, ingestoken —, *tjemara*.

Het uitvallen der haren, *loeroeh (goegoer) ramboet*.

Zijne haren vallen uit, *ramboetnja goegoer*.

Het — in het keepje onder den neus, *oring*.

Met huid en —, *sama sakali*; *samoewa*.

Zijne haren rezen te berge, *maka seramlah ramboetnja*.

— op de borst, *boeloe dada*.

De haren in de neusgraten, *boeloe hidoeng*; *boeloe lijang hidoeng*.

— onder de armen, *boeloe ketijag*.

— op de huid, kleine haartjes, *roema*.

— der schaamdeelen, *tondon*; *boeloe ari-ari*.

Hij begint — aan de kin te krijgen, *djanggoetnja moelai toemboeh*.

Tot zelfs één hoofdhaartje, dat afvalt, *hingga saléj (saheléj) roema ramboet jang loeroeh*.

Het — doen groeien, *toemboehkan ramboet*.

— hebben, *beramboet*.

— krijgen, *toemboeh ramboet*.

Zij heet — op de tanden, *maka perampoevan itoe terlaloe bengis*.

Het lange — van een paard of leeuw, de manen, *ramboet koeda*; *ramboet singa*; *gamboeng*.

Soort van —, dat aan den palmboom (anaw) groeit, *idjoeg*; *gemoetoe*; *doek*.

Wild — hebben, *fig. ada pertentéj*.

Haarachtig, b. n. *saroepa ramboet*; *kaja ramboet*, L., (*boeloe, roema*), zie **Haar**.

Haarband, m. *ikat ramboet*, *pengikat ramboet*.

Haarborstel, m. *boendar ramboet*.

Haarbos, m. *djamboel*.

— boven aan een vaandeltje, *koembala*.

Haard, m. daar in Indië geene haarden zijn, kan men dit woord door *dapoer*, *kookplaats*, *oven* enz., eenigermate teruggeven.

Haardgoden, m. meerv. *berhala roemah*.

Haardoek, o. *kain ramboeti*.

Haardplaat, vr. *prada dapoer*.

Haarkam, m. *sisir ramboet*.

Haarklein, bijw. *fig. belah ramboet*.

— verhalen, *tjerita kaja membelah ramboet*.

Haarkloven, o. w. *belah ramboet*; *tjela, mentjela*.

Haarknipper, m. *toekang ramboet*.

Haarlok, vr. *ikal*; *landiq*.

Gevlochten —ken op de slapen, *koentjir*.

Gekrulde —, *tjentjentoeng berikal*, (ook *tjetjentoeng*).

—, die bij het afscheren van het hoofdhaar op de kruin blijft, *boeboengan*.

Haarloos, b. n. zie **Kaal**.

Haarnaald, vr. *toesoeg koendéj*.

Haarnet, o. *djala* ramboet.
Haarpluis, o. *boeloe* kain.
Haarpoeder, o. *bedaq* ramboet.
Haarsnijden, o. *potong* ramboet.
Haarsnijder, m. *toekang* ramboet; *toekang* *potong* ramboet.
Haarspeld, vr. *toesoeg* *koendéj*; *tjoetjoeq* *koendéj*; *tekan* *sanggoel*.
Haartje, o. *anaq* ramboet; ramboet *moeda*.
Haartooisel, o. *perhijasan* ramboet.
Haartrekker, m. klein *tangetje*, *tjatoet*, L.; *angkoep*.
Haartrens, vr. *landiq*; *ramboet* *jang* *dianjam*; *ramboet* *ikal-ikalan*; *kelabang*, L.
Haartuit, vr. *sanggoel*.
Haarvlecht, vr. zie **Haartrens**.
Haarvlechter, m. *jang* *menganjam* *ramboet*; *toekang* *koendéj*.
Haarworm, m. *koerap*.
Haarwortel, m. *akar* ramboet.
Haarziekte, vr. *penjakit* ramboet.
Haas, m. *kawéloe*, Port; *arnab*, Ar.; *char-gosj*, Perz., *harkos*, verb.
 De *rammelaar*, *kawéloe* *djantan*.
 Het *wilje*, *moer*—, *kawéloe* *belina*.
 Eenen — *jagen*, *berboeroe* *kawéloe*.
Haast, m. *spoed*, *goepoeh-goepoehan*; *sigraha*, *sigrah*; *lekas*; *tjepat*, *ta'djil*, Ar.; *adjal*, Ar.
 Met — *uitgaan*, *kaloewar* *dengan* *goepoeh-goepoehan*.
 In der —, *riboet-riboet*.
 In der — *opstaan*, *bangoen* *dengan* *sigrah*.
 Kom, *maak* *wat* —, *ajo* *lekas-lekas*.
 Een *werk* *met* *te* *veel* — *verrichten*, *boeroe-boeroe* *pekerdjään*.
 Hoe *meer* — *hoe* *minder* *spoed*, *mingkin* *tjepat* *mingkin* *plan-plan*, L.; *makin* *diboeroe* *makin* *lambat*.
 — *hebben*, *tiada* *sempat*; *bergoepoeh-goepoehan*.
 — *aan* *iets* *bijzetten*, *menjigrahakan*; *soeroh* *békin* *lekas-lekas*, L.
 Er *is* *geen* — *bij*, *troesah* *diboeroe-boeroe*, L.; *ta-oesah* *diboeroe-boeroe*.
 Een *werk*, *dat* *met* — *gedaan* *wordt*, *pekerdjään* *jang* *diboeroe-boeroe*.
Haast, *bijw.* *dengan* *goepoeh-goepoeh*; *dengan* *sigraha*; *dengan* *lekas-lekas*.
 Zoo — (*dra*) *als* *hij* *u* *hoort*, *serta* *dengarnja* *engkaw*; *srinta* *loe* *didengarnja*, L.
 Zoo — *als* *hij* *zag* *dat* *de* *zon* *onderging*, *demi* *dilihatnja* *matahari* *masoq*.
 —, *bijna*, *hampir*; *njaris*; *koerang* *sedikit*.
 Het *is* — *nieuwe* *jaar*, *hampir* *tahoen* *baharoe*.
Haastelijk, *bijw.* zie **Haastig**.
Haasten, *wed. w.* *besigraha*; *berlekas*; *berbangat*, *ta'djil*, Ar.
 Het *is* *noodig* *u* *te* —, *baik* *djoega* *engkaw* *bersigraha*.

Iemand —, *membangatkan* *orang*; *melekaskan* *orang*; *bersigrahan* *orang*.
Haastig, b. n. *goepoeh-goepoeh*; *bangat*; *'adjl*, Ar.; *ta'djil*, Ar.
 —, *oplopend*, *perang* *peroes*; *lekas* *marah*, L.
 Een — *mensch*, *pembangat*.
 —, zie **Driftig**.
 —, *bijw.* *dengan* *goepoeh-goepoeh*; *dengan* *sigraha*; *dengan* *lekas-legas*; *bangat*.
 Want *ik* *wil* — *naar* *het* *gebergte* *gaan*, *karana* *akoe* *handaq* *bangat* *pergi* *ka* *goenoeng*.
Haastigheid, vr. *kagoepoehan*; *peri* *jang* *bangat*; *adjalat*, Ar.
 —, zie **Oplopendheid**.
Haastiglijk, *bijw.* *dengan* *lekas-lekas*, zie **Haastig**, *bijw.*
Haat, m. *kabentjian*, *bentji*; *iri* *hati*; *dendam*, *dendam*.
 De — *der* *menschen*, *kabentjian* *ma-noesja*.
 Oude —, *karatan* *hati*.
 Tegen *die* *mannen* *hebben* *de* *vrouwen* *enen* —, *itoelah* *kabentjian* *perampoecan* *atas* *laki-laki*.
 Eenen — *tegen* *iemand* *opvatten*, *menaroh* *dendam* *kapada* *saorang*.
 — *voldoen*, *memuwaskan* *bentji*.
 Een *geheime* —, *dendam*; *bentji* *jang* *tersemboeni*; *doengkoel*, L.
 Eenen — *toedragen*, *berdendam*; *bentji*.
 —, *vijandschap*, *persatroean*.
 —, zie **Afkeer**.
Haatdragend, b. n. *berdendam*, *berdendam*; *bentji*; *beriri*.
Haatdragendheid, vr. *lakoe* *orang* *berdendam*; *kabentjian*; *hati* *jang* *soeka* *mem-balas* *djahat*.
Hach, vr. *gevaar*, *bahaja*.
Hachelijk, b. n. *berbahaja*; *jang* *memberi* *bahaja*; *bermara*.
 Eene — *e* *onderneming*, *pertjakapan* *jang* *berbahaja*.
Hachelijkheid, vr. *bahaja*; *mara*; *mara* *bahaja*.
Hagedis, vr. *tjitjaq*, *tjitjah*; *boerq*, Ar.
 De *vliegende* —, *tjitjaq* *terbang*; *tjitjaq* *koebin*.
 Eene *grote*, *schubbige*, *vergiftige* —, *bingkaroeng*.
 Grote *boom*—, *dlab*, Ar., *zab*, verb.
 Vleugellooze —, *die* *op* *zijn* *wijden*, *met* *lucht* *ge vulden* *buik* *zweeft*, *haphap*.
 Grote *huis*—, *die* *verscheidene* *malen* *een* *akelig* *geluid* *maakt* *en* *daarvan* *de* *namen* *van*: *tokè*, *gagoh*, *kèko*, *gokè* *en* *gèko* *ontleent*.
 De — *heeft* *de* *gedaante* *van* *den* *kro-kodil*, *maka* *tjitjaq* *itoe* *saroepa* *dengan* *boewaja*.
Hagel, m. (*bevoren* *regen*), *aer* *ramboen*; *batoe* *aer* *ramboen*; *boewah* *aer* *bekoe*; *hoedjan* *batoe*; *tagark*, Perz.

—, om te schieten, *mimis*, L.; *semboeran*; *patoeroetan*.

Hagelbui, vr. *hoedjan aër ramboen*; *hoedjan batoe*.

Door eene — getroffen, *kena hoedjan batoe*.

Een — van pijlen, *hoedjan anag panah*.

Hagelen, o. w. *toeroen aër ramboen*; *toeroen hoedjan batoe*.

Hagelgans, vr. *gangsja lijar*.

Hagelsteen, m. *batoe aër ramboen*.

Hageltasch, vr. *tempat mimis*.

Hagelwit, b. n. *poetih seperti kapas jang baharoe diboesoer*.

Hagendeveld, b. n. *baik sakali*; *teroe-tama*.

Hak, m. *paloe*; *potong*, L.; *parang*.

Een — met een zwaard, *paloe pedang*.

—, tijd om het hout te vellen, *masa menebang kajoe*.

—, het vellen van het hout, *penebangan kajoe*.

Een enkele —, *sakali parang*.

Hak, vr. *hiel*, *toemit*; *toengkaq*, Jav.

Iemand op de —ken zitten, *menghambat*; *soesoel*, L.

—, *houweel*, *tjangkoel*.

Hakbank, vr. *tempat tjentjang daging*.

Hakbijl, vr. *kapaq*; *kampaq*, L.

Hakblok, o. zie **Hakbank**.

Hakbord, o. *papan tjentjang daging*.

Hakbosch, o. *beloekar*; *samaq*.

Haken, b. w. (*toehaken*), *menoetoeop dengan kajit* of *gajit*.

—, (*handwerk*), *sawoet*.

Haken, b. w. *menggajit*, *mengajit*.

Ergens aan blijven —, *bersangkoet*.

Ergens naar —, *rindoe dendam*; *ingin*; *kepéngin*, L.

—, o. w. *tersangkoet*.

Haking, vr. *rindoe*; *dendam*; *rindoe dendam*; *ingin*; *kepéngin*, L.

—, *vasthaking*, *penggajitan*.

Hakkelaar, m. *orang berat lidah*; *orang gagap*.

Hakkelarij, vr. *gagap*; *berat lidah*.

Hakkelen, o. w. *gagap*.

— in het lezen, *tersangkoet membatja*.

—, b. w. *tjentjang*.

Hakkeling, vr. zie **Hakkelarij**.

Hakken, b. w. *menetaq*; *potong*, L.

In stukken —, *memanggal*.

Met een kapes —, *memarang*.

Met een zwaard —, *tetaq dengan pedang*.

Met eene bijl —, *tetaq dengan kapaq*.
Wederzijdsch met het zwaard —, *bertetaqkan pedang*.

Eene bamboes —, *potong bamboe*, L.; *memanggal boeloeh*; *memarang boeloeh*.

Hé Poespa Djaja, hak gij dien bamboes voor mijne oogen af, *héj Poespa Djaja parang oelahmoe boeloeh itoe koelihat*.

Hakkenoi, vr. zie **Pasganger**.

Hakker, m. *orang jang menetaq*, enz., zie **Hakken**.

—, hout—, *orang menebang kajoe*; *orang potong kajoe*, L.; *orang meramoe kajoe*.

Hakketeerder, m. *toekang tjerewèt*, L.

Hakketeeren, o. w. *tjerewèt*, L.; *berbantah*.

Hakketeering, vr. *tjerewèt*, L.; *perbantahan*.

Hakking, vr. der boomen, *penebangan*.

Hakmes, o. *pisaw tjentjang*.

—, om bamboes te kappen, *bajoeng*; *wadoeng*.

Hakmoes, o. *sajoer jang ditjentjang*.

Haksel, o. gekapt vleesch, *daging tjentjang*.

Hakstuk, o. van eenen schoen, *toemit sepatoe*.

Hal, vr. *pasar jang beratap*.

—bewaarder, *djoeroe pasar*.

Halen, b. w. *ambil*, *mengambil*; *mengangkoet*; *mendjoepoet*, *mendjoempoet*.

Uit de vesting —, *mengambil dari dalam kota*.

Adem —, *bernapas*.

In een land —, *ambil bawa kapada soewatoe tanah*.

Wijn —, *mengambil aër anggoer*.

Water —, *angkoet aër*, (op den rug, uit de bron).

Rijst gaan —, *pergi ambil beras*.

Laten —, *soeroeh pergi mengambil*.

Waar haalt hij het van daan? *dari mana diambilnja?* *dari mana didapatnja?*

Naar zich toe—, *tariq*; *hela*; *hampirkan*.

—, *bijkomen*, *banding*.

Dat haalt hier niet bij, *itoe tiada bandingannya dengan ini*.

—, in—, *menghambat*; *soesoel*, L.

Men moet geene oude koeien uit de sloot—, *djangan korèq perkara jang soedah*.

Zieh een ongeluk op den hals —, *kena tjilaka dengan sengadja*.

Op den wal —, *tjemat*, *bertjemat*.

Zou ik den postwagen nog kunnen —? *apa kira sahaja masih bolèh soesoel karèta pos?* L.

Over hoop, *membilaskan*.

Het anker te huis —, *membongkar saoeih*.

—, *wegen*, *berat*, *ada berat*; *timbang*.

Half, b. n. *tengah*.

Hij is —drunken, *dija tengah mabog*.

—gek, *tengah gila*, zie **Gek**.

—ledig, *tengah hempa*; *tengah kosong*.

Een —, *satengah*.

Eene halve maand, *satengah boelan*.

Een —jaar, *satengah taoen*.

Een —uur, *satengah djum*.

Halve maatregelen, *peratoeran jang koerang betoel*.

Derde —honderd, *tengah tiga ratoes doewa ratoes lima poeloeh*, L.

Dertiende —, *tengah tiga belas; doewa belas satengah, L.*
Derde —, *tengah tiga; doewa satengah, L.*
 — *wijn, — water, saparo anggoer saparo aër, L.*
 —, *bijw. ten halve, saparo: pertengahan.*
 — *gegeten hebbende, sedang pertengahan makan.*
Halfboos, b. n. *goesar sedikit, zie Boos.*
Halfbroeder, m. *soedara tiri.*
Half-cirkelvormig, b. n. *saroepa boesoer (boesar); saroepa bentoeg boesoer.*
Halfdek, o. *tingkat boeritan kapal.*
Halfdood, b. n. *tengah mati.*
Halfdronken, b. n. *tengah mabog.*
Halfëbbe, vr. *tengah aër soeroet.*
Halfëiland, o. *djazirah, Ar.*
Halfgedeld, b. n. *dibahagi doewa; dipotong doewa.*
Halfgeleerde, m. en vr. *orang jang belum tammat mengadji.*
Halfgezicht, o. *sabelah moeka.*
Halfgod, m. *dëwa.*
Halfhemd, o. *kamëdja loewar.*
Halfhooren, b. w. *dengar saparo.*
Halfjaar, o. *tengah tahoen.*
 Een —, *satengah tahoen.*
Halfjarig, b. n. *tengah tahoen poenja.*
Halfmaanvormig, b. n. *saroepa tengah boelan.*
Halfman, m. — *wijf, o. choentza; Ar.; papay; bantji; L.*
Halfopen, b. n. *tengah terboeka; teboeka saparo, L.*
Halfrijp, b. n. *mengkal; tengah matang, L.*
Halfronde, o. *tengah boelat doenija.*
Halfschaduw, vr. *tengah bajang.*
Halfscheid, o. *satengah.*
Halfslachtig, b. n. *jang berdjenis doewa, zie Halfman.*
Halster, m. *halster, sentadji; halstër, L.*
 Den — *atdoen, boeka halstër, L.; boeka sentadji.*
Halfwind, m. *angin dari sabelah.*
Halfzuster, vr. *soedara perampoewan tiri.*
Halleluja, o. en tusschenw. *hal'loejah.*
Halm, m. van de rijstplant, *pohon padi.*
Halmsteel, m. *tangkëj.*
Hals, m. *lèhër; batang lèhër.*
 Den — *afsnijden, potong lèhër.*
 Den — *omdraaien, poetar lèhër.*
 Den — *breken, patah lèhër.*
 Een lange —, *lèhër pandjang.*
 Een lange, fraaie —, *lèhër djindjang.*
 Den — *uittrekken, mendjindjang lèhër.*
 Om den — *vallen, peloeq, memeloeg; dakap, dekap.*
 Den — *aisteken van dieren, met plechtigheden vergezeld, sembelëh.*
 Scheef van —, *tafilang.*
 Om — *brengen, memboenoeh.*
 — *over kop, lintang; tjerëj berëj; lintang poekang.*

Om — *raken, mati; meninggal.*
 — *van eene flesch, lèhër boeli; lèhër botol, L.*
 —, *bloed; orang kasihan; orang tjilaka.*
Halsader, vr. *oerat lèhër.*
Halsband, m. *kaloeng; ikat lèhër; tali lèhër.*
 Eene — *omdoen, taroh tali lèhër.*
Halsbrekend, b. n. *berbahaja sangat; terlatoe soesah.*
Halsdoek, m. *kain lèhër.*
Halsgerecht, o. *madjlis hhoekoem besar.*
Halsjicht, vr. *sengal lèhër.*
Halsketen, vr. *rantëj lèhër; oetas.*
 Eene — *van het fijnste goud, rantëj dari pada emas kerdjang.*
 Eene — *met juweelen, doekoeh.*
Halsklieren, vr. *meerv. poeroe bagá di lèhër.*
Halskraag, m. van vogels, *dada boeroeng.*
 —, *sieraad, kaloeng pada lèhër, oetas.*
Halskwabbe, vr. *kossem, djoembil.*
Halsrecht, o. *hhoekoem kamatian.*
Halsrechter, m. *hhákim hhoekoem kamatian.*
Halsieraad, o. *oetas; kaloeng pada lèhër.*
 Sluitend — *eener bruid met glinsterende steenen, pandapoen.*
 — *met juweelen, doekoeh.*
 —, *grooter dan de doekoeh, padaka.*
 — *met parelen, oetas moetijara.*
Halsstarrig, b. n. *keras kapala; tegar; bingal; kapala batoe; sjathn, Ar.; wahm, Ar.*
Halsstarrigheid, vr. *peri jang tegar, (bingal); iba, Ar.*
Halsstarriglijk, *bijw. dengar tegar.*
Halsstraf, vr. *hhoekoem kamatian.*
Halsstreng, vr. *oetas; tali lèhër.*
Halsstuk, o. van een harnas, *lèhër badjoe rantëj.*
Halster, o. zie **Halfter**.
Kalsvriend, m. *sohbat betoel; handëj jang satijawan.*
Halszaak, vr. *dosa besar; dosa kamatian.*
Halt, vr. *halt; berhentilah!*
Halve, achterz. ter zake van, om, *karana; sabab; tegal.*
 Om zijnent —, *karana dija.*
 Om mijnent —, *karana akoe.*
 Om uwent —, *karanamoelah; karana engkaw; sabab angkaw; tegal loe, L.*
Halve broeder, m. *soedara tiri.*
Halve cirkel, m. *boesoer, boesar.*
Halve deur, vr. *pintoe lipat.*
Halve laars, vr. *las ketjil, stiwel ketjil; kawtz, Ar.*
Halve maan, vr. *boelan lengkoeng; boelan toemanggal.*
 De — *is het wapen der Turken, maka boelan lengkoeng itoe ada 'alamat orang Toerki.*
Halve zuster, vr. *soedara perampoewan tiri.*

Halveeren, b. w. *membahagi doewa*; menengah; bertengahkan.

Halveering, vr. *hhâl membahagi doewa*; penjabelahan.

Halzen, o. w. voor den wind omwenden, *bélog dengan boeritan kapal*, (perahoe).

Ham, vr. *paha babi*; ham, Ned.

Hamel, m. *domba djantan kediri*.

Hamer, m. *pemoekoel*; martil, L.

Ijzeren strijd—, *serbak besi*.

Houten —, *gagandaroe*, zie **Slei**.

Houten — van eenen goudsmid, *martil tandoeg*.

Voor—, ijzeren smids—, *godam*.

—tje, *tjatoeg*.

Eenen spijker met den — inslaan, *pa-koekan*; *lantag pakoe dengan martil*, (*pemoekoel*).

Met eenen ijzeren — vermorselen, *meremoekan dengan godam*.

Hameren, o. w. *poekoel dengan martil*; *paloe dengan pemoekoel*.

—, smeden, *timpa*, *menimpa*.

Hamerslag, m. en o. *paloe pemoekoel*; *poekoel martil*.

— houden, *berganti-ganti poekoel dengan martil*.

—, schilfertjes van heet ijzer, *serboeog besi*; *chabatz*, Ar.

Hamersteel, m. *hoeloe pemoekoel*; *gagang martil*, L.

Hamertje, o. *tjatoeg*; *martil ketjil*.

Smids houten — in den vorm van eenen hoorn, *martil tandoeg*.

Hammevet, o. *gemoeg paha babi*.

Een Islamiet mag geen — of varkensvleesch eten, *maka hharámlah orang Islám makan gemoeg paha babi ataw daging babi*.

Hand, vr. *tangan*.

De rechter—, *tangan kanan*.

De linker—, *tangan kiri*.

De rug van de —, *poenggoeng tangan*.

Kromme —, *tjapiq*.

Dorre —, *tangan kakoe*.

Die eene — heeft, *koedoeng tangan sabelah*.

De — bieden, *oendjoeg tangan*.

De — vatten, de — geven, *djabat tangan*.

En hij vatte de — van Isma Jatim, *seraja didjabatnja tangan Isma Jatim*.

In de — en klappen van blijdschap, *bertepoeg tangan*.

Met beide — en, *dengan kadoewa (doewa) belah tangannja*.

Op — en en voeten nederkomen, *terhoembalang kaempat kaki*.

De eene —, *sabelah tangan*.

Met het zwaard in de —, *dengan pedang di tangannja*.

De — afkappen, *mengoedoeng tangan*.

Uit de — mijner dochter, *dari pada tangan anagkoe*.

Alleen in uwe — toch is zijn dood,

sahadja dalam tangan toevanhamba djoega kamatiannja.

En de vorst geleidde de prinses bij de —, *maka baginda poen memimpin tangan toewan poeteri*.

De — en uitstrekken, *memandjangkan tangan*.

De — en uit droefheid te zamen slaan, *memaloekan tangannja kadoewa*.

Met de — of bij de — dragen, *tangan-tangani*.

In de — houden, *menggenggam*; *pégang*, *pégang di tangan*, L.

Eene goede — (schrift), *chath jang bagoes*; *toelisan jang bagoes*.

Van goeder —, *dari pada orang baik-baik*.

Ik heb daar alles bij de —, *kita poenja barang ada sadija disitoe*.

Gewapender—, *dengan pakéj sendjata*.

De — en aan het werk slaan, *moelai kerdja*.

De laatste — aan het werk slaan, *menghabiskan pekerdjaan*.

Voor de — zitten, (in het spel), *mesti main dhoeloe*, L.; *mesti moelai bermain*, L.

Zijne — en zijn gebonden, *tangannja terikat*.

Van — tot —, *dari pada saorang ka-pada saorang*.

Dat goed ligt voor de —, *itoe barang soedah sadija*.

Van hooger —, *atas titah*.

Bij — en vol, *bergenggam-genggam*.

Eene volle —, *sagenggam*.

Geef de —, *kasih tangan*, L.

Aan de winnende — zijn, *berlaba*; *mendapat oentoeng*.

Ilij is ver van de —, *maka djaoehlah ija dari sini*.

Bij de — zijn, (knap zijn), *pantas*; *tjakap*.

In de — komen, helpen, *toeloeng*.

Bij de — (opgestaan) zijn, *soedah bangoen*.

De — aan iets houden, *memeliharakan soewatoe barang*.

De — aftrekken, (verlaten), *meninggalkan*.

Uit de — schieten, *loetjoet dari tangan*.

De — lichten, (door de vingers zien), *toeloep mata*.

In 's vijands — en vallen, *djadi tawan moesoeh*; *djatoh di tangan moesoeh*; *ditanwan moesoeh*; *djadi tawanan*.

Het staat nog in uwe — en, *melainkan toewan poenja parentah*, (*tahoe*).

Ik stel mijne ziel in uwe — en, *akoe taroh (serahkan) djiwakoe kadalam tapag tangannmoe*.

Zijn bloed zal ik van uwe — eischen, *maka darahnja akoe akan menoentoet dari pada tangannmoe*.

Uw werk is onder — en, *toewan poenja barang lagi dikerdja orang.*

De — leenen, *hantoe; toeloeng.*

Ik geef u die zaak in — en, *akoe-se-rahkan perkara itoe kapadamoe.*

Hij heeft eene heete —, (hij slaat spoedig), *tangannya panas.*

De — en aan zich zelven slaan, *boenoeh diri.*

De — en ruim hebben, *ada sempat.*

De — en vol hebben, *ada banjak kerdja.*

Voor de — nemen, *ambil dengan tiada pilih.*

Het regensizoen is op — en, *moesim hoeljan soedah dekat.*

Ik ben op uwe —, *sahaja toeroet toewan kata.*

Van de — wijzen, *toelag; tiada tarima.*

Iemand de — smceeren, *soewapi, me-njoewapi.*

— over —, *mingkin lama mingkin lebih, L.; makin lama makin lebih.*

Onder 's — s, *dibawah tangan.*

Onder 's — s verkoopen, *dioewal di-bawah tangan.*

Geld op — geven, *memberi tjengkeram.*

Uit de tweede —, *dari pada tangan jang kadoewa.*

Handbieding, vr. *pertoeloengan, toeloengan.*

Handboeien, vr. meerv. *beloenggoe tangan.*

Handboekje, o. *boekoe peringatan; soerat kandoengan; boek tékinan, L.,* verb. van aantekeningboek.

Handboog, m. *boesoer tangan.*

Handboom, m. het boom, *pengoengkil.*

Handboor, vr. zie **Boor.**

Handbreedte, vr. *tampaq.*

Eene —, *satampaq.*

Handdadig, b. n. medeplichtig, *toeroet salah; salah djoega.*

Handdoek, m. *kain sapoe tangan; toewala, toalha, Port., (eig. tafellaken); mandil, Ar.*

Handel, m. koophandel, *dagangan, L.; pernijagaän.*

— langs de kust, *kusthandel, berdagang di pasisir.*

— drijven, *berdagang; nijaga, bernijaga; bedagang, L.*

Wetten op den —, *hhoekoem pernijagaän.*

Een handelaar moet de wetten kennen, die op den — betrekking hebben, *maka tidapat tiada soedagar tahoe akan hhoekoem pernijagaän; orang berdagang mesti tahoe segala hhoekoem dagangan, L.*

Den — verlevendigen, *meraméjkan per-nijagaän, (dagangan.)*

Een zeer bloeiende —, *pernijagaän jang raméj sakali; hhal dagangan jang raméj sakali.*

— en wandel, *lakoe djalan.*

Ter zee en te land — handel drijven, *berdagang di laet dan di darat.*

In compagnieschap — drijven, *berdagang dengan perséro, L.; bersjarikat; beséro, L.; bepating, L.*

Handelaar, m. koopman, *dagang, orang dagang.*

Een voornaam —, *soedagar; bijapri.*

Den — zijn allen tot vijand, die koop-waren nemende, de betaling uitstellen, *dagang itoe satroenja segala orang jang mengambil dagangannya dipertanggoekkan-nja harganja.*

—, werker, *'amil, Ar.; pemboewat.*

Handelaarster, vr. *orang perampoewan jang berdagang.*

Handelaar, b. n. gedwee, *lemah; lemas, L.,* zie **Gedwee.**

—, vriendelijk, *manis.*

—, van metalen, *lemboet; lembèg.*

Handeldrijvend, b. n. *berdagang; ber-nijaga.*

Handelen, b. w. behandelen, *mendjabat, zie Behandelen.*

—, o. w. *berboewat; melakoekan.*

Als broeders —, *melakoekan seperti soedara; kertja kaja soedara, L.*

—de, *moeamil, Ar.; sambil berboewat.*

Dit boek handelt over de godsdienst, *maka kitáb ini boenjinja dari pada hhal agama.*

—, handel drijven, *benijaga, bernijaga; berdagang.*

Kooplieden, die op Makasar —, *soe-dagar jang bernijaga di negeri Mangkasar; orang dagang jang berdagang di negeri Mangkasar.*

Want zij, die handel drijven bezoeken vele landen, *karana orang dagang itoe mendjalani beberapa negri.*

In zijde —, *berdagang kain soetra.*

In allerlei waren —, *berdagang segala roepa barang.*

In het groot —, *borong.*

Tegen trouw en plicht —, *berboewat chijánat.*

Handeling, vr. *perboewatan; kerdja, pe-kerdjaän; kalakoean; pentjaraän; fi'l, Ar.; 'amal, Ar.*

—, gedraging, *lakoe; lakoe djalan.*

Hij is geen meester van zijne — en, *maka trada dapatija melakoekan kahendaqnja; dija trala bolèh toeroet dija poenja soeka sendiri.*

— en en besluiten, *titah dan parèn-tah.*

De — en der apostelen, *qiqat segala rasóel.*

Handelmaatschappij, vr. *perséroan orang dagang; persakoetoean soedagar.*

Handeloos, b. n. *tiada bertangan.*

Handelrijk, b. n. *raméj pernijagaän; raméj-raméj orang berdagang.*

Handelsgoest, m. *'aqal dagang.*

Want het is de — voorwaar om de waren, die ik behoef tegen hoogen prijs af te staan, *karana 'agal dagang itoe nis-tjaja dagangankoe dengan harga besar di-djoewalnja.*

Handelshuis, o. roemah orang berdagang; roemah pernjagaän; toko, L.

Handelsstad, vr. koopstad, bandar.
Batavia is eene groote —, maka negeri Batawijah itoe bandar besar.

Handelsvaartuig, o. perahoe dagang.
Klein — te Pontianak, lanting.

Handelsverdrag, o. perdjandjian per-nijagaän; perdjandjian perkara dagangan.

Handelwijs, vr. peri kalakoean; peri djalan.
De — dier menschen is onbetamelijk, peri djalannja orang itoe tiada patoet.

Handeuvel, o. sengal tangan.

Handgaww, b. n. diefschtig, soeka groe-moet.

Handgebaar, o. isjrat tangan.

Handgeklap, o. tepoeg tangan.

Handgeld, o. tjengkeram; pandjar.

Handgemeen, b. n. berkalahi; bakalahi, L.
— worden, djadi berkalahi.
— zijn, tjampoer tangan.

Handgemeenschap, vr. kalahi, kalahian.

Handgift, vr. oewang jang bermoela kali ditarima orang dagang.

Handgreep, vr. handvol, genggam.
—, behendigheid, bisa.
— met het geweer, bermain sendjata.

Handhaafster, vr. perampoevan jang memeliharakan.

Handhaven, b. w. memeliharakan; melin-doengkan.
Iemands recht —, memeliharakan hhaq orang.

Handhaver, m. pemelihara; jang melin-doengkan.

Handhaving, vr. pemeliharaän; perlin-doengan.

Handig, b. n. pantas; tjakap; tjepat.
— in alles, wat hij doet, pantas pada barang lakoenja; tjepat pada segala pe-kerdjaännja.
— in den krijg, tjakap didalam perang.
—, bijw. dengan pantas; dengan tjakap of tjepat.

Handigheid, vr. kapantasan; katjakapan; lakoe jang tjepat.

Handje, o. tangan ketjil.
Hij heeft er een — van, (is daarop afgericht,) dija soedah bijasa kerdja itoe.
Een los —, (dat spoedig klappen uit-deelt,) tangan panas.

Handjicht, vr. sengal tangan.

Handkijker, m. tropong ketjil; kèkèr ketjil, L.

Handkus, m. tjijoem tangan.

Handlanger, m. orang oepahan; koeli; orang bantoe kerdja.

Handleiding, vr. pengadjaran.

Handmerk, o. tanda tangan.

Handopening, vr. idzin akan memilih soewaloe pandita.

Handoplegging, vr. pendjamahan ta-ngan; hhal sarap.

Handpaard, m. koeda pawl.

Handpijl, m. lembing.

Handreiken, b. w. toeloeng; bantoe kerdja.

Handreiker, m. orang jang menoeloeng.

Handreiking, vr. pertoeloengan; pemban-toean.

Handschoen, m. saroeng tangan.
Zijden — en, saroeng tangan soetra.
— en dragen, pakéj saroeng tangan.

Handschoenleer, o. koelit saroeng tangan.

Handschoenmaker, m. toekang saroeng tangan; pandéj saroeng tangan.

Handschrift, o. (oud —) soerat noes-chat, Ar.; soerat sadija; poestaka, Sansk.
Een Arabisch —, soerat noeschat 'Arab, toelisan 'Arab jang sadija.
— voor de pers, soerat rantjana; ka-rangan.
Het — kan gedrukt worden, soerat rantjana boldh dijitaq, L. (ditera.)
—, wijze van schryven, chath, Ar.; tjara toelisan.
—, verzekering, soerat pengakoean.
—, handteekening, soerat tanda tangan.

Handspaak, vr. pengoengkil; penoewas.

Handspies, vr. lembing.
Eene — werpen, meloentar lembing.

Handspuit, vr. hambosan ketjil.

Handstastelijk, b. n. terang sakali; tlahir sakali; terlaloe njata.

Handtasting, vr. pendjabatan tangan.
Iemand onder — ontslaan, lepaskan orang atas djandji menghadap kaloe di-panggil.

Handteekening, vr. tanda tangan; tapaq tangan; bekas tangan.
Eene — onder een geschrift stellen, taroh tanda tangan dibawah soerat; boe-boeh tapaq tangan dibawah soerat.

Handvat, vr. handvatset, (van eenen pot,) teling; koeping, L.
— van eene kist, koekoet.
— van een zwaard, hoeloe.

Elke zaak heeft twee — sels, sabarang perkara ada doewa moeka; sabarang per-kara ada pemandangan sabelah-menjabelah.
— (in het algemeen,) pemegangan; tangan.

Handvest, vr. soerat hhaq negeri.
— van eene kerk, soerat hhaq grédja.

Handvol, vr. genggam.
Eene — rijst, sagenggam beras.
Eene — menschen, barang orang se-dikit.

Handvormig, b. n. saroepa tangan.

Handwaarzeggerij, vr. petenoengan radjah.

Handwater, o. aër membasoeh tangan; aër tjoetji tangan, L.

Ergens geen — bij hebben, *tiada dapat dibandingkan dengan* soewatoe barang.
Handwerk, o. *pekerdjaän*.
 —, bedrijf, beroep, *djawatan*; *pentjarian*, L.
 Een kind een — laten leeren, *soeroeh anag belajar* soewatoe *pekerdjaän*.
Handwerker, m. *oetas*; *pandéj*; *toekang*.
 Een gemeene —, *orang bekerdja*; *koeli*.
Handwerkster, vr. *orang perampjewan jang djadi toekang*.
Handwijzer, m. *paal*, *tjang tanda djalän*.
Handwindsel, o. *kain bebat tangan*.
Handwoordenboek, o. *kitab loghat ketjil*.
Handzaam, vr. *gergadji ketjil*.
Handzaam, b. n. *baik*.
 — weer, *masa jang baik*; *koetika jang baik*.
Hanebalk, m. *sokong-sokong*.
Hanekain, m. *djamboel*; *djanggèl*; *baloeng*, *baloengan*; *djanggèr*, L.
Hanemat, vr. *gelanggang*; *kalangan*, L.; *gelanggang*.
Hanengekraai, o. *koekoeg ajam*.
 —, des nachts op gezette tijden, *kekeroeoe*.
Hanengevecht, o. *saboeng*.
 — houden, *menjaboeng*; *mengadoe ajam*.
 Scheidsman bij het —, *djoewara*.
 Zich met — en vermaken, *soeka bermain saboeng*.
 Minnaar van het —, *penjaboeng*.
Hanepoot, m. *kaki ajam*.
Hanespoot, vr. *soesoeh ajam*; *tegül*, L.; *djaloe*.
 Kunstige —, vlijm aan den poot, *tadji*.
Hanetred, m. *poesat telor*.
Haneveer, vr. *boeloe ajam*.
Hangbast, m. *roban soesoe jang kental*.
Hangblaker, m. *tempat lilin jang digantoeng*, L.; *kaki djan jang digantoeng*.
Hangbord, o. *uithangbord*, *papan alämat*.
Hangbuik, m. *dikbuik*, *gendoet*; *peroet besar*.
Hangen, o. w. *gantoeng*, *bergantoeng*.
 — b. w. *menggantoengkan*.
 Zich aan eenen boom —, *gantoengkan diri pada sabatang pohon*.
 Water over het vuur —, *taroh aèr di api*; *gantoeng aèr diatas api*, L.; *djerang aèr*.
 Dit hangt van u af, *maka inilah bergantoeng padamoe*.
 In het jdel —, *lajang*, *melajang*.
 De lip laten —, *berdjowèhkan bibir*.
 Een ijzer, dat aan eenen zeilsteen hangt, *besi jang tergantoeng (melekat) pada batoe berani*.
 Het gordijn blijft aan eenen spijker —, (haken), *maka kalamboe itoe tersangkoet di pakoe*.
 Den degen op zijde —, *menjandang pedang*.

Met het hart (aan iets) —, *melekat dengan hati*.
 Gehangen worden, *mati digantoeng*.
 Den huik naar den wind —, *beralib dengan angin*.
 Hij hangt de aarde aan een niet, *maka ija menggantoeng boemi pada barang jang tiada (barang sasewatoe-poen tiada)*.
 De vleugelen laten —, *djoentékan sajab*.
 Het hangt aan een zijden draadje, *perahoe hampir tenggelam*, (fig.).
 Zijne welvaart hangt van die zaak af, *maka salamatnja bergantoeng pada perkara itoe*.
 Tusschen — en wurgcn, *antara matjan dan boewaja*.
 Iets over het hoofd —, *diamang*; *di-antjan*, L.
 Staan te —, (leunen), *besènder*, L.; *sandar*.
 Eene zaak, die nog aan den spijker hangt, *perkara jang belom poetoës*.
 Op zijde —, *overhangen*, *singit*.
 Zij heet hangwangen, *pipinja djoembil*.
 Het hoofd ter aarde laten —, *menoendoekkan kapala ka boemi*.
 Naar beneden —, *zoo als sommige buffelhorens*, *doengkoel*, Jav.
 Het hoofd laten —, *hilang hati*.
Hangend, b. n. *tergantoeng*; *bergantoeng*.
 — e haren, *ramboet teroeréj*; *ramboet tegring tegring*, L.
 — e lippen, *bibir berdjowèh*.
 Met — e pootjes komen, *teroet orang poenja soeka*; *tjiœm kaki*.
Hanger, m. ooring, *anting-anting*.
Hanggat, m. en vr. *orang malas*; *orang lèna*.
Hangklok, vr. *genta (lotjèng) jang tergantoeng*.
Hangkorf, m. marskorf, die op den rug gebonden wordt, *rangking*; *bakoel*.
Hangmat, vr. *tempat tidoer jang tergantoeng*.
Hangoor, m. zekere tafel, *médja dengan daoen lipatan*.
 —, m. en vr. *slordig mensch*, *orang kotor*.
Hangslot, o. *koentji pergantoengan*.
Hanig, b. n. *gatal*; *doekana*.
Hansworst, m. *orang djinaka*; *djogèt*, L.
 —, *pop*, *bonéka*, Port.
Hanteeren, b. w. *djabat*, *mendjabat*.
Hanteering, vr. *pendjabatän*.
 —, *ambacht*, *werk*, *pekerdjaän*.
Hap, m. beet, *soewap*, *soewab*.
 Een —, *sasewap*.
Haperen, o. w. *sangkoet*; *trintog*, L.
 Het hapert omdat er een tand van het rad gebroken is, *maka tersangkoet sabab patah satoe gigi djantra*, (roda, L.)
 —, *ontbreken*, *te min zijn*, *koerang*.
 Wat hapert er aan? *apa koerang?*
 Er hapert nu niets meer aan, *sakarang*

tiada koerang lagi satoe apa.
 —, stamelen, *gagap.*
Hapering, vr. beletsel, *sangkoetan.*
 —, stameling, *gagap.*
Happen, o. w. *gigit.*
Happig, o. n. gulzig, *demap; rakoes, L.*
 —, fig. *soeka; yngin.*
Happigheid, vr. *lakoe pendemap; lakoe orang rakoes, L.*
Happiglijk, bijw. *dengan rakoes, L.; atas tjara pendemap.*
Hard, b. n. *keras, tegar.*
 — ijzer, *besi jang keras.*
 Een — e wind, *anyin keras.*
 —, moeielijk, *soesah; soekar; moesjikil,*
 Ar.
 Een bedelaar heeft eene — e kostwinning, *maka orang minta-minta itoe soesah pentjariannya.*
 Een — e heer, *toewan jang keras.*
 — van gemoed, *tegar.*
Gij zijt —, *engkaw ada tegar.*
 — van aangezicht, *tegar moeka.*
 Een mensch, die een — leven leidt, *orang jang soekar harinja.*
 Hij is — van hart, *keras hatinja.*
 Eene — e stem, *soewara jang kasar, (keras).*
 Een — e steen, *batoe padjal.*
 —, onmeedoogend, *bengis; tlalim, Ar.; kedjam, L.*
 —, streng, *soehi.*
 — schreeuwen, *berterjaj keras.*
 De hitte maakt de aarde —, *maka kapanasan itoe mengeraskan tanah.*
 Ergens — in worden, *zich verharden, djadi tegar; menegarkan diri.*
 De voetsool wordt — door het veel gaan, *maka telapak kaki djadi keras dari banjaq berdjalan.*
 Eene — e regeering, *parentah keras.*
 — hout, *kajoe jang keras.*
 —, onkwetsbaar, *kebal.*
 —, bijw. *keras; tegar.*
 Hij is — van gemoed, *maka ijalah keras hatinja.*
 Zijt niet — van hart, *djangan toewan berkeras hati.*
 — behandelen, *mengerasi; mengeraskan.*
 — lachen, *tertawa gelaq-gelaq.*
 — slaan, *poekoel keras.*
 — om te slikken, *fig. terlaloe amat.*
 — op, met luider stem, *dengan soewara jang njaring.*
Hardachtig, b. n. *keras sedikit.*
Hardbekkig, b. n. *keras moeloet.*
Harddraven, o. w. *djokdjok L.; anggol.*
 —, om het hardst, *berloembakan koeda.*
Harddraver, m. *koeda jang djokdjok (ang-gol); koeda jang masoq belapan.*
Harddraverij, vr. *djokdjok di belapan; hial berloembakan koeda.*
Hardebol, m. *stijfhoofd, kapala batoe; orang jang tegar hatinja.*

Hardebollen, o. w. *indjat kapata, intjit kapala; antoeg kapala.*
 —, zich verharden, *mengeraskan diri.*
Harden, b. w. *harden, keraskan; bekin keras, L.; tegarkan.*
 Zich —, *menegarkan diri; mengeraskan diri; makan pakan.*
 Gehard ijzer, *besi jang tersapoeh.*
 —, uitstaan, *tahan; qabar, Ar.; derita; betah, L.*
 De mensch moet zich — om de moeielijkheden des levens te wederstaan, *hendaglah orang mengeraskan diri akan melawan segala kasoeokaran doenija.*
 Het is niet om te —, *maka itoe tiada boleh ditahan lagi; maka itoe tiada terderita lagi.*
Hardhartig, b. n. *keras hati; tegar hati.*
Hardheid, vr. *peri jang keras; kakerasan; kategaran; goewat, Ar.*
 De — van dien koning heeft hem zelven in het verderf gestort, *kakerasan radja itoe soedah mengaramkan dirinja.*
 De — van het regensaizoen, *kakerasan moesim dingin.*
 — van het lichaam, *goewat toeboeh; goewat badan, L.*
Hardhoofd, o. *kapala batoe; kapala keras.*
Hardhoofdig, b. n. *berkapala keras; berkapala batoe.*
Hardhoofdigheid, vr. *kalakoean orang jang tegar; peri orang berkapala batoe.*
Hardhoorig, b. n. *dooftachtig, bengal.*
Hardigheid, vr. zie **Hardheid.**
Harding, vr. (van metalen,) *penjapcehan.*
Hardleerend, b. n. *bodoh; dengoe.*
Hardlijvigheid, vr. *kakerasan peroeit.*
Hardlooper, m. *orang jang tjepat djulan-nja.*
 —, zie **Harddraver.**
Hardnekkig, b. n. *tegar; keras; kapala keras; kapala batoe.*
 Een — e strijd, *perang jang terlaloe keras.*
 Een — mensch, *orang jang tegur.*
 Eene — e ziekte, *sakit pajah; sakit keras; penjakit jang berkandjang.*
Hardnekkigheid, vr. *kakerasan peri jang tegar; peri orang jang berkapala keras.*
Hardnekkiglijk, bijw. *atas peri jang tegar; dengan keras.*
Hardsteen, m. *batoe loko-loko; batoe koesta.*
 Een — en huis, *roemah batoe koesta.*
Hardvochtig, b. n. *sterk, goewat.*
 —, *koudvochtig, dingin; kakoe.*
 Een — mensch, *orang kakoe; orang gemas, L.; orang jang tiada poenja kasihan.*
Hardvochtigheid, vr. *goewat Ar.; peri jang goewat.*
 —, onaanandoenlijkheid, *kalakoean jang gemas; kategaran hati; gemas hati.*
Haren, b. n. *van haar, ramboeti; dari pada ramboet.*

- , van beestenhaar, *boeloe*; *dari pada boeloe*.
 Een — kleed, *kain ramboeti*.
 Een kemels— kleed, *kain boeloe ont*.
Harig, b. n. van het hoofd, *beramboet*.
 —, van de huid, *berboeloe*; *beroema*;
 zie **Haar**, o.
 Een — dier, *binatang jang berboeloe*.
 — kleed van eenen heidenschen priester,
kain sami.
Harigheid, vr. ruwheid, *kasap*; *peri kasap*.
Hark, vr. *penggaroekan*; *sisir tanah*; *radag*, *roedoeq*.
Harken, b. w. *menggaroek tanah*; *menjisir tanah*.
Harmonie, vr. (van menschen), *cadjahtra*; *sahati*; *mowáfagat*, Ar.; *pakat*, L.
 — (in de muziek), *merdoe boenjinja*.
Harnas, o. wapentuig, *badjoe rantéj*; *zirha*, Ar.
 De koning begaf zich in het paleis, toen de tijd *açar* (biduur van drie tot vieren in den namiddag) daar was, deed een krijgsgewaad aan, bestaande in een — en een waumbuis van ijzeren kettingen, eenen helm en eenen pijlkoker, *maka baginda itoe-poen berangkat ka astana, lhatta setelah waqtoe 'açar maka memakéj poela pakéjan hoeloebulang dari pada zirha dan badjoe rantéj, katopong dan tarkas*.
 — met koperen schelpen, *lamina Mak*.
 In het — jagen, *memarahkan*; *békin marah*, L.
 — van dieren, *pakéjan*, L.; *aba-aba*; *kafil*, L.
Harnasmaker, m. *pandéj badjoe rantéj*; *pandéj zirha*; *toekang badjoe rantéj*.
Harp, vr. dit woord wordt door *ketjapi* vertaald, hetwelk eigenlijk een speeltuig met twee snaren, dus geene harp is; *harpo*, L.
 Op de — spelen, *pitiq ketjapi*; *main harpo*, L.
Harpj, vr. *garoeda*.
Harpoen, m. *serampang*; *piarit*; *tampoeling*.
 Den — werpen, *meloetar piarit*; *menjerampang*.
Harpoeenen, b. w. *meloetar piarit*; *meloetar*; *serampang*, *menjerampang*.
Harpoenier, m. *orang jang meloetar piarit*; *jang menjerampang*.
Harpspeler, m. *orang jang main harpo*; L.; *orang jang memitik ketjapi*, zie **Harp**.
Harpuis, o. *gala-gala bertjampoer damar*.
 —, om de naden van vaartuigen te dichten, *dempoel*.
Harpuzen, b. w. *laboer dengan gala-gala jang bertjampoer damar*.
Harwarder, m. *orang tjerèwèt*, L.; *orang jang soeka tjerèwèt*, L.; *orang jang berbantah*.

- Harrewarren**, o. w. *tjerèwèt*, L.; *berbantah*; *tangkar*.
Harrewarrerij, vr. *perbantahan*; *tjerèwèt*, L.
Harrewarster, vr. *perampoewan jang tjerèwèt*, *toekang tjerèwèt*, L.
Hars, vr. *damar*.
 —, die, van de boomen afdruipeude, in klompen gevonden wordt, *damar batoe*.
 Eene zachtere soort van —, dienstig voor fakkels, *damar kroejon*.
 — van den terpentijnboom, *banást*, Perz.
 Witte —, *damar poetih*.
 Gele —, *damar koetjing*.
 Eene mand —, *damar sakrandjang*.
Harsachtig, b. n. *berdamar*; *saruepa damar*.
Harsboom, m. *pohon toeri*.
 Reusachtige —, (Altingia excelsa), *rasamala*.
Harsen, vr. zie **Hersen**.
Hart, o. (in de ontleedkunde), *djantoeng*.
 —, gemoed, *hati*; *qalboe*, Ar.; *foewád*, Ar.
 — van eenen boom, (als het zacht is), *empoeloer*, *poeloer*; *aris*, en als het hard is: *teras*.
 — der zee, *rasa laoet*; *toebir*; *poesat laoet*; *hati laoet*.
 Een oprecht —, *hati betoel*; *hati boedjoe*; *hati loeroes*.
 Een grootmoedig —, *hati besar*.
 Een wreed —, *korzelig*, *hati bengis*.
 Een hard —, *hati tegar*.
 Een zachtzinnig —, *hati jang lemah lemboet*.
 Een milddadig —, *hati moerah*.
 Een argeloos —, *hati jang hening*.
 Een wangunstig —, *hati dengki*.
 In het — bewaren, *simpan didalam hati*.
Haar — klopte, *maka berdebarlah hatinja*.
 Iemands — winnen, *mengambil hati orang*.
 Ter — e nemen, *mentjita*; *djaga*.
 Van ganscher —, *dengan soeka hati*.
 — (moed) geven, *memberi hati*; *békim berani*, L.
 Een kwaad — toedragen, *bentji*.
 Aan het — drukken, *peloeq*, *berpeloeq*; *berdakap*.
 Uit het — spreken, *berkata dengan teroes terang*.
 Het — van den banaan, (de groote bloemknop), *djantoeng pisang*.
 Het van eenen buffel, *djantoeng karbau*.
 Er kwam een draak uit het — der zee, *maka timbellah saékor naga dari poesat laoet*.
 In het — der zee baden, *mandi ka poesat laoet*.

De olifant eet het — (der banaanboomen), *gajah memamah (makan) aris.*

Het — van eenen boom, *poeloer pohon.*

Het — van den top des kokosbooms, *oemboel.*

Hij verteedert het — van alle vrouwen, die hem zien en hooren, *maka ija merawankan hati segala orang perampowan jang melihat dang mendengar dia.*

Het was alsof zijn — bloedde, *seperti dihiris dengan sembloe rasanja.*

Kan ook zelfs mijns meesters — mij verlaten? *lagi sampéj hati djoendjoengankoe meninggalkan hamba?*

Zijn mond zegt het, maar zijn — meent het niet, *moeloetnja bayitoe tetapi niatnja boekan.*

Zijn — ophalen, *memoewaskan hati.*

Het — op de wereldsche zaken stellen, *masjhoel dengan doenja.*

Uit het oog, uit het —, *djaoeh di mata djaoeh di hati.*

Het — treffen, *mengharoekan, (melembotkan hati).*

Eene zaak ter — nemen, *mentjitakan soewatoe perkara.*

Het — verheffen, *meninggikan hati.*

Verstokt van —, *berkeras hati.*

Hartbrekend, b. n. *jang memetjahkan hati.*

Hartleed, o. *soesah hati.*

Hartelijk, b. n. *soenggoeh-soenggoeh; dengan hati betoel; dengan sapoewas hati.*

Hartelijkheid, vr. *kabetoelan hati.*

Harteloos, b. n. *moedeloos, tjabar.*

Hartelust, vr. *soeka hati; soekatjita; kagemaran.*

Hartenet, o. *selapoet djantjoeng.*

Hartevriend, m. *handéj betoel; çohhbat betoel.*

—, *geliefde, kakanda, Hoft.; abang.*

Hartgrondig, b. n. *dari dalam hati; benar; betoel.*

Hartje, o. *liefje, adinda, Hoft.; adiq; tjinta.*

—, (tegen een klein kind), *anaq manis.*

In het — van den nacht, *di tengah malam.*

Hartig, b. n. *sterk, goewat; tegap.*

—, *zout, asin, L.; masin.*

— lachen, *tertawa gelaq-gelaq.*

— drinken, *minoem raméj.*

Hartklopping, vr. *debar hati; debaran; debar-debar djantjoeng.*

Hartkolk, m. *hoeloe hati.*

Hartkuil, m. *hoeloe hati.*

Hartontsteking, vr. *barah djantjoeng.*

Hartpijn, vr. *sakit djantjoeng.*

Hartpuje, o. *hoeloe hati.*

Hartroerend, b. n. *jang mengharoekan hati.*

Hartsterkend, b. n. *jang mengoewatkan djantjoeng.*

Hartsterking, vr. *obat jang mengoewatkan djantjoeng; penawar djantjoeng.*

Hartstocht, m. *hawa nafsoe.*

Zijne — en bedwingen, *menahani hawa nafsoenja.*

Zijne — en, opvolgen, *menoeroet hawa nafsoenja.*

Hartstochtelijk, b. n. *berhawa nafsoe.*

—, *bijw. dengan hawa nafsoe.*

Hartsvanger, m. *kléwang; gedoebang; parang.*

Hartverscheurend, b. n. *jang mentjariqkan hati; jang menghiris hati.*

Hartvormig, b. n. *saroepa djantjoeng.*

Hartzakje, o. *hartevlies, djala djantjoeng; selapoet djantjoeng.*

Hartzeer, o. *sakit hati; roesaq hati.*

Haspel, m. *likasan; salikan.*

Op den — passen, *fig. pariqsa samoewa.*

Haspelaar, m. *orang jang melikas.*

—, die alles verwacht, *orang jang békin koesoet, L.; orang jang tjampoer samoewa.*

Haspelen, b. w. *likas, melikas.*

—, verwarren, *mengoesoetkan; békin koesoet, L.*

Ziech door iets heen —, *meeloepoetkan diri dari barang kasoesian.*

Over iets —, *berbantah dari sasowatoe perkara.*

Haspeling, vr. *pelikasan.*

—, *verwarring, koesoet.*

Hassebassen, o. w. *maki.*

—, zich moete geven, *menjoesahkan diri.*

Hassebasserij, v. *hoofdbreking, poesing kapala.*

Hafelijk, b. n. *kabentjian.*

Eene — e vrouw, *perampoewan jang kabentjian.*

Hatelijkheid, vr. *peri jang kabentjian.*

Haten, b. w. *bentji, membentji; iri; berendam; gedag, L.*

Zonder oorzaak —, *membentji samemena.*

Het recht —, *membentji inçaf.*

De valscheid —, *membentji perdoestaän.*

Haat het booze en heb het goede lief, *bentjilah barang jang djahat dan birahilah barang jang baik.*

Met eenen wreveligen haat —, *membentji dengan bentji jang bengis.*

En zijn hart haatte de prinses, *maka bentjilah hatinja akan toewan poeteri.*

Hater, m. *pembentji; orang jang membentji.*

Uw —, *pembentjimoe.*

Have, vr. *al wat men bezit, segala harta; segala benda; barang-barang samoewa.*

Tilbare —, *barang angkat-angkat; perkakas roemah; serba roemah.*

Levende —, *djawi; saladang; sabarang binatang.*

Haveloos, b. n. *kotor; tjemar; tjaroebah.*

—, *arm, miskin, Ar.; potol, L.*

Haveloosheid, vr. *peri jang kotor; ka-tjemaran.*

Haven, vr. ree, *laboehan, pelaboehan.*

—, mond eener rivier, *moewara; koe-wala.*

Eene — binnenloopen, *masoq koewala.*

Eene veilige —, *pelaboehan jang baik.*

De — van Sambas werd gesloten, *maka koewala Sambas poen ditoetoep orang-lah.*

Uit de — gaan, *kaloewar dari pada moewara.*

In de — zijner begeerte geraken, *mendapat maqqoed; berolèh maqqoed; mendapat barang soekanja; masoq koewala karindoe-annja.*

Havencijs, m. ankergeld, *roeba-roeba; béja pelaboehan.*

Havenen, b. w. in de haven komen, *masoq koewala; sampéj di bandar.*

—, reinigen, *soetjikan; békin bresih, L.*

—, slecht behandelen, *menganijaja.*

—, beschadigen, *meroesakkan; békin roesag, L.*

—, in de war maken, *bilaskan.*

—, ranselen, *poekael; hantam.*

Havengeld, o. zie **Havencijs**.

—, havenrecht, *hhaq moewara.*

Havenkapitein, m. *panghoeloe moewara; komandoer laoet, L.; sjáhbandar.*

Havenmeester, m. zie **Havenkapi-tein.**

Havenschender, m. *jang melanggar hhaq moewara.*

Haventon, vr. baak, *tong 'alámat moe-wara.*

Haver, vr. *charthál, Ar.* (In Indië niet voorhanden).

Haverij, vr. *karoesakan; roegi dan belandja perahoe jang kena roesag di laoet.*

Haverbrood, o. *roti charthál.*

Havermeel, o. *tepoeng charthál.*

Havik, m. *báz, Ar.*

Haviksneus, m. *hidoeng mantjoeng.*

Hazelhoen, o. *ajam hoetan.*

Hazenjacht, vr. *pemboeroean karéloe.*

Hazenpad, o. fig. het — kiezen, *lari; minggat, L.*

He! *tusschenw. héj! amboj!*

Hebachtig, b. n. zie **Hebzuchtig**.

Hebachtigheid, vr. zie **Hebzucht**.

Hebbelijk, b. n. gewoon, *bijasa.*

—, geschikt, *patoet; laiq, Ar.*

Hebbelijkheid, vr. *kalakoean jang bijasa; bisa.*

Hebben, b. en hulp. w. *mempoenjai; ada; ber* (vóór het voorwerp van bezitting).

Sjarif Hasan had eene dochter, *Sjarif Hhasan itoe ada saorang anaq perampoe-wan.*

En hij had eenen zoon, *maka ada anaqnja saorang laki-laki.*

Hij heeft drie kinderen, *ada baginja tiga anaq.*

Want ik heb reeds drie pijlen, *karana hamba-poen telah adalah anaq panah tiga bidji.*

Hebt gij dat blad? *adakah padamoe daoen kajoe itoe!*

Wel mijn zoon, wat hebt gij dan tot een geschenk? *héj anaqkoe lagi dikaw ada apa akan persembahan?*

Honger —, *lapar, berlapar.*

Kapitaal —, *bermodal.*

Voeten —, *berkaki.*

De koorts —, *ada demam; berdemam.*

—, toestaan, *memberi idzin; beri moe-hoen; kasih permisi, L.*

Heblust, m. zie **Hebzucht**.

Hebzucht, vr. *loba; thoema'a, Ar.*

Hebzuchtig, b. n. *berloba.*

Hecht, b. n. *tegoeh.*

Een verbond — sluiten, *bergetoeh-te-goehan djandji.*

Hecht, o. heft, handvat, *hoeloe.*

Een mes met een ivoren —, *pisaw dengan hoeloe gading.*

Hechten, b. en o. w. *samboeng; hoeboeng; besertakan.*

Dit touw moet aan dat gehecht worden, *maka tali ini henlaq disamboeng dengan itoe; ini tali mesti disamboeng sama itoe, L.*

Maar zij zullen den eenen niet aan den anderen —, (elkander niet vergezellen), *tetapi tiada dapat ija besertakan dirinja soewatoe dengan soewatoe.*

—, losjes rijzen, *djeloedjoer; tjantjoeng.*

Dat dorp is thans aan de stad gehecht, *maka doeson itoe soedah dihoeboeng sakarang dengan negeri itoe.*

Twee aan elkander gehechte dorpen, *doewa doesang jang berhoeboeng.*

Met spijkers vast —, *mengeraskan dengan pakoe.*

Aan iemand gehecht zijn, *lekat pada saorang.*

Hechtenis, vr. zie **Gevangenis**.

In — nemen, *tangkap; taroh di boewi; pandjarakan; taroh dilalam pandjara.*

Hechtheid, vr. *kategoehan.*

Hechting, vr. *penjamboengan.*

—, vereeniging, *perhoeboengan.*

Hechtpleister, vr. *kojo penghoeboengan.*

Hechtsel, o. *sasamboengan.*

Heden, *bijw. har'ini; ini hari, L.; saka-rang ini.*

— morgen, *pagi ini; ini pagi, L.*

— namiddag, *nanti soré, L.*

Hedendaags, *bijw. sakarang djoeja; pada masa sakarang.*

Hedendaagsch, b. n. *jang sakarang; masa jang sakarang.*

De — e gewoonten, *'alat masa jang sakarang.*

Naar de — e wijze, *seperti tjara sakarang ini.*

Heel, b. n. onbeschadigd, *tiada roesag;*

tiada koerang satoe apa; trada petjah, L., zie Geheel.
 Heelshuids, *dengan salámat; dengan tiada koerang satoe apa.*
 —, *bijw. zeer, terlaloe; sakali; amat.*
 — *lang geleden, soedah lama sakali.*
 — *vroeg, terlaloe siang.*
Heelal, o. zie **Geheelal**.
Heelbaar, b. n. *jang dapat disemboeh; kasemboehan.*
Heelder, m. zie **Heler**.
Heelen, b. w. *menjemboehkan; mengobati.*
 Al wie mijne gemalin kan —, *barangsiapa dapat menjemboehkan isterikoe.*
 —, o. w. *semboeh; djadi baik; djadi njaman.*
Heeling, vr. *semboehan; hhal djadi baik, hhal semboeh.*
Heelkruid, o. *daoen obat.*
Heelkunde, vr. *'ilmoe mengobati loeka.*
Heelkundig, b. n. *atas peri mengobati loeka.*
 —, *in de heelkunde ervaren, faham pada 'ilmoe loeka; tahoe mengobati loeka.*
Heelmeester, m. *djarráh, Ar.; thabib, Ar.; mester, Ned.; doekoen jang mengobati loeka; doekoen darah.*
Heelpleister, vr. *kojo.*
Heelster, vr. *perampoewan jang simpan barang jang ditjoeri; perampoewan jang membeli barang gelap.*
Heen, *bijw. sana; sitoe; mana.*
 Daar —, *kasana; kasitoe; sabelah sana.*
 Waar —? *kamana?*
 Hij is al —, *ija soedah pergi.*
 — *en weer gaan, laloe lalang; pergi datang; beroelang-oelang.*
 De tijd ging met — *en weer loopen voorbij, dengan laloe lalang waqtoe soedah liwat, (laloe).*
 Waar wil dat —? *mana bolèh?*
 Hier —, *sabelah kamari.*
 Daar —, *sabelah sana.*
 Dat gaat nog —, *itoe bolèh.*
 Ga —! *laloelah! pergilah!*
 Door —, *teroes.*
 Ergens —, *dimana-mana.*
 En zij allen gingen nu —, *maka segala marika-itoe-poen berdjalanlah.*
Heenbrengen, b. w. *membawa.*
Heendrijven, b. w. *menghalaw.*
Heengaan, o. w. *pergi; pegi, L.; berangkat.*
Heenloopen, o. w. *lari; membawa diri.*
Heenreizen, o. w. *berangkat.*
Heenrijden, o. w. *(te paard), pergi berkoeda.*
Heenvaren, o. w. *pergi berlaraj; pergi berperahoe; pegi sama perahoe, L.*
Heenvliegen, o. w. *pergi terbang.*
Heenwaaien, o. w. *diangkat angin; diterbangkan angin; dibawa olèh angin.*
Heenzwerven, o. w. *pergi mengoembara; pegi melantjoeng, L.; kelana.*

Heer, o. *heir, leger, bala; bala-tantara, zie Heerleger en Heerschaar.*
Heer, m. *(van God), Toehan; rabb, Ar., doch gewoonlijk rabbi, dat: „mijn heer” beteekent.*
 —, *van een' mensch), toewan; amir, Ar.; mir, Perz.; goesti, Jav.; pamadjikan, L.; poekoeloen, Kw.; sénjor, van senhor, Port.*
 De — *e God, Toehan Allah.*
 De — *der heerscharen, Rabboe'l'alamín.*
 De — *van het land, toewan tanah.*
 De Groot — *Gouverneur-Generaal, Toewan besar Goernadoer Djendral, zie Groot.*
 — *des huizes, çamad, Ar.; toewan roemah.*
 Mijn —, *(in de hoftaal veel hooger dan het gewone: mijnheer, en met „mylord” overeenkomende), toewankoe.*
 Mijn —, *(gewone spreektrant), toewan.*
 Als — *begeeren, hendaq toewan.*
 Als — *erkennen, bertoewan.*
 Als mijn — *geliefte te komen, kaloe toewan soeka datang.*
 —, *prins, (titel van de hoofden der familie van Mohammed, afstammende van Ali en Fathimah), sajid, Ar.*
 — *daar men onder dient, pamadjikan L.; toewan.*
 Die als — *geëerbiedigd wordt, de heerscher, jang dipertoewan.*
 Tot — *hebben, toewankan; bertoewan.*
 Jonge —, *sinjo, L.*
Heerbaan, vr. *djalan besar; djalan raja; minhádj, Ar.*
Heerendienst, vr. *kerdja koempeni, L.*
Heerenhuis, o. *roemah besar; gedong.*
Heerenkinderen, o. *meerv. anaq pertoewanan.*
Heerenknecht, m. *hamba toewan; boedjang jang djaga sama toewan, L.; sakéj.*
Heergewaden, o. *meerv. oepeti.*
Heerleger, o. *heirleger, bala-tantara.*
 En al de — *s bonden den strijd aan, maka segala bala-tantara poen mengikat perang.*
 De *aanvoerder van het Romeinsche —, pengandjar lasjkar Roem.*
Heerlijk, b. n. *indah-indah; bagoes sakali, L.*
 Zeer — *zijn al de werken des Heeren, maka terlaloe indah-indah segala perboewatan Toehan.*
Heerlijkheid, vr. *kamoelijaän; oebhat, Ar.*
 —, *bezitting van eenen heer, tanah datoeq.*
Heerschaar, vr. *bala-tantara.*
 De *Heer der heerscharen, Toehan samista 'alam; Toehan sarwa sakalian.*
Heerschap, o. *toewan; pamadjikan, L.*
Heerschappij, vr. *pertoewanan; penarèntahan; soelthánat, Ar.; malkoet, Ar.*

— over eene provincie, *wilájat*, Ar.; *peमारंतहान residensi*.

De zon heeft — over den dag en de maan over den nacht, *maka matahari memaréntahkan sijang serta boelan memaréntahkan malam*.

—, geslacht van opvolgende koningen, *petoeroenan radja-radja*.

Heerschen, o. w. *memaréntahkan*; *kasih paréntah*, L.

Heerschend, b. n. algemeen, 'ám, 'oemoem, Ar.

—e ziekte, *sakit taheen*.

Heerscher, m. *toewan*; *peमारंतह*; *jang dipertoewan*, Hofst.; *jang pégang paréntah*, L.

Heersching, vr. *peमारंतहान*.

Heerschouw, vr. *monstering*, *peमारiksaän bala-tantara*.

Heerschucht, vr. *ingin akan peमारंतहान*; *kepéngin maoe pégang paréntah*, L.; *loba akan peमारंतहान*.

Heerschuchtig, b. n. *beréngin* (*berkahendag*) *akan peमारंतहान*.

—, bijw. *dengan ingin akan peमारंतहान*.

Heerspits, vr. *haloewan bala-tantara*.

Heertocht, m. *angkatan bala-tantara*.

Heertros, m. *barang-barangnja bala-tantara*.

Heervaart, vr. zie **Heertocht**.

Heervorst, m. *panglima perang*; *djèndral*, Eur.

Heerweg, m. *djalan besar*; *djalan raja*; *minhadj*, Ar.

Heesch, b. n. *serag*.

— worden, *djadi serag*.

Eene —e stem, *soewara jang serag*.

Heeschheid, vr. *sakit serag*; *sakit paraw*.

Heester, vr. *pohon ketjil*, (deze vertaling drukt het even als: *tanaman* niet volkomen uit).

Heet, b. n. *panas*, (vooral van de zon).

—, (van heet water), *hangat*, (dat in de lage taal voor: „lauw“ gebruikt wordt).

Niet zeer —, *zachte warmte*, *lemah panas*.

— (op de tong), *pedas*.

—, brandend, (van eene wonde), *pedih*.

—, (zoo als de levenswarmte of hitte door veel inspanning veroorzaakt), *soeh*.

Het —e seizoen, *moesim panas*; *masa panas*; *moesim kemaraw*.

Lauw, warm en — water, *aer soewam*, *aer panas dan aer hangat*. (In de lage taal is de vertaling: *aer hangat*, *aer panas dan aer bedidih*).

De —e gewesten, *benoewa jang panas*.

— ijzer, *besi panas*.

Eene —e koorts, *demam panas*.

Op —e kolen staan, (fig.) *indjaq doeri*.

Op —er daad, *badar*, L.; *kadapatan berboewat*.

— maken, *menghangatkan*; *békin panas*, L.

Het — hebben, — zijn, *berpanas*.

Spaansche peper is —, *maka tjabé ada pedas*, L.

—e kerrie, *goeléj pedas*.

—, *happig*, *gretig*, *birahi*; *ingin*; *kepéngin*, L.

—, *geil*, *gatal*; *doekana*.

Een droog en zeer — land, *tanah jang kering dan hangat*.

In het —ste van den strijd, *ditengah perang*.

—, bijw. *panas*; *atas peri jang panas*.

Heeten, b. w. *noemen*, *menamai*; *menjeboelkan*; *memberi nama*; *kasih nama*, L.

—, den naam dragen van, *namakoe*, (1e pers.) *namamoe*, (2e pers.) *namanja*, (3e pers.); *bernama*.

Geheeten, den naam dragen, *bernama*.

Ik heet u Mahhmoed, *akoe menamai engkau Mahhmoed*; *loe goewa kasih nama Mahhmoed*, L.

Men heet mij Sri Rama, *namakoe Sri Rama diseboet orang*.

Hij heet Abas, *namanja Abas*.

Gij heet Kibin, *namamoe Kibin*; *loe poenja nama Kibin*, L.

Ik heet Ali, *namakoe 'Alí*; *goewa poenja nama 'Alí*, L.

Dat heet dapper, *itoe berani namanja*.

Op die wijs, o Gebieder! heet het eene volmaakte audientie, *demikijaulah, já toewankoe, sampoerna semajam namanja*.

Hij heette deze geschiedenis, *maka dinamai hikhájat ini*.

Hoe heet dat? *apa namanja itoe? nama apa itoe?*

— liegen, *berdoestakan*; *bilang djoesta*, L.

Welkom —, *sila*, *silakan*; *memberi salámat datang*; *kasih selamat datang*, L.

—, *beduiden*, *arti*.

Wat heet dat in de Javaansche taal? *apa artinja itoe pada bahasa Djawa?*

—, *gebieden*, *soeroek*.

— te zwijgen, *soeroek dijam*.

Heeten, b. w. heet, *warm maken*, *békin panas*, L.; *panasin*, L.; *memanaskan*; *menghangatkan*.

Heetheid, vr. *peri jang panas* (*hangat*); *kapanasan*, zie **Heet**.

Heethoofd, o. m. en vr. *hati panas*.

Heethoofdig, b. n. *perang peroes*; *panas*.

Hef, vr. *heffe*, *ampas*, L.; *tahi*; *pekat*.

De heffe des volks, *orang hina dina*.

Hefboom, m. *pengoengkil*; *penating*.

—, *breekijzer*, *linggis*.

Heffe, vr. zie **Hef**.

Heffen, b. w. *mengangkat*.

Het hoofd omhoog —, *mengangkat kapala kaatas*.

Iets zwaars —, opbeuren, *taling barang jang berat.*

De handen met het vlak ten hemel —, *menadahkan kadoewa belah tangan ka langit.*

En hief haar op den olifant, *maka di-naikkannya kaatas gadjah.*

Schatting —, *toentoet opeti; poengoet charádjat; poengoet tjoekej.*

Heffer, m. orang jang mengangkat.

—, gaarder, *pertanda; jang poengoet; jang toentoet.*

Hefing, vr. pengangkatan; penatanganan, zie **Heffen**.

—, inning der belasting, *pemoengoetan.*

—, belasting, *tjoekej; charádjat, Ar.; dati.*

—, zekere gerechtigheid, *tol, antar-antaran.*

Hefoffer, o. persembahan angkat-angkatan.

Heft, o. zie **Hecht**.

Hefstig, b. n. zie **Hevig**.

Heg, vr. hegge, *pagar*, zie **Haag**.

Hei! tusschenw. *héj; hai.*

Hei, vr. heiblok, *iboer.*

Hei, vr. zie **Heide**.

Heiblok, vr. *iboer.*

Heide, vr. *tanah pasir; tanah kering.*

—, heideplant, *tjantigi; daoen tjemara; tharfá, Ar.*

Heiden, m. orang *káfir, Ar.*

—, zie **Afgodendienaar**.

Heidendom, o. *segala orang káfir; sjirk, Ar.*

Het evangelie aan het — verkondigen, *mengkotbatkan Indjil kapada orang káfir.*

Heidestruik, m. zie **Heide**, 2°. bet.

Heidin, vr. *perampoewan káfir.*

Heien, b. w. *tarik iboer; memasogkan ambaroe.*

Heier, m. *koeli jang tarik iboer.*

Heiing, vr. *pekerdjaan tarik iboer.*

Heil, o. *bahagija; salámat, Ar.; chalác, Ar.; dawlat, Ar.*

Volmaakt —, *salámat jang sampoerna.*
Zeer uitstekend is mijn —, *terlaloek sakali bahagija hamba.*

—, bravo! *thoeba, Ar.*

—, wenschen in het nieuwe jaar, *kasih selamat tahoen baroe, L.; membri salámat pada tahoen baharoe.*

—, nut, *goena, pergoenaan; fáúlat, Ar.*

Heiland, m. *mesihh, Ar.*

De —, *almesihh; moechalic.*

Jezus Christus is de — der menschen, *Isa Almesihh itoelah moechalic orang.*

Heilbede, vr. *salám do á.*

Heilbegeerig, b. n. *jang mentjahari salámat; jang ingin akan chalác.*

Heilbron, vr. *pohon (zinneb.) salámat; asal chalác, Ar.; iboe kabedjikan.*

—, gezondheidsbron, *perigi cihhat; soemoer aër kasalamatan.*

Heigrond, m. (voor heipalen,) *tanah ambaroe.*

Heilig, b. n. *soetji; goedoes, Ar.* (Beide woorden komen in oude geschriften niet voor, maar worden door *sagti* vervangen, welk woord, „machtig in boven-natuurlijken zin” te kennen geeft.)

De — geest, *roéhhoel'goedoes, Ar.; njawa jang soetji.*

Voor — verklaard worden, *dinjatakan goedoes.*

—, geheiligd, *moekarram, Ar.*

De — e schrift, (der Mohammedanen,) *almoechhaf, Ar.; alkitáb, Ar.*

De — e schrift, *kitáb jang goedoes; kitáb orang naçarant.*

— (in den zin van gewijd,) *hharám, Ar.*

— e plaats, *maqdis, Ar.*

Heiligdom, o. *maqdis, Ar.; bajtoel'moeqqadas*, (dit is ook Jeruzalem om des tempels wille.)

— te Mekka, *masdjidoel'hharám, Ar.*

— men, *ihhrám, Ar.*

Heiligdomhuisje, o. (bij de Chineezen,) *boqtji, Chin.*

Heilige, m. en vr. *orang goedoes; orang soetji.*

De — n, *walí-walí.*

Bramansche —, brahmaresi.

Een zaats—, *maha-resi.*

Beeldtenis van eenen Chineeschen —, *tapékong, topékong.*

Heiligen, b. w. *goedoeskan, menggoedoeskan; taqdiskan.*

Iemand, die heiligt, *toheilig, moeqaddis, Ar.*

—, tot een heilig gebruik afzonderen, *taqdiskan.*

Heiligheid, vr. *peri jang goedoes; kasoetjian; taqdis, Ar.*

Zijne —, *bagawan.*

Heiliging, vr. *taqdis, Ar.*

Heilige, o. *patoeng orang goedoes; gambar orang goedoes.*

Heiliglijk, *bijw. atas peri jang goedoes; dengan lakoe djalan jang soetji.*

Heiligkas, vr. *tjandi.*

Heiligmakend, b. n. *jang menggoedoeskan.*

Heiligmaker, m. *pengchalác.*

Heiligmaking, vr. *persoetjian; hhal menggoedoeskan.*

Heiligschender, m. *orang jang meroesakkan barang jang moeqqadas.*

Heiligschending, vr. *heiligschennis, peroesakan barang jang moeqqadas, (hharám,); pelanggaran tempat jang hharám.*

Heiligverklaring, vr. *hhal menggoedoeskan.*

Heilloos, b. n. *tjilaka; malang.*

—, zeer boos, *goddeloos, djahat; kaspista.*

Een — ontwerp, *nijat jang djahat.*

Eene heillooze reis, *perjalanan jang tjilaka*.
 —, bijw. *dengan tjilaka; dengan oen-toeng malang*.
Heilloosheid, vr. *snoodheid, kadjahatan; peri jang kapista*.
Heilrijk, b. n. *bersalamat; kasalamatan*.
Heilweg, m. *djalan jang kasalamatan; çiráthoe lmoestaqim, Ar.*
Heilwensch, m. *salám, Ar.; tabiq, tabih; sembah; taslím, Ar.; tahijat, Ar.*
 Eenen — *uiten, memberi salám; kasih selamat, L.*
Heilzaam, b. n. *baik; bergoena; berfáúlat; bersalamat*.
 Een — *genesmiddel, obat jang baik*.
 Een heilzame raad, *bitjara jang bergoena*.
 Eene heilzame vrede, *perdaméjan jang bersalamat*.
 Heilzame wenken, *isjárát jang berfáúdat*.
Heilzaamheid, vr. *salámat, Ar.; goena; fáúdat, Ar.*
Heimelijk, b. n. *geheim, terboeni; gelap*.
 Eene — *e zaak, perkara rahasia*.
 — *e zonden, dosa jang terboeni*.
 —, bijw. *bersemboeni; dengan gelap; dalam kajelapan; dengan bersemboeni; mentjoeri-tjoeri; semboeni-semboeni*.
 — *wegzeilen, belajar bersemboeni*.
 — *binnen brengen, mentjoeri-tjoeri bawa masoq*.
Heimelijkheid, vr. *peri jang bersemboeni*.
Heimpje, o. *djangkriq ketjil*.
Heimwee, o. *rindoe dendam akan negerinja; kepéngin maoe poelang ka negerinja, L.*
Heinde, bijw. *dekat; damping; ampir, hampir*.
 — *en ver, dekat dan djaoeh*.
Heinen, b. w. *memagari, zie Omheinen*.
Heining, vr. *pagar*.
 Bamboezen —, *pagar boeloeh; pagar bamboe, L.*
 — *van palen, palissaden, pagar tijang kajoe*.
Heinsloot, vr. *parit jang mengoelilingi tanah*.
Heipaal, m. *tijang ambaroe*.
Heir, o. *zie Heer*.
Heisa! *tusschenw. ajo-ajo! sábaslah!*
Hek, o. *pagar kajoe; hék, Ned.*
 Getralied —, *pagar djala-djala; pagar kisi-kisi*.
Hekel, m. *penggaroeg gandja; sisir gandja*.
 Iemand over den — *halen, menghardiq; maki; (kwaad van hem spreken,); mengoempat*.
 —, *atkeer, djemoe; awdz, Ar.*
Hekelaar, m. *orang jang menjerboeg gandja, (menjisir, menggaroeg gandja.)*

Hekeldicht, o. *sjair sindiran, L.; sji'r sindiran; sja'ir sindiran*.
Hekeldichter, m. *pandéj sji'r sindiran; loekang sjair sindiran, L.*
Hekelen, b. w. *tinggar; serboeg*.
 Vlas —, *serboeg (menjerboeg) gandja; menjisir gandja; tinggar gandja*.
 —, *scherp doorhalen, menghardiq*.
Hekeling, vr. *perjerboekan*.
 —, *fig. penghardikan*.
Hekelschrift, o. *soerat sindiran*.
Hekgeld, o. *oewang pabéjan*.
Heks, vr. *penjoelap perampoewan; perampoewan jang djati soenglap, L.*
Heksen, o. w. *zie Tooveren, enz.*
Heksluiter, m. *anaq pemboentoet*.
Hel, vr. *plaats van rampzaligheid, naraka, Sansk.; djahannam, Ar.; djahim, Ar.; lathla, Ar.*
 —, *beteekent in den Bijbel somtijds graf- en aardkuil; goeboer; lijang tanah*.
 De eerste der zeven — *len, hoethamat, Ar.*
 De afgrond der —, *telaga naraka; sidjin, Ar.*
 —, *van een schip, timba-roewang*.
 Als hij zijne gebeden verricht en zijne vasten waarneemt en aalmoezen uitreikt en ter bedevaart opgaat, zal hij gewisselijk door God van het — *levuur aigehouden worden, apabila sembahjang ija dan poewasa ija dan mengaloewarkan zakát ija dan nrik khudji ija nistjaja di-haramkan Allah ta'ala akan dija dari pada api naraka*.
Hel, b. n. *als: eene helle stem, soewara jang njaring*.
 Op — *len middag, tatkala rewang matahari; pada tengah hari*.
 Eene — *le vlam, njala jang amat terang*.
Helaas! *tusschenw. adoeh, adoehi; hai, Ar.*
Held, m. *orang berani di perang; hoeloebalang; pahalawán, Perz.; orang perkasa; wira, Jav., djohan, Perz.; gházi, Ar.*
 Uitgelezene — *en, hoeloebalang jang pilihan*.
Heldendaad, vr. *perboewatan pahalawán; perboewatan orang berani*.
Heldendeugd, vr. *kabédjkan pahalawán*.
Heldenkoed, m. *kabermanian; gambira*.
Heldentijd, m. *zaman pahalawán*.
Helder, b. n. *terang; tjawatja, tjoewatja; njaring; bening, L.; hening; djernih*.
 Het licht, dat — *aan den hemel is, terang tjoewatja di tjakraawala*.
 Hare stem is — *en lieflijk, maka soewaranja ada njaring lagi merdoe boenjinja*.
 Een — *denkbeeld, ingatan jang terang*.
 Een — *glas, katja jang hening; katja jang bening, L.*
 — *water, aér hening; aér jang bening; L.; aér djernih*.
 Een — *e nacht, malam tjoewatja*.

Een — e spiegel, *tjermin jang tjarah.*
 Een — e kijker, *tropong jang tjarah.*
 —, zindelijk, rein, *tjerija; soelti; bresih.*
 — klinkend, doordringend, *marsik.*
Helderen, o. w. *djadi terang; djadi djernih*, zie **Helder en Ophelderen.**
Helderheid, vr. *keterangan; peri jang hening*, zie **Helder.**
 — der stem, *njaringnja soewara.*
Heldertjes, bijw. *dengan tjerija; bresih*, L.; *persih, bresih.*
Heldhaftig, b. n. *berani; perkasa; wirawan*, Jav.
Heldhaftigheid, v. *kabermanian; gagah berani; gambira.*
Heldhaftiglijk, bijw. *dengan perkasa.*
Heldin, vr. *orang perampoeuan jang berani (perkasa.)*
Helen, b. w. *verbergen, semboenikan, boenikan, memboenikan.*
 Gestolene goederen —, *semboenikan barang jang ditjoeri.*
Heler, m. *orang jang semboenikan barang jang ditjoeri; orang jang menggelapkan barang jang ditjoeri.*
Helft, vr. *satengah; pertengahan; nisf*, Ar.
 De — is reeds verkocht, *satengah soedah didjoewal.*
 Op de — van het werk, *pada pertengahan pekerdjaan.*
 De — van den dag, juist middag, *sakerat hari; tengah hari.*
Heling, vr. *penjemboenan.*
Hellen, o. w. *overhellen (van rechtstandige voorwerpen), singit.*
 Het vaartuig helt met den mast op zijde, *perahoe singit.*
 —, (meer van vlakke voorwerpen), *miring.*
 De weg helt af, *maka djalan itoe miring.*
 —, *overhellen, (van boomen) tjenderang, tjondong.*
 Al de boomen helden over, *segala pohon kajoe poen tjenderang.*
 Tot zijne godadienst over—, *mengeling kapada agamanja.*
 Een schip doen —, (krenge), *singit-kan kapal.*
Hellend, b. n. *jang singit; jang miring; jang tjenderang; jang mengeling*, zie **Hellen.**
Hellen.
Helleveeg, vr. *perampoeuan jang bengis sakali.*
Hellewaarts, bijw. *ka naraka.*
Hellewicht, m. en vr. *anaq sjajthán; anaq naraka.*
Helling, vr. *overhanging, singit; miring* zie **Hellen.**
 —, *plaats waar de vaartuigen op den wal gehaald worden, kalangan.*
 Op de — halen, *mengalang.*
Helm, m. (ijzeren stormhoed), *katopong; serkoela.*

Eenen — *dragen, berkatopong.*
 Eenen — *opzetten, mengenakan katopong.*
 —, van ter wereld komende kinderen, *selapoet; serkoela; boengkoes.*
 Met eenen — geboren, *djadi (diperanaqkan) berselapoet; boedaq kaloewar boengkoes; boedaq kaloewar serkoela.*
 —, zie **Duinhelm.**
 —, *distilleerkolf, koekoesan.*
Helmplant, vr. zie **Duinhelm.**
Helmstok, m. *gintjiran kamoedi; tjelaga.*
Helmtop, m. *poentjaq katopong.*
Helpen, b. w. *toeloeng, menoeloeng; bela, belakan, berbelakan.*
 De arme menschen —, *toeloeng orang miskin.*
 — in den oorlog en in eenig zwaar werk, *bantoe.*
 Geholpen worden, *ditoeloeng; dibantoe.*
 Naar vermogen —, *toeloeng dengan saboleh-bolehnya.*
 Zeg, wilt gij helpen? *apa, hendaq menoeloengkah engkaw?*
 Indien mijnheer mij geliefte —, *kaloe toewan soeka toeloeng sama saja*, L.
 Ware het niet uit mijne vrees voor den toorn van mevrouw de vorstin ontstaan, *voorwaar ik zou haar niet geholpen hebben, de vorstelijk telg te verwerpen, djikalaw tiada dari pada takoet hamba akar moerka toewan poeteri nistjaja tiada akan hendaq hamba menoeloengi toewan poeteri pada memboewangkan padoeka anakanda itoe.*
 —, van nut zijn, *bergoena; berfáldat.*
 Daar is geen — meer aan, *itoe tiada dapat ditoeloengi lagi; (van eenen zieke), itoe orang tiada terobati lagi.*
 In den grond —, *membinasakan; mengaramkan.*
 Hij kan dat niet —, *itoe boekan dija poenja salah.*
 — werken, *tampaw.*
 Zoo waarlijk helpe mij God Almachtig! *demi Allah ta'ála! (Gewoonlijk slechts: demi Allah!)*
 Van kant —, *boenoeh, memboenoeh.*
Helper, m. *orang jang menoeloeng; penoeloeng; nácir, Ar.*
 — in oorlog of zwaar werk, *orang jang membantoe; pembantoe.*
Helsch, b. n. *sjajthán; peri naraka.*
 — ontwerp, *nijat sjajthán.*
Hem, pers. voorn. 3 naamv. *kapadanja; sama dija, L.*
 Ik heb — het zwaard gegeven, *maka acoe soedah membri pedang itoe kapadanja; sahaja soedah kasih itoe pedang sama dija, L.*
 —, 4 naamv. *dija.*
 — heb ik niet gebracht, *maka ija tiada hamba-bawa.*
 Ik heb — gezien, *kita telah melihat dija; sahaja soedah lihat dija, L.*

— ken ik maar haar ken ik niet, *kita kenal dija tetapi perampoeuan itoe kita tiada kenal*, (dit moet door omschrijving vertaald worden, dewijl hem en haar dija beteekenen).

Hemd, o. *kamédja*, (van het Port. *camisa*; de Inlander draagt geen hemd); *sabi*, Perz.

Een — zonder mouwen, *sabídj*, Ar.

Een schoon —, *kamédja bresih*.

Onder—, *kamédja dalam*.

Hemdrok, m. zie **Borstrok**.

Hemdsknop, m. *kantjing kamédja*.

Hemdskraag, m. *lèhèr kamédja*.

Hemdsmouw, vr. *tangan kamédja*.

Hemel, m. de zichtbare —, *langit*.

De sterren des —s, *segala bintang di langit*.

— en aarde, *boemi dan langit*.

—, uitspansel, *tjakrawala*.

Den loop des —, *peridaran tjakrawala*.

—, verblijfplaats der zaligen, *sorga, swarga*, (eigenlijk de — van Indra); *kijangan*; *kaindraän*, liever: *tempat orang chalaç*.

Het rijk der —en, *karadjaän sorga*.

De zevende —, *langit jang katoedjoeh*.

Indien de — wil, *insjå Allah*.

O —! *jå ilåhi! amboi!*

—, (woord van verwondering), *aling*.

— van een ledikant, bedstede enz., *langit-langit*; *tendah, tända*, Port.

De huwelijken worden in den — gesloten, *hhål kawin itoe ditaqlirkan Allah*.

Hemelbeschouwing, vr. *pemandangan langit*, (*falak*).

Hemelbeschrijving, vr. *penjoeratan langit*, (*falak*).

Hemelbode, m. engel, *malåilåat*, Ar.

—, zendeling, *rasbøl*, (bijzonder van Mohammed, en dan: *rasbøl Allah*).

Hemelboog, m. *lengkoeng langit*; *falak*, Ar., (ook: *biroe langit*, d. i. het blauw des hemels).

Hemeldauw, m. *emboen*.

Hemelen, o. w. *naik ka sorga*; *meninggal*.

Hemelheir, o. *tantara langit*.

Hemelhof, o. *firdaws*, Ar.; *djannat*, Ar.; *sorga*.

Hemelhoog, b. n. *tingginja langit*; *terlalo amat tinggi*; *samp;j ka langit*.

Hemelkaart, vr. *peta falag*; *soerat palaq*, L.

Hemelkloot, m. *boelat langit*.

Hemellicht, o. *bintang*; *penerangan langit*.

Hemelling, m. en vr. *orang chalaç*; *orang kijangan*; *orang jang di sorga*; *isi sorga*.

Hemelloop, m. *peridaran (perkitaran) tjakrawala*.

Hemelloopkunde, vr. *ilmoe perkitaran tjakrawala*.

Hemelpoort, vr. *pintoe sorga*.

Hemelrijk, o. *karadjaän sorga*.

Hemelsblauw, b. n. *biroe langit*.

Hemelsbrood, o. *mann*, Ar.

Hemelsch, b. n. *sorga*; *samåwi*, Ar.

— geluk, *salåmat sorga*; *bahagija sorga*; *chalaç*.

— wezen, *orang kijangan*; *orang dari kaindraän*.

—e nimf, *bidjadari*.

— verblijf, *sorgaloka*; *indraloka*.

Hemelsgezind, b. n. *berkahendaq akan sorga*.

—, vroom, *çålih*, Ar.

Hemelspbeer, vr. *tjerchi*, Perz.; *falak*, Ar.

Hemelsteeken, o. *tanda langit*; *boerdj*, Ar.

Een — van het oosten, *soewatoe boerdj dari pada masjriq*.

Hemelstreek, vr. *péhaq langit*; *tepas*, zie **Luchtstreek**.

Hemeltoorts, vr. *matahari*.

Hemelvaart, vr. *mi'radj*, Ar.

De —, (des Heeren), *soellåq*, Ar. (De *mi'radj* is de gewaande — van Mohammed).

Hemelvaartsdag, m. *soellåq*, Ar.; *hari soellåq*.

Hemelvreugd, vr. *ni'mat sorga*; *kasoe-kaän orang chalaç*.

Hemelwaarts, bijw. *ka langit*.

De oogen —! *pandanglah ka langit!*

Hemmen, b. w. *dahem*; *berdahem*.

Hën, pers. voorn. 4 naamv. m. en o. meerv. *marika-itoe*; *dija*; *dija-orang*, L.; *orang itoe*.

Hën, vr. *ajam betina*; *ajam perampoeuan*, L.; *dadjådj*, Ar.

Broci—, *ajam mengeram*; *ajam bijang*, L.

Leg—, *ajam bertelor*.

—, die nog niet legt, *ajam dara*.

Henen, bijw. zie **Hën**.

Heng, vr. zie **Hengsel**.

Hengel, w. *kail*; *pantjing*, L.

Hengelaar, m. *orang pengail*; *orang pemantjing*, L.

Hengelen, o. w. *mengail*; *pantjing*, *mantjing*, *mémantjing*, L.

In eenen vijver —, *mengail di koelam*; *mémantjing di èmpang*, L.

Ik heb al eens gehengeld, maar nog niets vernomen, *sahaja soedah pantjing tapi sahaja belom dengar apa-apa*, L.

Hengeling, vr. *pengailan*; *pémantjingan*, L.

Hengelroede, vr. *djoeran kail*; *djoeran pantjing*, L.

Hengelsnoer, o. *tali pantjing*, L.; *tali kail*.

Hengsel, o. *èngsèl*, verb.; *pegangan*, *pemangan*.

Een —, heng van een venster, *tangan besi djandåla*.

Hengst, m. *koeda djantan*; *koeda laki-laki*, L.

Het bespringen door eenen —, *men-djantan*.

Wel gevoede —en, *koedja djantan jang terpitjara baik-baik.*
 Een onbesuisde —, *koeda rambang-rambang.*
Hengstig, b. n. *maoe mendjantan; maoe bekaq, L.*
Hennegat, o. *lobang kapala kamoedi.*
Hennep, m. *gandja.*
 —, *braken, serboeq gandja.*
 Gebrakte —, *gandja serboeq.*
Hennepbladeren, o. *meerv. hhasjsjst, Ar.; daen gandja.*
Hennepzaad, o. *bidji gundja; sjah dá-nah, Perz.*
Her, vr. *duim van een deurhengsel, soe-soeh pintoe.*
Her, bijw. in: *van ouds —, dari zamán dahoeleoe kala.*
 —, *wederom, nogmaals, poela; lagi sakali.*
Herademen, o. w. *bernafas poela; bernapas lagi, L.*
Heraut, m. *bantara, abantara, ('s konings zwaarddrager, die tevens zijne bevelen bekend maakt).*
 Binnen—, *bantara dalam.*
 Buiten—, *bantara belang.*
Herbakken, b. w. *bakar poela; bakar lagi sakali.*
Herbareu, b. w. *beranaq poela; beranaq lagi sakali, zie Baren.*
Herberg, vr. *roemah makan; manzil, Ar.; pesanggrahan, Jaw.; anzál, Ar.*
 —, *nachtverblijf, tempat menginap, L.; tempat bermalan; tempat perhentian.*
 Eene goede —, *roemah makan jang baik; manzil alchajr, Ar.*
Herbergen, b. en o. w. *beri tempat; saling; kusiéh menoenpang, L.*
 Geherbergd zijn, *dapat tempat bermalam, (menginap, L.); menoenpang.*
Herbergier, m. *toewan roemah makan; djeroe pesanggrahan; panghoeloe manzil.*
Herbergzaam, b. n. *soeka mendjamoe orang; karim, Ar.; moerah hati.*
Herbergzaamheid, vr. *kamoerahan hati; perangéj orang jang soeka mendjamoe orang.*
Herbinden, b. w. *ikat poela; ikat lagi sakali.*
Herblinken, o. w. *kilaw poela; bekilap lagi sakali, L.*
Herbloeien, o. w. *berboenga poela; berkembang lagi sakali, L.*
 De lèlie herbloeit op Java drie- of viermaal in een jaar, *maka boenga bakoeng di Djawa itoe berboenga poela tiga empat kali dalam satahoen.*
 Doen —, *berboengakan poela.*
 —, *lig. djadi raméj.*
Herboren, (worden,) b. n. *diperanaqkan poela; dibaharoei poela.*
 Doen — worden, *membaharoei.*
Herbouwen, b. w. *memoewat poela; békin lagi sakali, L.; menega poela.*

Herbouwing, vr. *pemboewatan poela; pembékinan lagi sakali, L.*
Herbrengen, b. w. *bawa poela; bawa lagi sakali.*
 —, *terugbrengen, poelangkan; bawa koembali.*
Herdaan, verl. *deelw. terboewat poela; dibékin lagi sakali, L.*
Herdacht, verl. *deelw. teringat poela; diingat lagi sakali, L.*
Herdagen, b. w. *weder dagvaardén, sita lagi sakali, L.; menda'wá lagi sakali; panggil lagi sakali di bitjara, (didepan hhoekoem, L.).*
Herdenken, b. w. *mengira poela; pikir lagi sakali; ijang, L., zie Herinneren en Gedenken.*
Herdening, vr. *zie Herinnering.*
Herder, m. *goembala, (gopala, Sansk.); orang djaga (kambing).*
 De — bestaat om zijne schapen en de schapen bestaan niet om hunnen —, *maka goembala itoe karana dombanja dan domba itoe boekan karana goembalanja.*
 —, *leeraar, pandita; goeroe; padri, Port.*
Herderdom, o. *herdersleven, kahidoepan goembala.*
Herderin, vr. *goembala perampoewan.*
Herderlijk, b. n. *tjara goembala; 'adat goembala.*
Herderloos, b. n. *tiada bergoembala.*
 —, *zonder leeraar, tiada berpandita.*
Herdersambt, o. *pekerdjaän goembala.*
 — (van een leeraar), *djawatan pandita.*
Herdersfluit, vr. *soeling goembala; bangsi goembala.*
Herdershond, m. *andjing goembala.*
Herdershut, vr. *pondoq goembala.*
Herdersjongen, m. *goembala moeda.*
Herdersleven, o. *kahidoepan goembala.*
Herdersstaf, m. *toengkat goembala.*
Herdersstasch, vr. *boqtja goembala.*
Herderszang, m. *njanjan goembala.*
Herdoen, b. w. *berboewat poela; békin lagi sakali, L.*
Herdoening, vr. *pemboewatan poela; pembékinan lagi sakali, L.*
Herdoop, m. *permandian baharoe; permandian lagi sakali.*
Herdoopen, b. w. *bermandikan poela; bermandikan lagi sakali; beroelang (membaharoei) permandian.*
Herdooper, m. *permandi poela; jang bermandikan lagi sakali; jang beroelang permandian; jang membaharoei permandian.*
Herdruk, m. *peneraän poela; pentjitakan baharoe; pentjitakan jang kadoewa kali.*
Herdrukken, b. w. *menera poela; tjitaq lagi sakali, L.*
Herdeen, b. w. *limpoen poela; koem-poel lagi sakali; menjowatekan poela.*

Hereeniging, vr. *perhimpoeaan poela*; *pekoempoeaan lagi sakali*.

Hereerlijken, b. w. *membaiti poela nama*.

Hereerlijking, vr. *pembaikan poela nama*.

Hereischen, b. w. *toentoet poela*; *minta koembali*.

Hereisching, vr. *penoentoetan poela*; *permintaan koembali*.

Hergeven, b. w. *beri poela*.
—, *teruggeven, mengoembalikan*; *poelangkan*; *kasih koembali*, L.

Hergieten, b. w. *toewang poela*; *toewang lagi sakali*.

Hergloeien, b. w. *memanaskan poela*; *békin panas lagi*, L.

Hergooien, b. w. *lempar poela*; *loetar poela*; *lempar lagi sakali*.

Hergrijpen, b. w. *tangkap poela*; *tangkap lagi*.

Hergroeien, o. w. *toemboeh poela*; *toemboeh lagi*.

Herhaald, b. n. *teroelang*; *dioelang*.
—, *bijw. beroelang-oelang*.
—, *achter elkander, berikoet-ikoet*.
—e *malen, beberapa kali*; *beberapa kali dáwr.*

Herhaaldelijk, *bijw. beroelang-oelang*; *taloe-taloe, bertaloe-taloe*.
Zevenmaal — *heen-en-wedergaan, berdjalan-djalan toedjoeh kali beroelang-oelang*.

Herhalen, b. w. *mengoelang*; *beroelang-oelang*; *kerdja lagi sakali*, L.; *berboewat poela*.
—, *herzeggen, beroelang-oelang kata*; *berkata poela*; *berkata (bilang, L.) lagi sakali*.

Herhaler, m. *orang beroelang-oelang*.

Herhaling, vr. *oelangan*.
— *van eene misdáad, oelangan salah*.
Bij —, *bijw. beroelang-oelang*; *beberapa kali*; *toebéj-toebéj*.

Herheffen, b. w. *angkat poela*; *angkat lagi sakali*.

Herhuwen, b. w. *nikáhh poela*; *kawin lagi sakali*.

Herinneren, b. w. *ingat poela*; *ingat lagi*; *kenang*; *sedar*.
Hij *herinnerde zich zijner belofte, maka ingatlah ija poela akan djandjinja*.
Allen, die *achter bleven, weenden omdat zij zich zijnen schoonen aanleg herinnerden, maka sakalian jang tinggal itoe-poen tjoetjoerantah aèr matanja sabblah ija terkenangkan boedi pekerntinja*.

Herinnerend, b. n. *jang mengingatkan poela*; *jang kasih ingat lagi*, L.

Herinnering, vr. *kenang*; *sedar*; *tadz-kirat*, Ar.; *dzikir*, Ar.
—, *vermaning, pengingatan*.

Herinneringsvermogen, o. *çifat pengingatan*; *pengenangan*.

Herkommen, b. w. *menjisir poela*; *menjisir lagi sakali*.

Herkauwen, b. w. *mamah bijag*.

Al, wat onder de beesten den **klaauw** verdeelt en de kloof des **klaauws** in tweeën klieft en **herkauwt**, dat zult gij eten, *sasoeatoe dari pada segala binatang jang herbahagi koekoenja belah doe-wa dan jang mamah bijag itoe maka kamoe hendag makan itoe*.

De koe is een — dier, *maka lemboe itoelah binatang jang mamah bijag*.

Herkauwing, vr. *hhál mamah bijag*.

Herkeeren, b. en o. w. *balik poela*; *balik lagi sakali*.

—, *teruggaan, poelang*.

Herkennen, b. w. *kenal, mengenali*.

Eenen ouden vriend —, *kenal çohhbat lama*.

Herkenning, vr. *pengenalan*.

Herkiezen, b. w. *pilih poela*; *pilih lagi sakali*.

Herkiezing, vr. *pemilihan baharoe*.

Herkneden, b. w. *remas poela*; *remas lagi sakali*.

Herknopen, b. w. *mengantjing poela*; *mengantjing lagi sakali*.

—, *hernieuwen, membaharoei poela*; *mengoeloeng poela*; *mengoeloeng lagi sakali*.

Herkoken, b. w. *masaq lagi sakali*; *tanag poela*.

Herkoking, vr. *penasakan lagi sakali*; *pertanukan poela*.

Herkomen, o. w. *sedar*.

Van eene *flauwte* —, *sedar dari pada pingsan (moertja .); ingat dari kalangar*.

—, *(van de oudheid tot ons) datang*.

De *gewoonte om de lijken te verbranden*, is uit Hindostan *herkomen*, *maka 'adat membakar majit itoeh telah soedah datang dari pada tanah Hindoe*.

Herkomst, vr. *açal*; *pohon*, zie **Afkomst**.

Herkomstig, b. n. *toeroen*; *dari açal*.

Herkoopen, b. w. *beli poela*; *beli koembali*.

Herkooper, m. *jang membeli poela*; *jang beli koembali*.

Herkooping, vr. *pembelian poela*; *pembelian koembali*.

Herkgregen, verl. *deelw. soedah berolèh poela*; *soedah dapat koembali*.

Her krijgen, b. w. *berolèh poela*; *dapat koembali*.

De *krachten* —, *djadi goewat poela*; *djadi goewat koembali*.

Her krijging, vr. *perolèhan poela*; *pendapatan koembali*.

Herladen, b. w. *moewat poela*; *moewat lagi sakali*.

Het *vaartuig* is —, *maka perahoe itoe soedah dimoewat poela*.

Een *kanon* —, *mengisi poela marijam*; *mengisi marijam sakali lagi*.

Na de *geweren* — te hebben, *gingen de soldaten naar het gebergte, sahabis*

mengisi lagi sakali senapangnja, maka soldadoe itoe berangkat pergi ka goenoeng.

Herlading, vr. *hhál* moewat poela; *hhál* mengisi poela; pemoewatan poela; pemoewatan lagi sakali; pengisian poela; pengisian lagi sakali, zie **Herladen**.

Herleeren, b. w. *beladjar* poela; *beladjar* lagi sakali.

—, (van den leeraar,) *mengadjar* poela.

Herleiden, b. w. *bawa* poelang; *poelang* kan; *mengoembalikan*.

Breuken tot geheelen —, *mendjabrkan*.

Herleiding, vr. *pengoembalian*; *pembawaan* poelang.

— van breuken tot geheelen, *djabr*, Ar.

Herleven, o. w. *hidoep* poela; *hidoep* lagi.

Al de dooden zullen —, maka segala orang mati sakalian itoe akan *hidoep* poela, (nanti *hidoep* lagi, L.).

Doen —, *menghidoepkan* poela; *békin* *hidoep* lagi, L.; *membangkitkan*.

De koophandel herleeft, maka *hhál* *pernijagaan* itoe *djadi* *raméj* poela; maka *perkara* *dagangan* *djadi* *raméj* lagi.

Herleveren, b. w. *bawa* poela; *menjampéjkan*; *bawa* (*menjampéjkan*) lagi sakali.

Herleving, vr. *kahidoepan* poela; *kahidoepan* lagi.

—, *nieuwe* *bloei*, *karaméjan* *jang* *baharoe*.

Herlezen, b. w. *batja* poela; *batja* lagi sakali, L.

Herlezing, vr. *pembatjaän* poela; *pembatjaän* lagi sakali.

Hermaken, b. w. *memboewat* poela; *békin* lagi sakali, L.

Hermaking, vr. *hhál* *memboewat* poela; *pemboewatan* poela; *pembékinan* lagi sakali.

Hermalen, b. w. *kisar* poela; *giling* lagi sakali.

Hermanen, b. w. *tagih* poela; *tagih* lagi sakali.

Hermaning, vr. *penagihan* poela; *hhál* *menagih* poela.

Hermaphrodit, m. en vr. *bantji*; *papag*; *choentza*, Ar.

Hermelijng, m. *gágoem*, Ar.

Hermelijnen, b. n. *koelit* *gágoem*.

Een — kled, *pakéjan* *koelit* *gágoem*.

Hermeten, b. w. *oekoer* poela; *oekoer* lagi sakali.

Hermeting, vr. *pengoekoeran* poela; *pengoekoeran* lagi sakali.

Hermunten, b. w. *menimpa* poela *oewang*.

Hermunting, vr. *hhál* *menimpa* poela *oewang*.

Hernaaien, b. w. *mendjahit* poela; *mendjahit* lagi sakali.

Hernaaiing, vr. *hhál* *mendjahit* poela; *pendjahitan* poela; *pendjahitan* lagi sakali.

Hernemen, b. w. *antwoorden*, *menjahoet*.

—, *herwinnen*, *mengalahkan* poela; *menang* lagi sakali.

Het kasteel werd hernomen, maka kota itoe-poen dialahkan poela.

Herneming, vr. *pengalahan* poela; *pengambilan* lagi sakali.

Hernieuwen, b. w. *membaharoei* poela; *békin* *baroe* lagi sakali, L.

Hernieuwing, vr. *pembaharoean*.

Hernoemen, b. w. *seboet* poela; *seboet* lagi sakali.

Hernoeming, vr. *penjeboetan* poela.

Heropkomen, o. w. *naik* *kaütas*.

Heroptoaien, b. w. *menghijasi* poela.

Heroveraar, m. *jang* *mengalahkan* poela.

Heroveren, b. w. *mengalahkan* poela; *mengambil* *koembali*.

Herovering, vr. *pengalahan* poela; *pengambilan* *koembali*.

Herpachten, b. w. *séwa* poela; *séwa* lagi sakali; *membaharoei* *paq*, L.

Herpakken, b. w. *memboengkoes* poela; *memboengkoes* lagi sakali.

Herpakking, vr. *memboengkoesan* poela; *memboengkoesan* lagi sakali.

Herpassen, b. w. *tjoba* lagi; *tjoba* poela.

Herproeven, b. w. *tjoba* *peela*; *tjoba* lagi sakali; *tjitjip* lagi.

Herre, vr. *soesoeh* *pinloe*.

Herrekenen, b. w. *membilang* poela; *menghitoeng* lagi sakali.

Herroepelijk, b. n. *jang* *dapat* *diobahkan*; *jang* *dapat* *ditiadakan*; *kaobahan*; Ar.

Herroepelijkheid, vr. *peri* *jang* *kaobahan*.

Herroepen, b. w. *tiadakan*, *meniadakan*.

Eenen uitersten wil —, *meniadakan* *waçjat*.

—, *intrekken*, *moenkir*, Ar.

—, *terugroepen*, *panggil* *koembali*.

Herroeping, vr. *peniadaan*; *pengobahan*.

Herscheppen, b. w. *wederom* *putten*, *menimba* poela; *memimba* lagi sakali.

—, *van* *gedaante* *doen* *veranderen*, *mengobahkan* *roepa*; *mendjelmakan*.

Toen Dasa Rata Maha Radja nog niet herschepen was, *tatkala* *belum* *mendjelma* *Dasa* *Rata* *Maha* *Radja*.

Herscheppling, vr. *pendjelmaan*.

Eene — in Sri Rama ondergaan, *toeroen* *mendjelma* *kapada* *Sri* *Rama*.

—, *wedergeboorte*, *djadian* poela.

—, *vernieuwing*, *pembaharoean*.

Herschijnen, o. w. *bertjaha* poela.

Herschikken, b. w. *mengatoer* poela; *atoer* lagi sakali, L.

Herschikking, vr. *peratoeran* *baharoe*.

Herschouwen, b. w. *pariksa* poela; *pariksa* lagi sakali.

Herschouwing, vr. *pemariksaän* *baharoe*.

Herschrijven, b. w. *menjoerat* poela; *toelis* lagi sakali; *salin* *soerat*.

Hersen, vr. *gew*. *hersens*, *oetaq*; *bena*; *oetaq* *kapala*.

De —s van dit wicht zien rondspatten, *melihat* *oetaq* *kanaq* *anaq* *ini* *berpantjaran*.

De —s waren in het ronde verspreid, *beramboeranalak oetaqnja*.
 Het scheelt u in de —s, *engkaw ada gila; loe ada gila, L.*
Hersenloos, b. n. *tiada beroetaq*.
 —, dom, *bodoh; gobloq, L.*
Hersenspan, vr. *batoe kapala; batolq kapala, L.*
Hersenschim, vr. *chajál, Ar.; ichtijál, Ar.; angan-angan jang perbola.*
Hersenschimmig, b. n. *chál, Ar.; machilat, Ar.*
Hersenslagader, vr. *nadi oetaq.*
Hersenvlies, o. *selapoet oetaq.*
Hersenvrucht, vr. *fig. boewah oetaq.*
Hersenwerk, o. *pekerdjaan boedi.*
Hersenwoede, vr. *sarsaran.*
Hersmeden, b. w. *limpa poela; limpa lagi sakali.*
Hersnijden, b. w. *panggal poela; potong lagi sakali.*
Herspannen, b. w. *pasang lagi; pasang poela.*
Herspijzen, b. w. *membakalkan poela; membakalkan lagi sakali.*
Eerspitten, b. w. *menggali poela; loembi lagi sakali, L.*
Herspitting, vr. *penggalian baharoe.*
Herstel, o. zie **Herstelling**.
Herstelbaar, b. n. *jang dapat dibaiki; teperbaiki.*
 —, van eenen zieke, *jang dapat diobati; jang boleh diobatin, L.*
Herstellen, b. w. op de vorige plaats stellen, *memboeboeh poela pada tempat jang sadija; menaroh koembali pada tempat jang lama; mengoembalikan pada tempat jang sadija.*
 —, in den vorigen toestand brengen, *membetoelkan poela; membaiki; békin be-toel lagi, L.*
 —, van eeneziekte, *semboeh; djauli baik.*
 Gedeeltelijk hersteld, *roemboe-roemboe.*
 —, weder doen leven of bloeien, *menghidoepkan (meraméjkan) poela.*
 De kunsten en wetenschappen —, *menghidoepkan 'ilmoe hkhikat.*
 Den koophandel —, *meraméjkan per-nijagaan; békin raméj perkara dagangan, L.*
 Dat geneesmiddel herstelt de krachten, *maka obat itoe mendjadikan goewat.*
 Zijne krachten — zich van lieverlede, *maka lama-lama dija poenja goewat di-baharoei poela; lama-lama dija poenja goewat datang koembali, L.*
Iemands eer —, *membaiki hkhormat sa-orang.*
 Iemand in het bezit zijner goederen —, *mengoembalikan pada orang barang jang ampoenja dija.*
 —, vergoeden, *mengganti; membalas.*
Hersteller, m. *orang jang membaiki, zie Herstellen.*

Herstelling, vr. *verbetering, perbaikan.*
 —, in orde brengen, *penbetoelan.*
 —, vergoeding, *penggantian; pemba-lasan.*
Herstemmen, b. w. *kaloewarkan soe-wara poela; kaloewarkan soewara lagi sa-kali.*
 (Een instrument) —, *membetoelkan lagi sakali.*
Herstempelen, b. w. *memateréjkan; mentjapi poela; memboeboeh materéj poela; menaroh lagi sakali tjap.*
Horstempeling, vr. *hhál memateréjkan poela, zie Herstempelen.*
Herstichten, b. w. *menega poela; békin lagi sakali, L.*
Herstichting, vr. *pembaharoean.*
Hert, o. *roesa; mendjangan, L.; binoe-wang.*
 Een — met getakte hoornen, *roesa berangga.*
 Een — met ongetakte hoornen, *ki-djang; kidang, L.*
 Een van de kleinste —ensoorten, *kan-tjil, napoe, (niet veel grooter dan een konijn).*
 Op de —en jagen, *boeroe mendjangan, L.; memboeroe roesa.*
Herteekenen, b. w. *taroh tanda ta-ngan poela.*
Hertellen, b. w. *membilang poela; meng-hitoeng lagi sakali.*
Hertenborststuk, o. *dada roesa; dada mendjangan, L.*
Hertenbout, m. *paha roesa; paha men-djangan, L.*
Hertendrek, o. *hertenmest, tahi men-djangan.*
Hertenhoofd, o. *kupala roesa; kapala mendjangan, L.*
Hertenjacht, vr. *pemboeroean roesa; pem-boeroean mendjangan, L.*
Hertenkamp, m. *rebana.*
Hertennet, o. *djala bakal tangkap roesa, (mendjangan).*
Hertenvaren, vr. (plant), *pakoe men-djangan.*
Hertenvleesch, o. *daging mendjangan, L.; daging roesa.*
Hertog, m. dit wordt het naast vertaald door *sangadji, panembahan.*
Hertogdom, o. *pemerintahan panem-bahan.*
Hertogin, vr. (de gemalin), *isteri panem-bahan.*
 —, (gesteld, dat zij regeerde), *pa-nembahan perampoewan.*
Hertocien, b. w. *menghijasi poela; meng-hijasi lagi sakali.*
Hertred, m. *atocht, moendoer; soeroet.*
Hertrouwen, o. w. *kawin lagi sakali; nikáhh poela.*
 —, b. w. *mengawinkan lagi; menikáhh-kan poela.*

Hertrouwing, vr. als **Hertrouwen**, 1° bet.
Hertshoorn, m. *tandoeq mendjangan*, L. *tandoeq roesa*.
 Poeder van —, *loemat tandoeq mendjangan*.
Herstong, vr. *lidah mendjangan*, L.; *lidah roesa*.
 —, *mildkruid*, *steenvaren*, *roekoekoe*.
Hertsvanger, m. *goloq*; *parang*.
Hertzwijs, o. *babi roesa*.
Heruitdrijven, b. w. *mengoesir kaloewar*.
Heruitkomen, o. w. *datang kaloewar*.
Hervallen, o. w. *djatoh poela*; *djatoh lagi*.
Hervatten, b. w. *memegang poela*; *pé-gang lagi*, L.
 —, op nieuw beginnen, *moelai poela*; *moelain lagi*, L.
 Het gesprek, — *moelai poela berkata*; *moelain lagi bitjara*, L.
Hervinden, b. w. *bertemoe poela*; *bertemoe lagi*.
Hervinding, vr. *pertemoean poela*.
Hcrvoegen, b. w. *menghoeboeng poela*; *menghoeboeng lagi*.
Hervoeren, b. w. *membawa poelang*; *memoelangkan*.
Hervormde, m. en vr. *orang jang te-perbaiki poela*.
Hervormen, b. w. *meroepakan poela*; *békin roepa baroe*, L.
 Zich —, van gedaante verwisselen, *mendjelma*; *salin roepa*.
 —, verbeteren, *membbaiki*; *mençahhkan*; *membetoelkan*.
 —, veranderen, *mengobahhkan*.
 Hervormde godsdienst, *agama jang çahh*.
Hervormer, m. *verbeteraar*, *orang jang mençahhkan*, (*membbaiki*).
Hervorming, m. *gedaanteverwisseling*, *pendjelmaän*.
 —, *herstelling*, *pembbaikan*; *pembetulan*; *taçhhihh*, Ar.
 —, *vernieuwing*, *pembaharoean*.
 — der godsdienst, *pembaharoean agama*; *taçhhihh dän*, Ar.
Hervouwen, b. w. *lipat poela*; *lipat lagi*.
Hervragen, b. w. *bertanja poela*; *bertanja lagi*.
Herwaarts, *bjw. kamari*; *kasini*; *sabelah kamari*.
Herwapenen, b. w. *melangkap poela dengan sendjata*.
Herwasschen, b. w. *membasoeh poela*; *tjoetji lagi sakali*, L.
Herwegen, b. w. *menimbang poela*; *menimbang lagi*.
Herwerven, b. w. *mendapat koembali*; *berolèh poela*.
Herwerving, vr. *perolèhan poela*; *pendapatan koembali*.
Herwijden, b. w. *taqdiskan poela*.

Eene ontheilige kerk —, *taqdiskan poela grèdja jang soedah dinajdiskan of dihharamkan*.
Herwinnen, b. w. *menang poela*; *menang lagi*.
Herwrijven, b. w. *gosoq lagi*; *gosoq poela*.
Herzaaien, b. w. *taboer poela*; *njebat lagi sakali*, L.
Herzamelen, b. w. *mengoempelkan lagi*; *menghimpoenkan poela*.
Herzameling, vr. *penghimpoenan baharoe*; *pengoempolan baharoe*.
Herzegelen, b. w. zie **Herstempelen**.
Herzegenen, b. w. *membarokati poela*; *kasih berkat lagi*, L.
Herzeggen, b. w. *berkata poela*; *berkata koembali*; *beroelang oelang kata*.
Herzegging, vr. *oelangan kata*.
Herzetten, b. w. *taroh koembali*; *taroh poela*; *boeboeh poela*.
Herzetting, vr. *penarohan poela*; *hhäl taroh koembali*.
Herzien, b. w. *lihat poela*; *lihat lagi*.
 —, *nogmaens nazien*, *pariksa poela*; *pariksa lagi sakali*.
Herziening, vr. *overziening*, *kapariksaan poela*.
Herzoeken, b. w. *tjahari poela*; *tjari lagi sakali*, L.
Herzoeking, vr. *pentjaharian poela*.
Het, bep. lidw. enk. o. *itoe*. In de lagere taal komt dit woord vóór het z. n.
 — goud, dat gij gekocht hebt, *emas itoe jang soedah kaubeli*; *itoe mas jang loe soedah beli*, L. (Dit bep. lidw. wordt dikwijls verzwegen).
 — goud, dat gij gewogen hebt, *mas jang loe soedah timbang*, L.; *emas itoe jang soedah kawtimbang*.
Het, pers. voorn. enk. o. *itoe*. (Dit wordt dikwerf verzwegen).
 Waar is — paard? — is verkocht, *dimana koedah? itoe soedah didjoewal*.
 — is verloren, *soedah hilang*.
 — kind schreit, geef — koek, *anaq menangis, kasih koewèh sama dija*, L.
 Ik ben —, *hambalah*.
 Gij zijt —, *engkawlah*.
 Hij is —, *ijalah*.
 Zij zijn —, *marika-itoelah*. (In deze zinnen, geeft *lah* achteraan geplaatst, eene versterking te kennen en sluit andere personen uit).
 Geef — (paard) gras, *kasih roempoet sama dija*, L.
 — zijn kooplieden, *itoelah orang dagang*.
 — wordt voor onp. werkw. door *ada* vervaagen.
 — dordert, *ada goentoe, ada tagar*.
 — rengt, *ada hoedjan*.
 — is warm, *ada panas*.
 — is koud, *ada dingin*.
 — is te hopen, *maka djadi penghara-*

pan orang, (— wordt (is) de hoop der menschen).

— is jammer, *itoe sajang*; *sajang*.

— is de waarheid, *itoe betoel*; *benarlah!*

— is nog niet af, *belom habis*; *belon abis*, L.

Hij heeft — nog niet gehoord, *dija belom dengar itoe*.

Hette, vr. zie **Hitte**.

Hetwelk, betr. voorn. *jang*; *nan*.

Een jong kind, — zoet is, *anaq moeda jang ada manis*.

Heztij, voegw. (zodder eene tegenstelling), *djika*; *melainkan*; *kaloe*; *melinkan*, L.

— hij niet komt, *djika ija tiada datang*.

— (met eene tegenstelling), *maoe*; *baik*.

— hij slaapt, — hij niet slaapt, *baik ija tidoer*, *baik ija tiada tidoer*.

— op deze, — op die wijze, *maoe bagini*, *maoe bagitoe*.

— in deze of in de toekomstige wereld, *maoe dalam doenijá*, *maoe (ataw) dalam achirat*.

Heug, vr. alleen in: tegen — en meug, *dengan djemoe*.

Heugen, onp. w. *ingat*; *kenang*.

Het heugt mij, hem in de stad Soerabaja gezien te hebben, *kita ingat maka kita soedah melihat dija di negeri Soerabaja*

Heugenis, vr. *ingatan*.

Heuglijk, b. n. *jang memberi kasoe-kään*; *sedap*; *énag*, L.

Heuglijkheid, vr. *kasoe-kään*, *soeka hati*.

Heul, m. slaapbol, *afstjoen*, *apijoen*.

Heul, o. hulp, *pertoeloengan*.

Heul, vr. klein bruggetje, *djembatan ketjil*; *titian ketjil*.

Heulbloem, vr. *boenga afstjoen*; *kembang apijoen*, L.

Heulen, o. w. samenspannen, *moewafagat*; *pakat*, L.; *menjertai*; *pakatan*, L.

Heulsap, o. (toebereid), *mádat*, zie **Heul**, m.

—, (gezuiverd), *tjandoe*.

Heulzaad, o. *bidji afstjoen*, zie **Heul**.

Heup, vr. *pangkal paha*; *panggoel*.

Eene ontwrichte —, *pelipatan paha jang tagalitjoe*, (*tagalijat*).

Een kind op de — dragen, *menggèndong anaq*.

Heupbeen, o. *toelang pangkal paha*; *toelang panggoel*.

Heupbreuk, vr. *patah pangkal paha*; *patah panggoel*.

Heuplicht, vr. *sengal pangkal paha*; *sengal panggoel*.

Heur, voorn. w. zie **Haar**.

Heusch, b. n. *tahoe 'adat*; *sopan*; *santoen*.

—, bijw. *dengan sopan*; *dengan manis*.

Het is — waar, *soenggoeh betoel bagitoe*.

Heuschheid, vr. *peri sopan*; *adab*, Ar.

Heuvel, m. *boekit*; *boesoel*; *moengga*.

Opgeworpen —tje, *poesoe*, (vooral van mieren).

Een —, die zich zeer bekoorlijk vertoont, *saboewah boekit jang terlaloe sakali élog roepanja*.

Heuvelachtig, b. n. *berboekit*; *boekit-boekitan*.

Heuvelkling, m. *pegoenoengan*.

Heuveltop, m. *poentjaq boekit*.

Hevel, m. handspaak, *pengoennikil*.

—, pijp, *pantjoeran lengkoeng*.

Hevig, b. n. *keras*; *amat*; *sangat*; *qáhir*, Ar.

—e wind, *anjin keras*.

Zijn hart was — aangedaan, *sangat masjghel halinja*.

Een — gevecht, *perang jang keras*.

Eene al te — droefheid, *doekatjita jang terlaloe amat*; *soesah hati jang terlaloe amat*.

—, bijw. *keras*; *amat*; *sangat*; *atas peri jang sangat*; *beqoewat*, L.

— stroomend, *deras*.

Hevigheid, vr. *peri jang sangat*; *kasangatan*; *keras*.

Hiel, m. hak, *toemit*.

De —en toonen, *lari*, *berlarian*.

Iemand op de —en zitten, *menghambat orang*; *soesoel orang*, L.

Hare —en waren als vogeleieren, *maka toemitnja seperti telor boeroeng*.

Hielbeen, o. *toelang toemit*.

Hieling, vr. *boeritan rindang*; *boeritan pantal kapal*.

Hielstuk, o. *toemit sepatoe*.

Hier, bijw. *sini*, *disini*; *sika*; somtjds: *ini*.

— en daar, *sini-sana*.

Van —, *dari sini*.

—, alhier, op deze plaats, *disini*.

— zit ik te weenen, *inilah hamba doedoeq menangis*.

— naar toe, *kasini*; *kamari*.

Kom —, *marilah*; *mari engkaw*.

Kom — mijne dochter, *mari anaqkoe disini*.

Tot — toe, *sampéj disini*; *hingga disini*.

Het volk — is zeer lui, *orang disini malas sakali*.

—, (in plaats van: dit), *ini*.

— en daarover spreken, *bitjara dari ini dan dari itoe*.

Van — al die ellende, *dari itoe djadi segala tjilakoe itoe*.

— komt mijn broeder, *soedarakoe jang datang itoe*.

Hieraan, bijw. *pada ini*; *sama ini*, L.

— vastgebonden worden, *diikat pada ini*; *diikat sama ini*, L.

—, daardoor, *dari itoe*.

— kan men hem kennen, *dari itoe bolèh kenal sama dija*, L.; *maka dari pada itoe dapat ija dikenal orang*.

— valt niet te denken, *maka itoe tiada dapat dikira-kirakan.*
 — is weinig gelegen, *ini tiada satoe apa; ini tiada berapa goenanja.*
Hierachter, bijw. di *belakang ini; di belakang sini.*
Hieraf, bijw. *dari ini; dari pada ini.*
Hierbeneden, bijw. *didalam doenija ini, zie Hieronder.*
Hierbenevens, bijw. *lebih poela; lagi; tambahan poela.*
Hierbij, bijw. *dicht bij, dekat sini.*
 —, *bij dit, dengan ini; sama ini, L.; beserta ini.*
Hierbinnen, bijw. *pada tempat ini; dalam tempat ini; disini.*
Hierboven, bijw. *diatas ini.*
Hierbuiten, bijw. *diloevar ini.*
Hierdoor, bijw. *door deze plaats, teroes tempat ini.*
 —, *door dit middel, oleh ini; dari pada ini; dengan ini; sama ini, L.*
Hierheen, bijw. *sabelah kamari; sabelah ini.*
Hierin, bijw. *didalam ini.*
Hierlangs, bijw. *sapandjang ini.*
Hiermede, bijw. *dengan ini; sama ini, L.*
Hierna, bijw. *kamoedian dari pada ini; habis ini, L.*
 —, *in de volgende wereld, di achirat.*
Hiernaar, bijw. *akan ini; ini.*
 Hij heeft — *niet gevraagd, maka ija poen tiada tanja akan ini.*
 — *moet gij u gedragen, maka inilah hendag kawtoeroet; loe misti toeroet ini, L.*
Hiernaast, bijw. *di sabelah sini; di sisi ini.*
Hiernevens, bijw. *zie Hiernaast.*
 —, *bij dit, dengan ini; bersama-sama ini.*
Hierom, bijw. *om deze plaats, koeliling ini tempat.*
 —, *om deze reden, sabab ini; karena ini; tegal ini.*
Hieromstreeks, bijw. *dekat sini.*
Hieromtrent, bijw. *dekat sini.*
 —, *ten opzichte van dit, dari pada ini; tentangan ini.*
Hieronder, bijw. *dibawah ini.*
Hierop, bijw. *atas ini.*
 —, *vervolgens, kamoedian dari pada itoe; lantah, L.; habis ini, L.*
 —, *ving hij den strijd aan, kamoedian dari pada itoe maka ija-poen mengikat perang.*
 — *antwoorde hij, maka itoe-poen disahoetinja.*
 Ik wil mij — *verlaten, maka kita hendag pertjaja akan itoe.*
Hierover, bijw. *tegen over deze plaats, di sabrang sini.*
 —, *over deze zaak, akan ini, dari pada perkara ini.*
Hiertegen, bijw. *tegen dit, berdompag dengan ini.*
 —, *daarentegen, lain dari pada itoe; akan pembalasan, zie Daarentegen.*

Hiertoe, bijw. *sampéj ini; sampéj saka-rang ini.*
 —, *tot deze zaak, pada ini; sama ini, L.; akan perkara ini.*
Hiertusschen, bijw. *antara ini.*
Hieruit, bijw. *uit deze plaats, dari sini; diloevar tempat ini.*
 —, *uit dit, dari pada ini; dari ini.*
 — *kunt gij begrijpen, dari pada ini toewan boldèh merasa.*
Hiervan, bijw. *van dit, dari pada ini; dari ini.*
Hiervoor, bijw. *voor dit, sabab ini; akan ini; pada ini; sama ini, L.*
 —, *in plaats voor dit, akan ganti ini.*
Hiervoren, bijw. *voor dezen tijd, dahoele kala, dhoeloe kala; lebih dhoeloe dari ini.*
Hij, pers. voorn. 3. pers. enk. m. 1. naamv. *ija; dija; inija.*
 —, *(bepaaldelijk God,) hoewa, Ar.*
 — *gaat, ija berdjalan.*
Wanneer — *mij wenscht te hooren, apabila soeka ija menengar kita.*
 Van hem, *dari padanja; dari dija, L.*
 Aan hem, *kapadanja; sama dija, L.*
 Met hem —, *dengan dija; bersama-sama dija.*
 — *is het, die uit den strijd terugkeert, maka ijalah jang poelang dari pada perang.*
 Voor hem *bevreesd zijn, takoet akan dija.*
Hijgen, o. w. *menggèh-menggèh, L.; tangah-tangah; tanggo-tanggo.*
 Waarom *loopt gij zoo hard, dat gij zoo hijgt? mengapa loe lari bagitoe keras sampéj menggèh-menggèh? L.*
 —, *verlangen, rindoe dendam; ingin; kepéngin, L.*
Hijlik, o. zie **Huwelijk**.
Hijshblok, o. *kari, karéj; kelay, L.; èrètan, L.; rèrètan, L.; kòrèkan, L.*
Hijtschen, b. w. *tariq naik.*
Hijschijzer, o. *koekoet tali èrètan, L.*
Hijstchtouw, o. *tali kari; tali èrètan, L.*
Hik, m. *sedoe.*
Hikken, o. w. *bersedoe.*
Hinde, vr. *roesa belina; mendjangan per-ampoewan, L.*
Hindekalf, o. *anaq roesa; anaq mendjangan, L.*
Hinder, m. *nadeel, roegi.*
 —, *beletsel, barang kasangkoetan.*
 —, *last, soesah; madlarat, Ar.*
Hinderen, b. w. *ganggoe; beri soesah.*
 —, *schade toebrengen, beri roegi; békin roegi, L.; meroegikan.*
 —, *belemmeren, verhinderen, menegah, tegahkan.*
 Hinder mij niet! *djangan loe ganggoe sama goewa! L.*
Hindering, vr. *belemmering, barang kasangkoetan; penegahan.*
Hinderlaag, vr. *adang, hadang; tempat beradang.*

- De in — liggende krijgslieden, die als hulptroepen zouden dienen, kwamen, *maka orang mengadang jang hendag membantoe itoe-poen datanglah.*
- Iemand, die in eene — geplaatst wordt, *pengadang.*
- Hinderlijk**, b. n. lastig, *soesah; kasangkoeatan; jang beri soekar.*
- , schadelijk, *jang meroegikan; jang beri roegi; jang békín roegi, L.*
- Iemand — zijn, *menjoesahkan orang; ganggoe (menggangoe) orang.*
- Hindernis**, vr. *barang kasangkoeatan; kasakatan.*
- , moeielijkheid, *kasoesahan; kasoe-karan.*
- Hinderpaal**, m. *barang kategahan; barang kasoe-karan.*
- Hinken**, o. w. *pintjang.*
- , zoo als sommige zieken, door zwakte, *intjoet.*
- , geheel kreupel gaan, *timbang.*
- op twee gedachten, *tamijil, Ar.; mendoeakan angan-angan.*
- Hinking**, vr. zie **Hinken**.
- Hinneken**, o. w. *tjarit, mentjarit.*
- Huppelen**, o. w. zie **Huppelen**.
- Historie**, vr. *hhikájat, Ar.; riwájat; gícat, Ar.*
- De — van Isma Jatiem, *hhikájat Isma Jatím.*
- Historiën, *roepa-roepa hhikájat; achbár, Ar.*
- Historieschilder**, m. *pandéj menggambar kan peta hhikájat.*
- Historieschrijver**, m. *penjoerat hhikájat; sáhhiboel hhikájat.*
- Historietje**, o. *tjeritera; tjerita, L.*
- Historisch**, b. n. *jang terseboet didalam hhikájat; jang soedah dihhikájatkan; jang tersimpan didalam hhikájat.*
- Hit**, m. *hitje, koeda ketjil.*
- Hitsen**, b. w. (honden kwaad maken) *tjoqtjoq.*
- (Een mensch) tot iets —, (aanhitsen,) *mengoepag; mengharoeskan; toesoeg.*
- Hitsig**, b. n. *vurig, panas; hangat.*
- , bloed, *darah panas.*
- , geil, *gatal; mase bekaq, L.*
- , zeer begeerig, *ingin; kepéngin, L.*
- Hitsigheid**, vr. *perangéj jang hangat.*
- , geilheid, *kagatalan; doekana.*
- Hitte**, vr. *kapanasan jang sangat; kaha-ngatan.*
- Natuurlijke — des lichaams, *soeh.*
- , groote drift, *hawa nafsoe jang hangat.*
- De — der jeugd, *gambiranja orang moeda.*
- In de — des strijds, *ditengah perang.*
- Ho**, tusschenw. *héj; aho, ho.*
- Hobbel**, m. *oneffenheid, lekoq.*
- Hobbelen**, o. w. *atoeng; linggang; gojang.*
- , slingeren, *ajoen.*

Hobbelig, b. n. *lekoq-lekoq; kasap; meroboq, mengrohong.*

Een — e weg, *djalan lekoq-lekoq; djalan meroboq.*

Hobbeligheid, vr. *peri jang leloq-lekoq.*

Hobbeling, vr. *peratoengan; gojang.*

Hobbelpaard, o. *koeda kajoé.*

Hoe, *bjw. bagéjmana; sabagéjmana; mana; betapa; pegimana, L.*

— vaart gij? *bagéjmana toewan ada?*

— is het mogelijk, *bagéjmana bolèh!* (Hierdoor wordt eigenlijk te kennen gegeven dat iets volstrekt onmogelijk is).

— de zaak ook wezen moge, *bagéjmana djoega perkaranja.*

En — is zijn naam? *dan apa namanja?*

— lang is dat? *berapa pandjang itoe?*

— lang blijft hij hier, *berapa lama dija tinggal disini?*

— laat is het nu? *poekoel berapa sakarang? L.: djam poekoel berapa sakarang?*

— veel kost dat? *berapa harganja itoe?*

— dikwijls, — veel maal? *berapa kali?*

Gij weet niet — moeielijk dat is? *engkaw (loe, L.) tiada tahoe berapa soesah itoe.*

— ver is Pasoeroewan van Soerabaja? *berapa djaoehnja negeri Pasoeroewan dari negeri Soerabaja.*

— het nu ook loopen moge, *mana oentoengnjalah kelaq.*

— langer — grooter, *makin lama makin besar; mingkin lama mingkin besar, L.*

— langer — meer, *samingkin-mingkin, L.*

— rijker — gieriger, *makin kaja makin kikir; mingkin kaja mingkin kikir, L.*

Hij moet zeggen — of wat, *dija mesti boeka moeloet, L.*

—, kent gij hem niet? *apa tiadakah toewanhamba kenal dija.*

— oud is hij? *berapa dija poenja 'oe-moer?*

God zeide — zijn wil was, *maka befirman Allah betapa kahendaqnja.*

Opdat ik zie — talrijk gij zijt, *soepaja koelihat berapa ada banjak kameo.*

Hoed, m. (de Inlander heeft dien niet.)

Europeesche —, *topi*, (van het Portugeesche *chapeo*, dat ook in *tjipaw* is veranderd.); *koepijah; kelah, koelah, Perz.*

— voor de zon, die gevlochten is, *toedoeng*, (in den vorm van eenen aard-appelenbak.)

Een zijden —, *topi soetra.*

Een — van lange bladeren of riet gemaakt, *terandoeq.*

Eenen — dragen, op hebben, *pakéj topi, bertopi.*

Den — anemen, *angkat topi.*

Hoedanig, vrag. voorn. *apa roepanja; betapa; apa; mana; sabagéjmana.*

— een paard is het? *apa roepanja koeda itoe? betapa koeda itoe?*

— een dood? *mawt betapa?*
 — uw gevoelen ook is, *mana bitjaramoe.*
 — zijn bevel ook wezen moge, ik zal het uitvoeren, *sabagjmana (apa) djoega parentahnja maka hamba hendag djoendjoeng djoega.*
 —, bijw. zie **Hoe?**
Hoedanigheid, vr. *peri; kalakoean; kaadaän; gifat, Ar.*
 Goede —, *peri jang baik.*
 —, aard, inborst, *perangéj; pekerti.*
Hoedband, m. (de band van eenen zonnehoed onder de kin) *tali toedoeng.*
 —, (om eenen hoed), *pita topi.*
Hoedbodem, m. *lalangit topi.*
Hoedborstel, m. *boender topi.*
Hoede, vr. *perlindoengan; pemeliharaan.*
 God neme u in zijne —, *diberi Allah perlindoengan kapada toewan.*
 —, voorzorg, *djaga; hati tjoeiga.*
 Wees op uwe —! *djaga baik-baik!*
Hoedebol, m. *kaleboet topi.*
Hoeden, b. w. beveiligen, *nemeliharaan; melindoengan; djaga, pjara, L.*
 Zich —, *djaga diri; tangar, zie Schroomvallig.*
 —, weiden, *menggoembalakan; djaga, L.*
Hoedendoos, vr. *tempat topi.*
Hoedenkoopman, m. *orang djoewal topi.*
Hoedenmaker, m. *toekang topi; toekang toedoeng, zie Hoed.*
Hoedenmakersnaald, vr. *djaroem toekang topi.*
Hoedenwinkel, m. *kedj orang djoewal topi; toko orang djoewal topi, L.*
Hoeder, m. *pemelihara; orang jang memeliharakan.*
 — van vee, *goembala.*
Hoedje, o. *topi ketjil.*
Hoedpluim, vr. *djamboel (boeloe) topi.*
Hoedster, vr. *orang perampoeuan jang memeliharakan.*
Hoef, m. *koekoe.*
 Dit paard heeft bedorvene hoeven, *ini koeda ada boesoeg koekoenja; koeda ini koekoenja boesoeg.*
Hoef, vr. zie **Hoeve.**
Hoefhamer, m. *martil koekoe koeda.*
Hoefijzer, o. *besi koekoe koeda.*
 Dit paard heeft nog geene —s; *ini koeda belom ditarohin besi, L.*
 Dat paard heeft een — verloren, *koeda itoe soedah kahlilangan besinja satoe.*
Hoefmes, o. *pisaw koekoe koeda.*
Hoefnagel, m. *pakoe besi koekoe.*
Hoefslag, m. *terdjang koeda.*
 —, slag van het paard, *tendang.*
Hoefsmederij, vr. *tempat toekang besi koeda; tempat toekang taroh besi koeda.*
Hoefsmid, m. *toekang besi koeda.*
Hoegrootheid, vr. *besarnja; qadarnja.*
 Het hangt van de — af, *melainkan besarnja.*

Naar de — van het kapitaal te oordeelen, *kaloe dikira-kirakan qadarnja modal itoe.*
Hoek, m. (de verschillende beteekenissen van dit woord moeten niet verward worden), als: *hoedjoeng; tandjoeng; pendjoeroe; soedoet; péhaq; sabelah; tapas.*
 — van een land, *hoedjoeng tanah.*
 —, voorgebergte, — in zee, *kaap, tandjoeng.*
 De binnen— van het oog, *soedoet mata.*
 De buiten— van het oog, *ékor mata.*
 De vier —en der wereld, *empat pendjoeroe 'dalam ini; empat tapas doenijá; katempat 'dalam ini; empat tapas doenijá; kaempat 'dalam.*
 De —en van een huis, *segala pendjoeroe roemah.*
 Mogen de vier —en der wereld vergaan! *kaempat 'dalam poen karamlah!*
 Eene tael met vier —en (eigenlijk: zijden, *médja jang empat persegi, (persegi, L.)*).
 Een rechte —, *sikoe.*
 Op den — eener straat, *pada pendjoeroe 'djalan; di hoedjoeng 'djalan.*
 In alle —en zoeken, *tjahari pada segala tempat; tjari koeliling, L.*
 Eenen — omzeilen, *berlarjar mengoelilingi tandjoeng.*
 Uit den west— komt regen, *dari pada péhaq barat maka datang hoedjan; dari sabelah koelon oedjan datang, L.*
 Den — om zijn, (overleden), *soedah mati; soedah mampos, L.*
 Uit den — komen, *bitjara teroes terang, L.; berkata dengan njanjana.*
 —, visch—, *mata kail; mata pantjing L.*
Hoekachtig, **Hoekig**, b. n. *berpendjoeroe.*
 —, puntig, *berhoedjoeng.*
 —, met zijden, *berpeseqi.*
Hoekhuis, o. *roemah pendjoeroe; roemah hoedjoeng, roemah di hoedjoeng.*
Hoekmeetkunde, vr. *ilmoe mengoekoer pendjoeroe.*
Hoekmeting, vr. *pengoekoeran pendjoeroe.*
Hoekpilaren, m. *meerv. tjang pendjoeroe.*
Hoekpunt, o. *hoedjoeng pendjoeroe.*
Hoeksteen, m. *baloe hoeloe pendjoeroe.*
Hoekswijs, bijw. *saroea pendjoeroe.*
Hoektand, m. *gigi asoe; sjoeng.*
Hoekvormig, b. n. zie **Hoekachtig.**
Hoën, o. *ajam, hajam.*
 Gemeste —deren, *hajam soewap.*
 —, kuiken, *anaq ajam.*
 Een vet —, *ajam gemoeq.*
 Een —, kuiken, dat pas uitbroeid is, *anaq ajam jang baharoe kabevar.*
Hoenderblind, b. n. (bij nacht niet kunnen zien), *sadi.*
Hoenderborst, vr. *dada hajam.*
Hoenderbout, m. *paha hajam.*
Hoenderdief, m. *pentjoeri hajam.*

Hoenderei, o. *telor ajam*.
Hoendereten, o. *makanan ajam*.
Hoenderhok, o. *kandang ajam; sangkar ajam*.
Hoenderkooper, m. *orang djoewal ajam*.
Hoendermarkt, vr. *pasar ajam*.
Hoendermelker, m. *orang pjara hajam*.
Hoendermest, m. *tahi hajam*.
Hoenderpoot, vr. *kaki hajam*.
Hoendersoep, vr. *sop ajam, L*.
Hoep, m. ring, *tjintjin*.
 De — van eenen ring, *batang tjintjin*.
 —, *wrong op het hoofd, koendéj; dji-boel*.
Hoepel, m. *simpéj*.
 Met — s omleggen, *simpéjkan*.
 Een — als een gespouwen rotting, *tjintjin belah rotan*.
Hoepelen, o. w. *bermain simpéj*.
Hoephout, o. *kajoe bakal simpéj*.
Hoepmaker, m. *toekang simpéj*.
Hoer, vr. (openbare) *soendal; lonté, djalang, L*.
 —, ongeoorloofde bijzit, *boel, kendaq*.
Hoerachtig, b. n. *doekana; tjara soendal; tjandal*.
 Op eene — e wijze, *dengan tjara soendal; atas peri jang doekana*.
Hoereerder, m. *orang jang bersoendal*.
 —, overspeler, *orang jang berziná; orang jan bermoekah*.
 —, die eene bijzit heeft, *orang jang berkendaq*.
Hoereeren, o. w. *bersoendal*.
 —, overspel plegen, *bermoekah; berziná*.
Hoerenjager, m. *djingka*.
Hoerenkind, o. (van eene gemeene hoer), *anaq soendal*.
 —, onecht kind bij eene ongeoorloofde bijzit, *anaq kendaq*, (niet te verwarren met *anaq goendiq*, kind van een bijwijf).
Hoerenlied, o. *pantoen soendal*.
Hoerenloon, o. en m. *oepah soendal*.
Hoerenwaard, m. *kapala roemah soendal; soeroeh-soeroehan*.
Hoererij, vr. *persoendalan*.
 —, overspel, *moekah; ziná; perkendakan*.
Hoerhuis, o. *roemah soendal; roemah lonté, L*.
Hoersch, b. n. *doekana; tjara soendal*.
Hoest, m. *batoeq*.
 —, *kuch, tjekoeh*.
 Een drooge —, *batoeq kering*.
Hoesten, o. w. *berbatoeq*.
 — dat er bloed na komt, *berbatoeq sampéj kaloewar darah*.
Hoetelaar, m. zie **Broddelaar**.
Hoetelen, o. w. zie **Broddelen**.
Hoetelwerk, o. zie **Broddelwerk**.
Hoeve, vr. land, *kampoeng; tanah*.
 —, *hof, kebon, L; taman*, zie **Hof**.
Hoeveel, *bijw. berapa*.
 — *maal, berapa kali; berapa kija*.

— *volk is er in den strijd gesneuveld? berapa orang mati di perang?*
 — te meer, *berapa lebih; istimewa*.
 Aangezien een berg split, dien ik schiet, — te meer deze op eene rij staande veertig lontarboomen, *sedang goenoeng lagi belah akoe-panahkan istimewa inilah pohon lontar jang berbandjar empat poeloeh pohon*.
Hoeveelheid, vr. *banjaq; kijan; kabanjakan*, (het laatste vooral van eene groote — en zelfs van te veel); *qadar, Ar.; qadar*.
 Door de groote — menschen, kon ik niet gaan, *dari pada kabanjakan orang maka hamba tiada dapat berdjalan*.
Hoeveelste, b. n. *berapa*.
 Den — n van de maand hebben wij heden? *berapa hari boelan sakarang ini?*
 De — zijt gij op de lijst? *berapa loe (engkaw) poenja nomer di daptar? (dastar)*.
 Een horologie, dat den — n der maand aantoot, *orlodji jang menoendjoegkan hari boelan*.
Hoeven, b. w. *koerang; berhhádjat, zie Behoeven*.
 —, o. w. noodzakelijk zijn, *wádjiib, Ar.; mesti, L*.
 Het hoeft niet, *tiada oesah; ta-oesah; tra-oesah, L; troesah, L*.
Hoevenaar, m. *jang pjara kebon*.
 Een groot —, *landheer, toewan tanah*.
Howel, Hoezer, voegw. *djikalaw..... sakalipoen; maski, L*.
Hoeeze, tusschenw. ontbreekt, doch een krijgsgeschrei heet: *tempiq soeraq*.
Hof, m. *kebon, L; taman*.
 —, *lusthof met vijvers en gebouwen, taman; firdaws, Ar.; boestán, Perz*.
 —, *plantaadje, tanam-tanaman*.
 Vruchten uit den — aanbieden, *mengoendjoegkan boewah-boewahan dari pada kebon itoe*.
Hof, o. vorstelijke woonplaats, *astana, astán, Perz; maligéj*, (door de beide laatste woorden wordt ook een verheven gedeelte van het paleis aangeduid, alwaar de slaapzalen zijn; somtijds wordt door *maligéj* het paviljoen eener vorstin en ook de troon verstaan); *dalam & karaton* zijn Jav.; *awán Perz*.
 Naar het binnenste van het — gaan, *masoq kadalam astana*.
 Uit zijn — gaan, *kaloewar dari dalam astananja*.
 De taal van het —, *bahasa dalam*.
 Het — van den Sultan, *karaton toewan Soelthán*.
 De buurten of wijken van het —, binnen de ringmuren, *kampoeng dalam*.
 Ten hove verschijnen, *menghadap radja*.
 Ten hove voorgesteld worden, *dibawa masoq menghadap radja*.
 Het — maken, *vrjten, meminang; melamar*.

Het — van justitie, *hhoekoem*, Ar.; *mahkkamat*, Ar.; *dinoenat*, Ar.

Hofapothek, vr. roemah obat astana.

Hofapotheker, m. toekang obat di astana.

Hofarts, m. *thabib radja*; *doekoen radja*.

Hofbed, o. tuinbed, *pétaq kebon*.

Hofbediende, m. heraut, *zwaarddrager*, *bantara*, *abantara*.

—, lijfwachter, *bidoewanda*.

—, lijfknecht, *sakéj*; *hamba*; *chadám*, Ar.

Hofdame, vr. *dajang*, bejaarde —, *perwara*, zie *Hofjuffer*.

Hofdienst, vr. *pekerdjaän dalam*; *pekerdjaän astana*; *chidmat dalam astana*.

Hoffeest, o. *perdjamoean didalam astana*; *fèsta didalam astana*; *fèsta didalam karaton*.

Hoffelijk, b. n. *tahoe 'adat*; *tjara dalam*; *sopan*; *santoen*; *toeroet 'adat orang astana*.

Hoffelijkheid, vr. *kalakoean jang sopan*; *kalakoean orang jang tahoe 'adat*.

Hofgebruik, o. *'adat isti 'adat radja*; *'adat radja*; *tjara radja*.

Hofgek, m. zie *Hofnar*.

Hofgevolg, o. *pengiring radja*.

Hofheer, m. *manteri dalam*.

Hofhouding, vr. *segala isi astana*.

—, de kosten voor het hof, *belandja astana*.

Hofhuisje, o. *tuinhuisje*, *perbaléjan*; *roemah di kebon*.

—, op het water of boven eene vijver, *gamboeng*, *gamboengan*.

Hofje, o. *gedong akan pijara orang toeha*.

Hofjonker, m. *awang*.

Hofjuffer, vr. *daradang*, *dang*, zie *Hofdame*.

— van eene prinses, die nog niet huwbaar is, *biti*.

De hofbewoners besturen en het toezicht over de —s hebben, *memarentahkan segala isi astana dan menghhoekoemkan segala djang*, (*daradang*).

— (onder de *Dajang*), *mandara*.

Hofkruiden, o. meerv. *sajoer-sajoeran*.

Hofleven, o. *tjara kahidoepan isi astana*.

Hoflieden, m. meerv. *isi astana*.

Al de — weenden met een zeer hevige *gween*, *maka segala isi astana poen menangis dengan tangisan jang amat sangat*.

Hoflucht, vr. *angin karaton*; *baoe astana*, (het eerste ironisch).

Hofmeester, m. *pendjawat santapan*, *hoit*; *djoeroe*; *sadji*; *bandahari*; *jang memegang santapan*; *djoeroe goedang*.

Hofnar, m. *pendikir*; *badoet*, Jav., (beiden in den zin van potsenmakers); *nadim*, Ar.

Hofpoort, vr. *pintoe astana*; *gerbang astana*.

Hofprediker, m. *pandita astana*; *pandita dalam*.

Hofraad, m. *madjlis manteri dalam*.

Hofschenger, m. *pendjawat minoeman*, *hoft*.

Hoistaat, m. *peri hhdal astana*.

Hofstad, vr. *negeri radja*; *negeri astana*.

Hofstede, vr. *heerenlandhoeve*, *roemah toewan tanah*; *gedong toewan tanah*.

—, *vorstelljk goed*, *tanah radja*.

Hofstoet, m. *pengiring*; *orang mengiringkan radja*.

— van heeren, *perawangan*.

Hoftaal, vr. *bahasa dalam*.

Hofvergadering, vr. *madjlis astana*.

Hofwacht, vr. *paleiswacht*, *kawal astana*.

Hofwachter, m. *tuinwachter*, *orang djaga taman (kebon)*.

Hok, o. (voor vee), *kandang*, zie *Kooi*.

Een buffelhok, *kandang korbaw*.

Een hoenderhok, *kandang ajam*; *sangkar ajam*.

Hokah, vr. *pijp*, *perasapan*; *hhoegqah*, Ar.

Hokduif, vr. *boeroeng perkoetoeit jang dipijara*.

Hokhond, m. *andjing jang diikat rantéj*; *andjing jang diikat pada kandangnja*.

Hokkapij, vr. *hhoegqah*, Ar.

Hokkeling, m. en vr. *anaq sapi (sampi L.) jang satahoen 'oemoernja*.

Hokken, o. en onp. w. *haperen*, *sangkoet*.

Het hokt, *ada barang sangkoetan*.

Hol, o. *spelonk*, in eenen berg of rots, *goeha*; *geroenggang*.

Rotspelonk, *goeha batoe*.

Drie —en, *tiga boewah goeha*.

—, *kuil in den grond*, *lobang*; *lijang*.

De slang gaat in haar —, *maka oelar poen masog kadalam lobangnja*.

Op dat tijdstip lag Soeranagian (eene groote slang van dien naam) nog in haar —, *adapoen talkala itoe Soeranagian poen lagi tidoer didalam lijangnja*.

— in eenen boom, *roengga kajoe*; *lijang kajoe*; *lobang didalam pohon*.

—, van een schip, (de plaats waar zich het water verzamelt), *timba-roewang*; *awaq perahoe*.

Het —, het ruim, *kaloemat*.

Het — der hand, *dalamnja tangan*.

Op — raken, (van paarden), *lari*.

Op — raken, (losbandig worden), *djadi risaw*.

Het op — raken van het hoofd, *djadi bingoen*; *djadi gila*.

Hol, b. n. *geroenggang*.

—, *ledig*, *hempa*; *kosong*, L.

—, *gelijk eene toh of kom*, *koewong*.

Eene —le kies, *gigi garham jang pesog*.

—, in het midden gebogen, *lengkoeng*.

Een — glas, *katja lengkoeng*.

—, *uitgehoid*, *soedah digali*; *soedah diboewat lobang*; *soedah dipesogkan*.

—, in de lengte doorboord, *bolong*.

—, ingezonken, met hoogten en laagten, *lekoq*.

—, met eenen buik staan, zooals een gevuld zeil, *lemboeng*.

Een —le schotel, *pi.iggan lekoq*.

— van klank, *sajoep*.

Hij had eene —le stem, *soewaranja poen sajoep boenjinja; sajoep boenji bi-birnja*.

Eene —le zee, *laet besar; laet loemboe*.

Een —le bamboes, *boeloeh jang gerouggang; bamboe kosong, L.*

Eene —le weg, *djalan jang dalam sakali*.

— over bol vlieden, (overjild, onbesuisd wegloopen), *berlari lintang poekang*.

— over bol liggen, *tjeréj-beréj lintang poekang*.

— over bol naar beneden werpen, *hoembalangkan*.

Holbellig, b. n. *berdjina*.

Holderdeholder, bijw. *lintang poekang*.

Holla! tuschenw. *héj! aho!*

Hollen, o. w. *lari; tjongklang, L.*

Een —d paard, *koeda jang lari; koeda jang tjongklang, L.*

Een jong mensch, die aan het — is, *orang moeda jang toeroet lakoe djalan risaw*.

Het — van het hoofd, *poesing kapala*.

Holligheid, vr. *tempat kosong; tempat pesog; lobang; roengga*.

Holoogig, b. n. *bermata lekoq*.

Holrond, b. n. *lengkoeng*.

Holster, m. *saroeng pistol*, zie **Pistool**.

Holsterkap, vr. *toetoeponja saroeng pistol*.

Holstermaker, m. *toekang saroeng pistol*.

Holte, vr. *tempat lekoq*, zie **Gat**, **Kuil**.

Kleine —, (in eenen tand of noot), *singkil*.

Ronde —, *gewelf, lengkoeng*.

Hombergat, o. *lobang eretan di hoedjoeng tijang*.

Hommelbij, vr. *hommel, kombang*.

De —en hebben de stijlen van mijn huis doorboord, *maka kombang soedah menggirig tijang-tijang roemahkoe*.

De —en gonsden, *maka kombang itoe-poen berdengoenglah boenjinja*.

Hommelen, o. w. *berdengoeng*.

—de op de bloemen azen, *seréj, mernjeréj*.

Hommeling, vr. *dengoeng*.

Hommer, m. *ikan djantan; ikan laki-laki, L.*

Homp, vr. *goempal; potong; panggal*.

Eene —, *sagoempal; sapotony; sapanggal*.

Hompelaar, m. *orang pintjang*.

Hompelen, o. w. *pintjang; bijoejoetan*, zie **Hinken**.

Hond, m. *andjing*.

Een leelijke, verbasterde —, *koejoeg*.

—, rekkel, *andjing djantan; andjing laki-laki, L.*

—, teef, *andjing betina; andjing perampoeuan, L.*

Een Islamiet mag geen — aanraken, *orang Islam tiada boleh mendjamah andjing, L.; maka hharámlah pada orang Islam itoe mendjamah andjing*.

Jaag dien — weg! *oesir itoe andjing!*

Een wilde —, *andjing rimba; andjing hoetan*.

Een jacht —, *andjing perboeroean*.

Een kwade —, *andjing galaq*.

Blaffende —en bijten niet, *andjing menggonggong (menjalag) tiada menggigit*.

De groote —, *hondsster, alkalboe, Ar; alkalboe 'lakbar, Ar.*

De kleine —, *hondsster, alghamoecoë, Ar.*

—en aanhitsen, *adoe andjing; tjogtjog*.

Hondenok, o. *tempat andjing; kandang andjing*.

Hondenslager, m. *orang jang oesir andjing*.

Hondenwacht, vr. de middernacht-wacht aan boord, *kawal tengah malam; djoga tengah malam; taboeh jang katiga*.

Honderd, telw. *ratoes*.

Een —, *saratoes*.

Drie —, *tiga ratoes*.

Derdehalf —, *tengah tiga ratoes*.

Bij —en, *beratoes ratoes*.

—en van tienduizend, *beratoes laqa*.

Zes ten — (percent), *saratoes makan enam*.

—duizend, *keti*.

Bij —duizenden, *berketi-keti*.

—vol, volle —, *genap saratoes*.

Een —tal vruchten, *barang saratoes boewah*.

Een hoofdman over —, *panghoeloe saratoes*.

Honderderlei, bijw. *saratoes djenis; saratoes roepa*.

Honderdhandig, b. n. *bertangan saratoes*.

Honderdjarig, b. n. *'oemoer saratoes*.

Een —mensch, *orang saratoes taheen 'oemoernja*.

—, alle honderd jaren plaats hebben, *tijap-tijap saratoes taheen; saban-saban saratoes taheen, L.*

Honderdmaal, bijw. *saratoes kali*.

Honderdoogig, b. n. *bermata saratoes*.

Honderdste, b. n. *kasaratoes*.

De — keer, *kasaratoes kali*.

Een —, $\frac{1}{100}$, *sapersaratoes*.

Zeven —en, $\frac{7}{100}$, *toedjoeh persaratoes*.

Honderdtal, o. *bilangan saratoes*.

Honderdvoetig, b. n. *berkaki saratoes*.

Honderdvoud, o. *saratoes ganda*.

Honderdwerf, bijw. *saratoes kali*.

Hondje, o. *andjing ketjil*.

Hondsch, b. n. *tjara andjing; lakoe andjing*.

—, onbeschoft, *koerang adjar; tjaboel.*
Hondscheit, vr. *kalakoean orang tjaboel.*
Hondsdoelheid, vr. *galaqnja andjing jang takoet aër.*
Hondsster, vr. *alkalboe*, Ar.
 De groote —, *alkalboe lakbar*, Ar.
 De kleine —, *alghamoëoe*, Ar.
Hondstong, vr. *lidah andjing.*
Hondsvot, m. *bangsat*, L.; *orang boesoeg.*
Honger, m. *lapar.*
 Van — sterven, *mati lapar.*
 — en dorst, *lapar dan dahaga; lapar dan haoes*, L.
 Iemand — doen lijden, *melaporkan orang.*
 —, zie **Begeerte**.
 Den — stillen, *memoewaskan lapar; makang kenjang.*
 De — is een scherp zwaard, *maka lapar itoe memboeroe harinaw; lapar memboeroe matjan*, L.
Hongeraar, m. *orang jang sangat berlapar.*
Honger, o. w. *berlapar; ada lapar.*
 Ik honger, mij hongert, *akoe berlapar; maka berlaparlah akoe.*
 Doen —, *melaporkan; kasih lapar*, L.
 Zich dood —, *mematikan diri dengan berlapar; melaporkan diri sampé mati of hingga mati.*
 —, sterke begeerte hebben, *ingin; rindoe dendam; kepéngin*, L.
 Zalig zijn zij, die — naar de gerechtigheid, *berbahagijalah orang jang ingin akan adalat.*
Hongerig, b. n. *berlapar; ada lapar; lapar.*
 Eene — e maag, *peroet lapar; peroet kosong.*
 Hoe kan men met eene — e maag werken? *kaloe peroet kosong pegimana orang boléh bekerdja?* L.
 Een — nooit verzadigd mensch, *orang rakoes*, L.
Hongerigheid, vr. zie **Honger**, ook **Begeerte**.
Hongerlijder, m. *orang kalaparan.*
Hongersnood, m. *kalaparan; bela kalaparan; kasoeokaran lapar.*
Hongertijd, m. *waqtoe kalaparan.*
Honig, m. *aër madoe*, (gewoonlijk zegt men *madoe*, dat even verkeerd is als *soesoe* voor melk te zeggen); 'asl, Ar.
 Wilde —, *aër madoe hoetan.*
 — met azijn, *sikandjoébin*, Perz.; *aër madoe dengan tjoeke.*
 Hare woorden waren zoet als eene zee van —, *maka perkataannya itoe-poen manis seperti laoeet aër madoe roepannya.*
 Iemand — om den mond smeeren, *memboedjoeg-boedjoeg orang.*
Honigachtig, b. n. *beraër madoe.*
Honigbereiding, vr. *kadjadian aër madoe.*

Honigbij, vr. *lebah.*

De angel van eene —, *sengat lebah.*

Honigdauw, brand in het koren, *oentoetan.*

—, manna, *mann*, Ar.

Honigdrank, m. *minoeman aër madoe.*

Honiggeel, b. n. *koening aër madoe; warna madoe.*

Honigmengsel, o. van honig en azijn, *sikandjoébin*, Perz.; *aër madoe ditjampoer tjoeke.*

Honigraat, vr. *sarang madoe; indoeng madoe; sarang lebah.*

—, die aan de boomen hangt, *soewalang.*

Honigrœuk, m. *baoe aër madoe.*

Honigsmak, m. *rasa aër madoe.*

Honigwiner, m. *orang pijara lebah.*

Honigzoet, b. n. *manis sakali; manis seperti aër madoe.*

Honk, o. meet, *garis; watas.*

Van — af beginnen, *moelai dari pada garis.*

Bij — blijven, *tinggal di roemah.*

Van — gaan, *kaloewar dari pada roemah.*

Hoofd, o. des lichaams, *kapala*; in den verhevenen stijl voor koningen: *djamala.*

Een menschen—, *kapala orang; kapala manoesja.*

Een groot —, *kapala besar.*

De top van het —, *boentoenan.*

Het — afslaan, *menendas kapala; mō-manggal kapala.*

Op het — slaan, *kamplang.*

Bij het — krijgen, bij den kop krijgen, *hendis.*

Op het dragen, *mendjoendjoeng.*

Het — omdraaien, *paling kapala.*

Met het — gebukt gaan, *djerong.*

Het — bewegen, *menggerakkan kapala.*

Met het — knikken, *anggoq kapala.*

Draaiing in het —, *poesing kapala.*

Zijn eigen — volgen, *toeroet soeka sendiri.*

Een — hebben, koppig zijn, *berkapala batoe; ada kapaloe bat; berkeras hati.*

Mijn — is er borg voor, *maka kita tanggoeng itoe dengan belandjakan djiwa.*

Gekroond —, *kapala jang bermakota.*

—, opperhoofd, *panghoeloe; panghoeloe besar.*

— over honderd, *panghoeloe saratoes.*

— over eene haven of veer, *panghoeloe moewara.*

Titel van zekere — en onder Lingga, *batin.*

— des krijgs, *kapala perang; panghoeloe perang.*

—, leidsman, *naqib*, Ar., zie **Leidsman**.

— van eenen volkstam op Sumatra, *leenheer, datoeg, datoe.*

— van eene markt door pacht, *poetija, Ch.*

— van een distrikt of dorp in het Palembangse, *pasirah; raban; djenang.*
— van eenen stam der Redjangers op Sumatra, *perwatin.*

Inlandsch — op Sambas, *brantilang.*

— van een distrikt op Java, *demang.*

— van muitelingen, *kapala brandal*, zie **Muiteling**.

— van eene haven, *kaai, tjeroetja; djembatan.*

—, oorsprong eener rivier, *hoeloe soengéj.*

— van eenen spijker, *pajoeng pakoe; kapala pakoe.*

Het —, de spits des legers, de voorhoede, *tjoetjoeg bala-tantara; haloewan.*

Het — laten hangen, *hilang hati.*

Zijn — opbeuren, *memberanikan diri.*

Zijn — in den schoot leggen, *toendoeg kapala; mena loegkan diri.*

Voor het — stooten, *djerakah.*

Het — loopt mij om, *sahaja poenja kapala poesing.*

— voor —, *salah soewatoe; saorang demi saorang; satoe per satoe, L.; masing-masing.*

Zich iets in het — zetten als of het bestaat, *balangoen.*

Het — bieden, (zich verzetten,) *melawan.*

Het — heen en weder draaien, *berkoeli-koeli.*

Veel — en veel zinnen, *banjak orang banjak tjerèwèt, L.; makin banjak orang makin banjak niat.*

Het — op hol brengen, *békin poesing kapala, L.*

Met het — tegen den muur loopen, *maoe kerdja barang jang tiada dapat dikerdjakan, (jang boekan ihtimál).*

Ik wil mijn — daar niet mede breken, *kita tiada maoe sadloéli (perdoéli, L.) itoe, zie Bemoeien.*

Hoofdaanlegger, m. *pengoepag besar.*

Hoofdaanval, m. *penjerangan besar.*

Hoofdaanvoerder, m. *pengandjar besar; kapala agoeng.*

Hoofdader, vr. *nadi besar; oerat besar.*

Hoofdanker, saeoh agoeng; saeoh besar; *djangkar besar, L.*

Hoofdarmee, vr. *bala-tantara jang ter-lebih besar, (jang agoeng).*

Hoofdartikel, o. *perkara besar; iboe perkara.*

Hoofdband, m. *ikat kapala*, zie **Hoofd-doeck**.

Hoofdbatterij, vr. *bèntèng besar; bèntèng agoeng.*

Hoofdbegrip, o. *ma'na besar; arti jang pertama.*

Hoofdbestuur, o. *pemarentahan besar; pendjoeroean besar.*

Hoofdbestuurder, m. *pemarentah agoeng, (besar).*

Hoofdbevelhebber, m. *panglima; panglima perang.*

Hoofdbezigheid, vr. *pekerdjaän jang pertama; pekerdjaän jang paling besar, L.*

Hoofdbezwaar, o. *kasoesahan jang paling besar, L.*

Hoofdboek, m. *boekoe besar, L.*

Hoofdboog, m. *lengkoeng agoeng; lengkoeng jang paling besar; L.; iboe lengkoeng.*

Hoofdbreken, o. *inspannen, poesing kapala.*

Dat geeft veel —, *itoe djadi banjak poesing kapala.*

—, *moeite, soesah, kasoesahan.*

Hoofdbuging, vr. *toendoeg kapala.*

Hoofde, in: uit — van, *dari pada; dari sabab; oleh karena; tegal.*

Hoofddeel, o. *façal, Ar.; báb, Ar.*

Hoofddeksel, o. *inlandsche zonnehoed, toedoeng.*

Hoofddenkbeeld, o. *ingatan jang pertama; pendapat jang pertama.*

Hoofddijk, m. *terbis jang paling besar, L.; terbis jang kapala; iboe terbis.*

Hoofddoek, m. *stangan, L.; boelang-boelang; ikat kapala.*

— met ruiten als een dambord, *stangan däm boengoe.*

— met ruitjes en bloemen, *teratéj katanaman.*

—, *tulband, destar (dastar, Perz.).*

— met Chineseche figuren en een krul in het midden, *pantoen.*

— met rooden grond en vierkante ruiten, *stangan kembaja.*

— met zwarten grond en vierkante ruitjes, waarin eene Chineseche schutting is afgebeeld, *kain bandji.*

Strooien —, die de Dajakker draagt zoo lang het lijk zijner vrouw boven aarde staat, *lawang tali.*

Hoofddoel, o. *nijat jang pertama.*

Hoofddraaiing, vr. *poesing kapala.*

Hoofdeigenschap, vr. *çifat jang pertama.*

Hoofdelijk, b. n. *masing-masing; satoe per satoe, L.*

Hoofdeloos, b. n. *tiada berkapala.*

Hoofdeneind, o. *hoeloe tempat tidoer; kapala tempat tidoer.*

Hoofdgaarder, m. *pertanda besar; kapala poenggoet tjoekéj.*

Hoofdgalei, vr. *goerap laqsamana; perahoe laqsamana.*

Hoofdgebrek, o. (stoffelijk) *kakoerangan jang paling besar, L.*

—, (zedelijk) *tjela jang terbesar; iboe tjela.*

Hoofdgeld, o. (belasting op de Chineezzen), *oewang koendéj; oewang tjatjing, L.; tjoekéj atas sasewatoe batoe kapala.*

— *brietje, soerat koendéj.*

Hoofdgerecht, o. *hhoekoem besar.*

—, hoofdspjjs, *sadjian jang pertama*.
Hoofdgetal, o. *bilangan agoeng*.
Hoofdgezweel, o. *bengkak kapala*.
Hoofgodsdienst, vr. *agama jang 'oemóem*.
Hoofdgrond, m. *iboe dalil*.
Hoofdhaar, o. *ramboet*.
 Eén —, *ramboet saléj (saheléj)*.
Hoofdig, b. n. *tegar; berkapala batoe*.
Hoofdigheid, vr. *peri jang tegar; kake-rasan*.
Hoofdingang, m. *pintoe jang besar*.
Hoofdinhoud, m. *ichtiqár, Ar.; perka-taan jang tersimpan*.
Hoofdje, o. *kapala ketjil*.
Hoofdkerk, vr. *iboe grédja; grédja jang paling besar, L.*
Hoofdketter, m. *penghoeloe orang bid'at*.
Hoofdkleur, vr. *iboe warna*.
Hoofdkussen, o. *banjal kapala*.
Hoofdkwartier, o. *tempat kadijaman panglima perang; tempat kadijaman toewan djéndral*.
Hoofdleer, vr. *iboe pengadjaran*.
Hoofdletter, vr. *hhoeróef besar*.
Hoofdlieden, m. *meerv. zie Hoofdman*.
Hoofdluis, vr. *koetoe*. (Ook verkoorde-lijk van die van die lichaam gezegd, welke *toema* heet).
Hoofdman, m. *kapitan, Eur.; panghoeloe*. — over honderd, *panghoeloe saratoes*.
Hoofdmandoor, m. (van een suiker-fabriek), *mandor patjoel*.
Hoofdmanschap, o. *pangkat kapitan; daradjat panghoeloe*.
Hoofdmiddel, o. (tegen ziekte van het hoofd), *obat sakit kapala*.
 —, *specifiek middel, penawar; kapala obat*.
Hoofdmisdaad, vr. *salah besar; dosa besar*.
Hoofdneiging, vr. *iboe kahendaq*.
Hoofdofficier, m. *hoeloebalang; opsir besar-besar; panghoeloe opsir*.
Hoofdondeugd, vr. *iboe kadjahatan; kadjahatan jang paling besar, L.*
Hoofdoogmerk, o. *iboe nijat*.
Hoofdoorzaak, vr. *iboe sabab; iboe po-hon*.
Hoofdpacht, vr. *paq besar*.
Hoofdpachter, m. *poetija besar*.
Hoofdpersoon, m. *orang jang paling besar, L.; orang jang terlebih besar*.
Hoofdpijn, vr. *sakit kapala; ngiloe kapala*.
 — (van zwakte of duizeligheid), *pening kapala; ngiloe*.
Hoofdplaneet, vr. *sijarat besar*.
Hoofdpleister, vr. *kojo kapala*.
Hoofdpunt, o. *pohon perkara; perkara jang paling besar, L.*
Hoofdrad, o. *iboe djantra; roda jang paling besar, L.*

Hoofdrechter, m. *hdkim besar; pangé-ran panghoeloe*.
Hoofdregel, m. *iboe sjarth; sjarth jang 'oemóem*.
Hoofdrievier, vr. *iboe soengéj*.
Hoofdronde, vr. *ronda besar*.
Hoofdschans, vr. *iboe bèntèng*.
Hoofdschedel, m. *batoe kapala*.
 Een stuk van eenen —, *temporong kapala orang*.
 —, *bekkeneel, tengkoeraq*.
Hoofdschotel, vr. *hoofdspjjs, sadjian pertama*.
Hoofdschub, vr. *hoofdschilfer, kalamoe-moe*.
Hoofdschuld, vr. *hoetang besar; iboe hoetang; hoetang jang paling besar, L.*
Hoofdschuldenaar, m. *orang jang ber-hoetang paling banjaq, L.; orang jang berhoetang terlebih banjaq*.
Hoofdsieraad, o. *inlandsch, boemban; dandan kapala; perhijasan kapala*.
 — van vergulde bloemen, *klatergoud enz., sinaran*.
 —, *diadeem, tengkoeloeq*.
 —, *kap, mijter, koelah, Perz*.
Hoofdsluier, m. *lajah*.
Hoofdsom, vr. *modal; poko, pokoq*.
Hoofdspil, vr. *indjen jang paling besar, L.; iboe pengatar; kesi besar*.
Hoofdstad, vr. *iboe negeri; negeri jang paling besar, L.*
Hoofdstelsel, o. *iboe qánoen*.
Hoofdsterkend, b. n. *jang mengoewat-kan kapala; jang békin goewat kapala, L.*
Hoofdstof, vr. *oençar, Ar.; oençoer, Ar., zie Element*.
Hoofdstraat, vr. *djalan besar; djalan raja*.
Hoofdstreek, vr. *péhaq jang kabilangan*.
Hoofdstuk, o. *façal, Ar.; báb, Ar.*
Hoofdtak, m. *iboe tjabang; tjabang jang paling besar, L.*
 — *eener rivier, iboe batang soengéj*.
Hoofdtouwen, o. *meerv. (scheepsw.) tambirang*.
Hoofdtreffen, o. *perang jang 'oemóem; perang besar*.
Hoofdvak, o. *pekerdjaän jang kabila-ngan; pekerdjaän jang paling besar, L.*
Hoofdvijand, m. *satroe jang paling bes-sar, L.; satroe jang terlebih besar*.
Hoofdvleesch, o. *daying kapala*.
Hoofdvloed, m. *verkoudheid in het hoofd, pilaq*.
 —, *voornaamste vloed, iboe soengéj; kali jang paling besar, L.*
Hoofdvonnis, o. *kapoetoesan hhoekoem besar*.
Hoofdwacht, vr. *kawal besar; djaga jang paling besar, L.*
Hoofdwal, m. *déwala besar; iboe déwala; bèntèng jang paling besar, L.*

Hoofdwassching, vr. *pembasoehan kapala*; *tjoetji kapala*, L.
Hoofdwaterzucht, vr. *boesoeng kapala*; *penjakit bengkak aèr di kapala*.
Hoofdwerk, o. *pekerdjaan jang paling besar*, L.; *pekerdjaan jang terlebih kabilangan*.
Hoofdwet, vr. *iboe sjar'at*; *oendang-oendang jang pertama*.
Hoofdwind, m. *angin dari soewatoe péhaq doeniá jang kabilangan*.
Hoofdwond, vr. *loeka kapala*.
 Zware —, *dámi'at*, Ar.
 — tot op de hersens, *dámighat*, Ar.
Hoofdworm, m. *koerap*.
Hoofdwrong, vr. *tulband, dastar*, Perz.
Hoofdzaak, vr. *iboe perkara*; *pohon perkara*; *perkara moela-moela*; *perkara jang paling besar*, L.
Hoofdzakelijk, b. n. *besar*; *penting*; *paling besar*, L.; *pertama*.
 —e *waarheden der godsdienst, oecóel kabenaran agama*.
Hoofdzakelijkheid, vr. *kabilangan jang pertama*; *perkara jang penting*.
Hoofdzee, vr. *samoedra*; *iboe laoet*.
Hoofdzeer, o. *koréng kapala*.
Hoofdzeilen, o. *meerv. lajar-lajar agoeng*; *lajar-lajar besar*.
Hoofdzetel, m. *tempat kadoedoekan jang besar*; *tempat doedoeq jang paling besar*, L.
Hoofdzonde, vr. *dosa besar*; *iboe dosa*.
Hoofdzwarigheid, vr. *kasoesahan jang paling besar*, L.; *iboe kasoesahan*.
Hoofdzweer, vr. *poeroe di kapala*.
Hoofsch, b. n. *tjara radja*; *tjara astana*; *adat karaton*; *sopan*; *adab*.
 —e *manieren, adat isti'adat radja*.
Hoofschheid, vr. *kalakoean orang astana*; *tjara orang karaton*; *tjara orang astana*.
Hoog, b. n. *tinggi*.
 Een —e *berg, goenoeng tinggi*.
 — *land, tanah tinggi*.
 —e *prijs, harga besar*.
 —er, *tinggian*, L.; *lebih tinggi*.
 Zeer —, *maha-tinggi*.
 Even —, *sama tinggi*; *sama tara*; *sata-tara*, (ook even — in rang).
 —st, *aller* —st, *tertinggi, terlebih tinggi*; *ta'ála*, Ar.; *ter'álá*.
 God, de *Aller* —ste, *Allah ta'ála*, Ar.
 Hoe — is het? *berapa tingginja?*
 —e *zee, laoet besar*.
 — *water, aèr besar*.
 —e *vloed, aèr pasang besar*.
 Tien voet —, *sapoeloeh kaki tingginja*.
 Naar om— *zien, menengadah*; *lihat kaatas*.
 Vier —, *empat soesoen*.
 —, *aanzienlijk, besar*; *moelija*.
 Van eene —e *geboorte, bangsawan*; *berbangsa*; *beraçal*; *açal besar*.

—e *wetenschappen, 'ilmoe hhiikmat jang tinggi*.
 — *van kleur, toeha*; *kamagar*.
 — *goud, emas kamagar*.
 — *groen, hidjaw toeha*.
 Een — *paard, koeda tinggi*; *koeda djabbár*.
 Een — *en toon voeren, berkata-kata dengan djemawa*; *bitjara dengan angkoeh*, L.
 —e *woorden, perkataan jang keras*.
 Eindelijk kwam het —e *woord er uit, lama-lama kaloevar magóed*.
 Het is — *tijd, soedah lampaw waqtoenja*; *soedah licat temponja*, L.
 Die zaak is te —, *itoe perkara ada terlaloe tinggi*.
 Een —e *ouderdom, 'oemoer pandjang*.
 Het —e *bewind, pemaréntahan jang tinggi*.
 Een —e *feestdag, hari raja besar*.
 Het —e *gerechtshof, hhoekoem jang tertinggi*; *mahhkat jang besar*.
 — *dag, rewang*.
 —er *plaatsen, ataskan*.
 Het is reeds — *dag, hari poen soedah rewang*.
 — *zwanger, hampir genap boelannja*; *hhámil, Hoff*.
 — *schatten, waardeeren, menghimatkan*.
Hoogaanzienlijk, b. n. *besar-besar*; *amat kabilangan*.
Hoogachtbaar, b. n. *amat moehhtasjim*; *amat kabilangan*; *terlaloe moelija*.
Hoogachten, b. w. *membilangkan*; *mengindahkan*; *menghormatkan*; *kasih hhor-mat*, L.
Hoogaching, vr. *hhormat*, Ar.; *sembah*; *ta'tlim*, Ar.
Hoogadellijk, b. n. *berbangsa besar*.
Hoogbejaard, b. n. *adar*; *oedar*; *toeha sakali*; *ber'oemoer pandjang*.
Hoogbejaardheid, vr. *'oemoer toeha*; *'oemoer pandjang*.
Hoogberoemd, b. n. *terlaloe amat masjhóer*.
Hoogblauw, b. n. *biroe toeha*; *boelao toeha*, L.
Hoogboordig, b. n. *perahoe jang ditimboeh tinggi*; *perahoe jang tinggi bibirnja*.
Hoogbootsman, m. *bosman besar*; *tandil besar*.
Hoogborstig, b. n. *berdada tinggi*, zie **Hoogmoedig**.
Hoogbruin, b. n. *pala toeha*.
Hoogdag, m. *hari raja*; *hari besar*.
Hoogdravend, b. n. *katjaq*; *bangka*, *boengka*.
Hoogdringend, b. n. *berhhádjat sakali*; *terlaloe amat berhhádjat*.
Hoogedel, b. n. *amat moelija*.
Hoogedeleid, vr. *édelér*, (verb. van edele heer, vroeger altijd in gebruik jegens eenen Raad van Indië).

Hoogerwaarde, m. *amat moehktasjim; amat 'atlim.*

Hoogelijk, bijw. *dengan kabesaran; dengan kamoelijaän.*
—, zeer, *amat.*

Hoogen, b. w. *meninggikan; bëkin tinggi, L.; menimboem.*
De aarde —, *ophoogen, oeroeg tanah.*
De schaduw —, (van eene schilderij), *menghitamkan bajang; menambahi bajang.*

Hoogepriester, m. *imám besar; pung-hoeloe imám.*

Hoogepriesterambt, o. *imámat, Ar.; djawatan imám besar.*

Hoogepriesterlijk, b. n. *tjara imám besar.*

Hoogepriesterschap, o. *daradjat imám besar.*

Hoogerhand, vr. *tangan kanan.*

Hoogerwal, m. *sabelah angin; péhaq angin.*
Naar — zeilen, *berlajar kasabelah angin.*

Hoogeschool, vr. *madrasah.*

Hooggaand, b. n. *terlaloe amat; sangat.*

Hooggeacht, b. n. *terhhormat.*

Hooggeboren, b. n. *amat bangsawan.*

Hooggeducht, b. n. *jang sangat dita-koeti; 'atlamat, Ar.*
Een — e vijand, *satroe jang sangat dita-koeti.*
De — e God, *Allah jang 'atlamat.*

Hooggeel, b. n. *koening toeha.*

Hooggeleerd, b. n. *'alim sakali; terlaloe amat 'alim.*

Hooggeleerdheid, vr. *'ilmoe jang terlaloe tinggi; pengatahoean jang sampoerna.*

Hooggerechtshof, o. *hhoekoem besar; mahhkamat jang tinggi.*

Hooggeschat, b. n. *sangat dikasih.*

Hooggestemd, b. n. *terlaloe njaring.*
Te — van toon, *terlaloe njaring boenjinja; terlaloe tinggi boenjinja.*

Hooggezag, o. *pemarentahan jang tinggi.*
Een man van —, *orang jang amat kabilangan.*

Hooggezaghebber, m. *jang dipertoeuan; soelthán.*

Hooggroen, b. n. *hidjaw toeha.*

Hooghartig, b. n. *angkara; katjaq; hati besar; tjoengka.*

Hooghartigheid, vr. *perangéj orang angkara; kalakoean orang katjaq; peri hati besar.*

Hoogheid, vr. *katinggian; kabesaran.*
Zijne —, *Sri padoeka*, (gew. titel der vorsten, eig.: doorluchtig schoeisel, ook doeli, dat stof beteekent); *baginda.*
Zijne — de heer sultan, *sri padoeka toewan Soelthán.*
Door de koninklijke ouders hunner beide hoogheden, *oléh ajahnda bonda baginda kadoewa itoe.*
Zijne eerwaardigste —, *baginda*, (dit wordt vooral én van eenen vorst én van eenen profet gezegd).

Hooging, vr. ver—, *peninggian.*

—, op— van den grond, *pengoeroekan tanah.*

Hooglanden, o. meerv. *tanah hoeloe; tanah oedig, L.*

Hooglander, m. *orang hoeloe; orang oedig, L.; orang goenoeng.*

Hooglandsch, b. n. *hoeloe; oedig, L.; goenoeng.*

Een — vlot, *rakit dari hoeloe; gètdq dari oedig, L.*

Een — mensch, *orang hoeloe; orang oedig, L.; orang goenoeng.*

Hoogleeraar, m. *hhakím, Ar.*

— in de godgeleerdheid, *hhakím 'ilmoe ilahijat, Ar.; hhakím figh, Ar.*

— in de rechtsgeleerdheid, *hhakím 'ilmoe hlaq.*

— in de geneeskunde, *hhakím 'ilmoe thablí; hhakím pengatahoean obat.*

— in de sterrekunde, *hhakím 'ilmoe noedjóm.*

Hoogleeraarsambt, o. *djabatán hha-kím; pangkat hhakím.*

Hooglofelijk, b. n. *amat kapoedjian.*

—, van eenen overledene, *marhhóem, Ar.*

Hoogmoed, m. *angkoeh, L.; lakoe jung tjoengka; lakoe orang katjaq; hati besar; gharoer, Ar.; takabboer, Ar.*

Hoogmoedig, b. n. *besar hati; katjaq.*
Zich — aanstellen, *membesarkan diri; mengatas-atas diri; berbesar hatinja.*

Hoogmoedigheid, vr. zie **Hoogmoed**.

Hoogmoediglijk, bijw. *dengan angkara; atas peri jang tjoengka.*

Hoogmogend, b. n. *maha-koewasa; amat koewasa.*

Hoogmoedig, b. n. *sangat berhhádjat; tidapat tiada; mesti, L.*

Hoogrood, b. n. *mérah toeha.*

Hoogrug, m. en vr. *bongkoq.*

Zie dien —! *lihat si bongkoq!*

Hoogruggig, b. n. *berbongkoq.*

Hoogstannig, b. n. — *geboomte, kajoe jang berbatang tinggi; kajoe jang tinggi batangnja.*

Hoogstotelijk, b. n. *'atlamat.*

— e eerbewijzingen, *oepatjara jang 'atlamat.*

Een — gevolg, *pengiringan jang besar-besar.*

Hoogstdezelve, pers. voornw. *baginda; sri padoeka baginda.*

Hoogst, b. n. de overtr. trap van hoog, *tertinggi, terlebih tinggi.*

—, Aller—e, (van God), *ta'ála.*

De — God, *Allah ta'ála, Ar.*

— e plaats, *tempat kadoekoekan jang moelja*, (— — — *terhhormat*).

De ziekte is nog niet op zijn —, *sakit itoe belom sampéj sangatnja*, (*pa-jahnja*).

Ten —, bijw. *satinggi-tingginja.*

Hoogte, vr. *katinggian*; *tinggi*.

De — van dezen boom, *katinggian pohon ini*.

Die berg heeft eene — van tienduizend voet, *goenoeng itoe sapoeloh riboe kaki tingginja*.

—, *hooge plaats*, *tempat tinggi*.

Op eene — staan, *berdiri diatas tempat tinggi*.

De vijand heeft eene — bezet, *maka moesoeh bertempat tinggi*.

De vijand heeft al de — bezet, *maka moesoeh berdiri pada segala tempat jang tinggi*.

—, *pools*—, *katinggian goethb*, (gew. *goethoeb*).

Op de — van Sambas, *pada salébarnja negeri Sambas*.

De — der zon meten, *mengoekoer katinggian matahari*.

Gij staat nog niet op de — der zaak, *toewan belom mengarti betoel ini perkara*.

Uit de — spreken, *berkata-kata dengan angkoeh*, L.

Iemand te zeer in de — steken, *me-moedji orang terlaloe amat*.

De — hebben, *ada mabog*.

In de — (dampkring), *oedara*.

En de kraai Swara daalde uit de —, *maka gagag Swara poen toeroen dari oedara*.

Hoogtemeter, m. *pengoekoer katinggian*, zie **Graadboog**.

Hoogtemeting, vr. *pengoekoeran katinggian*.

Hoogtijd, m. *masa raja*; *hari raja*.

Hoogverraad, o. *doerhaka kapada radja*.

— *plegen*, *berboewat doerhaka kapada radja*.

Hoogvliegend, b. n. *jang terbanynja tinggi*.

Hoogwaardig, b. n. *amat moehhtasjim*; *amat moelija*.

Hoogwaardiglijk, *bijw. atas peri jang amat moelija*.

Hoogwelgeboren, b. n. *amat bangsawan*; *dari asal jang amat bangsawan*.

Hoogwichtig, b. n. *besar sakali*; *berpenting*.

Eene hoogwichtige zaak, *perkara jang besar pentingnja*.

Hoogwichtigheid, vr. *penting besar*; *goena besar*.

Hooi, o. *roempoet kering*. (In Indië voedert men met versch gesneden of gemaaid gras, zoodat de woorden met — samengesteld, niet voorkomen).

Te veel — op zijn vork nemen, *sangoep terlaloe banjaq*, L.; *bertjakap terlaloe banjaq*.

Hooiwezel, vr. *fanaq*, Perz.

Hoon, m. *tjela*.

Hoonen, b. w. *beri maloe*; *bertjelakan*; *békin maloe*, L.; *mentjaboeli*.

—, *lasteren*, *hadjat*.

Hooner, m. *orang jang memberi maloe*; *orang jang mentjelakan*.

Hoop, m. *stapel*, *timboen*, *timboenan*.

— (koorn), *lampoer*.

Een — steenen, *timboen batoe*.

Een — aarde, *timboen tanah*.

Een — gekookte rijst, *nasi satoengkoes*.

Een — zand, *timboen pasir*.

—, *troep*, *timboenan*; *katoemboekan*.

Een iegelijk met zijnen — (troep), *masing-masing dengan timboenannja*, of *katoembekannja*.

—, *menigte*, *groot aantal*, *kabanjakan*; *beberapa*.

Een —, *kudde*, *zwerm*, *kawan*.

Een — volks, *kabanjakan orang*.

Een —, *klomp honigbijen*, *maoemaloean*.

Bij—en, *bijw. (stapels)*, *bertimboen-timboen*.

Bij —en, (troepen, kudden, zwermen), *berkawan kawan*.

Op —en leggen, *stapelen*, *menimboen*.

Steenen op —en leggen, *menimboen batoe*.

Over—, *onder malkander*, *lakoer baer*; *tjampoer baer*.

Te — loopen, *koempoel*, *berkoempoel*; *keremoen*; *berhimpoen*.

Hoop, vr. *verwachting*, *harap*, *pengharapan*; *asa*, Sansk.

Iemand op wien men zijne — heeft gesteld, *orang jang diharapi*.

— op God stellen, *harap akan Allah*.

Geene — meer hebben, *hilang pengharapan*; *poetoes asa*, *hilang asa*.

— geven, *beri asa*.

Zich met ijdele — voeden, *menaroh pengharapan jang sija-sija*; *harapkan dengan sija-sija*.

Op —, *harap-harapan*, (ook: *valsche hoop*).

Hij is de — zijner ouders, *ijalah jang diharap iboe-bapanja*.

Iemands — verijdelen, *poetoeskan asa orang*; *meniadakan pengharapan orang*.

Hoopen, b. w. *menimboen*, zie **Ophoopen**.

Hoopje, o. *timboen ketjil*, *timboenan ketjil*; *poesoe*.

— aarde, *rahoep*.

Hoorbaar, b. n. *kadengaran*, (dit beteekent ook: *gehoord*).

Hoorbaarheid, vr. *çifat jang kadengaran*; *çifat jang berboenji*.

Hoorder, m. *orang jang menengar*; *pene-ngar*.

Hooren, b. en o. w. *dengar*, *menengar*, *mendengar*.

Allerlei muziek —, *dengar segala boenji-boenjan*.

Op het tijdstip dat ik het hoorde, *tat-kala akoe mendengar itoe*.

Hooft gij? *dengarkankah engkaw?*

Dat nog door niemand gehoord is, *jang belom kadengaran orang.*

Gehoord, *terdengar.*

Gehoord worden, *didengar.*

Gehoord (verhoord) worden, *diperdengarkan.*

Mijn gebed werd door God gehoord, *maka do'á hamba poen diperdengarkan Allah.*

Een kind dat niet wil —, *anaq jang tiada maoe dengar; anaq delap, L.*

Van — zeggen, *dari pada kata orang.*

Hooft! *dengarlah! dengarkanlah!*

—de doot zijn, *dengar tiada maoe dengar.*

Dat laat zich —, *itoe bolèh; bolèh per-tjaja.*

— laten, *mendengarkan.*

Beide partijen —, *dengar sabelah-menjabelah.*

—, o. w. zie **Behooren** en **Betamen.**

Hoorn, m. zie **Horen.**

Hoornen, b. n. *dara pada tandoeq, (toelang tandoeq).*

Een — heft van een mes, *koeloe pi-saw dari pada toelang tandoeq.*

Hoorplaats, vr. zie **Gehoorplaats.**

Hoorster, vr. *perampoewan jang mendengar.*

Hoorzaal, vr. zie **Gehoorzaal.**

Hoos, vr. *poeting baljoeng.*

Hoos, vr. zie **Kous.**

Hoosvat, o. *soedoe, (van het kokos-bloemhulsel).*

Hoovaardig, b. n. *djemawa; besar hati; katjag; gadoe; tjoengka; balch, Ar.*

Hoovaardiglijk, bijw. *dengan djemawa; atas peri jang katjag.*

Hoovaardij, vr. *angkoeh, L.; lakoe jang tjoengka; hati besar.*

Hoozen, b. w. *menimba.*

Water uit een vaartuig —, *menimba aèr dari dalam perahoe.*

Hoozing, vr. *pekerdjaän menimba aèr.*

Hoop, m. *zekere vogel, maragèj; hodhod, Ar.*

Hope, vr. zie **Hoop.**

Hopeloos, b. n. *poetoes pengharapan; poetoes asa, hilang asa.*

Hopeloosheid, vr. *kapoetoesan asa; kapoetoesan pengharapan.*

Hopen, b. w. *harap, mengharap.*

— op de genade Gods, *mengharap kapada rahhmat Allah.*

Hopman, m. *hoofdman, kapitan, Eur; panghoeloe.*

Horde, vr. *mat om te dekken, kadjang.*

—, *vierkant hordje van riet gevlochten om iets op te zetten, intjaq.*

—, *hordje, dinding, dindingan; dindjing berkisi-kisi.*

—, *bende van zwerwend volk, orang mengoembara sakawan; bedawi sakawan.*

Hordenmaker, m. *toekang dinding, zie Horde, hordje.*

Horen, m. *hoorn, tandoeq.*

— van eenen buffel, *tandoeq karbau.*

Een herts—, *tandoeq roesa; tandoeq mendjangan, L.*

Een — die op het voorhoofd staat van sommige dieren, *tjoela, soela; genah.*

Een rhinoceros—, *tjoela badaq.*

Eenen zoodanigen — dragen, *bertjoela.*

Eenen — aan het voorhoofd plaatsen, (van een door kunst vervaardigd dier), *bertjoelakan.*

Op eenen — blazen, *tjoep tandoeq.*

Met de —s stooten, *menandoeq; ter-koep.*

Door de —s doodgestoken, *mati di-tandoeq.*

Een gehorend dier, *binatang jang bertandoeq.*

Met hooge —s, *bertandoeq tinggi.*

De rhinoceros nam dien man op zijnen —, *maka badaq itoe-poen menerkoep orang itoe dengan tjoelanja.*

Hij heeft vrij wat op zijne —s, *lakoe djalannya itoe tiada bagitoe baik.*

Die vrouw zet haren man —s op, *maka perampoewan itoe bertandoeqkan lakinja.*

De —s opsteken, (de tanden laten zien), *toendjoep moeka.*

Alles op zijne —s nemen, *maoe kerdja segala roepa.*

De —s afleggen, (zoo als de herten), *menanggalkan tandoeq.*

De — van eenen draak, *tjoela naga.*

De —s van insecten, *tandoeq; toembaq.*

Ledige —s, *huisjes of schelpen, roemah; koelit.*

Ledige — van eenen slak, *koelit oenam.*

De —s der halve maan, *tandoeq boelan toemnggal.*

De — des tijds, die op den oordeelsdag zal klinken, *sangkakala.*

Eenig voorwerp van — gemaakt, *bekas tandoeq.*

Een kam van —, *sisir tandoeq; sisir bekas tandoeq.*

—, *perkament, raqq, Ar.; koelit damba jang disamaq.*

Horenachtig, b. n. *saroepta tandoeq; kaja tandoeq, L.*

Horenbeest, o. *binatang jang bertandoeq.*

Horenen, b. n. *dari pada tandoeq; tandoeq.*

—, *perkament, raqq, Ar.*

Horenloos, b. n. *tiada bertandoeq.*

—, (van eenen rhinoceros), *tiada bertjoela.*

Horenslak, slak met horens, *oenam jang bertandoeq.*

—, die in eene schelp kruipt, *oenam jang beroemah.*

Horenslang, vr. *oelar jang bertjoela.*

Horentje, o. *tandoeq ketjil.*

—, zeehorentje, *antah-antah*; *kawar*, zie **Schelp**.

—, dat bij Bima in zee leeft, *goedaga*.

Horenvæ, o. *binatang jang bertandoeg*.

Horenvisch, m. *ikan cjam*.

Horizon, m. *tepi langit*; *kaki langit*; *boelat doenja*, (de laatste uitdrukking is eigenlijk: aardriek).

Dat gaat boven mijnen —, *itoe terla- loe dalam*; *itoe terlaloe tinggi*; *sahaja tiada mengarti itoe*.

Horizontaal, b. n. *sama tinggi*.

Horlogie, o. *orlodji*, verb.; ook *aèrlodji*; *djam*, Perz.

Gouden —, *orlodji mas*, (emas).

Engelsch —, *orlodji Inggris*.

Een — dat vóór loopt, *orlodji jang terlaloe tjepat djalannya*.

Een — dat achter loopt, *orlodji jang terlaloe lambat djalannya*; *orlodji jang terlaloe plan-plan djalannya*, L.

Een oud —, *orlodji toeha*.

Een nieuw —, *orlodji baharoe*.

Een — opwinden, *poetar orlodji*.

Een — herstellen, *membaiki orlodji*.

Horlogieglass, o. *gelas orlodji*, L.; *katja*, *djam*; *katja orlodji*.

Horlogieketting, m. *rantéj orlodji*.

Horlogierad, o. *roda orlodji*, L.; *djan- tra djam*.

Horlogiesleutel, m. *koentji orlodji*.

Horlogiewerk, o. *perkakas djam*; *per- kakas orlodji*, L.

Horlogiewijzer, m. *djaroem orlodji*; *pe- noendjoeg djam*.

Horoskoop, o. *nadjm*, Ar.

Iemands — trekken, *melihat pada nadjm*; *membilang-bilang ramalnya orang*; *mentjahari dalam nadjm*.

Horoskooptrekker, m. *sastrawan*; *ahloe'noedjoem*.

Horrelvoet, m. *kaki tjapig*.

Hort, m. *stoot*, *soentoehan*, *penjoentoehan*.

Horten, o. w. *soentoeh*.

Horzel, vr. *taboewan*, *taboehan*; *zamboer*, Perz.

Horzelen, o. w. *berdengoeng*.

Horzeling, vr. *dengoeng*; *dasing*.

Horzelnest, o. *roemah taboewan*.

Hospitaal, o. *roemah sakit soldadoe*, L.

Hossebossen, o. w. *banting-banting*.

Het rijtuig hosseboste op den hobbeligen weg, *maka karèta poen berbanting-banting di djalan lekaq-lekog*.

Hostie, vr. *algoedás*, Ar.

Hotsen, o. w. zie **Hossebossen**.

Hotten, o. w. *petjah*; *djadi asam*.

De melk is gehot, *aèr soesoe soedah petjah*.

Hou! tusschenw. *brenti!* L.; *berhenti!*

Houdbaar, b. n. *jang dapat dilindoengkan*; *jang tiada dapat dialahkan*.

Houden, b. en o. w. *pegang*, *memegang*; *pégang*, L.

In de hand —, *pegang didalam ta- ngan*; *ampoe*.

En hij hield hem bij de hand, *laloe ija dipegangnya tangannya*.

Door den wachter gehouden (gegrepen) worden, *dipegang orang djaga*.

Het niet kunnen — in den strijd, *tiada betah tahan perang*; *tiada boleh tahan di- tengah perang*.

Het anker wil niet —, *saoeh tiada maoe makan*.

In ontzag —, *menakoeti*; *menakoetin*, L.

Iemand tot zijnen plicht —, *soeroeh orang kerdjakan barang jang haroes*.

Een kind ten doop —, *angkat anaq jang dipemandikan*.

Eenen haan in beide handen — als men dien wil laten vechten, *bégo*.

Iemand in het oog —, *djaga orang poenja lakoe djalan*.

Gij moet een oog in het zeil —, *loe mesti djaga baik baik*, L.; *maka hendaq- lah kawdjaga baik-baik*.

Het hoofd of de oogen naar omhoog —, *tengadah*, *menengadah*.

Eene zaak slepende —, *melambatkan soewatoe perkara*.

Een eethuis of herberg —, *pégang roe- mah makan*, L.

Eene school —, *pégang sekola*, L.

Raad —, *bermoesjawarat*; *berbitjara*; *membitjarakan*.

Bruiloft —, *berdjamoè mampiléj*; *ber- djaga-djaga*, (eigenlijk waken, dag en nacht teest vieren bij eene bruiloft).

Rijtuig —, *pijara koeda dan karèta*.

Afrekening —, *bandjoe hhisab*.

Wacht —, *djaga*; *berdjaga*; *kawal*, *mengawal*.

Veel van iets —, *taki-taki*; *terlaloe soeka*.

Veel van arak —, *soeka minoem 'araq*. Godsdiens —, *berboewat 'ibadat*.

De vaste —, *pégang poewasa*, L.; *ber- poewasa*.

—, inhouden, *moewat*; *ada*; *djadi*.

Een gantant houdt tien kati's, *satoe gantang itoe moewat sapoeloeh kati*.

Een kojan houdt zeven en twintig pikols, *satoe kojan djadi doewa poeloeh toedjoeh pikoel*.

Een vaartuig dat tien kojans houdt, *perahoe sapoeloeh kojan*.

Voor waar —, *pertjaja*.

—, *ochten*, *kira*.

Ik houd u voor eenen nieuweling, *kita kira toewan orang baharoe*.

Zijne belofte, verbindtenis —, *me- njampéjkan djandji*; *tetap atas djandji*.

De wet (Gods) —, *toeroet sjari'at*.

Dit schip kan het in storm niet —, *kaloè angin riboe maka kapal ini tiada tahan*.

Het met iemand —, *menjertai of moe-*

wáfaqat dengan saorang; berpakat (moepakat) sama saorang, L.

Het met eene vrouw of meisje —, (onwettige gemeenschap hebben), *berkendag dengan bini orang ataw dengan boedjang.*

—, *behouden, menaroh.*

—, *terughouden, menahani; pégang, L.*

Te huis —, *tahani di roemah.*

Waarom houdt gij mijn paard? *mengapa engkaw-tahani koedakoe? mengapa loe pégang sahaja poenja koeda? L.*

—, (bij het optellen), *simpan.*

Als gij twaalf telt, houdt gij er een, *kapan dihitoeng doewa-belas mesti simpan satoe, L.*

Gij moet mij niet langer hier —, want ik heb geen tijd meer, *djangan toewan-hamba menahani hamba lebih lama disini karena hamba tiada lagi sempat.*

Zijn fatsoen —, *melakoekan diri dengan sapatotnja; toeroet 'adat.*

Zich stil —, *menahan diri; berdjiam diri.*

—, *raden, kira; (inzetten), taroh, bertaroh.*

Staan —, *menjoenggoehkan; menegoehkan.*

Zich — als of, *poera-poerakan diri.*

Hij hield zich als of hij rijk was, *maka ija-poen poera-poerakan dirinja kaja.*

Iemand bij zijn woord —, *pegang kata orang.*

Die spijker wil niet —, *itoe pakoe tiada maoe makan.*

—, *beminnen, toegenegen zijn, kasih, mengasih.*

Afvallen en weder bij den wind —, *simpang sjoer.*

Kool of vuur —, (van brandstof), *gilip.*

Houder, m. *orang jang pegang, taroh enz. zie Houden.*

Houding, vr. *postuur, sikap.*

—, *gehalte, vorm, lembaga.*

Fraaie —, *palikat.*

Hij heeft eene zeer vlugge —, *sikapnja terlaloe pantas.*

Eene — *aannemen, bersikap.*

—, *stand, perdirian; bangoenan.*

De — van dat beeld is voortreffelijk, *maka bangoenan patoeng itoe moelija, (bagoes.)*

—, *voorkomen, roepa.*

Hout, o. *kajoe.*

— *welks bast en wortel bedwelmend zijn, djinnoe.*

Hard —, *kajoe keras.*

Gekapt —, *dat in het bosch ligt, bintarang.*

Een blok —, *poentoeng kajoe.*

Een brandend —, *poentoeng api.*

Een — dat boven de keten bij het weven komt, *karap.*

Gevlamd, schoon geaderd —, *kajoe berkoeréj.*

Knoestig —, *kajoe jang ada banjaq mata.*

Levend —, *kajoe hidoep.*

Pas geveld —, *tebangan.*

Brand—, *kajoe api.*

Uitgedoofd brand—, *boegel.*

Effen —, *kajoe jang rata.*

Kurkachtig —, *kajoe gaboes.*

Gekloofd —, *kajoe jang soedah dibelah.*

Rond —, *mashout, kajoe boelat.*

Kurkdroog —, *kajoe mati.*

Ruw —, *kajoe kasap.*

Vermolmd —, *kajoe boeboeg.*

Met — beschieten, *mendingingi dengan kajoe; memagari dengan kajoe.*

Een stapel —, *satimboen kajoe.*

Timmer —, *kajoe peroesaha.*

Houtaarde, vr. *tanah kajoe.*

Houtachtig, b. n. *saroepa kajoe; berdzát kajoe.*

Houtader, vr. *koeréj kajoe; oerat kajoe.*

Houtasch, vr. *haboe kajoe.*

Houtbeitel, m. *pahat bakal membelah kajoe.*

Houtdief, m. *pentjoeri kajoe.*

Houtdraaier, m. *toekang larik kajoe.*

Houtdrank, m. *obat aer kajoe.*

Houtdrukkunst, vr. *'ilmoe tjitaj dengan kajoe.*

Houtduif, vr. *balam.*

Houten, b. n. *kajoe; dari pada kajoe.*

Een — ladder, *langga kajoe.*

Een — wig, *badji kajoe.*

Houthakken, o. *houtkap, penebangan.*

Houthakker, m. *orang meramoe kajoe, (bintarang); orang menebang kajoe; orang potong kajoe, (de twee eerste zijn boomvellers in het bosch).*

Houthandel, m. *pernijagaán kajoe.*

Houthandelaar, m. *orang djoewal kajoe; dagang kajoe.*

Houthoop, m. zie *Houtstapel.*

Houthouwer, m. zie *Houthakker.*

Houtklover, m. zie *Houthakker.*

Houtkooper, m. zie *Houthandelaar.*

Houtluis, vr. *toengaw.*

Houtmaat, vr. *oekoeran kajoe.*

Houtmade, vr. zie *Houtworm.*

Houtmagazijn, o. *goedang kajoe.*

Houtmarkt, vr. *pasar kajoe.*

Houtmijt, vr. zie *Brandstapel.*

—, *houtstapel, timboenan kajoe; timboen kajoe.*

Houtmijter, m. *orang jang menimboen kajoe.*

Houtrijk, b. n. *penoeh dengan kajoe; jang ada banjaq kajoe-kajoean.*

Houtplaats, vr. *werf, bangsal.*

Houtschroef, vr. *sekreop kajoe.*

Houtschuur, vr. *goedang kajoe.*

Houtskool, vr. *arang, harang.*

Gestotene —, *arang jang diloemboeg.*

Houtskoolboom, m. *kajoe mas.*

Houtslang, vr. *oelar kajoe.*

Houtsnede, vr. *oekiran didalam kajoe.*

Houtsnip, vr. *boeroeng blèkèt*.
Houtspaander, vr. *tatal kajoe*.
Houtstal, m. zie **Houtmijt**.
Houtstapel, m. zie **Houtmijt**.
Houttuin, m. aigeslotene plaats ter bewaring van hout, *kandang simpan kajoe; kandang kajoe*.
Houtverkoop, vr. *lélang kajoe*.
Houtvester, m. *kapala blandong*, (op Java.); *kapala orang meramoe kajoe*.
Houtvlot, o. *rakit kajoe; gètèg kajoe*, L.
Houtwagen, m. *pedati akan membawa kajoe*.
Houtwaren, vr. meerv. *perkakas kajoe; roepa-roepa kajoe*.
Houtweg, m. *djalan kajoe*.
Houtwerk, o. dat tot het bouwen van een huis gebruikt wordt, *barang kajoe roemah; kajoe bakal roemah*.
Houtworm, m. *boeboeg*.
Houtzager, m. *koeli jang gergadji kajoe*.
Houvast, o. *pemeangan; perpegangan*.
Houw, b. n. en bijw. in: — en getrouw, *benar dan satija*.
Houw, m. slag van een zwaard, *paloe pedang; dlarb*, Ar.
 —, kalkkloet, *patjoel toekang batoe*.
 —, vr. wonde, *loeka sapaloe pedang*.
Houwbijl, vr. *kapag, kampaq*.
 Inlandsch —, *hakmes, goloq*.
Houweel, o. *patjoel; badjoel; pangkoer*.
 — in de mijnen in gebruik, *tjatoeq*.
Houwen, b. w. *panggal; potong*, zie **Hakken**.
 Door midden —, *panggal doewa*.
 In de lengte door—, *membelah*.
Houwer, m. zwaard, *pedang; sjamsjér*, Perz.
 Chineesche —, *lakjoe*.
 Inlandsche —, *kléwang; parang*.
 — met eene kromme punt, *djanawi*.
 —, voorvechter, *coldadoe jang panggak kiri kanan; doeblang*.
 —, vischkaar, *koeroengan ikan; seroeg; têngkok; bangloq*.
 Uit steen —, *memahat batoe*.
Houwmes, o. van eenen slachter, *pisaw pembantéj*.
 —, *hakmes, pisaw tjentjang; goloq*.
Hoveling, m. *orang astana; orang melajani radja*.
 —, gesnedene, *sida*.
 Al de hovelingen, *segala isi astana*.
 —, beleefd mensch, *orang sopan*.
Hovenier, m. *toekang kebon*, L.; *penoeng-goe kebon; djoeroe taman; bostangi, bostani*, Perz.; *pelebaja*.
Hovenieren, o. w. *kerdja di kebon; pasang kebon; pasang ladang*.
Hoveniersgereedschap, o. *prabot toekang kebon; pegawéj toekang kebon; pegawéj djoeroe taman*.
Hoveniershuis, o. *roemah toekang kebon*.

Hovenierskunst, vr. *pengatahoean toekang kebon; ilmoe djoeroe taman*.
Huichelaar, m. *orang tjoeelas hati; orang moenáfiq; goela soenda; berdoewa moeka*.
Huichelachtig, b. n. *tjoeelas; moenáfiq*, Ar., *lamin*, Jav.
Huichelares, vr. *perampoewan moenáfiq*.
Huichelarij, vr. *tjoeelas; nisáfq*, Ar.; *ka-tjoelasan; rija*, Ar.
 —, *verraad, semoe*.
Huichelen, o. w. in het spreken, *poera-poera; bermoea moeka*.
 —, in het hart, *tjoeelas*.
Huid, vr. *koelit*.
 —, vel, leder, *beloelang*.
 Een harde —, *koelit keras*.
 De aigelegde — eener slang, *saroeng oelar*.
 Eene koperen —, *koelit tambaga*.
 De — afhalen, *villen, kèsèt*, L.; *mengoeliti*.
 De — afgehaald worden, *dikoeliti; dikèsèt*, L.
 Eene bereide —, *koelit jang soedah disamaq*.
Huidader, vr. *oerat koelit*.
Huidenkooper m. *orang djoewal koelit binatang*.
Huidenmarkt, vr. *pekoelitan*.
Huidig, b. n. *ini hari; har'ini; sakarang ini*.
Huidsmeer, o. *gemoeq koelit; lemaq koelit*.
Huiduitslag, m. *sawan indja*.
Huidvetten, o. w. *samaq*.
Huidvetter, m. *toekang samaq*.
Huidvetterij, vr. *penjamakan*.
Huidvlek, vr. natuurlijke vlek op het vel eens menschen, *panaw; lekah*.
 Ronde — van dieren, *toetoe*.
 Witte —ken door ziekelijkheid, *bahaq*, Ar.
 Met —ken van verschillende grootte, *berbelang*.
Huidwonde, vr. schram, dringende eenigermate door het vel, *hháricat*, Ar.
Huidworm, m. (aan de voeten,) *tjatjing kaki*.
Huidziekte, vr. *schurif, korèng*.
Huif, vr. *kap, kap*, Ned.
 —, vrouwelijk hulsel, *kekoedoeng*.
Huifkar, vr. *pedati dengan kap*.
Huig, vr. *anaq lidah*.
 Hij heeft de —, *anaq lidahnja djoeloer*.
 De — lichten, herstellen, *membraiki anaq lidah*.
 Iemand van de — lichten, fig. *menipoe orang; pedajain orang*, L.
Huik, vr. *keloeboeng*.
Huiken, o. w. hurken, *djongkok*.
Huilen, o. w. schreien, *tangis, menangis*.
 —, schreuewen, *teréjaq, berteréjaq*.
 —, als honden, *loeloeng; rawoeng*.
 De wind huilt, *angin berdengoeng*.
Huiler, m. *schreuwewer, orang jang berteréjak*.

Huiling, vr. janking, *loeloeng, loeloengan*.
Huis, o. *roemah*.
 Een steenen —, groot —, *gedong*.
 Een houten —, *roemah kajoe*.
 Een — welks stijlen op steenen voeten eene el boven den grond staan, *menadapi*.
 Een bamboezen —, *roemah bamboe*.
 Het — Gods, *bajt Allah, Ar.; roemah Allah*.
 Naar — terugkeeren, *poelang ka roemah*.
 Het — van eenen Chineeschen pachter, *kongsi*.
 Te — komen, *poelang*.
 Aan — komen, *datang di roemah*.
 Mijn —, *roemahkoe; roemah sahaja*.
 Overal van te — zijn, *faham pada sabarang perkara; bisa sakali, L*.
 Ik ben daarvan niet te —, *itoe boekan sahaja poenja kira bagitoe*.
 Bij iemand te — liggen, *menoempang di roemah orang*.
 Waar hoort hij te —? *orang mana dija? dari negeri mana dija?*
 Iemand, die nergens te — hoort, *orang mengoembara*.
 Het schip is te —, *maka kapal soedah poelang*.
Huisarrest, o. *arès di roemah; hhal ter-pandjara didalam roemah*.
Huisbediende, m. en vr. *boedjang jang djaga didalam; chadim; Ar.; ajil, Ar*.
Huisbewaarder, m. *orang jang mendjaga (bertoenggoe) roemah*.
Huisbezoeking, vr. *perkoendjoengan pandita*.
Huisbraak, vr. *ganas roemah; doebroek roemah*.
 Diefstal met —, *pentjoerian dengan mengganas*.
Huisdeur, vr. *pintoe roemah*.
Huisdief, m. *pentjoeri jang menoempang di roemah*.
Huisdier, o. *binatang jang djinaq*.
Huisdieverij, vr. *pentjoerian olèh orang roemah*.
Huisdrop, m. *aer botjor*.
Huisduif, vr. *boeroeng dara; merapati, perapati*.
Huisend, vr. *itiq djinaq; bèbèk djinaq, (piara) L*.
Huiselijk, b. n. *roemah; roemah poenja*.
 — leven, *kahidoepan di roemah*.
 — e eendracht, *moewásagat isi roemah*.
 —, gaarne te huis zijnde, *jang soeka tinggal di roemah*.
Huisgeld, o. *oewang roemah*.
Huisgenoot, m. en vr. *teman menoempang dalam satoe roemah; teman di roemah; sadoedoeg*.
Huisgezin, o. *(huisbewoners), isi roemah; ijal, Ar.; ahloe'ibajt, Ar*.
 —, familie, *tjatjah, Jav*.

Huishaan, m. *ajam pijara*.
Huishaagdis, vr. *grote —, tokè*.
Huisheer, m. *toewin roemah; toewan jang ampoenja roemah*.
Huishond, m. *andjing jang djaga roemah*.
Huishoudboek, o. *boekoe segala belandja*.
Huishoudelijk, b. n. *roemah; roemah poenja*.
 — e zaken, *perkara roemah*.
 —, zuinig, *djimat; tjermat*.
Huishouden, o. w. *pegang hhal roemah tangga*.
 Hij houd goed huis met zijne vrouw, *maka ija hidoep baik-baik dengan bininja*.
 Hij houdt zeer slecht huis, *lakoe djalannja djahat sakali*.
Huishouden, o. *hhal roemah tangga*.
Huishoudend, b. n. *spaarzaam, djimat; tahoe simpan*.
Huishouder, m. *orang jang pegang hhal roemah tangga*.
Huishouding, vr. *hhal roemah tangga*.
 Eene — beginnen, *moelai pegang hhal roemah tangga*.
 —, huisbewoners, *isi roemah*.
Huishouderster, vr. *perampoewan jang pegang hhal roemah tangga*.
Huishuur, vr. *oewang sewa roemah*.
Huisje, o. *roemah ketjil; pondog*.
 — op eenen olifant, *ringga, ringka; kop; baloehan*.
 — op stijlen, *wacht—, panggoengan*.
 Brillen—, *saroeng katja mata, L.; saroeng tjermis*.
 —, hute in de rijstvelden, *van uit hetwelk men de vogelen verjaagt, goeboeg, L*.
Huiskat, vr. *koetjing pijara; koetjing djinaq; koetjing roemah*.
Huiskleed, o. *pakèjan sahari-hari*.
Huisklok, vr. *lotjèng roemah, L.; genta roemah*.
Huisknecht, m. *boedjang roemah; hamba jang djaga didalam*.
Huiskrakeel, o. *tjerèwèt didalam roemah*.
Huiskruis, o. *jang mendjadikan sakit hati didalam roemah*.
Huislieden, m. *meerv. isi roemah*.
Huisman, m. *zie Boer*.
Huismarter, m. *kalikara*.
Huismeester, m. *djoeroe roemah; djoeroe gedong*.
Huismeid, vr. *boedjang perampoewan jang djaga didalam*.
Huismiddel, o. *obat sahari-hari*.
Huismoeder, vr. *ma, L.; iboe; bonda, Hof*.
 —, opzichtster, *'awán, Ar*.
Huismoord, m. *pemboenohan didalam roemah*.
Huismosch, vr. *huismusch, vr. boeroeng grédja; boerong pipit*.
Huismuis, vr. *tikoos roemah*.

Huisonderwijzer, m. *goeroe* (*pengaljar*) roemah.

Huisrecht, o. *hhaq orang* didalam roemah.

Huisleutel, m. *anaq koentji* roemah.

Huisslot, o. *koentji* roemah.

Huisstoffering, vr. *serba roemah*; *perkakas roemah*.

Huistax, m. *padjaq* pelawangan.

Huistempeltje, o. (der Chineezen), *bogtji*.

Huisvader, m. *bapa*; *kapala isi* roemah.

Huisvesten, b. w. *kusih* menoempang, L.; *menoempangkan*; *memberi tempat*; *saling*.

—, o. w. *huisvesting hebben*, *doedoeq* (*menoempang*) di roemah.

Reeds twee maanden is hij daar gehuisvest, *soedah doewa boelan ija* menoempang di roemah itoe.

Huisvesting, vr. *kadoedoekan*; *tempat kadoedoekan*.

Huisvrouw, vr. *meesteres*, *toewan*.

—, *echtgenoot*, *bini*; *isteri*.

Huiswaard, m. *kapala roemah*; *toewan roemah*.

Huiswaarts, *bijw. ka* roemah.

Huiswerk, o. *pekerdjaan* didalam roemah.

Huiszaak, vr. *perkara* roemah.

Huiszittend, b. n. *jang* tinggal di roemah; *djarang kaloewar*.

Huiszoeking, vr. *pemariksaan* didalam roemah.

Huiven, b. w. het hoofd met eene huid dekken, *berkeloeboeng*.

Huiveren, o. w. *gemetar*; *ketar*; *geletar*.

— van eene gevatte koude, *gemetar dari kena dingin*.

—, *aarzelen*, *selèmpang*, zie **Aarzelen**.

Huiverig, b. n. *lekas gemetar*.

— om iets te doen, *selèmpang*.

Huiverigheid, vr. *schroom*, *takoet*.

Huizen, o. w. *beroemah*; *doedoeq*.

Niet te zamen —, *tiada beroemah bersama-sama*.

—, b. w. *doedoeqkan*.

Huizing, vr. *hhál* beroemah.

—, *woning*, *roemah*; *tempat kadoedoekan*.

Hukken, o. w. zie **Huiken**.

Hulde, vr. *sembah*; *hhormat*, Ar.

Als — aanbieden, *bepersembahkan*.

Eenen koning — bewijzen, *menjembah radja*.

— aan God betoonen, *berboewat baqti kapada Allah*.

Huldebetooning, vr. *penjembahan*; *sembah*.

Huldegift, vr. *hadijat*, Ar.

Huldigen, b. w. *menjembah*; *memberi hhormat*.

In—, *thabalkan*.

Hulk, vr. *perahoe*.

Hullen, b. w. *berpakéjkan*; *kasih pakéj*, L.; *berselimoetkan*.

Hulp, vr. *pertoeloengan*; *penoeloeng*; *toeloengan*; *bela*; *amdad*, Ar.; *idá*, Ar.; *inajat*, Ar.; *walajat*, Ar.

— verlenen, *toeloeng*, *menoeloeng*.

— in den strijd, *bantoe perang*.

Met de — Gods, *dengan barkat Allah*; *dengan kabesaran Allah*.

—, *baat*, *goena*, *pergoenaën*.

Dat geneesmiddel strekt niet tot —, *itoe obat tiada djadi penawar*.

Hulpbehoevend, b. n. *jang berhhádjat* *pertoeloengan*.

Hulpbende, vr. *pasoekan* *perbantoean*; *goldáoe* *jang* *membantoe* *perang*.

Hulpbetoon, o. (zonder loon), *sambatan*.

Hulpeloos, b. n. *tiada* *berdaja*; *potol sakali*, L.

Hulpeloosheid, vr. *hhál* *orang* *jang* *tiada* *berdaja* *lagi*; *kalakoean* *orang* *papa* (*miskín*) *sakali*.

Hulpmiddel, o. *daja*; *oepaja*.

Welke — en bezit gij? *apakah dajamoe?*

—, *tegen* *ziekte*, *penawar*; *obat*.

—, *voorbehoedmiddel*, (volgens het bijgeloof), *djimat*, L., van *azimat*, Ar.

Hulptroep, vr. zie **Hulpbende**.

Hulpvaardig, b. n. zie **Hulpzaam**.

Hulpvesting, vr. *kota lari-larian*.

Hulpzaam, b. n. *soeka* *toeloeng*; *beridá*.

—, *gedienstig*, *berchidmat*.

Hulsel, o. *keloebeng*.

— des bestaans, *pakéjan* *woedjoed*.

Hulst, m. *djeroedjoer*.

Hulster, vr. zie **Kapster**.

Hulze, vr. *bast*, *koelit*.

Hummen, b. w. zie **Hemmen**.

Hun, bez. voornw. van den 3 pers. meerv.

marika-itoe poenja; *dija-orang poenia*, L.

—ne huizen, *marika-itoe poenja roemah-roemah*.

De —ne, *jang* *marika-itoe poenja*.

Het —ne, *marika-itoe poenja barang*; *dija-orang poenja barang*, L.

Hun, pers. voornw. mv. van den 3 pers.

m. en o. *kapada marika-itoe*; *sama dija-orang*, L.

Hunkeren, o. w. *harap*; *beringin*; *kepéngin*, L.

Hunkering, vr. *kainginan*; *kepéngin*, L.

Hunner, 2 naamv. m. meerv. van hij,

marika-itoe, ook *nja* achter het voorwerp.

Het huis — kinderen, *roemah anaq-anagnja*; *roemah anaq-anag marika-itoe*.

Huppelaar, m. *orang* *meleompat*.

Huppelaarster, vr. *orang* *perampoewan* *jang* *meleompat*.

Huppelen, o. w. *springen*, *loompat*, *meleompat*.

—, *trippelen*, *bergiripan*; *lantjoer*, (van vogels).

—, *springen* van dieren, *tampala*.

Hupsch, b. n. *lief*, *baik*; *manis* *lakoena*.

Een — jongeling, *orang taroena jang baik lakoenja*.
 Een — meisje, *anaq perampoeuan jang manis lakoenja*.
Hupschheid, vr. *lakoe jang manis*, (baik).
Huren, b. w. *séwa*, *menjéwa*.
 Een huis —, *séwa roemah*.
 Werkvolk bij den dag —, *mengoepah koeli dengan saharian; mengoepah orang bekerdja dengan saharian*.
Huring, vr. *penjéwaän; séwa*.
Hurk, vr. in: op de hurken zitten, *djongkq*.
Hut, vr. *terataq; pondq; fondoq*, Ar.; *tetaroepp*.
 — aan boord, *boeranda; pétaq*.
 Eene — aan boord afhuren, *membeli pétaq*.
 —, tent, *chajmat*, Ar.
 —, hutje in het veld van afgehakte boomtakken gemaakt, *baroeng-baroeng*.
 En Amir Hassan deed eenige — ten opslaan, en het geschiedde dat al het hout, dat zij kapten, bebloed was, *maka Amir Hassan poen menjeroeh mendirikan baroeng-baroeng; adapoen segala kajoe jang ditetaq akan berboewat baroeng-baroeng itoe sakaliannja berdarah*.
Hutje, o. in een bosch tot schuilplaats, doch niet om er in te wonen, *dangos*.
 —, huisje, *baroeng*.
 In een — wonen, *berbaroeng, bebaroeng*.
Hutselen, o. w. *katjoq*.
 De dobbelsteenen —, *katjoq dadoe of boewah dadoe, katjoq boewah pari*.
Hutseling, vr. *penjatjokan*.
Hutsen, b. w. *tjontjang serta katjoq*.
Huur, vr. geld van het verhuurde, *oewang séwa*.
 —, huring, *penjéwaän; séwa*.
 —, pacht, *pak*, verb.
 De — van een huis betalen, *bajar oewang séwa roemah*.
 Een huis, dat te — is, *roemah jang diséwakan; roemah jang dapat diséwa*.
 —, loon, *oepah; gadji*, L.
 Hooge —, *gadji besar*, L.; *oepah besar*.
 —, dienst, *pekerdjaän; chidmat*, Ar.
Huurcedel, vr. *soerat séwa*.
Huurcontract, o. *soerat perdjandjian séwa*.
Huurder, m. *jang séwa, jang menjéwa*.
 De — en verhuurder komen overeen, *maka orang jang menjéwa dan jang beri séwa (jang séwakan) itoe berdjandji*.
Huurgeld, o. zie **Huur**.
Huurhuis, o. *roemah jang diséwa*.
Huurkamer, vr. *kamar séwa*, L.; *bilik séwa*.
Huurkantoor, o. *kantor séwakan boedjang*.
Huurkoets, vr. *karèta koes séwa*, L.
Huurkoetsier, m. *toekang karèta séwa*, L.; *djoeroe séwakan rata*.

Huurling, m. *orang oepahan*.
Huurloon, o. *gadji*, L.; *oepah*.
Huurmoordenaar, m. *pemboenoeh jang diepah*, (*diepahin*, L.).
Huurpaard, o. *koeda séwa*.
Huurpenning, m. *handgiit, tjengkeram*.
Huurrijtuig, o. *karèta séwa*, L.; *rata séwa*.
Huurster, vr. *perampoeuan jang menjéwa*.
 Deze vrouw is de — van dat huis, *inilah perampoeuan jang menjéwa roemah itoe*.
Huurwagen, m. *karèta séwa*, L.; *rata séwa*.
 —, kar, *kahar séwa*.
 —, gehuurde buffelkar, *pedati séwa*.
Huwbaar, b. n. *báligh*, Ar.; *'aqal báligh*; Ar.
 Dat meisje is nog niet —, *maka anaq perampoeuan itoe belom báligh, (pada déwasanja)*.
Huwbaarheid, vr. *kalakoean orang báligh*.
Huwelijk, o. *kawin*, Perz.; *nikáhh*, Ar.
 Wettig —, *kawin jang betoel; nikáhh jang cahh; kawin jang 'halál*.
 Een onwettig —, *kawin jang hharám*.
 Een ongelijk —, *kawin orang jang tiada sama bangsanja; kawin jang boekan koepoeh; kadjamalan*.
 Een — koppelen, *tjomblang*, L.
 Ten — nemen, zie **Huwen**.
 Een — sluiten, *berdjandji kawin*.
 Een — voltrekken, *mengawinkan; menikáhhkan*.
 Tweede —, *kawin jang kadoewa*.
 —splegtigheden aanvangen, *naik mam-pilé*.
Huwelijksband, m. *peroeboengan kawin*.
Huwelijksbed, o. *lempat tidoer laki bini*.
 Het — schenden, *bermoekah; berziná; berkendaq*.
Huwelijksbelofte, vr. *perdjandjian kawin*.
Huwelijksbericht, o. *chabar orang kawin; warta kawin; berita nikáhh*.
Huwelijksch, b. n. *kawin; dari kawin*.
Huwelijkscontract, o. *soerat perdjandjian kawin*.
Huwelijksfeest, o. zie **Bruiloft**.
Huwelijksformulier, o. *soerat sjarth kawin*.
Huwelijksgeluk, o. *salámat orang kawin*.
Huwelijksgift, vr. *persembahan pada orang kawin; bingkisan pada orang kawin*.
 — van de bruid aan den bruidegom, *tjatjadang*.
Huwelijksgoed, o. *isi kawin; mas kawin*, zie **Huwelijksschatting**.
 Haar — nu bedraagt driemaal honderd duizend dukaten, *adapoen isi kawinnja tiga ratoes riboe dinár emas*.
Huwelijksinschrijving, vr. *penjoerantan orang bertoenganan*.

Huwelijksknoop, m. *perhoeboengan orang kawin*.
Huwelijksliefde, vr. *tjinta kasih laki bini*.
Huwelijkspak, o. *pakéjan orang kawin; pakéjan penganten*, L.
Huwelijksplicht, m. *wádjibnja orang kawin; kasoekaàn orang beristeri*, (deftig).
Huwelijksschatting, vr. door den bruidegom aan de ouders der bruid op Sumatra, *djoedjoer*.
Huwelijkstrouw, vr. *satjanja orang kawin baqti*.
Huwelijksverwantschap, vr. *moeçá-harat*, Ar.; *sanaq kawin*.

Huwelijksvoorwaarden, vr. meerv. *sjarth harta orang kawin*.
Huwelijkszeggen, m. *barkat kawin; barkat nikáhh*.
Huwen, b. w. *kawin*, Perz.; *nikáhh*, Ar. —, eene vrouw nemen, *mengambil bini; berbini; beristeri*, Hott. —, eenen man nemen, *bertaki; ber-soewami*, Hoff. —, ten huwelijk geven, *mengawinkan; kasih kawin*, L. Gehuwd zijn, *soedah kawin; soedah beroemah*, (gehuisd zijn).
Huzaar, m. *hoesar; oeçár*.
Hyena, m. *dlab*, Ar.; *dlaboe*, Ar.; *zab*, verb.

I.

Ieder, voorn. w. en b. n. *tjap-tjap; saban-saban*, L.; *satoe-satoe*. — jaar, *tjap-tjap tahoen; saban-saban tahoen*, L. — e dag, *sasahari; sahari-hari; tjap-tjap hari; saban hari*, L. — op zich zelve, *satijap-tjap*. — mensch, *sasaorang; saorang; sembarang orang*. —, hoofd voor hoofd, een iegelijk, *masing-masing*.
Iegelijk, voorn. w. en b. n. zie Ieder.
Iemand, m. en voorn. w. *saorang, barang saorang, barang orang, barangsiapa*. Een zeker —, *si anoe*. — Gij weet het beter dan —, *toewan jang lebih-lebih tahoe*. — Indien — Sri Rama durft bevechten, *djikalaw barangsiapa hendaq melawan Sri Rama*.
Iet, voorn. w. zie Iets.
 Als niet komt tot —, kent het zich zelve niet, *orang timboelan mémang angkoeh*, L.; *apabila orana ketjil djadi besar maka senantijasa djemawa ija*.
Iets, voorn. w. *barang apa-apa; sjaj*, Ar. — nieuws, *barang apa-apa jang baharoe*. Dat is — anders, *itoe ada lain perkara*. — dat nuttig is, *barang sasoewatoe jang bergoena*. Nog —, *lagi saperkara*. —, een weinig, *sedikit; barang sedikit*. — grooter, *lebih besar sedikit*. Ik vraag slechts —, *kita minta barang sedikit sadja*.
Iewers, bijw. *pada sabarang tempat*, zie Ergens.
IJdel, b. n. ledig, *hempa; kosong*, zie IJl. —, onnut, vruchteloos, *sija-sija; tjoe-mah-tjoemah; báthil*, Ar. — e daad, *perboewatan sija-sija*.

— e roem, *gah jang sija-sija*.
 — e woorden, *kata sija-sija*.
 — werk, *kerdja sija-sija; kerdja tjoe-mah-tjoemah*.
 Een —, *verwaand mensch, orang katjaq*. — gesprek, *bitjara kosong*, L. —, bijw. *dengan sija-sija*.
 Zijne schatten — doorbrengen, *memboeroeskan harta dengan sija-sija*.
IJdelheid, vr. *kasijaän; bathálat*, Ar. —, *verwaandheid, peri gadoeh; lakoe katjaq*.
IJdelijk, bijw. *dengan sija-sija; atas peri jang sija-sija*.
IJdeltuit, m. en vr. *orang perlentéj*.
IJK, m. *tjap qadar; tjap koempeni*, L. Deze nieuwe maat heeft nog geen —, *ini oekoeran baharoe belom ada tjapnja*.
IJken, b. w. *boeboeh tjap qadar; taroh tjap koempeni*, L. Hij is in eene boete vervallen omdat zijne maten en gewichten niet geijkt zijn, *maka ija kena denda sabab oekoerannja dan batoe timbangannja belom ada tjapnja*.
IJker, m. *ijkmeester, djoeroe tjap qadar; djoeroe tjap koempeni*.
IJKijzer, o. *besi boewat taroh tjap*.
IJking, vr. *pemboeboehan tjap qadar; taroh tjap*.
IJKmeester, m. zie IJker.
IJl, vr. haast, *goepoeh-goepoeh; sigraha, sigraha*. In der —, *dengan goepoeh-goepoehan; lekas-lekas*. —, b. n. dun gezaaid, *djarang*. —, grof (van linnen), *djarang; kasar; kemang*.
IJlen, o. w. *djalan tjepat; jalan goepoeh-goepoeh; membangkan*. —, in ziekte, *ngikoe; édan hilang*.
IJlhoofdig, b. n. *kapala édan hilang; kalap*. —, onbesuisd, *anggara*.

IJlhoofdigheid, vr. *sakit édan hilang; sakit ngikoe.*
IJlings, bijw. *tjepat-tjepat; goepoeh-goepoeh;angat; lekas-lekas; dengan sigrah.*
IJm, vr. *lebah.*
IJs, o. *aer batoe; aer bekoe.*
 — gebruiken, *makan aer batoe.*
 Het — breken, (den weg banen), *memboeka djalan; toendjoeg djalan.*
IJselijk, b. n. *hajbán, Ar.*
IJselijkheid, vr. *peri jang hajbán.*
IJsvoud, b. n. *sangat dingin, terlaloe dingin sakali.*
IJsvogel, m. *tohorkéj; boeroeng boewaja.*
 —, het wijfje, *sariwan; saliwa.*
IJsee, vr. *laet aer bekoe; laet aer batoe.*
IJver, m. *radjin; ghajrat, Ar.*
 Iemand, die met — werkt, *orang radjin bekerdja.*
 Godsdienst—, *radjin berboewat baqti pada Allah.*
 Een blinde —, *radjin tjoemah-tjoemah; radjin jang boeta-toeli.*
 Met — vervullen, *meradjinkan.*
IJveraar, m. *orang radjin; orang ghajrat.*
IJveraarster, vr. *perampoewan radjin.*
IJveren, o. w. *ada radjin; mengoesahkan diri.*
 — om iets nuttigs daar te stellen, *mengoesahkan diri akan mengadakan barang apa jang bergoena.*
IJverglod, m. *kahangan radjin; ghajrat radjin.*
IJverig, b. n. *radjin; karadjinan; oesaha.*
 Indien iemand niet — is zal hij gewis niet leeren, *apabila orang tiada radjin nistjaja tiada ija beladjar.*
 —, bijw. *dengan radjin; radjin.*
 — lezen, *radjin membatja.*
 — zijn, *ada radjin.*
 — werken, *bekerdja (kerdja) dengan radjin.*
IJverloos, b. n. *tiada radjin; tiada beradjin; koerang radjin.*
IJverloosheid, vr. *lakoe jang koerang radjin.*
IJverzuucht, vr. *dengki.*
IJverzuchtig, b. n. *berdengki.*
 Een — mensch wordt gehaat, *orang berdengki itoe didentji orang.*
 — zijn uit het geloof, *memingit dari pada imán.*
IJzegrim, m. *orang perang peroes; orang jang soeka tjerwét, L.*
IJzegrimmig, b. n. *perang peroes; soeka tjerwét, L.*
IJzen, o. w. *kena dahsjat; kena seram.*
IJzer, o. *besi.*
 — in staven, *besi berbatang.*
 Geslagen —, *besi jang ditimpa.*
 Oud —, *besi toeha.*
 Heet —, *besi panas; besi mérah padam.*
 — smeden, *timpa besi; poekoel besi, L.; paloe besi.*

Men moet het — smeden terwijl het heet is, *besi panas maoenja dipoekoel, L.; besi panas hendag ditimpa, (dipaloe).*

Verstaald —, *besi jang ditjampoer wadja.*

Met — beslaan, *taroh besi; boeboeh besi.*

—s, *boeien, loenggoe, beloenggoe; boewi, L.*

Een — om de tanden eener zaag wijder te maken, *besi pemboekoeg gergadji.*

Een — met wehraken, *tampoeling.*

IJzeraarde, vr. *tanah besi.*

IJzerachtig, b. n. *berbesi; saroepea besi.*

IJzerader, vr. in eene mijn, *oerat besi.*

IJzerbeslag, o. *saletaan besi; lapisan besi.*

IJzerblad, o. *prada besi; daoen besi.*

IJzerblik, o. *blik, kaléng.*

IJzerbout, m. *labang besi; pakoe besar.*

IJzerdraad, m. en o. *kawat besi.*

IJzerdraadtrekker, m. *pandéj kawat besi; toekang kawat besi.*

IJzeren, b. n. *onver. besi; dari pada besi; dari besi.*

Eene — kist, *peti besi.*

O mijn meester! dat wij eene — kist laten maken en het kind er in leggen, *iya toewankeo mari kita-soeroeh perboewat saboewah peti besi maka kita-masogkan boedag ini kadalam peti besi itoe.*

Een — pantser, *badjoe rantéj besi.*

IJzererts, m. *tanah besi.*

IJzergieter, m. *toekang toewang besi; toekang laboer besi.*

IJzergieterij, vr. *dapoer toewang besi; dapoer laboeran.*

IJzergroef, vr. zie **IJzermijn.**

IJzerhandel, m. *pernjagaán barang besi; dagangan besi.*

IJzerhard, b. n. *keras seperti besi.*

IJzerhout, o. *pindis; kapini.*

IJzerkleur, vr. *warna besi.*

IJzerkloverij, vr. *hhál membelah besi; pembelahan besi.*

IJzerkooper, m. *orang djoewal besi.*

IJzerkraam, vr. *kedéj orang djoewal besi; toko orang djoewal besi, L.*

IJzerkramer, m. *orang djoewal besi.*

—, *oudroestkooper, orang jang beli segala roepa besi jang toeha.*

IJzermijn, vr. *tambang besi; marijaw besi; tempat galian besi; kolong besi.*

IJzerroest, m. *karatan besi; tahi besi.*

IJzerschroot, o. *segala djenis besi toeha.*

IJzerschuim, o. *sanga besi.*

IJzerslag, o. *serboeg besi; chabatz, Ar.*

IJzersmederij, vr. *dapoer toekang besi; dapoer pandéj besi.*

IJzersmelterij, vr. zie **IJzergieterij.**

IJzersmet, vr. zie **IJzervlek.**

IJzersmid, m. *pandéj besi; toekang besi, L.*

IJzervarken, o. zie **Egel.**

IJzerverkooper, m. *orang djoewal besi*.
IJzervijlsel, o. *kikiran besi; serboeg besi*.
IJzervitriool, o. *teroesi besi*.
IJzervlek, vr. *noda tahi besi*, L.; *tjoe-ring karatan besi*.
IJzervonk, vr. *boenga api besi panas; kembang api besi panas*, L.
IJzerwaren, vr. *meerv. perkakas besi*.
IJzerwerk, o. *prabot besi; barang besi*.
IJzerwinkel, m. *toko barang besi; kedéj orang djoewal besi*.
IJzerwording, vr. *kaljadian besi*.
IJzertzout, o. *garam besi*.
IJzing, vr. *seram; dahsjat*, Ar., zie **Beving**.
 — ontwaren, *kena dahsjat; kena seram*.
Ik, pers. voorn. 1 pers. *kami*; in de Hof-taal, *akoe*.
 —, tegen gelijken in rang, *kita; béta*.
 —, tegen hoogereren in rang, *hamba; patik; sahaja*.
 —, in de lage taal, *goewa*.
 —, in de Hoftaal tegen hoogereren, *diperhamba*.
 — heb Adam uit aarde geschapen, *akoe mendjadikan Adam dari pada tanah*.
 En — zal hem aan mijnen gebiedert aantoonen, *dan hambalah menoendjoeqkan dia kapada toewanhamba*.
O rijksbestuurder, — hoor, *héj manteri bahoewa sesoenggoehnja koedengar*.
 — smeek vergiffenis, mijnheer! *sahaja minta ampoen toewan!*
 — ging op weg met mijnen broeder, *maka kita-poen berangkat dengan soedara kita*.
 — wil je niet volgen, *goewa tra maoe toeroet sama loe*, L.
 Ben — het? *hambakah?*
 — ben het, *hambalah; kitalah; kamilah*.
Ikheid, vr. (van eenig mensch), *kaüdaän salah saorang; dzát orang*.
 Mijne —, *kaüdaänkoe; kaüdaän kita*.
Immer, bijw. *selamanja; santijasa; senantijasa; sadakala; pernah; pernah; sadija*.
 — bemint God zijne dienaren, *bahoewa senantijasa Allah mengasihani hambanja*.
 Zoo —, dan zal ik hem nu bevechten, *djikalaw pernah maka sakarang djoega akoe hendaq melawan dia*.
 Ik heb — in deze stad gewoond, *akoe sadija diam didalam negeri ini*.
Immers, bijw. en voegw. trouwens, zekerlijk, *soenggoeh; boekan*.
 Het is — waar? *boekan itoe benar?*
 —, toch, ook, *djoega; poen; semadja*.
 Hij is — dood, *maka tjapoen mati djoega*.
Impost, m. *belasting, tjoekej*.
Impostmeester, m. *kapala tjoekej; per-tanda*.
In, voorz. *dalam, didalam; dengan; pada; di; bi, Ar.*

— de hand uwer voorzienigheid, *pada tangan goedratmoe*.
 — uwe hand, *dalam tangan toewan-hamba; dalam toewan poenja tangan*, L.
 — de stad, *didalam negeri*.
 — het woud gaan —, *pergi berboeroe kadalam hoetan*.
 Binnen — het paleis gaan, *masoq kadalam astana*.
 — den lusthof, *didalam taman*.
 — (of op) het gebergte, *didalam boe-kit itoe*.
 — den hemel, *didalam sorga; di ka-indraän*.
 — den naam van God, *bi'smi'llahi, Ar.; dengan nama Allah*.
 — het voorbijgaan, *salaloe*.
 — God gelooven, *per-tjaja pada Allah*.
 — oprechtheid, *bi'lma'roef, Ar.; dengan soenggoeh-soenggoeh*.
 De aard van het leven — de wereld, *peri kahidoepan dalam doenja itoe*.
 — dien tusschentijd, *inmiddels, didalam pada itoe-poen; pada antara itoe; dalam pada itoe*.
 — den naam Gods, *atas nama Allah* (gewoonlijk: *dengan nama Allah*, doch dit is zwakker, daar „in den naam“ de beteekenis heeft: op last).
 — de wet, *pada sjari'at*.
 — den beginne, *pada permoelaän; pada pertama; pertama; moela-moela*.
 Er zijn vele schepen — (op) zee, *maka ala banjaq kapal di laoel*.
 — het jaar zeven honderd, *pada ta-hoen toedjoeq ratoes*.
 Het zwaard ging — het hoofd, *maka pedang poen masoq kapala*.
 — het huis zien, *lihat dilam roemah*.
 — het huis zijn, *ada didalam roemah*.
 Tot — alle eeuwigheid, *sampéj selama-lamanja; sahingga kekal*.
 Uit het Arabisch — het Maleisch vertalen, *pindahkan dari pada bahasa Arab kapada bahasa Melajoe*.
 Bedreven — eenige kunst zijn, *faham pada sabarang ilmoe*.
 — armoede vervallen, *djadi miskin, L.; djadi papa*.
 — drie maanden, *dalam tiga boelan*.
 Tot diep — den nacht, *sampéj djaoeh malam*.
 — leven en — sterven zal ik u volgen, *baik hidoep baik mati engkaw koe-toeroet*.
 — gezelschap van grooten, *didalam madjlis orang besar*.
 Zweren — de tegenwoordigheid Gods. *bersoempah di hhadlirat Allah*.
 — slagorde geschaard: *soedah bercaj; berbaris*.
 — toorn, *amarah; marah, L.: moerka, Hoff*.
 — rust, *senang; dijam*.

Niet standvastig — uwe trouw, *tiada tegeh akan satijamoe.*

— (op) het kantoor, *di kantor.*

— de kerk, *di grédja.*

— de zon loopen, *djalan di panas.*

— haast, *dengan goepoeh-goepoeh; lekas-lekas.*

— de hand houden, *pegang di tangan; pegang didalam tangan,* (het laatste vooral, wanneer een klein voorwerp door de hand omsloten is).

— de verte zien, *lihat dari djaoeh.*

— de voetstappen van vader treden, *toeroet bekas kaki bapa.*

Hij is diep — schulden gedompeld, *maka hoetangnja poen terlaloe banjaq sakali.*

— zijne afwezigheid, *tatkala ija tiada; tatkala ija tiada hhdilir.*

— zijde gekleed zijn, *berpakéj soetra.*

— voege, bij wijze, *seperli; bi thariq,*

Ar.

De geschiedenis, — de welke hij las, *hikájat jang dibatjanja.*

— de dertig geiten, *lebih dari tiga poeloe kamping.*

Inachtneming, vr. *penoeroetan; pemeliharaan.*

Inademen, b. w. *bernapas masoq; memasogkan napas.*

Uit- en —, *mengaloewarkan dan memasogkan napas.*

Inademing, vr. *napas jang masoq.*

Elke in- en uitademing, *tijap-tijap napas jang masoq kaloe war.*

Inbakeren, b. w. (In Indië geschiedt dit niet, men slaat eenen doek om het kind en dat heet: *membekat dengan lampin; taroh kain, djoedjoeng, L.*)

Inbalsemen, b. w. *meraqsi.*

De Egyptenaren balsemden hunne lijken in, *maka orang Mijir itoe-poen meraqsilah majitnja.*

Inbalseming, vr. *hhál meraqsi.*

Inbeelden, w. en b. w. (zich) *sangka; angan-angan.*

—, indrukken (een beeld in of op iets,) *tjitaq, L.; tera, menera.*

Wat zou ik mij —? *berapa besar batoe kapala hamba? fig.*

Iemand, die zich dingen inbeeldt, welke niet bestaan, *balangoen.*

Zich veel —, *djemawa; angkoeh, L.*

Inbeelding, vr. *hersenschim, kasangkán; chijál, Ar.*

—, eigenwaan, *angkoeh, L.; djemawa.*

Inbergen, b. w. *bawa masoq; memasogkan.*

De rijst —, *bawa padi masoq di loemboeng.*

Inbeslagneming, vr. *rampasan; tangkapan.*

Inbeuren, b. w. *tarima, menarima.*

Vele gelden —, *tarima banjaq oewang.*

Inbeuring, vr. *penarimaán.*

Inbezitneming, vr. *penjamboetan barang jang ampoenja.*

Door de — zijner goederen, *oldh penjamboetan barang jang ampoenja dija.*

Inbijten, b. en o. w. *makan.*

Sterk water bijt in het ijzer in, *aer keras makan besi.*

Inbikken, b. w. *memahat aloeran dalam batoe.*

Inbinden, b. w. *koempoel serta mengoemboeng.*

Een boek —, *mendjilit kitab.*

De zeilen —, *singsing lajar.*

—, beteugelen, *menahani.*

Zijne lusten —, *menahani hawa nafsoe (napsoe).*

Inbinding, vr. *pendjililan.*

—, betooming, *penahanan.*

Inbitter, b. n. *terlaloe amat pahit.*

Inblauw, b. n. *biroe betoel.*

Inblazen, b. en o. w. *tjoep kadalam.*

De wind blaast in de grot in, *maka angin poen bertjoep kadalam goeha itoe.*

—, ingeven, *beri tahoe; mengadjar; memasogkan didalam hati.*

—, aanzetten, *oepaq; atjoem.*

—, moed geven, *menggambirakan; memberanikan; memberi hati.*

Inblazing, vr. *penggambiraán; pemberanian.*

Inblij, **Inblijde**, b. n. *innig blijde, girang; terlaloe amat soeka hati.*

Inblijven, o. w. *tinggal didalam; tinggal.*

Hij blijft daar lang in, *maka ija tinggal lama didalam tempat itoe.*

Inboedel, **Inboel**, m. *segala perkakas roemah; segala serba roemah.*

Inboeten, o. w. *berlajar masoq moewara, (koewala).*

Inboezemen, b. w. in eenen goeden zin, *mengadjar.*

—, verkeerde gevoelens, *aanzetten, oepaq; atjoem; toesoeg; haroe.*

Inboezeming, vr. *ingeven, (ten goede), penggambiraán, zie Ingeving.*

Inbonzen, b. w. *doebroek, L.*

Inboomen, b. w. *bawa masoq dengan menoelaq galah.*

Inboorling, m. en vr. *orang boemi; anaq negeri; anaq benoewa.*

Als — aannemen, erkennen, naturaliseeren, *menganograhakan hhaq orang boemi.*

De koning heeft hem als — erkend, *maka dianograhakan radja padanja hhaq orang boemi.*

Inboorlingsrecht, o. *hhaq orang boemi; hhaq orang negeri.*

Inboren, b. w. *menggiriq kadalam, zie Boren.*

Inborng, vr. *penggirikan kadalam.*

Inborst, vr. *perangéj; hati; pekerti.*

Dat meisje is zacht van —, *anaq perampoeuan itoe manis perangénja.*

Hij was van eene zeer goede —, *terla-
loe baik perangénja*.

Kadirs — niet kennen, *tiada tahoe
akan perangéj si Kadir*.

Inbraak, vr. huisbraak, doebroek roemah,
L.; *pemetjahan roemah; penetasan*.

Inbranden, b. en o. w. met een heet
ijzer, *selarkan; bakar dengan besi panas, L.*

—, door branden lichter worden, *djadi
énteng sebab (tegal) digoreng, L.; djadi
ringan karena digoreng*.

Inbranding, vr. *penjelaran; pembakaran
dengan besi panas, L.*

Inbreken, o. w. doebroek, L.; *menetasi
dengan ganas*.

—, in de vijandelijke gelederen, in-
vallen, *serboe, zie Invallen*.

—, doorbreken, *tetas, menetas*.

Inbreker, m. orang doebroek roemah, L.;
orang menetasi dengan ganas.

Inbreking, vr. *hhâl menetasi dengan ganas*.

Inbrengen, b. w. bawa masoq; *memasoq-
kan*.

Eene klacht —, *mengadoeh; menodoeh*.

Tot verontschuldiging van zich zelven
—, *membawa oedzoer; membresihkan di-
rinja; menjoetjikan diri; békin bresih
diri, L.*

Inbrenger, m. inleider, *jang membawa
masoq; pengandjar*.

Inbrenging, vr. *pembawaan masoq; pe-
masokan*.

Inbreuk, vr. *tetasan, zie Doorbraak*.

—, schending, *pelanggaran*,
Eene — op de rechten eens konings,
pelanggaran hhaq radja.

Inbrokkelen, b. w. masoqkan dengan me-
rapoehkan.

Indivuisen, o. w. masoq dengan berde-
ngoeng boenjinja.

De stroom kwam —, *maka haroes
poen masoq dengan berdenoeng boenjinja*.

Inbuigen, b. w. melekokkan.

—, o. w. inzakken in het midden,
djadi lekog.

Inbuiging, vr. *pelekokan*.

Indachtig, b. n. *tersedar; terkenang; ingat*.

— zijn, *sedar; kenang; ingat*.

Hij was de gunsten, die hij van den
koning ontvangen had, —, *maka terse-
darlah ija akan anoegraha radja padanja*.

Indagen, b. w. *sita orang jang diloevar
negeri, zie Dagvaarden*.

Indalen, o. w. *toeroen kadalarn*.

Indammen, b. w. *menerbiskan berkoeli-
ling; mengoelilingi dengan terbis; seroeg*.

Indaming, vr. *penerbisan berkoeliling*.

Indelven, b. w. *masoqkan dengan meng-
gali; tanam, menanamkan*.

Indenken, b. w. *mengira-ngira; pikir
baik-baik, L.*

Inderdaad, *bijw. soenggoeh-soenggoeh;
sesoenggoehnja; sabenarnja; nijan; pala-
pala; sapala-pala*.

Indeuken, b. w. *mengeroet*.

Index, m. (ond. w.) *dastar, Ar.*

Indien, voegw. *kaloe; djika, djikalaw*.

— hij komt, *djikalaw ija datang; kaloe
dija datang, L.*

— hij geene vrouw met zich voert,
die mij in gedaante gelijkt, *djikalaw
tiada ija membawa perampoewan jang se-
perti roepa hamba ini*.

Indienen, b. w. *berkirim; kasih masoq; L.*

Een verzoekschrift —, *berkirim soerat
permintaan; kasih masoq rekoewès, (re-
quest), L.; bepersembahkan soerat per-
mintaan*.

Indigo, m. *nila*.

— planten, *tanam nila*.

— bereiden, *békin nila, L.; memboe-
wat nila*.

In den — verven, *tjeloeop dalam nila,
tjeloeop pada nila*.

— koken, *masoq nila*.

Indigofabriek, vr. *roemah orang mem-
boewat (békin) nila*.

Indigoplant, vr. *taroem; pohon nila*.

De breedbladige —, *taroem akar*.

Indigozaad, o. *bitit nila; bidji nila*.

Het beste — komt van Bengalen, *ma-
ka bibit nila jang paling baik itoe datang
dari negeri Benggala, L.*

Twee of drie korrels — worden in
een kuiltje gepoot, *maka doewa tiga bidji
nila itoe ditanam bersama-sama dalam
satoe lobang*.

Indijken, b. w. *zie Indammen*.

Individu, m. Fr., een —, *salah saorang*.

Individueel, b. n. *salah*.

Het — e van eenen mensch, *salahnja
saorang*.

Individualiseeren, b. w. (ond. w.) *ber-
salahkan*.

Indoen, b. w. *taroh didalam; masoqkan*.

Ergens zout —, *boeboeh garam pada,
taroh garam di*.

Indompelen, b. w. *selam, menjelam*.

Iemand —, *selamkan saorang*.

Indompeling, vr. *penjelaman*.

Indoopen, b. w. *tjeloeop; tjitja; tjatjap*.

Indooping, vr. *penjeloeopan*.

Indraaien, b. w. *poetar masoq*.

Hij weet zich overal in te draaien,
*itoe orang bisa poetar baliq sampéj masoq
dimana-mana, L.*

Met een rijtuig —, *baliq masoq dengan
karéta*.

Indraaiing, vr. *pemoetaran masoq; pem-
balikan masoq, zie Indraaien*.

Indragen, b. w. *bawa masoq; pikoel bawa
kadalarn*.

Indrang, m. *kasesakan maoe masoq, L.*

Indrijven, b. en o. w. *inslaan, melan-
taq*.

Eenen spijker —, *melantaq pakoe; poe-
koel pakoe; paloe pakoe*.

Buffels —, *halaw karbau masoq ka*

kandang; bawa karbaw masoq kakandang.
 Het vaartuig drjft in, maka perahoe itoe hanjoet masoq.

Indrijving, vr. pelantakan; penghalawan; zie **Indrijven**.

Indrillen, b. w. lantaq dengan poengsoeng; békin lobang dengan poengsoeng, L.

Indrilling, vr. pelantakan dengan poengsoeng.

Indringen, b. en o. w. (naar binnen dringen door eene menigte volks), paksa dirinja akan masoq.

— van bijtende vochten, makan.

Sterk water dringt in koper en ijzer in, aér keras makan tembaga dan besi.

Een spijker, die niet indringt, pakoe jang tiada makan.

Zich bij iemand —, masoq kapada orang dengan memboedjoeq.

Indringer, m. orang jang pagsa dirinja akan masoq; orang jang masoq kapada orang dengan memboedjoeq, zie **Indringen**.

Ineengringing, vr. masoq dengan memboedjoeq.

Indrinken, b. w. minoem dengan telan.

—, geljkk eene spons, isap.

Het vloeipapier drinkt den inkt in, garthás melar mengisap aér dawal, (tinta, L.).

Indrogen, o. w. keroekoet sabab kakeringan.

—, opdrogen, vr. djadi kering.

Indroging, vr. kakeringan.

Indroog, b. n. terlaloe amat kering.

Indruipen, b. w. bertiti kan kadalam; bertiriskan kadalam.

—, o. w. bertitiq kadalam; bertiris kadalam.

Ik heb olie in de wonde ingedropen, kita-poen bertitiqkan minjaq dalam loeka itoe.

Het water is in de olie ingedropen, maka aér itoe-poen bertitiq kadalam minjaq itoe.

Indruiping, vr. bedr. penitikan kadalam.

Indruisen, o. w. masoq dengan roesoeh, L.; masoq dengan gemoeroeh boenjinja.

Indruk, m. bekas.

—, invloed, pengharoe.

Indrukken, b. w. tekan masoq; tindis kadalam, (masoq), L.; doebroek, L.

Met de nagels —, gaoe.

—, prenten, tera; tjitaq, L.; boeboek; memasoqkan.

—, inscherpen, mengadjar.

—, induwen, padoet.

Indrukking, vr. penekanan masoq; penindisan kadalam.

—, inprenking, pentjitakan; peneraan, zie **Indruk**.

Indruppen, b. en o. w. zie **Indruipen**.

Induiken, b. w. menjelamkan.

—, o. w. seloeloep, L.; selam.

Industrie, vr. (ond. w.) njjverheid, karadjanan pandjé.

Induwen, b. w. asaq; toelaq kadalam.

Induwing, vr. pengasakan.

Ineen, bijw. masoq satoe dalam lain.

Ineenbuigen, b. w. membentoeqkan satoe dalam lain.

Ineendoen, b. w. taroh bersama-sama; tjampoer; besertakan.

Ineendraaien, b. w. anjam; pital.

Ineendraaiing, vr. penganjaman.

Ineendrijven, b. w. mengoesir serta tjampoerkan.

—, o. w. samenvloeiën, mengalir bertjampoer; melilih bertjampoer.

Ineendringen, b. w. merapatkan dengan tekan, (tindis, L.).

—, opringen, menjesagkan.

Ineendringing, vr. perapatan dengan tekan.

—, inkrimping, keroekoet; karépot.

Ineendrukken, b. w. kipalkan, mengipalkan.

Ineengedrongenheid, vr. dichtheid, vastheid, kupal.

Ineengekrompen, verl. deelw. terke-roekoet.

Ineengesmolten, verl. deelw. terlaboer bersama-sama.

Ineengroeiën, o. w. toemboeh masoq dalam lain; toemboeh djadi tersamboeng.

Ineenkrimpen, o. w. keroekoet; karépot; mengkoeroet.

Ineenkrimping, vr. keroekoetan.

Ineenkruipen, o. w. memèndakkan diri.

Ineenloopen, o. w. teroes; teroes-meneroes.

Kamers, die —, biliq-biliq jang teroes-meneroes, (jang bertoeoet-toeroetan).

—, van melk, petjah.

Ineenrollen, b. w. menggoeloeng satoe dalam lain; menggoeloeng sama sakali.

Ineenschroeiën, b. w. mengeroekoetkan.

Ineenschroeven, b. w. pasang dengan sekroep.

Ineenschuiven, b. w. sorong masoq satoe dalam jang lain.

—, o. w. masoq sendiri dalam apa-apa jang lain.

Verscheidene kokers —, sorongan beberapa sarong satoe-satoe masoq dalam jang lain.

Ineen slaan, b. w. fig. menjertai moewafaqat; pakat, L.

Ineenslingeren, b. w. menganjam.

—, o. w. menganjamkan diri; melilitkan, (het laatste is eig. Omslingeren).

Ineensluiten, o. w. masoq dengan rapat; rapat masoqnja.

—, b. w. masoqkan satoe dalam jang lain.

Al de kistjes van verschillende grootte sloot hij ineen, maka segala peti jang berbagai-bagjé besarnja itoe-poen dimasoq-

kannya satoe-satoenja dalam jang lain.
Ineen smelten, b. w. *tjampoer dengan laboer*, (antjoerkan).
 —, o. w. *melilih bersama-sama.*
Ineen smelting, vr. *tjampoeran laboeran.*
Ineen stampen, b. w. *tjampoer dengan toemboeg; toemboeg sampéj tertjampoer.*
Ineen steken, b. w. *menghoeboeng dengan toesoeg.*
Ineen stooten, b. w. *memasogkan dengan toelaq.*
Ineen tooveren, b. w. *tjampoerkan dengan sloep*, (soenglap, L.).
Ineen vloeien, o. w. *mengalir bertjampoer; melilih sama-sama.*
Ineen voegen, b. w. *menjispikan.*
Ineen wringen, b. w. *poelas bersama-sama.*
Ineen zetten, b. w. *memasang.*
Ineen zijn, o. w. *tertjampoer; terpaloe; ada masog satoe dalam lain.*
Ineen zinken, o. w. *dj atoh sabab letih lesoe; moertja; pingsan; kalengar, L.*
Ineen zitten, o. w. *tinggoeng.*
Ineigenen, b. w. *mengampoenjakan.*
Inenten, b. w. *tjangkoq, L.; selit; mengembari.*
 —, de koepokken, *taroh tjatjar; boeboeh tjatjar.*
Inenter, m. *toekang tjangkokan, L.; djoeroe mengembari.*
 —, *vaccinateur, toekang taroh tjatjar.*
Ineten, b. en o. w. *makan, zie Invreten.*
Ineting, vr. *zie Invreting.*
Inetsen, b. w. *oekir dengan aèr keras.*
Inetsing, vr. *pengoekiran dengan aèr keras.*
Inetteren, o. w. *dimakan nanah.*
 De wond ettert in, *maka loeka itoe dimakan nanah, (dijijit nanah).*
Inettering, vr. *penyigitan nanah.*
Infanterist, m. *oldadoe senapang; pendjawat bedil.*
Inflanzen, b. w. *memasogkan koesoet-koesoet.*
Inflikken, b. w. *memasogkan tampal; menampalkan; tambalin, L.*
Influisteren, b. w. *bisiq, berbisiq.*
Ingaan, o. w. *masog; datang masog; masog kadalam.*
 De koning is in het paleis ingegaan, *maka radja poen masoglah kadalam astana.*
 De voordeur —, *masog pintoe mocka.*
 Gemakkelijk —, *gampang masog, L.; moedah masog.*
 Deze kris gaat moeielijk in de schede, *maka ini keris soesah masog di saroengnja, (soesah disaroengkannja).*
 —, *aanvangen, moelai; moelain, L.*
 Wanneer is uw diensttijd ingegaan? *kapan soedah moelain loe poenja pekerdjaan? L.; bilamana soedah moelai tempo pekerdjaanmoe?*
 —, *bevatten, moecat.*
 Hoe veel gantangs gaan in enen kojan? *satoe kojan moecatannja berapa gantang?*

Tien kojans gaan in dat vaartuig, *itoe perahoe moecat sapoeloeh kojan; itoe perahoe sapoeloeh kojan.*
 Tot elkander —, *bermasog-masokan.*
 —, b. w. *achterhalen, menghambat; soesoel, L.*
Ingaande, b. n. in: de in- en uitgaande rechten, *béja masog kaloevar; tjoekej jang dibajar di pabéjan dari dagangan jang masog kaloevar.*
Ingaarder, m. *zie Gaarder.*
Ingaderen, b. w. *mengoempoel; menghimpoen; memoengoet.*
 Gelden —, *mengoempoel oewang; menghimpoen dirham.*
 Belasting —, *memoengoet tjoekej (béja, charadjat).*
Ingadering, vr. *pengoempoelan; penghimpoenan.*
Ingang, m. *kamasokan.*
 —, van een gebouw, *pintoe.*
 —, van eene rivier, *koewala; moewara.*
 —, mond, *moeloet.*
 —, vinder, *loeloes.*
 —, *zie Indruk.*
 —, *begin, moela, permoelaan.*
 Bij zijnen — in de kerk, *pada kamasokannja di grédja; tatkala ija masog grédja.*
 —, *geloof, kapertjajaän.*
 —, *vinden, dipertjaja.*
Ingaren, b. w. *zie Ingaderen.*
Ingebeeld, b. n. *disangka sadja; angangan sadja; chajäljij.*
 —, *valseh, jidel, sija-sija.*
 Een — *geluk, salamat jang chajäljij; salamat jang sija-sija.*
 Iets —s, *barang kasangkaän.*
 Een —e hoop, *pengharapan jang sija-sija.*
 Een —e gek, *orang perlentéj jang gila sakali.*
Ingebeten, verl. deelw. *termakan; tergitit; gew. dimakan; digijit.*
 Het ijzer is door sterk water —, *maka besi itoe soedah dimakan aèr keras.*
Ingebogen, b. n. *terbentoeq kadalam; terlekoq kadalam.*
Ingeboren, b. n. *dari ketjil; dari pada kaloevar peroet iboenja; memang dari ketjil, L.*
 —e, *inboorling, anaq negeri; anaq boemi.*
Ingebracht, b. n. *soedah dibawa masog.*
 — *goed, huwelijksgoed, mas kawin; isi kawin.*
Ingeërfde, m. en vr. *pempoenja jang memiliki.*
Ingeesten, b. w. *menggambirakan; mengghajratkan.*
Ingeesting, vr. *penggambiraän.*
Ingeland, m. *orang jang mempoenjai tanah jang diterbiskan.*
Ingelacht, b. n. *tersambeng ditengah.*
Ingelegd, b. n. *ditatahkan; ditatah.*

Met edele gesteenten —, *ditatahkan dengan permata; bertatahkan permata.*

Zijn boog was met goud —, *boesoernja ditatah dengan permata.*

—, *ingezouten, bakasam.*

—e *muskaatnoten, bakasam pala.*

Ingenieur, m. (ond. w.) *vestingbouwkundige, pandéj mengikut bolwarti.*

Ingenomen, b. n. *doordrongen, verzot, birahi; gila.*

—, *genegen, soeka; ridlá, Ar.*

Met zich zelven — zijn, *birahi akan dirinja.*

Ingeschapen, b. n. *zie Ingeboren.*

Ingesloten, b. n. *tertoetop; masoq; dipesertakan.*

In het hok —, *tertoetop didalam kandang.*

Het is in de kist —, *itoe soedah masoq didalam peti.*

De hier — brief, *soerat jang dipesertakan dengan soerat ini.*

Tot en met den tienden dezer maand —, *sampéj serta dengan kasapoeloh hari boelan ini.*

Ingetogen, b. n. *stemmig, zedig, sopan; santoen; senoenoh.*

— leven, *hidoeop atas peri jang senoenoh.*

Zeer —, (van geestelijken), *sangat per-tapa.*

Ingetogenheid, vr. *kalakoean jang senoenoh; peri jang sopan.*

Ingevallen, b. n. *plat, tjekoeng, tjengkoeng.*

—e *borst, dada tjekoeng.*

Ingeven, b. w. *doen innemen, beri makan; beri minoem; kasih makan, L.; kasih minoem, L.*

Geneesmiddelen —, *beri makan obat; kasih makan obat, L.*

—, *overreiken, bepersembahkan; kasih masoq, L.*

Een verzoekschrift —, *bepersembahkan soerat permintaän; kasih masoq soerat rekoewès, L.*

—, (in eenen godsdienstigen zin), *toeroenkan.*

In het gemoed —, *toeroenkan didalam hati.*

Door nijd ingegeven, *ditoesoq dengki; diperdengkikan.*

—, *aansporen, mengadjaq.*

Ingever, m. (in eenen zedelijken zin), *orang jang mengoepeg (mengadjaq; toesoeg, L.), zie Ingeven.*

Ingeving, vr. *inboezeming, (ten goede) penggambiraän; pengadjakan.*

—, (ten kwade) *pengharoe; waswäs, Ar.*

Door de — des satans, *olèh pengharoe sjajthän.*

—, *aanblazing des Almachtigen, il-häm alkáfi, Ar.*

Ingevolge, voorz. *olèh karama; olèh sabab; karana sabab; dari, L.; atas.*

— 's konings bevelen, *olèh karama titah radja.*

— de wet, *atas sjarlat.*

Ingewand, o. *isi peroet; isoe, L.*

De —en, *darmen, tali peroet; peroet seni; peroet moeda; oesoës, L.*

Het — uit eenen visch nemen en in het zout bewaren, *memedihi.*

—, *kroost, kinderen, anaq.*

Hij haatte zijn eigen —, *maka tja-poen bentji akan anaqnja sendiri.*

Ingeweide, o. van dieren, *isi peroet.*

Ingewijde, m. en vr. *orang jang ditahhiskan; orang jang dimasoqkan.*

— in verborgene wetenschappen, *sas-trawan.*

Ingewikkeld, b. n. *verward, koesoet.*

—, *duister, gelap; dalam; gháib, Ar.*

Iets met —e woorden te kennen geven, *memberi tahoe (mengatakan) barang sasoe-watoe dengan perkataän jang gháib.*

Ingeworteld, b. n. *berakar.*

—, *gewoon, bijasa.*

— *kwaad, djahat jang bijasa.*

Ingezetten, m. *pedoepeq negeri; orang negeri.*

Ingezouten, b. n. *bakasam.*

— *visch, bakasam ikan.*

Ingierig, b. n. *kikir sakali.*

Ingieten, b. w. *toewang.*

Water in de kruik —, *toewang aër didalam gendí.*

Met geweld in de keel —, *tjekoq, tjekoe.*

Ingieting, vr. *penoewangan.*

Ingijpen, b. w. *singsing.*

Inglijden, o. w. *gelintjir masoq; gelintjir kadalam.*

Inglijppen, o. w. *loetjoet masoq kadalam.*

Ingloed, m. *kahangatan jang amat sangat.*

Ingloed, b. n. *terlaloë baik sakali.*

Ingooien, b. w. *lempar kadalam; loetar kadalam.*

—, *door — breken, petjahkan dengan melèmpar.*

Ingraven, b. w. *masoq dengan menggali.*

—, *begraven, menanam.*

Zijn geld heeft hij in het zand ingegraven, *maka oewangnja itoe soedah dit-anamnja didalam pasir.*

Zich —, *membentengkan diri.*

Zich —, (zoo als sommige visschen in den modder) *mendam.*

Ingraving, vr. *penggalian kadalam tanah.*

Ingrediënten, o. *meerv. (bij spijzen) segala boemboe.*

Ingreep, m. *pendjamahan.*

—, *geweldige aanmatiging, pelanggaran hhaq.*

Ingriffelen, b. w. *oekir; toeréj.*

Ingrijpen, o. w. in iets, *memasoqkan tangan didalam.*

In iemands rechten —, *langgar lhaq orang*.

Deze raderen grijpen met hunne tanden goed in, *maka gigi djantra (roda) ini baik makannya*.

Ingroeien, o. w. *toemboeh masoq kadalam*.

Ingroen, b. n. *hidjaw betoel; hidjaw tepat*.

Ingroeven, b. w. *mengaloerkan; békin aloeran, L.*

Ingulpen, b. w. *minoem dengan tegoeq-tegoeq besar; minoem banjaq sategoeq*.

Inhaken, b. w. *menggajit*.

Inhaking, vr. *penggajitan*.

Inhakken, b. w. *memanggal*.

—, *kloven, membelah*.

Hij hieuw hem den kop in, *maka di belahnja kapalanja*.

Inhakking, vr. *pemanggalan*.

—, *kloving, pembelahan*.

Inhalen, b. w. *dawa masoq*.

—, *intrekken, hêla masoq; tariq masoq*.

—, *zoo als sommige insecten hunne horens, keroetkan*.

Zijn woord —, *mengobahkan kata; moenkir, Ar.*

De vlag —, *toeroenkan bandêra*.

— (hetgeen voornit is,) *hambat, menghambat; soesoel, L.*

—, *statelijk ontvangen, samboet, menjamboet*.

Met groote staatsie —, *zoo als vorsten, mengaloe-ngaloekan; djoempoet; mapag, L.*

Hij beval hem in te halen met eerbewijzingen, *maka disoeroehnja aloe-aloe-kan dengan dipermoeljanja*.

Geledene schade —, *membaike roegi*.

Inhalig, b. n. *loba; thama'á, Ar.; pelit, L.; zie Gierig*.

Inhaligheid, vr. *peri loba; peri kikir*.

Inhaling, vr. *penarikan*.

Statelijke —, *penjambatan; pendjoempoetan*.

—, *herroeping, pengobahan*.

Inham, m. *teloeg*.

— *eener zee, teloeg laoet*.

—, *bocht eener rivier, loeboeg*.

— *men en lage stranden, teloeg dan rantaw*.

Inhangen, b. w. *menggantoeng didalam*.

Eene ketting in eene put —, *menggantoeng rantêj didalam perigi, (soemoer, L.)*.

—, *inhaken, pasang*.

Eene deur —, *pasang pintoe*.

—, o. w. *bergantoeng*.

Inhebben, b. w. *mempoenjai*.

—, *bemachtigd hebben, soedah mengalakkan*.

—, *in zich bevatten, moewat*.

Het vaartuig heeft rijst in, *maka perahoe itoe moewat beras; perahoe itoe moewatannja beras*.

—, *beteekenen, ada arti; ada apa-apa*.

Wat heeft dit gezegde in? *apa artinja perkataan itoe?*

Dat heeft niets in, *itoe tiada apa-apa*.

Die woorden hebben zeer veel in, *itoe perkataan ada dalam sakali*.

Ergens geen erg in hebben, *tiada sangka apa-apa; tiada kira apa-apa*.

Inhechten, b. w. *samboeng didalam*.

Inheemsch, b. n. *negeri; dari pada negeri*.

— *e voortbrengselen, hâçil negeri; hâçil dari pada negeri*.

Inheien, b. w. *memasogkan ambaroe*.

Inheingi, vr. *pekerdjaan memasogkan ambaroe*.

Inhijschen, b. w. *memasogkan dengan karikan; kasih masoq dengan tarik naik, L.*

Inhollen, o. w. *tjongklang masoq, L.; lari masoq*.

Inhoud, m. van een boek of geschrift, *boenji; moewatan*.

Aldus was de — van zijnen brief, *demikianlah boenji soeratnja*.

Den — van uwen brief heb ik wel verstaan, *akan moewatan soerat toewan-hamba itoe hamba mengarti baik-baik*.

Korte —, *ichtiçár; perkataan (boenji) jang tersimpan*.

Een vaartuig van twintig kojans —, *perahoe doewa poeloeh kojans*.

Bladwijzer van den — eens books, *daftar boenji kiláb*.

—, *grootte, besarnja*.

De — eens cirkels is moeielijk te bepalen, *akan besarnja boelat itoe soesah ditantoekan (dioekoerkan)*.

Inhouden, b. w. *bevatten, moewat; berisi*.

Dat schip houdt drie honderd kojans in, *maka kapal itoe moewat tiga ratus kojans*.

—, *vermelden, mengatakan; seboetkan; berboenji; boenji*.

Hetgeen de brief inhoudt, *barang jang terseboet didalam soerat itoe*.

De brief houdt de tijd in van den oorlog op Bali, *maka soerat itoe mengatakan perang di Bali*.

—, *beteugelen, menahani*.

De koning kon zijnen toorn niet langer —, *maka radja itoe tiada lagi dapat menahani moerkanja*.

—, *afhouden, tjengkolong, potong, L.; zie Afhouden, Afkorten*.

Inhouding, vr. *beteugeling, çabar, Ar.; tahan*.

— van geld, *tjengkolong, L.; potong, L.*

Inhoudsmaat, vr. *soekat*.

Met eene — meten, *menjoekat*.

Inhouten, o. meerv. van een vaartuig, *de ribben, sendoeng; roesoeg perahoe; gading-gading; gading kapal*.

Inhouwen, b. w. *panggal; parang; tetaq*.

Met een zwaard —, *bertelaukan pedang*.

Inhuldigen, b. w. (eenen vorst,) *nobatkan; thabalkan; bertoeuwankan*.

Inhuldiging, vr. *hâal menobatkan; nobat*.

De — *bijwonen, menghadap nobat*.

Inhuren, b. w. *séwa poela; séwa lagi; menjéwa poela.*
Inhuring, vr. *penjéwaän poela.*
Injagen, b. w. *boeroe kadalam; boeroe masoq; oesir kadalam.*
Ink, m. *moeloet boeoe.*
Inkabbelen, b. w. *aer berombaq makan.*
 Het zeewater kabbelt in deze lage kust in, maka aer laet berombaq makan rantaw ini.
Inkankeren, o. w. *makan kadalam; di-makan sarathán, (strath).*
 Ingekankerd, ingeworteld, berakar.
Inkankering, vr. *sarathán, strath; sakit tjerana (tjerna).*
Inkarnaat, o. en b. n. *mérah padam; mérah tepat.*
Inkeep, vr. *siratan; koeméj.*
Inkeer, m. *berouw, sesal; tobat, Ar.*
 Tot — komen, menjesal.
 Tot — doen komen, menjesalkan; men-tobatkan.
Inkeeren, o. w. *bij iemand zjnen intrek nemen, masoq menoenpang di roemah orang.*
 —, fig. *sesal; tobat, Ar.*
Inkeeren, b. w. *zie Invoegen.*
Inkepen, b. w. *berkoeméjkan; memboewat siratan dalam kajoe.*
Inkerven, b. w. *toeréj, hertoeréj.*
Inkerving, vr. *penoeréjan; siratan.*
Inkhoren, m. *zie Eekhoren.*
Inkijken, b. w. *tengog kadalam.*
Inkippen, b. w. *zie Inkepen.*
Inklampen, b. w. *samboeng dengan gapit.*
Inklaren, b. w. *membajar béja; membajar tjoeékéj.*
Inkleeden, b. w. *berpakéjkan; kasih pakéj, L.*
 —, *opsieren, menghijasi.*
Inkleeding, vr. *kleeding, pakéjan.*
 —, *aanneming van het geestelijk ge-waad in een klooster, penjamboetan pakéjan orang pertapa.*
Inkleppen, b. w. *situ orang dengan boenji genta, (lotjèng).*
Inklimmen, o. w. *naik masoq.*
 Het dak —, *naik masoq atap.*
Inklinken, b. en o. w. *memasokkan dengan melantag.*
Inkloppen, b. w. *paloé masoq; poekoel masoq; memasokkan dengan paloé, (poekoel).*
Inknagen, b. w. *makan dengan kikir.*
Inknoopen, b. w. *mengikat kantjng dengan simpoelkan.*
Inkoken, b. en o. w. *masoq sampéj djadi; mendjadikan dengan masoq.*
 Ik heb er eene roode kleur ingekookt, maka kita masoq itoe sampéj djadi mérah warnanja.
 —, *zie Verkoken.*
Inkomeling, m. en vr. *orang jang datang masoq.*
 —, *vreemdeling, orang asing; orang helat; orang dagang.*

Inkomen, o. w. *masoq; datang masoq.*
 Zoodra hij inkwam, satelah tja masoq; srenta dija masoq, L.
 — tot eene vrouw, *satoeboeh dengan perampoeuan, zie Bekennen.*
 De haven —, *masoq moewara.*
 Het geld, dat in kas is ingekomen, *oewang jang masoq di peti; oewang jang ditarima.*
Inkomen, o. *kadatangan masoq.*
 —, *inkomsten, hhâçil; perolehan.*
 —, *invoer, pembawaän masoq.*
Inkooopen, b. w. *beli akan didjoewal; beli maoe didjoewal.*
Inkoooper, m. *orang jang membeli.*
Inkooopsprijs, m. *harga membeli; harga pembelian; harga jang lakoe.*
Inkorten, b. w. *memèndèkkan; békin pèndèq, L.; singsing, zie Bekorten.*
 Eene sarong —, *memèndèkkan kain saroeng.*
 De stijgbeugels —, *singsing tali sang-goerdi.*
 —, *verminderen, koerangkan, mengoerangkan.*
 —, *fig. beteugelen, menahani.*
Inkorting, vr. *memèndèkkan.*
 —, *vermindering, pengoerangan.*
Inkorper, b. w. *membakoelkan.*
Inkostelijk, b. n. *indah-indah sakali.*
Inkraaien, b. w. *panggil sijang dengan berkoekoeg; silakan sijang dengan berkoekoeg.*
Inkrabben, b. w. *masokkan dengan men-tjakar.*
Inkrijgen, b. w. *masokkan.*
 —, *ontvangen, beuren, tarima.*
Inkrimpen, b. w. *mengeroekoet; mengeroet; karépot.*
 Zich —, *mengoerangkan belandjanja; djemag.*
 —, o. w. *keroekoet; keroet; karépot.*
 —, *bekorten, ichtjarkan.*
 —, *korter worden, djadi pèndèq.*
 Tegen den wind —, *oploeven, menjoesoer angin.*
 Zich —, *bedwingen, menahan diri; merendahkan diri.*
Inkrimping, vr. *keroekoet.*
Inkroppen, b. w. *soewapkan.*
Inkropping, vr. *penjoewapan.*
Inkruisen, b. w. *bawa masoq dengan gle-baq.*
Inkruipen, o. w. *soeroep; soesoep; masoq merangkang; masoq menjoeoer; masoq melata.*
 Die gewoente kruipt hoe langer hoe meer in, maka 'adat itoe makin hari makin sadjati; 'adat itoe mingkin hari mingkin 'oembem, L.
Inkruipsel, o. *misbruik, salah 'adat; langgaran 'adat.*
Inkt, m. *dawat, Ar.; aer dawat; tinta, Port.; mangsi, Jav.*

Oostindische —, *dawat tjina; tinta tjina*, L.
Inktbakje, o. *bekas aër dawat*.
Inktbal, m. *bola tjitaq, bola tinta*, L.
Inktflesch, vr. *botol tinta*, L.
Inktkoker, m. *tempat tinta*, L.; *tempat aër dawat*.
Inktvisch, m. *ikan goerita; tjoemi-tjoemi*.
Inktvlak, vr. *noda tinta*, L.; *tjoering aër dawat*.
Inkuilen, b. w. *toetoeop dalam lobang tanah*.
Inkuipen, b. w. *toetoeop dalam tong*.
Inkwakken, b. w. *tjampaq kadalam*.
Inkwartieren, b. w. *menoempangkan çoldádoe; kasih menoempang soldádoe, kasih mondoq soldádoe*, L.
Inkwartiering, vr. *penoempangan çoldádoe*.
Inlaag, vr. *modal*.
Inladen, b. w. *moewat, memoewat*.
Inlader, m. *orang jang memoewat*.
Inlading, vr. *lading, moewatan*.
 —, het *inladen, pemoewatan*.
Inlage, vr. zie **Inlaag**.
Inlander, m. *anaq negeri*.
Inlandsch, b. n. *dari pala boemi (negeri)*.
 — *volk, orang negeri*.
 Oorspronkelijk — *volk, orang boemi*.
 —e *voortbrengselen, khaçil negeri*.
 —e *taal, (der Maleiers), bahasa djawi*.
 —e *gewoonten, 'adat negeri*.
Inlappen, b. w. *tambal; tampal*, L.
Inlasschen, b. w. *samboeng*.
 —, *tusschenvoegen, sisip*.
 —, *bijvoegen, tambah*.
Inlassching, vr. *samboengan*.
 —, (van eens anders woorden in eene rede,) *iqtibás, Ar*.
 —, *tusschenvoeging, sisipan*.
 —, *bijvoeging, penambahan*.
Inlaten, b. w. *kasih masoq*, L.; *beri masoq*.
 Iemand de voordeur —, *kasih masoq orang di pintoe moeka*, L.
 Zich met eens anders zaken —, *mentjampoeri diri dengan perkara orang lain*.
 Zich met iemand —, *berkata-kata dengan saorang; bitjara sama orang*, L.
 —, iets in iets laten blijven, *overlaten, kasih tinggal*, L.; *tinggalkan*.
Inlating, vr. *idzin akan masoq*.
Inlaveeren, o. w. *masoq dengan béloq; béloq masoq*.
Inleelijk, b. n. *oeboe sakali; djeldq sakali*, L.
Inleg, m. *tarohan*.
 Zijn — *bedroeg honderd Spaansche matten, maka tarohannya itoe saratoes ringgit banjaqnja*.
Inlegering, vr. *penoempangan çoldádoe sabab siksa, (dengan sijasat)*.
Inleggen, b. w. *taroh didalam*.
 In die kist kan ik niets meer —, *kita*

tiada boldh taroh apa-apa lagi didalam itoe peti, L.
 —, zie **Inkwartieren**.
 —, met edele gesteenten, *tatahkan dengan permata, (intan)*.
 —, van kleederen, *mendjahit dengan melipat*.
 —, in azijin, peper, enz. *karaboe*.
 —, betalen, *membayar*.
 —, behalen, *verwerven, beroldh; mendapat*.
 —, vruchten, *békin manisán*, L.
 —, geld, *betaroh oewang*.
Inleggelden, o. *meerv. oewang modal; poko*, L.
Inlegger, m. (kunstwerker), *pandeq jang bertatah*.
Inlegging, vr. *inzet, petarohan*.
 — van een kleed, *pendjahitan dengan lipatan*.
Inlegsel, o. (in kunstwerk), *karawang; talahan*, zie **Inleggen**.
Inleiden, b. w. *bawa masoq; bawa menghalap; menghadapkan*.
 De eerste vizier leidde hem in bij den koning, *maka perdana-manteri poen membawa dija menghadap raaja*.
 Athalen en —, *samboet, menjamboet*.
Inleider, m. *orang jang membawa masoq; orang jang menjamboet*.
Inleiding, vr. *pembawaán masoq*.
 —, voorbericht, *voordee, díbdáj, Ar*.
Inlekken, o. w. *botjor tiris kadalam*.
Inleveraar, m. *jang menjampéjkan; jang kasih masoq; laugyanan*, L.
Inleveren, b. w. *menjampéjkan; kasih masoq*, L.
 Een verzoekschrift —, *menjampéjkan soerat permintaán; kasih masoq soerat rekoewès*, L.
Inlevering, vr. *pembawaán masoq*.
 — aan vorsten of grooten, *persem-bahan*.
Inlezen, b. w. zie **Inoogsten**.
Inlezing, vr. zie **Inzameling**.
Inlichten, b. w. *terangkan, menerangkan; memberi (kasih) katerangan; békin terang*, L.
 —, o. w. *bersinar kadalam; masoq terang*.
 De zon licht in die grot in, *maka matahari poen bersinar kadalam goeha itoe*.
 Met eene fakkel ergens —, *menjoeloeh dengan damar, (obor) didalam socwatoe tempat*.
Inlichter, m. *orang jang memberi katerangan; jang kasih katerangan*, L.
Inlichting, vr. *lichtaanbrenging, penjoeloehan*.
 —, *opheldering, katerangan*.
Inliggen, o. w. *ada didalam, zie Liggen*.
Inliggend, b. n. *jang ada didalam; jang masoq*.
Inlijmen, b. w. *memerakat didalam; pasang didalam dengan lim*, L.

Inlijsten, b. w. pasang birih pada gambar; pasang pinggir sama pigoera, L.; membirihkan.

Inlijven, b. w. memasoqkan; kasih masoq, L.

In het Christendom —, (door den H. Doop), kasih masoq serani, L.

De overwonen landen heeft hij bij zijn koninkrijk ingelijfd, maka negeri jang dialahkannya itoe poen dimasoqkannya pada tanah karadjajannya.

—, inschrijven, mendastarkan; toelis di boekoe, (di daptar, verb.), L.

Inlijving, vr. pemasokan.

Inlokken, b. w. boedjoeq masoq; menawari sahingga masoq.

Inlokking, vr. pemboedjoekan masoq.

—, aanlokkel, pemboedjoekan; fasoena & pasoena, Perz.; sarana.

Inloodsen, b. w. bawa masoq kapal dengan berdoega, (loga, L.).

Inloogen, b. w. taroh didalam lindi.

Inloop, m. masokan.

Inloopen, b. w. menghambat; soesoel, L.

—, o. w. masoq.

In eene haven —, masoq moewara; masoq pelaboehan.

Tegen elkander —, bersoentoeh-soentoehan.

—, strijdig zijn, melawan.

De straat van Malakka —, masoq selat Malakka.

Dat schrift loopt in, itoe toelisan ada rapat.

Inlossen, b. w. teboes, teboesan, zie **Lossen**.

Inlossing, vr. peneboesan.

Inluiden, b. w. memberi semboejan dengan boenji genta, (lotjeng, L.).

Inluisteren, b. w. bisiq, berbisiq.

Ingeluissterd worden, dibisiqkan.

Inluistering, vr. pembisikan.

Inmaaksel, o. (zoet) manis.

Inmaken, b. w. vruchten, bekinn manis, L.

Inmanen, b. w. taqih, menagih.

Inmaner, m. orang jang menagih; penagih.

Inmaning, vr. penagihan.

Inmengen, b. w. tjampoer; paloe; besertakan.

Inmenging, vr. pentjampoeran.

Inmengsel, o. tjampoeran.

Inmennen, b. w. eenen wagen, bawa masoq karèta.

Inmeten, b. w. memasoqkan dengan mengoekoer betoel.

—, o. w. djadi pèndèq kaloe dioekoer.

Inmetselen, b. w. menoetoep dengan pasang baloe; menoetoep didalam temboq.

Inmiddels, bijw. samantara; didalam itoe poen; sedang; salagi.

Inmijnen, b. w. beli poela barangnja di lèlang; beli kombali barangnja di lèlang.

Inmoffelen, b. w. pakèj kain panas.

Inmonden, b. w. menjaroengkan hoedjoeng.

Innaaien, b. w. samboeng dengan pendjahitan.

Een boek —, mendjahit boekoe, L.; mendjahit kitab

Innaaiing, vr. penjamboengan dengan pendjahitan.

Innagelen, b. w. lantaq dengan pakoe.

Innemen, b. w. angkat bawa masoq.

Als het gaat regenen moet gij het linnengoed —, kaloe datang hoedjan loe mesti angkat itoe kain-kain bawa masoq, L.

—, laden, moewat, memoewat.

Ballast —, moewat toelag bara.

De volle lading —, sarat.

—, overwinnen, mengalakkan.

De stad werd door Alexander den Grooten ingenomen, maka negeri itoe poen dialahkan radja Iskandar dzoe'lgarnajn.

—, gordijnen, zeilen, singsing.

—, beslaan, bezetten, bertempatkan.

Het leger nam het geheele veld in, maka bala-tantara itoe-poen bertempatkan saloeroeh padang itoe.

Indien uw hart door de blijdschap is ingenomen, djikalaw hatimoe dipenoehi misrat, (kusoeakaan).

Iemand's hart door zachte woorden —, ambil (mentjenderongkan) hati orang dengan kata jang lemah lemboet.

—, bekooren, boedjoeq, memboedjoeq; rawan, merawan; menawari.

Ingenomen (vooringenomen), soeka; birahi.

Innemend, b. n. bevallig, manis; molig.

Een meisje van —e manieren, anag perampoewan jang manis lakoena.

Innemendheid, vr. kalakoean jang manis; peri jang manis.

Innemer, m. jang menalakkan.

Inneming, vr. pengalahan.

Innen, b. w. tajih, menagih.

Innerlijk, b. n. bathin, Ar.; jang didalam.

Een — bewustzijn, pengatahoean jang bathin.

Het — des gemoeds, barang jang didalam hati.

—e aanvechting, pengharoean jang bathin.

—e aard, chácçijal, Ar.

Innig, b. n. zie **Innerlijk**.

—, hartelijk, toeloes; betoel.

— berouw, tobat jang betoel.

Innigheid, vr. katoeloesan; peri jang tceloes.

Inniglijk, bijw. dengan toeloes.

Inning, vr. penagihan.

Inoogsten, b. w. (koorn), beroema, beroema.

Het bergvolk heeft reeds ingeooft, orang goenoeng soedah beroema.

Vruchten, voortbrengselen des lands —, berolèh hhaçil tanah.

Voordeel van zijn werk —, *berolèh hâcîl dari pekerdjânnja*.
 Peper, turksche tarwe, enz. (geen rijst) —, *poepoel, memoepoel*.
Inoogsting, vr. *perhoemaân*.
 —, verwerving, *perolèhan*.
Inpakken, b. w. *memboengkoesan, memboengkoes*.
 Onwetend iets van een ander bij zijne eigene goederen —, *rangkoet*.
Inpakker, m. *orang jang memboengkoes*.
Inpakking, vr. *pemboengkoesan*.
Inpalmen, b. w. *tarik, menarik*.
 Hij vierde het touw bot en palmde het toen weder in, *maka diperoeloerkannja tali itoe laloe ditarikjalah*.
Inpassen, b. w. *tjoba kaloe bolèh masoq*.
 —, o. w. *patoet masoqnja*.
Inpeperen, b. w. *taroh lada; boeboeh lada*.
 Vleesch —, *taroh lada pada (sama) daging; boeboeh lada pada daging*.
 —, vergelden, *membalaskan*.
 Hij zal u dat —, (betaald zetten), *maka ija hendaq membalaskan itoe akan engkaw; nanti dija maoe balas itoe sama loe, L.*
Inpepering, vr. *pemboeboehan lada*.
Inpersen, b. w. *masoqkan dengan tekan, (tindis, L.)*.
Inpijpen, b. w. *masoqkan dengan tjoep*.
Inplaatsen, b. w. *taroh didalam; letaq didalam, zie Inzetten*.
Inplanten, b. w. *tanam didalam*.
 In een geploegd land —, *tanam didalam tanah jang ditanggala, (loekoe)*.
Inplanting, vr. *penanaman didalam*.
Inplengen, b. w. *toewang dengan toempah*.
Inploegen, b. w. *mengaloerkan; bêkin aloeran, L.*
Inploffen, b. w. *tjampaq kadalam*.
 —, o. w. *djatoh kadalam*.
Inpompen, b. w. *masoqkan dengan menghamboes, (tarik pompa)*.
Inpoten, b. w. *tanam di dalam*.
Inprangen, b. w. *paqsa masoq*.
Inpraten, b. w. *mengingatkan dengan kata*.
Inprenten, b. w. *mengadjar baik-baik*.
 —, indrukken, *tjitaq, L.; tera*.
Inprenting, vr. *leering, pengadjaran*.
Inpressen, b. w. *masoqkan dengan tekan, (tindis, L.)*.
Inprikken, b. w. (tatoueren) *tjatjat*.
 —, met eene punt insteken, *bertindih; tikam; toesoq, L.*
Inpropfen, b. w. *menjoewapi dengan paksa*.
Inpuilen, o. w. *djadi lekoq*.
Inputten, b. w. *masoqkan dengan menimba*.
Inregenen, onp. w. *masoq hoedjan*.
 Er is hier water ingeregend, *banjaq aër hoedjan masoq disini*.
Inrekenen, b. w. *toeloep dengan haboe*.
 Iemand —, *meniadakan orang poenja kata*.

Inrennen, b. w. *menghambat dengan lari; menjoesoel dengan lari*.
 —, o. w. *lari masoq*.
 —, zoo als een paard, *tjongklang masoq*.
Inrichten, b. w. *atoer, atoerkan, mengatoer, mengatoerkan; menartib*.
 Nog niet ingericht geworden, *belum diatoer*.
 De rjkszaken behoortijk —, *mengatoerkan hâl karadjaân dengan sepertinja*.
Inrichting, vr. het inrichten, *pengatoeran; tartib, Ar.*
 —, het ingerichte, *peratoeran*.
Inrid, m. *kamasokan orang berkoeda*.
Inrijden, b. den rug eens paards, *ben-toeokan belakang koeda dengan toenggang dija*.
 —, inhalen met rijden, *hambat dengan berkoeda (dengan karèta); soesoel dengan toenggang koeda, (sama karèta)*.
 —, (breken), *petjahkan dengang toenggang koeda; doebroek dengan toenggang koeda, L.*
Inrijgen, b. w. *tjoetjoeq; anggit; mengoetas*.
Inrijten, b. w. *tjarig, mentjarig; sojaq; sowoq, L.; robèq, L.*
 —, o. w. *tjarig-tjarig*.
Inroeien, b. w. *hambat dengan berdajoeng; soesoel dengan berdajoeng, L.; hambat dengan berkajoeh*.
 —, o. w. *masoq berdajoeng; masoq berkajoeh*.
Inroeling, vr. *pendajoengan masoq; kamasokan dengan berdajoeng*.
Inroepen, b. w. *beleefdelyk naar binnen roepen, silakan masoq; panggil masoq, L.*
 —, indagen, *sita, verb.*
 's Koningsgenade —, *memoehoenkan ampoen radja, (ma'af radja)*.
 Hulp —, *minta toeloeng*.
Inroeper, m. *orang jang silakan masoq, zie Inroepen*.
Inroeping, vr. *persilaân; panggilan*.
 — om Gods zegen, *tabarroek, Ar.*
Inroeren, b. w. *tjampoer dengan mengadoeq, L.; tjampoer dengan katjaw*.
Inroesten, o. w. *dimakan karat; berkarat*.
Inroesting, vr. *karatan*.
Inrollen, b. w. *goeloeng, menggoeloeng*.
 —, door rollen inbrengen, *rondwentelen, goeling*.
 —, o. w. *masoq bergoeling*.
Inruilen, b. w. *toekar, menoekar*.
 Peper tegen zout —, *lada ditoekar garam*.
Inruling, vr. *toekaran*.
Inruimen, b. w. *beri lega; tinggalkan; beri tempat lega*.
 —, toestemmen, *bijarkan; beri idzin; soedi*.

Inruiming, vr. *pemberian tempat lega.*

—, *vergunning, idzin; bébas.*

Inrukken, o. w. *masoq dengan gagah*, (niet te verwarren met *tampoeh* of *serboe*, dat aanrukken beteekent).

—, in de kaserne, *poelang di tangsi.*

—, b. w. *tariq kadalam; tariq masoq.*

Inrukking, vr. *masoq, masokan.*

Inschenken, b. w. *toewang.*

Wijn, *toewang anggoer*, L.; *toewang aër angyor.*

Inschenking, vr. *penoewangan.*

Inschepen, b. w. *moewat didalam kapal.*

Zich —, *naik kapal.*

Inscheping, vr. *hhâl naik kapal.*

Inscheppen, b. w. *masoqkan dengan bersendoeq*, (*bersendoq*, L.).

Inscherpen, b. w. *oelang-oelang mengadjar.*

Ingescherpt worden, *diadjar beroelang-oelang.*

Inscherping, vr. *pengadjaran.*

Inschouren, b. w. *mentjariq; sojaq, robbèq, soeweq*, L.

Inschieten, b. w. *indoen, memasoqkan.*

—, *door schieten eene opening maken, menetaskan dengan menembag.*

—, *verliezen, hilang, kahilangan.*

Ik heb bij die zaak veel geld ingeschoten, *sahaja kahilangan banjaq oewang dengan itoe perkara.*

Dat zal men er bij —, *itoe nanti hilang.*

—, o. w. *ingaan, masoq.*

—, te binnen schieten, *kenang; sedar, ingat.*

Inschijnen, o. w. *bersinar kadalam; menerangkan kadalam.*

Inschijning, vr. *penerangan kadalam.*

Inschikkelijk, b. n. *lemah; lemah lemboet; çabar.*

Inschikkelijkheid, vr. *perangéj jang lemah lemboet; peri çabar.*

Inschikken, o. w. *gisir; gèsèr*, L.

—, b. w. *toegeven, inwilligen, bébas-kan; bijarkan; loeloeskan; beri idzin; kasih permisi*, L.

Inschikking, vr. *çabar.*

Inschooien, b. w. *dapat dengan mintaminta.*

Inschoon, b. n. *bagoes sakali*, L.; *indah-indah sakali.*

Inschoppen, b. w. *masoqkan dengan tendang; tendang masoq.*

Inschrappen, b. w. *koempoel dengan kikir (atas peri kikir).*

Inschrapping, vr. *koempoelan dengan kikir.*

Inschrijden, o. w. *masoq dengan memandjangkan langkahnja.*

Inschrijven, b. w. *mendaftarkan didalam boekoe; toelis didalam boekoe*, L.

Iemands naam —, *mendaftarkan nama orang didalam boekoe.*

—, tot een huwelijk aanteekenen, *mendaftarkan didalam boekoe orang kawin.*

—, *onderteekenen om iets bij te dragen, taroh tanda tangan akan membajar apa apa.*

Inschrijver, m. *orang jang mendaftarkan; djoerce daftar.*

—, *inteeenaar, orang jang menaroh tanda tangan.*

Inschrijving, vr. *penjoeratan di daftar.*

—, *inteekening, tanda tangan dengan djandi membajar.*

Inschroeven, b. w. *masoqkan dengan sekroep; bëkin kentjang dengan sekroep*, L.

Inschrokken, b. w. *gogaw.*

Inschudden, b. w. *masoqkan dengan gojang; menjatohkan kadalam dengan goentjang.*

Inschuiven, b. w. *sorong masoq.*

Inschuiwing, vr. *penjorongan masoq.*

Inschuld, vr. *pioetang.*

Inschuldenaar, m. *jang berpioetang.*

Insgelijks, bijw. *djoega.*

Insinuereen, b. w. (ond. w.) *memberitahoe atas zjARTH hkoekoem; menda'wa; sita*, L.

Insinuatie, vr. (ond. w.) *da'wa; sita*, L. *Schriftelijke —, soerat sita*, L.

Inslaan, b. en o. w. *lantaq; masoqkan dengan pemoekeel; poekoel masoq dengan martil.*

—, *breken, petjahkan dengan poekoel; doebroek*, L.

—, in een magazijn opslaan, *masoqkan didalam goedang.*

—, (naar binnen slaan), *gelijk de kinderpokjes of mazelen, balan-bidéj.*

—, *inzwelgen, gogaw; iroep; tjaroeg.*

—, *omslaan, melipat.*

—, *eenen zijweg inslaan, masoq simpangan djalan; simpang.*

—, *openloopen, doebroek*, L.

—, *van den bliksem, disambar gelap*, L.; *perloes, teperloes.*

Inslag, m. *van levensbehoefte, pembelian rezeq.*

—, *betaling van accijns, pembajaran tjoekej.*

—, *bij wevers, pakan, pekan.*

Den — *maken, pakankan.*

Schering en —, *langsinn dan pakan.*

De schering is van garen en de — van zijde, *langsinnja benang dan pakannja soetra.*

—, *opnaaisel, lipatan jang didjahit.*

Inslagboek, o. *boekoe pembelian barang.*

Inslagcedel, vr. *soerat pembajaran tjoekej.*

Inslagpoel, vr. *toeraq.*

Inslapen, o. w. *antoeq, mengantoeq; kaidoeran.*

Weder —, *bedjaga*, L.

Inslepen, b. w. *sèrèt masoq.*

Inslijpen, b. w. *mengasah kadalam.*

Inslikken, b. w. *telan, menelan; loeloer.*

Eenen gouden ring —, *telan tjintjin mas.*

Inslingeren, b. w. *gojang masoq; boewajkan masoq.*

Inslippen, o. w. insluipen, *mentjoeri-tjoeri masoq; terindap-indap masoq.*
Inslokken, b. w. *tjaroeq; gogau.*
Inslokking, vr. *pentjaroekan.*
Inslorpen, b. w. *iroep; mengiroep.*
Inslorping, vr. *pengiroepan.*
Insluimeren, o. w. *anloep, mengantoeq.*
Insluipen, o. w. *mentjoeri-tjoeri masoq; terindap-indap masoq; masoq terindap-indap.*
 Een ingesloopen misbruik, *salah 'adat jang masoq perlahan-lahan.*
Insluiten, b. en o. w. *toetoeq didalam.*
 In den kerker —, *toetoeq didalam pandjara.*
 —, van alle kanten omsingelen, *menggepoeng berkoeliling.*
 —, bevatten, behelzen, *berboenji; moewat.*
 —, omvatten, *lipoeq, melipoet.*
 —, begrijpen, in vervat zijn, *masoq.*
Insluiting, vr. *penoetoeqan.*
 — van eene vesting, *pengepoengan.*
Inslurpen, b. w. zie **Inslorpen.**
Inslurping, vr. zie **Inslorping.**
Insmakken, b. w. *tjampaq kadalam.*
Insmelten, b. w. *tjampoer dengar melaboerkan.*
 —, o. w. *djadi ringan (enteng, ringkas, L.) sabab dilaboerkan.*
Insmeren, b. w. *oerap, mengoerap; gosog, menggosog.*
 Met houtskool —, *pilit.*
 Met olie —, *mengoerap dengan minjaq; beperminjaqkan.*
 Met was —, *gosog dengan lilin.*
 Het lichaam met limocnsap enz. —, *melangir toeboeh.*
Insnappen, o. w. zie **Insluipen.**
Insmijten, b. w. *tjampaq kadalam*, zie **Ingoeien.**
Insnijden, b. w. *toeréj; potong kadalam.*
 —, door insnijding graveeren, *mengoe-kir dengan toeréj.*
 —, koppen, (bij de wondh.) *békum, bakam.*
 —, met vele sneden, *hiris, iris, mengiris.*
Insnijding, vr. (operatie), *sjaríhhat, Ar.*
Insnijdmes, o. *sakin, sekin, Ar.; pisaw djárrah.*
Insnorren, o. w. *masoq berdengeoeng.*
Insnuiven, b. w. *isap, mengisap di hidoeng.*
Insolvent, b. n. (ond. w.) *poetoes modal; moestis, Ar.*
Insolventie, vr. (ond. w.) *perkara orang jang poetoes modalja; hhal poetoes modal.*
Insoppen, b. w. *tjeloeq; tjitja.*
Inspannen, b. w. *pasang, memasang.*
 De paarden —, *pasang koeda.*
 Alle krachten —, *berkeras-kerasan; berloemba.*

Zich —, *bevlijtigen, mengoesahkan diri.*
Inspanning, vr. *pemasangan; sjiddat, Ar.*
 —, van krachten, *perloembaän; kakerasan; pengoesahaän.*
Inspijkereen, b. w. *berpakoekan; lantaq pakoe; poekoel pakoe.*
Inspitten, b. w. *menggali kadalam.*
Inspoelen, o. en b. w. *hanjoet masoq.*
Insponden, b. w. inkepen, *berkoeméjkan.*
Inspraak, vr. van het hart, *satahoeh hati, Goddelijke —, íhám iláhi.*
Inspreken, b. w. in: moed —, *memberanikan; beri hati; békin berani, L.*
Inspringen, o. w. *loempat kadalam; tjeboer, njeboer, L.*
 —, in de rivier, *njeboer di kali, L.; terdjoen kadalam soengéj.*
Inspugen, b. w. zie **Inspuwen.**
Inspuiten, b. w. *pantjar kadalam; soempitkan kadalam.*
Inspuiting, vr. *pemantjaran.*
Inspuwen, b. w. *meloedah kadalam.*
Instaan, o. w. borg zijn, *tanggoeng; djadi hantar.*
 Ik sta voor zijne schulden in, *kita tanggoeng dja poenja hoelang.*
Instampen, b. w. *asaq, mengasaq; hantam.*
 De lading van het geschut —, *asaq isi bedil.*
 Eenen paal in den grond —, *hoendjamkan tjang didalam tanah.*
 —, door stampen breken, *toemboeq sampéj pejajah.*
 —, met moeite onderrichten, *mengadjar beroelang-oelang.*
Instamping, vr. *pengasakan.*
 —, fig. *pengadjaran jang beroelang-oelang.*
Instantelijk, bijw. zie **Instendiglijk.**
Instappen, b. w. *menghambat dengan langkahkan kaki.*
 —, o. w. *masoq berdjalan.*
Insteeksel, o. (van bloemen in eenen tulband, hoed enz.), *tadjoeq.*
Insteigeren, o. w. van een paard, *meroentjangi.*
Insteken, b. w. *toesoeg didalam; memasoqkan; taroh.*
 — (zoodat iets ergens in blijft), *hoendjam.*
 In den grond —, *hoendjamkan didalam tanah.*
 Eenen draad in eene naald —, *taroh benang di djaroem; masoqkan benang di mata djaroem.*
 Ergens in blijven steken, *berhoendjamman.*
 —, fig. *ingeven, toesoeg; adjaq.*
 Bloemen in het haar steken, *tadjoeqkan.*
 Zich in iets —, *tjampoer dengan barang perkara.*

De kabels —, *ikat tali pada saeoh; ikat tali di djangkar, L.; pasang tali di tjintjin saeoh, (djangkar, L.)*.
 —, tusschen iets —, *sisipkan, menjisipkan; bersisip*.
Insteking, vr. *penoesoekan; penjisipan*.
Instellen, b. w. *mengadakan; meletakkan; mendjadikan*.
 De regelwet is door den sultan Mohammed Sjäh ingesteld, *maka hhoekoem qanoen itoe diletakkan oldh Soelthán Moehammad Sjäh*.
 Iemands gezondheid —, *minoem orang poenja salámat*.
 —, *beginnen, moelai; moelain, L.*
Insteller, m. *jang mengadakan, zie Instellen*.
Instelling, vr. *de daad van instellen, hhal mengadakan, (mendjadikan)*.
 —, *ingestelde zaak, hhal jang didjadikan; peratoeran*.
 —, *bepaling, verordening, sjarth, Ar.; parentah; adat, Ar.; rasm, Ar.; roekn, Ar.*
 Tot een vaste — *gemaakt worden, di'adatkan*.
 —, *wet, oendang-oendang, zie Wet*.
 — *omtrent het slachten van vee, roekn menjembelèh*.
Instemmen, o. en b. w. *soeka; menjerta, menjertai; moewáfaqat, Ar.; pakat, L.; moepakat, L.*
 —, *inwilligen, soeka; emboh; soedi, qabèl, Ar.*
Instemming, vr. *moewáfaqat, Ar.; pakat, L.*
 —, *toestemming, idzin; soeka; permisi, L.*
Instendiglijk, bijw. *instantelijk, dengan paksa; dengan keras*.
Instieren, b. w. *zie Insturen*.
Instijgen, o. w. *naik masoq; naik kadalam*.
Instikken, b. w. *menjoelami; menjoedji*.
Instippen, b. w. *tjeloepp sedikit*.
Instituteur, m. (ond. w.) *pengadjar kannaq-anag; kapala pengadjan; goeroe*.
Instituut, vr. (ond. w.) *roemah tádið, zie Kostschool*.
 — *van kunsten en wetenschappen, madjlis 'ilmoe hhiikmat, Ar.; persakoetoean orang ber'ilmoe*.
Instommelen, o. w. *masoq dengan roesoeh*.
Instooten, b. w. *toelag kadalam*.
 —, *breken, petjahkan*.
 —, *o. w. ladjoë menikam*.
Instoppen, b. w. *masoqkan*.
Instormen, o. w. *tampoeh; masoq dengan gagah; masoq dengan roesoeh*.
Instorten, b. w. *zie Ingieten*.
 —, *inboezemen, menggambirakan*.
 —, *o. w. roeboeh, rebah*.
 Doen —, *meroeboehkan*.
 Die vuurberg is ingestort, *maka goenoeng api itoe soedah roeboeh*.

—, *op nieuw ziek worden, kamboe, kamboeng; bintan; balandja-balandja, L.*
 Indien hij weder instort, *vrees ik, dat hij sterven zal, kaloe dija kamboe lagi sahaja takoel nanti dija mati*.
 —, *met geweld instroomen, tetas; masoq mengalir dengan haroes deras*.
Instorting, vr. *karoeboehan*.
 Hij kwam om door de — *van zijn huis, maka ija-poen mati karoeboehan roemahnja*.
 — *in eene ziekte, kamboe*.
Instouwen, b. w. *masoqkan dengan tekan, (tindis, L.); asaq dengan keras*.
Instrijken, b. w. *als: geld in eenen zak —, masoqkan oewang dalam kandoeng (kantung, L.); mengandoengkan oewang*.
Instrooien, b. w. *hamboer kadalam (didalam, L.)*.
Instroomen, o. w. *mengalir masoq*.
Instructie, vr. (ond. w.) *sjarth, Ar.; soerat parentah; soerat koemisi, verb.; instriksi, verb.*
Instrument, o. *werktuig, prabot, L.; pegawéj, pawéj; alat*.
 Oorlogs—, *alat peperangan; adéj*.
 —, *allerlei muziekspeeluitgen, boenji-boenjian*.
Instrumentaal, b. n. *boenji-boenjian*.
 Instrumentaalmuziek, *moesiki boenji-boenjian*.
Instrumentdoos, vr. *tempat prabot, L.; tempat pegawéj*.
Instrumentmaker, m. *pandéj pegawéj; toekang prabot, L.*
Instuiven, o. w. *masoq dengan gagah; masoq dengan roesoeh; serboe; dorong*.
Insturen, b. w. *een vaartuig in eene haven, kamoedikan perahoe masoq moewara*.
 —, *naar binnen zenden, soeroeh masoq*.
Instuwen, b. w. *zie Instouwen*.
Insubordinatie, vr. (ond. w.) *kadoera-kaän*.
Insuikeren, b. w. *taroh goela; boeboeh goela; beryoelakan*.
Insullen, o. w. *sanggoeloer masoq; sanggoeloer kadalam; teplest kadalam, L.*
Intanden, o. w. *(van tanden of kammen, die in elkander grijpen), mengigit*.
Intappen, b. w. *toewang; salin*.
Inteekenaar, m. *orang jang taroh tanda tangan akan membeli*.
Inteekenen, o. w. *taroh tanda tangan akan (hendaq) membeli*.
 Duizend menschen hebben op dat boek ingeteekend, *sariboe orang soedah taroh tanda tangan hendaq membeli kitáb itoe*.
Inteekening, vr. *tanda tangan akan membeli*.
Inteekenlijst, vr. *daftar (soerat) tanda tangan orang jang maoe membeli*.
Intendant, m. (ond. w.) *djoeroe; kapala; wakíl, Ar.*

- van een paleis, *djoeroe astana*.
 —, administrateur, *bendahara*.
 — van de militaire administratie, *bendahara chazinah peperangan*.
- Intentie**, vr. (ond. w.) *nijat*, Ar.; *maq-
 oed*, Ar.; *kahendag*; *maoe*, L.
- Interen**, b. en o. w. *mengoerangkan
 dengan memboeroeskan*.
- Interessant**, b. n. (ond. w.) *indah-indah*.
 Eene — e geschiedenis, *hhikajat jang
 indah-indah boenjinja*.
- Intering**, vr. *pengoerangan sabab mem-
 belandjakan*.
- Integelen**, b. w. *menahan dengan me-
 mendagkan kekang*; *pegang dengan tom*, L.
 —, *bedwingen*, *menahani*.
- Intillen**, b. w. *angkat serta memasogkan*;
angkat kasih masog, L.
- Intocht**, m. *kamasokan*.
- Intoeven**, b. w. *menanti*; *toenggoe*, L.
- Intoomen**, b. w. zie *Inteugelen*.
- Intooveren**, b. w. *masogkan dengan soe-
 lap*; *kasih masog dengan soenglap*, L.
- Intrappen**, b. w. *door trappen vaster
 maken*, *mengirig hingga djadi kipal*;
mengindjag sampéj djadi keras.
 —, *breken*, *tendang sampéj petjah*;
doebroek, L.
- Intrede**, vr. *kamasokan*.
- Intreden**, b. w. zie *Intrappen*.
 —, o. w. *masog*.
 Het nieuw ingetreden jaar, *tahoen ba-
 haroe*; *tahoen jang baharoe moelai*.
- Intrek**, m. *kamasokan*; *masog*; *toempang*.
 Bij iemand zijnen — *nemen*, *menoem-
 pang pada orang*, (*sama orang*).
- Intrekken**, b. en o. w. *tariq masog*;
hela masog.
 —, *inslorpen*, *inzuigen*, *isap*.
 De aarde trekt het regenwater in, *maka
 tanah itoe mengisap aér hoedjan*.
 Een bevel —, *meniadakan paréntah*;
mengobahkan titah, Hoft.
 —, *inkomen*, *masog*.
 —, *nauwer maken*, *békin sesaq*, L.
- Intrekking**, vr. *pengobahan*, zie *In-
 trekken*.
 —, *inzuiging*, *pengisapan*.
 —, *inkrimping*, *keroekoet*.
- Intuimelen**, o. w. *soesang masog*; *soesang
 kadalam*.
- Intusschen**, bijw. *didalam itoe-poen*; *sa-
 mantara itoe*.
- Inval**, m. de daad van instorten, *roeboehan*.
 — (van den vijand) *penjerboean*.
 Eenen — in een land doen, *menjerboe
 kadalam negeri saboewah*; *melanggar negeri
 saboewah*.
 Voor eenen — van den vijand vree-
 zen, *takoet penjerboean (pelanggaran) moe-
 soeh*.
 —, *kuur*, *saloero*.
 —, *invallende gedachte*, *angan-angan*;
ingatan jang tiada karoewan.

- Het is daar de zoete —, *disitoe mé-
 mang banjaq orang tetamoe*, L.
- Invallen**, o. w. *djatoh kadalam*.
 Het — de daglicht, *sijang hari jang
 masog*.
 — op den vijand, *serboekan kadalam
 moesoeh*.
 —, *instorten*, *roeboeh*.
 —, *eenen inval doen*, *tampoeh*.
 De vijand is in dat land ingevallen, *maka
 negeri itoe ditampoeh moesoeh*.
 —, te binnen schieten, *kenang*; *sedar*;
ingat, zie *Herinneren*.
 —, in iemands rede vallen, *rampoos*.
 Iemand, die in eens anders rede invalt,
moeloet rampoes.
 Hij viel mij in de rede, *maka ija-poen
 rampoeskan katakoe*.
 —, in eene haven binnenvallen, *masog
 moewara*, (*koewala*).
 —, b. w. *djatoh petjahkan*.
 De glazen —, *djatoh petjahkan katja*,
 (*gelas*, L.).
 Het —, *roeboehan*.
- Invallend**, b. n. *koendjoeng-koendjeng*.
 Eene — e gedachte, *soewatoe ingatan
 jang koendjoeng-koendjoeng*.
- Invaren**, b. w. *masogkan dengan perahoe*.
 —, *varend achterhalen*, *hanbat (soesoel)
 dengan berperahoe*.
 —, o. w. *inkomen met een vaartuig*,
masog berperahoe.
- Invaten**, b. w. *taroh didalam tong*; *masog-
 kan kadalam tong*.
- Invatten**, b. w. *melipoetkan*.
 —, *inhouden*, *lipoet*.
 Eene eigenschap, die alle eigenschap-
 pen in zich vat, *çifat jang melipoet se-
 gala çifat*.
 In goud —, (*een gesteente*) *lérkoendam-
 kan emas*.
- Invatting**, vr. *pelipoetan*.
 —, *kas van een edelgesteente*, *koendam*.
- Invegen**, b. w. *sapoe masog*; *memasogkan
 dengan menjapoe*.
- Inventaris**, m. (ond. w.) *daftar harta
 peninggalan*.
 Het opmaken van eenen —, *penjoeratan
 harta peninggalan*.
- Invlammen**, b. w. (*damasceeren*), *berpa-
 moerkan*.
- Invlechten**, b. w. *pintal*; *anjam dida-
 lam*, (*dengan*).
- Invliegen**, o. w. *terbang masog*.
 Er vloog een vogel het huis in, *maka
 adalah boeroeng saékor terbang masog di
 roemah*.
 —, b. w. *petjahkan dengan terbang*;
bang petjahkan.
- Invlieten**, o. w. *mengalir masog*.
- Invlijen**, o. w. *memasogkan dengan atoeran*.
- Invloed**, m. *macht*, *koewasa*.
 —, *werking*, *pengharoe*.
 Uw — strekt ons tot zegen, *maka*

toewan poenja pengharoe djadi kita poenja barkat.
 — uitoeffenen, *mengharoeokan.*
Invloeien, o. w. *mengalir masoq.*
Invloeiing, vr. *pengaliran masoq.*
Invluchten, o. w. *lari masoq.*
Invoege, voegw. en bijw. *sakingga; singga, L.*
Invoegeen, b. w. *bijvoegen, menambah.*
 —, *tusschenvoegen, mengantarakan; pasang; kasih masoq ditengah, L.*
 Riet tusschen een dak —, *sisipkan atap.*
 —, *inlasschen, samboeng ditengah.*
InvoeGING, vr. *penambahan; penjisipan; penjamboengan.*
InvoeGSEL, o. *sesamboengan.*
Invoer, m. *pemasokan; pembawaan masoq.*
Invoeren, b. w. *bawa masoq.*
 Koopgoederen —, *bawa masoq barang dagangan.*
 Eene gewoonte —, *menjalankan 'adat; berlakoean 'adat.*
 Eene wet —, *letaqkan hhoekoem.*
 Eene godsdiens —, *membawa agama.*
Invoerder, m. *orang jang membawa masoq.*
 —, *stichter, orang jang mengadakan of menjadikan.*
Invoering, vr. *pemasokan; pembawaan masoq.*
Invorderaar, m. *orang jang menagih.*
Invorderen, b. w. *tagih, menagih.*
 Eene schuld —, *menagih hoelang.*
Invordering, vr. *penagihan.*
 Schriftelijke — *om te betalen, soerat sita akan membajar.*
Invouwen, b. w. *lipat kadalam.*
Invreten, b. w. *makan kadalam; tjerana.*
 De roest vreet het ijzer in, *maka karatan itoe makan kadalam besi.*
 Een —d (aanstekend) *kwaad, kadja-hatan jang berdjangkit.*
Invreting, vr. *inbjiting, penggigitan.*
Invrijven, b. w. *zie Inwrijven.*
Invullen, b. w. *menjoedahkan soerat.*
 Het ontbrekende —, *menambah barang jang koerang.*
Invulling, vr. *penambahan, zie Aanvulling.*
Invullingsdag, m. *hari jang ditambah.*
Inwaaien, o. w. *masoq ditijoeq angin.*
 Die vogel is hier ingewaaid, *maka boeroeng itoe masoq disini ditijoeq angin.*
 —, b. w. *tijoeq petjahkan.*
Inwaarts, bijw. *kadalam.*
 — *geklopt of gedeukt, ranap.*
Inwachten, b. w. *menantikan.*
 's Konings bevel —, *menantikan titah radja.*
Inwachting, vr. *hhâl menantikan.*
Inwassen, o. w. *toemboeh kadalam.*
Inwateren, o. w. *kena aër melas, L.; dimakan aër.*

Ingewaterd hout, *kajoe jang dimakan aër.*
Inwatering, vr. *melas, L.; tiris.*
Inweefsel, o. *pakan, pekan.*
Inweeken, b. w. *rendam.*
 Buffelhuiden —, *rendam koelit karbau.*
Inwellen, o. w. *toeroen (ambles, L.) sabab mata aër jang dibawaah.*
Inwendig, b. n. *jang didalam; bathin, Ar. zie Innerlijk.*
Inwentelen, b. w. *menggoeling kadalam.*
Inwerken, b. w. *masoqkan dengan kerdja (remas).*
Inwerpen, b. w. *lempar kadalam, zie Ingooien.*
InwerpseL, o. *barang jang dilempar kadalam.*
Inweven, b. w. *berpakankan.*
 Gouddraad —, *berpakankan mas, (emas).*
Inweving, vr. *pakan.*
Inwijden, b. w. *tahhbiskan; barkatkan.*
Inwijding, vr. *tahhbis, Ar.*
Inwijk, vr. *zie Inham.*
Inwijken, o. w. *in eene plaats, membawa dirinja kapada soewatoe tempat; soeroet; oendoer.*
 —, *inbuigen, ajah; lengkoeng kadalam.*
Inwikkelen, b. w. *boengkoeskan; bebát; pajis.*
 Iemand in eene zaak —, *memasokkan orang dalam soewatoe perkara.*
Inwikkeling, vr. *pemboengkoesan.*
Inwillen, o. w. *maoe masoq.*
Inwilligen, b. w. *loeloes; soedi; emboh; memberi moehoen; memberi idzin; kasih permisi, L.*
 —, *instemmen, menjertai.*
Inwilliging, vr. *idzin; permisi, L.*
Inwinden, b. w. *bebát.*
 —, *naar zich toe winden, poetar masoq.*
Inwindsel, o. *boengkoesan.*
Inwinnen, b. w. *dapat koembali; berolèh poela.*
 —, *terug winnen (verloren geld), berlaba poela; beroentoeng lagi.*
 Berichten —, *bertanjakan (mentjahari) chabar; dapat kabar, L.*
Inwinning, vr. *verkrjiging, perolèhan; pendapatan.*
Inwippen, b. w. *masoqkan dengan sanggoelan.*
 —, o. w. *meloempat masoq.*
Inwoekeren, b. w. *berolèh dengan makan roebijat; mendapat dengan makan roebijat.*
Inwoekering, vr. *perolèhan dengan makan roebijat.*
Inwoelen, b. w. *bebátkan.*
 —, *tot eenen bundel maken, memboengkoeskan; békin boengkoesan, L.*
Inwonen, o. w. *doedoeq; dijam.*
 Bij iemand —, *mempoengang di roemah orang.*
 —de zonde, *dosa jang sadija, (mémang).*

Inwoner, m. *pedoedoeq*; *moeqim*, Ar.
 Mede—, *sadoedoeq*.
 — bij iemand, *orang menoempang di roemah orang*.

Inwoning, vr. *pedoedoekan*; *kadijaman*.

Inwortelen, o. w. *berakar kadalam tanah*.
 —, *inroesten, berkarat*.
 Een ingewortelde haat, *betji jang berkaratan*.

Inwrijven, b. w. *gosog baik-baik*.
 Een lichaamsdeel —, *oeroet*.
 Wapens met limoensap —, *mengasami sendjata*.
 De beenen —, *oeroet kaki*.
 Met houtskool —, *pilit*, zie *Insmere*.

Inwrijving, vr. *penggosokan*; *pengoeroetan*, zie *Inwrijven*.

Inwringen, b. w. *masoqkan dengan poelas*.

Inzage, vr. *pemarkisaan*.

Inzagen, b. w. *menggergadji kadalam*.

Inzakken, o. w. van eenen muur, enz. *toeroen; ambles, L*.

Inzakking, vr. *toeroenan; ambles, L*.

Inzamelaar, m. *orang jang koempoelkan; orang jang himpoenkan*.

Inzamelen, b. w. *koempoel; himpoen; poengoet*.
 Gelden —, *koempoel oewang*.
 Veldvruchten —, *poengoet hâçil tanah*.
 Koorn —, *berhoema; mengerat perhoemaän*.

Inzameling, vr. *pengoempoelan; penghimpoeaan; pemoengoetan*.
 — van koorn (rijst), *perhoemaän*.
 — der belasting, *pemoengoetan tjoekéj*.

Inzeepen, b. w. *gosog dengan çaboen; mençaboeni*.

Inzeeping, vr. *penggosokan dengan çaboen*.

Inzegenen, b. w. *membarkatkan; membar-kati; menjalamatkan*.
 —, *bevestigen, mentzâbitkan; mene-goehkan*.

Inzegening, vr. *barkat, Ar; salâmat; Ar*.

Inzeilen, b. w. *zeilend inhalen, menghambat dengan belajar*.
 —, o. w. *berlajar masoq*.
 De haven —, *berlajar masoq moewara*.

Inzenden, b. w. *berkirim masoq kadalam*.

Inzet, m. eerste bod op eene openbare verkooping, *tawar jang pertama pada lêlang*.
 —, *inleg in een spel, petarohan, petaroh*.
 De geheele —, *pot, djoemlah petarohan*.

Inzetten, b. w. *taroh didalam; letaq didalam*.
 Tanden —, *pasang gigi*.
 Geld —, *betaroh oewang; betaroh, L*.
 Diamanten —, *tatahkan intan*.
 Een juweel in eene gouden kas —, *berkoendamkan permata dengan emas*.

Voor vijfduizend gulden —, *tawar lima riboe roepjah*.
 Eene wet —, *letaqkan hhoekoem*, zie verder *Instellen*.
 Masten —, *pasang tijang dalam kapal*.
 Een verrekt been weder —, *membetoelekan kaki jang tegalijat*.

Inzetting, vr. zie *Instelling en Inzetten*.
 Goddelijke —, *faradlat Allah*.

Inzicht, o. *maqôed, Ar; nijat, Ar; kahendaq; qicad, Ar*.
 —, *nemen, pariksa*.

Inzien, b. w. *onderzoeken, pariksa*.
 —, *doorloopen (een boek) lantjar membatja; balik belah segala ladjoer kitâb*.
 —, *overwegen, timbang-menimbang; memfikirkan*.
 Zijne gebreken —, *mengrkoeh salah*.
 —, *aiwachten, menantikan; toenggoe, L*.

Inzijen, o. *bitjara; timbangan; fikirân*.
 Naar mijn —, *pada bitjara hamba; kaloe saja poenja kira, L*.

Inzijn, o. w. *ada didalam; isi*.
 Wat mag er toch —? *apakah garangan isinja; apa djoega isinja?*

Inzijpelen, o. w. zie *Inzijpen*.

Inzijpen, o. w. *melas, L; tiris*.

Inzijpeling, vr. zie *Inzijping*.

Inzipping, vr. *tirisan; melas, L*.

Inzinken, o. w. *tenggelam didalam*.
 In de zee —, *tenggelam didalam laoet, zie Inzakken*.

Inzitten, o. w. *doedoeq didalam*.
 Er wel —, *ada hartawan*.
 Er —, *vreezen, takoet*.

Inzoet, b. n. *manis sakali*.

Inzonderheid, *bijw. istimewa poela; tam-bahan poela; terlebih lagi*.

Inzouten, b. w. *menggarami; taroh garam; boeboeh garam*.
 Ingezouten vleesch, *daging asin*.

Inzouting, vr. *penggaraman*.

Inzuigen, b. w. *isap, mengisap*.
 —, *zoo als een zuigend kind, menjoesoe*.

Inzuiging, vr. *pengisapan*.

Inzuipen, b. w. *iroep, mengiroep; tjaroep*.

Inzulten, b. w. *taroh garam; bëkin asin, L; peda*.

Inzwachtelen, b. w. *membatalkan*.

Inzwachteling, vr. *membabatan*.

Inzwart, b. n. *hitam sakali; hitam tepat*.

Inzwelgen, b. w. *tjaroep; iroep, mengiroep; loeloer; perlan*.
 De zee heeft vele schepen ingezwolgen, *maka laoet itoe soedah menenggelamkan banjaq kapal*.

Inzwelger, m. *orang rakoes, L; orang pentjaroep*.

Inzwelging, vr. *pengiroepan; pentjaroekan*.

Inzwemmen, o. w. *berenang masoq*.
 —, b. w. *menghambat dengan berenang*.

Inzweren, o. w. *berpoeroe kadalam; ma-kan kadalam*.

De wonde zweert in, *loeka makan ka-dalam*.
Inzweven, o. w. *melajang masoq*.
Inzwieren, o. w. *oejoeng masoq*.
Ivoor, o. *gading*.
 Ivoren troon, *tachta gading*.
 Een ivoren plaatje, *prada gading*.

Ivoordraaier, m. *toekang lariq gading; toekang boeboet gading*.
Ivoren, b. n. *gading*.
 — kokosnoten, (levende kokosnoten, die de kleur van ivoor hebben), *boewah njijoeer gading; boewah kalapa gading, L.*

J.

Ja, bijw. en voegw. en o. *ija; bəhkan; beléj; saja, L.*
 —, bijw. van versterking, *lagi; poela; sahingga djoega; soenggoeh*.
 Is het — of neen? *bəhkanakah ataw tiadakakah?*
 Kent gij hem? —, *adakah toewanhamba mengenal dija? ija, (bəhkan); apa loe kenal sama dija? saja, L.*
 — waarlijk, *ija soenggoeh*.
 Ik geloof van —, *sahaja kira bagitoe*.
 Hij sloeg hem, —, *doodde hem zelfs, maka dipoekoelnja sahingga diboenoehnja djoega*.
 —, wat meer is, *soenggoeh tambahan poela; dan lagi*.
 — zeggen, *beamen, ijakan, mengijakan*.
 Mijn — is zoo goed als uw neen, *ijakoe sama baik dengan boekanmoe*.
 — zeker, *soenggoeh-soenggoeh*.
Jaagbaar, b. n. *jang dapat diperhambat; jang boləh disoesoel, L.*
Jaaggeld, o. *oewang séwa koeda jang menarik perahoe*.
Jaagland, o. *tanah jang baik akan perboeroean*.
Jaagpaard, o. (voor eene schuit), *koeda jang menarik perahoe*.
Jaagschuit, vr. *trekschuit, tambangan jang ditarik koeda*.
Jaagtros, vr. *tali toenda*.
Jaar, o. *tahoen; sál, Perz.; sanat, Ar.*
 Een —, *satoes tahoen, satahoen*.
 Aan het begin des —s, *pada permoe-laän tahoen; pada tahoen baharoe*.
 Aan het einde des —s, *pada kasoe-dahan (pengabisan, achir) tahoen*.
 Na verloop van drie jaren, *sahabis tiga tahoen lamanja*.
 Hij is dertig jaren, *maka adalah tiga poeloeh tahoen 'oemoernja*.
 Om het andere jaar, *tijap-tijap tahoen lepas satoes tahoen*.
 Een — overblijven, ook: bij het — werken, *menahoen*.
 Zegen in het nieuwe — wenschen, *kasih selama tahoen baharoe, L.; membri salamat pada tahoen baharoe*.
 Schrikkel —, *sál kabisah*.
 Het tegenwoordige —, *tahoen jang sa-karang ini*.

Het verledene —, *tahoen jang soedah; tahoen jang soedah laloe*.
 Een tijdperk van tien jaren, *déwasa jang sapoeloeh tahoen*.
 Een droog —, *tahoen jang koerang hoe-djan*.
 Een regenachtig —, *tahoen jang banjaq hoedjan*.
 Hoe vele jaren telt hij? *berapa dija poenja 'oemoer? L.; 'oemoernja berapa tahoen?*
 In het — duizend, *pada tahoen sariboe*.
 Hoe vele jaren is het geleden? *berapa tahoen lamanja?*
 Nadat hij verscheidene jaren als kluize-naar op het gebergte had geleefd, *sete-lah beberapa tahoen lamanja ija bertapa di goenoeng*.
 Auderhalf —, *tengah doewa tahoen*.
 Een — doen overblijven, *menahoankan*.
 Vele jaren te Palembang blijven, *bertahoen-tahoen di negeri Palembang*.
 Een man van jaren, *saorang oedar*.
 Van middelbare jaren, *tengah toeha; pertengahan 'oemoer*.
 Tot jaren gekomen, volwassen zijn, *klbar, Ar.*
Jaarboek, o. *tárich, Ar.*
Jaarboekje, o. *boekoe tahoen*.
 —, *almanak, taqwim, Ar.*
Jaarboekschrijver, m. *penjoerat tárich*.
Jaarfeest, o. *festa saban tahoen, L.; hari raja pada tijap-tijap tahoen*.
Jaargang, m. *bahagian tahoen poenja*.
 Een —, *bahagian jang satahoen poenja*.
 Twee —en, *doewa tahoen poenja baha-gian*.
 De derde —, *jang katiga tahoen poenja bahagian; jang katiga tahoen poenja*.
 Van dat werk heb ik den vijfden — gekocht, *maka dari pada kitab itoe kita soedah beli bahagian jang kalima tahoen poenja*.
Jaargeld, o. *gadji tahoen*.
 —, *pensioen, pansjoen, verb.*
Jaargetal, o. zie **Jaartal**.
Jaargetijde, o. *moesim*.
 Het regenachtige —, *moesim hoedjan; moesim bah*.
 Het droge —, *moesim panas; moesim kemarau; moesim kering*.
 Het koude —, *moesim dingin*.

Jaarkring, m. *peridaran tahoen*.

Een — heeft twaalf maanden, *maka soewatoe peridaran tahoen itoe doewa-belas boelan lamanja*.

Jaarliks, bijw. *pada tijap-tijoep tahoen; saban-saban tahoen*, L.

Jaarliksch, b. n. *jang satoe tahoen poenja; satahoen*.

— e opbrengst van schatting, *oepeti satahoen poenja*.

— e voortbrengselen van een land, *hhâcil tanah salama satoe tahoen; hhâcil tanah jang satahoen poenja*.

Jaarloon, o. *gadji tahoen; gadji saban-saban tahoen*, L.

Jaarmarkt, vr. *oenan; panggalan tahoen*.

Jaarsaizoen, o. zie **Jaargetijde**.

Jaarschrift, o. *soerat tahoen; soerat dé-wasa*.

Jaartal, o. *jaargetal, bilangan tahoen; tahoen; sanat, Ar*.

Jaartelling, vr. *tjdrekening, pembilangan tahoen*.

De Mohammedaansche —, *hidjrat, Ar*.

De Christelijke —, *pembilangan tahoen orang naçarâni; tahoen naçarâni*.

Jaarterm, m. *jaartermijn, (van betaling), angsoeran tahoen*.

Jaarwedde, vr. *gadji tahoen*.

Jabroër, m. *saoring jang ijakan sadja*.

Jacht, vr. *pemboeroean*.

De — op wilde zwijnen, *pemboeroean babi hoetan*.

— maken op herten, *memboeroe mendjangan*.

— maken op eenen zeeroover, *mengoesir perahoe badjaq, L. (perahoe pemropaq)*.

De — leeren, *beladjar berboeroe*.

—, wild, *perboeroean*.

—, haast maken, *membangatkan*.

Jacht, o. *speelvaartuig, lantjang; pélang*.

—, in de Molukkos, *rambaja (orem-baai)*.

—, op Palembang, *pantjalang*.

Jachten, b. w. *membangatkan*.

—, o. w. *membangatkan diri*.

Jachtgaren, o. *jagersnet, djaring*.

Jachtgeweer, o. *senapang perboeroean*.

Jachtgezel, o. *teman berboeroe*.

Jachtthond, m. *andjing perboeroean*.

Jachtig, b. n. *goepoeh-goepoeh; bangat*.

Jachtnet, o. *djaring*.

Jachtpaard, o. *koeda perboeroean*.

Jachtroer, o. *senapang; senapang perboeroean*.

Jachtspies, vr. *hharbat, Ar*.

Jachtstoeft, m. *pengiring orang berboeroe*.

Jachtstijd, m. *masa pemboeroean; moesim pemboeroean*.

Jachtvalk, m. *helang pemboeroe*.

Jachtvermaak, o. *kasoekaän orang pemboeroe*.

Jachtvogel, m. *lokvogel, boeroeng pi-*

kat, L.; boeroeng djontrot, L.; boeroeng pengompik.

Jachtwot, vr. *sjarth pemboeroean*.

Jagen, b. en o. w. *boeroe, L.; berboeroe; memboeroe*.

Een hert —, *berboeroe roesa; boeroe mendjangan, L*.

Wilde zwijnen —, *berboeroe babi hoetan*.

Den vijand op de vlucht —, *mengoesir moesoeh*.

—, vervolgen, *menghambat; mengedjar*.

Gejaagd worden tot dat men niet meer vlieden kan, *diperhambat sahingga tiada dapat lari lagi*.

De vogels uit de boomen —, *mengoesir boeroeng jang di pohon*.

—, drijven, *akaw, mengalaw*.

Koeien naar de kraal —, *mengalaw lemboe ka kandang*.

Door iets heen —, *doorsteken, tikam teroes*.

Hij heeft hem de kris door het lijf gejaagd, *ditikamnja teroes (dengan keris)*. Door *tikam* wordt meestal het steken met de kris verstaan, zoodat *dengan keris* kan weggelaten worden.

Over de kling —, *boenoeh, memboenoeh*.

Al de vijanden, die hij gevangen nam, joeg hij over de kling, *segala moesoeh jang dilawanja itoe-poen diboenoenja*.

Zich eenen kogel door den kop —, *pasang kapala dengan pistol*.

Iemand op onnodige kosten —, *paksa orang memba'ar banjaq belandja jang tiada goenanja*.

—, jachten, aansporen, *oepaq, mengoepaq; toesoeg, L.; boeroe*.

Een paard dood —, *melarikan koeda sampj mati, L.; mematjoekan koeda sahingga mati*.

—, zich haasten, jachten, o. w. *membangatkan*.

Gejaagd zijn, *verontrust, berdebar rasa hati; kaälaw-alawan*.

En de hoogwaardige Omar was als gejaagd, *maka baginda 'Oemar poen berdebar-debarlah rasa hatinja*.

Iemand in den brand —, *menakoeti orang; menakoetin orang, L*.

Hij was zeer gejaagd op het hooren van de bevelen zijns konings, *kaälaw-alawan sabab menengar titah radjanja*.

Iemand eenen schrik op het lijf —, *mengedjoetkan orang; bëkin kagèt sama orang, L*.

Eene vrachtschuit —, *menarikan perahoe tambangan dengan koeda*.

Zijnen pols jaagt, *berdebarlah darahnja; darahnja leraloe tjepat; darahnja leraloe panas*.

Jagen, o. zie **Jacht**.

Jager, m. die op de jacht gaat, *orang pemboeroe; orang berboeroe*.

— van een pakschuit, *orang jang mem-*

bawa koeda jang menarik perahoe tam-bangan.
Jagermeester, m. kapala pemboeroean; *djoeroe mendjaga pemboeroean.*
Jagershoed, m. toedoeng orang pemboeroe.
Jagerspaard, o. koeda perboeroean.
Jagersrok, m. badjoe orang pemboeroe.
Jagerstasch, vr. zie **Weitasch**.
Jakhals, m. srikala, srigala, Sansk., *sjaghál*, Perz.; *dimnah*, Perz.
 —, schurkig mensch, *bangsat*, L.
 —, knol, koeda koeroes kering; koeda gladaq.
Jakhalzen, o. w. toenggang koeda gladaq.
Jakken, o. w. jakkeren, toenggang koeda berkoeliling.
Jaloersch, b. n. tjemboeroe, tjemboeroean.
 Hij was — op zijne vrouw, *tjemboeroelah ija akan bininja.*
 — maken, *mentjemboeroei.*
Jaloerschheid, vr. tjemboeroean; *tjemboeroe.*
 —, afgunst, *dengki*; *sedoet.*
Jaloezie, vr. (van fijn gesnedene bamboes om het licht te temperen), *djalín*, *bidéj*.
Jammer, o. en m. weeklacht, *pengadoehan*; *peratapan.*
 —, diepe ellende, *bela jang amat sangat*; *tjilaka besar*; *sjaqwat*, Ar.
 Het is —! *sajang! héj sajang! sajang-nja*; *kasihan*, L.
Jammerdal, o. tempat kasoekaran.
Jammeren, o. w. ratap; *mengadoeh*; *berbidji sabag.*
 Het jammert mij van dien man, *kita kasihankan orang itoe; kita menjajang dija*; *kita sajang dija*, L.
Jammerhartig, b. n. jang patoet disajangi; *kasajangan*; *jang haroes dikasihani.*
Jammerklacht, vr. peratap; *pengadoehan*; *tangisan.*
Jammerklachtig, b. n. moeroeng; *moe-ram.*
Jammerlijk, b. n. kasajangan; *jang patoet disajangi.*
Jammernis, vr. pengadoehan; *tangisan.*
Jammerzang, m. bidji ratap; *bidji sabag.*
Jan, m. Eigenaam.
 — en alle man, *sasaorang*; *saorang-orang*; *sembarang orang.*
 — Rap en zijn maat, *orang hina dina*; *orang boesoeg*, L.
 —tje-rechtuit, *orang jang bitjara dengan teroes terang*, L.; *orang jang berkata benar.*
Jangat, m. janhen, keukenklouwer, *orang tjoepar.*
Jangelen, b. w. zie **Janken**.
Janhagel, o. gemeen volk, *orang hina dina*; *orang boesoeg*, L.
Janken, o. w. van honden, jakhalzen, enz. *loeloeng*; *rawoeng.*

—, keffen, *salaq*, *menjalag*; *gonggong*, L.
 —, schreuwel; *bertéréjag.*
 —, krijten, *menangis sadja.*
Janker, m. knorrig mensch, *orang tjomèl-tjomèl.*
Janking, vr. getier, *ingar-bangar*; *teréjag.*
Jankster, vr. kiffister, *perampoewan jang tjomèl-tjomèl.*
Januari, m. boelan *djanoeuari.*
Jarig, b. n. satoe taheen 'oemoernja.
 —, een jaar geleden, *soedah satoe taheen lamanja.*
 —, verjarende, *ada hari taheen.*
 Heden is hij —, *maka sakarang ada dija poenja hari taheen.*
Jas, m. *djas*, verb.
Jasmijn, vr. melati; *meloer.*
Jasmijnbloem, vr. boenga melati; *kembang melati*, L.; *boenga meloer.*
Jasmijnreuk, m. baes melati.
Jasmijnstruik, m. pohon melati.
Jaspis, m. *jasjè*, Ar., uit het Perz., *jasjab.*
Jaspis-agaat, m. 'aqiq *jasjè*, Ar.
Javelijn, vr. lembing; *pendahan*; *toemara.*
Jawoord, o. idzn, Ar., *idzin*; *kata bèhkan*, *kata ija*; *perkataan idzin.*
Jegens, voorz. *kapada*; *bagi*; *akan.*
 Dankbaar — God zijn, *memberi sjoekr kapada Allah.*
Jegenswoordig, bijw. zie **Tegenwoordig**.
Jenever, m. sterke drank, *djin*, verb.
 Eng.; *sopi poetih*; *djendwer*, verb.
Jeneverboom, m. 'arar, Ar.
Jeneverbrander, m. toekang *sopi poetih.*
Jengelen, o. w. ganggoe.
Jeu, vr. (sjeu), *koewah.*
Jeugd, vr. *kamoedaän*; *dewasa orang moeda*; *'oemoer moeda*; *masa moeda.*
 In mijne —, *pada masa kamoedaän-koe*; *témpo sahaja lagi ketjil*, L.
 —, jonge lieden, *orang moeda.*
 De driften der —, *hawa nafsoe orang moeda.*
Jeugdige, b. n. moeda; *masih moeda*, L.
 Hij ziet er — uit, *roepanja orang moeda.*
 — wakker, *perkasa.*
Jeugdigheid, vr. *qoeswat*, Ar.; *gagah*; *gagah perkasa.*
Jeugdiglijk, bijw. *seperti orang moeda*; *seperti 'adat orang moeda.*
Jeuken, o. w. gatal.
 De wonde jeukt zeer hevig, *maka loeka itoe gatal sakali.*
Jeukerig, b. n. jang menggatalkan.
Jeuking, vr. jeukte, *kagatalan*, *gatal.*
 — van huidziekte, *kagatalan korèng*, *gatalnja korèng.*
Jicht, vr. *sengal.*
 — aan de handen, *sengal tangan*; *sengal pada tangan.*
 — aan de voeten, *voetenuel*, *sengal kaki.*

Jichtig, b. n. *sakit sengal*.
Jichtkoorts, vr. *demam sengal*.
Jichtmiddel, o. *penawar sengal*; *obat sengal*.
Jodendom, o. *oemmat jahoedi*.
 —, joodsche leer, *agama jahoedi*.
Jodengenoot, m. *orang jang mesoq agama jahoedi*.
Jodenkerk, vr. *hajkal jahoedi*; *grédja jahoedi*; *kanisat*, Ar.
Jodenlijm, vr. en o. *minjaq tanah*.
Jodenmoes, o. *gewas, gandja*.
Jodin, vr. *perampoewan jahoedi*.
Joelen, o. w. *rijoeh-rendah*; *beraméj-ráméjan*.
Joffer, vr. zie **Juffer**.
Jogie, m. *djoegi*.
Jok, o. zie **Juk**.
Jok, o. en m. *scherts, senda goeraw*; *sa-loeroe*; *pergoerawan*; *persendaän*.
 Slechts uit —, *main sadja*.
Joken, o. n. zie **Jeuken**.
Jokerij, vr. zie **Jeuking**.
Jokken, o. w. *schertsen, bersenda*; *bergoeraw*.
 —, *onwaarheid spreken, doesta*; *djoesta*, L.; *bohong*, L.
Jokkernij, vr. zie **Jok**, o.
Jol, vr. *sampan ketjil*.
Jong, b. n. *moeda*; *ketjil*.
 Een — *mensch, orang moeda*.
 Nog —, *lagi moeda*; *masih moeda*, L.
 De — *vrouw, perampoewan jang baharoe kawin*.
 — *en schoon, (nog baardeloos), moeda balija*.
 De — *heer, sinjo*.
 De — *heer, (oïschoon bejaard, ter onderscheiding van zijnen vader), toewan ketjil*.
 — *c wijn, anggoer baharoe*.
 — *groenten, sajoer baharoe*.
 — *rijsthalmen, poepoes padi*.
 In de — *jaren, pada kamoedaän*.
 Zich — *kleeden, berpakéj tjara orang moeda*.
 — *maken, memoedakan*.
 — *worden, dimoedakan*.
Jong, o. *van een dier, anaq*.
Jongeling, m. *orang moeda*; *taroena, anaq taroena*; *boedjang*; *limboelan*.
Jongelingschap, vr. *kamoedaän*; *masa kamoedaän*.
 —, *de jonge lieden, segala orang moeda*.
Jongen, m. *knaap, boedaq*; *kanag-anag*.
 —, *zoon, anaq laki-laki*; *poetra*, **Hoft**.
 Van eenen — *bevallen, beranaq laki-laki*; *berpoetra*, **Hoft**.
 —, *bediende, boedjang*, L.; *hamba*; *sakéj*.
Jongen, o. w. *beranaq*.
Jonger, b. n. *verg. trap van jong, lebih moeda*; *moedaän*, L.

— *broeder, adi, adiq; adinda, Hoff*; *adi laki-laki*.
 — *e zuster* —, *adi perampoewan*.
 —, *nieuwer, lebih baharoe; baroean*, L.
 —, *leerling, moerid*, Ar.; *peladjar*.
Jongetje, o. *boedaq ketjil*; *kanag-anag*.
Jonggezel, m. *boedjang*.
Jongheid, vr. *kamoedaän*.
Jongman, m. ook: *jonge dochter, boedjang*.
Jongs, *bijw. van — aan, dari pada ketjil; dari masa moeda*.
Jongst, b. n. *overtr. trap van jong, ter-lebih moeda; moeda sakali*; *paling moeda*, L.
 Het — *e kind, anaq boengsoe; anaq pemboentoet*, L.
 — *e, laatste, jang terkamoedian; jang dibelakang sakali*.
 De — *dag, hari gijamat*.
Jongstleden, *bijw. zie Laatstleden*.
Jonk, o. *Chineesch vaartuig, ook een vaartuig bij de Maleiers onder dien naam bekend, djoeng, adjoeng*.
 —, *vaartuig in het algemeen, djoeng*.
 Inzetting voor alle zeevarenden, *'adat segala orang jang berdjoeng*.
 —, *landmaat van 2000 □ roeden, djoeng*.
Jonker, m. *awang*.
 De mannelijke kinderen noemde de vorst: —, *jang laki-laki dinamai bagingda awang*.
 — *aan boord van een Maleisch vaartuig, moeda-moeda*.
Jonkerschap, vr. *perawangan*, (eig. een stoet van heeren bij de Maleische hoven).
Jonkvrouw, vr. *dara; mas agoes*, L.
Jonnen, b. w. zie **Gunnen**.
Jonst, vr. zie **Gunst**.
Jood, m. *orang jahoedi*.
 De Joden worden in Arabië door de Mohammedanen zeer gehaat, *maka orang Jahoedi itoe sangat dibentji orang Islam di tanah Arab*.
Joodsch, b. n. *'adat orang jahoedi; tjara jahoedi*.
 Het — *e volk, gawm jahoedi*.
 De — *wandelaar, orang jahoedi jang mengoembara*.
 De — *wet, hhoekoem jahoedi; hhoekoem taurit*.
 Op zijn —, *dengan tjara jahoedi; toeroet tjara ('adat) jahoedi*.
Joodschap, o. zie **Jodendom**.
Jool, m. *orang satengah gila*.
Jota, vr. *klankteeken, baris*.
Journal, o. (ond. w.) zie **Dagboek**.
Jubel, o. *jawbil*.
Jubeljaar, o. *tahoen jawbil*.
Jubelen, o. w. *rijoeh dengan tempik soeraq*.
Judas, m. *fig. zie Verrader*.
Judaskus, m. *tjijoom orang chijánat*.
Juffer, vr. *nona; daradang*.
 Eene adellijke —, *poeteri*.
Jufferachtig, b. n. *kaperampoewan*.

Hij is zeer —, *maka tjalah sangat ka-perampoeuan.*
Jufferlijk, b. n. *tjara nona*; 'adat nona.
Jufferschap, o. *segala nona dan njonja.*
Juffertje, o. *nona ketjil.*
 —, insect, somtijds: glazenmaker genoemd, *tjapoeng.*
 —, dat het water zoekt, (*Libella*), *tjapoeng aër.*
 Het land —, *tajpoeng tanah.*
Jufvrouw, vr. ongehuwde, *nona.*
 —, gehuwde van gemengd ras, *nonja, njonja; inti loewan.*
 —, gehuwde, deftige vrouw, *siti; njonja*, zie **Mevrouw.**
 —, die de huishouding waarneemt, *inti.*
Juilen, o. w. *gemoeroeh.*
Juiling, vr. *boenji jang gemoeroeh.*
Juist, b. n. *betoel*, zie **Waar, Waarachtig.**
 —, oprecht, onbewimpeld, *loeroes.*
 De —e maat, *oekoeran jang betoel.*
 Eene —e vergelijking, *bandingan jang betoel.*
 Het is — zoo, *maka ada betoel bagitoe*
 — ter snede, *betoel datangnja; betoel waqtoenja.*
 Zoo is het —, *bagitoe betoel.*
 En — zou het door hem gedronken worden, *maka baharoelah hendaq diminoemnja.*
Juistheid, vr. *kabetoelan.*
Juk, o. jok (van dieren), *danam; igoe; sawat.*
 In het — spannen, *kenakan danam.*
 —, stok, om goederen over den schouder te dragen, *kajoe pikoelan; lambaran; kendaran.*

Aan een — dragen, *pikoel; lambar.*
 Een — ossen, *sagoe lemboe.*
 Een — buffels, *sapasang karbau.*
 Het volk onder het — brengen, *menganijaja rajat.*
Jukken, o. meerv. stutbalken, *tijang jang toendjang.*
Jukriem, m. *tali danam.*
Juli, m. *boelan djoeli*, verb.
Juni, m. *boelan djoeni*, verb.
Jurisdiction, vr. (ond. w.) *dairah hhoekoem*, Ar. zie **Rechtsgebied.**
Jurist, m. (ond. w.) *hhaktmoel'hhag; orang jang saham pada 'ilmoe hhaq.*
Jurk, vr. (voor Eur. meisjes), *badjoe nona.*
Justificatie, vr. (ond. w.) *penjoetjian; pembersihan.*
Justificeeren, b. w. (ond. w.) *hhulalkan; membenarkan; memlersihkan.*
Justitie, vr. (ond. w.) *hhoekoem*, Ar.
Justitieel, b. n. (ond. w.) *diwanti*, Ar.: *tjara hhoekoem.*
Juweel, o. *permata; djawhar; boehart*, Perz.
 Allerlei —en, *retna moetoë manikam.*
 Met —en omzetten, *tatah dengan permata.*
 De —en der kroon, *permata makota; permata sri pada.*
 Zeer kleine —en, *intan poedi.*
Juweelen, b. n. *permata.*
 Een —ring, *tjintjin permata.*
Juweeldoosje, o. *peti intan; tjoemboel permata.*
Juweelhandel, m. *pernijagaän permata; dagangan intan.*
Juwelier, m. *toekang intan; djawhari*, Perz.

K.

Kaai, vr. *tjaroetja; djembatan; dermaga; titi, titian.*
 —, dijkje, *terbis ketjil.*
 — steiger, waar men afvaart, *veer, pangkalan.*
Kaageld, o. *roeba-roeba.*
Kaailooper, m. *koeli.*
Kaaiman, m. *krokodil, boewaja.*
Kaaimester, m. *panghoeloe moewara; kapala tjaroetja.*
Kaak, vr. —been, *rahang, toelang rahang.*
 Iemand uit de kaken des doods redden, *meloepoetkan orang dari pada bahaja mawt.*
 —, wang, *pipi.*
 Blozende kaken, *pipi jang bersri.*
 Ingevallen kaken, *pipi jang koeroes, pipi jang lekog, (tjekoeng).*
 Kaken, (kieuwen), *isang, hisang.*
Ksak, vr. *schandpaal, tijang akan bermaloekan orang.*

Iemand aan de — zetten, *taroh sa-orang pada tijang akan bermaloekan; fig. mentjelakan orang, menghinakan orang, bepermaloekan orang.*
Kaakbeen, o. *toelang rahang.*
Kaakslag, m. *tampar; tampiling.*
Kaal, b. n. *goendoel; soelah.*
 — boven op het hoofd, *boetaq.*
 Een — hoofd, *kapala soelah.*
 Deze jonge vogels zijn nog —, *ini anag boeroeng masih goendoel, L.*
 Een kale boom, *pohon jang tiada berdaoen.*
 Een — kleed, *kain loesoeh, (toeha).*
 —, sober, middelmatig, *palang, kapalang.*
 —, geldeloos, *potol, L.; miskin.*
 —, van alles beroofd, *pompoengan, L.*
 Eene kale verontschuldiging of uitvlucht, *cedar jang sija-sija.*

Er — afkomen, *koetjiba*.
 — door schaving of drukking, *lalas*.
Kaalheid, vr. *kaepoendoelan*, zie **Kaal**.
Kaalkin, m. *orang jang tiada berdjang-goet*.
Kaalkop, m. en vr. *orang jang goendoel*.
 —, zekere lekkere zeevisch, *ikan kakap*.
Kaam, vr. *dedegan*, L.; *lapoeg*.
Kaamachtig, b. n. *berlapoeg*; *berdedegan*, zie **Kaam**.
Kaap, vr. een in zee uitstekend land of voorgebergte, *tandjoeng*; *hoedjoeng tanah*.
 Eene — omzeilen, *berlajar berkoeliling tandjoeng*.
Kaapstander, m. *windas dawr*, Ar.; *poelaran*.
Kaar, vr. *vischkaar*, *koeroengan ikan*; *tengkoq*; *bangloq*.
Kaarde, vr. *oenaq*.
Kaarden, b. w. *menjisir*; *menggaroeg*.
Kaarendistel, vr. *oenaq akan menjisir boeloe*.
Kaarder, m. *orang jang menjisir boeloe*.
Kaars, vr. *dijan*; *qandil*, Ar.; *lilin*, L., (eig. was).
 Eene — in eene lantern doen, *boeboeh dijan didalam tanglong*; *taroh lilin didalam lantéra*, L.
 Eene — opsteken, *pasang dijan*; *pasang lilin*, L.
 Eene — snuiten, *goenting dijan*; *goenting lilin*, L.
 Eene vet—, *dijan gemoeg*; *lilin gemoeg*, L.
 Eene was—, *dijan lilin*; *lilin betoel*, L.
 Zijne — brandt in de pijp, *maka ija hampir mati*; *dija ampir mampoes*, L.
 Eene — uitdoen, *padamkan dijan*; *boenoh lilin*, L.
Kaarsenmaker, m. *toekang lilin*, L.; *toekang dijan*, *pandéj dijan*.
Kaarsenmakerij, vr. *tempat toekang lilin*, L.; *tempat pandéj dijan*.
Kaarsenwinkel, m. *kedéj orang djoewal dijan*; *toko orang djoewal lilin*, L.
Kaarsepit, vr. zie **Kaarslemmet**.
Kaarslemmet, o. *soemboe dijan*; *soemboe lilin*, L.
Kaarslicht, o. *terang dijan*; *terang lilin*, L.
Kaarsongel, m. *lemaq dijan*; *gemoeg lilin*, L.
Kaarssnuiter, m. *orang jang menggoenting dijan*; *orang jang menggoenting lilin*, L.
 —, *snuiter*, *goenting lilin*, L.; *goenting dijan*.
Kaarssnuitsel, o. *latoe*; *haboe dijan*.
Kaarsvet, o. zie **Kaarsongel**.
Kaart, vr. *chinesche speelkaart*, *kijaw*.
 — spelen, *main kijaw*.
 Gewone speel—, *kartoe*, Eur.
 De — geven, *beri kijaw*; *kasih kartoe*, L.

De — vergeven, *salah memberi kijaw*; *salah kasih kartoe*.
 —, *landkaart*, *peta darat*.
 Zee—, *peta laet*.
 Wereld—, *peta doemija*.
 Hemel—, *peta falak*.
Kaarteblad, o. *kartoe*, *daoen kartoe*.
Kaartengeld, o. *oewang kartoe*.
Kaartenmaker, m. *speelkaartenmaker*, *toekang kijaw*; *toekang kartoe*, L.; *pandéj kijaw*, zie **Kaart**.
Kaartenpapier, o. *garthás kartoe*.
Kaartenwinkel, m. *toko (kedéj) orang djoewal kijaw*, (*kartoe*, *peta*, zie **Kaart**).
Kaartje, o. *kartoe ketjil*.
Kaartpasser, m. *djangka kartoe*, *djangka akan mengoekoer kartoe*.
Kaartspel, o. *pemainan kijaw*; *pemainan kartoe*.
Kaas, vr. *kédjoe*; *panir*; *dadi*.
 Jonge —, *kédjoe baharoe*.
Kaasboer, m. *orang békin kédjoe*, L.; *orang memboewat panir*.
Kaaskoek, m. (*gedroogde wrongel*), *dadi kering*.
Kaaskooper, m. *orang djoewal kédjoe*.
Kaaslucht, vr. *baos kédjoe*.
Kaasmade, vr. *oelat kédjoe*; *oelat panir*.
Kaasmarkt, vr. *pasar kédjoe*.
Kaasmes, o. *pisaw kédjoe*.
Kaaswei, vr. *hui*, *adér kédjoe*; *adér panir*.
Kaaswinkel, m. *toko orang djoewal kédjoe*.
Kaasworm, m. zie **Kaasmade**.
Kaaswringel, vr. *tjirit dadi*.
Kaatsbal, m. *gevlochten bal van rotting*, van binnen hol, die met den voet geschopt wordt, in het inlandsche *kaatspel*, *boewah raga*.
Kaatsen, b. w. (met de kaatsbal en wel met den voet), *sépaq raga*; *main sépaq*, zie **Kaatsbal**.
Kaatsing, vr. *kaatsspel*, *pemainan sépaq raga*.
Kabaal, (ond. w.) *karapatan orang dje-hat*; *pakatnja orang djahat*, L.
Kabbelen, o. w. *rijaq*; *berombaq*.
 Weg —, *makan*.
 Die grond wordt door de golven weggekabbeld, *itoe tanah dimakan ombaq*.
Kabel, m. *ankertouw*, *tali saeoh*; *tali djangkar*, L.
 Den — vieren, *hoeloerkan tali saeoh*; *hoeloerkan tali djangkar*, L.
 Den — insteken, *pasang tali saeoh*.
 Den — kleeden, *bebalkan tali saeoh*; *bebalkan tali djangkar*, L.
 Bij den — staan, *djaga tali saeoh*.
 Den — opschieten, *lingkar tali saeoh*; *lingkar tali djangkar*, L.
 Een —, die onklaar is, *tali saeoh jang terpoetar*; *tali djangkar jang tepoetar*, L.
Kabelgaren, o. *benang tali saeoh*; *benang tali djangkar*, L.

Uitgeplozen —, (werk), madjoem.
Kabeljauw, m. ikan kajoe.
Kabelkleed, o. kain toetoept tali saoeih.
Kabelkot, o. tempat tali saoeih.
Kabelslengte, vr. pandjangnja tali saoeih.
Kabeltouw, o. tali saoeih; tali djangkar, L.
Kabinet, o. (ond. w.) almari; lamari, L.
 —, afgezonderd vertrek, *chalwat*, Ar., *baléj larangan*.
Kabinetwerk, o. pekerdjaän toekang lamari, L.; pekerdjaän pandéj almari.
Kabinetwerker, m. toekang lamari, L.; pandéj almari.
Kabretleer, o. koelit anaq kambing.
 —en handschoenen, *saroeng tangan dari koelit anaq kambing*.
Kade, vr. zie **Kaai**.
Kadraai, vr. tambangan; perahoe tambangan.
Kadraaien, o. w. djoewal makanan di kapal-kapal; berperahoe tambangan serta djoewal makanan.
Kadraaier, m. djoeroe tambangan.
Kaf, o. sekam.
 Dat is — gedorscht, itoe pekerdjaän sija-sija; itoe pekerdjaän tjoemah-tjoemah, L.
Kajapoet-olie, vr. liever: kajoe-poetiholie, *minjaq kajoe poetih*.
Kajuit, vr. boeranda; biliq nachoda; koeroeng kapal.
Kakuitsjongen, vr. boedjang jang djaga boeranda; boedaq jang djaga biliq nachoda.
Kakauboom, m. pohon tjoklat.
Kakauboon, vr. boewah tjoklat.
Kakebeen, o. toelang rahang, rahang.
Kakelaar, m. moeloet ganggoe; moeloet rampoes; djoeh, L.
Kakelbont, b. n. berselang-selang; belang-belang.
Kakelen, o. w. koetiq; kakaq; kataq.
 Die kip kakelt en wil zeker een ei leggen, itoe *ajam berkoetiq pesti maoe bertelor*, L.
 —, snappen, *belitar*, *litar*; *tjeloeitéj*.
Kaken, b. w. boewang isang ikan.
Kakken, b. w. zie **Gevoeg**.
Kakkerlak, m. lipas.
Kakketoe, vr. boeroeng kakatoewah.
 Groene —, *taja*.
Kalander, vr. glans, *tjahaja*; *tjaja*, L.
 —, werktuig, *batoe goeroes*.
 —, wormpje, *korenwormpje*, *boeboeg*.
 Er zijn —s in die rijst, *beras itoe di makan boeboeg*.
Kalanderen, b. w. goeroes.
Kalandersteen, m. *batoe goeroes*.
Kalandizie, vr. lakoe.
 De — van den heer N hebben, *djadi langganan toewan anoe*.
Kalant, m. en vr. orang jang *sring-sring membeli pada langganan*, L.
Kalcedoniesteen, m. *balghamé*.

Kalebas, vr. kauwoerde, *laboe*, *labos fringgi*, (*pringgi*).
 Wilde —, *gambas*.
 — om zeker konfijt, *tangkwoé* genoemd, te maken, *laboe beligoe*.
Kalefaathamer, m. pemoekoel madjoem.
Kalefateren, b. w. *pekal*, *pakal*; *sambi*.
 Een vaartuig —, *memekal perahoe*.
 —, fig. schicken, regelen, *békin be-toel*, L.; *atoerkan*.
Kalefatering, vr. pemekalan.
Kalender, m. roez *námah*, Perz., zie **Almanak**.
Kalf, o. van eene koe, *anaq sapi*; *anaq sampi*, L.
 — van eenen buffel, *anaq karbau*.
 —, bovendrempel eener deur, *ambang diatas*.
 — van eene pers, *ambang tempat tji-taq*; *tjoepoe*, *tjoepa*.
Kalkkoe, vr. *sapi jang boenting*.
Kalksborst, vr. *dadi anaq sapi*.
Kalfsbout, m. zie **Kalfsschenkel**.
Kalfshuid, vr. *koelit anaq sapi*.
Kalkskop, m. *kapala anaq sapi*.
Kalfsnat, o. *kaldoe daging anaq sapi*.
Kalfsschenkel, m. *paha anaq sapi*.
Kalfsvleesch, o. *daging anaq sapi*.
Kalfszwezerik, vr. *tangkar anaq sapi*.
Kaliber, o. (ond. w.) *qadar*, Ar.; *besar*, *besarnja*.
 Het — van dat geschut, *qadarnja marijam itoe*.
 Het — van dat schip, *besarnja kapal itoe*.
Kalif, m. *chalfat*, Ar.
Kalifaat, o. *chilafat*, Ar.
Kalis, m. *intji jang potol sakali*, L.
Kalk, m. *kapoeer*.
 Met eene veeg wat — nemen, (voor den betel), *tjoelik*.
 Ongebluschte —, *kapoeer hidoep*.
 Gebluschte —, *kapoeer mati*.
 Metsel—, *kapoeer masaq*.
 — branden, *toenoe kapoeer*; *bakar kapoeer*.
 Pleister—, *kapoeer haloes*; *plèstèr*, verb.
Kalkachtig, b. n. *sabagéj kapoeer*; *saroepa kapoeer*.
Kalkbak, m. *bekas kapoeer*; *tempat kapoeer*.
Kalkblad, o. *daoen kapoeer*.
Kalkbrander, m. *djoeroe pekapoeran*.
Kalkbranderij, vr. *pekapoeran*; *tempat toenoe kapoeer*; *tanoer kapoeer*.
Kalkdoojsje, o. in de beteldoois, *kapoeran*.
 — van den bast eener langs den grond groeiende vrucht, *pajal*.
Kalken, b. w. *taroh kapoeer*; *mengapoeri*; *kapoerin*, L.; *laboer dengan kapoeer*.
Kalkoen, m. *ajam wolanda*.
Kalkoven, m. zie **Kalkbranderij**.
Kalkpot, m. *tempat kapoeer*.
Kalkwater, o. *àèr kapoeer*.
Kallen, b. w. *litar*, *belitar*; *tjoera*.
Kaller, m. *moeloet ganggoe*.
Kalm, b. n. *tenang*; *tedoeh*; *dijam*; *senang*.

—, stilstaand water, *aer tenang*.
Eene — e zee, *laet tedoeh*.
Een — gemoed, *hati jang senang*; *gal-boe jang sentawsa*.
Kalmte, vr. *katedoehan*; *kasenangan*; *kasentawsaän*.
Kalmus, m. *daringoe*; *wadj*, eig. *wadjdj*, Ar.
Kalmuswortel, m. *akcr daringoe*.
Kalot, vr. *karpoes ketjil*; *kaloh*, *koelah*.
Kalven, o. w. *beranaq*.
De koe heeft nog niet gekalid, *maka sapi itoe belom beranaq*.
Kalverachtig, b. n. *soeka bertjoemboe*.
Kam, m. van eenen vogel, *djamboel*; *baloeng*; *rangka*, L.
Van eenen — voorzien zijn, *bebaloeng*.
—, haarkam, *sisir*, *sisir ramboet*.
Een nauwe —, *sisir haloes*.
— van een rad, *gigi djantra*; *gigi roda*, L.
Kameel, m. *onta*; *djamal* & *djaml*, Ar. Zoolang Mohammed Thahir leede, zond de vizier hem jaarlijks acht kameelen met schatten en spijzen beladen, *maka adalah pada tijap-tijap taheen Waziroel-'alam menjeroeh delapan skor onta memoewat harta dan makan-makanan kapada Moehhammad Thahir salagi ada oemoernja*.
Kameeldrijver, m. *goembala onta*.
Kameelin, vr. *onta betina*; *onta perampowan*, L.
Kameelpardel, m. *zoeráfat*, *zarráfat*, *zaráfat*, Ar.
Kameelsrug, m. *bult*, *poenoeg*.
Kameelvisch, m. *ikan onta*.
Kameleon, o. *boenglon*, L.; *kroening*; *tanggarlasan*; *minjap*; *gargahasa*.
Kamelot, o. *çoes*, Ar; *kain boeloe onta*; *kain boeloe kambing*.
Kamenier, vr. *dajang* & *daradang*; *Hoft*.; *boedaq ja'g djaga njonja*.
Kamer, vr. *bilig*; *kamar*, L.; verb.
Slaap—, *pertidoeran*; *tempat peradoean*, *Hoft*.
Voor—, *kamar moeka*, L.
Achter—, *kamar belakang*.
— van koophandel, *madjlis orang bernijaga*.
— der bedienden, *perboedjangan*.
Kameraad, m. en vr. *teman*, L.; *handéj*.
Kamerbewaarder, m. *penoenggoe bilig*, (*kamar*, L.).
Kamerdeur, vr. *pintoe bilig*; *pintoe kamar*, L.
Kamerdienaar, m. *orang djaga kamar*, L.; *koenangan*.
Kameren, b. w. *pingit didalam bilig*.
Kamerheer, m. *manteri dalam*.
Kamerhuur, vr. *oewang séwa kamar*, L.
Kamerjuffer, vr. *dajang*; *daradang*; *bié perwara*.
Kamermeisje, o. (dat onder eene *dajang* staat), *mandara*.

Kamerstuk, o. *kanon*, *tjoetjoeroeng*.
Kamertje, o. *bilig ketjil*; *kamar ketjil*, L.
Kamfer, vr. *kapoer*; *kapoer baroes*.
Japansche —, *kapoer tohori*; *kapoer djeppen*.
Kamferboom, m. *pohon kapoer*.
Kamfergruis, o. (Japansch) *tjoedan*.
Kamferlucht, vr. *baoe kapoer*.
Kamferolie, vr. *minjap kapoer*.
Kamferpoeder, o. *kapoer loemat*.
Kamferzuur, o. *asam kapoer*.
Kamig, b. n. *berlapoeg*; *berdedegan*, L.
Kamille, vr. *Roomsche* —, *boenga saroeni*; *báboenadj*, Ar.; *báboenah*, Perz.
Kamizool, o. *badjoe pendèq*; *kamsol*, verb.
Kammen, b. w. *sisir*, *menjisir*; *besisir*, L.
Het haar —, *menjisir ramboet*.
Kammenmaker, m. *toekang sisir*; *pan-déj sisir*.
Kammer, m. *orang jang menjisir*.
Kamp, m. *stuk land*, *beudang*; *ledang*; *tanah*.
Een — bewaken, *menoenggoe ledang*.
—, o. *worsteling*, *perlumbaän*; *goemoel*.
—, *gevecht*, *perang*.
—, *legerplaats*, *tempat bala-tantara*.
Kamp, *bijw. gelijk in het spel*, *saréj*; *poelih*.
— op spelen, *bermain saréj*, (*poelih*).
Iets — op geven, *gakoe kalah*.
Kampanje, vr. *pondog diatas kapal*; *boeranda diatas kapal*.
—, *veldtocht*, *perdjalanan perang*; *perangkatan tantara*.
Kampeeren, o. w. *berchajmah*.
Kampement, o. *tempat chajmah bala-tantara*.
Kampen, o. w. *berperang*.
—, *plukharen*, *berkalahi*.
—, *wedijveren*, *loemba*, *berloemba*.
—, *worstelen*, *bergoemoel*.
Kamper, m. *pahlawan*, Perz.; *pahala-uan*, verb.
Kampgevecht, o. *tweegevecht* (*houden*), *berkalahi*; *bertikam*.
Kamphaan, m. *ajam saboeng*.
Kamping, vr. zie **Kamp**, 2de bet.
Kampop, *bijw. saréj*; *sama saréj*, zie **Kamp**, *bijw.*
Kampplaats, vr. *slagveld*, *médán peperangan*.
—, *perk*, *belapan*.
Kampvechter, m. *orang perang*.
—, *worstelaar*, *orang bergoemoel*.
Kamrad, o. in een werktuig, *djantra bergigi*; *roda jang bergigi*, L.
Kamuis, b. n. *hidoeng kèpeq*.
Kamvormig, b. n. *saroepa sisir*.
Kan, vr. *kan*, Ned.; *balang*; *iroeng*.
—, *kruik*, *gendi*, zie **Kruik**.
Kanaal, o. *waterleiding*, *seloeran aër*.
—, *goot*, *buis*, *panjoeran*; *got*, verb.
—, *gracht*, *vaart*, *parit*; *selokan*, L.

—, zeeëngte, straat, *selat*.
 Het — tusschen Engeland en Frankrijk, *selat Inggris*.
 Gegraven — bij de tinmijnen op Bangka, ter afleiding van het water, dat de tinerts zuivert, *bandar*.
 —, hulp, *pertoeloengan*.
Kanalje, vr. *risaw; gébana; bangsat*, L.
 —, het gemeene volk, *orang hindadina; orang boesoeg*, L.
Kanapé, vr. (ond. w.) *keta, geta; petarana, poetarana; bangkoe besar*, L.
Kanaster, m. *krandjang*.
 Tien — s suiker, *sapoeloeh krandjang goela*, zie **Knasser**.
Kandeel, vr. *soewatoe minoeman dari anggoer asam dan telor serta kajoe manis dan goela; sjarbat*, Ar.
Kandelaar, m. *kaki dijan; tempat lilin*, L.; *bekakem*, L.; *tjoqtjai*, Chin.
Kandij, vr. *goela batoe; gand*, Perz.
Kaneel, o. *kajoe manis*.
 Chineesche —, *kajoe manis tjina; dár çin*, Perz.; *tjaqiwi*, Chin.
 Wilde —, *koelit tidja*.
 —, (cinnamomum aromaticum), *kajoe manis tjina*.
 Javaansche —, *sintog landjang*.
Kaneelboom, m. *pohon kajoe manis*.
Kaneelkleur, vr. *warna kajoe manis*.
Kaneelolie, vr. *minjaq kajoe manis*.
Kaneelwater, o. *aer kajoe manis*.
Kanefas, o. *kain aer; kain kasar*.
Kanker, m. *poeroe hhájadl; sakit tjerna; siráth*, Ar.; *sirathán*, Ar. *rastoeng*.
Kankeren, o. w. *makan kadalam*.
Kankergezweel, o. *tjerana; bengkaq poeroe hhájadl*.
Kano, vr. (uit eenen uitgehouden boom), *matoe*.
 —, smalle prauw, *djoengkoeng*.
Kanon, o. *marijam; bedil*.
 Langwerpig, smal, metalen —, *lilah*.
 Een klein 1/2 ponds —, *rantaka*.
 Grof — geschut, *satjoerang*.
 —, gebedenboek, *kitab çaldawat*, Ar.
 —, regel, *gánoen*, Ar.
Kanonijk, b. n. *gánoeni*.
Kanonnier, m. *djoeroe marijam*.
Kanonreep, m. *tali marijam*.
Kanonschot, o. *boenji marijam*.
Kanonskogel, m. *pélor (peloeroe) marijam*.
Kanonvuur, o. *api marijam*.
Kans, vr. *oendi; oentoeng*.
 De — is verkeken, *oentoeng loepoet*.
 Er is — toe, *itoe dapat, itoe boleh*.
 Geene — zien om hem te dooden, *tiada sanggoep memboeneoh dija*.
 Die — is voor hem verkeken, *itoe soedah loetjoet padanja*.
 Hij weet de — waar te nemen, *maka ija tahoe mentjahari oentoeng*.
 Eene — wagen, *mentjobai oentoeng*.

Gelijke — in het spel of bij het hanengevecht, *baloewi*.
Kansel, m. *minbar*, Ar.; *mimbar*, verb.
Kanselarij, vr. *biliq soerat radja*.
 —, griffie, *biliq soerat pemarentahan, (hhoekoem)*.
Kanselier, m. *katib*, Ar.
Kanselrede, vr. *chothbat*, Ar.
Kanselredenaar, m. *chathib*, Ar.
Kanselstijl, m. *karangan tjara chothbat*.
Kant, m. *pinggir; tepi; péhaq; djihat*, Ar.; *sabelah*.
 Aan den — van den weg, *di pinggir djalan*.
 De opstaande — of dijk van eene rivier of vijver, *tebing*.
 De — eener rivier, *tepi soengéj; pinggir kali*, L.
 — noch wal raken, *salah sakali*.
 Aan — leggen, *taroh di sabelah; simpan*.
 Van welken —? *dari sabelah mana?*
 Aan den — van het gebergte, *di sabelah goemoeng*.
 Van alle — en, *dari pada segala péhaq*.
 Dat werk moet aan —, *itoe pekerdjaan mesti habis*, L.
 Van — maken, *boeneoh, memboeneoh*.
 Zich van — maken, *boeneoh diri*.
 Langs den — gaan, *meminggir*.
 Aan eenen — smijten, *opruimen, roemit*.
Kant, vr. *naaldwerk, renda*, Port.
Kant, b. n. *baik perseginja*.
 Een steen, die — is, *batoe jang baik perseginja, (peseginja, L.)*.
 Alles is — en klaar, *samoewa soedah sadija dengan andamnja, (patoetnja)*.
Kantboorsel, o. *pinggir renda; birih renda*.
Kantdoos, vr. *tempat renda*.
Kanteel, m. *ringkit*.
Kantelen, b. en o. w. *goeloeng*.
 —, (van eenen dobbelsteen), *géjo*.
Kanten, b. w. met kanten of zijden maken, *hakken, houwen, memahat persegi; memahat dengan andamnja*.
 Eenen steen —, *memahat batoe dengan empat persegi*.
 —, fig. zich verzetten, *lawan, melawan*.
Kanten, b. n. *renda*.
 Een — kleed, *pakéjan renda*.
Kantig, b. n. met zijden, *persegi, pesegi*.
 Vier —, *empat persegi*.
 Drie —, *tiga persegi*.
Kanton, o. *dáirah*, Ar.; eig. omtrek, grondgebied.
Kantoor, o. *kantor*, verb.; *biliq penjoerat*.
 Klerk op een —, *djoeroe-toelis kantor*.
 — van negotie, *kantor pernijagaän*.
 —, factorie, *kapétoran; loäji*, verb. van loge.
Kantoorbediende, m. *djoeroe-toelis kantor*.

Kantoorbehoefden, vr. meerv. *segala prabot djoeroe-toelis*.
Kantoor knecht, m. *oepas kantor*.
Kantoor schrijver, m. *djoeroe-toelis kantor*.
Kantoorwerk, o. *pekerdjaän di kantor*.
Kantsteen, m. *batoe pendjoeroe*.
Kanteekening, vr. *hhäsijjat*, Ar.
 — en maken, *me.xboewat hhäsijjat; meng-hhäsijjatkan*.
Kantwerk, o. *pekerdjaän renda*.
Kantwerker, m. *toekang renda; pandéj renda*.
Kantzuil, vr. *tijang jang bepersegi*.
Kap, vr. van een huis, *boeboengan*.
 —, van een wagen, *kap karèta*, L.
Kapel, vr. kerkje, *lan-gar*, Perz., het beteekent ook: eene godsdienstige leerschool.
 —, vlinder, *koepoe-koepoe; rama-rama; goepa-goepa*.
Kapelmeester, m. *djoeroe boenji-boenjian; kapala moesikan*, L.
Kapen, b. w. *tjoeri, mentjoeri; reboet*.
 Op zee —, *merompaq; membudjaq; mengajoech*.
 In het voorbijgaan —, *simboet*.
Kaper, vr. *kap*, L.
Kaper, m. *perahoe perompaq; perahoe badjaq*, L.
 —, zeerover, *orang perompaq; badjaq*, L.; *orang mengajoech*.
Kaperkapitein, m. *kapala badjaq; kapitan perahoe perompaq*.
Kapersgasten, m. meerv. *awaq perahoe badjaq*, L.; *awaq perahoe perompaq*.
Kapitaal, o. (ond. w.) *modal; poko, pokog; pohon*.
 — en interest, *modal dengan boenganja*.
 Een man van —, *orang hartawan; orang kaja*.
Kapitaal, b. n. uitmuntend, *oetama; paling baik*, L.; *besar*.
 Eene kapitale strat, *hhoekoem besar*.
 Een — mensch, *orang jang oetama*.
 Eene kapitale fout, *salah besar*.
Kapitalist, m. *orang hartawan; orang kaja*.
Kapiteel, o. *gegandja; tjoepeo tijang; pataka*.
Kapitein, m. *kapitan*, verb.; *panglima*.
 — op een schip, *kapitan kapal; nachoda; djoeraqan*.
 —, zeevoogd, *laqsamana*.
Kapitein-generaal, m. *kapitan djèndral*.
Kapitein-luitenant, m. *kapitan litanan*.
Kapiteinsplaats, vr. *daradjat kapitan*.
Kapittel, o. *bahagi; báb*, Ar.; *façul*, Ar.
 — (eener orde,) *madjilis*.
Kapittelen, b. w. **Berispen**.
Kapmes, o. *pisaw tjentjang; kapaq, kampaq*, zie **Hakmes**.
Kapoen, o. en m. *hajam kabiri; hajam kasim*.

Kapoenen, b. w. *kabirikan; mengasim; kabiriin*, L.
Kapot, b. n. aan stukken, versleten, *petjah; roesaq*.
 — slaan, *petjahkan; kerdja roesaq*, L.
 De waschuan slaat al mijn linnen —, *toekang minatoe kerdja roesaq kita poenja barang kain samoewa*.
 — maken, *boenoeh, memboenoeh*.
 —, verlegcn maken, *memberi dahsjat; kerdja bingoenq*, L.
Kappen, b. w. het haar, *menjisir ramboet; menghijasi ramboet*.
 —, hakken, *tebas; tebang; potong*.
 Kreupelhout —, *menebas baloekar*.
 Hout —, om het uit het bosch te kunnen vervoeren, *ramoe, meramoe*.
 De mast —, *tebang tijang kapal*, zie verder **Hakken**.
Kapper, m. *toekang menghijasi ramboet; toekang ramboet*, L.
 Hout —, *orang jung meramoe kajoe*.
Kapping, vr. van het haar, *penghijasan ramboet*, zie **Hakken** en **Hakking**.
Kapraaf, vr. *kasaw*.
Kapsel, o. *perhijasan ramboet*.
Kapster, vr. *toekang koendéj*.
Kapstok, m. *sampiran*.
Kapwagen, m. *karèta kap*, L.
Kar, vr. buffelkar, *pedati*.
 Europeesche —, *kahar*, verb.
 Oorlogs —, *rata*.
Karaat, o. *metoe, matoe*, waarvan 10 = 24 Ned. karaten.
Karaf, vr. (ond. w.) *koestan*.
Karakor, m. (ond. w.) soort van galei, *koera-koera*.
Karakter, o. letter, *hhoeróef*.
 —, cijfer, *angka*.
 —, inborst, *perangéj; pekerti; dasar; himmat*, Ar.; *hati*.
 Vast van —, *tabah hatinja*.
 —, uiterlijk aanzien, *daradjat*, Ar.; *panqat jang kabilangan*.
 Een man zonder —, *orang doerdjana*.
 Een verheven —, *himmata jang tinggi*.
Karakterschets, vr. *soerat perangéj orang*.
Karaktertrek, m. *tanda perangéj*.
Karavaan, vr. *karwán*, Perz.; *qáfilat*, Ar.
Karavansera, vr. *manzil*, Ar.; *çhán*, Perz.; *fondoq*, Ar.; *pondoq*, L.; *pesang-grahan*.
Karbeel, m. steun van de dakbalken, *sokong-sokong*.
Karbonade, vr. (ond. w.) *karmenatji*, verb.
Karbonkel, m. *koemala*.
 — eener groote slang, *koemala naga besar*.
Karbonkelslang, vr. *oelar petola*.
Kardamom, vr. *kapoelaga; poewar*.
Kardoes, vr. *bandola*, Port.; *bandala; tampang; kardoes*, Ned.

Kardoesdrager, m. *boedaq bandala*.
Kardoeskist, vr. *peti bandala*.
Kardoesnaald, vr. *djaroem bandala*.
Kardoespapier, o. *qarthás bandala*.
Karet, o. *toetrogoe, lateroega*, verb. van *iantaruga*, Port.; *karèt*.
Karetboom, m. *pohon karèt*.
Karig, b. n. *kikir*.
Karigheid, vr. *kikiran*; *peri kikir*; *pa-pakarma*, Sansk.
Karkant, m. *doekoeh*.
Karkas, vr. *kawat tambaga dibebat benang*.
Karmijn, o. *mèrah padam*.
Karmozijn, o. *qirmiz*, Perz.; *qirmizí*, Ar.
Karn, vr. *tempat toemboeg aèr soesoë*.
Karnemelk, vr. *roban soesoë; aèr soesoë jang ditoemboeg*.
Karnemelksbrij, m. *boeboer roban soesoë*.
Karnen, b. w. *toemboeg aèr soesoë*.
Karnoffelen, b. w. *poekoel rotan*.
Karonje, vr. *lontéj*, L.; *bangsat*, L.
Karos, vr. *karèta koes*, verb.
Karper, m. *ikan tambara (tambra)*; *ikan sendaran*, eig. eene soort van —.
Karpet, o. *qathífat*; *alqathífat*, Ar.; *permadani*.
Karpoets, vr. *karpoes*, Ned.
Karre, vr. zie **Kar**.
Karre knecht, m. *djoeroe pedati*; *djoeroe kahar*.
Karrepaard, o. *koeda kahar*.
Karretje, o. *pedati ketjil*; *kahar ketjil*.
Karrevracht, vr. *moewatan pedati*.
Karrewei, vr. zie **Karwei**.
Kartel, m. *koeméj*; *siratan*.
Kartelen, b. en o. w. *berkoeméjkan*.
Kartelig, b. n. *berkoeméj*.
Kartelskogel, m. *pélor jang diisi segala roepa besi*; *peloeroe jang meletos*.
Kartouw, vr. *marijam besar*.
Karwats, vr. *tjameti*.
Karwei, vr. *moeielijk werk*, *kerdja jang soesah*; *pekerdjaan jang besar*.
Kas, vr. *kast, almari*; *lamari*; L.; *serambon*.
— van een juweel, *koendam*; *karangan*.
— van de kiezen, *rahang*.
—, geldkas, *peti oewang*; *chazínah*, Ar.; *kas*, Ned.
De — honden, *pégang kas*, L.; *djaga chazínah*.
Kasboek, o. *buitenste boek van een riem papier*, *koras jang diatas*; *koras jang dibawah sakodi qarthás*.
Kashouder, m. *kasir*, Ned.; *jang pégang kas*, L.; *cházin*, Ar.; *djoeroe chazínah*; *bendahara*.
Kasje o. *almari ketjil*.
Kaspapier, o. *qarthás kas*; *qarthás boesoeg*.
Kasrekening, vr. *soerat bandingan kas*.
Kassen, b. w. *taroh di almari (lamari)*.
Kassie, vr. (*cassia fistula*), *tangoeli*.

Kassieboom, m. *pohon tangoeli*.
Kassier, m. *kasir*, Ned. zie **Kashouder**.
Kassiersboek, o. *boekoe kasir*, Ned.; *soerat djoemlah cházin*, Ar.
Kassierskantoor, o. *kantor kasir*, Ned.
Kassiersrekening, vr. *soerat bandingan kas*.
Kast, vr. *kaste*, *volksstam*, *bangsa*; *panđji*.
Kastanje, vr. *boewah gashal*, Ar.
Kastanjeboom, m. *pohon gashal*.
Kastanjebruin, b. n. *pérang*.
Kasteel, o. *kota*; *hñicár*, Ar.
—, inlandsche schans, van eene vierkante gedaante met paden, eene poort, valdeur en eene bovenverdieping, *koëboe*.
—, *burgt*, *boerdj*, Ar.
— in het schaakspel, *tir*.
Kastelein, m. *penoenggoe kota*; *panghoeloe kota*; *bendahari*.
—, *cipier*, *sipir*, verb.; *djoeroe pa-soengan*.
—, *herbergier*, *toewan roemah makan*; *djoeroe pesanggrahan*; *panghoeloe manzil*.
Kastijden, b. w. *siksa*, *meniksa*; *mengadjar*; *kasih adjar*, L.; *ta'dzibkan*; *ta'zirkan*; *daraka*, Ar.; *darrak*, verb.
Kastijding, vr. *siksa*; *ta'dzib*, Ar.; *ta'dil*, Ar.; *baloer*; *ta'zir*, Ar.
Kastrol, vr. *penggorengan*; *koewali*; *kastrol*, Ned.
Kat, vr. *koetjing*; *koetjing betina*; *koetjing perampoewan*, L.
Een bosch —, *koetjing hoetan*.
Eene wilde —, *koetjing djalang*.
Kataal, m. *kiprijang*.
Katechezant, m. en vr. (ond. w.) *ma'moem*, Ar.; *anag beladjar agama*.
Kater, m. *koetjing djantan*; *koetjing laki-laki*, L.
Katern, vr. *koras*.
Tien — en postpapier, *sapoeloe koras qarthás pos*.
Kathalzen, o. w. *kerdja sija-sija*; *kerdja pertjoemah*, L.
Katheter, vr. *tentijzer*, *besi doega-doega*; *besi loga*, L.; *tjoengkil*.
Katholiek, b. n. *oemóem*, Ar.; *sadjati*; *papisjtaf*, Perz.
Katje, o. *anag koetjing*.
Katjvig, b. n. *bertjilaka*; *papa*; *hina*.
Katoen, o. *boomwol*, *kapas*; *goethn*, Ar.; *goethoen*, Ar.
Grove —soort, (stof), *mastoeli*.
—, *garen*, *benang kapas*.
—, dat gezuiverd is, *kapas jang dihoesoer*.
—, de stof, *katoenen stof*, *kain kapas*.
Fijn, *blauw* —, *moeri*.
Tien balen —, *kapas sapoeloe bandèla*.
Eene soort van gestreep —, *lédja*.
Katoenboom, m. *pohon kapas*.
Katoendraad, m. *benang kapas*.

Katoendrukker, m. *toekang tjitaq kain kapas.*
Katoendrukkerij, vr. *tempat tjitaq kain kapas.*
Katoenen, b. n. *kapas.*
 — *lijnwaad, kain benang kapas.*
Katoenfluweel, o. *beloedroe ditjampoer kapas.*
Katoenwinkel, m. *kedéj orang djoewal kain-kain; toko toekang kain, L.*
Katoog, o. *opaal, bidoeri, oepala, Sansk.*
 Het roode —, *bidoeri sepah.*
 Het witte —, *bidoeri boelan.*
 Het groene —, *bidoeri pandan.*
Katrol, vr. zie **Hijschblok**.
 —, *windas, dawr, Ar.; poedaran.*
Kattedarm, vr. *tali perox koetjing.*
Kattengemaauw, o. *ngjoeng koetjing.*
Kattenklauw, m. *koekoe koetjing.*
Kattenoog, o. *mata koetjing.*
Kattenoor, o. *telinga koetjing; koeping koetjing, L.*
Kattensprong, m. *loempatnja koetjing.*
Kattepis, vr. *aer kentjing koetjing.*
Kattepoot, m. *kaki koetjing.*
Kattestaart, m. *ékor koetjing.*
 —, *zekere bloem, sengang.*
Kattevel, o. *koelit koetjing.*
Katuil, m. *koekoekbeloek; boeroeng hantoe.*
Katvisch, m. *belatjan; gagoe.*
Katzwijn, vr. zie **Flauwte**.
Kauw, vr. *poeng.*
Kauwen, b. w. *mamah.*
 — van iemand zonder tanden, *koenjah, koenjah-koenjah.*
 Vleesch —, *mamah daging.*
Kauwer, m. *orang jang mamah.*
Kauwsel, o. *barang jang soedah dimamah.*
 — van betel, *sepah.*
Kauwtje, o. *tabak, soesoer.*
 — van betel, *sepah.*
Kauwoerde, vr. *laboe fringgi; koendoer pringgi; doebá, Ar.*
 Platte ronde —, *laboe waloe.*
Kavalje, vr. *barang toeha jang roesag.*
 Dit huis is eene —, *ini roemah soedah toeha lagi roesag.*
Kavelen, b. en o. w. *membahagi dengan boewang pari.*
Kaveling, vr. *pembahagian dengan oendi.*
 —, *hoopje, stapeltje, timboenan; bahagian.*
Kaviaar, m. *teroeboe, troeboeg; telor teroeboe.*
Kazen, o. w. *djadi bekoe; petjah.*
 De melk is gekaaad, *aer soesoer soedah petjah.*
Kazerne, vr. (ond. w.) *tangsi.*
Kazerneeren, b. w. (ond. w.) *membangrikan di tangsi; memondokkan di tangsi; menoempangkan di tangsi.*
Kazerneering, vr. (ond. w.) *pemondokan di tangsi.*
Kazijn, o. zie **Kozijn**.

Kazuaris, m. *boeroeng rossa; éma; ka-zoewaris; soewari.*
Kazuarisboom, m. *kajoe samara.*
Kazuifel, vr. *sabéj; sabidj, Ar.*
Keel, m. zie **Kiel**.
Keel, vr. *karoengkoengan, roengkoengan, roekoengan, roeng koeng, koengan; hhoelgoem, Ar.*
 —, *hals, lèhèr.*
 Met geweld in de — *gieten, tjekoq.*
 De — *atsnijden, potong lèhèr; kerat koengan.*
 Pijn in de —, *sakit karoengkoengan; sakit lèhèr.*
 Alles door de — *jagen, memboeroeskan barang samoewa.*
 Bezetting op de —, *lamboer.*
 In de — *blijven steken, bangkalan, kabangkalan; simpat, L.*
 Het beentje blijft in de — *steken, toelang kasimpat, L.*
 Eene heldere —, *soewara jang njarang.*
 Een groote — *opzetten, berteréjag keras.*
Keelader, vr. *oerat lèhèr.*
Keeldroes, m. *paardenziekte, ingoes; pilag.*
Keelgat, o. *karoengkoengan, zie Keel.*
Keelgeluid, o. *boenji karoengkoengan.*
Keelgezwel, o. *bengkaq karoengkoengan; sakit barah di karoengkoengan, (lèhèr).*
Keelklieren, vr. *meerv. poeroe baqá di lèhèr.*
Keelknobbel, m. *boengkoel lèhèr.*
Keelontsteking, vr. *goewama; sakit barah di lèhèr.*
Keelpijn, vr. *sakit lèhèr.*
Keelziekte, vr. *perjakit lèhèr.*
Keen, vr. *kloof, belah; siratan.*
 —, zie **Kiem**.
Keep, vr. *kerf, koeméj; lobang pandjang; tjelah.*
 Kepen rondom in eenen boomstam *gehouden om den boom te beklimmen, tataran.*
Keer, m. *verandering, perobahan.*
 Eenen — *nemen, berobah.*
 —, *maal, kali; kijan.*
 Drie —, *tiga kali; tiga kijan.*
 Hij is er twee keeren geweest, *ija soedah datang doewa kali disitoe.*
 Deze ketting gaat drie keeren om den hals, *maka rantéj ini tiga kali poetarnja di lèhèr; ini rantéj tiga kali dililit lèhèr.*
 —, *omwenteling, perkitaran; peridaran.*
 —, *uitkomst, 'aqibat, Ar.; kasoedahan.*
 In eenen —, *pada sakali.*
 Te — *gaan, melawan; (beletten), menegahkan; melarang.*
Keerdruk, m. zie **Weerdruk**.
Keeren, b. en o. w. *vegen, schoonmaken, sapoe, menjapoe.*
 Het huis —, *menjapoe roemah.*
 Het onderste boven —, *balik belah; balik bawahnja kaatas.*

Het aangezicht —, *paling moeka*.
 Ten beste —, *membai*.
 —, terugdrijven, *mengoendoerkan*; *menoelagkan*.
 —, beletten, *tegakkan*, *menegakkan*.
 —, terugkeeren, *balik*.
 Beter ten halve gekeerd, dan geheel gedwaald, *balik di tengah djalan itoe lebih baik dari pada menoeroet djalan jang kasalahan*.
 De wind is gekeerd, *angin soedah beralih*; *angin soedah balik*.
 Naar het genaderijk Gods terugkeeren, *keembali ka rahhmat Allah ta'ala*.
 Naar huis —, *poelang ka roemah*.
 Rechtsom —, *balik kakanan*; *balik ka sabelah kanan*.
 En allen keerden weder naar hunne huizen, *maka masing masing poen poelang ka roemahnja*.
 Keer al vegende de afgevallene blade ren om, *baliklah sapoe-sapoe oleh kumoe segala daoen kaje jang loeroeh itoe*.
Keering, vr. terugkomst, *poelang*.
Keerkring, m. *djalan mata hari*.
Keerkringsvogel, m. *sawéj*.
 —, *schaarvogel, talan*.
Keernagel, m. *labang*.
Keerplaats, vr. *tempat balik*.
Keerweër, m. *djalan jang tertoeoep pada hoedjoengnja*; *djalang kandoeng*.
Keerweg, m. zie **Keerweër**.
Keerzijde, vr. *sabelah belakang*; *belakangnja*.
Keest, m. zie **Kern**.
Keet, vr. *tempat pegaraman*; *tempat masag garam*. (In Indië heet men geene keeten maar zoutpannen, *padak*).
Keeten, b. w. *membresihkan garam*.
Keffen, o. w. *salaq, menjalaq*; *gonggong, mengonggong*, L.
Keffer, m. *jang menjalaq*; *jang mengonggong*, L.
Keffing, vr. *penjalakan*; *gonggong*, L.
Keg, vr. *wig, badji*.
 De werkmán kloofde dien boom door er —gen in te slaan, *maka dibelah oleh oetas kaje itoe diboehoehnja badji*.
Kegel, m. *pantjang*, L.
 De —s opzetten, *pasang pantjang*, L.
Kegelaar, m. *orang jang bermain pantjang*, L.
Kegelbaan, vr. *tempat orang main pantjang*, L.
Kegelbal, m. *bola pantjang*, L.
Kegelen, o. w. *main (bermain) pantjang*, L.
Kegelelak, vr. *bija tjintjin*.
Kegelspel, o. *permainan pantjang*, L.
Kegelvormig, b. n. *paras*.
Kegge, vr. zie **Keg**.
Kei, m. —steen, *djangat*; *batoe kali*, L.
Keilen, o. en b. w. *lompár*.
Keizelgruis, o. *kersik*.

Keizer, m. *soesoehoenan*, Jav.; *qajçar*, Ar. *maha-radja*.
 De — van Soerokarta, *soesoehoenan negeri Soerakarta*.
 De — van China, *radja negeri Tjina*.
Keizerdom, o. *soelthánat*, Ar.; *pemarentahan soesoehoenan*; *pemarentahan qajçar*, Ar.
Keizerin, vr. *ratoe*; *permésoeri*.
Keizerlijk, b. n. *soelthánt*, Ar.; *qajçarij*, Ar.
Keizerrijk, o. *soelthánat*, Ar.
Keizershof, o. *karaton, keraton, kadaton*, Jav.; *astana*; *dalem*, Jav.
Keizerskroon, vr. *makota soelthán*; *tadjoe soelthán*.
Kekeren, o. w. zie **Hakkelen**.
Kel, b. n. zie **Kil**.
Kelder, m. *goedang*; *goedang didalam tanah*; *kandoeng*; *tempat dingin akan menaroh makanan*.
 —, *spijkamer, sepèn*, L.; *tempat taroh makanan*.
Kelderdeur, vr. *pintoe goedang*.
Kelderen, b. w. *taroh di goedang*; *menggoedangkan*.
Kelderflesch, vr. *plès*, Ned.
Keldergraf, o. *karamat*; *astana*.
Keldermeester, m. *djoeroe goedang*; *djoeroe koentji*.
Keldersleutel, m. *anaq koentji goedang*.
Keldertje, o. *likeur*—, *tempat sopi*, L.
Keldertrap, vr. *tangga goedang*.
Kelen, b. w. *potong lèdèr*; *bantéj*.
 —, *slachten, sembelèh*.
Keling, vr. *pembantéjan*; *penjembelèhan*.
Kelk, m. *pijala*; *tjawan*; *glas*, Ned.
 Een — met juweelen omzet liet men rondgaan, *maka pijala jang bertatahkan retina moetoë manikam diperidarkan oranglah*.
 Eenen — vullen en dien overhandigen, *mengisi sapijala laloe disoelangkan*.
 — van eenen kokosbloesem, *tapag*.
Kelkje, o. *pijala ketjil*; *tjawan ketjil*.
 —, *wijn*—, *gelas anggoer*, L.; *pijala anggoer*.
Kemelsgaren, o. *benang boetoë ontá*.
Kemelshaar, o. *boeloë ontá*.
Kemelsharen, b. n. *boeloë ontá*.
 Een — kleed, *badjoe boeloë ontá*; *poekéjan boeloë ontá*.
Kemelshooi, o. *gewas, seri*.
Kemmen, b. w. zie **Kammen**.
Kenbaar, b. n. *dapat dikenal*; *dapat dikatahoëi*; *njata*; *kakenalan*.
Kenbaarheid, vr. *peri kakenalan*; *perijang njata*; *tláhirnja*.
Kenen, o. w. *berbelah, belah*.
Kenmerk, o. zie **Kenteeken**.
Kenmerken, b. w. *menandai*; *kasih tanda*, L.
Kennelijk, b. n. *njata, tláhir*, Ar.; *terang*.

Kennelijkheid, vr. zie **Kenbaarheid**.**Kennen**, b. w. *kenal*, *mengenal*.—, weten, *tahoe*; *mengatahoei*.Elkander —, *berkenal-kenalan*.God —, *mengenal Allah*; *mengenal**Toehan*.Zich zelven —, *mengenal diri*.— Zich zelven niet —, *loepa akan dirinja*.Dezen reiger —, *kenal akan bangaw ini*.Om den Heere te — moet men eerst zich zelven —, *akan mengenal toehan tiada dapat tiada dari pada mengenal dirinja dahoeloe*.Ik ken den oorsprong dier pijlen, *tahoelah hamba aqalnja anaq panah itoe*.Hij kent zijne les, *ija tahoe pengadjanja*.Het goede nog het kwade —de, *tiada tahoe akan baik dan djahat*.Te — geven, *menjatakan*; *mengartikan*.Te — geven, bekend maken, *beri ma'loem*; *beri tahoe*; *kasih bertahoe*, L.; *ba-jankan*.Voor zijn kind —, (erkennen), *meng-akoe anaq*.Het is zeer moeielijk de Arabische taal behoorlijk te —, *maka soesah sakali mengatahoei bahasa Arab dengan sapa-toetnja*.God te — is de volmaakte kennis, *mengenal Allah itoeelah pengatahoean jang sampoerna*.**Kennep**, m. zie **Hennep**.**Kenner**, m. *pengenal*; *orang jang mengenal*.**Kennis**, vr. *pengatahoean*; *satahoe*; *pengenalan*; *ma'rifat*, Ar.De — der wereld, *pengatahoean doeni-ja*.De —, die ik met haar gemaakt heb, *pengenalan kita dengan perampoewan itoe*. — bevatten, *mengandoeng ma'rifat*.Het bezit veel kennis van den koophandel, *maka ija-poen terlaloe amat ber-pengatahoean akan perkara permijaqaan; dija jang lebih-lebih tahoe berdagang*, L.In — boven anderen uitsteken, *terta-hoe dari pada orang jang lain*.Buiten — zijn, *moertja*; *pingsan*; *ka-langar*, L.

—, kunde 'ilmoe, Ar.

Aardrijks—, 'ilmoe boemi.—, bekende, *kenalan*.—, omgang, *pengenalan*.Ik heb pas begonnen met hem — te maken, *baharoe kita moelai kenal dija*, (*kenal sama dija*, L.).Ik heb vele —sen en slechts eenen waren vriend, *sahaja poenja kenalan ada banjuq dan sahaja poenja sohhbat jang betoel satoe sadja*, (*tjoemah satoe*).— geven, *memberi tahoe*; *kasih tahoe*, L.Mijnen heer — geven, *memberi tahoe kapada toewankoe*, (ook zonder *kapada*).**Kennisgeving**, vr. *pemberian tahoe*; *ma'loemat*, Ar.Een brief van —, *bekendmaking*, *publicatie*, *soerat ma'loemat*; *soerat pernja-taan*.**Kennismaking**, vr. *pengenalan*.**Kennisneming**, vr. *pemariksaan*.**Kenschets**, vr. *dinah*.**Kenschetsen**, b. w. *memboewat dinah*; *menoeladankan*; *menandai*.**Kenteeken**, o. *tanda*; *tanda pengenalan*; *lantar*.Ontaalbaar —, *boerhan*, Ar.; *djaladjat*.**Kenteekenen**, b. w. *beperandai*; *kasih tanla*, L.**Kenteren**, b. en o. w. *goeling*; *balik belah*.Een vat —, *goeling tong*.De mast kentert, *tjang berpoetar*.—, omslaan (van een vaartuig), *kele-boe*, L.Het — van den stroom; *soeroet*.De stroom kentert, *aer soeroet*.Een vaartuig —, *krengen*, *singitkan perahoe*.**Kentering**, vr. (van een seizoen), *pen-tjaroba*.—, (wanneer de oostmoeson vier maan-den oud is), *piloewang*.**Keper**, vr. *pakan bertoeraq lintang-lintang*.Fig. Iets op de — beschouwen, *pa-riksa dengan saqsamanja*.**Kerf**, vr. *simbatan*.**Kerfbank**, vr. *tempat mengiris tambako*.**Kerfmes**, o. *pisaw mengiris*.**Kerfstok**, m. *getat*; *kajoe simbat*, *penjim-bat*.**Kerk**, vr. *moskee*, *masdjid*, Ar., *mesigit*, verb. L.; *kanisat*, Ar.; *hajkal*, Ar.; *kalsá*. —, huis van aanbidding, *roemah sem-bahjang*.Christen—, *grédja*, Port.—, zie **Gemeente**.De — gaat nu aan, *sakarang orang pergi di grédja*, L.De — gaat uit, *toeroen grédja*; *saka-rang orang kaloewar dari grédja*.**Kerkban**, m. *pengoetjilan dari pada dja-ma'at*.**Kerkbeeld**, o. *patoeng grédja*; *bonéka grédja*.**Kerkbelofte**, vr. *qawel grédja*.**Kerkbesluit**, o. *paréntah grédja*.**Kerkbestuur**, o. *pemarentahan grédja*.**Kerkbewaarder**, m. *penoenggoe grédja*.—, mindere priester, die bij de Moham-medanen de *bedoeq* (trom) slaat en gelden inzamelt, *merboet*.**Kerkboek**, o. *kitáb grédja*.—, gebedenboek, *kitáb qalawat*.**Kerkdag**, m. *hari grédja*; *hari sembahjang*.**Kerkdeur**, vr. *pintoe grédja*.**Kerkdief**, m. *penjueri harta grédja*; *pe-rampas ahhrám*.**Kerkdienst**, vr. *chidmat grédja*.

—, preek, *chothbat*, Ar.
 —, gebed, *sembahjang*.
Kerkdieverij, vr. *pentjoerian harta grédja*.
Kerkdorp, o. *doesoen grédja*.
Kerkedienaar, m. bij de Mohammedanen
 1°. panghoeloe, 2°. *imám*, 3°. *kátib*, 4°.
modin, van *moeadzdzin*, Ar., of *bílál*, 5°.
merboet.
 —, die de Mohammedanen tot het ge-
 bed roept, *bílál*.
 —, bij de Christenen, *padri*, Port.;
padíta, Sanskr., zie *Leeraar*.
 —, ouderling, *penatoewah*.
Kerkkamer, vr. *biliq grédja*; *kamar*
grédja.
Kerkekas, vr. *kas grédja*; *chazínah grédja*.
Kerkeknicht, m. *orang djaga grédja*.
Kerkelijk, b. n. *grédja*.
 —e goederen, *harta grédja*.
 —e geschiedenis, *hikájat hajkal*; *hhi-*
kajat grédja.
Kerkeordening, vr. *hhoekoem masdjid*;
hhoekoem grédja; *parentah grédja*.
Kerker, m. *pandjara*; *pasoengan*; *boewi*,
 L.; *hhab*, Ar.
Kerkeraad, m. *madjlis grédja*.
Kerkerdeur, vr. *pintoe pandjara*.
Kerkerrecht, o. *hhuq grédja*.
Kerkeren, b. w. *pandjarakan*; *taroh di*
pasoengan; *taroh di boewi*, L.
Kerkering, vr. *pasoengan*; *hhál meman-*
djarakan; *hhál taroh di boewi*, L.
Kerkerloon, o. *belandja pandjara*; *belan-*
dja pasoengan.
Kerkermeester, m. *djoeroe pasoengan*;
sipir, verb.; *djoeroe pandjara*; *panghoeloe*
pandjara.
Kerkevisitatie, vr. *pemariksaän hhál*
grédja.
Kerkfeestdag, m. *hari raja di grédja*.
Kerkgang, m. *masoq di grédja*.
 Eerste —, *bermoela kalinja masoq di*
grédja.
Kerkganger, m. *orang jang sring-sring*
pegi di grédja, L.
Kerkgebed, o. *do'á di grédja*.
Kerkgebod, o. *parentah grédja*.
Kerkgebruik, o. *'adat grédja*.
Kerkgenoot, m. en vr. *teman sagrédja*;
sakoetoe grédja.
Kerkgewelf, o. *qoebbat grédja*.
Kerkgewoonte, vr. *'adat grédja*; *tjara*
grédja.
Kerkgezag, o. *koewasa grédja*.
Kerkgezang, o. *njanjian di grédja*.
 —, *lofzang*, *njanjian tahhlil*.
Kerkgoed, o. *harta grédja*.
Kerkhervorming, vr. *pembaharoean a-*
gama.
Kerkhof, o. *tempat tanam orang*; *pegoe-*
boeran; *maqboerat*, Ar.
Kerkhofsbloem, vr. *boenga kambodja*;
kembang kambodja, L.
Kerkklok, vr. *uurwerk*, *orlodji grédja*.

—, *bengel*, *genta grédja*; *lotjèng grédja*,
 L.
Kerkkoster, m. *penoenggoe grédja*; *kos-*
ter, Ned.
Kerkkroon, vr. *qandl grédja*.
Kerkleer, vr. *pengadjaran grédja*.
Kerkleeraar, m. *padri*, Port.; *padíta*,
 Sanskr., zie *Leeraar*.
Kerkmeester, m. *djoeroe harta grédja*;
djoeroe grédja.
Kerkmis, vr. *tahhbis grédja*.
Kerkpilaar, m. *tjang grédja*.
Kerkportaal, o. *serambi grédja*.
Kerkregel, m. *qánoen grédja*.
Kerkregeering, vr. *peमारéntahan grédja*.
Kerkroof, m. zie *Kerkdieverij*.
Kerkroover, m. zie *Kerkdief*.
Kerkschender, m. *orang jang mena-*
djiskan grédja.
Kerkschenderij, vr. *perboewatan jang*
menadjiskan grédja.
Kerkscheuring, vr. *bid'at*, Ar.
Kerksgezind, b. n. *berbagti*.
Kerksgezindheid, vr. *bagti*.
Kerksieraad, o. *perhijasan grédja*.
Kerkstoel, m. *karosi grédja*, L.
Kerkstraf, vr. *siksa grédja*.
Kerktijd, m. *waqtoe grédja*.
Kerktoeren, m. *moenarat grédja*.
Kerktoerspits, vr. *poentjuq moenarat*
grédja.
Kerkuil, m. *ponggoq grédja*.
Kerkvaan, vr. *bandéra grédja*; *pandji-*
pandji masdjid.
Kerkvader, m. *aboe mesdjid*, Ar.; *ajah*
grédja; *bapa grédja*.
Kerkvergadering, vr. *djoemá'at 'oelamá*,
 Ar.
 Eene algemeene —, *djoemá'at oelamá*
jang 'oemóem.
Kerkvoogd, m. *djoeroe grédja*.
Kerkvoogdschap, vr. *peमारéntahan*
djoeroe grédja.
Kerkweg, m. *djalan grédja*.
Kerkwettig, b. n. *jang dihhalalkan grédja*.
Kerkwettigheid, vr. *kalakoean jang*
dihhalalkan grédja.
Kerkwijing, vr. *tahhbis grédja*.
Kerkzang, m. *psalm*, *mazmoer*, Ar.
 —, *gezang*, *njanjian*.
Kermen, o. w. *herèq*; *adoeh*; *ketjap*.
 —, *zuchten*, *keloeh*, *mengeloeh*.
 —, een geluid als een fazant maken,
memoewa.
Kerming, vr. *pengherèkan*; *pengadoehan*,
pengeloehan.
Kermis, vr. *pasar taheen*; *oenan*.
 Naar de — *gaan*, *pergi ka pasar taheen*.
Kern, vr. *korrel*, *bidji*; *boetir*.
 —, *merg van hout*, *empoeleer*, *poeloer*;
teras; *aris*, zie *Hart*.
 —, *eetbaar gedeelte van den kokosnoot*,
simplah.
 —, *edelste*, *wezenlijkste*, *oetaq*.

De — van zijne rede, *oetaq perka-taamja*.
Kernschot, m. *penëmbaq jang teroes*.
Kernstok, m. *kajoe toemboeq roban soesoë*.
Kerrij, vr. *goelëj*.
 Eene bijzondere —soort, *pindang; kljoe*.
Kerspel, o. *moëgim*.
Kerstavond, m. *salam hari raja Elmesëhh*.
Kerstdag, m. *hari raja Elmesëhh; hari mawlid Elmesëhh*.
Kerstenen, bijw. zie **Doopen**.
Kersttijd, m. *masa raja Elmesëhh*.
Kerstzang, m. *njanjian mawlid 'Isa*.
Kersversch, bijw. *baharoe; baroe, L*.
Kerven, b. w. *hiris, menghiris; toerëj; kelar; simbat; koeris, goeris*.
 Visch —, *menghiris ikan; kelar ikan*.
 —, fijn snijden of hakken, *tjentjang*.
 Tabak —, *menghiris tambako*.
 Eenen kerfstok —, *simbat, menjimbat*.
 Met een zwaard —, *menetaq dengan pedang*.
 Hout —, *simbat kajoe*.
 De huid —, *garis koelit; toerëj*.
 Het aangezicht —, *toerëj moeka*.
Kerver, m. *jang menghiris, enz., zie Kerven*.
Kerving, vr. *penghirisan; pentjentjangan, penetakan; penjimbatan; penggarisan; penoerëjan, zie Kerven*.
Kespen, vr. *meerv. gading-gading*.
Ketel, m. *perioeq ketël, verb.*
 Rijst—, *perioeq nasi*.
 Langwerpige koperen —, waarin de nasi *koekoes gekookt wordt, dandang*.
Ketelachtig, b. n. zie **Kittelachtig**.
Ketelboeter, m. *toekang perioeq; toekang tempat perioeq; toekang tambal perioeq, L*.
Ketelen, b. w. zie **Kittelen**.
Ketellapper, m. zie **Ketelboeter**.
Ketelstreelen, b. w. zie **Kittelen**.
Keteltje, o. *perioeq ketjil; ketël ketjil*.
 —, kop van eene amfoen- of tabakspijp. *tjoepaq*.
Keteltrom, vr. *gendang, genderang*.
 Kleine —, *nakara, nagara*.
 Groot —, die op bepaalde uren geslagen wordt, *nobat, naubat, Perz.; bedoeg*.
Keten, vr. *rantëj*.
 In —s sluiten, *merantëjkan; merantëj; taroh di rantëj, L*.
 Eene — van bergen, *goemoeng-goemoengan*.
 —, volgreeks, *silsilat, Ar*.
 Eene zilveren —, *rantëj péraq*.
 De —en los maken, *mengoerëjkan rantëj*.
 Met eene — binden, *mengikat dengan rantëj*.
 De schalmen van eene —, *mata rantëj; chalqah rantëj*.
Ketenen, b. w. *merantëjkan; merantëj; taroh di rantëj, L*.
 De harten door liefdebanden —, *mengoëbeng segala hati dengan tali pengasihian*.

Geketend worden, *dirantëjkan*.
Ketening, vr. *perantëjan*.
Ketenpomp, vr. *pompa dengan roda dan rantëj, L; hamboesan djantra serta rantëj*.
Ketenschakel, vr. *mata rantëj; chalqah, Ar*.
Ketsen, o. w. *letos; letoq*.
 —, niet doorgaan, *tiada djadi; woe-roeng, L*.
Ketsing, vr. *peletosan*.
Ketter, m. *moebdi, Ar; orang bid'at; cháradij, Ar., (hierdoor verstaan de Mohammedanen iemand, die van z'n geloof aan den Koran afwijkt)*.
 —s, scheurmakers, *ahloe'bid'at, Ar; ráfidal, Ar*.
Ketterij, vr. *bid'at, Ar; pekerdjaän bid'at*.
Kettering, vr. *tahhboes, Ar*.
Ketting, m. *rantëj, zie Keten*.
 —, scheerdraad, *schering bij het wewen, loengsin*.
Kettingje, o. *rantëj ketjil*.
Kettingkogel, m. *pëlor rantëj*.
Kettingmaat, vr. *oekoeran dengan rantëj*.
Kettingspil, vr. *djantra rantëj; roda rantëj, L*.
Keu, vr. *babi ketjil*.
Keuken, vr. *dapoer; tempat tanaq; tempat masaq makanan; mathbach, Ar*.
 De — bezorgen, *djaga dapoer*.
 De koude —, *makanan jang dingin; makanan bekal di djalan*.
Keukendeur, vr. *pintoe dapoer*.
Keukengereedschap, o. *prabot dapoer; serba dapoer*.
Keukenjongen, m. *boedaq djoeroe dapoer; boedjang koki, L*.
Keukenklouwer, m. *janhen, orang tjoepar*.
Keukenmeester, m. *kapala dapoer*.
Keukentje, o. *dapoer ketjil*.
Keukenwerk, o. *pekerdjaän di dapoer*.
Keukenzuur, o. *atjar*.
Keur, vr. *keus, pilihan; soeka*.
 — waar men ouden wil, *pilihan tempat kadijaman, (kadodoekan)*.
 Dat staat ter mijner —, *itoe melainkan sahaja poenja soeka*.
 —, het edelste, beste, *jang lebih baik; jang paling baik, L*.
 Ik geef u de —, *hhoekoem dalam tangannoe*.
 —, stempel, *tjap; tanda oedji*.
 —, wet, voorschrift, *oendang-oendang; soerat peratoeran; soerat parëntah*.
 Lands —, *denda negara*.
Keurbende, vr. *pasoekan goldádoe jang dipilih*.
Keurder, m. *toetser, pengoeджи; orang jang mengoeджи*.
Keuren, b. w. *onderzoeken, pariksa; tjoba, mentjoba, mentjobai*.
 Goud —, *mengoedji emas, (mas)*

Een boek —, beoordeelen, *pariksa gadarnja kitab.*
 Een paard voor den wedloop —, (vergelijken,) *tanding, Jav.*
Keurgewicht, o. *batoe timbangan jang cahh, (jang djadi tjonto).*
Keurig, b. n. *indah-indah; bagoes sakali, L.*
 —, moeielijk te vinden, te voldoen, *soekar ditjahari; soekar memadakan; soekar menjoekakan.*
 —, *bijw. indah-indah; bagoes sakali, L.*
Keurigheid, vr. *perasaan jang kaloes.*
Keuriglijk, *bijw. zie Keurig, bijw.*
Keuring, vr. *pemariksaan; kapariksaan.*
 —, *toetsing, pengoesdjan; pentjobaan.*
Keurkamer, vr. *tempat (bilig) pengoesdjan.*
Keurkunst, vr. *ilmoe mengoesdji; pengatahoean mengoesdji.*
Keurlijk, b. n. *indah-indah; bagoes, L.; élog.*
Keurlijkheid, vr. *peri jang indah-indah; kabagoesan, L.; kaélokan.*
Keurling, m. *goldádoe pasoeakan jang dipilih.*
Keurmeester, m. *djoeroe mengoesdji; kapala mengoesdji; pengoesdji.*
Keurs, vr. *keurslijf, koelang; tjoele.*
Keursteen, m. *batoe oedjian.*
Keurteeken, o. *tjap oedjian; tanda oedji.*
Keurtin, o. *proeffin, timah jang dioedji.*
Keurzaad, o. *bitit jang dipilih; bidjibidjian jang dipilih.*
Keus, vr. *pilihan; chijár, Ar.*
 Eene — doen, *pilih, memilih.*
 Helden, die bij — genomen worden, *hoeloebalang jang pilihan.*
Keutel, vr. *boetir tahi.*
Keuvelaar, m. *orang jang soeka mengomong-omong.*
Keuvelen, o. w. *mengomong-omong; berbantjang.*
 Aardig —, *djandon.*
Keuzelen, o. w. *mengomong-omong dengan memboedjoeq.*
Kevel, m. *goesi jang tiada bergigi; goesi doang, L.*
Kever, m. *lègè; tangkada.*
 —, die het rjstgewas vernielt, *walang sangil.*
Kevie, vr. *zie Kooi.*
Kevis, vr. *goendiq.*
Kib, vr. *boentoel boeboe.*
Kibbelaar, m. *toekang tjerèwèt.*
Kibbelen, o. w. *tjerèwèt; berbantah.*
Kibbelig, b. n. *soeka tjerèwèt; soeka berbantah.*
Kid, vr. *kidde, koeda ketjil.*
Kidsen, b. w. *menjamboerkan.*
 —, o. w. *bersamboeran.*
Kieken, o. *anaq ajam; didik.*
 — van een eend, *anaq itiq; anaq bèbèq, L.*
Kiekendief, m. *wouw, helang; oeloeng-*

oeloeng & hoeloeng-hoeloeng, L.; alap; baghatz, Ar.
Kiel, m. *keg, badji.*
Kiel, m. *badjoe longgar.*
Kiel, vr. *kielbalk, boewaja-boewaja; rindang.*
 De — leggen, *letakkan rindang.*
 —, *schip, kapal.*
 Eene vloot van dertig —en, *angkatan laoet jang tiga poeloeh boewah kapal bannajnja.*
 De — van een dak, *prahan.*
Kielen, b. w. (een schip), *singitkan kapal.*
Kielhalen, b. w. *tarato, (uit het Port.)*
Kieling, vr. *pekerdjaan singitkan kapal.*
 —, de plaats om te kielen, *kalangan.*
Kielrol, vr. om een vaartuig voort te rollen, *kalang boelat.*
Kielstut, m. *toendjang perahoe jang disingitkan.*
Kielwater, o. *zog, aer bekas djalannja perahoe; aer aloeran perahoe.*
Kiem, vr. *poetjoeq; toemboehan jang baharoe kaloewar.*
Kiemen, o. w. *toemboeh; baharoe kaloewar.*
Kieming, vr. *toemboehan.*
Kies, vr. *gigi garham.*
Kiesbaar, b. n. *jang dapat dipilih.*
Kiesch, b. n. *sopan; santoen.*
 —, moeielijk te voldoen, *soesah dipadakan.*
 —, *nauwkeurig, bijw. dengan saqsamanja.*
 —, *net, tjantik.*
Kieschheid, vr. *peri sopan, enz. zie Kiesch.*
Kieskauwen, o. w. *makan perlahan-lahan, (plan-plan); koeloem.*
Kiespijn, vr. *sakit gigi garham; sakit gigi.*
Kieuw, vr. *hisang, isang; goedabir.*
Kiezen, b. w. *pilih, memilih.*
 Nu valt er niet te —, *sakarang tiada dapat dipilih.*
 Gekozen worden, *dipilih.*
 Gekozen, *terpilih.*
 Gekozen, *uitgelezen, pilihan.*
 Gekozone helden, *hoeloebalang jang pilihan.*
 De vlucht —, *membawa diri; lari; minggat, L.*
 Lee —, *bertajar ka laoet rembang; melaoeti.*
Kiezentrekker, m. *toekang mentjaboet gigi; pentjaboet gigi.*
 —, *werktuig, prabot mentjaboet gigi.*
Kiezing, vr. *pemilihan, pilihan; ichtijár, Ar.*
Kijf, vr. *geschil, perbantahan; tjidra.*
 Dat is buiten —, *itoe soedah tantoe.*
Kijfachtig, b. n. *soeka berbantah; soeka tjerèwèt.*
Kijk, m. *tenggoq.*
 Slechts om een —je gaan, *pegi tenggoq sadja, L.*

Te — zetten, *kasih lihat*, L.; *taroh bijar orang lihat*; *bepertlihatkan*.

Kijkdag, m. *hari têngoq*; *hari teboeka*, L.

Kijken, o. w. *têngoq pandang*.

Naar de Chineesche komedie —, *têngoq wajang Tjina*.

Met aandacht naar iets —, *mengamat-amati*.

Ik zal eens —, *nanti sahaja-lihat*.

Kijker, m. *aanschouwer*, *orang jang têngoq*.

—, *verrekijker*, *tropong*; *kèkèr*, verb.

Kijkgat, o. *natang*.

Kijktoeren, m. *mertjoe*.

—, *wachttoeren*, *versterkte* —, *bangoen-bangoenan*

—, *opperkamer op een paleis*, *andjoeng*.

Kijkvenster, o. *natang*; *djandela*.

Kijt, vr. *telor ikan*, zie **Kuit**.

Kijvaadjé, vr. zie **Kijverij**.

Kijven, o. w. *gègèr*; *tengkar*.

Kijver, m. *orang gègèr*.

Kikhalzen, o. w. *hampir tjekèq lèhèr sebab gegaras*, L.

Kikken, o. w. *berboenji*.

Niet durven —, *tiada berani berboenji*.

Van iets niet durven —, *tiada berani seboetkan soewatoe perkara*; *tiada berani bitjara dari barang perkara*.

Kikker, m. zie **Kikvorsch**.

Kikvorsch, m. *kodoq*, L.; *kataq*; *lantjih*.

Een vergiftige —, *kataq bisa*.

Kikvorschenbilletjes, o. meerv. *paha kodoq*.

Kikvorschenpoel, m. *rawa kodoq*.

Kil, vr. *ankerplaat*, *diepte bij het strand*, *paloeh*.

—, *bed eener rivier*, *paloengan soengéj*, zie **Bed**.

Kil, vr. *kadinginan*.

—, b. n. *koud*, *dingin*; *sedjoeq*.

Kilheid, vr. *kadinginan*; *kasedjoekan*; *boeroedat*, Ar.

Kilkoud, b. n. zie **Killig**.

Killig, b. n. *gemetar dari kadinginan*.

Kim, vr. *gezichteinder*, *tepi langit*; *boelat doemjá*.

De zon verrjst aan de —, *matahari terbit*; *matahari naik ka tepi langit*.

De zon duikt ter —men, *matahari masoq*.

— van *gistende dranken*, *maengan*.

Kimduiking, vr. *toeroenan tepi langit*.

Kimmeloos, b. n. *tiada berbasis*, L.; *tiada basinja*, L.; *tiada berlapoeq*.

Kin, vr. *dagoe*; *djanggoet*, L.

Kina, vr. *obat kina*, Eur.

Kinazout, o. *garam kina*.

Kind, o. *anaq*; *poetra*, Hoft.; *anaqda*, Hoft.; *anakanda*, Hoft.; *walad*, Ar.

Een ecnt —, *anaq hhalál*; *anaq kawin*.

Een onecht —, *anaq hharám*; *anaq kendaq*.

Een onecht — bij eene hoer, *anaq*

soendal; *anaq gampang*; *anaq kentjing*; *hharám zádah*, Ar.

Een doodgeboren —, *kabebangan*.

Een aangenomen —, *anaq angkat*; *anaq pijara*, L.

Een — van eene slavin, in huis geboren, *anaq mas*.

Een konings—, *poetra*; *anaq radja*.

Een gespeend —, *anaq persoeson*.

Het — des menschen, *anaq manoesija*; *poetra manoesija*.

Eerstgeboren —, *anaq soeloeng*; *anaq pembrap*, L.

Middelste —, *anaq tengah*.

Laatstgeboren —, *anaq boengsoe*; *anaq pemboentoet*, L.

Een —, dat van vaders en moederszijde van hetzelfde volk afstamt, *anaq sam-ta-mata*.

Het — (de telg) Zijner Majesteit, *anaqda baginda*.

Hij is nog een —, *ija-poen lagi kanaq-anaq*.

Een kinds—, *anaq tjoetjoe*.

Eenig —, *anaq toenggál*.

Een — van onvermengd ras, *anaq samata-mata*.

Een stief—, *anaq tiri*.

Zusters—, *anaq sanaq*; *anaq soedara perampoewan*.

Een opgeschoten —, jongen, *boedaq*.

—eren, *kanaq-anaq*; *awlád*, Ar.

—eren baren, *beranaq*.

—eren gewinnen, *beranagkan*.

Een zeer schoon —, *anaq jang ter-laloe moliq roepanja*.

—eren, familie, 'jál, Ar.; *anaq-anaq*.

Kinderachtig, b. n. *saperi kanaq-anaq*; *kaja anaq ketjil*, L.

—, nietig, ijdel, *sija-sija*; *tjoemah-tjoemah*.

Kinderachtigheid, vr. *kalakoean kanaq-anaq*.

Kinderbaren, o. w. zie **Kinderen**.

Kinderbed, o. *tempat tidoer anaq*.

—, zie **Kraambed**.

Kinderbel, vr. *kelentingan*.

Kinderbeul, m. en vr. *orang jang soeka poekoel pantat anaq*.

Kinderdoop, m. *permandian anaq*, zie **Doop**.

Kinderen, o. w. *beranaq*; *berpoetra*, Hoft.; *bersalin*.

Kinderdief, m. *pentjoeri anaq*.

Kindergeld, o. *belandja pijara anaq*.

Kindergoed, o. *kain anaq ketjil*; *lampin*.

Kinderhemd, o. *kamédja anaq*.

Kinderhoop, m. *banjaq kanaq-anaq jang nakal*.

Kinderhuis, o. *weeshuis*, *roemah pija-toe*; *roemah miskin*, L.; *roemah anaq jatim*.

Kinderjaren, o. meerv. *masa kamoedaän*; *masa kanaq-anaq*.

Kinderkamer, vr. *kamar kanaq-anaq*.
Kinderkoning, m. schoolmeester, *radja kanaq-anaq; goeroe; pengadjar*.
Kinderkost, m. *makanan anaq*.
Kinderleer, vr. *pengadjaran kanaq-anaq*.
Kinderlijk, b. n. *anaq*.
 — e *hiede, pengasih anaq*.
Kinderloos, b. n. *tiada poenja anaq; tiada beranaq; boeloes*.
Kinderloosheid, vr. *hhál orang boeloes*.
Kinderluren, vr. meerv. *lampin; kain lampin*.
Kindermaal, o. (bij de besnijdenis), *'aqiqat*, Ar.
 —, onthaal van kinderen, *perdjamoean kanaq-anaq*.
Kindermeeester, m. *goeroe kanaq-anaq*.
Kindermeid, vr. bij de vorsten, *dajang perwara*.
 —, bij minderen, *baboe*, L.; *hamba perampoewan jang djaga kanaq-anaq*.
Kindermolentje, o. *kitiran ketjil*.
Kindermoord, m. *pemboenoehan anaq*.
Kindermoorder, m. kindermoordster, *orang jang memboenoeh anaq*.
Kinderpap, vr. *boeboer*.
Kinderpokjes, o. meerv. *tjatjar; katoemboehan; pitikan; abilah*, Perz.
Kinderpop, vr. *bonèka*, Port.
Kinderpraat, m. *bitjara kanaq-anaq*, L.; *anaq poenja kata; perkataän kanaq-anaq*.
Kinderlijk, b. n. *jang ada banjaq anaq-anaq*.
Kinderschoen, m. *sepatoe anaq*.
Kinderschool, vr. *tempat mengadji; langar*, Perz.; *sekolah*, verb.
Kinderspeelgoed, o. *serba permainan anaq; barang permainan anaq; djinggé*, Ch.
Kinderspel, o. *permainan anaq*.
Kindersprookje, o. *tjeritera (tjarita) kanaq-anaq*.
Kindertrommeltje, o. *tamboerjntje, rebana ketjil*.
Kindertucht, vr. *siksa anaq*.
Kindervriend, m. *çohbbat kanaq-anaq*.
Kindersiekte, vr. *tjatjar; katoemboehan*.
Kindje, o. *anaq ketjil*.
Kindsbeen, o. in: van — af, *dari pada ketjil; dari pada masa moeda; dari tempo masih anaq*, L.
Kindsch, b. n. *ingah-ingah; ngangoet*.
 —, (oud en suf), *pékon*.
 Nu is de sultan oud en —, *sakarang toewan Soelthán toehalah dan ingah-ingahlah*.
Kindschap, o. *pangkat anaq; peri hhdal anaq*.
Kindschheid, vr. het sullen, *kalakoean orang ingah-ingah*.
Kindsdeel, o. *bahagian poesaka anaq; anaq poenja bahagian poesaka*.
Kindsgedeelte, vr. *wettig deel, legitieme portie, anaq poenja bahagian jang hhalál*.
Kindsheid, vr. *jeugd, kamoedaän; masa moeda*.

Kindskind, o. *tjoetjoe*.
 Vorstelijk —, *tjoetjoenda, tjoenda*, Hoft.
 Achter —, *tjitji; anaq boejoet*.
 Vorstelijk —, *tjitjinda*, Hoft.
 Achterkindskind —, *pjoet*.
Kinjizer, o. zie **Kinketting**.
Kink, vr. *tepoetar*.
 Er is eene — in het touw, *itoe tali ada tepoetar*.
 —, *hapering, sangkoetan; barang kasangkoetan*.
Kinkel, m. *orang bodoh; orang gobloq*, L.; *orang tjaboel*.
Kinkelachtig, b. n. *bodoh; gobloq*, L.; *tjaboel*.
Kinketting, vr. *rantéj kekang; rantéj tom*, L.
Kinkhoest, m. *sakit batoeq jang amat sangat*.
Kinkhoren, m. *kinkhoorn, bija trompèt; kalamboewi*.
 Kleine —, *kitjaw; kawar*.
 Middelbare —, *kalamboewi*.
 Grootte —, *godang*, zie verder op: **Schelp**.
Kinnebak, vr. *rahang; toelang rahang*.
Kinnebaksham, vr. *rahang babi*.
Kinnebakslag, m. *tampiling; tampar*.
Kinnebakslagader, vr. *oerat rahang*.
Kinnetje, o. *saperampat tong; saprapat tong*, L.
Kip, vr. *hajam, ajam; ajam betina; ajam perampoewan*.
 Japansche —pen, *ajam tjamara; ajam djepoen*.
 —, zie **Keep**.
 —, zie **Knip**.
 — ik heb je! *kema!*
Kippen, b. w. *menetas telor*.
 —, *uitkippen, pilih, memilih*.
 —, *vangen, menangkap; mendjirat*.
Kippenhok, o. *kandang ajam; koeroengan ajam*.
Kippig, b. n. *mata ajam*.
Kipsel, o. *broed, pangeraman*.
Kirren, o. w. *koekeroeboe; ngoekoe*.
Kirring, vr. *boenji koekeroeboe*.
Kist, vr. *peti; tarohan*.
 Eene — met pooten, ook eene dood—, *long*.
 Eene wjn—, *kas anggoer*.
Kistdeksel, o. *toeloepan peti*.
Kisten, b. w. *taroh didalam peti*.
 Een ljk —, *taroh orang mati didalam peti; taroh majit didalam long*.
Kistenmaker, m. *toekang peti*.
Kistenpand, o. *barang gadéan jang di-simpan didalam peti*.
Kister, m. *orang jang masoqkan didalam peti*.
Kistje, o. *peti ketjil; tarohan; kotag*.
 Een biezen of matten —, *toetombo*.
Kisting, vr. *petarohan didalam peti*.

Kistvisch, m. (klein en schadelijk), *ikan peti*.

Kit, vr. *gendi besar*; *boejoeng besar*.
—, kroeg, *kedéj (waroeng, L.) orang djoewal sopi, (araq, toewag)*.
Eene — vullen met water, *mengisi gendi besar dengan aér*.
—, m. amfoenkitt, *pematatan*.

Kitsen, b. w. een vuursteen, *poekoel batoe api*.

Kittebroer, m. *pemabog*.

Kittelaar, m. persoon, *orang jang gelitiq; orang jang kitig, L.*
—, (clitoris), *kelintit*.

Kittelachtig, b. n. zie **Kittelig**.

Kittelen, b. w. *gelitiq; kitig, L.; geli-geli*.
—, streelen, *boedjoeq, memboedjoeq*.
Zich met eene ijdele verwachting —: *memboedjoeq diri dengan pengharapan sija-sija*.

Kittelig, b. n. *kagelian*.

Kitteling, vr. *gelitiq; kitig, L.*
—, vleisterij, *pemboedjoekan*.

Kitteloorig, b. n. *perang-peroes; brangan, L; lekas marah*.

Kitteloorigheid, vr. *perang-jang perang-peroes*.

Kittelongig, b. n. *jang berani menja-hoet*.

Kittig, b. n. *tjantig*.

Klaagachtig, b. n. *moeroeng; jang soeka meratap*.

Klaaghuis, o. *roemah orang berdoeka-tjita; roemah perkaboengan*.

Klaaglied, o. *bidji ratap; bidji sabag; noelbat, Ar.*
—eren opzeggen ter eere van afgestorvenen, *berbidji sabag*.

Klaagpsalm, m. *mazmoer tobat*.

Klaagrede, vr. *peratapan; chothbat akan meratap*.

Klaagriet, o. *bamboes waarin de wind speelt, boeloeh perindoe*.

Klaagschrift, o. *soerat peratap*.

Klaagstem, vr. *soewara orang ratap, (orang mengadoeh)*.

Klaagtoon, m. *boenji ratap; ratap*.
En de —en der nimfen (klonken) als azende hommels, *maka ratap segala bidi-jadari seperti koembang menjeréj*.

Klaagvrouw, vr. *orang perampoewan jang dioepahi akan menangis*.

Klaar, b. n. doorschijnend, *hening; bening, L.; djernèh; cahh, Ar.; tadjam*.
—, rein, onbezoedeld, *tháhir, Ar.*
— als kristal, *hening seperti habloer, (baloer, Perz.)*
— water, *aér bening, L.; aér hening; aér djernèh*.
—, zuiver, *cafsi, Ar.*
—, helder, van de lucht en van licht, *terang; tjoewatja*.
Klare lucht, *langit tjoewatja; langit terang*.

Zoo — als het daglicht, *tláhir seperti sijang hari*.
—, duidelijk, *njata; tláhir, Ar.*
—, gereed, *sadija; langkap*.
— maken, *sijap; békin sadija, L.*
Het eten is —, *makanan soedah sadija*.
Het schip is —, *kapal soedah langkap*.
—, helder voor het gehoor, *njaring*.
Eene klare stem, *soewara jang njaring*.
—, degelijk, geldig, *cahh, Ar.*
Een — bewijs, *dallil jang cahh*.
Een — gezicht, *mata tadjam; mata terang*.
— maken, *békin sadija, L.; sadijakan*.
Voor eenen zee- of landtocht — maken, *melangkap, melangkapkan*.

Klaarachtig, b. n. *hening djoega; bening djoega, L.; bening sedikit*.

Klaarblijkelijk, b. n. *njata; terang; waclihh, Ar.; tláhir, Ar.; loewas*.
Het is — bewezen, *soedah terang dengan njatanja*.
—, bijw. *dengan terang; atas peri jang njata*.

Klaarblijkelijkheid, vr. *kanjataán; peri jang tláhir; katerangan; kaloewasan; istilihár, Ar.; istizhár, Ar.*

Klaarheid, vr. *doorschijnendheid, peri jang djernèh, (bening, L.; hening)*.
—, juistheid, *peri jang cahh; kabetoelan*.
De — van een gezegde, *kabetoelan perkataán*.
— eener schrijfwijze, *boenji soerat jang terang; tjara karangan soerat jang terang*.

Klaarlijk, bijw. zie **Klaarblijkelijk**.

Klaarmaker, m. *orang jang menjadijakan, (melangkap)*.

Klaarschijnend, b. n. *schitterend, gemirlapan; kilaw*.
Eene —e ster, *bintang jang gemirlapan roepanja*.

Klaarziend, b. n. *mata tadjam; mata terang*.
Fig., — van geest, *'aqal boedi jang terang*.

Klacht, vr. de zaak waarover men klaagt, *hhál da'wa; hhál toedoehan; bitjara; perkara*.
—, door pijn of ziekte geslaakt, *tjemati*.
—en inbrengen, *menda'wa*.
In —en uitbarsten, *berbidji sabag*.

Klad, vr. smet, vuiligheid, kotor, L.; *tjoering; moeting; tjemar; nadjis, Ar.*
—, vlek, vlak, *noda, L.*
—, blaam, *tjela*.
Eene — aanwrijven, *mentjelakan*.
—, eerste opstel, *rantjana soerat; rè-rèngan, L.; tjonto soerat*.
Er is de — in, *itoe soedah méwat*.
—, morsig wijf, *lonté, L.*
Iemand bij de —den krijgen, *tangkap orang*.

Kladboek, o. *boek tèkinan*, L., verb. van aantekeningsboek.

Kladdeboter, vr. *mantéga jang ditjamper*; *minjaq sapi jang ditjamper*.
—, vuil vrouwensch, *lonté*, L.

Kladden, b. en o. w. *békin kotor*, L.; *menadjiskan*; *mentjemarkan*; *mentjoering*.
—, doormengen, *tjamper*; *hoelam*; *paloe*.
In een boek —, krabbelen, *toelis berkoesoet-koesoet*; *gorès-gorès*, L.
—, in den handel, *méwatan*; *djoewal dibawah harga*.

Kladder, m. zie **Kladschrijver** en **Kladschilder**.

Kladderig, b. n. *kotor*; *nadjis*, Ar.; *tjemar*.

Kladderij, vr. *pekerdjaän jang kotor*; *pentjemaran*.
—, slecht schrift of schilderwerk, *toelisan jang koesoet-koesoet*, (*gorès-gorès*, L.).

Kladdig, b. n. zie **Kladderig**.

Kladdigheid, vr. *katjemaran*; *barang kotor*; *barang jang nadjis*.

Kladpapier, o. *garthás*.

Kladschilder, m. *toekang gambar jang gorès-gorès*; *toekang tjat*.

Kladschilderen, b. w. *toelis gambar berkoesoet-koesoet*.

Kladschrijver, m. *djoewoel toelis berkoesoet-koesoet*, (*gorès-gorès*).

Kladschuld, vr. *hoetang hhal roemah tangga*.

Klage, vr. *da'wa*, Ar.; *pengadoean*.

Klagelijk, b. n. droefgeestig, *moeram*; *moeroeng*.
— geluid, *boenji perindoe*.
— voorkomen, *moeka moeram*.

Klagen, b. en o. w. klaagtoon en slaken, *ratap*, *meratap*; *adoeh*, *mengadoeh*.
—, in den zin van aanklagen, *toedoe*; *mengadoe*.
—, mededeelen, *mengatakan*; *bilang*, L.

Klagend, b. n. *jang meratap*, zie **Klagen**.

Klager, m. *orang jang meratap*, zie **Klagen**.

Klaging, vr. *peratap*; *pengadoehan*; *toedoehan*.

Klak, vr. vlak, *noda*; *tjemar*.

Klakkeloos, b. n. *koenjoeng-koenjoeng*, *sakoenjoeng-koenjoeng*.

Klakken, b. w. *békin kotor*, L.; *tjemarkan*; *nadjiskan*.
—, o. w. *djadi kotor*; *dinadjiskan*; *ditjemarkan*.

Klam, b. n. *lengas*; *basah sedikit*.
— maken, *lenjaskan*.
— me stoffen, *kain lengas*; *kain jang basah sedikit*.
— van zweet, *lingkir*, *belingkir*; *basah kringat*, L.

Klamachtig, b. n. *basah sedikit*.

Klamheid, vr. *peri jang lengas*.

Klam-ijszer, o. *breeuwijzer*, *poengsoeng madjoem*.

Klamp, m. *pemegangan*; *kokot*.
—, om eenen mast vast te zetten, *toekoeh*.
—, voetstuk, *galang*.

Klampen, b. w. *mengoebong dengan kokot*.
—, zie **Aanklampen**.
—, opstapelen, *timboen*, *menimboen*.
—, o. w. sterk kleven, *melekat*; *belengköt*, L.

Klank, m. *boenji*; *bahana*.
— eener klok, *boenji genta*; *boenji lo-tjeng*, L.
De — der trom, *bahananja genderang*.

Klankbord, o. *papan diatas mimbar didalam grédja*.

Klankdooder, m. *djazam*, eig. *djazm*, Ar.

Klankeloos, b. n. *tiada berboenji*.

Klankmaat, vr. *sjarth boenji*.
—, dichtmaat, *qafijat*, Ar.

Klanknabootsend, b. n. *toeroet boenji*.

Klankteeken, o. *baris*.
— boven de letter, *baris diatas*; *fathhat*, *fathha*, Ar.
— onder de letter, *baris dibawah*; *kisrat*, *kisrah*, Ar.
— boven, vóór de letter, *baris dibawah*; *dlammah*, Ar.
De Koran wordt met — s geschreven, *maka Qoer-an itoe disoeratkan dengan baris*.

Klap, m. en vr. slag in de handen, *tepoeq*, *tepoeq tangan*.
— op de wang, *tampiling*, L.; *tampar*.
Vaardig in het uitdeelen van — pen, *kelang*.
Twee vliegen in eenen — slaan, *berlaba ganda*.
—, zotte —, *pelitaran*.
Zotte — slaan, *belistar*.
Met de — loopen, *mintaminta*.
Op de — loopen, *menginding*, *menginding*.

Klapachtig, b. n. *tjoera hati*; *soeka belitar*; *soeka mengomong-omong*.

Klaphout, o. *kajoe soempéj*.

Klaplooper, m. *orang jang menginding*, (*menginding*).

Klapoor, o. *sakit kalandjaran*.

Klappei, vr. *perampoewan jang belistar* (*tjoera*).

Klappeien, o. w. *litar*, *belistar*.

Klappen, o. en b. w. klappend geluid maken, *letos*.
In de handen —, *bertepoeq tangan*.
En de hofjuffers klaptten allen in de handen, *maka dajang-dajang sakaliannja poem bertepoeq-tepoeq*.
Met de zweep —, *berboenji tjamboeq*.
—, praten, *tjoera*, (zoo als sommige vogels).
—, snappen, babbelen, *litar*, *belistar*.
—, overbrengen, klikken, *salangkar*; *bilang*, L.; *tjoeloeng*.
—, belijden, *mengkajoe*.

Klapper, m. snapper, *orang jang melitar*, (*belitar*); *orang moeloet ganggoe*, L.
 —, voetzoekertje, *petasan ketjil*.
 —, zekere vogel, *manoeq takaw*.
Klapperboom, m. kokosboom, *pohon njioger*; *pohon kalapa*, zie **Kokosboom**.
Klapperen, o. w. *gelatoeq*; *gelotoq*, L.; *gelotèq*, *galetoq*.
 De tanden — mij, *maka gigikoe meng-gelatoeq*.
 —, zoo als de zeilen bij het door den wind gaan, *romboq*.
Klappering, vr. der tanden, *gelatoeq gigi*.
Klappernij, vr. *toetoean*; *bantjang-bantjang*; *pelitaran*.
Klappernoot, vr. zie **Kokosnoot**.
Klapperolie, vr. zie **Kokosolie**.
Klappertanden, o. w. *gelatoeq*, *gemelatoeq*; *menggelatoeq gigi*; *geligi*.
Klappertje, o. boekje om te vergelijken, *soerat tèkinan*, L.; *soerat pembandingan*.
Klapspaan, m. en vr. die niets geheim kan houden, *orang selangkar*; *orang jang memboeka rahasia orang*.
Klapwieken, o. w. *menapish an*; *mengepaq sajab*; *mengirèjkan sajab*; *mengibas sajab*; *mengipah*.
 —, gelijk een haan, *bariq-bariq*.
Klaren, b. w. zuiveren, reinigen, *membresihkan*.
 —, raffineeren, *heningkan*; *tjerijakan*.
 Suiker —, *heningkan goela*; *membresihkan goela*.
 Wijn —, *heningkan àèr anggoer*.
 —, in orde brengen, *bèkin betoel*; L.; *membetoelkan*; *mengerdjakan*.
 Eene plaats —, *tjerijakan tempat*.
 Een anker —, *sadijakan saoeah*, (*djangkar*, L.)
 —, zie **Ontginnen**.
Klarigheid, vr. toerusting, *kalangkapan*; *penjadijaän*.
Klaring, vr. *pembresihan*.
Klasse, vr. *pankat*.
 Eerste —, *pankat jang pertama*.
Klassen, o. w. zie **Kletsen**.
Klater, vr. zie **Ratel**.
Klateran, o. w. *gementjjang*; *gementetaq*; *kemertaq*; *diring*.
 Het —end geluid der wapens, *boenji gementjjang sendjata*.
 Het —, (kleppen) van den hoefsleg, *gertaq*.
Klattergoud, o. *mas prada*; *daoen badija mas*; *gegetar*.
Klattering, o. *boenji gementjjang*; *boenji gementetaq*.
Klats, tusschenw. zie **Klets**.
Klauteraar, m. *orang pandjat*, *orang mandjat*.
Klauteren, o. w. *pandjat*, *mandjat*, *mandjat*.

Tegen eenen kokosboom op—, *pandjat pohon kalapa*.
Klauw, m. van viervoetige dieren, *koekoe binatang jang siratan*.
 Al wat onder de beesten den — verdeelt en de kloof der —en in tweeën klieft en herkauwt, dat zult gij eten, *sasoeatoe dari pada segala binatang jang berbelah koekoena dan jang siratan koekoena helah doewa dan jang mamah bijaq itoe maka kamoe bolèh makan dija*.
 — eener geit, *koekoe kumbang*.
 Het onderste van eenen — eens buffels, *tapag kaki karbau*.
 Scherpe —, van vogels, roofdieren, enz., *taring*; *koekoe tadjam*.
 Van —en voorzien, *berkoekoe*; *bertaring*.
 Met de —en grijpen, zoo als roofvogels, *sambar*, *menjambar*.
 Met de —en vechten, zoo als roofvogels, *bersambaran*.
 — van eene hen of eend, *tjakar*; *koekoe*.
 Een roofvogel, die zijnen roof met de —en vasthoudt, *oenggas jang menjambar reboetan*.
 —, ankerhand, *tangan saoeah*.
 —, klouw, *penggaroekan*.
Klauwen, b. w. met de nagels, *garoeq*, *garoe*.
 —, zoo als roofvogels, *tjakar*, *mentjakar*, (van menschen met veraching).
 Het hoofd —, *garoeq kapala*.
Klauwenvormig, b. n. *saroepa koekoe jang bersiratan*.
Klauwhamer, m. *pemoekoel (martil) jang bersiratan*.
Klauwier, m. en o. *gajit pakoe*.
 — van eene piano, *pemoekoel*.
 —, spoel van een spinnewiel, *toeraq*; *tarompong*.
Klauwiersnaar, vr. *kawat piano*; *tali piano*.
Klawaatshamer, m. zie **Kalefaterhamer**.
Klavécim, vr. (ond. w.) *piano*, Eur.
 Inlandsch —, *tjeratjaq*.
Klavierspeler, m. *orang main piano*.
Kleed, o. *pakèjan*.
 Een boven—, *badjoe*; *kapan*.
 Een fluweelen —, *badjoe beloedroe*, zie **Fluweel**.
 Een — als een zak, dat de Chineesche vrouwen achter eene lijkstaatsie dragen om niet gezien te worden, *telekoeng*.
 Een karmozijn —, *badjoe kasoemba*.
 —je, *kain*; *kain saroeng*.
 Eén —, *kain salèj*.
 Een gemeen —, *pakèjan saroe-saroe*.
 Een doorschijnend of geschakeerd —, *kain berbajang-bajang*.
 Een zeer luchtig —, *kain nipsis djarang*.
 Een — met strepen, *kain ragi*.
 Een zijden —, *badjoe soetra*.

Het gewone lenden—, samaar, *kain saroeng*.

Een — met gladde mouwen tot aan de hand, *badjoe soelthán*.

Van —eren verwisselen, *salin kain*.

Het — der schande, *kain kahinaán*.

Bad—, *kain basahan*.

Een vorsten— om naar de moskee te gaan, *badjoe sorong*.

Verwisselen van —eren, *bersalin*.

Een stel —eren, *pakéjan sapersalin*; *salangkap pakéjan*.

Een — aantrekken, *pakéj, pakéj badjoe*.

Een — uitdoen, *menanggalkan pakéjan*.

Gemeene —eren, *lintjingan*.

Met een geheel stel vorstelijke —eren begunstigd worden, *dipersalin dengan salangkapnja pakéjan karadjaán*.

Een — aanhebben, *berkain*.

Geen — aanhebben, *tiada berkain*.

Een harig —, *kambeli*; *kain boeloe*.

De afhangende slip van een —, *pantjoeng kain*.

Een Javaansch —, *kain saroeng tjara Djawa*.

Een —, dat om het lichaam gewonden wordt, *terpah*.

Kleeden, b. w. *pakéj, memakéj*.

Zich op zijn Javaansch —, *memakéj tjara Djawa*.

En de vorst kleedde zich met de kostelijkste kleederen, *maka baginda poen memakéjlah dari pada segala pakéjan jang indah-indah*.

Na zich gekleed te hebben, *setelah soedah memakéj*.

Gekleed zijnde, *setelah soedah memakéj*.

In de rouw gekleed zijn, *berkaboeng*.

Zich warm —, *pakéj badjoe panas*.

De kabels (ankertouwen) —, *bebatkan tali saeoh*.

Kleederdracht, vr. *tjara pakéjan*.

Macassaarsche —, *pakéjan tjara Mangkasar*.

Kleedje, o. samaar, gewoon onderkleed, soort van wijden vrouwenrok, die de mannen insgelijks dragen, *kain saroeng*.

Een —, dat tot boven den boezem komt, *sampoer*.

—, dat tusschen de beenen doorgehaald wordt, *tjawat*.

Een gebloeind Bataviaasch —, *kain batiq Batawiah*, (*Batawi*).

Bad—, *tjoekin*.

— waarin men een kind draagt, *kain pendoekeoeng*.

Kleeding, vr. kleedij, een stel kleederen, *pakéjan sapersalin*; *salangkap pakéjan*; *saprangoean*; *segala pakéjan*.

Rijke —, *baz*, *Perz.*; *pakéjan jang indah-indah*.

Kleedkamer, vr. *tempat bersalin*; *biliq salin pakéjan*.

Kleefachtig, b. n. zie **Kleverig**.

Kleemsch, b. n. zie **Kleverig**.

Kleen, b. n. zie **Klein**.

Kleerben, vr. *bakoel pakéjan*.

Kleerborstel, m. *kleerbezem*, *sikat (boender) pakéjan*.

Kleerkamer, vr. *tempat simpan pakéjan*.

Kleerkas, vr. *almari tempat pakéjan*; *amsoen*.

Kleerkist, vr. *tarohan pakéjan*; *peti tempat pakéjan*; *tempat simpan pakéjan*.

Kleerkooper, m. *orang djoewal pakéjan*.

Kleerkooperij, vr. *kedéj (toko) orang djoewal pakéjan*.

Kleerlapper, m. *toekang tampal pakéjan*; *toekang tambal pakéjan*, *L*,

Kleermaken, o. *pekerdjaán toekang mendjahit*.

Kleermaker, m. *toekang mendjahit*; *toekang pakéjan*; *pandej pakéjan*.

Kleermand, vr. zie **Kleerben**.

Kleermarkt, vr. *pasar kain*.

Kleerschaft, vr. *sampirán*.

Kleerschuijer, vr. zie **Kleerborstel**.

Kleertobbe, vr. *pasoe boewat tjoetji kain*.

Kleerwinkel, m. *kedéj orang djoewal kain*.

Kleerworm, m. *hoelat kain*.

Klei, vr. *tanah lilin*, *L*; *tanah lijt*.

—, *aarde, tanah*.

Klein, b. n. *ketjil*; *katjiq*; *tjakéj*; *qaghr*, *Ar*.

Een — vaartuig, *perahoe ketjil*.

—er, *lebih ketjil*; *ketjilan*, *L*; *a qghar*.

Ar.

Een — mensch, dwerg, *orang katéj*.

— van gestalte, *singkat toeoehnja*.

— geld, *oewang ketjil*.

— hout, *kajoe jang ringan*; *kajoe ketjil*.

Het —ste huis, *roemah jang terketjil*; *roemah jang torlebih ketjil*.

—er maken, *békin ketjil*, *L*; *ketjilkam, mengetjilkam*.

— traktement, *gadji ketjil*.

Een — verstand, *aqal boedi jang kapalang*.

Een — weinig, *sedikit sadja*.

In het — schilderen, *menoelis gambar jang ketjil sakali*.

In het — verkoopen, *djagal, berdjagal*.

Kleinachten, b. w. *melihat moedah*; *bermoedahkan*.

Kleinachting, vr. *penglihat moedah*; *khinaán*.

Kleindochter, vr. *anaq tjoetjoe perampoeuan*.

Kleine, m. en vr. *anaq ketjil*.

Kleinen, b. w. *békin ketjil*, *L*; *ketjilkam, mengetjilkam*.

—, o. w. *djadi ketjil*.

Kleineren, b. w. *mentjelakan*.

Kleingeestigheid, vr. *kakoerangan boedi*.

Kleingeloovig, b. n. *koerang imán*; *koe rang pertjaja*.

Kloingeloovigheid, vr. *kakoerangan imán; koerang pertjaja.*

Kleinhartig, b. n. *ketjil hati; tjabar; gentar.*
—, vreesachtig, *penakoet.*

Kleinhartigheid, vr. *peri jang tjabar; perangé orang jang tjabar.*

Kleinhartiglijk, bijw. *dengan tjabar; dengan takoet.*

Kleinheid, vr. *kaketjilan; roepa jang ketjil.*
—, nietigheid, *kasijaán; barang jang tjoemah-tjoemah.*

Kleinigheid, vr. *barang sedikit; barang ketjil; barang jang tra satoe apa, L.*
—, beuzeling, *barang jang sija-sija; barang jang tjoemah-tjoemah.*
Hij gat maar eene —, *maka diberinja barang sedikit sadja.*

Kleining, vr. *pengetjilan; pengoerangan.*

Kleinkind, o. *tjoetjoe; anaq tjoetjoe; tjoetjoenda, tjoenda, Hoff.*

Kleinmeter, o. *prabot jang mengoekoer barang jang ketjil.*

Kleinmoedig, b. n. *tjabar; gentar; ketjil hati.*
— maken, *békin takoet, L.; menakoeti; menggentarkan; beri gentar; mentjabarkan.*

Kleinmoedigheid, vr. zie **Kleinhartigheid.**

Kleinood, o. *permata; retina; benda jang indah-indah; mata benda.*
Kleine kleinooden, *kemis.*

Kleinooig, b. n. *bermata ketjil.*

Kleins, vr. zie **Kleins.**

Kleinschrijver, m. *orang jang toelis hhoeróef ketjil sakali.*

Kleinsmid, m. *toekang (pandéj) barang besi ketjil-ketjil.*

Kleintje, o. *kindje, anaq ketjil.*
—, klein broodje, *roti ketjil.*

Kleinweinig, o. *barang sedikit sadja.*

Kleinszen, b. w. *saring; tapis, zie Klenzen.*

Kleinzer, m. *kain saring; kain tapisan.*

Kleinzeerig, b. n. *terlaloe piloe; lekas rasa sakit.*

Kleinzoon, m. *anaq tjoetjoe laki-laki; tjoetjoenda, Hoff.*

Kleiweg, m. *djalan di tanah lilin, L.; djalan di tanah lijat.*

Klem, vr. *nijping, pendjepitan, L.; penjepitan.*
—, *valstrik, djirat.*
—, in den mond, *boebal moeloet; kakerasan moeloet.*
—, *nadruk, goewat.*
—, *verlegenheid, kasoekaran; takoet; trada bisa menjahoet, L.*
In de —, *geklemd, tersepit.*
In de — *geraken, kena kasoekaran.*
Nu zit hij in de —, *sakarang dija takoet, L.; sakarang trada ija tahoe meloepoetkan diri.*

Door die vraag zat hij in de —, *sabab pertanjaan itoe maka tiada ija dapat menjahoet, (dija trada bisa menjahoet, L.)*

Klemgrond, m. *tanah pelaboehan jang baik.*

Klemhaak, m. *penggajit jang mendjepit, (menjepit).*

Klemmen, b. en o. w. *djepit, L.; menjepit.*
Geklemd worden, *didjepit, L.; disepit.*
In de klem (verlegenheid) brengen, *menjesaq.*

Klemmer, m. *penjepit.*

Klemmerblad, o. zie **Klimop.**

Klemming, vr. *djepit, L.; pendjepitan, L.; penjepitan.*

Klemrede, vr. *perkataan jang menjesaq.*

Klemtoon, m. *renoeng.*

Klens, vr. *zijldoek, tempat saring; tapisan.*

Klenzen, b. w. *saring; tapis.*
De koffij —, *laten doorzljgen, saring kopi, L.; tapis gahwah.*

Klenzing, vr. *saringan, penjaringan.*

Klep, vr. *toetoeapan.*

Klepel, m. *anaq genta; anaq lotjèng, L.*
Hij heeft de klok hooren luiden, *maar hij weet niet waar de — hangt, dija soedah dengar boenji kodoq tapi belan tahoe rawanja, L.*

Klepkooi, vr. *koeroengan boeroeng djon-trot, L., (pikat).*

Kleppen, b. en o. w. in: de klok —, *paloe genta; poekoel lotjèng, L.*
—, op een inlandsch alarmblok, *poekol tongtong.*

Klepper, m. *dravend paard, koeda jang djokdjok, L., (anggol).*

Klepperen, o. w. zie **Klappertanden.**
—, met de neb, *zoo als sommige vogels doen, berboenji paroeh; mengelatsoq paroeh.*
—, *klateren, diring.*

Kleppertje, o. *zekere houtworm, sato e roepa boeboeq.*

Klerk, m. *djoeroe toelis.*
—, *schrjver, ambtschrjver, kátib, Ar., zie Geheimschrjver.*
—, *van eene griffe, penjoerat.*

Klessen, o. en b. w. zie **Kletsen.**

Klets, vr. *boenji paloe; boenji poekoel; boenji tampar.*
Eene — met de zweep, *poekoelan tjamboeq; paloean tjemeti (tjambeti).*
—, *schuld, hoentang.*
Iets op de — *halen, beli hoentang.*

Kletsen, o. w. *berboenji paloe; berboenji tampar.*
Met eene zweep —, *berboenji tjamboeq.*
—, b. w. *werpen, lempar; loentar, loetar.*
Dooreen —, *adoeq; katjoeq.*

Kletteren, o. w. zie **Klateren.**

Kleumen, o. w. *ada dingin sakali; sangat kadinginan.*

Kleumsch, b. n. *Lekas kena dingin.*
Kleunen, b. w. *tepoeq; poekoel; paleo.*
Kleur, vr. *warna.*
 Bleeke —, *warna poetjat.*
 Roode —, *warna merah.*
 Eene —, *die verbleekt, warna jang berobah, (moentah).*
 — van het gelaat, *sri.*
 Eene — aan iets geven, *opsieren, menghjasi.*
 —, *partij, persakoetoean; pertemanan.*
Kleuren, b. w. *beri warna; mewarnakan; laboer dengan djanang.*
 De stralen der zon — *ieder voorwerp, maka sinar matahari itoe mewarnakan sasoeawatoe barang.*
 —, *verven, grof schilderen, taroh tjat.*
 —, *fijn schilderen, toelis gambar; min-gasjkan.*
 —, *verven, afzetten, djaloeq; kampah.*
 —, o. w. *djadi maleo.*
 Doen —, *beschaamd maken, békin maleo, L.; bepermaloeakan.*
Kleurend, b. n. *jang memberi warna; jang mewarnakan; jang taroh tjat.*
Kleurig, b. n. *jang berwarna.*
Kleuring, vr. *pelaboeran dengan djanang.*
Kleurloos, b. n. *tiada berwarna.*
Kleursel, o. *tjat; djanang, djenang.*
Kleurverandering, vr. *perobahan djanang, (tjat); moentahnja tjat.*
Kleuter, vr. *klein aardig meisje, kanaq-anag perampoewan jang manis, (tjantik).*
Kleven, o. en b. w. *lekat, melekat; lèngkèt, L.; belèngkèt, L.*
 Die gom kleeft aan de vingers, *getah itoe melekat pada djari.*
 Aan de ribben —, *voeden, mengjenjangan peroet; békin kenjang, L.*
 Doen —, *melekatkan, kasih belèngkèt, L.*
Kleverig, b. n. *jang melekat; jang belèngkèt, L.; lendir.*
 Eene —e, *smerige weg, djalan bètjèk, L.*
 —e *bladeren, daoen jang ada getah.*
 — *maken, lendirkan.*
Kleverigheid, vr. *peri jang melekat; kalakoan jang belèngkèt, L.; çifat getah.*
Klevig, b. n. *zie Kleverig.*
Kleving, vr. *pelekatan; belèngkèt, L.*
Klibber, o. *getah jang sangat melekat.*
Klief, vr. *zie Kloof.*
Kliek, vr. *sisa.*
Klieken, o. w. *kasih tinggal sisa, L.*
 —, *spuwen, meloedah.*
Kliekje, o. *sisa jang sedikit.*
Klier, vr. *botor; poeroe barah.*
Kliergezweel, o. *botor; bengkaqnja poeroe barah.*
 Klein —, *poeroe baq.*
Klierontleding, vr. *pemboekaan poeroe barah.*
Klierzenuwkoorts, vr. *demam 'açab poeroe barah.*

Klierziekte, vr. *sakit poeroe barah; penjakit baq.*
Klieven, b. w. *membelah.*
 De steven klieft de golven, *haloewan mentjentjang ombag.*
 Bamboes —, *membelah boeloeh; belah bamboe, L.*
 Met de hand —, *(vruchten enz.) tjekah.*
Klif, o. *pinggir jang miring.*
Klijf, o. *zie Klimop.*
Klik, m. *het beslag eener kolf, saloetan tjatoeq.*
 —, *die een vaartuig belet van de helling te loopen, kajoe gandjil perahoe.*
Klikken, b. w. *salangkar.*
Klikker, m. *orang salangkar.*
 —s, *houten voetzolen met eenen knop, taroempah.*
Klikklakken, o. w. *gemerentjong.*
Klikspaan, m. en vr. *orang salangkar.*
Klikspillen, o. w. *melantjong, L.; mengoembara.*
Klim, o. *zie Klimop.*
Klimaat, o. *adara, oedara; iqlim, Ar., uit het Gr.*
Klimerwt, vr. *katjang lilit.*
Klimmen, o. w. *naik; daki.*
 Op eenen berg —, *naik kaatas goenoeng; mendaki goenoeng.*
 —, *klauteren, pandjat, memandjat.*
 Op eenen boom —, *pandjat pohon.*
 De zon is aan het —, *matahari lagi naik.*
 —, *rijzen, (de stem) verhoogten, meninggikan.*
 Zij'n gebed klom ten hemel, *maka do'anja poen naik ka sorga.*
 Bij het — der jaren, *tatkala hampir 'oemoer toeha; tatkala djadi oedar.*
Klimmer, m. *orang jang naik.*
 —, *klauteraar, orang pandjat.*
Klimming, vr. *penaikan; timboelan.*
Klimop, o. *eilooft, daoen pasangan; daoen pepasan; panggang poejoe; ojol, L.*
 — met *karmozijnkleurige bloemen, boenga tali; sangir.*
 —, *een soort van klimplant, (Epidendrum), gadoeng kastoeri.*
Klimstap, vr. *tangga tali.*
Kling, vr. *lemmer, mata sendjata.*
 — van een zwaard, *mata pedang.*
 — van eenen dolk, *mata keris.*
 —, *degen, pedang.*
 Voor de — *eischen, uitdagen, tentang dengan pedang; antjam dengan pedang.*
 Alles over de — *jagen, memboenoeh orang samoewa, (didalam perang).*
Klingbuil, **Klingelbuil**, m. *poendi (kantong) jang bergenta, (jang ada kalèntèngan).*
Klingen, vr. *meerv. dorre heuvels, boekit pasir; boekit kering.*
Klingen, o. w. *zie Klinken.*

Klingenmaker, m. *pandéj pedang; toekang pedang.*

Klingslag, m. *paloan pedang; poekoelan pedang.*

Klink, m. klap, oorveeg, *tampar; ta.n-piling.*

Klink, vr. deurklink, *kantjing pintoe; pengantjing.*

Klinkdeur, vr. *pintoe maling; soesoepan.*

Klinkdicht, o. *ghazl, Ar.*

Klinken, o. en b. w. *berboenji; beboenji, L.; beri boenji.*

En nu klonken al de speeltuigen, *maka berboenjilah segala boenji boenjian.*

—, *doorklinken, diring.*

Zeer schelkinkend was hun geluid, *ter-laloe vempita boenjinja.*

De lucht klonk van de kreten der oorlogshelden, *maka adora poen berdiring dari pada tempik soeraq segala hoelobalang.*

Met de glazen —, *soelang-menjoelang, (berboenjikan) pijala.*

Ik hoor de wapens —, *akoe dengar boenji gementjang sendjata.*

Klinkende munt, *oewang toenéj; oewang kontan*, verb. (van comptant, kontant).

—, *vast—, lantaq.*

De zaak is geklonken, *perkara itoe soedah seleséj, (betoel).*

Klinker, m. (die inslaat, vastklinkt), *orang jang melantaq.*

—, *baksteen, bata; batoe bakar; batoe toenoe.*

—, *vokaal, harkat, Ar.; baris; hhoeróef hidoep sendiri.*

Klinket, o. zie **Klinkdeur**.

Klinkhaak, m. *penggajit kantjing pintoe.*

Klinkhamer, m. *martil lantaq; martil tandoeq, (van eenen goudsmid).*

Klinking, vr. *boenji.*

—, *vast—, pelantakan.*

Klinkklaar, b. n. *terang sakali; teroes terang.*

Klinkletter, vr. zie **Klinker**.

Klinknagel, m. *pakoe lantaq.*

Klinkwerk, o. *prada (papan) jang dilantaq.*

Klip, vr. zie **Knip**.

Klip, vr. steenen verhevenheid, *karang.*

Stelle, scherpe —, *tapat.*

—pen, steenbanken, riffen waarop zware branding staat, *gosong.*

—pen te boven zeilen, *melaloei karang; fig. melaloei kasoekaran.*

Klipachtig, b. n. *penoeh dengan karang.*

Klipbaken, o. *tanda karang.*

Klipdruiven, vr. meerv. *agar-agar.*

Klipgeit, vr. *kambing hoetan.*

Klipkalk, m. *kapoer karang; hhaqç, Ar.*

Klipvisch, m. *ikan karang.*

Klis, vr. verwarde knoop, *simpoelan jang koesoet-koesoet.*

Klissen, o. w. *berkoesoet-koesoet.*

Klisteer, vr. *obat soempitan; hhoeknat, Ar.; klestèr, verb.*

Klisteeren, b. w. *masoqkan obat soempitan; taroh klestèr, L.*

Klisteurspuit, vr. *soempitan obat.*

Kloek, b. n. (van verstand), *schrander, berboedi; bidjaq, bidjajsana.*

Een — antwoord, *djawáb jang bidjajsana.*

Eene — e vrouw, *perampoewan jang tjantig, (jang tahoe pegang hhal roemah tangga).*

—, *dapper, gagah; perkasa; wirawan.*
Een — e held, *hoelobalang jang gagah perkasa.*

—, *sterk, welgezet, tegap; qoewat.*

—, *stout, vermetel, berani; berhati.*
—, *bijw. dapperlijk, dengan gagah; dengan perkasa; dengan berani.*

Kloekaard, m. en vr. *orang pantas.*

Kloeken, b. w. *memberanikan.*

Kloekhartig, b. n. *gagah perkasa.*

Kloekhartigheid, vr. *hati jang gagah perkasa.*

Kloekheid, vr. *boediman; 'aqal boedi jang baik.*

—, *moed, perkasa; berani.*

—, *lijvigheid, badan jang tegap; kala-koean jang tegap.*

Kloekmoedig, b. n. *perkasa; berani.*

Kloekmoedigheid, vr. *hati jang gagah perkasa; kaloekoan jang berani; peri jang gagah, (berani).*

Kloekmoediglijk, *bijw. atas peri jang perkasa; dengan berani.*

Kloekzinnig, b. n. *tjerdig; ber' aqal boedi.*

Kloekzinnigheid, vr. *aqal boedi; peri jang tjerdig.*

Kloekzinniglijk, *bijw. atas peri jang tjerdig; dengan tjerdig; dengan 'aqal boedi.*

Kloen, o. zie **Kluwen**.

Kloet, m. *penggaroeq kapoer.*

—, *zethboom, galah.*

—, *lompèr, orang bodoh; orang gobloq, L.*

Kloeten, b. w. *toelaq galah.*

Klok, vr. groote bengel, *genta, genta besar; arghanoen, Perz.*

—, *groot metalen inlandsch bekken, dat als eene — klinkt, gong besar.*

—, *uurwerk, djám.*

De — slaat zeven, *djám poekoel toedjoeh, ook enkel, poekoel toedjoeh.*

Eene zaak aan de — hangen, *menjatakan soewatoe perkara; mema'loemkan soewatoe hhal.*

Wat is de —? hoe laat is het? *poekoel berapa; djám poekoel berapa?*

—, klein uurwerk, *lotjèng; orlodji, verb., ook: aèrlodji.*

Eene —, die nagaat, *lotjèng (orlodji) jang lambat-lambat djalannja.*

Glazen —, *genta katja.*

—, *deksel, toedoeng; toeloepan.*

—, oorsieraad van vrouwen, *anting-anting*.
 —, slok, teug, *tegoeq*.
Kloker, m. *tjoengkil*; *poeroeh*.
Klokgieter, m. *pandéj menoewang genta*; *toekang genta*.
Klokgieterij, vr. *tempat menoewang genta*.
Klokhen, vr. *ajam bijang jang koetiq*.
Klokhuis, o. van vruchten, *pangsa*.
 — van tabak, *sisa tambako didalam pipa*, L.
 —, in hetwelk de klok hangt, *roemah genta*.
Klokje, o. *genta ketjil*.
Klokken, o. w. *koetiq*.
Klokkengelui, o. *boenji genta jang dihéla orang*; *boenji lotjèng jang digojang*, L.
Klokkenist, m. *pandéj main genta*; *orang jang bisa main genta*.
Klokkenspel, o. *permainan genta*.
Klokkentoren, m. *moenarat jang bergenta*.
Klokklepel, m. *anaq genta*.
Klokluidder, m. *orang jang gojang lotjèng*, L.; *orang jang menghéla genta*; *penghéla genta*.
Klokreep, m. *tali genta*; *tali lotjèng*, L.
Klokslag, m. *paloean djam*; *poekoelan djam*, (*lotjèng*, L.).
Klokspijs, vr. *gangsja*.
 —, *lekkere spijzen*, *makanan jang sedap*; *makanan jang énaq*, L.
Kloktouw, o. zie **Klokreep**.
Klommer, m. *doesta*; *djoesta*, L.; *bohong*, L.
Klomp, m. *kluit*, *brok*, *goempal*; *kepal*, L.
 Een — *ossenvleesch*, *sagoempal daging lembos*.
 Een — *goud*, *sagoempal mas*; *emas kupal*; *mas kepal*, L.
 Tot eenen — *vormen*, *mengipal*.
 Een — *aarde*, *sagoempal tanah*.
 Tot eenen vasten — *vormen*, *mengipalkan*.
 Een —, *holsblok*, *bakéjaq*; *sepatoe kajoe*.
 Een — *vuurs*, *die uit den hemel valt en als voorteeken van brand beschouwd wordt*, *brada*.
Klompje, o. *goempal ketjil*; *sapotong ketjil*.
Klompig, b. n. *bergoempal-goempal*.
Klongel, vr. *kiingel*, *soendal tangsi*.
Klongelen, o. w. *kerdja barang jang sija-sija*, (*jang tjoemah-tjoemah*).
 —, *verkwisten*, *memboeroeskan*.
Klont, vr. *klonter*, *goempal ketjil*.
 — *bloed*, *darah jang bekoe*.
Klonteren, o. w. *petjah*; *bergoempal*; *djadi kental*, L.
 De melk is al geklonterd, *aer soesoe soedah petjah*.
Klontje, o. *goempal ketjil*; *sapotong ketjil*.

Een — *broodsuiker*, *goela batoe sapatong ketjil*.
Kloof, vr. *tjelah*; *belah*.
 —, *tusschenruimte*, *kaselangan*; *siratan*.
 Kloven in eene rits, *tjelah batoe*.
 Zijne handen zijn vol kloven, *tanganja berbelah-belah*.
 Kloven in de klauwen der dieren, *siratan koekoe binatang*.
Kloofbaar, b. n. *klielbaar*, *jang dapat dibelah*; *jang boldh dibelah*, L.
Kloofbeitel, m. *pahat pembelah*.
Kloofhout, m. *kajoe jang dapat (boldh) dibelah*.
Kloofje, o. *tjelah ketjil*; *belah ketjil*.
Klooster, o. *roemah orang pertapa*; *pertapaan*.
Kloostergelofte, vr. *qawl tapa*; *qawl orang pertapa*.
Kloostergoed, o. *tanah pertapaan*.
Kloosterjuffer, vr. *daradang pertapa*; *nona pertapa*.
Kloosterkerk, vr. *grédja pertapaan*.
Kloosterleven, o. *kahidoepan pertapa*; *kahidoepan orang pertapa*.
Kloosterlieden, m. en vr. *meerv. pertapa*, *orang pertapa*.
Kloosterling, m. *monnik*, *râhib*, Ar.
Kloostervoogd, m. *panghoeloe pertapaan*.
Kloostervrouw, vr. *perampoewan pertapa*.
Kloot, m. *katéj*; *anaq katéj*; *boewah*, zie **Bal en Klootje**.
 Aard —, *boelat doenjid*.
 —, *teelbal*, *boewah pelér*; *kelapir*; *kontol*, L.
Klootachtig, b. n. *saroepa boelat*; *boelat roepanja*.
Klootaderbreuk, vr. *boeroet*; *penjakit boeroet*.
Klootadergezwel, o. *bengkaqnja kelapir*; *bengkaqnja boewah pelér*.
Klootje, o. *boewah ketjil*.
Klootrond, b. n. *boendar boelat*.
Klootspel, o. *main katéj*.
Klootvornig, b. n. zie **Klootachtig**.
Klootzak, m. *tempat boewah pelér*; *tempat kelapir*.
Klooven, b. w. *membelah*; *membelah doewa*; *mematoeh*, *mematoehi*.
 Bamboe, hout —, *membelah boeloeh*, (*bamboe*, *kajoe*); *mematoehi kajoe*.
 —, o. w. zie **Barsten**.
Klover, m. *houthakker*, *orang jang meramo kajoe*; *orang potong kajoe*.
Klooving, vr. *pembelahan*.
Klop, m. zie **Klap**.
 —, *tik*, *ketog*, L.; *tepoeq*.
Klophamer, m. *houten hamer*, *tjatoeq*.
Klophout, o. *kajoe pemoekeol*.
Klopje, vr. *perampoewan pertapa*.
Kloppen, b. w. *poekoel*; *paloe*; *tepoeq*; *toekoel*; *memarap*.

—, klappen, (in de handen), *tepoeg tangan*.
 En hij klopte tevens aan de deur, *seraja ditepoegnja pintoe itoe*.
 —, hameren op metalen, *timpa, menimpa*.
 Met een ijzeren moker —, *memarap dengan godam besi*.
 Iemand —, slaan, *poekoel orang*.
 Aan de deur —, *ketoq pintoe, L.*; *tepoeg pintoe*.
 —, zoo als het hart, *berdebar*.
 Het bloed klopte hevig in hunne borst, *berdebarlah darah dadanja*.
 Een kloppend geweten, *hati jang berdebar*.
Klopper, m. deurklopper, *pemoekoel pintoe*, (in Indië niet bekend).
Klopping, vr. *poekoelan; paloean*.
 Hart—, *debaran*.
 — der pols, *ketoqnja darah; tepoegnja darah*.
Klopsteen, m. *batoe penimpaän*.
Klos, m. *kési, kisi; rahat*.
 —, zie **Franje**.
 —, *kluwen, toekal*.
Klosje, o. *kési ketjil; toekal ketjil*.
 —, om iets te ondersteunen, *kajoe gandjil*.
Kloskoord, o. *tali jang dipintal*.
Klossen, b. w. *tweernen, pintal*.
Klotsen, o. w. *aloen, mengaloen*.
 Als de klotsende golven der zee was het geluid, *seperti ombaq mengaloen di laoet boenjinja*.
 Als golven, die tegen een ijzeren strand —, *seperti ombaq mengaloen di pantéj besi*.
Klotsing, vr. *aloen*.
Klouw, vr. *wiedijzer, tadjaq*.
Klouwen, b. w. *schoffelen, menjoesoer*.
 —, *krabben, garoeg, garoe*.
Klouwer, m. zie **Kalefaterhamer**.
Klucht, vr. *pemainan djinaka; senda; goeraw*.
Kluchtig, b. n. *berdjinka; djogèt*.
Kluchtigheid, vr. *permainan jang berdjinka*.
Kluichtmaker, m. *orang djinaka; orang djogèt; orang djogi*.
Kluichtspel, o. *rakat*.
 Een — spelen, *wajang merakat*.
Kluichtspelen, o. w. *mendjogèt, berdjogèt*.
Kluichtspeler, m. *perakat; djogèt*.
Kluft, vr. *ravijn, tjelah goenoeng*.
 —, *keep, koeméj*.
Kluif, vr. *klauw, tarang; koekoe*.
Kluiffok, vr. *lajar samandéra*.
Kluifje, o. *toelang ketjil akan dipapaq*.
Kluis, vr. *grot van eenen kluisenaar, tempat orang pertapa; pertapaän*.
Kluisgat, o. *lobang tali saeoh, (djangkar, L.)*.
Kluishout, o. *kajoe lobang saeoh*.

Kluister, vr. *pasoeng; rantéj; loenggoe, beloenggoe; sangkala, zie Boei*.
Kluisteren, b. w. *taroh di rantéj; merantékan; taroh di pasoengan; loenggoe, zie Boeien, Ketenen*.
Kluistering, vr. *beloenggoean*.
Kluit, vr. *goempal; potong; rahoep*.
 Eene — aarde, *sagoempal tanah*.
 Uit de — en gegroeid, *soedah besar, soedah djadi besar*.
 Dat is eene — van een' mensch, *itoe ada orang katéj*.
Kluiven, b. w. *papaq, L.*; *mapaq, L.*
 Een been —, *papaq toelang*.
Kluizen, o. w. *bertapa*.
 In het gebergte —, *bertapa di goenoeng*.
Kluisenaar, m. *tapa; moeni, Sansk.; orang bertapa; orang pertapa; záhid, Ar.*
 Vorsteljke —, *bagawam, bagawán*, (verm. van het Sansk. *bhagawám*).
 Voorts waren er onder die —s, welke op één been stonden, met de armen om het lijf geslagen, sedert duizende jaren, *bermoela pada orang bertapa itoe ada jang berdiri atas kaki sabelah serta berdakap toeboeh beriboe-riboe tahoen lamanja*.
 De boetedoening eens —s in acht nemen, *mengikoet taps pertapa*.
 Tot — maken, *menzáhidkan*.
Kluisenaarsleven, o. *kahidoepan orang bertapa*.
 Hoe lang leidt gij dit —? *berapakaé lamanja toewanhamba bertapa ini!*
Kluppel, m. *toekam; gada; toengkat besar*.
Kluppelen, b. w. *poekoel dengan gada*.
 Dood gekluppeld, *diboenoeh gada*.
Klutsen, b. w. *adoeg, L.*; *katjoeg; poekoel*.
Kluwen, o. *toekal; boentel, L.*
 Op het — winden, *likas, melikas*.
 Hoe zal dat — afoopen? *apatah 'agbatnja perkara itoe? apa nanti kasoedahannja perkara itoe?*
Kluwenen, b. w. *likas, melikas*.
Kluwentje, o. *toekal ketjil*.
Knaap, m. *boedaq*.
 —, *bediende, hamba; boedjang, L.*
 —, *bediende van aanzienlijken, sakej*.
 —, *klein tafeltje, mélja ketjil; kenap, verb.*
Knaapje, o. *kanaq-anag*.
Knaapschap, o. *perhambaän*.
Knabbelaar, m. *jang mengikil; jang mapaq*.
Knabbelen, o. w. *knaauwen, kikel; papaq, L.*; *mengerat; porot, L.*
 —, *bijten, gigit, menggigit*.
Knabbeling, vr. *pengikilan*.
Knagen, b. en o. w. *makan; kerat, mengerat, zie Knabbelen*.
 Aan het hart —, *mengerat hati; makan hati*.

Knagend, b. n. *jang makan; jang mengerat*.
Een — *geweten, sesal jang makan hati*.
— e *zorgen, kasoebaran jang makan hati*.

Knaging, vr. *invreting, keratan*.
De — *van het geweten, (hart), keratan hati*.

Knak, m. *patah; koelêj*.
Eenen — *geven, nadeel toebrengen, meroesaqkan*.
Eenen — *aan de gezondheid des lichaams geven, meroesaqkan njaman toeboeh; meroesaqkan salamat badan*.

Knak, b. n. *gestoord, ketjil hati; sakit hati*.
Hij is — *geworden, dija soedah djadi ketjil hati; dija goesar, L.*

Knakken, o. w. *patah; berpatah; koelêj*.
En de *zegekoets knakte, (de draagboom van dezelve), maka perarakan itoeppen patahlah*.
—, b. w. *patahkan*.
—, met de *tanden, kraken, goenjiil*.

Knap, vr. *boenji letos, ook enkel letos*.
Hij houdt veel van de —, *dija banjaq soeka makan*.

Knap, b. n. *vastsluitend, rapat*.
—, *vlug, vaardig, pantas*.
—, *net, netjes, vooral van vrouwen, tjantig*.

Knaphandig, b. n. *pantas; tjepat*.

Knaphandigheid, vr. *lakoe jang pantas*.

Knapjes, bijw. *netjes, dengan pantas; baik-baik*.
—, *eventjes, nauwelijks, hampir tiada*.
— *van dat traktement kunnen leven, hampir tiada dapat (boldêh) hidoep dari itoe gadjî*.

Knappen, o. en b. w. *letos; letoep; letoeq*.
Het *brandhout knapt, kajoe api meletos*.
De *vingers —, doen kraken, lantiq djari*.
De *lange nagels doen —, tjanggéj dipitig*.

Knapzak, m. *boqtjâ; kandi; sitaq*.

Knarsen, o. w. *kertag*.
Op de *tanden —, mengertaqkan gigi*.

Knarsetanden, o. w. *mengertaqkan gigi*.

Knarsing, vr. *pengertakan*.

Knaster, m. *(gekorven tabak), tambako jang dihiris-hiris terlaloe haloes*.
—, *kist, mand, (voor tabak), karabang*.

Knecht, m. *hamba; boedjang, L.; eig. een ongehuwde; kenèk, verb*.
—, *geenedene, sida; orang kabiri*.
Heeren —, *hamba toewan; boedjang djaga toewan, L.*
Schoenmakers —, *kenèknja toekang sepatoe*.
Kantoor —, *oepas kantor*.
—, *van aanzienlijken, sakèj*.
Meester —, *mandor*.
—, *tafeltje, médja ketjil; kenap, verb*.
Stal —, *boedjang koeda*.

Knechtje, o. *boedaq*.

Knechtschap, o. *hhâl perhambaan*.

Knechtsloon, m. en o. *gadjinja boedjang, L.; oepah hamba*.

Knedén, b. w. *ramas; remas, L.*
Meel of *deeg —, ramas tepoeng*.
Het *lichaam —, de gewrichten zachtjes drukken op Oostersche wijze, ramas toeboeh; pidjit*.

Knedér, m. *jang meramas; jang pidjit*.

Kneep, vr. *penjoebitan*.
—, *zoo veel als men tusschen den duim en voorsten vinger vatten kan, (hetzij snuif, hetzij poeder, enz.), sadjentik*.
—, *teeken van knijpen, bekas tjoebit*.
Eene — *snuif, een snuifje, sadjentik tambako haloes*.
—, *plooi, lipatan*.
—, *booze streek, makr, Ar.; makar, verb.; tipos djahat; pedaja; moeqlihhat, Ar.*

Knekèl, m. zie **Kneukel**.

Knèl, vr. *pendjepitan, L.; penjepitan*.
—, *val, om wilde dieren te vangen, kalaboeran*.

Knellen, b. en o. w. *djepit, L.; menjepit; apit; ringset*.
—, *te nauw zijn, terlaloe sesaq*.
—, *kwellen, menjesaq; tindis; menjijasatkan*.
—, *afknellen (met de nagels), gentas*.

Knelling, vr. *penjepitan; penjesanan*.

Knèppel, m. zie **Knuppel**.

Knèrsen, o. w. zie **Knarsen**.

Knètteren, o. w. zie **Knitteren**.

Kneukel, m. *(knekel, knokel, knokkel), sendi; boekoe; mata tangan*.
Met de — *s trommelen, meloetoet*.
—, *enkel, aan den voet, mata kaki*.
Met de — *slaan, loetaq*.

Kneukelhuis, o. *beenderhuis, tempat toelang orang mati*.

Kneuteraar, m. *orang gagap; orang gagoe*.

Kneuteren, o. en b. w. *kwinkeleeren, tjitjit*.
—, *stamelen, gagap; gagoe*.
—, *mompelen, bersoengoit; tjomèl, L.*

Kneuterig, b. n. *knorrig, tjomèl-tjomèl*.
—, *fig. lief, genoegelijk, sedap; énaq, L.*

Kneuzen, b. w. *mendjepit sampèj sakit, L.; meloekai dengan menjepit*.
—, *wonden, mamar*.
Gekneusd, *gewond, mamar, termamar*.
Eene *manggavrucht —, djepit boewah mangga sampèj antjoer; mengersoet*.

Kneuzing, vr. *penjepitan sampèj (hingga) sakit*.

Knevel, m. zie **Knuppel**.
—, *aan den bovenlip, koemis; misi*.
— *en eenen baard dragen, bermisi dan berdjanggoet, (berdjènggot, L.)*.
De — *in orde maken, mengandam misi*.
De — *van eenen tjger, koemis matjan; L.; misi harimaw; soengoit harimaw*.

Knevelaar, m. *penganijaja; orang jang menjijasatkan*.

Fig. uitzuiger, lintah.
 Die Chinees is een ware —, *itoe orang*
Tjina ada lintah betoel.
 —, die de menschen uitzuigt, *jang*
mengisap orang poenja darah.
Knevelarij, vr. penjanijajaan.
Knevelbaard, m. zie Knevel.
Knevelband, m. om te knevelen, tali
ikat maling.
Knevelen, b. w. ikat, mengikat.
 —, afpersen, *menganijaja.*
 —, plunderen, *samoen, menjamoen;*
rampas, merampas.
Kneveling, vr. pengikatan, zie Kneve-
larij.
Knibbeelaar, m. orang jang tawar kikir-
kikir.
 —, haarklover, *orang jang membelah*
ramboet.
Knibbelen, o. w. tawar kikir-kikir.
 —, haarkloven, *membelah ramboet;*
tjerèwèt sadja, L.
Knibbelig, b. n. soeka tjerèwèt, L.
Knie, vr. loetoet.
 In de rivier tot aan de knieën waden,
mengaroeng di soengéj hingga loetoet; meng-
grojoki di kali sampéj loetoet, L.
 Met de knieën tegen malkander gaan,
kantoet.
 De knieën buigen, *melipat loetoet.*
 Eerbied bewijzen aan de knieën des
 konings, *menjembah loetoet baginda.*
 —, in een schip, *sikoe-sikoe kapal.*
 —, hanebalk, *sokong-sokong.*
Kniebuiging, vr. pelipatan loetoet.
Kniehouten, o. meerv. gading-gading; sen-
doeng.
Kniezicht, vr. sengak loetoet.
Knielen, o. w. soedjbed, Ar.; berloetoet;
berteloet, berteloed.
 Knielende hulde aan de voeten bewij-
 zen, *soedjoed menjembah kaki.*
 Eenen olifant doen —, *goenamkan;*
deroemkan.
Kniepijn, vr. sakit loetoet.
Knier, o. zie Scharnier.
Knieschijf, vr. temporong loetoet.
Knievormig, b. n. seperti loetoet roepanja.
Kniezen, o. w. zie Knijzen.
Knijf, o. zie Knipmes.
Knijp, vr. engte, verlegenheid, kasoesahan.
 In de — zijn, *bersoesah; tersesaq.*
Knijpen, b. w. sepit, menjepit; djepit.
 Fel, valsch —, *tjoebit.*
 De keel toe —, *tjangki; tjekèq.*
 —, o. w. langs den wal —, *menjoe-*
soer tanah.
Knijper, m. pendjepit, jang djepit, jang
menjepit.
 —, tang, *penjepit.*
 —, knelhout, *tjangkah.*
 —, scharen der kreeften, *sanggoet.*
Knijptang, vr. kakatoewah, zie Nijp-
tang.

Knijzen, Kniezen, o. w. gergetam, L.
radjoeg, meradjoeg.
Knijzer, m. orang radjoeg.
Knijzig, b. n. moeram; moeroeng; berdoe-
katjila.
Knijzing, vr. peri hati jang gergetam, (me-
radjoeg.)
Knik, m. wenk, isjdrat, Ar.; tanda.
Knikkebollen, o. w. manggoet; anggol;
berandjal-andjal.
Knikken, o. w. (met het hoofd buigen,)
anggol kapala; oenggoe, oenggoe kapala;
andjal.
Knikker, m. kalitji; kalitja, L.
Knikkeren, o. w. bermain kalitji; main
kalitja, L.; pritjit.
Knikkerspel, o. permainan kalitji, (ka-
litja, L.)
Knip, m. knipslag met den vinger, boenji
djentiq.
 —, grendel, *soesoekan.*
 —, val, *djabag, djibag; perangkap.*
 —, val voor wilde dieren, *kalaboeran.*
 — met eene schaar, *penggoentingan.*
 —, valdeur in eene schans, *pesawat.*
 —, bordeel, *roemah soendal.*
 Hij is geen — voor den neus waard,
dija trada goena saképeng, L.
Kniphoutje, o. pesatan.
Knipmes, o. pisaw lipat-lipatan.
Knipoogen, o. w. kelip, berkelip.
Knippen, b. w. met eenen knip vangen,
mendjabag.
 —, met de nagels, (dooden,) *tindis.*
 —, met eene schaar, *menggoenting;*
katjip, mengatjip.
 Met den duim en vingers —, (geluid
 maken,) *djentiq; pelitig.*
Knipschaar, vr. goenting.
Knipsel, o. goentingan; rantingan.
Knipslag, m. valdeurtje, pesawat.
 —, een houtje in eenen knip, val of
 strik, *belantiq.*
Knitteren, o. en b. w. boenji letos; boenji
letoep.
 —, blutsen, *meroesaqkan dengan djepit.*
Knobbel, m. boengkoel, brontos, L.; djandol.
 —, aan riet enz. roewas.
 —, eelt, *boeboel, L.; babaloelang.*
 —, knoest in het hout, *mata kajoe.*
 —, uitwas aan oude boomen, *botjaq.*
Knobbelachtig, b. n. berboengkoel.
 Een — wortel, *akar berboengkoel.*
Knobbeluitwas, o. aan oude boomen,
botjaq.
Knod, vr. zie Knoop, Knobbel.
Knods, vr. gada; toekam; boetjoeg; ke-
nat; tjoqmar.
 Door de — aangevallen, *katampoehan*
tjoqmar.
Knodsdrager, m. orang jang pakéj gada.
Knodsslag, m. paloe gada.
Knoedel, m. balletje, kiplal.
Knoeien, b. en o. w. toris, L.; keréja roesaq.

Knoeier, m. *orang jang toris*, L.
—, leerling op eene drukkerij, *moerd di tempat tjitjaq.*

Knoeierij, vr. *pekerdjaan jang bantoet; pekerdjaan jang ditoris*, zie **Knoeien**.

Knoest, m. *mata kajoe.*
—, uitwas aan oude boomen, *botjaq; boengkoel.*

Knoestig, b. n. *penoeh dengan mata kajoe.*

Knoet, m. *orang bodoh; orang gobloq*, L.; *orang tjaboel.*

Knoetachtig, b. n. zie **Lomp**, **Plomp**.

Knoffelen, b. w. *melakoekan dengan kasar.*
—, rukken en plukken, *reboet-reboet.*
—, kreuken, *keroetkan; kerdja risoe; mengoesoet.*

Knoflook, o. *bawang poetih; tzoem*, Ar.

Knok, m. *been, toelang.*

Knokkel, m. zie **Kneukel**.

Knol, m. *raap, lobaq; foedjl*, Ar.
— *paard, koeda gladaq.*

Knolradijs, vr. *lobaq ketjil sakali.*

Knolvormig, b. n. *saroepa lobaq.*

Knolzaad, o. *bidji lobaq.*

Knok, m. zie **Knok**.

Knoop, m. *aan een kleed, kantjing; boewah badjoe.*
— in touw of garen, *simpoeelan.*
— in eenen doek, *boental, boentalan.*
— band, verbinding, *peroeboengan; tals.*
—, moeielijkheid, *soesah, kasoesahan.*

Knoopen, b. w. *toeknoopen, toetoepp kantjing; mengantjing, berkantjing.*
—, eenen knoop leggen, *simpoeelkan boental.*
—, breien, *siroet.*

Knoopgat, o. *roemah kantjing; lobang kantjing; pekantjangan.*

Knooping, vr. *pengantjangan; penjimpoeelan.*

Knoopmaker, m. *toekang kantjing; pandej kantjing.*

Knooppijde, vr. *benang soetra bakal pintal, (siroet, anjam.)*

Knop, m. *boengkoel.*
—, bolletje, dat aan franje of snoeren hangt, *metoe.*
— van eenen degen, *boengkoel pedang; perdah.*
— bij het lemmer van eene kris, *bawar.*
— van eenen spijker, kop, *pajoeng pakoe.*
— van bloesems, *koetoem; koentjoep.*
—, spruit, *toenas; rangkas.*
—, van een deksel, *botjaq.*
—, van een speld, *kapala peniti.*

Knoppen, o. w. *berkoeloem, berkoentoem; berkoentjoep; bertoenas.*

Knopspeld, vr. *peniti dengan kapala besor.*

Knorachtig, b. n. *soeka tjomèl.*

Knorren, o. w. *als varkens, koerkoer; mengeroeq; balangoq*, L.; *betangoq*, L.

—, brommen, als honden, *ngaroeng.*
—, grommen, *tjomèl*, L.; *soengoet; koeloem.*
—, vóór het blaffen en miauwen, *geram.*
Dit oude mensch doet niets dan —, *ini orang toeha tjomèl-tjomèl sadja.*

Knorrepot, m. *brompot, toekang tjomèl*, L.; *orang bersoengoet-soengoet; orang tjomèl-tjomèl.*

Knorrig, b. n. zie **Knorachtig**.
— zien, *melérot.*

Knot, vr. *boengkoesan jang terpintal, (tepoetar.)*

Knotten, b. w. *pintal.*
Het vlas —, *pintal rami.*
Eenen boom —, *tetaq kemoentjaq pohon.*
Iemands macht —, *meniwaskan orang.*

Knotter, vr. *orang jang menetaq kemoentjaq pohon.*

Knotting, vr. *penetakkan kemoentjaq pohon, zie Knotten.*

Knuffelen, b. w. zie **Knoffelen**.

Knuist, m. *vuist, genggam.*

Knuppel, m. *toengkat tebal; toekam; tjogmar.*

Knuren, o. w. zie **Futselen**.

Knut, vr. zie **Knot**.

Knutselen, b. w. *isang-isang; békin barang ketjil-ketjil dari soeka sendiri*, L.

Knutterig, b. n. *bagoes*, L.; *bisi.*

Kodde, vr. *djinaka; goeraw.*

Koddebeier, m. *mata-mata.*

Koddig, b. n. *berdjinaka; bergoeraw.*

Koddigheid, vr. *permainan; goeraw; djinaka.*

Kodsen, o. w. *moentah.*

Koe, vr. *sapi; sampi*, L.; *lemboe betina; sampi perampoewan*, L.
Eene magere —, *sapi koeroes.*
Eene vette —, *sapi gemoeq.*
Eene — melken, *perah (peras, L.) sapi.*
Op eene — rijden, *berlemboe*, (dit teekend ook: *rundvee hebben.*)
De — moet kalven, *itoe sampi mesti beranaq*, L.; *lemboe itoe akan beranaq.*
Eene oude — uit de sloot halen, *korèq perkara jang soedah.*

Koeboter, m. *minjaq sapi; mantéga sampi*, L.: *samn*, Ar.

Koedief, m. *pentjoeri sapi; pentjoeri lemboe.*

Koedrek, m. *tahi sapi; tahi sampi*, L.

Koedrijver, m. *goembala sapi; orang djaga sampi*, L.

Koegras, o. *roempoet sapi.*

Koehaar, o. *hoeloe sapi.*

Koehoren, m. en o. *koehoorn, tandoeq sapi.*

Koehuid, vr. *koelit sapi.*

Koeienuier, m. *soesoe sapi.*

Koeienvleesch, o. *daging sapi.*

Koek, m. *djeradiq; raghif*, Ar., zie **Koekje**, **Gebak**.

— in de pan, eierstruif, *dadih telor*.

Soort van — of deeg van *ketan* en *ragi* dienende tot bereiding van een sterken drank, *tapéj*.

— van rijstmeel, *soerabi*.

Zwarte lekkere —, *koewèh dodol*.

Koekamp, m. *tamah roempoet*.

Koekbakkerij, vr. *tempat toekang koewèh*.

Koekeloeren, o. w. *doedoeq di roemah sadja dengan malas-malas*.

Koekenbakken, o. *pekerdjaan toekang koewèh*.

Koekenbakker, m. *toekang koewèh; toekang apam*.

Koekenpan, vr. *tempat masaq koewèh; pembikangan*.

Koeketer, m. *orang jang makan djeradiq; orang jang makan koewèh*.

—, die gaarne koek eet, *orang jang soeka makan koewèh*.

Koekje, o. in het algemeen, *koewèh*.

Plat, rond, dun —, *apam; raghif*, Ar.

Zekere dunne —s, *bikang-bikang*.

Rond, wit, meelachtig —, *koewèh mangkog*.

—, soort van kolombijtje, *babika ambon; béawloe*, Chin.

Een plat, schuinsch —, met suiker, *koewèh ladae; koewèh geplaq*.

Een langwerpig, plat — met kokosraspels van binnen, *koewèh dodol*.

Koekraal, vr. *pesapian; kandang sampi*, L.

Koekkraam, vr. *kedéj orang menjoeawal apam (koewèh); waroeng orang menjoeawal koewèh*, L.

Koekoek, m. *poho-poho; goegoe*. (Deze vogel wordt op Java hoogst zelden aantroffen).

Koel, b. n. *sedjoeg*.

— water, *aer jang sedjoeg*.

Eene —e plaats, *tempat sedjoeg, (tedoeh)*.

—er dan dauw, *terlebiè sedjoeg dari pada emboen*.

—, luchtig, *beranganan*.

—, onverschillig, *dingin; kakoe; tiada fadlèlè; tra perdoeli*, L.

In —en bloede, *dengan sengadja*, L.; *dengan disahadjanja; dengan sahadjanja*.

Koelbak, m. *sepoehan; tempat mendinginkan besi panas*.

Koelbloedig, b. n. *berhati dingin*.

—, opzettelijk, *dengan sengadja*, L.; *dengan disahadjanja; dengan sahadjanja*.

Koelbloedigheid, vr. *hati dingin*.

Koeldrank, m. *minoeran jang menjoealkan*.

Koelen, b. w. *menjoealkan*.

De regen heeit het aardrijk gekoeld, (verkoeld), *maka hoedjan poen menjoealkan boemi, (tanah)*.

Heet ijzer —, *sepoeh besi panas*.

Zijne lusten —, *menoeroet (mememoehi) hawa nafsoe*.

Eene wraak —, *mememoehi dendam*.

De wind begint wat te —, *maka angin djadi sedjoeg djoega*.

De lust van het werkvolk begint te —, *soekanja orang bekerdja djadi koerang*.

Koelheid, vr. *peri jang sedjoeg; kasedjoekan*.

De — doen verminderen, *mengoerangkan kasedjoekan*.

—, onverschilligheid, *perangéj orang jang tiada fadlèlè; lakoe orang jang tiada perdoeli*, L.

Koeling, vr. *penjedjoekan*.

Koelkelder, m. *tempat menjedjoekan*.

Koelte, vr. *koele wind, angin jang sedjoeg*.

—, koele plaats (lommerige plaats), *tempat jang tedoeh*.

Aanwakkerende —, *angin jang djadi kentjang*.

Doorgaande —, *angin jang tetap*.

Eene stijve —, *angin tejang kelat*.

Frissche —, *angin kentjang*.

Hevige —, *angin keras*.

Koeltje, o. *angin jang lemboet, zie Koelte*, (laatste beteekenis).

Koeltjes, bijw. *sedjoeg sedikit*.

Koelvat, o. *pasoe, (berisi aèr akan menjedjoekan)*.

Koelzinnig, b. n. *senang hati*.

Koemelk, vr. *aer soesoe sapi, (sampi, L.)*.

Koemelker, m. *orang perah (peras, L.) aèr soesoe sapi*.

Koemest, m. *tahi sapi*.

Koen, b. n. *berani; perkasa*.

Een — krijgsman, *hoeloebalang jang gagah perkasa*.

Koenheid, vr. *kabermanian; kagagahan*.

Koenlijk, bijw. *dengan berani; dengan gagah*.

Koepel, m. *goebbat, Ar.; lengkoeng*.

Koepelkerk, vr. *grédja jang bergoebbat*.

Koepok, vr. *koepokstof, bijang tjatjar; Met de — inenten, taroh bijang tjatjar; taroh tjatjar*.

Koeren, o. w. *korren, koekeroeboe*.

Koers, m. *djalan; ladjoe*.

Het schip had zijnen — oostwaarts, *maka kapal itoe ladjoe ka timoer*.

— houden, *koersen, toedjoe, menoedjoe*.

Het vaartuig hield — naar Tandjong Poera, *maka perahoe itoe menoedjoe ka Tandjoeng Poera*.

— op de zeeroovers stellen, *berlajar menoedjoe ka perahoe perompaq, (badjaq, L.)*.

— rechtuit, *djalan teroes; menoedjoe*.

Geld dat geen — meer heeft, *oewang jang tiada lakoe lagi*.

Eene munt buiten — stellen, *berhentikan lakoe sasoeatoe roepa oewang*.

—, loopende prijs, *harga pasur*.
Koersen, b. en o. w. *toedjoe, toedjoeg, menoe djoe*.
Koestaart, m. *ékor sapi, (sampi, L.)*.
Koestal, m. *kandang sapi*.
Koesteraar, m. *jang memeliharaakan; jang melindoengkan*.
Koesteren, b. w. *menjenangkan olèh kapanasan*.
 Zich —, *berdijang*.
 —, *verwarmen, memanasakan; békin panas, L.*
 —, *opkweeken, memeliharaakan; pijara*,
 —, *aankweeken, beschermen, melindoengkan*.
 Hoop —, *menaroh pengharapan*.
 Angst —, *menaroh tjinta*.
Koestering, vr. *pemeliharaan; hhidlânat, Ar.*
Koetersaar, m. *orang jang bertéloer*.
Koets, vr. *karèta koets, Eur.; rata*.
 —, *vorstelijke rustkoets, keta & geta, Perz.; geréj*.
Koetsenmaker, m. *toekang karèta koets, L.*
Koetshuis, o. *roemah karèta*.
Koetspaard, o. *koeda karèta koets, L.*
Koevoet, m. *kaki sapi, (sampi)*.
 —, *breekijzer, ijeren hefboom, linggis*.
 —, *met houten steel, poepoet*.
Koffer, m. *peti jang berkoelit; kopor, verb.; tarohan*.
 Reis —, *banjan*.
 Groote —, *peti besar; baroewa*.
 Een inlandsche — *met een los deksel, dondong*.
Kofferen, b. w. *masoqkan didalam peti*.
Koffertje, o. (klein inlandsch —), *kèmpèq*.
Koffertorie, o. (om een boek), *koelit kitáb; koelit boeke, L.*
Koffie, vr. *qahwah, Ar.; kopi, verb. Ned.*
 Een kop —, *kopi satoe mangkoq*.
Koffiebaal, vr. *eene —, qahwah sabandèla; kopi sakaroeng, L.*
Koffieboom, m. *pohon kopi, L.; pohon qahwah*.
 De — *en moeten niet geschud, maar de vruchten er afgeplukt worden, maka pohon kopi itoe djangan digojang-gojang tapi boewahnja itoe mesti dipetiq, L.*
Koffieboon, vr. *boewah kopi, L.; boewah qahwah; boen, Ar.*
Koffiedik, o. *ampas kopi, L.*
Koffiehuis, o. *waroeng kopi, (eig. een kraampje waar men koffie schenkt), L.; kedéj orang mendjoewal qahwah, (kopi, L.)*.
Koffiekan, vr. *tempat kopi, L.*
Koffiekleur, vr. *warna qahwah, (kopi, L.)*.
Koffiekopje, o. *mangkoq kopi, L.*
Koffiemolen, m. *penggilingan kopi, L. (qahwah)*.
Koffieplantaadje, vr. *kebon kopi, L.*
Koffieplanter, m. *orang tanam kopi*.

Koffiewater, o. *aer kopi, L.*
Koffiezak, m. *karoeng kopi; goeni*.
Kogel, m. *pengalaw, Menangk.; peloeroe; pélor, L.; anaq bedil*.
 Kanons —, *pélor marijam*.
 Met den — *straffen, pasang dengan pélor*.
 Hij is veroordeeld met den — *gestraft te worden; maka ija soedah dihhoekoem mati diboenoh dengan peloeroe (dengang dipasang pélor)*.
 Geweer —, *peloeroe senapang*.
 Looden —, *peloeroe timah*.
 Vuur —, *peloeroe api*.
 De — *is door de kerk, bitjara soedah poetoes*.
Kogelaanzetter, m. *pengasaq peloeroe*.
Kogelbak, m. *tempat peloeroe; kandang peloeroe*.
Kogelen, b. w. *menèmbaq dengan peloeroe*.
Kogelgieter, m. *toekang menoewang pélor, L.; pandéj menoewang peloeroe*.
Kogelgieterij, vr. *tempat penoeangan peloeroe*.
Kogelmeter, m. *pengoekoer peloeroe*.
Kogeltrekker, m. *pentjaboet peloeroe, (pélor, L.)*.
Kogelvorm, m. *toewangan peloeroe, (pélor, L.)*.
Kogelvormig, b. n. *saroepa peloeroe; se-perti pélor, L.*
Kogelvrij, b. n. *betoewah*.
Kogelwagen, m. *karèta pélor, L.; pedati peloeroe*.
Kohier, o. (ond. w.), *daptar (soerat) tanah serta charádjatnja; soerat padjag*.
Kok, m. *koki, L., verb.; djoeroe tanaq; penanaq; djoeroe dapoer; djoeroe masag, djoeroe bétaq; thábih, Ar.*
Koken, o. w. *zieden, didih; bedidih, L. thabach, Ar.*
 Het water kookt, *aer berdidih, (bedidih, L.)*.
 In zuiver water —, *reboes*.
 Gekookte visch, *ikan reboes; ikang jang direboes*.
 Gekookt vleesch, *daging reboes*.
 —, hard —, *borrelen, galagaw, galaga, galagaq*.
 —, b. w. *spjzen, masag, memasag; bermasagkan; reboes; lemanq; mendidih; tanagkan*.
 Rijst —, *tanaq nasi, menanaq nasi; masag nasi, L.*
 Tijd, vereischd om rijst te —, *saper-tanaq nasi, (tijdmaat)*.
 Visch —, *reboes ikan*.
 Rijst in jonge bamboes —, *lemanq*.
 Water —, *doen —, mendidih aer*.
 Gekookte olie, *minjaq pertanaq*.
 En hij liet eenen kleinen ketel rijst —, *seraja ditanaqkannja nasi saperjoeq ketjil*.
 —, *verteren, (zoo als de maag), men-tjerna*.

Koken, o. *pekerdjaän toekang masaq*, (koki, L.).

—, in de maag, *pentjernaär*.

Koker, m. van bamboes, *boemboeng*, Jav.

Bamboezen — om water te halen en te bewaren, *gandji*.

— van den bloesemzak des Arèn-booms, *doeg*.

—, in het algemeen, *saroeng*.

— der kokosbladstelen, *tapis*.

Naalden—, *tempat djaroem*.

— voor eene vlag, *saroeng bandéra*.

— van jonge kokostakken, *tapih*.

— met eenen stamper, om de betelbereiding voor tandeloozen fijn te maken, *lontjoq, lotjoq, lotjokan*.

Kokeren, b. w. *menjaroengkan; masoegkan di saroeng*.

Kokerij, vr. *pekerdjaän koki*, L.

—, kookkunst, *'ilmoe masaq; pengatahoean masaq*.

Kokermaker, m. *toekang boemboeng; toekang saroeng*, zie **Koker**.

Kokertje, o. *saroeng (boemboeng) ketjil*.

— of doosje van bladeren gevlochten, om de siri-bladeren te bewaren, *lopa-lopa, lopaq-lopaq*.

Kokhalzen, o. w. *tadja-loewap*.

Koking, vr. het koken, *pemasakan*.

—, zieding, *didih*.

Kokkelen, o. w. kraaien, *berkoekoeg*.

Kokkelskorrels, vr. meerv. (Menieper-mum), *toeba bidji*.

Kokos, m. (boom), *pohon njiJoer; pohon karambang; pohon karambil; pohon kalapa*, L.; *nardsjil*, Ar.

Hout van oude — boomen, dienstig voor tijdelijke vlonders, stijlen enz., *roejoeng*.

Kokosblad, o. daoen *njiJoer; daoen kalapa*, L.; *koentjang*.

— Droog —, *belaraq*.

Kokosbladschacht, vr. of steel, *papaq*.

Jonge —, waarvan de katoepat gevlochten wordt, *boesoeng*.

Kokosbloem, vr. *majang; majang njiJoer; majang kalapa*, L.

Kokosbloemhulsel, o. *kaloeping*.

Kokosbloemstengel, m. *bagal*.

Kokosbolster, m. *moembang; saboet; samboq*, L.

Kokosboom, m. zie **Kokos**.

Kokosdop, m. *temporong njiJoer; batoq kalapa*, L.; *temporong kalapa*, L.

Kokosloot, vr. kern, *toemboeng kalapa*.

Kokosmelk, vr. *santan; aër santan*.

Kokosnoot, vr. *boewah njiJoer; boewah kalapa*, L.; *karambil; karambang*.

— zonder water, *kalapa gaboeg*.

Rijpe —, *boewah kalapa jang matang*.

Half rijpe —, *pemalam*.

— die nog jong is, doch reeds wat inhoudt, *tjingkat; tjingkir*.

De zeer jonge —, die nog lilachtig is, *roedjaq*, later *bebantji*.

De nog jongere —, zoo groot als een zwanenei en dienstig tegen bloedloop, *boengsil*.

—, door eekhoortjes uitgevreten, *kalongkong*.

Het eetbare gedeelte van de —, *isi kalapa; oesam; kelambir*.

Uitgeperste —, *oesam*.

Kokosolie, vr. *minjaq kalapa*, L.; *minjaq njiJoer*.

Beste, door koking verkregene —, *minjaq pertanaq*.

Kokosschede, vr. uit dewelke de schacht voortkomt, *saloeoeng; papah*, L.

Kokostouw, o. *tali saboet; tali api*.

Kokajongen, m. *boedjang koki*, L.; *hamba djoeroe tanag*.

Kol, vr. witte plek voor het hoofd eens paards, *poesaran; pitaq*, L.

—, tooverheks, *perampoewan petenoeng*.

Kolder, m. harnas van leder, *badjoe koelit*.

—, borstharnas van buffelleder, *badjoe koelit karbau*.

Maliën—, *badjoe rantéj; zirha*, Perz.

—, vlieger der kinderen, *lajangan*.

Kolenbrander, m. (houts—), *toekang harang*.

Kolengroef, vr. zie **Kolenmijn**.

Kolenbranderij, vr. *tempat békin harang*.

Kolenhok, o. *goedang harang batoe*.

Kolenmaat, vr. *oekoeran harang batoe*.

Kolenmeter, m. *orang jang mengoekoer harang batoe*.

Kolenmijn, vr. *galian harang batoe; tambang harang batoe; kolong harang batoe*.

Kolenvuur, o. *bara*.

Kolenzak, m. *karoeng harang batoe*.

Kolf, vr. knods, *tjoqmar*.

—, bij zeker spel in gebruik, *tjatoeq*.

— van een geweer, *sikoe bedil, (senapang)*.

Distilleer—, *lèhèr koekoesan*.

Kolfbaan, vr. *tempat main tjatoeq*.

Kolfbal, m. *boewah tjatoekan; boewah dil*.

Kolfspel, o. *uu; permainan dil*.

Kolfstok, m. *pentjatoeq*.

Koliek, o. *tjika; ranggoet; moelas; hhaq-nat*, Ar.; *goelandj*, Ar.

Kolk, vr. in stroomend water, *oeléj*.

—, in het algemeen, *oelaq; aër jang poesar; poesaran aër*.

Kolken, o. w. *naik dengan poesar*.

Kollen, b. w. *boenoh dengan poekoel*, L.; *boenoh dengan paloe dahi*.

Kolokwint, m. *kwintappel, hantlal*, Ar.

Kolom, vr. zuil, *tjang batoe; roekn*, Ar.

Kolombijntje, o. Chineesch —, *boloe*.

Inlandsch —, *babika ambon*.

Koloriet, o. (ond. w.) *warna jang sadija; warna jang patoet*.

Kolsem, m. *kwab van eenen os, djoembil*.

— van een schip, *boewaja-boewaja*,

Kolven, o. w. *main tjatoeq*.

Kolvenier, m. *çoldádoe jang pakéj isting-garda.*

Kolver, m. *orang main tjatoeq.*

Kom, vr. *mangkok besar; badjan.*

Groote —, waschkom, *djemboeng.*

— met een deksel, *tjoetjoepeoe.*

Porseleinen —, *mangkok Tjina.*

—, bekken, *batil.*

Groote houten of aarden —, *dopsa.*

— eener gemeente, *dáirah negeri; idaran negeri.*

—, waterkom, die afgedamd is, *tebèh, toebèh.*

Afgedamde — om water voor de erts-poeling te vergaderen, *tebat.*

Koperen —, *tamboekan.*

—, beker, *sihan; çahn, Ar.*

—, inham, *teloeq.*

—, voor vaartuigen, *limboengan.*

Kombuis, vr. *scheeps—, toepi; dapoer perahoe.*

Komedie, vr. *wajang.*

—, die door mannen gespeeld wordt, *rakat.*

— spelen (door mannen,) *merakat.*

Chinesche —, *wajang Tjina.*

Javaansche — met lederen poppen, *wajang koelit.*

Naar de — kijken, *nonton wajang, L.*

Komeet, vr. *bintang berkör; bintang berasap.*

Komen, o. w. *datang.*

—, naderen, *hampir; menghampirkan.*

—, aankomen, *sampéj; tiba.*

Van het gebergte —, *datang dari goenoeng.*

Hij is te Tjiringin ge—, *maka tjapoen sampéj di Tjiringin.*

Als gij van daar komt, *sadatangnja engkaw dari sanalah.*

Het schip is ge—, (aange—,) *kapal soedah tiba (sampéj).*

Doen —, *mendatangkan; soeroeh kirim; pesan datang.*

Te weten —, *dapat tahoe; dapat çabar; dengar warta.*

Dat komt hem juist te pas, *itoelah hhdjatnja betoel; itoelah jang diperhhdjatnja.*

Hoe komt het, dat gij mij niet geschreven hebt? *apa sababnja engkaw tiada berkirim soerat kapada kita?*

Het komt daar van daan, *itoelah sababnja.*

Wat er ook van — moge, ik ga er toch heen, *apa kasoedahannya kita maoe pergi djoega disitoe.*

Uit het paleis —, *kaloewar dari dalam astana.*

Iemand, die alles zegt, wat hem voor den mond komt, *moeloet lantjar.*

Aan den dag —, *djadi tláhir; djadi njata; dinjatakan.*

Ik ben in zijne plaats gekomen, *kita soedah mengganti dja.*

Die gekomen is, *jang soedah datang.*

Die nog komt, *jang lagi datang.*

Die — zal, *jang akan datang; jang nanti datang, L.*

Kom hier, *mari sini; mari, marilah.*

Doen —, geworden tot, *aan, menjampékan kapada.*

Daar komt niets van, *itoe tiada djadi; itoe woeroeng, L.*

Die rijst komt niet voort, door gebrek aan water, *maka itoe padi tiada djadi sabab koerang aér.*

Alle zegeningen — van God den Allerhoogste, *maka segala kabadjikan itoe ditoeroenkan Allah ta'ala.*

Wanneer het water tot aan de lippen komt, komt er hulp van God, *apabila aér sampéj di moeloet maka ditoeroenkan Allah perteloengan.*

In de kraam —, bevallen, *beranaq; berpoetra, Hoft.; bersalin, Hoft. en hooge stijl.*

De wind komt door de poort, *maka angin masoq di pintoe gerbang.*

Over den muur —, *melaloei tembog; datang dari atas tembog.*

Te kort —, verliezen, *roegi.*

Te kort —, onvoldoende zijn, *tiada tjoekoop; tiada sampéj; koerang.*

Het woord „pakat” komt van het Arabische woord „moewáfagat”, *maka perkataan „pakat” itoe ditoeroenkan dari pada perkataan 'Arab „moewáfagat”.*

Te pas —, betamen, *patoet; laiq, Ar.; haroes.*

Te pas —, gebruikt kunnen worden, *bolèh dipakéj, L.; dapat dipakéj.*

Hij durft niet meer onder 's konings oogten te —, *maka tiada lagi berani ija menghadap radja.*

Er kwam een onweder op, *maka toeroen thoesán.*

Niet van iemand kunnen — scheiden, *tiada dapat bertjeréj dengan saorang.*

Uit de schulden —, *bajar hoelang.*

Achter eene zaak —, *pantjing-pantjing sampéj kena.*

Hooger —, (worden) *naik pangkat.*

Hoe hoog komt u de pikol rijst? *berapa engkaw (loe, L.) bajar beras sapikoel?*

Wat zal er van dien oorlog —? *apa nanti kasoedahannya perang itoe?*

Het komt er maar op aan, dat men de zaak goed versta, *itoe sadja bijar orang mengarti baik-baik itoe perkara.*

Hoe zijt gij aan dat vaartuig gekomen? *dari mana loe dapat itoe perahoe? L.*

Aan den man —, (van koopwaren), *lakoe.*

Bij den wind —, *menjoesoer angin.*

Te boven —, overwinnen, *mengalahkan; menang.*

Komenij, vr. komenijswinkel, *kedéj* (toko) orang mendjoewal garam, *çaboen*, *mantéga*, (minjaq sapi) *kédjoe* dan *lasin-lainnja*.

Komfoor, o. *dijang*; anglo, L.; *dapoer-dapoer*; tempat api; *perapian*.
Langwerpig aarden —, *keren*.

Komijn, m. *djintan*.
Klein —zaad, *soeganda*.

Komkommer, o. *timoen*, *katimoen*, *hantimoen*; *qar*, Ar.; *chijár*, Perz.; *lapang*.

Zekere bittere —, *patola*.
Zekere groote —, *bontèng*.
Ingelegde —, *atjar katimoen*.

Komkommerzaad, o. *bidji katimoen*.

Kommandant, m. zie *Kommandant*.

Kommandeur, m. *komandoer*, verb.

Kommandeurschap, o. pangkat *komandoer*; *daradjat pamaréntah*.

Kommensaal, m. orang menoempang di *roemah orang*.

Kommer, m. hartezer, *zorg*, *soesah*; *soesah hati*; *soekar*; *sjoeghoel*, Ar.; *tjinta*.
In —geraken, *kena soesah*; *dapat soesah*.

— veroorzaken, *beri soesah*; *mengadakan soesah*; *menjoesahkan*; *békin soesah*, L.

Kommerlijk, b. n. *bersoesah*; *bersoekar*; *bertjinta*; *masjhoel*, Ar.

—, arm, *papa*; *miskin*, Ar.; *potol*, L.

Kommerloos, b. n. *tiada bersoesah*; *senang hati*.

Kommetje, o. *mangkoq ketjil*; *sadjawah*.

Kommissaris, m. zie *Commissaris*.

Kompanjemeester, m. *bendahara radja*; *kapala goedang*; *pamaréntah goedang* *pe-simpanan serba kapal*.

Kompas, o. *padoman*; *pandoman*, L.; *doman*.
Hang —, *padoman jang tergantong*.

Miswijzend —, *padoman jang salah toendjoengnja*; *padoman jang sambir*.

De streken van het —, *mata padoman*.
De afwijking van het —, *sambir padoman*.

Kompasbeugel, m. *tjintjin padoman*.

Kompashuisje, o. *tempat (roemah) padoman*.

Kompaslamp, vr. *lampo padoman*.

Kompasmaker, m. *pandéj padoman*; *toekang pandoman*, L.

Kompasnaald, vr. *djaroem padoman*.

Kompasstreek, vr. *mata padoman*.

Komplot, o. *pekoempoelan orang djahat*.

Kompost, vr. *segala roepa makanan jang ditjampoer*.

Komst, vr. *kadatangan*; *datang*.

Sedert uwe — in het land, *sadatangnja toewan didalam negeri ini*.

Kond, bijw. *tahoe*.

— doen, *memberi tahoe*; *kasih tahoe*, L.; *kasih bertahoe*, L.

Kondschap, vr. *tahoe*; *pengatahoean*; *ma'rifat*, Ar.; *chabar*, Ar., *kabar*, verb.

— ontvangen, *dapat tahoe*; *menarima chabar*.

Op —uitzenden, *mengatjangkan*; *soeroeh dengar*.

Kondschappen, b. w. *membawa chabar*; *bawa kabar*, L.; *memberi tahoe*; *kasih bertahoe*, L.

Kondschapper, m. *orang jang membawa chabar*; *jang kasih tahoe*, L.; *jang kasih bertahoe*, L.; *pemberita*.

— als er een schip op de ree komt, *pangalasan*.

—, *verspieder*, *soeloeh*; *penjamar*.

Konfjt, vr. *manisan*; *hhalwá*, Ar.

—, waarin *laboe blijoe* komt, *tangkwoé*.

Konfjten, b. w. *békin manisan*, L.; *memboewat manisan*; *maniskan*, *bermaniskan*.

Konfoor, o. zie *Komfoor*.

Konijn, o. *kelintji*, (verb. van *konijntje*).

Koning, m. *radja*, Sansk.; *sjáh*, Perz.; *málik*, Ar.; *adji*, Jav.; *ratoe*, Jav.; *batara*, Jav.; *nata*, Jav.

— in het schaakspel, *radja*.

Tot —verheffen, *meradjakan*; *mendjadian radja*.

— worden, *naik radja*; *djadi radja*.

Koninkdom, o. *martabat radja*; *daradjat radja*.

Konining, vr. *radja perampoewan*; *permejsoeri*; *isteri adji*.

Eene regeerende —, *radja perampoewan jang memaréntahkan*.

Eene geheiligde —, *déwi*.

— in het schaakspel (vizier), *manteri*.
— weduwe, *djanda radja*.

Koningsarend, m. *radjawali besar*.

Koningschap, o. zie *Koninkdom*.

Koningsdochter, vr. *poeteri*; *anaq radja*.

Koningsgezinde, m. en vr. *orang jang soeka di parentah radja*.

Koningsgezindheid, vr. *hhal melekat pada radja*; *satija kapada radja*.

Koningshof, o. *astana radja*; *maligéj*; *dalam*, Jav.; *awan*, Perz.

Koningshuis, o. *roemah radja*.

—, *huishouding*, *segala isi astana*.

Koningskind, o. *anaq radja*; *anaqda*; *anakanla*.

Koningskleur, vr. (bij de Maleiers is dit geel, dat niemand, op doodstraf, dragen mag, ten zij met 's konings ver-gunning,) *koening*; *warna radja*.

Koningskroon, vr. *makota radja*.

Koningsmoes, o. *sajoe radja*.

Koningsmoord, m. *pemboenoehan radja*.

Koningsmoorder, m. *pemboenoehan radja*.
—, een doortrapte *fielt*, *maha-radja lèla*.

Koningsstaf, m. *toengkat karadjaan*.

Koningsstandaard, m. (rijkssieraad, soort van schepter met eenen daaraan hangenden bal), *tjoekán*, Perz.

Koningstitel, m. *gelaran radja*.

Koningstroon, m. *tachta karadjaän*; *singgasana*, eig. *singhasana*, Sansk. (leu-wenzetel).

Koningsvisch, m. *tanggiri*.

Koningsvogel, m. *wowi*; *sopélo*.

Koningswater, o. *adr radja*; *minjaq teroesi ditjampoer sendawa*.

Koningswortel, m. *oebi radja*.

Koningszoon, m. *anaq radja*; *anaqda*, *anakanda*; *anakanda poetra*.

Koninklijk, b. n. *tjara radja*; *radja*.

— e gebruiken, *'adat isti'adat radja*.

De — e familie, *koelawarga radja*.

— bevel, *titah radja*; *sabda radja*; *firman radja*.

De — e versiersels, *rijkssieraden*, *alat karadjaän*; *oepatjara*.

De — e vlag, *'alam karadjaän*.

— e kleeding, *pakéjan tjara radja*.

Iemand — onthalen, *mendjamoe orang denga tjara radja*.

— leven, *hidoep seperti radja*.

Koninkrijk, o. *karadjaän*; *malkoet*, Ar.

Konkel, vr. *lonté*, L.

Konkelen, o. w. *kongkol*, verb.; *pakatan*, L.; *oepaq*; *adoe*.

Konkelpot, m. *lollepot*, *koffiepot*, *kip-saw*, L.

Konnen, o. w. zie **Kunnen**.

Konst, vr. zie **Kunst**.

Konstabel, m. *konstapel*, *djoeroe marijam*; *djoeroe mitar*.

Konterfeiten, b. w. zie **Afbeeldens**.

Konvooi, o. zie **Gelseide**.

Konvooiën en licenten, (uitgaande en inkomende rechten), *tjoekéj*; *béja*.

Konzenielje, vr. *kosenil*, verb.; *ampaloe*; *girmiz*, Perz.

Kool, vr. zie **Hangmat**.

—, schaapskooi, *kandang domba*; *kandang kambing wolanda*, L.

Vogelkool, *koeroengan boeroeng*; *sangkar*, *sangkaran*; *pandjara*, Sansk.

—, sluihtout in het raam (bij boek-drukkers), *kajoe ram*, L.; *badji akan merapatkan hhoeróef didalam ram*.

Kooiën, b. w. *koeroengkan*; *kandangkan*.

—, (bij boekdr.) *merapatkan hhoeróef denga badji*; *toetoeq ram*, L.

Kook, vr. *didih*, zie **Koken**.

Het water is van de —, *adr baroe bedidih*, L.

Het water aan de — maken, *mendi-dih adr*.

Kook- of Keukenboek, o. *kitáb masaq-masakan*.

Kookhuis, o. *dapoer*, zie **Keuken**.

Kookketel, m. *kétél*, L., verb.; *koewali*; *perjoeq*.

Kookkunst, vr. *'ilmoe masaq*; *pengatahoean masaq-masakan*.

Kooklepel, m. *sendoeg*, zie **Lepel**.

Kookpan, vr. *koewali*; *belanga*.

Kookplaats, vr. *penanaq*; *mathback*, Ar.

Kooksel, o. *masakan*; *didihien*.

Een — van meel van rijpe zaadgewassen met suiker en geraspte kokosnoot, *poetoe*.

Een — visch, *reboesan ikan*.

Kool, vr. *vuur*—, *bara*.

Houts—, *harang*.

Steen—, *harang batoe*.

— van gebrande kokosbast om de tanden zwart te maken, *gerang*.

Doove koolen, *bara jang dipadam*; *bara jang mati*; *harang*.

Kool, vr. (koolen), moesgewas, *koebis*, Eng.; *kol*, verb.

Koolasch, vr. *haboe bara*; *haboe harang*, zie **Kool**, 1ste bet.

Koolblad, o. *daoen koebis*.

Koolzaad, o. *bidji koebis*.

Koon, vr. *pipi*.

Koop, m. *belian*; *pembelian*.

Eenen goeden — doen, *dat dapat pembelian jang baik*.

— en verkoop, *'baj'*, Ar.

Goed—, *moerah*; *harga moerah*; *harga ketjil*; *moerah harganja*.

Duur—, *mahal*; *harga besar*.

De rijst is goed—, maar de buffels zijn duur—, *maka beras ada moerah tetapi karbau itoe mahal*.

Is dit te —? *apa ini didjoewal? apa sahaja boldé beli ini?*

Te — zetten, *taroh akan didjoewal; taroh boewat djoewal*, L.

Op dien — wil ik wel, *kaloe denga djandji bagitoe sahaja maoe djoega*.

Koopal, m. en vr. *orang jang soeka beli segala roepa barang-barang*.

Koopbrief, m. *soerat pembelian*; *soerat beli-belian*.

Koopceel, vr. *daftar barang jang dibeli*.

Koopdag, m. *hari lélang*.

Koopen, b. w. *beli*, *membeli*; *membelikan*.

Rijst —, *beli beras*.

— om het op eenen bepaalden tijd voor eene bepaalde som terug te geven, *djanggalan*.

Doen —, *soeroeh beli*.

Op crediet —, *beli hoetang*.

Voor gereed geld —, *membeli timbang toenéj*.

Dat hij het niet neme, tenzij het door hem gekocht worde; al wie geene koopmiddelen bezit vrage geld aan den koning, *djangan diambilnja melainkan denga dibelinja*; *barangsiapa tiada pembelinja maka dipoehoenkan emas dari pada radja*.

Duur—, *beli mahal*.

— en betalen om op tijd te ontvangen, *tempak*, L.

Goedkoop —, *beli moerah*.

Met verscheidene personen — om te verdeelen, (voornamelijk eenen buffel of een schaap), *tempilan*, Jav.

Gekocht worden, *dibeli*.

— en verkoopen, *raja-merajah*.
Kooper, m. *pembeli*; orang jang membeli.
Koopgierig, b. n. *kapengin maoe beli*, L.; *ingin membeli*.
Koopgoed, o. *barang dagangan jang mé-mang soedah sadja*; *barang toekangan*.
Koophandel, m. *hhal perniagaan*; *barang dagangan*; *tidjrat*, Ar.
 —, drijven, *berniaga*; *berdagang*, L.
 — in het klein drijven, *djagal*, *berdjagal*.
 — in het groot drijven, *borong*.
Koopje, o. *pembelian jang moerah*.
 Aan dat rijtuig heeft hij een —, *itoe karèta dibelinja moerah sakali*.
 Hij heeft daar een — aan, (spottend) *maka ija dipedajain sama itoe*, L.
Kooplieden, m. *meerv. orang-orang dagang*; *orang-orang bernijaga*.
Kooplust, m. *soeka membeli*.
Koopman, m. *dagang*.
 Een groot —, *groothandelaar*, *soedagar*; *bijaperi*.
 Een rijk, aanzienlijk —, *chodjah*, Perz.; *kodjah*, verb.
 Want de groote kooplieden zijn het immers, die al de onverkocht blijvende koopwaren opkooopen, *melainkan soedagar djoega jang menghabis segala dagangan jang lagi tinggal itoe*.
 Een — in het klein, *orang berdjagal*.
Koopmanschap, vr. *barang dagangan*; *barang perniagaan*; *tidjrat*, Ar.
Koopmanschappen, o. w. *berdagang*; *berniaga*.
Koopmansgeest, m. *'aqal dagang*.
Koopmansjongen, m. *boedjang orang dagang*, L.; *boedjang di toko*, L.; *hamba orang bernijaga*.
Koopmanskantoor, o. *kantor orang berdagang*, L.; *bilig soerat orang bernijaga*.
Koopmansrekenkunst, vr. *'ilmoe hitoengan orang berdagang*.
Koopmanstijl, m. *tjara orang berdagang*; *'adat orang bernijaga*.
Kooppenningen, m. *meerv. oewang pembeliän*; *harga pembeliän*; *pembeli*.
Koopplaats, vr. *markt*, *pasar*; *pekan*; *perbeliän*; *pebeliän*, L.
Koopprijs, m. *harga pembelian*.
 Afslag op den —, *beli-belian dalam*.
Koopstad, vr. *bandar*; *negeri perniagaan*.
Koopvaarder, m. *koopvaardijship*, *kapal perniagaan*; *perahoe orang dagang*.
Koopvaarder, m. *nachoda kapal perniagaan*; *djoeragan perahoe orang dagang*.
Koopvaardij, vr. *perniagaan di laet*; *perkara dagangan di laet*.
Koopvaardijship, o. zie **Koopvaarder**.
Koopvaardijvloot, vr. *angkatan kapal dagangan*.

Koopvrouw, vr. *perampoewan jang berdagang*.
 — in het klein, *perampoewan jang berdjagal*.
Koopwaar, vr. *barang dagangan*; *barang perniagaan*.
 Geringe koopwaren, *djagalan*.
Koopziek, b. n. zie **Koopgierig**.
Koor, o. rei, troep, *madjlis*, Ar.; *pasoe-kan*; *pekoempoelan*.
 Zang—, *kawan orang menjanji*.
 —, heir, *bala-lantara*.
 —, in eene kerk, (oosteljk gedeelte, *pendjoeréj timoer didalam grédja*.
Koorboek o. *soerat ragam*.
Koord, vr. *tali jang terpintal*.
 —, *boordsel*, *sibir*; *tali aér*.
 —, *snaar*, *pesawat*.
 Met de — gestraft worden, *kena hloekoem mati digantong*.
 Op de — dansen, *tari diatas tali*.
Koorden, vr. *meerv. boordsel*, *pasemèn*, verb.; *tali aér*.
Koordendanser, m. *pendikir*; *orang menari diatas tali*.
Koordendraaier, m. *toekang pintal tali*.
Koorts, vr. *demam*.
 Meete —, *demam panas*.
 Koude —, *demam dingin*.
 Alledaagsche —, *demam sahari-hari*.
 Anderdaagsche —, *demam sahari-hari lepas sahari*.
 Aanstekende —, *demam berdjangkit-djangkitan*.
 Kwaadaardige —, *demam jang djahat*.
 Aanhoudende —, *demam beroelang-oelang*.
 Afiatende —, *demam jang berhenti-henti*.
 — aanbrengeu, *demamkan*; *mendemami*.
 Gal—, *sakit hampedoe*; *demam hampedoe*.
Koortsachtig, b. n. *berdemam-demam*.
Koortsdag, m. *hari demam*.
Koortskruid, o. *daoen koekoeran*.
Koortsmiddel, o. *obat demam*.
Koortsverwekkend, b. n. *jang mendjadikan demam*; *jang berdemamkan*; *mendemami*.
Koorzang, m. *njanjian orang berkawan*.
Koorzanger, m. *teman kawan orang menjanji di grédja*.
Koot, vr. *zoelang kaki*.
Kop, m. *hoofd*, *kapala*.
 De — van eenen spijker, *kapala pakoe*; *pajoeng pakoe*; *sanggoel pakoe*.
 Iets daar — noch staart aan te vinden is, *barang jang koesoet-koesoet sadja*.
 Hals over — loopen, *lari lintang poekang*.
 Eenen goeden — hebben, *ber'agal boedi jang baik*.
 Met den — gebruid zijn, den — verliezen, *hilang 'agal boedi*; *tengah gila*.
 Een onverzettelijke —, *kapala keras*; *kapala batoe*; *hati tegar*.

Met den — tegen den muur loopen, *kerdja boeta toeli*.
Kop, m. hol vat, drinkkop, *mangkog; tjawan; thás*, Ar.
 Een — thee, *satjawan tèh; samangkog tèh*.
 —, laatkop, om te koppen, *tempat bekam*.
 — van eene amfoenpijp, *tjoepaq*. Jav.
Koper, o. *tambaga; çád*, Ar.
 Geel —, *tambaga koening; samboerna*.
Koperachtig, b. n. *saroepa tambaga; sabagéj tambaga*.
 —, koperdeelen bevattende, *bertjampoer tambaga*.
Koperberg, m. kopermijn, *tambang (marijaw) tambaga*.
Koperblad, o. *prada tambaga; daoen tambaga*.
Koperdraad, o. *kawat tambaga*.
Koperen, b. n. *tambaga; dari tambaga*.
 — ketel, *perioeq tambaga*.
 — kanon, *lila; marijam tambaga*.
 — ring, *tjintjin tambaga*.
Koperen, b. w. *menambagakan; melapisikan dengan tambaga*.
 Een gekoperd schip, *kapal dengan koelit tambaga; kapal jang dilapisikan tambaga*.
Kopererts, m. *tanah tambaga*.
Kopergeld, o. *oewang tambaga*.
Kopergieten, o. *toewangan tambaga*.
Kopergietter, m. *toekang koeningan*.
Kopergoed, o. zie **Koperwerk**.
Kopergroen, o. *tahi tambaga; zindjár*, Ar.
Koperkapel, vr. *oelar moeroe*.
Koperkleurig, b. n. *warna tambaga*.
Kopermijn, vr. zie **Koperberg**.
Kopermunt, vr. *oewang tambaga*.
Koperrood, o. *teroesi*.
Koperslagen, o. *pekerdjaän toekang tambaga*.
Kopersmid, m. *pandéj tambaga; toekang tambaga*.
Kopersneel, vr. *pengoekiran tambaga*.
Koperwerk, o. *perkakas tambaga; serba tambaga*.
 Geel —, *koeningan*.
Kopglas, *tempat bekam*.
Kopje, o. *mangkog ketjil*.
 Areek — met een plat dekseltje, *gambat*.
 — met deksel voor welriekende olie, *teloop*.
Kopieeren, b. w. *salin soerat*.
 Eene schildertj —, *salin gambar; toeroet gambar*.
Kopijst, m. *djoerce toelia*.
Kopie, vr. *salinan; toeroenan; rantjana*.
Kopij, oorspronkelijk schrift, *noeschat*, Ar.
Kopijgeld, o. *oepah noeschat; oepah soerat jang sadija*.
Kopijrecht, o. *hjaq mentlâhirkkan kitâd*.

Koppel, o. paar, *goe; djodo; pasang; kalamin*.
 Een — ossen, *sagoe lemboe*.
 Een — duivel, *sadjod merapati*.
 Aan —s, bij paren, *berdjodo-djodo*.
 Een — pistolen, *sapsang pistol*.
 —, troep, *kawan*.
 —, m. halsband, *tali lèhèr*.
Koppelaar, m. *soeroeh-soeroekan; toekang tjomblang; penalang; djaroeman*, Jav. *djoeroeman*, L.; (beide beteekenen ook: bemiddelaar).
Koppelarij, vr. *pekerdjaän toekang tjomblang*.
Koppeldicht, o. tweeregelig gedicht, *nawé*, Ar.
Koppelen, b. w. tot een koppel vereenigen, *djodokan; menggoekan, goekan*.
 —, een huweljk bewerken, *tjomblang, mentjomblang*.
 Woorden —, *mengoeboeng perkataän*.
Koppeling, vr. *djodoan; penjagoean*.
 — van een huweljk, *tjomblang*.
Koppelriem, m. *tali lèhèr andjing*.
Koppen, b. w. *tjantog; bekam; hhadjam*, Ar.
Koppensnellen, b. w. *mengajaw*.
Koppensetter, m. *toekang bekam; hhadjim*, Ar.
Koppensetting, vr. *kopping, hhidjamat*, Ar.
Koppig, b. n. *bingal; tegar; kapala batoe; kapala keras*.
 —e wijn, *anggoer keras*, eig. *aer anggoer*, zie **Wijn**.
Koppigheid, vr. *peri hati jang tegar; peri bingul*.
Koppiglijk, bijw. *atas peri jang tegar*.
Koraal, vr. en o. die in zee groeit, *batoe karang; karang boenga; palam*.
 Witte — uit zee, *poewalam*.
 Glazen —, *djadjat*.
 Roode —, *versiersel, mardján*, Ar.; *palam mérah*.
 Klein koralen, *mani-mani; manik*.
 Zwarte —, *akar bahèr*, eig. *zeewortel*.
Koraalboom, m. *pohon batoe karang; gelaga*.
Koran, m. *goer-án*, Ar.; *almoechhaf*, Ar.
 De —, *alqoer-án*.
 Een, die den — onthoudt, *hhadfidl*, Ar.
Kordon, o. *orang nengawal di koeliling; barisan jang mendjaga koeliling*.
Koren, o. rijstgewas, *padi*.
 —, in het algemeen, *bidji-bidjian*.
 —, tarwe, *gandoem*, zie **Graan**.
 Turksch —, *djagong*.
 Verbrand —, *rijst, padi jang latjoer*.
 Het kaf van het — scheiden, *kiréj padi, mengiréj padi; tampi padi; tjertékan sekam dari padi*.
 Het — van den halm afstroopen, *lingkor, iles*, L.
Korenaar, vr. *boelir*.

Korenakker, m. rijstakker, *sawah; lading*.
 —, in het algemeen, *bendang perhoe-maan*.
Korenbours, vr. *pasar padi; pasar gandoem*, zie **Koren**.
Korenbrandeij, vr. (Indische —), *peng-arakan*.
Korendorscher, m. *orang menebah padi*.
Korengarf, vr. een —, *sagedèng padi*.
Korenhalm, m. *batang padi; pohon padi*.
Korenhoop, m. *timboenan padi; toem-poekean padi*.
Korenhulze, vr. *sekam padi*.
Korenkooper, m. *orang djoewal padi*.
Korenland, o. *sawah; tanah perhoe-maan*.
Korenmaaien, b. w. *potong padi; mo-tong*, L.
Korenmaat, vr. *gantang; seekatan*.
Korenmarkt, vr. *pasar padi; pasar gandoem*, zie **Koren**.
Korenmeter, m. *orang menjoekeat padi*.
Korenmolen, m. *penggilingan padi*, (*gandoe*m).
Korenschoof, vr. zie **Korengarf**.
Korenschuur, vr. *loemboeng*, L.; *dje-lapang; tangkéjan*.
 Grootte —, *magazijn, goedang beras; gedong beras*.
Korensikkel, vr. *arit*, eigenlijk: eene grassikkel; om de rijst te snijden, hebben de Inlanders een klein mesje, dat in een rond houten schijfje bevestigd is en dat heet: *ani-ani*, Jav.; *pengatam*.
Korenstoppel, m. *merang; djerami; batang padi*.
Korenveld, o. zie **Korenland**.
Korenvijfde, o. het $\frac{1}{5}$ van den korenoogst als pachtschat, *padjag*.
Korenworm, m. *gedingon*, (*curculio*).
Korenzak, m. *karoeng beras*.
Korf, m. mand, (wijde en niet hooge —), *bakoel; raga; amboeng*.
 Een —, *naaimandje, bakoel mendjahit*.
 Een —, *mand om rijst of peper in te zamelen, bronong*.
 —, om visch te vangen, *oembing*.
 Een langwerpige —, *krandjang*.
Korfvol, m. *bakoel jang penoeh*.
Koriander, m. *katoembar*.
Korint, vr. zie **Krent**.
Kornalijnsteen, m. *batoe 'aqlq*.
Kornel, m. zie **Colonel**.
Kornet, m. blaashoren, *nafiri; selomprèt*, verb. van *trompet*.
 —, zie **Standaard** en **Standaarddrager**.
Kornuit, m. *teman; perséro*.
Korporaal, m. *kaporal*.
Korps, o. *pasoeq, pasoekean*.
Korte, vr. *poekat*.
Korrel, vr. *bidji; boetir; boekoer; limping*.
 Papaja—s, *bidji papaja*.
 Eene — *zout, garam saboekoer*.

Eene peper—, *lada saboetir*.
 Eene sago—, *sago salimping*.
 Rijst—, *bidji beras*.
 Eene rijst—, *beras sabidji*.
 Tot —s maken, zoo als de sago, *gilig*.
Korrelachtig, b. n. *berbidji-bidji*.
Korreling, vr. van buskruid, *pembetiran obat bedil*.
 — eener wonde, *toemboehan daging*.
Korren, o. w. (van duiven) zie **Koeren**.
Korset, o. *koelang; korsèt*, Eur.
Korst, vr. *koelit; koelit keras*.
 — van brood, *koelit roti; koelit apam*.
 —, roof van eene zweer, *karoepang*.
Korstachtig, b. n. *berkoelit*.
Kort, b. n. *pèndèq; singkat; qafir*, Ar.
 — en dik, *ineengedrongen, denah*.
 Een —e voet, *kaki pèndèq*.
 —e brief, *soerat jang singkat*.
 Een —e of —ere weg, *djalan singkat*.
 Een — kleed, *badjoe pèndèq*.
 — van lichaam, *badan singkat; singkat pada badannja*.
 —, verkort, *beknopt, moechtaçar*, Ar.
 Te —, *koerang pandjang; terlaloe pèndèq; singkat*.
 Te — van vingers of teenen, *djoebil*.
 —er, *lebih pèndèq; pèndèkan*, L.
 — vooraf, *terdahoeoe sedikit; doeloean*, L.; *doeloean sedikit*, L.
 — daarna, *laloè saktika; kamoedian dari pada itoe; habis itoe; setelah itoe; tiada berapa lamanja kamoedian dari pada itoe*.
 Dat is binnen — *gebeurd, itoe belom lama; baharoe djadi itoe*.
 Te — (van een kleed), *tjekap*.
 — van stof, *perang-peroes*.
 Te — komen, *tiada tjoekoop; koerang; kapalang*.
 —, *ineengedrongen, tjoepeol*.
 —, *dwerfachtig, katéj*.
 Te — schieten, *tiwas; kalah*, L.
 Te — doen, *benadeelen, meroegikan*.
 Zich zelven te — doen, *boenoeh diri*.
 —af, *dengan sakali; dengan pèndèq sakali*.
 —er maken, *verkorten, memèndèqkan; békin pèndèq*, L.
 Een zeer — *gesprek, bitjara pèndèq sadja*.
 Een — begrip, *ichtiqár*, A.; *moechtaçar*, Ar.
 Dit is het — begrip van dat boek, *inilah ichtiqárnja kitáb itoe*.
 — en bondig antwoord, *djawáb pèndèq serta keras*.
 — van gezicht, *mata ajam*.
 — van geheugen, *lekas loepa*.
 — vleesch, *daging lembèq*.
 In het —, *bijw. dengan sapatah kata*.
 Zeer — bij, *dekát sakali; hampir kena*.
 Die gesmetene steen kwam zeer — bij zijn hoofd, *maka batoe jang ditimpoeq itoe hampir kena kapalanja*.

Kortademig, b. n. *bengèq*, L.; zie **Aamborstig**.

Kortbeenig, b. n. *berkaki pèndèq*.

Kortbegrip, o. *ichtiqar*, Ar.; *perkataan jang tersimpan*.

Kortbondigheid, vr. *tjara perkataan jang pèndèq*.

Kortborstig, b. n. zie **Aamborstig**.

Kortelas, vr. *pedang pèndèq serta lébar*.

Kortelijk, bijw. *dengan kata jang pèndèq*.

Kortelings, bijw. *belum lama; baroesan, L.; baharoe tadi; baharoe*.

Korten, b. w. *pèndèqkan, memèndèqkan; békin pèndèq*, L.
—, op —, *stijver aanhalen, singsing; kentjangan*, L.
De vleugels —, *potong sajay*.
Iemand de vleugels —, *tiwaskan orang*.
—, *afhouden, attrekken, tjengkolong, L.; potong*.
Vijf gulden van het traktement —, *potong lima roepijah dari gadji*.
—, *(gelden inhouden, zonder het recht er toe te hebben), koendala*.
—, o. w. *djadi pèndèq*.

Kortheid, vr. *kapèndèkan; pèndèq*.
Door de — van dien boom kan die niet voor eenen mast van mijn schip dienen, *karana kapèndèkan pohon itoe tiada baik bakal tjang kapal kita*.

Kortheidshalve, bijw. *bijar pèndèq sadja*.

Korting, vr. *pemèndèkan*.
—, af—, *tjengkolong, L.; potong*.

Kortom, bijw. *dengan sapatah kata; dengan kata jang pèndèq*.

Kortooren, b. w. *potong telinga; potong koeping, L*.

Korts, bijw. zie **Kortelings**.

Kortstaarten, b. w. *kerat ékor; potong ékor*.

Kortstondig, b. n. *sas'at sadja*.

Kortswijl, vr. *senda; goeraw; permainan; djinaka*.
Het is maar —, *itoe boewat tertawa sadja*.

Kortswijlen, o. w. *bersenda; bergoeraw; bermain*.

Kortswijler, m. *orang djinaka; orang bersenda, (bergoeraw); orang soeka bermain*.

Kortswijlig, b. n. *berdjinaka*.

Kortwieken, b. w. *potong sajay; kerat sajay*.
Iemand —, *tiwaskan orang*.

Kortzichtig, b. n. *mata ajam*.
—, niet schrander, *koerang tjerdig; koerang 'agal*.

Kortzichtigheid, vr. *penjakit mata ajam*.

Korvet, vr. *kapal perang jang bernama korpèt*.

Korzel, b. n. *bèngkèng; bengis; lekas marah; hati panas*.
—, *kribbig, pantjingan*.

Korzelheid, vr. *perang-peroes*.

Korzelhoofd, m. en vr. *orang jang perang-peroes perangéjnja*.

Korzelhoofd, b. n. *bertingkah*.

Korzelhoofdigheid, vr. *tingkah*.

Korzelig, b. n. *marah, amarah; bengis; bingkis, L.; hati panas*.

Kossem, m. *djoembil*.

Kost, m. *makanan; rezèq*, Ar.
—, *proviand, bekal, L*.
—, *vaste maat van spijs, rantsoen, bijaja*.
Den — *winnen, ada pentjarian, L*.
Den — *gaan zoeken, babaloe, L*.
Hij wint den — *met houtskolen te verkoopen, pentjariannja itoe mendjoewal harang*.
Den — *zoeken, mentjahari rezigt*.
— en *inwoning hebben, dapat makan dan tempat doedoeq*.

Kostbaar, b. n. *duur, mahal; besar har-ganja*.
—, *kostelijk, indah, zie Kostelijk*.
—, *daar vele onkosten aan verbonden zijn, kaloewar banjaq belandja*.
Het goud is —, *emas itoe mahal*.
Dat kleed is —, *pakéjan itoe indah-indah*.
Eene reis naar China is —, *soewatoe perdjalaman ka negeri Tjina itoe soenggoeh kaloewar banjaq belandja*.

Kostbaarheid, vr. *kabesaran, zie Luis-ter, Pracht*.
—, *hooge prijs, harga besar*.
Kostbaarheden, *mata benda*.

Kostelijk, b. n. *indah, gew. indah-indah; terlaloe bagoes sakali; sámí, Perz*.
— *rijk, réboe*.
Zijne kleeding is zeer —, *pakéjannja terlaloe réboe*.
—, *uittuntd, oetama; baik sakali*.
—, *mooi, basarah*.
—e *kleederen, pakéjan jang indah-indah*.
—e *woorden, perkataan jang indah-indah*.
—e *wijn, aèr anggoer jang baik sakali*.
Eene zeer —e *daad, perboewatan jang teroetama*.
—e *spijsen, makanan jang sedap*.

Kostelijkheid, vr. *kaindahan*.

Kosteloos, b. n. *dengan tiada bajar satoes apa, L.; tiada berbelandja*.
Iemand — *houden, bajar orang poenja belandja*.

Kosten, m. *meerv. uitgaven, belandja*.
Tot alle — *veroordeeld worden, di-hhoekoemkan (kena hhoekoem) membajar segala belandja*.

Kosten, o. w. *berharga; harganja*.
Dat zwaard kost honderd gulden, *itoe pedang dibajar saratoes roepijah harganja*.
Dat zal u het leven —, *karana itoe engkaw bakal mati*.
Die oorlog kost veel bloeds, *maka perang itoe menoempahkan banjaq darah*.

Koster, m. *kerkbewaarder, penoenggoe grédja, zie Kerkbewaarder*.

Kostganger, m. *orang menoempang di roemah orang.*
Kostgeld, o. *belandja makan.*
Kosthuis, o. *roemah makan.*
Kostkind, o. *anaq menoempang di sekolah, L.; moerid jang menoempang di madrasah.*
Kostschool, vr. *sekolah anaq menoempang, L.; madrasah moerid menoempang.*
Kostvrij, b. n. zie **Kosteloos.**
Kostwinning, vr. *pentjarian; rezeqf, Ar.*
Kot, o. *tempat nadjis; tempat kotor; roemah jang nadjis.*
 —, onder eene bedstede, *kolong di bawah tempat tidoer.*
 —, hoerenhuis, *roemah soendal.*
 —, hok, *koeroengan; dengkoel.*
Koud, b. n. *dingin.*
 — water, *aer dingin.*
 — e koorts, *demaung dingin.*
 — e rijst, *nasi dingin.*
 — worden, *djadi dingin; kena dingin.*
 — worden, *ijzen, kena dahsjat; kena seram.*
 — maken, *mendinginkan; békin dingin, L.*
 —, ongevoelig, *kakoe; tiada berkasihan; tiada poenja belas kasihan.*
 Het — e jaargetijde, *moesim dingin.*
Koude, vr. *kadinginan.*
 —, koud weder, *masa dingin.*
 Van — ineengedrongen zitten, *melingkoel.*
 Eene — vatten, *kena dingin; kadinginan.*
 De — van het jaargetijde, *kadinginan moesim.*
 Aan — lijdende, *bardán, Ar.*
 Bersten in de huid door — veroorzaakt, *petjah-petjah bardán.*
Koudelijk, b. n. *lekas kena dingin; berkadinginan.*
Koudepis, vr. *sakit kentjing.*
Koudheid, vr. zie **Koude.**
Koudvochtig, b. n. *dingin; kakoe.*
Koudvochtigheid, vr. *perangéj jang dingin.*
Koudvuur, o. *poeroe djahat.*
Koudzweet, o. *kringat dingin, L.; pe-loek dingin.*
Kous, vr. *saroeng kaki; kos, L.*
 — en breien, *siroet saroeng kaki; brèkos, L., verb.*
Kousenband, m. *tali kos, L.*
Kousenverkooper, m. *orang djoewal kos.*
Kousenweverij, vr. *tempat tenoen saroeng kaki, (kos, L.).*
Kout, m. *toetoeran; bantjang-bantjang.*
Kouten, b. en o. w. *mengomong; bantjang, berbantjang.*
Kouter, m. *orang berbantjang.*
 —, o. *ploegijzer, najam; landjam, L.*
Kouting, vr. zie **Kout.**
Kouw, vr. zie **Kooi.**
Kozijn, o. *ambang; iboe djandéla.*
Kraag, m. *lèhèr badjoe.*

— van eenen mantel, *lèhèr selimoet.*
 — van eenen vogel, *dada boeroeng.*
 Een stuk in zijnen — hebben, (gem.) *ada maboq.*
Kraai, vr. *gagaq, gagaw.*
Kraaien, o. w. als eene kraai, *bersoewara.*
 —, als een haan, *berkoekoeg.*
 En de haan kraaide, *maka ajam peen berkoekoeglah.*
 —, des nachts op gezette tijden, *koekeroejoj.*
 —, klikken, *salangkar; bilang, L.*
 —, schreeuwen, *soeraq.*
Kraaiennest, o. *sarang gagaq; roemah gagaq.*
Kraaijer, m. *verklikker, orang salangkar.*
Kraak, vr. *goerap.*
Kraak, m. *goenji.*
Kraakbeen, o. *toelang lemboet; toelang moeda.*
Kraaksindelijk, b. n. *bresih sakali.*
Kraal, vr. zie **Koraal.**
Kraam, vr. *kedéj, kedèh; waroeng, L.*
 Oblië —, *kedéj orang mendjoewal apam.*
 Dat komt niet in zijne — te pas, *maka itoe tiada disoekanja.*
Kraam, vr. in samenstelling. als: zijne vrouw ligt in de —, (is bevallen), *bininja soedah beranaq.*
 In de — sterven, *mati beranaq; sabog.*
 Mis —, *goegoer anaq.*
 — vóór den j tijd, *begeraq anaq.*
Kraamkamer, vr. *bilik orang beranaq.*
Kraamkind, o. *anaq jang baharoe diperanaq.*
Kraampje, o. *kedéj ketjil; waroeng ketjil, L.: tipi.*
Kraamvrouw, vr. *perampoewan jang baharoe beranaq.*
Kraan, m. *kraanvogel, boeroeng djindjang; bangau.*
 —, vr. om te hjschen, *poetaran; dawr, Ar.*
 —, van een vat, *tjèrèt, L.; tjeral.*
Kraanrad, o. *roda poetaran, L.; djantra dawr.*
Kraanvogel, m. *boeroeng djindjang; boeroeng bangaw; koerkt, Perz.; thoernah.*
Krab, vr. *krabbe, kapiting; ketam; andjang; derin.*
 De hond —, (geel met roode stippen), *ketam andjing.*
 De ronde —, (die veel op eene spin gelijkt), *ketam boental.*
 De spons —, (die met eene spons bedekt schijnt), *ketam boenga karang.*
 De konings —, (die purperkleurig en zeer fraai is), *ketam radja.*
 De vork —, (die vergiftig is en voor aan den bek tanden als eene vork heeft), *ketam serampang.*
 De doorn —, (met verscheidene hemelsblauwe doornen), *ketam bidoeri.*
 De doerian —, (met vele stekels), *ketam doerian.*

De goden—, (leverkleurig met roode zoomen en goed van smaak), *ketam déwa*.
 De apen—, (die donkerblauw is en een spengezicht heeft), *ketam kera*.
 De spinnekop—, (met acht pooten en vergiftig), *ketam laua-laua*.
 De gehoornde —, (zeegroen en purperkleurig met zware halve kringen), *ketam bertandoeg*.
 De langbekkige —, (fraai en lekker), *moelet pandjang*.
 De — kneep hem in de hand, *maka ketam poen menjepit tangannya*.
 Een bijzondere soort van —en, *oedang baroeng*.
 —, de daad van krabben, *penggaroe-kan; pentjakaran*.
 —, merkteeken van het krabben, *bekas digaroeq*.
Krabbelaar, m. *penggorès*.
 —, zie **Krabber**.
Krabbelen, o. w. slecht schrijven, *gorès-gorès*, L.; *toelis berkoesoet-koesoet*.
Krabbelig, b. n. *ditoeelis berkoesoet-koesoet; digorès-gorès*, L.
Krabbeling, vr. krabbelschrift, *toelisan jang berkoesoet-koesoet; toelisan jang digorès-gorès*, L.
Krabben, b. w. *garoeq, garoe; karoet*.
 —, van dieren, vogels, *tjakar; gais, kais; kakas*.
 Het hoofd —, *garoeq kapala*.
 —, schrappen, *schrapien, garis*.
 Achteruit —, *oendoer, moendoer; mem-belakang; bersangkal*.
Krabber, m. *orang menggaroeq*.
 —, schrapper, *penggaroeq*.
Krabbing, vr. *penggaroeakan*.
Krabsel, o. *bekas digaroeq*.
 —, schrapsel, *kerikan; kikisan*.
Kracht, vr. sterkte, *goewat, Ar.; gahi*.
 De — Gods, almacht, *goedrat Allah*.
 Geene — hebben, *koerang goewat; tiada bergahi*.
 — hebben om iets te verduren, *gehard, betoewah*.
 De — van mijne hand, *bekas tangan hamba; goewatnja tangan sahaja*.
 Niet meer van — zijn, *tiada lakoe lagi*.
 Eene rede vol —, *bitjara jang keras*.
 Bovennatuurlijke —, *saqti*.
 Bovennatuurlijke — bezitten, *kasag-tian; soera, Sansk*.
 Eene geheime — om te genezen, *penawar*.
 De — van den magneetsteen, *qifat batoe berani*.
 Uit —, *dari karana; dari pada sabab*.
Krachtdadig, b. n. *keras; qawt, Ar*.
 Een — geneesmiddel, *obat keras*.
 Eene — e ondersteuning, *pertoeloengan jang qawt, Ar*.
Krachtdadigheid, vr. *goewat, Ar., (koe-wat); gahi jang baik-baik*.

Krachtdadiglijk, b. w. *dengan keras; dengan paksa*.
Krachtelijk, vr. zie **Krachtdadiglijk**.
Krachteloos, b. n. *tiada bergahi; tiada goewat*.
 —, zwak, *lemah; lemas, L.; lesoe; tiada bergoewat*.
 —, laf, *fauw van smaak, tawar*.
Krachtelooszer, zwakker, *lebih lemah; arka, Ar*.
 — maken, *vernietigen, meniadakan*.
 —, zwak geworden, *soedah hilang goewat*.
 — maken, *verzwakken, melemahkan*.
 Hij is — en uitgeput van lichaam, *maka letih lesoe toeboehnja*.
Krachteloosheid, vr. *kalemahan; kahilangan goewat*.
 De — van geneesmiddelen, *tawarnja obat*.
Krachtsens, voorz. *oldè karana; karana sabab; dari pada; tegal*.
Krachtig, b. n. *bergoewat, berkoewat; bergahi; keras; qawt, Ar.; hangat*.
 —, machtig, *koewasa*.
 Een — bevel, *perintah jang keras*.
 Een — paard, *koeda jang berkoewat*.
 Een — bewijs, *qijas jang qawt*.
 Een — mensch, *orang jang bergahi; orang jang bergoewat*.
 Een — gebed, *do'a jang hangat*.
 Een — voedsel, *makanan jang goewat*.
Krachtiglijk, bijw. *dengan goewat; dengan keras*.
Krachtvol, b. n. *gezond, bergahi; njaman*.
 — le taal, *bitjara jang qawt*.
Krak, m. *boenji barang jang patah; letos*.
 Eenen — krijgen, *verzwakken, djadi lemah, (lemas, L.)*.
 —, berst, *semplèq, L.; belah; ringat, L.; retaq*.
Krakeel, o. *bantah, berbantahan; tjerèwèt, L.; tjekit; tengkar*.
 Een — doen ontstaan, *mengadakan perbantahan*.
 Een — uitlokken, *tjahari tjekit*.
Krakeelen, o. w. *berbantah; tengkar; tjerèwèt, L*.
 Onderling —, *berbantah-bantahan*.
Krakeeler, m. *orang berbantah; orang jang tjahari tjekit; toekang tjerèwèt, L*.
Krakeelig, b. n. *krakeelachtig, jang soeka berbantah; jang soeka tjerèwèt, L*.
Krakeeling, vr. zie **Krakeel**.
Krakeellust, m. *ingin pada perbantahan; soeka tjerèwèt, L*.
Krakeelster, vr. *perampoevan jang berbantah; perampoevan jang soeka tjerèwèt, L*.
 Deze vrouw is immer eene — geweest, *maka perampoevan ini selamanja berbantah; ini perampoevan memang djadi toekang tjerèwèt, L*.

Krakeelziek, b. n. zie **Krakeelig**.
Krakeelziekte, v. krakeelzucht, zie **Krakeellust**.
Krakeelzuchtig, b. n. zie **Krakeelig**.
Krakeling, m. *klakeling*, verb.
 Inlandsche —, *koewèh wadjj*.
Kraken, b. w. indien men iets kraakt en o. w. indien iets kraakt.
 —, stuk bijten, *kerkah; goenjiil*.
 —, een barstend geluid maken, *letos; letoep*.
 —de bersten, zoo als vuurpijlen, kastanjes, enz., *letoeq; letoep*.
 —, als eene deur, roer, enz., *rantan*.
 —, als slappe vingeren, voeten en lendenen, *lantig*.
 —, als vingeren of leden, die men rekt of draait, *retam*.
 —, als een schip, beschoot, enz., *kari-kot, karikat*.
 Kwade noten —, onheil spellen, *bertenoeng barang jang tjilaka*.
 Inlandsche amandelen —, *kerkah boewah ketapang*.
 —, ledigen, uitdrinken, minoem *habis*.
 Zijne gezondheid is gekraakt, *maka cihhatnja soedah roesaq; dija poenja selamat badan soedah roesaq, L.*
 Zij begint te —, (van eene hoog zwangere vrouw), *maka perampoewan itoe baharoe merasa sakit akan beranaq*.
Kraken, o. boenji *kerkah*, enz., zie **Kraken**, b. en o. w. in de verschillende betekenissen.
Kraker, m. noten—, vruchten—, *prabot mengerkah boewah ketapang*.
Krakken, o. w. *djadji koerang baik*.
 —, knakken, *patah*.
Kram, vr. *lantah; kokot, L.* (Het laatste woord beteekent ook een handvat, hengel).
 Eene ijzeren —, *lantah besi*.
 — voor eenen grendel, *telinga kantjing*.
 — van een slot, *kirap-kirap*.
Kramen, o. w. *beranaq*.
 — van vorstinnen, *berpoetra*.
Kramer, m. inlandsche marskramer, *orang djoewalan*.
 Europeesche —, *toewan toko*.
 Chineesche mars—, *toekang klontong*.
 Inlandsche —, die met een kraampje langs den weg staat, *toekang waroeng, L.; orang kedéj*.
Kramerij, vr. *barang djoewalan; barang dagangan; barang klontong, L.*
Kramerskans, vr. *oentoengnja orang djoewalan*.
Krammen, b. w. van porselein, *hoeboeng (ikat) dengan kawat*.
 —, van houtwerken, *hoeboeng dengan lantah*.
Krammetje, o. *kokot ketjil, L.; lantah ketjil*.

Kramming, vr. *penghoeboengan dengan kawat, (lantah)*, zie **Krammen**, b. w.
Kramp, vr. in de leden, *kakerasan; boebal; takana*.
 — in de maag of ingewanden, *moelas*.
 Door de — aangetast, *sakit kakerasan, enz.*
 Zekere —ziekte, *teloe ambon*.
Kramphoeze, m. *batoe kakerasan*.
Kramppijn, vr. *sakit kakerasan*.
 — in het lichaam, *sakit moelas*.
Krampstillend, b. n. *penawar sakit kakerasan; obat moelas*, zie **Kramp**.
Krampvisch, m. *londoe*.
Krank, b. n. *sakit*.
 Zeer —, *sakit keras*.
 Gevaarlijk —, *sakit pajah*.
 Dodelijk —, *sakit kamati-matian*.
 —, zwak, *lemah; lemas, L.; dlaif, Ar.*
Krankachtig, b. n. *bersakit-sakitan*.
Kranke, m. en vr. *orang sakit*.
 De — is zeer gevaarlijk, *orang sakit itoe pajah sakali*.
Krankenbewaarder, m. *oppasser, orang jany merawalin orang sakit, L.*
Krankheid, vr. *penjakit*.
 In — verkeereren, *berpenjakit*.
Krankhoofdijg, b. n. zie **Krankzinnig**.
Krankte, vr. *penjakit*.
Krankzinnig, b. n. *gila; sarsar; édan, L.; djoenoen, Ar.*
Krankzinnige, m. en vr. *orang gila; orang sarsar; orang édan, L.*
Krankzinnigheid, vr. *kagilaän; peri jang sarsar*.
Krankzinniglijk, b. w. *seperti orang gila; kaja orang gila, L.*
Krans, m. *karangan*.
 — van bloemen, *boenga dikarang; kembang dikarang, L.*
 —, gesneden bloemwerk boven ramen of deuren, *keloq*.
 —, kroonlijst, *goeméj*.
 — het hoofd, *boemban*.
Kransen, b. w. *mengenakan karangan boenga; kasih pakéj kembang dikarang, L., zie Kroonen*.
Kranswerk, o. *karangan boenga; kembang dikarang, L.; keloq*.
Kranswijze, bijw. *saroepa karangan boenga*.
Krant, vr. *soerat chabar; soerat kabar, L.; soerat warta; soerat lélang, L.*
Krantdrukker, m. *toekang tjitaq soerat lélang, L.; pundéj meneng soerat chabar*.
Krantdrukkerij, vr. *tempat tjitaq soerat lélang, L.; peneraän soerat chabar*.
Krantier, m. *pandéj mengarang soerat chabar; toekang békin soerat lélang, L.*
Krap, vr. slot aan een boek, *koentji kitab*.
Krap, bijw. *koerang; hampir tiada boleh; ampir tra boleh, L.*
 — kunnen leven, *hampir tiada boleh*

hidoep; *ampir tra boldè hidoep*, L.; *rezoginja koerang*.

Kras, vr. schrap, bekas garoeg; bekas tjakar; paroet; bekas garis.

Kras, b. n. sterk, goewat, Ar.; koewat, verb.
—, hard, streng, keras.
Een — besluit, *parentah jang keras*.

Krasheid, vr. gahi; goewat, Ar.; koewat, verb.

Krassen, b. en o. w. krabben, garoeg.
—, schrammen, garis.
—, van dieren, tjakar.
—, schreeuwen, zoo als roofvogels, kraaien, enz., *bersoewara; berteréjaq*.
—, van een instrument. dat valsch is, *salah boenji; djanggal boenji*.

Krasser, m. kogeltrekker, *pentjaboet pe-loeroe; pentjaboet pélor*, L.

Krassing, vr. penggaroekan; penggarisan; *pentjakaran*, zie **Krassen**.

Krat, o. achterstuk van eenen boerenwagen, *belakangnja pedati; boeritan pedati*.

Krater, m. kawah.

Krauw, vr. tjakar, *pentjakaran; garoeg*.
De kat gaf hem eene —, *koetjing meng-garoeg dija*.

Krauwel, m. nagel, klauw, *tarang; koekoe jang bengkog*.

Krauwen, b. w. zie **Krabben**.
Zich —, gelijk een vogel, die zich gebaad heeft, *salisig*.

Krauwcr, m. zie **Krabber**.

Kreatuur, vr. schepsel, *chalátq*, Ar.; *machloeq*, Ar.

Kreb, vr. zie **Krib**.

Krediet, o. zie **Krediet**.

Kreeft, m. oedang karang.
—, teeken van den zonnegeweg, *sarahán*, Ar.

Kreeftengang, m. *djalannja oedang karang*.
Den — gaan, fig. *soeroet; oendoer; moendoer*, L.

Kreeftenscharen, vr. meerv. *sepit hoedang karang*.

Kreeftsoog, o. mata hoedang karang.

Kreeftapin, vr. *kakawa*.

Kreek, vr. kleine inham, *séroekan; teloeg ketjil*.

Kreel, vr. smal boordsel, *tali aèr*, zie **Boordlint**.

Kreet, m. geschreeuw, *soeraq; rijoeh*.
— van eenen krijgsman, ook van een leger, *tempik; tempik soeraq*.
—, van angst of pijn, *teréjaq, pene-réjaq*.

Kregel, b. n. bengis.

Kreits, m. *dáirah*, Ar.
Hemel —, *tjerchi, tjerchih*, Perz.
—, cirkel, boelat.
—, loopbaan der hemellichamen, *boerdj-asmaña*, Ar.; *falaq*, Ar.; *peridaran (per-kitaran) tjakrawala*.

Krekel, m. *djangkriq*, L.; *tjengkriq, tjeng-kri; garqar*, Ar.
Grootere eethare —, *gangsi*.

Krekelboom, m. *rijen*.

Krekelen, o. w. *berboenji seperti tjeng-kriq*, (*djangkriq* L.).

Krekt, b. n. betoel sakali.

Kreng, o. *bangkéj*.
—, fig. *orang djahat sakali*.
—, vr. gemeen wijf, *lonté*, L.

Krengen, o. en b. w. eenen draai maken, *balig*.
Een schip —, *singitkan kapal*.

Krenging, vr. *pembalikan*.
— van een schip, op zijde haling, *pe-njingitan*.

Krenken, b. w. *merosaqkan; kerdja roe-saq*, L.; *bersakiti; menjela*.
Iemands goeden naam —, *berkedjikan nama orang jang baik; bekín boesoeg orang poenja nama*, L.
Iemands eer —, *langgar hhorat orang*.

Krenker, m. *orang jang merosaqkan*.
—, *kwaadspreker, orang jang meng-oempat; orang jang memfitnahkan; orang pitenah*, L.

Krenking, vr. *katjelaän*.
— der vriendschap, *kalanggaran per-cohobatan*.

Krent, vr. *kisjmisj*, Perz.; *kismis*, verb., *zabib*, Ar.

Krentenbrood, o. *roti kisjmisj*.

Kret, o. zie **Krat**.

Kreuk, vr. *risoe; keroet*.

Kreuken, b. w. *keroetkan; kepèl-kepèl*, L.; *risoe*.

Kreunen, o. w. *keloeh*.
Zich —, *faldèli*, Ar.; *padoeli*, L.; *geming*, L.; *soesah*.
Kreun er u niet aan, *djangan soesah dari itoe*.
Zich over het verlorene goed niet be—, *tiada geming barang jang kahilangan*.

Kreupel, b. n. *timbang*.
Een weinig —, *pinang*.
—, gebrekkig, onvolkomen, *kapalang*.

Kreupelachtig, b. n. *timbang sedikit*.

Kreupele, m. *orang timbang*.
De — wil voordansen, *orang timbang maoe angkat menari*.

Kreupelhout, o. *loekar, baloekar; semaw*.

Krevel, vr. *gatal*.

Krib, vr. *tempat makan binatang; ma'laf*, Ar.
—, slaappleats, *tempat tidoer awaq*.
—, keerdam, *terbis batoe*.

Kribbebijter, o. w. *menggigit*.
—, dreinen (van kinderen), *tjèngèng*, L.

Kribbebijter, m. *koeda jang menggigit; koeda penggigit ma'laf*.

Kribbelen, b. en o. w. *krabbelen, gorès-gorès*, L.

Kribben, o. w. *bantah, berbantah; tjerè-wèt*, L.

Kribben, vr. meerv. kribwerk, *pagar tjang*.
Kribberij, vr. *perbantahan*; *tjerewèt*, L.
Kribbig, b. n. *perang-peroes*; *pantjingan*.
Kribbigheid, vr. *kalakoean perang-peroes*.
Kriebelen, o. w. zie **Kriewelen**.
Kriegel, b. n. zie **Kregel**.
Kriek, vr. zie **Krekel**.
 —, soort van kers, *hhabboe'imoeloek*, Ar.
Krieken, o. w. en o. z. n. van den dageraad, *boek a fadjar*; *din'hari*, *dinihari*.
 Bij het morgen—, *pada koetika dinihari*.
 Het — van den dag, *fadjar*, Ar.
 De dag begon te —, *maka hari poen nijanglah*.
Kriekenboom, m. *pohon hhabboe'imoeloek*.
Kriel, b. n. *nakal*.
Kriel, o. gekriewel, *soeloeran*.
 —, uitschot, *barang dagangan jang kapalang*, (*jang boesoeg*).
 —, klein, *ineengedrongen*, *katéj*; *tegap*.
Krielen, o. w. *soeloer*; *lata*, *melata*.
 —, vol zijn, *penoeh*.
 —de insecten, *binatang soeloer-soeloeran*.
 De brief krielt van fouten, *maka soerat itoe penoeh salah*.
 Het huis krield van volk, *maka penoeh sesaglah roemah itoe sabab kabanjakan orang*.
Krielhaan, m. *ajam katéj*.
Krielheid, vr. *kalakoean jang nakal*.
Krielhen, vr. *ajam betina katéj*; *ajam perampoewan katéj*, L.
Krieling, vr. *soeloeran*.
Krieltje, o. *orang katéj*.
Kriemelaar, m. *orang malas*; *orang jang berlambat-lambatan*.
Kriemelaarster, vr. *perampoewan malas*; *perampoewan jang berlambat-lambatan*.
Kriemelen, o. w. *berlambat-lambatan*; *perlahan-perlahan*; *plan-plan*, L.; *malas*.
Kriemelig, b. n. *perlahan*; *lambat*; *plan-plan*, L.
Kriemelschrift, o. *toelisan gorès-gorès*, L.
Kriepe, vr. zie **Krielhen**.
Kriewel, vr. *gatal*.
Kriewelen, o. w. *gatal*.
Kriezel, vr. *kriezeitje*, *dzarrah*, Ar.
 Eene —, *sadzarrak*; *sapotong ketjil*.
Krijg, m. *perang*.
 —, *twist*, *perbantahan*.
 De heilige —, *perang sabíl Allah*.
 In den — gaan, *masoq perang*.
Krijgel, b. n. *bengis*.
Krijgen, b. en o. w. *ambil*.
 Het brood —, *ambil roti*.
 —, vatten, *tangkap*.
 De nachtdief is gekregen, *maka maling itoe soedah ditangkap*.
 —, ontvangen, *dapat*; *tarima*; *beroleh*.

Werk —, *dapat pekerdjaan*.
 Eenen hoogeran rang —, *naik martabat*; *naik pangkat*.
 Geld —, *tarima oewang*.
 Verlof —, *dapat idzin*; *dapat permissi*, L.
 Tandem —, *toemboeh gigi*.
 De koorts —, *kena demam*; *demam djangkit*.
 Eene wond —, *kena loeka*.
 Eenen schrik —, *kena kagèt*, L.; *kedjoet*, *terkedjoet*.
 Eene ziekte —, *kena sakit*; *djatoeh sakit*.
Twist —, *djadi berbantah*.
Jongen —, *beranaq*.
Eijeren —, *bertelor*; *betelor*, L.
Slaag —, *dapat poekoel*; *dipoekoel*.
 Eene miskraam —, *goegoer anaq*.
 Vruchten en water zijn daar wel te —, *boewah boewahan dan aer ada gampang disitoe*.
 Gedaan —, *af* —, *kerdja habis*.
 Iets kunnen gedaan —, *dapat dikerdjakan barang apa-apa*.
 Ik heb hem nog niet kunnen te zien —, *maka kita belom dapat bertemoeng dengan dija*; *saja belom ketemoeng sama dija*, L.
 Zijne jaren —, *djadi toeha*; *dapat 'oemoer pandjang*.
 Iemand bij de haren —, *pegang rambut orang*.
 —, *achterhalen*, *hambat*; *soesoel*, L.
Krijger, m. *krijgsman*, *orang perang*; *hoeloebalang*; *çoldádoe*.
Krijgsaangelegenheden, vr. *hhál peperangan*; *perkura perang*.
Krijgsaanvoerder, m. *panghoeloe perang*; *panglima*; *kapala perang*.
Krijgsadel, m. *tjatrija*, Sanskr.
Krijgsbedrijf, o. *pekerdjaan perang*.
 —, *spiegelgevecht*, *termasa*.
Krijgsbeleid, o. *'ilmoeng peperangan*; *pengatahoean perang*.
Krijgsbende, vr. *pasoeq*; *pasoeakan orang perang*; *katoemboekan orang perang*; *kawan orang perang*.
Krijgsbevelhebber, m. *panglima*; *djen-dral*, Eur.
Krijgsbouwkundige, m. *pandéj mengikat balwarti*; *orang jang bisa kerdja bèn-tèng*, L.
Krijgsbouwkunst, vr. *'ilmoeng mengikat balwarti*; *pengatahoean pekerdjaan bèn-tèng*.
Krijgsdaad, vr. *perboewatan jang perkasa*.
Krijgsdeugd, vr. *kabedjikan hoeloebalang*.
Krijgsdienst, vr. *chidmat perang*; *pekerdjaan perang*.
 In de — treden, *masoq chidmat perang*; *masoq soldadoe*, L.
 Uit de — gaan, *tinggalkan chidmat perang*; *kaloewar pekerdjaan perang*.

Krijgseed, m. *soempah hoeloebalang*; *soempah orang soldadoe*, L.

Krijgseer, vr. *hhormat hoeloebalang*; *hhormat orang soldadoe*, L.

Krijgsfakkel, vr. *soeloeh perang*; *obor orang perang*.

Krijgsgebruik, o. *'adat orang perang*; *'adat hoeloebalang*.

Krijgsgeeluk, o. *oentoeng perang*.

Krijgsgereedschap, o. *alat peperangan*; *prabot orang perang*; *serba perang*.

Krijgsgechrei, o. *tempik soeraq*.

Met een zeer ontzettend —, *verwardelijk vermengd met den klank der speeltuigen, dengan tempik soeraqnja terialoe 'athlamat boenjinja bertjampoer-baoer dengan segala boenji-boenjian*:

Krijgsgevaar, o. *bahaya perang*.

Krijgsgevangene, m. en vr. *tawan, tawanan*.

En mijne vrouwen en kinderen werden allen door hem krijgsgevangen gemaakt, *dan anaq bini kita habislah ditawanja*.

Krijgsgevaad, o. *badjoe perang*; *pakéjan soldadoe*, L.

Krijgsgeweer, o. *sendjata orang perang*.

Krijgsgeweld, o. *gagah perang*.

Krijgsgezel, m. *teman perang*.

Krijgsgezind, b. n. *soeka berperang*.

Krijgshaftig, b. n. *perkasa*.

Krijgshaftigheid, vr. *hati jang perkasa*.

Krijgsheer, o' *leger, bala-tantara*; *lasjkar*, Perz.

Krijgsheld, m. *hoeloebalang*; *orang perang jang perkasa*, (*jang berani*).

Krijgshoofd, o. *kapala perang*; *panglima*; *panghoeloe perana*.

Krijgshoorn, m. *sangka*.

Krijgskans, vr. *oentoeng perang*.

Krijgskas, vr. *chazána bala-tantara*; *kas orang perang*, L.; *perbendaharaan perang*.

Krijgskaste, vr. *tjatrija*, Sanskr.

Krijgsknecht, m. *orang perang*; *çoldádoe*.

Krijgskosten, m. *meerv. belandja perang*.

Krijgskunde, vr. *'ilmoe perang*; *hhikmat perang*; *pengatahoean perkara perang*.

Krijgskundig, b. n. *peperangan*.

Eene — *e geschiedenis, hhikájat peperangan*.

In de krijgskunst bedreven, *faham pada 'ilmoe perang*.

Krijgsleger, o. *bala-tantara*; *lasjkar*, Perz.

Krijgsleven, o. *kahidoepan orang perang*.

Krijgslied, o. *kidoeng orang perang*.

Krijgslieden, m. *meerv. orang perang*; *ra'jat*.

Krijgsversten en —, *hoeloebalang dan ra'jat*.

Krijgslist, vr. *maçlahhat perang*; *tipoe hhikmat perang*; *pedajan perang*, L.

Krijgsloon, o. en m. *gadji orang soldadoe*, L.; *oepah orang perang*.

Krijgsmacht, vr. *koewasa perang*; *koewasa bala-tantara*.

Krijgsmakker, m. *teman perang*.

Krijgsman, m. *orang perang*; *çoldádoe*; *djoerit*, Jav.; *prawira*, Sanskr. & Jav.

—, *held, voornaam —, officier van hoogen rang, hoeloebalang*.

Krijgsmanachtig, b. n. *tjara orang perang*.

Krijgsmantel, m. *selimoet orang perang*. Een *gevoerde —, selimoet berlapis-lapis*.

Krijgsmuziek, o. *segala boenji-boenjian perang*.

Krijgsoefening, vr. *main-main sendjata*.

Krijgsofficier, m. *zie Officier*.

Krijgsorde, vr. *krijgstucht, stjasat perang*.

Krijgsordening, vr. *tartib perang*; *peratoeran perkara orang perang*.

Krijgsoverste, m. *djéndral*, Eur.; *panghoeloe perang*; *malang*.

Krijgsplichtige, m. *jang kena (mesti) masoq çoldádoe*.

Krijgsraad, m. *krèsrad*, verb.; *hhoekoem bitjara perang*.

Krijgsrecht, o. *hhaq peperangan*; *hhoekoem perang*, *zie Krijgsraad*.

— *houden, bermoesjawarat dari pada hhal peperangan*.

Krijgsregeering, vr. *pemerintahan hhal peperangan*.

Krijgsroem, m. *gahi hoeloebalang*; *nama hoeloebalang jang masjhoer*.

Krijgsschool, vr. *madrasah 'ilmoe peperangan*.

Krijgsschuld, vr. *hoetang karana perang*.

Krijgsstraf, vr. *siksa orang perang*.

Krijgstoerusting, vr. *kalangkapan perang*.

Krijgstocht, m. *angkatan bala-tantara*; *ghazát*, Ar.

Krijgstooeneel, o. *tempat bala-tantara*.

—, *oorlogsveld, médán perang*.

Krijgstrompet, vr. *nas'iré perang*; *selomprèt orang perang*, L.

Krijgstucht, vr. *sijasat perang*.

Krijgstuig, o. *alat peperangan*; *pegawéj perang*; *serba perang*.

Krijgsverbond, o. *perdjandjian akan berperang*.

Krijgsverrichtingen, vr. *meerv. perboewatan peperangan*.

—, *heldendaden, termasa*. (Hierdoor worden ook spiegelgevechten verstaan).

Krijgsvolk, o. *orang perang*; *ra'jat*, Ar. Gemeen —, *ra'jat hina-dina*.

Nieuw aangeworven —, *çoldádoe baharoe*.

Krijgswapen, o. *sendjata peperangan*.

Krijgswerving, vr. *paparan perang*.

Krijgswet, vr. *hhoekoem perang*.

Krijgszaken, vr. *meerv. pekerdjaan perang*.

En hij zal de — niet meer besturen, *dan tiadalah ija mengerdjakan lagi pekerdjaannja perang itoe*.

Krijgzsuchtig, b. n. *soeka berperang*.
Krijsch, m. zie **Gekrijsch**.
Krijtschen, o. w. *berteréjaq*.
 —, gillen, *djerit*, *mendjerit*.
Krijt, o. *kapoer Wolanda*, ook: *kapoer Inggris*.
 Zwart —, *kapoer hitam*.
 Met een zwart — *aangeteekend, ma-
 sjoem*, Ar.
Krijtachtig, b. n. *saroepa kapoer Wo-
 landa*.
Krijtberg, m. (Engelsche), *goenoeng ka-
 poer Inggris*.
Krijten, o. w. *tangis*, *menangis*.
 De oogen rood —, *menangis hingga
 (sampéj, L.) mata djadi mérah*.
 Eene — *de onrechtvaardigheid, floelá-
 mat jang amat sangat; anijaja jang amat
 sangat*.
 Te zamen —, *bertangis-tangisan*.
Krijter, m. *orang jang menangis*.
Krijzelen, o. w. *kertag*.
Krijzeltanden, o. w. *mengertakkan gigi*.
Krikkemik, vr. zie **Hefboom**.
Krikkrakken, o. w. zie **Kraken**.
Kril, b. n. zie **Kriel**.
Krimp, vr. zie **Krimping**.
Krimp, b. n. *teroeloem*.
Krimp, vr. *kakoerangan; hhádjat*, Ar.
Krimpen, o. w. *keroekoet; keroet; karé-
 pot; oeloem; djadi pendég*.
 Van koude ineen —, *melingkoet*.
 —, zoo als hout, bamboes enz., *kisoet*,
kisoes.
 De wind krimpt, *angin mengalih ka
 sabelah kiri; mengoeloem*.
 —, minder wordé, *djadi koerang*.
Krimperd, m. *orang jang lekas kena
 dingin*.
Krimpig, b. n. *kouwelijk, lekas kena
 dingin*.
Krimping, vr. *keroekoetan; kisoetan*, zie
Krimpen.
 —, *snijding in den buik, moelas; rang-
 goet peroet; ranggat*.
Krimpvisch, m. *ikan baharoe jang ke-
 roekoet kena pisaw*.
Kring, m. *boelat; dáirah*, Ar.; *dawr*, Ar.
 — *loopbaan, spher, peridaran; perki-
 taran*.
 —, om de maan, *kalangan boelan; pa-
 gar boelan*.
 —, omloop, *peridaran*.
 —, van een opgeschoten touw of van
 eene slang, die zich opgekronkeld heeft,
lingkar.
 —, omwinding, *bebatan*.
Kringachtig, b. n. *saroepa boelat*.
Kringelen, o. w. zie **Krinkelen**.
Kringswijze, bijw. *seperti roepa boelat;
 seperti barang jang dilingkar*.
Kringvormig, b. n. *saroepa boelat*.
Krinkel, bocht, *balikoe*.
 — *s eener rivier, tandjoeng balikoe*.

Krinkelen, o. w. *berbalikoe*.
 —, (als een draad, dien men te stijf
 draait), *poending*.
 —, slanggewijs loopen, *berkélo-kélo*.
Krinkeling, vr. *pembalikan; balikoe*.
Krioel, o. krioeling, *soeloeran*.
Krioelen, o. w. *soeloer-menjoeloer*.
 — van menschen, *saboer*.
Krip, vr. *kerip*, Eur.
Kris, vr. Indische dolk, zijdgeweer, *keris*;
doehoeng; tjoeriga.
 Met den — *dansen*, zoo als de *Maka-
 saren, kandjar*.
 Het dunne ven het — *heft, warwar*.
Krisschede, vr. *saroeng keris*.
Krisis, vr. (eener ziekte), *pentjeréjan pe-
 njakit; perhentian penjakit*.
Kriszen, o. w. *knitteren, letoep; letos*.
Kriszen, b. w. met de kris doodsteken,
menikam; boenoeh sama keris; L.
Kristal, o. *habloer, baloer, boeloer*, Perz.;
niloer; paloemban; kristal, Ned.
 Berg —, *batoe paloemban*.
Kristalfabriek, vr. *dapoer toekang kristal*.
Kristallen, b. n. kristallijn, zie **Kristal**.
 — *glazen, katja paloemban; gelas kris-
 tal, L*.
 — *hemel, krást*, Ar.
Kristalkunde, vr. *'ilmoe habloer; penga-
 tahoean paloemban*.
Kristalkundige, m. *orang jang saham
 pada 'ilmoe habloer*, zie **Kristal**.
Kristalschieting, vr. *kadjadian kristal*.
Kristen, m. zie **Christen**.
Krits, m. zie **Kreits**.
Kroeg, vr. *kedéj djoewal minoeman; roe-
 mah matros (soldadoe) minoem sopi, L;*
waroeng sopi, L.
Kroegen, o. w. *beroelang-oelang masoq
 kedéj minoeman*.
Kroeger, m. *kroegloopers, pemabog; orang
 jang beroelang-oelang masoq kedéj minoe-
 man; orang jang koewat masoq waroeng
 sopi, L*.
Kroes, m. *beker, bokor; terening*.
 Smelt —, *atjawan laboeran*.
 Een — *wijn, satjawan aér anggoer*.
Kroes, b. n. *kriting; kritik, L;* *papoewa*.
 —, *gerimpeld, berkeroet*.
 —, *verwilderd, verward, bingoeng*.
 —, *stuursch, wreed, bengis; kedjam;
 gemas*.
Kroeskop, m. *kapala kriting, (kritik, L.)*.
Kroezén, o. w. *djadi kriting, (kritik, L.)*.
Kroft, vr. *krocht, goeha*.
Kroken, b. en o. w. zie **Kreuken**.
Krokodil, m. *boewaja; timsáh*, Ar.
 Eenen — *door muziek en dans uit de
 rivier naar den oever lokken, sanderoes*.
 Door eenen — *gegrepen worden, di-
 tjekaw boewaja*.
 Jonge —, *badjoel*.
Krokodillendooder, m. *rat van Pharao,
 geranggang*.

Krokodilletranen, m. meerv. fig. aër mats poera-poera.
Krokus, m. *cafra*, Ar.
Krol, o. roemah ketjil sakali; pondog.
Krollen, o. w. ngiyoeng.
Krolsch, b. n. soeka bekaq.
Krom, b. n. zoo als sommig hont en metalen, *bentoeq*.
 — als een haak, *oenag*.
 —, gebogen, *bèngkok*.
 —, van ledematen, *éroet*.
 —, dwars van voeten met de knieën wijd van elkander, *pèngkèr*.
 —, als eene halve cirkel, *lengkoeng*.
 —, een weinig, zoo als sommige sabels, *baocer*.
 —me loop eener rivier, *balikoe*.
 Hare schouders zijn —, *maka éroetlah bahoenja*.
 — en scheef, *bèngkok*; *éroet*.
 —, mismaakt, *kantjoeg*, (ook: bochtig).
 Een — of bochtig pad, *djalan kantjoeg-kantjoeg*; *loeroeng jang lengkok*.
 Een —me (scheeve) schotel, *piring éroet*.
 —me wegen inslaan, *menoeroet djalan jang tiada betoel*.
 Het rechte — en het —me recht maken, *menjalah barang jang benar dan membenarkan barang salah*.
 — spreken, *bertéloer*; zoo als kleine kinderen, *pelat*, *péloer*, *péloet*.
Kromachtig, b. n. *bèngkok* sedikit.
Krombeen, m. en vr. *tjapiq*, *orang tjapiq*.
Krombeenig, b. n. *bertjapiq*; *berkaki tjapiq*; *berkaki éroet*; *éroet kakinja*.
Krombochtig, b. n. *kantjoeg-kantjoeg*.
 —, van eene rivier, *bertandjoeng balikoe*.
Krombochtigheid, vr. *kaudalan kantjoeg-kantjoeg*.
Krombuigen, b. w. *menbèngkokkan*; *bèngkokin*, L., zie **Krommen**.
Kromgevingerd, b. n. *tjapiq tangan*.
Kromhals, m. *éroet lèhèr*; *tateling*.
Kromheid, vr. zie **Kromte**.
Kromhoren, m. *tandoeq bèngkok*.
Kromhout, o. dat uit zijnen aard krom is, *kajoe bentoeq*.
Kromhouten, o. meerv. knieën in een vaartuig, *gading-gading*; *sendoeng*; *sikoesikoe*.
Kromhouwer, m. sabel, *sjamsjir*, Perz.; *samsir*; *pedang baocer*.
Kromlijng, b. n. *lengkoeng*.
Kromloopen, o. w. *berdjalan bèngkok*.
Krommelijk, bijw. *bèngkok-bèngkok*.
Krommen, b. en o. w. hout, *memben-toegkan kajoe*.
 Een ijzerdraad —, *menbèngkokkan kawat besi*.
 Een weinig —, *baerkan*.
 Halve maansgewijs —, *melengkoengan*.
 Zich —, buigen, *mengantjoegkan diri*.
 Zich —, van ledematen, *djadi éroet*.
 Aan den voet van den berg kromt zich

de weg, *pada kaki goemoeng itoe maka djalan itoe ada lengkok*.
 Zich —, zoo als een worm, *mendjoeloer*.
 Het recht —, *menjalah barang jang benar*.
 Zich in alle bochten —, *poetar balik bitjara*.
 Zich —, krom worden, *djadi bèngkok*.
 Zich —, gelijk boomtakken, *lentor*.
Kromming, vr. de daad van krommen, *pembèngkokan*; *pembentoeakan*.
 —, bocht, eener rivier, *balikoe*.
 — van eenen ring, *bentoeqnja tjintjin*.
 — eener lijn, *lengkoengnja sjathar*, (*barris*, *garis*), zie verder **Krom**.
Kromneus, m. en vr. *hidoeng bèngkok*; *hidoeng kakatoewah*.
Kromsteven, m. *perahoe jang berdjoenggoer*; *perahoe jang bersoeseh haloewannja*.
Kromsaal, vr. *bahasa katjoekan*; *bahasa loewar*; *bahasa pasar*.
Kromtalen, o. w. *berbahasa katjoekan*.
Kromte, vr. *kabèngkokan*, zie **Kromming**, bocht.
 — van een gewelf, *lengkoengnja goebbat*.
Kromtong, m. en vr. *orang jang bertéloer*.
Kromvoet, m. en vr. *kaki tjapiq*; *éroet kakinja*.
Kromweg, m. *djalan kantjoeg-kantjoeg*; *loeroeng jang lengkok*.
Kromwulf, o. *goebbat lengkoeng*.
Kronen, b. w. *bepermakotakan*; *mengenakan makota*.
 Gekroonde vorsten, *radja-radja jang pakéj makota*, (*jang bermakota*).
 Het einde —t het werk, *maka tamat itoelah makota pekerdjaan*.
Kroniel, vr. *tárich*, Ar.; *soerat hihikajat tjap tjap tahoen*.
Kronieschrijver, m. *qáhhiboe ttárich*; *penjoerat tawárich*.
Kroning, vr. *permakotaán*.
Kronkel, m. *keroet*.
 Met vele —s, *berkélo-kélo*.
 De slang gaat met vele —s, *maka oelar poen mendjoeloer berkélo-kélo*.
Kronkeldarm, m. *tali peroet jang terpoetar*.
Kronkelen, b. w. *keroetkan*.
 —, o. w. *berkeroet*; *berkélo-kélo*.
 Zich —, als eene slang of worm, *djoeloer*; *berbelit-belit*.
 Hij stelde zich aan als eene —de slang, *seperti oelar berbelit-belit lakoenja*.
Kronkeling, vr. *keroetan*; *belit*.
 — van een touw, bocht, *lingkaran*.
Kroon, vr. vorstelijk hoofdsieraad, *makota*, Sansk.; *tádjoe*, Ar.; *tengkoeloeg*.
 Doornen —, *makota doeri*.
 Eene — opzetten, *mengenakan makota*; *bepermakotakan*.
 Iemand gene — opzetten, roemen, *memoedji saorang*.
 Eene — dragen, *bermakota*; *bersekar soehoen*.

De — ontrooven, schandvlekken, *mentjelan*; *memberi maloe*; *békin maloe*, L.
De — spannen, uitmunten, *berkalebihan*.

Iemand naar de — steken, *berloemba-loemba dengan saorang*.

—, licht—, *qandil*, Ar.

De sieraden van de —, *rijkssieraden*, *oepatjara*.

De — aller koningen, (een beroemd Maleisch werk), *tádjoe' ssaláthín*; *makota segala radja-radja*.

Eene — der boeken, een uitmuntend boek, *makota kitáb*.

Kroonkandelaar, m. *qandil*, Ar.

Kroonlijst, vr. *goeméj saroepta makota*.

Kroonprins, m. *radja moeda*; *anakanda jang akan ganti ajahnda*; *poetra jang akan dipertoeuan*, (*jang akan naik radja*).

Kroonprinses, vr. *poeteri jang akan dipertoeuan*; *poeteri jang akan naik radja*.

Kroonrad, o. *djantra besar*; *roda besar*, L.

Kroontje, o. *makota ketjil*.

— op sommige vruchten, zoo als op den mangistan, *tapog*.

— onder aan het geveest of hecht van eene kris, *saloet keris*.

—, kranse om het hoofd, *boemban*.

Kroonvormig, b. n. *saroepta makota*.

Kroonwerk, o. *karangan (keloq) saroepta makota*.

Kroos, o. kronkelend ingewand, *tali peroej jang terpoelara*.

Kroosje, o. klein pruimpje, *idjadjac ketjil*.

Kroost, (Kroos), o. waterkroost, eendengroen, *kapoe-kapoe*; *iga-iga*.

—, zeewier, *agar-agar*.

Kroost, o. kinderen, *anaq-anaq*; *toeroentemoeroen*.

Zonder —, *tiada beranaq*.

Krop, m. voormaag, *tamboeloeki*; *lemboeng*; *katimboeloehan*.

Het vuil in den —, *kalemboengan*, Marsd.

In den — steken, belgen, *djadi sakit hati*.

—, hard gezwel, *gondong*; *gondog*.

—, borst, *dada*.

—, boezem, *soesoe*.

—, hals van de blaas, *lèhèr kakem-poengan*.

— der baarmoeder, *lèhèr (moeloet) peranakan*; *lèhèr papoedjoe*.

—, ondersteuk van den voorstevan, *bawahnja haloewan perahoe*.

Kropas, o. *makanan boeroeng jang ditamboengan*, (*disoewapi*).

Kropbeen, o. van vogels, *toelang dada*.

—, sleutelbeen, *selangka*.

Kropgans, vr. *oendan*.

—, gemeste gans, *gangsja jang bertamboen-tamboen*.

Kropgezwel, o. *gondong*; *gondog*.

Kroplap, m. *lèhèr badjoe besi*.

Kroppen, b. en o. w. *soewap*; *menjoe-wapi*; *soewapin*, L.

—, ten uitvoer brengen, *kerdjakan*; *menjoedahi*.

—, uitzetten, *mengkaq*.

Kropper, m. *orang jang bergondong*.

Kropperd, m. duif met eenen grooten krop, *boeroeng dara jang berlemboeng*.

Kropvogel, m. *boeroeng jang disoewapi*.

Krot, o. *pondog orang miskin*.

Krot, vr. *pondog*.

Krotten, o. w. *melantjoeng di roemah soemdal*, L.

Kruid, o. moeskruid, *sajoer*.

—, geneeskrachtig —, *obat*.

Welriekend —, *citroen—*, *seréj*.

—, plant, *tanaman*.

Welriekende planten en —en, *rajhhán*, Ar.

Specerijachtige —en, *rempah-rempah*; *boemboe*, L.

—en, die op een lijk gestrooid worden, *hhanoeth*, Ar.

—en, droogerijen, *obat-obatan kering*; *daoen-daoen obat kering*.

Allerlei —en, *segala roepa daoen-daoen*.

Kruidachtig, b. n. *saroepta sajoer*.

—, specerijachtig, *berbae rempah-rempah*.

Kruidbed, o. *pétaj sajoer*.

Kruidboek, o. *boekoe daoen-daoen kering*.

Kruiddoos, vr. specerijdoos, *tempat (bekas, tjoemboel) rempah-rempah*; *tempat boemboe*, L.; *poendjèn*, L.

Kruiden, b. w. *boeboeh rempah-rempah*, *taroh boemboe*, L.

Kruidenier, m. *toekang boemboe*, L.; *orang djoewal rempah-rempah*.

Kruidenierster, vr. *perampoewan djoewal rempah-rempah*; *perampoewan jang djoewal boemboe*, L.

Kruidenierswinkel, m. *kedéj djoewal rempah-rempah*; *waroeng djoewal boemboe*, L.

Kruiden-lezen, o. w. zoeken, *mentjahari segala roepa daoen-daoen*.

Kruidenlezing, vr. *pentjaharian segala roepa daoen-daoen*.

Kruidenzoeker, m. *orang jang mentjahari segala roepa daoen-daoen*.

Kruiderbier, o. *bir jang ditjampoer rempah-rempah*.

Kruiderij, vr. *rempah-rempah*; *boemboe*, L.

—en, droge waren, zoo als kamfer, kurkuma, saffraan, meel, enz., *tèmpong*.

Kruiderkaas, vr. *kédjoe hidjaw*.

Kruiderthee, vr. *tèh jang ditjampoer rempah-rempah*.

Kruiderwijn, m. zie *Kruidwijn*.

Kruidetend, b. n. *jang makan roempoet*.

Kruidhof, m. *kebon segala roepa tanaman-tanaman*; *kebon jang diisi segala roepa pohon-pohon*.

Kruidig, b. n. gekruid, *soedah diboeboeh rempah-rempah; soedah ditaroh boemboe*, L.

Kruidje, o. *pohon ketjil*, (*pohon wordt van elk plantje, zelfs van een gras-scheutje gezegd*).

— roer-mij niet, *indja pajoeng, indah pajong; daen hidoep; takoet manoesija*.

Kruidkenner, m. *orang jang faham pada 'ilmoe segala pohon dan segala hidjaw-hidjawan; doekoen*, L.

Kruidkunde, vr. 'ilmoe obat obatan; 'ilmoe doekoen; *pengatahoean doekoen*.

Kruidmenger, m. *toekang obat, zie Apotheker*.

Kruidmengerij, vr. 'ilmoe toekang obat; *pengatahoean toekang obat; 'ilmoe orang athar*.

Kruidnagel, m. *lawang; boenga lawang; qaranfoel*, Ar.; *tjengkèh*, L.

Kruidnagelboom, m. *pohon tjengkèh*, L.; *pohon lawang; pohon boenga lawang*.

Kruidnagelhout, o. *kajoe tjengkèh*, L.; *kajoe lawang; kajoe boenga lawang*.

Kruidnagelolie, vr. *minjaq tjengkèh*, L.; *minjaq lawang; minjaq boenga lawang*.

Kruidnageltak, m. *gagang*.

Kruidnagelwater, o. *aer tjengkèh*, L.; *aer lawang; aer boenga lawang*.

Kruidnoot, vr. *boewah pala*.

Kruidplukker, m. *orang jang poenggoet segala roepa daen-daoen, (olat-obatan, hidjaw-hidjawan)*.

Kruidwijn, m. *kruidwijn, gekruide wijn, aer anggoer jang ditjampoer rempah-rempah; anggoer ditjampoer boemboe*, L.

Kruidworm, m. *hoelat, oelat*.

Kruidzoeker, m. *zie Kruidplukker*.

Kruisen, b. en o. w. *bawo grobaq, (glebaq); sorong*.

Kruiser, m. *toekang karèta sorong; toekang grobaq, (in Indië zegt men eenvoudig: koeli)*.

Kruisersloon, o. en m. *oepah koeli*.

Kruiserswerk, o. *pekerdjaan koeli*.

Kruik, vr. *inlandsche, gendi, kendi; iroeng*.

Europeesche —, *goetji*.

Eene groote water— met wijden mond, *boejoeng, (ook eene urn)*.

Water in eene gouden — halen, *mengambil aer dengan boejoeng emas*.

Eene olie—, *tempajan minjaq*.

Eene asch— van verbrande lijken, *tjandi*.

Water—, die bij het plechtstatige gebed gebruikt wordt, *gendi aer sembahjang*.

Eene — vol water, *gendi diisi (berisi) aer*.

Kleine water—, *goeri*.

Kruikenmaker, m. *pandéj kendi; toekang gendi*.

Kruikje, o. *gendi ketjil*, zie **Kruik**.

Kruim, vr. *isi*.

— van brood, *isi roti*.

Kruimachtig, b. n. *jang ada banjaq isinja*.

— brood, *roti jang ada banjaq isinja*.

Kruimel, vr. brood—, *réma roti, (d. i. afval van brood) berbrin*, L.; *rapoeh*.

Kruimelaar, m. *jang merapoehkan*.

—, *giergaard, orang kikir*.

Kruimelen, o. w. *berbrin*, L.

—, b. w. *rapoehkan; poedikan*.

Kruimelig, b. n. *jang gampang berbrin*, L.

Kruimeling, vr. *rapoehan*.

Kruimelingen, vr. meerv. *sisa biskoewit kapal; réma biskoewit kapal*.

Kruin, vr. van het hoofd, *batog kapala; hoeboen; poesaran kapala; boenboenan; boentoenan*.

Geen haar zal van uwe — vallen, *saléj ramboet tiada akan loeroeh dari pada batog kapalamoe*.

Het voorste van de — des hoofds, *rangka*.

Het schort hem in de —, *maka ija koerang boedi; maka ija soedah djadi gila*.

Hij kan dat niet in zijne — krijgen, *maka tiada ija dapat menangkap arti kata itoe; dija tra bolèh mengarti itoe*, L.

—, top, *toppunt, poentjaq; kemoentjaq; hoedjoeng*.

De — van eenen heuvel, *poentjaq boekit*.

De — van eenen boom, *kemoentjaq pohon*.

De eetbare — van eenen palmboom, *oemboet*.

De — van eenen berg, *kemoentjaq goengoeng*.

De —, top eener rots, *hoedjoeng karang, (dat ook het uiterste punt van een rif aanduidt.); poentjaq karang*.

Kruinpunt, o. *toppunt, zenith; samtoe'r-rás*, Ar.

Kruipen, o. w. op handen en voeten of op vier pooten, *merongkoq; merangkang; merajaq; merangkoe; lari membijawaq*.

—, op den buik, *melata soeloer; menjoeloer*.

—, zoo als slangen, *telataq*.

—, zoo als sommige planten, *soeloer; merangkang*, L.

—, zoo als de witte mieren, *merajap*.

Ergens onder- of door—, *doorheen—, soesoep*, L., Jav.

In zijne schulp —, *fig. moenkir*, Ar.; *soeroet*.

—, vlieën, *memboedjoeq*.

Onder het bed —, *soesoep dibawah kolong*.

—de planten, *soeloer-soeloeran*.

—d gedierte, *binatang jang melata*.

Kruipelings, bijw. *dengan merongkoq, zie Kruipen*.

Kruiper, m. klein kind, *anaq ketjil*.

Kruiphen, vr. *ajam katéj*.

—, *fig. perampoewan katéj*.

Kruiphol, o. zie **Sluiphol**.

Kruiping, vr. alleen in: *soeloeran, (voorts bezigt men er de beteekenis van kruipen voor)*.

Kruis, o. *kajoe regang*; *çalib*, Ar.; *kajoe prapatan*, L.

Het offer van het —, *persembahkan çalib*; *goerbán çalib*, Ar.

Een — oprichten, *mendirikan çalib*.

Het teeken van het — maken, *boewat tanda çalib*; *békin tanda çalib*, L.

Een diamanten —, *çalib jang ditatahkan intan*.

De verheffing van het —, *pengangkatan çalib*.

—, ridderteeken, eerteeken, *bintang*.

—, verdriet, droefgeestigheid, *soesah hati*; *doekajita*; *sangsara*.

—, van gemunt geld, *gambar (pigoera)*, L.; *radja diatas oewang*.

—, stuit, *boentoet*.

—, ruggegraat, *toelang belakang*.

Kruisaanbidder, m. *orang menjembah çalib*.

Kruisarm, m. *kajoe lintang çalib*.

Kruisbeeld, o. *patoeng çalib*; *çalib*.

Kruisberg, m. *goenoeng çalib*.

Kruisboek, o. zie **Kasboek**.

Kruisboog, m. *panah*; *boesoer*, *boesar*.

Kruisboom, m. *pohon djarag*; *charwá*, Ar.

Kruisdood, m. *kamatian (mawt) pada kajoe çalib*.

Kruisdragend, b. n. *jang memikoel çalib*.
Kruiselings, bijw. *lintang-lintang*; *prapatan*, L.

Met de beenen — zitten, *doedoeq bersila*.

Kruisen, b. en o. w. (op zeeroovers,) *lang-lang*; *pajoer*; *kroewis*, verb.

Ginds en herwaarts —, *berlajar sinitana*.

Voor eene haven —, *doedoeq berlajar*.

Met een zeerooversvaartuig —, *kajoeq, mengajoeq*, (ontleend aan het roeien of scheppen, *kajoeq*).

Elkander —, *berlintang-lintangan*.

Twee kromme lijnen, die elkander — *doewa sjathar bengkog jang berlintang-lintangan*.

Kruiser, m. *kruisprauw*, *perahoe kroewis*.

Kruisgalg, vr. *pegantoengan jang saroepa çalib*; *kajoe regang*.

Kruisgetuige, m. en vr. *orang mati sjahid pada çalib*.

Kruisgezant, m. *rasoel jang mengchotbatkan indjit*.

Kruishoek, m. *tempat perljajaran perahoe kroewis*.

Kruishout, o. *kajoe çalib*; *kajoe prapatan*, L.; *kajoe regang*.

—en van de mars op groote schepen, *doelang-doelang*.

Kruisigen, b. w. *mençalibkan*; *membentang*; *meregang*; *gantoeng pada kajoe prapatan*, L.

Der wereld gekruisigd zijn, *pertapa sakali*; *sangat pertapa*, (d. i.: de strengste

afzondering in de eenzaamheid betrachten, zoo als de Indische boetelingen).

Als Christen der wereld gekruisigd zijn, *oepama diçalibkan dengan Isa Esmesèhh*.

Kruising, vr. (op zee,) *djalan kroewis*, L.; *pajoer*.

Kruisje, o. *prapatan ketjil*.

—, teeken in plaats der handteekening, *bekas of tanda ganti tanda tangan*.

Kruiskerk, vr. *grédja saroepa çalib*; *grédja prapatan*, L.

Kruisleer, vr. *pengadjaran çalib*.

Kruisnet, o. *totebel*, *sirib*, Soend.

Kruispaal, m. *draaiboom op eenen weg*, *kajoe sakat*.

— van een kruis, *tjang çalib*; *tjang prapatan*, L.

Kruispad, o. zie **Kruisweg**.

Kruisprauw, vr. *perahoe kroewis*.

Kruisra, vr. *pabawan penjorong*.

Kruisriem, m. *atasnja pakéjan koeda*; *atasnja aba-aba koeda*; *koelit jang diatas aba-aba*; *koelit jang diatas pakéjan koeda*, L.

Kruissnede, vr. *potong lintang-lintang*, (*prapatan*, L.).

Kruissteng, vr. *tjang penjapoeh belakang*.
—want, *tambirang tjang pengapoeh belakang*.

—ra, *pabawan tjang pengapoeh belakang*.

Kruisstraat, vr. *djalan prapatan*, L.; *djalan lintang-lintang*.

Kruisstraf, vr. *siksa çalib*; *hhoekoem çalib*.

Kruisvaan, vr. *bandéra çalib*.

Kruisverheffing, vr. *peninggian çalib*.

Kruisvormig, b. n. *saroepa çalib*.

Kruisvuur, o. *tëmbaq lintang-lintang*.

Kruisweg, m. *djalan prapatan*, L.; *djalan lintang-lintang*.

Kruiswerk, o. *traliwerk*, *kisi-kisi*.

Kruiswijze, bijw. *saroepa çalib*; *lintang-lintang*; *selang-selég*.

Kruiszeil, o. *lajar penjorong*.

Kruit, o. *buskruit*, *obat bedil*; *obat mesioe*, *mesioe*.

Kruitthoren, m. *tandoeq obat bedil*.

Kruitkamer, o. *goedang obat bedil*.

Kruitkoker, vr. *goedang obat bedil*.

Kruitkoker, m. *bandola*, Port., *bandala*, verb.

Kruitkooper, m. *orang djoewal obat bedil*.

Kruitlading, vr. *isi bedil*.

Kruitlantaarn, vr. *lantéra goedang bedil*.

Kruitlepel, m. *sëndog obat bedil*.

Kruitmaat, m. *soekat obat bedil*; *oekoeran obat bedil*, L.

Kruitmagazijn, o. *goedang obat bedil*.

Kruitmagan, m. *penggilingan obat bedil*.

Kruitstoof, vr. *dapoer obat bedil*.

Kruitton, vr. *tong obat bedil*.

Kruittrechter, m. *tjorong obat bedil*, L.; *temboesan obat bedil*.

Kruitvat, o. *tong obat bedil*.
Kruitwagen, m. *karèta jang moewat obat bedil*.
Kruitzak, m. *karoeng obat bedil*.
Kruitzeef, vr. *pengayakan obat bedil; te-tampah obat bedil*.
Kruiwagen, m. *karèta sorong; grobaq, Jav.; glebaq, Jav.*
Kruisemunt, vr. (*mentha Javanica*, Bl.) *boedjangkoet; majana; na'na', Ar.*
Kruk, vr. *hand—, toengkat*.
 —, *die den oksel steunt, toengkat ketijag*.
 Op —ken gaan, *berdjalan pakéj toengkat ketijag*.
 — van eenen handmolen, *tangan poe-taran; pemoesing*.
 —, *handvatsel, pemegangan; tangan*.
 —, *deurknop, boetjag pintoe*.
 —, *broddelaar, orang jang toris*.
Krukken, o. w. *pakéj toengkat ketijag; menoengkat ketijag*.
 —, *kwakkelen, bersakit-sakitan*.
Krukker, m. *orang jang pakéj toengkat ketijag*.
 —, *die kwakkelt, orang bersakit-sakitan*.
Krul, vr. *afschaaftel van hout, seroetas kajoe, L.; ketaman kajoe*.
 Het haar in kleine —letjes zetten, *memagar aér*.
 — in het haar, *ikal; tjetjentoeng*.
 Kunstige, valsche —, *gandik, L.*
 Zeer korte kleine —, *lintiq*.
 In kleine natuurlijke —len, *gekruld, boekoel*.
Krullebol, m. *gekröesd hoofd, kapala kriting*.
 —, *met grootere krullen, kapala berikal*.
Krullen, b. w. *mengikal; békin gandik, L.; pingit*.
 —, o. w. *berikal*.
Krullenjongen, m. *boedaq pandéj kajoe; boedjang toekang kajoe, L.*
Krullenmaker, m. *toekang gandik, L.*
Krullig, b. n. *tjengi; bertingkah*.
Krulling, vr. *ikal*.
Krullijn, vr. *sjathar jang terpoetar-poetar*.
Kub, vr. *zie Kib*.
Kuch, vr. *drooge hoest, batoeq kering; tjekoh, L.*
 —, (*longziekte*), *sakit paraw-paraw sapi, (sampi, L.)*
Kuchen, o. w. *batoeq kering*.
Kuchster, vr. *perampoewan jang batoeq*.
Kudde, vr. *kawan*.
 Eene — *geiten, sakawan kambing*.
 Eene — *zonder herder, kawan jang tiada bergoembala*.
 De — van J. C., *de Kerk, djamá'at naqarání*.
Kuddehoeder, m. *goembala; orang jang diaga kawan*.

Kuieren, o. w. *pasjar, L.; berdjalan-djalam*.
Kuif, vr. *van eenen vogel, djamboel; rangka, rangga*.
Kuiken, o. *anaq hajam; didiq*.
Kuil, m. *gat, lobang*.
 —, *zonder gat, oneffenheid, tekoeg*.
 Eenen — *graven, menggali lobang*.
 —, *verzamelplaats van water, pelem-bahan*.
 Steenen —, *spelonk, goeha; geroenggang*.
 —, *poel, serling*.
 In eenen — *werpen, serlingkan*.
 —, *draai—, maalstroom, (in stroomend water), oeléj*.
 —, *van een vaartuig, roewangan, tim-baroewang*.
 Overdekte — *om wilde dieren te vangen, kaleboeran*.
 — *van een visschersnet (zegen), boentoet poekat*.
 — *om zich te wasschen na de ontlasting, pelindungan*.
Kuilachtig, b. n. *met kuilen, gaten, berlobang-lobang*.
 —, *hobbelig, oneffen, lekoq-lekaq*.
Kuilen, b. w. *gali lobang*.
 —, *in—, begraven, masoqkan didalam tanah; tanam*.
Kuiltje, o. *lekoq*.
 Hart—, *hoeloe hati*.
 — *van het halsbeen, tjikoeng lèhèr*.
 —s *in de wangen, tjikoeng pipi*.
Kuim, *bijw. hampir njaris*.
Kuimen, o. w. *keloeh, mengeloeh*.
Kuip, vr. *pasoe; badjana, badjan*.
 Groote —, *tong; tahang*.
 Groote steenen —, *choemb, Perz*.
Kuipen, b. w. *memboewat tong; békin tong, L.; berboewat tahang; békin tahang, L.*
 Op nieuw gekuipt worden, *diperbaiki poela; dibékin betoel lagi, L.*
 —, *het ambacht van eenen kuiper uitoeenen, melakoekan pekerdjaan pandéj tahang; kerdjakan pekerdjaan toekang tong, L.*
 —, *bekuipen, om iets gedaan te krijgen, békin matang doeloe, kongkol, (verb. van konkelen), L.*
Kuipen, o. w. *pekerdjaan pandéj tahang; pekerdjaan toekang tong, L.*
 —, *kuiperij, samenspanning, moewó-faqat dengan tipoe daja; pakatan, L.*
Kuiper, m. *pandéj tahang; toekang tong, L.*
Kuiperij, vr. *zie Kuipen, o. w.*
 —, *kuiperswinkel, tempat berboewat tahang; tempat békin tong, L.*
Kuipersbeiteltje, o. *pahat toekang tong, L.; pahat pandéj tahang*.
Kuiphout, o. *kajoe tahang; kajoe tong, L.*
Kuis, vr. *zie Knods*.
Kuisboom, m. (*Vitex trifolia*), *lagoendi; galing-galing; penawar djambi*.

Kuisch, b. n. rein, *bresih*.

—, rein van zeden, *baqti*; *senoenoh*.

—, *bijw.* dengan *senoenoh*; *atas peri jang senoenoh*.

Kuischelijk, *bijw.* zie *Kuisch*.

Kuischen, b. w. *membresihkan*; *menjoetjikan*.

Een gekuischt opstel, *karangan soerat jang cahh*.

Kuischheid, vr. *kasoejtian jang senoenoh*.

Zich aan de — *vergrjpen*, *melakoe kan diri atas peri jang tiada senoenoh*; *kerdja barang persoendalan*, L.

Kuit, vr. van het been, *boewah betis*; *belakang betis*; *djantoeng betis*.

—, visch—, *telor ikan*.

Ingelegde, ingezoutene —, *teroeboe, teroeboeg*.

Kuitbeen, o. *toelang betis*.

Kuiter, vr. *kuitvisch* —, *ikan betina jang bertelor*; *ikan perampoewan jang bertelor*, L.

Kuitjebuiten, o. w. *toekar*.

Kullekenskruid, o. (Orchis), *anggrèk*.

Kullen, b. w. *main bodoh*, L.; *mainkan, bermainkan*.

Kunde, vr. *pengatahoean*; *tahoe*; 'ilmoe, Ar.; *ma'rifat*, Ar.

Een man van —, *orang pandej*; 'alim, Ar.; *orang jang mahir*; *orang jang faham*; *orang berpengatahoean*.

Kundig, b. n. *jang tahoe*; *berpengatahoean*; 'arif, Ar.; *ber'ilmoe*; 'alim, Ar.; *jang mahir*; *jang faham*.

Kundiglijk, *bijw.* *dengan pengatahoean*; *dengan 'ilmoe*; *dengan ma'rifat*.

Kunne, vr. *bangsa*.

De vrouwelijke —, *bangsa perampoewan*.

Kunnen, o. en b. w. *bolèh*; *dapat*; *mampoe*, L.; (*Bolèh* drukt meer de mogelijkheid en *dapat* het vermogen uit).

Voorts kan hij alle dagen hier komen, *sabermoela pada tijap-tijap hari bolèh ija datang kamari*.

Indien het kon, zou het goed zijn, dat Sri Rama herwaarts kwame, *djikalaw dapat baik Sri Rama datang kamari*.

Niet betalen —, *tiada mampoe bayar*, L.; *tiada bolèh bayar*.

Al wat ik doen kan, *barang jang kita dapat kerdjakan*; *dengan sakoewasa hamba*; *dengan sadapatnja hamba-kerdjakan*; *dengan sabolèh-bolèhnja kita-kerdjakan*; *dengan sabolèh-bolèhkoe*.

—, *weten, tahoe*; *mengarti*; *bisa*, L.

Kau het wel? *bolèh si?* L.

Ik kan er niet voor, *boekan saja poenja salah*.

Zou het — zijn! is het mogelijk! *datangkah*; *bolèh si*, L.

Niet — *schrijven*, (geen *schrijven* geleerd hebben), *tiada tahoe toelis*; *trada bisa toelis*, L.

De vorst kon eten noch slapen, *tiadalah baginda berolèh santap dan beradoe*.

Niet — *schrijven*, (door een tijdelijk ongemak), *tiada tahoe toelis*; *trada bisa toelis*, *trada bolèh toelis*, L.

Niet —, niet slagen, *roengsoet*.

Kunst, vr. *konst, kapandéjan*; *hikmat*, Ar.

—, *weten, wetenschap, tahoe, pengatahoean*; 'ilmoe.

Het is eene — de — te verbergen, *maka adalah soewatoe pengatahoean itoe jang memboenjakan kapandéjan*.

Dat is geene —, (dat is zeer gemakkelijk), *itoe gampang sadja*, L.; *itoe moedah-moedah sadja*.

Zijne — *toonon, menoendjoekkan kapandéjanna*.

De —en, welke van onstoffelijken aard zijn, worden door 'ilmoe, Ar. uitgedrukt.

Spraak—, 'ilmoe *carf*.

Dicht—, 'ilmoe *sji'ar*.

Zwarte —, *geheime wetenschap, sastra*. *Goochelaarskunsten, bisanja toekang soenglap*, L.

Kunstazijn, vr. *tjoeka hikmat*.

Kunstabewoording, vr. *perkataan hikmat*.

Kunstdraaier, m. zie *Draaier*.

Kunstelijk, *bijw.* *dengan kapandéjan*; *dengan bisa*, L.

Kunstenaar, m. *pandéj*; *oetas*; *toekang*.

Zwarte —, *sastrawan*.

Alle geleerden en kunstenaaren, *segala hakim dan oetas*.

Kunstenaar, vr. *kapandéjan*.

—, *list, tipoe; daja; pedajan*, L.

Kunstenboek, o. *soerat sastra, soerat sastrawan*.

Horoskoopboek, *soerat ramal*; *noedjòem*, Ar.

Kunstenmaker, m. *pandéj hikmat*; *pendikir*.

—, *kluchtspeler, orang djogèt*.

Kunstgenoot, m. en vr. *teman kapandéjan*, *sakoetoe 'ilmoe*, zie *Kunst*.

Kunstgenootschap, o. *persakoetoean orang ber'ilmoe*.

Kunstgreep, vr. *behendigheit, handgreep, hikmat*, Ar.

—, *list, sjne streek, tipoe; daja; maclahhat*, Ar.; *pedajan*, L.

Kunstgrepen aanwenden, tjotjah.

Kunsthandel, m. *pernijagaan gambar*.

Kunstig, b. n. *oetas, beroetas*; *pandéj*; *bisa*, L.

Kunstelijk, *bijw.* *dengan kapandéjan*; *dengan bisa*, L.

Kunstkamer, vr. *tempat perhimpoean barang hhaçil kapandéjan*; *goedang gambar*, L.; *tempat perhimpoean gambar*.

Kunstkenner, m. *orang jang faham pada barang hhaçil kapandéjan*.

- van schildertjen, *orang jang faham pada gambar.*
Kunstkoffie, vr. *qahwah h̄hikmat; kopi b̄kiman*, L.
Kunstkooper, m. *orang djoewal beli gambar.*
Kunstlicht, o. *penjoeloehan.*
Kunstlievend, b. n. *jang ingin pada barang kapand̄jan*, ('ilmoe, Ar.).
Kunstlievendheid, vr. *ingin pada barang kapand̄jan.*
Kunstmaat, vr. *andam.*
 — in de muziek, *lagoe*, L.; *ragam.*
Kunstmatig, b. n. *dengan kapand̄jan; dengan menoeroet andam kapand̄jan.*
Kunstmensch, m. (automaat), *orang h̄hikmat.*
Kunstmiddel, o. *kaja h̄hikmat.*
Kunstminnaar, m. *orang jang ingin pada barang kapand̄jan.*
Kunstplaat, vr. *gambar garthás.*
Kunstprent, vr. *gambar jang indah-indah.*
Kunstredeenaar, m. *orang jang faham pada 'ilmoe chothbat; chath̄b*, Ar.
Kunstschool, vr. *madrasat 'ilmoe h̄hikmat.*
Kunststuk, o. *kabisään.*
 —, *meesterstuk, barang kapand̄jan jang indah-indah; bekas tangan manoeerija jang terlaloe pand̄j; perboewatan h̄hikmat.*
Kunstaal, vr. *bahasa orang ber'ilmoe; bahasa h̄hikmat.*
Kunsterm, m. *iq̄thiláhh*, Ar.
Kunstvlijt, vr. *radjin pand̄j; radjin toekang.*
Kunstvuur, o. *api h̄hikmat.*
Kunstvuurwerkmaker, m. *toekang api h̄hikmat; pand̄j memboewat api h̄hikmat.*
Kunstwerk, o. *barang kapand̄jan; perboewatan jang indah-indah*, zie **Kunststuk**.
Kunstwerker, m. *pand̄j; oetas; toekang.*
Kunstwerktuig, o. *prabot toekang; pegawéj pand̄j, (oetas); serba pand̄j.*
 —, *automoot, perboewatan h̄hikmat; h̄hikmat*, Ar.
 Die olifant is een —, *itoelah gadjah h̄hikmat.*
Kunstwerktuigkunde, vr. *pengatahoean perboewatan h̄hikmat; 'ilmoe perboewatan h̄hikmat; 'ilmoe h̄hikmat*, Ar.
Kunstwoord, o. *perkataan h̄hikmat; perkataan pand̄j, (toekang)*, zie **Kunsterm**.
Kunstwoordenboek, o. *kitáb loghat h̄hikmat; boekoe bahasa h̄hikmat.*
Kuras, vr. zie **Harnas**.
Kuren, o. w. *pinkoogen, kerlip, mengerlip.*
Kurenmaker, m. *pendikir.*
Kurk, o. *kajoe gaboes.*
 —, vr. *stop, soempal; prop*, Ned.; *soembat.*
 —en van vischnetten, *lampoeng.*
Kurkachtig, b. n. *seperti kajoe gaboes.*

- Kurkboom**, m. *pohon kajoe gaboes.*
Kurkdroog, b. n. *kering sakali.*
Kurkema, vr. *kurkuma, koenjit; harad*, Perz.
Kurken, b. w. *menjoembat; toetoe sama prop*, L.
Kurkstrekker, m. *pentjaboet soempal; kotrèk*, verb.
Kus, m. *tjioem; koetjoe.*
Kussen, b. w. *tjioem, mentjioem; koetjoe, mengoetjoe; kasih tjioem*, L.
 Elkander —, *bertjioem-tjioeman.*
Kussen, o. *bantal.*
 Een — hebben, *berbantal.*
 Lederen —, *bantal koeilit; masawir.*
 Op het — zitten, fig. *doedoej didalam moesjávawat.*
 Voor een — gebruiken, *berbantalkan.*
 Een steen voor een — gebruiken, *berbantalkan batoe.*
 Het bovenste —, *bantal saraga.*
 Het middelste —, *bantal penjangga.*
 Het onderste —, *bantal penjambat.*
 Voor — gebruikt worden, *diperbantalkan.*
Kussenloop, vr. *saroeng bantal.*
Kussentje, o. *bantal ketjil.*
Kusser, m. *zoener, orang jang mentjioem; pentjioem; orang jang mengoetjoe.*
Kussing, vr. *pentjioeman; pengoetjoeapan.*
Kust, vr. *pantéj; pasisir*, L.
 Effene —, *pantéj rata.*
 —, *vaste wal, darat; daratan.*
 De vaste — hebben, *berdarat.*
 Hooge —, *pantéj tinggi.*
 Lage —, *pantéj rendah.*
 Zee —, *pantéj laot.*
 Langs de —, *menjoesoer pasisir; menjoesoer tanah.*
 Eene — aandoen, *singgal di pantéj; mampir di pasisir*, L.
 De — van Java strekt zich oost-en westwaarts uit, *maka pasisir tanah Djawah itoe mengétan serta mengolon*, L.; *maka pasisir tanah Djawa itoe menoedjoe ka timoer serta ka barat.*
 Te — en te keur, *sabagéjmana kahendaq hati; gampang sadja*, L.
Kustbatterij, vr. *bentèng di pantéj laot.*
Kustbewaarder, m. *pencoenggoe pantéj laot.*
 —, *vaartuig, kapal djaga pantéj laot; perahoe kroewis.*
Kusting, vr. *gadéj berboenga; gadéj jang beranaq doewit.*
Kustvaarder, m. *perahoe dagang orang Hindija; padoewakan; perahoe (kapal) jang tiada kaloeuar dari laot Hindija; perahoe jang berdagang di poelaw-poelaw sadja.*
Kuststeen, m. *arduinsteen, batoe loko-loko; batoe koeata.*
Kustwachter, m. zie **Kustbewaarder**.
Kuur, vr. *tingkah.*

Vol kuren, *betingkah*.
 Booze kuren, *tingkah djahat*.
Kwaad, b. n. *djahat*.
 —, slecht, goddeloos, *kapista*.
 —, toornig, *amarah, marah; goesar, L.; moerka, Hoft*.
 —, boosaardig, *vinnig, bengis*.
 —, verderfelijk, *kabinasaän*.
 Een — paard, *koeda djahat*.
 Een — voorteeken, *'alamat jang tjilaka; tjengangan*.
 Kwade samenspraken bederven de goede zeden, *perkataan djahat meroesakkan 'adat*.
 Kwade, booze geesten, *hantoe; sjajthän, Ar.; sétan, L*.
 Dat zou niet — zijn, (dat zou wel goed zijn), *itoe baik-djoega; itoe bolèh djoega*.
 Het zeer — (bekrompen) hebben, *ada miskin; ada papa; ada potol sakali, L*.
 Het te — krijgen, *tivas; kalah*.
 Het kan geen —, *tiada akan mengapa*.
 — berokkenen, *asoet*.
 — worden, *djadi marah, L.; djadi goesar, L.; djadi amarah*.
 — maken, *vertoomen, bëkin marah, L.; bëkin goesar, L.; jangamarahkan; mengoesar*.
 Ter kwader ure, *pada koetika jang tjilaka*.
 Ter kwader trouw, *dengan tipoe; dengan doerhaka*.
 Iets ten kwade (kwalijk) nemen, *ambil pergoesar, L.; djadi ketjil hati*.
Kwaad, o. *djahat, kadjahatan*.
 —, leed, *bentjana*.
 —, leed berokkenen, *memberi bentjana; asoet*.
 Tot — vervoeren, *verleiden, membentjanakan*.
 Een wortel van alle —, *pohon segala kadjahatan, (d. i. oorsprong, enz.)*.
 Van twee kwaden moet men het minste kiezen, *dari pada doewa perkara jang kabinasaän maka pilih olèhmoe perkara jang sakoerang-koerang binasanja*.
 — met — vergelden, *djahat dibalas djahat; menoeroet hhoekoem qicäs*.
 —spreken, *oempat, mengoempat; memfitnahkam*.
 Het zal geen — kunnen, *tiada akan mengapa*.
Kwaadaardig, b. n. *djahat perangéj; berperangéj djahat; soeka kerdja djahat; kapista*.
 Eene — e koorts, *demam jang amat sangat*.
 Eene — e ziekte, *penjakit jang djahat*.
 Op eenen — en toon spreken, *bitjara dengan goesar, L.; berkata dengan amarah*.
 —, iel, dol, *galag*.
 Eene — e vrouw, *perampoewan jang bengis sakali*.

Innerlijk —, *djontong, L*.
Kwaadaardigheid, vr. *kadjahatan*.
 —, hevigheid, felheid, *kasangatan*.
Kwaadaardiglijk, bijw. *dengan djahat; dengan peringatan jang boesoeg*.
Kwaadbloedig, b. n. *darah boesoeg*.
Kwaadbloedigheid, vr. *peri darah boesoeg*.
Kwaaddoend, b. n. *benadeelend, jang bëkin roesag, L.; jang meroesakkan*.
Kwaaddoender, m. *orang djahat; orang jang kerdja djahat; orang kapista; orang boesoeg, L*.
Kwaadgezind, b. n. *bernijat djahat; maoe kerdja djahat, L*.
Kwaadheid, vr. *boosheid, toornigheid, amarah, marah; moerka, Hoft.; goesar, L*.
 — (van eenen vechter), *garang*.
Kwaadsappig, b. n. *darah boesoeg*.
Kwaadschik, b. n. *delap*.
Kwaadschiks, bijw. *tiada dengan soeka hati*.
 Goedschiks — volgen, *soeka tra soeka toeroet djoega*.
Kwaadsmeder, m. *orang jang bernijat djahat*.
Kwaadspreekster, vr. *perampoewan jang mengoempat*.
Kwaadspreken, o. *pengoempatan; fitnah, Ar.; pitenah, L*.
Kwaadsprekend, b. n. *jang mengoempat; jang memfitnahkan*.
Kwaadsprekendheid, vr. zie **Kwaadspreken**.
Kwaadvochtig, b. n. zie **Kwaadbloedig**.
Kwaadwillig, b. n. *bernijat djahat; maoe kerdja djahat, L*.
Kwaadwilligheid, vr. *iri hati; nijat djahat; hati djahat*.
Kwaadwilliglijk, bijw. zie **Kwaadaardiglijk**.
Kwaadzeer, o. *hoofdzeev, koedis kapala*.
Kwaakster, vr. *geestdriftster, perampoewan moetachajil*.
Kwaal, vr. *penjakit; koejang, L*.
 Eene ongeneeselijke —, *penjakit jang tiada dapat diobati*.
 Geneesmiddel voor eene —, *penawar penjakit*.
Kwab, vr. *soort van slijmige visch uit modderpoelen, ikan lèlèh*.
 Kleine, langwerpige — ben, die bij aanraking een brandend gevoel veroorzaken, *ampih, zie Kwäl*.
 —, iel, *goedabir*.
 —, kossem, *djoembil*.
 —, kropgezwel, *gondog; risa; kandoeng*.
Kwabaal, m. *ikan mowa ketjil*.
Kwadraat, o. *empat perség*.
Kwadrant, o. *saprapat boelat*.
Kwak, m. *boenji barang jang djatoh*.
Kwaken, o. w. *bergowèd, L.; berboenji itig*.

Kwaker, m. geestdrijver, *orang moeta-chajil*.

Kwakerij, vr. *pengadjaran (agama) orang moetachajil*.

Kwakerskerk, vr. *grédja orang moeta-chajil*.

Kwakkel, m. kwartel, wachtel, *boeroeng poejoeg, poejoeh, kepoejoeh; kandong; saluá, Ar.*

Kwakkelen, o. w. *berboenji poejoeh*.
—, *sukkelen, bersakit-sakitan; sring-sring kamboe, L.*

Kwakkelfluitje, o. *bangsi memikat poe-joeh*.

Kwakkelnets, o. *djaring poejoeh*.

Kwakkelzichte, vr. *penjakit jang ringan; sakit-sakit*.

Kwakken, o. w. *berboenji djatoh; ge-moeroeh*.
—, b. w. *tjampag; banting*.

Kwaksalven, o. w. *djoewal obat doe-koen*.
—, *lapzalven, mengobati diri*.

Kwaksalver, m. *doekoen jang tiada tahoe mengobati; doekoen is gewoonlijk een kwaksalver*.

Kwaksalverij, vr. *pekerdjaän doekoen*.

Kwal, vr. *zeedier, (langwerpig en brandig), ampih*.
Grootte *zeekwallen, oeboer-oeboer*.
— (tripang), *in de wateren van Lingga, kamang*.

Kwaliën, o. w. *berkata lambat-lambat; bijjara plan-plan, L.*

Kwalijk, b. n. en *bijw. koerang patoet; koerang baik*.
— *nemen, ambil pergoesar, L.; djadi goesar, L.; djadi ketjil hati*.
Gij moet het niet — *nemen, djangan toewan djadi ketjil hati; djangan ambil kapada hati*.
— *varen, ada sakit*.
—, *misselijk, midoe; mendeloe, L.*
—, *verkeerd, salah*.
— *verstaan, salah mengarti*.
—, *bezwaarlijk, soesah; ampir tiada; dengan soekar*.
Hij kan — *leven, ampir tiada dapat ija hidoep; rezeginja koerang*.
—, *nauwelijks, pas, baharoe; baroe, L.*

Kwalijkgezien, *bijw. tiada disoekai orang*.

Kwalijkheid, vr. *pingsan; moertja; kalengar, L.*

Kwalijkvaart, vr. *tegenspoed, malang; oentoeng djahat*.

Kwalijkvaren, o. *ada tjilaka; beroentoeng djahat*.

Kwalm, m. *hawap lebat*.

Kwalmen, o. w. *kaloewar hawap lebat*.

Kwalster, m. *thám, balgham, Ar.; rijoeq, L.*
— *uit de keel, gahaq*.

Kwalsteren, o. w. *mengaloewarkan thám*.

Kwanselaar, m. *orang jang soeka toekar barang-barangnja*.

Kwanselen, o. w. *toekar-menoekar; têng-kolag*.

Kwanselig, b. n. *soeka bertoeekar barang*.

Kwanseling, vr. *toekaran*.

Kwansuis, **Kwanswijs**, **Kwantswijs**, *bijw. poera-poera; saoleh-oleh; api-api, L.*

Kwant, m. *orang djinaka; pendjinaka*.

Kwantswijs, *bijw. zie Kwansuis*.

Kwarrel, m. *boewah katéj*.

Kwarrelachtig, b. n. *katéj; ketjil*.

Kwart, o. $\frac{1}{4}$, *sasoekoe; saprapat, L.; saperampat*.

Kwartaal, o. *genap tiga boelan; tiga boelan lamanja*.

Kwartanker, o. (wijn), *sabelas botol anggoer, L.*

Kwartboek, o. *boekoe kwarto, L.*

Kwartel, m. *zie Kwakkel*.

Kwartelfluitje, o. *zie Kwakkelfluitje*.

Kwartet, o. *kwartèt*.

Kwartier, o. $\frac{1}{4}$, *sasoekoe; saprapat, L.; saperampat*.
Een — *uurs, saprapat djam*.
— *over vijven, djám poekol lima saprapat; poekol lima saprapat*.
Het eerste — *der maan, boelan perbani; satengah boelan*.
Een — *van een schaaap of geit, sasoeke domba, (kambing); paha kambing*.
—, *wijk in eene stad of dorp, kampoeng*.
In het Chineesche —, *di kampoeng Tjina*.
In al de — *en der stad, pada segala kampoeng negeri*.
—, *landstreek, oord, dorp, negeri; doesoer; désa*.
In — *liggen (van soldaten), menoempang*.
In — *hebben, menoempangkan goldádoe*.
Hoofd —, *tempat kadoedoekan djéndral, (panghoeloe perang)*.
Geen — (genade) *geven, tiada beri djiwa; boeneh sadja*.
Zij baden om lijfsgenade, *maar verkregen die niet, maka marika-itoeposs minta djiwa tetapi tiada diberikannja*.

Kwartiermaker, m. *soerijan jang sadjikan tempat goldádoe menoempang; djoeroe menoempangkan goldádoe*.

Kwartiermeester, m. *betaalmeester, kwartiermester, Ned.; bendahara orang perang*.

Kwasp, b. n. *sakit*.

Kwaspheid, vr. *penjakit*.

Kwast, m. *mata kajoe*.
—, *buiten aan enen boom, uitwas, boengkoel*.
Een —, *een koppig, grillig mensch, orang bingal; orang gila; kapala batos*.
—, *een fat, djanggal*.
—, *ingebeelde gek, orang perlentéj*.

- , pronkaard, *djanggal*.
Kwast, m. (vert—), *koewas*, verb.; *djamboe-djamboe*; *sapoe*.
 Kalk—, *koewas kapoer*; *djamboe-djamboe*.
 Met —en versieren, *djamboe-djamboekan*.
 —, onder aan een snoer, *moetjé*.
Kwastig, b. n. *penoeh dengan mata kajoe*.
 —, verwaand, *perlentjé*; *koftjaq*; *rongkah*, L.
Kwaststok, m. *hoeloe koewas*; *gagang sapoe*; *gagang koewas*.
Kwee, vr. *kweappel*, *safardjal*, Ar.
Kweekeling, m. en vr. *moerid*, Ar.; *peladjar*; *wird*, Perz.
Kweeken, b. w. *pijara*, L.; *pelihara*, *memeliharikan*.
 Bloemen —, *pijara kembang*, L.; *memeliharakan boenga*.
 Het verstand —, *memeliharakan boedi*.
 Geleerdheid —, *menoentoet 'ilmoe*.
Kweeker, m. *tuinman*, *boom—*, *toekang kebon*, L.; *orang jang pijara pohon pohon*.
Kweekerij, vr. *tempat pijara pohon-pohon*.
Kweeking, vr. *pemijaraan pohon-pohon*, L.; *pemeliharaan pohon-pohon*.
Kweekschool, vr. *madrasah*, Ar.
 Kleine —, *seminarium*, *lan-gar*, Perz.
 —, *militaire school*, *madrasah 'ilmoe peperangan*.
Kweektuin, m. *kebon pijara pohon-pohon*, zie ook *Bloemkweekerij*.
Kweelen, o. en b. w. *tjitjit*.
Kweeling, vr. *boenji boeroeng tjitjit*.
Kweemoes, o. *manisan safardjal*.
Kweer, b. n. *walgelijk zoet*, *terlalo manis rasanja sampjé djadi mendeloe*.
Kwekken, o. w. zie *Kwakken*.
Kwel, vr. zie *Kwelling*, en ook: *Wel*, vr.
Kwelachtig, b. n. *jang soeka ganggoe*; *nakal*.
Kwelachtigheid, vr. *ingin ganggoe*.
Kwelder, vr. *tanah jang diloevar terbis laoet*.
Kwelduiveltje, o. *djin*, Ar.
Kwelgeest, m. *djin*, Ar.; *gargasi*.
Kwellaadje, vr. zie *Beangstiging*, *Verdriet*.
Kwellen, b. w. *plagen*, *ganggoe*; *menggrétjoq*, L.; *gadoeh*.
 Geweldig —, *dwingen*, *parkoe*, L.
 —, *verdriet*, *berzaak aandoen*, *menjakitikan*, *menjakiti*; *bersakiti*.
 Zich over iets —, *menjoesahkan diri dari pada sabarang perkara*.
 Wat kwelt u? *apa tjintamoe?*
 —, *tergen*, *atjoem*; *mengadoe*; *oesik*.
 Zich — om rijkdom of grootheid, *toendjang*.
Kweller, m. *jang soeka ganggoe*; *pengganggoe*; *penggrétjoq*, L.; *penggadoeh*.
Kwelling, vr. *penggrétjokan*.
 —, *marteling*, *sangsara*; *penjangsaraan*.

- Kwelwater**, o. *aèr perigi*; *aèr hidoep*.
Kwelziek, b. n. *soeka menggrétjoq* L.; *soeka menggadoeh*; *soeka ganggoe*.
Kwengelen, o. w. *toempah*.
Kwestie, vr. (ond w.) *quaestie*, *persalahan*; *tjüdera*.
 —, *vraagstuk*, *penerka*.
 —, *vraag*, *soewäl*, Ar.
 De zaak in —, *perkara jang dibtjirakan*.
Kwets, vr. *idjdjác biroe*.
Kwets, vr. zie *Kwetsing*.
Kwetsbaar, b. n. *jang dapat diloejakan*; *jang bolèh diloekek*; *jang tiada betoewah*.
Kwetsen, b. w. *meloekakan*, *meloekai*.
 Het hoofd —, *djelampah*; *kena loeka kapala*.
 Gekwetst, *kena loeka*; *diloekek*; *berloeka*.
 Licht —, *tetas koelit*.
 —, *schaden*, *beschadigen*, *beleedigen*, *meroesaqkan*; *kerdja roesag*, L.
 Die woorden zijn —d, *maka perka-taän itoe memberi maloe*.
 —, *beleedigen*, *mentjelakan*.
Kwetsing, vr. *loeka*.
 —, *beleediging*, *katjelaän*.
Kwetsuur, vr. *loeka*.
 Lichte —, *striem*, *stoot*, *litjat*.
Kwetter, vr. *tali lidah*.
Kwetteraar, m. zie *Kakelaar*.
Kwetteren, o. w. zie *Kakelen*.
Kwezel, vr. *klopie*, *perampoewan pertapa*.
 —, *schijnheilige*, *orang moenáfik*; *orang tjoelas*.
Kwezelaar, m. *orang lambat lambat kerdjanja*, zie *Futselaar*.
Kwezelaarij, vr. *tjoelas*; *nifásq*, Ar.
Kwezelen, o. w. *futselen*, *kerdja lambat lambat*.
 —, *femelen*, *bernáfag*.
Kwibus, m. (ond. w.) *orang bitjara gila*.
Kwijn, vr. *lijoer*.
Kwijlachtig, b. n. *berlijoer*.
Kwijldoek, b. n. *kain sékat lijoer*.
Kwijlen, o. w. *kaloewarkan lijoer*; *berlijoer*.
Kwijling, vr. *sakit kaloewar lijoer*.
Kwijnen, o. w. *djadi lemah*; *djadi dlatf*; *djadi letih lesoe*.
 —, *verwelken*, *lajoe*.
 —, *het heimwee hebben*, *rindoe*; *rindoe dendam*.
 —, *treuren*, *moeroeng*.
 —de uittering, *bela seni*.
 Eene —de bloem, *boenga jang lajoe*; *kembang jang lajoe*, L.
Kwijning, vr. *bela seni*; *penjakit letih lesoe*.
Kwijt, b. n. *ontheven*, *terlepas*; *telepas*, L.; *hilang*.
 Hij is de koorts —, *maka terlepaslah ija dari pada demam*.
 — *raken*, *verliezen*, *hilang*; *kahilangan*.
 Ik ben mijn goed —, *saja soedah kahilangan barang*.

— maken, verlaten, *meninggalkan*; *kasih tinggal*, L.
 Eene schuld — schelden, *lepaskan*.
Kwijtbrieff, m. soerat tanda pembajaran;
kwitansi, Eur.; *tabrijat*, Ar., *wangat tabrijat*, Ar.
 —, vrijbrief, soerat ma'áf, Ar.
Kwijtbrieven, m. meerv. genadebrieven, soerat ma'áf, Ar.; soerat ampoen soerat ma'áf karoenija radja.
Kwijten, (zich) wed. w. *kerdjakan*; *melakoekan*; *berlakoekan*.
 Hij heeft zich van zijnen plicht gekweten, *maka ija soedah kerdjakan barang jang fardloe atasnja*.
 Zich van eenen last —, *berlakoekan paréntah*.
Kwijting, vr. *perboewatan jang fardloe*.
Kwijtraken, b. w. *verliezen*, *hilang*; *kahilangan*.
 Ik ben mijne goederen kwijt geraakt, *saja kahilangan barang saja*.
 De kluts —, van zijn stuk raken, *djadi bingoenj; djadi kasompokan*, L.
Kwijtschelden, b. w. *mengampoen*; *ma'áfkan*; *hhaláalkan*; *kasih ampoen*; *lepaskan hoelang*.
 God scheldt den berouwhebbende zijne zonden kwijt, *bahoewa Allah mengampoeni dosa orang jang tobat*.
Kwijtschelding, vr. *ampoen*; *ma'áf*, Ar.; *tabrijat*, Ar.; *ibrá*, Ar.
Kwijtwording, vr. *hilang*; *kahilangan*.
Kwik, o. zie **Kwikzilver**.
 —, *aardigheid*, *gekheid*, *main-main sadja*.
Kwik, b. n. *zeer vlug*, *tjepat sakali*.
Kwikpil, vr. *poeloeng obat aèr péraq*; *oental zbaq*.
Kwikzalf, vr. *kojo aèr péraq*; *kojo zbaq*.
Kwikzand, o. *pasir timboel*.
 —, *dat kwik bevat*, *pasir aèr péraq*; *pasir zbaq*.
Kwikzilver, o. *aèr péraq*; *rasa*; *zbaq*, Ar.
Kwikzilverwrijving, vr. *pengoeroetan dengan aèr péraq*.

Kwinkeleeren, o. w. *tjitjít*.
 —, *zingen*, *menjanji*; *berkidoeng*.
Kwinkeleerster, vr. *perampoewan jang menjanji terlaloe merdoe boenjinja*.
Kwinken, o. w. zie **Bewegen**, **Trillen**.
Kwinkerd, m. *orang mendjoeling*.
Kwinkslag, m. *pergoerawan*; *persendaän*; *persindiran*.
Kwint, vr. *tali bijola (rebab) jang haroes sakali*.
 —, *loosheid*, *streek*, *tipoe*; *daja*; *makr*, Ar.; *pedajan*.
 —, *kuur*, *tingkah*.
Kwintaal, o. *saratoes pon*, (pond).
Kwintet, o. (ond. w.) *kwintèt*, Eur.
Kwintig, b. n. *bertingkah*.
Kwipsch, b. n. *bersakit-akitan*.
Kwipschheid, vr. *sakit*.
 —, *kwijning*, *bela seni*.
Kwispedoor, vr. en o. *tempat loedah*; *peloedahan*; *perloedahan*.
 Een —, *sabowah perloedahan*.
Kwispel, m. *hoedjoeng ékor*.
 —, *kwast*, *koewas*; *sapoe*; *sikat*.
Kwispelen, b. en o. w. *sapoe*, *menjapoe*.
 —, *besprengen*, *menjiram*; *memeretjig*; *mendiris*.
 —, *geeselen*, *poekoel*; *sapoe*, zie **Geeselen**.
Kwispelstaarten, o. w. *kebas*; *kibas*; *kibis*, L.; *kibaakan ékor*.
Kwisten, b. w. *boeroes*, *memboeroes*; *boewang*; *hilangkan*.
Kwister, m. *pemboeroes*, zie **Verkwister**.
Kwistgeld, o. *oewang (wang) pemboeroesan*.
Kwistig, b. n. *jang memboeroes*.
 —, *overvloedig*, *moerah*.
 Met —e hand, *dengan tangan jang moerah*.
Kwisting, vr. *pemboeroesan*.
Kwitantie, vr. (ond. w.) zie **Kwijtbrieff**.
Kwiteeren, b. w. (ond. w.) *beri soerat lepas pembajaran*; *kasih tanda tangan*, L.; *kasih soerat pembajaran*, L.; *beri soerat pembajaran*.
 —, *verlaten*, *meninggalkan*.

L.

La, vr. zie **Lade**.
Laadbus, vr. *geweer*, *senampang*, L.; *bedil*.
Laadcedel, m. *soerat moewatan*; *daftar moewatan*.
Laadgat, o. *lobang mata bedil*; *penggalaq bedil*.
 Het — is verstopt, *lobang mata bedil tertotoep*, (*tersoembat*, *tetoetoepp*, L.).
Laadgereedchap, o. *prabot mengisi bedil*; *pegawéj mengisi bedil*.
Laadje, o. *latji*, verb.; *kotaq*, L.; *soeroekan*.

Laadkruit, o. *obat dapoer bedil*; *obat penggalaq bedil*.
Laadlepel, m. *sendoq obat bedil*.
Laadpan, vr. *telinga bedil*.
Laadpriem, m. *ruimnaald*, *djaroem bedil*.
Laadstok, m. *lastok*, verb.; *pengasaq bedil*; *antar-antar*.
Laafnis, vr. zie **Lafenis**.
Laag, b. n. *rendah*; *poejoek*.
 —, *dicht bij den grond*, *zoo als gras*;

even boven water, zoo als diepgaande vaartuigen, *ranap-ranapan*.

— land, *tanah rendah*.

— gras, *roempoet ranap*.

Lage stoel, *korsi ketjil*; *karosi jang koerang tinggi*.

— van toon, te — gestemd, *kendor*.

Deze vioolsnaar is te — van toon, *ini tali bijola terlaloe kendor*.

Eene viool lager stemmen, *kendorkan tali bijola*.

Lager houden, plaatsén, *toeroenkan*; *kasih toeroen*, L.; *merendahkan*.

Lager maken, *merendahkan*; *békin pèndèq*, L.; *ambil sapatong*.

Een lage boom, *pohon ranap*; *pohon rendah*.

Een lage boom, dwergboom, *pohon katéj*.

Een lage prijs, *harga ketjil*; *moerah*.

Van eene lage afkomst, *dari bangsa orang ketjil*.

Lagere school, *sekolah kanaq-anag*, L.; *sekolah anag ketjil*, L.

Een — bedrijf, *pekerdjaän jang kedji*; *pekerdjaän orang ketjil*.

De wolken zijn thans —, *maka awan-awan itoe sakarang ranap-ranapan*.

De rivier is —, *maka soengéj itoe ketjil*; *maka kali soedah ketjil*, L.

— water, *aër soeroet*; *aër ketjil*; *pasang kering*.

De lage volksklasse, *orang hina dina*; *orang ketjil*.

Eene lage kamer, *biliq (kamar, L.)*, *jang koerang tinggi*.

Op eenen lagén toon spreken, *berkata dengan soewara jang rendah*.

—, nederig, *rendah*.

Zich —, nederig houden, *merendahkan diri*.

—, gemeen, *kedji*; *hina*; *boesoeg*; *hhaqir*, Ar.

Een — hart, *hati boesoeg*; *doerdjana*; *dzallil*, L.

— over iemand spreken, *mengoempati orang*; *menfitnahkan orang*.

—, dierlijk, *djoerdjana*.

Lage, gemeene taal, *perkataan jang doerdjana*.

Lage taal, *bahasa loewar*; *bahasa pasar*; *bahasa katjoekan*.

Een — gedrag, *lakoe djalan jang djahat*.

—, *bijw. dengan hina*; *atas peri jang kedji*, (*doerdjana*).

Zich — gedragen, *melakoekan diri atas peri jang doerdjana*.

Zich — bij den grond houden om niet gezien te worden, *kikip*.

—, om—, *dibawah*.

Naar om—, *kabawah*.

Van om—, *dari bawah*.

Lager, *lebih rendah*; *lebih ketjil*, zie **Laag**.

Laag, vr. *lapis*.

—, rij, *djadjar*.

Eene — steenkolen, *salapis batoe harang*.

Dubbele —, *rangkap*; *doewa lapis*.

Eene — steenen en eene — kalk, *batoe salapis dan kapeo salapis*.

Eene —, aantal kanonnen langs stuur-en bakboord, *mariam kapal sabandjar*.

De volle — geven, *pasang mariyam sabandjar*.

—, schuilhoek, *tempat mengadang*.

—, verraderlijke aanslag, *pengadangan*.

Lagen leggen, *mengadang*.

—swijze leggen, *pasang dengan lapis lapis*.

Laaghartig, b. n. *doerdjana*; *kedji*, zie **Laag**, **Gemeen**.

Laagheid, vr. lage handelwijz, *kalakoean jang doerdjana*; *perboewatan jang doerdjana (kedji)*; *dzillat*, Ar.

—, laagte, *karendahan*.

Laagjes, *bijw. rendah sedikit*.

Laagstam, m. dwergboom, *pohon katéj*.

Laagte, vr. *tempat rendah*; *karendahan*.

—, diepte, *tempat dalam*.

—, lage staat, armoedige toestand, *kalakoean orang miskin (potol)*.

Laakbaar, b. n. *kahardikan*; *jang haroes ditjelakan*; *jang patoet disalahkan*.

Laakbaarheid, vr. *peri jang dapat ditjela (ditjelakan)*.

—, berisping, *penghardikan*; *pengadjaran*.

Laakster, vr. *perampoewan jang menghardig (menjalah)*.

Laakziek, b. n. *ingin akan menghardig*; *soeka menjalah*; *soeka menjoempat*.

Laakzucht, vr. *kainginan akan menghardig*.

Laakzuchtig, b. n. zie **Laakziek**.

Laan, vr. *pohon doewa bandjar*; *pohon jang bedèrèk*, L.; *pohon doewa djadjar*.

Eene —, *pohon doewa bandjar*; *pohon berbandjar-bandjar*.

Eene — met vier rjen boomen, *pohon empat bandjar*; *pohon doewa djadar rangkap*.

Laar, b. n. en *bijw. dun*, *tjaèr*; *seni*; *èntjèr*, L.

Laar, o. *tempat kosong ditengah hoetan*; L.; *padang ditengah rimba*.

Laars, vr. las, Ned.; *stiwel*, verb. Ned.; *moezah*, Ar.

Halve —, *hooge schoen*, *kawtz*, Ar.

De — aantrekken, *pasang las*; *mengenakan moezah*.

Laarzen dragen, *pakéj las*.

De laarzen uittrekken, *tanggalkan las*; *boeka las*, L.

Laarzen poetsen, *gosog las*.

Laarzen maken, *menboewat moezah*; *békin las*, L.; *békin stiwel*, L.

Laarsje, o. *las ketjil*; *stiwel ketjil*; *moezah ketjil*.

Laarzen, b. w. *pasang las*; L.; *mengenakan moezah*.

—, bridsen, *poekoel pantat dengan tali*.
Laarzenbeen, o. leest, *kaleboetan las*,
(stiwel, moezah).
Laarzenknecht, m. zie **Laarzentrek-**
ker.
Laarzenleer, o. koelit *moezah*; *koelit las*,
 L.; *koelit stiwel*, L.
Laarzenschacht of schaft, vr. *batang*
moezah; *batang las*, L.
Laarzentrekker, m. *pentjaboet moezah*;
pentjaboet las, L. (*stiwel*, L.).
Laas, tusschenw. zie **Helaas**.
Laat, b. n. *lat*, verb.; *lampaw*; *lampoeh*.
 Het is reeds —, *soedah lat*, L.; *soedah*
lampaw waqtoenja, (de tijd is voorbij).
 — op den dag, *soedah djaoeh hari*.
 Toen het reeds — in den nacht was,
setelah hari djaoeh malan.
 — in den moesson, *soedah djaoeh moe-*
sim.
 Het late jaargettjide, *kasoeধান moesim*.
 Gij moet niet te — komen, *djangan*
datang terlaloe lat, L.; *djangan lambat*
datang.
 Tot in de —ste tijden, *hingga achir*
zamán; *sampéj pengabisan waqtoe*.
 De maan gaat dagelijks bijna drie
 kwartier later op, *adapoen akan boelan*
itoe pada tiap-tiap hari hampir tiga prap-
at djam berlambat-lambatax terbitnja.
 Hoe — is het? *poekoel berapa?*
 Later, *lebih lat*, L.; *kamoedian*.
 Hij zal later komen dan zijne vrouw,
maka ija akan datang kamoedian dari
pada bininja.
 —ste, *jang terkamoedian*; *jang kasoe-*
dahan; *jang di belakang sakali*.
 Die de —ste der profeten is, *jang*
kasoeধান nabí.
 De —ste dag der maand, *hari penga-*
bisan boelan.
 Dit is de —ste keer, *maka sakali ini*
soedah pengabisan.
 Dit is de —ste, *inilah jang penga-*
bisan.
 Het —ste oogenblik, *nafas achir*;
adjal, Ar.
 Het —ste oliesel, *pengoerapan jang*
achir.
 Het —ste oordeel, *kira-kira pada hari*
jang kamoedian.
 In het —ste der dagen, *pada achir*
zamán.
 Ten —ste, *pada achirnja*.
 Ten —sten male, *di belakang kalinja*.
Laat, geb. w. van *laten*, in verbindingen:
 — vallen je anker! *laboehkan saeoh! ka-*
sih djatoh djangkar! L.
 — staan! *djangan! soedahlah!*
 — stilhouden, *soeroeh berhenti*.
Laatband, m. *kain bebát*.
Laatbekken, o. *batil darah sanggrahan*;
mangkog darah oerat jang dikerat.
Laatdunkend, b. n. *djemawa*; *katjaq*;

katjaq, L.; *angkoeh*, L.; *angkara*; *tjoengka*.
Laatdunkendheid, vr. *peri djemawa*;
katjaq; *katjaq*, L.; *angkoeh*; *angkara*.
 — toonen, *berboewat angkara*.
Laatijzer, o. *tadji*; *pisaw sanggrah*; *pisaw*
kerat oerat.
Laatkop, m. *tempat békam*.
 —pen zetten, *mengenakan tempat bé-*
kam, ook enkel: *békam*.
Laatmes, o. zie **Laatijzer**.
Laatst, bijw. en b. n. onlangs, *baroesan*,
 L.; *belom lama*.
 Het —e, (einde van het verhaal),
toenasnja tjarita.
 Het — achteraan komen, *berdjalan*
paling boentjit.
 Het —e huis aan het einde van een
 dorp, *roemah jang toenas*.
 —e, jongste, achterste, *boentjit*.
Laatstelijk, bijw. *pada achirnja*; *di*
belakang sakali.
Laatstleden, b. n. *jang baharoe laloe*;
jang baroe liwat, L.
Laatvlijm, vr. *tadji*, zie **Laatijzer**.
Laatwindsel, o. zie **Laatband**.
Labbei, vr. *perampoeuan pelitar*.
Labben, o. w. *litar*; *tjoera*.
 —, klappen, achterklappen, *oempat*,
mengoempat.
Labber, b. n. in: een —koeltje, *angin*
sapoewi-sapoewi; *angin lemah lemboet*.
Labberen, o. w. *bertijoeep sapoewi-sapoewi*;
bertijoeep lemah lemboet.
 —, steeds babbelen, *litar sadja*; *tjoera-*
tjoera sadja.
Labberkoelte, vr. zie **Labber**.
Labberkoeltje, vr. zie **Labber**.
Labberlot, m. *ploert, orang jang risaw*;
 ook: *risaw*; *orang doekana*.
Laboratorium, o. (ond. w.) werkplaats,
tempat peroesahaan.
Lach, m. *tertawa*.
 Glim—, *tersenjoem*.
 Een schampere, verpijnde —, *tersenjoem*
ngeran.
Lachebek, m. en vr. *orang jang tertawa*
sadja.
Lachen, o. w. *tortawa*; *tetawa*, L.; *ke-*
tawa, L.
 Luidkeels —, *schateren van —, ter-*
tawa gelaq-gelaq.
 Hartelijk —, *tertawa raméj-raméj*.
 In de vuist —, *tertawa bersemboeni*.
 Ik heb hem zoo even hooren —, *tahadi*
koedengar dija tertawa.
 Om iemand —, iemand be—, *tortawa-*
kan orang.
 Gedurig —, *tertawa-tawa*.
 — en snappen als zeer kleine kinderen,
ngaga, mengaga.
 Doen —, *menortawakan, bepertawaka-*
kan.
 Zich dood —, *tertawa kamati-matian*.
 Als of zij op het punt stond om te —,

saolèh-olèh hendag akan tertawa lakoenja.
Ik lach om u, maka akoe tertawa ka-
rana engkaw.

Hij lacht u wat, *ija tiada fadlòeli akan engkaw; ija menertawakan engkaw.*

Het is niet om te —, *itoe boekan barang katertawaän.*

Een lachend gelaat, *moeka orang tertawa.*

Een lachend, (minzaam) gelaat, *moeka manis.*

Lach niet! *djangan tertawa.*

Lachen, o. *tertawaän.*

Lacher, m. *orang jang tertawa.*

De — op zijne zijde hebben, *berteman dengan orang tertawa.*

Lacherij, vr. *belaching. penertawaän.*

Lachspier, vr. *'aqaèb penertawaän.*

Lachster, vr. *perampoeuan jang tertawa.*

Lachtrek, m. *tanda penertawaän.*

Lachvermogen, o. *çifat tertawa.*

Ladder, vr. *tangga.*

Eene bamboezen —, *tangga boeloeh, tangga bamboe, L.*

Eene touwen —, *tangga tali.*

Eene dubbele —, *tangga rangkap.*

Eene — opklimmen, *naik tangga.*

Eene — afklimmen, *toeroen tangga.*

—, *schakel, opvolging, silsilat, Ar.*

Laddersport, vr. *anaq tangga.*

Lade, vr. *kotaq; soeroekan.*

— van een geweer, *kajoe bedil; saroeng bedil.*

Laden, b. w. *moewat, memoewat.*

Vol —, *sarat, menjarat.*

Een vaartuig —, *moewat perahoe sa-boewah.*

Het vaartuig is geladen, *perahoe itoe soedah dimoewat.*

Een geweer —, *isi bedil; asaq bedil.*

Den toorn Gods op zich —, *menang-goeng toelah Allah.*

—, o. w. *inhouden, bermoewat.*

Een wagen met rjst geladen, *pedati jang bermoewat beras.*

Een vol geladen vaartuig, *perahoe jang tersarat.*

Niet zwaar geladen, *anggal.*

Een schip, dat honderd kojaas kan —, *kapal jang bolèh moewat saratoes kajan.*

Hij heeft het op u geladen, *maka ija bentji akan dikaw; dija bentji sama loe, L.*

Lader, m. *orang jang moewat.*

—, die het geschut laadt, *orang jang mengisi bedil, (marijam).*

Ladetafel, vr. zie *Latafel.*

Lading, vr. *daad van laden, pemoewatan.*

—, *inhoud, moewatan.*

— van een geweer, *isi senapang, L.; isi bedil.*

Laf, b. n. *smakeloos, tawar; ambar, hambar.*

—fe spijs, *makanan ambar; makanan tawar.*

— van smaak, *ambar (tawar) rasanja.*

—, *slap, krachteloos, lemah; lemas, L.; lethih-lesoe.*

—fe taal, *bitjara kosong; perkataan kosong.*

—fe verontschuldiging, — *oedzer jang sija-sija.*

Eene —fe daad, *perboewatan jang tjabar.*

—fe vleierij, *pemboedjoekan jang dzalil, (boesoeg).*

Lafaard, m. *orang tjabar.*

Lafbek, m. *orang perlentèj.*

Lafenis, vr. *barang jang memoewaskan.*

Dit bronwater strekt tot — van den dorst, *aer perigi ini memoewaskan dahaga.*

—, *verlichting, barang jang meringankan.*

Lafhartig, b. n. *tjabar; tinda berani.*

Lafhartige, m. zie *Lafaard*

Lafhartigheid, vr. *peri jang tjabar.*

Lafheid, vr. *smakeloosheid, rasa tawar; rasa ambar.*

Lafmoedig, b. n. zie *Lafhartig.*

Lafmoedigheid, vr. zie *Lafhartigheid.*

Lagen, b. w. *mengoerangkan; toeroenkan.*

Lager, b. n. *verg. tr. lebih rendah.*

Lagerhand, vr. *tangan kiri, zie Laag,*

Lagerhuis, o. in Engeland, *madjlis jang kadoewa, (di tanah Inggris).*

Lagerwal, m. *sabelah darat.*

Aan — raken, *djatoè ka sabelah darat.*

Lak, o. om te verlakken, *damraq, damaraq.*

—, om te vernissen, *rengas; tjato, L.*

—, stik—, gom—, *ampaloe, ambaloe; lak, Perz.*

—, om brieven toe te lakken, *lilin tjap; lak, Ned.*

—, zegel—, *lakri.*

Lak, o. *meir, danaw; tasik.*

Lak, m. *valsche beschuldiging, penoekasan.*

Laken, o. *sagalát, Ar.; sachlat, verb.; laken, L.*

Fijn —, *sagalát haloes; laken haloes, L.*

Grof —, *sagalát kasar; laken kasar, L.*

— weven, *tenoen sagalát.*

— scheren, *tjoekoer sagalát.*

—, doodlaken, *kain orang mati; kain kafan, (kapan, L.).*

—, bedde—, *kain hamparan tempat tidor; koerati.*

Laken, b. w. *tjelakan, mentjelakan; tiada berkenan.*

Sterk —, *misprjzen, verachten, hina-kan, menghinakan.*

Lakenebieder, m. *orang menjisir sagalát, (sachlat, L.; laken, L.).*

Lakenebroiding, vr. *penjisirnan sagalát.*

Lakenfabriek, vr. *tempat tenoen sagalát.*

Lakenhal, vr. *gedong tjap sagalát; tempat tjap sachlat, (laken, L.).*

Lakenhandel, m. *pernjagaän sagalát;*

djoewalan laken, L.; *dagangan sachlat*, L., (*laken*, L.).
Lakenhandelaar, m. *orang djoewal saqalát*, (*sachlat*, L.; *laken*, L.).
Lakenkooper, m. zie **Lakenhandelaar**.
Lakenmaker, m. *pandéj saqalát*; *toekang sachlat*, L.; *toekang békin laken*, L.
Lakenpers, vr. *apitan saqalát*.
Lakensch, b. n. *saqalát*; *sachlat*, L.; *laken*, L.
 Een — *kleed*, *badjoe saqalát*.
Lakenscheerder, m. *toekang tjoekeer sachlat*, L.
Lakenverkooper, m. *orang djoewal saqalát*, (*sachlat*, *laken*).
Lakenverwen, o. *tjeloeop saqalát*, (*sachlat*, L.; *laken*, L.).
Lakenverwer, m. *toekang tjeloeop saqalát*.
Lakenverwerij, vr. *tempat tjeloeop saqalát*.
Lakenwever, m. *toekang tenoen laken*, L.; *pandéj tenoen saqalát*.
Lakenweverij, vr. *tempat tenoen laken*, L.; *tempat tenoen saqalát*.
Lakenwinkel, m. *kedéj orang djoewal saqalát*; *toko orang djoewal laken*, L.
Laker, m. *orang jang mentjelakan*.
Laking, vr. *tjela*; *pentjelaan*.
Lakkei, m. *sakéj*.
Lakken, b. w. *boeboek liin tjap*; *toetoeop sama lak*, L.
Lakwerk, o. *barang jang ditaroh tjato*; *barang jang direngaskan*.
Lam, o. *anaq domba*; *anaq biri-biri*; *anaq kambing wolanda*, L.
 Een — *opkweeken*, *pijara anaq domba*.
 Een — *slachten*, *sembelèh anaq domba*; *potong anaq kambing wolanda*, L.
Lam, b. n. *timpang*; *boengakang*.
 — *aan de handen*, *kipi*.
 — *verdoofd*, *door iets in eene hand te krijgen*, *djimpéj*.
 — *aan de voeten*, *loempoeh*; *kèpèq*.
 — *aan een lid of aan eene zijde*, *tjapiq*, *tjapi*, (*id. krom*, *van eenig lid*).
 — *van het zitten*, *staan of slapen van een lid*, *semoetan*.
 Al zijne ledematen zijn —, *maka segala anggotanja poen timpang*.
 — *aan eenen arm*, *tjengkoeg*; *tjengkoel*.
 Zijne rechterhand is —, *maka tanganja kiri poen kipi*.
 —, *verminkt*, *lasa*.
 Een — *bewijs*, *dallé jang tiads cahh*.
 —, *flauw*, *slap*, *koerang goewat*; *lemah*; *lemas*, L.
Lamfer, o. *selendang berkaboengan*.
Lamheid, vr. *tipoeg*; *tipoeg lasa*.
Lammeren, o. w. *beranaq*.
 Het schaaap heeft gelammerd, *maka biri-biri itoe soedah beranaq*.
Lamp, vr. *inlandsche* —, *lampje*, *dja-loepa*; *palita*; *dipa*.

Europeesche —, *lampo*, Eur.
 Eene — *aansteken*, *pasang palita*; *pasang lampo*, L.
 De voet eener —, *kabi lampo*.
 Eene — *uitdoen*, *boenoeh palita*; *padamkan (békin mati) lampo*, L.
Lampenmaker, m., *pengandilam*; *toekang lampo*, L.; *pandéj palita*.
Lampet, o. *kom*, *batil pembasoeh moeka*; *tempat tjoejti moeka*, L.
Lampetkan, vr. *gendi batil pembasoeh moeka*; *singkoeh*, *singko*.
Lamplicht, o. *terang palita*; *terang lampo*, L.
Lampolie, vr. *minjaq palita*; *minjaq lampo*, L.
 —, *kokosolie*, *minjaq kalapa*, L.; *minjaq njjoer*.
Lampzwart, o. *para-para palita*.
Lamsbout, m. *paha anaq domba*.
Lamsgebrad, o. *daging anaq domba jang digorèng*.
Lamsvacht, vr. *boeloe anaq domba*.
Lamsvel, o. *koelit anaq domba*.
Lamsvleesch, o. *daging anaq domba*.
Lamswol, vr. *boeloe anaq domba*.
Lancet, o. *tadji*; *poesoet*.
Lancetkoker, m. *saroeng tadji*.
Lancetvormig, b. n. *saroepa tadji*.
Land, o. in het algemeen, *tanah*.
 — in tegenstelling van water, *vast* —, *darat*; *daratan*.
 Hoog —, *tanah tinggi*.
 Laag —, *tanah rendah*.
 Een effen —, *tanah rata*.
 Een stuk —, *tanah saboewah*.
 Over — *reizen*, *berdjalan di darat*; *djalan darat*, L.
 Aan — *stappen*, *naik di darat*.
 — *aandoen*, *mampir di darat*, L.; *singga di darat*.
 — *ontdekken*, *zien*, *tindjaw darat*.
 Langs het — *varen*, *menjoesoer darat*.
 Langs het —, *sapandjang pasisir*, (*darat*).
 Van — *steken*, *berlajar*.
 Het — *bebouwen*, *kerdjia tanah*; *kerdjia ladang*; *beroesaha tanah*; *berladang*.
 Een vruchtbaar —, *tanah goemoeg*.
 Een — *ontginnen*, *babat tanah*.
 —, *platte* —, *doesoem*; *désa*.
 Het — *der Maleiers*, *tanah Melajoe*.
 —, *plaats in het algemeen*, *negeri*; *benoewa*.
 Een —, *saboewah benoewa*; *benoewa saboewah*.
 Uit welk — *zijt gij?* *loe orang dari mana?* L.; *engkaw dari negeri manakah?*
 Bergachtig —, *tanah goemoeng*.
 Java is een gezegend —, *tanah Djawa itoe dár assalám*.
 Een vreemd —, *negeri asing*.
 Uit het — *verbannen*, *boewang diloe-war negeri*.

Landaard, m. kalakoean negeri.
 —, zeden en gewoonten in een land, 'adat negeri.

Landbeschrijver, m. penjoerat tanah.
 —, plaatsbeschrijver, penjoerat negeri.

Landbeschrijving, vr. penjoeratan tanah.
 —, plaatsbeschrijving, penjoeratan negeri.
 —, kustbeschrijving, penjoeratan pantéj laoet.

Landbestuur, o. pamaréntahan negeri.

Landbewoner, m. orang doesoen; orang désa.
 —, bergbewoner, orang goenoeng.
 —, gehuchtbewoner, bewoner van een dorpje of omheind erf, orang kampoeng.

Landbezit, o. ampoenja tanah; poenja tanah.

Landbezitter, m. orang jang mempoenjai tanah; toewan tanah.

Landbouw, m. peroesahaän tanah, zie Akkerbouw.
 Den — voorstaan, meraméjkan peroesahaän tanah.
 De — is een zeer edel bedrijf, peroesahaän tanah itoeiah soewatoe pekerdjaän jang moelija.

Landbouwen, o. w. Landbouw.

Landbouwend, b. n. jang beroesaha tanah; jang kerdja tanah, L.

Landbouwer, m. orang jang kerdja tanah, L.; orang jang berladang.
 —, rijstbouwer, orang menjawah; orang jang kerdja sawah, L.
 — van droge, hooge rijstvelden, orang jang kerdja tipar, (gaga).

Landbouwing, vr. peroesahaän tanah.

Landbouwkunde, vr. pengatahoean peroesahaän tanah; 'ilmoe peroesahaän tanah.

Landbouwkundig, b. n. tahoe beroesaha tanah; tahoe berladang; tahoe menjawah, L.

Landbouwkundige, m. orang jang tahoe boeroesaha tanah; orang jang tahoe berladang; orang jang tahoe menjawah, L.

Landdief, m. pentjoeri harta negeri; pentjoeri oewang koempeni, L.; pentjoeri oewang goebnemèn.

Landdier, o. binatang darat.

Landdrost, m. landros, verb., baljoe; verb. van baljuw, men vertaalt het ook door: toemenggoeng.

Landeigenaar, m. toewan tanah; orang jang mempoenjai tanah; jang ampoenja tanah.

Landeigendom, m. ampoenja tanah; milik tanah.

Landelijk, b. n. tjara doesoen; tjara désa.
 — e gewoonten, 'adat tjara désa; 'adat désa; 'adat orang doesoen; 'adat orang kampoeng.
 — gezicht, kalihatan doesoen, (désa, kampoeng).

Landen, o. w. naik ka darat; toeroen ka darat.
 Indien de wind zoo hevig is, kunnen wij niet —, kaloe angin bagitoe keras maka kita orang tiada bolèh naik ka darat.
 —, aankomen, (van een schip), singgah; mampir, L.; masoq moewara; tiba; sampéj.
 —, b. w. aan land zetten, bawa di darat; kasih toeroen di darat, L.

Landengte, vr. lèhèr tanah.

Landerij, vr. gew. landerjen, tanah-tanah; tanah; bendang.
 Bezitter van —en, toewan tanah.
 Zijne —en zijn zeer menigvuldig, maka tanah-tanahnja itoe banjaq sakali.

Landgenoot, m. en vr. orang sanegeri.
 Hij is mijn —, maka jlahèr orang sanegeri hamba, (kita).

Landgerecht, o. hhoekoem negeri.
 —, ommegeande rechtbank, rad sambang.

Landgeschreeuw, o. peratapan saisi negeri.

Landgewoonte, vr. 'adat negeri.

Landgezicht, o. kalihatan tanah.

Landgoed, o. tanah; bendang. (Daar de landgoederen gewoonlijk in de bovenlanden liggen, zegt men gewoonlijk: tanah oedig.)

Landheer, m. toewan tanah; toewan jang ampoenja tanah.

Landhoef, vr. kebon; impos.

Landhuis, o. roemah toewan tanah; roemah di kebon.

Landhuishoudkunde, vr. 'ilmoe pamaréntahan désa, (peratoeran désa).

Landhuishoudkundige, m. orang jang faham pada 'ilmoe pamaréntahan désa.

Landhuur, vr. séwa tanah, zie Huur.

Landhuurder, m. orang jang menjéwa tanah.

Landjeugd, vr. orang moeda di désa.

Landing, vr. naik ka darat.
 — van eenen vijand, katoeroenan.
 Eene — met eene krijgsmacht doen, melanggar tanah; menjoeser tanah.
 De Javanen deden eene — te Sambas, maka orang Djawa poen melanggar negeri Sambas.

Landingsboot, vr. sampan orang jang melanggar negeri.

Landingsplaats, vr. kaai, tjaroetja.
 —, waar de vijand landt, tempat moesoeh naik ka darat.

Landkaart, vr. peta tanah.

Landkenning, vr. pengatahoean tanah.
 —, kennis der kunst, pengatahoean pantéj laoet, (pasisir).

Landkost, m. makanan orang désa.

Landkunde, vr. pengatahoean segala negeri.

Landleven, o. kahidoepan orang désa, (kampoeng).

Landlieden, m. meerv. *orang désa*; *orang kampoeng*.
Landlooper, m. zwerver, *gébana*; *orang mengoembara*; *orang kelana*.
Landlooperij, vr. *pekerdjaan orang mengoembara*; *lakoe djalannya gébana*.
Landloopster, vr. *gébana perampoeuan*.
Landlucht, vr. in tegenst. van zeelucht, *angin darat*; *hawá darat*.
Landmaat, vr. *oekoeran tanah*.
Landmacht, vr. *angkatan darat*; *bala-tantara di darat*.
 Opperbevelhebber der land- en zee-macht, *jang memarentahkan segala bala-tantara di darat serta di laot*.
Landman, m. *orang désa*; *orang kampoeng*; *orang doesoem*.
 —, (uit de binnenlanden), *orang pasaq*.
Landmeetkunde, vr. *'ilmoe mengoekoer tanah*.
Landmeetkundig, b. n. *faham pada 'ilmoe moengoekoer tanah*.
Landmeetkundige, m. *pandéj mengoekoer tanah*.
Landmeisje, o. *anaq perampoeuan orang désa*, (*kampoeng*).
Landmerken, o. (bij zeel.) *tanda karang*; *tanda gosong*.
Landmeten, o. w. *oekoer tanah*.
Landmeter, m. *orang mengoekoer tanah*; *pengoekoer tanah*.
Landmeting, vr. *pengoekoeran tanah*.
Landmuis, vr. *tikoés tanah*.
Landouw, vr. *tanah*; *benoewa*.
Landpaal, m. *tjang pinggir tanah*; *tjang watas tanah*, L.; *tjang tanda tepi tanah*.
 —, *grenzen*, *eindpalen*, *watas tanah*; L.; *tepi tanah*; *pinggir tanah*.
Landpacht, vr. *sewa tanah*.
 —, *heffing*, *belasting op de voortbrengselen van den grond*, *gewoonlijk 1/5*, *padjaq*, Jav.
Landpachter, m. *orang jang menjéwa tanah*; *paq tanah*, L.
Landplaag, vr. *bela negeri*; *tjilaka jang 'oemdem*.
Landraad, m. *landrad*, verb.
Landrecht, o. *hhaq negeri*.
Landrechter, m. *ommetaande rechter*, *kopala rad sambang*.
Landreis, vr. *perdjalanan di darat*.
Landreiziger, m. *orang jang berdjalan di darat*.
Landrenten, vr. meerv. *padjaq*.
 De — *kwijtschelden*, *impasin padjaq*, L.; *mengamoegrahakan padjaq*; *kasih persen padjaq*, L.
Landrijk, b. n. *mempoenjái banjaq tanah*.
Landschap, o. *negeri*; *tanah*.
 —, *schilderij*, die een — *voorstelt*, *gambar désa*.
Landschappelijk, b. n. *satjara désa*.
Landschapschilder, m. *pandéj menoeelis gambar désa*.

Landschapschilderen, o. *toelisan gambar désa*; *hhal menggambarakan désa*.
Landschapshuis, o. *raadhuus*, *opene zaal*, *baléj*.
Landscheiding, vr. *pinggir negeri*; *watcs negeri*, L.; *tepi negeri*.
Landschildpad, vr. *koera-koera*, *koekoera*.
 Kleine —, *baning*.
 Groote —, *boeloés*.
Landschool, vr. *sekolah di désa*; *lan-gar di désa*.
Landschrijver, m. *djoeroe toelis désa*.
Landsdouw, vr. zie *Landouw*.
Landsgoed, o. *domein*, *tanah karadjaan*.
Landsheer, m. *vorst*, *radja*.
Landskind, o. *anaq negeri*; *peranakan*, L.
Landsknecht, m. *soldaat*, *goldádoe*, Port.
Landslasten, m. meerv. *charádjat negeri*; *dati*.
Landsmaak, m. *tjara negeri*.
Landsman, m. *orang sanegeri*.
Landspraak, vr. *bahasa tanah*; *bahasa negeri*.
Landsrechten, o. meerv. *segala hhaq negeri*.
Landstad, vr. *negeri di hoeloe*; *negeri oediq*, L.
 —, in tegenst. van *zeestad*, *negeri daratan*.
Landstorm, m. *barisan*, (*inlandsche troepen*).
Landstraat, vr. *djalan besar*; *djalan radja*.
Landstreek, vr. *tanah*.
 Uitgestrekte —, *benoewa*.
Landsvergadering, vr. *sidang negeri*.
Landsvrouw, vr. *landgenoot*, *perampoeuan sanegeri*.
Landswijze, vr. *tjara negeri*; *adat negeri*.
Landtong, vr. *hoedjoeng tanah*.
Landverhuizer, m. *moehhádjir*, Ar.
Landverkennen, o. *mengamat-amati darat*.
Landverlating, vr. *peninggalan negeri*.
Landvermaak, o. *kasoekaän orang désa*; *termasa negeri*.
Landverraad, o. *chijanat pada negeri*.
Landverrader, m. *orang chijanat pada negeri*; *orang jang semoekan negerinja*.
Landvluchtig, b. n. *orang jang lari dari negerinja*; *orang jang minggat*, L.
Landvluchtigheid, vr. *kalakoean orang jang laloe dari negerinja*.
Landvolk, o. *isi doesoem*; *orang désa*; *orang kampoeng*.
Landvoogd, m. (van Indië), *goernadoer djéndral*.
 — *eener provincie*, (op Java), *adipati*; *regén*, verb. van *regent*.
 —, *leenheer op Sumatra*, *datoeq*, *datoe*.
Landvoogdij, vr. *pemarentahan negeri*.
Landvorst, m. *soelthán*; *radja*.
Landvorstelijk, b. n. *tjara soelthán*; *tjara radja*.

Landvorstin, vr. *radja perampoewan; toewan poeteri.*

Landvrucht, vr. *hhâçil tanah.*

Landwaarts, bijw. *ka sabelah darat.*

— in, *ka hoeloe; ka sabelah oediq, L.*

Landweer, vr. *dijk, terbis; tèmboq.*

—, *volkswapening, het gewapende volk, barisan orang negeri.*

Landweg, m. *djalan besar; djalan raja; leboeh gedang.*

Landwerk, o. *peroesahaän tanah; pekerdjaän tanah.*

Landwetten, vr. *meerv. oendang darat; oendang-oendang.*

Landwïjf, o. *perampoewan dari kampoeng, (désa).*

Landwind, m. *angin darat.*

Landwinning, vr. *verovering, pengalahan negeri.*

—, *opbrengst van landertjen, hhâçil tanah.*

Landwording, vr. *door aanwas, aansjking, timboelan tanah.*

Landzaat, m. *pedoedoeg negeri; orang negeri.*

Landziekte, vr. *penjakit negeri.*

Landzicht, o. *kelihatan tanah.*

Landzijde, vr. *sabelah darat, (in tegenst. van de zeezijde).*

Lang, b. n. *tegenst. van kort, pandjang.*

Eene —e brug, *djemabatan pandjang.*

—e beenen, *kaki pandjang.*

—, *hoog van gestalte, tinggi; djangkoeng, L.*

Even —, *sama papat; sama pandjang.*

Niet even —, *ongelijk in lengte, pandjang pendèq; selisih.*

Hij heeft een — en een kort been, *kakinja pandjang pendèq.*

Niet even — zijn, *zoo als de vingers, selisih.*

Een —e hals, *lèhèr pandjang.*

—er maken, *memandjangkan.*

—er maken, *zich uitrekken, (van den hals), mendjindjang, zie Uitrekken, Uitsteken.*

Eene —e lijn trekken, *menggaria sjathar pandjang.*

Op de —e baan schuiven, *berlantakan; bertanggoehkan.*

Op den —en weg, *(eindelijk), pada achirnja; pada kasoedahannya.*

Een — leven genieten, *berolèh 'oemoer landjoet, (pandjang).*

Van —en duur, *lama; beberapa lamanja.*

Te —, *(dat ergens niet in kan), djoe-djoel, L.*

—, *hoog van gestalte, tinggi.*

—er worden, *djadi lebih pandjang; (van menschen), djadi lebih besar; (van gewassen enz.), toemboeh.*

Lang, bijw. *een geruime tijd, lama; beberapa lamanja.*

Nadat hij — afgezonderd geleefd had,

(als kluzenaar), setelah beberapa lamanja ija bertapa.

— daarna, *maka beberapa lamanja kamoesian dari pada itoe.*

— leven, *hideoep lama.*

—, *geleden, soedah lama.*

Hij is reeds vijf jaren — hier geweest, *soedah lima tahoen lamanja dija doedoeg disini.*

— uitblijven, *tinggal lama diloewar; lambat-lambat datang.*

Hoe —? *berapa lama?*

Tot hoe —? *hingga berapa lama?*

Zoo —, *sakijan lama; bagitoe lama.*

Zoo — als, *salama; salama krian.*

Zoo — als ik leef, *salama kita hideoep; sa'oemoer hamba, (kita).*

Nog — niet, *belum sakali.*

— leve de koning! *hideoeplah radja! salamallah radja.*

— zoo groot niet, *sakali tiada bagitoe besar.*

Hoe —er hoe kleiner, *makin lama makin ketjil; mungkin lama mungkin ketjil, L.; mungkin hari mungkin ketjil, L.*

Langachtig, b. n. *pandjang sedikit; pandjang djoega.*

Langarmig, b. n. *berlangan pandjang.*

Langbaard, m. *orang jang berdjanggoet pandjang.*

Langbeen, m. en vr. *orang jang berkaki pandjang.*

Langbeenig, b. n. *berkaki pandjang.*

Langdradig, b. n. *lange draden of vezels hebbende, pandjang oeratnja; beroerat pandjang.*

Eene —e redevoering, *bitjara jang dilandjoetkan; bitjara jang lama sakali.*

Langdragigheid, vr. *peri landjoet; kalandjoetan.*

Langdurig, b. n. *lama; jang boldèh lama, landjoet; thoeval, Ar.*

Eene zeer —e ziekte, *penjakit jang lama sakali.*

Langdurigheid, vr. *kalamaän.*

—, *hooge ouderdom, 'oemoer landjoet.*

Langen, b. w. *toereiken, mengoendjoeg.*

Langhals, m. en vr. *orang jang pandjang lèhèrnja.*

Langhandig, b. n. *bertangan pandjang.*

Langharig, b. n. *van menschen, ramboet pandjang; beramboet pandjang.*

—, *van dieren, berboeloe pandjang.*

Langheid, vr. *kapandjangan.*

Langhoornig, b. n. *bertandoeq pandjang.*

Een —e buffel, *karbaw jang bertandoeq pandjang; karbaw jang pandjang tandoeqnja.*

Langkin, m. en vr. *dagoë pandjang; djangoet pandjang, L.*

Langlevend, b. n. *jang hideoep lama; jang pandjang 'oemoer.*

Langlip, m. en vr. *bibis pandjang; bibis mantjoeng.*

Langmoedig, b. n. *pandjang hati*; *lemboet hati*; *cahar*, Ar.

Langmoedigheit, vr. *kapandjangan hati*; *peri cahar*.

Langmoediglich, bijw. zie *Langmoedig*.

Langneus, m. en vr. *orang jang berhidang pandjang*.

Langoor, m. en vr. *orang jang bertelinga pandjang*; *orang jang pandjang koepingnja*, L.

Langoorig, b. n. *bertelinga pandjang*; *berkoeping pandjang*, L.

Langs, voorz. *sapandjang*; *salaloe*.

— den weg, *sapandjang djalan*.

— den oever, *salaloe pantéj*.

— de heining, *sapandjang pagar*.

— de heining gaan, *menjoesoer pagar*.

— de kust varen, *menjoesoer pantéj laet*; *menjoesoer pasisir*.

— welken weg? *djalan mana?*

Langst, b. n. *terlebié pandjang*; *pandjang sakali*.

— in duur, *terlebié lama*; *lama sakali*.

Langstlevend, b. n. *jang hidoep lebié lama*; *jang lebié pandjang 'oemoernja*.

De — e ontvangt alles, *maka orang jang lebié pandjang 'oemoernja itoe tarima samoewa*.

Langtong, m. en vr. *lidah pandjang*; *pelitar*; *orang jang soeka mengomong-omong*.

Langwerpig, b. n. *pandjang*; *safinat*, Ar.

Langwerpig-rond, b. n. *boelat pandjang*.

Langwijlig, b. n. *landjoet*; *lama*; *berpandjangan*.

Langwijligheit, vr. *peri landjoet*; *kalandjoetan*.

Langzaam, b. n. en bijw. *perlahan*; *plan-plan*, L.; *perlahan-lahan*; *lambat*; *léna*; *koekoeka*. (*Perlahan* wordt veelal in de beteekenis van: *langzaam*, *bedaard*, *met overleg*, *voorzichtigheit* enz. *gebezigd*, *terwijl lambat* voornamelijk op de traagheit der beweging of *langen duur* van tijd doelt).

— ademen, *melandjoetan nafas*.

— (bedaardelijk) gaan, *berdjalan perlahan*.

Hij is zeer — in al zijn doen, *maka lambat sakali ija pada segala pekerdjaannja*.

—, talmachtig, onverschillig, *léna*, *lénga*.

— komen, *léna datang*.

—, lui, *malas*.

Een — vergift, *ratjoen jang lambat kerdjanja*.

Langzamer maken, (zachter laten gaan), *berlambatkan*; *kasih djalan plan-plan*, L.

Een — vuur, *api jang sedang*; *api jang sedarana*, (*sedarhana*).

—, te —, (van een uurwerk enz.), *randat*.

— in het groeien (van boomen), *lambat-lambat toemboeknja*.

— in het werken, *malas kerdja*.

Langzaamheid, vr. *peri lambat*; *kalamabatan*.

—, talmachtigheid, *peri jang léna*.

Langzamerhand, bijw. *lambat-lambat*, zie *Langzaam*.

—, zoeftjes en zachtjes, *dengan beperlahan-lahan*; *plan-plan*, L.

Lans, vr. *koendjoer*, *koedjoer*.

— en, pieken en spiesen, *koendjoer toembaq dan lembing*.

De — vellen, *meradaqkan koendjoer*.

Lansier, m. *orang jang pakéj koendjoer*; *orang tikaman*.

Lansschacht, vr. *batang koendjoer*; *ganggang toembaq*, L.

Lantaarn, vr. zie *Lantaren*.

Lantaarnaansteker, m. *djoeroe pasang tanglong*; *toekang pasang lantera*, L.

Lantaandrager, m. *orang jang bawa tanglong*, (*lantera*, L.).

Lantaarngeld, o. *oewang béja tanglong*, (*lantera*, L.).

Lantaarmaker, m. *pandéj tanglong*; *toekang lantera*, L.

Lantaarnpaal, m. *tijang tanglong*; *tijang lantera*, L.

Lantaren, vr. *tanglong*; *lantera*, L.; *manwarat*, Ar.

Eene blikken —, *tanglong kalèng*; *lantera kalèng*, L.

Eene — van een ei, *tanglong telor*.

Eene glazen —, *tanglong katja*; *lantera gelas*, L.

Eene papieren Chineesche —, *lòdng*.

Verscheidene — s, kroonen, kaarsen en lampen aan den rijkstroon werden opgestoken, *sjahdán beberapa tanglong dan qandil dan dijan dan palita itoe poen dipasang pada tahta koradjaan*.

Eene groote — en weinig licht, *kapala besar 'agal ketjil*.

—, glazen dak, *atap katja*.

Lanterfant, m. *orang melantjong*, L.

—, landlooper, *gébana*; *orang kelana*.

Lanterfanten, o. w. *melantjong*, L.

—, rondzwerfen, *mengoembara*.

Lap, m. *tampal*; *tambal*, L.; *kain sapertja*.

Een kleed, waar de — pen afhangen, *kain jang roesag sakali*.

Bij — pen en stukken, *bertampal-tampal*.

Eenen — op een kleed zetten, *tampalkan kain*; *menampal kain*.

—, (Pannus menstrualis), *tjawat*.

Overgeschotene — pen, *kain jang lebié*.

Een — laken, *sagalát satampal*; *laken satambal*, L.

Een gekleurde zijden — met goud geborduurd, die eene bruid over den schouder draagt, *seldang soga*.

—, zulp—, dronken—, *pemabog*.

Een —, dien men om de lendenen slaat bij het baden, *kain tjawat*.

Lappgeld, o. voor het lappen, *oepah menampal*; *oepah menambal*, L.

Lapje, o. *tampal ketjil*; *sapotong kain ketjil*; *kain sapertja ketjil*.
— van het oor, *oorlel*, *tjoeping*.
Iemand voor het — houden, *main dodoh*; *main gila*; *pedajain*, L.
Een — vleesch, *sahiris daging*.

Lapkast, vr. *peti pertja kain*; *peti kain tambal*.

Lappen, b. w. *tambal*, *tambalkan*, L.; *tampal*, *menampal*, *tampalkan*; *sambi*.
Schoenen —, *tambal sepatoe*, L.
Een vaartuig —, *kaliateren*, *pakal perahoe*; *sambi perahoe*.
Hoe zullen wij dat —? *apa daja kita? bagéjmana kita nanti békin betoel itoe?*

Lapper, m. *toekang tambal*, L.; *toekang tampal*; *orang menampal*.
—, schoen—, *toekang tambal sepatoe*, L., zie **Lappen**.

Lapperij, vr. *tampalan*; *tambalan*, L.

Lapzalf, vr. *kojo jang tjoenah-tjoemah*; *kojo jang tiada bergoena*.

Lapzalven, o. w. *mengobatin pertjoemah*, L.; *mengobati tjoemah-tjoemah*.

Lapzalver, m. *doekoen jang tiada tahoe mengobati*.

Lardeersel, o. *daging babi jang diboehoeh pada daging lain*.

Lardeeren, b. w. *boeboeh daging babi*.

Lardeering, vr. *pemboeoboehan daging babi*.

Larie, vr. *beuzeltaal*, *tjarita kosong*; *bi-tjara kosong*, L.

Lasch, vr. *aan- of ingezet stuk*, *sasamboengan*.
Eene — aan iets zetten, *samboeng*.
De — is niet zichtbaar, *sasamboenganja tiada kahihatan*.

Laschmes, o. *pisaw toekang tong*.

Lasschen, b. w. *menjamboeng*.
—, *samenvoegen*, *menghoehoeng*.
Het ijzer, dat pas gelascht is, is weder gebroken, *maka besi jang baharoe disamboeng itoe patah lagi*, (*poela*).

Lassching, vr. *samboengan*; *penjamboengan*.

Last, m. *van een vaartuig of wagen, moewatan*.
Den — (van een vaartuig) breken, *bongkar moewatan*.
—, *vracht*, *pikoelan*.
Eenen — opnemen, *angkat pikoelan*.
Een al te zware —, *pikoelan jang terlaloe berat*.
—, *bezwaar*, *kaberatan*.
De — der bezigheden, *kaberatan pekerdjaan*.
—, die men op zich neemt, *tangoengan*.
—, *moeielijkheid*, *kasoesian*.
Vele kinderen zijn een groote —, *maka banjaq anaq djadi kasoesian besar*.

—, *bevel*, *paréntah*.
Koninklijke —, *bevel*, *titah radja*; *sabda radja*.
— *geven*, *kasih paréntah*, L.; *van eenen koning: membri titah; titahkan*.
Een schriftelijke —, *soerat paréntah*; *van eenen koning, soerat titah*.
—, *volmacht*, *polmak*, verb.; *koewasa*.
Eenen — uitvoeren, *berlakoekan paréntah*.
Aan eenen — voldoen, *menjampéjkan paréntah*, (*titah*); *mendoendjoeng titah*, *Hott*.
Ik neem dat tot mijnen —, *itoe sahaja poenja tanggoengan*, L.; *itoealah ataskoe*.
Hem ten — e leggen, *ataskan pada dija*; *toedoehkan dija*.
Er is niets ten zijnen — e, *maka tiada apa salahnja*, (*tjelanja*).
Elk zijn —, *atas sasaorang tanggoengannja*.

Last, o. *zwaarte van 27 pikols of 3375 oude ponden*, *kojan*.
—, o. *van 100 katies of 125 Amst. ponden*, *pikoel*.
—, *vracht*, *dracht*, *pikoel*.
Een schip *van honderd —*, *kapal saratoes kojan*.

Lastdier, o. *lastbeest*, *binatang jang dimoewati*, (*dimoewatin*, L.); *binatang moewatan*.

Lastdragend, b. n. *van menschen, mikoel*; *mengoesoeng*, zie **Dragen**.
Een — *voogd*, *orang jang ganti wakil*; *wakil jang tanggoeng lain orang poenja polmak*, L.
—, *als dieren*, *dáb*, Ar.
Een — e *muilezel*, *baghal dáb*, Ar.

Lastdrager, m. *koeli*, L.; *orang pengoesoeng*.

Lasteloos, b. n. *dengan tiada pikoelan*; *tiada mengoesoeng*; *tiada tanggoeng apa-apa*.

Lasten, b. w. zie **Belasten**, **Bevelen**.
—, o. w. *toeloeng bajar*; *toeloeng bajar belandja*.

Lasten, m. *meerv. zie Belasting*.

Laster, m. *hodjat*; *fitnat*, *fitnah*, Ar.; *pitenah*, L.; *oempat*; *tjela-tjoelo*, *penoekasan*; *tadji bamboe*, (*fig.*), L.
— *is eene snoode zonde, maka fitnat itoe dosa jang kedji*.
Den — *bot vieren, meloeloekan fitnat*.
Boven den — *verheven te zijn*, *is het kenmerk van een voortreffelijk mensch, barangsiapa jang tertinggi dari pada fitnat itoealah tanda orang jang moelija*.

Lasteraar, m. *orang pitenah*, L.; *orang jang memfitnahkan*; *orang pengoesempat*; *penghodjat*; *pengadjoedja*.
De — s *worden door elk gehaat, maka orang pengoesempat itoe dibentji sakalian orang*.

Lasteraarster, vr. *perampoewas jang mengoempat*, (*memfitnahkan*).

Lasterechtig, b. n. *berfitnah*.
Een — *geschrift, soerat jang berfitnah*.
—, bijw. *dengan fitnah*.
— *beschuldigd, ditoekas*.

Lasteren, b. w. *memfitnah; pitenah*, L.; *mengoempat; toekas; adjoedja; njaja*.
God —, *menghodjat Allah*.
Gelasterd worden, *difitnahkan; kena tadji bamboe*, L.

Lastering, vr. *fitnat, fitnah*, Ar.; *pitnah*, L.; *hodjat; adjoedjaän*.
—, *valsche beschuldiging, penoekasan; toekas*.

Lasterlijk, b. n. *atas peri fitnah*.

Lastermoud, m. *moeloet bentjana; moeloet djahat*, L.; *moeloet orang pengoempat; moeloet orang pitenah*, L.

Lasterrede, vr. *perkataan jang memberi bentjana; perkataan jang memfitnahkan*.

Lasterschrift, o. *soerat fitnah*.

Lastersmet, vr. *tjela fitnah; bekas fitnah*, (*pitnah*, L.).

Lastertaal, vr. zie **Laster**.

Lastertong, vr. *lidah djahat; lidah boesoeg*.

Lasterziek, b. n. *soeka mengoempat; soeka memfitnahkan*.

Lastertzucht, vr. *ingin mengoempat; ingin memfitnah*.

Lastgeld, o. *tonnengeld, ankergeld, roebarroeba*.

Lastgever, m. *jang memberi parentah*.
—, *die eene volmacht verstrekt, jang mewakirkan; jang kasih polmak*, L.; *jang kasih koewasa*, L.; *jang mengoewasakan*.
—, *die iets ontbiedt of bestelt, jang soeroeh kirim*.

Lastig, b. n. *tot last zijnde, soesah*.
Eene zeer — *zaak, perkara jang soesah sakali*.
—, *moeielijk, soekar*.
— *om te vinden, soekar ditjahari*.
Een — *werk, zwaar werk, pekerdjaän jang berat*.
—, *kribbig, pantjingan*.
Een — *mensch, orang ganggoe*.
— *vallen, mengganggoe; menjoesahkan; mengadakan kasoekaran; mengekali; baranjah*.

Lastigheid, vr. *kasoesahan*.

Lastpaard, o. *koeda moewatan; koeda gladak*, L.

Lastschip, o. *kapal orang dagang; kapal moewatan*.

Lastwagen, m. *pedati*.

Lat, vr. *staak, satang*.
—, *latje, span, bilak*.
Bamboezen — *ten, half gespletene en plat geslagene bamboes, bamboe paloe-poeh*.
Afzonderlijke bamboezen — *ten voor vloeren, lantéi*.

—, *waaraan de stap (dekriet) geregen wordt, bengkawan*.

—, *achter den rug der weefsters, door twee touwen aan het uiteinde van het weefgetouw bevestigd, ponggong*.

Bamboes tot — *ten splijten, memarang lantéi*.

Latafel, vr. *almari (lamari, L.); soeroekan*.

Laten, b. w. *meninggalkan; kasih tinggal*, L.
Ik zal het paard daar —, *akoe hendag tinggalkan koeda disitoe; saja maoe kasih tinggal koeda disitoe*, L.

Laat hem begaan, *bijar dja toeroet soekanja*.

Laat hem buiten de vesting de tenten opslaan, *bijarkan ija berchajmah diloewar kota*.

Laat mij met rust, *djangan loe ganggoe sama goewa*, L.; *djangan engkaw ganggoe akan dakoe*.

Eenen wagen maken —, *menjoeroeh memboewat rata saboewah; soeroeh békin satoe karéta*, L.

Wij zullen het daar maar bij —, *soe-dallah bagitoe*.

Zijne middelen aan anderen —, *meninggalkan hartanja pada orang lain*.

Eenen goeden naam na zich —, *tinggalkan nama jang baik*.

Hij laat dat varen, *maka ija tiada tjinta itoe; ija lepaskan itoe*.

Deze goederen zal ik voor mijne kinderen —, *harta ini koetinggalkan karena anakoe*.

Goedkoop —, *beri moerah; kasih moerah*, L.

—, *niet tegengaan, beri; bijarkan*.

Laat hem gaan, *berilah ija pergi; bijarlah dja pegi*, L.

Zich — *verleiden (van eene vrouw) beri (kasi) menawari diri*.

Laat ons vroolijk zijn, *bijar kami soeka hati*.

Laat mij het doen, *bijar sahaja berboewat, (kerdja, L.), itoe*.

Dat laat zich hooren, *itoe boléh djoega; barang kali bagitoe*.

— *gaan, melepaskan*.

— *ontsnappen, beri lari; kasih lepas*, L.; *kasih lari*, L.

— *weten, memberi tahoe; kasih tahoe*, L.; *kasih bertahoe*, L.

Laat hem binnen komen, *bijar dja masoq*.

Den timmerman — *komen, soeroeh panggil toekang kajoe, (pandéj kajoe)*.

Laat die zorg varen, *tinggalkan tjinta itoe; djangan tjintakan itoe; djangan soesah dari itoe*.

Eenen bediende — *gaan, kasih kaloe-war boedjang*, L.; *melepaskan boedjang saorang*.

Een boek — *uitgaan, mengaloewarkan kitáb; mentlahirkan kitáb*.

Eene publicatie — afkondigen, *mengaloewarkan* (menjatakan) soerat ma'loemat; *mengaloewarkan* soerat pernjataän.

Hij kan het amfoenschuiven niet —, *dija tiada boleh pantang minoem madat; dija tra boleh berenti minoem madat*, L.

Eene zucht —, *mengeloeh*.

Eenen boer —, *oprispen, serdawah*.

Eenen wind —, *berkentoet*.

—, zie **Aderlaten**.

Laat vallen het anker! *laboehkan saoe!*
kasih djatoh djangkar, L.

De zeilen — vallen, *laboehkan lajar; kasih djatoh lajar*, L.; *toeroenkan lajar*.

Voor den wind — vallen, *berlajar dengan angin toeroetan*.

De vlag — waaien, *pasang bandéra*, L.; *berkibarkan bandéra*.

Gij moet dat —, *loe mesti berenti kerdja itoe*, L.

— loopen, loslaten, *melepaskan*.

Laat af! houd op! *djangan!*

Laten, o. in: doen en —, *lakoe djalan*.

Zijn doen en — bevalt mij niet, *sahaja tiada soeka dija poenja lakoe djalan*.

Later, b. n. *lebih lat*, L.; *lebih lambat; kamoedian*.

— komen dan, *datang lebih lat dari*, L.

— e tijding, *chabar jang baharoe; kabar jang baroe*, L.

Latijn, o. *bahasa Latèn*, verb.

Latoen, o. geel koper, *koeningan*, Jav.

—, klokken metaal, *gangs*.

Latouw, vr. zie **Latuw**.

Latten, b. w. met bamboezen — beleggen, zoo als sommige vloeren en slaapplaatsen, *pasang lantéj*.

Latten, vr. mrv. (van lat), ribben, *kasaw*.

Latuw, vr. *rajana*.

Latuwzaad, o. *bidji rajana*.

Latwerk, o. traliewerk, *kisi-kisi*.

—, van eenen vloer (van bamboes), *lantéj*.

Laurier, m. *pohon silám*; *pohon salám; rand*, Ar.; *dajnah*, Perz.

Lauw, b. n. *soewam; hangat*, L.; *angat*, L.

— water, *aer soewam; aér hangat*, L.

—, onverschillig, *tiada fadlóeli; tra perdoeli*, L.; *alpa; laléj; malas*.

Lauwdaat, vr. *perampoewan malas*.

Lauwelijk, *bjw. malas; tiada fadlóeli; tra perdoeli*, L.

Lauwen, b. w. *soewamkan; békin hangat*, L.

—, o. w. *djadi soewam; djadi hangat*, L.

—, onverschillig, lui worden, *djadi malas*.

Lauwerbes, vr. *boewah silám*.

Lauwerblad, o. *daoen silám*.

Lauwerboom, m. zie **Laurier**.

Lauwerbosch, o. *hoetan silám; rimba pohon silám*.

Lauweren, b. w. *laurieren, mengenakan makota daoen silám*.

Lauwerkrans, m. (kroon), *makota daoen silám*.

Lauwerolie, vr. *minjaq daoen silám*.

Lauwertak, m. *tjabang pohon silám*.

Lauwheid, vr. *peri soewam; hangat*, L.

—, zorgeloosheid, onverschilligheid, *kamalasan*.

Lavei, vr. verlof, *idzin*, Ar.; *permisi*, Eur.

Laveien, o. w. ledig loopen, *melantjong*, L.

Laven, b. w. den dorst lesschen, *padamkan dahaga; poewaskan aoes*, L.

—, een weinig vocht toedienen, *kasih minoem sedikit*, L.; *beri minoem sedikit*.

—, verkwikken, *sedapkan, menjedapkan; menjegarkan; kasih barang jang énaq*, L.

Laveeren, o. w. *béloq; perai; berperai*, (de beide laatste woorden beteekenen ook afdrijven).

Afvallen en weder bijdraaien of opwerken zonder laveeren), *simpang sjoer*.

—, zwaaien als een dronken mensch, *oejoeng*.

—, zich naar de omstandigheden schikken, *toeroet haroes; toeroet aér deras*.

Lawaai, o. leven, standje, *stori*, L.; *gegeran*.

Lazaret, o. *roemah sakit sampar; roemah sakit orang berdjangkitan*.

Lazarij, vr. *melaatschheid, koesta; odoq; sakit koesta; koedal, kedal; sakit koedal*, (koesta en odoq zijn de ergste —).

Lazarus, b. n. *melaatsch, berkoesta; berkoedal*.

Lazarushoofd, o. *kapala berkoesta; kapalu berkoedal*.

Lazarushuis, o. *roemah sakit orang berkoesta; roemah sakit orang berkoedal*, (berkoedal).

Lazarusklap, m. *zeegewas, bija amaq dara*.

Lazuren, b. n. *lázoewardé*.

Lazuur, m. kostbare blauwe steen, *batoe lázoewardé*.

Lazuur, b. n. *warna lázoewardé*.

Lazuurblauw, o. *biroe lázoewardé*.

Lazuurgewelf, o. *langit jang biroe; langit*.

Lazuurkleur, vr. *warna lázoewardé*.

Leb, vr. zuur geworden melk in de maag van zogende lammeren, kalveren, enz., *infahhat*, Ar.; *jang, Ar.; áloen*, Ar.; *aér soesoe jang bekoe didalam peroeet amaq kanding*.

—, stremsel, *pembekoean*.

Lebbig, b. n. *infahhat rasanja; seperti aér soesoe jang bekoe (petjah) rasanja*.

—, spijtig, *bengis; tadjam*.

Een — wijf, *perampoewan bengis*.

Lebbigheid, vr. *rasa infahhat; rasa aér soesoe jang bekoe (petjah)*.

Ledebraak, vr. fig. *kerdja jang terlaloe berat*.

Ledebraken, b. w. *teisteren, kerdja sakit*, L.; *sijasatkan*.

Ledebrakig, b. n. fig. moeielijk, berat; *terlaloë soesah.*
Ledebreuk, vr. patah anggota.
Ledekant, vr. en o. tempat tidoer; *garéj, gari; lamin, perlaminan.*
 Vorstelijk —, *keta, geta; tempat peradoean baginda.*
Ledekantbehangsel, o. van vorsten, *tiréj geta; tiréj kelamboe.*
 Zevendubbele —s, (die op eenigen afstand van elkander hangen), *tiréj kelamboe toedjoeh lapis.*
 De —s (gordijnen) van goudstoffen spijlwerk liet men nedervallen, *maka tiréj kelamboe dari pada déwangga jang kaemasan itoe-poen dilaboehkan oranglah.*
Ledekantgordijn, vr. kelamboe tempat tidoer.
Ledekantmaker, m. pandéj memboewat perlaminan; *toekang tempat tidoer, zie Ledekant.*
Ledemaat, m. en vr. medegenoot, *saktoe; teman.*
 —, lidmaat (der kerk), *anggota, zie Deelgenoot, en Lid.*
Ledeman, m. zie **Leeman.**
Ledenstijving, vr. *sawan bangkéj; pitam babi.*
Leder, o. bereide huid, leer, *koelit jang disamaq, gew. koelit, doch verkeerdt.*
 Engelsch —, *koelit jang disamaq di negeri Inggris, en niet koelit Inggris, zooals velen zeggen, want dat is een Engelsche huid.*
 — loeien, *samaq koelit.*
 Onbereid —, *koelit jang belom disamaq.*
 Buffel—, *koelit karbau.*
 Ossen—, *koelit sapi; koelit sampi, L.*
 Leer om leer, *toeroet hhoekoem qirāq; gigi ganti gigi.*
 Leer om scheermessen aan te zetten, *koelit boewat gosq pisaw tjoekoer, L.*
Lederbereiden, o. w. *samaq koelit.*
Lederbereiden, o. w. *penjamakan koelit.*
Lederbereider, m. *toekang samaq; pundéj samaq; pengoelit.*
Lederen, b. n. *koelit jang disamaq, gew. koelit.*
 —zak, *karoeng dari pada koelit jang disamaq; karoeng koelit.*
Lederkooper, m. *orang djoewal koelit, zie Leder.*
Lederkooperij, vr. *toko orang djoewal koelit.*
Lederloeien, o. *penjamakan koelit.*
Lederlooier, m. *toekang samaq; pandéj samaq.*
Lederlooierij, vr. *tempat samaq koelit; tempat samaq.*
Ledermarkt, vr. *pasar orang djoewal koelit.*
Ledertouwerij, vr. zie **Lederlooierij.**
Ledewater, o. *aër penjakit sendi.*
Ledewatersucht, vr. *sakit boesoeng pada sendi.*

Ledezetter, m. *doekoer jang membetoelkan anggota jang tegalijat of tertegalijat; djarráh, Ar.*
Ledig, b. n. *kosong, L.; hempa; aqfar, Ar.; trada isinja, L.*
 Eene —e hand, *tangan kosong; L.; tangan hempa.*
 —e ruimte, *kaloewasan jang hempa.*
 Een —e buik, *peroet kosong, L.; peroet Kempis.*
 — (uitgedorscht), *koorn, padi jang hempa; padi kosong, L.*
 —, van de maag, met gevoel van honger, *pedih; perih.*
 Een —e brief, (die van geen geschenk vergezeld gaat), *soerat hempa.*
 Een — huis, *roemah hempa; roemah kosong, L.*
 Deze kist is —, (er is niets in), *ini peti trada isinja, L.*
 —e peper, *lada jang soeh.*
 Eene —e flesch, *botol kosong, L.*
 Eene —e plaats, *tempat kosong, L.; tempat hempa.*
 Een —e zak, *karoeng soeh; karoeng kosong, L.*
 Een — schip, *kapal jang tiada moewatannya.*
 Met —e handen handel drijven, *berdagang dengan tiada modal, (pokonya, L.)*
 In het geheele huis is geen enkele kamer —, *didalam antéro roemah trada satoe kamar jang kosong, L.; pada saganap roemah itoe soewatoe biliq poen tiada hempa adanja.*
 —, zonder bezigheid, *tiada kerdja.*
 — in het brein, *kapala ringan; kapala èntèng, L.*
 —e tijd, *waqtoe lega; sempat.*
 Geenen —en tijd hebben, *tiada waqtoe lega; tiada sempat.*
 Den tijd — doorbrengen, *tiada maos kerdja; hidoep dengan malas sadja.*
 Hij loopt altijd —, *mémang ája trada bekerdja, L.*
Ledigen, b. w. *hempakan, menghempakan; kosongkan, békin kosong, L.; habiskan.*
 —, uitdrinken, *minoem habis.*
Ledigang, m. *kamalasan; pekerdjaan orang melantjong, L.*
Lediganganger, m. *orang malas kerdja; orang melantjong, L.*
Ledigheid, vr. tegenst. van volheid, *kahempaan; kakosongan, kosong, L.*
 —, werkeloosheid, *kamalasan.*
 De — vlieden, *laloë dari pada kamalasan.*
Lediging, vr. *penghempaan.*
 Onder de — van eene flesch wijn, *salagi menghempakan (békin kosong, L.), katja aër anggoer, (botol anggoer, L.)*
Lediglijk, bijw. *hempa; kosong, L.*
Leebreken, b. w. zie **Ledebraken.**

Leed, o. soesah hati; *tjinta*; *bentjana*.
 —, *grief*, *kasakitan*.
 Veel — ondervinden, *dapat banjaq soesah hati*; *menderita banjaq soesah hati*.
 Zijn — te kennen geven, *mengatakan soesah hatinja*.
 —, —wezen, *berouw betoenen*, *menjesat*, zie **Leedwezen**.
 Iemand — doen, *memberi bentjana pada saorang*; *békin soesah hati sama orang*, L.
 Het doet mij —, *sahaja soesah hati dari itoe*; *sakittah hatikoe dari pada itoe*.
Leed, b. n. hatelijk, *kabentjian*.
 Het zij u lief of —, *soeka tra soeka*.
 — zijn, *hatelijk zijn*, *dibentji*.
 — zijn, *berouwen*, *sesal*, *menjesal*.
 Zijne zonden zijn hem zeer —, *maka ija sangat menjesal akan dosa dirinja*.
Leeddragend, b. n. rouwdragend, *jang berkaboeng*.
 —, *bedroefd*, *berdoekatjita*; *sebal*; *bersoesah hati*.
Leedwezen, o. droefheid, *doekatjita*; *soesah hati*; *moeram*.
 —, *deernis*, *belas kasihan*; *sajang*.
Leefdag, m. zie **Leeftijd**.
Leefmiddelen, o. meerv. zie **Levensmiddelen**.
Leefregel, m. *tjerbak*; *peratoeran makan dan minoem*.
 —, *vast rantsoen*, *bijaja*.
 —, *regel van gedrag*, *parentah lakoe djalan*.
Leefregelkunde, vr. *'ilmoe çihhat*; *pengatahoean salamat toeboeh*.
Leeftijd, m. *'oemoer*; *'oemoer hidoep*; *oesija*.
 Vier mijner leerlingen van gelijken — als deze prins, *moeridinja hamba empat orang jang sabandjar dengan anakanda ini 'oemoernja*.
 Mijn gansche —, *sa'oemoerkoe hidoep*; *sa'oemoer hamba hidoep*; *sa'oemoer hidoep hamba*.
 En nu kwam de — der prinses op twaalf jaren, *maka datanqlah oesijanja poeteri itoe kapada doewa belas taheen*.
Leeftocht, m. zie **Levensmiddelen**.
Leefwijs, vr. *peri hidoep*, zie **Levenswijs**.
Leefwijze, vr. zie **Leefwijs**.
Leeg, b. n. zie **Ledig**.
Leek, m. *mámoem*, Ar.; *ahl*, Ar.; *orang 'oemmi*.
 — eener sekte, *ahloe 'loemmat*.
 — sanklever eener leer, *ahloe 'lmadzhab*.
Leelijk, b. n. oedoeh; *djelèk*, L.; *djahat*.
 — van tronie, *moeka djelèk*, L.; *roepa djahat*; *roepa oedoeh*; *roepa oeboe*.
 —, *morsig*, *boesoeg*.
 Een zeer —e weg, *djalan jang soesah sakali*.
 —, *slecht*, *kedji*; *boesoeg*.

Eene — daad, *perboewatan jang kedji*; *kerdja boesoeg*; *pekerdjaan boesoeg*.
 —e (vuile) woorden, *perkataan jang nadjis*.
 Een — bescheid geven, *menja'hoet dengan tiada patoet*; *mendjawab atas peri jang tjaboel*.
 —e manieren, *tingkah jang tiada patoet*; *tingkah djahat*.
 Iemand — aanzien, *tengoq dengan marah*, L.; *pandang dengan amarah*; *mengerling dengan ékor mata*.
Leelijkheid, vr. *roepa djelèk*, L.; *roepa oedoeh*; *roepa djahat*; *peri oeloe*; *peri djahat*.
 —, *slechtheid*, *kakedjian*; *kadjahatan*.
Leelijkwording, vr. *kadjadian oedoeh*; *kadjadian djelèk*, L.
Leem, o. *galah*; *tanah lijat*; *tanah lilin*, L.
 Huizen van —, *roemah-roemah galah*.
Leemachtig, b. n. *saroepe galah*; *seperti tanah lilin*, L.; *lembèq*.
Leeman, m. *ledeman*, *bonéka dengan anggota jang begeraq*, L.; *patoeng dengan anggota jang bergeraq*.
Leemanschap, o. *kalakoean sakéj*.
Leemen, b. w. *laboer* *dengan galah*; *gosog sama tanah lilin*, L.
Leemput, m. *leemkuil*, *kalaboeran galah*.
Leemte, vr. *stinkende wonde*, *loeka boesoeg*.
 —, *gebrek*, *kakoerangan*; *tjela*.
Leen, o. (aan iemand), *pindjaman*.
 Te — geven, *kasih pindjam*, L.; *beri pindjam*.
 Te — nemen, *ambil pindjam*; *minta pindjam*; *memindjam*.
 Om niet geleend, *soedah terpindjam karoenja*.
 —, *leengoed*, *sakéj*; *tanah datoe*; *achadzat*, Ar.
Leenen, b. w. te leen geven, *kasih pindjam*, L.; *beri pindjam*.
 —, te leen nemen, *ambil pindjam*, *minta pindjam*; *memindjam*.
 — aan, *pindjam pada*.
 — van, *pindjam dari pada*.
 Geleend goed, *barang jang dipindjam*.
 Op pand —, *bergadéj*.
 Het oor —, *pasang koeping*, L.; *men-dengarkan*.
 De behulpzame hand —, (in eenig werk), *bantoe kerdja*, zie **Helpen**.
 Een geleende naam, *timang-timangan*.
Leener, m. aan een ander, *penindjam*; *orang pemindjam*.
 —, van een ander, *orang memindjam*; *orang ambil pindjam*.
Leengeld, o. *çjns aan den leenheer*, *oepeti sakéj*; *oepeti pada datoeq*.
Leengoed, o. *sakéj*; *tanah sakéj*; *achadzat*, Ar.
Leenheer, m. *datoeq*, *datoe*.
Leening, vr. aan iemand, *pindjaman*.
 —, van iemand, *memindjaman*.

Eene vrijwillige —, *pindjaman dengan ichtjâr; pindjaman dengan soeka sendiri*.
 De bank van —, *roemah gadéjan; pegadéjan*.
 De —, het traktement van eenen soldaat, *gadji goldádoo*.
Leenman, m. *anaq boewah; sakéj; hamba*.
Leenmanschap, o. *perhambaän*, (dienstbaarheid).
Leenrecht, o. *hhaq datoeq dan sakéj*.
Leenspreuk, vr. *madjáz*, Ar.
Leenspreukig, b. n. *madjází*, Ar.
Leep, b. n. met scherp vocht gevuld, *nilas; bélas*.
 — e oogen, *mata nilas*.
 —, slim, *tjerdik; bélik*, L.
Leeperd, vr. *orang tjerdik*.
Leepheid, m. oogendracht, *sakit nilas; nilas mata*.
 —, loosheid, *peri tjerdik*.
Leepoog, o. *mata nilas; penjakit tahoen mata*.
Leepoogig, b. n. *bermata nilas; ramid* Ar.
Leepoogigheid, vr. *sakit nilas; nilas mata*.
Leer, vr. zie **Ladder**.
Leer, o. zie **Leder**.
Leer, vr. les, leering, onderwijzing, *pengadjaran*.
 —, stelsel, *madzhab*, Ar.
 —, godsdienst, *agama*.
 Onderwijzing in de christelijke —, *pengadjaran agama mesèhhi*.
Leeraar, m. *imám*, Ar.; *pengadjar*; *moe'alim*, Ar.
 — in de godsdienst en letteren; *goeroe*, Sansk.
 —, geleerde, *pandita*, Sansk.
 —, Roomsch priester, *padri*, (van het Portugeesche *padre*).
 —, geleerde, wijsgeer, arts, iemand van grondige kennis, *hhakim*, Ar.
 —, prediker, *chátib*, Ar., (die des vridags de rede in de moskee houdt, welke ter eere van God en tot zegenspreking over Mohammed en zijne betrekkingen wordt uitgesproken).
 Een christenleeraar, *padri* of *pandita*.
 —, schoolmeester, *moe'allim*, Ar.
Leeraarsambt, o. *imámat*, Ar.; *pangkat pengadjar*; *daradjat moe'allim*; *djawatan pandita*, zie **Leeraar**.
Leeraren, b. w. zie **Leeren**.
Leerares, vr. *goeroe perampoevan*.
Leerbegeerte, vr. *soeka beladjar; ingin pada pengadjaran*.
Leerbegrip, o. *madzhab*, Ar.; *adjaran*.
Leerbereiden, o. w. zie **Lederbereiden**.
Leerbereider, m. zie **Lederbereider**.
Leerboek, o. *kitab pengadjaran; kitáb ta'lim*, Ar.
 —, catechismus, *kitáb ta'limoe'adín*, Ar.

Leerdicht, o. *sji'r adjaran; sji'r 'ibádat; sjair adjaran*, L.
Leerdichter, m. *sji'r adjaran*.
Leeren, b. n. zie **Lederen**.
Leeren, b. w. onderwijzen, *mengadjar; mengadjarí*.
 Schrijven —, *mengadjar menjoerat*.
 —, kastijden, *adjar*.
 —, (zoo als de ouderen hunne kinderen), *pitoewa*.
 Ik zal je dat wel — *nanti goewa adjar sama loe*, L.
 —, onderwijjs genieten, *beladjar, beradjar; bergoeroe*.
 —, godsdienstig onderwijs genieten, (in Islam), *mengadji*, (ook: godsdienstige boeken lezen).
 — bij . . . , *bergoeroe pada; beladjar sama*, L.
 Van buiten —, *hhafill*, Ar.
 Iets —, afeeren (van een ander), *beladjar kan*.
 Uit zich zelve —, door te peinzen, *merambang*.
 — kennen, *moelai mengenal; baharoe kenal, baroe kenal*, L.
 Ik heb hem sedert lang — kennen, *soeda lama kita mengenal dija; soedah lama saja kenal sama dija*, L.
Leeren, o. *pengadjaran*.
 —, beoefening, *peladjaran*.
Leergast, m. zie **Leerjongen**.
Leergeld, o. *oepah pengadjaran; oepah goeroe; oewang sekolah*, L.
 — geven, *fig. beladjar dengan menjesal*.
Leergezel, m. zie **Leerjongen**.
Leergierig, b. n. *soeka beladjar; ingin akan beladjar*.
Leergierigheid, vr. *kainginan pada pengadjaran; kasoekaän beladjar, (bergoeroe)*.
Leergraag, b. n. zie **Leergierig**.
Leering, vr. onderrichting, *pengadjaran ta'lim*, Ar.
 —, het leeren, *peladjaran*.
 —, tucht, *adjaran; pengadjaran*.
Leerjaar, o. *tahoen peladjaran*.
 In zijne leerjaren zijn, *beladjar*.
 Leerjaren, leertijd, *masa peladjaran; tempo beladjar*, L.
 Hij heeft zijne leerjaren volbracht, *maka ija soedah tammát mengadji*.
Leerjongen, m. *anaq jang beladjar*.
 — bij eenen timmerman, *anaq jang beladjar sama toekang kajoe*, L., (*pada pandéj kajoe*).
Leerkind, o. *anaq jang pegi di sekolah*, L.; *peladjar*.
Leerknaap, m. zie **Leerjongen**.
Leerknecht, m. zie **Leerjongen**.
Leerkooper, m. zie **Lederkooper**.
Leerling, m. en vr. *peladjar; moerid*, Ar.; *moeta'allam*, Ar. (*Peladjar* is elk, die onderwijs geniet; *moerid* is meer bepaal-

delijk een student of beoefenaar van eenig vak; in het Arabisch ook iemand, die zich aan eene monnikenorde toewijdt.)
 — geworden, *terpeladjar*, *tepeladjar*.
 — van eenen profet, *hâwoesj*, Perz.
 — en hebben, *bepeladjaran*.
Leerlingschap, o. *peladjaran*.
Leerlooien, o. w. zie **Lederlooien**.
Leerlooiër, m. zie **Lederlooiër**.
Leerlooiërj, vr. zie **Lederlooiërj**.
Leermeester, m. *pengadjar*; *goeroe*; *penggoeroe*.
 Eenen — hebben, *bepengadjar*.
Leermeesteres, vr. *goeroe perampoewan*.
Leermeesterschap, o. *pekerdjaan pengadjar*; *daradjat goeroe*; *djabatan goeroe*.
Leermeisje, o. *anaq perampoewan jang beladjar*.
Leeroefening, vr. *pengadjaran*.
Leerrede, vr. preek, (in de moskee), *chotbath*, Ar. (dit wordt ook wel voor predikatie gebruikt); *bitjara*.
 —, onderwijzing, *pengadjaran*.
Leerregel, m. *peratoeran pengadjaran*.
 —, grondregel, *pohon pengadjaran*; *oeôel pengadjaran*; *asas pengadjaran*.
Leerrijk, b. n. *pengadjaran jang bergoena*; *banjaq maçihhat*.
Leerschool, vr. *sekolah*, verb.
 —, voor godsdienstig onderwijs (bij de Mohammedanen), *lan-gar*, Perz.
 —, gymnasium, akademie; *madrassat*, Ar.
Leerspreuk, vr. *madjâz*, Ar.
Leerstellig, b. n. *atas peri madzhab*.
Leerstelling, vr. *itigâdat*, Ar.; *madzhab*, Ar.
Leerstelsel, o. *madzhab*, Ar.
Leerstijl, o. *tjara (peri) soerat itigâdat*.
Leerstool, m. *professorsplaats*, *daradjat hhakim*.
 —, de stoel zelf, *minbar hhakim*.
Leerstuk, o. *façal pengadjaran*; *adjaran*.
Leertijd, m. *masa (koetika) peladjaran*.
Leertje, o. klein stukje leder, *sapotong koelit ketjil*.
 —, riempje, *tali koelit*.
Leeruur, o. *waqtos pengadjaran*; *djâm pengadjaran*.
Leerwijze, vr. *atoeran pengadjaran*; *paren-tah pengadjaran*.
Leerzaam, b. n. *tahoe beladjar*.
 —, *naarstig*, *radjin*.
 Een — boek, *boekoe jang bergoena*, L.; *kitâb jang banjaq naçihhat*.
Leerzaamheid, vr. *perangêj orang jang tahoe beladjar*.
Leerzucht, vr. *kasoekaän beladjar*.
Leerzuchtig, b. n. *soeka beladjar*.
Leesbaar, b. n. *jang bolêh dibatja*; *kabatjaan*; *jang dapat dibatja*.
 — schrift, *soerat jang kabatjaän*.
 Dit boek is niet —, *ini kitâb orang*

tra bolêh batja. L.; *maka kitâb ini tiada dapat dibatja orang*.
Leesbeurt, vr. *pergantian membatja*.
 Eene — vervullen, in het openbaar spreken, *bitjara dihadapan orang banjaq*; *bitjara dihadapan madjlis*.
Leesbibliotheek, vr. *tempat boekoe jang dikasih séwa*, L.; *tempat kitâb jang diberi séwa*.
 Eene — houden, *kasih séwa boekoe-boekoe*, L.; *beri séwa kitâb-kitâb*.
Leesboek, o. dat verhalen bevat, *tjeritera*; *tjerita*, L.
 —, geschiedenis, *hhikâjat*.
 Godsdienstig —, *kitâb*, (bij de Maleiers, doch bij de Arabieren, een boek in het algemeen).
Leesgezelschap, o. *pekoempoelan orang membatja*; *perhimpoeanan (madjlis) orang membatja*.
 Godsdienstig —, *pekoempoelan orang mengadji*.
Leeskabinet, o. *chalwat orang membatja*; *bilik (kamar) orang membatja*.
Leeskamer, vr. zie **Leeskabinet**.
Leeskunst, vr. *pengatahoean membatja*; *'ilmoe membatja*.
 — (van godsdienstige werken), *'ilmoe mengadji*.
Leeslust, m. *soeka membatja*.
 —, lust om godsdienstige boeken te lezen, *soeka mengadji*.
Leesoefening, vr. *peladjaran membatja*.
Leesplaats, vr. *tempat membatja*.
 —, waar men zich oefent in het lezen van den Koran en andere godsdienstige boeken, *lan-gar*, Perz.; *tempat mengadji*.
Leesschool, vr. *sekolah anaq beladjar les*, L.; zie **Leesplaats**.
Leest, vr. *gestalte*, *sikap*; *lembaga*; *roepa*.
 De — van Adam, *lembaga Adam*; *roepa Adam*.
 Schoon van —, *bagoes sikapnja*.
 —, vorm van schoenen, *kaleboet*, *kaleboetan*.
 Op eene andere — schoeien, *tjoba lain roepa*, L.; *mengobahkan peratoeran*.
 —, vorm, *atjoean*.
Leesteeken, o. *baris*, zie **Klankteeken**.
 De kunst om de —s te plaatsen, *'ilmoe lafat*.
Leestenmaken, o. *pekerdjaän toekang kaleboet*.
Leestemaker, m. *toekang kaleboet*, *pandêj kaleboet*.
Leester, vr. zie **Lezeres**.
Leestijd, m. *waqtos membatja*; *têmpo membatja*, L.
 — van godsdienstige werken, *waqtos mengadji*.
Leestoon, m. *soewara orang membatja*.
Leesuur, o. *djâm (têmpo) orang membatja*.

Leeswijs, vr. *peri orang membuatja*; 'adat orang mengadji.

Leeswijze, vr. zie Leeswijs.

Leeuw, m. *singa*, Skr.; *asad*, Ar.; *háritz*, Ar.

De — brult, *maka singa menikas*.

Een jonge —, *singa moeda*, zie **Leeuwenwelp**.

—, het vijfde teeken van den dierenriem, *boerdjoe'lasad*.

Zijne gebaren waren als die van eenen aanvallenden —, *seperti singa menerkam lakoenja*.

Leeuwachtig, b. n. *salakoe singa*; *seperti singa*.

Leeuwenhol, o. *goeha singa*.

Leeuwenhuid, vr. *koelit singa*.

Leeuwenjong, o. *anaq singa*.

Leeuwenklauw, m. *koekoe singa*.

Leeuwenkop, m. *kapala singa*.

Leeuwenkracht, vr. *goewat singa*.

Leeuwenkuil, m. *goeha singa*.

Leeuwenmanen, vr. meerv. *ramboet singa*.

Leeuwenmoed, m. *beraninja singa*.

Leeuwenstaart, m. *ékor singa*.

Leewentand, m. *gigi singa*.

Leeuwenvoet, m. *kaki singa*.

Leeuwenwelp, o. *anaq singa*.

Leeuwin, vr. *singa betina*; *singa perampoeuan*, L.

Leeuwinnen-melk, vr. *adr soesoe singa*.

Leeuwkje, o. *singa ketjil*.

—, hondje, *andjing ketjil saroepta singa*.

Legaat, o. *pemberian waqijat*.

Legataris, m. (ond. w.) *erfemaakte, orang jang menarima pemberian waqijat*.

Legateeren, b. w. *beri dengan soerat waqijat*.

Legdagen, m. meerv. (eig. *ligdagen*) *hari kapal toenggoe di pelaboehan*.

Legende, vr. (van heiligen), *hhikájat orang marhhóem*.

Legendeschrjver, m. *çáhhíboe'lhikájat orang marhhóem*.

Leger, o. het ziek liggen, *pembaringan orang sakit di tempat tidoer*.

Ik had een — van twee maanden, *maka selama doewa boelan kita-poen sakit berbaring di tempat tidoer*.

—, *ligplaats, kamp, tempat pembaringan goldádoe*.

—, *slaapplaats, tempat tidoer*.

—, *heerleger, tantara*, Sansk.; 'askar, Ar.; *lasjkar*, Perz.

Het gros van het —, *bala-tantara*; *ra'jat*.

Het — in slagorde stellen, *mengikat perang*; *mengatoerkan çaf bala-tantara*.

Een — op de been brengen, *mengerakkan bala-tantara*; *koempoelkan ra'jat*.

Legerbaar, b. n. *baik akan berbaring*.

Legerbericht, o. *kabar tantara*, L.; *ka-*

bar perang, L.; *çabab tantara*; *warta perang*.

Legerbezorger, m. *orang jang membe-kalkan tantara*; *djoeroe goedang tantara*.

Legerbijl, vr. *kapag orang perang*.

Legerbode, m. *soeroehan tantara*.

Legerbrood, o. *roti goldádoe*.

Legerdefi, m. *penjamoen bala-tantara*.

Legeren, b. w. *membaringkan*; *kasih tempat tidoer*.

—, o. w. *berbaring*; *sanggrah*.

—, *stil houden, berhenti*.

Legerhor, vr. *soendal tangsi*.

Legerhoofd, o. *djéndral*, Eur.; *panglima perang*; *sénapati*, Sansk.

Legerhut, vr. *tent, çajmah*, Ar.; *pondog goldádoe*.

Legering, vr. *pembaringan*.

Legerkamp, o. *lasjkar nisjin*, Perz.

Legerkar, vr. *kahar soldadoe*, L.

Legerkost, m. *moesara*; *makanan soldadoe*, L.

Legerkundige, m. *orang jang faham menempatkan tantara*.

Legerkunst, vr. *pengatahoean ('ilmoe) menempatkan (membaringkan) tantara*.

—, om een leger in slagorde te stellen, *taktiek, 'ilmoe mengikat perang*.

—, *veldheerskunst*, om een leger te bevelen, *'ilmoe memaréntahkan tantara*.

Legerlasten, m. meerv. *oepah tantara*.

Legermacht, vr. *bala-tantara*.

Legermeter, m. *orang jang menandai tempat pembaringan bala-tantara*.

Legerplaats, vr. *tempat pembaringan tantara*; *tempat pesanggrahan*.

Eene verschanste —, *tempat pembaringan jang diperbentengkan*.

Legerscharen, vr. meerv. zie **Heerschaar**.

Legerstede, vr. *tempat tidoer*, zie **Legerplaats en Bed**.

Legertent, vr. *çajmah*, Ar.

Legertocht, m. *angkatan tantara*; *perdjalanan tantara*.

Legertros, m. *segala barang-barang tantara*; *segala serba perang*.

Legertucht, vr. *ta'dzib perang*; *sijasat perang*.

Legertuig, o. *alat peperangan*; *serba perang*; *pegawéj perang*; *prabot perang*, L.

Legerwacht, vr. *kawal tantara*.

Legerwagen, m. *pedati (karèta) orang perang*; *kèson*, Eur.

Legerzjekte, vr. *penjakit bala-tantara*.

Leggeld, o. *oewang pembajaran kapal jang toenggoe di pelaboehan*.

—, *ankergeld, roeba-roeba*.

Leggen, b. w. *doen liggen, taroh; letaq; baringkan; tidoerkan*.

Een kind te bed —, *kasih tidoer anaq*, L.; *menidoerkan anaq*.

Hij legde hem op de rechterzjide, *ditidoerkannya pada lamboengnja kanan*.

- Zich —, gaan slapen, *pegi tidoer*, L.; *berbaringkan diri*.
- De wind legde zich, *maka angin poen tedoehlah*, (sakallah).
- Op een bord —, *taroh di piring*; *letaqkan pada piring*.
- Iets weder op zijne plaats —, *poelangkan sasowatoe barang pada tempatnja*.
- (Een doek enz.) over iets henen —, dat die voor en achter afhangt, *menjelampéj*.
- De armen of beenen op elkander —, *pangkéj*.
- Den eersten steen —, *pasang batoe jang pertama*; *letaqkan batoe jang pertama*.
- Eenen nieuwen latten vloer —, *pasang lantéj baharoe*.
- Platte voorwerpen op elkander —, *kampong; soesoen*.
- Wijn in het pakhuis —, *taroh anggoer di goedang*.
- Strikken —, *tahan djirat*; *memasang djirat*.
- De hand aan iets —, *moelai kerdja*.
- Iemand lagen —, *mengadang orang*.
- De schuld op eenen anderen —, *menanggoengkan salah atas orang lain*.
- Een gehucht in de asch —, *membakar kampoeng*.
- Iemand de woorden in den mond —, *soeroeh orang berkata*.
- Geld in iets —, inleggen, *betaroh oewang*, (wang).
- Eieren —, *bertelor*; *betelor*, L.
- Deze hen wil niet —, *ini hajam tiada maoe bertelor*.
- De schildpad legt hare eieren in het zand, *maka penjoe itoe berteloer didalam pasir*.
- Een kind op den buik —, *menijarapkan anaq*.
- Op den rug —, *telentangkan*, *menelentangkan*; *telentangi*, *telentangin*, L.
- De handen op iemand —, *mengangkat tangan atas orang*; *mendjamah orang*.
- Aan den wind —, *menjoesoer angin*.
- Leggen**, o. *pembaringan*.
- , eierleggen, *bertelor*; *betelor*, L.
- Legger**, m. *orang jang taroh*; *orang jang letaq*.
- , iemand, die iets met orde legt, *orang jang pasang*.
- , *watervat*, *lègèr*, Ned.
- s, meerv. buikstukken, *gading-gading*.
- Legging**, vr. *petarohan*; *peletakan*.
- Leghen**, vr. *hajam jang bertelor*; *ajam bijang*, L.; *indoeng ajam*, *indoe ajam*.
- Legioen**, o. *kabanjakan*; *katoemboekan*.
- Legplaats**, vr. zie **Ligplaats**.
- Legsel**, o. *barang jang ditaroh*.
- Legstroo**, o. *merang jang ditaroh dibawah*.
- Leguaan**, m. *bijawaq*; *menjawaq*.
- Lei**, vr. *batoe toelis*; *loehh batos*.
- Een huis met — dekken, *mengatapkan roemah dengan batos toelis*.
- Op eene — schrijven, *menjoerat pada loehh batos*; *toelis di batos toelis*.
- Leiband**, m. *pengikat anag jang moelai berdjalan*, (*jang beladjar berdjalan*).
- Leidak**, o. *hatap batos toelis*.
- Leidband**, m. zie **Leiband**.
- Leidekker**, m. *toekang jang pasang atap batos toelis*.
- Leidekkershamer**, m. *martil toekang jang pasang atap batos toelis*.
- Leiden**, b. w. *hantar*; *bawa*; *andjar*, *pimpin*; *toentoen*; *mendjalankan*.
- Iemand een eind wegs —, *geleiden*, *hantar orang*.
- Aan de hand —, *pimpin tangan*.
- Hij leidde den dief, *maka ija membawa orang pentjoeri*.
- Eenen blinde —, *toentoen orang boeta*.
- Een bezweet paard —, *aldeiden*, *toentoen koeda jang berpeloeh*.
- Het water naar eene groote rivier —, *mendjalankan aèr ka soengéj*, (*kali besar*).
- Een paard bij den toom —, *membawa koeda dengan pegang kekang*, (*tom*, L.).
- Iemand in de waarheid —, *membawa orang kapada djalan kabenaran*.
- Iemand om den tuin —, *perdajakan orang*; *pedajain orang*, L.; *main bodoh sama orang*, L.
- Zich door zijne vrouw laten —, *di-parentahkan oleh bininja*; *kaparentah bini L*.
- Zich wel willen laten —, *soeka toeroet orang poenja kata*.
- De stem —, *memerdoekan soewara*.
- Een betamelijk leven —, *melakoekan diri dengan sapatoetnja*.
- , *voorgaan*, den weg wijzen, *mengandjar*.
- Leider**, m. *penghantar*, zie **Leidsman**.
- Leiding**, vr. *penghantaran*; *dalalat*, Ar.; *dalil*, Ar.
- , *aanvoering*, *voorgang*, *pengandjaran*; *amr*, Ar.
- , *bestuur*, *parentah*.
- Rechte, ware —, *hidajat*, Ar.
- , *toezicht*, *pemeliharaan*.
- Leidsman**, m. *penghantar*.
- , *gids*, *stuurman*, *mo'e'allim*, Ar.
- , *aanvoerder*, *voorganger*, *pengandjar*.
- , *bevelhebber*, *hoofdman*, *panghoeloe*.
- , *hoofd van eene stam*, *amir*, Ar.
- Leidstar**, vr. *poolstar*, *bintang goethoeb*.
- , *geleider*, *mo'e'allim*, Ar.
- Leidster**, vr. zie **Leidsvrouw**.
- Leidster**, vr. zie **Leidstar**.
- Leidsvrouw**, vr. *perampoewan jang menghantar*.
- Leigroeve**, vr. *marijaw* (*tambang*) *batos toelis*.
- Leien**, b. n. van *lei*, *batos toelis*; *dari pada batos toelis*.

Een — dak, *hatap batoe toelis; hatap dari pada batoe toelis.*
 Het is als of het van een — dakje loopt, *terlantjar lidahnja; lantjar sakali moeloetnja.*
Leikleurig, b. n. *warna batoe toelis.*
Leireep, m. gew. *leisel (van eenen toom), tali kekang; lè, verb.*
Leis, vr. *leisel, riem voor jagershonden, tali andjing pemboeroean.*
Leisteen, m. *batoe toelis.*
Lek, b. n. *botjor; botjoq; renggang.*
 Een — huis, *roemah botjor.*
 Een — vaartuig, *perahoe renggang.*
 Een weinig —, *melas.*
Lek, o. opening, *lobang; soesoet; tempat soesoet; tempat botjor; tempat renggang.*
 Een — stoppen, *toetop tempat botjor; menjoembat lobang, (lijang).*
Lekbier, o. *bir jang tiris dari tong, L.; bir tiris-tirisan.*
Leken, o. w. zie **Lekken**.
Lekgat, o. *lobang botjor; lijang soesoet; lobang renggang.*
Leking, vr. zie **Lekking**.
Lekkage, vr. *soesoet; botjoran.*
 —, *sijpeling, tirisan; renggang.*
Lekken, o. w. *botjor; renggang, (botjor wordt gezegd van het lekken bij druppels en renggang van sijpelen).*
 Het dak lekt, *atap ada botjor.*
 Het vaartuig lekt, *perahoe ada renggang.*
 —, *afekken, wegvloeien, sterk sijpelen, tiris.*
Lekker, b. n. *sedap; énaq, L.; goerih L.; ladzat, Ar.*
 — eten, —e spijls, *makanan jang sedap, (énaq, L.; goerih, L.).*
 De spijzen waren bij uitstek — en streelend, *maka hidangan itoe-poen terlaloe amat ladzat tjitarasannya.*
 —, *malsch, goerih.*
 —, *keurig, dårt, Ar.*
 Het smaakt —, *itoe sedap rasanja; itoe énaq rasanja, L.; goerih rasanja, L.*
 — eten, spijzen, b. w. *santap sedap; makan sedap; makan énaq, L.*
 — drinken, b. w. *minoem sedap; minoem énaq, L.*
 Het recht — hebben, *bersedap-sedapan.*
 — van reuk, *wandji, wangi, L.; haroem baenja; énaq baoenja, L.*
 — ruiken, *berbaoe haroem; bebaoe énaq, L.; énaq baoenja, L.*
 Niet — ruiken, *tiada haroem baenja; trada énaq baenja, (ook bebaoe, d. i. stinken).*
 —, *keurig op spijls en drank, soeka makan minoem sedap, (énaq, L.).*
Lekker, m. *saletjonker, orang perlentjé.*
Lekkerbek, m. en vr. *orang jang rindoe akan sedapan; orang jang kepéngin makan énaq, L.*

Lekkerbekken, b. w. *santap sedap; makan énaq, L.; berdemap-demapan.*
Lekkerbekkig, b. n. *terlaloe rindoe akan sedapan; sangat kepéngin makan énaq, L.*
Lekkerheid, vr. *rasa sedap; rasa énaq, L.*
 — van reuk, *bae haroem; baes wangi, L.*
Lekkerlijk, bijw. *sedap; énaq, L.*
Lekkernij, vr. *het lekker zijn, kasedapan; rasa énaq, L.; na'm, Ar.*
 —, *iets lekkers, sedapan; makanan jang énaq, L.; santapan jang sedap; ni'mat, Ar.*
 Confituren zijn —en, *maka manisian itoe sedapan namannya.*
Lekkers, o. *koewèh; dodol.*
Lekkertand, m. zie **Lekkerbek**.
Lekkertanden, o. w. *smullen, santap sedap; makan énaq, L.; berdemap-demapan.*
Lekkertong, m. zie **Lekkerbek**.
Lekkertongen, m. zie **Lekkerbekken**.
Lekking, vr. *bij droppels, botjor, botjoran.*
 —, *bij sijpeling, tirisan; renggang.*
Leksteen, m. *om het water te zuiveren, batoe saring, L.; batoe tapisan.*
 —, *dropsteen, batoe aër tiris-tirisan.*
Lekton, vr. *lekkuij, (om lekkend vocht op te vangen), pasoe.*
Lekwater, o. *aër tirisan; aër jang toeroen dari tempat botjor.*
Lekzak, m. *om te laten doorzijken, kain saring, L.; tapisan.*
Lel, vr. *van het oor, tjoeping.*
 —, *huig, anaq lidah.*
 — van eenen haan, *goedabir.*
 —, *uitwas, toemboehan.*
Lelie, vr. *bakoeng, boenga bakoeng; kembang bakoeng, L.*
 Witte —, *bakoeng poetih,*
 Roode —, *bakoeng mérâh.*
 De — *verwelkt ras, boenga bakoeng sigrah lajoe.*
 Zoo blank als eene —, *poetih laqsana boenga bakoeng.*
 —, *waterlelie, bakoeng aër; teratjé; siroedja.*
Lelieachtig, b. n. *saroepa boenga bakoeng.*
Lelieblad, o. *aan de bloem, daoen boenga bakoeng.*
 —, *aan den stengel, daoen batang boenga bakoeng.*
Lelieblank, b. n. *poetih laqsana bakoeng; poetih seperti kembang bakoeng, L.*
Leliebol, m. *oembi bakoeng,*
Lelieolie, vr. *minjaq boenga bakoeng; minjaq kembang bakoeng, L.*
Leliewit, b. n. zie **Lelieblank**.
Lellen, o. w. *beroelang-olang kata; omong-omong saja, L.*
Lemmen, o. w. *boedjoeq dengan kata.*

Lemmer, o. van eene kling, *mata pedang*; *çahhifat*, Ar.
— van een mes, *mata pisaw*; *çahhifat pisaw*.

Lemmet, o. pit van eene lamp of kaars, *soemboes*.
Rookend —, *soemboe berasap*.

Lemming, vr. *pemboedjoekean*.

Lemte, vr. zie **Lamheid**.

Lende, vr. *pinggang*; *çoelb*, Ar.; *çalab*, Ar., meerv.
—, de zijde, *lamboeng*.
Pijn in de —, *sakit pinggang*.
Iemand de — en breken, *mematahkan pinggang orang*, (*saorang*).
—, ruggegraat van een paard, *toelang belakang koeda*.

Lendebreuk, vr. *patah pinggang*.

Lendebreukig, b. n. **Lendenlam**.

Lendengordel, m. *ikat pinggang*.
Gouden —, *pamitah*.

Lendenkussen, o. *bantal pandjang*; *bantal pinggang*.

Lendenlam, b. n. *loempoeh pinggang*.

Lendenpijn, vr. *sakit pinggang*.

Lendenslagader, vr. *nadi lamboeng*; *nadi pinggang*.

Lendenstuk, o. *daging gegindjal-gindjal*.

Lenen, o. w. zie **Leunen**.

Lenen, b. w. *békin pandjang*, L.; *pandjangkan*; *landjoetkan*.
—, o. w. *djadi pandjang*; *dipandjangkan*.
De dagen beginnen te —, *maka hari poen moelai djadi pandjang*.

Lenen, o. *kadjadian pandjang*.

Lenening, vr. *verlenging*, *pemandjangan*.

Lengte, vr. *kapandjangan*; *boedjoer*.
De breedte en — van een graf, *lintangnja dan boedjoerna lijang qoebr*, (*qoeboer*).
De — van een kleed, *pandjangnja kain*.
In de — kloven, *membelah*.
De — van eenen mensch, *tingginja orang*.
De — der dagen, *kapandjangan hari*; *lamanja hari*.
Door — van tijd, *lama-lama*; *kalan-djoetan waqtoe*.
—, lange duur, *kalamaän*; *lama*.
Graad der —, —graad, *daradjat boedjoer*.
— van den voorstevan, *tingginja haloevan perahoe*.
Eene — van honderd vademen, *pandjangnja saratoes depa*.

Lengtemaat, vr. *oekoeran pandjangnja*.
De — van eenen weg, *oekoeran pandjangnja djalan*.

Lengtemeting, vr. *pengoekoeran pandjangnja*; *pengoekoeran boedjoernja*.

Lengtouw, o. *tali pengikat*.

Lenig, b. n. *lijat*; *lemas*, L.; *lemah lemboet*.

— in de ledematen, *oemboet*.
— maken, *lijatkan*; *békin lemas*, L.
—, zachtzinnig, *manis*; *lemboet*.

Lenigen, b. w. *zacht maken*, *lemboetkan*.
—, verzachten, *verminderen*, *koerangkan*.
—, stillen, *dijamkan*.
—, helpen, *ondersteunen*, *toeloeng*.

Leniger, m. *orang jang mengoerangkan*, (*mendijamkan*, zie **Lenigen**).

Lenigheid, vr. *peri jang lijat*; *kalemasan*, L.; *kalakoean jang lemah lemboet*.

Leniging, vr. *hulp*, *pertoeloengan*.
—, verlichting, *peri mengoerangkan*; *peri meringankan*.
—, stilling, *pendijaman*.

Lening, vr. zie **Leuning**.

Lens, b. n. *hempa*; *kosong*, L.; *habis*.
De pomp is —, *pompa soedah kosong*, L.; *hemboesan aër soedah hempa*.
De flesch is —, *botol soedah kosong*, L.; ook: *botol soedah habis*, (d. i.: *diminoem habis*).

Lens, vr. zie **Luns**.

Lens, vr. *harpoen*, *serampang*; *piarit*.

Lente, vr. (alleen uit het Arabisch), *rabl'*; *awwal bahár*.
Wat tot de — behoort, *bahárt*, Perz.

Lentenachtevening, vr. *masa bahárt*; *waqtoe bahárt*.

Lentetijd, m. *waqtoe bahárt*.

Lenzen, b. w. *békin kosong*, L.; *hempakan*.

Lenzen, o. w. *scheepsw. berlarj dengan lajar toepang sadja*; *berlarj toepang*.

Lepel, m. *soedoeq*; *sèndog*, L.; *tajisi*.
— van eene kokosdop, *waterschepper*, *gajoeng*.
Spijs—, *sèndoeq*; *soepoe*.
Een houten —, *tjédoeq*; *iroes*, *hiroes*, Jav.
—tje van een stuk kokosdop, *sidos*.
Een Chineesch ijzeren —tje in den vorm van een aaschopje, *séroeq*.
Metalen —, *sidoer*.
Platte —, *spadel*, *sintoeng*.
Porseleinen of verglaasde —, *tisi*, Chin.
—s van eenen haas, *teling kawélos*; *koeping kawélos*, L.; (*has*, verb.).

Lepelkost, m: *makanan jang èntjèr*, L.; *santapan jang tjæbr*.

Lepelsteel, m. *gagang sèndog*, L.; *hoeloe soendoeq*.

Lepelstuk, o. klein kanon, *rantaka*.

Lepelvol, m. *sapenehnja sèndog*, zie **Lepel**.

Lepelvormig, b. n. *saroepa sèndog*.

Leplam, o. *anaq domba jang dipijara*.

Leppen, b. w. eenen bal voortschoppen, *tendang katéj*.
—, eenen teenen bal, *main sepaq raga*.
—, met kleine teugen drinken, *iroep*.

Lepper, m. *pengiroep*.

Lepperen, b. w. zie **Leppen**.

Leppering, vr. *lepping*, *pengiroepan*.

Leproos, b. n. zie **Melaatsch** en **Lazarus**.
Leproosdij, vr. zie **Lazarushuis**.
Leproosheid, vr. *sakit koesta; sakit kadal*.
Leprozenhuis, o. zie **Lazarushuis**.
Les, vr. *adjaran; peladjaran*.
 Zijne — van buiten kennen, *soedah tahoe adjarannya; maka soedah hiasfil adjarannya*.
 —, *onderwijs, pengadjaran*.
 —, *onderwijs in de godsdienst, pengadjan*.
 — *nemen, beladjar*.
 — *nemen in de godgeleerdheid, (Mohammedaansche), beladjar mengadji*.
 — *nemen in het dansen, beladjar manari; beladjar bala, L.*
 —, *bestraffing, adjaran; pengadjaran; penghardikan*.
 De — *lezen, bestraffen, kasih adjar, L.; menghardiq.*
Lesboek, o. *boekoe peladjaran, L.; soerat peladjaran*.
Leschaar, b. n. *jang dapat dipadamkan; kapadaman*.
Leschbak, m. *koelbak, sapoehan, zie Koelbak*.
Leschdrank, m. *minoeman obat sedjoeq*.
Leschgereedschap, o. *prabot boewat békín mati (boenoh) api, L.; pegawai akan memadamkan api; serba pemadaman hangoesan*.
Leschtrog, m. zie **Leschbak**.
Leschwater, o. *aer sapoehan*.
Lesgeven, o. *pengadjaran*.
 Het — van één uur wordt met drie gulden betaald, *maka pengadjaran satoe djám itoe dibajar tiga roepijah*.
Lesgever, m. *pengadjar; goeros jang datang di roemah peladjaranja*.
Lesschen, b. w. *poewas; poewaskan*.
 Den dorst —, *poewas dahaga; minoem sampéj hilang aoes, L.*
 —, *blusschen, padamkan*.
 Ik kan mijnen dorst niet —, *maka tiada koedapat poewaskan dahagakoe*.
 Den minnebrand —, *poewaskan sjahwat*.
Lessching, vr. *pemoewasan*.
 —, *blusching, pemadaman*.
Lessenaar, m. *tempat toelis; minbar, Ar.; mimbar, verb.*
Lest, bijw. zie **Laatst**.
Letsel, o. *barang kasangkoesan*.
 —, *verwonding, oedz, Ar. oedoer, verb.*
 —, *nadeel, schade, roegi*.
 —, *ongemak, kasoesahan*.
 —, *gevaar, mara; sara bahaya*.
Letten, b. w. *weêrhouden, tegah, tegahkan; menahani*.
 Wat let hem? *apa jang menahani dija?*
 — (op handel en wandel), *tilik*.
 —, *acht geven, ingat; djaga baik-baik*.
Letter, vr. *aksara, Sanskr.; hhoeróef, Ar.; lèter, Ned.*

Druk—, *hhoeróef tjítaq, L.; lèter tjítaq, L.; hhoeróef peneraân*.
Kleine —, *hhoeróef ketjil*.
 —s *gieten, toewang hhoeróef timah*.
 —s *graveeren, mengoekir hhoeróef*.
 Deze letters die te oud zijn, moeten door nieuwe vervangen worden, *maka hhoeróef ini jang terlaloe toeha itoe hendag diganti hhoeróef jang baharoes, (diganti baroes, L.)*.
 De fraaie —en, *'ilmoe soerat; 'ilmoe kitáb*.
Kapitale —, *thámoer, Ar.*
 —en, *meerv. —werk, hhoeróef jang disoelam; hhoeróef jang disoedji; hhoeróef soedjian; lèter jang disoedji, L.*
Letterbakje, o. *tempat hhoeróef; tempat lèter, L.*
Letterbegeerig, b. n. *soeka beladjar; menoentoet 'ilmoe*.
Letterblokken, o. w. *beladjar dengan radjin*.
Letterblokker, m. *orang jang beladjar dengan radjin*.
Letterbord, o. *loehh hhoeróef; papan aksara; papan jang ditoeleisin lèter, L.*
Letterdief, m. *penjoerat jang mentjoeri dari dalam kitáb (soerat) orang lain; penjoeri karangan soerat orang lain; penjoeri naq*.
Letterdieverij, vr. *penjoerian karangan soerat orang lain; penjoerian naq*.
Letterdoek, m. *kain bakal menjoeedji; (menjoelam)*.
Letteren, b. w. *menjoelam dengan hhoeróef; menjoedji dengan hhoeróef, (lèter, L.)*.
Letteren, vr. *meerv. brief, soerat*.
 Nadat ik uwe — ontvangen had, *setelah hamba soedah menjamboet soerat toewanhamba, H.; srenta goewa soedah tarima loe poenja soerat, L.*
 De fraaie —, *'ilmoe kitáb; 'ilmoe soerat; pengatahoean kitáb, (soerat)*.
 Een man van —, *orang 'álim; 'álim, Ar.*
 De — van het alphabet, *hhoeróef alhidjâ, Ar.*
Letterfout, vr. *drukfout, salah menera; salah tjítaq, L.*
Lettergieten, o. *penoewangan hhoeróef tjítaq, L.*
Lettergieter, m. *pandéj menoewang hhoeróef timah; toekang toewang hhoeróef tjítaq, L.*
Lettergieterij, vr. *tempat toewang hhoeróef tjítaq, L.*
Lettergreep, vr. *perhoeboengan kata sapatah*.
Letterkas, vr. *tarohan hhoeróef tjítaq; kas lèter, L.*
Letterkeer, m. *pengobahan hhoeróef; tahhrif, Ar.*
Letterkennis, vr. zie **Letterkunde**.
Letterkloek, b. n. *máhir pada 'ilmoe soerat*.

Letterkrans, m. *boenga rampéj*, (welriekende bloemen en tevens de titel van een werk, dat eene bloemlezing bevat).

Letterkunde, vr. 'ilmoe soerat, Ar.; 'ilmoe kitáb, Ar.
Zich op de — toeleggen, *menoentoet 'ilmoe soerat.*

De Arabische —, 'ilmoe soerat 'Arab.

Letterkundig, b. n. 'álim.
—, in de godgeleerdheid, *tammát meng-adji.*
— in de wijsbegeerte ervaren, *pandéj berhákim.*

Letterkundige, m. orang 'álim; orang *jang mengatahoéi 'ilmoe soerat; 'álim; orang jang máhir pada 'ilmoe soerat.*

Letterkunstenaar, m. zie Letterkundige.

Letterkunstig, b. n. zie Letterkundig.

Letterkunstiglijk, bijw. *dengan 'ilmoe soerat.*
—, taalkunstiglijk, *dengan 'ilmoe çarf, 'ilmoe çarfi.*

Letterlijk, b. n. *logháwt*, Ar.; *arti loghat; arti perkataan.*
Eenen Arabischen brief — vertalen, *salin soerat 'Arab dengan arti loghatnja, (perkataannja).*

Letterlijst, vr. (van het oude Arabische alfabet), *soerat abjad.*
—, (van het nieuwe Arabische alfabet), *soerat hhoeróef alhidjá, Ar.; soerat atiahadjji, Ar.*

Lettermeester, m. *goeroe alif bá tá tzá.*

Letterminnaar, m. orang *jang soeka 'ilmoe soerat.*

Letternieuws, o. *chabar baharoe dari pada 'ilmoe soerat.*

Letteroefenaar, w. orang *jang menoentoet 'ilmoe soerat.*

Letteroefening, vr. *penoentoetan 'ilmoe soerat; pelajaran 'ilmoe soerat.*

Letterplaat, vr. *papan hhoeróef; prada hhoeróef.*
Vaste —, *prada hhoeróef jang tetap; papan hhoeróef jang tiada bergerak.*

Letterraadsel, o. *penerka hhoeróef.*

Letterschrift, o. *soerat hhoeróef.*

Lettersnijder, m. *pandéj mengoekir hhoeróef; toekang potong hhoeróef tjitaq, L.*

Letterspijs, vr. *timah hhoeróef tjitaq.*

Lettersteen, m. *batoe sjaboe jang berorat sabagéj hhoeróef.*

Lettersteker, m. zie Lettersnijder.

Letterteeken, o. *baris*, zie Klankteeken.
—, letter, *hhoeróef; lèter*, Ned.; *ak-sara; Sansk.*

Lettertje, o. *hhoeróef ketjil.*
—, briefje, *soerat ketjil; sapoetjoeg soerat sadzarrab.*

Lettertuiltje, o. *boenga rampéj*, zie Letterkrans; *pilihan karangan soerat-soerat.*

Lettervorm, m. om letters te gieten, *afjoean hhoeróef*, zie ook Letterplaat.

Letterwijs, b. n. *jang máhir pada 'ilmoe soerat.*

Letterwijze, m. *jang máhir pada 'ilmoe soerat; 'álim.*

Letterwijsheid, vr. *ma'rifat soerat; ma'rifat kitáb; pengatahoean kitáb.*

Letterzetten, o. *pasang (mengarang) hhoeróef tjitaq, L.*

Letterzetter, m. *pandéj memasang hhoeróef menera; orang jang pasang hhoeróef (lèter) tjitaq, L.*

Letterzetterij, vr. *tempat pasang hhoeróef tjitaq, L.*

Letterziften, o. zie Letterzifterij.

Letterzifter, m. *haarklover, orang jang membelah ramboet; pembelah ramboet.*

Letterzifterij, vr. *pembelahan ramboet.*

Leugen, vr. *logen, djoesta, L.; doesta; bohong, L.*
—s spreken, *berdjoesta, L.; berdoesta; berbohong; berkata-kata doesta.*

Leugenaar, m. orang *berdoesta; orang berdjoesta, L.; orang berkata-kata doesta; orang berbohong; pendoesta; pembongong.*
Iemand tot — maken, *beperdoestakan orang.*
Voor — uitgemaakt worden, *diperdoestakan.*

Leugenaarster, vr. *perampoewan jang bohong, (berdjoesta, L., berdoesta).*

Leugenachtig, b. n. *doesta; djoesta, L.; bohong.*
—, overdreven, *perbola.*
Een — boek, *kitáb doesta.*

Leugenachtigheid, vr. *pendoestaän; pembongongan.*

Leugenlegende, vr. *tjeritera doesta; tjerita kosong, L., (djoesta, L.).*

Leugenschrift, o. *soerat doesta; soerat djoesta, L.*

Leugensmeder, m. *toekang tjerita kosong, L.*

Leugenstraffen, b. w. *beperdoestakan.*

Leugentaal, vr. *kata doesta; perkataan orang bohong; kata perbola.*

Leugentijding, vr. *chabar doesta; kabar djoesta, L.*

Leugenverdichtsels, o. *riwájat perbola.*

Leugenvertelling, vr. *tjeritera doesta; tjerita kosong, L.*

Leugenzak, m. *pembongong besar; pendoesta besar.*

Leuk, b. n. zie Lauw.
Zich — houden, *fig. tiada sadbelé; trada perdoeli, L.; tiada tjampoer dalam sasoeatoe perkara.*
Zich —, (onkundig) houden, *poera-poerakan diri bodoh.*

Leunen, o. w. *sandar; sèndèr, L.; besèndèr, L.; ginding; besandal, L.; telaq, bertelaq.*

Eene plaats om tegen te —, *tempat bersandar*.

Op den elleboog —, *lindih*.

Uitrusten van vermoedheid terwijl men leunt, *berhentikan lelah seraja bersandar*.

Nemen om op te —, *bersandarkan*.

Een kussen nemen om op te —, *bersandarkan bantal*.

Een kussen om er op te —, *bantal penjandaran*.

Doen —, *menjandarkan*.

Op iemands bijstand —, *bersandar pada perteloengan orang*.

Leuning, vr. het leunen, *penjandaran; penjéndran*, L.

—, steunpunt, *persandaran; pesèndran*, L.

Leuningstoel, m. *korsi penjandaran; korsi penjéndran*, L., (*pesèndran*, L.).

Leur, vr. fig. lokaas, *oempan*.

—, bedrog, *tipoe*.

Te — stellen, *misleiden, memperdajakan; pedajain*, L.

Te — stellen, *bedriegen, menipoe*.

Te — stellen door valsche gebaren te maken, *katjah*.

Te — stellen, *iemands hoop verijdelen, memoetoaskan asa (pengharapan) orang*.

Alles te — laten gaan, *alpakan barang samoewa*.

Te — stelling, *kapiran*, Jav.

Te — komen, te onpas komen, *datang pada salah waqtoe*.

Te — gaan, *verloren gaan, bedorven worden, hilang; djadi roesag; djadi dinasa*

Leur, vr. lomp, vod, *kain boesoeg*.

—, *beuzeling, perkara ketjil; barang sija-sija*.

Leurachtig, b. n. *sija-sija*.

—, *bijw. tjoemah-tjoemah*.

Leurerij, vr. *bohong bohongan*.

Leurkramer, m. *toekang klontong; orang djoewal-djoewal*.

Leus, vr. wachtwoord, parool, *semboejan, (parol, verb.)*

De — geven, *mengatakan semboejan*.

De — veranderen, *mengobahkan semboejan*.

De — kennen, *mengenal semboejan; kenal parol*, L.

—, teeken, *herkenningsteeken, tanda pengenal; alámat; isjârat*.

Oorlog is de —, *segala orang bitjara perang sadja*, L.; *maka sakalian orang poen berkata-kata perang sadja*.

Goud is de —, *maka oewang itoe ditjahari sakalian orang*.

Iets voor de — doen, *poera-poera berboewat; poera-poera kerdja*.

Leuteraar, m. *talmer, orang berlambat-lambatan; orang malas*.

Leuterbol, m. *orang gila*.

Leuteren, o. w. waggelen, *bergogjang-gogjang*.

—, *slecht vastgemaakt zijn, salah dipasang; salah diikat*.

Een leuterend zeil, *lajor jang tiada makan angin; lajar jang landong*.

De zeilen —, *maka segala lajar landong; segala lajar tiada makan angin*.

In den bol —, *ada gila*.

—, fig. *talmen, berlambat-lambat; perlahan-lahan; plan-plan*, L.

—, *wauwelen, beroelang-oelang kata; ganggoe*, L.

—, *liggen te malen, onoplettend, melèng-mèlèng*, L.

Leg niet te —, *djangan loe ganggoe*, L.

Het werk leutert, *maka pakerdjaan itoe belom djadi, (berlambat-lambat)*.

Leuterig, b. n. *limboeng*, L.; *bergogjang-gogjang*.

Leutering, vr. het loszitten, *longgar*.

Leuterveraar, m. *bapa kolot jang omong-omong sadja*, L.

Leuterwerk, o. *kerdja lambat*.

—, *waaraan iets hapert, barang jang ada kasangkoelannya; barang jang tesangkoet*, L.

Leven, o. w. tegenst. van dood zijn, *hidoep; bernjawa*.

In vrede —, *hidoep dengan sentausa*.

De visch leeft in het water, *maka ikan itoe hidoep didalam air*.

Zoo lang als ik leef, *sa'oemoer hidoep hamba; sa'oemoerkoe hidoep*

Al wat leeft, *barang jang bernjawa*.

Want de deugd doet hunnen naam —, in de wereld, *karana kabedjikan menghidoepi dalam doemija namanja*.

De mensch weet niet hoe lang hij leeft, *maka orang tiada tahoe akan aljalnja; maka orang tiada tahoe berapa lama ija hidoep*.

God doe u lang —, *Allah kasih 'oemoer pandjang sama loe*, L.; *apalah kiranja barang dilandjoetkan Allah oesija 'oemoer zamánja toewanhamba, Hof*.

Lang —, *hidoep lama*.

Indien ik leef zal ik hem bevechten, *djikawal ada hhaját hamba maka hendag hamba melawan dija; nanti kaloe saja hidoep saja maoe melawan dija*, L.

Nog —, *lagi hidoep; masih hidoep*, L.

Arme menschen laten —, *memeliharakan orang papa; pijara orang miskin; kasih hidoep orang miskin*, L.

Van rijst alleen —, *makan nasi sadja*.

Ik leef alleen van een weinig rijst, *maka hamba hidoep dari sasoeowanisadja*.

Hij heeft niet om van te —, *maka ija tiada pentjahariannya; rezeqinja tiada*.

Het is hier duur —, *mahal disini*.

Gemakkelijk —, *hidoep dengan senang*.

Als een groot heer —, *hidoep seperti orang besar*.

Armoediglijk —, *hidoep seperti orang miskin.*

—, wonen, *doedoeg, berdoedoeg.*

Oprechtelijk en vroom —, *hidoep dengan 'adil dan betoel.*

Lang in de wereld willen —, *mengahendaki hidoep lama dalam doenja.*

Naar zijnen lust —, *toeroet hawá-naf-soenja.*

Zediglijk —, *hidoep atas peri jang senoenoh.*

Goed —, *hidoep baik-baik.*

Iemands naam doen —, *menghidoepkan nama orang.*

In twist —, *hidoep dengan bertengkar; hidoep dengan tjerewet, L.*

Hij weet te —, *maka tja tahoe hidoep dengan sapatoenja.*

Alleen voor de wetenschap —, *menoen-toet 'ilmoe sadja; mentjahari pengatahoean sadja.*

Onder de wetten van eenen vorst —, *hidoep dibawah paréntah radja.*

Gevecht op — en dood, *perang kamati-matian; perang hingga mati; perang sampéj mati.*

God leeft van eeuwigheid tot eeuwigheid, *bahoewa Allah djoewa jang qadim; bahoewa Allah djoewa hidoep dari pada aazal sahingga abad; maka Allah hidoep dari pada kekal sahingga kekal.*

Leven, o. gedruisch, *roesoek, L.; gampar; behana.*

Woest —, gedruisch, oproerige beweging, *ingar-bangar; haroe-biroe; hiroe-biroe; haroe-hara; hiroe-hara; retoq, L.*

Het volk maakte een — in de stad als of de jongste dag nabij was, *maka gamparlah orang didalam negeri seperti akan qijámat lakoenja.*

Die vrouw maakt een geweldig —, *maka perampoewan itoe roesoek sakali, L.*

Hij is vol —, *maka pantas sakali kalakoennja.*

—, het leven, *kahidoepan.*

Zij voelt —, (van eene zwangere vrouw), *maka perampoewan itoe merasa bergeraq anaq didalam peroetnja.*

Nu er nog maar een snik van uw — overblijft, *sakarang jang sanafas tinggal dari pada kahidoepanmoe.*

Het — beminnen, *soeka hidoep.*

Het — haten, *moe mati sadja.*

Het uiteinde van hun — is de dood, *kasoedahan kahidoepannja mawt djoewa.*

Het — willen verlengen, *mengahendaki berlandjoet 'oemoer.*

Dusdanig is het uiteinde van het — en van den aard van den dood dergenen, welke zich aan de wereld verslaven en den dood vergeten, *inilah kasoedahan kahidoepan, dan peri kamatian orang jang masjhoel dengan doenja dan alpa dari pada mawt itoe.*

De kar zijns — houdt niet stil, *kandaraan 'oemoernja itoe tiada berhenti.*

Van het — berooven, *memboenoeh.*

Iets ten koste van zijn — ondernemen, *bertjakap (sanggoep, L.) dengan membe-landjakan djiwa; sanggoep dengan betaroh djiwa, L.*

Zonder —, *tiada bernjawa.*

Ons — hangt er aan, *maka perkara itoe sangat berbahaja pada kami; maka kahidoepan kami bergantoeng dari pada itoe.*

Er is geen teeken van — aan hem, *maka tanda hhajat soewatoe poen tiada padanja.*

Om het — bidden, *minta djiwa.*

Op verbeurte van het —, *atas hhoekoem mati diboenoeh; atas hhoekoem kamatian.*

Het is God alleen, die aan al het geschapene het — geeft, *bahoewa Allah djoewa jang memberi hhajat pada segala machloeg, (chalajiq).*

De beeldhouwer geeft — aan het marmer, *maka pandéj memahat itoe menghidoepkan batoe poewalam.*

—, het gansche —, *sa'oemoer hidoep.*

Gedurende mijn gansche —, *sa'oemoer-koeh hidoep.*

De geheele tijd zijns —s, *oesija'oemoer zamannja, Brietst.*

In of bij zijn —, *salagi hidoepnja.*

Een lang —, *'oemoer pandjang.*

Een kort —, *'oemoer pendèq.*

—, wijze van leven, *tjara hidoep; peri hidoep.*

Een aigezonderd — leiden, *bertapa.*

Een zwerend — leiden, *hidoep dengan mengoesahkan diri.*

Het huiselijke —, *kahidoepan orang beristeri; kahidoepan laki bini.*

Een slecht — leiden, *berlakoe djalan djahat.*

—, levensgeschiedenis, *hhikajat, Ar.; tjeritera kahidoepan orang.*

De —s van beroemde mannen, *hhikajat orang jang masjhoer; tjeritera kahidoepan orang jang ternama.*

Het toekomstige —, *achirat; negeri jang baqa, (eig. de onvergankelijke wereld).*

—, lust, *kasoekaän.*

Het paardrijden is zijn —, *toenggang koeda itoelah kasoekaännja.*

In eene wond tot op het — snijden, *potong loeka hingga (sampéj) daging jang hidoep.*

De hoefsmid heeft mijn paard in het — geraakt, *maka toekang besi boeka soedah potong koekoe koedakoe sampéj (hingga) daging jang hidoep, (sampéj loeka).*

Naar het — geteekend, *ditoelis gambar satara hidoep.*

Sri Rama zeide: moge Sita Déwi door

de verhevene groote goden, waar zij zich ook bevindt, in het — gespaard en beschermd worden, *maka kata Sri Rama: baiklah dihidoeplan dan dipeliharakan oleh dewata moelija raja djoega pada barang tempatnja Sita Dewi.*

—, bloei, welvaart, *raméj.*

Levend, b. n. *hidoep; dengan hidoep; bernjawa.*

Zij kregen hem — gevangen, *maka ditangkapnja dapat dengan hidoepnja.*

Meer dood dan —, *soedah satengah mati; lebih dari pada satengah mati.*

Alle — zielen, al wat leeft, *barang jang bernjawa.*

— water, *aer hidoep.*

— e kalk, *kapoer jang belum diredam; kapoer jang hidoep.*

Eene — e taal, *bahasa jang lagi hidoep; bahasa orang sakarang ini.*

Hij heeft zes — e kinderen, *maka anaqnja jang hidoep itoe enam orang.*

Hij is het — e beeld van zijnen broeder, *maka ijalah betoel saroepa dengan soedaranja.*

— maken, *menghidoepkan.*

De letter doodt maar de geest maakt —, *maka hhoeróef itoe mematkan hanja róehh itoe menghidoepkan.*

Levendbarend, b. n. *beranaq.*

— e en eierleggende slangen, *oelar jang beranaq dan oelar jang bertelor.*

Levende, teg. deelw. *lagi hidoep; masih hidoep, L.*

Levende, m. *orang jang hidoep.*

De — n en de dooden, *segala orang jang hidoep dan jang mati.*

Levendig, b. n. *vlug, pantas; tjepat; raméj.*

Hij heeft eene zeer — e houding, *pantas sakali sikapnja.*

Die vrouw is — (vlug) in haar werk, *maka perampoewan itoe tjepat-tjepat kerdjanja.*

Die markt is zeer —, *maka pasar itoe terlaloe raméj.*

Een — e handel, *pernijagaän jang raméj.*

Levendigheid, vr. *peri jang pantas; peri jang tjepat; kalakoean jang raméj; peri hhäl jang raméj; kaptantasan; kaha-ngatan; karaméjan; tjahaja.*

— van geest, *pantas boedi.*

De — der hartstochten, *kahangan nafsóe.*

De — der kleuren, *tjahaja warnawarna.*

De — van het marktvolk, *karaméjan orang pasar.*

Levendmakend, b. n. *jang menghidoepkan.*

Levendmaker, m. *penghidoep.*

Levendmaking, vr. *penghidoepan; ihhjá, Ar.*

Levenloos, b. n. *tiada bernjawa; tiada hidoep; mati.*

Levenloosheid, vr. *kalakoean jang tiada bernjawa; kahoerangan hidoep; peri jang tiada hidoep.*

Levensader, vr. fig. zie **Levensbron**.
Levensbalsem, m. *balasán alhhaját, Ar.; minjag kahidoepan.*

Levensbeginsel, o. *pohon kahidoepan; oesóel kahidoepan.*

Levensbehoud, o. *pemeliharaän kahidoepan.*

Levensbenoodigheden, vr. *meerv. rezeqí, Ar.; barang jang hhádjat pada kahidoepan; hhádjat, Ar.*

Levensbericht, o. *tjeritera kahidoepan; hhikájat.*

— van den koning Alexander, *hhikájat radja Iskandar.*

Levensbeschrijver, m. *penjoerat kahidoepan.*

Levensbeschrijving, vr. *soerat peri menjatakan kahidoepan.*

Levensboom, m. *pohon kahidoepan.*

Levensbron, vr. fig. *bron van genade, pohon rahhmat.*

Levensdraad, m. fig. *'oemoer.*

Levensduur, m. *pandjangnja 'oemoer; thoewal, Ar.*

Levensgeesten, m. *meerv. róehh kahidoepan; róehh hhajátí, Ar.*

Levensgevaar, o. *bahaya kamati-matian.*

Levensgroot, b. n. *sabesarnja orang hidoep.*

Levensgrootte, vr. *besarnja orang hidoep.*

Levenskracht, vr. *sasa; goewat kahidoepan; goewat alhhaját, Ar.*

Levenslang, b. n. *salama hidoep; sa'oemoer hidoep; sahingga mati.*

Hij is — verbannen, *salama hidoepnja maka ija-poen diboewang dari pada negerinja.*

Levenslicht, o. fig. *leven, kahidoepan; hhaját, Ar.*

Iemands — *uitblazen, memboenoh orang.*

Levensloop, m. *pertemoean orang didalam doenijá; naçib, Ar. (eig. het lot); hhäl ahhwál kahidoepan orang.*

Levenslucht, vr. *angin kahidoepan; hawó kahidoepan; róehh alhhaját, Ar.*

—, *zuurstof, angin jang mengandoeng asam.*

Levensmiddelen, o. *meerv. barang hidoep-hidoepan; rezeqí, Ar.; barang makanan; bijaja.*

—, *rantsoen voor eenen dag, dagelijksch brood, bijaja; makanan; rezeqí, Ar.*

—, *noodwendigheden, hhádjat, Ar.*

Vaste maat van —, *rantsoen, moesara.*

Van — voorzien, *membekalkan; menjampékan rezeqí; membijajakan.*

Geene de minste — hebben, *barang sasoewap nasi poen tiada.*

—, voorraad, *perbekalan*.
 Zich van — in het regensizoen voorzien, *membekalkan dirinja pada moesim hoedjan*.
Levensonderhoud, o. *nafaqat*, Ar.; *bijaja*; *doerbaja*.
 Want de schatten dienen voor het — van het kind, *karana harta itoelah akan bijajanja boedaq itoe*.
 —, bestaan, verdienen, *pentjarian*.
Levensstraf, vr. *khoekoem mati diboenoeh*; *siksa besar*; *hhoekoem besar*.
Levenstijd, m. *masa kahidoepan*; 'oemoer'.
Levenswarmte, vr. *soeh*.
Levenswekker, m. *jang menghidoeplan*.
Levenswijs, vr. *tjara hidoep*.
 —, levensaad, *peri kahidoepan*.
 —, gedrag, *lakoe djalan*.
Lever, vr. *hampedas*; *limpah*.
 Ontsteking der —, *sakit barah pada limpah*.
 Pijn in de —, *sakit limpah*.
 Uitzetting der —, *bengkaqnja limpah*.
Leveraar, m. *jang membekalkan*, zie **Leverancier**.
Leverachtig, b. n. *sabagéj limpah*.
Leverader, vr. *oerat limpah*.
Leverancier, m. *lengganan*, L.; *orang jang membekalkan*; *orang jang menjampékan perbekalan*; *pembijaja*.
 Eenen — hebben, *belengganan*, L.
Leverantie, vr. *pembekalan*; *pembijajaan*; *hhal membekalkan*.
 De — aannemen, *djandji (sanggoep) membekalkan*; *sanggoep membawa bekal-bekalan*, (*perbekalan*).
Leverbaar, b. n. *lakoe dapat didjoewal*; *boléh ditarima*; *baik*.
 Deze rijst is niet —, *ini beras trada lakoe*, L.; *maka beras ini tiada dapat didjoewal*, (*tiada boléh ditarima*, *tiada baik*).
Leverbeuling, m. *oeroetan daging limpah*.
Leverbreuk, vr. *petjah limpah*.
Leveren, b. w. *membawa*; *menjampékan*; *kasih masoq*, L.; *bawa masoq*.
 Levensmiddelen aan het leger —, *membekalkan bala-tantara*; *bawa masoq bekal-bekalan sama orang çoldádoe*, L.; *menjampékan perbekalan pada bala tantara*.
 —, over—, *serah*, *serahkan*.
 Zij leverden hem levend over, *maka diserahkanja dengan hidoepnja*.
 Slag —, *berperang*.
 Storm —, *bestormen*, *menjerangi*.
Levering, vr. *pembawaan*, zie **Leverantie**.
Leverkleur, vr. *warna limpah*.
Leverontsteking, vr. *sakit barah pada limpah*.
Leverpuisten, vr. meerv. (eig. sproeten), *djerawat*, L.; *tahi lalat*.
Levertraan, vr. *minjaq limpah*; *minjaq hampedas*.

Leverworst, vr. zie **Leverbeuling**.
Leverziekte, vr. *penjakit limpah*; *sakit hampedas*.
Leverzuchtig, b. n. *berpenjakit limpah*, (*sakit limpah* wordt ook gebruikt, doch is meer tijdelijke leverpijn).
Lezen, b. w. *inzamelen*, *koempoel*; *himpoen*; *poengoet*.
 De nagelatene aren —, *poengoet ka-poengoetan*.
 Brandhout in het bosch —, *koempoel (poengoet) kajoe api di hoetan*, (*di rimba*).
 — (belezen), dat iemand in slaap valt, *batja sasarip*.
 Vruchten en bloemen —, *inoogsten*, *memoengoet boewah-boewahan dan boenga boengain*.
 —, zuiveren, *békin bresih*, L.; *soetjikan*.
 Kruiden —, *mentjahari segala toem-boeh-toemboehan*.
 Honig uit bloemen —, *seréj, menjeréj*.
 — in een boek, in een geschrift, *batja, membatja*; *lês*, verb.
 — en her—, *batja-membatja*.
 Doen alsof men leest, *tjakéj-tjakéj membatja*; *poera-poera membatja*.
 Tooverwoorden —, *opzeggen*, *batja mantra*.
 Tooverwoorden —, *opzeggen*, *batja mantra*.
 In godsdienstige boeken —, *mengadji*.
 Planet —, *melihat noedjém*.
 — leeren, *beladjar membatja*.
 Den Koran — (vergelijken), in tegenwoordigheid van den confrontist, *dars*, Ar.
 Den Koran —, *mengadji goer-án*.
 Het gebed — (in de moskee), *membatja goenoet*.
 Formulieren op het graf —, *talqin*, Ar.
 De een na den ander —, *membatja bertoeroet-toeroetan*.
 Vlug —, *membatja deras*; *lantjar membatja*, L.
 Met luider stem, *membatja dengan menjaringkan soewara*; *membatja njaring*.
 Iemand de les —, *doorhalen*, *menghardiq orang*.
Lezen, o. *pembatjaan*.
Lezenswaardig, b. n. *jang haroes dibatja*; *jang patoet (baik) dibatja*.
Lezer, m. van een boek, *orang membatja*; *pembatja*.
 Een boek dat vele —s vindt, *kitab jang dibatja banjaq orang*.
 — in den Koran, *pengadji*; *qart*, Ar.
 —, na—, *inzamelaar*, *orang jang poengoet*; *jang mentjahari*.
Lezeres, vr. *perampoewan jang membatja*.
Lezing, vr. het lezen van een geschrift of boek, *pembatjaan*; *dars*, Ar.
 — in den Koran, *pengadjan*.
 —, *inzameling*, *pemoengoetan*.

Na de — van den brief, *sahabis membatja soerat itoe.*

—, leeswijze, uitlegging van den zins eens boeks, *ta'bir.*

Verscheidene —en van den Koran, *beberapa ta'bir qor'an.*

Lias, vr. soerat-soerat *jang didjeroedjoer; soerat-soerat jang dianggit.*

Lichaam, o. elke zelfstandigheid, *kaadaän; dzät, Ar.; woedjoed, Ar.; awaq, L.; djism, Ar.; djasad, Ar.*

Een vast —, *dzät jang kupal; kaadaän jang keras.*

Een vloeibaar —, *woedjoed jang tjaër; barang jang entjèr, L.*

Elk — heeft lengte, breedte en hoogte, *maka barang sasoeatoe dzät itoe ada pandjangnja dan lebarnja dan tingginja.*

Een doorschijnend —, *woedjoed jang hening; barang jang bening, L.*

—, van een' mensch of dier, *toeboeh, penoeböeh; badan, Ar. L.; djasad, Ar.; djism, Ar.*

Het menschelijk —, *toeboeh manoesija; badan orang; djasad, Ar.; awaq, L.*

Ziel en —, *njawa dan toeboeh.*

Het gansche —, *saloeroeh toeboeh; antëro badan, L.*

Dood —, *lijk, majit, Ar.*

Dood —, *kreng, bangkéj.*

Een sterk —, *toeboeh qewat; badan qewat.*

Een stevig, gezet —, *toeboeh jang tegap.*

Een mager, uitgemergeld —, *badan jang koeroes kering, L.*

Ik heb gezworen dat geen ander man mijn — zal anraken, *akoe soedah berasoempah djangan didjamaah olèh laki-laki jang lain akan toeboehkoe ini.*

Ziekelijk —, *toeboeh jang kasakit-sakit.*

De gestalte des —s, *sikap; lembaga.*

Gezondheid des —s, *njaman toeboeh; selamat badan, L.*

Als de volle maan blonk de kleur van haar —, *seperti boelan poernama gilang-gemilang warna toeboehnja.*

—, onderlijf, buik, *peroet.*

De romp des —s, *batang toeboeh.*

De Allerhoogste bezielde het — van Adam, *maka Allah ta'ala membri njawa pada toeboeh Adam.*

—, menigte, vereeniging van velen, *pasoek, pasoeakan.*

Het — van staat, *pemarentahan karadjaän, (rijksbewind).*

Het — van den staat, *dáfrah karadjaän.*

Lichaampje, o. stofdeeltje, *dzarrah, Ar.*

—, klein lichaam, *toeboeh ketjil; badan ketjil.*

Lichaamsbeweging, vr. *gerakan toeboeh; gerakan badan, L.; begeraq badan.*

—, werk, *pekerdjaän.*

Paardrijden is eene goede —, *toeng-*

gang koeda itoe soewata gerakan toeboeh jang baik (liever: toenggang koeda itoe salamat toeboeh of badan).

Lichaamsbuiging, vr. (der Chineezen voor hunne afgoden), *sodja, Chin.*

Lichaamsdeel, o. *anggota, anggota.*

Lichaamsgestalte, vr. *lembaga; sikap; bangoenan badan; roepa badan.*

Lichaamsgestel, o. *peri toeboeh; kalakoean badan; perangéj toeboeh.*

Hij heeft een zeer goed —, *maka terlaloe baik peri toeboehnja, (kalakoean badannja).*

Lichaams- of zielsgestel, natuur (naturel), *perangéj.*

Lichaamskastijding, vr. (onthouding), *pantang.*

—, (slaan enz.) *sijasat badan; sijasat toeboeh.*

Lichaamskracht, vr. *qewat badan, L.; qewat toeboeh.*

Lichaamskunde, vr. *pengatahoean toeboeh; 'ilmoe badan.*

Lichaams oefening, vr. *pemainan, permainan, (eig. vermakelijikheid, spel).*

Lichaamsstraf, vr. *siksa toeboeh; siksaka badan.*

Lichamelijk, b. n. *bertoeboeh; dengan toeboeh; berbadan; djasadíj, Ar.; djismánij, Ar.*

—e straf, zie **Lichaamsstraf.**

—e gebreken, *tjela toeboeh.*

De ziel is niet —, *maka njawa itoe tiada bertoeboeh, (berbadan, badannja, L.)*

—e wereld, *doenija jang faná.*

Lichamelijikheid, vr. *djismánijat, Ar.; kaadaän toeboeh; peri toeboeh; dzät badan; kalakoean badan, L.*

Lichameloois, b. n. *tiada bertoeboeh; tiada berbadan; tera poenja badan, L.*

Lichamelooisheid, vr. *woedjoed jang tiada bertoeboeh; kaadaän jang tiada berbadan.*

Licht, b. n. *helder, terang; nöer, Ar.; tjoewatja; sijang; moeda.*

Een — huis, *roemah terang.*

Op — en dag, *pada tengah hari.*

Op — klaren dag, *tatkala rembang matahari.*

Een — (heldere) nacht, *malam tjoewatja.*

Het is al —, *soedah sijang.*

—, helder schijnend, (van de maan), *terang temaram.*

—er maken, *békin lebih terang, L.; menerangi.*

— worden, *djadi terang.*

— worden, dagen, *djadi sijang.*

Eene —e kleur, *warna moeda.*

—geel, *koening moeda.*

—geel en donkergroen, *koening moeda dan hidjaw toeha.*

Licht, o. dag —, *sijang.*

— van eene lamp, *terang palita.*

—, verschijnsel, lichtstraal bij de geboorte of bij het ontslapen van een verheven mensch, *tédja*.
 —, opheldering, *katerangan*.
 —, verlichting, *penerangan*.
 Toorts—, *terang soeloeh*; *terang obor*, L.
 Toorts— aanbrengen, *menjoeloeh*; *bawa obor*, L.
 Het — (de glans der zon), *terang (tjahaja) matahari*.
 Het — breekt aan, *maka hari sijanglah*.
 Tusschen — en donker, *pada koetika silam*.
 Het — komt van het oosten, *maka sijang datang dari sabelah timoer*.
 Valsch —, *sijang jang koerang terang*; *sijang jang berabjang*.
 Het — der starren, *terang bintang*.
 In het — staan, benadeelen, *meroegikan*; *békin roegi*, L.
 Het — zien, *lihat penerangan*; geboren worden, *diperanakan*; *tláhir*, Ar., Hofl.
 Toen de vorstelijke telg het — zag, *tatkala anakanda soedah tláhir*.
 In het — komen, *ditláhirkan*; *dika-loewarkan*.
 Eene zaak in een helder — stellen, *menerangi soewatoe perkara*.
 Eene zaak in een verkeerd — stellen, *menggelapkan soewatoe perkara*.
 Breng een —, (kaar), *bawa lilin*, L.; *bawa dijan*.
 Wasch—, *lilin betoel*, L.; *dijan lilin*.
 Kaar—, *lilin gemoeq*, L.; *dijan gemoeq*.
 Een — opsteken, *pasang lilin*, L.; *pasang dijan*.
 Een — uitdoen, *uitdooven*, *boenoeh lilin*, L.; *padamkan dijan*.
 Iemands — uitblazen, *boenoeh orang*.
Licht, b. n. niet zwaar, *ringan*; *èntèng*, L.
 Hout is —er dan ijzer, *maka kajoe ringan (lebih ringan) dari pada besi*.
 Te — ingericht, *terlaloe ringan*; *terlaloe èntèng*, L.; *koeran berat timbangannya*.
 Ziekte van eenen —eren aard, *sakit jang ringan perinja*.
 —e kleeding, *pakéjan tipis*.
 —e stof, *kain tipis*.
 — in het hoofd, *ringan kapala*; *èntèng kapala*, L.; *kamang rasanya*.
 —, gemakkelijk, *moedah*; *gampang*, L.
 Eene —e zaak, *hal moedah*; *perkara moedah*, (*jang gampang*).
 Niet — te vinden, *soekar ditjahari*.
 — toornig worden, *lekas djadi marah*, L. (*amarah*).
 — achten, *memoedahkan*.
 — achten, verachten (iemand), *meli-hat moedah pada orang*.
 —e kost, *makanan jang ringan*, (*èntèng*, L.).
 —e slapen, *mengantoeq*.
 —, vlug, *tjepat*.

— ter been, *tjepat djalamnja*, (*langkahnja*).
 — over iets heen loopen, *berkata sedikit dari pada soewatoe perkara*; *bitjara sedikit sadja dari saetoe perkara*, L.
 —, onkuisch, *doekana*; *gatal*; *lakoe soendal*.
 Eene —e vrouw, *soendal*; *perampoesan jang doekana*.
 —, —zinnig, *koerang ingat*.
 Licht, o. nageboorte, *oeri*.
Lichtachtig, b. n. *ringan sedikit*; *èntèng djoega*, L.
Lichtblauw, b. n. *biroe moeda*; *boelao moeda*, L.
 —e kleur, *warna hiroe moeda*.
Lichtbruin, b. n. *pala moela*, zie **Bruin**.
Lichtdrager, m. fakkeldrager, *orang jang membawa soeloeh*, (*obor*, L.).
Lichtekooi, vr. *soendal*; *lonté*, L.
Lichtelaai, b. n. als: in —e vlam, *sangat bernjala njala*.
Lichtelijk, bijw. gemakkelijk, *gampang*, L.; *moedah*.
 — (in eenen wenschenden zin), *moedah-moedahan*.
 — zal hij berouw hebben, *moedah-moedahan ija hendiq menjesal*.
Lichten, b. w. een licht brengen, *membawa dijan*; *bawa lilin*, L.
 Met eenen fakkel —, *menjoeloeh*; *bawa obor*, L.
 —, o. w. berterangan; *bertjahaja*.
 —, dag worden, beginnen te —, *djadi sijang*; *boeká fadjar*.
 —, bliksemen, *berkilat*.
Lichten, b. w. lichter maken, *meringan-kan*; *békin lebih èntèng*, L.
 —, afnemen, *ambil*.
 —, optillen, *angkat*; *tating*.
 Een schip —, *gedeeltelijk ontladen*, *bongkar saparo dari moewatannya*; *poeng-gah sedikit*.
 Anker —, *bongkar saeoh*; *bongkar djangkar*, L.; *kasih naik djangkar*, L.
 Uit den zadel —, *tjampangkan dari atas koeda*.
 Iemand den voet —, *memberi madlarat pada saorang*.
 Eene schatting —, *meminta oepeti*.
 Volk —, verzamelen, *kerahkan ra'jat*.
 Den beker —, *angkat pijala*; *soeka minoem aér anggoer*.
 De hielen —, *lari*; *minggat*, L.
 De hand —, *angkat tangan*.
 De hand —, toegevend zijn, het vonnis ver—, *çabar*; *meringankan sika*.
 Krjgsvolk —, *koempoel çoldádoe*; *ke-roemoen orang perang*.
 De timmerman heeft er de hand mede —, *maka toekang kajoe soedah kapalang kerdjanja itoe*.
 Iemand de huid —, *menipos orang*; *pedajain orang*, L.; *mempedajakan orang*.

Iemand de beurs —, *mereboet orang poenja oewang.*
 Een contract —, *ambil salinan soerat perdjandjian.*
 —, o. w. *djadi ringan; djadi èntèng, L.*
Lichtend, b. n. *jang menerangkan; jang katerangan; jang bertjahaja.*
 Eene — e ster, *bintang jang menerangkan.*
 — e vlieg, *vuurvlieg, koenang; api-api; L.*
Lichter, m. *orang jang menjoeleh; penjoeleh; orang jang membawa obor, L.*
 —, *kandelaar, tempat lilin, L.; tempat dijan.*
 —, *lantaren, lantèra, L.; tanglong.*
Lichter, m. *vaartuig, perahoe tjoenja; sampan.*
 Er zijn twee — s aan boord van de Ardjoena gekomen, *maka perahoe tjoenja doewa boewah itoe soedah sampèj di kapal Ardjoena.*
 —, *oplichter, hefboom, pengangkat; pengongkil; penating.*
Lichtgeel, b. n. *koening moeda; koening jang lidang; wilis koening.*
Lichtgeelooig, b. n. *moedah pertjaja; lekas pertjaja.*
Lichtgeelooigheid, vr. *peri moedah pertjaja.*
Lichtgeraakt, b. n. *perang-peroes; lekas marah, L.; kalakoean jang perang-peroes.*
Lichtgevend, b. n. *jang memberi katerangan; jang menerangkan.*
 Een — *lichaam, penerangan.*
 De zon en maan zijn twee groote — e lichamen, *maka matahari dan boelan itoe doewa penerangan jang besar.*
Lichtgroen, b. n. *hidjaw moeda; wali koening.*
Lichthart, m. en vr. *orang bersoeka-soekaan sadja.*
Lichthartig, b. n. *pentjaroba; tiada tep; hatiimbang.*
Lichthartigheid, vr. *peri pentjaroba; kalakoean orangimbang.*
Lichthater, m. *orang jang membentji sijang; orang jang soeka kagelapan.*
Lichtheid, vr. *karingan; kaentèngan, L.*
 —, *gemakkelijkheid, kamoedahan; gampang, L.*
 —, *losheid, kalakoean orang doekana.*
Lichthoofd, m. en vr. *orang bingoenng.*
Lichthoofdfig, b. n. *bingoenng; ringan kapala.*
 —, *bijw. dengan bingoenng.*
Lichthoofdigheid, vr. *peri bingoenng.*
Lichthoofdfiglijk, bijw. zie **Lichthoofdfig**.
Lichting, vr. *penerangan.*
 —, *dageraad, fadjar, Ar.; dinihari, din'hari.*
Lichting, vr. ver—, *peringan.*
 —, *heffing, poengoetan; pemoengoetan.*
 — van krjgsvolk, *schatting, paparan.*

— van ballast, *pembongkaran toelag bara.*
Lichtjes, bijw. *koerang ingat; denganimbang hati; dengan alpa.*
Lichtmeetkunst, vr. *ilmoe mengoekoer terang.*
Lichtmeter, m. *pengoekoer terang.*
Lichtmis, m. *losbol, orang doekana; orang sija-sija; risaw.*
Lichtmissen, o. w. *hidoep a'as peri jang doekana; hidoep sabagèj risaw.*
Lichtmisserij, vr. *kalakoean risaw; perboewatan orang doekana.*
Lichtrood, b. n. *mèrah moeda; samaram.*
Lichtscherf, o. *dinding jang menggelapkan terang.*
Lichtschuw, b. n. *penakoet terang.*
Lichtschuwer, m. zie **Lichthater**.
Lichtschuwing, vr. *lakoet terang.*
Lichtstof, vr. *dzat jang membri terang.*
Lichtstraal, m. *sinar terang; sinar.*
Lichtvaardig, b. n. *dengan tiada pariksa; koerang ingat; loepa dan lalèj;imbang.*
 Eene — *daad, perboewatan jang koerang ingat.*
 — *spreken, berkata dengan tiada pariksa.*
 — e taal, *perkataan jang doekana; perkataan jang tiada senoenoh.*
 Een — *meisje, anag perampoewan jang doekana.*
 —, *vermetel, angkara.*
Lichtvaardigheid, vr. *vergeetachtigheid, peri loepa dan lalèj; thajrat, Ar.*
 —, *onbezonnenheid, kalakoean orang jang koerang pariksa, zie Losbandigheid, Vermetelheid.*
Lichtvaardiglijk, bijw. *dengan tiada pariksa; dengan loepa dan lalèj.*
Lichtvink, m. zie **Lichtmis**.
Lichtwerper, m. *peloentar terang.*
 —, *vuurpijl, tjaraawat.*
Lichtzinnig, b. n. *bingoenng; dengan bodoh; koerang ingat; ringan kapala.*
 —, *bijw. bingoenng; dengan bodoh; denganimbang.*
Lichtzinnigheid, vr. *peri orang bingoenng; thajrat, Ar.*
Lichtzinniglijk, bijw. zie **Lichtzinnig**, bijw.
Lid, o. deksel, *toetoeapan; keloepaq.*
 — van het oog, *keloepaq mata.*
 —, *knoop van riet, bamboes, enz., boekoe, L.; roewas.*
 —, *van eenen vinger, roewas djari.*
 Het duim heeft twee leden, *maka iboe djari ada doewa roewas; djempol ada doewa boekoe, L.*
 Het middelste —, *roewas jang ditengah.*
 Het voorste, bovenste —, *roewas jang di hoedjoeng.*
 —, *lichaamsdeel in het algemeen, anggawta, anggota.*
 Uit het — zijn, *salah lakoe; kaselijoe, L.; tegalijat, tegaljtjoeh.*

In het — zitten, *betoelkan*; taroh betoel, L.

Een ontwricht — in het — zetten, *betoelkan anggawta jang tegalijat*; taroh betoel anggota jang salah lakoe, L.

Leden, *anggawta-anggawta*; 'adla, Ar. Op de leden liggen, *merasa dhoeloe*.

Dat lag mij op de leden, *maka itoe sahaja soedah merasa dhoeloe*; mangka saja bilang, L.

—, gewricht, *sendi*.

Welgemaakt van lijf en leden, *terlaloe baik sikapnja*.

Pijn in al de leden hebben, *sengal pada segala anggawta*.

Een — van een bamboes, *boemboeng*.

Het mannelijke —, *boetoe*; dzakar, Ar.; 'aurat laki-laki.

—, afdeeling, *bahagian*; perkara.

Van — tot —, *dari pada soewatoe bahagian datang kapada soewatoe bahagian*.

—, medelid, *sakoetoe*; teman.

— van den raad, *sakoetoe moesjawarat*.

— van een gezin, *teman isi roemah*.

— eener familie, *gelid, poepoe, poepoan*.

Lidmaat, m. en vr. lid, deelhebber, *sakoetoe*; teman, zie **Ledemaat**.

Lidmaatschap, o. *persakoetoean*; pertemanan.

Lidrotting, m. bamboe, L.; boeloe.

—, stok, *toengkat bamboe*, L.; *toengkat boeloe*.

Lidteeken, o. zie **Likteeken**.

Lidwater, o. zie **Ledewater**.

Lied, o. zang, *njanjian*.

—, deuntje, *kidoeng*; gakoe.

Godverheerlijkend —, *njanjian tahhlil*; poedji-poeljian.

Een geestelijk —, *njanjian roehhant*.

Minne—, *damping*.

Hoeren—, *kidoeng soendal*.

Een — zingen, *mengidoeng*.

Liedeboek, o. soerat kidoeng.

Lieden, m. meerv. orang-orang; orang; marika.

Wij—, *kita-orang*; kami; kita zie **Gij** en **Zij**.

Vele —, *banjaq orang*.

Verscheidene —, *beherapa orang*.

Geringe —, *orang ketjil*; orang hina-dina.

Groote —, *orang besar*.

Die —, zij, *marika-itoe*.

Krijgs—, *orang perang*.

Zeer voorname —, *orang besar-besar*.

Liederlijk, b. n. achteloos, *alpa*; laléj.

—, slordig, *kotor*, L.; *tjemar*; *salèder*, L.

—, zedeloos, *doekana*; *gatal*; *lonté*, L.

—, slecht, *boesoeg*, L.; *djahat*.

Een — leven leiden, *melakoekan diri seperti orang djahat*; hidoep kaja orang boesoeg, L.

Liederlijkheid, b. n. peri alpa, zie **Liederlijk**.

Liedje, o. *gakoean*; *kidoeng*, zie **Lied**.

—, puntedichtje, vierregelig zinspelend versje, *pantoen*.

Een — zingen, *mengidoeng*.

Het — is uit, fig. *soedah poetoes talinja*; *soedah habis perkara*.

Liedjesdichter, m. *pandéj mengarang kidoeng*; *toekang pantoen*.

Lief, b. n. beminnelijk, *lakoe manis*; *peri baik*.

—, aardig, *beminnelijk*, *lila*, *léla*.

Een — meisje, *anaq perampoeuan jang manis lakoenja*.

Uw broeder is een — mensch, *soedaramoe laki-laki itoe saorang jang baik perinja*.

Een zeer — huis, *roemah jang baik sakali*.

—, bemind wordende, *dikasih*; *djtjinta*, L.; *kakasih*.

Lieve vriendin! (liefste), *hatikoe jang manis*; *tjintakoe jang koebirahikan*.

Waar is de mensch, wien het leven niet — is? *dimanatah orang jang tiada soeka hidoep?*

Al mijne bloedverwanten, die mij — waren, zijn gestorven, *maka segala sanaq soedarakoe jang koekasih itoe soedah meninggal*.

Voor het lieve brood (een mondvol rijst) werken, *bekerdja karana sasoeiap nasi*, L.

Onze lieve Heer, *Toehan Allah*.

Lieve deugd! lieve tijd! *tobat! tjis tobat*, L.

Lieve Hemel! God vergoede! *astaga perlah*, L. verb. van *istaghfûr Allah!*

Dat is hem —, *itoelah jang disoekainja*; *itoe dja poenja soeka*, L.

Dat is mij —, *itoelah jang soekakoe*; *itoelah barang kasoekaankoe*; *itoe sahaja poenja soeka*.

Het is mij zeer — u te ontmoeten, *maka kita terlaloe soeka bertemoe dengan toewan*.

—, bijw. *atas peri jang baik*; *dengan lakoe manis*, zie ook **Fraai**.

Lief, o. het aangenome, *barang kasoekaän*.

— en leed, *barang kasoekaän dan kadoekaän*.

Voor — nemen, *soeka tarima*; *ridla*, Ar.; *gabél*, Ar.

Als gij dit onaanzienlijke geschenk voor — wilt nemen, *kaloé toewan soeka tarima tjandoermata ini jang tiada dengan seper-tinja*.

—, liefste, *minnares*, *tjinta*; *hati*; *kekasih*; *adinda*, *Hoft*.

Liefdadig, b. n. *moerah hati*; *dermawan*.

—, bijw. *dengan moerah hati*; *atas peri dermawan*.

Liefdadigheid, vr. *kamoerahan*; *peri dermawan*; *sachawat*, Ar.

Werken der —, *perboewatan dermawan*; *perboewatan kamoerahan*.

Liefde, vr. zinnelijke — tusschen de beide seksen, *birahi*; 'isjg, Ar.; *tjinta*, L.

Door — beheerscht, *ta'liq*, Ar.

Van — sterven, *mati birahi*.

Gek van —, *gila birahi*.

Eene buitensporige —, 'isjg *jang amat sangat*.

Dronken van —, *mabog birahi*.

Gij zijt het toovermiddel voor mijn door — verteerd wordende hart, *toewanlah jang djadi penawar hati sahaja jang dibinasakan birahi*.

— voorwenden, *poera-poera birahi*.

—, genegenheid in het algemeen, *kasih, pengasih, pengasihian*, (het laatste is dikwerf met deernis of medelijden vermengd). Hare werken en hare lijdzaamheid en hare —, 'amalnja dan çabarnja dan pengasihnja.

— jegens arme lieden, *pengasihian pada orang papa, (miskin)*.

Ouderlijke —, *pengasihian iboe bapa*.

De — Gods, *hhoebbat Allah; pengasihian Allah; moehhabbat Allah*.

Geene — voor zijne kinderen hebben, *tiada mengasih akan anagnja*.

De — Gods is meerder dan de — der menschen, *bahoewah hhoebbat Allah itoe terlebih dari pada pengasihnja manoesija*.

Hartelijke — toedragen, *mengasih dengan ichlâq hati*.

De — voor zijn land, *pengasihnja akan negerinja*.

Eerbied en — koesteren, *takoet dan kasih*.

Hij heeft de — van alle verworven, *maka ija dikasih sakalian orang*.

—, minnegod, *kama*, Sansk.

Werken der —, 'amal *hhoebbat*, Ar.; *perboewatan kamoerahan; perboewatan dermawan; pekerdjaan pengasihian*.

Onveranderlijke —, *pengasihian jang tiada berobah*.

Uwe — mijwaarts is volkomen, *telah sempornalah kasihmoe akan dakoe*.

Want ik draag u — toe, *karana akoe kasihani engkaw*.

Liefdeband, m. *tali pengasih*.

Een onverklaarbare —, *tali pengasih jang tiada poetoes, (berkapoetoesan)*.

Liefdebrand, m. *kahangatun birahi; api birahi*; 'isjg, Ar.

Liefdedaad, vr. *perboewatan kamoerahan; 'amal hhoebbat*, Ar.

Liefdedaden verrichten, *berboewat 'amal hhoebbat*

Liefdedrank, m. *obat membirahikan; obat tangkoer; obat menawari*.

— van tran eener zeeke, *palet*.

Liefde drift, vr. *nafsoe birahi; nafsje 'isjg*.

Liefdegaaf, vr. *liefdegave*, zie **Liefdegift**.

Liefdegift, vr. *derma; doewit*, L.; *pemberian pengasihian; pemberian kasih-kasihian*.

Tot — en aanwenden, *dermakan; çidegakkan*.

Liefdeloos, b. n. *tiada berkasih-kasihian; kedjum; tegar hati*.

—, bijw. hard, *dengan anijaja; dengan sijasat*.

Liefdeloosheid, vr. *peri jang tiada berkasih-kasihian; peri jang kedjum*.

Liefdepil, m. *anag panah dewa kama*.

Liefderijk, b. n. *moerah hati*.

—, minzaam, *manis*.

—, bijw. *dengan moerah hati; atas peri jang manis*.

Liefdesmart, vr. *sakit birahi*.

Liefdetaal, vr. *bahasa orang birahi*.

Liefdevlaag, vr. *rasa hati birahi*.

Liefdevlam, vr. *njala api birahi*.

Liefdevuur, o. *api birahi*.

Liefdewaardig, b. n. *haroes dibirahikan*.

—, waardig met genegenheid behandeld te worden, *patoet dikasiki*.

Liefelijk, b. n. *manis; choesj*, Perz.

— van manieren, *manis lakoenja*.

— van geluid, *merdoe boenjinja*.

— voor het oog, *sedap (perméj) pada mata*.

— van geur, *haroem baoenja*.

— van taal, *élog perkataannja*.

Liefelijkheid, vr. *kamanisan; peri manis; lakoe manis*.

Liefhebben, b. w. *kasih, mengasih; tjinta*, L.

—, verliefd zijn, *birahi*.

God boven alles —, *mengasih Allah terlebih dari pada barang sasoeatoepoen, (dari samoewa, L.)*.

Liefhebber, m. *orang jang soeka*.

Een — van schilderen, *orang jang soeka menoelis gambar*.

Een — van doerian, (zekere vrucht), *orang jang soeka makan doerian*.

Een groot — van den drank, *pemabog*.

Een groot — van geschiedenissen, *orang jang ingin (kapéngin) membatja hhiikijat*.

Een —, (van de andere kunne), *orang doekana; orang jang bersoendal*.

Liefhebberij, vr. *soeka, kasoeakaän*.

Zijne — bestaat in het bloemkweken, *maka kasoeakaännja itoe pijara kembang, L., (memeliharakan boenga-boengaan)*.

— en, zeldzaamheden, *barang-barang jang indah-indah; barang jang djarang*.

Liefhebster, vr. *perampoewan jang soeka apa-apa*.

Eene — van den opschik, *perampoewan jang soeka paktejan jang bagoes, L., (indah-indah)*.

Liefje, o. *tjinta; hati*.

Liefkosen, b. w. *tjoemboe, bertjoemboe; boedjoeg; oelii*.

Zijne vrouw —, *memboedjoeg isterinja*.

—, vleien, *vriendelijk toespreken, timang*

Een meisje —, *bertjoembos dengan anaq dara saorang.*
 —, *sussen, oejasa.*
Liefkozer, m. *orang jang memboedjoeq; pemboedjoeq; orang jang bertjoembos.*
Liefkozerij, vr. *pemboedjoeqan; tjoembos-tjoembosan.*
Lieflokken, b. w. *door vleien bekoren, menawari.*
Liefloogen, b. w. *kerling, mengerling; têngog dengan birahi.*
Liefst, b. n. *overtr. tr. van lief, bij voorkeur, terlebih soeka.*
 — *niet, boekan sakali; sakali-kali tida; sahaja tiada soeka.*
Liefste, b. n. *overtr. tr. van lief, terlebih manis, zie Lief, b. n.*
Liefste, m. en vr. *tjinta; kakasih; hati; lila, Sansk.*
 —, *minnaar (van vorstinnen), kakanda.*
 —, *minnares (van vorsten), adinda.*
 O mijne —, *ziel van uwen vriend! já adinda, njawa kakanda!*
Lieftalig, b. n. *manis lakoe; ramah.*
 —, *lief ter taal, manis katanja.*
Lieftaligheid, vr. *kalakoean jang manis; peri ramah.*
Lieftalig, b. n. *zie Lieftalig.*
Lieftaligheid, vr. *zie Lieftaligheid.*
Liefwaardig, b. n. *zie Liefdewaardig.*
Liegen, o. w. *bohong, berbohong; berdoesta; berdoesta, L.*
 Onbeschaamd —, *berbohong dengan tiada maloe sakali.*
 Schelmachtig —, *bola.*
 Iemand iets heeten —, *mendoestakan orang; berdoestakan orang.*
 Dat liegt er niet om, *itoe boekan perkara ketjil.*
Liegen, o. *pembohongan; kata-kata doesta; pendoestaän.*
Lieger, m. *pembohong; pendoesta; orang djoesta, L.*
Lier, vr. *ketjapi.*
 Op de — *spelen, pitik ketjapi.*
Lierspeler, m. *jang memitik ketjapi.*
Lies, vr. *koentji paha, L.; koentji paha; ari-ari; kalandjaran.*
Liesontsteking, vr. *sakit barah pada koentji paha.*
Lieswortel, m. (*calamus dulcis*), *daringoe; wadj, Perz.*
Lieve, *tusschenw. in: eilieve, apalah kiranja.*
Lielveling, m. en vr. *kakasih.*
 De — *zijn, dikasih.*
 De — *van den vorst zijn, dianoeграhαι baginda.*
 —, *die het meest bemind wordt, jang terlebih dikasih.*
Lielvelingsgezindheid, vr. *pekerdjaän jang disoekai.*
Lielvelingsplaats, vr. *lempat jang dirindoekan.*

Lieven, b. w. *kasih, mengasih; tjinta, L.*
 Een geliefd kind, *anaq jang dikasih.*
Lievenheersbeestje, o. *otin.*
 Goud —, *otin mas.*
Liever, *vergr. tr. van lief, b. n. anggoer, anggoeran, L.; lebih baik.*
 — *sterf ik, anggoer kita mati, anggoeran sahaja mati, L.*
 —, *niet lebih baik djangan.*
Lieverlede, *bijw. in: van —, perlahan-lahan; plan-plan, L.*
Lieveret, m. *lievertje, o. lief kind, anaq manis.*
 —, *fig. het tegenovergestelde, een on aardige, een gemeene, orang nakal; orang boesoeg, L.*
Liflaf, b. n. *smakeloos, tawar rasanja; ambar rasanja.*
Liflaf, o. *makanan jang tawar rasanja; santapan jang ambar rasanja.*
 —, *zouteloose taal, bitjara kosong, L.*
Liflaffen, o. w. *memboedjoeq atas peri jang tiada senoenoh.*
 —, *zoutelooze taal uitbrengen, berkata sija-sija; bitjara kosong, L.*
Ligdag, m. *hari perhentian kapal di pelabohan; hari kapal toenggoe di pelabohan, L.*
Liggen, o. w. *baring, berbaring; tidoeran, L.*
 Zich zelven doen —, *zich nederleggen, membaringkan diri.*
 —, *zijn, ada.*
 De plank ligt op den grond, *maka papan itoe ada di tahan.*
 Te bed —, *berbaring di tempat tidoer.*
 Aan de koorts —, *sakit demam.*
 Voorover, op den buik —, *tiharap; tidoer membijawaq; kamoeroep, L.*
 Op den buik gaan —, *meniharapkan dirinja.*
 Op den rug, *achterover —, telentang, L.; telentang, tertelentang.*
 Op de zijde —, *indarang.*
 —, *nederliggen als een viervoetig dier, djongkong.*
 —, *van viervoetige dieren met den kop op zijde, mengakop.*
 —, *knielen van dieren, zoo als olifanten, leeuwen enz., deroem.*
 Op elkander (gestapeld) —, *bertindih-tindih.*
 Op sterven —, *hampir mati; njaris mati.*
 Begraven —, *soedah ditanam; soedah diqoeboerkan.*
 Uitgestrekt —, *(zoo lang als men is), terhantar.*
 Als een lijk uitgestrekt —, *terhantar seperti majit.*
 Met een uitgestrekt been of arm ergens op —, *selampèq, selampéj.*
 Aan zee —, *berpinggirang dengan laoet.*
 Op de ree —, *berlaboek; ada di pelabohan.*

Wanijasa ligt in de residentie Krawang, maka negeri Wanijasa itoe ada didalam residensi Krawang.

Het paleis ligt tegen het oosten, maka astana itoe menghadap timor.

Door elkander —, berkaparan; tetjampoer, L.; koesoet-koesoet.

Liggende, van menschen, terbaring.

Liggende, van goederen, terlelaq; ter-taroh; ada.

Renteloos liggend geld, oewang jang tiada berboenga; oewang jang tiada ananja, (kembangnja, berkembang, bekembang, L.).

Op de knieën —, berteloet; berloetoet.

Stil —, tiada bergerak.

Iets laten —, niet aanraken, tiada kena; tiada menjamah.

Laten —, verlaten, tinggalkan; kasih tinggal, L.

Op den loer —, mengadang.

In de kazerne —, ada di tangsi.

Vol —, vol zijn, ada penoeh.

Het pakhuis ligt vol rijst, loemboeng itoe penoeh beras.

Het ligt er toe, wat zal men er aan doen? maka sakarang soedah bagitoe apa bolèh boewat?

Bij eene vrouw —, tidoer dengan sa-orang perampoewan, zie Beslapan.

Het ligt niet aan hem, boekan dija poenja salah.

Aan wien ligt het, dat te beslissen? siapa poenja koewasa memoetoeskan itoe?

Het ligt daaraan, itoelah sababnja.

Voor anker —, bertaboeh.

Tegen den wind —, menjoesoer.

De wind was nog niet gaan —, maka angin poen belom sakallah, (tedoehlah).

Liggen, o. buring, baringan; tidoeran, L.

Liggend, deelw. van menschen, berbaring, zie Liggen, voorafgegaan door: sambil, lagi, ada.

Ligger, m. orang jang terbaring.

—, in den handel, barang dagangan jang tiada lakoe.

Ligging, vr. de wijze van liggen, tempat.

De — eener handelstad, tempat bandar.

Zeer voordeelig is de — dezer schans, baik sakali tempatnja bnteng ini.

—, bed, tempat tidoer, (tikar bantal, van Inlanders).

Ligplaats, vr. van vaartuigen, tempat pelaboehan; tempat perhentian perahoe.

Lij, vr. bawah angin.

Aan, in —, dibawah angin.

In — vallen, djatoh dibawah angin.

Het roer aan — houden, pegang kamoedi dibawah angin. (Laar hier het loeven bedoeld wordt, zie men dat woord).

Hij ligt in —, maka hhal perkaranja soedah roesaq; dija soedah potol sakali, L.

Iemand in — brengen, memberi madlatrat pada orang; kerdja soesah sama orang, L.

Iemand in de — laten, meninggalkan orang dalam kasoeakaran; kasih tinggal orang jang kasoesahan, L.

Lijdbaar, b. n. jang bolèh ditahan; jang terderita.

Lijdbaarheid, vr. peri jang terderita; peri jang bolèh ditahan.

Lijdelijk, b. n. jang bolèh ditahan; jang terderita.

Eene — e tandpijn, sakit gigi jang bolèh ditahan.

—, geduldig, qabar.

Lijden, b. w. ondergaan, verduren, tahan; derita; qabar; tanggoeng; rasa; betah; bijarkan.

Geduldig — de, tahhammoel, Ar.; berqabar.

Het is voor hem niet om te —, maka itoe tiada tertahan olehnja; dija trada bolèh tahan itoe, L.

Smart —, merasa sakit; merasai sangsara.

Honger —, berlapar; tahan lapar.

Dorst —, berdahaga; aoes, haoes; L.

Aan ziekte —, menderita kasakitan.

Straf —, tanggoeng siksa.

Zij leed zeer veel bij hare bevalling, maka menderitalah ija terlaloe berat sedang ija beranaq.

Ik kan dat niet —, sahaja tiada bolèh betah itoe.

Men moet dat niet —, (toestaan), maka tiada haroes dibijarkan itoe.

Wel mogen —, (genegen zijn), soeka; ridla, Ar.; mengasih.

Ik mag hem wel —, sahaja soeka djoega sama dija, L.; kita mengasih dija djoega.

Niet mogen —, bentji.

Last —, dapat soesah.

Schipbreuk —, kena karam.

Voor eens anders misslagen —, tanggoeng lain orang poenja salah.

Lijden, o. w. duren, lama, zie Duren.

Het leed niet lang, maka tiada berapa lama.

Lijden, o. kasakitan; sangsara.

Het — dezer wereld is vergankelijk, maka kasakitan doenija ini faná djoega adanja.

Lijdenspreek, vr. choekbat dari pada sangsara (Toehan kami).

Lijdensstekst, m. naq sangsara.

Lijder, m. orang kasakitan; orang jang merasai sangsara.

Lijding, vr. sakit; sangsara.

Lijdzzaam, b. n. qabar; derita; bertahan.

Lijdzzaamheid, vr. tahhammoel, Ar.; peri qabar.

Lijf, o. menscheijk lichaam, toeboeh, penoeboeh; badan, Ar.; djasad, Ar.; awaq, L.

Aan den lijve gestraft worden, kena siksa di badan.

Geen hart in het — hebben, tjabar; gentar.

Met — en ziel, (met alle kracht), *dengan sakoewasa-koewasa.*

Dat heet niets om het —, *itoe tiada apa-apa; itoe tra kenapa, L., (mengapa).*

—, buik, *peroet.*

Pijn in het —, *snijdingen, sakit peroet; rengoet peroet.*

Iemand om het — vatten, *memeloeg toeboeh (pinggang) orang.*

—, baarmoeder, *peranakan; pepoejoeh; kandoeng; peroet, L.*

Van moeders — af, *dari pada peranakan iboenja; dari kaloewar peroet, L.; dari ketjil.*

Het — vol hebben, *soedah kenjang peroet.*

Te lijve, bij levenden lijve zijn, *ada hidoep, hidoep.*

Zijn — wagen, *membelandjakan djiwa.*
— en goed verliezen, *kahilangan djiwa dan harta.*

Lijffarts, m. *thabib radja.*

Lijffband, m. *ikat pinggang.*

Lijfdwang, m. *sijasat badan.*

Lijfgeign, m. en vr. *hamba; sahaja; boedaq, L.*

Lijfgeenschap, o. *hhál perhambaan; kalakoean boedaq; persahajaan.*

Lijfelijk, b. n. *bertoeboeh; berbadan.*

Lijfelijkheid, vr. *woedjoed badan; dzát toeboeh.*

Lijfgevecht, o. (leveren), *berkalahi; bertikam, (met de kris).*

Lijfgewaad, o. *pakéjan toeboeh; pakéjan badan.*

Lijfgeweld, o. *kapaksaän toeboeh, (badan, L.).*

Lijfheil, o. zie **Lijfsbehoud**.

Lijfje, o. *keursje, koetang.*

Het — van een kleedje, *badan badjoe.*

Lijfjonker, m. *sakéj.*

Lijfkastijding, vr. zie **Lijfstraf**.

Lijfkleur, vr. *vleeschkleur, warna toeboeh, zie Lijf.*

—, *lievelingskleur, warna jang disoe-kai.*

Lijfmoeder, vr. zie **Baarmoeder**.

Lijfoefening, vr. *pemainan akan mene-goehkan toeboeh; pemainan boewat békin goewat badan, L.*

Lijfrente, vr. *boenga oewang petaroh salama orang hidoep (petaroh pada kahidoepan).*

Lijfsbehoud, o. *lijfsberging, pemeliharään toeboeh; salamat badan (djiwa).*

Om — smeeken, *minta djiwa.*

Lijfdwang, m. *sijasat toeboeh, (badan).*

Lijfserven, m. *meerv. anaq jang djadi wáritz.*

Lijfgestalte, vr. *sikap; lembaga.*

—, *lijvigheid, toeboeh gemoeq; badan gemoeq.*

Lijfgevaar, o. *bahaya mawt; bahaya kamati-matian.*

Lijfstoebehoor, o. *barang-barang awaq diri, L.; pakéjan toeboeh, kain badan.*

Lijfstoet, m. van eenen vorst, *pengiring radja.*

Lijfstraf, vr. *siksa badan; siksa toeboeh.*

Lijfstraffelijk, b. n. *kasiksaän toeboeh; kasiksaän badan.*

— wetboek, (in de Maleische staten), *hhoekoem gánoen.*

— wetboek, Eur. *kitab hhoekoem kasiksaän toeboeh.*

Een — rechtsgeding, *da'wa kasiksaän badan (toeboeh).*

—e rechtspleging, *singketá (atjara, bitjara) kasiksaän badan, (toeboeh).*

Lijftocht, m. vruchtgebruik, *makan hháçil; poengoetan hháçil.*

Lijftochtelijk, b. n. *jang beri makan hháçil.*

Lijftochten, b. w. *memberi makan hháçil; kasih makan hháçil, L.*

Lijftochtenaar, m. *orang jang poengoet hháçil; jang makan hháçil.*

Lijftochtenares, vr. *perampoewan jang poengoet (makan) hháçil.*

Lijftrawant, m. *bidoewanda.*

De hooftman der —en, *panghoeloe bidoewanda.*

Lijfvrij, b. n. *mardahika, mardika.*

Lijfvrijheid, vr. *peri hhál mardahika; kamardahikaän.*

Lijfwacht, vr. des konings, *katoembokan radja.*

Lijfwachter, m. *bidoewanda.*

Lijfwapen, o. *sendjata djaga diri; keris.*

Lijfzaak, vr. *perkara kasiksaän badan.*

Lijfzakelijk, b. n. *kasiksaän badan, (toeboeh).*

Lijk, o. *majit, Ar.; orang mati; liwanan, liwan.*

Hij is een —, *maka ija soedoeh mati, zie Dood.*

Ten —e gaan, een — volgen, *mengiringkan majit.*

Een — begraven, *menanamkan majit. Godsdienstige plechtigheden aan een*

— verrichten, *menjembahkan majit.*

Een — naar het grat dragen, *menang-goeng (memikoel) majit ka goeboer.*

Over een — klagen, *meratap atas majit.*

Een — van eenen verslagene, *bangkéj.*

Een gebalsemd —, *moemijá.*

Lijk, vr. van een zell, *pinggir lagar; bibir lajar.*

Staan alsof men uit de —en geslagen is, *kasempokan, L.*

Lijkachtig, b. n. *saroepa majit; seperti orang mati.*

Lijkbaar, vr. *koeroeng batang; oesoengan majit, zie Baar.*

Lijgbegraver, m. zie **Doodgraver**.

Lijkbegraving, vr. zie **Begravenis**.

Lijkbereddering, vr. *pengapan; hhál berbaiki majit.*

Lijkbus, vr. *boeioeng haboe majit; tjandi.*
Lijkdicht, o. *bidji ratap; bidji sabag.*
Lijkdienst, vr. *sembahjang karana majit; sembahjang djinázat.*
 Eene — verrichten, menjembahjangan majit.
Lijkdrager, m. *orang memikoel, (mengoesoeng) majit.*
Lijken, b. w. *effenen, meratakan; békin rata, L.*
 Eenen grooten weg —, *meratakan djalan raja; békin rata djalan besar, L.*
Lijken, o. w. *gelijken, bersaroepa; saroeapa dengan; sama roepa; menjamur, zie Gelijken.*
 Dat lijkt er niet naar, fig. *boek an bagitoe; sakali-kali tiada bagitoe.*
 —, *schijnen, roepanja.*
 Het lijkt dat het regenen zal, *roepanja maoe hoedjan.*
 —, *betamen, voegen, patoet; soeka; baik.*
 Het lijkt u niet, veel geld te verspillen, *maka tiada patoet engkaw boewang banjag oewang.*
 Dat paard lijkt mij niet, *itoe koeda kita trada soeka, L.; koeda itoe akoe tiada soeka.*
 Dat land zou mij niet —, het is te ver van mijn huis, *maka tanah itoe tiada baik pada kita sabab terlaloe djaoeh dari pada roemah kita.*
Lijkwaren, o. *benang pinggir lajar.*
Lijkgebaar, o. *peratapan atas majit.*
Lijkgebeden, o. meerv. *giráth, Ar.*
Lijkgraver, m. zie **Doodgraver.**
Lijkgenoot, m. en vr. *orang mengiring majit.*
Lijkhutje, o. (in het welk de Dajakkers een lijk in eene kist lang, ja zelfs een jaar bewaren), *larong.*
Lijkklacht, vr. zie **Lijkdicht en Rouwbeklag.**
Lijkkleed, o. ter ontwikkeling van het lijk, *kafan, Ar.; kapan, verb.*
 In een — wikkelen, *mengafani.*
 Het lijk werd door hen in een — gewikkeld, *maka majit itoe dikafaninja.*
 —, *rouwkleed, berkaboengan; pakéjan kaboenng; kain perkaboenng.*
 —, *over de kist, kain hitam jang diatas peti orang mati.*
Lijkkoets, vr. *karèta majit; karèta jang membawa orang mati.*
 — van eenen vorst, *perarakan majit radja.*
Lijkkosten, m. meerv. *begrafeniskosten, belandja tanam majit; belandja tanam orang mati.*
Lijkklaken, o. zie **Lijkkleed.**
Lijklied, o. *noedat, Ar.; bidji ratap.*
Lijkopening, vr. *kerat majit; panggal (potong) badan orang mati.*
Lijkoffer, o. *sideqah akan majit; per-*

sembahan karana majit; qoerbán bagi majit.
Lijkplechtigheden, vr. meerv. *begraving, pertanaman.*
 —, *lijkstaatsie, pengiringan majit, zie Lijkdienst.*
Lijkplicht, m. *pekerdjaan jang sardl karana majit, (bagi majit).*
Lijkpracht, vr. zie **Lijkstaatsie.**
Lijkrede, vr. *noedat, Ar.*
Lijkrouwstaatsie, vr. zie **Lijkstaatsie.**
Lijkshouwing, vr. *pemariksaan bangkéj.*
Lijkschulden, vr. meerv. *hoetang pengugapan; doetang oepah mengoeroesin majit, L.*
Lijkstaatsie, vr. *pengiringan majit.*
 De — volgen, *mengiringkan djinázat.*
 — van eenen vorst, *pengarakan majit radja.*
Lijkstapel, m. *pantjaka, Jav.; timboonan api.*
Lijkstoet, m. zie **Lijkstaatsie.**
Lijktoorts, vr. *soeloeh pengiring majit; obor pengikoel tanam orang mati.*
Lijkvuur, o. *pantjaka jang bernjala; api akan membakar majit.*
Lijkzang, m. *bidji ratap; bidji sabag.*
Lijm, vr. en o. *perakat; lim, verb.; getah, zie Vogellijm.*
 — in langwerpige smalle stukjes, *kaq.*
 Papier door de — halen, *tjeloeq qarthás didalam perakat, (lim, L.).*
 Met — vereenigen, *samboeng dengan perakat, (lim, L.).*
Lijmachtig, b. n. *lendir; jang lekat; jang beléngkét, L.; saroeapa perakat; kaja lim, L.; seperti getah.*
Lijmachtigheid, vr. *peri perakat; peri jang lekat; peri jang beléngkét, L.*
Lijmen, b. w. *memerakat; taroeh lim, L.*
 Dat papier vloeit, dewijl het niet goed gelijmd is, *maka itoe qarthás melar sabab koerang perakat.*
 Gelijmd worden, *diperakat; ditarohin lim, L.*
 Twee vellen papier aan elkander —, *menghoeoenng qarthás doeua lembar dengan perakat, (lim, L.).*
 —, o. w. *lijm worden, djadi lekat; djadi beléngkét, L.*
 —, *lijm spreken, lambat berkata.*
 Hij spreekt zeer lijmig, *terlaloe lambat ija berkata.*
Lijmen, o. *pemerakatan.*
Lijmer, m. *orang jang memerakat.*
Lijmerij, vr. *lijmstokerij, tempat masag perakat, (lim, L.).*
Lijmgarde, vr. zie **Lijmstang.**
Lijmig, b. n. zie **Lijmachtig.**
 — maken, *taroh getah; pasang getah.*
 — spreken, *berkata lambat-lambat.*
ijmigheid, vr. *klewing, pelekatan; beléngkét, L.*
Lijming, vr. *pemerakatan.*

Lijmketel, m. *perijoeq masaq perakat*, (lim, L.)
Lijmkoker, m. *toekang perakat*.
Lijmkokerij, vr. zie Lijmerij.
Lijmkwast, m. *djamboe-djamboe perakat*; *koeawas lim* L.
Lijmpot, m. *tempat perakat*; *tempat lim*. L.
Lijmroede, vr. zie **Lijmstang**.
Lijmsel, o. *perakatan*.
Lijmstang, vr. *kajoe getah boeroeng*.
Lijmstok, m. zie **Lijmstang**.
Lijmwater, o. *aer perakat*; *aer lim*, L.
Lijmzieder, m. zie **Lijmkoker**.
Lijmziederij, vr. zie **Lijmkokerij**.
Lijn, vr. vlas, rami.
Lijn, vr. touw, tali.
 Eene rechte —, *djoeroes*.
 Geteerde —, *tali jang dilaboer dengan gala-gala*; *tali tèt*, L.
 De — en in de hand, die de wiche-laars raadplegen, *radjah*.
 Timmermans —, *tali sipat*.
 Eene — vastmaken (van eene schuit), *menambat tali*.
 Eene schuit met eene — voorttrekken, *tarik (h'la) perahoe dengan tali*.
 Hij moet aan dat —tje niet trekken, *bijar djang an ija tjampoer dalam itoe per-kara*.
 Aan ééne — trekken, *fig. moewafqat*; *pakat*, L.
 —, hengelkoord, *tali kail*; *tali pan-tjing*, L.
 Met de — visschen, *mengail*; *pentjing*, L.; *mantjing*, L.; *memantjing*, L.
 —, streep, *baris*; *garis*; *goris*; *sjathr*, Ar.
 Eene — trekken, *menggaris*, zie **Lij-nen**, b. w.
 Rechte —, *baris (garis) jang betoel*; *djidar*, *djidaran*.
 Kromme —, *garis jang bengkog*.
 Evenwijdige — en, *garis-garis jang djaoenja antaranja*.
 — en rondom een geschrift of boek in het vierkant getrokken, *kandang*.
 —, regel, *sjathr*.
Lijnbaan, vr. *tempat poetar (bèkin, L.) tali*.
 In de — loopen, *poetar (bèkin, L.) tali*.
Lijnraaien, o. *bèkin tali*, L.; *poetar tali*.
Lijnraaijer, m. *pandéj poetar (memboe-wat) tali*; *toekang bèkin tali*, L.
Lijnen, b. w. *menggaris*; *menggoris*.
 En hij l'ijnde de aarde met zijnen wijs-vinger, *seraja menggaris tanah dengan telendjoenja*.
Lijntrekker, m. *orang jang menggaris*.
Lijnhout, o. zie **Liniaal**.
Lijnkoek, m. *roti bidji rami*; *roti widjèn*.
Lijnolie, vr. *minjaq widjèn*; *minjaq bidji rami*.
Lijnpen, vr. *pèna boewat garis*, L.; *qalam garis*.

Lijnrecht, b. n. *betoel atas batoe doega*.
Lijnslager, m. zie **Lijndrasaier**.
Lijntje, o. *tali ketjil*.
Lijntrekkerij, vr. *liniëerfabriek*, *tempat orang menggaris qarthás*.
Lijnvormig, b. n. *saroepa garis*; *seperti garis*.
Lijnwaad, o. *kain*.
 Grof —, *zaklinnen*, *mastoeli*.
 Grof —, (in het algemeen), *kain kasar*.
 Fijn —, *kain haloes*.
 — van enkele ongetweerde draden, *sahhal*, Ar.
 — van rami, *kain rami*.
Lijnwaadhandel, m. *pernijagaàn kain-kain*; *dagangan kain-kain*.
Lijnzaad, o. *bidji rami*.
Lijnzaadkoek, m. zie **Lijnkoek**.
Lijnzaadolie, vr. zie **Lijnolie**.
Lijst, vr. *rand*, *pinggir*; *birih*.
 —, belegsel, (in de bouwk.) *goeméj*.
 — van eenen spiegel, *birih tjermin*.
 Een schilderstuk in een — plaatsen, *pasang gambar didalam birih*.
 Eene — met snijwerk, *birih dengan oekiran*; *birih dengan boenga-boenga*; *ping gir dengan kembang-kembang*, L.
Lijst, vr. register, rol, *daftar*, Ar.; *dap-tar*, verb.
 — van namen, *daftar nama*; *soerat nama*.
 — van nieuwe boeken, *daftar kitab-kitab baharoe*; *silsilat kitab-kitab baharoe*.
 Soldaten op de — brengen, *menjoeratkan nama soldadoe di daftar*; *toelis nama soldadoe di soerat nama*, L.; *mendaftarkan nama soldadoe*.
 Van de — uitgeschrapt worden, *di-hapoeskan dari daftar*.
 Eene lange —, (reeks), *banjaq*; *bebe-rapa*.
Lijsten, b. w. *pasang didalam birih*, (ping-gir).
Lijstenmaker, m. *pandéj memboewat birih*; *toekang jang bèkin pinggir pigoera*, (katja, L.)
Lijstwerk, o. *goeméj*.
Lijveloos, b. n. *dood*, *mati*; *mampoes*, L.
Lijvig, b. n. *gemoeg*.
 Kort en —, *péndèg gemoeg*.
 Zwaar —, *gandoet*; *djasim*, Ar.
 —, gebonden, *kental*, L.; *lendir*.
 —, zwaar, dik, *besar*.
 Een — boek, *kitab besar*.
Lijvigheid, vr. *kagemoeakan*.
 — van eenig vocht, *kental*, L.; *lendir*.
 De — van deze vacht, *kentalnja boeoeor int*, L.
 De — van een boek, *besarnja kitab*.
Lijwaarts, bijw. *dibawah angin*.
Lijwal, m. *pasisir (pantéj) jang dibawah angin*.
Lijzeil, o. *lajar pinggir*.
Lijzeilsra, vr. *pembawan lajar pinggir*.
Lijzijde, vr. *sabelah dibawah angin*.

Likdoren, m. *kapalan*, L.
Likdorensnijder, m. *doekoen kapalan*.
Likkebaard, m. zie **Likkebroer**.
Likkebaarden, o. w. *mendjilat moeloet*;
mendjilat bibir moeloet.
Likkebroer, m. *pendemap*, zie **Lekker-
 bek**.
Likken, b. w. *djilat, mendjilat*.
 De hond likte zijne wonde, *maka an-
 djing poen mendjilat loekanja*.
 Water —, *slobberen, djilat akan adr*.
Likker, m. *pendjilat*; *orang jang mendjilat*.
Likking, vr. *pendjilatan*.
Likpotje, o. *obat jang didjilat*.
Liksteen, m. zie **Glanssteen**.
Likteeken, o. *bekas loeka; roekit; paroet*.
Likteekenen, b. w. *wonden, meloeka*;
mengadakan paroet.
Lil, o. *koewah kental*.
Lilachtig, b. n. *lendir; kental*, L.
Lillebeenen, o. w. *berdjantéj kaki*.
Lillen, o. w. *bergeraq*.
 —, *trillen, gemetar*.
Limoen, m. *djeroeq tipis*, L., (*nipis*); *limaw
 tipis; limoen*.
Limoenboom, m. *pohon djeroeq tipis; po-
 hon limaw tipis*.
Limoendrank, m. *aer djeroeq tipis*.
Limoenschil, vr. *koelit djeroeq tipis*.
Limoenwater, o. *aer djeroeq tipis di-
 tjampoer goela*.
Linjaal, o. *misthar*, L.; *mastharat*, Ar.;
kajoe sipat; djidar, djidaran.
Linie, vr. *streep, garis; baris; sjathr*,
 Ar.; *chath*, Ar.; *loerah; goris; moentar*.
 —, *evennachtslijn, chath istiwá*, Ar.
 De — *passeeren, liwat chath istiwá*,
 L.; *melaloéi chath istiwá*.
 — van troepen, *lijn van bataille, çaf*,
 Ar.
 In — *geschaard, berçaf*.
 — van bloedverwanten, *silsilat*, Ar.;
toeroen-temoeroen; rantéj koelawarga.
 De opklimmende —, *silsilat jang naik*.
 De afdalende —, *silsilat jang toeroen*.
 Eene uitgestorvene —, *silsilat jang
 poetoos*.
 —én maken, *garis; ringi-ringi*.
Liniëerder, m. *orang menggaris qarhás*.
Liniëerfabriek, vr. zie **Lijntrekkerij**.
Liniëerpen, vr. zie **Lijpen**.
Liniëerstok, m. *kajoe sipat*.
Liniëertouwtes, o. meerv. (op een
 plankje gespannen), *tali sipat*.
Liniëeren, b. w. *menggaris*.
 Geliniëerd papier, *qarhás jang digaris*.
Linieschip, o. *kapal perang jang paling
 besar*, L.; *linisekip*, verb.
Link, vr. *striem, litjat*.
Linker, b. n. *kiri; kidal*.
Linker, m. *linkerd, geslepen gast, orang
 tjerdik; orang bisa*, L.
Linkerachterbeen, o. *kaki belakang
 kiri*.

Linkerarm, m. *langan kiri*.
Linkerbeen, o. *kaki kiri*.
Linkerd, m. zie **Linker**.
Linkerdij, vr. *paha kiri*.
Linkerduim, m. *djempol kiri*, L.; *iboe
 tangan kiri*.
Linkerelleboog, m. *sikoe kiri*.
Linkerhand, vr. *tangan kiri*.
Linkerhandschoen, m. *saroeng tangan
 kiri*.
Linkerheup, vr. *pangkal paha kiri*.
Linkerkant, m. *sabelah kiri*.
Linkerknie, vr. *loetoeit kiri*.
Linkeroever, vr. *tepi kiri*.
Linkeroksel, m. *ketjag kiri*.
Linkeroog, o. *mata kiri*.
Linkeroogappel, m. *bidji mata kiri*.
Linkerooglid, o. *keloepaq mata kiri*.
Linkeroor, o. *telinga kiri; koeping kiri*,
 L.
Linkerpink, m. *kelingking kiri*.
Linkerpols, m. *nadi tangan kiri*.
Linkerschoen, m. *sepatoe kiri*.
Linkerschouder, m. *bahoe kiri; poendaq
 kiri*, L.
Linkervleugel, m. *gading kiri bala-
 tantara*.
Linkervoet, m. *kaki kiri*.
Linkervoorbeen, o. *kaki moeka kiri*.
Linkerwang, vr. *pipi kiri*.
Linkerwenkbrauw, vr. *kening kiri*;
alis kiri, L.
Linkerszijde, vr. *sabelah kiri; kidaw,
 kidal*.
 Naar de — *wenden, balik ka sabelah
 kiri; mengiri*.
 Zich aan de — *plaatsen, mengirikan*.
Links, bijw. *di sabelah kiri*.
 — *aanhouden, mengiri*.
 — *omslaan, balik ka sabelah kiri; ambil
 kiri*.
 Zich — *plaatsen, mengirikan*.
 — en rechts, *kiri-kanan; sana-sini*.
Linksch, b. n. *jang di sabelah kiri*.
 —, *bedriegeljk, jang menipoe; jang
 pedajain*, L.
 —, *loos, tjerdik*.
 —, *de linkerhand gebruikende, kidal*;
jang bisa kerdja sama tangan kiri, L.
 —, *onhandig, bodoh; goblok*, L.
 —, *bijw. dengan bodoh; dengan goblok*,
 L.
Linkschheid, vr. *fig. kabodohan*.
Linksom, bijw. *ka sabelah kiri*.
 — *keert! balik satengah kiri!*
Linnen, o. *kain; kain rami*.
 Soorten van —, *roepa-roepa kain*.
 Wit —, *kain poeth*.
 Een stuk —, *kain sakajoe*.
 — van garen, *kain benang*.
 Grof —, *kain kasar; terikam*.
 Fijn —, *kain haloes*.
 Gestreep —, *kain ginggang*.
 Ongebleekt —, *kain mentah*.

Hollandsch —, *kain Wolanda*.
 Nieuw —, *kain baharoe*.
 Oud —, *kain toeha*.
 Schoon —, *kain bresih*.
 Vuil —, *kain kotor*, L.; *kain tjemar*.
 Schoon (ander) — *aandoen, salin kain*.
Linnen, b. n. *kain*; *dari pada kain*.
 — *garen, benung kain*.
Linnengoed, o. *kain-kain*.
Linnenhandel, m. *dagangan kain*; *per-nijagaän kain*.
Linnenkas, vr. *almari kain-kain*; *tarohan kain-kain*; *lamari kain-kain*, L.
Linnenkist, vr. *peti kain-kain*.
Linnenkooper, m. *orang djoewal kain*.
Linnenkoopmanschap, vr. zie **Linnenhandel**.
Linnenkraam, vr. *kedéj orang djoewal kain*.
Linnennaaien, o. *mendjahit kain*.
Linnennaaster, vr. *toekang mendjahit*; *perampoewan jang djadi toekang mendjahit*.
Linnennaasterswinkel, m. *kedéj toekang mendjahit*.
Linnennaald, vr. *djaroen mendjahit kain*.
Linnenvrouw, vr. *perampoewan jang mengoeroesin barang kain-kain*, L.
Linnenwaar, vr. *dagangan kain*.
Linnenwascher, m. *toekang minatoe*, L.; *binara toekang tjoetji barang*.
Linnenwaschster, vr. *perampoewan jang djadi toekang minatoe*, L.; *binara perampoewan*.
Linnenweefsel, o. *tenoenan kain*.
Linnenweven, o. *tenoen kain*; *petenoenan kain*.
Linnenwever, m. *toekang tenoen kain*; *orang bertenoen kain*.
Linnenweverij, vr. *tempat tenoen kain*, zie **Linnenweven**.
Linnenwinkel, m. *kedéj orang djoewal kain*; *toko orang djoewal kain*, L.
Lins, vr. *katja jang diasah (gosog) bêngkoq*.
 —, *aan beide zijden bol, bêngkoq di sabelah-menjabelah*.
Lint, o. *fitu*, (*pita*).
 Zijden —, *fitu soetra*.
 Linnen —, *fitu kain*.
 Breed —, *fitu lebar*.
 Smal —, *fitu ketjil*.
Lintwerker, m. *pandéj fitu*; *toekang fitu*.
Lintwerkerstouw, o. *tempat tenoen fitu*; *pekakas tenoen fitu*.
Lintwerkster, vr. *perampoewan jang békin fitu*, L.
Lintweven, o. *tenoen fitu*; *petenoenan fitu*.
Lintwever, m. *orang tenoen fitu*.
Lintwinkel, m. *kedéj orang djoewal fitu*.
Linze, vr. *adas*, Ar.
Lip, vr. *bibir*.
 De bovenste —, *bibir diatas*.
 De onderste —, *bibir dibawah*.
 Dikke — *pen, bibir tebal*.
 Hangende — *pen, bibir djowèh*.

Heete, *gezwollene* — *pen (door het eten van Spaansche peper, betel enz.), bibir djontor*.
 Lange, *vooruitstekende* — *pen, bibir mantjoeng*.
 Dunne — *pen, bibir tipis*.
 Ik had het woord op de — *pen, ham-pir (njaris) kita berkata itoe*.
 Het zal nimmer weder *over mijne* — *pen komen, sakali-kali tiada kita maoe berkata lagi dari pada itoe; kita maoe dijama sadja dari itoe*, L.
 De — *laten hangen, meradjoeq*.
 De — *pen zwart verven, banjon, be-banjon*.
 De — *pen de pudenda, bibir poeki*.
 De — *van den haan eens geweers, kalaga*.
Lipletter, vr. *hhoeróef bibir*.
Lippenpomade, vr. *kojo bibir*; *minjaq bibir*; *paléj, paléh; paparon*.
Lippig, b. n. *berbibir*; *enkel in samenst. als: dik—, berbibir tebal*.
Lipspier, vr. *oerat bibir*; *ramis bibir*.
Lipvisch, m. *ikan gigi*.
Lipvormig, b. n. *saroepa bibir*.
Liquidatie, vr. (ond. w.) *perbandjoean*; *bandjoe hhisáb*.
Liquideeren, b. en o. w. (ond. w.) *bandjoe*; *berbandjoe hhisáb*.
Lis, vr. *lus, mata tali*; *pekantjingan*.
Lisch, o. *keretjoet*; *sakuti*.
 —, (*schoenus*, L.), *ilat*.
Lispelen, o. w. *gagap*; *gagoe*.
 — *van den wind, sapoewi-sapoewi*.
Lispen, o. w. *bertéloer*.
Lisper, m. *orang jang gagap*.
Lisping, vr. *gagap*; *gagoe*.
Lissen, b. w. *pasang rëndu*.
List, vr. *daja*; *pedajan*, L.; *maqlahhat*, Ar.; *makr*, Ar.; *'aqal*, Ar.
 — *aanwenden, pakéj daja*; *pakéj makr*.
 —, *valsche trek, semoe*.
 De armoede zoekt —, *orang miskín tjari 'aqal*, L.
 Geheime — *en of streken, selaq*, L.
 In den oorlog is — *geoorloofd, maka maqlahhat itoe dihhalkalkan didalam perang*.
 Heimelijke —, *kunstgreep, makr jang tersemboeni*.
 — *en aanwenden, maqlahhatkan; mem-perdajakan*.
Listig, b. n. *tjerdik*; *berdaja*; *banjaq 'aqal*, L.
 Een zeer — *mensch, orang tjerdik sakali*.
 —, *bijw. dengan tjerdik*.
Listigheid, vr. *'aqal*, Ar.; *irb*, Ar.; *zie List*.
Listiglijk, *bijw. zie Listig, bijw.*
Livreit, vr. *pakéjan boedjang orang besar*, L.; *pakéjan hamba orang besar*.
Livreibediende, m. *sakéj*, (dit woord wordt als knecht van voorname personen

aangetroffen, en beteekent ook: volgel-
ling, onderhoorige, enz.).

Lob, vr. *rènda jang dipakéj di lèhèr*.
—, handlub, *rènda pada tangan badjoe*.

Lobberen, o. w. in water plassen, in-
dam.
—, gelijk de buffels, *berkoebang*.
—, waden, *haroeng; grobjoki*, L.

Lobbès, m. *orang bodoh; orang gobloq*, L.

Lobbig, b. n. *kendor*.

Loboer, m. *andjing jang pandjang telinga-
nja; andjing jang pandjang koepingnja*, L.
—, fig. *lomperd, orang bodoh; orang
goblok*, L.

Lodder, m. *risaw; bangsat*.

Lodderen, o. w. *birahi*.

Lodderoog, m. en vr. *orang jang mendelik
matanja*.

Lodderzoet, b. n. *rawan; piloe; manis
sakali*.

Loef, vr. *atas angin*.
Te loever, *diatas angin*.
De — hebben, (boven een ander schip
uitzeilen), *berlajar diatas angin kapal
lain*.
Iemand de — afsteken, *berlebih-lebihan
dari pada saorang; memasbóegkan*.
De — afgestoken, *masbóeg*, Ar.

Loefbrassen, m. *meerv. tali kelat di
sabelah angin*.

Loefwaarts, bijw. *ka sabelah angin; di-
atas angin*.
— van ons, *diatas angin kita*.

Loefwal, m. *pasisir (pantéj) jang diatas
angin (di sabelah angin)*.

Loefzijde, vr. *sabelah angin*.

Loeger, m. zie **Stouwer**.

Loeien, o. w. *tengoh*.
— van eenen olifant, van de zee en
van het vuur, *daroe, mendaroe; deroe*.
Het helse vuur loeit, *api naraka itoe
mendaroe*.
— van den wind, *berdengoeng*.
— van den donder, van eenen water-
val en van eene onstuimige menigte, *ge-
moeroeh*.
— van storm en onweder, *gempita*.

Loensch, b. n. *mata djoeling; mata djè-
ring*, L.
Iemand — aankijken, *kerling, menger-
ling dengan ékor mata*.

Loer, m. *pengadangan*.
Op den — liggen, *mengadang*, zie **Loe-
ren**.

Loer, m. *botterik, orang bodoh; orang
goloq*, L.

Loeren, o. w. *gluren, hintéj, menghintéj;
intip, mengintip*, L.
—, in eene hinderlaag liggen, *adang,
mengadang; indap, mengindap*.
—, zoeken te verkrijgen, *mentjahari*.
—, bedotten, *bermainkan; main bodoh,
L.; berdjakan*.

Loering, vr. *penghintéjan; pengintipan*, L.

—, belaging, *pengadangan; pengindapan*.

Loeris, m. *orang bodoh; orang gobloq*, L.

Loermoorder, m. zie **Sluikmoorder**.

Loeroeng, o. w. zie **Loeren**.

Loerplaats, vr. *tempat mengadang; tem-
pat menghintéj, (mengintip)*, zie **Loeren**.

Loeven, o. w. *menjoesoer angin; béloq*.
Loef wat! *béloq sedikit!*

Lof, m. *poedji; tahmid*, Ar.; *moedzkir*,
Ar.; *idzkar*, Ar.
— zij Gode, den Heer der werelden,
alhhamdoe lillahi rabbi 'alamin!
Den — van God zingen, *dzikir Allah;
dikir Allah*, L.
God —! *alhhamdoe lillahi!*
Iemands — vermelden, *memoedji orang*.

Lofbrief, m. *wargatoe 'lmadjd*, Ar.; *soerat
poedji-poedjian*.

Lofdicht, o. *poedji-poedjian; sja'ir me-
moedji*.

Lofdichter, m. *pengarang sja'ir memoedji*.

Loffelijk, b. n. *haroes dipoedji; patoet
dipoedji; kapoedjian*.
Eene — e daad, *perboewatan jang ka-
poedjian*.
—, bijw. *atas peri jang kapoedjian*.
Hij gedraagt zich —, *maka lakoe dja-
lannja itoe kapoedjian*.

Loffelijkheid, vr. *peri jang kapoedjian*.

Lofgalm, m. *soewara memoedji*.
Den — over iemand aanheffen, *angkat
soewara memoedji orang*.

Lofgebed, o. (gewoonlijk bij nacht), *sem-
bahjang tasbihh*.

Lofgerucht, o. *warta poedji; brita poedji;
chabar poedji*, L.

Lofgesprek, o. zie **Lofspraak**.

Lofgezag, o. zie **Lofzang**.

Lofgierig, b. n. *ingin akan dipoedji orang;
ingin akan poedji*.

Lofgierigheid, vr. *kainginan akan di-
poedji orang*.

Lofklank, m. *boenji poedji*.

Loflied, o. zie **Lofzang**.

Loffer, o. *goerbán sjoekr*, Ar.

Lofplaats, vr. *poedjaän, pemoedjaän*.

Lofpsalm, m. *mazmoer akan memoedji;
mazmoer poedji*.

Lofrede, vr. *chothbat jang memoedji;
madjd*, Ar.

Lofspraak, vr. *perkataan jang memoedji;
madhh*, Ar.

Lofspreking, vr. *pemoedjian*.

Loftitel, m. *gelar*.

Loftuiten, b. w. *menjeboetkan poedji orang*.
—, vleien, *boedjoeg, memboedjoeg*.

Loftuiter, m. *orang jang menjeboetkan
poedji orang*.

Loftuiterij, vr. *pemboedjoekan*.

Lofwaard, b. n. zie **Lofwaardig**.

Lofwaardig, b. n. *haroes dipoedji; patoet
dipoedji; kapoedjian*.

Lofwaardiglijk, bijw. *atas peri jang
kapoedjian*.

Lofwerk, o. bloemwerk, *boenga-boenga jang dipahat*, (dioekir).
— aan gebouwen, *tekat*.

Lofzang, m. *poedji-poedjian*; *tahlil*, Ar.; *njanjan tahlil*; *dzikir*, Ar.; *dikir*, verb.
— en ter eere Gods, *tasbihhât*, Ar.

Lofzanger, m. *jang menjanji poedji orang*, zie Lofzangzinger.

Lofzangenboek, o. *kitab poedji-poedjian*; *kitab tahlil*; *kitab dzikr*, (*dikir*, L.).

Lofzangzinger, m. *orang jang menjanji poedji-poedjian*, (*tahlil*); *orang jang berdikir*, L.

Log, b. n. *zwaar*, *berat*.
—, *vadzig*, *malas*; *lêna*.
—, *lijvig*, *gemoeg*.

Log, vr. *ikan-ikan*.

Logboek, o. *soerat ladjoenja kapal*.

Loge, vr. (ond. w.) *biliq*; *lodji*, verb.
— der vrijmetselaars, *chalwat sastra-wan*.

Logement, o. *roemah makan*.
Inlandsch —, *pesanggrahan*; *tempat perhentian*.

Logementhouder, m. *toewan roemah makan*.
Inlandsche —, *djoeroe pesanggrahan*.

Logen, vr. zie Leugen.

Logenaar, m. zie Leugenaar.

Logenachtig, b. n. zie Leugenachtig.

Logensmeder, m. zie Leugensmeder.

Logenstraffen, b. w. *beperdoestakan*; *mendoestakan*; *menjalahi*; *menjalahkan*.

Logentaal, vr. zie Leugentaal.

Logentijding, vr. zie Leugentijding.

Logenverdichtsel, o. zie Leugenverdichtsel.

Logenvertelling, vr. zie Leugenvertelling.

Logenzak, m. zie Leugenzak.

Loggen, b. w. *oekoer ladoenja kapal*.

Logglas, o. *djâm pasir*, (*akan mengoekoer ladjoenja kapal*).

Logheid, vr. *zwaarte*, *kaberatan*.
—, *traagheid*, *kamalasan*.

Logie, vr. zie Loge.

Loglijn, vr. *tali oekoeran ladjoenja kapal*.

Logplankje, o. zie Log.

Lok, vr. *ikal*; *gandik*.
Zeer lichte —ken, *die van achteren ahangen*, *gombaq*.
Natuurlijke —, *tjetjentoeng*.
Korte —, *toekoeng*.
—ken *maken*, *menboewat* (*bêkin*) *gandik*; *melentiq ramboet*.

Lokaas, o. *oempan*.
Met — *lokken*, *memikat* *dengan oempan*; *djontrót* *dengan oempan*, L.; *mengoempiq* *dengan oempan*.

Lokazen, b. w. *beri makan oempan*; *mengoempiq*; *memikat*; *djontrót*, L.

Lokduif, vr. *merapati pengoempiq*.
—, *lokvogel*, *boeroeng pikat*; *boeroeng djontrót*, L.

Lokfluitje, o. *bangsi mengoemioiq*; *bangsi memikat*; *soeling djontrót*, L.

Lokgeld, o. *oewang menjouwapi orang*; *oewang menjoevap*.

Lokje, o. *ikal ketjil*; *gandik ketjil*.

Lokkebrood, o. zie Lokaas.

Lokken, b. w. *vogels*, *pikat*, *memikat*; *oempiq*, *mengoempiq*; *djontrót*, L.; *oepanin*, L.
—, *vleien*, *boedjoeg*.
—, *uitnoodigen*, *adjaq*.
—, *verleiden*, *membentjanakan*.
—, *eene vrouw*, *menawari*.
Eenen krokodil door muziek en dans uit de rivier naar den oever —, *sanderoes*.

Lokker, m. zie Aanlokker en Lokvogel.

Lokking, vr. zie Aanlokking.

Lokspijs, vr. *oempan*.

Loktrek, m. *makr jang memboedjoeg*; *daja jang memboedjoeg*.

Lokvogel, m. *boeroeng pikat*; *boeroeng pengoempiq*; *boeroeng djontrót*, L.; *boeroeng dinah*.

Lokwoord, o. *fig. perkataan jang memboedjoeg*; *perkataan jang menawari*.

Lol, vr. (gemeen w.) *senda*; *djinaka*.

Lollen, o. w. *mauwen*, *ngijoeng*; *rawoeng*.

Lollen, o. *boenji ngijoeng*.

Lollen, o. w. *zich boven een vuurpot warmen*, *berdjang atas angglo*, (*tempat api*).

Lollepot, m. *kipsaw*, Chin.

Loller, m. *koetjing jang ngijoeng*.
—, *babbelaar*, *orang jang omong-omong sadja*.

Lolling, vr. *boenji ngijoeng*.

Lombard, m. *roemah pegadéjan*.
Goed in den — *brengeu*, *bawa masoq barang di roemah pegadéjan*.

Lombardbriefje, o. *soerat gadéj*.

Lombarden, o. w. *makan roebit*; *pegang gadéjan* *dengan tindis orang*, (*dengan mengisap orang poenja darah*), L.

Lombardhouder, m. *djoeroe pegang gadéjan*; *kapala roemah gadéjan*.

Lombardvrouw, vr. *perampoeuan jang pegang gadéjan*.

Lomber, m. zie Omber.

Lommer, vr. *naoeng*; *tedoeh*.
— *geven*, *menaengi*; *beri tedoeh*; *menedoehi*.

Lommerachtig, b. n. *rampaq*, *rambaq*; *rendang*, zie Lommerrijk.

Lommeren, o. w. *doedoeq pada tempat pernaoengan*; *doedoeq di tempat tedoeh*.

Lommerig, b. n. zie Lommerachtig.

Lommering, vr. zie Lommeren.

Lommerrijk, b. n. *rampaq*, *rambaq*; *rendang*; *banjaq daoen*.
Een zeer — *boom*, *pohon kajoe jang terlaloe rendang*.

Onder eenen zeer — en boom, *dibawah rampaq-rampaq; dibawah pohon kajoe jang banjaq daoen.*

Lomp, b. n. grof, *kasar; boeroeq.*
—, ongemanierd, *pengkoeh; koerang adjar; tiada tahoe 'adat; gobloq, L.*
—, dom, plomp, *dengoe; bodoh.*

Lomp, vr. vod, *kain boeroeq; lonté, L.; pertja kain jang boesoeg.*
Papier wordt van — en gemaakt, *maka qarhás itoe diperboewat (dibékin) dari pada kain boeroeq, (lonté, L).*
—, oud kleed, *kain boeroeq.*
Met — en bedekt, *pakéj kain boeroeq.*

Lompelijk, bijw. *kasar; atas peri kasar.*

Lompen, b. w. *bermainkan; main bodoh; pedajain, L.*

Lompenbak, m. *tempat lonté, L.; tempat pertja-pertja kain.*

Lompengarder, m. *orang jang poengoet kain boeroeq, (lonté).*

Lompenhandel, m. *pernijagaän kain boeroeq; dagangan pertja-pertja kain.*

Lompenkooper, m. *orang membeli kain boeroeq.*

Lompenmand, vr. *krandjang kain boeroeq.*

Lompenpakhuis, o. *goedang kain boeroeq.*

Lompenzak, m. *karoeng kain boeroeq.*

Lomperd, m. *orang pengkoeh; orang gobloq, L.*

Lompheid, vr. *peri pengkoeh; kalakoean orang gobloq, L.*
—, domheid, *bodoh.*

Lompigheid, vr. *zie Lompheid.*

Long, vr. *paraw-paraw; paparaw; pengaroean; raboe, reboue.*

Longader, vr. *oerat raboe; oerat paraw-paraw.*

Longgezweel, o. *bengkaq paraw-paraw.*

Longgesteking, vr. *sakit barah pada paraw-paraw.*

Longpijp, vr. *boeloeh-boeloeh; sengkoe-wang; boewah sengkoe-wang.*

Longpijptakken, m. *meerv. tjabang paraw-paraw.*

Longslagader, vr. *nadi paraw-paraw.*

Longtering, vr. *zie Longziekte.*

Longziekte, vr. *penjakit paraw-paraw; penjakit raboe; bela seni.*

Longzuchtig, b. n. *sakit paraw-paraw; sakit raboe.*

Longzweer, vr. *poeroe raboe; poeroe paraw-paraw.*

Lonk, m. *kerling; sakerlip mata.*

Lonkaard, m. *zie Lonker.*

Lonken, o. w. *kerling, mengerling; kerlip; mendjoeling.*

Lonker, m. *orang jang mengerling; pengerling.*
—, die loensch ziet, *orang jang mendjoeling; orang jang djéring matanja, L.; orang jang mata djéring, L.*

Lonking, vr. *pengerlingan; kerling.*

Lont, vr. *toenam; soemboe; penjijjoet bedil.*

Brandende —, *toenam jang terpasang; penjijjoet jang berapi; soemboe jang dipasang.*

— ruiken, *fig. merasa bahaja.*

Lontarboom, m. (*borassus flabelliformis*), *pohon lontar.*

Lontstok, m. *penjijjoet; toenam; soemboe.*

Lontvat, o. *tong soemboe; tong toenam; tong penjijjoet.*

Loochenaar, m. *orang jang bersangkal.*

Loochenbaar, b. n. *jang dapat disangkal.*

Loochenen, b. w. *sangkal, menjangkal, bersangkal; moenkir, Ar.*

Het bestaan van monsters —, *menjangkal kaüdaän raqsasa.*

—, herroepen, *intrekken, wraken, monkir, Ar.; moengkir, verb.*

Eene overeenkomst —, *moenkir per-djandjian.*

Loochening, vr. *penjangkalan; inkár, Ar.*

Lood, o. zeker metaal, *timah hitam; oes-roeb, Ar.; raqác, Ar.*

—, kogels, *pelor, L.; peloeroe.*

—, dieplood, *batoe doega.*

Het — werpen, *limpar batoe doega.*

— van een uurwerk, *klok, batoe djám; batoe lotjeng, L.*

—, zinklood onder aan de vischnetten, *tampang, Jav.*

—, looden merk aan lakens enz., *tjap timah.*

Loodaarde, vr. *tanah timah hitam.*

Loodachtig, b. n. *saroepa timah hitam.*

Loodader, vr. *oerat timah hitam.*

Loodasch, vr. *haboe timah hitam.*

Loodazijn, m. *tjoeka timah hitam.*

Loodbalie, vr. *bakoel tali doega.*

Loodberg, m. *zie Loodmijn.*

Loodblauw, b. n. *warna timah hitam.*

Looddekker, m. *toekang atap timah.*

Looden, b. n. *timah hitam; dari pada timah hitam.*

— pijpen, *pantjoeran timah hitam.*

Met — schoenen komen, *datang per-lahan-lahan, (plan-plan).*

Looden, b. w. *pasang tjap timah.*

—, in lood zetten, *pasang didalam timah hitam.*

—, o. w. het lood werpen, *limpar batoe doega; djoedja.*

Looderts, m. *tanah timah hitam.*

Loodgieter, m. *pandéj timah hitam; toekang timah hitam.*

Loodgieterij, vr. *kedéj pandéj timah hitam; tempat toekang timah hitam.*

Loodglit, o. *tahi timah hitam; tera.*

Loodje, o. *sapotong timah ketjil.*

—, briefje, *toegangsbewijs, soerat pembajaran tempat.*

Loodig, b. n. *penoeh timah hitam.*

Loodkalk, m. *kapoer timah hitam.*

Loodkleur, vr. *warna timah hitam*.
Loodkleurig, b. n. *saroeпа warna timah hitam*.
Loodlepel, m. *sendoeg akan toewang (masaq) timah hitam*.
Loodlijn, vr. *bij zeelieden, tali doega*.
 —, *meetsnoer, tali sipat*.
Loodlijnblok, o. *eretan tali doega; kari batoe loga*.
Loodmetaal, o. *pidjar; tingkal; pateri*.
Loodmijn, vr. *tambang timah hitam; marijaw timah hitam; kolong*.
Loodpoeder, vr. *loemat timah hitam*.
Loodproef, vr. *oedjian timah hitam*.
 —, *eed bij het steken van de hand in kokend lood, berkaraw timah antjoer, (masaq); tjoer*.
Loodproever, m. (*dief die zich bij de loodproef gebrand heeft*), *orang ditjoer timah*.
Loodrecht, b. n. en *bijw. berdiri betoel*.
Loods, m. *op zee, pendoeга; orang pendoeга; orang loga*.
Loods, vr. *hut, pondog; los*, verb.
 Lange —, *die aan de kanten open is en voor groote gastmalen dient, palambang*.
 —, *voor eene woning, pendopo, L*.
Loodsalpeter, o. *sendawa timah hitam*.
Loodschuim, o. *sanga timah hitam*.
Loodsen, b. w. *binnen—, hantar (bawa) masoq dengan pertoeloengan orang loga*.
 —, *uit—, hantar (bawa) kaloewar dengan pertoeloengan orang loga*.
Loodsgeld, o. *oepah orang loga; oepah pendoeга; moe allim, Ar*.
Loodsman, m. *zie Loods*.
Loodsmannetje, o. *van de haai, ikan losi-losi*, verb.
Loodsmansboot, vr. *perahoe orang loga*.
Loodsmansvaarwater, o. *aer pelajaran orang loga*.
Loodsteen, m. *batoe timah hitam*.
Loodsuiker, vr. *goela timah hitam*.
Loodverf, vr. *zie Loodkleur*.
Loodvijl, vr. *kikir akan mengikir timah*.
Loodvitriool, o. *troesi dari pada timah hitam*.
Loodwit, o. *haboe timah hitam; isfidadj, Ar*.
Loodzand, o. *pasir timah hitam*.
Loodzout, o. *garam timah hitam*.
Loof, o. *daoen-daoen; rampaq-rampaq*.
 Groen —, *daoen-daoen hidjaw, Jav*.
Loof, b. n. *moede, lelah; letih lesoe; panat; tjapé, L*.
Loofachtig, b. n. *saroeпа rampaq; se-perti daoen-daoen*.
Loofheid, vr. *kalelahan; peri letih lesoe, panat; tjapé, L*.
Loofhut, vr. *tataroep daoen-daoen*.
Loofhuttenfeest, o. *hari raja tataroep daoen-daoen; 'id alchajmah, Ar*.
Loofrijk, b. n. *banjaq daoen; rampaq-rampaq; rendang*.

Loofvorsch, m. *kodoq hidjaw*.
Loofwerk, o. *oekiran boenga-boenga; oekiran kembang-kembang, L*.
Loofworm, m. *oelar daoen; oelar boeloe*.
Loog, vr. *lindi; nipal*.
Loogasch, vr. *haboe lindi; haboe lindi-lindian*.
Loogbak, m. *pasoe (tempat) lindi*.
Loogdoek, m. *kain boeboeh lindi*.
Loogen, b. w. *memoetihkan dengan lindi*.
Looging, vr. *pelindian*.
Loogkuip, vr. *tong lindi*.
Loogwater, o. *aer lindi*.
Loogzout, o. *garam lindi; bawraq, Ar*.
Looi, vr. *koelit pohon jang dipakéj toekang samaq*.
Looien, b. w. *samaq*.
Looier, m. *pandéj samaq; toekang samaq; penjariq*.
Looierij, vr. *pekerdjaän samaq; penjamakan*.
 —, *plaats waar geloid wordt, tempat samaq*.
Looierskalk, m. *kapoer samaq*.
Looiersknecht, m. *kamba pandéj samaq; boedjang toekang samaq, L*.
Looiersmes, o. *pisaw toekang samaq; pisaw pandéj samaq*.
Looikuip, vr. *tong toekang samaq*.
Look, o. *bawang*.
Lookachtig, b. n. *baoe bawang*.
Lookbed, o. *pétag bawang*.
Lookbol, m. *oembi bawang*.
Looksaus, vr. *koewah bawang*.
Looksmaak, m. *rasa bawang*.
Looksoep, vr. *sop bawang*.
Loom, b. n. *malas; léna; segan*.
 —, *bijw. dengan malas; dengan léna; dengan segan*.
Loomheid, vr. *kamalasan; peri léna; peri segan*.
Loomigheid, vr. *zie Loomheid*.
Loon, o. *vergelding voor goed of voor kwaad, pembalasan; kabalasan; perolèhan*.
 Hij heeft zijn — *ontvangen, maka ija soedah menarima pembalasan*.
 — *naar verdienste, pembalasan pahala*.
 Dit is het — *van iemand, die . . . , inilah perolèhannya orang jang*.
 —, *vast loon van werkvolk, oepah*.
 —, *traktement, gadji*.
 Aan het werkvolk het — *betalen, bajar oepah koeli*.
 — *trekken, makan oepah; makan gadji*.
Loonen, b. w. *balas, membalas; beri oepah; mengoepahi*.
 Iemand goede daden —, *membalas orang poenja perboewatan jang baik*.
Looner, m. *pembalas; jang membalas*.
Loonheer, m. *djoeroe membajar oepah bekeraja*.
Looning, vr. *pembalasan*.
Loonkoren, o. *padi jang diberi pada orang motong, L*.

Loonster, vr. *perampoeuan jang membalas*.
Loontrekkend, b. n. *jang makan oepah; jang makan gadji*.
Loontrekker, m. *orang jang makan oepah; orang jang makan gadji*.
Loop, m. *voortgang, djalán*.
 —, ren, *larian*.
 Een hert in den — *schieten, menèmbag mendjangan jang lari*.
 Op den — *gaan, lari; minggat, L.*
 De paarden gingen op den —, *maka koeda-koeda itoe-poen lari*.
 Hij is altijd op den —, *salamanja ija tiada di roemah; dija melantjong sadja, L.*
 De — *der zon en der maan, peridaran matahari dan boelan*.
 In den — *van den dag, samantara sijang hari ini*.
 De — *des tjids, perdjalamanan waqtoe; perkitaran masa*.
 De — *des levens, sa'oemoer hidoep*.
 In den — *mijns levens, sa'oemoer hidoep hamba*.
 De — *der zaken, djalannja perkara; peri perkara*.
 Volgens den — *der natuur, dengan toeroet peri choeloeg, (chilgat)*.
 's Werelds —, *kalakoean doenija*.
 De — *der gedachten, djalán ingatan; djalán fikiran*.
 De — *eener rivier, djalannja soengéj; djalannja kali, L.*
 De —, *stroom eener rivier, milirnja soengéj; milirnja kali, L.; haroesnja soengéj*.
 Den — *eener rivier stuiten, membendoengkan soengéj; (kali, L.)*.
 Den — *eener rivier veranderen, pindahkan djalannja soengéj, (kali, L.)*.
 De — *der markt, harga pasar; lakoeanja pasar*.
 —, *buikloop, sakit boewang aér; tjirit*.
 —, *roode loop, tjirit darah; tjirit lendir; kadjan*.
 De — *van een geweer, laras bedil*.
 Een geweer met eenen dubbelen —, *bedil dengan laras doewa batang; senapang jang ada laras doewa*.
 Den — *beginnen, moelai berdjalan*.
 Den — *verhaasten, membangatkan langkah*.
 Zijnen — *voleindigen, menjoedahkan perdjalanannja*.
 Zijnen — *ergens naar toe richten, toedjoe, menoejdjoe; toedjoeq*.
Loopachtig, b. n. *looperig, soeka berdjalan-djalan; soeka melantjong, L.*
Loopbaan, vr. *van wedloopers, tempat perloembaan*.
 —, *renbaan, (voor paarden), tempat balapan, L.; tempat perloembaan koeda*.
 De — *openen, memoelai berloemba*.
 — *van een hemellicht, peridaran; perkitaran*.

—, *levensloop, hhdh ahhwál kahidoepan orang*.
 Zijne — *(leven) in vrede eindigen, menjoedahkan kahidoepannja didalam kase-nangan*.
 —, *werkkring, pekerdjaan*.
Loopen, o. w. *te voet gaan, berdjalan kaki; djalán kaki, djalán, L.; berdjalan*.
 Snel —, *berdjalan tjepat-tjepat*.
 Uit al zijne macht —, *berdjalan ter-laloe tjepat*.
 Tegen iemand aan —, *bentoe, L.; berdjalan melanggar orang*.
 Gaan —, *vluchten, lari*.
 Laten —, *kasih lari, L.; beri lari*.
 Veel op de markt —, *melantjong di pasar, L.*
 Her- en derwaarts —, *berdjalan sini sana*.
 Met het hoofd tegen den muur —, *fig. maos kerdja barang jang tiada dapat dikerdja orang*.
 Ledig —, *tiada kerdja apa-apa; melantjong, L.*
 Iemand laten —, *tiada faalbel akan orang*.
 Stilletjes, *op de teenen —, djindit*.
 In het verderf —, *berdjalan kapada kabinasain*.
 Vol volks —, *dawian*.
 Een kind leeren —, *mengadjar anag berdjalan*.
 Deze rivier loopt naar zee, *aér soengéj ini mengalir ka laoet; ini aér kali hilir ka laoet, L.*
 Het zweet liep hem van het aangezicht, *maka djamdjam doerdja poen berhamboeran; maka aér kringal toeroen dari moekanja, L.*
 De wijn is uit het vat geloopen, *maka aér anggoer habis tiris dari pada tong*.
 Water dat snel loopt, *aér deras*.
 Door eenen doek laten —, *tapiskan; kasih saring, L.*
 Mijne oogen —, *(tranen), bilas kadoewa matakoe*.
 Het vaartuig liep vol water, *maka perahoe poen penoeh dengan aér*.
 Eene bergketen loopt van het oosten naar het westen over Java, *maka goenoeng-goenoengan jang sadjadjar itoe melandjoetkan dirinja sapandjany tanah Djawa dari pada timoer datang ka barat*.
 Deze weg loopt van Benkoelen naar Palembang, *maka djalán ini dari pada negeri Bangkahoeloe laloe (menoedjoe) ka negeri Palembang*.
 Er loopt een gerucht, *maka ada soewatoe chabar, (warta, brita)*.
 Eene haven binnen —, *masoq moewara*.
 Dat gesprek loopt te hoog, *maka bitjara (kata-kata) itoe terlaloe tinggi*.
 Hoog in prijs —, *besar harganja; terlaloe mahal*.

Een geschil, dat te hoog loopt, *tjidera jang terlaloe sangat*.

Hoog met iemand —, *sangat memoedji orang*.

Dat loopt in het oog, *itoe disalahi orang*.

Langs den wal —, (zeilen), *menjoesoer tanah*.

Achterom —, *laloe (liwat, L.) dari boeritan, (belakang)*.

Binnengaats —, *masoq moewara, (koe-wala)*.

De zeilen laten —, *hoeloerkan lajar*.

Loopend water, *aer deras; haroes; aer ngalir*.

De loopende maand, *boelan jang sakarang ini*.

Op den zevenden der loopende maand, *pada toedjoeh hari boelan ini*.

Loopende prijs, *harga pasar; harga jang lakoe*.

Loopende oogen, *mata nilas*.

Loopende termijn van betaling, *angsoeran jang sakarang ini*.

Achter den ploeg —, *menanggala; me-loekoe*.

Achter de koeien —, *goembalakan lemboe, (sapi); djaga sampi, L.*

Achterna —, *volgen, ikoet; toeroet*.

Hij loopt den ganschen dag bij het dorpschoofd, *antéro hari dja pegi di roe-mahnja kapala kampoeng, L.*

Bijeen—, te zamen —, *berkoempoel; ber-himpoen*.

Er — schoone aderen door dat hont, *maka kajoe itoe ada berkoeréj, (berkoerèh)*.

Dooreen—, door elkander —, *djalan sini sana*.

Heen en weder —, *laloe lalang; pergi datang*.

In de war —, *djadi koesoet; djadi roe-saq*.

Deze twee rivieren — ineen, *maka soengéj doewa batang ini djadi satos*.

Langs de heining —, *menjoesoer pagar; djalan sapandjang pagar, L.*

Langs de straat —, (slenteren), *melan-tjong di djalan besar, L.*

Het loopt naar zeven uur, *ampir poe-koel toedjoeh, L.*

Hij loopt naar de zeventig (jaar), *maka ija hampir toedjoeh poeloeh tahoen oemoer-nja*.

Loop naar den satan! *pegi per sétan! L.*

Om den doctor —, *pegi panggil doe-koen, (dokter), L.*

Dat land is onder water geloopt, *maka tanah itoe kena aer sebaq, (disebaq aer)*.

Ten einde —, *hampir habis, (ampir abis, L.)*.

Het rivierwater loopt over den grooten weg, *maka aer soengéj sebaq djalan besar*.

Te gemoet —, *pergi berdjoempa; pegi ketemoe, L.*

Te zamen —, (van veel volk), *keroe-boeng*.

Uit het huis —, *kaloewar dari pada roemah*.

Uiteen—, *verschillen, bertjidera*.

De menigte liep uiteen, *maka orang banjaq itoe-poen bertjeréj: tjeréjlah*.

Voorbij —, *liwat, L; melaloeh*.

Vooruit —, *djalan dahaloe, (dhoeloe)*.

Vooruit —, voorbij —, *mendahoeloei*.

Overhoop, omver —, *berdjalan serta meroeboekkan*.

De kris door het lijf —, *tikam sampag*.

Den degen door het lijf —, *tikam te-roes dengan pedang; toesoeg teroes sama pedang, L.*

Storm —, *serboe; tampil; serang; tam-poeh*.

Op eene vesting storm —, *menjerang benteng*.

Op den vijand storm —, *menjerboekan dirinja kapada (kadalam) moesoeh*.

Eenen olitant doen storm —, (snel voortrukken), *tampilkan gadjah*.

Gevaar —, *kena bahaya*.

Zich moede —, *berdjalan berlelahkan diri*.

Zich buiten adem —, *berdjalan sampéj menggeh-menggeh, L.; berdjalan sahingga hampir poetoes nafas*.

Een paard doen —, *melarikan koeda*.

Den vijand doen —, *melaloekan moesoeh*.

Er waren er, die naar hunne stad toeliepen, *ada jang lari mengoesir ka negerinja*.

Waarom — die lieden altemaal weg? *apa sabab maka orang sakalian ini berlari-larian?*

Loopend, b. n. *jang berdjalan*.

—, tegenwoordig, *jang sakarang ini, zie Loopen*.

Looper, m. *orang jang berdjalan kaki*.

—, postbode, *oepas pos, L.; bar'id, Ar., uit het Perz*.

—, boodschapper, *soeroehan; atjang*.

—, molensteen, *batoe kisaran; batoe penggilingan*.

—, wrijfsteen, *batoe giling*.

—, raadsheer, (in het schaakspel), *gad-jah*, (eig. olitant, die oorspronkelijk in Hindostan naast de koningin volgde, welke aldaar niet bestaande, door den raadsheer werd vertegenwoordigd).

—, (bij schipp.) takeltouw, *tali èrè-tan, L.; tali kari*.

—, dievensleutel, *anaq koentji maling; koentji maling, L.*

—, zwerver, *orang gébana; risaw*.

Zijne —s te baat nemen, *fig. minggat, L.; lari*.

Looperig, b. n. zie **Loopachtig**.

Loopgraaf, vr. *parit; galian*.

In de — gaan, *masoq didalam parit*.
 De loopgraven openen, *moelai meng-gali parit*.
Loopje, o. *salari*, zie **Loop**.
 —, listige trek, *daja; pedajan*, L.; *makr*, Ar.; *maçlahhat*, Ar.
 —, woordspeling, *perkataan senda goeraw*.
Looping, vr. het loopen, rennen, *larian*.
 —, vloeijing, *ngaliran*, eig. *haliran*.
Loopjongen, m. *boedjang ketjil*, L.; *boedaq jang djadi soeroehan*.
Loopkoers, m. *djalan jang ditoedjoekan*.
 — van een schip, *djalan ladjoenja kapal*.
Loopplantaren, vr. *lantéra kapal*, L.; *tanglong kapal*.
Looplijn, vr. (scheepsw.) *tali doega; tali loga*.
Loopperk, o. zie **Loopbaan**.
Loopplaats, vr. zie **Loopbaan**.
 —, exercitieveld, *medán çoldádoe berbaris*; *tempat orang perang berbaris*.
Loopplank, vr. *papan penjabrangan; papan boewat naik perahoe*, L.
Loopprijs, m. *harga pasar*.
 — voor enen wedloop, *hhisnat balapan*.
 — voor een' verwinnaar in enen wedloop, *oepah orang jang menang di dalam perlombaän*, (pelarian); *hhisnat*, Ar.
Loops, bijw. in: ter —, *sabentaran sadja*.
Loopsch, b. n. *maoe bekaq; gatal*.
Loopschheid, vr. *peri gatal*.
Loopstrijd, m. *larian berloemba-loemba*.
 Eenen — houden, *lari berloemba-loemba*.
Loopveld, o. zie **Loopbaan**.
Loor, vr. zie **Leur**.
Loos, vr. zie **Leus**.
Loos, vr. *tali jang bergantoeng*.
Loos, b. n. listig, *tjerdik*; *berdaja*; *ban-jang 'aqal*; *haloes*.
Loos, b. n. ledig, *kosong*, L.; *hempa*.
 —, niet wezenlijk, *valseh, poera-poera*, L.; *tiada benar*.
 Looze mouwen, *saroeng tangan badjoe*.
 Eene looze deur, *pinloe mati*, (ook: eene deur, die nooit geopend wordt).
 Een looze aanval, *penjerangan jang dipoera-poerakan*.
 Eenen loozen aanval doen, *poera-poerakan hendaq menjerang*.
 Een looze steng, *kajoe! bakal tijang pengapoeh*.
 Looze zeilen, *lajar bakal ganti lajar jang soedah dipasang*.
Looselijk, bijw. listiglijk, *dengan tjerdik*; *dengan 'aqal*.
Loosheid, vr. slimheid, *peri tjerdik*; *'aqal*.
Loot, vr. *tjabang moeda; taroeg*.
 Overtollige loten aan de peperranken, *tjarang*.
 Jonge —, *toemas*; *poetjoeg*.
 Teedere loten, *tjanggar*.

—, afzetsel van eenen boom om te planten, *tjangkokan*.
 —, aan den wortel eens booma, *banir*.
Lootje, o. *soerat ketjil*.
 —, loterijbrieffe, *soerat oendi*.
Loover, vr. *daoen-daoen hidjaw*.
Looverfeest, o. zie **Loofhuttenfeest**.
Looverhut, vr. zie **Loofhut**.
Looverhuttenfeest, o. zie **Loofhuttenfeest**.
Loovertent, vr. zie **Loofhut**.
Loovertentfeest, o. zie **Loofhuttenfeest**.
Loovertje, o. *daoen badija; prada terbang*.
 Gouden —, *plaatgoud, taterapan emas*.
Lor, vr. oude lap, *kain boeroeg; lonté*, L.; *kain jang tiada bergoena*.
 —, nietswaardig persoon, *telédor*, L.; *bangsat*, L.; *crang boesoeg*.
 Met —ren gekleed, *pakéj kain boeroeg*.
 —ren verhalen, *mengomong-omong kosong*.
Lorren, b. w. bedriegen, *menipoe; berda-jakan; pedajain*, L.
Lorrendraaien, o. w. *berdagang dengan barang gelap*; *berdagang dengan melarikan béja*.
 —, fig. *menipoe; berdajakan; pedajain*, L.
Lorrendraaijer, m. smokkelaar, *orang jang membawa barang gelap*; *orang jang melarikan béja*.
 —, vaartuig eens lorrendraaijers, *perahoe jang membawa barang gelap*.
Lorrendraaijerij, vr. smokkelhandel, *dagangan barang gelap*.
 —, bedrog, *tipoe; daja*.
Lorrenvrouw, vr. *perampoewan jang mem-beli kain boeroeg*.
Lorrewerk, o. *pekerdjaän jang boesoeg*; *pekerdjaän jang koesoet-koesoet*.
Lors, vr. *perampoewan jang kotor dan laléj*.
Lorsen, b. w. *alpakan*; *tiada ingat*; *tiada indahkan*.
 —, op krediet koopen, *beli hoelang*.
 —, bedriegen, *tipoe; berdajakan; pe-dajain*, L.
Lorshandel, m. *menipoe; daja; pedajan*, L.
Los, b. n. niet vast, *tiada tetap*; *ber-geraq*.
 Deze plank is —, *maka papan ini tiada tetap*; *ini papan bergeraq*, L.
 —, kruimelig, *berbrin*.
 —, (van vruchten of pitten die niet aan den bast vastzitten), *longkaeh*.
 —, mul, *loenaq*.
 —se grond, *tanah loenaq*.
 — kruut, *obat bedül*.
 —, ruim, wijd, rammelend, (van versletene raderen enz.), *longgar*.
 Dit rad is —, *ini roda soedah longgar*, L.; *maka djantra ini longgar*.

—ser maken, *melonggarkan*.
 —, niet stijf genoeg aangehaald, *koerang kentjang*.
 —, met te veel bocht (van touwen), *kendor*.
 —, loshangend, *teroeréj; telepas, L.; terlepas*.
 —hangend haar, *ramboet jang tetoeréj*.
 —, vrij, *lepas, terlepas; telepas, L.; loepoet*.
 — van de wereld, *loepoet dari pada doeniája*.
 —, zwierig, *tjantig; perméj*.
 — gerucht, *kabar angin, L.; chabar sija-sija*.
 Een — handje hebben (om te slaan), *tjangkeling; tangan garang; tangan panas*.
 — van mond, *tjelatoq, L.; lantjang; telandjoer moeloet*.
 —, veranderlijk weer, *masa pentjaroeba; masa berobah*.
 De duivel is —, *roesoeh sakali; soedah hiroe-hara sakali*.
 —, open, *terboekta; teboekta, L*.
 De deur is —, *maka pintoe itoe terboekta*.
 —, onbedachtzaam, *koerang ingat; loepa uan lakéj*.
 Een —, liederlijk mensch, *risaw; orang boesoeg*.
 Een — leven leiden, *hidoep seperti risaw*.
 —jes rijgen, *djelloedjoer; tjantjong*.
Los, m. viervoetig dier, *toesah, toeffah, Ar*.
Losarbeiden, o. zie **Loswerken**.
Losbaar, b. n. *jang boléh (dapat) diteboekta; kateboesan*.
 Een — paard, *gadéj jang boléh diteboekta*.
Losbakeren, b. w. *memboekta kain lampin*.
Losbandig, b. n. *doekana; tiada karoe-wan, L*.
Losbandigheid, vr. *kalakoean risaw; peri doekana*.
Losbeitelen, b. w. *boekta dengan pahat*.
Losbersten, o. w. *letos; roentoeh, zie Bersten*.
Losbersting, vr. *peletosan*.
 — des bliksems, *petir kilat*.
Losbetten, b. w. *boekta dengan membasah*.
Losbeuken, b. w. zie **Losslaan**.
Losbijten, b. w. *mentjeréj dengan menggigit*.
 —, door bijten openen, *boekta dengan menggigit*.
 —, doorbijten, *menggigit poetoos*.
 —, door bijtende middelen openen, *boekta dengan obat keras*.
Losbikken, b. w. *boekta dengan memboewang kapoernja*.
Losbinden, b. w. *memboekta ikatan; mengoeréjkan*.
 Een takkebos —, *boekta ikatan berkass*.

Het haar —, *mengoeréjkan ramboet*.
Losbinding, vr. *pengoeréjkan; pemboektaan ikatan*.
Losbladeren, b. w. *boekta sjathr kitab*.
Losblazen, b. w. *boekta dengan tijoep*.
Losbleeken, o. w. *hilang didjemoer*.
Losbliiven, o. w. *tinggal terboekta*.
Losboenen, b. w. *angkat dengan sékat, (sikat)*.
Losbol, m. *orang perlentéj*.
 —, wuft mensch, *orang jang tiada karoe-wan*.
Losbonzen, b. w. *boekta dengan toemboeg*.
Losboren, b. w. *boekta dengan menggiriq, (bor)*.
Losbouwen, b. w. *lepaskan dengan meloekoe*.
 —, met den ploeg openen, *boekta dengan meloekoe*.
Losbranden, b. w. *tjeréjkan dengan membakar*.
 —, een kanon, *pasang marijam*.
 —, o. w. *ditjeréj oléh api; tjeréj karana ditoenoé*.
Losbranding, vr. *pentjeréjan oléh api*.
 Ik zag de — van het geschut, *maka akoe-poen lihat marijam dipasang oranglah*.
Losbreken, b. w. *boekta dengan membongkar; membongkar*.
 Eenen brief —, *petjah tjap soerat, L.; boekta soerat; memboekta soerat dari pada materéjnja, (chat amnja, Hoft)*.
 De hond heet zich losgebroken, *maka andjing soedah poetoeskan talinja*.
 —, o. w. *petjah; tetas; kaloe-war*.
 Het gewzel is —, *maka bengkaqnja itoe soedah petjah*.
 Zijne gramschap brak los, *maka amarahnja poen kaloe-warlah*.
 Hevig tegen iemand —, *sangat djer-kah pada orang*.
Losbuigen, b. w. *boekta dengan membentoeq*.
Loscedel, vr. *soerat poenggah-poenggahan*.
Losdammen, b. w. *menetaskan terbis; boekta dengan memboewang terbis; boekta bendoengan, L*.
Losdansen, b. w. *mengoeréjkan dengan menari; boekta dengan bala, L., (dansa, L.)*.
Losdauwen, o. w. *diboekta emboen*.
Losdelven, b. w. zie **Losgraven**.
Losdempen, b. w. *boekta tanah jang disaboekta*.
Losdijken, b. w. zie **Losdammen**.
Losdobbelen, (zich) wed. w. *loepoetkan diri dengan main dadoe, zie Dobbelen*.
Losdoen, b. w. zie **Losmaken**.
Losdouwen, b. w. zie **Losduwen**.
Losdraaien, b. w. *barang jang terpintal, (terpoetar)*.
 Eene schroef —, *boekta sekroep dengan poetar; poetar memboekta sekroep, zie Schroef*.
 —, o. w. *djadi terboekta dengan dipoetar*.

Losdraaiing, vr. pemboekaän dengan me-
moetar, (dipoetar).

Losdraven, b. w. tjeréjkan sambil djok-
djok, L., (anggol).

Losdrijven, o. w. dilepas dengan ha-
njoet.

Losdringen, b. w. boeka dengan menge-
roeboengi, (menjesag).

Losdrukken, b. w. boeka dengan menoe-
laq, (tindis).
Eene deur —, boeka pintoe dengan me-
noelaq.
Een gezwel —, petjahkan bengkaq de-
ngan menindis; telaskan bengkaq dengan
tekan.

Losdrukking, vr. pemboekaän dengan
tekan, (tindis).

Losduwen, b. w. lepaskan dengan menjor-
rong.

Losseggen, b. w. tjeréjkan dengan meng-
garoeg.

Lossetteren, o. w. diboeka nanah.

Losgaan, o. w. terlepas; tepas, L.; ter-
boeka.
De haan van het geweer ging los,
maka pamitik senapang poen tepas, L.
Uw haar gaat los, ramboetmoe teroeréj.
En die steenen gingen los, maka batoe
itoe-poen terbongkar.
Het touw gaat los, tali loetjoet.
De kokosbloesem gaat los, majang
mekar.
Op iemand —, tampoech pada orang.
Op den vijand —, serboekan dirinja
kapada moesoeh.
Van zelf —, terboeka (teboeka, L.),
sendiri.
Dit venster gaat niet gemakkelij los,
soesah sakali memboeka djandéla ini.

Losgaan, o. kaboekaän; hhal memboeka-
kan diri.

Losgieten, b. w. tjeréjkan dengan menoe-
wang atasnja.
Gestolde boter met heet water —, tje-
réjkan minjaq sapi, (mantéga, L.) jang
bekoe itoe dengan menoewang aër panas
atasanja.

Losglijden, o. w. terlepas dengan kelintjir,
(plését, L.).

Losgooien, b. w. tjeréjkan (boeka) dengan
melémpar.
De deur met eenen steen —, boeka
pintoe dengan melémpar batoe.

Losgorden, b. w. memboeka (mengoeréjkan)
tali ikatan.

Losgorgelen, b. w. boewang dengan ber-
kemoer.

Losgraven, b. w. boeka dengan patjoel,
(dengan dipatjoel, dengan mematjoel).

Losgrendelen, b. w. boeka kantjing.
De deur —, boeka kantjing pintoe.

Losgroeien, o. w. terlepas dengan toem-
boek.

Loshaken, b. w. boeka gajit.

Loshakken, b. w. tjeréjkan (boeka) de-
ngan panggal, (potong).

Loshalen, b. w. zie **Lostrekken**.

Loshangen, o. w. bergantoeing; teroeréj.
Een —d touw, tali jang bergantoeing
—de haren, ramboet jang teroeréj.

Losharken, b. w. boeka dengan menjisir
tanah.

Loshebben, b. w. ada terboeka.
Hij heeft de deur los, maka pintoenja
ada terboeka.

Loshekelen, b. w. boeka dengan tinggar,
(serboeg).

Losheksen, b. w. zie **Lostooveren**.

Loshelpen, b. w. toeloeng melepaskan.

Loshoesten, b. w. kaloewarkan dengan
batoeg.

Loshoofd, m. en vr. orang perlentéj.

Loshoofdig, b. n. ringan kapala; èntèng
kapala, L.; bingoeng.
—, bijw. dengan bingoeng.

Loshoofdigheid, vr. peri kapala ringan.

Loshouden, b. w. tinggalkan terboeka;
kasih teboeka, L.; kasih tinggal teboeka, L.

Loshouwen, b. w. zie **Loshakken**.

Loskaarden, b. w. boeka dengan oenag.

Loskammen, b. w. boeka dengan menjisir.

Loskappen, b. w. zie **Loshakken**.

Loskeeren, b. w. zie **Losvegen**.

Losketenen, b. w. mengoeréjkan rantéj;
boeka rantéj.

Losklauwen, b. w. boeka dengan meng-
garoeg.

Losklinken, b. w. boeka lantaqnja.

Loskloppen, b. w. paloe hingga terboeka;
poekoel sampéj teboeka, L.; boeka dengan
paloe; boeka dengan poekoel.

Loskluisteren, b. w. boeka rantéj; ang-
kat rantéj; mengoeréjkan rantéj.

Losknijpen, b. w. gentas.

Losknippen, b. w. menggoenting.

Losknoopen, b. w. oeréjkan kantjing;
boeka kantjing.

Loskomen, o. w. loepoet; lepas.

Loskoopen, b. w. teboes, teboeskan.
Hij werd voor eenen ring losgekocht,
diteboesnja dengan sabentoeg tjintjin.
Zich —, meneboeskan diri.

Loskoopig, vr. teboeskan.

Loskoppelen, b. w. boeka tali lèhèr.

Loskrawen, b. w. zie **Losklauwen**.

Loskrabben, b. w. zie **Losklauwen**.

Loskrijgen, b. w. boeka, memboeka;
mentjeréj.

Loskunnen, o. w. bolèh (dapat) diboeka;
bolèh (dapat) lepas.

Loskurken, b. w. boeka soemzal; tjaboet
prop, L.

Loslatten, b. w. lepaskan; beri lepas;
kasih lepas, L.
—, laten glippen, ontschieten, loetjoet.
Eenen hond —, lepaskan andjing.
De hond pakte het wilde zwijn bij het
oor en liet niet weder los, maka andjing

- itoe-poen menggigit telinga babi hoetan serta tiada dilepaskannya.*
 Iemand uit de gevangenis —, *lepas-kan orang dari dalam pandjara.*
 Men liet de deur los, *maka pintoe itoe dikasih teboeka, L.;* *maka pintoe itoe ditinggalkannya terboeka.*
- Loslating**, vr. *pelepasan; kalepasan*, (dat dikwerf voor losgelaten gebezigd wordt).
- Losleggen**, b. w. *boekta, memboekta.*
- Loslijvig**, b. n. *sakit boewang aer; tjirit, tjerit.*
- Losloopen**, o. w. *berdjalan terlepas; telepas, L.*
 Het witte paard loopt los, *koeda poe-
 tih itoe terlepas, (telepas, L.).*
- Losmaken**, b. w. *memboekta; memboekta-kan; mengoeréj; mengoeréjkan.*
 De hoofdiharen uit den wrong —, *meng-
 oeréjkan ramboet.*
 —, *ontpakken, boekta boengkoesan; boekta baban.*
 Een weg —, *opruimen, membresihkan djalan.*
 En hunne ketenen werden losgemaakt, *maka rantéj-rantéjnja dioeréjkannya.*
 Een kleed —, *boekta pakéjan.*
 Zijnen gordel —, *memboekta ikat ping-
 gangnja.*
 Een brief —, *zie Losbreken.*
 —, *een touw, zie Losdraaien.*
 Eenenaad —, *boekta pendjahitan, (kelim).*
 De wortels van eenenaad boom —, *boekta akar pohon dengan patjoel.*
 —, *(eene snip uit een net), peloeroe-
 din, L.*
 De zeilen —, *babar lajar.*
 Een touw —, *vieren, hoeloerkan tali.*
 De oogen —, *membasah mata jang me-
 lekat, (belèngkèt).*
 —, *eene verharding in den buik door
 geneesmiddelen —, poekoel tahi dengan
 makan obat.*
- Losmartelen**, b. w. *fig. boekta dengan banjaq soesah.*
- Losmeuken**, b. w. *tjeréjkan dengan mem-
 basah, (meleamboetkan).*
- Losmodderen**, b. w. *boekta dengan boe-
 wang loempoernja.*
- Losnijpen**, b. w. *zie Losknijpen.*
- Lospakken**, b. w. *boekta boengkoesan.*
- Lospappen**, b. w. *boekta (meleamboetkan)
 dengan pakéj boeboer.*
- Losplaats**, vr. *plaats der bestemming,
 tempat nijat.*
 —, *om te lossen, tempat poenggah;
 poenggahan; tempat bongkar moewatan;
 tjaroetja.*
- Losploegen**, b. w. *boekta dengan meloekoe.*
 Losgeploegd worden, *diboeka loekoe.*
- Losploeien**, b. w. *boekta dari pada lipa-
 tan; boekta lipatan, L.*
- Lospluizen**, b. w. *boekta dengan mentjaboet.*
- Losplukken**, b. w. *boekta dengan mem-
 bantoen.*
- Lospokken**, b. w. *boekta dengan mengoe-
 paq api.*
- Losprijs**, m. *harga teboesan; bakal.*
- Losrafelen**, b. w. *boekta dengan mengoe-
 réjkan.*
- Losraken**, o. w. *loepoet; lepas; dilepas-
 kan.*
 Reeds losgeraakt, *soedah loepoet; soe-
 dah lepas.*
 Hij zal dit jaar —, *maka tja akan di-
 lepaskan pada tahoen ini.*
 —, *vlot worden, hanjoet poela; djadi
 hanjoel.*
- Losraspen**, b. w. *boekta dengan koekoer,
 (paroed, L.).*
- Losregen**, o. w. *diboeka hoedjan; di-
 poekoel hoedjan.*
 Het dak is losgeregend, *maka hatap
 soedah diboeka hoedian.*
- Losrijgen**, b. w. *boekta anggitnja.*
 Een korset —, *boekta korsèt, (koetang,
 tjoele).*
- Losrijten**, b. w. *boekta dengan sentaq.*
- Losroeren**, b. w. *boekta dengan adoeg.*
- Losroesten**, o. w. *terlepas (terboekta) di-
 makan karatan (tahi) besi.*
- Losrollen**, b. w. *boekta dari pada goe-
 loengannya.*
- Losrotten**, o. w. (door etteren), *ditjeréj-
 kan dari karana bernanah.*
- Losrukken**, b. w. *boekta dengan sentaq.*
 —, o. w. als: *op den vijand —, me-
 njerboekkan kapada moesoeh.*
- Losscherp**, o. *besi toeha bakal menembag.*
- Losscheuren**, b. w. *sentaq dengan tja-
 rik, (sowèq).*
 Zich —, *loepoetkan (lepaskan) diri de-
 ngan sentaq.*
- Losschieten**, b. w. *boekta dengan menembag.*
 — (zoo als een stuk hout of keg),
loepoet.
 —, *glippen, loetjoet.*
 —, *van eenenaad knoop in een touw,
 letjèq.*
- Losschoffelen**, b. w. *boekta dengan sorog,
 (soesoer).*
- Losschoppen**, b. w. *boekta dengan ten-
 dang.*
- Losschroeven**, b. w. *boekta sekroep, zie
 Schroef.*
- Losschudden**, b. w. *ter deeg schudden,
 gojang baik-baik; katjoq baik-baik.*
 —, *door schudden afscheiden, tjeréjkan
 dengan katjoq.*
- Losschuiven**, b. w. *singkap; boekta.*
 De gordijnen —, *singkap tiréj; boekta
 kelamboe.*
- Losselijk**, bijw. *zie Los.*
- Lossen**, b. w. *ontbinden, boekta ikatan;
 mengoeréjkan; boekta.*
 —, *ontladen, bongkar moewatan; poeng-
 gah.*

Een pand —, *teboes gadéj*.
 —, vrijmaken, (krijgsgevangenen), *me-neboesi tawan*.
 Het roer —, *angkat kamoedi*.
 Een vuurwapen —, *pasang bedil*.
Losser, m. *orang jang membongkar moewatan; orang jang memoenngah moewatan*.
Lossing, vr. *pembongkaran moewatan; pemoenngahan moewatan*.
 De — van het geschut, *penémbaq (pasang) marijam*.
 —, vrijkoopig, vr. *teboesan*.
 —, vrijmaking, *peleoepoetan; pelepasan*.
Lossingelen, b. w. *boekta tali pelana, (sèla, L.)*.
Losslaan, b. w. *boekta dengan paloe, (poe-koel,); poekoel sampéj teboekta, L.*
 Eene deur met geweld —, *menghantam pintoe hingga (sampéj) terboekta; boekta pintoe dengan menghantam; doebroeg pintoe, L.*
 —, o. w. *memboekakan diri*.
Losslijpen, b. w. *tjeréjkan dengan mengasah*.
Lossluiten, b. w. *boekta, memboekta*.
 —, *ontketenen, memboekta rantéj*.
Lossmakken, b. w. *boekta dengan menghantam*.
Lossmijten, b. w. *zie Losgooien*.
Lossnellen, o. w. *(op iemand, vijanden), tampoek; tampil*.
Lossnoeien, b. w. *boekta dengan merantjoeng*.
Lossnoeren, b. w. *boekta anggitan*.
Losspalken, b. w. *boekta; nganga*.
Losspannen, b. w. *zie Ontspannen*.
Losspelden, b. w. *angkat peniti*.
Losspijkeren, b. w. *angkat pakoe*.
Losspitten, b. w. *zie Losgraven*.
Losspligten, b. w. *boekta dengan membelah*.
Losspoelen, o. w. *djadi terboekta dimakan aér, (ombaq); dihanjoetkan aér deras*.
 De worters van dezen waringinboom zijn door de golven der zee losgespoeld, *maka akar pohon waringin ini soedah terboekta tanahnja dimakan ombaq laoet*.
Losspreiden, b. w. *hampar, hamparkan, menghamparkan*.
Losspringen, b. w. *boekta (tjeréjkan) dengan meloempat atasnja*.
 —, o. w. *memboekta dirinja*.
 — zoo als eene stalen veer, krul, slangenstaart, enz. *tjelor*.
 —, zoo als een knip, val of strik, wanneer er een vogel of dier inkomt, *simbot*.
Losstaan, o. w. *ada terboekta*.
 De deur los laten staan, *kasih teboekta pintoe, L.; tinggalkan pintoe terboekta*.
Lossteken, b. w. *tjeréjkan dengan menoesoeg*.
Losstoppen, b. w. *boekta dengan toemboeog*.
Losstrijken, b. w. *tjeréjkan dengan gosog*.
Lostikken, b. w. *tjeréjkan dengan tepoeg, (ketog)*.

Lostimmeren, b. w. *boekta dengan pemoekeel; boekta dengan martil*.
Lostooveren, b. w. *tjeréjkan dengan hobatan*.
 —, door toovermiddelen openen, *boekta dengan membatja mantra*.
Lostornen, b. w. *boekta pendjahitan*.
 De voering van een kleed —, *boekta pendjahitan lapisan badjoe*.
 —, o. w. *ganggang*.
Lostrappen, b. w. *tjeréjkan dengan tendang*.
 —, *opentrappen, boekta dengan tendang*.
Lostrekken, b. w. *tjeréjkan dengan tarik, (héla)*.
 De gordijnen —, *singkap tiréj; boekta kelamboe*.
 Tegen iemand —, *gegèr sama orang, L.; djerkah pada orang*.
Losvallen, b. w. *tjeréjkan dengan djatoh*.
 —, door vallen openen, *boekta dengan djatoh*.
Losvaren, b. w. *tjeréjkan dengan melanggar*.
Losvegen, b. w. *tjeréjkan dengan sapoe*.
Losvlechten, b. w. *tjeréjkan barang jang teranjam*.
Losvliegen, o. w. *terbang dimana soeka; terbang terlepas*.
 —, afscheiden door vliegen, *tjeréjkan dengan terbang*.
 —, van zelf opengaan, *terboekta dari pada sendirinja; tjelor*.
Losvlijmen, b. w. *boekta dengan tadji*.
Losvrouwen, b. w. *boekta dari pada lipatan*.
Loswaaien, b. w. *tjeréjkan dengan tjoep*.
 —, o. w. *terboekta ditjoep angin*.
 Het venster is door den wind losgewaaid, *maka dhandéla itoe terboekta ditjoep angin, (diboekakan angin)*.
Loswarren, b. w. *zie Ontwarren*.
Loswasschen, b. w. *tjeréjkan dengan tjoetji*.
Loswassen, o. w. *zie Losgroeien*.
Losweeken, b. w. *tjeréjkan dengan rendam*.
 —, o. w. *tjeréj sabab direndam*.
Loswerken, b. w. *tjeréjkan dengan bekerdja, L. (kerdja)*.
Loswerpen, b. w. *zie Losgooien*.
Loswillen, o. w. *ontslagen willen worden, maoe dilepas*.
 Het slot wil niet los, *maka koentji itoe tiada bolèh diboecka, (trada maoe diboecka, L.)*.
Loswinden, b. w. *tjeréjkan dengan poetar*.
Losworden, o. w. *ditjeréjkan; bertjeréj, zie ook Uitspatten*.
Loswrijven, b. w. *tjeréjkan dengan gosog*.
Loswringen, b. w. *sèntag dengan poelas*.
 —, het gewrongene openen, *boekta barang jang dipoelas*.
Loswroeten, b. w. *tjeréjkan dengan menjoenngkoer, (koeroeg, L.)*.

Loszegelen, b. w. zie **Ontzegelen**.
Loszetten, b. w. *boekta*.
Loszijn, o. w. in vrijheid zijn, *ada terlepas; teroeréj*.
 —, niet vast zijn, *ada longgar; tertjeréj*.
 —, open zijn, *ada terboeka*.
Loszitten, b. w. *tjeréjkan dengan doedoeg*.
 —, zittende openen, *boekta dengan mendoedoeki*.
 —, o. w. *longgar; gojang*.
 Het hoefijzer zit los, *besi koeda ada longgar*.
 Deze tand zit los, *ini gigi gojang, (ada gojang)*.
Loszwachtelen, b. w. *boekta kain baroet*.
Lot, o. fortuin, *oentoeng; naçib, Ar.; gismat, Ar.*
 —, kans, *oendi; pari, parih*.
 Het — werpen, *loetar oendi; boewang pari; boewang dadoe, L.*
 Het — is geworpen, *soedah poetoes bitjara*.
 —, noodlot, *taqdir, Ar.; adjal, Ar.*
 Een gelukkig —, *oentoeng baik; oentoeng jang baik*.
 Een ongelukkig —, *oentoeng jang malang*.
 Zijn — is al te ellendig, *peroentoengannya soesah terlaloe*.
 Iemand, die met zijn — tevreden is, *orang jang senang dengan oentoengnja*.
 — in eene loterij, *soerat oendi; soerat peloetaran oendi*.
 Te — (beurt) gevallen, *teroentoengi*.
 Het hoogste — trekken, *berolèh oendi jang terbesar*.
Lot, o. scheut, *taroeq*, zie **Loot**.
 — van den banaanboom, *anaq pisang; anaq pohon pisang*.
Lotboek, o. *soerat naçib; soerat taqdir*.
Lotbus, vr. *tempat (tarohan) soerat oendi*.
Loteling, m. *peloetar oendi, eig. Loter*.
 —, over wien het lot beslist of hij al dan niet in de krijgsdienst valt, *orang jang ditantoekan oendi entah (apa, L.) masoq çoldadœ entah (apa, L.) tiada*.
Loten, o. w. *loetar oendi; boewang dadoe, L.; berpari*.
Loter, m. *orang jang meloetar oendi; peloetar oendi; orang jang boewang dadoe, L.; orang jang berpari (boewang pari)*.
Loterij, vr. *peloetaran oendi; peroendian permainan oentoeng*.
Loterijbriefje, o. *soerat oendi*.
Loterijkantoor, o. *kantor soerat oendi*.
Loterijman, m. *orang jang djoewal soerat oendi*.
Loterijspel, o. *permainan oendi*.
Lotgemeen, b. n. *sama oentoeng; sama naçib*.
Lotgenoot, m. en vr. *teman oentoeng; sakoetoe naçib*.
 —, deelgenoot in den handel, *perséro, L.*

Lotgeval, o. *oentoeng; naçib, Ar.*
 —, ontmoeting, *pertemoean*.
Loting, vr. *peloetaran oendi*.
Lotspel, o. kansspel, *permainan petaroh; pemainan orang betaroh doewit, L.*
Lottrekker, m. *orang jang ambil soerat oendi dari dalam tempatnya*.
Lotus, m. *padma, Sansk.; sarodja, Sansk.*
Lotusbloem, vr. *boenga padma*.
Lotsverwisselaar, m. *orang jang toekar soerat oendinja*.
Lotsverwisseling, vr. *perobahan oentoeng; perobahan naçib; pergantian oentoeng*.
Lotwichelaar, m. *ahloe 'nnoedjœm*.
Lotwichelarij, vr. *'ilmoe 'nnoedjœm*.
Lotwissel, m. zie **Lotsverwisseling**.
Lotzegger, m. *orang pandéj bertoeng; orang petenoeng*.
Louter, b. n. *samata, samata-mata; kerdjang; dowang, L.*
 — goud, *emas samata-mata soetji; emas kerdjang*.
 — water, *aer samata-mata; aer dowang, L.*
 —, slechts, *sadja, sahadja*.
 —, zuiver, *soetji*.
Louteraar, m. *orang jang soetjikan*.
 — (van suiker), *orang jang heningkan goela; jang soetjikan goela*.
Louteren, b. w. *soetjikan; bresihkan; bëkin bresih, L.*
 Suiker —, *heningkan goela; soetjikan goela*.
 — door vuur, *menjoedi*.
 Gelouterd goud, *emas (mas) soetji; emas samata-mata soetji; emas kerdjang*.
 —, verdunnen, *menghaloesi*.
Louterheid, vr. *peri soetji; kasoetjian; peri bresih*.
Loutering, vr. *penjoetjian; pembresihan*.
Louterpan, vr. *koewali masaq goela*.
Louwmaand, vr. *boelan djanoewari*.
Loven, b. w. *prijzen, poedji, memoedji; tahhlilkan*.
 God — (bij het lezen van een rozenkrans), *tasbihhkan*.
 Zingende — (God), *berdzikir; berdzikir, verb.; bedikir, verb.*
 —, bieden, *tawar*.
 — (dankende, zeggende: eere zij God!) *tahhlilkan*.
Lover, m. die *prijst, jang memoedji*.
 —, bieder, *jang tawar*.
Lozen, b. w. *weg doen vloeien, mengalirkan*.
 Water —, *boewang aer seni; kentjing, L.; hhadjat ketjil*.
 Zuchten —, *mengeloeh*.
 Winden —, *berkoentoet*.
 Het water uit den vijver —, *mengalirkan aer koelam; kaloewarkan aer èmpang, L.*
Lozing, vr. (van water), *haliran, pengaliran*.

Lub, vr. zie **Lob**.

Lubben, b. w. *mengambiri; kabiri*, L.; *kabiriin*, L.; *kasimkan*.

Gelubt, *dikambiri; kabiri*, L.; *kasim*.

Een gelubde, *sida-sida*.

Een gelubde haan, kapoen, *ajam kabiri; ayam kasim*.

Lucht, vr. de luchtstof, *hawá*, Ar., (gewoonlijk wordt *angin*, wind, in beweging zijnde lucht, gebruikt); *oedara*, *adara*; *masa*; *langit*, zie hieronder.

Aarde, water, — en vuur, *boemi dan aër dan hawá dan api*.

Ontvlambare —, *hawá jang bolèh menjala*.

De — omgeeft den aardbol, *maka hawá itoe melipoeti boemi*.

In de — hangen, *djemoer*, L.; *oeraq*.

Den boezem — geven, *memboeka rahasia*; *mengatakan soesah hati*.

Een schip in de — laten springen, *pasang obat bedil sahingga kapal meletos terbang ka langit*.

De — die door de deur komt, *angin jang masoq pintoe*.

—, dampkring, *oedara*, *adara*.

Eene drukkende lucht, *masa begah*.

De gesteldheid der —, *peri oedara*.

Eene heldere —, *langit terang; bagoes terang*, L.

Fijne —, *hawá haloes*.

Verandering van —, *perobahan hawá; pergantian oedara*.

—, geur, *baoe*.

Eene kwade —, (ademhaling,) *baoe kedji*.

Eene aangename —, *baoe jang haroem*, (*wangi*, L.).

De — van iets krijgen, *merasa barang apa-apa*.

Luchtader, vr. *tempat nafas*.

Luchtbeschrijving, vr. *soerat mengatakan peri oedara*, (*hawá*).

Luchtbewoner, m. *orang haloes; membang; indra*.

Luchtbol, m. *kandaraän angin*.

Luchtboom, m. *kajoe langit*.

Luchtdicht, b. n. *tiada bolèh masoq angin*, (*hawá*).

Luchten, b. w. *djemoer*, L.; *oeraq*.

Kleederen —, *djemoer kain*, L.; *oeraq kain*.

—, den wind binnen laten, *beri masoq angin; kasih masoq angin*, L.

—, o. w. *didjemoer*.

—, verdragen, *tahan*.

Niet kunnen — of zien, *tiada bolèh tahan; bentji*.

Luchter, m. *orang jang djemoer*, L.; *orang jang mengoeraq*.

Luchtgat, o. *natang; lobang peranginan*.

Luchtgeest, m. *orang haloes; membang; indra*.

Luchtgesteldheid, vr. *peri oedara*.

Luchtgewest, o. *angkasa*.

Luchthartig, b. n. *soeka hati; soekatjita*.

Luchthartigheid, vr. *perangéj soeka hati*.

Luchthuisje, o. *baléj peranginan; palajan*, zie **Zomerhuis**.

Luchtje, o. *zacht koeltje, sapoeui-sapoeui*.

Een luchtje scheppen, *pasijar*, L.; *berdjalan-djalan*.

Luchtig, b. n. *peranginan; tipis; haloes; mengkag; ringan; èntèng*, L.

Eene — plaats, *tempat peranginan*.

Een — kleed, *kain tipis; kain haloes*.

— brood, *roti jang mengkag*.

— e spijs, *makanan jang ringan; makanan jang èntèng*, L.

—, vroolijk, zie **Luchthartig**.

Luchtigheid, vr. *peri peranginan*, zie **Luchtig**.

Luchting, vr. zie **Luchten**.

Luchtkasteel, o. *chajäl Ar;* *iehtijäl*, Ar.; *angan-angan jang perbola; fikiran jang sija-sija*.

— en bouwen, *landjoet angan-angan*.

Luchtkunde, vr. *pengatahoean hawá; 'ilmoe hawá*.

Luchtledig, b. n. *hempa hawá; kosong sakali; kosong angin*, L.

Luchtmeetkunde, vr. *'ilmoe menimbang hawá*.

Lucht pijp, vr. *tempat nafas; boeloeh-boeloeh; sengkoewang; boewah sengkoewang*.

Luchtpomp, vr. *hemboesan hawá*, (*angin*).

Luchtreis, vr. *perdjalanan dengan kandaraän angin*.

Luchtreiziger, m. *orang berkandaraän angin; orang jang naik dengan kandaraän angin*.

Luchtruim, o. *oedara, adara; tjerchi, tjerchih*.

Luchtschip, o. *kapal angin*.

Luchtschuw, b. n. *penakoet kena hawá* (*angin*).

Luchtschuwheid, vr. *katakoetan angin*, (*hawá*).

Luchtspringer, m. *orang penjoesang*.

Luchtsprong, m. *soesang*.

— en maken, *menjoesang*.

Luchtsteen, m. zie **Dondersteen**.

Luchtstreek, vr. *bahagian boemi; péhaq boemi; iqlim*, Ar., uit het Gr.

Koude —, *péhaq boemi jang dingin*.

Gematigde —, *benoewa panas agahari*.

Luchtstroom, m. *djalannja angin*, (*hawá*).

Luchtverheveling, vr. *sjiháb*, Ar.

Luchtverschijnsel, o. *sjiháb; kalihatan di langit*.

Luchtwagen, m. *rata jang saqti*.

Luchtweg, m. *djalan nafas*, zie **Lucht pijp**.

Luchtweger, m. *penimbang hawá*.

Luchtsinnig, b. n. zie **Luchthartig**.

Luchtzinnigheid, vr. zie **Luchthar-**
tigheid.

Luchtzaamtemeter, m. penimbang be-
ratnja hawá.

Lui, b. n. *malas; segan; tiada maoe be-*
kerdja.

Een — mensch, *orang malas; pemalas.*

Eene — e vrouw, *perampoewan malas.*

Een — paard, *koeda malas.*

Een — leven leiden, *hidoep dengan*
malas sadja.

Lui, m. mrv. zie **Lieden**.

Luiard, m. *pemalas; orang malas.*

—, viervoetig dier op Sumatra, *poe-*
kang, koekang, (lemur tardigradus).

Luibak, m. zie **Luiard**.

Luibuis, m. zie **Luiard**.

Luid, b. n. *jang kadengaran.*

—, overluid, *njaring; keras; garaw.*

Met — er stem lezen, *membatja dengan*
soewara njaring, (garaw).

—, doordringend, *scherp, marsik.*

— lachen, *tertawa gelaq-gelaq.*

—, klinken, *daréj; berboenji gempita;*
gempita boenjinja.

Luid, m. inhoud, *boenji; moewatan; baban.*

Naar — van den brief, *sabagéjmana*
boenji soerat itoe.

Naar — van 's konings bevelen, *dengan*
toeroet baban titah radja itoe.

Luide, b. n. zie **Luid**.

Luiden, o. en b. w. *berboenji.*

Wel —, *berboenji baik; bagoes boenji-*
nja.

Valsch —, *djanggal boenjinja.*

Aldus luidende, *demikijan boenjinja.*

—, de klok —, zie **Luien**.

Luiden, m. meerv. zie **Lieden**.

Luidend, b. n. *berboenji; boenjinja.*

Zoet —, wel —, *merdoe boenjinja; énaq*
lagoenja, L.

Kwaljk —, *djanggal boenjinja.*

Luiden, m. zie **Luiet**.

Luiding, vr. *penghelaän genta; penarikan*
lotjèng, L.

Luidkeels, bijw. *dengan soewara njaring.*
— lachen, *tertawa gelaq-gelaq.*

Luidruchtig, b. n. *gempita; gampar; roe-*
soeh, L.; gagap; goegoep; rijoeh.

— zijn veel praat hebben, *bara-ibin.*

Zeer — was het gedruisch van het
weenen der menschen, *terlaloe rijoeh*
boenji tangis orang.

—, schel van stem, *mersik.*

Luidruchtigheid, vr. *boenji gempita;*
boenji roesoeh, L.

Luiet, o. w. *berboenji; begenta, L.*

De klok luit, *genta berboenji; lotjèng*
berboenji, L.

—, b. w. de klok trekken, *hèla genta;*
tarik lotjèng, L.

Over eenen doode —, *berboenjian genta*
karana orang mati; tarik lotjèng sabab
orang mati, L.

De stormklok —, *hèla ginta semboejan,*
(gong semboejan).

Luiet, o. zie **Luiding**.

Luiet, m. *penghèla genta; penarik lotjèng,*
L.; orang jang penghèla genta; orang jang
menarik lotjèng, L.

Luiet, vr. zie **Luer**.

Luiet, o. w. *ada malas; bermalas-mala-*
san; ada segan; melambatkan.

Luiet, Luifel, vr. *pajon.*

Luiing, vr. zie **Luiding**.

Luiet, o. *papan penoetoe.*

— voor de glazen, *blind; papan penoe-*
toep ram, L., (tingkap); papan djandéla.

Luiet, b. w. *toetoe; katoe; kedjam.*

De oog —, *toetoe (katoe) mata.*

De oog van eenen doode —, *mengen-*
djamkan, (menoetoeplan), mata orang mati.

De oog —, alsof men slaapt, *meram.*

Luiet, o. *tingkap ketjil.*

Luiet, m. en vr. *pemalas; orang malas.*

Luiet, o. w. *tidoer sampéj tengah*
hari, L.; tidoer sampéj hari rembang
(ka rembang tengah hari).

Luiet, w. *vlaag des gemoeds, rasa hati;*
tingkah.

Eene goede —, *sarasa hati jang baik.*

Eene kwade — hebben, *meradjoek.*

Kwade — en, *tingkah jang djahat.*

Luiet, o. w. op zijne luiet liggen,
menghintéj; mengintip, L.

Luiet, b. n. *grillig; bertingkah.*

—, *aangenaam, aardig, bersenda-goe-*
raw.

— gedicht, *sji'ar (sair, L.) bersenda-*
goeraw; pantoen.

Luiet, vr. zie **Eigensinnig-**
heid.

Luiet, m. zie **Loer**.

Luiet, m. *harimaw koembang; harimaw*
akar; harimaw latat; matjan toetoe, L.,
palank & palang, Perz.

Luiet, o. w. *menghintéj; mengintip, L.*

Luiet, m. *kwadspreker, pengoempat.*
—, die niet veel spreekt, *orang djam-*
dijam.

—, *huichelaar, orang moenáfiq.*

Luiet, m. zie **Sluipmoorde-**
naar.

Luiet, vr. hoofd —, *koetoe.*

—, in de kleederen, *toema.*

—, op boomen of planten, *grootte*
groene —, pianggang; 'adas, Ar.

Wand —, *pidjat; koetoe boesoq, L.;*
bangsat, L.; kapinding, pinding.

Luiet, m. *glans, tjahaja; tjaja, L.;*
tjahja; isjraq, L.

—, voortreffelijkheid, *kamoelijaän.*

—, *armblaker, gandll.*

Luiet, m. *aduisteraar, orang jang*
pasang koeping.

Luiet, b. w. *glanzig maken, meng-*
oepam; békin bekilap, L.

—, o. w. *bersinar.*

Luisteren, b. w. *fluisteren, berbisik*.
 —, *afuisteren, pasang koeping, L.;*
dengarkan terindap-indap; dengar-dengaran.
 Laat af! wat luistert mijne meesteres naar het geluid der stem in de wildernis? *djanganlah! apa toewankoe dengar-dengaran akan boenji soewara itoe didalam hoetan djoega?*
 —, *stipt opvolgen, toeroet.*
 Naar de woorden der ouders —, *toeroet kata ma bapa, L.; toeroet kata ajah-bondanja, Hoit.; toeroet kata iboe-bapanja.*
 Naar den toom —, *tahoe toeroet kekang, (tom, L.).*
Luistering, vr. *pembisikan.*
Luisterloos, b. n. *tiada bertjahaja; hilang tjahajanja.*
Luisterrijk, b. n. *penoeh tjahaja; bertjahaja; tadjah; bahar, Ar.*
 —, *groot, besar; moelija.*
 Een — e overwinning, *kamenangan jang moelija.*
Luisterscherp, b. n. *koeping tadjam, L.; telinga tadjam.*
Luistervink, m. en vr. *orang jang soeka pasang koeping, L.*
Luistervinken, o. w. *pasang koeping, L.; dengarkan terindap-terindap.*
Luistervol, b. n. zie **Luisterrijk**.
Luisziekte, vr. *penjakit koetoe.*
Luit, vr. *ketjapi; dandi; dindi-moeri; samping.*
 Op de — spelen, *memitik ketjapi, (dindi).*
 De klank van den toon der — was buitengewoon welluidend, *soewara boenji dandi teraloe sakali indah-indah boenjinja.*
Luitenant, m. *litenan, verb.*
 —, *stedehouder, adpati; chalfat, Ar.*
Luitenant-admiraal, m. *litenan-admiral.*
Luitenant-generaal, m. *litenan-djendral.*
Luitenant-kolonel, m. *litenan-kolonel.*
Luitnantsplaats, vr. *pangkat litenan.*
Luitmaker, m. *pandej ketjapi, (dindi).*
Luitslager, m. *orang jang memitik ketjapi.*
Luitsnaar, vr. *tali ketjapi.*
Luitspel, o. *pemitikan ketjapi.*
Luizen, b. w. *tjahari koetoe.*
Luk, o. zie **Geluk**.
 — of raak, —raak, *bijw. tiada tantoe; malang moedjoer.*
Lukken, o. w. *djadi; berlakoe.*
 Niet —, *tiada djadi; woeroeng, L.*
Lukraak, *bijw. zie Luk.*
Lukspel, o. *Lotspel.*
Lul, vr. *pjip, pantjoeran.*
 —, zie **Roede**.
Lummel, m. *een onnoozele bloed, orang bodoh.*
Lunderen, o. w. zie **Talmen**.
Lundering, vr. zie **Talming**.

Luns, vr. *pena roda, L.*
Lunzen, b. w. *masoqkan pena didalam roda, L.*
Lurken, o. w. *loeloem.*
 —, *zuigen, isap.*
Lus, vr. zie **Lis**.
Lust, m. *soeka hati; kasoekaän; kagemaran.*
 Een — voor het oog, *jang terindoe pada penglihatan; jang eloq dilihat orang.*
 — tot iets hebben, *rindoe; ingin; ilar, L.*
 Het is mij een — hem te zien werken, *maka kita soeka melihat dija bekerdja.*
 Met — eten, *makan dengan soeka.*
 Zijne — en opvolgen, *menoeroet hawa nafsoenja.*
 Zijnen — aan iemand boeten, *balas orang poenja djahat; toelah diri akan saorang.*
 — een eener zwangere vrouw, *kainginan perampoewan hhamil, Hoft., (boenting).*
 —, *brandende trek van eenen amfoenschuiver, katagian.*
 —, *neiging, ragam.*
Lustbosch, o. *rimba kasoekaän.*
Lusteloos, b. n. *tiada soeka; malas; moelili.*
Lusteloosheid, vr. *doekatjita; soesah hati.*
Lusten, onp. o. en b. w., *soeka; ridllé, (rila).*
 Indien het u lust, *kaloe toewan soeka; kapan loe maoe, L.*
 Mij lust (ik lust) geen visch, *kita tiada soeka makan ikan.*
 Hij doet al wat hem lust, *maka ija toeroet barang soekanja.*
Lusthof, m. *taman poeparagam; rawdlat, Ar.; kebon kasoekaän.*
 — om de droeigeestigheid te verdriven, *taman penglipar lara.*
 Eenen — aanleggen, *membangoen taman.*
 —, zie **Hof**.
Lusthuis, o. *roemah kebon.*
Lusthuisje, o. (op het water), *gamboeng, gamboengan.*
Lustig, b. n. *vrooljik, soeka hati; pita; raméj; gemar; rawan; termasa.*
 —, *welaan! baiklah! ajo! sabas! sabaslah! das!*
 —, *terdeeg, anderam.*
 — *aftossen, poekoel anderam.*
Lustigheid, vr. *kasoekaän; soeka hati; kagemaran.*
Lustplaats, vr. *tempat kasoekaän.*
Lustpriësel, o. *doekoe.*
Lustslot, o. *maligéj.*
Lustwarande, vr. *barandah, van varanda, Port.*
 —, *opene galerij, pendopo, Jav.*
 —, *plein voor het huis van regenten, aloen-aloen, Jav.*

Lutje, o. *sedikit*.

Luttel, b. n. klein, *ketjil*.

—, bijw. weinig, *sedikit*.

Luur, vr. *lampin*; *kain lampin*.

Luurmand, vr. *bakoel lampin*.

Luw, b. n. *tedoeh*; *berlindoeng*; *bernaoeng*.

Luwen, o. w. *djadi tedoeh*.

De wind luwt, *maka angin poen tedoeh*.

Luwte, vr. *tempat tedoeh*; *tempat pernaoengan*; *tempat berlindoengan*.

M.

Ma, vr. van het Fr. *maman*, *ma*.

Maag, vr. *ampedal*, *hampedal*; *tempat makan*; *peroet besar*; *peroet raja*.

De — overladen, *makan terlaloe banjaq*.

Maag, m. en vr. *bloedverwant*, *sanag soedara*; *koelawarga*; *doesanaq*.

— van moederszijde, *doesanaq kandoeng*.

Maagader, vr. *oerat ampedal*.

Maagbitter, o. *obat pahit*.

Maagbreuk, vr. *petjah ampedal*.

Maagd, vr. *prawan*, L.; *anaq prawan*; *gadis*; *anaq dara*; *anaq akastri*.

De — *Maria*, *sitti Marijam*.

Het hemelteeken de —, *boerdj chosjah*, Perz.

Eene — tegen haren wil onteeren, *paroegoel*, *memarogoel anaq dara*; *menggagahi anaq dara*.

—, die nog niet huwbaar is, *anaq dara soenti*.

Maagdarm, m. *karoengkoengan*.

Maagdelijk, b. n. *tjara anaq prawan*, L.; *tjara anaq dara*.

— kleed, *pakéjan tjara anaq dara*.

—e schaarnte, *maloe anaq prawan*, L.; *maloe anaq dara*.

Maagdenbloem, vr. zie **Maagdom**.

Maagdenrei, m. *anaq dara sakawan*.

Maagdenroof, m. *hhâl melarikan anaq dara*; *pembawaän lari anaq dara*.

Maagdenschender, m. *orang jang memarogoel anaq prawan*; *orang jang menggagahi anaq dara*.

Maagdenschennis, vr. *paroegoel*, *perogoel*.

Maagdenstaat, m. *perdaraän*; *prawan*, L.

Maagdenvlies, o. *selapoet perdaraän*.

Maagdom, m. *perdaraän*; *bikir*.

Om haren — te nemen, *akan mengambil bikinja*.

Maagelixer, m. *sopi pahit*.

Maaghoest, m. *batoeg sakit ampedal*.

Maagkoliek, o. *sakit ampedal*; *renggoet ampedal*.

Maagkramp, vr. *renggoet ampedal*.

Maagmiddel, o. *obat ampedal*.

Maagontsteking, vr. *sakit barah pada ampedal*.

Maagpijn, vr. *sakit ampedal*.

Maagpil, vr. *poeloeng obat ampedal*.

Maagpleister, vr. *kojo (pléster) obat ampedal*.

Maagpoeder, o. *obat loemat akan mengobati ampedal*.

Maagsap, o. *oer ampedal akan mentjernaakan makanan*.

Maagschap, vr. *sanag soedara*; *koelawarga*; *doesanaq*.

— van moederszijde, *doesanaq kandoeng*.

— van vaderszijde, *doesanaq (sanag) bapa*.

—, o. *pekoelawargaän*.

Maagscheiding, vr. *pembahagian poesaka*.

Maagtaal, vr. *daftar sanag soedara*; *daftar waritz*.

Maagversterkend, b. n. *jang mengoewatkan ampedal*; *jang békin koewat tempat makan*, L.

— middel, *obat ampedal*.

Maagversterking, vr. *obat ampedal*; *tempat makan*, L.

Maagziekte, vr. *penjakit ampedal*; *penjakit tempat makan*, L.

Maagzoen, m. *perdaméjan sanag soedara*.

Maaien, b. w. *potong*; *tjaroet*; *rapa*.

Gras —, *potong roempoet*.

Rijst —, *motong*, L.; *mengetam padi*.

Maaien, o. *pengetaman*; *pemotongan*; *pentjaroetan*.

Maaiër, m. *gras*—, *orang jang potong roempoet*.

Rijst— of *maaiëter*, (liever: *snijdster*), *orang motong*, L.; *orang potong padi*, L.; *pengetam padi*; *pentjaroet*.

Maaiing, vr. *pengetaman*; *pemotongan*; *pentjaroetan*.

Maailoon, o. en m. *oepah orang motong*.

Maaitijd, m. *masa mengetam*; *moesim padi*; *masa pentjaroetan*.

Maak, vr. als: in de — *doen*, *soeroeh békin*, L.; *soeroeh memboewat*; *soeroeh kerdja*.

In de — *zijn*, *lagi dibékin*, L.; *lagi dikerdja*; *lagi diperboewat*.

Maakloon, o. en m. *oepah kerdja*.

Hoe veel kost het — van uw kleed? *badjoemoe itoe berapa oepah kerdjanja*.

Maaksel, o. *boewatan*; *perboewatan*; *perosahaän*; *békinan*, L.

Allerkostelijkt van —, *terlaloe indah-indah boewatannja*.

Engelsch —, *boewatan Inggris*.

Javaansch *fataoen*, Engelsch —, *tjara Djawa boewatan Inggris*.

De mensch is Gods —, *maka manoe-*

sija itoe didjadikan Allah, (vooral niet: „perboewatan Allah“).

—, fatsoen, tjara.

Van een goed —, *baik perboewatannya.*

Maakster, vr. *perampoewan jang békin, L. (kerdja); toekang.*

Kleeder—, *perampoewan jang djadi toekang mendjahit.*

Maal, vr. en o. *kali; kijan.*

Een—, *sakali; satoe kali.*

Twee—, *doewa kali; doewa kijan.*

Ten tweede male, *kadoewa kalinja.*

Hoeveel malen? *berapa kali? berapa kijan?*

Verscheidene malen, *beberapa kali.*

Drie— zoo groot als dat land, *tiga kijan besarnja tanah itoe.*

Op een—, *pada sakali.*

Voor dit —, *pada sakali ini.*

Maal, o. zie **Maaltijd**.

Maal, vr. valies, *banijan; bogtja.*

Maalgeld, o. zie **Maalloon**.

Maalloon, o. en m. *oepah djoeroe penggilingan; oepah penggilingan.*

Maalslot, o. *koentji jang digantoeng; koentji gantoeng.*

Maalsteen, m. *batoe kisaran; batoe penggilingan.*

Maalsters, vr. meerv. kiezen, *gigi garham; gigi besar.*

Maalstok, m. schilderstokje, *kajoe pesèderan tangan toekang gambar, L.; kajoe pesandaran tangan pandej menoelis gambar.*

Maalstroom, m. (bij den wal, tegen eenen hoek), *oelaq, oelah; poesaran aèr.*

— in stroomend water, *oelèj.*

Het water draait algaar in —en, *maka aèr berpoesar disitoe.*

Maaltand, m. kies, *gigi garham; gigi besar.*

Maaltijd, m. maal, *makanan; santapan; sadjian.*

—, feest, onthaal, *djamoe, djamoean; perdjamoean.*

Eenen — geven, (zooals de grooten), *mendjamoe orang.*

Eenen — geven, (zooals geringere lieden), *memberi makan; kasih makan, L.*

Ter — noodigen, (van de grooten, lang vooruit), *padahkan.*

Ter — noodigen, (van de grooten, om dadelijk te komen), *silakan orang makan.*

Ter — noodigen, (van de geringen), *panggil orang makan.*

Des daags twee —en doen, *makan doewa kali saharian.*

Eenen — geven aan echtgenooten, die scheiden, *mendjamoe orang bertjeréj.*

Na den —, *kamoedian dari pada makan.*

Aan de vorsten eenen — geven, *mendjamoe segala radja-radja.*

Maan, vr. van dieren, *ramboet; gamboeng.*

Maan, vr. wachter der aarde, *boelan; gamar, Ar.; tjandra, Sansk.; djoem, Perz.*

Lichte —, *boelan terang.*

De eerste verschijning der —, *boelan toemanggal.*

De nieuwe —, *boelan baharoe; boelan timboel.*

De volle —, *boelan poernama; boelan besar; boelan tamám.*

De volle — voor feesten, *boelan poernama raja.*

De hoornen der —, *gehoornde —, boelan lengkoeng.*

Halve —, eerste kwartier, *satengah boelan.*

Afnemende —, *boelan ketjil.*

Het afnemen der —, *sempdaq boelan; soemplag boelan.*

De — wast, *boelan ada timboel.*

De — als zij licht verspreid eer zij zichtbaar is, *boelan mengambang.*

De ouderdom der —, *tanggal boelan.*

De hoeveelste (hebben wij) van de —? *berapa hari boelan?*

De zevende der —, (maand), *toedjoeh hari boelan.*

Donkere —, *boelan gelap.*

Eene volle —, die gevierd wordt, *boelan poernama raja.*

Het opkomen der —, *naik boelan; terbit boelan.*

Het ondergaan der —, *masoq boelan; toeroen boelan.*

De glans der —, *tjahaja boelan.*

Het licht der —, *terang boelan.*

De —, als zij twee, drie of vier dagen oud is en hare hoornen aan elkander gelijk zijn, *boelan bendarang.*

Halve manen, zeegewassen, *bija tjoengkil.*

Het is alles naar de —, *soedaè roesaq binasa samoewa.*

Loop naar de —, *pegì per sétan, L.*

Naar de — reiken, *hendaq mentjapèj boelan.*

De rondwenteling van zon en —, *peridaran matahari dan boelan.*

De —, wanneer zij voor ons oog tegen over de zon staat, *boelan bendarang dengan matahari.*

De glans van zon en —, *noer asjsjams wa'qamar.*

De —, als zij des morgens zichtbaar is, *boelan kasjangan.*

De geesten der —gewesten, *déwata tjandraloka.*

Maanbeschrijving, vr. *penjoeratan boelan.*

Maanbrief, m. *soerat menagih hoetang.*

Maancirkel, m. *peridaran boelan.* zie **Maankring**.

Maand, vr. *boelan; sjahr, Ar.*

De —en der Mohammedanen zijn twaalf

in getal, maka boelan orang Islám itoe doewa-belas banjaqnja:

1°	Boelan Moehharram,	met 30 dagen.
2°	" (afar,	" 29 "
3°	" Rabi'oe'lauwal,	" 29 "
4°	" Rabi'oe'lachir,	" 29 "
5°	" Djoemádi'lauwal,	" 30 "
6°	" Djoemádi'lachir,	" 29 "
7°	" Kadjab,	" 30 "
8°	" Sja'bán,	" 29 "
9°	" Ramadlán,	" 30 "
10°	" Sjawál,	" 29 "
11°	" Dzoel'qa'dat,	" 30 "
12°	" Dzoel'hhidjdjat,	" 29 "

Op den derden dag der — Moeharram, pada tiga hari boelan Moehharram.

Eens om de halve — ging ik hem spijzen brengen, setengah boelan sakali hamba-poen pergi menghantarkan makanan akan dija.

Het is reeds vijf — en geleden, soedah lima boelan lamanja.

De voorledene —, boelan jang laloe; boelan jang soedah, L.

De toekomstende —, boelan jang datang; boelan jang didepan, L.

Drie — en huur schuldig zijn, berhoe-tang séwanja tiga boelan.

De loopende —, boelan ini; boelan jang sakarang ini.

Maandag, m. hari itznajn; hari senèn, L., (hari satoe, L., eerste werkdag), jawmoe 'litznajn, Ar.

Een blauwe —, tiada berapa lama; sedikit hari sadja.

Gedurende al de — en des jaars, sa-djoeroes segala boelan tahoen.

Maandbrief, m. soerat boelan; soerat sjahr.

Maandelijks, bijw. pada tijap-tijap boelan; saboelan-saboelan; saban-saban boelan, L.

Maandelijksch, b. n. boelan; sasaboelan.

—e betaling, pembajaran sasaboelan.

—e bezoldiging, gadji boelan.

De —e zuivering, (de maandstonden), tjemar kain; hhajdl, Ar.; (chèl, verb.).

De —e zuivering hebben, soedah ba-wah boelan.

Maandgeld, o. gadji boelan; oewang boelan.

—, (van eene maand), oepah saboelan.

Maandschrift, o. soerat kabar saboelan, L.; soerat'oe' lchabari' sjsjahri, Ar.

Maandstaat, m. daftar saboelan.

Maandstonden, m. meerv. zie Maandelijksch.

Maandwerk, o. zie Maandschrift.

Maandwijzer, m. djaroem jang menoend-joeg boelan.

Dit uurwerk heeft eenen —, maka djám ini ada soewat'oe djaroem jang menoendjoeg boelan.

Maanëclips, vr. grahana boelan; garhana boelan.

Maangeesten, m. meerv. déwata tjandra.

Maangewesten, o. meerv. tjandraloka.

Maanhoren, m. (insect), mata boelan.

Maanjaar, o. tahoen orang Islám; tahoen boelan.

Maankop, o. afjoen, apijoen.

Maankopsap, o. aer apijoen.

Maankring, m. zie Maancirkel.

—, kring om de maan, kalangan boelan; pagar boelan; sirpéj boelan.

Maankruid, o. sajoer manis.

Maanlicht, o. terang boelan; noeroe' lqamar, Ar.

Maanloop, m. kitaran boelan; peridaran boelan.

Maansverduistering, vr. grahana boelan; garhana boelan.

Maantaning, vr. grahana boelan.

Maanverwisseling, vr. pergantian boelan.

Maanvlekken, vr. meerv. tempat-tempat soeram pada boelan.

Maanvormig, b. n. saroepe boelan.

Maanziek, b. n. sakit boelan.

Maanziekte, vr. penjakit boelan.

Maanzuchtig, b. n. Maanziek.

Maanzwijm, vr. zie Maansverduistering.

Maar, bijv. slechts, enkel, alleenlijk, sadja, sahadja; djoewa; hanja; melainkan; tjomah; amma, Ar.

Ik heb — eenen tijger gezien, kita poen melihat harimaw saekor sadja.

Er zijn er — vijf, tiada lagi hanja lima.

En er bleven — drie personen, dan hanja tinggal tiga orang.

— eens, hanja sakali.

Hem alleen — is de heerschappij, tja djoewa jang ampoenja karadjaén.

Dit — alleen, tjomah ini sadja, L.; melainkan int sadja.

Ik hoop — op zijne woorden, kita harap djoewa atas katanja.

Maar, voegw. doch, tetapi; tapi, L.; lakin, Ar.

Witte — dure rijst, beras poetih tapi mahal, L.

— indien dat geschiedt, tetapi djika itoe djadi.

Zij is schoon van wezenstrekken, — slecht van gedrag, maka perampoewan itoe élog parasnja tetapi djahat lakoenja.

Maar, o. tetapi.

—, uitzondering, pengatjoewalian.

—, voorwaarde, beding, djandji.

Spreek niet gedurig met maar's, djangan beroelang-oelang kata tetapi.

Maar, vr. mare, tijding, kabar, L.; chabar, Ar.; warta; brita.

Die mare zij u bekend! maka chabar itoe ma'loem djoewa kiranja olèh toewan.

Maarle, vr. *joejoe*, Ar.

Soort van Indische —, *miná*, zie

Meerle.

Maarschalk, m. *marskalk*, verb.

Maart, m. lentemaand, *boelan mart*, (*ma-ret*).

Maas, vr. van een net, *mata djala*; *mala*; *mala-mala*.

—, ruimte tusschen twee steken, *mala benang*.

Maat, vr. lengte—, breedte—, *oekoeran*; *hhasab*, Ar.; *permana*.

De — niet halen, te klein, *tiada sampéj oekoerannya*; *terlaloé ketjil*; *koerang tinggi*.

—, hoegrootheid, *besarnya*; *permana*; *pramana*, Sansk.

De — nemen, *ambil oekoeran*; *oekoer*.

— in de muziek of poëzie, *wazn*, Ar.; *wazan*, verb.

Eene — voor droge en natte waren, inhouds—, *takaran*, *takar*; *soekat*, *soekatan*; *koelah*, (de koelah houdt ongeveer 3 oude mengen, en aan droge waar $7\frac{1}{2}$ kati).

Honderd maten rijst, *beras saratoes soekat*.

Twee honderd vijftig maten olie, *minjag tengah tiga ratoes koelah*, (*soekah*).

Eene geijkte inhouds—, *soekatan jang ditarohi tjap kompani*.

De — van een kleed, *oekoeran badjoe*.

De inhoud eener —, hetgeen er in is, *isinja soekatan*.

De inhoud, grootte eener —, *tesarnya soekatan*.

— van eenen nageltuin van honderd boomen, *doesoen*.

Allen met eene gelijke — meten, *menjoekat sama rata pada sakalian orang*.

Met dezelfde — gemeten worden, *di-soekat rata*.

De — niet hebben, *koerang dari djangka*; *koerang oekoerannya*.

Opgehoopte —, *soekatan moembang*.

In alles — houden, *hidoep dengan sapatoetnja*.

Boven mate, *terlaloé amat*; *liwat sakali*, L.

Met mate, *dengan sedang*; *dengan sardhana*.

—, regel, orde, *peratoeran*.

— in de poëzie (gedichten), *ragam*; *lagoe*, L.; *wazn*, Ar., (*wazan*); *'aroedl*, Ar.

In de —, *dengan peratoeran 'aroedl*; *dengan oekoeran*.

De — houden, *toeroet 'aroedl*.

Hij geeft zonder mate, *maka ija membri terlaloé amat*.

En die het onderhoud geeft, aan wien gij wilt, zonder mate, *dan jang membri resegi akan barangsijapa jang kawkahendaki dengan tiada hhasabnja*.

Naar mata, *sakira-kira*; *dengan timbangan*; *dengan hhasab*; *sagadar*, *dengan sagadarnja*.

Naar mate zijner schuld, *dengan timbangan salahnja*; *sagadar salahnja*.

Naar mate zijner krachten, *dengan sagadar koewasanja*, ook: *sagadar koewasanja*.

Naar mate, (hoe meer), *makin*; *mingkin*, L.

Naar mate hij rijker werd des te gieriger werd hij, *makin kaya ija makin kikir*.

Maten en gewichten, *oekoeran dan timbangan*.

De ijk der maten en gewichten, *tjap oekoeran dan timbangan*.

Maat, m. makker, *teman*; *sakoetoe*, zie **Medogenoot**.

—s, werklieden, *orang oepahan*; *orang bekerdja*, L.; *teman bekoeli*, L.

Maatgezag, o. *boenji ragam*; *njanjian jang berboenji ragam*; *njanji jang ada lagoenja*, L.

Maatgever, m. die de maat houdt of slaat, *djoeroe ragam*; *djoeroe lagoe*, L.

Maatje, o. vriend, (gemeenz.) *emboq*.

—, tegen eenen ouderen, *abang*.

—, tegen eenen jongeren, *adi*, *adiq*.

Maatklank, m. *wazn*, Ar.; *'aroedl*, Ar.; *ragam*; *lagoe*, L.

Maat- of taktmeter, m. *pengoekoer wazn*; *pengoekoer ragam*, (*lagoe*).

Maatregel, m. verordening, *peratoeran*.

—, bepaling, *katantoean*.

—, bevel, *paréntah*.

—, middel, *oepaja*.

—en beramen, middelen te baat nemen, *mengoepajakan*.

Iemands — en verjdelen, *membathalkan (meniadakan) daja oepaja orang*.

Maatschappelijk, b. n. *tjara persakoetoean*; *tjara orang negeri*; *tjara isi negeri*.

Het —e leven is veel beter dan het zwervende, *maka kahidoepan tjara orang negeri itoes terlebih baik dari pada kahidoepan orang mengoembara*, (*melantjong*, L.).

—e orde, *peratoeran negeri*; *paréntah negeri*.

—e deugden, *kabedjikan persakoetoean orang*.

Maatschappij, v. *persakoetoean orang*; *pertemanan*; *sjirk*, Ar.; *masjarakat*, Ar.; *moeahhabat*, Ar.

De burgerlijke —, *segala isi negeri*.

—, (van deelhebbers), *perseroan*, L.; *pertemanan*.

—, vereeniging van geleerden, *karapatan orang berilmoe*.

—, compagnie, *kompani*.

De O. I. —, *kompani Wolanda*. (Door kompani wordt dikwerf het Gouvernement verstaan, dat de Compagnie vervangen heeft).

Maatstok, m. *kajoe sipat; batang oekoer.*

Met den — de lengte en breedte van een graf meten, *mengoekoer dengan kajoe sipat boedjoernja dan lintanjanja goebr.*

Macht, vr. kracht om iets te doen, *goewat*, Ar.; *gahi.*

Uit al zijne —, *dengan saqoewat-goewatnja.*

— om te gebieden, *amarat*, Ar.; *koe-wasa pamaréntahan.*

—, gezag, bevoegdheid, *koewasa, kawasa; hhoekoem.*

In zijne — hebben, regeeren, bestieren, *memangkoe; mengampoe.*

Dat staat niet in mijne —, *maka itoe boekan saja poenja koewasa, L.; maka akoe tiada koewasa mengerdjakan itoe.*

Ik ben in uwe —, *patik ini lagi didalam hhoekoem toewan.*

Naar mijne —, *pada koewasakoe; dengan sabóléh-bóléhhoe.*

Uit zijne eigene —, op eigen gezag, *dari dija poenja koewasa sendiri.*

De — tnuiken, *meniwaskan; mematahkan koewasa.*

—, geweld, *gagah.*

—, krijgsmacht, *koewasa bala-tantara.*

De land- en zee—, *tantara peperangan di darat dan sakalian angkatan kapal peperangan.*

Een man van —, *orang koewasa; orang besar; orang kaja.*

—, veelheid, *kabanjakan.*

— geven (over iemand goederen), *mentahhkinkan; berwakilkan.*

Door eene — van getuigen, *dari pada kabanjakan saksi.*

De — en van Europa, *segala radja-radja di benoewa Eropa.*

—, rechtsgebied, *hhoekoem.*

Machtbrief, m. soerat koewasa; soerat *polmak*, verb.; *soerat tahhkím*, Ar.

Machteloos, b. n. *tiada goewat; tiada bergahi.*

—, nitgeput, *letih; lesoe; letih lesoe.*

—, (Impotens), *dla'f*, Ar.

—, niet bestand, *kenji.*

Machtgever, m. *jang membri koewasa; jang kasih polmak*, L.

Machthebbende, b. n. *berkoewasa.*

—, zaakgelastigde, m. *wakil*, Ar.; *polmaq*, verb. Ned.

—, met volle macht als zaakgelastigde bekleed, *wakil moethlaq*, Ar.; *polmaq besar*, L.

Machtig, b. n. met kracht bedeed, *goewat; bergahi; gawt*, Ar.

De olifant is een — dier, *maka gadjah itoe binatang jang goewat.*

—, vermogend, invloedrijk, *koewasa; pengoewasa; berkoewasa; besar.*

Een — rijk, *karadjaän jang besar.*

— om te betalen, *mampoe bajar*, L.; *dapat bajar.*

Een land — worden, *ambil negeri sa-boewah.*

— worden, overwinnen, ten onder brengen, *mengalahkan; menaloekkan; meniwasikan.*

Zich zelven — zijn, *menahani diri.*

De Arabische taal — zijn, *mengarti bahasa 'Arab; mengatakoei bahasa 'Arab.*

—, glorierijk, *'azza*, Ar.

—, vet, *terlaloemoeq.*

— in het uitvoeren, *perkasa pada melakoekan; berkoewasa mengerdjakan.*

— in prijs, *besar harganja.*

—, bijw. fig. zeer, *terlaloemoeq; terlaloemoeq amat.*

Een — groot schip, *kapal jang terlaloemoeq besar.*

Machtigen, b. w. *memberi koewasa; kasih koewasa*, L.; *mengoewasakan; berwakilkan.*

Ik ben door den koning gemachtigd geworden, *maka hamba-poen diperwakilkan radja.*

Machtiging, vr. *pengoewasaan.*

Machtwoord, o. *kata jang keras.*

Made, vr. *hoelat, oelat.*

—n, buikwormen, *tjermi.*

Kaas—, *oelat panir; oelat kédjoe.*

Madelief, vr. *boenga saroenéj Wolanda.*

Maf, b. n. *vadzig makend, drukkend, begah.*

— weder, *masa begah.*

—, loom, *vadzig, malas; segan.*

—, laf, *lafhartig, tjabar; gentar; ta-koet.*

Magazijn, o. *goedang; gedong.*

Kleding—, *goedang kain.*

Wapen—, *goedang (gedong) sendjata.*

Magazijnmeester, m. *kapala goedang; djoeroe goedang; kapala gedong.*

Mager, b. n. *koeroes.*

Hij is — van lichaam, *toeboehnja koeroes; badannya koeroes, L.*

— en uitgedroogd, *koeroes kering.*

— worden, *djadi koeroes.*

— maken, *mengoeroeskan; békin koeroes, L.*

Hij heeft een —, dor en bleek gelaat, *moekanja koeroes kering dan poetjat war-nanja.*

— vleesch, *daging koeroes.*

—, schraal land, *tanah koeroes.*

Een — maal, *makanan jang kapalang.*

Magerheid, vr. *kakoeroesan.*

Magistraat, m. *hhákim*, Ar.; *orang besar.*

—, overheid, *pamaréntahan.*

Magistraatschap, o. *pangkat hhákim.*

Magneet, m. *zeilsteen, batoe berani.*

Magneetnaald, vr. *djaroem padoman.*

—, ijzer dat met den magneet gestreken is, *besi berani.*

Magnetisch, b. n. *batoe berani.*

—e kracht, *goewat batoe berani.*

Majesteit, vr. zijne —, *baginda.*

Zijne — beval, *maka titah baginda.*

In plaats van — of *baginda*, zegt de

Maleier ook: *jang dipertoewan; doeli sjáh 'álam, doeli baginda; sri padoeka.*

De — schenden, *melanggar hhornat baginda, (radja).*

—, uiterlijke vertooning van de hoogste macht, *oepatjar.*

—, heerlijkheid, *kamoelijnán; kabesaran, djanáb, Ar.; djalál, Ar., (het laatste alleen van God).*

De — Gods, *djalál Allah; soeboehdát, Ar.*

Majesteitschennis, vr. *pelanggaran hhornat radja.*

Majoer, m. *major*, verb.

Majoorplaats, vr. *pangkat major.*

Majoorvrouw, vr. *bini major; isteri major.*

Mak, b. n. *djinaq.*

Een — dier, *binatang djinaq.*

—, zoet, gehoorzaam, manis; *toeroet parentah.*

Een paard — maken, *mendjinaqkan koeda.*

— gemaakt worden, *didjinaqkan.*

Reeds — zijn, *soedah djinaq.*

Makelaar, m. *tjinkaw, L.; tjungkoek, penjangkoe; talanggi; talang, penalang; d.l.lál, Ar.*

Kleine —, *beunhaas, tjinkaw.*

—, koppelaar, *talangki; toekang tjombelang; djaroeman, L.*

Makelaarsloon, o. en m. *oepah talanggi.*

Makelares, vr. fig. *koppelaarster, perampoevan jang djadi toekang tjombelang.*

Makelarij, vr. *pekerdjaán talanggi; penjangkoean.*

Makelen, b. w. *soeroeh-menjoeroeh.*

—, als makelaar handelen, *tjangkoe; melakoekan pekerdjaán talanggi.*

—, bemiddelen, verzoening bewerken, *menjoeloeh; berdamejkan.*

—, koppelen, *tjombelang, mentjombelang.*

Maken, b. w. *berboewat; kerdja; adakan; djadikan; membaiki; békin, L.*

Koning —, *mendjadikan radja.*

Een huis —, *memboewat roemah saboewah; békin satoe roemah, L.; kerdja roemah saboewah.*

Wie heeft dat gemaakt? *siapa kerdja itoe?*

De rijstvelden in orde —, *bewerken, kerdja sawah; menjawah.*

— dat het beloofde er is, *mengadakan barang jang soedah didjandi; menjampjékan djandji.*

Eenen olifant van hout —, *djadikan gadjah dari pada kajeo.*

Hemel en aarde zijn door God gemaakt, *bahoewa boemi dan langit itoe didjadikan Allah.*

God zal het wel met u —, *Allah hendag memeliharakan engkaw.*

Gezond —, *menjemboekkan.*

Vroolijk —, *menjoekakan; békin soeka hati, L.*

Droevig —, *mendoekakan; békin soesah hati, L.*

Groot —, *membesarkan.*

Schuldig —, *berhoetangi.*

Eene klucht —, *berboewat permainan.*

Het slecht —, *berlakoe djalan djahat.*

Niet weten hoe het te —, *tiada berdaja lagi.*

Een beeld —, *memboewat paroeng.*

Vrede —, *memboewat perdamejan.*

Een boek —, *mengarang (menjoerat) kitáb.*

Een nest —, *bersarang; békin sarang, L.; békin roemah boeroeng, L.; békin roemah, L.*

Een gedicht —, *bersja'ir; berpantoen.*

Maak u weg! *laloé! pergilah!*

Maak u voort! *scheer je! (verachtel.) njahlah! entjit!*

Zich weg —, *lari; minggat, L.*

Zich zoek —, *membawa diri; melarikan diri.*

Iemand zijn goed bij uitersten wil —, *menginggalkan hartanja dengan waçijat pada saorang; waçijatkan hartanja pada saorang.*

Den zot —, (spelen) *berbodoqkan diri.*

Maken, o. *pemboewatan; békinan, L.*

—, opstelling, vervaardiging van een boek, (brief), *karangan kitáb, (soerat).*

Maker, m. *jang memboewat; jang békin, L.; jang kerdja.*

—, *werkman, toekang.*

Een ervaren —, *werkman, pandéj.*

Een —, *schrijver, penjoerat; jang mengarang.*

Een —, *schrijver eener geschiedenis, çáhhiboe' hkihátat, Ar.*

Making, vr. *erimaking, pemberian waçijat.*

—, *samenstelling, opstel, pengarangan.*

Makkelijk, b. n. *moedah; gampang, L., zie Gemakkelijk.*

Makkelijkheid, vr. *zie Gemakkelijkheid.*

Makker, m. *teman; sakoetoe; rafiq, Ar.*

—, *vriend, sobat, L.; alif, Ar., zie Vriend.*

Speel—, *teman bermain.*

Makreel, m. *ikan kwé.*

Mal, o. *tjonto; toeladan.*

— van een kanon, *atjoean marijam; tjonto marijam.*

Mal, b. n. *gila; sarsar.*

—le kuren, *tingkah jang gila.*

—, te inschikkelijk, *terlaloeh lemah lemboet; terlaloeh baik, L.*

Half —, *jang.*

Malen, b. w. *afbeelden, toelis, menoelis.*

—, *schilderen, toelis gambar; memboewat gambar.*

Met olieverf —, *toelis gambar dengan tjat minjaq.*

Malen, b. w. (van een molen of ander draaiend werktuig), *giling*; *kisar*.

Fijn —, *giling loemat-loemat*.

Rijst —, *giling beras*.

Koffie —, *giling kopi*, L., (gewoonlijk wordt gezegd: koffie stampen, *toemboeq koppi*).

Malen, o. w. zich steeds bewegen, *bergeraq*; *bergeraq*, L.

—, lastig vallen, *ganggoe*.

Leg niet te —, *djangan ganggoe*.

—, mijmeren, suffen, *raban*, *beraban*.

De zieke is aan het —, *orang sakit itoe beraban*.

Er maalt mij iets door het hoofd, *maka beroelang-oelang timboel soewatoe fikiran pada hati kita*.

Malen, o. *penggilingan*.

Maler, m. schilder, *pendjé menoelis gambar*; *toekang gambar*.

—, mijneraar, *orang beraban*.

—, kweller, *orang jang ganggoe*.

—, zie **Molenaar**.

Malerij, vr. schilderij, *gambar*.

—, mijmerij, zie **Maling**.

Malheid, vr. *kalakoean gila*; *peri sarsar*.

Malie, vr. *tjintjin besi*; *tjintjin tambaga*.

—, kolf, *tjatoeq*.

Maliehemd, o. maliënkolder, *badjoe rantéj*; *badjoe tjintjin besi*; *zirah*, *zirah*, Perz.; *gazakand*, Perz.; *djabah*, Perz.

Maliënkolder, m. zie **Maliehemd**.

Maling, vr. de daad van schilderen, *toelisan gambar*.

—, schilderij, *gambar*.

—, mijmering, suffing, *raban*.

—, verwarring (in den geest), *bingoeng*.

—, het malen (in eenen molen), *gilingan*.

Malkander, voornw. elkander, *saorang akan saorang*.

— wordt dikwerf door de herhaling van het werkwoord met bijvoeging van *an* vertaald.

— met pijlen beschieten, *berpanahan-panahan*.

— steken, *bertikam-tikaman*.

— grijpen, *bertangkap-tangkapan*.

— roepen, *berseroe-seroean*.

Met — weenen, *bertangis-tangisan*.

Tegen — amok spuwen, (dolle moord-aanslagen plegen), *beramoeg-amoekan*.

— bestrijden, *berlawan-lawanan*.

Achter —, *bertoeroet-toeroetan*, zie **verder Elkander**.

Mallejan, m. *karèta boewat pindah marijam*, L.

Mallen, o. w. zich gek aanstellen, *berbodoqkan diri*; *melakoekan dirinja gila*.

—, model teekenen, *toelis tjonto*.

Malligheid, vr. zie **Malheid**.

Malsch, b. n. *lembig*; *lemboet*.

— vleesch, *daging lemboet*.

—, murw, *moelot*, *moelot*.

—, poezelig, *empog*, L.

—, lekker, *goerih*.

Malschheid, vr. *lembig*; *peri jang lemboet*; *lemboet*.

De — van het vleesch, *lemboetjna (lembignja) daging itoe*.

Maluwe, vr. *boengja waqtoe besar*; *sila-goeri pandjang*.

Mam, vr. de borst eener vrouw, *soesoe*.

— van dieren, het jaar, *dadi*; *soesoe*.

Mammen, o. w. *menjoesoe*; *lisoet*.

Mammon, m. rijkdom, tijdelijk vermoegen, *kakajaän*; *harta*.

—, de wereld, *doenijá*; ook *harta doenjá*, tijdelijke goederen, wereldsche goederen.

Man, m. in tegenstelling van vrouw, *orang laki-laki*.

—, echtgenoot, *laki*; *soewami*.

— en vrouw, *laki bini*, L.; *soewami dan isteri*; *laki isteri*.

—, mensch, *orang*.

Een braaf —, *orang baik*.

Aan den — komen, *berlaki*.

Een geleerd —, *orang 'alim*.

— tegen — vechten, *berkalahi*; *bekalahi*, L.

Op den — aan, onbewimpeld, *tjepol*, L.

De gemeene —, *orang ketjil*.

De gaande en komende —, *orang laloe lalang*; *orang pergi datang*.

Het vaartuig is met — en muis vergaan, *maka perahoe itoe soedah tenggelam dan awagnja soedah binasa samoewa*.

— tegen — strijden, *berperang sama saorang*.

Jan en alle —, allerlei volk, *sabarang orang*; *sembarang orang*.

— voor —, *saorang demi saorang*

orang satoe per satoe, L.

Als —nen handelen, *melakoekan diri seperti laki-laki*.

Kom, laten wij — tegen — vechten, *marilah kita berperang sama saorang*.

Manachtig, b. n. zie **Manziek**.

Manbaar, b. n. *'aqal báligh*; *bolèh kawin*.

Manbaarheid, vr. *masa 'aqal báligh*; *baloeghijat*, Ar.; *balgihjat*, Ar.

Mand, vr. ben, *bakoel*; *patoel*; *impang*.

Groote —, die op den rug gedragen wordt, *rangking*.

— voor: koopwaren, *sanggoer*, *san-goer*,

Perz.

— om den diamanterts weg te dragen, *tanggoq*.

— om peper of rijst in te oogsten, *bronog*.

Eene opene ronde —, dienende om er een koopkan in te zetten, *lèkar*.

— op zijde van eenen kameel, *ringga*.

— om hars te verzenden, *ambong*, *amboeng*.

Fijn gevlochten — om stofgoud te bewaren, *tadjaw, tadjoe*.
 Langwerpige —, *krandjang*.
 Eene korte — van rotting gevlochten, *raga*.
 Tien — en hars, *damar sapoeloeh ombong*.
 Vijf — en aardappelen, *oebi lima krandjang*.
 Zeven — en oesters, *tiram toedjoeh raga*.
 Bloemen —, *bakoel boenga, (kembang, L.)*.
Mandarijn, o. *manteri Tjina*.
Mandenmaken, o. *pekerdjaän toekang bakoel*.
Mandenmakerij, vr. *tempat toekang bakoel*.
Mandenmakerswinkel, m. *kedjé toekang bakoel*.
Mandje, o. *bakoel ketjil*.
 Vierkant — om te spelen, *sosokan*.
 — dat men het onderst boven op het strand zet om de visschen, die bij het ebben in den modder blijven steken, te vangen, *oembing*.
 — van kokosbladeren, *kisa*.
 — van versche kokosbladeren, waarin rijst gekookt wordt, *katoepat*.
 — in den vorm van een suikerbrood, waarin de rijst boven stoom gaar gekookt wordt, *koekoek*.
 — om gekookte groente af te gieten, *irig*.
 Platte bamboezen —, *bisang-bisang*.
 Open —, soort van krans, *boemban*.
Mandolie, vr., (mandoline, Fr.) *madali*.
Mandoor, m. *mandor, Port*.
Mandvol, vr. *penoeh sabakoel; penoehlah sabakoel*.
 Eene — bloemen, *boenga penoeh sabakoel*.
Manege, vr. (ond. w.) rjtschool, *tempat beladjar toenggang koeda*.
Manen, b. w. *tagih, menagih*.
 Om schulden —, *tagih hoelang*.
 Herhaaldelijk —, *tagih-menagih*.
Manen, vr. meerv. *ramboet*, zie **Maan**, (haren).
Maner, m. *penagih; orang jang menagih*.
Maneschijn, m. *terang boelan*.
 Menschen, die zich in den — verlustigen, *orang jang bersoeka-soekaän di terang boelan*.
Mangel, o. gebrek, *koerang; kakerangan*.
 Er is —, *ada kakerangan; ada hhd-djat*.
 Bjt — aan rijst, eet hij brood, *karana kakerangan nasi maka ija makan roti*.
 —, fout, onvolmaaktheid, *tjela; salah*.
Mangelen, o. w. zie **Ontbreken**.
Mangelen, b. w. ruilen, *toekar, menoekar*.
Mangeling, vr. *ruiling, toekaran*.
Mangga, vr. een lekkere vrucht, *boewah mangga; marapalam, mampelam*.
 Opdat ik u het overschot der — vrucht

ten geve, *soepaja engkaw akoeberi sisa boewahnja mampelam*.
Manggistan, vr. eene zeer fijne, lekkere vrucht, *boewah manggis*.
Manhaft, b. n. manhaftig, dapper, *perkasa; berani; tjara laki-laki*.
Manhaftigheid, vr. *kaberanian; kalakian*.
Manhaftiglijk, bijw. *dengan perkasa; denjan berani; atas tjara laki-laki*.
Manier, vr. wijze, stijl, mode, *peri; perkara; tjura; bijasa, 'adat; bahasa; toeroet-toeroetan; parèntah; kalakoean; tharig, Ar*.
 Goede — van leven, *peri hidoep jang baik*.
 Hoe vele —en? *berapa perkara?*
 Wat is dat voor eene —? *tjara apa itoe?*
 De — van het land, *'adat negeri*.
 Op deze vier —en, *dengan empat perkara ini; atas empat roepa ini*.
 Op wat —? *hoedanig? betapa; bagjimana?*
 Uit eene oude —, (gewoonte), *dari pada toeroet-toeroetan lama*.
 Naar de oude —, *seperti dahoeloekala; dari pada lama*.
 De Javaansche —, *tjara Djawa*.
 Naar de — der vrouwen, *seperti tjara perampoewan*.
 Met geene welvoegelijke —en, *tiada dengan bahasa jang baik*.
 Iemand goede —en leeren, *mengadjar adab (sopan) pada saorang*.
 Hij bezit geene —en, *maka ija tiada tahoe 'adat, (adab, sopan, bahasa)*.
 Dat is zijne —, *maka ija bijasa bagitoe*.
 Zich naar de Maleische — kleeden, *pakj tjara Melajoe*.
 Dat is geene — van handelen, *maka itoelah kalakoean jang tiada dengan se-pertinja, (jang tiada patoet)*.
 Op geenerlei —, *bijw. sakali-kali tiada*.
 Bjt — van spreken, *'ibaratnja; oepamanja*.
 Op verschillende —en, *berperi-peri*.
Manieren, b. w. *mengadjar adab, (sopan)*.
Manierlijk, b. n. *sopan; santoen; sopan santoen; adab; tahoe 'adat*.
 —, *bijw. atas peri sopan*.
Manierlijkheid, vr. *adab; kalakoean sopan; peri sopan*.
Manifest, o. (ond. w.) *firmán, Perz.; soerat pernjataän; soerat ma'loemat*.
 —, vrachtbrief, *soerat moewatan*.
Maning, vr. *penagihan*.
Mank, b. n. *pintjang*.
 — gaan, eenen voet oplichtende, *ringkat*.
 — gaan, *pintjang, pintjangan*.
 Iemand, die — gaat, *orang jang pintjang*.
 Op eenen hiel — gaan, *djingkat*.
 Aan hetzelfde euvel — gaan, *ber-*

salahan bagitoe djoega; sama bersalahan.
 Dat gaat —, dat is gebrekkig, wan-
 luidend, tegen de maat, *itoe djanggal.*
Mankheid, vr. *lakoe pintjang; peri pin-
 tjang.*
Manlieden, m. meerv. (manlui, manliden), *orang-orang laki-laki.*
Manmoedig, b. n. zie **Manhaftig.**
Manmoedigheid, vr. zie **Manhaftigheid.**
Manmoediglijk, bijw. zie **Manhaftiglijk.**
Manna, o. *mann*, Ar.: *salwá*, Ar.
Mannelijk, b. w. *laki-laki.*
 —, (van dieren.) *djantan*, doch in de lage taal wordt ook: *laki-laki* gebezigd.
 Een — kind, *anaq laki-laki; poeta*, Hoft.
 —, op eene mannelijke wijze, *dengan perkasa; atas tjara laki-laki.*
 Een — gemoed, *kati jang tetap.*
 Een — paard, hengst, *koeda djantan.*
Mannelijkheid, vr. mannelijke leeftijd, *masa baligh; dewasa 'aqal baligh.*
 —, kracht, dapperheid, *kalakian.*
 —, mannelijke roede, *boetoe; dzakar*, Ar.
Mannen, o. w. *berlaki; bersoewami.*
Mannenhuis, o. roemah *pemeliharaan orang laki-laki jang toeha serta miskin.*
Mannenklooster, o. roemah *pertapa orang laki-laki.*
Mannenmoed, m. *perkasa laki-laki; keberanian laki-laki.*
Mannentaal, m. *bitjara jang keras*, L.; *perkataan jang keras.*
Mannetje, o. dwerg, *orang katéj.*
 — van dieren, *djantan.*
Mannetjesnoot, vr. (muskaat—) *pala koeroeng; pala boj.*
Mannin, vr. *perampoevan jang sabagéj laki-laki roepanja; bingkaq.*
 —, (in den Bijbel: vrouw,) *permpoevan; orang perampoevan.*
Mansbeeld, o. *pigoera orang laki-laki; gambar orang laki-laki.*
Mansbroeder, m. (schoonbroeder van de vrouw), *ipar laki-laki.*
Manschap, vr. krijgsvolk, *orang perang; coldádoe.*
Mansgewaad, o. zie **Manskleeding.**
Manshand, vr. mansbewind, *koewasa soewami; koewasa laki.*
 —, hand van eenen man, *tangan orang laki-laki.*
 —, (schrift.) *toelisan orang laki-laki.*
Manshemd, o. *kamedja orang laki-laki.*
Manshoofd, m. (Eur.) *topi orang laki-laki.*
Manshoofd, o. *kapala orang laki-laki.*
Manshoogte, vr. (eene —), *sapendiri tingginja.*
Manskleed, o. *badjoe orang laki-laki.*
Manskleeding, vr. (pakéjan) *orang laki-laki.*

Manskleermaker, m. *toekang pakéjan orang laki-laki.*
Mansklooster, o. zie **Mannenklooster.**
Manskracht, vr. *goewat laki-laki; gahi laki-laki.*
Manslag, m. *boenoehan jang tiada dengan sengadja.*
Manslengte, vr. *tingginja orang laki-laki; sapendiri tingginja.*
Mansmoeder, vr. *mentoewaq perampoevan; bisan perampoevan; mertoewa perampoevan*, L.
Mansnaam, m. *nama orang laki-laki.*
Mansoor, o. (mannelijke nakomeling,) *anaq (anaq tjoetjoe) laki-laki.*
 —, oor van den man, *telinga (koe-ping, L.) laki-laki.*
Mansplicht, m. *kaharoesan soewami (laki,); barang jang fardl atas laki.*
Manspersoon, m. *orang laki-laki.*
Mansrok, m. *badjoe orang laki-laki.*
Mansstem, vr. *soewara orang laki-laki.*
Manszuster, vr. *ipar perampoevan.*
Mantel, m. *selimoet; seloeboeng; tjadir*, Perz.
 Dubbel gevoerde — uit het land *Thailaqan*, *selimoet benoewa Thajlaqan berlapis-lapis.*
 —, dien een vorst ten geschenke geeft, eerekleed, *chil'at*, Ar.
 Eenen — dragen, *berpakéj selimoet; berselimoet.*
Manteling, vr. beschutsel, *pagar; dinding.*
Mantelzak, m. *banijan.*
Manufacturen, vr. meerv. (ond. w.) *segala roepa kain-kain.*
Manvolk, o. *orang-orang laki-laki.*
Manwijf, o. *bantji; papaq; choentza*, Ar.; *roebija.*
Manziek, b. n. *gila birahi akan laki-laki.*
Manziekte, vr. *kagilaän birahi akan laki-laki.*
Marcheeren, o. w. (ond. w.) *berdjalan.*
 In geslotene gelederen —, *berdjalan bertindih.*
Mare, vr. zie **Maar.**
Maren, b. o. w. zie **Marren**,
Marentakken, m. meerv. gewas, *tahi boeroeng*, eig. vogeldrek.
Marg, o. zie **Merg.**
Maripriem, m. *djaroem toekang lajar.*
Marionetten, vr. meerv. *orang-orangan.*
Marionettenspel, o. *pemaisinan orang-orangan.*
Mark, vr. landstreek, *benoewa; negeri.*
 —, o. zie **Merk.**
Markboek, o. *boekoe pasar*, L.; *soerat perkara pasar.*
Marketer, m. *orang pekan; penampoeng; orang djoewal-djoewalan.*
Markpaal, vr. zie **Gronspaal.**

Marksteen, m. *batoe watas negeri*, L.; *batoe pinggir negeri*.

Markt, vr. *pasar*; *pekan*; *pebelian*; *pang-galan*.

Op de volle —, *ditengah pasar*.

Boven de — *verkoopen*, *djoewal di atas harga pasar*.

Onder de — *verkoopen*, *djoewal di bawah harga pasar*.

De — *loopt op en af*, *harga pasar itoe naik toeroen*.

Van alle —en te huis zijn, *tjerdik saka-li*.

Al wie op de — *komt*, moet in zichzelf zeggen: „er is geen God dan God”, *barangsiapa masoq ka pekan maka dibatjanja: „la ilaha illa 'lahoe.”*

Marktdag, m. *hari pasar*.

Markten, o. en b. w. *pergi ka pasar*; *pergi di pasar*, L.; *pergi ka pekan*.

—, *ter markt brengen*, *bawa ka pasar*; *bawa di pasar*, L.; *bawa ka pekan*.

Marktgang, m. *djalan ka pasar*.

Marktganger, m. (voor de huishouding), *bandari*.

Marktgeld, o. *oewang séwa tempat di pasar*; *tjoekéj pasar*.

Marktkraam, vr. *kedéj pasar*; *waroeng di pasar*, L.

Marktkramer, m. *orang dagang jang djoewal di pasar*.

Marktmeester, m. *kapala pasar*; *djoer-ve pasar*.

—, *pachter*, *poetija*.

Marktplaats, vr. *tempat pasar*; *tempat pekan*; *tempat pebelian*.

Marktprijs, m. *harga pasar*.

Marktrecht, o. zie **Marktgeld**.

Marktschip, o. *perahoe pasar*.

Marktschipper, m. *djoeragan perahoe pasar*.

Marktschuit, vr. *perahoe pasar*.

Markttaal, vr. *bahasa pasar*; *bahasa ka-tjoekan*.

Marling, m. *tali tipis serta goewat*.

Marmel, m. *knikker*, *kelitji poewalam*, (*marmar*).

Marmelade, vr. *manisan boewah*.

Marmelen, b. w. *bermain kelitji*; *pritjit*.

Marmer, o. *marmar*, Ar.; *poewalam*; *batoe poewalam*. (*Poewalam* is eig. witte zeekoraal.)

Groen —, *marmar hidjaw*.

Zwart —, *marmar hitam*.

Marmerbeeld, o. *patoeng marmar*.

Marmerbewerker, m. *pandéj kerdja marmar*.

Marmerblad, o. *daoen marmar*.

Marmeren, b. n. *marmar*; *dari pada marmar*.

Eene — *kerk*, *grédja dari pada marmar*.

Marmieren, b. w. *laboerkan dengan djan-gang jang saroeapa marmar*; *taroé tjat seperti (kaja) marmar warnanja*, L.

Marmergroef, vr. *tambang batoe marmar*.

Marmerkleur, vr. *warna marmar*.

Marmermortel, m. *batoe marmar jang antjoer*.

Marmersteen, m. *batoe marmar*; *batoe poewalam*; *batoe chára*, zie **Marmer**.

Zekere soort van —, *batoe atjih*.

Marmersteenhouwer, m. *pandéj potong marmar*; *toekang potong marmar*.

Marren, b. w. *ikat*, *mengikat*.

—, o. w. *berlambat-lambatan*.

Mars, vr. (scheeps-w.) *samboe lajang*; *tingkat tijang kapal*; *mars*, Ned.

Mars, vr. *bakoel orang djoewalan*; *tempat barang-barang klontong*, L.

Met eene — *loopen*, *djadi klontong*, (van Chinezen).

Marsch, m. *reis te voet*, *djalan kaki*.

Ik heb eenen — *van honderd dagen afelegd*, *maka kita soedah berdjalan kaki saratoes hari lamanja*.

—, *optogt*, *angkatan*.

Op — *gaan*, *berangkat*.

—! *ladjoe! mars! Eur*.

Marschroute, vr. (ond. w.) *djalan tam-tara*.

Marschvaardig, b. n. *hhádir akan berangkat*; *sadija berangkat*.

Marsdrager, m. *koeli klontong*.

Marskramer, m. *klontong*, *toekang klontong*.

Marskramerij, vr. *barang dagangan klontong*.

Marssteng, vr. *tijang pengapoeh jang dibawah*.

Marsseil, o. *lajar pengapoeh jang dibawah*; *marsil*, verb.

Martelaar, m. (voor zijne godsdienst), *sjahid*, Ar.

Als — *sterven*, *mati sjahid*.

In den heiligen strijd Gods als — *sneven*, *mati sjahid didalam perang sabil Allah*.

—, *folteraar*, *orang jang menjangersakan*.

Martelaarsboek, o. *hhikájat orang mati sjahid*; *kitab sjahid*.

Martelaarschap, o. *sjahádat*, Ar.

Martelaarschrijver, m. *penjoerat sjahid*.

Martelaarsnaamlijst, vr. *daftar nama sjahid*.

Martelaarster, vr. *sjahid perampoevan*.

Martelarij, vr. *sangsara*.

Marteldood, m. *mati sjahid*.

Martelen, b. w. *menjangersakan*; *menjakiti*.

Marteling, vr. *penjangersaraan*; *sangsara*.

Martelkroon, vr. *makota sjahid*; *tadjoe sjahid*, Ar.

Marteltuig, o. *pegawéj menjangersakan*; *perabot sangsara*.

Marter, m. *sammoer*, Ar.; *fanak*, Perz. en Ar.

Marte vaan, vr. *steen en watervat*, *tem-pajan*; *goelah*, Ar.

Mas, vr. massa, menigte, hoop, kabanjakaan; timboenan.
—, klomp, goempal.

Masker, o. maske, topèng, L.; toeping.
Onder het — van vriendschap, poera-poera còhbbat.
Het — afdoen, boeka topèng; ook openlijk voor den dag komen; bitjara teroes terang.

Maskerade, vr. penarian dengan topèng; bala dengan pakéj topèng; mascharat, Ar.

Maskeren, b. w. pakéj topèng.
Zich —, vermommenen, samar, menjamar, menjamarkan dirinja.
Zich gemaskerd onder de vele krijgslieden begeven, masoq menjamar dalam lasjkar banjaq itoe.

Massa, vr. zie **Mas**.

Massief, b. n. (ond. w.) zie **Hecht**, **Sterk**.

Mast, m. tijang; batang tijang.
Scheeps—, tijang kapal.
De groote —, tijang besar; tijang agoeng.
De fokke —, tijang toepang.
De bezaan —, tijang peniorong.
Het schip is ge—, kapal soedah bertijang.
Een drie— schip, kapal tiga tijang.
De — is gebroken, tijang soedah patah; tjangnja patah.
Een' — inzetten, mendirikan tijang kapal.
Den — betakelen, pasang tali tambirang.
Den — strijken, toeroenkan tijang.
Hij zal den — wel verkrijgen, maka ija nanti dapat daja oepaja djoega.

Mastboom, m. pohon tjemara; kajoe katoka.

Mastbosch, o. rimba pohon tjemara.

Masteloos, b. n. tiada bertijang.

Mastenmaker, m. toekang tijang kapal.

Masthout, o. kajoe katoka.

Mastklamp, m. toekoeh tijang.

Mastklimmer, m. orang jang pandjat tijang.

Mastkoker, m. saroeng tijang.

Mat, vr. spaansche mat, geldstuk = f2.50, réjal; ringgit.
Pilaar —, ringgit tijang.
Vogel—, sp. — uit Amerika met eenen vogel er in geslagen, ringgit boeroeng.
Eene lichtere soort van —, réjal moeda.

Mat, vr. inlandsch matje, dienende om op te slapen, of gasten te ontvangen, voor welken men het uitspreid om er op te zitten, tikar; lapi.
De bocht van een opperolde —, dangkaran tikar.
Eene — en een kussen (het beddegoed van eenen inlander), tikar dan bantal, tikar bantal.
Een — van kokosbladeren, dienende voor beschot of wand in sommige huizen, kalaréj.
Eene fijne —, tikar haloes.

Eene bamboezen —, djaroe.
Eene vloer— van rotting, rotting—, tikar rotan; lampit, Jav.; salampit.
Eene — uitspreiden, hamparkan tikar.
Eene — van kadjang, samir.
Eene uitgespreide —, tikar jang soedah berhamparan.
—ten, die als jalousiën dienen, bidjé.
Rotting—, tikar rotan; lampit, Jav.
De rottingmatten worden te Palembang vervaardigd, maka tikar rotan itoe dikerdja (dibékin, L.) di negeri Palembang.
Grove —ten vlechtten, ikal kadjang.
Op eene — zitten, doedoeg diatas tikar.
—ten die voor zeilen en zakken dienen, kadoet.
—je (pdaats) waarop hanen vechten, galayang, galanggang; kalangan, L.
—ten, die tegen een beschot of zoldering ter vertraaiing dienen, badi, bidi.
—, (in het schaakspel) sjáh-mat.
In drie zetten zijt gij —, lagi tiga kali santap maka sjáh-matlah toewankoe.

Mat, b. n. vermoeid, letih lesoe; penat; tjapé, L.
—, verdoofd, dof, soeram; hilang tjahaja.
De zon verspreid eenen —ten glans door den rook van den vuurberg, maka matahari soerzmah tjahajanja karana asap goenoeng api.
De maan vertoonde zich —, maka boelan poen soeramlah roepanja.

Matelijk, b. w. zie **Matiglijk**.

Mateloos, b. n. tiada teroekoer; dengan tiada hhasabnja.
—, buitensporig, terlaloe amat.

Matenmaker, m. toekang soekatan; toekang jang békin oekoeran, L.

Materialen, vr. meerv. (ond. w.) zie **Bouwstof**.

Materieel, b. n. (ond. w.) zie **Lichamelijk**.

Mathed, vr. tjapé, L.; kaletihan.

Mathesis, vr. (ond. w.) ta'alim, Ar.; handasat, Ar., (van het Perz. andáz).

Matig, b. n. sober, djimat; moedoe.
—, tamelijk, gematigd, sedang; sedorhana.
Een — leven leiden, berlakoe djalan jang sedarhana.
Een — prijs, harga jang sedang.

Matigen, b. w. sedangkan; menahan, menahani; meringankan; mengoerangkan.
Zijne dritten —, menahani hawa-nafsoenja.
Die troost zal uwe droefheid —, maka penghiboeran itoe hendaq meringankan kadoekaänmoen.
De regen heeft de hitte gematigd, maka hoedjan soedah mengoerangkan kapanasan.
Eene neiging —, sedangkan niat.
Eene straf —, meringankan siksa, (hhoekoem).

Matigheid, vr. soberheid, *peri djimat; nazáhat*, Ar.; *nazhat*, Ar.
—, ingetogenheid, *peri sedarhana*.

Matiglijk, bijw. *dengan djimat; atas peri jang sedarhana*.

Matje, o. *tikar ketjil*.
Een vierkant — om spijzen op te dragen, *antjak*.
— van aan elkander gevlochten bladeren, *samir*.

Matras, vr. *kasoer; qaçoerat*, Ar.; *tilam*.
Eene boomwollen —, *kasoer kapog*.
Eene paardenharen —, *kasoer ramboet koeda*.
Op eene — rusten, *beradoe diatas tilam*, Hoft.
Eene goudstoffen —, *tilam jang kaemasan*.

Matrassenmaker, m. *pandj tilam; toekang kasoer*, L.

Matres, vr. *goeroe perampoewan*.
—, *bijzit, kendaq*.

Matrijs, vr. *toewangan (atjoean) hhoeroef timah*.

Matroos, m. *matros*, verb.; *chalácf*, Perz.; *kalasi, kelasi*, verb.

Matrozenbroek, vr. *tjelana matros; tjelana chalácf*.

Matrozendans, m. *penarian chalácf*.

Matrozenhuur, vr. *gadij chalácf*, (*matros*).

Matrozenwerk, o. *pekerdjaan matros*, (*chalácf*).

Matschudding, vr. *sekam; hempas padi*.

Matsen, b. w. *boenoeh dengan gada*.
Gematst worden, *diboenoeh gada*.

Matshamer, m. *gada*.

Matteeren, b. w. zie **Afmatten**, **Vermoeien**.

Matten, b. w. *menghampari dengan tikar*.
De groote kamer is met rottingmatten belegd, *gemat, maka bilih (kamer) besar itoe dihampari dengan tikar rotan*.

Mattenlisch, o. *keretjoet tihar, (bakal tikar)*.

Mattenmaker, m. *pandj tikar; toekang tikar*.

Mattigheid, vr. zie **Matheid**.

Mauwen, o. w. *ngijoeng*.

Mauwen, o. *boenji ngijoeng; ngijoeng*.
Het — der kat, *boenji koetjing jang ngijoeng*.

Mauwing, vr. *boenji ngijoeng; ngijoeng*.

Mazelen, vr. *meerv. tjempaag, tjempah*.

Mazelen, o. w. *sakit tjempaag; bertjempaag; tempaag*.

Medaille, vr. (ond. w.) *sikkah tadzkirot*.
zie **Gedenkenpenning**.

Mede, mee, vr. *honigwater, aer madoe; maqadé*, Ar.
—, *sorbet, sjarbat*, Ar.

Mede, mee, bijw. *voegw. en voorz. ook, djoega; djoewa*.

—, met, *dengan; serta; serta dengan; beserta; sama-sama*.
Hij heeft — gestolen, *ija mentjoeri djoega; ija toeroet mentjoeri*.
Hier —, *dengan ini; beserta ini*.
Warrom bemoeit gij u daar —? *mengapa toewan tjampoer dalam itoe perkara?*
Hij lacht daar—, *maka ija tertawa karana itoes, (dari pada itoe)*.
— *beweenen, toeroet menagiskan*.

Medeaanwezicg, b. n. *sama ada; sama hädilir*.

Medeaanwezigheid, vr. *sama kaadaän; sama hädilirat*.

Medearbeiden, o. w. *sama kerdja; toeroet kerdja*.

Medearbeider, m. *teman pekerdjaän; teman bekerdja*, L.

Medebedriegend, b. n. *sama menipoe*.

Medebegiftigd, b. n. *sama dianoegrahakan, (teranoegraha)*.

Medebelanghebbende, m. en v. *sakoetoe; teman; perséro*, L.
—, b. n. *sama oentoeng*.

Medebeweenen, b. w. *toeroet menagiskan*.

Medebezitter, m. *orang jang sama mempoenjai*.

Medeblijven, o. w. *tinggal djoega*.

Medeboerten, o. w. *toeroet bersenda-goeraw*.

Medeborg, m. *sama hantar; orang jang sama tanggoeng*.

Medebrengen, b. w. *bawa, membawa*.
Zijn gezin —, *bawa anaq bininja*.
—, *veroorzaken, mengadakan; mendjadikan*.
Oorlog brengt vele rampen mede, *maka perang itoe mendjadikan banjaq tjilaka, (bela)*.
—, *eischen, toentoet; tagih; paqsa*.
Uwe eer brengt het mede, *uwe schulden te betalen, maka hhoromatmoes itoes menagih membajar hoelangmoes*.
De uitslag dier zaak brengt mede, *hem te beloonen, maka kasodahan perkara itoes menoentoet pembalasan*.

Medebroeder, m. *ambtgenoot, sama pendjawat; teman djawatan; sakoetoes djawatan*.

Medebroederschap, o. *persakoetoean; pertemanan*.

Medeburger, m. *sama pedoedoeg negeri*.

Medechristen, m. *sama Naqarant*.

Mededansen, o. w. *toeroet menari; bala djoega*.

Mededeelbaar, b. n. *jang boldh dikasih tahoe, L.; jang dapat diberi tahoe; jang dapat dichaburkan*.

Mededeelbaarlijk, bijw. *atas peri jang dapat diberi tahoe*.

Mededeelen, b. w. *te kennen geven, memberi tahoe; kasih tahoe, L.; kasih bertahoe, L.; mengatakkan*.

Eerbiediglijk —, *bepersembahkan, Hoft; mepersembahkan, Holt.*
 Licht —, *memberi terang; menerangi.*
 —, o. w. *beri bahagian; membahagi; kasih bahagian, L.*
 Het vuur deelde zich mede, *maka api itoe-poen berdjangkit.*
 De warmte deelt zich aan alle voorwerpen mede, *maka kupanasan itoe berdjangkit (berpindah) kapada sasowatoe barang.*

Mededeelend, b. n. *jang memberi tahoe, zie Mededeelen.*

Mededeeler, m. *orang jang memberi tahoe.*

Mededeelgenoot, m. (in den handel), *perséro, Port.; sakoetoe pernjagaän; teman berdagang.*

Mededeeling, vr. *pemberian tahoe; pengchabaran.*

Mededeelzaam, b. n. zie **Mededeelend**.
 —, *lietdadig, moerah hati; jang soeka beri derma.*

Mededeelzaamheid, vr. *kamoerahan hati.*

Mededeelzamenlijk, bijw. *dengan moerah hati.*

Mededienstknecht, m. *sama hamba; sama boedjang, L.; teman chidmat; teman djaga.*

Mededingen, o. w. *berloemba; berloemba djoega; sama berloemba; beloemba, L.*
T'egen elkander —, berloemba-loemlakan.

Mededingend, b. n. *jang berloemba.*

Mededinger, m. *peloemba; sama peloemba.*

Mededinging, vr. *peloembaän; sama peloembaän.*

Mededoen, o. en b. w. *toeroet; toeroet kerdja; toeloeng bantoe.*
 — in hetgeen hij beoogt, *toeroet barang kahendagnja, (nijatnja).*
 — om den vijand te wederstaan, *bantoe melawan moesoe.*
 — in het verkoopen van buskruid, *toeloeng mendjoewal obat bedil.*

Mededoogen, o. *kasihan; belas; belas kasihan; rahhmat, Ar.*
 Als gij geen — met mij hebt, *kaloe toewan tiada kasihan sama sahaja, L.; djikalaw toewankoe tiada belas kasihan akan hamba.*

Mededoogend, b. n. *berkasihan; rahhím, Ar.*

Mededoogzaam, b. n. zie **Mededoogend**.

Mededorpeling, m. *orang sadésa; orang sakampoeng.*

Mededrinken, o. w. *minoem bersama-sama.*

Mede-eeuwige, b. n. *sama baqá; sama kekal.*

Mede-eigenaar, m. *sama pempoenjai; teman mempoenjam.*

Mede-erfgenaar, m. *sama wáritz.*

Medegaan, o. w. *berdjalan bersama-sama; serta pergi.*
 —, in het gevolg van iemand zijn, *ikoet.*
 — met Grooten, *toeroet.*
 — met vorsten, *iring, mengiring.*
 Met hem —, *sertanja pergi; pegi bersama-sama dengan dija, L.*

Medegaande, b. n. *aangedaan, belas kasihan.*

Medeganger, m. *teman berdjalan; teman didjalan.*

Medegeassocieerde, m. (ond. w.) *teman perséro; sama sakoetoe.*

Medegenoot, m. en vr. *sakoetoe; teman.*
 Alle lof zij Gode, die geen — heeft in zijn Koningrijk, *alhhamdoe lillahi 'Uladzi lá sjarika lahoe fi moelkihi, Ar.; segala poedji bagi Allah djoewa jang tiada ada dalam karadjaännja itoe sakoetoe baginja.*
 Aan God — en toekennende, vele goden dienende, *moesjrik, Ar.*

Medegetuige, m. en vr. *sama saksi.*

Medegetuigen, b. w. *menjertai beri saksi; sama naik saksi.*

Medegetuigenis, vr. *sama kasaksian; sama sjahádat.*

Medegevangene, m. en vr. in den krijg, *sama tawan.*
 —, in den kerker, *sama terpandjara; teman pendjara; teman pasoengan; teman di boewi, L.*

Medegeven, b. w. *beri, memberi; kasih, L.; menoempangkan.*
 Ten huwelijk —, *beri mas kawin.*

Medegezel, m. *sakoetoe; teman, zie Medgezel.*

Medegezellin, vr. *sakoetoe; teman.*

Medegezelschap, o. *sidang; madjlis, Ar.*

Medehandelaar, m. *perséro, L.; teman berdagang; sakoetoe bernijaga.*

Medehelpen, o. w. *toeloeng; bantoe.*

Medehelper, m. *teman bekerdjaja; sakoetoe mengerdjakan.*
 —s, *verdedigers, ançár, Ar.; orang membantoe.*

Medehulp, vr. *pertoeloengan; pembantoean.*

Medehulpzaam, b. n. zie **Behulpzaam**.

Medehuuder, m. *teman menjéwa, (séwa).*

Medeingezetene, m. en vr. *sama pedoedoeq negerí.*

Medekennis, vr. zie **Medeweten**.

Medekiezer, m. *teman memilih; sama memilih.*

Medeklank, m. *teman boenji; sama boenji.*

Medeklinken, o. w. *berboenji bersama-sama.*
 —, (met den drinkbeker,) *berboenjikan pijala; soelang-menjoelang.*

Medeklinker, m. *letter, hhoeróef, Ar.*

Medekomen, o. w. *datang bersama-sama, zie ook Medegaan.*

Medekrijgsman, m. *teman perang*; *sakoetoe chidmat* peperangan.
Medeleeraar, m. *sakoetoe mengadjar*; *teman mengadjar*.
Medeleerling, m. en vr. *teman sekolah*, L.; *teman beladjar*.
Medelid, m. *teman*; *sakoetoe*.
Medelijden, o. *kasihan*; *belas kasihan*; *sajang*; *rahmat*, Ar.; *sjafajat*, Ar.; *sjafqat*, Ar.
 — hebben, *ramah*; *sajangkan*.
 —, *geduld*, *qabar*.
 Tot — *verwekken*, *menerbitkan* (*mengadakan*) *belas kasihan*.
 — *verdienende*, *karamahan*.
Medelijdend, b. n. zie **Mededoogend**.
Medeloopen, o. w. *ikoet* (*toeroet*) *berdjalan*; *berdjakan* *bersama-sama*.
 —, *gelukken*, *djadi*; *beroentoeng*.
Medeluiden, o. w. *sama berboenji*.
Medeluidendheid, vr. *sama boenjinja*.
Medemaat, m. *teman*; *sakoetoe*.
Medemensch, m. *sama manoesija*.
Medeminnaar, m. *teman birahi*; *sama pembirahi*.
Medenemen, b. w. *bawa*, *membawa*.
 —, zie **Foppen**, **Misleiden**.
Medeoorzaak, vr. *sama sabab*; *sama pohn*.
Medeplichtig, b. n. *rèmbèt*, L.; *sama poenja salahan*; *teman salah*; *bersalahan djoega*; *rafiq*, Ar.
Medeplichtigheid, vr. *oogluiking*, *peri salah djoega*.
 —, *medeschuldigheid*, *pertemanan salah*; *peri sama salah*.
Medereeder, m. *teman melangkap kapal*.
Mederekenen, b. w. *hitoeng sama-sama*.
Medeschepsel, o. *sama machloeq*.
Medeschuldenaar, m. *teman berhoetang*.
Medeschuldig, b. n. zie **Medeplichtig**.
Medeslepen, b. w. *mengirit*; *sèrèt*, L.
 —, *medevoeren*, *membawa*.
 —, *verleiden*, *membentjanakan*; *menawari*.
 —, *doen wegdrjven*, *menghanjoetkan*.
Medespeler, m. *teman bermain*; *teman betaroh oewang*.
Medespreken, o. w. *toeroet berkata*; *berkata djoega*.
Medestander, m. *voorstander*, *teman*; *sakoetoe*; *lawan*.
 —, *deelgenoot*, *compagnon*, *perséro*, L.
Medestemmen, b. en o. w. *menjertai*; *bermoewásfaat*.
Medestemming, vr. *peri hhal menjertai kata orang lain*.
Medestrijd, m. *perloembaän*.
Medestrijder, m. *teman berloemba*.
 —, zie **Medeminnaar**.
Medetorschen, b. w. *bantoe pikoel*; *toeloeng pikoel*.

Medetrekken, b. w. (*iemand op weg* —), *sampèr* (*orang di djalan*).
Medevallen, o. w. (*de verwachting overtreffen*), *liwat pengharapan*, L.; *laloe dari pada asa*; *lebih dari pada pengharapan*; *lebih dari pada jang diharap*.
Medevaren, o. w. *toempang*, *menoempang*.
 Als *supercarga* —, *mengiwi*.
Medevechten, o. w. *toeroet berperang*.
Medevechter, m. zie **Medestrijder**.
Medeverbondene, m. *teman djanđi*; *sakoetoe perdjandjian*.
Medeverkooper, m. *teman mendjoewal*, (*berdjoewal*).
Medeverwant, m. en vr. *sama sanag*; *bersanag djoega*.
Medevieren, b. w. *toeroet merajakan*; *toeroet memoelijakan*.
Medevoeren, b. w. *bawa*, *membawa*.
Medevoogd, m. *sama wali*.
Medevrijer, m. zie **Medeminnaar**.
Medewarig, b. n. zie **Meewarig**.
Medewerken, o. w. *bantoe kerdja*; *toeloeng kerdja*.
Medewerker, m. *pembantoe kerdja*; *sama kerdja*.
Medewerking, vr. *pertoeloengan*; *pembantoean*; *roefajat*, Ar.
Medeweten, o. kennis, *tahoe*, *pengatahoean*; *'ilmoe*; *ma'rifat*.
 Zonder — *van den koning*, *dengan tiada satahoe radja*.
Medewillen, o. w. *soeka toeroet*.
Medezelfstandig, b. n. *sama berdzát*; *sama berwoedjoed*.
Medezelfstandigheid, vr. *sama dzát*; *sama woedjoed*.
Medezelfstandiglijk, bijw. *atas peri sama dzát*.
Medezuigeling, m. *sasoesoean*.
Medgezel, m. *teman*; *sakoetoe*.
 Eenen — *toekennen*, *sakoetoeakan*.
Medgezellen, vr. *meerv. teman*; *sakoetoe*.
Mediaanpapier, o. *qarthás jang besar sakali*; *medijan*, Ned.
Medicijn, vr. (*ond. w.*) *genesmiddel*, *obat*; *penawar*.
 In de — *en studeren*, *beladjar* (*menoentoet*) *'ilmoe obat*; *beladjar pengatahoean thabib*, (*doekoen*).
Medicijn, m. *thabib*, Ar.; *doekoen*.
Medicijnrank, m. *obat minoem*; *minoeman obat*.
Medicijnflesch, vr. *botol obat*, L.; *soerahi obat*.
Medicijnsch, b. n. *obat-obatan*.
 —, *genezend*, *jang menjemboehkan*.
 De — *e of medische faculteit*, *madjlis hhakim 'ilmoe thibb*, Ar.
Mee, voorz. *mede*, *met*, *dengan*; *serta*; *beserta*.
Meedoogen, o. zie **Mededoogen**.
Meedoogenloos, b. n. *tiada berkasihan*.
Meel, o. *tepoeng*.

Fijn —, bloem van —, *tepoeng loemat; tepoeng haloes.*
 Ruig, ongebuild —, *tepoeng kasar.*
 Tarwe —, *tepoeng gandoem.*
 — malen, *giling tepoeng.*
 Rauw —, *tepoeng mentah.*
 — dat in de vastenmaand vóór dat het dag is gebruikt wordt, om den ganschen dag te kunnen vasten, *sahoer, Ar.*
Meelachtig, b. n. *saroepa tepoeng.*
Meelbak, m. *tempat tepoeng; bekas tepoeng.*
Meelbloem, v. *kimbang; tepoeng loemat.*
Meelboom, m. *pohon sagoe; pohon tepoeng.*
Meelbuil, m. *pengajakan kimbang; kain serkéj.*
Meeldeeg, o. *tepoeng basah.*
Meelkalk, m. *kapoer loemat; kapoer haloes.*
Meelkever, m. zie **Meelworm.**
Meelkist, vr. *peti tepoeng.*
Meelkooper, m. *orang jang djoewal tepoeng.*
Meelkuip, vr. *pasoe bekas tepoeng.*
Meelijm, vr. en o. *perakat, van de rakat, (Glycinus abrus).*
Meelpap, vr. *boeboer tepoeng.*
Meelpot, m. *bekas tepoeng.*
Meelspijzen, vr. *meerv. makanan tepoeng.*
Meelstof, o. *haboe tepoeng; tepoeng loemat.*
Meelsuiker, vr. *goela pasir.*
Meelton, vr. *tong tepoeng.*
Meeltrog, m. *perakoe.*
Meelverkooper, m. zie **Meelkooper.**
Meelwinkel, m. *kedéj (waroeng, L.) orang mendjoewal tepoeng.*
Meelworm, m. *boeboeg.*
Meelzak, m. *karoeng tepoeng.*
Meelzeef, vr. *pengajakan tepoeng.*
Meenen, b. en o. w. *kira; sangka.*
 Ik meende dat gij nog sleept, *maka sahara kira toewan lagi tidoer.*
 Hij meende van niet, *disangkanja tidag.*
 Het goed —, *bernijat baik; bermaggoed baik.*
 Zóó had ik het niet gemeend, *boekan bagitoe nijalkoe.*
 Ik meende dat te doen, maar had geen tijd, *kita soedah maoe kerdja itoe tetapi kita-poen tiada sempat.*
Meening, vr. *kira; sangka; perasaän.*
 —, oogmerk, *maggoed, Ar.; kahendag; tlan, Ar.; ará', Ar.*
 —, doel, *nijat, Ar.*
 —, gevoelens, *rasa; fikiran; bitjara.*
Meensch, b. n. *lemah; lemas, L.; letih lesoe.*
Meer, o. *tasik; danaw.*
 Een zeer uitgestrekt —, *tasik mahaloewas.*
Meer, b. n. en bijw. *lebih; lebih banjaq; lagi.*

Zeven is — dan vijf, *toedjoek lebih dari pada lima.*
 Hij bezit — geld dan zijn broeder, *makaia mempoenjai lebih banjaq oewang dari pada soedaranja.*
 Er is niet —, *tiada lagi; trada lagi, L.; soedah habis.*
 — dan honderd paarden, *lebih dari saratoes koeda; lebih saratoes koeda.*
 Des te —, zoo veel te —, *terlebih lagi; istimewa poela.*
 Te —, *makin lebih.*
 Hoe ouder hij wordt des te — verarmt hij, *makin toeha ija makin papa; mingkin toeha ija mingkin miskin, L.*
 Ja wat — is, *lebih poen dari pada itoe.*
 Wat nog — is, wat — is, *tambahan poela; dan lagi, zie ook Daarenboven.*
 Hoe langer hoe —, *makin lama makin banjaq; mingkin lama mingkin banjaq, L.*
 — of min, *lebih koerang, (ataw wordt er onder verstaan).*
 Iets — of minder, *lebih koerang sedikit.*
 — of minder dan duizend, *lebih koerang dari pada sariboe; lebih koerang sariboe.*
 — dan genoeg, *lebih dari pada tjoekeop.*
 Hoe — men het geld zoekt, *berapa lebih mentjahari oewany.*
 Wat is er —? *apa lagi?*
 Hij is niet —! *ija soedah mati! (zie Dood).*
Meeraal, m. *malang tasik; ikan mowa danaw.*
Meerblad, o. zie **Kroos.**
Meerder, b. n. en zelfst. m. *lebih.*
 — in getal, *lebih banjaq.*
 —, grooter, *lebih besar.*
 —en, hoogerens, overheden, *orang besar; orang jang lebih besar; akábir, Ar.*
 Gij moet de bevelen van uwe —en opvolgen, *tidapat tiada kawtoeroet parentah orang jang lebih besar dari pada engkaw; loe mesti toeroet parentahnja orang jang lebih besar dari loe, L.*
 De —e genade, *rahimat jang lebih.*
Meerdereaar, m. zie **Vermeerdereaar.**
Meerdere, m. en vr. *orang jang lebih besar.*
Meerderens, b. en o. w. zie **Vermeerderen.**
Meerderheid, vr. *sabanjaqnja; lebih dari pada satengah (gewoonlijk zegt men: kabanjakan orang, dat wel de veelheid kan uitdrukken, maar met nadruk uitgesproken op de — doelt).*
 Door de — van stemmen, *dari pada kabanjakan soewara.*
Meerdering, vr. zie **Vermeerdering.**
Meerderjarig, b. n. *agal báligih, dit is eig.: ontwikkeld, huwbaar.*

Meerderjarigheid, vr. *déwasa (masa)* 'oemoer doewa poeloeh tiga taheen; *déwasa* 'oemoer ichtjår.
Meerderjarigverklaring, vr. *parentah* menghhalalkan 'oemoer ichtjår.
Meeren, b. w. *ikat*; *tambat*.
 Een vaartuig —, *tambat perahoe*.
Meerendeel, o. *sabanjaqnja*; *lebihnja* dari pada satengah, L.
Meerendeels, bijw. *lebih dari pada sapiro*.
 —, de meeste keeren, *sabanjaq kalinja*; *goewat*, L.
 — komt hij hier aan, *kabanyakan kalinja ija singgah disini*; *ija goewat mampr disini*, L.
Meergedacht, b. n. zie **Meergemeld**.
Meergemeld, b. n. *soedah terseboet*.
 De — koning, *radja jang soedah terseboet*.
Meergenoeemd, b. n. zie **Meergemeld**.
Meergezegd, b. n. zie **Meergemeld**.
Meerkat, vr. *kera berékor*; *bali*.
Meerkoet, vr. *belibis tasik*.
Meerkrab, vr. *kapiting tasik*.
Meerle, vr. *marle*, *merle*, *joejoe*, Ar.
Meerlenèi, vr. *telor joejoe*.
Meerling, m. zie **Marling**.
Meermaal, bijw. —s, *beberapa kali*; *terkadang-kadang*; *sring-sring*, L.
Meerman, m. *zeeman*, *orang laort*.
Meermin, vr. *bintoe* 'l**abhkri**, Ar., d. i.: de dochter der zee.
Meerpaal, m. *tjang tambat perahoe*, L.
Meerslang, vr. *limpoq*.
Meerspin, vr. *laba-laba tasik*.
Meertouw, o. *tali tambat perahoe*.
Meervisch, m. *ikan tasik*.
Meervoud, o. *banjaq*.
Meervoudig, b. n. *berbanjaq*.
 — getal, *bilangang banjaq*.
Meerwater, o. *aer tasik*; *aer danaw*.
Meerwortel, m. *akar bahhr*.
Meerzwijn, o. *bruinvisch*, *loemba-loemba*.
Meesmullen, o. *grimlachen*, *senjoem*, *tersenjoem*.
Meesmuller, m. *orang tersenjoem*.
Meest, b. n. *terlebih banjaq*.
 De — menschen, *zeer vele menschen*, *terlebih banjaq orang*; *sabanjaq orang*.
 De — van alle menschen, *terbanjaq dari pada segala orang*.
 Het — bemind worden, *terlebih dikasih*.
 Dat gebeurt het —, *itoe djadi sabanjaq kali*.
 Van den geringsten tot den —en, *dari pada orang hina-dina sampéj (hingga) orang besar sakali*.
 De — stemmen, *sabanjaqnja soewara*.
 Op zijn —, *salebih-lebihnja*.
Meestal, bijw. *meestentijds*, *sabanjaq kalinja*; *masing*.
Meestbiedend, b. n. *jang tawar terlebih*;

jang tawar terbanjaq (mahal); *jang tawar harga besar*.
Meestendeels, bijw. zie **Meerendeels**.
Meestentijds, bijw. *kadang*, *terkadang*; *sring-sring*, L.; *terbanjaq kalinja*.
Meester, m. *heer*, *toewan*; *djoendjoengan*, *Hoft.*: *rab*, Ar., zie **Heer**.
 — in iets zijn, *uitmunten*, *ada mahir*.
 — leer—, *hhakim*, zie **Docter**.
 —, geleerde, in eenig vak, *bikoe*, L.
 —, wondheeler, *doekoen*; *mèster*, Ned.; *djarráh*, Ar.; *thabib*, Ar.
 — schoenmaker, *pandéj sepatoe*; *toekang sepatoes*.
 Onder—, *goeroe moeda*; *goeroe kaka*.
 Den — spelen, *mengatas-atas diri*.
 Zich van iets — maken, (door geweld), *ambil dengan gagah*; — ontfoetselen, *reboet*; — rooven, *rampas*; —, overwinnen, *mengalahkan*.
 Iemand — zijn, *berkalebihan dari pada saorang*.
 — worden, *overweldigen*, (eene amokspuwer), *mengembali*.
 Het roer geen — zijn, *tiada bolèh pegang kamoedi*.
 Zich van iemands hart — maken, *mengambil hati orang*; *menawari hati orang*.
Meesterachtig, b. n. *tjara goeroe*; *ádat goeroe*.
 —, *heerschzuchtig*, *anjajaja*; *keras*.
 —, *uitmuntend*, *sampoerna*; *baik sakali*.
 Op eene —en toon spreken, *bitjara keras*, L.; *berkata dengan pengagahan*.
Meesterachtigheid, vr. *kalakoean goeroe*.
Meesteren, b. en o. w. zie **Genezen**, **Heelen**.
 —, door eene doctor of chirurgijn behandeld worden, *pakéj doekoen*; *pakéj thabib*.
 —, *bedwingen*, *menahani*.
Meesteres, vr. *toewan*, (in geschriften komt dit dikwerf voor); *'awan*, Ar.
 —, zie **Mevrouw**.
 Heel—, *doekoen perampoewan*.
Meestergeld, o. *oepah doekoen*.
Meesterij, vr. 'ilmoes doekoen.
Meesterkracht, m. *mandor*; *kapala boedjang*, L.
Meesterlijk, b. n. en bijw. *dengan kapandéjan*.
 —, *verwonderlijk*, *kostelijk*, *indah-indah*; *terlaloe bagoes*.
 — gewerkt, *dikerdja dengan kapandéjan*.
 — schrift, *toelisan jang terlaloe bagoes*.
 — gegraveerd, *dioekir terlaloe indah indah rsepanja*.
Meesterloon, m. en o. zie **Meestergeld**.
Meesterloos, b. n. *tiada bertoeawan*.
Meesterschap, o. *beheersching*, *pertoewanan*.

Het — voeren, *dipertoewan*, (alleen van vorsten).
 —, het recht van meester, *hag toewan*.
 — in handwerken, *pankat pandéj*; *pankat toekang*.
Meesterstuk, o. *boewatan orang pandéj*; *boewatan jang indah-indah*; *barang kapandéjan*.
Meesterwerk, o. *pekerdjaän pandéj*.
Meet, vr. *tanda moelai*; *pankat*.
Meetbaar, b. n. *jang dapat dioekoer*; *boleh dioekoer*.
Meetbaarheid, vr. *kaekoeran*.
Meetgeld, o. *oepah mengoekoer*.
Meetketting, m. *rantiéj oekoeran*.
Meetkunde, vr. *'ilmoe oekoeran*; *ta'älím*, Ar.; *handasat*, Ar.; (van het Perz. *andáz*).
Meetkundig, b. n. *atas sjarth oekoeran*.
 Een — voorstel, *soewal atas sjarth oekoeran*.
Meetkundige, **Meetkunstenaar**, m. *pandéj mengoekoer*; *'älím handasat*, Ar.
Meetkunst, vr. zie **Meetkunde**.
Meetlijn, vr. *tali oekoer*; *tali sipat*.
Meetloon, m. en o. *oepah mengoekoer*.
Meetroede, vr. *toembaq*; *batang sipat*.
Meetster, vr. *perampoewan jang mengoekoer*; *toekang mengoekoer*.
Meetstok, m. zie **Meetroede**.
Meeuw, vr. *tjamar*; *sakridi*.
 Een grauwe —, met eene lange spitse sneb, *naboe*.
Meeuwen, o. w. zie **Mauwen**.
Meeuwenéi, o. *telor tjamar*.
Meeuwennest, o. *sarang tjamar*.
Meeuwenvleugel, m. *sajap tjamar*.
Meëwarig, b. n. *zachtaardig*, *lemah lembot*.
 —, aandoenlijk, gevoelig, *piloe*.
 Haar hart was zeer —, *maka hatinja terlaloe piloe*.
Meëwarigheid, vr. *kapiloean*; *sajang*; *belas kasihan*.
Mei, m. *bloemaand*, *boelan mèi*.
Meibloem, vr. *boenga boelan mèi*.
Meiboter, vr. *manliga baroe*, L.
Meid, vr. *jonge dochter*, zie **Maagd**.
 —, dienstmaagd, *hamba perampoewan*; *boedjang perampoewan*, L.
Meidenbed, o. *tempat lidoer boedjang perampoewan*, L.
Meidendracht, vr. *pakéjan tjara boedjang perampoewan*.
Meidenhuur, vr. *oepah (gadji) boedjang perampoewan*.
Meidenwerk, o. *pekerdjaän hamba perampoewan*.
Meikever, m. zie **Kever**.
Meimaand, vr. *boelan mèi*.
Meineed, m. *soempah doesta*, (djoesta).
 Eenen — doen, *makan soempah*.
Meineedig, b. n. (zijn), *bersoempah doesta*; *makan soempah*.
Meineedigheid, vr. *kalakoeran orang ber-*

soempah doesta; *kalakoeran orang makan soempah*.
Meir, o. zie **Meer**.
Meisje, o. *anaq perampoewan*; *anaq dara*.
 — van vijftien of zestien jaren, *boengaran*.
 —, zie **Dienstmeid**.
Meisjeskleeding, vr. *pakéjan anaq perampoewan*.
Meisjesschool, vr. *sekolah nona*, L.
Mejuffer, vr. *mejufvrouw*, *ongetrouwde*, *nona*, L.; *toewankoe*, *Hoofsch*.
Mejufvrouw, vr. *getrouwde Inlandsche*, *njai*; *nonja*, zie **Mevrouw**.
Melaatsch, b. n. *berkoesta*; *berkadai*; *abraç*, Ar.
Melaatschheid, vr. *koesta*; *kadal*, *koedal*, *kedal*; *abraç*, Ar.
 —, *elephantiasis*, *oentoet*.
 De slimste, ergste —, *oewoeg*.
 — aan de beenen, *nambi*.
Melaatschhuis, o. *roemah orang berkoesta*.
Melankoliek, b. n. *zwaarmoedig*, *moeram*; *moerong*.
Melden, b. w. *melding maken*, *seboet*, *menjeboet*.
 Mondelings—, *menjeboetkan dengan lidah*.
 Hetgeen hier boven reeds gemeld is, *jang soedah terseboet diatas ini*.
 —, berichten, *memberi tahoe*; *kasih bertahoe*, L.; *kasih tahoe*, L.
 Er wordt gemeld, *maka terseboetlah perkataan*.
 —, openbaren, *menjatakan*.
 —, zeggen, *berkata*; *mengatakan*.
Meldingswaardig, b. n. *haroes diseboet*.
Melder, m. *orang jang menjeboet*.
Melding, vr. *penjeboetan*.
 — van die zaak, *penjeboetan perkara itoe*.
 Van hem is geene — gemaakt, *maka ija-poen tiada diseboet*.
Meldingswaardig, b. n. *haroes akan diseboetkan*.
Melig, b. n. *bertepoeng*.
 —, week (van visch), *beraq*, L.
Melissuiker, vr. *goela pasir*.
Melizoen, o. zie **Bloedgang**.
Melk, vr. *zog*, *aër soesoe*, ook *soesoe*, doch verkeerd, daar dit de borst beteekent, *sakar*, Ar.; *'aqis*, Ar.
 — van dieren, *aër dadi*; *aër soesoe*; *dadi*.
 Dikke —, *aër soesoe jang bekoe*, (*kental*).
 En hare borsten gaven —, *maka djadi beraèrlah soesoenja*.
 Niets in de — te brokken hebben, *ada potol sakali*, L.
 —, waarin stremsel is, *moerawwab*.
 Gehotte — in de maag van een zuiglam, *insahhat*, Ar.
 Dikke —, door hitte of bijgevoegde karnemelk, *dadi*.
Melkachtig, b. n. *saroepa (sabagé) aër soesoe*.

Melkader, vr. oerat soesoe.
Melkbaard, m. *djanggoet jang baharoe toemboeh*.
Melkboer, m. *toekang soesoe; toekang aèr soesoe*.
Melkbrood, o. *roti aèr soesoe*.
Melken, b. w. *perah soesoe; peras soesoe*, L.
Melker, m. *toekang peras soesoe*, L.; *pemerah soesoe*.
Melkerij, vr. *tempat perah (peras, L.) soesoe*.
Melkflesch, vr. *botol aèr soesoe; botol soesoe*, L.
Melkgevend, b. n. *jang beri aèr soesoe; jang kasih soesoe*, L.
Melkhuis, o. *kedj orang djoewal aèr soesoe*.
Melking, vr. *perah soesoe; pemerahan soesoe; peras soesoe*, L.
Melkkaas, vr. *kédjoe aèr soesoe; kédjoe soesoe*, L.
Melkkalf, o. *anaq sapi jang menjoesoe*.
Melkkan, vr. *tempat aèr soesoe; bekas aèr soesoe; tempat soesoe*, L.
Melkkern, vr. *tempat toemboeg aèr soesoe*.
Melkkoe, vr. *sapi jang diperah; sampi jang diperas*, L.
Melkkom, vr. *mangkog aèr soesoe*.
Melkkoorts, vr. *demam sabab banjaq aèr soesoe*.
Melkkruik, vr. *boejoeng aèr soesoe*.
Melklam, o. *anaq domba jang menjoesoe*, (minoem soesoe).
Melkmaat, vr. *soekatan aèr soesoe*.
Melkmarkt, vr. *pasar aèr soesoe*.
Melkmeid, vr. *perampoewan jang djoewal aèr soesoe*.
Melknap, m. *bekas aèr soesoe*.
Melkooi, vr. *biri-biri jang menjoesoei*.
Melkppap, vr. *boeboer aèr soesoe*.
Melkplaats, vr. *kandang sapi (sampi, L.) jang diperah (peras, L.)*.
Melkpot, m. zie **Melkkan**.
Melkrunsel, o. zie **Leb**.
Melkschuit, vr. *perahoe toekang aèr soesoe*.
Melkspijs, vr. *makanan aèr soesoe*.
Melkster, vr. *perampoewan jang perah sapi (peras sampi)*.
Melkteems, vr. *tempat tapan aèr soesoe; tempat saringan soesoe*, L.
Melktijd, m. *waqtoe peras soesoe*, L.; *waqtoe perah aèr soesoe*.
Melkvat, o. *tong aèr soesoe*.
Melkvee, o. *binatang jang diperas soesoenja*.
Melkverdrijvend middel, o. *obat menghilangkan aèr soesoe*.
Melkverplaatsing, vr. *pindahnja aèr soesoe*.
Melkverwekkend, b. n. *jang menjadikan aèr soesoe*.
Melkvrouw, vr. zie **Melkmeid**.
Melkwagen, m. *pedati orang membawa aèr soesoe*.

Melkweg, m. (in de sterrek.) *oemmoes 'nnoedjoemi*, Ar.; *iboe bintang; djalan raja jang poetih di langit*.
Melkweit, b. n. *poetih seperti aèr soesoe*.
Melkzee, vr. *laet sarak*.
Melkzeef, vr. *tempat saring aèr soesoe; tapan aèr soesoe*.
Melodie, vr. *ragam; lagoe*, L.
Meloen, m. *watermeloen, semangka; mandiki*.
 Bijzondere soort van —, *soerahi*.
 Gele —, *çará*, Ar.
 —, eig. pompoen, (cucurbita lagenaria), *laboe*.
Meloenbed, o. *pétaq semangka*.
Meloenkern, vr. *bidji semangka*, zie **Meloen**.
Meloenenschil, vr. *koelit semangka*.
Meloenzaad, o. *bidji semangka*.
Meltbak, m. *tempat (bekas) rendam gandoem*.
Mem, vr. zie **Moeder, Zoogvrouw**.
Memoriaal, o. (ond. w.) zie **Aanteekenenboek**.
Memorie, vr. (ond. w.) zie **Geheugen**.
 —, aanteekening, *peringatan*.
Memoriewerk, o. *hhal mengingat*.
Men, onbep. pers. voorn. 3de pers. enk. *orang*.
 — zegt, *orang kata; orang bilang*, L.
Menagerie, vr. (ond. w.) zie **Diergaarde**.
Mengbaar, b. n. *dapat ditjampoer*, (*di-hoelam, dipaloe*).
Mengeldichten, o. *meerv. bagéj-bagéj sja'ir; roepa-roepa pantoen; roepa-roepa seloka*.
Mengelen, b. w. *tjampoer; hoelam; paloe*.
Mengeling, vr. *tjampoeran*.
 — van kleuren, *selang-selang warnanja*.
 Letterkundige —en, *bagéj-bagéj soerat 'ilmoe kitáb*.
Mengelklomp, m. zie **Bajert**.
Mengelmoes, o. *tjampoeran*.
 —, menging, *samenvoegsel, karangan*.
Mengen, b. w. *tjampoer; hoelam; paloe*.
 Meel met water —, *tjampoer tepoeng dengan aèr; békin adonan*, L.
 Zich in eene zaak —, *tjampoer didalam perkara*.
Menger, m. *orang jang tjampoer*.
Menging, vr. *pentjampoeran*, zie **Ver-menging**.
Mengsel, o. *tjampoeran*.
 — van tin en koper, *paroenggoe*.
Menie, vr. *sadalinggam; zindjafr*, Perz.
Menig, b. n. *beberapa; banjaq*.
 —een, *banjaq orang; beberapa orang*.
Menigerhande, b. n. *bagéj-bagéj; beberapa djenis; roepa-roepa*.
Menigmaal, bijw. *banjaq kali; beberapa kali*.
 Hoe —? *berapa kali?*
Menigte, vr. *kabanyakan; banjaq; 'adád*, Ar.; *firat*, Ar.

De — is onverstandig, *kabanyakan orang itoe koerang boedi.*

En welk eene — van allerlei vrouwen! dan beberapa dari pada segala perampoe-wan!

Eene — visschen, *banjaq ikan.*

De —, het gepeupel, *ra'jat; orang hina-dina; segala orang ketjil.*

Ledig van de (vertrokkene) —, *kosong firat.*

Menigvoud, b. n. *banjaq kali; beberapa kali.*

Menigvuldig, b. n. *banjaq; bagéj-bagéj.*
—e gevaren, *bagéj-bagéj mara bahaja.*

Menigvuldigheid, vr. veelheid, *kabanyakan.*

—, *herhaling, oelangan.*

—, *overvloed, kalimpahan.*

Menigvuldiglijk, bijw. *banjaq-banjaq; terlaloe banjaq; dengan limpah.*

Menigwerf, bijw. zie **Menigmaal**.

Menist, m. *orang na'arant' jang diperman-dikan pada 'oemoer 'aqa' baligh.*

Menizoen, o. zie **Melizoen**.

Mennen, b. w. *bawa, membawa; menga-palakan.*

Den wagen —, *membawa karéta; me-ngapalakan rata; membela'jamkan rata.*

Menner, m. *orang jang membawa.*

Menning, vr. van paarden, enz., *pem-bawaan koeda.*

Mensch, m. *persoon, orang.*

—, *redelijk wezen, manoesija; Sansk.; insán; Ar.; basjar, Ar.*

De oude (de zondige) —, *orang jang berdosa, doch tot recht verstand liever „dosa” de zonde.*

Menschbeschrijving, vr. *penjoeratan peri orang.*

Menschdom, o. *bangsa manoesija; anaq-anaq insán; ins, Ar.*

Menschelijk, b. n. *tjara orang; tjara manoesija; orang.*

—e *samenleving, kahidoepan orang ne-geri; oenoemat, Ar.*

—e *gedaante, roepa orang.*

Kennis der —e natuur, pengatahoean perangéj orang; 'ilmoe fa'ál insán, Ar.

Beschrijving van het —e lichaam, pe-njoeratan toeboeh orang; soerat badan orang (insán, Ar.)

—, *gezellig, djinaq; ramah.*

—, *wellevend, aardig, sopan; santoen; adab; manis.*

Menschelijkerwijze, bijw. *salakoe orang; seperti manoesija.*

— *gesproken, oepama kata manoesija.*

Menschelijkheid, vr. *minzaamheid, kamanisan; peri sopan.*

—, *gevoeligheid, kapiloean.*

Menschenadel, m. *kamoelijaän manoesija.*

Menschenarbeid, m. *oesaha manoesija; pekerdjaän orang.*

Menschenbeeld, o. *roepa orang.*

Menschenbloed, o. *darah orang.*

Menschen dief, m. *pentjoeri orang.*

Menschen drek, m. *tahi orang.*

Menschen eter, m. *orang jang makan orang.*

Menschenhaar, o. (*huidhaar*), *roema orang; zie Hoofdhaar.*

Menschenhaat m. *bentji akan orang; bentji sama orang, L.*

Menschenhand, vr. *tangan orang.*

Menschenhater, m. *orang jang bentji sama orang.*

Menschenhoofd, o. *kapala orang.*

Menschenkennis, vr. *tad'ribat, Ar.*

Menschenklasse, vr. *bangsa orang; gawm, Ar.*

Menschenliefde, vr. *pengasihian akan orang.*

Menschenlof, m. *poedji-poedjian orang.*

Menschenminnaar, m. *jang mengasih sama manoesija.*

Menschenmoord, m. *pemboenohan orang.*

Menschenmoordenaar, m. *pemboenoh orang.*

Menschenoffer, o. *goerbán orang.*

Menschenpaar, o. *orang sadjodo.*

Menschenplicht, m. *kaharoesan (wád'jib) orang.*

Menschenras, o. *bangsa orang; djemis orang.*

Menschenroof, m. *pentjoerian orang; pembawaän lari orang.*

Menschenroover, m. *pentjoeri orang; jang melarikan orang; jang membawa lari orang.*

Menschen schuw, b. n. *maloe lihat orang; maloe sama orang, L.*

Menschen schuwheid, vr. zie **Menschenvrees**.

Menschenstem, vr. *soewara orang.*

Menschenverstand, o. *boedi orang.*

Menschen vleesch, o. *daging orang.*

Menschenvrees, vr. *takoet lihat orang; takoet sama orang, L.*

Menschenvreter, m. zie **Menschen-eter**.

Menschenvriend, m. *soh'hat manoesija; jang mengasih sama manoesija.*

Menschenwaarde, vr. *qadar orang.*

Menschenwerk, o. *pekerdjaän orang; perboewatan manoesija.*

Menschheid, vr. *menschelijk geslacht, bangsa manoesija; anaq-anaq insán.*

—, *menschelijke natuur, násoet, Ar.; perangéj orang.*

—, *verhevenheid van den mensch, kamoelijaän manoesija.*

Menschje, o. *orang ketéj.*

Menschkunde, vr. *menschenkennis, pengatahoean perangéj manoesija.*

—, (*anthropologie*), *'ilmoe c'ifat badan dan djiwa orang; pengatahoean peri toe-boeh dan djiwa orang.*

Menschkundig, b. n. *atas pengatahoean perangéj orang*, (manoesija).
Menschlievend, b. n. *mengasih sama manoesija; moerah hati*.
Menschlievendheid, vr. *pengasihian sama manoesija*.
 —, *weldadigheid, kamoerahan*.
Menschschuwend, b. n. zie **Menschenschuw**.
Menschvormig, b. n. *saroepa orang; laqsana roepa orang*.
Menschwording, vr. *gedaanteverwissingeling. pendjelmaän*.
 Eene — *ondergaan, mendjelma; me-roepakan dirinja seperti manoesija*.
 Toen Dasa Rata Maha-Radja nog geene — *ondergaan had, tatkala belum mendjelma Dasa Rata Maha-Radja*.
Mep, m. *tampiling*.
Meppen, b. w. *beri tampiling; menampiling*.
Merel, m. zie **Meerle**.
Merg, o. *soemsoem*.
 — van boomen, zie **Kern**.
 —, het beste, edelste, *bahagian jang teroetama*.
Mergachtig, b. n. *bersoemsoem*.
 —, *krachtig, goewat, Ar.; keras; gawé, Ar.*
Mergbeen, o. *toelang soemsoem*.
Mergel, m. *tanah poetih; napul*.
Mergaarde, vr. *tanah napal*.
Mergpijp, vr. zie **Mergbeen**.
Meridiaan, m. *middagslijn, chatth isthwa, Ar.*
Merk, o. *tanda; 'alamat, Ar.; atzar, Ar. tjima*.
 —, op het vee, *tengas*.
 —, spoor, nagelaten —, *indrak, bekas*.
 —, schuim, zeeschuim op het strand, *sampah*.
Merkbaar, b. n. *jang dapat dilihat; ka-lihatan*.
 —, *voelbaar, jang dapat dirasa*.
 —, *kennelijk, blijkaar, njata; terang*.
Merkelijk, b. n. zie **Merkbaar**.
Merken, b. w. met een merk teekenen, *menandai; tandakan; kasih tanda, L.*
 — eene lijn trekken, *menggaris*.
 —, *genaar worden, merasa*.
Merk op mijne woorden, *ingatlah akan perkataänkoek*.
 —, met de naald, *soedji; soelam*.
Merker, m. *orang kasih tanda, L.; orang jang menandai*.
Merkijzer, o. *besi tanda; besi tjap*.
Merking, vr. *perlandaän; ta'lib, Ar.*
Merkkatoen, o. *benang soedji; benang soelam*.
Merklap, o. *kain tjonto soedji, (soelam)*.
Merkletter, vr. (bij boekdr.) *hhoeróef tanda*.
Merknaald, vr. *d'aroem soedji*.
Merkpaal, m. *tjang watas, L.; tjang pinggir tinah*.

Merkregel, m. zie **Grondregel**.
Merksteen, m. *batoe watas, L.; batoe pinggir tinah*.
Merkster, vr. *perampoeuan jang menjoe-dji, (menjoelam)*.
Merkteeken, o. *tanda; 'alamat; garis*.
Merkteekenen, b. w. *soedji; soelam*.
Merkwaardig, b. n. *haroes diingat; ha-roes diindahkan*.
 Eene — *geschiedenis, hlikajat jang haroes diingatkan, (diindahkan)*.
Merkwaardigheid, vr. *peri jang haroes diindahkan; barang jang bekin hherán, L.; barang jang indah-indah*.
Merkzijde, vr. *benang soetra bakal me-njoelam, (menjoedji)*.
Merrie, vr. *koeda betina*.
Merrieveulen, o. *koeda gadis*.
Mes, o. *pisaw; lading*.
 Klein —, *sikkín, Ar.*
 —, dat in den gordel gestoken wordt, *chandjar, Ar. en Perz*.
 —, dat den vorm van een ponjaardje heeft en als zoodanig gedragen wordt, *badéj-badéj*.
 Scheer —, *pisaw tjoekeer; kerampaki*.
 — om rotting te spouwen, *pisaw raet, L.; pendjangat*.
 —, dat de Niassers met eene scheede in den gordel dragen, *belatoe*.
 Gras —, *arit*.
 — om van lange rapen de schel spoedig af te halen, *pisaw koepas; pisaw tarik*.
 —, seissen, snoei —, *tjfer, sadap, sadoep*.
 Een zwaar — op een' stok, (Chineesch wapen), *poentoeng*.
 Een krom — om te wieden, *pengorog*.
 Een — slijpen, *lgoesq pisaw, L.; meng-asak pisaw*.
 Onder het — zitten, *ditjoekeer*.
 Met het — in den buik zitten, *terla-loe amat kaseokaran*.
 Iemand het — op de keel zetten, *menjijasatkan orang; bekin sakit sama orang, L.*
 De rug van het —, *belakang pisaw, L.; poenggoeng pisaw*.
 De snede van het —, *mata pisaw*.
 De punt van het —, *hoedjoeng pisaw*.
Meshecht, o. *hoelos pisaw*.
Meshechtmaker, m. *pandéj hoelos pi-saw; toekang hoelos pisaw, L.*
Mesje, o. *pisaw ketjil; sikkín, Ar.*
Meslemmet, o. *mata pisaw*.
Mespunt, o. *hoedjoeng pisaw*.
Mesrug, m. *poenggoeng pisaw*.
Messcheede, vr. *saroeng pisaw*.
Messenkraam, vr. *kedéj orang djoewal pisaw; waroeng orang djoewal pisaw, L.*
Messenmaker, m. *pandéj pisaw; toekang pisaw, L.*
Messenmandje, o. *bakoel pisaw*.

Messenslijper, m. *toekang gosog pisaw*, L.; *pandéj mengasah pisaw*.
Messias, m. *Elmeseh, Ar*.
Messing, vr. geel koper, *koeningan*.
 —, klokkenmetaal, *gangs*.
 — koper met andere stoffen vermengd, *metaal, lojang*.
Mest, m. mist, *badja*, (van beesten).
 straat—, *sampah*.
 —, drek, *tahi; sarap*.
Mestaarde, vr. *tanah badja*.
Mestbak, m. *tempat badja*.
Mestdier, o. *binatang tamboen-tamboenan*.
Mesten, b. w. be—, *taroh badja, (tahi); membadjakan*.
 —, vet maken, *memamboenkan; pelihara gemoeq; békin gemoeq, L*.
Mesthoop, m. *tamboenan badja*.
Mesting, vr. van dieren, *penamboenan; békin gemoeq, L*.
Mestkalf, o. *anaq sapi jang bertamboen-tamboen; anaq sampi jang gemoeq, L*.
Mestkar, vr. *pedati badja; kahar badja, L., zie Mest*.
Mestkool, vr. *koeroengan boeroeng jang dibékin gemoeq, L., (jang ditamboenkan)*.
Mestkuil, m. *serling badja; tempat simpan badja, (sampah, tahi)*.
Mestpoel, m. zie **Mestkuil**.
Mestschuit, vr. *perahoe badja*.
Mestvaalt, vr. zie **Mesthoop**.
Mestvarken, o. *babi tamboen-tamboenan (jang dibékin gemoeq)*.
 —, gemest varken, *babi jang bertamboen-tamboenan*.
Mestvoeder, o. *makanan akan memamboenkan; makanan boewat békin gemoeq, L*.
Mestvogel, m. *boeroeng jang bertamboen-tamboen, (jang dibékin gemoeq, L)*.
Mestwagen, m. zie **Mestkar**.
Met, voorz. *dengan; serta; sama, L.; akan*.
 — zijne vrouw, *dengan bininja*.
 — vreugde, *dengan soeka hati*.
 Die — hen waren, *jang serantja*.
 Ik ben — u, *akoe sertamoe*.
 Door God — eenen zoon begunstigd worden, *dianoegrahaakan olèh Alla^h akan anaq laki-laki*.
 — plichtplegingen, *serta tabiq*.
 — en benevens, *serta dengan*.
 — der tijd, *lama-lama*.
 — den dood straffen, *menghhoekoemkan mati diboenoeh*.
 —, *zoodra, serta; srenta, L.; demmi, demi*.
 — alle macht, *dengan sakoewasa-koe-wasa*.
 Het — iemand houden, van zijne partij zijn, *menjertai dengan saorang*.
 — geweld, *dengan gagah*.
 Wij waren — ons drieën, *kita-orang bertiga; maka kami-poen tiga orang*.
 — het stoomschip komen, *datang dengan kapal asap*.

— *haast, dengan goepoeh-goepoeh; goepoeh-goepoeh*.
 — elkander, *bersama-sama*.
 — Juizenden, *beriboe-riboe*.
 — der tijd, *perlahan-lahan; plan-plan, L*.
 — der daad, *sesoenggoehnja*.
 — den voet op den grond stampen, *banting kaki*.
 — tranen in de oogen, *aer mata berlinang*.
Met, vr. *mette, kambing betina*.
Metaal, o. *logam; gangs*; *ragi; lojang*, zie ook **Messing**.
 Klok van —, *genta gangs*.
 Geschut van —, *marijam lojang*.
 — van rood koper, lood en zwavel, *toetam*.
Metaalensch, vr. *haboe logam; haboe gangs*.
Metaalboorsel, o. *serboeg gangs*.
Metaaldraad, m. *kawat; dawa*.
Metaalgieter, m. *pandéj toewang gangs; toekang koeningan*.
Metaalgieterij, vr. *dapoer laboeran*.
Metaalgraveerder, m. *pandéj oekir gangs*.
Metaalkunde, vr. *'ilmoe gangs*.
Metaalschuim, o. *sanga logam; sanga gangs; tera logam*.
Metalen, b. n. *gangs; dari pada gangs; dari pada logam*.
Metaliseeren, b. w. *memboewat gangs; menggangsakan*.
Meten, b. w. *oekoer, hoekoer, mengoekoer; soekat, menjoekat*.
 Overhoeks —, *djoeroeng*.
 De lengte en breedte —, *oekoer pandjangnja serta lebarnja; oekoer boedjoernja dan lintangnja*.
 Rijst —, *menjoekat beras*.
 Die rijst is nog niet gemeten, *beras itoe belom disoekat*.
 Met de el —, *menggaza; oekoer dengan èlo, L*.
 Met den vadem (vaam) —, *depakan, mendepakan*.
 Met eene elleboogsmaat (cubitum) —, *menghast*.
 Met eene snoer —, *sipatkan*.
 Zich met elkander —, *berloemba-loembaän, zie Worstelen*.
Meter, m. *orang jang mengoekoer, (menjoekat) zie Meten*.
Metgezel, m. *medgezel, medegezel, teman; sakoetoe*.
Metgezellin, vr. *teman perampoean*.
Meting, vr. *pengoekoeran*.
 —, *peiling, loga; doega*.
 Land—, *pengoekoeran tanah*.
 Rijst—, *penjoekatan beras*.
Metrisch, b. n. *dengan sjarth 'aroeel, (wazn); dengan peratoeran ragam, (lagoe, L)*.
Metselaar, m. *toekang batoe, L.; pandéj batoe*.

Metselaarsambacht, o. *pekerdjaän toekang batoe*.
Metselaarsbaas, m. *kapala toekang batoe*.
Metselarij, vr. *toekangan batoe; pekerdjaän toekang batoe*.
Metselen, b. w. *pasang batoe; menoekang batoe; bëkin dengan batoe, L.*
 Eenen muur —, *menoekang temboq batoe*.
 Huizen van leem — (bouwen), *menoekang roemah galah*.
Metselhamer, m. *pemoekoel pandëj batoe; martil toekang batoe, L.*
Metselkalk, m. *kapoer toekangan*.
Metselsteen, m. *batoe toekangan*.
Metselwerk, o. *toekangan; pekerdjaän toekang batoe*.
Metsen, b. w. zie **Metselen**.
Metworst, vr. *oeroetan*.
Meubel, o. *perkakas roemah, L.; serba roemah*.
Meubeleeren, b. w. (ond. w.) *perkakasin roemah, L.; pasang perkakas roemah; me-langkapi roemah dengan serbanja*.
Meubelgordijn, vr. *kelamboe djandëla*.
Meubelmagazijn, o. *goedang perkakas roemah*.
Meubelmaker, m. *toekang perkakas roemah*.
Meubelwinkel, m. *toko perkakas roemah*.
Meug, vr. *tegen heug en — eten, makan sampëj djemoe*.
Meuken, b. w. *melembaetkan; bëkin lembëq, L.*
 —, o. w. *door zachte stoving murw worden, djadi lembiq (lembaet) dengan ditoomis*.
Meuzelen, o. en b. w. *tjoba makan barang ënaq, L., (sedapan)*.
 —, *morsig maken, bëkin kotor, L.; mentjemarkan*.
Mevrouw, vr. *njonja; toewan; intji; datoeq perampoewan*.
Miaauw, m. *boenji koeltjing; ngijoeng*.
Miaauwen, o. w. *ngijoeng*.
Microscop, o. *teropong jang beperlihatkan barang jang ketjil sakali*.
Middag, m. *twaalf uur, tengah hari; waqtoe bedoeg, L.*
 Na den —, *tengah hari laloe; lepas tengah hari*.
 —, *volle dag, hoog dag, rembang; tatkala rembang*.
 Des —s te twaalf uren, *pada tengah hari; djam poekoel doewa-belas*.
Middagcirkel, m. zie **Middaglijn**.
Middageten, o. *makanan tengah hari*.
Middaghitte, vr. *panas tengah hari*.
Middagklaar, b. n. *terang sakali; njata sakali*.
Middagkost, m. *makanan tengah hari*.
Middaglijn, vr. *chath istiwa, Ar.; garis pertengahan boemi*.
Middagmaal, o. *makanan tengah hari;*

djamoean tengah hari; dlahhá, Ar.; jan-tar, Port.
Middagpreek, vr. *chothbath tengah hari laloe*.
Middagrust, vr. *middagslaapje, tidoer pada uqtoe tloehr, (tloehoer, loehoer, L.)*.
Middaguur, o. *wartoe tloehr, (loehoer, L.)*.
Middagzijde, vr. (als de zon om de zuid is), *sabelah selatan*.
 —, (als de zon om de noord is), *sabelah oetara*.
Middagzon, vr. *matahari pada waqtoe tloehr*.
Middel, b. n. *tengah; pertengahan; ka-tengahan; awasath, Ar., zie Middel-lijn, enz.*
Middel, vr. *pinggang*.
Middel, o. *ter bereiking van iets, daja; oepaja*.
 —, *macht, koewasa*.
 Alle —en zijn uitgeput, *soeda habis segala daja oepaja; tiada berdaja lagi*.
 Met alle —en die ter mijner beschikking staan, *dengan sabolëh-bolëh koewasa hamba*.
 —, *weg, gelegenheid, djalan*.
 —, *geneesmiddel, obat; penawar*.
 —en aanwenden, *kunsten in het werk stellen, tjoljah*.
 — tegen de koorts, *obat demam*.
 Een hartversterkend —, *obat sijoeman*.
 — tegen het voeteuvel, *obat sengal*.
 Door wat —? *betapa*.
Middelaar, m. *perantara; wasith, Ar.*
 Jezus Christus is onze —, *maka 'Isa Elmesëhh djadi wasith kami*.
Middelaarsambt, o. *djabatan perantara; daradjat wasith, Ar.; pekerdjaän wasith*.
Middelbaar, b. n. *sedang*.
Middeldeur, vr. *pinloe jang ditengah*.
Middelen, o. *meerv. harta; barang-barang, L.; kakajuän*.
 — om schulden te kunnen voldoen, *tjagar, tjagaran*.
 —, *fortuin, oentoeng*.
 Een man van —, *orang kaya*.
Middelen, b. w. *berantara*.
 —, *bevredigen, berdamëkan; menjoeleh*.
Middelerwijl, bijw. *samantara; sedang; pada seding; dalam itoe; dalam pada antara itoe*.
Middelgetal, o. *bilangan pertengahan*.
Middelhoop, m. (zeew.) *pertengahan angkatan laeet*.
Middeling, vr. *bemiddeling, pendamëjan; penjoeleohan*.
Middelkamer, vr. *bilik ditengah; kamar ditengah, L.*
Middellandsch, b. n. *sama tengah tanah*.
 —e zee, *laeet Roem; bahhroe'l-melish, Ar.*
Middellijf, o. *pinggang*.
Middellijn, vr. *baris pertengahan; baris tengah*.

—, evennachtslijn, *chath istwa*, Ar.; *baris* pentengahan boemi.

Midelloos, d. n. *tiada berdaja*.

—, arm, *papa*; *miskin*, Ar.; *potol*, L.

Middelmaat, vr. *kasedangan*; *agahari*; *kasedarhanaan*.

De — houden, *lersedang-sedangan*.

Middelmatig, b. n. *sedang*; *sedang-sedang*; *sedarhana*; *agahari*.

—, *alledaansch*, *kapalang*, *palang*.

Middelmatigheid, vr. zie **Middelmaat**.

Middelmuur, m. *temboq* *ditengah*; *dinding* *ditengah*.

Middelpad, o. *djalan* *tengah*.

Middelpoort, vr. *gerbang* *tengah*; *pintoe* *tengah*.

Middepunt, o. *poesat*; *titig* *pada* *sama* *tengah*; *pertengahan*.

— van eenen cirkel, *poesat* *boelat*.

— der aarde, *poesat* *boemi*; *poesat* *doenija*.

Middepuntig, b. n. *berpoesat*; *dari* *pada* *poesat*.

Middepuntschuwend, b. n. *lari* *dari* *pada* *poesat*.

Middepuntzoekend, b. n. *ladjoe* *ka* *poesat*; *mendampingkan* *poesat*.

Middelrif, o. *kempoeng*; *tjatra* *djantoeng*; *hadjab*, Ar.

Middelelshot, o. *dinding* (*pagar*) *tengah*; *bandoeng*; *sekat*.

Neus met een dik —, *hidoeng* *jang* *tebal* *sekatnja*.

Middelelsoort, vr. *djenis* *jang* *sedang*; *roepa* *jang* *sedang*.

Middelst, b. n. *jang* *ditengah*; *jang* *sama* *tengah*; *penengah*.

Middelstand, m. *pankat* *pertengahan*; *daradjat* *pertengahan*, (*sedang*, *sedarhana*); *kalakoean* *jang* *sedarhana*.

—, *burgerstand*, *pankat* *isi* *negeri* *jang* *sedang*, (*sedarhana*).

Middelste, b. n. *tengah*; *awsath*, Ar.

Het — kind, *anaq* *tengah*.

En het — gedeelte is een heuvel, *dan* *sama* *tengahnja* *peen* *saboewah* *boekit*.

Middelstem, vr. *soewara* *jang* *sedang*.

Middeltoon, m. *boenji* *jang* *sedang*.

Middelvinger, m. *djari* *tengah*; *djari* *hantoe*; *djari* *mati*.

Middelvlies, o. *kempoeng*; *tjatra* *djan-toeng*.

Middelweg, m. *djalan* *sama* *tengah*.

Den — houden, *berlakoe* *djalan* *jang* *sedarhana*, (*sedang*).

Midden, o. *tengah*; *sama* *tengah*; *pertengahan*; *awsath*, Ar.

In het —, *ditengah*; *pada* *sama* *tengah*.

— over, *dwars* *over* *gaan*, *melintang*.

In het — des strijds, *ditengah* *perang*.

Het — van den nacht, *tengah* *malam*.

Tegen het — van den nacht, *pada* *waqtoe* *hampir* *tengah* *malam*.

In het — van den weg, *pada* *antara* *djalan*.

Te — dier gebeurtenis, *didalam* *antara* *itoe*.

Het — van eenen schietboog, *lastaka*, Sansk.

Middenvoet, m. *poenggoeng* *kaki*.

Middernacht, m. *tengah* *malam*; *waqtoe* *tengah* *malam*.

Middernachtmaal, o. *perdjamoean* *tengah* *malam*.

Mier, vr. *semoet*.

Koning der —en, *radja* *semoet*.

Witte —, met rooden kop, *rajap*, L.; *ani-ani*; *semoet* *poelih*.

Witte —en, die alleen des nachts uit den grond komen, *soeloeng*.

De eerste witte —en, *warangas*.

Groot, roode, fel bijtende —, *kerangga*.

Vliegende witte —, *lelaron*; *lalatoe*; *dadaloe*; *galoe-galoe*.

Mierachtig, b. n. *saroepa* *semoet*.

Miereneter, m. *penggoeling* *sisiq*; *tang-giling*.

Mierenleeuw, m. (*mirmileo*, L.) *oendoer*.

Mierenest, o. *roemah* *semoet*; *sarang* *semoet*; *ompong*.

— van witte mieren, *roemah* *rajap*; *roemah* *lalatoe*.

Mierig, b. n. *bersemoet-semoetan*.

Mierikswortel, m. *akar* *kélor*, (*moringa* *pterygosperma*, die den — vervangt).

Mij, pers. voorw. *akoe*; *kita*; *béla*; *sahaja*.

Aan —, *kapadakoe*; *pada* *kita*; *sama* *sahaja*, L.

Zoek — water! *tjahirkan* *akoe* *adèr!*

Mijdelijk, b. n. *jang* *boleh* *dilaloei*.

Mijden, b. w. *melaloei*.

De klippen op zee —, *melaloei* *karang* *di* *laet*.

Zich —, *zich* *wachten*, *melaloei* *diri*; *memeliharakan* *diri*.

Mijdzaam, b. n. zie **Omzichtig**.

Mijding, vr. *hhal* *melaloei*.

Mijgen, o. w. *kentjang*.

Mijl, vr. *mil*, Ar.

Engelsche —, *mil* *Inggris*.

Mijlpaal, m. *tjang* *taula* *mil*; *tjang* *pal*.

Mijlschaal, vr. *daradjat* *mil*; *oekoeran* *mil*.

Mijlsteen, m. *batoe* *mil*.

Mijmeraar, m. *orang* *pengangoet*; *orang* *beraban*.

Mijmeren, o. w. *bingoeng*; *ngangoet*; *ngikoe*; *menoengi*, *temenoengi*.

Mijmering, vr. *bingoeng*.

Mijn, m. en o. *mijne*, vr. bez. *voorn*. *kita*; *kita* *poenja*, L.; *sahaja*; *sahaja* *poenja*, L.; *goewa*, L.; *goewa* *poenja*, L.; zie **Ik**.

— huis, *roemah* *kita*; *kita* *poenja* *roemah*, L.; *roemah* *sahaja*; *sahaja* *poenja*

roemah, L.; roemah goewa, L.; goewa poenja roemah, L.
 Het —e, kita poenja; jang ampoenja kita.
Mijn, vr. galian; tambang; marijaw, kolong; ma'din, Ar.
 Goud—, tambang emas, (mas, L.)
 Eene — openen, memboeka tambang.
 Eene — graven, menggali tambang.
 In eene — adalen, toeroen ka tambang (dalam tambang).
Mijnberg, m. mijngroeven, parit tambang).
Mijndelver, m. zie **Mijnwerker**.
Mijnen, b. w. beli dengan bilang: „mijn!” L.
Mijnent, bijw. tot —, di roemahkoe; di roemah kita; di roemah goewa, L.
 Om — wil, karena sahaja.
Mijnenthalve, bijw. akan dakoe; kaloe sahaja.
Mijntwege, bijw. van —, dari pada-koe; dari pada péhaq kita; karena kita.
 Groet hem van —, katakan sembahkoe padanja.
Mijner, bez. voorn. 2 naamv. vr. enkelv. en meerv. m. en vr. kita; sahaja; goewa, L.; béta; akoe.
 Het huis — moeder, roemah iboe kita, enz.
 —, 3 naamv. vr. kapada kita poenja; kapada kita.
Mijner, m. pembeli di lélang, L.
Mijngroend, m. tanah tambang, zie **Mijnberg**.
Mijngraver, m. zie **Mijnwerker**.
Mijnheer, m. toewan; toewankoe, Hof.
 Als — de zaak gelieft te onderzoeken, kaloe toewan soeka pariksa perkara itoe.
Mijning, vr. pembelian di lélang.
Mijns, bez. voorn. 2 naamv. m. en o. enkelv. zie **Mijner**.
Mijnstof, vr. tanah tambang; tanah marijaw.
Mijnwerker, m. orang tambang; orang menambang; orang goela; koeli kolong.
Mijt, vr. kleine munt, kèpèng.
 Eene —, sakèpèng.
 —, wormpje, oelat; gigas; nat-nat.
 —, kaasworm, gigoe.
 —, stapel, timboenan.
Mijten, b. w. timboen, memimboen.
Mijter, m. koelah, Perz.; galansijat, Ar.
Mijterig, b. n. (gem. w.) kotor, L.; nadjis; tjemar.
 —, vol wormen, penoeh oelat.
Mik, vr. paaltje met twee punten, tijang bertjabang; koeda-koeda.
 —, schoor, kajoe toendjang.
Mik, m. en o. zie **Mikken**.
Mikijzer, o. tanda intjar; besi intjar.
Mikken, b. en o. w. membetoeli; intjar, L.; toedjoe, memaedjoe; mitar, L.; teng-gel, L.
Mikknop, m. zie **Mikijzer**.

Mikpaal, m. tijang sasaran.
Mikpunt, o. sasaran.
Mikschijf, vr. sasaran bedil.
Mild, b. n. moerah; dermawan.
 Eene — hand, tangan moerah.
 Een verstandige en —e koning, radja boediman lagi dermawan.
 Een —e regen, hoedjan jang lemah lemboet.
Milddadig, b. n. moerah; dermawan; soeka kasih sama orang misk'in, L.
Milddadigheid, vr. kamoerahan; pori dermawan; kalimpahan; sachawat, Ar.
 Dit is een blijz zijner —, inilah tanda kamoerahannya.
Milddadiglijk, **Mildelijk**, bijw. dengen moerah hati.
Milderen, b. w. melembutkan.
 —, lighter maken, verlichten, meringankan.
Mildheid, vr. zachtheid, kalembutan hati; peri manis.
Millioen, o. djoeta, joeta, ajoeta, Sansk.; saratoes laqa; sariboe kali sariboe.
Millioenste, b. n. perdjoe.
^{100/1000000} saratoes perdjoe.
Millionair, m. (ond. w.) orang jang kaya sakali; orang jang berdjoe-djoeta hartanja.
Milt, vr. limpah ketjil; anaq limpah; tihhál, Ar.
 Opzetting van de —, koera.
Miltonsteking, vr. sakit barah pada limpah ketjil.
Miltverstopping, vr. boesoeng limpah ketjil; kakerasan anaq limpah.
Miltziek, **Miltzuchtig**, b. n. sakit limpah ketjil.
Miltziekte, vr. (het Engelsche) spleen, zwaarmoedig, pantjingan.
Miltzucht, vr. penjakit limpah ketjil.
Min, bijw. koerang.
 Honderd — een, koerang esa saratoes; koerang satoe saratoes, L.
 Meer of —, lebih koerang.
 —, weinig, sedikit.
 — noch meer, tiada koerang tiada lebih.
 Te —, terlaloe sedikit; koerang.
Min, vr. zinnelijke liefde, birahi; 'isj, Ar.; tjinta.
Min, vr. voedster, zoogster, baboe, L.; penjoeso; aja.
 —, bij geringe lieden, mindoem.
 —, bij kinderen van aanzienlijken, inang; pengasoeh.
 —, bij een koningskind, inangda.
 Eene drooge —, pengasoeh; baboe kering, L.
 —, opvoedster, inang pengasoeh.
Minachten, b. w. melihat moedah; tiada mengindahkan; tiada membilangkan.
Minachting, vr. tjoetja; kahinaän.
 Met — behandelen, (door iemand enkel bij den naam te noemen), djangkar, L.

Minder, b. n. *koerang*.
 —, bijw. *koerang*.
 Voor — prijs, *koerang harganja*.
 Niet — dan dat, *tiada koerang dari pada itoe*.
 — beminde, *koerang tjinta; koerang kasih*.
 Niet voor — dan, *tiada koerang dari pada*.

Minderen, b. w. *meoerangkan*.
 —, verlichten, *meringankan*.
 —, o. w. *djadi koerang; djadi ringan*.
 Het loon —, *koerangkan oepah, (gadji)*.
 De koorts mindert, *demam djadi ringan*.
 De rijst mindert, *maka beras djadi koerang*.
 —, in prijs dalen, *djadi moerah; toeroen harga*.

Minderheid, vr. *sakoerangnja*.

Minderjarig, b. n. *belom 'aqal báligh; belom sampéj dewasa*.

Minderjarigheid, vr. *'oemoer selagi belom 'aqal báligh*.

Minderung, vr. *pengoerangan*.
 —, korting, *tjengkolong; potong*.

Mineraal, o. (ond. w.) *tanah tambang; ma'damiy, Ar.*

Minneur, m. (ond. w.) *orang tambang; orang menambang*.

Mingenoet, m. *teman birahi; teman 'isjq*.

Mingod, m. *God der liefde, kama, Sansk.*

Miniatuur, vr. (ond. w.) *gambar ketjil*.

Minijver, m. zie **Minnenijd**.

Minister, m. (ond. w.) *manteri*.
 Eerste —, *perdana manteri; mangkoe boemi; minister, Eur.*

Ministerie, o. (ond. w.) *peparéntahan perdana manteri, (minister); chidmat perdana manteri*.
 —, kantoor van eenen minister, *kantor minister*.

Minnaar, m. *kakanda, Hoff; abang; pembirahi; kakasih; tjinta; 'ásjq, Ar.*
 —s, *sjoeq, Ar; hhábit, Ar*

Minnares, vr. *tjinta; adi, adiq; adinda, Hoff; kakasih; masjoegat, Ar.*

Minne, vr. *liefde, birahi; 'isjq, Ar.*
 In der —, *dengan senang hati; dengan perdamejan*.
 Pand der —, *gadéj*.

Minnebelofte, vr. *djandji mengasih*.

Minnebrand, m. zie **Minnegloed**.

Minnebrief, m. *soerat kasih; soerat tjinta*.

Minnedicht, o. *seloka birahi*.

Minnedichter, m. *pande'j memboewat seloka birahi; sjá'ir 'isjq, Ar.*

Minnedrank, m. *penawar*.

Minnedrift, vr. *nafsoe birahi*.

Minnegloed, m. *kahangatan birahi*.

Minnegod, m. *kama, Sansk.*

Minnehandel, m. *daja oepaja (kalakoean, lakoe djalan.) orang birahi*.

Minnekind, o. *anaq jang disoesoei*.

Minneklacht, vr. *ratapnja orang birahi*.

Minnekoorts, vr. *kahangatan orang birahi; kahangatan 'isjq*.

Minnekoozen, b. n. zie **Liefkoozen**.

Minnekoozerij, vr. zie **Liefkoozerij**.

Minnekunst, vr. *pengatahoean menawari; 'ilmoe 'isjq, Ar.*

Minnelijk, b. n. *manis; ramah; kasih-kasih*.
 Een — woord, *perkataan jang manis*.
 Eene — e schikking, *peratoeran dengan kasih-kasih*.

Minnelijkheid, vr. *kamanisan; karamahan*.

Minnelust, vr. *'aqal birahi; 'aqal 'isjq*.

Minnelonkje, o. een —, *sakerling orang birahi*.

Minneluim, vr. *tingkah orang birahi*.

Minnelust, m. *ingin birahi; ingin 'isjq*.

Minnemoeder, vr. *inang pengasoe; baboe, L.*

Minnen, b. w. *mengasih*, zie **Beminnen**.

Minnend, b. n. *verliefd, birahi*.

Minneneed, m. *soempah orang birahi*.

Minnenijd, m. *tjemboeroe*.

Minnenijdig, b. n. *tjemboeroean*.

Minnepijl, m. *anaq panah déwa kama*.

Minnepijn, vr. *sangsara (sakit) birahi*.

Minnepraat, m. *senda goeraw*.

Minneschicht, m. *anaq panah déwa kama*.

Minnespel, o. *pemmainan orang tjinta; senda goeraw; lila, Sansk.*

Minnetaal, vr. *bahasa orang birahi*.

Minnetocht, m. *nafsoe birahi; nafsoe 'isjq, Ar.*

Minnevlaag, vr. *kahangatan birahi; tingkah orang birahi*.

Minnevlam, vr. *njala kahangatan birahi; ghajrat 'isjq, Ar.*

Minnezang, m. zie **Minnedicht**.

Minnezanger, m. *bidoewan jang membirahikan orang; sjá'ir 'isjq, Ar.*

Minneziekte, vr. *sakit birahi*.

Minnezucht, vr. *rindoe akan birahi*.

Minst, b. n. *sakoerang-koerang*.
 Op zijn —, *sakoerang-koerangnja*.
 In het — e niet, *sakali-kali tiada*.
 Op zijn — tien ropjen, *sakoerang-koerangnja sapoeloeh roepijah*.
 Van de — e waarde, *dari harga jang terketjil*.
 —e, *geringste, terlebih ketjil*.
 Het — e woord dat hij zegt, *is hij een man des doods, sapatah kata sakali-poen maka matilah ija*.
 Hij heeft niet het — e verstand, *maka ija berboedi poen tiada sakali-kali*.

Minuut, vr. *minit, verb.; s'at, Ar.*
 —, eerste opstel, *noeschat, Ar; pohon soerat; soerat jang moela dikarang; karingan aqli; tiroean; soerat tiroean*.
 — van eenen notaris, *sidjil, Ar.*

Minuutwijzer, m. *djaroem minit*.

Minzaam, b. n. *manis; ramah; lemboet; tjanggeh*.
 —, *beleefd, sopan; santoen*.

Minzaamheid, vr. *kamanisan; karamahan; adab*, Ar.

—, zie **Beleefdheid**.

Minziek, b. n. *gila birahi; sakit birahi*.

Mirakel, o. wonderwerk, *moe djizat*, Ar.; *tiengangan; perboewatan jang tiengang*.

Mirikwortel, m. (soort van —), *kélor*.

Mirre, vr. *moerr*, Ar.; *çabir*, Ar.

Mirreboom, m. *pohon moerr*.

Mirt, m. *más*, Ar.; *moerd*, Perz.; *kajoe poetih; rand*, Perz. en Ar.

Mirtenblad, o. *daoen moerd*.

Mirtenbosch, o. *rimba pohon moerd*.

Mirtenolie, vr. *minjaq moerd*.

Mirtentak, m. *tjabang moerd*.

Mirtenwijn, m. *aer moerd*.

Mis, vr. *sembahjang goedás*.

De hooge of groote —, *sembahjang goedás besar*.

De — doen, *menjembahkan goedás*.

Zij lezen eene — voor het lijk van Dasa Rata Maha Radja, *maka dipoedjanja majit Dasa Rata Maha-Radja*.

—, jaarmarkt, *pasar taohen; oenan*.

Mis, voorz., vóór zelfst. n. en bijv. en werkw. in het Maleisch wordt het door *salah* vertaald, in dier voege, dat het vóór het werkw. komt, wanneer het eene mislukking of vergissing, en achter hetzelfde wanneer het een vergrjip of misslag aanduidt, zoo is: *salah memboewat*, misdoen, verkeerd doen (door onkunde of onhandigheid), en *memboewat salah*, misdriiven, misdoen, zondigen.

Dat is —, *tersalah itoe*.

Geheel —, *serba salah*.

Misaarden, o. w. zie **Ontaarden**.

Misaarding, vr. zie **Ontaarding**.

Misachten, o. w. zie **Minachten**.

Misbaar, o. *gampar; roesoeh* L.

Misbak, o. *barang jang woeroeng masagnja*, L.

Misbakken, b. n. *woeroeng masagnja* L.; *tiada baik masagnja*, (*bakarnja*); *salah masag*.

Misbaren, o. *hiroe-hara; gampar; békin roesoeh*, L.

—, vóór den tijd baren, *goegoer anaq*.

Misbedrijf, o. *salah*, zie **Misdaad**.

Misbegrip, o. *salah ingatan; sangka jang perbola*.

Misbeuren, o. w. *kena denda*.

Misbeuring, vr. *denda*.

Misboek, o. *kitab sembahjang goedás*.

Misbrood, o. *goedás*.

Misbruik, o. *salah; salah ádat*.

Misbruiken, b. w. *menjalahi*.

's Konings weldaden —, *menjalahi anoegraha radja*.

Gods naam —, *seboet nama Allah dengan sija-sija; berkata „bismi'llahi” dengan koerang hormatan*.

Eene maagd —, *paroegeel anaq dara; meroesaqkan anaq prawan*.

Misbruiker, m. *orang jang menjalahi*.

—, *verleider, orang memaroegoel*, (*meroesaqkan*).

Misbruiking, vr. *salah; perboewatan salah*.

— van Gods naam, *penjeboetan nama Allah dengan sija-sija; penjeboetan „bismi'llahi” dengan koerang hormatan*.

Miscrediet, o. *koerang pertjaja; sjak*, Ar.

In — *geraken, kena sjak*.

Misdaad, vr. *salah; dosa; dzanb*, Ar.

Eene — *plegen, berboewat salah; berboewat dosa; berdosa*.

Op de — of op heeter daad betrapt worden, *didapat salagi berboewat salah*.

Opzettelijke —, *salah dengan sengadja*.

Misdadig, b. n. *haroes disiksa; patoet dihhoekoen; kasalahan; kasakitan*, L.

Eene —e, *orang kasalahan; orang kasakitar*, L.

Misdadiger, m. *orang djahat; orang kasalahan; orang kasakitan*, L.

Misdadiglijk, bijw. *atas peri djahat sakali*.

Misdeelen, b. w. *salah membahagi*.

Misdienst, vr. *chidmat sembahjang goedás*.

Misdoen, o. w. (vergissen), *salah berboewat; salah békin*, L.; *salah kerdja*.

—, *slecht behandelen, berboewat salah; kerdja salah*.

Misdoopen, o. w. *salah menamai tatkala bermandikan*.

Misdraaien, o. w. *salah poetar*.

—, *mislukken, tiada djadi; woeroeng*, L.

Misdracht, vr. *goegoeran; anaq goegoer; kaboeangan*.

—, *miswerving, penggoegoeran anaq*.

Misdrachtig, b. n. *jang goegoer anaq*.

Misdragen, o. w. *tiada berboewah; tiada hhaçil*.

Zich —, *berlakoe djalan jang tiada patoet*.

Misdrijf, o. zie **Misdaad**.

Misdriiven, b. en o. w. zie **Misdoen**.

—, *voorbij driiven zonder raken, hanjoet liwat tiada langgar*.

Misdruk, o. *garthás jang salah ditjitaq* L., (*ditera*)

Misdrukken, b. w. *salah tjitaq*, L., (*tera*).

Misduiden, b. w. *verkeerd uitleggen, menjalahi artinja; salah kasih mengarti*, L.; *salah mengartikan*.

—, *kwalijk nemen, ambil pergoesar*, L.; *djadi ketjil hati*.

Misduiding, vr. *hhal salah mengartikan*.

—, *het kwalijk nemen, hhal goesar*.

Misdunken, o. en onp. w. *taroh sjak*.

Misgaan, o. w. *niet aantreffen, tiada bertemoe; trada ketemoe*, L.

—, *niet raken tiada kena*.

—, *mislukken, tiada djadi; woeroeng*, L.

Misgeboorte, vr. *goegoeran; anaq goegoer*.

Misgelden, b. w. *tangoeng*.
Misgeloof, o. *koerang pertaja*.
Misgewaad, o. *badjoe (pokéjan) sembah-jang goeddás*.
Misgwas, o. *koerang hháçil; hhdál tiada djadi*.
 Een — hebben, *kakoerangan hháçil*.
Misgissen, b. en wed. w. *salah kira; salah sangka*.
Misgissing, vr. *salah kira-kiraán*.
Misgooien, b. w. *salah lèmpar; salah loetar; salah timpoeg, L.*
Misgreep, m. *salah tangkapan*.
 —, feil, *salah*.
Misgrijpen, o. w. *salah tangkap*.
 Zich —, *bersalahan*.
Misgunnen, b. w. *berhati dengki; mendengkiakan, berdengkiakan*.
Misgunner, m. *orang dengki; orang jang berdengkiakan*.
Misgunning, vr. *dengki*.
Misgunst, vr. *dengki*.
Misgunstig, b. n. *berdengki*.
Mishagelijk, b. n. (aan) *tiada berkenan*.
 Het was hem —, *maka tiadalah ija berkenan; maka ija-poen tiada berkenan; ioe tiada diperkenankannya*.
 —, zie *Leelijk*.
Mishagen, o. w. *niet bevallen, tiada soeka; tiada berkenan*.
 Die vrouw *mishaagt* hem, *maka tiada ija berkenan perampoewan itoe; maka perampoewan itoe ija tiada berkenan; maka perampoewan itoe tiada diperkenankannya*.
Mishagen, o. *afkeer, bentji; djemoé*.
Mishakken, b. w. *salah panggá; salah potong*.
Mishandelen, b. w. *bersakiti; békin sakit, L.; menganijaja*.
 Gij moet den geringen man niet —, *djangan engkaw-persakiti orang ketjil*.
Mishandeling, vr. *anijaja; hhal békin sakit, L.; hhdál menjakiti*.
Mishappen, o. w. *salah menggigit; salah menggonggong, zie Happen*.
Mishebben, o. w. *salah kira; salah sangka*.
Mishooren, o. w. *salah dengar*.
Mishopen, o. w. *poetoes asa; poetoes pengharapan*.
Mishouden, b. w. *salah pegang*.
Mishouwen, b. w. *zie Mishakken*.
Mishuwen, o. w. *salah kawin; kadjaman; berkawin jang boekan koepoeh, L.*
Misjaar, o. *onvruchtbaar jaar, tahoén kakoerangan hháçil*.
Misinzicht, o. *salah penglihatan*.
 —, *verkeerde opvatting, salah fikiran*.
Miskans, vr. *salah oentoeng*.
 —, *mislukking, woeroeng, L.; hhdál tiada dapat maçoed*.
Miskennen, b. w. *te kort doen aan den verschuldigden eerbied, achtung of eer,*

langgar hhormat; membelakangi; tiada membilangkan; tiada pengapakan.
 —, *niet willen kennen, tiada maoé kenal*.
Miskennen, vr. *kalanggaran hhormat*.
Miskijken, o. w. *salah tènqog*.
Misklank, m. *boenji djanggal; salah boenji*.
Miskleed, o. *zie Misgewaad*.
Miskoopen, wed. w. *beli terlaloe mahal*.
Miskraam, vr. *goegoer anaq*.
 Aan eene — *sterven, mati goegoer anaq*.
Misleggen, b. w. *salah taroh*.
Misleiden, b. w. *berdajakan; menipoe; pedajain, L., tjadéj; menggelapkan mata; membebalkan; békin bodoh, L.*
 —, *bedriegeng, tipoe; menipoe; betipoe, L.*
Misleider, m. *orang jang berdajakan; orang pertjadéj, zie Misleiden*.
Misleiding, vr. *tipoe daja; pedajaán; tjadéj*.
Mislezen, b. en wed. w. *salah membatja; salah mengadji, zie Lezen*.
Misloonen, b. w. *salah membalas*.
Mislooning, vr. *salah pembalasan*.
Misloopen, o. w. *salah berdjalan*.
 —, *niet raken, tiada kena; tiada langgar*.
 —, *mislukken, tiada djadi; woeroeng, L.*
Misluiden, o. w. *berboenji djanggal*.
Misluidend, b. n. *djanggal boenjinja*.
Misluidendheid, vr. *boenji djanggal*.
Misluk, o. *oentoeng malang; oentoeng djahat; tjilaka*.
Mislukken, o. w. *tiada djadi; tiada berlakoe; woeroeng, L.*
 — (van *rjstooqst*), *latjoer*.
Mislukking, vr. *oentoeng djahat; hhdál tiada djadi*.
 —, *ougeluk, tjilaka*.
Mismaakt, b. n. *beroepe boeroeq, (hina); oedoe*.
 —, *misvormd aan hand of voet, tjapiq*.
 — *geboren, tjenangga*.
Mismaakteid, vr. *roepa boeroeq; roepa djeldq, L.; roepa hina*.
 — (van *vrouwen*, die *magere heupen en djen hebben*), *roeshh, Ar.*
Mismaken, b. w. *békin djeldk, L.; mendjadikan boeroeq; beri roepa jang hina; mengoedoekan; memboeroeqkan*.
Mismaking, vr. *kadjadian boeroeq; djadi djeldq, L.*
Mismas, m. *tjamperan*.
Mismeten, b. w. *salah mengoekoer*.
Mismeting, vr. *salah pengoekoeran*.
Mismikken, o. w. *salah intjar, L., zie Mikken*.
Mismoedig, b. n. *poetoes asa; berdoekatjita; soesah hati; hilang hati*.
Mismoedigheid, vr. *djekatjita; kadoe-kaán*.
Mismoediglijk, bijw. *dengan doekatjita; dengan soesah hati*.

Misnoegd, b. n. *goesar*; *ketjil hati*.
 Gij moet niet — worden, *djangan toewan djadi goesar*; *djangan toewan djadi ketjil hati*; *djangan ambil pergoesar*, L.
Misnoegdheid, vr. *sakit hati*; *goesar*.
Misnoegen, o. w. zie **Mishagen**.
Misoffer, o. *goerbán goedás*.
Misoordeelen, o. w. *salah mengira*; *salah menimbang*.
Mispaaien, b. w. *salah memboedjoeg*.
Mispaas, m. *salah langkah*.
 —, feil, *salah*; *persalahan*.
Mispel, m. *zoeroer*, Ar.
Mispelboom, m. *pohon zoeroer*.
Mispikken, o. w. *salah memagoet*.
Misplaatsen, b. w. *salah menaroh*.
Mispriester, m. *cahhiboe lgoedás*, Ar.
Misprijselijk, b. n. *jang dapat ditjelakan*; *jang mesti ditjelakan*, L.
Misprijzen, b. w. *mentjela*, *mentjelakan*.
Misprijzer, m. *orang jang mentjelakan*.
Misprijzing, vr. *pentjelaan*.
Misprikken, o. w. *salah mentjoetjoeg*; *salah toesoeg*, L.
Misraad, m. *bitjara djahat*.
Misraiden, b. en o. w. *salah terka*; *salah doega*, L.
 —, verkeerden raad geven, *memberi bitjara jang djahat*.
Misradang, vr. *salah penerka*; *salah doega*, L.
Misraken, b. en o. w. *salah kena*.
Misramen, o. w. *salah sangka*.
 —, verkeerd berekenen, *salah bilang*.
Misrekening, vr. *salah pembilangan*; *ghalat*, Ar.; *kapiran*, Jav.; *waham*, Ar.
Misrollen, o. w. *salah goeling*; *goeling tiada kena*.
Misrooien, b. w. *salah menggaris*; *salah menjipat*.
Misrooing, vr. *salah penggarisan*.
Misrukken, o. w. *salah sentaq*.
Missaal, o. zie **Misboek**.
Misschappen, b. n. zie **Mismaakt**.
Misschappenheid, vr. zie **Mismaaktheid**.
Misschatten, b. w. *melihat moeda*; *tiada indahkan*; *tiada membilangkan*.
Misscheppen, b. w. *kasih roepa djelèq*, L.; *meroepakan boeroeg*; *mendjadikan roepa boeroeg*.
Misscheppen, o. w. *salah menjendoeg*.
Misschepsel, o. *machloeg jang boeroeg (oedoe) roepanja*.
Mischien, bjjw. *barangkali*; *siapa tahoe*; *kaloe-kaloe*.
Misschieten, b. w. *salah tembaj*, (*menembaj*).
Misschikken, b. w. *salah menempatkan*; *koesoetkan*.
Misschoppen, b. w. *salah tendang*.
Misselijk, b. n. *leelijk*, *djelèq*, L.; *oedoe*; *roepa boeroeg*.
 —, kwalijk, *midoes*; *mendeloe*, L.

—, gemelijk, *sakit hati*.
 —, vreemd, raar, *boekán patoet*.
Misselijkheid, vr. *sakit midoes*; *sakit mendeloe*, L.
Missen, o. en b. w. *feilen*, *salah*; *tiada kena*.
 Het kan niet —, *tidapat tiada*.
 Het kon niet — of zijn hart moest u (mijn kind) wel beminnen, *tidapat tiada ada djoega hatinja birahi akan anagkoe*.
 —, ontberen, *koerang*, *berkoerang*.
 —, verliezen, *hilang*; *kahilangan*.
 Ik mis zijne hulp, *sahaja koerang per-toeloengannja*.
 Hij mist al zijn goed, *maka ija kahilangan barangnja samoewa*.
 Zijn doelwit —, *tiada djadi maqcoednja*; *woeroeng maqcoednja*, L.
 Doen —, *menjalahkan*.
Missieren, b. w. *salah menghijasi*.
Missiering, vr. *salah perhijasan*.
Missionair, m. (ond. w.) *zendeling*, *pesoeroehan Indjil*.
Missive, vr. (ond. w.) *soerat*, zie **Brief**.
Misslaan, b. w. *poekoel tiada kena*; *salah poekoel*.
 Den bal —, *salah membitjarakan*.
 —, o. w. *eene dwaling begaan*, *bersalah*; *menipoe diri*.
Misslag, m. *salah poekoel*; *salah paloe*.
 —, fout, *salah*; *persalahan*; *tjela*.
Missmijten, b. w. *tiada kena*.
Misspreken, o. en wed. w. *salah berkata*.
Misspringen, o. w. *salah meloempat*; *meloempat tiada kena*.
Misstaan, o. w. *djelèq*, L.; *koerang baik roepanja*, (*boewatannja*).
Misstal, m. *salah roepa*; *kedji*; *oedoe*; *djelèq*, L.
Misstaltig, b. n. *beroepa kedji*; *oedoe*; (*djelek*, L.)
Mistand, m. *salah tempat*; *salah perdirian*.
Misstap, m. *salah langkah*.
 Een —, fout, *salah ketjil*.
 —, afdwaling, *persesatan*; *dlalalat*, Ar.
Misstappen, o. w. *salah melangkah*; *salah berdjalan*.
Missteken, b. en o. w. *salah mentjoetjoeg*; *salah menoesoeg*.
Misstellen, b. w. *verkeerd opstellen*, *salah mengarang*.
 —, zie **Misplaatsen**.
Misstelling, vr. *verkeerde ordening*, *salah peratoeran*.
Misstooten, b. w. *salah menjoentoe*; *salah sodog*, L.
 Met de hoornen —, *salah menandoeg*.
Missturen, b. w. *salah mendjoeroe*; *salah memarentahkan*.
 —, slecht (een vaartuig) sturen, *salah pegang kamoedi*.
Mist, m. *uevel*, *kaboet*, zie **Damp**.
Mistachtig, b. n. *berkaboet*.

Mistasten, o. w. *salah mendjamah; salah meraba*.
 —, *verkeerd oordeelen, salah bitjara*.
Mistasting, vr. *salah persesatan*.
Mistellen, o. w. *salah bilang; salah hitoeng*.
Mistelling, vr. *salah pembilangan; salah hitoengan*.
Misten, onp. w. *ada kaboet*.
Mistig, b. n. *berkaboet*.
Mistigheid, vr. *kaboet*.
Mistoonen, b. w. *salah menoendjoek*.
Mistred, m. *salah langkah*.
Mistreden, o. w. *salah djedjaq; salah melangkah*.
Mistroost, m. *koerang penghoboeran*.
Mistroostig, b. n. *moeram; moeroeng; tiada terhiboer; jang tiada dapat dihiboerkan; doekatjita*.
 — *maken, mendoekakan; hilangkan penghoboerkan*.
 — *worden, djadi moeram*.
Mistroostigheid, vr. *soesah hati; ka-doekaän*.
Mistrouwen, o. w. *koerang pertjaja*.
 —, *wantrouwen, taroh sjak; selèmpang, L.*
Mistrouwen, o. w. **Mishuwen**.
Mistrouwen, o. een *ongelijk huwelijk, kawin jang boekan koepoeh, L.; kawin jang boekan salaranja, zie ook Mishuwen*.
Mistrouwen, o. *wantrouwen, sjak, Ar.*
Mistrouwend, b. n. *jang menaroh sjak; jang koerang pertjaja; jang selèmpang, L.*
Misval, m. *zie Miskraam*.
 —, o. *ramp, bela; tjilaka*.
Misvallen, o. w. *djatoh tiada kena*.
 —, *mislukken, tiada dapat; tiada djadi; woeroeng, L.*
 —, *niet bevallen, tiada soeka; tiada berkenan*.
 —, *te vroeg bevallen, goegoer anaq*.
Misvaren, o. w. *salah belajar*.
Misvatten, b. n. *salah pegang*.
 —, *kwelijk verstaan, salah mengarti*.
Misvatting, vr. *verkeerde opvatting, salah pengartian*.
 —, *dwaling, sesatan; salah*.
 —, *domme streek, kerdja orang bingoenng*.
Misverstand, o. *salah pengartian; per-salahan*.
 —, *oneenigheid, tjidera*.
Misvoegen, o. w. *tiada patoet; tiada laiq*.
Misvormen, b. w. *zie Mismaken*.
Misvormig, b. n. *zie Mismaakt*.
Misvormigheid, vr. *zie Mismaakt-haid*.
Misvorming, vr. *zie Mismaking*.
Misvrouw, vr. *salah lipatan*.
Miswas, o. *zie Misgewas*.
Miswassen, o. w. *salah toemboeh*.

Miswegen, o. w. *salah timbang*.
Miswenden, b. w. *salah belog; salah baliq*.
Miswerken, b. w. *salah kerdja*.
Miswerpen, b. w. *salah lempar; salah loetar*.
Miswijzen, o. w. *salah toendjoek*.
 —, *van het kompas, sambir*.
Miswijzing, vr. *salah penoendjoekan*.
 —, *van het kompas, hhal menjambir*.
Miswinnen, b. w. *kalah*.
Miszegelen, b. w. *salah membahagi*.
Miszeggen, o. w. *salah berkata*.
 —, *zie Lasteren*.
Miszeilen, o. w. *salah belajar*.
 —, *zeilende niet raken, belajar serta tiada kena*.
Miszeiling, vr. *hhal salah belajar*.
Miszien, o. en b. w. *salah lihat*.
 —, *vergissen, salah kira; salah timbang*.
Miszitten, o. w. *salah doedoeq*.
Mits, voegw. en voorz. *açal, L.; melainkan; dengan djandji; kaloe; kalaw*.
 Dat kan wel, — *hij zelf hier kome, itoe boleh djoega açal dija sendri datang disini*.
 Ik wil wel, — *de Heer Sultan er genoegen in neme, kita maoe djoega melainkan toewan Soelthän riälä, (rita)*.
Mitsdien, bijw. en voegw. *sabab itoe; karana itoe; uari pada itoe; dari itoe, L.*
Mitsgaders, bijw. *serta; beserta; serta dengan*.
Modder, m. *loempoer*.
 —, *zachte klei, galah*.
 Zeer dunne —, *lenjoe*.
Modderig, b. n. *berloempoer; létjaq*.
 —, *slijkerig (van eenen weg), bëtjèq, L.; bëlèq*.
Modderen, b. w. *tarik loempoer; kaloe-warkan loempoer*.
Modderkuil, m. *serling; Palembang*.
Modderman, m. *koeli jang angkat loempoer*.
Moddernet, o. *djala angkat loempoer*.
Modderpraam, vr. *modderschuit, perahoe loempoer; perahoe memoewat loempoer*.
Moddersloot, vr. *parit loempoer; kali loempoer, L.*
Moddervischje, o. *betot*.
Mode, vr. *tjara; tjara-tjaraän*.
 Javaansche —, *tjara Djawa*.
 —, *manier, gebruik, 'adat*.
Modegek, m. *orang pertentj.*
Model, o. (ond. w.) *voorbeeld, tjonto, L.; toeladan; toelat; taroean; dèrah; matjam*.
Modemaakster, vr. *perampoewan jang djadi toekang mendjahiit pakèjan tjara baharoe*.
Modewinkel, m. *toko pakèjan tjara baharoe*.
Moed, m. *berani; hati; kalakian*.
 Den — *verliezen, hilang hati*.

— geven, *memberanikan*; *beri hati*.
 Den — herstellen, *membraiki hati*.
 Zijnen — aan iemand koelen, *memoe-
 waskan dendamnja pada saorang*.
 In koelen moede, *dengan sengadja*;
dengang senang hati.
Moede, b. n. *lelah*; *tjapé*, L.
 — van lang te zitten, *penat*.
 — van het gaan, *lelah berdjalan*; *tjapé
 berdjalan*, L.
 — van het praten, *kesal moeloet*.
 —, maken, *melelahkan*.
 —, maken, *kwellen*, *ganggoe*.
 Het leven — zijn, *tiada maoe hidoep
 lagi*.
Moedeloos, b. n. *ketjil hati*; *hilang hati*;
koerang hati; *tjabar hati*.
 — maken, *menghilangkan hati*.
Moedeloosheid, vr. *peri tjabar*; *kadoe-
 kaän*.
Moeder, vr. *ma*, L.; *iboe bapa*; *ajah
 bonda*, Hofst.; *ajahnda dan bonda*, Hofst.;
bapa dan indoeng.
 Hare — was eene Turkin, *indoengnja
 orang Toerki*.
 —s oudste zuster, *ma oewa*.
 Stief—, *ma tiri*.
 Schoon—, *mentoewag perampoewan*;
mertoewa perampoewan, L.
 —e jongere zuster, *ma moeda*.
 Kinderen van eene —, *anaq saiboe*.
 Vader noch — hebben, *tiada beriboe-
 bapa*.
 Aangenomene —, *pleeg—*, *ma angkat*.
 Voedster—, *ma inang*.
 Aanverwanten van —s zijde, *doesanaq
 kandoeng*.
 Het buffelkalf vroeg aan zijne —,
*maka anaq karbaw itoe-poen bertanja ka-
 pada indoengnja*.
 Baar—, *pepoejoeh*; *peranakan*; *rahhm*,
 Ar.; *peroet*, L.
Moederaard, m. *peri iboe*.
Moederborst, vr. *soesoe iboe*; *pangkoe
 iboe*.
Moederbreuk, vr. *toeroenan pepoejoeh*,
(rahhm).
Moederdeugd, vr. *pohon kabledjikan*.
Moederhart, o. *hati iboe*; *hati bonda*;
hati ma, zie **Moeder**.
Moederkerk, vr. *iboe grédja*; *grédja
 agoeng*.
Moederkoek, m. *temboeni*.
Moederkwaal, vr. *sakit pepoejoeh*; *sakit
 rahhm*.
Moederland, o. *iboe tanah*; *tanah besar*.
Moederliefde, vr. *pengasihian iboe*; *tjinta
 ma*; *hhoebbat bonda*, Hofst.
Moederlijk, b. n. *ma*; *iboe*; *bonda*, Hofst.
 —e liefde, zie **Moederliefde**.
 Zij zorgt niet — voor haar kind, *maka
 tiada ija djaga ananjja seperti patoet
 pada iboe*.
 — erfdeel, *bahagian poesaka dari sa-*

belah ma; *bahagian poesaka dari pada
 péhaq iboe*, (bonda).
Moederloos, b. n. *tiada beriboe*; *trada
 poenja ma*, L.; *tiada berbonda*.
Moedermaagd, vr. *iboe dara Marijam*,
 ook enkel: *Marijam*.
Moedermelk, vr. *adér soesoe ma*, (iboe).
Moedermond, m. *mond der baarmoeder*,
moeloet pepoejoeh; *moeloet peranakan*; *moe-
 loet rahhm*.
Moedermoord, m. *pemboenoehan*; *iboe*,
(ma, bonda).
Moedermoordenaar, m. *pemboenoeh
 iboe*, (ma, bonda).
Moedernaakt, b. n. *telandjang sakali-
 kali*; *koelit dowang*, L.
Moederpijn, vr. *sakit peranakan*; *sakit
 rahhm*, (pepoejoeh).
Moedersbroeder, m. *soedara ma*; *soe-
 dara iboe*.
 Moeders jongste broeder, *pa moeda*;
bapa moeda.
Moederschap, vr. *pangkat iboe*; *kala-
 koean ma*, (iboe, bonda).
Moederschoot, m. *pangkoe iboe*, (*pang-
 koe ma*).
Moedersgoed, vr. *harta iboe*, (ma, bonda).
Moederskind, o. *anaq iboe*.
Moederspraak, o. *bahasa iboe*.
Moederszuster, vr. *oewa*; *soedara ma*;
soedara iboe.
 —, jongere, *ma moeda*.
Moedertaal, vr. (der Malijers), *bahasa
 Djawi*.
Moedertje, o. *mèmdè*.
Moedervlek, vr. *tanda iboe*; *panaw*.
Moedervlies, o. zie **Maagdevlies**.
Moedervorm, vr. (voor drukletters),
toewangan hhoeróef tjitaq, L., (tera).
Moedervreugd, vr. *soeka hati iboe*, (ma).
Moederzegen, m. *berkat iboe*; *pengharoe
 ma*.
Moederziek, b. n. *terlaloe rindoe akan
 iboe*.
Moederzog, o. zie **Moedermelk**.
Moederzorg, vr. *tjinta iboe*.
Moederzot, b. n. zie **Moederziek**.
Moedig, b. n. *berani*.
 —e helden, *hoeloebalang jang berani*.
Moedigen, b. w. zie **Aanmoedigen**,
Bemoedigen.
Moedigheid, vr. *kabermanian*.
 —, *virigheid*, *kagambiraän*.
 —, zie **Trotscheid**.
Moediglijk, *bijw. dengan berani*.
Moedkoeling, vr. *koerang berani*; *hilang
 hati*.
Moedwil, m. *kadjahatan dengan sengadja*;
kasadjaän.
Moedwillig, b. n. *tjinggí*; *tjaboel*; *nakal*;
tiada maloe; *angkará*; *harhar*.
 —, zie **Opzettelijk**.
Moedwilligheid, vr. zie **Moedwil**.
Moedwilliglijk, *bijw. dengan disaha-*

djanja; dengan takoenja; dengan senga-dja, L.
Moel, vr. moeders jongere zuster, *ma moeda; iboe moeda.*
 —, des vaders oudste zuster, *ma oewa.*
 — van vaders kant, *mama perampoe-wan.*
 —, vaders of moeders jongere zuster, *bibi.*
 —, moeders oudere zuster, *ma toeha; oewa.*
Moeial, m. en vr. zie **Bemoelial**.
Moeielijk, b. n. *soekar; berat.*
 — om te werken, *soekar dikerdja; berat dikerdja.*
 —, vol beslommingen, *moesjkil, Ar.; soesah; soelit.*
 —, vermoeiend, *jang melelahkan; jang kerdja tjapé, L.*
 Eene — e voorwaarde, *perdjandjian jang soesah, (berat).*
 Eene — e vraag, *soewál jang moesjkil.*
 —, gemelijk, *bengis; kesal, L.*
 —, verstoord, *goesar; amarah, marah.*
 Een — e weg, *djalan jang soesah.*
 Zich — maken, *djadi goesar; djadi amarah; ambil pergoesar, L.*
 Een — werk, *pekerdjaan jang soesah; tertil, L.*
 — vallen, *kwellen, ganggoe.*
 Dat valt mij zeer —, *itoe terlaloe berat pada kita, (sama kita, L.).*
 — van begrip, *onbevattelijk, benaq, L.; bodoh.*
Moeielijkheid, vr. *kasoeakaran; kabera-tan; babaran, L.; masjaqat, Ar.*
 In — (ellende) zijn, *kasakitan.*
 —, verdriet, *soesah hati.*
 —, moeilijke zaak, *taklif, Ar.*
 De moeilijkheden der wereld, (des levens), *kasoeakaran doenija.*
 — om adem te halen, *soesah menapas, L., (bernafas).*
 — in het wateren, *soesah kentjing, L.; soesah boewang aèr seni.*
Moeien, b. w. *ganggoe.*
 Zich —, met iets bemoeien, zie **Bemoeien**.
 —, spijten, *djadi soesah hati; soesah hati.*
 Het moet mij, dat hij ziek is, *maka sahaja soesah hari sabab ija sakit.*
Moeite, vr. *soesah; kasoeakaran.*
 —, inspanning, *oesaha.*
 —, zorg, *tjinta; pertjintaan; soesah.*
 Verloren —, *soesah sija-sija; soesah sadja.*
 Neem de moeite niet, *djangan bersoesah-soesah; djangan ambil soesah; djangan mengoesahakan diri.*
 —, krakcel, twist, *bantahan; roesoeh, L.*
 Het is de — niet waard, *itoe tra oesah, (troesah, L.); itoe tiada oesah; ta oesah.*

Zich — geven, *mengoesahakan diri.*
Moeitemaker, m. *orang jang memberi soesah; orang jang menjoesahkan; orang jang mengadakan kasoeakaran.*
 —, *kweller, orang ganggoe; orang jang gadoeh.*
Moeitevol, b. n. *masjhoel, Ar.*
Moer, vr. *droesem, tahi; dedegan, L.; maoengan.*
 —, bezincksel, *ampas, L.*
 —, o. moerassig land, *tanah rawa, (rawang, paga).*
Moeras, o. *rawah; rawang; paga; bantjah.*
 (Gras uit een —, *roempoel rawa.*
Moerassig, b. n. *berawa; ramah; paga; bantjah.*
 — land, *tanah rawa.*
Moerbezie, vr. *moerbei, moerbes, kerataw; toet, Ar.; firçad, Ar.*
Moerbeziënblad, o. *daoen kerataw.*
Moerbeziënboom, m. *pohon kerataw; firçad, Ar.*
Moerbeziënbosch, o. *rimba kerataw; hoetan kerataw.*
Moeren, o. w. *békin boetaq, L.; mendjadian keroeh.*
 —, mengen, *tjampoer; hoelan; paloe.*
 —, vastbinden, (een vaartuig), *tambat.*
Moerig, b. n. zie **Moerassig**.
Moerkonijn, vr. *kelintji betina.*
Moerland, o. *tanah rawa; tanah paga.*
Moernagel, m. *poleng.*
Moertouwen, o. *meerv. tali tambat perahoe.*
Moervisich, m. *ikan rawa; ikan lèlè.*
Moes, o. *moeskruiden, sajoer-sajoeran; midjoe-midjoe.*
Moeshof, m. *keb.m sajoer-sajoeran.*
Moeskoppen, o. w. *vrjbuten, samoen; rompag.*
 —, *koppensnellen, mengajaw.*
Moeskopper, m. *penjamoen; perompag.*
 —, *koppensneller, orang mengajaw.*
Moeskruid, o. zie **Moes**.
Moespot, m. *belanga (perijoeq) masaq sajoer.*
Moestuin, m. *kebon sajoer.*
Moet, vr. *indruksel, merk, bekas.*
 —, *striem, litjat.*
 —, *golf, ombaq.*
 Het is een —, (o.) *itoe mesti, L.; itoe tidapat tiada.*
Moeten, b. w. *zachtjes duwen, toelaq per-lahan-lahan, (plan-plan).*
Moeten, o. w. *mesti, L.; tidapat tiada; wadjib, Ar.; jonja.*
 Hij moet komen, *dija mesti datang, L.; tidapat tiada ija datang.*
 Het moet, *djangan tiada.*
 — sterven, *bakal mati; mesti mati, L.*
 Eens in de maand moet ik dat brengen, *sabolan sakali tidapat tiada hamba-han-tarkan itoe.*

—, betamen, *haroes*; *patoet*; *laiq*; *jogja*.
 Gij moet zelf gaan, maka *sajogjanja toewan pergi sendiri*.
 Hij moet gedood worden, maka *haroeslah ija diboenoeh*.
 Gij moet zijne bevelen opvolgen, maka *patoelah engkaw melakoekan paréntahnja; loe mesti toeroet paréntahnja*, L.
Moetsen, b. w. zie **Motsen**.
Mof, vr. *saroenng tangan*.
Moffelaar, m. *jang mereboet*; *pentjoeri*.
Moffelen, b. en o. w. *mereboet*; *mentjoeri*.
 —, *verstoppen*, *semboenikan*.
Moffeling, vr. *kaping*, *pereboetan*; *pentjoerian*.
Mogelijk, b. n. *bolèh*; *dapat*; *bolèh djadi*; *dapat dikerjakan*.
 Het is mij niet — dat te verrichten, maka *tiada dapat hamba-kerdjakan itoe*; *sahaja trada bolèh kerdjaja itoe*, L.
 — doch *moelièjk*, *pitjaq*.
 —, *misschien*, *barangkali*; *kaloe-kaloe*.
 — zal er oorlog ontstaan, *kaloe-kaloe mendjadi perang*.
 — maken, *ihhtimalkan*.
 — komt hij, — niet, *barangkali ija datang barangkali tiada*.
 Hetgeen — is, *barang jang dapat*.
 Zoo veel —, *sabolèh-bolèh*.
Mogelijkheid, vr. *peri jang bolèh*; *ihhtimál*, Ar.; *imkán*, Ar.
Mogen, o. w. *bolèh*; *hhalál*; *dapat idzin*, (*permisi*).
 —, ver—, *kunnen*, *koewasa*; *dapat*.
 Ik kan het wel doen, maar mag het niet doen, maka *itoe kita dapat kerdjaja tetapi tiada bolèh*.
 Hij mag niet naar de Chineesche kome-die gaan, maka *dija trada dapat permisi pegi di wajang Tjina*, L.
 Mag het niet? *djanganakah?*
 —, *lusten*, *soeka makan*.
 Ik mag geen buffelvleesch, *kita tiada soeka makan daging karbau*.
 Moge hij het niet aanschouwen, (beleven!) *djangan sempat dilihatnja!*
 Moge hij gezegend worden! *moega-moega ija dibarkatkan!*
Mogend, b. n. *koewasa*; *berkoewasa*.
 Een — vorst, *radja jang koewasa*.
Mogendheid, vr. *koewasa*.
 —, *vorst*, *radja*; *Soelthán*.
Mohammedaan, m. *orang Islám*.
Moker, m. *godam*; *martil besar*; *pemoekoel besi jang besar*.
Mokerslag, m. *paloe godam*; *poekoel martil besar*.
Mol, m. *tikoos mondoq*; *dandam*; *jorboe*, Ar.
Molen, m. *penggilingan*; *kisaran*; *apitan*; *asijá*, Perz.
 Het koren van den — zenden, *meroe-gikan diri*.
 Eenen slag van den — weg hebben, *ada satengah gila*.

De — is door den vang, maka *per kara itoe soedah koesoet*.
Molenaar, m. *djoeroe (toekang) penggilingan*.
Molenaarsknecht, m. *boedjang penggilingan*, L.; *orang bekerdjaja di penggilingan*, L.
Molenaarspaard, o. *koeda toekang penggilingan*.
Molenkar, vr. *pedati penggilingan*.
Molenmaker, m. *pandéj (toekang) memboewat penggilingan*.
Molenaarpaard, o. *koeda penggilingan*.
Molenrad, o. *roda (djantra) penggilingan*, L.
Molenroede, vr. *sajap penggilingan*.
Molenstein, m. *batoe kisaran*; *batoe penggilingan*; *tjanéj*.
Molentje, o. *hand—*, *kitiran*.
Molenwiek, vr. *sajap kisaran*.
Molenzolder, m. *lotèng penggilingan*.
Molferd, m. *moeloet besar*; *moeloet ram-poes*.
Molik, m. *soewatos bonèka jang mengedjoekan boeroeng*.
Mollekruid, o. *kruisboom*, *pohon djaraq*.
Mollen, b. w. *boenoeh*; *békin mam-poes*, L.
Mollevel, o. *koelit tikoos mondoq*.
Mollog, b. n. *empog*, L.; *lemboet*.
Mollogheid, vr. *kalemboetan*; *empog*, L.
Molm, m. *vermolming*, *boeboekan*.
Molmachtig, b. n. *wormstekig*, *berlobang oelat*; *berboeboeg*.
Molmen, o. w. *dimakan boeboeg*; *boeboekan*.
Mom, vr. — *aangezigt*, *topèng*.
Momber, m. zie **Voogd**.
Momgewaad, o. *pakéjan orang jang menjamarkan diri*.
Mommelen, o. w. zie **Mompelen**.
Mommen, o. b. en wed. w. *zich ver—*, *menjamarkan diri*.
 —, *fig. bedekken*, *semboenikan*; *toetoe-p*.
Mommer, m. *soeloeh*; *penjamar*.
Mompelen, o. en b. w. *bisig*, *berbisig*.
 —, *morren*, *soengoet*; *koeloem*.
Mompen, b. w. zie **Mommen**.
 —, *bedriegen*, *tipoe*, *menipoe*; *berdajakan*; *pedajain*, L.
Momping, vr. *tipoe*; *daja*; *pedajan*, L.
Monarch, m. (ond. w.) *alleenheerscher*, *jang dipertoewan*; *Soelthán*.
Monarchaal, b. n. *berkapala satoe*.
 Monarchale regeering, *pemarentahan kapala satoe*; *pemarentahan Soelthán*.
 —, *vorstèljk*, *tjara Soelthán*.
Monarchie, vr. *Soelthánat*, Ar.
Mond, m. van menschen en dieren, *moeloet*.
 Een — vol rijst, *sasoewap nasi*.
 Met zijne tien — en twintig armen, *dengan sapeloeh moeloetnja dan kadoewa poeloeh buhoenja*.
 Groote —, *moeloet besar*.

Den — toehouden, zwijgen, *dijam*; *toe-toep moeloet*.

Den — stoppen (met eenen doek), *soempat moeloet*; *menjempalkan moeloet*.

Ergens den — in steken, in de rede vallen, *moeloet rampoes*.

Den — roeren, *moeloet ganggoe*.

Met den — vol tanden staan, *trada bisa boeka moeloet*, L.

Binnen 's — spreken, *bersoengoet*.

Op den — niet gevallen zijn, *moeloet berani*.

Iemand naar den — spreken, *memboedjoeg orang*.

Ving met den — zijn, *terlantjar lidahnja*.

Bij monde, *dengan lidah*.

Onnadenkend den — overal in steken, *djelétog*, L.

Bij — e van Omar, *dengan lidah 'Oemar*; *atas lidah 'Oemar*.

De — eener rivier, *koewala soengéj*; *moewara*.

Zij kwamen aan den — der Indragiri, *maka sampélah ka koewala Indragiri*.

De — van eenen oven, *moeloet dapoer*.

De — van eenen vuurberg, *kawah*, Soend.

De — van eenen kanon, *moeloet marijam*.

De — van eenen gieter, *tjorot*.

Mondarts, m. *doekoen penjakit moeloet*.

Mondbehoefsten, vr. meerv. *rezeqi*, Ar.; *bekal*.

Mondbode, m. *pesoeroehan jang membawa chabar lidah*.

Mondelijk, b. n. mondeling, mondelingsch, *dengan lidah*; *atas lidah*.

— e overlevering, *tjeritera dari pada lidah orang*.

Iemand — spreken, *berkata-kata dengan saorang*.

Volgens de — e overleveringen van Omar, *atas lidah 'Oemar*.

Mondgat, o. *lobang moeloet*.

Het — van eene fluit, *lobang tijoep bangsi*.

Monggemeenschap, vr. *omong-omongan*, L.; *bantjang*.

— met iemand hebben, *berbantjang dengan saorang*.

Mondharp, vr. zie **Mondorgeltje**.

Mondig, b. n. zie **Meerderjarig**.

Mondigheid, vr. zie **Meerderjarigheid**.

Mondje, o. *moeloet ketjil*.

Mondkost, m. *makanan*; *rezeqi*, Ar.; *bekal*.

Mondkwaal, vr. *penjakit moeloet*.

Mondorgeltje, o. van aren-hout, *rinding*, *gerinding*.

Mondspoeling, vr. *gorgeldrank*, *obat berkemoer-kemoer*.

Mondstop, vr. houten stop, *sempal kajoe*.

Mondstuk, o. *hoedjoeng jang masoq di moeloet*.

Mondtrompetje, o. dat men tusschen de tanden houdt en met den vinger slaat, *ginggong*, *ganggong*, Jav.

Mondvol, m. *sasoewap*; *moeloet penoeh*.

Mondvoorraad, m. *perbekalan*.

Monnik, m. *râhib*, Ar.; *kasjéj*, Perz.

— met eene geschoren kruin, die immer in dienst is, *siamás*, Ar.

Monnikenleven, o. *kahidoean râhib*.

Monniksklomp, m. voetzool zonder overleder, *teroempah*.

Monopolie, vr. (ond. w.) zie **Alleenhandel**.

Monster, o. een staal, *tjonto*, L.; *toeladan*; *matjam*.

—, o. wanschepsel, *roepa jang kedji*, (*hina*).

—, gedrocht, reus, *raqsasa*; *boeta*.

Monsterachtig, b. n. *saroepa ragsasa*. Zeker — beest, *langkapa*.

Monsteren, b. w. *pariksa*, *pariksa*.

Het leger —, *pariksa bala-tantara*.

Monsterheer, m. *kapala jang memariksa*.

Monstering, vr. *pariksaän*.

Monsterkaart, vr. staalboek, *boekoe tjonto*, L.

Monsterplaats, vr. *tempat coldádoe di-pariksa*.

Monteeren, b. w. *langkap*, *melangkap*.

—, van beslag voorzien, *saloet*.

Monteering, vr. soldatenkleed, *pakéjan coldádoe*.

—, uitrusting, *kalangkapan*.

Mooi, b. n. *balijá*; *biséj*; *bagoes*, L.; *indah-indah*.

— van gestalte, *balijá roepanja*.

— van gelaat, *oembang*, *oembangan*.

Een — kind, *anaq balijá*.

— e oogen, *mata jang biséj*; *mata bagoes*,

L.

Een — paard, *koeda bagoes*, L.

Het is thans — weer, *sakarang ini bagoes terang*, L.

Een — kleed, *pakéjan jang indah-indah*; *pakéjan bagoes*, L.

Het — maken (zich niet goed gedragen), *berlakoe djalan jang tiada dengan seper-tinja*, (*jang tiada patoet*).

—, kostelijk, *basarah*.

Iets — maken, *menghijs*, *menghijasi*.

Mooiheid, vr. *peri jang balijá*; *kabagoesan*, L., zie **Mooi**.

Mooitjes, bijw. netjes, *tjantig*.

Mookhamer, m. zie **Moker**.

Moor, m. Moriaan, Neger, *orang Zen-gé*; *orang Hhabasjé*.

—, zwarte, *orang hitam*.

—, van Nieuw-Guinea, *orang Papoewa*.

—, aanzienlijk koopman uit den Hindostan, *orang kodjah*; *chodjah*, Perz.

De wijk der — en, *kampoeng pekodjaän*, (*pechodjan*).

Het is den moriaan gewaaschen, *itos tjoemah boewang garam di laoet*, L.

Moor, m. fijne blauwe stof, *moert*; *kain moeri*.
Moord, m. *pemboenoehan*.
 Voorbedachte —, *pemboenoehan dengan sendaia*.
 Dolle — (van razende of door amfioen verwilderde menschen), *amoeq*.
 Boete voor —, *aghjár*, Ar.
Moordbesluit, o. *titah akan mengamoeq*.
Moorddadig, b. n. *mabog darah*; *atas peri orang mengamoeq*; *tjara mengamoeq*.
Moorddadigheid, vr. *lakoe orang mabog darah*.
Moorddadiglijk, bijw. *salakoe orang mabog darah*.
Moorddrank, m. *minoeman ratjoen*.
Moorden, b. w. *boenoeh*, *memboenoeh*.
 Verwoed —, *mengamoeq*.
 Onderling verwoed —, *beramoeq-amoeq-kan*.
 Verraderlijk —, *memboenoeh dengan doerhaka (chijánat)*.
 Onderling —, *beramoeq-amoeq-kan*.
 Het —, *pengamoeq-kan*.
Moordenaar, m. *pemboenoeh*.
 Verwoede —, *orang mengamoeq*; *pengamoeq*.
Moorderes, vr. *perampoewan pemboenoeh*.
Moordertj, vr. *pengamoeq-kan*.
Moordgeroep, o. *bertertéjaq amoeq*; *seroe amoeq*.
Moordgespan, o. *orang moewáfaqat akan memboenoeh*.
Moordgeweer, o. *sendjata pemboenoeh*.
Moordgeweld, o. *gagah dan pemboenoehan*.
Moordgierig, b. n. zie **Bloedgierig**.
Moordklok, vr. *genta semboejan orang mengamoeq*.
 —, Inlandsch hol blok, waarop geslagen wordt, *tongtong*.
Moordkuil, m. hol, *goeha orang pemboenoeh*.
 —, gegraven kuil, om er menschen of dieren te doen invallen, *serling*.
Moordlust, m. *ingin memboenoeh*.
Moordmes, o. *badéj-badéj*.
Moordpook, m. priem, dolk, *keris*.
Moordschavot, o. *tempat memboenoeh dengan menjangsarakan orang jang tiada bersalahan*.
Moordspelonk, vr. zie **Moordkuil**.
Moordziek, b. n. zie **Bloedgierig**.
Moordzucht, vr. *ingin akan memboenoeh*.
Moorenland, o. *tanah orang Hhabasjé*, (*Zen-gé*).
Mooring, vr. *perampoewan Hhabasjé*, (*Zen-gé*).
Moorman, m. zie **Moor**.
Moorsch, b. n. *Zen-gé*; *Hhabasjé*.
 —e manier, *tjara orang bangsa Hhabasjé*.
 —e kamp, buurt, *kampoeng pechodjan*.
Moot, vr. *hiris*.
 Eene — visch, *sahiris ikan*.
Mop, vr. gebakken steen, *batoe bata*.

Morgen, m. *pagi*; *pagi hari*.
 Des —s, *pada pagi hari*.
 In den vroegen —, *pada (tatkala) fadjar*; *pada waqtoe goeboehh (goebhh)*.
 Goeden —! *salamat pagi*.
 —, oosten, *masjrij*, Ar.; *timoer*.
 Van den morgen tot den avond, van het oosten tot het westen, *dari masjrij datang ka maghrib*.
 —, bijw. de volgende dag, *ésog hari*; *bésog*, L.
 — vroeg, *bésog pagi*, L.; *ésog pagi*.
 Welaan, op —, *baiklah ésog hari*.
 Op den dag van — verschijn ik ten hove, *ésog harilah hamba menghadap*.
 Over—, *loesa*; *dijam ésog*.
 Na over—, *toela*.
Morgen, o. eig. oude landmaat van zeshonderd roeden, *bahoe*, Jav., = 500 roeden.
Morgenbeurt, vr. *giliran pagi*.
Morgendauw, m. *emboen pagi*.
Morgendienst, vr. *chidmat pagi*.
Morgendrank, m. *minoeman pagi*.
Morgendroom, m. *mimpi kasijangan*; *mimpi pada pagi hari*.
Morgeneten, o. *makanan pagi hari*; *fithr*, Ar.
Morgengebed, o. (Inl.) *sembahjang pagi hari*; *sembahjang goebhh*.
 —, Christen—, *do'a pagi hari*.
Morgenglans, m. *morgenrood*, *fadjar*, Ar.
Morgenjapon, m. *kabaja*.
Morgenkoelte, vr. *angin sedjoeq pada pagi hari*.
Morgerlicht, o. *dinihari*, *din'hari*; *sijang pagi*.
Morgenlied, o. *tahlíl pagi hari*.
Morgenlucht, vr. *angin pagi hari*.
Morgenofer, o. *goerbán pagi hari*; *goerbán goebhh*.
Morgenrood, o. *ngajoen*; *fadjr*, Ar., (*fadjar*, verb.); *mérah fadjr*.
 Het — beginnen te vertoonen, *mengajoen-ngajoen*.
Morgenschemering, vr. *dinihari*, *din'hari*.
Morgenster, vr. *bintang babi*; *bintang timoer*; *bintang kadjoera*; *kadjoera*; *zoehrat*, Ar.; *djoehrá*, verb.
Morgenstond, m. *pagi hari*; *sijang hari*; *fadjr*, Ar.; *goebhh*, Ar.
 De tijd, kort voor den —, *sahhar*, Ar.
Morgentijd, m. *waqtoe pagi hari*.
Morgenwacht, vr. (aan boord), *taboeh pagi*.
 — aan wal, *kawal pada pagi hari*.
Morgenwensch, m. *salamat pagi hari*.
Morgenwerk, o. *pekerdjaán pada pagi hari*.
Morgenzang, m. *tahlíl pagi hari*.
Morgenzegen, m. *barkat pagi hari*.
Moriaan, m. zie **Moor**.

Morrelen, o. w. *kerdja dengan raba; kerdja di gelap.*
Morren, o. w. *soengoit.*
 Over iets —, *bersoengoitkan.*
 —, knorren, *tjomèl*, L.
Morring, vr. zie **Gemor**.
Mors, bijw. in: — dood, *mampoes sakali*, L.
Morsebel, vr. *perampoewan kotor.*
Morsen, o. w. *kerdja kotor; tjoeringkan; tjemarkan; nadjiskan.*
 —, b. w. ter sluij iets oneerlijks doen, *kerdja dengan gelap; kerdja terindap-indap.*
Morsig, b. n. *kotor; tjemar; nadjis; moetanadjis; tjoering.*
Morsigheid, vr. *kalakoean orang kotor; peri tjemar; poeroer, Perz.*
Mortel, m. *kapoer jang matang*, L., (*masaq*).
 —, zie **Gruis**.
 Te — slaan, *paloe hingga antjoer; poekoel sampéj antjoer.*
Mortelen, o. w. *remoeq; petjah sampéj antjoer.*
 —, b. w. zie **Morzelen**.
Mortier, m. *vijzel, lesoeng.*
 Houten, uitgeholde bak om rijst in te stampen, rijstblok, *loempang*, L.; *lesoeng*.
 —, bomketel, *perjoeq api.*
Morzèl, m. *sapotong jang remoeq.*
Morzelen, b. w. *remoeqkan; antjoerkan.*
 —, fjn stampen, *tuemboeq haloes.*
Morzeling, vr. *peremoeqan; pengantjoeran.*
Mos, o. *loemoet.*
 —, dat aan steenen of rotsen groeit, *teritik.*
Mosachtig, b. n. *saroepa loemoet.*
 —, bemost, *berloemoet; beloemoetan*, L.
Mosch, vr. zie **Musch**.
Moskee, vr. *masdjid*, Ar.; *mesigit*, verb.
 De heilige — te Mekka, *masdjid al-hharâm.*
Moskiet, vr. *muskiet, agas, aqih; njamoeg.*
Moskoraal, o. *roempoel sariboe.*
Mossel, vr. *koepang.*
 Kleine —, *roemis, ramis.*
 Ingelegde, zilte —en, *bakasam.*
 —en of schelpen, die aan vaartuigen groeien, *teritik.*
 Eethare —, die aan het zeestrand gevonden wordt, *tépéj.*
Mosselman, m. *toekang koepang; orang djoewal koepang.*
Mosselman, vr. *bakoel koepang.*
Mosselschelp, vr. *koelit koepang.*
Most, m. *aer anggoer baharoe.*
Mostaard, m. *sesawi; moestardi*, verb.; *chardal*, Ar.
 — na den maaltijd, *poetoes tali maoe timba aer.*
Mostaardkorrel, vr. *bidji sesawi.*
Mostaardlepeltje, o. *sèndoq moestardi*, L.

Mostaardman, m. *toekang sesawi; orang djoewal moestardi*, L.
Mostaardmolen, m. *penggilingan moestardi.*
Mostaardplant, vr. *pohon sesawi.*
Mostaardpleister, vr. *kojo moestardi.*
Mostaardpot, m. *tempat moestardi.*
Mostaardsaus, vr. *saos moestardi*, L.; *koewah sesawi.*
Mostaardzaad, o. *bidji sesawi.*
Mot, vr. *gigas, gigat, gegat; hoelat, oelat.*
 Dat kleed wordt door de — opgegeten, *maka kain itoe dimakan gigas, (hoelat).*
 —, fijne regen, *gerimis-gerimis.*
Mot, o. *mohu, serboeq; sampah.*
Mothuis, o. *roemah soendal.*
Motregen, m. *gerimis-gerimis.*
Motregen, onp. en o. w. *gerimis-gerimis.*
Motsen, b. w. *potong koeping andjing* L.; *kerat telinga anljing.*
Mottegat, o. *lobang gigas.*
Motten, onp. en o. w. zie **Misten**.
Mottekruid, o. *obat gigas; obat hoelat.*
Mottig, b. n. *dimakan gigas, (hoelat).*
 —, vuil, *kotor; tjemar; nadjis; tjoering.*
 —, pokdalig, *bopèng.*
 —, mistig, *berkaboet.*
Motto, o. (ond. w.) *moetoen*, Ar.
Moude, vr. *tanah haloes.*
Mousson, m. *moesim.*
 Regen —, *moesim hoedjan; moesim bah.*
 Droge —, *moesim panas; moesim kemaraw; masa kemaraw.*
Mout, o. *sja'ir jang kering; djaw jang kering.*
Mouw, vr. *tangan badjoë; langan badjoë.*
 Er geene —en aan weten te stellen, *tiada berdaja lagi.*
 Op de — spelden, *main bodoh; bermainkan.*
 Iets uit de — schudden, *onbezonnen werken, kerdja boeta-toeli.*
 De handen uit de — steken, *memaksa diri.*
 In de — houden, *kerdja tjoeri-tjoeri.*
 Het achter de — hebben, *kerdja dengan tjoelas hati; kerdja dengan semboenikan magsoed.*
 Den aap uit de — laten komen, *memboeka rahasija; zijnen kwaden aard toonen, melihatkan pekerinja jang djahat.*
 Eene rede uit de — schudden, *lantjar berbitjara dengan tiada fikir dhoeloe.*
Mouwsknoop, m. *kantjing tangan badjoë.*
Mozaïek, b. n. *moe'ajjan*, Ar., (eig. met figuren als oogjes geteekend of geschil-derd).
Mud, vr. en o. *gantang; moeddoen*, Ar.
Muf, b. n. *basi; bengoe*, L.
Mufachtig, b. n. *bengoe baenja*, L.
Muffen, o. w. *berbae basi; bebae bengoe*, L.
Mufheid, vr. *peri basi; bengoe*, L.
Mug, vr. *njamoeq.*

Groote —, *agas, agih*.
 Dril —, *moering*.
 —gen met zeer lange pooten en een klein lichaam, *angkoeng-angkoeng*.
 Jonge —gen, *tjoeg*.
 Jonge —gen dienen tot voedsel voor goudvisschen, *tjoeg itos dibowat kasih makan ikan mas itoe, L.*
 —, wier beet eene wonde veroorzaakt, *njangnjang*.
Muggabeet, m. *bekas gigit njamoeq*.
Muggengegons, o. *dengoeng njamoeq*.
Muggenziften, o. w. *membelah ramboet*.
Muggevleugel, m. *sajap njamoeq*.
Muil, m. zie **Muilezel**.
Muil, vr. pantoffel, *tjenèla; L.; tjerpoes; kasoet*.
 — van Soeratte met geborduurde bloemen, *kasoet Soeratt soelam direka*.
Muil, m. bek, mond, *moeloet*.
Muilband, m. *sabang*.
Muilbanden, b. w. *menjabang*.
Muilezel, m. *baghal, Ar.*
 Honderd —s, *saratoes ékor baghal*.
Muilezelin, vr. *baghal betina*.
Muilpeer, vr. *tampiling*.
Muiltje, o. *tjenèla ketjil, zie Muil*.
 Op zijne —s loopen, *hidoep dengan kasenangan*.
Muilzadel, m. *pelana baghal; sèla baghal, L.*
Muis, vr. *tikoos; rakn, Ar.*
 De — is in de val, *tikoos soedah masoq di peletokan; fig. boeroeng soedah didjerat*.
 Zoo stil als eene — zijn, *dijam seperti tikoos*.
 Het schip is met man en — vergaan, *maka kapal itoe tenggelam dengan awanja sakali*.
 — van de hand, *kalangan tangan*.
 —, omwoeling, *bebatan tali*.
Muisgrauw, b. n. *warna tikoos*.
Muisje, o. *anaq tikoos*.
Muisleër, o. *saroeng kalangan tangan*.
Muisvael, b. n. zie **Muisgrauw**.
Muitachtig, b. n. *soeka gampar; soeka haroe-biroe; soeka roesoeh, L.*
Muiteling, m. *muitier, brandal; kraman; penggampar; thagí, Ar.*
Muiten, o. w. *gampar; haroe-biroe; hingar-bangar*.
Muiterij, vr. *gampar; roesoeh, L.; retoq, L.; gogah, eig. ghoghá, Perz.*
Muitmeester, m. *kapala brandal; panghoeloe kraman*.
Muitziek, b. n. *terlaloe soeka menggampar*.
Muitzheid, vr. *koelit tikoos*.
Muizekop, m. *kapala tikoos*.
Muizen, b. w. *peinzen, fikir, Ar.; pikir, L.*
 —, o. w. *tangkap tikoos; boeroe tikoos*.
Muizengat, o. *lobang tikoos*.
Muizenhol, o. *roemah tikoos; tempat tikoos*.
Muizenkeutels, vr. *meerv. tahi tikoos*.

—, kleine suikerkorrels, *boetir goela jang ketjil*.
Muizenkoekje, o. *obat tikoos*.
Muizenmaaltijd, m. *fig. makan serta tiada minoem*.
Muizennesten, o. *meerv. sarang tikoos*.
 — in het hoofd hebben, *angan-angan jang tiada karowan; pikiran jang tiada betoel, (jang soesah)*.
Muizenoor, o. (eetbare groente), *koeping tikoos*.
Muizenval, vr. *peletokan tikoos, L.; perangkap tikoos*.
Muizevel, o. *koelit tikoos*.
Mul, vr. *molm, serboeg*.
 —, bast van meekrap, *koelit galoema, zie Meekrap*.
 —, b. n. *gul, mullig, loenag; reméj*.
Mullen, o. w. zie **Molmen**.
Mummie, vr. *gebalsemd lijk, moemijá, Ar. en Perz.*
Munnik, m. zie **Monnik**.
Munt, vr. *geslagen geld, darham, Ar.; dinár, Ar.; dinar, Ar.; oewang, L., wang, L.*
 Gouden —, *oewang emas; darham emas*.
 Zilveren —, *oewang péraq; darham péraq*.
 Valsehe —, *oewang lantjoeng*.
 Gangbare —, *oewang jang lakoe*.
 In klinkende — betalen, *bajar toenéj; bajar kontan, verb.*
 Kruis noch — hebben, *potol sakali, L.*
 De — zijde, *stempel, sikkat, Ar.; tjap oewang, L.; materéj darham*.
 Tot — maken, (de waarde van papieren geld in klinkende munt geven), *bajar toenéj; bajar oewang kontan, L.*
 —, zie **Munthuis**.
Munt, vr. *welriekende plant, (mintha Javanica), boedjangkoet; minté, verb.*
Munten, b. w. *timpa darham; timpa oewang, L.; bersikkahkan*.
 —, o. w. zie **Mikken**.
 —, doelen, *bernijat; bermasqoed; berkahendaq; maoe*.
Munter, m. *toekang timpa oewang; pandéj timpa darham; penimpa darham*.
Munthuis, o. *roemah timpa oewang*.
Munting, vr. *penimpaän oewang, (darham)*.
Muntkabinet, o. *chizánat segala roepa darham; tempat segala roepa oewang*.
Muntkunde, vr. *ilmoe segala roepa darham; pengatahoean segala roepa oewang*.
 Hoogleeraar in de —, *hikim 'ilmoe segala roepa darham*.
 De beschrijver der —, *penjoerat 'ilmoe segala roepa darham, (oewang, L.)*.
Muntloon, o. en m. *oepah menimpa darham, (oewang, L.)*.
Muntmeester, m. *djoeroe pandéj darham; djoeroe toekang oewang, L.*
Muntolie, vr. *minjaq boedjangkoet*.
Muntrecht, o. *hhaq timpa darham, (oewang, L.)*.

Muntschaaltje, o. *timbangan darham*, (oewang, L.); *naratja darham*.
Muntschaar, vr. *goenting orang timpa oewang*.
Muntslag, m. *muntstempel, tjap oewang; materéj darham; sikkat, Ar*.
Muntspeciën, vr. *meerv. roepa-roepa oewang; djenis-djenis darham*.
Muntstof, vr. *bakal timpa oewang, L*.
Muntstuk, o. *darham (oewang, L.) jang tertimpa*.
Muntwerker, m. *boedjany toekang timpa oewang, L*.
Muntwezen, o. *muntzaken, vr. meerv. hhal perkara timpa oewang, (darham)*.
Muren, b. w. *memagari dengan temboq*.
Murf, vr. (lage taal) *moeloet, L*.
Murg, o. zie **Merg**.
Murik, vr. zie **Muurbloem**.
Murmelen, o. en b. w. *dorong; tjeroegan; geritiq*.
Murmureerder, m. *orang bersoengot*.
Murmureeren, o. w. *soengot; melawan kata*.
Murmureering, vr. *persoengotan; gampar; gogah*.
Murw, b. n. *lembiq; lemboet; moelot, moelat*.
Murwen, b. w. *rendam; bekín lembog, L.; melembotkan*.
Murwheid, vr. *peri lembiq; peri lemboet*.
Musch, **Mosch**, vr. *boeroeng grédja; boeroeng pipit; pipit, pipi, (de boeroeng pipit is eig. geene —, maar gelijkt haar bijzonder)*.
 — met eenen rooden kop, *ça'wat, Ar*.
 Eene soort van —, *sarand, Perz*.
Museum, o. (ond. w.) *chizánat perhimpoean barang jang indah-indah*.
 — van dieren, *chizánat segala roepa binatang, (chalátq)*.
Musk, vr. *muskus, kastoerí*.
Muskaat, vr. *boewah pala*.
Muskaatbloem, vr. *foeli, kembang pala, L.; boenga pala*.
Muskaatboom, m. *pohon pala*.
Muskaatnoot, vr. *boewah pala*.
 De tweeling —, *pala bekembar*.
 — met gele foelie, die roode spikkels heeft, *pala kakarlaq*.
Muskadel, vr. *boewah anggoer hidjaw*.
Muskeljaat, o. *kastoerí*.
Muskeljaatboom, m. *pohon kastoerí*.
Muskeljaatkat, vr. *civetkat, raséj*.
Musket, o. *senapan dhoeloekala; bandoeq & toefang, Perz. zie Geweer*.
Muskiet, vr. *agih; agas*.
Muskus, vr. *kastoerí*.
Muskusblaas, vr. *indoeng kastoerí*.
Muskusbloem, vr. *boenga kastoerí*.
Muskusdier, o. *kastoerí*.
 —, *civetkat, raséj; tenggoloeng; moesang*.

Muskushert, o. *kidjang kastoerí*.
Muskuslucht, vr. *baoe kastoerí*.
Muskusrat, vr. *tikoés boesoeg; tjoeroet, L*.
Muskuszak, m. (onder aan den buik van het muskusdier, *indoeng kastoerí*.
Musschennest, o. *sarang (roemah) boeroeng grédja*.
Muts, vr. *koepjah; karpoes*.
 — of kap van menschenhaar of vezels van den aren-boom, zoo als de dansmeiden dragen, *sobrá; katjoe*.
 Het schort hem onder de —, *dija orang gendang, (satengah gila)*.
 De — staat hem scheef, *maka ija bersingitan*.
Mutsaard, **Mutserd**, m. *berkas kajoe*.
Mutsaardgloed, m. *njala api; njala berkas kajoe*.
Mutsenband, m. *pita (fita, tali) karpoes*.
Mutsenmaker, m. *toekang karpoes*.
Mutsje, o. *karpoes ketjil*.
Muur, m. *temboq; déwala; pagar batoe; dinding; boenjan, Ar; tepa*.
 Middel—, *temboq jang ditengah*.
 Zij—, *temboq jang di sabelah*.
 Ring—, *temboq jang koeliling*.
Muurbloem, vr. *boeringin; 'áqir qirhhá, Ar*.
Muurbreker, m. *linggis*.
Muurkalk, m. *kapoer temboq*.
Muurwerk, o. *pekerdjaan temboq*.
Muurzout, o. *sendawa*.
Muzelman, m. *orang Islám; orang selam, L.; moeslim, Ar*.
Muziek, vr. —kunst, 'ilmoe *moesiqí, (Ar uit het Gr)*.
 —, geluid der —, *boenji-boenjian*.
 Berg—, van holle bamboezen, *angkloeng, Soend. & Jav*.
Muziekboek, o. *soerat lagoe, L.; soerat ragam; soerat moesiqí; boekoe lagoe, L*.
Muziekkunst, vr. 'ilmoe *moesiqí; pengatahoean ragam, (lagoe, L.)*.
Muziekmaker, m. *pandej mengarang ragam; toekang jang békin lagoe, L*.
Muziekmeester, m. *goeroe moesiqí; goeroe ragam; goeroe lagoe; pengadjar ragam, (lagoe, L.)*.
Muziekpapier, o. *qarthás bakal menoeelis lagoe (ragam)*.
Muziekslutel, m. *koentji ragam, (lagoe, L.)*.
Muzieksnaar, vr. *tali; kawat; pesawat*.
Muziekstuk, o. *ragam; lagoe, L*.
Muzikaal, b. n. *tahoe ragam; tahoe lagoe, L.; faham pada 'ilmoe moesiqí; tahoe peri boenji-boenjian*.
Muzikant, m. *muziekspeler, moesikan, verb.; bidoewán; orang jang paloe (pitik) boenji-boenjian*.

N.

N. N. (zeker iemand), *m. si anoe*, L.; *toewan anoe*.

Na, voorz. b. n. en blijw., *kamoedian; habis; telah; lagi; dari pada*.
— de vastemaand, *kamoedian dari pada boelan poewasa; habis boelan poewasa*.
— elkander komen, *datang bertoeroet-toeroetan*.
Ik heb alles ontvangen op tien gulden
—, *kita soedah tarima samoewa koerang sapoeloeh roepijah*.
Op verre — niet, *masih koerang banjaq*, L.; *koerang lagi banjaq*.
— (over) drie maanden, *lagi tiga boelan; tiga boelan laloe*.
— drie maanden, (verl.) *lepas tiga boelan*.
— dezen, *dari pada sakarang ini; kamoedian dari pada harinilah*.
— genoeg, *hampir; njaris*.
Te — komen, zie **Beleedigen**.
Elkander — bestaan, *bersanaq-sanakan*.
— den middag, *tengah hari laloe; lepas tengah hari*.
Kort daar—, *kamoedian dari itoe tiada berapa lamanja*.
— dien tijd, *sahabis koetika itoe; se-telah itoe*.
— mij, *di belakang kita; kamoedian dari pada hamba*.

Naad, *m. perhoebongan djahit*.
—, *naaisel, pendjahitan*.
Een kleed zonder —, *badjoe yang tiada perhoebongan djahit*.
— tusschen planken, *bekas perhoebongan papan*.

Naaf, *vr. lingkar djantra; lingkar roda*, L.
De as in de — steken, *masoqkan indjen di lingkarnja, (lobangnja)*.

Naafboor, *vr. goerdi langkar*.

Naafbus, *vr. besi lingkar; bos*, Ned.

Naai bank, *vr. balé; mendjahit*.

Naaidoes, *vr. tempat pendjahitan; taro-ham pendjahitan*.

Naaien, *b. w. djahit, mendjahit; bachijah*, Perz.
Kleederen — en met gouden loovertjes overtrekken, *teterapan*.
—, *o. pendjahitan*.

Naagaren, *o. benang; benang djahitan*.
Het — moet met was bestreken worden, *itoe benang mesti digosoq lilin*, L.

Naaikatoen, *o. benang kapas*.

Naaikind, *o. anaq yang beladjar mendjahit*.

Naaikistje, *o. peti (tempat) djahitan; tempat mendjahit*, L.

Naaimandje, *o. bakoel mendjahit*, L.; *bakoel djahitan; tarohan pendjahitan*.

Naaimisje, *o. anaq perampoewan yang beladjar mendjahit*.

Naainaald, *vr. djaroem mendjahit*, L.; *djaroem pendjahitan*.

Naaischool, *vr. roemah anaq perampoewan beladjar mendjahit*.

Naaister, *vr. toekang mendjahit; pendjahit*, (ook kleedermaker).

Naaiwerk, *o. barang mendjahit; peger-djaän toekang mindjahit*.
—, enkel van koraaltjes, *karang semoet*.

Naaiwinkel, *m. kedéj toekang mendjahit*.

Naai zijde, *vr. benang soetra*.
Chineesche —, *sisoa*.

Naakt, *b. n. telandjang; kelandjang; léléj, teléléj*.
Moeder—, *geheel naakt, telandjang boegil; telandjang boelat-boelat*.
Het — e lichaam, *toeboeh (badan) telandjang; koelit dowang, L*.
Met — e (bloote) voeten, *kaki telandjang*.
Een — mensch, *orang telandjang dowang, L*.
— e (bloote) borsten, *soesoe telandjang*.
Een — veld, *tanah kering*.
—, openbaar, *blootgelegd, teléléj*.
— en bloot, (zeer arm), *telandjang dan potol sakali, L*.
Een — beeld, *patoeng telandjang*.

Naaktelijk, *bijw. vrjuut, openlijk, atas peri jang teléléj, (njata)*.

Naaktheid, *vr. peri telandjang; katelandjang*.
—, zie **Armoede**.
—, *schaamdeel, kamaloean; 'awrat*, Ar.

Naaktlooper, *m. orang telandjang sakali; orang koelit dowang sadja, L*.

Naald, *vr. djaroem*.
Eene —, *sabilah djaroem; djaroem sabilah*.
Eene scherpe —, *djaroem tadjam*.
Drie — en, *djaroem tiga bilah*.
— van eenen evenaar, *mata datjing; mata timbangan; mata naratja*.
— om het dekriet (*atap*) vast te hechten, *djara*.
— van het kompas, *djaroem padoman*.
—, *zuil, spitse —, chathir nisjan*, Perz.
Met de — rijgen, *djeloe djoer*.

Naaldengeld, *o. fooi, oewang sirié*.

Naaldenkoker, *m. saroenq djaroem; tempat djaroem*.

Naaldenkop, *m. kapala djaroem*.

Naaldenmaker, *m. toekang djaroem; pandéj djaroem*.

Naaldenoog, *o. mata djaroem; lobang djaroem; pantat djaroem*.

Naaldenverkooper, *m. orang djoewal djaroem*.

Naaldenwerk, *o. borduursel, soelaman; pegerdjaän jang disoelam, (disoedji)*, zie **Borduursel**.

Naaldenwerken, o. w. *soelam*; *soedji*.
Naaldenwinkel, m. *kedj* (*toko*) *orang djoewal djaroem*.
Naaldgras, o. *roempoet koesa-koesa*.
Naaldswijze, bijw. (als eene spitse zuil), *saroepa tijang loentjip*; *lagsana chathir nisjan*, zie **Naald**, zuil.
Naaldvisch, m. *ikan koeda*.
Naaldvormig, b. n. *loentjip*; *saroepa djaroem*.
Naam, m. *nama*; *ism*, Ar.
 De — van eenen berg, *nama goenoeng*.
 In den — van God, *atas nama Allah*; *bismi 'Uahi*, Ar.
 De geheiligde namen Gods, *asmá Allah*, Ar.
 Geboorte—, of oorspronkelijke — (die later veranderd wordt), *nama daging*.
 Den — zijns meesters doen leven, *menimboekan nama toewannja*.
 Den — van iets krijgen zonder recht, *lelar*.
 Een beroemde —, *nama jang masjhoer*.
 In of op —, *atas nama*.
 In — des konings, *atas nama radja*.
 In — (op last) des konings, *atas titah radja*.
 Hoe is uw —? *sapa loe poenja nama*, L.; *siapa (apa) namamoe?*
 Een braaf man verliest zijnen goeden — niet door den laster eens schurks, *maka nama orang jang baik itoe tiada hilang oleh fitnah telédor*, (*bangsat, orang boesoeg*).
 Valsche —, *nama jang ditjoeri*.
 Bij name, met name, bijw. *dengan nama*.
 Iemand bij name noemen, *seboetkan orang dengan namanja*.
Naamdag, m. *hari nama orang marhhoem jung ampenja nama dipakéj orang*; *hari merajakan nama*.
Naamgenoot, m. en vr. *sanama*.
Naamlijst, vr. naamrol, naamregister, *boekoe nama*; *daftar nama*.
 — van boeken, *daftar nama kitáb*.
Naamroof, m. zie **Lastering**.
Naamroover, m. zie **Lasteraar**.
Naamruchtig, b. n. beroemd, *ternama*; *masjhoer*, Ar.
Naamstempel, m. *tjap nama*; *materéj nama*.
Naamswijze, b. n. *dengan seboet nama*; *dengan nama*.
Naamteeken, o. 'alámat (*tanda*) *nama*.
Naamwisseling, vr. *toekaran nama*.
Naamwoord, o. *nama*.
 Zelfstandig —, *nama dzát*; *nama kaáda-an*; *nama woedjoed*.
Naäpen, b. w. *tiroe*; *toeroet*; *djadjat*.
Naäper, m. *orang jang meniroe*, (*menoeroet*).
Naäping, vr. *peniroean*; *penoeroetan*; *te-toeroenan*.
Naar, voorz. *ka*; *menoedjoe*; *akan*; *arah*

ka; *pada*; *kapada*; *di*, L.; *sabagéjmana*; *dengan toeroet*; *seperti*.
 — den hemel zien, *pandang ka langit*.
 — 's vorsten hartewensch, *jang seperti kahendaq hati baginda*.
 — het gebergte gnan, *berdjalan ka-goenoeng*.
 — boven, *kaatas*.
 — beneden, *kabawah*.
 — binnen, *kadalam*.
 — de rechterzijde, *kakanan*; *kasabelah kanan*.
 Waar — heen? *kamana?*
 Ik zeilde rechtstreeks naar de stad Palembang, *maka kita-poen berlajarlah menoedjoe ka negeri Palembang*.
 — het gebergte vlieden, *lari menoedjoe goenoeng*.
 — het verblijf van Srie Rama gaan, *berdjalan menoedjoe Sri Rama*.
 — de bovenlanden, *arah ka hoeloe*.
 — het oosten, *arah ka timoer*.
 — de stad gaan, *pergi ka negeri*; *pegi di kota*, L.
 — de markt gaan, *pegi di pasar*, L.
 — iemand toegaan, *pergi mendapatkan orang*.
 — den koning gaan, *menghadap radja*.
 Het buffelkalf vroeg — zijnen vader, zeggende: zeg, moeder! wie is mijn vader? *maka anaq karbaw itoe bertanja akan bapanja katanja: héj iboekoe siapa bapakoe?*
 — den boom houwen, *parangkan akan pohon itoe*.
 — nieuws vragen, *bertanjakan chabar*.
 Hij kwam — mij toe, *maka ija-poen datang kapadakoe*.
 — mijn oordeel, (— het oordeel van uwen dienaar), *pada bitjara hambamoe, Hott*; *pada bitjara kita*; *kaloe sahaja penganja kira*, L.
 — het oordeel van uwen ouderen broeder, *kapada bitjara kakanda*.
 — zijne meening, *dengan sangkanja*.
 — gelang hunner werken, *dengan sa-kira-kira pekerdjaannya itoe*.
 — welgevallen, *sabagéjmana soeka*.
 — de wet, *dengan toeroet paréntah hhoekoem*.
 Zucht — grootheid, *ingin akan kabesaran*.
 — den vader heeten, *pakéj nama bapa*.
 Loop — den satan! *pegi per sétan*, L.
 —, voegw. *seperti*; *dengan*; *ikoet*.
 — zijn genoeg, *seperti soekanja*.
 — vermogen, met alle macht, *mana sakoewasa*.
 — behooren, *dengan sapatoenja*; *dengan saharoesnja*.
 — gewoonte, *seperti 'adat*; *ikoet 'adat*.
 — mijn vermogen, *sadapat-dapatkoe*; *dengan saboleh-bolekkoe*.
 — mate dat hij werkt, *sakira-kira kerdjanja*.

— men zegt, *seperti dikata orang; laqsana dikata oranglah; laqsana warta.*
 — mate, — den aard van, *sagadar.*
Naar, b. n. akelig, *soenji-senjap; sepi, L.*
 —, droevig zijn, *berdoeka; soesah hati.*
 Eene nare tjdjing, *chabar jang mendokakan orang; warta jang memberi soesah hati; kabar jang békin soesah hati, L.*
 Eene nare wildernis, *hoetan jang angkar.*
 Een —, doodsch verblijf, *tempat jang soenji-senjap; tempat sepi, L.*
 Een —, streng vonnis, *hhoekoem jang ngeri.*
 — weer, *masa pentjaroba; masa tiada bagoes.*
 —, verdrietig, droefgeestig, moeram; *moeroeng.*
 Een — gelaat, *moeka moeram.*
 Het ziet er — met hem uit, *maka ijalah soedah soesah binasa.*
 —, bijw. atas peri jang ngeri, zie **Naar**, b. n.
Naarbeiden, o. w. *kerdja lebih lama.*
Naardien, voegw. zie **Nademaal.**
Naarheid, vr. peri jang ngeri, (*angkar, soenji-senjap; sepi, L.*) zie **Naar.**
Naars, m. zie **Aars.**
Naarstig, b. n. *radjin; beroesaha.*
 —e nasporing, *sagsama.*
 Een — leerling, *moerd radjin.*
 — arbeiden, *radjin bekerdja, L.; kerdja dengan radjin, (dengan oesaha).*
 — zijn, *beroesaha.*
Naarstigheid, vr. *karadjinan; oesaha.*
Naarstiglijk, bijw. *dengan radjin; dengan oesaha.*
Naast, voorz. dicht bij, nabij, *dekat; hampir.*
 —, op zij van, *di sebelah; di sisi; ka sisi.*
 Kom — mij, *mari dekat kita.*
 — mij, op zijde van mij, *di sisi kita.*
 — de kazerne, *di sebelah tangsi.*
 — elkander slaan, *masing-masing berdiri di sisi temannya.*
 — (nabij) den vorst komen, *datang hampir kapada baginda.*
 — God, hoop ik op u, *dhoeloe Allah kamoedian toewan jang koeharap.*
Naast, b. n. naaste, kortste, eerste, *terlebih dekat; terlebih pendq; jang pertama datang.*
 De —e weg, *djalan jang terlebih dekat, (pendq).*
 —e bloedverwant, *sanaq soedara jang dekat sakali.*
 De —e prijs van de rjst, *sakoerang-koerang harga beras itoe.*
 Hij is er de —e toe, *maka terlebih besar dija poenja hhaq atas barang itoe.*
 Op den —en zondag, *pada hari ahhad jang djemah, (didepan, L.).*

De —e postdag, *hari pos jang didepan, L., (dekat).*
 Het —e dorp, *doesoen jang terlebih dekat, (jang hampir).*
 Het —e huis, *roemah sebelah; roemah jang terlebih dekat.*
Naastbestaande, m. en vr. *sanaq soedara; koelawarga; doesanaq; qarabat, Ar.*
Naaste, m. *teman; sama manoesija.*
Naastelkander, bijw. *satoe-satoe di sebelah lainnja; masing-masing di sisi temannya.*
Naasten, b. w. *mempoenjakan; berpoe-njakan.*
 —, weder inlossen, *teboes, teboeskan.*
 Ten —bij, *sakira-kira; lebih koerang sedikit.*
Naasting, vr. *teboesan; peneboesan; hhal membeli koembali.*
 Verkoopen met het recht van —, *djoewal dengan hhaq membeli koembali; djoe-wal dengan hhaq meneboes.*
Naastvolgend, b. n. *jang dekat; jang hampir; jang toeroet.*
Nababbelaar, m. *orang jang mengadjoqkan.*
Nababbelen, b. w. uit spot, *mengadjoqkan.*
Nababbeling, vr. *pengadjoqan.*
Nabaffen, b. w. iemand —, *menjalaq di belakang orang; mengggonggong di belakang orang, L.*
 —, o. w. *menjalaq belakangan; mengggong-gong belakangan, L.*
Nabakken, b. w. *memasaq belakangan.*
Nabassen, b. w. zie **Nabaffen.**
Nabauwen, b. w. herhalen wat iemand zegt, *mengoelang-oelang kata orang; latah.*
 — en begekken, *oeroe.*
 —, weergalmen, *balas boenji.*
Nabazuinen, b. w. *tiroe tijoep nafirl.*
Nabedenken, b. w. *mengira-ngirakan belakangan.*
Nabeelden, b. w. *salin gambar jang soedah ditoelis.*
Nabeelding, vr. *salinan gambar jang soedah ditoelis.*
Naberouw, o. *sesal; tobat.*
Nabestaande, m. en vr. *koelawarga jang damping; sanaq soedara jang dekat; qarib, Ar.*
Nabatalen, b. w. *bajar belakangan.*
Nabetrachting, vr. *fikiran belakangan; fikiran kamoedian dari pada mendengar orang bitjara, (berchothbat); timbangan perkataan orang.*
 — (overweging) verdienen, *patoet dikira-kirakan; patoet ditimbangan.*
Nabidden, b. w. *ikoet do'a orang lain; mengadji calawat orang lain.*
 —, o. w. *minta do'a belakangan; minta do'a kamoedian dari pada orang lain.*
Nabij, bijw. *dekat; hampir; damping, .amping; qarib, Ar.*

Uwe kennis komt de zijne zeer —, 'ilmoemoe hampir sama dengan 'ilmoenja; loe poenja tahoe ampir sama dengan dija poenja tahoe, L., (dengan tahoenja).

Van — zien, *lihat dekat*.

Nabijgelegen, b. n. berdekatan; berdamping; berhampiran.

Nabijheid, vr. *dekat*; perdekatan; hampir; moedjâwarat, Ar.

Door de — van zijn huis, *sabab dekat roemahnja*.

Dat land ligt in de — van mijnen tuin, *maka tanah itoe berhampiran dengan kebun kita (dekat kebun kita)*.

Nabijkomend, b. n. weinig verschillend, hampir sama.

Nablaffen, b. w. zie **Nabaffen**.

Nablazen, b. w. *tjoep* belakangan.

Nableeken, o. en b. w. *djemoer* (mendjemoer) belakangan.

Nablijven, o. w. *tinggal*; *tinggal belakangan*, (gew. *tinggal di belakang*, maar dat is eig. achterblijven, en ook achter eene woning in een gebouw blijven).

In de school —, *tinggal belakangan di sekolah, L.*

Nablijvende, m. en vr. *jang hidoep lebih lama*.

Nablijver, m. *orang jang tinggal belakangan*.

Nabloed, o. zie **Nakomeling**.

Nabloeden, o. w. met bloeden aanhouden, *tiada berhenti berdarah*.

—, op nieuw bloeden, *berdarah poela; berdarah lagi*.

Nabloeding, vr. *hhâl tiada berhenti berdarah; hhâl berdarah kamoedian*.

Nabloeien, o. w. berboenga belakangan; *berkembang belakangan, L.*

—, weder bloeien, *berboenga poela; berkembang lagi sakali, L.*

Naboenen, b. w. *gosog poela; gosog lagi*.

Nabootsen, b. w. *tiroe; djadjat; toeroet; salin*.

—, begekken, *oeroe, beroeroe*.

— met woorden of gebaren, *latah*.

Nabootsers, m. *peniroe; orang jang meniroe*.

Naboetsing, vr. *peniroean; salinan; toeroetan; taglid, Ar.*

Naborduren, b. w. *tiroe soelam; tiroe soedji; toeroet soelaman jang lain*.

Naborstelen, b. w. *sikat poela; sikat lagi sakali*.

Nabrabbelen, b. w. *gorès-gorès menoe-roet toelisan*.

Nabranden, b. en o. w. *bakar lagi sakali; bakar belakangan*.

Nabranding, vr. *hhâl bakar belakangan*.

Nabrengen, b. w. *membawa belakangan*.

Nabroddelen, b. w. *tiroe kerdja koesoet; ikoet kerdja koesoet*.

Nabrommen, b. w. *toeroet berdengoeng*.

—, o. w. *berdengoeng belakangan*.

Nabrullen, b. w. *menikas belakangan; toeroet menikas*.

Nabuitelen, b. w. *tiroe menjoesang*.

—, o. w. *menjoesang belakangan*.

Nabulken, o. w. *bertengoeh belakangan*.

—, b. w. *iemand —, bertengoehkan orang dari belakang*.

Naburig, b. n. *dekat*; berdekatan; berhampiran; *berdamping*.

Nabuur, m. *buurman, orang tetangga; orang satangga; orang sakampoeng; hamsajah, Perz., zie Buur*.

—, uit een ander dorp of land, *orang berhampiran, (berdamping); djirán, Ar.*

De Bantammers zijn naburen van de Buitenzorgers, *maka orang tanah Bantan itoe berhampiran dengan orang tanah Bogor*.

Nabuurschap, vr. *nabjheid, perdekatan; moedjâwarat, Ar.*

—, zie **Buurt**.

Nabuurschap, vr. *negeri jang dekat*.

Nacht, m. *malam; lajlat, Ar.*

Dag en —, *sijang dan malam; sijang malam*.

De —, *malam hari*.

Van —, *samalam*.

Een duistere —, *malam gelap; djanan, Perz.*

Den ganschen — door, *samalaman*.

Toen het ver in den — was, *setelah djaoehlah malam*.

— worden, *djadi malam; malam*.

Het werd —, de dag ging in den — over, *maka hari poen malamlah*.

Den — doorbrenge, *overnachten, bermalam*.

De dag in den — doen ingaan, *memasokkan sijang dalam malam*.

Zaterdag—, *malam doringgo, (ahhad)*.

Het was diep in den —, *hari poen djaoeh malam*.

Toen het — geworden was, *setelah hari malam*.

Midder—, *tengah malam*.

Een bewolkte —, *malam gelap; ghammat, Ar.*

Het was de derde —, *lalo malam katiga*.

Goeden —! *malam baik!*

Een goede —, *malam jang baik; malam jang kasalamatan*.

De donkere — bedekt de zee, *malam gelap menoeodoeng laoet*.

De — overviel mij, *maka kita-poen kadatangan malam*.

Bij —, *bjiw, pada malam; atas malam. —eten, makan malam*.

Nachtanker, o. *saoeh terbang*.

Nachtbezoek, o. *perkoendjoengan pada malam, zie Bezoek*.

Nachtbloeiend, b. n. *berboenga pada malam; berkembang pada malam, L.*

De bij — e of riekende *Polyanthes tuberosa, kembang soendal malam, L.; boenga sedap malam*.

Nachtbloem, vr. *boenga malam*; *kembang malam*.
Nachtboom, m. (*Arbor noctis*), *bangkal*.
Nachtbraken, o. w. *kerdja antéro malam*, L.; *kerdja samalaman*.
Nachtdas, vr. *dasi jang dipakéj pada malam*, L.; zie *Das*.
Nachtdief, m. *maling*, Jav.
 Eenen — met eenen *vanghaak vatten*, *tangkap maling dengan bandil*.
Nachtdienst, vr. *chidmat pada malam*.
Nachtdieverij, vr. *pemalingan*.
Nachtdoek, m. *kain lèhèr jang dipakéj pada malam*.
Nachtduivel, m. *sajathán malam*.
Nachtgeaal, m. *bolbol*, *boelboel*, Perz.; *'andalib*, Ar.
Nachtgeaalszang, m. *njanji boelboel*.
Nachtelijk, b. n. *malam*; *pada malam*.
Nachtevening, vr. *waqtoe' listiwa*, Ar.; *masa sijang dan malam sama lamanja*; *koetika jang behari*.
Nachtgast, m. *orang menginap*, L.; *orang menoempang pada malam*.
Nachtgebaar, o. *gampar pada malam*; *roesoeh malam*, L.
Nachtgedrocht, o. *hantoe malam*.
Nachtgewaad, o. *kabaja*; *badjoe malam*.
Nachtgezang, o. *njanji malam*.
Nachtglas, o. *djám pasir jang dipakéj di kapal pada malam*.
Nachtgoed, o. zie *Nachtgewaad*.
Nachtgoer, vr. *zekere bloem*, die des avonds geurig is, (*Polyanthes tuberosa*), *soendal malam*.
Nachthuisje, o. *kompashuisje*, *roemah padoman*; *tempat padoman*.
 —, waar men 's nachts kan eten, *roemah makan pada malam*.
Nachtkaars, vr. *lilin malam*, L.; *dijan malam*.
Nachtkapel, vr. *koepoe malam*.
Nachtkoude, vr. *dangin malam*.
Nachtkwartier, o. *hhál menginap* L.; *hhál menoempang pada malam*.
Nachtlamp, vr. *palita malam*; *lampo malam*, L.
Nachtleger, o. *tempat tidoer*.
Nachtlicht, o. *lilin malam*, L.; *dijan malam*, zie *Nachtlamp*.
Nachtlooper, m. *orang melantjong pada malam*.
Nachtlucht, vr. *angin malam*.
Nachtmaal, o. *perdjamoean 'asjád*; *perdjamoean malam*.
 Het — nuttigen, *santap 'asjád*; *santap goedés*; *makan goedés*.
Nachtmaalsbeker, m. *pijala perdjamoean 'asjád*.
Nachtmaalsbrood, o. *roti perdjamoean 'asjád*.
Nachtmerrie, vr. *karandjoe*; Perz.; *foerondj'*, Perz.
Nachtmutts, vr. *karpoes malam*, L.

Nachtmuziek, vr. *permainan boenji-boenjian pada malam*.
Nachtplaats, vr. waar men overnacht, *permalaman*; *tempat menginap*, L.
Nachtraaf, vr. *boeroeng soewanggi*.
Nachtreghen, m. *hoedjan malam*.
Nachtreis, vr. *perdjalanen pada malam*.
Nachtreiziger, m. *orang berdjala: pada malam*.
Nachtrok, m. *kabaja*.
Nachtronde, vr. *ronda malam*, L.; *sambang*.
Nachtrust, vr. *tidoer pada malam*.
Nachtschade, vr. (*zekere plant*, *Solanum involucreatum*), *taroeng*, *teroeng*; *boewah rintéj*; *sak*, Perz.
Nachtschildwacht, vr. *sekitiwak malam*; *lelaboeng malam*; *pengawal malam*.
Nachtschuit, vr. *perahoe malam*; *perahoe jang berdjalan pada malam*.
Nachtseinen, o. *meerv. semboean pada malam*.
Nachtslaap, m. *hhál tidoer pada malam*.
Nachtslot, o. *koentji jang dipoetar doewa kali*.
 Maak de deur op het —, *poetar koentji pintoe itoe doewa kali*.
Nachtspiegel, m. *tempat kentjing*; *tempat aer seni*; *tempat hhádjat ketjil*.
Nachtspook, o. *hantoe malam*.
Nachtstilte, vr. *tedoeh malam*.
Nachttafel, vr. *tarohan tempat kentjing*.
Nachtuil, vr. *boeroeng hantoe*; *koekoek-beloek*, L.; *boeroeng serag*.
Nachtuiltje, o. *koepoe-koepoe malam*.
Nachtuur, o. *djám malam*.
Nachtvermaak, o. *kasoekaän pada malam*.
Nachtverschijning, vr. *spook*, *hantoe*.
 —, *openbaring*, *wahhj pada malam*.
Nachtvogel, m. *boeroeng malam*.
Nachtvorst, vr. *pembekoean pada malam*, (eig. het doen stollen).
Nachtvrouwkje, o. zie *Nachtmerrie*.
Nachtwaak, vr. *nachtwake*, *taboeh malam*.
Nachtwacht, vr. *perdjagaän malam*.
Nachtwachter, m. *waker*, *pengawal malam*; *orang kemit*, L.
Nachtwandelaar, m. *orang jang tidoer serta berdjalan ataw bekerdja*.
Nachtwandeling, vr. (van eenen slaapwandelaar), *perdjalanen orang tidoer*.
Nachtwerk, o. *pekerdjaän malam*.
 —, het ruimen van een sekreet, *pe- njoetjian djamban pada malam*.
Nachtwerken, o. w. *menjoetjikan djamban pada malam*.
Nachtwerker, m. *orang jang békin bresih djamban*, L.
Nachtwind, m. *angin malam*.
Nachtzorg, vr. *pertjintään pada malan*; *zjoeghoel pada malam*.
Nachtzwaluw, vr. *tjaboeg*.

Nachtzweet, o. *peloeħ pada malam; kringat pada malam*, L.

Nacijferen, b. w. *hitoeng lagi sakali; bilang poela*.

Nacourant, vr. *soeret chabar belakangan*.

Nadalen, b. w. *toeroet menoeroen*.

Nadansen, b. w. *toeroet penarian*, (bala, L.)
—, o. w. *menari belakangan; menari kamoedian*.

Nadat, voegw. *setelah; kamoedian dari pada; habis; sahabis; sa vóor het werkwoord, dat het verrichte aanduidt*.

— *Zijne Majesteit tot die plaats genaderd was, setelah sampélah baginda kapada tempat itoe*.

— *het gedaan was, sahabisnja itoe*.

— *hij gekomen was, sadatangnja*.

— *hij gehuwd was, kamoedian dari pada kawinnja (ija soedah kawin)*.

— *er eenige dagen verloopen waren, setelah beberapa hari lamanja*.

Nadael, o. *verlies, schade, roegi*.

— *lijden, kena roegi; karoegian*.

Ik lijd een — van honderd gulden, sahaja karoegian (kena roegi) saratoes roepijah.

Een — herstellen, membaiki roegi.

— *berokkenen, meroejakan*.

—, *afbreuk, karoesakan; malarat, eig. madllarat, Ar*.

—, *zie Oneer*.

Ten — e van Wira, akan roegi si Wira.

Nadaelig, b. n. *verlies aanbrenge, roegi; békin roegi, L.; karoegian*.

— *zijn, djadi roegi; meroegikan; beri roegi; békin roegi, L*.

—, *schadelijk, meroesagkan; békin roegi, L*.

Die spijs is — voor het lichaam, maka makanan itoe meroesagkan badan.

Nademaal, voegw. *naarden, vermits, olèh karana; sabab; sedang*.

Nadenken, b. w. *kira-kirakan; timbangmenimbang*.

Die — over zich zelven, fakoer (fikir) akan dirinja.

Nadenken, o. *kira; pengiraan; fikir, Ar; pikir, verb.; chwáthir, Ar*.

Nadenkend, b. n. *ingat-ingat*.

Nader, b. n. *lebih dekat; dekatan, L.; agrab, Ar; lebih damping; lebih pendèq*.

— *e weg, djalan jang lebih pendèq*.

Dat eiland is — bij, poelaw itoe ada lebih dekat.

— *e tjdjng, chabar (warta) jang lebih baharoe*.

— *e order, parèntah baharoe; parèntah jang lebih tantoe*.

Kom —, mari dekat; hampirlah.

Ergens — toe zijn, ada lebih hhaq atas barang sasoewatoe.

— *bij brengen, mendekatkan*.

Naderen, o. w. *datang lebih dekat; menghampiri; mengampir*.

Hij naderde den berg, maka menghampirlah ija kapada goenoeng itoe.

Willende — kon (hij) niet, hendaq mendekati tiada dapat.

En hij naderde haar niet, maka tiadalah dihampirinja.

Naderhand, *bijw. kamoedian; di belakang kali*.

Die — komt, jang datang kamoedian.

— *zal hij betalen, maka kamoedian hendaq ija bayar; nanti di belakang kali dja maoe bayar, L*.

Nadering, vr. *penghampiran*.

Nadeunen, b. w. *beroelang mengidoeng. Nadezen, *bijw. kamoedian dari pada sakarang ini; belakang kali, L*.*

Nadisch, m. *hidangan belakangan*.

Nadoen, b. w. *tiroe; toeroet tjonto, L.; toeroet toeladan*.

Nadoener, m. *jang meniroe; jang toeroet tjonto, (toeladan), L*.

Nadoenlijk, b. n. *dapat ditiroe; bolèh diteroet*.

Nadommelen, o. w. *mengantoeq belakangan*.

Nadorst, m. *dahaga belakangan; aoes belakangan, L*.

Nadraaien, b. w. *tiroe dengan lariq; toeroet dengan boeboet, L*.

—, o. w. *poetar kamoedian; poetar belakangan*.

Nadrage, b. w. *toeroet membawa; mengiring sambil membawa*.

—, o. w. *bawa belakangan, zie ook Beschuldigen*.

Nadraven, b. w. *toeroet djokdjok, L*.

Nadrentelen, b. w. *toeroet berdjalan perlahan-lahan, (plan-plan)*.

Nadrijven, o. en b. w. *hanjoet di belakang; hanjoet belakangan*.

Nadrossen, o. w. *lari djoega; toeroet lari; minggat djoega, L*.

Nadruk, m. *nagebootste druk, peniroean kitáb jang soedah ditera; penoeroetan kitáb jang soedah ditjitaq, L.; peneraan jang terteroet*.

—, *klem, goewat, Ar; soenggoeh*.

Nadrukkeliijk, b. n. *keras*.

— *e woorden, perkataan jang keras*.

Een — e stijl, karangan soerat jang tegoeh.

—, *bijw. dengan keras; dengan tegoeh*.

Nadrukkeliijkheid, vr. *goewal, Ar: soenggoeh*.

Nadrukken, b. w. *tjitaq kitáb jang soedah ditjitaq, L.; tiroe peneraan kitáb*.

—, *weder drukken, tjitaq sakala lagi; tera poela*.

Nadrukker, m. *toekang jang tjitaq kitáb jang soedah ditjitaq, L.; pandèj meniroe peneraan kitáb*.

Nadruksel, o. *zie Nadruk*.

Naduiden, b. w. *mengartikan; kasih mengarti, L*.

Naduiken, b. w. seloeloep belakangan; *selam kamoedian*.

Naduwen, b. w. *toelaq lagi sakali*.

Naërfgenaam, m. en vr. die het naaste is bij ontatenen der rechte erigenamen, *ganti wáritz; wáritz jang berdamping apabila wáritz jang betoel soedah tiada, (tiada hhadlir)*.

Naëten, o. w. *makan belakangan*

—, op nieuw eten, *makan lagi sakali; makan poela*.

Nafeest, o. *perdjamoean belakangan; perdjamoean jang belakangan*.

Nafliadderen, o. w. *berkibar-kibaran belakangan*.

Naftha, vr. *minjaq tanah*.

Nagaan, b. en o. w. *toeroet*, (op eenigen afstand of naderhand).

—, onmiddellijk achter iemand gaan, *medegaan, ikoet; iring*.

Indien mijn geliefde sterft, ga ik (hem) na in den dood, *djikalaw kakanda mati béta-poen toeroet mati*.

En werd (onmiddellijk) nagegaan (vervolgd) door, *maka diperikoet olèh*.

Iemand —, achterna gaan, *soesoel orang, L.; hambat orang*.

—, zie *Bespieden*.

—, nazien, *pariksa*.

—, behartigen, *memeliharakan; djaga, mendjaga*.

—, te langzaam gaan, *berdjalan terlaoe perlahan-lahan, (plan-plan); berdjalan lambat*.

Nagaande, b. n. *menaroh sjak; bersjak; selempang, L.*

Nagalm, m. *raká; dengoeng; oelangan boenji*.

Nagalmen, o. w. *beroelang boenji, (soewara)*.

De echo galmt de stem na, *maka raká poen beroelang soewara*.

Nagalming, vr. zie *Nagalm*.

Nagang, m. *bekas kaki; roenoet*.

Nagapen, b. w. *toeroet dengan mata serta moeloet terganggu*.

Nageboorte, vr. *temboeni*.

Nagebuur, m. zie *Nabuur*.

Nagedachte, vr. *fikiran jang belakangan*.

Nagedachtenis, vr. *peringatan; tanda peringatan*.

Nageklag, o. *sesal jang lambat*.

Nagel, m. aan vinger of teenen, *koekoe*.

—s, die men tot eene buitengewone lengte laat groeien, *tjanggéj*.

De —s snijden, *kerat koekoe; potong koekoe*.

—, spijker, *pakoe*.

IJzeren spijker, *pakoe besi*.

Kleine —, pin, *pasag; tarboet*.

—, houten pin, *labang kajoe*.

Houten —s, die in de verbinding der balken geslagen worden, *terbit*.

—, klauw, *tarang*.

—, kruid—, *tjengkèh*.

Konings—, kruid—, *tjengkèh radja*.

Nagelaten, b. n. *katinggalan; tertinggal*.

Nagelbloem, vr. *kembang tjengkèh, L.; boenga tjengkèh*.

Nagelboom, m. *pohon tjengkèh*.

Wilde —, *tjengkèh laot*.

Nagelen, b. w. *pakoekan; memakoe; poekoel pakoe*.

—, met houten nagels vastslaan, *pasang pasag; poekoel pasag; pasangkan*.

Nagelgat, o. *lobang pakoe*.

Nagelhout, o. *kajoe tjengkèh*.

Nagelkruid, o. *roekoe-roekoe*.

Nagelloos, b. n. *door melaatschheid, boentoeng*.

Nagelzeep, vr. *tjoebit*.

Nagelmand, vr. *kruid—, bronong; baekoel tjengkèh*.

Nagelnieuw, b. n. *baharoe sakali*.

Nagelpunt, vr. *hoedjoeng pakoe*.

Nagelschaar, vr. *goenting kerat koekoe*.

Nagelschors, vr. zie *Fijt*.

Nagelsmid, m. *toekang pakoe besi; pandéj pakoe besi*.

Nageltang, vr. *djepitan pakoe besi koeda*.

Nageltje, o. *pakoe ketjil*.

Aouten —, *pasag ketjil*.

Nagelvaat, b. n. *terpakoe; soedah dipakoe*.

Aardvast en —, *berakar dan terpakoe*.

Nagelvormig, b. n. als nagels van de hand of voet, *saroeпа koekoe*.

Nagelwater, o. *aër tjengkèh*.

Nagelzak, m. *karong tjengkèh*.

Nagemaakt, b. n. *tertiroei; jang ditoe-roeti*.

— geld, *oewang lantjoeng*.

Nagenoeg, *bijw. hampir; nyaris*.

— dood, *hampir mati; nyaris mati*.

Nagepeins, o. *fikiran jang kamoedian; pikiran belakangan, L.*

Nagerecht, o. *boewah-boewahan; makanan belakangan; hidangan jang achir*.

Nageschal, o. *boenji belakangan*.

—, weerklink, *raká; dengoeng; oelangan boenji*.

Nageslacht, o. *anaq toeroen-temoeroen*.

Nageven, b. w. *beri kamoedian; kasih belakangan, L.*

—, zie *Betichten*.

Nagewas, o. *temboehan belakangan*.

—, eigroen, tweede gewas, *hháçil jang kamoedian*.

Nagezang, o. *njanji (tahlil) jang achir*.

Nagieten, b. w. *toewang kamoedian, (belakangan)*.

Een beeld —, *tiroe menoewang pa-toeng*.

Nagietsel, o. *tambahan penoewangan*.

—, hetgeen men naar iets giet, *jang ditoewang dengan meniroe toeladan*.

Nagluren, b. w. *mengintéj dari belakang*.

Nagonzen, o. w. *berdengoeng belakangan*.

Nagooien, b. w. *timpoeg dari belakang*.
Nagraveeren, b. w. *tiroe mengoekir*.
Nagrippen, b. w. *tangkap dari belakang*.
 —, *trachten te grijpen, tjoba tangkap*.
Nahinken, b. w. *toeroet dengan pintjang*.
Nahoereeren, b. w. (Bijbelstijl), *menjembah berkala*.
Nahollen, b. w. *toeroet mentjongklang*.
Nahunkerén, b. w. *toeroet dengan rindoe*, (*ingin; kapéngin*, L.).
Najilen, b. w. *soesoel*, L.; *hambat*.
Najiver, m. *radjin berloemba-loemba; ghajrat*; Ar.; *ghibthat*, Ar.
Najiveraar, m. *orang radjin berloemba-loemba; orang ghajrat*.
Najiveren, b. w. *berloemba-loemba*.
Najiverig, b. n. *jaloersch, tjemboeroe*.
 —, *in eenen goeden zin, radjin; ghajrat*, Ar.
Najaagater, vr. *perampoeuan jang menghambat*, (*menjoesoel*).
Najaar, o. *achir moesim panas; moesim boewah-boewahan; charif*, Ar.
Najaarskoorts, vr. *demam pada masa charif*.
Najagen, b. w. *hambat; kedjar; oesir; soesoel*, L.
 Nagejaagd worden totdat men niet meer vlieden kan, *diperhambat sahingga tiada dapat lari lagi*.
 —, *sterk begeeren, ingin; rindoe; kapéngin*, L.
 —, *zoeken, mentjahari*.
 Wereldsche schatten —, *mentjahari harta doenija*.
 — *van een ambt, orang jang berkehendaq (ingin) akan djabatan*.
Najaging, vr. *penghambatan; pengoesiran; penjoesoelan*, L.
 —, *haking, pentjaharian*.
Najammeren, b. w. *meratap kamoedian*.
Najanken, b. w. *toeroet menjalag*, (*mengonggong*, L.).
Najouwen, b. w. *mengadjoqkan*.
Najuichen, b. w. *besertakan dengan rijoeh*.
Nakammen, b. w. *menjisir poela*, (*lagi sakali*).
 —, o. w. *menjisir belakang.in*.
Naken, o. w. *hampirkan*, zie **Genaken**.
Nakijken, b. w. *toeroet dengan mata; tengog dari belakang*.
Nakijking, vr. *onderzoeking, pamariksaän*.
Nakind, o. *anaq kawin kadoewa (katiga); anaq dari bini jang kadoewa, (katiga)*.
Naking, vr. *penghampiran*.
Naklank, m. *perkantjangan boenji; dasing*.
 — *van eene klok, boenji genta jang berdasing*.
Naklappen, b. w. *beroelang kata; beroelang tjoeranja orang*.
Naklauteren, b. w. *toeroet memandjat*.

Naklimmen, b. w. *toeroet naik*.
Naklinken, o. w. *berboenji lama; berdasings lama*, (*kamoedian*).
Naklucht, vr. *permainan djinaka jang achir*.
Nakneden, b. w. *remas poela; remas lagi sakali*.
Naknorren, b. w. *toeroet serta tjomèl*.
 —, o. w. *tjomèl belakangan*.
Nakoeteren, b. w. *tiroe bertelloer*.
Nakomelingen, m. en vr. *meerv. anaq tjoetjoe; achlaf*, Ar.
Nakomelingschap, vr. *toeroen-temoeroen; segala anaq tjoetjoe dan tjtiji*.
Nakomen, o. en b. w. *datang belakangan*, (*kamoedian*); *toeroet*.
 —, *volbrengen, menjampéjkan; toeroet; melakoekan; achlaf*, Ar.
 Zijne geloften —, *menjampéjkan djandji; menoenggoe gawl*.
 Bevelen —, *toeroet parentah*.
 De geboden des konings —, *melakoekan titah; mendjoendjoeng doelt*, Hofst.
Nakomend, b. n. *toekomend, jang akan datang; jang nanti datang*, L.; *djemah*.
Nakomer, m. *opvolger, ganti*.
 —, *nakomeling, anaq tjoetjoe*.
Nakoming, vr. *penoeroetan; penjampéjan*.
Nakomst, vr. *kadatangan jang lambat*, (*belakangan*).
Nakrant, vr. *soerat chabar (lélang) jang belakangan*.
Nakroost, o. *toeroen-temoeroen*.
Nakruipen, b. w. *toerjet merangkaq*.
Nakuieren, b. w. *toeroet pasijar belakangan*, L.
Nakunde, vr. *pengatahoean jang diperoelèh di belakang kali*.
Nalaten, b. w. (*goederen*), *tinggalkan*.
 Deze goederen laat ik voor mijne kinderen na, *harta ini koetinggalkan karena anaqkoe*.
 Opdat hij die aan zijne verste nakomelingen zou —, *soepaja ditinggalkanja kapada anaq tjoetjoenja toeroen-temoeroen*.
 —, *overleveren, tjeriterakan*.
 Overleveringen, die door de ouden zijn nagelaten, *riwajat jang ditjeriterakan orang dahoeloekala*.
 —, *niet doen, verzuimen, tiada kerdja; loepa; alpak; abikan*.
 Niet kunnen —, *moeten, tidapat tiada; mesti*, L.
 Ik kan niet —, *u indachtig te maken, tidapat tiada hamba mengingatkan toewanhamba; goewa mesti kasih tahoe sama loe*, L.
 — *te betalen, (ophouden), berhenti bajar*.
 Het gebed —, *meninggalkan sembahjang*.
Nalatschap, vr. *peninggalan; harta peninggalan; tarikat*, Ar.
 Afstand doen van eene —, *enggan ta-*

rima harta peninggalan; toelaq harta peninggalan.
 —, ergoed, *poesaka; harta poesaka.*
Nalatig, b. n. *alpa; laléj; laloe; chiláf, Ar.; kilap, L.; taqwir.*
 —, vergetachtig, *loepa dan laléj.*
 —, zorgeloos, onverschillig, onwillig, *malas.*
 —, *bijw. dengan laléj, (alpa, loepa, malas).*
Nalatigheid, vr. *kalaléjan; kalaloean; kamalasan; chiláf, Ar.; peri jang chiláf.*
 Een misslag uit —, *salah oldè chiláf; salah dari pada kalaléjan.*
Nalating, vr. *laloe; kalaléjan.*
 De — der bevelen, *laloe paréntah.*
 —, overtreding, *kadoerhakaän; hhd melaloei.*
Nalente, vr. *achir rabf, Ar.*
Naleven, o. overleving, *kahidoepan jang lebih lama.*
Nalesen, b. w. *membatja poela; membatja sakali lagi.*
 —, *korenaren, poengoet padi jang katinggalan; poengoet poeloer; gampong, L.*
Naleser, m. *orang jang poengoet; pemoengoet.*
Nalezing, vr. *pemoengoetan; poengoetan.*
Nalichten, b. w. *menjoeloeh dari belakang.*
Nalikken, b. w. *mendjilat poela; mendjilat lagi sakali.*
Naloeeren, b. w. *toeroet dengan mata; mengintéj dari belakang.*
Naloeven, b. w. *toeroet dengan béloq, (menjoesoer).*
Naloop, m. *toeloop, keroemoen.*
 —, *moeite, soesah.*
 —, zie **Navolging**.
Naloopen, b. w. *hambat; soesoel, L.*
 —, *zoo als honden, ganzen, enz. elkan-der doen, bandangan, L.*
 Met *virigheid* —, (gelijk een haan eere hen), *patjap, mematjap.*
 Door het geluk nagelooopen worden, *diperhambat oentoeng baik.*
Nalooper, m. *jang menghambat; jang menjoesoel, L.*
Neloojing, vr. *najaging, penghambatan; penjoesoelan, L.*
Naloopster, vr. *periamposwan jang menghambat, (menjoesoel, L.).*
Naluiden, o. w. *berboenji belakangan.*
Naluisteren, o. w. *dengarkan baik-baik; pasang koeping, L.*
Namaagschap, vr. zie **Maagschap**.
Namaaien, b. w. *motong belakangan, L.; mengetam kamoedian.*
Namaak, vr. **Namaaksel**, o. *barang jang ditiroe; harang jang diteroet; tiroean; barang toeroetan.*
Namaals, *bijw. kamoedian; kamoedian hari; di belakang kali; djemah.*
Namaand, vr. *achir boelan.*

Namakan, b. w. *tiroe; békin dengan toeroet tjonto, L.*
 Iemands *handteekening* —, *tiroekan tanda tangan orang lain.*
Namaker, m. *orang jang meniroe; peniroe.*
Namaking, vr. *peniroean; hhd toeroet boewatan orang lain.*
Namalen, b. w. *naschilderen, tiroekan gambar; toelis gambar dengan menoeroet tjonto.*
 —, *nogmaals malen, giling poela; giling lagi sakali.*
Namanan, b. w. *tagih hoetang jang soedah dibayar.*
Namaning, vr. *penagihan hoetang jang soedah dibayar.*
Namauwen, b. w. *ngijoengi di belakang.*
Namelijk, *bijw. artinja; já-itoe; ja'nt, Ar.*
Namelken, b. w. *perah poela; peras lagi, L.*
Namelooos, b. n. *tiada bernama; dengan tiada bertanda-tangan.*
 Een *namelooze brief, soerat jang tiada bertanda-tangan.*
 Een — *geluk, bahagja jang tiada terkira-kirai; salamet jang tiada dapat di-pifatkan.*
Namelooosheid, vr. *hhd tiada bernama; hhd tiada pakéj nama.*
Namens, *bijw. dari pada hhaq; atas nama.*
 Ik *kom* — *den koning, akos datang dari pada péhaq radja.*
 Ik *geef* — *den koning bevel, akos-beri paréntah atas nama r. idja.*
Nameten, b. w. *hoekeer poela; oekeer lagi sakali, zie Meten.*
Nameting, vr. *pengoekoeran poela, (lagi sakali).*
Namidag, m. *lepas tengah hari; tengah hari laloe.*
 — *van twaalf tot één uur, (volgens den tijd der bidstonden), waqtos iloehoer, Ar.*
 — *van drie tot vier uren, waqtos 'açar, Ar.*
 —, *vooravond, laat in den —, soré, L.; petang hari.*
 Des — *s te een uur, pada djám poekoel satoe tengah hari laloe.*
 Des — *s te vier uren, pada djám poekoel empat soré, L.; poekoel empat soré, L.*
Namiddagslaapje, o. *tidoer tengah hari laloe; berados pada waqtos iloehoer, Hof.*
Nanacht, m. *kasoeadhan malam; achir malam; bárihat, Ar.*
Naneef, m. *soedara misan jang djaoeh.*
Naneuzen, b. w. *pariksa dengan djemawa; pariksa dengan angkoeh, L.*
Nanking, o. *kain Tjina.*
 Geel —, *kain Tjina koening.*
 Wit —, *kain Tjina poetik.*

Nanoemen, b. w. *seboet kamoedian; seboet di belakang kali*, L.

—, onder in een geschrift, *seboet di bawah*.

In tegenwoordigheid der hier nage-noemde getuigen, *dihadapan saksi jang terseboet dibawah soerat ini*.

Nanoen, m. zie **Namidag**.

Naoogen, b. w. *toeroet dengan mata*.

Naooging, vr. *hhâl toeroet dengan mata*.

Naoogst, m. *hhâçil tanah jang kadoewa*, (belakangan).

Naoogsten, b. w. *poengoet hhâçil pada kadoewa kalinja*, L.; *mengetam poela*.

Nap, m. *bokor; kaskoel*, Perz.; *mangkog*.

Napeinzen, b. w. zie **Nadenken**.

Naploegen, b. w. *menanggala poela; me-loekoe lagi sakali*, L.

Napluzen, b. w. *fig. pariksa dengan saqsamanja*.

Napluk, m. zie **Naoogst**.

Napolijsen, b. w. *mengoepam poela; bëkin bekilap lagi*, L.

Napost, m. *pos jang belakangan*.

Napraten, b. w. *adjog; beroelang kata orang*.

Naprater, m. *pengadjog; orang jang beroelang kata orang*. zie **Nabuwen**.

Naprating, vr. *pengadjokan*.

Nar, m. zie **Gek**, **Dwaas**.

—, *grappenmaker, badoet*, Jav.

Naraad, m. *bitjara belakangan*.

Naragen, b. w. *sapoe lagi sakali*.

Narcis, vr. *nargis*, Perz.; *nardjis*; Ar.

Narcislelie, vr. *lijat saréj*.

Nardus, m. *nardin*, Ar.

—, *vloebare* —, *narwastoe*.

Nardusgeur, vr. *bae narwastoe*.

Narede, vr. zie **Slotrede**.

Nareizen, b. w. *toeroet orang jang soedah berdjalam; menghambat (menjoesoel) orang berdjalan*.

Narekenen, b. w. *hitoeng poela; hitoeng lagi sakali*, L.

Narennen, b. w. *lari dari belakang*.

—, *te paard, hambat dengan melarikan koeda (dengan tjongklang)*.

Naricht o. *chabar; warta; berita; kabar*, L.

Narijden, b. w. *toeroet orang dengan toenggang koeda*.

Naroeien, b. w. *toeroet dengan berda-joeng*.

Naroeip, m. *roewahan dari belakang*.

—, *groot gerucht, warta besar*.

Naroeipen, b. w. *panggil dari belakang*, L.; *panggil dengan meroewah*.

Narollen, b. w. *toeroet goeling*.

—, o. w. *goeling belakangan*.

De donder rolt lang na, *maka goentoe itoe lama gemoeroeh boenjinja*.

Narrenwerk, o. *kerdja orang gila*.

Narrig, b. n. *benjis; perang-peroes*, zie ook **Gemelijk**.

Narrigheid, vr. *kalakoean orang benjis*.

Narukken, b. w. *berangkat belakangan*.

Naschallen, o. w. *berboenji belakangan; gementjang kamoedian*.

Naschepen, o. *meerv. kapal-kapal jang datang di belakang*, (datang belakangan).

Met de — *komen, datang berlambat-lambat*.

Naschetsen, b. w. *tiroe menoelis gambar; toelis gambar dengan menoeroet tjonto*, L.

Naschilderen, b. w. zie **Namalen**.

Naschip, o. *kapal jang datang di belakang sakali*, L.; *kapal jang datang terkamoedian*.

Naschouw, vr. *pemeriksaän jang belakangan*.

Naschouwen, b. w. *pariksa kamoedian*, (belakangan).

Naschrift, o. *afschrift, soerat salinan*, zie **Afschrift**.

—, onder den brief, *tambahan soerat*.

Naschrijven, b. w. *salin soerat; toeroenin soerat*, L.; *toelis dengan menoeroet tiroean*, (tjonto); *kopi*, Eur.; *menjoerati tiroean*.

Iemands woorden —, *toelis kata orang; menjoerat kata orang*.

—, (om iemand te ontdekken), *berkirism soerat-soerat akan menghambat (soesoel, L.) orang*.

Naschrijver, m. *klerk, djoeroe-toelis*.

—, *letterdief, pentjoeri karangan noeschat*.

Naschrijving, vr. *salinan soerat; kopi*, Eur.

Naschuimen, b. w. *boewang tadjin lagi sakali*.

—, *op zee, membadjaq belakangan*, L.; *merompag kamoedian*.

Naslaan, b. w. *valsche munt slaan, timpa oewang lantjoeng; bëkin oewang palseo*, L.

Een vers in den koran —, *tjahari soewatoe ajat didalam goer-än*.

—, o. w. *later slaan, poekoel belakangan*, (kamoedian).

De groote klok slaat na, *maka djám besar itoe poekoel kamoedian dari pada djám jang lain*.

Naslag, m. *slag na het uur, poekoel djám (lotjeng, L.) jang berlambat djalannja*.

—, *valsch geld, oewang lantjoeng; oewang palseo*, L.

Nasleep, m. *gevolg, pengiring; orang-orang jang mengikoet*, zie **Gevolg**.

Nasleepen, b. w. *sèrèt*, L.; *irit*.

Gaan als of men de beenen nasleepen, *kirit*.

—, *een vaartuig, toenda perahoe*.

—, o. w. *sèrèt di belakang*, L.

Het lange kleed sleept haar na, *kain pandjang itoe sèrèt di belakangnja*, L.

Naslateren, b. w. *toeroet berlambat-lambat (dengan malas)*.

Naslijpen, b. w. *mengasah poela; gosog lagi*, L.

Nasluipen, b. w. *toeroet terindap-indap*;

toeroet maling-maling; toeroet mentjoeri-tjoeri.
Nasmaak, m. *tjatjapan, katjapan; perasa jang kamoedian; rasa belakangan, L.*
Nasmaken, o. w. *rasa kamoedian; tjatjapan.*
Nasmeden, b. w. *tiroe menimpa besi.*
Nasnellen, b. w. *lari menghambat; lari soesoel, L.*
Nasnuffelen, b. w. *mentjahari koeliling; sidig dengan saqsamanja.*
Nasnuffeling, vr. *pentjaharian koeliling; penjidikan dengan saqsamanja.*
Naspatten, b. w. *peretjig mengoesir; mentjorot dari belakang; mentjorot menjoesoel.*
Naspel, o. zie **Naklucht**.
Naspelen, b. en o. w. *speland nabootsen, tiroe bermain; bermain toeroet permainan orang lain.*
 —, na anderen, *bermain kamoedian; bermain belakangan.*
Naspeuren, b. w. *mentjahari dengan toeroet bekas kaki.*
 —, fig. *pariksa dengan saqsamanja.*
Naspeuring, vr. *pemariksaan jang betoel-betoel; saqsama.*
Naspeurlijk, b. n. *doorgrondelijk, jang dapat dikira-kirakan, (didalamkan); jang boleh orang mengarti; jang dapat diucapkan.*
Naspoeden, b. w. *toeroet dengan sigrah, (lekas).*
Naspoelen, b. w. *bilasin, L.; tjoetji lagi sakali.*
Naspoorder, m. *orang jang mentjahari, (menjidig).*
Nasporen, b. w. zie **Naspeuren**.
Nasporing, vr. *pentjaharian; penjidikan.*
Naspraak, vr. *fitnah, Ar.*
Naspreken, b. w. *beroelang kata.*
 —, *achterklappen, mengoempat; memfitnahkan.*
Naspringen, b. w. *toeroet meloempat.*
Naspuwen, b. w. *meloedahi dari belakang.*
Nastamelen, b. w. *beroelang kata dengan mengagap; tiroe orang gagap.*
Nastank, m. *baoe boesoeg jang tinggal, (jang kamoedian, jang belakangan).*
Nastappen, b. w. *toeroet dengan langkah panjang, (besar).*
 —, fig. *toeroet bekas kaki orang; toeroet kapandéjan orang; toeroet orang poenja kabisaan, L.*
Nastaren, b. w. *pandjang dari belakang.*
Nastellen, b. w. *achter stellen, minder achten, mengamoediankan.*
Nastevenen, b. w. *toeroet berlarjar; hambabat dengan berlarjar; soesoel sama perahoe, L.*
Nastijgen, b. w. zie **Naklimmen**.
Nastinken, o. w. *berbaoe boesoeg lama sakali, (kamoedian, belakangan).*
Nastooten, b. w. *toelaq dari belakang.*

Nastorten, o. w. *toempah belakangan, (kamoedian).*
Nastreven, b. w. *ingin akan; rindoe akan, (kapada); loemba hendag menoeroet.*
 De eer —, *ingin akan hhormat; kapéngin maoe dapat hhormat, L.*
Nastroomen, o. w. *mengalir belakangan, (kamoedian).*
Nastroopen, b. w. *mendjarah kamoedian, (belakangan); menjamoen poela.*
Nastrooperij, vr. *pendjarahan jang kamoedian; penjamoenan jang belakangan.*
Nastuiven, o. w. *diperhambat doeli, (d. i. door het stof vervolgd worden).*
 Het stof stooft mij na, *maka hampoen diperhambat doeli.*
 —, *vervolgen, hambabat; soesoel, L.; oesir.*
Nasturen, b. w. zie **Nazenden**.
Nat, b. n. *basah.*
 —, *vochtig, lengas.*
 —, *eig. niet nat en niet droog, embal-embal.*
 — *kleed, kain basah.*
 —, *regenachtig weder, masa mengètjèl.*
 —, *slijkerig, (van wegen), bètjèk, L.*
 Door en door —, *basah sakali seperti dëndam.*
 Door — *van zweet, berpeloeh terlaloe amat; kringat sakali, L.*
 — *maken, bëkin basah, L.; rendam; membasahkan.*
 —te, *(vloeiabare) waren, barang dagangan jang basah, (jang ngalir, melilih, L.).*
 Broeder van de —te *gemeente, teman pemabog.*
Nat, o. *vocht, aèr dzat jang basah.*
 —, *regen, hoedjan, oedjan.*
 —, *vleeschnat, koewah, koewah daging.*
 — *van de kerrie, koewah goelèj.*
 —, *zee, laot.*
 —, *sterke drank, 'araq; toewaq; sopi, verb. van Zoopje.*
Natachtig, b. n. *basah sedikit.*
 — *weder, masa mengètjèl.*
Nateekenen, b. w. *tiroe gambar; menoelis gambar dengan menoeroet tjonto, L.; saropak gambar.*
Natellen, b. w. *bilang poela; hitoeng lagi sakali.*
Natelling, vr. *pembilangan jang kadoewa; hitoengan jang kadoewa kalinja.*
Natgierig, b. n. *ingin minoem toewaq, ('araq, sopi); pemabog.*
Nathals, m. *pemabog.*
Natheid, vr. *peri jang basah; kabasahan.*
 —, *vochtigheid, kalengasan.*
Natie, vr. *qawm, Ar., zie Volk.*
 Menschen van dezelfde —, *orang saqawm.*
Natijd, m. *charif, Ar., zie Herfst.*
Natimmeren, b. w. *beroesaha roemah dengan tiroe toeladan; bëkin roemah dengan toeroet tjonto, L.*

Nationaal, b. n. (ond. w.) *tjara qawm*; *qawm*; *saisi negri*.

Nationale kleederdracht, *pakéjan tjara qawm*.

De nationale gewoonte, 'adat qawm'; 'adat orang negeri.

Nationaliseeren, b. w. (ond. w.) *memberi hhaq orang negeri*; *mengaroenjakan hhaq orang negeri*.

Hij is door den koning genationaliseerd, *maka diberi radja hhaq orang negeri padanja*; *maka ijalah dianoegrahakan radja hhaq orang negeri*.

Natmaking, vr. *pembasahan*.

Natreden, b. w. *toeroet bekas kaki orang*.

—, achter in staatsie —, *mengiring*.

Natreding, vr. *penoeroetan bekas kaki orang*.

—, statelijke —, *pengiringan*.

Natrekken, b. w. *berdjalan toeroet*.

Iemand, die op reis is —, *berdjalan toeroet orang jang soedah berangkat*.

—, zie **Natekenen**.

Natten, b. w. *membasahkan*; *békin basah*, L.

Een weinig —, *vochten*, *melengaskan*.

Het geschut —, *békin dingin marijam dengan (sama) aèr L*; *membasahkan marijam*.

Nattig, b. n. *basah sedikit*.

Nattigheid, vr. zie **Natheid**.

Natuimelen, b. w. *menjoesang belakangan*, (*kamoedian*).

Naturaliseeren, b. w. (ond. w.) *memberi hhaq orang negeri*; *menganoegrahakan hhaq orang negeri*.

Naturalist, m. (ond. w.) 'alim *chaliqat*; *orang jang tahoe peri barang kadjadian*; *orang jang memoentoet 'ilmoe chaliqat*.

Natuur, vr. *aard*, *peri*.

—, inborst, *perangéj*; *thabí'at*, Ar.; *choelq*, Ar.

—, aard en handelwijz, *pekerti*; *choeloeq*, Ar.

—, gesteldheid, *gestel*, *djib-lat*, Ar.

De — van den zeisteen, *peri besi berani*.

Zij is van eene zeer zachte — of aard, *maka terlaloe manis perangéjnja*.

Hij is van nature kwaadaardig, *maka perangéjnja djahat*.

—, wereld, heeal, 'alam, Ar.

De gansche —, *samista 'alam*; *segala kadjadian*; *chaliqat*, Ar.

De gansche — verkondigt dat er een God is, *maka samista 'alam itoe menjatakan kaádaán Allah*.

De mensch is gezellig van —, *maka manoesija itoe soeka berdjinaq-djinakan*.

De verdorvene —, *pekerti jang nadjis*.

Dat stuit tegen mijne —, *maka kita djemoe dari itoe*, (*akan itoe*); *maka kita geli dari itoe*.

Naar de — schilderen, (*menoelis gam-*

bar dengan meniroe barang sasoeawatoe, (*chaliqat*).

Van —, uit de —, *bijw. dari pada perinja (perangéjnja)*; *méngang*, L.

—, (sperma), *benih*; *mani*, Ar.

Natuurbeschrijving, vr. *penjoeratan segala kadjadian*.

Natuurboek, o. de geschapene wereld, 'alam, *samista 'alam*.

Natuurdrift, vr. *nafsoe*; *ingin*.

Volgens —, *bijw. dengan toeroet nafsoe*.

Natuurgenoot, m. *sama djenis*.

—, medemensch, *sama manoesija*.

Natuurkenner, m. 'alim *chaliqat*; *orang jang tahoe peri barang kadjadian*.

Natuurkennis, vr. *natuurkunde*, 'ilmoe *chaliqat*.

Natuurkracht, vr. *goewat chaliqat*; *goewat sendirinja*; *goewat perinja*.

Natuurkundig, b. n. *ber 'ilmoe chaliqat*; *tahoe peri barang kadjadian*.

— boek, *kitab 'ilmoe chaliqat*.

Natuurkundige, m. zie **Natuurkenner**.

Natuurkundiglijk, *bijw. atas peri thabí'at*.

Natuurlijk, b. n. *thabí'í*, Ar.; *mathboe*, Ar.; *dari pada peri*, (*perangéj*), zie **Natuur**.

—e eigenschap, *qifat thabí'í*; *peri thabí'at*.

—e, oorspronkelijke gedaante, *roepa jang sadija*.

— kind, *anaq kendaq*; *anaq hharám*.

—e geschiedenis, *qisqat chaliqat*, Ar.; *hhikájat barang kadjadian*.

—, ongekunsteld, *oprecht*, *toeloes*; *betoel*.

— verstand, *boedi pekerti*.

—, onbewimpeld, *bijw. dengan toeloes*; *dengan betoel-betoel*.

Het —e, (*ongekunstelde*), *peri jang toeloes*.

Het —e en het zedelijke, *peri hhdal nafsoe serts peri adab*.

Natuurlijkheid, vr. *peri toeloes*; *kabetoelan hati*.

Natuurrecht, o. *hhaq thabí'at*.

Natuurverschijnsel, o. *virig luchtverschijnsel*, *sjiháb*, Ar.

—, ongewoon iets in de natuur, *nád-wat chaliqat*.

Natuurwet, vr. *hhoekoem chaliqat*.

Nautilus, m. *bija papéda*.

—schelp, *roemah goerita*.

Nauw, b. n. *sesaq*; *sempit*; *pitjaq*; *soelit*; *roepaq*, L.

Een —e weg, *djalan sempit*; *djalan soelit*; *djalan sesaq*.

De —e weg was zeer moeielijk, *djalannja soelit terlaloe soekar*.

Een — kleed, *kain tabir*.

—e schoenen, *sepatoe sesaq*.

— van voren, zooals sommige vaartuigen, *latjoep*.

— e hoepel, *simpéj sendat*.
 HJ is zeer — gehuisd, *roemahnja ter-laloe ketjil*.
 — sluiten, (van ringen), *sendat*.
 —, karig, *kikir*.
 —, bekrompen, *miskin*; *papa*; *potol*, L.
 — toezien, *pariksa dengan saqsamanja*.
 Het komt er zoo — niet op aan, *lebih koerang sedikit tra perdoeli*, (*fadlôl*), L.
Nauw, o. nauwte, zeeëngte, *selat*.
 Het — van Malaka, *selat Malaka*.
 Het — van Singapoera, *selat Singapoera*.
 Het is zeer moeielijk het — van Malaka in te zeilen, *maka soesah sakali belajar masoq kadalam selat Malaka*.
 In het — zijn, *berkasoekaran*; *masjghoel*, Ar.; *ada didalam kasoesahan*; *sangat moesjikil*.
 In het — brengen, *menjoekarkan*; *menjoesahkan*; *békin soesah*, L.; *memasjghoelkan*.
 Eene stad in het — brengen, *mengempoeng negeri*.
Nauwbezet, b. n. karig, *kikir*.
Nauwelijks, *bjw. baharoe*; *srenta*, L.
 — was hij gekomen, *baharoe ija datang*.
 Sri Rama had het — gezegd of Hanoeman vertrok, *maka Sri Rama baharoe berkata itoe maka Hanoeman pergilah*.
Nauwen, o. w. in verlegenheid komen, *kena soesah*; *kasoeakaran*.
Nauwer, b. n. vergr. tr. van Nauw, *lebih sesaq*; *lebih sempit*, zie **Nauw**.
 Ter — nood, *hampir tiada*; *njaris tiada*; *kerap*.
Nauwgezét, b. n. betoel baik-baik.
 Een — geweten, *hati betoel*; *sarasa hati betoel*.
Nauwgezetheid, vr. *kabetoelan*; *kabetoelan hati*.
 —, angstvalligheid, *takoet*.
Nauwheid, vr. *kasesakan*; *kusempitan*, zie **Nauw**.
Nauwkeurig, b. n. betoel; *katoedjoe*.
 Eene zeer — kaart, *peta jang betoel sakali*.
 HJ is uiterst — in zijne woorden, *katoedjoe sakala perkataannja*.
Nauwkeurigheid, vr. *kabetoelan*; *peri jang katoedjoe*.
 —, *ijver*, *radjin*.
Nauwkeuriglijk, *bjw. betoel-betoel*; *dengan betoel-betoel*; *dengan saqsamanja*.
Nauwlettend, b. n. ter dege onderzoekend, *pariksa baik-baik*; *pariksa dengan saqsama*.
 —, wakende, *djaga baik-baik*.
 —, aandachtig, *ingat baik-baik*.
Nauwlettendheid, vr. *saqsama*.
Nauwnemend, b. n. zie **Nauwziende**.
Nauwte, vr. engte, *tempat sempit*; *tempat sesaq*.
 —, zie **Nauw**, o.

—, nauwe doorvaart, *paloeng, paloengan*.
Nauwziende, b. n. karig, *kikir*.
 —, beuzelachtig, *jang pariksa terlaloe amat sangat*; *jang membelah ramboet*.
Navallen, b. w. *toeroet djatoh*.
Navaren, b. w. *toeroet berperahoe*; *toeroet sama perahoe*, L.
Nave, vr. zie **Naaf**.
Navegen, b. w. *sapoe poela*; *sapoe lagi sakali*.
Navel, m. *poesat*; *poesar*, L.
Navelader, vr. *oerat poesat*.
Navelbandje, o. *kain poesat*.
Navelbreuk, vr. *penjakit boeroet poesat*.
Navelpleister, vr. *kojo poesat*.
Navelstreng, vr. *tali poesat*, ook enkel: *poesat*; *poesar*, L.
 Het afvallen van de —, *poepoet poesar*, L.
 De — afsnijden, *menjajit poesat*.
Naverwant, m. en vr. *koelawarga jang damping*; *sanaq soedara jang dekat*.
Naverwantschap, vr. en o. *pekoelawargaan jang dekat*.
Naverven, b. w. *laboerkan poela dengan djanang*; *taroh tjat lagi sakali*.
Navlieden, b. w. *hambat*; *oesir*; *soesoel*, L.
Navliegen, b. w. *terbang dari belakang*; *toeroet terbang*.
Navloeien, o. w. *mengalir kamoedian (belakangan)*.
Navoer, m. *pembawaan jang kamoedian*; *pembawaan di belakang*.
Navoeren, b. w. *membawa kamoedian (belakangan)*.
Navolgbaar, b. n. *naboetsbaar*, *jang dapat ditiroe*.
Navolgen, b. w. (onmiddellijk), *ikoet*.
 —, *achterna komen*, *toeroet*.
 —, *opvolgen*, *ganti*.
 —, *nadoen*, *tiroe*; *toeroet*; *békin kopi*, L.; *ikoet*.
Navolgend, b. n. *jang datang*; *djemah*; *jang didepan*, L.
 De — e dag, *kaesokan harinja*; *ésog harinja*.
 De — e maand, *boelan jang datang*; *boelan jang didepan*, L.
 In de — e dagen, *pada hari jang bertoeoet-toeroetan*; Id. in vervolg van tijd, *di belakang hari*; *pagi djemah*.
 De — e, *toekomende tijd*, *masa djemah*; *masa jang kamoedian*; *waqtoe jang lagi datang*.
Navolger, m. *opvolger*, *ganti*, *pengganti*; *chalifat*, Ar.
 —, *aanhanger*, *fariq*, Ar.; *orang jang toeroet*.
 —, *naboetsor*, *orang jang tiroe*; *orang jang toeroet tjonto*, L.
Navolging, vr. *naboetsing*, *peniroean*; *penoeroetan*.

—, vervolging, *penghambatan*; *soesoelan*, L.
 —, opvolging, *penggantian*.
Navorschen, b. w. *sidiq*, menjidig; *pariksa dengan saqsamanja*.
Navorscher, m. *orang jang menjidig; penjidig; orang jang pariksa; pamariksa*.
Navorsching, vr. *penjidikan; pamariksaän*.
Navouwen, b. w. *tiroe melipat; melipat dengan toeroet tjonto*, L.
Navraag, vr. *pertanjaän*.
 Dat kan — *lijden, itoe dapat dipariksa*.
 Naar deze koopwaar is zeer veel —, *maka barang dagangan ini lakoe sakali*.
Navragen, o. w. *menanjai; tanjain*, L.; *pariksa dengan tanja*.
Navrucht, vr. *boewah jang belakangan*.
Nawaden, b. w. *toeroet mengaroeng; toeroet menggrobjoki*, L.
Nawandelen, b. w. *toeroet pasjar*, L.
 —, *navolgen, (iemands handel en wandel,) toeroet lakoe djalan orang*.
Nawaren, b. w. *nazweven, toeroet melajang; melajang dari belakang*.
 —, *met de oogen volgen, toeroet dengan mata*.
Nawee, o. *rasa sakit jang kamoedian*.
 — *eener kraamvrouw, rasa sakit kamoedian dari pada beranaq*.
Naweek, vr. *achir djoema'at*.
Naweeken, b. w. *rendam poela; rendam lagi sakali*.
Naweenen, b. w. *toeroet dengan mata menangis*.
Nawees, m. en vr. *anaq jang diperanaqkan kamoedian dari pada kamatian bapnja*.
Nawegen, b. w. *timbang poela; timbang lagi sakali*.
Naweging, vr. *penimbangan jang kadoewa kalinja*.
Nawerk, o. *pekerdjaän jang bolèh toenggoe, (diperlambat)*.
Nawerken, o. w. *kerdja belakangan, (kamoedian); kerdja lebih lama*.
 —, b. w. *nabootsende werken, kerdja dengan toeroet tjonto*, L.
Nawerpen, b. w. *timpoeq dari belakang; lempar dari belakang*.
Naweven, b. w. *tiroe tenoenan; tenoen dengan toeroet tjonto*, L.
Nawijzen, b. w. *met den vinger wijzen, toendjoeq dengan djari*.
 Met den vinger —, *pertoendjoekan dengan djari serta dengan menhinakan*.
Nawisschen, b. w. *sapoe poela; sapoe lagi sakali*.
Nawitten, b. w. *laboer poela dengan kapoer; sapoe dengan kapoer sakati lagi*, L.
Nawrijven, b. w. *sapoe poela; gosog lagi sakali*, L.
Nazaaien, b. w. *njebar kadoewa kalinja, L.; menaboer poela*.

Nazaat, m. en vr. *nazaten, afstammelingen, anaq tjoetjoe; toeroen-menoeroen*.
Nazaatschap, m. en vr. *segala toeroen-menoeroen*.
Nazamelen, b. w. *menghimpoe kamoedian; poengoet belakangan; poengoet kamoedian*.
Nazameling, vr. *hhäl poengoet kamoedian, zie Nazamelen*.
Nazang, m. *njanji jang achir; tahlil jang achir*.
Nazegen, m. *barkat jang kamoedian; salamat belakangan*.
Nazeggen, b. w. *beroelang-oelang kata*.
 —, *navertellen, tjeriterakan poela*.
Nazegger, m. *orang jang beroelang-oelang kata*.
Nazegging, vr. *oelangan kata*.
Nazeilen, b. w. *berlajar di belakang*.
 —, *door zeilen trachten in te halen, berlajar menghambat; berlajar menjoesoel*, L.
Nazenden, b. w. *(goederen), berkirim belakangan*.
 —, *(personen), menjoesoeh belakangan, (kamoedian)*.
Nazending, vr. *pengiriman belakangan*.
Nazetten, b. w. *hambat; oesir; soesoel*, L.
Nazetting, vr. *penghambatan; pengoesiran; penjoesoelan*, L.
Nazien, b. w. *met de oogen volgen, toeroet dengan mata; pandang dari belakang*.
 Sombo zag hem met betraande oogen na, *maka Sombo poen menoeroet dija dengan mata jang berlinang-linang adrnja*.
 —, *onderzoeken, pariksa; menjidig*.
 Eene rekening —, *pariksa soerat hitoengan, (soerat hhasab)*.
 Opnieuw — *en verbeteren, pariksa poela serta membaiki, (berbaiki)*.
Nazingen, o. w. *menjanji kamoedian, (belakangan)*.
 —, b. w. *zingende nabootsen, toeroet menjanji*.
Nazinken, o. w. *toeroet ambles*, L.; *ambles belakangan*, L.; *toeroet tenggelam*.
Nazinnen, o. w. *fikir baik-baik*.
Nazoek, o. *onderzoek, pamariksaän; penjidikan*.
Nazoeken, b. w. *naslaan, tjahari; tjari*, L.
 — *eene plaats in eene geschiedenis, tjahari soewatoe tempat didalam hhikajat*.
Nazomer, m. *achir moesim panas*.
Nazorg, vr. *soesah hati jang terbit (djadi) dari pada koerang ingat*.
 —, *wroeging, sesal*.
Nazouten, b. w. *boeboeh garam poela; menggarami poela; taroh garam lagi sakali*, L.
Nazuiveren, b. w. *membresihkan poela; menjoesikan poela; tjoetji lagi*, L.; *békin bresih lagi*, L.

Nazwemmen, b. w. *berenang di belak-kang; toeroet berenang.*

—, o. w. *berenang belakangan.*

Nazweven, b. w. *toeroet melajang; melajang belakangan.*

Nazwieren, b. w. *toeroet berdjalan oeoeng-oeoeng; toeroet berdjalan melènggang.*

Neb, vr. *lange spitse bek, paroeh.*

—, *lange snuit van eenen visch, djoegoer, djoenggoer.*

—, *nebbe, (scheeps-w.) hoedjoeng sendoeng.*

Nebjzer, o. *najam; besi loekoe, L.*

Nebshuit, vr. *perahoe jang berdjoenggoer.*

Nectar, m. (paradijsstroomwater), *má al-kawtzar, Ar.; aër kawtzar.*

Nechtig, b. w. (oud woord), *radjin, zie Naarstig.*

Neder, b. n. *neer: in tegenstelling van onder of boven, hilir, ilir.*

De opper en — *Soengsang, hoeloenja Soengsang dan ilirnja Soengsang.*

De — *landen, Néderlan, verb.: gewoonlijk zegt de Inlander: negeri Wolanda.*

—, *bijw. beneden, kabawah.*

Op en —, *kaátas dan kabawah.*

Op en — *gaan, heen en weder gaan, laloe lalang.*

Op iets — (komen, vallen, enz.), *di.*

Op den grond — *komen, djatoh di tanah.*

Nederbliksemen, b. w. *berkilatkan kabawah.*

Nederboffen, b. w. *hampas kabawah; banting.*

Nederbonzen, b. w. *zie Nederboffen.*

Nederbotsen, o. w. *djatoh terbanting.*

Nederbrenge, b. w. *bawa toeroen, (kabawah); toeroenkan.*

Nederbruien, b. w. *hampas kabawah; hampas ka tanah; banting; banting ka tanah, (di tanah, L.).*

Nederbruisen, o. w. *toeroen dengan ber-dengoeng boenjinja.*

Nederbuigen, b. en o. w. *bentoeqkan kabawah.*

—, (het lichaam in het gebed), *soedjôed.*

—, (de toppen van boomen), *tjenderongkan poentjaq pohon.*

Het lichaam —, *voorover buigen, melajahkan toeboeh.*

De wind was zeer hevig zoodat al de boomtoppen er door nedergebogen werden, *maka angin poen terlaloe keras hingga segala poentjaq pohon itoe dijtjenderongkannja.*

Zich voor den koning —, *menjembah radja.*

Het hoofd —, *toendoeq kapala, zie Buigen.*

Nederbuiging, vr. *pembentoeqkan; penjtjenderongan.*

—, *nederknieling, pelipatan loetoet.*

— met het voorhoofd tot den grond, (bij het gebed), *soedjôed, Ar.*

Nederbuik, m. *onderbuik, bawahnja peroeit.*

Nederbuitelen, o. w. *menjoesang kabawah.*

Nederbuiteling, vr. *penjoesangan kabawah.*

Nederbukken, o. w. *zich staande voorover buigen, bawalkan diri; tjenderongkan diri; lajah.*

—, *nederhukken, djongkoq, L.; rangkoeng.*

Nederdalen, o. w. *toeroen kabawah.*

Naar de aarde —, *toeroen ka doenijs.*

Op eene rots —, *toeroen diatas karang.*

Doe mij spoedig naar mijne stad —, *sighrahlak toeroenkan akoe koembali ka negerikoe.*

—, *nederstrijken, (van vogels), hingkap, hinggap.*

Ter helle —, *toeroen ka naraka; masoq naraka.*

Nederdaling, vr. *toeroenan.*

Nederdeel, o. *lager gedeelte, bahagian jang rendah.*

— van een land in tegenstelling van een hooger gedeelte, *tanah hilir.*

—, *vallei, pahaq; lembah.*

Nederdompelen, b. w. *menjelamkan sakali.*

Nederdompeling, vr. *penjelaman.*

Nederdragen, b. w. *bawa toeroen; toeroenkan.*

Nederdrijven, b. w. *oesir kabawah; halaw kabawah, zie Adrijven.*

Nederdruipen, o. w. *bertitik kabawah; bertiris kabawah, zie Druipen.*

Nederdrukken, b. w. *tindis kabawah; tekan kabawah.*

—, *onderdrukken, menganijsja.*

—, *neerslachtig maken, mendoekakan; kerdja soesah hati.*

Nederdrukking, vr. *penindisan; tindisan; penekanan.*

Nederduiken, o. w. *onderduiken, seloeloep, L.; selam.*

Nederduitsch, b. n. *Hollandsch, Wolanda; wolandawot; holanda; belanda, L.*

De — *e taal, bahasa Wolanda.*

Nederduitscher, m. *orang Wolanda; orang belanda, L.; belanda, L.; toelaq kabawah.*

Nederduwen, b. w.

Nedereind, o. *hoedjoeng jang dibawah, kaki.*

Het — van eenen pijl dat tegen het boogkoord komt, *kaki panah.*

Nederflansen, b. w. *toris, L.*

Nederflonkeren, o. w. *toeroen gemirlapan roepanja.*

Nederfluiten, b. w. *mengoempik (djontrot) boeroeng dengan besjoel.*

Nedergaan, o. w. *toeroen*; *pergi kabawah*.

Op- en —, *laloë lalang*; *pergi datang*; *djalan sini sana*.

Nedergang, m. *toeroenan*; *hhâl toeroen*.

Nedergeven, (zich), wed. w. *toeroen*.

Nederglijden, o. w. *kelintjir*, *gelintjir*.

—, atglijden (van eenen buikband of sjerp), *seloeloer*.

Nedergooien, b. w. *hampaskan ka boemi*; *banting*, L.

Nederhakken, b. w. *tebaskan*; *tebangkan*, zie **Kappen**.

—, *nedersabeien*, *panggal dengan pendang*.

Nederhalen, b. w. *tarik kabawah*; *toeroenkan*; *hêla kabawah*; *kasih toeroen*, L.

—, (van de lippen), *djoentékan*.

Eene ophaalbrug —, *toeroenkan djembatan djoengkat-djoengkatan*.

De zeilen —, *toeroen lajar*, L.; *kasih toeroen lajar*, L.; *soehkan lajar*.

Nederhangen, o. w. *bawa*; *bergantoeang kabawah*; *hoeloer*; *berdjoentéj*; *tjenderong*; *tjondong*.

Laten —, *hoeloerkan*.

Los, ruim, (als sommige kleederen), *rebi*.

De tong laten —, *menghoeloerkan lidah*.

De vleugels laten —, *tjaboerkan sajak*.

De beenen laten —, (eene onvoegzame manier van zitten), *berdjoentékan kaki*.

Zij zat met —de beenen, *maka ija-poen doedoeg berdjoentéj kaki*.

—de takken, *tjabang jang tjenderong*, (*tjondong*).

Een —d touw, *tali jang bawat dari atas*.

—, zoo als de hoornen van sommige buffels, *doengkoel*.

Een buffel met —de hoornen, *karbau doengkoel*.

Nederheien, b. w. *memasokkan ambaroë*.

Nederhellen, o. w. *singit*; *bawat*.

Nederhelling, vr. *singitan*; *miring*, L.

Nederhof, m. *halaman*; *natar*; *latar*, L.

Nederhouden, b. w. *pegang kabawah*; *tekan*.

Nederhouwen, b. w. *tetaq*; *panggal*; *potong*, L.

Nederhuis, o. *roemah di halaman*, (*latar*, L.).

Nederhukken, o. w. *djongkoe*, L.; *doedoeg berteloet*.

— van dieren, *deroem*, *daroem*.

Eenen olifant doen —, *menderoemkan gadjah*.

Nederig, b. n. *oetmoedig*, *rendah hati*.

Die man is zeer —, *maka orang itoe tertaloe rendah hatinja*.

Een —e, lage boom, *pohon rendah*.

Een —e plaats, *tempat rendah*.

De —ste, *jang terendah*.

—, bijw. *dengan rendah hati*.

Nederigheid, vr. *karendahan*; *karendahan hati*.

Nederjagen, b. w. *oesir kabawah*; *boeroë kabawah*.

Nederkammen, b. w. *menjisir kabawah*.

Nederkappen, b. w. zie **Nederhakken**.

Nederkijken, o. w. *pandang kabawah*.

Nederkladden, b. w. *gorès-gorès*.

Nederklimmen, o. w. *toeroen*.

Nederklimming, vr. *toeroenan*.

Nederknielen, o. w. *teloet*, *berteloet*.

—, met de beenen onder het lichaam, *doedoeg bersila*.

— voor eenen koning, *sembah soedjôed*; *menjembah doeli*.

Nederknieling, vr. *teloet*.

Nederkomen, o. w. *toeroen*; *datang kabawah*.

Het komt daarop neder, *maqôbednja bagitoe*; *maoenja bagitoe*, L.

Nederkrijgen, b. w. *menocroenkan*; *kasih toeroen*, L.

Nederkruijen, o. w. *merangkaq kabawah*, zie **Kruijen**.

Nederlaag, vr. *alah*, *kaülahan*.

De — krijgen, *tiwas*; *kalah*; *dialahkan*.

Volkomene —, *kaülahan jang sampurna*.

Eene — doen lijden, *tiwasakan*; *alahkan*.

Nederlaten, b. w. *toeroenkan*, *menocroenkan*; *kasih toeroen*, L.; *laboehkan*.

De gordijnbehangsels van goudstof liet men neder, *maka tiréj kelamboë dari pada dewangga jang kaemasan itoe-poen dilaboehkan oranglah*.

—, lager maken, *merendahkan*; *potong békin pendèq*, L.

Nederlating, vr. *penoeroenan*; *pelabohan*.

Nederleggen, b. w. *taroh*; *letaq*.

Het kind legde zij op een matje neder, *maka anangja itoe diletaqkannja di atas tikar*.

De vijand heeft de wapenen voor den bevelhebber nedergelegd, *maka moesoek poen melataqkan sendjata dihadapan panglima perang*.

Zich —, *membaringkan diri*.

De regering —, *meninggalkan pemarentahan*; *oendoer dari pada tachtä karadjaän*.

—, vellen, verslaan, *boenoeh*.

Ter bewaring, *titipkan*; *taroh bijar disimpan*, L.; *kasih simpan*, L.

Iets dat langwerpig is —, *rebahkan*; *rebahin*, L.

Nederlegging, vr. *peletakan*; *penarohan*.

Nederliggen, o. w. *baring*.

Op den rug —, *telentang*.

—, zoo als slangen en draken, *tangkoeep*, *bertangkoeep*.
 Op den buik —, *kemoeroep*, zie *Liggen*.
 —, gelijk de dieren, *djongkang*.
Nederlokken, b. w. *adjaq toeroen*; *meng-oempig kabawah*.
Nederloopen, o. w. *berdjalan kabawah*.
Nederluucht, vr. *oedara jang dibawah*.
Nedermaken, b. w. *dooden*, *boenoeh*, *memboenoeh*.
Nederpersen, b. w. *plat* —, *nederstrijken*, *pipihkan*.
Nederplakken, b. w. *hampaskan*; *bantingkan*, L.
Nederplanten, b. w. *tanam didalam tanah*.
Nederploffen, o. w. *djatoh terdjeroemoes*; *roeboeh*.
 —, b. w. *doen zinken*, (*scheik*.) *toeroenkan*; *kasih doedoeg*, L.
Nederplompen, b. w. *njeboerkan*, L.: *terdjoenkan*.
 —, o. w. *njeboer*, L.; *terdjoen*.
Nederroken, o. w. *kelintjoeh*; *djatoh*.
Nederrivier, vr. *hilirnja soengéj*; *ilirnja kali*, L.
Nederroepen, b. w. *panggil soeroeh toeroen*.
Nederrollen, o. w. *goeling kabawah*; *goeling toeroen*.
Nederrukken, b. w. *meroeboehkan dengan sentaq*.
Nedersabelen, b. w. *panggal dengan pedang*.
Nederschieten, b. w. *boenoeh dengan menembaq*.
 Op iets —, o. w. (zoo als een roofvogel), *toeroen menjambar*.
Nederschijnen, o. w. *bersinar kabawah*.
Nederschrijven, b. w. *menolis*; *menjoerat*.
Nederschudden, b. w. *mendjatohkan dengan gojang*.
Nederschuiven, b. w. *sorong kabawah*.
Nederslaan, o. w. *djatoh terdjeroemoes*.
 —, *nederzakken*, *ringgas*; *kimpès*, L.
 —, *toevouwen*, *lipat*; *kasih toeroen*, L.
 De oogen —, *kedjamkan mata*.
 Iemand ter —, *hilangkan hati orang*; *poetoekan pengaharapan*, (*asa*).
 De bliken doen —, *membawa djatoh pandangan mata*.
 —, *wed. w. met der woon zich nederzetten*, *berdoedoeg*.
Nederslachtig, b. n. zie *Neërslachtig*.
Nederslachtigheid, vr. zie *Neërslachtigheid*.
Nederslag, m. zie *Neërslag*.
Nedersleepen, b. w. *sèràt kabawah*.
Nederslokken, b. w. zie *Nederzwellen*.
Nedersmakken, b. w. *hampas ka tanah*.

Met eene hand —, *banting*.
Nedersmijten, b. w. *meroeboehkan*; *menoembang*; *lempar ka tanah*; *hampas ka tanah*.
Nedersnorren, o. w. *toeroen berdengoeng*.
Nederspatten, o. w. *peretjij kabawah*.
Nederspreiden, b. w. *menghamparkan di tanah*.
Nederspringen, o. w. *meloempat kabawah*.
Nederstampen, b. w. *nederheien*, *memasogkan ambaroe*.
Nederstellen, b. w. *letaq di tanah*; *taroh di tanah*.
Nederstijgen, o. w. *toeroen*.
Nederstommelen, b. w. *toelaq kabawah dengan berboeni sajoep-sajoep*.
 —, o. w. *toeroen berboeni sajoep-sajoep*.
Nederstooten, b. w. *terdjoenkan*, *menerdjoenkan*; *toelaq kabawah*.
Nederstooting, vr. *penerdjoenan*; *penoelakan kabawah*.
Nederstormen, b. w. *meroeboehkan dengan gayah*.
 —, o. w. *toeroen dengan gemoeroeh boenjinja*.
Nederstorten, b. w. *meroeboehkan*; *terdjoenkan*; *toelaq kabawah*.
 —, *nedersmijten*, *menghampaskan*.
 —, o. w. *roeboeh*; *rebah*.
 Zich —, *menerdjoenkan diri*.
Nederstorting, vr. *val*, *roeboehan*.
 —, *de daad van* —, *peroeboehan*.
Nederstralen, o. w. *bersinar kabawah*.
Nederstrekken, b. w. *menghamparkan*.
Nederstrijken, b. w. *kasih toeroen*, L.; *laboehkan*; *toeroenkan*.
 De gordijn —, *laboehkan tiréj*; *kasih toeroen kelamboe*, L.
 De zeilen —, *innemen*, *toeroen lajar*, L.; *kasih toeroen lajar*, L.; *soehkan lajar*.
 —, o. w. *van vogelen*, *hingkap*, *hinggap*; *mentjok*, L.; *giring*, L.
Nederstrooien, b. w. *hamboer*, *hamboerkan*; *sebar*; L.; *njebar*, L.; *menaboer*, *menaboerkan*.
Nederstroomen, o. w. *milir*, L.; *halir*, *alir*, *ngalir*, *mengalir*.
 Doen —, *mengalirkan*.
Nederstroopen, b. w. *laboehkan*.
 De opgestroopte mouwen —, *melaboehkan tangen badjoe jang disingsing*.
Nederstruikelen, o. w. *djatoh kelintjoeh*.
Nederstuiven, o. w. (*van stof of asch*), *toeroen*.
 —, *driftig naar beneden ijlen*, *toeroen dengan bangat*.
Nedersullen, o. w. *senggoeloer kabawah*.
Nedertellen, b. w. *bilang dengan betoel-betoel*; *hitoeng baik-baik*.
Nedertrappen, b. w. *tendang kabawah*.
Nedertreden, b. w. *indjaq kabawah*; *irig*.
Nedertrekken, b. w. *tarik kabawah*; *hela kabawah*.

Nedertrekking, vr. *penghelaan* (*penarikan*) *kabawah*.

Nedertroonen, b. w. *adjaq kabawah*.

Nedertuimelen, o. w. *djatoh kabawah; hoembalang*.

—, van gebouwen, bergen, roeboeh; rebah.

—, van boomen, toembang.

—, van tuimelaars, soesang, menjoesang.

Nedertuimeling, vr. *hoembalangan; karoeboehan*.

Nederval, m. *djatoh; roeboeh*.

Nedervallen, o. w. op den grond, *djatoh di tanah*.

In de lengte —, rebah.

—, uit eerbied, *sembah soedjoed*.

—, instorten, roeboeh.

—, op het aangezicht, *djatoh tiharap; djeroemoes; djatoh tersoengkoer*.

Nedervaren, o. w. *hilir* (*milir*, L.) *berperahoe*.

Nedervellen, b. w. *menghampaskan ka boemi*.

Eenen boom —, *tebang pohon sabatang*.

Nedervelling, vr. *penghampasan*.

—, doodslag, *pemboeboehan*.

Nedervleien, b. w. *letaqkan rapat-rapat*.

—, op elkander, *menjoesoen dengan atoeran*.

Nedervliegen, o. w. *terbang toeroen; terbang kabawah*.

Nedervlieten, o. w. *halir, alir, ngalir; milir*, L.

Nedervlieting, vr. *ngaliran, aliran; hhal milir*.

Nedervloeien, o. w. *lilih, melilih; milir*, L.

Nedervoeren, b. w. *bawa toeroen*.

Nederwaaien, b. w. *menoembang*.

De wind woei zware boomen neder, *maka angin poen menoembang beberapa pohon kajoe jang besar-besar*.

—, o. w. *ditoembangkan angin; toembang*.

Nederwaarts, bijw. *kabawah*.

Nederwentelen, b. w. *goeling kabawah*.

Nederwerpen, b. w. *hampaskan; hoembalangkan*.

Zich —, *sembah soedjoed*.

Nederwerpen, vr. *penghampasan*.

—, nederknielen, *soedjoed; teloet*.

Nederzaal, vr. (aan het hof), *baleroeng; baléj-roewang*.

Nederzakken, o. w. *ambles*, L.; *toeroen*.

Nedergezakt, (van een bezinksel), *doedoeq*.

Nederzenden, b. w. *soeroeh toeroen; toeroenkan*.

Naardemaal het engelen zijn, door de verhevene groote goden nedergezonden, *bahoewa ini maláikat djoega ditoeroenkan déwata moelija raja*.

—, naar de benedenlanden, *soeroeh hilir*.

Nederzetten, b. w. *taroh; letaq*.

Op eenen steen —, *taroh di batoe*.

—, zich vestigen, *mendoedoeki; doedoeq*.

—, stillen, doen bedaren, *mendjamakan; menjenangkan; bertetapkan*.

Zich —, *doedoeq*.

Nederzetting, vr. *penarohan; peletakan*.

—, vestiging, *kadoedoekan*.

Nederzien, o. w. *pandang kabawah*.

Nederzigen, o. w. *toeroen perlalahan-lahan*.

— flauw vallen, *moertja; pingsan; kalangar*, L.

Nederzijpelen, o. w. zie **Nederzijpen**.

Nederzijpen, o. w. *tiris kabawah; melas*; L.

Nederzinken, o. w. *tenggelam*.

—, zie **Nederzijken**.

—, bezwijken, *tiwas; djadi tjilaka*.

Nederzitten, o. w. *doedoeq; ada doedoeq*.

En deed hem op eenen troon —, *serta diperdoedoeqkanna kapada saboewah sing-gasana*.

Plotseling —, alsof men valt, *doedoeq terantoeq*.

Nederzuigen, b. w. *isap menoeroenkan; lisoet kabawah*, (*menoeroenkan*).

Nederzwalpen, o. w. *toeroen dengan ombaq besar; berombaq kabawah*.

Nederzwellen, b. w. *telan dengan rakoes*, L.; *gogaw; loeboer; perlan; memerlan*.

Nederzwoven, o. w. *toeroen melajang*.

Nederzwieren, o. w. *toeroen dengan athlamat dan kabesaran*.

Neef, m. broeders- of zusterskind, *anaq soedara; kamanakan, kamanakan, kaponakan*, L.

—, zusterskind, *anaq sanag*.

Neven van éénen stamvader, broeders- of zusterskinderen, *soedara sapoepoe; anaq sapoepoe*.

Achter—, *soedara doewa poepoe; soedara misan; misanan*.

Verre achterneven, *soedara tiga empat poepoe*.

Neefschap, o. *poepoean; pangkat kaponakan*, L.

Neemachtig, b. n. *jang soeka reboet*, (*ambil, mentjoeri*).

Neen, bijw. *tiada; ta; tidaq; trada*, L.; *tra*, L.; *mana boldèh; kaja*, L.

Hij zeide: —, *maka ija kata tiada; dija bilang trada*, L.

—, geenszins, *boekkan*.

—, hij is het niet, *boekannya dija*.

Ik meen van —, *sahaja kira tiada*.

Neep, v. met de nagels of vingeren, *pentjoebitan; tjoebit*.

—, schade, *roegi*.

Eene groote — geven, *meroegikan*.

Eene — krijgen, *kena roegi*.

In de — zijn, *ada didalam kasoesahan; kasoekaran*.

Hij was zeer in de —, *maka kasoe-karanlah ija terlaloe amat.*
Neër, b. n. zie **Neder**.
Neer, (neere), vr. zie **Draaikolk**.
Neërhuis, o. roemah di halaman; roemah di natar, (latar).
Neërslachtig, b. n. soesah hati; sebal; moeroeng; moeram; doekatjita; masjghôel, Ar.
Neërslachtigheid, vr. kadoekaän; doekatjita.
Neërslag, m. zie **Manslag**.
 —, bezinking, toeroenan; toeroen; doedoeg.
Neet, vr. telor koetoe.
 —, in eene schaar, pakoe goenting.
Neffens, bijw. zie **Nevens**.
Negen, telw. en vr. sembilan; sapoeloeh koerang esa, (satoe).
Negende, b. n. en o. kasembilan.
 Het — huis, roemah jang kasembilan.
 Een —, $\frac{1}{9}$, sapersembilan.
 Ten —, kasembilan; pada kasembilan kalinja.
Negendehalf, b. n. delapan satengah.
Negenderhand, b. n. negenderlei, sembilan roepa; sembilan djenis.
Negenduizendste, b. n. persembilan riboe.
 $\frac{1}{9000}$, sapersembilan riboe.
Negenhoek, m. sembilan pendjoeroe.
Negenhonderdste, b. n. en o. persembilan ratoes. $\frac{1}{900}$, sapersembilan ratoes.
Negenjarig, b. n. 'oemoer sembilan tahoen; sembilan tahoen 'oemoernja.
Negenmaal, bijw. sembilan kali.
Negenoo, o. kwaadaardige bloedvin, saraboet; bisoel jang djahat sakali; poeroe batoe.
Negental, o. bilangan sembilan.
Negentien, telw. en vr. sembilan-belas.
Negentiende, b. n. kasembilan-belas.
Negentig, telw. en vr. sembilan poeloeh.
Negentigjarige, m. en vr. ook b. n. 'oemoer sembilan poeloeh.
 Hij is een —, *maka ijalah sembilan poeloeh tahoen 'oemoernja.*
Negentigmaal, bijw. sembilan poeloeh kali.
Negentigste, b. n. en o. kasembilan poeloeh.
 $\frac{1}{90}$ sapersembilan poeloeh.
Negenvoud, o. sembilan ganda.
Negenvoudig, b. n. sembilan ganda-berganda.
Neger, m. orang bangsa Hhabasjî.
Negerland, o. Ethiopië, tanah Hhabasjî.
Negge, vr. koeda ketjil; koeda katéj.
Negociant, m. (ond. w.) zie **Handelaar**.
Negociatie, vr. (ond. w.) zie **Onderhandeling**.
Negotie, vr. (ond. w.) zie **Koophandel**.

Negotieëren, b. w. (ond. w.) zie **Handelen**, **Handeldrijven**.
Neigen, b. en o. w. tjenderongkan.
 De harten der menschen —, *tjenderongkan hati orang.*
 —, het oor leenen, pasang koeping, L.; dengarkan.
 De zon neigt ten westen, matahari poen lingsir, (gelingsir).
 Het vaartuig neigt een weinig, (helt over), parahoe singit, (miring).
 —, groeten door eene neiging, eig. nijgen, mendjoerah.
 Zich —, lajah.
 Met het hoofd —, melajah kapala.
 Tot de aarde toe —, toendoeg ka tanah; sembah ka tanah.
Neiging, vr. zin, lust, soeka.
 — voor de Mohammedaansche godgeleerdheid, soeka mengadji.
 — tot de vrouwen, ingin akan perampoewan.
 Hevige —, drift, hawa nafsoe.
 —, helling, miring.
 Eene — met het hoofd maken, anggol; oenggoe.
 —, overhelling, tjenderong; tjondong; katjenderongan.
 De — der magneetnaald is naar het noorden —, *maka besi berani itoe hendag menoedjoe ka oetara.*
 De — (van planten en bloemen naar de zon), soeka menghadap matahari.
Ingeschapene —, nafsoe; ingin; tjitarasa; tjita.
 Hij heeft zeer edele neigingen, *maka terlaloe baik tjitanja.*
Nek, m. tengkoek; tengkaw.
 Den — breken, patah tengkoek; boenoeh; patahkan lèhèr.
 Den — omdraaien, poetar lèhèr.
 Den — toekeeren, lihat dengan êkor mata, d. i.: van ter zijde met minachting aanzien.
 De — breken, ten gronde helpen, membinasakan; meroesagkan.
 En hij draaide hem den — om, dat het aangezicht naar den rug gekeerd was, *maka dipoelaskannja lèhèrnja dan moekanja ka belakang.*
Nekhaar, o. ramboet tengkoek.
Nekken, b. w. boenoeh; patahkan lèhèr.
 —, omhakken, tebang.
 —, tergen, oesiq, mengoesiq; mengados.
Nekker, m. pemboenoeh.
 —, terger, pengoesiq; orang jang mengados.
Nekking, vr. pemboenoehan.
 —, terging, pengoesikan.
Nekpijn, vr. sakit tengkoek.
Nemen, b. w. ambil, mengambil.
 —, aanvatten, pégang, L.; memegang.
 De vrijheid nemen, ambil berani; memberanikan diri.

—, innemen, veroveren, *alahkan*.
 Uit de kist —, *ambil dari dalam peti*.
 Dienst —, *masoq coldadœe*.
 Gevangen —, *tangkap*.
 Ter harte —, *ingat-ingat; djaga baik-baik; memeliharakan*.
 Op zich —, voor zijne rekening —, *tangoeng, menangoeng*.
 Op zich —, onder—, *bertjapak; sanggoep, L.*
 De hand van iemand —, *mendjabat tangan; pegang tangan*.
 Tot vrouw —, *ambil akan bini; berbini*.
 Kwalijk —, *ambil pergoesar, L.; djadi ketjil hati*.
 Iemand aan de hand —, *geleiden, pimpin tangan; toentoen, L.*
 Heimelijk —, *intit, zie Ontfutselen*.
 De vlucht —, *lari; minggat, L.*
 Waar—, *sidiq; pariksa*.
 Zijn vermaak —, *menjoekakan diri; toeroet soeka hati*.
 Deel aan iets —, *djadi perséro, L.; djadi teman*.
 Iemand bij zijn woord —, *pegang orang poenja kata*.
 En vele van de groote steden zijn door hem genomen, *dan banjaqlah dari pada negeri jang besar-besar soedah terambil olèhnja*.
 In de armen —, *peloeg, memeloeg; mendakap*.
 Ais het zoo genomen wordt, *djikalaw diartikan bagitoe; kaloe bagitoe artinja, L.*
 Iemand in den arm —, *minta orang poenja perteloengan*.
 Voor lief —, *memadatkan diri dengan; soeka tarima*.
 Te veel hooi op de vork —, *tjapak terlaloe banjaq; sanggoep terlaloe banjaq, L.*
 Uit elkander —, *angkak; boeka*.
 Een uurwerk uit elkander —, *boeka perkakas orlodji, L., (djám)*.
 Neem eens, vooronderstel dat het zoo zij, *kendati bagitoe, L.; djikalaw sakali poen bagitoe; maski bagitoe, L.*
 Uit handen van een ander —, *tarima; samboet*.
 Met geweld —, *rampas, merampas; menggagahi*.
Nemer, m. *jang mengambil, zie Nemen*.
Neming, vr. *pengambilan; achdz, Ar.*
Nerf, vr. *sabelah loewar koelit*.
Nergens, bijw. *dimana-mana tiada*.
 — heen, *tiada kamana-mana*.
 — om, *zonder reden, sakoenjoeng-koenjoeng*.
 — toe nut, *tiada bergoena sakali-kali; tiada apa-apa goenanja*.
 — anders om dan, *tiada lain maqçóed melainkan*.
 — van weten, *belum tahoe satoe apa*.
 — naar vragen, *koerang ingat; laléj; tiada fadlóléj; tra perdoeli, L.*

Nering, vr. *vertier, lakoe*.

—, *handel, dagangan; pernijaqaän*.
 Hij heet veel —, *lakoe sakali barang dagangannya*.
 — en hanteering, *hhäl pernijaqaän dan peroesahaän; dagangan dan pekerdjaän, L.*
 De tering naar de — *zetten, kaloe-warkan belandja dengan saqadar hhäçilnja; kasih kaloevar belandja dengan sakira-kira oentoengnja, L.*
Neringhuis, o. *keléj; toko, L.*
Neringloos, b. n. *tiada lakoe barang dagangan*.
Neringrijk, b. n. *lakoe sakali barang dagangan*.
Nerpen, o. w. *zie Snerpen*.
Nesch, b. n. *zie Dwaas*.
Nest, o. *sarang; roemah*.
 Vogel—, *sarang boeroeng; roemah boeroeng*.
 — van eene slang, *lijang oelar*.
 —, *hok, roemah; kandang*.
 Bijen— *aan eenen boom, madoe-madoean; soewalang, soewarang*.
 —, *ondeugend meisje, anaq perampoe-wan jang nakal*.
Nestachtig, b. n. *saroepa sarang; kaja sarang, L.*
Nestei, o. *telor sarang; telor boeroeng jang mengeram*.
Nestel, m. *tali ikat; tali hoeboeng*.
 Iemand den — *knoopen, menghobatkan orang; menawari orang*.
Nestelaar, m. *zie Talmer*.
Nestelbeslag, o. *saloetan tali ikat*.
Nestelen, b. w. *toetoeop dengan tali ikat*.
 —, o. w. *een nest maken, menjarangkan; békin sarang, L.; memboewat sarang*.
 —, *een nest hebben, bersarang*.
 Zich —, *doedoeg*.
 Zich bij een ander —, *menoempang lama di roemah orang*.
 Zich —, *schuil houden, semboenikan diri*.
 —, *trouzenen, kerdja lambat-lambat, (plan-plan, L.)*.
Nestelgat, o. *lobang tali ikat*.
Nestelnaald, vr. *djaroem tali ikat*.
Nesteltak, m. *tjabang jang baik akan bersarang*.
Nestel, b. w. *zie Nestelen, o. w.*
Nestig, b. n. *vuil, kotor; tjemar; nadjis*.
Nestkorf, m. *(voor eenden), krandjang itiq (bèbèg) mengeram*.
Nestvol, o. *isi sarang*.
 Een — *muizen, isinja sarang tikoës*.
Net, b. n. *zuiver, bresih; soetji*.
 —, *aardig, bevallig, sierlijk, tjantig*.
 Een — *te stijl, karangan soerat jang indah-indah*.
 Hij heet eenen — *ten stijl, maka karangannya soerat itoe indah-indah*.
 Een — *huis, roemah bagoes*.
 —, *juist, betoel*.
 — *zoo, sama djoega; bagitoe djoega*.

— op den bepaalden tijd komen, *datang betoel pada waqtœ jang ditantoekan*.
 Zeer — te kleederen, *pakéjan jang indah-indah*.
 In het — schrijven, *salin soerat dengan toelisan jang bagoes*.
Net, o. vischnet, werpnet, *djala*.
 Met het — visschen, *mendjala*.
 Trek—, schrob—, *poekat*.
 Met het trek— visschen, *memoekat*.
 Het — werpen, *melaboeh poekat; tebar djala*.
 Een schep— om langs den oever scheppende te visschen, *tanggog*.
 Met zoodanig schep— visschen, *menanggog*.
 Vogel—, jacht—, *djaring*.
 Vogel—ten spannen, *mendjaring; tahan djaring; bentangkan djaring*.
 —ten breien, *sirat (sivoet) poekat, (djala, djaring)*.
 Het — van het hart, *djala djantœng; támoerat, Ar*.
 Het — om de hersenen, *selrhoet oetaq*.
 In het — zijn, (verstrikt), *kena djirat*.
 De —ten boeten, herstellen, *boeboel djala*.
 Achter het — visschen, *datang kaloe boeroeng soedah loetjoet*, (d. i. komen als de vogel gevlogen is).
Netel, vr. brandnetel, *djalatan; daœn gatal*.
Neteldoek, o. *kain mogah; kain doerijá; moekmoel*.
 —, syrasj genoemd, *sarásah, sarasj, Perz.*
Neteldoeksch, b. n. *dari pada kain mogah*.
Netelen, b. w. *toesoeg dengan djalatan*.
Netelig, b. n. vol netels, *penoeh djalatan; penoeh daœn gatal*.
 —, stekelig, *berdoeri*.
 —, korzellig, *pantjingan; perang-peroes; brangasan, L.*
 —, moeielijk, *soekar; soesak sakali*.
Neteligheid, vr. eigenzinnigheid, *peri orang pantjingan*.
 —, moeielijkheid, *kasoekaran*.
Nethed, vr. *peri jang bresih*, (soetji, *tjantik*), zie **Net**.
Netjes, bijw. *dengan bresih; dengan tjantik; loetjoe, L.*, zie **Net**.
 —, aardig gekleed, *mindih*.
Netstok, m. *satang djaring; kajoe boewat pasang djaring; toeroes djaring*.
Netten, b. w. natten, *membasahkan; bêkin basah, L.*
 —, reinigen, *membresihkan; menjoetjikan; bêkin bresih, L.*
Nettenbreier, m. *orang menjiroet poekat, (djala)*.
Nettigheid, vr. zie **Nethed**.
Netto, b. n. (ond. w.) *betoel*.
 Honderd last —, *saratœs kôjan betoel*.

Netvormig, b. n. *sarœopa djala*.
Netwerk; o. *djala-djala*.
Neulen, o. w. *tjomèl-tjomèl*.
Neuriën, b. w. *menjani dijâm-djâm*.
 —, van vogels, *tjitjit*.
Neus, m. *hidoeng, idoeng*.
 Het bovenste van den —, *pangkal hidoeng*.
 Het tipje van den —, *hoœjoeng hidoeng*.
 Dunne lange —, *hidoeng mantjoeng, (moentjoeng)*.
 Platte —, *hidoeng tjèpèr; hidoeng kepik*.
 Door den — spreken, *menghidoeng; soengoeh; raban*.
 Den — snuiten, *sanga ingoes; sangkan hidoeng, L.*
 Iemand iets onder den — wrijven, *membangkilkan orang karana sasœwatœ perkara*.
 Den — overal laten, *tjampoer dalam segala perkara*.
 — van eene schoen, *hoedjoeng sepatœ*.
 — van een vaartuig, *halœwan perahœ; djoenggoer*.
 — van eene klink, *telinga kantjing*.
Neusballetje, o. *hoedjoeng hidoeng*.
Neusbeen, o. *toelang hidoeng*.
Neusbloeding, vr. *hhâl kalœwar darah dari hidoeng*.
Neusdoek, m. *zakdoek, sapœ tangan; kain sapœ hidoeng*.
Neusgat, o. *lobang hidoeng; lijang hidoeng*.
Neusgezwel, o. *poeroe hidoeng; rastoeng*.
Neushorendier, o. *badaq*.
 — met ééne hoorn, *badaq gadjah*.
 — met twee hoornen, *badaq karbau*.
Neusje, o. *hidoeng ketjil*.
Neuskijker, m. plechtwachter op een vaartuig, *djoeroe-batoe; orang djaga di halœwan*.
Neusletter, vr. *hhoerboef hidoeng*.
Neusloos, b. n. *tiada berhidoeng*.
Neusuitwerping, vr. *kaingoesan*.
Neusvleugels, m. mrv. *sabelah-menjabelah hidoeng*.
Neuswijs, b. n. *djemawa; tjœpar; besar hati; angkoeh, L.*
Neuswijsheid, vr. *peri djemawa*, zie **Neuswijs**.
Neuszuil, vr. *batang hidoeng*.
Neutel, m. *orang katéj*.
Neutelaaar, m. *orang malas kerdja; orang lambat kerdja*.
Neutelen, o. w. *kerdja perlahan-lahan; kerdja plan-plan, L.; berlambat-lambatan*.
Neutraal, b. n. (ond. w.) zie **Onpartijdig**.
Nevel, m. *kaboet*.
 —, damp, *hawap*.
Nevelachtig, b. n. *kêlam kaboet; redoep*.
Nevelen, onp. w. *berkêlam-kaboet*.
 De heldere hemel werd beneveld, *terang tjœwatja mendjadi kêlam kaboet*.

Nevenbegrip, o. ingatan *jang kadoewa*.
Nevenbeteekenis, vr. arti *jang kadoewa*.

Nevenman, m. *teman di sebelah*.

Nevens, voorz. dichtbij, *dekati*; di sisi.

—, te gelijk met, *serta dengan*; *bersama-sama dengan*.

Het hier — (bij dezen brief) gevoegde zijden kleedje, *kain soetra jang dipesertakan dengan soerat ini*.

Nevensgaande, b. n. *jang beserta dengan ini*; *jang dipesertakan dengan ini*.

Nevenzaak, vr. *perkara ketjil*; *anaq perkara*.

Nicht, vr. broeders dochter, *anaq soedara perampoeuan*; *kamenakan perampoeuan*, L.

—, zusters kind, *anaq sanag*.

— van eenen stamvader, zusters of broeders kinderen, *soedara perampoeuan sapoepoe*; *anaq sapoepoe*.

Achter—, *soedara perampoeuan doewa poepoe*; *soedara misan*; *misanan*.

—s dochter, *tjoetjoe soedara perampoeuan*.

Niemand, pers. voorn. *saorang poen tiada*; *satoe orang trada*, L.; *sabarang orang poen tiada*.

En van al de apostelen is — hem gelijk, *dan tiada dari pada segala pesoeroeh saorang poen samanja*.

— wil dien berg beklimmen, *saorang poen tiada maoe naik goenoeng itoe*.

— evenaarde haar, *saorang poen tiada bandingannya*.

Niemandal, bijw. zie **Niet**.

Nier, vr. *boewah pinggang*; *geli-geli*; *boewah hati*.

Nierbed, o. niervet, *lemaq boewah pinggang*.

Nierbekken, o. *tempat boewah pinggang*.

Nierharst, m. nierstuk, *daging boewah pinggang*.

Nierslagader, vr. *oerat boewah pinggang*.

Niersmart, vr. wee, pijn, *sakit boewah pinggang*.

Niersteen, m. *batoe boewah pinggang*; *moestika boewah pinggang*.

Niervlies, o. *selapoet geli*; *selapoet boewah pinggang*.

Niervormig, b. n. *saroepa boewah pinggang*.

Nieskruid, o. *charbaq*, Ar.

Niesmiddel, o. *obat bersin*; *obat bebangkas*, L.

Niet, o. ertsasch van koper, *haboe tambaga*; *serboeq tambaga*.

Niet, bijw. *tiada*; *tida*; *tidaq*; *ti*; *trada*, L.; *tra*, L.; *boekan*.

— komen, *tiada (trada) datang*.

Het kan — — zijn, (d. i. het moet volstrekt), *tidapat tiada*; *tida bolèh tida*; *mesti*, L.

— eens, *sakali poen tiada*.

— willen, *tiada maoe*; *trada maoe*, L.; *tra maoe*, L.

Hebt gij — gehoord? *tiadakah engkaw-dengar?*

Hebt gij — reeds ondervonden? (d. i. gij hebt immers reeds ondervonden?) *boekankah soedah engkaw merasai?*

Even als — geschied, *seperti tiada djadi*.

Dat — alleen, *boekan itoe sadja*.

Want hij zag dat het zijne stad — was, *karana tja melihat boekan negerinja*.

Het is — met uwen wil, *boekan dengan kahendagmoe*.

—, dat ik — zou willen, *boekan tiada hamba hendag*.

— meer, *tiada lagi*.

Om —, zonder reden, *samena-mena*; *sakoenoeng-koenoeng*.

Om —, (gratis), *karana Allah*; *dengan sakasih-kasih*.

— lang daarna, *tiada berapa lamanja kamoedian dari pada itoe*; *trada berapa lama dari itoe*, L.

— meer dan drie, *tiada lebih hanja tiga*; *trada lebih melainkan tiga*, L.

Ik heb het —, *itoe tiada padakoe*.

Gansch —, *barang sedikit poen tiada*; *sakali-kali tiada*.

Niemandal, — met allen, *soewatoe poen tiada*; *tiada mengapa*; *tra kenapa*, L.

—, verbiedende wijs, *djangan*.

Eet —, *djangan makan*.

Wees gij stil, ween — en ga — uit, *dijamlah engkaw djangan menangis dan djanganlah engkaw kaloewar lagi*.

— te min, *tetapi*; *walakin*, Ar.

Te — doen, *vernietigen, meniadakan*; *afschaffen, lepaskan*; *boewang*.

— alleen vier steden, al waren het ook duizend steden, *ik zou ze overwinnen, djangankan empat boewah negeri djikalaw sariboe negeri poen koealahkan*.

Te — gaan, *djadi binasa*.

Het is om —, (te vergeefs), *itoe sija-sija*; *itoe pertjoemah sadja*, L.

Niet, m. en o. *katiadaän*; 'oedm, Ar.; 'adam, Ar.; 'oedoem, verb.; *jang tiada adanja*; *tiada*.

Waarvan het — eerder bestond dan het wezen, *bahoewa jang tiada itoelah dahoeloe dari pada jang ada*.

Een — in eenig spel, *soerat kosong*, L.; *soerat hempa*.

Een uit het — opgekomen mensch, (parvenu), *orang jang timboel*; *orang timboelan*.

Nietig, b. n. *sija-sija*; *tiada bergoena*; *ketjil*; *pertjoemah*, L.

— gesprek, *perkataan jang sija-sija*.

— mensch, *orang sija-sija*; *orang pertjoemah*, L.; *orang boesoeg*, L.

Nietigheid, vr. *kasijaän*.

Om eene —, *karana barang kasijaän.*
Niets, voorn. en o. *tiada satoe apa; tiada apa-apa; soewatoe-poen tiada.*

Dat doet — tot de zaak, *itoe tiada mengapa; tra kenapa, L.*

Nietsbeduidend, b. n. *sadzarrat poen tiada; tiada satoe apa; pertjoemah, L.; tiada apa-apa; sija-sija.*

Nietsbeduidendheid, vr. *kasijaän.*

Nietswaardig, b. n. *tiada bergoena sakali; tiada berharga.*

—, slecht, *hina; boesoeg, L.*

Niettegenstaande, voorz. *ondanks, walaikin, Ar.; maski, L.; kendati, L.; dengan melawan.*

—, voegw. *oíschoon, maski, L.; djikalaw sakalipoen.*

Niettemin, bijw. *echter, tetapi, tapi, L.*

Nietwezig, b. n. *tiada ada; gháib, Ar.*

Nietwezigheid, vr. *katiadaän; 'oedm, Ar.; 'oedoem, verb.*

Nieuw, b. n. *baharoe; baroe, L.; djadid, Ar.*

Een — huis, *roemah baharoe.*

Het — e jaar, *tahoen baharoe.*

De — e mensch, *orang jang diperbaharoe, (dipersoetjikan).*

Het — e testament, *perdjandjian baharoe; algawoe'ldjadid, Ar.*

— e maan, *boelan baharoe.*

Op —, bijw. *lagi sakali; poela.*

Het — is er al af, *boenganja soedah lajoe; kembangnja soedah lajoe, L.*

De — e geschiedenis, *hikajat zaman baharoe; hikajat peri hhal zaman belakngan.*

Nieuw, bijw. *baharoe; baroe, baroesan, L.*

— getrouwd, *baharoe kawin; baroe be-*

kawin, L.

Iets — s uitvinden, *tjelaga, L.; mengingatkan barang apa-apa jang baharoe serta menjadikan dija.*

Nieuwachtig, b. n. *hampir baharoe; se-*

perti baharoe.

Nieuwbakken, b. n. *baharoe dibakar, (dimasag).*

Nieuwbekeerde, m. *jang baharoe tobat (ditobatkan).*

Nieuwejaar, o. *tahoen baharoe.*

— wenschen, *kasih selamat tahoen baroe, L.*

Nieuwelijks, bijw. *nieuwelings, sedert kort, baharoe; baharoe tahadi; baroesan, L.*

Nieuweling, m. en vr. *pas aangekomen persoon, orang baharoe.*

Chineesche —, *singké.*

Nieuwemaan, vr. *zie Nieuw.*

Nieuwers, bijw. *zie Nergens.*

Nieuwerwetsch, b. n. *tjara baharoe; 'adat baharoe.*

Nieuwgeboren, b. n. *baharoe diper-*

anakkan; baharoe djadi, (kaloewar, L.).

Nieuwgehuwd, m. *zie Nieuw.*

Nieuwgemunt, b. n. *baharoe ditimpa.*

Nieuwheid, vr. *peri jang baharoe; kabaharoean.*

Nieuwjaar, o. *tahoen baharoe; tahoen baroe, L.*

Nieuwjaarsbrief, m. *soerat salamet tahoen baharoe.*

Nieuwjaarsdag, m. *hari tahoen baharoe; noeroez, roez, Perz.*

Nieuwjaarsdicht, m. *sja'ir tahoen baharoe.*

Nieuwjaarsgift, vr. *pemberian pada tahoen baharoe; cideqah pada tahoen baharoe.*

Nieuwjaarswensch, m. *salamet tahoen baharoe.*

Nieuwigheid, vr. *kabaharoean; barang baharoe.*

Eene — aanbrengen, *membawa kabaharoean.*

— in de leer, *ketterj, bid'at, Ar.*

Nieuwmare, vr. *zie Nieuwstijding.*

Nieuws, o. *barang baharoe; chabar baharoe; kabar baroe, L.*

Nieuwsbejager, m. *orang jang ingin (kapengin, L.) mendengar chabar baharoe; orang melit, L.*

Nieuwsgierig, b. n. *melit, L.; soeka dengar chabar baharoe; kalenggara; girang.*

Nieuwsgierigheid, vr. *peri kalenggara; rindoe akan chabar baharoe; melit, L.*

Uit — overall rondgaan, *salidig-lidiq.*

Nieuwspapier, o. *soerat chabar; soerat lélang, L.*

Nieuwstijding, vr. *chabar baharoe; kabar baroe, L.; brita warta; brita chabar.*

Nieuwtje, o. *barang jang baharoe.*

Niezen, o. w. *bersin; bebangkas, L.*

Zij trokken de neusharen van Komba Karna uit, dat hij niesde, *maka ditjaboetnja boeloe hidoengnja maka Komba Karna bersin.*

Nijd, m. *dengki; sedoet; hiri, iri; kapanasan; hhasad, Ar.*

—, zie *Minnenijd.*

Nijdig, b. n. *berdengki; hhasid, Ar.; hhasoed, Ar.; iri, hiri.*

Nijdigaard, m. *orang berdengki.*

Nijdigheid, vr. *dengki; kadengkian.*

Nijdiglijk, bijw. *dengan dengki.*

Nijgen, o. w. *mendjoerah.*

Nijlpaard, o. *farasoe'bahhr, Ar.; chinziroe'lmá, Ar.*

Nijpen, b. w. *klemmen, djepit; tjapit.*

Met een werktuig —, *menjepit.*

Fijn, *gniepig, tjoebit.*

—, leed of smart verwekken, *menjoekarkan; menjakiti; membri soesah; menjoesahi.*

Wrijvende —, *pidjit.*

Nijpend, b. n. *smarteltjk, kasakitan; sangat.*

— gebrek, *kakoerangan jang sangat.*

Nijper, m. *penjepit; sepiit.*

Nijpertje, o. het is op het —, *itoe tiada bolèh tanggoeh, (toenggoe); ampir woe-roeng, L.*

Nijphoutje, o. *kajoe pendjepit.*

Nijping, vr. *pendjepitan; penjepitan; pen-tjoebitan.*

Nijptang, vr. *kakatoewah; sepit; dje-pitan.*

— van eenen juwelier of goudsmid, *platèng.*

Groote goudsmids —, *djepitan gepèng.*

Een fijn —etje, *krintan.*

Nijver, b. n. *radjin; oesaha.*

Nijverheid, vr. *karadjinan; oesaha.*

Nationale —, *oesaha qawm; karadji-nan orang negeri.*

Nijverig, b. n. zie **Nijver.**

Nik, m. *sedoe.*

Nikkel, m. zie **Nikker.**

Nikken, o. w. *anggal; oenggoe.*

Nikker, m. verdicht waterspook, *goeloe-ngan tikar, L.; djoerig, L.*

Nikker, m. brand in het koorn, *oentoe-tan.*

Nimf, vr. bij stroomen, bosschen, bergen, *feri, peré, Perz.*

— uit de spheren van Indra, *soepraba.*

Hemelsche —, *bidijadari.*

En de klaagtoon der hemelsche — en klonken als azende hommels, *maka ratap segala bidijadari poen seperti koembang menjeréj.*

—, zie **Engelin.**

Door eene — bekoord, *kena goenanja feri, (peré), Perz.*

Nimmer, bijw. nooit, *tiada pernah (pe-nah); salama-lamanja poen tiada.*

Nog —, *belom pernah.*

Die nog — door menschen gedragen waren, *jang belom pernah dipakéj orang.*

Ninnen, o. w. *minoem énaq, L.; minoem sedap.*

—, zuipen, *mengiroep.*

Nippelen, b. w. *meraba-raba dengan ingin, (gatal).*

Nippen, o. w. *kibbelen, berbantah; tje-rèwèt, L.*

—, met kleine teugjes drinken, *minoem perlahan-lahan.*

Nis, vr. *lengkoeng didalam tèmboq.*

Nobel, b. n. zie **Edel.**

Noch, ontk. *voegw. tiada; tidaq.*

— goud — zilver, *emas poen tiada péraq poen tiada.*

— meer — minder, *tiada lebih tiada koerang.*

Nochtans, *voegw. tetapi; tapi, L.; hanja; melainkan.*

Noegen, o. w. *tevreden zijn, bersoeka-hati.*

Noembaar, b. n. *jang bolèh diseboet.*

Noemen, b. w. eenen naam geven, *menamai; memberi nama; kasih nama, L.; menjeboet.*

Hij wordt Boekoe genoemd, *namanja Boekoe.*

Hoe noemt men dat? *itoe apa namanja?*

Hij noemt hem Heer, *ija kata toewan padanja.*

—, melden, *seboet, menjeboet.*

Ik heb zijnen naam door het volk hooren —, *maka kita menangar namanja diseboet orang.*

Noeming, vr. zie **Benoeming.**

—, (dénomination), *nama penjeboetan.*

Noen, m. *tengah hari.*

Noenmaal, o. zie **Middagmaal.**

Noest, m. *mata kajoe, zie Knoest.*

Noest, b. n. *radjin; oesaha.*

Noestig, b. n. zie **Knoestig.**

Nog, bijw. *lagi; masih, L.*

— niet, *belom; belon, L.; belompéj.*

Toen hij — niet gekomen was, *sabelom lagi ija datang.*

Tot — toe, *sahingga sakarang; sampéj sakarang.*

— eens, *sakali lagi.*

— zooveel, *sakijan lagi; lagi sakali bagitoe banjaq.*

— ook, *lagi-poen; tambahan poela.*

— sprekende, *lagi berkata; masih ber-kata, L.*

Het is — geen dag, *hari belom sijang.*

— niet gaar, *belom lagi masaq.*

— eens, wederom, *poela; sakali lagi.*

Al is het — zooveel, *djikalaw bebe-rapa banjaq sakali-poen; maski berapa banjaq, L.*

Nogmaals, bijw. *lagi poela; lagi sakali.*

Nok, vr. van eene ra, *hoedjoeng peba-wan.*

— van een dak, *praboengan; perahan.*

Nok, m. zie **Snik.**

Nokbalk, m. *perahan.*

Nokken, o. w. *menjedoe.*

Nokking, vr. *sedoe.*

Nokpan, vr. *gentèng perahan.*

Noktakel, m. *èrètan hoedjoeng pebawan.*

Nominatie, vr. (ond. w.) *daftar nama orang jang kapilihan.*

Nommer, o. *angka; loemoer, verb.*

Nommerbriefje, o. *soerat angka; soerat loemoer, L.*

Nommeren, b. w. *toelis angka; taroh hhisáb; taroh loemoer, L.*

Non, vr. *anaq dara jang bertapa; perampoevan jang pertapa.*

Nonnenklooster, o. *tempat pertapa anaq dara, (prawan).*

Nood, m. *kasoebaran; kasoeshan jang terlaloe amat.*

Ter nauwer —, *dengan soesah sakali; dengan soekar; hampir tiada bolèh.*

—, nijpende toestand, armoede, *kapapaân; kamiskinan; madlarat, Ar.; ma-larat, verb.*

Zijnen — aan zijnen meester klagen,

mengadoekan hhal kasoekarannya pada toewanja.
 Uit den — redden, *meloepoetkan dari pada kasoekaran.*
 —, gevaar, *behaja.*
 Uiterste —, *kasoekaran jang terlaloe amat sangat; stervensuur, adjal, Ar.*
 In — zijn, *berkasoekaran.*
 Uit — (noodzakelijkheid) vragen, *meminta karena hhadjat.*
 In geval van —, *kaloe berhhadjat.*
 —, persing der ingewanden, *hhadjat.*
 Grootte en kleine —, *hhadjat besar dan hhadjat ketjil.*
Noodbede, vr. *permintaan karena hhadjat.*
Nooddienst, vr. *pekerdjaan karena hhadjat.*
Nooddruft, vr. *hhadjat; kakoerangan; kapapaan; kamiskinan; madlarat; malarat, L.*
Nooddruftig, b. n. *miskin, Ar.: papa; potol, L.*
Nooddruftigheid, vr. zie **Nooddruft.**
Nooddwang, m. *kupaqsaaen jang berhhadjat.*
Noodwingen, b. w. *paqsa (memaqsa) karena hhadjat.*
Noode, in: van — hebben, *koerang; berhhadjat.*
 Van — zijn, *mesti ada, L.; berhhadjat.*
Noode, bijw. *dengan tiada soeka; malas.*
 Iets — doen, *kerdja apa-apa dengan tiada soeka, (dengan malas); malas kerdja.*
Noodeloos, b. n. *tiada oesah; tra oesah, L.; troesah, L.; tiada bergoena.*
Noodeloosheid, vr. *kasijaan; peri jang tiada berhhadjat.*
Nooden, b. w. zie **Noodigen.**
Noodhaven, vr. *pelaboehan pada masa kasoekaran.*
Noodhulp, m. en vr. *orang jang toeloeng karena hhadjat.*
Noodig, b. n. *oesah; jogja; mesti ada, L.; berhhadjat.*
 Het is — dat de koning de vaten doe te voorschijn brengen, *sajogjanja disoeroeh radja ite hhadlikan badjan.*
 Het is niet —, *tiada oesah; ta-oesah; trada oesah, tra-oesah, troesah, L.*
 Het — e, *barang hhadjat.*
 Het — e bezitten, *sangkap, L.; ada barang hhadjat.*
 Geld — hebben, *berhhadjat oewang; mesti pakéj oewang; maoe pakéj oewang, L.*
 Het — e voor de uitgaven, *nafaqat, Ar.*
Noodigen, b. w. (geringe lieden ter maaltijd —), *panggil orang makan. Panggil wordt ook wel voor aanzienlijken gebezigd.*
 Terwijl gij allen, die ik niet noodigde, wel uit eigene beweging kwaamt, *sedang toewan-toewan sakalian jang tiada hamba-panggil lagi datang sendiri.*

—, (voornamen lieden, lang vooruit), *padakan.*
 —, (om dadelijk te komen), *silakan.*
 —, (om te drinken), *angkap minoem; persingga.*
 —, verzoeken, *pinta, meminta; minta, L.; poehoeh, memoehoekkan.*
 —, aansporen, *adjaq.*
Noodiger, m. *orang jang panggil makan, zie Noodigen.*
Noodiging, vr. *panggilan.*
Noodjaar, o. *tahoen jang tjilaka; tahoen jang berbelá.*
Noodklok, vr. *genta semboejan.*
 —, *Inlandsche alarmklok, (van hout), tongtong.*
Noodkreet, m. *djerit kasoekaran, (hhadjat).*
 Noodkreten slaken, *menджерit.*
Noodlot, o. *taqdir, Ar.; maqdarat, Ar.; oentoeng.*
 Het boek des —s, *loehhalmahhfoell, Ar.*
Noodlijdend, b. n. zie **Nooddruftig.**
Noodlottelijk, bijw. *atas peri jang amat tjilaka; tjilaka sakali.*
Noodlottig, b. n. *tjilaka; amat soekar.*
 —, voorbeschikt, *moegaddar, Ar.*
 — uur, *stervensuur, aladjal, Ar.; waqtoe kamatian.*
Noodlottigheid, vr. *peri hhal jang tjilaka; naqib, Ar.*
Noodmoord, m. *pemboenoehan jang berhhadjat.*
Noodmunt, vr. *darham (oewang) jang ditimpa karena kasoekaran.*
Noodpenning, m. *oewang jang disimpan bakal dipakéj pada koetika jang kasoekaran.*
Noodschot, o. *boenji marijam semboejan (tanda) kasoekaran.*
Noodseinen, o. *meerv. tanda kasoekaran; semboejan hhadjat; 'alámat belá.*
Noodweër, o. *hevig onweër, thoefán, Ar., (eig. watervloed, doch ook voor — gebezigd).*
 —, storm, *angin riboet.*
Noodwendig, b. n. zie **Noodig.**
Noodwendigheid, vr. *hhadjat, Ar.; kakoerangan.*
Noodzaak, vr. *kapaqsaaen.*
Noodzakelijk, b. n. *lazim, Ar.; lazim; mesti.*
Noodzakelijkheid, vr. *loezoem, Ar., zie Noodwendigheid.*
Noodzaken, b. w. *paqsa; memaqsa; paqsakan; lazimkan.*
 Met geweld —, *keraskan, mengeraskan.*
Nooit, bijw. *tiada pernah; tiada djemah.*
 —, geenszins, *tiada sakali-lali.*
 Nog —, *belom pernah; belompéj.*
 Het zal — geschieden, *sahingga kekal tiada djadi itoe.*
 In mijn gansche leven zag ik nog — eene houding van een mensch zoo als ...

- sa'oemoer kita ini belompéj ada kita melihat sikap manoesija seperti.*
- Noopijzer**, m. *besi penggertaq; pentjoe-tjoeq.*
- Noord**, b. n. *oetara; kalèr, L.*
- Noord**, m. het — en, *oetara, Sansk.; sabelah oetara; sabelah kalèr; sabelah laoet, L.; péhaq oetara.*
- Om den — *varen, berljajar ka sabelah oetara.*
- Noordelijk**, b. n. *jang ada di sabelah oetara.*
- Noorden**, o. *sabelah oetara; péhaq oetara; kalèr, L.*
- Dit eiland grenst ten — aan de zee, *maka poelaw ini di sabelah timoer berpingsiran dengan laoet.*
- Naar het — *zeilen, berljajar ka péhaq oetara, (ka sabelah oetara).*
- Noorder**, b. n. *oetara; kalèr, L.*
- Het — *aspunt, goethb oetara; poesat paksina.*
- *breedte, lébarnja oetara.*
- *licht, fadjr oetara; terang oetara.*
- *kwartier, péhaq oetara; benoewa oetara.*
- *zon, fig. tengah malam.*
- Met de — *zon vertrekken, membawa dirinja pada tenggah malam; lari (minggat) pada tengah malam.*
- Noordewind**, m. *angin oetara, (paksina).*
- Noordkaap**, vr. *tandjoeng oetara.*
- Noord-noordoost**, o. en b. n. *oetara samata timoer.*
- Noord-noordwest**, o. en b. n. *oetara barat laoet.*
- Noordoost**, b. n. *timoer laoet; oetara timoer.*
- Noordoostelijk**, b. n. *ka sabelah timoer laoet.*
- Noordoosten**, o. *timoer laoet; oetara laoet.*
- Noordoost-ten-noorden**, o. *timoer laoet sa-mata oetara.*
- Noordoost-ten-oosten**, o. *timoer laoet samata timoer.*
- Noordpool**, vr. *goethb oetara; goethb sji-mált, Ar.; poesat oetara.*
- Noordpoolanden**, o. *meerv. benoewa goethb oetara.*
- Noordstar**, vr. *poolstar, bintang goethb; bintang oetara.*
- Noordsteen**, m. *batoe berani.*
- Noordvaarder**, m. *nachoda (kapal) jang berdagang di benoewa oetara.*
- Noordwaarts**, *bijw. ka sabelah oetara; ka sabelah kalèr, L.*
- *aanhouden, mengoetara; ambil oetara.*
- Noordwest of westen**, b. n. en o. *barat laoet; barat oetara.*
- Noordwestelijk**, b. n. *ka sabelah oetara.*
- Noordwest-ten-noorden**, o. *barat laoet samata oetara.*
- Noordwest-ten-westen**, o. *barat laoet samata barat.*
- Noordwestering**, vr. *hhál sambir ka barat.*
- Eene streek —, *oetara sambir djaroem pendèq.*
- Noordzee**, vr. *laoet oetara.*
- *van Java, laoet Djawa.*
- Noordzijde of kant**, vr. *sabelah oetara.*
- Noot**, vr. *aanteekening, kanteekening, hhásjyat, Ar.*
- *in de muziek, tanda ragam; tanda lagoe, L.*
- Hij heeft veel noten op zijnen zang, *dija ada banjaq tingkahnja; banjaq roendingnja, L.*
- Noot**, vr. *kokos—, boewah njjoer; boewah kalapa, L.*
- *met harden bast, zuur doch lekker, krandji.*
- *van de kemiri, boewah keras; boewah kemiri, zie Noteboom.*
- Mannetjes —, *muskaatnoot, palól.*
- , *galnoot, madjakani.*
- Nootolie**, vr. *kokosnootolie, minjaq njjoer; minjaq kalapa, L.*
- , *(van de kemiri), minjaq kemiri.*
- Nop**, vr. *pluisje, boeloe kain.*
- Nopen**, b. w. *sporen, patjoe; gertaq, meng-gertaq; tjoejtjoeq.*
- *aanhitsen, oesiq; adjaq; mengadoe.*
- , *noodzaken, paqsa.*
- Met geweld —, *ronggah, L.; mengga-gahi; memaqsa dengan keras.*
- Nopens**, voorz. *tentangsan; akan dari pada.*
- Noping**, vr. *prikkeling, pematjoesan; peng-gertakan.*
- , *aanhitsing, pengoesikan; pengadja-kan; pengadoean.*
- Nopjes**, vr. *meerv. zie Nop.*
- Hij is in zijne —, *fig. maka ija-poen soeka serta sedap rasanja; dija ada soeka hati, L.*
- Noppen**, b. w. *gelisig.*
- Noppig**, b. n. *penoeh boeloe kain.*
- Nork**, m. *zie Nurk.*
- Norsch**, b. n. *bengis; garang; geram; asam, L.; kereng hati.*
- , *woest, galag.*
- Norschheid**, vr. *peri bengis; peri garang.*
- Notariaat**, o. (ond. w.) *pekerdjaan notaris; djabatan dabir.*
- Notarieel**, b. n. (ond. w.) *tersoeroet olèh dabir.*
- Notaris**, m. *dabir, Perz.; notaris.*
- Notarisambt**, — *schap, o. zie Notariaat.*
- Noteboom**, m. (Aleurites moluccana), *kemiri; kemiling.*
- Notedop**, m. *zie Kokosnotedop.*
- Notemuskaat**, vr. *boewah pala.*
- Ingelegde, (gezouten) —, *bakasam pala.*
- Notenboek**, o. *soerat ragam; boekoe lagoe, L.*
- Notenkraker**, m. *pengerkah; penggoenjl.*

Notenpapier, o. *garthás bakal menoelis lagoe*, (ragam).
Notenschrijver, m. *orang jang menoelis lagoe*, L.; *orang jang menyoerat ragam*.
November, m. *slachtaand, boelan nofember*.
Nu, *bijw. sakarang*.
 — eerst, *baharoe sakarang; baharoe tahadi; baharoe-baharoean; baroesan*, L.
 — en dan, *sring-sring*, L.; *terkadang-kadang; adang-adang*.
 Van — af aan, *dari pada sakarang ini*.
 Tot — toe, *sampéj sakarang*.
 —, *terstond, pada sakarang ini*.
 — *welaan, baiklah; bijarlah; ajo*.
Nuchter, *nuchteren*, b. n. *belum makan minoem*.
 —, *niet dronken, tiada maboq*.
 Nooit —, *selamanja maboq*.
 —, *matig, djimat*.
 — *worden, hilang maboq*.
 — *maken, menghilangkan maboq*.
Nuchterheid, *vr. peri djimat; peri orang jang tahoe pantang*.
Nuf, *vr. nufje, neuswijs meisje, nona jang bertingkah; anaq perampoewan jang bertingkah*.
Nufachtig, b. n. *bertingkah*.
 —, *zie Talmachtig*.
Nuffen, o. w. *zie Talmén*.
Nugger, b. n. *zie Snugger*.
Nuk, *vr. kuur, tingkah; sarasa hati*.
Nukig, b. n. *bertingkah*.
Numero, *vr. (ond. w.) nommer, angka; loemoer*, L.
Nun, *vr. pipa boewat kasih minoem anaq*, L.; *tempat loeloem; tempat menjoesoi anaq*.
Nunnen, o. w. *menjoesoe; mengisap; loeloem*.
Nuntius, m. (ond. w.) *gezant van den paus, oetoesan alháá*.
Nurk, m. *orang bengis; orang moeka masam*.

Nurkachtig, b. n. *zie Nurkig*.
Nurken, o. w. *knorren, tjomèl*.
Nurkig, b. n. *soeka tjomèl*.
Nusselaar, m. *zie Talmer*.
Nusselen, o. w. *kerdja lambat-lambat*.
Nut, b. n. *bergoena*.
Nut, o. *Nuttigheid, goena; pergoenaän; fáádat, Ar.; manfa'at, Ar*.
 Opat *Men uit de lezing van hetzelfde*
 — *trekke, soepaja orang berolèh dari pada batjanja manfa'at*.
 Tot — *van het algemeen, akan goenanja orang banjaq; akan pergoenaän jang sadjati; akan manfa'at jang 'oembem*.
 — *opleveren, djadi bergoena; beri fáádat*.
 Welk — *steekt daarin? apa goenanja itoe?*
 Tot — *doen strekken, manfa'atkan*.
 Trek *er — uit, ambillah fáádat dari pada itoe*.
 — *aanbrengen, membe'ri manfa'at; berfáádat*.
 Ten *nutte maken, bergoenakan*.
Nuttelijk, *bijw. dengan goena; dengan fáádat*.
Nutteloos, b. n. *tiada bergoena; sija-sija*.
 —, *vruchteloos, tjoeamah-tjoeamah*.
Nutten, o. w. *nut aanbrengen, membe'ri fáádat; djadi bergoena*.
Nuttig, b. n. *bergoena; berfáádat*.
 — *maken, bergoenakan; menjadikan bergoena*.
 Het — *e, barang jang bergoena*.
 Het *aangename met het — e verbinden, menjertakan (besertakan) barang kaseokaän dengan barang jang bergoena*.
Nuttigen, b. w. *santap; makan*.
Nuttigheid, *vr. pergoenaän; goena*.
 —, *aanwinst, voordeel, perolèhan; laba*.
Nuttiging, *vr. penjantapan; hhál makan*.

O.

O, *tusschenw. já, Ar.; héj*.
 — *God! — Heere! já ilah! já toehankoe!*
 — *Isma Mantri, waarom zwijgt gij? héj Isma Manteri mengapa maka engkau berdijam?*
 — *mijne geliefde, ajoé adinda*.
Oblie, *vr. apam; koewèh semprong*, L.; *oepak; raghif, Ar*.
Obliebakker, m. *toekang koewèh semprong*, L.; *toekang apam*.
Obliedoos, *vr. tempat koewèh semprong*, L.; *tempat apam*.
Obliekraam, *vr. kedéj orang mendjoewal apam; waroeng koewèh semprong*, L.

Oblieverkoper, m. *orang mendjoewal apam, (koewèh semprong, L.)*.
Obligatie, *vr. (ondw.) soerat djandi bajar hoetang*.
 Rentegevende —, *soerat hoetang jang berboenga*.
Ocean, m. *samoedra, Sanskr.; laoet besar, laoetan; bahhr, Ar.; laoet saleboe; dirjá, Perz*.
 De —, *wereldzee, albahhr'almoehtih, Ar*.
 De *Atlantische —, bahhr attloelamat, Ar*.
Och, *tusschenw. adoeh; ah; wah; sajang*.
 — *dat God gave! insjá Allah!*

- hij is ongelukkig, *adoeh tjilaka tja.*
— arme! *sajang! kasjang! L.*
- Ochtend**, m. *pagi.*
Des — s vroeg, *pagi hari.*
Morgen —, *ésog pagi; bésog pagi, L.*
— en avond, *pagi dan petang; pagi dan soré, L.*
Zeer vroeg in den —, *pagi-pagi.*
Te tien uren des — s, *pada poekoel sabelas pagi.*
De geheele —, *soentoeq pagi; antéro pagi, L.*
Wat hebt gij den geheelen — ver-
richt? *apa loe kerdja antéro pagi? L.*
- Ochtendbezoek**, o. *perkoendjoengan pada pagi*, zie **Bezoek.**
- Ochtenddauw**, m. *emboen pagi.*
- Ochtenddrank**, m. *minoeman pagi.*
- Ochtendeten**, o. *makanan pagi.*
- Ochtendgebed**, o. *do á pagi hari.*
— der Islamieten, *sembahjang soebhh.*
- Ochtendgewaad**, o. *pakéjan pagi.*
- Ochtendlied**, o. *tahlil pagi hari.*
- Ochtendmaal**, o. *makanan pagi hari.*
- Ochtendstond**, m. *waqtos pagi; masa pagi.*
- Ochtendzang**, m. *njanjian pagi hari; tahlil pagi.*
- Ochtendzon**, vr. *matahari pagi.*
- Octaaf**, o. (ond. w.) *saperdelapan.*
- Octavo**, o. (ond. w.) *oktaf*, verb.; *besarnya saperdelapan lembar.*
- October**, m. *oktober, Ned.*
- Octrooi**, o. (ond. w.) *hhaq (dengan menge-
tjoevalikan lain orang).*
- Octrooibrief**, m. *soerat hhaq (bagi sa-
orang sahadja).*
- Octrooieeren**, b. w. (ond. w.) *memberi
soerat hhaq; mengaroenijakan soerat hhaq.*
- Oculatie**, vr. (ond. w.) (op de Inlandsche
manier), *tjangkokan.*
- Oculeeren**, b. w. (op de Inlandsche man-
nier), *békin tjangkokan, L.; selit; men-
gembari.*
- Oculist**, m. (ond. w.) zie **Oogmeester.**
- Ode**, vr. *sji'r jang tinggi; sjair jang
tinggi, L.*
- Oefenaar**, m. *jang mengoesahakan; peng-
oesaha.*
—, *kunstenaar, pandéj; toekang.*
- Oefenen**, b. w. *leeren, mengoesahakan;
beladjar.*
—, *gewennen, bijasakan.*
Zich —, *mengoesahakan diri.*
—, (anderen) *mengadjar; mengadjarkan.*
In de wapenen —, *mengadjar berbaris,
L.; memfahamkan pada ilmoe sendjata.*
Tien duizend goed goeefende soldaten,
*salaqsa orang çoldádoe jang saham pada
ilmoe sendjata; salaqsa orang çoldádoe
jang tahoe berbaris.*
Het geheugen —, *menegoehkan pengi-
ngatan.*
Het geduld —, *beladjar çabar; çabar.*

- Zich in het lezen van den koran —,
beladjar mengadji goer-án.
- Zich in de Arabische taal —, *beladjar
bahasa Arab.*
- Een beroep uit—, *mengerdjakan soe-
watoe pekerdjaän.*
- Geweld —, *menggagahi; mengerasi.*
- Gerechtigheid —, *beroeawat ádil.*
- Wraak —, *balas; toelah.*
- Weldadigheid —, *melimpahkan kamoe-
rahan.*
—, o. w. *godsdienstige oefening hou-
den, bitjara dari perkara agama.*
- Oefening**, vr. *peladjaran; oesaha.*
—, (over godsdienst) *pekoempoelan
orang jang bitjara dari perkara agama.*
— des lichaams, *pekerdjaän badan,
(toeboeh).*
- Oefenkamer**, vr. *biliq (tempat) peladjaran;
biliq pengadjan.*
- Oefenplaats**, vr. *tempat peladjaran.*
- Oefenschool**, vr. *madrasat, Ar.; madras,
L.; tempat pengadjan; langar, Perz.;*
sekolah, verb.
- Oer**, m. *ijzererts, tanah besi.*
- Oer**, m. *wreede, vezelachtige grond, tanah
jang keras lagi banjaq akarnya.*
- Oest**, m. zie **Noest.**
- Oester**, vr. *tiram; sipot.*
— s vangen, *tjahari tiram.*
Versche — s, *tiram baharoe.*
- Oesterbak**, m. *talam tiram; pinggan (pi-
ring) tiram.*
- Oesterbank**, vr. *beting tiram.*
- Oestereter**, m. *orang jang soeka makan
tiram.*
- Oesterhuis**, o. *roemah (kedéj) orang djoe-
wal tiram.*
- Oesterkooper**, m. *orang mendjoewal
tiram.*
- Oesterkreek**, vr. zie **Oesterbank.**
- Oesterman**, m. *orang mendjoewal tiram.*
- Oestermand**, vr. *bakoel tiram; raga tiram.*
- Oestermesje**, o. *pisaw akan membelah
tiram; pisaw boewat memboeka tiram, L.*
- Oesterplaat**, vr. *beting tiram.*
- Oesterschelp**, vr. *koelit tiram.*
- Oesterschuit**, vr. *perahoe tiram.*
- Oesterschulp**, vr. *koelit tiram.*
- Oesterton**, vr. *tong tiram.*
- Oestervangst**, vr. *pentjaharian tiram.*
- Oestervat**, o. *tong tiram.*
- Oesterverkooper**, m. *orang mendjoewal
tiram.*
- Oever**, m. *waterkant, eener rivier, tepi
soengéj; pinggir kali, L.; tebing.*
— der zee, *pantéj; tepi laot; pinggir
laot; sáhil, Ar.*
Langs den —, *sapandjang pantéj.*
Langs den — der rivier voortwande-
len, *berdjalan menoeroet tepi soengéj.*
Op den — van het graf zijn, *hampir
mati.*
- Oeverbewoner**, m. *orang soengéj.*

Oeverzand, o. (der zee) *pasir pantéj*.
— van breed strand, *pasir pasisir*.

Of, voegw. bij twijfel, *djika, djikalaw; kaloe, L.; apa, L.*
Ik weet niet — hij reeds gekomen is, *kita tiada tahoe djika (apa) dija soedah datang*.
Wie weet — de koning zal komen? *siapa tahoe akan radja datang?*
Hij wil zien — het een jong paard is, *ija maoe lihat kaloe ada koeda jang moeda*.
Vraag — mijnheer te huis is, *tanja kaloe toewan ada di roemah*.
Als —, *seperti; laqsana; sabagéj; seperti mana*.
Hij loopt als — hij dronken is, *maka ija berdjalan seperti orang mabog*.
—, *hoewel, maski, L.; djikalaw sakalipoen*.
—, *tijd aanduidend, nauwelijks* —, *baharoe maka*.
Sri Rama had het nauwelijks gezegd — Hanoeman vertrok, *maka Sri Rama baharoe berkata itoe maka Hanoeman pergilah*.
—, *onderscheidend, ataw; oetawa, L.*
Koper — steen, *tambaga ataw batoe*.
Deze — die, *ini ataw itoe*.
Wat u nu betreft, zijt gij een mensch — een aap? *adapoen akan engkaw ini manoesijkah ataw kerakah?*
—, *het zij, baik; maoe*.
— jong — oud, *baik moeda baik toeha; maoe moeda maoe toeha*.
Wie weet —, *het is de vraag* —, *entah*.
— hij zal terugkomen — niet, *entah koemba! entah tiada*.
Ik weet niet — het een spook is, *entah poen hantoe*.
— hij inderdaad zijne dochter wil geven? *sesoenggoehnjakah ija hendaq memberikan anaqnja*.
— wordt somtijds verzwegen, als: vier — vijf menschen, *empat lima orang*.

Offer, o. *persembahan; goerbán, Ar.; persembelèhan*.
— aan den priester, *pithrah, Ar.; çideqah, Ar.*
Het — van brood en wijn, *goedás, Ar.*
Verplicht —, *çideqah jang fardloe*.
— der Hindoes, *poedja*.
Vrijwillig, verdienstelijk —, *çideqah jang soennat*.
Een Gode welbehagelijk —, *goerbán jang diridalkan Allah*.
Den Koning een — brengen, *bepersembahkan barang sasowatoe kahadapan radja*.
Het — (slachtoffer) zijner edelmoedigheid worden, *tiwás karana kamoerahan*.
—s aan de zon, *goerbán pada matahari*.

Offeraar, m. *dzabhh, Ar.; orang jang menggoerbankan*.

Heidensche —, *orang jang memoedja; memoedja*.

Offeraltaar, o. *madzabhh, Ar.; tempat sembelèh*.

Offerambt, o. *djabatan dzababh; pekerdjaan memoedja*.

Offerande, vr. zie Offer.
Zwaarwichtige plechtigheden bij eene —, *hoemoem, Ar.*

Offerbeest of Dier, o. *binatang jang diqoerbankan; binatang jang disembelèh*.

Offerbloed, o. *darah qoerbán; darah binatang jang disembelèh*.

Offerbus, vr. *tempat tarohan derma, (çideqah)*.

Offerdienst, vr. *djawatan persembelèhan*.

Offeren, b. w. aan God, *menggoerbankan; mempersembelèhkan goerbán*.
Aan de goden —, *poedja, memoedja*.
Iets vrijwillig —, *ten offer brengen, bepersembahkan dengan ichtijár; kasih dengan sengadja, L.*
Aan de armen —, *ten offer brengen, mençideqahkan kapada orang miskin*.
Wierook —, *mengoekoe; membakar doepa, (istanggi)*.
Op de graven — en bidden om iets van afgestorvenen te verwerven, *terwijl men iets plant in de hoop dat het zal groeien, poedjah, podjah*.
—, *schenken, beri, memberi; kasih, L.*

Offergeld, o. *derma (oewang) çideqah, Ar.*

Offerhout, o. *kajoe hoemoem*.
Een stuk —, *poentoeng api hoemoem*.

Offering, vr. *penjembelèhan*.
— aan Goden, *poedja*.

Offerkelk, m. *pijala goedás*.

Offerkist, vr. zie Offerbus.
—je, dat op het Chineseche nieuwjaar voor den huisgod of voor het huistempeltje geplaatst wordt, *tjenaq*.

Offermaal, o. *perdjamoean goerbán; perdjamoean çideqah*.

Offermes, o. *sikkín penjembelèhan*.

Offerpenning, m. zie Offergeld.

Offerplechtigheid, vr. *sembahjang goerbán*.

Offerpriester, m. *imám jang menggoerbánkan; panghoeloe jang menjembelèh, L.*

Offerrecht, o. *hhaq goerbán; hhaq penjembelèhan*.

Offervat, o. *pijala goerbán*.

Offervleesch, o. *daging goerbán; daging persembelèhan*.

Offerwet, vr. *hhoekoem goerbán*.

Offerwijn, m. *aer anggoer goerbán*.

Officiant, m. (ond. w.) zie **Ambtenaar**.

Officie, o. (ond. w.) *djawatan*.

Officieel, b. n. (ond. w.) *çahh, Ar.; betoel; dari pada pshaq pamaréntahan*.

Officier, m. die een ambt bekleedt, zie **Ambtenaar**.

— bij het krijgswezen, *opsir*, verb.; *alférés*, Port.
 Een voornaam —, bevelhebber, *hoelobalang*; *panghoeloe*; *panglima*.
 — van gezondheid, *thabib coldádoe*.
Officiersplaats, vr. *djawatan panglima*, (*opsir*).
Ofschoon, voegw. *maski*, L.; *walakin*, Ar.; *masa djikalaw sakali-poen*.
 — hij een gering man is, hij is toch een getrouw man, *maski dija orang ketjil, maka dija orang setija djoega*.
 — hij een krijgsman is, hij is toch niet dapper, *masa ija hoelobalang maka tiada djoega ija berani*.
Oir, o. zie Oor.
Oirbaar, b. n. zie Oorbaar.
Oirkonde, vr. zie Oorkonde.
Oker, m. *batoe koening bakal djanang* (*djenang*); *djanang* (*tjat*) *koening*.
Oksel, m. *ketijag*.
Okselreuk, m. *baoenja ketijag*.
Okselschrool, vr. *kikiq*.
Okshoofd, o. *legèr*, verb. van legger; *tong besar*.
Oleander, m. *laurierroos*, *sidawaja*; *hhabin*, Ar.
Olief, vr. *minjaq*.
 — van olijven, *minjaq zajtoen*.
 Gekookte —, *minjaq matang*.
 Kokos—, *minjaq kalapa*, L.; *minjaq njijoer*.
 Uitgeperste kokos—, *minjaq sampe-lah*.
 Heilige —, *minjaq goedoes*.
 Gebruikte —, waarin iets gebakken is, *djelantah*.
 In — braden, *gorèng dengan minjaq*.
 De lamp heeft geene —, *maka palita itoe koerang minjaq*.
 (Met zooveel zorg) als bij het dragen van (eene kom met) —, *seperti menating minjaq jang penoeh*.
 Met de hand in kokende — tasten, bij het doen van eenen eed, *menjalag minjaq*.
 Gij moet er wat — bij doen, *loe misti tambah minjaq sedikit*, L.; *tambah olèh-moes minjaq sedikit*.
 Kastor—, *minjaq djaraq*.
 Steen—, aard—, *minjaq tanah*.
 Welriekende —n, *minjaq baeo-baeoan*.
 — voor kraamvrouwen, *minjaq poen-tjanaq*.
Olieachtig, b. n. *berminjaq*.
Olieachtigheid, vr. *peri minjaq*.
Oliebak, m. *pasoe minjaq*; *bekas minjaq*.
Oliedroesem, m. *tahi minjaq*.
Olie- en **azijnstelletje**, o. *tempat minjaq dan tjoeka*; *tempat tjoeka minjaq*.
Oliëflesch, vr. *botol minjaq*; *boeli minjaq*.
Oliegevend, b. n. *jang berminjaq*.
Oliehandel, m. *daqangan minjaq*.
Oliehef, vr. *tahi minjaq*.

Oliekelder, m. *oliepakhuis*, *goedang minjaq*.
Oliekooper, m. *toekang minjaq*; *orang mendjoewal minjaq*.
Oliekruijk, vr. steenen —, *tempajan minjaq*; *tempat minjaq*.
Oliemolen, m. *penggilingan minjaq*.
Oliën, b. w. *sapoe dengan minjaq*; *beperminjaqkan*.
 —, zalven, *mengoerap*.
 Geolied papier, *qarthás jang disapoei minjaq*.
Oliepakhuis, o. *goedang minjaq*.
Oliepers, vr. *kempa*, *kempaän*.
Oliepot, m. *bekas minjaq*; *tempat minjaq*.
Olierijk, b. n. *jang ada banjaq minjaq-nja*.
Oliesel, o. *pengoerapan jang achir*.
Olieslager, m. *toekang jang bekin minjaq*, *toekang minjaq*; L.; *djoeroe-kempa*.
Olieslagerij, vr. *kempa*, *kempaän*.
Oliesteen, m. *batoe asahan minjaq*; *batoe gosog*, L.
Oliestel, o. *tempat minjaq dan tjoeka*.
Olieton, vr. *tong minjaq*.
Olievat, o. *tong minjaq*.
Olieverkooper, m. *toekang minjaq*; *orang mendjoewal minjaq*.
Olieverf, vr. *djanang* (*djenang*) *minjaq*; *tjat minjaq*, L.
 In — schilderen, *menoelis gambar dengan djanang* (*tjat*) *minjaq*.
Olievlak, vr. *noda minjaq*.
Oliewinkel, m. *kedej minjaq*.
Oliezaad, o. *bidjèn*; *lang*, (*sesamum indicum*).
Oliezacht, b. n. *lemboet sabagèj minjaq*.
Olifant, m. *gadjaq*, Sansk.; *biram*; *fil*, Ar.
 Zijne —en in slagorde scharen, *beradjoengkan gadjahnja*.
 Witte —en, *gadjaq poetih*.
 De —, welken de koning berijdt, *gadjaq kanaikan baginda*.
 Kostbaar gehemelte boven eenen —, *gambot*.
 —en doen vechten, *berdjoewangkan gadjaq*.
 De —, dien gij ziet (en) de man, die in dat huije zit, dat op den — staat, zijn een teeken dat hij eenen brief van zijnen Koning aan onzen Heer brengt, *ja-ini gadjaq toewan-lihat, jang orang doe-doeq dalam ringga atas gadjaq itoe, 'ald-mat dija bawa soerat dari radja dija akan toewan kita*.
Olifantenvanger, m. *boemoes*.
Olifantgestoelte, o. huije op den olifant, *ringga* (*ringka*); *baloehan*.
Olifantshaak, m. *koesa*, *angkoesa*, Sanskr.
Olifantshuid, vr. *korlit gadjaq*.
Olifantsjacht, vr. *perboeroean gadjaq*.
Olifantskraal, vr. (om olifanten te vangen), *ranoe*.

Olifantsmänner, m. *sarati*.
Olifantsschreeuwen, o. *menderoe* (*ga-djah*).
Olifantssnuit, m. *boelaléj*.
Olifantsspel, o. schaakspel, *permainan gadjah*; *permainan tjatjoer*, zie **Schaakspel**.
 Twee paar — en, *doewa kapala gading*.
Olifantstand m. *gading*; *gigi gadjah*.
Olifantsval, m. *kédah*; *kandangan*.
Olifantsvanger, m. *boemoe*.
Olijf, m. olijffboom, *pohon zajtoen*.
 —, vr. vrucht, *boewah zajtoen*, Ar.; (*djétoen*, verb.).
Olijfberg, m. *boekit zajtoen*.
Olijfblad, o. *daoen zajtoen*.
Olijfboom, m. *pohon zajtoen*.
Olijfkleur, vr. *warna zajtoen*.
Olijfolie, vr. *minjag zajtoen*.
Olijftak, m. *tjabang zajtoen*.
Olijven, b. w. *beri warna zajtoen*.
Olijvenhout, o. *kajoe zajtoen*.
Olijvenvormig, b. n. *roepa zajtoen*.
Olm, m. olmboom, *pohon nagh*, Perz.
 In het Ar. heet de — *boeqá, dardár*.
Om, voorz. rondom, *koeliling*; *berkoeliling*; *pada segala péhaq*.
 Eene gracht — de stad, *parit koeliling negeri*.
 Eene heining — het huis, *pagar koeliling roemah*.
 Eenen tulband — het hoofd winden, *meliilitkan dastar pada kapala*.
 — iets heen loopen, omringen, *mengoelilingi*.
 — den aardbol reizen, *berdjalan berkoeliling boemi*.
 —, richting aanduidende, *ka; ka sabelah; di; pada*.
 Den steven — de oost wenden, *berlajar menoedjoe ka timoet*.
 — hoog, *kaatas*.
 — laag, *kabawah*.
 Hij klimt naar — hoog, *ija naik kaatas*.
 Hij is — hoog, *ija ada diatas*.
 —, tijd aanduidende, *sakira-kira*.
 — den middag, *sakirah-kira tengah hari*.
 — vier uur, te vier uur, *pada djám poekoel empat*.
 — hoe laat? *poekoel berapa?*
 — de honderd, *hampir saratoes; lebih koerang saratoes*.
 — den anderen dag, *sahari-hari lepas satoe hari*.
 — de drie jaar, *tijap-tijap tiga tahoen; saban-saban tiga tahoen, L.*
 —, berooving aanduidende, *bakal bilahi; berbahaya*.
 Het is — zijn leven te doen, *maka hidoepnja poen bakal bilahi*.
 — het leven brengen, *boemoeh*.

—, een voorwerp van oorzaak aanduidende, *kurana; sabab; akan*.

Weende — den dood van haar kind, *maka ija menangis karana anaqnja mati*, ook: *menangiskan anaqnja jang mati*.

—, poging aanduidende, *akan; hendaq*.
 — de gemalin te worden van den zoon van ..., *akan djadi isterinja anaqnja...*

— dien te verkoopen, *hendaq akan didjoewalnja*.

—, (akan) wordt gewoonlijk vóór het voorwerp verzwegen.

— vergiffenis vragen, *mintá ampoen*.

Heeft iemand — (naar) mij gevraagd, *adakah hamba ditinjau orang? apa ada orang datang tanpa sama sahaja? I.*

— tien gulden wedden, *betaroh sapoe-loeh roepijah*.

Het is slecht om twee drie dagen te doen, *itoe tjomah doewa tiga hari sahadjá*.

Zich — hem niet bekommeren, *tiada fadlóel (ferdoeli, L.), akan dija, (sama dija)*.

— den geneesheer zenden, *soeroeh panggil doekoen, (dokter, Eur., thabth, Ar.)*.

—, ter zake van, *karana; sabab*.

— zijne zonden gestraft worden, *kensiksa karana dosa-dosanja*.

— die reden, *karana sabab itoe*.

— Gods wil, *karana Allah; pertjoe-mah, L.; dengan tiada bajár*.

— zijnent wil, *karana dija*.

—, bijw. verder, *lebih djaoeh*.

Deze weg naar Buitenzorg is veel —, *maka ini djalan ka Bogor terlebih djaoeh*.

De tijd van de verbintenis is —, *maka waqtoe perdjandjian itoe soedah laloe, (liwat, L.); soedah sampéj perdjandjian*.

De maand is —, *boelan soedah habis, (laloe, liwat, L.)*.

Als de maand — is, *nanti kaloe habis boelan*.

—, van verandering, als: de wind is om, *angin soedah berkisar; angin soedah beralih*.

— en —, *berkoeliling, berkoelilingan*.

—, gevolgd van: te, *akan; hendaq*.

— u te vermoorden, *akan memboemoeh engkaw*.

— nu op Parwasta terug te komen, *sabermoela akan Parwasta*.

— dien te verkoopen, *hendaq akan didjoewalnja*.

Omademem, b. w. *meroeboekkan dengan menafasi, (dengan napas, L.)*.

Omakkeren, b. w. *menanggalakan; meloekoe, L.*

Omarbeiden, b. w. *omploegen, menanggala; meloekoe, L.*

—, omgraven, *patjoel, mematjoel; gali*.

—, veranderen, *mengobakkam*.

Dat boek moet omgearbeid worden, *maka kitab ini hendag diobahkan.*

Omarbeiding, vr. *penanggalaan*, zie **Om-
arbeiden**.

—, verandering, *pengobahan.*

Oarmen, b. w. *peloeg, memeloeg; dakap, (dekap), mendakap; memangko.*

Oarming, vr. *pemeloekan; pendakapan.*

Omballing, m. *barang jang tiada ber-
goena.*

Ombazuinen, b. w. *menjatakan dengan
boenji nafiri, (selomprèt, L.); berseroe-
seroe.*

Ombedelen, o. w. *minta-minta berkoeli-
ling negeri.*

Ombellen, b. w. zie **Omroepen.**

Omberen, o. w. *main omber, Eur.*

Ombervisch, m. *ikan boenga wara.*

Ombeuken, b. w. *roejoekkan dengan han-
tam.*

Ombinden, b. w. *bebat.*
—, omdoen, omslaan, *pakéj.*
Eenen gordel —, *membebatkan ikat
pinggang.*
—, omwinden, omwikkelen, *lilit, me-
lilit.*

Ombindsel, o. *bebatan; ikatan.*

Omladeren, b. w. zie **Doorblade-
ren.**
—, b. w. in een boek bladeren, *moed-
daris, Ar.*

Omlazen, b. w. *meroeboekkan dengan
tjoep-tjoep hingga roeboeh.*

Omboenen, b. w. *sikat didalam dan di-
loewar.*

Ombolwerken, b. w. *memboewat bèntèng
berkoeliling negeri.*

Ombonzen, b. w. *toemboeg hingga roe-
boeh.*

Omboorden, b. w. *berkelimkan; békin
som, L.; pasang tali aèr.*
—, omringen, *mengoelilingi.*
Een meer door bergen omboord, *tasik
jang dikoelilingi goenoeng.*

Omboordsel, o. *kelim; birih; tali aèr;
sirat.*

Ombouwen, b. w. *omploegen, menang-
gala; meloekoe, L.*

Ombrengen, b. w. *bawa koeliling.*
Den drinkbeker —, *laten rondgaan,
beridarkan piala.*
—, (scheepst.) *omwenden, béloq.*
—, *dooden, boenoeh. memboenoeh.*
Zich zelven —, *memboenoeh diri.*
Elkander —, *beramoey-umoekan.*
Den tijd —, *habiskan waqtoe.*

Ombrenger, m. *van brieven, orang jang
membawa soerat.*
— van den post, *oepas pos.*
De — eens broeders, *pemboenoeh soe-
dara.*

Ombrenging, vr. *pembawaan koeliling.*
—, moord, *pemboenoehan.*
— van zich zelven, *pemboenoehan diri.*

Ombrengster, vr. *perampoewan jang
memboenoeh anaqnja; pemboenoeh anaqnja.*

Ombrieschen, o. w. *tjarit koeliling; tja-
rit dimana-mana.*

Ombrommen, o. w. *tjomèl-tjomèl ber-
koeliling.*

Ombruien, b. en o. w. *membalikkan.*

Ombrullen, o. w. *menderoe berkoeliling.*

Ombuigen, b. w. *membengkoekkan, zie
Buigen.*
Een houwer of kapmes — met kappen,
owiq.
—, o. w. *djadi bèngkoq.*

Ombuiging, vr. *pembèngkokaan.*

Ombuitelen, o. w. *toembang; soesang
serta djatoh.*

Ombulderen, o. w. *gemoeroeh berkoeli-
ling.*

Omdammen, b. w. zie **Omdijken.**

Omdansen, b. w. *meroeboekkan dengan
menari.*
—, o. w. *menari koeliling; bala koeli-
ling, L.*

Omdat, voegw. *karana; sabab; tegal;
olèh karana; dari karana; sedang; semen-
tang, L.*
— hij ziek is, *sabab ija sakit.*
Ik wil niet — hij het verboden heeft,
*kita tiada maoe tegal itoe soedah dila-
rangnja.*
Hij werd opgehangen — hij gemoord
had, *maka ija-poen digantoeng karana ija
memboenoeh orang.*

Omdaelen, b. w. *bahagi koeliling; beri
koeliling.*

Omdaeler, m. *pembahagi; orang jang mem-
bahagi koeliling.*

Omdaeling, vr. *pembahagian koeliling.*

Omdelven, b. w. *patjoel, mematjoel;
gali; loembi, L.*

Omdijken, b. w. *mengoelilingi dengan
terbis; menerbiskan koeliling.*

Omdijking, vr. *penerbisan koeliling.*

Omdobberen, o. w. *beratoeng koeliling;
hanjoet koeliling.*

Omdoen, b. w. *pakéjkan; kenakan.*
—, omwinden, *bebat.*
Eenen doek —, *pakéj tjala.*
Een papier om iets doen, *boengloeskan
barang apa-apa dengan qarhas.*
Eenen sluier —, *menjelimoetkan.*

Omdolen, o. w. *oembara sini sana; kelana.*
Iemand, die op het gebergte omdoelt,
orang mengoembara di goenoeng.

Omdoling, vr. *oembara.*

Omdraai, m. zie **Omdraaiing.**

Omdraaien, b. en o. w. *poetar, memoetar.*
Een raad —, *poetar djantra, (roda, L.).*
Het hoofd —, *paling kapala.*
Den nek —, *poetar lèhèr; poeluskan.*
Den boom van eenen wagen —, *ben-
doeng bom karèta.*
Zich —, *paling diri.*
—, veranderen, *beralih; berkisar.*

—, omwentelen, *idar*; *kitar*.

—, (als eene spil), *kisir*.

Het hoofd draait mij om, *sahaja poenja kapala poesing*.

Omdraaiing, vr. *pemoetaran*.

— der hemellichamen, *perkitaran tjakra-wala*; *peridaran tjakra-wala*.

Omdracht, vr. *pembawaan berkoeliling*.

—, het in staatsie of processie rond-dragen, *pengarakan*.

De — van den heiligen ouwel, *peng-arakan goedds*.

Omdragen, b. w. *bawa koeliling*; *bawa dimana-mana*.

—, in processie, staatsie, *mengarag berhala*.

Omdraven, o. w. *djokdjok koeliling*.

Het paard is de stad omgedraafd, *maka koeda itoe djokdjok berkoeliling negeri*.

Omdrentelen, o. w. *melantjong sana sini*.

Den ganschen dag drentelt hij om, *antéro (soentoeq) hari ija melantjong sadja*, L.

Omdrijven, b. w. doen rondrijven, *ronddraaien*, *poetarkan*, *memoetarkan*; *poesingkan*, *memoesingkan*.

Het water, dat van het gebergte af-stroomt, drijft het moleerad om, *maka aer jang milir dari goenoeng itoe memoetarkan djantra (roda, L.) penggilingan*.

—, in eenen kring, *mengidarkan*; *mengitarkan*; *mengisarkan*.

Eene kudde schapen den berg —, *menghalawkan kawan domba berkoeliling goenoeng itoe*.

—, o. w. *rondrijven*, *hanjoet sana sini*.

Op zee —, *hanjoet sana sini di laet*.

Omdringen, b. w. *menjesakkan hingga roeboeh*; *meroeboehkan dengan menjesaq*.

Omdrinken, o. w. in het ronde drinken, *berangkap-angkapan*; *soelang-nenjoelang*.

Omdruipen, b. w. *menitigkan koeliling*.

Omdrukken, b. w. *tekan hingga djatoh*.

Aan alle kanten drukken, *tekan pada segala péhaq*.

Omduwen, b. w. *toelaq hingga djatoh*.

Omdwalen, o. w. *koembara*, *mengoem-bara*; *kelana*.

Omdwaling, vr. *koembara*.

Omdwarrelen, o. w. *poesing*.

Omfliadderen, o. w. *terbang melajang sana sini*.

Omfutselen, o. w. *lambat-lambat berdja-lan sana sini*; *metantjong sana sini*, L.

Omgaan, o. w. *poetar*.

Het rad gaat om, *maka djantra (roda) poetar*.

—, in eenen kring, *idar*; *kitar*.

Het braadspit gaat om, *maka patjaj itoe poesing*.

Het glas laten —, *beridarkan pijala*; *berangkap-angkapan*.

Hetgeen in 's menschen hart omgaat, *barang apa jang terbit didalam hati ma-noesija*.

—, eenen omweg maken, *ambil djalan jang terlebih djaoeh*.

—, hier en daar gaan, *berdjalan sana sini*.

In de stad —, *berdjalan berkoeliling negeri*.

—, de ronde doen, *békin ronda*, L.; *berdjalan sambang*.

— in den tempel van Mekka, *berboewat thawáf didalam masjid alhharám*.

— gebeuren, *djadi*; *tjoepeol*, *djoepeol*.

De tijd gaat om, *maka masa laloe*; *maka waqtoe liwat*, L.

Met het geweer weten om te gaan, *tahoe bermain sendjata*.

Met den duivel —, *kabibah*, L.

Vriendelijk met elkander —, *berçohhbat-çohhbatan*.

Hij weet met alle menschen om te gaan, *maka ija tahoe berdjinaq-djinakan dengan sakalian orang*.

Hij weet nog niet met menschen om te gaan, *maka ija belum bijasa dengan orang*.

Onbarmhartig met iemand —, *menja-kiti saorang*; *menganijaja saorang*.

Slecht met iemand —, *berboewat djahat pada saorang*.

—, rondgaan, bij de bedevaart, *berboewat thawáf*.

—, om iets gaan, *berdjalan koeliling*.

Omgang, m. in den tempel van Mekka, *thawáf di dalam masjid alhharám*.

Eenen — doen houden, *berboewat thawáf*.

De — der zon en maan, *peridaran matahari dan boelan*.

—, ommevang, *ronde*, *sambang*; *ronda*, L.

Plechtige —, *processie*, *pengarakan*.

Den — doen, *beraraq*; *berboewat thawáf*.

—, omwandering, *pasijar koeliling*.

—, einde, *afloop*, *pengabisan*; *tammat*, Ar.

—, *verkeering*, *perçohhbatan*.

Vertrouwelijke —, *walájat*, Ar.

Een gemeenzame —, *perçohhbatan de-ngan berbantjang-bantjang*.

Eene taal door eenen gemeenzamen — leeren, *beladjar soewatoe bahasa dengan berbantjang-bantjang (bertoetoe-toetoe) sa-hadja*.

—, *gang*, *galertj*, *serambi*; *berandah*.

De rechtbank, van —, (*ommevang*), *rad sambang*.

Omgeleg, b. n. *jang berhampiran koeliling*.

Omgeven, b. w. in het rond geven, *beri koeliling*; *kasih koeliling*, L.

—, *insluiten*, *mengoelilingi*; *melipoeti*.

De heining, die den tuin omgeeft, *pagar jang mengoelilingi kebon*.

Hij is het wien de reinste glansen —, *bahoewa tjalah jang dilipoesti tjahaja jang maha-soetji.*

God, de Allerhoogste omgeeft alles, wat bestaat, *bahoewa hhaq soebhhánah wata'ala djoewa jang akan segala sasoe-watoe ada melipoesti.*

De koning was door de rijksgrooten en opper-officieren —, *maka radja poen dihadap segala munteri dan hoelebalang.*

Omgieren, o. w. *berdjalan sana sini.*

Omgieten, b. w. *salin.*

—, op nieuw gieten (metaal), *toewang poela.*

Olie uit eenen ton in een steenen vat —, *salin minjaq dari dalam tong didalam tempajan.*

—, alom begieten, *menjiram (toewang) koeliling.*

Omgooien, b. w. *merebahkan; meroeboehkan.*

Omgooien, o. *perebahkan; peroeboehan.*

Omgorden, b. w. *sandang, menjandang; ikat.*

De lendenen —, *mengikat pinggang; menjaboeg; loeloer.*

Het zwaard —, *menjandang pedang.*

Eene stad met steenen muren omgord, *negeri jang dikat dengan tembog batoe.*

Met koninklijke sieraden —, *bekleeden, menjandang karadja'in.*

Met koninklijke macht omgord, *bersandang dengan kabesaran (koeuasa) radja.*

Omgording, vr. *penjandangan; pengikatan.*

Omgrabbelen, o. w. *reboet-reboet.*

Omgraven, b. w. *patjoel, mematjoel; gali.*

—, met grachten omringen, *memboewat parit koeliling.*

Omgraving, vr. *penggalian; pematjoelan.*

Omgrenzen, b. w. *meminggiri; mengoelilingi.*

Omgrenzing, vr. *pepinggiriran.*

Omgroeien, b. en o. w. *melilit; toemboeh koeliling.*

De klimmende epidendrum omgroeit den angsoke-boom, *gadoeng kastoeri melilit pohon angsoka.*

Deze steen is met mos omgroeid, *maka loemoet toemboeh pada koelilingnja batoe ini.*

Omhaal, m. *garis jang boendar.*

— van woorden, *banjaq perkataan jang tiada bergoena.*

Omhaken, b. w. *menggajit pada lain lobang.*

—, met haken ter neder halen, *meroeboehkan dengan gajit.*

Omhakken, b. w. *tebang.*

Een (bamboezen) huis —, *tebang roemah.*

Zware boomen —, *menebang pohon kajoe.*

De aarde —, *patjoel tanah, mematjoel tanah.*

Omgehakte boomen, *tebangan.*

Omhakking, vr. *penebangan.*

Omhalen, b. w. *tarik sampéj roeboeh; hela hingga roeboeh; meroeboehkan.*

Een huis —, *meroeboehkan roemah.*

De aarde —, *patjoel tanah, mematjoel tanah.*

Een houweel om de aarde om te halen, *patjoel.*

—, om iets heen trekken, *menggaris koelilingnja soewatoe apa.*

Omhaling, vr. *peroeboehan.*

Omhangen, b. w. *pakéj, memakéj.*

Naar de Javaansche manier —, *pakéj toeroet tjara Djawa.*

—, op eene andere plaats hangen, *gantoeng pada lain tempat.*

—, (zoo als bandelieren over eenen schouder), *sawat; sandang.*

Eene shawl —, *pakéj tjala.*

Met den tabbaard — zijn, *berpakéj djoebbat; berdjoebbat.*

Met een ordeteeken — zijn, *terhijasi dengan bintang.*

Iemand met eenen gouden ketting —, *mengenakan rantéj emas pada seorang.*

Ombangsel, o. zie **Behangsel.**

Omhebben, b. w. *dragen, gekleed zijn, berpakéj; pakéj, L.*

Omheen, bij.v. *koeliling; padu dátrah.*

De dorpen, die er — liggen, *doesoendoesoén jang pada dátrahnja.*

Er zijn grachten —, *maka parit-parit itoe berkoelilingan; maka parit-parit itoe mengoelilingi itoe.*

Ik kan er niet —, (buiten) *maka ti-capat tiada hamba-pakéj.*

Omheinen, b. w. *memagari koeliling; békin pagar koeliling, L.*

Eenen tuin met bamboes —, *memagari kebon dengan boeloeh; békin pagar bamboe koeliling kebon, L.*

Omheining, vr. het omheinen, *memagaran.*

De —, heining van een huis, *pagar roemah.*

De — van een paleis, *pagar astana.*

—, waarin olifanten gelokt en gevangen worden, *kédah.*

Omhelpen, b. w. *boenoeh.*

—, verkwisten, *boeroeskan, memboeroeskan.*

Omhelzen, b. w. *peloeq, memeloeq; dakap, mendakap; dekap, dangkap.*

Toen zij gezeten waren omhelsde hij zijnen zoon en kuste hem, *apabila ija doedoeq maka didakapnja dan ditjoemnja akan anaqnja.*

—, met overtuiging aannemen, *menarima (pertjaja) karana tertempelag.*

—, zie **Beslapen.**

— en kussen, *peloeq tjjoem.*

Het Islamismus —, *masoq Islám.*

Het Christendom —, *masoq Sarani, L. mendjadi naçaránt.*

Omhippelen, o. w. zie **Omhuppelen.**

Omhippen, o. w. zie **Omhuppelen**.

Omhoepen, b. w. *pasang simpéj*.

Omhoog, bijw. *kaätas*.

— gooien, *lempar kaätas*.

— stijgen, *naik kaätas*.

Omhooren, o. w. *menanjai; tanjain, L.*

Omhouden, b. w. *tiada tanggalkan*.

Ik wil mijnen mantel —, *maka tiada*

hamba maoe tanggalkan selimoet hamba.

Omhouwen, b. w. *tebang*.

Boomen in het woud —, *tebang pohon kajoe di rimba*.

Omhouwing, vr. *penebangan*.

Omhuilen, o. w. *bertéréjaq koeliling*.

—, als sommige honden, *loeloeng sana sini*.

Omhullen, b. w. omsluiëren, *menoedoeng*.

—, omwinden, omslingeren, *bebut; lilit; kenakan*.

—, in een hulsel wikkelen, *memboeng-koes*.

Omhuysel, o. *saroeng*, zie **Omkleedsel**.

Omhuppelen, o. w. *bergiripan sana sini*.

Omhuyselen, b. w. *katjoq; katjaw*.

De dobbelsteenen —, *katjoq dadoe, (boewah parih)*.

Omhuyseling, vr. *pengatjokan*.

Omjagen, b. w. *pergi berboeroe sana sini*.

—, omverrijden, *mendjatohkan dengan toenggang koeda*.

—, jagende eenen omweg maken, *berboeroe menoeroet djalan jang terlaloe djaoeh*.

—, om een dorp, *berboeroe koeliling doesoem*.

Omkaden, b. w. *ber'hoewat terbis koeliling*.

Omkallen, b. w. *bertoetoer-toetoer hingga djadi lain bitjara; mengobahkan pikiran dengan berbantjang-bantjang*.

Omkantelen, b. w. doen omvallen, *menoembang*.

—, omrollen, omwentelen, *goeling*.

—, omkeeren, *balikkan*.

—, o. w. *omkenteren* (van een vaartuig), *keleboe*.

Omkappen, b. w. *tebang; potong*.

Omkapping, vr. *penebangan*.

Omkeer, m. *omdraai, bocht, balikoe; balikan*.

—, *omzwaai, peridaran; perkitaran*.

—, zie **Omdraaiing**.

Omkeeren, b. w. het achterste voor of het onderste boven keeren, *balik; songsong, menjongsong*; voor het laatste ook: *balik belah; tontong*.

Een bamboes —, (het onderste boven) *tontong boeloeh*.

De hand —, *balik tangan*.

Omgekeerd, *terbalik; tebalik, L.*

Het hoofd —, *paling kapala*.

Omgekeerde evenredigheid, *andam jang berlawan*.

Eene vergelijking in eene omgekeerde verhouding, *oepama oeldh andam jang berlawan*.

—, vernielen, *membinasakan; békin roesag, L.; meroesagkan; mengaramkan*.

De orde —, *meroesagkan peratoeran, (tartib)*.

De wetten —, *meroesagkan hloekoem negeri*.

Het omgekeerde (van eene voorstelling), *baliknja*.

—, veranderen, *mengobahkan*.

—, o. w. *berobak; djadi lain roepa*.

Keert (hij) zich om, dan is hij omgekeerd, (van gevoelen veranderd), *balik belakang lain bitjara*.

—, terugkeeren, *berbalik*.

Koetsier keert niet te kort om als gij omdraait, *koesir djangan terlaloe patah balik loe kaloe balig, L.*

Keer om, koetsier, *balik, koesir, L.*

Dat is juist omgekeerd, *itoe lain sakali; itoe baliknja*.

Omkeering, vr. *pembalikan; balikan*.

—, vernieling, bed. z. n. *pembinasaañ*.

—, vernieling, lijd. z. n. *kabinasaañ*.

— eener stelling, *baliknja*.

Omkenteren, b. en o. w. (van een vaartuig of sloep), *keleboe*, zie **Omkantelen**.

Omkijken, o. w. *lihat ka belakang*.

Naar iemand —, *zorg voor hem dragen, merawatn orang, L.*

Naar alle kanten —, *mendjeling-djeling*.

Omkleeden, b. w. *saloet*.

Met laken —, *saloet dengan sachlat, L.*

—, inkleeden, fig. eenen verbloemen zin geven, *menghijasi dengan 'ibarat; meng-'ibaratkan*.

Omkleedsel, o. *omkleeding, penjaloetan; aghasjijat, Ar.*

Het vel is het — eener slang, *maka koelit itoe saroengnja oelar*.

Omkleppen, o. w. *paloe memoewangan*.

Omklimmen, o. w. *naik, (pandjat) koeliling*.

Eenen kokosboom —, *pandjat berkooliling pohon kalapa, L., (njijoeer)*.

Omklinken, b. en o. w. *bentoeqkan dengan luntag*.

—, bij bekkenslag, *paloe memoewangan; menjatakan (kasih bertahoe, L.), dengan paloe (poekoel, L.) memoewangan, (bendé)*.

—, bij gongslag, *tjanang*.

Omkneden, b. w. *remas poela; remas lagi sakali*.

Omknellen, b. w. *mendjepit koeliling, (berkoelilingan)*.

Omknikkeren, b. w. *rebahkan dengan main kelitji, (kelitja, L.)*.

Omknippen, b. w. *rebahkan dengan mendjintiq*.

Omknoopen, b. w. *simpoelkan lain roepa; mengantjing lain roepa, zie Knoopen*.

Omkogelen, b. w. *rebahkan dengan timpoeg, (dengan melèmpar batoe)*.

Omkomen, o. w. *sterven, mati; meninggal*.

- , tot het einde toe duren, *landjoet hingga kasoedahan*.
 —, er mede toekomen, *tjoekoep*.
 Van honger —, *mati kalaparan*.
 —, vergaan, *loelang; binasa*.
 In het water —, *mati kelelap, L.; mati didalam aër; mati lemas*.
 —, omgaan, *djalan berkoeliling*.
 —, verlopen, *voorbijgaan, taloe; liwat, L.*
- Omkomst**, vr. *pengabisan; kasoedahan*.
 —, omloop, *peridaran; perkitaran*.
 Na — van tien jaren, *sahabis sapoe-loeh taheen*.
- Omkoop**, m. zie **Omkooping**.
Omkoopbaar, b. n. *makan soewap; jang dapat disoewapi*.
- Omkoopbaarheid**, vr. *peri orang jang makan soewap*.
- Omkoopelijk**, bijw. zie **Omkoopbaar**.
- Omkoopen**, b. w. *menjoewapi; mengemasi; borong, L.; oepanin, L.*
 Getuigen —, *menjoewapi sjaksi*.
 Zich laten —, *makan soewap*.
 De getuigen lieten zich —, *maka saksi itoe-poen makan soewap*.
 Omgekocht worden, *kena emas; disorong*.
- Omkooper**, m. *orang jang menjoewapi*.
 —, zie **Koppelaar**.
- Omkooping**, vr. *hhâl menjoewapi*.
- Omkouten**, b. w. zie **Omkaalen**.
- Omkragen**, b. w. *pasang lèhër badjoe*.
- Omkransen**, b. w. *mengenakan karangan boenga*.
 Het hoofd met rozen —, *mengenakan karangan boenga aër mawar di kapala*.
- Omkreits**, m. *omtrek, dârah, Ar.*
- Omkreuken**, b. w. *lipat salah*.
- Omkrifjen**, b. w. *omdoen, pakéj*.
 —, om iets, *bébat; lilit*.
 Wij konden den troep geiten den berg niet —, *maka tiada dapat kita menghalwakan kawan kambing itoe koeliling goenoeng itoe*.
 —, omwerpen, *merebahkan; meroeboehkan*.
 —, vellen, *tebang*.
 Weder —, *dapat koembali*.
- Omkrifjschen**, o. w. *berteréjaq koeliling*.
- Omkring**, m. *dârah, Ar.*
- Omkrømmen**, b. w. *bentoeqkan; bèngkokkan; bèngkokin, L.*
 —, o. w. met kromme bochten vloeien, *mengalir berkêlo-kêlo; keroekoet*.
- Omkrømming**, vr. *pembentoeakan; pembèngkokan*.
- Omkrönen**, b. w. *bepermakotakan; kenakan makota*.
 Het hoofd met goud —, *bepermakotakan kapala dengan emas; kenakan makota emas di kapala*.
- Omkrönkelen**, b. w. *verkeerd vouwen, salah lipat; lipat dengan keroet*.

- , van slangen om iets, *belit, berbalit*.
 —, o. w. *keroet; keroekoet*.
- Omkrönkeling**, vr. *keroekoet, keroet*.
- Omkröipen**, o. w. *kruipende omstooten, meroeboehkan dengan merangkoq*.
 —, in het ronde kruipen, *merangkoq (merangkang, menjöeloer, melata,) koeliling, zie Kruipen*.
- Omkröisen**, o. w. *langlang sana sini; mengajohé sana sini; pajoer sana sini*.
- Omkrüllen**, b. w. (van het haar,) *mengikal; bekín gandiq, L.*
 —, zie **Omkrönkelen**, o. w.
 —, o. w. *krüllen, berikal*.
 — van eenen staart, *sangkoer*.
- Omkuieren**, o. w. *pasjar sana sini*.
 —, om iets kuieren, *pasjar koeliling*.
- Omknunnen**, o. w. *boldèh sampéj koeliling*.
 Dit touw kan er niet om, *maka tali ini tiada sampéj koeliling itoe; ini tali ter-laloe pèndèq*.
- Omlaag**, bijw. *kabawah; dibawah*.
 — zien, *lihat kabawah*.
 — gaan, *toeroen, toeroen kabawah*.
 — zijn, *ada dibawah*.
- Omlangen**, b. w. *beridarkan; kasih koeliling, L.*
- Omlaten**, b. w. *kasih tinggal, L.; tiada boeka; tiada langgalkan*.
- Omlaveeren**, o. w. *mengoeliling dengan bélog*.
- Omlageren**, b. en o. w. *kepoeng, mengepoeng*.
 Een kasteel —, *mengepoengi kota*.
- Omlaggen**, b. w. *balik belah*.
 Eene plank —, *balik belah papan sabilah*.
 Het schip —, *krengén, singitkan kapal*.
 Een mes —, *toempoelkan pisaw; lilipkan pisaw*.
 —, verplaatsen, *pindahkan*.
 —, beleggen, *tatahkan*.
 Met pieren omlegd, *ditatahkan moettjara*.
 —, omboorden, *berkelimkan*.
- Omlagging**, vr. *pembalikan, zie Omzetting*.
- Omlagsel**, o. *saloetan*.
- Omlaiden**, b. w. *eenen omweg doen maken, menghantarkan pada persimpangan djalan*.
 —, medevoeren, *membawa*.
 —, verschalken, *berdjakan; pedajain, L.*
- Omlaident**, vr. *penghantaran*.
- Omlaichten**, o. w. *menjöeloeh koeliling; menerangi koeliling*.
- Omliggen**, o. w. *terbalik; tebalik, L.*
 De wagen licht om, *maka rata soedah terbalik; karèta soedah tebalik, L.*
 —, zoo als messen, *bijlen enz., lilip*.
 De omgelegene dorpen, *doesoen-doesoen jang berkoelilingan*.
- Omlijmen**, b. w. *memerakat koeliling*.

Omlikken, b. w. meroeboehkan dengan mendjilat.
 —, aan alle zijden belikken, mendjilati koeliling.
Omllobberen, o. w. mengaroeng sana-sini; menggrobjoki sana kamari, L.
Omlloeien, o. w. tengoh sana sini.
Omlloeren, o. w. mengintjé pada segala péhaq; mengintip koeliling, L.
Omlommeren, b. w. menaengi koeliling; membajangi koeliling.
Omloop, m. omwenteling, peridaran; perkitaran.
 De — des bloeds, perdjalananan darah.
 De — der zon en der maan, peridaran matahari dan boelan.
 De — der sferen, perkitaran tjakra-wala.
 De — der aarde, peridaran boemi; peridaran taohén.
 De — van het geld, djalannja oewang, (darham).
 Er is een gerucht in — gebracht, chabar orang.
 Er is veel geld in —, maka ada banjaq oewang berdjalan koeliling.
 —, galerij, serambi; barandah; galdré, verb.
Omloopen, o. w. poesing; poetar; idar; mengoeliling; kisar; kitar.
 Het rad loopt om, maka djantra kisar; roda poetar, L.
 Het braadsjit loopt om, maka patjaq poesing.
 Het hoofd loopt mij om, poesing kapalakoe.
 De stad —, mengoeliling negeri; djalan berkoeliling negeri.
 —, veranderen, obah; mengalih.
 De wind loopt om, maka angin beralih (berkisar).
 —, van den weg afwijken, simpang dari pada djalan.
 Weder —, beralih.
 —, verloopen, voortbijaan, laloe; livat, L.
 De tijd loopt snel om, maka waqtoe laloe dengan sigrah.
 Het bloed loopt in de aderen om, maka darah poen berdjalan (mengalih) didalam oerat.
 —, ginds en herwaarts, berdjalan sana sini; mengoembara; melantjong, L.; kelana.
 —, b. w. loppende onderwerpen, meroeboehkan dengan soentoehkan.
Omlooper, m. weversboom, kajoe penggiling; pésa.
Omlooping, vr. zie Omloop.
Omluiden, b. w. bermaloemkan dengan boenji genta; kasih tahoe dengan gojang lotjèng, L.
Omluien, h. w. zie Omluiden.
Omluiken, b. w. zie Omluiden.
Ommaken, b. w. zie Omdelven.

Ommangelen, b. w. toekar, menoekar; hoeroep, oeroep.
Ommantelen, b. w. menghijasi dengan goeméj.
Ommegang, m. zie Omgang.
Ommeland, o., ommelanden, o. daírah negeri; tanah jang koeliling; djadjahan.
Ommelander, m. pedoedoeq djadjahan; orang dari daírah negeri.
Ommennen, b. w. balik.
 Rechts —, balik ka kanan.
 Eenen wagen —, omverwerpen, membalikkan karéta.
Ommeten, b. w. mengoekir koelilingnja.
Ommuren, b. w. mengoelilingi dengan temboq; békin temboq koeliling, L.; mengikat koeliling dengan temboq.
Omnevelen, b. w. mengaboetkan; mengaboeti; kalam-kaboetkan.
 Omneveld worden, dikaboetkan.
 —, verdonkeren, menggelapkan.
 Het verstand —, menggelapkan boedi.
Omoog, o. lobang ketjil di pinggir randa.
Ompaarien, b. w. tatah dengan mostijara; memoetjarkan.
 Met glansen rijk ompaarld, dihijasi tjahaja jang amat tadjált.
Ompakken, b. w. memboengkoes lain roepa.
Ompappen, b. w. boeboeh boeloer koeliling; taroh boeboer; pakéj boeboer koeliling.
Omparelen, b. w. zie Ompaarien.
Omperelen, b. w. zie Ompaarien.
Omperken, b. w. memagari pada koeliling; békin pagar koeliling.
Omperking, vr. eene omgeperkte plaats, tempat jang dipagari; kampoeng dengan pagar.
 —, het omperken, pemagaran.
Omplakken, b. w. tampalkan; menampali; tempelin, L.
 Met geel papier omplakt worden, ditampali qarthás koening.
Omplanten, b. w. verplanten, tanam pada lain tempat; pindahkan tanaman.
 Rondom enen vijver planten, tanam pada koeliling koelam.
Omplanting, vr. pemindahan tanaman.
 —, (om iets), penanaman pada koeliling.
Omploegen, b. w. tanggala, menanggala; loekoe, meloekoe, L.
Omploffen, o. w. djatoh (rebah) dengan berboenji.
Ompraat, m. omrede, perkataan jang poetar balik.
Ompraten, b. w. menempellaqkan dengan perkataan, zie Omkallen.
Omragen, b. w. menjapoe sarang laba-laba; menjapoe roemah lava-lawa, L.
Omraken, o. w. djatoh; rebah; roeboeh, toembang.
Ommammeien, b. w. zie Omrammen.
Omrammen, b. w. meroeboehkan dengan

- gada*, (d. i. door middel van eene reuzenknots omwerpen).
- Omranden**, b. w. *békin pinggir*, L.; *membowal birih*; *meminggiri*.
- Omrede**, vr. zie **Ompraat**.
- Omreiken**, b. w. *beridarkan*; *kasih djalan koeliling*, L.
- Omreis**, vr. *perdjalananan pada koeliling negeri*.
- , zie **Omweg**.
- Omreizen**, o. en b. w. *berdjalan pada koeliling*.
- De wereld —, *berdjalan pada koeliling boemi*; *mendjalani boemi*.
- , *omwegen maken*, *berdjalan dengan baik sana sini*.
- Omreizer**, m. *orang jang berdjalan-djalan pada koeliling*.
- Omreizing**, vr. zie **Omreis**.
- Omremmen**, b. w. *mendjepit koeliling*.
- Omrennen**, b. w. *meroeboehkan dengan lari*.
- Eene wildernis —, *lari pada koeliling hoetan*.
- Omrid**, m. *pasjar bertoenggang koeda*.
- , *het maken van eenen omweg*, *pasjar bertoenggang koeda dengan balik sana sini*.
- Omrijden**, b. w. *meroeboehkan dengan koeta ataw dengan karèta*.
- , o. w. *rondrijden*, (met eenen wagen) *berdjalan karèta pada koeliling*; *pasjar dengan karèta*.
- , *eenen omweg maken*, *berdjalan dengan karèta pada persimpangan djalan*; *pasjar sama karèta djalan sana sini*, L.
- Omrijten**, b. w. *meroeboehkan dengan tjarik*, (*roddq*, *sowèq*, L.).
- Omringelen**, b. w. *bertjoe-teboekan*.
- Omringen**, b. w. *mengoeliling*; *keroeboeng*; *kepoeng*, *mengpeoeng*; *melipoeti*; *menghadap*.
- Met muren —, *memagari dengan batoe*; *békin tembog koeliling*, L.
- Alleen weten wij dat die glanzen hem —, *melainkan kami tahoe tjahaja itoe melipoeti adanja*.
- Door rijksgrooten omringd, *dihadap manteri*.
- Door gemeen volk omringd worden, *dikeroeboengi orang hina-dina*, (*orang boesoeg*, L.).
- de, *moehhith*, Ar.
- De alles —de zee, *laet jang moehhith namanja*.
- Omringing**, vr. *pengoelilingan*.
- , *omsingeling*, *pengepoengan*.
- van gemeen volk, *pengeroeboengan orang ketjil*, L., (*orang hina-dina*; *orang boesoeg*, L.).
- Omrinkinken**, o. w. *békin roesoeh koeliling*, L.; *gampar pada koeliling negeri*.
- Omroeien**, o. w. *berdajoeng sana sini*; *kajoeh sana sini*.

- Omroepen**, o. w. *serenta*, *serentakam*; *kasih tahoe dengan poekol bendé*, L.; *warwar*; *memaloe memoeangan*, zie **Om-linken en Uitroepen**.
- Omroeper**, m. *penjerenta*; *orang jang poekoel bendé*, L.; *orang jang memaloe memoeangan*.
- Omroeping**, vr. *penjerentaän*.
- Omroer**, m. *het omroeren*, *pengadoekan*; *pengoelèjan*.
- Omroeren**, b. w. *adoeq*.
- De pap —, *adoeq boeboer*.
- De suiker in den ketel —, *adoeq goela didalam perijoeq*.
- Zachtjes —, *oelèj*.
- Omroering**, vr. *pengadoekan*; *pengoelèjan*.
- Omroersel**, o. *barang jang diadoeq*.
- Omrollen**, b. w. *goelinkan*.
- Eenen steen —, *goelinkan batoe*.
- ; o. w. *goeling*.
- , *omtuimelen*, *rebah*; *toembang*.
- Omruilen**, b. w. zie **Ruilen**.
- Omrukken**, b. w. *sèntaq hingga roeboeh*; *meroeboehkan dengan sèntaq*; *meroeboehkan*.
- Waarom rukt gji dat hek om? *engapa engkaw meroeboehkan pagar itoe dengan sèntaq?*
- , o. w. *snel om iets heen trekken*, *berdjalan tjepat koeliling*, (*pada koeliling*).
- Omrukking**, vr. *peroeboehan*.
- Omschaduwen**, b. w. *menaengi pada segala péhaq*; *membajangi koeliling*.
- Omschaduwing**, vr. *penaengan*.
- Omschansen**, b. w. *membèntèngi*; *membèntèngkan koeliling*.
- Omschansing**, vr. *pembèntèngan*.
- Omschaven**, b. w. *ketam (seroet) pada koeliling*.
- Omscheeren**, b. w. *mentjoekoeri koeliling*, (*pada koeliling*).
- Omschenken**, b. w. *salin*.
- , *in het rond schenken*, *salin koeliling*.
- Omscheppen**, b. w. *de gedaante veranderen*, *mengobahkan roeps*; *mendjadikan lain roepa*.
- , *metamorphoseeren*, *mendjelmakam*.
- Omschepping**, vr. *pendjelmaän*, zie **Omscheppen**.
- Omschermen**, o. w. *bermain sendjata sana sini*.
- , *fig. verward spreken*, *in het wilde* —, *bitjara koesoet-koesoet*; *berkata-kata seperti orang boeta toeli*.
- Omschieten**, b. w. *menèmbaq hingga roeboeh*; *meroeboehkan dengan menèmbaq*.
- Omschijnen**, b. w. *bersinarkan pada koeliling*; *melipoeti dengan tjahaja*.
- Omschikken**, b. w. *atoerkan pada koeliling*.
- , o. w. *gisir*; *gèsèr*; L.
- Omschokken**, b. w. *balikkan dengan katjoq*.
- Omschormelen**, b. w. *balikkan dengan aoentjang*.

Omschooien, o. w. *berdjalan koeliling* serta *minta-minta*.

Omschoppen, b. w. *tendang sampéj* (*hingga*) *djatoh*, (*roeboeh*); *meroeboehkan* dengan *menendang*.

Omschorsen, b. w. *berkoelitkan* pada *koeliling*.
—, fig. *omringen*, *mengoelilingi*; *taroh koeliling*.

Omschreeuwen, o. w. *berseroe koeliling*; *berteréjaq koeliling*; *berteréjaq sana sini*; *mengheréq sana sini*.

Omschrift, o. *randschrift*, *soerat pinggir*; *soerat 'alamat* pada *pinggir*.
Het — van eene *munt*, *soerat pinggir oewang*.

Omschrijven, b. w. *rondom iets schrijven*, *menjoerat* pada *koeliling*; *toelis koeliling*.
Weder —, *membalas soerat*; *menjahoet*.
—, de *namen* rondom *opschrijven*, *menjoerat* *nama* *orang* *negeri*; *mendaftarkan* *nama* *orang* *negeri*.
—, *ophelderen*, *verduidelijken*, *menjoeratkan* *dengan* *katerangan*; *menerangkan* *dengan* *soerat*; *menta birkas*; *mentafstrkan*.
Eigenschappen —, *cifatkan*; *perikan*.

Omschrijver, m. die iets *verduidelijkt*, *penjoerat* *jang* *merangkan*, zie **Omschrijven**, 4de bet.

Omschrijving, vr. *soerat tafstr*; *soerat ta'bir*; *soerat katerangan*.
Logische of *redkundige* —, *tuhhdid*, *Ar*.
—, *opteekening* der *namen*, *toelisan* *nama*; *penjoeratan* *nama*.

Omschudden, b. w. *katjoq*; *katjaw*; *goentjang*, *koentjang*; *kotjaq*-*kotjaq*.

Omschudding, vr. *pengatjokan*; *penggoentjangan*.

Omschuiven, b. w. *meroeboehkan* *dengan sorong*.
—, *verplaatsen*, *pindahkan* *dengan sorong*.

Omschuren, b. w. *gosog diloevar* *dan didalam*.

Omschutten, b. w. *memagari* *pada koeliling*.
—, *beschutten*, *melindoengkan*; *meme-liharakan*.

Omsingelen, b. w. *kepoeng*, *mengepoeng*.
Een *kasteel* —, *mengepoeng* *kota*.
De *stad* werd door het *leger* *omsingeld*, *maka* *negeri* *itoe* *dikepoeng* *bala-tantara*.

Omsjokken, o. w. *melantjong* *sana* *sini*, *L*.

Omsjorren, b. w. *membebatkan* *dengan tali*.

Omsjouwen, o. w. *djadi* *koeli* *koeliling*.

Omslaan, b. w. *meroeboehkan* *dengan paloe*; *mendjatohkan* *dengan* *poekoel*.
—, *omklinken*, *bentoeqkan* *dengan* *lan-tag*.

—, *omkeeren*, *balikkan*.
Bladeren van een *boek* —, *balik* *belah* *ladjoer-ladjoer* *kitab*.
De *mouwen* —, *menjingsing* *tangan* *badjoer*.
Het *zeil* —, (*zoo* *als* *op* *sommige* *prauwen*), *giling* *lajar*.
—, *omdoen*, *omgorden*, *pakéj*.
—, *kruiswijfs* *over* *den* *schouder*, *sawat*; *sandang*.
—, *eenen* *omslag* *maken* *van* *landrenten*, *menantoekan* *padjaq*.
—, o. w. *roeboeh*; *rebah*; *toembang*.
—, *van* *een* *rjtuig*, *terbalik*; *tebalik*, *L*.
—, *van* *eene* *prauw* (*schuit*), *keleboe*, *L*; *terbalik*; *djoekoeng*.
De *sloep* *sloeg* *om*, *maka* *sampas* *poen* *keleboe*.
De *wagen* *slaat* *om*, *karèta* *roeboeh*, *L*; *rata* *roeboeh*.
Het *vaartuig* *sloeg* *om* *en* *zonk*, *maka* *perahoe* *poen* *keleboe* *serta* *goelá*, (*tenggelam*).
Rechts —, *balik* *ka* *kanan*; *balik* *kanan*, *L*.
Het *schoone* *weer* *slaat* *om*, *maka* *kemaraw* *berobah*.
—, *eene* *ongunstige* *wending* *nemen*, *mislukken*, *djadi* *koerang* *baik*; *djadi* *le-bih* *pajah*; *woeroeng*, *L*.
Het *blaadje* *is* *omgeslagen*, (*zij* *heeft* *eene* *miskraam* *gehad*), *maka* *goegoer* *anaqnja*.

Omslachtig, b. n. *lastig*, *soesah*.
Een — *werk*, *pekerdjaan* *jang* *soesah*.
—, *wjldloopig*, *landjoet-landjoet*.

Omslachtigheid, vr. *kasoesahan*.

Omslag, m. en o. *omkleedsel*, *boengkoesan*.
— *van* *eenen* *vorstellijken* *brief*, *kis*.
— *van* *eenen* *brief*, *penjaloe* *soerat*; *basoet*; *paloe*; *sampoel*.
—, *moette*, *soesah*; *sjoeghoel*, *Ar*.
Maak *geenen* —, *djangam* *békin* *soesah*, *L*; *djangam* *sjoeghoel*.
Met *veel* — *verhalen*, *spreken*, *mentjeriterakan* (*bitjara*) *dengan* *perkataan* *jang* *landjoet* *sakali*.
— *van* *landrenten*, *katantoean* (*peratoeran*) *padjaq*.
Het — *van* *eenen* *boor*, *kajoe* *goerdé*; *kajoe* *bor*, *L*, zie **Boor**.

Omslagdoek, m. *tjala*.
— *die* *over* *den* *eenen* *schouder* *en* *onder* *den* *anderen* *arm* *gedragen* *wordt*, *seldang*.

Omslager, m. *grootte* *omslagdoek*, *tjala* *besar*.

Omsleepen, b. w. *menjerèt* *pada* *koeliling*; *mengirít* *pada* *koeliling*.
—, *overal* *sleepen*, *menjerèt* *di* *mana-mana*.

Omslingeren, b. w. *ergens* *heenslingeren*, *mengali* *ali*.

- , o. w. *djatoh bergojang; balik.*
 — op zee, *beratoeng-atoeng di laoet.*
- Uw goederen slingeren overall om, *barang-barangmoe tesijar koeliling, (tersirat koeliling).*
 —, b. w. *melilitkan.*
 Het klimop omslingert den rasamala-boom, *maka panggang poejoe itoe melilit pohon rasamala.*
 De olifant omslingert den banaan met zijnen snuit, *maka gadjah melilit pohon pisang itoe dengan boelaléjnja, ook: pohon pisang dililitkan boelaléj gadjah.*
 —, met eene dichte menigte omringen, *mengeroeboengi.*
- Omsluiteren**, b. w. *menoedoeng; mengeloebengi.*
- Omsluiten**, b. w. *mengoeliling; memagari pada koeliling.*
 En hij omsloot het kasteel, *maka di-koelilinginja kota.*
 — zoo als de ring den diamant, *berkondam.*
- Omsluiting**, vr. *pengoelilingan.*
- Omsmakken**, b. w. *meroeboehkan; mendjatohkan.*
- Omsmeden**, b. w. *timpa poela; mengobahkan roepa dengan meminja; poekol besi bijar djadi lain roepa, L.*
 —, *ijzer smedende om iets maken, mengoelilingi dengan besi jang di timpa.*
- Omsmelten**, b. w. *leboer poela; leboer lagi sakali.*
- Omsmeren**, b. w. *menggemoeki pada koeliling; loeloet gemoeg.*
- Omsmijten**, b. w. *meroeboehkan dengan hantam, (banting); ook alleen: meroeboehkan.*
 —, *schieljk omdoen, pakéj Lekas.*
 Het roer —, *balik kamoedi.*
- Omsmijting**, vr. *peroeboehan.*
- Omsnorren**, b. w. *mengali-ali dengan boenji jang berdasang; meligatkan.*
 —, o. w. *ligat sambil berdasang.*
- Omsnuffelen**, o. w. *berdjalan sana sini serta mentjjoem, (mentjahari).*
- Omsollen**, b. w. *lempar sana sini; meroeboehkan sana sini.*
- Omspannen**, b. w. *om iets spannen, pasang pada koeliling.*
 —, *paarden, ganti pasangannja koeda.*
 —, *van paarden verwisselen, ganti koeda.*
 — *met de hand, mengggangam.*
- Omspanseren**, o. w. *pasijar dengan angkoeh, L.; berdjalan-djalan dengan djemawa; berdjalan melenggang.*
- Omspartelen**, o. w. *kapah-kapah.*
- Omspatten**, b. w. *memeretjigkan pada koeliling.*
 —, o. w. *memeretjig koeliling.*
- Omspelden**, b. w. *mengikat dengan peniti.*
 —, *omkeeren en vastspelden, balik belah dan mengikat dengan peniti.*

- Omspinnen**, d. w. *mengantik pada koe liling.*
 —, *met spinsel omringen, melilit dengan benang.*
- Omspitten**, b. w. *gali, menggali; loembi, L.; patjoel, mematjoel.*
- Omspitting**, vr. *penggalian.*
- Omspoelen**, b. w. *tjoetji baik-baik (diloewar dan didalam); tjoetji.*
 De glazen —, *tjoetji gelas, L.; tjoetji pijala.*
 De vaten —, *tjoeti piring.*
 —, *wegspoelen, makan dengan berombag, (mengaloen).*
 De felle stroom spoelt den oever weg, *maka haroes deras makan pinggir, (pantéj).*
 —, o. w. *spoelend om iets loopen, mengalir pada koeliling.*
 —, b. w. *van alle kanten bespoelen, membasoehi pada segala péhaq, (koeliling).*
- Omspoken**, o. w. *berdjalan sana sini seperti hantoe.*
 —, *fig. spokend omloopen, berdjalan sana sini dengan gampar, (békin roesoeh, L.).*
- Omspraak**, vr. *perkatran jang landjoet.*
- Omspringen**, b. en e. w. *meroeboehkan dengan meloempat.*
 —, *in het ronde, omdansen, menari koeliling.*
 Er naar zijn welgevallen mede —, *kerdjia dengan toeroet soekanja.*
- Omstaan**, o. w. *zich omkeeren, paling; balik belakang.*
 —, *in het ronde staan, berdiri koeliling.*
- Omstaand**, teg. deelw. *van omstaan, jang ada koeliling.*
 De —e personen, *orang jang menghadap; orang jang hhadlir, Hof.*
- Omstandelijk**, bijw. *zie Omstandiglijk.*
- Omstander**, m. *orang jang menghadap; orang jang hhadlir, Hof.*
- Omstandig**, b. n. *dengan segala peri hhal.*
 Eene —e beschrijving, *soerat menjatakan segala peri hhal.*
 Een — verhaal, *tjeritera jang landjoet; tjeritera dengan segala peri hhal.*
 —, *verklaren, menjatakan dengan landjoet-landjoet; bilang teroes terang, L.*
- Omstandigheid**, vr. *peri hhal; hhal ahhwál.*
 Al de omstandigheden van de zaak droeg hij den koning voor, *maka segala hhal ahhwálnja itoe dipersebabbkannja kapada radja.*
 Verzwarende —, *peril hhal jang memberatkan; perkara jang békin berat, L.*
 Eene bedroevende —, *peri hhal jang kadoekaän, (jang mendoekakan hati); perkara jang békin soesah hati, L.*
 Eene —, *die men niet moet vergeten, peri hhal jang tiada dapat dileupakan.*

Omstandigheden, toestand, staat, *kalakoean*.
 Omstandigheden, plichtpleging, *hkor-mat*, Ar.
 —, omslag, *soesah*; *sjoeghoel*, Ar.
 Zijne gemalin is in gezegende —, *maka isterinja poen hhamil*, Hoft.; *bininja boenting*, L.
Omstandiglijk, *btjw.* *dengan landjoet-landjoet*; *dengan teroes terang*, L.
Omstappen, o. w. *berdjalan poetar*, (*balik*).
Omsteken, b. w. *tjoetjoeg pada lain tempat*; *toesoeg lain roepa*, (*di tempat lain*), L.
 —, door steken doen omvallen, *me-rebahkan dengan tikam*, (d. i.: iemand door een kristeek omwerpen).
Omstevenden, o. en b. w. *berlajar sana sini*; *langlang*.
 Eene kaap —, *berlajar menjoesoer tandoeng*.
Omstikken, b. w. *menjoelam pinggir*; *merjoedji pinggir*, zie *Stikken*.
Omstommelen, o. w. *berdjalan sana sini dengan kerja roesoeh*, L.
Omstooten, b. w. *toelaq sampéj (hingga) roeboeh*; *meroeboehkan dengan memoelaq*.
 —, vernietigen, *meniadakan*, *menoelaq*.
 Een bewijs —, *meniadakan dalil*.
 Een huweljk —, *merombaq hhdil nikáhh*; *postoeskan perkara kawin*.
Omstooting, *vr.* *peroeboehan dengan toelaq*.
Omstormen, b. w. *meroeboehkan dengan gada*.
 —, o. w. *diroeboehkan angin riboet*; *ditoembangkan angin riboet*.
Omstorten, b. w. *meroeboehkan*; *menoembang*; *mendjatohkan*.
 —, o. w. *roeboeh*; *ajatoh*; *balik*.
 De wagen is omgestort, *maka karéta terbalik*, (*tebalik*).
Omstorting, *vr.* *roeboehan*.
Omstralen, b. w. *bersinarkan koeliling*; *melipoeti dengan sinar*.
Omstreek, *vr.* *omtrek*, *dátrah*, Ar.; *tanah jang berkoeliling*; *djadjahan*.
 De zuidelijke omstreken van Batavia, *tanah oediq Batawijah*.
Omstrengelen, b. w. *pintal koeliling*; *anjam koeliling*.
 —, *omslingeren*, *melilit*.
Omstrijken, b. w. *gosog (sapoe) koeliling*.
 Met vet —, *gosogin koeliling dengan gemoeq*, L.
Omstrikken, b. w. *ikat koeliling dengan simpoe*.
Omstroomen, o. w. *mengalir serta menjoesoer*.
 —, *omverstroomen*, *meroeboehkan oléh haroes deras*.
 Die nieuwe dijk is door de branding

omgestroomd, *maka terbis baharoe itoe diroeboehkan galoera*.
 Deze rivier overstroomt de stad, *maka soengéj ini mengoelilingi negeri itoe*; *ini kali berdjalan kwoeliling negeri*, L.
Omstuiten, o. w. *terugstuiten*, *kelintjat*; *amboel*.
 —, b. w. *meroeboehkan dengan toelaq*, (*toemboeg*).
Omstulpen, b. w. *balik dawahnja kaatas*.
Omsturen, b. w. *een vaartuig omwenden*, *balik*; *ambil haloewan ka*.
 Ik stuurde om den oost, *maka kita ambil haloewan ka timoer*, (*wetan*), L).
 Zijn paard weder —, *poelangkan koedanja*; *kirim koembali koedanja*.
Omstuwen, b. w. *keroeboeny*; *mengeroboengi*.
 —, *eenen vorst*, *menghadap radja*.
 Omstuwed worden, *dikeroeboengi*; (*van vorsten*) *dihadap*.
Omsukkelen, o. w. *mengoembara dengan penjakit*; *djalan sana-sini dengan sakit badan*.
 —, *doorsukkelen*, *menjoedahkan*, (*menghabiskan*) *dengan kasoekaran of kasakiton*.
Omsukkeling, *vr.* *koembara sana sini*.
Omtalmen, o. w. *lambat berdjalan sana sini*.
Omtasten, o. w. *raba di belakang*.
 —, *rondon alles betasten*, *raba-raba koeliling*.
Omtellen, b. w. *bilang pada koeliling*; *hitoeng koeliling*.
Omtieren, o. w. *djalan sana sini dengan gampar*; *djalan sana kamari dengan kerja roesoeh*, L.
Omtobben, o. w. *op zee*, *dihanjoetkan sana kamari*, L.; *beratoeng-atoeng*.
 —, *met eenen zieke*, *merawati orang sakit*.
Omtocht, *m.* *perdjalanan koeliling*; *peridaran*.
Omtonnen, b. w. *salin pada lain tong*.
Omtoomen, b. w. *kenakan kekang itoe lain roepa*; *gantikan kekang*.
Omtreden, o. w. *berdjalan koeliling*.
 —, b. w. *meroeboehkan dengan kaki*.
Omtrek, *m.* *getrokkene streep in de rondte*, *garis pada koeliling*.
 —, *kring*, *grenslijn*, *peridawan*; *dátrah*; Ar.; *kalangan*, L.; *koelilingan*.
 De gansche —, (*overal*) *sagenap sana sini*.
 —, *trekken van het gelaat*, *paras*.
 De — van eene stad, *dátrah negeri*.
 — van eenig lichaam, *tebalnja*.
 De — van eene cirkel, *dátrah boelat*.
 —, *figuur*, *model van een schip*, *tjonto bangoenan kapal*, L.; *toeladan bangoenan kapal*.
Omtrekken, b. w. *meroeboehkan dengan tarik*, (*hsla*); *tarik sampéj roeboeh*; *hsla hingga roeboeh*.

—, eenen schoen van den rechter voet aan den linker doen, *pakéj sepatoe kanan di kaki kiri* (en omgekeerd).
 De stad —, *berdjalan pada koeliling negeri*.
 —, de eerste omtrekken (eene schets) maken, *boewat rantjana*.
 —, rondom bekleeden, *saloet, saloet-kan; saroengkan*.
Omtrekking, vr. *penghéláan* (penarikan) *kabawah*.
 —, marsch om iets, *djalan koeliling*.
Omtrent, voorz. omstreeks, *hampir; njaris; arah*.
 — den middag, *hampir tengah hari*.
 — drie maanden geleden, *hampir tiga boelan lamanja*.
 —, dicht bij, *dekat*.
 — den berg, *dekat goenoeng*.
 Waar —? *dimana arahnja?*
 —, bijna, *hampir; njaris; agah*.
 — dood, *hampir mati; njaris mati*.
 —, betreffende, *aangaande, dari; dari pada; akan; tentang, tentangau*.
Omtrommelen, b. w. zie **Omtrommen**.
Omtrommen, b. w. *memberi tahoe dengan poekoel thamboer* (genderang).
Omtrompetten, b. w. *memberi tahoe dengan tjoep nafiri*.
Omtuimelen, o. w. *toembang; roeboek*.
 Hals over kop —, *djatoh lintang poekang*.
 —, *meroeboehkan dengan menjoesang*.
Omtuimeling, vr. *roeboehan*.
Omtuinen, b. w. *memagari koeliling; békin pagar koeliling, L.*
Omtuining, vr. *pemagaran*.
 —, schut, hek, heining, schutting, *gelint, pagar*.
Omvaart, vr. *perdjalananan dengan perahoe*.
Omvademen, b. w. *depakan, mendepakan, zie Omarming*.
Omvademing, vr. *pemeloeq*.
Omvál, m. *roeboek; djatoh*.
 —, *puinhoop, karombakan*.
Omvallen, o. w. *roeboek; toembang; rebah*.
 Het huis is omgevallen, *maka roemah itoe soedah roeboek*.
 Vele zware boomen vielen om, *maka beberapa pohon kajoe jang besar-besar poen rebah* (toembang, ook roeboek).
 — door bezwijming, *rebah pingsan*.
 —, b. w. *meroeboehkan dengan djatoh*.
 Achter over —, *djatoh telentang*.
Omvang, m. *dáirah, Ar.*, zie **Omtrek**.
Omvangen, b. w. *mengoeliling*.
 —, in zich bevatten, *lipoet; moewat*.
 —, omarmen, *peloeg, memeloeg; dakap, mendakap; dekap, mendekap*.
 —, aan alle zijden beknellen, *mendjepit koeliling*.
Omvaren, o. w. om iets heen, *berdjalan*

perahoe menjoesoer; djalan perahoe pada koeliling.

—, uit den koers varen, *berlajar menjimpang*.

—, hier en daar varen, *berlajar sana sini*.

—, b. w. *melanggar dengan berlajar hingga* (sampé) *keleboe*.

Omvatten, b. w. met de hand, *menggenggam; paet*.

Een touw —, *paet tali*.

—, met de armen, *peloeg, memeloeg; dakap, meniakap*.

Een boom, die zeven personen niet kunnen omvatten, *pohon kajoe sabatang lebih toedjoe pemeloeg*.

Een smaragd in goud omvat, *batoe zamroed dikondamkan emas; batoe djamroed didalam tjintjin mas, L.*

—, in zich bevatten, *lipoet*.

Den middel —, *bertjangking pinggang*.

Eene eigenschap, die alle eigenschappen omvat, *çifat jang melipoet segala çifat*.

Een verstand, dat alle verstand omvat, *boedi jang melipoet sakalian boedi*.

—, anders vasthouden, *pegang lain roepa*.

—, omringen, *mengoeliling*.

—de, omringende, algemeen, *sjámil*,

Ar.

Omvatting, vr. *penggenggamán; pemeloeg, zie Omvatten*.

Omveilen, b. w. *djagal*.

Omveilen, b. w. *tebang*.

Omventen, b. w. *djoewal-djoewalan; bebakoel, L.; tjengkaw, L.*

Omventer, m. *orang djoewal-djoewalan; orang bebakoel, L.*

Omver, bijw. *soedah roeboek; terbalik; te-balik, L.*

—, van een vaartuig, *keleboe*.

Omverbeuken, b. w. *meroeboehkan dengan hantam*.

Omverblazen, b. w. *meroeboehkan dengan tjoep*.

Omverbliksemen, b. w. *meroeboehkan oldé kilat*.

Hij werd omver gebliksemd, *maka ija disambar gelap, L.; maka ija diroeboehkan kilat*.

Omverbruien, b. w. *meroeboehkan dengan langgar*.

Omverdansen, b. w. *meroeboehkan dengan menari*.

Omverdonderen, b. w. *merebahkan oldé tagar, (goentoer)*.

—, fig. *meroeboehkan; menghampaskan di tanah* (als het van een staand voorwerp is, anders: *ka tanah*).

Omverdouwen, b. w. *toelaq kabawah*.

Omverdringen, b. w. *menjesaqkan hingga* (sampé) *roeboek*.

Omverdrinken, b. w. *memaboki; békin maboq, L.*

Omverdrukken, b. w. *tindis sampéj roeboeh*; *tekan hingga roeboeh*.
Omverduwen, b. w. zie **Omduwen**.
Omverglijden, o. w. *djatoh teplèsèt*, L.; *djatoh terkelintjir*.
 —, b. w. *meroeboehkan dengan plèsèt*, L.; *meroeboehkan dengan kelintjir*, (*gelintjir*).
Omvergraven, b. w. *gali hingga (sampéj) roeboeh*; *meroeboehkan dengan gali*.
Omverhakken, b. w. *tebang*; *merobahkan dengan tetag*; *potong sampéj djatoh*, L.
Omverhalen, b. w. *meroeboehkan*.
Omverhouwen, b. w. zie **Omverhakken**.
Omverkappen, b. w. zie **Omverhakken**.
Omverklappen, b. w. *merobahkan dengan paloe*; *kasih djatoh dengan poekoel*, L.; *poekoel sampéj djatoh*, (*rebah*).
Omverkomen, o. w. *direbahkan*.
Omverkrijgen, b. w. *merobahkan*.
Omverliggen, o. w. *soedah rebah*; *terhantar*.
Omverloopen, b. w. *merobahkan dengan berdjalan*.
Omverraken, o. w. *rebah*; *roeboeh*.
Omverrennen, b. w. *meroeboehkan dengan lari*.
Omverrijden, b. w. *merobahkan dengan koeda ataw karèta*, L., (*rata*).
Omverrukken, b. w. *merobahkan dengan sèntaq*.
Omverschieten, b. w. *merobahkan dengan lembaq*.
Omverschuiven, b. w. *sorong sampéj (hingga) djatoh*.
Omverslaan, b. w. *paloe hingga djatoh*; *poekoel sampéj djatoh*, (*rebah*); *djoekoeng*.
 —, o. w. *roebah*; *rebah*.
Omversmakken, b. w. *meroeboehkan*; *merobahkan*; *hantamkan*.
Omversmijten, b. w. *meroeboehkan dengan lèmpar*.
Omverspringen, b. w. *meroeboehkan dengan loempat*.
Omversteken, b. w. *merobahkan dengan tikam*.
Omverstoeten, b. w. *toelaq hingga rebah*; *toelaq sampéj rebah*.
Omvertooveren, b. w. *merobahkan dengan hobatan (menghobát)*.
Omvertrekken, b. w. *tarik sampéj rebah*, (*roeboeh*); *hèla hingga rebah*.
Omvertuimelen, o. w. *djatoh lintang poekang*.
Omvervallen, o. w. *zoo als huizen, roeboeh*.
 —, *zoo als boomen en andere lange voorwerpen, rebah*; *toembang*.
Omvervliegen, b. w. *merobahkan dengan terbang*.
Omverwaaien, b. en o. w. *angin meroeboehkan*, (*merobahkan*; *menoembang*).

Dat huis is omvergewaaid, *maka roemah itoe direboehkan angin*.

Die boom is omvergewaaid, *maka pohon itoe direbahkan (ditoembangkan) angin*.

Omverwerpen, b. w. *merobahkan*.

Omverwerping, vr. *peroeboehan*; *perobahan*.

Omverwroeten, b. w. *soengkoer hingga rebah*; *merobakan dengan soengkoer*.

Omvlechten, b. w. *anjam*, (*pintal*) *koeliling*.

Het haar om het hoofd vlechten, *belitikan ramboet*.

Omvleeschen, b. w. *memoengkoes dengan daging*.

Eene menschelijke gedaante doen aannemen, *mendjelmakan*.

Omvleugelen, b. w. *menaengi dengan sajab*; *menoetoe (memoedoeng) dengan sajab*.

Omvliegen, o. w. *terbang sana sini*; *terbang dimana-mana*.

—, om iets heen, *terbang pada koeliling*.

—, b. w. *vliegende omwerpen*, *terbang meroeboehkan*.

De kraai heeft het glas omgevlogen, *maka boeroeng gagaq poen terbang meroeboehkan pjala*, (*gelas*).

Omvlieten, o. w. *mengalir koeliling*, (*pada koeliling*).

Omvlijen, b. w. *anders vlijen*, *atoerkan lain roepa*.

Omvloeien, o. w. *mengalir koeliling*.

De rivier Tjiliwoeng omvloeit Batavia, *maka soengéj (kali, L.)*, *Tjiliwoeng itoe mengalir pada koeliling negeri Batawijah*.

Omvloeren, b. w. *omdraaien*, *poetar*, *memoetar*.

—, *overal ombrengen*, *bawa koeliling*.

—, *fig. rondom bekend maken*, *omklinken bij het geklank van eenen gong*, *tjanang*.

Omvloeren, b. w. *met andere voering bekleeden*, *ganti lapan*.

—, *rondom van voering voorzien*, *lapis*, (*lapiskan*) *antéro*, L.

Omvloering, vr. *pembawaan koeliling*.

—, *processie*, *optocht*, *perarakan*.

Omvorschen, o. w. *mentjahari koeliling*; *pariksa koeliling*.

Omvorsching, vr. *pentjaharian koeliling*; *pariksaan koeliling*.

Omvouwen, b. w. *anders vouwen*, *lipat lain roepa*.

—, om iets heen vouwen, *lipat koeliling*.

—, *met vouwen omgeven*, *mengoelilingi dengan lipatan*.

Omvraag, vr. *pertanjaan pada koeliling madjlis*; *pertanjaan pada saban-saban orang*, L.; *pertanjaan pada tijap-tijap orang madjlis*.

In — *brengen*, *bortanja pada koeliling*

- madjlis*; bertanja pada tijap-tijap orang *madjlis*; bertanja pada saban-saban orang jang didalam pekoempoelan (jang menghadap), L.
- Omfragen**, b. w. bertanja pada koeliling *madjlis*, zie **Omvrage**.
- Omwaaien**, b. w. angin mereboehkan; *tjoepe merebahkan*.
—, o. w. direbahkan angin.
Vele boomen zijn omgewaaid, beberapa pohon kaje rebah ditjoepe angin.
- Omwaggelen**, o. w. djatoh beroejoeng-oeroejojeng; djatoh bergoegang-gojang.
- Omwallen**, b. w. membentangkan pada koeliling; *békin bèntèng koeliling*, L.
- Omwalling**, vr. pembentengan.
- Omwandelen**, o. w. pasjar sana sini, L.; *berdjalan sana sini*.
in de stad —, pasjar didalam negeri.
—, fig. op aarde —, *hidoep didalam doenija*.
—, b. w. iets omwandelen, pasjar koeliling, L.; *berdjalan pada koeliling*.
De stad —, *berdjalan pada koeliling negeri*; pasjar koeliling negeri, L.
—, eenen omweg maken, *berdjalan pada simpangan djalan*.
- Omwandeling**, vr. pasjar, L.; *perdjalananan*.
— op aarde, *kahidoepan didalam doenija*.
- Omwaren**, o. w. *berdjalananan seperti hantoe*.
Domme menschen spreken van — de geesten, *maka orang bodoh itoe bitjara dari hantoe jang berdjalan sana sini*.
—, b. w. mengoelilingi.
- Omwasschen**, b. w. *tjoepti didalam dan dilowar*.
- Omwassen**, b. w. zie **Omgroeien**.
- Omwateren**, b. w. *beperahkan koeliling*.
Omwaterde landen, *tanah jang dikoelilingi aer*.
- Omweg**, m. *simpangan; persimpangan djalan*.
—, *uitvlucht, oedzr, Ar.; oedoer, verb.; poetar balik*.
—en zoeken, *mengapa-ngapa*.
Iemand, die —en zoekt, *orang jang pandjang langkahnja*.
- Omwelven**, b. w. *melengkoengkan*.
- Omwenden**, b. w. *diep omgraven, gali dalam sakali*.
—, *omkeeren, balikkan*.
—, o. w. *balik*.
Zich —, *paling*.
—, om zijne as, *poetar*.
- Omwending**, vr. *poetaran; peridaran*.
- Omwentelen**, b. w. *goelingskan*.
—, o. w. *goeling*.
Zich —, *menggoelingskan diri*.
Zich in het water —, *indam*.
Zich in het slijk —, *berkoembang*.
- Omwenteling**, v. *rondwenteling, peridaran; dawr, Verz.*
— (revolutie), *pembalikan karadjaan*.

- Omwerken**, b. w. *roeboehkan; rebahkan*.
—, *herdoen, obahkan; memboewat lain roepa; kerja lain roepa*.
- Omwerking**, vr. *pengobahan*.
- Omwerpen**, b. w. *meroehboehkan; mendjatohkan*.
—, den grond, *gali; patjoel, mematjoel*.
Het anker —, *bongkar saeoh; bongkar djangkar, L.; kasih naik djangkur, L.*
- Omwerping**, vr. *peroeobehan; perebahhan*.
- Omweven**, b. w. om iets weven, *tencoen pada koeliling*.
- Omwiegen**, b. w. *mendjatohkan dengan mengajoen*.
- Omwikkelen**, b. w. *belit*.
Met linnen —, *belit dengan kain*.
- Omwimpelen**, b. w. *menoedoeng pada koeliling; membelitkan pada koeliling*.
- Omwinden**, b. w. *bebat, bebaskan; belit; baroet; boelang-boelang*.
Nadat zij nu Hanoemans lichaam en staart met linnen omwonden hadden, *setelah soedah dibelitnja toeboeh dan ékor Hanoeman itoe dengan kain*.
—, zie **Omslingeren**.
- Omwindsel**, o. *joengkoesan; kain boewat bebat, L.; kain baroet*.
- Omwippen**, b. w. *meroehboehkan dengan djoenggoet, (sangoet)*.
- Omwisschen**, b. w. *sékat (sikat) dilowar dan didalam*.
- Omwisselen**, o. w. *toekar*.
Met plaatsen —, *toekar tempat*.
—, *elkander vervangen, ganti, gantikan*.
- Omwisseling**, vr. *penoekaran; pergantian*.
- Omwitten**, b. w. *memoetihkan pada koeliling; taroh kapoer koeliling*.
- Omwoeien**, b. w. *bebat, bebaskan; lilit*.
- Omwolken**, b. w. *berselimoetkan dengan méga; menoedoeng dengan awan-awan*.
De bergtop is omwoikt, *poentjaq goenoeng itoe diselimoetkan méga; poentjaq goenoeng itoe ditoedoengi awan-awan*.
De droefheid omwolkt zijn gelaat, *maka doekatjita itoe menjoeramkan moekanja*.
- Omwonen**, o. w. *berdoedoeg pada koeliling*.
—, om eenen berg, *berdoedoeg pada koeliling goenoeng saboewah*.
- Omwoner**, m. *gew. omwoners, orang jang berdoedoeg koeliling*.
—s van eenen berg, *orang jang berdoedoeg pada koeliling goenoeng*.
- Omwrikken**, b. w. *sèntaq-sèntaq hingga patah dan roeboeh*.
- Omwringen**, b. w. *poelas pada koeliling*.
- Omwroeten**, b. w. *soengkoer, menjoengkoer; koeroeg, L.*
—, *wroetende doen omvallen, merebahkan dengan menjoengkoer, (koeroeg, L.)*.
—, *heen en weer wroeten, menjoengkoer sana sini*.
De wilde varkens wroetten den grond

om, *maka babi hoetan itoe-poen menjoengkoer tanah.*

In eigene ingewanden —, *makan diri; gergetam sampéj roesaq hati.*

Omwroeting, vr. *penjoengkoeran.*

Omzaaien, b. w. *njebar pada koeliling*, L.; *taboer pada koeliling.*

De hemel is als met starren omzaaid, *maka langit itoe teperetjik dengan bintang roepanja.*

Omzadelen, b. w. *ganti pelana.*

Omzagen, b. w. *merebahkan dengan mengergadji.*

Omzakken, o. w. *ambles sampéj roeboeh.*

—, b. w. in eenen anderen zak doen, *salin dalam lain karoeng; ganti karoeng.*

Omzoggen, b. w. *beri tahoe koeliling; kasih tahoe koeliling*, L.

Omzeilen, b. w. *menenggelamkan dengan langgar.*

Mijn vaartuig werd door dien brik omgezeild, *maka perahoe kita poen tenggelam kena dilanggar kétéji itoe.*

—, o. w. hier en daar zeilen, *berlajar sana sini; langlang.*

—, van den koers afwijken, *berlajar menjimpang.*

—, rondzeilen, *berlajar menjoesoer.*

Omzenden, b. w. (iemand) *menjoeroeh orang pergi koeliling; soeroeh orang pegi koeliling*, L.

Goederen —, *berkirim barang-barang koeliling.*

Weder —, *kirin koembali; poelangkan.*

Omzending, vr. *pengiriman koeliling; penjoeroehan koeliling.*

Omzetten, b. w. *verzetten, pindahkan; taroh pada lain tempat.*

—, *omkantelen, balik.*

Geheel —, *omkeeren, balik belah.*

Geld op eene voordeelige wijs —, *beri oewang makan boenga; taroh oewang dengan berboenga, (dengan berbasi, dengan oentoeng, dengan laba).*

—, in het ronde zetten, *tatah, tatahkan; taroh pada koeliling.*

Met parelen —, *tatah dengan moetijara.*

Gouden, met diamanten, parelen en robijnen omzette drinkbeker, *pijala jang kaemasan bertatahkan retina moetoe manikam.*

Eenen tuin met boomen —, *tanam pohon pada koeliling kebon.*

Omzettelijk, b. n. zie *Omkoopbaar.*

Omzetting, vr. *verplaatsing, pemindahan; pembalikan; tataan, penataan*, zie *Omzetten.*

Omzichtig, b. n. *bidjagsana; boediman; djimat; degat ingat; ati-ati*, L.

—, bijw. *dengan bidjagsana, enz.*

In die zaak moet men — te werk gaan, *maka perkara itoe hendag diker-*

djakan dengan bidjagsana, (dengan ingat-ingat).

Omzichtigheid, vr. *kabidjagsanaan; boedi bitjara; ati-ati*, L.

Hij, die niet met — handelt, wordt niet verstandig genoemd, *maka orang jang tiada kerdja dengan boedi bitjara itoe tiada berboedi namanja.*

Omzichtiglijk, bijw. zie *Omzichtig*, bijw.

Omzien, o. w. *achter zich zien, toliik ka belakang; menoliik ka belakang; lihat ka belakang.*

—, *overal rondzien naar iets, tjahari koeliling.*

—, *zorg dragen, pelihara, memeliharakan; merawatin*, L.

—, *voorzichtig te werk gaan, kerdja dengan bidjagsana, (ati-ati, L.).*

— (naar eene vrouw, die men verstoeten heeft), *mengindangi.*

Omzien, o. oogenblik, *kedjap mata; sd'at.*

Eén —, *sakedjap mata; sasd'at.*

In één — is hij terug, *maka dengan sakedjap mata djoega tja koembali.*

—, *zorg, soesah.*

Heb er geen — naar, *djangan soesah dari itoe*, ook: *djangan takoe dari itoe.*

Ik heb er nu geen — naar, *maka sakarang ta (tra, L.) oesah kita-pariksa itoe.*

Omzijn, o. w. *waloe; liwat*, L.

De tijd is om, *maka masa soedah waloe; maka waqtie soedah liwat*, L.

De wind is om (gedraaid), *maka angin soedah beraliik, (berkisar).*

Omzitten, o. w. van zitplaats veranderen, *pindah doedoeg; gisir*, L.

—, *zich in het zitten omwenden, paling pada tempat doedoeg.*

—, b. w. *roeboekkan dengan berdoedoeg.*

Omzoeken, o. w. *tjahari (tjari, L.), mentjahari koeliling.*

Omzooimen, b. w. *berkelimkan; bekis som, L.; bertepikan.*

En die vijfver was rondom met bloemen omzooimd, *maka pada koeliling koelam itoe ditanaminja pelbagéj boenga-boengaan.*

Met taxisboomen —, *bertepikan dengan pohon tjemara.*

Omzwaai, m. *peridaran; perkitaran; balikan.*

—, *verandering, perobahan.*

Omzwaaijen, b. en o. w. *zwenken, balik.*

—, in de lucht omdraaien, *lajam; belajamkan; gamoeg.*

Een zwaard —, *belajamkan pedang.*

Met den kris (dolk) omzwaaijen, *meng-gamoeg keris.*

Zij zwaaiden hunne wapenen om, *di gamoeg-gamoegkannja sendjatanja.*

—, voor anker rijden, *tahar.*

Omzwaaijen, vr. zie *Omzwaai*.

Omzwabben, o. w. omvallen, van eene schuit, *keleboe*.
Omzwabberen, b. w. *sikat* (*sékat*) baik-baik.
Omzwachtelen, b. w. *baroet*, *baroetkan*; bebatkan dengan kain.
Omzwachteling, vr. *pembaroetan*; *pembabatan*.
Omzwappen, o. w. zie **Omzwabben**.
Omzwemmen, o. w. *berenang sana sini*.
 —, om iets heen zwemmen, *berenang pada koeliling*.
 —, omverzwemmen, *mendjatohkan dengan berenang*.
Omzwenken, o. w. *balik ka kiri ataw ka kanan*.
Omzwerm, m. *kabanyakan*; *kawan-kawan*.
Omzwermen, o. w. *terbang berkawan-kawan*.
 —, b. w. *mengoelilingi dengan kawan-kawan*.
Omzwerwen, o. w. *mengoembara sana sini*; *kelana*; *melantjong sana sini*, L.
Omzwerving, vr. *koembara*.
Omzweven, o. w. *lajang sana sini*.
 —, b. w. om iets zweven, *melajang pada koeliling*.
Omzwier, m. *kélo-kélo*.
Omzwieren, o. w. *berkélo-kélo*; *balik sana sini*.
Omzwicken, o. w. *patah*; *koeléj*.
Omzwindelen, o. w. *ligat*; *larik*.
 —, door duizeling, *poesing*.
 Het hoofd zwindelt mij om, *poesing kapalakoe*; *goewa poenja kapala poesing*, L.
On, voorz. van samenstelling, nu eens ontkenning dan weder afwezigheid aanduidende, *tiada*; *trada*, L.; *koerang*.
Onaanbesteet, b. n. *tiada ditantoeukan harganja*; *tiada didjoewal*.
 — werk, *pekerdjaan jang tiada ditantoeukan harganja*.
Onaanbevolen, b. n. *tiada terpoedji*; *tiada dipoedji*.
 — laten, *sakali-kali tiada memoedji*.
Onaanbiddelijk, b. n. *jang tiada patoet disembah*; *jang hharám disembah*.
Onaandachtig, b. n. *koerang ingat*; *tiada ingat*; *koerang haqiqat*.
 Een — mensch, *orang jang koerang ingat*.
 — bidden, *sembahjang dengan tiada ingat*, (*dengan koerang haqiqat*).
 —, *bijw. dengan koerang ingat*, enz.
Onaandachtigheid, vr. *peri jang koerang ingat*.
Onaandoenlijk, b. n. *hati tegar*; *tiada piloe rasa hati*.
Onaandoenlijkheid, vr. *kategoran hati*.
Onaangeboden, b. n. *jang tiada disembahjangkan*.
Onaangeblazen, b. n. *tiada dipasang dengan tjoep*; *trada ditjoepin*, L.
Onaangebogen, b. n. *tiada terdjepit*.

Onaangebonden, b. n. *tiada terikat*; *trada diikat*, L.
Onaangeboren, b. n. *tiada dari mawlid*; *boekan dari ketjil*; *tiada thabí'f*.
Onaangebracht, b. n. *tiada terbawa*; *trada dibawa*, L.
Onaangebrand, b. n. *tiada kena han-goes*.
Onaangebrast, b. n. *tiada dikentjangi tali kelat*.
Onaangedaan, b. n. *tiada diharoekan hati*.
 Hij bleef —, *maka ija-poen tiada diharoekan hatinja*.
Onaangediend, b. n. *tiada dengan dibawa menghadap*; *tiada dengan beri tahoe*; *trada dengan kasih tahoe*, L.
Onaangediept, b. n. *tiada digali*; *tiada didalamkan*.
Onaangedragen, b. n. *tiada dipikoel*; *tiada dioesoeng*.
Onaangedreven, b. n. *tiada dipaksa*, (*terpaksa*).
Onaangedrukt, b. n. *trada ditindis*, L.; *tiada ter tekan*, (*ditekan*).
Onaangeduid, b. n. *tiada tertoeandjoek*; *trada ditoeandjoekin*, L.
Onaangeduwd, b. n. *tiada ditoeaql*, zie **Aanduwen**.
Onaangefokt, b. n. *tiada dipijara*; *tiada terpijara*.
Onaangegaan, b. n. *niet overeengekomen of besloten*, *tiada didjandji*; *tiada ditantoeukan*.
Onaangegloeid, b. n. *tiada bernja'a*; *tiada m'rah padam*.
Onaangegrepen, b. n. *tiada terpegang*.
Onaangehaald, b. n. *tiada tertangkap*.
Onaangehecht, b. n. *tiada terhoehoeng*; *tiada diikat*.
Onaangeheven, b. n. *tiada (belom) moelai*.
Onaangehitst, b. n. *tiada diadoe*; *tiada dioepaq*.
Onaangehoogd, b. n. *trada dioeroeg*, L.; *tiada ditimboen*; *tiada ditinggikan*.
Onaangehoord, b. n. *tiada terdengar*.
Onaangehouden, b. n. *tiada dipegang*; *tiada ditangkap*.
Onaangekeken, b. n. *tiada terpandang*; *trada ditengog*, L.
Onaangeklaagd, b. n. *tiada ditoeoeh*.
Onaangeklampt, b. n. *tiada dilanggar*; *tiada diserang*.
Onaangekleed, b. n. *belom pakéj*.
Onaangeknoot, b. n. *tiada tersimpool*.
 —, *niet voortgezet*, *tiada ditambah*.
Onaangekomen, b. n. *tiada sampéj*; *tiada datang*; *belom datang*.
Onaangekondigd, b. n. *tiada diberi tahoe*; *tiada dima loemkan dhoeloe*.
Onaangekweekt, b. n. *tiada dipijara*.
Onaangeleerd, b. n. *tiada tepeladjar*; *trada diadjar*, L.

Onaangelegd, b. n. *belum diatoer; belum dipasang.*
Onaangelengd, b. n. *trada dibékin éntjèr, L.; tiada ditjaèrkan.*
Onaangemaakt, b. n. *belum dipasang.*
 Het vuur is nog —, *maka api itoe belum dipasang.*
Onaangemaand, b. n. *tiada ditagih.*
Onaangemengd, b. n. *zie Onaangelengd.*
Onaangemoedigd, b. n. *tiada diadjaq.*
Onaangenaam, b. n. *trada énaq, L.; tiada énaq; tiada kenan; tiada sedap.*
 —, *moeielijk, soesah; soekar.*
 Een — *mensch, orang jang tiada sedap (manis) lakoenja.*
 Een — *nieuws, chabar jang tiada baik.*
 Iemand het leven — *maken, menjoesahkan orang; békin sakit orang poenja hati, L.*
Onaangenaamheid, vr. *kasoesahan.*
Onaangenomen, b. n. *tiada ditarima; tiada disamboet.*
Onaangepast, b. n. *tiada tertjoba, (dijtjoba).*
Onaangeplakt, b. n. *tiada tertampal, (ditampal).*
Onaangeprezen, b. n. *tiada terpoedji.*
Onaangepunt, b. n. *tiada terantjoeng; tiada terloentjip.*
Onaangeraakt, b. n. *tiada terdjamah, (didjamah); tiada kena.*
Onaangerand, b. n. *tiada dirompag; tiada disamoen.*
Onaangeregen, b. n. *tiada teroetas; tiada tertoesoeg, (ditoesoeg).*
Onaangeroepen, b. n. *tiada diroewah, zie Aanroepen.*
Onaangeroerd, b. n. *tiada terdjamah.*
 —, *niet vermeld, tiada terseboet; tiada diseboet.*
Onaangescherpt, b. n. *koerang tadjam; tiada diasah; toempoel.*
Onaangeschrapt, b. n. *tiada ditandai; trada digaris, L.; trada ditaroh tанда, L.*
Onaangeschreven, b. n. *tiada tersoerati; trada ditoelis, L.*
Onaangespannen, b. n. *tiada dipasang; tiada dikenakan.*
 — *laten, tiada pasang.*
Onaangestoken, b. n. *tiada dipasang.*
 —, *van een vat, belum diboeka.*
Onaangestreken, b. n. *tiada tertampal.*
Onaangetast, b. n. *tiada diserang.*
Onaangeteekend, b. n. *tiada tersoerati; trada ditoelis, L.*
 — *laten, tiada disoeratkan; trada toeliskan, L.*
Onaangetoond, b. n. *tiada ditoendjoeq.*
 — *laten, tiada toendjoeq.*
Onaangevallen, b. n. *tiada diserang.*

Onaangevangen, b. n. *tiada dimoelai; belum dimoelain, L.*
Onaangeveegd, b. n. *tiada disapoe.*
Onaangevochten, b. n. *tiada diperangi.*
 —, *niet in verzoeking gebracht, tiada ditawari.*
Onaangevoerd, b. n. *tiada dibawa masoq.*
 —, *onaangehaald, niet vermeld, tiada terseboet.*
Onaangewend, b. n. *ongebruikt, tiada terpakéj; trada dipakéj, L.; tiada dioepajakkan.*
 Hij heeft geen middel — *gelaten, maka segala daja oepaja habis ditjobjanja.*
Onaangewezen, b. n. *tiada ditoendjoeq.*
Onaangewien, b. n. *tiada dipandang; trada ditengoq, L.*
 —, *voorz. walakin; kendati, L.; dengan melawan.*
Onaangezocht, b. n. *tiada diminta.*
Onaanmerkelijk, b. n. *tiada berapa besar; tiada pentingnja.*
Onaanmerkelijkheid, vr. *kalakoean jang tiada besar.*
Onaannemelijk, b. n. *tiada bolèh ditarima; tiada haroes ditarima.*
Onaannemelijkheid, vr. *hhál (perkara) jang tiada bolèh ditarima, (diridlanan, Hoft.).*
Onaansprakelijk, b. n. *tiada tanggoeng.*
Onaansprekelijk, b. n. *zie Onaansprakelijk.*
Onaanstootelijk, b. n. *jang tiada membri maloe.*
Onaanstootelijkheid, vr. *çifat jang tiada membri maloe, (jang tiada ditoe-laq).*
Onaanvaard, b. n. *tiada ditarima.*
 Eene — *nalatenschap, harta poesaka jang tiada ditarima.*
 Een — *ambt, pakerdjaän jang belum didjabat.*
Onaanzienlijk, b. n. *koerang besar; tiada kabilangan; ketjil.*
Onaanzienlijkheid, vr. *kalakoean jang tiada kabilangan; peri hhál jang tiada kabilangan; peri hhál jang koerang besar.*
Onaardig, b. n. *tiada manis; nakal; delap, L. zie Aardig.*
 Een — *kind, anaq jang tiada manis lakoenja; anaq nakal, (delap).*
 —, *bjw. atas peri jang nakal; dengan nakal; delap, L.*
Onaardiglijk, bjw. *zie Onaardig.*
Onabel, b. n. *zie Onhandig.*
Onabelheid, b. n. *zie Onhandigheid.*
Onachtbaar, b. n. *tiada haroes dihormatkan; trada patoet dikasih hhormat, L., tiada moehhtasjim.*
 —, *gemeen, laag, kedji; boesoeg, L.*
 —, *bjw. atas peri jang tiada kakhormatan; dengan tiada moehhtasjim.*
Onachtbaarheid, vr. *kalakoean (peri)*

jang tiada kakhormatan; peri jang kedji; kakedjian.
Onachterdochtig, b. n. *tiada menaroh sjak; tiada bersjak.*
 —, onschuldig, eenvoudig, toeloes.
Onachterdochtigheid, vr. *koerang sjak; amánat, Ar.; pertjaja.*
Onachterhaalbaar, b. n. *tiada dapat diperhambat; trada boleh disoesoel, L.*
Onachtzaam, b. n. *koerang ingat; alpa; gháfil, Ar.*
 —, lui, nalatig, malas; laléj; segan.
 —, bijw. *dengan alpa; dengan koerang ingat.*
Onachtzaamheid, vr. *kaalpaän; kala-koean orang jang koerang ingat.*
 —, nalatigheid, kalaléjan.
Onachtzamelijk, bijw. zie **Onachtzaam**.
Onadellijk, b. n. *niet van adel, tiada bangsawan; tiada berbangsa.*
Onafbetaald, b. n. *belum dibayar habis; belum dibayar samoewa.*
Onafbiddelijk, b. n. *jang tiada dapat diampoeni; jang tiada dapat dikapoesin dengan do'd; jang tiada dapat di ma'dfkan.*
Onafdoenlijk, b. n. *jang tiada dapat dipoatoeskan, (diseleséjkan).*
Onafgebrand, b. n. *tiada kena hangoes; tiada terbakar, (tertoenoe).*
Onafgebroken, b. n. *tiada berkapoatoesan.*
Onafgedaan, b. n. *belum dikerdja habis; belum disoedahkan; belum ditamatkan.*
Onafgedankt, b. n. *tiada dikaloewarkan; tiada dipetjatkan; trada dikasih kaloe-war, L.*
Onafgedroogd, b. n. *tiada disikat (disékat) kering.*
Onafgedrukt, b. n. *belon ditjitaq, L.; belum ditera.*
Onafgegoten, b. n. *belum diboewang adrnja.*
Onafgegraasd, b. n. *belum dimakan habis roempoetnja.*
Onafgehaakt, b. n. *belum diangkat gajitnja.*
Onafgehaald, b. n. *niet gehaald, tiada diambil.*
 —, *niet afgetrokken, gevild, tiada dikoeapas; trada dikését, L.*
Onafgehakt, b. n. *tiada terpanggal; tiada terpotong; tiada ditetaq poatoes.*
Onafgehandeld, b. n. *belum dikerdja habis; belum poatoes; belum seleséj.*
Onafgehaaspeld, b. n. *belum habis dilikas.*
Onafgehoord, b. n. *tiada ditanjai.*
Onafgehouden, b. n. zie **Onafgehakt**.
Onafgehuurd, b. n. *tiada diséwa.*
Onafgekeurd, b. n. *tiada ditjelakan; tiada ditoelaq; tiada diboewang.*

Onafgekondigd, b. n. *tiada dima'loemkan.*
Onafgeladen, b. n. *tiada dipoenggak; tiada dibongkar moewatan.*
Onafgeleid, b. n. *tiada ditoeroenkan; tiada tertoeoen.*
Onafgeleverd, b. n. *belum diserahkan; belum dibawa masoq; belum disampéjkan.*
Onafgelezen, b. n. *tiada dibatja dihadap orang banjaq.*
Onafgeloopen, b. n. *belum dipoatoeskan; belum dikerdja habis; belum seleséj; belum abis, L.*
Onafgelost, b. n. *van eenen post, belum diganti.*
 —, *van eenig pand, belum diteboes.*
Onafgemaakt, b. n. *belum dikerdja habis; belum disoedahkan, zie Afmaken.*
Onafgemat, b. n. *tiada lelah; trada tjapé, L.*
Onafgemeten, b. n. *tiada dihoekoer; tiada disekat.*
Onafgenomen, b. n. *tiada terangkat; trada diangkat, L.*
Onafgepaald, b. n. *tiada dipagari; trada ditarokin pagar, L.*
Onafgepast, b. n. *van geld, tiada dili-toeng betoel djoemlahnja; trada diimpasin, L.*
 —, zie **Onafgemeten**.
Onafgepeld, b. n. *belum dikoeapas.*
Onafgeperkt, b. n. *tiada ditandai.*
 —, *door geene schutting of heining omgeven, tiada dipagari.*
Onafgeplukt, b. n. *tiada dipoengoet; trada dipetik, L.; tiada digentas; trada dihalap, L.*
Onafgepunt, b. n. *tiada dirantjoeng; tiada dilontjipkan.*
Onafgeschafft, b. n. *tiada diboewang, (dilepaskan).*
Onafgescheiden, b. n. *tiada ditjeréj.*
Onafgeschept, b. n. *tiada dikirimkan.*
Onafgeschept, b. n. *tiada disendoeg.*
Onafgeschetst, b. n. *tiada dirantjangan.*
Onafgeschoten, b. n. *tiada dilèmbaq, (dipasang).*
Onafgeschreven, b. n. *tiada disalin soerat.*
Onafgeschuimd, b. n. *tiada diboewang ta'jin.*
Onafgesloten, b. n. *tiada dikoentji.*
Onafgesneden, b. n. *tiada dipotong, (dikeral).*
Onafgesnoeid, b. n. *tiada dipotong, L.; tiada diranting; tiada dirantjoeng.*
Onafgesponnen, b. n. *tiada habis diantih.*
Onafgestroopt, b. n. *tiada dikoeapas; trada dikését, L.*
Onafgetapt, b. n. *belum disalin, (ditoewang).*

Onafgeteekend, b. n. *tiada dipertandai; belum ditaroh tanda.*

—, niet onderteekend, *tiada ditaroh tanda tangan.*

Onafgeveegd, b. n. *tiada disikat, (disapoe).*

Onafgewerkt, b. w. *tiada dikerdja habis.*

Onafgezegd, b. n. *tiada diobahkan parentah, (pesan).*

Onafhankelijk, b. n. *mardahika, mardika; tiada bergantoeng; tiadah ta'loeq parentah; tiada dibawah parentah; prëman, L., (verbastering van Vrijman); moestagil, Ar.*

Onafhankelijkheid, vr. *kamardahikakan; hhal orang mardahika; hhal orang jang tiada ta'loeq parentah.*

—, *souvereine macht, istiglâl, Ar.*

Onaflosselijk, b. n. *tiada kateboesan; jang trada bolèh diteboes, L.*

Onafmeetbaar, b. n. *zie Onafmetelijk.*

Onafmetelijk, b. n. *tiada dapat dioekoer.*

—, *onbegrensd, jang tiada berhingga.*

Hij bezit — e rijkdommen, *maka mata-bendanya itoe tiada dapat dikira-kirakan banjaqnja.*

Onafmetelijkheid, vr. *peri jang tiada berhingga.*

Onafscheidbaar, b. n. *zie Onafscheidelijk.*

Onafscheidelijk, b. n. *tiada tertjerëjan; jang tiada bolèh ditjerëj, L.*

Vuur en hitte zijn —, *api serta kapanasan itoe tiada tertjerëjan; api dan kapanasan itoe tiada bolèh ditjerëj, L.*

—, *bijw. atas peri jang tiada tertjerëjan.*

Door vriendschap — verbonden, *di-hoeboeng perçohkbalan jang tiada berka-poetoesan.*

Onafscheidelijkheid, vr. *peri jang tiada tertjerëjan.*

Onafstaanbaar, b. n. *jang tiada dapat diberikan.*

Onafwisschelijk, b. n. *jang tiada dapat disoetjikan.*

Onafzettelijk, b. n. *jang tiada dapat dipetjatkan dari pada pangkatnja of: djabatannja.*

Onarbeidzaam, b. n. *malas; léna, lénga.*

Onarbeidzaamheid, vr. *kamalasan.*

Onarglistig, b. n. *tiada tjerdik; toeloes hati.*

Onarglistigheid, vr. *hati jang toeloes; hati jang tiada tjerdik.*

Onbaat, vr. *nadeel, roegi.*

Onbaatzoekend, b. n. *zie Onbaat-zuchtig.*

Onbaat-zuchtig, b. n. *tiada thama'; tiada loba; tiada toentoet laba; tiada bernijat laba.*

Onbaat-zuchtigheid, vr. *peri jang tiada thama'; karim, Ar.; moerah hati.*

Onbandig, b. n. *jang tiada dapat ditahani.*

Onbarmhartig, b. n. *tiada bersajang-sajangan.*

—, *wreed, kedjam, L.; gemas; tiada berkasih.*

—, *bijw. atas peri jang tiada dapat ditahani.*

Onbarmhartigheid, vr. *hati jang tiada berkasih; peri jang tiada rahmmat.*

Onbarmhartiglijk, *bijw. zie Onbarmhartig.*

Onbeangst, b. n. *tiada takoet; berani.*

Onbeangstheid, vr. *kabermanian; peri jang tiada takoet.*

Onbeantwoord, b. n. *jang tiada disahoet; jang tiada dibalas; jang tiada dijawab.*

Een — e brief, *soerat jang belum dibalas.*

Eenen brief — laten, *tiada membalas soerat sapoeljoeq.*

Onbeantwoordelijk, b. n. *jang tiada dapat disahoeti, (dibalas, dijawab).*

Onbearbeid, b. n. *tiada diperoesaha; tiada dikerdjai.*

— *hout, kajoe kasap.*

Onbebloed, b. n. *tiada berloemoer darah.*

Onbebouwd, b. n. *mati; tiada ditanggala; trada dilokoekin, L.*

— *land, tanah mati.*

—, *zonder gebouwen, kosong L.; jang belum ada roemah.*

Een — plein, *tanah lapang jang kosong, L.; padang jang hempa.*

Onbedaagd, b. n. *belum toeha; masih moeda, L.*

Onbedaagdheid, vr. *kalakoean jang belum toeha; 'oemoer moeda.*

Onbedaard, b. n. *amarah, marah; tiada senang; tiada tetap hati.*

Onbedaardheid, vr. *nafsoe jang hangat; amarah, marah; moerka, Hofst.*

Onbedacht, b. n. *tiada ditimbang; tiada dikira-kirakan.*

Onbedachtelijk, *bijw. dengan bebalnja; dengan koerang boedi.*

—, *roekeloos, dengan angkara.*

Onbedachttheid, vr. *zie Onbedachtzaamheid.*

Onbedachtzaam, b. n. *koerang ingat; koerang boedi.*

—, *bijw. dengan koerang ingat, (boedi).*

Onbedachtzaamheid, vr. *laléj; alpa.*

Onbedachtzaamlijk, *bijw. zie Onbedachtzaam.*

Onbedankt, b. n. *tiada diberi sjoekr; trada dibalang tarima kasih, L.*

Onbedeeld, b. n. *jang tiada tarima derma.*

Onbedeesd, b. n. *tiada takoet; tetap hati; berani; perkasa.*

—, *bijw. dengan tetap hati, enz.*

Onbedeesdelijk, *bijw. zie Onbedeesd.*

Onbedeesdheid, vr. *katetapan; kabernian*.

Onbedekt, b. n. *bloot, telandjang; teléléj*.
—e boezem, *soesoé jang teléléj*.
—, onbewimpeld, *bijw. dengan njata; teroes terang*.

Onbedektelijk, *bijw. zie Onbedekt*.

Onbedektheid, vr. *oprechtheid, kabetoelan; toeloés hati*.

Onbedenkeliik, b. n. *dat niet bedacht kan worden, jang tiada dapat dikira-kirakan*.
—, *bijw. terlaloe amat; terlaloe sangat*.

Onbedenkeliikheid, vr. *peri hhal jang tiada dapat dikira-kirakan*.

Onbederfelijk, b. n. *tiada karoésakan*.

Onbederfeliikheid, vr. *peri jang tiada karoésakan*.

Onbediend, b. n. *niet bediend, tiada didjagai; tiada dilajani*.
De zieke is — *gestorven, maka orang sakit itoe mati dengan tiada dilajani padri*.

Onbedijkelijk, b. n. *jang tiada dapat diterbiskan*.

Onbedijkt, b. n. *tiada diterbiskan*.
Er zijn vele landen aan zee, die nog — *zijn, maka ada beberapa tanah di pinggir laeet jang belom diterbiskan, (diikat dengan terbis)*.

Onbedoeld, b. n. *tiada dimaqoedkan; tiada dinyatkan*.

Onbedolven, b. n. *tiada ditanam; tiada dimasoegkan didalam tanah*.

Onbedongen, b. n. *tiada dimasoegkan didalam perdjandjian; tiada didjandjikan*.

Onbedorven, b. n. *tiada roesaq; trada boesoeg, L*.
—, *rein, onbevlekt, soetji*.
Een — *hart, hati jang soetji; qalboe jang hening*.

Onbedorvenheid, vr. *peri jang tiada karoésakan*.

Onbedreigd, b. n. *tiada diamangi; trada diantjamin, L*.

Onbedreven, b. n. *tiada mengarti; tiada tahoe; trada bisa, L; tiada bijasa; bodoh*.
—, *niet gepleegd, tiada diboewat*.

Onbedrevenheid, vr. *kabebalan; kabodohan*.
—, *onschuld, onervarenheid, kasoetjian*.

Onbedriegelijk, b. n. *toeloés; benar; tiada dengan tipoe*.
—, *onfeilbaar, jang tiada dapat bersalah; jaqtn, Ar*.
De heilige schrift is onfeilbaar, *maka kitáb Allah itoe jaqtn*.

Onbedriegeliikheid, vr. *peri jang benar; peri jang jaqtn*.

Onbedrijf, o. *kamalasan*.

Onbedrijvend, b. n. *malas; lakij; léna, lénga*.

Onbedroefd, b. n. *tiada berdoekatjita; trada bersoesah-hati, L*.

Onbedrogen, b. n. *tiada ditipoé; trada dipedajain, L*.

Onbedropen, b. n. *tiada disirami*.

Onbedrukt, b. n. *tiada teresaq; tiada bersoesah*.

Onbeducht, b. n. *tiada takoet*.

Onbeduchtheid, vr. *pertjaja; katetapan hati*.

Onbeduidelijk, b. n. *tiada dapat diartikan; ghaib, Ar; tiada dapat dita'bir-ban*.

Onbeduideliikheid, vr. *peri jang tiada dapat diartikan; peri jang ghaib*.

Onbeduidend, b. n. *tiada berupa gadarnja, (harganja, pentingnja); trada goemnja, L*.
—, *tiada apa-apa; tiada mengapa; remèh, L*.
—, *beuzelachtig, sija-sija*.

Onbeduidendheid, vr. *peri jang tiada berupa gadarnja*.
—, *beuzelachtigheid, kasijaän*.

Onbedwelmd, b. n. *tiada bingoeng; tiada boeta toeli; terang*.
Een — *verstand, boeli jang terang*.

Onbedwelmdheid, vr. *katerangan boedi*.

Onbedwingbaar, b. n. *zie Onbedwingeliik*.

Onbedwingeliik, b. n. *tegar; tiada dapat diparentahkan, ditahankan, didjinaqkan, dita'loegkan*.

Onbedwingeliikheid, vr. *katégaran*.

Onbedwongen, b. n. *tiada ta'loeg; tiada didjinaqkan*.

Onbeëdigd, b. n. *tiada ditegoehkan dengan soempah*.
—, *die geenen eed gedaan heeft, jang belom bersoempah*.

Onbegaamd, b. n. *tiada mazjoer; tiada bernama*.

Onbegaafd, b. n. *tiada boediman; tiada pintar; bodoh; bebal*.

Onbegaafdheid, vr. *kabebalan; kabodohan*.

Onbegaan, b. n. *niet gepleegd, tiada dibewat*.
—, *niet begaan, tiada didjalani*.
Een nog onbegane weg, *djalan jang belom didjalani orang*.

Onbegaanbaar, b. n. *tiada dapat didjalani*.

Onbegaanbaarheid, vr. *kalakoean tempat jang tiada dapat didjalani*.

Onbegaangbaar, b. n. *zie Onbegaanbaar*.

Onbegaangbaarheid, vr. *zie Onbegaanbaarheid*.

Onbegaankeliik, b. n. *zie Onbegaanbaar*.

Onbegaankeliikheid, vr. *zie Onbegaanbaarheid*.

Onbegerd, b. n. *tiada disoekai; tiada dirindoekan*.

Onbegerig, b. n. *tiada ingin; tiada loba; senang*.

Onbegeerigheid, vr. kalakoean orang jang tiada ingin; kasenangan.
Onbegeerlijk, b. n. jang tiada terindoe; jang tiada disoekai.
Onbegeerlijkheid, vr. peri hhal jang tiada terindoe (disoekai).
Onbegeleid, b. n. tiada dihantari; tiada dipimpin.
Onbegeven, b. n. jang kosong, L.; jang hempa; belom dipegang.
 Een — ambt, pekerdjaan jang belom dipegang orang.
Onbegiftigd, b. n. tiada teranoegraha; trada tarima apa-apa, (kiriman), L.
Onbegluurd, b. n. tiada terhintej; trada diintip, L.
Onbegonnen, b. n. tiada dimoelai; trada dimoelain, L.
 —, zonder begin, azal, Ar.; dengan tiada permolaan.
Onbegoten, b. n. tiada disirami; trada disiramin, L.
Onbegraven, b. n. tiada tertanam.
Onbegrensd, b. n. tiada berhingga; tiada berpinggir; trada watasnya, L.
 Het menschelijk vernuft is —, muka 'agal manoesija itoe tiada berhingga; 'agal orang trada watasnya, L.
Onbегреpen, b. n. tiada terang artinja; tiada terarti.
Onbegrijpelijk, b. n. jang tiada dapat diartikan; ghaib, Ar.
 — e woorden, perkataan jang ghaib.
 —, bijw. atas peri jang ghaib.
 —, bij uitsteking, terlaloe amat.
Onbegrijpelijkheid, vr. peri jang ghaib; peri jang tiada dapat diartikan.
Onbегroeid, b. n. jang tiada ampoenja toemboehan.
Onbегroet, b. n. tiada terberi salam; trada dikasihini tabe, L.
Onbегromd, b. n. tiada digegeri.
Onbегroot, b. n. tiada ternilej; trada ditarohin harga, L.; trada ditaksir, L.
Onbегunstigd, b. n. tiada teranoegraha; tiada dikaroenijai.
Onbehaalbaar, b. n. jang tiada dapat diperoleh; jang tiada boleh didapat; jang trada kadapatan, L.
Onbehaald, b. n. jang tiada bertjela; tiada tertjampoer.
 —, niet verworven, tiada terdapat; tiada teperoleh; tra dapat, L.; trada dapat, L.
Onbehaard, b. n. op het lijf, tiada berboeloe.
 —, op het hoofd, tiada beramboet; trada ramboet, L.; tra poenja ramboet, L.
Onbehagelijk, b. n. jang tiada bagoes; djeleg, L.
Onbehagelijkheid, vr. peri (roepa) jang tiada bagoes; roepa djeleg, L.
Onbehandeld, b. n. tiada terchothbat.
Onbehandigd, b. n. tiada diberi; tiada

diberi koembali; tra dikasih koembali; trada dipoelangin, L.; tiada terserah.
Onbehartigd, b. n. tiada tertjita; trada didjagain, L.
Onbeheerd, b. n. trada kaparentah, L.; tiada terparentah.
 —, zonder heer, tiada bertoeawan.
Onbeheerlijk, b. n. jang tiada maoe diparentah.
Onbeheerscht, b. n. jang tiada ta'loeq parentah; jang trada kaparentah, L.
Onbehekst, b. n. tiada terkena hobat.
Onbehendig, b. n. koerang pantas; koerang bijasa; goblo, L.
 —, stijf, kakoe.
 —, bijw. atas peri jang koerang pantas; dengan goblo, L.
Onbehendigheid, vr. koerang pantas; koerang bijasa.
Onbehoed, b. n. tiada terkawal; tiada terpelihara.
Onbehoedzaam, b. n. koerang ingat; koerang bidjaksana; trada ati-ati, L.; lalaj.
 —, bijw. dengan koerang ingat.
Onbehoedzaamheid, vr. kalalajan; kaalpaan.
Onbehoefdig, b. n. tiada papa; tiada miskin.
Onbehoorlijk, b. n. tiada patoet; tiada haroes; tiada lalaj.
 —, onbetamelijk, onkiesch, tiada senoenoeh.
 —, onredelijk, tiada dengan hhaq; dengan anijaja.
 —, onbescheiden, onbeschoft, tjaboel.
 —, bijw. dengan tiada patoet; dengan tiada sepertinja.
Onbehoorlijkheid, vr. kalakoean (peri, perboewatan) jang tiada patoet, zie Onbehoorlijk.
Onbehouwen, b. w. fig. plomp, pengkoes; kasar; koerang adjar; tiada tahoe adat.
Onbehulpzaam, b. n. tiada soeka toeloeng.
Onbehulpzaamheid, vr. hati tegar; hati jang tiada soeka toeloeng.
Onbejaard, b. n. tiada toeha; lagi moeda; masih moeda, L.; kamoedaan.
Onbejammerd, b. n. tiada disajangi; tiada dikasihani.
Onbekaad, b. n. tiada bertjeretja; tiada bertitian.
Onbekampt, b. n. tiada diperangi; tiada dilawani.
Onbekeerd, b. n. tiada tobat; tiada seval.
Onbekeerlijk, b. n. jang tiada dapat ditobatkan; tang terlaloe tegar hati.
Onbekeerlijkheid, vr. peri hati jang amat tegar; kalakoean jang tiada dapat ditobatkan.
Onbekeken, b. n. tiada terpandang; trada didangoq, L.
Onbekend, b. n. tiada katahoean.
 Het is mij —, sahaja tiada katahoean.

Een — land, *benoewa jang tiada dikatahoei orang.*

Een — mensch, (in een ongunstigen zin), *orang gelap.*

Een — e, *vreemde, orang asing; orang helat.*

Het — e, *barang jang ghâib, (bâthin).*

Het de gewoonten van de bevolking eens lands — zijn, *tiada tahoe 'adat orang negeri.*

Van het bekende tot het — e overgaan, *laloë dari pada barang jang ma'loem kapada barang jang ghâib; laloë dari pada barang jang tlâhir kapada barang jang bâthin.*

Onbekendheid, vr. *hhâl tiada katahoean.*

Onbekeurd, b. n. *tiada kena denda.*

Onbekeven, b. n. *tiada digègèri.*

Onbeklaagd, b. n. *tiada diratapi.*

Onbeklad, b. n. *tiada ditjemari; trada dibêkin kotor. L.*

Onbeklagelijk, b. n. *jang tiada patoet disajangkan (diratapkan).*

Onbeklapt, b. n. *tiada ditoedoehi.*

Onbeklauterd, b. n. *tiada terpandjat; trada dipandjatin, L.*

Onbekleed, b. n. *tiada berpakêj.*

Een — ambt, *pekerdjaan jang belum dipegang orang.*

Onbeklemd, b. n. *tiada sesaq.*

— van hart, *tiada soesah hati; soeka hati.*

—, niet geklemd, *tiada terdjepit.*

Onbeklemdheid, vr. *kasoekaân; kagemaran.*

Onbeklimbaar, b. n. *jang tiada dapat (bolêh) dinaiki; tjoram sakali; terdjam sakali.*

Onbeklimbaarheid, vr. *tjoram, (terdjam) jang terlaloë amat; jang tiada dapat dinaiki orang.*

Onbeklonken, b. n. *fig. belum sedija; belum langkap; belum teratoer.*

Onbeklonterd, b. n. *tiada berloemoer loempoer; tiada terloempoeri.*

Onbeknauwd, b. n. *tiada dipapaki.*

Onbekneld, b. n. *tiada terdjepit.*

Onbeknibeld, b. n. *dengan harga jang tantoe.*

— verkoopen, *djoenal harga jang tantoe.*

Onbeknord, b. n. *tiada digègèri.*

Onbekoeld, b. n. *tiada disedjoeki.*

Onbekomelijk, b. n. *jang tiada dapat diperolêh; jang tiada kadapatan.*

Onbekommerd, b. n. *senang hati; tiada bersoesah-hati; tiada bertjinta; tiada masj-ghoel.*

Wees —, *djangan soesah.*

Onbekommerdheid, vr. *kasenangan hati.*

Onbekookt, b. n. *fig. als: eene onbekookte gedachte, fikiran jang tiada matang L.*

Onbeoord, b. n. *tiada rawan.*

—, niet betooverd, *tiada terkena hoëbat; tiada ditawari.*

Onbekoorlijk, b. n. *tiada memberi rawan; tiada memberi ghajrat, Ar.; tiada merawankan; tiada mengghajratkan; tiada élog.*

Onbekoorlijkheid, vr. *peri jang koerang élog; kalakoëan jang tiada beri rawan.*

Onbekrachtigd, b. n. *tiada ditegoëhkan.*

Onbekreten, b. n. *tiada berlinang-linang aër mata.*

Niemand kwam er met — e oogen af, *maka saorang poen tiada kaloewar hanja berlinang-linang aër matanja.*

Onbekrompen, b. n. *tiada tertegah.*

—, ruim, *loewas.*

Onbekrompen, b. n. *tiada sesaq.*

Een — geest, *boedi besar serta tetap.*

—, vrij, ruim, mild, *moerah.*

Een — gemoed, *hati jang moerah; galboë jang karim.*

—, bijw. *dengan tiada sesaq.*

—, ruim, mild, *dengan moerah hati.*

Onbekrompenheid, vr. *kaloewasan.*

De — des gemoeds, *kaloewasan hati; kamoerahan.*

—, overvloed, *kalimpahan; kabanjangan.*

Onbekroond, b. n. *tiada dapat makota; tiada dipermakotakan.*

—, dat den prijs niet behaald heeft, *tiada berolêh (dapat) hhisnat.*

Onbekwaam, b. n. *trada mengarti, L.; tiada tahoe.*

—, dom, *bodoë; bebal.*

—, beschonken, *maboq.*

—, bijw. *bodoë; bebal.*

Onbekwaamheid, vr. *kabodoëhan; kabalalan.*

Onbekwijld, b. n. *tiada berlijoer.*

Onbelaagd, b. n. *tiada diadangi.*

Onbelachen, b. n. *tiada dितertawai.*

Onbeladen, b. n. *tiada termoewat; dengan tiada moewatan.*

Onbelangrijk, b. n. *tiada goena; tiada berapa besar pentingnja.*

Onbelangrijkheid, vr. *peri hhâl jang tiada penting.*

Onbelast, b. n. *tiada dimoewati.*

—, vrij van belasting, *tiada kena béja; trada kena tjoekéj, L.; lepas béja.*

—, onbevolen, *tiada diparentah.*

Onbeleden, b. n. *tiada diaoke.*

Onbeleefd, b. n. *koerang hhormat; pengkoeh; tjaboel; bi-adab, Ar.; tiada tahoe 'adat.*

—, bijw. *dengan pengkoeh; atas peri jang pengkoeh.*

Onbeleefdheid, vr. *peri jang pengkoeh; kalakoëan orang jang koerang hhormat.*

Onbeleefdelijk, bijw. *zie Onbeleefd.*

Onbeleend, b. n. *tiada tergadéj; trada digadéj, L.*

Onbelegd, b. n. *van geld, tiada diberi*

makan boenga; trada dikasih makan anaq doewit, L.
Onbelegen, b. n. *belum doedoeq; belum toeroen ampas.*
Onbelegerd, b. n. *tiada dikepoengi.*
Onbeiemmerd, b. n. *tiada tersangkoet; tiada ditegakkan; tiada tertegah.*
Onbelet, b. n. *tiada terlarang; bebas; tiada tertegah.*
Onbelezen, b. n. *tiada tammam mengadji; tiada tahoe batja kitáb banjaq.*
Onbelezenheid, vr. *hhál koerang membatja.*
Onbeloerd, b. n. *tiada dihintéj.*
Onbelogen, b. n. *tiada diperdoestai.*
Onbelommerd, b. n. *tiada ternoaeng.*
Onbeloond, b. n. *tiada terbalas.*
Zijne verdiensten zijn niet — gelaten, maka pahalanya itoe soedah dibalas.
Onbeluisterd, b. n. *tiada orang dengar.*
Onbelust, b. n. *tiada beringin; trada kapéngin, L.*
Onbemand, b. n. *tiada langkap dengan awaq perahoe, (dengan chaláci).*
Onbemerkt, b. n. *tiada terlihat; tiada dirasa, L.*
Onbemest, b. n. *tiada dibadjakan.*
Onbemiddelbaar, b. n. *jang tiada dapat diselestéjkan, (disoeloekkan).*
Onbemiddeld, b. n. *tiada berharta; papa; miskin, Ar.; potol, L.*
Onbemind, b. n. *tiada dikasihi.*
Onbeminnelijc, b. n. *tiada mamis.*
Onbemorst, b. n. *trada kotor, L.; tiada ditjemari; tiada ternadji.*
Onbemost, b. n. *tiada terloemoet; tiada diloemoeti.*
Onbemourd, b. n. *tiada dipagari temboq.*
Onbenadeeld, b. n. *tiada diroegikan.*
Onbeneveld, b. n. *terang; tiada redoep.*
Eene — zon, mata hari jang tiada redoep.
Een — verstand, boedi jang terang.
Een — e lucht, langit jang tiada berkaboe.
Onbenijd, b. n. *tiada terbenji; trada dibentjiin, L.*
Onbenoemd, b. n. *tiada diberi pangkat; tiada terangkat mendjadi.*
Onbenoodigd, b. n. *tiada diperhhádjat; tiada oesah; tra oesah, L.*
Onbeoesfend, b. n. *tiada tepeladjar; trada diadjarin, L.*
Onbeoogd, b. n. *tiada dinijatkan; tiada dimaqsoedkan; trada maqçoed, L.*
Onbeoorloogd, b. n. *tiada diperangi.*
Onbepaald, b. n. *onbegrensd, tiada berhingga; trada watasnja, L.*
—, niet vastgesteld, tiada tantoe; tiada qarár.
Een — gezag, koewasa jang tiada berhingga.
—, besluiteloos, selémpang, L.; goendah.
—, bijw. dengan tiada tantoe.

Onbepaaldelijc, bijw. zie **Onbepaald**, bijw.
Onbepaaldheid, vr. *peri hhál jang tiada tantoe.*
Onbepaard, b. n. zie **Onbepareld**.
Onbepantserd, b. n. *tiada pakéj badjoe rantéj.*
Onbepareld, b. n. *tiada bertatahkan moeltjara.*
Onbepeild, b. n. *tiada terdoegai.*
Onbepeinsd, b. n. *tiada terkira-kirai.*
Onbepekt, b. n. *tiada terlaboer dengan gala.*
Onbeperkt, b. n. zie **Onbepaald**.
Onbepikt, b. n. zie **Onbepekt**.
Onbepist, b. n. *tiada tertentjingi.*
Onbeplant, b. n. *tiada tertanami.*
Onbeploegbaar, b. n. *jang tiada dapat ditanggalakan; jang trada boléh dilokoekin, L.*
Onbepoot, b. n. zie **Onbeplant**.
Onbepraat, b. n. *tiada tertempelaq.*
Onbeproefd, b. n. *niet aangewend, tiada tertjoba; tiada terpakéj.*
—, niet op de proef gesteld, tiada dibentjanakan.
Onberaadslaagd, b. n. *tiada tertimbang; tiada terbitjarai.*
Onberaamd, b. n. *tiada ditantoeikan; tiada dipajoekan; tiada ditetapkan.*
Onberaden, b. n. *tiada bidjaq; koerang ingat.*
Onbereden, b. n. *tiada ditoenggangi.*
Een — paard, koeda baharoe; koeda jang belum ditoenggangi orang.
—, van eenen ruitter, jang belum faham (tahoe) toenggang koeda.
—e wegen, djalan-djalan jang belum didjalani karéta (koeda).
Onberedeneerd, b. n. *niet doordacht, tiada ditambang; tiada diingat-ingut.*
Onbereid, b. n. *tiada sedija; tiada disamaq.*
Een — geneesmiddel, obat jang belum sedija.
Eene —e huid, koelit jang belum disamaq.
—e hennep, gandja jang belum diserboeq.
—e katoen, kapas jang belum diboesoer.
—, niet schoongemaakt, tiada disoeltjikan; trada dibékin bresih, L.
Onbereikbaar, b. n. *jang tiada dapat diperoléh; tra boléh dapat, L.*
Onbereikelijc, b. n. zie **Onbereikbaar**.
Onbereikt, b. n. *jang belum (tiada) didapat.*
De —e top eens bergs, poentjaq goenoeng jang belum dinaiki orang.
Onbereisbaar, b. n. *jang tiada dapat didjalani orang.*
Onbereisd, b. n. *jang belum didjalani orang.*

—, die niet gereisd heeft, *jang belum tahoe mendjalani lain negeri.*

Onberekenbaar, b. n. *jang tiada dapat dikira-kirakan; jang tiada tepermanai.*

Onberekend, b. n. *tiada terbilang; tiada tepermanai; tiada terhitoeng.*

Onberenbaar, b. n. *tiada dapat dikepoengi; tiada terkepoengi.*

Onberend, b. n. *tiada terkepoeng.*

Onberijdbaar, b. n. *jang tiada dapat ditoenggangi; jang trada bolèh ditoenggangin orang, L.*

—, van eenen weg, *jang tiada dapat didjalani karèta.*

Onberijmd, b. n. *tiada tersja'ir, (disairkan, L.).*

De — e psalmen, *segala mazmoer jang tiada tersja'ir.*

Onberispelijk, b. n. *tiada dengan barang dalih; jang tiada bertjela; tiada salah.*

—, *oprecht, benar; 'adil, Ar.*

Een — gedrag, *lakoe djalan jang tiada bertjela.*

—, *bijw. atas peri jang tiada bertjela.*

Onberispelijkheid, *vr. lakoe (peri, kalakoean) jang tiada bertjela.*

Onberispt, b. n. *tiada terhardik; tiada dihardikkan; trada dikasih ajar, L.*

Onberoemd, b. n. *tiada masjhoer; tiada ternama.*

Onberoepbaar, b. n. *zie Onberoepelijk.*

Onberoepelijk, b. n. *jang tiada dapat dipanggil.*

Onberoepen, b. n. *tiada terpanggil.*

Onberoerd, b. n. *senang; tiada terharoe.*

Onberoerlijk, b. n. *tetap; qaràr, Ar.*

Onberoest, b. n. *tiada berkarat; tiada dimakan tahi besi, L.*

Onberooftbaar, b. n. *jang tiada dapat dirampas.*

Onberooft, b. n. *tiada terampas; trada dirampas, L.*

Onberooid, b. n. *tiada bingoeng; terang; teratoer.*

Onberookt, b. n. *tiada lalih pada asap; trada kena asap, L.*

Onberouw, o. *tiada tobat; kategoran.*

Onberouwelijk, b. n. *jang tiada dengan barang tobat; jang tiada patoel ditobatkan; tiada kasesalan.*

Onberouwig, b. n. *jang tiada menjesal; jang tiada tahoe tobat.*

Onberucht, b. n. *tiada ternama jang kedji.*

Onbeschaafd, b. n. *pengkoeh; koerang ajar; tiada tahoe 'adat; gobloq, L.; poelaq, L.*

Een zeer — mensch, *orang jang pengkoeh sakali; orang jang sakali-kali tiada tahoe 'adat.*

Onbeschaafdelijk, *bijw. dengan pengkoeh; dengan langgar 'adat.*

Onbeschaafdheid, *vr. peri jang pengkoeh.*

Onbeschaamd, b. n. *tiada tahoe maloe; tiada senoenoh;ermoeka-papan.*

Een — e logen, *bohong jang terlaloe amat.*

Een — e bedelaar, *orang minta-minta jang terlaloe berani.*

Een — e, *orang jang tiada tahoe maloe; orang jang tiada senoenoh.*

—, *bijw. dengan tiada tahoe maloe.*

Onbeschaamdelijk, *bijw. zie Onbeschaamd, bijw.*

Onbeschaamdheid, *vr. peri jang tiada senoenoh; kalakoean orang jang tiada tahoe maloe.*

Onbeschadigd, b. n. *tiada roesag.*

Onbeschaduw, b. n. *tiada dinaoengi; tiada diperlindoengan.*

Onbeschant, b. n. *tiada dipagar benteng; tiada dibentengi.*

Onbescheid, o. *sahoet (menjahoet, L.) jang tiada patoel; djawab jang tjaboel.*

Onbescheiden, b. n. *onbeleefd, koerang ajar; tjaboel; kasar; tiada senoenoh.*

—, *niet ontboden, tiada dipanggil; tiada disilakan.*

Onbescheidenheid, *vr. kalakoean jang tjaboel (kasar).*

Onbescheidenlijk, *bijw. dengan tjaboel; atas peri jang kasar.*

Onbeschenen, b. n. *tiada disinari; tiada tersinar.*

Onbeschermd, b. n. *tiada dinaoengi; tiada dilindoengi; tiada widjagai.*

Onbeschietbaar, b. n. *tiada dapat ditembaki.*

Onbeschikt, b. n. *tiada teratoer; tiada terparentah.*

Onbeschilderd, b. n. *tiada dilaboer djangan; trada ditarohin tjat, L.*

Onbeschimmeld, b. n. *tiada berlapoeng; tiada kena basi.*

Onbeschimpt, b. n. *tiada tersindir.*

Onbeschofft, b. n. *tjaboel; pengkoeh; pengkong; gobloq, L.; loutjong.*

Een — e vlegel, *orang tjaboel; orang gobloq, L.; bi-adab, Ar.*

Wie zijt gij *schaamtelooze! zeg — e! siapa engkaw jang tiada maloe héj bi-adab!*

—, *bijw. atas peri jang tjaboel; dengan pengkoeh; dengan gobloq, L.*

Onbeschoftheid, *vr. peri jang tjaboel; kalakoean jang pengkoeh, (gobloq, L.).*

Onbeschonken, b. n. *tiada maboq.*

Onbeschoten, b. n. *jang tiada kena ditembag.*

Onbeschouwd, b. n. *tiada terpanandang; tiada dipariksa.*

Onbeschreid, b. n. *tiada ditangisi.*

Onbeschreven, b. n. *tiada tersoerat; tiada disoerati.*

Laat deze zijde —, *djangan menjoo-*

rati sabelah lembar ini; *djangan loe toelisin* sabelah ini, L.

Onbeschrijfelijk, b. n. *tiada terkira-kira; tiada dapat dikatakan; tiada dapat diperikan; tiada terhabarkan; tiada dapat digifatkan.*

—, *bijw.* ten uiterste, *terlalo amat.*

Onbeschroomd, b. n. *tiada takoet; berani.*

—, *bijw.* dengan tiada takoet; dengan berani.

Onbeschroomdelijk, *bijw.* zie **Onbeschroomd.**

Onbeschroomdheid, vr. *kabernian; perangé orang berani.*

Onbeschuldigd, b. n. *tiada ditoedoehi; tiada tertoeoeh.*

Onbeschut, b. n. zie **Onbeschermd.**

Onbeseftbaar, b. n. zie **Onbeseffelijk.**

Onbeseffelijk, b. n. *jang tiada dapat diartikan orang.*

Onbeslagen, b. n. *van een paard, tiada paké besi; tiada ditarohin besi, L.*

—, *van de tong, bresih; soetji.*

Onbeslappen, b. n. *prawan; dara; belum tidor dengan orang laki-laki; akastri.*

Onbesloten, b. n. *tiada tertoeoep; terboeka; teboeka, L.*

Onbesmeerd, b. n. *tiada kena gemoeq; trada ditarohin gemoeq, L.*

Onbesmet, b. n. *tiada terdjangkit.*

—, *rein, soetji; tiada tjemar.*

Onbesmetheid, vr. *kusoetjjan.*

Onbesmettelijkheid, vr. *peri (gifat) jang tiada boleh didjangkitkan.*

Onbesneden, b. n. *berkoeloep; belum tersoenat.*

Een —e, *orang jang berkoeloep.*

Onbesnedenheid, vr. *kalakoean orang jang berkoeloep.*

Onbespaard, b. n. *tiada tersimpan; trada disimpan, L.*

Onbespannen, b. n. *tiada dipasang; tiada terpasang.*

Onbespeeld, b. n. *belum dipitik; belum dipaloe.*

Een —e *citer, ketjapi jang belum dipitik oranglah.*

Een —e *rinkelbom, rebana jang belum dipaloe oranglah.*

Onbespeurd, b. n. *tiada terlihat; tiada tertampa.*

Onbespied, b. n. *tiada tersoeloeh; trada diintip, L.; tiada terhinkéj.*

Onbespoeld, b. n. *tiada dipermainkan.*

Onbespot, b. n. *tiada dipermainkan.*

Onbespraakt, b. n. *tiada façihh; tiada pandéj berkata-kata; koerang façihh.*

Onbespraaktheid, vr. *kakoerangan façihhat.*

Onbesprengd, b. n. *tiada disiram; trada disiram, L.*

Onbesprenkeld, b. n. zie **Onbesprengd.**

Onbesproken, b. n. *jang tiada bertjela.*

Een — *leven leiden, hidoep baik-baik; berlakoean diri dengan sepertinja; berlakoe djalan jang patoet.*

Onbestaanbaar, b. n. *tiada berpatoetan; tiada boleh; tiada dapat.*

Onbestaanbaarheid, vr. *peri hhdj jang tiada berpatoetan.*

Onbesteed, b. n. *tiada terbelandja.*

Onbesteld, b. n. *tiada dibawa; trada disampékan, L.*

—, *niet bevolen, niet aangevraagd, tiada disoeroeh.*

Onbestemd, b. n. *tiada tantoe; trada karoean, L.;imbang.*

—, *bijw.* dengan tiada tantoe.

Onbestemdheid, vr. *kabimbang.*

Onbestendig, b. n. *tiada tetap; pentjaroba (van het weder); berobah.*

—, *bijw.* atas *peri jang tiada tetap.*

Onbestendigheid, vr. *peri jang tiada tetap; kaobahan.*

Onbestendiglijk, *bijw.* zie **Onbestendig.**

Onbestierd, b. n. zie **Onbestuurd.**

Onbestierlijk, b. n. zie **Onbestuurlijk.**

Onbestoken, b. n. *tiada diberi makan soeba; tiada disoewapi.*

Onbestolen, b. n. *tiada katjoerian; tiada kamalingan.*

Onbestormd, b. n. *tiada kena langgar; tiada dilanggari.*

Onbestorven, b. n. *van vleesch, belum mati betoel; belum mati sakali.*

—e *kinderen, anaq-anaj jang beribobaboes; anaq-anaj jang belum mati orang toehanja, L.*

—e *goederen, harta jang belum djadi poesaka.*

Een — *muur, temboq baharoe jang belum kering.*

Onbestoven, b. n. *tiada berdeboe; tiada kena haboe.*

Onbestraald, b. n. *tiada tersinar; tiada disinari.*

Onbestraat, b. n. *tiada didasarkan batos.*

Onbestrafbaar, b. n. zie **Onbestraffelijk.**

Onbestraffelijk, b. n. *jang tiada dapat disiksakan.*

Onbestraft, b. n. *tiada kena siksa; tiada tersiksa.*

— *laten, tiada menjiksa.*

— *bljven, tinggal tiada kena siksa.*

—, *bijw.* dengan *tiada kena siksa.*

Onbestreden, b. n. *tiada terlawan; tiada dilawan.*

Onbestuurbaar, b. n. zie **Onbestuurlijk.**

Onbestuurd, b. n. *tiada terparéntah.*

Onbestuurlijk, b. n. *jang tiada dapat diparéntah.*

Onbesuisd, b. n. *angkara; ganas; rambang-rambang; mamboer.*

—, *bijw. dengan angkara.*
 — *spreken, bitjara mamboer sadja.*
Onbesuisdelijk, *bijw. zie Onbesuisd, bijw.*
Onbesuisdheid, *vr. peri jang angkara.*
Onbetaalbaar, *b. n. jang tiada dapat dibayar; jang tiada kabajaran.*
Onbetaald, *b. n. tiada terbayar.*
Zijne schulden — laten, tiada bayar hoetangnja.
Onbetamelijk, *b. n. tiada patoet; tiada haroes; tiada lálq; tiada dengan sepertinja; tiada dengan sapatoetnja.*
 —, *bijw. atas peri jang tiada patoet.*
Onbetamelijkheid, *vr. peri jang tiada patoet.*
Onbetast, *b. n. tiada diraba; tiada di-djamah.*
Onbeteekend, *b. n. tiada diartikan.*
Onbeteerd, *b. n. belon ditarohin ter, L.; belom dilaboerkan gala-gala lemboet.*
Onbetembaar, *b. n. zie Ontembaar.*
Onbetemd, *b. n. tiada didjinaqkan; boewas; galaq.*
Onbetemmelijk, *b. n. zie Ontembaar.*
Onbeteugelbaar, *b. n. zie Onteugelbaar.*
Onbeteugeld, *b. n. tiada tertahan.*
Onbeteuterd, *b. n. trada kasompokan, L.; tiada bingoeng.*
Onbeteuterdheid, *vr. katelapan; kabermanian.*
Onbeticht, *b. n. tiada tertoeoeh; tiada diaoekan.*
Onbetoogbaar, *b. n. jang tiada dapat didalilkan.*
Onbetogd, *b. n. tiada didalilkan.*
Onbetoombaar, *b. n. zie Onteugelbaar.*
Onbetoomd, *b. n. zie Onbeteugeld.*
Onbetoon, *b. n. tiada tertoeondjoeg.*
Onbetooverd, *b. n. tiada terkena hobat.*
Onbetraand, *b. n. tiada dibasahkan aer mata.*
Onbetrallied, *b. n. tiada berkisi-kisi.*
Onbetrapt, *b. n. tiada kadapatan.*
 —, *(met de voeten), tiada terindjaq; tiada diindjaq, (diiriq).*
Onbetreden, *b. n. tiada terdjedjaq, (di-djedjaq).*
Onbetreurd, *b. n. tiada disajangi, (disajangkan).*
Onbetrokken, *b. n. (van de lucht), terang tjoewatja; terang tjoewatja; bagoes terang.*
Onbetuigd, *b. n. jang tiada tersaksi; jang tiada njata; jang trada terang, L.*
Onbetuind, *b. n. tiada dipagari.*
Onbetwijfelbaar, *b. n. zie Ontwijfelbaar.*
Onbetwijfeld, *b. n. jang tiada beri sjak; jang trada dikoewatirin, L.; jang trada djadi selémpang, L.*
Onbetwist, *b. n. jang tiada dibantahi.*

Onbetwistbaar, *b. n. jang tiada dapat dibantahi; tiada kalawanan.*
Onbetwistbaarheid, *vr. hhaqíqat, Ar.; kabenaran; barang jang tiada dapat dibantahi.*
Onbetwistelijk, *b. n. zie Onbetwistbaar.*
Onbevaarbaar, *b. n. jang tiada dapat dilajari.*
Onbevallig, *b. n. tiada manis.*
Onbevalligheid, *vr. kakoerangan manis; peri jang tiada manis.*
Onbevalliglijk, *bijw. zie Onbevallig.*
Onbevaren, *b. n. jang belom dilajari; jang belom didjalani perahoe.*
 —, *als: een — matroos, matros baroe, L.; chaláqí jang belom bijasa di laet.*
Onbevatbaar, *b. n. zie Onbevatte-lijk, in de 1ste beteek.*
Onbevatbaarheid, *vr. zie Onbevatte-lijkheid.*
Onbevattelijk, *b. n. jang tiada dapat diartikan; ghaíb, Ar.*
 —, *dom, bodoh; bebal; benaq, L.; gawal.*
Onbevattelijkheid, *vr. hhal jang ghaíb.*
 —, *domheid, kabodohan; kabebalan; bodoh.*
Onbeveiligd, *b. n. tiada bersentawasa; tiada terpelihara.*
Onbevestigd, *b. n. tiada ditegoehkan; tiada qarár.*
Onbevlekkelijk, *b. n. jang tiada dapat ditjemarkan, (dinadjiiskan); jang trada boleh dibékin kotor, L.*
Onbevlekt, *b. n. soetji; tiada nadjis; tiada tjoeoring; tiada tjemar; trada kotor, L.*
Onbevlektheid, *vr. kasoetjian.*
 —, *kuischheid, baqti; peri jang senoe-noeh.*
Onbevochten, *b. n. zie Onbestreden.*
Onbevoerd, *b. n. tiada terasas; tiada didasarkan.*
Onbevochtigd, *b. n. tiada disirami; tiada dibasahkan.*
Onbevoegdelijk, *bijw. atas peri jang koerang patoet; dengan tiada sepertinja.*
Onbevoegd, *b. n. tiada lálq; tiada ampoenja hhaq.*
Onbevoegdheid, *vr. hhal tiada lálq; kakoerangan hhaq.*
Onbevoeld, *b. n. zie Onbetast.*
Onbevolen, *b. n. tiada terparéntah; trada dikasih paréntah, L.; tiada tertitah, Hoft.*
Onbevolkt, *b. n. sepi, L.; soenji; senjap; soenji senjap; tiada ampoenja isi negeri.*
Onbevooroordeeld, *b. n. betoel; benar; tiada dengan djanib dar.*
Onbevooroordeeldheid, *vr. kabetoe-lan; toeloes hati; peri jang teroes terang; peri jang tiada dengan djanib dar.*
Onbevoorrecht, *b. n. tiada teranoegraha; tiada menarima hhaq atas orang lain.*
Onbevoerd, *b. n. tiada naik pangkat; tiada terangkat djadi lebih tinggi.*

Onbevracht, b. n. *tiada termoewat*.
Onbevredigd, b. n. *tiada terdaméj; tiada diperdaméjkan*.
Onbevreesd, b. n. *tiada takoet; berani*.
 —, *bijw. dengan berani*.
Onbevreesdheid, vr. *kalakoean (peri) jang tiada takoet; kabermanian*.
Onbevrucht, b. n. *tiada boenting; tiada hhamil, Hoff*.
Onbevuild, b. n. *trada kotor, L.; tiada tjemar; tiada nadjis; tiada tjoering*.
Onbewaakt, b. n. *tiada terdjagai; trada didjagain, L*.
Onbewaard, b. n. *tiada tersimpan; trada disimpan, L*.
Onbewaarheid, b. n. *belum dibenarkan; belum diçahhkan*.
Onbewald, b. n. *tiada dibèntengi, (di-dindingi)*.
Onbewandeld, b. n. *tiada didjalani*.
Onbewapend, b. n. *zie Ongewapend*.
Onbewasemd, b. n. *belum dinafasi; belum dinapasin, L.; belum kena napas, L*.
Onbewaterd, b. n. *jang tiada disiram; jang tiada diperærkan*.
Onbeweegbaar, b. n. *zie Onbewegelijk*.
Onbeweegbaarheid, vr. *zie Onbewegelijkheid*.
Onbeweend, b. n. *jang tiada ditangisi*.
 — *laten, tiada menangisi; tiada menangiskan*.
Onbeweenlijk, b. n. *jang tiada patoet ditangisi*.
Onbeweerd, b. n. *jang tiada disoenggoehkan, (diletakkan, diterangkan)*.
Onbewegelijk, b. n. *jang tiada boleh bergerak; jang trada bolèh bergerak, L*.
 —, *vast, telap; qarår, Ar.; sákin, Ar*.
 Het — *e wordt bewegelijk, jang sákin djadi moetahharaq*.
 —, *fig. onverzettelijk, tegar; jang tiada dapat dilemboekan hatinya*.
Onbewegelijkheid, vr. *peri jang tiada kagerakan, (bolèh digeraq)*.
Onbewerkt, b. n. *tiada dikerdjai; trada dikerdjain, L*.
 —, *(van metalen), polos*.
Onbewezen, b. n. *tiada çahh; tiada dipersakrikan*.
Onbewierookt, b. n. *tiada dioekoept; trada dioekoeptin, L.; tiada dioekoept doepa*.
Onbewijsbaar, b. n. *zie Onbewijs-selijk*.
Onbewijsbaarheid, vr. *peri jang tiada dapat disoenggoehkan, (dibenarkan)*.
Onbewijs-selijk, b. n. *jang tiada dapat dibenarkan*.
Onbewilligd, b. n. *tiada terberi; tiada diridlai*.
Onbewimpeld, b. n. *teroes terang; benar; betoel; toeloes; loeroes*.
 —, *bijw. dengan teroes terang*.

—, *spreken, (op den man aan), tje-pol, L*.
Onbewoeld, b. n. *tiada terbebat; trada dibebat, L*.
Onbewogen, b. n. *tiada digeragkan; tiada terharoe; diharoekan*.
Onbewolkt, b. n. *tiada berméga; tjoewatja*.
Onbewonderd, b. n. *jang tiada beri hhajran; jang tiada diindahkan*.
Onbewoonbaar, b. n. *jang tiada dapat didoedoeki orang*.
Onbewoonbaarheid, vr. *peri tempat jang tiada dapat didoedoeki orang*.
Onbewoond, b. n. *kosong, L.; hempa*.
 Een — *huis, roemah kosong, L*.
Onbewonelijk, h. n. *zie Onbewoonbaar*.
Onbewust, b. n. *tiada tahoe; tiada kaha-tahoean*.
Onbewustheid, vr. *hhál tiada tahoe; hhál koerang ma'loem*.
Onbezaaid, b. n. *tiada ditaboeri; trada disebarin, L*.
 — *laten, tiada menaboeri; trada menjebar, trada sebar, L*.
 — *bijwen, tiada ditaboeri; trada disebarin, L*.
Onbezadigd, b. n. *tiada senang; angkara*.
 —, *bijw. dengan angkara*.
Onbezadigdheid, vr. *peri jang angkara*.
Onbezand, b. n. *tiada dipasiri; trada ditarohin pasir, L*.
Onbezeerd, b. n. *tiada kena loeka; tiada terloekai; trada diloekain, L*.
Onbezegleid, b. n. *tiada termateréj; trada ditarohin tjap, L.; tiada diaboekoehi tjap*.
Onbezeld, b. n. *zie Onbevoeren*.
Onbezet, b. n. *tiada didoedoeki; tiada diambil tempat*.
Onbezeten, b. n. *tiada diampoenjai*.
Onbezichtigd, b. n. *tiada dipariksa; tiada diamat-amati*.
Onbezield, b. n. *tiada bernjawa*.
Onbezien, b. n. *tiada dipariksa; tiada dilihat*.
Onbezienens, *bijw. dengan tiada pariksa*.
Onbezocht, b. n. *tiada dikoenjoengi; trada ditengokin, L*.
Onbezoedeld, b. n. *soetji; bresih; tiada tjemar; trada kotor, L*.
Onbezoldigd, b. n. *tiada teroepah; tiada tarima gadji, L.; sonder gadji, L*.
Onbezonden, b. n. *boetaq, L.; keroeh*.
Onbezonnen, b. n. *koerang ingat; angkara; boeta toeli*.
 —, *bijw. dengan koerang ingat; dengan boeta toeli*.
Onbezonnenheid, vr. *chiláf; chiláf bebal; boeta toeli*.
Onbezorgd, b. n. *tiada bertjinta; tiada bersoesah-hati; senang hati*.
Onbezorgdheid, vr. *kasenangan*.

Onbezwaard, b. n. *tiada diberati; trada diberatin*, L.
 —, *vrij van rechten, lepas béja; tiada kena béja*.
 —, *vrij van verband, tiada digadéj*.
 —, *onbekommerd, tiada bertjinta; tiada bersoesah-hati; senang; senang hati*.
Onbezwaardheid, vr. *hhál tiada digadéj*.
 —, *fig. kasenangan hati*.
Onbezwachteld, b. n. *tiada terbebat; tiada dililit*.
Onbezwalkt, b. n. *tiada tersoeram*.
 —, *fig. tiada bertjela; tiada nadjis; soetj*.
Onbezwangerd, b. n. *tiada boenting; tiada kandoeng anaq; tiada hhámil*, Holt.
Onbezweet, b. n. *tiada kena peloeh; trada kena kringat*, L.; *tiada dipeloehi; trada dikringatin*, L.
Onbezweken, b. n. *tiada tiwas; tetap; qarár*, Ar.
 Een — *gemoed, hati jang tetap*.
Onbezwijkelijk, b. n. *jang tiada boleh tiwas; tetap; qarár*, Ar.
Onbezwozen, b. n. *jang tiada ditegoehkan soempah*.
Onbillijk, b. n. *tiada dengan hhaq; tiada patoet*.
 Een — *bevel, paréntah jang tiada dengan hhaq*.
 Een — *prijs, harga jang tiada patoet; terlaloe besar harganja*.
 —, *onrechtvaardig, tlálim*, Ar.
 —, *bijw. tiada dengan hhaq; tiada dengan sepertinja; tiada dengan sapatoenja*.
Onbillijkheid, vr. *onrechtvaardigheid, tlálám*, Ar.; *hhál jang tiada patoet; hhál jang tiada dengan hhaq*.
Onbindbaar, b. n. *jang tiada dapat diikat*.
Onbloedig, b. n. *tiada berdarah*.
Onbluschbaar, b. n. *jang tiada dapat dipadamkan; jang trada boleh dibékin mati, (diboenoeh)*, L.
Onbluschbaarheid, vr. *peri jang tiada kapadman*.
Onboetelijk, b. n. *jang tiada dapat dipertapai, (dipertapakan)*.
Onboetvaardig, b. n. *tegar hati; tiada tahoe menjesal; tiada pertapa*.
 —, *bijw. dengan tegar hati*.
Onboetvaardigheid, vr. *katégaran hati; peri hati jang tiada menjesal*.
Onboetvaardiglijk, *bijw. dengan tegar hati*.
Onbondig, b. n. *jang tiada tegoeh; jang tiada terang*.
 —, *krachteloos, tiada goewat*.
Onbrandbaar, b. n. *jang tiada boleh bakar, (toenoe)*.
Onbrandbaarheid, vr. *peri barang jang tiada boleh bakar (toenoe)*.
Onbreekbaar, b. n. *jang tiada rapoeh; tiada boleh petjah*.

Onbreekbaarheid, vr. *peri barang jang tiada rapoeh*.
Onbreeklijk, *bijw. zie Onbreekbaar*.
Onbroederlijk, b. n. *tiada berkasih-kasihán*.
Onbruik, o. *koerang pemakéjan; tiada terpakéj*.
 Dat is reeds lang in —, *itoe soedah lama tiada lagi dipakéj*.
Onbruikbaar, b. n. *jang tiada dapat (boleh) dipakéj*.
 — *maken, meroesakkan; békin roesaq*, L.
Onbruikbaarheid, vr. *peri barang jang tiada dapat dipakéj*.
Onbuigbaar, b. n. *jang tiada boleh (dapat) dibéngkokin*, L.; *kakoe sakali*.
Onbuigbaarheid, vr. *peri jang kakoe; kakakoan*.
Onbuigzaam, b. n. *zie Onbuigbaar*.
 —, *onverzettelijk, tegar; kapala keras*.
Onburgerlijk, b. n. *boekán tjara orang negeri*.
Onchristelijk, b. n. *jang melawan agama naçaráni; jang tiada berpatoetan dengan sjarh naçaráni*.
Onchristelijkheid, vr. *peri jang melawan agama naçaráni*.
 —, *onrecht, tlálám*, Ar.; *anijaja*.
Onchristen, m. *orang jang tiada masoq naçaráni, (serani, L.)*.
Oncijnsbaar, b. n. *jang tiada bajar oepeti*.
Oncijnsbaarheid, vr. *kalakoean orang jang tiada memberi oepeti*.
Ondaad, vr. *perboewatan jang tlálim; perkerdjaán jang boesoek sakali*, L.
Ondank, m. *koerang sjoekr*.
Ondankbaar, b. n. *tiada beri sjoekr; trada tahoe tarimoe kasih*, L.; *tiada tahoe sjoekr*.
Ondankbaarheid, vr. *kalakoean orang jang tiada beri sjoekr; peri jang tegar*.
Ondanks, voorz. *zie Niettegenstaande*.
Ondeel, o. *dzarrah*, Ar.; *koeman*.
Ondeelachtig, b. n. *jang tiada dapat bahagian*.
Ondeelbaar, b. n. *jang tiada dapat (boleh) dibahagikan*.
Ondeelig, b. n. *dzát diri*.
Ondeelige, m. *saorang diri*.
Ondenkbaar, b. n. *jang tiada terkira-kirai*.
Onder, voorz. en *bijw. bawah, dibawah*.
 — *den hemel, dibawah langit*.
 — *eenen boom, dibawah pohon*.
 Van — *de tafel, dari bawuh médja*.
 — *water geloopen, kena bandjir*, L.; *kena aer sebak*.
 — *water zetten, menjebaqkan; menerbitkan aer sebak*.
 — *den schijn, poera-poera; dengan poera-poera*.
 — *het groot zegel, dengan materéj besar; dengan tjap besar*.

— de wapens, *berbaris*; *bercaj:caj*; *haddir* dengan *sendjata*.

— het bewind, *dibawah parentah*; *dibawah titah*.

— het juk brengen, *mena'loeqkan*; *meniwasikan*; *mengalahkan*.

— de waarde, *dibawah harga*.

— de duizend gulden, *koerang dari sariboe roepijah*.

— de markt verkoopen, *djoewal dibawah harga pasar*.

— de menigte, *antara orang banjaq itoe*.

En — die vijf kinderen, *maka didalam antara poeta* *jang lima orang itoe*.

— het gesprek, *lagi tengah berkata-kata*.

— weg, *ditengah djalan*.

De duivel was — de engelen, *Iblis ada pada antara segala malaikat*.

— malkanderen, *pada antaranja*.

— het volk, *pada antara ra'jat*; *ditengah qawm*.

— sententie, *dalam hhoekoem*.

— het gezag mijns koninklijken meesters, *didalam hhoekoem doeli toewankoe*.

Straf hem — u en hem alleen, *ditegoerkan dija bersemboeni*; *ditegoerkan dija saorang akan saorang*.

Het volk — hetwelk ik ben, *kita ada doedoeg pada antara qawm jang*.

— elkander overleggen, *membitjarakan bersama-sama*.

Iets — handen hebben, *ada kerdja apa-apa*.

Wij waren — ons zessen, *maka adalah kita berenam orang*.

— het volk komen, *lihat banjaq orang*.

Zij heeft er roode draden — geweven, *maka kain jang ditenoenna itoe diselang-selangnja dengan benang méráh*.

—, gedurende, *samantara*; *salagi*.

— zijne predikatie, *samantara ija berchothbat*.

— het eten, *salagi makan*.

Den weg — om den berg nemen, *toeroet djalan dibawah goenoeng*.

— uit de put, *dari dalam bawahnja perigi*, (*soemoer*).

Ten — brengen, *mena'loeqkan*; *meniwasikan*.

— door, *teroes dibawah*.

— den arm dragen, *kilik*.

Ten — raken, *tiwas*; *kalah*; *djadi miskín*.

— het water door zwemmen, *selam*; *berenang dengan seloeloep*, L.

De zon is —, *matahari soedah masoq*.

— aan, *pada bawahnja*; *pada kaki*.

— aan den berg, *pada kaki goenoeng*.

— aan de bladzijde, *pada bawahnja eja thr*.

Onderaen, *biww. zie Onder*.

Onderaardsch, *b. n. jang dibawah tanah*.

Een — hol, *goeha didalam (dibawah) tanah*.

— vuur, *api jang didalam tanah*.

Onderadjutant, *m. adjoedan moeda*.

Onderadmiraal, *m. laqamana moeda*; *gantinja laqamana*.

Onderafdeeling, *vr. (van een regentschap)*, *kademangan*; *distrik*, *Eur*.

— van een distrikt, *tjoetaq*, L.

Onderambtman, *m. patih*.

Onderbaas, *m. toekang moeda*; *pandj kaka*.

Onderbast, *m. koelit jang didalam*.

Onderbevelhebber, *m. komandan moeda*, (*ketjil*); *panglima moeda*; *panghoelos moeda*.

Onderbinden, *b. w. ikat dari bawah*, (*dibawah*).

De navelstreng —, *ikat tali poesat*.

Onderblad, *o. daoen jang dibawah*.

Onderblijven, *b. w. selam*; *tinggal di dalam oer*.

Onderblijfsel, *o. dwerg, orang katéj, zie Dwerg*.

Onderbouwen, *b. w. memasoqkan dengan tanggala*, (*loekoek*, L.).

Onderbreken, *o. w. poetoekan*; *berhentikan*; *membantoetkan*.

Onderbrengen, *b. w. bawa toeroen*.

Te —, *mena'loeqkan*; *meniwasikan*; *mengalahkan*.

Onderbroek, *vr. tjelana dalam*.

Onderbuik, *m. bawahnja peroet*.

—, *de schaamstreek, ari-ari*.

Onderbuur, *m. orang tetangga jang doedoeg dibawah*.

Onderdaags, *biww. baroesan*, L.; *belom lama*.

Onderdaan, *m. hamba radja*; *ra'jat*; *bala*.

Al de onderdanen des lands vreesden en beminden den koning zeer, *maka segala bala negeri itoe-poen sangat takoet dan kasih akan radja*.

Onderdalen, *o. w. toeroen*; *masoq*.

Onderdanig, *b. n. ta'loeq*; *dibawah parentah*; *didalam hhoekoem*.

—, *nederig, rendah*,

— *dienaar, hamba jang rendah*; *hamba jang ta'loeq*.

—, *biww. dibawah doeli, Hoft.*; *dibawah sepatoe*, (*dat is: aan de voetzolen*).

Ik vraag — *vergifenis, sahaja minta ampoen dibawah sepatoe*.

Onderdanigheid, *vr. kalatoean jang taloeg*; *choedloe*, Ar.

Onderdaniglijk, *biww. zie Onderdanig*.

Onderdas, *vr. dari jang didalam*; *dasi dalam*, L.

Onderdeel, *o. bawahnja*; *bahagian jang dibawah*.

— *van de kojan, kantja*.

Onderdeelen, *b. w. membahagi*; *membahagikan*.

Onderdekken, b. w. *menoedoeng dengan selimoet; toeloep sama seprè*, L.; *menjelimetkan*.

Onderdelven, bijw. *masoqkan dengan menggali*.

Onderdeur, vr. *pintoe dibawah*.

Onderdies, bijw. *samantara; pada antara itoe*.

Onderdoen, b. en o. w. *taroh dibawah*.
—, *bukken, tiwas; kalah; ketjiwa*.
—, in een hanengevecht, proces, enz., *tjoendang*.

Onderdorpelen, b. w. *selamkan; menjelam*.
—, o. w. *selam; seloeloep*, L.

Onderdorpeling, vr. *penjelaman*.

Onderdrijven, b. w. *halawkan pada antara*.

Onderdrukken, b. w. *tekan (tindis) kabawah*.
—, *onrecht aandoen, anijaja; menganijaja; mempersakiti*.
Opdat gij vooral niet toelatat dat er van de dienaren Gods onderdrukt worden, *hoebaja-hoebaja djangan kamoe-beri teranijaja dari pada segala hamba Allah*.
Al de dienaren Gods —, *menganijaja atas segala hamba Allah*.

Onderdrukker, m. *jang menganijaja; orang tlalim*.

Onderdrukking, vr. *penganijajaan*.
—, *geweld, gagah*.

Onderduiken, o. w. *selam; seloeloep*, L.

Onderduwen, b. w. *toelaq kabawah*.

Ondereen, bijw. *tertjampoer; sama-sama; bersama-sama*.

Ondereenbinden, b. w. *ikat sama-sama*.

Ondereendoen, b. w. *tjampoer; hoelam; paloe*.

Ondereengieten, b. w. *toewang sama-sama*.

Ondereengroeien, o. w. *toemboeh melilit*

Ondereenknedden, b. w. *remas sama-sama*.

Ondereenknoeien, b. w. *tjampoer koesoet-koesoet*.

Ondereenmengen, b. w. *tjampoer; hoelam; paloe*.

Ondereenraken, o. w. *djadi tertjampoer; ditjampoer; dihoelam*.

Ondereenroeren, b. w. *adoey*, L.; *katjog, katjaw*.

Ondereenscheken, b. w. *salin tjampoer*.

Ondereenspinnen, b. w. *mengantih dengan selang-selang*.

Ondereenvlechten, b. w. *kelabang sama-sama; pital sama-sama*.

Ondereenweven, b. w. *tenoen dengan selang-selang*.

Ondereenziften, b. w. *mengajaja sama-sama*.

Ondereinde, o. *kaki; bawahnja*.

Het —, *voetstuk eens pijls, dat tegen de boogpees komt, kaki anaq panah*.
— van een ladder, *tapakan & kata-pakan tangga*.
—, *voeteneinde, tampoewan; tapakan, katupakan*.

Onderen, bijw. van —, *dari bawah*.
Van — aan beginnen, *moelai dari bawah*.
Naar —, *kabawah*.

Ondergaan, o. w. *toeroen; masoq*.
—, van de zon, *gelantjir; ngalantjar*.
De zon is ondergegaan, *maka matahari soedah masoq*.
De zon is bijna ondergegaan, *ripat matahari*.
—, *zinken, tenggelam*.
—, *fig. vergaan, binasa*.
Het rijk van Padjadjaran is ondergegaan, *maka karadjaan Padjadjaran itoe soedah binasa*.
—, b. w. *kena*.
Straf —, *kena siksa*.
Een vonnis —, *dapat hhoekoem*.
Gevaren —, *kena bahaya*.
Verandering —, *berobah*.
Bijna —, *ripat*.

Ondergaan, o. der zon, *matahari mati; masoqnja matahari*.

Ondergang, m. zie **Ondergaan**, o.
De — der wereld, *djamadjoelja*.
—, *fig. kabinasaan; karoesanan; charab, Ar*.
En zij droeg kennis van den naderen den — van Maha-Radja Rawana, *daw ija-poen tahoelah akan kadatangnja kabinasaan Maha-Radja Rawana*.

Ondergeschikt, b. n. *ta'loeg; dibawah parèntah*.
—, *minder in rang, soeftij*, Ar.
— *maken, mena'loekkan*.

Ondergeschiktheid, vr. *peri jang ta'loeg; choedloe*, Ar.

Ondergeteekende, m. (de) *jang taroh tanda tangan dibawah soerat ini*.

Ondergod, m. *déwa*.

Ondergoed, o. *pakéjan dalam*.

Ondergorden, b. w. *menjandang didalam (dibawah) pakéjan*.

Ondergouverneur, m. *goernadoer moeda; wakil goernadoer*.

Ondergraven, b. w. *masoqkan didalam tanah; tanam*.
—, *ondermijnen, gasir; menggali dari bawah*.

Ondergraver, m. *orang menggali*.

Ondergraving, vr. *penggalian dari bawah*.

Ondergrijpen, b. w. *menadahkan; pégang dibawah*, L.

Ondergrond, m. *dalamnja tanah*.

Onderhalen, b. w. *tarik kabawah*.
Het hoofd in het water —, *seloeloep*, L.; *selam; fig. bukken, tiwas*.

—, onderstrepen, *menggaris dibawah*.
 —, inhalen, *soesoel*, L.; *hambat*.
Onderhaling, vr. *penarikan kabawah*.
 —, onderstreping, *penggarisan dibawah*.
 —, het onderhaalde, *garis dibawah toelisan*, (*soerat*).
Onderhals, m. *bawahnja lèhèr*.
Onderhandelaar, m. *soeroehan*.
 —, koppelaaar, *soeroeh-soeroehan*; *toekang tjomblang*; *pendjoeroeman*; *telangkéj*.
Onderhandelen, o. w. *membitjarakan*.
 —, makelen, *koppelen*, *menelangkéj*.
 Over den vrede —, *bitjarakan dari pada hhal perdaméjan*.
Onderhandeling, vr. *bitjara*; *moesjá-warat*.
 In — treden, *bermoesjáwarat*.
 —en openen, *memoelai berbitjara*, (*membitjarakan*).
Onderhandsch, b. n. *dibawah tangan*; *dengan dijam-djam*.
 Een — *contract*, *perdjandjian dibawah tangan*; *perdjandjian jang semboeni*, (*gelap*, L.).
Onderhavig, b. n. *jang dibitjarakan*; *bakal bitjara*.
Onderheffen, b. w. *pegang dari (di) bawah*.
Onderhelpen, b. w. *toeloeng mengalaskan*.
 —, onder dak te komen, *kasih menoempang*, L.; *menoempangkan*.
Onderhemd, o. *kamedja dalam*.
Onderhevig, b. n. *ta'loeq*.
 — aan het gezag, *ta'loeq dibawah paréntah*.
 —, blootgesteld, *bolèh kena*; *bolèh djadi*.
 — aan kwalen, *bolèh kena penjakit*.
 Een land — *aan aardbeving*, *negeri jang terkadang-kadang kena gempa tanah*, (*lindoe*).
Onderhevigheid, vr. *peri jang ta'loeq*; *kalakoean jang bolèh kena*.
Onderholen, b. w. *berlobangkan*; *mengali*.
Onderholing, vr. *penygalian*.
Onderhooren, b. w. *zie Ondervragen*.
Onderhoorig, b. n. *ta'loeq*; *dibawah paréntah*.
 —e plaatsen, *dárah ta'loeqnja*.
 Mijne —e, *orang jang ta'loeq padakoe*.
Onderhoorigheid, vr. *dárah ta'loeq*.
Onderhoud, o. *rezeqi Ar.*; *hidoep-hidoepan*.
 Die het — *geeft aan wien gj wilt*, *jang memberi rezeqi akan barangsiapa jang kawkahendaki*.
 —, *kostwinnig*, *pentjarian*, L.; *peroldhan*; *kahidoepan*.
 Voor het — *zorgen*, *memberi makan*; *kasih makan*, L.; *memeliharakan*.
 —, *onkosten van —*, *belandja membaiki*.
 Het — *van bruggen en wegen*, *belandja membaiki segala djembatan dan djalan-djalan*.
 —, *gesprek*, *toetoeran*; *bitjara*, L.

—, *handhaving van bevelen*, *perpegangan paréntah*.
Onderhouden, b. w. *tadah*, *tadahkan*.
 De kom moet gj er —, *maka mangkog itoe tadahkan olèhmoe*.
 —, *bewaren*, *memeliharakan*; *pijara* L.; *dirikan*.
 De gebeden —, *dirikan sembahjang*.
 —, *in orde houden*, *membbaiki*; *békin betoel*, L.
 Een meisje —, (*bjzit*), *pijara njai*, L.
 Geboden —, *pégang paréntah*, L.; *melakoekan paréntah*.
 Iemand over beuzelingen —, *berbantjng dengan saorang*.
 Iemand over eene belangrijke zaak —, *berbitjara dengan saorang dari pada perkara jang besar*.
 Hij weet een gezelschap aangenaam te —, *maka dengan bertoe-toe-toe tahoeelah ija menjoekakan hati orang madjlis*.
 —, *zie Berispén*.
Onderhoudend, b. n. *jang menjoekakan*; *jang békin soeka hati*, L.
 Een — *boek*, *kitab jang indah-indah boenjinja*; *kitab jang menjoekakan hati orang jang membuatja dija*.
Onderhouder, m. *pelelihara*; *orang jang memeliharakan*.
Onderhouding, vr. *peleliharaan*; *pemijaraan*, L.
 — *van bevelen*, *perpegangan paréntah*.
Onderhuis, o. *tingkat roemah jang dibawah*; *kamar-kamar jang dibawah*, L.
Onderhuren, b. w. *séwa roemah dengan djandji membajar lebih dari pada oewang séwa orang jang soedah menjéwa dija*.
Onderin, *bjw*. *dibawah*.
Onderkaak, vr. *toelang rahang dibawah*.
Onderkam, m. *lel van eenen haan*, *goedabir*.
Onderkamer, vr. *zie Benedenkamer*.
Onderkammen, b. w. *tjampoer dengan menjisir*.
Onderkant, m. *pinggir jang dibawah*.
Onderkas, vr. *kas dibawah*, (*jang dibawah*).
Onderkennen, b. w. *kenal*, *mengenal*; *membédakan*.
Onderkeurs, vr. *koetang dalam*.
Onderkin, vr. *anaq dagoe*; *anaq djangoet*, L.
Onderkleed, o. *pakéjan dalam*; *badjoe dalam*.
Onderkok, m. *boedjang koki*, L.; *hamba djoeroe dapoer*.
Onderkomen, o. w. *bj iemand onder dak komen*, *menoempang*.
 —, *vernachten*, *menginap*, L.; *bermalam*.
 —, *beneden komen*, *toeroen*.
Onderkooopen, b. w. *beli barang jang soedah ditawari orang lain*.

Onderkoster, m. *gantinja penoenggoe grédja; gantinja merbot.*

Onderkous, vr. *kos dalam*, L.

Onderkrijgen, b. w. *kampaskan di boemi.*
—, *terkn onder brengen, tiwaskan; ta-loegkan.*

Onderkruipen, o. en b. w. *merangkag dibawah.*
—, *terwijl een kameraad reeds onderhandelt, melangkéj atas telangkéj temannya.*
—, *fig. slinksch handelen, mengitasi; berdjajakan; semoekan; pedajain*, L.; *tjahari 'aqal djahat; meroegikan orang; membelakangi.*

Onderkruiper, m. *orang jang tjahari 'aqal djahat.*

Onderkruiping, vr. *tipoe; 'aqal boesoeg* L.; *'aqal djahat akan meroegikan orang.*

Onderkussen, o. *bantal penjambat.*

Onderlaag, vr. *papan dibawah tempat tidoer;*

Onderlaken, o. *seprè jang dibawah*, L.

Onderlangs, voorz. *beter: onder langs, sapandjang kaki; sapandjang bawahnja.*
— *den berg te paard rijden, toeng-gang koeda sapandjang kaki goenoeng.*

Onderlast, m. *moewatan dibawah.*

Onderleermeester, m. *zie Ondermeester.*

Onderleggen, b. w. *melapik, lapikkan; letag dibawah; taroh dibawah; memba-wahkan.*
—, *stutten, iets dat wankel staat, gandjil.*
Goed van kleederen onderleid (voor-zien) zijn, ada banjak pakéjan.

Onderlegger, m. *balk, sendat; kajoe gandjil; alas.*

Onderlegselsel, o. *bakal gandjil.*
—, *voetstuk, alas.*
— *van een kleed, lapisan; alasan.*
Het — van het voetstuk eener zuil, alas kaki tijang batoe; lapik tijang batoe.

Onderleid, verl. *deelw. zie Onderleggen.*

Tot iets wel — zijn, langkap sakali.

Onderliggen, o. w. *baring dibawah; tidoer dibawah.*
—, *onder water, kena bandjir*, L.; *kena aèr sebaq.*
—, *fig. bezwijken, tiwas.*

Onderlijf, o. *bawahnja peroet.*

Onderlijnen, b. w. *menggaris dibawah.*

Onderling, bijw. *bersama-sama; satoe sama lain*, L.
— *overeenkomenen, berdjandji bersama-sama.*

Elkander — *haten, berbentji-bentjian.*

Onderlip, vr. *bibir dibawah.*

Onderloopen, o. en b. w. *kena lampar; kena aèr sebaq; kena bandjir*, L.
Doen —, lamparkan.

Mede —, (er onder zijn), ada djoega masoq.

Er loopen ook eenige onbruikbaren onder, ada beberapa djoega masoq jang tiada bolèh dipakéj.

Ondermaansch, b. n. *jang dibawah boelan.*

—, *fig. aardsch, doenijáwt; doenijá.*

—e *dingen, hhál doenijáwt; perkara doenijá.*

Ondermaat, vr. *oekoernja koerang; soekatanja koerang.*

Vijf gantangs (schepels) —, soekatanja koerang lima gantang.

Twee el —, oekoerannja koerang doewa elo, L.

Ondermaken, b. w. *taroh dibawah; pasang dibawah.*

—, *begraven, tanam.*

Ondermalen, b. w. *tjampoer dengan menggiling; tjampoer digiling.*

Ondermatres, vr. *zie Ondermeesteres.*

Ondermeester, m. *goeroe moeda; goeroe kaka.*

Ondermeesteres, vr. *goeroe kaka perampoeuan; goeroe moeda perampoeuan.*

Ondermengen, b. w. *tjampoer; hoelam; paloe.*

Ondermenging, vr. *pentjampoeran.*

Ondermijnen, b. w. *gali teroes dibawah; tjabah.*

Eenen berg —, om dien met buskruit in de lucht te doen springen, gali dibawah goenoeng hendaq meletoskan dija dengan obat bedil.

—, *fig. meroesaqkan; melanggar; membinasakan.*

Iemands goeden naam —, meroesaqkan nama orang jang baik.

Het gezag —, melanggar parentah.

De gezondheid des lichaams —, membinasakan (meroesaqkan) njaman toeboeh, (selamat badan).

—, *onder den prijs koopen, beli dibawah harga.*

Ondermijner, m. *orang jang menggali teroes dibawah; orang menambang; orang tambang.*

Ondermijning, vr. *penggalian teroes dibawah.*

Ondermuts, vr. *karpoes dalam*, L.

Ondermuur, m. *kaki tembog.*

Ondernaaien, b. w. *mendjahit bawahnja.*

Onderneemziek, b. n. *soeka mentjakap; betjakap*, L.; *soeka sanggoep*, L.

Ondernemen, b. w. *tjakap, mentjakap; kakap; sanggoep*, L.

Alles, wat hij onderneemt, gelukt, (mis-lukt, barang jang ditjakapnja itoe djadi, (tiada djadi); barang sanggoepnja djadi, (woeroeng), L.

Eene reis —, berangkat; berangkat pergi berdjalan.

Ondernemend, b. n. *berani sanggoep*, L.; *berani mentjakap*.
Ondernemer, m. *orang jang mentjakap*; *orang jang sanggoep*, L.
Onderneming, vr. *pentjakapan*; *sanggoep*, L.
Onderofficier, m. *sergeant*, *soerijan*, verb.
 —, *sergeant-majoor*, *soerijan major*, verb.
 — *aan boord*, *serang*.
Onderoven, m. *kolong dapoer*, L.
Onderpacht, vr. *paq ketjil*.
Onderpachter, m. *toekang paq ketjil*; *waklinja toekang paq*.
Onderpand, o. *gadéj*.
 Iemand, die tot — *strekt*, *gijzelaar*, *sandera*.
 Tot — *geven*, *bergadéj*.
 Een — *lossen*, *meneboes gadéj*.
 Een — *teruggeven*, *koembalikan gadéj*.
 Een *rentegevend* —, *gadéj berboenga*.
Onderpanden, b. w. *bergadéj*.
Onderpanding, vr. *pemberian gadéj*.
Onderplaatsen, b. w. zie **Onderzetten**.
Onderplaatsing, vr. *pelapikan*.
Onderplanten, b. w. *tanam antara*; *tanam ditengah-tengah*.
Onderplichtig, b. n. *berhamba*; *ta'loeq*, Ar.
Onderplompen, b. w. *terdjoenkan didalam aer*.
Onderraken, o. w. *tiwas*.
Onderrachten, b. w. zie **Onderrichten**.
Onderreep, m. *tali jang dibawah djala*.
Onderregen, o. w. *ditengelamkan hoedjan*; *disebagkan aer hoedjan*.
Onderrekenen, b. w. *masoqkan pada soerat hitoengan*; zie ook **Inrekenen**.
Onderricht, o. *pengadjaran*.
 — *ontvangen*, *menarima pengadjaran*.
Onderrichten, b. w. *mengadjar*.
 —, *kennis geven*, *beri tahoe*; *beri ma'loem*; *mengatakan*.
 Iemand omtrent iets —, *menerangkan*.
Onderrichter, m. *pengadjar*; *goeroe*; *orang jang mengadjar*.
Onderrichting, vr. *pengadjaran*.
 Nuttige — *en geven*, *memberi pengadjaran jang bergoena*.
Onderroeren, b. w. *masoqkan dengan mengadoeq (katjoq)*.
Onderrok, m. *saja dibawah*.
Onderrollen, o. w. *gueling dibawah*.
Onderscheid, o. o. *béda*, (*bédak*); *lain*; *lainan*; *foerq*, Ar.
 Het — *van goed en kwaad kennen*, *tahoe bédanja baik dan djahat*.
 — *maken*, *membédakan*.
 Wanneer het verstand weg is, zoo weet de mensch geen — *te maken tnschen het goed en het kwaad*, *apabila hilang*

boedi maka manoesija tiada dapat membédakan pada antara jang baik dan djahat.
 Er is geen groot — *in*, *maka tiada berapa bédanja itoe*.

Zonder —, *dengan tiada bédanja*; *sama djoega*.

Met —, *dengan béda*.

Onderscheiden, b. w. het onderscheid opmerken, *membédakan*; *pariq & memariq*, (van *fáriq*, Ar., onderscheidende, onderscheiding).

—, *scheiden*, *mentjeréj*; *membelahkan*.

De waarheid van de logen —, *membédakan pada antara kabenaran dan bohong*.

Zich —, *membédakan diri*.

Onderscheiden, b. n. *verschillend*, *berbéda*; *lain*.

— *zijn*, *berbéda*; *berlainan*.

De — *e beteekenissen*, *arti jang berlainan*.

—, *bjw.* zie **Onderscheidenlijk**.

Onderscheidenheid, vr. *béda*; *perbédaän*.

Onderscheidenlijk, *bjw.* *dengan béda*.

Onderscheiding, vr. *pembédaän*; *perbédaän*; *farq*, Ar.; *fáriq*, Ar.

—, *oordeel*, *'agal boedi*.

Onderscheidingsteeken, o. *tanda perbédaän*; *tanda pengenal*.

—, *eereteeken*, *bintang*.

Onderschenkel, m. *betis*.

Onderscheppen, b. w. *tadah*, *tadahkan*; *menadah*.

Regenwater —, *tadahkan aer hoedjan*.

Een vat om het water des levens te —, *bekas akan menadah má alkhaját*.

—, *aanhouden*, *pegang*; *menahani*.

Onderschepte brieven, *soerat-soerat jang dipegang*, (*ditalahani*).

Onderschepping, vr. *penadahan*.

— *van brieven*, *hhál menahani soerat-soerat*.

Onderschieten, o. w. *onderduiken*, *selam*; *seloeloep*, L.

Onderschinkel, m. *betis*.

Onderschip, o. *timba-roewang*.

Onderschoren, b. w. *menoengkat*; *toendjang*, *menoendjang*.

Onderschoring, vr. *penoengkatan*; *penoendjangan*.

Onderschout, m. *gantinja sekot*, verb.

Onderschragen, b. w. *menoengkat*; *toendjang*, *menoendjang*.

Onderschrappen, b. w. *menggaris dibawah*; *menta libkan*.

Onderschraping, vr. *ta'lib*, Ar.; *garis dibawah*.

Onderschrift, o. *toelisan jang dibawah soerat*.

Onderschrijven, b. w. *taroh tanda tangan*.

Een onderschrevene brief, *soerat jang bertanda-tangan*.

Onderschrijving, vr. *tanda tangan*.

Onderschuiven, b. w. *sisipkan*; *sorong* dibawah.

Ondersecretaris, m. *gantinja kátib*; *gantinja sekertaris*.

Onderhands, bijw. *dengan dijam-dijam*.

Onder slaan, b. w. *pariksa perampoeuan jang sakit beranaq*.

Onderleepon, b. w. *sèrèt* dibawah, L.; *irit* dibawah.
—, doen zinken, *menenggelamkan*.
—, zinken, *tenggelam*.

Ondersmelten, b. w. *tjampoer* dengan *laboer* (*masaq*).

Ondersmijten, b. w. *hampaskan* di boemi; *banting* di tanah.

Ondersnede, vr. *hirisan* jang di bawah.

Ondersnijden, b. w. *tjampoer* dengan *tjentjang*.

Onderspaden, b. w. *toetoeop* dengan tanah.

Onderspannen, b. w. *pasang* dibawah; *regang* dibawah; *bentangan* dibawah.

Onderspit, o. *penggalian* jang dibawah *sakali*.
Het — *delven*, fig. *tiwas*; *kalah*; *be-tjondang*, L.
In het — *zijn*, *ada madlarat*, (*papa*, *miskín*).

Onderspitten, b. w. *masoqkan* didalam tanah dengan *mematjoel*.

Onderspoelen, b. w. *makan* tanah dibawah.
De golven hebben den muur onder-spoeld, *maka ombaq poen* makan tanah dibawah *tèmboq*.

Onderstaan, o. w. *berdiri* dibawah.
Nergens onder kunnen staan, (*geene schuilplaats vinden*), *tiada mendapat tempat perlindoengan*.
—, b. w. *ondernemen*, *tjakap*; *sang-goep*, L.
Zich —, *berani*.
Wie zal zich — hem te bestrijden, *siapa berani melawan dija*.

Onderstaand, b. n. *jang* dibawah; *jang* *terseboet* dibawah.
De — *e* handteekening, *tanda* *tangan* *jang* *dibawah* *soerat* *ini*.

Onderstaan, o. *pentjakapan*; *sanggoep*, L.

Onderstand, m. *hulp*, *pertoeloengan*.
— *verleenen*, *beri* *pertoeloengan*; *toeloeng*, *menoeloeng*.
— *behoeven*, *berhhdjat* *pertoeloengan*; *papa*; *miskín*.
— in den *krijg*, *bantoe* *perang*.

Onderstandgelden, o. *meerv.* *oewang* *pertoeloengan*; *oepeti*.

Onderstandschuldig, b. n. *pengoepeti*; *jang* *mesti* *bajar* *oewang* *pertoeloengan*, L.

Onderste, b. n. *jang* *dibawah* *sakali*.
Het — *gedeelte* *bahagian* *jang* *dibawah* *sakali*.
Het — *gedeelte* *van* *zijne* *klauwen*, *tapaq* *kakinja*, (*van* *eenen* *buffel*).
Het — *boven*, *balik* *belah*; *lintang* *poekang*.

Het — *boven* *keeren*, *membalik*-*belah*.

Ondersteken, b. w. *taroh* *dibawah*; *soe-soeq*.
—, *onderleggen*, *melapiq*.
—, *inlijven*, *masoqkan*.
Een kind —, *gantikan* *anaq* *saorang*.
—, *doorschieten*, *tjampoer*.
—, in het *geheim* *besteken*, *pakat* *dengan* *dijam-dijam*, L.; *moewáfagat* *dengan* *dijam-dijam*.

Ondersteking, vr. *petarohan* *dibawah*.
—, *inlijving*, *pemasokan*.

Onderstel, o. *voetstuk*, *tatakan*, L.; *galang*, zie **Voetstuk**.

Onderstellen, b. w. *letaq* *dibawah*; *taroh* *dibawah*.
—, *meenen*, *kira*; *sangka*.
Ondersteld, dat het zoo ware, *kendati* *bagitoe*, L.; *maski* *bagitoe*, L.; *djakalaw* *sakalipoen* *bagitoe*.

Onderstelling, vr. *persangkaän*; *fikiran*; *bitjara*.

Ondersteunen, b. w. *onderstutten*, *menoengkat*; *toendjang*, *menoendjang*; *tomba*, L.; *sokong*; *galang*; *lapikkan*.
—, tot *voetstuk* *dienen*, *sangga*; *djadi* *pelapikan*.
Die *zolder* moet *ondersteund* worden, *maka* *loteng* *itoe* *hendaq* *ditoengkat*; *itoe* *loteng* *mesti* *ditoendjang*, L.
—, doen *leunen*, *menjandari*; *kasih* *be-sèndèr*, L.
—, *helpen*, *toeloeng*, *menoeloeng*.
Met de hand —, *menelaqkan*.
— in den *oorlog*, *membantoe* *perang*.
De *arme* *lieden* —, *menoeloeng* *orang* *miskín*.
—, *staven*, *tegoehkan*.

Ondersteuning, vr. *hulp*, *pertoeloengan*.
— *afsmeecken*, in *hooger* *beroep* *komen*, *istighátz*, Ar.
—, *schraging*, *penoendjangan*; *penoeng-katan*.
—, *steunsel*, *toengkat*; *toendjang*, L.

Ondersteunsel, o. zie **Ondersteuning**, 4de bet.

Onderstooten, b. w. *toelaq* *kabawah*.
—, (*ondereenmengen*), *tjampoer* *dengan* *toemboeq*.

Onderstoppen, b. w. *masoqkan* *dibawah*.

Onderstroomen, b. w. *mennggaris* *dibawah*.

Onderstreeping, vr. *penggarisan* *dibawah*.

Onderstrijken, o. w. *menoeroenkan* *kabawah*.

Onderstrooien, b. w. *hamboer* *dibawah*.

Onderstroomen, o. w. *kena* *bandjir*, L.; *kena* *aèr* *sebaq*.

Onderstutsel, o. *toengkat*; *toendjang*, L.

Onderstutten, b. w. zie **Ondersteunen**.
—, (*iets* *dat* *waggelt*, *tafel* *enz.*) *gandjil*.

Onderstuurman, m. *striman* *moeda*; *moe* *allim* *moeda*.

Ondertand, m. *gigi dibawah*.
Ondertasten, b. w. *fig pariksa; sidig; beraba-rabaän*.
Ondertasting, vr. *pemariksaän; peraba-rabaän*.
Onderteekenaar, m. *orang jang menaroh tanda tangan*.
Onderteekenen, b. w. *taroh tanda tangan; taroh tapag tangan; bertapag-tangan*.
Onderteekening, vr. *tanda tangan; tapag tangan; ta'lib, Ar*.
Ondertijds, *bijw. terkadang-kadang; sring-sring, L*.
Ondertrekken, b. w. *tariq kabawah; hela kabawah, zie Onderhalen en Onderstrepem*.
Ondertrouw, m. *bertoenangan; pertoenangan*.
 In — *opgenomen, didalam bertoenangan*.
 In — *opnemen, bertoenangan*.
Ondertrouwde, m. en vr. *orang jang didalam bertoenangan*.
Ondertrouwen, b. w. *menjoeratkan orang jang didalam bertoenangan; bertoenangkan*.
Ondertrouwing, vr. *zie Ondertrouw*.
Ondertusschen, *bijw. didalam itoe; samantara itoe; didalam pada itoe-poen; dalam pada antara itoe*.
Ondervangen, b. w. *tadah, menadah, tadahkan*.
 —, *stutzen, toendjang, L*.
Ondervaren, o. w. *de rivier afvaren, milir dengan perahoe*.
Ondervatten, b. w. *pegang dibawah*.
Ondervellen, b. w. *nedervellen, tebang, menebang*.
 —, *ter aarde vellen, hampaskan di boemi*.
 Met ééne hand —, *banting di tanah*.
Ondervinden, b. w. *door onderzoeken uitvinden, dapat dengan mentjahari*.
 —, *ervaren, bijasa; kena; merasa, merasai; tanggoengkan; menginjam*.
 Ik heb het nog niet ondervonden, *kita belum bijasa itoe*.
 Heeft hij het niet reeds ondervonden? *boekankah soedah ija merasai?*
 Vele rampen —, *kena banjaq bilahi*.
 Smart —, *merasai doekatjita*.
Ondervinding, vr. *bijasa; tadjribat, Ar; moedjarrab, Ar; balwat, Ar*.
 Een man van —, *orang jang banjaq bijasa; orang moedjarrab*.
 Een man zonder —, *orang jang belum bijasa apa-apa; orang jang koerang tadjribat*.
 Gebrek aan —, *koerang bijasa*.
Ondervloeien, o. w. *kena bandjir, L; kena lampar; kena aer sebaq*.
Ondervoegen, b. w. *tambah dibawah*.
Ondervoogd, m. *wali jang kadoewa; gantinja orang jang pelihara anaq pijatoe*.
Ondervragen, b. w. *tanja; menanja; bertanjakan; sandoe, L; sidig; bersoewal; mas-alahkan*.

En zij werd door Sri Rama naar de reden, dat zij tot hem kwam, onder-
 vraagd, *maka ditinjauja oledh Sri Rama akan sabanja ija datang kapadanja*.

Scherp —, *pariksa dengan saqsamanja*.
Ondervraging, vr. *pertanjaän; soewäl, Ar; istifham, Ar*.

Onderwaarts, *bijw. kabawah*.

Onderwarig, b. n. *onderworpen, ta'loeq, Ar*.

Onderwassen, o. w. *toemboeh dibawah*.

Onderweg, m. *djalan jang dibawah*.

Onderweg, *bijw. op weg, di djalan; di tengah djalan*.

Drie maanden —, *tiga boelan di djalan*.

Onderwegen, *bijw. zie Onderweg, bijw*.

Iets — *laten, tiada kerdja; kasih tinggal, L*.

Onderwelven, b. w. *melengkoengkan dibawah*.

Onderwereld, vr. *patala*.

De zeven —en, *toedjoeh patala boemi*.

Jama is de god der —, *maka akan Jama itoelah dewa patala*.

Onderwerp, o. *sabab; karana*.

—, *zaak, hhal; bitjara, L; perkara*.

Een belangrijc — *behandelen, membijtarakan dari pada soewatoe hhal jang besar*.

Onderwerpen, b. w. *hampaskan di boemi*.

Zich —, *tot dienaar stellen, berhambakan*.

—, *ten onder brengen, menaloekkan; meniwasikan; mengalahkan*.

Alexander de Groote heeft het oosten en het westen onderworpen, *maka Iskandar dzoe'lgarnajn poen mengalahkan masjriq dan maghrib*.

Zich —, *toendoeg; tiwas; menjembah*.

Zich in den oorlog —, *menoengkoel*.

Die beide rijken onderwierpen zich, *maka kadoewa boewah negeri itoe-poen menoengkoel*.

Zich aan de moeielijkheden der wereld —, *çabarkan segala kasoeakaran doenjd*.

Zich geduldig —, *voegen, menangoeng çabar*.

Aan den koning onderworpen zijn, *ta'loeq kabawah radja*.

Aan kwalen onderworpen, *dapat kena penjakit; boldh kena penjakit*.

Zich aan iemands oordeel —, *toeroet orang poenja bitjara*.

Zich aan iemand in den oorlog, *na overwonnen te zijn, —, menoengkoel*.

Onderwerping, vr. *toendoeg; inqijdd, Ar; istimäl, Ar; istisläm, Ar; ta'dlar-roe, Ar*.

—, *aan den wil van God, tawakkoel, Ar*.

Onderwicht, o. *koerang berat; koerang timbangannja*.

Onderwijs, bijw. zie **Onderwijlen**.
Onderwijlen, bijw. *samantara*; *didalam itoe*; *didalam pada itoe-poen*.
Onderwijs, o. *pengadjaran*.
 Goed — verlicht het verstand en verbetert het hart, *maka pengadjaran jang baik itoe menerangkan boedi serta membaiki hati*.
 — in de godsdienst, *pengadjian*.
 Gedurig — ontvangen, *bepeladjar-adjaran*.
Onderwijzeling, m. en vr. *moerid*, Ar.; *orang beladjar*.
Onderwijzen, b. w. *mengadjar*; *mental-ginkan*.
 De krijtskunst —, *mengadjar 'ilmoe peperangan*.
 Gedurig —, *bepeladjar-adjari*.
 Onderwezen worden, *diadjar*; *diadjar*; *teradjarkan*.
 Gedurig onderwezen worden, *dipeladjar-adjari*.
 — in de godsdienst, *mengadjikan*.
 Verzoeken onderwezen te worden, *istihám*, Ar.
 Onderwezen wordende, *diadjar*; *moetá'allam* Ar.
Onderwijzend, b. n. *jang mengadjar*.
Onderwijzer, m. *pengadjar*; *goeroe*.
Onderwijzing, vr. *pengadjaran*.
 — in de godsdienst, *pengadjian*.
Onderwinden, b. w. *tjoba*; *tjakap*; *sanggoep*, L.
 Zich —, *berani*.
Onderwinding, vr. *pentjakapan*; *sanggoep*, L.
Onderworpeling, m. en vr. *orang jang toendoeg*; *jang ta'loeg*.
Onderwroeten, b. w. *soengkoer dibawah*; *koeroeg dibawah*, L.
 —, van onderen door wroeten, hol maken, *memboewat lijang dengan menjoengkoer*; *berlijangkan dengan menjoengkoer*; *koeroeg békin lobang*, L.
Onderwulven, b. w. zie **Onderwelven**.
Onderzaaien, b. w. *taboer pada antara*; *njebar ditengah*, (*diantara*), L.
Onderzaat, m. *ra'jat* Ar.; *hamba*.
Onderzetsel, o. *stut*, *kajoe toendjang*, L.; *kajoe menoengkat*; *bakal gandjil*.
Onderzetten, b. w. *melapik*; *tarok dibawah*.
 —, verpanden, *betarok*.
 —, schragen, *menoengkat*; *toendjang*, L.
Onderzinken, o. w. *tenggelam sakali*.
 —, van een hemellicht, *masoq*.
 De zon zonk onder, *maka matahari poen masoq*.
Onderzoek, *memariksaän*; *penjidikan*.
 — doen, *pariksa*, *memariksa*.
 Een gerechtelijk —, *memariksaän atas parentah hhoekoem*.
 Een nauwkeurig — doen, *pariksa dengan saqsamanja*.

Onderzoeken, b. w. *pariksa*; *sidiq*.
 Eene zaak grondig —, *pariksa perkara dengan saqsamanja*, (*baik-baik*); *pilat barang perkara*.
 — of het gehoorde waarheid is, *tandjikan*.
 —, vernemen, *navraag doen*, *bertanjakan*.
 —, beproeven, *tjoba*, *mentjoba*.
 Onderzoek eerst ter dege, *tjoba da-hoeloe baik-baik*.
 Zonder immer den kommer van al die onderdanen te —, *dan tiada sakali memariksa kasoekaran segala ra'jat itoe*.
 Die zaak is nog niet onderzocht, *maka perkara itoe belum dipariksa*.
 En door Maharesi Keli werd onderzocht wie er reeds gekomen waren, *maka oléh Maharesi Keli dipariksainja siapa-siapa jang soedah datang*.
 Zoo lang hij dezelve (zaak) nog niet door een nauwkeurig onderzoek zal onderzocht hebben, *sabelom lagi akan memariksakan atasnja dengan sampoerna pariksa*.
Onderzoeker, m. *orang jang memariksa*; *memariksa*; *orang jang menjidiq*.
 —, beproever, *orang jang mentjoba*; *pentjoba*.
Onderzoeking, vr. zie **Onderzoek**.
Onderzoekkamer, vr. *bilig memariksaän*.
Onderzweemmen, o. w. *berenang dibawah aër*; *berenang dengan selam*, (*seloeloep*, L.).
Ondeugd, vr. *kadjahatan*.
 Den weg der — bewandelen, *toeroet djalan kadjahatan*.
 Eene bron van alle —en, *pohon segala kadjahatan*.
 —, gebrek, *fout*, *tjela*.
 —, m. ondeugend mensch, *orang djahat*; *orang nakal*.
Ondeugdelijk, b. n. *djahat*; *bertjela*.
Ondeugzaam, b. n. *tiada baik*; *tiada goewat*; *boesoeg*, L.
Ondeugend, b. n. *djahat*; *nakal*; *fásid*, Ar.
 —, goddeloos, *kapista*; *fásiq*; *foesoeg*, Ar.
 Een —e jongen, *boedag nakal*.
 Een — kind, *anaq delap*, L., (*nakal*).
 Een — paard, *koeda djahat*.
 Een — boek, *kitab jang fásiq*; *boekoe jang hharám*, L.
Ondeugendheid, vr. *kadjahatan*; *peri jang kapista*; *kalakoesan jang fásiq*.
Ondicht, b. n. *renggang*; *botjor*, L.
 —, los, *jl*, *djarang*; *kasar*.
Ondienstbaar, b. n. *mardahika*, *mardika*.
Ondienstbaarheid, vr. *kalakoesan mardahika*.
Ondienstelijk, bijw. zie **Ondienstig**.
Ondienstig, b. n. *tiada bergoena*.
 Het zal niet — zijn, *boléh bergoena djoega*.

—, *bijw. atas peri jang tiada bergoena.*
Ondienstigheid, vr. *peri jang tiada bergoena.*

Ondienstiglijk, *bijw. zie Ondienstig.*
Ondienstvaardig, b. n. *tiada soeka berchidmat.*

—, *niet hulpvaardig, tiada soeka toeloeng.*

Ondienstvaardigheid, vr. *perangéj orang jang tiada soeka berchidmat, (toeloeng).*

Ondiep, b. n. *tiada dalam; dangkal; tjè-tèk, L.*

— *water, aèr dangkal; aèr tjè-tèk, L.*
 —, *van een bord, tjèpèr.*

Ondiepte, vr. *toehoer; tempat tjè-tèk, L.; aèr toehoer.*

—, *waadbare plaats, landéj aèr; langdèj.*
 —, *in zee, gosong.*

Ondier, o. *monster, ragsasa; boeta, Jav.*
 —, *liederlijk mensch, orang boesoeg sakali, L.*

Ondoenbaar, b. n. *zie Ondoenlijk.*

Ondoenlijk, b. n. *jang tiada dapat dikerjakan; jang trada bolèh dikerja, L.; tiada terkerja.*

Ondoenlijkheid, vr. *hhál jang tiada bolèh; peri jang tiada dapat.*

Ondoorboord, b. n. *tiada digiriq.*

Ondoorboorlijk, b. n. *jang tiada dapat digiriq.*

Ondoorringbaar, b. n. *zie Ondoorringelijk.*

Ondoorringbaarheid, vr. *zie Ondoorringelijk.*

Ondoorringelijk, b. n. *jang tiada dapat digiriq, (diteroeskan); jang tiada dapat dilantasi.*

Een — *e wildernis, hoetan jang tiada dapat dilantasi.*

Ondoorgankelijk, b. n. *jang tiada dapat didjalani.*

Ondoorgrondelijk, b. n. *tiada terdoega; tiada dapat diteroeskan; tiada kapariksaän.*

Ondoorgrondelijkheid, vr. *peri jang tiada terdoega.*

Ondoorkomelijk, b. n. *jang tiada dapat dilantasi.*

— *e zwarigheden, kasoesahan jang terterlaoe amat; kasokaran jang tiada dapat dialahkan.*

Ondoormengd, b. n. *tiada tertjampoer; tivla terhoelam; tiada terpaloe.*

Ondoorreisbaar, b. n. *jang tiada dapat didjalani.*

Ondoorschijnend, b. n. *tiada hening; tiada djernih; trada bening, L.*

—, *troebel, keroeh; boetaq, L.*

Ondoorschijnendheid, vr. *peri jang koerang hening; peri jang keroeh.*

Ondoorwaadbaar, b. n. *jang tiada dapat diharoenji; jang trada bolèh digrobjoki, L.*

Ondoorworstelbaar, b. n. *tiada dapat menang dengan bergemoel.*

Ondoorzichtig, b. n. *tiada hening; koerang (trada) bening, L.; boetaq, L.; keroeh.*

Ondoorzichtigheid, vr. *peri jang tiada hening; peri jang keroeh.*

Ondoorzoekt, b. n. *tiada dipariksa.*

Ondoorzoekelijk, b. n. *jang tiada dapat dipariksa; jang tiada terdoega.*

Ondraagbaar, b. n. *jang trada bolèh dipikoel, L.; jang tiada dapat dioesoeng.*

Ondragelijk, b. n. *jang tiada tertahan; jang tiada terderita; jang trada bolèh ditahan, L.*

Ondragelijkheid, vr. *peri hhál jang tiada tertahan, (terderita).*

Ondrinkbaar, b. n. *tiada dapat diminnoem; trada bolèh diminnoem, L.*

Dit water is —, *maka aèr ini tiada dapat diminnoem.*

Ondrinkbaarheid, vr. *çifat aèr jang tiada dapat diminnoem.*

Onduidelijk, b. n. *tiada berketerangan; koerang terang; gelap djoega; koesoet.*

— *e denkbeelden, angan-angan jang koerang terang; fikirang jang trada terang, L.*

— *e woorden, perkataan jang koesoet.*

—, *schemerachtig, samar-samar.*

Onduidelijkheid, vr. *çifat jang koerang terang, kaglatan.*

Onduurzaam, b. n. *jang lekas roesaq; tiada bolèh lama; tiada kandjang.*

Onduurzaamheid, vr. *peri jang tiada bolèh lama; çifat jang lekas roesaq.*

Onecht, b. n. *tiada betoel; hharám, Ar.; lantjoeng; palseo, verb.*

Een — *kind, anaq kendaq; hharám zádah, Ar.*

—, *nagemaakt, valsch, lantjoeng.*

Onecht, m. *hhál berkendaq.*

In — *leven, berkendaq.*

Een in — *verwekt kind, anaq kendaq; hharám zádah, Ar.*

Onechtelijk, b. n. *hharám, Ar.*

— *e bijslaap, perkendakan; moekah; ampot jang hharám, L.*

—, *bijw. atas peri jang hharám.*

Onechteling, m. *en vr. anaq kendaq; hharám zádah, Ar.*

Onedel, b. n. *niet van adel, tiada berbangsa; tiada bangsawan.*

Van — *e geboorte, dari açal orang ketjil.*

—, *slecht, gering, hina; ketjil; wadli, Ar.*

—, *laag, dzalil, Ar.; leta; doerdjana.*

—, *bijw. atas peri jang hina.*

Ondelaardig, b. n. *zie Onedelmoedig.*

Ondelaardigheid, vr. *zie Onedelmoedigheid.*

Ondelheid, vr. *peri jang hina; çifat jang dzalil.*

Onedelmoedig, b. n. *dzalil*, Ar.; *tiada moerah; tiada karim*.
—, *bijw. dengan dzalil; atas peri jang tiada karim*.

Onedelmoedigheit, vr. *çifat jang dzalil; peri orang jang tiada moerah; peri jang leta; hati boesoeg*, L.

Onedelmoediglijk, *bijw. zie Onedelmoedig*, *bijw.*

Oneendrachtig, b. n. *tiada moewáfaqat; trada pakat*, L.; *berbantah; bertjidera*.

Oneendrachtigheid, vr. *perbantahan; tjidera*.

Oneendrachtiglijk, *bijw. dengan tjidera; dengan perbantahan*.

Oneenig, b. n. *berbantah; bertjidera; tiada moewáfaqat*.

Oneenigheid, vr. *perbantahan; tjidera*.

Oneenparig, b. n. *zie Oneenstemmig*.

Oneenparigheid, vr. *zie Oneenstemmigheid*.

Oneenpariglijk, *bijw. zie Oneenstemmiglijk*.

Oneens, *bijw. berbantah; bertjidera*.
— *worden, djadi berbantah; djadi bertjidera*.
Het met zich zelve — *zijn,imbang; goendah*.

Oneensgezind, b. n. *tiada moewáfaqat; bertjidera; berbantah*.

Oneensgezindheit, vr. *tjidera; perbantahan*.

Oneenstemmig, b. n. *bertjidera; berbantah; tiada moewáfaqat*.

Oneenstemmigheit, vr. *koerang moewáfaqat; tjidera*.

Oneenstemmiglijk, *bijw. dengan tjidera*.

Oneenzijdig, b. n. *benar; tiada djánib dár; tiada toeroet sabelah-menjabelah*.

Oneenzijdigheid, vr. *hati jang betoel; hati jang benar*, (toeloes).

Oneer, vr. *maloe; tjela; koerang hhormat; fadlahhat*, Ar.
Zijnen ouders — sandoen, beri maloe pada iboe-bapanja.
— *met iets behalen, ketjiwa*.

Oneerbaar, b. n. *tiada senoenoe; béka-béka; tjaboel; lakoe soendal*.
—, *bijw. dengan tiada senoenoe; atas peri jang tjaboel*.

Oneerbaarheid, vr. *perjaboelan; peri béka-béku; persoendalan*.

Oneerbaarlijk, *bijw. zie Oneerbaar*.

Oneerbiedig, b. n. *langgar hhormat; koerang hhormat; pengkoeih*.
—, *bijw. dengan pengkoeih; dengan langgar hhormat*.

Oneerbiedigheid, vr. *peri jang pengkoeih; koerang hhormat*.

Oneerbiediglijk, b. n. *zie Oneerbiedig*.

Oneergierig, b. n. *koerang himmat; dzalil*, Ar.; *leta*.

Oneergierigheid, vr. *peri jang koerang himmat*.

Oneergieriglijk, *bijw. dengan tiada himmat*.

Oneerlijk, b. n. *diefachtig, soeka mentjoeri; tjara pentjoeri; kedji; dzalil*, Ar.; *koerang betoel*.
—, *zie Onkuisch*.
—e *handelwijs, perboewatan jang koerang betoel; perboewatan orang mentjoeri*.
Iemand voor — *verklaren, menjebot orang dengan nama pentjoeri; berkedjikan saorang*.
—, *bijw. swroepa pentjoeri; atas peri pentjoeri*.

Oneerlijkheit, vr. *pentjoerian; peri pentjoeri; kakedjian*.

Oneerwaardig, b. n. *tiada moehhtasjim; tiada moelija*.
—, *bijw. atas peri jang tiada moelija; dengan pengkoeih*.

Oneerwaardigheid, vr. *peri jang dzalil*, (leta).

Oneerzuchtig, b. n. *tiada ingin akan hhormat*.

Oneerzuchtigheid, vr. *hati jang tiada ingin akan hhormat*.

Oneetbaar, b. n. *jang tiada dapat (boleh) dimakan; tiada termakan; jang tiada dapat disantap*.

Oneetbaarheid, vr. *çifat jang tiada dapat dimakan*.

Oneffen, b. n. *niet effen, tiada rata; lekoq*.
Een — *pad, djalan lekoq-lekoq*.
—, *ruw, onbescheiden, tjaboel; pengkoeih*.
— *in getal, gandjil; gasal*.
Een — *getal, bilangan gasal*.

Oneffenheit, vr. *çifat jang tiada rata; peri jang lekoq, (kasap)*.

Oneigen, b. n. *tiada patoet; tiada látq*.
—, *verkeerd, salah*.

Oneigenaardig, b. n. *helat; melawan çifat*.

Oneigenheit, vr. *çifat jang tiada patoet*.

Oneigenlijk, b. n. *tiada betoel; perbola; oepamanja*.
Deze woorden zijn —, *maka perkataan ini ada perbola sadja*.
— (overdrachtelijk) *gezegde, madjáz*, Ar.; *oepama*.
Dat moet gij in eenen — *zin verstaan, maka itoelah pandang olèhmoe sabagéj oepama sadja*.
—, *bijw. dengan oepama; oepamanja; 'ibarat, 'ibaratnja; andénja*.

Oneigenlijkheit, vr. *peri oepama; peri madjáz*.

Oneindelijk, b. n. *zie Oneindig*.

Oneindelijkheid, vr. *zie Oneindigheid*.

Oneindig, b. n. *tiada berkasoedahan; tiada berhingga; kekal*.
—, *zonder begin, azal, Ar*.

—, zonder einde, *abad*, Ar.
 —, zonder begin en zonder einde, *qadīm*, Ar.
 —, onvergankelĳk, *baqā*, Ar.
 De — e ruimte, *kaloewasan jang tiada berhingga*.
 De — e God, *Allah jang qadīm*.
 De — e genade, *rahmat jang tiada berkapoatoesan*.
 Het — e leven, de onvergankelĳke stad, *negeri jang baqā*.
 Tot in het — e, *sahingga kekal*.
 — leven, *hidoep kekal*.
 — grooter, *terlebih besar*.
 —, *bijw. dengan tiada kasoedahan; kekal*.
 —, veel, zeer, *terlebih; terlaloe banjaq*.
 Ik ben u — verplicht, *kita terlaloe banjaq tarima kasih pada toewan, (sama loe, L.)*.
Oneindigheid, vr. *kaloewasan jang tiada berhingga*.
Oneindigmaal, *bijw. terlebih banjaq; terlebih*.
Onerfelĳk, b. n. *tiada kapoesakaän; jang tiada dapat dipoesakai*.
Onergerlĳk, b. n. *senoenoe; tiada beri maloe*.
 —, *bijw. atas peri jang senoenoe*.
Onerkend, b. n. *tiada diakoe; tiada ditarima*.
 —, *miskend, ditoelaq; tertoe laq; tiada dibilangkan*.
Onerkentelĳk, b. n. *tiada beri sjoekr; tiada tahoe tarima kasih*.
Onerkentelĳkheid, vr. *hati jang tiada beri sjoekr; kategoran*.
Onerkentenis, vr. zie **Onerkentelĳkheid**.
Onervaren, b. n. *tiada bijasa; koerang tjoba; belom tahoe; koerang pariksa*.
 — in den krijg, *belom tahoe berperang*.
 — in het schrĳven, *belom bijasa menjoerat, (menoelis, L.)*.
 —, *bijw. tiada bijasa; belom tahoe; koerang tjoba*.
Onervarenheid, vr. *kakoerangan bijasa*.
Onervarenlĳk, *bijw. zie Onervaren, bijw.*
Oneven, b. n. *gasal; gandjil*.
 — e dagen, *hari jang gasal*.
 — gemaakt worden, *digandjilkan*.
Onevenmatig, b. n. *tiada rata; dengan tiada andamnja*.
Onevenmatigheid, vr. *peri hādā jang tiada rata; peri hādā jang koerang andam*.
Onevenmatiglĳk, *bijw. dengan tiada rata*.
Onevenredig, b. n. *tiada rata*.
Onevenredigheit, vr. zie **Onevenmatigheid**.
Onevenrediglĳk, *bijw. dengan tiada rata*.
Onfatsoenlĳk, b. n. *koerang adjar; tiada tahoe 'adat; bi-adab, Ar.; pengkoeh; tjaboel*.

—, *lomp in uitdrukkingen, koerang bahasa*.
 —, *bijw. dengan pengkoeh; dengan tjaboel; bi-adab, Ar.*
Onfatsoenlĳkheid, vr. *kalakoean jang pengkoeh, (tjaboel); kalakoean orang jang koerang adjar; kalakoean orang jang tiada tahoe 'adat*.
Onfeilbaar, b. n. *tiada bolèh bersalah; tiada dapat bertjela; tjatjap*.
 Een — mensch, *orang jang tiada dapat bersalah*.
 Een — geneesmiddel, *obat tjatjap*.
 —, *onwraakbaar, volkomen, sam-poerna*.
 —, *bijw. zeker, soenggoeh; tantoe*.
Onfeilbaarheid, vr. *kasampoernaän; peri jang tiada bersalahan; jaqin, Ar.*
Onfraai, b. n. *tiada bagoes; oedoe; djelèk, L.*
Ongaaf, b. n. *roesaq*.
Ongaar, b. n. *mentah; tiada masaq; trada matang, L.; bantat, bantoet*.
 — van rĳst, *aron*.
 — vleesch, *daging mentah*.
 — brood, *roti bantat; roti jang belom matang, L.*
Ongaarheid, vr. *mentah; peri jang mentah; trada matang, L.*
Ongaarne, *bijw. dengan tiada soeka; tiada soeka; djemoe; malas*.
 Iets — doen, *kerdja apa-apa dengan tiada soeka*.
 Ik eet dat —, *kita djemoe makan itoe*.
Ongalĳk, b. n. *soeka tjerèwèt, L.; tiada lemboel hati; perang-peroes*.
 —, *onbevallig, tiada bagoes; oedoe; djelèk, L.*
 —, *onbetamelĳk, tjaboel; tiada patoet*.
Ongalĳkheid, vr. *perangéj jang perang-peroes*.
Ongangaar, b. n. *tiada lakoe; trada lakoe, L.; tiada berlakoe*.
 — geld, *oewang jang trada lakoe, L.; dirham jang tiada lakoe*.
 —, *valsch geld, oewang lantjoeng*.
Ongangaarheid, vr. *kalakoean (peri) barang jang tiada lakoe*.
Ongansch, b. n. *tiada njaman; sakit*.
Ongastvrij, b. n. *tiada soeka mendjamoe orang; tiada moerah*.
Ongastvrijheid, vr. *perangéj jang tiada moerah; peri hati jang tiada soeka mendjamoe orang*.
Ongeaderd, b. n. *tiada beroerat*.
 — hout, *kajoe jang tiada berkoeréj, zie Gebloemd, in de laatste bet.*
Ongebaand, b. n. *tiada sedija*.
 Een — e weg, *djalan jang tiada sedija; djalan lekoq-lekaq*.
Ongebaard, b. n. *tiada berdjanggoet*.
Ongebakend, b. n. *trada di tarohin tanda, L.; tiada dipertandai*.
Ongebakerd, b. n. *trada paktéj kain*

lampin, L.; *tiada dilampin*, (*terlampin*).
Ongebakken, b. n. *tiada dimasaq*; *mentah*.
Ongeballast, b. n. *dengan tiada toelaq bara*; *belum dimowat toelaq bara*.
Ongebannen, b. n. *tiada diboewang dari negeri*.
Ongebeden, b. n. *tiada diminta*.
Ongebeeld, b. n. *tiada terpapat*; *tiada teroekir*.
Ongebeiteld, b. n. *tiada terpapat*.
Ongebeten, b. n. *tiada digigit*.
Ongebeterd, b. n. *tiada teperbaiki*; *trada djadi baik*, L.
Ongebeurlijk, b. n. *jang tiada boleh djadi*.
Ongebiecht, b. n. *tiada diakoe*.
 — e zonden, *dosa jang belum diakoe*.
Ongebiedelijk, b. n. *jang tiada dapat diparentahkan*.
Ongeblanket, b. n. *tiada pakéj poepoer*; *trada pakéj bedaq*, L., zie **Blanketsel**.
Ongeblazen, b. n. *jang tiada ditijoepi*; *jang trada ditijoepin*, L.
Ongebleekt, b. n. *mentah*.
 — linnen, *kain mentah*.
Ongeblind, b. n. *tiada diboetakan*.
Ongeblinddoekt, b. n. *tiada tertoeoep mata dengan kain*.
Ongebloemd, b. n. *tiada berboenga*; *trada berkembang*, L.
Ongebloot, b. n. *tiada tersamaq*.
Ongeblouwd, b. n. *tiada diserboeg*.
Ongebluscht, b. n. *tiada terpadam*.
 — vuur, *api jang tiada terpadam*.
Ongebodemd, b. n. *tiada berloenas*; *tiada berpantaf*.
Ongeboden, b. n. *tiada diparentah*; *tiada kena parentah*.
Ongeboeid, b. n. *tiada terikat*; *tiada pakéj rantéj*.
 — laten, *lepaskan rantéj*.
 Een — *vaartuig*, *perahoe jang tiada bertarik*.
Ongeboekt, b. n. *trada ditoeelis didalam boekoe*, L.; *tiada tersoerat*; *tiada termaktoeb*.
Ongeboend, b. n. *tiada digosoq*, L.; *tiada disikat*.
Ongeboezemd, b. n. *tiada bersoesoe*.
Ongebolsterd, b. n. *belum dikoeapas*.
 — e areekvrucht, *pinang jang belum dikoeapas*.
Ongebonden, b. n. *tiada terhoeboeng*; *tiada diikat*; *teroeréj*.
 — haar, *ramboet jang teroeréj*; *ramboet jang tiada diikat*.
 — e verkooping, *lélang kitab jang belum diikat*, (*didjahit*).
 —, *losbandig*, *doekana*.
 Een — *leven leiden*, *berlakoe djalan jang doekana*.
 —, *bijw. atas peri doekana*.
Ongebondenheid, vr. *peri doekana*; *kalakoean risaw*.

Ongeboord, b. n. *van boorden*, *tiada bertepi*; *tiada berkelim*.
 —, *van boren*, *tiada digiriq*; *trada dibor*, L.
Ongebordurd, b. n. *tiada disoelam*; *tiada disoedji*.
Ongeboren, b. n. *tiada diperanaqkan*.
Ongeborgd, b. n. *tiada dibeli dengan berhoelang*.
Ongeborgen, b. n. *onbeveiligd*, *tiada terloepoet*.
 —, *niet bewaard*, *tiada tersimpan*; *tiada disimpan*.
Ongeborst, b. n. *zie Ongeboezemd*.
Ongeborsten, b. n. *tiada retaq*; *trada semplék*, L.; *trada rengat*, L.; *galoeé*, *bergaloeé*.
Ongeboterd, b. n. *tiada ditarohi minjaq sapi*; *trada ditarohin mantéga*, L.
Ongebouwd, b. n. *ongeploegd*, *tiada tertanggala*; *trada diloeke*, L.
 —, *ongetimmerd*, *tiada diperoesaha*.
Ongebraakt, b. n. *tiada diserboeg*.
Ongebraden, b. n. *tiada digorèng*.
Ongebrand, b. n. *tiada digorèng*.
 — e koffee, *kopi jang belum digorèng*.
 —, *niet gebrand*, *gezengd*, *tiada kena hangoes*; *tiada kena bakar*.
Ongebreeuwd, b. n. *tiada terpakal*; *tiada dipakal*.
Ongebreideld, b. n. *tiada berkeakang*; *tiada pakéj tom*, L.
 —, *teugelloos*, *jang tiada tahoe tahan nafsoe*.
Ongebrekkelijk, b. n. *tiada bertjela*; *trada roesaq*, L.; *sampoerna*; *galoeé*, *bergaloeé*.
Ongebrekkelijkheid, vr. *kasampoernaän*.
Ongebroekt, b. n. *tiada bertjelana*.
Ongebroken, b. n. *tiada petjah*, (*poetoes*, *patah*), *zie Breken*.
Ongebruikelijk, b. n. *tiada terpakéj*; *trada dipakéj*, L.
Ongebruikt, b. n. *jang belum dipakéj*; *moehmal*, Ar.
 —, *nieuw*, *baharoe*; *baroe*, L.
Ongebruineerd, b. n. *tiada dioepam*.
Ongebuid, b. n. *belum ditampi*, (*dikiréj*).
Ongedaagd, b. n. *tiada dipanggil*; *trada kena sita*, L.
 — laten, *tiada panggil dihadapan hkekoem*; *trada sita*, L.
Ongedaan, b. n. *tiada terboewat*; *trada dikerdja*, L.
 —, *onafgedaan*, *belum habis diboewat*; *belum habis dikerdja*.
 —, *laten*, *tiada membewat*; *tiada kerdja*; *tiada beroesaha*.
 — blijven, *tiada akan dihabiskan*; *tiada akan diboewat*, (*dikerdja*).
 —, *ziekeliijk*, *bleek*, *sakit roepanja*; *poetjat*.
Ongedaanheid, vr. *kakoeoesan*.

Ongedacht, b. n. *jang tiada teringat; jang trada diingatin*, L.
Ongedachtig, b. n. *tiada kenang; tiada berkenang; tiada ingat; tiada sadar*.
Ongedankt, b. n. *jang tiada menarima sjoekr*.
Ongedast, b. n. *trada pakéj dasi*, L.
Ongedeeld, b. n. *tiada terbahagi; trada dibagi*, L.
 Eene —e erfenis, *poesaka jang tiada dibagi*.
 — laten, *tiada membahagi*.
 — blijven, *tiada dibagi*.
Ongedeesemd, b. n. *trada ditarohin tapéj* L.; *tiada dibohoehi ragi; tiada berchamir*.
Ongegend, b. n. *tiada berpedang; trada pakéj pedang*, L.
Ongedekt, b. n. *tiada tertoeoep; trada ditoetoep*, L.; *trada teteoetop*, L.; *teléléj; tiada tertoeoeng*.
 —, zonder dak, *tiada beratap*.
 —, open, *terboeka*.
Ongedempt, b. n. *niet uitgedoofd, tiada terpadam; tiada mati*.
 —, niet gevuld, *tiada tersaboe; tiada disaboeakan; tiada ditoetoep*.
Ongedienstig, b. n. *jang tiada soeka toeloeng*.
Ongedienstigheid, vr. *kamalasan akan menoeloeng*.
Ongedienstiglijk, bijw. *dengan malas*.
Ongediept, b. n. *tiada digali*.
Ongedierte, o. in kleederen, *toema*.
 — op het lichaam of hoofd, *koetoe*.
Ongedoekt, b. n. (om het hoofd,) *tiada pakéj sapoe-tangan*, (setangan).
Ongedoemd, b. n. *tiada dikoeoetog*.
Ongedood, b. n. *tiada dimatikan; trada dibagi mati*, L.
Ongedoofd, b. n. *tiada terpadam; trada mati* L.
Ongeloogbaar, b. n. *jang tiada dapat ditahan; jang trada boleh dikasih permisi*, L.
Ongedoogelijk, b. n. *zie Ongedoogbaar*.
Ongedoogzaam, b. n. *straf, bengis; keras; tegar*.
Ongedoogzaamheid, vr. *kabengisan; kategoran*.
Ongedoopt, b. n. *jang tiada masoq qarant*.
 — blijven, *tiada masoq qarant*.
 — laten, *tiada kasih masoq serani*, L.
Ongedorend, b. n. *tiada berdoeri*.
Ongedorscht, b. n. *belom ditebah*, (diloeboer).
 —, ongestampt, (van rijst), *belom ditoeomboeg*.
Ongedraaid, b. n. *tiada terpoetar; tiada terpintal*.
Ongedragen, b. n. *tiada terpakéj*.
 —, nieuw, *baharos; baroe*, L.
Ongedreigd, b. n. *tiada teramang; trada diantjamin*, L.

Ongedrenkt, b. n. *tiada diberi minoem; trada dikasih minoem*, L.; *tiada diperminoemkan*.
Ongedrongen, b. n. *tiada sesaq*.
 —, ruim, *longgar; loewas*.
Ongedronken, b. n. *jang belum diminoem*.
Ongedroogd, b. n. *jang belum didjemoer; jang belum kering; basah*.
Ongedroomd, b. n. *tiada dikira; tiada dimimpi*.
Ongedrukt, b. n. *tiada tertekan; tiada distindis*, L.
 —, (van boeken), *belum ditera; belum ditjilat*, L.
Ongeduld, o. *hhasrat*, Ar.; *koerang çabar; ingin jang terlaloe amat*.
 Met — *verwachten, menantikan dengan hhasrat*.
 Een onverdragelijk — *toonon, menoendjoekkan hhasrat jang tiada terderita lagi*.
Ongeduldig, b. n. *berhhasrat; koerang çabar; tiada tahoe çabar*.
 — *maken, memberi hhasrat; menghilangkan çabar*.
Ongeduldigheid, vr. *hhasrat; koerang çabar*.
Ongeduldigheid, bijw. *dengan hhasrat; dengan koerang çabar*.
Ongedund, b. n. *tiada ditipiskan; trada dibagi tipis*, L.
Ongedurig, b. n. *tiada tegoeh; tiada karoeuan*.
Ongedurigheid, vr. *peri jang tiada tegoeh*.
Ongeduurzaam, b. n. *zie Ongedurig*.
Ongeduurzaamheid, vr. *zie Ongedurigheid*.
Ongedwee, b. n. *kras, tegar; kapala baloe*.
Ongedweehheid, vr. *kategoran*.
Ongedweild, b. n. *tiada disikat*, (disikat), L.).
Ongedwongen, b. n. *tiada terpaqsa; tiada dipaqsa; dengan ichtijér*.
 — van houding, *pantas sikapnja*, (lakoenja),
 —, ongekunsteld, *toeloes*.
 —, bijw. *dengan tiada dipaqsa*.
Ongedwongenheid, vr. *kalakoean jang pantas*.
Ongéécht, b. n. *niet voor echt verklaard, tiada dihhalalkan*.
Ongéërd, b. n. *tiada terhormat*.
Ongéëffend, b. n. *tiada rata*.
Ongéëindigd, b. n. *tiada disoedahkan; tiada habis dikerdja; bantoe*.
 — blijven, *tiada disoedahkan; trada disoedahi*, L.
 — laten, *tiada soedahkan; tiada menjoedahi*.
Ongéëischt, b. n. *tiada diminta; tiada ditagih*.
Ongéënt, b. n. *tiada dikembali; tiada diselit; trada ditjangkoq*, L.

Ongeërfde, b. n. *jang tiada mempoenjai tanah; jang trada poenja tanah*, L.
Ongeërgerd, b. n. *tiada diberi sjak; trada dibékin sakit hati*, L.
Ongeëvenaard, b. n. *tiada berbanding; tiada taranja; tiada bandingan*.
Ongefattoeneerd, b. n. *tiada diroepakan; trada dibékin betoel roepanja*, L.; *koe-rang bagoes boewatannja*.
Ongefoelied, b. n. *tiada terprada dengan aer péraq*.
Ongefokt, b. n. *tiada dipijara*.
Ongefolterd, b. n. *tiada dipersakiti; tiada disangsarkan; trada dibékin sakit*, L.
Ongefommeld, b. n. *zie Ongefrom-meld*.
Ongeformeerd, b. n. *tiada diperoepakan; tiada didjadikan*.
Ongefrommeld, b. n. *tiada kepèl-kepèl*, L.; *tiada risoe; rata; litjin*.
Ongefronst, b. n. *tiada koernjit; tiada keroot*.
Ongegald, b. n. *jang berhampedoe; jang belum diboewang hampedoe; jang belon diboewang njali*, L.
Ongegeeseld, b. n. *tiada dipoekoel sapoe*.
Ongegespt, b. n. *trada ditoeoep dengan gespèr*, L.
Ongegest, b. n. *zie Ongegist*.
Ongegoten, b. n. *tiada terkaman; trada dimakan*, L.; *tiada tersantap*.
Ongegeven, b. n. *tiada terberi; trada dikasih*, L.
 —, *nog niet verdeeld, belum dibahagi*.
Ongegijid, b. n. *tiada disingsing*.
Ongegispt, b. n. *tiada terkira*.
Ongegist, b. n. *ongegest, tiada loewab*.
Ongeglansd, b. n. *tiada tergoeroes*.
Ongeglipt, b. n. *tiada terbelah; trada dibelah*, L.
Ongeglويد, b. n. *tiada mérah padam; tiada dihangatkan*.
Ongegoed, b. n. *tiada hartawan; tiada kaja*.
 — *bljven, tiada djadi hartawan*.
Ongegooid, b. n. *trada ditimpoekin*, L.; *tiada dilèmpari*.
Ongegord, b. n. *tiada tersandang*.
 — *laten, tiada menjandang*.
Ongegoten, b. n. *tiada tertoewang; tiada dilaboerkan*.
Ongegraven, b. n. *tiada digali; tiada tergali*.
Ongegrëndeld, b. n. *tiada tertoeoep kantjing*.
Ongegrepen, b. n. *tiada tertangkap; tiada terpegang*.
Ongegroefd, b. n. *tiada diboewat aloeran*.
Ongegroet, b. n. *jang tiada diberi salám; jang trada dikasih tabé*, L.
Ongegromd, b. n. *belum diboewang isi peroot ikan*.
Ongegrond, b. n. *tiada benar; tiada çahh*.

Een — *et tiding, çabar jang tiada çahh; kabar jang trada betoel*, L.; *kabar jang trada karoeuan*, L.
Ongegrondheid, vr. *peri hhal jang tiada çahh; peri jang tiada benar*.
Ongegrondvest, b. n. *tiada diperalaskan*.
Ongegutst, b. n. *tiada dipahat dengan pahat pangkoe*.
Ongehaakt, b. n. *tiada tergajit, (digajit)*.
Ongehaald, b. n. *tiada diambil*.
Ongehaard, b. n. (op het hoofd,) *tiada beramboet; boetag; soelah*.
 —, *op het lichaam, tiada berboeloes; tiada beroema*.
Ongehakt, b. n. *tiada tertjentjang, (djtjentjang)*.
Ongehalveerd, b. n. *tiada dibahagi doewa*.
Ongehangen, b. n. *tiada tergantoeng*.
 —, *laten, tiada gantoeng*.
 —, *bljven, tiada dijangtoeng*.
Ongehanteerd, b. n. *tiada dipermainkan*.
Ongehard, b. n. *tiada tersepoh*.
Ongeharkt, b. n. *tiada digaroeq*.
Ongeharnast, b. n. *tiada terlangkap dengan badjoe besi*.
Ongehaspeld, b. n. *tiada terlikas*.
Ongehavend, b. n. *kotor; tjemar; nadjis*.
Ongehecht, b. n. *tiada tersamboeng*.
 —, *laten, tiada menjamboeng*.
 —, *bljven, tiada disamboeng*.
Ongeheeld, b. n. *tiada tersemboeh; trada diobatin*, L.
Ongeheeld, b. n. *onverborgen, tiada tersemboeni*.
Ongeheeten, b. n. *tiada terparentah*.
Ongeheid, b. n. *tiada pakéj ambaroe*.
Ongeheiligd, b. n. *tiada tersoetji; hharám*.
Ongehekeld, b. n. *tiada tertinggar; tiada diserboeq*.
 —, *fig, tiada terharúq*.
Ongehèlmd, b. n. *tiada berketopong; trada pakéj ketopong*, L.
Ongeherbergd, b. n. *jang tiada beroemah; jang tiada poenja roemah*, L.; *jang trada menoempang di roemah orang*, L.
Ongeheveld, b. n. *tiada berçhamír; trada ditarohin tapéj*, L.; *manis; fathér*, Ar.
Ongeheven, b. n. *tiada terangkat*.
Ongehinderd, b. n. *tiada terganggoe; trada diganggoe*, L.; *tiada tertegah*.
Ongehoed, b. n. *tiada terdjaga; trada dipijara*, L.
Ongeholpen, b. n. *tiada tertoeoeng; trada ditoeoeng*, L.
Ongehoogd, b. n. *tiada ditinggikan; trada dioeroegin*, L.
Ongehoond, b. n. *tiada diberi maloe; trada dibékin maloe*, L.
Ongehoopt, b. n. *zie Onopgehoopt*.
Ongehoopt, b. n. *onverwacht, tiada*

terharap; trada diharap, L.; sakoengoeng-koengoeng.
 —, bijw. *sakoengoeng-koengoeng.*
Ongehoord, b. n. *tiada terdengar.*
 —, uitermate, *terlaloe amat.*
Ongehoord, b. n. *tiada bertandoeq.*
Ongehoorzaam, b. n. *tiada toeroet paréntah; nakal; delap, L.; bermasjijat; ambalar-ambalar; djadah.*
 —, *ongehoorzaam, doerhaka.*
Ongehoorzaamheid, vr. *kalakoean jang nakal, (delap, L., doerhaka.); masjijat, Ar.*
 —, *halsstarrigheid, ibá, Ar.; kategaran.*
Ongehorend, b. n. *tiada bertandoeq.*
Ongehouden, b. n. *soenat; tiada fardloe; trada mesti, L.; tiada wádjib.*
Ongehouden, b. n. *tiada terpotong.*
Ongehuicheld, b. n. *toeloes; benar.*
Ongehuisvest, b. n. zie **Ongeherbergd.**
Ongehuld, b. n. *tiada berkeloeboeng.*
Ongehuldigd, b. n. *tiada dithabalkan.*
Ongehutseld, b. n. *tiada terkatjoq.*
Ongehuurd, b. n. *tiada terséwa.*
Ongehuwd, b. n. *belum kawin; belum nikáhh.*
 Een —e, *boedjangga.*
Ongejaagd, b. n. *tiada teroesir; tiada terhambat.*
Ongeijkt, b. n. *tiada diboeboeh tjap; trada poenja tjap, L.; trada ditarohin tjap, L.*
Ongekaapt, b. n. *tiada direboet.*
Ongekaard, b. n. *tiada tersisir.*
Ongekabbeld, b. n. *tiada dimakan om-baq.*
Ongekalanderd, b. n. *tiada tergoeroes.*
Ongekalefaterd, b. n. *tiada terpakal.*
Ongekalkt, b. n. *tiada disapoe (dilaboer) dengan kapoer.*
Ongekamd, b. n. *tiada tersisir; trada disisir, L.*
 —, *verward, tjanta-tjanta.*
Ongekapt, b. n. *zonder kap, tiada pakéj karpoes, L.; tiada berkoelah.*
Ongekapt, b. n. *niet gekapt, tiada disisir ramboet; trada dibékin koendéj, L.*
Ongekarnd, b. n. *belum ditoemhoeg.*
Ongekarteld, h. n. *tiada berkoeméj.*
Ongekast, b. n. (van eenen ring,) *tiada berkondam.*
Ongekauwd, b. n. *tiada termamah.*
Ongekeept, b. n. *tiada berkoeméj.*
Ongekeerd, b. n. *tiada tersapoe; trada disapoe, L.*
 —, *niet omgekeerd, tiada dibalik-belah.*
Ongekelderd, b. n. *tiada masoq di goe-dang.*
Ongekend, b. n. *tiada terkenal; trada dikenal, L.*
Ongekenterd, b. n. *tiada terbalik.*
Ongekeperd, b. n. *tiada ditenoen lintang-lintang.*
Ongekernd, b. n. zie **Ongekarnd.**

Ongeketend, b. n. *tiada terantéj; trada pakéj rantéj, L.*
 — *laten, tiada merantéjkan; tiada taroh di rantéj, L.*
 — *blijven, tiada dirantéjkan.*
Ongekeurd, b. n. *jang tiada dipariksa.*
 —, *zonder keur, dengun tiada tjap; tiada bertjap.*
Ongekield, b. n. *zonder kiel, (zeker kleedingstuk), tiada pakéj badjoel langgar.*
Ongekield, b. n. *niet gekield, (van een vaartuig), tiada berindang.*
Ongekipt, b. n. *belum ditetas.*
Ongekist, b. n. *tiada ditaroh didalam peti.*
Ongeklaagd, b. n. *tiada teratap.*
Ongeklaard, b. n. *tiada tersoetji; trada dibékin bresih, L.*
Ongeklad, b. n. *tiada ditjemarkan; trada dibékin kotor, L.*
Ongekleed, b. n. *tiada berpakéj; telandjang.*
 —, *in morgengewaad, pakéj kabaja.*
Ongekleensd, b. n. zie **Ongeklensd.**
Ongekleemd, b. n. *tiada terdjepit.*
Ongeklensd, b. n. *tiada tertapis; trada disaring, L.*
Ongekleurd, b. n. *tiada berwarna.*
Ongeklikt, b. n. *tiada terselengar.*
Ongeklloodf, b. n. *tiada terbelah; trada dibelah, L.*
Ongeklopt, b. n. *tiada terpaloe; trada dipoekoel, L.*
Ongekl oven, b. n. *tiada terpapag; trada dipapag, L.*
Ongekl uisterd, b. n. *tiada terantéj.*
 — *laten, tiada merantéjkan.*
 — *blijven, tiada dirantéjkan.*
Ongek nauwd, b. n. *tiada terkikil; trada dikikil, L.*
Ongekneed, b. n. *tiada teramas; trada diremas, L.*
Ongekneeld, b. n. *tiada terdjepit.*
Ongekneveld, b. n. *zonder knevels, tiada berkoemis; tiada bermistéj; trada poenja koemis, L.*
Ongekneveld, b. n. *ongebonden, tiada terikat.*
Ongeknipt, b. n. *tiada tergoenting.*
Ongeknoeid, b. n. *trada ditoris, L.; tiada dikerdja roesag.*
Ongeknoopt, b. n. *tiada terkantjing.*
 —, *van knoopwerk, netwerk, tiada tersimpool.*
Ongekocht, b. n. *tiada terbeli.*
Ongekoeld, b. n. *tiada tersedjoeg.*
Ongekoesterd, b. n. *tiada terpelihara; trada dipijara, L.*
Ongekokerd, b. n. *tiada tersaroenkan.*
Ongekookt, b. n. *tiada tertanaq; trada dimasaq.*
 — *laten, tiada tanaq; tiada masaq.*
Ongekoperd, b. n. *tiada dilapiskan dengan tambaga; tiada tertambagakan.*

Ongekopiëerd, b. n. *tiada tersalin*.
Ongekoppeld, b. n. *tiada terdjodokan*.
Ongekort, b. n. *tiada dipendèqkan; trada dibékin pèndèq*, L.; *trada terpotong*, L.
Ongekorven, b. n. *tiada terhiris; tiada ditjéntjang*.
Ongekozen, b. n. *tiada terpilih*.
Ongekraagd, b. n. *tiada berlèhèr*.
Ongekraakt, b. n. *tiada terletos*, zie **Kraken**.
Ongekrabbeld, b. n. *tiada digorès-gorès*.
Ongekramd, b. n. *tiada terhoeboeng dengan kawat*.
Ongekrast, b. n. *tiada tergaris*.
Ongekrauwd, b. n. *tiada terguroeq*.
Ongekreeld, b. n. *tiada bertali-aër*.
Ongekrenkt, b. n. *tiada terlanggar*.
Ongekreukt, b. n. *tiada terkeroot*.
 —, ongeschonden *soetji*.
 Eene —e, ongeschondene *trouw, setija jang tiada berkapoetoesan*.
Ongekromd, b. n. *tiada bèngkoq*.
Ongekrompen, b. n. *tiada terkeroeoet*.
Ongekroond, b. n. *tiada pakéj makota; tiada dipermakotakan*.
Ongekruid, b. n. *van kruiden, tiada diboeboeh (ditaroh) boemboe*.
Ongekruimeld, b. n. *tiada berbrin*.
Ongekuifd, b. n. *tiada berdjamboel*.
Ongekuild, b. n. *tiada tertanam; trada ditanam*, L.
Ongekuischt, b. n. *tiada tersoetji; trada dibékin bresih*, L.
Ongekunsteld, b. n. *toeloes; betoel*.
Ongekurkt, b. n. *tiada bersempal; trada poenja prop*, L.
Ongekust, b. n. *tiada ditjjoem; trada dikasih tjjoem*, L.
Ongekweekt, b. n. *trada dipijara*, L.; *tiada terpelihara*.
Ongekweild, b. n. *tiada tergadoeh; trada diganggoe*, L.
Ongekwetst, b. n. *tiada terloeka; trada diloeka*, L.
Ongel, m. *lemaq; gemoeq; sjahm*, Ar.
Ongelaafd, b. n. *tiada poewas*.
Ongelaarsd, b. n. *trada pakéj las, (stiwel)*, L.; *tiada bermoezah*.
Ongelachtig, b. n. *sabagéj lemaq rasanja*.
Ongeladen, b. n. *tiada termoewat*.
 Een — *vaartuig, perahoe jang tiada termoewat; perahoe jang tiada moewatannja*.
Ongelakt, b. n. *trada ditoetop sama lak*, L.; *tiada terboeboeh lili tjap*.
Ongeland, b. n. *belum naik di darat*.
Ongelapt, b. n. *tiada tertampal; trada ditambal*, L.
Ongelardeerd, b. n. *tiada diboeboeh daging babi*.
Ongelascht, b. n. *tiada tersamboeng*.
Ongelasterd, b. n. *tiada difitnahkan; trada kena pitenah*, L.

Ongelaten, b. n. *geen ader gelaten, tiada disanggrah*.
 —, *niet geduldig, tiada çabar*.
Ongelatenheid, vr. *koerang çabar*.
Ongeld, o. *ongelden, meerv. belandja; onkos*, L.
Ongeleden, b. n. *belum rasa; belum derita; belum tahan*.
Ongeledigd, b. n. *jang tiada terhempakan; trada dibékin kosong*, L.
Ongeleend, b. n. *tiada terpindjam; tiada diberi pindjam*.
Ongeleerd, b. n. *tiada teradjar; trada bisa*, L.; *bodoh*.
Ongeleerde, m. *orang jang tiada ber'il-moe; orang bodoh*.
Ongeleertheid, vr. *kabebalan; kabodohan*.
Ongelegen, b. n. *tiada sempai; tiada baik*.
 — *tijd, masa jang tiada baik*.
 Dat komt mij —, *kita tiada sempai*.
 Op eene —e *plaats, pada boekan tempatnja*.
Ongelegenheid, vr. *kasoekaran; kasoesahan*.
 lemand — *veroorzaken, menjoearkan saorang*.
 Indien ik u *geene — doe, kaloe toewan ada sempai*.
 —, *onaangenaamheid, onar*, L.
 In — *brenge, békin onar*, L.
Ongeleensd, b. n. *zie Ongeledigd*.
Ongelescht, b. n. *zie Ongebluscht*.
Ongeletterd, b. n. *ongemerkt, trada ditaroh lêter*, L.; *tiada tersoelam dengan hhoeróef*.
 —, *ongeleerd, tiada ber'il-moe; tiada tahoe beladjar; tiada tahoe mengadji; trada bisa*, L.
Ongeleverd, b. n. *tiada terbawa; tiada disampéjkan*.
Ongelezen, b. n. *tiada terbatja; trada dibatja*, L.
 — *laten, tiada batja; tiada mengadji*.
 — *blijven, tiada dibatja*.
Ongelichaadmd, b. n. *tiada bertoeboeh; tiada lerbadan; trada poenja badan*, L.
Ongeliefd, b. n. *tiada dikasih*.
Ongeliefkoosd, b. n. *tiada diboeedjoeq*.
 — *laten, tiada memboedjoeq*.
 —, *blijven, tiada diboeedjoeq*.
Ongelig, b. n. *zie Ongelachtig*.
Ongeligheid, vr. *baoe lemaq; baeo gemoeq*.
Ongelijk, b. n. *niet gelijk, tiada rata*.
 —, *niet even groot, tiada sama besar; alinglag*.
 —, *oneffen, lekoq-lekoq; kasap*.
 —, *in lengte, pandjang pèndèq; selisih*.
 —, *bjw, dengan tiada rata*.
 —, *veel, terlebih*.
 Zijn land is — *groeter dan het uwe, tanahja itoe terlebih besar dari pada tanahmoe*.

— van grootte, (zoo als sommige paarden, buffels, enz.), *banting*, L.

Ongelijk, o. *salah*.

— hebben, *bersalahan*.

—, zoo als sommige huwelijkken, *kadjamanan*.

Wie heeft —? *siapa jang bersalahan?*

In het — stellen, *menjalah, menjalahi*.

In het — gesteld worden, *dipersalahkan*.

— geven, *menjalahi*.

—, leed, onrecht, *bentjana; anijaja*.

Ongelijkaardig, b. n. *tiada sama perinja; berlainan perinja*.

Ongelijkaardigheid, vr. *peri jang berlainan*.

Ongelijkbeenig, b. n. *tiada sama kakinja*.

Ongelijkenis, vr. *tiada taranja; tiada bandingan*.

Ongelijkheid, vr. *peri jang tiada sama*.

Ongelijkjarig, b. n. *tiada sama oemoernja*.

Ongelijkkluidend, b. n. *tiada sama boeninja; djanggal*.

Ongelijkkluidendheid, vr. *boenji jang tiada sama*.

Ongelijkmatigheid, vr. *çifat jang tiada laiq*.

Ongelijkmoedig, b. n. *tiada tetap hati*.

Ongelijkslachtig, b. n. *tiada sama djenis*.

Ongelijkslachtigheid, vr. *peri djenis jang tiada sama*.

Ongelijkssoortig, b. n. zie **Ongelijkaardig**.

Ongelijksoortigheid, vr. zie **Ongelijkaardigheid**.

Ongelijktijdig, b. n. *jang tiada sama waqtoenja*.

Ongelijktijdigheid, vr. *peri waqtoc jang berlainan, (jang tiada sama)*.

Ongelijkvormig, b. n. *berlainan roepanja; tiada sama roepa*.

Ongelijkvormigheid, vr. *peri roepa jang tiada sama*.

Ongelijkwaardig, vr. *tiada sama harganja*.

Ongelijkwaardigheid, vr. *harga jang tiada sama; harga jang berlainan*.

Ongelijkzijdig, b. n. *tiada sama persegi (pesege, L)*.

Ongelijkzijdigheid, vr. *peri persegi jang berlainan*.

Ongelijmd, b. n. *tiada terperakat; trada ditaroh lim, L*.

Ongelijnd, b. n. *tiada tergaris*.

Ongelijst, b. n. *tiada berpinggir; tiada berbiri*.

Ongelikt, b. n. niet glad gemaakt, *tiada tergoeris*.

—, niet gelikt, met de tong, *tiada terdjilat*.

Een — e beer, *orang goblog, L*.

Ongeliniërd, b. n. *tiada tergaris*.

Ongelkaars, vr. *dijan lemaq; liliin gemoeg, L*.

Ongelogen, b. n. *tiada terbohong; benar*.

—, bijw. *dengan tiada bohong*.

Ongelood, b. n. *tiada dipasang tjap timah*.

Ongeloof, o. *koerang pertjaja; koesfr, Ar*.

Ongeloofbaar, b. n. *tiada tepertjaja, zie Ongeloofelijk*.

Ongeloofbaarheid, vr. zie **Ongeloofelijkheid**.

Ongeloofd, b. n. *jang tiada dipertjaja*.

—, ongeprezen, *tiada terpoedji; trada dipoedji, L*.

Ongeloofelijk, b. n. *jang tiada dapat dipertjaja*.

—, bijw. zeer, *terlaloe amat*.

— veel menschen, *terlaloe amat banjaq orang*.

Ongeloofelijkheid, vr. *peri hhal jang tiada tepertjaja*.

Ongeloofwaardig, b. n. *tiada haroes dipertjaja; tiada patoet dipertjaja*.

Ongeloofwaardigheid, vr. *peri hhal jang tiada haroes dipertjaja*.

Ongeloogd, b. n. *tiada dipoetihkan dengan lindi*.

Ongeloodid, b. n. *tiada tersamaq; tiada disamaq*.

— laten, *tiada samaq*.

Ongeloot, b. n. *belum berpari*.

Ongeloovig, b. n. *koerang imán; koerang pertjaja; káfir, Ar*.

Ongeloovige, m. en vr. *orang jang koerang imán*.

—, die in geenem God geloofd, heiden, *káfir*.

Ongeloovigheid, vr. *koerang imán; koesfr, Ar*.

Ongelost, b. n. *tiada terpoengga; belum kaloevar moewatannja*.

— laten, *tiada poengga; tiada bongkar (kaloewarkan) moewatannja*.

—, niet vrijgekocht, *tiada dileboes*.

Ongelouterd, b. n. *tiada soetji; tiada tersoetjikan; trada dibékin bresih, L*.

Ongelpot, m. *tempat gemoeg; tempat lemaq*.

Ongelreuk, m. *baoc gemoeg; baoc lemaq*.

Ongelubd, b. n. *tiada dikambiri; tiada dikasimkan*.

Ongelucht, b. n. *tiada teroeraq, (dicoeraq)*.

— van kleederen, *tiada didjemoer*.

Ongeluk, o. *tjilaka; oentoeng malang*.

In het — storten, *meroesagkan; békin tjilaka, L; mentjilakakan*.

—, ramp, *bela*.

Zijn eigen — zoeken, *mentjahari tjilaka*.

Dit land heeft veel — ken getroffen, *maka negeri ini soedah kena banjaq bela*.

Twaalf ambachten, dertien — ken, *batoc menggoeling tiada berloemoet*.

Engelukkgig, b. n. *bertjilaka*; *malang*.
Een —e, *orang bertjilaka*; *orang tjilaka*.
Die —e, (die ellendeling), *si tjilaka itoe*.
—, *bijw. atas peri jang bertjilaka*; *dengan tjilaka*.
— *maken, mentjilakakan*.
Engelukkglijik, *bijw. zie Ongelukkgig*, *bijw.*
Engeluksbode, m. *orang jang membawa chabar tjilaka*; *pemberita tjilaka*.
Engeluksdagen, m. *meerv. hari-hari jang tjilaka*.
Engelukskind, o. *anaq tjilaka*; *kanag-anak tjilaka*.
Engeluksstichter, m. *orang jang békin tjilaka*, L.; *orang jang mengadakan tjilaka*.
Engeluxvogel, m. *boeroeng tjilaka*.
Ongemaaid, b. n. *tiada terpotong*; *trada dipotong*, L.
Ongemaakt, b. n. *tiada terboewat*; *trada dibékin*. L.
— *laten, tiada memboewat*; *trada békin*, L.
Ongemaaktheid, vr. *toeloes hati*; *hati betoel*.
Ongemaand, b. n. *tiada tertagih*; *trada ditagih*, L.; *trada diminta*, L.
Ongematigd, b. n. *tiada diwakilkan*; *tiada dikoewasakan*.
Ongemak, o. *kasoekaran*; *kasoesanan*; *madlarat*, Ar.; *sakit*; *trada énaq*, L.
— *lijden, berkasoekaran*; *berkasoesahan*; *kena kasakitan*.
—, *ziekthe, sakit*; *kasakitan*; *koejang*.
— *aan de voeten, maltoes*.
—, *moeielijkheid, leed, madlarat*, Ar.
—, *bezwaar, zwarigheid, kaberatan*.
Ongemakkelijk, b. n. *soesah*; *soekar*; *trada énaq*, L.
Een —e *weg, djalan jang soesah*.
—, *zwaar, moeielijk, berat*.
Een — *kleed, pakéjan jang sesaq*.
—, *gemelijk, bengis*.
Ongemakkelijkheid, vr *kasoekaran*; *kasoesanan*.
Ongemalen, b. n. *tiada terkisar*; *tiada digiling*.
Ongemangeld, b. n. *tiada digoeling*.
Ongemanierd, b. n. *tiada tahoe 'adat*; *pengkoeh*.
— *en stout, (van kinderen), tjelentangan*.
Ongemanierdheid, vr. *peri jang pengkoeh*; *kalangasan h'ormat*.
Ongemanteld, b. n. *tiada berselimoet*.
Ongemarteld, b. n. *tiada tersangsara*; *trada dipersakiti*.
Ongemaskerd, b. n. *tiada bertopèng*; *trada pakéj topèng*, L.
— *blijven, tiada pakéj topèng*.
Ongemat, b. n. *tiada dihampari tikar*.

Ongematigd, b. n. *tiada sedarhana*; *terlaloe amat*; *djahat*.
Ongematigheid, vr. *kalakoean (lakoe) jang djahat*; *lakoe jang tiada patoet*; *kadjahatan*.
Ongemededen, b. n. *jang tiada dilaloei*.
Ongemeen, b. n. *boekan kapalang*; *gharib*, Ar.; *djarang*; *terlaloe*.
Hij bezit eene —e *dapperheid, gagah beraninja boekan kapalang*.
Zij is — *schoon van gelaatstrekken*, *maka terlaloe élog parasnja*.
Hij verheugt zich — *over dat bericht*, *maka ija terlaloe amat soeka mendengar chabar itoe*.
— *goed, vreemd voorwerp, barang jang gharib*.
Ongemeend, b. n. *tiada terkira*; *tiada diingat*.
—, *onverwacht, sakoengjoeng-koengjoeng*.
Ongemeenheid, vr. *peri jang djarang*; *barang jang boekan kapalang*.
Ongemeenzaam, b. n. *tiada berdjinagdjinakan*.
Ongemeld, b. n. *tiada terseboet*.
Ongemengd, b. n. *tiada tertjamper*; *tiada terhoelam*.
Ongemengeld, b. n. *zie Ongemengd*.
Ongemerkt, b. n. *trada dikasih tanda*, L.; *tiada dipertandai*.
— *laten, tiada menandai*; *tiada taroh tanda*.
— *laten voorbijgaan, toetoe mata*; *tiada maoe lihat*.
—, *bijw. dengan dijam*; *maling-maling*; *mentjoeri-tjoeri*.
— *wegzeilen, mentjoeri-tjoeri berlarjar*.
Ongemest, b. n. *tiada terbadjakan*; *trada ditarohin tahi*, L.
Ongemeten, b. n. *tiada teroekoer*; *tiada tersoekat*, *zie Meten*.
— *blijven, tiada dioekoer*; *tiada dioekat*.
De —e *ruimte des hemels, kaloewasan langit jang tiada teroekoer*.
Ongemeubileerd, b. n. *tiada langkap dengan serbanja*; *dengan tiada perkakas roemah*.
Ongemiddeld, b. n. *tiada seleséj*; *tiada teratoer*; *belum bresih*.
Ongemijterd, b. n. *tiada berkoelah*.
Ongeminderd, b. n. *jang tiada djadi koerang*.
Ongemist, b. n. *geraakt, kena*; *tiada salah kena*.
Ongemoeid, b. n. *tiada terganggué*; *tiada tergadoeh*; *trada digrétjoq*, L.
—, *bijw. dengan tiada ganggoe*.
Ongemoid, b. n. *trada dibékin mampoes*, L.; *tiada terboemoeh*.
Ongemolken, b. n. *tiada terperah*; *trada diperas*, L.
Ongemomd, b. n. *tiada bertopèng*; *trada bertopèng*, L.

—, onbewimpeld, *teroes terang*; *dengan njata*.
Ongemonsterd, b. n. *tiada terpariksa*; *trada dipariksa*, L.
Ongemonteerd, b. n. *zonder paarden*, *tiada berkoeda*; *tiada langkap dengan koedanja*.
 Een — e *diamant, intan jang belum berkondam*.
Ongemuilband, b. n. *tiada bersabang*.
Ongemunt, b. n. *tiada diboboek tjap oewang*; *trada dilaroh tjap oewang*, L.; *tiada bersikkah*.
Ongemutst, b. n. *trada pakéj karpoes*, L.
Ongenaaid, b. n. *tiada terdjahit*; *trada didjahit*, L.
Ongenaakbaar, b. n. *trada kahampiran*, L.; *tiada boleh dihampirkan*.
 —, fig. *van menschen, die trotsch of stuursch zijn, angkoeh*, L.; *djemawa*.
Ongenaakbaarheid, vr. *peri (kalkoan) jang tiada kahampiran*.
Ongenaamd, b. n. *zie Ongenoemd*.
Ongenade, vr. *moerka, Hoft.*; *amarah*, L.
 In — *bj den vorst vervallen, kena moerka baginda*.
 Zich op *genade en — overgeven, serahkan djiwa*.
Ongenadig, b. n. *tiada berahhmat*; *tiada berkasih*; *tiada sajang*; *tlálim*; *kedjam*, L.; *gemas*, L.
 —, *bjw. dengan tiada berahhmat*; *dengan tiada berkasih*.
Ongenadiglijk, *bjw. zie Ongenadig*, *bjw.*
Ongenakelijk, *bjw. zie Ongenaakbaar*.
Ongenakelijkheid, vr. *zie Ongenaakbaarheid*.
Ongenebd, b. n. *tiada berparoeh*.
Ongeneesbaar, b. n. *tiada kasemboehan*; *jang tiada dapat diobati*; *jang tiada dapat semboeh*; *sakit pajah sakali*.
Ongeneesbaarheid, vr. *peri penjakit jang tiada tersemboeh*.
Ongeneeslijk, b. n. *zie Ongeneesbaar*.
Ongeneeslijkheid, vr. *zie Ongeneesbaarheid*.
Ongengen, b. n. *djemoe*; *tiada soeka*.
 Niet —, *soeka djoega*.
 Hij is u *niet —, maka ija soeka djoega akan engkaw*; *dija soeka djoega sama loe*, L.
Ongeneigheid, vr. *djemoean*; *moewal*.
 —, *gebrek aan lust*, *tiada soeka*; *malas*.
Ongeneigd, b. n. *zie Ongengen*.
Ongeneigheid, vr. *zie Ongeneigheid*.
Ongenenen, b. n. *tiada tertjoebit*, *zie Nijpen*.
Ongeneugelijk, b. n. *zie Ongenoegen*.
Ongenezen, b. n. *tiada semboeh*; *belum baik*.

Ongenoegelijk, b. n. *tiada senang*; *tiada énaq*; *trada énaq*, L.; *soesah*.
Ongenoegen, o. *sakit hati*; *amarah*; *marah*, L.; *moerka*, *Hoft.*; *goesaran*, L.
 —, *twist*, *bantahan*; *tjidera*.
Ongenoegzaam, b. n. *tiada tjoeboek*; *trada sampéj*, L.
 —, *bjw. dengan tiada tjoeboek*; *koerang*.
Ongenoegzaamheid, vr. *kakoerangan*; *peri jang tiada tjoeboek*.
Ongenoegzaamlijk, *bjw. zie Ongenoegzaam*, *bjw.*
Ongenoemd, b. n. *tiada terseboet*.
 — *laten*, *tiada menjeboet*.
 — *blijven*, *tiada sakali diseboet*.
Ongenommerd, b. n. *dengan tiada angka*, (*loemoer*, L.).
Ongenoed, b. n. *tiada tersilakan*; *tiada dipanggil*; *tiada kapanggih*.
Ongenoedig, b. n. *zie Ongenoed*.
Ongenoedzaam, b. n. *tiada terpaqsa*.
Ongenoopt, b. n. *tiada teradjaq*; *trada dipaqsa*, L.
 — *blijven*, *tiada diadjaq*.
Ongenuuttigd, b. n. *tiada termakan*; *tiada tersantap*, *Hoft*.
Ongeoefend, b. n. *tiada beladjar*; *tiada bijasa*; *tiada tahoe tjoba*.
Ongeoefendheid, vr. *kakoerangan bijasa*.
Ongeoferd, b. n. *tiada tersembelh*.
Ongeoelied, b. n. *tiada tersapoe dengan minjaq*; *tiada teperminjaq*.
Ongeoogst, b. n. *tiada tertoewéj*; *belum dipitong*, L.
Ongoord, b. n. *tiada bertelinga*; *trada berkoeping*, L.
Ongoordeeld, b. n. *tiada terhhoekoem*.
 — *blijven*, *tiada dihhoekoemkan*.
Ongoorloofd, b. n. *tiada boleh*; *terlarang*; *tiada hhalál*; *hharám*, Ar.; *tudjrim*, Ar.
 — e *begeerte*, *hhasrat jang hharám*.
 — *blijven*, *tiada dihhalalkan*.
 Een — *tjdstip*, *waqtoe tadjrim*, Ar.
 —, *ongepast*, *tiada patoet*; *tiada láiq*.
Ongoorloofdheid, vr. *peri hhal hharám*.
Ongopenbaard, b. n. *belum tláhir*.
Ongepend, b. n. *tiada terboeka* (*teboeka*, L.); *tertoetoe*; *tetoetoe*, L.
 Nog —, *belum diboeka*.
Ongeorberd, b. n. *tiada habis dimakan*; *belum dimakan*.
Ongoordend, b. n. *tiada teratoer*.
Ongepaaid, b. n. *tiada terboedjoeg*.
Ongepaard, b. n. *tiada berdjodo*.
Ongepaard, b. n. *zie Ongepareld*.
Ongepacht, b. n. *tiada séwa*.
 — *laten*, *tiada menjéwa*.
 — *blijven*, *tiada diséwa*.
Ongepakt, b. n. *tiada terboengkoes*.
 — *laten*, *tiada memboengkoes*.
 — *blijven*, *tiada diboengkoes*.
Ongepaleerd, b. n. *tiada terhijas*.

Ongepantserd, b. n. *tiada memakéj zirha; tiada berzirha.*
Ongepapt, b. n. *tiada diboeboehi boeboer; tiada terboeboer; trada pakéj boeboer, L.; trada ditarohin boeboer, L.*
Ongepareld, b. n. *tiada bermoetijara.*
Ongeparuikt, b. n. zie **Ongepruikt**.
Ongepast, b. n. *tiada tertjoba.*
 —, onvoegzaam, *tiada patoet; tiada láiq.*
Ongepastheid, vr. *peri hhal jang tiada patoet.*
Ongepatenteerd, b. n. *tiada ampoenja soerat idzin akan melakoekan pekerdjaan; trada poenja soerat toekang, (pandéj), L.*
Ongepeild, b. n. *tiada terdoega.*
Ongepekeid, b. n. *tiada terboeboeh garam; tiada tergarami.*
Ongepeld, b. n. *tiada terkoepas; tiada koepas; tiada mengoepas.*
 — blijven, *tiada dikoepas.*
Ongepeperd, b. n. *tiada terboeboeh lada; tiada terlada.*
Ongepereld, b. n. *tiada bermoetijara.*
Ongeperst, b. n. *niet geperst, tiada ter- tekan; trada ditindis, L.*
 — e honig, *aer madoe, baharoe.*
Ongepijnigd, b. n. *tiada dipersakiti; tiada tersangsara.*
Ongepikt, b. n. *tiada terpaqoet.*
Ongepind, b. n. *tiada terpasag.*
Ongeplaagd, b. n. *tiada terganggoe; tiada tergadoeh; trada digréjjoq, L.*
Ongeplaatst, b. n. *tiada terletaq; trada ditaroh, L.*
 — laten, *tiada beri tmpat.*
 —, zonder betrekking, *tiada berpangkat.*
Ongeplakt, b. n. *tiada tertampal.*
Ongeplant, b. n. *tiada tertanam.*
Ongeplaveid, b. n. *tiada terdasar dengan batoe.*
Ongepleegd, b. n. *tiada terboewat.*
Ongepleisterd, b. n. *tiada terlaober de- ngan kapoe haloes.*
Ongeplekt, b. n. *tiada berbelang.*
Ongeplengd, b. n. *tiada tertjoetjoer, (ter- toempah).*
Ongeploegd, b. n. *tiada tertanggala; trada diloeke, L.*
Ongeplooid, b. n. *tiada terlipat.*
Ongepluimd, b. n. *tiada berboeloe.*
Ongeplukt, b. n. *trada dipetik, L.; tiada terpoengoet.*
Ongeplunderd, b. n. *tiada terampas; tiada terdjarah.*
Ongepolijst, b. n. *tiada teroepam.*
Ongepolst, b. n. *tiada terdoega.*
Ongepompt, b. n. *tiada terhemboes.*
Ongepoot, b. n. *tiada tertanam.*
Ongepraaid, b. n. *tiada terseroe, (ter- lambéj).*
Ongeprangd, b. n. *tiada terTekan; trada ditindis, L.*
 —, ongedwongen, *tiada terpaqsa.*

Ongepredikt, b. n. *tiada terchothbatkan.*
Ongeprest, b. n. *tiada terTekan; tiada terapit.*
Ongeprezen, b. n. *tiada terpoedji.*
Ongepriemd, b. n. *tiada tertikam; trada ditoesoq, L.*
Ongeprikkeld, b. n. *tiada terpatjoe.*
Ongeproefd, b. n. *tiada tertjoba.*
Ongeprotesteerd, b. n. *tiada tertoe- laq; terlarima; diterima.*
Ongeproviandeerd, b. n. *tiada dibé- kalkan.*
Ongepruikt, b. n. *tiada berkatjal.*
Ongepunt, b. n. *tiada berhoedjoeng.*
 —, niet puntig, spits, *tiada loentjip.*
Ongepurperd, b. n. *tiada berpakéj oengoe.*
Ongeput, b. n. *tiada tertimba.*
Ongeraakt, b. n. *tiada kena.*
Ongeraamd, b. n. *tiada ditantoeKan.*
Ongeraapt, b. n. *tiada terpoengoet.*
Ongeraden, b. n. *tiada terterka.*
 —, niet raadzaam, *tiada bidjaqsana.*
Ongerafeld, b. n. *tiada teroeréj.*
Ongeraffineerd, b. n. *tiada terhening- kan; tiada dihaloesi.*
Ongerand, b. n. *tiada berpinggir; tiada berbirih.*
Ongerangschikt, b. n. *tiada teratoer.*
Ongeranseld, b. n. *tiada terpoekoel, (ter- paloe).*
Ongeraspt, b. n. *trada terparoe, L., (terkoekoer).*
 — laten, *trada memaroed, L.*
 — blijven, *tiada dikoekoer, (paroe, L.)*
Ongerechtig, b. n. *tiada betoel; tlalim, Ar.*
 —, bijw. *atas peri jang tiada betoel; dengan tlalim.*
Ongerechtigd, b. n. *tiada hhalál.*
Ongerechtigheid, vr. *peri jang tiada benar; tlalimat, Ar.*
Ongered, b. n. *tiada terloepoet.*
Ongeredderd, b. n. *koesoet-koesoet.*
Ongered, b. n. *tiada sedija.*
Ongeredelijk, bijw. *dengan tiada soe- ka; dengan djemoe.*
Ongeredheid, vr. *kakoerangan sadija.*
Ongerееfd, b. n. *tiada dikoerangan lajar.*
Ongeregeerd, b. n. *tiada terparentah.*
Ongeregeld, b. n. *tiada teratoer; koe- soet-koesoet; poeraq-pariq.*
 —, lanterianten, — op het werk komen, *djenggan, L.*
 —, door driften, *rana.*
 — in woorden en daden, *tiada djon- trong.*
Ongeregdheid, vr. *koerang atoeran; peri jang tiada teratoer.*
 —, zie **Buitensporigheid**.
Ongeregen, b. n. *tiada teroelas, (terang- git, tertjoetjoeg).*
Ongeregistreerd, b. n. *tiada tersoerat didalam daftar; trada ditoelis didalam boekoe, L.*

Ongerekt, b. n. *tiada teregang*.
 —, van een touw, *tiada terindjot*.
Ongereinigd, b. n. *tiada tersoetji*; *trada dibékin bresih*, L.
 — laten, *tiada soetjikan*.
 — blijven, *tiada disoetjikan*.
Ongerepareerd, b. n. *tiada terbaiki*; *trada dibékin betoel*, L.
Ongerept, b. n. *onvermeld*, *tiada terseboet*; *tiada terberita*.
 Eene — e maagd, *prawan jang soetji*; *perampoeuan jang akastri*.
Ongereuten, b. n. *tiada tertjariq*; *trada dirobèq*, L.
Ongerezen, b. n. *tiada loewab*.
Ongerief, o. *kasoesahan*; *kakoerangan*.
Ongriefelijk, b. n. *tiada hertoeloengan*; *koerang toeloengan*.
Ongriefelijkheid, vr. *hhâl kakoerangan*.
Ongerijs, o. zie **Ongerief**.
Ongriefelijk, b. n. zie **Ongriefelijk**.
Ongerijsmd, b. n. *tiada bersja'ir*; *trada bersa'ir*, L.
 —, vreemd, *koerang patoet*; *gila*; *bebal*.
 —, belachelijk, *haroes ditertawai*.
 —, bijw. *dengan gila*; *atas peri jang bebal*.
Ongerijsmdheid, vr. *peri jang bebal*; *kabebalan*; *kagilaan*.
Ongeringd, b. n. *tiada berkeroet*.
Ongeringd, b. n. *tiada bertjintjin*.
Ongeroemd, b. n. *tiada terpoedji*; *tiada masjhoer*.
Ongeroepen, b. n. *tiada terpanggil*.
 — laten, *tiada panggil*.
 — blijven, *tiada dipanggil*.
Ongeroerd, b. n. *trada diadoeq*, L. *tiada terkatjog*.
Ongeroest, b. n. *tiada berkarat*.
Ongeroeken, b. n. *tiada tertjjoem*.
Ongeroekt, b. n. *tiada pakéj badjoe*, (*roki*).
 —, van eene vrouw, *trada pakéj saja*, L.
Ongeroeld, b. n. *tiada tergoeling*.
 — laten, *tiada menggoeling*.
Ongeronnd, b. n. *tiada boentar*; *trada boendar*, L.
Ongeronnen, b. n. *tiada bekoe*.
Ongeroofd, b. n. *tiada terampas*; *tiada tereboet*.
Ongeroost, b. n. *tiada terpanggang*.
Ongeroosterd, b. n. zie **Ongeroost**.
Ongeroskamd, b. n. *tiada tergaroeg*.
Ongerosst, b. n. zie **Ongeroskamd**.
Ongerugsteund, b. n. *tiada tersandar*; *trada besèndèr*, L.
Ongeruuld, b. n. *tiada tertoeakar*.
Ongeruimd, b. n. *tiada terhempakan*; *trada dibékin kosong*, L.
Ongerruit, b. n. *tiada bertjatoer*.
Ongerust, b. n. *bertjinta*; *soesah hati*; *lisah*, *balisah*.
 Maak u niet — over die zaak, *djangan soesah dari itoe perkara*.

— maken, *menjoesahkan*; *beri pertjintaàn*.
 Zeer — over haar ziek kind, *sangat bertjintakan anagnja jang sakit itoe*.
 —, bijw. *dengan tjinta*; *dengan soesah hati*.
Ongerustelijk, bijw. zie **Ongerust**, bijw.
Ongerustheid, vr. *tjinta*; *soesah hati*; *balisah*.
Ongesalarieerd, b. n. *tiada tarima gadji*, (*oepak*); *tiada teroepah*.
Ongesard, b. n. *tiada teroesiq*; *trada digréjjoq*, L.
Ongesaust, b. n. *tiada berkoewah*.
Ongeschaafd, b. n. *tiada terketam*; *trada diseroet*, L.
Ongeschaakt, b. n. *tiada dibawa lari*.
Ongeschaard, b. n. *tiada bersanggoet*; *tiada bersepit*.
 —, niet in orde geschaard, *tiada berbaris*; *tiada bercaf*.
Ongeschaduw, b. n. *tiada ternoengi*; *tiada terbajangkan*.
Ongeschakeerd, b. n. *tiada berselang*.
Ongeschakeld, b. n. *tiada berchalqah*.
Ongeschapen, b. n. *jang tiada didjadiakan*.
Ongeschat, b. n. *tiada dilaroh harga*; *tiada terniléj*; *tiada dilagsir*.
Ongescheeld, b. n. *tiada tertjeréj*; *tiada tersakoekan*.
Ongescheept, b. n. *tiada termoeuat didalam perahoe*.
Ongescheiden, b. n. *tiada tertjeréj*; *trada bertjeréj*, L.
Ongeschild, b. n. *trada digojang lotjèng*, L.
Ongeschild, b. n. zie **Ongeschild**.
Ongeschept, b. n. *tiada tertimba*.
 —, niet opgeschept, *tiada tersendoeq*; *trada disèndog*, L.
Ongescherpt, b. n. *tiada terasah*; *trada dibékin tadjam*, L.
Ongeschetst, b. n. *tiada terboewat rantjana*, zie **Schetsen**.
Ongescheurd, b. n. *tiada tertjariq*; *trada dirobèq*, L.
Ongeschift, b. n. *tiada bekoe*.
Ongeschikt, b. n. *tiada manis*; *tiada lemboet*.
 —, onbetamelijk, *tiada patoet*; *pengkoeh*; *tjaboel*.
Ongeschiktelijk, bijw. *atas peri jang tiada patoet*.
Ongeschiktheid, vr. *peri jang pengkoeh*; *kalakoesan jang tjaboel*.
Ongeschild, b. n. *tiada terkoepas*.
Ongeschilderd, b. n. *tiada terlaboer dengan djanang*; *trada ditjat*, L.
Ongeschimmeld, b. n. *tiada berlapoeq*; *trada basinja*, L.
Ongeschimpt, b. n. *tiada tersindir*.
Ongeschobd, b. n. *tiada terboewang sisik*.
 — laten, *tiada memboewang sisik*.

Ongeschoeid, b. n. *tiada pakéj sepatoe; tiada bersepatoe.*

—, *geene voetzolen aanhebbende, tiada bertjarpoe.*

Ongeschoffeerd, b. n. *tiada teragahi.*

Ongeschoffeld, b. n. *tiada tersoesoer.*

Ongeschokt, b. n. *tiada tergoentjang; tiada tergojang.*

Ongescholden, b. n. *tiada termaki.*

Ongeschonden, b. n. *tiada roesaq; bergaloe; sampoerna.*

— laten, *tiada meroesaqkan.*

— blijven, *tiada diroesaqkan.*

—, *bijw, galoe; antéro, L.; dengan tiada berkoerang.*

Ongeschondenheid, vr. *peri jang galoe; peri jang sampoerna.*

Ongeschonken, b. n. *tiada tersalin.*

Ongeschoord, b. n. *tiada tertoeangkat; trada diloendjang, L.*

Ongeschoren, b. n. *tiada tertjoekoer; trada ditjoekoer, L.*

— *kruin, oeboen-oeboen jang tiada tertjoekoer.*

— laten, *tiada tjoekoer; tiada memaras.*

Ongeschorst, b. n. *tiada terhenti.*

— laten, *tiada berhentikan.*

— blijven, *tiada diperhentikan.*

Ongeschoten, b. n. *tiada tertembang.*

Ongeschouwd, b. n. *tiada terpariksa.*

Ongesdraagd, b. n. *zie Ongeschoord.*

Ongesdraapt, b. n. *tiada terkais; tiada terkikis; trada dikerik, L.*

Ongeschrabt, b. n. *tiada tergaris; tiada tergajoe; tiada tertjakar.*

Ongeschramd, b. n. *tiada tergaroeq.*

Ongeschrapt, b. n. *tiada terhapoes dari pada daftar; trada diboenoeh namanja, L.*

Ongeschreven, b. n. *tiada tersoerat; trada ditoeelis, L.*

Ongeschrobd, b. n. *tiada tergoesq; trada dibékin bresih, L.*

Ongeschroeid, b. n. *tiada kena hangoes.*

Ongeschroomd, b. n. *jang tiada dikn-takoeti.*

Ongeschubd, b. n. *tiada bersisik.*

Ongeschud, b. n. *tiada terkatjoq; tiada tergoentjang; tiada tergojang.*

Ongeschuierd, b. n. *tiada tersikat; trada diboendarin, L.*

Ongeschuimd, b. n. *tiada terangkat di-dih. (boehi, tadjin.)*

Ongeschuurd, b. n. *tiada teroepam.*

Ongeschut, b. n. *tiada terkandang.*

Ongesierd, b. n. *tiada terhijas.*

— laten, *tiada menghijasi.*

Ongeslaakt, b. n. *tiada teroeréj; tiada terlepas.*

Ongeslagen, b. n. *tiada terpoekoel, (terpaloe).*

— laten, *tiada poekoel; tiada paloe.*

Ongeslecht, b. n. *tiada terombaq; tiada rata.*

— laten, *tiada merombaq; tiada meratakan.*

Ongesleept, b. n. *tiada teririt; trada disèrèt, L.*

Ongeslepen, b. n. *tiada terasah; tiada teroepam; trada digoesq, L.*

—, *bot, toempool; tiada tadjam.*

Ongesleten, b. n. *tiada loesoeh; baharoes; trada amoh, L.*

Ongeslingerd, b. n. *tiada tergojang; tiada terali-ali; tiada terligang; tiada terajoen.*

Ongesloopt, b. n. *tiada terombaq; tiada terboengkar.*

Ongesloten, b. n. *tiada tertoeoep.*

— laten, *tiada toetoep.*

— blijven, *tiada ditoetoep.*

Ongesmaad, b. n. *tiada diberi maloe; trada dibékin maloe, L.; tiada tertjela.*

Ongesmaakt, b. n. *tiada teras; tiada tertjoba.*

Ongesmeed, b. n. *tiada tertimpa; tiada terpoekoel.*

Ongesmeerd, b. n. *tiada tergoesq dengan gemoeq; trada ditarohin gemoeq, L.*

Ongesmet, b. n. *tiada tertjoering; tiada tertjemar; trada dibékin noda, L.*

Ongesmeten, b. n. *tiada terlempar; tiada terhantam; tiada terhampas.*

Ongesmokkeld, b. n. *tiada dibawa gelap.*

Ongesmolten, b. n. *tiada antjoer; trada leboer, L.; tiada terlaboer.*

Ongesmoord, b. n. *tiada mati lemas.*

Ongesmotst, b. n. *tiada tertjemar; trada dibékin kotor, L.*

Ongesmot, b. n. *tiada terboeboeh emaq; trada ditarohin gemoeq, L.*

Ongesneden, b. n. *tiada terpotong, (terpanggal).*

—, *onvermengd, tiada tertjamper; tiada terhoelam; soetji; betoel; samata-mata.*

— *wijn, aèr anggoer samata-mata.*

Ongesnerkt, b. n. *tiada terendang; trada digorèng, L.*

Ongesnipperd, b. n. *tiada tergoenting-goenting.*

Ongesnoeid, b. n. *tiada teranting, (terantjoeng).*

Ongesnoerd, b. n. *tiada teroetas; tiada tertjoetjoeq.*

—, *onbeteugeld, tiada berkekang.*

— *Eene — tong, lidah djajah.*

Ongesold, b. n. *tiada teroejasa.*

Ongesoldeerd, b. n. *tiada terpatéréj; tiada tersira.*

Ongesopt, b. n. *tiada tertjita; tiada tertjeloep; trada ditjeloep, L.*

Ongesorteerd, b. n. *tiada terpilih.*

Ongespaad, b. n. *trada dipatjoel, L.; tiada tergalih.*

Ongespaard, b. n. *trada tersimpan; tiada tertaroh.*

Ongespalkt, b. n. *tiada terhoeboeng.*
Ongespannen, b. n. *tiada terbentang; tiada teregang.*
Ongespeeld, b. n. *tiada termain.*
 — laten, *tiada bermain.*
 — blijven, *tiada dimainkan.*
Ongespeend, b. n. *tiada tersaraq; trada dipisah, L.*
Ongespekt, b. n. *tiada terhoeboeh daging babi; tiada ditaroh daging babi, L.*
Ongespeld, b. n. van spelden, *trada ditaroh peniti, L.*
Ongesperd, b. n. *tiada ternganga; ter-toeloep.*
 —, niet afgesloten, *tiada tersakat; terboek.*
Ongespijkerd, b. n. *tiada terpakoe.*
 — blijven, *tiada dipakoe.*
Ongespijsd, b. n. *tiada terberi makan; tiada terbekalkan.*
Ongespijzigt, b. n. zie **Ongespijsd.**
Ongespikkeld, b. n. *tiada terintiq; tiada teperetjig.*
Ongespit, b. n. *tiada tergali; trada dipatjoel, L.*
Ongespitst, b. n. *tiada terasah hoedjoenonja; tiada loentjip.*
 —, ongespiest, *tiada tersoela.*
Ongespleten, b. n. *tiada terbelah.*
Ongesplitst, b. n. *tiada terbahagi; trada dibagi, L.*
Ongespoeld, b. n. *tiada tertjoetji.*
Ongesponnen, b. n. *tiada terantih.*
Ongespoord, b. n. *tiada tegertag.*
Ongespouwen, b. n. *tiada terbelah.*
Ongespreid, b. n. *tiada terhampar.*
Ongesprenkeld, b. n. *tiada tersiram; tiada teperetjig.*
Ongesproken, b. n. *tiada terseboet; tiada berkata.*
Ongestaafd, b. n. *tiada tertegoehkan.*
Ongestaakt, b. n. *tiada terhenti.*
Ongestaald, b. n. *tiada berwadja; tiada berbadja.*
Ongestaart, b. n. *tiada berékor.*
Ongestadig, b. n. *tiada tetap; tiada karoevan, L.;imbang.*
 —, wispelturig, *perang-peroes.*
 —, bijw. *dengan tiada tetap; denganimbang.*
Ongestadigheid, vr. *peri jang tiada tetap; kabimbangan.*
Ongestadiglijk, b. n. zie **Ongestadig**, bijw.
Ongestald, b. n. *tiada tertaroh di gedogan; trada ditaroh di istal, L.*
Ongestalte, vr. *roepa oedoe; roepa hina; djelek, L.*
Ongestampt, b. n. *tiada tertoeboeng.*
 — laten, *tiada toemboeg.*
 — blijven, *tiada ditoemboeg.*
Ongestapeld, b. n. *tiada bertimboen; tiada bertindih.*

Ongesteeld, b. n. *tiada berhoeloe; tiada gagangnja.*
Ongesteenigd, b. n. *tiada teradjam; tiada terloetar dengan batoe.*
Ongesteld, b. n. niet gestemd, *tiada berpatoetan boenjinja.*
 —, zwak, *lemah; lemas, L.; sakit; berpenjakit.*
Ongesteldheid, vr. *sakit; penjakit.*
Ongestempeld, b. n. *tiada termateréj; tiada tertjap; trada ditjap, L.*
Ongesterkt, b. n. *tiada dikoewati; tiada diberanikan; trada dibékin koewat, L.*
 —, zwak, *lemah; lemas, L.; koerang goewat, (koewat).*
Ongesteveld, b. n. *tiada pakéj stiwel, L., (las, L.; moeah, Perz.; mauzadj, Ar.).*
Ongesteven, b. n. *trada ditaroh aér kandji, L.*
Ongesticht, b. n. *tiada teperoesaha; tiada teroeawat; tiada dibékin, L.*
 — in het gemoed, *tiada diperbaiki hati.*
Ongestijfd, b. n. *tiada tertegoeh.*
Ongestild, b. n. *tiada dijam; terharoe; roesoeh, L.*
Ongestipt, b. n. *tiada tertitig.*
Ongestoffeerd, b. n. *tiada langkap dengan serba roemah; trada poenja perkakas roemah, L.*
Ongestofft, b. n. *tiada tersapoe.*
Ongestold, b. n. *tiada bekoe; éntjèr, L.*
Ongestolen, b. n. *tiada tertjoeri.*
Ongestompt, b. n. *tiada dihindjoe; tiada ditoemboeg.*
Ongestooofd, b. n. *tiada tertoeemis; trada distop, L.*
Ongestoord, b. n. *tiada tergadoeh; senang; trada diganggoe, L.*
Ongestooten, b. n. *tiada tertoeboeng.*
Ongestopt, b. n. *tiada tersoembat; trada disoempal, L.; terboek.*
 — laten, *tiada soembatkan; trada soempalkan, L.*
 — blijven, *tiada disoembatkan; trada disoempalkan, L.*
Ongestort, b. n. *tiada tertoempah; tiada tertjoeljoer.*
Ongestorven, b. n. *hidoe; tiada mati.*
Ongestraft, b. n. *tiada tersiksa; trada kena siksa, L.*
Ongestraftheid, b. n. *kakoerangan siksa; koerang siksa, L.*
Ongestrand, b. n. *tiada terdampar.*
Ongestreept, b. n. *tiada tergaris.*
 Dat is — linnen, *itoe kain boekanggang.*
Ongestrecken, b. n. *tiada terpipih, zie Strijken.*
Ongestremd, b. n. *tiada bekoe.*
 —, onbelemmerd, *tiada tertegah.*
Ongestrengtheld, b. n. *tiada terpintal.*
Ongestrooid, b. n. *tiada terhamboer.*
 — blijven, *tiada dihamboer.*

Ongestroopt, b. n. *tiada terkeupas*; *trada dikését*, L.: *tiada terkeloepas*.
Ongestudeerd, b. n. *jang tiada tahoe beladjar*; *jang tiada tahoe mengadji bodoh*.
Ongestuim, b. n. *zie Buiig*.
Ongestuit, b. n. *tiada tertahani*.
Ongestut, b. n. *jang tiada tertoeangkat*; *jang trada ditoendjang*, L.
Ongestuurd, b. n. *tiada terparéntah*; *tiada dipesan*.
Ongestuwd, b. n. *tiada tertimboen*; *tiada tertindih*.
Ongesuikerd, b. n. *tiada digoelai*; *trada ditaroh goela*, L.
Ongosust, b. n. *tiada terdaméjkan*.
 — laten, *tiada mendaméjkan*.
 — blijven, *tiada didaméjkan*, (*diperdaméjkan*); *trada djam*, L.
Ongetaand, b. n. *tiada tertjeloep warna pala*.
 —, *onbeneveld*, *tiada soeram*; *terang*.
Ongetabberd, b. n. *tiada pakéj djoebah*; *tiada pakéj badjoe pandjang*.
Ongetakeld, b. n. *tiada langkap*.
Ongetakt, b. n. *tiada bertjabang*; *tiada berdahan*.
Ongetand, b. n. *tiada bergigi*.
Ongetapt, b. n. *tiada tertjirit*.
Ongetart, b. n. *tiada teramang*; *trada diantjam*, L.
Ongetast, b. n. *tiada tertimboen*; *tiada tertindih*.
Ongetaxeerd, b. n. *tiada terniléj*; *trada ditagsir*, L.
Ongeteekend, b. n. *tiada bertandatangan*; *tiada bertapaq-tangan*.
 — laten, *tiada taroh tanda tangan*; *tiada taroh tapaq tangan*.
 —, *ongemerkt*, *tiada ampoenja tanda*; *dengan tiada tanda*.
Ongeteeld, b. n. *tiada teperanaq*; *tiada terdjadikan*.
Ongeteerd, b. n. *tiada terlaboer dengan gala lemboet*; *trada ditaroh ter*, L.
Ongeteld, b. n. *tiada terbilang*; *tiada terhiloeng*.
Ongetemd, b. n. *tiada diperdjinaqkan*; *tiada djinaq*; *boewas*.
 — laten, *tiada mendjinaqkan*.
 —, *blijven*, *tiada didjinaqkan*, (*diperdjinaqkan*).
Ongetemperd, b. n. *tiada terdjamkan*; *tiada senang*.
 —, (*van IJzer*), *tiada tersepoeh*.
Ongetemperdheid, vr. *peri jang tiada djinaq*; *galaq*.
 — *der lucht*, *pentjaroba*.
Ongetergd, b. n. *tiada teroesiq*.
 — laten, *tiada mengoesiq*.
Ongeteugeld, b. n. *tiada berkekang*; *trada pakéj tom*, L.
Ongetijgerd, b. n. *tiada berintiq*; *tiada bertoeoel*.

Ongetild, b. n. *tiada terangkat*; *tiada tertating*.
Ongetimmerd, b. n. *tiada teperoesaha*; *trada dibékin*, L.
Ongetield, b. n. *tiada bergelaran*.
Ongetoetst, b. n. *tiada teroedji*; *tiada tertjoba*.
 — laten, *tiada mengoedji*; *tiada mentjoba*.
Ongetongd, b. n. *tiada berlidah*; *trada poenja lidah*, L.
Ongetoomd, b. n. *tiada berkekang*.
 — laten, *tiada mengenakan kekang*.
 — blijven, *fig. toomeloos*, *tiada ter-tahan*.
Ongetoond, b. n. *tiada teroendjoeq*.
Ongetopt, b. n. *tiada teranting*.
Ongetornd, b. n. *tiada terboeka pendjahitannja*.
Ongetouwd, b. n. *tiada tersamaq*.
 — blijven, *tiada disamaq*.
 — laten, *tiada samaq*, (*menjamaq*).
Ongetralied, b. n. *tiada berkisi*; *tiada berdjala-besi*.
Ongetrapt, b. n. *tiada tertendang*.
Ongetreden, b. n. *tiada terindjaq*.
Ongetrensd, b. n. *tiada terannjam*.
Ongetroffen, b. n. *tiada terkena*.
Ongetrokken, b. n. *tiada tertarik*; *tiada terhéla*.
Ongetroost, b. n. *tiada terhiboer*.
 — blijven, *tiada dihiboerkan*.
 — laten, *tiada menghiboerkan*.
Ongetrouw, b. n. *tiada setjja*; *doerhaka*; *chijánat*, Ar.
 —, *bijw. zie Ontrouw*.
Ongetrouwdd, b. n. *boedjang*; *tiada terkawin*, (*ternikáhh*).
 — *van eene vrouw*, *tiada bersoewami*, *Hoft.*; *tiada berlaki*.
 — laten, *tiada mengawinkan*; *tiada menikahkan*.
 — *willen blijven*, *tiada maoe kawin*; *tiada hendaq nikáhh*.
Ongetrouwheid, vr. *doerhaka*; *chijánat*, Ar.
Ongetuchtigd, b. n. *tiada tersiksa*.
Ongetuigd, b. n. *belum langkap sakali*.
 Een — *schip*, *kapal jang belum langkap sakali*.
 — laten, *tiada melangkapkan*.
 — blijven, *tiada dilangkapkan*.
Ongetwijfeld, b. n. *tiada tergoendah*; *tantoe*; *soedah tantoe*; *pasti*, L.; *soedah karoewan*, L.
Ongetwijnd, b. n. *tiada terpintal*.
Ongeuit, b. n. *tiada terseboet*.
 — laten, *tiada seboet*.
Ongevaar, *bijw. zie Ongeveer*.
Ongevaarlijk, b. n. *tiada berbahaya*.
Ongevademd, b. n. *tiada terdepakan*.
 — laten, *tiada mendepakan*.
Ongeval, o. *tjlaka*; *oentoeng djahat*; *oentoeng malang*.

Ongevallig, b. n. ongelukkig, *bertjilaka*.
—, onangenaam, *t'ada disoekai; tiada diridlai*.

Ongevangen, b. n. *tiada tertangkap*.

Ongevat, b. n. *tiada terpegang; tiada tertangkap*.

Ongevederd, b. n. *tiada berboeloe*.

Ongeveegd, b. n. *tiada tersapoe; trada disapoe*.

Ongeveer, *bjw. agah; kira-kira; barang*.
— een jaar, *barang satahoen*.
— vier of vijf vaartuigen, *barang empat lma boewah perahoe*.

Ongeveild, b. n. *tiada dilélang*.
— laten, *tiada maoe dilélang*.

Ongeveinsd, b. n. *toeloes hati; betoel*.
—, *bjw. dengan betoel-betoel*.

Ongeveinsdelijk, *bjw. zie Ongeveinsd, bjw.*

Ongeveinsdheid, *vr. peri jang toeloes; kabetoelan*.

Ongeveld, b. n. *tiada tertembang*.

Ongeverfd, b. n. *tiada terlaboer dengan djanang; tiada ditaroh tjat, L.*

Ongevergd, b. n. *tiada terminta; tiada terpaqsa*.

Ongevestigd, b. n. *tiada tertegoeh; tiada dibékin koewat, L.*
— geld, *oewang jang tiada tergadéj*.
— blijven, *tiada digadéj*.
— laten, *tiada menggadéj*.

Ongevierd, b. n. *tiada menggadéj*.
— laten, *tiada dimasjhoerkan*.
— blijven, *tiada dimasjhoerkan*.

Ongevierendeeld, b. n. *tiada terbahagi-empat*.

Ongeviild, b. n. *tiada terkikir*.

Ongevild, b. n. *trada dikését, L.; tiada terkoepas*.

Ongevind, b. n. *tiada bersirip; trada poenja kèpès, L.*

Ongevlakt, b. n. *tiada bertjoering; tra poenja noda, L.*

Ongeveleschd, b. n. *tiada berdagang*.

Ongeveleid, b. n. *tiada terboeljoeq*.

Ongevelekt, b. n. *tiada tertjoering; dengan trada noda, L.*

Ongevlerkt, b. n. *tiada bersajap*.

Ongeveleugeld, b. n. *zie Ongevlerkt*.

Ongevlochten, b. n. *tiada teranjam*.

Ongevloekt, b. n. *tiada terkoetoeg; tiada terla'nat*

Ongevloerd, b. n. *tiada terdasarakan*.

Ongevlot, b. n. *tiada terbawa dengan getèk, L.; tiada terbawa dengan rakit*.

Ongevoed, b. n. *tiada tjoekoop makanannya; tiada kenjang*.

Ongevoederd, b. n. *tiada terberi makan*.

Ongevoegd, b. n. *tiada tertoeoep samboengannya*.

Ongevoegelijk, b. n. *tiada patoet; tiada laiq*.

Ongevoegelijkheid, *vr. peri jang tiada patoet; kalakoean jang boeken patoet*.

Ongevoegzaam, b. n. *zie Ongevoegelijk*.

Ongevoegzaamheid, *vr. zie Ongevoegelijkheid*.

Ongevoeld, b. n. *tiada terasa*.

Ongevoelig, b. n. *tiada rasa; tiada piloe; tegar*.
— Een — hart, *hati jang tegar*.
—, *wreed, kedjam, L.; gemas, L.*
—, *onverschillig, tiada sadlèli; tiada perdoeli, L.*

Ongevoeligheid, *vr. kategraran*.

Ongevoeliglijk, *bjw. dengan tegar*.

Ongevoerd, b. n. *tiada berlapisan*.
— laten, *tiada lapiaskan; trada taroh lapisan, L.*

Ongevolgd, b. n. *tiada terikoet; tiada tertoeoet*.

Ongevonden, b. n. *tiada terdapat*.

Ongevonnisd, b. n. *tiada terhhoekoem*.

Ongevoerd, b. n. *tiada tertajih*.

Ongevormd, b. n. *tiada beroepa*.
— laten, *tiada mereopakn*.
— blijven, *tiada diroepakan*.

Ongevouwen, b. n. *tiada terlipat*.
— laten, *tiada melipat*.

Ongevragd, b. n. *tiada tertanja*.
—, *bjw. dengan tiada ditanja*.

Ongevreesd, b. n. *tiada ditakoeti*.

Ongevreten, b. n. *tiada tertjaroeq; trada digegaras, L.*

Ongevrijd, b. n. *tiada bertoenangan; tiada dipinang*.

Ongevuld, b. n. *tiada diisi*.

Ongewaagd, b. n. *tiada tertjakap; tiada sanggoep, L.*

Ongewaardeerd, b. n. *tiada terniléj; tiada ditaroh harga*.
—, *blijven, tiada diniléjkan; tiada di-hargakan*.
— laten, *tiada hargakan; tiada niléjkan*.

Ongewaarschuwd, b. n. *tiada teperingat; trada dikasih ingat, L.*
— laten, *tiada mengingatkan; trada kasih tahoe, L.*

Ongewacht, b. n. *tiada ternanti*.

Ongewand, b. n. *tiada terkirkéj; tiada ditampi*.

Ongewapend, b. n. *tiada berendjata*.

Ongewarmd, b. n. *tiada dipanasi; trada dipanasin, L.*

Ongewasschen, b. n. *tiada tertjoetji; trada ditjoetji, L.*
—, *bjw. dengan tiada tertjoetji*.

Ongewast, b. n. *tiada tergosog dengan lilin; trada digosog lilin, L.*

Ongewaterd, b. n. *zuiver, tiada berader*.
—, *ongevlamd, tiada beriram-iram*.

Ongeweekt, b. n. *tiada terendam*.

Ongeweerd, b. n. *tiada tertegah*.

Ongeweigerd, b. n. *tiada terenggan*.

Ongewekt, b. n. *tiada dibangoenkan*.

Ongewelfd, b. n. *tiada terlengkoeng*.

Ongewend, b. n. ongekeerd, *tiada balik*.
—, ongewoon, *tiada bijasa*.
Ongewenscht, b. n. *tiada disoekai*.
Ongewenteld, b. n. *tiada terjoeling*.
Ongewerkt, b. n. *tiada terhoewat*; *trada dikerdja*, L.
Ongewet, b. n. *tiada terasah*; *trada digosoq*, L.
Ongeweten, b. n. *jang tiada dikatahoewi*.
Ongewettigd, b. n. *tiada hhalal*; *hharām*, Ar.
Ongeweven, b. n. *tiada tertenoen*.
Ongewichtig, b. n. *tiada berapa pentingnja*; *tiada berapa besar*.
Ongewied, b. n. *trada dikorèd*, L.; *tiada tertjaboet*.
Ongewiegd, b. n. *tiada terajoen-ajoen*.
Ongewiekt, b. n. *tiada bersajap*.
Ongewierookt, b. n. *tiada teroekoepi*; *trada diekoe-pin*.
Ongewijd, b. n. *jang tiada tertahhiskan*; *tiada moeqaddas*; *tiada soetji*; *hharām*, Ar.
Ongewijde, m. en vr. *orang jang tiada moeqaddas*.
—, *duisterling*, *orang kagelapan*.
Ongewild, b. n. *tiada lakoe*.
Ongewillig, b. n. zie **Onwillig**.
Ongewilligheid, vr. zie **Onwilligheid**.
Ongewin, o. *roepi*, zie **Verlies**, **Nadeel**, **Schade**.
Ongewis, b. n. *tiada tantoe*; *trada karoe-wan*, L.
Ongewischt, b. n. *tiada tersikat*; *trada disekat*, L.
Ongewisheid, vr. *hhal jang tiada tantoe*.
Ongewisseld, b. n. *tiada tertoekear*.
Ongewit, b. n. *tiada terpoetihkan*; *trada dibekin poetih*, L.
Ongewogen, b. n. *tiada tertimbang*.
— *bljiven*, *tiada ditimbang*.
— *laten*, *tiada timbang*.
Ongewolkt, b. n. *tiada berméga*; *tiada berawan-awan*.
Ongewond, b. n. *tiada tertoeke*; *tiada kina loeka*.
Ongewonden, b. n. *ongezwachteld*, *tiada terbaroet*; *tiada terbebut*; *tiada terlijat*.
Ongewoon, b. n. *boekān barang-barang*; *boekān kapalang*.
Ongewone dapperheid, *gagah berani jang boekān kapalang*.
—, *ongebruikelijk*, *tiada 'adat*; *boekān tjara*.
Ongewone kleeding, *pakéjan jang boekān tjara negeri*.
—, *zeldzaam*, *djarang*.
Eene ongewone vrucht, *boewah jang djarang*.
—, *niet gewend*, *tiada bijasa*.
—, *bljw. bijzonder*, *terlaloe*; *terlaloe amat*; *sakali*.
Ongewoonheid, vr. zie **Ongewoonte**.

Ongewoonlijk, *bljw. zie Ongewoon*, *bljw.*
Ongewoonte, vr. *tiada bijasa*; *koerang bijasa*.
In —, *onbruik zijn*, *tiada dipakéj lagi*.
Ongeworgd, b. n. *tiada tertjekèq*; *trada ditjekèq*, L.
Ongeworpen, b. n. *tiada terloetar*.
Ongeworven, b. n. *tiada terpapar*.
Ongewraakt, b. n. *tiada tertjela*; *tiada tertoeleaq*; *tertarima*; *soedah ditarima*.
Ongewreven, b. n. *tiada tergoosoq*; *tiada tergiling*; *trada digiling*, L.
Ongewroken, b. n. *tiada terbalas*; *tiada tertoeelah*.
— *laten*, *tiada balas*; *tiada toelah*.
— *bljiven*, *tiada dibalas*; *tiada ditoeelah*.
—, *bljw. dengan tiada terbalas*, (*tertoelah*).
Ongewrongen, b. n. *tiada terperah*; *trada diperas*, L.; *tiada terpoelas*.
—, *fig. vrij*, *bébas*; *mardahika*.
Ongewrongenheid, vr. *fig. kamardahikaän*; *peri jang bébas*.
Ongewurgd, b. n. zie **Ongeworgd**.
Ongezaagd, b. n. *jang tiada tegergadji*; *trada digergadji*, L.
Ongezaam, b. n. *tiada tertaboer*; *trada disebar*, L.
— *bljiven*, *tiada taboer*; *trada sebar*, L.
Ongezadeld, b. n. *tiada pakéj pelana*; *trada pakéj sèla*, L.; *tiada teperpelanakan*.
Ongezakt, b. n. *niet in zakken*, *tiada terkaroenghan*; *trada masoq di karoeng*, L.
—, *niet gedaald*, *tiada tertoeeroen*; *trada toeroen*, L.; *trada ambles*, L.
Ongezalfd, b. n. *tiada teroverap*.
Ongezameld, b. n. *tiada terkoempoel*; *tiada terhinpoen*; *tiada terkampoeng*.
Ongezand, b. n. *tiada dipasiri*; *trada dilarohin pasir*, L.
Ongezeemd, b. n. *tiada tersikat dengan kain koelit*.
Ongezeept, b. n. *tiada digasoq çaboen*.
Ongezegd, b. n. *tiada terseboet*; *tiada terkata*; *trada dibilang*, L.
Ongezegeld, b. n. *tiada termateréj*; *tiada tertjap*; *trada poenja tjap*, L.; *trada tjap*, L.
Ongezegen, b. n. *tiada tersaring*; *tiada tertapis*.
Ongezegend, b. n. *tiada terbarkat*.
Ongezegelijk, b. n. *tjeloeaq*, L.; *tiada maoe dengar*; *tiada maoe toeroet kata*; *nakal*; *delap*, L.; *kapala keras*.
Ongezegelijkheid, vr. *nakal*; *kategaran*; *perangéj jang tegar*.
Ongezellig, b. n. *poelaq*, L.; *tiada soeka berdjinag-djinakan*; *tiada soeka berteman*, (*berçohhbāt*).

Ongezelligheid, vr. *perangéj jang tiada soeka berteman.*
Ongezengd, b. n. *tiada kena hangoes.*
Ongezeth, b. n. *tiada terletaq; tiada ter-taroh.*
 Een — te steen, *intan jang tiada ber-kondam*, zie **Zetten**.
Ongezien, b. n. *jang tiada terlihat; ghâ-ib*, Ar.
 —, ongeacht, *tiada terhormat; tiada terbilangkan.*
Ongezift, b. n. *tiada terajaq; trada di-ajaq*; L.
Ongezind, b. n. *tiada soeka; tiada ridlá, Hoft*; malas.
 —, kwalijk gezind, *sakit hati.*
Ongezocht, b. n. *tiada tertjahari; tiada ditjahari.*
Ongezoden, b. n. *tiada termasaq; tiada tertanaq.*
Ongezolderd, b. n. *tiadz berloteng.*
Ongezond, b. n. *sakit; tiada njaman; tiada berçihhat.*
 —, schadelijk voor de gezondheid, *jang meroesakkan njaman; jang békin roesaq badan*, L.; *jang menjakitkan; jang mem-beri sakit; jang djadi penjakit.*
 —, fig. in het geloof, *moebdi*, Ar.; *kâfir*, Ar.
Ongezonden, b. n. *tiada terkirim; tiada tersoeroeh.*
Ongezondheid, vr. *kakoerangan njaman*, (*çihhat*); *sakit; penjakit.*
Ongezongen, b. n. *tiada ternjanji.*
Ongezongen, b. n. *tiada tertenggelam.*
Ongezooqd, b. n. *tiada tersoesoei.*
Ongezoomd, b. n. *tiada berkelim.*
Ongezouten, b. n. *tiada tergarani; trada ditarohin garam*, L.
 —, laten, *tiada menggarami.*
 —, laf, *tawar; hambar.*
Ongezuiverd, b. n. *tiada tersoetji; trada dibékin bresih*, L.
Ongezuurd, b. n. *tiada terchamir; trada tapéj*, L.; *dengan tiada ragi; foethr*, Ar.
Ongezwachteld, b. n. *tiada terbaroet; tiada terbebat.*
 —, laten, *tiada baroet; tiada bebat.*
Ongezwartseld, b. n. *tiada terlaboer dengan djelaga.*
Ongezwaveld, b. n. *tiada terbalirangi; trada ditaroh balirang*, L.
Ongezweept, b. n. *tiada tertjemoeq; trada dipoekoel tjamboq*, L.
Ongezwollen, b. n. *tiada bengkaq.*
Onglad, b. n. *kasap; tiada rata.*
Ongdadelijk, b. n. *jang tiada ilâh.*
Ongodist, m. *orang jang menjangkal Al-lah.*
Ongodisterij, vr. *penjangkalan Allah.*
Ongodsdiens, vr. *koerang dîn; koerang agama.*
Ongodsdiensdig, b. n. *tiada pegang agama.*

Ongodsdiensdigheid, vr. *koefr*, Ar.; *kakoerangan dîn.*
Ongodsdiensdiglijk, bijw. *atas peri jang tiada beragama.*
Ongodvreezend, b. n. zie **Ongodsdiensdig**.
Ongodvreezendheid, vr. zie **Ongodsdiensdigheid**.
Ongodvruchtig, b. n. zie **Ongodsdiensdig**.
Ongodvruchtigheid, vr. zie **Ongodsdiensdigheid**.
Ongoed, b. n. *tiada baik.*
Ongoedertieren, b. n. *tiada rahmán; tiada sajang.*
Ongoedertierenheid, vr. *kalakoesan jang tiada rahmán.*
Ongoedig, b. n. *tiada berkasihan.*
Ongoelijk, b. n. *leelijk, oedoeh; djelèk*, L.
Ongraag, b. n. *tiada soeka; malas.*
Ongroen, b. n. *tiadz hidjaw.*
Ongrondig, b. n. *tiada tantoe; tiada ka-roewan*, L.
Ongunst, vr. zie **Ongenade**.
Ongunstig, b. n. *tiada mengasih; tiada baik.*
 Iemand — *zjijn, bentji akan saorang; maoe kerdja djahat sama saorang*, L.
 —, bijw. *dengan tiada mengasih.*
Ongunstigheid, vr. *peri hâl jang tiada baik.*
 —, *kwaadwilligheid, kabentjian; ka-hendaq jang djahat.*
Ongunstiglijk, bijw. zie **Ongunstig**, bijw.
Onguur, b. n. *tempijas.*
 —, *weer, masa mengètjèl; masa hoedjan; hari tempijas.*
 —, *barsch, stuursch, bengis; kasar.*
 —, bijw. *dengan bengis.*
Onguurheid, vr. *peri tempijas.*
Onguurlijk, bijw. zie **Onguur**, bijw.
Onhandelbaar, b. n. *jang tiada bolèh dipegang; berat; jang soesah dipegang.*
 Een — *mensch, orang kakoe; orang jang tegar.*
Onhandelbaarheid, vr. *kaberatan.*
 —, *fig. peri jang tegar; kategran.*
Onhandig, b. n. *pengkoeh; kasar; koerang tjepat; gobloq*, L.
 —, bijw. *dengan pengkoeh; dengan gobloq*, L.
Onhandigheid, vr. *peri (lakoe) jang pengkoeh.*
Onhandiglijk, bijw. zie **Onhandig**, bijw.
Onhandzaam, bijw. zie **Onhandelbaar**.
Onhebbelijk, b. n. *koerang patoet; tiada láq; kasar; pengkoeh.*
Onhebbelijkheid, vr. *lakoe jang tiada patoet.*
Onheelbaar, b. n. *jang tiada dapat di-semboeh.*

Onheelaarheid, vr. *peri jang tiada dapat disemboeh.*

Onheil, o. *belá*, Ar.; *bilahi*; *tjilaka besar*; *toewalat*, A.

— stichten, *mengadakan belá*; *békin tjilaka*, L.

Onheilbron, vr. *açal belá*; *pohon tjilaka besar.*

Onheilig, b. n. *tiada moeqaddas*; *hharám*, Ar.

Eene — e plaats, *tempat jang hharám*; *tempat jang angkar.*

Onheiligheid, vr. *çifal jang hharám.*

Onheiliglijk, bijw. *atas peri jang hharám.*

Onheilzaam, b. n. *tiada bergoena*; *tiada berfaádat*; *tiada baik.*

Onheilzaamheid, vr. *peri jang tiada bergoena*; *peri jang tiada berfaádat.*

Onhelpelijk, b. n. *tiada dapat ditoe-loeng*; *trada boléh ditoeleeng*, L.

Onherbergzaam, b. n. *tiada soeka mendjamoe orang*; *trada soeka kasih menoempang orang*, L.; *tiada moerah hati.*

Onherbergzaamheid, vr. *perangéj jang tiada bersajang.*

Onherboren, b. n. *tiada diperanaqkan poela.*

Onherdenkelijk, b. n. *tiada dapat disedarkan*, (*terkenangkan*).

Onherdoenlijk, b. n. *tiada dapat di-boewat poela*; *trada boléh dikerdja luji*, L.

Onherhaalbaar, b. n. *tiada dapat dioelangkan.*

Onherkauwd, b. n. *tiada termamah bijag.*

Onherkenbaar, b. n. *tiada dapat dikenal poela.*

Onherkrijgbaar, b. n. *tiada dapat diperoleh poela*; *hilang sakali.*

Onherkrijgeliijk, b. n. zie **Onherkrijgbaar**.

Onherroepbaar, b. n. *onherroepelijk*, *jang tiada dapat diobahkan*; *qarár*, Ar.; *tetap*.

—, *onverplaatsbaar*, *een ander niet kunnende vervangen*, *tiada dapat mengganti*; *tiada dapat dipindahkan.*

—, *bijw. soedah tantoe.*

Onherroepelijk, b. n. zie **Onherroepbaar**.

Onherroepelijkheid, vr. *peri jang tiada kaobahan*; *peri jang qarár*, (*tetap*); *ka-tetapan*.

Onherstelbaar, b. n. *jang tiada dapat diperbaiki*; *jang trada boléh dibékin betoel*, L.

Onherstelbaarheid, vr. *kalakoean jang tiada dapat diperbaiki.*

Onheugelijk, b. n. *dari zamám dahoe-loe*; *jang tiada terkenangkan.*

Sedert — e *tjden*, *dari zamán dahoe-loe-kala.*

Onheusich, b. n. *onbeleefd*, *pengkoeh*; *koerang adjar*; *tiada tahoe ádat.*

—, *door list*, *steelswijze*, *dengan tipoe daja*; *mentjoeri-tjoeri.*

—, *bijw. denjan pengkoeh*; *dengan lakoe jang kasar.*

Onheuseliijk, bijw. zie **Onheusich**, bijw.

Onheusheid, vr. *kalakoean jang pengkoeh.*

Onhoffelijk, b. n. *kasar*; *tjaboel*; *pengkoeh*; *langgar hhormat.*

—, *bijw. atas peri jang pengkoeh*; *dengan kasar*; *dengan langgar hhormat.*

— *bejegenen*, *mentjaboeli.*

Onhoffelijkheid, vr. *kalakoean jang kasar*, (*pengkoeh*).

Onhoudbaar, b. n. *jang tiada boléh dipegang.*

—, *onverdedigbaar*, *jang tiada dapat dilindoeangkan*; *jang tiada boléh ditahan.*

Onhoudbaarheid, vr. *kalakoean jang tiada boléh dipegang.*

Onhouwbaar, b. n. *jang tiada boléh (dapat) ditebang.*

Onhuiselijk, b. n. *tiada soeka tinggal di roemah*; *soeka pasijar*; *soeka melantjong.*

—, *onbedreven in de huishoudkunde*, *tiada tahoe pégang hhal roemah tangga*, L.

Onhuiselijkheid, vr. *lakoe orang jang tiada soeka tinggal di roemah.*

Onhuwbaar, b. n. *belum áqal baligh*; *belum dewasa.*

Onhuwbaarheid, v r. *kalakoean orang jang belum áqal baligh.*

Onindachtig, b. n. *alpa*; *loepa*; *laléj.*

—, *bijw. dengan alpa*; *dengan loepa dan laléj.*

—, *bijw. dengan alpa*; *dengan loepa dan laléj.*

Onindachtigheid, vr. *kaloepaän*; *kala-léjan*; *kaälpaän.*

Onindachtigliijk, b. n. zie **Onindachtig**, bijw.

Onindruckbaar, b. n. *jang tiada dapat ditera*; *jang trada boléh ditjitaq*, L.

Onindruckkelijk, b. n. *kapala batoe*; *tegar sakali.*

Oningeademd, b. n. *tiada masoq dengan bernapas.*

Oningebakerd, b. n. *tiada terbebat dengan lampin.*

Oningebeseld, b. n. *tiada çajáli*; *tiada tersangka.*

Oningebesurd, b. n. *tiada tertarima*; *trada ditarima*, L.

Oningebogen, b. n. *tiada terlekoqkan.*

Oningebonden, b. n. *tiada terdjilit*; *tiada terikat.*

Oningebrecht, b. n. *tiada terbawa masoq.*

Oningedaagd, b. n. *tiada terpanggil dihadapan hhoekoem*; *trada disita*, L.; *trada kena sita*, L.

Oningedamd, b. n. *belum diikat dengan terbis*; *belum dibendoengkan.*

Oningediend, b. n. *tiada terkirim; trada dikasih masoq*, L.
Oningedijkt, b. n. *tiada terikat dengan terbis; tiada terterbis.*
Oningedragen, b. n. *tiada terbawa (dibawa) masoq.*
Oningeënt, b. n. *niet gevaccineerd, trada ditaroh tjatjar*, L.; *tiada tertaroh tjatjar.*
Oningehaald, b. n. *tiada terhambat; trada disoesoel*, L.
Oningehuldigd, b. n. *tiada dithabalkan.*
Oningehuurd, b. n. *tiada terséwa; trada diséwain*, L.
Oningekocht, b. n. *tiada terbeli.*
Oningekomen, b. n. *tiada datang; tiada sampé; tiada tertarima; tiada dibawa masoq.*
Oningekort, b. n. *tiada terpendèqkan; trada dibékin pèndèq*, L.
Oningekwartierd, b. n. *tiada ditoempangkan; tiada menoempang di roemah orang.*
Oningeladen, b. n. *tiada termoevat.*
Oningeleverd, b. n. *tiada terkirim; trada dikasih masoq*, L.
Oningelicht, b. n. *jang tiada dapat keterangan.*
 — *laten, tiada beri keterangan.*
Oningelijfd, b. n. *jang tiada diberi masoq; jang trada dikasih masoq*, L.
Oningenaald, b. n. *tiada terdjahit; trada didjahit*, L.
Oningenomen, b. n. *tiada terberi masoq; trada dikasih masoq*, L.
Oningepakt, b. n. *tiada terboengkoes; trada diboengkoes*, L.
Oningescheept, b. n. *tiada naik perahoe; belum naik perahoe.*
Oningeschonken, b. n. *tiada tersalin; tiada tertoewang.*
Oningeschreven, b. n. *tiada tersoerat.*
Oningesloten, b. n. *tiada terkepoeng.*
Oningesmeerd, b. n. *tiada tergoesog; trada digosoq*, L.
Oningespannen, b. n. *tiada terpasang.*
Oningetogen, b. n. *tiada senoenoh; tjaboel.*
Oningetogenheid, vr. *kalakoean jang tiada senoenoh.*
 —, *onkuischheid, pertjabeolan.*
Oningevoer, b. n. *tiada terbawa masoq; trada dikasih masoq*, L.
Oningevorderd, b. n. *tiada tertagih.*
Oningevuld, b. n. *tiada terisi; trada isinja*, L.
Oningewijd, b. n. *tiada tertahhiskan.*
 — *in geheimen, belum tahoe rahasija.*
Oningewilligd, b. n. *tiada diberi idzin; trada dikasih*, L.
Oningezameld, b. n. *tiada terkoempoel; tiada terhimpoen.*
Oningezeept, b. n. *tiada digosoq çaboen.*
Oningezegend, b. n. *tiada terbarkat; tiada dibarkati.*

Oningezonden, b. n. *tiada terkirim masoq; trada dikasih masoq*, L.
Oningezouten, b. n. *tiada terboeboeh garam; trada ditaroh garam*, L.
Oninnemelijk, b. n. *tiada dzap dialahkan; trada boleh diambil*, L.
Onjuist, b. n. *jang tiada betoel; jang tiada çahh.*
Onjuistheid, b. n. *kalakoean jang tiada betoel (çahh).*
Onkenbaar, b. n. *jang tiada dapat dikenal.*
Onkennelijk, b. n. *zie Onkenbaar.*
Onkeurlijk, b. n. *tiada bresih; tiada soetji; trada bresih*, L.
Onkiesch, b. n. *(in uitdrukkingen), béka-béka; tjaboel.*
Onkieschheid, vr. *pertjabeolan; kalakoean jang tiada senoenoh.*
 — *behandelen, mentjabeoli.*
Onklaar, b. n. *troebel, boetaq; keroeh.*
 —, *onverstaanbaar, tiada boleh diartikan.*
 —, *duister, gelap.*
 —, *verward, terkoesoet.*
 —, *onveilig, tiada sentawasa; berbahaja.*
 —, *vastgehaakt, niet vrij in beweging, opgetornd, tersangkoet.*
Onklaarheid, vr. *peri jang boetaq, (keroeh).*
 —, *verwardheid, peri jang koesoet.*
 —, *belemmering, kasangkoetan.*
Onkliefbaar, b. n. *zie Onkloofbaar.*
Onkloofbaar, b. n. *jang tiada dapat dibelah.*
Onkluifbaar, b. n. *jang trada boleh dipapag*, L.
Onkneusbaar, b. n. *jang tiada dapat diloeka.*
Onkstelijk, b. n. *tiada mahal; moerah djoega.*
Onkosten, m. *meerv. belandja; ongkos, verb.*, L.
 Na *aftek van alle* —, *sahabis bajjar segala belandja.*
 — *op reis, belandja di djalan.*
Onkrenkbaar, b. n. *tiada dapat ditjelaskan.*
Onkreukbaar, b. n. *jang tiada dapat dikeroetkan; jang trada kepel-kepel*, L.
 —, *onveranderlijk, jang tiada dapat diobahkan.*
Onkruid, o. *roempoet-roempoetan; sersah.*
 — *wieden, korèd roempoet-roempoetan.*
Onkuisch, b. n. *doekana; gatal; tjandala; zaní, Ar.; brantjah*, L.
 —, *bijw. dengan doekana; dengan gatal.*
Onkuischelijk, bijw. *zie Onkuisch.*
Onkuischheid, vr. *pertjabeolan; kalakoean jang doekana; kagatalan.*
Onkunde, vr. *kabodohan; kabebalan; djahálat, Ar.*
Onkundig, b. n. *bodoh; bebál; tiada ta-*

- hoe; tiada mengarti; tiada katahoean; tiada berchabar.*
 —, onervaren, *tiada bijasa.*
Onkundigheid, vr. *hhâl tiada katahoean.*
Onkundiglich, bijw. *dengan bodoh; atas peri jang bebâl.*
Onkunstig, b. n. en bijw. *tiada berpandéjan; tiada dengan kapandéjan.*
Onkwetsbaar, b. n. *kebal; betoewah; tiada dapat diloea; kosèn; palisa.*
 — door diepe studiën, *tâiqan.*
 — door wapenen, *tiada dimakan sendjata.*
Onkwetsbaarheid, vr. *peri jang kebal, (betoewah).*
Onlangs, bijw. *baharoe; tahadi, tadi; belom lama; baroesan, L.*
Onlasterlijk, b. n. *tiada bertjela.*
Onledig, b. n. *kerdja; tiada sempat; bekerdja, L.*
Onledigheid, vr. *oesaha; kerdja.*
Onleerorig, b. n. *tiada ta'loeq kapada datoeq; tiada bajar oepeti; lepas oepeti; mardahika.*
Onleerorigheid, vr. *kalakoean mardahika; kalakoean orang jang tiada bajar oepeti.*
Onleerzaam, b. n. *bodoh; gobloq, L.*
Onleerzaamheid, vr. *kabodohan.*
Onleesbaar, b. n. *tiada dapat (bolèh) dibatja.*
 Schier —, *uitgewischt, boeras.*
 —, *duister, dalam sakali; gelap; soesah diartikan.*
Onleesbaarheid, vr. *peri soerat jang tiada dapat dibatja.*
Onleschbaar, b. n. *tiada dapat dipoewaskan.*
 Onleschbare dorst, *dahaga jang tiada dapat dipoewaskan.*
Onleschbaarheid, vr. *kalakoean jang tiada dapat dipoewaskan.*
Onlesschelijk, b. n. zie **Onleschbaar.**
Onleverbaar, b. n. *jang trada patoet dibawa masoq; jang tiada baik; jang tiada bolèh ditarima; tiada lakoe.*
Onleverbaarheid, vr. *çifat jang tiada baik; peri barang jang tiada lakoe.*
Onlichamelijk, b. n. *tiada berbadan; tiada bertoeboeh; trada poenja badan, L.*
 Een spook (verschijning) is —, *maka hantoe iloe tiada bertoeboeh; hantoe itoe trada poenja badan, L.*
Onlichamelijkheid, vr. *çifat jang tiada bertoeboeh; peri jang tiada berbadan.*
Onlief, b. n. *tiada manis.*
Onliefelijk, b. n. *tiada sedap; tiada énaq; trada énaq, L.; tiada kenan.*
Onliefelijkheid, vr. *peri jang tiada sedap.*
Onlijdbaar, b. n. *niet aan lijden onderworpen, betoewah; kebal.*
 —, zie **Onlijdelijk.**

- Onlijdbaarheid**, vr. *peri betoewah.*
Onlijdelijk, b. n. *tiada dapat ditahan; tiada tertahan; tiada terderita.*
Onlijdelijkheid, vr. *kalakoean jang tiada terderita.*
Onlijdzzaam, b. n. *tiada tahoe çabar; koerang çabar.*
Onlijdzzaamheid, vr. *koerang çabar.*
Onloffelijk, b. n. *tiada kapoedjian; tiada haroes dipoedji; jang bertjela djoega.*
Onloffelijkheid, vr. *kalakoean jang tiada kapoedjian.*
Onloochenbaar, b. n. *jang tiada dapat disangkal.*
 —, *zeker, tantoe; benar; soenggoeh.*
 —, *bijw. soenggoeh-soenggoeh; dengan tantoe; atas peri jang benar.*
Onloochenbaarheid, vr. *peri hhâl jang tiada dapat disangkal.*
Onlosbaar, b. n. *jang tiada dapat diteboes.*
Onlosmakelijk, b. n. *jang tiada dapat dioerékan (diboeka).*
Onlust, m. *djemoean; moewal.*
 —, *kwelling, soesah hati.*
 —, *twist, tjidera.*
Onlustig, b. n. *lusteloos, tiada sedap; tiada énaq; trada énaq, L.*
 —, *lui, malas; segan; moelit; sedoesedoe.*
 —, *door afmatting, sinang.*
 —, *droevig, bersoesah hati.*
 —, *bijw. dengan soesah hati.*
Onlustigheid, vr. *kamalasan.*
Onmaatschappelijk, b. n. *tiada soeka lihat orang; soeka tempat jang sepi, L.; soeka tempat jang soenji; tiada soeka berteman.*
Onmacht, vr. *koerang koewasa; kaletihan; kalemahan; taham, Ar.*
 —, *bezwijming, moertja; pingsan; kalarang, L.; béhoesj, Perz.*
 Uit vrees van —, *karana takoet taham-lah.*
Onmachtig, b. n. *tiada berkoewasa; lemah; tiada bergahi; lemas, L.; dlais, Ar.; taham, Ar.; aljaz, Ar.*
 — uit zwakteid, *mandéj.*
 —, *bijw. dengan tiada koewasa.*
Onmachtigheid, vr. *kalemahan; peri jang dlais; kalemasan, L.*
Onmanierig, b. n. zie **Onbescheiden.**
Onmanierigheid, vr. zie **Onbescheidenheid.**
Onmanierlijk, b. n. *pengkoeh; koerang adjar; tiada tahoe 'adat; kasar.*
 —, *bijw. dengan pengkoeh.*
 —, *zeer, terlaloe; terlaloe amat; sakali.*
Onmanierlijkheid, vr. *peri jang pengkoeh; kalakoean jang kasar.*
Onmatig, b. n. en bijw. *terlaloe; amat; sakuli; sangat.*
 — *veel, terlaloe banjang.*

Te —, *terlalo amat*.
 —, zie **Ongemeen**.
 —, *gulzig, rakoes, L.; tjaroeg; demap*.
 —, *overvloedig, limpah*.
Onmatigheid, vr. *katjaroekan; lakoenia orang rakoes, L.; lakoe pendemap*.
Onmatiglijk, b. n. zie **Onmatig**.
Onmededeelbaar, b. n. *jang tiada dapat dichabarkan (diwartakan, diberitakan,); jang trada bolèh dikasih tahoe, L.; jang trada bolèh dibilang, L.; jang tiada dapat diwartakan*.
Onmededeelbaarheid, vr. *peri jang tiada dapat diwartakan, enz., zie Onmededeelbaar; çifat jang tiada terkata*.
Onmededeelzaam, b. n. *kikir; tiada moerah hati*.
 —, *niet spraakzaam, tiada soeka mengomong-omong; kakoe*.
Onmededoogend, b. n. zie **Onmededoogend**.
Onmededoogendheid, vr. zie **Onmededoogendheid**.
Onmedelijgend, b. n. zie **Onmededoogend**.
Onmededoogend, b. n. *tiada sajang; tiada berkasihan; gemas, L.; kedjam, L.*
Onmeègaande, b. n. *tegar; kakoe*.
Onmeetbaar, b. n. *jang tiada dapat dioekoer; tiada berhingga*.
Onmeetbaarheid, vr. *peri jang tiada berhingga*.
Onmengbaar, b. n. *tiada dapat ditjampoor, (dihoelem)*.
Onmengbaarheid, vr. *çifat jang tiada dapat ditjampoor*.
Onnensch, m. *orang tlàlim; orang zàlim, verb.*
Onnenschelijk, b. n. *tlàlim, Ar.; zàlim, verb.; kedjam, L.*
 —, *bijw. dengan tlàlim, (zàlim; kedjam)*.
 Eene — e *daad, perboewatan jang tlàlim*.
Onnenschelijkheid, vr. *peri (perangéj) jang tlàlim; hati jang kedjam, L.*
Onmerkbaar, b. n. *(voor het oog), jang tiada dapat dilihat*.
 — *(voor het gevoel), jang tiada dapat dirasa*.
Onmetelijk, b. n. zie **Onmeetbaar**.
Onmetelijkheid, vr. zie **Onmeetbaarheid**.
Onmiddellijk, b. n. en *bijw. dadelijk, kelaq djoega; sabentar djoega; kini; sangat*.
 —, *uit zich zelven, zonder tusschenkomst van iets anders, sendiri; dari sendirinja*.
 — *zal hij komen, maka sabentar djoega ija akan datang*.
 Eene — e *oorzaak, soewatoe sabab dari sendirinja*.
 — *daarop, kamoedian dari pada itoe maka kelaq djoega*.

—, *aanstonds, dengan sasd'at; sabentar, L.*
Onmiddellijkheid, vr. *peri hhal jang kelaq djoega*.
Onmild, b. n. *tiada moerah hati; kikir*.
Onmildheid, vr. *kikiran*.
Onmin, vr. *tjidera; perbuntahan*.
 In — *zija, berbantah; bertjidera; tjerèwèt, L.*
Onminnelijk, b. n. *tiada manis*.
 —, *grof, kasar; pengkoeh*.
 —, *stuursch, bengis*.
Onminnelijkheid, vr. *kalakoean jang tiada manis*.
Onminzaam, b. n. zie **Onminnelijk**.
Onminzaamheid, vr. zie **Onminnelijkheid**.
Onmisbaar, b. n. *dat niet missen kan, tantoe; pesti, L.*
 —, *dat niet gemist kan worden, jang tilapat tiada; jang wádjib; jang mesti ada, L.; jang berhhadjat; jang tiada dapat koerang*.
 —, *bijw. dengan wádjib; mesti, L.*
Onmisbaarheid, vr. *peri jang tantoe*.
 —, *noodwendigheid, peri jang wádjib*.
Onmisdadig, b. n. *tiada bersalah*.
Onmiskenaar, b. n. *jang tiada dapat salah mengenal; jang mesti dikenal, L.*
Onmoed, m. *hati ketjil; koerang hati*.
Onmoedig, b. n. *tjabar; hilang hati*.
Onmoedigheid, vr. *peri tjabar*.
Onmogelijk, b. n. *tiada dapat; tiada bolèh; moestahhil, Ar.*
Onmogelijkheid, vr. *peri hhal jang tiada dapat; tiada ihhtimál*.
Onmondig, b. n. *tiada báligh; belum 'aqal báligh; belum datang pada dewasa*.
Onmondige, m. *orang jang belum 'aqal báligh*.
Onmondigheid, vr. *peri hhal orang jang belum 'aqal báligh*.
Onnaakbaar, b. n. zie **Ongenaakbaar**.
Onnabootselijk, b. n. *jang tiada dapat ditiroe, (ditoeroet)*.
 —, *bijw. atas peri jang tiada dapat ditiroe, (ditoeroet)*.
Onnabootselijkheid, vr. *peri (çifat) jang tiada dapat ditiroe (ditoeroet)*.
Onnaburig, b. n. *jang tiada soeka berteman dengan orang sakampoeng, (tetangga)*.
 —, *bijw. seperti orang tetangga jang bengis*.
Onnadeelig, b. n. *tiada roegi; tiada djadi roegi*.
Onnadenkelijk, *bijw. jang tiada dapat orang mengarti; terlaloe dalam; gháib sakali*.
Onnadenkend, b. n. *tiada ingat; alpa; laléj*.
 —, *dengan boeta toeli; dengan trada ingat, L.*

Onnadenkendheid, vr. *kalakéjan; kaäl-paän*.

Onnadoenlijk, b. n. zie **Onnabootselijk**.

Onnadoenlijkheid, vr. zie **Onnabootselijkheid**.

Onnagangbaar, b. n. *jang tiada dapat dipariksa*.

Onnamakelijk, b. n. *jang tiada dapat ditoeroet boewatannja*.

Onnaspeurlijk, b. n. *jang tiada dapat disidiq, (didalamkan)*.

Onnaspeurlijkheid, vr. *çifat jang 'adjáib; peri jang tiada dapat disidiq; rahasya*.

Onnaspoorlijk, bijw. zie **Onnaspeurlijkheid**.

Onnatuurlijk, b. n. *tiada sedija; tiada perinja; terobah perinja; jang melawan peri, (perangéj)*.
— e zonden, dosa *jang melawan (thab'at, peri, perangéj)*.
— e houding, sikap *jang tiada sedija*.
Een — kind, *anaq kapista, (fásiq)*.
—, bijw. *atas peri jang tiada sedija*.

Onnatuurlijkheid, vr. *çifat jang tiada sedija*.

Onnauwkeurig, b. n. *koerang betoel; koerang çahh*.

Onnauwkeurigheid, vr. *peri hhal jang koerang betoel, (çahh)*.

Onnauwkeuriglijk, bijw. *atas peri jang koerang betoel, (çahh); tiada betoel*.

Onnavolgbaar, b. n. *jang tiada dapat ditiroe, (ditoeroet)*.

Onnavolgbaarheid, vr. zie **Onnabootselijkheid**.

Onnavolgelijk, bijw. zie **Onnavolgbaar**.

Onnavolgelijkheid, vr. zie **Onnabootselijkheid**.

Onnoembaar, b. n. *tiada terkatakan; tiada terkira-kira; tiada tepermenai*.
—, bijw. *atas peri jang tiada terkatakan*.

Onnoembaarheid, vr. *kalakoean jang tiada terkira-kira*.

Onnoemlijkheid, vr. *çifat jang tiada terkatakan*.
De — der sterren, *kabanjakan bintang*.

Onnoodig, b. n. *tiada oesah; ta-oesah; troesah, L.; tiada bergoena*.

Onnoodigheid, vr. *peri hhal jang tiada oesah; barang jang tra-oesah, L*.

Onnoodiglijk, bijw. *atas peri jang tiada oesah*.

Onnoodwendig, b. n. zie **Onnoodig**.

Onnoodwendigheid, vr. zie **Onnoodigheid**.

Onnoodzakelijk, bijw. zie **Onnoodig**.

Onnoodzakelijkheid, vr. zie **Onnoodigheid**.

Onnoozel, b. n. *onschuldig, soetji*.
—, weerloos, *jang tiada perlindoengan*.
—, eenvoudig, *zonder kwaad, toeloes*.

—, *swak van geest, bodoh; bingoen*.
—, *benzelachtig, sija-sija; perlentéj*.
—, *bijw. atas peri jang soetji*.

Onnoozelheid, vr. *kasoełjian*.
—, *domheid, kabodohan*.

Onnoozelijk, bijw. zie **Onnoozel**, bijw.

Onnut, b. n. *tiada bergoena; sija-sija*.
Een — werk, *pekerdjain jang tiada bergoena*.
Een — mensch, *orang sija-sija*.
—te taal uitslaan, *omong kosong, L.; berkata-kata jang sija-sija*.
—, vuil, *tjemar; nadjis; kotor*.
—, bijw. *atas peri jang tiada bergoena; dengan sija-sija*.

Onnuttelijk, bijw. zie **Onnut**, bijw.

Onnuttigheid, vr. *peri hhal jang tiada bergoena*.

Onnodijkt, b. n. *tiada terikat dengan terbis; tiada terterbis*.

Onomgearbeid, b. n. *tiada tertangala; tiada diloekoe, L.; zie Omarbeiden*.

Onomgeboend, b. n. *tiada tersikat, (disékat)*.

Onomgebogen, b. n. *tiada terbèngkoqkan*.

Onomgedeeld, b. n. *tiada terbahagi; trada dibaqi, L*.

Onomgedolven, b. n. *tiada tergali; trada dipatjoel, L*.

Onomgedraaid, b. n. *tiada terpoetar*.

Onomgegooid, b. n. zie **Onomgeworpen**.

Onomgegraven, b. n. zie **Onomgedolven**.

Onomgehakt, b. n. *tiada tertembang; tiada dipotong, L*.

Onomgehouden, b. n. zie **Onomgehakt**.

Onomgekapt, b. n. zie **Onomgehakt**.

Onomgekeerd, b. n. *tiada terbalik*.

Onomgekocht, b. n. *tiada tersoewapi*.
— laten, *tiada menjoewapi*.

Onomgekromd, b. n. *tiada bèngkoq*.

Onomgelegerd, b. n. *tiada terkepoeng; tiada dikepoeng*.

Onomgenaaid, b. n. *tiada berkelim*.

Onomgeploegd, b. n. *tiada tertangala; trada diloekoe, L*.

Onomgeroerd, b. n. *trada diadoeq, L.; tiada teroeléj*.

Onomgeschud, b. n. *tiada terkatjoq; tiada tergojang*.

Onomgeslagen, b. n. (van belastingen), *tiada terbahagi; belom ditantoekan*.

Onomgesmeten, b. n. zie **Onomgeworpen**.

Onomgespoeld, b. n. *tiada tertjoetji*.
— laten, *tiada tjoetji*.
— blijven, *tiada dijoeti*.

Onomgewend, b. n. *tiada terbalik*.

Onomgewenteld, b. n. *tiada tergoeling*.

Onomgeworpen, b. n. *tiada terbalikkan*.
— laten, *tiada membalikkan*.
— blijven, *tiada dibalikkan*.

Onomgezet, b. n. *tiada berpindah.*
Onomheind, b. n. *tiada terpayar; trada dipagarin, L.*
 — *blijven, tiada dipagari.*
 — *laten, tiada memagari.*
Onomkoopbaar, b. n. *jang tiada dapat disoewapi.*
Onomschanst, b. n. *tiada terbenteng.*
 — *laten, tiada membentengi.*
 — *blijven, tiada dibentengi.*
Onomschreven, b. n. *tiada tersoerat dengan katerangan, zie Omschrijven.*
Onomstootelijk, b. n. *jang tiada dapat direbahkan.*
 —, *ontegenzeggelijk, jang tiada dapat dilawan kata; benar; betoel; soenggoeh.*
 —, *bijw. soenggoeh-soenggoeh; dengan sabetoelnja.*
Onomvatbaar, b. n. *tiada dapat dipeleog; tiada dapat didakap.*
Onomzeild, b. n. *tiada terljari dengan menjoesoer.*
 — *laten, tiada berljari menjoesoer.*
Onomzichtig, b. n. *tiada bidjagsana; trada ati-ati, L., zie Omzichtig.*
 —, *bijw. dengan tiada bidjagsana; dengan boeta-toeli.*
Onomzichtigheid, vr. *kakoerangan bidjagsana.*
Ononderscheiden, b. n. *koesoet; tiada terang; gelap.*
 —, *bijw. dengan koesoet.*
Ononderscheidenheid, vr. *peri jang koesoet.*
Ononderscheidenlijk, zie *Oonderscheiden*, *bijw.*
Ononderworpen, b. n. *tiada ta'loeg; tiada teralah.*
Onontbeerlijk, b. n. *wádjib, Ar.; mesti ada, L.*
 —, *bijw. atas peri jang wádjib.*
Onontbeerlijkheid, vr. *peri jang wádjib; kakoerangan.*
Onontbindbaar, b. n. *jang tiada dapat dioeréjkan; jang tiada boleh diboeka.*
 —, *bijw. atas peri jang tiada dioeréjkan.*
Onontbindbaarheid, vr. *peri jang tiada dapat dioeréjkan.*
Onontbindelijk, *bijw. zie Onontbindbaar.*
Onontbindelijkheid, vr. *zie Onontbindbaarheid.*
Onontbloot, b. n. *tiada teléléj; tiada terboeka.*
 — *laten, tiada boeka; tiada teléléjkan.*
Onontboeid, b. n. *tiada teroeréj; tiada terlepas.*
 — *laten, tiada mengoeréjkan.*
 — *blijven, tiada dioeréjkan.*
Onontbolsterd, b. n. *tiada terkoepas.*
Onontdekt, b. n. *tiada terdapat.*
Onontteerd, b. n. *tiada terberi maloe; tiada tertjelakan.*
Onontgonnen, b. n. *tiada dimoelai.*

—, *van land, tiada terbebat.*
Ononthoudelijk, b. n. *tiada dapat diingalkan.*
Onontknoopelijk, b. n. *tiada dapat dioeréjkan.*
Onontnemelijk, b. n. *tiada dapat direboet.*
Onontroerd, b. n. *tiada terharoe.*
Onontsluitbaar, b. n. *tiada dapat diboeka.*
Ononttoomd, b. n. *tiada terboeka kekang; trada diboeka tom, L.*
Ononttroond, b. n. *tiada terhoeloe dari pada karatjaan.*
Onontvangbaar, b. n. *jang tiada dapat ditarima.*
Onontvangen, b. n. *tiada tertarima.*
Onontvluchtbaar, b. n. *onvermijdbaar, tiada dapat dilaloei.*
 —, *bijw. atas peri jang tiada dapat dilaloei.*
Onontvolkt, b. n. *tiada hilang gawm; raméj.*
Onontvonkbaar, b. n. *tiada dapat bernjala.*
Onontvrouwbaar, b. n. *jang tiada dapat diartikan, (dita'birkan).*
Onontvreembaar, b. n. *jang tiada dapat ditjoeri orang.*
Onontwapenbaar, b. n. *jang tiada dapat diambil sendjata.*
Onontward, b. n. *koesoet; tiada teroeréj.*
Onontwarrelijk, b. n. *jang tiada dapat dioeréjkan.*
Onontwijkbaar, b. n. *zie Onontvluchtbaar.*
Onontworpen, b. n. *jang tiada ditoeladankan; jang tiada terboewat dinah.*
Onontworstelbaar, b. n. *jang tiada dapat dilepaskan dengan bergoemoel.*
Onontzadeld, b. n. *tiada terboeka pelana; trada diboeka sela, L.*
Onontzegeld, b. n. *tiada terboeka materéjnja; trada diboeka tjapnja, L.*
Onoorbaar, b. n. *jang tiada laíj; jang tiada patoet; jang tiada dengan sepertinja.*
 —, *bijw. dengan tiada sapatoenja; dengan tiada sepertinja.*
Onoorbaarheid, vr. *kalakoean jang tiada patoet.*
Onoorbaarlijk, *bijw. zie Onoorbaar, bijw.*
Onoordeelkundig, b. n. *tiada boediman; dengan tiada boedi bitjara.*
Onoorspronkelijk, b. n. *tiada sedija.*
Onootmoedig, b. n. *tiada rendah hati; angkara.*
Onootmoedigheid, vr. *kakoerangan rendah hati; peri angkara.*
Onopgeblazen, b. n. *tiada penoeh angin.*
 —, *fig. tiada angkara; rendah hati.*
Onopgebonden, b. n. *tiada terikat.*
 — *haar, ramboet jang tiada dibékin kondéj.*

Onopgebracht, b. n. *tiada terbawa*.
 —, *niet opgevoed, tiada terpelihara; trada dipijara, L.; tiada tepeladjar.*

Onopgebrosen, b. n. *tiada terboeka; tiada terbonngkar.*
 —e lading, *moewatan jang tiada terboeka.*

Onopgedischt, b. n. *tiada tersadji.*

Onopgedolven, b. n. *tiada tergal.*

Onopgedrongen, b. n. *dengan ichtijár.*

Onopgedronken, b. n. *tiada terminoem habis; trada habis diminoem, L.*

Onopgedroogd, b. n. *tiada kering.*

Onopgeëischt, b. n. *trada kena sita L.; tiada tertagih.*

Onopgejord, b. n. *tiada tersingsing.*

Onopgegraven, b. n. *tiada tergal.*

Onopgehelder, b. n. *tiada terterangkan; tiada terang; gelap; moesjikil, Ar.*

Onopgheschen, b. n. *jang tiada ter-naiki.*

Onopgehoogd, b. n. *tiada tertimboen; trada dioeroeg, L.*

Onopgeklaard, b. n. *belum terang.*

Onopgekocht, b. n. *tiada terbeli samoeua; tiada terborong.*

Onopgekweekt, b. n. *tiada terpelihara; trada dipijara, L.*

Onopgemaakt, b. n. *tiada tersedija; trada dibékin sedija.*
 — laten, *tiada sedijakan; trada békin sedija, L.*

Onopgemerkt, b. n. *tiada teringat.*
 —, *ongezien, tiada terlihat; tiada ter-pandang.*

Onopgeofferd, b. n. *tiada tersembelèh.*

Onopgepoetst, b. n. *tiada diberesihkan; trada dibékin bresih, L.*

Onopgepronkt, b. n. *tiada terhijasi.*
 — laten, *tiada menghijasi.*
 — blijven, *tiada dihijasi.*

Onopgepropt, b. n. *tiada dipenoehi; tiada tersoewapi.*

Onopgeroepen, b. n. *tiada terpanggil.*

Onopgerold, b. n. *tiada tergoeloeng.*

Onopgeschokt, b. n. *tiada tersingsing.*

Onopgesloten, b. n. *tiada terkoentji.*
 —, *onpengesloten, tiada terboeka koentji; terkoentji.*

Onopgesmukt, b. n. *tiada terhijasi.*

Onopgesneden, b. n. *tiada terpotong.*

Onopgestroopt, b. n. *tiada tersingsing.*

Onopgeteekend, b. n. *tiada tersoerat; trada ditoelis, L.*

Onopgeteld, b. n. *tiada terdjoemlah; trada didjoemlah, L.*

Onopgetimmerd, b. n. *tiada leperoesaha poela; trada dibékin lagi, L.*

Onopgetooid, b. n. *tiada terhijasi.*

Onopgetooid, b. n. *tiada terkenakan kekang; trada dipakéj tom, L.*

Onopgetuigd, b. n. *tiada terpakéj.*

Onopgevoed, b. n. *tiada terpelihara; trada dipijara, L.*

Onopgevuld, b. n. *tiada penoeh; tiada terisi penoeh.*

Onopgewekt, b. n. *tiada terbangkitkan; tiada terbanggoenkan.*

Onopgezadeld, b. n. *tiada terkenakan pelana; trada ditaroh sèla, L.*

Onophoudelijk, b. n. *en bijw. senantijasa; tiada berhenti; tiada berkapoetoesan; selekala; hardam, Perz.*

Onoplettend, b. n. *zie Onaandachtig.*

Onoplettendheid, vr. *kaälpaän; kala-léjan.*

Onoplosbaar, b. n. *jang tiada dapat diantjoerkan.*
 —, *onverklaarbaar, jang tiada dapat dita'birkan; jang tiada dapat diartikan.*

Onoplosbaarheid, vr. *peri jang tiada dapat diantjoerkan.*
 —, *onverklaarbaarheid, peri jang ter-laloe gelap; dalam sakali; ghááb.*

Onoploselijkheid, vr. *zie Onoplosbaarheid.*

Onopmerkzaam, b. n. *tiada ingat; laléj; alpa.*
 —, *bijw. dengan laléj; dengan alpa.*

Onopmerkzaamheid, vr. *kaälpaän; kala-léjan.*

Onoppassend, b. n. *léna; loeps dan laléj; malas.*

Onoppassenheid, vr. *kamalasan; peri jang léna.*

Onoprecht, b. n. *tiada toeloes; tjoelas.*

Onoprechtheid, vr. *peri jang tiada toeloes; peri jang tjoelas.*

Onopsprakelijk, b. n. *tiada bertjela.*

Onoptilbaar, b. n. *tiada terangkat; trada bolèh diangkat, L.*

Onopwekkelijk, b. n. *jang tiada dapat dibangoenkan, (dibangkitkan).*

Onopwentelbaar, b. n. *jang tiada dapat digoeloengkan.*

Onopzettelijk, b. n. *jang tiada disahadjakan; trada sengadja, L.*
 —, *bijw. trada dengan sengadja, L.; tiada dengan sahadja.*

Onorde, vr. *zie Wanorde.*

Onordelijk, b. n. *tiada teratoer; koesoet.*
 —, *bijw. koesoet-koesoet.*
 —, *onbehoorlijk, tiada patoet; tiada láiq.*

Onordelijkheid, vr. *peri jang tiada patoet.*

Onordentelijk, b. n. *en bijw. zie Onordelijk.*

Onordentelijkheid, vr. *zie Onordelijk.*

Onoverdacht, b. n. *tiada teringat-ingat; tiada tertimbang.*

Onoverdekt, b. n. *jang tiada tertoeptoep; tiada tertoeoeng.*

Onovereenbrengelijk, b. n. *zie Onvereenbaar; tiada berpatoetan; tiada dapat dijampoer.*

Onovereenkomst, vr. *koerang moewá-faqat; koerang pakatan, L.*

Onvereenkomstig, b. n. *tiada berpa-toetan.*

—, *bijw. atas peri jang tiada berpa-toetan.*

Onvereenkomstigheid, vr. *tiada bandingan; koerang moewâfaqat.*

Onoverhaalbaar, b. n. *jang tiada dapat ditempelaq.*

Onoverklimbaar, b. n. *jang tiada dapat dinaiki.*

Onoverkomelijk, b. n. *jang tiada dapat diselesaĳkan, (dialahkan).*

Onoverlegd, b. n. *tiada dengan boedi bitjara.*

Onverschrijdbaar, b. n. *jang tiada dapat dilangkahi, (dilaŋoei).*

Onoverwinnelijk, *bijw. jang tiada dapat dialahkan; jang trada boldĳ dime-nang, L.*

Onoverwinnelijkheid, vr. *ĳifat jang tiada teralah.*

Onoverwonnen, b. n. *tiada teralah; trada dimenang, L.*

Onoverzienbaar, b. n. *tiada dapat dipandang djaoehnja.*

Onpaar, b. n. *gandjil; gasal.*

Onenparigheid, vr. *peri jang tiada rata.*

Onpartijdig, b. n. *tiada taoeroet sabelah-menjabelah; tiada djانب dār; 'ādil, Ar.*

Onpartijdigheid, vr. *ichlāq, Ar.; kalakoean jang betoel; peri jang tiada djانب dār.*

Onpartijdigheid, *bijw. dengan benar; dengan betoel; dengan soenggoeh-soenggoeh.*

Onpas, *bijw. als: te —, pada masa jang tiada baik (lāq, patoet).*

Onpasselijk, b. n. *tiada énaq; trada énaq, L.; sakit sedikit.*

Onpasselijkheid, vr. *sakit; penjakit.*

Onpeilbaar, b. n. *jang tiada terdoega; toebir.*

Onpeilbaarheid, vr. *kadalaman jang tiada terdoega.*

Onpersoonlijk, b. n. *tiada menoendjoeqkan orang; jang tiada kena orang.*

Onpersoonlijkheid, vr. *peri jang tiada kena orang.*

Onpijnlijk, b. n. *jang tiada mengadakan sakit; tiada bersakitan.*

Onplechtig, b. n. *tiada 'athlamat; koerang 'adat.*

Onprijselijk, b. n. *tiada kapoedjian; tiada patoet (haroes, lāq) dipoedji.*

—, *bijw. atas peri jang tiada kapoedjian.*

Onprofijtelijk, b. n. *tiada berlaba; tiada djadi oentoeng; trada kasih oentoeng L.*

Onprofijtelijkheid, vr. *peri jang tiada berlaba; kalakoean jang tiada djadi oentoeng.*

Onpungtig, b. n. *tiada loentjip.*

—, *niet nauwkeurig, tiada betoel; tiada dengan saqsamanja.*

Onpungtigheid, vr. *fig. koerang betoel.*

Onraad, m. *verwarring, gampar; hiroe-hara; roesoeh, L.; retoq, L.*

Onraadzaam, b. n. *tiada patoet; koerang baik; trada bidjaksana.*

—, *verwerpelĳ, makroeh, Ar.*

Onraakbaar, b. n. *jang tiada dapat di-kena.*

—, *onkwetsbaar, betoewal; kebal.*

Onradelijk, b. n. *jang tiada terterka.*

Onrecht, b. n. *tiada betoel; tlālim, Ar.; zālim, verb.; bāhilit, Ar.*

Onrecht, o. *tlālam, Ar.; hādī jang tiada benar; tiada hhaq.*

— *doen, menganjaja; menjakiti.*

—, *ongelĳĳ, salah.*

Gĳ hebt — *aldus te spreken, maka engkaw ada salah berkata demikijan.*

— *lijden, menderita tlālam; dipersakiti.*

Onrechtelijĳ, b. n. *koerang benar; tiada betoel.*

Onrechtig, b. n. *tlālim, Ar.; zālim, verb.; tiada betoel.*

Onrechtmatig, b. n. *melawan hhaq; tiada betoel.*

—, *onrechtvaardig, hharām, Ar.*

—, *bijw. dengan tiada hhaq; dengan tiada betoel.*

Onrechtmatigheid, vr. *peri jang tiada betoel; kalakoean jang tiada dengan hhaq.*

Onrechtmatiglijĳ, *bijw. atas peri jang tiada betoel; dengan tiada hhaq.*

Onrechtvaardig, b. n. *tiada betoel; tlālim, Ar.; zālim, verb.; tiada dengan hhaq; djāir, Ar.*

—, *bijw. zie Onrechtmatiglijĳ.*

Onrechtvaardigheid, vr. *tlālam, Ar.; tlālamāt, Ar.; peri jang tiada benar; hhaiĳat, Ar.*

Onrechtvaardiglijĳ, *bijw. zie Onrechtmatiglijĳ.*

Onrechtzinig, b. n. *dengan bid'at.*

De —en, *orang bid'at; orang moebdi.*

Onrechtzinnigheid, vr. *bid'at, Ar.*

Onredbaar, b. n. *onreddelijĳ, jang tiada dapat dilepoetkan, (dip-rteloangkan, dilepaskan).*

Onredelijk, b. n. *redeloos, jang boekan nāthiq; jang tiada berboedi.*

—, *onbillĳĳ, tiada patoet; tiada lāq.*

—, *zie Onrechtvaardig.*

Onredelijkheid, vr. *peri jang tiada berboedi.*

Onregelmatig, b. n. *tiada teratoer; tiada dengan andam.*

—, *bijw. atas peri jang tiada teratoer; koesoet-koesoet.*

Onregelmatigheid, vr. *peri jang tiada teratoer.*

Onregelmatiglijĳ, *bijw. zie Onregelmatig, bijw.*

Onrein, b. n. *morsig, tjemar; nadjis; kotor, L.*

—, *(in de godsdienst), hharām, Ar.; makroeh, Ar.*

- e geest, *djin jang nadjis*.
 —, onkuisch, *doekana; gatal*.
 —e begeerten, *kainginán; hawá napsoe*.
 —, *bijw. dengan tjemar; atas peri jang nadjis*.
Onreinheid, vr. *peri jang tjemar; nadjasat*, Ar.; *peri jang nadjis*.
 — van eene plaats, *kalakoean jang hharám*.
 Staat van —, die het verrichten van plechtige gebeden verbiedt, *hhadutz*, Ar.
Onreinigheid, vr. zie **Onreinheid**.
 —, iets onreins, *barang jang nadjis*, (*tjemar, kotor*).
Onrekkelijk, b. n. *kakoe*.
 —, zie **Ontoegevend**.
Onrekkelijkheid, vr. *peri jang kakoe*.
Onreppelijk, b. n. zie **Onroerlijk**.
Ontilbaar.
Onriekbaar, b. n. *jang tiada berbae*.
 Onriekbare bloemen, *boenja jang tiada wangi*, (*berbae*).
Onrijbaar, **Onrijdbaar**, b. n. van wegen, *jang tiada dapat didjalani kanlaráin*.
Onrijm, o. *karangan soerat jang tiada sja'ir* (*sajr*, L).
Onrijp, b. n. *mentah; mengkal; tiada masaq; trada matang*, L.
 — fruit, *boewah-boewahan jang mengkal*, (*trada matang*, L.); *boewah-boewahan jang mentah*.
 —, *ondoordacht, tiada difikir baik-baik; koerang pariksa*.
 —, *fig. dengan bangat; dengan koerang pariksa*.
Onrijpheid, vr. *peri jang mengkal; koerang matang*, L.
Onrijpigheid, vr. zie **Onrijpheid**.
Onroerend, b. n. *jang tiada bergeraq*.
 —e goederen, *barang jang tiada bergeraq; roemah-roemah dan tanah-tanah*, zie **Roerend**.
Onroerlijk, b. n. *jang tiada dapat digeraqkan*.
Onroomsch, b. n. *jang boekan Roemáwi*.
Onruim, b. n. *sesaq*, zie **Nauw**, eng.
Onrust, vr. *soesak hati; masjhoel*, Ar.
 —, *ongerustheid, angst, tjintja; per-tjintaán*.
 — in het land, *gampar; roesoeh*, L.; *hiroe-hara*.
Onrustig, b. n. *bersoesah hati; masjhoel*, Ar.
 —, van eenen zieke, *balisah*.
 Een — mensch, *orang ganggoe*.
 —, *onstuiniig, oproerig, gampar; hiroe-hara*.
 — en besluiteloos, *goendah; bimbang*.
 —, *bijw. dengan soesah hati*.
Onrustigheid, vr. *tjinta; masjhoel*, Ar.
 —, van zieken, *balisah*.
Onrustiglijk, *bijw. zie Onrustig, bijw.*
Onrustmaker, m. *orang jang gampar; orang jang menghiroe-harakan*.

- Onruststoker**, m. zie **Onrustmaker**.
Ons, pers. voornaamw. 1 pers. meerv. u en mij, *kita*.
 — hem en mij, hen en mij, *kami*.
 —, *kita-orang*, L.
 Hij kwam tot —, *maka ija-poen datang kapada kami; dija soedah datang sama kita-orang*, L.
 Hij ziet —, *maka ija-poen melihat kami*.
Ons, (m. en o. onze, vr.) bezittel. voornw. van den 1 pers. meerv. *kami poenja; kami, kita* (*orang*) *poenja, kita* (*orang*).
 — huis, *kami poenja roemah; roemah kami; kita* (*orang*) *poenja roemah; roemah kita* (*orang*).
Onschadelijk, b. n. *jang tiada meroesaqkan; jang tiada memberi madlarat*.
 —, geen verlies aanbrengeend, *tiada meroegikan; trada b'kin roegi*, L.
Onschadelijkheid, vr. *peri jang tiada meroesaqkan*.
Onschappelijk, b. n. *dengan tiada patoet; terlaloe sangat*.
 —, *bijw. atas peri jang tiada patoet*.
Onschappelijkheid, vr. *kasangatan; peri jang tiada patoet, (sedarhana)*.
Onschatbaar, b. n. *jang tiada dapat dihargakan, (diniljkan); jang tiada terkira-kira harganja*.
Onschatbaarheid, vr. *çifat jang tiada dapat dihargakan; çifat jang indah-indah*.
Onschattelijk, b. n. zie **Onschatbaar**.
Onscheidbaar, b. n. *jang tiada dapat ditjeréj*.
 —, *bijw. atas peri jang tiada dapat ditjeréj; trada boléh poetoes* (*ditjeréj*), L.
Onscheidbaarheid, vr. *peri jang tiada dapat ditjeréj* (*diantjoerkan*).
Onscheidelijk, b. n. zie **Onscheidbaar**.
Onscheidbaar, b. n. *jang tiada dapat diroesaqkan, (dilanggar)*.
Onscheidbaarheid, vr. *peri jang tiada dapat dilanggar*.
Onscheidelijk, b. n. zie **Onscheidbaar**.
Onscherp, b. n. *koerang tadjam; tiada tadjam; toempoel; mintoel*, L.
Onscherpheid, vr. *peri jang koerang tadjam; katoempoelan*.
Onscheurlijk, b. n. *jang tiada dapat ditjarik, (disowèg, L.; dirobèg, L.)*
Onschiftelijk, b. n. *jang tiada djadi bekoe*.
Onschikkelijk, b. n. *kotor; nadjis; tjemar*.
Onschikkelijkheid, vr. *peri jang tjemar*.
Onschilderbaar, b. n. *jang tiada dapat digambarkan*.
Onschoon, b. n. zie **Onklaar**.
Onschuld, vr. *kasoetjian; peri jang soetji*.
Onschuldig, b. n. *soetji; tiada be'salahan; bresih*.

—, *bijw. dengan soetji; atas peri jang tiada bersalahan.*
Onschuldiglijk, *bijw. zie Onschuldig, bijw.*
Onsierlijk, b. n. *trada bagoes, L.; tiada élog.*
Onsierlijkheid, *vr. peri jang tiada élog; kalakoean jang trada bagoes, L.*
Onslaperig, b. n. *tiada mengantoeq.*
Onslitbaar, b. n. *jang tiada dapat diloesoehkan; jang trada bolèh roesag, L.; jang trada bolèh amoh, L.*
Onslitbaarheid, *vr. éfjat jang tiada dapat diloesoehkan.*
Onsmaak, m. *djemoean; djemoe.*
Onsmakelijk, b. n. *tawar rasanja; hambor rasanja.*
Onsmakelijkheid, *vr. rasa jang tawar, (hambor).*
Onsmeltbaar, b. n. *jang tiada dapat dilaboerkan, (diantjoerkan).*
Onsmeltbaarheid, *vr. peri jang tiada dapat dilaboerkan, (diantjoerkan).*
Onsmeltelijk, b. n. *zie Onsmeltbaar.*
Onsmertelijk, b. n. *jang tiada menjakitkan; jang trada békin sakit, L.*
Onspijs, *vr. makanan jang kadjemoean.*
Onspoed, m. *tjlaka; malang.*
Onspoedig, b. n. *traag, perlahan-lahan; lambat; plan-plan, L.*
Onspraakzaam, b. n. *tiada soeka ber-kata-kata; tiada soeka mengomong-omong; soeka dijam-djam.*
Onspraakzaamheid, *vr. perngéj orang soeka berdjajamkan diri.*
Onstaatkundig, b. n. *en bijw. tiada dengan 'ilmoe sjarth karadjaän; melawan sjarth karadjaän.*
Onstade, *bijw. zie Onpas.*
Onstadig, b. n. *zie Ongestadig.*
Onstandvastig, b. n. *tiada qarár; tiada tetap; tiada tegoeh;imbang.*
 —, *bijw. atas peri jang tiada qarár, (tetap, tegoeh).*
Onstandvastigheid, *vr. peri jang tiada qarár, (tetap, tegoeh).*
Onstandvastiglijk, *bijw. zie Onstandvastig, bijw.*
Onstemmig, b. n. *tiada moewáfaqat; trada pakatan, L.*
Onsterfelijk, b. n. *tiada kamatian; kekal; baqá, Ar.; qajjoem, Ar.*
 —e *roem, gah kekal; gah sampoerna.*
 — *maken, kekalkan.*
 Hoedanig de Heere alomtegenwoordig en alziende en levende en — is, *betapa Toehan djoewa hhdllir dan náthlir dan hajj dan qajjoem.*
 —, *bijw. atas peri jang kekal.*
Onsterfelijkheid, *vr. peri jang kekal.*
 —, *het volgende leven, achirat, Ar.*
 —, *de eeuwige wereld, negeri jang baqá.*
Onsterk, b. n. *tiada goewat; lemah; lemas, L.*

Onsterkte, *vr. koerang goewat.*
 —, *zwakheid, kalemahan; kalemasan, L.*
Onstichtelijk, b. n. *tiada membaiki.*
 —, *bijw. schandelijk, dengan tiada se-noenoeh; atas peri jang memberi maloe.*
Onstilbaar, b. n. *jang tiada dapat didjajamkan.*
Onstoffelijk, b. n. *tiada berdzát; tiada berwoedjoed.*
Onstoffelijkheid, *vr. perangéj jang tiada berdzát.*
Onstrafbaar, b. n. *tiada bertjela; tiada bersalahan; tiada dapat disiksakan.*
 —, *bijw. atas peri jang tiada kasiksaän.*
Onstrafbaarheid, *vr. kalakoean jang tiada dapat disiksakan.*
Onstraffelijk, b. n. *zie Onstrafbaar.*
Onstraffelijkheid, *vr. zie Onstrafbaarheid.*
Onstreng, b. n. *tiada keras.*
Onstrijdbaar, b. n. *tjabar; koerang hati; tiada berani berperang.*
Onstuimig, b. n. *tempijas; keras; riboet; tjaboel; loemboe.*
 — *weér, masa tempijas.*
 —e *wind, angin keras; angin riboet.*
 —e *zee, laoet bertjaboel; laoet loemboe.*
 —e *golven, ombag tjaboel; ombag loemboe.*
 —, *driiftig, pendaloengan; perang peroes.*
 —, *rumoerig, sasar.*
 —, *bijw. dengan keras; dengan sangat.*
Onstuimigheid, *vr. peri jang keras, (sangat).*
 De — *der golven, tjaboelnja ombag.*
 De — *des gemoeds, kasangatan hati.*
 —, *drift, toorn, amarah; marah, L.: moerka, Hoft*
Onstuimiglijk, *bijw. zie Onstuimig, bijw.*
Onstuitbaar, b. n. *tiada dapat ditahani; tiada tertahani.*
Ontaard, b. n. *terobah perangéj.*
 —, *zie Wreed, m.*
Ontaardeling, m. *en vr. orang kapista, (fúsiq).*
Ontaarden, o. w. *berobah perangéj kapada kadjahatan; djadi djahat.*
Ontaardheid, *vr. perobahan perangéj kapada kadjahatan.*
Ontaarding, *vr. zie Ontaardheid.*
Ontadelen, b. w. *hoeloerkan djadi hina bangsanja; petjatkan dari pada pangkat bangsawan.*
 —, *verlagen, berkedjikan.*
 De *ondeugd ontadelt den mensch, maka kadjahatan itoe berkedjikan manoesija.*
Ontadeling, *vr. peri hhdll dipetjatkan dari pada pangkat bangsawan; hhdll menghoeloerkan djadi hina bangsanja.*
Ontademen, b. w. *ambil napas; ambil djawa; mematikan.*
Ontallijk, b. n. *tiada dapat dibilang; tiada dikira-kirakan; tiada tepermanai.*

Ontalijkheid, vr. *kabanyakan jang tiada tepermanai.*

Ontankeren, b. w. *oeréjkan saoeih; angkat (boek) djangkar, L.*

Ontankering, vr. *pengoeréjan saoeih; pengangkatan djangkar, L.*

Ontastbaar, b. n. *jang tiada dapat diraba.*

Ontbakeren, b. w. *boek kain lampin.*

Ontballasten, b. w. *angkat toelaq bara.*

Ontbasten, b. w. *boewang koelit; angkat koelit.*

Ontbedelen, b. w. *tjoba dapat dengan minta-minta.*

Ontbeenen, b. w. *angkat toelang dari dalam daging.*

Ontbeerlijk, b. n. *jang tiada berhhádjat; jang trada mesti, L.; jang tiada oesah; jang tra oesah, L.*

Ontbeerlijkheid, vr. *kalimpahan; barang jang tiada berhhádjat.*

Ontberen, b. w. *berkoerang; koerang; pantang.*

Wijn kunnen —, tahoe pantang diri dari pada minoem aer anggoer.

Geld —, berkoerang oewang.

Ontbering, vr. *kakoerangan.*

Ontbieden, b. w. *soeroeh datang; panggil; soeroeh panggil.*

—, bestellen, soeroeh kirim.

—, zie Noodigen.

Ontbieding, vr. *parentah akan datang.*

—, zie Bestelling.

—, dagvaarding, sita, Eur.; panggilan dihadapan hhoekoem.

Ontbijt, o. *fithr, Ar.; makanan pagi hari. —, ontnuchtering, loehnat, Ar.*

Ontbijten, o. w. *makan pada pagi hari.*

Ontbindelijk, b. n. *jang dapat dioeréjkan.*

Ontbinden, b. w. *boek ikatan; oeréjkan.*

Eenen hond —, lepaskan anjing.

—, oplossen, antjoerkan; békin antjoer, L.

Een huwelijk —, oeréjkan hhál kawin; tjeréjkan.

Eene verbindtenis —, rombaq perdjandjian.

Ontbonden worden, sterven, meninggal, zie Sterven.

Ontbindend, teg. *deelw. jang mengan-tjoerkan, zie Ontbinden.*

Ontbinding, vr. *pengoeréjan; pemboekaän. —, oplossing, pengantjoeran.*

Ontbitteren, b. w. *hilangkan pahit.*

Ontbladeren, b. w. *loeroehkan daoen.*

De wind heeft de boomen ontbladerd, maka daoen pohon itoe diloeroehkan angin; maka angin soedah meloeroehkan daoen pohon itoe.

Ontbladering, vr. *hhál meloeroehkan daoen.*

Ontblinden, b. w. *boek kain dari pada mata.*

—, fig. beperlihatkan kabenaran.

Ontbloemen, o. w. *lujoé boenganja, (kembangja, L.); kahilangan boenganja.*

—, b. w. ontmaagden, ambil prawan; mentjoeri orang poenja prawan, L.; me-roeyoel, peroeoel; ambil perdaraän.

Ontbloesemen, o. w. *zie Ontbloemen.*

Ontblooten, b. w. *telandjangan; boek, memboek; meléléjkan; oenes, mengoenoes; kelampéj.*

Het lichaam —, telandjangan badan, (toeboeh).

Den boezem —, meléléjkan soesoe.

Ontbloom, telandjang; teléléj.

De wortels eens booms —, boek akar pohon.

De billen —, door de sarong of rok-ken op te lichten, silaq pantat.

Een zwaard —, mengoenoes pedang.

Een ontbloote kris, keris jang terke-lampéj.

De grenzen —, teléléjkan pinggir tanah.

Zich van geld —, belandjakan segala oewangnja.

Van volk —, menghilangkan isi negeri.

Zich van alles — om anderen te helpen, memberi samoewa akan meneloeng orang lain.

Van gezond verstand ontbloom, hilang 'agal boedi; boeta toeli.

—, wegvoeren, kaloewarkan; bawa ka-luewar.

Ontblooting, vr. *penelandjangan; pem-boekaän; pengoenoesan; penghilangan, zie Ontblooten.*

Ontboeien, b. w. *oeréjkan rantéj; boek rantéj, L.*

Ontboeijing, vr. *pengoeréjan rantéj; pem-boekaän rantéj.*

Ontboezemen, b. w. *kaloewarkan.*

Ontboezeming, vr. *hhál menyaloewarkan.*

Ontbolsteren, b. w. *koepas, mengoepas; koebag.*

Gelijk een pas ontbolsterde arekanoot, sabagéj pinang jang baharoe dikoepas.

Ontbolstering, vr. *hhál mengoepas; pem-boekaän koelit.*

Ontbondelen, b. w. *boek boengkoesan; boek berkas.*

Ontbondeling, vr. *pemboekaän boeng-koesan.*

Ontbonden, b. n. en *deelw. opgelost, antjoer; loeloeh.*

Ontborrelen, o. w. *berpantjar dari pada gelaga.*

Ontborreling, vr. *pantjaran dari pada gelaga.*

Ontbranden, o. w. *menjala; dipasang.*

Het vuur ontbrandde door den wind aangeblazen, maka api poen menjala di-tijoejp angin.

Van lieide —, birahi dengan 'isjg.

Van toorn —, hangat amarah.

Het geschut ontbrandde, maka bedil poen dipasang oranglah.

Hij ontbrandde van toorn, *maka hangat-lah amarahnja.*
Ontbranding, vr. *hhál* menjala; *hhál* pasang.
Ontbreidelen, b. w. *angkat* (boeka) *kekang*; *boeka tom*, L.
Ontbreideling, vr. *pemboekaan* *kekang*.
Ontbreinen, b. w. *angkat* (boewang) *oetaq*.
Ontbreken, o. w. *berkoerang*; *ada koerang*.
 Er ontbreekt niets aan, *itoe tiada koerang satoe apa.*
 Het ontbrekende aanvullen, *menjam-péjkan barang jang berhhádjat.*
Ontbreking, vr. *kakoerangan*.
Ontbundelen, b. w. zie **Ontbondelen**.
Ontbundeling, vr. zie **Ontbondeling**.
Ontburgeren, b. w. *petjatkan* dari pada *pangkat mardahika*.
Ontcijferaar, m. *orang jang membatja soerat angka*.
 —, *nitlegger*, *orang jang menerangkan*.
Ontcijferen, b. w. *batja soerat angka*.
 —, *verklaren*, *menerangkan*; *ta'birkan*.
Ontcijfering, vr. *pembatjaan soerat angka*.
Ontdagen, o. w. *moelai djadi sijang*; *dinihari*.
Ontdansen, o. w. *laloe sambil menari*.
 —, b. w. *melaloei* dengan *menari*.
Ontdarmen, b. w. *boewang tali peroet*; *angkat tali peroet*.
Ontdekken, b. w. *boeka*; *angkat*.
 Het hoofd —, *angkat topi*, L., (*tjepija*).
 Het hoofd — (van priesters), *angkat serban*.
 —, *fig. gewaar worden*, *baharoe melihat*; *tentang*, *menentang*.
 Goud —, *mendapat amas*.
 —, *mededeelen*, *memberi tahoe*; *kasih tahoe*, L.
 —, *openbaren*, *mengatakan*; *mengadoekan*.
 Een geheim —, *memboekakan* (*memandjangan*) *rahasija*.
 Het hoofd eener samenzwering —, *moendjoeqkan kapala orang jang bermoe-wasagat* dengan *soempah*.
Ontdekker, m. *orang jang memboekak*, (*mengangkat*), zie **Ontdekken**.
Ontdekking, vr. *pemboekaan*; *pengangkatan*; *pendapatan*; *idjad*, Ar., zie **Ontdekken**.
Ontdelven, b. w. *mentjeréj* dengan *meng-gali*.
Ontdobbelen, o. w. *loepoetkan* dengan *boewang pari*, (*dadoe*).
Ontdoen, b. w. *tiadakan*.
 —, *losmaken*, *boeka*; *oeréj*.
 Zich van zijne kleederen —, *tanggalkan pakéjan*; *boeka pakéjan*.
 Zich van eene knecht —, *kasih kaloe-war boedjang saorang*, L.; *lepaskan* (*kaloe-warkan*) *hamba saorang*.

Ontdonkeren, b. w. *menghilangkan ka-gelapan*.
Ontdoeien, b. w. *tjaerkan*; *melilikkan*.
 —, o. w. *djadi tjaer*.
Ontdoeing, vr. *hhál* *mentjaerkan*.
Ontdraaien, b. w. *boeka* dengan *poetar*.
Ontdraven, o. w. *lari* dengan *djokdjok*, zie **Draven**.
Ontdrippelen, o. w. zie **Ontdrui-pen**.
Ontdroppen, o. w. zie **Ontdrui-pen**.
Ontdrui-pen, o. w. *djatoh bertitig-titiq*.
Ontdruppen, o. w. zie **Ontdrui-pen**.
Ontduiken, o. w. *melaloei*.
 Gevaren —, *melaloei behaja*.
Ontduiking, vr. *hhál* *melaloei*; *laloe*, L.
Ontduisteren, b. w. *hilangkan gelap*; *menerangkan*; *békin terang*, L.
Onteedigen, b. w. *lepaskan* dari pada *soempah*.
Onteediging, vr. *pelapasan* dari pada *soempah*.
Onteenigen, b. w. *sakoekan*; *tjeréjkan*.
 —, *twist stoken*, *bangkitkan tjidera*; *békin stori*, L.
Onteeeren, b. w. *mentjelakan*; *berkedjikan*.
 Eene maagd onteeren, *meroegoel anaq dara*; *békin roesag prawan*, L.
 —, *ereloos verklaren*, *petjatkan* (*hoe-loerkan*) dari pada *pangkat jang kahhor-matan*; *berkedjikan* dengan *poatoesan hhoekoem*.
Onteerend, b. n. *jang berkedjikan*, zie **Onteeeren**.
Onteerung, vr. *pentjelaan*; *pertjelaan*; *pengedjian*.
 —, *ontmaagding*, *peroegoelan*; *hhál* *meroegoel anaq dara*.
Ontegensprekelijk, b. n. *jang tiada dapat dilawan kata*; *tantoe*; *benar*.
 —, *qjw*. dengan *tantoe*; *atas peri jang benar*.
Ontegensprekelijkheid, vr. *peri hhál jang tiada dapat dilawan kata*; *peri jang tantoe*; *kabeneran*.
Ontegenstaanbaar, b. n. *jang tiada dapat dilawan*; *jang tiada terlawan*; *tegoeh*.
Ontegenstaanbaarheid, vr. *peri hhál jang tiada dapat dilawan*; *katagoehan*.
Ontegenzeggelijk, b. d. zie **Ontegensprekelijk**.
Ontegenzeggelijkheid, vr. zie **Ontegensprekelijkheid**.
Onteigenen, b. w. *ambil kapoenjaan*.
 Iemands land —, *ambil tanah kapoenjaan orang*; *ambil orany poenja tanah*, L.
Onteigening, vr. *pengambilan kapoenjaan*.
Ontelbaar, b. n. *jang tiada dapat dibilangkan*, (*dihhisabkan*); *jang tiada tepermanai*.
Ontembaar, b. n. *jang tiada dapat didjinaqkan*, (*ditahani*); *boewas*; *galaq*.
Ontembaarheid, vr. *peri jang jang boewas sakali*; *peri jang tiada dapat didjinaqkan*.

Ontemmelijk, b. n. zie **Ontembaar**.
Ontemmelijkheid, vr. zie **Ontembaarheid**.
Onterven, b. w. *toelaq dari pada hhaq poesaka; boewang dari pada poesaka*, L.
Onterving, vr. *penoelakan dari pada hhaq poesaka; pengetoewalian dari pada waqijat*.
Ontevreden, b. n. *sakit hati; goesar*.
 — *maken, beri sakit hati; békín sakit hati*, L.; *menggoesarkan*.
Ontevredenheid, vr. *sakit hati*.
Ontfermen (zich), wed. w. *kasiuankan; mengasihani; sajang, sajangkan, menjangangkan*.
Ontfermend, b. n. *berkasihan; rahhím, Ar.; berahhmat*.
 —, (van God), *rahhman, Ar.*
Ontfermer, m. *penjajang*.
Ontferming, vr. *kasihan; sajang; rahhmat, Ar.*
 De *deur der* —, *pintoe rahhmat*.
Ontfleemen, b. w. *dapat dengan memboedjoeg*.
Ontfonsen, b. w. *ratakan keroet; hilangkan keroet*.
 —, *fig. menjokakan*.
Ontfonselen, b. w. zie **Ontfonsen**.
Ontfutselen, b. w. *reboet; sebrot, L.; geroemoet; simbot*.
 —, *dat men het ziet, rawot*.
Ontfutseling, vr. *geroemoet; pereboetan*.
Ontgaan, o. w. *melaloei; loepoet*.
Gevaren —, *melaloei behaja*.
Eene schipbreuk —, *loepoet dari pada karam*.
Ontgallen, b. w. *boewang njali, L.; boewang hampedoe*.
Ontgalling, vr. *pemboewangan njali, L.; hhál memboewang hampedoe*.
Ontgelden, b. w. *kena denda*.
 —, *boeten, straf lijdén, kena perbalasan*.
Ontgelding, vr. *straf, siksa*.
 —, *boete, denda*.
 —, *vergelding, perbalasan*.
Ontgespen, b. w. *oeréjkan kantjing; boeka salepi, (gèspèr, L.)*.
Ontgeven (zich), wed. w. *tinggalkan*.
 —, *niet gedenken, tiada ingat lagi*.
Ontgiftigen, b. w. *beri penawar; boewang ratjoen, (bisa, oepas), zie Gift, Vergift*.
Ontginnen, b. w. *aanvangen, memoelai*.
Land —, *bebat tanah; tebas tanah; soesoeg*.
Land — *en de wortels der boomen verbranden, tebaskan tanah dan membakar akar pohon-pohon*.
Ontginning, vr. *aanvang, moela; permoe-laan*.
 —, *van grond, penebasan tanah; ihhjá, Ar.*
Ontglanzen, b. w. *hilangkan tjahaja; soeramkan tjahaja*.

Ontglijden, o. w. *loetjoet*.
Ontglimmen, o. w. *moelai hernjala*.
Ontglimpen, b. w. *poera-poera menjoetjikan diri*.
Ontglippen, o. w. *loetjoet; rosot, meroesot*.
Ontgloeien, b. w. *moelai menghangatkan*.
 —, o. w. *djadi hangat; moelai bernjala*.
Ontgoden, b. w. *petjatkan dari pada pangkat déwata*.
Ontgoeden, b. w. zie **Onteigenen en Onterven**.
Ontgoochelen, b. w. *reboet dengan menjoelap, (soenglap, L.)*.
Ontgoocheling, vr. *pereboetan dengan menjoelap*.
Ontgorden, b. w. *boeká sandangan*.
Een paard —, *boeká pelana, (sèla, L.) koela*.
Ontgrabbelen, b. w. *reboet-reboet*.
Ontgraten, b. w. *boewang toelang ikan*.
Ontgraven, b. w. *boewang dengan patjoet*.
Ontgraving, vr. zie **Uitgraving**.
Ontgrendelen, b. w. *boeká kantjing pintoe*.
Ontgrijpen, b. w. *van een roofvogel, sambar*.
 —, *ontrukken, sèntaq; reboet*.
Ontgroeien, o. w. *djadi terlaloe besar*.
Ontgroenen, b. w. *menggrétjoq moerid baharoe*.
Ontgroening, vr. *menggrétjokan moerid baharoe*.
Ontgroenpartij, vr. *perdjamoean teman-teman beladjar*.
Ontgronden, b. w. zie **Ontginnen**.
Ontguichelen, b. w. zie **Ontgoochelen**.
Onthaal, o. *penjamboetan*.
Iemand een goed — *aandoen, menjamboet orang dengan hhormat*.
Iemand een slecht — *aandoen, menjamboet orang dengan koerang hhormat*.
Een gunstig —, *penjamboetan jang baik-baik*.
 —, *feestmaal, maaltijd, perdjamoean*.
Een sober —, *perdjamoean jang kapalang sadja*.
Een goed —, *perdjamoean jang baik-baik*.
Onthaken, b. w. *boeká gajit*.
Onthaking, vr. *pemboekaan gajit*.
Onthalen, b. w. *weghalen, ambil*.
Hij heeft hem het goed dat hij hem gegeven had, weder onthaald, maka diambilnja lagi barang jang diberinja padanja.
 —, *onthaal aandoen, menjamboet*.
 —, *op spijs en drank, mendjamoe; berdjamoé; bersantapkan*.
En zij onthaalde de vorstin, maka di-perdjamoenja akan toewan poeteri.
Door den kluizenaar Nila Poerba werd Sri Rama onthaald, maka oleh bagawan Nila Poerba diperdjamoenja Sri Rama.

Onthaling, vr. *dengambilan*.
—, *ontvangst*, *perdjamoean*.

Onthalsteren, b. w. *boekta sentadji*, (*ha:stèr*, L.).

Onthalzen, b. w. *panggal lèhèr*; *potong lèhèr*.
Een dier —, *kelen*, *sembelèh*; *bantéj*.

Onthalzing, vr. *pemotongan lèhèr*.
—, *keling*, *pembantéjan*; *penjembelèhan*.

Onthanden, b. w. *ganggoe*; *gadoeh*; *békin soesah*, L.

Onthanding, vr. *ganggoe*; *penggadoehan*.

Ontharen, b. w. *tjaboet boeloe*, (*roema*).

Ontharnassen, b. w. *tanggalkan badjoe besi*.

Ontharsenen, b. w. *zie Onthersenen*.

Onthaspelen, b. w. *boekta dari pada likasan*, *zie Afhaspelen*.

Ontheffen, b. w. *ontslaan*, *ontlasten*, *lepaskan*.
—, *bevrijden*, *loepoetkan*.

Ontheffing, vr. *pelepasan*.
—, *bevrijding*, *pelepoetan*.

Ontheiligen, b. w. *nadjiaskan*; *menghharankan*; *tjemarkan*.

Ontheiliger, m. *orang jang menadjiaskan*.

Ontheiliging, vr. *pentjemaran*.

Ontheisterbaar, m. *orang jang menganijaja*; *penganijaja*.

Ontheisteren, b. n. *menganijaja*; *menjaki*; *békin sakit*, L.
—, *verwoesten*, *membinasakan*.
—, *plunderen*, *rampas*; *djarah*.

Ontheistering, vr. *penganijajaan*.
—, *verwoesting*, *pembinasaan*.
—, *plundering*, *perampasan*; *pendjarahan*, *djarahan*.

Onthelderin, b. w. *hilangkan terang*.
—, *morsig maken*, *békin kotor*, L.; *tjemarkan*.
—, *troebel maken*, *békin boetaq*, L.; *djadikan keroeh*.

Onthelpen, b. w. *angkat perteloengan*.

Onthemden, b. w. *tanggalkan kamédja*.

Onthengselen, b. w. *angkat èngsèl*, (*tangan besi*).

Onthersenen, b. w. *angkat oetaq*.
—, (*in de ontleedkunde*), *angkat batoe kapala*.

Ontheupen, b. w. *tegalijatkan panggoel*, (*pangkal paha*).

Ontheuping, vr. *tegalijat panggoel*.

Onthijliken, b. w. *bertjeréj*; *mengoeréj kawin*.

Onthokkebanden, b. w. *boekta tali lèhèr antjing*.
—, *fig. lepaskan*.

Onthollen, o. w. *lari tjongklang*.

Onthoofden, b. w. *kerat kapala*; *panggal kapala*; *pantjoeng kapala*.

Onthoofding, vr. *pemanggalan kapala*; *pemantjoengan kapala*.

Onthoornen, b. w. *angkat tandoeq*; *boewang tandoeq*.

De gordijnen van een vestingwerk —, *meroesaqkan pendjoeroe bèntèng itoe dengangan menèmbag*.

Onthouden, b. w. *in het geheugen*, *kenang*; *sedar*; *ingat*, *mengingat*, *beringat*; *menghhafillkan*.

Ik heb dat niet —, *kita tiada beringat itoe*.

—, *verbljff houden*, *doedoeq*; *tinggal*.

—, *bedwingen*, *tahan*, *menahan*.

Zich niet kunnen — van lachen, *tiada dapat menahan diri dari tertawa*.

Zich —, *afhouden*, *pantang*.

Ik kan mij daarvan wel —, *kita bolèh (dapat) pantang itoe*.

Zich van eenig ding —, *dat kwaad is*, *memeliharakan diri dari pada barang jang djahat*.

Zich van weenen —, *menahan diri dari pada menangis*; *menahankan aer mataja*.

—, *niet geven*, *pegang*; *trada maoe kasih*, L.; *koerangkan*.

Onthoudend, b. n. *djimat*; *tahoe pantang*.

—, *bijw. dengan pantang*; *atas peri jang djimat*.

Onthoudenheid, vr. *peri djimat*; *pantang*.

Onthoudenis, vr. *pengingatan*.

Onthouder, m. *orang jang mengingat*.

—, *terughouder*, *orang jang pegang*; *orang jang trada maoe kasih*, L.

Onthouding, vr. *geheugen*, *pengingatan*.

—, *verbljff*, *kadoedoekan*.

—, *terughouding*, *pegangan*.

—, *matigheid*, *djimat*; *pantang*.

Onthozen, b. w. *tanggalkan kos*, L., (*saroeng kaki*).

Onthuiden, b. w. *koepas*; *kèsèt*, L.

Onthulden, b. w. *mentjelakn*; *beri maoe*; *bermal ekan*.

Onthuldigen, b. w. *langgar hhormat*; *tiada memberi hhormat dengan sepertinja*.

Onthuldung, vr. *pentjelaèn*.

Onthullen, b. w. *boekta keloeboeng*; *angkat keloeboeng*.

Onthulling, vr. *pengangkatan (pembokaän) keloeboeng*.

Onthunkeren, b. w. *berolèh (dapat) denggan minta-minta*.

Onthunkering, vr. *perolèhan denggan minta-minta*.

Onthuppelen, o. w. *lari berloempatan*.

Onthutsen, b. w. *mengharoekan*; *mengharoe-biroekan*; *memberi dahsjat*; *békin kagèt*, L.

Onthutst, *dahsjat*; *kena dahsjat*; *terkedjoet*; *kagèt*, L.

Onthuwen, b. w. *mentjeréjkan laki bini*; *poeloaskan hhäl kawin*.

Ontijd, m. *salah waqtoe*.

Hij kwam ten —, *salah waqtoe datangnja.*
Ontijdelijk, ojjw. zie **Ontijdig**, bijw.
Ontijdeling, m. en vr. *anaq goegoer, anaq goegoeran.*
Ontijdig, b. n. *tiada ada waqtoe; salah waqtoe; pada koetika jang tiada baik.*
 —, *ongepast, tiada patoet.*
 —, *onrijs, mengkal; tiada masaq; trada matang, L.*
 —, *vroeg rijp, masaq (matang) sabelom ada masanja.*
 —e *bevalling, goegoeran anaq.*
 — *geboren, kagoegoeran.*
 —, *vuil, tjemar; nadjis; kotor, L.*
 —, *bijw. sabelom ada masanja; salah waqtoe, L.*
Ontijdigheid, vr. *waqtoe jang tiada baik; masa jang tiada patoet; tempo jang tiada betoel, L.; salah waqtoe.*
Ontijdiglijk, bijw. zie **Ontijdig**, bijw.
Ontijlen, o. w. *lari mendoeloeln, L.; lari mendahoeloei.*
Ontijveren, b. w. *hilangkan radjin; mengoerangkan radjin.*
Ontilbaar, b. n. *jang tiada dapat diangkat, (ditating); jang tiada terangkat.*
Ontjagen, b. w. *wenboeroe sahingga loepoet.*
Ontjeugden, o. w. *djadi toeha; hilang kamoedahan.*
Ontkammen, b. w. *mengoeréjkan dengan sisir; menjisir.*
Ontkapen, b. w. *reboet.*
Ontkenbaar, b. n. *jang dapat disangkal.*
Ontkennen, b. w. *sangkal, menjangkal; sélag, L.*
Ontkennend, b. n. *jang menjangkal; salah; çalb, Ar.; çalbi, verb.*
 —e *eigenschap, çifat çalbi.*
 —, *bijw. dengan menjangkal.*
Ontkenner, m. *orang jang menjangkal; penjangkal.*
Ontkenning, vr. *penjangkalan; nafi, Ar.; inkâr, Ar.*
Ontkerkeren, b. w. *lepaskan dari pada pandjara, (boewi, L.); loepoetkan dari pada pandjara.*
Ontkerkering, vr. *peloepoetan dari pada pandjara.*
Ontketenen, b. w. *oeréjkan rantéj; boeka rantéj, L.*
Ontketening, vr. *pengoeréjan rantéj; pemboekaän rantéj, L.*
Ontkibbelen, b. w. *dapat dengan tjerèwèt.*
Ontkiemen, o. w. *moelai toemboeh.*
 —, *fig. djadi; terbit.*
Ontklauwen, b. w. *kerat (potong) koekoe; kerat tarang.*
 —, *fig. reboet.*
Ontkleeden, b. w. *tanggalkan pakéjan; boeka pakéjan, L.*
 Ontkleed worden, *sterven, mati; meninggal, meninggal doenija.*

Eenen kabel —, *boeka bebatan tali saoeih.*
Ontkleeding, vr. *penanggalan pakéjan; pemboekaän pakéjan, L.*
Ontklemmen, o. w. *van het gemoed, djadi soeka; djadi ringan; hilang pertjintaan.*
Ontkleuren, b. w. *hilangkan warna; memoetjatkan.*
 De azijn *ontkleurt de lippen, maka tjoeka itoe menghilangkan warna bibir; maka tjoeka itoe memoetjatkan warna bibir.*
Ontklimmen, b. w. *lari memandjat; lari naik.*
Ontklusteren, b. w. *oeréjkan beloeng-goe; boeka boewi, L.*
Ontklustering, vr. *pengoeréjan beloeng-goe; pemboekaän, L.*
Ontkluwenen, b. w. *boeka benang dari toekal, (boental).*
Ontknevelen, b. w. *mengisap orang poenja darah, L.; ambil (poengoet) dengan menjanjaja.*
 —, *losmaken, boeka ikatan; oeréjkan ikatan.*
Ontkneveling, vr. *pengisapan orang poenja darah; pengambilan (pemoengoetan) dengan menjanjaja.*
 —, *losmaking, pengoeréjan, (pemboekaän) ikatan, (rantéj).*
Ontknoopen, b. w. *boeka kantjing; oeréjkan kantjing.*
 —, *fig. menerangkan; menta'birkan.*
Ontknooping, vr. *pemboekaän kantjing.*
 —, *ontwikkeling, oplossing, 'aqibat; pengabisan.*
Ontkofferen, b. w. *angkat dari dalam peti, (kopor, L.)*
Ontkomen, o. w. *loepoet; lari.*
 Aan een gevaar —, *loepoet dari pada behaja.*
Ontkoming, vr. *kaloepoetan.*
Ontkooopen, b. w. *beli barang jang lain orang maoe beli, L.*
Ontkoppelen, b. w. *tjeréjkan djodo.*
Ontkoppeling, vr. *pentjeréjan djodo.*
Ontkorsten, b. w. *boewang koelit; koepas.*
Ontkrachten, b. w. *melemahkan; hilangkan goewat; bikin lemas, L.*
Ontkrachting, vr. *pelemahan.*
Ontkransen, b. w. *tanggalkan (angkat) karangan boengga.*
Ontkreuken, b. w. *meratakan risoe.*
Ontkroonen, b. w. *tanggalkan makota.*
Ontkrooning, vr. *penanggalan makota; hhal menanggalkan makota.*
Ontkruppen, o. w. *lari merangkap.*
Ontkrullen, b. w. *mengoeréjkan ikal; boeka gandik, L.*
Ontkurken, b. w. *tjaboet sempal; tjaboet prop, L.*
Ontlaarzen, b. w. *tanggalkan moezah; boeka las, L., (stuiel L.)*

Ontladen, b. w. poenggah; bongkar moewatan.
Ontlader, m. koeli jang bongkar moewatan.
Ontlading, vr. pembongkaran moewatan; pemoenggahan.
Ontlasten, b. w. eenen last ontmemen, angkat moewatan.
 —, bevrijden, lepaskan; loepoetkan.
 Zijn hart —, memoekukan hati; mengnatakan rahasija.
 —, den buik, boewang aër; qadlá hhadjat, Ar.; béraq, L.
 De rivieren — zich in zee, maka soengé-soengé itoe mengalirkan aërna kadalam laeet, (mengalir ka laeet).
Ontlastend, b. n. jang memoewangkan, (menoeroenkan).
Ontlasting, vr. bevrijding, peloeoetan.
 — der vochten, penoeroenan aër; roethoebat Ar.
Ontlaten, b. w. lepaskan; kasih djalan, L.
 —, week maken, melembiqkan; békin lembeg, L.
 —, bevredigen, mendaméjkan.
 —, o. w. zachter worden, djadi lemboet.
Ontlating, vr. pelepasan.
 —, zachtheid, peri jang lemah lemboet.
Ontleden, b. w. kerat (potong) anggawta-anggawta.
 —, stuk voor stuk aantoonen, menoendjoekkan satoe per satoe, L.
 —, uitleggen, te kennen geven, menjatakan; ta'birkan.
 —, onderscheiden, membédakan.
Ontledend, b. n. ontwikkelend, jang menoendjoekkan.
Ontleder, m. orang jang kerat (potong) anggawta.
 —, ontknooper eener zaak, orang jang menta'birkan, (menjatakan).
Ontledigen, b. w. hempakan; kosongkan, L.; békin kosong, L.
 —, verlossen, loepoetkan; lepaskan.
Ontlediging, vr. penghempaan.
 — der baarmoeder, pemotongan rahhim.
Ontleding, vr. pemotongan anggawta-anggawta; pemanggalan anggawta-anggawta.
 —, verdeeling, pembahagian.
 —, vdrklaring, ta'bir Ar.; penjataan.
Ontleedkunde, vr. 'ilmoe djiráhh; tasjráh, Ar.; pengatahoewan mengerat anggawta-anggawta.
 Boek der —, kitáb tasjráh, Ar.
Ontleedkundig, b. n. ber'ilmoe djiráhh; tahoe mengerat anggawta-anggawta.
 —, bijw. dengan 'ilmoe djiráhh.
Ontleedkundige, m. djarráhh Ar.; thabi'b, Ar.; doekoen.
Ontleenen, b. w. memindjam; ambil pindjam; menarima.
 Geld —, memindjam oewang.
 De maan ontleent haren glans van de zon, maka boelan itoe menarima tjahajanja dari pada matahari.

Ontleening, vr. pemindjaman.
Ontleeren, b. w. loepa.
 —, doen vergeten, meloeopak.
Ontlegeren, b. w. berangkat dari pada mengepoeng negeri; soeroet dari pada mengepoeng negeri; moendoer dari kepoeng negeri, L.
Ontleggen, b. w. pindah.
Ontleken, o. w. zie Ontlekker.
Ontlekker, o. w. habis tiris.
Ontlenden, b. w. zie Ontheupen.
Ontlijken, o. w. tiada lagi sama roepanja.
Ontlijmen, b. w. boewang getah; lepas getah; telepas dari getah.
Ontlijsten, b. w. boeka pinggir; boewang birih.
Ontlijver, b. w. boenoeh; matikan; békin mati, L.
Ontlijving, vr. pemboenoehan.
Ontlokken, b. w. reboet dengan dijam.
 —, oftroonen, dapat dengan memboedjoeg.
 Een geheim —, pantjing sampéj dapat rahasija, L.; memboedjoeg sahingga dapat rahasija.
Ontloopen, o. w. lari; minggat, L.
 De dief ontliet den gerechtsdienaar, maka pentjoeri itoe lari dari pada tangan oepas.
 Wij — elkander niet veel, maka tiadalah béda besar antara kami.
 Mijne jaren — de uwen niet veel, maka 'oemoer hamba hampir sama dengan 'oemoer toewanhamba.
 Zijn water ontloopt hem, maka ija tiada dapat menahani aernja seni; maka dija trada boleh tahan dija poenja aër kentjing, L.
Ontlooping, vr. larian.
 —, ontvloeiing, tirsan.
Ontlorren, b. w. reboet dengan tipoe.
Ontlorsen, b. w. mentjoeri dengan berdagang gelap.
Ontlosselijk, b. n. jang dapat dian-tjoerkan.
 —, fig. verklaarbaar, jang dapat diartikan, (dit'abirkan).
Ontlossen, b. w. losmaken, boeka; oeréj.
 —, bevrijden, loepoetkan; lepaskan.
 —, ontheffen, angkat.
 —, ontladen, poenggah; boeka moewatan.
 —, doen smelten, laboerkan; antjoerkan.
 —, ontwarren, seleséjkan; békin betoel, L.
Ontlossing, vr. pemboekaan; pengoeeréjan.
 —, bevrijding, peloeoetan; pelepasan.
 —, verklaring, ta'bir, Ar.; pengartian.
Ontluiken, o. w. van bloesem, megar; berkembang; wariq, Ar.
 —, b. w. openen, boeka, memboeka.
 —, uitbotten, toenas.
 Het — van het verstand, timboel 'agal.
Ontluiking, vr. megar; toenas.
 —, openmaking, pemboekaan.

Ontluisteren, b. w. *soeramkan; hilangkan tjahaja*.
 Het paleis is ontluisterd, *sri maligéj lenjap; hilanglah tjahaja maligéj, (astana)*.
Ontluistering, vr. *penjoeraman; kahlilangan tjahaja*.
Ontmaagden, b. w. *ambil prawan; mentjoeri orang poenja prawan; meroegoel; ambil perdarään*.
Ontmaagding, vr. *peroegoelan; hhal ambil orang poenja prawan*.
Ontmachten, b. w. *ambil koewasa; hilangkan koewasa; melemahkan*.
Ontmachtigen, b. w. zie **Ontmachten**.
Ontmaken, b. w. *rombag; bongkar*.
 —, *krachteloos maken, tiadakan, meniadakan*.
 —, zie **Onterven**.
Ontmaking, vr. *perombakan; pembongkaran*.
 —, zie **Onterving**.
Ontmannen, b. w. *kambiri; kabiri, L.*
 —, *van het leven berooven, boenoh; békin mati, L.*
 Een schip —, *ambil awaq perahoe*.
Ontmannig, vr. *peri hhal kambiri*.
 —, *dooding, pemboenohan*.
Ontmantelen, b. w. *tanggalkan selimoet*.
 — *van vestingwerken, bongkar bèntèng*.
Ontmanteling, vr. *penanggalan selimoet*.
 —, *van vestingwerk, pembongkaran bèntèng*.
Ontmaskeren, b. w. *angkat toeping, (topèng, L.)*
 Zich —, *tanggalkan toeping, (topèng, L.)*
Ontmaskering, vr. *pemboekaän (penanggalan) toeping, (topèng, L.)*
Ontmasten, b. w. *angkat tijang dari dalam perahoe*.
Ontmensch, b. w. *tlálim, Ar.; gemas; kedjam*.
Ontmergen, b. w. *angkat soemsoem; boewang soemsoem*.
Ontmodderen, b. w. *boewang (angkat) loempoe*.
Ontmoedigen, b. w. *menghilangkan hati; mentjabarkan; békin hati ketjil, L.*
Ontmoediging, vr. *peri hhal mentjabarkan*.
Ontmoeten, b. w. *temoe, bertemoe; ketemoe, L.; soewa, bersoewa; bertjoempa*.
 Ik wilde u —, *akoe hendaq bertemoe kapadamoe*.
 Elkander —, *bertemoe saorang dengan saorang*.
 Zij beiden — *elkander, maku kadowanja poen bertemoelah*.
 Al de maagden —, *bertemoe dengan segala bikir*.
 Doen —, *bertemoekan*.
 Gaan —, *te gemoet gaan, pergi berdjoempa; pegi ketemoe, L.*
 —, *overkomen, kadtangan; djadi; kena*.

Hem is een ongeluk ontmoet (overkomen), *maka ija-poen kadtangan tjilaka*.
 Doen —, *menemoekan*.
 Zelden —, *djarang bersoewa*.
Ontmoeting, vr. *pertemoean; pendapatán*.
 Hoe hunne — *zou zijn, betapa pertemoeanja*.
Ontmommen, b. w. zie **Ontmaskeren**.
Ontmomming, vr. zie **Ontmaskering**.
Ontmossen, b. w. *angkat loemoet*.
Ontmunten, b. w. *mentiadakan oewang; ganti oewang lama*.
Ontmuren, b. w. *bongkar tembog*.
Ontmuring, vr. *pembongkaran tembog*.
Ontnagelen, b. w. *tjaboet pokoe*.
Ontnemen, b. w. *ambil; reboet*.
 Heimelijk —, *de kris, sancal*.
Ontneming, vr. *reboetan*.
Ontnestelen, b. w. *de nestels losmaken, boeka tali ikat*.
 De heerschappij —, *mengambil karadjaän*.
 —, *uit het nest nemen, angkat dari dalam sarang*.
Ontnevelen, b. w. *hilangkan, (ha-soeskan) haboet*.
Ontnopen, b. w. *angkat boeloe kain*.
Ontnuchteren, b. w. *nuchteren maken, hilangkan mabog*.
 —, *een ontbijt geven, kasih makan pagi hari, L.; beri makan fithr*.
 Zich —, *ontbijten, makun fithr; santap apa-apa pada pagi hari*.
Ontnuchtering, vr. zie **Ontbijt**.
 —, *het ontnuchteren, kahlilangan mabog*.
Ontoegankelijk, b. n. *tiada kahampiran; tiada dapat didjalani*.
Ontoegankelijkheid, vr. *kalakoean jang tiada kahampiran*.
Ontoegevend, b. n. *tegar; keras*.
Ontoegevendheid, vr. *perangéj jang tegar, (keras); katégaran*.
Ontoereikend, b. n. *tiada tjoekoep; koerang*.
Ontoombaar, b. n. *jang tiada dapat ditahan, (didjalinkan)*.
Ontordenen, b. w. *békin koesoet, L.; membantoeatkan peratoeran*.
Ontpakken, b. w. *kaloewarkan barang; boeka boengkoesan*.
Ontpanden, b. w. *tehoes, teboeskan*.
Ontpanding, vr. *peneboesan*.
Ontparen, b. w. *mentjeréj djodo*.
Ontpekelen, b. w. *boewang aër garam, (asin, L.)*
Ontplanten, b. w. *tjaboet (bantoen) tanam-tanaman*.
Ontplanting, vr. *pentjaboetan tanam-tanaman*.
Ontpleiten, b. w. *menang dengan gauéj singkèla*.
Ontploffen, o. w. *djatoh meletos*.
Ontploffing, vr. *peri djatoh meletos*.

Ontplooiën, b. w. *boeka lipatan*.
Ontplooiing, vr. *pemboekaän lipatan*.
Ontpluimen, b. w. *tjaboet boeloe*.
Ontpluiming, vr. *pentjaboetan boeloe*.
Ontpluizen, b. w. *angkat; tjaboet*.
Ontpluizing, vr. *pentjaboetan*.
Ontplukken, b. w. *petik, L.; kepos, L.; poengoet; gentas*.
Ontplunderen, b. w. *ambil dengan merampas; membawa dengan mendjarah*.
Ontplundering, vr. *pengambilan dengan merampas; membawa dengan mendjarah*.
Ontpoorteren, b. w. *hoeloerkan dari pada hhaq isi negeri, (pedoedoeq negeri)*.
Ontpoortering, vr. *penghoeloeran dari pada hhaq isi negeri*.
Ontprachen, b. w. *dapat (beroleh) dengan minta-minta*.
Ontpraten, b. w. *hilangkan dengan bitjara*.
Ontpurperen, b. w. *haposkan warnanja oengoe*.
Ontraden, b. w. *zie Afraden*.
 — te *koopën*, als men iets zelf wil *koopën, tjempaja*.
Ontrading, vr. *zie Afrading*.
Ontrafelen, b. w. *oerékan; tjaboet*.
Ontrampolineerd, b. n. *roesag*.
Ontrandèn, b. w. *boewang (angkat) pinggir*.
Ontredderen, b. w. *meroesagkan; békin roesag, L.*
Ontreddering, vr. *peroesakan; pembinaasaan*.
Ontreinigen, b. w. *békin kotor, L.; men-tjemarkan; menadjiskan; mengharamkan; mentjoeingkan*.
Ontreiniging, vr. *pentjemaran; békin kotor; L.*
Ontremmen, b. w. *boeka; oeréj*.
Ontrennen, o. w. *lari tjongklang, L. (anggol)*.
Ontriemer, b. w. *boeka sandangan*.
Ontrijden, b. w. *melarikan dengan kandaraan*.
 —, o. w. *lari berkandaraan*.
Ontrijding, vr. *larian dengan berkandaraan*.
Ontrijgen, b. w. *boeka tali ikat*.
Ontrijven, b. w. *ambil barang jang ber-hhadjat; ambil barang jang mesti dipakéj, L.*
Ontrijving, vr. *pengambilan barang jang ber-hhadjat*.
Ontrimpelen, b. w. *meratakan keroet; menghilangkan koernjit*.
Ontroerien, o. w. *lari berdajoeng*.
 —, b. w. *melarikan dengan berdajoeng*.
 —, *vooruitroerien, mendahoeloei dengan berdajoeng*.
Ontroeren, b. w. *mengharoekan; memberi dahajat; menjoesahkan; berpertjitakan*.
 —, o. w. *kena dahajat; kena tjita*.
 —, *ontroerd, aangedaan, walang*.
Ontroerenis, vr. *ontroering, tjita*.
 Blijde —, *soekatjita*.

Droevige —, *doekatjita*.
 —, *verwarming, haroe-biroe; hiroe-biroe; haroe-hara; hiroe-hara*.
Ontroesten, b. w. *boewang karatan besi, (tahi besi, L.)*.
Ontroesting, vr. *pemboewangan karatan besi*.
Ontrollen, b. w. *boeka goeloengan*.
 —, *zakkenrollen, mentjoeri dengan reboet*.
 Tranen *ontrolden haar, maka aër mantanja poen berlinang-linang*.
Ontronselen, b. w. *dapat dengan memboedjoeg*.
Ontronseling, vr. *perolehan (pendapatan) dengan memboedjoeg*.
Ontroomen, b. w. *angkat kapala soesoe*.
Ontroostbaar, b. n. *tiada dapat dihiboerkan*.
 —, *bijw. atas peri jang tiada terhiboer*.
Ontroostelijk, *bijw. zie Ontroostbaar, bijw.*
Ontrooven, b. w. *rampas; reboet; ambil dengan gagah*.
 —, *plunderen, djarah; rampas*.
Ontrooving, vr. *perampasan; djarahan*.
Ontrouw, vr. *doerhaka; chijánat, Ar.*
 —, *diefstal, pentjoerian*.
 —, b. n. *koerang setija; doerhaka*.
 —, *in het huwelijk, delèp, L.*
 —, *bijw. dengan doerhaka*.
Ontrouwelijk, *bijw. zie Ontrouw, bijw.*
Ontrouwigheid, vr. *zie Ontrouw, vr.*
Ontruimen, b. w. *menjesagkan; békin sesag, L.; ambil tempat besar*.
 Deze kas *ontruimt de kamer, maka almari ini ambil tempat besar didalam bilig ini*.
 —, *verlaten, tinggalkan; berangkat*.
 Iemand *eene plaats —, beri tempat pada saorang*.
 —, *ledig maken, menghempakan*.
Ontruiming, vr. *pengambilan tempat*.
 —, *verlaten, peninggalan*.
Ontrukken, b. w. *sentaq; reboet*.
 —, *ontwringen, rantaq*.
 Elkander —, *berantag-rantakan*.
 Aan een *gevaar —, loepoetkan dari pada behaja*.
Ontrukking, vr. *penjéntakan; pereboetan*.
Ontrunnen, b. w. *zie Ontrennen*.
Ontrusten, b. w. *mengharoe; menjoesahkan*.
 Zich —, *djadj soesah hati*.
Ontrusting, vr. *tjita; pertjintaan*.
 —, *opschudding, roesoeh; retong, L.*
Ontschachelen, b. w. *zie Ontschacheren*.
Ontschacheren, b. w. *membeli dengan tawar kikir*.
Ontschadigen, b. w. *ganti roegi; silih, menjilih*.
Ontschadiging, vr. *penggantian roegi; penjilihan*.

Ontschakelen, b. w. *memboeka tjintjin rantéj; mengoeréjkan chalgah.*
—, zie **Ontvouwen**.

Ontschakeling, vr. *pemboekaän rantéj; pengoeréjan chalgah.*

Ontschaken, b. w. *peroeoel; bawa lari.*
—, fig. *rampas.*

Ontschaker, m. *orang jang meroegoel; orang jang membawa lari.*

Ontschaking, vr. *peri hhal meroegoel; pembawaän lari.*

Ontschepen, b. w. *toeroenkan dari pada kapal; poenggah.*
—, o. w. *van boord gaan, toeroen dari kapal; naik di darat.*

Ontscheping, vr. *penoeroenan dari pada kapal.*
—, het *van boord gaan, toeroenan dari kapal.*

Ontscheuren, b. w. *sèntaq; robèq, L.*

Ontschieten, o. w. *loetjoet.*
Het touw is mij uit de hand ontschoten, *maka tali itoe loetjoet dari pada tangankoe.*
—, *missen, feilen, bekoerang, koerang; salah.*
—, *ontvallen (woorden), andjoer.*
—, *uit het hoofd gaan, loepa.*
Uw naam is mij ontschoten, *namamoe soedah koe-loepa; goewa soedah loepa loe poenja nama, L'*

Ontschieting, vr. *kaloetjoetan; loetjoet.*

Ontschipperen, b. w. *petjatkan djoeragan perahoe dari pada pangkatnja.*

Ontschoeid, b. n. *tiada bersepatoe; trada pakéj sepatoe, L.*

Ontshoeien, b. w. *tanggalkan (boek) sepatoe, (moezah).*

Ontschorren, b. w. *menjemboehkan sakit seraq.*

Ontschorsen, b. w. *boewang koelit kajoe; angkat koelit kajoe.*

Ontschorsing, vr. *pemboewangan koelit kajoe.*

Ontschroeven, b. w. *boek) sekroep, L.; boek) pèlèr itiq.*

Ontschuldigen, b. w. *lepaskan dari pada hkoekoem, (da'wá); membenarkan.*
Zich —, *soetjikan diri.*

Ontschuldiger, m. *jang melepaskan dari pada da'wá.*

Ontschuldiging, vr. *penjoetjian.*

Ontsiereren, b. w. *het sieraad afnemen, angkat perhijasan.*
—, *leelijk maken, mendjadikan oedoeh; békin djelèk, L.*

Ontsiering, vr. *pengangkatan perhijasan.*
—, *het leelijk worden of zijn, djadi oedoeh, (djelèk, L.).*

Ontshintelen, b. w. *boewang haboe harang batoe.*

Ontslaan, b. w. *lepaskan; petjatkan; kasih kaloewar, L.*
Van eene verbindtenis —, *lepaskan dari pada perdjandjian.*

Ontslagen van eene gelofte, *lepas dari pada gawil.*
Ik zal hem van zijnen eed —, *maka akoe hendaq lepasan dija dari pada soempahnja.*
Uit eene betrekking —, *petjatkan dari pada pangkat; ma'zoelkan.*
Eene knecht —, *kasih kaloewar satoe boedjang, L.*
—, *bevrijden, ontheffen, loepoetkan.*
—, *afgezet, terpetjat; ma'zoel, Ar.*

Ontslag, o. (bedr.) *pelepasan; pemetjutan.*
—, (lijd.) *kalepasan; kapetjatan.*
—, *bevrijding, peloepoetan.*

Ontslagbrief, m. (vrjbrief), *soerat lepas.*
—, (demissie), *soerat petjat.*

Ontslaken, b. w. *oeréjkan; boek).*

Ontslaging, vr. *pengoeréjan; pemboekaän.*

Ontslapen, o. w. *beradoe, Hott.; tidoer.*
—, fig. *den geest geven, mati; meninggal; hilang, Hoft.*

Ontslaping, vr. *hhal beradoe, Hoft.; hhal tidoer.*
—, *dood, mati; hilang, Hoft.*

Ontslепен, b. w. *irit; sèrèt, L.*

Ontsléping, vr. *pengiriman; penjèrètan, L.*

Ontslibberen, o. w. *loetjoet kelintjir; loetjoet teplèsèd, L.*

Ontslippen, o. w. *loetjoet.*

Ontsluieren, b. w. *boek) keloeboenng.*
—, fig. *mengartikan; menerangkan; menta'birkan; békin terang, L.*

Ontsluiering, vr. *pemboekaän keloeboenng.*
— *van een geheim, pemboekaän rahasija.*

Ontsluimeren, b. w. *menjantoeq.*
—, zie **Ontslapen**, fig.

Ontsluimering, vr. *antoeq.*

Ontsluipen, o. w. *lari djam-djam; lari terindap-indap; minggat djam-djam, L.*

Ontsluiping, vr. *larian terindap-indap.*

Ontsluiten, b. w. *boek); melepaskan.*
Een slot —, *boek) koentji.*
Eenen gevangene —, *loslaten, lepasan saorang dari dalam pandjara.*
— *van bloemen, megar; berkembang; teboek), L.; djadi teboek), L.*
Het hart voor eenen vriend —, *memboekakan hati pada cohhatnja.*

Ontsluiter, m. *jang memboeka; jang melepaskan.*

Ontsluiting, vr. *pemboekaän; pelepasan.*
—, *uitlegging, pengartian; ta'bir, Ar.*

Ontsnappen, o. w. *lari minggat, L.; membawa diri.*
Aan het net —, (van vogelen), *loeloes dari pada djaring.*

Ontsnapping, vr. *larian; minggat, L.*

Ontsnaren, b. w. *boek), (angkat) tali, (kawat).*
Eenen viool —, *boek) tali rebab, (bijola).*

Ontsnellen, o. w. *lari tjepat.*

Ontsnieren, b. w. *boek) tali; boek) oetas; boek) tali ikat.*

Paarlen —, *boekta moettijara dari pada oetasnja.*

Ontsoering, vr. *pemboekaän tali, (oetas).*

Ontspannen, b. w. zie **Afspannen**.
—, *lager stemmen, kendorin, L.; hoe-loerkan.*

Eenen boog —, *tanggalkan tali boesoer, (panah).*

Ontspanning, vr. *pemboekaän; pengoe-loeran; penanggalan.*

Ontspartelen, o. w. *lari terkaph-kaph.*

Ontsparteling, vr. *larian terkaph-kaph.*

Ontspatten, o. w. *lari; minggat, L.: membawa diri.*

Ontspelden, b. w. *boekta peniti.*

Ontsperrren, b. w. *boekta.*

Ontspringen, o. w. *opspringen, bangkit melompat.*
—, *uit eenen slaap, tekardjat.*
—, *huppelen, bergripan.*
—, *van vreugde, melompat karena kasoekaän.*
—, *opborrelen, timboel; kaloewar.*
—, *voortkomen, ontstaan, terbit; djadi.*
—, *beginnen te bloeden, moelai berdarah.*

Met kracht —, *zoo als water uit eene rots of fontein, tjoetjoer.*

Ontspringing, vr. *uitstorting, uittstraling, tjoetjoeran.*

Ontspruiten, o. w. *moelai toemboeh; toenas.*
—, *ontstaan, djadi; terbit.*

Ontspruiting, vr. *hhäl moelai toemboeh.*

Ontstaan, o. w. *beginnen, moelai; moelain, L.; djadi terbit; kaloewar; toemboeh; toeroen; ke.a.*

Het oproer is te Palembang —, *maka gampar itoe-poen moelai di negeri Palembang.*

Door het drinken van arak ontstaat veel wanorde, *maka dari minoem arag poen djadi banjaq roesoeh.*

Toen de stad nu — (gebouwd) was, *setelah djadilah negeri itoe.*

De boosheid ontstaat uit een bedorven hart, *maka kadjahatan itoe terbit (toemboeh) dari pada hati jang boesoeg.*

Hoe dat — is weet ik niet, *betapa djadinja itoe sahaja tiada tahoe.*

Die bron ontstaat uit eene rotskloof, *maka mata aer itoe kaloewar dari pada tjelah batoe.*

Er ontstond een stormwind, *maka toeroen angin riboet.*

Uit zijne gramschap ontstond een twist, *maka dari pada amarahnja poen terbit perbantahan.*

In dat magazijn is brand —, *maka goedang itoe-poen kena hangoes.*

—, *derven, berkoerang.*

Hulp ontstond hem, *maka berkoeranglahija pertoloengan.*

Ontstapelen, b. w. *boekta timboenan.*

Ontstapeling, vr. *pemboekaän timboenan.*

Ontstappen, o. w. *lari berdjangkah.*

Ontstekelijk, b. n. *jang bolèh dipasang.*

Ontsteken, b. w. *opensteken, boekta.*
Een vat —, *boeboeh tjerat pada tong; boekta tong.*
—, *vuur doen vatten, pasang; menjalakan.*
—, *van eenig lichaamsdeel, hangat.*

De wond is ontstoken, *maka loekanja poen hangat.*

—, *van ijver doen blaken, mengghaj-ratkan; menghangatkan; bëkin panas hati orang, L.*

Iemand tot toorn —, *menerbitkan amarah saorang; mengamarahkan saorang; bëkin marah sama orang, L.*

Hij was van gramschap ontstoken, *maka hangallah amarahnja.*

Zich —, *boos worden, djadi goesar; djadi amarah.*

De oogen dier maagd — het hart van den kluzenaar zelfs, *maka matanja anag dara (prawan) itoe menjalakan hati orang pertapa djoega.*

Ontsteking, vr. *opensteking, penggirikan; pemboekaän.*
—, *aan eenig lichaamsdeel, barah, sakit barah.*
Eene — *krijgen, kena sakit barah.*
Eene — *in de zijde, sakit barah kapada pinggang.*
—, *gloed, brand, kahangatan; kapanasan; sakit.*
— *der long, sakit paroe-paroe.*
— *in den neus, atjin-atjin.*

Ontstekingskoorts, vr. *demam panas.*

Ontstekingsziekte, vr. *sakit panas; sakit barah.*

Ontsteldheid; vr. zie **Ontsteltenis**.

Ontstelen, b. w. *tjoeri, mentjoeri; reboet.*
—, *fig. lari; minggat, L.; membawa diri.*

Ontsteling, vr. *pentjoerian; pereboetan.*

Ontstellen, b. w. *ontstemmen, mendjanggalkan.*
—, *ziek maken, bëkin sakit, L.; mendjadikan sakit.*

Ontsteld, *wanluidend, djanggal; salah boenji.*

Het kompas is ontsteld, *padoman ada roesag.*

Ontsteld in de hersens, *édan, L.; gila.*

Ontsteld, *ziek, sakit.*

—, *ontroeren, kedjoetkan, mengedjoetkan; bëkin kagèt, L.*

—, o. w. *verschrikken, djadi kagèt, L.; kedjoet.*

Hij werd ontroerd, *maka terkedjoetlah ija.*

Ontstelling, vr. *djanggal, zie Ontsteltenis.*

Ontsteltenis, vr. *ontroering, tjita.*

—, verslagenheid, *mangoe*; *kagentaran*; *gentar-gentaran*; *dahsjat*, Ar.
 —, opschudding, *gampar*; *roesoeh*, L., *retong*, L.
 —, schrik, *kedjoet*; *kagèt*, L.
Ontstemmen, b. w. ontstellen, *men-djanggalkan*.
 —, fig. uit eene stemming brengen, *mengharoekan*.
 —, o. w. *kedjoet*; *kagèt*, L.
Ontstemming, vr. *djanggal*; *pendjang-galan*.
Ontstentenis, vr. gebrek, *mangel*, *koer-rang*; *hhádjat*, Ar.
 —, afwezigheid, *katiadaän*.
 Bij — van geld, *kaloe koerang oewang*.
Ontstichtelijk, b. n. *jang koerang baik*; *bertjela*; *jang menghilangkan din*.
Ontstichtelijkheid, vr. *peri jang bertjela*.
Ontstichten, b. w. *menjakiti hati*; *beri sjak*; *melanggar kabaktian*.
Ontstichting, vr. *perboewatan jang beri sjak*.
Ontstoken, b. n. *verhit*, *hangat*.
Ontstoppen, b. w. zie **Ontkurken**.
Ontstopping, vr. zie **Ontkurking**.
Ontstopingsmiddel, o. *pentjajar*; *obat pentjajar*.
Ontstrengelen, b. w. *boeka (oeréj) pin-talan*.
Ontstrengeling, vr. *penjoeréjan pintalan*.
Ontstrijden, b. w. *melawan kata*; *ber-bantah*.
Ontstrijken, b. w. *ambil dengan peras*.
 —, o. w. zie **Ontkomen**.
Ontstrikken, b. w. *boeka simpoean*.
Ontstrikking, vr. *penjoeréjan (pemb-oe-kään) simpoean*.
Ontstroomen, o. w. *laloé mengalir*.
Ontstroopen, b. w. *ambil dengan me-rampas*.
Ontstrooping, vr. *perampasan*; *djara-han*.
Ontstruiken, b. w. *bebat*.
 —, fig. uitroeien, *toempas*; *hapoes*.
Ontstuiven, o. w. *lari minggat*, L.
Ontsullen, o. w. zie **Ontglijden**.
Onttabberden, b. w. *tanggalkan (boek) djoebbat*.
Onttakelen, b. w. *toeroenkan kalang-kan kapal*; *kalangan perahoe*.
Onttakeling, vr. *penoeroenan kalangka-pa kapal*.
Onttanden, b. w. *tjaboet gigi*.
Onttarnen, b. w. zie **Lostarnen**.
Onttellen, b. w. zie **Mistellen**.
Ontteugelen, b. w. *tanggalkan kekang*; *boek tom*, L.
Onttoeien, b. w. *tanggalkan perhijasan*.
Onttoemen, b. w. *tanggalkan kekang*; *boek tom*, L.
Onttooming, vr. *penanggalan kekang*; *pemboekaän tom*, L.

Onttooveren, b. w. *lepaskan dari pada hobatan*; *menghilangkan hobatan*.
Onttornen, b. w. zie **Lostarnen**.
Onttrekken, b. w. *ambil*; *ambil koembali*.
 Zich aan iets —, *oendoer (soeroet) dari pada barang sasoewatoe*.
 —, *aikorten*, *potong*; *tjengkolong*, L.
 —, *weigeren*, *enggan*; *iba*; *trada maoe kasih*, L.
Onttrekking, vr. *pengambilan*.
 —, *terugtrekking*, *oendoer*; *moendoer*, L.; *soeroet*.
 —, *korting*, *tjengkolong*, L.; *potong*.
Onttroetelen, b. w. *ambil (dapat) dengan tjoemboe*.
Onttroggelen, b. w. zie **Aftroggelen**.
Onttroonen, b. w. zie **Aftroonen**.
 —, van den troon *bonzen*, *hoeloerkan* (*petjatkan*) *dari pada karadjaän*; *menoe-roenkan dari pada tachtä karadjaän*.
Onttrooning, vr. *hhäl menghoeloerkan dari pada karadjaän*.
Onttuigen, b. en o. w. *van tuig en wand ontblooten*, *angkat kalangkapan kapal*.
Onttuinen, b. w. *boewang pagar kebon*.
Ontweernen, b. w. zie **Ontwijnen**.
Ontwijnen, b. w. *oeréjan pintalan*; *boekä pintalan*.
Ontucht, vr. *doekana*; *hidam*; *gatal*, L.; *kandji*; *perjaboelan*; *pesoendalan*, L.
Ontuchtelijk, b. n. zie **Ontuchtig**, *bijw.*
Ontuchtig, b. n. *berdoekana*; *mengidam*; *kadji*; *gatal*, L.
 Eene — *vrouw*, *perampoean berdoekana (gatal, L.)*.
 — *gebaren*, *tingkah lakoe jang gatal*.
 —, *bijw. atas peri doekana*; *dengan gatal*, L.
Ontuchtigheid, vr. zie **Ontucht**.
Ontuig, o. *uitschot*, *barang boesoeg*; *barang jang tiada hergoena*.
 —, *vuilnis*, *sampah*.
Ontvallen, o. w. *wandjoer*; *djatoh*; *loetjoet*.
 Het zwaard ontviel hem, *maka pedang itoe-poen djatoh dari pada tangannja*.
 —, *kwijt raken*, *kahilangan*.
 De hoop ontviel hem, *maka tja-poen kahilangan pengharapan*.
 De moed ontviel hem, *maka tja-poen djadi ketjil hati*.
 —, *ontsnappen*, (van woorden), *lan-tjang*; *terandjoer*; *telandjoer*, L.
 Die woorden ontvielen hem, *maka perkataännja itoe soedah terandjoer (telandjoer)*; *soedah telandjoer katanja itoe*, L.
 —, *ontgaan*, *vergeten*, *loepa*.
 —, *onverwacht sterven*, *sakoerjoeng-koerjoeng meninggal*, (*mati*).
Ontvang, m. zie **Ontvangst**.
Ontvangbaar, b. n. *jang dapat ditarima*.
Ontvangboek, o. *boekoe barang jang di-tarima*.
Ontvangen, b. w. *tarima*; *samboet*.

Geld —, *tarima oewang*.
 Eenen brief —, *menjamboet soerat sa-poetjoeq*.
 —, *onthalen, berdjamoe*.
 —, *zwanger worden, o. w. djadi boenting; djadi hhamil*.
 —, *b. w. berkandoeng*.
Ontvangen, vr. *perkandoengan*.
Ontvanger, m. *orang yang menarima; jang menjamboet; penjamboet*.
 — *van belasting, pertanda; toekang poengoet tjoekéj; kapala kantor oewang*.
 Kantor van den —, *kantor oewang, L.; kantor toekang tjoekéj*.
Ontvangerskantoor, o. *kantor oewang, L.*
Ontvangerspost, m. *pekerdjaän pertanda; pekerdjaän toekang poengoet tjoekéj; pekerdjaän kapala kantor oewang, L.*
Ontvangst, m. *penarimaän; penjamboetan; achdz, Ar.*
 —, *ontvangen geld, oewang jang sudah ditarima; oewang jang masoq*.
 —, *onthaal, perdjamoean*.
Ontvankelijk, b. n. *jang boléh ditarima*.
Ontvaren, o. w. *lari berperahoe; laloe dengan perahoe*.
Ontvechten, b. w. *reboet dengan berkalahi*.
 —, *o. w. lepas dengan berkalahi*.
Ontveiligen, b. w. *mengadakan behaja*.
Ontveiliging, vr. *peri hhal mengadakan behaja*.
Ontveinzen, b. w. *semboenikan; poera-poera tiada*.
 Hij ontveinst zijne gramschap, *maka ija semboenikan amarahnja; maka poera-poera ija tiada amarah*.
Ontveinzing, vr. *peri hhal semboenikan; peri tjoelas hati*.
Ontvellen, o. w. *salin koelit*.
Ontvelling, vr. *salinan koelit*.
Ontvesten, b. w. *zie Ontmantelen*.
Ontveteren, b. w. *boekta tali hoeboeng-hoeboengan*.
Ontvlakken, b. w. *soetjikan dari pada tjoering; békin hilang nodá, L.*
Ontvlakker, m. *toekang tjoetji tjoering; toekang nodá, L.*
Ontvlambaar, b. n. *jang dapat (boléh) menjala*.
Ontvlambaarheid, vr. *çifat jang dapat menjala*.
Ontvlammen, b. w. *menjalakan; pasang*.
 —, *fig. hangat*.
 In drift doen —, *menghangatkan napsoe*.
 —, *o. w. menjala*.
Ontvlamming, vr. *hhal menjala, (ber-njala)*.
Ontvlechten, b. w. *boekta kelabang, L.; boekta landiq, (gandiq, L.)*.
Ontvlechting, vr. *pemboekään kelabang, (landiq, gandiq)*.

Ontvleezen, b. w. *angkat daging dari pada toelang*.
 —, *vermageren, mengoeroeskan; békin koeroes, L.*
 Ontvleeschte handen, *tangan jang koeroes sakali*.
Ontvleien, b. w. *dapat dengan memboedjoeq; beroléh dengan tjoemboe*.
Ontvleiing, vr. *pendapatan dengan memboedjoeq; peroléh dengan memboedjoeq*.
Ontvlekker, b. w. *zie Ontvlakken*.
Ontvlekker, m. *zie Ontvlakker*.
Ontvleugelen, b. w. *angkat sajad*.
Ontvlieden, o. w. *vluchten, lari; minggat, L.; membawa diri*.
 —, *ontwijken, laloe; melaloei; oendoer; soeroet*.
Ontvlieding, vr. *larian*.
Ontvliegen, o. w. *terbang lari*.
 Eenen vogel laten —, *lepaskan boeroeng saektor*.
Ontvlieten, o. w. *mengalir laloe*.
Ontvloeien, o. w. *melilih dari pada; halir*.
Ontvluchten, o. w. *lari; minggat, L.; membawa diri*.
Ontvoerder, m. *orang peroegoel; orang jang membawa lari; orang jang melarikan*.
Ontvoeren, b. w. *larikan; bawa lari; peroegoel*.
Ontvoering, vr. *hhal melarikan*.
Ontvolken, b. w. *toempas (memoempas) isi negeri*.
Ontvolking, vr. *penoempasan isi negeri*.
Ontvonkbaar, b. n. *jang dapat dinjalakan; jang boléh dipasang*.
Ontvonkbaarheid, vr. *peri jang dapat dinjalakan*.
Ontvonken, b. w. *pasang; menjalakan; bernjalakan*.
 —, *in beweging brengen, berhangatkat; mengghajratkan; menerbitkan*.
 —, *o. w. fig. bernjala; hangat; ghajrat, Ar.*
Ontvonking, vr. *aansteking, pemasangan*.
 —, *fig. kahangan; ghajrat, Ar.; njala*.
Ontvoogden, b. w. *petjatkan (hoeloerkan) dari pada pangkat wáll*.
Ontvormen, b. w. *meroesagkan roepa*.
Ontvorming, vr. *peroesakan roepa*.
Ontvouwen, b. w. *boekta dari pada lipatan*.
 Eenen brief —, *boekta soerat*.
 —, *ontwikkelen, menjatakan; mengartikan*.
 —, *uitspreiden, hamparkan*.
Ontvouwing, vr. *pemboekään dari pada lipatan*.
 —, *fig. pengartian; ta'bir, Ar.*
 —, *uitspreiding, penghamparan*.
Ontvreemden, b. w. *reboet; tjelo-tjelo; menjtjoeri*.

Ontvreemding, vr. *pentjoerian*; *pere-boetan*.

Ontvrijen, b. w. *ambil dengan meminang*; *ambil orang poerja toenanjan dengan meminang dija terindap-indap*.

Ontwaaien, o. w. *diterbangkan angin*.

Ontwaar, bijw. in: — *worden, merasa*.

Ontwaden, o. w. *tanggalkan (boek) pakéjan orang mati*.

Ontwaken, o. w. *djaga dari pada tidoer*; *bangoen dari pada tidoer*; *njalang*.
En de vorst ontwaakte uit zijne slaap, *maka baginda poen bangoenlah dari pada beradoenja*.
—, uit eene bezwijming, *chabar akan diri*; *sedar*.
Even — en weder inslapen, *mendoesin*, L.
Doen —, *bangoenkan*; *sedarkan*.

Ontwaking, vr. *bangoen*.

Ontwallen, b. w. *bongkar bèntèng*, (*dé-wala*).

Ontwalling, vr. *pembongkaran bèntèng*.

Ontwapenen, b. w. *tanggalkan sendjata*.

Ontwapening, vr. *hhál menanggalkan sendjata*.

Ontwaren, b. w. *zien, lihat*.
—, *gevoelen, merasa*; *tjekat, betjekat*, L.
En nu ik een gevoel van beterschap ontwaar, *maka sakarang hamba-rasai adalah ringan rasanja*.

Ontwarrelen, b. w. zie **Ontwarren**.

Ontwarren, b. w. *oeréjkan*; *menjeleséjkan*.
Eene moeilijke zaak —, *menjeleséjkan perkara jang moesjkil*, (*soesah*).
Garen —, *mengoeréjkan benang jang koesoet*.

Ontwarring, vr. *pengoeréjan*; *penjeleséjan*.

Ontwassen, o. w. *djadi terlaloe besar*.

Ontweien, b. w. *boewang isi peroet*.

Ontweiging, vr. *pemboewangan isi peroet*.

Ontweldigen, b. w. *ambil dengan gagah*; *rehoet*.

Ontweldiger, m. *orang jang menggagahi*.

Ontweldiging, vr. *penggagahan*; *reboetan*.

Ontwend, verl. deelw. *hilang bijasa*; *loepa*.

Ontwennen, b. w. *hilangkan bijasa*.
Het dobbelen —, *hilangkan bijasa ber-djoedi*.
Van de borst —, *saraq*; *pisah*, L.
Zich —, *hilangkan bijasa*.

Ontwenning, vr. *kahilangan bijasa*.

Ontwentelen, b. w. *goeling*.

Ontwerp, o. *toeladan*; *dinah*; *tjonto*, L.; *rantjana*.
Een — *maken, boewat dinah*.
— van eenen brief, *rantjana soerat*.

Ontwerpen, b. w. *boewat dinah*; *békin tjonto*, L.; *merantjanakan*.
—, *beramen, mengoepajakan*.

Ontwerper, m. *orang jang memboewat dinah*.

Ontwerping, vr. *pemboewatan dinah*; *tjonto*, L.

Ontwervelen, b. w. *boek kantjing pintoe*.

Ontwerveling, vr. *pemboekaan kantjing pintoe*.

Ontweven, b. w. *mengoeréjkan tenoenan*.

Ontwijden, b. w. *eenen priester, petjatkan dari pada daradjat imám*.
—, *eene plaats schenden, menghharamkan*; *langgar*.
—, *verontreinigen, menadjiskan*; *mentjemarkan*.

Ontwijder, m. *orang jang menghharamkan*; *jang melanggar barang jang hharám*, (*goedoes*).

Ontwijding, vr. *van eenen priester, pemettjan dari pada pangkat imám*.
—, *ontheiliging, pelanggaran barang jang hharám*, (*goedoes*).

Ontwijjen, b. w. zie **Ontwijden**.

Ontwijjing, vr. zie **Ontwijding**.

Ontwijfelbaar, b. n. *tantoe*; *benar*; *tiada kagoendahan*.
—, *bijw. dengan tantoe*; *soenggoeh-soenggoeh*.

Ontwijfelbaarheid, vr. *kabeneran*; *peri jang soenggoeh*.

Ontwijfelijk, b. n. zie **Ontwijfelbaar**.

Ontwijken, b. w. *laloe*; *melaloei*; *oendoer*; *soeroet*.
—, *op zijde gaan, minggir*, L.; *menjimpang*.
—, *afwenden, tangkiskan*; *menjalahkan*.
Gevaar —, *melaloei behaja*.
En terwijl hij hem nu wilde —, *maka sedang ija mengahendaki laloe dari padanja*.
Den krijg —, *oendoer dari pada perang*.
Eenen slag —, *tangkiskan paloe*.
Eenen dolksteek —, *menjalahkan tikam*.
De zee ontweek de kust, *maka aér laoet poen soeroet dari pada pantéj*.

Ontwijkend, b. n. *jang laloe*, zie **Ontwijken**.
Een — *antwoord, djawáb (penjahoetan) jang tiada leroes terang*, (*jang tiada tantoe*).

Ontwijking, vr. *hhál melaloei*.

Ontwikkelen, b. w. *losmaken, boek*; *oeréj*.
—, *duidelijk maken, mengartikan*; *menta'birkan*.
—, *ontwarren, menjeleséjkan*.

Ontwikkeling, vr. *pemboekaan*; *pengoeréjan*.
—, *verduidelijking, pengartian*; *ta'bir*, Ar.
—, *ontwarring, penjeleséjan*.
— van planten, bloemen, *toemboehan*.

Ontwimpelen, b. w. *toeroenkan bandéra pandjang*.
—, *fig. mentlahirkan*; *menjatakan*.

Ontwimpeling, vr. *penoeroenan bandéra pandjang*.
—, *fig. penjataan*; *hhál mentlahirkan*.

- Ontwinden**, b. w. *boeka bebatan; boeka lilitan.*
—, fig. *menjatakan; mentlahirkan.*
Eene opperolde mat —, *menghamparkan tikar.*
- Ontwinding**, vr. *pemboekaän bebatan, (lilitan, goeloengan).*
- Ontwoekeren**, b. w. *dapat (beroläh) dengan makan roebijat.*
- Ontwoekering**, vr. *pendapatan (peroläh) dengan makan roebijat.*
- Ontwoelen**, b. w. *losworstelen, lepaskan dengan bergoemoel.*
—, zie **Ontwinden.**
- Ontwoeling**, vr. zie **Ontwinding.**
- Ontwolken**, b. w. *hapeskan awan-awan.*
Een ontwolkte hemel, *langit jang terang; tjoeawatja; terang tjoeawatja.*
—, de duisternis wegvagen, *hapeskan kagelapan; menerangkan.*
Een ontwolkt gelaat, *moeka bersri.*
- Ontworstelbaar**, b. n. *jang dapat di-loepoetkan dengan bergoemoel.*
- Ontworstelen**, o. w. *loepoet dengan bergoemoel.*
- Ontwortelen**, b. w. *bantoen dengan akar; tjaboet dengan akar; rebahkan dengan akar.*
De wind heeft dien boom ontworteld, *maka angin soedah merebahkan pohon itoe dengan akarnya.*
—, fig. *toempaskan.*
- Ontworteling**, vr. *pembantoenan dengan akar; pentjaboetan dengan akar.*
—, fig. *penoempasan.*
- Ontwrichten**, b. w. *tegalijat; tegalitjoe; salah lakoe.*
- Ontwrichting**, vr. *tegalijat.*
- Ontwrijten**, b. w. *reboet (ambil) dengan berbantah (tjeruwet, L.).*
- Ontwrikken**, b. w. *boeka dengan geraq.*
- Ontwrikking**, vr. *pemboekaän dengan geraq.*
- Ontwringen**, b. w. *ambil dengan poelus.*
- Ontwringing**, vr. *pengambilan dengan poelus.*
- Ontzadelen**, b. w. *tanggalkan pelana; boeka sela, L.*
- Ontzadeling**, vr. *penanggalan pelana; pemboekaän sela, L.*
- Ontzag**, o. vrees, *takoet.*
—, *eerbied, hhormat.*
In — houden, *menakoetkan; beri takoe.*
—, *macht, groothed, koewasa; kabesaran.*
— onder het volk hebben, *ditakoeti orang ketjil.*
Zijn — verliezen, *kahilangan koewasannya.*
- Ontzagbaar**, b. n. zie **Ontzaglijk.**
- Ontzaglijk**, b. n. *eerbiedwekkend, moehhtasjim, Ar.; aihlamat, Ar.*
—, vrees inboezemend, *beri takoet, (dahajat).*
—, *uistekend, groot, sangat; terlaloe; besar.*
—, vreeselijk, *hebät.*
—, *bjw. dengan aihlamat, enz.*
- Ontzaglijkheid**, vr. *cifat jang moehhtasjim (aihlamat,) zie Ontzaglijk.*
- Ontzagverwekkend**, b. n. *jang beri takoet; moehhtasjim, Ar.*
- Ontzakken**, o. w. zie **Ontzinken.**
- Ontzedelijken**, b. w. *hilang peri jang senoenoh; bertjaboelkan.*
- Ontzegbrief**, m. *oorlogsverklaring, soerat menjatakan perang; soerat mengadakan perang.*
- Ontzegelen**, b. w. *boeka tjap; boeka dari pada materénja.*
- Ontzegeling**, vr. *pemboekaän tjap; pemboekaän dari pada materénja.*
- Ontzeggen**, b. w. *weigeren, enggan; iba; tiada maoe kasih, L.; toelag.*
—, *verbieden, tegah, tegahkan; hharáamkan.*
- Ontzegging**, vr. *verbod, penegahan.*
- Ontzeilen**, o. w. *melaloei dengan berlagjar.*
—, *zeilende ontvluchten, lari berperahoe.*
- Ontzenuwen**, b. w. *angkat 'a'cáb, (oerat).*
—, *verzwakken, melemahkan; mendla'ifkan; meletihkan.*
- Ontzenuwing**, vr. *pengangkatan 'a'cáb, (oerat).*
—, fig. *pelemahan.*
- Ontzet**, o. bevrijding, *hulp, peloepoetan; pembantoean.*
- Ontzetbaar**, b. n. *schrikachtig, penakoet.*
—, *onverschrokken, perkasa; berani.*
- Ontzetten**, b. w. *van het bezit berooven, ambil kámpoenjaän.*
—, *te hulp komen, bantoe; toeloeng.*
—, *bevrijden, loepoetkan.*
—, *verbazen, beri dahajat; menghebatkan.*
- Zich —, *kena dahajat; djadi kagèt, L.; terkedjoet.*
—, *ontslaan, petjatkan.*
- Ontzettend**, b. n. *hebät.*
- Ontzetter**, m. *orang jang membantoe.*
- Ontzetting**, vr. *uit het lid, tegalijat.*
— *uit het bezit, pergambilan.*
—, *verlossing, peloepoetan; pembantoean.*
— *uit een ambt, pemetjatan dari pada pangkat.*
—, *ontroering, kedjoet; kagèt, L.; gemetar.*
- Ontzielen**, b. w. *boenoh; matikan; ambil djiwa; menghilangkan djiwa; memoetoeskan njawa.*
- Ontzieling**, vr. *pemboenohan; pematian.*
- Ontzieren**, b. w. *beri hhormat; menghhormatkan; sembah, menjembah; membilangkan; pengapakan.*
Voorwaar, *de geërde jongere broeder moet volstrekt door alle menschen —*

worden, *bahoewa* padoeka adinda itoe tiada dapat tiada dipengapakan oleh segala manoesija.

—, *vreezen*, *takoet*.

—, *sparen*, *pijara* baik-baik.

Hij ontziet Uwe Majesteit den gebiedder wereld niet, *tiada ija membilangkan doeli sjáh 'álam*.

Geene vermoenienis —, *tiada takoet tjapé*, (*lelah*), L.

Zich —, *menahan diri*.

Zich niet —, *tiada memeliharakan diri*.

Ontziening, vr. *takoet*.

—, *eerbied*, *hormat*, Ar.

Ontzigen, o. w. *djatoh pingsan*; *moertja*; *kalangar*, L.

Ontzilveren; b. w. *boewang saloetan péraq*.

Ontzind, b. n. *sarsar*; *gila*.

—, *woest*, *galaq*; *boewas*.

—, *dengan gila*, (*galaq*).

Ontzindheid, vr. *kalakoean jang gila*, (*sarsar*).

Ontzingen, b. w. *dapat dengan menjanji*.

Ontzinken, o. w. *tenggelam*.

—, fig. *ontzakken*, *hilang*; *koerang*; *timpa*.

De moed ontzonkt hem, *maka hilanglah beraninja*, (*hatinja*); *maka timpalah hatinja*.

Ontzinking, vr. *tenggelam*.

—, fig. *kahilangan*.

Ontzoedelen, b. w. *menjoetjikan*; *memboewang tjemar*; *boewang kotor*, L.; *békin bresih*, L.

Ontzondigen, b. w. *hapoeskan dosa*; *soetjikan dari pada dosa*; *roewat*.

Ontzondiging, vr. *pengapoesan dosa*; *persoeljian dari pada dosa*.

Ontzuiveren, b. w. zie *Ontreinigen*.

Ontzuren, b. w. *koerangkan asam*; *hilangkan asam*.

Ontzuring, vr. *pengoerangan asam*.

Ontzuurd, b. n. *soedah hilang asamnja*.

Ontzwachtelen, b. w. *boekta kain bebatan*.

Ontzwachteling, vr. *pemboekaan kain bebatan*.

Ontzwellen, o. w. *ringkas*, L.; *kempis*.

Ontzwelleng, vr. *karingkasan*, L.

Ontzwellen, o. w. *loepoet berenang*; *lari berenang*.

Ontzweren, b. w. *poetoeskan* (*rombak*) *dengan soempah*.

Onuitbeeldelijk, b. n. *jang tiada dapat digambarkan*, (*dicijfalkan*).

Onuitbluschbaar, b. n. *jang tiada dapat dipadamkan*; *jang trada boleh diboenoeh*, L.; *jang trada boleh mati*, L.; *jang tiada terpadam*.

Onuitbluschbaarheid, vr. *cifat jang tiada dapat dipadamkan*; *kalakoean jang trada boleh diboenoeh*, L.

Onuitblusschelijk, b. n. zie *Onuitbluschbaar*.

Onuitdenkbaar, b. n. *jang tiada dapat dikira-kirakan*; *jang tiada tersangka*.

Onuitdoenlijk, b. n. *jang tiada dapat dihapoeskan*.

Onuitdroogbaar, b. n. *jang tiada dapat dikabiskan* (*dikeringkan*) *aernja*.

Onuitdrukbaar, b. n. *jang tiada dapat dikatakan*.

Onuitdrukkelijk, b. n. zie *Onuitdrukbaar*.

Onuitgebaggerd, b. n. *tiada terangkat loemoer*.

Onuitgebannen, b. n. *tiada terboewang*.

Onuitgebazuind, b. n. *tiada terberi tahoe dengan tjoepe nafiri*.

Onuitgebeeld, b. n. *tiada tertoeelis gambar*.

— *laten*, *tiada menggambarkan*; *tiada toelis gambar*, L.

— *blijven*, *tiada digambarkan*.

Onuitgeblazen, b. n. *tiada terpadam*; *tiada terboenoeh*; *trada diboenoeh*, L.

Onuitgebloeid, b. n. *belum habis berboenga*; *belum habis berkembang*, L.

Onuitgebluscht, b. n. *belum terpadam*; *belum diboenoeh*, L.

— *laten*, *tiada padamkan*; *trada békin mati*, L.; *tiada boenoeh*.

Onuitgeboden, b. n. *tiada terpanggil*.

Onuitgeboend, b. n. *tiada tergusog*.

Onuitgeboord, b. n. *tiada tergirig*; *trada dibor*, L.

Onuitgeborsteld, b. n. *tiada tersikat*; *trada disékat*, L.

Onuitgebrand, b. n. *tiada terbakar*; *tiada tertoenoe*.

— *laten*, *tiada membakar*; *tiada toenoe*.

Onuitgebroid, b. n. *tiada loewas*; *tiada besar*.

— *laten*, *tiada meloewaskan*; *tiada membesarkan*.

— *blijven*, *tiada diloewaskan*; *tiada dibesarkan*.

Onuitgebroeid, b. n. *tiada terkeram*.

— *laten*, *tiada mengeram*.

Onuitge daagd, b. n. *tiada tertentang*.

— *laten*, *tiada menentang*.

— *blijven*, *tiada ditentang*.

Onuitgedaan, b. n. *tiada terhapoeskan*; *tiada diboenoeh*; *tiada diboewang*.

— *laten*, *tiada menghapoeskan*.

— *blijven*, *tiada dihapoeskan*.

Onuitgedacht, b. n. *tiada terkira*; *belum dikira-kirakan*.

— *laten*, *tiada kirakan*.

— *blijven*, *tiada dikirakan*.

Onuitgedampt, b. n. *belum kaloewar hawap*; *belum berpeloeh*.

Onuitgedoeld, b. n. *tiada terbahagi*.

Onuitgedoofd, b. n. *tiada terpadam*; *tiada mati*.

— *laten*, *tiada padamkan*.

— *blijven*, *tiada dipadamkan*.

Onuitgedopt, b. n. *tiada terkoepas*; *tiada terkoebaq.*
Onuitgedorscht, b. n. *tiada tertebah*; *tiada terloeboer.*
Onuitgedronken, b. n. *tiada terminoem habis.*
 — laten, *tiada minoem habis.*
 — blijven, *tiada diminoem habis.*
Onuitgedrukt, b. n. *tiada terkata*, (*terseboet*); *trada dibilang*, L.
 — laten, *tiada mengatakan*; *tiada seboet*; *trada bilang*, L.
 — blijven, *tiada diseboet*; *tiada dikata*; *trada dibilang*, L.
Onuitgeduid, b. n. *tiada tertoeendjoeg.*
 — laten, *tiada menoendjoeg.*
 — blijven, *tiada ditoendjoeg.*
Onuitgedund, b. n. *belum ditjurangkan*; *belum ditjaboel saparo.*
Onuitgegeven, b. n. *belum tertera*; *belum ditjitaq*, L.
 Die geschriften zullen wel — blijven, *maka soerat-soerat itoe tiada hendag ditera*; *itoe soerat-soerat nanti trada ditjitaq*, L.
Onuitgegist, b. n. *belum loewab.*
Onuitgegoten, b. n. *belum tertjoetjoer.*
Onuitgegroeid, b. n. *belum sampéj toembœh*; *belum besar.*
Onuitgehakt, b. n. *tiada tertetaq.*
Onuitgehaald, b. n. *tiada tertjaboel.*
Onuitgehouden, b. n. *tiada terpotong.*
Onuitgehuwd, b. n. *belum kawin.*
Onuitgekamd, b. n. *belum disisir.*
Onuitgeklaard, b. n. *belum sedija soerat akan berlajar.*
Onuitgekleeid, b. n. *tiada tertanggalkan pakéjan*; *belum diboea pakéjan*, L.
Onuitgeklopt, b. n. *tiada terpoekoel kaloewarkan deboe.*
Onuitgekomen, b. n. *belum kaloewar*, (*tlâhir*).
Onuitgekraamd, b. n. *tiada (belum) dikedéjkan.*
Onuitgeleid, b. n. *tiada terhantar*; *tiada diiringkan.*
Onuitgeleverd, b. n. *tiada terserah.*
 — laten, *tiada serahkan.*
 — blijven, *tiada diserahkan.*
Onuitgelezen, b. n. *jang tiada habis terbata*, (*dibatja*).
Onuitgeloot, b. n. *jang belum terloetar.*
 Zijn lot is nog —, *maka belum terloetar oendinja.*
Onuitgemaakt, b. n. *belum poetoes*; *belum seleséj.*
 —, *tiada memoetoeskan*; *tiada menjesejkan.*
 — blijven, *tiada dipoetoeskan*; *tiada diseleséjkan.*
Onuitgepakt, b. n. *belum terboeka boengkoesan.*
Onuitgeperst, b. n. *tiada terapat*; *tiada terperah*, *trada diperas*, L.

Gij moet de druiven — laten, *djangan apitkan boewah anggoer itoe.*
 — blijven, *tiada diapitkan.*
Onuitgerust, b. n. *tiada terlangkap.*
Onuitgesproken, b. n. *tiada terkata.*
 — laten, *tiada mengatakan.*
 — blijven, *tiada dikatakan.*
Onuitgestald, b. n. *tiada teperlihatkan*; *trada diboea*, L.; *trada ditaroh*, L.
 Die winkel is —, *maka kedéj (toko) itoe belum diboea*; *itoe waroeng belon di boeka*, L.
Onuitgeveegd, b. n. *tiada tersapoe.*
Onuitgevoerd, b. n. *tiada terbawa kaloewar.*
 —, *niet verricht*, *tiada terkerdja*; *tiada terlakoekan.*
Onuitgewasschen, b. n. *tiada tertjoetji*; *tiada terbasoeh.*
Onuitgewischt, b. n. *tiada terhapoeskan*, *Uitwisschen.*
Onuitgewisseld, b. n. *tiada tertoeekar*; *tiada teroeroep*; *tiada terganti.*
 — laten, *tiada menoekar*; *tiada menganti.*
Onuitlegbaar, b. n. *tiada dapat diartikan*; *gelap sakali*; *tiada dapat dita'birkan*; *dalam sakali.*
Onuitleschbaar, b. n. *zie Onuitbluschbaar.*
Onuitputbaar, b. n. *zie Onuitputtelijk.*
Onuitputbaarheid, vr. *zie Onuitputtelijkheid.*
Onuitputtelijk, b. n. *tiada dapat habis ditimba.*
Onuitputtelijkheid, vr. *kalakoean (çifat) jang tiada dapat habis ditimba.*
Onuitreddelijk, b. n. *tiada dapat diloeppoelkan.*
Onuitroeibaar, b. n. *tiada dapat ditoempaskan*; *tiada dapat dibinasakan.*
Onuitroeibaarheid, vr. *çifat jang tiada dapat ditoempaskan.*
Onuitsprekelijk, b. n. *jang tiada dapat dikatakan*; *jang trada bolèh dibilang*, L.; *djangan dikata lagi.*
Onuitsprekelijkheid, vr. *çifat jang tiada dapat dikatakan*; *peri jang trada bolèh dibilang*, L.
Onuitvindelijk, b. n. *jang tiada dapat dikirakan*; *jang trada bolèh didapat*, L.
Onuitvoerbaar, b. n. *jang tiada dapat dikerdjakan*; *jang trada bolèh dikerdja*, L.
Onuitvoerbaarheid, vr. *hhâl jang tiada dapat dikerdjakan*; *kalakoean jang trada bolèh dikerdja*, L.
Onuitvoerlijk, b. n. *zie Onuitvoerbaar.*
Onuitvoerlijkheid, vr. *zie Onuitvoerbaarheid.*
Onuitwischbaar, b. n. *jang tiada dapat dihapoekan.*

Onuitwischbaarheid, vr. *çifat (peri) jang tiada dapat dikapoeskan.*

Onuitwisschelijk, b. n. zie **Onuitwischbaar**.

Onuitwisschelijkheid, vr. zie **Onuitwischbaarheid**.

Onvaarbaar, b. n. waarin men niet varen kan, *jang tiada baik akan berlarjar.*

Onvaarbaarheid, vr. zie **Onbevaarbaarheid**.

Onvaardig, b. n. *tiada sedija.*
—, niet handig, *koerang tjepat; bodoh; goblog, L.*

Onvalsch, b. n. *tiada doesta; tiada tjoe-las; trada palsoe, L.; benar; toeloes.*

Onvalschheid, vr. *peri jang toeloes, (benar).*

Onvast, b. n. *tiada tetap; tiada tegoeh; trada kentjang, L.*
—, wankelbaar, *kabimbangan; jang gojang.*

Onvastheid, vr. *peri jang tiada tetap, (tegoeh).*
—, wankelbaarheid, *peri kabimbangan; peri (kalakoean) jang koerang kentjang, L.*

Onveil, b. n. *jang tiada didjoeual; jang tiada dapat dibeli.*

Onveilig, b. n. *tiada bersentawasa; berbahaya.*

Onveiligheid, vr. *kalakoean jang tiada bersentawasa; kalakoean jang berbahaya; bahaya.*

Onveiliglijk, bijw. *dengan berbahaya; dengan tiada sentawasa.*

Onver, b. n. en bijw. *tiada djaoeh; dekat djoeqa.*

Onveranderbaar, b. n. *tiada dapat diobahkan.*

Onveranderd, b. n. *tiada terobah.*
—, bestendig, *tetap; tegoeh.*
— laten, *tiada mengobah.*
— blijven, *tiada diobahkan.*

Onveranderlijk, b. n. *tiada kaobahan; tiada kalainan; tiada boleh berobah.*
—, duurzaam, *vast, qarâr Ar.; kekal.*

Onveranderlijkheid, vr. *peri jang tiada kaobahan.*

Onverantwoord, b. n. *tiada seleséj.*

Onverantwoordelijk, b. n. *jang tiada dapat diampoeni, (dima'afkan).*
—, niet verantwoordelijk, *jang tiada tanggoeng.*

Onverantwoordelijkheid, vr. *peri jang tiada dapat diampoeni.*

Onverbaasd, b. n. *tiada hhajrán.*
—, bijw. *dengan tiada hhajrán.*

Onverbasterd, b. n. *tiada terobah; sedija.*

Onverbed, b. n. *tiada terpindah dari pada tempat tidoer.*

Onverbeeldelijk, b. n. *jang tiada dapat disangka.*

Onverbergelijk, b. n. *jang tiada dapat disemboenikan.*

Onverbeterd, b. n. *jang tiada teperbaiki; jang tiada diçahhkan, (dibetoelkan).*
— laten, *tiada membaiki; tiada mençahhkan.*
— blijven, *tiada diperbaiki, (diçahhkan).*

Onverbeterlijk, b. n. *jang tiada dapat diperbaiki, (diçahhkan, dibetoelkan).*
—, uitmuntend, *sampoerna; terlaloe baik.*
—, bijw. *volmaaktelijk, dengan sampoerna.*

Onverbeterlijkheid, vr. *peri (çifat) jang tiada dapat diperbaiki, (diçahhkan, dibetoelkan).*
—, volmaakteid, *peri jang sampoerna; kasampoernaan.*

Onverbiddelijk, b. n. *jang tiada maoe dengar permintaan orang.*
—, onbuigzaam, *tiada obah.*
—, bijw. *dengan tegar; dengan tiada maoe dengar permintaan orang.*

Onverbiddelijkheid, vt. *peri jang tegar; kategoran.*

Onverbiedelijk, b. n. *jang tiada dapat ditegahkan.*
—, zie **Halstarrig.**

Onverbiedelijkheid, vr. *kalakoean jang tiada dapat ditegahkan.*

Onverbloemd, b. n. *tiada doesta; benar; teroes tenang; tiada tersemoeni.*
—, rondborstig, *toeloes; betoel; dengan tiada 'ibarat.*

Onverbloemelijk, b. n. *jang tiada dapat disemboenikan.*

Onverboden, b. n. *tiada terlarang.*

Onverbonden, b. n. *tiada terbebat.*
—, niet aaneengebonden, *tiada terhoeboeng; tersamboeng.*
—, niet verbonden, *vrij, bébas.*

Onverborgen, b. n. *tiada tersemoeni; tiada bāthin; tlāhir, Ar.; njata.*

Onverbrand, b. n. *tiada terbakar; tiada tertoenoe.*

Onverbrandbaar, b. n. *jang tiada dapat dibakar (ditoenoe).*

Onverbrandbaarheid, vr. *çifat jang tiada dapat dibakar (ditoenoe).*

Onverbreekbaar, b. n. *jang tiada dapat dipetjahkan, (dipatahkan).*
—, niet schendbaar, *jang tiada dapat dirombaq, (dilanggar).*

Onverbrekelijk, b. n. zie **Onverbreekbaar.**

Onverbrekelijkheid, vr. *çifat jang tiada dapat dipetjahkan, (dipatahkan).*

Onverbrijzeld, b. n. *tiada teremoeq; tiada antjoer.*

Onverdacht, b. n. *niet gewantrouwd, tiada kena sjak.*
—, onverwacht, *jang tiada tersangka, (terkira).*
—, bijw. *sakoenjoeng-koenjoeng.*

Onverdachtelijk, bijw. zie **Onverdacht**, bijw.

Onverdedigbaar, b. n. *jang tiada dapat dipeliharakan, (dipegang, diperlindoengkan).*
 —, van eene zaak, *tiada terbitjara; tiada dapat dibitjarkan; koerang çahh; tiada betoel.*

Onverdedigd, b. n. *tiada terpelihara; tiada teperlindoengkan.*

Onverdeelbaar, b. n. *tiada dapat dibahagikan; trada boleh dibagi, L.*

Onverdeelbaarheid, vr. *çifat jang tiada dapat dibahagikan; kalakoean jang trada boleh dibagi, L.*

Onverdeeld, b. n. *tiada terbahagi; trada dibagi, L.; genap; antéro, L.*
 — laten, *tiada membahagi; trada bagi, L.*
 —, eensgezind, *bermoewáfaqat; pukat, L.*
 —, bijw. gezamenlijk, *tiada terbahagi; sama sakali.*

Onverdeeldheid, vr. *kalakoean (peri) jang tiada terbahagi.*
 —, eendracht, *bermoewáfaqat; pakatan, L.*

Onverdekt, b. n. *tiada tertoeoep, (tertoedoeng).*

Onverdelgbaar, b. n. *tiada dapat ditompaskan, (dibinasakan).*

Onverdelgbaarheid, vr. *çifat jang tiada dapat ditompaskan, (dibinasakan).*

Onverdelgd, b. n. *tiada tertoempas.*
 — laten, *tiada toempaskan.*
 — blijven, *tiada ditompaskan.*

Onverderfelijk, b. n. *jang tiada dapat diroesagikan, (dibinasakan); kekal; baqá, Ar.*

Onverderfelijkheid, vr. *çifat jang tiada karoesakan; çifat jang tiada kekal, (baqá).*

Onverdienbaar, b. n. *jang tiada diperoleh dengan (karana) pahala.*

Onverdiend, b. n. *dengan tiada pahala, (djasa).*

Onverdienste, vr. *koerang pahala; tiada berpahala; tiada berdjasa.*

Onverdienstelijk, b. n. *jang tiada berpahala (berdjasa).*

Onverdienstelijkheid, vr. *kalakoean jang tiada berpahala (berdjasa).*

Onverdoemd, b. n. *tiada terkoetoeg; tiada kena la'nat.*

Onverdoemelijk, b. n. *jang tiada haroes dikoetoeg, (dila'natkan).*

Onverdonkerd, b. n. *tiada gelap; terang.*

Onverdoofbaar, b. n. *jang tiada dapat dipadamkan, (diboenoeh L.).*

Onverdorbaar, b. n. *jang tiada boleh lajoe.*

Onverdorven, b. n. *tiada djahat; tiada kapista.*

Onverdorvenheid, vr. *peri jang tiada djahat.*
 — van voorwerpen, *kalakoean jang tiada boesoeg.*

Onverdraagzaam, b. n. *tiada tahan, (çabar); soeka berbantah.*

Onverdraagzaamheid, vr. *kalakoean jang soeka berbantah.*

Onverdragelijk, b. n. *tiada tertahan, (terderita).*
 —, bijw. *atas peri jang tiada terderita.*

Onverdragelijkheid, vr. *peri jang tiada terderita; kalakoean jang kadjemoean.*

Onverdrietelijk, b. n. *trada djadi kesal, L., (gemas).*
 —, vroolijk, *bersoeka-hati.*

Onverdrietelijkheid, vr. *kasoeakán; kagemaran.*

Onverdrietig, b. n. *bersoeka-hati; tiada berdoeka; tiada bertjinta.*

Onverdringbaar, b. n. *jang tiada dapat dipindahkan.*

Onverdrinkbaar, b. n. *jang tiada boleh mati keelap, L.; jang tiada dapat dilemaskan didalam aer.*

Onverdroogd, b. n. *tiada terkeringkan; tiada kering.*

Onverdroten, b. n. *tiada lelah; tiada tjapé, L.*
 —, blijgeestig, *soeka hati; gemar, L.*
 —, bijw. *dengan tiada lelah, (tjapé, L.)*

Onverduisterd, b. n. *tiada tergelapkan; tiada gelap; terang.*

Onverduldig, b. n. *tjepat; pantas; la-djoe.*
 —, bijw. *dengan tjepat.*

Onverduldigheid, vr. *kalakoean jang tjepat.*

Onverduwelijk, bijw. *tiada dapat ditjernakan.*
 —, fig. *onverdragelijk, tiada tertahan, (terderita).*

Onvereenigbaar, b. n. *jang tiada dapat dipersoewatoekan; jang trada boleh djadi satoe, L.; jang tiada dapat dihoeboeng.*

Onvereenigd, b. n. *tiada terhoeboeng.*

Onverengerd, b. n. *tiada lebih pajah.*

Onverflauwd, b. n. *tiada terlemahkan; tiada koerang radjin; tetap.*

Onvergaderd, b. n. *tiada terkoempoel, (terhimpoen, terkampoeng).*
 — laten, *tiada menghimpoen; tiada mengoempoel.*
 — blijven, *tiada dikoempoel, (dihimpoen, dikampoeng).*

Onvergald, b. n. *tiada kena hampedoe, (njali, L.).*
 —, rein, *zuiver, soetji; bresik.*

Onvergankelijk, b. n. *kekal; tiada lenjap; baqá, Ar.; tiada binasa.*

Onvergankelijkheid, vr. *peri jang kekal; kakekalan; peri jang tiada lenjap.*

Onvergefelijk, b. n. *tiada dapat diampoeni.*
 —, niet vergeven, *tiada mengampoeni; tiada ma'afkan.*
 —, bijw. *atas peri jang tiada dapat diampoeni.*

Onvergefelijkheid, vr. *peri jang tiada dapat diampoeni.*

Onvergelddbaar, b. n. *tiada dapat dibalaskan.*

Onvergeldbaarheid, vr. *peri jang tiada dapat dibaluskan.*

Onvergelijkbaar, b. n. zie **Onvergelijklijk**.

Onvergelijkbaarheid, vr. zie **Onvergelijklijkheid**.

Onvergelijklijk, b. n. *tiada samanja; tiada berbanding; tiada dapat disamakan (dibandingkan); tiada taranja; tiada dapat dibagèjkan.*

Onvergelijklijkheid, vr. *peri jang tiada taranja (samanja, bandingannya); peri jang tiada dapat disamakan.*

Onvergenoged, b. n. *goesar; ketjil hati.*
—, *bijw. dengan goesar.*

Onvergenogtheid, vr. *sakit hati; goesar.*

Onvergenogelijk, *bijw. onverzadelijk, tiada dapat dikenjangi.*

Onvergenogelijkheid, vr. *peri jang tiada dapat dikenjangi.*

Onvergetelijk, b. n. *tiada diloepakan.*

Onvergetelijkheid, vr. *kalakoean (hhâl) jang tiada diloepakan.*

Onvergeten, b. n. *tiada terloepa; jang tersedar, (terkenang).*
— *bljven, tiada diloepakan; disedarkan; dikenangkan.*

Onvergezeld, b. n. *tiada berteman; tiada diiringkan (dihantarkan).*

Onverglasd, b. n. *tiada terlaboer dengan rengas.*
— *laten, tiada merengas.*
— *bljven, tiada dilaboer dengan rengas.*

Onvergoed, b. n. *tiada terganti roegi.*

Onvergoedbaar, b. n. *jang tiada dapat diganti roegi.*

Onvergouden, b. n. *tiada terbalas.*

Onvergramd, b. n. *tiada amarah, (marah, L.).*

Onvergroot, b. n. *tiada ditambah besarnja; trada dibékin besar, L.*

Onverguld, b. n. *tiada tersapoe dengan aér emas; tiada kaemasan.*

Onvergund, b. n. *tiada terberi idzin; trada dikasih bébas, L.*

Onverhaalbaar, b. n. *jang tiada dapat ditjeriterakan; jang trada bolèh ditjerita, L.*

Onverhaald, b. n. *jang tiada tertjeritera.*

Onverhaast, b. n. *tiada lekas; tiada goepoeh-goepoeh; tiada sangat.*

Onverhard, b. n. *tiada tegar; tiada ter-tegar.*

Onverhelpelijk, *bijw. jang tiada dapat diperbaiki.*

Onverhinderd, b. n. *tiada tertegah.*
—, *bijw. dengan tiada 'oedzoer.*

Onverhoedelijk, *bijw. jang tiada dapat dilaloei.*

Onverhoeds, *bijw. dengan sakoengoeng-koengoeng; kagèt, L.*

Onverhoedsch, b. n. *sakoengoeng-koengoeng; kagèt, L.*

Onverholen, b. n. *tiada tersemboeni; tiada báthin, Ar.; njata; iláhir, Ar.*

Onverhoopt, b. n. *tiada terharap; tiada terkira.*
—, *bijw. atas peri jang tiada terkira.*

Onverhoord, b. n. *niet ondervraagd, tiada ditanja.*
—, *niet vervuld, tiada terdengarkan; tiada terberi; trada dikasih, L.*
— *laten, tiada mendengarkan; tiada memberi; trada kasih, L.*

Onverhuisd, b. n. *tiada terimbit; tiada teralih; tiada berpindah.*

Onverhuurbaar, b. n. *jang tiada dapat diséwakan.*

Onverhuurd, b. n. *tiada terberi séwa; tiada terséwakan.*
— *bljven, tiada diséwakan.*

Onverjaagd, b. n. *jang tiada terboeroe; tiada toesoer.*

Onverjaard, b. n. *jang tiada bertahoer.*

Onver kiesbaar, b. n. *tiada dapat dipilih.*

Onverklarbaar, b. n. *tiada dapat diartikan, Ar.; báhin; jang trada bolèh djadi terang, L.*

Onverklarbaarheid, vr. *çifat báthin; peri jang tiada dapat dinjatakan.*

Onverklaard, b. n. *jang tiada katera-ngan; jang báhin; tiada terarti.*

Onverkleed, b. n. *tiada tersalin pakèjam.*

Onverknocht, b. n. *tiada berçoehbat; tiada terhoeboeng.*

Onverkocht, b. n. *tiada terdjoewal.*
— *laten, tiada djoewal.*
— *bljven, tiada didjoewal.*

Onverkonidgd, b. n. *tiada terberitakan; tiada terchabarkan; trada dikasih tahoe, L.*

Onverkoopbaar, b. n. *tiada lakoe; tiada dapat didjoewal.*

Onverkoopbaarheid, vr. *çifat (kalakoean) jang trada bolèh didjoewal.*

Onverkreng, b. n. *tiada terdapat; trada dapat; tiada teperolèh.*

Onverkrijgbaar, b. n. *tiada dapat diperolèh; trada bolèh dapat, L.*

Onverkrijgbaarheid, vr. *hhâl jang tiada dapat diperolèh; barang jang tiada kadapatan.*

Onverlaat, m. *orang djahat; risaw; gébana; orang boesoeg.*

Onverlakt, b. n. *tiada terlaboer dengan tjato; trada ditarok tjato.*

Onverlaten, b. n. *tiada tertinggal; trada sepi, L.; tiada soenji senjap.*

Onverlegd, b. n. *tiada terletaq pada lain tempat; tiada berpindah; trada dipindah, L.*

Onverleenbaar, b. n. *jang tiada dapat diidzinkan; jang trada bolèh dikasih, L.*

Onverlegen, b. n. *tiada penakoet; tiada maloe; trada kasompokan, L.*

Onverlept, b. n. *tiada terlajoe; belom lajoe.*

Onverlet, b. n. *tiada tertegah; tiada dengan soekar; tiada kasoekaran; dengan tiada kasoekaran.*

—, *bijw. dengan tiada kasoekaran; dengan tiada barang kategahan.*

Onverlicht, b. n. *tiada berketerangan; tiada terang.*

Eene — *plaats, tempat jang tiada keterangan.*

Een — *manch, orang bodoh, (bebal).*

Onverliefd, b. n. *tiada birahi.*

Onverliefdheid, vr. *hati jang tiada tahoe birahi.*

Onverliesbaar, b. n. *jang tiada dapat dihilangkan; jang trada boleh hilang, L.*

Onverloofd, b. n. *tiada bertoenganan.*

Onverloren, b. n. *tiada hilang.*

Onverloet, b. n. *tiada tertebes; trada diteboes, L.*

Onvermaakt, b. n. *tiada terobah.*

—, *niet hersteld, tiada diperbaiki; trada dibékin betoel, L.*

—, *zie Onversneden.*

Onvermaand, b. n. *tiada tertegoer; tiada diadjar, L.*

Onvermaard, b. n. *tiada ternama; tiada masjhoer.*

Onvermaardheid, vr. *kalakoean jang tiada ternama, (masjhoer).*

Onvermakelijk, b. n. *tiada kenan; soekar; trada énaq, L.*

Onvermakelijkheid, vr. *kasoeakaran; peri jang tiada kenan; kaloekoean jang trada énaq, L.*

Onvermeesterlijk, b. n. *tiada dapat dialahkan.*

Onvermeld, b. n. *tiada terseboet.*

— *laten, tiada seboet.*

— *blijven, tiada diseboet.*

Onvermengd, b. n. *tiada tertjampoer; dowang, L.; samata-mata; trada betjam-poeran, L.; çarihh, Ar.*

Onvermetel, b. n. *tiada berani; sedar-hana.*

—, *bijw. dengan sedarhana.*

Onvermijdelijk, b. n. *en bijw. tiada dapat dilaloe.*

Onvermijdelijkheid, vr. *hhát jang tiada dapat dilaloei.*

Onverminderd, b. n. *tiada terkoerangkan.*

— *laten, tiada koerangkan.*

Onverminkt, b. n. *tiada koedoeng; trada kotong, L.*

Onvermoed, b. n. *tiada disangka; trada dikira, L.*

Onvermoedelijk, b. n. *tiada terkira; sakoenoeng-koenoeng.*

—, *bijw. dengan sakoenoeng-koenoeng; dengan tiada terkira.*

Onvermoeibaar, b. n. *tiada dapat dilakkan.*

—, *bijw. dengan tiada lelah.*

Onvermoeid, b. n. *tiada lelah; trada tjapé, L.*

—, *bijw. dengan tiada lelah; dengan trada tjapé, L.*

Onvermoeidheid, vr. *kalakoean jang tiada djadi lelah, (tjapé, L.).*

Onvermogen, o. *koerang goewat; kale-mahan; kalemasan, L.; dláf, Ar.*

— *tot voortteling, lemah dzakar; le-mas boetoe, L.*

Onvermogend, b. n. *zie Zwak, Krachteloos.*

—, *om te betalen, bankroet, moeftis, Ar.*

Onvermogend, vr. *kalemahan; kalema-san, L.; peri jang dláf.*

—, *armoede, kapapain; kamiskinan.*

Onvermolmd, b. n. *tiada boeboeg; tiada boeroeg.*

Onvermurwbaar, b. n. *jang tiada dapat dilemboetkan.*

Onvermurwd, b. n. *tiada terlemboetkan; tiada lemboet.*

—, *fig. tiada sajang; tegar.*

Onvernageld, b. n. *jang tiada terpa-koekan.*

— *blijven, tiada dipakoekan.*

— *laten, tiada pakoekan.*

Onvernederd, b. n. *tiada terhinakan.*

Onvernielbaar, b. n. *tiada dapat di-roesagkan.*

Onvernietigbaar, b. n. *tiada dapat di-tiadaan.*

Onvernieuwd, b. n. *tiada dibaharoei.*

— *laten, tiada membaharoei.*

— *blijven, tiada dibaharoei.*

Onvernunft, o. *koerang 'aqal; koerang boedi; kabebalan; kabodohan.*

Onvernunftig, b. n. *tiada ber' aqal; tiada berboedi; bebal.*

— *in kunsten, tiada beroetas; tiada pandéj.*

Het — *vee, binatang jang koerang náthiq.*

Onvernunftigheid, vr. *kalakoean jang koerang 'aqal, (boedi); kabebalan; kabodohan.*

Onvernunftiglijk, *bijw. atas peri jang bodoh; dengan bebal; dengan gobloq, L.*

Onveroordeeld, b. n. *tiada terhhoeikoem.*

— *laten, tiada menghoeikoemkan.*

— *blijven, tiada dihoeikoemkan.*

Onveroorzaak, b. n. *tiada dikaranakan; tiada diadakan; tiada didjadiakan.*

Onverootmoedigd, b. n. *tiada terendahkan; tiada tawakkoel.*

— *laten, tiada merendahkan.*

— *blijven, tiada direndahkan.*

Onverouderd, b. n. *tiada djadi toeha; tiada toeha.*

Onveroverd, b. n. *tiada teralah.*

— *blijven, tiada dialahkan.*

Onverpacht, b. n. *tiada teperséwakan; trada dikasih séwa, L.*

Onverpand, b. n. *tiada tergadéj.*

— *laten, tiada bergadéj.*

— blijven, *tiada digadéj*.
Onverplant, b. n. *tiada tertanam pada lain tempat*.
Onverpoosd, b. n. *tiada terganti; tiada berhenti*.
Onverrast, b. n. *tiada terserkap*.
Onverricht, b. n. *tiada terkerdja; trada dikerdja*, L.
 —er zaak, *dengan tiada kerdja apa-apa*.
Onverroerlijk, b. n. *tetap*.
Onverroerlijkheid, vr. *peri jang tetap; peri jang tiada dapat digerakkan*.
Onverrukbaar, b. n. *jang tiada dapat diséntag (digoentjang)*.
Onversaagd, b. n. *tiada taknet; perkasa*.
 —, *bijw. dengan perkasa*.
Onversaagdelijk, *bijw. zie Onversaagd, bijw.*
Onversaagdheid, vr. *peri jang perkasa*.
Onverschaald, b. n. *tiada hambar; tiada tawar*.
Onverscheiden, b. n. *tiada terbagéj-bagéj; sama roepa; sama warna*.
Onverscheurlijk, b. n. *jang tiada dapat ditjarik; jang trada boleh disowèg*, L.
Onverschillend, b. n. *tiada berlainan; sama rata; sama roepa*.
Onverschillig, b. n. *sama djoega*.
 —, *onvoelig, segan; tiada fadlobèl; tra perdoeli*, L.
 —, *onverschillend, sama; tiada berlainan*.
 Eene —e daad, die men doen en laten kan en die noch gewraakt noch geprezen wordt, *moebahh*, Ar.
 —, *bijw. atas peri jang sama djoega; dengan tiada fadlobèl*.
 —, *(dat men doen en laten kan naar verkiezing), djáz*, Ar.
Onverschilligheid, vr. *perangéj orang jang tiada fadlobèl*.
 —, *koelheid, hati dingin; kadinginan*.
Onverschilliglijk, *bijw. zie Onverschillig, bijw.*
Onverschoonbaar, b. n. *jang tiada dapat diampoeni*.
 —, *bijw. atas peri jang tiada kaampoenan*.
Onverschoonbaarheid, vr. *çifat jang tiada kaampoenan*.
Onverschoonnd, b. n. *tiada terampoeni*.
 —, *niet verwisseld van kleeding, tiada tersalin kain*.
Onverschoonlijk, b. n. *zie Onverschoonbaar*.
Onverschoonlijkheid, vr. *zie Onverschoonbaarheid*.
Onverschrikbaar, b. n. *jang tiada dapat dikedjoeti; jang trada djadi kagèt*, L.
Onverschrikt, b. n. *tiada terkedjoet; tiada kagèt*, L.
Onverschriktheid, vr. *kalakoean orang jang tiada terkedjoet, (kagèt, L.)*.

Onverschrokken, b. n. *tiada takoet; perkasa; berani*.
 —, *bijw. dengan tiada takoet; dengan perkasa. (berani)*.
Onverschrokkenheid, vr. *kabermanian; perkasa*.
Onverschrompeld, b. n. *tiada keroekoet; tiada berkeroeft*.
Onverschuldigd, b. n. *onverplicht, soenat, Ar; tiada fardloe*.
 —, *niet schuldig, tiada berhoetang*.
 —, *vrijwillig, dengan sahadjá*.
Onversierd, b. n. *tiada terkijas*.
 —, *fig. natuurlijk, tiada bertingkah; sedija*.
 — *laten, tiada menghijas*.
 — *blijven, tiada dihijasi*.
Onverslagen, b. n. *tiada terkedjoet; trada kasompokan, L; trada kagèt, L*.
 —, *onverschaald, tiada hambar rasanja; tiada tawar rasanja*.
Onverslapt, b. n. *tiada hilang goewat; tiada lemah; trada lemas, L: trada kendor, L*.
 — *laten, tiada lemahkan; trada békin lemas, L*.
Onverslenst, b. n. *tiada terlajae; trada lajos, L*.
Onversleten, b. n. *tiada terloesoeh; trada roesaq, L*.
Onverslijtbaar, b. n. *jang tiada dapat diloesoekkan (divroesaqkan)*.
Onverslijtelijk, b. n. *zie Onverslijtbaar*.
Onverslimmerd, b. n. *tiada lebih pajah*.
Onversmolten, b. n. *tiada terpadoes; tiada terlaboer*.
Onversneden, b. n. *tiada terantjoeng*.
Onverstaad, b. n. *tiada terbadjakan; tiada diboeoeh badja*.
Onverstaanbaar, b. n. *tiada kaärtian; tiada terang*.
 —, *bijw. atas peri jang tiada kaärtian (terang)*.
Onverstaanbaarheid, vr. *peri jang tiada kaärtian*.
Onverstand, o. *kabebalar; kabodohan*.
Onverstandig, b. n. *tiada berboedi; bodoh; bebal; gobloq, L*.
 —, *bijw. atas peri jang tiada berboedi; dengan bodoh (gobloq, L.)*.
Onverstandigheid, vr. *zie Onverstand*.
Onverstandiglijk, b. n. *zie Onverstandig, bijw.*
Onversterfelijk, b. n. *jang tiada djadi poesaka*.
Onversterkt, b. n. *tiada tegoeh; tiada goewat*.
Onverstoerbaar, b. n. *zie Onverstoerlijk*.
Onverstoord, b. n. *tiada terharoekan; trada diganggoe, L*.
 —, *gerust, senang; tetap*.

Onverstoortlijk, b. n. *tiada dapat diharoekan (diganggoe).*

Onverstorven, b. n. *tiada djadi poesaka; tiada djatoh pada wáritz.*

Onvertaalbaar, b. n. *tiada dapat dipindahkan pada lain bahasa; tiada dapat dapat disalin bahasa, L.*

Onvertaald, b. n. *tiada terpinah pada lain bahasa; trada disalin bahasa, L.*

Onverteerbaar, b. n. *jang tiada dapat ditjernakan.*

Onverteerd, b. n. *tiada tetjerna (tertjerna).*

Onverteerlijk, b. n. zie **Onverteerbaar.**

Onvertelbaar, b. n. *jang tiada dapat ditjeriterakan.*

Onvertilbaar, b. n. *tiada dapat dianykatkan (ditating).*

Onvertind, b. n. *tiada tersapoe dengan aér timah.*

Onvertogen, b. n. *tiada patoet (haroes, láiq).*
Geen — woord spreken, *tiada berkata sapatah kata jang tiada patoet.*
—, bijw. *aanstonda, sabentar; sakarang djoega.*

Onvertold, b. n. *tiada terbjajar béja.*

Onvertroost, b. n. *tiada terhiboer.*

Onvertroostbaar, b. n. *tiada dapat dihiboerkan.*

Onvertroostelijk, b. n. zie **Onvertroostbaar.**

Onvertroostelijkheid, vr. *kalakoean jang tiada dapat dihiboerkan.*

Onvervaard, b. n. *tiada takoet; perkas; berani.*

Onvervaardheid, vr. *kalakoean jang perkas; kabermanian.*

Onvervaardigd, b. n. *tiada terboewat; trada dibékin, L.*

Onvervalscht, b. n. *samata mata; betoel; tiada tertjampoer; tiada terhoelam; tiada lantjoeng; trada palseo, L.; tiada tjoelas; toelèn, L.; dowang, L.*
— *goud, emas betoel.*
— *e wijn, anggoer toelèn.*
— *water, aér samata-mata.*
— *gemoed, hati jang betoel; hati jang tiada tjoelas; hati jang trada palseo, L.*

Onvervreemd, b. n. *tiada terpinah; tiada terdjoewal.*

Onvervreemdbaar, b. n. *jang tiada bolèh hilang; jang tiada kapat didjoewal (dipindahkan).*

Onvervreemdbaarheid, vr. *hlál jang tiada bolèh hilang.*

Onvervuuld, b. n. *tiada tertjemar; trada kotor, L.*

Onvervulbaar, b. n. *tiada dapat digenapkan.*

Onvervuld, b. n. *jang tiada genap; jang tiada tergenapi.*

Onverwaand, b. n. *tiada djemawa; trada angkoeh, L.; tiada besar hati.*

Onverwacht, b. n. *tiada terharap.*
—, *eensklaps, koenjoeng-koenjoeng; tiba-tiba.*

Onverwachts, bijw. *sakoenjoeng-koenjoeng; tjaki-tjaki.*

Onverward, b. n. *tiada koesoet.*

Onverweerbaar, b. n. *jang tiada dapat dilindoengan; jang trada bolèh melawan, L.*

Onverweerd, b. n. *tiada terlindoeng; tiada lawan.*

Onverwelfd, b. n. *tiada berlengkoeng.*

Onverwelkbaar, b. n. *jang tiada dapat lajoe; jang trada bolèh lajoe, L.*

Onverwelkt, b. n. *tiada terlajoe; trada lajoe, L.*

Onverwerfbaar, b. n. *jang tiada dapat diperolèh; jang trada bolèh didapat, L.*

Onverwerfelijk, b. n. zie **Onverwerfbaar.**

Onverwerpelijk, b. n. *jang tiada patoet diboewang (ditoelaq).*

Onverwerpelijkheid, vr. *kalakoean jang tiada patoet ditoelaq.*

Onverwezen, b. n. *tiada terhhoekoem; trada kena hhoekoem, L.*

Onverwijd, b. n. *tiada lambat.*
—, bijw. *sabentar; kelaq djoega.*

Onverwijtelijk, b. n. *tiada dapat dibangkikan; tiada kabangkilan.*

Onverwijzelijk, b. n. *jang tiada dapat dihhoekemkan.*

Onverwilligd, b. n. *tiada terberi; trada dikasih, L.*

Onverwinbaar, b. n. *jang tiada dapat dialahkan.*

Onverwinbaarheid, vr. *çifat (peri) jang tiada dapat dialahkan.*

Onverwinnelijk, b. n. zie **Onverwinbaar.**

Onverwinnelijkheid, vr. zie **Onverwinbaarheid.**

Onverwisselbaar, b. n. *jang tiada dapat ditoekar.*

Onverwisselbaarheid, vr. *peri jang tiada dapat ditoekar.*

Onverwisseld, b. n. *tiada tertoekar.*

Onverwittigd, b. n. *tiada terberita; trada dikasih tahoe, L.; tiada terchabarakan.*

Onverwonnen, b. n. *jang tiada teralahkan.*

Onverworven, b. n. *jang tiada teperolèh; jang trada didapat, L.*

Onverwrikbaar, b. n. *tetap; tegoes; jang tiada dapat digerakkan.*

Onverwrikkelijk, b. n. zie **Onverwrikbaar.**

Onverzadbaar, b. n. zie **Onverzadelijk.**

Onverzadelijk, b. n. *tiada dapat dikunjangi.*

- , *bijw. atas peri jang tiada dapat dikenjangi.*
Onverzadelijkheid, *vr. lapar jang tiada dapat dikenjangi.*
Onverzadigd, *b. n. tiada kenjang; tiada poewas.*
 — *laten, tiada kenjangkan; tiada poewaskan.*
 — *blijven, tiada dikenjangkan; tiada dipoewaskan.*
Onverzameld, *b. n. tiada terhimpoen; tiada terkoempool.*
Onverzeerd, *b. n. tiada kena loeka; tiada terloeka.*
Onverzegeld, *b. n. tiada termateréj; tiada dilaroh tjap; tiada ditjapi.*
Onverzekerd, *b. n. tiada tantoe.*
Onverzeld, *b. n. tiada berteman; tiada dipesertakan.*
 — *alleen, saorang diri.*
Onverzet, *b. n. tiada terpidah.*
 —, *onverpand, tiada tergadéj.*
 —, *fig. berani; perkasa.*
Onverzetbaar, *b. n. zie Onverzette-lijk.*
Onverzettelijk, *b. n. jang tiada dapat dipindahkan.*
 —, *fig. tetap; qarár, Ar.*
 —, *eigenzinnig, tegar; kapala keras.*
 —, *onverpandbaar, jang tiada dapat digadéjkan.*
 —, *bijw. atas peri jang tiada dapat dipindahkan; atas peri jang tetap.*
Onverzettelijkheid, *vr. peri (kalakoean) jang tetap; peri jang tiada dapat dipindahkan.*
 —, *standvastigheid, katetapan.*
 —, *stijfhoofdigheid, katagaran peri jang tegar; kapala keras.*
Onverzinnelijk, *b. n. jang tiada dapat dikirakan.*
Onverzocht, *b. n. ongeroepen, tiada terpanggil.*
 —, *niet verzocht, tiada terminta; trada diminta; tiada terpoehoen.*
 — *laten, tiada panggil; tiada silakan.*
 —, *niet verleid, tiada kena bentjana; tiada terbentjanakan.*
Onverzoenbaar, *b. n. zie Onverzoen-lijk.*
Onverzoenbaarheid, *vr. zie Onverzoenlijkheid.*
Onverzoend, *b. n. tiada berdaméj.*
Onverzoenlijk, *b. n. tiada dapat didaméjkan (disoeloehkan).*
Onverzoenlijkheid, *vr. hati jang tiada maoe berdaméj.*
Onverzoold, *b. n. tiada bertapaq; trada telapagnja, L.; tra poenja sol. L.*
Onverzorgd, *b. n. tiada terpeliharakan; pijatoe.*
 Geheel —, *pijatoe sangat.*
Onverzuimelijk, *b. n. jang tiada dapat dilaléjkan (dialpakan); jany mesti diker-*

- dja, L.; jang tidapat tiada dikerdjakan.*
Onverzwaard, *b. n. tiada terberat; trada dibékin berat, L.*
Onverzwegen, *b. n. tiada tersemboeni; njata.*
Onverzwelgbaar, *b. n. jang tiada dapat ditelan.*
Onverzwolgen, *b. n. tiada tertelan; trada ditelan, L.*
Onvliedbaar, *b. n. jang tiada dapat dilaloei.*
Onvlijtig, *b. n. tiada radjin; malas.*
Onvlijtigheid, *vr. kamalasan; kalakoean jang koerang radjin.*
Onvlot, *b. n. tiada hanjoet.*
Onvlug, *b. n. tiada tjepat; tiada pantas.*
Onvoegzaam, *b. n. tiada patoet, (láiq, haroes); kadjamalan.*
Onvoelbaar, *b. n. tiada dapat didjamah, (dirasa).*
Onvolbouwd, *b. n. tiada habis diboe-wat; trada dibékin habis, L.*
Onvolbracht, *b. n. tiada disoedahkan; trada dihabiskan, L.*
Onvoldaan, *b. n. tiada diperlakoekan; tiada disampoernakan.*
 —, *onbetaald, tiada terbajar; belon dibajar, L.*
 —, *onvergenogd, dengan tiada soeka hati; goesar.*
Onvoldaanheid, *vr. perasaän jang tiada sedap (énaq).*
Onvoldoende, *b. n. tiada tjoekoop; trada sampéj, L.*
Onvoldoenlijk, *b. n. jang tiada dapat dipadakan.*
Onvoltdragen, *b. n. goegoer.*
 — *kind, anaq goegoer.*
Onvoleind, *b. n. tiada habis; tiada disoedahi.*
 — *laten, tiada menjoedahkan, (menghabiskan).*
Onvolkomen, *b. n. tiada sampoerna; bantoet; tiada sah.*
 Ik wil deze mijne offerande niet — *maken (niet afbreken), tiada akoe maoe membantoetkan poedjaänkoe ini.*
 —, *gebrekkig, koerang; tiada genap.*
 — *maken, membantoetkan.*
Onvolkomenheid, *vr. peri jang tiada sampoerna; peri jang bantoet, (koerang).*
Onvolkomenlijk, *bijw. atas peri tiada sampoerna.*
Onvolledig, *b. n. tiada genap; koerang; bantoet.*
 —, *bijw. atas peri jang tiada genap; dengan bantoet.*
 — *maken, membantoetkan.*
Onvolledignéid, *vr. peri jang tiada genap; kakoerangan.*
Onvolleerd, *b. n. belom tammát mengadji; belom habis beladjar.*
Onvolmaakt, *b. n. tiada sampoerna; bantoet; bertjela.*

—, *bijw. atas peri jang tiada sampoerna; dengan bantoet.*
Onvolmaaktelijk, *bijw. zie Onvolmaakt, bijw.*
Onvolmaaktheid, *vr. peri jang tiada sampoerna; kabantoetan; katjelaan.*
Onvolprezen, *b. n. koerang poelji-poe-djian; trada sampéj dipoe-dji, L.*
Onvolstandig, *b. n. tiada tetap; jang terobah.*
 —, *bijw. dengan tiada tetap.*
Onvolstandigheid, *vr. peri jang tiada tetap; kagoendahan.*
Onvolstrekt, *b. n. tiada tantoe.*
 —, *bijw. dengan tiada tantoe.*
Onvoltallig, *b. n. tiada genap bilangan-nja; koerang.*
Onvoltogen, *b. n. tiada terkerdja; tiada terboewat.*
Onvoltooid, *b. n. tiada disoedahkan; trada habis, L.; tiada tammat.*
 — *laten, tiada menjoeedahkan.*
Onvoltooilijk, *b. n. jang tiada dapat disoedahkan; jang trada boleh dikerdja habis, L.*
Onvoltrokken, *b. n. tiada (belum) djadi; woeroeng, L.*
 Een — *huwelijk, kawin jang belum djadi.*
 — *laten, tiada mendjadikan.*
Onvolvoerd, *b. n. tiada tersoedahkan; tiada dikerdja; tiada diperlakoekan; trada dibékin, L.*
Onvolwassen, *b. n. belum habis toemboeh.*
Onvolwrocht, *b. n. bantoet; trada sampéj habis dikerdja, L.*
Onvoorbedacht, *b. n. tiada terkira.*
 —, *bijw. dengan tiada disahadja; dengan trada sengadja, L.*
Onvoorbedachtelijk, *bijw. zie Onvoorbedacht, bijw.*
Onvoordeelig, *b. n. tiada berlaba; tiada beroentoeng.*
 —, *bijw. dengan tiada berlaba; dengan tiada beroentoeng.*
Onvoordeeligheid, *vr. roegi.*
Onvoordeeliglijk, *bijw. zie Onvoordeelig, bijw.*
Onvoorkomelijk, *b. n. jang tiada dapat dilaloet.*
Onvoerspoedig, *b. n. tiada bersalamat; tiada berdaulat.*
Onvoorzichtig, *b. n. koerang bidjaq; trada ati-ati, L.*
Onvoorzichtigheid, *vr. peri jang koerang bidjaq; kabebalan; ghaflat, Ar.*
Onvoorzichtiglijk, *bijw. dengan tiada bidjaq.*
Onvoorzien, *b. n. tiada terpelihara.*
 —, *onverwacht, sakoenjoeng-koenjoeng; dengan kagèt, L.*
Onvoorzienens, *bijw. dengan sakoenjoeng-koenjoeng; dengan kagèt, L.; brandingan, L.; tjaki-tjaki.*

Onvorstelijk, *b. n. boekan tjara radja-radja.*
Onvrede, *m. persateroan; perbantahan; roesoeh, L.; tjerèwèt, L.*
 Te —, *zie Ontevreden.*
Onvredelijk, *b. n. zie Onvredig.*
Onvredig, *b. n. tiada berdamej; soeka bersateroe; soeka berbantah; tjerèwèt sadja, L.*
Onvreedzaam, *b. n. jang tiada soeka berdamej; jang soeka berbantah; jang soeka tjerèwèt sadja, L.*
 —, *bijw. dengan berbantah, (tjerèwèt, L.).*
Onvreedzaamheid, *vr. hati jang bentji; hati jang soeka berbantah, zie Onvreedzaam.*
Onvreedzaamlijk, *bijw. zie Onvreedzaam, bijw.*
Onvreesbaar, *b. n. jang tiada ditakoeti.*
Onvriend, *m. sateroe.*
 — *worden, djadi bersateroe.*
Onvriendelijk, *b. n. tiada manis; tada sopan; pengkoeh.*
 —, *stuursch, bengis.*
 —, *bijw. atas peri jang pengkoeh.*
Onvriendelijkheid, *vr. kalakoean jang pengkoeh.*
Onvriendschap, *vr. koerang perçohhbatan.*
Onvrij, *b. n. tiada bébas; tiada mardahika.*
 —, *gedwongen, terpaqsa; dipaqsa.*
 —, *onveilig, berbahaya.*
 —, *verboden, terlarang.*
 —, *niet ontheven, tiada lepas.*
 —, *waar men niet vrij of veilig is, tiada bersentawsa, L.*
 — *e waren, barang dagangan jang dilarang.*
Onvrijheid, *vr. kalakoean jang tiada bébas.*
 —, *gevaar, bahaya.*
Onvrijwillig, *b. n. dengan tiada sngadja.*
 —, *bijw. gedwongen, terpaqsa; dipaqsa.*
Onvrijwilliglijk, *bijw. zie Onvrijwillig, bijw.*
Onvroed, *b. n. tiada bidjaq; tiada berboedi; bodoh.*
 —, *bijw. dengan tiada bidjaq; dengan bodoh.*
Onvroedheid, *vr. peri jang koerang bidjaq; kabodohan; kabebalan.*
Onvromelijk, *bijw. zie Onvroom, bijw.*
Onvromigheid, *vr. peri jang kapista; kadjahtatan.*
Onvroom, *b. n. tiada baqti; kapista; dja-hat.*
Onvruchtbaar, *b. n. van boomen, tiada berboewah.*
 — *land, tanah jang tiada baik; tanah jang djahat.*
 —, *van vrouwen en van dieren, mandwel.*

Onvruchtbaarheid, vr. *cifat jang tiada berboewah; cifat (peri) jang djahat (mandoel)*, zie **Onvruchtbaar**.

Onvruchtbaarmakend, b. n. *jang mendjadikan djahat (kering, mandoel); jang menghilangkan peri jang berboewah*, zie **Onvruchtbaar**.

Onvulbaar, b. n. *jang tiada dapat dipenoehi; jang trada boleh diisi*, L.

Onvulbaarheid, vr. *jang tiada dapat dipenoehi*.

Onwaar, b. n. *doesta; djoesta*, L.; *tiada benar; bohong*.

Onwaarachtig, b. n. zie **Onwaar**.

—, *bijw. dengan doesta; dengan djoesta*, L.; *dengan bohong*.

Onwaarachtigheid, vr. *peri jang doesta; peri jang tiada benar*.

Onwaarachtiglijk, *bijw.* zie **Onwaarachtig**.

Onwaard, b. n. *tiada haroes; trada berpahala*.

—, *laag, kedji; boesoeg*, L.

Onwaarde, vr. *kakoerangan harga; tiada goena; remèh*, L.

Dat is geheel van —, *itoe tiada goena sakali; itoe remèh sadja*, L.

Van — *verklaren, tiadakan*.

Het papieren geld van — *verklaren, meniadakan haranja oewang garthás*.

Onwaarddeerbaar, b. n. *tiada dapat dihargakan, (dimilèjkan); jang tiada terkira-kirakan haranja*.

Onwaarddeerbaarheid, vr. *harga jang tiada ternilèj*.

Onwaarddeerlijk, b. n. zie **Onwaarddeerbaar**.

Onwaarddeerlijkheid, vr. zie **Onwaarddeerbaarheid**.

Onwaardig, b. n. *niet waardig, tiada haroes; tiada patoet*.

—, *gemeen, laag, kedji; boesoeg*, L.

Onwaardigheid, vr. *kakedjian; lakoe jang boesoeg*, L.

Onwaarschijnlijk, b. n. *tiada saperi kabenaran; tiada saroepta benar; barangkali tiada; sakira-kira tiada*.

Onwaarschijnlijkheid, vr. *peri hhal jang tiada saperi kabenaran; peri hhal jang barangkali tiada djadi; kalakoean jang tiada karoeawan*.

Onwandelbaar, b. n. *jang tiada dapat didjalani*.

Onwankel, b. n. *tetap; qoewat*, Ar.; *tegoeh*.

Onwankelbaar, b. n. *tiada bergerak; tetap*.

—, *bijw. atas peri jang tetap*.

Onwankelbaarheid, vr. *katetapan; peri jang tiada bergerak; peri jang tetap; kategoehan*.

—, *standvastigheid, perkandjangan; peri jang tegoeh*.

Onweder, o. *riboet*.

—, zie **Donder**.

Zwaar —, *verschrikkelijke regen, zondvloed, thoesán*, Ar.

—, *stormachtig weder, tempijas*.

Onwederkeerlijk, *bijw. jang tiada dapat dioelangri; jang trada boleh dikerdja lagi*, L.

—, *onherstelbaar, jang tiada dapat diperbaiki; jang trada boleh dibékin betoel*, L.; *soedah roesag sakali*.

Onwederlegbaar, b. n. *jang tiada dapat dibantahi; jang tiada dapat dilawan kata; jang tiada dapat diitábkkan*.

—, *bijw. atas peri jang tiada dapat diitábkkan (dilawan kata)*.

Onwederlegbaarheid, vr. *peri hhal jang tiada dapat diitábkkan; peri hhal jang tiada dapat dilawan kata*.

Onwederroepelijk, *bijw. jang tiada dapat diobakkan*.

Onwederroepelijkheid, vr. *peri hhal jang tiada dapat diobakkan*.

Onwederspreekbaar, b. n. *jang tiada diitábkkan, (dilawan kata); moedjarrab*, Ar.

—, *bijw. atas peri jang tiada dapat diitábkkan, (dilawan kata)*.

Onwedersprekelijk, *bijw.* zie **Onwederspreekbaar**.

Onwedersprekelijkheid, vr. *peri hhal jang tiada dapat diitábkkan (dilawan kata); kabenaran*.

Onwederstaanbaar, b. n. *jang tiada dapat dilawan; jang trada boleh dilawan*, L.; *tiada terlawan*.

—, *bijw. atas peri jang tiada dapat dilawan*.

Onwederstaanbaarheid, vr. *peri hhal jang tiada dapat dilawan*.

Onweegbaar, b. n. *jang tiada dapat (boleh) ditimbang*.

Onweer, o. zie **Onweder**.

Onweerbaar, b. n. *tiada tahoe melindoeng diri; tiada bersendjata*.

Onweerbaarheid, vr. *kalakoean jang tiada bersendjata*.

Onweersvlaag, vr. *bajoe; angin riboet*.

Onweersvogel, m. *tohorkéj; boeroeng riboet*.

Onweetbaar, b. n. *jang tiada dapat dikatahoei*.

Onweetbaarheid, vr. *peri hhal jang tiada dapat dikatahoei*.

Onweg, b. n. *djalan jang tiada baik; djalan jang boesoeg*, L.

Onwelkom, b. n. *tiada djadi soeka; tiada diperkenankan*.

Onwelluidend, b. n. *djanggal; salah boenji; tiada merdoe boenjinja*.

Onwelluidendheid, vr. *peri jang djanggal; salah boenji*.

Onwelsprekend, b. n. *tiada façihh; koerang façihh; kakoe*.

Onwelsprekendheid, vr. *peri jang tiada façihh; kakoerangan façihhat*.

Onwenschbaar, b. n. *jang tiada karindoean; jang tiada diharap; jang trada djadi kapéngin, L.*

Onwerkzaam, b. n. *tiada bekerdja; malas.*

Onwerkzaamheid, vr. *kamalasan; kalakoean orang jang tiada bekerdja.*

Onwetend, b. n. *dom, bebal; bodoh; goblog, L.; djáhil, Ar.*
— van iets zijn, *tiada tahoe; tiada mengatahoei; trada tahoe, L.*

Onwetendheid, vr. *kabebalan; kabodo-han; djahálat, Ar.*

Onwetens, bijw. mijns —, *dengan tiada katahoeankoe; dengan tiada tahoe sahaja; boekan dengan sahaja poenja tahoe, L.*

Onwettelijk, bijw. zie **Onwettig**.

Onwettelijkheid, vr. zie **Onwettigheid**.

Onwettig, b. n. *terlarang; tiada hhalál; hharám, Ar.*
—, onecht, *hharám, Ar.*
Een — kind, *anaq kendaq; hharám zádah.*

Onwettigheid, vr. *peri hhal yang tiada hhalál; peri hhal yang terlarang; kalakoean jang hharám.*
—, onechtheid, *peri hhal yang hharám.*
De — van dat kind is bewezen, *maka njatalah anaq itoe ada anaq kendaq; maka njatalah anaq itoe hharám zádah.*

Onwettiglijk, bijw. *atas peri jang terlarang; dengan tiada hhalál; dengan tiada dihhalálkan; atas peri jang hharám; tiada patoet sakali-kali.*

Onwezenlijk, b. n. *jang tiada ada; jang perbola; tiada berdzát.*

Onwezenlijkheid, vr. *peri jang perbola; tiada dzát; peri jang tiada berdzát.*

Onwijs, b. n. *gila; sarsur; édan, L.*
—, bijw. *dengan gila; atas peri sarsur; tjara orang édan, L.*

Onwijselijk, bijw. zie **Onwijs**, bijw.

Onwijsgeerig, b. n. *tiada falsafé.*

Onwijsgeeriglijk, bijw. *peri jang melawan falsafé; peri jang tiada falsafé.*

Onwijsheid, vr. *kalakoean jang gila; kagilaán.*

Onwikkelijk, b. n. *jang tiada dapat dikira-kirakan; jang tiada dapat ditimbang; jang tiada dapat digifatkan.*

Onwil, m. *tiada maoe; tiada sahadjá; tiada kahendaq.*
—, *tegenzin, kadjemoean; kagelian.*
—, *weerbarstigheid, kategoran; peri jang bingal.*

Onwillens, bijw. *melawan kahendaq; tiad dengan sengadja.*
Willens of —, *maoe tiada maoe; hendaq tiada hendaq.*

Onwillig, b. n. *tiada maoe; tiada hendaq; malas.*
—, *lui, malas; segan.*
—, *weerbarstig, bingal; tegar; berbantah; melawan kata.*

— om iemand te helpen, *djembét, L.*
—, *bijw. dengan tiada maoe; dengan geli; dengan djemoe.*

Onwilligheid, vr. *kategoran; kalakoean jang bingal.*

Onwilliglijk, bijw. zie **Onwillig**, bijw.

Onwinbaar, b. n. *jang tiada dapat dialahkan; jang tiada dapat diambil.*

Onwinbaarheid, vr. *peri, (kalakoean) jang tiada dapat dialahkan.*

Onwind, m. *tegenwind, angin dari ha-loewan.*

Onwinnelijk, bijw. zie **Onwinbaar**.

Onwinnelijkheid, vr. zie **Onwinbaarheid**.

Onwis, b. n. *tiada tantoe; tiada karoe-wan, L.; tiada soenggoeh.*
—, *bijw. dengan tiada tantoe; trada karoe-wan, L.; dengan tiada soenggoehnja.*

Onwisheid, vr. *kalakoean jang tiada tantoe (karoe-wan).*

Onwisselbaar, h. n. *tiada kaobahan; jang tiada boléh ditoe-kear, L.*

Onwondbaar, b. n. *kebal; betoewah; tiada dapat diloe-ka.*

Onwondbaarheid, vr. *peri kebal; kalakoean orang betoewah.*

Onwraakbaar, b. n. *jang tiada dapat disalahi; jang tiada dapat ditjelakan; tiada dengan barang dalih; jang njata sakali; jang benar.*
—, *bijw. atas peri jang njata sakali; terlaloe njata; terang sakali.*

Onwraakbaarheid, vr. *peri hhal yang tiada dapat disalahi (ditjelakan); peri hhal yang njata sakali; kalakoean jang terang.*

Onwraakzuchtig, b. n. *tiada berden-dam; tiada maoe balas djahat.*

Onwraakzuchtigheid, vr. *peri jang tiada berden-dam; peri hati jang toeloos.*

Onwrikbaar, b. n. *telap; tegeh; jang tiada dapat digeragkan.*

Onwrikbaarheid, vr. *katetapan; kategoehan; peri jang tiada dapat digeragkan.*

Onzacht, h. n. *tiada lemboet; keras.*
—, *onheusch, tjaboel; pengkoeh; koe-rang adjar; tiada tahoe 'ddat.*
—, *bijw. dengan keras; fig. dengan poengkoeh; dengan tjaboel.*

Onzachtaardig, b. n. zie **Onzachtmoedig**.

Onzachtaardigheid, vr. zie **Onzachtmoedig**.

Onzachtheid, vr. *gifat jang tiada lem-boet; peri jang tegar, (keras).*

Onzachtmoedig, b. n. *tiada sajang; tiada berkasihan; keras.*
—, *bijw. dengan tiada sajang; dengan tiada berkasihan.*

Onzachtmoedigheid, vr. *hati jang tiada sajang; hati jang tiada berkasihan; peri jang kedjam, (gemas, L.).*

Onzalig, b. n. *bertjilaka sakali; tjikil.*

- , heilloos, *djahat*; *kapista*.
 —, bijw. *atas peri jang bertjilaka*.
Onzaligheid, vr. *tjilaka*; *koerang sala-mat*; *peri jang bertjilaka*.
 —, heilloosheid, *kadjahatan*; *kalakoean jang kapista*.
Onzaliglijk, bijw. zie **Onzalig**, bijw.
Onzat, b. n. zie *onverzadigd*, *tiada kenjang*.
 —, niet dronken, *tiada mabog*.
Onzatheid, vr. *kalakoean orang jang tiada kenjang (mabog)*.
Onze, bez. voorn. van hem (haar) en van mij, *kami*; *kamipoenja*, L.
 —, van u en van mij, *kita*; *kita poenja*, L.
 — kinderen, *anaq kami*; *kami poenja anaq* (*kita orang poenja anaq*), zie **Ons**, bez. voorn.
Onzedelijk, b. n. zie **Onzedig**.
Onzedelijkheid, vr. zie **Onzedigheid**.
Onzedig, b. n. *doekana*; *tiadah senoenoech*; *gatal*; *tjandala*.
 —, bijw. *atas peri doekana*; *dengan gatal*; *atas peri jang tiada senoenoech*.
Onzedigheid, vr. *pertjaboelan*; *peri jang doekana*; *kalakoean jang tiada senoenoech*.
Onzediglijk, bijw. *onzedelijk*, zie **Onzedig**, bijw.
Onzeggelijk, bijw. zie **Onnoemelijk**.
Onzeggelijkheid, vr. zie **Onnoemelijkheid**.
Onzeker, b. n. *tiada tantoe*; *tiada karoean*, L.; *pentjaroba*.
 —, onveilig, *tiada bersentawsa*; *berbahaja*.
 —, bijw. *dengan tiada tantoe*; *tiada karoean*, L.; *atas peri pentjaroba*.
Onzekerheid, vr. *peri jang tiada tantoe*, (*karoean*, L.; *pentjaroba*).
 —, twijfeling, *peratoengan*.
 —, gevaar, *bahaja*.
 —, twijfelmoedigheid, *peratoengan*.
Onzelfstandig, b. n. *tiada berdzat*; *tiada berwoeljoed*; *tiada berkaadaän*.
Onzelfstandigheid, vr. *kakoerangan dzät* (*woeljoed*).
Onzent, als: ten —, *di roemah kita*; *di roemahkoe*; *di roemah kami*.
 Van — wege, *dari pada péhaq kita*, (*kami*); *dari sabelah kita*.
Onzenthalf, bijw. *karana kami*; *karana*; *kita orang*; *sabab kita orang*.
Onzentwege, bijw. *dari pada péhaq kami (kita)*.
Onzer, bez. voorn. enkel- en meerv. 2 nv. *kami*; *kita orang*, L.; *kita*.
 Het huis — ouders, *roemah aja bonda kami*, Hoft.: *roemah ma bapa kita orang*, L.; *roemahnja orang toeha kita*.
 —, 3 nv. *kapada . . . kami (kita, kita orang)*.
Onzes, bez. voorz. 2 nv. m. en o. enkelv. *kami*; *kita*; *kita orang*, L.

- Het einde — levens, *kasoeadhan 'oemoer kami*.
Onzichtbaar, b. n. *tiada kalihatan*; *gháib*, Ar.
 Schier — zijn, zelden uitgaan, *djintal*, L.
 Een — wezen, *siloeman*.
 Zich — maken, *pergi terindap-indap*; *djadi gháib*.
Onzichtbaarheid, vr. *peri hál jang tiada kalihatan*; *peri jang gháib*.
Onzichtbaarlijk, bijw. zie **Onzichtbaar**.
Onzienlijk, b. n. zie **Onzichtbaar**.
Onzienlijkheid, vr. zie **Onzichtbaarheid**.
Onzijdig, b. n. *tiada toeroet sabelah-menjabelah*; *tiada djámb dár*.
 —, juist, nauwkeurig, *betoel*; *benar*.
 Een — onderzoek, *kapariksaän jang betoel*.
 Een — geschiedschrijver, *çáhhíboe 'lhhikájat jang benar*.
 —, bijw. *dengan sabenarnja*; *dengan sabetoelnja*; *dengan tiada djámb dár*.
 — maken, *tiadakan djámb dár*.
Onzijdigheid, vr. *peri jang tiada djámb dár*; *kalakoean orang jang tiada toeroet sabelah-menjabelah*.
Onzijdiglijk, bijw. zie **Onzijdig**, bijw.
Onzin, vr. *bitjara gila*; *perkataan orang gila*.
 Gij spreekt niets dan —, *perkataanmoe itoe gila sadja*.
Onzindelijk, b. n. *tjemar*; *nadjis*; *kotor*; *tjoering*, zie **Morsig**.
Onzindelijkheid, vr. *peri jang tjemar*, (*nadjis*, *kotor*); *katjemaran*.
Onzinnig, b. n. *sarsar*; *édan*, L.; *gila*.
 —, dol, *galaq*.
 —, bijw. *atas peri jang sarsar*; *dengan gila*.
Onzinnigheid, vr. *peri jang sarsar*; *kalakoean jang gila*; *kagilaän*.
Onzinniglijk, bijw. zie **Onzinnig**, bijw.
Onzoet, b. n. *tiada manis*; *koerang manis rasanja*.
 —, fig. onvriendelijk, *bengis*; *pengkoeh*; *tiada manis*.
Onzondig, b. n. *soetji*; *tiada berdosa*; *soetji dari pada dosa*.
 —, onschuldig, *toetoes*; *soetji*.
Onzondigheid, vr. *peri jang tiada berdosa*; *kalakoean jang soetji*.
 —, onvatbaarheid voor zonde, *kasoe-tjian dari pada dosa*; *kalakoean jang tiada boléh berdosa*.
Onzondiglijk, bijw. *dengan tiada dosa*.
Onzorg, vr. *kasenangan*.
Onzorgelijk, b. n. *jang tiada ditakoeti*; *tetap*.
Onzorgvuldig, b. n. *alpa*; *laléj*; *tiada ingat*; *loepa*.

—, *bijw. dengan alpa; dengan tiada ingat; atas peri jang kalaléjan.*
Onzorgvuldiglijk, *bijw. zie Onzorgvuldig, bijw.*
Onzout, b. n. *tiada asin; koerang garam.*
Onzuiver, b. n. *tiada soeti; trada bresih, L.; tjemar; nadjis; kotor.*
 —, *gevekt, bertjoering; dengan nodu, L.*
 —, *vervalscht, bertjamper; palsu, L.*
 — *water, aer makroeh.*
 — *e leer, pengadjaran bid'at.*
 —, *bijw. atas peri jang nadjis, (tjemar, kotor).*
Onzuiverheid, vr. *katjemaan; peri jang nadjis; barang jang tjemar, (kotor).*
 — *eener godsdienst, bid'at, Ar.*
Onzuiverlijk, *bijw. zie Onzuiver, bijw.*
Onzwaar, b. n. *tiada berat; ringan; èntèng, L.*
Onzwerig, b. n. *jang tiada toeroet tjara negeri; tiada pantas.*
 —, *bijw. dengan tiada toeroet tjara negeri; dengan tiada pantas.*
Ooft, o. *boewah-boewahan; boewah pohon.*
Ooftboom, m. *pohon boewah.*
Ooftgaard, m. *kebon pohon boewah-boewahan.*
Ooftmand, vr. *bakoel boewah-boewahan.*
Ooftmarkt, vr. *pasar boewah-boewahan.*
Ooftwarande, vr. *zie Ooftgaard.*
Oog, o. *mata.*
 Een —, *mata sabidji; samata.*
 De beide —en, *mata kadoewa; kadoewa belah mata.*
 Des kluzenaars beide —en *zagen niet, ada-poen bagawan itoe kadoewa matanja tiada melihat.*
 Het rechter—, *mata kanan.*
 Het linker—, *mata kiri.*
 Het — des gemoeds, *mata hati.*
 Het — des dags, (de zon), *matahari.*
 De binnenhoek van het —, *pohon mata; soedoet mata.*
 De buitenhoek van het —, *èkor mata.*
 —en hebben, *bermata.*
 Met de —en spelen, *bermain-mata.*
 Gezwollen —en (door schreien), *mata baloet.*
 Scherpe, snelle —, *mata tadjam.*
 Duistere —, *mata kaboer.*
 Kwade —en als door eenen slag des boezen, *tampar hantoe.*
 Zachte —en, *mata manis.*
 Brandende —en, *mata njala.*
 Holle —en, *mata lekoq.*
 Ingevallen —en, *mata tjekoeng.*
 Zwakke —en, *mata raboen.*
 Groote uitpuilende —en, *mata baloe.*
 Loopende —en, *mata nilas.*
 Duistere —en, *mata merambang.*
 Verziende —en, *mata pandjang.*
 Groote —en zijn het kenmerk van luiheid, *mata jang besar itoe tanda kama-lasan.*

Middelmatige —en zijn het kenmerk van het volbrengen van beloften en het verheugen van het gemoed, *mata jang sedang itoe tanda menjampjikan djandji dan menjoekakan hati.*

Kleine —en zijn het teeken van zotheid, *mata jang ketjil itoe tanda sarsar.*

Holle —en zijn het kenmerk van nijd en boosheid, *mata jang lekoq itoe tanda dengki dan bentjana.*

Vooruitstekende —en zijn het kenmerk van groot bedrog, *mata jang tinggi itoe tanda banjaq tipoe.*

—en welke langzaam knipoogen, zijn het teeken van gebrek aan oordeel en verstand, *mata jang lambat berkelip-kelip itoe tanda koerang boedi dan koerang bitjara.*

—en, die zelden knipoogen, zijn het kenmerk van een volmaakt verstand en oordeel, *mata jang djarang berkelip-kelip itoe tanda kasampoernaan boedi dan bitjara.*

Zeer zwarte —en, *mata jang hitam sangat.*

Blauwe —en, *mata jang biroe.*

Indien de —en door het sterke lichtblauw naar het witte overhellen, zijn ze het kenmerk van alle gebreken, *djikalaw dari pada sangat biroe moeda mata itoe hampir poetih warnanja ada itoe tanda segala katjelaan.*

Zeer zwarte —en zijn het kenmerk van goede overleggingen, *mata jang hitam sangat itoe tanda kabaikan kira-kira.*

Bruine —en zijn het kenmerk van moed, *mata jang mérah itoe tanda berani.*

Aschgrauwe —en, *mata jang keluboe.*

Een dubbelziend —, *mata itoe jang satoe barang pada penglihatnja doewa kalihatan.*

Met het bloote —, *dengan mata jang tiada betjermin; dengan trada pakéj kalja mata, L.*

Met onafgewende —en aanzien, *mengamat-amati; tindjau.*

Zijn had een' traan in het —, *aer matanja satitig itoe-poen kalihatan.*

Beachreide —en, *mata jang bilas karana menangis.*

De —en liepen haar over, *maka aer matanja poen berlinang-linang.*

Ongemak aan de —en, *sakit mata.*

Kwade —en met roode randen, *mata bilis.*

De —en op iets vestigen, *pandang barang sasoewatae; menginjajaq mata pada barang sasoewatae.*

De —en sluiten, *toetoeq mata.*

Ga uit mijn —! *njahlah! intjillah!*

Zoo ver het — reikt, *sapemandangan mata.*

De —en uitsteken, *tjoengkil mata.*

Mijne —en reiken zoo ver niet, *sahaja tiada boleh lihat bagitoe djaeoh, L.*

Die één — heeft, *awar*, Ar.; *jang satoe matanja dari pada pertama ada boeta*.

Voor mijne —, *dihadapankoe; pada matakoe*.

De —en betreffende, *dari pada mata; tentangan mata*.

Met de — wenken, *loewang, meloewang; isjaratkan*.

Uit het — verliezen, *hilang (lenjap) dari pada mata*.

Een kwaad — op iemand hebben, *menaroh sjak pada saorang*.

Zijne —en onafgebroken op vestigen, *lekatlah matanja pada ...*

Een wakend — op iemand houden, *djaga lakoe djalan saorang*.

Zijne —en vallen toe, *matanja mengantoeq*.

Een goed — op een meisje hebben, *soeka meminang anaq dara; maoe bertoeangan sama anaq prawan, L.*

Zijne — uitkijken, *mengamat-amati ter-laloe sangat*.

De —en verblinden, *menjoewap, menjoewapi; beri makan soewap*.

Zich de —en laten verblinden, *makan soewap*.

Dat maakt maar schele —en, *itoe membangkitan dengki; itoe mendengkikan; itoe menerbitkan (menimboelkan) dengki; itoe djadi dengki sadja*.

Een — in het zeil houden, *mengadang; menghintéj; mengintip, L.*

Het geeft te veel —, *itoe toesoerq mata orang*.

Zijne —en zijn geheel ingevallen, *lekoq sakali matanja*.

Zoo lang mijne —en open staan, *sa'oemoerkoe hidoep*.

Groote —en opzetten, *belijaq; mengangan mata; békin mata besar, L.*

Het — op iemands schatten werpen, *berdengkikan mata benda saorang*.

Met de —en lonken, *bermain-mata; mengerling*.

Het — over alles laten gaan, *pariksa samoewa*.

Het — laten weiden, *memandang berkoeliling*.

De —en omhoog slaan, *tengadah, menengadah*.

De —en voor iets sluiten, *toeloep mata; tiada maoe lihat, L.*

De —en voor zich houden, *lihat dihadapan diri*.

De —en nederslaan, *katoep mata*.

De —en openen en sluiten, *kedjap*.

De —en verdraaien, *mendeliq, L.*

Een — aan iets geven, *mewarnakan soewatoe perkara; menghijasi barang sasowatoe; poera-poera békin bresih, L.*

Een druppel waters, *aer satitik; aer saketèl, L.*

Aan iemands —en hangen, *toeroet mata orang; boedjoerq orang*.

Door eigene —en zien, *lihat dengan mata sendiri*.

Iemand het licht in de —en niet gunnen, *berdengki terlaloe sangat pada saorang*.

Iemands —en beguichelen, *boeboeh peraban*.

Zand in de —en werpen, *tipoe, memipoe; berdajakan; pedajain, L.*

In de —en doen druipen, (vergelden), *balaskan*.

In mijn —, *pada bitjarakoe*.

Dat is kwaad in mijn —, *itoe ada djahat pada bitjarakoe*.

In het — raken, *kena sjak*.

Hij is verstandig in zijne eigene —en, *maka dikira-kirakan dirinja berboedi*.

Hij loopt bij ieder in het —, *maka sakalijan orang mendjaga lakoe djalannja*.

Dat val in het —, *itoe terlaloe njata itoe terlaloe terang dengan njatannya*.

Iemand in het — houden, *pariksakan perboewatan saorang*.

In het — krijgen, *menentang*.

In de —en zien, *tarten, menentang mata*.

Ergens een — in slaan, *memasogkan soewatoe 'ain*.

Zoodra zij land vooruit in het — kregen, *demi menentang darat di haloewan*.

Ik heb u in het —, *sahaja kenal sama loe, L.; loe tra bolèh pedajain sama sahaja, L.*

Iets in het — hebben, *bernijat apa-apa; tilik pada barang sasowatoe*.

Iemand naar de —en zien, *beri khormat pada saorang; toeroet sakedjap mata saorang*.

Iemand onder vier —en spreken, *berkata pada orang samata*.

Iemand iets onder het — brengen, *mengingatkan apa-apa pada orang*.

Niet onder de —en durven zien, *tiada berani têngog*.

De vijand onder de —en treden, *menghadap moesoeh*.

Kom mij niet onder de —en, *djangan menghadap kita; djangan loe datang sama goewa, L.*

Op het — schijnt het goed, maar het is toch bedorven, *roepanja bagoes tetapi boesoerq djoega adanja*.

Iets op het — hebben, *bermaçoed apa-apa; toentoet apa-apa*.

Uit het —, uit het hart, *djaeoh di mata, djaeoh di hati*.

Al ben ik ver uit uw —, moet ik niet ver uit uw hart zijn, *maski djaeoh di mata hijar djangan djaeoh di hati*.

De dief ziet hem ten —en uit, *maka ija bermata-pentjoeri; djahat roepanja se-perti pentjoeri, L.*

Het stuijt dat men uit de — en niet zien kan, *maka doeli poen berbangkit sahingga mata tiada awas melihat.*

Uit het — verliezen, *hilang (lenjap) dari pada mata; lenjap dari pada penglihat;* (geen acht op iets slaan, *tiada djaga barang apa-apa.*)

Voor het — der gansche wereld, *di hadapan sakalian orang.*

Iets voor — en hebben, *bertjintakan barang apa-apa.*

God voor — en houden, *takoet Allah.*

Een rad voor de — en draaien, *tipoe, menipoe; berdjakan; pedajain, L.*

Geene hand voor de — en zien, *tiada dapat melihat apa-apa.*

— van een' dobbelsteen, *mata dadoe; mata pari.*

—, bot van boomen of planten, *koetoe; toenas.*

— op eenen pauwenstaart, *mata ekor meraq.*

— van eenen zweer, *mata bisoel.*

Het — van eene naald, *lobang djaroem; pantat djaroem.*

—, maas aan een net, *mata djala.*

—, schalm, *mata rantéj.*

— van eenen sleutel, *mata anaq koentji.*

De wereld is vol haken en — en, *maka doemjá itoe penoeh hiroe-hara (tjerdwét, L.)*

—, ring, *tjintjin.*

—, sieraad, *perhijasan.*

Dat zal er een goed — aan geven, *maka itoe nanti djadi perhijasan jang patoet pada itoe.*

Oogader, vr. oerat mata.

Oogappel, m. bidji mata; orang-orangan mata; *anaq mata.*

O mijn kind, mijn nier (lieveling) en mijn oogappel! *héj anaqkoe! boewah hatikoe dan bidji matakoe!*

Oogarts, m. zie Oogmeester.

Oogbal, m. zie Oogappel.

Oogbeen, o. toelang mata.

Oogbeschrijving, vr. soerat peri mata.

Oogbol, m. zie Oogappel.

Oogboog, m. boelat bidji mata; boelat orang-orangan mata.

Oogcirkel, b. boelat mata.

Oogdeksel, o. zie Ooglid.

Oogdienend, b. n. boedjoeq; memboedjoeq.

Oogdiening, vr. pemboedjoekan.

Oogelijk, b. n. berkenan; sedap pada mata.

Oogelijf, o. van eene beminde, *mas djoe-wita.*

Oogen, b. w. nauwkeurig zien, *mengamat-amati.*

—, o. w. lihat; pandang.

Zoo ver men — kan, *sapemandangan mata djaoehnja.*

—, mikken, *toedjoe; intjar, L.; mitar, L.*

Oogenblik, o. en m. *kedjap mata; sá'at; koetika, katika, Skr.*

Een —, *sakedjap mata; sásá'at.*

Nog een —, *sakoetika lagi.*

In een —, *dengan sakedjap mata; dengan sásá'at; dengan sakoetika.*

Het regte —, *wagtoe jang baik; koetika jang betoel.*

Van het eerste —, *dari moelanja; dari pada permoelaän.*

Nog een — slechts, *aanstonds, sabentar sadja.*

Oogenblikkelijk, b. n. *kelaq; sabentar.*

—, bijw. op 't oogenblik, *dengan sakoetika ini; sakarang djoega.*

Oogenblikkruid, o. *pagi mati.*

Oogendienaar, m. *pemboedjoeq; orang jang memboedjoeq.*

Oogdiender, m. zie Oogendienaar.

Oogdienst, vr. *pemboedjoekan; chidmat mata.*

Oogdienster, vr. *perampoewan jang memboedjoeq.*

Oogenloop, m. *nilas mata.*

Oogenloos, b. n. *tiada bermata.*

Oogenloosheid, vr. *kalakoean orang jang tiada bermata.*

Oogenschemering, vr. *kaboer mata.*

Oogenschijn, m. *penglihat; roepa.*

Naar —, *saroepa; moedah-moedahan.*

—, zie Oogenschouw.

Oogenschijnlijk, b. n. *pada roepanja; saroepa; moedah-moedahan.*

—, bijw. *dengan moedah-moedahan.*

Oogenschijnlijkheid, vr. *peri jang kahlitan.*

Oogenschouw, vr. *pemariksaän.*

In — nemen, *pariksa, memariksa.*

Oogenspraak, vr. *pengerling; main mata.*

Oogentaal, vr. zie Oogenspraak.

Oogenzalf, vr. *sengol; koehht, Ar.; djilá, Ar.; soewád, Ar.; padakam.*

—, om de oogranden te zwarten, *tje-lag, djelag.*

Oogetter, m. *nilas mata.*

Ooggegluur, o. *pengerlip.*

Ooggetuige, m. *saksi jang melihat dengan mata sendiri; sjáhid, Ar.*

Ooggetuigenis, vr. *kasaksian orang jang melihat dengan mata sendiri.*

Ooggezwel, o. *sakit هنگكاق mata.*

Ooghaar, o. *boeloe mata; moetjah, Perz.*

Ooghoek, m. *binnenste, pohon mata; soedoet mata.*

—, *buitenste, ékor mata.*

Oogholve, vr. *bingkéj mata; lijang mata; lobang mata.*

Oogje, o. *mata ketjil.*

Oogkuil, vr. *bingkéj mata; lijang mata; lobang mata.*

Oogkwaal, vr. zie Oogontsteking.

Oogleer, vr. *'ilmoe peri mata.*

Ooglid, o. *keloepeq mata.*

Ooglonken, o. w. zie Lonken.

Oogluiken, o. w. *bijar, bijarkan; remaqkan; loeloes.*

Oogluiking, vr. *hhal bijarkan* (loeloeskan).
Oogmaat, vr. *qadar penglihat*.
 Volgens —, *dengan sagadar penglihat*.
Oogmeester, m. *thabib mata*; *doekoen jang mengobati mata*.
Oogmerk, o. *maoe*; *kahendag*; *maqoed*, Ar.; *nijat*, Ar.; *qiqad*, Ar.; *sasaran*, L.; *arah*, L.
 Zijn — bereiken, *dapat maqoed*; *dapat nijat*.
 Zijn — missen, *salah maqoed*, (*nijat*).
Oogmiddel, o. *obat mata*.
Oogmik, m. *maqoed*, Ar.; *sasaran*, L.
Oogmikken, o. w. *toedjoe*; *intjar*, L.; *mitar*, L.
Oogontsteking, vr. *penjakit mata*.
 —, door eenen korrel, die in het oog groeit, *sakit mata toemboeh*.
 —, door jeukte, *mata restoeng*.
 —, parel op het oog, *mata daging-dagingan*.
Oogpijn, vr. *sakit mata*.
Oogpijp, vr. *seloeran aer mata*.
Oogpoeder, o. *obat loemat bagi mata*; *obat mata jang loemat*.
 —, om de oogleden zwart te maken, *tjiléj*.
Oogpunt, o. *nijat*, Ar.; *sasaran*, L.
Oogring, m. *boelat bidji mata*.
Oogschil, vr. *mata daging-dagingan*.
Oogspier, vr. *ramis mata*.
Oogst, m. *pengetaman*; *perhoemaän*; *penoewéjan*.
 —, tijd der vruchten, *moesim boewah-boewahan*.
 — van rijst, *moesim potong padi*; *moesim motong*, L.; *masa mengetam*.
 —, voortbrengsels van het land, *hácil tanah*.
 Den — inzamelen, *mengetam*; *menoewéj*; *poengoet hácil tanah*.
Oogsteller, m. *prabot thabib mata*.
Oogsten, b. w. *toewéj*, *menoewéj*; *ketam*, *mengetam*; *poengoet*.
 Rijst —, *menoewéj padi*; *potong padi*, *motong*, L.
 Rijst van lage velden —, *menoewéj sawah*.
 Peper, *Turksche tarwe enz.* —, *me-moepoel*.
Oogster, m. *orang menoewéj*; *penoewéj*; *orang mengetam*; *orang potong padi*, *orang motong*, L.
Oogsting, vr. *penoewéjan*; *pengetaman*; *pekerdjaän orang motong*, L.
Oogstmaand, vr. *boelan agostoes*; *boelan penoewéjan*.
Oogstraal, m. *sinar mata*.
Oogsttijd, m. *masa boewah-boewahan*; *charf*, Ar.; *choeroef*, Ar.
 — van rijst, *moesim menoewéj padi*; *moesim potong padi*, *moesim motong*, L.
Oogtand, m. *gigi asoe*; *sjoeng*.
Oogvlak, vr. *mata daging-dagingan*.

Oogvlies, o. *sakit mata toemboeh*.
Oogwater, o. *aer obat mata*.
Oogweiding, vr. *perkenanan mata*; *ka-soekaän mata*; *kainginan mata*.
Oogwenk, m. *kedjap mata*.
Oogwinkel, m. *soedoet mata*; *pohon mata*.
Oogwit, o. zie **Oogmerk**.
Oogzalf, vr. *obat mata*, zie **Oogenzalf**.
Oogzeer, o. *sakit mata*.
Oogzenuw, vr. *ramis mata*.
Oogziekte, vr. *penjakit mata*; *bilis mata*; *tampar hantoe*.
Ooi, vr. *biri-biri*; *domba betina*; *kambing wolanda*, L.
Ooievaar, m. *laqlaq*, Ar.
 Een jonge —, *anaq laqlaq*.
Ooievaarsbeen, m. en vr. iemand met lange, dunne beenen, *orang berbaki pandjang serta koeroes*.
Ooievaarsbek, m. *paroeh laqlaq*.
Ooievaarsbhal, m. *lèhèr laqlaq*.
Ooievaarsnest, o. *sarang laqlaq*.
Ooievaren, b. w. *koempoel*; *himpoen*.
Ooilam, o. *anaq biri-biri jang betina*.
Ooit, bijw. *pernah*; *penah*; *barang masa*.
 Indien hij — komt, *djikalow datang ija pada barang masa*.
Ook, voegw. *djoega*; *lagi*; *poen*.
 Het is — zoo, *demikianlah (bagitoe) djoega*.
 En — al zijne nakomelingen, *dan segala anaq tjoetjoenja lagi*.
 Zoo —, *bagitoe djoega*.
 En — hij, *lagi-poen ija*.
 Hoe rijk hij — zij, *berapa kaya ija-poen*.
 Waar hij — zij, *dimana djoega tempatnja*; *dimana djoega adanja*.
Oolijk, b. n. *tjerdig*; *bisa*, L.
 —, bijw., *dengan tjerdig*.
Oolijkheid, vr. *peri jang tjerdig*; *tipoe*; *makr*, Ar.
Oom, m. *mama*; *bapa moeda*; *oewa*, *oewaq*.
 Uw —, *oewamoe*; *mamamoe*.
 — van vaderszijde, *paman*, L.; *soedara bapa*.
 — van moederszijde, *soedara ma*.
 —, oudere broeders des vaders, *pa oewa*; *pa toeha*.
 —, 's moeders jongere broeder, *pa moeda*.
 —, 's vaders oudere broeder, *pa tji*, *pa ketjil*.
 Vorstelijke —, *mamanda*.
Oomsdochter, vr. zie **Nicht**.
Oomsdoon, m. zie **Neef**.
Oonen, o. w. van schapen en varkens, *beranaq*.
Oor, o. *telinga*; *koeping*, L.
 Punt van het —, *tjoeping*.
 De — en doorboren, *bertindih*; *tjoetjoeg telinga*; *békin lobang di koeping*, L.
 De — en openen, *menengar*; *boek telinga*; *beri telinga*; *boek koeping*, L.
 In de — en blazen, vlieën, *memboedjoeg*;

te kennen geven, *beri tahoe; kasih tahoe*, L.; *inluisteren, berbisig-bisig*.

Mijne — en tuiten grof, *telingakoe berden-goeng; goewa poenja koeping bedengoeng*, L.

Mijne — en tuiten fijn, *telingakoe ber-dasing; goewa poenja koeping bedasing*, L. Zijn — hangt er naar, *maka ija soeka dengar itoe*.

Hij is doof aan dat —, *ija tiada maeo dengar itoe*.

De — en afsnijden, *kerat telinga*.

Iemand — en aannaaien, *berdajakan saorang*.

De — en opsteken, *pasang koeping*, L.; *helingkan telinga*.

De — en laten hangen, *hilang hati; ketjil hati*.

Het gedeelte van het —, dat met het hoofd vereenigd is, *pohon telinga*.

Aan het — malen, *ganggoe; gadoeh*.

Hij heeft ze achter de — en, *maka ijalah sangat tjerdig*.

Iemand bij de — en trekken, *tarik orang poenja koeping*, L.; *tarik telinga saorang*.

Het is op een — na gevild, *peker-djaan itoe hampir habis*.

Tot over de — en in de schulden ste-ken, *ada hoetang terlaloe banjaq; berhoetang terlaloe banjaq*.

Iemand het vel over de — en halen, *mengisap orang poenja darah*.

Het gaat het eene — in en het andere weder uit, *baharoe didengar laloe (lantas, L.) diloepra*.

— en hebben, *bertelinga; berkoeping*, L.; *aandachtig zijn, ingat-ingat; ati-ati*, L.

Het — leenen, neigen, *mengéling telinga; dengar*.

De — en boeien, doen hooren, *de-ngarkan*.

De — pijp, *lijang telinga; lobang koeping*, L.

De rand van het —, *perlipatan telinga; pinggir koeping*.

Het blad van het —, *daoen telinga*.

Ringen in de — en hebben, *beranting-anting pada telinga*.

Groote — en zijn het kenmerk van verstand en opmerkzaamheid, doch van spoedige drift en van spoedige verdwijning van drift, *telinga jang besar itoe tanda boeai dan ingat tetapi sigrah goesar dan sigrah poen hilang goesarnja*.

Kleine — en zijn het teeken van onop-regtheid en van vele gebreken, *telinga jang ketjil itoe tanda koerang kabenaran dan banjaq kasalahan djoega*.

En dat nieuws kan ik u alleen aan het — mededeelen, *dan chabar itoe tiada koadapat katakan melainkan pada telingamoe doega*.

— en der visschen, *isang, hisang*.

— van een pot, *telinga perijoeq; koeping perijoeq*, L.

— en, (scheepsw.) mastklampen, *toekoes*.

Oorbaar, b. n. *bergoena; patoet; laiq*, Ar.

—, *bijw. dengan goena; atas peri jang*

patoet.

Oorbaarheid, vr. *kapatoetan; pergoenaan*.

Oorbaarlijk, *bijw. zie Oorbaar, bijw.*

Oorbaarlijkheid, vr. *pergoenaan; peri jang patoet*.

Oorbag, vr. *oorhanger, anting-anting*.

Juweelen — gen, anting-anting dari pada intan.

— gen in de ooren hebben, *beranting-anting pada telinga*.

Oorbant, m. *temin; saloetan oedjoeng sa-roeng pedang*.

Oorbeen, o. *toelang telinga; toelang koeping*, L.

Oorbiecht, vr. *pengakoean dosa pada telinga imam*.

Oorblaaster, vr. *perampoewan jang meng-oempat*.

Oorblazen, o. *zie Oorblazerij*.

Oorblazer, m. *pengoempat; orang meng-oempat*.

Oorblazerij, vr. *pengoempatan*.

Oorblazing, vr. *zie Oorblazerij, nam-mat*, Ar.

Oord, o. *plaats, tempat*.

Een eenzaam —, *tempat soenji senjap*.

Oordeel, o. *vonnis, uitspraak, kapoetoesan hhoekoem; dinoenat*, Ar.

— vellen, *menyhhoekoemkan; poetoeskan hhoekoem*.

De dag des —s, *hari qijamat; jawmoe d'din*, Ar.

Plaats van het laatste —, *mawqif*, Ar.; *padang qijamat*.

En die vlakke werd gelijk aan het veld des —s door de beroering en het geween der menschen, *maka padang itoe seperti padang qijamat dari pada ingar dan manangis sakalian manoesija*.

Oorgat, o. *lijang telinga; lobang koeping*, L.

Oorgetuige, m. en vr. *saksi jang mendengar*.

Oorgezwel, o. *sakit bengkaq telinga (koeping)*.

Oorhanger, m. *anting-anting*.

Oorklink, vr. *zie Oorveeg*.

Oorkonde, vr. *soerat riwayat*.

—, *getuigenis, kasaksian; persaksian*.

Ter — van, *atas kasaksian dari pada*.

—, *schriftelijke getuigenis, soerat kasaksian*.

Oorkonden, b. w. *zie Getuigen*.

Oorkonding, vr. *zie Getuigenis*.

Oorkrab, vr. *keraboe*.

Oorkussen, o. *bantal kapala*, *zie Kussen*, o.

Oorlam, o. *sopi*, L.

Oorlapje, o. *zie Oorlel*.

— *oorbandje, tali ikat karpoes*.

Oorlel, vr. *tjoeping; hoedjoeng telinga (koeping)*, L.

Oorlepeltje, o. *tjoengkil telinga* (koeping, L.).
Oorlof, o. zie **Verlof**.
Oorlofsdag, m. zie **Verlofsdag**.
Oorlofstijd, m. *waqtoe idzin*, Ar.; *tèmpo permisi*, L.
Oorlog, m. en o. *perang*; *hharb*, Ar.
 Den — verklaren, *mengatakan perang*.
 Ten — gaan, *pergi berperang*.
 — tegen de ongelooivigen, *ghazá*, Ar.
 Tot den — uitrusten, *melangkapkan*.
 Ten — varen, *memantjalang*.
 Den — eindigen, *menjoedahkan perang*.
 Een burger —, *perang antara isi negeri*.
Oorlogen, o. w. *berperang*.
Oorlogvoerend, b. n. *jang memerangi*.
Oorloging, vr. *hhál berperang*.
Oorlogsbazuin, vr. *nafiri* *perang*; *selomprèt* *perang*, L.
Oorlogsbedrijf, o. *pekerdjaan perang*.
 —, *heldenfeit*, *perboewatan jang gagah perkasa*.
Oorlogsbenden, vr. *meerv. pasoeakan perang*; *kawan perang*; *katoemboekan perang*.
Oorlogsbliksem, vr. *fig. groot en geweldig oorlogsheld*, *hoeloebalang jang gagah perkasa*.
Oorlogsbonk, m. *goldáoe kapal perang*.
Oorlogschip, o. *kapal perang*.
Oorlogsgedaad, vr. zie **Oorlogsbedrijf**.
Oorlogsgedugd, vr. *kabeljikan orang perang*; *kaberanian hoeloebalang*.
Oorlogsfakkeltje, vr. *soeloeh perang*; *obor perang*, L.
Oorlogsgeweld, o. *gagah perang*.
Oorlogsgesel, m. *teman perang*; *sakoetoe* *perang*.
Oorlogsgesind, b. n. *soeka berperang*.
Oorlogsgodin, vr. *déwi* *perang*.
Oorlogshachje, o. zie **Oorlogsbonk**.
Oorlogsheld, m. *hoeloebalang*; *pahlawan*.
Oorlogsjacht, o. *pilang* *perang*; *bahtra* *perang*.
Oorlogskans, vr. *oentoeng* *perang*.
Oorlogskas, vr. zie **Krijgskas**.
Oorlogskop, m. *goldáoe*; *orang* *perang*.
Oorlogskosten, m. *meerv. belandja* *perang*.
Oorlogskunst, vr. *ilmoe* *hhikmat* *perang*.
Oorlogslast, m. *meerv. oepeti* *perang*.
Oorlogslieden, m. *meerv. orang* *perang*; *goldáoe*.
Oorlogslist, vr. *maclahhat* *perang*; *tipoe* *hhikmat* *perang*; *pedajan* *perang*, L.
Oorlogsmacht, vr. zie **Krijgsmacht**.
Oorlogsmantel, m. zie **Krijgsmantel**.
Oorlogsmoed, m. *perkasa* *orang* *perang*.
Oorlogsnacht, m. *mulam* *perang*.
Oorlogspaard, o. *koeda* *perang*.
Oorlogspeest, vr. *sampar* *perang*; *wabá* *perang*.
Oorlogsramp, vr. *belá* *perang*.
Oorlogsrecht, o. *hháq* *perang* (*peperangan* in).

Oorlogsgeslacht, vr. zie **Krijgsgeslacht**.
Oorlogslist, vr. *maclahhat* *perang*; *tipoe* *hhikmat* *perang*; *pedajan* *perang*, L.
Oorlogssloep, vr. (in het noorden van Sumatra), *balalang*.
Oorlogstander, m. zie **Oorlogsvaan**.
Oorlogstijd, m. *tèmpo* *perang*, L.; *masa* *perang*.
Oorlogstocht, m. *angkatan* *bala-tantara*.
Oorlogstoorts, vr. *soeloeh* (*obor*, L.) *perang*.
Oorlogstucht, vr. zie **Krijgstucht**.
Oorlogstuig, o. *alat* *peperangan*; *adé*, Ar.; *serba* *perang*; *pegawéj* *perang*.
Oorlogsvaan, vr. *pandji-pandji*; *'alam*, Ar.; *bandéra* *perang*.
Oorlogsvloot, vr. *angkatan* *laet*; *angkatan*; *angkatan* *kapal* *peperangan*; *dermada*, *armada*, Port.
 Uwe dienaren zagen vaartuigen, die het voorkomen van eenen — hadden, *ada hambamoe-lihat itoe perahoe angkatan roepanja*.
Oorlogsvolk, o. zie **Krijgsvolk**.
Oorlogsvuur, o. *api* *perang*.
Oorlogswapen, o. *sendjata* *perang* (*peperangan*).
Oorlogszaken, vr. *meerv. hhál* *peperangan*.
Oorlogswet, vr. *hhoekoem* *perang*.
Oorlogvoerend, b. n. *berperang*.
Oorlogzuchtig, b. n. *soeka* *berperang*; *ingin* *pada* *perang*; *hharbí*, Ar.
Oorloos, b. n. *tiada* *bertelinga*; *trada* *berkoeping*, L.
Oorloven, b. w. zie **Veroorloven**.
Oorparel, vr. *moetijara* *perhiasan* *telinga*.
Oorpeluw, vr. *seraga*; *bantal* *seraja*.
Oorpeuter, m. *tjoengkil* *telinga* (*koeping*, L.).
Oorpijn, vr. *sakit* *telinga* (*koeping*, L.).
Oorpleister, vr. *kojo* *koeping*, L., (*telinga*).
Oorrand, m. *pelipatan* *telinga*; *pinggir* *koeping*, L.
Oorring, m. *tjintjin* *telinga*; *tjintjin* *koeping*, L.
Oorsieraad, o. *perhiasan* *telinga* (*koeping*, L.); *kondan*.
 —, *oorhanger*, *anting-anting*.
 —, *gouden* *of* *ivoren* *rollen*, die de ooren wijd uitrekken, *soebang*.
Oorsiersaet, o. zie **Oorsieraad**.
Oorsmeer, o. *tahi* *telinga* (*koeping*, L.).
Oorsprong, m. *moela*; *permoelaan*; *pohon*; *hoeloe*; *açal*, Ar.
 De — van het geschil, *moela* *tjidera*.
 De — van zijn wezen, *pohon* *káadánnya*.
 De — eener rivier, *hoeloe* *soengéj* *sa-batang*.
 Van vorstellijken —, *dari* *pada* *açal* *radja-radja*.
 De — zijner ziekte, *açal* *sakitnja*.

- De weg van den — der rivier, *djalan hoelos soengéj*.
 —, fonteinader, *mata aér*.
 —, geslacht, *bangsa*.
- Oorspronkelijk**, b. n. *sedija; aqlé, Ar.; pertama; moela-moela*.
 —e gedaante, *roepa jang sedija*.
 — bestaan, *woedjoed aqlé*.
 De — taal, *bahasa aqlé*.
 De — mensch was Adam, *maka orang pertama itoe nabi Adam*.
 Zijn geslacht is — van het eiland Java afkomstig, *maka bangsanja itoe moela-moela dari pada tanah Djawa açalnja*.
- Oorspronkelijkheid**, vr. *peri jang sedija; çifat aqlé, Ar.*
- Oortipje**, o. zie **Oorlel**.
- Oortuiten**, o. *dengoeng telinga (koeping)*.
 —, (sijn), *dasing telinga, (koeping)*.
- Oortuiter**, m. fig. zie **Oorblazer**.
- Oortuiging**, vr. zie **Oorblazerij**.
- Oorveeg**, vr. *tempiling*.
 Eene oorveeg geven, *tempiling, menempiling; kasih tempiling*.
- Oorvinger**, m. *kelingking*.
- Oorwas**, vr. zie **Oorsmeer**.
- Oorworm**, m. *tempiris; oelar koeping, L.*
- Oorzaak**, vr. *reden, pohon; sabah; tegal, L.; karana; lantaran, L.*
 Aanleidende —, *dasar, dasaran, L.*
 En zonder dat er eene — bestond, *dan tiada ada sabab*.
 Oorsprong en — zijn onderscheiden, *maka moelanja dan karananja itoe ada berbéla*.
 Wat is er de — van? *apa sababnja?*
 Dat schijnt de — te zijn, *sabab itoelah roepanja*.
 Ter oorzaak van ziekte, *sabab sakit; tegal sakit, L.*
 De — van het geschil, *pohon tjidera*.
 Zonder —, *mena-mena, samena-mena*.
 Oorzaken, vr. meerv. *asbab, Ar.*
- Oorzakelijk**, b. n. *jang ada sababnja (pohonnja, karananja)*.
- Oorzaker**, m. zie **Veroorzaker**.
- Oost**, o. zie **Oosten**.
- Oost**, b. n. *timoer; masjriq, Ar.; wétan, L.*
- Oostelijk**, b. n. *ka sebelah timoer (masjriq); di sebelah wétan, L.*
 — aanhouden, *mengétan, L.; toedjoe ka timoer*.
- Oosten**, o. oost, *oostkant, sebelah timoer, (masjriq; wétan, L.)*.
 Naar het — of naar het westen, *mengétan ataw mengoeloen, L.*
- Oosteren**, o. w. (zeeterm), *menjimpang ka sebelah timoer; mengétan, L.*
- Oostergevel**, m. *moeka roemah jang menghadap timoer*.
- Oostergrens**, vr. *pinggir timoer; watas wétan, L.*
- Oosterhoek**, m. *péhaq timoer, (masjriq)*.
- Oosterkim**, vr. *lepi langit sebelah timoer*.
- Oosterkruidenrijen**, vr. meerv. *rempah-rempah negeri 'Arab*.
- Oosterlengte**, vr. *panjangnja timoer; boedjoernja timoer*.
- Oosterlingen**, m. meerv. (in Indië), *orang dibawah angin*.
- Oosterpoort**, vr. *gerbang timoer; pintoe wétan, L.*
- Oostersch**, b. n. *timoer; wétan, L.; masjriq, Ar.; dibawah angin*.
 —e zeden, (in Indië), *'adat orang dibawah angin*.
- Oosterson**, vr. *matahari pagi*.
- Oostindievaarder**, m. *kapal jang berlaraj ka tanah Hindija*.
- Oostewind**, m. *angin timoer; angin wétan, L.*
- Oostkant**, m. *sabelah timoer; péhaq masjriq, Ar.; sebelah wétan, L.*
- Oostkust**, vr. *pantéj timoer; pasisir wétan, L.*
- Oostland**, o. *tanah timoer; tanah wétan, L.; tanah dibawah angin*.
- Oost-noordoost**, b. n. *timoer samata oetara; wétan samata lor, L.*
- Oostpoort**, vr. *gerbang timoer; pintoe wétan, L.; baboe'masjriq, Ar.*
- Oostvaarder**, m. *kupal jang berlaraj di tanah timoer*.
- Oostwaarts**, bijw. *ka sebelah timoer; di sebelah wétan, L.*
- Oostzijde**, vr. *sabelah timoer; péhaq masjriq, Ar.*
- Oost-zuidoost**, bijw. *timoer samata oetara; timoer toenggara*.
- Ootmoed**, m. *karendahan hati*.
 — voor God, *tawakkoel, Ar.*
- Ootmoedig**, b. n. *rendah*.
 —, bijw. *dengan rendah; atas peri jang rendah*.
- Ootmoedigheid**, vr. zie **Ootmoed**.
- Ootmoediglich**, bijw. zie **Ootmoedig**, bijw.
- Op**, voorz. *atas; diatas; pada; di; akan, dengan; didalam*.
 — den berg, *diatas goenoeng*.
 — de kist, *diatas peti*.
 — zee, *di laot*.
 — de kust, *di pasisir*.
 — het land van den heer ..., *di tanah toewan*.
 — een dorp wonen, *doedoeq di désa*.
 — den weg, *di djalan*.
 — weg, — reis, *pada djalan; di djalan, L.*
 Hij is — zijne kamer, *maka ija ada didalam bilihnja; dija ada didalam dija poenja kamar, L.*
 — school, *di sekolah, L.; di madrasat*.
 — den derden dag der maand, *pada tiga hari boelan*.
 — den middag, *pada tengah hari*.
 — eenen zekeren dag, *pada soewatoo hari*.

— den avond, *hampir petang*.
 — vijf manieren, *atas (dengan) tiga perkara*.
 — de fluit spelen, *tjoep bangsi; main soeling, L.*
 Hij gaat — de jacht, *maka ija pergi berboeroe*.
 — eenen maaltijd, *di (pada) perdjamoean*.
 In hemel en — aarde, *di langit dan di boemi*.
 — Qadirs zijde zijn, *toeroet sebelah Qadír*.
 Wandelen — het eten, *pasijar sahabis makan, L.; berdjalan-djalan sahabis makan*.
 De verplichting rust — mij, *atas balalah*.
 — uwe verantwoording, *atas tanggounganmoe*.
 — nieuw, *lagi sakali; lagi poela*.
 Er gaan honderd centen — eenen gulden, *maka satoe roepijah djadi saratoesen*.
 — eenen olifant stijgen, *naik kaátas gadjah*; *naik gadjah*.
 — de wijze der mieren, even als de mieren, *atas roepa semoet*.
 Dan vallen al die zonden toch — hunnen koning, *maka dosa itoe sakalian djatoh kaáias radjanja djoega*.
 Verwonderd — het zien, *hájirán akan melihat*.
 Vertoord — hem, *amarah akan dija*.
 Om voorts — Perwasta terug te komen, *sabermoela akan Perwasta*.
 — vrije voeten stellen, *lepaskan*.
 — de proef stellen, *tjoba*.
 — hand krijgen, *tarima tjengkeram*.
 — slag komen, *dapat maqóed (oentoeng)*.
 Dat is water — zijnen molen, *itoelah minjay palitanja*.
 Wijn — fust, *anggoer tong; aér anggoer tong*.
 Verliefd —, *birahi akan*.
 Verzot — die vrouw, *ingin akan perampoewan itoe*.
 Toornen — hem, *mengamarahi dija (atas dija)*.
 Er zal door den koning — hem getoord worden, *maka dimoerkai oleh radja atasnja*.
 — God vertrouwen, *harap akan Allah*.
 — doodstraf, *atas siksa kamatian*.
 — den dood zitten, *ada didalam pandjara karena hhoekoem kamatian*.
 — de voorwaarde, *atas (dengan) djandji*.
 — roof uitgaan, *pergi merampas*.
 Schoenen — den koop maken, *békin sepatoe bakal didjoewal, L.; memboewat sepatoe bakal didjoewal, L.; memboewat sepatoe akan mendjoewal*.
 Zich — genade overgeven, *minta djiwa; serahkan diri pada kasihan moesoeh*.

— vijf na, *melainkan lima; hanja lima*.
 Hij weet dat — een haar, *maka ija tahoe itoe betoel-betoel*.
 — zijn Maleisch, *pada tjara Melajos; tjara Melajoe*.
 — zijn minst, *sakoerang-koerangnja*.
 — zijn meest, *salebih-lebihnja*.
 —, (bij verkorting voor: opgebruikt,) *habis; lingas*.
 De rijst is al —, *maka beras itoe soedah habis*.
 — zijn, (opgestaan zijn,) *soedah bangoen*.
 —, bijw. als: van anderen —, *dari bawah; dari bawah kaátas*.
 — den duur, *senantijasa; lama-lama*.
 Berg —, berg af, *naik goenoeng toeroen goenoeng*.
 — en neder, *naik toeroen*.
 Het anker is — en neder, *maka saeoh itoe berdiri*.
 —, tusschenw. *ajoe-ajoe!*
Opaal, m. katoog, *bidoeri*.
Opaalsteen, m. *batoe bidoeri*.
Opbakken, b. w. *gorèng lagi*.
 —, bakkende verbruiken, *habiskan dengan gorèng*.
Opbalderen, b. w. zie **Opzuldere**.
Opbanen, b. w. eenen weg —, *menetaskan djalan; menerangkan djalan; békin bresih djalan, L.*
Opbarsten, b. w. zie **Opbersten**.
Opbellen, b. w. *bangoenkan dengan genta (lotjèng, L.)*
Opbergen, b. w. *simpan; singkir*.
Opberging, vr. *hhál simpan; singkiran*.
Opbersten, o. w. *tetas; petjah*.
 Het ei berst op (open,) *maka telor itoe-poen tetas (petjah)*.
Opbersting, vr. *telasan; petjah*.
Opbetten, b. w. *habiskan dengan membasah*.
Opbeuken, b. w. *poekoel; paloe; hantam*.
 —, door beuken openen, *boeka dengan poekoel (paloe, hantam)*.
Opbeuren, b. w. optillen, *angkat; tating*.
 —, fig. verlevendigen, *meraméjkan*.
 —, versterken, *menetapkan; berbaiki*.
 —, aanmoedigen, *mengadjaq; membe-ranikan*.
Opbeuring, vr. *pengangkatan; penatanganan*.
Opbiechten, b. w. *mengkakoe*.
 Al zijne zonden —, *mengkakoe segala dosa-dosanja*.
Opbieden, b. w. *tawar lebih*.
Opbieding, vr. *tawaran jang lebih*.
Opbijten, b. w. *boeka dengan gigi*.
 —, door bijtende middelen openen, *boeka dengan aér keras (obat keras)*.
Opbikken, b. w. *menghijasi dengan memahat*.
 —, fig. opeten, *makan habis*.
Opbinden, b. w. *mengikat kaátas*.
 —, vast maken, dicht bij elkander binden, *kemas*.

—, op iets binden, mengikat diatas barang sasoeatoe.

Het haar —, békin koendéj, L., zie Oprollen.

Opbinding, vr. pengikatan kaátas.

Opblazen, b. w. tjoep memenoehi dengan angin; membengkakkan dengan angin jang ditjoepkan.

Zich —, fig. djadi djemawa; djadi angkoeh, L.; maghroerkan dirinja.

—, naar boven blazen, tjoep kaátas.

—, o. w. op een blaastuig spelen, tjoep bangri; main soeling, L.

Opblazer, m. (zekere visch,) boental, ikan boental.

Opbleeken, b. w. djemoer lagi (poela).

—, o. w. djadi poetih.

Opblijven, o. w. tinggal djaja; tiada pergi tidoer; djaja.

Tot middernacht —, djaga hingga (sam-péj) tengah malam.

Ergens op blijven staan, tetap; tegoeh.

Opbobbelen, o. w. timboel dari pada gelaga; gelaga.

Opbod, o. oproeping van vasallen, oendang (pemanggilan) sakéj.

—, hooger bod, tawaran jang lebih.

Bij — verkoopen, djoewal dengan naik tawaran.

Opboeien, b. w. opbinden, singsing.

—, een vaartuig, timbo, tambo.

Opgeboeide planken boven de kromhouten, tarik.

Opboeisel, o. opgeboeid werk, papan jang ditimbo.

Opboeten, b. w. het vuur —, oepaq api.

Opbollen, b. w. békin mengkaq, L.

—, o. w. mengkaq.

Opbolling, vr. hhal békin mengkaq, L.

Opbondelen, b. w. memberkaskan.

Opbonzen, b. w. boeka dengan tendang.

Opboomen, o. w. berperahoe dengan toelaq galah.

Opboren, b. w. giriq poela; bor lagi, L.

—, wijder boren, giriq lobang jang lebih besar.

—, open boren, boeka dengan penggiriq, (bor, L.).

Opboring, vr. op nieuw, penggirikan poela.

—, wijder —, penggirikan lobang jang lebih besar.

—, boring, pemboekaän dengan penggiriq.

Opborrelen, o. w. gelaga; gelembong.

—, ontspringen, timboel.

Opborreling, vr. gelaga; hhal gelaga.

Opbossen, b. w. memberkaskan; mengikat berkas.

—, het koren, békin gedèng, L.; mengikat padi.

Opbossing, vr. pengikatan padi.

Opbouw, m. herbouw, herstelling, pembaitan.

—, bevordering, vermeerdering, penambahan.

Tot — van kunsten en wetenschappen, akan meraméjkan (menghidoepkan) 'ilmoes dan hhiikmat.

Opbouwen, b. w. memboewat poela; békin lagi, L.

—, herstellen, membaiki; békin lagi, L. —, versterken, menegoehkan.

Eene taal —, menghiyasi bahasa.

Opbouwer, m. toekang jang membaiki; pandéj jang memboewat poela.

Opbouwing, vr. pembaitan; pemboewatan. —, versterking, penegoehan.

Opbraden, b. w. goreng poela (lagi).

Opbranden, b. w. met een heet ijzer, selar; bakar dengan besi panas.

—, door branden verbruiken, bakar habis; tenoe habis.

—, o. w. dimakan api.

—, in de hoogte branden, menjala katatas.

Opbranding, vr. pembakaran dengan besi panas.

Opbrassen, b. w. verspillen, memboeroes; memboeroeskan.

Opbreken, b. w. open breken, bongkar; boeka dengan gagah.

Een' brief —, boeka soerat.

De kranen —, angkat waroeng, L. (keléj).

Een beleg —, angkat pengepoengan.

Het leger —, poelangkan bala-tantara; berangkat dengan bala-tantara.

—, oprispen, serdawah.

—, berouwen, sesal, menjesal.

Dat zal u zuur —, nanti loe terlaloe menjesal sebab itoe, L.: maka engkaw hendaq menjesal terlaloe sangat karana itoe.

—, wegtrekken, berangkat; soeroet; moendoer, L.

Doen —, mengoesir.

Opbreking, vr. pembongkaran; pengangkatan; perangkatan, zie Opbreken.

Opbrenge, b. w. omhoog brengen, bawa naik; menaikkan.

Het eten —, bawa makanan; sadjikan.

—, opvoeden, pijara, L; peliharakan.

—, in de gevangenis brengen, taroh di boewi, L.; pandjarakan; taroh di pandjara.

Een schip —, membawa kapal jang didendai hilang.

—, voortbrengen, kaloewarkan; beri hhaçil; menghhaçilkan.

Cijns —, memberi oepeti.

Impost —, bajar béja (tjoekéj).

Opbrenger, m. orang jang membawa naik.

— van belastingen, orang jang membajar charádjat.

— van impost, orang jang membajar béja (tjoekéj).

Opbrenge, vr. pembawaän naik (kaátas). — van belastingen, pembajaran charádjat, zie Belasting.

Opbrenge, vr. voortbrenging, hhaçil, Ar.

- , betaling, *bajaran*; *pembayaran*.
Opbrommen, o. w. *moelai radjoq*.
Opbruisen, o. w. *didih, bedidih*.
Opbruising, vr. *didih; hhal bedidih*.
Opbuigen, b. w. *bentoeqkan kaatas*.
 —, openbuigen, *boeka dengan bentoeqkan*.
Opbulderen, o. w. *gemoeroeh; tagar*.
Opbundelen, b. w. zie **Opbondelen**.
Opcijferen, b. w. *menjoerat dengan angka; toelis dengan loemoer, L*.
Opdagen, o. w. *dag worden, djadi sijang; sijang; boeka fadjar*.
 —, fig. eenen aanvang nemen, *moelai*.
 —, verschijnen, *datang; menghadap; hhaldir, Ar*.
Opdammen, b. w. *meninggikan (membesarkan) dengan memboewat terbis; kasih naik dengan bekin bendoengan, L; menerbiskan*.
Opdamming, vr. *hhal menerbiskan; bendoengan*.
Opdansen, o. w. *moelai (angkat) menari; moelain bala, L*.
 —, b. w. breken door dansen, *petjahan dengan menari (bala, L)*.
Opdat, voegw. *soepaja; agar; agar soepaja; dengan bahoewa*.
 — hij zelf kome, *soepaja ija datang sendiri*.
 En — indien hij zich bedroeft, *dan soedaja djika ija doeka*.
 En — ik de vijanden des konings wedersta, *dan agar soepa hamba-lawan sateroe radja*.
 — men van haar zeggen zal, dat zij het graf der prinses bewaakt, *agar ija dikatakan menoenggoei goehoer poeteri*.
Opdekken, b. w. op iets dekken, *toetoeq, menoetoeq; toedoeng, menoedoeng*.
 —, ontdekken, *boeka; teléjkan*.
Opdelven, b. w. *gali; boeka dengan menggali*.
 —, fig. *menjidiq dengan saqsamanja*.
Opdelver, m. *jang menggali*.
Opdelving, vr. *penggalian*.
Opdeunen, b. w. *moelai menjanji, (mengidoeng)*.
Opdieneu, o. w. zie **Opdisschen**.
Opdiepen, b. w. *mendalamkan; bekin dalam, L*.
 Eene plaat —, (bij plaatsnijders), *mengoeqir poela*.
 —, de schaduwen dieper maken, *menghitamkan bajang-bajang gambar*.
 Eenen steek —, *poengoet (angkat) mata benang*.
 —, weinig nut aanbrengen, *tiada banjaq goenanja*.
 Hij kan het niet —, *maka tiada dapat ija membajar itoe; dija trada mampoe bajar itoe, L*.
Opdieping, vr. *pendalaman*.
 —, van schaduwen, *penghitaman bajang-bajang gambar*.

- Opdijken**, b. w. *meninggikan terbis; bekin tinggi bendoengan, L*.
Opdijking, vr. *peninggian terbis, zie Opdamming*.
Opdisschen, b. w. *sadjikan; bawa makanan*.
 Gerechten —, *bawa hidangan*.
 —, onthalen, *mendjamoe*.
Opdisscher, m. *hamba jang bawa hidangan; boedjang jang membawa makanan*.
Opdissching, vr. *pembawaain makanan; penjadjian*.
Opdobberen, o. w. *timboel*.
 —, boven drijven, *lampoeng*.
Opdoemen, o. w. *djadi kalihatan*.
Opdoeming, vr. *hhal djadi kalihatan*.
 —, vr. eerste — van land, *opdoeming, tentangan jang moela-moela; kalihatan jang pertama*.
 —, openmaking, *pemboekaän*.
Opdoen, b. w. *boeka*.
 De hand —, *boeka tangan*.
 —, voorraad verzamelen, *membekalkan*.
 Koopwaren in het groot —, om te verkoopen en te betalen nadat zij verkocht zijn, *meraja, merajah*.
 De rijst —, *voordienen, bersadji nasi*.
 —, verkrijgen, *mendapat; beroleh*.
 — (zich), zich aanbieden, *datang; tjoe-poeq; djadi*.
 Als de gelegenheid zich opdoet, *djikalaw datang masa jang baik; djikalaw tjoe-poeq; kaloe djadi, L*.
 —, zie **Opdoemen**.
Opdokken, b. w. *bajar*.
Opdonderen, o. w. *moelai bertagar; moelain bergoentoe, L*.
 —, met een gevaarlijk gedruisch van onderen opstijgen, *naik dengan gemoeroeh boeninja*.
Opdouwen, b. w. *toelaq kaatas*.
 —, tegen den stroom, *moediq dengan toelaq galah*.
Opdraaien, b. w. *poetar memboeka*.
 —, opwaarts draaien, *poetar kaatas*.
 —, boeten, betalen, *kena denda; bajar*.
Opdracht, vr. *aanbeveling, poedji-poe-djian*.
 —, belasting, *pesan; pesanan*.
 —sbrief, *soerat persembahan*.
 —, toeëigening, *persembahan*.
 —, overdracht, *pemindahan dengan soerat perjandjian*.
Opdrachtig, b. n. *bengkaq serta merah*.
 — (van kleederen), *terlaloe banjaq warna*.
Opdrachtigheid, vr. *peri moeka jang bengkaq serta merah*.
Opdragen, b. w. *bawa naik; bawa diatas*.
 —, toevertrouwen, *serahkan*.
 —, belasten, *pesan; soeroeh*.
 Aan een ander iets —, dat men zelf niet doen wil, *tindah*.
 —, toeëigenen, *bepersembahkan*.
 —, bij opdracht in eigendom overgeven,

pindahkan dengan soerat perdjandjian (kontrak, verb.)

Opdraven, o. w. *djokdjok naik*.
Den berg —, *djokdjok naik goenoeng*.

Opdreunen, o. w. *moelai menjanji*.

Opdrijven, b. w. *boeroe kaatas*; *oesir kaatas*.
—, o. w. *bovendrijven, hanjoet*.

Opdril, m. *tempiling*.

Opdrillen, b. w. *menghijas*; *pakéj bagoes*, L.

Opdringen, b. w. *paqsa*; *adjaq terlaloe keras*.
Die vrouw drong hem het kind op, *maka perampoewan itoe-poen memaqsas dija mengringkat anaq itoe*.
Een schip —, *menjoesoer angin*.
—, o. w. *opwaarts dringen, tekan (tindis) kaatas*.
—, met kracht naar boven stijgen, *naik dengan goewat*.
Zich zelven aan een ander —, *memoedji diri terlaloe sangat pada lain orang*.
—, dringen, (van volk), *menjesaq; kerahkan*.

Opdringing, vr. *pemaqsaañ*.

Opdrinken, b. w. *minoem habis*.

Opdrogen, b. w. *békin kering*, L.; *sikat kering*.
—, o. w. *djadi kering; djemoer; kakeringan*.
Water, dat gedeeltelijk opgedroogd is, *aer terdjemoer*.

Opdrogend, b. n. *jang menyeringkan; jang bikin kering*, L.

Opdroging, vr. *pengeringan*.
—, droogwording, *kakeringan*.

Opdruppelen, o. w. *bertitij-titij diatas*.

Opdroppen, o. w. zie **Opdruppelen**.

Opdruipeñ, o. w. zie **Opdruppelen**.

Opdruistig, b. n. zie **Opdrachtig**.

Opdruistigheid, vr. zie **Opdrachtigheid**.

Opdrukken, b. w. op iets drukken, *tekan diatas; tindis diatas*, L.
—, door de drukpers, *menerai; mantjiktakin*, L.
—, fig. opleggen, doen dragen, *menang-goengkan; kasih tanggoeng*, L.

Opdrukking, vr. *penekanan; penindisan*, L.; *tindisan*, L.
—, door de drukpers, *peneraain; pentjiktakan*, L.

Opdruppelen, o. w. zie **Opdruppelen**.

Opdruppen, o. w. zie **Opdruppelen**.

Opduiken, o. w. boven water komen, *timboel diatas aër*.
—, fig. verschijnen, *datang; menghadap*.

Opdweilen, b. w. *sikat; sékat sama kabin*, L.

Opdwingen, b. w. *paqsa mengambil*.

Opegen, bijw. geregeld —, met lagen, *bersoesoen; berlapis*.

—, op stapels of hoopen, *bertimboen*.
—, het eene op het andere, *satoenja atas jang lain*.
—, bij elkander, *sama-sama*.
—, voegen, *menjoesoen*.
—, hoopen, *menimboen*.

Opegen, b. w. *menggaroeg poela*.

Opeisch, m. *penoentoetan; penagihan; sita*, L.

Opeischen, b. w. *toemtoet menjerahkan*.
—, *terugeischen, minta koembali; tagih*.

Opeisching, vr. *penagihan*.
—, eener vesting, *penoentoetan akan menjerahkan benteng*.

Open, b. n. *terboeka; teboeka*, L.; *terkembang*.
De kist was —, *maka peti itoe-poen terboeka*.
De bloem is nog niet —, *maka boenga itoe belom terkembang, (berkembang)*.
— en toegaan, (zoo als van visschen, die naar water snakken of van den bek van een aigehouwen kop), *mentjepah*.
—, zoodat men er door kan zien, *terlintas*.
— mond, *moeloet terboeka; moeloet ternganga*.
Een — veld, *tanah lapang; tanah rata; padang*.
In de — lucht, *dibawah langit*.
— laten, *kasih teboeka*, L.; *tinggalkan terboeka*.
—, zonder verschansing of bolwerk, *tiada berdenteng; tiada berbolwarti*, verb. Port.
—, ledig, vacant, *kosong*, L.; *terboeka*.
— tael, *médja roomah makan*.
Met — kaart spelen, (rond voor de vuist er voor uitkomen); *biljara teroes terang*.
— breken, *rombaq; bongkar; petjahkan*.
Zijn hart gaat —, *maka berkembanglah boenga hatinja*.
— gaan, (van bloemen), *berkembang*.
Geheel — en toe gaan, *andjarah*.
— gaan, (losgaan), *teroeréj; terboeka*; (van een gewel), *petjah; telas*.
En de paleisdeuren gingen van zelf — *maka pintoe astana poen terboekalah sendiri*.
— leggen, *memboeka; menghamparkan*; (ontvrouwen), *menjatakan; kasih mengarti*, L.
— slaan (een boek), *boeka kitáb*; slaande openen, *boeka dengan poekoel, (paloe)*.
— staan, *ada terboeka*; (onvereffend zijn), *belom terbandjoe hhisab; belom dibajar*.
— staande, gapend, zoo als eene wonde, of ook wijd geopende oogen, *belijaq*.
—, geopend, niet gesloten (van de oogen), *teljéq*.

— snijden, *potong dengan pisaw.*
 — steken, *boeka; girig; bor, L., zie verder op Losbinden, enz.*
Openbaar, b. n. *tantoe; njata-njata; ma'loem, Ar.; tláhir, Ar.*
 Eene openbare zaak, *perkara jang njata.*
 —, algemeen, *'ám, Ar.; sedjati; 'oemóem, Ar.*
 De openbare welvaart, *sadjahtra (salamat) jang 'oemóem (sedjati).*
 —, *bijw. dengan njata (tláhir; ma'loem).*
 — maken, *menjatakan; mema'loemkan; mentlahirkan; beri tahoe pada sakalian orang.*
 In het —, *dihadapan orang banjaq; njata-njata.*
 In het — verschijnen, *pergi kaloewar njata-njata.*
Openbaarlijk, *bijw. zie Openbaar, bijw.*
Openbaarmaking, vr. *hhál menjatakan; istitlhár, Ar.*
Openbaren, b. w. *menjatakan; mentlahirkan; mema'loemkan; memboeka.*
 Een geheim —, *memboekakan rahasija.*
 Zich —, *menjatakan diri; menghadap.*
 —, *mededeelen, mengatakan; memberi tahoe; menoendjoegkan diri; memberita; kasih tahoe, L.*
 Het verborgene —, *mentlahirkan barang gháib.*
 Aan alle volkeren —, *mema'loemkan pada segala bangsa sakalian; kasih tahoe sama sakalian orang, L.*
 Eene zaak —, *aangeven, mengadoekan hhál.*
 —, *ingeven, menoeroenkan.*
 God heeft al de heilige boeken aan zijne profeten geopenbaard, *maka ditoe-roenkan Allah segala kitáb pada nabi-nabinja.*
 Bij het — zijner heerlijkheid, *pada koetika dipertoendjoegkan kamoelijaännja.*
Openbaring, vr. *kanjataán; katantoean.*
 —, *op eene bovennatuurlijke wijs, wáhhjoe, Ar.; tanzil, Ar.*
 De — van Johannes, *wáhhjoe Jahhjá.*
Openbreken, b. w. *rombag; bongkar.*
Opendoen, b. w. *zie Openen.*
 De oogen —, *mentjeléqkan mata; memboeka mata.*
Openen, b. w. *boeka, memboeka; lapangkan; kembangkan; hamparkan.*
 Een boek —, *boeka kitáb.*
 En (hij) opende het starrewichelaarsboek, *seraja memboeka noedjoemnja.*
 Eene deur —, *boeka pintoe.*
 De deur der kennis zal voor hem geopend zijn, *pintoe ma'rifat itoe terboekalah padanja.*
 De oogen der blinden —, *memboekakan (menerangkan) mata orang boeta.*
 De oogen bij het ontwaken —, *njalang.*

De gelederen —, *melapangkan baris, (paf).*

Den mond wijd —, *mengangkakan moeloet.*

Een opgerold matje —, *menghamparkan tikar.*

De bloem opent zich, *maka berkembanglah boenga.*

Een flesch —, *boeka botol, L.*

Toen het kistje geopend was, *demi terboeka peti itoe.*

Eenen zonnescherm —, *mengembangkan pajoeng.*

De verstopte wegen —, *(in het lichaam,) makan obat tjahar; makan pentjahar; poekoel tahi, L.*

Toen de deur geopend was, *setelah terboekalah pintoe.*

Met het — der poort, *pada koetika memboeka gerbang.*

Telkens — en toedoen, *tjepah.*

Openend, b. n. in de geneesk. *metjaharkan; membresihkan.*

— e middelen, *obat mentjuharkan; obat poekoel tahi, L.*

Zich —, *ganggang; nganga.*

Opengaan, o. w. *memboekakan diri; terboeka sendiri; berkembang.*

En de paleisdeuren gingen van zelf open, *maka pintoe astana poen terboekalah sendirinja.*

Deze deur gaat ongemakkelijk open, *soesah diboeka pintoe ini.*

De bloem gaat open, *maka berkembanglah boenga.*

Openhartig, b. n. *betoel hati; toeloes; teroes terang.*

—, *bijw. dengan toeloes; dengan teroes terang; dengan sabetoel hati.*

Openhartigheid, vr. *peri jang toeloes; kabetoelan hati.*

Openhartiglijk, *bijw. zie Openhartig, bijw.*

Openheid, vr. fig. *rondborstigheit, zie Openhartigheid.*

Openging, vr. *memboekaan; teroesan.*

—, *gat, lobang; lijang.*

—, *breuk, bres, tetasan.*

—, *mond, moeloet.*

—, *eerste onderhandeling, permoelaän bitjara.*

— van eene veldtocht, *permoelaän perangkatan perang.*

—, *inlchting, katerangan; ta'bir, Ar.*

— van zaken geven, *menerangkan perkara.*

Openleggen, b. w. *menjatakan; menerangkan; kasih mengarti, L.; mengartikan.*

Openmaken, b. w. *zie Openen.*

Openlijk, b. n. *njata; tantoe; tláhir, Ar.*

— *bijw. dengan njata; dengan tláhir.*

— *belijden, mengakoe (bersjihadat) dihadapan orang banjaq; mengakoe dengan njata.*

Eene zaak, die — bekend is, *perkara jang dikatahoei sakalian orang*.
 Zich — vertoonen, *menghadap orang banjaq*.
Open slaan, b. w. *boek*a.
 Linnen of andere stoffen — sm die te onderzoeken, *djimbrèng*.
Open sluiten, b. w. *memboek*a.
Open sluiten, m. *jang memboek*a; *jang mengoerjikan*.
Open snijden, b. w. *potong*; *boek*a *dengan potong*; *reraq*.
 Den buik —, *potong peroet*; *belah peroet*; *belèk peroet*, L.
 Iemand het gelaat —, *reraq moek*a *orang*.
Opentaaan, o. w. *ada terboek*a.
Opstaande, b. n. van een ambt, *terboek*a; *kosong*, L.
 — rekening, *hhisab jang belom terbandjoe*; *hitoengan jang belom bresih (dibajar)*.
Op eten, b. w. *makan habis*; *santap habis*; *menghabiskan*.
 De rijst —, *menghabiskan nasi*.
 —, *doorbrengen*, *memboeroeskan*.
 —, *verdragen*, *qabar*; *tahan*; *derita*.
Op eter, m. *fig. orang jang memboeroeskan hartanja*.
Op flansen, b. w. *hantam diatas barang apa-apa*.
Op fleuren, o. w. *djadi segar*.
 —, *fig. djadi segar*.
Op fikken, b. w. *membaiti*; *békin betoel*, L.
 —, *fig. menghijas*.
Op fikkeren, o. w. *gemilang*.
Op fikking, vr. *hhal membaiki*; *hhal békin betoel*, L.
Op fluiten, b. en o. w. op de fluit beginnen te spelen, *moelai berbangsi*.
 —, *met den mond*, *moelai bersjoel*.
Op fokken, b. w. *pijara*, L.; *peliharakan*.
Op fokking, vr. *pemijaraan*, L.; *pemeliharaan*.
Op fris chen, b. w. *menjegarkan*.
 —, o. w. *djadi segar*.
Op gaaf, vr. *aanzijzing*, *penoendjoekan*.
 —, *aangifte*, *bilang*, L.; *pemberian tahoe*.
 — van iets, *memberi tahoe*; *bilang*, L.; *békin deklarasi*, L., verb.
Op gaan, o. w. *naik*; *terbit*.
 Eenen berg —, *naik goenoeng*.
 De zon gaat op, *matahari terbit (naik)*.
 Mij ging een licht op, *maka mata sahaja poen djadi terang*.
 En er gingen vele klachten op, *maka terbitlah beberapa pengadoean*.
 Die vlieger zal niet —, *maka perkara itoe nanti woeroeng*, L.; *maka perkara itoe tiada akan djadi (lakoe)*.
 —, *opkomen*, *ontspruiten*, *toemboeh*; *djadi*.

De rijst begint op te gaan (komen), *maka padi itoe moelai toemboeh*.
 —, *ontluiken*, *berkembang*; *megar*.
 —, *opgegeten worden*, *dimakan habis*.
 Vijf van vijf gaat op, *lima dipotong (diboewang, diloelaq) lima tiada tinggal satoe apa*.
Op gaande, b. n. van houtgewas, *berbatang-tinggi*.
 —, *steil*, *tjoeram*; *miring sakali*.
 Een — boom, *pohon jang berbatang-tinggi*.
 Een —, *steile berg*, *goenoeng tjoeram*.
 De — maan, *boelan jang terbit*.
 — linie, *silsilat jang naik*.
 De — zon aanbidden, *fig. memboedjoeq orang besar jang baharoe mendjabat pekerdjaan*.
Op gaarder, m. *orang jang koempoel*; *orang jang poengoet*.
Op gaderen, b. w. *himpoen*; *koempoel*; *poengoet*.
 —, *vergaderen*, *mengampoeng*.
Op gadering, vr. *penghimpoean*; *pengoempoelan*; *pemoengoetan*.
Op gang, m. *kanaikan*.
 Bij den — van den berg, *pada kanaikan goenoeng*.
 De — der zon, *terbitnja matahari*; *matahari hidoep*; *naiknja matahari*; *sjirg*, Ar.
 Voor den — der zon, *sabelom matahari terbit*.
 —, *oorsprong*, *begin*, *permoelaän*; *moela-moela*.
 —, *roem*, *poedji*; *nama jang masjhoer*.
 — maken, *dipoedji orang*; *dapat nama masjhoer*.
 —, *trap*, *tangga*.
 —, *schuinte*, *hellend vlak*, *soepama*.
 De — van eenen berg, *miringnja goenoeng*.
Op garen, b. w. zie **Op gaderen**.
Op garing, vr. zie **Op gadering**.
Op geblazen, b. w. *verwaand*, *djemawa*; *moemboeq*; *angkara*; *boengka*; *katjaq*; *angkoeh*, L.; *maghroer*, Ar.
 —, *gezwollen*, *bengkaq*; *gemboeng*, *kemboeng*.
 Hij had gezwollene wangen, *kemboeng pipinja*.
 —, *bijw. dengan djemawa*; *dengan angkoeh*, L.
Op geblazenheid, vr. *peri djemawa*; *kalakoean orang angkoeh*, L.; *peri angkara*; *peri maghroer*.
Op gebruiken, b. w. *makan habis*; *habiskan*.
Op geien, b. w. (een zeil), *singsing lajar*.
Op geld, o. *basi*; *lebihnja*.
Op geruimd, b. n. *soeka hati*; *gemar*; *senang hati*.
Op geruimdheid, vr. *kasoeakaän*; *kagemaran*.

Opgeschikt, b. n. *terhijas*; *pakéj bagoes*, L.
Opgeschoten, b. n. lang, *tinggi*.
 —, gevorderd, *hampir habis*.
Opgesmukt, b. n. zie **Opgeschikt**.
Opgesmuktheid, vr. *perhijasan*.
Opgespen, b. w. *kentjangan gâspèr (salepi)*, L.
Opgesten, o. vv. *loewab*.
Opgetogen, b. n. verrukt, *mendem*; *ghaj-rat*, Ar.
 —, **Optuigen**, zie **Optrekken**.
Opgetogenheid, vr. *peri jang ghajrat*.
Opgeven, b. w. in de hoogte geven, *kasih naik*, L.; *beri naik*.
 Zich —, *bangoen*; *mengangkat diri*.
 —, laten varen, *tinggalkan*; *bijarkan*.
 Den moed —, *hilang hati*; *hilang be-rani*.
 Ik geef het op (het spel), *sahaja ka-lah*; *sahajoe mengakoe kalah*.
 De hoop —, *poetoes asa*; *pcetoes (hi-lang) pengharapan*.
 —, de verrichting (van iets) opdragen, *soeroeh*; *pesan*.
 Werk —, *soeroeh kerdja*.
 Een raadsel —, *beterkakan penerka*; *teki-teki*.
 Eenen zieke —, *serahkan orang sakit*.
 Eenen naam —, *mengatakan nama*.
 Slijm —, *kaloewar thâm*.
 —, o. w. rijzen, *gesten*, *loewab*.
 Hoog en breed van zich zelven —, *menggahkan dan membesarkan diri*.
Opgever, m. *orang jang kasih naik*, enz. zie **Opgeven**.
 —, *zwetser*, *orang katjaq*; *orang ko-tjaq*, L.
Opgewekt, b. n. vroolijk, *soeka hati*; *gemar*.
Opgewektheid, vr. *kasoeakân*; *kage-maran*.
Opgewondenheid, vr. *mendem*.
Opgezwollenheid, vr. *benykaq*.
Opgieten, b. w. *toewang diatas*.
Opgieting, vr. *penoewangan diatas*.
Opgisten, b. w. zie **Opgesten**.
Opglanzen, b. w. *oepam*, *mengoepam*.
Opglimmen, o. w. *bernjala poela*, (*lagi*); *balaman lagi*, L.
Opglinsteren, o. w. *naik bersinar*.
Opglippen, b. w. *membelah*.
 Eene pen —, *membelah hoedjoeng qa-lam (pèna)*.
Op gloeien, o. w. *bakar mèrah-mèrah lagi*, (*poela*).
Op glooren, o. w. *bernjala poela*, (*lagi*).
Op gooien, b. w. *lempar kaâtas*; *loetar kaâtas*.
 Een balletje van iets —, *pantjing*.
Op gorden, b. w. *singsing*.
Op gording, vr. *penjingsingan*.
Op grabbelen, b. w. *poengoet reboet-reboet*.

Opgraven, b. w. *menggali*.
 Goud —, *menggali emas*.
Opgraver, m. *orang gali tanah*.
 —, *mijnwerker*, *orang tambang*, *orang menambang*; *orang goela*.
Opgraving, vr. *penggalian*.
Op grijppen, b. w. *poengoet*.
 —, van roofvogels, *sambar*.
Op groeien, b. w. van boomen, planten en vleesch, *toemboeh*.
 — van menschen en dieren, *djadi besar*.
 Deze rijst groeit goed op, *baik toem-boehnja padi ini*.
 Het vleesch dezer wond groeit weder op, *daging loeka ini toemboeh lagi*.
 Gij zijt niet tegen hem opgegroeid, *loe trada sampéj goewat melawan dija*, L.; *engkaw tiada goewat melawan dija*.
Op groenen, o. w. *djadi hidjaw poela*.
Op gulpen, o. w. *naik seperti berdidih*.
Op haalbrug, vr. *djembanan djoengkat-djoengkatan*.
Op haken, b. w. *menggajit lebih tinggi*.
Op hakken, b. w. *potong dengan kapaq (kampaq, L.)*.
 —, *kloven*, *membelah*.
Op hakking, vr. *pemotongan dengan kapaq*.
Op halen, b. w. *tarik naik*; *hèla naik*; *menarik kaâtas*; *menghèla kaâtas*.
 De zeilen —, *naikkan lajar*; *kasih naik lajar*, L.
 (Het zeil tot in den top) —, *sampaq*.
 —, *oplichten*, *angkat*; *tating*.
 —, naar boven brengen, *bawa naik*.
 —, *opsnuiven*, *menjisap*.
 Het hart —, *menjoekakan diri*.
 —, *hooger maken*, *meninggikan*; *békin lebih tinggi*, L.
 —, *roemen*, *memoedji*.
 Gaan —, *pergi ambil*.
 —, *weder vermelden*, *seboet poela*; *bilang lagi*, L.
 —, *gelden*, *poengoet (koempoel) oewang*.
 Cijns —, *poengoet oepeti*.
 —, *verbodene voorwerpen*, *rampas*.
 —, *openscheuren*, *tjarik*.
Op haler, m. *jang menariq kaâtas*, zie **Op halen**.
Op haling, vr. *penarikan kaâtas*; *penghè-laân kaâtas*.
Op hangen, b. w. *gantoeng*; *gantoeng di atas*.
 Eenen spiegel —, *gantoeng tjermis (ka-tja, L.)*.
 Linnen —, *mengoeraq (djemoer) kain*; *ampéj kain*.
 Aan eenen galg —, *gantoengkan pada gantoengan*.
 Aan eenen kapstok —, *sampirkan*.
 —, o. w. *gantoeng*, *bergantoeng*.
Op hanging, vr. *penggantoengan*.
Op happen, b. w. *gonggong serta telan*.
Op harken, b. w. *menggaraeq*; *koempoel-kan dengan penggaroekan*.

Ophaspelen, b. w. *melikasi*.

Ophebben, b. w. *pakéj*.

Eenen tulband —, *pakéj destar*.

Het eten —, *soedah habis makan*.

Hij heeft den wijn op, *maka ija soedah minoem habis angoer itoe*.

Veel met iemand —, *terlaloë soeka akan saorang*.

Te veel —, *soedah minoem terlaloë banjaq*.

Ophef, m. *aanheffing van een gezang, angkatan njanji*.

Eenen grooten — van iemand maken, *memoedji saorang dengan segala poedji-poedjian*.

Opheffen, b. w. *angkat tating; bangkitkan*.

De handen —, *menadahkan tangan*.

En zij allen hieven de handen op, zeggende: Amen! *maka segala marika-itoe-poen menadahkan tangan mengatakan amin*.

Het hoofd —, *bangkitkan kapala*.

Het hart tot God —, *mengangkatkan hati kapada Allah*.

De tegen elkander geslotene handen — en de toppen der vingeren aan den mond brengen, *menjoendjoeng djari*.

—, fig. te niet doen, *aitschaffen, tiadakan; boewang*.

Eene straf —, *meniadakan siksa*.

De handen — om de spoel onder het weven te schieten, *lalat*.

—, o. w. in het zingen, *moelai menjanji; angkat njanji*.

Opheffing, vr. *pengangkatan*.

—, vernietiging, *pentadaän; penghapoesan*.

Ophekelen, b. w. *tinggar habis; serboeg habis*.

—, op nieuw hekelen, *tinggar poela; serboeg lagi sakali*.

Ophelderen, b. w. *menerangkan; bëkin terang, L.*

Door dat nieuwe venster is dit huis zeer opgehelderd, *maka oteh sabab djandëla baharoe itoe maka roemah ini djadi terang sakali*.

Het gelaat van alle menschen —, *membresihkan moeka segala manoesija*.

Eene moeielijke plaats —, *mengartikan tempat jang bëthin*.

—, o. w. helder worden, *djadi terang*.

De lucht heldert op, *maka langit djadi terang*.

Opheldering, vr. *penerangan*.

—, van het weër, *terang tjoeawatja*.

—, verklaring, *pengartian; ta'bir, Ar.; tafsîr, Ar.*

Opheppen, b. w. *toeloeng bangoen; mendirikan; kasih bediri, L.*

—, helpen opnemen, *toeloeng angkat*.

Ophepping, vr. *pertoeloengan akan bangoen, (berdiri)*.

Ophemelen, b. w. *ten hemel voeren, bawa ka langit; menaikkan ka langit*.

—, roemen, *poedji, memoedji; membilangkan*.

Want men heeft zijne manieren al te zeer opgehemeld, *karana terlaloë sangat membilangkan orang lakoenja itoe*.

—, reinigen, zuiveren, *soetjikan; bresihkan; bëkin bresih, L.*

—, in orde brengen, *mengatoerkan; bëkin betoel, L.*

—, opsieren, *menghijas; bëkin bagoes, L.*

Met iets opgehemeld (zeer in zijnen schik zijn), *terlaloë soeka akan barang sasoeawatoe; terlaloë soeka sama barang apa-apa, L.*

Ophemeling, vr. *pengangkatan ka langit*.

—, lof, *poedji-poedjian*.

—, in orde brenging, *pengatoeran*.

—, opsiering, *penghijasan; — sieraad, perhijasan*.

Ophijschen, b. w. *tarik naik; hëla naik; tarik kaatas; hëla kaatas; karékkan*.

De vlag —, *pasang bandëra; kasih naik bandëra, L.*

Het anker —, *bongkar saeoh*.

Ophijsching, vr. *hhâl tarik naik*.

Ophitsen, b. w. *adoe, mengadoe*.

Honden —, *mengadoe andjing; mengalag-galakan*.

—, aanzetten, *oepaq; toesoeg, L.; atjoem; asoeng*.

Ophitser, m. *jang mengadoe; jang mengoepaq; pengasoeng*.

Ophitsing, vr. *pengadoean; pengoepakan; pengasoengan*.

Ophoepelen, o. w. *lari minqgat, L.*

Ophoogen, b. w. *meninggikan; bëkin tinggi, L.*

De aarde —, *oeroeg tanah, L.; meminboen tanah*.

Eenen muur —, *hooger maken, meninggikan temboq*.

—, meer bieden, *tawar lebih*.

Ophooger, m. *orang jang oeroeg tanah, L.; orang jang meminboen tanah*.

Ophooging, vr. *peninggian; pengoeroegan, L.; penimboenan*.

—, van prijs, *tawaran jang lebih*.

Ophoopen, b. w. *timboen, meminboen*.

—, vermeerderen, *melebihkan; menambah*.

—, overladen, *saratkan*.

Ophooping, vr. *penimboenan; petoempokan; penoempokan*.

—, vermeerdering, *penambahan*.

Ophooren, o. w. *dengar baik-baik*.

Ik heb er vreemd van opgehoord, *kita terlaloë hhajran akan mendengar itoe*.

Ophouden, b. w. *pegang kaatas*.

Zich —, *(overeind houden), berdiri*.

—, onderschragen, *toendjang, L.; menoengkat*.

—, verdedigen, *beschermen, melindoengkan*.

—, verhinderen, *menegahkan*.
 —, stremmen, *memperhentikan*; *menahani*.

Iemand —, *menahani orang (saorang)*.
 —, stilhouden, uitscheiden, *berhenti*.

Het bloeden heeft opgehouden, *soedah berhenti kaloewar darah*.

Zijn water —, *menahani aèr seni (kentjing, L.)*.

—, op het sleeptouw houden, *berlambatkan*; *memerlahkan*.

Met ijdele hoop —, *menjoekakan dengan pengharapan jang sja-sja*.

Hij heeft zich lang bij die zaak opgehouden, *maka lama sakali dipariksakan-nja perkara itoe*.

—, verbergen, *sembোনikan*.

Dieven —, (bij zich verbergen), *sembোনikan maling*.

Hij houdt zich te Malakka op, *maka ija doedoeg di negeri Malaka*.

Zich ergens laug —, *tinggal lama pada sabarang tempat*.

Zich met iets — (vermaken), *menjoekakan diri dengan barang apa-apa*.

De hand —, *boeka tangan*.

De hand — om er iets in op te vangen, *menadah tangan*.

Den mond —, onderhouden, *pijara, L.*; *memeliharakan*.

—, het water uit de bovenlanden, *membendoengkan aèr milir*.

Eene school —, *pégang sekola, L.*

Den hoed —, *tiada angkat topi, L.*

—, o. w. *berhenti*.

— te weenen, *berhenti menangis*.

— te spreken, *poetoeskan berkata (bitjara, L.)*

De wind hield op, *maka angin poen tedoehlah*.

Doen —, *soeroeh berhenti*; *memperhentikan*.

Hij heeft met zijnen winkel opgehouden, *maka ija soedah toetoeep kedéjnja (waroengnja, tokonja)*.

—, o. de daad van —, *perhentian*.

Zonder —, *senantijasa*; *dengan tiada berhenti*.

Ophouding, vr. *pemegangan kaätas*.

—, tegenhouding, *penegahan*.

—, verberging, *penjemboenan*.

—, wederhouding, *penahanan*.

—, stilstand, *perhentian*.

—, tuschenpoos, *antara; thah, Ar.*

Gedurende die —, *pada antaranja itoe*.

Ophuppelen, o. w. *meloempat dari soeka hati*; *meloempat karama kasoeakaan*.

Ophtselen, b. w. *katjoq serta lèmpar kaätas*.

Opiaat, o. tandpoeder, *obat gigi*.

Opium, m. zie **Amfloen**.

Opjagen, b. w. *boeroe ka oediq*.

Het water —, opstoppen, *membendoengkan aèr*.

—, doen zwellen, *membengkaqkan*; *menggenboengkan*.

Opgejaagde buik, *peroet bengkaq; peroet gemboeng*.

Vogels —, *menerbangkan boeroeng*.

—, den prijs hooger doen loopen, *kasih naik harga, L.*; *menaikkan harga*; *tawar lebih*.

—, verjagen, *oesir, mengoesir*.

Van eene zitplaats —, *soeroeh doedoeg pada lain tempat*.

Opjukken, b. w. *tanggoengkan kojoe pikoeelan*.

Opkalanderen, b. w. *goeroes poela (lagi)*.

Opkamer, vr. *biliq jang diatas*.

Opkammen, b. n. *menjisir kaätas*.

Opkappen, b. w. *boeka dengan kapag*.

—, het haar, *békin koendéj, L.*

Opkauwen, b. w. *mamah habis*; *makan habis*.

Opkemmaen, b. w. zie **Opkammen**.

Opkemaen, b. w. zie **Opkiemen**.

Opkerven, b. w. *kerven op iets maken*, *menghirisi*.

—, openkerven, *boeka dengan dihiris*.

Opkiemen, o. w. *moelai toemboeh*.

Opkijken, o. w. *pandang kaätas*; *ténggo kaätas*.

Vreemd —, *hhajrán akan melihat*.

Opkijnjen, o. w. zie **Opkiemen**.

Opkimmen, b. w. een anker op zijne plaats brengen, *taroh saoeh pada tempatnja*.

Opkippen, b. w. *menetis telor dengan paroeh*.

Opkisten, b. w. *meninggikan*; *békin lebih tinggi, L.*

Opkladden, b. w. *mentjoeringkan*; *békin kotor, L.*; *mentjemarkan*; *menadjiskan*.

Opklampen, b. w. *mengikat (menghoeboeng) dengan sokong*.

Opklanderden, b. w. zie **Opkalanderen**.

Opklappen, b. w. *moelai mengakoe*.

Opklaren, b. w. *menerangkan*; *békin bresih, L.*; *mentjerjakan*.

Helderder doen worden, (van water), *mendjernihkan*; *békin bening, L.*

Eene zaak —, *menjatakan (mengartikan) soewatoe perkara*.

—, o. w. *djadi terang*; *djadi djermih*, (bening, L.)

De lucht zal wel —, *maka langit nanti djadi terang djoeqa*.

Opklaring, vr. *penerangan*.

—, helder wording, *keterangan*.

Opklauterden, b. w. *pandjat, memandjat*.

Eenen boom —, *pandjat pohon*.

Eenen mast —, *pandjat tjang*.

Opklauwen, b. w. *menggaroeg*.

—, omhoog klauwen, *kasih naik dengan penggaroekan*.

Opkleppen, b. w. *membangoenkan dengan hela genta*; *kasih bangoen dengan gojang lotjeng, L.*

Opkleuren, b. w. menerangkan warna-warna (*tjat*) gambar.
 —, fig. menghijas; *békin* bagoes, L.
 —, o. w. berseri poela; *djadi* segar warnanja.

Opkleven, o. w. lekat pada; *belèngkèt sama*, L.

Opklieven, b. w. membelah.

Opkleving, vr. *hhál* membelah; *pembelahan*.

Opklimmen, o. w. naik.
 —, opklauteren, *pandjat*.
 Den trap —, *naik tangga*.
 Tegen eenen muur —, *pandjat tèmboq*.
 Tot koning —, *naik radja*.
 Tot kapitein —, *djadi kapitan*, L.; *djadi panghoeloe saratoes*.
 Tot eer en aanzien —, *naik pangkat hormat dan kabesaran*.
 —, in prijs stijgen, *naik harga*; *djadi mahal*.

Opklimming, zr. *penaikan*; *naikan*.
 Bij —, *trapswijs*, *berpangkat-pangkat*.

Opklinken, b. w. vastklinken, *lantag*.
 —, o. w. moelai berboenji.
 —, naar de hoogte klinken, *berboenji kaditas*.

Opklooven, b. w. belah, *membelah*; *boeka dengan membelah*.

Opkloppen, b. w. wekken, *bangoenkan orang dengan tepoeg pintoe*; *kasih bangoen orang dengan ketoq pintoe*, L.

Opklossen, b. w. *gandjil*, L.; *meninggikan*.

Opkluiven, b. w. *makan habis*; *papaq habis*.

Opknabbelen, b. w. *porot habis*.

Opknappen, b. w. *makan habis*.
 —, in orde brengen, *membaliki*; *békin betoel*, L.; zie *Opschikken*.

Opknoopen, b. w. *simpelkan*.
 —, ophangen, *gantoengkan pada gantoengan*.

Opknooping, vr. *penggantoengan pada gantoengan*.

Opkoelen, b. w. *menjedjoeqkan*; *mendinginkan*; *békin dingin*, L.
 —, o. w. *djadi sedjoeg*; *djadi dingin*.

Opkoesteren, b. w. *bijbrengen*, *menjerdarkan dengan mengoelit* (*merawatin*, L.).
 —, met zorg opkweeken, *memeliharakan dengan tjinta* (*pengasihan*).

Opkoestering, vr. *pemeliharaan*; *pemijaraan*, L.

Opkoken, b. *masaq sedikit*; *memasqkan sedikit*.
 —, op nieuw koken, *masaq lagi*; *tanag poela*.

Opkoking, vr. *pemasakan*.

Opkomen, o. w. *zich oprichten*, *bangoen*.
 Hij kan niet —, *maka tiada dapat ija bangoen*; *dija tra bisa bangoen*, L.
 —, weder stijgen (na gedaald te zijn), *naik poela*; *naik koembali*.
 —, oprijzen, *naik*; *terbit*.

Weder —, (van pijn enz.), *koemat*.
 De zon komt op, *matahari naik* (*terbit*).
 De dag komt op, *maka hari sijanglah*.
 Geesten doen —, *mendatangkan hantoe*; *bepерlihatkan hantoe*.
 —, *opwassen*, *toemboeh*; *djadi*.
 Uit eene ziekte —, *semboeh*; *semboeh dari padi penjakit*; *mendingin*, L.
 —, uit het water, *timboel dari dalam air*.
 Iemand die van niet opgekomen is, *saorang ketjil jang soedah djadi besar*; *orang timboelan*.
 Er kwam een onweder op, *maka toeroen thoefin*.
 Dat kwam bij hem op, (dat herinnerde hij zich), *maka ija terkenangkan itoe*.
 —, *ingang vinden*, *loeloes*; *diberi loeloes*.
 —de moeielijkheid, *kasoesahan jang timboel*.
 Het —de geslacht, *orang moeda pada zaman ini*.
 In het hart —, *melantas pada hati*.
 —, terugkomen, *datang koembali*; *poelang*.

Opkomst, vr. *oorsprong*, *açal*, Ar.; *pohon*.
 —, *begin*, *permolaan*.
 De — van dat rijk, *kadjadian negeri itoe*.
 De — van zijn geslacht, *açal bangsanja*.
 —, zie *Genezing*.
 Dat is zijne —, *itoelah djadi oentoengnja*; *itoelah pohon kabesarannja*.

Opkooien, b. w. *memikat boeroeng*.
 —, in eene kooi sluiten, *taroh didalam koeroengan*; *mengoerangkan*.

Opkooksel, o. *barang jang direboes*, (*dimasaq*).

Opkoop, m. *pembelian*.
 — in het groot, *pemborongan*.

Opkooien, b. w. *borong*, *memborong*.

Opkooper, m. *orang dagang jang memborong*.

Opkooing, vr. *pemborongan*.

Opkorten, b. w. *békin pendèq*, L.; *mèndèqkan*.
 —, *verminderen*, *mengoerangkan*.
 —, o. w. *djadi koerang*.

Opkorter, m. *jang békin pendèq*, L.; *jang memèndèqkan*.

Opkorting, vr. *mèndèqkan*.
 —, *vermindering*, *pengoerangan*.

Opkraaien, o. w. *moelai berkoekoeg*.
 —, b. w. *wakker kraaien*, *bangoenkan dengan berkoekoeg*.
 De haan heeft mij wakker gekraaid, *ajam berkoekoeg poen membangoenkan kita*.

Opkrabben, b. w. *garoeg* *dengan koekoe*.

Opkrabbing, vr. *penggaroekan* *dengan koekoe*.

Opkramen, o. w. *toetoeop waroeng*, L., (*kedéj*).
 —, fig. *lari*; *minggat*, L.; *soeroet*.

Opkrassen, b. w. *garoeg* *dengan besi*.

—, vertrekken, *pergi*; *pegi*, L.
Opkrauwen, b. w. zie **Opkrabben**.
Opkrieken, o. w. *moelai djadi sijang*; *boek fa djar*.
Opkrijgen, b. w. *poengoet*.
 —, naar boven krijgen, *bawa naik*.
 —, fam. opeten, *makan habis*.
Opkrijtschen, o. w. *moelai berteréj*.
Opkrimpen, o. w. *djadi pèndèq sabab keroekoet*.
 Tegen den wind —, *menjoesoer angin*.
 —, fam. verminderen, *koerang*; *djadi koerang*.
 Zijn geld krimpt op, *oewangnja koerang*.
 Het papieren geld begint op te krimpen, *maka oewang garthas moelai djadi koerang*.
Opkrimping, vr. *keroekoetan*.
Opkroezen, b. w. *menjadikan keriting*; *békin keritig*, L.
Opkroppen, b. w. *gulzig verslinden*, *gowaj*; *loeloer*; *telan dengan rakoes*.
 Verdriet —, *semboenikan (menahani) sakit hati*.
 Eene belediging —, *çabar pentjelaän*.
Opkropping, vr. *katjarokean*; *geodja*; *lakoe pendemap*; *lakoe orang rakoes*.
 —, fig. *penjemboenan*.
Opkruien, b. w. *bawa naik dengan grobaq*.
 —, zich ophoopen van lava enz., *bertimboen-timboen*; *berlapis-lapis*.
Opkruipen, o. w. *naik merangkaq*, zie **Kruipen**.
Opkrullen, b. w. *mengikal*; *békin gandiq*, L.
 —, o. w. *berikal*.
Opkrulling, vr. *pengikalan*.
Opkuipen, b. w. *membaiqi tong*.
 Die vaten moeten opgekuipt worden, *maka tong itoe hendaq diperbaiki*; *itoe tong mesti dibékin betoel*, L.
 —, kruipende verbruiken, *menghabiskan dengan memboewat tong*.
 —, in tonnen kuipen, *masoqkan didalam tong*.
Opkuischen, b. w. *menjoetjikan*; *mentjerijakan*; *békin bresih*, L.
Opkunnen, o. w. met uitlating van een ander werkwoord, als: *hij kan niet op (staan)*, *maka tiada dapat ija bangoen*; *dija tra bisa bangoen*, L.
 Het kan niet op, *itoe ada terlaloe banjaq*; *maka itoe tiada dapat (bolèh) dimakan habis*.
 Het kan niet op, (het schijnt dat het niet op kan), *oepama (roepanja) tiada dapat diberoeskan habis*.
Opkweeken, b. w. *pijara*, L.; *pelihara*; *memeliharakan*.
 Een kind —, *pijara anaq*, L.; *pelihara anaq*.
 Planten —, *pijara tanam-tanaman*.
 Kunsten en wetenschappen —, *meraméjkan (menghidoeplan) 'ilmoe dan hikiemat*.

Opkweeker, m. *jang pijara*, L.; *jang pelihara*.
Opkweeking, vr. *pemijaraan*, L.; *pe-meliharain*.
Opkweekster, vr. *orang perampoewan jang pijara*, L., (*pelihara*).
Opkwikken, b. w. zie **Verkwikken**.
 —, opsieren, *hijas*, *menghijas*.
Oplaag, vr. *peneraan*; *pentjitakan*, *tjitakan*, L.
 De eerste —, *peneraan jang pertama*; *pentjitakan satoe*, L.
 Hoe groot is de — van dat werk? *berapa tjatakannya boekoe itoe itoe? L.*; *berapa peneraännja kitáb itoe*.
Opladen, b. w. *moewat*.
 Eene buffelkar —, *moewat pedati*.
 Iemand eenen zwaren last —, *tanggoengkan kababatan pada saorang*.
Oplader, m. *orang jang moewat (memoewat)*.
Oplading, vr. *pemoewatan*; *penangoengan*.
Oplangen, b. w. *beri naik*; *kasih naik*, L.
Oplanger, m. *orang jang kasih naik*, L.
Oplaten, b. w. niet afnemen, *tiada angkat*.
 —, eenen vlieger in de hoogte laten, *kasih naik lajangan*, L.; *beri naik lajang-lajang*.
 —, veroorlooven nog niet naar bed te gaan, *kasih permissi bijar belon pegi tidoer*, L.; *menjudzinkan tinggal djaja*; *bijarkan belom pergi tidoer*.
Oplaveeren, o. w. *beloq*.
Opleggen, b. w. hooger leggen, *taroh lebih tinggi*; *meninggikan*.
 —, op iets leggen, *taroh (letaq) diatas barang sasoeawatoe*.
 De handen —, *mendjamah*; *mendjamah tangan*.
 De handen —, zoo als de profeten deden om iemand blind of ziek te maken, *sarap*.
 Eenen last —, *menangoengkan barang jang berat*.
 Het stilzwijgen —, *soeroeh dijam*; *soeroeh djanan mengatakan (bilang)*, L.).
 Eenen vinger of hand ergens zacht —, zonder te drukken, *tjanggar*.
 Eene boete —, *mendandai*; *mengenakan denda*.
 Eene straf —, *mengenakan siksas*; *menjiksakan*.
 Eene belasting —, *soeroeh bajar tjoekéj*; *mentjoekéjkan*; *mengenakan tjoekéj*.
 Leg uwen dienaar (de bevelen) op, *ke-nakanlah diatas hambamoe*.
 Eenen eed —, *menjoempah*.
 — (te betalen), *pitoe*.
 Hij legde hem op, in een jaar honderd gantangs padie te leveren, *didalam satahoen dipitoenja saratoes gantang padie*.
 —, hooger bieden, *tawar lebih*.
 —, opdoen, *membekalkan*.
 —, van buiten bekleeden, *beslaan*, *toempal*.

—, besparen, *simpan*; *menaroh*.
 Geld —, *menaroh oewang*; *simpan oewang*.
 —, een vaartuig, *kalangan perahoe*.
 —, ter perse leggen, *tjitaq*, L.; *tera*.
 Er worden duizend exemplaren opgelegd, *maka ditjitaq sariboe tjitakan (bidji)*, L.
 —, te laste leggen, *toedoeh*.
 —, bevelen, *soeroeh*; *pesan*.
Oplegger, m. *orang jang menaroh*, enz., zie **Opleggen**.
Oplegging, vr. verhooging, *peninggian*.
 — van iets, *penanggoengan*; *taklif*, Ar.
 — der handen, *pendjamahan*.
 —, belasting, *penoentoetan tjoeekj*, zie **Belasting**.
 —, berging, *pembekalan*.
Oplegsel, o. bekleedsel, *saloetan*; *toempalan*.
Opleiden, b. w. naar eene hoogte, *bawa naik*; *hantar naik*.
 Aan de hand —, *pimpin*, *pimpin tangan*.
 Tot den koophandel —, *mengadjarkan hml pernijagaan (dagangan)*.
 Iemand tot de deugd —, *membawa orang kapada kadedjikan*; *mentadibkan orang*.
Opleider, m. *orang jang menghantar (memimpin, membawa, enz. zie Opleiden)*.
Opleiding, vr. *pembawaan kaatas*; *penghantaran*; *pemimpinan*; *pengadjaran*, zie **Opleiden**.
Opletten, o. w. *ingat*; *dengar baik-baik*.
Opletten, b. n. *beringat*; *radjin*; *imat-imat*.
 —, bijw. *dengan ingat*; *dengan radjin*.
 — aanzien, *memata-matai*.
Oplettenheid, vr. *kalakoean jang radjin*; *karadjinan*; *ingatan*; *pemandangan*; *heling*.
 Opdat er toch van uwe zijde een blijk van — voor Dasa Rata Maha-Radja zij, *soepaja ada djoega pemandangan toewankoe kapada Dasa Rata Maha-Radja*.
Opletter, m. *orang jang mengingat*; *orang jang radjin*.
Oplezen, b. w. overluid lezen, *batja dengan soewara jang njarang*.
 —, opzamelen, *poengoet*; *koempoel*; *himpoen*.
Oplezer, m. *orang jang membatja soerat*.
 —, *orang jang poengoet (memoengoet)*, enz. zie **Oplezen**.
Oplezing, vr. *pembatjaan*.
 —, *pemoengoetan*; *pengoempoelan*; *penghimpoean*.
Oplichten, o. w. *djadi terang*; *moelai djadi terang*.
 —, b. w. opheffen, *angkat*; *tating*.
 —, met eenen hefboom of spaak, *oengkil*, *mengoengkil*; *toewas*.
 Aan eenen kant of bij een punt —, *djanggot*, L.
 —, *gevangen nemen*, *tangkap*.

—, opschorten, een rok of saroeng hoog —, *selaq*.
 —, *bedriegen*, *berdajakan*; *pedajain*, L.; *tipoe*.
 De teenen — terwijl de voeten op den grond blijven, *indjot-indjot*.
Oplichter, m. *bedrieger*, *orang jang berdajakan*.
Oplichterij, vr. *perdajaan*; *tipoe*; *daja*.
Oplichting, vr. *pengangkatan*; *penatanganan*.
 —, *gevangenneming*, *penangkapan*.
 —, *bedrog*, *tipoe*; *daja*.
Oplikken, b. w. *menjilat habis*.
Oploeven, o. w. *menjoesoer angin*.
Oploop, m. van oproerigen, *perkoempoelan orang gampar*; *perhimpoean orang ghoghá*.
Oploopen, o. w. *naik*.
 De trap —, *naik tangga*.
 —, fig. opzwellen, *djadi bengkag*.
 Het water loopt op, *maka aer djadi besar*.
 — van den vloed, *maka aer ada pasang*.
 —, *vermeerderen*, *bertambah*.
 De schulden loopen op, *maka hoelang bertambah-tambah*.
 Op- en neerlooopen, *lalos-lalang*.
 —, b. w. *beri naik*; *kasih naik*, L.
 —, open loopen, *doebroeg*, L.; *petjahkan dengan lari*.
 —, *zoekende bekomen*, *tjari sampéj dapat*, L.; *tjahari hingga dapat*.
Oplopend, b. n. *perang-peroes*; *panas hati*; *dengan marah*, L.
 —, bijw. *dengan amarah*; *dengan panas hati*; *dengan marah*, L.
Oplopendheid, vr. *peri perang-peroes*; *hati panas*.
Oplooper, m. *orang jang mentjahari koe-hiling*.
Oplooping, vr. *naik*.
 —, *zwellen*, *bengkag*.
Oplosbaar, b. n. *jang dapat dihantjoerkan*.
 —, *verklaarbaar*, *jang dapat diartikan*.
 Een — raadsel, *penerka jang dapat diterkakan*.
Oplossen, b. w. *losmaken*, *boeka*; *oeréj*.
 Eenen knoop —, *memboeka simpoelan*.
 —, *scheiden*, *ontbinden*, *hantjoerkan*; *tjeréjkan*.
 Metalen —, *laboer*.
 De hitte lost het water in dampen op, *maka aer itoe didjadikan hawap oelèh kapanasan*.
 —, *opgelost worden*, *sterven*, *mati*; *meninggal*.
 —, *verklaren*, *mengartikan*; *kasih mengarti*, L.; *menerangkan*.
 Een raadsel —, *beterkakan penerka*.
 Een vraagstuk —, *mondjawab soewól*; *menjahoeé pertanjaan*.

- Opgelost, ontbonden, *antjoer loeloh*.
- Oplossend**, b. n. *jang menghantjoerkan*, enz. zie **Oplossen**.
- Oplosser**, m. van een raadsel, *orang jang beterkakan penerka*.
—, ontleder, ontbinder, *orang jang menghantjoerkan (mentjeréjkan, menghantjoerkan)*.
- Oplossing**, vr. *penghantjoeran; pelaboeran*.
—, verklaring, *pengartian; arti; ta-bir*, Ar.
- Opluiken**, o. w. *berkembang; megar*, L.
De bloemen doen —, *mengembangkan boenga*.
De bloesems der kokosboomen zijn opgeloken, *pohon kalapa soedah megar*, L.; *boenga njioer soedah megar*.
Hij begint op te luiken, (op te fris-schen), *maka ija djadi segar*.
—, openen, open maken, *boeka*.
De oogen —, *boeka mata*.
- Opluiking**, vr. *kembang; megar*.
—, opening, *pemboekaan*.
- Opluisteren**, b. w. *oepam, mengoepam; beri tjahaja; bertjahajakan*.
—, fig. ophelderen, *menerangkan; bé-kin terang*, L.
Eenen naam —, *menimboelkan nama; membesarkan nama*.
- Opluistering**, vr. *pengoepaman*.
—, fig. *penerangan; katerangan*.
- Oplusten**, b. w. *boléh makan habis*, L.; *dapat santap habis*.
Zou hij dat alles —? *dapatkah ija makan habis itoe samoewa?*
- Opmaakster**, vr. *orang perampoewan jang memboeroeskan samoewa*.
- Opmaken**, b. w. openen, *boeka*.
Verzoeken de deur op te maken, *minta diboekakan pintoe; minta boeka pin-toe*, L.
—, in orde brengen, *békin betoel*, L.; *membaiiki*.
Het bed —, *békin betoel tempat tidoer*, L.
—, besluiten, *tantoeakan*.
Wat kunt gij daaruit —? *apa dapat kawantoeakan dari pada itoe? apa loe boléh kira dari itoe?* L.
—, fig. aanzetten, ophitsen, *oepaq; toesoeg*, L.
—, verkwisten, *boeroeskan; habiskan*.
Zich —, *gereed maken, sedijakan diri; békin sedija dirinja*, L.
—, o. het in orde brengen, *membaiiki; békin betoel*, L.; *pembaikan*.
- Opmaker**, m. *verkwister, orang jang memboeroeskan*.
—, van hoeden, *toekang jang békin betoel topi*, L.
- Opmaking**, vr. *openmaking, pemboekaan*.
—, oprekening, *pembilangan; penghi-toengan*.
—, verkwisting, *pemboeroesan*.

- Opmalen**, b. w. *menghabiskan dengan giling*.
—, omhoog malen, *menaikkan dengan giling*.
- Opmerkelijk**, b. n. *jang patoet (haroes) diingatkan*.
—, *vreemd, hhajran*, Ar.; *katjengungan*.
- Opmerkelijkheid**, vr. *çifat jang hhaj-ran; peri katjengungan*.
- Opmerken**, b. w. *ingat; héling*.
—, *beschouwen, zien, pandang; lihat*.
—, onderzoeken, *pariksa*.
- Opmerkend**, b. w. zie **Opmerkzaam**.
- Opmerker**, m. *orang jang ingat*.
—, onderzoeker, *orang jang pariksa*.
- Opmerking**, vr. *pengingatan*.
—, *beschouwing, pemandangan*.
—, *onderzoeking, pamariksaan; penji-dikan*.
- Opmerkzaam**, b. n. *jang ingat*, zie **Opmerken**.
—, *vlijtig; radjin*.
- Opmerkzaamheid**, vr. *ingat-ingatan; ingatan*.
Met — *zien, lapi oepen*, L.
- Opmeten**, b. w. *mengoekor*.
- Opmetelen**, b. w. *meninggikan dengan menoekang batoe; békin tinggi dengan pa-sang batoe*, L.
- Opmetseling**, vr. *hhál meninggikan de-ngan menoekang batoe; békinan tinggi de-ngan pasang batoe*, L.
- Opnaaien**, b. w. als: al het gareen —, *menghabiskan benang dengan mendjahit*.
—, omhoog naaien, *mendjahit pen-déqkan*.
- Opnaaiing**, vr. *pendjahit pendéqkan*.
- Opnaaisel**, o. *lipatan jang didjahit*.
Een — *maken, mendjahit lipatan*.
- Opnemen**, b. w. in de hoogte nemen, *angkat*.
—, *oprapen, poengoet*.
—, zie **Opdweilen**.
Geld —, *pinjam oewang*.
—, *beoordeelen, onderzoeken, pariksa*.
Kwalijk —, *ambil pergoesar*, L.; *djadi ketjil hati*.
In huis —, *kasih menoempang didalam roemah*, L.
—, op zich nemen, *tjakap; sanggoep*, L.; *tangoeng*.
Het voor iemand —, *melindoengkan orang*.
—, o. w. *gelukken, berlakoe; djadi*.
In genade —, *memberi ampoen; me-ma'afkan*.
—, *bergen, simpan*.
—, in eene orde, *samboet; tarima*.
- Opnemer**, m. *orang jang mengangkat*, enz. zie **Opnemen**.
- Opneming**, vr. *pengangkatan*.
—, *opraping, pemoengoetan*.
—, *onderzoek, pamariksaan*.
—, *der stemmen, penghimpoean soewara*.

— in eene orde of in een genootschap, *penjambotan didalam soewatoe madjlis.*
Opnestelen, b. w. *ikat dengan tali hoeboeng.*
 —, fig. *verdrijven, oesir.*
Opnesteling, vr. *pengikatan dengan tali hoeboeng.*
 —, fig. *pengoesiran.*
Opnoemen, b. w. *seboet; bilang, L.*
 Van stuk tot stuk —, *bilang satoes per satoes, L.; seboet masing-masing.*
Opnoeming, vr. *penjeboetan.*
 De — der namen van al de helden, *penjeboetan namanja segala hoeleobalang.*
Opofferen, b. w. *menggoerbankan.*
 Zeven buffels —, *menggoerbankan karbau toedjoeh ékor.*
 Zich zelven —, *zijn leven wagen, belandjakan djiwa.*
 Zich —, *toewijden, bepersembahkan diri; menjerahkan diri; bélakan.*
 Maar bovendien offer ik mijn leven aan de dienst Gods op, *hanja lagi hamba-bélakanlah njawa hamba pada pekerdjaan Allah.*
Opoffering, vr. *goerbán, Ar.; persembahan.*
 —, van zich zelven, *sembeláan.*
Opontbieden, b. w. *soeroeh datang; panggil.*
Opontbieding, vr. *paréntah akan datang; paréntah jang soeroeh datang.*
Opontbod, o. zie **Opontbieding.**
Oponthoud, o. *perhentian.*
Oppakken, b. w. *boengkoeskan.*
 Hij heeft al zijne goederen opgepakt, *maka segala barang-barangnja itoe soedah diboengkoeskannja.*
 —, in hechtenis nemen, *tangkap.*
 —, o. w. zijne biezen pakken, *lari; minggat, L.; soeroet.*
Oppakking, vr. *pemboengkoesian.*
 —, *gevangenneming, penangkapan; hálal tangkap.*
Oppassen, b. w. *tjoba; tjoba pakéj.*
 Een tulband —, *tjoba pakéj serbán.*
 —, o. w. op zijne hoede zijn, *djaga; memeliherakan diri.*
 Pas op! *djaga baik-baik.*
 Kinderen —! *djaga anaq-anag; asoeh, mengasoeh.*
 —, *vlijtig zijn, ada radjin; mengoesahkan diri.*
 Eenen zieke —, *merawatin orang sakit, L.; mendjaga orang sakit.*
 —, dienen, *djaga; djelang, djalang.*
 Hij past den heer N. op, *maka ija djaga sama toewan anoe, L.; maka ija-poen berhamba pada toewan anoe.*
 —, bewaken, bewaren, *kawal; mengawali.*
 De koeien —, *djaga sapi (sampi, L.).*
 —, bespieden, *menghintéj; mengintip, L.; menjoeleoh.*

Oppassendheid, vr. *hálal djaga baik-baik.*
Oppasser, m. *orang djaga.*
 — van de politie, *oepas, verb.*
 —, bespieder, *soeloeh; orang jang menghintéj (mengintip).*
 Een — van de Secretarie, *oepas kantor toewan besar.*
Oppassing, vr. *pendjagaán; pemeliharaan.*
 Eene goede — hebben, *didjaga baik-baik.*
 Door zijne goede —, *oléh pendjagaánnja jang baik.*
Oppen, m. *hoop, timboenan; toempoekan, L.*
Oppen, b. n. in *zamenst., hoeloe; oedig, L.*
 De — rivier, het bovenste gedeelte, *hoeloe soengéj; oediqnja kali, L.*
Opperradmiraal, m. *laqsamana agoeng (besar).*
Opperbarbier, m. *doekoen besar di kapal; thabib jang pertama di kapal.*
Opperbést, bijw. *terlebih baik.*
Opperbestuúr, o. *pemaréntahan jang maha-tinggi.*
Opperbevel, o. *pemaréntahan bala-tantara; paréntah besar; panghoeloean.*
Opperbevelhebber, m. *pemaréntah bala-tantara; toemenggoeng; pamaréntah besar; djéndral; panglima perang.*
Opperbevelhebberschap, o. *daradjat pamaréntah bala-tantara; pangkat djéndral.*
Opperbewind, o. *pemaréntahan jang maha-tinggi.*
Opperbewindhebber, m. *pemaréntah jang maha-tinggi.*
Opperbisschop, m. *oesgoef besar.*
Opperboekhouder, m. *kapala djoeroetoelis hitoengan (bilangan).*
Opperdeel, o. *hoeloe.*
 Het — des lands, *tanah hoeloe; tanah oedig, L.*
Opperen, b. w. aan *oppers zetten, menimboen; bertimboen-timboenkan; békin toempoekan, L.*
 —, *voorslaan, bérnijat; hendag.*
 —, *gewagen, seboet.*
Opperen, o. w. *djadi hamba (boedjang, L.) toekang batoe.*
Oppergebied, o. *soelthánat, Ar.; kara-djaán.*
Oppergebieder, m. *radja; soelthán, Ar.; pamaréntah jang maha-besar.*
Oppergeedeelte, o. *boveninde, pangkal.*
Oppergeheimschrijver, m. *panghoeloe katib rahasija.*
Oppergerecht, o. *mahhkamat besar; hhoekoem besar.*
Oppergerechtshof, o. *mahhkamat besar.*
Oppergezag, o. *soelthánat, Ar.; koewasa jang maha-besar.*
Oppergezaghebber, m. zie **Opperheerscher.**
Opperheer, m. *radja.*
 —, *God, Toehan.*

Opperheerscher, m. *radja jang dipertoewan.*

Opperheerschappij, vr. *soelthánat*, Ar.
De — in handen hebben, *dipertoewan*; *memarentahkan dengan koewasa jang moethlaq.*

Opperhof, o. *opperste gerechtshof*, *mahkamah besar*; *hhoekoem besar.*

Opperhoofd, o. *kapala*; *pemarentah*; *komandan*, Eur.: *panghoeloe.*

— der dansmeiden, *tjintèng.*

— over het volk eener suikerfabriek, *poetija koeli.*

— districtshoofd op Lingga, *seliwatang.*

Opperhuid, vr. *koelit jang dilowar.*

Opperjager, m. *panghoeloe perboewean.*

Opperkamerheer, m. *bantara*; *abantara*; *panghoeloe manteri dalam.*

Opperkerkeraad, m. *pemarentahan grédja jang besar.*

Opperkleed, o. *badjoe*; *badjoe loewar.*

—, dat tot halverwege de dijen reikt, *sandarjaja.*

Een lang ruim —, *djoebbat*, Ar.

Opperklerk, m. *kapala djoeroe-toelis*; *komis*, Eur.

Opperknecht, m. *toekang agoeng*; *kapala boedjang*, L.

Opperkoopman, m. *moela kéwi*; *operkoopman*, verb.

Opperleenheer, m. *moela datoe.*

Opperleenrecht, o. *hhaq datoe.*

Opperlieden, m. *meerv. segala boedjang toekang batoe.*

Oppermacht, vr. *soelthánat*, Ar.; *pemarentahan jang moethlaq.*

Oppermachtig, b. n. *dipertoewan*; *berkoewasa moethlaq.*

Oppermachtiglijk, *bijw. sabagé radja*; *dengan koewasa jang moethlaq.*

Oppermajesteit, vr. *pertoewanan jang maha-tinggi.*

Opperman, m. *hamba pandéj batoe*; *boedjang toekang batoe*, L.

Oppermeester, m. *goeroe besar.*

—, zie *Opperbarbier.*

Opperofficier, m. *panghoeloe hoeloebalang*; *panglima.*

En zij beraadslaagden met de —en, *maka ija-poen moesjawarat dengan segala hoeloebalang.*

Opperpriester, m. *imám besar*; *panghoeloe imám.*

Opperpriesterschap, o. *panghoeloeaan segala imám*; *daradjat panghoeloe imám.*

Opperrechter, m. *qádlí*, Ar.; *hhákim besar.*

Opperschenker, m. *kapala djoeroe-minoeman.*

Opperschout, m. *sekot besar*, L.; *toemenggoeng.*

Oppersen, b. w. *apit poela (lagi).*

Opperst, b. n. — deel van een hand of rivier, *hoeloe.*

—, *hoogst, terleebih tinggi*; *maha-besar.*

—, *voornaamste, eerste, kapala*; *agoeng*; *panghoeloe.*

De —e macht, *koewasa jang maha-besar.*

Het —e wezen, *Toehan jang maha-tinggi*; *Allah ta'ála.*

Opperste, m. *kapala*; *panghoeloe*; *agoeng*; *djohán*, Perz.

Opperstuurman, m. *moe'allim besar*; *moe'allim agoeng*; *striman besar*, L.

Opperstuurmanschap, o. *pekerdjajaén moe'allim besar.*

Oppertoezicht, o. *pemeliharaán jang moethlaq.*

—, *opzicht, pamariksaán jang moethlaq.*

Opperveldheer, m. *panghoeloe perang*; *panghoeloe segala panglima perang.*

Oppervlakkig, b. n. *koerang dalam*; *tiada sampéj faham*; *koerang tahoe*; *tláhiránat*, Ar.

Eene —e beschouwing, *pemandangan jang koerang dalam.*

Een — mensch, *orang jang tiada sampéj faham.*

Het —e der zaak, *tláhiránat hhal*, Ar.; *roepanja hhal.*

—, *bijw. dengan tiada sampéj faham*; *dengan koerang tahoe*; *atas peri tláhiránat.*

Oppervlakkigheid, vr. *pengatahoean jang tiada sampéj faham*; *pengenalan jang koerang dalam.*

Oppervlakkiglijk, *bijw. zie Oppervlakkig*, *bijw.*

Oppervlakte, vr. *moeka*; *atasnja*; *tláhir*, Ar.; *qahháf*, Ar.

De — der aarde, *moeka boemi*; *qahháf boemi.*

De — der waters, *moeka aér.*

De — van eenen steen, *atasnja batoe.*

De — van een voorwerp, *tláhirnja barang sasoeatoe.*

Oppervlies, o. *selapoet jang dilowar sakali.*

Oppervoogd, m. *wakíl besar*; *wakíl jang pertama.*

Oppervorst, m. *maha-radja.*

Opperwal, m. *darat diatas angin.*

Opperwater, o. *aér jang datang dari oediq*, L.; *aér jang mlir*, L.; *aér jang datang dari hoeloe.*

Opperzaal, vr. *bilig jang diatas.*

—, *verhevene galerij*; *andjoeng.*

Oppezelen, b. w. *makan habis*; *santap habis.*

Oppikken, b. w. *pagoet serta makan.*

—, *pikkend openen*, *menetas dengan pagoet.*

Opplakken, b. w. *tampal diatas*; *tempèl diatas*, L.

— (figuren van was op papier), *terap.*

Opplakking, vr. *penampalan*; *penèmpilan*, L.

Opplanten, b. w. *tanam di tempat tinggi.*

Opploegen, b. w. *kaloewarkan dengan tanggala (loekoe, L.)*.
 —, met den ploeg losmaken, *boekta dengan tanggala*.
 —, beploegen, *menanggalai; meloekoein, L.*

Opploeging, vr. *hhál menanggalai; hhál meloekoein, L.*

Oppoetsen, b. w. *békin bresih, L.; tjerjakan*.

Oppoken, b. w. *het vuur, oepaq api*.

Opporren, b. w. *wekken, membangoenkan; kasih bangoen, L.*

Oppronken, b. w. *hijas, menghijas; békin bagoes, L.*

Oppronking, vr. *penghijasan*.
 —, sieraad, *perhijasan*.

Opproppen, b. w. *voeren, menjowapi*.

Opproping, vr. *hhál menjowapi*.
 —, opgepropt, gedrongen, *tertoempat*.

Oppuilen, o. w. *djadi bengkaq*.

Oppuiling, vr. *bengkaq; bengkakan; hhál djadi bengkaq*.

Opraapsel, o. *poengoet-poengoetan*.
 En ons kind wordt een —, *serta djadi poengoet-poengoetan anaqda, (voorwerp van medelijden)*.

Oprakelen, b. w. *rodoq*.
 Het vuur —, *rodoq api*.

Oprakeling, vr. *hhál merodoq*.

Opraken, o. w. *dihabiskan; dimakan habis*.
 Al dat geld is opgeraakt, *oewang itoe samoewa soedah dibelandjakan habis*.

Oprammien, b. w. *hantam dengan gada; bongkar dengan gada*.
 —, met geweld openen, *boekta dengan gagah*.

Oprammen, b. w. zie **Oprammien**.

Oprapen, b. w. *poengoet*.
 Raap dien ring op, *poengoetlah tjintjin itoe*.
 —, verzinnen, *mengatakan perbola; berdoesta dengan sengadja*.
 Opgeraapt volk, *ra'jat kapoengoetan*.

Oprapingswaardig, b. n. *haroes (patoet) dipoengoet*.
 Dat is niet —, *itoe tiada haroes dipoengoet; itoe tiada bergoena sakali*.

Oprecht, b. n. *toeloes; benar; çadîq, Ar.; abrâr, Ar.; salîm, Ar.; çafî, Ar.*
 Een — gemoed, *hati jang toeloes*.
 Nu overleed Adam! de —e, *over wien vrede zij! maka Adam çafî'alajhi'ssalâm poen mangkatlah*.
 —e woorden, *kata jang benar*.
 —, bijw. *dengan toeloes; dengan benar; dengan sabaernja*.

Oprechtelijk, bijw. zie **Oprecht**, bijw.

Oprechtheid, vr. *katoeloesan; kabenaran; ichlâq, Ar.; istiçâmat, Ar.; çidq, Ar.; çawâb, Ar.*
 De — van gemoed is Gode welgeval-
 lig, *maka katoeloesan hati itoe diperkenankan Allah*.

Opredden, b. w. *atoerkan; békin betoel, L.*

Opredderen, b. w. zie **Opredden**.

Opreiken, b. w. *oendjoeng kaätas; oendjoeq kaätas*.
 —, zie **Aanreiken**.

Oprekenen, b. w. *zamenrekenen, djoemlahkan; hitoeng samoewa*.
 Dat alles is nu opgerekend, *maka samoewa itoe soedah didjoemlahkan*.
 Het vuur —, *oepaq api*.

Oprekening, vr. *pembilangan; penghitungtoengan*.
 — van het vuur, *pengoepakan api*.

Oprekken, b. w. *regang; indjoet*.

Oprekking, vr. *peregang; pengindjoetan*.

Oprichten, b. w. *doen staan, mendirikan*.
 Eenen vlaggestok —, *mendirikan tijang bandêra*.
 Zich —, *bangoen; berdiri*.
 —, bouwen, *memboewat; menega; békin, L.*
 Een beeld —, *mendirikan patoeng saorang*.
 Eene school —, *boekta sekolah, L.; boekta madrasah*.
 Een leger —, *mengerahkan ra'jat*.
 —, moed inspreken, *memberi hati; memberanikan*.

Oprichter, m. *orang jang mendirikan; jang mengadakan*.
 Weder —, *orang jang membaharoei*.

Oprichting, vr. *pendirian*.
 De — van den grooten mast was zeer moeielljk, *maka pendirian tijang besar itoe poen soesah sakali*.
 —, stichting, *peboewatan; penegaan*.

Opridsen, b. w. zie **Aanhitsen**.

Opridsing, vr. zie **Aanhitsing**.

Oprijden, b. w. *(door rijden, schreuren of wonden,) sojaq ataw loeka dengan toenggang koeda ataw karêta*.
 —, o. w. *toenggang naik*.
 Den berg te paard —, *naik goenoeng dengan toenggang koeda*.
 —, verder rijden, *ladjoe berkoeda; ladjoe dengan karêta*.
 Rijd op! *ladjoe koesir! djalan koesir!*

Oprijten, b. w. *tjarîq*.
 Het opperkleed —, *tjarîk badjoe*.
 Den buik —, *belaq peroet; tjarîk peroet*.
 —, o. w. *openspringen, berbelah*.

Oprijzen, o. w. *bangoen; bangkit*.
 Hij rees op en stond overeind, *maka ija-poen bangoen laloe berdiri*.
 Uit eerbied voor iemand —, *bangoen karana khormat bagi saorang*.
 —, zwellen, *bengkaq*.
 —, gesten, *loewab, L.*
 —, zoo als het haar van schrik, *seram*.
 Het haar rees hem van schrik op, *maka seramlah ramboetnja sabab terkedjoet rasanja*.
 De aap werd door zijnen meester ge-

slagen dat zijn huidhaar oprees, *maka monjèt itoe-poen dipoekoel toewannja sahingga seramlah roemanja* (boeloenja).

Er rees een vreeselijk onweer op, *maka datanglah (toeroenlah) thoesán jang hajbat roepanja.*

Oprijzing, vr. *hhál bangkit; kabangkitan.*
—, zwellung, *benjkaq; kabengkakan.*

Oprispén, o. w. *serdawah; atoeq.*

Oprisper, m. *orang jang menjerdawah.*

Oprisping, vr. *serdawah.*

Oprochelen, o. w. *garat.*

Oproeien, b. w. *berdajoeang moediq.*
—, o. w. *moediq berdajoeang.*

Oproep, m. in: bij — verkoopen, *djoewal di lélang.*

Oproepen, b. w. *bangoenkan; soeroeh bangoen; kasih bangoen, L.*
—, roepen tot eenige dienst, *panggil; soeroeh datang.*
Ten dans —, *silakan menari.*
—, alroepen, *batja nama; seboet nama.*
Het volk —, te wapen roepen, *berghogha negeri.*

Oproeper, m. *orang jang membangoenkan; orang jang kasih bangoen, L., enz., zie Oproepen.*

Oproeping, vr. *pembangoenan.*
— der namen, *pembatjaán nama.*
—, zamenroeping, *pemanggilan.*

Oproer, o. en m. *hiroe-hara; retong, L.; roesoeh, L.; retoq; haroe-biroe; ingar-bangar; gègeran, L.; gampar.*
Uit het — ontstond opstand, *dari pada gampar itoe-poen djadi doerhaka.*
Het gansche land was in —, *maka saloeroeh negeri poen hiroe-haralah.*
— verwekken, *menghiroe-harakan orang negeri; kerdja roesoeh didalam negeri, L.*

Oproeren, b. w. *adoeq.*

Oproerig, b. n. tot oproer geneigd, *maoe hiroe-hara; maoe kerdja roesoeh, L., zie Oproer.*
—, in oproer, *bergampar; hiroe-hara; roesoeh L.*
—e gesprekken, *perkataan akan menghiroe-harakan; perkataan orang jang maoe kerdja roesoeh, L.; perkataan doerhaka.*

Oproerigheid, vr. *perangéj orang gampar; ma'cijat, Ar.; hati orang roesoeh, L.*

Oproeriglijk, bijw. *dengan hiroe-hara; dengan roesoeh, L.*

Oproerling, m. zie **Oproermaker.**

Oproermaker, m. *orang melawan paréntah; orang jang hiroe-haroe; orang gampar; orang jang kerdja roesoeh L.; kapala brandal, L.; kapala kraman; tháyi, Ar.*

Oproerstichter, m. zie **Oproermaker.**

Oproerstichting, vr. *hhál menghiroe-harakan negeri; pekertjaán orang roesoeh, L.*

Oprokkenen, b. w. *kenakan pada tijang rahat.*

—, fig. *ophitsen, oepaq; toesoeg, L.*

Oprokkening, vr. *hhál mengenakan pada tijang rahat.*
—, fig. *pengoepakan.*

Oprollen, b. w. *goeloeng.*
Zieh — en heen en weder draaien, *poeloeng paling.*
Een matje —, *goeloeng tikar.*
Het haar —, *sanggoel rambot.*
— (deeg en fijn gewrevene bladeren), *poeloeng.*

Oprolling, vr. *penggoeloengan.*

Oproosteren, b. w. *panggang poela; panggang lagi.*

Opruien, b. w. *oepaq; toesoeg, L.*
Het volk —, *mengjamparkan orang negeri; menghiroe-harakan ra'jat.*
De opgeruide baren, *ombaq mengaloen.*

Opruier, m. zie **Oproermaker.**

Opruiging, vr. *pengoepakan, zie Oproerstichting.*

Opruimen, b. w. *atoerkan; békin betoel, L.*
—, wegruimen, *angkat; békin bresih, L.; roemit.*
—, vervrootlijken, *menjoekakan; békin soeka hati, L.*

Opruimer, m. *orang jang mengatoerkan.*

Opruiming, vr. *pengatoeran.*

Oprukken, b. w. *tarik naik.*
—, openrukken, *boeka dengan sentaq.*
—, o. w. op marsch gaan, *berangkat.*
Ten strijde —, *angkat perang.*

Oprukking, vr. *penarikan kaatas.*
—, openrukking, *pemboekaan dengan sentaq.*

Opschaffen, b. w. *bawa makanan; sadjikan.*
—, onthalen, *mendjamoe.*
—, verschaffen, *bawa; kasih masoq, L.; mengadakan; menghhádlirkan.*
—, zie **Opschaffen.**

Opschaffing, vr. *pembawaán makanan; hhál sadjikan.*

Opschaffen, b. w. *alles opeten, makan habis samoewa.*

Opschakelen, b. w. *singsing chalqah rantéj.*

Opschakeling, vr. *penjingsingan chalqah rantéj.*

Opschaven, b. w. *seroet lagi, L.; ketam poela.*

Opschenken, b. w. *toewang.*

Opschepen, b. w. fig. *menjoesahkan dengan pesan apa-apa; ganggoe.*
Met iemand opgescheept zijn, *diganggoe saorang.*

Opscheppen, b. w. *soendoeqkan, soendoeqkan; sendoeqkan.*
Rijst —, *soendoeqkan nasi; sendoeqkan nasi.*
Water —, *timba aèr.*
Schep mij wat rijst op, *berilah hamba nasi sedikit; kasih nasi sedikit sama goewa, L.*

Breed —, goed onthalen, *mendjamoe baik-baik*.
Opschepper, m. potlepel, *sendoeg; sendoq*, L., zie **Lepel**.
Opscheren, b. w. snoeien, *goentingkan; potong; rantjoeng*.
 —, scheren, *tjoekoer; potong*.
Opscherpen, b. w. fig. aanzetten, *oepaq; toesoeg*, L.
 —, aanmoedigen, *adjaq*.
 Den geest —, menerangkan boedi: *békin tadjam 'agal orang*, L.
 De aandacht —, membangkitkan (*mendjamkan*) *ingat-ingatan*.
Opscherping, vr. het scherp maken, *penadjaman*.
Opscheuren, b. w. *tjariq; sojaq; scwèq*, L.
 —, o. w. *petjah; tjariq-tjariq*.
 Het kleedje is opgescheurd, *kain itoe soedah petjah (tertjariq)*.
Opscheuring, vr. pentjarikan.
 —, scheur, *petjah*.
Opschieten, b. w. *boeka (telas) dengan menèmbaq; petjahkan dengan menèmbaq*.
 —, uit de hand oplaten, *menerbangkan*.
 Vuurpijlen —, *melèmpar (pasang) tjerawat; memamah panah api*.
 Een touw —, *melingkar tali*.
 Een opgeschoten touw, *tali berlingkar*.
 —, opgroeien, *toemboeh*.
 —, opschorten, *singsing*.
 —, opkorten, *hampir habis*.
 Het werk begint al op te schieten, *maka pekerdjaan itoe hampir habis*.
 —, zichtbaar worden, *djadi kalihatan; hampir njata*.
Opschieting, vr. *penetasan dengan menèmbaq*.
 —, oplating van vogelen, *hhâl menerbangkan boeroeng*.
 —, waedom, *toemboehan*.
Opschik, m. het opschikken, *penghijasan*.
 —, versiersels, *perhijasan; dandan*.
Opschikken, b. w. *hijas; menghijas; mendandani; békin bagoes*, L.
 —, o. w. *gisir; gèsèr*, L.
Opschikker, m. versierder, *jang menghijas; penghijas*.
Opschikking, vr. *penghijasan*.
 —, opschuiving, *gèsèr*, L.; *gisir*.
Opschilderen, b. w. *labeoer poela dengan djanang; taroh tjat lagi sakali*.
 —, verschilderen, *menghabiskan dengan labeoer djanang; békin habis tjat*, L.
Opschoeien, b. w. *pasang ambaroe*.
 De weg moet op zijde opgeschoeid worden, *maka di pinggir djalan itoe menti dipasang ambaroe*.
Opschoeiing, vr. *pekerdjaan pasang ambaroe*.
Opschoffelen, b. w. met een arit, *meng-arit*.
 —, den grond zuiveren, *schoonmaken, tebas*.

Opschommelen, b. w. *tjahari koeliling sampéj dapat*.
Opschooien, b. w. *berolèh (tarima) dengan mintu minta*.
Opschoppen, b. w. *boeka dengan tendang*.
 —, omhoog schoppen, *tendang kaätas*.
 —, met eene schop opnemen, *angkat dengan tjop*.
Opschorsen, b. w. *tanggoèh, tanggoeshkan, bertanggoeshkan*.
Opschorsing, vr. *penanggoehan; pertanggoehan*.
Opschorten, b. w. zie **Opschorsen**.
 —, uitstellen, met iets dralen, *berlambatkan*.
 —, een kleed, mouwen enz., *singsing; singkoe; singkat; menjingkat*, (*kain, tangan badjoe*).
Opschorting, m. uitsteller, *orang jang melambatkan*.
Opschorting, vr. zie **Opschorsing**.
 —, uitstel, *draling, perlambatan*.
Opschotelten, b. w. *taroh diatas piring*.
Opschrabben, b. w. *mentjakar; boeka dengan penggaroek in (penggarisan)*.
Opschrabbing, vr. *pentjakaran*.
Opschranderen, b. w. *menambah 'agal orang; menadjamkan 'agal orang*.
Opschransen, b. w. *tjaroeg; gegaras*, L.
Opschrappen, b. w. zie **Opschrabben**.
 —, *bijeenschrapen, koempoel dengan banjaq soesah*.
Opschrappen, b. w. zie **Opschrabben**.
Opschrift, o. *tera; 'alâmat soerat*, Ar.; *soerat*, Ar.; *'alâmat*, Ar.
 Wie heeft het — op dezen brief geschreven? *siapa jang menjoerat 'alâmat soerat ini?*
Opschrijven, b. w. *menjoerat; toelis, menoelis*.
 —, *registreren, mendaftarkan; toelis pada daftar*.
Opschrijver, m. *jang menjoerat; or ang jang toelis*.
Opschrijving, vr. *penjoeratan; penoelisan*.
Opschrobben, b. w. *gosoq dengan sesapoe*.
Opschrokken, b. w. *tjaroeg; gegaras*, L.
Opschrokker, m. *orang pentjaroeg; orang pentjaroet; orang rakoès*, L.
Opschudden, b. w. *gojang; goentjang*.
Opschudding, vr. *penggojangan; penggoontjangan*.
 —, zie **Oproer**.
 En er had eene — in het paleis plaats, *serta haroe-haralah didalam astana*.
Opschuiven, b. w. *lèmpar kaätas dengan berboehi; meninggikan boehi; memboehikan*.
 —, o. w. *berboehi; bersanga*, zie **Schuim**.
Opschuiven, b. w. *boeka; boeka naik; sorong kaätas*.
 Schuif het raam op, *boeka naik djan-déla*.
 —, op zijde schuiven, *singkap*.

De gordijn was een weinig opgescho-
ven, *maka kelamboe poen tersingkap
sedikit.*
—, verschuiven uitstellen, *bertang-
goehkan.*
—, o. w. plaats maken, *gisir; gèsèr, L.*
Opschuiving, vr. *pemboekaän; penjing-
kapan.*
—, opschikking, *gisir; gèsèr, L.*
Opschuren, b. w. *békin bresih dengan
gosog, L.*
Koom —, *berlaboer.*
Opschutten, b. w. *bendoengkan; tahan
dengan bendoengan (pintoe aèr).*
Opsieren, b. w. *hijas; menghijas; békin
bagoes, L.*
Opsiering, vr. *penghijasan.*
Opsiersel, o. *perhijasan.*
Opsjorren, b. w. *sentag kaätas; tarik
kaätas.*
Opslaan, b. w. in de hoogte slaan, *poekoel
kaätas.*
Een bed —, *pasang tempat tidoer.*
Eene tent —, *pasang chajmah.*
Zijne woning ergens —, *pergi doedoeq
pada soewatoe tempat; menalih pada sa-
soewatoe tempat.*
De oogen —, *menengadah mata.*
Hutten —, *mendirikan terataq.*
—, opschorten, *singsing; sélaq, me-
njélaq.*
De mouwen —, *singsing tangan badjoe.*
—, open slaan, *boeka dengan memoekoel;
bongkar.*
Een boek —, *boeka kitáb.*
Eenen brief —, *boeka soerat.*
Het bed —, *boeka seprè, L.; boeka
hamparan tempat tidoer.*
—, veel opdoen, *beli banjaq; borong, L.*
In prijs —, *djadi mahal; naik harga.*
—, b. w. den prijs verhoogen, *berma-
halkan; kasih naik harga, L.*
Opslag, m. vermeerdering, verhooging,
penambahan; naik.
— van loon, *penambahan oepah (gadji).*
—, prijsverhooging, *naik harga.*
—, hooger bod, *tawar lebih.*
— van het oog, *pemandang; pema-
ndangan mata.*
Zij heeft enen zeer vriendelijken oog—,
maka terlaloe manis pemandangan matanja.
—, uitspruitel, *toemboehan.*
Opslijking, vr. *kahanjoetan loempoer aèr
haroes.*
Opslikken, b. w. zie **Opslokken.**
Opslokken, b. w. *gogaw; loeloer; tjaroè,
tjaroeq; telan dengan rakoès, L.*
Opslokker, m. *vraat, orang pentjaroet;
orang rakoès, L.*
Opslokking, vr. *pentjaroekan; penelanan
dengan rakoès, L.*
Opslorpen, b. w. *iroep.*
Opslorper, m. *pengiroep.*
Opslorping, vr. *pengiroepan.*

Opsluiten, b. w. open sluiten, *boeká
koentji.*
— in eene kraal, *mengandang.*
Eene kamer —, *boeká bilik; boeká kamar,
L.*
De gelederen doen —, *merapatkan ba-
risan.*
—, gevangen zetten, *pandjarakan; mo-
ngeroeng; taroh di boewi, L.*
Want mij sloot de Pangéran in het blok
en in de ketting; vijf maanden was ik in
het blok, *karana sahaja Pangéran belog
dan rantéj; ada lima boelan saja didalam
belokan.*
Spijs —, *simpan makanan.*
—, wegsluiten, *simpan; toetoeq dengan
koentji.*
—, verbergen, aan het oog onttrekken,
(meest van vrouwen en kinderen), *pingit.*
Eene opgeslotene vrouw, *pingitan.*
Opsluiting, vr. *pemboekaän.*
—, vastzetting, *pemandjaraän; hhal
taroh di boewi, L.; hhab, Ar.*
Opsmeden, b. w. *habiskan dengan timpa.*
De smid heeft het ijzer opgesmed,
*maka pandéj besi soedah habiskan besi
itoe samoewa dengan timpa.*
Opsmeren, b. w. *habiskan dengan taroh
(gosog).*
Opsmijten, b. w. *lémpar kaätas.*
—, open smijten, *boeká dengan lémpar.*
Opsmijting, vr. *pelémparan kaätas.*
—, opsmijting, *pemboekaän dengan
lémpar.*
Opsmuk, m. zie **Opschikking.**
Opsmukken, b. w. *hijas, menghijas; békin
bagoes, L.*
Opsmukking, vr. *penghijasan.*
—, opsmuk, *tool, perhijasan.*
Opsmullen, b. w. gulzig opeten, *tjaroe,
tjaroeq; gogaw; loeloer.*
—, door smullen verteren, *habiskan
dengan makan sedap (hnaq. L.); boeroes-
kan dengan makan minoem.*
Opsnappen, b. w. *maka dengan rakoès,
L.; tjaroe, tjaroeq.*
Opsnapper, m. *orang pentjaroet; orang
rakoès, L.*
Opsnijden, b. w. *potong; panggäl.*
Een brood —, *moelai potong roti.*
Eenen visch —, *belag ikan, L.*
Eenen grooten visch —, *bantéj ikan.*
Eenen kleinen visch —, *pasijang.*
Een beest —, (den buik) *reraq.*
—, alles snijden, *potong samoewa.*
—, o. w. pochen, *katjaq; kotjaq, L.*
Opsnijder, m. zie **Voorsnijder.**
—, pocher, *pengatjaq; orang kotjaq, L.*
—, groot mes, *pisaw besar.*
Opsnijding, vr. *pemotongan.*
—, gepoch, *pengatjakan; perkataän
jang kotjaq, L.*
Opsnorren, b. w. opsnuffelen, *serab, L.*
Opsnuffen, b. w. zie **Opsnuiven.**

Opsnuiven, b. w. *isap*, *mengisap*.
Opsommen, b. w. *bilang*, *membilang*; *hitoeng*.
 De zegeningen Gods —, *bilang akan ni'mat Allah*.
Opspalken, b. w. *beliaq*.
 Zijne oogeu spalkte hij op, op zijne lippen beet hij, *matanja dibelijaqkannja bibirnja diketam'annja*.
 Den mond — onder het lachen, *ta-djaloeq*, Ar.; *beliaq moeloet sabab terwawa*.
 —, zie **Spalken**.
Opspalking, vr. *hhâl* *membelijaqkan*.
Opspannen, b. w. *regang*; *pasang*.
 Doek op een raam —, *regang kain pada pembedangan*.
 Snaren —, *pasang pesawat boenjian*, zie **Snaar**.
Opspanning, vr. *peregangran*; *pemasangan*.
Opsparen, b. w. *simpan*; *taroh*.
Opspelden, b. w. *singsing* *dengan peniti*.
 Eene gordijn —, *menjingsing kelamboe dengan peniti*.
 —, boven op iets vastspelden, *ikat dengan peniti diatas barang sasowatoe*.
Opspelen, b. w. *moelai* *bermain*; *main dahoeloe*.
Opsperren, b. w. *kanga*, *nganga*; *boeka*; *beliaq*.
 De oogeu —, *boeka mata*; *beliaq mata*.
 Den mond —, *kanga moeloet*; *nganga moeloet*.
Opsperring, vr. *pengangaän*; *pemboekaän*; *pembelijaqkan*.
Opspeuren, b. w. zie **Opsporen**.
Opspeuring, vr. zie **Opsporen**.
Opspijzen, b. w. *santap habis*.
Opspinnen, b. w. *mengantih habis*; *habiskan dengan mengantih*.
Opspitten, b. w. *gali*; *loembi*, L.
 —, met eenen houweel, *mematjoel*.
Opsplijten, b. w. *membelah*.
 Hout —, *membelah kajoe*.
 —, o. w. *belah*, *berbelah*.
Opsplitten, b. w. zie **Opsplijten**.
Opspoelen, b. w. *bawa naik* *dengan mengaloen*.
 —, nog eens spoelen, *tjoetji poela*; *tjoetji lagi sakali*.
Opsporen, b. w. *sidiq*, *menjidiq*; *tjahari sampéj* *dapat*, L.; *timboelkan*.
 De waarheid —, *menjidiq kabenaran*.
 Eenen olifant in het bosch —, *loema, meloema*.
Opsporing, vr. *penjidikan*; *pentjaharian*.
 —, ontdekking vererving, *pendapatan*; *perolèhan*.
Opspouwen, b. w. *membelah*.
 —, o. w. *belah*, *berbelah*.
Opspraak, vr. *tjela-tjoeloe*; *tjertja*.
 In — komen, *ditjertja*.
 —, kwade naam, *nama djahat*; *nama boesoeg*, L.
 In — brengen, *mentjertjakan*.

In — komen, *berolèh nama djahat*; *kenu tjela-tjoeloe*; *dapat nama boesoeg*, L.
 Zonder — zijn, *tiada ditjelakan*; *tiada kena tjela-tjoeloe*.
Opsprakelijk, b. n. *jang dapat ditjelakan*; *katjelaän*.
 Een — gedrag, *lakoe djalan jang katjelaän*.
 —, bijw. *atas peri jang katjelaän*; *dengan tjela-tjoeloe*.
Opspreiden, b. w. *hampar diatas*.
 —, openspreiden, *hamparkan*; *boeka*.
 Een matje op de bank spreiden, *menghamparkan tikar diatas baléj*.
 Het bed —, *békin betoel tempat tidoer*, L.; *menghamparkan selimoet*.
Opspreken, b. w. *moelai* *berkata*.
Opspringen, o. w. *sigrah* *berbangkit*.
 — (van schrik), *djingkat*.
 —, terugstuiten, *amboel*; *kelintjat*, L.
 Deze bal is veel te slap, hij springt niet op, *maka ketéj ini terlaloe lembiq tiada maoe mengamboel (kelintjat)*.
 Hij spring van het bed op, *maka ija-poen sigrah berbangkit dari pada tempat peradoeannja*, Hoff.; *dija bangoen dengan kagét dari dija poenja tempat tidoer*, L.
 —, in de lucht springen, *opwaarts springen*, *loempat kaätas*.
 —, huppelen, *berloempat-loempat*; *bergiripan*.
 —, van vonken uit berstend brandhout, *letos*.
 — (uit den slaap), *kerandjat*.
 —, bersten (van de huid, lippen enz.), *petjah*; *belah*.
Opspringing, vr. *kabangkitan*.
 —, van eenig lichaam, *terugstuiting*, *amboel*; *kelintjat*, L.
Opspuiten, b. w. *memantjar kaätas*.
 —, o. w. *berpantjaran kaätas*.
Opspuwen, b. w. *meloedahi*.
 —, beginnen te spuwen, *moelai meloedah*.
Opstaan, o. w. *staan*, *berdiri*.
 —, oprijzen, *bangoen*; *bangkit*.
 Vóór de zon —, *koedjoer*.
 Zij stond op, ging naar binnen in eene kamer, *maka ija-poen berbangkit masoq kadalam soewatoe biliq*.
 Van bed —, *bangoen dari pada tempat tidoer*.
 Eensklaps —, *wanneer men iets onverwachts hoort*, *lindjoe*.
 Van den dood —, *bangkit dari dalam goeboer*; *bangkit dari antara orang mati*.
 — (van iets dat dun en hoog is), *loentjap*.
 Tegen den koning —, *djadi doerhaka kapada radja*.
 Half — en weder vallen, *zoo als dronkaards*, *rimpat*.
Opstal, m. alles, *wat op een erf gebouwd*

is, segala roemah dan pondog jang ada pada soewatoe natar, (latar, L.).

—, alle stukken eener drukpers, se gala serba apitan peneraän; segala perkasas pers tjilag, L.

Opstand, m. het opstaan, kabangkitan; kabangoenan.

—, mouterij, doerhaka; gagah.

— in massa, doerhaka jang 'oemöem.

Eenen — verwekken, mendoerhakakan orang; menjadikakan gogah.

Opstandeling, m. orang doerhaka.

Opstanding, vr. kabangkitan; qijámat, Ar.

Dag der —, hari qijámat; jawmoe 'lhasjr, Ar.

Opstapelaar, m. orang jang menimboen; orang jang menindih; penimboen; penindih.

Opstapelen, b. w. timboen, menimboen; tindih; tندان, betindani, L.; menoempoeqkan.

Sandelhout —, menimboenkan tjandana.

—, o. w. zich —, bertimboen-timboen; bertindih-tindih.

Rijkdommen —, koempoelkan mata benda.

Op elkander gestapelde —, bangkéj jang bertimboen timboen.

Op elkander gestapelde balken, batang kajoe jang bertindih-tindih.

Opstapeling, vr. penimboenan; petoempoekan; penoempoekan; penindihan.

Opsteigeren, o. w. meroendjang.

Een opsteigerend paard is moeielijk te berijden, koeda meroendjang itoe soesah ditoenggang orang.

Opsteken, b. w. boven op iets steken, tikam (toesoeg) diatas barang sasoeawatoe.

—, in de hoogte steken, angkat tinggi; beri naik; kasih naik, L.

De vingeren —, angkat djari kaätas; toendjoeg dengan djari kaätas.

De ooren —, mendirikan (mengentjangan) telinga (koeping, L.).

Een slot —, bongkar koentji; boeka koentji dengan kokot.

Een kleed of sarong — (om niet te slepen), sanggoel kain sedikit.

Een vat —, boeka tong; boeboeh tjerat pada tong.

—, in de scheede steken, saroeangkan; menjaroeangkan; menaruh didalam saroeeng.

—, aansteken, pasang.

Eene kaars —, pasang lilin, L.; pasang dijan.

Eene pijp —, pasang pipa, L.; pasang pengoeoet.

—, o. w. van den wind, bertijoep; berpoeoet.

De wind stak op, maka angin poen berpoeoet.

Het — van den wind, tijoep angin; poepoet angin.

—, verbergen, semboenikan.

Opsteker, m. omhoogsteker, jang mengangkat tinggi.

— van eene kaars enz., orang jang pasang dijan.

Opsteking, vr. pengangkatan tinggi.

—, oprigting, hhal mendirikan.

Opstel, o. karangan soerat.

Een letterkundig —, rantjana, (ratjana, Sansk.); tälif, Ar.

—, ontwerp, dinah; tjonto, L.; toeladan.

—, eerste ontwerp van een geschrift, rantjana; noeschat, Ar.

Opstellen, b. w. karang, mengarang, mengarangkan.

Vele boeken zou ik moeten —, beberapa kitab hendaq kami mengarangkan.

—, te boek stellen, mentälifkan.

Een geschrift —, naik soerat.

Eene geschiedenis —, mengarang soewatoe hhiikajat.

—, schetsen, memboewat rantjana; merantjanakan.

Dat dit zeer verhevene boek door hem werd opgesteld, bahoewa kitab ini jang maha-moelija dikarangkannya.

Opsteller, m. orang jang menjarang; pengarang.

De — eener geschiedenis, çáhhiboe 'lhi-kajat.

Opstelling, vr. pengarangan.

—, zie Opstel.

Opstijgen, o. w. naik.

Ten hemel —, naik ka lngit.

Uit de diepte —, timboel.

Tot eenen aanzienlijken eeretrap —, naik daradjat jang kabilangan.

—, te paard stijgen, naik koeda.

Den damp zag ik uit den krater —, maka kita poen melihat asap naik dari dalam kawah.

Opstijging, vr. hhal naik kanaikan.

—, uit de diepte, timboelan.

— der lijfmoeder, sawan peranakan.

Aan — en onderhevig, sakit sawan peranakan.

Opstijven, b. w. taroh oer kandji sakali lagi.

—, o. w. stijf worden, djadi kakoe.

Opstikken, b. w. soelam, menjoelam; soedi, menjoedi.

Opstoken, b. w. oepaq; pasang.

Het vuur —, pasang api; oepaq api.

—, fig. aanhitsen, mengadoe; oepaq, mengoepaq; toesoeg, L.

Opstoker, m. orang jang mengoepaq; pengoepaq; orang jang mengadoe.

Opstoking, vr. pengopakun; pengadoean.

Opstooten, b. w. toelaq kaätas.

Het stof onder het gaan —, berdjalan menerbangkan doeli.

—, open stooten, boeka dengan toelaq.

—, door stooten doen opstaan, bangoenkan dengan toelaq; kasih bangoen dengan toelaq, L.

Opstooter, m. slecht paard, knol, *koeda gladaq*, L.
Opstooting, vr. *pemboekaän dengan toelaq*.
Opstoppen, b. w. het water —, *bendoengkan aër; menahani aër*.
 —, *tabak, habiskan tambako dengan mengisi pipa*.
 —, *vol stoppen, békin penoeh*, L.; *menenoehi*.
Opstopper, m. opvuller, *orang jang mengisi; orang jang békin penoeh*, L.
 —, *oorveeg, tempiling*.
Opstopping, vr. van water, *pembendoenngan aër*.
 —, *dam, die opstopt, bendoengan*, L.; *terbis*.
 — *der maandstonden, perhentian hhaqdl; tiada datang hhaqdl; berhenti tjemar kain*.
Opstorten, b. w. *toempah diatas; tjoe-tjoeer diatas*.
Opstoven, b. w. *toemis poela; setoep lagi sakali*, L.
Opstreven, o. w. *tjoba naik*.
Opstrijden, b. w. *melawan kata; berbantah*.
Opstrijken, b. w. *sapoe diatas; jboeboeh pada*.
 —, *opwaarts strijken, (het haar), menjisir kaatas*.
 —, *(met de vingeren —), soenggoer*.
Opstrijking, vr. *pemboeboehan pada; penjapoean diatas; pengeroetan diatas*.
 —, *van het haar, penjisiran ka atas*.
Opstrooien, b. w. *hamboer di (dijas)*.
 Op den weg strooien, *hamboer di djalan*.
Opstrooiing, vr. *penghamboeran di (dijas)*.
Opstroopen, b. w. *opslaan, ringsing, menjingsing*.
 Ergens voor —, er niet door kunnen, *djoedjoel*.
 —, *zie Afstroopen*.
Opstrooping, vr. *penjingsingan*.
 — *(tegen iets), djoedjoel*.
 —, *wonding van het vel, tetas koelit*.
Opstuiven, o. w. *berbangkit; bersamboer-samboeran*.
 Het stof stoof op in de lucht, *maka doeli poen berbangkitlah ka adara*.
 —, *snel opvliegen, terkedjoel terbang*.
 —, *fig. driftig worden, djadi goesar*.
Opstutten, b. w. *toendjang*, L.; *menoengkat*.
Opstuwen, b. w. *menahani; bendoengkan; bendoengin*, L.
Optakelen, b. w. *hela dengan kari; kakarikan; tarik dengan kelaq*, L.; (*eretan*, L.).
 Een schip —, *optuigen, melangkopkan kapal; kenakan aba-aba pada perahoe*.
Optakeling, vr. *hhal karikan; penarikan dengan eretan*, L.
Optarnen, b. w. *boeka pendjahitan*.
 —, o. w. *terboeka pendjahitan*.

Ergens tegen —, er niet door kunnen, *djoedjoel*.
Optassen, b. w. *timboen, menimboen*.
 —, *fig. koempool; himpoen*.
Opteekenaar, m. *orang jang menjoerat (toelis, L.)*.
Opteekenen, b. w. *menjoedahkan gambar*.
 —, *fig. opschrjven, soeratkan; toelis*.
Opteekening, vr. *voltooiing eener teekening, penjoedahan gambar*.
 —, *opschrjving, penjoeratan; penoelisan*.
Optellen, b. w. *bijeentellen, djoemlahkan*.
Optelling, vr. *djoemlah*, Ar.; *bilangan sakali; moehhasabat*, Ar.; *hitoengan samoeva*.
Opteren, b. w. op nieuw teren, *bergalakan poela*.
 —, *met teren verbruiken, habiskan dengan bergalakan*.
Opteren, b. w. *opmaken, memboeroeskan habis; makan habis; menghabiskan dengan bersoeka-soekaän*.
Optichten, b. w. *zie Aantijgen*.
Optichting, vr. *zie Aantijging*.
Optie, vr. (ond. w.) *keur, keus, pilihan*.
Optillen, b. w. *angkat; tating*.
 Om bij het — de zegekoets te herstellen, *hendaq mengangkat membetoelkan perarakan itoe*.
Optilling, vr. *pengangkatan; penatingan*.
Optimmeren, b. w. *menega tinggi; békin tinggi*, L.
 —, *herbouwen, menega poela; memboewat poela*.
Optimmering, vr. *penegaän poela; pembékinan lagi*, L.
Optocht, m. *perangkatan*.
 — in staatsie, *rondgang, perarakan*.
 Den — *beginnen, berangkat*.
 Het leger is in —, *maka bala-tantara soedah berangkat*.
Optooien, b. w. *hijas, menghijas; békin bagoes*, L.; *memakéj pakéjan jang indah-indah*.
Optooiing, vr. *penghijasan*.
Optooisel, o. *perhijasan*.
Optoomen, b. w. *kenakan kekang; taroh tom*, L.
 Een paard —, *mengenakan kekang pada koeda*.
 —, *herstellen, in orde brengen, membaiki; békin betoel*, L.
Optornen, b. w. *zie Optarnen*.
Optreden, o. w. *naik; hhadlir*, Ar.
 Als getuige —, *naik saksi*.
Optrek, m. *verblijt, tempat kadoedoekan; tempat akan menoempang*.
 Ik heb nog geen — gevonden, *kita belum dapat tempat akan menoempang*.
Optrekje, o. *biliq ketjil*.
Optrekken, b. w. *boeka dengan tarik*.
 Eene deur —, *boeka pintoe*.
 Eene flesch —, *boeka botol*, L.; *tja-boet smpal (prop, L.)*.

—, snaren spannen, *pasang pesawat* (tali).

—, in de hoogte trekken, *tarik naik*; *hêla naik*.

De gordijn —, *singsing kelamboe*.

De ophaalbrug —, *boekta djembatan djoengkat-djoengkatan*.

De zon trekt de nevels op, *maka matahari menerbitkan hawap*.

—, zie **Opbouwen**.

—, hooger maken, *meninggikan*; *békin lebih tinggi*, L.

—, bijeentellen, *djoemlahkan*.

—, o. w. *naik*.

De mist trok op, *maka embal poen naiklah*.

—, op de wacht trekken, *naik djaga*.

—, opmarcheeren, *berangkat*.

Hij trok op naar Egypte, *maka berangkatlah ija pergi ka negeri Mesir*.

Ik heb den ganschen nacht met dit kind opgetrokken, *maka antéro malam saja merawatin ini anaq, L.*; *maka soentoeq malam akoe mendjagai anaq ini*.

Optrekking, vr. *pemboekaan dengan tarik*.
— van eene flesch, *pentjaboetan sem-pal* (*prop*, L.).

—, verhooging, *peninggian*.

—, samentelling, *djoemlah*.

—, opvoeding, *pemijaraan*, L.; *pemel-lharaan*.

—, op de wacht, *naik djaga*.

—, vertrek, *perangkatan*.

Optuigen, b. w. *kenakan pakéjan*.

De paarden —, *kenakan pakéjan pada koeda-koeda*.

Optuiging, vr. *hhâl mengenakan pakéjan*.

Optuieren, b. w. *menghijasi kapala dengan bagéj-bagéj fita*, (*piata*).

Opvaart, vr. *kanaikan*; *mi'radj*, Ar.

De — van Jezus Christus, *kanaikan 'Isa Elmesihh ka langit*.

Opvallen, o. w. *djatoh diatas*.

—, vreemd voorkomen, *djadi hhajrán*.

Het was mij zeer — dat te vernemen, *maka kita poen terlalaloe hhajrán akan mendengar itoe*.

Opvangen, b. w. in zijnen loop of vlucht vangen, *pegang*; *sambar*.

Eenen vluchteling —, *pegang orang lari*.

De adelaar ving het duijfe op, *maka radjawali poen menjambar boeroeng per-koetoet itoe*.

—, vocht dat valt enz., *tadah*.

Bloed in een bekken —, *tadah darah dalam mangkoq*.

Regenwater —, *menadah aér hoedjan*.

En onmiddellijk werd de melk in een pisangblad opgevangen, *maka sigrah di-tadahi aér soesoe itoe kapada daoen pisang*.

En al de troepen beijverden zich het (opspattend) zeeewater op te vatten, *maka ségala ra'jat poen mereboet menadahi aér laoet itoe*.

Een herte —, *tangkap kantjil*.

Opvaren, o. w. naar de vovenlanden varen, *moedik berperahoe*.

— tegen wind en stroom, *landa*.

Eene rivier —, *moedig soengéj*.

Ten hemel —, *naik ka langit*.

—, in toorn ontsteken, *djadi goesar*.

Een —d (opvliegend) mensch, *orang perang-peroes*; *orang panas hati*.

—, b. w. door varen openen, *doebroeg dengan perahoe jang lajoe*.

Opvarendheid, vr. *perangéj jang perang-peroes*; *hati panas*.

Opvaring, vr. *hhâl moedik berperahoe*.

—, zie **Opvaart**.

Opvatten, b. w. *poengoet*; *ambil*.

Van den grond —, *poengoet dari pada tanah*.

Hij vatte eenen rotting op om den hond te slaan, *maka diambilnja rotan hendaq diposkoelnja andjing itoe*.

Haat tegen iemand —, *moelai bentji akan saorang*.

Iets verkeerd —, (begrijpen,) *salah mengarti*.

Iets kwalijk —, *ambil pergoesar*, L.

Iets wel —, *tarima dengan soeka*.

Opvatting, vr. *pemoengoetan*.

—, fig. *pengartian*.

Verkeerde —, *salah pengartian*; *wa-ham*, Ar.

Dat is eene verkeerde —, *itoe salah pengartiannya*.

Opvegen, b. w. *koempoel dengan sapoe*.

—, reinigen, *békin bresih*, L.; *tjerjaka-nan*; *soetjiskan*.

Opveilen, b. w. *djoewal dengan naik harga*; *djoewal di lélang*.

Opveiling, vr. *pendjoewalan di lélang*.

Opverven, b. w. *laboer kengan djanang*; *taroh tjat*.

—, op nieuw verven, *laboer poela dengan djanang*; *taroh tjat lagi sakali*, L.

—, door verven opmaken, *habiskan djanang*; *habiskan tjat*, L.

Opverving, vr. *pelaboeran dengan djanang*; *taroh tjat*.

Opveteren, b. w. *singsing dengan tali hoeboeng*.

—, fig. iemand de broek —, *menghardiq saorang*.

Opvijlen, b. w. *oepam dengan kikir*.

—, nog eens vijlen, *kikirkan poela*; *kikirkan lagi sakali*.

Opvijling, vr. *pengoepaman dengan kikir*; *pengikiran*.

Opvijzelen, b. w. *poetar kaátas dengan dawar*; *menaqkan dengan dawar*.

—, fig. grooteijks prijzen, *memoedji terlaloe amat*.

Opvijzeling, vr. *pemoetaran kaátas dengan dawar*.

—, fig. *poedji-poedjian jang terlaloe amat*.

Opvisschen, b. w. *tjahari* didalam *aer* serta *dapat*; *tjahari* ikan serta *dapat*.

Wij hebben hier alles opgevisscht, kita soedah *tjahari* serta *dapat* segala ikan yang ada disini.

Opvlechten, b. w. *anjam*; *békin* kela-bang, L.

—, in de hoogte vlechten, *singsing* dengan *menganjam*.

Opvliegen, o. w. *terbang* naik; *terbang* *kaätas*.

—, *fig.* *terkedjoet* bangoen; bangoen dengan *kaget*, L.

De deur vloog op (open), maka *pintos* poen *terboekalah*.

Het schip vloog terstond op, maka *kapal* *itoe-poen* meletos *terbang* ka *langit*.

—, zie **Opstuiven**.

Opvliegend, b. n. *perang-peroes*; *panas* *hati*; *brangasan*, L.

Opvliegenschap, vr. *parangéj* jang *perang-peroes*.

Opvlieging, vr. *hhál* *terbang* naik.

Opvljimen, b. w. *potong* (boek) dengan *tadji*.

Opvljiming, vr. *pemboekain* dengan *tadji*.

Opvoeden, b. w. *pelihara*; *pijara*, L.; *mijara*, L.; *mentarbijatkan*; *mentádibkan*; *asoe*.

Wel opgevoed, *sopan*; *santoen*.

Opvoeder, m. *orang* jang *memeliharakan*.

—, *voedstervader*, *bapa* *angkat*.

Opvoeding, vr. *peliharaain*; *pemijaraain*, L.; *pengasoehan*; *tarbijat*, Ar.; *tádib*, Ar.

Opvoedingsgesticht, o. *roemah* *peliharaain*.

Opvoedingskunst, vr. *'ilmoe* *peliharaain*; *pengatahoean* *pemijaraain*, L.

Opvoedkundige, m. *orang* jang *faham* pada *'ilmoe* *peliharaain*.

Opvoedster, vr. van kinderen der grooten, *inang* *pengasoe*; *ema* *inang*.

De —, min van een koningskind, *inangda*.

Opvoeren, b. w. *bawa* *naik*.

—, naar boven leiden, *hantar* *kaätas*.

Tegen den stroom —, *bawa* *moediq* dengan *perahoe*.

Iemands eer —, *menimboelkan* *hhormat* *saorang*.

Opvoering, vr. *pembawaain* *naik*.

Opvolgen, b. w. *vervangen*, *ganti*; *gilir*; *chafaf*, Ar.

Zijne Majesteit werd door zijnen zoon opgevolgd, maka *baginda* poen *diganti* *anaqda*.

—, *inwilligen*, ook: *nakomen*, *toeroet*.

Al zijne bevelen —, *menoeroet* *barang* *titahnja*.

Zijne driften —, *toeroet* *hawa* *nafsoenja*.

De wet —, *toeroet* *sjar'at*; *toeroet* akan *sjar'at*.

Opvolger, m. *pengganti*; *chalfaf*, Ar.

—, *inwilliger*, jang *menoeroet*; *pemoeroet*.

Opvolging, vr. *penggantian*.

—, *navolging*, *toeroetan*.

—, *inwilliging*, *pemoeroetan*.

Bij —, *achtereen*, *bertoeroet-toeroetan*.

Bj — (komen,) *datang* *bertoeroet-toeroetan*.

Opvouwen, b. w. *lipat*, *melipat*.

Stoffen —, *lipat* *kain*.

Opvouwer, m. *pelipat*.

Een — van kleederen, *qasámat*, Ar. *pelipat* *pakéjan*.

Opvreten, b. w. *telan* dengan *rakoos*; *tjaroe*, *tjaroeq*; *loeloer*.

—, niets overlaten, *gegaras*, L.; *makan* *habis* *samoewa*.

Door den roest opgevreten worden, *dimakan* *karat*.

Opvreter, m. *orang* jang *gegaras*, L.; *pentjaroeq*; *orang* *gogaw*.

Opvroolijken, b. w. *menjoekakan* *hati*.

Opvullen, b. w. *memenoehi*; *békin* *penoeh*, L.; *isi* *penoeh*.

Een watervat geheel —, *isi* *penoeh* *tempajan* *sabowah*.

Zich met spijs en drank —, *makan* *minoem* *kenjang* *sakali*.

Opvuller, m. jang *memenoehi*; jang *mengisi* *penoeh*.

Opvulling, vr. *pemenoehan*.

Opwaaaien, b. w. *menerbangkan* *kaätas*.

—, o. w. *openwaaien*, *diboeka* *angin*.

—, o. w. *berpoepoet* *keras*; *bertijojep* *keras*.

De wind woei hevig op, maka *angin* poen *bertijojep* *terlaloeh* *keras*.

Door den wind overwaarts gevoerd worden, *diterbangkan* *angin*.

Opwaarts, *bijw.* *kaätas*.

—, naar de bovenlanden, *ka* *hoeloe*; *ka* *oediq*, L.

— zien, *tengadah*, *menengadah*.

— zien naar den hemel, *menengadah* *ka* *langit*.

— gaan, *naik*.

—, naar de bovenlanden gaan, *pergi* *ka* *hoeloe*; *moediq*, L.

Opwachten, b. w. *menantikan*; *bertoenggoe*; *djalang*, *djelang*, *mendjelang*.

Op de markt —, *bertoenggoe* *di* *pasar*.

—, gehoor geven, *mendjawati*.

Opwachter, m. *orang* jang *menantikan* (*bertoenggoe*).

Opwachting, vr. *pertoenggoean*.

Zijne — bij iemand maken, *mengoendjoengi* *saorang*; *menghadap*.

Opwaken, o. w. *djaga* *dari* *pada* *tidoer*; *bangoen*.

Opwakkeren, o. w. *djadi* *lebih* *keras*.

De wind zal wel —, *maka* *angin* *nanti* *djadi* *lebih* *keras* *djoega*.

Opwakkering, vr. *tambahan*; *hhál* *djadi* *lebih* *keras*.

Opwarmen, b. w. *panaskan*; *panasin* *di* *api*, L.

- Eenen ouden twist —, *menimboelkan poela tjidera jang lama.*
- Opwarming**, vr. *hhal panaskan; pemanasan.*
- Opwasschen**, b. w. *tjoetji.*
 Het linnen —, *tjoetji kain.*
 —, door wasschen verbruiken, *habiskan dengan tjoetji.*
- Opwassching**, vr. *pentjoetjian.*
- Opwassen**, o. w. *toemboeh; djadi besar.*
 —, van menschen en dieren, *djadi besar*, (maar niet: *toemboeh*).
- Opwassing**, vr. *toemboehan; djadi besar.*
- Opwater**, o. w. *zie Oppewater.*
- Opwegen**, b. w. even zwaar zijn, *sama beratnja; sama rata timbanganja; mati.*
 Die rijst weegt tegen dien peper op, *beras itoe mati akan lada itoe.*
 Dit kan daar juist tegen —, *maka ini betoel sama rata timbanganja dengan itoe.*
 Tegen goud —, *ditimbang emas.*
 Peper tegen zout —, *lada ditimbang garam.*
 Niet kunnen —, *koerang berat; ringan; èntèng, L.*
- Opwekken**, b. w. *bangoenkan; kasih bangoen, L.; djagikan; membangkitkan.*
 Gij moet mij om vijf uren —, *maka akoe hendaq dibangoenkan dikaw pada djam poekoel lima; nanti poekoel lima loe mesti kasih bangoen sama kita, L.*
 Op den dag der opstanding zullen de dooden opgewekt worden, *maka orang mati itoe hendaq dibangkitkan pada hari qijamat.*
 Opgewekt worden en ontwaken, *dibangoenkan serta bangoen.*
 —, fig. *opvroolijken, menjoekakan; menggemarkan; bëkin soeka hati, L.*
 —, *indachtig maken, sedarkan.*
 —, *aansporen, adjaq, mengadjaq.*
 Den eetlust —, *menambahi lapar.*
- Opwekkend**, b. n. *prikkelend, pedas.*
 Een —e spijs, *makanan jang pedas.*
 —, *stichtelijk, jang membaiki.*
- Opwekking**, vr. *pembangoenan.*
 —, fig. *hhal menjoekakan.*
 —, *aansporing, pengadjakan.*
 —, *vermeerdering, penambahan.*
- Opwellen**, b. w. een weinig koken, *masaq sedikit.*
 —, o. w. *timboel.*
- Opwelling**, vr. *didih.*
 —, *opborreling, timboelan.*
 —, *het ontstaan (van gedachten,) penimboel.*
- Opwentelen**, b. w. *goeling naik; goeling kaatas.*
- Opwenteling**, vr. *penggoelingen kaatas.*
- Opwerken**, b. w. *menaikkan; kasih naik, L.*
 —, *werkend verbruiken, habiskan dengan kerdja.*
- Met een vaarttuig afvallen en —, *simpang sjoer.*
- Opwerpen**, b. w. door werpen openen, *boeka dengan lèmpar.*
 De deur —, *boeka pintoe dengan sèntag (gagak).*
 Schuim —, *berboehi.*
 Het water werpt blaasjes op, *maka adr itoe bergelembong.*
 Eene schans —, *memboewat bèntèng.*
 Eene vraag —, *bersoewal.*
 Zich tot koning —, *mendjadikan dirinja radja.*
 — om het weder te vangen, *lamboeng.*
 —, *oprispen, serdawah.*
- Opwerving**, vr. *pemboekaän dengan lèmpar.*
 —, *omhoogwerving, pelèmparan kaatas.*
 —, *tegenwerving, pelawanan.*
 —, *daarstelling, pemboewatan.*
 —, *oprichting, pendirian.*
- Opwiegen**, b. w. fig. *opvoeden, pijara, L.; pelihara.*
 —, *onderwijzen, b. w. mengadjar.*
- Opwijken**, b. w. *toendjoep kaatas.*
- Opwinden**, b. w. *tarik naik dengan poelatan.*
 Garen —, *belèj; goempalkan benang.*
 Een uurwerk —, *poetar djám.*
 Een horologie —, *poetar orlodji, verb.*
 —, *aan den gang helpen, mendjalankan; adjaq.*
- Opwinder**, m. *orang jang memoetar.*
- Opwinding**, vr. *pemoelaran.*
 —, fig. *pengadjakan; pengoepakam.*
- Opwippen**, b. w. *djoengkatkan; sanggoet, L.*
 Gedurig —, *berdjoengkat-djoengkatkan.*
 —, o. w. *djoengkat.*
 Gedurig —, o. w. *djoengkat-djoengkat.*
 Haastig —, *bangkit dengan bangat.*
- Opwisschen**, b. w. *zie Opvegen.*
- Opwisselen**, b. w. *koempoel dengan toekar.*
- Opwisseling**, vr. *pengoempoelan dengan toekar.*
- Opwrijven**, b. w. *melwaka dengan oeroet.*
 —, *door wrijven openen, boeka dengan gosog.*
 —, *poetsen, gosog; bëkin bresih, L.*
 —, *op nieuw wrijven, gosog poela; gosog lagi sakali.*
 —, *wrijvend verbruiken, habiskan dengan gosog (oeroet); zie Wrijven.*
- Opzadelen**, b. w. *kenakan pelana; beperpelanakan; taroh sèla, L.*
- Opzadeling**, vr. *hhal kenakan pelana; penarohan sèla, L.*
- Opzagen**, b. w. *boeka dengan gergadji; menggergadji.*
 —, *door zagen wonden, meloeka dengan gergadji.*
 —, *alles zagen, menggergadji samoewa; habiskan dengan gergadji.*

—, fig. van een slecht vioolspeler, *kisil rebab dengan djanggal*.

Opzakken, b. w. *karoengkan*; taroh di dalam karoeng.

—, fig. heimelijk in den zak steken, *sembোনikan didalam sako*, L.

Opzamelēn, b. w. *koempoele*; *himpoe*; *pengoet*.

De stemmen —, *himpoe soewara*.

Opzameling, vr. *pengoempoele*; *penghimpoeenan*.

Opzeggen, b. w. *batja*, *membatja*.

De les —, *batja peladjaran*.

Verzen —, *bernasjid*.

Den koran —, *mengadji goer-an*.

De huur van een huis —, *poetoeskan sewa roemah*.

De huur —, (aan eenen heer,) *minta kaloewar*; (aan eenen bediende,) *kasih kaloewar*, L.; *lepaskan*.

Een kapitaal —, *tagih modal*.

Tot — toe, *sampéj poetoes djandji*; *sahingga tagih poela*; *sampéj minta koembali*.

De vriendschap —, *poetoeskan perçohabatan*.

Opzegging, vr. *pembatjaan*.

—, afstanddoening, afbreking, *katoelakan*; *pemoetoesan*.

— (van dienst aan eenen bediende,) *bilang mesti kaloewar*, L.

Opzeilen, b. w. *bezeilen*, *sampéj belajar*; *sampéj dengan belajar*.

—, opwaarts zeilen, *berlajar ka hoeloe*; *berlajar moediq*, L.

Ik kan dat niet —, (uitvoeren,) *saja tiada mampoe kerdja itoe*, L.; *maka kita tiada berdaja mengerjakan itoe*.

—, verder zeilen, *berlajar lebih djaoeh*.

Opzenden, b. w. naar de bovenlanden, *kirim ka hoeloe*; *kirim ka oediq*, L.

—, naar wal zenden, *kirim di darat (ka darat)*, L.

—, verzenden, *kirim*, *berkirim*.

Dankzeggingen —, *mengoetjap sjoekr*.

Opzending, vr. van goederen, *pengiriman*.

— van personen, *penjoeroehan*.

Opzet, o. fig. *kahendaq*; *nijat*, Ar.; *qisad*, Ar.; *sahadja*.

Een boos —, *nijat jang djahat*.

Met —, *dengan sahadja*; *dengan sengadja*, L.

Iemand met — vermoorden, *memboenoeh orang dengan sengadja*.

Opzettelijk, b. n. *dengan sahadja*; *dengan sengadja*, L.; *jang dipernijatkan (disahadjakan)*.

— Eene — daad, *perboewatan jang dipernijatkan (disahadjakan)*.

Opzetten, b. w. openzetten, *boek*.

Al de deuren en vensters —, *boek* *segala pintoe dan djandela*.

—, overeinzetten, *mendirikan*; *kasih bediri*, L.

De schaakstukken —, *atoerkan boewah tjatoer*.

De knevels —, *mengandam misi (koe-mis)*, L.).

Hout —, *menimboen kajoe*.

Het zegel op den brief zetten, *boeboeh materéj pada soerat*.

Geld —, *betaroh oewang*.

—, wagen, *belandjakan*; *betaroh*.

—, aanhitsen, *mengadoes*; *mengoepag*; *toesoeg*, L.

—, opboeien, *timbo*, *menimbo*; *menimboe*.

Eene kroon —, *mengenakan makota*.

Een' hoed —, *pakéj topi*, L.

Het eten —, *bawa makanan*; *sadjikan*.

—, beginnen, *moelai*; *moelain*, L.

Breiwerk —, *moelai siroet*.

Eenen winkel —, *boek* *waroeng*, L.; *boek* *kedéj*; *boek* *toko*, L.

—, den prijs verhoogen, *naik harga*.

—, bedotten, bedriegen, *berdajakan*; *pedajain*, L.

Vogels —, *pasang koelit boeroeng*; *me-roepakan koelit boeroeng sabagéj roepa jang sedija (mémang)*, L.) *itoe*.

Opzetting, vr. *pemboekaan*.

—, oprichting, *pendirian*.

—, bedrog, *tipoe daja*; *padajaan*.

—, van een zegel, *pemboehoehan materéj (tjap)*, (L.).

Opzicht, o. toezicht, *pemariksaan*.

—, bevel, *paréntah*; *pemaréntahan*.

Onder zijn —, *dibawah paréntahnja*.

Het — over de vestingwerken, *pemariksaan bentèng-bentèng*.

Het — over een jong mensch —, *penoenggoean orang moeda*.

Aan iemand — toevertrouwen, *be-petarohkan pada saorang*.

In dit —, *djika demikian*; *pada hhal ini*; *kaloe bagini*, L.

Ten — e van die zaak, *tentangan perkara itoe*; *akan perkara itoe*.

Ten — e van mij, ten mijnen — e, *akan dakoe*; *kaloe saja*, L.

Met — tot een iegelijk, die de vasten houdt, *adapoen akan barangsiapa jang pegang koewasa*.

Opzichter, m. zie **Opziener**.

Opzichtig, b. n. *berselang-selang*; *berbagéj-bagéj warnanja*.

Opzichtigheid, vr. *peri jang berselang-selang*.

Opzieden, b. w. zie **Opkoken**.

Opzieding, vr. zie **Opkoking**.

Opzien, o. w. *tengadah*, *menengadah*.

Ten hemel —, *menengadah ka langit*.

Niet durven —, *tiada berani menengadah mata*.

Vreemd —, *hhajran akan melihat*.

Opzien, o. *hhál menengadah*; *penengadahan*.

— baren, *beri hhajran*; *menghhajrankan*.

Opziener, m. *opsiner*, Eur.

—, bewaarder, oppasser, *penghawan*.

Een Inlandsche —, *mandor*; *djoeragan*, L.
 —, inspecteur, *djoeroe-pariksa*; *pemariksa*.
 — over de masten, het tuig en want, *djoeroe kantong*.
Opziensambt, o. *pekerdjaän opsiner*, zie **Opziener**.
Opzienster, vr. *perampoewan jang djaga*.
 —, over kinderen, *inang pengasoe*.
 —, min, *baboe*.
 —, bestierster eener huishouding, *'awán*, Ar.
Opzijn, o. w. opgestaan zijn, *soedah bangoen*.
 Nog niet —, *beioem bangoen*.
 Vroeg —, *bangoen pagi-pagi*.
 —, open staan, *ada terboeka*; *ada teboeka*, L.
 —, verteerd zijn, *soedah habis dibooreskan*.
 Alles is op, *samoewa soedah habis*.
Opzingen, b. w. *moelai menjanji*.
Opzitten, o. w. *doedoeg*; *ada berdoedoeg*.
 In het bed —, *doedoeg didalam tempat tidoer*.
 Den ganschen nacht —, *doedoeg berjaga antéro malam*, L. (*soentoeg malam*).
 —, te paard stijgen, *naik koeda*.
Opzoeken, b. w. *tjahari*, *mentjahari*; *tjari*, L.
 —, zoeken en vinden, *tjahari serta dapat*.
Opzoeeking, vr. *pentjaharian*.
Opzolderen, b. w. opschuren, *taroh di loemboeng*, L.; *kasih masoq di loemboeng*, L.; *masoqkan di djelapang*.
Opzoldering, vr. *pembawaän di loemboeng*, L.; *pemusokan di djelapang*.
Opzouten, b. w. *menggarami*; *boeboek garam*; *taroh didalam garam*.
 —, fig. *simpán*; *menaroh*.
Opzuigen, b. w. alles zuigen, *isap samoewa*; *isap habis*.
 —, van een zuigend kind, *menjoesoe habis*.
 —, open zuigen, *boeka dengan mengisap* (*menjoesoe*).
Opzuipen, b. w. *iroep habis*; *habiskan dengan iroep*.
 —, met zuipen doorbrengen, *verzui- pen*, *memboeroeskan dengan minoem 'araq* (*sopi*).
Opzwalpen, b. w. *menganhoetkan kaätas*.
Opzweeren, b. w. *soempah maka sasowatoe barang itoe orang anoe poenja*.
Opzwellen, b. w. zie **Inzwellen**.
Opzwellen, m. zie **Inzwellen**.
Opzwellen, vr. zie **Inzwellen**.
Opzwellen, o. w. *bengkaq*.
 Zijne hand zwol op, *maka tangannya poen bengkaq*.
 —, van den buik, *gemboeng*.
 Een opgezwollen buik, *peroet gemboeng*.
 —, van rivieren, *benoe*.

—, van de zee, *aloen*; *geloembang*.
 —, van den vloed, *adr pasang*.
 —, van schreiende oogen, *baloet*.
 —, rijzen van beslag, *loewab*.
 —, dijen, uitdijen, *mengkaq*.
 —, van het gemoed, *djemawa*.
 —, toornen, *amarah*; *marah*, L.; *goesar*.
Opzwellen, vr. *kabengkakan*, zie **Opzwellen**.
Opzwellen, o. w. *hanjoet*; *timboel*.
 —, opwaarts zwellen, *berenang*.
 —, tegen den stroom —, *berenang ka hoeloe*; *berenang moedig*, L.
Orzwieren, b. w. zie **Opschikken**.
Orakel, o. *wahhjoe*, Ar.
 Goddelijk —, *wahhjoe Allah*.
 — der goden, *soewara dewata*.
 —, zeer wijs mensch, *orang jang amat boediman*.
Orakelblad, o. *soerat wahhjoe*.
Orakeltaal, vr. als: — spreken, *bersoewara sabagéj wahhjoe*.
Oranje, b. n. *narandji*, Perz.; *djingga*.
Oranjeappel, m. *limaw manis*; *narandj*, Ar. Perz.; *djeroeg manis*, L.
 De Japansche —, *limaw Djepoen*; *djeroeg Djepoen*, L.
Oranjebloesem, m. *boenga limaw manis*; *kembang djoroeg manis*, L.
Oranjebloesemwater, o. *adr boenga limaw manis*.
Oranjeboom, m. *pohon limaw manis*; *pohon djeroeg manis*, L.
Oranjekeurig, b. n. *berwarna narandji*.
Oranjelint, o. *flta* (*pita*) *warna djingga*; *flta warna narandji*.
Oranjerie, vr. *tempat pelihjara pohon limaw manis*.
Oranjesap, o. *adr limaw manis*; *adr djeroeg manis*, L.
Oranjeschil, vr. *koelit limaw manis*; *koelit djeroeg manis*, L.
Oranjevisch, m. *lamadang*.
Oranjevlag, vr. *bandera narandji*; *bandera warna djingga*.
Oratie, vr. (ond. w.) *redevoering*, *choelbat*, Ar.
Orberen, b. w. *makan*; *makan habis*; *pakéj*.
Orde, vr. *peratoeran*; *tartib*, Ar.
 —, evenredigheid, *andam*.
 Zonder —, *koesoet*; *lintang*.
 — in woorden en daden, *djontrong*.
 — in woorden, *memeliharakan tartib*.
 Eene goede —, *peratoeran jang baik*.
 —, middelmaat, *sederhana*; *sedang*.
 — op al zijne zaken stellen, *atoerkan segala perkaranya*.
 —, trant, stijl, *tjara*.
 Dat tempeltje is van de Hindoesche —, *maka tjandi itoe tjara Hindoe*.
 Ridder —, *madjlis pahlawán*.
 —, ordeteeken, *blintang*.

Ordeband, o. ordelint, *fitā bintang*.

Ordelijk, b. n. *beratoer*.

—, betamelijk, *gechikt, patoet; baik; senoenoh*.

Een — *gedrag, lakoe djalan jang patoet*.

—, bijw. *dengan atoeran; dengan tartib*.

—, betamelijk, *dengan sapatoetnja*.

Ordelijkheid, vr. *atoeran*.

—, *evenredigheid, andam*.

—, *betamelijkheid, kalakoesan jang patoet*.

Ordelint, o. *fitā bintang*.

Ordeloos, b. n. *tiada baik atoerannja; poeroeq*.

—, *verward, koesoet; lintang-poekang*.

—, bijw. *dengan koesoet; dengang lintang*.

Ordenen, b. w. *atoerkan, mengatoerkan; adjoeng*.

Al de zaken behoorlijk —, *atoerkan segala perkara dengan sapatoetnja*.

Tot priester —, *tahhiskan imám*.

Ordering, vr. *pengatoeran*.

—, *inwijding, tahhís, Ar.*

Ordesbroeder, m. *ráhíð, Ar.*

Order, vr. *bevel, paréntah; oerdi, Eur.*

— van eenen vorst, *títah, sabda*.

—, *wachtwoord, semboejan*.

Ordinantie, vr. (ond. w.) *schikking, atoeran, peratoeran*.

Ordinaris, m. *publieke tafel, spijshuis, roemah makan*.

Ordinarishouder, m. *toewan roemah makan*.

Ordineeren, b. w. (ond. w.) *atoerkan, menjatoerkan; mengandam*.

Ordineering, vr. (ond. w.) *pengatoeran; paréntah; soerat paréntah*.

Ordonnantie, vr. (ond. w.) *zie Bevel*.

— om te betalen, *soerat paréntah bajar*.

De — van eenen geneesheer, *soerat obat*.

Ordonneeren, b. w. (ond. w.) *beri paréntah, zie Bevelen*.

Orgaan, o. (ond. w.) *werktuig, alat; prabot*.

Organisatie, vr. (ond. w.) *regeling, atoeran, peratoeran*.

Organist, m. *pandéj bermain arghánoe (orgel, L.)*.

Orgel, o. *arghánoe, Ar. van het Gr. organon; orgel, L. & ogrol, verb.*

Orgelconcert, o. *permainan orgel, L.; boenji-boenjian arghánoe*.

Orgelen, b. w. *bermain (main) orgel, L.; bermain arghánoe*.

Orgelmaker, m. *pandéj arghánoe; toekang orgel, L.*

Orgelmuziek, vr. *zie Orgelconcert*.

Orgelpeler, m. *zie Organist*.

Orgeltje, o. *mondorgeltje, ginggong; rindang*.

Orgeltreder, m. *boedjang mengindjaq kemboesan arghánoe (orgel, L.)*.

Origineel, b. w. (ond. w.) *sedija; mb-mang, L.*

De originele vorm, *roepa jang sedija*.

Een — *geschrift, noeschat, Ar.*

Orion, m. *een sterrebeeld, bintang adj-djabár; adjajawzá, Ar.*

Orkaan, m. *thoefán, Ar.*

Os, m. *lemboe kabiri; sapi kabiri; sampi kabiri, L.; sapi balijoe*.

—, *rund, sapi; sampi, L.; lemboe; djawi*.

Wilde —, *banteng; lemboe hoetan*.

Ossekop, m. *kapala lemboe; kapala sapi, (sampi, L.)*.

Ossenbloed, o. *darah lemboe*.

Ossendrek, m. *tahi lemboe; tahi sapi, (sampi, L.)*.

Ossendrift, vr. *kawan lemboe*.

Ossendrijver, m. *toekang sampi, L.; goembala lemboe*.

Ossengal, vr. *njali sampi, L.; hampedoe lemboe*.

Ossenhandel, m. *pernijagaan lemboe; djoewal beli sampi, L.*

Ossenhart, o. *djantoenng lemboe; djatoeng sapi; hati sampi, L.*

Ossenhersens, vr. *oetaq lemboe; oetaq sapi, (sampi, L.)*.

Ossenhoorn, m. *zie Ossenhoren*.

Ossenhoren, m. *tandoeq lemboe; tandoeq sampi, L.*

Ossenhuid, vr. *koelit lemboe; koelit sapi; koelit sampi, L.*

Ossenklaauw, vr. *koekoe lemboe; koekoe sapi, (sampi, L.)*.

Ossenkooper, m. *toekang djoewal sampi, L.; orang djoewal lemboe, (sapi, (L.))*.

Ossenleër, o. *koelit lemboe jang disamaq; koelit sapi (sampi, L.) jang disamaq*.

Ossenlever, vr. *limpa lemboe; hampedas sapi*.

Ossenmarkt, vr. *pasar lemboe; pasar sapi; pasar sampi, L.*

Ossenmerg, o. *soemsoem lemboe; soemsoem sapi, L.*

Ossenmest, m. *zie Ossendrek*.

Ossenmuil, m. *moeloet lemboe; moeloet sapi*.

Ossenooq, o. *mata lemboe; mata sapi*.

Ossenpens, vr. *oesoes lemboe; oesoes sapi*.

Ossenpoot, m. *kaki lemboe; kaki sapi*.

Ossenstaart, m. *ékor lemboe; ékor sapi*.

Ossenstal, m. *kandang lemboe; kandang sapi; kandang sampi, L.*

Ossenvlesch, o. *daging lemboe; daging sapi; daging sampi, L.*

Ossenweider, m. *orang jang menamboekan lemboe*.

Ossetand, m. *gigi lemboe; gigi sapi*.

Ossetong, vr. *lidah lemboe; lidah sapi; lidah sampi, L.*

Otter, m. *andjing aër; soenting; kalikara*.

Ottervel, o. *koelit andjing aër*.

Oud, b. n. *bejaard, toeha*.

—, *afgeleefd, afgetobd, rimpoe*.

—, voornalig, vorig, eerste, *lama*.
Eene — e vrouw, *perampoewan toeha*.
De — e of — ste vrouw van eenen man,
bini lama.

Gij zijt een — man, niet in staat ellende te verduren en moeilijke en afmattende werkzaamheden te verrichten, *akan toewanhamba ini orang toeha, tiada dapat bersakit dan mengerajakan pekerdjaän jang soekar dan lelah*.

—, — zijnde, 'oemoer.

Twintig jaren —, 'oemoer' *doewa poeloeh tahoen*.

— en geheel afgeleefd, *djimpö, L*.

Hoe — zijt gij? *berapa loe poenja 'oemoer? L; berapa toewan poenja 'oemoer?*

Hoe — is die rijst? *berapa toehanja beras itoe?*

Een — huis, *roema toeha*.

Het — e (vroegere) huis, *roemah lama*.

—, bejaard, hoog in jaren, *oedar*.

Een — kleed, *kain toeha*.

—, versleten, *rodjot; amoh*.

— e lieden, ook: ouders, *orang toeha*.

De — e mensch, *orang lama; orang berdosa*.

— e instelingen, 'adat lama; 'adat dhoeloe.

Het — e verbond, *perdjandjian lama*.

Een — e vriend, *cohhbat lama*.

Eene — e mode, *tjara lama*.

—, uit de oudheid, 'atig, Ar.; *dari dahoeloekala*.

De — e volkeren, *orang jang dahoeloekala; orang dhoeloekala, L*.

De — e geschiedenis, *hikajat orang dahoeloekala*.

Voor (in) — e tijden, *dahoeloekala; dhoeloekala, L; poerbakala*.

Een — inwoner, — gast, *orang lama*.

Oudachtig, b. n. *toeha sedikit*.

—, bejaard, *soedah ada 'oemoer; oedvr*.

—, van middelbare leeftijd, 'oemoer *sedang*.

Oudbakken, b. n. *toeha*.

— brood, *roti toeha*.

Oude, m. fam. de oude, *si toeha*.

Oudelijk, b. n. *toeha*.

Oude-mannenhuis, o. roemah pijara *orang laki-laki toeha*.

Ouder, m. *bapa; ajah, ajahnda, Hoft*.

—, vr. *ma, ema; iboe; bonda, Hoft.; indoeng; indoes; emag*.

—, b. n. *lebië toeha; toehaän, L; zie Broeder*.

Ouderdom, m. 'oemoer, Ar.; *oesija*, uit het Skr.

Hooge —, 'oemoer *toeha*.

Mannelijke —, 'oemoer *sedang*.

Ouderliefde, vr. *pengasihän akan iboe bapa; tjinta sama orang toeha, L*.

Ouderlijk, b. n. *iboe bapa; orang toeha*.

De — e woning, *roemah iboe bapa; roemah orang toeha*.

— e liefde, *pengasihän iboe bapa akan*

anaqnja; tjinta orang toeha sama anaqnja, L.

Het — e hart, *kati orang toeha; kati iboe bapa*.

Ouderling, m. *penatoeha*.

Ouderlingschap, o. *pangkat penatoeha*.

Ouderloos, b. n. *tiada beriboe-bapa; trada poenja ma bapa; jatim, Ar.; pijatöe*.

Oudermin, vr. zie **Ouderliefde**.

Ouders, meerv. *ma bapa; ajah bonda, Hoft.; iboe bapa; abawäni, Ar*.

Zijne Hoogheid gedacht nu aan zijne —, *maka baginda poen terkenanglah akan ajah bondanja*.

Ouderwets, bijw. *seperti 'adat dahoeloekala; kaja 'adat dhoeloe, L; tjara dhoeloe, L*.

Ouderwetsch, b. n. 'adat (*tjara*) *dahoeloekala, (dhoeloekala, L)*.

Ouderwetschheid, vr. *peri 'adat dahoeloekala*.

—, oudheid, oude tijd, *zamän dahoeloekala; tampo dhoeloekala, L*.

Oude-vrouwenhuis, o. roemah pijara *orang perampoewan toeha*.

Oudheid, vr. *kaädaän jang toeha; kalamaän*.

De — van zijn geslacht, *kalamaän bangsanja*.

—, de oude tijd, *zamän dahoeloekala; tampo dhoeloekala; gidm, Ar*.

Door — zal het huis instorten, *oläh sabab kaädaännja jang toeha maka roemah itoe hendaq roeboeh*.

De helden der —, *pahlawän zamän dahoeloekala*.

—, oudheden, voorwerpen der —, *serba orang dahoeloekala*.

Oudheidkenner, m. *orang jang faham pada 'ilmoe zamän dahoeloekala*.

Oudheidkunde, vr. 'ilmoe *zamän dahoeloekala*.

Oudovergrootmoeder, vr. *mojang perampoewan*.

Oudovergrootvader, m. *mojang*.

Ouds, bijw. van —, *pada zamän dahoeloekala; tampo dhoeloe, L*.

Oudste, b. n. *terlebië toeha*.

— des volks, *pertoeha*.

— kind, *anaq soeloeng; anaq pembarap, L*.

Oudtijds, bijw. *tampo dhoeloe, L; pada zamän dahoeloekala; poerbakala*.

Oudvader, m. *bathriq, Ar*.

—, kerkvader, *aboe mardjid, Ar.; ajah grédja*.

Oudwitsch, b. n. *perampoewan toeha*.
— e vertellingen, *tjaritera perampoewan toeha*.

Outaar, o. zie **Altaar**.

Outer, o. zie **Altaar**.

Ouwel, m. *awel, verb.; lak-laketan*.

Gewijde —, *goedäs, Ar*.

De bedienaar van den gewijden —, *cahhiboe 'lgoedäs, Ar*.

Ouweldoos, vr. *boeda avel*; *tempat lak-lakstan*.

Ouwelkan, vr. voor gewijde ouwels, *pijala goedás*.

Ovaal, b. n. *boelat telor*.

Oven, m. *dapoer*; *tanoer*; *fornna*, Ar.; *orlo*, Ar.

—, steenbakkerij, *lijo*.

Een brandende —, *tanoer jang bernjaja*.

Eenen — heet stoken, *menghangatkan dapoer (tanoer)*.

Ovendeur, vr. *pintoe dapoer*; *pintoe tanoer*.

Ovengaffel, vr. *besi pengoepaq tanoer (dapoer)*; *besi rodog*.

Ovengat, o. *moeloet tanoer (dapoer)*.

Ovenhuis, o. *roemah tanoer*; *roemah dapoer*.

Ovenkrabber, m. *besi penggaroeg tanoer (dapoer)*.

Ovenplaat, vr. *perada tanoer (dapoer)*.

Ovenstok, m. zie **Ovengaffel**.

Over, bijw. overig, als overschot, te veel, *lebih*, *lebihnja*; *terlaloe banjaq*.

Er is geld —, *ada oewang lebih*.

Het geld, dat er — is, *lebihnja oewang itoe*.

—, voorbij, *laloe*; *liwat*, L.; *habis*.

Het onweer is —, *thoefán soedah laloe*.

— en weer, *sabelah-menjabelah*.

De beide partijen zijn — en weer overeengekomen, *maka kadoewa péhaq itoe berdjandji sabelah-menjabelah*.

—, voorz. boven, *atas*; 'ala, Ar.

— u, — hem, 'alajkoem, Ar.; 'alajhi, Ar.; *atasanja*.

Het zwaard ging — zijn hoofd, *maka pedang itoe-poen laloe atas kapalanja*.

— land, *di darat*.

— land reizen, *berdjalan di darat*.

— zee reizen, *berdjalan di laet*.

De golven gingen — mij heen, *maka ombaq poen menoetoeq hamba*.

— eene brug gaan, *djalan di djembatan*.

— eene plank gaan, *djalan di papan*.

Met iemand — weg zijn, *berdjalan bersama-sama saorang*.

Met iemand — weg kunnen, *dapat moewáfagat dengan saorang*; *boléh pakat sama saorang*, L.

— het veld gaan, *djalan di padang*.

— Samarang naar Soerabaja gaan, *toe oet djalan negeri Samarang akan pergi ka negeri Soerabaja*; *mampir di Samarang poer pegi di Soerabaja*, L.; *singga di Samarang laloe ka Soerabaja*.

Langen tijd — iets doorbrennen, *mengoesahkan diri lama-lama akan menderdjakan barang sasoeawatoe*.

— eene zaak denken, *timbang-menimbang soewatoe perkara*; *mempikirkkan soewatoe perkara*.

— den oorlog spreken, *bitjara dari perang*, L.; *berkata-kata dari pada perang*.

—, terwijl, *salama*; *salagi*.

— tafel zeide hij, *salagi doedoeq di méjaj maka ija-poen berkata*.

— die zaak, om die zaak, *karana perkara itoe*; *dari pada perkara itoes*; *dari itoe perkara*, L.

Hij is — zijne vrouw in den rouw, *maka ija-poen berkaboeng karana bininja mati*.

— iets twisten, *berbantah dari pada apa-apa*.

—, aan gene zijde, *di sabrang*.

— de rivier wonen, *doedoeq di sabrang soengéj (kali)*, L.)

— de rivier gaan, *menjabrang*.

Ik zal mijne gunsten overvloedig — hem uitstorten, *koelimpahkan kaatasnja karoenjakoe*.

Hij heeft macht — mij, *maka tjalah jang berkoewasa atas hamba*.

De overwinning — zijne vijanden behalen, *mengalahkan moesoehnja*.

De overwinning — den vijand, *kame-nangan atas moesoeh*.

— iemand waken, *mendjaga atas saorang*.

Zich — iets verheugen, *menjoekakan diri karana sasoeawatoe perkara*; *djadi soeka hati dari sebab satoe perkara*, L.

— de duizend rijkdaalders, *lebih dari pada sariboe ringgit*; *lebih sariboe ringgit*, L.

— den tijd blijven, *tinggal lebih lama dari pada waqtoe jang tamtoe*,

Het is reeds — tien uur, *soedah laloe djám poekoel sapoelceh*; *soedah liwat poekoel sapoeloeh*, L.

— de helft, *lebih dari pada satengah*.

— vijf dagen, *lagi lima hari*; *dalam lima hari*.

— iemand zitten, *doedoeq berhadap saorang*.

— iemand te zitten is iets anders dan voor iemand te zitten, *doedoeq berhadap saorang itoe lain dari pada doedoeq di hadapan (di moeka) orang*.

Zijn huis staat tegen — het mijne, *maka roemahnja itoe berhadap roemahkoes*.

— het gebergte, *di balik goenoeng*.

Overademen, b. w. *menapasi*; *menapasin*, L.

Overal, bijw. *koeliling*; *pada segala tempat*; *dimana-mana*; *barang dimanamana*; *pada sabarang tempat*; *sagenap sana-sini*; *pada sagenap tempat*.

Overalomtegenwoordig, b. n. *hhádlir* *pada sabarang tempat*.

Overalomtegenwoordigheid, vr. *hhádlirat* *pada sabarang tempat*.

Overasemen, b. w. zie **Overademen**.

Overazen, b. w. *beri makan terlaloe banjaq*; *soewapkan terlaloe banjaq*.

Overbabbelen, b. w. *tjoera terlaloe amat*, zie **Babbelen**.

—, overbrengen, *verklikken*, *selengkar*.

Overbekend, b. n. *masjhoer*, Ar.; *katahoean dimana-mana*.

Overbevolkt, b. n. *ma'moer terlaloe sangat*.

Overbevruchting, vr. *hhál menghhámilkan (memboentingkan) terlaloe sangat*.

Overbieden, b. w. *tawar lebih*.

Overbinden, b. w. *over iets, ikat diatas*.
—, *andermaal binden, ikat poela; ikat lagi sakali*.

Overbinding, vr. *pengikatan poela; pengikatan lagi sakali*.

Overblazen, b. w. *nog eens blazen, tijeop poela; tijeop lagi sakali*.
—, *goud over iets blazen, menijeopi dengan emas (dengan aèr emas)*.

Overblazing, vr. *penijeopan poela*.
—, *(van verguldsel), penijeopan dengan aèr emas*.

Overblijfsel, o. *van spjjs, sisa; sisa makanan*.
—, *overschot, baqijat*, Ar.
—, *nalatenschap, peninggalan*.
—, *van eenen heilige, barang poesaka orang marrhoem*.
—, *been, beenderen, toelang*.
—, *spoor, merk, bekas*.
—, *en van Madjapahit, bekas negeri Madjapahit*.

Overblijven, o. w. *tinggal; lebih; sisa*.
Hij is nog overgebleven, *maka ija djoega jang lagi tinggal*.
Tot dat er zelfs niet één man van dit ons volk, dat drieduizend man telt, zal —, of wij verstrooien den vijand door den bijstand van God den Allerhoogste, *hingga tiada tinggal dari pada gawm kita jang tiga riboe ini saorang djoewa poen ataw kita-pejahkan sateroe itoe dengan toeloeng Allah ta'ála*.
Er blijft achttien over, *ada lebihnja delapan-belas*.
Een jaar —, *menahoem*.
Dit is van het eten overgebleven, *maka inilah sisanja makanan*.

Overbluffen, b. w. *beri dahsjat; angas*, L.; *békin kasompokan*, L.

Overbodig, b. n. *bijw. lebih dari pada hhádjat; terlaloe banjaq*.
—, *onnoedig, tiada oesah; tra oesah*, L.

Overbodigheid, vr. *kalaloean; kalebihan dari pada hhádjat*.

Overbodiglijk, b. w. *zie Overbodig*.

Overbranden, b. w. *bakar poela; bakar lagi sakali*.

Overbreien, b. w. *siroet poela*, *zie Breien*.

Overbrengen, b. w. *bawa serahkan; kasih*, L.; *sampéjkan*.
Eene tijdj —, *bawa chabar*.
Eenen brief —, *bawa soerat*.
En al de woorden van ... werden door hem overgebracht aan, *maka segala kata ... poen disampéjkanjalalah kapada*.

Sleutels —, *serahkan anag koentji*.
Hij heeft al wat overgebracht, *(al wat doorgestaan), maka orang itoe soedah banjaq menderita (çabar)*.
—, *verklikken, selengkar*.
—, *overplaatsen, pindahkan*.
Eene som op de rekening van een volgend jaar —, *pindahkan soewat djoemlah pada soerat hitoengan tahoem jang didepan*, L. *(dihadapan)*.

Overbrenger, m. *orang jang membawa; pembawa*.

Overbrenging, vr. *pembawaân*.
—, *verplaatsing, pemindaham*.
—, *verbabbeling, penjelenggaran*.

Overbrieven, b. w. *memberi tahoe dengan soerat; kasih bertahoe sama soerat*, L.
—, *verklikken, selengkar; tjoeloeng*.

Overbrieving, vr. *pemberian tahoe dengan soerat*.
—, *verklapping, penjelenggaran*.

Overbroek, vr. *tjelana loewar, zie Broek*.

Overbuigen, b. w. *tjenderoengkan; membentoeangkan; békin bèngkoq*, L.; *bèngkokin*, L.
—, *o. w. tjenderoeng; bèngkoq*.

Overbuitelen, o. w. *soesang, menjoesang*.

Overbuur, m. *orang tetangga jang di sabrang; orang sakampoeng jang berhadapan*.

Overcompleet, b. n. *(ond. w.) terlaloe banjaq; lebih; lebih dari pada hhádjat*.

Overdaad, vr. *kalampawan; kalaloean; kalebihan*.
In — *leven, memboeroeskan harta dengan kalampawan*.

Overdacht, b. n. *ihhtisáb*, Ar.

Overdadig, b. n. *terlaloe amat; terlaloe sangat; lampaw*.
—, *bijw. dengan lampaw*.

Overdadigheid, vr. *terlaloean; kalaloean*.

Overdansen, b. w. *menari poela; bala lagi sakali*, L.

Overdeelen, b. w. *membahagi poela; bagi lagi sakali*, L.

Overdek, o. *selimoet*.
—, *scheepsdek, tingkat kapal*.
—, *van eene prauw, geleomat*.

Overdeken, b. w. *toetoeop; toedoeng*.
Met zeildoek —, *toetoeop dengan kain lajar*.
Een huis —, *onder dak brengen (van riet), beperatapkan; taroh atap*; —, *met pannen, taroh gentèng; bepergentèngkan*.
Met schaamte —, *memberi maloe; bepermaloeakan*.
Het geheele lichaam —, *mengeloeboengi*.
—, *op nieuw dekken, toetoeop poela; toedoeng poela; toetoeop lagi sakali*.

Overdekking, vr. *penoetoeopan; penoedoengan*.

Overdeksel, o. *selimoet; kain toetoeop*.

Overdelven, b. w. gali poela; loemi lagi sakali, L.

Overdenken, b. w. fikir; timbang-menimbang.

Eene moeielijke zaak —, timbang-menimbang perkara jang soekar (moesjikil).

Overdenker, m. orang jang timbang-menimbang (fikir).

Overdenking, vr. fikiran; penimbangan; pengiraan.

In diepe — verzonken zijn, terfakoer. Stof tot —, bakal peringatan hati.

Overdeur, vr. pintoe jang berhadap.

Overdeicht, b. n. terlaloe rapat; terlaloe kerap.

Overdienen, o. w. masoq kerdja lebih lama dari pada djandji; berchidmat lebih lama dari pada wadjib.

Overdiep, b. n. terlaloe dalam; lebih dalam dari pada jang mesti, L.

Overdik, b. n. terlaloe tebal, zie Dik.

Overdoen, b. w. beri; kasih, L.

—, nog eens doen, boewat poela; békin lagi sakali, L.

—, zie Overdekken.

Overdoopen, b. w. zie Herdoopen.

Overdracht, vr. pembawaan; pemindahan.

Eene — van een huis doen, menjoeratkan roemah atas nama orang lain; pindahkan roemah atas nama orang lain.

Bij —, overdrachtelijk, dengan 'ibarat; oepamanja; dengan oepama.

Overdrachtsbrief, m. soerat transport, L.; soerat pindah nama jang ampoenja.

Overdrachtelijk, bijw. dengan 'ibarat; oepama, oepamanja; andenja, L.

Overdragen, b. w. pindahkan; bawa di lain tempat, L.

Eene schuldvordering aan iemand —, serahkan penagihan hoetang kepada lain orang.

Eene betrekking —, serahkan pekerjaan (djawatan).

—, zie Overbrieven.

Overdrager, m. ajuwer, koeli, L.; orang jang pindahkan.

—, overbriever, penjelengar.

Overdraging, vr. pembawaan pada lain tempat; pemindahan.

Overdreven, b. n. en bijw. terlaloe amat; bahina, bhina; sangat; boekan patoet; perbola.

—e denkebeelden, ingatan jang terlaloe amat; ingatan jang boekan patoet.

— beleefd, terlaloe amat sopan.

Overdrevenheid, vr. kasangatan; kalakoean jang terlaloe amat.

Overdrijven, b. w. halaw ka sabrang; boeroe ka sabrang.

—, o. w. hanjoet ka sabrang.

—, fig. te ver gaan, melaloei; terlaloe amat.

Het vasten —, berpoewasa terlaloe amat.

Overdrijving, vr. hhal melaloei.

—, te groote tjver, moebalaghat, Ar.

Overdrinken, (zich) wed. w. minoem terlaloe banjaq.

Overdroevig, b. n. sangat doekatjita.

—, bijw. dengan sangat doekatjita.

Overdroog, b. n. terlaloe amat kering.

Overdrogen, b. w. sikat lagi sakali.

Overdruk, b. n. te druk, terlaloe banjaq kerdja; terlaloe masjhoel.

—, zie Herdruk.

Overdrukken, b. w. tera; tjitaq, L.

—, zie Herdrukken.

Overduidelijk, b. n. terlaloe terang; terang sakali.

Overduin, b. n. terlaloe tipis.

Overduwen, b. w. naar de overzijde duwen, toelag ka sabrang.

Overdwars, bijw. lintang, terlintang.

— leggen, melintang.

— aanzien, mengerling dengan skor mata.

Overdwarsen, b. w. dwarsboomen, melintang; menjoekarkan.

Overdwellen, b. w. sikat poela; sikat lagi sakali.

Overeen, bijw. over, boven elkander, satengah atas satengahnja.

Overeenbrengen, b. w. mematoetkan; memoewafagatkan; samakan.

Overeenkomen, o. w. ada sama; banding.

Dit komt met dat overeen, maka ini ada sama dengan itoe.

Daar komt niets mede overeen, maka itoe sakali tiada bandingannja.

Zijne woorden komen met zijne daden overeen, katanja sama dengan perboewatannja.

Nu kwamen zijne vrienden overeen, maka segala cöhhbatnja menjertoi.

Mijne gedachten komen met de uwe niet overeen, sangkakoet tiada menjertoi dengan sangkamoe itoe.

Met elkander —, moewafagat, Ar.; pakat, L.; menjertoi; berdjandji.

Zij kwamen overeen den afgezant te vermoorden, maka marika-itoe-poen moewafagat akan memboenoeh oetoesan itoe.

Is er niet overeengekomen? tiadakah soedah berdjandji?

Overeenkomst, vr. bandingan, perbandingan; kasamaan; idjma', Ar.; ittifaq, Ar.; moenisaba, Ar.

Niemand had enige — met de prinses, maka toewan poeteri itoe-poen tiada sakali bandingannja.

—, verdrag, perdjandjian; djandji; 'aqd, Ar.

Want (de tijd) der — is verstreken, karana telah sampjlah perdjandjian.

—, overeenstemming, moewafagat; pakatan, L.

Eene — sluiten, berdjandji; memboewat perdjandjian.

— van verscheidene talen, *kasamaän* beberapa bahasa.

Overeenkomstig, b. n. *sama dengan*; *toeroet*; *patoet* dengan; *jang* seperti; *moenásib*, Ar.

De kopij is — het origineel, *maka salinan soerat itoe sama* dengan *noeschat*.

Dat is — 's konings bevel, *itoe toeroet titah radja*.

— zijnen hartewensch, *jang seperti kahendaq hati*.

Hare stem is — de muziek, *maka soewaranja poen patoet* dengan *boenji-bce-njian*.

Overeenkomstigheid, vr. *çifat jang sama*; *çifat jang berpatoetan*.

Overeenkomstiglijk, bijw. *berpatoetan* dengan; *sama* dengan.

Overeenstemmen, o. w. *menjertai*; *bermoewáfaqat*; *berpakat*, L.; *berpatoetan*; *ada sama*.

Doen —, *memoewáfaqatkan*; *mematoetkan*.

Overeenstemmend, b. n. *sama*; *berpatoetan*.

Alzoo stemmen alle geleerden overeen, *demikijan segala hhakim menjertai*.

—, van een gevoelen zijn, *ikoet kata*.

Overeenstemming, vr. *moewáfaqat*; *pakatan*, L.; *ittifáq*, Ar.; *wifáq*, Ar.

— in gevoelen, *sabitjara*; *sahati*.

Overeenzaam, b. n. *terlaloe soenji*; *terlaloe sepi*, L.

Overeeregisteren, bijw. *soedah tiga hari* lamanja.

Overeggen, b. w. *menjisir* (*menggarceq*) tanah lagi sakali.

Overeind, bijw. *berdiri*.

— staan, *berdiri betoel*.

— zetten, *mendirikan*; *kasiñ bediri*, L.

— rijzen, *bangoen*; *bangkit*.

Overeischen, b. w. *minta harga* *terlaloe besar*; *melebih-lebih* harganja.

Overeischer, m. *jang minta harga* *terlaloe besar*.

Overeisching, vr. zie **Overeischen**.

Overerving, vr. *besmetting*, *samparan*.

Overeten, b. w. *djadi sakit* *sabab makan* *terlaloe banjaq*.

Overfluiten, b. w. *berbangsi* *poela*; *main* *soeling* lagi sakali.

Overfraai, b. n. *terlaloe amat* *indah*; *terlaloe bagoes*, L.

Overgaaf, vr. *penjerahan*; *pemberian*.

De — van eenen brief, *pemberian soerat*.

De — van een kasteel, *penjerahan kota*.

Overgaan, o. w. *laloe*; *lari*; *pindah*; *ganti*.

Tot den vijand —, *lari* *kapada* *moesoeh*.

Van het eene schip op het andere —, *pindah* *dari* *pada* *saboewah* *kapal* *kapada* *saboewah* *kapal* *jang* *lain*.

Tot iemands gevoelen —, *toeroet* *bitjara* *saorang*; *djadi* *sabitjara* *dengan* *saorang*.

Tot eene andere godsdienst —, *ganti* *agama*.

Tot iets —, *besluiten*, *tantoekan*; *pa-jokean*; *soedi*.

Tot iets anders —, *iets* *anders* *be-proeven*, *tjoba* *pekerdjaän* *jang* *lain*.

Tot een ander voorwerp —, *laloe* *ka-pada* *barang* *jang* *lain*.

—, *ophouden*, *berhenti*.

—, *verdwijnen*, *hilang*; *lenjap*.

De koorts zal wel —, *maka* *demam* *itoe* *nanti* *hilang* *djoega*.

De stad is aan den vijand overgegaan, *maka* *negeri* *itoe* *soedah* *diserahkan* *kapada* *moesoeh*.

De bel gaat niet over, *lotjeng* (*genta*) *itoe* *ada* *tersangkoet*; *lotjeng* *trada* *maoe* *beboenji*, L.

— op, *poelang* *kapada*.

De regering is op den kroonprins overgegaan, *maka* *peramentahan* *itoe-poen* *poelang* *kapada* *radja* *moeda*.

Tot bederf —, *djadi* *boesoek*.

Eene brug —, *laloe* *di* *djembatan*; *dja-lan* *di* *djembatan*.

Zich —, *overloopen*, *melelahkan* *diri* *dengan* *bedjalan* *terlaloe* *banjaq*.

Overgaan, b. n. *terlaloe masoq*; *terlaloe* *matang*, L.

Overgaderen, b. w. zie **Overgaren**.

Overgang, m. *laloe*; *larian*; *pergantian*; zie **Overgaan**.

De — tot eene andere godsdienst, *per-gantian* *agama*.

De tijd van —, (als de schaduw even lang is als het voorwerp), *waqtos* *dja-wáz*, Ar.

De — eener stad, *penjerahan* *negeri* *saboewah*.

Overgapen, b. w. (zich), *kanga* (*nganga*) *terlaloe* *amat*, zie **Gapen**.

Overgaren, b. w. *simpan* *dengan* *koem-poel*; *simpan*.

Overgauw, b. n. *terlaloe* *tjepat*.

Overgave, vr. zie **Overgaaf**.

Overgegeven, b. n. *boos*, *djahat*; *fásiq*, Ar.; *kapista*.

Een — *booswicht*, *risaw* *jang* *djahat* *sakali*.

Een — *lichtmis*, *orang* *jang* *sangat* *doekana*.

Eene — *e* *lichtekooi*, *soendal* *jang* *amat* *doekana*; *soendal* *tangsi*, *soendal* *matros*, L.

Overgegevenheid, vr. *kalakoean* *orang* *djahat*; *perangéj* *orang* *fásiq*.

Overgeloof, o. *tachajael*, Ar.

Overgeloovig, b. n. *moetachajil*, Ar.

Overgenoe, bijw. *lebih* *dari* *pada* *tjoe-koep*; *lebih* *dari* *pada* *jang* *berhakkajat*.

Overgeven, b. w. in iemands handen

stellen, *serahkan; berserah; beri; bepersembahkan; membawa; lepaskan; oendjoeng; bertarokkan.*

De regeering aan zijnen opvolger —, *serahkan pemarentahan kepada gantinja.*

En gaven de wapens over, dan *berserah sendjata.*

Eenen brief aan den koning —, *bepersembahkan soerat kepada radja.*

Zich aan God —, *membawa diri kepada Allah; serahkan diri kepada Allah.*

Zijnen boedel aan zijne schuldeischers —, *lepaskan serta serahkan segala perkakas roemahnja itoe kepada jang menghoetangi.*

Zijne aanspraak op iets —, *lepaskan hhaqnja atas barang soewatoe.*

Zich aan zijne driften —, *menoerost hawa-nafsoenja.*

—, *overreiken, oendjoeng.*

Zich geheel aan iemand —, (toevertrouwen), *bertarokkan diri kepada saorang.*

Het niet licht —, *keras hati; kandjang.*

—, *braken, moentah.*

Overgeving, vr. *kaserahan; pemberian; persembahan; pembawaan; pelepasan; peng-oendjoengan; penarohan, zie Overgeven.*

—, *braking, moentah.*

Overgevoelig, b. n. *terlaloe amat piloe rasa hati.*

Overgewicht, o. *mombong; lebihnja timbangan.*

Overgierig, b. n. *terlaloe amat kikir.*

Overgieten, b. w. een weinig of gedeeltelijk, *toewang.*

Geheel —, uit het eene vat in het andere, *salinkan.*

—, *storten, toempah.*

—, *begieten, menjirami; siramin, L.*

Gesmolten lood —, *toewang timah hantjoer.*

Gesmolten metaal —, *toewang laboeran.*

Overgieting, vr. *penoewangan.*

Geheele —, *penjalinan.*

Overglijden, o. w. *kelintjir; plesed, L.*

Overgoed, b. n. *terlaloe baik.*

—, *bijw. atas peri jang terlaloe baik.*

—, *overkleeding, badjoe loewar; kain loewar.*

Overgoedheid, vr. *perangéj jang terlaloe baik.*

Overgolven, b. w. *tjoetjoer.*

Overgommen, b. w. *sapos lagi dengan aer getah.*

Overgooien, b. w. naar de andere zijde gooien, *lempar ka sabrang.*

—, *gooiende met iets bedekken, menghamboeri.*

Overgrillig, b. n. *terlaloe banjaq tingkah.*

Overgroeien, o. w. *toemboeh ka sabelah.*

Overgroot, b. n. *terlaloe amat besar; terlaloe besar.*

Overgrootmoeder, vr. *nendq besar jang perampoewan; koempi; L.*

Oud —, *dadoeng perampoewan, L.*

Overgrootvader, m. *nendq besar jang laki-laki; pojang, mojang.*

Oud —, *dadoeng, dagoeng, L.*

Overhaal, m. *overtoom, tempat penjabrangan; pangkalan.*

Opzichter over eenenen —, *panghoeloe pangkalan.*

Overhaasten, b. w. *membangatkan amat.*

—, o. w. *berbungat; goepoeh.*

Een overhaast bevel, *perintah jang goepoeh.*

Eene zaak, die overhaast wordt, gelukt zelden, *maka perkara jang dibangkitkan itoe djarang djadi.*

Overhaastig, b. n. *bangat-bangat; riboet-riboet.*

Overhaasting, vr. *kabangatan; kagoepoehan.*

Iets met — doen, *membangatkan barang perkara.*

Overhalen, b. w. over een water, *bawa di sabrang; menjabrangkan.*

Den haan —, *tarik pemitik.*

—, *bewegen, mentjenderongkan; mengadjaq toeroei.*

—, *distilleeren, koekoes.*

—, *bestrafpen, menghardig.*

Overhaler, m. *veerschipper, toekang penjabrangan*

—, *beweger, beprater, pemboedjoeq jang mentjenderongkan.*

—, *sschuit, perahoe penjabrangan.*

Overhaling, vr. *penjabrangan.*

—, *beprating, pemboedjoekan; pentjenderongan.*

—, *van den haan, penarikan pemitik.*

—, *distilleering, pengoekoesan.*

Overhand, vr. *kalebahan; kamenangan.*

De — *krjgen, menang; mengalakkan.*

—, *toenemen, bertambah-tambah.*

Overhandigen, b. w. *serahkan; beri; kasih di tangan, L.*

Overhandiging, vr. *penjerahan.*

Overhands, bijw. met den rug der hand, *dengan poenggoeng tangan.*

—, *naaien, menghoeboeng dengan mendjahit.*

—, *beurtelings, bijw. berganti-ganti.*

Overhandsch, b. n. als: eene — e naad, *perhoeboeng djahit.*

Overhangen, o. w. *singit; tjenderong; lentor.*

De muur hangt over, *tombog itoe singit.*

Met eenen bocht —, *rondoq.*

Het schip helt al te veel over, *maka kapal itoe-poen singit terlaloe amat.*

Boomtakken die —, *tjabang pohon jang lentor (tjenderong).*

—, *zoo als de ciprestakken enz., lalita.*

—, *over of boven (iets) hangen, bergantoeng atas.*

— (van armen, beenen of een kleed over iets heen,) *lampaq, lampéj.*

Overhanging, vr. overhelling, *katjenderongan*.

Overharken, b. w. *menjisir* (menggaroeg) tanah poela.

Overhaspelen, b. w. *melikas* poela.

Overhebben, b. w. *ada lebih*; *tinggal*; *masih ada*, L.

—, te veel hebben, *ada lebih dari pada tjekoep*.

Er is geen gulden over, *tiada tinggal satoe roepja*.

Er is een kojan rijst over, *ada lebihnja satoe kojan beras*.

Weinig voor iets —, *tiada soeka akan soewatoe barang*.

Overhechten, b. w. *menghoeboeng* poela; *djeloej*; *oer lagi sakali*.

Overheen, bijw. *lampoeh*; *atas*.

Hij ging er —, *maka ija-poen melampoeh itoe*.

Er — stappen, (niet achten) *tiada indahkan*; *tiada membilangkan*.

Dat gaat er —, *maka adalah itoe terlaloe amat*.

Er een matje — leggen, *taroh tikar atas itoe*.

Overheer, m. *toewan*; *datoe*, *datoeg*.

—, gebied, *maha-radja*; *soelthán*, Ar.

Overheeren, b. w. *memarentahkan*; *diper-toewan*.

—, veroveren, overweldigen, *mengalahkan*; *menggagahi*.

Overheering, vr. *pemarentahan*; *pertoewanan*.

Overheerlijk, b. n. *indah-indah sakali*; *terlaloe perméj*; *terlaloe bagoes*, L.

Overheerschen, b. w. *memarentahkan*; *dipertoewan*.

—, tot knechten maken, *berhambakan*.

—, overwinnen, overweldigen, *mengalahkan*; *menang*; *menggagahi*.

Overheerscher, m. *jang dipertoewan*; *maha-radja*; *soelthán*, Ar.

Overheersching, vr. *pertoewanan*; *pemarentahan*.

Overheid, vr. *segala orang besar*; *hákím*; *kapala*.

De — *gehoorzamen*, *toeroet parentah orang besar*; *melakoekan* (*djoenjoeng*) *titah*.

Overheidsambt, o. *djabatan orang besar*.

Overheidspersoon, m. *orang besar*.

Overheidspost, m. *djabatan orang besar*; *pekerdjaan orang besar*.

Overhekelen, b. w. *tinggar poela*, zie **Hekelen**.

Overhelder, b. n. *terlaloe bresih*, zie **Helder**.

Dat linnen is — *gewasschen*, *itoe kain soedah ditjoetji terlaloe bresih*.

Overhellen, o. w. *singit*; *tjenderong*.

Het schip helt over, *maka kapal itoe singit*.

— om hem koning te maken, *tjenderong akan meradjakan dija*.

Overhelling, vr. *kasingitan*; *katjenderongan*.

Overhemd, o. *kamadja loewar*.

Overheusich, b. n. *terlaloe sopan*; *terlaloe manis*.

Overhippelen, b. w. zie **Overhuppelen**.

Overhippen, b. w. zie **Overhuppelen**.

Overhoef, m. *toemboehan diatas koeko koeda*.

Overhoeks, b. n. en bijw. *séroeng*.

— meten, *djoeroeng*.

— leggen, *séroengkan*; *taroh séroeng*.

Overhoop, bijw. *koesoet*; *lintang-poekang*; *tetjampoer*, L.; *toenggang-lenggang*.

—, in de grootste wanorde, *tjeréjberéj*; *lintang-poekang*.

— halen (meubelen, goederen,) *membilaskan*.

— smijten, *mengoesoet*; *selongkar*.

— liggen, in onmin zijn, *bertjidera*; *bersateroe*.

Met vrouw en kinderen — liggen, *petjah belah kapada anaq-bininja*.

— raken, *djadi bertjidera*.

Overhooren, b. w. *mendengar anaq jang membatja pelajaran*.

Overhooring, vr. *pendengaran pembatjaan anaq*.

Overhouden, b. w. *ada lebih*; *tinggal*; *masih ada*, L.; *simpan*; *menaroh*.

Spijs —, *bersisa makanan*.

Men kan deze vruchten niet —, *maka boewah ini tiada dapat (boldh) disimpan*.

Overhuppelen, o. w. *melampoeh dengan meloempat*.

Overig, b. n. *lebih*; *jang tinggal*; *sisa*.

Het — *geld*, *lebihnja oewang itoe*.

De eenige telg, die nog — is, *anaq sorang sahada jang tinggal*.

Hetgeen van het eten — is, *sisa makanan*.

De — *vruchten*, *boewah-boewahan jang lain*.

— laten, *tinggalkan*; *kasih tinggal*, L.

Overigens, bijw. *adapoen*; *sabermoela*.

Overijdel, b. n. *katjag sakali*.

Overijken, b. w. zie **Herijken**.

Overijlen, b. w. *membangatkan terlaloe amat*; *selepat*, L.

Overijling, vr. *kabangatan*; *kagoepoehan*.

Overijverig, b. n. *terlaloe raijin*.

Overjaard, b. n. *soedah bertahoen-tahoen*; *soedah hilang hhaq karena bertahoen-tahoen*.

Overjachten, b. w. *paqsa terlaloe amat*.

Zich —, *membangatkan diri terlaloe sangat*.

Overjagen, b. w. over iets heen jagen, *boeroe salaloe*; *boeroe ka sabrang*.

—, te hard jagen, *boeroe terlaloe keras*.

Overjaren, o. w. zie **Verjaren**.

Overjarig, b. n. *lebih dari satahoen*.

De rijst is —, *maka beras ini lebih toeha dari satahoen*.

Een — kind, *anaq jang lebih satahoen 'oemoernja.*

Overjarigheid, vr. 'oemoer lebih dari satahoen; katoehaän lebih dari satahoen.

Overkakelen, b. w. zie **Overbabbelen**.

Overkalefateren, b. w. *pakal poela; pakal lagi sakali.*

Overkalen, b. w. *laboer poela dengan kapoer; mengapoeri poela; taroh kapoer lagi sakali.*

Overkammen, b. w. *menjisir poela; menjisir lagi sakali.*

Overkant, m. *sabrang.*
Aan den —, *di sabrang.*
Aan den — der rivier, *di sabrang soengéj.*
Aan den — van het gebergte, *di balik goenoeng.*

Overkarig, b. n. *terlaloé kikir.*

Overkijken, b. w. *pandang loewasnja.*
Het uitgestrekte veld kan het oog niet —, *maka padang jang loewas itoe tiada dapat dipandang mata loewasnja.*

Overkisten, b. w. *pindah didalam peti jang lain.*

Overklappen, b. w. *selengkar.*

Overklauteren, o. w. *melampoeh dengan memandjat.*

Overkleed, o. *badjoe loewar.*
Priesterlijk —, *djoebbat, Ar.*

Overkleeden, b. w. *saloet; menjaroengkan.*

Overkleeding, vr. *penjaloetan; penjaroengan.*

Overkleedsel, o. *saroeng; saloetan.*

Overklimmen, o. w. *melampoeh dengan naik.*

Overklimming, vr. *kalampoehan dengan naik.*

Overkneden, b. w. *remas poela; remas lagi sakali.*

Overkoken, o. w. *loebèr, L.; berdidih lampar.*

Overkomelijk, b. n. *jang dapat dinaiki* —, *overwinbaar, jang dapat dialahkan; jang bolèh dimenang, L.*

Overkomen, o. w. *van elders, datang dari pada lain tempat.*
Tot iemand —, *datang kapada saorang; mengoendjoengi saorang; pegi têngog orang, L.*
Mij is een ongeluk —, *saja kasampéjan (kadatangan) tjilaka.*
—, *treffen, mendatangi.*
Iets —, *ada soewatoe hhal.*
Indien Mevrouw de prinses iets overkwam, *djikalaw ada soewatoe hhal toewan poeteri.*
Vele rampen overkwamen hem, *banjaq belá poen mendatangi dija; dija kena banjaq tjilaka, L.*
Wat komt u over? *apa berlakoe atas-moe? bagéjmana engkaw jang demikijan ini?*

Wat komt mij over? *apakah oentoeng hamba ini?*

De rivier niet kunnen —, *tiada dapat menjabrang soengéj; trada bolèh menjabrang kali, L.*

De schade te bovenkomen, —, *ganti roegi; membaiki roegi.*

Onverwacht —, *datang sakoentoeng-koenjoeng; kagèt datang, L.*

Overkomst, vr. *kadatangan.*

Overkort, b. n. *terlaloé pëndèq; amat pëndèq.*

Overkoud, b. n. *terlaloé dingin.*

Overkous, vr. *kos loewar, L.*

Overkraaien, b. n. *mendjiamkan orang olèh perkataän jang keras.*

Overkrachtig, b. n. *terlaloé goewat.*

Overkrijgen, b. w. *dapat; tarima.*

Niet kunnen —, *tiada dapat dikirimkan; trada bolèh dapat, L.*

Overkroppen, b. w. *menjoewapi terlaloé banjaq.*

—, *zich met spijs —, makan terlaloé banjaq; gegaras, L.*

Met werk —, *memberati dengan pekerdjaän.*

Overkropping, vr. *penjoewapan jang terlaloé banjaq.*

—, *fig. van bezigheden, pemberatan dengan pekerdjaän; kabanjakan pekerdjaän.*

Overkruien, b. w. *menjampéjkan dengan grobaq.*

Zich —, *menjakitikan diri dengan membawa grobaq.*

Overkruipen, o. w. *melampoeh dengan merangkag, zie Kruipen.*

Overkuieren, o. w. *mendjalani; licat dengan pasjar, L.*

Overkunnen, o. w. *dapat mendjalani; dapat melampoeh; bolèh mendjalamin, L.*

Overlabbeien, b. w. *selengkar.*

Overlabben, b. w. *zie Overlabbeien.*

Overladen, b. w. *lading verplaatsen, pindahkan moewatan.*

In een ander vaartuig —, *pindahkan moewatan pada lain perahoe; moewat didalam perahoe jang lain.*

—, *te zwaar laden, sarat terlaloé amat; moewat terlaloé banjaq.*

Met weldaden —, *melimpahkan karoenja.*

De maag —, *makan terlaloé banjaq sampéj djadi sakit, L.*

Met bezigheden —, *memberatkan dengan pekerdjaän.*

Overlading, vr. *penjaratan jang terlaloé amat.*

Overlang, bijw. *voor lang, soedah lama; soedah beberapa lamanja.*

Overlangen, b. n. *oendjoeng; toeloeng kasih, L.*

Overlangs, bijw. *sapandjang-pandjangnja.*

Overlangzaam, b. n. *terlaloé lambat;*

perlahan-lahan sakali; plan-plan sakali, L.
Overlast, m. *moewatan jang terlaloe berat.*
 —, *mocite, soesah; anijaja.*
 — *aandoen, menjoesahkan; gadoeh; ganggoe; beri soesah; menganijaja.*
Overlasten, b. w. zie **Overladen**.
Overlastig, b. n. *terlaloe berat.*
Overlasting, vr. zie **Overlading**.
 —, *fig. moeite, kasoesahan.*
Overlaten, b. w. *kasih tinggal, L.; tinggalkan.*
 Niets —, *trada kasih tinggal apa-apa, L.; tiada tinggalkan barang apa apa.*
 Niets — als men eet, *rampèt.*
 —, *afstand doen —, serahkan, lepaskan.*
 Voor denzelfden prijs afstaan, —, *djoewal dengan harga pembelian.*
 —, *laten overgaan, of doorlaten, kasih luat, L.; kasih djalan, L.; beri lampoeh; beri djalan.*
Overleden, verl. deelw. *mati*, zie **Dood**.
Overledene, m. en vr. *orang mati; majit, Ar.*
Overleër, o. *koelit diatas sepatoe.*
Overleëren, b. w. *beladjar poela; beladjar lagi sakali; mengoelang peladjaran.*
 Bij het — *nijner les, salagi kita mengoelang peladjaran.*
Overleg, m. *kabidjagsanaän; bitjara; timbangan.*
 Met goed — *doen, mengerdjakan denan boedi bitjara.*
 Zonder —, *dengan boeta toeli.*
Overleggen, b. w. *aan eene andere zijde leggen, als: het roer —, balik kamoedi.*
 De zeilen —, *balik lajar.*
 —, *vertoonen, oendjoeq.*
 —, *besparen, simpan; menaroh.*
 —, *overdenken, fikir; timbang-menimbang; membitjarakan; mengira-ngirakan.*
 Met iemand eene zaak —, *membitjarakan dengan saorang dari pada soewatoe perkara.*
Overlegging, b. w. *pembalikan.*
 —, *vertooning, pengoendjoekan.*
 —, *besparing, penjimpanan; penarohan.*
 —, *overdenking, pengiraän; fikiran; timbangan.*
Overleiden, b. w. *hantar, hantarkan.*
Overlekker, b. n. *terlaloe sedap (énaq, L.)*
Overleven, b. w. *hidoep lebih lama dari pada.*
Overlevendig, b. n. *terlaloe tjepat.*
Overleveraar, m. *verhaler, qahhiboe'r-riwodjat; orang jang ampoenja tjeritera.*
Overleveren, b. w. *serahkan; beri; kasih, L., bawa.*
 Eenen brief —, *beri soerat; kasih soerat.*
 Eenen moordenaar —, *serahkan pemboenoeh orang.*
 Een smeekschrift —, *bepersembahkan soerat permintaän.*

Overlevering, vr. *penjerahan.*
 —en van Mohammed, *hhaditz, Ar.*
 Die de —en gelooven, *ahloe'hhaditz, Ar.*
 — van oude tijden, *riwodjat, Ar.; tjeritera dahoeloekala; achbár, Ar.*
 Schriftelijke —, *soerat riwodjat.*
 Uit deze —en blijkt, *maka dari pada hhaditz ini njatalah.*
 Door — voortgeplant worden, *diriwajakkan; hidoep didalam riwodjat.*
 Door of bij —, *dengan riwodjat.*
Overleving, vr. *oemoer pandjang.*
 Bij — van zijne vrouw, (als hij zijne vrouw overleeft), *apabila' oemoernja lebih pandjang dari pada bininja mati itoe.*
Overlezen, b. w. *herlezen, batja poela; batja lagi sakali.*
 —, *doorloopen, lezen, batja, membatja.*
Overlezing, vr. *pembatjaän.*
 —, zie **Herlezing**.
Overlicht, b. n. *overhelder, terlaloe terang.*
 —, b. n. *terlaloe ringan; terlaloe éntang, L.*
Overlief, b. n. *terlaloe manis.*
Overliegen, b. w. *toekas.*
Overliggen, o. w. *tinggal; disimpan.*
 Natte rijst kan niet —, *maka beras jang basah itoe tiada boldè disimpan.*
 Het vaartuig ligt hier eene maand over, *maka perahoe itoe soedah tinggal disini satoe boelan lebih dari djandji.*
Overlijden, o. w. *mati; meninggal; wasít, Ar., Hoft.; mangkat beradoe, Hoft.; mam-poes, L.*
Overlikken, b. w. *djilat poela.*
Overlomp, b. n. *terlaloe bebal (bodok; goblog, L.)*
Overlooden, b. w. *toetoeop dengan tinah.*
Overloon, o. en m. *oepah jang lebih dari pada djandji.*
Overloop, m. *overstrooming, ampoechan; bandjir, L.; aër lampar; aër sebaq.*
 — van een schip, *moeloet kapal, zie Dek.*
 —, *portaal, serambi.*
 —, *gang, pelantaran; gang, Ned.*
Overloopen, o. w. *tot den vijand, béloet; lari kapada moesoeh*
 Daar hij vreesde voor het — van den bevelhebber tot den vijand, *takoet aja akan béloet panglima itoe.*
 —, *overvloeien, sebaq; lampar; ampoech.*
 —, *storten, toempah.*
 —, *overkoken, loebèr.*
 —, (van eene maat, die te vol is), *moembang.*
 Eene maat doen —, *moembangkan.*
 —, b. w. *melelahkan dennan berdjalan.*
 Zich —, *menggeh-menggeh dari pada berdjalan goepoeh-goepoeh.*
 Iemand —, (te veel bezoeken), *mengoendjoengi terlaloe kerap.*

Overlooper, m. orang jang lari kapada moesoeh; orang béloet.
Overlooping, vr. hhal béloet; larian kapada moesoeh.
 —, overvloeiing, aér sebaq; aér lampar; ampoehan.
Overluid, bijw. dengan njaring soewara. — lezen, batja dengan njaring soewara. Hij las —, maka ija-poen membatja dengan soewaranja jang njaring. — lachen, tertawa gelag-gelag.
Overluiden, m. meerv. lieden van den overwal, orang sabrang. —, b. w. hêla genta poela; tarik lotjèng lagi, L.
Overluisteren, b. w. berbisiq-bisiq.
Overmaat, vr. mombong, mombang, moembang, L. — van aandoening, (hetzj van vreugd of smart), mendem.
Overmacht, vr. koewasa jang terlebih besar. Voor — bukken, tiwas pada koewasa.
Overmachtig, b. n. terlebih berkoewasa.
Overmachtigen, b. w. menggagahi; mengalakkan.
Overmachtiging, vr. penggagahan.
Overmager, b. n. koeroes kering.
Overmaken, b. w. memboewat poela; békin lagi sakali, L. —, overzenden, berkirim; menjampékan. Geld —, berkirim oewang.
Overmaking, vr. zending, pengiriman. —, daad van herdoen, hhal memboewat poela.
Overmalen, b. w. giling poela; giling lagi sakali.
Overman, m. kapala pertemanan.
Overmannen, b. w. menggagahi. Overmand worden, digagahi; tiwas.
Overmarcheeren, o. w. berdjalan di.
Overmatig, b. n. terlaloe amat; terlaloe sangat; bahina, bhina, bina. —, bijw. atas peri jang bahina; dengan sangat; terlaloe amat.
Overmatigheid, vr. çifat jang bahina; kalaloean.
Overmatiglijk, bijw. zie Overmatig, bijw.
Overmeesteren, b. w. menggagahi; mengalakkan; menang. Zijne driften —, menahani hawa-nafsoenja. Zich door zijne driften laten —, toeroet hawa-nafsoenja; digagahi hawa-nafsoenja.
Overmeestering, vr. pengalahan; penggagahan.
Overmengen, b. w. tjampoer lagi sakali; mengoelam poela.
Overmesten, b. w. membadjakan poela.
Overmeten, b. w. hermeten, mengoekoer poela, zie Meten. —, te veel meten, overmaat geven, beri moembang; kasih mombang, L.
Overmeting, vr. zie Hermeting.

Overmidden, bijw. teroes ditengah.
Overmild, b. n. terlaloe moerah; sangat limpah karoenija; karim sakali.
Overmisten, b. w. zie Overmesten.
Overmits, bijw. sedang; kawana; bahoewa.
Overmoed, m. angkara.
Overmoedig, b. n. terlaloe berani; hati jang angkara. —, bijw. atas peri jang terlaloe berani; dengan angkara.
Overmoedigheid, vr. angkara.
Overmogen, b. w. berkalebihan; menang; mengalakkan; mengatasi.
Overmorgen, bijw. loesa pandjang; noesa pandjang, L.; dijam ésoq. Na —, doelat. De dag na —, toela, toelat; kalsokun loesa pandjang.
Overmouw, vr. sarcoeng tangan badjoe.
Overmunten, b. w. menimpa oewang poela.
Overnaaien, b. w. mendjahit lagi sakali. —, over iets heen, mendjahit diatas.
Overnachten, o. w. bermalam; menginap, L. Ik wil hier —, hamba hendaq bermalam disini. Doen —, bermalamkan.
Overnachtig, b. n. samalaman.
Overnachting, vr. permalaman.
Overnachtplaats, vr. tempat permalaman.
Overnemen, b. w. tarima; samboet. —, op zich nemen, tanggoeng. Goederen voor den marktprijs —, tarima bagang dengan harga pasar.
Overneming, vr. penarimaan; penjamboetan.
Overoliën, b. w. beperminjatkan poela; gosq lagi sakali dengan minjaq, L.
Overoud, b. n. terlaloe amat toeha. In — e tijden, pada zaman dahoeloe-kala.
Overoudgrootmoeder, vr. dadoeng perampoean; mojang.
Overoudgrootvader, m. dadoeng; mojang.
Overpad, o. djalan di tanah orang tetangga.
Overpakken, b. w. pindahkan pada lain tempat. —, herpakken, boengkoes poela.
Overpalmen, b. w. mengenggam.
Overpalming, vr. pengenggam.
Overpassen, b. w. tjoba lagi sakali.
Overpeinzen, b. w. fikir; timbang, menimbang.
Overpeinzing, vr. fikir; pikiran, L.; timbangan; tadabboer, Ar.
Overplaatsen, b. w. pindahkan; tarok pada lain tempat.
Overplaatsing, vr. pemindahan.
Overplakken, b. w. tampal; tèmèl, L.
Overplakking, vr. penampalan; tèmèlan, L.
Overplanten, b. w. tanam pada lain tempat.

Overplanting, vr. *penanaman pada lain tempat.*
Overpleiten, b. w. *bersingkêta poela.*
Overploegen, b. w. *menanggala poela; meloekoe lagi sakali, L.*
Overpoederen, b. w. *menghamboeri poela dengan loemat.*
Overpolijsten, b. w. *oepam poela; gosog lagi sakali, L.*
Overpond, o. *kati moembang.*
Overpoten, b. w. *zie Overplanten.*
Overpraten, b. w. *overbrieven, selengkar.*
 —, *door praten doen zwijgen, mendjamkan dengan melitar.*
Overpriester, m. *zie Opperpriester.*
OVERRABBELen, b. w. *batja lantjar-lantjar.*
Overraken, o. w. *ophouden, berhenti.*
 —, *aan den overkant komen, datang di sabrang.*
Overrauw, b. n. *terlaloe mentah.*
Overreden, b. w. *tempelaq, menempelaq; mentjenderongkan oldê bitjara.*
 —, *door duidelijke bewijzen, tabkîtkan.*
 Zich laten —, *ditempelaq.*
Overredend, b. n. *jang menempelaq.*
Overreding, vr. *tempelaq.*
Overreedbaar, b. n. *jang dapat ditempelaq.*
Overregenen, o. w. *zie Beregenen.*
Overreiken, b. w. *oendjoeq; oendjoeng; beri; kasih, L.; sampêkan.*
 Die bloemen —, *mengoendjoeqkan boenga itoe.*
Overreizen, o. w. *mendjalani.*
Overrekenen, b. w. *bilang poela; hitoeng lagi sakali.*
 —, *zie Berekenen.*
Overrekening, vr. *hitoengan baharoe.*
Overrennen, o. w. *lampoeh dengan lari.*
 —, *b. w. meroeboehkan dengan lari.*
Overrijden, o. w. *lampoeh dengan toeng-gang.*
 —, *omver rijden, meroeboehkan dengan toenggang.*
 Zich —, *menjakitkan diri dengan toeng-gang koeda.*
Overrijk, b. n. *terlaloe kaya.*
Overrijp, b. n. *terlaloe masaq; terlaloe matang, L.*
Overroeien, o. w. *berdajoeng ka sabrang.*
 —, *b. w. menjabrangkan dengan berdajoeng.*
 Zich —, *berlelahkan diri dengan berdajoeng.*
Overroepen, o. w. *berseroe ka sabrang; berseroe hingga kadegaran di sabrang.*
 —, *b. w. panggil orang datang kamari.*
 —, *harder roepen dan, berseroe lebih keras dari pada.*
Overroeren, b. w. *adoeq lagi sakali.*
Overrok, m. *jas, djas, Ned. verb.*
Overrompelen, b. w. *serang, menjerang; serkap.*
Overrompeling, vr. *penjerangan.*

Verraderlijke —, *ghlat, Ar.*
Overschaduwên, b. w. *menaoengi; membajangi.*
 —, *fig. melindoengan.*
Overschaduwing, vr. *pernaoengan.*
 —, *fig. perlindoengan.*
Overschaken, b. w. *beroelang main tjatoer.*
Overschatten, b. w. *nilêjkan (hargakan) terlaloe besar.*
 —, *te hoog belasten, membraatkan oldê tjoekêj.*
 —, *op nieuw schatten, nilêjkan poela; hargakan lagi sakali.*
Overschaven, b. w. *seroet lagi sakali, L.; tarakan poela.*
Overschenken, b. w. *salin hingga (sampêj) toempah.*
 —, *overgieten, salin.*
 —, *te veel schenken, salin terlaloe banjaq.*
Overschenking, vr. *penjaliman hingga (sampêj) toempah.*
Overschepen, b. w. *membawa dengan kapal.*
 —, *overladen, pindahkan moewatan; menoekan.*
 Verordening op het —, *atoeran menoekan.*
 —, *o. w. berperahoe; berlaraj dengan kapal; menjabrang.*
Overscheppen, b. w. *salin dengan sendoek.*
Overscheren, b. w. *mentjoekoer poela; tjoekoer lagi sakali.*
Overschieten, b. w. *têmbaq lampoeh.*
 De rivier —, *têmbaq hingga (sampêj) di sabrang.*
 — (van spijzen,) *sisâ.*
 —, *o. w. tinggal; ada lebih; sisâ.*
Overschijnen, b. w. *menerangi.*
Overschikken, b. w. *zie Overzenden.*
Overschilderen, b. w. *menggambarkan poela; toelis gambar lagi sakali, L.*
Overschildering, vr. *penggambaran baharoe.*
Overschoen, m. *sepatoe loewar.*
Overschoon, b. n. *êloq sakali; terlaloe amat bagoes, L.*
Overschoppen, b. w. *laloekan dengan tendang.*
Overschot, o. *katinggalan; bâqî, Ar.; salibihnja.*
 — *van spjjs, sisâ; réma.*
 Het — *der manggavruchten, sisâ boewahnja mampelam itoe.*
 — *van verbrande lijken, haboe majit.*
Overschrandêr, b. n. *terlaloe amat tjerdig; bisa sakali, L.*
Overschreeuwen, b. w. *menoelikan orang dengan berterêjaq.*
 —, *harder dan een ander schreeuwen, berterêjaq lebih keras dari pada lain orang.*
 Zich —, *menjakitkan diri dengan berterêjaq.*

Overschrijden, b. w. over iets heen gaan, *langkah, melangkah; lewat, L.*
 —, beschrijven, *mengangkangi.*
 Een ieder, die deze lijn overschrijft, *barangsiapa melangkah garis ini.*
 De grenzen van eerbied —, *melanggar khormat.*

Overschrijding, vr. *pengangkangan; kangkang.*

Overschrijven, b. w. menjoeratkan; *menoelis.*
 —, naschrjven, *salin soerat; toeroenin soerat, L.*

Overschrijver, m. klerk, *djoeroe-toelis.*

Overschrijving, vr. *penjoeratan; toelisan.*
 —, kopij, *salinan soerat.*

Overschuijpen, b. w. boender lagi, *L.; sikat poela.*

Overschuijmen, o. w. *loebèr tadjin.*

Overschuijven, b. w. *sorong diatas.*

Overschuren, b. w. *oepam poela; gosog lagi sakali, L.*

Overseninen, b. w. *panggil dengan sembojan; silaksn dengan isj'arat.*

Oversjouwen, b. w. *lampoek dengan pikoel; pindahkan dengan pikoel (memikoel).*

Overslaan, o. w. dalen, *toeroen.*
 —, overhellen, *singit.*
 — (met het lichaam als men valt of schijnt te vallen), *lijaq.*
 Tot iemands gevoelen —, *tjenderong kepada bitjara orang.*
 Tot gierigheid —, *djadi kikir.*
 —, besmettelijk zijn, *berdjangkit.*
 —, eenen overslag maken, *kira-kira kan.*
 Telkens één —, om den anderen tellen, *dintang, L.*
 De kosten —, *kira-kirakan belandja.*
 —, niet opmerken, weglaten, *mela-loei; loepa.*
 —, bij het lezen, *langkah-melangkah.*
 —, bij boekdrukkers, afgeven, *moentah.*

Overslag, m. bekleedsel, *saroeng; kain toetoeop.*
 —, berekening, *penghitoengan; perki-raan; ihhtisab, Ar.*
 Bij —, *dengan sakira-kira.*

Oversleepen, b. w. *irit diatas; serèt diatas, L.*

Overslijpen, b. w. *asak poela; gosog lagi sakali, L.*

Overslijping, vr. *pengasaan jang lagi sakali.*

Overslingeren, b. w. *mengali-ali atas.*
 —, naar ééenen kant —, *singit pada sabelah.*

Overslingering, vr. *pengali-alian atas.*

Oversmeden, b. w. *timpa poela; poekoel besi lagi sakali.*

Oversmelten, b. w. *laboer poela; masaq lagi sakali.*

Oversmeren, b. w. op nieuw —, *menjapoei poela; gosog lagi sakali dengan gemoeg, L.*
 Dat brood moet overgesmeerd worden, *itoe roti mesti ditarohin mantéga lagi, L.*
 —, inwrijven, *berkaséj.*

Oversnappen, b. w. *selengkar.*

Oversnateren, b. w. zie **Oversnappen**.

Oversneeuwen, b. w. *menqaldjoei; toetoeop (toedoeng) dengan qaldjoe.*

Oversnood, b. n. *terlalo amat djahat; sangat kapista.*

Oversoldeeren, b. w. *memateréj poela, zie Soldeeren.*

Overspaden, b. w. *patjoel poela; patjoel lagi sakali.*

Overspannen, b. w. *mendjengkal; oekoer dengan djengkal.*
 —, te sterk spannen, *regang terlaloe kentjang.*
 Zich —, *berkeras-kerasan; mengoesahkan diri terlaloe sangat.*

Overspanning, vr. *pengoekoeran dengan djengkal.*
 —, fig. *pengoesahaan jang terlaloe sangat.*
 — der gedachten, *waardoor men in den slaap maalt, katoentoe.*

Oversparen, m. *simpang; menaroh.*

Overspeelster, vr. *perampoewan jang berkendaq; perampoewan jang bermoekah; perampoewan jang berziná; kendaq.*

Overspel, o. zindá, *Ar.; permoekahan; perkendakan.*
 — plegen, *berkendaq; berkendaki; bermoekah; berziná; bedjina, L.*
 In — betrappt worden, *kadapatan berkendaq.*

Overspelen, b. w. op nieuw spelen, *bermain lagi sakala; bermain poela.*
 —, o. w. overspel plegen, *berkendaq; bermoekah; berziná.*

Overspeler, m. *orang laki-laki jang berkendaq (berziná, bermoekah); záná, Ar.*

Overspeleres, vr. zie **Overspeelster**.

Overspelerij, vr. zie **Overspel**.

Overspelig, b. n. *berkendaq; berziná; bermoekah.*

Overspitten, b. w. *gali poela; loembi lagi sakali, L.*

Overspoelen, b. w. nog eens spoelen, *tjoetji poela; tjoetji lagi sakali; bilasin, L., zie Spoelen.*
 Het lichaam — na het baden, *bilas, L.*

Overspreiden, b. w. *menghampari; toetoeop dengan hamparan.*

Overspreiding, vr. *penghamparan atas.*

Oversprengen, b. w. zie **Besprengen**.

Oversprenkelen, b. w. zie **Besprenkelen**.

Overspringen, o. w. over iets, *langkah dengan loempat.*
 De haan van het geweer springt over, *pemitik bedil itoe tjelor.*

Zich —, menjakikkan diri dengan me-loempat.

Oversprong, m. peloempatan melangkah.

Overstaan, o. w. goed blijven, duren, boleh disimpan; boleh lama.

Overstaan, o. hadapan; depan, L.; *hād-dīrat*, Ar.

Ten — van den fisikaal, di hadapan djaksa; di depan toewan fiskal (piskal), L.

Overstag, bijw. als — smijten, béloq.

— vallen, di béloq angin.

Iemand — werpen, mengedjoetkan orang; békin kagèt sama orang, L.

Overstallen, b. w. pindah di lain istal, L.; taroh pada lain gelogan.

Overstampen, b. w. toemboeq poela; toemboeq lagi sakali.

Overstappen, o. en b. w. langkah, melangkah; lampoeh.

—, naar de andere zijde stappen, melintang; berdjalan melintang.

— (eene beek), dim pang.

Overste, m. panglima perang; kapala perang; panghoeloe perang.

— van kluzenaars, panghoeloe orang pertapa.

Oversteeksel, o. barang jang djangkir.

Oversteken, b. w. overreiken, oendjoeng; toelong kasih, L.

—, bij plaatsnijders, oekir poela; potong lagi sakala.

—, onervaren, menjabrang; melintas.

—, overtappen, salin.

—, ruilen, toekar.

Overstelpen, b. w. gosloeng; toetoeq, toedoeng.

Door heirlegers geheel overstelt worden, digosloeng sakali-kali oleh tantara.

—, overladen, saratkan.

Overstelt door moeielijkheden, siboeq.

Door droefheid overstelt worden, di-saratkan doekatjita (kasoestahan).

Overstelping, vr. penoetoeapan; penoedoengan.

—, fig. penjiratan.

Overstemmen, o. w. mengaloewarkan soewara poela; menjertai poela

—, b. w. de overhand door meerderheid van stemmen krijgen, menang dengan soewara jang banjaq.

Overstemming, vr. pengaloewaran soewara jang beroelang; oelangan mengaloewarkan soewara.

Overstijf, b. n. kakoe sakali.

Overstijgen, b. w. lampoeh dengan manaki.

—, fig. te boven komen, menang; mengalahkan.

Dat overstijgt mijne krachten, maka itoe tiada hamba dapat kerdjakan; itoe saja trada sanggoep (boleh) kerdja, L.

Overstijging, vr. kanaikan melaloei.

Overstil, b. n. terlaloe amat dijam.

Overstof, vr. kain badjoe loewar.

Overstoppen, b. w. (met de naald), djeroemat poela; tisi lagi sakali, L.

Overstorten, b. w. (stortend met iets bedekken), toetoeq; menghamboeri.

— (van droge waren in een ander vat, enz.), toempelaq.

Met schaamte —, memberi maloe; memaloekan.

—, in iets anders, salin.

Overstorting, vr. penoetoeapan.

—, overgieting, penjalinan.

Overstralen, b. w. bersinarkan; menjinari.

Overstrijden, b. w. menang; alahkan, mengalahkan.

Overstrijken, b. w. sapoe poela; sapoe lagi sakali.

—, besmeren, sapoein, L.; menjapoei.

—, (met pek), lili.

Overgestreken, beliliran, L.; berililiran.

Met veri —, laboeksn dengan djanang; taroh tjat; loemas dengan djanang.

Overstrooien, b. w. menghamboeri; tarohin, L.

Met suiker —, menghamboeri dengan goela; tarohin goela, L.

Overstroomen, o. w. sebaq; lampar; ampoeh; bandjir, L.

Alle rivieren en beken stroomden over, dan sebaq segala soengéj dan seroekan.

Overstrooming, vr. aer sebaq; bandjir, L.; ampoehan.

Overstudeeren, b. w. beladjar poela; beladjar lagi sakali.

Overstuiven, o. w. melaloei dengan berbangkit; berbangkit melaloei.

Oversturen, b. w. berkirin.

Oversuikeren, b. w. tarohin goela, L.; menghamboeri dengan goela.

Overtal, o. lebihnja; hitoengon (bilangan) jang lebih dari pada jang tjoekeop.

Overtallig, b. u. en bijw. terlaloe banjaq; lebih dari pada tjoekeop.

Overtappen, b. w. salin.

Overtapping, vr. penjalinan.

Overteder, b. n. terlaloe piloe.

Overteekenen, b. w. overboeken, pin-dahkan pada lain boekoe, L.

—, op nieuw teekenen, gambarkan poela; toelis gambar lagi sakali, L.

Overteekening, vr. pemindahan pada lain boekoe, L.

—, het op nieuw teekenen, penoelisan gambar lagi sakali.

Overtellen, b. w. hitoeng lagi sakali; bilang poela.

Die zak met geld moet nog eens overgeteld worden, itoe karoeng oewang mesti di hitoeng lagi sakali, L.

Overtelling, vr. oelangan menghitoeeng (membilang); hād hitoeng lagi sakali; hād bilang poela.

Overteren, b. w. bergalakan poela; taroh tdr lagi sakali, L.

De brug moet nog eens overgeteerd worden, *itoe djembatan mesti ditarok ter lagi sakali*, L.

Overteuten, b. w. *selengkar*.

Overtijd, o. w. *berlaoeh karana aer pasang*.

Overtilen, b. w. *angkat diatas*.

Overtinnen, b. w. zie *Vertinnen*.

Overtocht, m. reis, *perdjalanan*.
— met een vaartuig of rijtuig, *toempangan*.

Overtollig, b. n. *lebih dari pada hhd-djat*; *lebih dari jang mesti*, L.; *lebih dari pada sagenap (tjoekoepp)*; *lebih*.
Niet ontoreikend of —, *tiada koerang dan lebih*.
—, zie **Overvloedig**.
—, *onnut, tiada bergoena*; *sija-sija*; *tjoemah*, L.
Waarom brengt gij zoo vele dingen, die geheel — zijn? *mengapa loe bawa bagitoe banjaq barang jang tiada bergoena sakali*? L.

Overtolligheid, vr. *kalimpahan*; *kabamjakan*; *lebihnja*.
Door de — der goederen was hij in de war en wist niet te kiezen, *dari pada kabanjakan barang-barang maka dija djadi bingoenng serta tiada bisa pilih*.

Overtolliglijk, bijw. *terlaoe banjaq*.

Overtoom, m. *overvaart, tempat penjabrangan*; *pangkalan*.
—, plaats, waar prauwen op rollen gehaald of overgehaald worden, *kalangan*.

Overtreden, o. w. *langkah, melangkah*; *lampoeh*; *melaloei*.
—, b. w. *melanggar*; *melaloei*.
De geboden —, *melanggar titah*; *melaloei perintah*.
—, *zondigen, berdosa*.
Al wie de wet Gods overtreedt, wordt gestraft, *barangsiapa melanggar sjar'at itoe kena siksa*.

Overtreder, m. *orang jang melanggar (melaloei)*.
—, *zondaar, orang berdosa*.

Overtredeng, vr. *pelanggaran*; *taqdir*, Ar.
—, *zonde, dosa*.

Overtreffelijk, b. n. *indah sakali*; *terlaoe bagoes sakali*, L.

Overtreffelijkheid, vr. *peri jang indah sakali*.

Overtreffen, b. w. *berlebih-lebihan*; *menang*; *mengalahkan*; *lampaw*.

Overtrek, o. zie **Overtreksel**.

Overtrekken, o. en b. w. naar de overzijde gaan, *pergi ka sabrang*; *menjabrang*.
Eene rivier —, *menjabrang soengéj (kali)*, L.
—, *bekleeden, alaskan*.
Met linnen —, *alaskan dengan kain*; *oelaskan dengan kain*.
Met goud —, *saloet (sapoet) dengan emas*; *tarap*.

Door wolken overtrokken worden, *disapoet awan*.

Overtrekking, vr. (met goud, zilver enz.), *penjaloeatan*.

Overtreksel, o. *saroeng*; *oelas*; *beloengsoeng*; *saloetan*; *pebatang*; *alasan*; *lapoet*; *tatarapan*.
Een gouden —, *tatarapan emas*.

Overtuigen, b. w. *tempelaq, menempelaq*; *menjoenggoehkan dengan saksi*.
Overtuigd, *tertempelaq*; *soedah tahoe dengan tantoe*.

Overtuigend, b. n. *jang menempelaq*; *jang bertoendjoegkan dengan terang*; *terlaoe njata*; *qahh*.
Een — *bewijs, tanda jang terang*; *dall jang qahh*.
—, *bijw. atas peri jang njata*; *dengan terang*.

Overtuiging, vr. *hhál tempelaq*; *katan-toean jang soenggoeh*; *kasoenggoehan*.
Naar mijne innerlijke —, *pada bitjara hati hambamoe*.

Overvaart, vr. het overvaren, *penjabrangan*.
—, *passage, toempangan*.
Geld voor de —, *oewang toempangan*.
—, *veer, tempat penjabrangan*; *pangkalan*.

Overval, m. *onverhoedsche aanval, penjerangan*.
—, o. *toeval, tetambas*, L.; *ra'sjah*, Ar.; *petam*; *sakit ajan-ajan*, L.
Een — *krijgen, djadi tetambas*, L.; *kena sakit ajan-ajan*, L.

Overvallen, o. w. *toembang*; *rebah*.
Naar welke zijde viel de boom over? *kasabelah mana rebahnja pohon itoe?*
—, b. w. *overrompelen, serkap*; *serang*; *mendatangi*.
De stad —, *mendatangi negeri*.
Schielijk en onverwacht —, *salap, menjalap*.
In nigte —, *broeboel*, L.
Door den nacht — worden, *kamalaman*; *kadatangan malam*.
Wellicht word ik onder weg door den dood —, *kaloekaloek hamba kadatangan mawt ditengah djalan*.
De slaap overvalt hem, *maka ija mengantoeq*.
Door den storm —, *kena angin riboet*.

Overvalling, vr. *rebahan*; *toembangan*.
—, *overrompeling, penjerangan*; *penjerkapan*.

Overvaren, o. w. *menjabrang*.
—, b. w. *overzetten, menjabrangkan*; *bawa di sabrang*, L.

Overvechten, b. w. *berkalahi* ^{poela}.

Overvegen, b. w. *sapoel poela*; *sapoel lagi sakali*.

Oververven, b. w. *laboer poela dengan djanang*; *taroh tjat lagi sakali*.

Overvet, b. n. *terlaoe gemoeq*.

Overvlechten, b. w. *anjam poela*; *hèkin kelabang lagi sakali*, L.
Overvleugelen, b. w. *mengpeongi dengan gading bala-tantara*.
Overvleugeling, vr. *pengepengan dengan gading bala-tantara*.
Overvliegen, o. w. *terbang melaloei (atas)*.
Overvlieger, m. *grootste schrypen, pena toelis jang besar sakali*, L.
 —, fig. *orang jang faham sakali*; *orang jang bisa sakali*, L.
Overvlieten, o. *sebaq*; *lampar*.
Overvlieting, vr. *lampar aer*; *lamparan*.
Overvlijtig, b. n. *terlaloe radjin*.
Overvloed, m. *kalimpahan*; *kabanyakan*; *karaméjan*.
 — hebben, *berkalimpahan*; *kaja*.
 — van woorden, *kabanyakan kata*.
 Ten —e, *tambahan poela*.
 De hoorn des —s, *tandoeq kalimpahan*.
Overvloedig, b. n. *limpah*; *banjaq sakali*; *terlaloe banjaq*; *raméj*.
 — rijk, *ghánt*, Ar.; *kaja*.
 — maken, *melimpahkan*.
 Hij is — in weldaden, *terlaloe amat limpah karoenija*.
Overvloedigheid, vr. *kalimpahan*.
 —, *overtolligheid*, *kabanyakan jang terlaloe amat*.
 —, *bijw. dengan limpah*.
Overvloeien, o. w. *lampar*; *sebaq*; *ampoeh*.
 —, *overvloedig zijn*, *limpah*.
 —, *overvloedig zijn*, *ada terlaloe banjaq*.
 —, *vervuld zijn*, *ada penoeh*.
Overvloeiing, vr. *lamparan*; *ampoehan*.
 —, *storting*, *toempah*.
Overvluchten, o. w. *lari menjabrang*.
Overvoederen, b. w. *beri makan terlaloe banjaq*.
Overvoeren, b. w. *zie Overvoederen*.
 —, *overbrengen*, *bawa*, *membawa*.
 —, *goederen in een vaartuig*, *toempangkan*.
 —, *naar de overzijde*, *menjabrangkan*; *bawa disabrang*, L.
Overvoering, vr. *pembawaan*.
 —, *naar de overzijde*, *penjabrangan*.
Overvol, b. n. *terlaloe amat penoeh*.
Overvragen, b. w. *minta terlaloe banjaq*; *taroh harga jang terlaloe besar*.
Overvreten, (zich), wed. w. *gegaras terlaloe banjaq*.
Overwaaien, o. w. *dibawa angin*; *diterbangkan angin*.
 —, *verdwijnen*, *lenjap*; *hilang*.
Overwal, m. *sabrang*.
 Aan den —, *di sabrang*.
 Naar den — gaan, *menjabrang*.
Overwandelen, o. w. *berjalan melaloei*; *pasisjar melaloein*, L.
Overwarm, b. n. *terlaloe amat panas*.

Overwasemen, b. w. *menghawapi*; *toetop dengan asap*, L.
Overwasschen, b. w. *tjoetji poela*; *tjoetji lagi sakali*; *bilasin*, L.
Overwassen, b. w. *menoemboehi*.
 —, o. w. *toemboeh kasabelah*.
Overwegen, b. w. *herwegen*, *timbang poela*; *timbang lagi sakali*.
 —, o. w. *te zwaar zijn*, *terlaloe berat*; *mombang timbangan*.
 —, *overdenken*, *memfikirkan*; *timbang-menimbang*.
 Met oordeel —, *bitjarakan*.
 Rijpelijk —, *memfikirkan baik-baik*; *mendoega*.
 De zaak met al de omstandigheden —, *mendoega hhal ahhdwánja*.
Overwiegend, b. n. *lebih berat*.
 —, *zie Overtuigend*.
Overweging, vr. *hhal menimbang poela*.
 —, *overdenking*, *fikiran*; *timbangan*.
Overweldigen, b. w. *menggagahi*; *ambil dangan keras*; *gagahkan*.
 De stroom overweldigde mij, *maka haroes keras poen menjanjoetkan hamba*.
Overweldiger, m. *orang gagah*; *orang jang menggagahi*.
Overweldiging, vr. *penggagahan*.
Overwelfsel, o. *lengkoeng*; *goebbat*, Ar.
Overwelfen, b. w. *lengkoengkan*; *memboewat goebbat*.
Overwerken, b. w. *kerdja lebih*.
 —, *te veel werken*, *rangga*.
 —, *op nieuw werken*, *kerdja poela*; *kerdja lagi sakali*.
 Zich —, *meranggakan diri*; *melelahkan diri terlaloe amat*; *menjakitkan diri dengan bekerdja*.
 Overwerkt, *berangga*.
Overwerpen, b. w. *lèmpar ka sabrang*.
Overwetten, b. w. *asah poela*; *gosog lagi sakali*, L.
Overweven, b. w. *tenoen poela*; *tenoen lagi sakali*.
Overwicht, o. *mombang timbangan*; *timbangan jang lebih*.
 —, *grooter invloed*, *pengharoe*; *koe-wasa jang lebih besar*.
Overwichtig, b. n. *lebih berat dari jang mesti*, L.; *mombang*.
Overwichtigheid, vr. *peri mombang timbangan*; *hhal timbangan jang lebih*.
 —, *belangrijkheid*, *penting*; *kabesaran*.
Overwieden, b. w. *alles wieden*, *kordd samoewa*, L.
Overwijd, b. n. *terlaloe langgar*.
Overwijs, b. n. *terlaloe amat boediman*.
Overwillen, o. w. — gaan, *maoe melaloei*; *maoe melangkahi*.
Overwinden, b. w. *berkoelindam poela*.
 —, *met een werktuig* —, *mendjalankan dengan poetar dawar*.
Overwinnaar, m. *orang jang mengalahkan*; *orang jang menang (ghálib)*.

Overwinnen, b. w. winst behalen, *ber-laba; beroentoeng*.
 Honderd rijksdaalders —, *berlaba sara-toes ringgit*.
 Kinderen —, *beranag*.
 —, *zegepralen, menang; mengalahkan; ghâlib, Ar.*
 Wie kan dit mijn koninkrijk —? *sia-pa dapat mengalahkan karadjaankoe ini?*
 De wereld —, *memoetar 'dlam, Poët*.
 Den vijand —, *mengalahkan moesoeh*.
 Aangaande de stad Paséj, die over-wonnen was, *akan negeri Paséj iloe soedah kalah*.
 Zijne driften —, *menahani kawd-nafsoe-nja*.
 — worden, *dialahkan; tiwas*.
Overwinning, vr. *pengalahan; kame-nangan*.
 De — behalen, *beroldh kamenangan*.
Overwinst, vr. *laba; oentoeng, L.*
Overwinteren, o. w. *w. menahoen, (d. i.: een jaar overblijven)*.
Overwippen, o. w. *omvallen, rebah*.
 —, *overspringen, melaloei dengan me-loempat*.
Overwitten, b. w. *memoetihkan dengan kapoer; mengapoeri*.
 —, *op nieuw witten, laboer poela dengan kapoer; taroh kapoer lagi sakali*.
Overwogen, verl. deelw. in: *alles wel —, habis pariksa samoewa*.
Overwonneling, m. en vr. *orang jang dialahkan; orang jang ta'loeq; orang jang tiwas*.
Overwonnen, b. n. *teralah; maghloeb, Ar.*
Overwrijven, b. w. *gosog poela; gosog lagi sakali, zie Wrijven*.
Overwulven, b. w. *zie Overwelven*.
Overzaaien, b. w. *taboer poela; njebar lagi sakali, L.*
 —, *bezaaien, menaboeri; njebarin, L.*
Overzaaiing, vr. *penaboeran jang kadoewa kalinja; oelangan menaboer*.
 —, *bezaaiing, penaboeran*.
Overzacht, b. n. *lembiq sakali; terlaloe lembiq*.
Overzakken, b. w. *in andere zakken doen, masoqkan didalam lain karoeng; ganti karoeng*.
 —, *o. w. ambles ka sebelah, L.; singit*.
Overzalven, b. w. *op nieuw zalven, mengoerap poels*.
 —, *met zalf dekken, mengoerapi*.
Overzanden, b. w. *zie Verzanden*.
Overzedig, b. n. *sangat sopan; sangat santoen*.
Overzeepen, b. w. *mençaboeni poela; taroh çaboen lagi sakali*.
Overzeesch, b. n. *di sabrang laet*.
 —e *lieden, orang sabrang; orang tanah sabrang*.
 —e *eilanden, tanah sabrang; tanah sabrang laet*.

Overzegelen, b. w. *boeboeh materéj poela; taroh tjap lagi sakali*.
Overzeggen, b. w. *overpraten, selengkar*.
 —, *nog eens zeggen, beroelang-oelang kata*.
Overzeilen, o. w. *naar den overwal zeilen, berljajar ka sabrang*.
 Naar Makasar —, *berljajar ka Mangkasar*.
 —, *b. w. melanggar dengan berljajar; melanggar sampéj perahoe keleboe, L.; mengaramkan kapal dengan melanggar dja*.
Overzeiling, vr. *peljajaran ka sabrang*.
 —, *omverzeiling, pelanggaran perahoe sampéj keleboe, L.*
Overzenden, b. w. *kirim, berkirim*.
Overzending, vr. *pengiriman*.
Overzetster, vr. *vertaalster, perampoo-wan jang salin bahasa*.
Overzetten, b. w. *overvoeren, menja-brangkan*.
 Zich laten —, *disabrangkan*.
 —, *verplaatsen, pindahkan*.
 —, *fig. vertalen, pindahkan; salin*.
 Uit het Arabisch in het Maleisch —, *pindahkan dari pada bahasa 'Arab ka-pada bahasa Melajoe; djawikan*.
 Woordelijk —, *pindahkan dengan lo-gháwt*.
 —, *o. w. smetten, moentah; tjoeringkan*.
Overzetter, m. *djoeroe-bahasa; orang jang salin bahasa; orang jang pindahkan pada lain bahasa*.
Overzetting, vr. *de daad van —, pe-njalinan*.
 —, *het vertaalde, salinan bahasa*.
 Letterlijke —, *salinan jang logháwt*.
Overzicht, o. *pemariksaän*.
 Een — *houden, pariksa*.
 —, *uittreksel, ichtiqár, Ar.; perkataän jang tersimpan*.
Overzieden, o. w. *loebèr*.
Overzien, b. w. *melihati; lihat antéro, L.; melihat saloeroeh*.
 Een veld —, *melihat saloeroeh (antéro) tanah*.
 —, *naziën, pariksa*.
 —, *overlezen, batja poela; batja lagi sakali*.
 —, *nagaan, berekenen, kira-kirakan*.
 De gevolgen niet kunnen —, *tiada dapat dikira-kirakan 'agibatnja*.
Overziener, m. *orang jang pariksa poela*.
Overziening, vr. *kapariksaän lagi sakali (poela)*.
Overziften, b. w. *ajaj lagi sakali; ajaj poela*.
Overzifting, vr. *pengajakan poela (lagi sakali)*.
Overzijde, vr. *sabelah sana; balik; sa-brang*.
 Zijn huis staat aan de —, *roemahnja ada di sablah sana*.

Aan de — der rivier, *di sabrang soengéj; di sabrang kali*, L.
 Aan de — des bergs, *di balik goenoeng*.
Overzijdsch, b. n. *jang di sabelah sana; jang di sabrang; jang di balik*.
 — e buren, *orang tetangga jang di sabrang*.
Overzijn, o. w. *tinggal lagi; katinggalan*.
 Nu zijn er drie over, *sakarang tinggal lagi tiga*.
 —, (over iets gegaan zijn), *soedah melaloei; soedah liwat*, L.
 —, *gedaan zijn, soedah habis; soedah berhenti; soedah hilang*.
Overzilveren, b. w. *sapoe dengan péraq; saloet dengan péraq*, zie *Verzilveren*.
Overzingen, b. w. *njanji pœla; njanji lagi sakali*.
Overzitten, o. w. *tinggal doedoeg*.
 Den ganschen nacht —, *tinggal doedoeg soentoeg (antéro, L.) malam*.
Overzoet, b. n. *terlaloe manis*.

Overzolderen, b. w. *pindahkan pada lain lotèng djelapang*, L.
Overzomer, o. w. *menoempang salama moesim panas*.
Overzooien, b. w. *berkelimkan poela; békin som lagi sakali*, L.
Overzout, b. n. *terlaloe asin*, L.; *terlaloe masin; terlaloe banjaq garam*.
Overzouten, b. w. *menggarami poela; taroh lagi sakali garam*.
Overzuinig, b. n. *terlaloe djimat; terlaloe kikir*.
Overzulks, bijw. *sedang; tegal*, L.; *sabab*.
Overzwaar, b. n. *terlaloe berat*.
Overzwart, b. n. *terlaloe hitam*.
Overzwemmen, o. w. *berenang ka sabrang; berenang menjabrang*.
 Eene rivier —, *menjabrang soengéj dengan berenang*.
 Zich —, wed. w. *melelahkan diri terlaloe amat dengan berenang*.

P.

Pa, zie *Papa*.
Paadje, o. klein voetpad, dijkje, (in de rijstvelden), *galangan; geloeng*.
 —, in de dorpen of gehuchten, *loeroeng*.
Paai, m. een oud man, *orang toeha; bapa kolot*, L.
Paai, vr. termijn van betaling, *waqtœ bajaran; tempo bajaran*, L.
 Bij paaien voldoen, *angsoer*.
Paaiement, m. (ond. w.) *angsoeran*.
Paaien, b. w. betalen, *bajar*.
 —, te vreden stellen, *berbaiki hati; padakan; menjoekakan; soeloehkan; senangkan*.
 Met beloften —, *memadakan dengan djandji; boedjoeg*.
 Iemands gemoed —, *berbaiki hati saorang*.
Paal, m. *tijang; batang; toeroes*.
 Eenen — in den grond slaan, *handjam tijang*.
 Palen aan zee bij eene zeeplaats, *tje-roetjoeg*.
 Eene omheining van palen, *pagar tijang; pagar kajoe*.
 Een puntige —, *staak, pantjang*.
 —, stok, *staak, satang*.
 —, om vee aan vast te binden, *tambatan*.
 —, spitspaal, *soela*.
 Steun —, stut voor eenen muur, *dje-radja*.
 Met eenen — door het lijf steken, *spitsen, soelakan; menjoela*.

Aan eenen — binden, *toeroeskan; tambat pada tijang*.
 Grens —, *tijang watas*, L.; *tijang batas*.
 —, mjlpaal, pal, Ned.
 Drie palen zijn een uur, *tiga pal djadi salœe djâm*.
 — en perk stellen, *tagahkan, tegakkum*.
 Palen stellen, bedwingen, *menahani*.
 Binnen de palen (den omtrek van zijn gebied, *didalam dâirah parentuhnja*).
 Dat is een — boven water, *itœ soedah terang dengan njatanja*.
 De palen overschrijden, *melalœi watas*, L.
Paalgeld, o. ankergeld, *roeba-roeba; bêja pelaboehan*.
Paalsteen, m. grenssteen, *tijang watas tanah; tijang tanda pinggir; batœe pal*, L.
Paalvast, b. n. *tetap sakali; keras*.
Paalwerk, o. om eene vesting, *pagar bëntèng*.
 —, kasi, zeehoofd, *tjeroetja; dermaga; titian; djembatan*.
Paalworm, m. *kapang*.
 Het vaartuig is door de — en vernield, *maka perahœe itœ soedah diroesakkan kapang*.
Paapje, o. tonnetje van eenen zijde worm, *indoeng oelar soetra*.
Paar, o. *pasang; goe; djodo; doewa; doewa boewah; kalaman; rakit*.
 Een — handschoenen, *saroeng tangan sapaasang*.
 Een — zijden handschoenen, *saroeng tangan soetra sapaasang*.

Een — (span) ossen, *sagoe lemboe; sapi sapasang; sampi sapasang*, L.
 Een — (koppel) vogels, *boereng sakalaman (sadjodo)*.
 Een — vleugels, *sajap sadjodo*.
 Een —, portuur, *sababad*.
 Een — gehuwden, *orang kawin sadjodo*.
 Een — dorpen, *désa doewa boewah*.
 Een — juweelen, *permata doewa batos*.
 Een — planken, *papan dcewa bilah*.
 Een — juweelen ringen, *tjintjin intan sarakit*.
 Een — schoenen, *sapasang sepatoe*, (zie het woord: **Een**, daar de eigenaardige woorden, die achter *sa* komen, ook achter *doewa* enz. kunnen komen, als: een — visschen, *ikan doewa ékor*.
 Een — uitmaken, *berdjodo; djadi sapasang; djadi sagoe*.
Paard, o. *koeda*.
 Een Bimaneesch, *koeda Bima*.
 Een bruin —, *koeda mérâh*.
 Een geel —, *koeda koening*.
 Een gevlekt (bont) —, *koeda belang; koeda sétan*, L.
 Een groot —, *koeda besar*.
 Een lang, mager —, *koeda lingkar*.
 Een jong —, *koeda moeda*.
 Een klein —, *koeda ketjik*.
 Een Makassaarsch —, *koeda Mangkasar*.
 Een nieuw (pas aangekomen) —, *koeda baharoe*.
 Een schimmel, *koeda daoek*.
 Een voskleurig —, *koeda boeloe pos*, verb.
 Een denkbeeldig, ook een zeer snel —, *koeda semberani*.
 Een zeer edel —, *koeda jang tézi acalnja*.
 Een Nijl —, *farasoe lbahhr*, Ar.
 Een rij —, *koeda toenggang*.
 Een koets —, *koeda tarik karèta; koeda héla rata*.
 Een tel —, telganger, *peligas; koeda hadéan*, L.
 Een mak —, *koeda djinaq*.
 Het —, waarop Mohammed zou ten hemel gestegen zijn, *borâq; alborâq*, Ar.
 Een schichtig —, *koeda penakoet; koeda djarah*.
 Een kwaad —, *koeda djahat*.
 Te — rijden, *toenggang koeda*, L.; *berkoeda; berkandara atas koeda*.
 Van het — stijgen, *toeroen koeda; toeroen dari atas koeda*.
 De — en aanspannen, *pasang koeda*.
 Van — en verwisselen, *ganti koeda*.
 Een — bij den toom of watertrens leiden, *toentoen koeda*, L.; *bawa koeda*.
Paardebek, m. *moeloet koeda*.
Paardebek, o. *kain koeda*, zie **Dekkleed**.
Paardekeutel, vr. *boetir tahi koeda*.
Paardekop, m. *kapala koeda*.
Paardeleer, o. *koelit koeda jang disamaq*.

Paardelijf, vr. *tali tarik perahoe*.
Paarden, o. w. *pakéj koeda tarik*.
Paardenarts, m. *doekoen koeda; thabò koeda*.
Paardenartsenij, vr. *obat koeda*.
Paardenartsenijkunde, vr. *ilmoe obat koeda*.
Paardenberijder, m. *pengadjar koeda*.
Paardendief, m. *pentjoeri koeda*.
Paardendieverij, vr. *pentjoerian koeda*.
Paardendrek, m. *tahi koeda*.
Paardenfokker, m. *orang jang peliharakan (pijara) koeda*.
Paardengeld, o. *oewang tjoekéj koeda*.
Paardenhaam, o. *kaloeng koeda*.
Paardenhaar, o. de manen en het haar van den staart, *ramboet koeda; gamboeng*.
 —, het huidhaar, *boeloe koeda*, L.; *roema koeda*.
Paardenhals, m. *lèhèr koeda*.
Paardenhandel, m. *pernijagaän (dagangan) koeda*.
Paardenhoeft, m. *koekoe koeda*.
Paardenkam, m. *sisir koeda*.
Paardenkenner, m. *orang jang mengarti kalakoean (çifat) koeda*.
Paardenkeutel, m. zie **Paardevijs**.
Paardenklauw, m. *tapaq kaki koeda; bawahja kaki koeda*.
Paardenknecht, m. *orang jang djaga koeda*.
Paardenkoop, m. *orang djoewal koeda; dagang koeda*.
Paardenloop, m. *belapan*, L.; *perloembaän koeda*.
Paardenmarkt, vr. *pasar koeda*.
Paardenmeester, m. zie **Paardenarts**.
Paardenscheet, m. *koentoet koeda*.
Paardenschouw, vr. *kapariksaän koeda*.
Paardensmid, m. *toekang besi koeda; pandéj besi koeda*.
Paardenstaart, m. *ékor koeda*.
Paardenstal, m. *pekoedaän; instal koeda*, L.
Paardensteen, m. *moestika koeda*.
Paardenstront, m. *tahi koeda*.
Paardenteelt, vr. *stoeterij, pemeliharaan koeda*.
Paardentuig, o. *pakéjan koeda; aba-aba koeda*.
Paardenvleesch, o. *daging koeda*.
Paardenvlieg, vr. *lalat koeda; lalar koeda*, L.; *angkot-angkot*.
Paardenvoeder, o. *makanan koeda*.
Paardenvolk, o. *rutterij, orang berkoeda; hoesar*, Eur.; *oëçar*.
 Inlandsch —, *djajang sekar*.
 Het Inlandsche — heeft de mutelingen verslagen, *maka djajang sekar itoe soedah poekel brandal*.
Paardenwed, o. *tempat mandé koeda*.
Paardenwerk, o. *pekerdjaän koeda*.

Paardenwik, vr. *katjang koeda*.
Paardenzadel, m. *pelana koeda*; *sela koeda*, L.
 Een Engelsch —, *pelana (sela) Inggris*.
Paardenzoen, m. *tendang koeda*.
Paardevijs, vr. *boetir tahi koeda*.
Paardje, o. *koeda ketjil*.
 Hij is geweldig op zijn —, *maka ija sangat berbantah*.
Paardrijder, m. *orang jang toeggang koeda*, L.; *orang berkoeda*.
Paarlemoer, o. *indoeng moetija*; *giwang*.
Paarlemoeren, b. n. *dari pada indoeng moetija*.
 Een — *doosje, boseta dari pada indoeng moetija*.
Paarsch, b. n. *oengoe*; *warna oengoe*.
 Bleek —, *paroe-paroe*.
Paarsgewijze, bijw. *berdjodo-djodo*; *berpasang-pasang*; *berdoewa-doewa*; *bergoe-goe*.
Paaschavond, m. *malam fásachh*.
Paaschbrood, o. *roti fásachh*.
Paaschdag, m. *hari fásachh*.
Paaschei, o. *telor hari fásachh*.
Paaschfeest, o. *hari fásachh*; *hari raja fásachh*; *báotetz*, Ar.; *báotetz*, Ar.; *bághoet*, Ar.
Paaschlam, o. *anaq domba hari fásachh*.
Paaschweek, vr. *djoemá at fásachh*.
Pacht, vr. *paq*, verb.
 —, *landrenten, padjaq*.
 —, *heffen, poengoet padjaq*.
 —, *accijns, tjoekéj*.
 —, *impost, béja*.
 —, *moeten betalen, kena béja (padjaq)*.
 Vrij van —, *lepas béja*.
 —, *huur, séwa*.
Pachten, b. w. *séwa*.
 Een land in de bovenlanden —, *séwa tanah di oediq*, L.
Pachter, m. *loekang paq*; *paq*; *poetija*, Chin.
 De — van den amfloen, *paq apijoem*.
 De — van eene markt, *poetija*, Chin.
 De — van den tabak, *paq tambako*.
 — van een huis, *jang séwa roemah*.
Pachtgeld, o. *oewang paq*; *oewang padjaq*; *oewang séwa*.
 Onaangezuiverd —, *oewang paq jang belom bresih*.
Pachthoeve, vr. *tanah sewa*.
 Eene — van twee uren lang, *tanah séwa jang enam pal pandjangnja*.
 Als gij uwe — niet betaald zult gij beboet worden, *kapan loe trada bajar loe poenja oewang séwa (paq) nanti loe kena denda*, L.
Pachtjaar, o. *tahoen séwa*.
Pachtster, vr. *perampoewan jang séwa*.
Pad, o. weg in het algemeen, *djalan*; *giráth*, Ar.
 — in de rjstveldten, *galangan*; *geloengan*; *gegаланган*.
 Een breed —, *leboeh*.

Een smal —, *loeroeng*.
 Al de smalle —en waren opgepropt met menschen, *maka segala loeroeh poen terlaloe penoeh dengan orang*.
 Een bewandeld —, *djalan tekan*.
 Zij —, *simpangan djalan*; *simpangan*.
 Het rechte —, of — der deugd, *djalan kabanaran*.
 Al wie het rechte — niet bewandelt, wordt ongelukkig, *barangsiapa tiada moeroet djalan kabanaran maka orang itoe kena tjilaka*.
Pad, vr. *padde, kangkoeng*; *katag poeroe*; *dongkang*.
Paddenstoel, m. *tjendawan*.
 —en, die gedroogd uit China komen, *sjangkaw*.
 —, *paddenbrood*, uitwas op oude boomen, *koelat kajoe*.
 Eene bijzondere soort van — die gegeten wordt, *djamcer kelang*, (Agaricus).
 —, dienstig tot het doen rijpen van gezwellen, (Hymenophallus daemonium), *boetoe sjajthán*.
Paf, m. knal, *boenji letos*; *boenji pasang bedil*.
Paf, b. n. *tebal*, zie Bol.
Paffen, o. w. *poekoel*; *paloe*; *hantam*.
 —, *schieten, tèmbaq*, L.; *pasang*.
Pagaal, vr. riem, roeispaan der Inlanders, *pengajoeh*.
Pagaaien, b. w. *mengajoeh*.
Page, m. *koenangan*; *sakéj*, (d. i. diensar van grooten).
Pagina, vr. (ond. w.) zie Bladzijde.
Pagode, vr. zie Afgodstempel.
 —, Indische munt, *koen*.
Pak, o. *boengkoesan*; *baban*; *bandèla*, Port.; *gindang*; *pak*, Ned.
 —, *last*, *pikoelan*.
 —, *kleederen, peranggoe*; *peranggoean*.
 Drie —ken kleederen, *pakéjan tiga peranggoean*.
 Een groot —, *boengkoesan besar*.
 Met — en zak vertrekken, *berangkat dengan membawa barang-barangnja*.
Pakdoek, o. grof linnen, *kain kasar*; *kain boengkoesan*.
 Dit — is al te grof, *kain boengkoesan ini terlaloe kasar*.
Pakdrager, m. *koels*; *pengoesoeng*.
Pakgaren, o. *benang kasar*; *benang boengkoesan*.
Pakgeld, o. *oepah memoengkoes*.
Pakhuis, o. *goedang*; *chizánah*, Ar.
 — voor wapenen, *arsenaal*, *goedang sendjata*.
 —, *koornschuur*, *djelapang*, *djoelapang*; *loemboeng*, L.
Pakhuishuur, vr. *séwa goedang*.
Pakhuismeester, m. *pakoemèster*, verb.; *djoeroe-goedang*.
 Zout —, *pakoemèster goedang garam*; L.; *djoeroe-goedang garam*.

Pakje, o. *boengkoesan ketjil; kemas.*
Pakkaadje, vr. *barang-barang orang ber-djalan; kemas.*
Pakkast, of kist, vr. *peti barang daga-ngan; kas, Ned.*
Pakken, b. w. *boengkoes; boengkoeskan; kemasikan.*
 In papier —, *boengkoes dengas qarthás.*
Pak u weg, *lalo! antjital! njahlah!*
Zich weg —, *lari; minggat.* L.; *mem-bawa diri.*
 In zakken —, *karoengkan.*
 —, *vatten; tangkap; pegang.*
Pakker, m. *orang jang memboengkoes; pemoengkoes; pengemas.*
Pakket, vr. *boengkoesan.*
Pakketboot, vr. *perahoe tambangan.*
Pakking, vr. *pemoengkoesan; pengemasan.*
Pakkist, m. zie **Pakkast.**
Paklinnen, o. *kain kasar; kain boeng-koesan.*
 Zeer grof —, *kain lajar.*
Pakmand, vr. *krandjang besar.*
Paknaald, vr. *djaroem boengkoes-boengkoes-kan; djaroem kemas kemas.*
Pakpaard, o. *koeda moewatan; koeda gla-daq, L.*
Pakpapier, o. *qarthás kasar; qarthás boengkoesan.*
Pakschuit, vr. *perahoe tambangan; pera-hoe moewat barang-barang.*
Paktouw, o. *tali boengkoesan.*
 — van bamboes, *toetoes.*
Pakwagen, m. *pedati; karèta jang moe-wat barang-barang.*
Pakzolder, m. *lotèng toko; lotèng goedang.*
Pal, m. *lidah djantra; lidah rods, L.*
Pal, *bijw. tetap; tegeh.*
 Hij staat — te midden des strijds, *mada tetaplah tja ditengah perang.*
 Iemand — zetten, *menjesagkan orang.*
Palankijn, m. *pelangi; dola; djempana; tandos, L.*
Palankijndrager, m. *orang menandoe.*
Palankijnkoets, vr. *karèta pelangi.*
Palei, vr. zie **Katrol.**
 —, *marteltuig, perabol sangsara.*
Paleis, o. *astana; maligéj; awan, Perz.; dalam, Jav.; kraton, Jav.; palès, verb.*
 Muur van het —, *pagar astana.*
 In het — gaan, *berangkat masoq ka-dalam astana.*
Paleisbewoners, m. *meerv. isi astana.*
Palen, o. w. *grenzen, berpinggiran.*
 Aan Benkoelen —, *berpinggiran de-ngan negeri Bangkahoeloe.*
Paleeren, b. w. *hijas, menghijas.*
Palet, o. *schilders—, papan tjat toekang gambar; papan djanang pandéj menoelis gambar.*
 —, vr. *Inlandsch spel (met stukjes bamboes), djentjeh.*
Paling, m. *laraq; ikan malang; ikan mowa,*
Palingsteker, m. zie **Aalgeer.**

Palissade, vr. *tjang pagar bèntèng; to-rangkéra.*
Palissadeeren, b. w. *memboewat pagar bèntèng; memagari bèntèng.*
Palissadeering, vr. *pagar bèntèng.*
Pallas, m. *pedang djajang sekar; pedang orang berkoeda.*
Palm, vr. *handpalm, tapag tangan; tela-pakan tangan, L.*
 De — der overwinning behalen, *ber-olèh makota kamenangan.*
 —, *holle hand, tampaq.*
 Eene — breed, *satampaq; satampaq lèbarnja.*
Palmblad, o. (waarop men met eene stift schrijft,) *daoen lontar.*
Palmboom, m. *dadelboom, pohon chorma (korma).*
 — (borassus gomutus,) *anaw.*
 Lange —, *básiq, Ar.*
 —, (borassus flabelliformis, Bl.) *pohon lontar.*
Palmhout, o. *kajoe chorma (korma).*
Palmhouten, b. n. *dari pada kajoe chorma.*
Palmkool, vr. *palmiet, oemboet.*
Palmolie, vr. *minjaq chorma (korma).*
Palmtak, m. *tjabang chorma.*
 —, *kroon der overwinning, makota kamenangan.*
Palmriet, o. *rota.*
Palmwijn, m. (jonge,) *nira.*
 Oude —, *toewaq.*
Palmzondag, m. *hari raja sabásib.*
Palsterstok, m. *toengkat hhdjít.*
Pan, vr. *aarden of ijzeren —, koewali.*
 In de — braden, *gorèng didalam koewali.*
 Steenen — met deksel en steel, *oesó,*
 Chin.
 Ijzeren —, *penggorèngan; koewali besi akan rendang.*
 Groote Chineseesche — zonder ooren, *kawah*
 Dak—, *gentèng.*
 Hersen—, *batoe kapala; batoq kapala, L.*
 — van een geweer-slot, *telinga peng-galaq.*
Panboor, vr. *penggoerdi batoe kapala; bor batoq kapala, L.*
Pand, o. van een kleed, *poentja.*
 —, *onderpand, gadéj, gadéjan; peta-roh; rahn, Ar.; amánat; Ar.; tjagar.*
 Mijne aan u allen toevertrouwde — en, *petarahkoelah kapada toewan-toewan sakalian.*
 Te — geven, *zetten, bergadéj.*
 Rentegevend —, *gadéj berboenga.*
 Goederen, die tot onder— dienen voor schulden, *tjagaran.*
 Een — lossen, *teboes gadéj.*
 — der minne, *gadéj pengasihán.*
 —, m. *gijzelaar, sandera.*

Pandbezitter, m. *jang memegang gadéj.*
Pandeling, m. *orang berhoetang mengiring; orang gadéjan; sendoe.*
 —, wiens schulden door zijnen dood vereffend worden, *sendoe agoeng.*
 —, die na den dood van zijnen borg aansprakelijk blijft, *sendoe indal.*
Panden, b. w. *rampas harta orang berhoetang.*
Pander, m. *djoeroe merampas serta lélang barang orang berhoetang.*
Panding, vr. *penggadéjan.*
 Gerechtelijke —, *perampasan barang orang berhoetang.*
Pandjeshuis, o. *roemah gadéjan; pegadéjan.*
Pandlieden, m. *meerv. sandera.*
Pandrecht, o. *hhaq gadéj.*
 Die — heeft, *jang memegang soerat hhaq gadéj; jang menghoetangi atas soerat gadéj.*
Pandschuldenaar, m. *jang berhoetang atas gadéj.*
Paneel, o. *pagar; papan kajoe; dinding kajoe.*
Paneelhout, o. *kajoe papan tipis.*
Panlikken, o. w. *menginding.*
Panlikker, m. *orang menginding.*
Panlikkerij, vr. *pengindingan.*
Pannekoek, m. *pankoek*, verb.; *dadar.*
Pannekoeken, o. w. *melantjoeng.*
Pannenbakker, m. *djoeroe lijo; pembakar (toekang) gentèng.*
Pannenbakkerij, vr. *lijo; tempat bakar gentèng.*
Pannendekker, m. *toekang pasang gentèng.*
Pannendeksel, o. *toetoeapan koewali.*
Pannetje, o. *koewali ketjil.*
Pantalon, m. *lange broek, tjelana pandjang.*
 Eene gestreepte —, *tjelana pandjang dari kain ginggang.*
Panter, m. *harimau koembang; matjan toetoeal, L.; wasjaq, Ar.*
Panterhuid, vr. *koelit harimau koembang; koelit matjan toetoeal, L.*
Panterjacht, vr. *pemboeroean harimau koembang; pemboeroean matjan toetoeal, L.*
Pantoffel, vr. *tjenèla, Port.*
 Een paar nieuwe —s, *sapasang tjenèla baroe, L.*
 Chineesche —, *vrouwenschoeisels, kasoet.*
 Onder de — staan, *kaparèntah bini.*
Pantomime, vr. (ond. .w.) *permainan tingkah lakoe.*
Pantser, o. *badjoe rantéj; zirha, zirah, Perz.*
Pantsermaker, m. *pandéj badjoe rantéj; pandéj zirha; toekang badjoe rantéj, L.*
Pantsier, o. zie **Pantser.**
Panvisch, m. *ikan bakal gorèng.*
 —, gebakken visch, *ikan goreng.*
 Ik lust gaarne —, *sahaja soeka makan ikan gorèng.*

Pap, vr. *boeboer.*

Bruine zilte — van visch, dienende den Chinees tot toespijs, *tawtji, Chin.; bitjig, Chin.*

— van kruiden, *obat jang digiling loemat.*

Zilte — van roode rijst, *tjaw, Chin.*
 —, deeg, *loemat.*

Eene zilte Chineseche — van peulvruchten, *tawtjioe, Chin.*

Eene warme — opleggen, *taroh boeboer panas; mengenakan obat loemat (boeboer).*

Papa, m. *pa, bapa.*

Papachtig, b. n. *seperti boeboer; kaja boeboer, L.; lendir.*

Papaja, vr. *zekere vrucht, boewah papaja; kaliki.*

Papaver, m. *boenga afjioen; kembang apijoen, L.*

Papegaai, m. *kèkèk.*

—, loerie, *noeri; loeri, L.*

Kleine —, *boeroeng bajan.*

Zeer kleine —, *serindit.*

Papegaaiskooi, vr. *koeroengan kèkèk (loeri; noeri).*

Papeter, m. *jang makan boeboer.*

Papier, o. *qarthas, Ar.; qarthas, Ar.; kartas, L.*

Vloei—, *kartas jang melar.*

Post—, *kartas pos, verb.; qarthas soerat.*

Rouw—, *kartas dengan pinggir hitam.*

—, papieren geld, *oewang kartas.*

—en, bewijstukken, *soerat tanda ka-terangan.*

—en, rentebrieven, *soerat hoelang jang berboenga.*

—en, nieuwbladen, *soerat chabar; soerat kabar, L.; soerat lélang.*

Hollandsch —, *kartas Wolanda.*

Chineesch —, *kartas Tjina.*

Grof —, *kartas kasar.*

Fijn —, *kartas haloes.*

Wit —, *kartas poetih.*

Papierboom, m. *pohon geloegoe; pohon galoega.*

Papieren, b. n. *qarthas, Ar.; qarthas, Ar.; kartas, L.*

— geld, *oswang kartas.*

— doos, *bosèta kartas.*

Papierfabriek, vr. *tempat memboewat qarthas; tempat békin kartas, L.*

Papierfabriekant, m. *pandéj qarthas; toekang kartas, L.*

Papierhandel, m. *pernijagaän (dagangan) kartas.*

De — is thans zeer bloeiend, *pernijagaän kartas pada sakarang ini terlaloe raméj.*

Papierkastje, o. *tempat simpan kartas; tarohan kartas.*

Papierknipsels, o. *meerv. bekas goen-tingan kartas, L.*

Papierkraam, vr. *kedéj orang djoewal*

garthás; toko orang djoewal kartas, L.
Papiermolen, m. *penggilingan (kisanan) tempat békin kartas, L.*
Papierolie, vr. *minjaq kartas.*
Papierschaar, vr. *goenting kartas; goenting besar.*
Papierverkooper, m. *orang djoewal kartas.*
Papkind, o. *anaq jang makan boeboer sadja.*
Papkommetje, o. *mangkoq boeboer.*
Paplepel, m. *sendoq boeboer, L.; sendoeg boeboer.*
Pappen, b. w. *taroh boeboer; memboeboeri; mengenakan boeboer; boeboeh boeboer.*
Pappig, b. n. *lodoq; seperti boeboer; kaja boeboer, L.; lendir.*
Papping, vr. *pemboeboehan boeboer; pemboeboeran.*
Pappot, m. *tempat boeboer.*
Papsel, o. *aer kandji.*
 Vloebaar —, *aer kandji jang èntjèr, L.*
Parabel, vr. *gelijkenis, oepama, oepama; 'ibarat, Ar.*
Parabolisch, b. n. *dengan oepama; dengan 'ibarat.*
Parade, vr. *vertooning, oepatjara.*
 — van *krjgsvolk, coldádoe barbaris; pambarisan; oepatjara orang barbaris; parade, Eur.*
 Ik wil de — *gaan zien, sahaja maoe pegi têngoq soldadoe barbaris, L.; akoe hendaq melihat oepatjara orang barbaris.*
Paradebed, o. *tempat oepatjara majit.*
Paradekleed, o. *pakéjan hari raja; pakéjan hari besar, L.; pakéjan oepatjara.*
Parademarsch, m. *djalannja orang barbaris; djalannja coldádoe barbaris dengan oepatjara.*
 —, *muziek voor den —, segala boenji-boenjian coldádoe barbaris dengan oepatjara.*
Paradepaard, o. *staatsiepaard, koeda pawi; koeda oepatjara; koeda jang dipakéj di parade, L.*
Paradeplaats, vr. *tempat barbaris; tempat parade, L.; tempat djoenatan.*
Paradeeren, o. w. *barbaris dengan oepatjara; barbaris parade, L.; berqaf-qaf dengan oepatjara.*
 —, *zoo als oorlogschepen, berlangkap dengan oepatjara.*
Paradijs, o. *firdaws, Ar.; choeld, Ar.; taman; kebon kasokaan.*
 —, *hemel, sorga, swarga; djannat, Ar.*
Paradijsachtig, b. n. *ridlwáni, Ar. & Perz.; rilwani, verb.*
Paradijsengel, m. *malak ridlwáni, Ar.*
Paradijskoorn, o. *kapoelaga; poewar.*
Paradijstroom, m. *kawtar, Ar.; kalakawtar.*
Paradijsvogel, m. *boeroeng sopan; manoeq déwata; boeroeng déwata; sepah radja, boeroeng papoewa.*

Parallel, b. n. zie **Evenwijdig**.

Pardel, m. zie **Panter**.

Pardon, o. (ond. w.) *vergifenis, ampoen; ma'af, Ar.*

Parel, vr. *paarl, moetija; moetijara; moetoë; moetà-moetà; loeloe, Ar.*

Zeer groote —, *moetijara besar; doerrat, Ar.*

Een zonnenscherm met —en *belegd, pajoenng moetija dikarang.*

—en *duiken, menjelam moetija.*

—en *duiken is een zeer moeielijk werk, pekerdjaan menjelam moetija itoe soesah sakali.*

—en *rijgen, toetjoeg moetijara.*

Een *snoer —en, moetijara saetas.*

Zeven —en, *moetijara toedjoe bidji.*

—en *snoeren (rijgen), mengoetas moetijara.*

Eene — van *buitengewone waarde, moetijara sabidji jang terlaloe besar harjana.*

Eene — op het oog, *mata daging-dagingan; kelaboe; belèlèq.*

Met —en *omzet, bertatahkan moetijara.*

Van —en *voorzien, bermoetijara.*

Parelboor, vr. *goerdi moetijara.*

Parelduiker, m. *orang menjelam moetija.*

Parelen, o. w. *gelaga, gelagag.*

Parelgruis, o. *meni moetija.*

Parelhandelaar, m. *orang djoewal moetija.*

Parelskleur, vr. *warna moetija.*

Parelskroon, vr. *makota moetija.*

Parelkust, vr. *tepi laet jang bermoetijara; tempat moetijara.*

Parelmoer, vr. *paarlemoer, indoeng moetijara; giwang.*

Parelmossel, vr. *schelp, koelit moetija.*

Pareloester, vr. *loekan moetijara.*

Parelolie, vr. *minjaq moetijara.*

Parelschelp, vr. *indoeng moetija; çadaf, Ar.*

Parelsnoer, o. *oetas moetijara; rantéj moetijara; doeroe 'nnatlím, Ar.*

Parelsteen, m. *moetika moetijara.*

Parelstruik, m. *kosoe.*

Parelvisscherij, vr. *penjalaman (pentjarian) moetijara.*

Parén, b. w. *koppelen, djodokan; goekan.*

—, o. w. *berdjodo; bekaq, L.*

—, *huwen, kawin, Perz.; nikáhh, Ar.*

Zijn *verzoek met verplichtende woorden —, besertakan permintaánja itoe dengan perkataán jang lemah lemboet.*

Parfumeeren, b. w. (ond. w.) *mengharoemkan; békin wangi, L.*

De *haren —, mengharoemkan ramboet.*

Paríng, vr. *hhál berdjodo; bekaq, L.*

Park, o. *taman besar.*

Parkement, o. *raq, Ar.; koelit kambing.*

Parkiet, m. *boeroeng bajan.*

Parlement, o. *madjlis, Ar.*

Parlemoer, vr. zie **Parelmoer**.

Parochie, vr. *dárah masjid*; *kampoeng-kampoeng mesigit*, L.; *kampoeng-kampoeng gréjja*.

Parool, o. *semboejan*.

Part, vr. listige trek, *tipoe*; *makr*, Ar.; *daja*; *pedajan*, L.

Part, o. gedeelte, *bahagian*; *saparo*, L. Een vierde —, *saperempat*.

Partij, vr. aanhang, *oemmat*, Ar.; *persakoeoean*; *pertemanan*; *sabelah*; *pengiringan*.

De koningsgezinde — volgen, *toeroet orang jang satijawan pada radja*.

De oproerige —, *persakoeoelan orang doerhaka*.

De priester —, *oemmat imám*.

De priester — heeft eenen grooten invloed, *maka oemmat imám itoe ada pengharoe besar*.

De — der zeeroovers, *pertemanan orang badjaq*; *teman-teman orang badjaq*, L.

Welke — kiest gij? *sabelah mana toewan maoe toeroet?*

—, deel, *gedeelte*, *bahagian*; *saparo*, L.

—, plezier —, *fèsta*, L.; *perdjamoelan*.

—, menigte, *beberapa*.

Eene — kwalijkgezinden, *beberapa orang jang djahat perinja*.

—, tegenpartij, *pelawan*; *chaçoem*, Ar.

—, zijde, *péhaq*; *sabelah*.

De beide — en, *péhaq sabelah-menjabelah*; *kadoewa péhaq*.

En de beide — en geraakten slaags, *maka berperanglah kadoewa péhaq*.

—, in de muziek, *ragam*; *lagoe*, L.; *saparo lagoenja*, L.

—, spel, *permainan*.

Een — schaak spelen, *bermain tjatoer satoe kali*.

Partijdig, b. n. *toeroet sabelah*; *djanib dár*, Perz.

— zijn, *menjabelah*; *bertjidera*.

Partijdigheid, vr. *hhál bertjidera*; *peri orang jang toeroet sabelah*; *penjabelahan*; *hhál djanib dár*.

Partijganger, m. *orang chaçoem*; *penjabelah*; *tharaf dár*, Perz.

Partijgeest, m. *ghajrat chaçoem*, Ar.; *rasq hati orang chaçoem* (*bertjidera*).

Partijschap, vr. *djanib dár*; *peri hhál bertjidera*.

Partijzuchtig, b. n. *kangan maoe toeroet sabelah*, L.; *ingin toeroet orang chaçoem*.

Partuur, o. gelijke, *satara*.

Uw — is moeielijk te vinden, *satara toewan soekar ditjahari*.

—, medegenoot, *teman*; *sakoetoe*; *perséro*, L.

Paruik, vr. zie **Pruik**.

Pas, m. tred, *djangkah*; *langkah*.

—, gang, *djalan*.

— en van twee voet, *langkah jang doewa kaki besarnja*.

Iemand den — afsnijden (de hoop be-

nemen), *memoetoeskan pengharapan saorang*; (verhinderen), *menegakkan*.

Gemakkelijk van gang of —, (van een paard), *kamandjalan*; *énaq djalanja*.

Het komt juist van —, *sanjampang*.

—, nauwe weg, *djalan sempit*; *djalan ketjil*; *loeroeh*.

—, doorvaart, *straat*, *selat*.

—, vrijgelebrief, *soerat idzin*; *soerat pas*, L.; *soerat permisi*, L.

Pas, o. maal, reis, *kali*; *waqtoe*, Ar.

Op dit —, *pada sakali ini*.

— geven, *betamen*, *patoet*; *látq*; *haroes*.

Dat geeft geen —, *itoe tiada patoet*.

Dat schip is op zijn — geladen, *maka kapal itoe soedah dimoewat dengan sedangnja*.

—, bijw. genoeg, *tjoekoep*.

Juist van —, *betoel tjoekoepnja*; *sampéj besarnja*; *sadarsa*.

—, (zoo even), *baharoe*; *baharoe tahadi*; *baroe tadi*, L.; *baroesan*, L.

Iets van — maken, *békin betoel besarnja*, L.

Dat komt niet te —, *itoe salah datangnja*; *itoe tiada látq*; *itoe tiada patoet*.

Dat geld komt hem goed te —, *maka tja berkhadjat oewang itoe*.

—, nauwelijks, *njaris*; *hampir*.

Pascha, o. zie **Paaschfeest**.

Pasgang, m. *ligas*.

Pasganger, m. *koeda jang meligas*; *koeda hadéan*, L.

Paskaart, vr. *peta laeet*; *karto laeet*, L.

Paskwil, vr. *soerat sindiran*.

Een — maken, *penjindir*.

Paskwilmaker, m. *penjoerat sindiran*; *penjindir*.

Paslood, o. *waterpas*, *batoe sipat*.

—, *schielood*, *batoe doega*.

Paspoort, o. *soerat lepas*.

Een eervol —, *soerat lepas dengan poedji-poedjian*.

Passaat, **Passaatwind**, m. *angin moesim*.

De oost —, *angin moesim kemaraw*; *angin timoer*; *angin wétan*, L.

De west —, *angin barat*; *angin koelon*; L.; *angin moesim hoedjan*.

Passage, vr. (ond. w.) doortocht, als: er is hier eene drukke —, *maka disini banjaq orang laloe-lalang* (*berdjalan*; *lèwat*, L.).

— op een vaartuig, *toempangan*; *sapenoempang*.

— hebben op een vaartuig, *toempang*, *menoempang*.

— verleenen, *toempangkan*.

—, plaats uit een boek, *tempat dari soewatoe kiáb*.

Passagegeld, o. *oewang menoempang* (*toempangan*).

Passagier, m. *orang menoempang*.

Passeeren, b. en o. w. als: den tijd —, *menghabiskan (melaloekan) waqtoe*.
 Den tijd met den koran lezen —, *mela-loekan waqtoe dengan mengadji goer-an*.
 Voor iets —, (doorgaan), *diindahkan; dibilangkan; dihhormatkan*.
 Voor eenen bedevaartganger —, *di-hhormatkan sabagéjé hhdjé*.
 De linie —, *melaioei chath istiowa; liwat chath istiowa, L.*
 Eene volmacht —, *boewat (mmboweat) soerat koewasa; békin soerat polmak, L.; békin soerat prokurasi, L.*
 Dat kan —, dat kan wel, *itoe boldé djoega*.
 —, voorvallen, *djadi; berlakoe; tjoepoel; peristiowa*.
Passelijk, b. n. *sedang; sederhana*.
Passement, o. *pasemèn*, verb.; *tali aér; sibir*.
Passementwerker, m. *pandéj tali aér; toekang pasemèn, L.*
Passen, b. w. *aanpassen, tjoba*.
 Een paar schoenen —, *tjoba sapaasang sepatoe*.
 —, waterpassen, *oekoer dengan batoe sipat*.
 —, van pas zijn, *látq, Ar.; baik*.
 Dat kleed past haar wel, *pakéjan itoe látq padanja*.
 —, het getal vol maken, *menggenapi; menggenapkan; hitoeng saberapa jang mesti dibajar, L.*
 —, voegen, wel staan, *patoet; látq, Ar.; baik*.
 —, voegen, geschikt zijn, *setoedjoe*.
 Bij elkander —, *babad*.
 —, geld af—, *impas, L., verb.*
 Zulk een kleed past u niet, *pakéjan jang bagitoe tiada patoet engkaw-pakéj*.
 —, letten, acht geven, *djaga; ingat*.
 Op een kind —, *djaga anaq*.
 Op eenen zieke —, *djaga (merawatim, L.) orang sakit*.
 —, niet spreken, (in het spel,) *tiada main; tiada mengadoe*.
Passend, b. n. *gevoegelijk, látq, Ar.; pa-toet; baik*.
Passe-partout, m. horlogesleutel met verscheidene pijpen, *anaq koentji dengan beberapa lobang*.
 —, zie **Looper**, dievensleutel.
Passer, m. *djangka*.
 Met den — nieten, *hoekoer dengan djangka*.
Pastei, vr. *djoewadah*.
 — van Turksche tarwe, boontjes, specerijen, hoendervleesch, visch, garnalen en krabben, *tjalakoti*.
Pasteibakker, m. *toekang djoewadah; toekang koewèh, L.*
Pasteideeg, o. *dadar; adoeman, L.*
Pastoor, (R. K.) m. *patri grédja Roemé*.
Patent, o. *soerat pekerdjaän; soerat idzin*

akan melakoekan soewatoe pekerdjaän.
Patentplichtig, b. n. *kena bajar soerat pekerdjaän*.
Paternoster, m. *rozenkrans, tasbèh (met 99 koralen of parelen)*.
 Een' — bidden, *membatja tasbèh*.
 —koraal, (of peulvrucht, die er wel voor gebruikt wordt), *djali tasbèh*.
 —s, m. *meerv. handboeien, belenggoe*.
Patient, m. en vr. *orang sakit*.
 Een —, *misdadiger, orang kasakitan; orana bersalahan*.
Patriarch, m. *bèhréq, Ar.*, uit het Gr.
Patricier, m. *orang bangsawan*.
Patrijs, m. *ajam hoetan*.
Patriot, m. *orang jang mengasah negerinja*.
Patriotismus, o. *pengasihnan akan negerinja*.
Patrones, vr. *perampoewan jang memeliharaakan*.
Patroon, m. *orang jang memeliharaakan, (melindoengkan); perlindoengan; pelindoeng; chaftr, Ar.*
 —, heer, meester, *toewan; pepadjikan, L.*
 —, vr. *patron*, verb.; *bendala; tampan*.
 —, o. model, *toeladan; tjonto, L.; dérah*.
 — om met gouddraad te borduren, *tjelari*.
Patroonkoker, m. *saroeng bendala; bendala; saroeng patron, L.*
Patroonschap, o. *patronaat, pangkat chaftr; pangkat toewan*.
Patroontasch, vr. *tempat patron, L.*
Pauk, vr. *keteltron, gendang, genderang*.
Pauken, o. w. *paloe gendang; poekoel gendang*.
Paukgeschal, o. *boenji gendang*.
Paus, m. *bábá, Ar.*
Pausdom, o. *karadjaän bábá*.
Pauselijk, b. n. *tjara bábá*.
 —e waardigheid, *daradjat bábá*.
Pausgezind, b. n. *jang toeroet bábá*.
 Een —e, *saorang ahloe'lbábá; saorang dari pada oemmat bábá*.
Pauschap, o. *pemerintahan bábá*.
Pauw, m. *meraq; boeroeng meraq; thá'oes, Perz.*
 — met eenen uitgespreiden staart, *meraq mengigal*.
 Twee —en, *meraq doewa ékor*.
 En de — zong een liedje, *maka boeroeng meraq poen berpantoen*.
Pauwenei, o. *telor meraq*.
Pauwenhok, o. *kandang meraq*.
Pauwestaart, m. *ékor meraq*.
Pauweveeren, vr. *meerv. boeloe meraq*.
Pauwevoeten, m. *meerv. kaki meraq*.
Pauwin, vr. *meraq betina*.
Pauwtje, o. *anaq meraq*.
Pauze, vr. *perhentian*.
 — van eenen psalm, *thit masmoer*.
 Eene — maken, *berhentí*.

- in het lezen, *waqf*, Ar.
Pauzeeren, o. w. *berhentí*.
Paviljoen, o. zomerhuisje, *roemah per-anginan*; *gamboeng*, *gamboengan*.
 —, tent, *chajmah*, Ar.
 —, van vorstinnen, hoog vertrek in een paleis, *maligéj*.
 En al de prinsessen gingen in het —, *maka segala poetri poen masoq kadalam maligéj*.
Pedant, m. *orang katjaq*; *orang kotjaq*, L.
 —, b. n. *katjaq*; *kotjaq*, L.; *angkoeh*, L.; *djemawa*.
 —, bijw. *dengan katjaq*, enz.
Pedel, m. *soeroehan madjlis madrasah*.
Pedestal, o. *kaki*; *lapiq*; *pelapiq*.
Peel, vr. breede haarband, *pita jang lébar*.
 —, moerassig land, *rawa*; *paja*.
Peen, vr. *bortol*, verb. van wortel; *lobaq mérah*.
Peer, vr. *koematráat*, Ar.
Pees, vr. *'ačáb*, Ar.; *oerat kentjang*.
 —, snoer, *tali*.
 — van eenen boog, *tali panah*.
Peesknoop, m. *kantjing 'ačáb*.
Peet, m. en vr. *pengangk'at*.
Peil, o. merk, *tanda*; *'alámat*, Ar.
 Water dat op zijn — staat, *aer sedang besarnja*.
 —, van een schip, *masoqnja kapal didalam aer*.
 Boven — van zijn vermogen, *melaloel koewasanja*; *liwat mampoenja*, L.; *trada mampoe*, L.
Peilen, b. w. de diepte, *loega*, L.; *doega*.
 De zon —, *mengoekoer katinggian matahari*.
Peiler, m. *pendoega*; *orang mendoega*; *jang loega*, L.
Peiling, vr. *pendoegaan*; *doegaan*; *hhál mendoega*.
Peilkompas, o. *padoman besar*.
Peillood, o. *batoe doega*.
Peilstok, m. *kajoe oekoeran*.
Peinzen, o. w. *fikir*; *pikir*, L.; *timbang-menimbang*; *mengira-ngira*; *fakoer*, Ar.; *angka-angka*; *angkap-angkap*.
 —, mijmeren, *temenoeng*.
Peinzend, b. n. *terfakoer*; *berfikir*; *bermenoeng*, *bermenoengi*.
Peinzin, vr. *fikiran*; *pikiran*, L.
Peinzer, m. *orang terfakoer*.
 —, die zich alleen met de bespiegeling van God uit liefde voor Hem bezig houdt, *madjzoeb*, Ar.
Pek, o. pik, *gala-gala*; *damar*; *zift*, Perz.
 Een — op iemand hebben, *bentji akan sa-orang*.
 Met — bestrijken, *laboer dengan damar*; *loeloet damar*; *loeloet gala-gala*.
 Vloeibare —, *gala-gala jang entjèr*, L.; *qathrán*, Ar.

Pekachtig, b. n. *saroeps* (*seperti*) *gala-gala*.
Pekboom, m. *pijnboom*, *çanawbar*, Ar.

- Pekbroek**, m. zie **Matroos**.
Pek- of **pikdonker**, b. n. *kelam ka-boet*; *gelap goelita*; *gelap sakali*.
Pekdraad, m. *tali jang digosoq gala-gala*.
Pekel, vr. *aer garam*.
 In de — leggen, *taroh didalam aer garam*.
 Iemand in de — laten steken, *tinggal-kan orang didalam kaseokaran*.
 —, de zee, *laet*; *samoedra*, Sanskr.
Pekelachtig, b. n. *masin*; *asin*, L.
Pekelen, b. w. *taroh didalam aer garam*, zie **Inzouten**.
 —, o. w. tot pekelen worden, *djadi aer garam*; *djadi aer asin*, L.
Pekelnat, o. zie **Pekel**.
Pekelveld, o. (dicht) *samoedra*, Sanskr.; *laet*.
Pekelvleesch, o. *daging asin*, L.; *daging masin*.
Pekelzonde, vr. *dosa lama*.
Pekken, b. w. *loeloet damar*; *loeloet gala-gala*; *sapoe (gosoq) dengan gala-gala*; *laboer dengan gala-gala*.
Pekpleister, vr. *kojq gala-gala dan minjaq*.
Pekton, vr. *tong gala-gala*.
Pel, **Pelle**, vr. *dop*, *schaal*, *koelit*.
Pelgrim, m. *hhádji*, eigenl. *hhádjdji*, Ar.
Pelgrimage, vr. *hhadj*, Ar.; eig. *hhadjdj*.
 Eenzame — naar Mekka, *tadjríd*, Ar.
Pelgrimsflesch, vr. *boejoeng hhádji*.
Pelgrimskleed, o. *pakéjan hhádji*; *soenggoer*.
Pelgrimstaf, m. *toengkat hhádji*.
Pelgrimstasch, vr. *boqtjá*.
Pelikaan, m. *bangga*; *hhawáçil*, Ar.
Pellen, b. w. *koebaq*; *koepas*; *keloepas*.
Pelmolen, m. *penggilingan (kisaran) koepas-koepasan*.
Pels, m. *fistán*, Perz.; *badjoé jang berlapis-boeloe*.
Peluw, vr. *seraga*; *bantal seraga*.
Pen, vr. schrijpen, *qalam*, Ar.; *pèna*, Eur.; *boeloe menjoerat*.
 De twee ijzeren — nen eener draaibank, om welke het gedraaid wordende hout loopt, *paséj*.
 Houten —, sleutel van een viool enz. om een snaar op te draaien, *senggoegoe*.
 — om netten te breien, *tjoeban*.
 De schacht van eene —, *batang pèna*.
 —, haar—, haarsteker, *toesoq koendéj*; *tjiri*; *tekan soenggoel*.
 Eene — versnijden, *merantjong qalam*; *potong pèna*, L.
 Een bos —nen, *pèna saikat*.
 Ganzen —nen, *pèna gangsa*; *pèna boeloe gangsa*.
 Hij heeft eene wel versnedene —, *maka karangannya soerat itoe terlaloe indah (bagoes, L.)*.
 Het is in de —, *itoe niatnja*; *maka itoe dipermaçoedkan*; *hampir maoe djadi*, L.

— van eenen stijl, *poeroes*.
 Houten — om balken te vereenigen,
terbot.
 Een houten —, *labang kajoe; pasaq kajoe*.
 —, *stokertje, speld, bikat*.
 — van een stekelvarken, *boeloe landaq*.
Pennekunst, vr. 'ilmoe soerat (toelisan).
Pennemes, o. *pisaw merantjong qalam; pisaw potong pèna, L.*
Pennenbakje, o. *tempat pèna, L.; tempat qalam*.
 Een zilveren —, *tempat péraq bekas qalam*.
Pennenkoker, m. *saroeng qalam; saroeng pèna; qalam dån, Perz.*
Pennenkooper, m. *pennenverkooper, orang djoewal pèna, L.; orang djoewal qalam; toekang qalam*.
Penneschacht, vr. *batang boeloe me- njoerat; batang pèna, L.*
Pennetrek, m. *sagaris pèna, L.; chath qalam, Ar.*
Penning, m. *pitis, pitjis*.
 Geen — meer, *tiada sakeping lagi*.
 Geenen — meer in de wereld hebben, *ada potol sakali*.
 Gedenk—, *sikkah tadzkirot, Ar.*
 Een — van het beleg, *sikka tadzkirot pengepoengan*.
Penningkabinet, o. *perbendaharaan sikkah tadzkirot*.
Penningkunde, vr. 'ilmoe oewang; 'ilmoe sikkah tadzkirot; 'ilmoe dirham.
Penningmeester, m. *djoeroe-oewang; kapala kantor oewang*.
 —, *schatbewaarder, bendahara; pang- hoeloe mata benda; chazan, Ar.; chazin, Ar.*
Penningmeesterschap, o. *pekerdjaån djoeroe-oewang; djabatan (djawatan) bendahara; daradjat chazan (chazin), Ar.*
Pens, vr. *ampedal*.
 —, *ingewand, isi peroet*.
 —, m. *buik, peroet*.
Pensbuik, m. *gendoet*.
Penseel, o. *sesapoe tjat; penoelis tjat*.
Peper, vr. *lada; lada ketjil*.
 Spaansche of Cayenne—, *tjabé, L.; lada mérah; lada pandjang*.
 Wilde, kleine Spaansche —, *djamprit*.
 Lange —, *tjabé soelasi, L.*
 Ingelegde jonge Spaansche —, *atjar tjabé, L.*
Peperachtig, b. n. *seperti lada; pedas*.
Peperboom, m. *peperrank, pohon lada*.
Peperbus, vr. of doos, *tempat lada*.
Peperduur, b. n. *mahal sakali*.
Peperen, b. w. *taroh lada; boeboeh lada; meladai*.
Peperhuisje, o. *geloengsoeng, keloengsoeng; goeloengsoeng; keloeboesoeng*.
Peperkorrel, vr. *boetir lada; lada boe- lat*.

Pepermolen, m. *penggilingan lada; ki- saran lada*.
Pepermunt, vr. *na'na', Ar.*
Peperdrank, vr. *tetas lada*.
Pepersaus, vr. *koewah lada*.
Peperstamper, m. *toemboeq lada*.
Peperwortel, m. (soort van —), *akar kèlor; akar waroenggéj, (Guilandina mo- ringa)*.
Peperzak, m. *karoeng lada*.
Periode, vr. (ond. w.) *tjdvak, kala; masa; zaman, Ar.*
Periodiek, b. n. *jang kaloewar pada waqtoe jang tantoe*.
Perk of Park, o. *lusthof, rebana; taman jang berpagar*.
 —, *afgesloten — voor dieren, om- heinde plaats, kandang*.
 Een rond bloem—, *boelang-boelang*.
 Vierkant —je, *ruitje, tapaq tjatoer*.
 —, *renbaan, balapan, tempat balapan*.
 In het — treden, *masoq balapan*.
Perken, b. w. *kandangan; memagari*.
Pers, vr. *apitan*.
 Olie—, *kempaån*.
 Suikerriet—, *apitan teboe*.
 —, *glans door persen veroorzaakt, tjahaja, tjaja*.
 —, zie **Drukpers**.
 Dat boek is op de —, *maka kitab itoe lagi ditera; itoe boekoe lagi ditjitaq, L.*
Persbaar, b. n. *jang dapat diapit; jang bolèh ditindis, L.*
Persbalk, m. *kajoe apitan*.
Persboom, m. *batang apitan*.
Persen, b. w. *apit; tapos, L.*
 —, *nederdrukken, tekan; tindis, L.*
 —, *uitdrukken, uitnijpen, perah; peras, L.*
 —, *zoo als eene barende vrouw, ook het — der ingewanden, teran, meneran; adjang, mengadjang; menggijit, zie Per- sing*.
 Druiven —, *mengapit boewah anggoer*.
 —, *dwingen, paqsa*.
Persen, o. *pengapitan*.
Perser, m. *pengapit; orang mengapit, zie Persen*.
Persgeld, o. *oepah apitan*.
Persijzer, o. *besi pipihan*.
Persing, vr. *pengapitan*.
 — van de ingewanden, *teran; adjang*.
 Buik— hebben, *peroet menggigit*.
Personaliteit, vr. zie **Persoonlijk- heid**.
Persoon, m. *orang; diri; hhadlirat, Ar.; marika*.
 Een braaf —, *orang baik*.
 De — van den profet, *hhadlirat nabl*.
 Waarom kómt gij in —? *mengapa diri datang; kepana loe datang sendiri, L.*
 In —, *zelf, sendiri*.
 De — des konings, *hhadlirat radja, Hoff*.

— in de godheid, *oegnoem*, Ar.; uit het Syr.
 Personen, volk, *marika*; *orang-orang*.
Persoonlijkheid, vr. *dzát diri*; *woe-djoed*, Ar.
Persoonsverbeelding, vr. *oepama pendjelmaän*.
Persplank, vr. *papan apitan*.
Persschroef, vr. *sekreop apitan*, zie **Schroef**.
Perzik, vr. *toeffáh fársí*, Ar.; *persiq*, Perz.
Pest, vr. *sampar*; *wabá*, Ar., *dabl*, Ar.; *thá'oen*, Ar.
 Met de — besmet, *bersampar*; *kena dabl*; *kena thá'oen*.
Pestachtig, b. n. *saroepa sampar*.
Pestbuil, vr. *bengkaq (bentil) sampar*; *dabl*, Ar.
Pesthuis, o. *roemah sakit sampar (wabá)*; *roemah orang bersampar*; *roemah orang kena dabl*.
Pestilentie, vr. *penjakit sampar*; *beld wabá*.
Pestkoorts, vr. *demam sampar*.
Pestlucht, vr. *baoe sampar*; *baoe wabá*.
Pestpokken, vr. meerv. *tjatjar sampar*.
Pesttijd, m. *masa (tèmpo) sampar*; *wagtoe wabá*, Ar.
Pestverspreidend, b. n. *jang mendjangkitkan sampar*; *jang menjamparkan*.
Pet, m. *karpoes*, Ned.
Petekind, o. *anaq pengangkat*.
Petemoei, vr. *pengangkat*.
Peterselie, vr. *daoen ketoembar*; *karafs*, Ar.
Petitie, vr. *soerat permintaän*.
Petroleum, vr. *minjaq tanah*.
Peukel, vr. zie **Puist**.
Peul, vr. *polong*, L.; zie **Boon**.
Peuldop, m. *koelit polong*, L.
Peuluv, vr. zie **Peluw**.
Peulvrucht, vr. *katjang*; *batjís*, L.; Ned.
Peuren, o. w. *mengail malang*; *pantjing ikan mowa*, L.
Peutenen, o. w. *tjoengkil*; *korèq*, L.
 De tanden —, *tjoengkil gigi*.
 In het oor —, *tjoengkil telinga*; *korèq koeping*, L.
 Aan eene zaak —, *korèq perkara*, L.
Peutering, vr. *pentjoengkilan*; *pengorèkan*, L.
Peuzel, vr. *anaq ketjil*, L.; *kanaq-anaq*.
Peuzelaar, m. *uitpluizer, orang jang mentjoe boeloe*.
 —, *talmer, orang malas*; *orang jang berlambat-lambat kerdjanja*.
Peuzelen, b. w. *zonder honger eten, makan dengan tiada lapar*.
 —, o. w. *talmen, kerdja plan-plan*, L.; *kerdja lambat-lambat*.
Peuzeling, vr. *getalm, perlambatan*, zie **Getalm**.
Peuzelwerk, o. *talmachtig werk, pekerdjaän jang lambat-lambat, (plan-plan, L.)*.

—, *nagerecht dat langzaam genuttigd wordt, boewah-boewahan (sedapan) jang dimakan plan-plan*, L.; *sedapan jang disantap perlahan-lahan*.
Pezerik, m. zie **Bullepees**.
Pharizeër, m. zie **Farizeër**.
Piano-forte, m. en o. *pijano*, Eur.
 Op den — spelen, *main pijano*.
Piaster, m. *Spaansche munt, ringgit; réjal*.
 — met zuilen of pilaren, *ringgit tijang*.
 — met zwaarden, *ringgit pedang*.
 — met eenen vogel, *ringgit boeroeng*.
Piek, vr. *toembaq*.
 — met twee punten, *toembaq benderang*.
 De — vellen, *meradaqkan toembaq*.
 Zijne — schuren, *fig. minggat*, L.; *lari*.
 Met de — *exerceeren, bermain toembaq*.
 Met de — steken, *menoembaq; bertikamkan toembaq*.
 — en waaraan koestaarten zijn vastge-maakt, *toembaq jang dioelaskan tjemara*.
 De schacht van eene —, *batang toembaq; gagang toembaq*.
 Zeven — en, *toembaq toedjoek bilah (batang)*.
 Eene lange —, *toembaq pandjang*.
 Korte —, *tjatjandakan*.
 — zonder ijzer, *soeliga*.
 Met de — slaan, *paloë dengan toembaq*.
 — van eene rots, *poentjaq karang*.
Piekdrager, m. *orang pertikaman*.
Piekijsjer, o. *besi toembaq*.
Piekpunt, vr. *mata toembaq*.
Pieksbok, m. *batang toembaq; gagang toembaq*.
Piepen, o. w. *tjitjit*.
 Zoo als de ouden zingen zoo — de jongen, *lagoenja orang toeha ditoeroet orang moeda*, L.
Piepjong, b. n. *moeda sakali*.
Pier, vr. *tjatjing tanah*.
Pieren, b. w. *tipoe; berdjakan; pedajain*, L.
Pierewaaien, o. w. *melantjong di roemah soendal*.
Pij, vr. *grof kleed, seenggoer; badjoe kasar*.
Pijl, m. *boog, anaq panah; demaq*.
 Houten —, *seligi*.
 Werp —, *lembing*.
 Vuur —, *tjerawat*.
 De punt van eenen —, *mata panah*.
 Het voetstuk van eenen —, *dat tegen de boogpees komt, kaki panah*.
 En richte dien (—) op de huig van den reue, *maka laloe dibetoeinja kapada anaq lidah ragsasa*.
 Met — en schieten, *memanah*.
 En hij zag hoever zijn — ongeveer zou doordringen, *maka dilahatnja sakira-kira bermakan anaq-panahja*.
 Elkander met — en beschieten, *berpanah-panahan*.

Pijl, m. piek, *anaq itiq; anaq bédq*, L.
Pijlboog, m. *panah; boesoer, boesar; iboe panah; boesoer panah*.
 En zijnen — wierp hij naar Sri Rama, *maka boesoer panahnja poen diloentarkanja kapada Sri Rama*.
Pijlenmaker, m. *pandéj (toekang) anaq panah*.
Pijlkoker, m. *tarkasj, Perz.; saroeng anaq panah*.
Pijlschoot, o. *pemanah*.
 Een — ver, *soepmanah djaoehnja*.
Pijlstaart, m. *kaki anaq panah*.
 —, vogel, *boeroeng sesapo*.
 —, (sphinx), *koepoe soré, L.*
Pijlstok, m. *batang anaq panah*.
Pijlvormig, b. n. *saroepa anaq panah*.
Pijn, vr. *sakit*.
 — in de beenen, *pegél-pegél*.
 —, verdriet, *soesah hati; soesah*.
 — in de leden, *sengal*.
 — in de beenderen, *pini*.
 — in den buik hebben, *tjékaq; sakit peroe*.
 —, straf, *sangsara; 'adzáb, Ar.*
 — in de gewrichten, *tjekoetan*.
 Het is de — waard, *maks haroes di-oesahkan*.
 Het is de — niet waard, *tiada haroes ditjintakan; tiada oesah; tra oesah, troesah, L.*
Pijnbank, vr. *tempat menjangersakan orang*.
Pijnboom, m. *çanaubar, Ar.*
 Soort van — op Sumatra, *kajoe sigi*.
Pijnigen, b. w. *menjangersakan; menjakit*.
 Zich —, *menjangersakan diri*.
 Zich —, moeite geven, *menjoesahkan diri*.
 —, zie Straffen.
Pijniger, m. *penjangersara; orang jang menjangersakan*.
Pijniging, vr. *penjangersaän; hhal menjakiti*.
Pijnlijk, b. n. *sakit*.
 —, ziekelijk, *sakit-sakitan*.
 — (van het gansche lichaam), *lasa*.
 —, moeielijk, *soekar; soesah; berat*.
 —, bijw. *dengan soesah; atas peri jang soekar*.
Pijnlijkheid, vr. *rasa sakit*.
 —, onpasselijkheid, *penjakiti*.
Pijnstillend, b. n. *penawar*.
 —e middelen, *obat menawar; penawar*.
Pijp, vr. *tabaks—, pipa, verb.; pengoe-doet; tjoelim*.
 Eene — vullen, *isi pipa*.
 —, vat, *pipa, verb.; légèr, verb.; tong*.
 —, buis van eenen verrekijker, *batang teropong*.
 —, merg—, *toelang soemoem*.
 —, goot, *seloeran; got, verb.; pantjoe-ran; teroesan*.
 — van een brandspuit, *tjorot celar pompa*.

— van riet, schalmei, *bangsi; soeling; moeri*.
 —, blaaspijp, om vogels te schieten, *soempitan*.
 —, om het vuur aan te blazen, *sem-prong*.
 —, kraan, *tjerat*.
 Naar iemand — en dansen, *toeroet orang poenja soeka*.
 — van goud of verguld metaal, die in de uitgerekte oorlel gedragen wordt, *soewang, soeweng, Jav.*
Pijpaarde, vr. *tanah pipa, L.; tanah mangkoq*.
Pijpen, o. w. *sijel*.
 —, op de fluit spelen, *berbangsi; tjoep bangsi; main soeling, L.*
Pijpendopje, o. *toedoen pipa*.
Pijpenkop, m. *kapala pipa*.
Pijpensteel, m. *batang pipa*.
Pijper, m. *orang tjoep bangsi; orang main soeling, L.*
Pijpgat, o. *windgat, lobang soeling, L.; lijang bangsi*.
Pijpgast, m. *brandspuitgast, boedjang pompa, L.*
Pijpje, o. *pipa, L. zie Pijp*.
Pijpkan, vr. *kipsaw, L.*
Pijpkaneel, o. *kajoe manis; kajoe manis jang berbatang*.
Pijpmaker, m. *toekang pipa, L.; pandéj pengoe-doet*.
Pijpmakerij, vr. *tempat békin pipa, L.; tempat memboewat pengoe-doet*.
Pijpuithaler, m. *tjoengkil pipa, L.*
Pik, o. zie **Pek**.
Pik, m. *haat, wrok, bentji; karatan hati; dendam*.
 Een — op iemand hebben, *bentji akan saorang*.
Pikant, (ond. w.) zie **Bits**.
 Een — gezegde, *perkataan tadjam*.
Piket, o. *wacht, kawal; orang djaga*.
 Officier van het —, *panghoeloe kawal; opsir jang pariksa orang djaga, L.*
Pikeur, m. (ond. w.) *pengadjar koeda; goeroe koeda; pengadjar toenggang koeda*.
Pikken, o. en b. w. *pagoet; patoeg, patoeh; tjotoq*.
 Door eenen vogel gepikt worden, *di-pagoet boeroeng*.
 Een ei —, *menetas telur*.
Pikzwart, b. n. *hitam sakali*.
Pil, vr. *poeloeng obat; oental; kipal*.
Pilaar, m. *tijang*.
 Een steenen —, *tijang batoe*.
 Een houten —, *tijang kajoe*.
 Korte dikke —, *tijang gontong*.
 Een marmereen —, *tijang marmur*.
 —, voorstander, *pelindoengan; pesèn-dran, L.*
Pilaarbijter, m. *orang moendáfq*.
Pilaarhoofd, o. *gedandja*.
Pilaarschacht, vr. *batang tijang*.

Pilaarvoet, m. *kaki tijang*; *pelapig tijang*.
Pilaster, m. *tijang jang empat persegi*.
Pillegift, vr. *bingkisan pada anaq jang dipemandikan*.
Pillendoos, vr. *bosèta poeloeng obat*; *tempat poeloeng obat*.
Pilletje, o. — opium om te rooken, *tèkè*.
Piloot, m. *moe'allim*, Ar., zie **Stuurman**.
Pimpelaar, m. *orang jang minoem banjak toewaq (sopi, L.)*
 —, *dronkaard, pemabog*.
Pimpelen, o. w. *minoem banjak sakali*.
Pimpelpaarsch, b. n. *oengoe toeha*.
Pimpeltje, o. *pijala ketjil*; *gelas ketjil*, L.
Pin, vr. *houten —, pasaq*, zie **Pen**.
 —, *zwikje, tjerat*; *tjèrèt*, L.
 —, *kleine spiering, lemboeroe ketjil*; *sepiring*, verb.
Pinang, vr. *pinang*.
 Oude —, *koelèj*.
Pinangbekken, o. (van zilver of goud); *tetaman, tetapan*.
Pinangschee, vr. (waarvan lichte emmertjes gemaakt worden,) *oepih*.
Pinas, vr. *perahoe ketjil*.
Pink, m. *kleinste vinger, kelingking*.
Pink, vr. *visscherschuit, perahoe ikan*; *perahoe orang tjahari ikan*; *sampan poekat*; *perahoe nalajan*.
Pink, m. en vr. *eene jonge koe of stier, sapi moeda*; *anaq sapi*; *anaq sampi*, L.
Pinkoogen, o. w. *pinken, kerlip*.
Pinkster, o. *pinksteren, 'id chamsin*, Ar.
Pinksterdag, m. *hari chamsin*.
Pinksterfeest, m. *hari raja chamsin*.
Pinksternacht, m. *malim chamsin*.
Pinksterweek, vr. *djoemà at chamsin*, Ar.
Pinksterzondag, m. *hari ahhad chamsin*; *hari ahhad chamsin*.
Pinnetje, o. *pasag ketjil*.
 — om bladeren vast te hechten, *semat*.
Pint, vr. *kan, balang*.
Pion, m. in het schaakspel, *bédaq (bajdaq, Ar.)*.
Pionier, m. *orang jang menggali bèntèng*.
Pip, vr. *penjakit boeroeng*.
Pipsch, b. n. *wat ongesteld, sakit sedikit*.
Piramide, vr. *hiram*, Ar.; *tjandi*.
Pis, vr. *aer kentjing*, L.; *aer seni*; *kemah*; *bawl*, Ar.; *aer ketjil*.
 Koude —, *selesima bawl*; *selesima aer kentjing*; *seban*.
Pisachtig, b. n. *saroepa aer seni*; *kaja aer kentjing*, L.
Pisafdrijvend, b. n. *jang mendjalankan aer kentjing*.
Pisang, m. *banaan, pisang*.
 De konings —, *pisang radja*.
Pisangblad, o. *daoen pisang*.
 Een — tot zonnesherm hebben, *berpajoengkan daoen pisang*.
 Regenwater in een — opvangen, *me-*

nadahkan aer hoedjan didalam daoen pisang.
Pisangboom, m. *pohon pisang*.
 De wilde —, *pohon pisang hoetan*.
Pisangvrucht, vr. (pisang), *pisang*.
Pisblaas, vr. *kekempengan*; *kapo*; *matzénat*, Ar.
Pisleider, m. *seloeran aer seni*, zie **Pis**.
Pisloozing, vr. *kentjing*; *kaloewar aer seni*.
Pisluier, vr. *kain lampin*.
Pisopstopping, vr. *sakit trada boldh kentjing*, L.; *perhentsian djalan aer seni*.
Pispot, m. *tempat aer kentjing*, L.; *tempat aer seni*; *pispot*, Ned.
Pissen, b. en o. w. *boewang (kaloewar) aer seni*; *kentjing*, L.; *boewang (kaloewar) aer kentjing*; *kemah*.
 Behoefte om te —, *hhadjat seni*.
Pisstof, vr. *ampas aer kentjing*.
Pistool, vr. *klein schietgeweer, pistol*, verb.; *toefang*.
 —, *goudgeld, dinar*.
Pistoolholster, m. *tempat pistol*, L.; *saroeng toefang*.
Pistoolmaker, m. *pandèj toefang*; *toekang pistol*, L.
Pistoolschot, o. *tèmbaq pistol*, L.
 Een — ver, *satèmbaq pistol djnoehnja*.
Pit, vr. kern van vruchten, *bidji*; *batoe*; *isi*.
 — van eene manggavruucht, *bidji mangga*.
 —, *meelachtig deel van gewassen, poeloer*.
 —, *eetbaar gedeelte van eene kokosnoot, isi kalapa*, L.; *isi boeuah njjoer*.
 —, van eenen boom, het hart, *poeloer, ampeloer*.
 —, het weeke van eenen boom, *aris*.
 —, *eener lamp, soemboe*.
 —, *verstand, boedi*.
 — en merg eener rede, *oetaq perka-taän*.
Pitsjaerflag, vr. *bandera tanda orang mesti naik kapal*, L.; *bandera semboejan hendaq berlarjar*, L.
Pitsjaren, b. w. *pasang bandera tanda orang mesti naik kapal*, L.
Pittig, b. n. *berboedi*; *ber'agal*; *tjerdig*.
 —, *biw. dengan boedi*; *dengan 'agal*.
Plaag, vr. *belà*; *siksa*; *thà'oen*, Ar.
 Verderfelijke, vreeselijke —, *belà bisa*.
 —, *kwelling, kasakitan*; *anjaja*.
Plaaggeest, m. *booze geest, djin*.
 —, *lastig mensch, orang ganggoe*; *orang gadoeh*; *orang tjèrèwèt*, L.
Plaagziek, b. n. *soeka ganggoe orang*.
Plaat, vr. van metaal, *perada*; *bapang*.
 Eene ronde — onder aan den stok van eenen blaasbalg, *oemboek*.
 IJzeren —, *perada besi*.
 Met eene gouden —, *berbapang-emas*.
 Borst —, *padaka, padagam*.
 Marmeren —, *papan marmar*.

Ronde platen op meubels (beslag), *tje-ploeog*.

—, prent, *peta*; *gambar*; *figoera*, *pigoera*, L.

—, van eenen buikband, *pending*.

Zand—, bank, ondiepte, (onzichtbaar), *toehoer*; *gosong*.

Groote — met Arabisch karakter, voor op den buikgordel van voorname personen, *badoeng djadam*.

— in zee, die bij laag water zichbaar is, *betimg*.

Plaatdrukken, b. w. *tjitaq pigoera*, L.; *tera gambar*.

Plaatdrukker, m. *toekang tjitaq pigoera*, L.; *pandéj menera gambar (peta)*.

Plaatgoud, o. dun geslagen goud, *telerapan emas*; *emas perada*.

Plaatijzer, o. *besi perada*.

Plaatje, o. *keping*.

Gouden of zilveren — in den vorm eener halve maan, *senegaloesng*.

Gouden —s, lovertjes, strookjes, *madapan*.

— boven aan eene kris, *telerapan keris*.

—s aan eene gouden keten, *padaka*.

Plaatpapier, o. *kartas (garthás) gambar*; *kartas pigoera*, L.; *kartas peta*.

Plaatpers, vr. *tempat tjitaq pigoera*, L.; *peneraán (tempat menera) gambar*; *peta apitan gambar*.

Plaats, vr. in het algemeen, *tempat*.

—, streek, oord, *terpas, tepas, L.*

—, bij een huis, *natar*; *latar*, L.

Heilige —en, *akhrám*, Ar.

— van bestemming, *tempat kapergian*.

—, plein bij een paleis, *halaman*.

— eener landtong, *tempat tandjoengan*.

—, binnenplaats, *kintal*.

Van — veranderen, *ganti tempat*; *meng-alih*.

Op eene — zijn, *bersalempat*.

Op eene — blijven, huiselijk zijn, *magan*.

Er is geene — genoeg, *tiada sampéj tempat*; *koerang tempat*.

Op eene ongeschikte —, *pada boekan tempatnja*.

— om iets te bergen, *tarohan*; *tjandoe*.

— (uit een boek), *tempat*.

—, vers, *ajat*, Ar.

—, ambt, *djawatan*, *djabatan*; *peker-djaán*.

En op eene andere — in den Koran, *dan pada tempat yang lain lagi dalam qoerán*.

—, standplaats, *tempat perdirian*.

Eene — bezorgen, — doen nemen, *bepertempatkan*.

Eene — beslaan, *menempati*.

— grijpen, *djadi*; *peristiwa*.

Een goed woord vindt eene goede —, *kata yang lemah lembot itoe amaq koentji hati segala manoesija*.

In de eerste —, *pertama*; *sabermoela*.
In mijne —, *ganti diri hamba*.

Ter — waar gij vroeger woondet, *dimana bekas toewan doedoeg dhoeloe*.

In — van, *akan ganti*, zie verder
Buitenplaats, **Zitplaats**, enz.

Plaatsbegever, m. *jang mengaroenjakan djawatan*; *jang membri djabatan*; *jang kasió pekerdjaán*, L.

Plaatsbekleeder, m. *pengganti*; *ganti*; *moeqám*, Ar.

— Gods, *chalifat Allah*, Ar.

Plaatsbeschrijvend, b. n. *jang menjatakan peri hál tempat*.

Plaatsbeschrijver, m. *penjoerat tempat (benoewa)*; *penjoerat peri hál tempat*.

Plaatsbeschrijving, vr. *soerat peri hál tempat (benoewa, negeri)*.

Plaatsbewaarder, m. *orang mendjaga tempat doedoeg*; *djoeroe tempat doedoeg*.

—, marktmeester, *djoeroe-pasar*; *kapala pasar*.

—, zie **Plaatsbekleeder**.

Plaatselijk, b. n. *di tempat*; *tempat*.

—e ronddraaiing van een molenrad, *kisaran djatra penggilangan di tempatnja itoe*.

—e goederen, *harta negeri*.

—e gewoonten, *'adat negeri*.

—e gesteldheid, *peri hál tempat*.

Alle —e ongesteldheden, *barang penjakit tertempat*.

—, *biw. dari pada tempat*.

Plaatsen, b. w. *taroh*; *letak*; *bertempatkan*; *tedag*.

Waar zult gij die kist —? *dimana maoe taroh itoe peti? L.*; *peti itoe toewan maoe taroh dimana?*

Goed geplaatst zijn, *dapat tempat jang baik*.

(De stukken op een bord) ongeregeld, —, *poeroeg-pariq*.

Plaatshouder, m. *pemarentah*, zie **Plaatsbekleeder**.

Plaatsing, vr. *penarohan*.

Plaatsnijden, b. w. *mengoekir perada*.

Plaatsnijder, m. *pengoekir perada*.

Plaatsnijkunst, vr. *'ilmoe mengoekir perada*.

De Engelschen zijn zeer ervaren in de —, *maka orang Inggris itoe terlaloe satham pada 'ilmoe mengoekir perada*.

Plaatsvervangend, b. n. *jang meng-ganti*.

Plaatsvervanger, m. *pengganti*; *ganti*.

Plaatsvervanging, vr. *penggantian*.

Plaatwerk, o. *gambar oekiran*.

Plagen, b. w. *menggrétjoq*, L.; *ratjoek*, L.; *ganggoe*; *gadoek*.

—, tergen, *oesik*.

Plager, m. *orang jang soeka ganggoe*; *pengganggoe*; *jang soeka menggrétjoq*, L.; *kaboe-kaboe*.

Plaging, vr. *menggrétjokan*.

Plakkaat, o. soerat pernjataan; soerat titah; soerat ma'loemat, Ar.; firmán, Ar.

Plakkaatboek, o. kitáb (boekoe) soerat titah.

Plakken, b. w. *tampal*; *tèmpèl*, L.
Eene kaart op doek —, *tampal peta pada kain*.
—, o. w. lang blijven, lama doedoeq; andoem; tinggal lama didalam pekoempoelan orang.

Plakker, m. beplakker, orang jang menampal; orang nèmpèl, L.
—, in een gezelschap, fig. orang jang soeka doedoeq lama didalam pekoempoelan orang.

Plakschrift, o. soerat jang ditampal (di-tèmpèl, L.).

Plan, o. vlakke, padang; tanah rata.
—, fig. ontwerp, *tjonto*, L.; *dinah*.
—, oogmerk, *nijat*, Ar., *maqoed*, Ar.; *bitjara*; *kahendaq*; *maoe*.
Allervoortreffelijkst is des konings —, *sabaiknjalah bitjara radja*.

Planeet, vr. *sijarat*, Ar.
Iemands — lezen, *lihat noedjoem sa-orang*.

Planeetboek, o. soerat noedjoem; noedjoem; *ramal*, Ar.
In het — lezen, *lihat noedjoem; batja ramal*.

Planeetkenner, m. *ahloe 'noedjoem*, Ar.; *orang jang lihat noedjoem; orang jang batja ramal*.
—, sterrekundige, *orang jang faham pada 'ilmoe bintang*.

Planeetkennis, vr. 'ilmoe *bintang*; 'ilmoe *noedjoem*, Ar.
—, sterrenwichelarij, 'ilmoe *lihat pada noedjoem; 'ilmoe batja ramal*.

Planeetlezer, m. zie *Planeetkenner*.
1ste bet.

Plank, vr. *papan*; *loehh*, Ar.
Een djatihouten —, *papan kajoe djati*.
Een —en voorhoofd, *moeka papan*.
Boei—, in een vaartuig, *papan timbo*.
Eene gladde —, *papan litjin*.
Eene ruwe —, *papan kasap*.
Twee —en, *papan doewa bilah*.

Plankje, o. *papan ketjil*.
—s om de daken, evenals met leien te beleggen, *sirap*.
— aan den muur, om iets op te zetten, *pagoe*.

Planmaker, m. *orang jang memboewat dinah (tjonto)*.

Plant, vr. *tanaman*; *nabát*, Ar.; *sjadjarat*, Ar.
—, plantje, dat verplant wordt, *bibit*.
Berg—, *tanaman goenoeng*.

Plantaadje, vr. *tanam-tanaman*; *kebon*.
Gij moet mijne dorpen en —n verkopen, *hendaqlah dooesen dan tanam-tanamankoe kawdjoewalkan*.

Plantdier, o. (het wandelend blad), *daoen berdjalan*.

Planten, b. w. *tanam*, *menaman*; *tanamkan*; *tjatjaq*.
Op reien —, *tanam berbandjar-bandjar*.
Het geschut —, *taroh marjam*.
Boomen —, *tanam pohon*.
Levende boomtakjes op het graf —, *mentjaljaqkan ranting kajoe jang hidoep kaatas goeboer*.
Het geloof —, *membawa imán*.

Plantenbed, o. *pétq kebon*.

Plantenbeschrijving, vr. *penjoeratan tanam-tanaman*.

Plantengif, o. *ipoeh*; *oepas*, L.

Plantenkenner, m. *orang jang faham pada 'ilmoe tanam-tanaman*.

Plantenkunde, vr. 'ilmoe *nabát*; Ar.; *pengatahoean tanam-tanaman*.

Plantenluis, vr. *piangjang*; *koetoe pohon*.

Plantenolie, vr. *minjaq tanaman*.

Plantenrijk, o. *segala toemboeh-toemboehan*.
De regen vermengt zich met het —, waarmede alle menschen en dieren zich voeden, *maka ditjampoer adr hoedjan dengan segala toemboeh-toemboehan dari pada barang jang dimakan segala manoesija dan segala binatang*.

Plantensap, o. *adr tanaman*.

Planter, m. *orang jang tanam; penaman; toekang kebon*, L.

Plantgewas, o. *tanam-tanaman*.

Planthof, m. *kebon pijara pohon moeda*.

Planting, vr. *penanaman; pekerdjaan tanam*.
—, zie *Volkplanting*.

Plantsoen, o. *kebon pohon-pohon moeda; tetanaman*.

Plantwording, vr. *kadjadian tanam-tanaman*.

Plas, vr. *poel*, *lopaq*; *rawa*; *paja*.
Buffel—, *koebang; koebag*, L.

Plasdank, m. *sjoekoer pemboedjoekan*.

Plasregen, m. *hoedjan lebat; hoedjan deras*.

Plasregenen, o. w. *toeroen hoedjan deras*.

Plassen, o. w. in het water, *ndam*.
—, gelijk de buffels, *berkoebang*.

Plat, b. n. *ondiep*, *tjèpèr*, L.; *tjipar*.
Een — bord, *piring tjèpèr*, L.
—, ingedrukt, *koepiq; pipih*.
—te neus, *hidoeng koepiq; hidoeng pipih*.
—, (van voeten, ook van eenen zoom), *pipih*.
—, vlak, *rata*.
—, dun voorwerp, plaatje, dun schijfje, *keping*.
Een — dak, *atap rata*.
—, ledig, *hempa; kosong*, L.
Een —te beurs, *poendi jang hempa; kantong jang kosong*, L.
—te taal, *bahasa katjoekan; bahasa loewar; bahasa kasar; bahasa pasar*.
Dit is zeker een bergmensch, hij spreekt

de —te taal, soenggoeh ini orang goenoeng karena bitjaranja itoe bahasa katjoean (loewar).

—te, vuile taal, kata jang kedji; kata jang boevoeg (tjarot, atji).

—, bijw. ronduit, teroes terang.

—, ter aarde vallen, djeroemoes.

Plat, o. plat dak, atap rata.

— van de hand, tapag tangan.

— van één degen, sabelah pedang.

Platachtig, b. n. tjipar sedikit, zie **Plat**.

Platbodem, b. n. platboomd, berloenas-rata; dengan pantat rata.

Een — vaartuig, tjoenija; pemajang; perahoe jang berloenas-perahoe jang rata pantatnja.

Platheid, vr. zie **Plat**, (platte taal).

—, effenheid, peri jang rata.

Platina, o. emas kodoq, (op de z. o. kust van Borneo).

Plating, vr. ambaroe; ambarang; impangan.

Platje, o. orang tjerdig.

—, klein plat, atap rata jang ketjil.

Platlood, o. perada timah.

Platmaking, vr. hhal meratakan; peratain.

Platschieten, b. w. remoeqkan dengan tembaga (marjam).

Plattegrond, m. dinah (tjonto) kaki roemah.

Platteland, o. tanah rata.

—, boerendorpen, desa-desa; doesoen-doesoen.

Platten, b. w. pipihkan.

Platterd, m. orang bodoq; orang gobloq, L.

Platvisch, m. ikan belatjang, L.; ikan sabija; ikan sabelah.

Platvoet, m. kaki pipih.

Platvoeten, o. w. menanti (toenggoe) lama.

Platvoetig, b. n. berkaki-pipih.

Plavei, vr. plavuis, batoe loko-loko.

Plaveien, b. w. pasang batoe loko-loko; berdasarkan batoe loko-loko.

Plaveier, m. toekang pasang batoe loko-loko.

Plaveisel, o. dasar batoe.

Plavuis, o. batoe oebin.

Plecht, vr. voor—, haloween.

—, kusting op een huis, soeral gadjé roemah.

Plechtanker, o. saoeq jang besar; djangkar jang paling besar, L.

—, fig. perliendoengan; pesandaran; pesandaran, L.

Plechtankertouw, o. tali saoeq besar; tali djangkar besar, L.

Plechtewaad, o. pakéjan hari besar (raja).

Plechtig, b. n. 'atlim, Ar.; 'atlamat, Ar.; dengan oepatjara; besar; raja.

Eene —e gehoorgeving, semajam jang 'atlim.

— bezoek naar den heiligen tempel te Mekka, oemrat ka bajtoe'lhharám.

Een —e dag, hari raja; hari besar.

—, bijw. atas peri jang 'atlim.

— bedanken, tarima kasih dengan hhor-mat.

Plechtigheid, vr. 'atlamat, Ar.; kabesaran.

Groote — bij eene offerande, hoemoem, Ar.

Plechtiglijk, bijw. zie **Plechtig**, bijw.

Plechtwachter, m. die naar de klippen enz. ziet, djoeroe-batoes.

Pleegkind, o. anaq angkat.

Pleegvader, m. bapa angkat.

Plegen, o. w. bijasa.

Ik pleeg altijd te vijf uur op te staan, salamanja sahaja bijasa bangoen pada djám poekoel lima; mémang saja bijasa bangoen poekoel lima, L.

—, b. w. bedrijven, boewat, berboewat.

Kwaad —, berboewat djahat.

Verraad —, berboewat chijánat.

Bedrog —, berdjakan; menipoe.

Met iemand raad—, membitjarakan dengan saorang.

Pleging, vr. perboewatan.

Pleidooi, o. singketa; atjara; bitjara.

De zaak van een rechterlijk —, perkara bitjara da'wa.

Plein, o. vlakke bij een huis, natar; lator, L.

—, bij een kasteel, halaman.

Op het midden van het — der gehoorzaam, ditengah halaman baléjroeng.

—, vlakke, vlak veld, padang; tanah lapang.

— in eene stad, médán, Ar.

Pleister, vr. voor wonden, kojoo, kajo, L.; marham, Ar.; plèstèr, verb.

—, verzachting van leed, penawar.

—, gips, kapoer haloes; penjaloetan kapoer; plèstèr, verb.

Pleisteraar, m. stukadoor, pandéj mela-boer dengan kapoer haloes; toekang jang bisa menjaloet, L.

Pleisteren, b. w. laboer dengan kapoer haloes; menjaloetkan dengan kapoer haloes.

—, o. w. berhenti.

Pleistergewelf, o. lengkoeng kapoer haloes; saloetan kapoer haloes.

Pleistering, vr. penjaloetan dengan kapoer haloes; pelaboeeran dengan kapoer haloes.

Pleisterkalk, m. kapoer haloes; kapoer saloetan.

Pleisterplaats, vr. perhentian; tempat perhentian; pesangrahan, L.

Van de eene — tot de andere, dari soewatoe perhentian datang kepada soewatoe perhentian.

De eerste — op weg is tien palen ver, maka perhentian jang pertama di djalan itoe sapoeleah pal djaoehnja.

Pleit, o. atjara; da'wa; bitjara, L.; singketa.

Pleitbezorger, m. procureur, pokelol

plokelol, prokeror, L. verb.; tjingkaw, L.
Pleitdag, m. hari bitjara, L.; hari atjara;
 hari singkèta.

Pleiten, o. w. bitjara, L.; beratjara; ber-
 da'wa; begawéj, begawam; bersingkèta.

Over goederen eener nalatenschap —
 berda'wa karena harta peninggalan.

Pleiter, m. orang begawam; toekang bi-
 tjara, L.; pandéj bersingkèta; pandéj ber-
 da'wa.

Pleitgeding, o. bitjara da'wa; hhal atja-
 ra; bitjara, L.; singkèta.

Pleithof, o. mahhkamat, Ar.; rad fan
 djoestist, verb.

Pleitrede, vr. bitjara melawan da'wa.

Pleitzak, vr. bitjara da'wa; hhal atjara;
 hhal da'wa; hhal bersingkèta.

Pleitziek, b. n. pleituchtig, soeka ber-
 da'wa; soeka bersingkèta.

Een — mensch benadeelt zich al te
 zeer, maka orang jang soeka berda'wa
 itoe meroegikan dirinja terlaloe amat.

Pleizier, o. kasoekuan; soeka; soeka hati;
 plesir, L.; kajemaran.

— maken, uitgaan, tjangkrama.

Pleizierig, b. n. sedap; énaq, L.

Pleizierpartij, vr. perdjamoean akan me-
 njoekakan orang.

Openbare — van grooten, termasa.

Uit pleizieren gaan, tjangkrama.

Pleizierreis, vr. perdjalaman soeka hati.

Plek, vr. plaats, tempat, zie Plaats.

Met — ken aigeteekend, vol — ken,
 baloe-baloe; peralaw; berbelang-belang.

— vlak, nada.

Wit — je op mah oogappel, belalaq,
 belèlèq.

Plengen, b. w. toewang; tjoetjoerkan;
 toempah.

Bloed —, toempah (makan) darah.

Een zwaard, dat bloed plengt, pedang
 jang makan darah.

Olie —, tjoetjoerkan minjaq.

Water op iemands hoofd —, toewang
 aér atas kapala orang.

Gesmolten metaal —, toemang.

Plenging, vr. penoewangan; pentjoetjoe-
 ran; penoempahan.

Plengoffer, o. goerbán pentjoetjoeran.

Pletmolen, m. penggilingan jang pipihkan;
 kisanan memipihkan; penggilingan jang
 menipiskan.

Pletrol, vr. penggiling.

Pletsteen, m. batoe gilingan.

Pletten, b. w. giling, menggiling; pipihkan.

Pletteren, b. w. antjoerkan; remoegkan,
 zie Verpletteren.

Pleuris, vr. sakit pinggang; sakit tjoetjoeq.

Plicht, m. haroes; pangkat; wádjib; Ar.;
 fardl, Ar.; fardloe; perloe, L.

Volgens mijnen —, seperti haroes ataskoe.

De kinderen te onderwijzen is aè —
 des vaders, mengadjar kanaq-anaq itoe
 pangkat bapalah.

Gebeden van —, (die men moet doen),
 sembahjang fardloe.

Het is —, de voeten te wasschen wan-
 neer men naar de moskee wil gaan,
 maka fardloe (wádjib) membasoeh kaki tat-
 kala maoe masoq kadalam masjid.

Zich van zijnen — kwijten, menger-
 djakan barang jang wádjib.

Niettemin rust de — op al de dienaren,
 tetapi haroes djoega atas segala homba.

Het is de — van eenen rechter, dengen-
 nen, die recht heeft, in het gelijk te
 stellen, maka haroes atas hhakim membe-
 narkan barangsiapa jang benar.

Zijnen — verzaken, laléj akan barang
 jang haroes atasnja; melaloei barang jang
 fardloe.

Plichtiglijk, b. n. jang mengharoeskan;
 jang djadi wádjib; jang memfardloekan.

Plichtgebod, o. titah jang memfardloekan;
 parentah jang mengharoeskan.

Plichtmatig, b. n. haroes; patoet; sa-
 bagéj wádjib.

Plichtplegen, o. w. memberi salam; mem-
 beri hkrmat; kasih tabé, L. (tabiq); mem-
 beri roewadat, Hoft.; menjembah.

Plichtpleging, vr. salam, Ar.; hkrmat;
 Ar.; roewadat, Hoft.; tabiq; tabé, L.

Hij bewees vele — en aan Emir Hamzah,
 maka beberapa salam poen diberinja pada
 Amir Hamzah.

Vriendelijke — en, vleitaal, (bij meisjes
 of vrouwen), tjoemboean; senda goeraw.

Plichtschuldig, b. n. haroes kerdja;
 mesti kerdja, L.

Plichtshalve, bijw. karena wádjib; sabab
 haroes; sabab mesti, L.

Plichtvaardig, b. n. soeka mengerdjakan
 barang jang wádjib; soeka kerdja barang
 jang mesti, L.

Plichtverzaker, m. orang jang laléj
 barang jang haroes atasnja; orang malas
 kerdja barang jang mesti, L.; orang jang
 melaloei barang jang fardloe.

Plichtverzuim, o. salah; hhal melaloei
 barang jang wádjib.

Plichtvrij, b. n. lepas dari puda djindji.

Ploeg, m. tanggala; manggal; loekoe, L.

Een — met een jok ossen, tanggala
 dengan lemboe sagoe.

Een — met een span buffels, loekoe
 dengan karbow sapesang.

Een lichte — voor drooge gronden,
 broedjoel, Jav.

—, vr. troep, kawan.

Het werkvolk kwam bij ploegen, maka
 orang bekerdja itoe-poen datang berkawan-
 kawan.

Ploegen, b. w. menanggala; meloekoe, L.

De rjssvelden —, menanggala sawah;
 meloekoe sawah, L.

Eenen akker —, menanggala bendang;
 meloekoe tanah, L.

—, (planken), seroet aloer, L.; ketam aloer.

—, afsnijden, *potong*.
 De golven —, *mentjantang ombag*.
Ploegen, o. *penanggalaan*; *peleokoean*, L.
Ploeger, o. *penanggala*; *orang meloekoe*, L.
Ploeghout, o. *kajoe tanggala*; *kajoe loekoe*, L.
Ploegijzer, o. *najam*; *besi loekoe*, L.; *besih tanggala*.
Ploeging, vr. *penanggalaan*; *peleokcean*.
Ploegkouter, o. zie **Ploegijzer**.
Ploegland, o. *tanah jang dapat ditanggalakan*; *tanah jang diloekoe*, L.; *ladang*.
 —, *nat rijstveld*, *sawah*.
 —, *droog rijstveld*, *gaga*; *tipar*.
Ploegmes, m. (bij de boekb.) *pisaw potong boekoe*, L.
Ploegos, m. *lemboe penanggala*.
 —, *buffel*, *karbau bakal meloekoe*, L.
Ploegschaaf, vr. *seroet aloeran*, L.
Ploegsnede, vr. *vore*, *ladjoe*.
Ploegstaart, m. *batang (pemangan) tanggala*; *gandar*; *batang loekoe*, L.
Ploegvore, m. *bekas tanggala*; *aloeeran loekoe*, L.
Ploegvormig, b. n. *saroepa tanggala*; *seperti loekoe*, L.
Ploert, m. *orang pengkoeh*.
Ploertig, b. n. *pengkoeh*.
Plof, m. *boenji barang jang djatoh*.
Ploffen, o. w. neder—, (van iemand die voorover valt), *djatoh terdjeroemoes*.
Plok, m. *pluk*, *handvol*, *sagenggam*.
Plokje, o. *sagenggam ketjil*.
 —, *fi laba (oentoeng) sedikit*.
Ploksenning, m. *tjengkerum*.
Plombeerder, m. *orang jang pasang tjap timah*; *toekang boeboeh materéj timah*.
Plombeeren, b. w. (ond. w.) *pasang tjap timah*; *boeboeh materéj timah*.
Plomp, m. *boenji barang jang djatoh*.
 —, *waterplant*, *teratéj*; *sardodja*, Sanskr.
Plomp, b. n. *grof*, *kasar*.
 —, *onbeleefd*, *koerang adjar*; *gobloq*, L.
 —, *dom*, *bodog*, *bodoh*; *loepoeh*.
 —, *stomp*, *toempeel*; *keerang tadjam*.
 —, *bijw. atas peri jang kasar*.
Plompaard, m. zie **Lomperd**.
Plompen, o. w. in het water vallen, *djatoh di aer*.
 —, in het water (de rivier) springen, *njeboer di kali*, L.; *terdjoen kadalam soengéj*.
 —, *geluid verwekken*, zoo als iets, dat in het water valt, *meraua*.
Plompheid, vr. *peri jang kasar*, zie **Lompheid**.
Plonzen, b. w. *menerdjoekan kadalam soengéj*; *njeboerkan di kali*, L.
 —, o. w. *djatoh di aer (soengéj)*; *kali*, L.).
Plooi, vr. *vrouw*, *lipatan*.
 De — en van eenen brief, *lipatan soerat*.
 Uit de — en gaan, *hilang lipatan*.
 Een en brief van zijne — en ontdoen, *boeka soerat dari pada lipatannya*.

Uit de —, in de war, *koesoet*.
 De — en aan den rand van het oor, *daoen perlipatan telinga*.
Plooiën, b. w. *lipat*, *melipat*.
 Een kleed —, *melipat kain*.
 Eene zaak —, *menjesejékan soewatoe perkara*.
 Weder —, *lipat poela*; *fig békin betoel*, L.; *menjesejékan*.
 —, zie **Rimpel**.
Plootter, m. *toekang lipat*; *pelipat*.
Plooten, b. w. *koepas (kèsèt) boeloe koelit domba*.
Plooter, m. *toekang kèsèt boeloe koelit domba*.
Plotselijk, b. n. en bijw. *plotseling*, *sakoenjoeng-koenjoeng*.
 Ziende dat de koning — ontsliep, *mehat baginda sakoenjoeng-koenjoeng hilang*.
 —, *overhaast*, *goepoeh-goepoeh*.
Plotsen, o. w. (van iemand die voorover valt), *djatoh terdjeroemoes*.
Plug, vr. van een vat, *sempal*.
 Trek er de — niet uit, *djangam ditja-boet sempalnja*.
Pluim, vr. *verderbos*, *djamboel*.
 —, *staart van eenen haan*, *boeloe ékor ajam*.
Pluimage, vr. *boeloe boeroeng*.
Pluimbereider, m. *toekang boeloe*; *toekang tjoetji boeloe*.
Pluimeloos, b. n. *tiada berboeloe*; *goendoel*.
Pluimen, b. w. *tjaboet boeloe*.
Pluimgedierte, o. *boeroeng-boeroengan*.
 Al het — werd door hem gedood, *segala boeroeng-boeroengan poen diboenoehnja*.
Pluimgraaf, m. *djoeroe djaga boeroeng*; *toekang ajam*.
Pluimpje, o. *djamboel ketjil*, (ook een enkel lokje op het hoofd van kinderen).
 —, *lof*, *poedjian jang sedikit*.
 Hij doet dat alleen om een — te behalen, *maka itoe dikerdjanja sadja hendag beroleh poedjian*.
Pluimstrijken, b. w. *boedjoeq*, *memboedjoeq*.
 Eene vrouw of meisje —, *vleien*, *tjoemboes*.
Pluimstrijker, m. *pemboedjoeq*; *jang memboedjoeq*.
 —, *vleier*, *liefkozer*, *jang bertjoemboes*.
Pluimstrijkerij, vr. *pemboedjoekan*; *tjoemboes*.
 De — is het kenmerk van laagheid, *maka pemboedjoekan itoelah tanda kahinaän*.
Pluis, vr. *pluisje*, *nopje*, *boeloe kain*.
 Niet —, *tiada baik*; *tiada poenah*; *berbahaja*.
 Het is daar niet —, *maka disana tiada baik (sentawasa)*; *maka adalah bahaya disana*; *tiada poenah disana*.
 Hij is niet —, *maka orang itoe tiada betoel*.

Deze visch is niet —, *maka ikan ini tiada baharoe; ini ikan soedah bebaoe, L.*
Pluizen, b. w. *tjaboet boeloe.*
 —, zuiveren, *soetjikan; tjoetji, L.*
 Uit—, de vederen (zoo als sommige vogels doen), *gelisig; selisig, L.*
Pluizer, m. *toekang tjaboet boeloe.*
Pluizerij, vr. *pentjaboetan boeloe.*
Pluk, m. fig. groote som, *oewang banjaq.*
 —, zie **Inzameling**.
Plukharen, o. w. *berkalahi; bemoekoel, L.*
 —, met de vuist vechten, *gotjoh, bergotjoh.*
Plukken, b. w. *poengoet; kepos, L., zie Afplukken.*
 —, uitpluizen, *tjaboet.*
 Jaarlijks plukt men de ganzen onder de borst, *maka boeloe dada gangsa itoe pada tijap-tijap tahoen ditjaboet orang.*
 De vruchten van zijnen arbeid —, *dapat khávíl pekerdjaannja (oesahanja).*
Plukker, m. *orang jang poengoet.*
Plukmand, m. *beronong; bakoel boewah.*
Pluksel, o. *tiras.*
Pluktijd, m. *moesim (masa) boewah-boewahan.*
Plunderaar, m. *penjamoen; orang perampas.*
Plunderen, b. w. in een bosch, of op den weg, *samoen, menjamoen.*
 Pelgrims —, *menjamoen orang naik hhadji.*
 — in eene plaats, *merampas; mereboet.*
 In den krijg —, *djarah, mendjarah.*
 De gewoonte in den krijg is, des vijands goederen te —, *maka 'adatnja perang itoe mendjarah barang-barangnja moesoeh.*
Plundering, vr. *penjamoenan; perampasan; pendjarahan, zie Plunderen.*
 — door de vijanden des geloofs, *nasal, Ar.*
Plunderziek, b. n. *loba akan menjamoen; kapéngin merampas, L.*
Plunje, o. zeemanskleederen, *pakéjan matros, L.; pakéjan chaláçí.*
 Hij is goed in de —s, *dija poenja pakéjan banjaq sakali.*
 Iemand de — nitschudden, *merampas orang poenja barang.*
Plunjekist, vr. *peti matros, L.; peti pakéjan chaláçí.*
Pluvier, vr. *tjeroeling; maragi; hoedhoed, Ar.*
Pochel, vr. zie **Bochel**.
Pochen, o. w. *katjaq; kotjaq, L.; menggahkan diri; membesarkan diri; bangga, L.*
 Op zijne rijkdommen —, *katjaq karana kakajaannja.*
Pocher, m. *pengatjaq; orang kotjaq, L.*
Pocherij, vr. *pengatjakan; perkataan orang kotjaq, L.; perkataan pengatjaq.*
Pochhans, m. zie **Pocher**.
Podagra, o. *pootje, sengal kaki.*

Podagrast, m. *orang sakit sengal kaki.*
Poeder, o. *poeier, stof, loemat.*
 Welriekende —, *loemat haroem; loemat wangi, L.*
 Artsenij—, *obat loemat.*
 —, buskruid, *obat pasang; obat bedil; obat mesjoe.*
 Ontvlambare —, *loemat api.*
Poederbus, of doos, vr. *tempat (bosèta) loemat.*
Poederen, b. w. *menghamboeri dengan loemat.*
Poederig, b. n. *berloemat.*
Poederkwast, m. *djamboe-djamboe loemat.*
Poedermaker, m. *toekang loemat; toekang tepong.*
Poedersuiker, m. *goela pasir.*
Poëet, m. zie **Dichter**.
Poeier, o. zie **Poeder**.
Poel, m. *moeras, rawa, rawah, rawang; paja; lalangav.*
 —, voor buffels, *koebaq, L.; koebang.*
 —, afgrond, *toebir.*
 De helsehe —, *toebir naraka.*
 Een iegelijk die de wet Gods overtreedt zal in de eeuwige — geworpen worden, *barangsiapa melaloei hkoekoem Allah itoe akan diterdjoenkan didalam toebir naraka.*
Poelier, m. *toekang ajam; orang djoewal boeroeng dan dajing perboeroean.*
Poelje, vr. zie **Hoen**.
Poelsnip, vr. *ajam-ajaman rawa.*
Poelvogel, m. *boeroeng rawa.*
Poep, vr. wind, *koentoet.*
Poeppen, o. w. *berkoentoet.*
Poeper, m. *orang berkoentoet.*
Poes, vr. *koetjing; koetjing betina (perampowan, L.).*
 —, sabelbont, *kain boeloe pembelit lèhèr.*
Poesten, b. w. zie **Blazen**.
Poester, m. zie **Blaasbalg**.
Poëtisch, b. n. zie **Dichterlijk**.
Poets, vr. *barang djinaka; makr, Ar.; daja; pedajan, L.*
 Iemand eene — spelen, *berdajakan orang; pedajain orang, L.*
Poetsig, b. n. *djinaka; berdjinaka.*
Poezelig, b. n. *empog, L.; lemboet; montog, L.*
Poezeligheid, vr. *kalemboetan; empog, L.*
Poëzij, vr. *sja'ir; 'ilmoes sja'ir (sair, L.).*
Pof, m. *boenji poekoel; boenji paloe.*
 Op den — halen, *beli hoetang.*
Poffen, o. en b. w. kloppen, *poekoel.*
 —, opblazen, *tjoep.*
 —, roergen, *beli hoetang.*
 —, roosteren, *panggang.*
 Eene gepotte kip, *ajam panggang.*
Poffertje, o. (inl.) *koewèh bola.*
Pofhans, m. zie **Pocher**.
Pogen, o. w. *tjoba; mengoesahkan diri.*

Met al zijne krachten poogt hij de wenschen zijns meesters te bevredigen, *maka dengan segala koewasa-koewasannya tja tjoba memenoehi hhasrat toewannya.*

Poging, vr. *tjoba; pentjobaän; pengoesahaän.*

Pok, vr. *poeroe tjtatar; abilah*, Perz.; *boba*, verb. Port.
 Koepokken, *tjtatar sapi (sampi)*.
 Waterpokken, *tjtatar aër*.
 —jes, die van binnen hol zijn, *katoem-boehan rempani*.
 Spaansche —ken, *rastoeng koetji*.
 De —ken inënten, *taroh tjtatar; boe-boeh tjtatar*.
 De —ken hebben, *sakit tjtatar; ber-tjtatar*.

Pokachtig, b. n. pokkig, tot de Spaansche pokken behoorende, *berastoeng-koetji*.

Pokdaal, vr. *bekas tjtatar; tanda tjtatar; tjeratjag, beratjag*.

Pokdalig, b. n. *bopèng, L.; tjapo, tjapoq; bertjapo, betjapo; boeriq.*

Pokkoorts, vr. *demam tjtatar*.

Pokken, o. w. *sakit tjtatar*.

Poken, b. w. *oepaq, mengoepaq.*

Pokput, vr. *kerepiq; bekas tjtatar; pa-roet*.

Pokstof, vr. *bijang tjtatar*.

Pokziekte, vr. *penjakit tjtatar*.

Pol, m. *orang jang pijara kendaq*.
 —, zie *Hoerenwaard*.

Polder, m. *tanah jang berterbis*.

Poldermolen, m. *penggilingan aër tanah jang berterbis*.

Polderbestuur, o. *permaréntahan tanah jang berterbis*.

Poleerhamer, m. *martil toekang timah*.

Poliijsten, b. w. *oepam, mengoepam; gilip; bëkin kilap, L.; gosog sampéj bëkilap, L.*
 Even als gepoliijst smaragd, schitterend van gedaante, *seperti zamroed jang telah teroepam berkilat-kilat ræpanja*.
 Wapens —, *mengoepam sendjata*.
 Spiegels —, *gilip tjermin*.
 De tanden —, *sisog, sisoe*.

Poliijster, m. *pandéj mengoepam; toekang gosog, L.; pandéj menggilip*.

Poliijsthout, m. *kajoe oepam*.

Poliijsting, vr. *pengoepaman; penggilipan; penggosokan*.

Poliijststeen, m. *batoe oepam; batoe gilip*.

Polis, vr. (ond. w.) *verzekerbrieff, soerat gadéj; soerat djandji ganti roegi*.

Politie, vr. (ond. w.) *polisi*, Eur.; *parèntah negeri*.

Politiecommissaris, m. *katwál, koetwál*, Perz.; *sekot, L.; baljoe*, verb. van *baljuw*.

Politiekantoor, o. *kantor polisi*, verb.

Pols, m. *nadi*.
 Den — *voelen, mendjamah (meraba) nadi*.

Pols, m. *galah (bamboe) jang dipakéj akan*

meloempat menjabrang aër; kajoe orang orang meloempat.

Polsader, vr. *oerat nadi*.

Polsadergezweel, o. *bengkaq oerat nadi*.

Polsaderslag, m. *ketoqnja darah nadi; tepoegnja darah nadi*.

Polsen, b. w. *mendjamah (meraba) nadi*.
 —, *onderzoekken, sidig; pantjing, L.*
 Herhaaldelijk —, *beraba-rabaän*.

Polsring, m. *gelang kana (tangan)*.

Pomp, vr. *pompa*, verb.; *hemboesan aër*.
 Ketting—, *pompa rantéj*.
 Zuig—, *pompa mengisap*.
 Water in de — *gieten, toewang aër didalam pompa*.
 — Eene — *boren, membolang*.

Pompbak, m. *pasoe pompa*.

Pompboor, vr. *goerdi pompa*.

Pompelmoes, m. *djeroeg besar, L.; li-maw besar; limoen oedang*.

Pompen, b. en o. w. *tarik pompa; hemboes; gitjah*.
 —, *uithozen, timba*.

Pomper, m. *boedjang pompa; orang hemboes*.

Pompernikkel, m. *roti hitam*.

Pompgat, o. *lobang pompa*.

Pomphaak, m. *gajit pompa*.

Pomphart, o. *hati pompa; koelit pompa*.

Pomping, vr. *penghemboesan*.

Pompklep, vr. *klép pompa, L.; lidah pompa; lidah hemboesan aër*.

Pompkoker, m. *saroeng pompa*.

Pompkraan, vr. *tjerèt pompa, L.; tjerat hemboesan aër*.

Pompmaker, m. *toekang pompa, L.; pandéj hemboesan aër*.

Pompon, vr. *laboe; doebá, Ar*.
 De — *waarvan tangkwé (zeker konfijt) gemaakt wordt, laboe belioe*.

Pompschraper, m. *penggaroeg pompa*.

Pompslinger, m. *boewajan hemboesan; sanggoetan pompa*.

Pompstang, vr. *batang pompa*.

Pompstok, m. *zwengel, kajoe gojang pompa*.

Pompwater, o. *aër pompa*.

Pompzuiger, m. *koelit pompa jang menarik aër; koelit hemboesan jang menghéla aër*.

Pond; o. *Nederlandsch —, pon baroe*.
 Chineesch —, = $1\frac{1}{4}$ oud Amst. pond, *kati*.
 Een gewicht van bijna één Ned. —, *miná, Ar*.
 Een — van 12 oncen, *ratl, ritl, Ar*.

Ponder, m. als: een drie—, *marijam pèlor tiga pon; marijam tiga pon*.

Pondgaren, o. *benung jang didjoewal dengan ditimbang*.

Pondpapier, o. *garthas toeha jang didjoewal dengan ditimbang*.

Pondschrijver, m. *djoeroe-toelis kantor pabéjan*.

Pondsgewijs, *bijw. dengan bahagian masing-masing; dengan bagian satoe per satoe*, L.

Ponjaard, m. *keris; séwar; rintjang.*

De gewoonte der Maleiers is eenen — te dragen, *maka 'adatnja orang Melajoe itoe berpakéj keris.*

Kleine —, *badéj-badéj.*

Pont, vr. *sampan akan menjabrang soengéj (kali, L.); tambangan.*

Ponteveer, o. *tempat penjabrangan; pangkalan; kalangan.*

Pontgasten, m. *meerv. schipbrugmakers, toekang djembatan perahoe, zie Pontvoorders.*

Pontgeld, o. *oewang tambangan; oewang menoempang.*

Pontifkaal, o. *pakéjan babá.*

Pontman, m. *veerman, djoeragan tambangan.*

Ponton, m. (ond. w.) *schipbrug, djembatan perahoe.*

Pontzeil, o. *lajar tambangan.*

Pooien, b. w. *minoem banjaq.*

—, *zwelgen, iroep.*

Pooier, m. *pemabog.*

Pook, m. *zie Ponjaard.*

—, *vuurpook, pengoepaq api; djandarsa.*

Pool, vr. *aspunt, goethoeb, goethb, Ar.; indjen.*

Zuid—, *goethoeb szjmalé.*

Noord—, *goethoeb djanoelb.*

Poolcirkel, m. *boelat goethoeb.*

Poolkring, m. *dáwrah goethoeb, Ar.*

Poolshoogte, vr. *katinggian goethoeb.*

Poolster, vr. *bintang goethoeb djanoelb.*

Poort, vr. *gerbang; bab, Ar.; pintoe, L., eig. Deur.*

De deur eener —, *pintoe gerbang.*

De — der kennis, *pintoe ma'rifat.*

Eene — met twee deuren, *gerbang jang ada doewa pintoe.*

Poorter, m. *zie Burger.*

Poorteren, b. w. *memberi hhaq orang negeri.*

Poortერი, vr. *isi negeri.*

Poorterschap, o. *hhaq orang negeri.*

Poortgat, o. (scheepsw.) *lobang pintoe marijam.*

Poortgeld, o. *oewang béja pintoe gerbang.*

Poorthengsel, o. *soesoeh pintoe.*

Poortier, m. *zie Portier.*

Poortje, o. *pintoe maling.*

Poortkramer, vr. *biliq gerbang.*

Poortklok, vr. *genta gerbang; lotjèng pintoe negeri, L.*

Poortluik, o. *tingkap pintoe; pintoe marijam.*

Poortmeester, m. *burgemeester, kapala negeri; panghoeloe kota.*

Poortringen, m. *meerv. (op schepen), tjintjin pintoe marijam.*

Poortsluiten, o. *hháltoetoeppintoe gerbang.*

Het — is het werk van den portier, *hhál toetoeppintoe gerbang itoeelah pekerdjaan penoenggoe pintoe (gerbang).*

Poos, vr. *rust, pauze, perhentian; thib, Ar.*

—, *eenige oogeblikken, saktoetika; sabentaran, L.; beberapa sá'at.*

Poot, m. *kaki.*

Buffel—, *kaki karbau.*

Tafel—, *kaki médja, L., (máldah).*

— van eenen haan, *ridja hajam.*

—, *klauw van eenen vogel, tjakar.*

Poot, vr. *teig, tak, loot van eenen boom of kruipplant, soeloer; anaq pohon.*

Peper van poten of loten, *lada soeloer.*

— van eenen pisangboom, *anaq pohon pisang.*

Pootig, b. n. *berkaki.*

—, *fig. fam. sterk, goewat; koewat, L.*

Pootje, o. *sengal kaki.*

Pootvisch, m. *anaq ikan.*

Poozen, o. w. *berhenti; tinggal.*

Wij poozen daar ongeveer een paar uren, *sakira-kira barang doewa djám kita berhenti disitoe.*

Pop, vr. *kinderpop, boema; bonéka, L.; orang-orangan; anaq-anakan.*

Reusachtige — (die bij feesten wordt rondgevoerd), *barongan, barong, Jav.*

Met zulke —pen loopen, *debarongan.*

— (van eene rups of zijworm), *indoesng.*

— aan de punt van eenen schermdegep, *doengkoel.*

Popachtig, b. n. *kaja bonéka, L.; saroeapa orang-orangan.*

Popelen, o. *mompelen, bersoengoes.*

—, *kloppen (van het hart), debar, dabar; bedebar, L.*

Hij voelde zijn hart —, *berdebar-debarlah rasa hatinja.*

Popeling, vr. *debaran.*

Popje, o. *bonéka ketjil, zie Pop.*

Poppen, o. w. *main sama bonéka, L.*

—, *met een meisje mallen, bertjoembao-tjoembaoan dengan anaq dara.*

Poppengoed, o. *kinderspeelgoed, serba permainan; permainan; permainan.*

Poppenkleeren, o. *meerv. pakéjan bonéka.*

Poppenkramer, m. *orang djoewal bonéka.*

Poppenmaker, m. *toekang bonéka; pandéj boema.*

Poppenspel, o. *marionetten, wajang koelit.*

Poppenspeler, m. *orang main wajang; dalang.*

Populair, b. n. (ond. w.) *gemeenzaamheid van grooten jegens minderen, kadjamalan.*

Populier, m. *hhawar, Ar.*

De zwarte —, *hhawar roemé, Ar.*

Populiertak, m. *tjabang hhawar.*

Porder, m. *djoeroe membangoenkan orang; djoeroe ketog-ketog orang tidoer, L.*

Poreusheid, vr. *peri berlobang-lobang.*

De — der huid, *pári lobang roeman.*

- De — der huid dient om het zweet af te voeren, *maka goenanja peri lobang roeman itoe mendjalankan aër peloeh (kringat, L.)*.
- Porfier**, Porfiersteen, m. *semáq marmar*.
- Porfieren**, b. n. *dari pada semáq marmar*.
- Porie**, vr. *lobang ketjil*.
- Porijzer**, o. zie **Pook**.
- Porren**, b. w. *adjaq; oepaq; toesoeg, L.*
—, slapende personen wekken, *mendjagakan; tepoeg pintoe orang tidoer; ketog pintoe orang tidoer, L.*
- Porring**, vr. *pengadjakan; pengoe pakan; toesoeg, L.*
- Porselein**, o. Chineesch —, *mangkoq Tjina; piring mangkoq Tjina; tjint taroef, Perz.*
- Porselein**, vr. *groente, gelang; krokot. Spaansche —, boeldripat, (Glinus).*
- Porseleinaarde**, vr. *tawah mangkoq Tjina*.
- Porseleinfabiek**, vr. *tempat orang kerdja mangkoq Tjina*.
- Porseleinkas**, vr. *almari (lamari) mangkoq.*
- Porseleinmaker**, m. *toekang mangkoq Tjina; pandéj memboewat mangkoq Tjina*.
- Porseleinverkooper**, m. *orang djoewal piring mangkoq.*
- Porseleinwinkel**, m. *kedéj (toko) piring mangkoq.*
- Porseleinzaad**, o. *bidji gèlang, L.*
- Port**, o. brief—, *oepah soerat*.
- Portaal**, o. *serambi, (ook galerij); rambat.*
- Porte**, vr. de Ottomannische —, *astana Istamboel; astana 'aliján, Perz.*
- Portelen**, o. w. *opborrelen, gelagag.*
- Portie**, vr. (ond. w.) *bahagian; saparo.*
In drie — verdeeld worden, *dibahagikan tiga; dibagi tiga, L.*
—, zie **Rantsoen**.
- Portier**, m. *poortier, penoenggoe pintoe.*
—, poortwachter bij vorsten, *bidoewanda.*
— van 's konings slaapzaal, *hhádjid, Ar.*
- Portier**, o. van een rijtuig, *pintoe karèta; pintoe karèta koets, L.*
- Portierluik**, o. *pintoe maling.*
- Portierschap**, o. *pekerdjaän penoenggoe pintoe.*
- Portiersvrouw**, vr. *biminja penoenggoe pintoe.*
- Portret**, o. *gambar.*
Een gelijkend — van de prinses, *gambar jang sama roepanja dengan toewan poeteri.*
- Portretje**, o. *gambar ketjil.*
- Portretschilder**, m. *pandéj menoelis gambar; toekang gambar, L.*
- Portretteeren**, b. w. *menoelis roepa, zie Afmalen.*
- Portretteerkunst**, vr. *'ilmoe menoelis gambar.*
- Portvrij**, b. n. *lepas béja (oepah) soerat.*
- Post**, m. van eene deur, *djenang; djanang pintoe.*
—, van eenen krijgsman, *tempat djaja; tempat kasal.*
—, standplaats, *tempat perdirian.*
—, ambt, *pekerdjaän, L.; jabatan, djawatan; kadoedoekan, zie Ambt.*
Eenen — waarnemen, *péngag pekerdjaän, L.; melakoekan jabatan; pegang jabatan.*
Eenen — nederleggen, *tinggalkan pekerdjaän (jabatan).*
—, van paarden of brieven, *pos, Ned. verb.*
—, postkantoor, *kantor pos, verb.*
Rijdende —, *pos koeda.*
—, op eene rekening, *perkara.*
Te — rijden, (te paard) *toenggang koeda pos; (met het postkarretje) menoempang sama karèta pos.*
Eenen brief op den — brengen, *bawas soerat di kantor pos.*
- Postbediende**, m. *schrjver, djoeroe-toelis kantor pos.*
- Postbode**, m. *oepas pos; qáqid, Ar.; barid, Perz.*
- Postbrief**, m. *soerat pos.*
- Postchais**, vr. *karèta pos.*
- Postdag**, m. *hari pos; hari pos datang.*
- Posteeren**, b. w. (ond. w.) *taroh; beri tempat; bertempatkan.*
- Postelein**, vr. zie **Porselein**, vr.
- Posterij**, vr. zie **Posthuis**, vr.
- Postgeld**, o. *oepah soerat; belandja pos.*
- Posthoorn**, m. *tandoeg jang ditjoep oepas pos.*
- Posthuis**, o. *brievenkantor, kantor soerat pos; manzal chánah, Ar.*
—, posterij, *verspanning, tempat ganti koeda pos; manzil, Perz.*
- Postkaart**, vr. *peta djalan pos.*
- Postkantoor**, o. *kantor soerat pos.*
- Postkar**, vr. *kahar pos, verb.*
- Postknecht**, m. *oepas koeda pos.*
- Postlijst**, vr. *daftar soerat pos.*
- Postlooper**, m. *oepas kantor pos.*
—, zie **Looper**.
- Postmeester**, m. (van het brievenkantor) *kapala kantor pos soerat; panghoeloe moechbir.*
—, van eene paardenposterij, *kapala kantor koeda pos.*
- Postmerk**, o. *tjap soerat pos.*
- Postpaard**, o. *koeda pos.*
- Postpapier**, o. *qarthás (kartas) soerat pos.*
- Postreis**, vr. *perdjalaman pos.*
- Postschip**, o. *tambangan pos; perahoe kantor pos.*
- Postschrijver**, m. *djoeroe-toelis kantor pos.*
- Postscriptum**, o. (ond. w.) *naschrift, toelisan dibawah soerat; tambahannja soerat.*
- Poststal**, m. *istal koeda pos, verb.; tempat gedogan koeda pos.*
- Poststijl**, m. *deurstijl, djenang; djenang pintoe.*

Posttjding, vr. *chabar soerat pos*; *kabar soerat pos*, L.
Postuur, o. (ond. w.) *sikap*; *lembaga*; *bangoenan*; *toengkoel*; *roeman*; *terampang*.
 Een zeer mooi —, *terlaloe bagoes si-kapnja*.
Postwagen, m. *karéta pos*.
Postweg, m. *djalan pos*; *djalan besar*; *djalan raja*.
Postwezen, o. *pemarentahan kantor-kantor pos*.
Pot, m. (om te koken), *perijoeq*.
 Een — met eenen ronden buik en ge-keepten hals, *koemba*.
 Een vlakke ondiepe —, *belanga*.
 Een — vol, *sabelanga*; *penoeclah sa-belanga*.
 Een diepe —, die van boven veel wij-der is dan van onderen, *pasoe*.
 Een uit steen uitgehoolde —, *samang*; *boermat*, Ar.
 Een koperen —, *perijoeq tambaga*.
 Een ijzeren —, *samang besi*.
 De opening (mond) van eenen —, *moeloet perijoeq*.
 Een groote Chineesche — zonder ooren, *kawah*.
 De bodem van eenen —, *plantat perijoeq*.
 —, waterkruijk, *boejoeng*.
 Diepe koperen —, *sangko*, *sangkoe*.
 Een groote —, om water of olie te bewaren, *tempajan*, *tepanan*; *koellah*; *madoena*; *koemba*.
 —, in het spel, *petarohan*.
 —, in de suikerfabrieken, om de siroop, die uit de *Pasoe* lekt, op te vangen, *tempolong*.
 Den — trekken, *dapat oewang petarohan*.
Potaarde, vr. *nampal*; *miçr*, Ar.; *rihç*, Ar.; *tanah lijat*.
Potasch, vr. *haboe moskow*.
Potdeksel, o. *toedoengan*; *toetoepan*.
Potdoek, m. *sahat*.
Poten, b. w. *tanam*.
 Inlandsche aardappelen —, *tanam oebi*.
Poter, m. *orang jang tanam*; *toekang kebon*.
Potgeld, o. *oewang tjelengan*.
Potgieter, m. *geelgieter*, *toekang koeningan*.
Poting, vr. *penanaman*.
Potje, o. (drinkvat zonder ooren), *terenang*.
 Een zeer klein —, voor het gesmolten was om te batikken, *tjanting*.
Potlood, o. *pollod*, verb.
Potpennig, m. *sikkah jang indah-indah*.
Potscherf, vr. *tembikar*.
 En hoe dikwerf worden (zij) potscher-ven gemaakt, *dan beberapa kali didjadi-kan tembikar*.
Potsenmaker, m. *orang djinaka*.
Potsenmakerij, vr. *pemainan djinaka*; *senda*; *goeraw*.
Potten, b. w. *simpan*; *koempool*; *menaroh*.

Pottenbakker, m. *toekang pasoe*; *toekang perijoeq*; *pendjoenan*; *koembakara*, Sansk.
Pottenbakkerij, vr. *dapoer pendjoenan*; *tempat bëkin pasoe*, L.
Pottenkraam, vr. *kedéj piring mangkoq*; *waroeng orang djoewal perijoeq*.
Pottenkramer, m. *orang pembadjan*.
Potter, m. *orang jang simpan doewit*, L.; *orang jang menaroh oewang*.
Pover, b. n. *miskin*, Ar.; *potol*, L.
Praaien, b. w. *seinen*, *lambéjkan perahoe*, (*kapal*).
 —, toeroepen, *seroe*.
Praaischuit, vr. *perahoe orang seroe kapal*.
Praal, vr. *kamoelijaän*; *'athlamat*, Ar.
Praalbed, o. *tempat pertoeendjoekan majit*.
Praalbeeld, o. *patoeng perhijasan*.
Praalgewaad, o. *pakéjan jang indah-indah*; *pakéjan hari raja*; *pakéjan orang mengarag*.
Praalgraf, o. *tjandi*; *margad*, Ar.; *maligéj*.
Praalkoets, vr. *perarakan*.
Praalstoel, m. *petarana*.
Praalstoet, m. *orang mengiring perarakan*.
Praalzstel, m. *tempat kadoedoekan orang besar*; *petarana*; *geta*, Perz.
Praalziek, b. n. *jang soeka oepatjara*; *jang soeka barang perhijasan*.
Praalzucht, vr. *kainingan akan oepatjara*; *kapéngin perhijasan*, L.
Praam, vr. soort van lichter, *sampan*; *tjoenja*.
 —, m. *dwang*, *kapagsaän*.
Praat, m. *gesuap*, *toetoeran*; *pelitaran*; *omong-omongan*, L.
 Gemeenzame —, *bantjang-bantjang*.
 IJdele —, *omong kosong*, L.
 Veel — hebben, *beraibin*, *bera-ibin*; *sibog*.
Praatachtig, b. n. *soeka mengomong*, L.; *soeka bertoeter*; *moefawwab*, Ar.
Praatal, m. *djoeh*, L.; zie **Babbelaar**.
Praatje, o. *bantjang-bantjang*; *ketjéj-ketjéj*; *pelitar*; *omong-omong*, L.
 Maak nu maar geene —s meer, *djan-ganlah diperbanjaq kata lagi*.
Praatzucht, vr. *ingin akan bertoeter*; *kapéngin maoe mengomong omong*, L.
Praatzuchtig, b. n. *beringin akan bertoeter*.
Prachen, o. w. *mintá dengan boedjoeq*.
Pracher, m. *orang makan roebijat*.
Pracherij, vr. *roebijat*, Ar.
Pracht, vr. *kaindahan*; *kamoelijaän*; *ka-besaran*; *'atlamat*, Ar.
 —, *glans*, *tjahaja*.
Prachtig, b. n. *indah indah*; *moelija*.
Prachtiglijk, bijw. *dengan indah-indah*; *dengan kabesaran*.
Prachtvertooning, vr. *oepatjara kabesaran*.
Practijk, vr. *pekerdjaän*; *oesaha*; *kerdja*.
 De beschouwing is eene vrucht der —,

maka pemandangan itoelah hâqil pekerdjaän.

—, listige handel, *tipoe; daja; tipoe daja.*

—, ondervinding, *bijasa.*

Kwade —, schelmstuk, *honor.*

Pralen, o. w. vertooning maken, menoen-djoekkan oepatjara; *beplihatkan kabesaran.*

—, snoeven, *berkatjag-katjakan; mengahkan diri; kotjag, L.*

— als een pauw, die den staart uitspreidt, *mengigal.*

Praler, m. pengatjag; *orang angkoeh, L.; orang kotjag, L.*

Pralerij, vr. pengatjakan; *tingkah lakoe orang kotjag, L.*

Pram, vr. soesoe.

Pramen, b. w. *takan, tekun; tindis, L.*

Praming, vr. zie Drukking.

Prammen, o. w. menjoesoe.

Prang, vr. pendjepitan; *penjesakan.*

Prangen, b. w. *djepit, mendjepit.*

—, o. w. (scheepsw.) *béloq.*

Pranger, m. nijper, nijptang, *sepit.*

Pranging, vr. zie Prang.

Prangijzer, o. besi pendjepit.

Prat, b. n. *djemawa; takkaboer, Ar.; angkoeh, L.; zie Trotsch.*

Praten, o. w. *bertoetoe; bantjang, berbantjang; omong, mengomong, L.*

Prater, m. *orang bertoeetoe; orang berbantjang-bantjang; toekang omong omong, L.*

Pratten, o. w. *pruilen, adjoq; soengoet.*

—, zich verhoovaardigen, *membesarkan diri; ada angkoeh, L.*

—, in twijfel staan, *bimbang; goendah.*

Prauw, vr. *perahoe.*

Eene tien kojans—, *perahoe sapoeloeh kojans.*

—, die van voren spits of scherp is, *kaloelos.*

Prauwel, vr. *apam.*

Precies, b. n. (ond. w.) *betoel.*

Predestinatie, vr. (ond. w.) *taqdîr, A.; taqdîr Allah, Ar.*

Predestineeren, b. w. *taqdîrkan.*

Predikambt, o. *chidmat (pekerdjaän) pandita agama mesèhhi.*

Predikant, m. *pandita agama mesèhhi; kâriz, Ar.*

Predikantsplaats, vr. *tempat pandita agama mesèhhi.*

Predikatie, vr. *chothbat, Ar.*

Predikatiënboek, o. *kitab chothbat, Ar.*

Predikdienst, vr. zie Predikambt.

Prediken, o. en b. w. *berchothbat; mengchothbatkan.*

Prediker, m. zie Predikant.

— in de moskee, *chathib, Ar.*

Prediking, vr. *hâl berchothbat.*

Predikstoel, m. *mimbar, eig.: minbar, Ar.*

Des Vrijdags na het gebed beklom hij den —, *lovende God en den gezant*

Gods, maka pada hari djoem'at kamodan dari pada sembahjang chothbat naik ija kaatas minbar sambil memoedji Allah dan rasool Allah.

Prediktrant, m. *tjara karangan.*

Prei, vr. *bawang pandjang; bawang præj, verb.*

Preeken, b. en o. w. **Prediken.**

Preeker, m. zie **Predikant.**

Premie, vr. (ond. w.) *hhisnat, Ar.; oepah; pembalasan.*

Prent, vr. *print, peta; gambar; pigoera, verb. Eur.*

Gegraverde —, gambar jang dioekir.

Prentenboek, o. *boekoe pigoera, L.*

Prentverkooper, m. *orang djoewal gambar, (peta; pigoera, L.).*

Present, o. *pemberian; hadijat, Ar.*

—, b. n. *hâdlîr, Ar.*

Presenteerblad, o. *talam.*

— om vorstelijke brieven te dragen, *tjetjèpèr.*

Presentie, vr. *hâdlîrat, Ar.*

President, m. *kapala; persiden, verb.*

Presideeren, o. w. *mengapalakan madjlis, zie Voorzitten.*

Pressen, b. w. *papar; kerah, mengerahkan; paqsa orang djadi soldadoe, L.*

—, zie **Persen.**

Presser, m. *werver, djoeroe papar lasjkar; pengerah.*

Pressing, vr. *paparan.*

Preutelaar, m. *orang meradjoeg; orang bersoengoet; toekang tjomèl, L.*

Preutelen, o. w. *soengoet; radjoeg; koeloem.*

—, zie **Prevelen.**

—, *opborrelen, gelagaq.*

Preutelgeld, o. *oewang ketjil; doewit, verb.*

Preutelig, b. n. *bengis; soeka tjomèl-tjomèl, L.*

Preuteling, vr. *soengoetan; tjomèl-tjomèl, L.*

Preutsch, b. n. *djemawa; kotjag, L.; angkara.*

Preutschheid, vr. *peri djemawa; tingkah lakoe orang kotjag, L.; peri angkara.*

Prevelaar, m. *orang beroring-orangan; orang meradjoeg dengan tiada ingatan.*

Prevelen, o. w. *oring-orangan; meradjoeg tiada ingatan.*

Prieveling, vr. *hâl meradjoeg dengan tiada ingatan; hâl oring-orangan.*

Prezenning, vr. *kain lajar jang ditarahin tèt, L.; kain lajar jang dilaboer gala-gala lemboet.*

Prièl, o. *doekoeh.*

Priegelen, b. w. *poekoel; paloe; hantam, L.; beri, L.*

Priem, m. *penggirig; toesoeakan.*

Moord—, *dolk, kris, siwar; tjan-doeng.*

—, *vlijm, tadji.*

—, *els, poesoet.*

Priemdonker, b. n. *gelap goelita; gelap sakali*.

Priemen, b. w. *giriq, menggiriq; toesoeg, L.; tjoetjoeg*.

Priester, m. *padri*, (van het Port. *Padre*).
Mohammedaansche —, *imám*.
—, afgods—, *panghoeloe kafir*.
Chineesche —, *singsá*.

Priesterambt, o. *imámat*, Ar.; *peker-djaán padri; chidmat padri*, zie **Priester**.
Het — bekleeden, *berimamat*.

Priesterdom, o. *segala imám*.

Priestergewaad, o. *djoebbat*, Ar.; *pa-kéjan padri*.

Priesterlijk, b. n. *tjara padri; tjara imám*, zie **Priester**.

Priesterschap, o. *imámat*, Ar.

Priesterwijding, vr. *tahhbis imám*, Ar.; *tahhbis padri*, zie **Priester**.

Prij, vr. kreng, *bangkéj*.
—, slechte vrouw, *perampoewan djahat*.

Prijken, o. w. (versierd zijn), *terhijas*.

Prijs, m. waarde, *harga; lakoe; qimat*, Ar.; *tzaman*, Ar.; *madh*, Ar.
Wat is de — van die rijst? *berapa harganya beras itoe?*
Het heeft volstrekt geen —, *itoe tiada lakoe sakali*.
Hooge —, *harga besar*.
Geringe —, *harga ringan; harga ketjil*.
Markt—, *harga pasar*.
De naaste —, *harga mati*.
Onder den — verkoopen, *djoewal di-bawah harga*.
—, belooning, *tzawáb*, Ar.; *hhisnat*, Ar.; *hhisbat*, Ar.
—, lof, *poedji-poedjian; poedji*.
—, voor eenen overwinnaar in de renbaan, *patjoean*.
— in eene loterij, *oentoeng peloetaran oendi; oentoeng di loteréj*, L.
—, genomen schip, *perahoe (kapal) jang dirampas*.
—, buit, *rampasan; djarahan; reboetan*.
Op — stellen, *berhargakan; taroh harga*.
Ergens — op stellen, *inlahkan; bilangkan*.
Zich aan het gevaar — geven, *serahkan diri pada bahaya; belandjakan djwoa*.
Om —, *bijw. dengan berloemba-loemba*.

Prijsbederver, m. *orang jang djoewal dibawah harga; orang jang meroesaqkan harga pasar*.

Prijsbepaler, m. zie **Prijseerder**.

Prijscourant, vr. *soerat harga pasar*.

Prijselijk, b. n. *kapoed'ian; haroes di-poedji*.

Prijsje, o. *harga moerah*.
—, loftuiting, *poedjian sedikit*.

Prijsmeester, m. *djoeroe membahagi djarahan (rampasan)*.

Prijsopgaaf, vr. *penjeboetan harga*.

Prijsship, o. *kapal jang dirampas*.

Prijsuitdeeling, vr. *pembahagian hhisnat* — in de renbaan, *pembahagian patjoean*.

Prijsverhandeling, vr. *soerat djawób jang beroléh hhisnat*.

Prijsvraag, vr. *soewál hhisnat; istifahám*, Ar.

Prijswaardig, b. n. zie **Prijselijk**.

Prijzen, b. w. *poedji, memoedji; bermoe-ljakan; tahhlikan; tasbihkan*.
Den almachtigen Heer —, *memoedji Toehan jang maha-koewasa*.
God zij geprezen! *alhhamdóe lillahi*! Ar.

Prijszwaardig, b. n. zie **Prijselijk**.

Prijzing, vr. *pemoedjian; tahhlik*, Ar.

Prik, m. de daad van —ken, *pentjoetjoekan; penoesoekan*.
—, steek, *penikaman*.
—, prikje, een weinig, *barang sedikit*.
Eenen — geven, *tjoetjoeg; toesoeg, L.; tikam*.

Prikkel, m. *penggertag; tjatjaq*.
—, angel, *senag; pengengat*.
—, stekel, (in de kruidd.) *doeri; toembaq*.
—, aansporing, *pengadjakan*.

Prikkelbaar, b. n. *hati panas; lekas di-haroekan*.
—, geil, *gatal; doekana*.

Prikkelbaarheid, vr. *kalakoean (peri) jang dapat digertakkan; peri hhati jang lekas diharoekan*.
—, gevoel, *perasaan; rasa*.

Prikkelen, b. w. *gertag, menggertag*.
—, aansporen, *adjag; haroe, haroekan; toesoeg, L*.
—, de huid —, (vurig maken), *meng-gatakan koelit*, zie **Beprikken**.

Prikkelend, b. n. *jang menggertag*.
—, heet, *bijtend, pedas*.

Prikkeling, vr. *penggertakan*.
— van de huid, *gatal koelit; koeman-koeman*.
—, aansporing, *pengadjakan; pengharoean*.

Prikken, b. w. *toesoeg; tikam; tjoetjoeg*.
—, in den grond steken, *tjatjaq*.
Zich de huid —, *tjatjat koelit*.

Prikker, m. *penoesoeg*.
—, priem, *toesoekan*.

Prikking, vr. *penoesoekan; pentjoetjoekan*.

Prikstok, m. *kajoe tjatjaq*.

Priktol, m. *gasing; gangsing, L*.

Pril, b. n. *njaman; segar; soeka hati*.

Prins, m. *poetra; anaqda; anaq radja laki-laki*.
—, vorst, *radja; amir*, Ar.; *sarwar*, Perz.

Prinsdom, o. *karadjaán*.
Land van eenen prins, *tanah radja*.

Prinselijk, b. n. *tjara radja; radja*.
Met — e staatsie, *dengan oepatjara radja*.

Prinsenhof, o. *astana; maligéj; awán*, Perz.; zie **Paleis**.

Prinses, vr. *poeteri*; *anaq radja perampooan*; *déwi*.

— op den leeftijd van huwbaarheid, *ramadja*.

Prinsessenbier, o. *bir wolanda*, L.

Print, vr. zie *Prent*.

Prior, m. *panghoeloe pertapaän*; *panghoeloes roemah pertapa*.

Priorschap, o. *djawatan panghoeloe pertapaän*.

Priseerder, m. *djoeroe karga*; *orang jang menantoekan harga*; *orang jang niléjkan barang*; *orang jang taroh harga*.

Priseeren, b. w. *taroh harga*; *hargakan*; *niléj*, *meniléj*, *niléjkan*.

Priseering, vr. *peniléjan*; *taqsir*, verb. van *taxeeren*.

Prisma, o. *batang katja jang tiga persegi* (*persegi*, L.), d. i.: *driekantige glazen zuil*.

Prison, m. (ond. w.) zie *Gevangenis*.

Privaat, o. *geheim gemak*, *djamban*; *tendas*.

Het — doen *ruimen*, *membresikkan djamban*.

Privaat, b. n. *ambteloos*, *tiada pegang pekerdjaän*; *mardahika*.

— *lee*, *pengadjaran pada saorang diri*.

Al zijne kinderen ontvangen — *lee*, *maka segala anaqnja itoes masing-masing menarima pengadjaran pada saorang diri*;

maka anaqnja itoes samoeua menarima pengadjaran satoe per satoe, L.

— *onderwijzer*, *pengadjar (goeroe) jang datang di roemah*; *pengadjar roemah*.

Privilegie, vr. (ond. w.) *hhaq*.

Proces, o. zie *Pleitzsaak*.

Proceskosten, m. *meerv. belandja* (*ongkos*, L.) *hhoekoem*.

Processie, vr. *perarakan oepatjara gré dja*.

Processtukken, o. *meerv. soerat da'wa*.

Procesverbaal, o. *soerat hhdal ahhwál perkara*; *procesverbal*, L.

Procuratie, vr. (ond. w.) *soerat polmaq*; verb.; *soerat wakalat*, Ar.; *perkerasi*, verb.

Procureur, m. (ond. w.) *orang begawéj*; *pegawam*; *plokelol*, L.; verb.

Proef, vr. *tjobaän*; *tjoba*.

— *bewijs*, *ilhár*, Ar.; *izhár*, verb.

— *ondervinding*, *tadribat*, Ar.

— *beproeving*, *pertjobaän*; *balwa*, Ar.

De — *nemen*, *tjoba*, *mentjoba*.

— *proefblad*, *tjonto*; *lembar tjonto*; *soerat tjonto*; *proef*, *proep*, verb.

— *bewijs*, *betoog*, *dall*, Ar.; *dinah*.

Op de — *prediken*, *berchothbat saocpama tjonto*.

— *vuur*—, *water*—, *karaw*.

Eene *vuur*— of *water*— *doorstaan*, *berkaraw*; *soempah oedji api*; *soempah menjelam*.

—, *bewijs*, *tanda*.

— van *oprechtheid*, *tanda ichlág*; *tanda kabetoelan hati*.

Dat is de — op de *som*, *itoelah tanda katerangan jang njata sakali*.

Proefblad, o. zie *Proef*.

Proefblagen, m. *meerv. hari-hari tjobaän*.

Proefdruk, m. *tjonto tjitakan jang bermoela kali*; *proepdrok*, verb.

Proefgoud, o. *emas jang dioedji*; *mas oedjian*.

Proefhoudend, b. n. *jang ada tjap oedjian*; *betoel*.

— *goud*, *mas betoel*, L.; *emas jang sapoeloeh metoes*; *mas jang ada tjap oedjian*.

Proefjaar, o. *tahoen tjobaän*.

Proefje, o. *tjonto*; *toeladan*.

Proefieser, m. *orang jang membatja soerat tjonto*, (*proef*, L.).

Proefneming, vr. *tjoba*; *pentjobaän*.

— *en doen*, *mentjoba*.

— *van goud*, *oedji (mengoedji) emas*.

Proefondervindelijk, b. n. *dengan tadjribat*; *berbijasa*.

Proefpredikatie, vr. *chothbat saocpama toeladan*.

Proefschot, o. *tembag tjobaän*.

Proefschrift, o. *soerat tjonto (toeladan)*.

Proefsteen, m. *batoe oedjian*.

Proefstuk, o. *perboewatan jang indah-indah*; *perboewatan orang pandéj*; *perboewatan jang kapandéjan*.

Proeftijd, m. *waqtos pertjobaän*; *waqtos pertapaän*.

Proefzilver, o. *péraq betoel*; *péraq haloes*.

Proesten, o. w. (van dieren), *menghembeskan nafas*.

—, zie *Niezen*.

— *van lachen*, *tortawa gelaq-gelaq*.

Proeve, vr. zie *Proef*.

Proeven, b. w. *spijs* —, *tjoba makan*; *tjitjip*.

Drank —, *tjoba minoem*.

—, *smaken*, *gevoelen*, *rasa*; *merasai*.

Proever, m: *van dranken*, *orang jang tjoba minoeman*.

Proeving, vr. *pentjobaän*.

Profeet, m. *nabi*, Ar.; *jang tahoe mengatakan hhdal jang kamoedian*.

Voor — *houden*, *bernabikan*.

Profeten, *anbijsá*, Ar.

De laatste apostel van al de profeten, *pesoeroeh kasoeধান segala nabi*.

Professor, m. (ond. w.) zie *Hoogleeraar*.

Profeteeren, b. w. *bernoeboewat*.

Profetes, vr. *perampoewan jang bernoeboewat*; *nabi perampoewan*; *nabijat*, Ar.

Profetie, vr. (ond. w.) *noeboewat*, Ar.; *tandijat*, Ar.

Profetisch, b. n. *nabawí*, Ar.; *atas sjorth nabi*.

Profijt, o. in den handel, *laba*.

— *van geld*, *boenga*.

- van landerijen, *hháçil*, Ar.; *per-
olèhan*.
— in het spel, *oentoeng*, L.
— in het zedelijke, *manfa'at*, Ar.
- Profijtelijk**, b. n. *beroentoeng*, L.; zie
Voordeelig.
—, nuttig, *bergoena*.
- Profiteeren**, o. w. *dapat laba*; *beròleh
laba*, zie **Profijt**.
- Programma**, o. (ond. w.) *soerat atoeran*;
programma, L.
- Prollig**, b. n. *kental*, L.; *lendir*.
- Prompt**, b. n. (ond. w.) *pentas*; *tjepat*.
- Pronk**, m. *sieraad*, *perhijasan*.
Te — staan, *dipertoendjoegkan*.
Openlijk te — staan, *dipertoendjoegkan
dihadapan orang banyag*.
- Pronkaard**, m. *pronker*, *orang perlentéj*;
orang berkatjaq-katjakan; *orang rana*;
djanggal.
- Pronkbed**, o. *lamin*; *perlaminan*.
- Pronkbehangsel**, o. *déwangga jang
indah-indah*.
- Pronkdegen**, m. *pedang oepatjara*.
- Pronken**, o. w. *terhijas*; *berkatjaq-katja-
kan*.
— met kleederen, zich boven anderen
verheffen, *mengada-ngada*.
—, gelijk de pauwen, *mengigal*.
- Pronker**, m. zie **Pronkaard**.
- Pronkerij**, vr. *hhál berkatjaq-katjakan*.
—, vertooning, *oepatjara*.
- Pronkgevaad**, o. *pakéjan hari raja*;
pakéjan hari besar; *pakéjan jang indah-
indah*.
- Pronkgraf**, o. *tjandi*; *astana*; *marqad*,
Ar.
—, heilig graf, *krámat*, Ar.
- Pronkjuweel**, o. *permata jang indah-
indah*.
- Pronkkamer**, vr. *bilang barang perhijasan*.
- Pronkkleed**, o. zie **Pronkgevaad**.
- Pronknaald**, vr. *cháthir nisján*.
- Pronkpaard**, o. *koeda pawí*; *koeda oepa-
tjara*.
- Pronksieraad**, o. *perhijasan jang indah-
indah*.
- Pronkstuk**, o. *barang perhijasan*.
- Pronkwerk**, o. *pekerdjaän orang pandéj*.
- Pronkzetel**, m. *petarana*; *peta*, Perz.
- Pronkzucht**, vr. *soeka akan perhijasan*;
soeka berpakéj bagoes-bagoes, L.
- Pronselen**, o. w. zie **Knoeien**.
- Pronselaar**, m. zie **Knoeier**.
- Pronselwerk**, o. zie **Knoeierij**.
- Prooi**, vr. *rampasan*; *reboetan*; *djarahan*.
- Prop**, m. *stop*, *soemat*; *sempal*, L.;
prop, L.
— van het kanon, *nal*.
- Propgat**, o. (in den bodem van eene
schuit,) *mata kalip*.
- Proppen**, b. w. met spijs, *soewapin*, L.;
menjoewapi.
—, vullen, *memenoehi*; *békin penoeh*, L.
- Proptrekker**, m. zie **Kurkentrekker**.
- Proseliet**, m. *orang jang ganti agama*.
- Prosodie**, vr. (ond. w.) *klankmaat*, *'aroedl*,
Ar.
- Protest**, o. (ond. w.) *iqrar*, Ar.
- Protestant**, b. n. zie **Hervormd**.
- Protesteeren**, b. w. *mengiqrarakan*; *eng-
gan*.
— te betalen, *enggan membajar*.
- Proviand**, m. *bekal*; *zoewadáh*, Perz.
- Proviandeeren**, b. w. *membekalkan*.
- Proviandering**, vr. *pembekalan*.
- Proviandhuis**, o. *goedang bekal-bekalan*;
goedang zoewadah.
- Proviandmeester**, m. *djoeroe pembeka-
lan*; *djoeroe koentji*; *djoeroe goedang*.
- Provinciehout**, o. (soort van —), *kajoe
sapang*; *kajoe mérah bakal tjat*; *baqqam*,
Ar.
- Provisie**, vr. zie **Proviand**.
—, van koop of verkoop, *basi*, L.;
oepah; *ongkos*, L.
Bij —, bij voorraad, *dhoeloe*; *dho-
loean*, L.
- Provisiekamer**, vr. *sepèn*, L., verb.;
goedang bekal-bekalan.
- Provisioneel**, b. n. (ond. w.) *voorloopig*,
bakal diganti; *warnem*, L. (verb. van
waarnemend).
- Provisor**, m. (ond. w.) *pengganti toekang
obat*.
- Provoost**, m. *cipier*, *djoeroe-pasoengan*;
penoenggoe pandjara; *spir*, verb.
—, de gevangenis zelve, *pandjara*;
pasoengan; *boewi*.
- Proza**, o. *karangan soerat jang boeken
sja'ir*.
- Pruik**, vr. *paruk*, *katjal*; *gebang*.
- Pruiken**, o. w. *pakéj katjal* (*gebang*).
- Pruilen**, o. w. *radjoeq*; *soengoet*; *koeloem*.
- Pruiler**, m. *orang meradjoeq*; *orang ber-
soengoet*.
- Pruim**, vr. *roode* —, *idjdjác*, Ar.
Chineesche —, *boewah letji*.
- Pruimboom**, m. *pohon idjdjác*.
- Pruimer**, m. *tabak* —, *orang jang mamah
tambako*.
- Pruimesteen**, m. *batoe boewah idjdjác*.
- Pruimmond**, m. *moeloet ketjil*.
- Pruimpje**, o. *tabak*, *soesoer*, Jav.
—, *betel* —, *kauwtje*, *sepah*.
- Pruimtor**, vr. *kakoewangan boeboe*.
- Pruil**, vr. *vod*, *ionté*, L.; *barang boeroeq*.
—, oud linnen, *kain toeha*; *pertja
kain toeha*.
- Pruilemand**, vr. *bakoe kain toeha*.
- Pruilschrift**, o. *soerat jang tiada goe-
nanja*.
- Pрут**, vr. *aer soesoe jang bekoe*.
—, grondsap van traan, *ampas minjaq
ikan*.
- Pruittelen**, o. w. *tjomèl*, L.; *soengoet*.
- Psalm**, m. *mazmoer*, Ar.; *zaboer*, Ar.
- Psalmboek**, o. *kitab mazmoer*, Ar.

Psalmddichter, m. *sjá'ir mazmoer*.
Psalmgezang, o. *soewara mazmoer*.
Psalmzingen, o. w. *njanji mazmoer*.
Publicatie, vr. (ond. w.) *soerat ma'loe-mat; soerat pernjataan*.
Publiek, b. n. (ond. w.) *openbaar, njata*.
 —, algemeen, 'ám Ar.; *moethlaq, Ar.; sadjati; 'oembem, Ar.*
Publiek, o. orang 'oembem; *sakalian orang; 'awám, Ar.*
Pudding, m. *dadar Inggris; podding, L.*
Puf, vr. *lust, soeka; ingin*.
Puffen, o. w. *tjoep*.
 —, *trotseeren, menghinakan*.
Pui, vr. *astaka*.
 De — van het stadhuis, *astaka gedong bitjara*.
Puik, b. n. *baik sakali; toetama*.
Puik, o. *barang jang terpilih; barang jang baik sakali*.
Puikjuweel, o. *permata jang terpilih*.
 —, *iets voortreffelijks, kasoema*.
Puikschilder, m. *orang jang toelis gambar terlaloe pandéj; penoelis gambar jang pandéj sakali; toekang soenggang jang bisa sakali, L.*
Puikstuk, o. *meesterstuk, barang kapandéjan; perboevatan orang pandéj*.
Puikwerk, o. *pekerdjaan jang indah-indah*.
Puilen, o. w. *bengkaq; moengkil*.
 Uitpuilende oogen, *mata jang tinggi*.
Puiloog, o. *mata tinggi; mata moengkil*.
Puiloogig, b. n. *bermata-tinggi*.
Puimsteen, m. *batoe timboel; batoe bersarang-sarang*.
Puin, o. *poewin, L.; batoe berkepoeng-kepoeng; batoe roeboeh-roeboehan*.
Puingras, o. *hondstand, kakawatan*.
Puinhoop, m. *karombakan; timboenan batoe berkepoeng-kepoeng*.
Puist, vr. *bisoel; bisoel lada*.
 —, *blaar, bentil*.
 — der boomen, (*Mirabilis planta*), *daoen bébo*.
Puistig, b. n. *berbisoel; ada banjaq bisoel, L.*
Puistje, o. *katoemboehan*.
 Ziekte waardoor het lichaam met kleine —s bezet is, *sawan indja*.
 — van enen muggebeet, *bintoel*.
 —s op het gezicht, *djerawat*.
 Geheel met —s bezet, *merintis sakali*.
Puit, m. zie *Kikvorsch*.
Puitaal, m. *soort van —, ikan lèlèh; lindoeng*.
Pul, vr. *goetji; pol, verb*.
 — van 33 flesschen, *takar*.
Pullebroer, m. *pemaboq; orang minoem banjaq sopi, L.*
Pullen, o. w. *minoem raméj sakali; minoem banjaq sakali*.
Pulver, o. zie *Buskruid*.
Punch, vr. *pons, verb.; sjarbat 'araq, Ar.*

Punt, o. *stip, noegthah, Ar.; titiq*.
 De *Kaf* met —en, *gáf noegthah*.
 Op het — staan van, *gereed staan, hampir maoe; soedah sedija akan*.
 Op het — staan van weg te zeilen, *hampir maoe berlajar; sedija akan berlajar*.
 Van — tot — onderzoeken, *pariksa dengan saqsamanja; pariksa segala perkara*.
 Het — van eer, *perkara hhorat*.
 —, *afdeeling, bahagian; perkara*.
Punt, vr. *uiteinde, hoedjoeng; mata toembaq, boenas; lermoekit; tandjoeng; soeioet; poentjaq*.
 — van eene pijl, *mata panah*.
 — van een zwaard, *hoedjoeng pedang*.
 — van een panden-blad, *toembaq pandan*.
 Land —, *hoedjoeng tanah*.
 — van eene padikorrel, *boenas; lermoekit*.
 —, *kaap, tandjoeng*.
 — van enen zakdoek, *soedoet sapoe tangan*.
 — van eene rots, *poentjaq karang*.
 Steek uwe — in den dijk van den overwal, *matamoe lekatkan kapada tobing di sabrang*.
 Iemand voor de — van den degen eischen, *tentang dengan pedang; adjaq berperang dengan pedang*.
 —en van eene halve maan, *hoedjoeng boelan lengkoeng*.
Puntachtig, b. n. *loentjip*.
Puntdicht, o. *ghazal, Ar.; pantoen*.
Puntddichter, m. *pengarang pantoen; toekang pantoen; orang pandéj berpantoen*.
Punteeren, b. w. *richten naar een punt, toedjoe, menoejdjoe*.
Punten, b. w. *békin loentjip, L.; meloentjipkan*.
Puntig, b. n. *loentjip; tadjam hoedjoengnja*.
 —, *dun toelopen, londjos*.
Puntigheid, vr. *kabetoelan; saqsama*.
Puntiglijk, bijw. *dengan betoel-betoel*.
Pupil, m. *anaq pijatoe (jatim) jang belom 'aqal béligh*.
Puren, b. w. *soetjikan; békin bresih, L.; zie Klaren, Zuiveren*.
Purgatie, vr. (ond. w.) *pentjahar; obat béraq, L.; obat boewang aer*.
Purgeeren, o. w. *tjahar*.
Purper, o. *oengoe*.
 Licht —, *ringdi; lembajang*.
Purperachtig, b. n. *sabagéj warna oengoe*.
Purperen, b. w. *tjeleop oengoe*.
 —, b. n. *oengoe*.
 — stof, *kain warna cengoe*.
Purperhoofdje, o. *zekere vogel, oenat*.
Purperkleur, vr. *warna oengoe; hoewádj, Perz*.
Purperkleurig, b. n. *berwarna oengoe*.
Purperlip, vr. *bibir mérah*.
Purperverf, vr. *djanang oengoe; tjat oengoe*.

—, gomlak, *ampaloe*.
Put, m. *perigi*; *soemoer*, L.
 —, wijde kuil, *telaga*.
 Eenen — graven, *gali perigi*; *loembi soemoer*, L.; *gali soemoer*, L.
 De — van Hagar bij Mekka, *zam-zam*, Ar.
Putemmer, m. *timba*; *timba sanggoetan*.
 — van boombladeren, *oepih*.
Putketen, vr. *rantéj perigi*; *rantéj soemoer*, L.

Putrad, o. *roda soemoer*, L.; *èrdan soemoer*, L.; *djantra perigi*.
Puts, vr. *èmbèr kapal*, L.; *timba aèr perahoe*; *tahang ketjil*.
Putten, b. w. *menimba*; *timbangan*.
Putting, vr. *rantéj besi*.
 —, o. *tali tambirang*.
Putwater, o. *aèr perigi*; *aèr soemoer*, L.
Putzwengel, m. *kajoe sanggoetan*.
Puur, b. n. en bijw. *soetji*; *samata-mata*, zie *Zuiver*.

R.

Ra, vr. *paboern*, *pabawang*, *pabawan*, *pembawan*.
 Bramzeils —, *pabosan pengapoeh*.
 De — strijken, *toeroenkan paboean*.
 Het zeil aan de — vastmaken, *tambatkan lajar pada paboean (pembawan)*.
Raad, m. raadgeving, ook raadsvergadering, *bitjara*.
 Hoe is uw aller —? *betapa bitjara toewan-toewan sakalian?*
 Den — eens broeders volgen, *toeroet bitjara soedara*.
 Eene zaak in den — voordragen, *membawa perkara didalam bitjara (madjlis)*.
 — van Indië, *Raad van Indi*, Ned., ook: *Edelèr*, voor *Edele Heer*.
 Met — en daad bijstaan, *toeloeng de-bitjara serta daja oepaja*.
 De breede —, *madjlis sjarif*, Ar.
 —, advies, *naçhhat*, Ar.
 — schaffen, *mentjahari daja oepaja*; *tjari pertoeloengan*.
 Buiten —, ten einde —, *tiada berdaja lagi*; *tjilaka sakali*.
 Te rade worden, *menantoekan*.
 Eene zaak waar geen — voor is, *perkara jang tiada terbitjarakan*.
Raadgevend, b. n. *toeloeng bitjara*; *membitjarakan*.
 Eene — stem, *soewara jang membitjarakan*.
Raadgever, m. *orang jang membitjarakan*; *pembitjara*; *orang jang toeloeng bitjara*.
 — eens konings, *manteri*.
Raadgeving, vr. *bitjara*; *pembitjaraan*.
Raadhuis, o. Eur. *gedong bitjara*; *roemah bitjara*.
 Inlandsch —, *baléjroeng*.
Raadkamer, vr. *biliq bitjara*; *biliq madjlis*.
Raadplegen, b. w. *membitjarakan*; *bitjara*, L.
 De koning pleegde met den eersten minister raad, *maka radja poen membitjarakan dengan perdana manteri*.
 De toekomst —, *menjidj pasoen*.

Droomen — of men zijn doel zal bereiken, *tajoeh*.
 Eene zaak, die verdient dat er over geraadpleegd wordt, *perkara jang haroes dibitjarakan*.
Raadpleging, vr. *pembitjaraan*; *bitjara*, L.
Raadsbesluit, o. *titah moesjawarat*.
Raadschrijver, m. *kاتب*, Ar.; *sekertaris*, verb. Eur.; *penjoerat*.
Raadsel, o. *penerka*.
 Een — oplossen, *beterkakan penerka*.
Raadselachtig, b. n. *duister*, *moesjkil*, Ar.; *gelap*.
 —, *twijfelachtig*, *tiada tantos*.
Raadselachtigheid, vr. *peri hhâl jang moesjkil*; *peri hhâl jang gelap*.
Raadselboek, o. *kitab penerka*.
Raadsheer, m. *manteri*.
 Eerste —, *perdana manteri*.
 —, in het schaakspel, *gadjaah*.
 —, zie *Raad* (van Indië).
Raadsheerlijk, b. n. *manteri*; *tjara manteri*.
 —e waardigheid, *daradjat manteri*.
 —e kleding, *pakéjan tjara manteri*.
Raadslaan, o. w. zie *Raadplegen*.
Raadslag, m. *bitjara*.
 —, *overweging*, *pembitjaraan*.
 Heimelijke —, *maçlahhat*; *tipoe daja*.
Raadzman, m. *orang jang toeloeng bitjara*.
Raadsvergadering, vr. *moesjawarat*, Ar.; *sidang*; *bitjara*.
 —, *vierschaar*, *dáwan*, Perz.
Raadvragen, b. w. *minta toeloeng bitjara*.
Raadvraging, vr. *permintaan akan toeloeng bitjara*.
Raadzaal, vr. *pembitjaraan*.
Raadzaam, b. n. *bergoena*; *baik*.
Raaf, *Rave*, vr. *gagaq*; *boeroeng gagaq*.
 En de — daalde uit de lucht, *maka gagaq poen toeron dari adara*.
Raagbol, m. *rakbol*, verb.; *sesapoe sarang laba-laba*.
Raak, b. n. *kena*.
 — schieten, *tèmbaq kena*.

Hij schoot den boom —, *maka ija tēmbaq kena pohon itoe.*
 De tijger werd — geschoten, *maka harimaw poen kena ditēmbaq.*
Raam, vr. en o. *ram*, Ned.
 Borduur—, *pebidangan.*
Raamkoord, o. *tali ram.*
Raap, vr. *lobaq; saldjam*, Ar.; *salgham*, Perz.; *foedji*, Ar.
Raaploof, o. *daoen lobaq.*
Raapolie, vr. *minjaq bidji lobaq; sjiradj*, Ar.
Raapzaad, o. *bidji lobaq.*
Raar, b. n. *zeldzaam, djarang.*
 De witte olifanten zijn zeer —, *maka gadjah poetih itoe djarang sakali.*
Raarheid, vr. *peri jang djarang.*
Raasbollen, o. w. *gègèr*, L.; *ingar-bangar.*
Raaskallen, o. w. *ada gila; kena sarsar; édan hilang.*
Raaskalling, vr. *sakit édan hilang.*
Raat, m. zie *Honigraat.*
Rabarber, vr. *Rawaand*, Perz.; *riwand*, Ar.
Rabat, o. *smal tuinbed, pétaq ketjil di kebun.*
 —, *korting, aftrek, tjengkolong*, L.; *potong; basi*, L.
Rabauwt, m. *risaw; gébana.*
Rabbelaar, m. *pelitar.*
 —, *stamelaar, orang gagap.*
Rabbelarij, vr. *pelitaran.*
Rabbelen, o. w. *litar; telar.*
 —, *stamelen, gagap.*
Rabbelschrift, o. *toelisan gorès-gorès*, L.
Rabbeltaal, vr. *perkataan tjampoer baeer; perkataan jang tiada karoewan*, L.
Rabbijn, m. *imám orang Jahoeed.*
Rabbijnsch, b. n. *tjara imám orang Jahoeed.*
Rad, o. *djantra; roda*, L.
 —, *van eene buffelkar, keping*, L.
 —, *voor pijniging, radbraken, regang.*
 —, *windas, dawar*, Ar.; *poetaran; galijangan.*
 —, *van eenen molen, djantra kisanan; roda penggilingan*, L.
 —, *drijfveer, pengharoe.*
 Iemand een — *voor de ooggen draaitjen, berdjakan orang; pedajain orang*, L.
 Het vijfde — *aan eenen wagen, orang jang tiada bergoena sakali.*
Rad, b. n. *tjepat; sigrah; lantjar; landjoer*, L.; *lantjang; kerap.*
 Al te — *van tong, terlaloe lantjang.*
 —, *vlug spreken, terlantjar lidah.*
 — *voortijlen, lari tjepat.*
 Hij is al te — *van tong (mond), telandjoer sakali moeloetnja*, L.; *kerap pada katanja.*
 Dit horloge loopt wat al te —, *maka ini orlodji terlaloe tjepat djalannja*, L.
Radbeslag, o. *besi roda*, L.; *besi djantra.*
Radbraken, b. w. *patah toelang orang jang diregang.*

Raddigheid, vr. zie *Radheid.*
Radeloos, b. n. *poetoes pengharapan; poetoes asa; tiada berdjaja lagi; tiada terbitjara lagi.*
Radeloosheid, vr. *kapoetoesan pengharapan (asa).*
Radén, b. w. *membitjarakan; toeloeng bitjara.*
 Ik raad u, *pada bitjara hamba; hamba membitjarakan padamos.*
 Zich door eenen vriend laten —, *ditbitjarakan gohbat; toeroet bitjara gohbat.*
 —, *gissen, doega*, L.; *terka.*
 —, *oplossen, beterkakan; doega betoel*, L.
 — *Een raadsel —, beterkakan peneaka.*
Radertje, o. *djantra ketjil; roda ketjil*, L.
Raderwerk, o. *segala djantra, (roda, L.)*
Radheid, vr. *peri jang tjepat, (lantjar; lantjang; landjoer, L.) zie Rad.*
Radijs, vr. *lobaq ketjil; hhabboe'rrasjad*, Ar.
Rading, vr. *penerkaän.*
 —, *raadsel, penerka.*
 —, *wichelarij, tenoengan.*
Radingspel, o. *het opgeven van raadsels, permainan penerka.*
Radnaaf, vr. *lingkar djantra; lingkar roda*, L.
Radspaak, vr. *anaq djantra; anaq roda*, L.
Radsparre, vr. *remketting, rantjé roda karèta*, L.; *rantjé boewat ikat roda karèta kaloe toeroen goemoeng*, L.
Radvelg, vr. *birih djantra; pinggir roda*, L.
Rafelachtig, b. n. *teroeréj-oeréj.*
Rafeldraad, m. *benang jang toeroeréj.*
Rafelen, o. w. *oeréj; telepas*, L.
Rafeling, vr. *tiras.*
Raffinaderij, vr. *suiker —, tempat heningkan goela; tempat menghaloesi goela.*
Raffinadeur, m. *toekang menghaloesi goela; toekang heningkan goela.*
Raffineeren, b. w. (ond. w.) *menghaloesi; heningkan; békim bresih*, L.
Rag, o. *van spinnen, sarang laba-laba; roemah lawa-lawa*, L.
Ragen, b. w. *menjapoe sarang laba-laba; menjapoe roemah lawa-lawa*, L.
Rak, o. *eind wegs, djalan sapatong; saporó dari djalan; sapanggal djalan.*
 —, *plaats om iets te bergen of neder te zetten, tempat tarohan.*
 — *voor vaatwerk, tempat pinggan; tempat piring mangkoq; para-para.*
Rakel, m. *besi pengoeapaq.*
Rakelings, bijw. zie *Strijkelings.*
 — *bij elkander zijn, inpit; dempil.*
Raken, b. en o. w. *trefen, kena; kenakan.*
 Al wat hij raakte, *barang jang dikenakannja.*
 Niet een (pijl) raakte haar, *sabilah poen tiada mengemai dija.*

- (met eenen steen,) *timpoeg*.
 —, roeren, *haroekan*.
 Het hart —, *haroekan hati*.
 —, aangaan, betreffen, *fadloeli*, Ar.; *perdoeli*, L.
 Licht geraakt, *lekas goesar*.
 Dat raakt mij niet, *sahaja tiada fadloeli itoe*.
 —, tegen aankomen, belenden, *kena*; *berhampiran dengan*.
 Het raakt den vader, *itoelah pangkat bapa*; *maka haroes atas bapa*.
 Dood —, *diboenoeh*.
 Buiten westen —, *tiada katahoean akan diri*; *pingsan*, zie **Bezwijmen**.
 Van zijn stuk —, *kena dahsjat*; *kasompokan*, L.
 In brand —, *kena hangoes*.
 Uit het geheugen —, *loepa*.
 Van den weg af —, *sesat*; *kasasar*, L.
 In verlegenheid —, *terseag*.
 Uit de gewoonte —, *tiada dipakéj lagi*; *hilang 'adatnja*.
 Op een zandbank —, *kena gosong*.
 Aan den grond —, *lekat doedoeg*.
 Op eene klip —, *kena karang (toehoer)*.
 Weg —, *hilang*; *lenjap*.
 In zee —, *berlajar ka laet rambang*.
 Slaags —, *berkalahi*.
 In oorlog —, *kena perang*.
 Aan den drank —, *djadi pemaboq*.
Raket, vr. kaatsing, *penjépaq raga*.
Raking, vr. *pengenaän*; *kena*.
Rakker, m. *oepas jang membawa maling*, L.
Rallen, o. w. *litar*; *tjoera*.
Ram, m. *domba*; *domba djantan*; *domba laki-laki*, L.
 Het hemelsteeken de —, *boerdj hhamal*, Ar.; *mésa*, Sansk.
 —, fig., *orang teoha jang doekana*.
Ramboetan, m. (lekkere vrucht, *ramboetan*.
 De kale —, *ramboetan goendoel*.
 De witte —, *ramboetan poetih*.
 De Atchinsche —, (die zeer gezocht is,) *ramboetan Atjih*.
Ramen, b. en o. w. *mikken*, *mitar*, L.; *toedjoe*.
 —, zie **Beramen**.
 —, gissen, *kira-kira*; *doega*, L.
Raming, vr. overleg, *pembitjaraan*.
 —, gissing, *doega*, L.; *kira-kira*.
Rammeien, b. w. *paloe dengan gada*, (dat is: met den knods beuken).
Rammelaar, m. *mannetje van een konijn*, *kelintji djantan*; *kelintji laki-laki*, L.
 —, *kinderbel*, *kelintingan*, *keleningan*.
 — van eenen Chineeschen *marskramer*, *kelontong*.
Rammelen, o. w. *razen*, *diring*; *berboenji*.
 — zoo als oude wielen, *krotjoq*; *selomproq*, L.; *gelotroq*, L.; *selomprèq*, L.
 Met geld —, *berboenjikan oewang*.

- De pijlen rammelden in den koker, *maka anaq panah poen berdiringlah didalam tarkasnja*.
 —, *babbelen*, *driftig spreken*, *tetar*, L.
 —, *loszitten*, *longgar*; *kalonggaran*.
Rammeling, vr. *diringan*; *boenji*.
Rammenas, vr. *ramenas*, Ned.; *lobaq kastéla*.
Ramp, vr. *belá*, Ar.; *tjlaka*; *'alat*, Ar.; *toewalat*, Ar.; *balijat*, Ar.; *bilwat & bilwan*, Ar.
 — en en onheilen, *mara-bahaja*.
Rampspoed, m. *mara*; *bahaja*; *mara-bahaja*; *malang*.
Rampspoedig, b. n. *bertjilaka*.
 —, *slecht*, *djahat*; *kedji*.
 —, *bijw. atas peri jang bertjilaka*.
Rampzalig, b. n. *bertjilaka sakali*.
Rampzaligheid, vr. *peri hhal bertjilaka*.
 —, *verdoemenis*, *koetoeg*.
Rampzaliglijk, *bijw. atas peri jang bertjilaka*.
Ramshoofd, o. *kapala domba djantan*.
Ramshoorn, m. *tandoeg domba djantan*.
Ramskooi, vr. *kandang domba djantan*.
Ramsvacht, vr. *boeloe domba djantan*.
Rand, m. *pinggir*; *birih*; *bibir*; *tepi*; *hhadd*, Ar.; zie **Boord**, **Kant**, **Zoom**, **Lijst**.
 Uitspringende — (van een altaar enz.) *penandam*.
 — van het oor, *pelipatan telinga (koe-ping, L.)*.
 Op den — van het graf, *di pinggir goeboer*; *hampir mati*.
 —, *kringen om de maan*, *pagar boelan*; *kalangan boelan*.
 —, *kantschrift*, *hhásjijat*, Ar.
 Gebloemde — om een geschrift, *bi-dang*.
Randen, b. w. *memboewat pinggir*; *berpinggirkan*.
Randschrift, o. *hhásjijat*, Ar.
Rang, m. *waardigheid*, *pangkat*; *dara-djat*, Ar.; *martabat*, Ar.; *roetbat*, Ar.
 Beneden den — van het gedierte, *koerang pangkatnja dari pada segala binatang*.
 Een hooge —, *pangkat kabesaran*; *daradjat jang kabilangan*.
 In — dalen, *rorot*, L.; *dihoeoerkan*.
 —, *orde*, *atoeran*.
 Een man van —, *orang besar*.
 Tot den hoogsten — *verheffen*, *mengangkatkan pada pangkat jang maha-tinggi*.
Rangschikken, b. w. *mengatoer*; *atoerkan*; *adjoeng*.
 —, in gelederen, (slagorde), *stellen*, *adjoeng*.
 De olifanten —, (in slagorde stellen) *beradjoengkan gadjah*.
 —, *tellen*, *bilangkan*.
 Hij wordt onder de groote helden ge-

rangschikt, *maka tja dibilangkan antara pahlawan besar-besar.*

Rangschikking, vr. de daad van rangschikken, *pengatoeran; nallin, Ar.; rantjana, Sansk.; rantjana.*

—, orde, gevolg van het rangschikken, *atoeran; peratoeran; andam, Perz.*

—, klasse, *pangkat.*

Trapswijze —, *atoeran jang berpangkat pangkat.*

Rangzucht, vr. *ingin akan pangkat kabesaran; loba akan martabat jang katinggian.*

Rank, vr. list, *tipos; makr, Ar.*

—, scheut, *toenas; poestjoeg; anaq pohon.*

—, tak, *tjabang.*

Rank, b. n. en bijw, tenger, dun, *ramping.*

Eene — e leest, *pinggang jang ramping.*

—, lang en smal of dun, *lampéj.*

Een — e prauw, *perahoe jang lampéj.*

Eene — e zuil, *tjang lampéj.*

—, mager, *koeroes.*

—, dun, *nipis; tipis.*

Rankheid, vr. *peri jang ramping; karampingan; peri (kalakoean) jang lampéj, zie Rank.*

Rans, b. n. ransig, *tangéj; hapaq.*

— e of ransige olie, *minjaq tangéj.*

Ransel, m. (van eenen soldaat,) *ransel*, verb.; *kembali lasjkar* (eig. een haren zak of lederen zak der soldaten).

—, klein valies, *banijan.*

Ranselen, b. w. *poekoel; toekoeg; hantam.*

Elkander —, *toekoeg-menoekoeg; poekoel-memoekoel.*

Ransheid, vr. *peri jang tangéj (hapaq).*

Rantsoen, o. losgeld, *oewang teboesan.*

—, offer, *fadjjat, Ar.*

—, lossing, *teboesan.*

—, bepaald deel van voeding, *ramson*, verb.; *moesara; pelaboer; bijaja.*

Rantsoeneeren, b. w. *kasih ramson, L.; memberi pelaboer (bijaja); tantoekan moesara.*

—, vrijkopen, *teboes, meneboes.*

Rantsoeneering, vr. *peneboesan.*

Het gevolg der —, in vrijheid stelling, *teboesan.*

Rap, b. n. en bijw. *tjepat; pantas.*

Rapen, b. w. *poengoet,*

Bijeen —, (rijsthalmen,) *mengawoet.*

In der haast —, na zich halen, *reboet.*

—, schrapen, vergaderen, *koempoel.*

Rapensteel, m. *daoen lobag.*

Rapier, o. *pedang; sjamsjir, Perz.*

Rapiergordel, m. *tali pedang; sandang sjamsjir.*

Rappig, b. n. en bijw. *berkoedis; korèng.*

Rapport, o. (ond. w.) bericht, *chabar, Ar.; kabar, L.; berita; warta; rapor, verb.*

— doen, *memberi chabar; kasih kabar, L.*

Rapporteeren, b. w. *mengchabarkan; memberita; mewartakan; bëkin rapor, L.*

Rapsodie, vr. (ond. w.) zamengeflanst geschrift, *soerat tjampoeran; soerat tjampoer-baer.*

Rarigheid, vr. *barang jang djarang.*

Rariteitkamer, vr. *chizànah barang jang indah-indah; goedang barang jang djarang-djarang, L.*

Ras, o. soort van geslacht of afkomst, *açal, Ar.; djemis, Ar.; bangsa.*

Arabisch —, *açal 'Arab.*

Menschen van gemengd (allerlei) —, *orang segala djenis.*

—, zie *Draaikolk.*

Ras, bijw. *goepoeh-goepoeh; tjepat.*

Rasch, b. n. zie *Gezwind, Snel.*

Raschheid, vr. zie *Gezwindheid, Snelheid.*

Rasp, vr. *paroesan, L.; koekoeran.*

Raspen, b. w. *paroesd, L.; koekoer.*

Rasper, m. *orang memaroed, L.; orang jang koekoer.*

Rasphuis, o. *pandjara orang jang koekoer kajoe sapang.*

Rat, vr. *tikoos besar; mentjit.*

De stink —, *tjoeroet.*

De Egyptische — (ichneumon,) *geranggang.*

Ratel, m. *kelintangan, L.*

—, molentje, dat door den wind draait, *titiran.*

Ratelen, o. w. *berboemji; diring.*

Ratelslag, m. *petir.*

Rattenkruid, o. *obat tikoos; barangan, warangan; toeba tikoos; toerdé alhálik, Ar.*

Geel —, *artal.*

Wit —, *warangan poetih.*

Rauw, b. n. *mentah.*

— vleesch, *daging mentah.*

Rauwelijk, bijw. *ruwelijk, kasar; pengkoeh.*

Rauwheid, vr. *peri jang mentah; kamentahan.*

Ravenaas, o. *kreng, bangkéj.*

Ravijn, vr. *tjelah goemoeng; falag, Ar.*

Ravotten, o. w. *bermain; bergoeraw.*

—, stoeien, *beléj.*

—, aangaan, leven maken, *ingar; bangar; roesoeh, L.*

Razen, o. w. *gègèr, L.; berboewat haroe-biroe; bëkin roesoeh, L.; bangar; ingar-bangar.*

—, ijhoofdijg zijn, *édan hilang.*

— (van de zee), *gemoeroeh.*

Razend, b. n. en bijw. van een dier, *galaq; boewas.*

—, ijlend, *gila; édan hilang.*

Een — e honger, *lapar jang amat sangat.*

Hij was — verliefd op die vrouw, *maka birahilah tja akan perampoewan itoe dengan sangat birahinja.*

Bazer, m. dolleman, *orang gègèr*, L.; *orang ingar-bangar*; *orang gila*.
Bazernij, vr. *sakit édan hilang*; *sarsaran*; *djoenoen*, Ar.; *sjoef'at*, Ar.
Razijn, vr. rozijn, *zabib*, Ar.
Razijnazijn, m. *tjoeka zabib*.
Razijnekern, m. *bidji zabib*.
Razijnekorff, m. *bakoel zabib*.
Reaal, m. Spaansche munt, *rèjal*; *ringgit*, zie *Mat*.
Rebel, m. zie *Oproermaker*.
Rebellie, vr. zie *Oproer*.
Rebellig, b. n. zie *Oproerig*.
Recenseeren, b. w. zie *Beoordeelen*.
Recensie, vr. zie *Beoordeeling*.
Recepis, o. (ond. w.) *rispis*, *ispis*, verb.; *soerat tanda tarima*.
Recept, o. (ond. w.) *soerat obat*; *tabrijat* Ar.
 — en schrijven, *toelis soerat obat*.
Receptie, vr. (ond. w.) *penjamboelan*.
 Personen die op de — verschijnen, *orang jang menghadap penjamboetan*.
Recht, b. n. en bijw. *betoel*; *benar*; *baik*; *tepat*; *çahh*, Ar.; *moestaqim*, Ar.; *lim-pang*; *seléj*.
 Dwars en —, *lintang boedjoer*; *selang seléj*.
 — geel, *ingeel*, *koening tepat*.
 Een — e weg, *djalan betoel*; *djalan lim-pang*.
 — e bamboes, *bamboe betoel*.
 — e krijgslieden, *orang tjoba perang*.
 De — e heer, *toewan betoel*.
 De — e weg, de weg der waarheid, *djalan kabenaran*; *çirdihoe lmoestaqim*, Ar.
 — e broeder, *soelara sabapa saiboe*.
 — e erigenaam, *waritz betoel*.
 De — e tijd, *wagtoe (koetika) jang baik*.
 —, rechtvaardig, *billijk*, *benar*; *patoet*.
 De — e godsdienst, *agama jang benar*.
 Ter — er tijd komen, *datang pada wagtoe jang patoet*.
 Met iemand niet te — kunnen komen, *tiada dapat (bolèh) moewafiqat dengan saorang*; *trada bolèh berpakat sama sa-orang*, L.
 — door zee, *ronduit*, *teroes terang*.
 — door, *lantas*; *teroes*; *sadjoeroes*.
 — toe, — aan, *teroes*; *betoel*.
 — staan, *berdiri betoel*.
 — stellen, *berbetoeli*; *membetoeli*.
 — maken, *betoelkan*; *langkapkan*.
 Te — helpen, *mengadjadi*; *helpen*, *toeloeng*.
 — zoo, (zeer wel), *baiklah*; *baik ba-gitoe*.
 — in het oor, *betoel pada telinga*.
 — in het hart, *betoel di hati*.
 Eene zaak, die niet — is, *perkara jang tiada çahh*; *perkara boesoeg*, L.
 — e weg, *djalan oeroes*; *djalan betoel*.
 —, duidelijk, *onbewimpeld spreken*, *mengatakan kaloewasan*.

— tegenover den spiegel, *berbetoelan dengan tjermis itoe*.
 — voor (iets) staan, *menghadap*.
 Dat is —, *itoe betoel*; *itoe ada benar*.
 — tegenover, *berbetoelan dengan*.
Recht, o. aanspraak, *hhaq*, Ar.
 Het — of de wet Gods, *hhaq Allah*.
 Zijn — op dat land, *hhaqnja atas tanah itoe*.
 —, wet, instelling, *hhoekoem*, Ar.
 Het goddelijke —, *hhoekoem Allah*, Ar.
 Het kanonieke —, *hhoekoem çanoen*, Ar.
 Leen—, *hhoekoem ta'loeg*, Ar.
 Tegen iemands —, *melawan hhaq orang*.
 Zijn — laten varen, *lepaskan hhaqnja*.
 Zijn — verdedigen, *memeliharakan hhaqnja*.
 Hij heeft zijn — verloren, *maka hilang hhaqnja*.
 In de — en studeeren, *beladjar 'ilmoe hhoekoem*.
 Doctor in de — en, *'alim jang sahwa pada hhoekoem*; *faqih*, Ar.
 —, zie *Belasting*.
 — doen, *membenarkan*; *moençifkan*.
 — doen dengenen, die — heeft, *membenarkan barangsiapa jang benar*.
 — doende, *moençif*, Ar.
 — spreken, *mengaljara*.
 Van rechtswege, *dari pada pèhaq hhaq*.
 — doen, *billijk handelen*, *berboewat inçaf*.
 — doende in naam van Zijne Majesteit den Koning der Nederlanden, *hhoekoemkan atas titah Sri padoeka maha-radja Né-derland*.
 Zich zelve — verschaffen, *memberi hhaq pada diri*.
 — doen, een vonnis ten uitvoer leggen, *melakoekan hhoekoem*; *hhoekoemkan*.
 —, gerecht, *hhoekoem*.
 Voor het — roepen, *panggil dihadapon hhoekoem*.
 Erf—, *hhaq poesaka*.
 — hebben, aanspraak kunnen doen gelden, *ada hhaq*; *dapat memoentoet*; *bolèh tagih*.
Rechtbank, vr. vierschaar, *hhoekoem*, Ar.; *mahhkamat*, Ar.; *bitjara*; *rad*, Ned.
 — van ommevang, *rad sambang*.
 —, aanrechtbank, *papas sedija-dijaan*.
Rechtboek, o. *kitab hhoekoem*.
Rechtstag, m. *hari bitjara*; *hari atjara*.
Rechtelijk, b. n. *atas sjarth hhoekoem*.
 —, bijw. *dengan toeroet sjarth hhoekoem*; *dengan djalan jang patoet*.
 Iemand — aanklagen, *mengadoekan hhal atas saorang dengan toeroet sjarth hhoekoem*.
Rechteloos, b. n. *onwettig*, *tiada dengan hhaq*; *hharám*, Ar.
Rechten, b. w. recht buigen, *membetoelkan*; *awab*; *békin betoel*, L.
 —, het vonnis uitspreken, *postoeskan*

hhoekoem; *hhoekoemkan*; *poetoekan bitjara*.
 —, ter dood brengen, *nematikan atas hhoekoem*.
 —, ter dood veroordeelen, *menghhoekoemkan mati diboenoh*.
 Tegen iemand —, *begawam dengan saorang*; *mengadoekan hhalnja atas saorang*.
Rechten, o. meerv. *ilmoe hhoekoem*.
Rechter, m. *hhákim*, Ar.; *qádl*, Ar.
 —s, hoofden van rechtbanken, *déwádéwa*, (op Sumatra).
 De — zal in het gelijk stellen een iegelijk, die gelijk heeft, *maka hendaglah hhákim membenarkan barangsiapa jang benar*.
Rechter, vergr. tr. van recht, *lebih betoel*; *betoelan*, L.
Rechterambt, o. *djabatán hhákim*; *pekerdjaan hhákim*.
 —, de waardigheid van rechter, *dara-djat hhákim*; *pangkat hhákim*.
Rechterhand, vr. *tangan kanan*.
 Ter rechter- en linkerhand, *pada tangan kanan dan kiri*.
 Naar de —, *ka kanan*.
 —, steun, *pesèndèran*, L.; *persandaran*.
Rechterlijk, b. n. *hhoekoem*; *tjara hhoekoem*.
 — bevel, *titaah hhoekoem*.
 —e handeling, *perboewatan tjara hhoekoem*.
 — vonnis, *poetoesan hhoekoem*.
Rechterschap, o. zie **Rechterambt**.
Rechterstoel, m. *korsi hhákim*.
 —, zie **Rechtbank**.
Rechtervleugel, m. *gading bala-tantara jang kanan*.
Rechtervoet, m. *kaki kanan*.
Rechterzijde, vr. *sabelah kanan*.
 Ter —, *di sabelah kanan*.
Rechtevoort, bijw. *sakarang*; *sakarang inti*.
Rechtgeloovig, b. n. *moeslim*, Ar.; *moemin*, Ar.; *islám*, (van Islamieten).
 —, rechtzinnig, *perdjaja jang benar (pahh)*.
 Op den dag des oordeels zullen alle —en God den Allerhoogste in den hemel aanschouwen, *pada hari qijámat sakalian orang Islám dalam sorga itoe melihát Allah ta'ála*.
Rechtheid, vr. *peri barang jang betoel*.
 —, oprechtheid, *kabetoelan*; *ichlác*, Ar.
Rechthoek, m. *sikoe-sikoe*.
Rechtthoekig, b. n. *bersikoe-sikoe*.
Rechtthuis, o. *gedong bitjara*; *roemah bitjara*; *baléjroeng*.
Rechtigen, b. w. *mengoewasakan*; *memberi koewasa*; *kasih koewasa*, L.; *memberi hhaq*; *berwakilkan*.
Rechtkamer, vr. *biliq hhoekoem*.
Rechtlijnig, b. n. *bersipat (bergaris) betoel*.

Rechtmaken, b. w. *membetoelkan*; *membetoelin*; *békin*, *betoel*, L.
Rechtmaking, vr. *pembetoelan*.
Rechtmatig, b. n. *billijk*, *patoet*; *haroes*; *látq*; *betoel*.
 —, wettig, *hhalál*, Ar.
Rechtmatigheid, vr. *kapatoetan*; *ka-haroesan*; *kabetoelan*.
Recht-over, bijw. *berhadapan dengan*; *di sabrang*.
Rechts, bijw. *di sabelah kanan*.
 — aanhouden, *menganan*.
 Hij zag links en — en vóór en achter zich, *maka dilihatnja ka kiri dan ka kanan dan ka hadapan dan ka belakang*.
Rechtsbedeeling, vr. *hhál memberi hhaq*; *hhál membenarkan*.
Rechtsbode, m. *peseroehan hhoekoem*; *oepas hhoekoem*.
 —, deurwaarder, *bode*, Ned.; *bodo*, verb.; *penoenggoe pintoe*.
Rechtsch, b. n. *kerdja dengan tangan kanan*.
 Hij is — en linksch, *maka ija taohoe kerdja dengan kadoewa belah tangannja*; *dija bisa kerdja dengan doewa tangan*, L.
Rechtshapen, b. n. *betoel*; *berinçáf*; *baik*; *tahhqítq*, Ar.
Rechtshapenheid, vr. *kabetoelan*; *inçáf*, Ar.; *istiqámat*, Ar.; *qawáb*, Ar.
Rechtsdwang, m. *kapagsaán*; *hhoekoem*; *sijasat hhoekoem*.
Rechtsgebied, o. *dáirah hhoekoem*; *hhoekoemat*, Ar.
 In het — van den vorst, *didalam dáirah hhoekoem radja*.
Rechtsgebruik, o. *'adat hhoekoem*.
Rechtsgebuing, o. *hhál atjara*; *bitjara*, L.; *singkèta*.
Rechtsgeleerde, m. *hhákim*; *faqh*, Ar.
Rechtsgeleerdelijk, bijw. *atas peri faqáhat*.
Rechtsgeleerdheid, vr. *faqáhat*; *'ilmoe hhoekoem*; *'ilmoe fíqah*.
 Rechts- en godgeleerdheid, *fiqh*, Ar.
Rechtshandel, m. *bitjara*, L.; *singkèta*; *atjara*.
Rechtskosten, m. meerv. *belandja hhoekoem*.
Rechtsmacht, vr. *koewasa hhoekoem*.
Rechtson, bijw. *ka sabelah kanan*.
Rechtspleging, vr. zie **Rechtshandel**.
Rechtspraak, vr. *kapoetoesan hhoekoem*; *sabda hhoekoem*.
Rechtsstandig, b. n. *jang berdiri betoel*.
Rechtsstandigheit, vr. *peri barang jang berdiri betoel*; *istiqámat*, Ar.
Rechtsstandiglijk, bijw. *dengan berdiri betoel*.
Rechtstreeks, bijw. *teroes*; *toedjoe*; *betoel*.
 — naar den berg, *memoedjoe goemoeng*.
 — naar de stad, *menoedjoe ka negari*.

Rechtsvervolging, vr. *penoentoetan hhoekoem; perdjalanen hhoekoem.*
De — is gestaakt, *maka perdjalanen hhoekoem soedah diperhentikan.*

Rechtsverzuim, o. *tiada menghadap hhoekoem; hhal melanggar hhoekoem.*

Rechtsvorderaar, m. *jang mengadoekan hhalnja; jang menda'wa; orang jang menoentoet; orang jang menagih.*

Rechtsvordering, vr. *da'wa; penoentoetan.*
Eene — tegen iemand instellen, *menda'wa saorang; mengadoekan hhal atas saorang.*

Rechtsvorm, m. *atoeran hhoekoem; djalan hhoekoem; sjarth hhoekoem.*

Rechtsvraag, vr. *mas-alah.*

Rechtszitting, vr. *kadoedoekan hhoekoem; madjlis hhalim, Ar.*

Rechtuit, bijw. *teroes; toedjoe; betoel; limfang.*
— (zwemmen), *menotong, (van eenen krokodil).*
—, *onbewimpeld, teroes terang; toeloes.*
Een dijkje, dat — loopt in een rijstveld, *galangan jang limfang.*

Rechtuit, m. en vr. *orang betoel; orang toeloes; orang jang bitjara teroes terang, L.*

Rechtvaardig, b. n. *'adil, Ar.; benar; betoel; haroes.*
De — e toorn Gods, *moerka Allah jang haroes.*
—, *bijw. dengan 'adil; atas peri jang 'adil.*

Rechtvaardige, m. *orang 'adil; orang benar.*

Rechtvaardigen, b. w. *rechtvaardig maken, meng'adilkan; menjoetjikan.*
—, *in het gelijk stellen, membenarkan.*
Gerechvaardigd worden door de diensten van onzen Heer, *di'adilkan pahala Toehan kami.*

Rechtvaardigheid, vr. *'adilat, Ar.; 'adil, Ar.; kabenaran; kabetoelan.*
Want geene hoedanigheid is edeler in eenen koning dan —, *karana soewatoe peri tiada ada terbaik akan radja dari pada 'adil itoe.*

Rechtvaardiging, vr. *peng'adilan; pembenaran; penjoetjiaan.*

Rechtvaardiglijk, bijw. *dengan 'adil; atas peri jang benar.*

Rechtvaardigmaking, vr. *ta'dil, Ar. zie Rechtvaardiging.*

Rechtszaak, vr. *perkara hhoekoem; perkara bitjara; atjara; singketa.*

Rechtzinnig, b. n. *hhalif, Ar.; moetadajin, Ar.; cahh Ar.; pertjaja benar.*
Het — e geloof, *din moetadajin, Ar.*

Rechtzinnige, m. en vr. *orang jang cahh; orang moemin.*

Rechtzinnigheid, vr. *din jang cahh; kapertjajaan jang benar.*

Rechtzinniglijk, bijw. *atas peri din*

jang cahh; dengan kapertjajaan jang benar.

Recief, vr. (ond. w.) *bewijs van de ontvangene lading, soerat tarima moewatan.*

Recruit, m. (ond. w.) *colldadoe baharoes.*
Van achtermiddag moeten de recruten *ereceeren, nanti soré soldadoe baharoes mesti berbaris, L.*

Rector, m. (ond. w.) *pengadjar di madrasah.*

Rectoraat, o. *djabatan pengadjar di madrasah.*

Redacteur, m. (ond. w.) *kapala (djoeroe) soerat chabar (kabar, L.).*

Redactie, vr. *pemerintahan kapala soerat chabar.*

Reddeloos, b. n. *tiada berdaja lagi; tiada bolèh ditoeloeng; poetoes pengharapan.*
—, *in de war, koesoet; roesag.*
Een — man, *orang jang tiada berdaja lagi.*
Zijne zaken zijn —, *dija poenja perkara soedah roesag (koesoet).*
Een — schip, *kapal jang roesag sakali.*

Reddeloosheid, vr. *peri hhal jang tiada berdaja lagi; kalakoean jang roesag sakali.*

Redden, b. w. *uitredden, loepoetkan.*
Iemand uit de gevaren der zee —, *meloepoetkan orang dari pada mara-bahaja laet.*
—, *uit verwarring uithelpen, veroffenen, selesjikan.*
—, *met geld —, toeloeng dengan oewang.*
Zich zelven —, *meloepoetkan diri.*
—, *uit slavernij —, teboes, meneboes.*

Redder, m. *orang jang meloepoetkan; peloepoet.*
—, *verlosser, moechalif, Ar.*
De — der zondaren, *moechalif orang berdosa.*
—, *uit slavernij, peneboes dari pada perhambaan.*

Redderaar, m. *orang jang mengatoerkan.*
—, *die zaken vereffent, orang jang menjesjékan perkara.*

Redderen, b. w. *atoer, atoerkan; selesjikan.*

Reddering, vr. *pengatoeran; hhal menjesjékan.*

Redding, vr. *peloepoetan; moesfâd, Ar.*
—, *hulp, pertoeloengan.*
— *aanbrengen, menoeleong.*
Hij is zonder —, *maka ija tiada berdaja lagi.*
Doch er wordt niemand gevonden, die hun in dien zeer moeilijken toestand — *aanbrengt, tetapi tiada djoega kadapatan saorang poen jang menoeleong dija dari pada hhal itoe jang teramat soekar.*

Reddingsboot, vr. *sampan loentjoer; sampan bakal peloepoetan orang jang kena karam; perahoe boewat toeloeng orang jang kena karam, L.*

Rede, vr. redeneering, *bitjara; perkataan; bebasaän, L.*
 Eene onjuisje —, (redeneering), *bitjara jang tiada benar.*
 —, redevoering, *chothbat, Ar.; bitjara; perbahasaän.*
 In de — vallen, *rampoes; desar, mendesar.*
 Zijne — afbreken, *poatoeskan bitjara.*
 Verbloemde —, *oepama; 'ibarat, Ar.*
 —, verstand, *boedi; 'aqal boedi.*
 —, oordeel, *boedi bitjara; 'aqal, Ar.*
Rededeel, o. een —, *sapatah kata; sabahagian (saparo) bitjara.*
Redekavelen, o. w. *berbitjara.*
Redekaveling, vr. *perkataan; kata.*
 —, bewijsreden, *dallil, Ar.; tanda kaksian; tanda katerangan.*
Redekunde, vr. *'ilmoe bitjara.*
 —, welsprekendheid, *façhhat, Ar.*
Redelicht, o. *soeloeh (terang) 'aqal boedi.*
Redelijk, b. n. met rede bedeed, *ber'aqal; nãthiq, Ar.; ma'goel, Ar.*
 —, billijk, *berinçaf.*
 —, middelmatig, *sedang; sedarhana.*
 —e winst, *laba jang sedang.*
 —, betamelijk, *patoet; haroes; lãiq; dapa; bolèh.*
 —e prijs, *harga serap.*
 —, *bijw. atas peri jang patoet; baik djoega.*
 Hij is — wel, *dija baik djoega.*
Redelijkerwijze, *bijw. dengan sapatotinja.*
Redelijkheid, vr. *billijkheid, kapatoetan; inçaf, Ar.*
 De menschen alleen is onder al wat leeft met — begaafd, *manoesija djoega jang nãthiq pada antara segala jang bernjawa.*
Redeloos, b. n. *tiada ber'aqal; koerang nãthiq.*
Redeloosheid, vr. *perangèj jang koerang nãthiq; kalakoean jang tiada ber'aqal.*
Redematig, b. n. *jang berpatoetan dengan boedi.*
Redematigheid, vr. *barang jang berpatoetan dengan boedi.*
Reden, vr. *driffveer, oorzaak, pohon; sabab; karana; moela-moela; lantaran, L.*
 Om welke —? *mengapa? betapa? kenapa, L.? sabab apa? karana apa? apa djadi lantarananja? L.*
 De —, waarom dit boek aldus genoemd wordt, *lermoela sabab dinamai demikijan kitab ini.*
 Wat is de —, dat uw broeder in het gebergte boete doet? *apa sababnja maka soedarameo itoe bertapa didalam boekit?*
 — geven, *mengapakan.*
 Om —, *sabab; karana sabab.*
Redenaar, m. *pandèj berchothbat; pandèj berkata-kata.*
Redeneerder, m. *orang berkata-kata.*

Redeneerkunde, vr. *'ilmoe manthiq, Ar.; 'ilmoe ingat.*
Redeneeren, o. w. *berkata-kata; mengatakan; bilang, L.*
 Wijsgeerig —, *berkata-kata dengan filosofat.*
Redeneering, vr. *bebasaän, zie Rede.*
Rederijk, b. n. *faham pada 'ilmoe bahasa.*
Redestrijd, m. *perbantahan; bantah; djadäl, Ar.*
 Hevige —, *djidäl, Ar.*
Redetwisten, o. w. *berbantah.*
Redetwister, m. *orang berbantah.*
Redevoerder, m. *orang berchothbat.*
Redevoering, vr. *manthiq, Ar.; chothbat; Ar.; perbahasaän; bitjara, L.*
 Korte —, die veel bevat, *idjmäl, Ar.*
Redewisselen, o. w. *berkata-kata; mengomong, L.*
 Gemeenzaam —, *berbantjang-bantjang.*
Redewisseling, vr. *perkataan; bitjara, L.*
Redeziften, o. *membelah ramboet.*
Redmiddel, o. *daja; oepaja; daja oepaja.*
Reë of Reede, vr. *laboehan, pelaboehan.*
 Op de — van Padang, *di pelaboehan negeri Padang.*
 Eene opene —, *pelaboehan jang rambang; pelaboehan jang tiada bersentawasa (baik).*
 Op de — liggen, *berlaboeh di pelaboehan.*
Ree, vr. *hinde, roesa betina; mendjangan perampoewan, L.*
Ree, b. n. *reed, zie Gereed.*
Reebok, m. *kidjang; kidang, L.*
Reede, vr. *zie Reë.*
Reeden, b. w. *sedjakan; melangkapkan; bëkin sedija, L.*
 Drie schepen —, *melangkapkan kapal tiga boewah; bëkin sedija kapal tiga, L.*
Reeder, m. *orang (djoeroe) melangkapkan kapal.*
Reederij, vr. *pelangkap kapal.*
Reeds, *bijw. soedah; telah.*
 — teruggekomen, *soedah poelang.*
 — overleden, *telah mati.*
Reef, o. rif, van een zeil, *lirang lajar.*
Reefbanden, m. *meerv. tali lirang lajar.*
Reek, vr. *penggaroeg ketjil.*
Reekalf, o. *anak roesa.*
Reeks, vr. rij, *djadjar; çaf, Ar.; bandjar; baris.*
 —, *volgorde, atoeran.*
 Eene — van huizen, *roemah-roemah jang berbandjar.*
 —, *saneenschakeling, perhoeboengan; silsilat, Ar.*
 Eene — van bergen, *pegoemoengan.*
 —, *menigte, kabanjakan.*
 Eene — van denkbeelden, *beberapa ingatan.*
Reep, m. *pertja.*
 Een — linnen, *kain sapertja.*
 —, *touw, zeel, tali oesoengan; tali.*
 —, *zie Hoepel.*

Reet, vr. spleet, *ringat*, L.; *retag*; *belah*.
Reet, vr. zie **Hekel**.
Reettrekker, m. erfscheider, *djoeroe menantoekan pinggir tanah*.
Reeuw, o. doodschuim, *boesa orang mati*.
Reeuwen, b. w. soetjikan *majit*.
Reeuwsch, b. n. zie **Geil**.
Referrein, o. oelang oelangan *kata*.
Regeerder, m. zie **Regent**.
Regeeren, b. w. memarentah; *memegang parèntah; kasih parèntah*, L.; *memarentahkan; melanggarkan; mentadbirkan*.
Regeerend, b. n. *jang memarentah*.
 De — e koning, *radja jang memarentah*.
Regeering, vr. pamarèntahan; *karadjaän*.
 De — van Nederlandsch-Indië, *pamarèntahan tanah Hindija Néderland*, verb.
 Onder de —, *dibawah pamarèntahan*.
 De — overgeven, *menjerahkan pamarèntahan*.
 Van de — afstand doen, *meninggalkan karadjaän*.
 Het zij u bekend dat er van alle betrekkingen op aarde geene moeielijker is dan de taak der —, *katahoei oldhmoe bahoeua dari pada pekerdjaän jang ada dalam doenija soewaloe poen tiada tersoekar dari pada pekerdjaän karadjaän*.
Regeeringloos, b. n. *dengan tiada pamarèntahan; tiada berkapala; tiada kaparèntah*.
 —, *verward, hiroe; hara; hiroe hara*.
Regeeringloosheid, vr. *hhäl negeri jang tiada kaparèntah; hhäl negeri hiroe hara*.
Regeeringsambt, o. *djawatan, djabatian; pekerdjaän*.
Regeeringspersoon, m. *orang jang pegang djawatan hhäkim*.
Regeeringsvorm, m. *peri pamarèntahan; sjarth karadjaän*.
Regeeringszaak, vr. *perkara pamarèntahan*.
Regeerlust, m. *ingin akan pamarèntahan*.
Regel, m. zie **Liniaal**,
 —, *bepaling, atoeran; parèntah; sjarth, Ar.; gánoen, Ar.; sjarth, Ar.; rasm, Ar.*
 De — s der Arabische spraakkunst, *parèntah (sjarth) 'ilmoe carfoe 'Arab*.
 Een — *schrift, soerat barang sabarís*.
 —, *getrokken lijn, garis; sipat; moentar, Ar.*
Regelen, b. w. *atoerkan; mematoetkan*.
 De zaak der landrenten —, *mengatoerkan perkara padjaq*.
 Zijn gedrag —, *mematoetkan lakoe djalanja*.
Regeling, vr. *pengatoeran; tadbir, Ar.*
 Nieuwe —, *pengatoeran jang baharoe*.
Regelloos, b. n. *tiada beratoer; trada dengan atoeran, L.; tiada dengan sjarth*.
 —, *verward, koesoet*.
Regelloosheid, vr. *peri hhäl jang tiada beratoer; kalakoean jang koesoet*.

Regelmaat, w. *atoeran; tartib, Ar.*
Regelmatig, b. n. *dengan atoeran; dengan tartib*.
 —, *gelijk, papat*.
 Steenen — *houwen, memapat batoe*.
Regelmatiglijk, bijw. *atas peri jang beratoer; dengan atoeran*.
Regelrecht, bijw. *teroes; betoel; toedjoe*.
 — *naar de bovenlanden, teroes ka oedig, L.; menoedjoe ka hoeloe*.
 Deze weg loopt — *naar Bantam, maka djalan ini betoel ka Bantan*.
Regen, m. *hoedjan*.
 — *treffen, kena hoedjan*.
 Fijne —, *hoedjan rintiq-rintiq; gerimis-gerimis, L.*
 Een dichte —, *hoedjan lebat*.
 Een slag —, *hoedjan deras; hoedjan besar, L.*
 Een —, *die verscheidene weken aanhoudt, hoedjan toetoeq (toetoe)*.
 Een — van parelen, *hoedjan moetjara*.
 De — *houdt op, hoedjan berhenti*.
Regenschtig, b. n. *mengètjèl; tempijas*.
 — *weder, masa mengètjèl; hari tempijas; tempo hoedjan, L.*
Regenbak, m. *groot steenen watervat, tempajan besar; hhawdl, Ar.*
Regenboog, m. *palangi; koewoeng; koewoeng palangi; benang radja; bijang lala, L.; kekoewang, koekoewoeng; oelar damoe*.
Regenbui, vr. *bajoe; tempijas*.
Regenen, onp. w. *ada hoedjan; berhoedjan*.
 Doen —, *toeroenkan hoedjoen; menghoedjankan*.
Regendroppeel, m. *rintiq hoedjan; titiq hoedjan; kètlèl hoedjan, L.*
Regenscherm, m. *pajoeng; tjatra, Sanak*.
 Een — *met geschilderde plekken, pajoeng oear-oear*.
 Een bontgeel — *met juweelen versierd, pajoeng beriram-iram koening dan permata*.
 De gele — *is een vorstelijk teeken, pajoeng koening itoe tonda karadjaän*.
 Den — *openen, boeka pajoeng; mengembangkan pajoeng*.
Regent, m. *Inlandsche —, regèn, verb.; toewan regèn, verb.; adipati*.
 —, *regeerder in het algemeen, pamarèntah*.
 Prins —, *poetra jang bakal radja*.
 —, *hoofd van eenen volkstam op Sumatra, dato*.
Regentschap, o. op Java, *kaboepatèn; regènskap, verb.*
Regentijd, m. *moesim hoedjan; oepoeng; moesim bah*.
Regenvlaag, vr. *hoedjan riboet*.
Regenvloed, m. *bandjir, L.; aèr sebaq*.
 Het afstroomend water van den —, *aèr bandjir, L.*
Regenwater, o. *aèr hoedjan*.
Regenwind, m. *angin hoedjan*.

Regenwolk, vr. *méga jang mengandoeng hoedjan*.

Reggen, o. w. *toeroenkan tijang perahoe*.
—, *ontmasten, angkat tijang dari dalam kapal*.

Regiment, o. bende, troep, *pasoekan*.

Register, o. *daftar*, Ar.; *daftar*, verb.
Naam—, *soerat nama; daftar nama*.

Registerhouder, m. *djoeroe daftar; djoeroe soerat nama*.

Registratiekantoor, o. *kantor daftar soerat tjap*.

Registreerder, m. *jang mendaftarkau*.

Registreeren, b. w. *mendaftarkan; menjoeratkan pada daftar; toelis di boekoe*, L.

Registreering, vr. *penjoeratan pada daftar; toelisan di boekoe*, L.

Reglement, o. (ond. w.) *verordening, voorschrift, soerat peratoeran; soerat paréntah; sjarth*, Ar.

Rei, vr. *rondedans, hangkap, angkap. menari*.

—, *zangkoor, gezamenlijk gezang, berangkap-angkapan; kawan orang menjani*.

Reiger, m. *bangaw; boeroeng bangaw; koentool*.

De groote —, *bangaw besar*.

De slang—, *bangaw oelar*.

De witte —, *koentool poetih; sepoejoeng*.

—, *die gewoonlijk in de rjstveldén gevonden wordt, koendoer; roeg-roeg poetih*.

Reigerbeen, o. *kaki boeroeng bangaw*.

Reigerhals, m. *lèhèr boeroeng bangaw*.

Reigerkop, m. *kapala boeroeng bangaw*.

Reigermeeuw, m. *naboe*.

Reiken, o. en b. w. *djengkaw, mendjengkaw*.

Hj kan met zijne hand tot aan de wolken —, *dapat awan didjengkawnja dengan tangannja*.

De handen ten hemel —, *menadahkan tangan ka langit*.

De hand —, *berdjabat-tangan; kasihtangan*, L.

Zijn gezicht reikt zoo ver niet, *maka matanja tiada dapat melihat bagitoe djaoeh*.

—, zie **Aanreiken**, **Toereiken**, **Uitreiken**.

Zoo hoog als men — kan, *sapenjapéj*.

Reikhalzen, o. w. *mendjindjang lèhèr*.

—, *fig. verlangen, rindoe dendam; ingin; kangam*, L.; *kapéngin*, L.

Hj reikhalste zeer naar zijne ouders, *maka tja-poen sangat rindoe dendam akan iboe-bapanja*.

Reikhalzing, vr. *pendjindjangan lèhèr*.

—, *fig. sterk verlangen, rindoe dendam; ingin; kangam*, L.; *kapéngin*, L.

Rein, b. n. *soetji; samata-mata; presih, bresih; djaslat*, Ar.; *hening; djernih; bening*, L.; *tháhir*, Ar.

Zeer —, *ath-har*, Ar.

Een — *gemoed, hati jang soetji; hati jang hening*.

— *water, aèr samata-mata; aèr bening*.

— *op het lichaam, bresih badan; presih toeboeh*.

Eene — *maagd, anaq akastri; anaq prawan; anaq dara*.

—, *helder, djernih*.

— *e spijs, makanan jang hhalál*.

Reinheid, vr. *peri jang soetji; kasoetjian; thahárat*, Ar. zie **Rein**.

Reinigen, b. w. *menjoetjikan; békin bresih*, L.; *tjerijakan*.

Een huis —, *békin bresih roemah*, L.

Eene wond met azijn en water —, *tasak*.

Zich niet —, *non detergere podicem, kèpèt*, L.

Zich —, *tjerijakan diri; békin bresih diri*, L.

—, *podicem detergere, tjéboq; istindjé*, Ar.

Reiniging, vr. *penjoetjian; aghsál*, Ar.

— *van een gedeelte des lichaams volgens voorschrift der godsdienst, woedloe*, Ar.

—, *purgeermiddel, obat pentjahar*.

— *met zand van sommige lichaamsdeelen bij gebrek aan water, tajammoem*, Ar.

Reinigingsbak, m. *leksteen, batoe saringan*, L.; *batoe tapisan*.

Reiniglijk, bijw. *dengan soetji*.

Reis, vr. *perdjalanan; djalan; pennergian; pergian; safar*, Ar.

— *ter zee, perdjalanan di laoet*.

— *van eenen dag, sahari perdjalanan; marhhalat*, Ar.

Op — *gaan, pergi berdjalan; berangkat*.

Op deze verre —, *dengan perdjalanan djaoeh ini*.

Eene groote —, *perdjalanan jang djaoeh*.

Eene behouden — *doen, langsoeng*.

—, *keer, maal, kali*.

Voor deze —, *sakali ini*.

De eerste —, *bermoela kali*.

Voor de derde —, *pada katiga kalinja*.

Reisbaar, b. n. *baik akan berdjalan*.

Reisbediende, m. *pesoeroehan orang berdagang (bernijaga); soeroehan toewan toko*, L.

Reisbeschrijver, m. *penjoerat perdjalanan*.

Reisbeschrijving, vr. *penjoeratan perdjalanan; tjeritera perdjalanan*.

Reisblad, o. *peta perdjalanan; soerat djalan*.

Reisbrief, m. *pas*, Eur.; *soerat pas; soerat idzin akan berdjalan*.

Reisgeld, o. *oewang perdjalanan; oewang belandja di djalan; oewang bakal di djalan*.

Reisgenoot, m. *teman orang berdjalan*.

Reisgezèllin, vr. *perampoeuan jang djadi teman di djalan.*

Reisgezelschap, o. *teman-teman di djalan; pertemanan orang berdjalan.*

Reisgoed, o. *barang-barang bakal di djalan; barang-barang orang berdjalan.*

Reishoed, m. *toedoeng.*
Eenen — *dragen, pakéj toedoeng; ber toedoeng.*

Reiskaart, vr. *peta perdjalan; soerat djalan.*

Reiskleed, o. *pakéjan orang berdjalan.*

Reiskoffer, m. *banijan; kèpèk, L.*

Reiskosten, m. *meerv. belandja di djalan.*

Reislust, m. *soeka berdjalan.*

Reismakker, m. *teman di djalan; batoer, L.*

Reismantel, m. *selimoet orang berdjalan.*

Reispas, m. *soerat pas, L.; soerat idzin akan berdjalan.*

Reispenning, m. *oewang bakal di djalan.*

Reistuig, o. *serba perdjalan; barang bakal di djalan.*

Reisvaardig, b. n. *sedija akan berangkat; sedija hendaq berdjalan; soedah langkap.*

Reiswagen, m. *karèta orang berdjalan.*

Reiswijzer, m. *orang jang menoendjoeg djalan, zie Reiskaart.*

Reiszak, m. *gelasan; boqtja; oentjang.*

Reizen, o. w. *berdjalan; kaloewar; berangkat.*

Ver gaan —, *pergi berdjalan djaoeh.*

Uit de stad —, *kaloewar dari dalam negeri.*

Naar het westen —, *berangkat ka timoer.*

Te land en ter zee —, *berdjalan di darat dan di laot.*

Dag en nacht —, *berdjalan sijang dan malam.*

Heen en weer —, *pergi datang.*

Een dag —s, *sahari perdjalan.*

Door de geheele wereld —, *mendjalani boemi belaka.*

Reiziger, m. *orang perdjalan; orang jang berdjalan; sâfir, Ar.; moesâfir, Ar.; sâlik, Ar.; imoe' ssâbil, Ar., (eig. zoon des wegs).*

Rek, o. rak, om iets op te hangen, *sampiran, zie Rak.*

Rekbaar, b. n. *jang dapat dipandjangkan dengan tarik; jang moeloer, L.; jang bolèh diendjoet.*

Een — *touw, tali jang diendjoet; tali jang moeloer, L.*

—, *taai (van metalen) padjal.*

Rekbaarheid, vr. *peri barang jang bolèh diendjoet; kalakoean barang jang moeloer, L.*

Rekel, m. *andjing djantan; andjing laki-laki, L.*

—, *fig. onbeschofte vlegel, orang pengkoeh; orang kasar sakali.*

Rekelachtig, b. n. *pengkoeh; tjaboel.*

Rekenaar, m. *orang pandéj menghhisâb; orang jang mengarti bilangan; orang jang bisa menghitoeng; orang jang saham pada 'ilmoe hitoengan.*

Rekenbaar, b. n. *jang dapat dihhisâbkan; jang bolèh dihitoeng; jang dapat dibilang.*

Rekenboek, o. *soerat 'ilmoe hhisâb; soerat 'ilmoe bilangan; soerat peladjaran hitoengan.*

Rekenbord, o. *papan soerat hitoengan; loekh hhisâb, Ar.*

Bekenen, b. en o. w. *hitoeng; hhisâb, Ar.; bilang; permanai.*

Zonder de onkosten te —, *dengan tiada menghhisâbkan (menghitoeng) belandja.*

Alles te zamen —, *djoemlahkan; hitoeng samoewa.*

Dat wordt daaronder gerekend, *maka ini-poen masoq bilangan itoe.*

Hij wordt onder de rijken gerekend, *maka ija masoq bilangan orang kaya.*

Dit wordt in plaats van dat gerekend, *maka inilah dibilang ganti itoe.*

—, *waardeeren, hargakan; taroh harga.*

Door elkander gerekend, *dibilang rata.*

Op iemands hulp —, *harap akan pertoeloengan saorang.*

Zijne vrouw reKent al, *bininja soedah boenting; isterinja soedah hhamil, Hof.*

Rekenfeil, vr. *salah menghitoeng; salah membilang.*

Bekening, vr. *bilangan; perkiraan; hitoengan.*

Eene — *opmaken, membandingkan soerat hitoengan.*

Van de — *schrappen, boenoeh di soerat hitoengan.*

— van lasten en baten, *soerat hoetang piotang.*

Eene inkoop —, *soerat bilangan pembelian.*

Eene verkoop —, *soerat bilangan pendjoewalan.*

Op — *kooppen, beli hoetang.*

Op — *komen van . . . , ditanggoengkan atas.*

Hij heeft er zijne — *bij gevonden, maka ija dapat oentoeng dari itoe.*

Dat is voor mijne — *(verantwoording,) itoelah sahaja poenja tangoengan; itoelah atas diri hamba.*

Ergens zijne — *bij vinden, berolèh laba dengan barang perkara; dapat oentoeng dengan apa-apa.*

Rekenkamer, vr. *bilq soerat hitoengan.*

Rekenkunde, vr. *pengatahoean bilangan (hitoengan); 'ilmoe hhisâb.*

Rekenkundig, b. n. *ber'ilmoe-hhisâb; tahoe hitoeng (bilang); saham pada 'ilmoe hhisâb (hitoengan).*

Rekenkundiglijk, *bijw. dengan sjarth 'ilmoe hhisâb; dengan atoeran pengatahoean hitoengan.*

Rekenkunst, vr. *zie Rekenkunde.*

Rekenlei, vr. *batoe toelis*.
Rekenmeester, m. *goeroe hitoengan; pandéj hhisáb*.
Rekenschap, vr. *djawáb*, Ar.; *perkiraán*.
 — doen, *berkira-kirakan; mendjawab*.
Rekenschool, vr. *sekolah anaq beladjar hitoengan*, L.; *madrasat hhisáb*, Ar.
Reketafel, vr. *medja hitoengan*, L.; *daftar hhisáb*.
Rekkelijk, b. n. zie **Rekbaar**.
 —, *toegevend, çabar*, Ar.; *tahan*.
 —, *bijw. dengan çabar*.
Rekkelijkheid, vr. zie **Rekbaarheid**.
 —, *toegevendheid, peri çabar*.
Rekken, b. w. *tarik; endjoet; regang*.
 Een gloeiend ijzer —, *tarik besi panas*.
 Lijnwaad —, *spannen, meregang kain*.
 Een touw —, *endjoet (tarik) tali*.
 —, *op de lange baan schuiven, lambatkan*.
 —, o. w. *moeloer*, L.; *landjoet*.
 Dat touw rekt, *itoe tali moeloer*, L.
Rekker, m. *orang jang meregang (mengendjoet)*.
Rekking, vr. *bedr. peregangan; pelandjoetan; pengendjoetan; penarikan*.
 —, *langer wording, moeloer*, L.; *landjoetan*.
Rektuig, o. *perabol meregang*.
Rekwest, o. *request*, (ond. w.) *verzoekschrift, soerat permintaán; rekès, verb.*
Rekwestrant, m. *orang jang kasih masoq rekès*, L.; *orang jang bepersembahkan soerat permintaán*.
Religie, vr. zie **Godsdienst**.
Reliquie, o. (ond. w.) *bekas orang marhoom*.
Reliquiekas, vr. *tjandi*, (dit woord beteekent ook een praalgraf en wordt voor de reliquien zelve somtijds gebezigd).
Relletje, o. *sindirán*.
Remketting, m. *rantéj roda karèta*, L.; *rantéj djantra rata*.
Ren, m. *larian; tjongklang*, L.; *patjoean*.
 Het paard was in vollen —, *maka koeda itoe-poem berlari-larian; itoe koeda terlaos amat tjongklangnja*, L.
Renbaan, vr. *gelanggang; tempat berloemba; balapan*, L.
Renbode, m. *peseroehan jang tjepat djalannja; qácid*, Ar.
Rendier, o. *roesa benoewa oetara*.
Renegaat, m. *orang naçaránt jang masoq Islám*.
Renloop, m. *patjoean*.
Rennen, o. w. *lari berpatjoe-patjoean*.
Renperk, o. zie **Renbaan**.
Renprijs, m. *hhisnat patjoean*.
Respel, o. *permainan tikam chalqah dengan pindahan; termasa*, Hoff.
Renstrijder, m. *orang masoq gelanggang (balapan)*, L.).
Rente, vr. *boenga oewang; anaq doewit*, L.

Van zijne — *leven, hidoep dari pada boenga oewangnja*.
 Hoofdsom eener —, *modal boenga oewang*.
Rentebrief, m. *soerat boenga oewang; soerat anaq doewit*, L.
Rentegevend, b. n. *jang berboenga; jang beri boenga oewang; jang beri hácil*.
Renteloos, b. n. *tiada beri boenga oewang*.
Rentenier, m. *orang jang hidoep dari pada boenga oewangnja*.
Rentenieren, o. w. *makan boewah oewang; hidoep dari anaq doewit*, L.
Rentmeester, m. *bendahara; djoeroe boenga oewang*.
Rentmeesterschap, o. *djabatan bendahara; pekerdjaán djoeroe boenga oewang*.
Rentschuld, vr. *hoetang boenga oewang; hoetang anaq doewit*, L.
Rep en roer, bijw. *hiroe-hara; harobiroe; roesoeh*, L.; *gampar*.
Repelen, b. w. zie **Hekelen, Braken**, (van Hennepe).
Repliek, o. (ond. w.) zie **Tegenantwoord**.
Reppen, b. w. *berbangat; bersigrah*.
 Zich —, *membangatkan diri; kerdja lekas-lekas; melekaskan*.
Request, o. (ond. w.) zie **Rekwest**.
Resideeren, o. w. *doedoeq*.
 —, *zetelen*, (van eenen koning), *bertachta-karadjaán*.
Resideni, m. *residènt, residèn*, Eur.; *pétor, fétor*, Port.
Residentie, vr. *residènsi*, Eur.
Respijt, o. zie **Uitstel**.
Rest, vr. *peninggalan; barang jang tinggal*, zie **Overschot**.
Restant, o. *barang katinggalan; báqf*, Ar.
Resteeren, b. w. zie **Overschieten**.
Resten, o. w. *tinggal*.
Resultaat, o. (ond. w.) *'aqbat*, Ar.; zie **Uitkomst**.
Resumeeren, b. w. *mengoelang*.
Retig, b. n. *berbelah-belah; beringat-ringat*.
Reu, m. zie **Rekel**.
Reuk, m. *zintuig, pentjijoem*.
 Scherpe —, *pentjijoem tadjam*.
 —, *geur, baos*.
 Aangename —, *baos sedap; baos émaq*, L.
 Welriekende —, *baos jang haroem; wangi bacoenja*, L.
 — en smaak van garstige olie, die gebakken is, *tangik*.
 Hij staat in eenen slechten —, *dija poenja nama soedah boesoeg; kedji namanja*.
Reukaltaar, m. *nadzbahh istanggi*.
 Het hart moet een — *Gods zijn, maka haroeslah hati itoe tempat segala poedji-poedjian bagi Allah*.
Reukaltaartje, o. (in een bogti of Chi-neesch verguld afgodhuistempeltje), *njolo*.
Reukbal, m. (van amber), *'ambar-ambar*.

Reukdoosje, o. *tjoepoe*; *boſeta barang jang wangi*, L. (*haroem*).

Reukeloos, b. n. *tiada berbae*.

Reukfleschje, o. *botol aër wangi*, L.; *pijala aër haroem*.

Reukmaker, m. *pandéj istanggi*.

Reukmenger, m. *toekang wangi*.

Reukoffer, o. *goerbán istanggi*.

Reukolie, vr. *atar*.

Reukpoeder, o. *loemat jang wangi*.

Reukstof, vr. *barang jang wangi (haroem)*.

Reukvat, o. *tempat doepa; peroekoepan; tempat mengoekoep*.

Reukwater, o. *aër wandji, aër wangi*, L.; *aër haroem*.

Reukwerk, o. *doepa; istanggi; oekoep-oekoepan; bae-baean; djebat-djebatan*.

Reukwerken, o. *meerv. taruichh, Ar.*

Reukwerkverkoopster, vr. *orang djoewal doepa; orang berbae*.

Reukzenuw, vr. *oerat pentjicem*.

Reus, m. *raqsasa*, Skr.; *orang besar pandjang*.

Reusachtig, b. n. *seperti raqsasa; sa-roepa raqsasa*.

Reusachtigheid, vr. *peri (roepa) raqsasa*.
—, fig. *roepa jang terlaloe besar*.

Reutelaar, m. *knorrepot, toekang tjomél*.

Reutelen, o. w. *geroeh; gorog*, L.; *keroeh*.
—, *knorren, tjomél*.
—, zie **Kakelen, Snappen**.

Reuzel, m. *lemaq babi; gemoeg babi*.

Reuzelworst, vr. *oeroetan lemaq babi*.

Reuzenaar, m. *perangéj raqsasa*.

Reuzenbeeld, o. *patoeng raqsasa*.

Reuzenhand, vr. *tangan raqsasa*.

Reuzenhoofd, o. *kapala raqsasa*.

Reuzenkracht, vr. *goewat jang terlaloe amat; gahi jang amat sangat*.

Reuzenschelp, vr. *kima, (Friddena gigas)*.

Reuzenschrede, m. *langkah raqsasa*.

Reuzenstrijd, m. *perang raqsasa*.

Reuzenvoet, m. *kaki raqsasa*.

Reuzenwerk, o. fig. *pekerdjaan jang terlaloe amat besar*.

Reuzin, vr. *raqsasa perampoewan*.

Revelaar, m. *mijnmeraar, suffer, orang beraban*.

Revelen, o. w. *raban*.

Reven, b. w. *mengoerangkan lajar*.

Rheumatisch, b. n. *sakit sengal*.

Rheumatisme, o. *sengal; penyakit sengal*.

Rhinoceros, m. *badag*.
—hoorn, *tjoela badag; koehn*, Ar.
—tong, *blad waarop de cochenille aast, lidah badag*.
—vogel, *anggang; boeroeng tahoen*.

Rib, vr. *roesoeg; toelang roesoeg*.
Borst—, *toelang dada; roesoeg dada*.
—, *balkje, spar, gelegar; rasoeg*.
—ben, *inhouten, kromhouten, gading-gading; sendoeng; sikoe-sikoe*.
Iemand de —ben smeren, (*afrossen*), *poekoel (toekoeg) saorang*.

— van een kokosblad, *lidi*.
— van een pisangblad, *toelang*.
Dat is de oorzaak, dat de pisangbladeren tot nu toe in het midden eene — in de lengte hebben, *itoelah sababnja maka datang sakarana daoen pisang itoe djadi bertoelang sama tengahnja laloe sapandjangnja*.

Ribbestuk, o. *sapotong daging pinggang*.

Ribbetje, o. *roesoeg ketjil; roesoeg*.
Varkens—, *roesoeg babi*.

Ribbevlies, o. *selapoet roesoeg*.

Richel, vr. *bergplaats voor porcelein en aardewerk, tempat mangkoq piring; parapara*.
—, *lijst, rambat*, zie **Lijst**.

Richten, b. w. *gelederen —, betoelkan qaf; betoelkan barisan*.
Een kanon —, *mitar (intjar) marijam; membetoeli marijam*.
En hij richtte dien (pijl) op de huid van den reus, *maka laloe dibetoelinja kapada anaq lidah raqsasa*.
Den steven naar het eiland Bangka —, *toedjoekan haloewan ka poelaw Bangka*.
Zich naar de bevelen zijns meesters —, *menoeroet parèntah toewannja*.

Richter, m. zie **Bechter**.

Richtig, b. n. *betoel; qahh*, Ar.
Niet —, *onveilig, tiada bersentawasa; berbahaya*.
Niet — in het hoofd, *kapala gila*.

Richtigheid, vr. *kabetoelan; peri hhal jang qahh*.

Richting, vr. *toedjoe; mitar*, L.; *intjar*, L.: *baloe*.
De — van het vaartuig, *toedjoenja perahoe itoe*.
De — van het kanon, *mitarnja marijam itoe*.
De — van den weg, *laloenja djalan itoe*.
—spunt der biddende Mohammedanen, *qiblat*, Ar., (*Mekka*).
In dien tijd was de stad des heiligen tempels (*Jeruzalem*) het —spunt der kinderen Israëls, *adapoen pada zaman itoe negeri bajtje 'lmoegqadas jang qiblat banl Israïl itoe*.

Richtsnoer, o. *tali sipat*.
Met een — meten, *mengoekoer dengan tali sipat*.
—, *voorschrift, sjarth*, Ar.
Het — onzer daden en gedragingen, *sjarth perboewatan dan lakoe djalan kami*.

Rid, m. *rit, toenggang koeda; larian koeda*.
Een — te paard doen, *bertoenggang koeda; pasjar bertoenggang koeda*.

Ridder, m. —lijk, *heldhaftig persoon, pahlawan, pahalawan*.
—, *ruiter, orang berkoeda*.

Ridderdienst, vr. *chidmat pahlawan*.

Riddergeschiedenis, vr. *hikajat pahlawan*.

Ridderkasteel, o. *kota pahlawán*.
Ridderlijk, b. n. *tjara pahlawán*.
 —, kloek, dapper, *berani*; *gagah perkasa*.
Ridderlijkheid, vr. *kalakoean pahlawán*.
Ridderorde, vr. *daradjat pahlawán*.
 —, eerteeken, *bintang*; *bintang tanda khormat*.
 —, met eene — beloond, *terhijas dengan bintang*.
Ridderspel, o. *permainan pahlawán; termasa*.
Ridderstand, m. *daradjat (pangkat) pahlawán*.
Ridderteeken, o. zie **Ridderorde** 2e bet.
Rieken, o. w. *berbae*. *Berbae* en *bebawoe* worden dikwerf voor: „kwelijk —”, gebezigd.
 Het riekt al, *itoe soedah berbae*.
 Lekker rieken, *berbae haroem*; *énag wanginja*, L.
 —, o. w. ruiken, *tjijom*; *tjijom bae*.
 De hond riekt een hert, *andjing tjijom baenja mendjangan*.
 Naar den rook —, *berbae asap*.
Riekend, b. n. *jang berbae*.
Riem, m. roeiriem, *dajoeng*.
 —, schepriem om te pagaaien, *pengajoeh*.
 Met — en roeien, *berdajoeng*.
 Aan de — en trekken, *menarik dajoeng*.
 Met de — en roeien, die men heeft, *berdajoeng dengan apa jang ada perdajoengan itoe*.
 —, gordel, *ikat pinggang*.
 —, reep, koord, veter, *tali*.
 Lederen —, *djangat*.
 Buik— (van een paard), *tali peroet*.
 — papier, *kodi garthás*.
 Iemand een — onder het hart steken, *memberi hati pada saorang*.
Riembank, vr. roeibank, *tempat doedoeq orang berdajoeng*.
Riennaker, m. *toekang dajoeng; toekang pengajoeh*.
Riemvisch, m. *djaloer*.
Riet, o. *rantiq*.
 Zwaar —, (*Gramen caricosum*, R.), *alang*.
 —, rotting—, bamboes, *bamboe*, L.; *boeloeh*.
 —, dat voor touw dient, *geban*.
 —, dienstig om matten of netten te maken, *misijang*.
 —, om hetwelk het doek bij het weven gealagen wordt, *balira*.
 Alles in het — laten loopen, *melaléjkan segala perkara*.
 —, voor manden en matten, *bidéj; bamban*.
Rietfluitje, o. *soeling*, L.; *bangsi boeloeh*.
Rietgras, o. *alang-alang*.
Rietmes, o. *pisaw raet*.

Rietpluim, vr. *boenga lalang*.
Rietsnijden, o. *potong alang-alang*.
Rietstok, m. *toengkat bamboe*, L.
Rietvorsch, m. *kodoq rawa*.
Rif, o. *lenjau*.
 —, met zware branding, *gosong*.
 —, ondiepte in het algemeen, *plaat, toehoer*.
 —, geraamte, *toelang-toelangan*.
Rij, vr. *djadjar*; *çaf*, Ar.; *baris*; *djoeroesan*; *bandjar*.
 Deze eene —, *sabandjar ini*.
 Boomen op eene —, *pohon-pohon jang berbandjar-satoe*.
 — en boomen, *pohon-pohon jang berdjadjar*.
 Op eene — stellen, *plaatsen, mendjadjar*.
 De soldaten stonden in — en geschaard, *maka orang çoldádoe itoe-poen hhdádir berçaf-çaf; maka orang çoldádoe soedah sedja berbaris*.
 Op eene —, naast elkander, *bersisi*.
 In eene — achter elkander gaan, *berdjalan berdjedjèr*.
 Krijgslieden in — en (gelederen), *baris boedjoer*.
 Op welke — staat zijn huis? *djoeroesan mana roemahnja itoe?*
Rijbeest, m. *kandaraán*.
 Op een — zitten (rijden), *berkandaraán*.
 De Spanjaarden gebruiken de muilezels als — en, *maka orang Kastila itoe mengandarai baghal*.
 Bovennatuurlijk —, *angkarán*.
Rijden, o. w. *kandara*; *mengandarai*; *toenggang*, L.
 Te paard —, *toenggang koeda* L.; *mengandarai koeda*.
 In eenen wagen —, *mengandarai rata*; *pakéj karèta*, L.
 Op de tong —, *disoempati*.
 Voor anker —, *tahar*.
 Op de golven —, (*schrjdelings*), *berdjoelang ombag*.
Rijder, m. *orang berkoeda*; *orang berkandaraán*.
Rijf, vr. zie **Hark**.
Rijfelaar, m. zie **Dobbelaar**.
Rijfelen, b. w. zie **Dobbelen**.
Rijgdraad, m. *benang mengoetas*.
Rijgen, b. w. *mengoetas*; *anggit*; *tjoetjoeg*; *toesoeg*.
 —, losjes naaien, *djeroedjoer*, *djeloe-djoer*; *tjantong*.
 Paarlen —, *mengoetas moeti-jara*; *tjoetjoeg moeti-jara*.
 Stoffen, die aan elkander geregen zijn, *kain-kain jang dianggit*.
 Een zoodje aan elkander geregen visch, *ikan satjoetjoeg*.
 Iemand aan den degen —, *menikam orang dengan pedang*.
Rijglijf, o. *koetang*; *tjoeli*.

Rijgnaald, vr. *djaroem mengoetas* (tjoe-tjoeq).

Rijgnestel, m. zie **Rijgsnoer**.

Rijgsnoer, o. *mali*.

Vau — en voorzien, *bermalikaa*.

Rijk, b. n. *kaja*; *hartawan*.

Nu eens —, dan een bedelaar, *sakali kaja dan sakali peminta*.

Een — man, *orang kaja*, (ook een titiel van aanzienlijken); *orang hartawan*.

— maken, *mengajakan*; *békin kaja*, L.

— gemaakt worden, *dikajakan*; *di-békin kaja*, L.

— worden, *djadi kaja*.

Hij is — in weldaden, *maka ijalah jang limpah karoenija*.

Rijk, o. *karadjaän*.

Het Egyptische —, *karadjaän Miçir*.

Het — der hemelen, *karadjaän sorga*.

Rijkaard, m. *orang kaja*.

Rijkdom, m. *kakajaän*.

—, schatten, *mata benda*; *warg*, Ar.

Rijkelijk, b. n. en bijw. veel, *banjaq*.

—, overvloedig, *limpah*.

—, milddadig, *dermawan*.

Iemand — beloonen, *membalaskan orang dengan limpah karoenija*.

Rijkelijkheid, vr. mildheid, *kalimphan*.

—, overvloed, veelheid, *kabanjakan*.

Rijkheid, vr. *kakajaän*.

Rijknecht, m. *hamba jang mengiring dengan bertoenggang koeda*.

Rijkoets, vr. *rata*; *karèta koets*, L.

Rijksambt, o. *djabatan dibawah radja*.

Rijksambtenaar, m. *pegawéj radja*.

Rijksbestuur, o. *pemerintahan radja*; *karadjaän*.

Het — voeren, *memarentahkan negeri*; *bertachta-karadjaän*.

Rijksbestuurder, m. *perdana manteri*; *mangkoe boemi*.

Rijksbewind, o. zie **Rijksbestuur**.

Rijksdaalder, m. *doewa roepijah sate-ngah*.

Spaansche —, *ringgit*; *réjal*; *léjar*, verb., zie **Mat**.

Rijksdag, m. *hari sidang radja*; *hari radja bersemajam*.

Rijksgebied, o. *dátrah karadjaän*.

Rijksgezag, o. *koewasa radja*.

Rijkshalve, bijw. *dari pada péhaq karadjaän*; *karana hhal karadjaän*.

Rijkshofraad, m. *manteri besar*.

Rijkskroon, vr. *makota radja*; *tádjoe*, Ar.

Rijksleger, o. *bala-tantara radja*.

Rijksopvolger, m. *peganti radja*; *radja moeda*.

Rijksopvolging, vr. *penggantian radja*.

Rijksraad, m. *manteri*.

Eerste —, *perdana manteri*.

Rijksring, m. *tjintjin karadjaän*.

Rijkssieraden, o. meerv. *pawéj*, *pawi*.

Rijksstaf, m. *toengkat karadjaän*; *alat karadjaän*.

Rijksstandaard, m. *tjoegan karadjaän*.

Rijksvergadering, vr. *madjlis karadjaän*.

Rijksvorst, m. *radja jang dipertoewan*.

Rijksvorstin, vr. *toewan poeteri*; *poeteri*.

Rijkszaken, vr. meerv. *pekerdjaän karadjaän*.

Rijkszorgen, vr. meerv. *masjhoel karana hhal karadjaän*.

Rijkunst, vr. *ilmoe toenggang* (*mematjoe*) *koeda*; *pengatahoean mengandarai*.

Hij verstaat de —, *tahoelah tja mematjoe koeda*.

Rijkussen, o. *bantal kandaraän*.

Rijm, o. rijmdicht, *sja'ir*, Ar.; *sair*, L., verb.

—, waarin tweeregelige verzen met denzelfden letter eindigen, *matznawt*, Ar.

—, voetmaat, *'aroeel*, Ar.

—, zie **Rijp**, m.

Rijmantel, m. *selimoet orang berkoeda*.

Rijmelarij, vr. *pantoen kosong*; *sair per-tjoemah*, L.

Rijmen, o. w. *bersja'ir*; *bersair*, L.

Rijmkunst, vr. zie **Dichtkunst**.

Rijmwoordenboek, o. *kitab loghat sja'ir*.

Rijnsch, b. n. *rinsch*, *asam*; *masam*, L.

Rijp, m. *rijm*, *artz*, Ar.

Rijp, b. n. *masaq*; *matang*, L.

Allerlei — e vruchten, *segala boewah-boewahan*.

Half —, *mengkal*.

Te —, *ranoen*.

Niet —, *mentah*.

—, fig. tot huwbare jaren gekomen, *'aqal báligh*; *soedah déwasa*.

Een — oordeel, *'aqal boedi jang sam-poerna*.

Die zaak is nog niet —, *itoe perkara belom matang*, L.

Rijpaard, o. *koeda toenggang*, L.; *koeda kandaraän*.

Een heeren —, *koeda haloes*.

Een gemeen —, *koeda gladag*.

Rijpelijk, bijw. ter deeg, *baik-baik*.

— overwegen, *timbang-menimbang baik-baik*; *ingatkan baik-baik*.

Rijpen, o. w. rijp worden, *djadi masaq*; *djadi matang*, L.

—, b. w. *memasaqkan*; *békin matang*, L.

Rijpen, onp. w. *ada artz*.

Rijpheid, vr. *kamasakan*; *peri jang masaq*; *kalakoean jang matang*, L.

—, huwbaarheid, *tempo 'aqal báligh*, L.; *déwasa*.

Een gezwel, dat op het punt van — is, *barah jang hampir matang*.

Al te vroege — van verstand, *kasampoernaän 'aqal boedi pada 'oemoer jang terlaloe moeda*.

Rijping, vr. zie **Rijpwording**.

Rijpwording, vr. *kadjadian masaq*; *khál djadi masaq* (matang, L.)
Rijs, o. boomspruit, *tjabang maeda*; *ranting*.
 — van kokosbladeren, *lidi*.
Rijsbank, vr. *balej tjabang moeda*.
Rijsberm, vr. *pagar berkas tjabang moeda*; *pagar berkas ranting*.
Rijsbezem, m. stalbezem, *sesapoe lidi*.
Rijsbos, m. *berkas tjabang moeda*; *berkas ranting*.
Rijschool, vr. *tempat beladjar toegang koeda*; *tempat beladjar mematjoe koeda*.
Rijsdam, m. *terbis ranting*; *terbis tjabang moeda*.
Rijsje, o. *ranting ketjil*.
Rijspoor, o. *bekas karèta*; *roenoet rata*; *roenoet pedati*.
Rijst, vr. in de aar, *padi*.
 — in den bolster, *padi gabaah*.
 —, gebolsterd, *beras*.
 Gezuiverde —, *tjaroeh*.
 Ongezuiverde —, *beras kotor*.
 Gekookte —, *nasi*; *iméj*.
 Tot brij gekookte —, *boeboer*.
 — gekookt in een pisangblad, *boeras*.
 — met lekkernijen, *nasi adap-adap*.
 Half gare —, *aron*.
 Gerooste —, *emping*.
 —, die in eene pan geroosterd wordt, *bertah*.
 — van natte, bewaterde velden, *padi sawah*.
 Eene geringe —soort, berg—, *djali*.
 — van hooge gronden, *padi ladang*; *padi gaga*; *padi tipar*.
 Zekere soort van klevrige —, (oryza glutinosa), *beras sapoeloet*; *ketan*.
 Zeer witte fijne —, *atjita*, *atjinta*, Sanak.
 — zaaijen, *sebar* (*njebar*) *padi*, L.; *bajat padi*.
 — planten, *tanam padi*.
 De — van de halmen afstroopen, *lingkoer*; *iles*, L.
 — snijden, *potong padi*, *motong*, L.; *mengetam padi*.
 — koopen, *beli beras*.
 —, die men na mag lezen, *padi ka-poen-goetan* (*gampong*).
 — koken, *tanaq nasi*; *masaq nasi*.
 Onharige —, *padi goendoel*.
 Harige —, *padi boeloe*.
 Ledige —, *padi gaboeg*.
 —, die zeer los in den halm zit, *tjehreh*.
 — stampen, *toemboeg padi*.
 — in het blok stampen, *toemboeg padi didalam lesoeng* (*loempang*).
 — eten, *makan nasi*; *santap nasi*, Hoft.
 — voor dagelijksch gebruik, *beras belandja*.
 Het is nu reeds drie dagen dat ik geen mondvol — heb gepeten, *tiga hari soedah jang sasoeowet nasi tiada koemakan*.
 Een gereg van —, *idangan nasi*.

Om besteed te worden tot het aankopen van —, *hendaq diboewat membeli beras*.
 Een hoop gekookte —, *nasi satoeng-koes*.
Rijstblok, o. *loempang*, L.; *lesoeng*.
 Alarm slaan op een —, *titir*.
Rijstebrij, vr. *boeboer ditjampoer adr soesoe*.
Rijstebrood, o. *roti beras*.
Rijstemeel, o. *tepoeng beras*.
Rijstemeelkoek, m. *soerabi*.
Rijstkoekje, o. *bikang-bikang*.
Rijstmaal, o. *djamban*.
Rijstmeesje, o. *snijmeesje*, *ketaman*; *ani-ani*, L.
Rijstooft, m. *potong padi*, L.; *meng-etam padi*; *penoewéjan*.
Rijstplantje, o. *bibit padi*.
Rijstschep, m. groote houten spadel, *tjèntong*, L.
Rijstschotel, m. (met eenen koperen voet), *sambirat*.
Rijstschuim, o. *tadjin*.
Rijstschuur, vr. *djelapang*; *loemboeng*, L.; *karangkijang*.
Rijstsoep, vr. *sop nasi*.
Rijststamper, m. *aloe*, L.; *antang*; *antar-antar*.
Rijststroo, o. *merang*; *merang padi*.
Rijstveld, o. laag, nat —, *sawah*.
 Een —, *sawah sapétaq*.
 Vele —en, *sawah berpétaq-pétakan*.
 Hoog —, *gaga*; *ladang*; *tipar*.
Rijstverkooper, m. *orang djoewal beras*; *tempor*.
Rijstvogel, m. (groote —, soort van kraanvogel), *bangaw*.
Rijstvogeltje, o. *boeroeng gelatiq* (*gélétiq*).
Rijstwater, o. (dat afgegoten en wegge-worpen wordt), *adr nasi*.
 —, dik afgekookt om te drinken, *adr kandji*.
Rijstworm, m. *boeboeg*.
Rijten, b. w. *tjariq*; *roddq*, L.; *sojaq*; *sowéq*, L.; *tjabéj*.
 —, o. w. bersten, *retaq*; *ringat*, L.
 —, van een scheuren, *semplaq*.
Rijting, vr. *tjarikan*; *sojakan*; *sowékan*, L.
Rijtuig, o. *karèta*, L.; *rata*; *kandaraän*.
 Licht — op twee wielen, *bèndi*.
Rijtuigmaker, m. *toekang karèta*, L.; *pandéj memboewat karèta*.
Rijtuigverhuurder, m. *toekang karèta séwa*.
Rijven, b. w. zie **Harken**.
Rijwagen, m. *rata*; *karèta*, L.
Rijweg, m. *djalan besar*; *djalan raja*; *djalan kandaraän*.
 — voor rijtuigen, *djalan karèta*.
 — voor buffelkarren, *djalan pedati*.
Rijzadel, m. *pelana kandaraän*; *sèla*, L.
Rijzen, o. w. *naik*; *terbit*.
 De zon rijst, *matahari naik* (*terbit*).

Aan eene zijde —, (zoo als eene wipplank), *djoengkat*.
 —, uit het water op—, *timboel*.
 —, gesten, *loewab*, L.; *roewab*.
 —, (van het beslag), *moendjoel*.
 Het water rijst, *aer djadi besar*.
 Het — van het water bij eenen sterken stroom, *boewal*.
 Er rees een storm, *maka toeroentah thoefán*, (d. i. er daalde een storm).
 —, opstaan, *bangoen*; *bangkit*.
 Er rezen geschillen op, *maka timboel-lah tjidera*.
 —, in prijs klimmen, *naik harga*.
 Te berge —, *seram*.
 Zijne haren rezen te berge, *maka seram-lah ramboenja*.
Rijzig, b. n. *pandjang*; *tinggi*.
Rijzigheid, vr. *lembaga jang tinggi*.
Rijzing, vr. *kanaikan*; *hhál naik*.
 —, helling, *miring*; *singit*.
 — van eenen vuurpijl, *terbangnja tje-rawat*.
 — van het water, *pasang*.
Rikkekkikken, o. w. *bergowèq*; *boenjinja kodoq*.
Rillen, o. w. *gemetar*.
 —, ijzen, *seram*; *ngeri*.
Rilling, vr. het rillen, zie **Rillen**.
Rimpel, m. *kerোট*.
 Met —s, *berkerোট*.
 —s maken, *rimpelen*, *mengerোট*.
 —, plooi, *lipatan*.
Rimpelachtig, b. n. *berkerোট-kerোট*.
Rimpelen, b. w. *mengerোট*.
 —, o. w. *berkerोट*.
 —, krimpen, *kerোটkoet*; *kroekoet*; *oeloem*.
 —, krimpen als hout, bladeren, *kisoet*.
Rimpelig, b. n. *berkerोट*.
 —, ruw, *kasap*.
 — (van voorhoofd en ook van den buik), *kisoet*.
Rimpeligheid, vr. *peri jang berkerोट*.
Rimpeling, vr. *kerোটan*.
Ring, m. zie **Omtrek**, **Kring**.
 Eenen — aan den vinger dragen, *manisan*.
 — die alleen aan den ringvinger gedragen wordt, *pemanisan*, Jav.
 — van metaal enz., *tjintjin*; *hhalqat*, Ar., gew. *chalqat*.
 Eenen — van den vinger trekken, *mengoenoos tjintjin dari pada djari*.
 — onder het gevest van eene kris, *pemendaq*.
 Een gouden —, *tjintjin emas*; *tjintjin mas*, L.
 — aan het handgewricht, *gelang*; *raga-raga*; *gelang kana*.
 Een juweelen —, *tjintjin permata*.
 Een vierkante —, die van anderen smal is, *tjintjin sambosa*.
 —en, die boven den elleboog gedragen worden, *padaka*.

Een toover—, *tjintjin kasagitan*.
 Een achtkante —, *pata semat*.
 Naar den — steken, *tikam kapada chalqah*; *menikam chalqah*.
 Aan al de vingers —en dragen, *ber-tjintjin samcrap djari*.
 Een schitterende — aan den bovenarm, *kilat bahoe*.
 IJzeren —hoepel, *simpéj besi*.
 Gordijnringen, *tjintjin kelamboe*.
 —en, gelederen van sommige insecten en dieren, *tamboe-tamboe*; *teboe-teboe*.
 En zijn staart had —en met karbonkels, *maka ékornja itoe berteboe-teboe dengan koemala*.
Ringdoosje, o. *bosèta tjintjin*.
Ringelduif, vr. *pergam*.
Ringelen, b. w. *bertjintjinkan*; *pasang tjintjin*.
Ringelooen, b. w. plagen, *ganggoe*; *gadoeh*.
 Door de vrouw geringeloorde (beheerscht) worden, *kaparentah bini*; *diparentah bini*.
Ringelslang, vr. *oelar berteboe-teboe*.
Ringen, b. w. *bertjintjinkan*; *bepertjintjinkan*; *kasih pakéj tjintjin*, L.
Ringkas, vr. *kondam*.
Ringkoffertje, o. *juweelkistje*, *tempat intan*.
Ringkolder, m. *badjoé rantéj*; *zirha*, *zirah*, Perz.
Ringloop, m. (ropperspel), *permainan menikam chalqah*.
Ringmuur, m. *pinampang*; *pagar batoe*; *temboq berkoeliling*.
 Een kasteel met eenen —, *kota sapi-nampang*.
Ringsloot, vr. *parit berkoeliling*.
 Een — om een kasteel, *parit berkoeliling kota*.
Ringswijze, bijw. *saroepa tjintjin*; *ber-teboe-teboe*.
Ringvinger, m. *djari manis*.
Ringvormig, b. n. *saroepa tjintjin*.
Rinkelbel, vr. *kelingangan*; *kelintang*, *kelinting*; *kelentengan*.
Rinkelbom, vr. *rebana*.
 De — slaan, *menampar rebana*.
Rinkelen, o. w. *gemeretaq*; *kemertaq*.
Rinkeling, vr. *boenji gemeretaq*.
Rinkelrooien, o. w. *berdjalan-djalan koeliling seperti orang perlentéj*; *mengoendjoengi roemah scendal*; *masoq roemah soendal*.
Rinkelrooier, m. *orang gebana*; *orang boesoeg*; *orang perlentéj*.
Rinkelwerk, o. *klaterwerk* aan zonneschermen, *gordijnen* enz., *gegetar*.
Rinkinken, b. w. *mengemeretaqkan*; *petjahkan barang dengan gemeretaq boenjinja*.
 —, o. w. *gemeretaq boenjinja*.
Rinsch, b. n. *asam*; *masam*, L.
 — van smaak, *asam rasanja*.

Riool, o. *got*, verb. van *goot*, *seloeran aër kotor*.

Risico, m. (ond. w.) *hhd*l kaentoengan.

Rispen, o. w. *serdawah*.

Rist, vr. *ristje*, *takje*, *rantjing*; *rangkéj*.
— vischjes aan eenen snoer, *ikan sa-tjoetjoeq*.

Risten, b. w. *rangkéjkan*.

Rit, m. zie *Rid*.

Ritmeeester, m. *panghoelos orang ber-koeda*; *ritmester*, verb.

Ritselen, o. w. van bladeren, *girasap*, *menggirasap*; *keroesoeg*.

— de bladeren, *daoen bergirasap*.

De wind ritselt in de bladeren, *angin menggirasap didalam daoen pohon*.

Ritseling, vr. *girasap*; *hhd*l *menggirasap*.

Ritsen, b. w. *mengadjaq*; *mengadoo*; *meng-oepaq*.

Ritsig, b. n. *gatal*; *mace bekaq*, L.

Ritsigheid, vr. *peri gatal*; *kagatalan*.

Ritten, o. w. *berdjalan sana-sini dengan tjepat-tjepat*.

—, b. w. *roesakkan (tjarig) kain dengan lari*.

Rivier, vr. *soengéj*; *kali*, L.; *batang aër*.

Drie —en, *soengéj tiga batang*.

Eene — overvaren, *menjabrang soengéj*.

Eene — opvaren, *moediq kali*, L.;

berdjalan perahoe ka hoeloe.

Eene aëlopende, droog wordende —, *pahaq*.

Rivierarm, m. *anaq soengéj*.

Rivierdijk, m. *terbis soengéj*.

Rivierkrab, vr. *impit soengéj*.

Rivierkreeft, vr. *hoedang soengéj*; *hoedang kali*, L.

Rivierpaard, o. *koeda soengéj*; *koeda aër*, zie *Nijlpaard*.

Rivierschildpad, vr. *koera-koera*.

Riviertak, m. *simpangan aër (soengéj)*.

Riviervisch, m. *ikan kali*, L.; *ikan soengéj*.

Riviervogel, m. *boeroeng soengéj*.

Rivierwater, o. *aër soengéj*; *aër kali*, L.

Rivierzand, o. *pasir soengéj*; *pasir kali*, L.

Rob, m. *andjing laet*.

—, *seekalf*, *bérang-bérang*.

Robbetræn, vr. *minjaq andjing laet*.

Robijn, m. *manikam*; *permata mérâh*; *jâgoet*, Ar.; *la'l*, Ar.

De voortreffelijkheid van eenen —, *kamoelijaän manikam*.

Een heldere —, *manikam jang hening adrnja*.

Eene bijzondere soort van —en, *bakam*.

Kleine —, *permata poedi*.

Roehel, vr. zie *Slijm*.

Roehelen, o. w. *geroeng*, *garoeng*.

Roede, vr. *rotting*, *rotan*.

Met eene — geslagen worden, *dipoekoel rotan*.

—, *maatstok*, *toembaq*.

Lang vijftig en breed twintig —en, *boedjoernja lima poeloeh toembaq dan lintangnja doewa poeloeh toembaq*.

De binnenste — van een kokosbloesem, *bidang*.

Mannelijke —, *boetoe*; *dzakar*; Ar.; *poeros*.

Kop der mannelijke —, *hasjafat*, Ar. Geesel—, *tjemoeq*; *tjemeti*.

Roef, vr. *koeroeng*; *boeranda*.

Roebank, vr. *tempat doedoeq orang ber-dajoeng*; *pangar*.

Uitstekende —en van eene kora-kora, *ngadjoe*.

Roebark, vr. *kora-kora*.

Roeien, o. w. *berdajoeng*; *bedajoeng*, L.

Achterruit —, *berdajoeng moendoer*.

— dat men blaren in de handen krijgt, *berdajoeng hingga melipoeh*.

Een schip voort—, *boegseeren*, *toenda*.

Roerier, m. *orang berdajoeng*; *pedajoeng*; *palemaja*.

De — (zeevischje), *ikan sari*.

Roeriem, m. *dajoeng*.

Roerischip, o. *goerap*; *kora-kora*; *pan-tjalang*.

Roerischiuit, vr. *sampan*; *perahoe dajoeng*.

Roerispaan, vr. zie *Roeriem*.

Roeristok, m. *peilstok*, *kajoe doega*, L.; *kajoe loega*.

Roekeloos, b. n. *angkara*; *terlaloe berani*.
—, *bjjw*. *dengan angkara*.

Roekeloosheid, vr. *peri jang angkara*; *berani jang terlaloe amat*.

Roekoeken, o. *koekoeroeboe*.

Roem, m. *poedji*; *gah*; *tahlil*, Ar.

— verwerven, *berolâh gah*; *dipoedji*.

Naar — haken, *ingin akan poedji-poedji-an*.

Op — bogen, *menggahkan diri*.

Roemachtig, b. n. *kapoedjian*; *ingin akan poedji-poedji-an*.

Roembaar, b. n. *jang haroes dipoedji*.

Roemen, b. w. *poedji*, *memoedji*; *menggahkan*; *tahlilkan*.

God zij geroemd! *allahmadoe lillahi!* Ar.

Ergens op —, zich verheffen, *katjaq*; *kotjaq*, L.

Roemer, m. *orang katjaq*; *orang kotjaq*, L.

Roemgierig, b. n. *ingin akan poedji-poedji-an*.

Roemgierigheid, vr. *kainginan akan gah (poedji-poedjian)*.

Roeming, vr. *penggahan*.

Roemrijk, b. n. *kapoedjian*; *haroes dipoedji*.

—, *beroemd*, *masjhoer*, Ar.

Roemruchtig, b. n. *tergah*; *terpoedji*; *termasjhoer*, Ar.; *jang ada nama besar*.

Roemruchtigheid, vr. *peri jang masjhoer*; *gah*; *poedji*.

Roemruchtiglijk, *bjjw*. *atas peri jang kapoedjian*.

Roemwaardig, b. n. *haroes dipoedji*; *patoet dipoedji*.
Roemwaardigheid, vr. *djasa*; *pahala*; *kalakoean jang kapoedjian*.
Roemwaardiglijk, bijw. *atas peri jang haroes dipoedji*.
Roemzucht, vr. *loba (ingin) akan poedji*.
Roemzuchtig, b. n. *berloba akan poedji*.
Roep, m. *penjeroean*; *seroean*.
 In eenen kwaden — staan, *ada nama boesoeg*.
 In eenen kwaden — brengen, *meng-oempatkan*; *memfitnahkan*; *bekin boesoeg orang poenja nama, L.*
Roepen, b. en o. w. *panggil*; *seroe*; *roewah*.
 Iemand —, *panggil saorang*.
 Laten —, *soeroeh panggil*.
 — om de deur te openen, *seroe-seroe minta diboekakan pintoe*.
 — van vreugde, *kreten slaken, soerag*.
 Te wapen —, *mengerahkan orang perang*.
 Het — van den toren der moskee tot het gebed, *bang, Perz*.
 Al de onderdanen op —, *meroewah segala rajat*.
 Zoo ver men — kan, (afstand,) *saroeawah*; *karoewah*.
 — in het veld (zooals krijgslieden,) *tempiq*.
 Drie — s ver, *tiga karoewah djaoehnja*.
 Bloemen te koop —, *berseroe-seroeakan akan boenganja*.
 —, geluid geven, *bersoewara*.
 —, voor den rechter, zie **Dagvaardenden**.
 Tot het gebed —, *batja bang*.
 Om hulp —, *seroe hendaq diloepoetkan*.
 Elkander —, *berseroe-seroean*.
 De hoenders —, *koer-koer*.
 —, schreeuwen, *teréjaq, berteréjq*.
Roeper, m. *schreeuwer, orang jang berteréjq; penjeroe*.
 —, zie **Omroeper**.
 —, spreekrechter, *tropong*.
Roeping, vr. *roep, penjeroean*.
 —, beroeping, *pemanggilan*; *persilaän*.
Roepstem, vr. *soewara orang menjeroe (meroewah; panggil)*.
Roepster, vr. *orang perampoewan jang panggil*.
Roepvogel, m. zie **Lokvogel**.
Roer, o. van een vaartuig, *kamoedi, moedi*.
 De helmstok van het —, *gantjiran kamoedi*.
 Het — houden, besturen, *pegang kamoedi; memoedi*.
 Pas goed op het —, *imat-imat pegang kamoedi*.
 Het hout, waarin het — draait, *tjabang kamoedi*.
 —, bestuur, *pemarentahan*.

Het — van staat in handen hebben, *mendjabat karadjaän*.
 —, geweer, *senapang*, verb.; *bedil*; *istingtarda*, Port.
 —, o. rietpijp, *soeling*.
 — van eene tabakspijp, *pantjoeran (batang) pipa*.
 In rep en — brengen, *mengharoe-biroekan*; *menghiroeh-harakan*; *menggamparkan*; *békin roesoeh, L.*
Roerend, b. n. zie **Roerbaar**.
Roerdrager, m. *orang 'pikoel senapang, (bedil)*.
Roeren, b. w. in beweging brengen, *menggeraq*; *menggojang*; *katjoq*.
 —, omroeren, *adoeq, L.*; *katjoq, katjaw*.
 Den trom —, *paloe thamboer*.
 De groote trom werd geroerd, *maka gendrang poen dipaloe oranglah*.
 —, het hart treffen, *haroeakan hati*.
 Zich —, bewegen, *bergeraq*.
 Niemand mag zich —, *saorang poen djangan bergeraq*.
 Een redenaar, die het hart zijner hoorders weet te —, *chathib jang tahoe mengharoeakan hati penengarnja*.
 Kruidje — mij niet, *indja pajoeng*.
Roerend, b. n. roerbaar, *jang dapat digerakkan*.
 —e goederen, *barang angkat-angkat; barang perkakas roemah; serba roemah*.
 —e en onroerende goederen, *mäl náhiq wamäl çatiq, Ar.*
Roerhard, b. n. *soesah dipegang kamoedi*.
Roering, vr. beweging, *gerakan*.
 —, schudding, *gamparan*; *hiroeh-hara; roesoeh L.*
Roerloop, m. *laras bedil*.
Roerloos, b. n. *tiada bergeraq; dijam sakali*.
Roermaker, m. *toekang senapang; pandéj bedil*.
Roerom, m. *mengselmoes, tjampoeran*.
Roerpen, vr. *pena kamoedi, L.*; *pasag kamoedi*.
Roerspaan, m. *kajoe mengadoeq, L.*; *sintoeng*.
 —, roertijzer, *besi pengoepag*.
Roerstok, m. zie **Roerspaan**.
Roervink, m. zie **Aanstoker, Belhamel**.
Roes, m. *mabog*.
 Eenen — hebben, *ada mabog*.
 Bij den — koopen, *beli borong*.
Roest, m. uitslag aan metalen, *karat*; *tahi, L.*
 IJzer —, *karat besi; tahi besi*.
 — in het koren, *oentoetan*.
Roesten, o. w. *berkarat; kaloewar tahi besi*.
 —, van het gaan zitten van vogels op hunne stokjes, *doedoeg pada ampang koeroengan*.
Roestig, b. n. *kena karat*.

Roestkleurig, b. n. *warna karat*; *warna taki besi*, L.

Roet, o. *arang para-para*.
—, ongel, *lemaq*.

Roetachtig, b. n. *saroepa arang para-para*.

—e lucht, (geur), *baos arang para-para*.

Roetkleur, vr. *warna arang para-para*.

Roetzwart, o. *bekas arang para-para*.

Roezemoezen, o. w. *tjampoer-baerkan*.

Roezen, o. w. *beli borong*.

Roegig, b. n. *satengah maboq*.

Roffel, vr. ruwe schaaft, *seroet besar*.

—, kastjding, *poekoel rotan*.

Eenen — krijgen, *dipoekoel rotan*.

Roffelaar, m. *jang gorès-gorès*.

Roffelen, b. w. *seroet kasar-kasar*.

—, broddelen, *gorès-gorès*.

—, o. w. de trom roeren, *poekoel thamboer*; *paloé genderang*.

Roffelig, b. n. ruw, *kasap*; *kasar*.

Rog, m. zekere visch, *ikan pari*.

— met zwarte plekken, *pari koesta*.

— met witte plekken, *pari koesta boenga*.

— met lange bruine vlekken, *pari koesta loemba*.

— met roodachtige vlekken, *pari koesta dengkoeng*.

Rogge, vr. *dju gandoem*, Perz.

Roggebroad, o. *roti hitam*; *roti dju gandoem*.

Roggebroadbakker, m. *toekang roti hitam*.

Roggemeel, o. *tepoeng dju gandoem*.

Rok, m. mans—, *roki*, verb.

Inlandsche —, *badjoe*.

Een —je zonder mouwen, soort van vest, *badjoe hajat*.

Vrouwen—, Eur., *saja*.

—, samaar, inlandsch kleedje, *saroeng*.

— eens priesters, *djoebbat*, Ar.

Een —je uittrekken, fig. *djadi koeros*.

Een —je met korte mouwen, *badjoe takwa*.

Een — met mouwen, *badjoe getang*.

Rokken, o. zie **Spinrokken**.

Rokkenaar, m. *orang pengoeapaq*.

Rokkenen, b. w. op den spinrok winden, *likas pada tijang rahat*; *poesing rahat*.

Rokslif, o. keurslif, *koetang*; *korsèt*, verb.

Roksvoering, vr. *lapisan badjoe (roki, L.)*

Rol, vr. cilinder, *gilingan*; *penggiling*.

—, die onder de vaartuigen gelegd wordt om die op strand te halen, *kalangan boelat*.

Steenen —, *batoe gilingan*.

— (tabak), *lèmpèng*.

Een — papier, *goeloengan qarhás (kartas)*.

—, register, *sidjil*, Ar.

—, naamregister, *daftar*, Ar.; *soerat nama*; *sidjil*, Ar.

Een —, stuk linnen, *kain sakajoe*.

— van een toneelvertooning, *satoe bahagian*; *satoe babad*.

— voor broekdruckers inkt—, *gilingan tinta tjitaj*, L.

Rolband, m. *pita goeloengan*.

Rolbeurt, vr. *giliran*.

Rolbrug, vr. *djembatan roda*.

Rolgordijn, vr. *kelamboe goeloengan*.

Rolhout, o. *kajoe gilingan*.

Rollen, b. w. op—, *goeloeng*, *menggoeloeng*.

Door elkander —, verspreid liggen, *pelanting*, *berpelanting*.

Zijne oogen — hem in het hoofd, *matanja berkisar-kisaran*.

Eene mat —, op—, *goeloeng tikar*.

—, voort—, *goeling*.

Katoen —, *loeh*.

—, o. w. *bergoeling*, *bergoelingan*.

Van boven naar beneden —, *bergoeling dari atas kabawah*.

De tranen rolden haar langs de wangen, *maka adr-matanja poen berlinang-linang*.

— gelijk de golven, *mengaloen*.

Rolling, vr. op—, *penggoeloengan*.

—, voort—, *goelingan*.

— der golven, *aloen*.

Rolpaard, o. *karèta marijam*.

Rolsteen, m. *batoe giling*; *pipisan*.

— van eenen molen, *batoe penggilingan*.

Rolstok, m. *kajoe gilingan*.

Roltabak, m. *tambako goeloengan*.

Rolvormig, b. n. *paras*.

Roman, m. *tjeritera*, Sanskr.; *tjerita*, L.; *riwájat*, Ar.

Romance, vr. liedje, *pantoen*.

Eene — zingen, *berpantoen*.

Romanesk, b. n. (ond. w.) avontuurlijk, *soewanggi*.

Romanheld, m. *pahlawan tjeritera*.

Romanschrijver, m. *toekang tjerita*, L.; *qáhhidoe'rriwájat*, Ar.

Romantisch, b. n. *terlaloe perméj*; *angkar*, L.

Romanzucht, vr. *soeka (ingin) membatja tjeritera*.

Romer, m. *wijnglas*, *pijala*; *gelas anggoer*, L.

Romertje, o. *tjawan ketjil*.

Rommelen, o. w. een dof geluid geven, *berboenji sajoep-sajoep*.

De donder rommelt dof, *maka goentoe berboenji sajoep-sajoep*.

—, van den buik, *geroeg-geroeg*; *qajç*, Ar.

Rommeling, vr. *boenji sajoep-sajoep*.

— des donders, *gemoeroeh boenjinja tagar (goentoe; goeroeh)*.

Rommelkruid, o. gemengde kruiden, *boemboe*.

Rommelzoo, vr. *segala roepa barang-barang toeha dan roesaq*.

Romp, m. *batang toeboeh; batang badan.*
Rompelen, b. w. zie **Rimpelen**.
Rompelig, b. n. *kasap; lekoq-lekaq.*
Rompje, o. soort van borstrok of vest, *telasang; rompi*, verb.
Rompslomp, bijw. *atas peri tjemar; dengan kotor.*
Rond, b. n. als een bol, *boelat.*
 —, als een kolom, *paras.*
 —, als een schijf, *boentar; boendar, L.*
 Een — e schijf, *batoe jang boelat.*
 Een — e zuil, *tjang batoe jang paras.*
 — e biezen, *tjili.*
 Een — e tafel, *médja jang boendar, L.; máidah jang boentar.*
 Een — getal, *bilangan jang genap.*
 Een — e maand, *soentoeq saboelan; antiro boelan, L.*
 — e borsten, *soesoe boentar.*
 —, oprecht, *toeloes; betoel; toeroes terang.*
 —, bijw. *koeliling.*
 — gaan, *berdjalan koeliling.*
 Den beker laten — gaan, *beridarkan piala.*
 — zwerven, *koembara, mengoembara; kelana.*
 — scjieten, *toekomen, tjoekeop.*
 Een touw — scjieten, *lingkar tali.*
 — draaien, *poetar, zie Draaien.*
 — draaien als rijst, die in een ketel op het vuur staat, *oeláj.*
 — maken, *memboentarkan; békin boendar, L.*
 — vliegende, hier en daar gaan zitten, *terbang-terbang ingkap-ingkapan.*
 — loopen, draaien, *idar; kitar*
 — venten, zie **Omventen**.
 — loopen, *lantertanten, melantjong, L.*
 — zien, *tolih.*
 Nieuwsgierig — zien, *selidiq-lidiq.*
 Half —, *tengah boelat.*
Rondachtig, b. n. *seperti boelat; roepa boentar; roepa boendar, L.*
Rondachtigheid, vr. *peri barang boelat, zie Rond.*
Rondas, vr. *pariséj, zie Schild.*
Rondborstig, b. n. *toeloes hati; loeroes; betoel hati.*
 —, *onbewimpeld, toeroes terrng.*
Rondborstigheid, vr. *katoeloesan; peri hati jang betoel.*
Ronddwalen, o. w. *terpoeing-peesing berdjalan.*
Ronde, vr. *sambang; ronda, Port.*
Rondeel, o. *bèntèng boendar; bolwarti boentar.*
Rondelijk, bijw. *atas peri jang boelat.*
 —, *oprechtelijk, bijw. dengan toeloes; dengan sasoenggoehnja.*
Rondemaat, vr. *soekatan; gantang.*
Ronden, b. w. *memboentarkan; békin boendar, L.*
 —, *bolvormig maken, memboelatkan.*

—, *cilindervormig maken, memarakkan.*
 —, o. w. zich —, *rond worden, djadi boentar; djadi boendar, L.; djadi boelat.*
Rondgaan, o. w. *djalan berkoeliling.*
 Overall uit nieuwsgierigheid —, *selidiq-lidiq.*
Rondgang, m. *peridaran.*
 —, in den tempel van Mekka, *thawóaf, Ar.*
 De — en in de tempel van Mekka doen, *berboewat thawóaf pada masjid alhharám.*
 —, *processie, perakaran.*
Rondheid, vr. *kaboentaran; peri jang boentar (boendar, L.; boelat, paras), zie Rond.*
 —, *openhartigheid, katoeloesan, katoelan hati.*
Rondhout, o. *kajoe paras; tijang pabawan.*
Ronding, vr. *pemboentaran.*
Rondom, bijw. *koeliling.*
 —, *staan, berdiri koeliling.*
 — gaan, *mengoeliling; berdjalan koeliling.*
 — dragen, *membawa berkoeliling.*
 — belegeren, *mengepoeng.*
 — bestormen, *melanggar berkoeliling.*
Rondscharrelen, o. w. (om te krijgen wat men vindt), *raramban, L.*
Rondspatten, o. w. *sabaltiran; berhamboeran; berpantjaran.*
 — de hersens, *oetaq jang berpantjaran.*
Rondte, vr. *kcboentaran; peri jang boentar, zie Rond en Rondheid.*
 —, *kring, dáirah, Ar.*
Ronduit, bijw. *toeroes; terang; toeloes.*
Rondventen, b. w. *djadja.*
Rondzwalken, o. w. *vreemdeling zijn, berhjnjoet; koembara.*
Rondzwalking, vr. *pengoembaraan.*
Ronken, o. w. *dengkoer, denggoer; geroeh, begeroeh, L.; goroq, L.; menggoroq, L.*
Ronker, m. *orang menggoroq, L.*
Ronselaar, m. *orang jang memapar orang dengan perdajaan; kasih masoq soldadoe dengan pedajan, L.*
Rood, b. n. *mérah.*
 Hoog —, *mérah toeha.*
 — koper, *tambaga mérah; tambaga ranggi.*
 — gespikkeld, *zoo als sommige vogelen, serawa.*
 Hoog —, *zoo als sommige bloemen, béram.*
 Ligt —, *mérah moeda; moeroeq.*
 Vuur —, *mérah padam.*
 — hout, *kajoe bengkoedoe.*
 — e kleur, *warna mérah.*
 — e zee, *laet goelzoem.*
 — e zwavel, *zwavelarsenik, balirang abang.*

Roodaarde, o. tanah mérah; tanah abang; *ihin machtoom*, Ar.; tanah tjara tjap.
Roodachtig, b. n. mérah sedikit.
Roodachtigheid, vr. roepa mérah moeda.
Roodbaard, m. djanggoet mérah.
Roodbont, b. w. berbelang mérah.
Roodloop, m. tjirit darah; tjirit lendir.
Roodharig, b. n. beramboet mérah.
Roodheid, vr. peri jang mérah.
Roodkleurig, b. n. berwarna mérah.
Roodkoraal, o. moerdjân, Ar.; karang batoe mérah.
Roodkrijt, o. kapoer mérah, zie Roodaarde.
Roodverver, m. toekang tjeloep mérah.
Roodvervig, b. n. berwarna mérah.
Roodvonk, o. tjempak, (ook Mazelen).
Roof, vr. rove, keroepang.
 —, m. buit, rampasan; djarahan.
Roofachtig, b. n. soeka merampas; ingin mendjarah.
Roofdier, o. binatang boewas.
Roofgalei, vr. perahoe badjaq, L.; perahoe perompag.
Roofgierig, b. n. loba merampas-rampasan.
Roofgierigheid, vr. peri soeka (loba) merampas.
 — (van dieren), peri boewas.
Roofgieriglijk, bijw. atas peri perampas.
Roofgoed, o. barang rampasan; djarahan.
Roofhoek, m. op zee, tempat badjaq, L.; tempat orang perompag.
 — op het land, in de wouden, tempat penjamoen; tempat perampas.
Roofschip, o. kapal (perahoe) badjaq, L.; rompag perahoe orang.
Roofspelonk, vr. goeha penjamoen.
Roofvogel, m. roeg-roeg; alap; roewéj-roewéj, (soort van gier).
Roofziek, b. n. zie Roofgierig.
Roofzucht, vr. zie Roofgierigheid.
Roofzuchtig, b. n. zie Roofgierig.
Rooi, vr. pengatoeran.
 Op de — af, sakira-kira.
Rooien, b. w. mengatoerkan djadjar roemah.
 —, raken, kena; toedjoe (mitar) serta kena.
 —, graven, membresihkan qoeboer.
Roofing, vr. pengatoeran.
Roomeester, m. djoeroe mengatoerkan roemah; pabrik, verb. van fabriek, opzichter over de stadgebouwen; djoeroe pariksa roemah.
Rooschieten, o. w. kena sasaran.
Rook, m. asap.
 De — van het geschut, asap marijam, (bedil).
 — van vuiligheid, raboen.
 — verwekken om de muggen te verdrijven, raboenan.
Rook (Roke), vr. hooistapel, timboenan (toempoeakan) roempot kering.
Rookachtig, b. n. zie Rookerig.

Rookbuis, vr. pantjoeran asap.
Rookten, o. w. berasap; kaloewar asap.
 —, tabak —, b. w. minoem roko, L.; isap pengodoet; minoem pipa, L.; misa; mengodoet.
 In den rook droogen, lalih pada asap; saléj.
 Geroekt vleesch, daging saléj.
Rooker, m. orang minoem roko, zie Rookten.
Rookerig, b. n. kena asap; bebaos asap, L.
Rookerigheid, vr. baos asap.
Rookhok, vr. tempat berbaos asap.
Rooktabak, m. tambako pipa, L.; tambako bakal diisap (diminoem).
Rookvleesch, o. daging saléj; daging kering.
Rookworst, vr. oeroetan saléj.
Room, m. kapala aér soesoé; kapala soesoé; zoebd, Ar.
Roomboter, vr. mantéga kapala soesoé; minjaq sapsi.
Roomen, b. w. menjendoeg kapala aér soesoé; angkat kapala soesoé.
 —, o. w. djadi bekoe.
 De melk roomt, maka aér soesoé djadi bekoe kapalanya.
Roomkaas, vr. kédjoe kapala soesoé; dadi kapala aér soesoé.
Roomkom, vr. mangkoq kapala soesoé, L. zie Room.
Roosch, b. n. babawt; roemawt.
 —e godsdienst, agama babawt.
Roos, vr. (ziekte), rebelang.
 —, vr. bekende bloem, boenga mawar; kembang mawar, L.; kembang aér mawar, L.
Rooskleur, vr. warna boenga mawar; warna kembang mawar, L.
Rooskleurig, b. n. berwarna boenga mawar.
Roosten, b. w. panggang.
 Eene kip —, panggang ajam.
 Eene gerooste kip, ajam panggang.
 —, op kolen, garing.
Rooster, m. lantéj besi; kisi-kisi besi.
Roosteren, b. w. zie Roosten.
Roosterpan, vr. koewali besi; koewali pangangan.
Roosvervig, b. n. berwarna boenga mawar.
Rooven, b. w. in een bewoonde plaats, mereboet; tjenggar.
 —, in het bosch of op weg, samoen, menjamoen.
 Uit — gaan, garo.
 —, op zee, rompag, merompag; badjaq, L.
 Te land en ter zee —, tjenggar.
 —, in den krijg, mendjarah.
 —, confisqueeren, rampas, merampas.
 De apen roofden de vruchten, maka kera poen mereboetkan boewah-boewahan.
 In het bosch gaan —, pergi menjamoen di hoetan.

—, zie ook **Berooven**.
Roover, m. struik—, *penjamoen*, zie **Dief**.
 —, die iemand, welke aan den weg slaapt, besteelt, *penégo*.
Zee—, orang badjaq, L.; perompaq.
 —, ontfutselaar, *pereboet; orang jang sebrot (geroemoet; simbot), L.*
Rooverij, vr. *penjamoenan; pereboetan, perampasaan; pendjarahan; perompakan*, zie **Rooven**.
Rooversvaartuig, o. *perahoe badjaq, L.; perahoe perompaq.*
 — van Lingga, *pendjajaq*.
Ropij, vr. *roepjah*.
 Eene Bengaalsche gouden —, *roepjah mas*.
Ros, o. *koeda*.
 —, b. n. *mérah koening*.
Rosachtig, b. n. *sabagéj mérah koening*.
Rosachtigheid, vr. *warna mérah koening*.
Rosbaar, vr. *djempana; djoeli; tandoe, L.*
Rosharig, b. n. *beramboet mérah koening*.
Roskam, m. *penggaroeg koeda; roskam, Ned.*
Roskammen, b. w. *garoeg koeda; menggaroeg koeda, L.; menggaroeg koeda*.
Roskammer, m. *orang jang menggaroeg koeda*.
Rossen, b. w. zie **Ranselen**.
Rot, vr. *rat, tikoés besar; tikoés adr.*
 —, o. *soesoén (djadjèr) tiga orang*.
 —, b. n. *boesoeg; boeroeg*.
Rotachtig, b. n. *boesoeg sedikit*.
Rotachtigheid, vr. *peri jang boesoeg (boeroeg) sedikit*.
Rotheid, vr. *kaboesoekan; kaboeroekan*.
Rotkoorts, vr. *demam boesoeg*.
Rots, vr. *karang; karang batoe*.
Rotsachtig, b. n. *sabagéj karang; saroepea karang*.
Rotshol, o. *goeha karang; goeha batoe*.
Rotsklomp, m. een —, *karang saboewah*.
Rotsklouf, vr. *tjoerang; tjelah karang batoe*.
 Steije —, *tapat*.
Rotskruin, vr. *poentjaq karang batoe*.
Rotspunt, o. *hoedjoeng karang*.
Rotsspelonk, vr. *goeha karang batoe*.
Rotssteen, m. *batoe karang*.
Rotswijze, b. n. en bijw. *sabagéj karang*.
Rotten, o. w. *djadi boesoeg; djadi boeroeg*.
 Die vruchten —, *itoe boewah djadi boesoeg*.
 De wond begint te —, *maka loeka itoe moelai djadi boeroeg*.
 —, *zamenrotten, moewafaqat hendaq djadi doerhaka*.
Rottenvuur, o. *api orang mendmbaq ber-soeseen-soesoén*.
Rottig, b. n. *boesoeg; boeroeg*.
Rotting, vr. *hhál djadi boesoeg; kaboesoekan*.
 —, m. —riet, *rotan*.
 Eene bijzondere groote soort van —, *segá*.

De —soort: *canna indica, daoen tasbléh*.
 Kleine —soort van kabeltovwen, *rotan kawat; rotan semoet*.

— in de lengte snijden, *raoet, meroet*.

—, —stok, *toengkat rotan*.

— om den steel eener bijl, *karawat*.

Een bos —, *sagelong rotan; sapanggal rotan*.

Rottingknop, m. *boengkoel toengkat*.

Rottingkrans, m. (om er een ketel of pot op te zetten), *lakar*.

Rouw, m. *kaboeng*.

— eener vrouw over den dood haars mans, *iháád, Ar.*

—, droefheid, *doekatjita*.

Rouwband, m. *pita (jita) kaboeng; fita perkaboengan*.

Rouwbedrijf, o. *hhál perkaboengan*.

Rouwbeklag, o. *hhál meratapi; ta'zijat, Ar.; penghiboeran*.

— aanbieden, *meratapi; menta'zijatkan*.

Rouwbrief, m. *soerat perkaboengan*.

Rouwdrager, m. *orang berkaboeng*.

Rouwen, o. w. *berkaboeng*.

—, berouwen, *menjeaal*.

—, smerten, *menjakiti*.

Rouwgewaad, o. *kain perkaboengan*.

Rouwig, b. n. *bersoesah hati*.

Rouwklacht, vr. *peratapan; bidji ratap; bidji sabag*.

Rouwklagen, o. w. *meratapi*.

Rouwklager, m. *orang peratap*.

Rouwkleed, o. *kain perkaboengan*.

Rouwkoop, m. *pemoelang*.

Rouwstaatsie, o. *oepatjara perkaboengan*.

Rouwwinkel, m. *toko kain perkaboengan*.

Rozenbed, o. *pétag boenga mawar; pétag kembang mawar, L.*

Rozenblad, o. *daoen pohon mawar*.

Rozenboom, m. *pohon mawar; pohon boenga mawar; pohon kembang mawar, L.*

Rozengeur, m. *baoe boenga mawar*.

Rozenhonig, m. *adr madoe boenga mawar; madoe kembang mawar, L.*

Rozenknop, m. *boenga mawar sakoetoem*.

Rozenkrans, m. *karangan boenga mawar*.
 —, paternoster, *tasbléh, Ar.; dastí*.

Den — lezen, *mengoetjap tasbléh; membatja tasbléh*.

Want (hij doet) de straffen van den afgestorvene verminderen, omdat hij (de bloedverwant) den — leest, *karana mngoerangkan sika akan majit sabab ija mengoetjap tasbléh*.

Rozenolie, vr. *minjaq mawar; minjaq boenga mawar*.

Rozerood, o. *mérah (warna) boenga mawar*.

Rozestruik, m. *pohon mawar; pohon boenga mawar*.

Rozig, b. n. *sakit hangat*.

Rozijn, vr. *razijn, zabié, Ar.*

Ruchtbaar, b. n. *soedah kadengaran; njata; masjhoer, Ar.; berchabar*.

Buchtbaarheid, vr. *kanjataän*; *peri hhal jang masjhoer*.
Buchtbaarmaking, vr. *hhal mengchabarkan*; *pechabaran*.
Rug, m. *helakang*.
 Achter iemands —, *di belakang orang*.
 Iemand op den — slaan, *poekoel belakng orang*.
 Iemand den — toekeeren, *membelakang-belakngan orang*.
 Den — keeren in den strijd, *paling moeka dari pada perang*; *membelakang perang*.
 Achter den — zetten, *achterstellen*, met den — naar iets toe staan, *membelakngi*.
 Op den — liggen, *telentang*.
 In den — aanvallen, *menjerang dari belakng*.
 Een kromme —, *belakang bengkog*.
 — aan —, *belakang menghadap belakng*.
 Achter den — spreken, *oempat, mengoempat*.
 — van een mes, *poenggoeng pisaw*.
 — van de hand, *poenggoeng tangan*.
 — van eenen berg, *lamboeng goenoeng*.
Ruggebeen, o. *ruggegraat*, *toelang belakng*; *loenas*.
 De ruggegraat breken, *patah toelang belakng*.
Ruggelings, bijw. *belakang menghadap belakng*.
Ruggemerg, o. *soemsoem toelang belakng*.
Ruggepijn, vr. *sakit belakng*.
Ruggespraak, vr. *bitjara di belakng orang*.
Rugriem, m. van een paard, *tali ekor*.
Rugsteun, m. *barang persandaran (persendran)*.
Rugtuk, o. een —, *sapanggal daging belakng*.
 — van eenen stoel, *belakang korsi (karosi)*.
Ruidig, b. n. *berkorèng*; *berkoedis*.
Ruidigheid, vr. *korèng*; *koedis*.
Ruien, o. w. *toekar boeloe*.
Ruif, vr. *iréj*; *tempat roempoet koeda*.
Ruig, b. n. *wolllig*, *harig*, *berboeloe*; *beroema*.
 Eene — e borst, *pada jang berboeloe*.
 — e, *harige handen*, *tangan jang beroema*.
 Eene — e plank, *papan kasap*.
 —, zie **Ruw**.
 —, bijw. *dengan kasar*; *atas peri jang kasar*.
Ruigheid, vr. *peri jang berboeloe (beroema)*.
 —, *ruwheid*, *peri jang kasap*.
Ruigpootig, b. n. *berkaki jang berboeloe*.
Ruigte, vr. *de ruige kant*, *sabelah jang kasap*.
 —, *wild gewas*, *onkruid*, *sersah*.
 —, *vulligheid*, *sampah*.
 —, *fig. gepeupel*, *orang boesoeg*; *orang hima dima*.

Ruiken, b. w. *tjijoom*, *mentjijoom*.
 Ik ruik jasmijngeur, *kita mentjijoom baoe melati*.
 —, o. w. *berbaoe*; *bebaoe*, L.
 Versch —, (als gebladerte), *mawang*.
 Dat ruikt onaangenaam, *itoe berbaoe boesoeg*; *itoe berbaoe*, L.
Ruiker, m. *karangan boenga*; *kembang dikarang*, L.; *boenga saroempoen*.
 Een — uit alle luthoven, *karangan segala taman*.
Ruikermaakster, vr. *toekang kembang*, L.; *orang mengarang boenga*.
Ruilbaar, b. n. *jang dapat ditoekar*.
Ruilebuiten, b. w. zie **Ruilen**.
Ruilebuiten, m. zie **Ruiler**.
Ruilen, b. w. *toekar*, *menoekar*.
 De bloemen — (onder geliefden) *die het haar sieren*, *bertoekar soenting*.
Koopwaren —, *toekar-menoekar dangan*.
 Goud voor juweelen —, *emas ditoekar intan*.
 —, *wisselen*, *oeroep*; *toekar*.
Ruiler, m. *orang jang menoekar*.
Ruiling, vr. *penoeakaran*; *toekaran*; *badl*, Ar.
Ruim, o. van een vaartuig, *keloemat*; *kolong perahoe*.
Ruim, b. n. *uitgestrekt*, *loewas*; *lapang*; *besar*; *lega*; *limpah*; *banjaq*; *rambang*; *leboe*.
 Een — veld, *padang jang loewas*; *tanah lapang*.
 Een — huis, *roemah besar*.
 —, *los*, *wjld*, *longgar*; *langkang*.
 —, *onbekrompen*, *moerah*; *limpah*.
 — e inkomsten, *hhalil banjaq*.
 De — e zee, het — e sop, *laet rambang*; *laet leboe*.
 Een — e wind, *angin mengentjang*; *angin jang baik*.
 De handen — hebben, *toeroet soeka hati*; *ada sempat*.
 Eene — e plaats, *tempat lega*.
 — e tijd, *waqtie lega*.
 — er, *uitgestreker maken*, *melapangkan*; *meloewaskan*; *melangkangkan*.
Ruim baan, vr. in: — maken, *beri lega*; *melegakan*.
Ruimelijk, bijw. *dengan loewas*; *atas peri jang lega*; *banjaq*; *lebih dari pada tjoe-koep*.
Ruimen, b. w. *ledigen*, *menghempakan*; *békin kosong*, L.; *kaloewarkan*; *kosongkan*.
 —, *ruimte maken*, *beri lega*; *melegakan*; *beri tempat*; *kasih tempat*, L.; *beri loewas*; *loewaskan*.
 —, *verlaten*, *er uitgaan*, *tinggalkan*; *kaloewar dari dalam*.
 De stad —, *tinggalkan negeri*.
 —, *wijken*, *laloé*.
 Zwarigheden uit den weg —, *menjelosékan barang jang kasoesahan*; *menghilangkan barang kasoesahan*.

Ruimheid, vr. *kahempaan*; *kakosongan*.
Ruimijzer, o. zie **Ruimnaald**.
Ruiming, vr. plaatsmaking, ontruiming, *perangkatan*; *peninggalan*.
 —, reiniging, *penjoetjan*; *pembresihan*.
Ruimnaald, vr. *djaroem bedil*.
Ruimschoots, bijw. *dengan loewas*.
Ruimschootsch, b. n. *moerah*; *limpah*.
Ruimschotig, b. n. *dengan moerah hati*; *dengan limpah*.
Ruimspraak, vr. *perbola*, (mogelijk van hyperbole).
Ruimte, vr. (ruime vlakke, plaats enz.) *kaloewasan*; *tempat besar*; *tempat jang lega*; *tempat kosong*, L.; *tempat hempa*.
 Er is geene —, *koerang tempat disitoe*.
 —, tusschen de tanden, *tjelah gigi*.
 — maken, *beri tempat*; *kasih tempat*, L.; *beri lapangan*.
 —, opene lucht, *adara*, *oedara*.
 De — van eene vlakke, *kaloewasan padang*.
 —, vak tusschen pilaren van een kerk, galerij enz., *roewang*.
 —, tusschenruimte, *antara*; *pelantara*; *selah*; *tjelah*.
 — van tijd, *waqtie lega*.
 De — der zee, *rambang* (*kaloewasan laot*).
 —, grootte, *kabesaran*.
 Het was opgepropt vol zonder eenige —, *terlaloeh sesaq penoeh tiada berselah lagi*.
Ruin, m. *koeda kabiri*; *koeda balijos*.
Ruïne, vr. *karombakan*; *batoe berkepoeng-kepoeng*.
Ruineeren, b. w. *merombakkan*; *membinasakan*.
Ruinen, b. w. zie **Lubben**.
Ruischen, o. w. (zoo als de zee), *gemoeroeh*.
 — (zoo als de bladeren), *girasap*.
 — (van eene landwind, die men op eene stille zee hoort), *garang-garang*.
 — (zoo als de wind), *berdengoeng*; *menlasing*.
 — (zoo als de ooren, tuiten), *dasing*, *berdasing*.
 — (murmelen als een beek), *tjeroegan*; *dorong*.
Ruisching, vr. *boenji gemoeroeh*; *boenji girasap*; *pedengoeng*; *boenji dasing*; *boenji tjeroegan*; *boenji dorong*.
Ruit, vr. elk vierkant, *tapaq tjatoer*; *roepa tjatoer*.
 —, zie **Schurft**.
 —, glasruit, *katja*; *glas*, Ned.
 —, wijnruit, *aroeda*; *sadzab*, Ar.
 Vierkante — en in sommige stoffen of patronen, *sepit hoedang*; *polèng*.
 Een kleed met — en, *badjoe polèng*.
Ruiter, m. *paardrijder*, *orang berkoeda*; *orang berkandarain*.
 Vriesche of Spaansche —, *beradjaq*.

Ruiterbende, vr. *pasoekan orang berkoeda*.
Ruiterij, vr. (Inlandsche), *djajang sekar*.
Ruiterlijk, b. n. *oprecht*, *troes terang*; *betoel*; *koeloes*.
 —, zie **Ridderlijk**.
Ruiterrom, m. *gendang*, *gandang*.
Ruiterwaan, vr. *pandji orang berkoeda*.
Ruiterwacht, vr. *kawal orang berkoeda*.
Ruittijd, m. *masa toekar boeloe*.
Ruitswijze, b. n. *tjatoer*; *kerawang*; *sabagéj empat persegi*.
 —, *naaiwerk*, *kaloréj*.
Ruk, m. *penjèntakan*; *pembantoenan*.
Rukken, b. en o. w. *afrukken*, *ontrukken*, *sentaq*; *sindjoeh*; *rangkoet*; *bantoen*.
 Den rotting uit de hand —, *sentaq rotan dari pada tangan*.
 Van de borst —, *sentaq dari pada soesoe*.
 Van het paard —, *bantoen dari atas* (*pada*) *koeda*.
 Een boom uit den grond —, *bantoen pohon sabatang*; *tjaboet pohon dari dalam tanah*.
 Met geweld —, *rintaq*.
 Met geweld (eenen tak van eenen boom) —, *mewerkah*, *menjerkah*.
 —, *trekken*, *torik*.
 Het leger rukt te velde, *maka balantara berangkat ka médan peperangan*.
Rukwind, m. *badéj*; *rihoet*.
Rul, b. n. zie **Hobbelig**, **Ongelijk**.
 —, *mul*, *loenag*; *reméj*.
Rum, m. *rom*, verb.
Rumoer, o. *gampar*; *hoeroe-hara*; *haros-biros*; *roesoeh* L.; *kaloet*, L.
Rumoeren, o. w. *gampar*.
Rumoerig, b. n. *roesoeh*, L.; *sasar*.
Run, o. zie **Ren**.
Run, vr. *boombast*, *koelit kajoe jang digiling*.
Rund, o. *sapi*; *lombos*; *sampi*, L.
Rundergebraad, o. *daging sampi digorèng*, L.
Runderstal, m. *kandang sampi*, L.
Rundvee, o. *seladang*, zie **Rund**.
Rundvleesch, o. *daging sapi*; *daging sampi*, L.
Runmolen, m. *penggilingan koelit kajoe*.
Runnen, o. w. zie **Rennen**.
 —, *stollen*, *djadi beko*.
Running, vr. *hhâl djadi bekos*.
Rups, vr. *rjip*, *oelar boeloe*; *rijang*; *keridig*.
 Zee—, *wawo*.
Rupsenkruid, o. *laktida*.
Rupsennest, o. *roemah oelar boeloes*.
Rusgeel, o. *warangan* (*barangan*) *mérah*.
Rust, vr. zonder gevaar, *sentauswa*, *sentosa*; *irwâhh*, Ar.
 — des gemoeds, *perletapan hati*.
 —, *slaap*, *tidoer*; *adoes*, Hoff.
 —, *vrede*, *kasenangan*.

—, tevredenheid, *kasenangan*; *istirahhat*, Ar.; *ráhhat*, Ar.
 In — leven, *hidoep dengan senang*.
 In —, in stilte, *dijam*.
 — na vermoedenis nemen, *berhentikan dari pada lelah*.
 — geven, *memberi irwahh*; *kasih senang*, L.
 Nog in — zijn, *slapen, lagi tidoer; lagi beradoe*, Hofst.
 Zich ter — begeben, *pergi tidoer*.
 Goede —! goede nacht! *salámat tidoer!*
 —, in eenen paalm, *thih*, Ar.
 —, halt, *perhentian*.
 —, uitspanning, *soeka hati*.
 —, ledige tijd, *sempat*.
Rustbank, vr. *baléj*; *petarana*; *keta*, *geta*; *bangkos*, L.
Rustbed, o. *tempat tidoer*; *tempat peradoean*.
Rustdag, m. *hari perhentian*; *hari orang berhenti kerdja*.
 —, dag des Heeren, *hari dominggo*; *hari ahhad*.
Rusteloos, b. n. *tiada bersentawasa*; *tiada boldh dijam*.
 —, onrustig (van zieken), *lisah, bali-sah*; *lesah*; *keloeh-kesah*.
 —, slapeloos, *tiada boldh tidoer*; *tiada dapat beradoe*, Hofst.
Rusteloosheid, vr. *soesah hati*; *kalakoesan orang jang masjhoel*; *hhál tiada senang*.
Rusten, o. w. *berhenti*.
 Onder weg —, *berhenti di djalan*.
 — van zijne vermoedheid, *berhentikan lelahnja*; *berentikan tjapnja*, L.
 —, slapen, *tidoer*; *beradoe*, Hofst.
 —, stil zijn, *dijam*, *berdijam*.
 —, liggen, *baring*, *berbaring*; *terhantar*; *tidoeran*, L.
 Dan door met zijne uitgebreidheid op iets en op eenen kant te —, *melainkan terhantarlak ija dengan loewasnja kapada soewatoe tempat dan soewatoe péhaq*.
 — op, (in geestelijken zin), *atas*.
 Vervolgens rust de genade op zijnen vriend, *kamoedian rahhmat atas sohhbatnja*.
 Doen —, *rust doen genieten*, *menjantawasakan*.
 —, steunen, leunen, *bersandar*; *besènder*, L.
Rustig, b. n. *wakker, dapper, perkasa*; *gagah*; *berani*.

—, stil, *bedaard, senang*; *dijam*.
 —, gerust, op zijn gemak, *soemi; soenja*.
Rustigheid, vr. zie *Rust*.
Rustiglijk, bijw. *wakkerlijk, dengan perkasa (gagah, berani)*.
 —, *bedaardelijk, dengan senang*.
Rusting, vr. *wapentuig, kalangkapan sendjata*.
 —, *scheepst. papan tambirang diloewar kapal*.
Rustkamer, vr. *wapenkamer, gedong sendjata*.
Rustkoets, vr. *tempat geta peradoean; perlaminan*.
Rustlijn, vr. *tali pengikat saeoh pada pinggir kapal*.
Rustmeester, m. *djoeroe pariksa alat peperangan*.
Rustplaats, vr. *tempat perhentian; pasanggrahan*, L.
 — houden, *berhenti di djalan*.
 —, verblijfplaats, *tempat kadijaman*.
 —, graf, *qoeboer*, Ar.
Rustpunt, o. (bij het lezen), *thih*, Ar.
 —, zie *Rustplaats*.
Rusttijd, m. *masa perhentian*; *tempo berhenti*, L.; *waqtoe lega*; *sempat*.
Rustvoorder, m. *orang jang mengamparkan negeri*; *orang roesoeh*, L.
Rustuur, o. *djam perhentian*.
Ruw, b. n. *grof, kasar*.
 —, *ruig, kasap, gasap*.
 —, *hobbelig, lekoq-lekaq*.
 —, *scherp, hard (van sommige bladeren), tamijang*.
 — van stem, *seraq*.
 —, *ongebleekt, mentah*.
 — linnen, *kain kasar*; *kain kabang*.
 —e plank, *papan kasap*.
 Een —e weg, *djalan lekoq-lekaq*.
 —, *ongemanierd, pengkoeh; koerang adjar*; *tiada tahoe 'adat*; *kasar*.
 —e taal, *bitjara (perbahasaan) kasar*.
Ruwelijk, bijw. *dengan kasar*; *dengan pengkoeh*.
 — bejegenen, *djengkah*.
Ruwharig, b. n. *berboeloe kasar*.
Ruwheid, vr. *peri kasar*; *kakasaram*; *kalakoesan jang pengkoeh*, zie *Ruw*.
Ruwsmid, m. *pandéj besi*; *toekang besi*.
Ruzie, vr. zie *Krakeel*.
Ruziemaker, m. *ruziezoeker, orang jang tjahari tjakit*; *orang pengoespaq*.

S.

Sa, tusschenw. *sabaslah*; *ajo*.
Saai, o. *kain boeloe haloes*; *kain qoef*.
Sabbat, m. *sabtoe*, Ar.

Sabbatdag, m. *hari sabtoe*.
Sabbatschender, m. *orang jang melanggar 'adat isti'adat hari sabtoe*.

Sabbatsreis, vr. *perdjalananan sasabtoe*.
Sabel, vr. *pedang sjamsjir*, Perz.; *golog; keléwang, kléwang; geléwang*.
 Met de — *houwen, menetaq dengan pedang; bertetaqkan pedang*.
Sabel, o. *bont, ook het dier, sammoer*, Ar.
Sabeldans, m. *mentja-mentja*.
Sabeldier, o. *sammoer*, Ar.
Sabelen, b. w. *menetaq dengan pedang; bertetaqkan pedang*.
Sabelking, vr. *besi pedang*.
Sabelpunt, vr. *hoedjoeng pedang*.
Sabelscheede, vr. *saroeng pedang*.
Sabelslag, m. *paloe pedang; paloe sjamsjir*.
Sadduceër, m. *orang zanâliqat*.
Saffier, m. *batoe nilam; batoe çafir*.
 —, o. *nilam; çafir*, Ar.
 —en (b. n.) *ring, tjintjin nilam*.
Saffraan, m. *kamkamâ; za'farân*, Ar.; *çafrà*, Ar.
 Wilde —, *bohman*, Perz.
 Eene soort van — *met gele bladeren, koenjit toemoe*.
Saffraanbloem, vr. *boenga kamkamâ; boenga za'farân*.
Saffraanboom, m. *pohon kamkamâ (za'farân)*.
Saffraangeel, b. n. *koening kamkamâ; koening za'farân*.
Saffraankleur, vr. *warna kamkamâ (za'farân)*.
Sage, vr. *riwâjat*, Ar.; *tjeritera*.
Sago, m. *sagoe; boewah sagoe*.
 — *boom, pohon sagoe; pohon roembija*.
Gebakken —, *sagoe rendang*.
 — *boom, die eene slechte vrucht geeft, gabang*.
 — *brj, papéda*.
 — *met kanariepitten toebereid, bagéja*.
Saguerpalm, m. (*saguerus sacchariferus*, Bl.), *pohon arén*.
Sajet, o. *benang boeloe*.
Salade, vr. *selada*, verb.; *lalap*.
 Uien —, *selada bawang*.
Saladebak, m. *tempat selada*.
Saladeolie, vr. *minjag selada*.
Saladezaad, o. *bidji selada*.
Salamander, m. *samandar*.
Salarieeren, b. w. *kasih gadji*, L.; *meng-oepahkan; beri oepah; kasih oepah*, L.
Salaris, o. (ond. w.) *bezoldiging, oepah; gadji*, L.; *watlfat*, Ar.
Saldo, o. (ond. w.) *lebihnja; laba*.
 Het — *bedraagt vijf duizend roptjen, maka lebihnja itoe lima riboe roepjah*.
Salap, vr. *tza'lab*, Ar.; *salab*.
Salet, o. *bilig orang djamoe; kamar pekoempoelan orang tetamoe*, L.
Saletjonker, m. *orang perlentéj*.
Salie, vr. *sábijah, salbijah*, Perz.; *tjapo*.
Salieblad, o. *daoen sábijah daoen; tjapo*.
Saliebloom, vr. *boenga sábijah*.
Saliemelk, vr. *aer soesoé jang dimasag dengan daoen sábijah*.

Saliestruik, m. *pohon sábijah*.
Salpeter, o. *sendawa; mesijoe mentah*.
Salpeterbereider, m. *toekang masag sendawa*.
Salpetergroef, vr. *tambang sendawa*.
Salpeterloog, vr. *lindi sendawa*.
Salpeterlucht, vr. *baoe sendawa*.
Salpeterzuur, o. *asam sendawa*.
Salseparil, m. (smilax), *kajoe Tjina hoetan; tjanar*.
Salueeren, b. w. **Begroeten**.
 Met het geschut —, *pasang marijam akan tanda lhormat; membri lhormat dengan pasang marijam*.
Saluut, o. (heil) *salâmat*.
Saluutschot, o. *eereschot, boenji marijam akan tanda lhormat*.
Salvo, o. zie *Saluutschot*.
Samaar, vr. *saroeng*.
Samen, en **Tezamen**, *bijw. bjeen, met elkander, sama-sama; bersama sama*.
 Te — *gaan, berdjalan bersama-sama*.
Samenbinden, b. w. *ikat bersama-sama*.
 —, *vereenigen, hoebroeng, menghoebroeng*.
 Letters —, *menghoebroeng lhoeroef*.
Samenbinding, vr. *pengikatan*.
 —, *vereeniging, penghoebroengan*.
 —, *lassching, samboengan; penjamboengan*.
Samenbrengen, b. w. *koempoel, koempoelkan; himpoen, himpoenkan*.
Samenbrenging, vr. *pengoempoelan; penghimpoeaan*.
Samenbuigen, b. w. *bentoeqkan rapat-rapat*.
Samendoen, b. w. *tjampoer; hoelam; besertakan*.
 — *met iemand, berboewat bersama-sama*.
 — (in den handel) *berséro*, L.
Samendragen, b. w. *dawa bersama-sama; bawa (koempoel) pada satoe tempat*.
Samendrijven, b. w. zie *Bijeendrijven*.
 —, o. w. *hanjoet bersama-sama kapada satoe tempat*.
Samendrukbaar, b. n. *jang dapat ditekan rapat-rapat*.
Samendrukken, b. w. *takan (tindis) rapat-rapat*.
Samendrukking, vr. *hhâl menekan rapat-rapat*.
Samengaan, o. w. *berdjalan bersama-sama*.
Samengehoopt, b. n. *opeengehoopt, geklonterd, bergoempal; tersimpoel*.
Samengesteld, b. n. *tersoesoen*.
 Niet — *maar eenig, tiada tersoesoen hanja esa*.
 En hetgeen — *is heeft eene neiging (aantrekkingskracht) tot datgene wat het samenstelt, dan jang menjoesoen itoe berkahendaq kapada jang menjoesoen akan djaja*.

—, dubbel, op malkander, *rangkap*.
Samengesteldheid, vr. *peri (dad)* jang tersoesoen.
Samengezworene, m. *orang jang moewáfaqat dengan bersoempah*.
Samengieten, b. w. *toewang serta tjampoer; tjampoer dengan toewang*.
Samenhaking, vr. *persangkoatan*.
Samenhalen, b. w. *koempool; himpoen*.
Samenhang, m. *perhoeboengan; tambatan*.
 Gebrek aan —, *koerang perhoebcengan*.
 — van metalen, *tjampoeran*.
Samenhangen, o. w. *berhoeboeng*.
 —, *onderling vereenigd, tjertjampoer*.
Samenhechten, b. w. *hoeboeng, menghoeboeng*.
 —, *lasschen, samboeng*.
Samenhechting, vr. (de daad,) *penghoeboengan; penjamboengan*.
Samenhechtsel, o. *perhoeboengan; sesamboengan; sendi*.
Samenhoopen, b. w. *menimboen*.
 —, o. w. *berkoempool*.
Samenhooping, vr. *timboen, timboenan*.
Samenketenen, b. w. *merantéjkan bersama-sama; menghoeboeng dengan rantéj*.
Samenketening, vr. *hhál merantéjkan bersama-sama; penghoenboengan dengan rantéj*.
Samenknopen, b. w. *simpoel bersamasama*.
Samenknopping, vr. *penjimpoelan bersamasama*.
Samenkomen, o. w. *datang bersamasama; berkoempool; berhimpoen; berdjoempa*.
Samenkomst, vr. *pekoempoolan; perhimpoenan*.
 —, *ontmoeting, pertemoean; hhál berdjoempa*.
 Geheime —, *pertemoean jang terindap indap*.
Samenkoppelen, b. w. *zie Koppelen*.
Samenleggen, b. w. *taroech bersamasama*.
Samenleiden, b. w. *hantar bersamasama*.
Samenleven, o. w. *zie Samenwonen*.
Samenleving, vr. *perhimpoenan orang negeri; pekoempoolan orang negeri; kahidoepan orang oemoem*.
Samenloopen, o. *samenloop, pertemoean*.
 Het — van twee rivieren, *pertemoean soengéj doewa batang*.
 Plaats, punt van het —, *tempat pertemoean*.
Samenloopen, o. w. *berdjalan bersamasama*.
 Paarden die —, (een span uitmaken), *koeda jang djadi sapasang*.
 Deze rivier loopt met die nabij de zee samen, *maka soengéj ini bertemoekan adnja dengan soengéj itoe dekat laet*.
 —, *bjeenloopen, berkoempool; berhimpoen*.

—de omstandigheden, *hhál ahmoel jang bertemos antaranja*.
 In een middelpunt —, *bertemos (berkoempool) pada soewatos poesat*.
Samenmengen, b. w. *tjampoer; hoelam; paloe*.
Samenmenging, vr. *pentjampoeran; hhál mengoelam*.
Samenmengsel, o. *tjampoeram*.
Samennaaien, b. w. *mendjahit bersamasama*.
 Te —, *door naaien vereenigen, samboeng dengan mendjahit; mendjahit rapat-rapat*.
Samenpakken, b. w. *memboengkoes (kemaskan) bersamasama*.
Samenpakking, vr. *pemboengkoesan bersamasama*.
 —, *samenhooping, timboenan*.
Samenplakken, b. w. *tempèl bersamasama; tempèl rapat-rapat*.
Samenraapsel, o. *barang jang tertjampoer; barang poengoetan*.
Samenrapen, b. w. *koempool-koempool bersamasama; poengoet-pengoet*.
Samenraping, vr. *hhál mengoempool*.
Samenrijgen, b. w. *oelas (tjoetjoeq) bersamasama*.
Samenroepen, b. w. *silakan berhimpoen; panggil akan berkoempool*.
Samenroeping, vr. *hhál silakan berhimpoen; hhál panggil akan berkoempool*.
Samenroeren, b. w. *katjoq, katjaw; adeq tjampoer bersamasama*.
Samenrollen, b. w. *goeloeng*.
Samenrolling, vr. *penggoeloengan*.
Samenrotten, o. w. *berkoempool maoe kerdja roesoeh*.
Samenrotting, vr. *pekoempoolan orang boesoeg*.
Samenrukken, o. w. *koempool, berkoempool; himpoen, berhimpoen; keroemoen*.
Samenrukking, vr. *hhál berkoempool (berhimpoen)*.
Samenschakelen, b. w. *mengchalqahkan; mengoeboeng tjintjin (mata) rantéj*.
Samenschikken, b. w. *atoerkan bersamasama*.
Samenschikking, vr. *pengatoeran*.
Samenscholen, o. w. *berkoempool; berkawan; berhimpoen*.
Samenscholing, vr. *reroeboengan; perhimpoenan; pekoempoolan*.
Samenslaan, b. w. *hantam*.
Samensluiten, b. w. *toetoej bersamasama*.
Samensmelten, b. w. *laboerkan bersamasama; tjampoer sambil laboerkan*.
 —, o. w. *djadi antjoer serta tertjampoer*.
Samensmelting, vr. *hhál bertjampoer dengan (sambil) laboerkan*.
Samenspannen, b. w. *pasang bersamasama*.
 —, o. w. *moewáfaqat dengan soempah; menjertai*.

Samenspanning, vr. *hhál* bermoeuafagat dengan soempah.
Samenspelden, b. w. ikat dengan peniti.
Samenspraak, vr. *petoetoeran*; *perkatakataan*.
Samenspreken, o. w. *berkata-kata bersama-sama*; *berbantjang-bantjang*; *mengomong-omong*, L.
Samenspreking, vr. *petoetoeran*; *hhál* *berkata-kata bersama-sama*.
Samenstel, o. de daad van samenstellen, *pengarangan*; *hhál* *mengarang*.
 —, het samengestelde, *karangan*.
 —, verband, *perhoebengjan*.
Samenstellen, b. w. *karang*, *mengarang*; *mentálííkan*.
 —, *dichten*, *natlimkan*.
 Eene brief —, *mengarang soerat*; *naik soerat*.
 Een boek —, *mentálííkan kitáb*.
Samensteller, m. *jang mengarang*; *pengarang jang mentálííkan*.
Samenstemmen, b. w. zie **Overeenkomen**, **Overeenstemmen**.
Samenstemmend, b. n. *berpatoetan*.
 —, (in de muziek), *merdoe*; *énaq boenjinja*, L.
Samenstemming, vr. zie **Overeenstemming**.
 —, *medewerking*, *pertoeloengan*.
Samenstooten, b. w. *tjampoer* *dengan toemboeg*.
Samenstrengelen, b. w. *pintal*; *anjam*, *menganjam*.
Samenstrengeling, vr. *hhál pintal*.
Samentrekken, b. w. *bijeensluiten*, *rapatkan*.
 —, *optellen*, *djoemlahkan*.
 —, *inkrimpen*, *keroekoet*.
 —, o. w. *zich vereenigen*, *berkoempoel*; *berhimpoen*.
 Zich —, *toesluiten*, *toeloep diri*; *djadi rapat*.
Samentrekkend, b. n. *bitter*, *wrang*, *kalat*, *galat*, zie **Wrang**.
Samentrekking, vr. *aaneensluiting*, *karapatan*.
Samenvlechten, b. w. *anjam*, *menganjam*; *kalabang*, L.
Samenvlechting, vr. *penganjaman*.
Samenvlechtsel, o. *sasamboengan* *barang jang terpintal*.
Samenvloeiing, m. *samenvloeiing*, *pertemoean haroes*.
 — van twee rivieren, *pertemoean soengéj doewa batang*; *hhál tempoer*.
Samenvloeiën, o. w. *bertemoe* *dengan mengalir*; *tjampoerkan adr*; *tempoer*, Jav.
Samenvloeiing, vr. zie **Samenvlood**.
Samenvoegen, b. w. *hoebeng*, *menghoebeng*; *berdinding*.
 —, *vergaderen*, *koempoel*, *koempoelkan*; *himpoen*, *himpoenkan*.
 —, *verkort teruggeven*, *ichtiárkan*.

—, (van dieren tot een span), *rakit*.
Samenvoeging, vr. *penghoebengjan*.
 —, *bijeensbrenging*, *pengoempoolan*; *penghimpoenan*.
 —, *vermenging*, *tjampoeran*.
Samenvoegsel, o. *perhoebengjan*.
 —, van geslagen ijzer, *lasch*, *sasamboengan*.
 —, der gewrichten, *sendi*.
Samenvouwen, b. w. *lipat* *bersama-sama*; *hoebeng* *dengan melipat*.
Samenvouwing, vr. *pelipatan* *bersama-sama*.
Samenwassen, o. w. *toemboek djadi satoe*.
Samenweefsel, o. *barang jang dianjam* (*dikalabang*, L.).
 —, *vereeniging*, *perhoebengjan*.
 — van misdaden, *kabanjakan* *perboewatan djahat*.
Samenwerken, o. w. *kerdja* *bersama-sama*.
 —, *medewerken*, *bantoe kerdja*; *menjertai*.
Samenwerking, vr. *hhál bekerdja* *bersama-sama*.
 —, *medewerking*, *pembantoean kerdja*; *hhál menjertai*.
Samenweven, b. w. *dooreenweven*, *pakan*, *pakankan*.
Samenweving, vr. *hhál berpakankan*.
Samenwinden, b. w. *líkas* *bersama-sama*.
Samenwinding, vr. *hhál melíkas* *bersama-sama*.
Samenwonen, o. w. *doedoeq* *bersama-sama*; *heroemah* *bersama-sama*.
 Doen —, *doedoeqkan*.
Samenwoning, *hhál berdoedoeq* *bersama-sama*.
Samenwrijven, b. w. *tjampoer* *dengan menggríng*.
Samenzetten, b. w. *taroh* *masing-masing*; *taroh satoe per satoe*, L.
 —, *rangschikken*, *pasang*; *karang*; *atoer*.
 —, zie **Samenstellen**.
Samenzetsel, o. *karangan*; *atoeran*.
 —, *samenzetting*, *hhál taroh* *masing-masing*.
 —, *rangschikking*, *pengatoeran*.
Samenzweerder, m. *orang jang bermoeuafagat* *dengan soempah*; *teman* *bersoempah* *dengan niat* *jang djahat*.
Samenzwering, vr. *pertemoenan* *soempah djahat*.
Sammelaar, m. *arang malas*; *orang jang lambat-lambat*.
Sammelarij, vr. *perlambatan*; *kamala-san*.
Sammelen, o. w. *berlambat-lambat*; *léna*; *perlahan-lahan*; *plan-plan*, L.; *malas*.
 —, *ergens lang blijven*, *tjeloeti*.
Sandaal, vr. (ond. w.) *voetzolen* *zonder overleder*, *tjerpoe*.
 Vergiffenis aan de sandalen (voeten)

smeeken, *memoehoenkan ampoen dibawah tjerpoe.*

Sandelboom, m. *pohon tjandana (tjandana).*

Sandelhout, o. *kajoe tjandana; tjandana, Sansk.; çandal, Ar.*

Sandelkruid, o. *boenga soesana.*

Sandelolie, vr. *minjaq tjandana.*

Sandrak, o. *sandaroes, Ar. Perz.*

Sanhedrin, m. *mahhkamat orang Jahoeel.*

Sap, o. *àèr; koewah.*

— van vruchten, *àèr boewah-boewahan.*

— van vleesch, *koewah daging.*

Het — van citroenen, *àèr limaw karbau; àèr djerok asam, L.*

—, dat uit de boomen druip, *gom, getah.*

Verdikt amfoen—, het vuil van gekookte amfoen, *tahi madat*, (dit wordt ook nog geroekt door minvermogenden).

Sapanhout, o. *kajoe sapang; séltang, Jav.; baqqam, Perz.*

Sapgroen, o. *tjat (djanang) àèr daoen hidjau.*

Sappeloos, b. n. *tiada beraèr; kering.*

Sappeloosheid, vr. *peri jang kering; çifat jang tiada beraèr.*

Sappeur, m. *orang tambang.*

Sappig, b. n. *beraèr.*

—, van vleesch, *banjaq koewah (àèr). Eene zeer — e vrucht, boewah jang ada banjaq àèr.*

Sappigheid, vr. *çifat jang beraèr.*

Sapverf, vr. *tjat (djanang) àèr daoen.*

Sardijn, vr. *visch (van vorm als een haring), sardain, sariding.*

Sardonyx, m. *oenam.*

Sardonyxsteen, m. *permata oenam.*

Sarren, b. w. *oesiq; memarahkan; membangkitkan moerka; mengadoe.*

Honden —, *tjoq-tjoq andjing.*

—, zie Dreigen.

Sarring, vr. *pengoesikan.*

Sas, o. *bendoengan; pintoe àèr.*

Sasser, m. *djoeroe bendoengan; orang djaga pintoe àèr.*

Satan, m. *sjajthán, Ar.; sétan, verb.*

En de — is zijn vijand, *dan sjajthán ada sateroenja.*

Een — van een kerel, *orang sétan, L. Betoovering des —s, goena sjajthán.*

Satansch, b. n. *sjajthán; tjara sétan, L.*

Sater, m. *déwa hoetan.*

—, fig. een oude —, *orang toeha jang doekana.*

Satijn, o. *athlas, Ar.; antelas.*

Satijnachtig, b. n. *sabagéj athlas; sa-roepa antelas.*

Satijnwever, m. *toekang antelas; pandéj tenoen athlas.*

Satineeren, b. w. *goeroeskan; békin litjin, L.*

Satire, vr. (ond. w.) *sindirán.*

Satiriek, b. n. *bersindirán; bersindir.*

Een — mensch, *orang jang soeka bersindir.*

Satraap, m. *chán, Ar., Perz.*

Saucijs, vr. *oeroetan.*

Saucijzebroodje, o. *roti berisi oeroetan.*

Saucijsmaker, m. *toekang oeroetan.*

Saus, vr. *koewah.*

De — van de kerrie, *koewah goelèj.*

In de — doopen, *tjeloeq didalam koewah.*

Sausen, b. w. *taroh koewah.*

Sausing, vr. *hdil taroh koewah.*

Sauskom, vr. *mangkoq koewah.*

Schaaf, vr. *seroet, L.; ketam.*

Fijne —, *seroet haloes, L.*

Kuipers —, *seroet toekang tong, L.; bantji.*

De grove — over iets laten gaan, *kerdja dengan boeroe-boeroe sadja.*

Schaafbank, vr. *tempat seroet, L.*

Schaafbeitel, m. *pahat ketam; pahat seroet, L.*

Schaafmes, o. *pisaw ketam; pisaw seroet, L.*

Schaafsel, o. *krullen, seroetan kajoe, L.; ketaman kajoe.*

Schaafspanders, m. *meerv. tatal.*

Schaak, tusschenw. in het schaakspel, *sjáh!*

— in een hoek, waardoor het spel verloren wordt, *moetoe.*

— den koning! *sjáh radja (bagi radja).*

— spelen, *main tjatoer; main gadjah; oras.*

Schaakbord, o. *papan tjatoer.*

Schaakmat, b. n. *sjáh mat; mat, mít. — zijn, fig. tiada berdaja lagi.*

Schaakpartij, vr. *permainan tjatoer.*

Schaakschijf, vr. *zie Schaakstuk.*

Schaakspel, o. *tjatoer; permainan tjatoer; main tjatoer; main gadjah.*

Schaakspelen, o. w. *bermain tjatoer.*

Schaakspeler, m. *orang bermain tjatoer; orang main gadjah.*

Schaakstuk, o. *boewah (anaq) tjatoer.*

Het eerst een — verzetten, eerst spelen, *santap dhoeloe, Hoft.; makam dhoeloe.*

—, de koning, *radja.*

—, de koningin, *manteri (eig. raadsheer).*

—, de raadsheer, *gadjah (eig. olifant).*

—, het paard, *koeda.*

—, het kasteel, *tir (eig. wagen).*

—, pion, boer, *bédaq, bidah; bajdaq, Ar.*

Schaal, vr. *schel, dop, koelit; koebaq.*

—, drinkschaal, *pjajala; tjawan; miq-khat, Ar.; thás, Ar.*

—, schaalte, kleine schotel, *bari.*

Houten —, presenteerblad, *doelang.*

—, (van metaal), *talam.*

Schalen zoo groot als vijvers, *pinggan-pinggan jang besar seperti koelam.*

—, bord, *karikal; pinggan.*

Groote —, *poewan*.
 Betel—, *poewan*; *poewan sirih*.
 —, *weegschaal*, *timbangan*; *datjing*; *naratja*.
 Zuivere schalen, *naratja jang moestagim*; *timbangan (datjing) jang betoel*.
 —, *blad der weegschaal*, *daoen timbangan*; *daoen teradjo*.
Schaal, vr. ladder, maat met lijnen, *soerat oekceran*; *daradjat*, Ar.
Schaaldier, o. *binatang jang berkoelil keras*.
Schaaltje, o. langwerpig —, *basi*.
Schaamachtig, b. n. *bermaloe*; *maloe*; *moehhsan*, Ar.; *maloe-maloean*.
Schaamachtigheid, vr. *peri maloe*.
 Maagdelijke —, *maloenja anag dara*.
Schaambeent, o. *toelang kamaloean*.
Schaamdeel, o. vrouwelijk —, *poeki*; *foeroedj*, Ar.; *fardj*, Ar.; *patoe*.
 — van een nog onhuwbaar meisje, *nono*; *chassjanfalo*, Ar.
 Mannelijk —, *roede*, *boetoe*; *dzakar*, Ar.; *pelir*.
 — (testiculi), *boewah pelir*; *kelapir*.
 — (scrotum), *tempat boewah pelir*; *kontrol*, L.
 —, *voorhuid*, *koeloep*.
 — in het algemeen, *kamaloean*.
 —, *glans penis*, *hasjafat*, Ar.
 —, *clitoris*, *kelintat*.
 —plaatje voor jongens, *palar-palaran*.
 —plaatje voor meisjes, *tjaping*.
Schaamrood, b. n. *mérah maloe*; *maloe sakali*.
Schaamte, vr. *maloe*; *kamaloean*.
 Van — blozen, *berseri dari pada maloe*.
 Met — vervullen, *beri maloe*; *poengah*.
 Zijne — bedekken, *toetoeep kamaloe-anja*.
 — verwerven, *beroldèh maloe*.
Schaamtelijk, b. n. *bermaloe*.
Schaamteloos, b. n. *tiada tahoe maloe*; *tiada bermaloe*.
 —, *onzedelijk*, *tjandala*; *doekana*; *kandji*.
Schaamteloosheid, vr. *kalakoean jang tiada maloe*; *peri tjandala*.
Schaap, o. *biri-biri*; *kambing wolanda*, L.; *domba*.
 De schapen hoeden, *goembalakan biri-biri*.
 Hij heeft zijne schapjes op het drooge, *maka ija bolèh hidoep dengan senang*.
 —, fig. *bloed*, *sukkel*, *orang bodoh*; *orang gobloq*, L.
Schaapherder, m. *goembala domba*.
Schaapherdershut, vr. *pondog (terataq) goembala domba*.
Schaapje, o. *domba ketjil*; *anaq domba*.
Schaapvuis, vr. *karapti*; *hhalam*, Ar.; *tjatjing kambing*; *koetoe domba*.
Schaapschaar, vr. *goenting boeloe domba*.

Schaapscheerder, m. *toekang tjoekoer boeloe domba*.
Schaapscheren, o. *hhal tjoekoer boeloe domba*; *penggoentingan boeloe domba*.
Schaapschot, o. zie **Schaapskooi**.
Schaapshoofd, o. *kapala domba*; *kapala biri-biri*.
Schaapskooi, vr. *kandang domba*; *kandang biri-biri*; *kandang kambing wolanda*, L.
Schaapskop, m. zie **Schaapshoofd**.
 —, fig. *zotskap*, *orang gila*.
Schaapsleder, o. *koelil domba*.
Schaapstal, m. zie **Schaapskooi**.
Schaar, vr. *menigte*, *kabanjakan*; *kawan*; *walam*, Ar.
 Bij scharen, *berkawan-kawan*.
 Eene ontelbare —, *kabanjakan orang jang tiada tepermenah*.
Schaar, vr. *knipschaar*, *goenting*.
 Met de — snijden, *potong dengan goenting*; *menggoenting*.
 — aan eenen ploeg, *najam*; *besi loekoe*, L.
 —, *scharen van eenen kreeft*, *krab enz.*, *sepit*; *sangoet*.
 En hij werd door de krab met de scharen gekneld, *maka disepitnja oldèh ketam*.
 — om areka (betelnoten) te snijden, *katjip*.
 Betelnoten met de — snijden, *mengatjip*.
Schaar, vr. zie **Schaard**.
Schaard, vr. *soembing*.
 —, *scherf*, *tembakar*.
Schaarde, vr. zie **Schaard**.
Schaardig, b. n. *bersoembing*; *soewapan*.
Schaars, *bijw. n. nauwelijks*, *dengan soesah*; *hampir tiada*.
 —, *zelden*, *djarang*.
 — komen, *djarang datang*.
Schaarsch. b. n. *djarang*; *mahal*.
 Een — e tijd, *tempo mahal*, L.
Schaarslijp, m. —er, *toekang gosog goenting dan pisaw*, L.; *pandej mengasah pisaw dan goenting*; *toekang pengasah*.
Schabel, vr. *pelapiq kaki*; *dengkliq*, L.
Schabrak, vr. *sabrak*, verb.; *qazakand*, Perz.
Schacheraar, m. *orang makan ribá*.
Schacheren, o. w. *poengkain*, L.; *makan ribá*; *makan basi terlaloe banjaq*; *sekar-gar*, verb.
Schacherij, vr. *ribá*, Ar.; *roebijat*, Ar.
Schacht, vr. *batang*.
 Ganze—, *batang boeloe gangsa*.
 —, *stok*, *steel*, *gagang*.
 —, *vlengel*, *sajap*.
 De — van een stuk geschut achter aan de broek, *pinggang bedil*.
 De — eener zuil, *batang tijang batoe*.
 — van eenen pijl, *gandar anaq pasah*.
 —, *droegstok*, *sampiram*.
Schachtenmaker, m. *toekang gagang*.

Schade, vr. roegi; karoejian.

— lijden, kena roegi; mendapat roegi; meroegi.

Al wie — lijd, barangiapa meroegi.

— toebrengen, meroegikan; békin roegi, L.; memberi roegi.

— vergoeden, ganti roegi.

Met — verkoopen, djoewal dengan roegi.

—, beschadiging, karoesakan.

Schadelijk, b. n. jang memberi roegi; jang karoejian.

—, verderfeljik, jang membinasakan; jang meroesakkan; tjikil; madlarat, Ar.

Eene — e leer, pengadjaran jang kabimasaän.

Iets, dat — is voor de oogen, barang meroesakkan mata.

En hetgeen hem — is kan hij niet afweren, dan barang jang madlarat adanja tiada dapat ija menoelakkan dari padanja.

Schadelijkheid, vr. verderfeljikheid, gifat kabimasaän.

Schadeloos, b. n. tiada kena roegi; loepoet dari pada roegi.

— stellen, ganti roegi.

Hij zal er niet — afkomen, maka tiada ija nanti loepoet dari pada roegi perkara itoe.

Veroordeeld worden, iemand — te houden, dihhoekoemkan akan menggantikan roegi saorang.

Schadeloosstelling, vr. penggantian roegi.

Schaden, o. w. meroegikan; beri roegi; békin roegi, L.

Schadevergoeding, vr. zie Schadeloostelling.

Schadeverhaling, vr. penagihan roegi; penoentoetan roegi.

Schaduw, vr. bajang.

—, lommer, naoeng.

De — eens bergs, bajang goenoeng.

De — en het voorwerp waren even lang, sama sipat bajang-bajang dengan apalnya, (zoo als in Indië des morgens te negen en des namiddags te drie uren).

— werpen, membajangkan.

—, van groote voorwerpen, koele, niet door de zon beschenen plaats, tedoeh.

In de — zitten, doedoeh di tedoeh; belindoeng, L.

Gij zit in de zon en ik in de —, engkaw doedoeh di panas dan kita doedoeh di (pada) tedoeh.

Onder de — uwer vleugelen, pada tedoeh sajamoe.

De — (bescherming) van den troon, naoeng doeli.

In de — onder eenen boom, bernaeng dibawah pohon.

Naar eene — grijpen, mentjapé bajang.

Geene — van hoop hebben, poetoes asa; hilang pengharapan.

—, schim, hantoe.

De — (bescherming) Gods, til Allah, Ar.

Schaduwachtig, b. n. lommerrijk, rendang; rampaq, rambaq.

Zeer — geboomte, pohon-pohon kajoe jang terlalo rendang.

—, zinnebeeldig, bagé 'ibarat; oepama.

Schaduwbeeld, o. gambar (peta) bajang.

— (der verbeelding), chijál, Ar.

Schaduwen, b. w. beperbajangkan; békin bajang-bajang, L.

Schaduwloed, m. toedoeng.

Schaduwring, vr. hhal membajangkan.

Schaduwrijk, b. n. rambaq, rampaq; rendang.

Met uitgebreide en — e takken, rampaq lagi rendang.

Schaffen, b. w. bezorgen, menjampékan; membawa; mengadakan; menghadrirkan; kirim.

Geld —, menjampékan (kirim) oewang.

Hulp —, menoeloeng; beri pertoe-loeng.

Raad —, tjahari daja oepaja.

Ik heb niets met hem te —, kita tiada poenja kerdja apa-apa sama dja, L.

—, opdisschen, memberi makan; kasih makan, L.; sadij, sadjikan.

—, eten, makan; santap, Hoft.

Schaffer, m. toekang koentji; djoeroe makanan; djoeroe sadjian.

Schaffing, vr. hhal menjampékan, zie Schaffen.

Schaft, vr. zie Schacht.

Schaften, b. w. makan.

Schaftlijst, vr. soerat (daftar) makanan; daftar sadij-sadjian.

Schaftmeester, m. kapala djoeroe sadjian; kapala segala djoeroe koentji.

Schafttijd, m. tempo orang makan, L.; koetika santap.

Schakeerder, m. orang jang menjelang.

Schakeeren, b. w. selang-menjelang.

Geschakeerd, terselang-selang.

Schakeering, vr. penjelangan; ragam.

Die stoffe heeft veel — en, kain itoe banjaq ragamnja.

Eene stoffe met — en van bloemen, kain poesparagam.

—, soorten, warna-warna.

Schakel, vr. tjintjin ranté; hhalqat, Ar. (bij verb. chalqat); mata.

—, verband, perhoeboengan.

— eener keten, mata ranté.

— van een net, mata djala.

Schakelen, b. w. verbinden, hoeboeng, menghoeboeng; mentjengkling.

Geschakeld, tjengkling, bertjengkling.

Schakeling, vr. penghoeboengan; tjengkling.

Schakelnet, o. poekat.

Schaken, b. w. wegvoeren, bawa lari; roegoel, peragoel.

—, o. w. schaapspele, main tjatoer; main gadjak; aras.

Schaker, m. wegvoerder, *orang jang membawa lari; orang peroegeol.*
Schaker, m. schaakspeler, *orang jang bermain tjatoer.*
Schaking, vr. peroegeolan; pembawaan lari.
Schako, m. sako, L.; verb.: *topi soldados*, L.
Schal, m. boenji.
Schalie, vr. zie Lei.
Schalk, m. die van grappen houdt, *orang djinaka.*
 —, bedrieger, *pertipoe; pembohong.*
 Een — (loos) mensch, *orang tjerdig.*
Schalk, bijw. zie Schalksch.
Schalkachtig, b. n. zie Schalksch.
Schalkachtigheid, vr. zie Schalkschheid.
Schalkelijk, bijw. zie Schalksch.
Schalkheid, vr. zie Schalkschheid.
Schalksch, b. n. haloes; *tjerdig.*
 —, bijw. *dengan tjerdig; atas peri jang haloes.*
Schalkschheid, vr. *peri jang tjerdig; peri jang haloes.*
Schallen, o. w. berboenji; *ditjoep.*
 De trompetten schalden, *maka nafiri itoe-poen ditjoep oranglah.*
Schalm, m. zie Schakel.
Schalmei, vr. soeling, L.; bangsi; *saroenji.*
Schamel, b. n. beschaamd, maloe.
 —, naakt, *telandjang; teléléj.*
 —, armoedig, *miskin*, Ar.; *papa; sijag.*
 Onder mijn — dak, *didalam kita poenja pondog jang ketjil.*
 —, bijw. *dengan miskin; atas peri jang papa.*
Schamelheid, vr. armoede, *kapapaan, kalakoan orang miskin.*
 —, zie Schaamdeel.
Schamen, (zich) wederk. w. bermaloe; *djadi maloe; maloe.*
 Zich over zijnen zoon —, *bermaloe karana anagnja; djadi maloe sabab anagnja.*
 Zich — over eigene woorden of daden, *djengah.*
 Zich voor God —, *maloe akan Allah.*
Schamp, m. bekas sipi.
Schampen, o. w. sipi; *loetjoer.*
Schamper, b. n. bengis; *tadjam; angkara.*
 —e woorden, *perkataan jang tadjam.*
 —, bijw. *dengan bengis; atas peri jang tadjam.*
Schamperheid, vr. *kabengisan; peri jang tadjam.*
Schamperlijk, bijw. *dengan djemawa.*
 —, zie Schamper, bijw.
Schampig, b. n. litjin.
Schampscheut, m. zinspeling, *sindirán.*
Schamschot, o. penembaq jang sipéj.
Schandaal, o. barang jang memberi maloe.
 —, m. en vr. *orang kedji; orang jang katjelaan.*
Schandbord, o. papan (loehé) tanda maloe.

Schanddaad, vr. *perboewatan jang kedji; perboewatan jang memberi maloe.*
Schande, vr. maloe; *kamaloean; katjelaan; fadláhat*, Ar.; 'ajb, Ar.
 Zou dan mijn naam niet te — en slecht worden? *alangkah maloenja dan djahatnja nama patik?*
 Vervolgens keerde een iegelijk naar zijne stad met zijne —, *laloé masing-masing poelang ka negerinja dengan maloenja.*
 Tot — strekken van de levenden, *djadi fadláhat pada antara segala jang hidoep.*
 Te — makan, *beri maloe; memaloeakan; berkedjikan.*
 — ondergaan, *kena maloe.*
 Te — worden, *dipermaloeakan; djadi kedji.*
Schandkoop, b. n. en bijw. *terlaloé moeraé sakali.*
Schandelijk, b. n. kedji; hina; *katjelaan; boesoeg.*
 Eene — e daad, zie **Schanddaad.**
 —, bijw. *atas peri jang kedji.*
Schandelijkheid, vr. *peri jang kedji; kalakoan jang boesoeg.*
Schandhoer, vr. soendal tangsi.
Schandmerk, o. tanda kakedjian.
Schandpaal, m. *tjang maloe; tjang akan mengikat orang djahat jang dipertoendjoekkan; tjang kakedjian.*
Schandprijs, m. *harga jang terlaloé moeraé; harga jang ringan sakali.*
Schandstraf, vr. siksa jang kakedjian.
Schandteeken, o. tanda maloe.
Schandteekenen, b. w. *tolis tanda maloe; menandai akan maloe.*
Schandvlek, vr. *tanda jang kakedjian.*
 —, fig. *orang kedji; orang boesoeg; orang jang tiada poenja maloe.*
Schandvlekken, b. w. *bepermaloeakan; menoetoepi pengam maloe.*
Schans, vr. *benteng; koeboe.*
 Eene vijandelijke — belegeren, *mengpeongi benteng moesoeh.*
Schansgraver, m. *orang tambang; orang jang memboewat koeboe.*
Schanskorf, m. *ambon-ambon; kelilik.*
Schansloopster, vr. zie Schandhoer.
Schapebout, m. *paha domba; paha biri-biri; paha kambing wolanda, L.*
Schapendrek, m. *tahi biri-biri; tahi domba.*
Schapenfokkerij, vr. zie Schapenteelt.
Schapenhok, o. *kandang domba; kandang biri-biri; kandang kambing wolanda, L.*
Schapenkaas, vr. *kédjoe kambing wolanda, L.; panir domba.*
Schapenkeutel, m. *boetir domba; tahi kambing wolanda, L.; boetir biri-biri.*
Schapenleder, o. *koelit domba jang dsamaq.*
Schapenlever, vr. *limpa domba.*
Schapenlong, vr. *peparaw domba.*

Schapenluis, vr. *karapti*; *tjating kambing*; *koetoe domba*.
Schapenmarkt, vr. *pasar domba*; *pasar biri-biri*.
Schapenmelk, vr. *adr soesoe domba*; *soesoe kambing wolanda*, L.
Schapenmest, m. *badja domba*; *tahi biri-biri*.
Schapenongel, m. en o. *lemaq domba*; *gemoeq kambing wolanda*, L.
Schapenparkement, o. *raq domba*.
Schapenschouder, m. *paha domba*; *paha biri-biri*.
Schapenstal, m. *kandang domba*.
Schapenteelt, vr. *pemijaraan domba (biri-biri)*.
Schapenvleesch, o. *daging domba*; *daging kambing wolanda*, L.
Schapenvoer, o. *makanan domba*.
Schapenweide, vr. *tanah roempoet domba (biri-biri)*.
Schapenwol, vr. *boeloe domba*; *boeloe biri-biri*; *boeloe kambing wolanda*, L.
Schapepoot, m. *kaki domba*; *kaki kambing wolanda*, L.
Schaper, m. *scheper*, *goembala domba*; *orang djaga kambing wolandi*, L.
Schapevacht, vr. *boeloe domba belaka*.
Schapevel, o. *koelit domba*; *koelit biri-biri*; *koelit kambing wolanda*, L.
Schapevet, o. zie **Schapenongel**.
Schappelijk, b. n. *sedang*; *sedarhana*.
Schappelijkheid, vr. *çifat jang sedarhana*; *peri jang sedang*.
Schaprade, vr. *tarohan makanan*; *sepèn*, L.
Scharbier, o. *bir èndng*, L.
Scharen, b. w. *atoer mengatoer*.
 De troepen —, *mengatoerkan orang barbaris*.
Scharenslijper, m. zie **Schaarslijp**.
Scharlaken, o. *kirmizî*, Ar.
Scharlakenkleur, vr. *warna kirmizî*.
Scharlakenkleurig, b. n. *berwarna kirmizî*.
Scharlakenrood, o. *mèrah kirmizî*.
Scharlakenverver, m. *toekang tjeloep kirmizî*.
Scharlakenwever, m. *toekang tenoen kain kirmizî*.
Scharminkel, m. *orang pandjang koeroes*; *orang koeroes kering*.
Scharmutselen, o. w. *berperang dengan kawan-kawan orang sedikit*.
Scharnier, o. *sendi*; *soesoe*.
 IJzeren —, *sendi besi*.
Scharrelbeenen, o. w. *kangkang*.
Scharrelen, o. w. *krabben*, *garoeq*; *tjakar*.
 —, *sleepvoetend gaan*, *berdjalan belit*; *berdjalan dengan sèrèt kaki*, L.
 —, b. w. *bijeenkrabben*, *koempoel*.
Schat, m. *kostbaar iets*, *benda*; *mata-benda*; *harta*; *kanz*, Ar.
 —ten *opleggen*, *berbendakan*.
 —, *voorraad*, *bakal*.

Mijn —! (*mijn lief!*) *tjintakoe!* *mas djoewita!*
Groote —ten, (*veel geld*), *banjaq oewang*; *banjaq harta*.
 —ten *bezitten*, *berharta*.
Schatbaar, b. n. *jang dapat dihargakan*; *jang bolèh ditarohi harga*.
 —, zie **Schattingplichtig**.
Schatbewaarder, m. *djoeroe harta*; *djoeroe mata-benda*; *bendahara*; *chazan*, Ar.; *chazin*, Ar.
Schateren, o. w. *darej*, *derej*.
 — van *lachen*, *tertawa gelaq-gelaq*.
 Eene —de *stem*, *soewara mersik*.
Schatering, vr. *boenji darej*.
 — van *lachen*, *boenji tertawa gelaq-gelaq*.
Schatkamer, vr. *tarohan harta*; *tempat chazinah*, Perz.; *bajtoelmal*, Ar.; *tempat simpan oewang*; *perbendaharaan*.
Schatkist, vr. *chazinah karadjaan*; *bajtoelmal*, Ar.
Schatmeester, m. zie **Schatbewaarder**.
Schatmeesterschap, o. *djawatan bendahara*; *pekerdjaan djoeroe harta*.
Schatrijk, b. n. *kaja sakali*; *sangat kaja*.
Schatster, vr. *perampoewan jang taroh harga*; *perampoewan jang menghargakan*.
Schatten, b. w. *taksir*, L.; *nilèjkan*; *taroh harga*, L.; *hargakan*.
 —, *gissen*, *kira-kirakan*; *kira*; *awar-awar*.
 Hoe oud *schat gij mij?* *berapa toewan kira sahaja poenja 'oemoer?*
 Het brood —, *tantoekan harga roti*.
 Dat huis is te hoog *geschat*, *itoe roemah ditaroh harga terlaloe besar*.
 —, *fig. indahkan*; *bilangkan*.
Schatter, m. *orang jang taksir*, L.; *orang jang taroh harga*; *orang jang nilèjkan*, (*hargakan*).
Schatting, vr. *hhâl taksir*, L.; *penilèjan*; *hhâl taroh harga*.
 —, *cijns*, *oepeti*; *achradj*, Ar.
 —, *belasting*, *charadjat*, Ar.
 —, *impost*, *tjoekéj*; *béja*.
 —, *aching*, *hhormat*.
Schattingpenning, m. *oewang oepeti*, zie **Schatting**.
Schattingplichtig, b. n. *jang kena membayar oepeti*, zie **Schatting**.
Schaven, b. w. *seroet*, L.; *ketam*.
 Eene plank —, *seroet papan*, L.
 —, zie **Afschrabben**.
 Het vel van het been —, *melitjatkan (meleokakan) koelit kaki*.
 —, *schrammen*, *lichtelijik wonden*, *berèt*, L.
 —, zie **Beschaven**.
 —, *schuren*, *gosoq*.
 Aan stukken —, *djadi roesaq sabab digosoq*.

Schavergoeding, vr. zie **Schadevergoeding**.
Schaverhaling, vr. *pembalasan roegi*.
Schavielen, o. w. opschikken, *gèsèr*, L.; *gisir*.
 De wint begint te —, *anjin mengalih djadi baik*.
Schaving, vr. *seroet*. L.
Schavot, o. *tempat hhoekoem orang*; *perboe-noehan*.
Schavotteeren, b. w. *siksakan di tempat hhoekoem orang*.
Schavuit, m. *orang djahat*; *risaw*; *gébana*; *orang boesoeg*; *bangsat*, L.; *telédor*, L.
Schavuitenstuk, o. *pekerdjaän orang djahat*.
Schedel, m. *tengkoeraq*; *batoe kapala*; *djaladjat*, Ar.; *goebbat kapala*.
Schedelboor, vr. *goerdi batoe kapala*.
Schedelhuid, vr. *koelit kapala*.
Schee, vr. *scheede*, *saroeng*.
 Kris—, *pendoq*, Jav.
 Vijf krissen waarvan twee met gouden —den, *keris lima doewa berpendoq-emas*.
 Degen—, *saroeng pedang*.
 Met eene gouden —, *bersaroengkan péraq*; *berpendoq-péraq*.
 Uit de — trekken, *cenoes*, *mengoenoës*; *tjaboet*.
 In de — steken, *saroengkan*, *menjaroengkan*; *maroqkan di saroeng*.
 —, in de ontleedkunde, *moeder*—, *se-loeran rahhim*; *pantjoeran peranakan*.
 —, omkleedsel van boonen, *koelit katjang*.
 — waarnit de schacht van de kokosbloesem voortkomt, *seloedoeng*.
 Pinang—, *oepih*.
Scheef, b. n. *mismaakt*, *éroet*; *kantjoeq*.
 Een — been, *kaki éroet*.
 —, schuin, *séroeng*; *tjoeroe*.
 —, krom, *bèngkoq*.
 Een scheeve hoek, *pendjoeroe séroeng*.
 Eene scheeve brug, *djembatan séroeng*.
 — getrokken hout, *kajoe jang soedah bèngkoq*.
 Scheeve nek, *tateling*.
 — gaan, *kontjoq*.
 — schrijven, *toelis séroeng*.
Scheefbeen, m. en vr. *orang jang berkaki-éroet*.
Scheefbek, m. en vr. *moeloet éroet*.
Scheefhals, m. en vr. *tateling*.
Scheefheid, vr. *peri éroet*.
 —, zie **Schuijsheid**.
Scheefhoekig, b. n. *berpendjoeroe-séroeng*.
Scheefneus, m. en vr. *hidoeng éroet*.
Scheefte, vr. zie **Scheefheid**.
Scheefvoet, m. en vr. *kaki éroet*.
Scheel, b. n. *djoeling*; *djèrèng*, *djèring*.
 — van oogen, *mata djoeling*; *mata djèring*.
 — zien, *djoeling*; *mendjoeling*.

— zien, (opzettelijk), *kerling*, *mengering dengan ékor mata*.
 Iemand met schele oogen aanzien, *pandang orang dengan mata dengki*.
 Schele hoofdpijn, *pening kapala*; *goedá*, Ar.
Scheel, o. *deksel*, *toetoepan*.
Scheel, o. *valsehe haarvlecht*, *tjemara*.
Scheelaard, m. *orang mendjoeling*.
Scheelhaar, o. *ooghaar*, *boeloe keloepaq mata*; *roema keloepaq mata*.
Scheelen, b. w. *scheiden*, *tjèréj*, *mentjèréj*.
 —, zuiveren, *békin bresih*, L.; *tjoetjé*, L.; *soetjikan*.
Scheelheid, vr. *peri mata djoeling*.
Scheelhoofdpijn, vr. *pening kapala*.
Scheeling, vr. *pentjèran*.
 —, zuiveren, *penjoetjian*.
Scheelnaald, vr. *peniti ramboet*.
 —, zie **Haarnaald**.
Scheelpriem, m. zie **Scheelnaald**.
Scheelte, vr. zie **Scheefheid**.
Scheelvet, o. *gemoeq tali peroet*.
Scheen, vr. *hadapan betis*; *hidoeng betis*.
 Zijne —en stooten, *soentoeh hadapan betis*; fig. *woeroeng*, L.; *tiada menjampékan maqgoed*.
 Iemand iets voor de —en werpen, *membenghilkan apa-apa pada saorang*.
 Dat zal hem voor de —en springen, *maka itoe nanti djadi akan roeginja (maloenja)*.
 Eene blauwe — loopen, *woeroeng meminang*.
 Het hard voor zijnen —en hebben, *berkasoesahan terlaloe sangat*.
 Iemand het vuur na aan de —en leggen, *memaqa orang*.
 —, hoep van eenen ring, *bentoeq tjintjin*.
Scheenbeen, o. *toelang betis*.
Scheenijzers, o. *meerv. boeien*, *boewi*, L. verb.; *loenggoe*, *beloenggoe*.
 Van de — ontdoen, *lepaskan dari pada beloenggoe*.
Scheep, o. *veroud. thans schip*, *kapal*.
 — gaan, *naik kapal*.
 —! —! *ajo mari naik kapal!*
 Men moet varen waarvoor men — komt, *maka tidapat tiada mendjabatkan barang djabatannya*; *barang jang disanggoep itoe mesti dikerdja*, L.
Scheepje, o. *perahoe*; *kapal ketjil*.
Scheepsbehoefte, vr. *meerv. bekal kapal*; *bekal di djalan perahoe*.
Scheepsbestuur, o. *'ilmoe pelajaran*; *'ilmoe nachoda*.
Scheepsbijn, vr. *kapag kapal*; *kampaq matros*, L.
Scheepsboord, o. *pinggir kapal*; *pinggir perahoe*.
Scheepsbottelier, m. *djoeroe minoeman di kapal*.
Scheepsbouw, m. *pembowatan kapal*; *pembékinan kapal (perahoe)*, L.

Scheepsbouwkunst, vr. 'ilmoe memboewat kapal; pengatahoenan membaiki (békis, L.) perahoe (kapal).
Scheepsbouwmeester, m. pandjé membaiki kapal; toekang békis perahoe, L.
Scheepsbuik, m. peroet kapal.
Scheepsdek, o. zie Dek.
Scheepsgeroedeschap, o. serba kapal; perkakas perahoe.
Scheepsgoot, vr. pantjoeran kapal (perahoe).
Scheepshuur, vr. séwa kapal.
Scheepshuurder, m. soedagar jang menjéwa kapal.
Scheepsjongen, m. boedjang kapitan kapal, L.; boedaq kapal.
Scheepskapitein, m. kapitan kapal, L.; machoda; djoeragam perahoe; djoeragam kapal.
Scheepskeuken, vr. toepi; dapoer kapal; dapoer perahoe.
Scheepskiel, vr. rindang kapal; boewaja-boewaja.
Scheepskist, vr. peti kapal.
Scheepskok, m. koki kapal, L.; djoeroe dapoer kapal, zie Kok.
Scheepskost, m. makanan matros, L.; rezeki chaláci.
Scheepskrijgsraad, m. hhoekoem (bitjara) kapal.
Scheepslading, vr. moewatan kapal.
Scheepslantaren, vr. lantéra kapal, L.
Scheepslapper, m. toekang pakal kapal.
Scheepslijst, vr. naamlijst, daftar chaláci; soerat nama matros, L.
Scheepsloon, o. gadjí matros, L.; oepah chaláci.
Scheepsofficier, m. opsir kapal perang, L.
Scheepsonkosten, m. meerv. belandja kapal.
Scheepsoverste, m. vlootvoogd, lagsamana angkatan kapal; panglima laet.
Scheepspart, o. bahagian persero kapal.
Scheepsplank, vr. papan perahoe (kapal).
Scheepsomp, vr. pompa kapal, L.; hemboesan aer kapal.
Scheepsraad, m. zie Scheepskrijgsraad.
Scheepsreeder, m. orang jang melangkap kapal (perahoe).
Scheepsslooper, m. toekang membongkar kapal.
Scheepsspiegelgevecht, o. tormasa angkatan laet.
Scheepstrijd, m. perang di laet.
Scheepstimmerman, m. toekang kajoe di kapal.
Scheepstimmerwerf, vr. kalang; tempat membaiki kapal; béroq kapal, L.
Scheepstoerusting, vr. kalangkapan kapal.
Scheepstocht, m. perdjalanan di laet.
Scheepstouw, o. tali kapal.
 —, kabel, tali saek; tali djangkar, L.

Scheepstriomf, m. kamémangan di laet; ghálib kapal perang.
Scheepstuig, o. serba kapal; aba-aba kapal; perkakas perahoe.
Scheepsvlag, vr. bandéra kapal.
Scheepsvleugel, m. windwýzer op den mast, pengapoeh tijang kapal.
Scheepsvloot, vr. kabanjakan kapal; angkatan laet.
Scheepsvolk, o. awaq perahoe; chaláci, Perz.; matros, Ned.
 — dat zonder vracht te betalen medevaart, doch scheepswerk moet verrichten, sinawi, sinaw.
Scheepsvoogd, m. jang ampoenja kapal; toewan kapal.
Scheepsvracht, vr. oewang tambangan; oewang menoempang, (toempangan).
Scheepswant, o. tali tambirang.
Scheepswerk, o. pakerdjaan di kapal.
Scheepswoord, o. perkataan (perbahasaan) orang laet.
Scheepvaart, vr. pelajaran.
 De — doen bloeien, meraméjkan hlál pelajaran.
 — langs de kust, pelajaran menjoesoer tanah.
Scheer, vr. zandbank, gosong; boesoeng.
Scheerbekken, o. pinggam tjoekeer.
Scheerder, m. toekang tjoekeer; pentjoekeer; toekang memaras.
Scheerdoek, m. kain tjoekeer.
Scheerdoos, vr. tempat perkakas tjoekeer.
Scheerdraad, m. aan een weefsel, benang loengsia.
Scheergoed, o. segala perkakas tjoekeer.
Scheerhaar, o. ramboet jang ditjoekeer.
Scheermes, o. pisaw tjoekeer; kerampaki; penjoekeer; lading penjoekeer.
 Een — aanzetten, gosog pisaw tjoekeer, L.; menjasah kerampaki.
 Eene tong hebben als een —, berlidah-biloedag.
Scheermesheft, o. hoeloe pisaw tjoekeer.
Scheermesriem, m. koelit pisaw tjoekeer; koelit boewat gosog pisaw tjoekeer, L.
Scheermessenmaker, m. toekang pisaw tjoekeer; pandjé kerampaki.
Scheerschaar, vr. penjepit bidan.
Scheersel, o. bekas tjoekeeran.
Scheertijd, m. masa tjoekeer domba.
Scheertuig, o. zie Scheergoed.
Scheerwinkel, m. kedéj toekang tjoekeer.
Scheerwol, vr. boeloe domba jang ditjoekeer.
Scheerzeep, vr. çaboem tjoekeer.
Scheet, m. koentoe.
 Eenen — laten, berkoentoe.
Scheidbaar, b. n. jang dapat ditjerékan (disakoekan); katjeréjan.
Scheidbaarheid, vr. çifat jang dapat ditjeréj.
Scheidboom, m. sakat.
 Met eenen — afluiten, menjakat.

Scheidbrief, m. *soerat thalâq*.

Eenen — geven, *memberi (kasih) soerat thalâq*.

Scheiden, b. w. *tjeréj*, *mentjeréj*; *asingkan*; *sakoekan*; *saraq*; *menjelat*.

Van een —, met tusschenruimten plaatsen, *menjelang-njelang*.

Zich van zijne vrienden —, *asingkan diri dari pada çohhatnja*.

—, twistende personen, *bemiddelen, pisah*, L.

Een gevecht —, *soeréj*.

Die echtgenooten zijn ge—, *maka laki bini itoe soedah bertjeréj (saraq)*.

Hij is van zijne vrouw ge—, *ija soedah bertjeréj dengan bininja*.

De schapen van de geiten —, *mentjeréj domba dari pada kambing*.

Door een gordijn ge—, *ditjeréj kelamboe; moehhadjab*, Ar.

De berg Mega Mendoeng scheidt Buitenzorg van Tjandjor af, *maka goenoeng Méga Mendoeng itoe menjakoekan negeri Bogor dari pada negeri Tjandjoer*.

Goud van zilver —, *sakoekan emas dari pada peraq*.

—, deelen, *membahagikan*.

Eenen boedel —, *membahagikan harta peninggalan*.

—, bijleggen, *soeloeh, menjoeleoh; menjelésj*.

—, splijten, *bersten, belah*.

De berg werd door eene aardbeving ge—, *itoe goenoeng dibelah lindoe, L.; maka goenoeng itoe dibelah gempa (gojang tanah)*.

Zich van eene leer (kerkgenootschap) —, *meninggalkan madzhab*.

Een gevecht met een' stok —, *raréj*.

Uit het leven —, *meninggal; hilang, Hoft.*, zie *Sterven*.

De gasten scheidden te middernacht, *maka orang djamoe itoe poelang pada tengah malam*.

Een gevecht — (van menschen of beesten), *soeréj; raréj*.

Hier en daar ge—, zoo als sommige klippen en tamarindebladeren, *tonggor*.

Scheider, m. *orang jang mentjeréj*.

—, zie *Scheidsmán, Middelaar*.

Scheiding, vr. daad van scheiden, *pentjeréjan*.

—, het gevolg van scheiden, *pentjeréjan*.

—, vertrek, *peninggal; perangkatan*.

—, afzondering (van verschillende deelen), *penjakoean*.

—, grensscheiding, *pinggir tanah; batas; watas*, L.

—, deeling, *pembahagian*.

Scheidmerk, o. *tanda pentjeréjan*.**Scheidpaal**, m. *tjang watas*, L.; *tjang batas*.**Scheidsel**, o. *pagar; dinding*.**Scheidsmán**, m. *perantara; wásith*, Ar.; *orang jang menjoeleoh*.

—, bij het hanengevecht, *djoewara*.

Aan eenen — toevertrouwd, *moejawiradl*, Ar.

Scheidsmuur, m. *tembog watas*, L.; *tembog batas*.

—, zie *Hinderpaal, Beletsel*.

Scheidsteen, m. *batoe watas*, L.; *batoe batas; batoe pinggir tanah*.**Scheikunde**, vr. *'ilmoe kímijá*.**Scheikundig**, b. n. *atas sjarth 'ilmoe kímijá*.**Scheikundige**, m. *orang jang faham pada 'ilmoe kímijá*.**Scheivocht**, o. sterk water, *adr keras*.**Schel**, vr. bel, *lotjèng*, L., *gentá; arghannoen*, Perz.; *giram*, zie *Schelletje*.

Tempel—, altaar— der Hindoes, *merangoen*.

Aan de — trekken, *tarik lotjèng*, L.; *hela gentá*.

Schel, b. n. van klank, *mersik*.

Eene —le stem, *soewara jang mersik*.

Schel, vr. schil, *koelit; koebaq; keloepaq*.

De — van eene vrucht, *koelit boewah*.

De —, bolster van eene kokosnoot, *koebaq kalapa*.

De buitenste — van den kokosnootbloesem, *keloeping*.

Oog—, *keloepaq mata*.

Schelden, b. w. *maki; tjentjang; nista; fadlakh*, Ar.

Het is ongeoorloofd, iemand te —, *maka tiada patoet memaki orang*.

— en vloeken, *maki bersoempah-soempahan*.

Schelder, m. *orang jang maki (nista)*.**Schelding**, vr. *hhal maki; permakian; tjentjangan*.**Scheldnaam**, m. *nama kedji*.

—, spotnaam, *nama sindiran*.

Scheldschrift, o. schimpschrift, *soerat sindiran*.**Scheldwoord**, o. *kata maki orang*.**Schelen**, o. verschillen, *ada lain; berbédah, berbéda*.

Dat scheelt veel, *itoe ada lain sakali*, L.; *maka itoe berbédah sakali; itoe ada béda besar*, L.

Het scheelt (raakt), mij niet, *maka itoe kita tiada fadloeli; saja tra perdoeli itoe*, L.

—, schorten, *koerang*.

Wat scheelt er aan? *apa koerang?*

—, ongesteld zijn, *ada sakit*.

Hem scheelt altijd iets, *mémang dija sakit*, L.; *salamanja dija sakit*.

Het scheelt hem in den bol, *maka ija ada gila; gila ija*.

Schelheid, vr. *boenji mersik*.**Schelklinkend**, b. n. *mersik*.

— en zwaar van geluid, *gagap gem-pita boenjinja*.

Schellen, b. w. zie **Schillen**.

—, o. w. *tarik lotjèng*, L.; *hèla genta*; *berboenjian genta*.

—, b. w. *panggil dengan boenji lotjèng*, L., (*genta*).

Schelletje, o. *kelinting*.

— van eenen valk, *giring-giring*.

Altaar — bij de oude Hindoes, *merangoen*.

Schelling, m. *talian*; *satali*.

Schelluidend, b. n. *mersik*.

Schelm, m. *risaw*; *gèbana*; *bangsat*, L.; *telèdor*, L.

Zich als een — gedragen, *melakoekan diri seperti risaw*; *kerdja seperti bangsat* L.

—, kleine —, *anaq nakal*.

Schelmachtig, b. n. *jang menipoe*; *bertipoe-daja*.

Eene — e daad, *perboewatan tipoe daja*; *pekerdjaan pedaja*, L.

Schelmerij, vr. *tipoe*; *pedaja*, L.

Schelmsch, b. n. zie **Schelmachtig**.

Schelmstuk, o. *perboewatan tipoe*; *djahat*; *pedaja*, L.; *honor*.

Schelp, vr. *huisse van sommige dieren*, *koelit*; *roemah*.

—, hoorn, *kinkhoorn*, *zee*—, *bija*; *kerang*.

Oester—, *koelit tiram*.

Langwerpige —, *ramis*.

Ronde, kleine —, *kapak*.

Groote —, *loekan*.

—en, *karang-karangan*.

Schelpdier, o. *binatang jang berkoelit-keras*; *bija*; *kerang*, zie **Schelp**.

Schelpvisch, m. *ikan jang ada koelit-keras*.

Schemerachtig, b. n. *beneveld*, *soewang*.

— door verren afstand, *ambah-ambahan*.

Schemeravond, m. zie **Schemering**.

Schemeren, o. w. *berkaboer*; *moelai djadi gelap*; *kaboes*.

— van de zon, *berpanar*.

—de oogen, *mata kaboor*; *mata siloe*; *koeti*.

Het — der oogen, *koeti*; *mamang*.

Het — der oogen bij het lezen, *rantjoe*.

Het schemert hem niet, *maka terlaloe baik 'aqal boedinja*.

De oogen — door de zon of sterke lucht, *mata siloe*.

Doen —, *mengaboerkan*.

Schemering, vr. *saauw licht*, *terang kaboor*; *soewang*.

— door zonnegloed, *panar siloe*.

—, door duizeligheid of fel licht, *siloe*.

— des avonds, *silam*; *kaboes*; *sindja*, *sandja*, Sanskr., (zoo wel des morgens als des avonds).

— des morgens, *dini-hari*, *din 'hari*.

— der oogen, *kaboor mata*; *baraq*, Ar.

Schemerlicht, o. *terang jang koerang*; *terang jang kapalang*.

— bij avond, *terang sindjakala*.

Schendbrosk, m. en vr. zie **Lasteraar**.

Schendelijk, b. n. *kedji*; *boesoeg*.

—, bjjw. *dengan kedji*.

Schendelijkheid, vr. *kakedjian*.

Schenden, b. w. *bederven*, *meroesaqkan*; *békin roesaq*, L.

Boomen —, *meroesaqkan pohon kajoe*.

Een verbond —, *rombaq perdjandjian*.

Eenen eed —, *obahkan soempah*; *moengkir dari pada soempah*.

Eene maagd —, *menggagahi (meroegoel) anaq dara*.

Iemands goeden naam —, *meroesaqkan orang poenja nama jang baik*; *békin boesoeg orang poenja nama jang baik*, L.

—, ontheiligen, *melanggar*; *melangkah*.

De vaste instellingen —, *melanggar 'adat*.

De wet —, *melangkah hhoekoem*.

Schender, m. *orang jang meroesaqkan*; *orang jang békin roesaq*, L., zie **Schenden**.

Schenderij, vr. *perboewatan jang meroesaqkan*; *pekerdjaan jang békin roesaq*, L.

Schending, b. n. *kedji*; *boesoeg*.

Schending, vr. *hhâl meroesaqkan*; *peroesakan*; *penggagahan*; *perombakan*; *pelanggaran*, zie **Schenden**.

Schend tong, vr. zie **Lastertong**.

Schendziek, vr. zie **Lasterziek**.

Schenkaadje, vr. zie **Geschenk**.

Schenkampt, o. *pendjabatan (pendjawat) minoeman*; *pekerdjaan djoeroe minoeman*.

Schenklad, o. *talam*; *karikal*; *doelang*; *bandéja*, Port.

—, waarop vorstelijke brieven gedragen worden, *tjèpèr persalin*.

Schenkbord, o. zie **Schenklad**.

Schenkel, m. *toelang betis*; *toelang paha*.

Schenken, b. w. *toewang*, *menoewang*.

Wijn —, *toewang aer anggoer*; *toewang anggoer*, L.

—, tappen, drank in het klein verkoopen, *tampung*.

—, geven, *beri*, *memberi*; *kasih*, L.; *kasih peresèn*, L.

—, vereeren, *mempersembahkan*; *menganograhakan*.

—, (aan meerderen,) *hadjatkan*.

Iemand het leven —, *beri djawa*; *memberi ma'af pada orang jang kena hhoekoem mata diboenoh*.

Hj schenkt hem verstand, *maka dianograhakannya padanja boedi*.

Schenker, m. *orang jang menoewang*.

—, hof—, *pendjawat minoeman*.

Schenking, vr. *penoewangan*.

—, het geven, *pembertian*.

—, gift, *bingkis*; *hadjijat*, Ar.

Schenkkan, vr. *tempat minoeman*; *gendè*.

Schenketel, m. zie **Ketel**.

Schenktafel, vr. *médja minoeman*.

Schennis, vr. *salah*; *kadjabatan*.

- , zie **Schande**, **Ooneer**.
 —, zie **Schending**.
Schep, m. een —, *sasendoeq*.
Schepel, o. Inlandsche —, houdende 12½ à 13 oude ponden, *gantang*.
 Tien —s maken eenen pikol, *maka sapoeleoh gantang itoe djadi satoe pikoel*.
Schepeling, m. en vr. *orang kapal; orang perahoe*.
 —, zeevarende, *chaláčí*, Perz.; *matros*, Ned. verb.
 —en, al de opvarenden, de equipage, *awaq perahoe*.
Schepemmer, m. putemmer, *timba*.
Schepen, b. w. *moewat kapal*.
 —, o. w. *berlajar*, *belajar*.
Schepje, o. in: één schepje, *sasendoeq ketjil*.
 —, slok, teug, *tejoeg*.
Scheplepel, vr. zie **Lepel**.
Schepnet, o. *tanggoq; ombing*.
 Met een — visschen, *menanggoq*.
Scheppen, b. w. putten, *timba*, *menimba*.
 — met de hand, *sawoq*, *sawoq*.
 —, met eenen lepel, *menjendoeq; menjendog*, L.
 Water uit eenen put —, *timba aér di perigi (soemoer, L.)*.
 Adem —, *bernafas*.
 Moed —, *mengerasi diri; bertetapkan hati*.
 Behagen —, *soeka; ridlá*, Ar.
 Het zeil schept den wind, *angin makan lajar*, ook: *lajar makan angin*.
 Het vaartuig schept water, *perahoe makan aér*.
 Papier —, *menjendog boeboer kartas*, L.
Scheppen, b. w. voortbrengen, *djadikan; adakan*.
 God was machtig hemel en aarde te —, *bahoewa Allah djoewa jang koewasa mendjadikan boemi dan langit*.
Schepper, m. *chálíq*, Ar.; *chaláq*, Ar.
 De — der wereld, *chálíqoe'l'alam*, Ar.
 God de goddelijke —, *bári*, Ar.
Schepper, m. *schepvat*, *timba*; *bekas menimba*.
 —, waterlepel, groote —, *gajoeng*.
Scheppling, vr. *kadjadian*; 'alam, Ar.; *chilqat*, Ar.; *takwin*, Ar.
 —, uit het niet, *chalq*, Ar.; *hhál mendjadikan*.
 De heer der —, *toehan sakalian 'alam*.
 Eene — in het klein, ('s menschen lichaam), *'alam qaghír*.
 Al de bewoner der groote —, *segala isi 'alam kabér*.
Schepplingsgeschiedenis, vr. *hhikájat chilqat (kadjadian)*.
Schepplingswerk, o. *pemboewatan chilqat; kadjadian*.
Scheprad, o. *sajap penggilingan*; *roda jang menjendog aér*, L.; *djantra jang menjendoeq aér*.

- Schepradwatermolen**, m. *kisaran djantra jang menjendoeq aér; penggilingan roda jang menjendog aér (boewangkan aér)*, L.
Schepsel, o. *machloeg*, Ar.
 —en, *chaláq*, Ar.; *barájá*, Ar.
Schepter, m. *toengkat karadjaán*.
 Eene soort van —, stok met een omgebogen uiteinde, aan hetwelke een bal hangt, ten teeken der koninklijke waardigheid, *tjoekán*, *tjoegan*, *djoegan*, Perz.
 God ontneemt den — aan wien Hij wil, *bahoewa Allah mengambil toengkat karadjaán dari pada barangsiapa jang dikahendakinja*.
Schepvat, o. *timba*.
Scheren, o. w. gieren als de vogels, *giring*, L.; *terbang*.
 De snippen komen uit het noorden —, *maka boeroeng belékét datang giring dari sabelah kalér*, L.
 Zich —, in de gem. spreektr. in: *scheer je weg! njahlah! intjit!*
 Met iemand geschoren zijn, *berkasoesahan karena saorang*.
 —, met een scheermes, *tjoekoer*, *men-tjoekoer*.
 —, met eene schaar, *goenting*, *mengoenting*.
 Den baard —, *tjoekoer djanggoet*.
 Eene heining of boomen —, *ranting; rantjoeng*.
 Over ééne kam —, *samakan*.
 Eene lijn —, *regang tali*.
 Dicht —, (dicht ineen weven), *lidang*.
Scherf, vr. *tombakar*.
 —, schilfer, *serpi*.
Schering, vr. *pentjoekoeran*.
 — met eene schaar, *penggoentingan*.
 —, spanning, *peregangan*.
 — eener webbe, *loengsin*.
 — en inslag, *loengsin dan pakan*.
Scherm, m. zie **Bescherming**.
 —, o. *schutsel*, *dinding*; *lindoeng*.
 Zonne —, *pajoeng*.
 —, gordijn, *kelamboe; tiréj*.
 Het — neerslaan, *laboehkan tiréj*.
Schermdegen, m. *pedang saroeni*.
Schermen, o. w. *saroeni*; *bermain sendjata*; *mantja*, *memantja*.
 — met rottingen, *oedjoel*.
 — dansen, bij eenen feestelijken optocht, *pentjaq*, *pentja*.
Schermer, m. *orang jang tahoe saroeni*.
Scherhandschoen, m. *saroenj tangan orang jang tahoe saroeni (bermain sendjata)*.
Scherminkel, m. en o. *orang koeroes kering*.
Schermkunst, vr. 'ilmoes *saroeni*.
Schermeester, m. *pengadjar 'ilmoes saroeni; pendikw*.
Schermschild, o. *pariséf*, zie **Schild**.
Schermtuselen, o. w. *berkalahi*.

Schermsaal, vr. roemah beladjar bermain sendjata.

Scherp, b. n. en bijw. *tadjam*.

Een — zwaard, *pedang jang tadjam*.

— maken, zie **Scherpen**.

—, puntig, *loentjip*.

—, bits, *vinnig, bengis*.

—, bijtend, *prikkelend, pedas; pedih*.

— zijn als loog, *berlinde*.

Een — gevecht, *perang jang terlaloe sangat; perang jang terlaloe keras*.

Een — antwoord, *djawab keras*.

— van tong, *tjantjala*.

— van verstand, *tadjam faham*.

— van blik, *tjeli; mata tadjam*.

—, vergift, *ratjoen jang mandjoer*.

— woorden, *perkataan jang mandjoer*.

— gezicht, *mata tadjam; mata awas; djelêj*.

Het gezicht — er maken, *menadjamhan penglihat*.

Iemand die niet — van gezicht is, *orang koerang djelêj matanja*.

Een — e wind, *angin jang dingin sakali*.

Het — e van den voorsteven, *djoegoer, djoenggoer*.

—, zerp, *sepat*.

—, streng, *keras*.

—, nauwkeurig, *saksama*.

Een — bevel, *perintah jang keras*.

Een — onderzoek doen, *pariksa dengan saqamanja*.

—, bijw. kras, *dengan keras*.

— toelisteren, *dengan baik-baik*.

—, kogel, *peloeroe; pelor, L.*

Met — schieten, *menembag dengan péloeroe*.

Scherpachtig, b. n. *tadjam djoega*.

Scherpelijk, bijw. kras, *dengan keras*.

Scherpen, b. w. *békin tadjam, L.; gosog, L.; asah, mengasah; menadjam; tadjam-kam; kilir; raot*.

—, slijpen, glad maken, *tjanêj*.

Een scheermes —, *membengis (gosog) pisaw tjoekoer*.

Eene zaag —, *kikir gigi gergadji*.

Het verstand —, *menadjamkan boedi*.

Den honger —, *membangkitkan lapar*.

Het gezicht —, *menadjamkan mata*.

Zich op iets —, *beladjar dengan soenggoek hati*.

Scherper, m. *pandej mengasah sendjata; toekang gosog sendjata, L.*

Scherpheid, vr. van snijdende of stekende voorwerpen, *katadjaman*.

Scherphoek, m. *pendjoeroe tadjam*.

Scherphoekig, b. n. *berpendjoeroe-tadjam*.

—, zooals de oogen van Chineezen, enz. *sipit*.

Een — e driehoek, *tiga persegi jang berpendjoeroe-tadjam*.

Scherpigheid, vr. strengheid, *kakerasan*.

— in het bloed, *kahangan darah*.

—, bijtende kracht, *peri jang pedas*.

Scherping, vr. *pengasahan; penggosokan, L.*

Scherpklinkend, b. n. *mersik*.

—, weergalmend, *darêj*.

Scherpluidend, b. n. zie **Scherpklinkend**.

Scherprechter, m. zie **Beul**.

Scherpschutter, m. *orang jang faham menembag; orang jang terlaloe bisa menembag, L.*

Scherpsnijdend, b. n. *tadjam*.

Scherpte, vr. *çifat jang tadjam; katadjaman*.

De — des zwaards, *mata pedang*.

De — des verstands, *katadjaman boedi*.

—, zie **Scherpigheid**.

—, guurheid, *kadinginan*.

—, wrangheid, *peri jang pedas*.

Scherpziend, b. n. *mata tadjam*.

Scherpzinnig, b. n. *terang boedi; 'arif, Ar.; haloes; tjerdig; dagiq, Ar.*

Een —, voorzichtig mensch, *orang 'arif bidjaksana*.

—, bijw. *dengan terang boedi; dengan 'arif*.

Scherpzinnigheid, vr. *peri jang tjerdig; peri jang 'arif*.

Scherpzinniglijk, bijw. zie **Scherpzinnig**, bijw.

Scherts, vr. *pergoerawan*.

— verstaan, begrijpen, *betjekat, L.*

—, spotternij, *sindiran*.

Slechts uit —, *tjoemah main-main tadjam*.

Schertsen, o. w. *bergoeraw; bersenda; bermain; betjanda, L.*

Met iemand —, *bersenda-goeraw dengan saorang*.

—, zie **Spotten**.

—, den gek steken, *oera-oera, ber-oera-oera*.

Schertserij, vr. *pergoerawan; goeraw; senda*.

Scherven, o. w. *petjah; semplêq, L.; somplaq*.

Schets, vr. van eene teekening of plan, *dinah; tjonto, L.*

— van een opstel, *rantjana*.

— van eene kerk, *dinah grêdja*.

—, patroon, *tjonto, L.; toeladan*.

Eene — ontwerpen, *memboewat dinah; merantjanakan; békin tjonto, L.*

Schetsen, b. w. *memboewat dinah; merantjanakan; meretak; zie Schet*.

Schetsing, vr. zie **Schets**.

—, beschrijving, *penjoeratan; penoelisan*.

Schetteren, o. w. zie **Schateren**.

Scheuken, o. w. *garoeg, L.; garoe*.

Scheur, vr. *sojakan; sowekan, L.; tjari-kan*.

—, spleet, *belah; sjaqiqat, Ar.; ghar, Ar.*

—, berst, *rengat*.

—, rotskloof, *tjelah karang*.
 —, bergkloof, *tjelah goenoeng*.
Scheurbuik, vr. *sarijawan*, (dat ook voor spruw gebezigd wordt).
Scheuren, b. w. vancenrijten, *tjariq; tjabiq; tjabi; sojaq; sowèq*, L.; *robdq*, L.; *membelah*.
 Een kleed —, *tjariq (sojaq) badjoe*.
 De hitte scheurt de aarde van een, *mada kapanasan itoe membelah boemi*.
Gescheurd, tertjariq.
 In stukken —, *kojaq, koja*.
 —, o. w. eene scheur of scheuren krijzen, *belah, berbelah*.
Schouring, vr. het scheuren, *pentjarikan; penjojakan; sowèkan*, L.
 —, oneenigheid, *tjidera*.
 —, splijting, *belah*.
Scheurlinnen, o. *kain sojaq-sojakan; kain sowèq-sowèk-an*, L.
Scheurmaker, m. *orang jang bertjidera-kan; orang jang membangkan tjidera; orang jang mentjahari tjahit*.
 — in zaken van godsdienst, *moedi'*, Ar.; *rafidil*. Ar.: *rafir*, verb.
 —, zie **Ketter**.
Scheurpapier, o. *qarthás sojaq-sojakan; kartas sowèq-sowèk-an*, L.
Scheurziek, b. n. in zaken van godsdienst, *soeka akan bid'at*.
Scheut, m. lot, spruit, *toenas; taroeg; penoendjang*.
 —, schot, schoot, *penèmbaq*.
 Een — ver. *sapenèmbaq djaeahnja*.
 Eenen — doen, *menèmbaq*.
 Noodscheuten doen, *menèmbaq karana kasoeakaran (bahaja)*.
 Buiten —, *diloewar penèmbaq*.
 — aan een slot, *lidah koentji; kantjing koentji*.
 —, zie **Scheutje**.
Scheutig, b. n. rijzig, *tinggi; pandjang*.
 —, fig. gereed, *sedija*.
 —, mild, *moerah hati; soeka kasih*, L.
Scheutigheid, vr. rijzigheid, *katinggian*.
 —, fig. *kamoerahan*.
Scheutje, o. kleine loot, *taroeg ketjil*.
 —, teugje, *tegoeg*.
 Een — azijn, *sategoeg tjoeka*.
Scheutvrij, b. n. *diloewar penèmbaq*.
 Zich — houden, *melaloei bahaja; laloe dari pada barang kasoeakaran*.
Schicht, m. pijl, *anaq panah*.
 —, werpspies, *lembing; pandahan; sorkai*.
Schichtig, b. n. *penakoet*.
 Een — paard, *koeda penakoet*.
Schichtigheid, vr. *peri penakoet*.
Schielijk, b. n. *lekas; sigraha*, gew. *sgrah*.
 —, haastig, *bangat; boeroe-boeroe*.
 —, vlug, *tjepat*.
 —, onverwacht, *koenjoeng-koenjoeng*.
 —, zeer gezwind, *tingkas*.

—, *bijw. dengan lekas; lekas-lekas; dengan sigraha; sakoenjoeng-koenjoeng*.
 — werken, *kerdja lekas*.
 — loopen, *djalan tjepat*.
 — iets voltooien, *menjoedahkan dengan bangat-bangat; kerdja habis dengan boeroe-boeroe*.
Schielijkheid, vr. *peri jang tjepat; kalakoean jang lekas; kabangatan*, zie **Schielijk**.
Schieman, m. *toekang tengah*.
Schiemannen, b. w. *melangkapkan kapal poela*.
Schiemansgaren, o. *benang tiras tali djangkar*, L.
Schier, *bijw. hampir; njaris*.
 —, *eveneens, mèmper*, L.
Schiereiland, o. *djazirat*, Ar., (tevens een eiland).
Schietboog, m. *panah; boesoer, boesar*.
Schietbus, vr. *senapang; bedil; istinggarda*.
Schieten, o. w. op iets aanvallen, van tijgers en roofvogels, *terkam, menerkam*.
 Door elkander —, (van stralen, bliksem enz.) *saboeng-menjaboeng*.
 Onder water —, *onderduiden, seloeloep*, L.; *selam*.
 Uit de hand —, *ontglippen, loetjoet*.
 De tranen schoten haar in de oogen, *maka aèr-matanja poen berlinang-linang*.
 Te binnen —, *ingat; sedar; kenang*.
 Laten —, *hoeloe; hoeloe-kan*.
 Voorover —, vallen, *djeroemoes; hoembalang, oembalang*.
 Wortel —, *berakar*.
 In de hoogte —, *toemboek*.
 Takken —, *toendjang*.
 In het zaad —, *berbidji*.
 Stralen —, *bersinar*.
 Kuit —, *berteloe*.
 Geld —, *bilang oewang; hitoeng oewang*.
 Den ballast —, *moewat toelaq bara*.
 Rond —, op —, *lingkar*.
 Met dat geld kan hij niet rond —, *maka oewang itoe tiada tjoekoep padanja*.
 Eenen sloot —, *gali parit; loembi kali*, L.
 Eenen spies —, *lempar lembing*.
 Met pijlen —, *memanah*.
 Elkander met pijlen —, *berpanah-panahan*.
 Met een blaasroer —, *menjoempit*.
 Met schietgeweer —, *menèmbaq*.
 Een schip in den grond —, *menèmbaq kapal hingga tenggelam*.
 Dood —, *menèmbaq hingga mati; pasang*, L.
 Eenen vogel in de lucht —, *menèmbaq boeroeng terbang*.
 Naar een doelwit —, *tèmbaq menoejdjoesasaran*.
 Met harpoenen —, *meloetar piarit; menjarit; menjerampang*.
 Mis —, *salah menèmbaq*.

Te kort —, ontoereikend, *tiada sampéj; koerang; tiada tjoekoepp.*
 Te kort —, onderdoen, *tiwas; kalah.*
 Te kort —, nalatig zijn, *taqçir, Ar.; alpa; laléj.*
 De sterren —, *mengoekoer katinggian bintang.*
 Zaad —, (ejicere sperma) *memantjar mant.*
Schieter, m. *orang menèmbaq.*
 —, zie Jager.
 —, boogschieder, *pemanah.*
Schietgaten, o. meerv. *gerbang marijam; seroe-seroean.*
Schietgebed, o. *sembahjang náflat.*
Schietgeweer, o. *sendjata api; taroekoel.*
 —, roer, *senapang; istinggarda; bedil.*
 —, zie **Kanon**, **Pistool**.
 Kort —, *tarkoel, taroekoel.*
Schietlap, m. *kain dada akan menangkiskan pélor (peleroe); kain perlindoengan dada.*
Schietlood, o. *batoe doega.*
Schietpijl, m. *anaq panah.*
Schietschuit, vr. *tambangan.*
Schietspoel, vr. *baléra; toeraq.*
Schietworm, m. *gigas; gegat.*
 —, korenworm, *boeboeq.*
Schiften, b. w. scheiden, *mentjeréj; tjeréj-kan.*
 —, nauwkeurig onderzoeken, *saqsama.*
 —, o. w. ruimen, *petjah.*
 De melk is geschift, *maka adèr soesoe soedah petjah.*
 —, van stoffen, zijde enz., *oeréj.*
Schifter, m. *orang jang mentjeréj.*
 —, fig. *orang jang memariksa (saqsama).*
Schifting, vr. *pentjeréjan.*
 —, onderzoek, *pemariksaän.*
 —, running, *petjah.*
 —, uitlezing, *pilihan; pemilihan.*
Schijf, vr. plat, rond lichaam, *keping.*
 — in eene katrol, *roda, L.*
 — der pottebakkers, *pelariq.*
 — van een dambord, *boewah apit; boewah dam, L.*
 — der knie, *temporong loetoet.*
 —, waarnaar men schiet, *sasaran.*
 —, werpschijf, *tjakra.*
 — der zon, *boelat mata-hari.*
 —, sneede, *hiris.*
 —, schijven, geld, *oewang; dirham, Ar.*
 Hij heeft veel schijven, *maka ija ada banjaq oewang; dija ada kaja sakali.*
Schijgat, o. *lobang karéj; lobang èrtan, L.*
Schijfje, o. (zoo als van sinaasappelen) *pangsa.*
Schijn, m. glans, licht, *tjahaja, tjaja; terang.*
 —, uiterlijkheid, *roepa; kalihatan.*
 —, blijk, *oepama.*
 — Een (van achtling geven), *memberi oepama.*

Onder den — van edelmoedigheid, *dengan poera-poera kamoerahan.*
 Den — aannemen, *menjaroepa.*
 Naar den —, *pada penglihat; pada roepanja.*
 In — iets doen, *sambariwah, L.; poera-poera kerdja.*
 Hij heeft den — van jong te zijn, *roepanja moeda.*
 In —, (zonder ernst), *tjakéj-tjakéj.*
Schijnbaar, b. n. *kalihatan; tláhir, Ar.; çoeri.*
 De schijnbare horizon, *boelat doenyd jang kalihatan (tláhir).*
 De schijnbare groote is niet de ware, *maka besarnja jang tláhir itoe boekan besarnja jang betoel.*
 — dood, *mati çoeri.*
Schijnbaarheid, vr. *peri jang kalihatan (tláhir; njata).*
Schijnbeeld, o. *chajál, Ar.*
 —, spook, *hantoe; fantasma, Port.*
Schijnchristen, m. *poera-poera çaránt.*
Schijndeugd, vr. *nifáq, Ar.; tjoelas hati; kabedjikan jang dipoera-poerakan.*
Schijndood, m. *mati roepanja; beroepa-mati; mati çoeri,* (niet: *poera-poera mati*, want dat is: zich dood houden, zich dood veinzen).
Schijndoode, m. *orang jang mati roepanja tetapi boekan adanja; orang mati çoeri.*
Schijnen, o. w. *bersinar; bertjahaja.*
 De zon schijnt, *matahari bersinar; ada panas matahari.*
 De maan schijnt, *boelan bertjahaja.*
 — zoo als vuur bij nacht, *bersoewar.*
 Hij is niet hetgeen hij schijnt, *maka adanja lain dari roepanja; maka báthinnja boekan tláhirnja; maka báthinnja lain dari pada tláhirnja.*
 Menigeen schijnt wijs te zijn maar is dwaas, *maka beberapa orang ada berboedi roepanja tetapi bebál djoewal adanja.*
 Het schijnt zoo, *roepanja bagitoe.*
 Het schijnt, dat het regenen wil, *roepanja maoe hoedjan.*
 Als of het tot den hemel scheen te gaan, *seperti akan ka langit rasanja.*
Schijngeleerde, m. *orang jang poera-poera 'alim.*
Schijnge loof, o. *din jang tiada çahh; din jang tiada hhaqtaq.*
Schijnge loek, o. *salamat jang poera-poera sadja; salamát jang tiada çahh.*
Schijngrond, m. *dall jang tiada çahh; dall jang tiada benar.*
Schijnheilig, b. n. *moenáftq, Ar.; tjoelas; menjaroepa.*
 Een — gelaat vertoonen, *bermoenáftq-kan moeka.*
Schijnheilige, m. en vr. *orang moenáftq.*
Schijnheiligheid, vr. *nifáq, Ar.; tjoelas hati.*

Schijnmensch, m. *orang-orangan*; *orang coeri*.

Schijnreden, vr. *dalil jang koerang cahh*; *dalil coeri*.

Schijnsel, o. glans, *tjahaja*, *tjaja*; *sinaran*.

— licht, *terang*.

—, straal, *sinar*, (van de zon vooral).

Het — der maan, *tjahaja boelan*.

—, schim, *huntoe*.

Schijnstrijdig, b. n. *roepanja melawan*; *roepanja hertjidera*.

Schijnstrijdigheid, vr. *çifat jang melawan roepanja*.

Schijnvermaak, o. *kasoekaan jang chajali*.

Schijnvriend, m. *çohhbat jang tjoelas hati*; *sobat palsu*, L.

Schijnvriendschap, vr. *perçohhbatan jang tiada benar*; *persobatan jang poera-poera sadja*, L.

Schijnwijs, b. n. *poera poera berbedi*.

Schijnwijsgeer, m. *orang jang poera-poera fajlasoef*.

Schijnvlieg, vr. zie *Glimvlieg*.

Schijten, b. w. zie *Gevoeg*.

Schik, m. orde, *atoeran*.

Alles is op zijn —, *samoewa soedah teratoer*.

—, vergenoegen, *soeka*.

In zijn — zijn, *ada bersoeika hati*.

Hij is met dat paard zeer in zijnen —, *maka ija terlaloe soeka akan koeda itoe*.
Goedschiks, *dengan soeka hati*.

Schikkelijk, b. n. net, ordelijk, *tjantig*.

—, inschikkelijk, *lemah lemboet*; *çabar*, Ar.; *terlaloe baik*.

—, ordelijk, *dengan atoeran*.

—, betamelijk, *patoet*; *lâig*.

—, tamelijk, *sedang*; *sedarhana*.

—, bijw. *dengan tjantig*, enz.

Schikkelijkheid, vr. zie *Netheid*, *Inschikkelijkheid*.

Schikken, b. w. *atoer*, *atoerkan*; *taroh betoel*; *menjelesjkan*.

Al die zaken heeft hij nog niet geschikt, *maka segala perkara itoe belom diatoerkannja*.

Het —, (eens worden,) *bermoewafagat*; *pakat*, L.

Zich naar iemand —, *toeroet orang poenja soeka*; *toeroet kahendaq orang*.

Dat zal zich wel —, *itoe nanti djadi baik djoega*.

Zich tot werken —, *bernijat maoe keraja*.

Zich naar de omstandigheden —, *toeroet hhal ahhwal*; *melakoekan diri saba-gėjmana hhal ahhwal*.

Ik weet niet, hoe ik de zaak zal —, *kita tiada tahoe menjelesjkan perkara itoe*; *kita tiada tahoe membetoelkan perkara itoe*.

Hij schikt zich naar den wil Gods, *maka ija poen tauakkoel pada Allah*.

—, o. w. opschikken, *gisir*; *gèsèr*, L.
Schik u aan de tafel, *mari doedoeq di médja*.

Schikker, m. *jang mengatoerkan*.

Schikking, vr. *pengatoeran*.

—, wijze van schikking, het gevolg er van, de orde, *peratoeran*; *andam*.

De — der woorden, *peratoeran kata*; *samboengan perkataan*.

De — in de toonkunst, *ragam*; *laqoe*, L.

—, van aard- of steenlagen, *lapisan*.

—, vereffening, bevrediging, *penjelesjan*; *perdaméjan*; *penjoeloehan*; *moewafagat*, Ar.

Tot eene — komen, *djadi berdaméj (moewafagat)*.

Schil, vr. *koelit*, zie *Schel*.

Schild, m. en o. een rond houten — met leder overtrekken, *pariséj*; *tamin*.

Eenen oorlogsdans met — en uitvoeren, *menarikan pariséj*.

Met een — atweren, *tangkis dengan pariséj*.

Een gouden —, *pariséj emas*.

Een zeer lang —, *saloewako*, *soloekong* (het is vierkant, met hoorntjes bezet en bij de Ternatanten in zwang).

—, beukelaar op Coromandel, *rangin*.

—, op de vaste kust van Indië, *kali-koet*.

Een klein rond — van rotting gevlochten, *oetar-oetar*.

Een — met belletjes, *pariséj bergenta*.

Een klein Balineesch —, *dadap*.

—, plaatje dat de meisjes voor de schamelheid dragen, *tjaping*; — der jongens voor de schamelheid, *palar-palaran*.

Vier — en, *empat boewah rangin*.

Met — en een spiegelgevecht leveren dat vreesselijk is om te zien, *bermais rvingin terlaloe hhebat lakoenja*.

God is mijn —, *bahoewa Allah djoewa perlindoengan hamba*.

— eener schildpad, *sisig*; *koelit penjoe*.

Iets in zijn — voeren, *bernijat apa-apa*.

Schilddrager, m. *hamba jang memawa pariséj*.

Schilder, m. *pandéj gambar*; *penoelis*; *toekang soengging*; *toekang gambar*.

Klad —, *toekang tjat*, L.; *toekang djangang*.

Schilderachtig, b. n. *sabagéj gambar*; *indah-indah seperti didalam gambaran*.

Schilderen, b. w. *toelis gambar*; *menggambarkan*; *mentapawoerkan*; *naqsj*, Ar.; *mingasjkan*.

Kleedjes —, indoopen, nadat de figuren met gesmolten was op het katoen zijn afgegoten, *batig*.

Bloemen —, *soengging*, Jav.

— op linnen of doek, figuren met de naald maken, *loekis*.

Uit het hoofd —, *toelis gambar dari pada ingatan.*
 Grof—, klad—, *taroh tjat*, L.; *laboerkan dengan djanang*; *loeloet djanang.*
 —, eene levendige beschrijving geven, *menjoeratkan sabagéjé hidoep.*
Schilderhuis, o. roemah (pondoq, tempa) *lelaboeng.*
Schilderij, vr. *gambar*; *gambaran*; *toelisan*; *loekisan*; *taçwvr*, Ar.
Schilderijkabinet, o. *tempat perhimpoeanan gambar.*
Schilderijkoopeer, m. *orang djoewal beli gambar.*
Schildering, vr. *toelisan gambar.*
Schilderkunst, vr. *'ilmoe gambar*; *'ilmoe menoelis gambar.*
Schildersambacht, o. *pekerdjaän toekang tjat*, zie *Schilder.*
Schildersezel, m. *koeda-koeda pandéj gambar.*
Schilderwerk, o. *gambaran*; *awan.*
 Grof —, *barang jang ditjat (ditaroh tjat).*
Schildknaap, m. *pendjawat sendjata*; *pendjawat pariséj*; *sakéj*, (d. i. een volgende van grooten).
Schildpad, vr. *zee—*, *penjoe*; *katoeng*; *bijoko*; *soelahfát*; Ar.
 Land—, *koera-koera*, *koekoera.*
 Grootte land—, *boeloes.*
 Witachtige —, *labi-labi.*
 Kleine land—, *baning.*
 Een bijzondere soort van —, *lakarlakar.*
 —, o. schild der —, *sisiq penjoe*; *karap*; *karat*; *tataroega*, Port.; *tatroega toetroegoeh*, verb.
 Een —den kam, *sisir sisiq penjoe.*
Schildpadden, b. n. *penjoe*; *sisiq penjoe.*
Schildpadden, b. w. *membowal sabagéj sisiq penjoe*; *békin kaja sisiq penjoe*, L.
Schildpadsei, o. *telor penjoe.*
Schildvisch, m. *ikan pisang.*
Schildvleugelig, b. n. *bersajap sisiq.*
Schildvormig, b. n. *saroepa pariséj.*
Schildwacht, vr. *post*, *tempat lelaboeng (pengawal; sekilwak, verb.)*
 —, *persoon*, *die op — staat*, *lelaboeng*; *pengawal*; *sekilwak*, verb.
 Verloren —, *pengawal jang kahilangan*; *lelaboeng jang kena bahaja jang sangat.*
Schilfer, vr. *serpi.*
 — op het hoofd, *kelamoemoer*; *goerap*; *toembéj*, *katoembéj.*
 —, *plaatje*, *perada tigis*; *badija.*
 — van ijzer, *serboeg besi*; *serpi besi.*
Schilverachtig, b. n. *berkeloepaq*; *berkelamoemoer.*
Schilferen, o. w. (van het vel,) *keloepaq*, *mengeloepaq.*
 —, (van iets dat geschonden is,) *serpi.*
Schilfering, vr. *hhal mengeloepaq.*
Schilfertje, o. *lovertje*, *badija.*

Schillen. o. w. *koepas*, *mengoepas*; *mangoelikan*; *koebaq.*
 Een areeknoot —, (met eene schaar,) *koepas pinang.*
 Eenen boom —, *keloepas pohon.*
 Eene kokosnoot —, *ontbolsteren*, *koebaq kalapa*, L.; *koebaq boewak njijoer.*
Schilling, vr. *hhal mengoepas.*
Schim, vr. *schaduw*, *bajang*; *bajang-bajang*, zie *Schaduw.*
 —, *geestverschijning*, *hantoe.*
 —, *spooksel*, *chajál*, Ar.; *maja*, Sanskr.
Schimmel, vr. *lapoeg*; *djamoeran*; *koelat.*
 Met —, *duf*, (van rijst,) *basi*, L.
Schimmel, m. *paard*, *koeda daoeg.*
Schimmelachtigheid, vr. zie *Schimmelig.*
Schimmelen, o. w. *berlapoeg*; *kena basi*, L.; *djamoeran.*
 Doen —, *berlapoegkan.*
Schimmelig, b. n. *kena lapoeg*; *berlapoeg.*
Schim, m. *sindiran.*
 —, zie *Bespotting*, *Hoon*, *Smaad.*
Schimpachtig, b. n. *bersindiran.*
Schimpbrief, m. *soerat sindiran.*
Schimpelijk, bijw. *atas peri jang mentjelakan.*
Schimpfen, o. w. *sindir*, *menjindir*; *mentjampah.*
 Op iemand —, *menjindirkan orang.*
Schimpend, b. n. *schimpig*, *jang mentjelakan*; *katjelaän.*
Schimper, m. *penjindir*; *penjampah.*
Schimplust, m. *soeka menjindir.*
Schimpnaam, m. *nama sindiran.*
Schimprede, vr. *perkataan sindiran.*
Schimpschrift, o. *soerat sindiran.*
 Een — *schandvlekt den schrijver*, *maka soerat sindiran itoe mentjelakan penjoeratnja.*
Schimpschrijver, m. *penjoerat sindiran.*
Schimpswijze, bijw. *atas peri sindiran.*
Schimptaal, vr. *bahasa sindiran.*
Schimpwoord, o. *kata.*
Schinde, vr. *koelit pohon.*
Schinden, b. w. *het vel afstroopen*, *keloepas*; *kèsèt*, L.
Schinder, m. *toekang kèsèt.*
Schink, m. *paha babi.*
 —, *dijbeen*, *paha.*
Schinkelvel, o. *koelit paha.*
Schip, o. *kapal*; *perahoe*; *baktra*, zie *Vaartuig.*
 Een *driemast—*, *kapal tiga tijang.*
 Oorlog—, *kapal perang.*
 Wacht—, *kapal djaga.*
 Chineesch —, *djoeng*, *adjoeng*; *wangkang.*
 Koninklijk —, *pelang*; *lantjang.*
 Zee—, *kapal laet.*
 Een buitengewoon groot —, *ark*, *baktra.*
 Een *driedeks—*, *kapal tiga tingkat.*

Een lek —, *kapal jang botjor*.
 Een bemast —, *kapal jang bertjang*.
 Een beschadigd —, *kapal jang roesaq*.
 Een binnenlandsch —, *kapal koesta*.
 Een — te water brengen, *toeroenkan kapal dari kalangan (béroq, L.)*.
 Een rank —, *perahoe lampij*.
 Een van de wormen doorknaagd —, *kapal jang dimakan kapang*.
 Een gehuurd —, *kapal jang diséwa*.
 Een gestrand —, *kapal jang terdampar*.
 Een snelzeilend —, *kapal jang ladjoe sakali*.
 De grootte van een —, *besarnja kapal*.
 Een overhellend —, *kapal jang singit*.
 Het — helt over, *kapal singit*.
 Een hoog opgeboeid —, *kapal jang ditimbo tinggi*.
 Een schip kommandeeren, *memarèntahkan kapal*.
 Een ten anker liggend —, *kapal jang berlaboeh*.
 Een — dat afvalt, *kapal jang simpang*.
 Een ongeboeid —, *kapal jang tiada ditimbo*.
 Een overladen —, *kapal jang tersarat*.
 Een stuurlastig —, *kapal jang berat pada boeritan*.
 Een — dat voor het anker rijdt, *kapal tahar*.
 Een — dat aan den grond zit, *kapal jang sanggat*.
 Een voorlastig —, *kapal jang berat haloewan*.
 Een — van leeftocht (proviand) voorzien, *membekalkan kapal*.
 Een, door zeeroovers genomen —, *kapal jang dirompag badjaq; kapal jang kena badjaq; kapal jang diambil perompag*.
 Waar men voor sloop komt, moet men voor varen, *barang jang ditjakap (disanggoep) itoe hendaq (mesti) dikerdjakan*.
 Een gekoperd —, *kapal jang berlapis tambaga; kapal jang bertambaga*.
Schipbèk, m. *djoenggoer, djoegoer*.
Schipboom, m. *galah*.
 Met den — duwen, *toelaq galah*.
Schipbreuk, vr. *karam, karaman*.
 — lijden, *kena karam; dampar*.
Schipbreukeling, vr. en m. *orang karam; orang jang kena karam; karaman*.
Schipbrug, vr. *djembatan perahoe*.
Schiploon, m. en o. *oepah moewatan kapal*.
Schipper, m. *djoeragan; kapitan, Eur; nachoda; wawang, pawang, poewawang*.
Schipperen, b. w. regelen, *atoerkan; kerdja*.
 —, o. w. *djadi; berlakoe*.
Schipperij, vr. *pelajaran*.
Schippersboom, m. *galah*.
Schippersnecht, m. *boedjang djoeragan perahoe, L.; hamba nachoda*.

Schipperstaal, vr. *bahasa djoeragan*.
Schippersvrouw, vr. *bini nachoda; bini djoeragan*.
Schipzand, o. *pasir toelaq bara*.
Schitteren, o. w. *tjemerlang; djerlang; gelap, gemilap, gemirlap, gemirlapan; perling, teperling; temaram; bekilap, L.; zahrá, Ar*.
 —, *glinsteren, gilang-gemilang*.
 — als de sterren aan den hemel, *gemirlapan seperti bintang di langit*.
 Haar glans was zeer —de, *tjahajanja terlaloe terang temaram*.
 —d juweel, *retna zahrá*.
 —de wapens, *sendjata jang tjemerlang*.
 De stralen der zon —, *maka sinar matahari itoe gemirlapan roepanja*.
 —der, *adjla, Ar; lebih tjemerlang*.
 Een —d kleed, *pakéjan jang gemirlapan*.
 —, *flikkeren, uitschieten, saboeng*.
Schitterglans, m. *tjahaja jang gemirlap; tjaja jang bekilap, L*.
Schitterlicht, o. *terang temaram; terang bertjaja*.
Schob, vr. *sisiq, zie Schub*.
Schobbe, vr. zie **Schub**.
Schobbejak, m. *bedelaar, orang mintaminta*.
 —, *deugniet, risaw; gèbana; bangsa, L.; telédor; boenoehan*.
Schobben, o. w. zie **Schubben**.
 Zich —, *gosog diri; garoeg diri*.
Schobbig, b. n. zie **Schubbig**.
Schoeien, b. w. *pakéj sepatoe*.
 —, zie **Beschoeien**.
 Zij — allen op ééne leest, *maka marika-itoe-poen samoewa soedah moewáfaqat; dija orang samoewa soedah berpakat, L*.
 Men moet ze niet alleen op ééne leest —, *maka samoewa orang itoe djangan dipandang rata*.
Schoeing, vr. *hlál pakéj sepatoe, zie Schoeien*.
 —, zie **Beschoeing**.
Schoeiplank, vr. — in de timmjen, *papan kolong*.
 — eener beschoeing, *papan ambaroe*.
Schoeisel, o. *voetzolen, tjarpoe*.
 Houten — met eenen lederen reep over den blooten voet, *bagéjag*.
 Houten — der priesters en voornamen personen, *tarompah* (d. i. een plankje met kloosen van anderen en eenen knop, die tusschen de voorste teenen wordt vastgeklemd).
Schoelje, m. zie **Schelm**.
 Die —! *si tjilaka!*
Schoen, m. *sepatoe; kawtz, Ar; padoeka, Sansk*.
 De —en aandoen, *memakéj kawtz; pakéj sepatoe*.
 Wijde —en, *sepatoe jang longgar*.
 Nauwe —en, *sepatoe jang sesaq*.

Schoenband, m. *pita (fta) sepatoe*.
Schoenborstel, m. *sikat kawtz*; *boender sepatoe*, L.
Schoendraad, m. *benang sepatoe*.
Schoenlappen, b. w. zie **Lappen**.
Schoenlapper, m. *toekang tambal sapatoe*, L.
Schoenleër, o. *koelit sepatoe*; *koelit kawtz*.
Schoenleest, vr. *kaleboet*, Jav.
Schoenmaker, m. *toekang sepatoe*; *pan-déj kawtz*.
Schoenmakersambacht, o. *pekerdjaän toekang sepatoe (kawtz)*.
Schoenmakersbaas, m. *pan-déj kawtz*; *toekang sepatoe*, L.
Schoenmakersgaren, o. *benang toekang sepatoe*, L.
Schoenmakersjongen, m. *boedjang toekang sepatoe*, L.
Schoenmakerswinkel, m. *kedéj pan-déj kawtz*; *tempat toekang sepatoe*, L.
Schoener, m. *schooner (vaartuig)*, *sekoener*, verb.
Schoenpoetser, m. *toekang gosog sapatoe*, L.
Schoenriem, m. *tali kawtz*; *tali sepatoe*.
Schoensmeer, o. *tinta sepatoe*.
Schoenwinkel, m. *kedéj (toko) orang djoewal sepatoe*, (kawtz).
Schoffeerder, m. *orang jang menggagahi*; *orang jang meroegoel*.
Schoffeeren, b. w. *menggagahi*; *meroegoel*.
Schoffeering, vr. *hhäl meroegoel*.
Schoffel, vr. *Inlandsch werktuig*, *tadjaq*; *penjoesoer*; *arit*, L.
Schoffelen, b. w. *babat*; *menadjaq*.
Schoft, m. *lompe vliegél*, *orang pengkoeë*; *orang gobloq*, L.
 —, *werktijd*, vr. en o. *saperapat hari*, L.; *saperempat hari*.
 —, vr. *bovenste deel van den rug*, *goemba*.
Schoftachtig, b. n. *pengkoeë*; *gobloq*, L.; *kasar*.
Schoften, o. w. *berhenti kerdja barang satoe djám*.
Schofttijd, m. *wagtoe berhenti kerdja*.
Schok, m. *goentjangan*; *penoemboekan*.
 — *van eenig voorwerp dat tegen iets stuit*, *soentoehan*; *kalanggaran*.
 De — *van een schip*, dat op eene klip zeilt, *soentoehan kapal jang kena karam*.
 De — *eener aardbeving*, *goentjangan gempá*.
 De — *der aardbeving was zoo hevig dat ik omgeworpen werd*, *maka goentjangan gempá itoe-poen saktijan sangat*, *hingga akoe direbahkan*.
 — *ken van de zee krijgen*, *dipoekoel ombaq*.
Schok, o. *zestigtal*, *vijf dozijnen*, *enam poeloeh*; *lima losin*.

Schokken, b. w. *soentoeë*; *goentjang*; *gojang*.
 —, fig. *mengharoekan*.
 —, o. w. *dibanting*.
 Wij *schokten geweldig met het rijtuig*, *maka kita-orang dibanting karéta terlaloe sangat*.
 —, b. w. *djoewal enam poeloeh pada sakali*.
Schokking, vr. *soentoehan*; *goentjangan*.
Scholen, o. w. *berkoempoel*; *berhimpoen*; *berkawan*.
Scholier, m. *moerid*, Ar.; *anaq beladjar*; *anaq sekolah*, L.; *peladjar*.
Scholieren, b. w. *mengadjar*.
Scholpen, o. *kabelen*, *rijaq*.
Schommel, m. *ajoenan*; *djoemplangan*; (het eerste woord wordt ook van eene wieg en het tweede van eene wipplank gezegd).
Schommelen, b. w. *wiegen*, *mengajoen*.
 —, *schoppen met eenen schommel*, *dangang*; *doendangan*.
 —, *schudden*, *menggojang*; *menggoentjang*.
 —, o. w. *gojang*, *bergogjang*; *goentjang*, *bergogentjang*.
 —, *overhoop halen*, *katjoq*.
 —, *zoeken*, *tjahari*, *tjari*.
Schommeling, vr. *galangan*; *goentjangan*.
 —, *het schommelen*, *penggoentjangan*, *penggojangan*.
Schommeltouw, o. *tali ajoenan*.
Schompermullen, b. w. zie **Meesmullen**.
Schongel, m. zie **Schommel**.
Schongelen, b. w. zie **Schommelen**.
Schongeling, vr. zie **Schommeling**.
Schonk, m. *toelang*.
 Een drooge —, *toelang kering*.
Schoof, vr. *ikat padi*; *berkas*.
Dubbele —, *gèdèng*; *doewa ikal*.
 En het bovenste van het riet maakte hij tot schoven, *dan poetjoeq lalang itoe-poen diberkasi*.
Schooien, b. en o. w. *minta-minta*.
Schooier, m. *orang minta-minta*, *geibana*.
School, vr. *sekolah*, L.; *tempat beladjar*; *tempat mengadji*.
 — *om de godsdienst te leeren*, *lan-gar Perz.*; *langgar*, verb.
 Ter — *gelegd worden*, *diperadjarkan*; *dikirim di sekolah*, L.
 — *gaan*, *pegi di sekolah*, L.; *pergi mengadji*.
 Hooge —, *midras*, Ar.; *madrasat*, Ar.
 De geheele —, *segala moerid*.
 Naar de — *gaan*, *pegi di sekola*; L.; *naik langgar*.
 De — *gaat aan*, *pengadjian (pengadjaran) moelai*.
 De — *gaat uit*, *soedah berhenti pengadjian*; *maka anaq kaloewar dari sekolah*, L.

Uit de — gaan, *kaloewar dari sekolah*, L.; *toeroen langgar*.

Schoolatlas, m. *boekoe kart jang dipakéj di sekolah*, L.; *kitab peta jang dipakéj pada midras (tempat beladjar)*.

Schoolbehoefden, m. *meerv. segala perkakas sekolah*, L.

Schoolboek, o. *boekoe sekolah*, L.; *kitab pengadjian*.

Schoolbord, o. *papan toelis*.

Schoolgebouw, o. *tempat pengadjian; roemah sekolah*, L.

Schoolgeld, o. *oewang pengadjian; oewang sekolah*, L.

Schoolgezel, m. *teman beladjar; teman mengadji*.

Schoolhouder, m. zie *Schoolmeester*.

Schooljaar, o. *tahoen pengadjian; tahoen peladjaran*.

Schoolkind, o. zie *Scholier*.

Schoolmeester, m. *schoolhouder, pengadjar; goeroe; kapala madrasat; mester, verb.*

Schoolmeesterschap, o. *djabatan pengadjar (goeroe); pekerdjaan goeroe*.

Schoolopziener, m. *djoeroe pariksa sekolah*, L.

Schoolsch, b. n. *tjara sekolah*, L.; *tjara midras*.

Schooltijd, m. *tempo sekolah*, L.; *waqtoe pengadjian*.

Schooltucht, vr. *tartib midras; siksa di sekolah*, L.

Schoolvrouw, vr. *schoolmatres, perampoeuan jang pegang sekolah*, L.

Schoolwerk, o. *pekerdjaan sekolah*, L.; *pekerdjaan midras (pengadjian)*.

Schoolwèzen, o. *peri hhal segala midras (madrasat); kalakoean segala sekolah*, L.

Schoon, b. n. en *bijw. presih; bresih; tjerija; soetji; djernih; bening*, L.; *poetih; djamil*, Ar.; *hhasan*, Ar.; *élog; biséj; bagoes; perméj*.

Een — bord, *piring bresih*, L.

— e handen, *tangan bresih (tjerija)*.

Een — kleed, *kain soetji*.

Hij heeft — e handen, *tjerija tangannja*.

— water, *aer djernih; aer bening*, L. (*bresih*, L.).

— papier, *garthas poetih*.

— maken, *membresihkan; békin bresih*, L.

L.

Gedurig — maken, — houden, *lingan*.

—, *fraai, bevallig, biséj; baik; moedjtis*, Ar.; *perméj; bagoes; élog; molig*.

Zeer —, *fraai, soemandi*.

Een — uiterlijk, *roepa bagoes*.

—, *luisterrijk, bahár*, Ar.

Zij heeft een — gelaat, *élog parasnja*.

— e oogen, *mata biséj (bagoes, L.)*.

Eene — e hand schrijven, *toelis bagoes*, L.

Een — e boezem, *pankoe jang perméj*.

Het — e geslacht, *bangsa perampoeuan; bangsa jang élog*.

Eene — e stem, *soewara jang merdoe*.

Een — feit, *perboewoatan jang baik (indah-indah)*.

Zijn rijst staat —, *padinja bagoes*, L.

Hij heeft het — opgegeten, *maka tja soedah makan habis itoe sameowa*.

—, *alhoewel, ofschoon, djikalaw . . . sakalipoen; maski*, L.

Schoonbroeder, m. *ipar laki-laki*.

— van den echtgenoot, *biras laki-laki*.

Schoon dochter, vr. *menantoe perampoeuan*.

Schoondruk, m. *tjitaq jang sabelah*, L.; *tera jang sabelah*.

De — en weêrdruk, *tjitaq sabelah-menjabelah*.

Schoone, vr. *perampoeuan jang élog parasnja*.

Schoonen, b. w. zie *Reinigen*.

Schooner, m. zie *Schoener*.

Schoonheid, vr. *kaelokan; kabagoesan*, L.; *djamal*, Ar.

Uitmuntende in —, *bahri*, Ar.

Schoonmaakster, vr. *perampoeuan jang menjoetji roemah*.

Schoonmaken, b. w. *békin bresih*, L.; *membresihkan; menjoetjikan*.

Schoonmoeder, vr. *mentoewaq perampoeuan; mertoewa perampoeuan*, L.

— van den man, *bisan perampoeuan*.

Schoonprater, m. *pemboedjoeg*.

Schoonschijnend, b. n. *roepa élog; roepa bagoes*, L.; *tláhrnja élog*.

—, *bijw. atas peri jang élog*.

Schoonvader, m. *mentoewaq laki-laki; mertoewa laki-laki*, L.

— van den man, *bisan laki-laki*.

Schoonzoon, m. *menantoe laki-laki; mantoe*, L.

Tot — krijgen, *bermenantoe kan*.

Schoonguster, vr. *ipar perampoeuan*.

Schoor, m. *stut, kajoe penoengkat; toendjang* L.; *kajoe toendjang; djeréja*.

Eenen — tegen eenen muur zetten, *menoendjang tembog*.

Deze pilaar dient tot — van dezen muur, *maka tijang ini menoendjang tembog ini; maka tembog ini ditoendjang tijang ini*.

Schoorbalk, m. *tijang toendjang*, L.; *tiang menoengkat*.

Recht overeind staande —, *djeréja*.

Schoorpaal, m. zie *Schoor*.

Schoorsteen, m. *pantjoeran asap; perasapan*. (De Inlanders hebben geene schoorsteenen; men vindt ze alleen in de keukens van sommige Europeanen, buiten 's huis).

Schoorsteenveger, m. *orang menjapoe pantjoeran asap*.

Schoorvoeten, o. w. *berdjalan perlahan-lahan*.

Schoorvoetende, b. n. en *bijw. dengan malas; dengan tiada soeka*.

Iets — doen, *kerdja apa-apa dengan malas*.
Schoot, m. van een zeil, *kelat kaki; kelat bawah*.
 Met stijf staanden —, *tegang kelat*.
 Den — vieren, *hoeloerkan kelat dibawah*.
 Iemand den — vieren, *beri bébas pada orang*.
 De — en laten loopen, *lepaskan kelat dibawah*.
Schoot, m. bocht van het onderlijf, *pangkoe; riba; ribaän*.
 Op den — zitten, *doedoeq di pangkoe (ribaän); diriba*.
 Op den — houden, *memangkoe; meriba*.
 Het werd door haar op den — gehouden, *seraja diribanja*.
 De — der aarde en der zee, *poesat boemi dan laet*.
 —, zie **Baarmoeder**.
Schootgat, o. (scheepsw.) *lobang tali kelat kaki*.
Schoothondje, o. *andjing ketjil sakali*.
Schoothoren, m. (scheepsw.) *hoedjoeng kaki lajar*.
Schootkind, o. *anaq jang diriba*.
Schootsvel, o. *koelit jang dipakéj toekang kajoe dan toekang besi itoe didepan pangganganja*.
Schootvrij, b. n. zie **Schotvrij**.
Schootwater, o. *aer soengéj jang masoq di laet*.
Schooven, b. w. *mengikat padi*.
Schooverzeil, o. *lajar agoeng; lajar besar*.
Schop, m. zie **Schommel**.
Schop, m. met den voet, *tendang*, zie **Schoppen**.
Schop, vr. schup, *penjoedoeq; tjop*, (vermoedelijk verb.).
 —, lepel om iets te roeren, *katjoh*.
Schoppen, o. w. zie **Schommelen**.
Schoppen, b. en o. w. met den voet, *tendang*.
 Nu schopte hij den wagen weg, *maka laloe ditendangkan ratanja*.
 —, achteruitslaan, zoo als de paarden, *sépaq*.
 —, met de voorpooten, *terdjang*.
 —, slaan en zich nederwerpen (van paarden), *merontog*.
Schopper, m. *jang menendang*.
Schopping, vr. *penendangan*.
Schor, b. n. *seraq; paraw*.
 Eene —re stem, *soewara jang seraq*.
 Een — geluid, *boenji jang paraw*.
 —, bijw. *dengan soewara jang seraq*.
Schorbuut, vr. zie **Scheurbuik**.
Schoren, b. w. *menoengkat; toendjang*, L.
Schorheid, vr. *kaserakan*.
Schoring, vr. *hhäl menoengkat; penoengkatan; penoendjangan*.
Schorpioen, m. *kaladjengking, kalatjengking; kala*.

—, van den dierenriem¹, *kala*.
Schorpioenbloem, vr. (epidendrum) *anggrèg; boenga kastoeri*.
 —, (epidendrum scriptum) *boenga poeteri; boenga bidjadar*.
Schorpioenvlieg, vr. (panorpha) *lalat katoengan*.
Schorre, vr. *tanah pasisir*.
Schorremorrie, vr. *orang boesoq sakali*.
Schors, vr. *koelit kajoe*.
 De buitenste —, *koelit jang diloewar*.
 De binnenste —, *koelit jang didalam*.
 Zonder —, *tiada berkoelit*.
Schorsen, b. w. *ontschorsen, boewang koelit; koepas; keloepas*.
 —, uitstellen, *tangoehkan*.
 Iemand in zijn ambt —, *berhentikan djabatan saorang*.
Schorsing, vr. *uitstel, pertangoehan*.
 —, ophouding, *stiland, perhentian*.
Schorsmullen, o. w. *senjoem, tersenjoem*.
Schort, o. *voorschot, skortji*, verb.
 — der naakt gaande volkeren, *polar-polaran; tapih; sidaka, Tern*.
 —tje, dat men tusschen de beenen doorhaalt, *tjawat*.
 — van vijf kubieten lang en een span breed, *lintjangan*.
Schorten, b. w. (schorsen) *berhentikan*.
Schorten, o. w. *haperen, deren, koerang*.
 Wat schort u? *apa koerang*.
 Er schort niets aan, *tiada koerang apa-apa*.
Schorting, vr. *beletsel, barang kasangkootan; penegahan*.
Schot, o. *penembaq*.
 —, snelle gang, *djalang ladjo; djalang tjepat*.
 Dat vaartuig maakt —, *itoe perahoe ladjo djalannja*.
Schot, o. *beschot, pagar; dinding*.
 Ergens een — voor steken, *menegahkan barang apa-apa*.
 —, kot, *kandang*.
Schot, o. zie **Schatting, Belasting**.
 — en lot opbrengen, *membawa segala oepeti jang ditoentoel*.
Schotbeest, o. *binatang jang ditamboekan didalam kandang*.
Schotdak, o. *atap kandang*.
Schotdeur, vr. *pintoe kandang*.
Schotel, m. *piring; pinggan*.
 Een diepe —, *piring dalam*.
 Een groote —, *bak, blad, thabaq; Ar*.
 Een platte —, *piring tjèpèr; pinastan*.
 Een groote — met eenen voet, *blad, karikal; talam*.
 Een gouden —, *karikal emas*.
 —, gerecht, *sadjian*.
 Een groote platte —, *kapar*.
 Een — rijst, *sadjian nasi*.
 Groote koperen —, (blad) *pahar*.
Schoteldoek, m. *kain sékat piring*.
Schotelen, b. w. *taroh di piring*.

Schotellikken, o. w. *menginding*.
Schotellikker, m. *penginding*.
Schotelrand, m. *pinggir piring*.
Schotelrak, o. *tempat piring*; *tarohan piring*; *para-para*.
Schotelstruik, m. *daoen mangkoq*.
Schotelkje, o. *piring ketjil*.
 Aarden —, dat met olie en een pitje als lampje dient, *djaloepea*.
 Kopjes en —s, *mangkoq piring*.
 Een rond aarden —, *tjoeq*.
Schotelwater, o. *àdr tjoetji piring mangkoq*.
Schots, vr. een stuk ijs, *sapotong àdr batoe*; *sapanggal djemad*.
Schotschrift, o. *soerat sindiran*.
Schotvarken, o. *babi kandang*; *babi jang ditamboekan*.
Schotvrij, b. n. *loepoet dari pada penèmbaq*; *diloewar penèmbaq*.
 —, *onkwetsbaar*, *kebal*; *betoewah*, L.
Schouder, m. *bahoe*; *poendaq*, L.
 Iets op den — dragen, (met eenen draagstok), *pikoel*.
 Iets met meer dan eenen man op den — dragen, *oesoeng*; *gotong*, Jav.
 Het geweer op — hebben, *pikoel bedil*.
 Iets op zijne —s nemen, *tangoeng apa-apa*.
 Kinderen schrijlings op den — dragen, *djoelang*.
 Iemand over den — aanzien, *kerling dengan èkor mata*.
Schouderader, m. *oerat bahoe*.
Schouderband, m. *tali bahoe*; *sandang*.
Schouderbeen, o. *toelang bahoe*; *toelang poendaq*, L.
Schouderbeenshoofd, o. *kapala toelang bahoe*.
Schouderblad, o. *balikat*; *toelang karoeng*.
Schouderbladsholte, vr. *lekoqnja balikat*.
Schouderbreuk, vr. *patah bahoe*; *patah poendaq*, L.
Schouderen, b. w. *pikoel*, zie **Schouder**.
 Het geweer —, *pikoel bedil*.
Schouderhoek, m. *hoedjoeng bahoe*; *hoedjoeng poendaq*, L.
Schouderhoogte, vr. *atasnja bahoe*.
Schouderjicht, vr. *sengal bahoe*; *sakit poendaq*, L.
Schouderlap, m. *tampal bahoe*; *tambal poendaq*, L.
Schouderkwast, m. *koewas*, verb.; *djamboe-djamboe bahoe*.
Schoudermantel, m. *selindang*, (Inl.).
Schouderstuk, o. *sapanggal bahoe*; *sapotong poendaq*, L.
Schoudertje, o. *bahoe ketjil*; *poendaq ketjil*, L.
Schout, m. *sekot*, verb.; *toemenggoeng*, (Inl.); *kawal*.

De oppassers van den — hebben hem *gevat*, *maka oepas sekot soedah tangkap dija*.
Schout-bij-nacht, m. *sekot-bi-nag*, verb.
Schoutambt, o. zie **Schoutschap**.
Schoutschap, o. *djabatan toemenggoeng*; *pekerdjaan sekot*, L.
Schoutsdienaar, m. diender, agent, *oepas sekot*, L.; *oepas toemenggoeng*.
Schoutsrol, m. *daftar perkara sekot*.
Schouw, vr. pont, *sasaq*, zie **Pont**.
Schouw, b. n. zie **Schuw**.
 —, vr. *beziichtiging onderzoek*, *pemariksaan*.
 De — der koffietuinen, *pemariksaan kebon kopi*.
 —, m. zie **Schoorsteen**.
Schouwburg, m. *kamidi*, Eur., L.
 —, zie **Schouwtooneel**.
Schouwburgbezoeker, m. *orang non-ton kamidi*, L.
Schouwen, b. w. *onderzoeken*, *pariksa*.
 Een lijk —, *pariksa majit*.
 Een vermoord lijk —, *pariksa bangkéj orang*.
 —, zie **Schatten**.
Schouwer, m. *djoeroe pariksa*.
Schouwerman, m. *soeroehan djoeragan*.
Schouwing, vr. *pemariksaan*.
Schouwman, m. *pontvoerder*, *toekang tambangan*.
Schouwplaats, vr. *nanlong*; *pangoeng*.
Schouwrecht, o. *oewang tambangan*.
Schouwspeelster, vr. (Chin.) *anag wajang Tjina*.
Schouwspel, o. *Inlandsch* —, *wajang*; *tamasja*, Perz.
 — met figuren van leder —, *wajang koelit*.
 Chineesch —, *wajang Tjina*.
 —, *vertooning*, *kalihatan*.
Schouwspeler, m. *dalang*; *orang main wajang*.
Schouwspeldichter, m. die de *wajang improviséer*, *dalang*, Jav.
Schouwtooneel, o. *Chineesch* —, *wajang Tjina*.
 —, *Chineesche schouwburg*, *pangoeng wajang*.
 — der natuur, *kalihatan chilgat*.
 —, *openbare vertooning*, *vermakelijkheid*, *termasa*, verb. van *tamasja*.
Schouwtoeren, o. *uitkijktoren*, *martjoe*.
 Op eenen — klimmen, *naik kaaitas martjoe*.
Schouwvoerder, m. *toekang perahoe*; *toekang tambangan*.
Schraag, vr. *koeda-koeda*.
 —, zie **Stut**.
Schraaghout, o. *kajoe koeda-koeda*; *kajoe toendjang*, L.
Schraagswijze, *bijw. saroepea koeda-koeda*.
Schraal, b. n. *mager*, *koeroes*; *djahat*.

Een schrale grond —, *tanah koeroes; tanah djahat.*
 Een schrale tijd, *tèmpo mahal*, L.; *masa kasoekaran; waqtoe gaht*, Ar.
 De rijst staat —, *maka padi itoe koeroes; itoe padi koeroes*, L.
 —, *bijw. dengan koeroes.*
 Schrale wind, *angin kering; angin panas.*
 —, *dun, seni.*
Schraalhans, m. *orang kikir sakali.*
Schraalheid, vr. *magerheid, kakoeroesan.*
 —, *droogte, kakeringan.*
 —, *dorheid, gaht*, Ar.; *kakeringan.*
 —, *schaarsheid, kakoerangan.*
Schraaltjes, *bijw. atas peri jang papa; dengan miskn.*
Schraapachtig, b. n. *kikir; loba.*
Schraapachtigheid, vr. *peri jang kikir (loba).*
Schraapachtiglijk, *bijw. dengan kikir; atas peri jang loba.*
Schraapijzer, o. *besi kikis; besi penggaroeg.*
Schraapmes, o. *pisaw kikis.*
Schraapsel, o. *kikisan; kerikan.*
Schraapzucht, vr. *peri kikir; thama' akan harta.*
Schraapzuchtig, b. n. *kikir; loba.*
 En, —, *geene uitgaven voor zijn land wil doen, dan kikir tiada maoe membe-landjakan atas negerinja.*
Schrab, vr. *krab, bekas garoeg; bekas garis.*
 Eene lange —, *bantang*, L.
Schrabben, b. w. *eene schrab of een teeken geven, garis; goris.*
 De aarde —, *eene schrab in den grond maken, menggaris tanah.*
 De aarde met de klauwen —, *(krabben), menggaris tanah.*
 —, *afschrapen, kikis.*
 —, *zoo als de honden en sommige vogels, tjakar.*
 — *met een scheermes, tjoekoer.*
 — *met de nagels, garoeg; garoeg*, L.
Schrabber, m. *jang menggaris*, zie **Schrabben**.
 —, *werktuig, pengkikis; penggaris; penggaroeg.*
Schrabbing, vr. *penggarisan; penggajisan; pentjakaran; pengkikisan; penggaroekan*, zie **Schrabben**.
Schrabsel, o. *kikisan.*
Schrafelaar, m. zie **Gierigaard**.
Schrafelen, b. w. zie **Bijenschrappen**.
Schragen, b. w. *menoengkat; toendjang*, L.
 —, *helpen, toeloeng; bantoe.*
Schraging, vr. *penoengkatan; penoendjangan.*
Schram, vr. *bekas garoeg*, L.; *litjit; bekas garis.*
 —, *lichte wond, loeka sedikit.*
Schrammen, b. w. *menggaroeg; menggaroeg*, L.
 Zich —, *kenu garoeg*, L.; *dijaroeg.*

—, *schaven, berèt*, L.
Schramp, vr. zie **Schram**.
Schrander, b. n. *tjerdig; 'arif*, Ar.; *mahir*, Ar.; *reti*, L.
 Hij is een — en *bedachtzaam mensch, maka ialah orang 'arif bidjaqsana.*
 Hij heeft een zeer — *verstand, maka terlaloe terang 'aqal-boedinja.*
Schranderheid, vr. *peri jang tjerdig; katjerdikan; peri jang 'arif; nathas*, Ar.
Schranderlijk, *bijw. dengan 'aqal boedi; dengan 'arif; dengan tjerdig.*
Schranken, b. w. *memagari; békis pagar koeliling*, L.
 De beenen —, *kruiselings over elkan-der leggen, lintangan kaki.*
Schransen, o. w. *mendemap; tjaroeg; gegaras*, L.
Schranser, m. *pendemap; orang gegaras*, L.
Schranserij, vr. *pendemapan.*
Schrap, b. n. *gereed, sedia; terlangkap.*
 —, *gereed zetten, sedijakan; langkapkan.*
 Zijne zinnen — *zetten, dengar baik-baik; ingat-ingat.*
 —, vr. zie **Schrab**.
 Eene — *door iets halen, uitwischen, boenoeh*, L.; *hapoeskan.*
Schrapen, b. w. *kikis; kajis; kerik*, L.
 Bijeen —, *koempoel.*
Schraper, m. *orang jang kikis.*
 —, *werktuig, pengkikis.*
 —, *vrek, orang kikir.*
Schrapping, vr. *pengkikisan; penggajisan.*
Schrapje, o. *garis ketjil.*
Schrappen, b. w. zie **Schrabben**.
 —, *doorhalen, boenoeh*, L.; *hapoeskan.*
 Men heeft zijnen naam op de lijst *geschrapd, maka namanja dibenoeh (dihapoeskan) di daftar.*
Schrapper, m. *orang jang menggaris.*
Schrapstel, o. *kikisan.*
Schravelen, b. w. zie **Bijenschrappen**.
Schrede, vr. *langkah; djangkah.*
 Honderd — *n doen, berdjalan saratoes langkah.*
 Hij ging met *rasschen* — *n, terlaloe tjepat djalanja.*
 Gij moet wel op uwe — *n letten, maka hendaglah engkaw memeliharaakan lakoe djalanmoes; loe mesti djaga baik-baik loe poenja lakoe djalan*, L.
Schreef, vr. *streepje, garis; baris.*
 Dat gaat buiten de —, *maka itoe terlaloe amat.*
 Ergens een — *je doorhalen, tiada harap lagi akan sasoeatoe barang.*
Schreefje, o. *garis ketjil.*
 Een — *vooruit hebben, diberi hhaq jang lebih besar.*
Schreeuw, m. *teréjaq; penjeroean.*
 Eenen — *geven, berteréjaq; seroe, menjeroe; roewah, meroewah.*

Een — ver, *saroeawan*: *karoewah*.
Schreeuwbeek, m. en vr. *orang berteréjaq*.
Schreeuwen, b. w. *berteréjaq*; *seros*; *roewah*; *terkan*; *beteréjaq*; L.
 Aanhoudend —, *berseroe-seroe*.
 —, *gillen van pijn*, *djerit*, *mendjerit*.
 Om hulp —, *berseroe minta ditoeeloeng*.
 Luidkeels —, *berteréjaq terlaloe keras*; *berseroe dengan soewara njaring*.
 Met veel volks te gelijk —, *petir*, *pentir*, *memetir*, *mementir*.
 —, *tieren*, *ingar-bangar*.
 Het schreeuwt, *maka itoe terlaloe amat*.
Schreeuwend, b. n. *erg*, *sangat*; *terlaloe amat*.
 Eene — e *onrechtvaardigheid*, *tlalam jang sangat*.
Schreeuwer, m. *orang jang berteréjaq*, (*berseroe*, *meroewah*).
 Het is een rechte —, *angas sadja bitjaranja*, L.
 —, zie **Pocher**.
Schreeuwerig, b. n. *berteréjaq sadja*; *berseroe-seroe*.
Schreeuwing, vr. *peneréjakan*; *penjeroean*.
Schreeuwleelijk, m. en vr. *orang angas sadja bitjaranja*, L.
Schreien, o. w. zie **Schreeuwen**.
 —, *krijten*, *weenen*, *tangis*, *menangis*.
 Snikkende —, *megah*.
 Eenen vloed van tranen —, *bertjoetjoeran aër mata*.
 Zachtjes, snuivende, *berintik menangis*.
 Van vreugde —, *menangis karana kasoekaan*.
 Uit medelijden —, *menangis dari pada belas kasihan*.
 — over, *tangiskan*.
 Hij schreit over den dood zijner gade, *ija tangiskan isterinya jang mati*.
 Te zamen —, *bertangis-tangisan*.
Schreier, m. zie **Schreeuwer**.
 —, *krijter*, *jang menangis*.
Schreierig, b. n. *lekas menangis*.
Schrepel, b. n. zie **Schraal**, **Mager**.
Schriel, b. n. zie **Schraal**.
 —, *armzalig*, *papa*; *miskin*, Ar.; *potol*, L.
 Een — onthaal, *perdjamoan miskin*.
Schrift, vr. de —, *alkitab*.
 De heilige —, *alkitab jang goedoes*.
Schrift, o. *toelisan*; *ragm*, Ar.
 Grof —, *toelisan kasar*.
 Fijn —, *toelisan halus*.
 —, *hand van schrijven* —, *chath*, Ar.
 Stijf —, *chath kakoe*.
 —, *schriftelijk bewijs*, *soerat tanda tangan*.
 Vlugs, los —, *chath lemboet*.
 Allerlei —en, *bagéj-bagéj soerat-soeratan*.
 Hij is door zijne —en beroemd, *maka masjhoerlah ija karana kitáb-kitábnya*.
Schriftelijk, b. n. *tersoerat*; *ditoelis*.

— *verbond*, *soerat perdjandjian*; *perdjandjian jang tersoerat*.
 Zich — verbinden, *berdjandji dengan soerat*.
Schrifteloos, b. n. *tiada poenja soerat tanda katerangan*.
 Schriftelooze overeenkomst, *perdjandjian jang tiada tersoerat*.
Schriftgeleerde, m. *penjoerat*; *katib*, Ar.; *orang 'alim*.
Schriftgeerdheid, vr. *'ilmoe kitáb*.
Schriftmatig, b. n. *berpatoetan dengan boenji alkitab*.
Schriftmatigheid, vr. *kapatoetan dengan boenji alkitab*.
Schriftuur, vr. *soerat katerangan*.
 — van eisch, *soerat da'wa*.
 —, de Heilige Schrift, *alkitab jang goedoes*.
Schriftuurlijk, bijw. zie **Schriftmatig**.
Schriftuurplaats, vr. *ajat*, Ar.; *naq dari pada alkitab*.
Schriftuurvast, b. n. *faham pada 'ilmoe kitáb*.
Schriftuurwoorden, o. meerv. *perkataän alkitab*.
Schrijdebenen, o. w. *kangkang*, *menangkang*.
Schrijdelings, bijw. *berkangkang*; *atas peri jang berkangkang*.
 — zitten, *berdjoelang*.
 — dragen, (*kinderen op den nek*, *heup*), *mendjoelang*.
Schrijden, o. w. *kangkang*; *mengangkang-kas*.
 Over eene bank —, *mengangkangi baléj*.
Schrijding, vr. *kangkang*.
Schrijfbehoefte, vr. *perkakas toelis*; *serba penjoerat*.
Schrijfboek, o. *boekoes toelis*, L.; *kitáb menjoerat*.
Schrijfboekje, o. *zakboekje*, *soerat kandoengan*; *boek tékinan*, L., verb. van *aanteekeningsboekje*.
Schrijfbord, o. *papan toelis*.
Schrijfdag, m. *hari orang menoelis*; *hari jang ditantoekan akan menoelis*.
Schrijffeil, vr. *salah toelisan*; *salah menjoerat*.
Schrijffout, vr. zie **Schrijffeil**.
Schrijfgeld, o. *oepah toelisan*; *oepah menjoerat*.
 — voor eenen klerk, *oepah djoeroe-toelis*.
Schrijfgereedschap, o. *serba menjoerat*; *perkakas toelis*.
Schrijfjeukte, vr. *ingin akan menjoerat*.
Schrijfinkt, vr. *tinta toelis*, L.; *dawat*, Ar.
Schrijfkamer, vr. *kamar toelis*, L.; *bilig menjoerat*.
Schrijfkantoor, o. *kantor toelis*, L.; *tempat menjoerat*.

Schrijfkistje, o. *peti toelisan*; *kotaq dá-wat*.
Schrijfkoker, m. *saroeng qalam*; *saroeng pena*, L.
Schrijfkunst, vr. 'ilmoe menjoerat'; 'ilmoe toelis; *pengatahoean toelisan*.
Schrijfkunstenaar, m. *orang jang faham pada 'ilmoe menjoerat*; *orang jang bisa toelis*, L.
Schrijflade, vr. *kotaq soerat*.
Schrijfleis, vr. *batoe toelis*.
Schrijfles, vr. *peladjaran toelis*.
Schrijflessenaar, m. *peti toelisan*; *lèsnar penjoerat*.
Schrijfletter, vr. *hhoeroef soerat*; *lèter toelis*, L.
Schrijfloon, m. en o. *oepah toelis*.
 —, (honorarium), *oepah penjoerat*.
Schrijflost, m. *soeka toelis*; *soeka menjoerat*.
Schrijfmeester, m. *goeroe toelis*; *goeroe menjoerat*; *pengadjar toelis*.
Schrijfpapier, o. *qarthás soerat*; *kartas toelis*, L.
Schrijfpen, vr. *Inlandsche, qalam*, Ar. —, *Europ. pena toelis*.
Schrijfplankje, o. *papan toelis*.
Schrijfrol, vr. *daftar segala perkara*.
Schrijfschool, vr. *maktab*, Ar.; *sekolah toelis*, L.; *tempat beladjar toelis (menjoerat)*.
Schrijfstijl, m. *tjara soerat*; *tjara karangan soerat*.
 Een zeer schoone —, *tjara soerat jang indah-indah*.
Schrijfstof, vr. *perkara soerat*.
Schrijftaal, vr. *bahasa soerat*.
Schrijftafel, vr. *médja toelis*, L.; *máldah menjoerat*.
Schrijfteecken, o. *letter, hhoeroef*, Ar.; *lèter*, Ned.
Schrijftijd, m. *tèmpo toelis*, L.; *waqtoe menjoerat*.
Schrijftrant, m. *tjara soerat*.
Schrijftuig, o. *perkakas toelis*; *serba menjoerat*.
Schrijfveder, vr. zie **Schrijfpen**.
Schrijfvertrek, o. zie **Schrijfkamer**.
Schrijfwijze, vr. zie **Schrijfstijl**.
Schrijfziek, b. n. *ingin menjoerat*; *kapéngin maoe toelis*, L.
Schrijfzucht, vr. zie **Schrijfjeukte**.
Schrijlings, bijw. zie **Schrijdelings**.
Schrijn, o. zie **Kas**.
Schrijnen, b. w. *litjatkan*.
 —, o. w. *sakit*; *rasa sakit litjat*; *berpelitjat*.
Schrijnhout, o. *kajoe almari (lamari, L.)*.
Schrijnwerk, o. *boewatan pandéj peti*; *boewatan toekang lamari*, L.
 Ingelegd —, *karawang*.
Schrijnwerken, o. w. *memoewat almari*; *memoewat peti*; *békin lamari (peti, L.)*; *menoekang-kajoe*.
Schrijnwerker, m. *pandéj peti*; *toekang*

peti; *toekang lamari*; L.; *pandéj almari*.
Schrijnwerkersgereedschap, o. *prabot pandéj peti*; *prabot toekang peti*.

Schrijnwerkerswinkel, m. *kedéj pandéj kajoe*.

Schrijven, b. w. *toelis, menoelis; menjoerat*.
 Kunnen —, *tahoe menjoerat*; *bisa toelis*, L.

Hij schrijft, *tja menjoerat*; *dija toelis*, L.

Kunnen lezen en —, *tahoe membatja dan menjoerat*; *bisa batja dan toelis*, L.

Met eene pen —, *menjoerat dengan qalam*; *toelis sama pena*, L.

In het net —, *toelis bagoes*, L.; *menjoerat bagoes*.

Zeer slecht —, *gorès-gorès*, L.; *toelis berkoesoet-koesoet*.

Eenen brief —, *toelis soerat*; *memoewat soerat*; *menjoerat warqat*.

Een boek —, *menjoerat kitáb*; *toelis boekoe*, L.; *mentálfikan maçhháf*.

Een geschreven boek, een handschrift, *noeschat*, Ar.; *kitáb jang tersoerat*.

Tegen iemand —, *melawan orang dengan soerat*.

Hij schrijft heerlijk, *terlaloè indah-indah karangannya soerat*.

Hij heeft die zaak in zijnen brief geschreven, *maka perkara itoe diseboetkannya didalam soeralnja*.

Zich vermoeien door —, *melelahkan diri dengan menjoerat*; *toelis sampéj tjapé*, L.; *kerdja tjapé diri dengan toelis-toelis sadja*, L.

—, o. de daad van —, *penjoeratan*; *penoelisan*.

Met — de kost winnen, *pentjaharian menjoerat (menoelis)*.

De hand doet mij zeer van het vele —, *tangankoe sakit menjoerat banjaq-banjaq*.

Ik heb uw — ontvangen, *soerat toewanhamba telah hamba menjamboet; saja soedah tarima toewan poenja soerat*, L.

Schrijvenstijd, m. *tèmpo toelis*, L.; *waqtoe menjoerat*.

Schrijver, m. iemand die letters schrijft, *orang jang toelis*; *orang jang menjoerat*.

—, overschrijver, klerk, *djoeroe-toelis*.

—, auteur, *penjoerat*; *çáhhiboe'likitáb*.

Het ambt van eenen — maakt een gedeelte van het rijksbewind uit, *pekerdjaan penjoerat itoe ada sasoeke dari pada pekerdjaan karadjaan*.

— aan een tolhuis, *karkon*.

En een — moet zich van alle grove woorden onthouden, *dan haroes penjoerat memeliharakan dirinja dari pada segala kata jang berat*.

Een beroemd —, *penjoerat jang masjhoer*.

Een ongenoemd —, *penjoerat jang tiada seboetkan namanja*.

Een geestig —, *penjoerat jang menjindir (dit is ook een schimpend schrijver)*.

- Geschied—, *çáhhiboe'lhikájat*, Ar.; *penjoerat h́ikájat* (*tjeritera*; *tjerita*, L.).
 Snel—, *orang jang toelis tjepat-tjepat*, L.; *orang jang menjoerat lekas-lekas*.
Schrijverij, vr. klerkschap, *pekerdjaán djoeroe-toelis*.
Schrijverschap, o. djabatan (*pekerdjaán penjoerat*; *djabatan kátib*).
Schrijving, vr. *penjoeratan*; *h́al menjoerat*; *penoelisan*.
Schrik, m. *kakedjoetan*; *ngemam*; *kagèt*, L.; *hébat*, Ar.
 Met — *bevangen*, *terkedjoet*; *kena kagèt*, L.; *kapaq*.
 En de — voor den Koning Zijád was in aller harten, *maka hébat akan soelthán Zijád itoe adalah dalam hati segala manoesia itoe*.
 Met — *wakker worden*, *bangoen dengan kagèt*, L.
 — *aanjagen*, *mengedjoetkan*; *békin kagèt*, L.; *memberi hébat*.
 Het leger werd met — *bevangen*, *maka bala-tantara poen terkedjoetlah*.
Schrikachtig, b. n. *penakoet*; *lekas kagèt*, L.
 Een — *paard*, *koeda penakoet*.
Schrikachtigheid, vr. *peri penakoet*; *kalakoean jang lekas kagèt*, L.
Schrikbarend, b. w. *jang mengedjoetkan*; *jang memberi hébat*; *h́éban*, Ar.; *jang békin kagèt*, L.
 Hij had een — *voorkomen*, *maka terlaloe hébat roepanja*.
Schrikbeeld, o. *roepa jang hébat*; *roepa jang mengedjoetkan*; *roepa jang békin kagèt*, L.
Schrikgedrocht, o. *hantoe jang hébat roepanja*.
Schrikkeldag, m. bij de Mohammedanen wordt om de vier jaren een dag minder geteld, en die heet, *jawm kabísat*, Ar.; *hari kabísat*.
 —, Eur. *hari kasisipan*.
Schrikkeljaar, o. Mohammedaansch —, *sannat kabísat*, Ar.; *sál kabísat*, Perz.
 Europeesch —, *tahoen hari kasisipan*.
Schrikkelijk, b. n. zie **Schrikbarend**.
 —, *afgríjselijk*, *ngeri*.
 Zeer — *was zijne gedaante, terlaloe ngeri roepanja*.
 —, *zeer*, *bij uitstek*, *terlaloe amat*; *sangat*.
 — *veel*, *terlaloe amat banjaq*.
Schrikkelijkheid, vr. *çifat jang hébat*; *roepa jang mengedjoetkan*; *barang jang ngéri*; *barang jang békin kagèt*, L.
Schrikkelmaand, vr. bij de Mohammedanen, *sjahr kabísat*, Ar.; *boelan kabísat*, zie **Schrikkeldag**.
 — *der Europ. boelan hari kasisipan*, *dat is: de maand van den ingeschoven dag*.
- Schrikken**, o. w. *kedjoet*, gewoonlijk: *terkedjoet*; *kagèt*, L.; *kena kagèt*, L.; *kena dahsjat*.
 De vorst verschríkte en zeide, *maka baginda poen terkedjoet seraja katanja*.
Schikkig, b. n. *penakoet*.
Schrikking, vr. *kakedjoetan*; *kagèt*, L.
Schrikmiddel, o. *obat penawar orang kakedjoetan*.
Schrikverwekkend, b. n. zie **Schrikbarend**.
Schril, b. n. *penakoet*.
Schrobben, b. w. *gosog*; *soetjikan*.
Schrobber, m. *orang menggosog*.
 —, *werktuig*, *sikat*, *sékat*; *penggosog*.
Schrobbeering, vr. zie **Berisping**.
Schrobnét, o. *poekat*.
 Een klein —, *poekat pakoe*.
 Drie —ten, *poekat tiga rawan*.
 Het — *trekken*, *memoekat*.
Schroef, vr. *sekreop*, verb.; *pelèr itig*; *sarafodjoe*, van *parafuso*, Port.
 Eene — *toedraaien*, *poetar kentjang sekroep*.
 Eene — *losdraaien*, *beka sekroep*.
 Op losse schroeven staan, *timbang*; *tiada karoewan*, L.; *tiada tan'oe*.
Schroefbank, vr. *bangkoe sekroep*, verb.
Schroefboor, vr. *goerdi sekroep*.
Schroefpers, vr. *apitan sekroep*.
Schroefsluitel, m. *koentji sekroep*.
Schroefvormig, b. n. *saroepea pelèr itig*; *seperti sekroep*.
Schroeien, o. w. (zich) *hangoes*; *kena hangoes*.
 —, b. w. *hangoeskan*; *menghangoesi*.
 —, met een heet ijzer, *selar*.
 —, met vuur, *letoep*, *meletoep*.
Schroeiër, m. *orang jang menghangoeskan* (*meletoep*).
Schroeiing, vr. *penghangoesan*.
Schroeiisel, o. *a'knipsel van geld*, *goestingan oewang*.
Schroevendraaier, m. *pemoelar sekroep*.
Schroeven, b. w. *poetar sekroep*.
 Aan iets vast —, *hoeboeng dengan sekroep*.
Schrok, m. *pendemap*; *orang rakoès*, L.
Schrokken, b. w. *mendemap*; *tjaroeq*; *telan dengan rakoès*, L.
Schrokker, m. zie **Schrok**.
 —, *giergaard*, *orang kikir*.
Schrokkig, b. n. *demap*; *rakoès*, L.
Schrokkigheid, vr. *pendemapan*.
Schrollen, o. w. *tjomèl*.
 —, *smalen*, *mentjela*.
Schromelijk, b. n. zie **Schrikkelijk**.
Schromelijkheid, vr. zie **Schrikkelijkheid**.
Schromeloos, b. n. *tiada takoet*; *berani*.
 —, *bijw. dengan tiada takoet*.
Schromeloosheid, vr. *kabèrianian*; *berani*.
Schromen, o. en b. w. *takoet*; *gentar*, *getar*.

Den vijand —, *takoet akan moesoeh.*
Schromig, b. n. *penakoet.*
Schrompel, vr. zie **Rimpel**.
Schropelen, o. w. zie **Rimpelen**.
Schroomelig, b. n. zie **Rimpelig**.
Schrooien, b. w. *pasang tali sama tong*, L.
Schrooitouw, o. *tali boewat kasih naik tong*, L.
Schroom, m. *penakoetan.*
 —, angstvalligheid, *kasoekaran; per-tjintaän.*
Schroomachtig, b. n. *penakoet.*
 —, bijw. *dengan takoet; dengan penakoetan.*
Schroomachtigheid, vr. *peri penakoet; maloe.*
Schroomhartig, b. n. *kleingestig, tjabar; penakoet.*
 —, bijw. *dengan tjabar; dengan takoet.*
Schroomhartigheid, vr. *peri jang tjabar; katjabaran; peri penakoet.*
Schroomhartiglijk, bijw. zie **Schroomhartig**, bijw.
Schroomvallig, b. n. *maloe; penakoet; takoet.*
 — *zijn op het zien van eenen hond, kat enz., tangar.*
Schroomvalligheid, vr. zie **Schroomachtigheid**.
Schroomvalliglijk, bijw. *dengan takoet.*
Schroomvol, b. n. *sangat takoet.*
Schroot, o. *segala roepa besi toeha; boewah anggoer besi.*
 Een kanon met — *laden, isi marijam dengan boewah anggoer besi.*
Schrootzak, m. *karoeng segala roepa besi toeha.*
Schub, vr. *sisig.*
 De miereneters en de visschen hebben —, *maka penggoeling dan ikan itoe ada bersisig.*
Schubachtig, b. n. *saroepa sisig; seperti sisig.*
Schubben, b. w. *wikis sisig; boewang sisig.*
 Geschubd, *bersisig.*
Schubbig, b. n. *bersisig.*
Schubdier, o. *binatang jang bersisig.*
Schubswijze, bijw. *suroepa sisig.*
Schubvisch, m. *ikan jang bersisig.*
Schuddebol, m. en vr. *orang teroenggat-oenggat.*
Schuddebollen, o. w. *teroenggat-oeng-gat; oenggoe kapala; anggol.*
 —, knikken, *oenggoe.*
Schudden, b. w. *gojang; katjoq; goen-tjang; gebas.*
 Het huidhaar —, *gebaskan roema.*
 Zich —, *garséj.*
 —, bewegen, *menggerakkan.*
 —, (eene wan in de rondte —) *kotjoq.*
 Het hoofd —, *gojang kapala; menggerakkan kapala.*
 —, (de vleugels) *iréj; mengirapkan,* zie **Klapwieken**.

—, *rukken, sentaq.*
 Heen en weder —, *indoeng-indoeng.*
 —, o. w. *bergogjang; bergeraq.*
 Zijn gansche lichaam schudde als een boom door den wind, *dan bergeraq segala toeboehnja seperti pohon kajoe dari pada angin.*
Schudder, m. *penggojang; penggoentjang.*
 De — der aarde, *penggoentjang boemi.* (d. i. God, die bij eene aardbeving den grond doet schudden).
Schudding, vr. *penggoangan; penggoentjangan.*
 — der aarde, zie **Aardbeving**.
Schuijer, m. *boendar, verb.; sikat.*
Schuijeren, b. w. *borstelen, boendar, verb.; sikat, menjikat.*
Schuijeren, o. w. *lostlijvig zijn, sakit boewang aér; tjirit, tjerit; tjahar.*
Schuijermaker, m. *toekang boendar, L.; pandéj sikat.*
Schuif, vr. *zet op het schaak- of dam-bord, santap, Hoff.; makan.*
 —, *kananda; kananda pajoeng.*
 —, *grendel, kantjng.*
Schuifblad, o. *eener tafel, daoen médja sorongan.*
Schuifdeur, m. *pintoe sorongan.*
Schuifelaar, m. *orang menginding.*
Schuifelachtig, b. n. *orang jang soeka menginding.*
Schuifelen, o. w. *blazen, tjoep; sjoel.*
 —, *kruipen en zich bewegen zoo als de slangen, telataq.*
 Het geluid van eene —de slang, *chajafat, Ar.*
 —, *tafelschuijmen, menginding.*
Schuifeling, vr. *pesijoelan; penijoepan.*
Schuifjzer, o. *kantjng besi.*
Schuifkar, vr. zie **Kruiwagen**.
 — met twee wielen, *kahar sorongan, L.*
Schuifknoop, m. *ikat mati; simpoel, simpoelan.*
 —, *strik, djerat; tjemat.*
Schuiflade, vr. *kotaq; soeroekan.*
Schuifplank, vr. *papan sorongan.*
Schuifraam, vr. en o. *ram, Ned.*
Schuifsteen, m. *wetsteen, batoe gosog, L.; batoe asahan.*
Schuiftafel, vr. *médja sorongan.*
Schuil, vr. in: *zich — houden, semboeni diri.*
Schuilen, o. w. *zich verbergen, semboeni diri.*
 Onder eenen mantel —, *beraeléndang.*
 Achter eenig groot voorwerp —, *ber-lindoeng.*
 Daar schuilt wat achter, *ada lagi barang jang terboeni; ata lagi barang nijat jang belom njata (jang terboeni).*
Schuilhoek, m. *tempat semboeni; semboeman.*
 —, *afgezonderd vertrek, chawat, Ar.*
 — van het hart, *chawat hati.*

Schuilhol, o. *goeha semboenian*.
Schuilplaats, vr. *tempat perliendoengan*;
tempat semboenian; *moefar*, Ar.
 Eene — vinden in de bergspelonken,
berliendoeng kadalam goeha goenoeng.
 Eene — aan de voeten des troons
 vinden, *dapat perliendoengan kabawah doeli*.
Schuilwinkel, m. zie **Schuilhoek**.
Schuim, o. *boehi*, *moehi*; *didih*.
 En men zag in dat — een zeer schoon
 meisje, *maka dilihat orang didalam boehi*
itoe saorang boedaq perampoewan terlaloe
baik parasnja.
 — van kokende metalen, *sanga*.
 — van melk. *boehi aër soesoë*; *roe-*
ghájat, Ar.
 — op den mond, *boesa*.
 — van kokende tinerts, *tera*.
 — van kokende rijst, *tadjin*.
 — van goud, *kahar*.
 Het — der zee, *boehi laoet*.
 —, heffe des volks, *orang hina-dina*;
orang boesoëq.
Schuimachtig, b. n. *kaboehian*; *saroepa*
boehi, zie **Schuim**.
Schuimachtigheid, vr. *çifat boehi* zie
Schuim.
Schuimbekken, o. w. *berboesa*; *kaloewar*
boesa.
Schuimen, o. w. van vochten, *berboehi*;
berdidih; *bedidih*, L.
 — van metalen, *bersanga*.
 — van den mond, *schuimbekken*, *ber-*
boesa.
 —, b. w. *boewang boehi*; *kaloewarkan*
boehi (sanga).
 Kokende rijst —, *boewang tadjin*.
Schuiming, vr. *pemboewangan boehi*.
Schuimlooper, m. *orang jang menyinding*.
Schuimspaan, m. *sendoëq boewang tadjin*.
Schuin, b. n. *scheef*, *séroeng*.
 —, hellende, *miring*; *singit*; *toenggang*.
 Eene — e helling, (vlak) *soepana*.
Schuinen, b. w. *séroengkan*.
Schuins, bijw. *séroeng*; *dengan séroeng*;
atas peri jang séroeng.
 — houden (als men iets afgiet, zoo
 als groenten enz.), *minting*.
 — snijden, *potong séroeng*; *kerat séroeng*.
Schuinsch, b. n. *séroeng*.
 Eenen — en blik werpen, *mendjeling*.
Schuinschheid, vr. *kaséroengan*; *peri*
séroeng.
 —, helling, *miring*; *terdjat*.
Schuinte, vr. *tempat miring*.
Schuit, vr. *perahoe*.
 Roei —, *perahoe dajoeng*.
 — met opgeboeide boorden, *perahoe*
bidar.
 Eene — met twee masten, *djaloeer*.
 Eene plathoemde —, *tjoenja*.
 Veer —, *tambangan*.
 Met eene — gaan, *pergi berperahoe*.
Schuitevoerder, m. *djoerugan prahoe*.

Schuitevracht, vr. *oewang tambangan*;
oepah tambangan.
Schuitje, o. *perahoe ketjil*.
 Een — tin, (blok) *tampang*.
Schuitlijn, vr. *tali menarik perahoe*.
Schuiven, b. w. voort —, *sorong*.
 Op zijde —, *singkap*.
 De betelddoos toe —, *menjorong tjerana*.
 De gordijnen op zijde —, *singkap*
tiréj (kelamboe).
 Amfoen —, *minoem madat*; *mengisap*
bakoeng, (beleefde uitdr.)
 —, in een damspel, *makan*; *santap*,
Hoft.; *sesar*.
 Vooruit —, *sorong ladjoe*.
 Achteruit —, *sorong moendoer*.
 Op zijde —, *sorong ka sabelah*.
 De schuld op eenen anderen —, *tang-*
goengkan salah atas orang lain
 —, van plaats veranderen, *gisir*; *gèsèr*.
 Gaan —, fig. *oendoer*, *moendoer*, L.;
soeroet, *Hoft.*; *lari*; *minggat*, L.
Schuiver, m. *orang jang menjorong*; *pe-*
njorong.
Schuiving, vr. *hhál menjorong*; *penjo-*
rongan.
Schuld, vr. (debet) *hoetang*, *oetang*.
 Eene — van van vijftig duizend ro-
 pjen, *hoetang lima laqa ringgit*.
 Uitstaande en te betalen — en. *pioe-*
tang dan doetang, gewoonlijk: *hoetang*
pioetang.
 — voor het niet volbrengen eene ge-
 lofte, *pidéja*.
 Oude —, *hoetang lama*.
 — voor verwonding, *pampas*; *denda*
loeha.
 Vervallen, inbare —, *hoetang jang*
dapat ditagih.
 —, bestaande in meel voor gepleegden
 moord, *tepoeng boemi*.
 Die op — geeft, *jang mengoetang*.
 Mijne vrouw is te Palembang verkocht
 zonder dat zij — en had, *saja poenja*
bini didjoewal orang di Palembang dengan
tiada ada doetang.
 — en hebben, *berhoetang*.
 Zich in — en steken, *mengoetangi diri*.
 — en betalen, *membajar doetang*.
 Zich met de betaling der — en belasten,
tangoeng hajar segala doetang.
 —, vr. *misdaad*, *salah*.
 —, zonde, *dosa*.
 — belijden, *mengakoe salah*.
 — hebben, *bersalah*.
 De — aan een ander geven, *tjakéj*.
 Het is zijne — niet, *boekán dija poenja*
salah.
 De — op iemand leggen, *bersalahkan*
orang.
 De — op zich nemen, *tangoeng salah*.
 De — vergeven, *memberi ampoen*;
mengampoeni; *beri ma'áf*; *mema'afkan*;
kasih ampoen, L.

Een iegelijk zal zijne — dragen, *sa-orang akan tanggoeng salahnja.*

Zijne — was zoo groot niet, *maka tiada berapa salahnja.*

Buiten zijne —, *tiada dengan salahnja.*

Buiten — zijn, *tiada bersalahan.*

Beloften maken —, *maka sa-barang perdjandjian itoe hendaq disampéjkan.*

Schuldbekentenis, vr. schuldbeljiëding, pengakoean salah.

—, dat men geld schuldig is, *soerat pengakoean hoetang; soerat tanda tangan mengakoe hoetang; soerat hoetang.*

—, verwaarborgde som in rechten, *tjogo.*

Eene — voor notaris en getuigen passeeren, *majoeratkan (memboewat soerat) hoetang dihadapan notaris (dabir) dan saksinja; békin soerat hoetang didapan toewan notaris dan saksinja, L.*

Schuldbeesef, o. pengatahoean akan bersalahan; *rasa salah.*

Schuldbode, vr. soeroehan jang menagih hoetang.

Schuldboek, o. soerat (boekoe) pioetang.

Schuldbeoeting, v. het boeten voor misdrijf, *pengapoesan salah; denda karena salah; denda hhoekoem qicqds.*

Schuldbrief, m. soerat hoetang.

Schuldeischer, m. jang menghoetangi; *jang ampoenja emas; penagih hoetang; jang pegang pioetang; indoe semang; moehhtal, Ar.*

Zijne —s bevredigen, *memadakan (békin senang) orang jang mengoetangi.*

Schuldeloos, b. n. soetji; *tiada bersalahan.*

Schuldeloosheid, vr. kasoetjian; *kala-koean jang tiada bersalahan.*

Schuldenaar, m. jang berhoetang; *penghoetang; anag semang.*

—, die verplicht is voor de schuld bij den schuldeischer te arbeiden, *orang mengiring; orang berhoetang mengiring.*

— zijn, *berhoetangi.*

Schuldennlast, m. kaberatan hoetang.

Schuldig, b. n. zie **Verplicht**, **Ver-schuldigd**.

— zijn, (moeten betalen), *berhoetang; mesti bayar, L.*

Hoeveel is hij —? *berapa hoetangnja?*

Hij is meer — dan hij bezit, *maka hoetangnja itoe lebih dari pada pioetangnja.*

Waarom betaalt gij niet ter plaatse waar gij — zijt? *mengapa maka engkaw tiada membayar kapada tempat engkaw berhoetang?*

—, strafbaar, *bersalahan; berdosa.*

Over en weder — zijn, *bersalahan-salahan.*

Hij is daar in het geheel niet — aan, *dalam itoe soewatoe-poen tiada salahnja.*

Des doods — zijn, *bersalahan kamatian.*

Aan verraad —, *berdoerhaka; doerhaka; bersalahan karena doerhaka.*

— verklaren, *bepersalahkan.*

Het antwoord — blijven, *tiada mendjawab; tiada menjahoet.*

—, misdadiglijk, *bijw. bersalah; dengan salah; atas peri bersalahan.*

Schuldige, m. en vr. orang bersalahan, ook: *orang kasakitan.*

Schuldiglijk, bijw. zie **Schuldig**, bijw.

Schuldlijst, vr. *dajtar hoetang.*

Schuldoffer, o. *goerbán akan menghapoeskan dosa.*

Schuldpllichtigheid, vr. dienstbaarheid om eigene of familie-schulden, *sendoe, sendo.*

Persoon, verkeerende in —, die met zijnen dood ophoudt, *sendoe agoeng.*

Persoon, verkeerende in —, die bij den dood van zijnen borg, nog voortduurt, *sendoe indal.*

Schuldplitsing, vr. *pembahagian hoetang.*

Schuldvergeving, vr. *ampoem dosa; pengampoenan salah.*

Schuldvordering, vr. *pioetang.*

Brief (bewijs) van —, *soerat pioetang.*

—, de daad van —, *penagihan hoetang.*

Eene — doen innen, *menerbitkan pioetang.*

Eene — toonen, *kasih lihat soerat pioetang, L.; bertoendjoekkan soerat pioetang.*

Schulp, vr. zie **Schelp**.

In zijne — kruipen, *moengkir, L.; bersangkal.*

Schulpen, b. w. *boewat aloeran; békin aloeran, L.*

Schulpkalk, m. *kapoer kerang.*

Schulpplak, vr. *oenam jang berkoelit.*

Schulpwit, o. *loodwit, loemat timah; timah loemat.*

Schulpzand, o. *pasir kerang.*

Schuren, b. w. in eene schuur brengen, *bawa masoq di djelapang; bawa di loemboeng, L.; bawa masoq di loemboeng, L.*

Schuren, b. w. schoonmaken, *gosog.*

Met asch —, *gosog dengan haboe.*

—, lichteltijk wonden, (zooals den rug of borst van last- of trekdieren) *meloekai koelit.*

—, o. w. wrijven, scheuken (tegen een boom of paal zooals sommige dieren doen) *garoe; garoeg, L.; gosog.*

—, blinkend maken, *oepam, mengoepam.*

De tanden —, (Inlandsch gebruik) *sisog, sisoe.*

Tegen elkander —, *bergosog-gosokan.*

Zich aan stukken —, *bergosok-gosokan hingga loesoeh (sampéj poatoes).*

De tanden — of vjllen, *daboeng.*

Schurft, b. n. *schurftig, berkoedis; berkoreng, L.*

Een —e hond, *andjing berkoreng, L.*

Eene —e zaak, *perkara boesoeg.*

Schurft, vr. *korèng, L.; koedis; goeraq; djarab, Ar.*

Zware — *poeroe tjaboq.*

—, vuiligheid aan het hoofd, *kalamoer*; *goeraq*.
 Melaatsche —, *koeroe*.
 — op het gansche lichaam, *poeroe parang-parang*.
Schurftachtig, b. n. *saroepa koedis*; *se-perti korèng*, L.
Schurftdrager, m. zekere slang, *oelar koedis*.
Schurftig, b. n. *poeroean*; *abraç*, Ar.
Schurftkwaal, vr. *penjakit korèng*, L.
Schurftmiddel, o. *obat korèng*, L.; *obat koedis*.
Schuring, vr. *penggosokan*.
Schurk, m. *risaw*; *gébana*; *telédor*, L.; *bangsat*, L.
Schurkachtig, b. n. *sabagjè risaw*, enz. zie *Schurk*.
Schurkachtigheid, vr. *kalakoean risaw*.
Schurken, o. w. *garoe*; *garoeg*, L.
Schurkenstreek, vr. zie *Schurkerij*.
Schurkenstuk, o. zie *Schurkerij*.
Schurkerij, vr. daad van eenen schurk, *perboewatan risaw*; *kerdjia telédor*, L.
Schut, o. scherm, *dinding*; *pagar*.
 Ergens een — of schutje voor schieten, *menegahkan barang apa-apa*.
 —ten, schermen (rondom eene tent), *idar-idar*.
Schut, m. beschutting, *perlindoengan*.
Schutteur, vr. *pintoe aèr*; *pintoe ben-doengan*.
Schutzgat, o. *gerbang marijam*.
Schutzgevaarte, o. *marijam*; *bedil*.
Schuthok, o. *kandang*.
Schutzpoort, vr. *gerbang marijam*.
Schutzbrief, m. *soerat perlindoengan*.
Schutzsel, o. *dinding*; *pagar*.
Schutzengel, m. *maláikat jang melindoeng*.
Schutzgod, m. *dewata jang melindoeng*.
Schutzsheer, m. *toewan jang melindoeng*; *pemadjikan*, L.
Schutzsluis, vr. *pintoe aèr*; *pintoe ben-doengan*.
Schutzvrouw, vr. *orang perampoewan jang melindoeng*.
Schutten, b. w. in een schuthok, *taroh di kandang*; *kandangan*.
 Loslopende buffels —, *kandangan karbau jang terlepas*; *taroh di kandang karbau jang terlepas*, L.
 —, zie **Afweren**, **Beschutten**.
Schutter, m. met een geweer, *penèmbaq*; *pendjawat bedil*.
 —, *boog*—, *pemanah*.
 —, *jager*, *orang pemboeroe*.
Schutterij, vr. *orang prèman jang barbaris*.
Schuttersboog, m. *boesoer* (*boesar*) *panah*.
Schuttersdoelen, m. *tempat orang memanah*.
Schuttershof, o. *gedong orang prèman jang barbaris*.

Schutterstasch, vr. *boqtja orang pemboeroe*.
Schutting, vr. de daad van schutten, *hàl kandangkan*.
 —, houten schut, *pagar kajoe*.
 Gebrokene —, *pagar roempang*; *kambi*.
 Eene Chineesche —, *handji*.
Schuur, vr. *goedang*, zie ook **Schuren**.
 Hout—, *goedang kajoe*.
 Koorn—, *djelapang*; *loemboeng*, L.
Schuurbak, m. *tempat perkakas gosog*.
Schuurdeur, vr. *pintoe djelapang*; *pintoe loemboeng*, L.
Schuurdoek, m. *kain gosog*.
Schuurgoed, o. *perkakas gosog barang*.
Schuurlap, m. *kain gosog*.
Schuurplank, vr. *papan gosog*; *papan boewat gosog pisaw*, L.
Schuursteen, m. *batoe gosog*; *batoe timboel*.
Schuurzand. o. *pasir bakal gosog*.
Schuw, b. n. *penakoet*; *takoet*.
 —, wild, woest, *lijar*; *boewas*.
 — maken, *menakoeti*; *békin takoet*, L.
 — worden, *djadi takoet*; *djadi penakoet*.
 Een — paard, *koeda penakoet*.
 —, *bijw*, *dengan takoet*.
Schuwen, b. w. *laloè dari pada*; *mela-loei*; *takoet*; *makroehkan*.
 Alle kwaad —, *laloè dari pada segala kadjahatan*.
 Den regen —, *takoet hoedjan*.
Schuwheid, vr. *takoet*; *penakoet*.
Secrétaire, vr. *schrijftafel*, *médja toelis* L.; *máidah penjoerat*.
Secretariaat, o. *djabatan kátib*; *pekerdjaan sekretaris*, L.
Secretarie, vr. *tempat kátib*; *bilik kátib*; *kantor sekretaris*, L.; *bilik penjoerat*.
Secretaris, m. *kátib*, Ar.; *sekretaris*, L.; *dabir*, Perz.; *penjoerat*, (het laatste is ook een auteur).
Secretarispost, m. zie **Secretariaat**.
Secretarisschap, m. zie **Secretariaat**.
Sedert, voorz. *dari pada*.
 — dien tijd, *dari pada koetika itoe*; *dari pada waqtoe itoe*.
 — hij gekomen is, *sedja ija datang*; *sadatangnja*.
 — zijn vertrek, *sapeninggalnja*.
 Ik ben bijna — eene maand hier, *maka hampir satoe boelan kita ada disini*.
 Hij is — drie jaren niet hier geweest, *soedah tiga tahoen lamanja maka tiada ija datang kamari*; *salama tiga tahoen ija tiada datang disini*, L.
 — ik geen en brief van hem ontvangen heb, *salama kita tiada menarima soerat dari padanja*.
 Wat is er — dien tijd voorgevallen? *apa djadinja samantara itoe?*
Sein, o. *semboean*; *tanda*; *tsjérat*, Ar.
 —, door vuur, *soewar*.

Omtrent de — en met elkander afspreken, *moewáfaqat akan semboean*.
— om te spreken, *isjárát akan ber-kata*.
Het — tot den aanval geven, *memberi semboean akan berperang*.
— schot, *sembojan bedil*.
Er werden — schoten gedaan, *maka bedil semboean itoe-poen dipasang oranglah*.
Seinboek, o. *soerat (kitáb; boekoe, L.) semboean*.
Seinen, b. en o. w. *beri semboean*.
— met de hand of het oog, *beri isjárát; mengisjaratkan; lambéj*.
Des nachts met vuur —, *bersoewar*.
Een schip —, *melambéjkan kapal saboewah*.
Seining, vr. *pemberian semboean; isjárát, Ar*.
Seinpaal, m. *tijang semboean*.
Seinpost, m. *tempat mendjaga semboean*.
Seinschot, o. *semboean bedil; penémbaq soewar*.
Seinteeken, o. *tanda semboean*.
Seintoestel, o. *perkakas semboean*.
Seintoren, m. *martjoe semboean*.
—, *vuurtoren, martjoe bersoewar*.
Seintouw, o. *tali pasang bandéra semboean*.
Seinvlag, vr. *bandéra semboean*.
Seinvuur, o. *api semboean*.
Seizen, b. w. *mengikat tali besar dengan tali ketjil*.
Seizing, vr. *tali ketjil bakal mengikat tali besar*.
Seizoen, o. *moesim; masa*.
Het — der vruchten, *moesim boewah-boewahan*.
Het regen —, *moesim hoedjan*.
Het drooge —, *moesini kemaraw; moesini panas; moesim timoor*.
Het zaai —, *moesim menaboer*.
Sekreet, o. *heimelijk gemak, djamban; tendas; perlindoengan*.
Sekse, vr. *bangsa*.
De vrouwelijke —, *bangsa perampoewan*.
Sekte, vr. *oemmat, Ar*.
—, *leer, kerk, madzhab, Ar*.
De rijkswetten aan alle — n toonen, *toendjoekkan parentah karadjaän itoe akan segala oemmat*.
Sektegeest, m. *ghejrat ahloe'madzhab, Ar*.
Selderij, vr. *saladri, verb.; karafs, Perz*.
Selderijloof, o. *daoen saladri*.
Selderijsoep, vr. *sop saladri, verb*.
Selderijzaad, o. *bidji saladri*.
Seldremten, tuschenw. *astagah perlah!*
verbastering van: *istighfár Allah! Ar*.
Seling, vr. *aloeran aèr di boeritan kapal*.
Seltzerwater, o. *aèr wolanda; aèr boesoeg*.
Senaat, m. *dawán, Perz*.
Seneblad, o. *saná, Ar; daoen saná; senablat, verb.; katèpny*.

Sententie, vr. *kapoetoesan hhoekoem*.
Seraf, m. *serafijn, israfín, Ar*.
Serail, o. (ond. w.) *zanánah; astana orang perampoewan*.
Serenade, vr. (ond. w.) *boenji-boenjian akan tanda hhoromat*.
Sergeant, m. *serijan, soerijan, verb*.
— *majoor, serijan major, verb*.
Sergeantsvrouw, vr. *bini serijan*.
Serpent, o. *oelar*.
—, *muzijkinstrument, saroenéj*.
—, *adder, biloeadaq*.
Serpentijnsteen, m. *batoe oelar*.
Servet, o. *serbèta, verb*.
Servetgoed, o. *kain serbèta*.
Serviesgoed, o. *perkakas makan minoem; bangoenan, L*.
Servituut, o. (ond. w.) *dienstbaarheid, perhambaan*.
—, *bezwarenis, kaberatan*.
Sextant, o. (ond. w.) *saperenam boelat; sektan, verb*.
Sfeer, vr. *hemel—, tjakrawala; tjerchi, tjerchi, Perz; lapis langit*.
De zeven hemelsche sferen, *toedjoech lapis langit*.
— *boven den dampkring, angkas, akas*.
Shawl, vr. *tjala; selèndang*.
Sidderen, o. w. *gemetar*.
Van vrees —, *gemetar dari pada taktoet*.
—, *ijzen, beven, ngeri*.
Siddering, vr. *hhal gemetar*.
Sier, vr. in: *goede — maken, bersoeka-soekaän dengan makan minoem*.
Sieraad, o. *perhijasan*.
Een — op een stok, die bij eenen optocht van bruidegom en bruid gedragen wordt, *tojaq*.
Tot — zijner ouders verstrekken, *djadi perhijasan iboe-bapanja*.
Het — van de kroon, *perhijasan makota*.
Hij is het — zijner eeuw, *maka ijalah perhijasan zamánnja*.
Sieren, b. w. *menghijas; menghijasi; bëkin bagoes, L; berhijas, L*.
Siering, vr. *penghijasan*.
Sierlijk, b. n. *terhijas; bagoes, L; indah-indah; lothif, Ar; djamil, Ar; sah, Ar*.
—, *zie Fraai, Mooi, Schoon*.
Een — e stijl, *karangan soerat jang indah indah*.
Eene — e manier van spreken, *tjara perbahasään jang élog*.
—, *bijw. atas peri jang indah-indah; dengan bagoes*.
Zeer — spreken, *berkata dengan maha-élog; bitjara terlaloe bagoes, L*.
Sierlijkheid, vr. *peri jang élog; kala-koean jang indah-indah*.
Siersel, o. *perhijasan*.
—, *oor—, zie Oorsieraad*.
Signaal, o. *semboean*.
Signalement, o. *soerat tanda moeka orang; soerat tjihna*.

Signet, o. (ond. w.) *tjap*, L.; *materéj; chatam*, Ar.
Signetsnijder, m. *pandéj mengoekir materéj; toekang mengoekir tjap*.
Sik, vr. kinbaard, *djanggoet*.
Sik, vr. zie *Geit*.
Sikkel, m. zilverling, *tziqal*, Ar.
 —, vr. zicht, zeisen, *arit*, L.; *saloep; pengetam; moehhad*, Ar.
Sim, vr. *monjët*, zie *Aap*.
 —, snoer eener hengeloede, *tali kail; tali pantjing*, L.
Simmenkuur, vr. *tingkah monjët*.
Simpel, b. n. slechts, *sadja, sahadja*.
 Een — soldat, *orang soldadoe sadja*, L.
 —, zwak van hersenen, *dl'if boedi; gila*.
 —, bijw. *sadja, sahadja*.
Simpelachtig, b. n. eenvoudig, *bodoeh*.
Sinaasappel, m. *djeroeq manis*, L.; *limaw manis*.
Sindel, vr. zie *Sintel*.
Sinds, bijw. zie *Sedert*.
Singel, m. buik —, *tali peroeit zie Gordel*.
 —, om eene stad, *djalan jang mengoelilingi negeri*.
Singelen, b. w. zie *Omsingelen*.
Sint, bijw. zie *Sedert*.
Sint, b. w. heilig, door: *marhhoem* wordt dit ten naaste bij teruggegeven, doch heeft meer overeenkomst met „zaliger”, zoo als van vorsten: mijn vader, zaliger, *ajahnda jang marhhoem*.
Sintel, m. *bekas (haboe) arang batoe*.
Sirie, m. betel, *sirih; tanboel*, Ar., (lees: *tamboel*).
 Een — blad, dat opgerold en van kalk voorzien is, *tjalika*.
 De — bereiden in eenen *lotjokan; tampis*.
Siriedoosdrager, m. *pendjawat poewan*.
Sipperlippen, o. w. *rasa dengan hoe-djoeng lidah*.
Sire, m. *Seri; Seri padoeka*.
Sireen, vr. *bintoe'bahhri*, Ar.
 —, fig. *perampoewan jang memboedjoeg*.
Siroop, vr. zie *Stroop*.
Sissen, o. w. *letoeq-letaq; sijoel*.
 —, van het ijzer, *berdesar*.
Sissing, vr. *desar*.
Sits, vr. *tjita, tjit; kalamkari*.
 — met eenen witten grond, *kalamkari dasar poetih*.
 Zekere soort van *fijne* —, *kéwi*.
Sitsen, b. n. *tjita; dari pada tjita*.
Sitsenwinkel, m. *kedéj (waroeng, L.; toko) tjita*.
Sitspapier, o. *qarhás berboenga; kartas kembang*, L.
Sjaal, vr. *sjal, Perz.; tjala*.
Sjerp, m. *ikat pinggang; sandang*.
Sjokken, o. w. *djalan sana-sini*.
Sjorren, b. w. *ikat; bebát*.
Sjorring, vr. *pengikatan; nembabatan*.

Sjortouw, o. *tali pengikatan; tali pembabatan*.
Sjouw, vr. *zware last, pikoelan jang berat*.
 —, *zware taak, pegerdjaan jang berat*.
 —, *opgerolde bundel of vlag dienende aan boord om te seinen, boengkoesan ataw bandéra jang tergoeloeng serta dipasang di kapal akan djadi tanda melambéjkan lain perahoe*.
Sjouwen, o. w. *zwaar werk doen, kerdja barang jang berat*.
 —, *dragen over den schouder, bekoeli*, L.; *pikoel; oesoeng*.
 —, *dragen, (een pak op den rug), galas*.
 —, *seinen met eene sjouw, melambéjkan dengan boengkoesan ataw bandéra jang tergoeloeng, zie Sjouw*, 3e bet.
Sjouwer, m. *geringere ambachtsman, lastdrager, koeli; orang oesoeng*.
Sjouwerij, vr. *pekerdjaan koeli*.
Sjouwerloon, o. *koelian*.
Sla, vr. zie *Salade*.
Slaaf, m. *boedaq, L.* (eig. een jongen); *'abdi*, verb. Ar.; *hamba; sahaja; lasjkar*, Perz.; *patik; oeloen*.
 —, ten gevolge van den krijg, *sahaja tawan*.
 Gevangene slaven, die door eenen vorst gekocht zijn, *moegat*.
 Een vrijgekochte —, *sahaja teboesan*.
 Een —, die men met zich voert, *lijf—, boedaq gagawan*.
 Een — vrij koopen, *meneboesi sahaja*.
 Een —, wien de vrijheid is toegezegd, *sahaja jang didjandji mardahikakan padanja*.
 Een vrijgelaten —, *hamba jang soedah dimardahikakan*.
 Tot — gemaakt worden, *dispersahajakana*.
 Een — zijner driften zijn, *memoeroet hawá-nafsoenja*.
Slaafachtig, b. n. *sama dengan hamba; sama dengan 'abdi; sama dengan boedaq, L.*
 —, bijw. *atus peri hamba (boedaq, L.); seperti boedaq, L. (hamba)*.
Slaafachtigheid, vr. *kakedjian; hati boesoeg*.
Slaafsch, b. n. *sama dengan hamba; kedji*.
 —e arbeid, *pekerdjaan jang sama dengan pekerdjaan boedaq, L. (hamba)*.
Slaafschheid, vr. *kakedjian; hati boesoeg*.
Slaag, m. in: — krijgen, *dapat poekoel; dipoekoel; dipaloe*.
Slaags, bijw. in: — zijn, *berkalahi*.
 — raken, slag leveren, *berperang*.
 — zijn, (van den vijand), *berperang-perangan*.
Slaan, b. w. *poekoel, memoekoel; toekoq; paloe, memaloe; hantam; dlarab, Ar.*
 Zijn kind —, *poekoel anaqnja*.
 Waarom wordt gij door hem geslagen?
mengapa engkaw dipoekoelnja?

Dood—, *boenoeh, memboenoeh.*
 — in het schaken en dammen, *lantong.*
 Geld —, *timpa oewang; timpa dirham.*
 —, zachtjes kloppen, (goud dun kloppen) *menitiq.*
 De trom —, *poekoel thamboer; paloe genderang (gendang).*
 Eene brug —, *pasang djembatan.*
 Gelooft —, *peritaja.*
 De handen aan het werk —, *moelai bekerdja.*
 De laatste hand aan een werk —, *menjoedahkan pekerdjaan.*
 Aan of in stukken —, *petjahkan, zie Breken.*
 De handen aan iemand —, *tangkap orang.*
 In den wind —, *lalékan; tiada ingat.*
 In den grond —, *handjam.*
 Vuur —, *pitikkan api.*
 Met eenen rotting —, *poekoel dengan rotan.*
 Met vuisten —, *gotjoh, bergotjoh.*
 Met blindheid —, *memboetakan.*
 Met de pest —, *mendatangkan sampar.*
 De oogen naar boven —, *menenjadah; pandang kaatas.*
 Een mantel om het lijf —, *mengenakan selimoet.*
 Eenen doek om het hoofd —, *pakéj setangan, L.*
 De armen om den hals —, *peloeg; dakap, dekap.*
 Het oog op iets —, *mengamat-amati barang apa-apa.*
 Den aitocht —, *paloe genderang berangkat; poekoel thamboer boewal poelang (moendoer, L.), L.*
 Iemand uit het veld —, *menoetoeop moeloet orang.*
 —, o. w. van paarden, zie **Schoppen.**
 —, o. w. slaan en zich nederwerpen (van paarden), *merontog.*
 Met het platte van de hand —, zachtjes kloppen, *tepoeg.*
 Zachtjes doch gauw —, *toekog.*
 Zich op de borst —, *menepoeg dada.*
 Met een stokje op de knucukels —, *ketog.*
 Met de vlakke hand —, *tampar; taboq.*
 De golven sloegen in het schip, *maka ombaq poen masoq kadalam kapal.*
 De golven — tegen het strand, *maka ombaq itoe mengaloen di pantéj.*
 Met een zwaard —, *tetaq, menetaq; parang, memorang.*
 De klok slaat drie, *djam poekoel tiga.*
 Met de vleugels —, *tapiskan sajak.*
 De bliksem is in dien boom geslagen, *itoe pohon disambar gelap, L; maka pohon itoe kena halilintar.*
 De vlam sloeg uit het dak, *maka njala api poen kaloewar dari atap roemah.*
Slaan, o. *hhál memoekoel; pemoekoelan.*

Het — der paarden, *tandangja koeda.*
Slaand, b. n. *jang poekoel; jang dipoekoel, jang dipaloe.*
 Een — uurwerk, *djam jang poekoel; orlodji jang poekoel, L.*
 Met — e trom, *dengan genderang (thamboer) jang dipaloe oranglah.*
 Gods — e hand, *Allah jang mendatangi; Allah jang mendlarab.*
Slaap, m. (van het hoofd), *palipis, palipisan; rangka; kapas-kapas; koembiri; koedoeq.*
Slaap, m. tegenstelling van waken, *tidoer.*
 —, van vorsten, *adoe, beradoe.*
 —, van de geringste klasse, *poelas, L.*
 In eenen diepen — liggen, ook: een diepe —, *tidoer lelap; tidoer jang njedar; katidoeran njedar.*
 De — is het beeld des doods, *maka tidoer itoe oepama mati.*
 Een kind in — wiegen, *tidoerkan anaq.*
 Hij was in een vasten —, *maka nje-darlah tidoernja.*
 Uit den — opschrikken, *terkedjoet dari pada tidoer.*
 Weder in — brengen, *menidoerkan poela.*
 In den — spreken, *ngikoe.*
 Uit den — wekken, *membangoengan (mendjagakan) dari pada tidoer.*
 In eenen gevoelloozen — (door eenen slaapdrank), *bihoesj, Perz.; béhoes, verb.*
 —, verdooving in eenig lichaamsdeel, *kagoeh.*
 — in de oogen, *bekas tidoer.*
 — in de beenen, *bersemoet-sembetan.*
Slaapaard, m. *orang jang poelas sadja; penidoer.*
Slaapachtig, b. n. *mengantoeq; maoe tidoer, L.*
Slaapachtigheid, vr. *peri orang mengantoeq.*
Slaapbank, vr. *bakéj tempat tidoer.*
Slaapbeen, o. *toelang palipis.*
Slaapbol, m. *boewah afijoen.*
Slaapdeun, m. *kidoeng.*
 Een —tje zingen, *mengidoeng.*
Slaapdrank, m. zie **Slaapmiddel.**
Slaapdronken, b. n. *mabog tidoer; mabog karana sangat mengantoeq.*
Slaapkamer, vr. *biliq tidoer; kamar tidoer; L.; biliq peradoean, Hoft.; pangkong; poeri.*
Slaapkameraad, m. *teman tidoer; sa-koetoe beradoe.*
Slaapkop, m. en vr. zie **Slaapaard.**
Slaapkruid, o. *obat béhoes; obat menidoerkan orang.*
Slaaplied, o. *kidoeng.*
Slaaplust, m. *soeka maoe tidoer; antoeq.*
Slaapmiddel, o. *obat béhoes.*
Slaapmuts, vr. *karpoes tidoer.*
 —, fig. *orang malas; pemalas.*
Slaapplaats, vr. *tempat tidoer; pertidoeran; tempat katidoeran; gari.*

— van eenen vorst of vorstin, *poeri*;
tempat peradoean.

— van voornamen lieden, *randjang.*

Slaaprok, m. (Inl.) *kabaja.*

Slaapstede, vr. zie **Slaapplaats.**

Slaapvertrek, o. zie **Slaapkamer.**

Slaapverwekkend, b. n. *jang menidoerkan.*

Slaapverwekker, m. *orang pemarip.*

Slaapwandelaar, m. *orang tidoer sambil berdjalan.*

Slaapwerend, b. n. *jang menghilangkan tidoer.*

Slaapziek, b. n. *seloep; kagoeh; sakit tidoer-tidoer sadja.*

Slaapziekte, vr. *seloep; penjakit kagoeh; penjakit maoe tidoer-tidoer sadja.*

Slab, vr. *otoh, oto.*

Slabbakke, vr. *perampoewan jang malas; perampoewan jang lambat-lambat kerdjanya.*

Slabbakken, o. w. minder worden, verflauwen, *djadi koerang; djadi lemah (lemas, L.).*

—, van den wind, *tedoeh; djadi tedoeh.*

—, flauw handelen, *berlambat-lambatan.*

—, lui worden, *djadi malas.*

Slabbakker, m. *orang jang lambat-lambat kerdjanya.*

Slabbakkerij, vr. *perlambatan.*

—, luiheid, *kamalasan.*

Slabbe, vr. zie **Slab.**

Slabben, b. w. langzaam zuipen, *slurpen, iroep.*

—, zoo als de honden, *djilat.*

—, o. w. kwijlen, *kaloeuar aër lijoer.*

—, de kleederen met spijs bemorsen, *mentjemarkan kain dengan maknan; bëkin kotor kain dengan makanan jang djatoh, L.*

Slabberen, b. w. zie **Slobberen.**

Slacht, vr. *pembantéjan.*

Aan de — zijn, *membekalkan daging;*

membantéjan akan membekalkan.

Slachtbaer, b. n. *jang dapat dibantéjan (didebih).*

Slachtbank, vr. zie **Slagersbank.**

Slachtbijl, vr. *kapaq (kampaq) pembantéjan.*

Slachtbriefje, o. *soerat idzin akan membantéjan; soerat bëbas boewat potong sampi, L.*

Slachten, b. w. zonder plechtigheden, *bantéjan, membantéjan; moedar.*

—, met godsdienstige plechtigheden, *sembelèh.*

—, om te eten, *debih, debah.*

Slachten, o. w. gelijken, *bersaroepa dengan.*

Indien dat zoo ware, zou ik voorwaar u wat —, *djikalaw bagitoe soengoech kita bersaroepa dengan dikaw (engkaw).*

Slachter, m. zie **Slager.**

Slachthuis, o. *roemah (tempat) pembantéjan.*

Slachting, vr. *pembantéjan.*

—, met gebeden enz., *penjembelèhan.*

Slachtloon, o. *oepah membantéjan.*

Slachtoffer, o. *qoerban persembelèhan; persembahan bakal disembelèh.*

Het — van laster worden, *djadi tiwas karena fitnah; djadi tjilaka sabab pite-nah, L.*

Slachtplaats, vr. *tempat pembantéjan.*

Slachttijd, m. *masa membantéjan.*

Slachtvee, o. *binatang bakal dibantéjan.*

Slag, o. soort, *djenis; bagéj; roepa.*

—, *geslacht, aqal; bangsa.*

—, *Allerlei — van volk, barang orang.*

Slag, m. *boenji.*

— van eene oorveeg, *boenji tempiling.*

— van een geweer, *boenji bedil (senapang, L.).*

Het is op — van vijven, *hampir djám poekoel lima.*

—, *klap, poekoel; paloe; dlarb, Ar.*

— van een zwaard, *paloe pedang.*

Vijf — om den boom, *lima kali melilit pohon.*

— met de vuist, *gotjoh.*

—, *verlies, ramp, ongeluk, karoejian; bela; tjilaka.*

Een — om de ooren, *tempiling; tampar.*

— houden (bij het rjst stampen), *toemboeg padi satoe per satoe, L.*

Den — van iets hebben, *mengarti (bisa) apa apa.*

Ik heb er eenen goeden — in geslagen, *kita soedah makan banjaq dari pada itoe.*

Zonder — of stoot, *dengan gampang sahadja, L.; moedah sahadja.*

—, *gevecht, perang.*

Een bevlissende —, *perang jang menjodahkan; perang jang achir.*

In den — blijven, *mati didalam perang.*

— voor de zaak Gods, *perang sabl Allah.*

— van het hoofd, *palipis, palipisan.*

Er is een — in dat touw, *maka tali itoe ada terpoetar (tepoetar, L.).*

—, van een opgeschoten touw, *lingkar tali.*

Een — van den molen hebben, *ada gèndang.*

Slagader, vr. *nadi.*

Slagaderbloed, o. *darah nadi.*

Slagaderbreuk, vr. *poetoensja nadi.*

Slagaderhuis, vr. *seloeran darah nadi.*

Slagbal, m. *boewah dil.*

Slagboom, m. *sekat, sakat; batang penjakat.*

Slagbosch, o. *rimba (kajoe-kajoean) bakal ditebang.*

Slagen, o. w. *djadi; dapat maqsoed; hhaqil; berolèh nijat; heroentoeng.*

Niet —, *woeroeng, L.; tiada djadi.*

Doen —, *menghhaqilkan.*

Slager, m. *barang siapa jang memoekoel, zie Slaan en Slachter.*

—, *slachter, pembantéjan; toekang potong sampi, L.; dzabhh, Ar.*

Slagerij, vr. *tempat pembantéj; tempat orang potong sampi*, L.
Slagersbank, vr. *kedéj pembantéj*.
Slagersmes, o. *pisaw pembantéj*.
Slaghorlogie, o. *djám jang poekoel; orlodji jang berboenji*, L.
Slaglorje, vr. *tali sipat*.
Slagorde, vr. *peratoeran perang; ikat perang*.
 In — *stellen, mengikat perang; beradjoengkan*.
Slagpen, vr. *batang boeloe besar*.
Slagregen, m. *tempijas; hoedjan deras*.
Slagtanda, m. *sijang; gigi asoe*.
 — van eenen olifant, *gading*.
 — en bij wilde zwijnen, *tarang*.
Slaguurwerk, o. *djám jang berboenji; orlodji jang beboenji*, L.
Slagvaardig, b. n. *hhádlir berperang; sedija akan berperang*.
Slagvader, vr. zie **Slagpen**.
Slagveld, o. *médán peperangan; gelanggang*.
Slagwerk, o. *perkakas boenji*.
Slagzwaard, o. *sjamsjir*, Perz.
 Met een — *houwen, tetaq dengan sjamsjir*.
Slak, vr. *oenam*.
 Huisjes—, *oelam berkoelit*.
 Zijn werk gaat voort als eene —, *lambat-lambat kerdjanja; plan-plan sadja dja poenja kerdja*, L.
Slaken, b. w. *ontbinden, oeréj, mengoeréj; oeréjkan*.
 —, *loslaten, losmaken, lepaskan*.
Slakhoren, m. *kerang*.
Slaking, vr. *pengoeréjan*.
Slakkengang, m. *fig. djalan perlalahan; djalan plan-plan*, L.
Slakkenhuisje, o. *roemah oenam; koelit oenam*.
Slalepel, m. *séndoq selada*.
Slamand, vr. *bakoel selada*.
Slampampen, o. w. zie **Slempen**.
Slampamper, m. zie **Slempen**.
Slampamperij, vr. zie **Slempen**.
Slang, vr. *oelar*.
 De blinde —, *oelar mata boeta*.
 Boom—, *die zich ineen kronkelt, oelar tjoeng betapa*.
 De asch—, *oelar haboe*.
 Eene zwarte, lange, zeer vergiftige —, *oelar babi*.
 De olie—, *oelar minjaq*.
 Eene water—, *oelar aér*.
 De blauwe gift—, *oelar bisa biroe*.
 De zee—, *oelar garang*.
 De Balische berg—, *oelar goemoeng Bali*.
 De groote niet vergiftige rijstvelden—, *oelar sawah*.
 Zekere —, *die niet bijt, maar spuwt, oelar doemoeng*.
 Zekere kleine, zeer vergiftige —, *oelar lidi*.

Lange zwarte boom—, *die zich om mensch en dier kronkelt en venijnig is, oelar santja manoeq*.
 —, de koperkapel, *oelar moeroe*.
 Fabelachtige —, *draak, naga*.
 Een gebroed —en, *penjaraman oelar*.
 De beet eener —, *patoq oelar*.
 Eene — in zijn boezem koesteren, *pijara oelar*.
 — eener brandspuit, *oelar pompa*, L.; *oelar hemoesjan aér*.
 Hij stelde zich aan als eene kronkelende —, *seperti oelar berbelit-belit lakoenja*.
Slangachtig, b. n. *saoepama oelar; seperti oelar*.
Slangebalg, m. *sigeworpen huid, saroeng oelar; lemoes*.
Slangebeet, m. *patoq oelar*.
Slangenaanbidder, m. *orang jang menjembah naga (oelar)*.
Slangenaard, m. *peri oelar*.
Slangenei, o. *telor oelar*.
Slangenster, m. *orang jang makan oelar*.
Slangengift, vr. *bisa oelar*.
Slangenhuide, vr. *(sigeworpen —), lemoes; saroeng oelar; salch, Ar*.
Slangenkop, m. *kapala oelar*.
Slangenooq, o. *mata oelar*.
Slangenspel, o. *met levende slangen, gedeboes*.
Slangenstaart, m. *ékor oelar*.
Slangendaand, m. *gigi oelar*.
Slangetje, o. *oelar moeda; oelar ketjil*.
Slangetong, vr. *lidah oelar*.
Slangevel, o. *koelit oelar*.
 Sigeworpen —, *lemoes; saroeng oelar*.
Slangevet, o. *gemoeq oelar*.
Slangstuk, o. *geschut, lila*.
 —, op de vaartuigen, *sampat poekat; ékor loetoeng*.
Slangswijze, b. n. *kélo, berkélo-kélo; kantjoeq-kantjoeq*.
 —, *bijw. dengan berkélo-kélo*.
Slangvormig, b. n. *saroepa oelar*.
Slank, b. n. *lampéj*.
 —, (van haar,) *lingar, lengar*.
Slaolie, vr. *minjaq selada*.
 —, *olijfolie, minjaq zaitoen*.
Slap, b. n. *kendor*, L.; *kendoer; kandel*.
 — laten hangen, (het hoofd, de hals enz.) *kendorkan; kandelkan*.
 — laten nederhangen, *lintoeq*.
 Een — touw, *tali kendoer*.
 Het touw is te —, *terlaoe kendoer talinja*.
 — worden, *djadi kendoer*.
 —, *zacht, lembiq*.
 Het leder wordt —, *maka koelit itoe djadi lembiq*.
 —pe borsten, *soesoe koepaq (kèpèq)*.
 Eene —pe pen, *pèna jang lembiq*.
 Eene —pe maag, *ampedal jang lemah*.
 Een — gestel, *toeboeh jang dlatif*.

—pe thee, *aèr tèh jang tawar.*
 Hij heeft eenen —pen hoed, *beraninja koerang.*
 Eene —pe koelte, *angin lemah lemboet.*
 Zich —gevoelen, *merasa dirinja dla'f.*
 —pe winst, *oentoeng kapalang.*
 —pe handen, *tangan lemas, L. (lemah.)*
 —, *bijw. dengan kendoer; atas peri jang kandol, zie Slap, b. n.*
 —, *zwak, (impotens,) dla'f, Ar.; ki-soet, L.*
Slapeloos, b. n. *tiada tidoer.*
 De zieke heeft een slapeloozen nacht doorgebracht, *maka orang sakit itoe tiada tidoer ant'ero (soentoeg) malam.*
Slapeloosheid, vr. *kakoerangan tidoer.*
Slapen, o. w. *tidoer.*
 Zich te —leggen, *bertidoerkan dirinja.*
 — (van vorsten), *adoe, beradoe.*
 Bij de vorstin —, *beradoe dengan toewan poeteri.*
 — (van geringe lieden,) *poelas, L.*
 Doen —, *menidoerkan.*
 Gerust —, *tidoer sedap.*
 Toen de —de menschen dood waren, *setelah soenjahil orang tidoer.*
 Vast —, *tidoer lelap; tidoer njar.*
 Al wie veel drinkt, slaapt veel, *barangsiapa banjaq minoem ija banjaq tidoer.*
 Iemand vast doen —, *melelapkan tidoernja orang.*
 Zacht —, *tidoer dengan senang.*
 Verward en ongergeld door elkander liggen te —, *tidoer berkapanan.*
 Lang —, *tidoer lama.*
 Met onachtzaamheid —, *tidoer dengan ghaflat.*
 Ongerust —, *tidor dengan balisah rasanja.*
 Gaan —, *pergi tidoer.*
 Bij elkander —, *tidoer bersama-sama.*
 Onder eenen boom —, *tidoer dibawah pohon.*
 Onder den blooten hemel —, *tidoer dibawah langit.*
 Pleisteren om te —, *berhenti tidoer.*
 —de verschrikt opspringen, *tekeradjat.*
 Zijne Majesteit slaapt, *maka baginda beradoe.*
 Zoo even sleept gij nog, *tahadi engkaw lagi tidoer.*
 — van ledematen, *kagoeh; semoetan.*
 Des nachts niet —, *gadang, bergadang.*
Slaper, m. *orang tidoer; penidoer.*
 —, *fig. druifoor, orang malas; pemalas; orang goblog, L.*
Slaperig, b. n. *mengantoeg; harip; maoe tidoer, L.*
 En zij waren zeer — *maka ija-poen mengantoeg sangat.*
 — maken, *tidoerkan.*
 Zeer —, *antoeq lelap.*
 —, *traag, loom, malas.*
 — weder, *masa begah.*

Een — *gesprek, bitjara kosong, L.*
 —, *bijw. traag, koerang radjin.*
 —, *slap, kwijnend, koerang raméj.*
 De handel is thans —, *maka pernjagaän pada sakarang ini ada koerang raméj.*
Slaperigheid, vr. *peri antoeq; kalakoean orang mengantoeg.*
 Zware —, *peri antoeq lelap.*
Slaphartig, b. n. *ketjil hati; atas peri jang tjabar.*
Slaphartigheid, vr. *kaketjilan hati.*
Slapheid, vr. *kalakoean jang kendoer; peri jang kandol, zie Slap.*
 —, *in de ledematen, peri jang dla'f.*
Slapjes, *bijw. perlahan-lahan; plan-plan, L.*
Slappen, o. w. *djadi kendoer.*
 —, *verminderen, djadi koerang.*
 —, *zwak worden, djadi lemah (lemas, L.)*
 De wind slapt, *angin djadi tedoeh.*
 —, *lager in prijs worden, toeroen harga.*
 De rijst slapt, *maka beras itoe toeroen harga.*
 —, b. w. *slap maken, kendoerkan; kandolkan.*
Slappigheid, vr. *zie Slapheid.*
Slaschotel, m. *piring selada.*
Slatuin, m. *kebon selada.*
Slaven, o. w. *bekerdja barang jang soekar, zie Zwoegen.*
Slavenaard, m. *perangéj hamba; peri sahaja; kalakoean boedaq, L.*
Slavenarbeid, m. *pekerdjaän hamba (boedaq, L.).*
Slavendienst, vr. *perhambaän; persahaajaan.*
Slavenhaler, m. *perahoe jang membaswa boedaq, L., zie Slaaf.*
Slavenhandel, m. *pernjagaän hamba; hhäl berdagang boedaq, L.*
 Den — *aischaffen, melarangkan pernjagaän hamba.*
Slavenhandelaar, m. *orang jang djoewal beli boedaq, L. (hamba).*
Slavenkind, o. *aan huis des eigenaars geboren, anaq mas.*
Slavenmarkt, vr. *pasar hamba; pasar boedaq, L.*
Slavenstand, m. *hhäl boedaq; pangkat hamba.*
Slavernij, vr. *perhambaän; persahaajaan; peri hhäl hamba; kalakoean boedaq, L.; 'aboeidjat, Ar.*
 Tot — *brengeu, beperhambakan; b'kin boedaq, L.*
Slavin, vr. *sahaja perampoeuan; hamba perampoeuan; boedaq perampoeuan, L.; mosa, L., Port.*
 Indien iemand twee slavinnen, die gezusters zijn. *beslaapt, wordt hij als eene bloedschendige gestraft, djika saorang berkendaq sahaja jang doewa bersoedara maka soembang hhoekoemnja.*

Slazaad, o. *bidji selada*.

Slecht, b. n. effen, *sedarhana*; *rata*; *tedoeh*.

Een — (beter een effen) kleed, *pakéjan jang rata (sedarhana)*.

Eene —e (stille) zee, — water, *laoe jang tedoeh*.

— en recht, *teroes terang*.

—, gering, laag, *hina*; *dina*; *ketjil*; *papa*.

Eene —e afkomst, *apal ketjil*; *bangsa hina*.

— (van een gemeen gesprek), *atji*, L.; *tjaboel*.

—e tanden, *gigi boesoeg*.

— van gezicht, *kaboer mata*; *baboer*; L.; *belaboer*, L.; *rantjoe*, L.

De zieke is zeer —, *maka orang sakit itoe pajah sakali*.

—, bedorven, ontuchtig, *toejoel*, L.

—, snood, *djahat*; *kapista*; *dzalil*, Ar.; *sjar*, Ar.; *bad*, Perz.; *kedji*.

Maar uwe handelwijz is eenigzins —, *tetapi ada sedikit djahat pekerdjaanmos*.

Zeer —, laag, gemeen, *asjrath*, Ar.; *djahat sakali*.

Een — mensch, *orang djahat*.

Geheel —, *sapala-pala djahat*.

Eene —e handelwijz, *perboewatan jang kedji*.

Eene —e tijdning, *chabar jang tiada baik*.

—, rampspoedig, *bertjilaka*; *malang*.

—e taal, *perkataan tjaboel*.

Eene —e troost, *penghiboeran jang kapalang*.

Eenen —en dunk van iemand hebben, *menaroh sjak akan saorang*.

— worden, *djadi djahat*.

—er maken, *mendjahatkan*.

b. n.

— gehuisvest zijn, *beroemah ketjil (boesoeg)*.

— schrijven, *toelis djelék*, L.

— te paard rijden, *trada bisa toeng-gang koeda*, L.; *tiada tahoe toeng-gang koeda*.

Slechtelijk, bijw. zie **Slecht**, bijw.

Slechten, b. w. *ratakan*; *békin rata*, L.

Den weg —, *ratakan djalan*.

—, afbreken, *rombag*, *merombag*.

Slechtheid, vr. slechte hoedanigheid, *cfat jang boesoeg*; *kadjahatan*; *fiag*, Ar.; *foesoeg*, Ar.; *sjirrat*, Ar.

Slechthoofd, m. en vr. *orang gila*; *orang sarsar*; *gila bahasa*.

Slechtigheid, vr. zie **Slechtheid**.

Slechting, vr. *hdál meratakan*.

—, afbreking, *perombakan*; *karombakan*.

Slechts, bijw. alleenlijk, *sahadja*, *sadja*; *tjoemah*, L.; *dikat*; *sakali-poen*.

Hij sprak — één woord, *maka ija-poen berkata sapatah kata sadja*.

Daar hij — een dier was, *maka sam-péjlah ija binatang*.

— drie ropjen, *tjoemah tiga roepjiah*, L.

Al ware het — een kind, *djikalaw kanaq-anag sakalipoen*.

Slede, vr. *pengiritan*.

Sleep, m. slip, *pantjong*; *dzajl*, Ar.

—, stoet, *orang mengiring*; *pengiringan*.

Sleepbeen, o. *kirit*.

Sleepen, b. w. *irit*; *serèt*, L.; *sirat*.

—, een vaartuig boegseeren, *toenda perahoe*.

Bij de haren —, *mengirit dengan ram-boet*.

De beenen na zich —, eenen sleepen-den gang hebben, *mengirit kaki*.

Eene zaak —de houden, *berlabatkan perkara*; *kerdjakan soewatoe perkara dengan perlahan-lahan*.

—de ziekte, *penjakit bertahoen-tahoen*.

—de stem, *soewara jang lambat-lambat*.

Sleeper, m. *djoeroe pengiritan*; *pengirit*.

Sleeping, vr. *pengiritan*; *penjèrètan*, L.

Sleepnet, o. (van visschers) *poekat*; *poetjoeg*, (van de vezelen van den Arenboom).

Het — trekken, *memoekat*.

Sleptouw, o. *tali toenda*.

Op het — nemen, *toenda*.

Hij nam het schip op het —, *maka kapal itoe ditoendanja*.

Iemand op het — houden, *bertanggoehkan orang*.

Sleet, vr. slijting, *loesoeh*; *amoh*, L.

Er is noch — noch breuk aan, *itoe masih baroe sakali*, L.; *itoe belom koerang satoe apa*.

—, vertier, *lakoe*.

Hij heeft groote — van zijne waren, *barang dagangannya itoe lakoe sakali*.

Sleetsch, b. n. *lekas loesoeh*; *lekas békin roesag*, L.

Hij is zeer — aan de voeten, *lekas loesoeh kawtznja*; *dija békin lekas roesag sepatoenja*, L.

Sleetschheid, vr. *peri orang jang lekas meloesoehkan (békin amoh) barang pakéjannja*.

Slei, vr. *gagandèn pemoekoel kajoe*.

Slemp, m. *perdjamoean*.

Veel van den — houden, *soeka berdjamoe-djamoean*.

Op den — loopen, *menginding*.

—, zekere drank, *minoemam aer soesoe dengan telor dan cafrán*.

Slempdag, m. *hari perdjamoean*.

Slempen, o. w. *berdjamoedjamoean*; *ber-soeka-soekaän dengan makan minoem*.

Slempen, m. *pendemap*, zie **Brasser**.

Slempen, vr. *perdjamoean*; *pendemapan*.

Slemplooper, m. *orang menginding*.

Slempmaal, o. *perdjamoean pendemap*; *perdjamoean orang jang soeka makan minoem ramej-ramej*.

Slender, m. *djalang lambat; djalang perlahan-lahan; djalang plan-plan*, L.
—, streek, *daja; maqlahat*, Ar.; *pedajan*, L.

Slenderen, o. w. *berdjalang perlahan-lahan*.
—, rond—, *rondwalen, koembara; kelana; melantjong*, L.; *langlang*.
Op en neder —, *laloe langlang (alang)*.

Slenk, vr. *modderkuil, serling*.
—, *buffelwed, koebag*.

Slenken, o. w. zie **Slinken**.

Slenter, m. zie **Slender**.

Slenteraar, m. *orang melantjong*, L.; *orang kelana*.

Slenteren, o. w. zie **Slenderen**.

Slet, vr. *kain boeroeg; lonté*, L.
—, fig. *gemeen vrouwspersoon, lonté*, L.

Sleter, m. *lap, pertja*.

Sleuf, vr. *aloer, aloeran*.
—, *stroom tusschen twee zandbanken, paloeh*.
— in een hijschblok, *koeméj*.
— of kuil in den grond door afdruppelend water, *tjaratjapan*.

Sleur, vr. *pengiritan*.
—, fig. *gewoonte, bijasa; 'adat*, Ar.
Uit —, *sabab soedah bijasa*.

Sleuren, b. w. *irit, mengirit (di tanah)*.
—, o. w. *berdjatan perlahan-lahan; berdjalang plan-plan*, L.

Sleurgebed, o. *do á jang sakari-hari*.

Sleurgodsdiens, vr. *agama jang poera-poera*.

Sleurwerk, o. *pekerdjaan sakari hari*.

Sleutel, m. *anaq koentji; koentji; miftáhh*, Ar.
Een deur met den — *toesluiten, toewep pintoe dyanan anaq koentji*.
Den — op den kist leggen, *tiada menarima hhaq poesaka*.
De — eener stad aanbieden, *mempersembahkan anaq koentji kota*.
Deze sterkte is de — des lands, *maka kota ini djadi kapala segala benteng negeri*.
— van eenen viool, *kisiran*.

Sleutelbeen, o. *selangka; seselangan; selangan*.

Sleutelbeenader, vr. *oerat selangka*.

Sleutelbeenbreuk, vr. *patahnya selangka*.

Sleuteldrager, m. *djoeroe koentji; bandari*.

Sleutelgat, o. *lobang anaq koentji*.

Sleutelring, m. *tjintjin anaq koentji*.

Slib, vr. *slibbe, loempoer; pitjé; litjah*.
— vangen, fig. *woeroeng*, L.; *tiada dapat maqsoed*.

Slibberachtig, b. n. *berloempoer; bètjèq*, L.

Slibberen, o. w. *kelintjir, gelintjir; plèsèt*, L.; *teplèsèt*, L.

Slibberig, b. n. *glad, litjin; lendir*.

Slier, m. fig. *eenen — aan hebben, mabog; soedah minoem terlaloe banjaq*.

Slieren, b. w. *irit; serèt*, L.
—, als een dronken mensch, *oejoeng*.
—, *sullen, sengoeloer*.

Slij, vr. zie **Slei**.

Slijk, o. *loempoer; pitjé; litjah; poeroeg, bèlèq*.
Kleiachtige —, galah.
— op de wegen bij morsig weder, *bètjèq*, L.; *litjah djalang*.
Het — der aarde, *litjah tanah*.
— eener rivier, *loempoer soengéj (kali)*.

Slijmachtig, b. n. *berloempoer; bètjèq*, L.; *belog*, L.; *bèlèq; litjah*.
Een — e weg, *djalang bèlèq (bètjèq)*.

Slijkerig, b. n. zie **Slijmachtig**.

Slijkkuil, m. *serling*.

Slijkslak, vr. *oenam litjah*.

Slijm, o. *thám*, Ar.; *balgham*, Hr.
—, (sperma animale), *geladir*.
Veel — loozen, *kaloewar banjaq thám*.
— *afdrjvend middel, obat thám; obat poekoel thám*.

Slijmachtig, b. n. *saroepa thám*.
—, vol slijm, *penoeh thám*.

Slijmberoerte, vr. *loempoeh karana thám (balgham)*.

Slijmgraveel, o. *sakit batoe thám*.

Slijmig, b. n. zie **Slijmachtig**.

Slijmkoorts, vr. *demam thám*.

Slijmkwaal, vr. *penjakit thám*.

Slijmverdrjvend, b. n. *jang poekoel thám*.
— middel, *obat jang poekoel thám*.

Slijpbord, o. *papan gosog pisaw*, L.; *papan asahan; papan pengasah*.

Slijpen, b. w. *gosog*, L.; *asah; kilir; bëkin tadjam, raet*.
Glad —, *tjanéj*.
—, *polijsten, oepam, mengoepam*.
Een zwaard —, *mengasah pedang*.
Om zijnen houwer te —, *hendaq mengasah parangnja*.
Op eenen steen —, *mengasah pada batoe*.
De tanden gelijk —, *mengasah gigi; pintas gigi*.
Glas —, *mengoepam katja*.
Eenen diamant —, *gosog intan; sarroedi, sardi; bersoetji permata*.

Slijper, m. *toekang gosog*, L.; *pandéj mengasah*.

Slijpgeld, o. *oepah toekang gosog*, L.; *oepah pandéj mengasah; oepah gosog*, L.; *oepah mengasah*.

Slijphaak, m. *gajit toekang gosog*, L.

Slijping, vr. *penggosokan; pengasahan*.

Slijplank, vr. *papan gosog pisaw*, L.; *papan asahan; papan pengasah*.

Slijpsel, o. *serboeg (bekas) asahan*.

Slijpsteen, m. *vlakke —, wetsteen, batoe gosog*, L.; *batoe pengasah; batoe asahan*.
—, *ronde, draaiende, tjanéj; batoe pentjanéj*.

— om de tusschenruimte der tanden wijder te maken, *batoe pentjelah*.

Slijtachtig, b. n. zie **Sleetsch**.

Slijtage, vr. *loesoeh; kaloesoehan*.

Slijten, o. w. *loesoeh; djadi roesaq; amoh, L.*

Dit kleed slijt spoedig, *maka kain ini lekas loesoeh; ini kain lekas djadi roesaq, L.*

—, overgaan, *laloë; lenjap; hilang; liewat, L.*

Zijne droefheid zal wel —, *doekatjitjanja akan laloë djoega*.

De koorts begint te —, *maka demam itoe hampir hilang; maka demam itoe moelai djadi koerang*.

Zijn leven bij iemand —, *hidoep bersama-sama dengan saorang*.

Glad —, (van metalen), *tjanéj*.

—, in het klein verkoopen, *tampung*.

Slijter, m. *penampung; orang dagang*.

Slijterij, vr. *kedéj penampung; kedéj orang mendjoeawal minoeman*.

Slik, o. zie **Slijk**.

Slikken, b. w. zie **Aanslijken**.

Slikken, b. w. inslikken, *telan; oental, L.*

—, inzwelgen, *gogaw*.

Slikker, m. *orang jang telan*.

Slikking, vr. *penelanan; hhd telan*.

Slikop, m. en vr. *orang rakoës, L.; pendemap*.

Slikpotje, o. *tempat obat telan*.

Slim, b. n. scheef, *séroeng; éroet*.

—, krom, *bèngkoq*.

—, erg, *djahat; sangat; pajah*.

Hoe langer hoe —mer, *mingkin lama mingkin djahat, L.; makin lama makin djahat (pajah)*.

—, moeilijk, *soesah; soekar; moesjikil, Ar.*

Een — boek, *kitab jang moesjikil*.

Eene —me zaak, *perkara jang soekar*.

—, loos, *guslepen, tjerdig; haloes*.

Een — mensch, *orang tjerdig; orang melipoet*.

Slimbeen, m. en vr. *kaki éroet*.

Slimhals, m. en vr. *tetéling*.

Slimheid, vr. loosheid, *peri jang tjerdig*.

—, scheefheid, *peri jang éroet*.

—, kwaadheid, *kadjahatan*.

Slimmering, vr. bederf van koopwaren, *kaboesoekan barang dagangan*.

Slimvoet, m. *kaki éroet*.

Slindachtig, b. n. jang memboeroeskan.

Slindkolk, m. zie **Draaikolk**.

Slindpenning, m. *orang jang memboeroeskan; pemboeroes*.

Slinger, m. werp —, *ali-ali; boewéjan; bandang*.

— van een uurwerk, *hoewéjan*.

Steenen met eenen — werpen, *meng-ali-ali batoe*.

—, het slingeren, *gojang; ligangan*, zie **Slingeren**.

Slingeraar, m. *orang pengali; orang jang mengali-ali batoe*.

Slingerarmen, o. w. met de armen slingeren onder het gaan, *berdjalan meling-gang*.

Slingerbosch, o. *rimba dengan djalan-djalan jang berkélo-kélo*.

Slingeren, o. w. *bergojang; lènggang, linggang, ligang*.

Het schip slingerde over en weder (van bak- naar stuurboord), *maka kapal itoe-poen melinggang (hoejoeng, langkog)*.

—, op de golven dansen, eene golvende slingeren hebben, van voren naar achteren, *anggol*.

— in verschillende richtingen, *hoejoeng; gojang*.

— zoo als schier afgebroken boomtakken, *angkong-angkong*.

—, niet goed geballas; zijn, *hoejoeng*.

— aan een touw hangen, (zoo als eene wieg), *ajoen; boewéj*.

—, eene slingerende of knikkende beweging maken, (zoo als het hoofd bij het gestadig knikken en zoo als een pompslinger), *anggol*.

Zachtjes — zoo als een kwast aan een koord, *rambéj*.

—, b. w. *menggojang; boewékan; mengajoen*.

— (eenen pijl), *igol, égol*.

Eenen steen —, *mengali-ali batoe*.

Een kind in eene hangwieg —, (wiegen), *mengajoen anaq*.

Een touw —, *boewékan tali*.

Een boompje —, *menggojang pohon moela*.

Een kindje op den arm zachtjes —, *oejasas*.

—, verstrooid liggen, *tersijar; tesijar, L.; terhamboeran*.

Goederen, die men laat —, *tjitjiran*.

Slingering, vr. zie **Slingeren**.

Slingersteen, m. *batoe ali-ali*.

Slingeruurwerk, o. *djam dengan boewéjan*.

Slink, b. n. *kiri*.

Slinken, o. w. *kempis; ringkas, L.; bantoe*.

Doen —, *meringkaskan*.

De bloedvin slinkt, *bantoe bisoelnja*.

Slinking, vr. zie **Slinken**.

Slinks, bijw. zie **Links**.

Slinksch, b. n. zie **Linksch**.

—, fig. *ondeugend, djahat; bertipoe*.

Slinkschelijk, bijw. *atas peri jang djahat*.

Slinkschheid, vr. *peri orang jang bertipoe-daja; hali palseo, L.*

Slip, vr. *pantjoeng; poentja, poentjah*.

De — van iemands kleed vasthouden, *pegang poentja kain orang*.

Athangende — van eenen tulband *goentji*.

De — opheffen, *angkat pantjoeng*.
Slippen, o. w. zie **Glipper**.
 —, (scheepsw.) *larat*.
 — door den sterken stroom, *larat olèh haroes deras*.
 Door den sterken stroom slipte het vaartuij, *maka kapal poen larat dari karana (olèh) aèr deras*.
Slipper, m. in: eenen — maken, *men-tjoeri kaloewar*.
Slipperen, o. w. zie **Slipper**.
Slissen, b. w. blusschen, *padam*.
 —, zijne lusten boeten, *poewaskan hawá-na/soenja*.
 Een en twist —, *menjesejkan (soeloeh) tjidera; mendaméjkan*.
Slissing, vr. *padamanan*.
 —, bijlegging, *pendaméjan; penjoeloehan*.
Slobbe, vr. *otok, oto*.
Slobberen, b. w. *iroep, mengiroep*.
Slobbering, vr. *pengiroepan*.
Slobbig, b. n. *kotor, L.; tjemar; nadjis, Ar.*
Slodde, vr. zie **Sloddervos**.
Slodder, m. zie **Sloddervos**.
Slodderachtig, b. n. zie **Slodderig**.
Slodderbroek, vr. *tjelana jang longgar sakali*.
Slodderen, o. w. *berkapah-kapah*.
Slodderig, b. n. *kotor, L.; tjemar; nadjis, Ar.*
 —, *biw. dengan kotor, L.; atas peri jang tjemar*.
Slodderigheid, vr. *kalakoean jang kotor, L.; peri jang tjemar*.
Slodderkleed, o. *pakéjan jang terlaloe longgar*.
Sloddervos, m. en vr. *orang jang terlaloe kotor, L.; orang jang tjemar sakali; orang tjoering-moering*.
Sloep, vr. *sampan; skotji, verb. van schuitje*.
Sloepmeester, m. *djoeragan sampan*.
Sloeproeiër, m. *orang dajoeng di sampan*.
Sloeptouwen, o. *meerv. tali-tali sampan*.
Sloepvlag, vr. *bandéra sampan*.
Sloeren, b. w. *mengoekoer pinggir kapal*.
Sloerie, vr. *perampoewan nadjis; perampoewan kotor, L.*
Slof, vr. *verzuim, kalaléjan; kaülpaän*.
 —, m. een slordig man, *orang laki-laki jang loepa dan laléj*.
 —, *oude muil, tjendita toeha*.
 De boel is op —fen, *samoewa soedah roesaq*.
Slof, b. n. *malas; laléj; segan*.
 — in het werk zijn, *malas kerdja; mamang*.
 In alle dingen — zijn, *melaléjkan segala perkara*.
 —, *liederlijk, salèder, L.*
 —, *stoffelijk, dengan malas; atas peri jang laléj (kalaléjan)*.
Sloffen, o. w. *mengirit kaki*.

—, *achteloos zijn, laléj; alpa*.
 Ergens niet in —, *tiada melaléjkan barang saperkara*.
Sloffigheid, vr. *peri jang laléj; kalaléjan*.
Slok, m. *teug, tegoeq*.
 Een — wijn, *sategoeq aèr anggoer*.
Slokachtig, b. n. *rakoës, L.; demap*.
 Den —mensch, *orang rakoës, L.; pendemap*.
Slokachtigheid, vr. *kalakoean orang rakoës, L.; peri pendemap*.
Slokdarm, m. *karoengkoengan*.
 —, *fig. orang rakoës, L.; pendemap*.
Slokje, o. *borrel, sopi, verb.; sategoeq sopi*.
 Wilt gij een — nemen, *maoe minoem sopi sedikit! L.*
Slokken, b. n. *gogaw; gogog; telan dengan rakoës, L.*
Slokker, m. *vraat, orang rakoës, L.; penggogaw; pendemap*.
 —, *schuimlooper, orang menginding*.
Slokkig, vr. *penelanan; penggogawan*.
Sloklust, m. *pendemapan*.
Slokop, m. zie **Slokken**.
Slommer, m. *kasoesahan; perkara jang koesoet-koesoet*.
Slommeren, o. w. zie **Slimmeren**.
 —, b. w. *memberi soekar; menjokarkan*.
Slommering, v. zie **Beslommering**.
Slomp, m. *hoop, timboenan*.
 —, *menigte, banjaq; kabanjakan*.
 Een — *geld, banjaq oewang*.
Slons, vr. *perampoewan kotor, L.; tjoering-moering; nadjis; tjemar*.
Slonsje, o. *dievenlantaren, tanglong pen-tjoeri; lantéra maling, L.*
Sloof, vr. *voorschot, skortji, verb.*
Sloop, vr. *saroeng bantal; pebatang; toetoeq goeling*.
Sloopen, b. w. *rombaq; bongkar*.
 Eene stad —, *merombaq negeri saboewah*.
 Een oud huis —, *membongkar roemah toeha*.
Sloopenlinnen, o. *kain saroeng bantal*.
Slooper, m. *toekang bongkar roemah; djoeroe merombaq*.
Slooping, vr. *pembongkaran; perombakan*.
Sloot, vr. *parit; kali, L.*
 —, zie **Goot, Waterleiding**.
 Eene — *graven, menggali parit; loembi kali, L.*
 Iemand van den wal in de — helpen, *menambahi kasakaran orang*.
Slooten, b. w. *membahagi dengan parit*.
Slootje, o. *kleine sloot, parit ketjil*.
 —, o. *kleine slot, koentji ketjil*.
Slop, o. *sluiphop, tempat mengadang; tempat mengindap*.
Slordig, b. n. *kotor; tjoering-moering*.
 Eene —e *kleeding, pakéjan kotor, L.; pakéjan jang tjoering-moering*.

Een — mensch, *orang kotor*.
Slordigheid, vr. *kalakoean kotor*, L.; *peri nadjis*.
 — in den stijl, *kakoerangan karangan soerat*.
Slorp, m. *pengiroepan*.
 —, *teug, tegoeg*.
Slorpei, o. *telor ontjèr*, L.
Slorpen, o. w. *iroep*.
Slorping, vr. *pengiroepan*.
Slot, o. *koentji*.
 Een — aan eene deur slaan, *pasang koentji pada (di) pintoe*.
 Een Engelsch —, *koentji Inggris*.
Grendel —, *kantjing-kantjangan*.
 — van een geweer, *dapoer bedil; dapoer senapang; selot*, verb.; *pitjoe*.
 — eener geschiedenis, *tammatoe'lhik-kajat*, Ar., *kasoeadhan tjeritera; pengabisan tjarita*, L.
 —, uitkomst, *'aqibat*, Ar.; *achir*, Ar.
 — eener rekening, *bandingan hhisab*.
 —, sterkte, *kota; boerdj*, Ar.
 —, sloten, *burgen, boeroedj*, Ar.
 —, paleis, *astana*, zie *Paleis*.
Slotbewaarder, m. *panghoeloe kota*.
Slotbewijs, o. *dalil jang achir; tanda katerangan jang kasoeadhan*.
Slotenmaken, o. w. *memboewat koentji; békin koentji*, L.
Slotenmaker, m. *toekang koentji*, L.; *pandj koentji*.
Slotenmakerswerk, o. *pekerdjaan toekang koentji*.
Slotenmakersgereedschap, o. *prabot toekang koentji*.
Slotgat, o. *lobang koentji*.
Slotgevolg, o. *'aqibat jang achir*.
Slotheer, o. *toewan kota*.
Slotijzer, o. *besi koentji*.
Slotkram, m. *kokot koentji*.
Slotplaat, vr. *perada koentji*.
Slotpoort, vr. *gerbang kota*.
Slotrede, vr. *perkataan pengabisan; bitjara 'aqibat*.
Slotregel, m. *dalil jang çahh*.
Slottorentjes, o. *meerv. bangoen-bangoenan kota*.
Slotvast, b. n. *jang boldèh (dapat) di-koentji*.
Slotvonnis, o. *kapoatoesan hhoekoem jang achir*.
Slotvoogd, m. *panghoeloe kota; benda-hari*.
Slotvoogdij, vr. *djabatan panghoeloe kota*.
Sloven, b. w. *bekerdja barang jang berat*.
 — om grootheid, *tanggoeng taja*.
Sluier, m. *tetampan; keleboeng; tjadir*, Perz.; *sabéj; sabid*, Ar.; *hidjáb*, Ar.
 Met eenen — *gekleed zijn, pakéj tjadir (tetampan)*.
 — van de Arabische vrouwen, *miqna*, Ar.; *moegannah*, verb.

De lijkbaar met eenen — *bedekken, menoeoep djinzat dengan tjadir*.
 —, *vermomming, kasamaran*.
Vrouwen — van het hoofd tot de voeten, *sarasah; sarasj*, Perz.
Sluieren, b. w. *pakéj tetampan (tjadir); berseléndang*.
Sluik, b. n. *dun, tangséj*.
 — *haar, ramboet tangséj*.
Sluik, vr. *pembawaan barang gelap; lhal melarikan béja*.
 Ter —, *mentjoeri-tjoeri; terindap-indap; dengan dijam-dijam*.
 Ter — *gaan, mentjoeri kaloewar; pergi mentjoeri tjoeri*.
Sluiken, b. w. *heimeljk iets doen, kerdja terindap-indap; kerdja dengan dijam-dijam*.
 —, *smokkelen, membawa barang gelap; melarikan béja; melarikan tjoekéj*.
 —, o. w. *overapel plegen, berkendaq; bermoekeh*.
Sluiker, m. *smokkelaar, orang melarikan béja; orang jang membawa barang gelap*.
Sluikhandel, m. *pernijagaan barang gelap; pernijagaan jang dilarikan béjanja*.
Sluikhandelaar, m. zie *Sluiker*.
Sluikheid, vr. *peri tangséj*.
Sluiking, vr. zie *Sluik*, vr.
Sluimeraar, m. *orang menyantoeq*.
Sluimerachtig, b. n. *antoeq; harip; maoe tidoer*, L.
Sluimeren, o. w. *mengantoeq; maoe tidoer*, L.
Sluimering, vr. *antoeq; tidoer sedikit*.
Sluimeroog, o. *mata orang mengantoeq*.
Sluip, vr. in: ter —, *mentjoeri-tjoeri; terindap-indap*.
 Ter — *iemand naderen, menghampirkan saorang terindap-indap*.
Sluipdeur, vr. *pintoe maling*.
Sluipen, o. w. *indap-indap*.
 Binnen —, *masoq terindap-indap*.
Sluiper, m. *orang jang pergi mentjoeri-tjoeri*.
 Eenen — *maken, mentjoeri kaloewar; pergi mentjoeri-tjoeri*.
Sluiphaven, vr. *pelaboehan gelap*.
Sluiphhoek, m. *tempat semboeni; semboenian*.
Sluiphoeur, vr. *soendal gelap*.
Sluiphol, o. *semboenian*.
Sluipkoorts, vr. *demam bathin*.
Sluipmoord, m. *bebès*, L.; *pemboenohan jang gelap*.
Sluipmoorder, m. *pemboenoh jang gelap*.
Sluippad, o. *djalan maling; jalan gelap*.
Sluipswijze, bijw. *terindap-indap; mentjoeri-tjoeri; dengan dijam; maling-maling*.
Sluiptrap, vr. *tangga jang tersemboeni*.
Sluipweg, m. *djalan maling; jalan gelap*.
Sluis, vr. *bendoengan*.
 Schuinsche —, *pintoe aèr jang sèroeng*.

Sluisbedding, vr. *pantat bendoengan*; *loenas pintoe aër*.
Sluisdeur, vr. *pintoe aër*.
 De — en openen, *boeká pintoe aër*.
Sluisgeld, o. *béja bendoengan*; *oewang bendoengan*.
Sluisvloer, vr. *kaki (dasar, pantat) ben doengan*.
Sluiswachter, m. *djoeroe bendoengan*; *djoeroe pintoe aër*.
Sluitboom, m. *sakat, sekat*; *batangan*; *alangan*.
 Met eene — afschutten, *menjakat*.
Sluitdeuren, vr. *meerv. pintoe pintoe aër*.
Sluitdoos, vr. *peti jang bolèh dikoentji*.
Sluiten, b. w. *toedoen, toetoe; katoep; kedjam; pidjam*.
 Eene deur —, *toetoe pintoe; katoep pintoe*.
 Eene rivier —, *katoep soengéj*.
 De oogen —, *kedjamkan mata; toetoe mata*.
 Den mond —, *toetoe moeloet; katoep moeloet*.
 En haar mond was stijf gesloten, *dan moeloetnja terapillah rapat*.
 Op slot —, *koentjikan*.
 Eenen korf —, *tjapog*.
 Eenen weg met doornen —, *rabat djalán dengan doeri*.
 Zich — (van bloemen des avonds), *koentjoep*.
 Met eenen boom —, *sakat, menjakat*.
 Eene haven —, *menjakat (katoep) koe-wala*.
 De deur der kennis —, *toetoe pintoe ma'rifat*.
 Binnen —, *menoetoep didalam*.
 Eenen brief —, *toetoep soerat; boeboeh tjap pada soerat*.
 Eene rede —, *menjoedahkan bitjara; poetoeskan bitjara (perkataan)*.
 Eene rekening —, *toetoep soerat hhisab; menjesejkan soerat hitoengan*.
 Een huwelijk —, *kuwinkan; nikáhhkan*.
 Een verbond —, *memboewat perdjandjian; békin djandji, L.*
 Eene vergadering —, *toetoep bitjara madjlis*.
 Op eene —, *keroemoen*.
 Gelederen sluit u! *keroemoenlah! rapat-rapat!*
 De deur voor iemand —, *toetoep pintoe di moeka orang*.
 In eene kamer —, *toetoep didalam bilih (kamar, L.)*
 De oogen voor iets —, *tiada maoe lihat; toetoe mata*.
 Deze deur sluit niet goed, *pintoe ini tiada bolèh ditoeetoe baik-baik*.
 In een hok —, *taroh di kandang; kandangan*.
 —, passen, van pas zijn, *laiq Ar.; baik*.

Dat kleed sluit haar goed, *pakéjan itoe laiq (baik) padanja*.
 —, o. *penoetoeapan; hhal menoetoe*.
 Met het — der poort, *tatkala pintoe gerbang ditoeetoe oranglah; tempo pintoe kota ditoeetoe orang, L.*
 Het — eener haven, *penjakatan koe-wala*.
 Het — van eene overeenkomst, *kate tapan djandji*.
Sluiter, m. *orang jang menoetoe; djoeroe pintoe*.
Sluiting, vr. *penoetoeapan; hhal menoetoe*.
 —, sluitmiddel, *koentji*.
Sluitlaken, o. *kain ikat peroet orang perampoewan jang baharoe beranaq*.
Sluitmand, vr. *krandjang (bakoel) koentji*.
Sluitrede, vr. *qijas, Ar.*
 Eene bevestigende —, *dalil jang menjabitkan*.
Sluitregel, m. *baris achir*.
Slurf, vr. *boelaléj*.
Slurp, m. *pentjaroetan*.
Slurpdrank, m. *lolo*.
Slurpei, o. *telor èntjèr, L.*
Slurpen, b. w. zie **Slorpen**.
Sluw, b. n. *tjerdig; haloes*.
 —, bijw. *dengan tjerdig*.
Sluwheid, vr. *peri jang tjerdig; katjerdikan*.
Smaad, m. de daad van smaden, *pentjelaän; hhal békin boesoeg orang poenja nama, L.*
 —, hoon, blaam, *tjela; 'ajb, Ar.; fadláhhat, Ar.*
Smaadnaam, m. *nama jang katjelaän; nama jang boesoeg, L.*
Smaadrede, vr. *perkataan jang mentjela-lakan; perkataan jang békin malos, L.*
Smaadschrift, o. *soerat jang mentjela-kan*.
 —, spotschrift, *soerat sindiran*.
Smaadtaal, vr. zie **Smaadrede**.
Smaak, m. *rasa; perasa lidah; penglidak*.
 Het is lekker van —, *itoe sedap rasanja; itoe énaq rasanja, L.*
 —, zintuig, *perasa; pengrasaän*.
 De smaken zijn verschillend, *maka perasaän orang banjaq itoe berbédah (berlainan)*.
 Ergens — in vinden, *soeka barang apa-apa*.
 Dat is niet naar zijnen —, *itoe boekam soekanja*.
 —, mode, *tjara*.
 Dat is de laatste —, *itoe tjara baharoe*.
 De — van rijst, *rasa nasi*.
 Met mijnen — overeenkomen, *berpatoetan dengan kasoekaänkoe; sama dengan kita poenja soeka, L.*
Smaakje, o. in: er is een — aan, *itoe soedah berbae; itoe soedah boesoeg, L.*
Smaakvermogen, o. *pengrasaän; perasa*.
Smaakvol, b. n. *indah-indah; bagoes, L.*

Smachten, o. w. *lemah*; *lemas*, L.
 Van honger —, *berkalaparan*; *lapar sakali*.
 Van hitte —, *lemah (lemas) kapanasan*.
 — naar iets, *rindoe dendam akan...*; *kapéngin maoe dapat*, L.
Smachtend, b. n. *jang rindoe dendam*; *jang kapéngin*, L.
 — e tong, *lidah jang kering*.
 Eene — e hitte, *kapanasan jang terla-loe sangat*.
 — e blikken, *pemandangan mata jang rindoe dendam*.
Smachting, vr. *hhál rindoe dendam*.
Smachtlap, m. *orang miskin*; *orang potol*, L.
Smachtlooper, m. *orang menginding*.
Smadelijk, b. n. *jang mentjelakan*.
 —, *bijw. atas peri jang katjeluañ*.
Smadelijkheid, vr. *perkataan jang mentjelakan*.
Smaden, b. w. *mentjelakan*; *tjoetja*; *menghinakan*; *memberi tjulera*.
Smader, m. *orang jang mentjelakan*.
Smading, vr. *pentjelain*.
Smak, m. *boenji*.
 — van iets, *dat valt, boenji barang jang djatoh*.
 —, *worp, peloetaran*.
Smakelijk, b. n. *goed van smaak, sedap*; *énaq*, L.; *ladzat tjita-rasanja*.
 Eet —, *salamat makan*; *salamat santap*.
 —, *bijw. dengan rasa sedap*; *sedap*.
 — eten, *santap sedap*; *makan énaq*, L.
Smakelijkheid, vr. *rasa sedap*; *rasa énaq*, L.
Smakeloos, b. n. *tiada karasaän*.
 —, *laf, tawar*.
Smakeloosheid, vr. *çifat (peri) jang tiada karasaän*; *peri jang tawar*; *rasa ambar*.
Smaken, b. w. *rasa, merasa*.
 —, *proeven, tjoba*.
 Genot —, *merasa ladzat*.
 Toen hij den wijn gesmaakt had, *setelah ditjobanja adr anygoer itoe*.
 Het genoegen —, *uw beminnelijk ge-laal te aanschouwen, dapat soeka hati memandang moekamoe jang manis*.
 Veel droefheid —, *merasa banjaq soe-sah hati*.
 —, o. w. *berasa*; *rasanja*.
 Goed —, *baik rasanja*.
 Hoe smaakt die visch? *bagéjmana rasanja ikan itoe?*
 Dat geschiedverhaal smaakt mij niet, *maka kita tiada soeka membatja hhikájat itoe*; *itoe hhikájat trada énaq boenjinja*, L.
 Dat antwoord smaakt hem niet, *maka djawáb itoe tiada disoekanja*.
 Het —, o. w. *rasa*; *perasaän*.
Smakken, b. w. *hantam*; *hempas*; *banting*; *tjampaq*.

Op den grond —, *banting di tanah*.
 —, o. w. *djatoh*.
Smakken, o. w. *met den mond* —, *ber-boenjikan moeloet sambil makan*.
Smal, b. n. *klein, ketjil*; *tiada lébar*; *latjoep*.
 Te —, *koerang lébar*.
 De voorstevén is te —, *haloewan perahoe itoe latjoep*.
 —, *eng, sempit*; *roepaq*, L.,
 De —le gemeente, *orang ketjil*, L.; *orang hina-dina*.
 —l-r, *enger maken, menjempitkan*; *koerangkan lébarnja*.
Smaldeel, o. *saparo armala*.
Smaldeelen, b. w. *membahagi-bahagi*.
Smaldoek, o. *kain jang tiada lébar*; *kain jang koerang lébar*.
 Het is geen —, *boekan kapalang*.
Smalen, o. w. *tjelakan, mentjelakan*; *menghinakan*.
Smaler, m. *orang jang mentjelakan*.
Smalheid, vr. *peri jang sempit*; *peri jang koerang lébar*; *kaketjilan*.
Smaragd, m. *zoemoeroed*, Ar.; *djamvroed*, verb.
Smarotsen, o. w. *menginding*.
Smarotser, m. *orang menginding*.
Smart, vr. *sakit*.
 De —ten van het kinderbaren, *sakit heranaq*.
 —, *hartzeer, doekaljtiz*; *soesah hati*.
 —, *leadwezen, sajang, belas kasihan*.
 Met — *verwachten, menantikan dengan hhasrat*.
Smartelijk, b. n. *jang menjakitkan*; *jang békin sakit*, L.
 —, *hoogst onaangenaam, amat soekar*; *soesah sakali*.
Smartelijkheid, vr. *peri (çifat) jang menjakitkan*, zie **Smart**.
Smarteloos, b. n. *kebal*; *betoewah*, L.
Smarten, o. w. *sakit*.
 —, *smart veroorzaken, menjakitkan*; *békin sakit*, L.
Smartig, b. n. *sakit*; *kasakitan*.
Smartoor, o. *teling (koeping) sakit*.
Smeden, b. w. *timpa*; *poekoel*.
 IJzer —, *timpa besi*; *poekoel besi*.
 Goud —, *slauñ, banting emas*.
 Aan elkander —, *samboeng*.
 —, *fig. verzinnen, beramen, mengoepajakan*.
 Een verraad —, *mengoepajakan chijánat*.
 Kwade plannen —, *bernijatkan barang jang djahal*.
 Nieuwe woorden —, *menjadikan perkataan jang baharoe*.
Smeder, m. *orang jang menimpa*, zie **Smid**.
Smederij, vr. *dapoer (tempat) toekang besi*, L.; *dapoer (tempat) pandéj besi*.
Smedig, b. n. *lemboet*; *lombiq*.
Smeding, vr. *penimpaän*; *hhál memoekoel*.

—, beraming van kwaad, *nijat djahat*.
Smeedbaar, b. n. *jang dapat ditimpa*.
Smeedbaarheid, vr. *çifat jang katimpaan*; *peri jang dapat dipoekoel (ditimpa)*.
Smeedbak, m. *sapoehan*, zie **Koelbak**.
Smeedkunst, vr. *ilmoe pandéi besi*; *pengatahoean menimpa besi*.
Smeekbede, vr. *do'á jang rendah*.
Smeekeling, m. *orang jang memoehoengan; orang jang minta*.
Smeeken, b. w. *poehoen*; *memoehoengan; minta, meminta; minta, L.*
 Vergiffenis van God —, *memoehoengan ampoe kapada Allah*.
Smeeker, m. zie **Smeekeling**.
Smeekgebed, o. *do'á jang rendah*.
Smeeking, vr. *permintaän; pemoehoenan; do'á, Ar.*
 Indien God de Allerhoogste mijne — verhoort, *djikalaw diperkenankan Allah Ta'ala do'ákoé*.
Smeekschrift, o. *soerat permintuän*.
 Een — opstellen, *memboewat (b'kin, L.) soerat permintaän*.
Smeekster, vr. *perampoewan jang meminta (minta)*.
Smeektaal, vr. *perbahasaan orang meminta*.
Smeer, o. *gemoeg; lemaq; sja'm, Ar.*
 Hoofd—, *daki kapala; kalamoemoer*.
 Met — bestrijken, *gosog dengan gemoeg*.
 Op zijn — leven, *hidoep dari pada boenga oewangnja (kembang doewitnja)*.
Smeerachtig, b. n. *saroepa lemaq (gemoeg)*.
Smeerbaar, b. n. *jang boléh dijemoegkan*.
Smeerbak, m. *bekas lemaq; tempat gemoeg*.
Smeerborstel, m. *boender sepatoe*.
Smeerbuik, m. *gendoeit*.
Smeerbus, vr. *tempat gemoeg*.
Smeerder, m. *orang jang mengjemoegkan; orang jang menggosog dengan gemoeg*.
Smeerdoos, vr. *boséta gemoeg*.
Smeergoed, o. *barang gemoeg; segala roepa gemoeg*.
Smeerkaars, vr. *dijan gemoeg; lilin gemoeg, L.*
Smeerlap, m. *kain jang digosog dengan gemoeg*.
 —, *verachtelij mensch, orang leta; bangsat, L.; telédor, L.; orang dzalil; orang boesoeg, L.*
Smeersel, o. *vet, gemoeg; lemaq*.
 — voor hoofdpijn, *pol-pol; poepol*.
 —, *zalf, perloeloetan; kjojo, kjojoq, Chin.*
 — om het lichaam in te wrijven, *boerat; boré, beboré, L.*
Smeersteen, m. *batoe gemoeg*.
Smeervlek, vr. *noda gemoeg, L.; bekas gemoeg*.
Smeersalf, vr. *kjojo boewat gosog, L.; kjojo bakal gosog*.

Smeltbaar, b. n. *jang dapat dileboerkan; jang dapat dipadoekan*.
Smeltbaarheid, vr. *çifat jang dapat dileboerkan (dipadoekan)*.
Smeltbuis, vr. *pantjoeran leboeran*.
Smelten, o. w. *djadi antjoer; padoe*.
 De boter smelt, *minjaq sapi djadi antjoer; mantéga melilih, L.*
 —, b. w. *koken, masaq; tjaerkan; leboerkan; antjoerkan*.
 Gesmolten goud, *emas jang soedah terpadoe; emas lilihan*.
 Gesmolten metalen, *leboeran*.
 Ineen—, *tjampoer*.
Smelter, m. *djoeroe dapoer leboeran; toekang koeningan*.
Smelterij, vr. *tempat leboeran*.
Smeltig, b. n. *lembiq; lemboet*.
Smelting, vr. *pengantjoeran; peleboeran*.
Smeltkroes, m. *pengantjoeran; bekas leboeran; lembaga*.
Smeltoven, m. *dapoer leboeran*.
Smeltpan, vr. *koewali leboeran*.
 — voor tin, *koewali masaq timah*.
Smeren, b. w. *bestrijken, gosog; sapoe*.
 Wij smerden bloed aan dien steen, *maka kami-sapoekan darah kapada batoe itoe*.
 Met vet —, *gosog dengan gemoeg*.
 Met olie —, *sapoe dengan minjaq*.
 Boter op het brood —, *taroh mantéga sama roti, L.*
 Met was —, *gosog sama lilin, L.*
 Het voorhoofd of de slapen —, *berpilis; piliskan*.
 Schoenen —, *gosog sepatoe*.
 Met zeep —, *taroh çaboen; mençaboemi*.
 Met een smeersel (de borst) —, *paroeng*.
 Iemand de handen —, *beri soewap pada saorang*.
 Iemand de ribben —, *poekoel orang dengan rotan*.
 De keel lustig —, *minoem raméj*.
 Teren en —, *berdjamoé-djamoean*.
 —, *bemorsen, békin kotor, L.; mentjemarkan*.
Smerig, b. n. *gemoeg*.
 Een — ambt, *djabatan (pekerdjaän) jang ada banjaq hhaçilnja (oentoengnja)*.
 —, *morsig, kotor; tjemar; nadjis; tjoejing-moering*.
 —e handen, *tangan kotor*.
 Een — kleeed, *kain kotor; kain tjemar*.
 —, *bijw. dengan kotor; atas peri jang tjemar*.
Smerigheid, vr. *vettigheid, çifat jang bergemoeg; peri jang gemoeg*.
Smeriglijk, bijw. zie **Smerig**, bijw.
Smering, vr. *penggosokan dengan gemoeg; pengeroepaan*.
 — op het hoofd, *serbang*.
Smerten, b. w. zie **Smarten**.
Smertoor, o. zie **Smartoor**.

Smet, vr. *noda*, L.; *tjoering*.
 Zonder —, *soetji (bresih) sakali*.
 Zedeljke —, *tjela; katjelaän*.
 Eene — *uitwisschen, menghapoeskan tjela*.
 Iemand eene — *aanwrijven, mentjela-kan orang*.
Smetachtig, b. n. *jang djadi lekas kotor*.
Smetteloos, b. n. *soetji; bresih, presih*.
 —, *onbevekt, tiada bertjela*.
Smetten, b. w. *békin kolor*, L.; *tjoering-kan; tjemarkan; nadjiskan*.
 —, o. w. *djadi kotor; djadi tjemar*.
Smeulen, o. w. *balaman*, L.
 —d *vuur, api balaman*, L.
Smid, m. *pandéj besi; toekang besi*, L.; *kimpoe besi; pémipa*.
Smidsaanbeeld, o. *paron; landasan, landasa*.
Smidsbaas, m. *kapala pandéj besi; kapala toekang besi*, L.
Smidsbak, m. *sapoehan*.
Smidsbeitel, m. *pahat toekang besi*.
Smidse, vr. *dapoer pandéj besi; tempat toekang besi*, L.
Smidshamer, m. *pemoekoel (martil) pandéj besi*.
Smidsknecht, m. *hamba pandéj besi; boedjangnja toekang besi*, L.
Smidskolen, vr. *meerv. arang toekang besi*.
Smidsoven, m. *dapoer pandéj besi*.
Smidswater, o. *aër sapoehan*.
Smidswerk, o. *pekerdjaän toekang besi*, L.; *pekerdjaän pandéj besi*.
Smidswinkel, m. *kedéj pandéj besi*.
Smijdig, b. n. *lembig; lemboet*.
Smijdigen, b. w. *melembotkan; békin lembig*, L.
Smijdigheid, vr. *kalemboetan; peri jang lembig*.
Smijten, b. w. *lèmpar; loetar, loentar; tjampaq; gentos*, L.
 Eenen steen —, *lèmpar batoe; timpoeq*, L.
 Met de hoornen in de lucht —, *songgol*.
 Met geweld —, *banting; hantam*.
 Uit den weg —, *aan eenen kant —, roemit, meroemit*.
 —, o. w. *achterruit —, tendang*.
 Zich zelven herhaaldelijk op den grond neder —, *mengampas-ampaskan dirinja*.
Smijter, m. *orang jang lèmpar; pelèmpar; peloetar*.
Smodderen, b. w. *zie Smetten*.
Smodderig, b. n. *zie Smerig, morsig*.
Smoddermuil, m. *en vr. orang jang mendjilat moeloetnja*.
Smoel, m. *moeloet; mantjong*, L.
Smoken, o. w. *kaloevar asap; berasap*.
 —, b. w. *zie Rookan*.
Smoker, m. *orang jang soeka minoem pipa; orang jang soeka mengoedoet*.
Smokerig, b. n. *penoeh asap; kena asap*.

Smokerigheid, vr. *çifat (peri) barang jang kena asap*.
Smoking, vr. *hhäl minoem roko (pipa)*.
Smokkelaar, m. *orang jang melarikan béja; orang jang membawa barang gelap*.
 —, *smokkelvaartuig, perahoe barang dagangan gelap*.
Smokkelarij, vr. *dagangan barang gelap; pembawaän barang gelap*.
Smokkelen, b. w. *melarikan béja; mem- bawa barang gelap; mentjoeri-tjoeri mem- bawa*.
Smokkelgoed, o. *barang gelap; barang dagangan jang dilarikan béjanja*.
Smokkelhandel, m. *zie Smokke- larij*.
Smokkelschip, o. *zie Smokkelaar*, 2e bet.
Smook, m. *asap*.
Smookgat, o. *lobang asap*.
Smoorder, m. *jang lemaskan; jang békin mati lemas*, L.
Smoordronken, b. n. *mabq sakali; lemas dari pada mabq*.
Smoorheet, b. n. *panas sakali; sangat panas*.
Smoorlijk, bijw. *sangat*.
 — *verliefd, sangat birahi*.
Smoorpan, vr. *tempat (perjoeq) toemis*.
Smoorpot, m. *tempat akan memadamkan api; tempat boewat békin mati api*, L.
Smoorvol, b. n. *terlaloe penoeh*.
Smoren, o. w. *mati lemas; lemas*.
 Doen —, *lemaskan; békin mati lemas*, L.
 —, *stoven, toemis; setop*, verb.
 In het water —, *mati lemas dalam aër*.
 Een oproer —, *memadamkan gampar orang negeri*.
Smoring, vr. *hhäl melemaskan; pema- daman*.
Smots, vr. *soendal*.
Smotsen, o. w. *zie Morsen*.
Smotsig, b. n. *zie Morsig*.
Smout, o. *lemaq (gemoeq) jang soedah dimasag*.
Smoutachtig, b. n. *saroepa gemoeq*.
Smouten, b. w. *taroh (boeboek) gemoeq; menggemoeqkan; gosog sama gemoeq*, L.
Smoutig, b. n. *penoeh gemoeq*.
Smoutigheid, vr. *peri gemoeq; çifat lemaq*.
Smuigen, o. w. *mendemap pada tempat jang soenji; mentjoeri-tjoeri makan*.
Smuik, vr. *in: ter —, dengan dijam-dijam; pada tempat jang tersemoeni; terindap- indap; mentjoeri-tjoeri*.
Smuk, m. *perhijasan*.
Smukken, b. w. *hijas, menghijas; békin bagoes*, L.
Smul, vr. *pendemapan; kasoeakaän makan minoem*.
 Veel van de — *houden, sangat soeka makan minoem*.

Hebt gij daar — op? *soekakah engkaw itoe?*

Smulbaard, m. *orang jang soeka makan énaq*, L.; *pendemap*; *orang berdjamoe-djamoean*.

Smuldagen, m. meerv. *hari djamoean*.

Smullen, o. w. banketteeren, *berdjamoedjamoean*; *makan minoem raméj sakali*.

Smuller, m. zie **Smulbaard**.

Smullig, b. n. *kolor*; *tjemar*; *nadjis*, Ar.

Smulling, vr. *pendemapan*.

Snaak, m. *orang djinaka*; *pendjinaka*.

Snaaksch, b. n. *djinaka*.

Een — e vent, *orang berdjinaka*; *pendjinaka*.

Snaakschheid, vr. *tingkah djinaka*; *tingkah*.

Snaar, vr. zie **Schoonzuster**.

Snaar, vr. metalen draad, *kawat*.
— van darmen, *tali*.

Koperen —, *kawat tambaja*.

Viool—, *tali rebab*.

Snaren op een speeltuig doen, *pasang tali*; *mengenakan kawat*.

De snaren spannen, *meregang tali (kawat)*.

De snaren hooger spannen, *mengentjangi tali (kawat)*.

De snaren lager spannen, *kendoerkan tali (kawat)*; *hoeloeikan tali (kawat)*.

De snaren stellen, *menatoetkan tali (kawat)*.

De snaren tokkelen, *pitik*; *pitik boenji-boenjian*.

Gij moet die — niet roeren, *djangan bitjara dari itoe*, L.

Snaarspeeltuig, o. *boenji-boenjian tali (kawat)*.

Snak, m. *sedoe*.

Snakerij, vr. *tingkah djinaka*.

Snakken, o. w. *ingin*; *kapéngin*, L.; *rindoe*; *dendlam*; *rindoe dendlam*; *kangan*, L.

De visch snakt naar het water, *ikan rindoe akan aèr*.

Snap, m. oogenblik, *sá at*, Ar.; *kedjap mata*.

—, gesnap, zie **Gesnap**.

Niet zoo veel snaps! *djangan bitjara bagitoe banjaq*, L.

Snapachtig, b. n. *soeka bitjara*, L.; *soeka mentjoera*; *moefauwah*, Ar.

Snapachtigheid, vr. *kalakoean moeloet ganggoe*.

Snaphaan, m. vuurroer, *senapang*, verb.; *bedil*; *istinggarda*, Port., verb.

Snappen, o. w. losspringen, *terlepas*, *telepas*; *loetjoet*.

—, zie **Happen**.

—, zie **Babbelen**, **Klappen**.

—, vatten, *tangkap*.

—, in de vlucht grijpen, *sambar*.

Snapper, m. die overal den neus (mond) insteekt, *moeloet ganggoe*; *bibiran*; *djoèh*, L.

—, die in de rede valt of ongevraagd antwoordt, *moeloet rampoes*.

Snapperij, vr. zie **Gesnap**, **Babbelaarij**.

Snaps, m. borrel, *sopi*; *sategoeq sopi*.

Snar, b. n. *bengis*.

Snarenmaker, m. *toekang kawat*; *pandéj tali rebab*.

Snarenspeelster, vr. *orang perampoeaas jang memitik boenji boenjian*.

Snarenspeel, o. *boenji-boenjian tali jang dipitik*.

Snarenspeeler, m. *bidoeuan*; *orang jang memitik boenji-boenjian*.

Snarig, b. n. *radjin*; *pandéj*; *bisa*, L.

Snater, m. *moeloet*.

Houwt den —! *toetoeq moeloet!*

Snateraar, m. *pelitar*.

Snaterachtig, b. n. *soeka melitar*.

Snaterachtigheid, vr. *ingin akan melitar*.

Snaterbek, m. en vr. *pelitar*.

Snateren, o. w. *litar*, *melitar*; *tjoera*; *beloe-beléj*.

Snatering, vr. *pelitaran*.

Snauw, m. *djerkaq*; *moeloet kasar*.

—, bits woord, *kata tjaboel*; *kata jang pengkoeh*.

Snauwen, o. w. *mentjaboel-tjaboeli*; *bitjara kasar*, L.; *djerkaq*.

Snauwer, m. *orang mendjerkaq*; *orang jang mentjaboel-tjaboeli*.

Snauwerig, b. n. *berdjerkaq*.

Snauwerigheid, vr. *peri djerkaq*.

Snavel, m. *paroeq*; *tjotoq*, *tjotjot*, L.

Met den — pikken, *patoeq*; *pagoeq*.

—, snuit, *boelaléj*.

—, neus, *hidoeng*.

Sneb, vr. zie **Snavel**.

—, snuit aan een vaartuig, *djoenggoer*; *haloeuan pandjang*.

Snebbig, b. n. *bengis*; *tadjam*; *djerkaq*.

Ziet gij er — uit, *bengis roepanja*.

Een — antwoord, *djawab tadjam*.

—, bijw. *dengan bengis*; *atas peri jang tadjam*.

Snebbigheid, vr. *kabengisan*.

Snebschuit, vr. *perahoe jang berdjoenggoer*.

Snedo, vr. *panggal*; *potong*; *hirisan*.

Eene — brood, *sapotong roti*; *sapanggal roti*.

Eene — vleesch, *sahiris daging*.

De — van een mes, *mata pisaw*.

Dat mes heeit zijne — verloren, *itoe pisaw koerang tadjam*, L.; *maka pisaw itoe soedah toempoeq*.

Een boek verguld op —, *kitáb jang diemasi*; *boekoe jang disapoe aèr mas*, L.

—, opening, *belah*; *rengat*, L.

Eene —, moot van eenen visch, *sahiris ikan*.

Eene dunne —, *sahiris sapotong*; *sapanggal jang tipis*.

—, iatsoen, *tjonto*; *toeladan*; *tjara*.

Juist ter —, *betoel datanjuja; betoel waqtoenja.*
Snedig, b. n. scherp, *taljam.*
 —, schrandler, *terdjig.*
 —, juist. helder, *betoel; terang.*
 —, gepast, *patoet.*
 Een — oordeel, *aqal boedi jang terang.*
 Een — antwoord, *djawab jang patoet; menjahoet betoel, L.*
 —, bijw. *dengan tjedig.*
Sneë, vr. zie **Sneer**.
Sneedje, o. *suhiris ketjil; sapotong ketjil.*
Snees, m. fig. *orang makan roebijat.*
Snees, o. twintirtal, *kodi.*
 Vijf sneezen linnen, *kain poetih lima kodi.*
Sneeuw, vr. *tzaldjoe, Ar.*
Sneeuwen, onb. w. *bertzaldjoe.*
Sneeuwwoik, vr. *awan (mega) jang menyandoeng tzaldjoe.*
Snel, b. n. *lekas; ladjoe; tjepat; tingkas; pantas; deras.*
 Een — le gang, *djalan lekas; djalan tjepat.*
 Een zeer — paard, *koeda jang mahatingkas.*
 Eene prauw, die eene — le vaart heeft, *perahoe jang sangat ladjoenja.*
 Zeer —, vlug in al wat zij doet, *terlalo pantas pada barang lakoenja.*
 — le stroom, *haroes deras.*
 —, bijw. *denjan lekas*, zie **Snel**, b. n.
 — ter been, *tingkas kaki.*
Snelheid, vr. *peri jang tjepat; peri ladjoe.*
 —, spoed, *sigra, sigrah, sigraha; bangat.*
 Met overhaaste —, *hals over kop, tjerj-beréj; lintang-poekang.*
Snellen, o. w. *djalan lekas; bersigrah; djalan tjepat.*
 Koppen —, *mengajaw.*
 Het koppen is groote zonde, *maka hhd mengajaw itoe dosa besar.*
Snellijk, bijw. *dengan bangat.*
Snelloepend, b. n. van eenen hemelbol, *jang mengidar dengan sigrah.*
 — water, *haroes deras; aer deras.*
 Het vaartuig kon niet vorderen door het — e water, *maka perahoe itoe-poen tiada dapat ladjoe kurana haroes deras.*
Snelschrijver, m. *orang jang toelis tjep-tjepat; orang tingkas menjoerat.*
Snerken, o. w. *berboenji seperti katjang jang dijorèng.*
Snerpen, o. w. *menjakiti terlaloe sangat.*
 Kokende olie snerpt uitermate, *minjaq bedidih itoe menjakiti terlaloe sangat.*
Snerpend, b. n. *sangat; terlaloe amat.*
 Eene — e koude, *dingin jang amat sangat.*
Sners, m. fig. *ziertje, dzarrah, Ar; koeman.*
 Een — je weghebben, *mabog sedikit.*
Snersje, o. zie **Sners**.
Snert, vr. *sop boewah katjang; sop matros, verb.*

Sneukelaar, m. *orang doekana.*
Sneukelen, o. w. *melantjong di roemah soendal.*
Sneukeren, o. w. *soeka sabab makan barang jang sedap (ènaq, L.).*
Sneuvelon, o. w. *vallen, veroud. djatoh.*
 —, omkomen, *mati.*
 Op het slagveld —, *mati di médán peperangan.*
 Aan de pest —, *mati kena sampar.*
Sneven, o. w. *omkomen, mati.*
 In den krijg —, *mati didalam perang.*
 —, uitglijden, *plesèt, L.; teplesèt, L.; kelintjir, gelintjir.*
 —, struikelen, *kelintjoh.*
Snibbig, b. n. zie **Snebbig**.
Snibbigheid, vr. zie **Snebbigheid**.
Snijboonen, vr. *meerv. katjang besar.*
Snijbord, o. *papan boewat potong.*
Snijden, b. w. *potong; panggaj; hiris; sajit; tetaq; kerat; ragas; rantjong; meranting.*
 Brood —, *panggaj roti; potong roti.*
 Visch —, *hiris ikan.*
 Tabak —, *hiris tambako.*
 Zich in den vinger —, *meloeka djari dengan pisaw.*
 In tweeën —, *panggaj doewa; potong doewa.*
 Eene pen —, *potong galam; rantjong galam; potong pena, L.*
 In metaal —, *graveeren, oekir, mengoekir.*
 De boomen —, *toppen, meranting pohon.*
 Rotting in de lengte —, *raoet.*
 Visch aan moten —, *menjajit ikan.*
 Overlangs —, (zoo als mangga's), *lajang, melajang.*
 De navelstreng af —, *menjajit poesat.*
 Op steen —, *mengoekir batoe.*
 Eene plank door —, *tetaq papan.*
 Diamanten —, *potong intan.*
 —, zie **Lubben**.
 Een gesneden haan, *ajam kabiri.*
 —, *atsnijden, pantjong; papas.*
 Beurs —, *menjoeri oewang kantong.*
 Wijn —, *tjampoer aer anggoer; tjampoer anggoer saroepra dengan lain anggoer.*
 Het haar uit droefheid —, *kerat ramboet; tjokoer kapala.*
 Het haar tot schande af —, *ragas.*
 Het haar —, *knippen, goenting ramboet.*
 —, o. w. *ladjam; maoe makan.*
 Het mes snijdt niet wel, *pisaw tiada maoe makan.*
Snijder, m. *pemotong; toekang potong; pandéj memotong.*
 —, kleermaker, *toekang mendjahit, L.; pendjahit; pandéj mendjahit pakéjan.*
Snijderen, o. w. *békin pakéjan, L.; mendjahit pakéjan.*

Snijdersambacht, o. *pekerdjään toekang mendjahit* (pandéj mendjahit pakéjan), L.
Snijdersgaren, o. *benang toekang mendjahit*.
Snijdersjongen, m. *boedaq* (boedjang, L.) *toekang mendjahit*; *hambanja pandéj mendjahit pakéjan*.
Snijdersnaald, vr. *djaroem toekang mendjahit*; *djaroem pandéj pakéjan*.
Snijderstafel, vr. *médja toekang mendjahit*.
Snijderswinkel, m. *kedéj* (tempat) *toekang mendjahit*.
Snijding, vr. *hhál memotong*; *pemotongan*; *pemanggalan*.
 — in de ingewanden, *ranggoet*; *moelas*; *sakit peroeit*.
 —, ruimte, *antara*; *tempat kosong*.
Snijdlijn, vr. *garis jang memotong*.
Snijdsel, o. *snoeisel*, *rantingan*.
 Een handvol — van padie, *sikaq*.
 —, *haksel*, *barang jang ditjentang*.
Snijmes, o. *pisau*.
 —, *sikkel*, *sadoep*; *arit*.
 —, *snoeimes*, *peranting*.
Snijplank, vr. *papan boewat potong*.
Snijpunt, o. *titiq pemotongan*.
Snijstand, m. *gigi jang dihadapan*; *gigi jang di moeka*, L.
Snijtijd, m. (van rijst), *masa mengetam*; *masa penoeéjan*; *témpo motong*, L.; *waq-toe potong padé*.
Snijwerk, o. *oekiran*; *barang jang dipahatkan*.
Snik, m. *sedoe*; *nafas*, Ar.
 De jongste of laatste —, *nafas jang achir*.
 —, *zucht*, *pengeloeh*.
Snik, m. in een uurwerk, *djantra rantéj*; *roda rantéj*, L.
Snik, m. *zekere beitel*, *pahat lébar*.
Snik, vr. *perahoe tambangan jang ditarik koeda*.
Snikheet, b. n. *terlaloe* (sangat) *panas*.
Snikken, o. w. *menjedoe*; *bersedoe*.
 — van droefheid, *dengoes*.
Snip, vr. *vogel*, *belèkèt*, *boerong belèkèt*.
 Water—, *kendidi*, *koedidi*.
 —, *bitse vrouw*, *perampoewam bengis*.
Snipnet, o. *djaring boeroeng belèkèt*.
Snippel, m. *snipper*, *goentingan*; *rantingan*.
 Papieren —, *goentingan qarháas*.
 —s, *spaanders*, *sampah*.
Snippelaar, m. *orang jang menggoenting*.
Snippelbak, m. *tempat koempoel sampah*, zie **Snippel**.
Snippelen, b. w. *goenting*.
Snippeling, vr. *penggoentingan*.
Snippennet, o. *djaring boeroeng belèkèt*.
 — ten spannen, *mendjaring boeroeng belèkèt*.
Snippenstrik, m. *djerat boeroeng belèkèt*.
Snippen tijd, m. *masa boeroeng belèkèt* (*kendidi*).

Snipper, m. zie **Snippel**.
Snippelaar, m. zie **Snippelaar**.
Snippeling, vr. zie **Snippeling**.
Snipperuur, o. *djam orang berhenti ker-dja*; *témpo* (*waqtoe*) *sempat*, L.
Snippig, b. n. zie **Snebbig**.
Snirs, m. zie **Sners**.
Snirsen, b. w. zie **Snerken**.
Snirsje, o. zie **Snersje**.
Snoeftaal, vr. *perbahasaan jang katjaq*; *bitjara orang kotjaq*, L.
Snoeien, b. w. *potong*; *rantjong*; *toetoeer*.
 De toppen —, *atופן*, *meranting*.
 Iemands wieken —, *koerangan koewasa orang*; *tiwaskan orang*; *potong orang poenja saiap*.
Snoeier, m. *toekang potong pohon*; *orang jang meranting pohon*.
Snoeing, vr. *perantingan*; *perantjongan*.
Snoeimes, o. *sadoep*; *peranting*.
 Groot —, *goloq*.
Snoeisel, o. *rantingan*.
Snoeitakken, m. *meerv. tjabanq rantingan*.
Snoeitijd, m. *masa meranting*.
Snoek, m. *alaw*; *tanaq*; *senok*, verb.
 Kleine, jonge —, *katjang-katjang*; *tanaq moeda*.
Snoekenaas, o. *empan alaw*; *empan senok*.
Snoekje, o. *katjang-katjang*; *tanaq moeda*.
Snoekskop, m. *kapala alaw*; *kapala senok*.
Snoepachtig, b. n. *soeka makan sedapan* (*koewèh*); *jang koewat makan koewèh*, L.
 —, in het verborgen snoepen, *mentjoeri-tjoeri makan*.
Snoepen, b. en o. w. *mentjoeri-tjoeri makan barang jang sedap* (*énaq*).
 —, fig. *menenoehi sjahwat*.
Snoeper, m. *orang jang soeka makan sedapan* (*koewèh-koewèh*); *pentjaroeq*.
 —, fig. *orang jang berkendah*.
Snoeperig, b. n. zie **Snoepachtig**.
Snoepgoed, o. *sedapan*; *koewèh-koewèh*, L.
Snoepig, b. n. zie **Snoepachtig**.
 —, *genegen tot wellust*, *ingin akan sjahwat*; *bersjahwat*; *doekana*; *kandji*.
 Er — uitzien, *bersjahwat roepanja*; *doekana roepanja*.
Snoeplust, m. *ingin akan sedapan*; *soeka makan koewèh-koewèh*, L.
Snoepwinkel, m. *kedéj sedapan*; *waroeng koewèh-koewèh*, L.
Snoer, o. *tali*; *oetas*; *mali*.
 Paarlen aan een — rijgen, *mengoetas moetja*; *tjoetjoeq moetjara*.
 Een — van diamanten hebben, *bermalikan intan*.
 Een onverbrekelijk —, *tali jang tiada poetoes*.
 Een — bloedkorallen met porseleinen of andere koraltjes, *birmani*.
 Iemand aan zijn — krijgen, *melekatkan* (*mentjenderangkan*) *orang pada péhaqnja*.
 Een — om den hals, *tali lehor*.

Een — van bloemen, *oentjal-oentjal*.
 Een — paarden, *oetas moetija*; *moetija saetas*.
 Het — der eendracht, *tali perçohhbatan*.
Snoeren, b. w. *oetas, mengoetas*; *tjoetjoeg*; *toesoeg*, L.; *bermalikan*.
 Paarden —, zie **Snoer**.
 —, binden, *ikat, mengikat*.
 —, vereenigen, *hoeboeng, menghoeboeng*.
Snoeshaan, m. *pengatjaq*; *orang katjaq*; *orang kotjaq*, L.; *itiq bertadji*.
Snoeshanig, b. n. *katjaq*; *kotjaq*, L.
Snoeven, o. w. *katjaq*; *menjatjaq*; *tjoepar*; *bangga*, L.
 —, snorken, hoog opgeven, *mengadagada*; *bertjoepar-tjoeparan*.
 —, zich verhoovaardigen, *menggahkan diri*.
Snoever, m. *pengatjaq*.
Snof, vr. *pilaaq*, L.; *salémah*; *selesima*; *ingoes*.
 De — hebben, verkouden zijn, *ada pilaaq*, L.; *ada ingoes*.
Snol, vr. *soendal*; *lonté*, L.
Snood, b. n. slecht, *djahat sakali*; *kapista*; *leta*; *dzalil*, Ar.; *kedji*.
 —e oogmerken, *nijat jang djahat*.
Snoodaard, m. *orang djahat*; *orang dzalil*; *risaw*; *gébana*; *bangsat*, L.
Snoodaardigheid, vr. zie **Snoodheid**.
Snoodelijk, bijw. *dengan djahat*.
Snoodheid, vr. *kadjahatan*; *kalakoean jang kapista*; *peri dzalil*.
Snorkachtig, b. n. *katjaq*; *kotjaq*, L.
Snorken, o. w. *dengkoer*, *denggoer*; *geroeh*; *begeroeh*, L.; *ngeroeh*; *ngoroq*, L.; *menggoroq*, L.; *bergoeras*, L.
 Hard —, *degoer*, *berdegoer*.
 Slapen en —, *tidoer serta bergoeras*, L.
 —, fig. zie **Snoeven**.
 —, o. *geanork*, *pedenggoeran*.
Snorker, m. *orang menggoroq*, L.; *orang berdengkoer*.
 —, *zwetser*, *pengatjaq*; *orang kotjaq*, L.
Snorkerij, vr. *pengatjakan*; *gah*.
Snorren, o. w. *dengoeng*, *berdengoeng*.
 Het wiel snort, *djantra berdengoeng*.
 —, *fluiten*, *sjoel*.
Snorring, vr. *hhal berdengoeng*; *boenji jang berdengoeng*.
Snot, o. *ingoes*; *sanga*; *imbal*, L.
 — en kwijl, *landja-landja*.
Snotachtig, b. n. *seperti ingoes*; *beringoes*.
Snotachtigheid, vr. *peri ingoes*.
Snotteren, o. w. *sanga ingoes*; *beringoes*.
 —, gem. *schreien*, *menangis*.
Snotwerend, b. n. *penawar (obat) ingoes*.
Snuif, vr. *pentjjoem*.
 De — van iets weg hebben, *soedah katahoean barang apa-apa*; *sangka barang apa-apa*; *soedah tjjoem baenja*.
Snuffelaar, m. *orang melil*; *orang jang pariksa samoewa*.
Snuffelen, o. w. *tjjoem*; *mentjjoem*.

—, fig. *navorschen*, *sidiq*, *menjidid*; *tjahari*, *mentjahari*.

Overal —, *tjahari koeliling*; *tatang koeliling*.

In een boek —, *moeddaris kitab*.

Snuffen, b. en o. w. zie **Snuiven**.

Snugger, b. n. *tjepat*; *pantas*.

Snuggerheid, vr. *kalakoean jang pantas*.

Snuif, vr. *tambako hidoeng*; *tambako haloes*.

Snuifdoek, m. *sapoe-tangan*.

Snuifdoos, vr. *tempat tambako hidoeng*.

Snuifdoozenmaker, m. *pandéj (toekang) tempat tambako hidoeng*.

Snuifabriek, vr. *penggilingan tambako hidoeng*.

Snuifje, o. *sadjentik tambako hidoeng*.

Als gij een — wilt nemen, *kaloe toewan soeka ambil sadjentik tambako hidoeng*.

Snuifmolen, m. zie **Snuiffabriek**.

Snuifneus, m. en vr. *orang jang terlaloe soeka pakéj tambako haloes*.

Snuifwinkel, m. *kédjé (toko) orang mendjoenal tambako hidoeng*.

Snuisteren, b. w. *mentjoeri-tjoeri ambil boewah*.

Snuisterij, vr. *segala roepa permainan*.

Snuit, m. *slurf*; *boelaléj*.

— van een olifant, *boelaléj gadjah*.

— van een vaartuig of visch, *djoenggoer*.

Snuiten, b. w. den neus —, *mengoetjaq*, L.; *sanga ingoes*; *sangkan*.

Eene kaars —, *goenting dijan*; *goenting lilin*, L.

Snuiter, m. die zich snuit, *orang jang sangkan hidoeng*.

—, *kaarssnuiter*, *goenting lilin*, L.; *goenting dijan*.

—, *kaarssnuiter*, *persoon*, *djoeroe goenting lilin*, L. (*dijan*).

Koperen —, *goenting lilin tambaga*, L.

Zilveren —, *goenting lilin péraq*, L.

Snuiterbakje, o. *tempat goenting lilin*, L. (*dijan*).

Snuitsel, o. *latoe*; *haboe dijan*.

Snuiven, b. w. *ademen*, *menapas*, L.; *mentjjoem dengan menapas*.

—, *snuiftabak*, *pakéj (isap) tambako hidoeng*.

Snuiver, m. *orang jang pakéj tambako hidoeng*.

—, *pijp in eenen* —, *pantjoeran asap*.

Snuivertje, o. klein *stookhokje*, *dapoer ketjil*.

Sober, b. n. *magtig*, *moedoe*; *djiman*; *sedang*.

—, *armoedig*, *miskin*, Ar.; *papa*; *sjaq*.

Een — maal, *makanan jang kapalang*.

— leven, *hidoep dengan djiman*; *hidoep seperti orang miskin*.

—, *bijw. tjara djiman*; *tjara orang miskin*.

Soberheid, vr. *kapapaan*; *kamiskinan*.

—, *zuinigheid*, *peri djiman*.

Soberlijk, bijw. *dengan djiman*; *atas peri orang miskin*; *tjara orang miskin*, zie **Sober**.

Sodomie, vr. *liwáth*, Ar.

Soebatten, b. w. *minta dibawah sepatoe*.

Soep, vr. *sop*, verb.; *koewah*.

— (van uien, *trasi*, Spaansche peper, *kemiri*, *lengkoewas*, half rijpe kokosnoten, *salam* en geiten- of rundervleesch.) *bebantji*.

Groente—, *sop sajoer*.

Vleesch—, *koewah daging*.

Hoender—, *sop ajam*.

Soepbord, o. *piring sop*.

Soepkom, vr. *tempat sop*; *mangkog koewah*.

Soeplepel, m. *sendoq sop*.

Soepvleesch, o. *daging sop*.

Soes, vr. zie **Bedwelming**.

—, dronkenschap, *mabog*.

—, gebak, *soes*, Ned.

Soezen, o. w. *binjoeng*.

Sok, vr. *kos ketjil*, L.; *mozah ketjil*.

Sokachtig, b. n. *flodderig*, *perlentj*; *tiada karoevan*, L.

Soldaat, m. *orang perang*; *çoldádoe*; *lasjkar*, Perz.; *djoendí*, Ar.

Officieren en soldaten, *opsir sama soldádoe*, L.; *hoeloebalang dan rajat*.

Soldatenhoer, vr. *soendal tangsi*; *soendal orang çoldádoe*; *lonté*, L.

Soldatenleven, o. *kahidoepan orang perang*; *tjara hidoep soldádoe*, L.

Soldatenrok, m. *badjoe orang çoldádoe*.

Soldatenroof, m. *djarahan*.

Soldatenstand, m. *pangkat çoldádoe*.

Soldatentros, m. *barang-barang orang çoldádoe*.

Soldeerbout, m. *besi boewat pateri (sira)*.

Soldeersel, o. *pidjar*; *tingkal*; *tinkár*, Ar.

Soldenier, m. *orang jang makan gadji*.

Soldeeren, b. w. *zilver*, *pateri pérag*.

Goud —, *pateri emas*.

IJzer —, *sira besi*.

Gesoldeerd werk, *paterian*.

Sollebollen, b. w. *terdjoekan*.

Sollen, b. w. *gojang*.

—, zie **Slingeren**.

Sollicitant, m. (ond. w.) *orang jang minta masoq kerdja*.

Sollicitatie, vr. (ond. w.) *permintaan hendag masoq kerdja*.

Solliciteeren, o. w. (ond. w.) *minta moehoën*.

Solliciteur, m. (ond. w.) *jang menoentoet hhaq orang*.

Som, vr. *djoemlah*, Ar.; *kabanjakan*; *berapa*; *beberapa*.

Eene groote — *gelds*, *beberapa oewang*.

Deze — is niet goed, *djoemlah ini tiada betoel*; *djoemlah ini salah dibilangkan*.

—, *hoedsoni*, *modat*; *poko*, L.

Gewaarborgde — van proceskosten, *tjogo*.

Somber, b. n. *koerang terang*; *gelap*; *moeram*; *remang*; *rampaq*; *soeram*; *berdoekatjita*; *sebal*.

— van de natuur of wouden, *tedoeh*.

— van een gelaat, *moeram*.

Dit huis is —, *maka roemah ini koerang terang*; *maka roemah ini sebal roepanja*.

Eene — *lucht*, *langit remang*.

Eene — *geaardheid*, *parangéj jang moeram*.

—, *schaduwrijk*, *rampaq*, *rambaq*.

—, *beneveld*, van glans berooid, *soeram*.

—, *treurig*, *berdoekatjita*.

Somberheid, vr. *kagelapan*; *katedoehan*; *peri jang moeram*, enz., zie **Somber**.

—, *treurigheid*, *doekatjita*; *soesah hati*.

Somberlijk, bijw. *atas peri jang moeram*; *dengan doekatjita*, zie **Somber**.

Somma, vr. (ond. w.) zie **Som**.

Sommatie, vr. zie **Dagvaarding**.

Sommig, b. n. *barang*; *satengah*; *ada*.

— *menschen*, *barang orang*.

— *engelen* *zeiden*, *maka kata malákat satengah*.

— *en verkochten* *hunne paarden*, — *en hunne buffels*, *ada jang djoewal koedanja ada jang djoewal karbawanja*.

— *en zeggen*, *kata satengah*.

Somp, vr. zie **Moeras**.

Sompig, b. n. zie **Moerassig**.

Sompigheid, vr. *peri rawa*.

Sompvogel, m. *boeroeng rawa*.

Soms, bijw. zie **Somtijds**.

Somtijds, bijw. *terkadang-kadang*; *kalanja*; *barangkali*; *sring-sring*, L.

—, *voegw. wellicht*, *barangkali*; *kaloe kaloe*.

Somwijlen, bijw. zie **Somtijds**.

Sondeerijzer, o. *tjoengkil*; *prabot men-doega*; L.; *besi meloega*.

Sonderen, b. w. *doega*, L.: *loega*, *me-loega*.

Soort, vr. *bagéj*; *djenis*, Ar.; *roepa*; *tjanda*.

Verschillende — *en van visschen*, *bagéj-bagéj ikan*.

De beste —, *djenis jang teroetama*; *roepa jang paling baik*, L.

Wat voor eene —? *roepa apa?*

Allerlei —, *djenis-djenis*; *segala roepa*; *bagéj-bagéj*; *roepa-roepa*.

Twee — *en van vreugde*, *doewa bagéj kasoekaän*.

Er zijn vele — *en van dieren*, *ada beberapa djenis binatang*.

Allerlei — *van boeken*, *segala roepa kitáb*; *roepa-roepa (segala roepa) boekoe*, L.

Soortelijk, b. n. *qadar*, Ar.; *djenis*, Ar.; *bagéj*.

— *e zwaarte*, *berat qadarnja*.

Soortgelijk, bijw. zie **Dergelijk**.

Sop, o. *koewah*; *aér*.
 —, vleeschnat, bouillon, kaldoe.
 —, vleeschnat van een hoen, kaldoe *ajam*.
 Het ruime — kiezen, *berlajar ka laoet rambang*.
Sopbrood, o. *roti jang ditjeloeop pada (didalam) kaldoe*.
Soppen, b. w. *tjeloeop*; *tjitja*.
 In vleeschnat —, *tjeloeop pada koewah daging*; *tjeloeop didalam kaldoe*.
Soppig, b. n. *jang ada banjaq aér*.
 —e vrucht, *boewah jang banjaq aérnja*.
Sorbet, o. *sjarbat*, Ar.
Sorteeren, b. w. *pilih*.
Sortering, vr. *pemilihan*; *hhál memilih*.
Souverein, m. en b. n. *jang dipertoeawan*.
 —e vorst, *radja jang dipertoeawan*.
 —e macht, *istiqlál*, Ar.; *hhoekoemat*, Ar.
Souvereiniteit, vr. *pertoeawanan*.
 Al wie de — *aanrandt*, zal gedood worden, *barangsiapa melanggar pertoeawanan radja itoe diboenoeh hhoekoemnja*.
Spa, bijw. zie **Spade**, bijw.
Spa, vr. zie **Spade**, vr.
Spaak, vr. *handspaak*, *penyoengkil*.
 — van een wiel of rad, *anaq djantra*; *anaq roda*, L.
 Eene — in het wiel steken, *fig. menegahkan barang apa-apa*; *sangoetkan apa-apa*; *melintang*.
Spaan, m. *tatal*.
 Een houten —, *tatal kajoe*; *seroetan kajoe*, L.
Spaander, m. *tatal*; *bilah*.
 Bamboezen —, *bilah boeloeh*.
 Tot (in) —s, *bertatal*.
 Aan —s geslagen worden, *diremoegkan sakali*.
Spaansch, b. n. *Spanjol*, verb.; *Kastila*.
 —e peper, *tjabé*, L.; *lada Tjina*.
 —e ruiter, (in de krijgsk.) *beradjaq*.
 — riet, *rotan Kastila*.
 — groen, *teroesi*; *tahi tambaja*.
 De kleur van — groen, *senam*.
 —e pokken, *rastoeng ketji*.
 —e zeep, *çaboen Kastila*; *çaboen poetih*.
 Spaansche-vlieg-pleister, *kojo lalat Kastila*.
Spaarbank, vr. *perbendaharaan (bank, L.)*; *tempat menaruh oewang orang ketjil akan berboenga*; *tempat simpan doewit orang ketjil boewat dapat anaq doewit*, L.
Spaarder, m. *orang jang simpan doewit*, L.; *orang jang menaruh oewang*.
Spaargeld, o. *oewang jang disimpan (ditaroh)*; *rarawatan*, L.
Spaargoed, o. *pakéjan hari dominggo*, L.; *pakéjan hari raja*.
Spaarkachel, vr. *dapoer jang makan api sedikit*.
Spaarkant, m. *pinggir kain (saja) jang dilipat*.

Spaarkist, vr. *peti oewang jang disimpan*.
Spaarlamp, vr. *palita (lampo, L.) jang makan sedikit minjaq*.
Spaarpot, m. *tjèlengan*, L.; *tempat simpan oewang*; *tarohan*.
Spaarzaam, b. n. *tahoe simpan doewit*, L.; *djiman*; *djimat*; *moedoe*.
 — met zijne woorden, *berkata-kata sedikit*.
 —, bijw. *dengan djiman*; *dengan simpan*.
 —, zelden, *djarang*.
Spaarzaamheid, vr. *peri djiman*; *tjermat*; *çifat orang jang soeka simpan oewang*.
Spade, vr. *tjangkoel*; *patjoel*; *penggali*; *tambalang*.
 —, *schop*, *tjop*, verb.
 Met de — werken, *patjoel*, *mematjoel*.
 Dat land is met de — *bearbeid*, *maka tanah itoe soedah dipatjoel (ditjangkoel)*.
Spade, bijw. *laat*, *lambat*; *lat*, verb., L.
 Zeer — komen, *datang terlaloe lambat (lat, L.)*; *datang berlambat-lambatan*.
 —, b. n. *kabelakangan*.
 — vruchten, *boewah jang kabelakangan*.
Spadel, m. *tjoengkil*; *sintoeng*.
Spadeling, m. *anaq binatang jang diperanakkan terkamoedian dari pada soedaranja*.
Spaden, b. w. *tjangkoel*; *patjoel*.
 —, *graven*, *gali*.
Spadenijzer, o. *besi patjoel*; *besi tjangkoel*.
Spadensteel, m. *kajoe patjoel*; *yagang patjoel*; *kajoe tjangkoel*.
Spalk, vr. *tatal*; *sabilah papan jang tipis sakali*.
Spalken, b. w. *menjelat*; *boeboeh tatal*; *pasang tatal*.
 Open —, zie **Opspalken**.
Spalkhout, o. *tatal kajoe jang dibelah*.
Spalking, vr. *selatan*; *hhál menjelat*.
Span, vr. van den duim en middelsten vinger, *djengkal*; *bidas*.
 Eene — hoog boven den grond, *tingginja sadjengkal dari boemi*.
 — van den duim en voorsten vinger, *kilan*, L.; *djengkal kodoq*.
 Eene — breed, *lèbarnja sadjengkal*.
 Bij —nen meten, *mengoekoer dengan djengkal*.
Span, o. *gespan*, *pasang*; *rakit*; *goe*.
 Een — paarden, *koeda sapaasang*.
 Een — buffels, *karbau sapaasang*; *karbau sarakit*.
 Een — ossen, *lemboe sagoe*; *sampi sapaasang*, L.
 Deze buffels kunnen een — *uitmaken*, *ini karbau boldèh dibowat rakitan*.
Spanbroek, vr. *tjelana (serwál) jang sesaq*.
Spanen, b. n. *kajoe*; *tatal kajoe*.
Spanen, b. w. *sendoeg*; *menjendoeg*; *soen-doeg*.
Sprang, vr. *dun plaatje*, *lovertje*, *vrouwensieraad*, *badija*; *doekoeh*.

—, klatergoud, *gegetar*.
 —, zie **Gesp**.
 —, spijker met eenen grooten kop ter versiering, *pakoe perhiasan dengan pajoenng (kapala) besar*.
Sprangmaker, m. *pandéj badija; pandéj doekoeh*.
Spanketen, vr. remketting, *rantéj roda karéta*, L.
Spankoord, o. *tali regang*.
Spannen, b. w. *regang; bentang; kentjangan*, L.
 De zeilen —, *meregang lajar*.
 Jachtnetten —, *mendjaring*.
 De netten zijn gespannen, *djaring-djaring soedah terbelang (dipasang)*.
 Het koord aan den boog —, *kenakan tali pada boesoer (panah); mengenakan tali panah*.
 Den boog —, *membentang panah; tarik tali boesoer (panah)*.
 Sterker —, *aanhalen, mengentjangi; kentjangan*, L.
 De paarden voor den wagen —, *pasang koeda di karéta*, L.
 Den haan —, *tarik pamitiq*.
 De kroon —, *berkalebihan; menang*.
 De vierschaar —, *boek madjlis*.
 Zijne streng te stijf —, *terlaloé kentjangan da'wanja; terlaloé keras kahendaqnja; liwat sakali permintaannja*, L.
 Niet gespannen, los, *kendoer*.
 Te hoog gespannen, overdreven, *terlaloé amat; loekoe* L.
 De paarden achter den wagen —, *salah memoelai pekerdjaan; pasang karbaw dibelakang loekoe*, L.
 De hand —, *mendjengkal; mengilan*, zie **Span**, vr.
 —, o. w. *gespannen, nauw zijn, ada sesag*.
 Het spant er, *maka ada tjidera disiloe*; (ook: het is er schraaltjes), *itoe orang ada miskin (potol)*, L.)
Spanner, m. van een' weefstoel, *tali pekakas tenoen*.
 —, van eene trom, *tuli thamboer; tali trom*, L.
Spannet, o. *djaring jang dibentang*.
Spanning, vr. *pembentangan; peregangan*.
 —, *zwellung, bengkag*.
 —, *stijfheid, peri jang kagoeh (kakoe)*, L.)
 —, *oneenigheid, tjidera*.
Spanriem, m. *tali regang*.
Spanseerder, m. *orang jang berdjalan-djalan; orang pasijar*, L.; *orang melantjong*, L.
Spanseeren, o. w. *pasijar*, L.; *melantjong*, L.; *berdjalan-djalan*.
Spanseerplaats, vr. *tempat pasijar*, L.
Spansel, o. voorhoofsiersel voor vrouwen, *taparam*.
 —, *rand eener kroon, pinggir makota*.

—, *gespannen koord, tali jang teregang*.
Spanstok, m. *kajoe regang*.
Spanstrik, m. om vogels te vangen, *djerat jang dibentang*.
Spant, vr. *toeladan kapal; tjonto kapal; tjonto perahoe*.
Spantouw, o. *tali regang*.
Spantuig o. *perkakas meregang; prabot meregang*.
Spanvoets, bijw. *kaki beropat*.
 — *springen, loempat kataq*.
Spanzaag, vr. *gergadji jang teregang*.
Spar, ar. *kasaw; rasoeq*.
 —, *die voor dwarsbalk dient, bangkara*.
Sparen, b. w. *simpan; taroh*.
 Geld —, *simpan oewang; menaroh oewang (dirham)*.
 Indien mijn leven gespaard blijft, *djikalaw ada 'oemoer hamba*.
 —, *verschoonen, mengampoeni*.
 Zijn geld — door onvoorzienne toevalen, *simpan oewang bakal kalahi*.
 —, *zelden gebruiken, djarang pakéj*.
 Hij spaart zijn rijpaard, *maka koeda toenggang itoe djarang dipakéjnja*.
 Uw leven moge door God gespaard worden, *maka 'oemoer (oesija 'oemoer zamannja) toewanhamba dilandjoetkan Allah*.
 Mogen... in het leven gespaard worden! *baiklah dihidoepekan!*
 De moeite —, *tiada mengoesahkan diri*.
 Spaar de moeite, *djangan bersoesah*.
 —, o. w. *sjaarzaam leven, hidoep dengan djiman; hidoep atas peri jang se-darhana*.
Sparing, vr. *simpan; penjimanan*.
Spark, vr. van gloeiend ijzer, *sjar*, zie **Vonk**.
Sparkelen, o. w. zie **Vonkelen**.
Sparreboom, m. *panawbar*, Ar.
 —, (*casuarina muricata*), *tjemara laoet*.
Sparrehout, o. *kajoe panawbar; kajoe tjemara laoet*.
Spattelen, o. w. *kapak-kapak*.
 Tegen iets —, *melawan barang apa-apa; berbantah*.
Sparteling, vr. *hhál berkapak-kapak*.
 —, *moeite, soesah*.
 —, *tegen—, perbantahan*.
Spat, vr. van gloeiend ijzer, *sjar*.
 —, *aan eenen paardenvoet, mata daging di kaki koeda*.
 —, *vlek, tjoering; nodi*, L.
 —, *blaaspijp, klapbus, soempitan*.
Spatel, m. *tjoengkil*.
Spatie, vr. (ond. w.) zie **Ruimte**.
Spatiëeren, b. w. (bij letterzetters) *menjelang-njelang; kasih spasi*, L.
Spatpijl, m. *demaq*.
Spatten, b. en o. w. *peretjij; mentjorot*, L.
 —, *spateren, sabaltiran*.

Met water —, (sprengen), *memeretjij adr.*
 Het water spatte in de lucht, *maka adr memeretjij ka adara.*
 Het bloed spatte hem in het gezicht, *maka darah itoe teperetjij pada moekanja.*
 Tegen iets —, (aanspatten) *poelas.*
 In duigen —, *fig. woeroeng, L.; tiada djadi.*
 —, spuiten, inspuiten, *mentjorot, L.*
Spatting, *vr. peretjikan.*
Specerij, *vr. rempah-rempah; boemboe, L.*
 — en reukwerken, die voor een lijk dienen, *hhanoeth, Ar.*
Specerijhandel, *m. pernijagaän rempah-rempah; dagangan boemboe.*
Specerijhandelaar, *m. orang bernijaga rempah-rempah; orang berdagang boemboe.*
Specerijkist, *vr. peti rempah-rempah; peti boemboe.*
Specerijwinkel, *m. 'athr, Ar.*
Specht, *m. zekere vogel, pong.*
 De blauw—, (*sitta*) *belatoeq.*
 —, boompijker, *boeroeng* *bernama toekang kajoe.*
Specie, *vr. bagéj; djenis, Ar.; roepa.*
 —, gemunt geld, *oewang; dirham, Ar.*
Specieboekje, *o. daftar (boekoe) bagéj-bagéj oewang.*
Speciebriefje, *o. soerat roepa-roepa oewang.*
Speculant, *m. ond. w.) orang (soedagar, dagang) jang tjoba beli.*
Speculatie, *vr. (ond. w.) hhäl tjoba beli.*
Speculeeren, *o. w. (ond. w.) tjoba oentoeng dengan membeli; belandjakan dengan hhäl kasoentoengan.*
 Ik heb in rijst gespeculeerd en veel verlies geleden, *maka kita soedah tjoba oentoeng dengan membeli beras serta kita banjaq karoegian.*
Speek, *vr. anaq djantra; anaq roda, L.*
Speek, *b. n. doekana.*
Speeksel, *o. loedah.*
 Dik —, *lijoer.*
Speekselachtig, *b. n. seperti loedah.*
Speelachtig, *b. n. zie Speelziek.*
Speelachtigheid, *vr. zie Speelzucht.*
Speelavond, *m. malam orang main wajang.*
Speelbaan, *vr. tempat orang main sépaq raga.*
Speelbal, *m. boewah; ketéj.*
 —, *biljardbal, bola.*
 —, *voetkaatsbal, boewah raga.*
 —, *kolfbal, boewah dil.*
 De — van een gezelschap zijn, *dipermainkan madjlis.*
Speelbord, *o. papan permainan.*
Speeldag, *m. hari kasoekuan; hari ter-masa.*
Speelgeld, *o. oewang bakal berdjoedi (ber-main).*
Speelgenoot, *m. teman bermain; sakoe-toe bermain.*

Speelgevecht, *o. spiegelgevecht, ter-masa; poera-poera perang, L.*
Speelgoed, *o. serba permainan; barang permainan, L.*
 Kinder—, *djinggé, Ch.*
Speelhof, *m. (Indische — met vijvers, badkamers, bloemen, eilandjes enz.), taman.*
Speelhouder, *m. paq top, verb.*
Speelhuis, *o. speelbank, roemah main top (po); pedjoedian; tempat pedjoedian (petopan).*
Speelhuisje, *o. koepel, perbaléjan.*
 — op het water, *gamboeng; gamboengan; baléj gamboeng; baléj gadjah.*
Speeljacht, *vr. pantjalang; pilang, pélang; lantjang.*
Speelkaart, *vr. karto permainan; karto main.*
 Chineesche —, *kijaw.*
Speelkind, *o. zie Bastaard.*
Speelknecht, *m. zie Speelnoot.*
Speellieden, *m. meerv. bidoeuan; orang jang paloe boenji-boenjian; orang main gamelan, L.*
Speelmakker, *m. teman bermain.*
Speelman, *m. zie Muziekant.*
Speelmandje, *o. (kinder—), sesokan.*
Speelnoot, *m. en vr. speelnooten, die bij eenen bruiloftsoptocht voorop loopen en eenen tojaq dragen, pentjaq.*
Speelnootschap, *o. pengiring orang naik mampilj.*
Speelpartij, *vr. pekoempoelan orang berberdjoedi (bermain).*
Speelplaats, *vr. tempat bermain.*
Speelpop, *vr. boneka, L.; orang-orangan.*
 De — der fortuin zijn, *dipermainkan oentoeng.*
 —, *stokpaardje, geliefd voorwerp, timangan.*
Speelreisje, *o. perdjalananan karana kasoekaän.*
Speelsch, *b. n. zie Speelziek.*
 —, *tochtig, loopsch, soeka (maoe) bekaq, L.; maoe berdjantan; masah.*
Speelschheid, *vr. zie Speelzucht.*
 —, *tochtigheid, van dieren, peri maoe bekaq (berdjantan).*
Speelschijven, *vr. meerv. boewah dam; boewah apit apitan.*
Speelster, *vr. perampoewan jang main (berdjoedi).*
 —, *tooneelster, orang djogèt; anaq wajang.*
Speelwijze, *bijw. dengan bermain.*
Speeltafel, *vr. médja main.*
Speeltijd, *m. tempo anaq bermain.*
 —, *tijd, wanneer een dier speelsch is, masa maoe bekaq, L.; masa berdjantan.*
Speeltooreel, *o. zie Schouwtooneel.*
Speeltuig, *o. voor kinderen, permainan kanaq-anaq.*

—en, muziekinstrumenten, *boenji boenjian*.
 Nu klonken al de —en, *maka berboenilah segala boenji-boenjian*.
Speeltuigmaker, m. *toekang jang memboewat (bèkin) barang permainan kanaq-anag*.
Speeltuim, m. zie *Speelhof*.
Speeluur, o. *djam (tempo) anag bermain*.
Speeluurwerk, o. *djam jang berboenji; orlodji jang berboenji*, L.
Speelwagen, m. *karèta boewat pasijar*, L.
Speelwerk, o. zie *Speeluurwerk*.
Speelziek, b. n. *injin akan permainan; sangat soeka bermain; kapéngin maoe bermain*, L.
Speelzucht, vr. *nafsoe akan bermain (berdjoedi)*.
Speen, vr. *mata soesoe; pentil soesoe*, L.
 —, zie *Aambeien*.
Speenader, vr. *oerat poeroe sembilang; oerat wásir*.
Speenklove, vr. *belahnja mata soesoe*.
Speenmaal, o. *perdjamoean tatkala anag disaraq (dipisah, L.) dari pada soesoe*.
Speensel, o. *boewah jang baharoe toemboeh; toenas*.
Speenvarken, o. *nangi; babi ketjil*.
Speenzweer, vr. *poeroe mata soesoe*.
Speer, vr. *toembaq; zie Piek, Spiess*.
 —, die op de olitansjacht gebruikt wordt, *pandahan*.
Speet, vr. *tjoengkil; sendoeng mantéga*.
Speetje, o. Inl. —, een stukje vleesch of visch aan een speetje gebraden, *saté & sesaté*, Jav.
 —, het pennetje of stokje, waar de *sasaté* aan geregen is, *biting*.
Spek, o. *daging babi*.
 — der walvisschen, *daging ikan paoes*.
 Een hand dik — groeien van vreugde, *terlaloé girang*.
Spekbuik, m. *gendoet*.
Speketer, m. *orang jang soeka makan daging babi*.
Spekhals, m. *lèhèr gemoeq*.
Spekken, b. w. *boeboeh daging babi*.
 Eene welgespekte beurs, *kantong (poendi) jang penoeh oewang*, L.
Spekkelig, b. n. *seperti daging babi*.
Spekking, vr. *pemboeboehan daging babi*.
Spekslager, m. *toekang babi*, L.; *toekang potong babi*.
Spektraan, vr. *minjaq ikan paoes*.
Spekworst, vr. *oeroetan daging babi*.
Spekwoord, o. *koelit daging peroel babi*.
Spel, o. *permainan; permainan*, L.
 Chineesch dobbel —, *main top; main po*.
 Een — aanrigten, *melakoekan permainan*.
 Kinderen beminnen het —, *kanaq-anag soeka bermain*.
 Twee —len spelen, *doewa kali main*.
 —, verlustiging der grooten, *termasz*.

Op het — zetten, *betaroh*.
 Duizend gulden op het — zetten, *betaroh sariboe roepijah*.
 Zijn leven staat op het —, *maka hidoepnja poen bakal bilahi*.
 Een vol —, *karto jang genap*.
 Iemand veel —s maken, *menjoesahkan orang; ganggoe orang terlaloe amat*.
 Een — van wind en golven zijn, *di-poekoel angin dan ombaq*.
Spelboek, o. *kitab imla*.
Spelbreker, m. *toekang tjerèwèt*, L.
Speld, vr. *djaroem berkapala; peniti*, Port.
 Zware —, *pennetje, bikat*.
Speldegeld, o. (voor Inlanders, sirihseld), *oewang sirihs*.
Speldemaker, m. *toekang peniti; pandéj djaroem berkapala*.
Spelden, b. w. *pakéj peniti; mengenakan peniti*.
Speldendoosje, o. *boséta peniti*.
Speldenknop, m. *kapala peniti; pajoeng peniti*.
Speldenkoker, m. *saroeng peniti*.
Speldenkussen, o. *bantal peniti*.
Speldenwerk, o. *rènda; boewatan rènda*.
 — met gaatjes, *kantwerk, karawang*.
 — met figuren als die van eene honnigraat, *karawang indoeng-indoeng*.
Speldje, o. *peniti ketjil*.
 Ergens een — bij steken, *tiada ber-kuta lagi; dijam sadja*.
Spelemeien, o. w. *bersoeka-soekaân di désa (kampoenq, oediq)*.
Spelen, o. w. *main; bermain*.
 — gelijk kleine kinderen, *galoel*.
 Met de oogen —, *bermain mata*.
 Zitten te —, *doedoeg bermain*.
 Op het toneel —, *main wajang*.
 Kaart —, *main karto*.
 Dam —, *main dam; main apit-apitan*.
 Nog een spelletje (dam of schaak) —, *main sapapan lagi*.
 Schaak —, *main tjatoer; main gadjah*.
 Op het verkeerbord —, *tiktak —, main tjokéj*.
 Valsch —, *hilat; tjoeer; main palsoe*, L.
 Met de wapens —, *schermen, main sendjata*.
 Met woorden —, *ergens op doelen, sindir*.
 Op de fluit —, *tjoep bangsi; main soeling*, L.
 Op de guitar —, *pitiq ketjapi*.
 Op het klavier —, *main pijano*.
 Op de viool —, *main bijola*, L.; *kisil rebab*.
 Met den voetkaatsbal —, *main sépaq raga*.
 Om eene Spaansche mat —, *betaroh satoe ringgit*.
 De klok speelt, *lotjèng beboenji*, L.; *genta berboenji*.
 Het gescluit laten —, *pasang marijam*.

Eene mijn laten —, *melitoskan tambang*.
 — van dieren, zie **Paren**.
 Poetsen —, *main gila*; *bertingkah*.
 Den beest —, *hiroo-hara*; *tjerwèt*, L.
 — met kleine horentjes, door ze op den rug der hand te leggen, omhoog te gooien en weder te vangen, *ripoer*.
 Zich rijk —, *djadi kaja dengan ber-djoedi (bermain)*.
 —, dubbelen, *djoedi, berdjoedi*.
 Iemand eene poets —, *bermainkan orang*; *pedajain orang*, L.
 — even of oneven, *main gasal genap*.
 Voor den geest —, *kenang*; *ingat*; *sedar*.
Spelen, o. *permainan*.
Speler, m. *orang jang bermain*.
 —, zie **Tooneelspeler**.
 —, dubbelaar, *orang berdjoedi; per-djoedi*.
 Een valsche —, *orang main palsu*, verb.; *orang hilat*; *orang tjoer*.
Speling, vr. *permainan*.
 —, ruimte, *longgar*.
 Dat rad heeft te veel —, *itoe roda ada terlaloe longgar* L.; *maka djantra itoe terlaloe longgar*.
Spelkunst, vr. *ilmoe imlá*, Ar.; *pengatahooan menghoeboeng hhoeroef*.
Spellen, b. w. *hoeboeng (menghoeboeng) hhoeroef*; *berteki-teki, berteki*.
 Spel eens het woord: „mentjiterakanlah,” *hoeboenglah hhoeroef perkataan: „mentjiterakanlah.”*
 Dat woord is niet goed gespeld, *maka perkataan itoe tiada baik perhoeboengan hhoeroefnja*.
Speller, m. *jang menghoebung hhoeroef*.
Spelletje, o. één — (dam of schaak) *sapapan*.
Spelling, vr. *imlá*, Ar.; *penghoeboengan hhoeroef*.
 Nieuwe —, *imlá baharoe*.
 Oude —, *imlá lama*.
Spelonk, vr. *goeha*; *geroenggoeng*; *patala*, Sansk.
Spelt, vr. *sakoeji*.
Spenen, b. w. van de borst doen, *saraq*, *menjaraq*; *pisah*, L.
 Zich —, *menahani hawá-nafsoenja*.
Spening, vr. *penjarakan*; *pisah*, L.
Sper, vr. zie **Spar**.
Sperboom, m. *sekat, kajoe sekat*.
Sperkelen, o. w. zie **Vonkelen**.
Sperren, h. w. *kangkang*.
 —, afsluiten, *sekat, menjekat*.
Sperring, vr. *penjekatan*.
Sperwer, m. *waqab*, Ar.
Speten, b. w. *mematjag*.
Speurhond, m. *andjing perboeroean*.
Spichtig, b. n. *lampéj*; *tipis*; *ramping*.
 —, dun en hoog, *lantjoep*.
Spichtigheid, vr. *peri lampéj (haloes, tipis)*.

Spie, m. zie **Spion**.

Spiede, vr. *badji*.

Spieden, o. w. *hintéj*; *mengintip*, L.

—, belagen, *mengadang*.

Spiegat, o. *lobang aér kaloewar*.

Spiegel, m. *tjermin*; *katja*, L.; *mirát*, Ar.

Een metalen —, *tjermin wadja*.

En die — blonk zeer helder, *maka tjermin itoe-poen tjoewatjalah teperling-perling*.

Zeer velen stierven door den terugkaatsenden gloed van den —, *terbanjag marika-itoe mati sabab kena hangat tjermerlang tjermin itoe*.

Soort van —jes (klatergoud) aan de uiteinden der kussens, *tjermin bantal*.

De oogen zijn de — van het gemoed, *maka mata itoe tjermin qalboe*.

— van Gods luister, *tjermin djemala Allah*.

Ten — (voorbeeld) verstrekken, *djadi toeladan*.

—jes aan de uiteinden der hoofdkussens met borduurwerk bevestigen, *rakam*.

— aan een schip, *belakangnja boeritan kapal*.

De — van uw wezen, *tjermin kaadaänmoes*.

Spiegelen (zich), wed. w. *berkatja*, L.; *bertjermín*; *melihat pada tjermin*.

De zonnestralen — zich in het meer, *maka sinar matahari poen berkilat-kilatan pada moeka tasik*.

Zich aan een ander —, *ambil fâidat dari pada lakoe djalan orang lain*.

Spiegelabriek, vr. *tempat memboewat tjermin*; *tempat békin katja*, L.

Spiegelgevecht, o. *termasa*; *poera-poera perang*.

Spiegelgieter, m. *orang menoewang tjermin*; *toekang toewang katja*, L.

Spiegelglad, b. n. *teroe pam (litjin) se-perti tjermin*.

Spiegelglas, o. *katja tjermin*; *gelas katja*, L.

Spiegelhandel, m. *pernjagaän tjermin*.

Spiegelhars, vr. en o. *damar batoe*.

Spiegeling, vr. *hhäl berkatja*; *pemandangan pada tjermin*.

Spiegelkas, vr. *peti tjermin*; *kas katja*, L.

Spiegelkooper, m. *orang mendjoewal tjermin (katja)*, L.

Spiegelijst, vr. *pinggir tjermin*; *pinggir katja*, L.

Spiegel-penanttâfeltje, o. *médjah jang bertjermín*; *médjah jang berkatja*, L.

Spiegelrug, m. *belakangnja tjermin (katja)*, L.

Spiegelwinkel, m. *kedéj tjermin*; *toko katja*, L.

Spier, vr. *trekker der ledematen, ramis*; *daging kantjing*.

Aanhalende —, *ramis jang menarik*.

Uitstrekken —, *ramis jang membentang.*

—, *grasspierz, lèj roempoeit.*

Spierachtig, b. n. *penoeh ramis.*

Spiering, m. *sepiring*, verb.; *ikan sepiring*, L.; *lemboeroe*; *djapoe.*

Spieringvisscher, m. *orang tjahari sepiring (lemboeroe).*

Spierskracht, vr. *goewat ramis.*

Spiersling, m. zie **Spiering.**

Spierswit, b. n. *poetih sakali.*

Spies, vr. *toembaq.*

Werp—, *lembing*; *pandahan.*

Met eene — werpen, *loetar dengan pandahan.*

Met eene — steken, *menoembaq.*

Met eene werp— steken, *bertikamkan pandahan.*

Spiesdrager, m. *orang pertikaman.*

Spiesen, b. w. *menoembaq*, zie **Spies.**

—, eenen misdadiger op eene spies of scherpe staak steken, *soelakan*; *menjoelai*

Eenen verrader —, *soelakan orang chijánat.*

Doen —, *menjoelakan.*

Spiesen, o. *penoembakan*; *penjoelaän*, zie **Spiesen.**

Spieshout, o. *schacht, gagang toembaq.*

Spiesijzer, o. *mata toembaq*; *besi toembaq.*

Spiespaal, m. *soela*; *soelaän.*

Een, die de — verdient, *unaq mati disoela.*

Spiesvolk, o. *spiesdragers, orang pertikaman.*

Spietsen, b. w. zie **Spiesen.**

Spijgat, o. zie **Spiegat.**

Spijk, vr. *lavendel, narwastoe.*

Spijkboompje, o. *pohon narwastoe.*

Spijker, m. *pakhuis, goedang.*

Spijker, m. *ijzeren nagel, pakoe; pakoe besi*; *prégo*, Port.

Koperen —, *pakoe tambaga.*

Spijkerbalsem, m. *soemboel*, Ar.; *soemboel alhindi*, Ar.; *boenga narwastoe*; *kojo loeka.*

Spijkerboor, vr. zie **Boor.**

Spijkeren, b. w. *memakoe*; *pakoeakan*; *pasang pakoe.*

Gespijkerd, *berpakoe.*

Spijkergat, o. *lobang pakoe.*

Spijkerhandel, m. *pernjagaän pakoe.*

Spijkerhout, o. *kajoe soetoe.*

Spijkerijzer, o. *besi pakoe.*

Spijkering, vr. *hhäl memakoe*; *pasang pakoe.*

Spijkerkist, vr. *peti pakoe.*

Spijkerkooper, m. *dagang pakoe*; *orang djoewal beli pakoe.*

Spijkerkop, m. *kapala pakoe*; *pajoeng pakoe.*

Spijkerlade, vr. *tempat pakoe.*

Spijkermand, vr. *bakoel pakoe.*

Spijkeramid, m. *pandéj pakoe*; *tsakang pakoe.*

Spijkervast, b. n. *terpakoeakan*; *dihoeboeng dengan pakoe.*

Spijkervat, o. *tong pakoe.*

Spijkervormig, b. n. *saroepa pakoe.*

Spijkerwinkel, m. *kedéj (warceng; loko) orang mendjoewal pakoe.*

Spijkolie, vr. *minjaq narwastoe.*

Spijl, vr. *besi loentjip*; *pentjoetjoeq*; *badji besi.*

Spijs, vr. *makanan*; *hidangan*; *rezeg*, (eig. *rizq*, Ar.); *santapan*, Hof.; *bijaja*; *sadjian*; *ajapan.*

De spijzen opdisschen, *bawa makanan*; *angkat hidangan.*

Dit is eene — van den doorluchtigen vader, *imilah ajapan dari pada padoeka ajahnda.*

Spijzen als geschenk brengen, *poendjoeng.*

— gebruiken, *makan*; *santap*, Hof.

— van koe- of buffelleder, *keroepoeg*; *rambaq.*

—, die men in de vasten even voor den dageraad neemt, *sahoer*, Ar.

Spijsbereider, m. *djoeroe makanan*, zie **Kok.**

Spijskamer, vr. *goedang makanan*; *sepèn*, L.; verb. Eng.

Spijskas, vr. *sepèn*, L.; *tarohan makanan.*

Spijsmeester, m. *djoeroe goedang*; *djoeroe bekal-bekalan.*

Spijsoffer, o. *çideqah*, Ar.

Spijsvertering, vr. *pentjernaän*; *hhäl mentjerna.*

Spijt, vr. *sedih*; *sakit hati*; *ketjil hati.*

Hij heeft er zeer veel — van, *maka ija-poen terlaloe sakit hati.*

—, opgekropte gramschap, *dendam.*

— aandoen, *memberi sakit hati*; *menjedoet.*

Ten — van hem, *akan sedoetnja.*

In — van het bevel, *dengan melawan parentah itoe.*

Spijten, o. w. *spijt over iets gevoelen*, *goesar*; *djadi sakit hati.*

—, medelijden hebben, *sajang.*

Het spijt hem dat zijne vrouw gevlucht is, *maka sakillah hatinja karana bininja lari.*

Spijtig, b. n. *jang memberi sakit hati*; *jang menjedoet.*

Een — gezegde, *perkataan jang memberi (bèkin, L.) sakit hati.*

Het is —, (het is jammer), *sajang!*

—, *bits, bengis*; *djerkah*; *keras.*

Een — antwoord geven, *menjahoet terlaloe keras.*

— glimlachen, *tersenjoem ngeran.*

Iemand — behandelen, *melakoeakan orang dengan djerkah.*

Spijtigheid, vr. *peri sedoet*; *kasedoetan.*

—, *bitsheid, peri jang bengis.*

Spijzen, o. w. *makan*; *santap*, Hoff.

Op de graven godsdienstig — met weinig personen, *moendoeng*.

—, b. w. voeden, *beri makan*; *kasih makan*, L.; *bermakankan*; *bersantapkan*, Hoff.; *menjoewapi*.

Spijzigen, b. w. zie **Spijzen**, b. w.

Spijziging, vr. *hhál memberi makanan*; *pemberian makanan*; *hhál kasih makan*, L.

Spikkel, m. *intiq*; *rintiq*; *peretjiq*.

— van eene huid, *toetoeel*, L.; *koembang*.

Vol —s, zooals nat linnen, dat stikt, *tjeti*.

Spikkellachtig, b. n. *teperetjiq*; *berintiq*.

Spikkelen, b. w. *peretjiq*, *memeretjiq*; *tjitjaq*.

Met verscheidene kleuren gespikkeld, *teperetjiq dengan bagéj-bagéj warna*.

Spikkelig, b. n. *berintiq-intiq*.

—, gespikkeld, zoo als sommige hoenders, *djalaq*.

—, gevlekt, zoo als sommige dieren, *toetoeel*, L.; *koembang*.

Spikkeling, vr. *pemeretjikan*.

— van eene tiggerhuid, *koembang*; *toetoeel*, L.

De — van die tiggerhuid is zeer schoon, *toetoeelja koelit matjan itoe bagoes sakali*, L.; *koembangja koelit harimaw itoe ter-laloe bagoes*.

Spil, vr. om te spinnen, *kisi rahat*.

De — draaijen, *poesing rahat*.

—, draaispil, *poetaran*.

—, as, *indjen*, L.; *poesat*.

—, beweegoorzaak, *karana*; *sabab*.

—, ankerspil, *poetaran lawang*; *poetaran djangkar*, L.

Spilboom, m. *pengoengkil*; *kajoe pemoetar*.

Spillebeen, o. *kaki koeroes kering*; *kaki boeroeng bangaw*.

Spillen, b. w. *boeroeskan*; *belandjakan*, zie **Verspillen**.

Spilpenning, m. en vr. *pemboeroes*.

Spilplaat, vr. *perada pengatar* (indjen).

Spilziek, b. n. *soeka memboeroeskan*.

Spilzucht, vr. *kainginan akan memboeroeskan*.

Spin, vr. *laba-laba*; *lawa-lawa*, L.

Zwarte —, *laba-laba hitam*.

Spinaal, o. *benang toekang sepatoe*, L.; *benang pandéj kawatz*.

Spinazie, vr. *bajam*; *bajam tanah*; *moeng-joe*, Ch.

Eene bijzondere soort van —, *bajam galataq*.

Spinaziebed, o. *pétag bajam*.

Spinaziezaad, o. *bidji bajam*; *benih bajam*.

Spinbaar, b. n. *jang dapat digantih*.

Spindbrood, o. *roti jang dikasih sama orang miskin*, L.; *roti jang diberi pada orang papa*.

Spinde, vr. *sepèn*, verb. Eng.; *petarohan makanan*.

Spindelboom, m. zie **Spilboom**.

Spinden, b. w. *bahagi*, *membahagi*.

Spinding, vr. *pembahagian*.

Spindsoep, vr. *sop jang dibahagikan pada orang miskin*.

Spinfabriek, vr. zie **Spinnerij**.

Spinhuis, o. *roemah orang menggantih*.

—, tuethuis, *pandjara orang jang kerdjaja karena kasalahannja*.

Spinnekop, vr. zie **Spin**.

Spinnen, b. w. *gantih*, *menggantih*, *antih*, *menggantih*; *kerdjaja benang*; *bilin*.

Zijde —, *menggantih benang soetra*.

Hij zal daar geene zijde bij —, *maka itoe tiada akan djadi oentoengnja (labanja)*.

Haar van dieren —, *menggantih roema*.

Spinner, m. *orang menggantih*; *orang kerdjaja benang*.

Spinnerij, vr. *tempat menggantih*.

Spinneweb, o. *sarang laba-laba*; *roemah lawa-lawa*, L.; *'ankaboet*, Ar.

Spinnewiel, o. *rahat*; *kisi*; *djantra menggantih*.

Spinning, vr. *pengantihan*.

— van zijde, *pengantihan soetra*.

Spinrag, o. zie **Spinneweb**.

Spinrokken, o. *tijang rahat*.

Spinsbek, o. *mengsel van goud en koper*, *soewasa*.

Spinsel, o. *barang jang digantih*.

Spint, o. *koebal*; *pengobar*; *kajoe jang dibawah koelit pohon*.

Spintig, b. n. *jang ada banjaq koebal*.

Spinzijde, vr. *soetra bakal menggantih*.

Spion, m. (ond. w.) *orang soeloeh*; *penjoeloeh*; *penjamar*.

Spionneeren, o. w. *menjoeloeh*; *samar*, *menjamar*; *hintej*, *menghintej*; *mengintip*, L.

Spionnetje, o. *tjermin di pinggir djan-déla*.

Spiraallijn, vr. *baris (garis) jang saroepa koelit oenam*.

Spiraalvormig, b. n. *saroepa koelit oenam*.

Spit, o. *braadspit*, *patjaq*.

Aan het — steken, *ematjaq*.

— in den rug, *sakit toelang belakang*.

—, diepte eener schop bij het graven, *satjangkoel dalamnja*.

Het — draaijen, *poesing patjaq*.

Het — in de lendenen, *sakit pinggang*.

Spitdraaijer, m. *orang jang poesing patjaq*.

Spithert, o. *roesa moeda jang belom besar tandoengnja*.

Spitje, o. *patjaq ketjil*.

Spits, b. n. *loentjip*; *tiroes*; *langkas*, *belangkas*.

—e punt, *koedjoeng loentjip*.

—e kin, *dayoe jang tiroes*.

—, scherpzinnig, *tjerdig*; *haloes*.

—, bits, *spjtig*, *bengis*.

—, bijw. *loentjip*.

— houwen, *snijden*, *potong loentjip*; *meloentjipkan*.

Spits, vr. punt, *hoedjoeng*; *mata*.
— van een zwaard, *hoedjoeng pedang*.
— van eenen berg, *poentjaq* (kemoentjaq) *goenoeng*.

—, spitse voorsteven, *djoenggoer*.
—, voorhoede, *tjoetjoeg*; *haloewan bala-tantara*; *tjoetjoeg sendjata*.

Zich aan de — stellen, *mendjadi pang-hoeloe* (*pengandjar*, *kapala*); *menjapalakan*.

Zeven man, die vooruitgingen maakten de — uit, *toedjoeh orang jang berdjalan dahoeloe mendjadi tjoetjoeg sendjata*.

—, zuil, *gedenkzuil*, *nisjan*, *Perz*.

Spitsachtig, b. n. *loentjip sedikit*.

Spitsboef, m. *telédor*, *L.*; *bangsat*, *L.*; *risaw*; *gebana*.

Spitsbroeder, m. *teman berperang*.

Spitsen, b. w. *loentjipkan*; *bekin loentjip*, *L.*

De ooren —, *pasang koeping*, *L.*; *pasang telinga*.

Zich op iets —, *menantikan dengan soeka hati*.

Zich op iets —, *toelegen*, *menadjamkan 'aqal*.

—, zie **Spiesen**.

Spitsheid, vr. *peri loentjip* (*tiroes*).

Spitsig, b. n. *loentjip*; *tiroes*.

—, met vele spitsen, *dengan beberapa poentjaq*; *berloentjip-loentjip*.

Spitskin, m. en vr. *dayoe jang tiroes*.

Spitspaal, m. *soela*; *penjoela*.

Spitsvondig, b. n. *tjerdig*; *haloes*.

—, *bijw. atas peri tjerdig*.

Spitsvondigheid, vr. *peri tjerdig*.

Spitten, b. w. *gali*, *menggali*; *loembi*, *L.*
—, de aarde omhakken, *patjoel*.

Boter —, *menjenloeg mantéja*.

Spitter, m. *orang menggali*; *orang mema-tjoel*.

Spitting, vr. *penggalian*; *pmatjoelan*.

Spitvarken, o. *nangi jang dipatjaq*; *babi ketjil jang dipatjaq*.

Spleet, vr. *belah*; *remoes*; *sjaqiqat*, *Ar.*

— in eene rots of berg, *tjelah*.

Een muur die spleten krijgt, *tèmbog jang berbelah*.

Door eene deur— gluren, *menghintéj pada belah pintoe*; *mengintip di belah pintoe*, *L.*

De — dezer pen is te kort, *belahnja qalam ini terlaloe ketjil* (*pendèg*).

De — (berst) van eenen diamant, *remoes intan*.

Spletig, b. n. *berbelah-belah*.

Splijten, b. w. *membelah*.

Hout —, *membelah kajoé*.

Eene pen —, *membelah qalam* (*pèna*, *L.*).

—, o. w. *belah*, *berbelah*.

—, *bersten*, *retag*; *ringat*.

De grond is gespleten, *boemi soedah berbelah*.

De bamboes is gespleten, *boeloeh itoe soedah belah*.

In tweeën —, *belah doewa*.

Aangezien een berg splijt, dien ik doorschiet, *sedang goenoeng lagi belah akoe-panahkan*.

Een in vieren gespleten bamboes, *bamboe jang dibelah empat*.

Een door den bliksem gespleten boom, *pohon jang dibelah halilintar*.

Gespletene klauw, *koekoe jang berbelah*.

Gespleten (als een granaatappel), *merekah*.

Splijting, vr. *bedrijv. pembelahan*.

—, in onz. zin, *belah*; *kabelahan*.

Splint, vr. *oewang*; *dirham*, *Ar.*

Splinter, m. *tatal*.

—, van bamboes, *sembiloe*.

—s, *schaatsel*, *afval*, *sampah*.

In eenen — trappen, *mengindjaq sem-biloe*.

Splinters, die in den grond gestoken worden, *voetangels*, *randjaw*; *borang*, *L.*

Grove —s, *spaanders*, *tatal berbalérag*.

Splinteren, b. w. *tatakan*; *membelah-belah*.

—, o. w. *bertatal tatal*; *berbelah-belah*.

Splinterig, b. n. *bertatal*.

Splintertangetje, o. *angkoep*.

Splossen, b. w. *hoeboeng*, *menghoeboeng*; *hoelas*.

Die beide touwen moeten gesplis (vereenigd) worden, *doewa tali itoe mesti dihoeboeng*, *L.*

Splicing, vr. *penghoeboengan*; *penghoe-lasan*.

Spitsen, b. w. (touw) *oertjkan benang tali*; *boekta benang tali*.

—, *verdeelen*, *bahagi*, *membahagi*.

Spitsing, vr. *pengoeréjan*.

—, *verdeeling*, *pembahagian*.

Spitten, b. w. zie **Splijten** en **Spitsen**.

Spoed, m. *bangat*; *sigráh*; *ta'djil*, *Ar.*

— maken, *bersigráh*.

Met allen mogelijk —, *dengan sa-bangat-bangat*; *dengan sasigrahnja*.

— maken om een onverwachten gast te ontvangen, *gita*, *L.*

Spoeden, o. w. *djadi lekas*; *djalan tjepat*; *bersigráh*.

—, *wederk. w. menjigraahkan diri*; *membangatkan diri*.

Spoedig, b. n. *bangat*; *lekas*, *sigráh*; zie **Gauw**, **Snel**.

— zijn, *bersigráh*.

—, *bijw. dengan bangat*; *bangat-bangat*; *lekas-lekas*; *dengan sigráh*.

Komt gij niet — af, om mij hulde te bewijzen? *tiadakah sigráh engkaw toeroen memberi hhormat kepadakoe?*

Ten —sten, *sabangat-bangat*.

Hij is ten —sten gekomen, *maka sa-bangat-bangat datangnya*.

Spoediglijk, bijw. zie **Spoedig**, bijw.
Spoel, vr. wevers—, *torag; batéra; tarampong*.

— van den inslag, *goempal benang*.
 —, klos, kluwen, *toekal*.

Spoelbak, m. *pasoe* (*tempat*) *tjoetji piring*.
Spoelen, b. w. het garen in de spoelen winden, *koelindam; likas, melikas*.

Den inslag —, *pakankan*.

—, o. w. vloeien, *halir, alir, mengalir*.

De rivier spoelt langs de rijstvelden, *maka soengéj itoe mengalir sapanjang sawah; kali itoe laloe sapanjang sawah*, L.

Tegen het strand —, *membasoeih pantéj; mengaloen di pantéj*.

—, b. w. reinigen, *tjoetji*, L.; *soetjikan; basoeih*.

Linnen —, *membasoeih kain; tjoetji kain*, L.

De glazen —, *tjoetji gelas*, L.; *tjoetji katja*.

Den mond —, *koemoer, berkoemoer*.

Iets van iets —, *weg—, hanjoetkan*.

De keel —, *membasahkan lèhèr; mi-noem*.

Spoeler, m. (bij wevers) *jang koelindam*.

Spoeling, vr. *pentjoetjian; pembasoeihan*.
 —, *varkenskost, makanan babi*.

Spoelingbak, m. *tempat makanan babi*.

Spoelkom, vr. *mangkog besar; mangkog pembasoeihan*.

Spoelwater, o. *àdr tjoetji; àdr basoeih*.

Spoelwiel, o. *djantra koelindam*.

Spoelworm, m. *kerimi*.

Spog, o. *loedah*.

—, *kwijl, lijoer*.

Spoken, o. w. *ada hantoe*.

Op die plaats spookt het, *pada tempat itoe ada* (*datang*) *hantoe*.

Het begint op zee te —, *maka laoet moelai bertjaboel*.

—, *oneenig leven, bertjidera*.

Spoker, m. *spook, hantoe*.

—, een die veel gedruisch maakt, *orang jang békin roesoeh*, L.; *orang ingar-bangar*.

Spokerij, vr. *kalihatan hantoe*.

Spon, vr. *sempal*.

Sponde, vr. *tempat tidoer*, zie **Bed**.

Spongat, o. *lobang sempal; lijang sempal*.

Sponnes, o. *pisaw toekang tong*, L.; *pisaw pandéj tahang*.

Sponning, vr. *aloer, aloeran*.

Spons, vr. *boenga karang; kembang karang*, L.; *sepons*, verb.

Sponsachtig, b. n. *sabagéj boenga karang; sarang-sarang*.

Sponsachtigheid, vr. *peri hoenga karang*.

Sponsen, b. w. *tjoetji* *dengan boenga karang; tjoetji sama kembang karang*, L.

Sponsje, o. *koelat-koelat*.

Sponssteen, m. *batoe timboel*.

Spook, o. *hantoe*.

—, *rondzwerfende geest van een doodgeboren kind, poentjianaq*.

—, *satanshond, djoerig*.

— van een monsterachtig voorkomen, *'if-rít*, Ar.

— onder water in eene rivier, *goeloen-gan tikar*.

Spookgeschiedenis, vr. *tjeritera hantoe*.

Spookhuis, o. *roemah hantoe*.

Spooksels, o. *hantoe*, zie **Spook**.

— der verbeelding, *chajal*, Ar.

Spookverschijning, vr. *kalihatan hantoe*.

Spoor, vr. om een rijder te sporen, *penggertaq; sepor*, L.

Sporen dragen, *pakéj sepor*, L.; *pakéj penggertaq*.

Een paard de sporen geven, *menggertaq koeda*.

—, van eenen haan, *djaloe*, L.; *soesoeh; tagil, tegil*, L.

Kunstige hane—, *tadji*.

Eene eend met sporen, (*snoeshaan, pogcher*), *itig bertadji*.

—, *prikkel, pengadjakan*.

Spoor, o. *indruck, bekas; roenoet*.

— van eene buffelkar, *roenoet pedati*.

Het voetspoor van eenen dief, *roenoet pentjoeri; bekas kaki maling*, L.

Het — bijster zijn, *sesat, tersesat; kasasar*, L.

Iets op het — hebben, *tjioem baoenja bivarang apa-apa*.

Men ziet er sporen van vroegere grootheid, *maka bekas-bekas kabesaran jang dhoeloe itoe lagi kalihatan disitoe*.

Het — der edele voorvaders volgen, *menoeroet bekas kaki nènèq mojang jang moelija*.

Spoorbijster, b. n. *tersesat; kasasar*, L.

Spoorhaan, m. *kajam bertadji*.

Spoorloos, b. n. *buitensporig, terlaloe sangat; terlaloe amat; bahina, bhina*.

Een — gedrag, *lakoe djalan jang terlaloe sangat*.

—, zonder eenig spoor achter te laten, *dengan tiada meninggalkan bekasnja* (*roenoetnja*); *dengan tiada bekasnja*.

Spoorloosheid, vr. *kasangatan; kalakoean jang melanggar 'adat*.

Spoormaker, m. *pandéj penggertaq; toekang sepor*, L.

Spoorraadje, o. *djantra penggertaq; roda sepor*, L.

Spoorriem, m. *tali penggertaq; tali sepor*, L.

Spoorslag, m. *penggertakan*.

—, *prikkel, aanmoediging, pengadjakan*.

Ten — verstrekken, *menggertaq; mengadjaq*.

Spoorslags, bijw. *dengan menggertaq satja*.

Sporreilig, b. n. *bengis; soeka berbantah; soeka tjerèwèt*, L.

Sporreligheid, vr. *perangéj jang bengis*.

Sporreling, vr. zie **Kraakeel**.

Sport, vr. *anaq tangga*.

Zijne beenderen zoo wel van achteren als van voren vertoonden zich als — en van eene ladder, dan segala toelangnja dibelakang dan dihadapan seperti anaq tangga kalihatan.

— van eenen stoel, *anaq karosi*, L.

Spot, m. *sindiran*; *persindiran*.

Den — drijven, *sindir*, *menjindir*.

Ten — der mensen, *disindirkan orang*.

Spotachtig, b. n. *soeka menjindir*.

—, bijw. *atas peri sindiran*; *dengan menjindir*.

Spotachtigheid, vr. *sindiran*; *persindiran*.

Spotboef, m. *penjindir*; *pergoeraw*.

Spotdicht, o. *sja'ir sindiran*.

Spotgeest, m. *orang jang soeka menjindir*.

Spotgeld, o. *harga ketjil*; *dibawah harga*.

Een' dolk voor een — *koopén*, *beli keris dibawah harga*.

Een — *bieden*, *tawar dibawah harga*; *tawar harga ketjil*.

Hij heeft zijn land voor een — *verkocht*, *maka tanahnja itoe didjoeualnja dibawah harga*.

Spotlust, m. *kasoeakaän menjindir*.

Spotnaam, m. *nama sindiran*.

Spotprijs, m. zie **Spotgeld**.

Spotrede, vr. *perbahasaän sindiran*.

Spotschrift, o. *soerat sindiran*.

Spotswijze, bijw. *dengan menjindir*; *atas peri sindiran*.

Spotten, o. w. *sindir*, *menjindir*.

Gij moet met de armen niet —, *maka orang miskin itoe djangan kaw-sindirkan*.

Hij spot slechts, (zegt het slechts uit spot), *poera-poera katanja*.

Spotter, m. *penjindir*; *pergoeraw*.

Spotternij, vr. *bedr*, *penjindir*; *pergoeraw*.

—, *scherts*, *senda*; *goeraw*; *senda goeraw*.

Spotvogel, m. zie **Spotboef**.

Spotwoord, o. *kata persindiran*.

Spotzucht, vr. zie **Spotlust**.

Spouw, vr. *belah*.

Spouwen, b. w. *spljiten*, *membelah*.

—, b. w. *membelah*.

—, o. w. *belah*, *berbelah*.

Gespouwen hout dat gebraden vleesch of visch klemt, *pangangan*.

Rotting —, b. w. *djangat*; *raoet*, L.

Spraak, vr. *bahasa*; *perbahasaän*.

—, *stem*, *soewara*; *bahana*.

Buiten — *liggen*, *de* — *verliezen*, *tiada dapat berkata*; *tiada bisa berkata*, L.; *bewusteloos*, *pingsan*; *moertja*; *kalangar*, L.

De — *wederkrjigen*, *dapat berkata poela*.

Zoete en vriendelijke —, *kata manis lemboet*.

Zwaar van spraak zijn, *lidah berat*.

Hij is zwaar van —, *lidahnja berat*.

—, *tongval*, *lafall*, Ar.

De — *gaat*, *orang berkata*.

Wel ter — zijn, *pandéj berkata*; *jang tahoe bertoetoer*; *bisa berkata-kata*, L.

Spraakgebruik, o. 'adat perbahasaän.

Spraakgeluid, o. *boenji soewara*; *lafall*, Ar.

Spraakkunst, vr. 'ilmoe *çarfoe*, Ar.; *nahhw*, Ar.; 'ilmoe *nahhoevt*, Ar.

Arabische —, 'ilmoe *çarfoe 'Arab*.

Spraakkunstenaar, m. *pandéj 'ilmos çarfoe*.

Spraakkunstig, b. n. *logháwt*, Ar.

Spraakleer, vr. *kitab pengadjaran bahasa*.

Spraakmeester, m. *goeroe bahasa*; *pengadjar bahasa*.

Spraakrecht, o. *hhaq perbahasaän*.

Spraaktoon, m. *boenji soewara*.

Spraakwerktuig, o. *pegawéj bahasa*; *pegawéj soewara*.

Spraakwijze, vr. *tongval*; *lafall*, Ar.

Spraakzaam, b. n. *soeka berkata-kata*.

—, *vriendelijk*, *meloet manis*.

Sprakeloos, b. n. *tiada dapat berkata lagi*.

— *zitten*, (als een beeld), *tjoqol*.

— *van smart*, *termangoe-mangoe*.

—, *stom*, *keloe*; *bisoe*.

— *van verbazing*, *bingoeng*, L.

—, *bijw. dengan tiada berkata sopatah kata*.

Sprakeloosheid, vr. *kalakoean orang jang tiada dapat berkata*.

—, *stomheid*, *kabisoean*; *peri jang keloe*.

Sprank, vr. *vonk*, *boenga api*; *kembang api*, L.

Sprankelen, o. w. *germirlapan*; *teperling*. — *vonken*, *berboenga-api*.

Spreekbeurt, vr. *giliran berchothbat*; *pergantian bitjara*.

Spreekgestoelte, o. *minbar*, Ar., *gew. verb. minbar*.

Spreekhoren, m. *teropong*.

Spreekkamer, vr. *kabinet*, *biliq bitjara*; *chalwat*, Ar.

Spreekmanier, vr. *tjara perbahasaän*; 'adat *berkata-kata*.

Javaansche —, *tjara bitjara Djawa*;

tjara berkata-kata Djawa.

Spreekvertrek, o. zie **Spreekkamer**.

Spreekwijs, vr. *tjara perbahasaän*.

Spreekwoord, o. *mitzál*, Ar.; *tamtál*, Ar.; *kata oepama*.

Een zeer oud —, *mitzál poerbakala*.

Spreekwoordelijk, b. n. *perbahasaän mitzál*.

Spreekzaal, vr. *biliq bitjara*.

Openbare vorstelijke opene —, *baléj-roeng*; *baléj*.

Sprei, vr. *hamparan*; *sarsari*.

Dikke —, *tilam*.

Eene — uitspreiden, *menghamparkan hamporan*.

Spreiden, b. w. *hampar*.

Een matje —, *hamparkan tikar*.

Aarde en hemel zijn door God uitgebreid, *boemi dan langit itoe terhampar Allah*.

Een pad —, *sedijakan djalan*, zie **Banen**.

Spreken, b. en o. w. *kata*, *berkata*; *mengatakan*; *bitjara*, L.; *oedjar*; *oetjap*; *berbahasa*.

Goed —, *berkata baik-baik*.

Arabisch —, *berkata 'Arab*; *berbahasa dengan bahasa 'Arab*; *bitjara 'Arab*, L.

Driiftig met elkander —, *boranjah*.

Zij hebben zeer lang met elkander gesproken, *maka lama sakali marika itoe-poen berkata-kata*.

En de vorst sprak met den afgezant, *maka radja poen berbahasa dengan oeloesan*. Naar den mond —, *toeroet kata*; *boeljoeq*.

Tusschen iemands rede —, *poetoeskan kata orang*; *rampoes*.

Zachtjes met elkanderen —, *berbisik-bisik*.

Binnen 's monds —, *oering-oeringan*.

Oprecht —, *berkata benar*.

Over iets —, kennis geven, *oewar-oewar*, L.

Met iemand —, *berkata akan (dengan) saorang*.

Beide partijen hooren —, *menengar kata kadoewa péhaq*; *menengar orang sabelah-menjabelah*.

Wat niet betaamt moogt gij niet —, *barang perkataan yang boekan láiq itoe djangan dikatakan*.

Voor zich zelven —, *memberi djawab*; *menjahoet*.

Voor iemand —, *toeloeng bitjara*; *amboh*.

In den naam van God —, *berkata bismi'llahi*; *berkata atas nama Allah*.

Kwaad —, *mengoempot*.

Krom —, zoo als kleine kinderen, *pilat*, *pélat*.

Bij manier van —, *oepamanja*; *oepama kata*.

Te veel —, *berkata terlaloe banjaq*; *omong-omong sadja*, L.

Hij zal over de zaak —, *maka ija hendaq menteriterakan dari pada perkara itoe*.

Tegen —, *balas kata*; *melawan kata*.

In het geheim —, *bitjara didalam bam boe*, L.

Zonder een woord meer te —, *tiada terkata-kata lagi*.

Hoogmoedig —, *berkata dengan djemawa*; *berkata dengan katjaq (kotjaq, L.)*

De profeet sprak, *maka nabí poen mengoetjap*.

De kunst van wel te —, *'ilmoe berkata-kata*.

Door den neus —, *raban*; *soengoeh*.

Onvoegzaam, beleedigend —, *mengata-ngatai*.

Hebt gij de bevoegdheid aldus tot mij te —? *qadarmoekah berkata demikijan kapadakoe?*

Spreek! *katakan! katakan olèhmoel bilanglah! L.*

Hetwelk geenszins woorden waren om uit te —, *itoe boekan kata dikatakannya*.

—, (van vorsten,) *tilah, bertilah; sabda, bersabda*.

—, (tegen meerderen,) *sembah; berdatang sembah*.

—d gelijkende op, *saroepa sakali dengang*.

Spreker, m. *orang yang berkata*.

—, zie **Redenaar**.

Spreking, vr. *perkataan*; *perbahasaan*.

Sprengbekken, o. *tempat aer saqti (sembahjang)*.

Sprengen, b. w. *djamboe-djamboe; peretjig*.

Met wijwater —, *djamboe-djamboe aer saqti*.

Met water —, *memeretjig aer*.

Met menschenbloed (eene sterkte) —, om haar onoverwinnelijk te maken, *mampalas*.

Met zout —, *boeboeh garam; taroh garam*.

Water op den grond —, *oeras*.

Sprenkel, vr. zie **Sprank, Vonk**.

Sprenkelen, b. w. *diris, mendiris, mendiriskan*, zie ook **Spikkelen**.

Met dauw gesprenkeld, *terdiris dengan aer emboen*.

—, gieten, begieten, *siram, menjiram*.

Sprenkeling, vr. *pendirisan*.

—, begieting, *penjiraman*.

Spreuk, vr. *mitzál, Ar; pengata*.

De —en van Salomo, *soerat amtzál Soléjman*.

Spreukenschrijver, m. *penjoerat amtzál*.

Spriet, m. *piarit*.

—, op een vaartuig, *penggiling*.

Spristoogen, o. w. *berpanar-panar*.

Spriettoew, o. *tali penggiling*.

Sprietzeil, o. *lajar penggiling*.

Spring, m. zie **Sprong**.

—, springbron, *mata aer*.

—, springvloed, *aer pasang; aer besar*.

Springader, vr. *mata aer*.

Springbron, vr. *put, perigi; soemoer*, L.

Springen, o. w. *loempat, meloempat*, zie **Huppelen**.

Spanvoets —, *loempat kataq*.

Over eene gracht —, *meloempati parit*.

Uit het venster —, *loempat dari djandela*.

In eene rivier —, *njeboer di kali*, L.; *terdjoen kadalam soengéj*.

—, dekken (van hengsten, enz.) *men-djantan*.
 Het water springt uit den berg, *maka aër poen berpantjar dari dalam goenoeng itoe*.
 De tranen sprongen haar uit de oogen, *maka bertjoetjoeranlah aër-matanja*.
 Eene rots laten —, *meletoskan karang saboewah*.
 In de lucht —, bersten, *meletos ter-bang ka langit*.
 —, buitelen, *soesang, menjoesang*.
 Voor iemand in de bocht —, *toeloeng bitjara*.
 Het glas is gesprongen, *katja (gelas) itoe soedah petjah*.
 Het touw is gesprongen, *soedah poetoes talinja*.
 Het drukken met den voet bij het —, *tampoe*.
 — van het vel, *belah, berbelah*.
Springend, b. n. *jang meloempat*.
Springhengst, m. *koeda jang mendjan-tan*.
Springing, vr. *peloempatan*.
 — van het water, *pentjoetjoeran; hhal menjemboer*.
Springkoorts, vr. *demam jang beralih; demum jang tiada tantoe datangnja*.
Springkruid, o. (euphorbium), *soedoe-soedoe, sedoe-sedoe*.
Springstok, m. *kajoe orang meloempat*.
Springtij, o. *pasang poernama; aër be-sar; aër bah*.
Springveer, vr. *pesawat; per, L*.
Springvisch, m. *tjakulang; beroewan; amboe-amboe*.
Sprinkhaan, m. *bilalang; balang*.
 Eene bijzondere soort van sprinkhanen, *bilalang tjorong*.
 Groene —, die het rijstgewas bederft, *walang sangit, L*.
Sproet, vr. *djerawat, L; tahi lalat*.
Sproetig, b. n. *penoeh djerawat, L; pe-noeh tahi lalat*.
Sprokkel, m. *rijsje, ranting*.
Sprokkelen, b. w. *poengoet (koempoel) kajoe api*.
Sprokkelhout, o. *kajoe rintjik*.
Sprokkig, b. n. *rapoeh*.
Sprong, m. *loempatan*.
 Eenen — meten, *mengoekoer loempatan*.
 Eenen — doen, *loempat, meloempat*.
 — van tuimelaars, *soesang*.
 Kromme — en maken, *pakéj daja oepaja; pakéj maclahhat*.
 Op den — staan om te vertrekken, *sedija akan berangkat*.
 Op stel en —, *dengan sabentar djoega*.
Sprookje, o. *riwajat; tjarita kosong, L*.
 —, verdichtsel, *perbola*.
Sprot, vr. *tamban*.
Spruit, vr. *toemboehan*.
 — van eenen tak, *toenas*.

Nieuwe — uit den bamboeswortel, *re-boeng*.
 —, uitwas aan vruchten, *mata*.
 —, eener rivier, *anaq soengfj; seroekam*.
 —, fig. telg, *anaq*.
 — van eenen banaan, *anaq pisang*.
 —, jonge —, het zachte einde van een takje, *poetjoeg*.
Spruiten, o. w. *toemboeh; toenas*.
 De rijst begint te —, *maka padi moo-lai toemboeh*.
 Voort—, *ontstaan, djadi; terbit*.
Spruiting, vr. *toemboehan; toemboeh*.
Spruitsel, o. *barang toemboehan*.
Spruw, vr. *sarijawan; tjerijawan, L; sa-rawan*.
Spugen, b. en o. w. *loedah, meloedah*.
 Bloed —, *meloedah darah*.
 Iemand in het aangezicht —, *meloedahi moeka orang*.
 —, braken, *moentah*.
Spugen, o. *peloedahan*.
Spui, vr. *pintoe aër*.
Spuien, b. w. *mengalirakan (hilirkan) aër; boeka pintoe aër; kasih djalan aër, L*.
 —, o. w. *mengalir*.
Spuing, vr. *hhal mengalirakan aër*.
Spuut, vr. *soempitan; tjorot*.
Spuiten, b. w. *soempit; pantjar, meman-tjar*.
 —, spatien, *mentjorot*.
 Gespoten worden, *disoempit; dipantjar*.
 —, pompen, *pompa, L; hemboes*.
 —, o. w. *berpantjar, pantjar*.
 Het bloed, dat uit eene ader spuit, *darah jang berpantjaran dari dalam oerat*.
Spuiten, o. zie **Spuiting**.
Spuiter, m. *orang jang menjoempit*.
Sputigast, m. *orang pompa; boedjang pompa*.
Spuiting, vr. *soempitan*.
Sputpijp, vr. *tjorot oelar pompa*.
Sputworm, m. *tjatjing lipat*.
Spuwen, b. en o. w. *loedah, meloedah; mengaloewarkan, zie Spugen*.
 De vuurberg spuwt, *maka goemoeng api mengaloewarkan apinja; goenoeng api menjala*.
Spuwer, m. *jang meloedah*.
Spuwing, vr. *peloedahan*.
Spuwpot, m. *kwispedor, tempat loedah*.
St, tuschenw. *djamlah!*
Staaf, vr. *batang*.
 IJzeren —, *batang besi*.
 Eene — goud, *emas sabatang*.
 IJzer in staven, *besi berbatang-batang*.
Staafgoud, o. *emas batang*.
Staafijzer, o. *besi batang; belongkotan*.
Staaq, bijw. zie **Gestadig**.
Staagjes, bijw. *perlahan-lahan; plan-plan, L*.
Staaq, m. *satang; batang, zie Pilaar*.
 —, *tuinstaaq, bélo; toeroes*.
 —, *rijs, ranting*.

Staal, o. *wadja*, *badja*; *kaloeli*; *maléla*.

Gehard — van Chorasan, *beri chorasánt*, ook *chorsánt*.

Door het — verdelgen, *meroesagkan dengan pedang*.

Staal, o. monster, proef, *tjonto*; *matjam*; *dérah*.

Niet met het — overeenkomen, *tiada sama dengan tjonto*.

Staalachtig, b. n. *sabagéj wadja*.

Staalabriek, vr. *tempat memboewat wadja*.

Staalhard, b. n. *keras sabagéj wadja*.

Staalkaart, vr. *boekoe tjonto*, L.; *toeladan*.

Staalmiddel, o. *obat wadja*.

Staalpoeder, o. *loemat wadja*.

Staalsteen, m. (metaal op Borneo waarvan knoopjes geslepen worden,) *mas oeroeg*.

Staalinctuur, o. *aér wadja*.

Staalvijnsl, o. *kikiran* (serboeg, *tahi*) *wadja*.

Staalwater, o. *aér wadja*.

Staalwerk, o. *barang wadja*.

Staan, o. w. *diri*, *berdiri*; *ada*; *bertempat*; *menghadapi*.

Tegen den boom —, *berdiri di pohon itoe*.

Iemand —, *aandurven*, *menghadapi orang*.

Hij stond zijnen vijand, *maka ija-poen menghadapi moesoehnja*.

—, stil houden, *berhenti*; *brenti*, L.

Sta! *berhentilah! hali!* Ned., *sta!* Ned.

Mijn horologie staat, *kita poenja orlodji soedah brenti*, L.

Laten —, niet gebruiken, *tiada pakéj*.

De medicijnen laten —, *tiada pakéj obat*.

Laat dat —! *kasih tinggal itoe!* L.

Laat —! (stoor mij niet), *djangan loe ganggoe sama goewa*, L.

Voor de deur —, *berdiri di moeka pintoe*.

In de zon —, *berdiri di panas*, (niet: *berdiri di matahari*).

Iemand in het licht —, *berdiri di terang orang*.

Rechttop —, *berdiri betoel*.

Zoo als ik ga en sta, *sabagéjmana sahaja ada*.

De bamboes staat tegen den muur, *maka bamboe itoe berdiri di tembog*.

Het paard staat op stal, *maka koeda itoe ada di gedogan* (istal, L.)

Zoo lang de wereld staat, *salama ada doenjé*.

Het staat in dat boek te lezen, *maka terseboetlah didalam kitáb itoe*.

Zijn naam staat op de lijst, *maka namanja itoe tersoerat pada daftar*.

Iemand, die in eenen kwaden reuk staat, *orang jang soedah boesoeg* (*kedji*) *namanja*.

Het leger staat aan den voet van den

berg, *maka bala-tantara itoe bertempat di kaki goemoeng*.

Onder water —, *kena bandjir*, L.; *kena aér sabaq*.

Een huis, dat te huur staat, *roemah jang dapat diséwakan*.

Dat kleed staat u goed, *pakéjan itoe láiq padamoé*.

De thee staat pas te trekken, *itoe tèt baharoe ditarohin aér*, L.

Een huis, dat in brand staat, *saboewah roemah jang hangoes*.

Vleesch, dat te bederven staat, *daging jang djadi boesoeg*.

Blijven —, (van water, tranen enz.), *ladoeng*, *berladoeng*.

Op vallen —, *hampir maoe roeboeh*.

Het staat aan u, *melainkan toewan poenja soeka*; *hanja ridlá toewankoe*, *Hoft*.

In gelederen —, *berdiri berçaf-çaf*; *berbaris*, L.

Boven iemand —, *berkalebihan dari pada saorang*.

Onder de bevelen —, *ada dibawah paréntah*.

Want ik sta met alle menschen gelijk, *karana akoe menjertai dengan segala orang*.

Binnen —, *verschijnen*, *menghadap*.

In iemands macht —, *ada didalam ma'loem sa-orang*; *ada dibawah koewasa saorang*.

Tegen elkander —, *berdimpit-dimpit*.

Hoe staat het met de zaken van zijnen zoon? *bagéjmana perkara anagnja itoe?*

Hoe staat het met uwe gezondheid? *bagéjmana toewan ada? toewan ada baik?*

Hoe staat het er nu mede? *akan sakarang apa chabarnja?*

Naar iets —, *dingen*, *harap akan*.

Naar een ambt —, *harap akan jabatan* (*pekerdjaan*).

Naar het huwelijk —, *maoe kawin*.

Iemand naar het leven —, *maoe memboenoeh saorang*.

Staande houden, volhouden, *tegoeh atas kata*.

Op zijn punt van eer —, *memeliharkan hormatan*.

Het staat in uwe macht, *hloekoem dalam tanganmoé*.

Dat staat tot uwe dienst, *toewan bolèh pakéj itoe*.

Zijne wond staat goed, *loekanja itoe djadi baik djoega*.

Laten —, *bijarkan*; *tinggalkan*; *lepaskan*.

Het staat hem vrij die goederen te verkoopen, *maka dibéaskan padanja mendjoewal barang itoe*.

Vaat —, *berdiri tetap*; *fig. tegoeh atas djandji* (*kata*).

Op iets —, om ergens bij te reiken, *tinggir*.

Hoe hoog komt u dat paard te — ?
berapa harga toewan beli koeda itoe?

Dat huis komt mij op twintig duizend gulden te —, *maka roemah itoe kita-beli harganja doewa laqsa roepijah.*

Dat staat hem in den weg, *itoelah jang membri soekar padanja.*

Staande, b. n. in: — blijven, *tinggal berdiri.*

Zich — houden, *memeliharakan diri.*

— wind, *angin tetap.*

Staannd koren, *padi jang belom dipotong.*

Staannd hout, *pohon kajoe jang belom ditebang.*

Staannd water, *aer tenang.*

Een staand leger, *bala-tantara jang hhaállir (sedija).*

Een staand en een hangend uurwerk, *satoe djám (orwdji, L.) jang berdiri dan satoe jang bergantoeng.*

Op — voet, *sabentar djoega; brandingan, L.*

— en gelegen, *berdiri serta bertempat.*

Staanplaats, vr. *tempat orang berdiri menonton, L.*

Staar, vr. *zekere oogziekte, mata daging-dagingan.*

Iemand van de — lichten, *angkat selapet mata daging-dagingan.*

Staarlichter, m. *thabib mata; doekoem mata.*

Staarnaald, vr. *djaroem thabib mata.*

Staat, m. *ékor; dzanab, Ar.*

— van een' Chinees, *koendéj; tjatjing, L.; koentjir.*

— van de wilde koe, *tjemara.*

— eens pauws, *ékor merag.*

Valsche —, *katjoer.*

Met den — kwispelen, *kibaskan ékor.*

Den — tusschen de pooten halen, *druipstaarten, mentjawatkan ékor.*

— wordt ook gebezigd als: stuks, van dieren.

Vijf visschen, (vijf —ten), *ikan lima ékor.*

Drie paarden, *koeda tiga ékor.*

—, waaraan de vioolsnaren bevestigd zijn, *sanggoeloe.*

—, nasleep, *pengiringan; 'áqibat, Ar.; pengabisan.*

De — van eene komeet, *ékor bintang berasap.*

Men kan er kop noch — aan vinden, *orang tra boléh mengarti itoe, L.*

Staatachtig, b. n. *saroepa ékor.*

Staatbeen, o. *toelang boentoet.*

Staateloos, b. n. *tiada berékor.*

Staarthaar, o. *boeloe (roema) ékor.*

— van een paard, *ramboet ékor koeda.*

Staatje, o. *ékor ketjil.*

—, klein overschot, *sisá.*

Op een klein — na is mijn werk af, *tinggal lagi sedikit pekerdjaan sahaja; hampir habis pekerdjaan sahaja.*

Staatpeper, m. *tjabé Djawa; tjabé gading; kababat, Ar.; kemoekoes.*

Staartriem, m. *tali ékor; ambin ékor; girong, L.*

Staartschroef, vr. *sekroep laras bedil.*

Staatster, vr. *bintang berékor; bintang berasap.*

Staatstuk, o. (vleesch) *daging boentoet.*

—, zeker stuk geschut, *djagor, pendjagor.*

Staatouwetje, o. *tali koentjir; tali tjatjing.*

Staatveder, vr. *boeloe ékor.*

Staatvin, vr. *sirip ékor; kèpès ékor, L.*

Staat, m. *gesteldheid, peri; kalakoean; kaadaän.*

—, rijk, gebied, *karadjaän.*

— eener zaak, *peri hhal.*

De — van een land, *kalakoean negeri.*
Dat is nog in goeden —, *itoe lagi (masih, L.) baik adanja.*

In — zijn, kunnen, *dapat; boléh.*

In — zijn, middelen bezitten, *hartawan; mampoe, L.*

In — stellen, *toeloeng; menjampjikan daja.*

De — der onschuld, *hhál kasoetjian.*

—, lijst, *soerat, Ar.; daftar, Ar.*

Behoeftige —, die alleen in dringende behoeften voorziet, *faqr, Ar.*

Een — van te betalen en uitstaande schulden, *soerat hoetang pioletang.*

Naar zijnen —, *dengan sepertinja; dengan gadarnja.*

De — des lichaams, *peri toeboeh; kalakoean badan.*

Op iemand — maken, *harap akan saorang; taroh amanat pada saorang.*

Een vertrouwd raadsheer en op welken hij — maakte, *manteri jang kapertjajaän dan jang diharapinja.*

—, aanzien, *kabesaran; kamoelijaän.*

Een man van —, *orang besar; orang jang soedah dapat kabesaran.*

—, staatsie, *oepatjara; kamoelijaän.*

Aldus is de — van zaken, *demikianlah peri hhal.*

Een groote —, *karadjaän jang besar.*

Eenen — uitbreiden, *meloeuwaskan karadjaän.*

Staatkunde, vr. 'ilmoe (pengatahoean) *pemerintahan; siqho'e'ssijasat, Ar.; 'ilmoe pekerdjaän karadjaän.*

Staatkundig, b. n. *dari pada 'ilmoe pemerintahan.*

Een — werk, *kitab 'ilmoe pemerintahan.*

—, fig. slim, *tjerdig; haloes.*

—, in de staatkunde ervaren, *faham pada 'ilmoe pemerintahan.*

Een — gesprek, *bitjara dari pada 'ilmoe pemerintahan.*

Staatkundige, m. *orang jang faham pada 'ilmoe pemerintahan.*

Staatkundiglijk, bijw. *atas sjarth 'ilmoe karadjaän.*

Staatsambtenaar, m. *pagawéj radja; manteri; pedoeta, doeta.*

Staatsbediende, m. *chadam radja.*

Staatsbelang, o. *fáidat karadjaän.*

Staatsberoerten, vr. meerv. *gampar negeri; roesoeh negeri, L.*

Staatsbestuur, o. *pemarentahan negeri; karadjaän.*

Staatsbode, m. *pesoeroehan radja.*

Staatsgeheim, o. *rahasija karadjaän.*

Staatsheraut, m. *bantara, abantara.*

Staatshuishoudkunde, vr. *pengatahoean mengatoerkan segala hhd karadjaän.*

Staatsie, vr. *uiterlijke vertooning, perhijasan; oepatjara; atjara; pawéj.*
In — door de gansche stad gaan, *beraraq berkoeliling negeri.*
In —, *dengan perhijasan.*
—, *plechtige omgang, perarakan.*

Staatsieboot, vr. *rembaja (orembaai, verb.); pilang.*

Staatsiedegen, n. *pedang oepatjara.*

Staatsiegordijnen, vr. meerv. *kelamboe perhijasan; tiréj déwangga; tiréj kelamboe.*

Staatsiegraf, o. zie **Praalgraf.**

Staatsiekleed, o. *pakéjan hari raja; pakéjan jang indah-indah.*

Staatsiekoets, vr. *rata oepatjara; karéta koets jang dipakéj pada hari besar, L.*

Staatsiepaard, o. *koeda pawéj.*

Staatsievlag, vr. (in het gevolg eens konings) *lingsir; toenggoel pawéj.*

Staatsiezetel, m. *petarana.*

Staatskas, vr. *chizánat karadjaän.*

Staatslieden, m. meerv. *manteri-manteri.*

Staatsman, m. *manteri; pagawéj.*

Staatsofficier, m. *pamangka.*

Staatsomwenteling, vr. *pembalikan karadjaän.*

Staatsonlusten, m. meerv. *gampar negeri; roesoeh negeri, L.*

Staatsraad, m. *madjlis karadjaän (pemarentahan).*
—, lid van den, *sakoetoe madjlis karadjaän; dlwán, Ar.; masjdwir, Ar.*

Staatsrecht, o. *hhaq karadjaän.*

Staatsregeling, vr. *sjarth karadjaän.*
Strijdig met de —, *melawan (melanggar) sjarth karadjaän.*

Staatsregeering, vr. *pemarentahan negeri.*

Staatschriften, o. meerv. *tárléh karadjaän.*

Staatsverandering, vr. *lotverwisseling, perobahan kalakoean.*

Staatsvergadering, vr. *madjlis karadjaän.*

Staatsverraad, o. *chizánat bagi radja; chizánat besar; doerhaka pada radja (soelthán).*

Staatswege, bijw. in: van —, *dari pada péhaq karadjaän (goebnemèn, verb.).*

Staatswet, vr. *hhoekoem karadjaän; sjarth pemarentahan.*

Staatszaken, vr. meerv. *hhd alhwdl negeri; perkara karadjaän.*
Over — *beraadslagen, membítjarakan perkara negeri.*

Staatzucht, vr. *loba akan martabat; ingin pada pemarentahan.*

Staatzuchtig, b. n. *ingin (birahi) akan martabat jang kabilangan.*

Staatzuchtiglijk, bijw. *dengan ingin akan martabat jang tinggi (kabilangan).*

Stad, vr. *negeri; abad, Perz.; balad, Ar.*
Koop—, *haven—, bandar.*
—, *vesting, kasteel, kota.*
Deze steden en de kasteelen dezer steden en al hare burgen, *negeri ini dan kota negeri ini dan segala boerdjnya.*
Eene groote —, *negeri besar.*
Eene middelmatige —, *negeri sedang.*
Eene kleine —, *negeri ketjil.*
Eene — *bouwen, berboewat (memboewat) negeri.*
Eene bloeiende —, *negeri jang raméj.*
Steden, *negeri-negeri; boeldán, Ar.; bilád, Ar.*
In het midden der — *wonen, doedoeg ditengah negeri.*
In de — *komen, masoq kadalam negeri.*
Van elke —, *dari pada saboewah-boewah negeri.*
Uit de — *gaan, pergi ka negeri.*
Want hij zag dat het zijne — *niet was, karena ija melihat boekan negerinja.*
Van — *top —, dari pada soewatoes negeri datang kepada soewatoes negeri.*
De inwoners eener —, *segala isi negeri saboewah.*
Toen die — *gebouwd was, setelah soedah negeri itoe diperoesaha.*

Stade, vr. in: te — *komen, dapat dipakéj; boléh dipakéj; L.; bergoena; berjáidat.*

Stadgenoot, m. en vr. *teman sanegeri.*

Stadhouder, m. *chalisfat, Ar.; panghoeloe negeri; adipati; kapala negeri, L.*

Stadhouderschap, o. *chilásfat, Ar.; martabat panghoeloe negeri.*
Overeenkomstig de waardigheid van het —, *lásq akan pangkot chilásfat.*

Stadhuis, vr. *gedong bitjara; roema bitjara; baléjroeng.*

Stadie, vr. *afstand van 125 schreden, sa-pemanah djaoenhja, eig. een pijlschoot ver.*

Stadig, b. n. zie **Gestadig.**

Stadje, o. *negeri ketjil.*
Een gering —, *'atibat, Ar.*

Stadsafslag, m. *lélang goebnemèn; lélang koempáni.*
—, *openbare markt, pasar negeri.*

Stadsafslager, m. *djoeroe lélang negeri.*

Stadsarmenschool, vr. *sekolah anaq miskín di kota, L.*

Stadsbestuur, o. *pemarentahan negeri.*

Stadsbode, m. *soeroehan kapala negeri*; *oepas residèn*, L.
Stadsboek, o. *kitab negeri*; *boekoe kota*, L.
Stadsbus, vr. *bapang oepas residèn*.
Stadsdienaar, m. *oepas negeri*; *oepas kota*.
Stadsdokter, m. *thabib kota (negeri)*.
Stadsgebied, o. *djadjahan negeri*; *dáírah kota*.
Stadshuis, o. *roemah negeri*; *roemah kota*.
Stadskas, vr. *perbendaharaúin (kas) negeri*.
Stadskeur, vr. *dalat (parèntah) negeri*.
Stadslast, m. *béja (tjoekéj) negeri*.
Stadsmajoor, m. *plasmajor*, verb.
Stadsomroeper, m. *djoeroe tjanang*; *djoeroe poekol bendé*, L.
Stadsraad, m. *modjilis (bitjara) negeri*.
Stadsrecht, o. *hhaq negeri*.
Stadsschatkamer, vr. *chizánat negeri*.
Stadsschout, m. *sekol kota*, verb.
Stadsschrijver, m. *djoeroe-toelis di gedong bitjara*.
Stadslot, o. (kasteel), *kota di sabelah negeri*.
Stadssoldaat, m. *çoldádoe kota*; *papanngan*.
Stadsvest, vr. *déwala negeri*; *déwala kota*; *bèntèng kota*.
Stadsvolk, o. *orang negeri*; *qawm balad*; Ar.; *orang kota*, L.
Stadswaag, vr. *roemah timbangan negeri*.
Stadswapen, o. *alámat negeri*.
Stadswal, m. *lèmbaq kota*; *dinling kota*.
Stadszegel, o. *materéj negeri*; *tjap kota*, L.; *chátam negeri*.
Stadwaarts, *bijw. ka negeri*; *ka kota*.
Staf, m. *wandelstok*, *toengkat*.
 —, *zware stok*, *knuppel*, *tjoqmar*.
 —, *gevolg*, *stoet*, *orang mengiring*; *pengiringan*.
Stafdrager, m. *abantara*, *bantara*.
Stafkogels, m. *meerv. pélor-pélor jang terikat dengan rantéj*.
Stafofficier, m. *hoeloebalang jang mengiring panghoeloe perang*; *adjoedan djéndral*, verb.; *opsir setap*, verb.
Stag, vr. *tambirang*.
Stagtakel, m. *karéj tambirang*; *èrétan tambirang*, L.
Stagtouw, o. *tali tambirang*.
Stagzeil, o. *lajar tambirang*.
Stagzeilsringen, m. *meerv. tjintjin tali tambirang*.
Staken, b. w. *berhentikan*; *kasih brenti*, L.; *bantoet*, *bantoetkan*.
 Eene offerande —, *bantoetkan poedja*.
 —, *uitscheiden*, *berhenti*.
 Den arbeid —, *berhenti kerdja*.
Staket, o. *staketsel*, *pagar kajoe*; *tarang-kéra*, Port.
Staking, vr. *perhentian*.
Stakker, m. zie **Sukkelaar**.
Stal, m. *stalletje*, *kraam*, *kedéj*; *waroeng*, L.
 — voor koeien of buffels, *kandang*.

—, voor paarden, *gedogan (istal)*, L.).
Stalband, m. *alstèr*, verb. *van halster*; *sentadji*.
Stalbezem, m. *sapoe lidi*.
Stalboom, m. *kajoe toeloep kandang*; *kajoe sakat istal*.
Stalen, b. n. *badja*, *wadja*.
 — *ketting*, *rantéj badja*.
Stalen, b. w. *tjeloeop kain akan mentjoba warna*.
 —, o. w. *djadi sapasang*.
 Die twee paarden — *niet*, *koeda doewa ékor itoe tiada djadi sapasang*.
Stalen, b. w. *harden*, *membadjakan*; *toroh wadja*.
 Het gemoed —, *tegarkan hati*.
Stalhouder, m. *tuokang koeda séwa*.
Staljongen, m. *boedjang koeda*; *boedjang istal*, L.
Stallen, b. w. *taroh di istal*, L.; *kandangkan*; *mengandang*.
 —, o. w. *datang di istal*, zie **Stal**.
Stallicht, o. *lilin istal*, L.
Stalling, vr. *penarohan di istal*; *hhál menaroh di gedogan*.
 —, *stalgeld*, *oewang séwa istal*.
Stalmandje, o. om de paardenvijgen weg te dragen, *pangkéj*, *pangki*.
Stalmeester, m. *djoeroe gedogan*; *djoeroe istal*, L.
Stalpaal, m. *tjang gedogan*; *tjang istal*, L.
Stalziek, b. n. *sakit tegal tinggal lama di istal*, L.
 —, *niet van stal willen*, *tiada maoe kaloewar dari istal (gedogan)*.
Stam, m. *van eenen boom*, *batang pohon*.
 Onder —, *toenggoel*.
 —, *volks—*, *loerah*; *bangsa*; *patoeléj*; *pandji*; *açal*, Ar.; *hoeloebangsa*.
 En hij deelde dat volk in twaalf — *men af*, *dan didjadikannya qawm itoe doewabelas pandji-pandji*.
 Indische —, *bangsa (pandji) Hindoe*.
 Arabische —, *açal 'Arab*.
Stambeschrijver, m. *penjoerat hoeloebangsa*.
Stamboek, o. *silsilat*, Ar.; *soerat açal*, Ar.; *soelálat*, Ar.
Stamboom, m. zie **Geslachtsboom**.
Stamelaar, m. *orang gagap*.
Stamelen, o. w. *gagap*; *gagoe*.
 Het is zeer moeielijk iemand, die zoo *stamelt*, te verstaan, *maka soesak sakali mengarti orang gagap bagitoe*.
 —, b. w. *bertélor*; *pélat*.
Stameling, vr. *hhál gagap*.
Stameltaal, vr. *bitjara orang gagap*.
Stameraar, m. zie **Stamelaar**.
Stameren, o. w. zie **Stamelen**.
Stamering, vr. zie **Stameling**.
Stamertaal, vr. zie **Stameltaal**.
Stamgoud, o. *harta bangsa*.
Stamhouder, m. *orang jang memeliharakan hoeloebangsanja (bangsanja)*.

Stamhout, o. *kajoe batang*.
Stamhuis, o. *hoeloebangsa; açal*, Ar.
Stamlijst, vr. zie **Stamboek**.
Stammen, o. w. zie **Afstammen**.
Stamouders, m. meerv. *nèng mojang dhoeloekala*.
Stampeien, o. w. zie **Stampvoeten**.
Stampen, o. w. *toemboeg; toetoeq; asağ*.
 Rijst —, *toemboeg padi*.
 Rijst, die niet goed gestampt is, *beras entah*.
 Peper —, *toemboeg lada*.
 In eenen vijzel —, *toetoeq*.
 Met de voeten —, (van droefheid of toorn) *banting kaki; teram*.
 Onder de voeten —, *irig*.
 —, (gelijk een schip,) *anggol; entaq*.
 Een kanon vast —, *asağ marijam*.
Stamper, m. een die stampt, *orang toemboeg; penoemboeq*.
 — in een rijstblok, *aloe*.
 IJzeren —, *aloe besi*.
 — voor het kanon, *pengasağ*.
 —, heiblok, *iboer*.
 —, een schip dat stampt, *kapal jang anggol*.
Stampertje, o. (in de kruidk.) *aloe didalam keloepaq boenga (kembang, L.)*
Stamping, vr. *penoemboekan*.
 — met de voet, *banting kaki*.
Stamprijden, o. w. zie **Stampstooten**.
Stampstok, m. van het geschut, *pengasağ*.
Stampstooten, o. w. *anggol*.
Stampvoeten, o. w. *merentang; banting kaki*.
 — van toorn, *banting kaki karana amarah*.
Stamregister, o. *soerat açal*, zie **Geslachtboom**.
Stamvader, m. *pohon (bapa) açal*.
Stamwapen, o. *'alamat açal*.
Stamwoord, o. *pohon perkataain*.
Stand, m. de daad van staan, *perdirian*.
 — houden, *kekal; tetap*.
 — houden, niet deinzen, *menghadapi; tiada moendoer*.
 Tot — brengen, *mendjadikan; mengadakan*.
 Tot — komen, *diadakan; didjadikan*.
 In — blijven, *kandjang, berkandjang*.
 —, wijze van staan, *bangoenan; hhal perdirian; perdirian*.
 —, rangschikking, *peratoeran*.
 —, toestand, *peri kalakoean*.
 De — des hemels, *peri langit*.
 De — der sterren, *perdirian bintang*.
 De — des lichaams, *batang toeboeh*.
 De — der planeten, *peratoeran sijarat*.
 —, klasse, rang onder de menschen, *pangkat; martabat, Ar.; daradjat, Ar.*
 De geringste —, *orang ketjil; orang hina dina*.

Buiten zijnen — huwen, *berkawin jang boekan koepoeh*.
 Volgens zijnen — leven, *hidoeq dengan koepoehnja*.
 Zijnen — niet verlaten, *berdiri tetap; tiada bergeraq*.
 In — houden, *memeliharakan*.
Standaard, m. *vaandelstok, kajoe (batang) bandéra*.
 —, vaandel, *bandéra; toenggoel; pandji*.
 Koninklijke —, *'alam karadjaain*.
 —, soort van sceppter, *tjoekan, tjoegan, djoegan*.
Standaarddrager, m. *orang jang pikoeel bandéra; djoeroe bandéra*.
Standbeeld, o. *patoeng jang berdiri*.
 —, afgodsbeeld, *patoeng berhala*.
 Marmereen —, *patoeng marmar*.
 Een gouden —, *patoeng emas*.
 Een — omverhalen, *merebakkkan patoeng*.
 Een — te paard, *patoeng jang bertoeng-gang koeda*.
Stander, m. zie **Spil**.
Standgeld, o. *béja pasar*.
Standgewicht, o. (voor het goud = $\frac{1}{16}$ pond oud gew.) *boengkal; tahil*.
Standhouding, vr. *perkandjangan; kalamaain*.
 —, volharding, *pertetapan*.
Standmatig, b. n. *jang berpatoetan dengan pangkat*.
Standpenning, m. *toeladan oewang; toeladan dirham; tjonto oewang, L.*
Standplaats, vr. *tempat perdirian*.
 —, verblijfplaats, *tempat kadoedoekan*.
Standpunt, o. *tempat; tempat perdirian*.
 Een — hebben, *bersatempat; berdiri pada soewatoe tempat*.
Standrecht, o. *hhoekoem peperangan*.
Standsegelegenheid, vr. *hhal kalakoean*.
Standvastig, b. n. *tetap; tabah; tegoeh; tegap*.
 —, koen, *boud, sangkoen*.
 —, onveranderlijk, *kekal*.
 — van gemoed, *tegap hati*.
 —, volhardende, *berkandjang; toewadjoeh*.
 —, zich gelijk blijven, *pépès, L.*
 —, *bijw. dengan tetap*.
Standvastigheid, vr. *katetapan; kategoehan; qarar, Ar.*
Standvastiglijk, *bijw. dengan tetap*.
Standverwisseling, vr. *perobahan pangkat; pergantian martabat*.
Stang, vr. van het gebit eens paards, *setang, verb.; besi kekang*.
 —, *staaf, batang*.
Stank, m. *baoe boesoeg*, ook enkel: *baoe*, dat eigenlijk reuk beteekent.
 Bedorven —, *baoe boesoeg*.
 De — van drek, *baoe tahi*.
 Er is reeds — aan dat vleesch, *itoe daging soedah bebaoe*.

—, twist, *tjidera*; *perbantahan*; *roesoh*, L.
 Met — vervullen, *békin boesoeg samowa*, L.; *meneneohi dengan bae boesoeg*.
 Iemand een — je maken, *békin honar sama orang*, L.
Stankverdrjvend, b. n. *penawar bae boesoeg*; *obat menghilangkan bae boesoeg*.
Stap, m. *langkah*; *djangkah*; *pelangkah*; *djedjaq*.
 Een vijftig — pen, *barang lima poeloeh langkah*.
 —, zie **Poging**.
 Deu eersten — doen, *memoelai men-tjoba*.
 Dat is een dwaze — van hem, *maka perboewatannya itoe koerang boedi (tiada bidjagsana)*.
 Een vaste —, *langkah jang tetap*.
 Een tamelijke —, *langkah jang sedang*.
 Een zoodanige — leidt tot verderf, *maka kalakoean jang bagitoe djadi binasa pada akhirnja*.
 —, *voetstap*, *bekas kaki*; *roenoet*.
 Van — tot —, *tjap-tjap langkah*; *saban-saban langkah*, L.
Stapel, m. *tempat memboewat kapal*.
 —, *helling*, *Inlandsche* —, of *schuine plek waartegen de vaartuigen worden opgetrokken*, *kalangan*.
 Er staat een nieuw schip op —, *maka saboewah kapal baharoe diperboewat*.
 Van — laten loopen, *meloentjoerkan dari pada kalangan*; *toeroenkan di aër*; *toeroenkan dari pada kalangan*.
 —, *hoop*, *timboenan*, *timboen*.
 —, *markt*, *panggalan*.
 — (koorn,) *toempoeq*, zie **Hoop**, m.
 Een — hout, *kajoe satimboenan*.
 —s geld, *oewang bertimboen-timboen*.
 Geld op —s zetten, *menimboen oewang*.
Stapelbaar, b. n. *jang dapat ditimboen*.
Stapelen, b. w. *timboen*, *timboenkan*; *tindah-menindah*.
 Hout —, *menimboen kajoe*.
 Op malkander —, *als schotels*, *soesoen*.
Stapelhuis, o. *goedang boewat simpun barang dagangan*, L.; *goedang besar*.
Stapeling, vr. *penimboenan*.
Stapelmarkt, vr. zie **Stapelplaats**.
Stapelplaats, vr. *tempat pekoempoelan barang dagangan*.
Stappen, o. w. *berdjalan*; *berdjedjaq*.
 Hard —, *berdjalan tjepat*.
 Wjéd —, *kangkang*.
 Over iets henen —, *melangkah*.
 Trotsch daarhenen —, *berdjalan melonggang*.
 Wij zullen er maar van af—, *bijar kita brenti bitjara dari itoe*, L.
Stapper, m. *orang berdjalan*; *orang berdjedjaq*.
Stapswijze, bijw. *berlangkah-langkah*.
Stapvoets, bijw. *berdjalan perlahan-lahan*.

Star, vr. zie **Ster**.
Staren, o. w. *tilik*; *mengamat-amati*; *tem-tang*.
Staroogen, o. w. *tilik*; *tengog*.
Starrekijker, m. zie **Sterrekijker**.
Statelijk, b. n. *'athlim*, Ar.; *angkar*, L..
 zie **Statig**.
 Een —e kleeding, *pakéjan jang indah-indah*.
 —, *bjw. dengan 'athlim*.
Statelijkheid, vr. *'athlmat*, Ar.; *ka-moelijaän*.
Statig, b. n. *'athlim*, Ar.; *moelija*; *'athlmat*, Ar.
 Een —e muziek, *boenji-boenjian jang 'athlmat boenjinja*.
 Een — wezen, *moeka jang moekhtatjam*.
 —, *bjw. dengan 'athlim*.
Statigheid, vr. *peri jang 'athlim*; *peri jang moekhtatjam*.
Staven, b. w. *tetapkan*; *tegoekkan*; *itzbátkan*.
 Met eenen eed —, *menegoekkan dengan soepah*.
 De waarheid der godsdienst —, *itzbátkan kabenaran agama*.
Staving, vr. *penegoehan*; *hhäl itzbátkan*.
 Tot — bijbrengen, *isndákan*.
Stede, vr. *plaats*, *tempat*.
 Daar ter —, *pada negeri itoe*.
 Hier ter —, *di negeri ini*; *pada negeri ini*.
 In mijne —, *ganti sahaja*.
Stedehouder, m. *chalfat*, Ar.; *goeber-noer*, Eur.
 Den rang van — geven, *berikan pangkat chalfat*.
Stedehouderschap, o. *pangkat chalfat*; *chiláfat*, Ar.
Stedelijk, b. n. *negeri*; *dari pada negeri*.
 — bestuur, *pemarentahan negeri*.
Stedeling, vr. *orang negeri*; *pedoedoeq negeri*.
Stedewaarts, bijw. *ka negeri*.
Steeds, bijw. *santijasa*, *senantijasa*; *salamanja*; *mémang*, L.
 Hij is — ijverig, *selamanja dija ada radjin*.
Steedsch, b. n. *tjara negeri*.
 —e manieren, *'adat negeri*.
 —e kleeding, *pakéjan tjara negeri*.
Steeg, b. n. *tagar*, *tegar*.
Steeg, vr. *loeroeng ketjil*.
 Eene blinde —, *loeroeng mati*.
Steegheid, vr. *katagaran*; *kapala keras*.
Steek, m. *penikaman*; *penoesoekan*.
 —, iets dat leed veroorzaakt, *barang jang menjakitkan hati*.
 — van naaiwerk, *enz. mata benang*.
 Dat houdt geen —, *itoe tiada betoel*; *itoe koerang betoel*; *dallil itoe tiada gahh*.
 Iemand in den — laten, *meninggalkan saorng*.

Iemand eenen — geven, (berispen) *memghardiq saorang*.
 Wonde door eenen — veroorzaakt, *loeka tikam*.
 — in de zijde, *sakit pinggang*.
Steekbeitel, m. *pahat penjoesoer*.
Steekfuiik, vr. *balat*.
Steekijzer, o. graveerijzer, *djaroem mengoekir*.
Steekind, o. stadskind, *orang jang kena hhoekoem ditaroh dibawah wak'il karana memboeroeskan hartanja ataw lain roepa kasalahannja*.
Steekpenning, m. *tjengkeram; kikoel; oewang soewap; rasjuwat*, Ar.; *hhoelwan*, Ar.; *sorong-sorongang; roeba*, L.
 Eenen — geven, omkooopen, *menjoe-wapi*.
Steekpriem, m. zie **Els**.
Steekring, m. *tjintjin; hhalqah*, Ar.; *chalqah*, verb.
Steekspel, m. *permainan memamah dan menikan chalqah*.
Steekvrij, b. n. *kebal; betoewah*, L.
Steekwerk, o. *penjoelaman; barang jang disoelam*.
Steel, m. *stengel, tangkék; batang*.
 De — van de rijst, *tangkék padi*.
 De — in de lengte van een pisang-blad, *palapah; toelang*, zie **Rib**.
 De — eener bloem, *batang (tangkék) boenga*.
 — van eenen lepel of mes, *hoeloe*.
 — van eenen pollepel, *batang gajoeng; gagang gajoeng*.
 —, stok, schacht, *gagang*.
 — van eene vrucht, *tjabang*.
Steelswijze, bijw. *mentjoeri-tjoeri; ter-indap-indap; dengan dijam-dijam; maling-maling*.
Steen, m. *batoe; hhadjar*, Ar.
 Eene doorschijnende —, *batoe bening*, L.
 Harde —, *batoe keras; batoe toeha*.
 Zachte —, *batoe moeda; batoe lembiq*.
 Arduin —, *batoe koesta*.
 Puim —, *batoe timboel*.
 — uit eene koemaag, *hhadjaroe'lbaqr*, Ar.; *moestika sapi*.
 Blauwe vloer —, *batoe oebin (loka-loka)*.
 —, die, zich in water oplossende, als zeep dient, *napal*.
 Gezaagde —, *batoe jang soedah diger-gadjji*.
 Eene zachte —, waarop mos groeit, *poepoer batoe*.
 — des aanstoots, *batoe kasoentoehan*.
 Hard als —, ongevoelig, *tegar; keras kaja batoe*, L.
 Gebakken —, *batu*.
 —, graveel, *karang-karangan*.
 —, uit de maag van sommige dieren, dienende als talisman, *moestika*.
 — om te wetten, *batoe asah*.
 — om te toetsen, *batoe pengodji*.

Zekere geneeskrachtige — (lapis haematites,) *sjadandj*, Ar.; *sjadanah*, Perz.
 Een kostelijke —, *permatu*.
 —, pit, *bidji boewah*.
 —, hoeksteen, *batoe pendjoeroe*.
 —, dobbelsteen, *dadoo; boewah pari*.
Steenarde, vr. (voor aardewerk,) *tanah piring mangkoq*.
Steenachtig, b. n. *sabagéj (saroepe) batoe; karangan*.
 — zand, *kersik; pasir kasar*.
 — zwart zand, *kersik hitam*.
Steenader, vr. *oerat karang; kolong batoe*.
Steenaluin, vr. *tawas batoe*.
Steenbakken, o. w. *djoenan*.
Steenbakker, m. *pendjoenan; djoeroe lijo; toekang lijo*.
Steenbakkerij, vr. *lijo; pendjoenan*.
Steenbeitel, m. *pahat toekang batoe*.
Steenbeschrijver, m. *penjoerat batoe*.
Steenbeschrijving, vr. *penjoeratan batoe*.
Steenbik, o. *batoe antjoer*, zie ook **Bik-ken**.
Steenbok, m. *pelandoeq; kantjil*, L.
Steenbramen, m. *garpaw; ikan gogroet*.
 Roode —, *anggara*.
Steenbreker, m. zie **Mijnwerker**.
Steendruk, m. *peneraan dengan batoe; tjitakan batoe*, L.
Steendrukker, m. *djoeroe peneraan batoe; toekang tjitaq batoe*, L.
Steenduif, vr. *poenék karang*.
Steeneter, m. *steenworm; oelat bidéj; oelat jang didalam batoe*.
Steenen, b. n. *batoe; dari pada batoe*.
 — brug, *djembatan batoe*.
 — muur, *temboq batoe*.
 — kruik, *gendí, kendi*.
 Groot — kruik of vat, *tempajan, tepajan*.
Steengoed, o. *piring mangkoq*.
Steengroef, vr. *galian batoe*.
Steengrond, m. *tanah batoe*.
Steengruis, o. *grint, kersik*.
 —, puin, *poewin*, verb.; *batoe antjoer*.
Steenhagedis, vr. *kadal*.
Steenhoop, m. *timboenan batoe*.
Steenhouwen, o. *pekerdjaan pandéj (toekang) memahat batoe*.
Steenhouwer, m. *pandéj memahat batoe; memahat batoe; toekang memahat batoe*.
Steenhouwersbeitel, m. *pahat toekang batoe; pahat pandéj memahat batoe*.
Steenig, b. n. *penoeh batoe; berbatoe-batoe*.
Steenigen, b. w. *loetar dengan batoe; radjam, meradjam*.
Steeniging, vr. *hhál meradjamkan; radjim*, Ar.
Steenkalk, m. *kapoer batoe*.
Steenkenner, m. *orang jang tahoe mengenjal batoe*.
Steenklip, vr. *karang batoe*.

Steenklover, m. orang jang membelah batoe.

Steenkolenmijn, vr. kolong arang batoe; galian arang batoe.

Steenkool, vr. arang batoe.

Steenkoolasch, vr. haboe arang batoe.

Steenkooper, m. orang menjoeval batoe.

Steenkreeft, m. oedang karang.

Steenkroos, o. agar-agar.

Steenkunde, vr. 'ilmoe mengenai batoe; pengatahoean mengenai batoe.

Steenlaag, vr. lapis batoe.
Eene —, batoe salapis.
Drie steenlagen, batoe tiga soesoen (lapis).

Steenmos, o. loemoet batoe.

Steenmijt, vr. oelat bidéj.

Steenolie, vr. minjaq batoe; minjaq tanah.

Steenoplossend, b. n. jang mengantjoerkan batoe (karang-karangan).

Steenoud, b. n. toeha sakali; kolot, L.

Steenoven, m. lijo; dapoer boewat bakar batoe.

Steenpit, m. zie Steengroef.

Steenpuist, vr. bisoel lada.

Steenrif, o. gosong karang.

Steenrots, vr. karang batoe.

Steenlijper, m. pandéj mengasah batoe; toekang gosog batoe, L.

Steenlinger, m. ali-ali; banding.

Steenlijder, m. pandéj mengoekir batoe; toekang potong batoe, L.
—, die van den steen snijdt, doekoen jang potong kekempoengan serta angkat karang-karangan.

Steenang, vr. penjepit bakal mengangkat karang-karangan.

Steenkje, o. batoe ketjil.

Steenvalk, m. roeg-roeg.

Steenverharding, vr. (steenwording in water), batoe aér.

Steenverrijvend, b. n. jang menghilangkan karang-karangan.

Steenvrucht, vr. boewah jang berbatoe; boewah jang berbidji batoe.

Steenvormer, m. toekang jang békin batoe, L.; pandéj meroepakan batoe.

Steenweg, m. djalan batoe.

Steenwormpje, o. oelat bidéj.

Steenworp, m. peloetaran (peloetar) batoe.
Een — ver, sapeloetar batoe djawhnja.

Steenzaag, vr. gergadji toekang batoe, L.; gergadji pandéj memahat batoe.

Steenzager, m. pandéj (toekang) menggergadji batoe.

Steenzagerij, vr. tempat menggergadji batoe.

Steenzout, o. garam jang digali.

Steenzuur, o. asam batoe.

Steg, m. vonder, titi, titian; djembatan ketjil.
Weg noch — weten, tersesat; kasasar, L.; sakali-kali tiada tahoe djalan.

Steiger, m. zie Kaai.

—, stellige, setéger, verb.; para-para; nanglong.

Steigeren, o. w. van paarden, merondjang.
— in prijs, naik harga.
Een — paard, koeda merondjang.

Steigeren, o. w. een steiger of stellige opsiaan, memboewat nanglong (setéger).

Steigerung, vr. (van een paard), hādél merondjang.

Steil, b. n. miring sakali; terdjaj; tjeroem; ringi.
Een zeer — e trap, tangga jang miring sakali.
Een — e rots, tapat.

Steilheid, vr. tempat jang miring sakali; terdjaj; tempat tjeroem.

Steiloor, m. jang berdiri koepingnja, L.; (telanganja).
—, fig. orang tegar.

Steilooren, o. w. melawan kata dengan tegar.

Steiloorig, b. n. tegar; keras hati.

Steiloorigheid, vr. kategaram.

Steilte, vr. afgrond, terdjaj.

Stek, o. stekje, tjangkakan; bibit; toeroes.

Stekblind, b. n. boeta sakali.

Stekel, m. doeri; toembaq.
—s van het gras, die aan de kleedren blijven hechten, badjang-badjang.
De —s van eenen egel, doeri landaq.
De — van den pandanus, toembaq pandan.

Stekelachtig, b. n. berdoeri.
—, fig. bengis; tadjam.

Stekelachtigheid, vr. cifat (peri) doeri.

Stekelbaars, m. ikan pisang.

Stekelboom, m. pohon jang berdoeri.

Stekelbuik, m. visch, ikan boental.

Stekelhaag, vr. pagar doeri.

Stekelhoren, m. zeehoren, bija oenam.

Stekelig, b. n. berdoeri.
—, fig. bengis; tadjam.

Stekeligheid, vr. cifat (peri) doeri.
—, bitsheid, kabengisan; peri bengis.

Stekelvarken, o. landaq; babi landaq.
Pennen van een —, doeri landaq.

Stekolvisch, m. ikan doeri.
Kleine eetbare —, ikan teri.

Steken, b. en o. w. iets ergens aandoen, pakéj; taroh.
Eenen ring aan den vinger —, taroh tjintjin di djari.
In den mond —, masoqkan kadalam moeloet; taroh di moeloet, L.
Het zwaard in de schede —, menjaroengkan pedang; masoqkan pedang kadalam saroeng.
Elkander spjis in den mond —, zoo als de bruid en de bruidegom doen, ber-soewap-soewapi.
Aan elkander gestokene bloemen, die als een soenting gedragen worden, rodja.
Achter de ooren —, (bloemen), ber-soenting.

In het graf —, *tanamkan*.
 Vleesch aan een spit —, *mematjag da-
 ging*.
 In eenen zak —, *mengandoeng*.
 Een en stok in de aarde —, *hoendjam-
 kan toengkat*.
 De pijl bleef in des konings borst —,
*anaq panah itoe teroendjamlah di dada
 radja itoe*.
 —, met een wapen, *tikam; toesoeg, L.*
 Met eene pen of priem —, *bikat, ber-
 bikat; bikatkan*.
 Zich zelve dood —, *bertikam sama
 sendirinja, L.*
 Met eene naald —, *toesoeg sama dja-
 roem, L.*
 De schorpioen steekt, *kaladjengking
 menjengat*.
 Gaten in de ooren —, *bertindih teroes
 telinga; toesoeg lobang di koeping, L.*
 Eene houten pen in de oorgaten —,
memasaq telinga.
 —, slachten, *bantéj*.
 —, zoo als etter, *mengangkot*.
 Het — der zijde, *sakit pinggang*.
 —, gelijk eene zweer, *mengantag, meng-
 antoq*.
 Niet weten waar iemand steekt, *tiada
 tahoe tempatnja orang*.
 In de rede blijven —, *berhenti berkata*.
 Blijven —, onafgedaan blijven, *bantoet;
 poetoes*.
 Met spelden vast —, *ikat sama pe-
 niti, L.*
 In brand —, *menghangoeskan; sijoep-
 kan; békin angoes, L.*
 In de keel blijven —, *kabangkalan*.
 De vingers in de keel —, *djalog,
 djolog*.
 Zich ergens in —, (mede bemoeijen),
bertjampoer perkara.
 Zich in schulden —, *berhoetangi; békin
 hoetang, L.*
 Overal den mond in —, *moeloet gang-
 goes; djelatoq, L.*
 De hand ergens in —, *selog, selop*.
 De trompet —, *tijoep nafsré*.
 Een en kris tusschen den gordel —,
risip keris.
 Daar steekt iets achter, *itoe perkara
 ada gelap*.
 Dood —, *tikam; boenoeh dengan sendjata*.
 Met eene speer van onder een huis
 door de bamboezen latten (iemand) —,
radaq.
 Daar steekt geen kwaad in, *itoe tiada
 mengapa*.
 De beenen omhoog —, (zoo als bij
 het buitelen en duiken), *djoemprit*.
 In zee —, *berlajar*.
 Zeewaarts in —, *berlajar ka laoet ram-
 bang*.
 Over zee —, *melajarkan laoet; menja-
 brang laoet*.

Door en door —, zoo als in sommige
 borduurwerk, *tekat*.
Steken, o. *penikaman; penoesoekan*.
 — van insecten, *sengat; penjengalan*,
 zie **Steken**, b. w.
Stekend, b. n. en teg. deelw. *jang me-
 nikam; jang menoesoeg, L.*
 —, scherp, bits, *taejam; bengis*.
Steker, m. *jang menikam; penikam; jang
 menoesoeg; penoesoeg*.
Steking, vr. zie **Steken**, o.
Stekken, b. w. *békin tjangkokan, L.;
 tjangkog*.
 Gestekt worden, *ditjangkog*.
Stel, m. *atoeran; peri hkal jang teratoer*.
 Op zijn —, *samoewa ada teratoer*.
 Van — zijn, *lintang; lintang poekang;
 ada koesoet-koesoet*.
Stel, o. stelling, werf, *bangsal; béroq;
 verb. van werf*.
 —, (van voorwerpen), *peranggoean;
 langkap; rangkap; rantjag, Jav.*
 Een — kleederen, *pakéjan saperang-
 goean (salangkap, sarangkap)*.
 Verscheidene —len kostbare kleederen,
*pakéjan jang indah-indah beberapa perang-
 goean*.
 Een — knooopen, *kantjing satoe rantjag*.
 Een — zeilen, *lajar salangkap*.
 Een —, servies, *bangoean*.
Stelen, b. w. *tjoeri, mentjoeri; tjéloe,
 tjélo-tjélo*.
 Gij moogt niet —, *djangan engkaw
 (loe, L.) mentjoeri*.
 Zijn buffel is gestolen, *dija poenja kar-
 baw ditjoeri orang*.
 In het geheim of onder weg —, *simbat*.
 Gestolene goederen, *barang jang ter-
 tjoeri*.
 In den vroegen morgen of vroegen
 avond —, *geroemoet*.
Stelen, o. *pentjoerian*.
Steler, m. *pentjoeri; orang jang mentjoeri*.
 —, nachtdief, *maling*.
Steling, vr. *pentjoerian*.
Stelkunst, vr. *aldjabr, Ar.*
Stelkunstenaar, m. *orang jang pandéj
 pada 'ilmoe aldjabr*.
Stelkunstig, b. n. *atas sjarth aldjabr*.
Stellage, vr. *nanglong; alas; panggoeng;
 para-para*.
 —, schragen, *koeda-koeda*.
 — van tooneelspelers, *panggoeng wa-
 jang*.
 — bij eenen brandstapel, *panggoengan*.
Stellen, b. w. *taroh, menaroh; letaq, le-
 taqan*.
 Op zijne plaats —, *taroh pada tempatnja*
 Ik stel mij in uwe handen, *kamba-per-
 tarohkan diri hamba kapada tanganmoe*.
 Voor oogen —, *bertoendjoegkan; beri
 tahoe*.
 Zijne zinnen op iets —, *soeka akan
 barang apa-apa*.

Voor den geest —, *sedarkan; kenang; ingat.*

Ter zijde —, *taroh di sabelah; menjabelakkan.*

Ter hand —, *serahkan; bertaroh.*

Te boek —, *menjoerat; toelis di boekoe, L.*

Te vreden —, *padakan, memadukan; beri soeka hati.*

Op rekening —, *menghoentang.*

Zich in gevaar —, *masoq bahaja.*

Op vrije voeten —, *lepaskan.*

Uit het gemoed —, *loepa; memboewangkan dari dalam hati.*

In het licht —, *menjatakan; mengartikan; kasih mengarti, L.*

In het werk —, *mengerdjakan; menjtjoba.*

Eene eer in iets —, *pandang soewatoe perkara seperti barang kakhormatan.*

Stel (gesteld) eens dat het zoo ware, *kendati bagitoe, L.; djikalaw sakali-poen bagitoe; maski bagitoe, L.*

—, *opstellen, karang soerat.*

Achter —, *kamoediankan; membelakangkan.*

In slagorde —, *mengikat perang; mengatoerkan perang.*

Eene viool —, *mematoetkan tali rebab.*

—, *richten, mitar; intjar, zie Richten.*

De markt —, *menantoekan harga pasar.*

Prijs op iets —, *membilangkan; mengindahkan.*

Zich tegen iemand —, *berhadap moeka pada saorang; melawan saorang.*

Veel met zijne vrouw te — hebben, *banjaq kasoesanan karana bininja; banjaq tjerwèt sama bini, L.*

Ik kan het buiten u wel —, *troesah loe toeloeng sama goewa, L.; maka tiada oesah akoe ditoeloengi engkau.*

Te vreden —, *memadukan; békin senang, L.; dijamkan.*

Hoe zult gij het nu —? *bagéjmana sakarang? apa loe nanti békin sakarang? L.*

Hij kan het wel —, *dija bolèh hidoep senang.*

De wet —, *memarentahkan.*

Zich zelven borg — voor iemands schulden, *tamgoeng hoentang saorang; djadi hantar saorang.*

Gelijk —, *samakan.*

En niemand der menschen met zich gelijk —de, *dan saorang poen dari pada segala manoesija tiada disamakan dengan dirinja.*

Te pand —, *bergadéj.*

Iemand te werk —, *beri pekerdjään pada saorang.*

Het aan iemands keus —, *bijarkan bagéjmana orang poenja soeka.*

Ik stel het aan uwe keus, *loe bolèh kira, L.; sabagéjmana toewan poenja soeka.*

Stellen, o. *petarohan; peletakan.*

Steller, m. *orang jang menarok.*

—, *schrjver, penjoerat; jang mengarang soerat.*

Stellig, b. n. *tantoe.*

Een — bevel, *paréntah jang tantoe.*

Stelligheid, vr. *peri jang tantoe; katan-toean.*

Stelling, vr. *plaatsing, petarohan; peletakan.*

—, *zie Stellage, Steiger.*

—, *rangschikking, peratoeran.*

—, *beschouwing, pemandangan.*

—, *betnoog dalil, Ar.*

—, *schikking, pengatoeran; tartib, Ar.*

—, *grondregel, sjarth, Ar.*

—, *gederaling, katantoean.*

— van een leger, *pengikatan (peratoeran) bala-tantara.*

—, *voonderstelling, kira; sangka.*

—, *leerbegrip, peladjaran; madzhab, Ar.*

Eene — verdeligen, *menjoenggoehkan soewatoe dalil.*

Stelpen, b. w. *menahan; menahani.*

Het bloed —, *menahani darah.*

Een bloedstelpend geneesmiddel uit het plantenrijk, *penawar djambi.*

Den buikloop —, *menahani tjerit.*

Eene wonde —, *menoetoe loeka.*

Iemands droefheid —, *menperhentikan soesah hati orang; békin senang orang jang soesah hati, L.*

Onder een deksel —, *mendoedeng; taroh dibawah toetoean.*

Stelping, vr. *penahanan.*

Stelregel, m. *oeoel, Ar.*

Stelsel, o. *madzhab, Ar.*

Stelselmatic, b. n. *dengan menoeeroet madzhab; atas sjarth madzhab.*

Stelt, vr. *hégran.*

Op —en gaan, *berdjalan hégran.*

—, *houten been, kaki kajoe.*

Mijn hoofd rijdt op —en, *poesing kapalakoe.*

Stem, vr. *soewara, swara; bahana, bhana.*

Met luider —me, *dengan njaring soewaranja; dengan soewara jang keras.*

Schelle —, *soewara mersik.*

Hare — is zwak en van weinig omvang, *soewaranja lemboet dan ketjil.*

Hooge —, *soewara njaring.*

Eene fijne —, *soewara haloes; soewara seni.*

Eene kloeke —, *soewara keras; soewara garau.*

Eene forsche —, *soewara jang gambira.*

Klagende —, *soewara meratap.*

De — eens vragende, *soewara orang bertanja.*

Er werd eene —me gehoord, *maka kadengaranlah bahana.*

Eene gemaakte —, *gaja.*

Eene welluidende —, *soewara jang merdoe boenjinja.*

Eene afgebrokene —, *(met tusschen-poozen), soewara tertakan-tahan.*

Eene holle —, *soewara sajoep-sasoep*.
 Eene ruime, volle —, *soewara longgar*.
 De — des gewetens, *satahoe hati*.
 De — des donders, *boenji tagar (goen-toer, goeroeh)*.
 De — eener klok, *boenji genta*.
 De — verheffen, *menjaringkan soewara*.
 Zijne — matigen, *menahankan (menj-dangkan) soewaranja*.
 Zijne — geven, *menjertai; beri soewar-ranja*.
 De meerderheid der —men, *kalebihan soewara*.
 Met algemeene —men verkozen worden, *dipilih dengan soewara orang saka-lian*.
 De —men zijn verdeeld, *maka soewara-soewara itoe tiada bermoeafaqat*.
 Zijne — geven, *toestemmen, membri idzin; kasih bébas, L*.
 En hun gehoor werd getroffen door de — van den rhinoceros, *maka tjapoen kadengaranlah soewara badaq itoe*.
 —, *stemrecht, hhaq memilih*.
Stembaar, b. n. *jang dapat dipilih*.
Stembriefje, o. *soerat memilih*.
Stembus, vr. *tempat soerat memilih*.
Stemgeluid, o. *boenji soewara*.
Stemgerechtigde, m. *orang jang mem-poenjai hhaq akan memilih orang*.
Stemhamer, b. n. (voor eene piano) *koentji (martil) akan mematoelkan kawat pijano*.
Stemmeloos, b. n. *tiada bersoewara; bisos*.
Stemmen, b. w. *menjertai; beri soewara*.
 —, *verkiezen, pilih, memilih*.
 Niet overeen —, *djanggal; tiada sama boenjinja*.
Stemmig, b. n. *senoenoeoh*.
 Eene —e houding, *sikap jang senoenoeoh*.
Stemmigheid, vr. *peri jang senoenoeoh*.
Stemmiglijk, bijw. *dengan senoenoeoh*.
Stemming, vr. *pemilihan; pemberian soe-wara*.
 —, *gemoedsgesteldheid, peri hati*.
Stemopnemer, m. *orang jang koempoel soerat memilih; orang jang koempoel soe-wara*.
Stempel, m. *tera; tjap*.
 — op de munt, *sikkah, Perz.; sikkah dirham*.
 —, *merk, tanda; 'alámat, Ar*.
 —, *keur van het goud of zilver, tjap oedjian; tanda oedjian*.
 —, *zie Karakter*.
 —, *soort, slag, roepa; djenis, Ar; bagéj; pangkat*.
 Menschen van denzelfden —, *orang sadjenis sadja; orang jang sama koepoeh*.
Stempelaar, m. *jang menaroh tjap; jang boeboeh materéj*.
Stempelbeeld, o. *patoeng (figoera) jang ditjilag (ditimpa)*.
Stempelen, b. w. *taroh tjap; boeboeh*

tjap; boeboeh materéj; mentjapi; memate-réjkan; bersikkahkan; menggambarakan.
 Men stempelt de munten met de schroef, *maka oewang itoe ditjapkan dengan se-kroep*.
 Geld—, *bersikkahkan dirham; meng-gambarkan dirham; taroh 'alámat diatas oewang*.
 Goud —, *taroh tjap oedjian*.
Stempeling, vr. *pemboeboehan (penimpa-án) tjap*.
Stempelsnijder, m. *pandéj mengoekir tjap*.
Stemrecht, o. *hhaq memilih dengan soe-wara*.
Stemregister, o. *daftar nama orang jang dapat memilih orang*.
Stemwijze, vr. *tjara memilih; peri memilih*.
Stenen, o. w. *keloeh, mengeloeh*.
Steng, vr. *staak, satang*.
 —, *op eenen mast, tjang pengapoeh*.
 De —en in het hol bergen, *toeroen-kan tjang pengapoeh kadalam keloemat*.
Stengel, m. *batang; tangkéj*.
 —, *van een kokosblad, papah*.
 —s hebben, *berbatang; bertangkéj*.
 De — van eene bloem, *tangkéj; boenga*.
 — van een pisangblad, *toelang daoen pisang*.
Ster, vr. *bintang; noedjoem, Ar; nadjam, Ar*.
 De maan, door —ren omgeven, *boe-lan berpagar bintang*.
 Vaste —, *bintang tetap*.
 Glinsterende —, *bintang bekilap, L; bintang jang gemirlapan*.
 Verschietende —, *bintang beralih*.
 Morgen—, *bintang babi*.
 Eene staart—, *bintang berasap; bin-tang berekor*.
 De pool—, *bintang goethoeh*.
 Dwaal—, *bintang sjarat*.
 Vallende —ren, *bintang berhamboeran; tjirit bintang*.
 Glinsteren als eene —, *teperling sa-bagéj bintang*.
 —, *ongemak der oogen, mata daging-dagingan; belalaq*.
Sterblind, b. n. *boeta sakali*.
Sterfbed, o. *tempat tidoer orang mati*.
Sterfdag, m. *hari orang meninggal*.
Sterfelijk, b. n. *kamatian; jang mesti mati, L; faná, Ar*.
 Het —e wordt door het onsterfelijke vervangen, *maka faná dengan baqá di-gantikan*.
 De —e (vergankelijke) wereld, *doenijá jang faná*.
Sterfelijkheid, vr. *peri kamatian; peri jang faná*.
Sterfgeval, o. *hhál meninggal; hhál ka-matian*.
 Een ongelukkig —, *hhál kamatian jang kasajangan*.

Sterfhuis, o. roemah orang mati; roemah orang jang baharoe meninggal.

Sterfjaar, o. taohoe kamatian.

Het — mijner zalige moeder, taohoe kamatian bondakoe jang chalac.

Sterflijsjt, vr. daftar nama orang mati; soerat nama orang mati.

Sterfte, vr. kamatian; hhäl orang mati.

Groote —, kamatian orang banjaq.

Vreeselijke —, pest, sampar.

—, dood, mawt, Ar.; hhäl kamatian; hhäl meninggal.

Sterfuur, o. adjal, Ar.; koetika mati.

Wie kent zijn —, siapa tahoe akan adjalnja?

Het — is door God bepaald, maka adjal itoe ditaqdirkan Allah.

Sterk, b. n. krachtig, goewat, Ar.; tegoe; tegap; deras; keras; gagah.

— ijzer, besi goewat.

Mijn lichaam is—, ada goewat pada toeboehkoe.

— vee, djawi jang tegap.

Een — kasteel, kota jang tegoe.

— linnen, kain jang koewat.

—e drank, sopi keras.

— water, aer keras.

—, tusschen — en bitter, wrang, perat.

— van smaak, pedas.

—, (van oude boter, olie enz.), tangéj.

— in het schaken, faham pada bermain tjatoer.

—, zie **Garstig**.

—, hevig, sangat; keras; deras.

Eene —e wind, angin keras.

Eene —e begeerte, kainginan jang sangat.

Een —e regen, hoedjan deras.

Een — (geweldig) man, orang gagah.

Eene —e vloot, angkatan laet jang besar sakali.

Zich — maken, ondernemen, tjakap; sanggoep, L.

—e azijn, tjoeka jang keras.

Een — bewijs, tanda katerangan jang njata.

—, bijw. goewat; keras, enz., zie **Sterk**, b. n.

Het waait —, ada angin keras.

Hij wordt —, maka ija djadi goewat.

— loopen, djalan tjepat.

— aanzien, tentang.

Sterken, b. w. menegoehkan; bekın goewat, L.

Sterkheid, vr. peri jang goewat; kategoehan.

Sterkte, vr. goewat, Ar.; koewat, L.; kategoehan.

— des lichaams, goewat toeboeh (badan).

—, getal, kabanjakan; banjaqnja.

—, sterke smaak, rasa tangéj.

—, zie **Kasteel**.

Bamboezen —, kota kara; bèntèng bamboe, L.

Sterking, vr. hhäl menegoehkan; penegoehan.

Sterkwater, o. aer keras.

Sterrenbeeld, o. perhimpoeaan bintang; pebintangan.

Sterrenbeschrijving, vr. hhäl menjor-ratkan bintang.

Sterrenhemel, m. langit berbintang; pebintangan; tjakrawala.

Sterrenhoogtemeter, m. pengoekeer katinggian bintang.

Sterrenkijker, m. sterrenkenner, ahloe'noedjoem.

Sterrenkijkerij, vr. 'ilmoe noedjoem.

Sterrenkunde, vr. 'ilmoe peridaran noedjoem (bintang).

Sterrenkundige, b. n. faham pada 'ilmoe peridaran noedjoem.

Sterrenkundige, m. en vr. orang jang faham pada 'ilmoe peridaran noedjoem.

Sterrenlicht, o. terang bintang; tjahaja bintang.

—, b. n. katerangan bintang; diterangkan bintang.

Sterrenloop, m. peridaran bintang; perkitaran noedjoem.

Sterrenschijnssel, o. temaboer.

Sterrensnuitsel, o. tjerit (tjirit) bintang.

Sterrentoren, m. moenarah (martjoe) ahloe'noedjoem.

Sterrenwicheelaar, m. orang jang melihat pada noedjoem; ahloe'noedjoem; moenaddjim, Ar.

Sterrenwichelarij, vr. pantjalima; 'ilmoe noedjoem.

Sterrig, b. n. penoeh bintang.

Sterveling, m. en vr. manoesija; orang jang bakal mati.

Een verheven —, manoesija jang moelija.

Hij heeft geene — genoemd, saorang poen tiada diseboetnja.

Sterven, o. w. mati; poetoes njawa; poetoes djiwa.

— van deiftige personen, meninggal.

— van vorsten, hilang; lenjap; mangkat; mangkat beradoe.

Het was hem alsof hij — zoude, se-perti akan matilah rasanja.

— van geestelijken, wafat, Ar.

—, (poëtisch), lajoe boenga di genggam.

— van gemeene menschen, ook van dieren, mampoes.

Op — leggen, mengarébéj, (poëtisch).

Aan eene ziekte —, mati sakit; mati dengan penjakit.

Eenen onnatuurlijken dood —, mati diboehoeh.

— door angstvallig te zijn, mati bertjintakan.

Van honger —, mati lapar.

Met eene kris zich doorstekende, met een ander uit liefde of trouw —, béla soedoeq.

Der wereld af—, *menjaoehkam diri dari pada orang banjaq.*
 Op — liggen, *hampir mati.*
 Iemand, die op — ligt, *orang kamatian.*
 Ik mag — als het niet zóó is, *mati sahaja kaloe tiada bagitoe.*
 Doen —, *mematikan.*
 Van zelf gestorven (van dieren), *modar.*
 Al wie vermoordt wordt, sterft op het bepaalde tijdstip, *bermoela jang mati di-boenoeh itoe mati dengan adjalnja.*
Sterven, o. *kamatian; mati; mawt*, Ar.
Stervenssnik, m. *achir napas.*
Stervensuur, o. *adjal*, Ar.
Stervormig, b. n. *saroeapa bintang.*
Steun, m. *toengkat; pesènderan*, L.; *pesandaran.*
 —, zie **Schoor**.
 —, *pilaar, tijang; 'oemdat*, Ar.
 Hij is een — der armen, *maka ijalah pesènderan orang miskin*, L.; *maka ijalah pesandaran orang papa.*
Steunbalk, m. *kajoe menoengkat; kajoe toem'jang.*
 — van het roer eener prauw, *ebam.*
 — van de *kadjang-mat* over eene *djoe-koen*, *tjaplaq.*
 Schuins staande —, *knie, sokong-sokong.*
Stenen, o. w. *sènder*, L.; *sandar; ber-toengkat.*
 Met de hand of armen ergens op —, *telaq.*
Stenen, o. w. zie **Stenen**.
Steuning, vr. *pesandaran; pesènderan*, L.
Steunpilaar, m. *tijang jang menoengkat; tijang toendjang*, L.; *roekn*, Ar.
Steunpunt, o. *tempat pesandaran (pesènderan, L.); antoelan*, L.
Steunsel, o. *toengkat; pesandaran; pesènderan*, L.
 —, *schoor, toendjang; papa.*
 —, *toeverlat, perlindoengan.*
Steurkrabbe, vr. *kepingt laoet; oedang satang; oedang atoeng; oedang baroeng.*
Stewel, m. *las setiwel*, L.
Stevelen, b. w. *beri setiwel; kasih setiwel*, L.
 Zich —, *pakéj setiwel.*
Steveldknecht, m. *prabot memboeka setiwel; prabot memanggalkan setiwel.*
Stewelmaker, m. *toekang setiwel.*
Steven, m. voor—, *haloewan.*
 Verlengde kromme —, *soesoe perahoe.*
 Ver vooruitstekende —, *djoenggoer, djoegoer.*
 Achter—, *boerit perahoe; boerit kapal.*
 Lang over — honderd zestig voet, *dari pada haloewan datang ka boerit itoe saratoes enam poeloeh kaki boedjoernja.*
Stevenen, o. w. *berlajar menoejdjoe.*
Stevig, b. n. *goewat*, Ar.; *tegoeh; koekoeh.*
 — (van rotting), *akas*, L.
 — (van linnen), *tekal.*

Stevigen, b. w. *tegoehkan; békin koewat.*
 L.
Stevigheid, vr. *peri tegoeh; kategoehan.*
Steviglijk, bijw. *dengan tegoeh.*
Stichtelijk, b. n. *jang membaiki hati.*
 Een — boek, *kitab jang membaiki hati.*
 Een — leven, *kalakoean jang senoenoe; kahidoepan janh patoet sakali.*
 —, *bijw. atas peri jang senoenoe.*
Stichtelijkheid, vr. *peri jang membaiki.*
Stichten, b. w. *memboewat; berboewat; beroesaha; menega; berbaiki; mengadakan; mendjadikan; mendirikan.*
 Tweedracht —, *menimboelkan tjidera.*
 Kwaad —, *berboewat djahat; mengadakan barang jang djahat.*
 Vrede —, *berdaméjkan; mendaméjkan.*
 Eene stad —, *memboewat (berboewat) negeri.*
 Een paleis —, *mendirikan soewatoe astana.*
 Eene moskee —, *berboewat masdjid; békin mesigit*, L.
 Het gemoed —, *berbaiki hati; bertetapkan hati.*
 Zeer gesticht over de blijken van oprechtheid, *terlaoe soeka karana tanda ich-lac itoe.*
Stichter, m. *jang memboewat; jang beroesaha (menega enz. zie Stichten).*
 De — van eene liefdadige stichting, *wagif*, Ar.
Stichting, vr. *pemboewatan; hhal peroesaha*, zie **Stichten**.
 — van het hart, *hhal membaiki hati; pembaiki hati.*
 Eene leerrede, die — geeft, *chotbat (bitjara) jang membaiki hati.*
 Liefdadige —, *wagif*, Ar.
Stiefbroeder, m. *soedara laki-laki tiri.*
Stiefdochter, vr. *anaq perampoewan tiri.*
Stiefkind, o. *anaq tiri.*
Stiefmoeder, vr. *iboe tiri; ma tiri.*
Stiefmoederlijk, b. n. *fig. gemas.*
 —, *bijw. dengan gemas; dengan bengis.*
Stiefmoederschap, e. *pangkat iboe tiri.*
Stiefvader, m. *bapa tiri; ajah tiri.*
Stiefzoon, m. *anaq laki-laki tiri.*
Stiefzuster, vr. *soedara perampoewan tiri.*
Stier, m. *sapi djantan; lemboe djantan; sampi laki-laki*, L.
 Gesneden —, *os, lemboe kabiri; sapi kabiri; sampi kabiri*, L.
 Wilde —, *bantèng.*
Stierenoffer, o. *goerbán lemboe djantan.*
Stierevet, o. *lemaq (gemoeg) lemboe djantan; gemoeg sampi laki-laki*, L.
Stierevlesch, o. *daging sapi djantan; daging sampi laki-laki*, L.
Stierkalf, o. *lemboe djantan moeda.*
Stift, vr. *graveerstift, besi pengoeikir.*
 —, *punt, hoedjoeng.*
Stijf, b. n. *hard, keras.*

—, onbuiszaam, onbevallig, *kakoe*, *kagoeh*.
 —, stevig (van rotting), *akas*, L.
 —, gestold, *bekoe*; *penykoeh*.
 — van hoofd, onverzettelijk, *kapala keras*.
 Een stijve hand, *tangan kakoe*.
 Eene stijve koelte, *angin tegang kelat*.
 Stijve olie, *minjag jang bekoe*.
 —, gestrekt (van een touw, schoot van een zeil), *tegang*; *teréj*.
 — in den bek (van paarden), *keras moeloet*.
 Een — uur gaans, *lebih satoe djám djaoehnja*.
 Een —, lomp mensch, *orang kakoe*; *orang pengkoeh*.
 —, bijw. *kakoe*; *dengan kakoe*.
 — op zijn stuk staan, *tegoeh atas katanja*.
 — maken, *békin kakoe*. L.; *békin akas*, L.
 — aanzien, *tentang*.
Stijfachtig, b. n. *kakoe djoega*.
Stijfhals, m. en vr. *teéling*.
Stijfheid, vr. *peri jang kakoe*; *kakerasan*.
 —, onverzettelijkheid, *peri jang tegar*; *katagaran*.
Stijfhoofd, o. zie **Stijfkop**.
Stijfhoofdig, b. n. *tegar*; *keras*.
 —, bijw. *atas peri jang tegar*; *dengan keras*.
Stijfhoofdigheid, vr. *katagaran*; *peri jang tegar*.
Stijfkop, m. en vr. *kapala batoe*; *kapala keras*.
Stijfkoppig, b. n. **Stijfhoofdig**.
Stijfkoppigheid, vr. zie **Stijfhoofdigheid**.
Stijfsel, m. *kandji*; *adèr kandji*.
 Die — is te dun, *adèr kandji itoe ter-lajoe tjaèr* (*éntjèr*, L.).
Stijfselpot, m. *tempat adèr kandji*.
Stijfte, vr. zie **Stijfheid**.
Stijfzinnig, b. n. zie **Stijfhoofdig**.
Stijfzinnigheid, vr. zie **Stijfhoofdigheid**.
Stijgbeugel, m. *sanggoerdi*.
 De riemen des —s, *tali sanggoerdi*.
 De —s twee gaten opgespen, *kentjangan tali sanggoerdi itoe doewa lobang*, L.
 De —s laten vieren, langer toegespen, *hoeloerkan* (*kendoerkan*) *tali sanggoerdi*.
Stijgbeugelriem, m. *tali sanggoerdi*.
Stijgen, o. w. *naik*; *terbit*.
 De zon stijgt, *matahari terbit* (*naik*).
 Op eenen berg —, *naik goenoeng*.
 Te paard —, *naik koeda*.
 Van het paard —, *toeroen dari atas koeda*.
 In prijs —, *naik harga*.
 Te berge —, (van het haar) *seram*.
Stijl, m. *pilar*, *tjang*.
 —, deurpost, *djenang*.
 Boven—, *kapiteel*, *tjoepoe*.

— eener zuil, *batang tijang*.
 —, schrijfrant, *tjara karangan soerat*.
 Een verheven —, *tjara karangan soerat jang moelija*.
 — van het hof, *tjara astana*; *tjara dalam*; *paréntah madjlis*.
 — van huishouden, *tjara pegang hhal roemah tangga*.
Stijven, b. w. stijf maken, *memboewat kakoe*; *békin kakoe*, L.
 —, fig. *toeloeng*.
 —, versterken, *menegoehkan*.
 —, in het kwaad, *menegarkan*; *békin lebih djahat*.
 —, o. w. van de marktprijzen, *naik harga*.
 —, b. w. door middel van stijfisel, *taroh adèr kandji*.
 Dat linnen is te sterk gesteven, *itoe kain ditarohin terlaloe banjaq adèr kandji*, L.
Stijving, vr. *hhal memboewat kakoe*; *békin kakoe*, L.
 —, in kwaad, *pengadjakan pada kadjahatan*; *penegaran*.
Stikdonker, b. n. *gelap sakali*: *gelap goelita*; *kelam kaboet*.
Stikhoest, m. *batoeq jang mematikan*.
Stikken, o. w. *mati lemas*.
 — van den rook, *mati lemas dari pada asap*.
 In het water —, *mati lemas dalam adèr*.
 —, zoo als nat linnen, dat vol spikkels wordt, *tjetéj*.
 —, b. w. smoren, *lemaskan*.
Stikken, b. w. met de naald, *soelam*; *soedji*; *tikam djedjag*.
 —, naaien, *bachijah*, Perz.
 Met bloemen —, *soedji dengan boenga*.
 Met gouddraad —, *peranggi*.
 Met bloemen gestikt, *bersoedji dengan boenga*.
 Eene vrouw, die fraai kan —, *perampoewan jang pandéj menjoedji*.
 Met goud gestikt, *tersoelam dengan emas*.
 Met de naald —, *soelam bertjatoer*.
Stikking, vr. door gebrek aan lucht, *hhal mati lemas*.
 —, met de naald, *penjoedjian*; *penjoelaman*.
Stiklucht, vr. *hawá* (*angin*) *jang lemaskan*.
Stiknaald, vr. *djaroem menjoelam*; *djaroem menjoedji*.
Stikster, vr. *perampoewan* (*toekang*) *pandéj menjoedji*; *toekang menjoedji*.
Stikvol, b. n. *penoeh sakali*.
Stikwerk, o. *penjoedjian*; *penjoelaman*.
Stikziende, b. n. *mata kaboer*; *mata raboen*.
Stikziendheid, vr. *peri mata kaboer*.
Stikzinking, vr. *sawan sesaq*.
Stil, b. n. zonder beweging, *dijam*.
 —, kalm, van het weér, *djoewoem*.
 Zich — houden, *berdijam*.

—, gerust, *tetap*.
 —, zedig, nederig, *sindoe-sindoe; baqti*.
 —, cenzaam, *soenji; sepi, L.*
 —, als stilstaand water, *tenang*.
 —, stilstaand water, *aer tenang*.
 Eene —le zee, *laet tedoeh*.
 Een — bosch, *rimba jang soenji*.
 Een — huis, *roemah sepi, L.*
 Een — mensch, *orang sopan; orang tartib*.
 In — gepeins verzonken, *terfakoer*.
 Een — leven, *tjara hidoep jang senang*.
 Een —le nacht, *malam tedoeh*.
 Het is — weer, *ada tedoeh; masa tedoeh*.
 Een — gedruisch, *boenji jang sajoep-sajoep*.
 —le waters hebben diepe gronden, *oelar dijам terlaloe hisa*.
 — staan, *berhenti*.
 — blijven, *tinggal dijам; tiada bergeraq*.
 Een — gebed doen, *berdo'a didalam hati*.
 Laten — staan, *soeroeh berhenti*.
 — zitten, *doedoeg dijам*.
 —, vredelievend, *soeka berdamaj*.
 Zich — houden, *zwijgen, berdijам dirinja*.
 —, gerust, *senang; bersentawasa*.
 —, bijw. *dengan dijам*.
Stil, tusschenw. *dijамlah!*
Stilheid, vr. *peri jang dijам (tedoeh)*, zie **Stilte**.
Stillekens, bijw. *dengan dijам-dijам; mentjoeri-tjoeri; terindap-indap; bersemboeni*.
Stillen, o. w. *djadi dijам*.
 — (van den wind), *sakal; tedoeh*.
 De wind stilde, *maka angin poen sakallah (tedoehlah, djoewoem)*.
 —, b. w. *mendijamkan; bekın dijам, L.; berdijamkan*.
 Den stormwind —, *menedoehkan angin riboet*.
 De onstuimige zee —, *menedoehkan laet jang bertjabel*.
 —, door vriendelijke woorden, *rapoe*.
 —, een kind sussen, *oejasa*.
 Zich —, *bedwingen, menahani diri*.
 —, *bevredegien, menjenangkan; menjoe-loeh*.
 Oproerigen —, *mendamtjkan; orang jang menggampar (bekın roesoeh, L.)*
 De pijn —, *mengoerangkan sakit*.
 Den honger —, *memoewaskan lapar*.
 Den dorst —, *memadamkam dahaga (oes, L.); poewaskan dahaga*.
Stilletjes, bijw. zie **Stillekens**.
Stilling, vr. *pendijaman*.
 —, *bevredegien, pendamtjkan; penjoe-loehan*.
Stilstand, m. *perhentian*.
 — van wapenen, *perhentian perang*.
 — van het bloed, *boesoeng darah*.

Tot — komen, *berhenti; djadi dijам*.
 — van het water, *peri aer tenang*.
Stilte, vr. *kadijaman*.
 —, *rust, kasenangan*.
 De — der zee, *tedoehnja laet*.
 — van eene plaats, *kasoenjian tempat itoe; sepinja tempat itoe, L.*
 —, bijw. in —, *dengan dijам*.
 In —, in het geheim, *bersemboeni; dengan semboeni*.
 In — spreken, *bitjara didalam bamboe*.
Stilzittend, b. n. *huiselijk, soeka doedoeg di roemah*.
Stilzwijgen, o. *kadijaman; peri jang dijам*.
 Het — opleggen, *soeroeh dijам*.
 Met — voorbijgaan, *melaloei dengan dijам*.
Stilzwijgend, b. n. *dijам, berdijам; tiada soeka bitjara; soeka berdijам*.
 —e voorwaarde, *djandji jang orang soedah tahoe tetapi tiada tersoerat; djandji jang memang, L.*
 —, bijw. *dengan tiada diseboet*.
Stilzwijgendheid, vr. *soeka berdijам; kalakoean orang jang tiada soeka berkatakata*.
Stinkblad, o. *kelampang; daoen koentoet*.
Stinken, o. w. *berbae boesoeg; bebae boesoeg, L.; berbae kadjahatan*.
 —, van eenen bok, *aring; hapaq*.
 —, als visch, *amis*.
 —, als kakkerlakken, bokken, enz., *hapaq*.
 —, van apen en bedorven visch, *hanjir*.
 Naar tabak —, *berbae tambako*.
 Uit den mond —, *napas boesoeg; berbae boesoeg moeloet*.
Stinkend, b. n. *jang berbae boesoeg; choeloef, Ar.*
 —, bokkenlucht, *aring, haring; hapaq*.
 Een — ei, *telor boesoeg*.
 En door de lucht van dat — en afschuwelijk kreng, *dan dari pada bae bangkej jang boesoeg dan makroeh itoe*.
 Het — maken, *dapat nama kedji (boesoeg)*.
 —e lucht uit den mond, *bae kedji dari pada moeloet*.
Stinkerd, m. *orang jang boesoeg baeanja; orang jang berbae*.
 —, fig. *orang boesoeg; bangsat, L.; telodor, L.; risaw*.
Stinkgat, o. *lobang boesoeg; lijang jang berbae kedji*.
Stinkhout, o. *kajoe boesoeg*.
Stinkneus, m. *hidoeng boesoeg*.
Stinkpoel, m. *rawa boesoeg; paja boesoeg*.
Stinkrat, vr. *tjoeroet, tjeroeroet; tikoes boesoeg*.
Stinksloot, vr. *parit boesoeg*.
Stinkvisch, m. *ikan boesoeg*.
Stip, vr. *titiq; moegthak, Ar.*
 —, ondeel, *zier, kuan; dzarrah, Ar.*

Stippelen, b. w. *memeretijq.*
 Gestippeld, *teperetiijq.*
Stippen, b. w. *soppen, tjeloep; tjtja.*
 —, met stippen maken, *menitigkan.*
Stipt, b. n. *betoel; tiada koerang kabe-
 toelannja.*
 —, bijw. *dengan betoel-betoel.*
Stiptheid, vr. *kabetoelan; saqsama.*
Stipwaarzeggerij, vr. *ramal, Ar.*
Stobbe, vr. *stomp van eenen boom,
 toenggoel.*
Stoeien, o. w. *beléj, berbeléj; main-main.*
 —, in het water spelen, elkander met
 iets gooien onder het spelen, *tayoer.*
Stoerij, vr. *beléj.*
Stoelig, b. n. *soeka berbeléj.*
Stoel, m. *korsi, karosi; kadéra, Port.*
 Vorstelijke —, *geta; peterana.*
 Rotting—, *korsi berkisi-kisi, korsi rotan.*
 —, zetel, *kadoedoekan.*
 Holle — onder aan eenen kokos- of
 pisangboom, *tampog.*
 Pauselijke —, *kadoedoekan bába; tachtá
 bába.*
 —en draaien, *lariq korsi; boeboet ka-
 rosi, L.*
 —, (wortels) van den bamboes, *roem-
 poen.*
 — of voet van een gewas, *perdoe.*
Stoelendraaier, m. *pandéj lariq korsi;
 toekang boeboet karosi, L.*
Stoelengeld, o. *oewang síwa karosi, L.*
Stoelenmaker, m. *pandéj korsi; toekang
 karosi, L.*
Stoelenmat, vr. *tikar korsi; tikar ka-
 rosi, L.*
 Opengewerkte —, *zitting, kisi-kisi
 korsi.*
Stoelenzetster, vr. *perampoeuan jang
 mengatoerkan karosi didalam grédja; per-
 ampoeuan jang kasih tempat doedoeg di-
 dalam grédja, L.*
Stoelgang, m. *boewang aér.*
 —, *qadlá hhádjat, Ar. Hoff.; hhádjat
 besar.*
 — van fatsoenlijke lieden, *boewang aér.*
 — van geringe lieden, *béráq, L.*
Stoelkleed, o. *saroeng bantal korsi (ka-
 rosi, L.)*
Stoelkussen, o. *bantal korsi (karosi, L.)*
Stoep, vr. *serambi ketjil.*
Stoet, m. *gevolg, pengiringan; orang jang
 mengiring; pelékor; ékor.*
 De koning werd door eenen zeer groo-
 ten — gevolgd, *maka radja itoe-poen
 diiringkan orang banjaq-banjaq.*
 —, *pracht, oepatjara.*
 — van heeren of jonkers, *perawangan.*
 Met grooten —, (met veel *pracht*),
dengan oepatjara besar.
Stoeterij, vr. *pemijaraán koeda; tempat
 pijara koeda.*
Stof, vr. *weefsel, doek, kain; barang
 jang dilenoen.*

Wollen —, *kain boeloe; banat.*
Geglansde —, *kain danaq.*
Gebloemde zijden —, *lamar, Jav.*
Fijne wollen —, *kain soef.*
Fijne roode — met *vierkante ruiten*
 en bloemen, *kain tjeléj.*
 Zijden —, *kain soetra; pélang.*
 Zijden of fijn katoenen —, die als
 gordel voor vrouwen dient, *tjindéj.*
Gouden —, *kain jang kaemasan.*
Fijne —, somtijds met goud doorwe-
 ven, *hhári, Ar.*
 Gestreepte —, *kain ginggang.*
Gebloemde —, *kain tjitaq, L.; kain
 poesparagam; kain tjit, L.; tjita.*
 Eene op *ginggang* gelijkende —, *bom-
 bang.*
 Indische —, *kain koesta.*
 — van zijde en katoen, *baroetji.*
 Fijn linnen —, *syras, sarasah; sirasj,
 Perz.; salampoeri, Hind.*
 Rijke —, *kain jang indah-indah.*
 Indische zijden —, gewoonlijk ge-
 kleurd, *patola, patoelah, Perz.; patola,
 Sansk.*
 — met flauwe gele sterretjes, *batiq
 bang.*
 — met roode strepen en kleine bloe-
 men, *kain (saroeng) bombang.*
 Zijden — met *gouddraad* en *diamanten*,
kain boenga api.
 Eene — met ranken of door elkander
 gevlochten takken geborduurd, *kain ber-
 soedji larat.*
 —, *bestanddeel, dzat, Ar.; bakal.*
 —, onderwerp, *hhál.*
 —, *aanleiding, sabab, Ar.*
 — tot overdenking, *bakal peringatan
 hati.*
 — tot verdenking geven, *memberi sjak;
 mendjadikan sabab akan kena sjak.*
 Aanstekings—, *hawá jang berdjangkit-
 djangkitan.*
Stof, o. *doeli; leboe; deboe; haboe; loeloe,
 loeloeh; ghoebár, Ar.*
 Het — *stooft* in de lucht, *maka doeli
 poen berbangkit ka adara.*
 Meel—, *deboe tepoeng.*
 Het — afschudden, *kirapkan leboe.*
 —, *vuiligheid, sampah.*
 Witte —, die het oog bedekt, *poetik
 jang mengeloeboengi mata.*
 Iemand uit het — *verheffen, mening-
 gikan orang dari dalam sampah; menim-
 boelkan orang.*
 —, *poeder, loemat.*
 Tot — *vermalen, antjoerkan; remoeg-
 kan; loematkan; loeloeh-lantaqkan.*
 Reeds tot — *vergaan, soedah djadi
 leboe.*
 —, *onreinigheid van het ligchaam,
 daki.*
 —, *etter, nanah.*
Stofdeeltje, o. *koeman.*

Stoffage, vr. *kain*.

—, bijzonder voor broeken en sarongs, *kain sembagé*.

Stoffe, vr. *Stof*, vr.

Stoffeerder, m. *pendéj menghijas*; *toekang perijasan*, L.

Stoffeeren, b. w. bekleeden, *melapiskan*; *mengalaskan*.

Met zijde —, *melapiskan dengan kain soetra*.

—, versieren, *menghijas*.

Een gestoffeerd huis, *roemah serta dengan serbanja*; *roemah jang langkap dengan perkakasnja*.

Stoffeering, vr. versiering, *penghijasan*.

—, fig. sieraad, *perhijasan*.

Stoffersel, o. *barang bakal perhijasan*.

Stoffelijk, b. n. *berdzát*.

—, vergankelijk, *faná*, Ar.

Stoffelijkheid, vr. *çifat dzát*, Ar.; *peri woedjoed*; *peri kaádaán*.

Stoffen, o. w. snoeven, *katjaq*; *kotjaq*, L.

Stoffen, b. w. aïstoffen, *sapoe*, *menjapoe*.

De kamer is nog niet gestofd, *itoe kamar belon disapoe*, L.; *maka bilih itoe belom disapoe*.

Stoffenwinkel, m. *kedéj (toko) orang mendjoewal kain*.

Stoffer, m. zie *Snoever*.

Stoffer, m. om te stoffen, *sesapoe*.

Stofferig, b. n. *penoeh haboe*; *penoeh leboe*.

Stofgoud, o. *emas (mas) oerbj*; *emas bangkalang (bangkarang)*.

Stofje, o. *dzarrat*, Ar.; *koeman*.

Stofmaking, vr. *hhál meloematkan*; *pere-moekan*; *pengantjoeran*.

Stofmeel, o. *tepoeng deboe*; *tepoeng haloes sakali*.

Stofregen, m. *hoedjan rintjiq*; *gerimis-gerimis*, L.

Stofregenen, o. w. *ada hoedjan rintjiq*; *ada gerimis-gerimis*, L.

Stofscheider, m. *jang menjakoekan dzát*; *jang jaham pada 'ilmoe kimijá*.

Stofscheiding, vr. *'ilmoe kimijá*; *pentjeréjan dzát*.

Stofzand, o. *pasir haloes*.

Stok, m. *satang*.

—, *staak*, *tuinstaaik*, *bélo*.

Puntige —, *pantjang*.

Wandel—, *toengkat*.

—, *staak*, *langs welke de betel op klimt*, *toeroes*.

Eenen — *dragen*, *bertoengkat*.

— met een mes er op, *toemper*; *poen-toeng*.

— met een ijzeren punt, *tirok*.

— van eene nachtwacht zonder ijzer, *tojah*.

Vlagge—, *tijang bandéra*; *batang bandéra*.

—, *bjenkorf*, *roemah (tempat) madoe*.

—, *stokje* in eene vogelkooi of — in een hoenderhok, *ampang koeroengan*.

—, onverdeelde speelkaarten, *karto jang tiada dibahagikan*.

Stokbewaarder, m. *djoeroe pasoengan*; *djoeroe pandjara*.

Stokebrand, m. *pengoepaq*; *orang jang mengoepaq*; *orang jang toesoeg-toesoeg*.

Stokebranden, o. w. *oepaq*, *mengoepaq*; *toesoeg*; *menimboelkan tjidera*.

Stoken, b. w. *oepaq api*; *békin api*, L.

—, *doen branden*, *menjalakan*.

—, *distilleeren*, *koekoes*; *massaq*.

Tweedracht —, *menimboelkan tjidera*.

Kwaad —, *menerbitkan kadjahatan*.

—, o. w. *ada api*.

Stoken, b. w. *peuteren*, *tjoengkil*.

De tanden —, *tjoengkil gigi*.

Stoker, m. *pengoepaq*.

—, *hevige wind*, *angin riboet*.

—, *drankstoker*, *toekang pengarakan*,

L.

— van eenen ticheloven, *djoeroe lipo*.

Stokerij, vr. (van drank), *pengarakan*, (d. i. arak—).

Stoking, vr. *pengoepakan*.

Stokje, o. *satang ketjil*; *sapotong kajoe ketjil*.

— in eene kooi, *ampang koeroengan*.

—, *prikje van eene klepkooi*, *pesatan*.

Stokken, b. w. *pasang tanggam pada saoeh*; *pasang kajoe pada djangkar*, L.

Stokkerig, b. n. *magel*.

—e *rapen*, *lobaq jang magel*.

Stokkerigheid, vr. *peri magel*.

Stokoud, b. n. *toeha sakali*; *kolot*, L.

Stokpaard, o. *koeda kajoe pemaïnan anaq*.

—, fig. *barang kasoekain*; *timbangan*.

Stokslag, m. *paloe toengkat*; *poekoel toengkat*.

—, *rietjesslag*, *poekoel rotan*; *paloe rotan*.

Stokstijf, b. n. *kakoe sakali*.

Stokstil, b. n. *dijam sakali*.

Stoksuiker, m. *goela batoe*.

Stokvisch, m. *ikan kajoe*.

Stollen, o. w. *bekoe*; *djadi bekoe*; *djadi kental*, L.

De kokosolie is gestold, *minjaq kalapa (nijoer) soedah djadi bekoe*, L.

Stolling, vr. *hhál djadi bekoe*.

Stolp, vr. *toedoeng*.

Glazen —, *toedoeng katja*; *setolop*, verb.

Stolpen, b. w. *toedoeng*, *mendoedoeng*.

Stom, b. n. *bisoe*; *keloe*.

— en doof, *bisoe dan toeli*.

Het —me vee, *hhajwán*, Ar.; *binatang*.

Een die zich — houdt, *orang jang poera-poera bisoe*.

—, dom, *bodoh*; *bebal*.

— maken, *membisoeikan*.

Stomheid, vr. *kabisoean*; *keloe*; *peri jang keloe*.

En uwe — bestond vóór uwe bespraakt-

heid, dan keloemoe dahoeloe dari pada kata-katamoes.

Stommelen, o. w. *békin roesoeh*, L.; *hioe-hara*; *haroe-biroekan*.

Stommelijk, bijw. *lomp*, *bodoh*; *goblog*, L.

Stommeling, vr. *roesoeh*, L.; *haroe-biroe*.

Stommeling, m. en vr. zie *Lomperd*.

Stommen, b. w. *wijn vervalschen*, *tjam-poerkan aer anggoer*.

Stommerik, m. *orang bodoh*; *orang goblog*, L.; *siloro*.

Stomettje, o. in: voor — *spelen*, *poera-poera bisoe*.

Stommigheid, vr. zie *Lompheid*.

Stomp, b. n. *toempoel*; *koerang tadjam*.
Een — *mes*, *pisaw toempoel*; *pisaw jang koerang tadjam*.
— *maken*, *toempoelkan*; *békin toempoel*, L.; *hilangkan tadjam*.
De tanden — (*eggig*) *maken*, *ngiloe-kan gigit*.
Een — *e hoek*, *pendjoeroe toempoel*.
Een — *e neus*, *hidoeng kepig*.
— *van begrip*, *bodoh*; *berat boedi*; *benag*.

Stomp, vr. van eenen boom, *toenggoel*.
— *van een lichaamsdeel*, *koedoeng*; *kotong*, L.

Stomp, m. *stoot*, *penoemboekan*.

Stompen, b. w. *békin toempoel*, L.; *menoempoelkan*; *hilangkan tadjamnja*.

Stompen, b. w. eenen *stomp* geven, *toemboeq*; *tondjoq*, L.
Met de *vuist* —, *tindjoe*.

Stompheid, vr. *katoempoelan*; *peri toempoel*.
—, *fig. botheid*, *domheid*, *kabodoehan*.

Stomphoek, m. *pendjoeroe toempoel*.

Stompneus, m. *hidoeng kepig*.
—, *zekere visch*, *sanaw*, *senaw*; *ikan koeraw*; *ikan pipi*.

Stompstaart, m. *boentoet (ékor) koedoeng*; *ékor kotong*, L.

Stompvoet, m. *kaki jang koedoeng*; *koedoeng kakinja*.

Stond, m. *tjdstip*, *katika*, Skr.; *koetika*; *sá'at*, Ar.
Te dezer —, *pada koetika ini*.
Van — *en aan*, *dari pada sakarang ini*.
—, *uur*, *djam*.

Stoof, vr. voor heet badwater, *tempat menangas*.
—, voor de *voeten*, *bangkoe kaki*.

Stoofpan, vr. *tempat toemis*; *tempat setop*, verb.

Stoekijzer, o. *besi pengoepeg*.

Stool, vr. overkleed der *priesters*, *djoebbat*, Ar.

Stoom, m. *hawap (asap) aer bedidik*.

Stoombad, o. *permandian hawap aer*.

Stoomboot, vr. *kapal asap*; *kapal hawap*; *kapal api*.

Stoombootmaatschappij, vr. *koem-*

pani kapal asap; *perseroan orang jang ada poenja kapal asap*, L.; *persakoetoean orang jang mempoenjai kapal asap (hawap)*.

Stoomen, o. w. *berhawap*; *kaloewar hawap*; *berasap*, L. (*eig. rooken*).
—, b. w. *menoeloep* *dengan hawap*; *menghawapi*.
—, door *stoomkracht* *voortsnelen*, *ladjoe oléh* *goewat hawap*.
—, met een *vaartuig*, *berdjalan (ladjoe) dengan kapal asap*, (*kapal api*).
—, met eenen *stoomwagen*, *berdjalan karéta asap*.

Stoomketel, m. *kétel asap*, L.; *perioeq hawap*.

Stoommachine, vr. *penggilingan asap*; *serba (prabot) penggilingan hawap*.

Stoomschip, o. *kapal asap*.

Stoomvaart, vr. *pelajaran kapal asap*.

Stoomwagen, m. *karéta asap*; *rata hawap*.

Stoomwerktuig, o. zie *Stoommachine*.

Stoorder, m. *orang jang mengganggu (gadoeh)*.

Stoorloos, b. n. zie *Stoorloos*.

Stoornis, vr. *ganggoe*; *pengganggoean*; *penggadoehan*.

Stoot, m. *penoemboekan*; *toemboeq*.
—, *s chop*, *tendang*.
—, *schok*, *soentoehan*.
Zonder *slag* of —, *gampang sadja*, L.; *moedah sadja*.
—, *steek*, *tikam*; *penikaman*; *toesoeg*; *penoesoekan*.
—, *schok* van een *vaartuig*, *langgar perahoe*.
— *van eenen wagen*, *banting karéta*.

Stooten, b. w. *stompen*, *toemboeq*.
—, *duwen*, *toelaq*.
— *met de vuist*, *tindjoe*.
Het *hoofd* —, *indjat kapala*; *antoeq kapala*.
Den *voet* —, *soentoeq kaki*.
Met den *neus* tegen den *grond* —, *toemoes*; *toemoeskan*.
—, *stamen*, als een *schip*, *entag*.
—, met den *hoornen*, *tandoeq*, *menandoeq*; *terkoeg*, *menerkoeg*; *singgoeng*.
Met de *hoornen* tegen elkanderen —, *taga*, *berlaga*.
In de *lucht* met de *hoornen* —, *smjiten*, *soenggoel*, *menjoenggoel*.
Ergens tegen *aan* —, *toebroeq*; *tempoeh*, L.
Tegen elkanderen —, zoo als de *takken* en *bladeren* van *boomen*, enz. *antoeq*; *bersigoeng*.
De *bergen* *schenen* tegen elkanderen te —, *boekit berantoeq lakoenja*.
Weg —, *afweeren*, *tangkiskan*; *toelaq*.
— (*van een vaartuig* tegen *palen*), *terantoe*.
—, *steken*, met een *dolk*, enz. *tikam*.

Met den elleboog tegen iets — om het te verplaatsen, *menjikoe; singgoeng; songgong; kili*.

Naar beneden —, afwerpen, *terdjoekan; njeboerkan; L.*

Van het paard —, *toelaq dari pada koeda*.

Iemand uit zijnen post —, *petjatkan saorang dari pada pangkatnja*.

Iemand van zich —, *njahkan (intjitkan) saorang*.

—, o. w. *banting*.

Een —de wagen, *karèta jang banting-banting sadja*.

—, smijten, *gentos, L.*

Stooter, m. *jang menoelaq*, zie *Stooten*.

Stootig, b. n. *soeka menoelaq*.

— van dieren, *soeka menandoeq*.

Stooting, vr. *penjoentoehan*.

Stootkant, m. *pinggir kain jang dilipat*.

Stootschheid, vr. van rundvee enz. *ka-soekaän menandoeq*.

Stootvrij, b. n. *kebal; betoewah, L.*

Stop, vr. *soembat; sempal; prop, Ned.*

— in een kleed, *djeroematan*.

Stopdoek, m. *kain boewat adjar tisi (djeroemat), L.*

Stopgaren, o. *benang djeroemat; djaroem tisi*.

Stopnaald, vr. *djaroem djeroemat; djaroem tisi*.

Stoppel, m. *djerami*.

Stoppelbrand, m. *kahangoesan djerami*.

Stoppelen, o. w. *toemboeh djanggoet*.

Stoppelhaar, o. *ramboet pendèq jang berdiri (seram)*.

Stoppelveeren, vr. *meerv. boeloe pahat; boeloe jang baharoe toemboeh*.

Stoppen, b. w. (toemaken), *toetoeq; soembat*.

Een gat met werk —, *toetoeq lobang dengan madjoem*.

Eene pijp —, *isi pipa*.

Met stopverf —, *dempoel; taroh dempoel*.

Een kussen met boomwol —, *isi bantal dengan kapoq*.

Eene opening (gat) —, *menjoembat lijang; toetoeq lobang*.

De zee —, *afschutten, tebat laoet*.

Den doortocht —, *sakat*.

Den weg —, met doornen versperren, *rebat*.

Den mond met eenen doek —, *toempat (sempal) moeloet dengan kain*.

Den buikloop —, *menahani tjerit*.

Eene rivier —, *toempat soengéj*.

Een gat in de aarde —, *dempen, sa-boekan lijang tanah; toetoeq lobang tanah*.

Een gat (in een kleed) —, *djeroemat; tisi, L.*

Eene kous —, *tisi kos, L.*

(Een touw) —, *vastmaken, tambat; kip*.

In eene zak —, *taroh didalam karoeng; karoengkan*.

Stoppend, b. n. in: stoppende middelen, *obat jang menahani tjerit*.

Stopper, m. *orang jang menoetoeq; penoetoeq*, zie *Stoppen*.

Stopping, vr. *penoetoepan; penjoembatan; penjempalan*.

—, verstopping in het lichaam, *boesoeng*.

Stopsel, o. zie *Stop*.

Stopster, vr. (naaister), *toekang tisi, L.; toekang djeroemat*.

Stopverf, vr. *dempoel*.

Storax, m. (ond. w.) *welriekende gom, mafat, Ar.*

Storeloos, b. n. *senang; bersentawasa*.

—, *bijw. dengan senang; atas peri jang bersentawasa*.

Storen, b. w. *ganggoe, L.; gadoeh*.

Gij moet hem niet —, *djangan loe ganggoe sama dija, L.; djangan gadoehkan dija*.

Ik stoer er mij niet aan, *akos tiada fadlieli itoe; saja tra perdoeli itoe, L.*

Eene offerande —, *membantoehtkan poedja*.

Storing, vr. *hhäl ganggoe; penggadoehan*.

Storm, m. *angin riboet*.

Zware —, *orkaan, thoesän, Ar.*

—, *windvlaag, bajoe*.

Eenen — verwekken, *mendatangkan angin riboet*.

Er kwam een — opsteken, *maka toeroen angin riboet*.

—, *aantal van troepen, pelanggaran; penjerangan*.

Stormachtig, b. n. *tempijas*.

Stormbok, m. *antar-antar*.

Stormen, o. w. *ada angin riboet*.

—, *storm loopen, langgar, melanggar; serang, menjerang*.

Stormenderhand, *bijw. dengan menjerang; dengan melanggar*.

Stormgat, o. *bres, tetasan*.

Stormhoed, m. *ketopong*.

Stormhoek, m. *tandjoeng riboet*.

Stormig, b. n. *tempijas; banjaq riboet*.

Stormklok, vr. *genta semboejan*.

Stormladder, vr. *tangga pelanggaran*.

Stormpaal, m. *tijang pagar bentèng*.

Stormram, m. *antar-antar*.

Stormtuig, o. *prabot (alat) bakal melanggar negeri*.

Stormweder, o. *masa tempijas*.

Stormwind, m. *angin riboet*.

Stormzeil, o. *lajar pengapit; lajar riboet*.

Stortbad, o. *penjiraman*.

Een — gebruiken, *disiram*.

Storten, b. w. *doen vallen, terdjoekan; njeboerkan, L.*

In het water —, *terdjoekan kadalam aèr*.

Zich —, *terdjoen; njeboer, L.*

Zich in het verderf —, *membinasakan diri*; *békin tjilaka diri*, L.
 Zich in het gevaar —, *masoq bahaya*.
 —, uitstorten, b. w. *tjoetjoer*.
 Water —, *tjoetjoer aèr*.
 Tranen —, *tjoetjoer aèr mata*.
 —, laten vallen, *toempah*.
 Olie —, *toempah minjaq*.
 Bloed —, *toempah darah*.
 Het onderste boven —, *membalik-belah*.
 Van het paard —, o. w. *djatoh dari atas koeda*.
 Met het hoofd naar beneden —, *dje-roemoes*; *djatoh dengan kapala kabawaèh*.
 Ontijdig —, *goeoger*.
 Opat uwe heerschappij niet van haren zetel storte! *soepaja karadjainmoe djangan goeoger dari pada tempatnja!*
 —, gedeeltelijk overgieten, *toewang*.
 —, instorten, *roeboeh*.
 —, nederstorten, *rebah*; *toembang*.
Storting, vr. *penerdjoeman*.
 —, zie **Gieting**, Val, enz.
 —, miskraam, *goeoger anaq*.
Stortregen, m. *hoedjan deras*.
Stortregenen, onp. w. *toeroen (ada) hoedjan deras*.
Stortvat, m. *schotel, batil*.
Stortvloed, m. *aèr lampar*; *sajl*, Ar.
Stotteren, o. w. *gagap*.
 —d spreken, *berkata (bitjara) dengan gagap*.
Stottering, vr. *gagap*.
Stout, b. n. *koen, berani*; *gambira*; *biwa*.
 —, maken, *memberanikan*; *békin berani*, L.
 —, van kinderen, *nakal*; *delap*, L.
 —, brutaal (van dieven), *ganas*.
 —, koen, *standvastig, sangkoen*.
 —, en ongehoorzaam, *ambalar-ambalar*.
 —, moedwillig, *angkara*.
 —e taal, *perkataan jang berani*.
Stoutelijk, bijw. *dengan berani*; *dengan ganas*, zie **Stout**.
Stouthartig, b. n. *gagah berani*; *perkasa*; *gambira*.
Stouthartigheid, vr. *kabernian*; *hati jang gagah perkasa*.
Stouthheid, vr. zie **Stouthartigheid**.
 —, van kinderen, *peri nakal*; *lakoe jang delap*, L.
Stouthigheid, vr. zie **Stouthheid**.
Stoutmoedig, b. n. zie **Stouthartig**.
Stoutmoedigheid, vr. zie **Stouthartigheid**.
Stoutmoediglijk, bijw. *dengan gagah perkasa*; *dengan berani*.
Stouwen, b. w. zie **Stuwen**.
Stouven, b. w. door water of wasem warm maken, *tangaskan*.
 Onrijpe vruchten — tusschen bladeren op een rak, met vuur er onder ter spoedige rijping, *sékap*.

Spijnen —, *toemis, toemiskan*; *setop*, verb.
 —, o. w. *ditangaskan*.
 —, (spijzen,) *ditoemiskan*; *disetop*, verb.
Stovend, b. n. *jang tangaskan*.
Stoving, vr. *hhâl tangaskan*.
 — in de keuken, *hhâl toemis*; *hhâl setop*, L.
Straal, m. *sinar*; *tjahaja*.
 De stralen der zon, *sinar matahari*.
 De stralen der maan, *tjahaja boelan*.
 Stralen werpen, *bersinar*; *bertjahaja*; *memantjar sinar*.
Straalbreking, vr. *gelintjatan sinar*.
Straalkroon, vr. *makota sinar*.
Straalswijze, bijw. *dengan bersinar-sinar*.
 De bliksem schoot — uit, *maka kilat poen berpantjar bersinar-sinar roepanja*.
 Het bloed spoot — uit de wonde, *maka darah poen berpantjaran dari dalam loeka*.
 —, in den vorm van een lichtstraal, *sahagj sinar*.
Straaltje, o. *sinar ketjil*.
Straat, vr. *djalan*; *lebec*; *roewa*, Port.
 Groote —, *djalan besar*; *djalan raja*.
 —, zeeëngte, *selat*; *kelat*.
 Blinde —, *djalan (leboeh) mati*.
 De — van Malaka, *selat Malaka*.
 De — van Singapor, *selat Singapoera*.
 Door eene — varen, *menjelat*; *melapang*.
 Op de —, *di leboeh*; *di djalan*.
 Op de — zitten, *doedoeq di djalan*.
 In de Malakasche —, *di roewa Malaka*.
Straatarbeider, m. *koeli jang bekerdja di djalan*; *koeli jang békin djalan*, L.
Straatgeld, o. *béja jang dipengoet di djalan*.
Straatgerucht, o. *roesoeh di djalan*, L.
Straathoek, m. *pendjoeroe djalan besar*.
Straathoer, vr. *pendajangan*.
Straatje, o. *loeroeng*; *djalan ketjil*.
 — zonder uitgang, *toestraatje, blind straatje, loeroeng mati*.
Straatlooper, m. *orang jang melantjong di djalan*, L.
Straatmaker, m. *koeli jang békin djalan*, L.
Straatroover, m. *penjamoen*; *ráhdár*, Perz.
Straatrooverij, vr. *penjamoenan*.
Straatruoer, o. *gampar (roesoeh) di djalan besar*.
Straatschenden, o. *memboewat djahat di djalan besar*.
Straatschender, m. *orang jang berboewat djahat di djalan besar*.
Straatschenderij, vr. *perboewatan djahat di djalan besar*.
Straatslijpen, o. *melantjong*, L.
Straatslijper, m. *orang melantjong*, L.
 —, *vagebond, orang gébana*.
Straatslijping, vr. *hhâl melantjong*.

Straatsteen, m. *batoe dasar djalan.*
Straattaal, vr. *bahasa loewar; bahasa katjoekan; bahasa pasar.*
Straatweg, m. *djalan jang didasarkan batoe; djalan batoe.*
Straf, b. n. streng, keras.
 —, norsch, bengis.
 Een — bevel, *paréntah jang keras.*
 —fe taal, *perkataan jang keras.*
 Een — gelaat, *moeka masam.*
 —fe wijn, *anggoer jang sepat rasanja.*
Straf, vr. siksa; hhoekoem, Ar.; baloer; 'adzáb, Ar.
 Eene — ondergaan, *kena siksa.*
 — ondergaan, *disiksa.*
 Slagen tot — krijgen, *dapat poekoel; dibaloer.*
 De — der hel, *siksa naraka.*
 Op —fe des doods, *diboenoh hhoekoemnja.*
 Op — van vuistlagen, *digotjoh hhoekoemnja.*
 Eene — opleggen, *mengenakan siksa.*
Strafbaar, b. n. jang haroes disiksakan; jang patoet disiksakan; kasiksaän.
 Eene strafbare daad, *perboewatan jang kasiksaän; perboewatan jang kena hhoekoem.*
Strafbaarheid, vr. *peri kasiksaän.*
Strafdag, m. *hari hhoekoem.*
Straffelijk, bijw. *dengan keras.*
Straffeloos, b. n. *tiada kena siksa.*
 —, bijw. *dengan tiada kena siksa.*
Straffeloosheid, vr. *peri jang tiada kena siksa.*
Straffen, b. w. *menghhoekoemkan; menjiksakan; menjijasatkan; adjar; baloer.*
 Gestraft worden, *kena siksa; kena hhoekoem; disiksakan; dihhoekoemkan.*
 Alle boosdoeners —, *menjiksakan segala orang jang djahat.*
 Aan den ljuve —, *menjiksakan badan (toeboeh).*
 Met den dood —, *mengenakan hhoekoem diboenoh.*
 In de beurs —, *mengenakan denda; mendendai.*
Straffer, m. *jang mengenakan siksa; jang menghhoekoemkan.*
Straffing, vr. *penjiksaän; siksa; hhoekoem.*
Strafheid, vr. *strengheid, peri jang kras; kakerasan.*
 —, *norschheid, kabengisan.*
Strafoefening, vr. *hhäl melukoekan hhoekoem (siksa).*
Strafplaats, vr. *tempat hhoekoem.*
Strafschuldig, b. n. *zie Strafbaar.*
Strafwaardig, b. n. *sedija akan menjiksakan.*
Strafvorderend, b. n. *jang menoeentoet siksa.*
Strafvrij, b. n. *lepas dari pada siksa.*
Strafwaardig, b. n. *bersalah; berdosa; haroes disiksa.*

Strafwaardigheid, vr. *kalakoean orang jang bersalahan; kalakoean orang jang patoet disiksakan.*
Strafwet, vr. *sjarth hhoekoem; hhoekoem siksa.*
Strafwetboek, o. *kitab sjarth hhoekoem.*
Strafwaard, o. *pedang algodjo.*
Strak, b. n. *gespannen, kentjang; teregang; teréj; taegang.*
 Niet — *genoeg, koerang kentjang; teraloe kendoer.*
 — *aanzien, tentang; pandang dengan sengadja.*
 —, *bijw. zie Straks.*
Strakheid, vr. *kalakoean barang jang kentjang.*
Strakjes, bijw. *zie Straks.*
Straks, bijw. *onverwijld, sabentar; sakarang djoega.*
 —, *zoo even, tahadi, tadi; baharoe tahadi; baroe tadi, L.*
Stralen, o. w. *berpantjar; bersinar.*
 Bloed, *dat uit eene wonde straalt, darah jang berpantjar dari pada loeka.*
 De zon *straalt, matahari bersinar.*
 Iets, *dat ieder in de oogen straalt, barang jang tláhir pada mata orang sakalsan.*
 De blijdschap *straalt haar uit de oogen, maka kagemaran (soeka hati) poen kalihatan pada matanja.*
Stralend, b. n. *berpantjar; bersinar.*
Stralenkroon, vr. *makota sinar; tjahaja.*
Straling, vr. *hhäl bersinar.*
Stram, b. n. *kakoe; kagoeh.*
 Zijne linkerhand is —, *tanggannya kiri soedah kakoe.*
 Een — slot, *koentji jang soesah di-boeka.*
 —, *bijw. atas peri kakoe.*
Stramheid, vr. *peri kakoe.*
 — *van de huid, loempoeh.*
Strammigheid, vr. *zie Stramheid.*
Strand, o. *pantéj; pasisir, L.*
 Laag, *vlak —, rantaw.*
 Langs het —, *sapandjang pantéj.*
 Langs het — *varen, menjoesoer pantéj; berljajar sapandjang pasisir, L.*
 Bamboezen *aperkling aan —, om visch te vangen, séro.*
 Op het — *vervallen, sanggat di pantéj; djatoh di pasisir, L.*
 Het noorder— *van Java, pasisir tanah Djawa.*
Strandbewoner, m. *orang pasisir, L.; orang jang doedoeg di pantéj laoet; pedoedoeg pantéj.*
Stranddief, m. *pentjoeri barang jang terdampar.*
Stranden, o. w. *schipbreuk lijden, dampar; karam.*
 Op eene bank —, *dampar pada gosong.*
 Gestrand, *terdampar.*

Een gestrand schip weder vlot maken, *menghanjoetkan kapal jang terdampar*.
 Gestrande goederen, *barang-barang jang terdampar (didamparkan)*.
Strandgoed, o. *barang jang dihanjoetkan di pantéj; barang jang terdampar*.
Strandheer, m. *djoeroe tawan karang; toekang langtoeng lajar*.
Strandkrab, vr. *kepiting pasisir laet*, L.
Strandrecht, o. *hhaq tawan karang*.
Strandvogel, m. *boeroeng pasisir; bangaw laet*.
Strandvond, m. *pendapatan barang-barang di pantéj*.
Straten, b. w. *dasarakan djalan dengan batoe*.
Streek, vr. met eenen strijkstok, *pengisil*.
 —, list, *daja; tipoe*.
 Eene — door 'iets halen, *hapoeskan; boenoh*, L.
 — van het kompas, *djaroem pèndèq*.
 Twee streken van het kompas, *djaroem pandjang*.
 Van — veranderen, (anders zeilen), *mengalih haloewan*.
 Eene kwade — nemen, *salah menoedjoe*.
 — houden, *toeroet toeljoenja*.
 Nog niet op — zijn, *belom betoel sipat kardjanja*.
 —, oord, *tempat; péhaq; benoewa; terpas, tepas*.
 Eene — huizen, *gehucht, talang*.
 Er loopt eene — door, *dija ada gila sedikit*.
 De zee is in deze wereldstreken zeer kalm, *maka laet itoe amat tedoeh pada péhaq doenija ini*.
 Hij is van —, *maka ija ada sakit sedikit*.
Streelen, b. w. *krauwen, garoeg, meng-garoeg*.
 —, liefkozen, *tjoemboe; beléj; oelit*.
 —, vlejjen, *boedjoeg, memboedjoeg*.
 En hij streelde haar met liefelijke, zachte, aangename woorden, *seraja di-boedjoegnja dengan perkataan jang manis dan lemah lemboet*.
 —, strijken, *sapos*.
 Kwakkels of andere vogels — of strijken, *pali*.
 Iets, dat het gemoed streelt, *barang jang menjedapkan hati*.
Streeler, m. vlejjer, *pemboedjoeg*.
Streeling, vr. *pemboedjoekan; tjoemboe-tjoemboean*.
 Verschillende liefkoningen en —en, *bagéj-bagéj tjoemboean dan beléj*.
Streep, vr. *baris; garis; ginggang; tjoe-ra-tjoera; lemarag; belang; selang; loerah*.
 Stof met strepen, *kain ginggang; kain tjoe-ra-tjoera; kain lemarag*.
 — met eene pen gedaan, *garis qalam; garis pena*, L.
 Strepen van krijt of houtskool, *tjoen-ting*.

Strepen van krijt of houtskool maken, *mentjoenting*.
 —, zoo als op sommige huiden van dieren, *belang*.
 Geprikte — op de huid, *andang*.
 — in hout, *selang; loerah*.
 Met strepen teekenen, *pilas, pilis*.
 Er loopt eene — door, *maka ija ada gila sedikit*.
 De — van het verstand, *kerat boedi*.
Streepje, o. *garis ketjil*.
 —, streep op eene stof, *ginggang; tjoe-ra-tjoera*.
Streepjesgoed, o. *kain ginggang*.
Streepswijze, bijw. *sabagéj garis; dengan tjoe-ra-tjoera*.
Strek, b. n. zie **Strak**, b. n.
Strekkelijk, b. n. *bergoena; bersáidat*.
Strekken, b. w. *rekken, bentang; regang*.
 —, zie **Uitstrekken**.
 —, o. w. *dienen, djadi bergoena*.
 Dat boek strekt tot vermeerdering van kennis, *maka kitáb itoe djadi bergoena akan menambah pengatahoean*.
 Dat zal niet — voor zijne behoeften, *maka itoe tiada akan tjoekoop pada hha-djatjatnja*.
Strekking, vr. *doel, nijat*, Ar.; *maqoed*, Ar.
 Dat bevel heeft de — om het land te doen bloeien, *maka paréntah itoe bernijat akan meramej-raméjkan negeri*.
Stremmen, o. w. *bekoe; djadi bekoe*, zie **Stollen**.
 —, fig. *belemmeren, tegah; tegahkan*.
 Een wagenrad —, *mengikat roda karèta*, L.; *mengikat djantra rata*.
 Den loop van het recht —, *poetoeskan djalan hhoekoem; berhentikan djalan hhoekoem*.
Stremming, vr. *stolling, hhal djadi bekoe*.
 —, fig. *penegahan; penjangkoetan*.
 — van handel of doortocht op Borneo, *talian*.
 Er is eene geheele — in den handel, *maka pernjagaän itoe soedah mati*.
Stremsel, o. *leb, pembekoean*.
 —, waarin — is, *moerawwab*, Ar.
Streng, b. n. *stijf aangehaald, kentjang*.
 —, straf, *stipt, keras; betoel; soehi*.
 Een — vonnis, *hhoemoem keras*.
 Een — e rechter, *hhákim betoel (keras)*.
 Een zeer — leven leiden, *hidoep seperti orang pertapa*.
 Eene — e koude, *dingin jang terlaloe sangat*.
 —, bijw. *dengan keras*.
Streng, vr. *toekal; ikat*.
 Eene — garen, *benang satoekal (sikat)*.
 Tien —en rood garen, *benang mérah sapoeloeh toekal*.
 Een touw van drie —en, *tali tiga toekal; tali tiga kembar*.

Zijne — vasthouden, *tetap atas katanja*.
 —, snoer, *oetas*.
 Eene — paarden, *moetijara saetas*.
Strengel, m. *pintalan*.
Strengelen, b. w. *pintal; pilin*.
 —, vlechten, *anjam; kelabang*, L.
Strengelijk, bijw. *dengan keras*.
Strengeling, vr. *pemintalan*.
Strengen, b. w. stijf aanhalen, *kentjangkan; mengentjangi; kentjangan*, L.
 —, tot strengen maken, *boewat toekal; békin ikatan*, L.
Strengheid, vr. *kakerasan; paréntah keras*, eig. strenge bevelen.
 Met — handelen, *memaréntahkan dengan keras; pégang paréntah keras*, L.
 —, (van zeden) *bagti; senoenoeh*.
Strepen, b. w. *garis; ringi-ringi*.
 Papier —, *garis qarháas*.
 Gestrepte stof, *kain ginggang*.
 —, zie **Geeselen**.
 —, fig. doorstrijken, *hardiq; kasih adjar*, L.
Streven, o. w. *loemba; tjoba dapat*.
 — naar, *mematai; toentoet*.
 In eenen wedloop, naar den prijs —, *lari berloemba-loemba akan mendapat patjoean*.
 Naar de volmaaktheid —, *mengoesahkan diri akan beroldh kasampoernaän; menoentoet kasampoernaän*.
 Te boven —, *berkalebihan; mengatasi*.
Streving, vr. *perloembaän*.
Stribelaar, m. *orang jang soeka berbantah; toekang tjerwèt*, L.
Stribelen, o. w. *berbantah; tjerwèt*, L.
Stribeling, vr. (moeielijkheid) *kasoesahan*.
 —, aankanting, *perbantahan*.
Striem, vr. *litjat; bekas poekoel*.
Strijd, m. *perang*.
 Den — aanbinden, *mengikat perang*.
 —, veldslag, *peperangan*.
 —, kloppartij, *berkalahi*.
 De een is met den anderen in —, *soewatoe berlawan akan soewatoe*.
 —, tweestrijd, *verschil, tjidera*.
 In — zijn, *verschillen, berbédah*.
 Zijne daden zijn in — met zijne woorden, *maka perboewatannja itoe berbédah dengan katanja*.
 Heilige — voor het geloof, *sabl Allah; perang sabl*.
 Om —, om het zeerst, *reboet-reboet; mereboet*.
 En al de troepen vingen om — het (opspattend) zeewater op, *maka segala ra'jat poen mereboet menadah adr laoet itoe*.
Strijdbaan, vr. *tempat perloembaän; balaapan; tempat balapan*.
 —, slagveld, *médán perang*.
Strijdbaar, b. n. *jang dapat melawan; perkasa*.

En — volk, *qawm jang gagah perkasa*.
Strijden, o. w. vechten, *memerang*.
 — met woorden, *bantah, berbantah; berbantah dengan kata*.
 —, handgemeen zijn, *berkalahi*.
 —, verschillen, *berlainan; bersalahan*.
 Dat strijdt met de gewoonte, *itoe bersalahan dengan 'adat*.
 — in gevoelen, *berbédah*.
 —, oneens zijn, *bertjidera*.
 Tegen de begeerlijkheden —, *memerangi hawá napsoe; melawan hawá napsoe*.
 Dat strijdt tegen de instelling der wet, *itoe melawan (melanggar) sjarih hhoekoem*.
 Deze getuige strijdt tegen hem, *maka saksi ini djadi berat atasnja*.
Strijder, m. *orang berperang; pemerang*, zie **Krijgsman**.
 — voor het geloof, *moedjahid*, Ar.
 —, *twister, orang jang soeka berbantah; toekang tjerwèt*, L.
Strijdhamer, m. *serkab*.
Strijdig, b. n. *bersalahan; berlainan*.
 Dat is — met de uitspraak van den koran, *maka itoe bersalahan dengan boenji goer-an*.
 —, onwettig, *hharám*, Ar.
 —, bijw. *atas peri jang bersalahan*.
Strijdigheid, vr. *peri jang bersalahan (berlainan)*.
Strijdgligh, bijw. zie **Strijdig**, bijw.
Strijdknods, m. *samoga, Jav.; gada; tjogmar*.
Strijdp perk, o. zie **Strijdbaan**.
Strijdplaats, vr. zie **Strijdbaan**.
Strijdveld, o. zie **Slagveld**.
Strijkelings, bijw. *dengan sipéj; dengan loetjoer*.
Strijken, b. w. doen halen, *toeroenkan; dang; soehkan*.
 Het zeil —, *toeroenkan lajar; soehkan lajar; dang lajar; toeroemin lajar*, L.
 Strijk los! *soeh!*
 De vlag —, *soehkan bandéra*.
 —, drukkend wrijven, *pidjiti*.
 —, met iets —, *inwrijven, sapoe dengan*.
 Met olie —, *sapoe dengan minjaq*.
 —, inwrijven, *gosoq*.
 Het gelaat met de hand —, *rawaq; raoeq*.
 Zachtkens —, *wrijven, oeroet*.
 —, (over de oogen), *keli*.
 Linnen —, *pipihkan kain; setrika kain*, L.
 Fijn —, *pipis; giling loemat*.
 De viool —, *kisil rebab*.
 Boter op brood —, *boeboeh minjaq sapi pada roti; taroh mantéga di roti*, L.
 Er is geene zelf aan te —, *tiada teperbaiki lagi; dija tra maoe dengar sakali*, L.
 Bijeen —, *koempoelkan; himpoenkan*
 Eene maat (korenmaat) —, *af—, pèrès*.

Een vonnis —, *poatoeskan hhoekoem*.
 Met den prijs in de renbaan gaan —, *beroldh hhisnat patjoean*.
 Gaan —, *mentjoeri-tjoeri pergi*.
 Voor iemand —, *tiwas dari pada saorang*.
Strijker, m. *jang menoeroenkan*, (*gosog*, enz. zie **Strijken**).
Strijkgeld, o. *tjengkeram*, (eig. drink- of steekpenning).
Strijkhout, o. *kajoe perès*.
Strijkijzer, o. *besi pipihan*.
Strijking, vr. *wrijving*, *penggosokan*; *pengoeroetan* enz. zie **Strijken**.
Striikkalk, m. *kapoer jang dilaboerkan*.
Strijkklap, m. *kain gosog*.
Strijkleder, o. *koelit boewat gosog pisaw*, L.; *koelit asahan*.
Strijksteen, m. *batoe asahan*.
Strijksel, o. zie **Smeersel**.
Strijkster, vr. *toekang setrika*, L.; *perampoeuan jang djadi toekang setrika*, L.
Strijkstok, m. *pengisil*.
Strik, m. *lis*, *knoop*, *simpoelan*.
 —, van jagers, *djerat*, *djirat*, *djoerat*; *tali pemikat*.
 Een samengestelde —, *warstriik*, *djerat baer*.
 —ken voor vogels spannen, *memasang djerat boeroeng*.
 Eenen — werpen, *tjampaq djerat*; *sawakkan djerat*.
 Eenen — spannen, *tahan djerat*; *pasang djerat*.
 —ken spannen, *lagen leggen*, *adang*, *mengadang*.
 In den — *geraken*, *kena djerat*; *kena didjerat*; *didjeratkan*.
 —, *knip*, *val*, *ratjig*.
Strikboog, m. (in eene val), *djoewaran*.
Strikken, b. w. *simpoel*; *simpoelkan*.
 —, in eenen strik vangen, *mendjerat*; *meratjig*.
 Gestrikt worden, *didjerat*; *diratjig*, *kena ratjig*; *kena djerat*.
Strikkenspanner, m. *jang memasang (tahan) djerat*.
Strikrede, vr. *perbahasaan (bitjara) akan berdjakan*.
Strikt, b. n. eng. *sesaq*; *sempit*.
 —, *nauwkeurig*, *betoel*; *cahh*, Ar.
 —, *nauwgezet*, *streng*, *keras*.
 —, *bijw. dengan sabetoel-betoelnja*.
Striktheid, vr. *kabetoelan*.
Strikvraag, vr. *pertanjaan jang tjerdig*.
Strippen, b. w. *geeselen*, *poekoel sapoe*.
 De rijst van de halmen, *iles padi*, L.
Strips, vr. als: — *krijgen*, *dipoekoel*; *datap poekoel*.
Stroef, b. n. *sesaq*; *terlaloe ketjang*.
 —, *norsch*, *bengis*; *masam*.
 Een — *gelaat*, *moeka masam*.
Stroefheid, vr. *kasesakan*.
 —, *stuurschheid*, *kabengisan*.

Strompelen, o. w. zie **Struikelen**.
Strompelig, b. n. *lekoq-lekag*.
Strompeling, vr. zie **Struikeling**.
Stronk, m. van eenen boom, *toengkoel*, *toenggoel*.
 —, *struik*, *batang*.
Stront, m. *tahi*.
Strontig, b. n. *penoeh tahi*; *bertahi*.
 Er — *afkomen*, *woeroeng*, L.; *tiada djadi*.
Stroo, o. *merang*, L.; *djerami*.
 Op — *liggen*, *tidoer di tikar*, (eig. op een matje).
 —, *dak* —, *riet van bladeren*, *atap*.
 — van *nipahbladeren*, (zeker dekriet), *atap nipah*.
Stroobos, m. *ikat merang*, L.; *ikat djerami*.
Stroodak, o. *atap daoen nipah*.
Stroodekker, m. *toekang atap*.
Stroofakkel, vr. *obor merang*, L.; *soeloeh djerami*.
Stroogeel, b. n. *koening merang*, L.
Stroohalm, m. *tangkéj djerami*; *batang merang*, L.
Strooheid, m. *topi dari merang*, L.; *toedoeng dari pada djerami*.
Strooien, b. n. *dari pada djerami (merang)*.
Strooien, b. w. *hamboer*.
 Bloemen —, *hamboerkan boenga (kembang)*, L.).
 Zand op iets —, *menghamboeri dengan pasir*.
 Iemand zand op de oogen —, *menipoe orang*; *pedajain orang*, L.
 Zout op vleesch —, *tarah (boeboeh) garam pada daging*.
 Mest over den akker —, *membadjakan*.
 —, *laten vallen*, *kasih djatoh*, L.; *sjar*.
Gestrooid —, *terhamboer*.
Gestrooid, hier en daar *verspreid*, *te-sjar*.
Strooiing, vr. *penghamboeran*.
Strooimandje, o. *bakoel boenga jang dihamboerkan*.
Strooisel, o. *hamboeran*.
 — voor paarden, *roempoet kering jang ditaroh dibawah koeda*.
Strooisuiker, vr. *goela pasir*.
Strook, vr. *sapotong*; *sapanggal*.
 —, *stukje*, *nabdzat*, Ar.
 —, *boord*, *sibir*.
Strooken, b. w. *streelen*, *strijken*, *sapoe*.
 —, *vleien*, *boedjoeg*; *tjoenboe*.
Strooken, o. w. *overeenstemmen*, *berpatoetan*.
 Met de waarheid —, *berpatoetan dengan kabenaran*.
Strooking, vr. *streeling*, *strijking*, *penja-poean*.
 —, *vleijing*, *pemboedjoekan*.
Stroom, m. het stroomen, *haroes*; *aer deras*.

Sterke —, *haroes*.
Bruisende —, *haroes berdengoeng*.
Tegen den — opvaren, *moediq berperahoe; landa*.
Den — afvaren, *milir berperahoe; milir sama perahoe, L.*
Voor den — afdrijven, *dihangoetkan aër soeroet*.
 —, *grootte, breede rivier, soengéj besar; soengéj raja; bengawan, Jav.*
Op — liggen, *berlaboeh di soengéj*.
Op — halen, (een schip), *loentjoer*.
Eenen — van tranen storten, *bertjoetjoer aër mata*.
Vele — en bloeds werden er vergoten, *banjaq darah ditoempah*.
De — der tijden, *perdjalananan (peridaran) masa*.
Den — volgen, mededoen, *toeroet lakoe banjaq orang*.
Stroomat, vr. *kadjang*.
Stroomen, o. w. *halir, mengalir; lilih, L.*
Naar zee —, *hilir; milir, L.*
Snel —, *halir deras; santer, Jav.*
De woorden — uit zijnen mond, *terlantjar lidahnja; terlaloe faqihhat lidahnja*.
Het volk stroomt naar het gebergte, *maka banjaq orang poen laloe ka goenoeng*.
Strooming, vr. *hhal mengalir*.
Stroomkeering, vr. *terbis*.
Stroomrijk, b. n. *penoeh soengéj*.
Stroomswijze, *bijw. sabagéj soengéj*.
Stroomwater, o. *aër soengéj*.
Stroop, vr. *aër goela; djoeroeh, Jav.*
 —, *drab van suiker, tanggoeli*.
Stroopbende, vr. *kawan penjamoen (perompag)*.
Stroopen, b. w. *villen, mengoeliti; kèsèt, L.; keleepas*.
 —, *rooven, rampas; rompag; samoen, zie Rooven*.
 —, *op eene verbodene wijze jagen, berboeroe dengan tiada idzin (permisi, L.)*.
 —, *afstroopen, (rotting of rijse), djangat, djangkaikan, zie Afstroopen en Strippen*.
Strooper, m. *zie Roover*.
Strooperij, vr. *perampasan; perompakan; penjamoenan*.
Stroopnest, o. *tempat penjamoen*.
Strooppartij, vr. *penjerangan penjamoen*.
Strooppot, m. *tempat aër goela*.
Stroopvat, o. *tong aër goela*.
Stroozak, m. *kasoer (bolsak) jang diisi merang*.
Strop, m. *djerat; sentadji*.
 — *om te hangen, tali lèhèr*.
Eenen — om den hals doen, *menganakan tali pada lèhèr*.
 —, *touw in het algemeen om iets te binden of te bevestigen, tali*.
Stropdas, vr. *setropdas, verb.; kain pembelit lèhèr jang keras*.

Strot, m. *karoengkoengan, roengkoengan; khoelgoem, Ar.; labbat, Ar.; antelèj*.
Strotklapje, o. *huig, anaq lidah*.
Strottenhoofd, o. *lobang (hoeloe, moeloe) karoengkoengan*.
Struif, vr. *dadar telor; koewèh telor, L.*
 Eene — in de pan bakken, *mendadar*.
Struik, m. *pohon ketjil, zie Heester*.
Struikbosch, o. *roengga*.
 —, *kreupelhout, beloekar*.
Struikelaar, m. *orang jang ketintjoeh*.
Struikelblok, o. *fig. steen des aanstoots, batoe kasoentoehan*.
Struikelen, o. w. *kelintjoeh, kelintjoeg; telarany; sangkog, sangko*.
 Over eenen steen —, *kelintjoeh karana soentoeh dibatoe*.
Struikeling, vr. *kasoentoehan*.
Struikgewas, o. *pohon-pohon ketjil*.
Struikrooven, o. w. *samoen, menjamoen*.
Struikroover, m. *penjamoen; djangka*.
Struis, vr. *struisvogel, boeroeng ontá; na'ám, Ar.*
Struisei, o. *telor boeroeng ontá*.
Struisveer, vr. *boeloe boeroeng ontá*.
Struweel, m. *zie Struik*.
Studeeren, o. w. *beladjar*.
 In de godsdienst —, *mengadji; beladjar 'ilmoe ilahijat*.
 Op iets —, *mengjira-ngirakan barang apa-apa*.
Studeerjaren, o. *meerv. waqtoe mengadji; tahoen-tahoen peladjaran*.
Studeerlamp, vr. *palita orang mengadji; lampo orang beladjar, L.*
Studeertijd, m. *koetika mengadji (beladjar)*.
Student, m. *moerid, Ar.; peladjar; pengadji; thaliboe 'ilmi, Ar.*
 —, *die op het collegie gaat, moedras, Ar.*
Studentenrecht, o. *hhaq moerid (pengadji)*.
Studie, vr. *peladjaran*.
 —, *vlijt, idjtihad, Ar.; radjin*.
 — *van godsdienstige werken, pengadjan*.
 Een man van —, *orang ber'ilmoe; 'alim, Ar.*
 —, *opzet, niat, Ar.; sengadja, L.*
Stug, b. n. *tegar; kakoe*.
Stugheid, vr. *katégaran; peri tegar; lakoe jang kakoe*.
Stuifarde, vr. *tanah sabagéj haboe haloesnja*.
Stuifmeel, o. *tepoeng haloes jang terbang*.
Stuifzaad, o. *benih haloes jang terbang; tepoeng boengá*.
Stuifzand, o. *pasir haboe; pasir haloes jang diterbangkan*.
Stuip, vr. *sawan; sanag, zie Stuip-trekking*.
 — *en krijgen, kasanaq-sanakan*.
 —, *waarbij het kind telkens schrikt en de schouders ophaalt, sawan bijawag*.

—, fig. gril, *tingkah*.
Stuipachtig, b. n. *sakit kakerasan*.
Stuiptrekking, vr. *kakerasan*.
 — in het gezicht, aangezichtspijn, *lag-wat*, Ar.
Stuit, m. het stuiten, *soentoehan*.
Stuit, vr. het uiteinde van den ruggegraat, *boentoet*, L.; *pongong*, *poenggoeng*.
Stuitbeen, o. *toelang poenggoeny*; *toelang boentoet*; *adjb*, Ar.
Stuiten, o. w. tegen iets, *soentoeh*.
 Met den voet —, *soentoehkan kaki*.
 Terug —, *gelintjat*; *amboel*.
 Met het uiteinde —, *sindal*.
 —, b. w. tegenhouden, *tahankan*, zie **Beletten**.
 Op iets — (bij het graven), *sadang*.
 Dat stuit mij, *kita djemoe dari itoe*.
 Een vaartuig —, tegenhouden, *tahankan perahoe*.
Stuiter, m. *orang jang menahankan*.
 —, zeer groote knikker, *kelitji besar*; *kelitja besar*, L.
Stuiteren, o. w. *bermain kelitji besar*; *main kelitja besar*, L.; *pritjit*.
Stuitstuk, o. *daging poenggoeng*; *daging boentoet*.
Stuiven, o. w. *berdeboe*; *doeli berbangkit*.
 Het stof stooft in de lucht, *maka doeli poen berbangkitlah ka adara*.
 Het is gestoven, *soedah hilan*; *soedah lenjap*.
Stuiver, m. *windmaker*, *orang kotjaq*, L.; *orang jang békin banjaq roesoeh*, L.
 —, vijf cents, *sawang*, *saewang*; *satengah wang* (*oewang*) *baharoe*.
Stuk, o. *panggal*; *kerat*; *potong*; *pipaq*; *hatt*, Ar.
 Een —, *sapanggal*; *sakerat*; *sapotong*; *salej*; *sakajoe*.
 Een groot —, *sapotong besar*; *sapanggal besar*.
 Een — brood, *sapotong roti*; *sapipaq roti*.
 In —ken scheuren, *mentjarig-tjarig*.
 Bij —ken en brokken, *berpanggal panggal*; *berbahagi-bahagi*.
 Twee —ken zijde, *soetra doewa potong* (*padjatan*).
 Een — linnen, *kain sakajoe*; *kain saléj*.
 Twintig —ken linnen, *kain sakodi*; *kain doewa poeloeh kajoe*.
 In het — van godsdienst, *pada per-kara agama*.
 Van — tot —, *dengan segala hhal ahwad*.
 —, deel van een boek, *djilid*, *verbast van djild*, Ar.; *bahagian*.
 Bij —ken uitgeven, *kaloewarkan* (*tla-hirkan*) *dengan djilid-djilid*.
 Tien —s ossen, *lemboe sapoeloeh ékor*.
 Een — wijn, *satoe tong anggoer*.
 —, kanon, *marijam*.

Een lang metalen —, *léla*.
 — op het schaaqbord, *boewak tjatoer*.
 —, muziekstuk, *ragam lagoe*, L.
 — werks, *barang sasoeawatoe kerdja*.
 Uit één — gemaakt, bewerkt, *badjirika-ka*, L.; *djiréj*.
 Uit één — goud gemaakt, *sadjiréj emas*.
 Van zijn — geraken, *djadi bingoenq*.
 Iemand van zijn — brengen, *békin bingoenq sama orang*, L.; *membingoenqkan orang*.
 Stijf op zijn — staan, *tetap atas katanja*.
 —, bewijsstuk, *tanda katerangan*; *dall*, Ar.
Stukadoor, m. *pandej melaboerkan kapoer*.
Stukgoederen, o. *meerv. barang dagangan jang dikirimkan didalam peti*.
Stukje, o. *panggal ketjil*; *potong ketjil*; *sjaqiqat*, Ar.
 Van — tot beetje, *dengan segala hhal ahwad*.
Stukswijze, bijw. *berpanggal-panggal*; *berpotong-potong*.
 — verhalen, *mentjiterakan segala hhal ahwad*.
Stukwerk, o. *barang pekerdjaan jang dihabiskan dengan saparo-saparo*.
Stulp, vr. hut, *pondoq*.
Stulpje, o. hutje, *pondoq ketjil*.
Stulpkooi, vr. *koeroengan ajam*.
Stulpswijze, bijw. *saroepta toedoeng*.
Stumper, m. bloed, hals, *orang kasajangan*; *orang kasihan*.
 —, dommerik, *orang bodo*; *orang goblog*, L.
Stumperachtig, b. n. *kasajangan*; *tjilaka*.
Sturen, b. w. *zenden*, *soeroeh*; *kirim*.
 Zijn knecht naar den smid —, *soeroeh hambanja pergi ka pandéj besi*; *soeroeh boedjangnja pegi sama toekang besi*, L.
 Goederen —, *kirim barang-barang*.
 Terug —, *kirim koembali*; *poelangkan*; *poelangin*, L.
 Eenen wagen, olifant —, *membawa karéta*, L. (*gadjak*); *mengapalakan rata* (*gadjak*).
 Een schip —, *pegang kamoedi kapal*; *memoedi*.
Sturing, vr. *penjoeroehan*; *pengiriman*.
 —, *besturing*, *pendjoeroean*; *paréntah*.
Stut, m. *kajoe toendjang*; *toengkat*; *penoengkat*; *papa*.
 —, onder een vaartuig op den wal, *blok*, *kalang*.
 Een vaartuig op —ten zetten, *kalangan perahoe*.
 —, daar de *kadjang* van een vaartuig op rust, *tjaplaq*.
Stutbalk, m. *kajoe jang menoengkat*; *kajoe toendjang*.
Stutsel, o. zie **Stut**, **Schoor**.
Stutten, b. w. *menoengkat*; *toendjang*, L.

Eenen zolder —, *menoengkat lotèng; toendjangkan lotèng.*
 —, ondersteunen, beschermen, *menoeloeng; melindoeng.*
Stuur, o. roer, *kamoedi.*
 —, helmstok, *gintjiran kamoedi.*
 Over —, in de war, *koesoet.*
Stuurboom, m. *gintjiran kamoedi.*
Stuurboord, o. *sabelah kanan; bibir kanan; bibir kapal di sabelah kanan.*
Stuurlastig, b. n. *tersarat di boerit.*
Stuurman, m. roerganger, *djoeroe-moedi.*
 —, belast met het toezicht van alles aan boord, *mo'e'allim, Ar.*
 —, op de voorplecht, om naar klippen enz. te zien, *djoeroe-batoe.*
Stuurmanschap, vr. *'ilmoe pelajaran.*
Stuurmansmaat, m. stuurmansleerling, *moerd moe'allim; orang beladjar pengatahoean pelajaran.*
Stuurplecht, vr. *tingkat jang dekat kamoedi.*
Stuursch. b. n. *bengis; masam; asam, L.*
 Een — mensch, *orang bengis.*
 Een — gelaat, *moeka masam.*
 —, *bijw. dengan bengis.*
Stuurschheid, vr. *peri bengis; kabengisan; lakoe bengis.*
Stuurstok, m. *gintjiran kamoedi.*
Stuwen, b. w. *duwen, toelaq.*
 —, behoorlijk laden, *moewat kentjang; moewat dengan atoeran; tindih.*
Stuwer, m. *djoeroe moewat perahoe (kapal).*
Stuwing, vr. *hhâl moewat kapal dengan atoerang (kentjang).*
Subiet, b. n. zie *Plotseling.*
Sublimeeren, b. w. (ond. w.) *menerbitkan rohè dari dalam sasowatoe dzât.*
Substantie, vr. (ond. w.) zie *Wezen.*
Substitueeren, b. w. (ond. w.) *toevoegen, tambah; beri.*
 —, in plaats stellen, *gantikan.*
Substituut, m. (ond. w.) *jang menoeloeng; ganti; wakl, Ar.*
Suf, b. n. *raban; ngangoet; bingoenq.*
 Ond en —, *pékon.*
Suffen, o. w. *meraban; mengangoet; njanjoe; ada bingoenq.*
Suffer, m. *sufferd, suffaard, orang beraban.*
Sufheid, vr. *kalakoean orang beraban; njanjoean.*
Suiker, vr. nit suikerriet, *goela; sjakar, Perz.; soekkar, Ar.*
 — van den aren-boom, *goela Djawa.*
 Witte —, *goela poetih.*
 Kandij —, *goela batoe.*
 Brood —, *goela pasir.*
Suikerachtig, b. n. *sabagéj goela; seperti goela.*
Suikeraluin, m. *tawas jang dipergoelakan; tawas jang dilarohin goela, L.*
Suikerbakker, m. *toekang koewèh goela.*
Suikerbakkerij, vr. *tempat (kedéj) toekang koewèh goela.*

Suikerboom, m. *pohon arèn.*
Suikerbrandewijn, m. *tafja.*
Suikeren, b. w. *taroh goela; boeboeh goela; mempermaniskan; mempergoelakan.*
 Gesuikerd, *bergoela.*
Suikergebak, o. *koewèh goela; dodol; hhalwad, Ar.*
 — met boontjes, *tèngtèng.*
Suikerhandel, m. *pernijagaàn goela.*
Suikerig, b. n. *goela rasanja; sabagéj goela; seperti goela.*
Suikerist, vr. *peti goela.*
Suikerkoker, m. *toekang masaq goela.*
Suikerkokerij, vr. *tempat masaq goela.*
Suikerlepeltje, o. *sèndaq goela.*
Suikermand, vr. *krandjang goela.*
Suikermolen, m. *penggilingan teboe.*
Suikerperan, vr. *koewali boewat masaq goela.*
Suikerpot, m. *tempat goela.*
 Chineesche —, *gedoh.*
Suikerraffinaderij, vr. *tempat mengaloesi goela; tempat heningkan goela.*
Suikerraffinadeur, m. *toekang mengaloesi goela; toekang heningkan goela; toekang masaq goela.*
Suikerriet, o. *teboe, L.*
 Uitgeperst —, *ampas teboe.*
 Wild —, *taoer.*
Suikerrietveld, o. *tanah teboe.*
Suikerrietwater, o. *aèr teboe.*
Suikersmaak, m. *rasa goela.*
Suikerstroop, vr. *tanggoeli; aèr goela.*
Suikertangetje, o. *septit goela.*
Suikerton, vr. *suikervat, tong goela.*
Suikerwater, o. *kélang.*
 Een kooksel van —, *toetol.*
Suikerzoet, b. n. *manis goela.*
Suikerzuur, b. n. *asam goela.*
Suilen, b. w. *memoekat.*
 —, zie *Lanterfantèn en Dralen.*
Suilooeren, o. w. *bertelinga-pandjang; berkoeping-pandjang, L.*
Suiloorig, b. n. *soesah hati.*
Suizebollen, o. w. *berpoesing kapala; djauli poesing kapala.*
 —, bedwelud zijn (van pinang), *pinang-pinangan.*
Suizelen, o. w. zie *Suizebollen.*
 —, van hoofdpijn, *pening.*
Suizeling, vr. *poesing; poesing kapala.*
 —, hoofdpijn, *schele hoofdpijn, pening.*
Suizen, o. w. *dengoeng, berdengoeng.*
 —, ruischen, *gemerisik.*
 —, in de ooren, *tuiten, dasing, berdasing; bedasing, L.*
Suizing, vr. *boenji jang berdengoeng; dengoeng.*
 —, getuit, *boenji jang berdasing; dasing.*
Sukade, vr. *manisan koelit laboe.*
Sukkel, m. zie *Sukkelaar.*
 Aan den — zijn, *melantjong serta minoem banjaq 'araq.*
Sukkelaar, m. *bloed, orang kasihan, L.*

—, traag mensch, *orang malas*; *orang lambat-lambat*.
Sukkelaarster, vr. *perampoeuan jang malas (lambat-lambat)*.
Sukkelachtig, b. n. *bersakit-sakitan*.
Sukkelarij, vr. *kamalasan*; *peri lambat-lambat*; *kalambutan*.
Sukkelen, o. w. *geduizig ongesteld zijn, sakit-sakit*; *sring-sring sakit*, L.; *bersakit-sakitan*.
 —, traag zijn, *malas kerdja*; *berlambat-lambat*.
 Op zee —, *hanjoet sana-sini*; *beratogaengatoeng*.
 —, kommerlijk leven, *hidoep dengan soekar*; *hidoep dengan berkakoerangan*; *hidoep kaja orang potol*, L.
 —, langzaam gaan, *berdjalan perlahan-lahan*; *djalan plan-plan*, L.; *berdjalan lambat-lambat*.
Sukkeling, vr. *hhâl sakit-sakit*; *hhâl bersakit-sakitan*.
 —, leutering, *perlambatan*.
Sukkelwerk, o. *perlambatan*; *kerdja jang perlahan-lahan*.
Sul, m. *bloed, orang bodoeh*; *orang kasihan*, L.
 —, dood goed mensch, *orang jang ter-laloe baik*.
Sulachtig, b. n. *bodoh*; *gobloq*, L.
Sulachtigheid, vr. *kabodohan*; *lakoe orang gobloq*, L.
Sulfer, vr. *zwavel, balirang*; *walirang*, L.
Sulferachtig, b. n. *sabajej balirang*.
Sulferbalsem, m. *kojo balirang (walirang)*.
Sulferdamp, m. *asap balirang*.
Sulferen, b. w. *boeboeh balirang*; *membalirangi*.
Sulfermijn, vr. *tambang balirang*.
Sulferstank, m. *baoe balirang*.

Sullen, o. w. *senggoeloer*; *gangsoer*.
Sullig, b. n. zie **Sulachtig**.
Sultan, m. *soelthân*.
Sultane, vr. *sultanin, isteri soelthân*; *permijsjoeri*.
Supercarga, m. (die aan boord de handelszaken waarneemt,) *lêko*; *kéwi*.
 —, (die geld aan den schipper voorschiet,) *malakéwi*.
Sus, tusschenw. *dijamlah*.
Sussen, b. w. *oejasa*.
 —, door vriendelijke woorden stillen, *rapoe*.
Sussing, vr. *hhâl mengoejasa*.
Syllabe, vr. (ond. w.) zie **Lettergreep**.
Symbolisch, b. n. (ond. w.) *'ibarat*, Ar.; *oepama*.
 — voorstellen, *mengoepamakan*; *meng'ibaratkan*.
Symmetrie, vr. (ond. w.) *andam*.
Sympathetisch, b. n. (ond. w.) *sahati*; *sabitjara*; *tjara bermoewafaqat*.
Sympathie, vr. (ond. w.) *moewafaqat*, Ar.; *sarasa hati*.
Sympathiseeren, o. w. (ond. w.) *sama rasa*; *bermoewafaqat*.
Symptoom, o. (ond. w.) *tanda penjakit*; *'alâmat penjakit*.
Synagoge, vr. *kanisat*, Ar.
Synodaal, b. n. *atas sjarth madjlis pandita*.
Synode, vr. *madjlis pandita*; *madjlis hhâl grédja*; *djoemâ'at 'oelamâ*, Ar.
Synoniem, b. n. (ond. w.) *hampir sama maqgoednja*.
Syntaxis, vr. (ond. w.) regels voor de woordvoeging, *sjarth perhoeboengan perkataân*.
Systema, o. (ond. w.) zie **Stelsel**.
Systematisch, b. n. zie **Stelselmstig**.

T.

Taai, b. n. *buigzaam, lemboet*; *keras*; *lijat*.
 —, stevig leer, *koelit keras*.
 Een — e tak, *tjabang lemboet*.
 — vocht, *adèr lijoer*.
 — vleesch, *daging lijat*.
 Een — man, *orang goewat*.
 —, stokkerig, *oelid*, L.; *magel*, L.
 Een — leven hebben, *hidcep dengan soekar*.
Taaiheid, vr. *peri lemboet*; *peri lijat*, zie **Taai**.
 —, sterkte, *goewat*.
 —, gierigheid, *kikiran*.
Taak, vr. *pekerdjaan jang tantoe*; *bagian*, L.
 Dagelijksche —, *kerdja sahari-hari*.
 Eene — volbrengen, *menjoedahkan pekerdjaân*.
Taal, vr. *bahasa*; *basa*, L.; *perbahasaân*.

—, tongval, *lisân*, Ar.; *loghat*, Ar.
 —, gezegde, *kata*; *perkataan*.
 De Oostersche talen, *bahasa-bahasa masjrig*.
 De Maleische —, *bahasa Melajoe*.
 De Javaansche —, *bahasa Djawa*.
 Wel ter —, *façihh*, Ar.; *lasin*, Ar.; *terlaloe baik bahasanja*; *pandéj berkata-kata*.
 Doode —, *bahasa mati*.
 De — van het land, *bahasa negeri (djawi)*.
 De bijzondere — van eenen stam, *loghat sasoekeo*.
 Eene — spreken, *berbahasa*.
Taaieigenheid, vr. *çifat bahasa*.
Taalfout, vr. *salah bahasa*.
Taalgrond, m. *sjarth bahasa*; *sjarth loghat*, Ar.

Taalkennis, vr. *pengatahoean bahasa*; 'ilmoe lohat, Ar.
—, zie **Spraakunst**.

Taalkundig, b. n. *faham pada 'ilmoe lohat*; *loghawt*, Ar.; *pandéj pada bahasa*.

Taalkundige, m. *orang jang faham pada 'ilmoe lohat*; *orang jang pandéj pada bahasa*.

Taalkundiglich, bijw. *atas sjarth lo-ghat*; *dengan sjarth bahasa*.

Taalmeester, m. *djoeroe-bahasa*; *goeroe (pengadjar) bahasa*.

Taalminnaar, m. *orang jang soeka bel-adjar beberapa bahasa*.

Taalregel, m. *sjarth bahasa*.

Taalrijk, b. n. *berbahasa-banjaq*.

Taalsman, m. *tolk, djoeroe bahasa*.

Taal- of schrijfteeken, o. *baris*.

Taankleur, vr. *pérang*; *mérah toeha*.

Taart, vr. *djeradiq*.

Tabak, m. *tambako, tambakoe*; *oedoet*.
— *kaauwen, makan tambako*.
Snuut—, *tambako haloes*; *tambako hi-doeng*.

Tabaksasch, vr. *haboe tambako*.

Tabaksblad, o. *daoen tambako*.

Tabaksdoos, vr. *tempat tambako*; *lopa-ropa tambako*; *selepa*, L.

Tabakshuur, vr. *goedang tambako*.

Tabaksfabriek, vr. *tempat orang békin tambako*, L.

Tabakshandelaar, m. *orang mendjoewal tambako*; *orang bernijaga tambako*.

Tabakskerver, m. *orang menghiris (po-tong) tambako*; *pengiris tambako*.

Tabakskistje, o. *tempat (peti) tambako*.

Tabaksland, o. *tanah tambako*.

Tabaksmand, vr. *krandjang tambako*.

Tabakspijs, vr. *pipa tambako*; *pengoedoet, oedoetan*.

Tabaksplant, vr. *pohon tambako*.

Tabaksplantage, vr. *kebon tambako*.

Tabaksplot, m. *bekas (tempat) tambako*.

Tabakspruim, vr. *soesoer*, Jav.

Tabaksrasp, vr. *paroedan tambako*; *koe-koeran tambako*.

Tabaksreuk, m. *baoe tambako*.

Tabaksrol, vr. *lèmpèng tambako*.

Tabaksroller, m. *toekang goeloeng tam-bako*.

Tabaksrook, m. *asap tambako*.

Tabakssnuiver, m. *jang pakéj tambako hidoeng*.

Tabakssteel, m. *toelang tambako*.

Tabaksteelt, vr. *penanaman tambako*.

Tabaksvat, o. *tong tambako*.

Tabaksverkooper, m. zie **Tabaks-handelaar**.

Tabakswinkel, m. *kedéj (waroeng; toko) orang mendjoewal tambako*.

Tabbaard, m. *tabberd, djoebbat*, Ar.
Een ruime —, *fistán*, Perz.

Tabel, vr. *daftar*, Ar.

Tabernakel, m. *terataq*.

Het feest des —, *hari raja terataq*.
Ergens —s bouwen, *doedoeq lama pada soewatoe tempat*.

Tabouret, m. *korsi pijano*.

Tachtig, telw. *delapan poeloeh*.

Tachtiger, m. *orang jang delapan poeloeh tahon 'oemoernja*.

Tachtigjarig, b. n. als: *tachtigjarige oorlog, perang jang delapan poeloeh tahoen lamania*.

Tactiek, vr. (ond. w.) 'ilmoe *mengikat perang*; *pengatahoean mengatoerkan perang*.

Taf, o. *padandang*; *taftáh*, Perz.; *taftah*.

Tafel, vr. *mádat*, Ar.; *médjah, médja*, verb. van *mésa*, Port. (De Inlander eet, zittende op den grond; de — is uit-heemsch).
Een groot rond blad, waarop spijzen staan als op eene —, *doelang*, (deze heeft somtijds in het midden eenen poot).
Ronde —, *médja boentar (boendar, L.)*
Open — houden, *pégang roemah makan*, L.
De — dekken, *toetoeq médja*, L.; *hampar kain médja*.
Aan — zitten, *doedoeq di médja*.
De — van het noodlot, *loehh mahh-foelt*.
—, *plaat, loehh*, Ar.; *papan*.

Tafelbediening, vr. *djaga médja*.

Tafelbel, vr. *lotjeng médja*, L.; *genta midjah*.

Tafelblad, o. *daoen médja*.

Tafelbord, o. *piring makan*.

Tafelbroeder, m. *orang menginding*.

Tafeldionaar, m. *orang djaga médja*.

Tafelen, o. w. *doedoeq makan*; *doedoeq di médja*.

Tafelgast, m. *orang djamoe; tetamoe*, L.

Tafelgebed, o. *do á atas makanan*.

Tafelgeld, o. *oewang médjah*; *wang santapan*.

Tafelgenoot, m. *teman makan*; *sakoetoe santap*.

Tafelgerecht, o. *hidangan*; *sadjian*; *roepa makanan*.
—en van verschillende spijzen, *hidangan dari pada bagéj-bagéj makanan*.

Tafelgereedschap, o. *perkakas médja*; *serba médja*.

Tafelgezelschap, o. *teman-teman makan*; *teman-teman di médjah*.

Tafelgoed, o. *tapelak sama serbèta*, L.

Tafelhouder, m. *toewan roemah makan*; *toewan jang pégang roemah makan*, L.

Tafelkleed, o. *mandil*, Ar., (mantelium Lat.) *hamparan médja*.

Tafelknecht, m. *orang djaga médja*; *hamba jang djaga médja*.

Tafellaken, o. *tapelak*, verb.; *kain mé-djah*; *kain hamparan médja*; *hamparan hidangan*; *tjadir*, Perz.

Tafellinnen, o. *kain-kain médja*.

Tafelmes, o. *pisaw médja*.

Tafelmuziek, vr. *boenji-boenjian jang dipaloe oranglah sedang orang besar doedoeq makan; boenji-boenjian di médja.*

Tafelpoot, m. *kaki médja.*

Tafelpraat, m. *omong-omong di médja, L.; bantjang-bantjang di médja.*

Tafelschel, vr. zie **Tafelbel.**

Tafelschraag, vr. *koeda-koeda médja.*

Tafelschuimer, m. *orang menginding.*

Tafelservies, o. *perkakas makan minoem.*

Tafelstoel, m. *korsi anaq ketjil.*

Tafeltje, o. *médja ketjil; kenap*, verb. van *knaap.*

Tafeltijd, m. *tèmpo makan, L.: waqtoe makan.*

Tafelvreugd, vr. *kasoekaän orang makan.*

Tafelvriend, m. *çohhbat médja.*

Tafelwijn, m. *anggoer médja, zie Wijn.*

Tafelzilver, o. *barang péraq jang dipakéj di médja.*

Tafereel, o. *gambar; pigoera, L.*
—, *voorstelling, 'ibarat, Ar.; oepama.*

Tahil, m. *goudgewicht van 16 mas, ook 2 sp. matten, tahil.*

Taille, vr. (ond. w.) *lembaga; sikap.*

Tak, m. *tjabang, tjawang; penoendjang; ramo, Port.*
—ken *schieten, toendjang.*
Jonge —, *taroeg; rangkas; ranting.*
Al de bladeren en —ken *wierp hij naar Laqsamana, dan segala daoennja dan rantingnja poen diloentarkannja kapada Laqsamana.*
—, *loot, dahan.*
Drooge —ken *van den sagoboom, gaba-gaba.*
Getakt, *bertjabang; berangga.*
Drooge — *van den kokosboom, belaraq.*

Takel, m. *karéj; kelaq, L.; èrtan, L.*

Takelage, vr. *segala tali dan tambirang; tali-mali; segala boeboetan dan tambirang.*

Takelen, b. w. *melangkap dengan tali-mali; melangkap dengan segala boeboetan dan tambirang.*

Takelhaak, m. *gajit tali.*

Takelmeester, m. (aan boord der Maleische vaartuigen,) *moe'allim angin.*

Takje, o. *tjabang ketjil; taroeg.*
—, *loot, uitspruitsel, top, postjoeg; dahan.*
—, *rijse van eenen tamarindeboom, rantjing.*
Vreemde —s *en bladeren aan eenen boom, door pitten in vogelmeest of door winden aangebragt, pasilan.*

Takken, o. w. *bertjabang.*

Takkenbos, m. *berkas; berkas tjabang.*
—sen *maken, berkaskan; békin berkas, L.; memberkasi.*

Takkig, b. n. *bertjabang; penoeh tjabang.*

Tal, o. zie **Getal.**

Talen, o. w. *tanja.*

—, *sterk verlangen, ingin; kapéngin, L.; rindoe dendam.*

Talent, o. *geldgewicht, behara.*
—, *begaaftheid, kapandéjan; kabisaän, L.; aqal, Ar.; boedi.*

Talhout, o. *kajoe api jang dihitoeng.*

Talie, vr. zie **Takel.**

Taliën, b. w. zie **Takelen.**

Taling, vr. *belibis.*

Talisman, m. *thilsam & thilism, Ar.; 'azmat, Ar.; djimat, verb.; hhakmat, Ar.; hkhikmat, Ar.*

Talk, m. *lemaq gemoeg; lemaq tjaer.*

Talksteen, m. *abraaq, Perz.; thalq, Ar.*

Talletter, vr. *hhoeroef hhisáb, Ar.*
De —s *van 1854 zijn: ghain, dlád, noen en dhál, maka hhoeroef hhisáb tahoen 1854 itoe gháin, dlád, noen dan däl.*

Tallijk, b. n. *dapat dihitoeng (dihhisáb).*

Talloos, b. n. zie **Ontelbaar.**

Talmachtig, b. n. *perlahan-lahan; plan-plan, L.; berlambar-lambatan.*
—, *traag, lui, malas; segan.*

Talmachtigheid, vr. *peri lambat-lambat; kalambatan.*

Talmen, o. w. *berlambat-lambat; léna, lénga; perlahan-lahan; plan-plan, L.*
—, *leuteren, prèrèng.*
Indien wij — *hier over te steken, dji-kalaw lambat kita menjabrang ini.*

Talmer, m. *orang malas; orang lambat-lambat; orang segan.*

Talmerij, vr. *perlambatan; kamalasan; peri léna.*

Talmud, m. *kitáb agama orang Jahoeé; Talmoeé.*

Talrijk, b. n. *djanjaq.*

Tam, b. n. *djinaq.*
Een — *hert, roesa djinaq; mendjangan djinaq, L.*
—me *en wilde bananen, pisang kebon dan pisang hoetan.*
Een — *paard, koeda djinaq; koeda manis.*

Tamarinde, vr. *asam Djawa; tamar hind, Ar.; tamroe ihind, Ar.*

Tamarindeboom, m. *pohon asam Djawa.*

Tamarisk, m. *pohon tjemara; atzl, Ar.; tjemara laoet; araw.*

Tamboer, m. *pemaloe genderang; thamboer, Ned.*

Tamboeren, o. w. *paloe genderang; poekoel thamboer.*

Tamboerijn, vr. *rebana; rendap; taboean, tetaboean.*

Tamboerijnspeleer, m. *perebana; orang menampar rebana.*

Tamelijk, b. n. *sedang; sedarhana.*
— *hoog, sedang tingginja.*
—e *prijs, harga sedang.*

Tamheid, vr. *peri djinaq; kadjinakan.*

Tand, m. *gigi.*
Eén —, *gigi sabatoe.*
Voor —, *gigi saréj.*

Hoek—, oog—, *gigi asoe; gigi andjing*.
 Gebroken —, *gigi rompong*.
 Gebrekkige —en, *rompong gigi*.
 De —en vijlen, *daboeng*.
 —en krijgen, *toemboeh gigi*.
 De —en schuren, *bersisoe gigi; meng-
 asah gigi*.
 De —en schoonmaken, *soegi, bersoegi*.
 De —en peuteren, *tjoengkil gigi*.
 Op de —en knarsen, *mengertakkan gigi*.
 Voorzien van fraaije —en, *ada gigi
 bagoes; sjanbat, Ar.*
 De —en laten zien (uit kwaadheid),
*toendjoeg moeka; beperliahatkan gigi; se-
 ringeh, menjeringehkan gigi*.
 Met den mond vol —en staan, *kasom-
 pokan, L.*
 Met lange —en eten, *bosen, L.; makan
 dengan djemoe*.
 —, *schaard, soembing*.
 — in een rad, *gigi roda penggilingan;
 gigi djantra*.
Tandarts, m. zie **Tandmeester**.
Tandbeitel, m. *pahat gigi*.
Tandeloos, b. n. *tiada bergigi; roenga,
 roengaq; rompong gigi; ompong, Jav.*
Tanden, b. w. *bergigikan; bekin gigi, L.*
 — scherpen, *menadjamkan gigi; bekin
 tadjam gigi, L.*
Tandenborstel, m. *kajoe soegi; sikat
 gigi*.
Tandenstoker, m. *tjoengkil gigi*.
Tandengeknars, o. *kertag gigi*.
Tandenkalk, m. *kapoer gigi*.
Tandentrekker, m. *prabot mentjaboet
 gigi*.
Tandgeklapper, o. *gelatoq; gelotoq, L.*
Tandhol, o. *kas, lobang tempat gigi; kon-
 dam gigi*.
Tandig, b. n. *bergigi; ada poenja gigi*.
Tandkas, vr. *tempat gigi; lobang tempat
 gigi*.
Tandmeester, m. *thabb gigi; pandej
 tjaboet gigi*.
Tandmiddel, o. *obat gigi*.
Tandpijn, vr. *sakit gigi*.
Tandpijnstillend, b. n. *penawar sakit
 gigi; obat sakit gigi*.
Tandpoeder, vr. *loemat gigi; obat gigi*.
Tandrad, o. *djantra jang bergigi; roda
 jang ada giginja, L.*
Tandschrabber, m. *tjoengkil gigi*.
Tandwijze, bijw. *bergigi; sabagéj gigi*.
Tandvleesch, o. *goesi; daging gigi;
 isoet*.
Tandvormig, b. n. *saroepa gigi*.
Tandwater, o. (van azijn op ijzer en
 uien getrokken om de tanden zwart te
 maken), *bebanjon*.
Tandwortel, m. *akar gigi*.
Tanen, b. w. *samaq koelit dengan koelit
 pohon*.
 —, o. w. *duister worden, roskleurig
 worden, soeram; djadi gelap*.

Tang, vr. *sepit; penjepit; gata-gata*.
 — van eenen goudsmid of juwelier,
djepitan; pelateng; djepitan gipeng.
 Bamboezen —, (pers), *gapit, Jav.*
Tangetje, o. *sepit ketjil*.
 — om den baard uit te trekken, *ang-
 koop*.
 Een fijn goudsmids —, *kerintam*.
Tanig, b. n. *warna hitam manis; warna
 pala*.
Taning, vr. zie **Eclips**.
Tap, m. *tjèrèt, L.; tjerat*.
Taphuis, o. *tapperij, kedéj orang mendjoe-
 wal 'arag (toewaq; sopi, L.); waroeng
 sopi, L.*
Tapijt, o. *permadani; qathifah, Ar.; cha-
 thifah*.
 — met goud doorweven, *permadani
 jang kaemasan*.
 Eene bijzondere soort van —en, *ham-
 paran tjeboeboeng*.
 —, *tafelkleed, kag médja*.
Tapijtmaker, m. *pandéj permadani;
 pandéj qathifah*.
Tapijtwerk, o. *déwangga*.
 Gordijnen van —, *staatsiegordijnen,
 tiréj déwangga*.
Tappen, b. w. af—, *mentjèrèt, L.; salin*.
 —, *drank verkoopt, djoeval sopi, L.;
 djoeval 'arag (toewaq; beram; tafija)*.
Tapper, m. *toekang waroeng sopi, L.;
 toekang kedéj 'arag (toewaq)*.
Tapsleutel, m. *koentji tjèrèt, L.; anaq
 koentji tjerat*.
Taptoe, vr. *boenji genderang semboejan
 poelang; boenji tjamboer tanda poelang;
 taptoe, L.*
Tarief, o. *daftar harga barang dagangan*.
Tarten, b. w. *tentang; antjam, L.; soem-
 barin, L.*
Tarter, m. *orang katjaq (kotjaq) jang
 menentang; jang mengantjam, L.*
Tarwe, vr. *gandoem; terigoe, Port.; dlu,
 Perz.*
 Turksche —, *djangong*.
 Gekookte —, *nasi gandoem*.
Tarwebrood, o. *roti gandoem*.
Tarwemeel, o. *tepoeng gandoem*.
Tas, m. *hoop, timboenan*.
Tasch, vr. *zak, buidel, poendi-poendi;
 kandi; kandoeng; kantong, L.*
Taschje, o. (van bladeren om den betel
 bij zich te dragen), *époq*.
 Lederen —, *lompèt, dompèt*.
 Biezen —, *selepa, seselepa*.
Tassen, b. w. *timboen, menimboen*.
Tast, m. *pendjamahan*.
Tastbaar, b. n. *voelbaar, jang dapat di-
 djamah*.
 —, *duidelijk, njata; terang; tantos*.
Tasten, b. w. *djamah; raba*.
 In het donker rond—, *raba-raba di
 gelap*.
Taster, m. *jang mendjamah; jang meraba*.

Tasting, vr. *pendjamahan*.
Tatewalen, o. w. *bertélor*.
Tatouëeren, b. w. *tjatjat koelit; bertandakan koelit*.
Taxateur, m. (ond. w.) *orang jang taroh harga; jang niléj; jang taqsir*, L.
Taxeeren, b. w. *taroh harga; niléj; taqsir*, L.
Taxisboom, m. (soort van —), *araw; tjemara laot*.
Te, voorz. en bijw. *akan; di; dengan; terlaloe*.
 Om hem — zien, *akan melihat dija*.
 — tusschen twee werkwoorden, wordt gewoonlijk niet vertaald, als: bevelen — komen, *soeroeh datang*.
 Beginnen — eten, *moelai makan*.
 — land, *di darat*.
 — water, ter zee, *di laot*.
 — voet gaan, *berdjalan kaki*.
 Bij hem — land, *di negerinja*.
 — vuur en — zwaard, *dengan api dan pedang*.
 — bed, *di tempat tidoer*.
 — Padang, *di negeri Padang*.
 — groot, *terlaloé besar*.
 — meer, *makin lebih; mungkin lebih*, L.
 — weinig, *terlaloé sedikit; koerang amat*.
 Hoeveel — meer, *berapa lebih*.
 — gemoet gaan, *pergi bertemoé; pergi bertemoé; pergi menjamboet*.
 Zich — buiten gaan, *loepa diri*.
 — kort schieten, *tivas; onvoldoende zijn, koerang; tiada tjoekeop*.
 — mijwaarts, *pada kita; kapadakoe*.
 — goed hebben, *ada piotang*.
 — doen geven, *beri keridja; beri soesah*.
 — onpas komen, *datang salah waqtóe, zoo als in: hij komt — onpas, salah waqtóe datangnja*.
 — doen hebben, *ada kerdja*.
 — zamen, *sama-sama*.
 — niet doen, *meniadakan*.
 — recht, juist, *betoel; benar; dengan betoel; dengan sabetoelnja*.
 — voren, *dahoeloe, dhoeloe*.
 — vergeets, *sija sija; latjor*, L.
 — weten, *artinja; ja'ni, Ar*.
 — huis, *di roemah*.
Teeder, b. n. zwak, *lemah; lemas*, L.
 —, zacht, *lemboet*.
 Een — mensch, *orang lemboet*.
 — van gestalte, tenger, *ramping*.
 —, fijn, *haloes*.
 Eene — e huid, *koelit haloes*.
 —, gevoelig, *piloe*.
 Een — gevoel, *rasa piloe*.
 —, bros, *rapoeh*.
Teedergevoelig, b. n. *piloe rasanja*.
 Die vrouw is —, *maka orang perampowan itoe piloe rasanja*.
Teedergevoeligheid, vr. *kapiloean rasa*.
Teederhartigheid, vr. *rasa sajang; rasa kapiloean*.

Teederheid, vr. *kalemboetan*.
Teef, vr. *andjing betina; andjing perampowan*, L.
Teek, vr. *tiek, karapti; hhalam*, Ar.
Teeken, o. *tanda; 'alamat*, Ar.; *bekas*.
 — van onschuld, *tanda çálihéh; tanda kasoeltjan*.
 — van den dierenriem, *boerdj ismáni*, Ar.
 — van leven, *tanda hidoep; 'alamat alhhaját*, Ar.
 — s van met bloed bemorst te zijn, *bekas berloemoer dengan darah*.
 'Tot een — van oprechtheid, *akan tanda ichlág*.
 Zijn — is eene kroon, *'alamatnja itoe makola*.
 —, sein, *semboejan*.
 Onheilspellend — in de sterren, *nahls*, Ar.
 — van brand, *semboejan roemah haangoes*.
 Hij gaf een — door te hoesten, *maka diberinja semboejan itoe dengan batoeq*.
 Een — hebben, *gekenmerkt zijn, kabekasan*.
 —, wenk, *isjarat*, Ar.
 — op het lichaam, *aangeboren gebrek, tjangga*.
 Door een aangeboren — *gekenmerkt, ditjangga*.
 Een — geven, *beri tanda, enz*.
 —, zie **Mikpunt**.
Teekenaar, m. die teekeningen maakt, *pandéj menoelis; toekang soengging*, L.; *penoelis*.
Teekenboek, o. *boekoe gambar*, L.; *boekoe pigoera*, L.
Teekenen, b. en o. w. kenmerken, *menandai; tandakan; beri tanda*.
 Door de kinderziekte geteekend zijn, *ada bekas tjatjar; bopèng*.
 —, onder—, *taroh tanda tangan; boekoe tapag tangan*.
 Een vredesverdrag —, *taroh tanda tangan pada soerat perdamejan*.
 —, afbeelden, *toelis gambar; gambarkan*.
Teekening, vr. *gambar; pigoera*, L.; *peta; toelisan*.
Teekenkrijt, o. *kapoer toelis gambar*.
Teekenkunst, vr. *'ilmoe gambar; pengatahoean pigoera*, L.
Teekenmeester, m. *goeroe gambar; goeroe (pengadjar) menoelis gambar*.
Teekenwijs, vr. *tjara toelis gambar*.
Teelbal, m. *boewah pelir; kelapir*.
Teeldeelen, o. meerv. *kamaloean; tempat kamaloean, zie Schaamdeel*.
Teeldrift, vr. *kainginan (napsoe) maoe bekaq*, L.; *nafsoe akan beranq*.
Teelland, o. *tanah perhoemaän; ladang; bendang*.
Teellid, o. *boetoe; dzakar*, Ar.
Teelt, vr. *ras, peranakan; açal*, Ar.

— van groenten, *penijaraän (tanaman sajoer-sajoeran)*.
Teeltijd, m. der dieren, *masa mendjantan; tempo bekag, L.*
 — der vogelen, *masa berdjoda*.
Teelvocht, o. *mani, Ar.; darah poetih*.
Teelzaad, o. *zaazaad, bidji-bidjian; bibit*.
Teems, vr. *zeef, tapisan*.
 Kleine —, *sari*.
Teen, m. *toon, djari kaki*.
 De groote —, *iboe kaki; empoel kaki*.
 De kleine —, *kelingking kaki*.
 Op de —en loopen, *djindjing; djindjit*.
 Op den eenen — en met den anderen voet goed gaan, *tindjing*.
Teen, vr. *twijg, dahan; taroeg*.
Teenperk, o. *horden van teen in zee nabij het strand om visch te vangen, séro*.
Teer, o. *gala-gala lemboet; tèr, verb*.
Teergeld, o. *reisgeld, oewang bakal di djalan*.
Teerketel, m. *perijoeq gala-gala lemboet; perijoeq tèr, L.*
Teerkoker, m. *orang jang masag tèr, L.; toekang masag gala-gala lemboet*.
Teerkost, m. *bakal didjalan*.
Teerkwast, m. *penjapoe gala-gala lemboet; sesapoe tèr, L.*
Teerling, m. zie **Dobelsteen**.
 De — is geworpen, *fig. taqdirnja soedah bagitoe*.
Teermaal, o. *perdjamoean; festa, verb*.
Teerpot, m. *tempat tèr, L.; tempat gala-gala lemboet*.
Teertjes, *bijw. teederlijk, atas peri jang lemah lemboet*.
Teertouw, o. *tali tèr, L.; tali jang dipergala-gala lemboet*.
Teerwater, o. *aèr tèr, L.; aèr gala-gala lemboet*.
Teezen, b. w. *mentjaboet boeloe*.
Teezing, vr. *pentjaboetan boeloe*.
Teffens, *bijw. tevens, te gelijk, serta; beserta; sama sakali*.
Tegel, m. *bata; batoe, L.*
 —, *vloersteen, batoe loko-loko; batoe koesta*.
Tegelbakker, m. zie **Tichelbakker**.
Tegeloven, m. *lijo*.
Tegelvloer, vr. *dasar batoe loko-loko*.
Tegelvorm, m. *tjitakan bata (batoe)*.
Tegen, *voorz. en bijw. pada; dengan; lawan; ka; dekat; hampir; arah; di.*
 — het gebod, *lawan parèntah*.
 Wie is — hem; *siapa lawan dija?*
 — wien hebt gij 't? *pada siapa engkaw goesar?*
 — zich zelven zijn, *bersalahan dengan dirinja*.
 — het gebergte, *dekat goenoeng; di goenoeng; di sabelah goenoeng*.
 — den muur leunen, *bersandar di tembog; besèndèr di tembog, L.*

Het was — den nacht, *maka hari poen hampir malamlah*.
 — het strand klotsen, *mengaloen di pantéj*.
 — zeven uren, *hampir poekoel enam*.
 — het oosten, *arah ka timoer; ka sabelah timoer*.
 — den stroom opvaren, *moediq berperahoe*.
 — iemand zijn, *bentji akan saorang*.
 — iets zijn, *tiada soeka (tarima) barang apa-apa; tiada soedi, Hofst*.
 — wil en dank, *maoe tra maoe, L.; soeka tiada soeka; dengan tiada berkenan*.
 Daaren—, *melainkan; hanja; lain dari pada itoe*.
 Rijst — zout ruilen, *beras ditoekear garam*.
 Drie — een, *tiga lawan satoe*.
 —, *tegenstrijdig, lawan*.
Tegenaanmerking, vr. *peringatan jang melawan*.
Tegenantwoord, o. *pembalasan djawób; djawób jang melawan; djawób balas*.
Tegenartikel, o. *perkara jang melawan*.
Tegenbedenking, vr. *kata pembalasan; kata jang melawan; perbantahan*.
Tegenbeding, o. *djandji lain*.
Tegenbetoog, o. *dalil jang melawan*.
Tegenbevel, o. *lain parèntah; parèntah jang berlainan*.
Tegenbewijs, o. *tanda katerangan jang melawan*.
Tegenbezoek, o. *perkoendjoengan pembalasan*.
Tegenbieden, b. w. *lawan tawar*.
Tegenblaffen, b. w. *menjalaki; menggonggongin, L.*
Tegenblazen, b. w. *menjoepei*.
Tegenblikken, o. w. *berpandang-pandangan*.
Tegenblinken, o. w. *bersinarkan pada; bekilap sama, L.*
Tegenbod, o. *tawar lebih tinggi*.
Tegenboek, o. *soerat perbandingan*.
Tegenboomen, b. w. *moendoer toelag galah*.
Tegenboord, o. *pinggir jang di sabelah lain*.
Tegenbotsen, o. w. *soentoeh; langgar*.
Tegendeel, o. *moechâlifat, Ar.; chilâf, Ar.; barang jang berlainan sakali*.
Tegendienst, vr. *chidmat pembalasan*.
Tegendringer, m. *orang jang melawan; pelawan; sateroe*.
Tegendrank, m. *minoeman jang djadi penawar*.
Tegendrijven, o. w. *hanjoet berdompang; hanjoet ka (di)*.
Tegendrukken, b. w. *balas tekan*.
Tegenduwen, b. w. *balas sorong*.
Tegeneisch, m. *permintaan jang melawan*.
Tegeneten, w. w. *makan hingga djadi djemoe; makan sampéj djadi bosen, L.*

Tengeraan, o. en b. w. te gemoet gaan, *pergi berdjoeempa; pegi ketemoes*, L.
 —, tegenhouden, *menahani*.
 —, zie *Dwarsboomen*.
Tengengalm, m. *balas boenji; reka*.
Tengengalmen, o. w. *berboenji kapada; berboenji hingga kadengaran; boenji... jang kadengaran; berdasang*.
Tegengesteld, b. n. *lain sakali; berlainan*.
 Eene — e eigenschap, *cifat jang berlainan*.
Tegengift, vr. tegengeschenk; *bingkis akan pembalasan; hadijat akan pembalasan*.
Tegengif, o. tegengif, *tawar, penawar; thirjâq, Ar.; bâdzizahr, Perz.*
 — tegen slanggift, *penawar bisa oelar*.
 — geven (tegen vergift, *menawarkan ratjoen*.
Tegengrauwen, b. w. *menggégéri; meng-gégérin, L.*
Tegengroet, m. *pembalasan tabiq (tabé)*.
Tegenheid, vr. *tjilaka; kasoekaran*.
 —, afkeer, *djemoe; geli*.
Tegenhouden, b. w. *tahankan; menahani*.
 Een vaartuig —, *tahankan perahoe*.
Tegenhuppelen, b. w. *datang meloempat dihadapan*.
Tegenijlen, o. w. *pergi berdjoeempa dengan sigrah*.
Tegenijveren, o. w. *melawan dengan radjin; berloemba; balas berloemba*.
Tegenkamp, m. *pelawanan*.
Tegenkampen, o. w. *lawan, melawan*.
Tegenkans, vr. *oentoeng jang melawan*.
Tegenkanten, o. w. zie *Tegenkam-pen*.
Tegenkanter, m. *pelawan*.
Tegenkanting, vr. *pelawanan*.
Tegenklank, m. *balas boenji; reka*.
Tegenklotsen, o. w. *tampoeh; mengaloen li*.
Tegenkomen, o. w. *bertemoes; berdjoeempa; ketemoes, L.*
Tegenliefde, vr. *pembalasan pengasih; pengasih akan pembalasan*.
Tegenlist, vr. *pembalasan tipoe*.
Tegenloopen, o. w. *pergi bertemoes; pergi berdjoeempa; pegi ketemoes, L.*
 —, fig. *nieet gelukken, tiada djadi; woeroeng, L.*
Tegenmiddel, o. *penawar*.
Tegenminnaar, m. *sama pengasih; sama pembirahi akan saorang perampoewan*.
Tegenmompelen, o. w. *bersoengoet-soengoet*.
Tegenmorren, o. w. *roentah-roentah*.
Tegennatuurlijk, b. n. *jang melawan thabi at*.
Tegenontwerp, o. *maqoed jang melawan*.
Tegenover, voorz. in het front, *berhadapan; berbetoelan dengan*.
 — *plaatsen, bersabrangkan*.

—, aan de overzijde, *di sabrang; bersabrangkan*.
 — iets staan, (als tegenhanger) *den-derang, sabenderang; chaqnl, Ar.*
 Een groot eiland te midden der zee recht — *deze kaap, saboewah poelaw besar di tengah laoet berbetoelan dengan tandjoeng ini*.
Tegenpartij, vr. *sateroes; lawan; pelawan; penjabelah*.
 —, persoonlijke vijand, *sateroes*.
 —, vijand, in den oorlog, *moesoeh*.
Tegenpraat, m. *perbantahan*.
Tegenpraten, b. w. *lawan kata; berbantah; bertjidera dengan kata*.
Tegenrede, vr. *bitjara jang melawan*.
Tegenreden, vr. *sabab jang melawan*.
Tegenrijden, o. w. *toenggang koeda maoe ketemoes (hendag berdjoeempa), L.*
Tegenrukken, b. w. *tarik ka sabelah lain*.
 —, o. w. *berdjalan menghampirkan*.
Tegenschrift, o. *soerat djawab; soerat melawan*.
Tegenschrijven, b. w. *melawan dengan soerat*.
Tegenspartelen, o. w. *melawan; kapak-kapak*.
Tegenspoed, m. *oentoeng djahat; tjilaka; alat, Ar.; moesjaqat, Ar.; tawlat, Ar.*
Tegensporreling, vr. *pelawanan; perbantahan*.
Tegenspraak, vr. *perkataan jang bertjidera; perbantahan moeloet; lain bitjara, L.; chilâf, Ar.*
 Zonder —, *dengan tiada berkata lagi; dengan kapoeloesan jang tantoe*.
Tegenspreken, b. w. *melawan kata; bertjidera; berbantah-bantahi*.
 —, *logenstraffen, menjalakkan*.
Tegenstaan, o. w. *melawan; berhadap moeka; berbantah; membantahi*.
 —, *walgen, djemoe; bosen, L.*
 Het spek staat hem tegen, *dija bosen makan babi, L.; maka ija djemoe akan daging babi*.
Tegenstand, m. *pelawanan; perbantahan*.
Tegenstellen, b. w. *melawan; sangkoetkan; tegahkan*.
 —, *verzetten, moechalafatkan*.
Tegensteller, m. *pelawan; lawan*.
Tegenstelling, vr. *pelawanan; chilâf, Ar.*
Tegenstemmen, b. w. *lawan dengan soewara; tiada tarima*.
Tegenstooten, b. w. *balas toemboeq*.
 —, *tegen iets stooten, antoeg; indjat; singgoeng; toebroek, L., Jav.; soentoeh; dompaq; dampar*.
 Het hoofd tegen den muur stooten, *indjat kapala di temboq*.
Tegenstreven, b. w. *lawan, melawan*.
Tegenstrever, m. *jang melawan; pelawan*.

Tegenstrevling, m. *pelawanan*.
Tegenstribbelen, b. w. zie **Tegen-**
spartelen.
Tegenstrijdig, b. n. *lain sakali; chiláf*,
 Ar.; *moechálif*; Ar.; *jang melawan (bersa-*
lahan; berlawanan).
 En anderen welke alleen elkander —
 zijn, dan lain dari pada itoe jang ber-
 lawanan samoehanja.
 Eene wet, die — is met de wet Gods,
 hhoekoem jang moechálif dengan hhoekoem
 Allah.
Tegenstrijdigheid, vr. *çifat jang ber-*
salahan; ichtiláf, Ar.; *tasfawat*, Ar.
Tegentrekken, o. w. *ladjoe (berdjalan)*
kapada; berangkat pergi berdjoeempa.
Tegenvallen, o. w. *niet gelukken, woe-*
roeng, L.; tiada djadi; tiada lakoe; tiada
beroentoeng.
 De wind is tegengevallen, maka angin
 soedah datang dari haloeuan.
Tegenweer, vr. *pelawanan*.
Tegenweren, b. w. *lawan, melawan*.
Tegenwerken, b. w. *menjoekarkan; me-*
lintang.
 Een ongeluk, dat tegenwerkt, bentjana
 jang melintang.
 De kracht van een vallend lichaam
 werkt tegen (terug) op het voorwerp
 op hetwelk het valt, goewatnja barang
 jang djatoh itoe pindah pada barang jang
 kadjatohan.
Tegenwerking, vr. *hhál menjoekarkan;*
hhál melintang.
Tegenwerpen, b. w. *lempar apa-apa di*
hadapan (didepan, L.) kaki orang.
 —, fig. zie **Tegenstellen**.
Tegenwicht, o. *sama kabaratan*.
Tegenwichtig, b. n. *sama berat*.
Tegenwind, m. *angin dari haloeuan*.
Tegenwoelen, o. w. *kapah-kapah; me-*
lawan.
Tegenwoordig, b. n. *aanwezig, ada;*
hhádlir, Ar.; *Hoft*; *mawdjoed*, Ar.
 Alle vorsten waren —, maka segala
 radja-radja poen menghadap (*hhádlirlah*).
 —, bijw. *sakarang ini*.
 De — e tijd, masa jang sakarang ini;
 koetika ini.
 — is hij te Samarang, sakarang dija
 ada di negri Samarang.
Tegenwoordigheid, vr. *hadapan; hha-*
dlirat; Ar.
 In — des Heeren, den Almachtige,
 pada *hhádlirat Toehan jang maha-besar*.
Tegenworstelen, vr. *lawan, melawan;*
kapah-kapah.
Tegenzijde, vr. *sabelah jang lain; me-*
njabelah.
 Aan deze zijde en aan de —, aan
 weerskanten, *sabelah-menjabelah*.
Tegenzin, m. *djemoe, djemoean; kageli-*
an; bosen, L.; újelah; 'awádz, Ar.
 Eenen — hebben, *tiada soeka*.

Hetgeen — *verwekt, jang membawa*
kapada djemoe.
Teil, vr. *pasoe*.
Teisteren, b. w. *mempersakiti; békin*
sakit, L.; menganijaja.
Tekst, m. *naq, Ar*.
 Van den — raken, *berobah bitjara*.
Tekstschrjver, m. *penjoerat naq*.
Tekstverdraaiing, vr. *verkeerd ver-*
klaren, hhál salah mentafsirkan naq.
Tekstverklaarder, m. *jang mentafsir-*
kan naq.
Tekstverklaring, vr. *tafsir naq*.
Tekstwoord, o. *perkataan naq; qawf*
naq, Ar.; perkataan motin.
Tel, o. het tellen, *hitoengan; pembilangan*.
 Niet in — zijn, *tiada dibilangkan; tiada*
diundakkan.
Telbaar, b. n. *jang dapat (boleh) dibi-*
langkan (dihhisabkan; dihitoeng).
Telegraaf, vr. het gebouw van de —,
kantor kawat, L.
Telen, b. w. *beranaq, zie Kweeken*.
Teler, m. *jang beranaq*.
Telescoop, m. *tropong besar*.
Teleurstellen, b. w. *berdajakan; ka-*
tjah.
 Teleurgesteld, *latjoer, L.; diperdaja-*
kan; dikataq.
Telg, vr. *taroeq; tjabang moedah*.
 Jonge —, *toenas; poetjoeq*.
 —, *afstammeling, toeroen-temoeroen;*
anaq.
 —en, *anaq-anaq; dzoerijat, Ar*.
Telgang, m. *ligas; hadéjan, L*.
Telganger, m. *peligas; koeda jang me-*
ligas; koeda hadéjan, L.
Teling, vr. *hhál beranaq, zie Kwee-*
kerij.
Teling, m. zie **Taling**.
Telkens, bijw. *tjap-tjap kali; saban-*
saban kali, L.
 — nadat, *tjap-tjap kamoedijan*.
Telkunst, vr. zie **Rekenkunde**.
Tellen, b. w. *bilang; hitoeng; hhisáb,*
Ar.; permanai.
 De inwoners van het land —, *membil-*
lang segala isi negeri; hitoeng segala orang
negeri.
 Iemand niet — (achten,) *tiada mem-*
bilangkan (indahkan; mengchabarkan) sa-
orang.
Teller, m. *jang membilang; jang meng-*
hitoeng; jang menghhisab.
 — in de rekenkunde, *pembilang*.
Telling, vr. *pembilangan; penghitoengan*.
Telpaard, o. *koeda hadéjan, L.; peligas*.
Telpas, vr. zie **Telgang**.
Tembaar, b. n. *jang dapat didjinaqkan;*
jang boleh djadi djinaq; jang boleh dibékin
djinaq, L.
Tembaarheid, vr. *peri (çifat) jang dapat*
didjinaqkan; kalakoean jang boleh di-
békin djinaq, L.

- Temen**, o. w. *berkata dengan perlahan-lahan; bitjara plan-plan satja*, L.
- Temmen**, b. w. *djinagkan; bekin djinaq*, L.
Een hert —, *mendjinagkan roesa (mendjanjan)*.
Zijne driften —, *menahani hawá-naf-soenja*.
- Temmer**, m. *orang jang mendjinagkan; pendjinaq*.
— van olifanten, *qala*.
- Temming**, vr. *pendjinkan*.
- Tempeest**, o. *riboet*, zie **Storm** en **Orkaan**.
- Tempel**, m. *afgodstempel, roemah berhala*.
Chineesche —, *kelintjng*.
— der Mohammedanen, plaats van aanbidding, *masdjid*, Ar.
—, huis Gods, *bajt Allah*, Ar.; *roemah Allah*.
De — van Mekka, *ka'bat*. Ar.
- Tempelbewaarder**, m. *orang jang mendjaga masdjid; merbot*.
- Tempeldienst**, vr. *chidmat masdjid*.
- Tempelgereedschap**, o. *serba masdjid*.
- Tempelpriester**, m. *ímám masdjid; pang-hoeloe masdjid*.
- Tempeltje**, o. *verguld* —, voor de huisgoden der Chineezen, *boetji*: op feestdagen wordt het op het huissaltaar geplaatst en in hetzelfde reukwerk gebrand.
Altaartje in zulk een —, *njolo-njolo*.
Atgods —, *pantaran*.
- Temperament**, o. (ond. w.) *perangéj; peri toeloeh; kalakoean badan*.
- Temperatuur**, vr. *peri oedara*.
- Temperen**, b. w. (Lzr —) *sapoeh besi*.
- Tempering**, vr. *penjapoehan*.
- Tempteeren**, b. w. (ond. w.) zie **Kwellen**.
- Ten**, voorz. *di; sa.....nja; akan; pada; atas*.
— huize, *di roemah*.
— minste, *sakoerang-koerangnja*.
— dienste, *akan goenanja*.
— oosten, *di sabelah timoer*.
— koste van den heer N. N., *atas belandja toewan anoe*.
— overstaan van getuigen, *dihadapan saksi*.
— tijde van den oorlog, *pada waqtoe (tempo) perang*.
—, *bijw.* — eerste, *pada pertamanja; pertama; pada jang pertama*.
— laatste, *pada achirnja*.
—, *voegw.* — einde, *soepaja; agar; agar soepaja*.
— zij, *melainkan; hanja; açal*, L.
- Tenger**, b. n. *teeder, lemah; lemboet*, zie **Teeder**.
—, *slank, ramping*.
—, *teer, nipis molig*.
- Tengerheid**, vr. *kalemboetan; kalemahan*.
—, *slankheid, sikap jang ramping*.

- Tenietdoening**, b. w. zie **Vernietiging**.
- Tent**, vr. *chajmah*, Ar.
Katoenen —, *soerátiq*, Ar.
— en opslaan, *mengenakan (pasang) chajmah*.
— en in rijen plaatsen, *mengatoerkan chajmah*.
Onder — en legeren, *berchajmah; doedoeg di chajmah*.
— en van satijn, *chajmah dari pada athlas*.
—, *loofhut, terataq*.
— op het dek van een schip, *tèndak*, Port.; *serambi*.
—, *kraam, vr. waroeng, L.; kedéj*.
Tentdoek, o. *kain chajmah*.
- Tenten**, b. w. *mentjoengkil; loega; doega*, L.
- Tentijzer**, o. *tjoengkil*.
- Tentkoord**, o. *tali chajmah*.
- Tentoonstellen**, b. w. *mengedéjkan; diperlihatkan; bertoendjoekkan; kasih lihat*, L.
Ten toon gesteld worden, *dikedéjkan; diperlihatkan*.
- Tentoonstelling**, vr. *pertoendjoekan; hhal mengedéjkan*.
— van nationale nijverheid, *pertoendjoekan karadjinan orang negeri; pertoendjoekan oesaha orang negeri*.
- Tentpaal**, m. *kajoe chajmah; pasaq chajmah*.
- Tentschuit**, vr. *perahoe jang bertèndak*.
- Tenware**, *voegw. melainkan; hanja*.
- Tepel**, m. *mata soesoe; hoedjoeng soesoe; pentil soesoe*.
- Tepelpijn**, vr. *sakit pentil soesoe*.
- Tepelspleet**, vr. *belahnja mata soesoe; belahnja pentil soesoe*.
- Tepelvormig**, b. n. *saroepa mata soesoe; saroepa pentil soesoe*.
- Tepelzalf**, vr. *obat mata soesoe; obat pentil soesoe*.
- Ter**, voorz. *ka; pada; di; dengan; akan; karana*.
— *regterhand, ka kanan; pada tangan kanan*.
— *goeder uur, pada koetika jang baik*.
— *loops, dengan goepoeh-goepoeh*.
— *zijde, di sabelah*.
— *eere, akan hhorat*.
— *maand, pada tijap-tijap boelan; saban-saban boelan, L.*
— *liefde der waarheid, karana mengasik kabenaran*.
— *zee varen, djudi chaláç; djadi matros, L.; berljajar di laoet*.
— *hand stellen, serahkan; kasih di tangan, L.*
— *harte nemen, menjindahkan; djaga baik-baik; memeliharakan; taroh didalam hati*.
- Terechtbrenging**, vr. van het verlorene, *hhal menimboelkan barang jang hilang*.

Terechthelping, vr. *hhál menoendjoekan kabenaran*.

Terechtstelling, vr. *hhál melakoekan hhoekoem*.

Teren, b. w. taroh tèr, L.; bergalakan.
—, o. w. achteruit—, *memboeroeskan (membelandjakan) lebih dari pada hháçilnja (gadjinja)*.

Op eigene kosten —, *hidoep atas belandja sendirinja*.

Tergen, b. w. oesiq, *mengoesiq; menggoesari; atjoem*.

—, nabauwen, *mengadjoq*.

Dieren —, *adoe; soekakan*.

Eenen hond —, *soekkan andjing; tjog-tjog andjing*.

—, kwellen, plagen, *menggrétjoq, L.; ganggoe*.

Terger, m. orang jang *mengoesiq, enz., zie Tergen*.

Terging, vr. *pengoesikan; pengadjokan; pengadoean, zie Tergen*.

Terhandstelling, vr. *penjerahan*.

Terig, b. n. bergala-gala lemboet; *soedah disapoe tèr, L.*

Tering, vr. *belá seni; sakit tjerna; ratjag; diqq, Ar., ook: doeqq*.

Aan de — sterven, *mati belá seni*.

—, zie *Vertering*.

—, uitgave aan behoeften, *belandja rezeki; belandja karana hháçjat*.

De — naar de nering zetten, *berpatoekan belandja dengan hháçil; atoerkan belandja sabayéjmana gadji*.

Teringachtig, b. n. *sakit belá seni; ratjakan*.

Teringskoorts, vr. *demam belá seni*.

Teringsiekte, vr. *penjakit belá seni*.

Term, m. *perkataan; qawl, Ar.*

Ongepaste —, *perkataan jang tiada patoet*.

—, stelling, *sjarth, Ar.*

—, tijdvak, *waqtœ, Ar.; zamán, Ar.; kala, Skr.*

— van huwbaarheid, *hhadd baloegh, Ar.*

Niet in de — en vallen van te dienen, *tiada mesti masoq soldadoe, L.; tiada wadjið masoq çoldádoe*.

—, bepaling, *katantoean; bilangan*.

Niet in de — en van dat besluit, *tiada masoq bilangan parentah itoe*.

Termiet, vr. *rajap; ani-ani; lalaron, L.*

Termijn, m. *waqtœ jang tantœ; koetika jang tantœ*.

— van betaling, *angsoeran; tẽmpo pembayaran*.

Terp, vr. *timboenan tanah jang loepœt dari pada aèr sabaq*.

Terpentijn, m. *tharmoentín, Ar.; banásat, Perz.*

Terpentijnboom, m. *boeth & boethoem, Ar.; kahnán, Ar.*

Terpentijngeest, m. *rohk tharmoentín*.

Terpentijnolie, vr. *minjaq tharmoentín*.

Terras, vr. *tanah tinggi dengan roempœt*.

Met — en, *dengan berpangkat-pangkat tanahnja*.

Terstond, bijw. *sabentar; kelag; sintag, L.*

Terug, bijw. *achterwaarts, di belakang; oendoer, moendoer, L.*

—, weder, *koembali*.

Terugbegeeren, b. w. *minta koembali; soeka dapit koembali*.

Terugbegeven, (zich) *wederk. w. poelang*.

Terugblijven, o. w. *tinggal di belakang*.

Terugbrengen, b. w. *baewa (antar, hantar) koembali; poelangkan*.

Zoo niet (dan) laat ik hen allen —, *djalawal tiada, hamba-soeroeh antarkan sekaliannja koembali*.

Terugdeinzen, o. w. *oendoer, moendoer, L.; soeroet*.

Het legir deinsde terug, *maka lasjkar poen soeroet*.

Terugdenzing, vr. *hhál moendoer*.

Terugdenken, o. w. *kenang; terkenangkan; ingat lagi*.

Terugdrijven, b. w. *toelaq; halaw moendoer; oendoerkan*.

Terugdrijver, m. *penoelaq; penghalaw moendoer*.

Terugdrijving, vr. *penoelakan; penghalawan moendoer; hhál menjoendœrkan*.

Terugeschen, b. w. *minta koembali*.

Teruggaan, o. w. *oendoer, moendoer, L.; pegi poelang, L.; soeroet, Hoit*.

—, vervallen, *djadi roesag*.

Teruggang, m. *hhál lalœ ka belakang; hhál lalœ mendjaoehkan; hhál moendoer; hhál soeroet, Hoit*.

Teruggave, vr. *penoelangan; pemberian koembali; pengoembalian; kasih koembali, L.*

Teruggeven, b. w. *mengoembalikan; memoelangkan; kasih koembali, L.*

Hoe kan ik hem de vorstin —? *bagéjmana acoe mengoembalikan poeteri itoe kapadanja?*

Wil mijn vriend (haar) aan hem —? *handéjkœ hendaq koembalikankah kapadanja?*

Terughalen, b. w. *ambil koembali*.

Terughouden, b. w. *tahankan; menahani*.

Terughouding, vr. *hhál tahankan; hhál menahankan; hhál menahani*.

Terugjagen, b. w. *oesir; boeroe*.

Terugkaatsen, b. w. *terugsiaan, balas poekoel; balas palœ; koembalikan*.

— van stralen, *poelangkan sinar; berkilat-kilatkan sinar; memantjarkan sinar*.

—, o. w. *kalintjat*.

Terugkaatsbaar, b. n. *jang memantjarkan sinar*.

Terugkaatsing, vr. (van stralen), *hhál memantjarkan sinar*.

— (van iets dat valt of geworpen wordt), *kalintjat; hhál kalintjat*.

—, zie *Terugspiegeling*,
Terugkeeren, o. w. *poelang*; *koembali poelang*.
 Naar huis —, *poelang di roemah*.
 Naar het paleis —, *koembali poelang ka maligéj*.
Terugkeering, vr. *terugkomst*, *hhál poelang*.
Terugkomen, o. w. *datang koembali*.
 Om op Sri Rama terug te komen, *sabermoela akan Sri Rama*.
Terugkrabben, o. w. niet gestand doen, *tjelat*.
 — (van eenen snoever, die eerst veel wil verwedden en daarna terugkrabt), *memanggap*.
Terugleggen, b. w. *simpan*; *taroh*, *menaroh*.
Terugloopen, o. w. *berdjalan koembali*.
Terugmarsch, m. *perdjalan moendoer*; *hhál moendoer*; *hhál soeroet*, *Hoft*.
Terugnemen, b. w. *ambil koembali*.
 —, eene verstootene vrouw, vóór dat de tijd harer zuivering voorbij is, *roedjoeg*.
Terugreis, vr. *hhál poelang*; *perdjalan poelang*.
Terugreizen, o. w. *berdjalan poelang*; *berangkat poelang karoemah*; *datang koembali*.
Terugrijden, o. w. (te paard), *poelang bertoenggang koeda*.
Terugroepen, b. w. *panggil koembali*.
Terugschuiven, b. w. *sorongkan moendoer*; *moendoerkan*.
 —, o. w. *oendoer*, *moendoer*.
Terugschuiving, vr. *hhál sorongkan moendoer*; *hhál moendoerkan*.
Terugslaan, b. w. *balas poekoel*.
 —, achterwaarts doen gaan, *paloé hingga moendoer*; *paloé moengoendoerkan*.
Terugspiegeling, vr. (aan den hemel, *fata morgana*), *sagara goenoeng*.
Terugspringen, o. w. *loempat ka belakang*; *loempat moendoer*.
Terugstooten, b. w. *toelaq hingga moendoer*; *toelaq sampéj moendoer*, L.
Terugstooten, o. *hhál oendoer*; *moendoer*, L.
Terugstooting, vr. *afwijzing*, *hhál menoelaq*; *ádjar*, Ar.
Terugstuiten, o. w. *kalintjat*; *galintjatan*; *amboel*.
Terugstuiting, vr. *hhál kalintjat*.
Terugtocht, m. *koembalian*; *poelang*; *hhál moendoer*.
Terugtreeden, o. w. *oendoer*, *moendoer*, L.; *soeroet*, *Hoft*.
Terugtrekken, o. w. zie *Terugtreeden*.
 In colonnes —, *soeroet berbedah*.
 —, trekken, (naar zich toe), *tarik koembali*.
 —, eene belofte, *moenkir (moengkir) dari pada djanji*; *rombag djandji*.

— van de zee, *soeroet*.
Terugvallen, o. w. *djatoh ka belakang*.
Terugvloeien, o. w. *mengalir koembali*.
 — naar de bovendanden, *mengalir moedig*; *mengalir ka hoeloe*.
Terugvragen, b. w. *minta tarima koembali*; *minta koembalikan*.
Terugvraging, vr. *hhál minta tarima koembali*.
Terugwerken, o. w. *balas*; *poelangkan*.
 Zijne snoode daad werkt op zijne kinderen terug, *maka perboewatannya jang djahat itoe dibalaskan kapada anaq-anajnja*.
 —, terugstuiten, *kalintjat*.
Terugwerpen, b. w. *lempar ka belakang*.
 —, weder (naar iemand) toewerpen, *lempar koembali*; *balas lempar*.
Terugwijken, o. w. *oendoer*, *moendoer*, L.; *soeroet*.
Terugwijken, b. w. *soeroeh pergi koembali*.
Terugzenden, b. w. *kirim koembali*.
 (Iemand) —, *soeroeh poelang*.
Terugzending, vr. *kirim koembali*; *pengiriman koembali*.
Terugzien, o. w. *pandang ka belakang*; *paling kapala*.
Terugzwemmen, o. w. *poelang berenang*.
Terwijl, bijw. en voegw. *samantara*; *pada antara*; *sedang*; *salagi*.
 — hij slaapt, *samantara ija tidoer*.
 — hij eet, *salagi ija makan*.
 — hij stond, *sedang ija berdiri*.
 — dat plaats had, *pada antara itoe; samantara djadinja itoe*.
Test, vr. *anggo ketjil*.
Testament, o. *waçijat* en *waçijat*, Ar.; *kahendaq jang achir*.
 Een — voor eenen notaris gepasseerd, is wettig, *maka soerat waçijat jang diperboewat di hadapan toewan notaris (dabir) itoe çahh namanja*.
 Zonder — sterven, *mati dengan tiada berwaçijat*.
 Zijn — maken, *békin têtamèn*, L.; *waçijatkan*; *memboewat waçijat*.
Testamentair, b. n. *waçijat*; *atas peri waçijat*.
 — e beschikking, *katantoean waçijat*.
Testamentmaker, m. *jang waçijatkan*; *jang békin têtamèn*, L.; *jang berwaçijat*; *waçij*, Ar.
Testamentschrijver, m. *penjoerat waçijat*; *jang menoelis waçijat*.
Testeeren, b. w. *waçijatkan*; *berwaçijat*.
Tets, b. n. *jang melekat*; *jang belengkèt*, L.; *lendir*.
Tetsheid, vr. *peri lendir*; *peri jang melekat*; *kalakoean jang belengkèt*, L.
Tettig, b. n. *terlaloe loetjoe*.
Tettigheid, vr. *loetjoe*; *peri loetjoe*.
Teug, vr. *dronk*, *slok*, *tegoeg*.
 In eene enkele —, *dengan sategoeg sadja*.

—, ademhaling, napas.
Teugel, m. tali kekang; tali tom, L.
 En de bedelmonnik hield de —s van zijn paard vast, maka faqir itoe memegangkan kekang (eig.: toom) koedanja.
 Den — aandoen, mengenakan kekang; taroh tom, L.
 In — houden, menahani; memegang kekang.
 Den — aanhebben, berkekang.
 Den — afdoen, tanggalkan kekang; boeka tom, L.
 Zijne hartstochten den — vieren, memoeroet hawá-nafsjoenja.
 De —s van het bewind in handen hebben, mengapalakan karadjaän; bertachta-karadjaän; mengenggam boenga karadjaän, Poët.
Teugelbaar, b. n. jang dapat diperkekangkan; jang dapat ditahani; jang boleh diparentah.
Teugelen, b. w. kenakan kekang; berkekangkan; taroh tom, L.
 De tong —, menahani lidah.
Teugeling, vr. hhal mengenakan kekang.
Teugelkoord, vr. tali kekang; tali tom, L.
Teugelloos, b. n. tiada berkekang; trada pakéj tom, L.
 —, ongebonden, perlentéj.
Teut, m. zie Teuter.
Teutachtig, b. n. teutig, soeka bertjoera; soeka mengomong omong, L.
Teuter, m. orang jang bertjoera; orang jang soeka mengomong-omong sadja, L.
Teutig, b. n. zie Teutachtig.
Tevens, bijw. serta, beserta; sama sakali.
Tevreden, b. n. senang; soeka.
 Hij is over zijnen zoon —, maka soekalah ija karena anagnja; maka dija soeka dari dija poenja anaq, L.
 — leven, hidoep dengan senang; hidoep dengan soeka hati.
Tevredenheid, vr. kasenangan; soeka hati.
Thans, bijw. sakarang ini; kini.
 Wat voorts uwe belofte betreft, hoe staat het er — mede? adapoen akan djandji toewanhamba akan sakarang ini apa chabarnja?
Theater, o. (ond. w.) (Chineesch —), panggoeng wajang.
Theatraal, b. n. (ond. w.) tjara wajang; tingkah lakoe orang wajang.
Thee, vr. tèh, L.; thèh; tjá, Chin.
 Zwarte —, tèh hitam.
 Groene —, tèh hidjav.
 — drinken, minoem tèh.
Theeblad, o. presenteerblad, talam; baki, L., Ned.
 —, het blad der thee, daoen tèh.
Theeboei, vr. tèh hitam.
Theeboom, m. pohon tèh.
Theebus, vr. tempat tèh.

Theegoed, o. perkakas tèh.
Theehandel, m. hhal berdagang tèh; pernijagaän thèh.
Theeketel, m. kètel aèr tèh, L.
 Chineesch —tje, thèko.
Theekooper, m. orang mendjoewal tèh.
Theekopje, o. mangkoq tèh.
Theelepel, m. sèndog tèh.
Theepot, m. tempat taroh tèh; tempat koekoes tèh.
 Chineesche —, thèkoan.
Theeschotelkje, o. piring tèh.
Theetafel, vr. mèdjah tèh.
Theewater, o. aèr tèh; aèr mazjara dengan thèh.
Theologant, m. (ond. w.) zie Godgeleerde.
Theologie, vr. (ond. w.) zie Godgeleerdheid.
Thesaurie, vr. (ond. w.) perbendaharaän; kantor wang, L.
Thesaurier, m. (ond. w.) perbendahara.
Tichel, m. bata; batoe bakar.
Tichelaar, m. djoeroe lijo; toekang bakar batu (batoe).
Tichelbakkerij, vr. lijo; lijo bata.
Tien, telw. sapoeloeh.
 — maanden, sapoeloeh boelan.
 Hoe vele —en ziju er in? berapa poeloeh ada didalam itoe?
 Zij kwamen bij —en (tien in getal), maka marika-itoe-poen datang berpoeloeh-poeloeh.
 Tweemaal — is twintig, doewa kali sapoeloeh djadi doewa poeloeh.
 — ten honderd, saratoes beri sapoeloeh
Tiende, b. n. kasapoeloeh; sapoeloeh.
 De — afdeeling, bahagian jang kasapoeloeh.
 Op den —n dag der maand, pada sapoeloeh hari boelan, (niet: kasapoeloeh).
 Een —, $\frac{1}{10}$, o. sapersapoeloeh; perpoeloehan.
Tiende, vr. padjaq jang sapersapoeloeh.
 — der inkomsten, sapersapoeloeh dari pada hhalil.
Tiendeelig, b. n. jang dibahagi sapoeloeh.
Tiendehalf, b. n. sembilan setengah; sasapoeloeh koerang satengah.
Tienderhande, b. n. sapoeloeh bagéj; sapoeloeh roepa (djenis).
Tiendubbel, b. n. sapoeloeh kali; sapoeloeh ganda.
Tienduizend, telw. sapoeloeh riboe; sa-lagsa.
Tienen, b. w. poengoet padjaq sapersapoeloeh.
Tienjarig, b. n. sapoeloeh taioen 'oemoer-nja; 'oemoer sapoeloeh taioen.
Tienmaal, bijw. sapoeloeh kali.
Tiental, o. bilangan sapoeloeh.
Tienvoud, o. bilangan sapoeloeh ganda.
Tienwerf, bijw. sapoeloeh kali.
Tier, vr. groei, toemboehan.

Geene — hebben, geen genoeg vinden, *tiada soeka; trada karasan*, L.
Tieren, o. w. *toemboeh; djadi; berlakoe; raméj*.
 Al de planten — hier welig, *segala tanam-tanaman terlaloe baik toemboehnja disini*.
 Deze stad begint te —, *maka negeri ini moelai djadi raméj*.
 Het wil niet met hem —, *ija tiada beroentoeng*.
Tierig, b. n. *bertoemboeh lekas*.
 —, vrolijk, *bersoeka-soeka; raméj-raméj*.
Tij, o. zie **Getij**.
Tijanker, o. *saoeh terbang*.
Tijd, m. *kala; bila; tempo*, Port.; *zamán*, Ar.; *déwasa*.
 —, gedeelte van —, *gezette —, masa; waqtoe*, Ar.
 —, tijdstip, *koetika, katika*, Skr.
 De aloude —, *dahoeloekala; dhoeloekala*.
 In oude —en, *pada poerbakala; pada zamán dhoeloe; tempo dhoeloe*, L.
 Op welken —? *apa kala?*
 Op eenen —, *eens, sakala; pada sakala; pada soewatoe hari*.
 Op alle —en, *altijd, sedekala*, zie **Altijd**.
 De — des levens, *masa hidoep*.
 En men kan niet zeggen dat de —en invloed op Hem hebben, *dan tiada dapat dikatakan berlakoe atasnja masa*.
 Regen op zijnen —, *hoedjan pada masanja*.
 De warme —, het heete seizoen, *masa panas; moesim panas*.
 De zaai—, *masa menboer*.
 Zooveel — als noodig is om rijst te koken, *sapertanaq nasi*.
 Een geschikte —, *koetika jang baik*.
 Op dezen —, *pada koetika ini*.
 De — van middernacht, *koetika tengah malam*.
 De verledene —, *koetika jang lampaw; tempo jang soedah laloe*, L.
 De menschen van dezen —, (eeuw), *orang zamán ini*.
 Op zijnen — spreken, *berkata pada koetikannya*.
 Aan het einde des —s, *pada achir zamán*.
 Ten —e van, *gedurende eenigen —, sakoetika*.
 Zijnen — waarnemen, *mentjoeri bila*.
 De — van het gebed, *waqtoe sembah-jang*.
 Een bepaalde —, *déwasa tertantoe*.
 Beperkte —, *waqtoe pitjag*.
 De — der zwangerschap, *déwasa hhamil*.
 Geenen — (ledigen —) hebben, *tiada sempat*.
 Na eenigen —, *setelah beberapa lamanja*.

Te eeniger —, *pagi djemah; esog hari*.
 Bij —s, *pada waqtoe jang laiq (patoet)*.
 Voor den — bevallen, *goegoer anaq; beranaq terdhoeloe dari pada déwasa*.
 Van — tot —, *terkadang-kadang; sring-sring*, L.
 Van dien — af, *dari pada koetika itoe*.
Tijdbegin, o. *permoelaán kala; permoelaán waqtoe; awal waqtoe*, Ar.; *moelanja tempo*, L.
Tijdbeschrijving, vr. *penjoeratan waqtoe; soerat waqtoe*.
Tijdboek, o. *kroniek, tárích*, Ar.; *tjeritera dengan menoeroet peratoeran kala (waqtoe)*.
Tijdelijk, b. n. *vergankelijk, faná*, Ar.
 De —e wereld, *doenijá jang faná*.
 Het —e met het eeuwige verwisselen, *pindah dari pada doenijá jang faná ka negeri jang baqá*.
Tijdgebrek, o. *koerang sempat; tiada sempat*.
Tijdgenoot, m. *teman sadéwasa; teman sazamán; sakoetoe sazamán*.
 De tegenwoordige —en, *segala orang zamán ini*.
Tijdig, b. n. *pada koetika jang patoet; pada waqtoe jang laiq; pada tempo jang patoet*, L.
 —, rijp, *masag; matang*, L.
 —, bijw. *spoedig, lekas; sigrah*.
 —, vroeg, *sijang-sijang*.
Tijding, vr. *chabar*, Ar.; *warta; berita; kabar*, L.
 Goede —, *chabar baik; chabar jang baik*.
 Geheime —, *chabar rahasia*.
 Losse, verdichte —en, *chabar-chabar; kabar anyin*, L.
 Nieuwe —, *chabar baharoe; kabar baroe*, L.
 Eene — (mededeeling) hooren, *meng-angar berita*.
 — mededeeling, *bawa chabar; bawa kabar*, L.; *mengchabarkan; memberitakan; mewartakan*.
Tijdkorting, vr. *permainan*.
 — van vorsten, *zoo als feesten, spiegelgevechten, openbare vermaken, tem-masa*, Perz.
 Iets tot — (boertende) doen, *memasa*.
Tijdkring, m. *peridaran waqtoe; déwasa tertantoe*.
Tijdmeter, m. *pengoekoer kala (waqtoe)*.
 —, *uurwerk, djám (orlodji) jang befoel sakali*, L.; *djám pengoekoer kala (waqtoe)*.
Tijdperk, o. *riwasa; zamán*, Ar.; *masa; déwasa tertantoe*.
 —, *levenstijd, oesija 'oemoer*, Ar.
Tijdpunt, o. *tijdstip, sa'at*, Ar.; *koetika*.
 En op dat — brak de dag nog aan, *maka pada koetika itoe hari poen lagi dinihari*.
Tijdregister, o. *daftar waqtoe; daftar kala*.

—, almanak, *taqwim*, Ar.
Tijdrekenaar, m. *jang menantoe kan (menjoerat kan) atoeran waqtoe; penjoerat masa dan koetika.*
Tijdrekening, vr. *tárlích*, Ar.; *pembilangan masa; penghitung an waqtoe (têmpo).*
Tijdrekenkunde, vr. *'ilmoe tárlích*, Ar.; *pengatahoean masa.*
Tijdrekenkundig, b. n. *faham pada 'ilmoe tárlích; pandéj pada pengatahoean masa.*
Tijdruimte, vr. *kalegahan waqtoe.*
Tijdschrift, o. dagblad, *soerat chahar; soerat kabar*, L.
 —, van publieke verkooping en, *soerat lélang.*
Tijdsomstandigheden, vr. meerv. *hhál ahhwál.*
Tijdsorde, vr. *peridaran waqtoe; perkitaran kala; pergantian masa; laloenja têtmo*, L.
Tijdstip, o. *sá'at*, Ar.; *koetika.*
 — van het begin, *masa kamoelaín.*
 Op het bepaalde — *sterven, mati dengan adjalnja.*
Tijdsverloop, o. *lama.*
 Na een ruim —, *setelah beberapa lamanja.*
 In een — van tien jaren, *pada sa-poeloeh tahoen lamanja.*
Tijdvak, o. zie **Tijdperk.**
Tijdverdrijf, o. zie **Tijdkorting.**
Tijdverdrijvend, b. n. *vermakelijk, jang menjoe kakan hati; jang békin soeka hati*, L.
 — (in den letterlijken zin), *jang melaloekan waqtoe.*
Tijdverlies, o. *kahilangan waqtoe.*
Tijdwijzer, m. *tárlích*, Ar.; *soerat waqtoe.*
 —, almanak, *taqwim*, Ar.
Tijdwinner, m. *uitsteller, orang jang bertangoehkan (berlambat-lambat).*
Tijdwinning, vr. *hhál bertangoehkan.*
Tijen, b. w. *tarik; héla.*
Tijferen, b. w. (palmwijn door insnijding uit den boom tappen), *sadap.*
Tijferaar, m. *penjadap.*
Tijgen, o. en b. w. zie **Tijen en Bectichten.**
Tijger, m. *harimaw, rimaw; matjan*, L.
 De koninklijke —, *harimaw toenggal.*
 De gevlekte —, *harimaw koembang; harimaw lalat; matjan toetoel*, L.
Tijgerhaai, m. *hijoe harimaw.*
Tijgerhol, o. *baloesar; tempat harimaw; tempat matjan*, L.
Tijgerhuid, m. *koelit harimaw; koelit matjan*, L.
Tijgerkat, vr. *koetjing rimaw; harimaw dahan.*
Tijgerval, m. *kandangan; koeboe.*
Tijk, vr. bed—, *kain ganggang.*
Tik, m. *tepoeq; ketoq*, L.

Tikken, o. w. *tepoeq, menepoeq; tepoq, menepoq; ketoq*, L.
 En hij tikte aan de deur, *seraja ditepoeqnja pintoe iloe.*
Tiktak, o. zeker spel, *tjoekeéj.*
Til, vr. *pengangkatan.*
 Er is iets op —, *ada timboel apa-apa.*
Tilbaar, b. n. *jang dapat diangkat (pindah).*
 Tilbare have, *roerende goederen, barang angkat-angkat; mangoel*, Ar.
Tilbury, vr. (ond. w.) *bèndi.*
Tillen, b. w. *angkat; tating.*
 Zwaar —, *fig. takoet kasoesahan; ada masjhoel; ada hati berat.*
Timber, m. *helmtop, poentjaq ketopong.*
Timmerage, vr. *barang jang diperoesaha; boewatan toekang kajoe.*
 —, *gebouw, gedong; roemah.*
Timmerbijl, vr. *kapaj pandéj kajoe; kampaj toekang kajoe*, L.
Timmeren, b. w. *kerdja; boewat; békin*, L.; *toekang, menoekang.*
 Hij timmert niet hoog, *maka koerang 'agal boedinja.*
Timmergereedschap, o. *prabot toekang kajoe.*
Timmerhout, o. *kajoe peroesaha; kajoe jang dipakéj toekang kajoe; kajoe bakal roemah.*
Timmerman, m. *toekang kajoe*, L.; *pandéj kajoe.*
Timmermansbaas, m. *kapala toekang-toekang kajoe.*
Timmermans knecht, m. *boedjang toekang kajoe*, L.; *hamba pandéj kajoe.*
Timmermanswerk, o. *gemaakt —, boewatan toekang kajoe.*
Timmermanswinkel, m. *keléj pandéj kajoe; tempat kerdja toekang kajoe.*
Timpje, o. *roti pandjang serta loentjip hoedjoeng-hoedjoengnja.*
Tin, o. *timah poetih; raçaç*, Ar.; *abjadl (abiaz)*, Ar.; *qalí*, Ar.
 Een mengsel van — en koper, *paroeng-goe; proepoe.*
Tinachtig, b. n. *saroepa timah; seperti timah.*
Tinader, vr. *laag van het tin, tinlaag, kolong.*
 —, dicht aan de oppervlakte, *koelit kolong.*
Tinasch, vr. *haboe timah.*
Tinerts, m. *tanah timah.*
 Zeer fijne —, *kopong.*
 Doode grond onder den —, *kong.*
Tinkalk, m. *kapeer timah.*
Tinketel, m. *perjoeq masaj timah.*
Tinmijn, vr. *tambang timah poetih*, zie **Tinader.**
Tinne, vr. *ringkit.*
Tinnegieter, m. *toekang timah; pandéj berbewat serba timah.*
Tinngoed, o. *serba timah; perkakas timah.*

Tint, vr. zie **Kleur**.

— van het geluut, *air mocha*.

Tintelen, o. w. *gilang-gemilang*; *gemirlap*; *teperling*.

— van koude, *rasa ditoesoeg dari sangat kadinginan*.

Tinteling, vr. zie **Tintelen**.

Tinzand, o. *pasir timah*.

Tip, m. punt, *hoedjoeng*.

— van een puntig bloemblad, *takog*.

—, sleep van een kleed, *poentja kain*.

Op het — je staan om te vertrekken, *hampir maoe berangkat*.

—, tipje van het oor, *tjoeping*.

Tippen, b. w. *potong hoedjoeng*; *ranting*.

Tiran, m. *orang jang anjaja*, zie **Dwingeland**.

Tiranniek, b. n. *tlâlim (zalim)*, Ar.; *gemas*; *kedjam*.

Tirannij, vr. *penganjajaän*, zie verder **Dwingelandij**.

Tiranniseeren, b. w. *menganjaja*; *tindis*.

Tiras, o. net, *djaring*.

Titel, m. *gelar*, *gelaran*.

Eenen — voeren, *bergelar*.

Eenen — verleenen, *menganoeग्रահakan gelar*; *mengasih gelaran*; *bergelarkan*.

De — van een boek, *'alamat kitab*; *moeka kitab*; *moeka boekoe*, L.

Titelen, b. w. *seboel gelaran*.

—, titel geven, *beri gelaran*; *bergelarkan*.

Titelplaat, vr. *gambar moeka kitab*.

Titelrecht, o. *hhaq pakéj gelaran*; *hhaq bergelar*.

Titelvoerder, m. *orang jang bergelar*; *orang jang pakéj gelaran*.

Tittel, m. *baris*; *titiq*; *moegthah*, Ar.

Titulair, b. u. (ond. w.) *bergelar*; *pakéj gelaran*.

Tituleeren, b. w. *beri gelaran*; *bergelarkan*.

Tjilpen, o. w. *tjitjit*.

Tobbe, vr. *pasoe*; *badjan*; *batjana*.

Houten —, *pasoe kajoe*.

Tobben, o. w. *kerdja hingga lelah*; *geroq*, L.; *kerdja sampéj tjapé*, L.

Tobberij, vr. *pekerdjaän jang soesah*.

Tobbetje, o. *pasoe ketjil*.

Toeh, voegw. ja —! zekerlijk! *soenggoeh*.

—, eilieve, *garangan*; *apalah kiranja*.

Het is — zoo, *soenggoeh ada bagitoe*.

Hoe kunt gij mij — zoo verlaten, *bagéjmana garangan toewan dapat meninggalkan hamba sademikjan ini*.

Wil mij — niet vergeten, *djangantlah kiranja meloepakan hamba*.

Toecht, m. *pengaliran angin*.

Ik ben ziek door enen gevatten —, *maka kita poen sakit kena pengaliran angin*.

Eene plaats waar — is, *tempat per-anginan*.

—, reis, *perdjalanen*; *perangkatan*.

Tochten, o. w. *ada peranginan*.

Tochtgat, o. *lobang angin masoq*.

Tochtgenoot, m. *teman di djalan*; *teman berdjalan*.

Tochtig, b. n. *peranginan*.

Eene — e plaats, *tempat peranginan*.

Eene — e koe, *sapi betina jang maoe berdjantan*.

Tochtigheid, vr. *winderigheid*, *peri per-anginan*.

—, ritsigheid, *kalakoean maoe berdjantan*.

Todde, vr. *kain boeroeq*; *lonté*, L.; *kain toeha sapertja*.

Toe, voorz. en bijw. in verbinding met verschillende woorden, als: tot hier—, *hingga (sampéj) disini*, ook voor: gesloten, als: de deur is —, *pintoe ada ter-toetoe*.

Toeademen, b. w. *menapasin*, L.; *menafasi*.

Toebedingen, b. w. *berdjandji lebih dari pada barang jang dibeli*; *minta moembang*.

Toebehooren, o. w. *mempoenjai*; *riyasa*; *ampoenia*.

Dat behoort hem toe, *itoelah ampoenia dia*.

Wettiglijk —, *mempoenjai dengan hhaq*.

Toebehooren, o. *serba*; *alat*; *perkakas*.

Een huis met zijn —, *roemah dengan serhanja*; *roemah dengan perkakasnja*.

Toebereiden, b. w. *békin sedija*, L.; *hhádirkan*, Hoff.; *sedjukan*; *langkap*.

Toebereider, m. *jang békin sedija*, L.; *jang sedijakan*; *jang melangkap*.

Toebereiding, vr. *hhál sedjukan*; *pe-langkapan*; *penjedijaän*.

Toebereidsel, o. *kalangkapan*; *barang jang dibékin sedija*, L.

Toebetrouwen, b. w. *bertarohkan*.

Goederen —, *titipkan barang-barang*.

Zich —, *serahkan diri*.

Toebouken, b. w. *toetoeop dengan poekoel*.

—, o. w. *hantam satja*.

Toebidden, b. w. *memoehoenkan atas*.

Den koning heil —, *moehoenkan salámat atas radja*.

Toebijten, o. w. *gigit keras*.

—, zie **Toesnauwen**.

Toebinden, b. w. *ikat ketjang*; *mem-boengkoes*.

Toebinding, vr. *pengikatan*.

Toeblaffen, o. w. *tiada berhenti menjalaq* (*menggonggong*).

Toeblazen, o. w. *tjoep-tjoep sadja*.

Toebljyen, o. w. *tinggal tertoeoep*.

Toeblikken, o. w. *panalang*; *kerling*.

Toeblinken, o. w. *berkilat pada*.

Toebonzen, o. w. *toemboeq keras*.

Toebouwen, o. w. *tiada berhenti beroesaha*.

—, b. w. *toetoeop dengan beroesaha*.

Toebranden, b. w. *toetoeop dengan selar*; *toetoeop dengan beri panas*.

Toebreeuwen, b. w. *toetoeop dengan ma-djoem*.

Toebreien, b. w. *toetoeop dengan siroet*.

Toebrengeu, b. w. *bawa kapada; bawa sama, L.*
Den beker —, *soelang pijala*.
Schade —, *meroegikan; békin roegi, L.*
—, *bijdragen, toeloeng; djadikan*.
Eenen steek —, *tikam sakali*.

Toebrommen, b. w. zie **Brommen**.
—, o. w. *tjomèl-tjomèl sadja*.

Toebruien, b. w. *lempar kapada*.

Toebuigen, b. w. *toetoeop dengan mem-bèngkoq*.

Toedammen, b. w. *ikat dengan terbis; toetoeop dengan terbis; toetoeop dengan ben-doengan*.

Toedeelen, b. w. *membahagikan; leri bahagian*.

Toedekken, b. w. *menoetoeopi; menoedoenji*.
Met enen mantel —, *menjelimoetkan*.
Toegedekt worden, *ditoetoeopi; ditoe-doengi*.

Toedelven, b. w. *saboekan dengan tanah*.

Toedempen, b. w. zie **Toedelven**.
Eene kwade zaak —, *toetoeop perkara jang boesoeg*.

Toedenken, b. w. *bernijat maoe beri; bergawol maoe kasih, L.*

Toedeur, vr. *pintoe jang tertoeoep*.
—, die nimmer opengaat, *pintoe jang ditoeoetoeop mati*.

Toedichten, b. w. *kirakan; sangka*.

Toedienen, b. w. *oendjoeg; bawa; antat*.

Toediening, vr. *pengoendjoekan; pengan-tatan; hhal mengoendjoeg*.

Toedoen, b. w. *toetoeop; katoep, zie Sluiten*.
De oogen —, *toetoeop mata*.
Den ganschen nacht geen oog —, *trada tidoer antéro malam, L.; tiada tidoer soentoeog malam*.
De deur —, *toetoeop pintoe*.
Nadat hij de deur toegedaan had, *sahabis pintoe ditoeoepnja*.
Dat doet er niets toe, *itoe tiada meng-apa; itoe tra kenapa, L.; itoe tiada fa-dlèhèl*.
Er niets kunnen toe- noch afdoen, *tiada dapat menjobakkan*.

Toedoen, o. *pertoeloengan*.
Door uw —, *olèh pertoeoelengannoe*.
—, *medewerking, bantoe kerjja*.

Toedraaien, b. w. *poetar kentjang; toetoeop dengan poetar*.
—, *steeds draaien, poetar sadja*.
Het hoofd naar hem —, *paling kapala kapadanjja*.
Iemand den rug —, *balik belakang kapada orang*.

Toedracht, vr. *peri; kalakoean*.
De — der zaak met de omstandighe-den, *peri hhal ahmedl*.

Toedragen, b. w. *bawa, membawa*.
Haat —, *benji, membentji; menaroh dendam*.
Genegenheid —, *mengasih; tjinta, L.*
Dat heeft zich alzoo toedragen, *maka perkara itoe soedah berlakoe (djadi) ba-gitoe*.
—, *steeds dragen, bawa sadja; tiada berhenti membawa*.

Toedraven, o. w. *djokdjok*.
—, *onophoudelijk draven, djokdjok sadja*.

Toedrijven, b. w. *naar iets henen ja-gen, mengoesirkan; menghalaw*.
—, *aanhouden met driiven, mengoesir sadja*.
—, *drijvende naderen, hanjoet berdamp-ing; lampirkan sambil hanjoet*.

Toedringen, b. w. *toelaq ka*.

Toedrinken, b. w. *anggap, angkap; me-laruk; menjoejang pijala serta memberi sa-lamat; minoem atas orang poenja salamat*.
Elkander —, *beranggap-anggapan*.

Toedrukken, b. w. *toetoeop dengan tekan (tindis)*.
—, *toedoen, toetoeop; katoep*.
De oogen —, *mengatoep mata*.
—, (de hand stijf — als men er iets inhoudt,) *harit*.

Toeduwen, b. w. *orong kapada*.
—, *steeds duwen, sorong sadja*.
—, *op enen harden toon toevoegen, djerkaèh*.
—, *duwende sluiten, toetoeop dengan toelaq*.

Toeëigenen, b. w. *ampoenjakan*.
Zich onrechtmatig iets —, *ampoenjakan barang jang tiada hhaqnja; pakéj barang lain orang poenja, L.*

Toeëigening, vr. *hhal ampoenjakan; per-poenjaan*.

Toeërkennend, b. n. *jang membe-ri hhaq mempoenjai; jang menghalalkan*.

Toeëten, b. w. *makan lebih dari pada tjoekoepnja; makan lagi*.
—, *schielijk eten, makan lekas*.
—, *voorteten, makan sadja; tiada ber-henti makan*.

Toefluisteren, b. w. *berbisiq pada*.

Toefluiten, o. w. *beri isjatal dengan sijoel*.

Toegaan, o. w. *ditoetoeop sendiri*.
—, *toedragen, djadi; berlakoe; kala-koean*.
Dat zal zoo niet —, *itoe tiada bolèh bagitoe*.
Zoo gaat het in de wereld toe, *demi-kijanlah kalakoean doenja ini*.
Iemand, wiens oogen niet toegaan, *toenggara*.

Toegang, m. *tempat (djalan) orang masoq; tempat kamasokan*.
Hij heeft dagelijks den — tot den Koning, *maka dapatlah ija menghadap radja itoe sahari-hari*.

Toegankelijk, b. n. (van een' mensch), *jang dapat dihipirkan; jang boldh dihadap orang.*

De Koning is —, *maka dapatlah orang menghadap radja; maka radja itoe dapat dihadap orang.*

Toegedaan, b. n. zie **Genegen**.

Hij is den arak zeer —, *ija terlaloe soeka minoem 'arak.*

Toegeeflijk, b. n. *hati lemboet; hati moerah; çabar*, Ar.; *permandja*.

Toegeeflijkheid, vr. *çabar hati; peri çabar; kamoerahan*.

Toegenegenheid, vr. *pengasih*.

— van God, *hhoebbat Allah*, Ar.; *moehhabbat Allah*, Ar.

Toegerust, b. n. *sangkap*, L.; *langkah*.

Toegespen, b. w. *toetoeop dengan selepi; toetoeop sama gèspèr*, L.

Toegeven, b. w. *inwilligen, beri moehoen; kasih permisi*, L.

—, *geduldig —, berçabar; tahan*.

Op den koop —, *tambah pada pembelian; beri moembang; kasih moembang*, L.

—, *onderwerpen, toeroet*.

Ik geef aan uw oordeel toe, *hamba toeroet bitjara toewanhamba*.

Toegevend, b. n. *loenaq; çabar*, Ar.

Toegevendheid, vr. zie **Toegeeflijkheid**.

Toegieten, o. w. *tiada berhenti salin; salin-salin sadja*.

—, b. w. *sluiten door ingieting van gesmolten metaal, toetoeop dengan leboeran*.

Toegift, vr. *moembang, mombong*.

—, *toevoegsel, tambahan*.

Toegooien, b. w. *lempar ka (kapada), zie Toesmakken*.

—, *gooiende sluiten, saboekan dengan lempar*.

Een graf met aarde —, *saboekan goeboer dengan tanah*.

Toegorden, b. w. *menjandangkan; ikat kentjang tali peroet*.

Toegraven, b. w. *saboekan dengan meng-gali; toetoeop dengan loembi*, L.

Toegrendelen, o. w. *toetoeop dengan kantjing*.

Toegrijnzen, o. w. *mengenjoeti; kenjoet*.

Toegrijpen, o. w. *menggenggam*.

— *zoo als vliegende vogels, sambar*.

Toegriften, o. w. *djerkah*.

Toegroeien, o. w. *toemboeh hingga ter-toetoeop*.

—, *genezen, semboeh*.

Toehaken, b. w. *toetoeop dengan kokot*.

Toehakken, o. w. *potong; panggal; telaq*.

Toehalen, b. w. *sluiten, toetoeop*.

Naar zich —, *tarik pada dirinja*.

De gordijnen —, *toetoeop kelamboe; laboehkan tiréj*.

Toehappen, b. w. *gonggong*.

—, *gretig aannemen, terlaloe soeka tarima*.

Toehebben, b. w. *dapat moembang (mombong)*.

Toehelleen, b. w. *semboehkan sakali*.

—, o. w. *ditoetoeop karana semboeh*.

Toeheiligen, b. w. *taqdiskan*.

Toeheiliging, vr. *hhâl menagdiskan*.

Toehijgen, o. w. *menapasin*, L.

Toehoorder, m. *orang penengar; pendengar; orang jang menengar*.

Die leerear heeft steeds veel —s, *toewan pandita itoe mémang kabanjakan pendengar*.

Toehooren, o. w. *dengar baik-baik*.

Toehooring, vr. *pendengaran; hhâl menengar*.

Toehouden, b. w. *oendjoeq; antat; soelang*.

—, *gesloten houden (den mond van eenen korf), tjapog*.

Toehuis, o. *roemah jang tertoeop*.

Toejagen, b. w. *boeroe ka*.

—, o. w. *steeds voortjagen, boeroeboeroe sadja*.

Toejuichen, b. w. *poedji (memoedji) dengan soeraq*.

Toejuicht worden, *dipoedji dengan soeraq*.

Toejuicher, m. *orang jang memoedji dengan soeraq*.

Toejuiching, vr. *poedjian dengan soeraq*.

Toekeer, m. *hhâl paling moeka ka*.

—, zie **Toevlucht**.

Toekeeren, b. w. *paling*.

Het gelaat naar hem —, *paling moeka kapadanja*.

Toekeering, vr. *hhâl paling moeka ka*.

Toekeffen, o. w. *menjalaki; gonggong sama*, L.

Toekennen, b. w. *mengkakoe*.

Iemand het recht — om . . ., *mengkakoe hhaq orang akan*.

Den vijand de overwinning —, *mengkakoe moesoeh menang; mengkakoe kamengan (tiwas) kapada moesoeh*.

—, *toestaan, beri; kasih*, L.

Toekijken, o. w. *tengog*.

Toekijker, m. *orang jang tengog*.

Toeklimmen, b. w. *djepit; sepit*.

Toeklinken, b. w. *lantaq*.

Toeknellen, b. w. *toetoeop dengan menjepit*.

Toeknijpen, b. w. *dichtknijpen, toetoeop dengan mendjepit*.

Toeknikken, o. w. *gamit, kamit; manggot, L.; manggol*.

Toeknoopen, b. w. zie **Knoopen**.

Toekomen, o. w. *sampéj; datang*.

Doen —, *menjampéjkan: mendatangkan*.

God doet zijnen dienaren het levensonderhoud —, *maka disampéjkan Allah rezeki kapada hambanja*.

—, *toehooren, ampoenja, poenja*.

Wien komt dit paard toe? *siapa poenja koeda ini?*

—, *rondschieten, tjoeboek; pada*.

Hoe komt hij daar toe? *bayéj mana dija berolèh itoe?*

Toekomend, b. n. aanstaande, *lagi datang; djemah; di depan, L.*
 In het — e, *éseoq loesa; pada hari kamoedian.*
 De — e wereld, *achirat, Ar.*
 De — e eeuwen, *abad achir zamán.*
 De — e maand, *boelan jang djemah; boelan jang di depan, L.*

Toekomende, o. *masa jang lagi datang; tempo jang di depan, L.*

Toekomst, vr. *hari jang kamoedian; waqtoe jang belom datang; istiqbál, Ar.; hari djemah; kasampéjan.*

Toekomstig, b. n. zie **Toekomend**.

Toekooin, b. w. *toetoepp ram sama kajoe, L.*

Toekrijgen, b. w. *dapat moembang; dapat lebih dari pada jang did; antji.*
 —, sluiten, *toetoepp.*

Toekruid, o. *roepa-roepa sajoer jang ditjampoer sama selala.*

Toekuipen, b. w. *toetoepp dengan simpéj.*

Toelaag, vr. *penambahan.*
 — van bezoldiging, *tambahan gadji.*

Toelachen, o. w. zie **Aanlachen**.

Toeladen, o. w. *moewat sadja.*

Toelakken, b. w. zie **Lakken**.

Toelangen, b. w. zie **Toereiken**.

Toelaten, b. w. *gedoogen, bijarkan; loeloes.*
 —, veroorlooven, *beri idzin.*
 —, niet openen, *tiada boeka; kasih tinggal toetoepp, L.*
 Oogluikend —, *toetoepp mata.*
 —, laten naderen, *beri idzin akan menghadap; kasih dekat, L.*

Toelating, vr. *idzin, Ar.; permissi, L.; bébas; hhal mengidzinkan.*

Toeleg, m. *sahadja; nijat, Ar.; maqsoed, Ar.; sengadja, L.*

Toeleggen, b. w. *toetoepp.*
 Een graf met eenen grooten steen —, *toetoepp qoeboer dengan batoe besar.*
 —, zie **Geven, Toewijzen, Bijvoegen.**
 Het er op — om kwaad te doen, *ber-nijat djahat.*
 Zich —, *mengoesahkan diri.*

Toelegging, vr. *hhal menoetoepp.*
 —, onderneming, *pentjakapan; hhal sanggoep, L.*
 —, zie **Toeleg.**

Toelichten, b. w. zie **Bijlichten, Ophelderen.**

Toeligger, o. w. *ada tertoepp.*
 —, met ijs gesloten zijn, *soedah bekoe; ditoetoepp djemad.*

Toelijmen, b. w. *toetoepp dengan perakati; toetoepp sama lim, L.*

Toelonken, o. w. *kerling, mengerling; main mata.*

Van ter zijde —, *mengerling dengan ékor mata.*

Toelonking, vr. *hhal mengerling; hhal main mata.*

Toeloop, m. *hhal keroemoen; pengeroemoenan; hhal mengerboeng.*
 — van vele menschen, *kabanyakan orang mengerboeng (keroemoen).*

Toeloopen, o. w. *datang lari; keroemoen; keroeboeng.*
 Spits —, *loentjip hoedjoengnja.*
 —, sterk aanloopen, *djalan tjepat.*
 —, korter zijn, *ada lebih pendèq.*

Toelijken, b. w. *toetoepp; katoep.*

Toelisteren, b. en o. w. zie **Toehooren**.

Toemaat, vr. *mombang, moembang.*

Toemauwen, o. w. *menjioengi.*

Toemaken, b. w. *toetoepp*, zie **Toedoen, Sluiten**.
 —, klaar maken, *sedjikan; békin sedija, L.*
 —, (eene kuil), *saboekan.*
 Iets dat kookt dicht —, *getang.*
 Zich —, zie **Bemorsen**.

Toemalen, b. w. *mendatangkan sambil menggiling.*
 —, steeds malen, *giling sadja, L.*
 —, sterk doormalen, *giling keras.*

Toemand, vr. *kerandjang jang dikotoetji.*

Toemeten, b. w. *menjoekoer; menjoekat.*

Toemeting, vr. *penjoekoeran; penjoekutan.*

Toemetselen, b. w. *toetoepp dengan batoe dan kapoer.*

Toemoffelen, b. w. *memboengkoes koesoet-koesoet; salah memboengkoes.*
 —, in stilte geven, *kasih dijam-dijam, L.*

Toemuren, b. w. *toetoepp dengan temboq.*

Toemurmelen, b. w. *berkata dengan bersoengot-soengot.*

Toen, zijw. *tatkala itoe; koetika itoe.*
 — zeide hij, *tatkala itoe maka ija-poen berkata.*
 —, voegw. *salagi; talkala; apabila.*
 — ik nog jong was, *salagi kita kanaq-anag; salagi kita moeda.*
 — de koning hoorde, *apabila radja mendengar.*

Toenaaien, b. w. *toetoepp dengan mendjahit.*
 —, sterk doornaaien, *mendjahit lekas-lekas.*
 —, aanhoudend naaien, *mendjahit sadja.*

Toenaam, m. *eervolle —, timang-timangan.*

Toenaamen, o. w. *hampirkan; berdamping; mendekati; datang dekat.*

Toenadering, vr. *hhal menghampirkan; perdekatan.*
 — tot God, *taqarroeb, Ar.*

Toenagelen, b. w. *toetoepp dengan pakoe; pakoekan; lantag.*

Toeneigen, b. w. *tjenderongkan kapada; balik ka.*
 Zich —, *menoendoeqkun diri.*

Toenciging, vr. zie **Genegenheid**, **Toegenegenheid**.
 —, toenadering door neigen, *katjenderongan*.
Toenemen, b. w. *ambil lebih dari pada jang didjandji*.
 —, o. w. *toemboeh*; *djadi besar*; *djadi lebih*; *ditambahi*.
 Het kind neemt toe in wasdom, *maka anaq itoe djadi besar*.
 Die boom neemt toe, *itoe pohon toemboeh*.
 De koorts neemt toe, *maka demam itoe djadi lebih keras*.
 Hij neemt toe in rijkdom, *maka ija djadi lebih kaya*; *maka ditambahi kakajuannja*; *maka ijalah jang bertambah kakajuannja*.
 —, grooter worden, *djadi lebih besar*; *makin lama makin besar*.
 In krachten —, *djadi lebih goewat*.
 De gevaren nemen toe, *maka bahaya itoe djadi lebih besar*.
 De dagen nemen toe, *maka hari djadi lebih pandjang*.
 —, bloeien, *djadi raméj*.
Toenemend, b. n. *bloeiend*, *raméj*.
 Eene steeds — e stad, *negeri jang mingkin hari mingkin raméj*, L.
Toeneming, vr. *tambahan*; *perbanjakan*.
 —, in aanzien, *tambahan kabesaran*.
Toenestelen, b. w. *mengoetas dengan mati*.
Toenijgen, o. w. *mendjoerah*.
Toenijpen, b. w. zie **Toeknijpen**.
Toenmaals, *bijw. tatkalala itoe*; *pada masa itoe*; *tempo itoe*, L.
Toenmalig, b. n. *masa itoe*; *zaman itoe*.
 De — e gebruiken, *adat zaman itoe*.
 De — e vruchten, *boewah-boewahan masa itoe*.
Toepad, o. *djalan jang lebih pendèq*; *simpangan djalan*.
 —, dat aan het eene einde toe is, *loeroeng jang ditoeloep mati pada satoe hoedjoengnja*.
Toepakken, b. w. *boengkoes*; *boengkoeskan*.
Toepalen, b. w. *memagari dengan tijang kajoe*.
Toepasselijk, b. n. *jang berpatoetan*; *jang poekoel*, d. i. *hetwelk slaat (op)*; *patoet*.
 —, *doelend*, *bernijat*.
Toepasselijkheid, vr. *peri jang berpatoetan*; *nijat*; *maoe*, L.; *peri jang berlakoe*; *peri jang dapat dipakéj*.
 De — der wet op die misdaad, *peri hloekoem jang berlakoe atas kasalahan itoe*.
Toepassen, b. w. *pakéj*; *'ibaratkan*; *pin-dahkan*.
Toepassing, vr. *hhál meng'ibaratkan (pindahkan)*; *'ibarat*.
Toeprevelen, b. w. *bersoenguet-soengoet*.

Toer, m. *kring*, *boelat*.
 —, *rondgang*, *peridaran*.
 — Een — tje doen, *pasijar*, L.; *berdjalan-djalan*.
 —, zie **Beurt**.
 —, *valsch haar*, *tjemara*.
Toerechten, b. w. *békin sedija*, L.; *sedjakan*.
Toereeden, b. w. zie **Uitrusten**.
Toeregenen, onp. en o. w. *aanhoudend regenen*, *tiada berhenti hoedjan*.
 —, *hard regenen*, *ada hoedjan keras*.
 —, *toegaan door regenen*, *ditoeloep hoedjan*.
 Die gaten zijn toegeregend, *maka lobang itoe soedah ditoeloep hoedjan*.
Toereiken, b. w. *oendjoek*; *antat*; *kasih*, L.
 De hand —, *djabat tangan*; *pégang (kasih) tangan*, L.
 Eene aalmoes —, *beri derma*; *kasih doewit*, L.
 —, o. w. *voldoende zijn*, *tjoekoep*; *pada*; *memadai*.
 Die rijst zal wel —, *itoe beras manti tjoekoep djoega*.
 Zijne krachten reiken niet toe, *koerang goewatnja*.
Toereikend, b. n. *tjoekoep*; *padalah*; *tjoekoelah*.
Toereiking, vr. *pengoedjoekan*; *pengan-tatan*.
 —, van eene aalmoes, *penberian derma*; *hhál kasih doewit*, L.
Toerekenen, b. w. *toedoe*; *menjalahi*.
 —, *aanrekenen*, *aantjgen*, *ihhtisákan*.
 Niet —, *vergeven*, *mengampoeni*; *ma'afkan*; *kasih ampoen*, L.; *mengampoenkan*.
 —, (vuur) *toeloep dengan haboe*.
Toerekening, vr. *penoedohan*; *hhál menjalahi*; *ihhtisáb*, Ar.
Toeren, o. w. *pasijar*, L.; *Port.*; *berdjalan-djalan*.
 —, met het rijtuig, *pasijar dengan (sama) kardeta*; *berdjalan dengan ruta*.
 —, te paard, *pasijar bertoenggang koeda*.
Toerijden, o. w. *steeds rijden (te paard)*, *tiada berhenti bertoenggang koeda*; *toeng-gang koeda sadja*.
 —, met den wagen, *tiada berhenti berdjalan kardeta*.
 Deze weg rijdt toe, *ini djalan lebih dekat*.
Toerijgen, b. w. zie **Rijgen**.
Toeroepen, b. w. *meroewah*; *seroe-seroe*.
Toeroeping, vr. *hhál meroewah*; *hhál seroe-seroe*.
Toeroeren, o. w. *adoeq-adoeq sadja*.
Toeroesten, o. w. *ditoeloep karat (karatan)*.
Toerollen, b. w. *oprollen*, *ineenrollen*, *goeloeng*.
 Papier —, *goeloeng garthás*.
 —, *rollende doen naderen*, *voortwente-len*, *goelingskan*.

—, o. w. voortrollen, *goeliny sadja*.
Toerukken, b. w. *toetoeop dengan sentaq*.
 —, steeds rukken, *sentaq sadja*.
Toerusten, b. w. *sedijakan; melangkap; b'ikin sedija, L.*
 Ten oorlog —, *melangkap akan berperang*.
 Toegerust, klaar, *sedija; hhádlir, Ar.*
Toerusting, vr. *kalangkapan*.
 —, de daad van toerusten, *hhál melangkapkan; hhál menjedjakan*.
 Krijgs—, *alat berperang; alat peperangan*.
 De — van dat schip heeft tien duizend gulden gekost, *maka kalangkapan kapal itoe salajsa roepijk harjanja*.
Toeschateren, o. w. *tertawa gelaq-gelaq*.
Toeschieten, b. w. *toewerpen, lèmpar kapada; loentar kapada*.
 —, o. w. *datang lari; landa*.
 —, gelijk slangen, *lantjar*.
 — op iemand, *melanggar orang*.
 —, zoo als een leeuw of tijger, *terkam*.
 —, gedurig schieten, *tiada berhenti lèmbaq; lèmbaq-lèmbaq sadja*.
Toeschijnen, o. w. *beroeqa; roepanja; kira*.
 Die berg schijnt mij niet zóó hoog toe, *maka goenoeng itoe tiada bagitoe tinggi roepanja*.
 Het schijnt mij toe dat gij ziek zijt, *sahaja kira toean ada sakit*.
Toeschikken, b. w. *kirim, berkirim*.
 Eenen brief —, *kirim satoe soerat; kirim soerat sapoetjoeq*.
Toeschikking, vr. *pengiriman; hhál berkirim*.
Toeschreeuwen, b. w. *berteréjaq dengan djerkah*.
 —, o. w. *meroewah*.
Toeschrijven, b. w. *kira disoeratkan*.
 Ik schrijf dat boek aan zijne pen toe, *kita kira maka kitab itoe disoeratkannja; saja kira itoe boekoe ditoelesnja, L.; kita kira dija jang toelis itoe boekoe, L.*
 —, toekennen, *mengakoe maka ada boedi sampoerna padanja*.
 Aan Gods genade —, *menarima sabagéj rahhmat Allah*.
Toeschroeiën, b. w. *selar; toetoeop dengan besi panas*.
 Een toegeschroeid, *geweten, hati tegar*.
Toeschroeven, b. w. *toetoeop dengan sekroep*.
Toeschuiven, b. w. *toetoeop dengan sorong; toetoeop disorong*.
Toesjouwen, b. w. *bawa dengan memikoel*.
Toeslaan, b. w. *toewerpen, lèmpar kapada*.
 Sidin den bal —, *lèmpar katéj kapada si Sidin*.
 —, toedoen, *toetoeop*.
 —, (zoo als eene klepkooi) *melontjot*.
 Den koop —, *poetoekan pembelian*.
 —, o. w. *hard slaan, poekoel keras*.

Toesleepen, b. w. *seret, L.; sirat*.
Toeslingeren, b. w. *mengali-ali kapada (ka)*.
 Hem eenen steen —, *mengali-ali batoe kapadanja*.
Toesluiten, b. w. *toetoeop dengan koentji*.
 Eene rivier of weg met palen —, *labat*.
 De hand stijf —, om hetgeen er in is te zamen te drukken, *harit*.
Toesluiting, vr. *hhál menoetoeop dengan koentji*.
Toesmakken, b. w. *tjampaq; toetoeop dengan keras (hantam)*.
Toesmeden, b. w. *toetoeop dengan timpa*.
Toesmeren, b. w. *toetoeop dengan gemoeg*.
 —, o. w. *taroh gemoeg sadja; tiada berhenti boeboeh gemoeg*.
Toesnijten, b. w. *toewerpen, lèmpar kapada; tjampaq kapada*.
 —, zie **Toesmakken**.
 —, dempen, *saboekan; toetoeop*.
 —, o. w. *lèmpar sadja*.
Toesnauwen, o. w. *tegoer dengan djerkah; berkata dengan maka*.
Toesnellen, o. w. *datang lari*.
Toespellen, b. w. *bermain lagi*.
 Nog eene aria —, *bermain lagi satoe ragam*.
 —, zinspelen, *bersindir; 'ibaratkan*.
 —, o. w. *voortgaan met spelen, main djoqa; tiada berhenti bermain*.
Toespoling, vr. *'ibarat, Ar.*
 —, scherts, *sindiran*.
Toesperren, b. w. *sakat, menjakat; sekat, menjekat*.
Toespijkeren, b. w. *toetoeop dengan pakoe; pukoekan*.
Toespijs, vr. *rauwe —, oelam*.
 Bijzondere soort van —, *roetjaq*.
 Chineesche —, *tahoe*.
 — van garnalen, *kruidertjen enz., sambal*.
Toespraak, vr. *tegoer sapa; hhál menegoer; hhál menjapa*.
 Geene — waardig zijn, *tiada haroes ditegoer; tiada haroes disapa*.
 Zijne — was zeer kort, *maka tegoersapanja itoe pendeg sadja*.
 Toen hij zijne — tot u gericht had, *setelah engkaw disapanja*.
Toespreken, b. w. *aanspreken, tegær; sapa; sandoe, L.*
 Toegesproken worden, *disapa; ditegoer*.
Toespringen, o. w. *meloempat*.
 De kat —de ving de muis, *koetjing meloempat tangkap tikoes*.
 —, aanvallen, *langgar, melanggar*.
 —, bijspringen, helpen, *toeloeng, meloeloeng*.
 —, door eene springveer, *ditoetoeop pèr, L. zie Losspringen*.
Toespuiten, b. w. *mementjari*
Toespuwen, b. w. *meloedah*.
 —, o. w. *meloedah (berloedah) sadja*.

Toestaan, b. w. *beri*; *amboh*; *loeloes*; *beri idzin*; *kasih bébas*, L.
 Indien door u wordt toegestaan, *dji-kulaw diberi oleh toewanhamba*.
 —, *toezijn*, *ada tertoelep*.
Toestamelen, b. w. *berkata dengan gapap*.
Toestampen, b. w. *toetoeep dengan toembog*; *saboekan dengan toembog*.
Toestand, m. *hhál kaadaán*; *peri*; *kala-koean*.
 Ellendige —, *kalakoean jang tjilaka*.
 Ik ben in eenen gelukkigen — door de tevredenheid van hart, *maka hhál kaadaán kita dengan salamat karena kasenangan hati*.
Toestappen, o. w. *steeds voortgaan*, *toeroet berdjalan*; *berdjalan-djalan sahadja*.
 —, *sterk*, *hard aanstappen*, *berdjalan tjepat*; *djalan lekus*, L.
Toesteken, b. w. *toereiken*, *oendjoeg*; *antat*; *oendjoeng*.
 De hand —, *oendjoeng tangan*.
 —, *met spelden*, *toetoeep sama peniti*.
 —, o. w. *likam sadja*; *toesoeg sadja*.
Toestel, m. *perkakas*; *serba*; *paucj*, *pegawej*; *alat*.
Toestellen, b. w. *gereed maken*, *sedjikan*; *békin sedija*, L.; *melangkap*; *sijap*.
Toestemmen, b. w. *amboh*; *beri idzin*; *mengidzinkan*, *Hott*; *gaboelkan*.
 Spottenderwijs —, *adjoq*.
 —, *instemmen*, *tarina*, *menarima*.
 Maar Omar wilde daar niet in —, *te-tapi Oemar tiada menarima itoe*.
Toestemming, vr. *idzin*, *Ar*; *bébas*; *permisi*, L.; *idjmá*, *Ar*.
Toestoken, o. w. *oepag api terlaloe keras*.
 —, *steeds stoken*, *oepag-oepag sadja*.
Toestooten, b. w. *toelaq kapadatkan*.
 —, *sluiten*, *toetoeep dengan toelaq*.
 —, o. w. *toelaq-toelaq sadja*.
 Met een wapen —, *likam*; *toesoeg*, L.
Toestoppen, b. w. (met eene stop), *sempalkan*; *toetoeep sama prop*, L.
 — (eene waterleiding), *impat*, L.; *tabang*.
 —, *kalfateren*, *pakal*; *toetoeep sama madjoem*.
 —, *heimelijk toereiken*, *beri dengan semboeni*; *menjoeeri-tjoeeri beri*; *kasih dengan semboeni*, L.
Toestormen, o. w. *diboeroe angin riboet*.
 —, *steeds stormen*, *tiada berhenti angin riboet*.
 —, *zie Toeloopen*.
Toestralen, o. w. *bersinarkan*.
 De zon straalt mij toe, *matahari bersinarkan kita*.
 —, o. w. *menjampékan dengan bersinar*.
Toestrengen, b. w. *toetoeep dengan pintal*.
Toestrijken, b. w. *sorong kapada*.
 —, *dichten*, *toetoeep dengan meluboerkan*.

—, o. w. *melaboerkan sadja*.
Toestroomen, o. w. *mengalir ka (kapada)*.
 —, *in overvloed komen*, *datang dengan limpah*; *melimpahkan kapada*.
Toestuiven, o. w. *datang diboeroe angin*.
 —, *fig. onstuimig naderen*, *datang tam-poeh*.
Toesturen, b. w. *kirim*; *sampékan*.
 Een schip — (door het te besturen, doen naderen), *menoedjoeakan kapal dengan péngang kamoedi*.
Toetakelen, b. w. *langkap*, *melangkap*.
 Een schip —, *melangkap kapal*.
 —, *fig. opschikken*, *menghjas*.
 —, *rossen*, *hantam*.
Toetakeling, vr. *pelangkapan*; *hhál melangkap*.
Toetasten, o. w. *oendjoeng tangan akan pegang (djabat)*.
 —, *eten*, *makan*; *ambil makanan*.
 —, *doortasten*, *kerdja dengan soeng-goeh*; *pegang paréntuh keras*.
Toetellen, b. w. *bilang kapada*, L.; *hi-toeny kapada*.
Toeten, o. w. *tijoeep tandoeq*.
 Hij weet van — noch blazen, *dja orang bodoh (gobloq)*, L.).
Toeteren, o. w. *berdjamoedjamoean*.
 —, b. w. *laboerkan dengan gala-gala*; *sapoe samoe tër*, L.
Toethoren, m. *tandoeq jang ditijoeep orang*.
Toetimmeren, b. w. *dicht timmeren*, *toetoeep dengan kajoe (papan)*.
Toetooveren, b. w. *menjampékan dengan mendjantoeer*.
Toetrappen, b. w. *toetoeep dengan mengindjaq*.
 —, o. w. *voortgaan met trappen*, *tiada berhenti tendang*.
Toetreden, b. w. *zie Toetrappen*.
 —, o. w. *naderen*, *hampirkan*; *menghampir*.
 Sterker —, *berdjalan lebih tjepat*.
Toetreding, vr. *hhál menghampirkan*.
 — tot een gezelschap, *hhál djadi teman (sakoetoe) madjlis*; *masoq madjlis*.
Toetrekken, b. w. *toetoeep dengan tarik*; *tarik toetoeep*.
 Weder —, o. w. *djadi rapat*.
Toets, m. van metalen, *oedjian*.
 —, *zie Beproeving*.
Toetsen, b. w. *oedji*, *mengoedji*; *soedi*.
 —, *beproeven*, *tjoba*.
Toetsing, vr. *pengoedjian*.
Toetssteen, m. *batoe oedjian*; *bedadaran*, L., *verbasterd Jav*.
Toeval, m. *zie Toeujuiching*.
Toeval, o. *onverwacht iets*, *pertemoean*; *barang jang koendjoeng-koendjoeng datangnja*.
 Bij —, *koendjoeng-koendjoeng*.
 —, *zie Overal*.
Toevallen, o. w. *ditoetoeep sabab djatoh (karana djatoh)*.

—, ten deel vallen, *djadi bahagian*.
 Dat land is hem toegevallen, *maka tanah itoe djadi bahagiannya*.
 — in de hand vallen, *djadi lebih dari pada penjarapan*.
 —, bijvallen, *toeroet*.
 Den vijand —, *toeroet moesoeh*.
Toevallig, b. n. *koendjoeng-koendjoeng*.
 —, *bijw. sakoendjoeng-koendjoeng*.
Toevalligheid, vr. *peri jang koendjoeng-koendjoeng*.
Toevalliglijk, *bijw. zie Toevallig, bijw.*
Toevaren, *bijw. bawa dengan perahoe*.
 —, o. w. *berperahoe menoeroel djalan pendèg*.
Toeven, b. w. *toenggoe; tanggoeh; nanti; oelah, olah*.
 Alleen dat hij nog wat toeve, *saqadar ija lagi bertanggoeh*.
 —, o. w. *bljven, tینگgal*.
Toevenster, o. *djandela jang tertoeoep; tingkap jang tertoeoep*.
Toeverlaat, m. *perlindoengan; persandaran*.
Toevertrouwen, o. *zie Toebetrouwen*.
Toevijlen, b. w. *toetoep dengan mengikir*.
Toevlieden, o. w. *lari kepada*.
 —, *toevlucht zoeken, tjahari perlindoengan*.
 Niet weten waar men naar toe zal vlieden, *tiada tahoe dapat tempat perlindoengan*.
Toevliegen, o. *terbang kepada*.
 —, *toesnellen, datang lari; tampoeh*.
Toevloed, m. van water, *bandjir, L.; aër banjaq jang mengalir*.
 — van menschen, *orang keroemoen; orang mengeroeboeng*.
Toevloeien, o. *mengalir kepada*.
 Het geld vloeit hem toe, *maka oewang banjaq berkoempoel kapadanya*.
 —, *steeds vloeien, mengalir-ngalir sadja*.
Toevloeiing, vr. *pengaliran; hhal mengalir kepada(ka)*.
Toevlucht, vr. *perlindoengan*.
 — tot den koning nemen, *berlindoeng (berséwaka) pada radja*.
 Mijn — is God, *perlindoengan hamba itoe Allah; Allah djoewa djadi perlindoengan hamba*.
 —soord, *moesfar, Ar.*
 Eene —, (schuilplaats vinden), *dapat tempat perlindoengan (semboenjian, eig.: semboenian)*.
 — tot God, *ma'adz, Ar.*
Toevoegelijk, b. n. *jang ditambah; jang mençifatkan*.
 — naamwoord, *perkataan jang mençifatkan dzát*.
Toevoegen, b. w. *tambah, menambah*.
 God moge u luister —! *ditambah Allah kabearanmoe!*

—, *dicht maken, rapatkan; toetoep; toetoep dengan kapoer*.
Toevoeging, vr. *penambahan*.
Toevoegsel, o. *tambahan*.
Toevoer, m. *membawa; hhal membawa*.
 — van levensbehoeften, *pembawaan bijaja*.
Toevoeren, b. w. te water, *membawa dengan perahoe*.
Toevoeging, vr. *zie Toevoer*.
Toevoorzicht, o. *peneliharain; pamariksaan*.
Toevouwen, b. w. *lipat, melipat*.
Toevouwing, vr. *pelipatan; hhal melipat*.
Toevreten, b. w. *makan dengan rakoes sadja; gegaras, L.*
Toevriezen, o. w. *djadi bekoer*.
Toevullen, b. w. *saboekan; isi*.
Toevulling, vr. *hhal menjaboekan; pengisian*.
Toewaaien, b. w. *angin membawa*.
 De oostewind waait ons de hitte toe, *angin timoer membawa kapanasan kepada kita-orang*.
 —, o. w. als: de deur is toegewaaid, *maka pintoe ditoeoep angin*.
Toewak, m. (ond. w.) (sterke drank), *toewaq*.
 Zeer bedwelmend gemaakte —, *laro*.
Toewas, vr. *zie Aanwas*.
Toewater, o. *aër jang bekoer; aër jang ditoeoep djemad*.
Toewassen, b. w. *ditoetoep barang jang toemboeh*.
Toeweg, m. *nadere weg, djalan jang lebih dekat; simpangan djalam*.
Toewegen, b. w. *timbang dihadapan (didepan, L.)*.
Toewelven, b. w. *berlengkoengkan*.
Toewenden, b. w. *paling*.
 Den rug —, *membelakang-belakangan*.
 Hij wendde mij het hoofd toe, *maka palinglah ija kapalanja kepada kita*.
Toewenken, b. w. *memberi tahoe dengan isjârat; gamil, kamit; lawang, melawang*.
 —, o. w. *mengisjaratkan; beri isjârat; kasih tanda, L.; lambéj; loewang*.
Toewenschen, b. w. *harap; memberi*.
 Heil —, *memberi salâmat; harap diberi salâmat*.
Toewensching, vr. *pengharapan; pemberian; hhal memberi*.
Toewerpen, b. w. *lempar ka (kapada)*.
 —, *toevoegen, tambah; beri*.
 —, *vullen, saboekan*.
 — (in geestelijken zin), *tambah, menambah*.
Toewijden, b. w. *taqdiskan*.
 Eene kerk —, *taqdiskan grédja; tahhiskan grédja*.
 —, *afstaan, serahkan*.
 —, *zie Opdragen*.
Toewijding, vr. *tahhbis, Ar.; zoehd, Ar.*

Toewijzen, b. w. *beri hlaq mempoenji; menghalalkan.*
Toewijzend, b. n. *jang beri hlaq; jang menghalalkan.*
Toewijzing, vr. *parèntah jang memberi hlaq; kapoatoesan lhoekorn jang menghalalkan (jang memberi hlaq).*
Toewinden, b. w. *memboengkoes.*
 —, op een kluwen winden, *melikas.*
Toewrijven, b. w. *toeloep dengan gosog.*
Toewringen, b. w. *toeloep dengan perah (peras, poelas, L.*
Toezeg, m. *gawl, Ar.; djandji.*
Toezegelen, b. w. *toeloep dengan tjap (materéj); materéjkan.*
 Eene toezegelde flesch, *soerahi bermateréj.*
Toezegeling, vr. *hlaú menoeloep dengan tjap.*
Toezeggen, b. w. *berdjandji; berqawl.*
Toezegger, m. *jang berdjandji (berqawl).*
Toezenden, b. w. *kirim; soeroeh.*
 Rijst —, *kirim beras.*
 Eenen dienaar —, *soeroh saorang hamba perji.*
Toezender, m. *jang berkirim; jang menjeroeh.*
Toezending, vr. *pengiriman; penjoeroehan.*
Toezicht, o. *parèntah; pamariksaán.*
 Het — op het goede en kwade hebben, *melihati baik dan djahat.*
 —, *bheer, penjoeroean.*
 Het — hebben, *menjoeroekan.*
Toezien, o. w. *pandjang; têngoq.*
 Aandachtig, *zorgvuldig —, mengamati-amati.*
 —, *bezorgd en waakzaam zijn, tjinta.*
Toeziende, b. n. *ganti; wakil.*
 — *voogt, ganti wáli; wakil wáli.*
Toeziener, m. *jang memandang jang têngoq.*
 —, zie **Opzichter.**
Toezingen, b. w. *menjanji tahhlíl kapada (bagi).*
 Gode een loflied —, *menjanji tahhlíl bagi Allah.*
Toezuigen, b. w. *toeloep dengan mengisap.*
 —, o. w. *mengisap sadja.*
Toezwaaien, b. w. in: *lof —, poedji, memoedji.*
Toezweren, b. w. met eede —, *bersoempah; djandji dengan soempah.*
 —, o. w. *ditoeloep karana bernanak.*
Toga, m. *djoebbat, Ar.*
Togen, b. w. zie **Trekken.**
Tokkelen, b. w. *pitik.*
 En hij tokkelde zijne luit, *verschillende toonen ontlokte hij er aan, seraja memitik dandinja berbagéj-bagéj rajam jang dipitiknya.*
 Het snarenspeel —, *pitik ketjapi.*
Tokkeling, vr. *hlaú memitik; pemitikan.*
Tol, m. *hefling. béja; tjoekekéj.*
 —, *heffen, mentjoekekéj; poengoet béja.*

—, *weggeld, rahlári, Perz.; béja djalan.*
 Aan — *onderworpen worden, dipertjoekekéjkan.*
 Den — *der natuur betalen, mati; meninggal; poelang ka rahhmat Allah, Hoft.*
Tol, m. *spect—, gasing, gangsing.*
 —len, *zeehorens, béja koekoesan, (trochus).*
Tolbeambte, m. *djoeroe béja; orang jang poengoet béja.*
Tolboek, o. *daftar béja (tjoekekéj).*
Tolbriefje, o. *soerat pembajaran béja.*
Tolgaarder, m. *pentjoekekéj; orang jang poengoet béja; djoeroe tarima béja; pertanda.*
Tolgeld, o. *oewang béja; oewang tjoekekéj.*
Tolhek, o. *tolhuis, pubéjan.*
Tolhuis, o. *pubéjan; roemah pubéjan.*
Tolk, m. *djoeroe-bahasa.*
Tolkoord, o. *tali gasing; tali gangsing.*
Tollen, o. w. *main gasing; main gangsing.*
Tollenaar, m. *pentjoekekéj.*
Tolpachter, m. *paq béja, L.; jang séwa hlaq poengoet béja.*
Tolplichtig, b. n. *jang kena béja.*
Tolschrijver, m. *djoeroe-toelis di pubéjan.*
Toltarif, o. *daftar béja.*
Tolvrij, b. n. *lepas béja.*
Tolvrijheid, vr. *hlaú lepas béja.*
Tombe, vr. *marqad, Ar.; goebr batoe.*
Ton, vr. *vat, tong; tahang; bakas, bekas.*
 Eene — *gouds, sapoeloeh laqsa roepjah; saketi roepjah; saratoes riboe roepjah.*
 —, in *zeegaten, tong tanda pelajaran; lampoeng.*
Tondel, m. *tonder, tontel, raboeg.*
Tondeldoos, vr. *tempat raboeg.*
Tong, vr. *lidah.*
 De — *uisteken, menjoeloerkan lidah.*
 Eene kwaadsprekende —, *lidah djahat; lidah bisa; mandjoer.*
 Het ligt mij op de —, *hampir kita maoe kata itoe.*
 Hij heeft eene gladder —, *lidahnja tahoe memboedjoeg.*
 Het hart ligt hem op de —, *dija bitjara teroes terang.*
 Die zijne — in toom houdt, is *verstandig, barangsiapa menahani lidahnja itoe berboedi namanja.*
 Door de — van Omar, *atas lidah Oemar.*
 Op de — *rijden, dikata-katai.*
 Lang van — *zijn, banjaq mengomong.*
 — van eenen evenaar, *lidah (mata) timbangan.*
 — in eenen gesp, *lidah (doeri) selépi.*
Tong, vr. *zeevisch, ikan lidah.*
Tongader, vr. *oerat lidah.*
Tongbeen, o. *toelang lidah.*
Tongeloos, b. n. *tiada berlidah; tra poenja lidah, L.*

Tongetje, o. *lidah ketjil*.
Tongontsteking, vr. *sakit barah pada lidah*.
Tongpijn, vr. *sakit lidah*.
Tongriem, m. *tali lidah*.
Tongval, m. *loghat*, Ar.; *lisán*, Ar.
Tongvormig, b. n. *saroepa lidah*.
Tongworm, m. *hoelat lidah*.
Tonijn, m. *loemba-loemba*; *babi doejoeng*.
Tonneboter, vr. *mantíga tong*, L.
Tonneman, m. *bakenmeester, kapala jang taroh tong tanda pelajaran*.
Tonnen, b. w. *masoqkan didalam tong*.
Tonnengeld, o. *roeba-roeba*.
Tonnerecht, o. *hhaq poengol roeba-roeba*.
Tonnetje, o. *tong jang ketjil*.
 — van eenen zijworm, *indoeng oelar soetra*.
Tonvisch, m. *ikan tong*.
Tonvleesch, o. *daging tong*.
Tooi, m. *perhijusan*.
Tooien, b. w. *hijus, menghijus*.
Toom, m. *kekang*; *tom*, Ned.
Toomsloos, b. n. *tiada berkekang*; *tra poenja tom*, L.
Toomeloosheid, vr. *kalakoean orang perlentíj*; *peri jang tiada dapat dilahani*.
Toomen, b. w. *kenakan kekang*; *taroh tom*, L.
Toon, m. *zie Teen*.
Toon, m. *klank, boenji*.
 — *wijze, ragam*; *lagoe*, L.
Zeer liefelijk van —, terlaloe merdoe boenjinja.
 Van — *veranderen, herobah bitjara*.
 Eenen hoogen — *aannemen, ada djemawa*; *ada angkoe*, L.
 Bas — *grond*—, *narm*, Perz.
Toon, m. *vertooning, pertoeendjoekan*.
 Ten — *spreiden, menoeendjoekkan*.
 Ten — *stellen, beperlihatkan*; *mengedéjkan*.
Toonbaar, b. n. *jang dapat dipertoeendjoekkan*; *jang boldé dilihat orang*.
Toonbaarheid, vr. *peri barang jang dapat dipertoeendjoekkan (dikedéjkan)*.
Toonbank, vr. *papan kedéj*; *papan mengedéjkan*.
Toonbeeld, o. *toeladan*; *tjonto*, L.
Toonder, m. (van eenen wissel), *orang jang membawa soerat pertoeakaran*.
Tooneel, o. (van Chinezen), *pangoeng wajang*.
 — van Europeanen, *kamidi*; *komédi*, verb.
Tooneelist, m. *dalang*, (eig. de persoon, die de wajang vertoont en er bij improviseert).
Tooneelspeelster, vr. *wajang, anaq wajang*.
 Kleine, *sankomende* —, *wajang tjokéj*.
Tooneelspel, o. *permainan wajang*; *djo-gét*.
Tooneelspeler, m. *orang djogét*; *dalang*.

Tooneelstuk, o. *laltou*, Jav.
 Bedrijf van een —, *babad*.
Toonen, b. w. *toc. djoeg*.
 Moed —, *menocudjoeqkan kabهرانian*.
 Zij toont zich rijk, *maka perampoewan itoe kaja roepanja*.
Toongever, m. *jang djadi kapala*; *jang mengapalakan*.
Toonkunst, vr. *'ilmoe boenji-boenjian*.
Toonkunstenaar, m. *bidowán*; *moesikan*, L., verb.
Toonkunstig, b. n. *saham pada 'ilmoe moesiqi*; *pandéj pada 'ilmoe boenji-boenjian*.
Toonladder, vr. *langga ragam*; *langga lagoe*, L.; *soerat ragam*; *soerat lagoe*, L.
Toonteeiken, o. *baris*; *ragm*, Ar.
Toonvast, b. n. *jang toeroel ragam (lagoe, L.)*.
Toorn, m. *gramschap, marah*. L.; *amarah*; *woerku*, Hoft.
 —, *woede, garang*.
 Ik vrees den — van Zijne Majesteit, *hamba takoeit moerka baginda*.
 'Tot — *verwekken, memoerkai*, Hoft.
Toornegloed, m. *kuhangalan moerka*.
Toornen, o. w. *ada marah*; *ada amarah*; *goesar*; *ada moerka*, Hoft.
 Wanneer hij toornit, *rooken de vuurbergen, apabila moerka ija maka berasaplah goenoeng api*.
 Op iemand —, *memoerkai saorang*.
 Zijne Majesteit heeft op den bevelhebber der lijtwacht *getoornd, maka panghoeloe bidowanda itoe-poen dimoerkai baginda*.
 Om het geringste —, *ringo-ringan*, L.
 Op eene zinnelooze wijs —, *moerka tiada sijoeman*.
Toornig, b. n. *goesar*; *marah*, L.; *amarah*; *penarah*; *moerka*, Hoft.
 —, *knorrig, ontevreden, ngeran*.
 — worden, *djadi goesar*; *djadi amarah*; *djadi moerka*, Hoft.
 — maken, *mengamarahkan*; *békin marah*, L.; *menggoesarkan*; *memoerkakan*.
 —, *bijw. dengan amarah*; *dengan marah*, L.
Toornigheid, vr. *zie Toorn*.
Toorts, vr. *soeloeh*; *damar*; *obor*, L.; *sigi*.
Toortsboom, m. *kajoe lobéj*.
Toortsdrager, m. *orang jang membawa soeloeh (obor, L.)*; *orang jang menjeloeh*.
Toortslicht, o. *terang soeloeh*; *terang obor*, L.
Toovenaar, m. *orang hobatan*; *sáhir*, Ar.
 —, *waarzegger, orang petenoeng*.
 —, *die zegt waar het gestolene en wie de dief is*, *arráf*, Ar.
Tooverachtig, b. n. *jang menghobatkan*; *jang beri hherán*.
 —, *wegsleepend, bekoortlijk, jang menawari*.

Tooverbeeld, o. *'azimat*, Ar.; *djimat*, verb.
Tooverboek, o. *soerat orang hobatan*; *kitab 'azimat*; *boekoe djimat*, L.
Tooverbriefje, o. *soerat 'azimat*; *soerat djimat*, L.
Tooverdoosje, o. *peti (boséta) orang hobatan*.
 — met tooverolie om iemand zachtzinnig te maken, *boeli-boeli*.
Tooverdrink, m. *obat hobatan*; *obat jang menghobatkan*; *obat menawari*.
Tooveren, o. w. *hobat*; *djantoer*, Jav., *mendjantoer*; *tenoeng*.
 — *Be'tooveren*, *menghobatkan*; *menawari*.
Tooverfiguur, vr. *hhoeroef 'azimat* (*djimat*, L.); *pigoera djimat*, L.
Tooverformulier, o. *mantra*; *do'á orang hobatan*.
Toovergodin, vr. *peri*, *feri*, Perz.
Tooverheks, vr. *perampoewan hobatan*.
Tooverij, vr. *hobatan*.
Tooverkarakter, o. *hhoeroef hobatan*.
Tooverkracht, vr. *goewat hobatan*; *goewat 'azimat*; *goewat djimat*, L.
Tooverkunst, vr. *'ilmoe hobatan*.
Tooverlantaren, vr. *tanglong penjoelap*; *lantéra permainan kanaq-anaq*, L.
Toovermiddel, o. *'azimat*, Ar.; *djimat*, L.
Tooverroede, vr. *loengkat orang hobatan*.
Tooverspreuk, vr. *mantra*.
Tooverstem, vr. *soewara jang membirahikan hati*; *soewara jang menawari*.
Tooverwapens, o. meerv. *sendjata hobatan*.
Tooverwoord, o. *perkataan orang hobatan*; *mantra*; *perkataan jang menawari*.
 — en *prevelen*, *batja mantra*.
Top, m. *toppunt*, *poentjaq*; *kemoentjaq*; *martjoe*; *boeboeng*.
 Op den — cens berg, *diatas poentjaq goenoeng*.
 — pen van de vingers, *hoedjoeng djari*.
 — punt, *hoedjoeng*.
 — van eenen rijsthalm, *lemoekit*.
 — van het hoofd, *batoe kapala*; *oeban*.
 — van eenen mast, *poengka*; *hoedjoeng tijang perahoe*.
 — van eenen tak, *poetjoeg*.
 — aan eenen hoogoplopenden voorsteven, *kemoentjaq perahoe*.
 De — pen van zwaar riet, *poetjoeg lang*.
 Van — tot teen, *dari atas hoedjoeng ramboet sampéj dibawah telapak kaki*.
 —, tusschenw. *sabas*, *sabaslah*; *remaq-lah*; *baiklah*.
Topaas, m. en o. *zabardjad*, Ar. en Perz.; *poesparagam*; *retna tjampaka*.
Topazen, b. n. *zabardjad*, Ar.; *poesparagam*.
Toppen, b. w. *aftoppen*, *ranting*, *meranting*.

—, met eenen top of tol spelen, zie **Tollen**.
 —, dubbelen, *main top*; *berdjoeði*.
Topping, vr. *perantingan*; *hhil meranting*.
Toppunt, o. (in de sterrekunde), *samtœ rras*.
 —, zie **Top**.
 — van eer, *hhormat jang terlebih besar*.
Topstander, m. *vaantje*, *pengapoek*.
Topzeil, o. *lajar pengapoek*.
Topzeilskoelte, vr. *angin lajar pengapoek*.
Topzwaar, b. n. *oeling*.
 —, waggelend door dronkenschap, *ambang*.
Tor, vr. *katoenggeng*; *tjetowétan*.
 —, die aan de boomen knaagt, dat zij sterven, *tawon*.
 Groote zwarte —, die geweldig bront en eensklaps nedervalt, *bamboeng*.
 —, zwarte, zware, brommende —, die gaten in de balken boort, *koembang*.
 — met twee hoornen kleiner dan een kakkerlak, *langoe*.
Toren, m. *martjoe*.
 —, bij eene moskee, *moenarah*, Ar.; *mawadzin*, Ar.
 —, burgt, *boerdj*, Ar.
 — van een huis of ander gebouw, *tongkop*.
 Wacht —, *bangoen-bangoenan*.
 Uitkijk —, *bangoenan*.
 —, huisje op eenen olifant, *baloeahan*; *ringga*.
 — in het schaakspel, *tir*.
Torenblazer, m. (—wachter), *orang djaja martjoe*; *pengawal martjoe*.
Torenbouw, m. *hhâl menega martjoe*.
Torenbouwer, m. *pandej memboewat (menega) martjoe*.
Torendrager, m. olifant, die eenen toren of een huisje op den rug draagt, *gadjaik berbaloeahan*; *gadjaik beringga*.
Torenkruis, o. *salb diatas moenarah*.
Torn, m. *hhâl memboeka pendjahitan*.
 —, ruk, *sentag*.
 Eenen zwaren — aan iets hebben, *datap kasoekaran karana barang apa-apa*.
Tornen, b. en o. w. los —, *boek pendjahitan*.
 Ergens aan —, *korèq barang perkara*.
Tornooi, o. zie **Tornooispeel**.
Tornooibaan, vr. *watang-watangan*, Jav.
Tornooien, o. w. *main watang*; *perang batang*.
Tornooispeel, o. *pidjar*, *perang pidjar*; *watang*, Jav.; *sawatang*.
 Het maandagsche —, *senenan*, Jav.
 —, steken naar eenen ring, zie **Steekspel**.
 Het opperhoofd van het —, *perpatih sawatang*.
Tornwerk, o. *pendjahitan jang mesti diboek*, L.

Torretje, o. *kakoewangan*.

Torschen, b. w. *pikoel*.

Tortel, vr. — duif, *perkoekoet*, Jav.; *te-koekoer*, *koekoer*; *balam*; *goenwet*, *goenwijat*, Ar.

Purpervervige —, *aloe*.

Groene —, *lamoen*.

Zeer groote —, *hamama*.

Tot, voorz. *kapada*; *akan*; *karana*; *hingga*;

sampéj, L.; *di*; *sampéj di*; *laloé*; *datang*.

— hem gaan, *pergi kapadanya*; *pergi sama dija*, L.; *menghadap dija*.

— zijne eer, *akan (karana) hormatanja*.

— aan de knie, *hingga loetoet*; *sampéj di loetoet*, L.

— aan zee, *sampéj di laoet*, L.; *hingga di laoet*, L.

Van dag — dag, *dari pada sahari datang kapada sahari*.

— dat, *sahingga*.

— wanneer? *berapa lamakah? berapa lama?*

— inkeer komen, *menjesal*; *tobat*.

— zich zelve komen, (van eene bezwijming), *sedar akan dirinja*.

— morgen, *hingga ésoeq hari*; *sampéj bésog*, L.

Van het westen — het oosten, *dari pada barat laloé ka timoer*.

— voorbeeld dienen, *djadi toeladan*.

Zich — den koning wenden, *menghadap radja*.

Een boomblad werd door hem — een akker gemaakt, *maka diperboewatnja saléj daoen itoe akan timba aer*.

Totebel, vr. *tjan*; *djoerang*.

Kleine — om krabben te vangen, *pentor*.

Touw, o. *tali*.

— van een beweegrade, draaibank, enz., *tali pesawat*.

— van vlas, *tali rami*.

— van bamboes, *toelos*.

Chineesch —, *tangséj*.

— van riet, *geban*.

Dik —, *tali tebal*; *tali keras*.

— van kokosnotenbast, *tali sahoet*.

Zwaar —, kabel, *tali saoeih*.

Onklaar —, *tali jang tersangkoet*.

Boegseer —, *tali pendarat*.

— draaien, *poetar tali*.

Touwbaan, vr. *tempat poetar tali*.

Touwblad, o. *daoen tali*.

Touwbrug, vr. *djembatan tali*.

Touwdraaier, m. o. *orang poetar tali*.

Touwen, b. en o. w. leder bereiden, *samaq*.

Touwer, m. *toekang samaq*.

Touwkooper, m. *orang djoewal tali*.

Touwladder, vr. *tangga tali*.

Touwring, m. *tjintjin tali*.

Touwslager, m. *orang poetar tali*.

Touwtje, o. *tali ketjil*.

Touwwerk, o. (op schepen), *tali-talian*.

Touwwinkel, m. *kedéj orang djoewal tali*.

Traag, b. n. langzaam, *léna*, *lénga*; *lambat*; *perlahan-lahan*; *plan-plan*, L.

— lui, *malas*; *segan*; *mangéj*.

— in het komen, *léna datang*; *lambat datang*.

— van verstand, *bot, gawal*; *bodoeh*.

— in het zeilen, *damar*.

Traagheid, vr. *perangéj jang léna*.

—, luiheid, *kamalasan*.

Traan, vr. *minjaq ikan*; *minjaq boesoeg*.

Walvisch —, *minjaq ikan paoes*.

Traan, m. *aer mata*; *dam'at*, Ar.

De tranen afwisschen, *sapoe aer mata*.

Hare tranen droppelden, *berlinang-linang aer-matanja*.

Traanachtig, b. u. *berbae minjaq ikan*.

Traanketel, m. *tempat masaq minjaq ikan*.

Traanooq, o. dat eene ongesteldheid heeft, *mata bilas (nilas)*.

Traanooqen, o. w. *tangis*, *menangis*.

Trachten, o. w. *tjoba*; *tjahari*; *tjinta*; *oesaha*.

Ik tracht dat te doen, *tjintakoe kerdja itoe*; *sahaja tjoba kerdja itoe*.

— goud te vinden, *tjoba tjahari emas*.

Hij tracht bem vrij te koopen, *maka ija mengoesahakan diri akan meneboeskan dija*.

Trachten, o. *hhál tjoba*; *oesaha*.

Tractaat, o. geschrift, *soerat*.

—, schriftelijk verdrag, *soerat perdjandjian*.

—, verbond, *perdjandjian*.

Een — nakomen, *menjampéjkan perdjandjian*.

Tractaatschender, m. *jang merombag perdjandjian*.

Tragelijk, bijw. *dengan léna*; *dengan lambat*.

—, lui, *dengan malas*; *dengan segan*.

Traktant, m. *jang mendjamoe orang*.

Trakteeren, b. w. (ond. w.) onthalen, *mendjamoe*; *kasih makan minoen*, L.

Traktement, o. onthaal, *perdjamoean*.

—, inkomen, *gadji*; *moesara*; *wal'fat*, Ar.

Tralie, vr. *kisi-kisi*.

Met —n bezet, *berkisi-kisi*.

Achter de —n zitten, *ada didalam pandjara*.

Traliedeur, vr. *pintoe berkisi-kisi*.

Tralieluik, o. *tingkap berkisi-kisi*.

Traliemand, vr. *bakoel berkisi-kisi*.

Traliën, b. w. *pasang kisi-kisi*; *berkisikan*.

Tralievenster, o. *natang berkisi-kisi*.

Traliwerk, o. *kisi-kisi*; *kerawang*; *djaladjala*.

Houten —, *kisi-kisi kajoe*.

Tranendal, o. fig. *tempat kasokaran*.

Trans, m. zie *Tinne*.

De — des hemels, *tjakrawala*.

Translaat, o. (ond. w.) zie *Vertaling*.

Translateeren, b. w. (ond. w.) zie **Vertalen**.

Translateur, m. (ond. w.) zie **Vertaler**.

Transport, o. (ond. w.) *soerat pindahkan hhaq mempoenjai*.
— van een huis, *soerat pindahkan hhaq mempoenjai roemah saboewah*.
—; overvoering, *hhál pindahkan; pembawaan*.

Transporteeren, b. w. (ond. w.) *pindahkan*.

Transportschip, o. *tambangan; perahoe tambangan*.
— voor wapens en provisiën, *lantjing*.

Trant, m. *tjara*.
Naar den Boegineesch en —, *tjara orang Boegis*.

Trap, m. de daad van trappen, *hhál menendang*.
—, om op en af te gaan, *tangga*.
— aan eenen steiger om naar de rivier te gaan, *tangga pangkalan*.
De trappen opklimmen, *naik tangga*.
De trappen afgaan, *toeroen tangga*.
De treden van eenen —, *anaq tangga*.
—, rang, *pangkat; daradjat*, Ar.; *martabat*, Ar.; *roelbat*, Ar.
— van grootheid, *pangkat kahesaran*.
De middelste — uws bestaans, *pangkat katengahan adamoe*.

Trapje, o. *tangga ketjil*.

Trappelen, o. w. *indjaq kaki*.

Trappen, b. en o. w. *indjaq*.
Op den grond —, *indjaq tanah*.
Met den voet —, stampen, *banting kaki*.
—, een trap geven, *tendang*.
—, vertreden, op iets —, *iriq*.

Trapsgewijze, b. n. en bijw. *berpangkat-pangkat; perlahan-lahan*.
— voortgaande, *sambil ladjo berpangkat-pangkat*.
— klimmen, *menjingsing berpangkat-pangkat*.
De dageraad klom —, *maka fadjar menjingsing berpangkat-pangkat*.

Tras, o. *perakat*, (eig. eene soort van metsellijm, vervaardigd van *rakat*, eene roode erwit, (glycinus abrus, L.)

Trasmolen, m. *penggilingan perakat*.

Trawant, m. *bidoeawanda*.
Het hoofd der — en, *panghoeloe bidoeawanda*.

Trechter, m. *tjorong, tjetjorong; tumboesan*.

Tred, m. gang, *djalan*, zie **Trede**.
Hane —, kiem in het ei, *poesat telor*.

Trede, vr. schrede, *langkah; djangka*.
Ongeveer honderd — n, *barang saratoes langkah*.
— van eenen trap, *anaq tangga*.

Treden, b. w. *indjaq; djedjaq*.
Op den grond, *indjaq tanah; djedjaq di boemi*.
Met voeten ver—, *iriq*.

Met de voeten ergens in —, *lanjaq-lanjaq*.
Een huid —, *indjaq koelit jang disamaq*.
Druiven —, *iriq boewah anggoer*.
— zoo als de haan de hen betreedt, *bekaq*.
—, o. w. gaan, *berdjalan; laloe*.
Ter zijde —, *minggir*.
In iemands plaats —, *ganti saorang*.
In iemands voetstappen —, *toeroet lakoe djalan orang*.
Iemand onder de oogen —, *berhadap moeka*.
Ergens in —, *tjampoer perkara*.
In iemands rechten —, (op eene ongeoorloofde wijs), *langgar orang poenja hhaq*. L.; *langgar hhaq orang*; (op eene wettige wijs), *masoq hhaq orang dengan hhálal*.
In dienst —, *masoq kerdja*.
Binnen —, *masoq*.
Kan ik in huis — of niet? *masoqkah akoe dalam roemah ataw djangankah?*
In het dertigste jaar —, *masoq oemoer tiga poeloh tahoen*.
In het huwelijk —, zie **Huwen**.
In krijgsdienst —, *masoq çoldádoe; djadi çoldádoe*.
In verbintenis —, *berdjandji; memboewat perdjandjian*.

Treeft, vr. *tongkaw; tanggaw*.

Treek, m. zie **Trek**.

Treffelijk, bijw. zie **Voortreffelijk**.

Treffen, b. w. *kena*, eig. getroffen.
De steen trof zijn hoofd, *maka batoe poen kena kapalanja*.
Door den zonnegloed getroffen worden, *kena panas matahari*.
Het doelwit —, *kena sasaran*; zijn doel bereiken, *dapat maçoed*.
—, inslaan, zoo als de bliksem, *perloes, teperloes; disambar gelap*, L.
—, roeren, *haroekan*.
—, van medelijden getroffen, *berbelas-kasihian*.
Een ongeluk —, (ondergaan,) *kena tjilaka*.
Den zin —, *tahoe arti*.
—, gelijkende beeldtens maken, *memboewat gambar jang sama roepa; memboewat gambar jang tiada bersalahan roepanja*.
En de reebok werd getroffen, *maka kidjang itoe-poen dikenalah*.

Treffen, o. gevecht, *perang*.

Treffend, b. n. *jang mengharoekan*.
—, medelijden verwekkend, *jang kasajongan; jang djadi belas kasihian; jang menerbitkan belas kasihian*.

Treil, o. *tali akan* (hoewat, L.) *tarik perahoe*.

Treilen, b. w. *tarik dengan tali*.
Eene schuit —, *tarik perahoe dengan tali*.

—, boegsceren, *toenda*.
Trein, m. stoet, *pengiryanan*.
 —, krijgstuig, *alat peperangan*.
Trek, m. lust, *soeka*; *maoe*.
 — tot spijs hebben, *soeka makan*; *maoe makan*.
 Geenen — tot studie hebben, *tiada soeka mengadji*.
 —, aftrek, *vertier*, *lakoe*.
 Vreemde —, *belustheid*, *pengidaman*.
Trek, m. treken, *moerv. list*, *tipoe*; *makr*, *Ar.*; *daja*; *pedaja*.
 Valsche —, *list*, *bedriegelijke streek*, *semoe*.
 Iemand eenen — spelen, *perdajakan (semoean) orang*; *perdjajin orang*, L.
Trek, m. de daad van trekken, *hhâl menarik*.
 —, streep, *garis*; *baris*; *chath*, *Ar.*
 —, maal, *reis*, *kali*.
 In eenen —, *dengan sakali tarik*.
 Gelaatstrekken, *paras*.
 Hij heet de gelaatstrekken van zijnen koninklijken vader, *sama parasnja dengan ajahnda*.
Trekdiër, o. trekbeest, *binatang penarik*; *binatang penghêla*.
Trekken, b. w. *tarik*, *menarik*; *hêla*, *menghêla*.
 Trek wat aan, *tariklah sedikit*.
 Bij de haren —, *tarik ramboet*.
 Eenen wissel —, *tagih oewang dengan soerat pertoeakaran*.
 Het zwaard —, *hoenoes (menghoenoes) pedang*.
 De wind trekt naar het westen, *angin mengalih ka barat*.
 Voordeel — van een land, *dapat hhâçil tanah*.
 Traktement —, *makan gadji*.
 Met paarden van een —, *pekoedakan*.
 Eenen boom uit den grond —, *bantoen pohon*.
 Iemands hart tot zich weten te —, *tahoe ambil hati orang*; *tahoe menawari orang*.
 Eenen ring van den vinger —, *tanggalkan tjintjin dari pada djari*.
 Met geweld —, *sindjoek*; *sêntaq*.
 Eene lijn —, *boewat baris (garis)*.
 Eene lijn —, *moewâfaqat*, *Ar.*; *pakat*, L.
 En hij trok met zijnen wijsvinger eene lijn in de aarde, *seraja ija menggaris tanah dengan teloendjoengnja*.
 Laten —, (kruiden) *koekoes*.
 De zon trekt de dampen, *matahari menarik (menaikkan) hawap*.
 Nut —, *dapat fâdat*.
 Voordeel —, *dapat laba*; *dapat ontoeng*.
 —, ontvangen, *tarima*.
 Op de wacht —, *naik djaga*.
 Eenen tand —, *tjahoet gigi sabatoe*.
 Naar zich toe —, (iemand, die men wil dat binnenkomt), *pahoet*, *paot*.

Krom —, *djadi bêngkoq*.
 Eenen scheeven mound —, *tarik moeloet*.
 —, o. w. reizen, *berangkat*; *berdjalan*.
 Over eene brug —, *mendjalani djembatan*; *djalan di djembatan*, L.
Trekker, m. *jang menarik*.
 —, van een geweer, *penarik*.
 —, die aan een touw trekt, *pemaot*.
Trekking, vr. *penarikan*; *hhâl menarik*.
 De — der loterij, *hhâl kaloewarkan oendi-oewdi*.
 Sterke — van eenen stroom, *tali haroes*.
 De — van eenen wissel honoreeren, *tarima penoendjoekan soerat toekaran*.
Trekletter, vr. *hhoerof besar dengan perhujasan*.
Trekljn, vr. *tali toenda*.
Treknet, o. om vogels te vangen, *djarang*.
Trekos, m. *lemboe penghêla*; *sapi penarik*.
Trekpaard, o. *koeda penarik*; *koeda penghêla*.
Trekpen, vr. *pêna boewat garis*, L.
Trekpleister, vr. *kojo mengisap nanah*.
Trekpot, m. zie **Theepot**.
Trekroep, vr. *tali penarik marijam*; *tali tarik marijam*.
Trekschuit, vr. *tambangan (perahoe) jang ditarik koeda*.
Treksel, o. *koekoesan*.
Trektafel, vr. *midjah dengan beberapa daoen*.
Trektijd, m. *masa berangkat pada tijap-tijap tahoen*.
Trekvaart, vr. *kali tambangan jang ditarik koeda*, L.
Trekvogel, m. *boeroeng jang pergi datang tijap-tijap tahoen*; *boeroeng jang laloe-lalany tijap-tijap tahoen*.
Trokzaug, vr. *gergadji besar*; *gergadji jang ditarik doewa orang*.
Trens, vr. *lis*, *luli kantjing*.
 —, vlecht, *pintalan*; *kelabang*, L.
 — van een paard, *tom aêr*.
Trepanceeren, b. w. *giriq batoe kapala*.
Trepanceering, vr. *penggirikan batoe kapala*.
Treurdicht, o. *bidji ratap*; *bidji sabaq*.
 Tot het — in betrekking staande, *tragisch*, *himbaw*.
Treurdichter, m. *pengarang bidji ratap*.
Treuren, o. w. *bersoesah hati*; *berdoekajtita*; *bertjinta*; *moeroeng*; *manoeung*.
Treurgeval, o. *hhâl jang kedoekâin*.
Treuring, b. n. *bertjinta*; *soesah hati*; *moeroeng*.
 —, droefheid vertoonende, *berdoekajtita roepanja*.
 —, akelig, naar, *ngeri*.
 — en verdrietig, *goenda-goelana*.
 —, bijw. *dengan bertjinta*; *dengan soesah hati*.
Treurigheid, vr. *doekajtita*; *soesah hati*; *kadoekâin*.

Treuriglijk, bijw. zie **Treurig**, bijw.
Treurmare, vr. *warta (chabar) kadoe-kaän; kabar tjilaka*, L.
Treurmuziek, vr. *boenji-boenjan ratap*.
Treurrede, vr. *chothbat jang meratapkan*.
Treurspel, o. *wajang kadoekaän*.
Treurtooneel, o. *tempat orang berdoekatjita*.
Treuzang, m. zie **Treurdicht**.
Treuzelen, o. w. zie **Talmen**.
Treuzoor, o. (ond. w.) zie **Schatkist**.
Tribunaal, o. (ond. w.) *diwän*, Ar., zie **Gerechtshof**.
Trillen, o. w. *gemetar; galinggam; ketar*.
 —, beven, in koorts, *koera*.
Triltong, vr. *tjantala lidah*.
Triomf, m. *zegepraal, kamenangan; ghälib*, Ar.
Triomfant, b. n. *jang menang; jang mengalahkan*.
Triomfantelijk, bijw. *atas peri kamenangan*.
Triomfboog, m. *lengkoeng kakhormatan, zie Zegeboog*.
Triomflied, o. *njanji kamenangan; njanji ghälib*.
Triomfwagen, *rata orang ghälib; rata kamenangan*.
 —, *triomfkoets (die gedragen wordt, perarakan*.
 Op den — *stijgen, naik diatas perarakan*.
Tripang, m. (ond. w.) (*holothuria*) *tripang*.
 Een soort van —, *soewala*.
Trippelen, o. w. *géram; goembis; tari-tari*.
 De pauw kwam al — *de aangelooopen, maka merag itoe-poen datanglah tertari-tari djalannja*.
 —, *huppelen, zoo als de dartele paarden, tандаq*.
 —, in dier voege dat de teenen steeds op- en neder gaan, terwijl de hielen op den grond blijven, *indjot-indjot*.
 —, *huppelen, zooals sommige vogels, bergiripan*.
Trippen, o. w. zie **Trippelen** en **Huppelen**.
Troebel, m. *gampar; roesoeh*, L.; *retoq*, L.
Troebel, b. n. *boetaq*, L.; *keroeh*.
 — *water, aër boetaq*, L.; *aër keroeh*.
Troebelachtig, b. n. *boetaq sedikit*, L.; *keroeh sedikit*.
 — *maken, mengeroehkan; békin boetaq*, L.
Troebelachtigheid, vr. *peri boetaq*, L.; *peri jang keroeh*.
Troef, vr. zie **Slag**.
 — *geven, slaan, poekoel; hantam*.
 —, in ons kaartspel, kennen de Inlanders alleen van de Europeanen en noemen die: *teroeop*.
Troep, m. *kawan; pasoeakan; kapat*.
 Kommandant van eenen —, *pengapat*.
 Een — *dieven, pntjoeri sakawan*.

Met — *jes van vijf man, dengan lima orang sakawanna*.
 —, *menigte, kabanjakan*.
 —, *verzameling, pekoempoelan; perhimpoeanan*.
 —en, (krijgsbenden), *pasoeakan orang perang*.
Troepsgewijze, bijw. *berkawan-kawan; berpasoeg-pasoeakan*.
Troetelaar, m. *pemboedjoeg; orang memboedjoeg*.
Troetelen, b. w. *boedjoeg, memboedjoeg; oelit; bertjoemboe; beléj*.
 Eene vrouw —, *mengoelit perampoewan*.
Troeteling, va. *pemboedjoekan; tjoemboe*.
Troetelkind, o. *anak jang djadi perlentéj sabab orang toehanja terlaloe baik*.
Troeven, b. w. *slaan, poekoel; paloe; hantam*.
Troffel, m. *koelir*.
Trog, m. *perahoe; paloeng, paloengan*.
Troggelaar, m. *orang minta-minta*.
Troggelachtig, b. n. *tjara orang minta-minta*.
Troggelen, o. w. *minta-minta dengan tjerdig*.
Trokbal, m. *biljardbal, bola*.
Trokken, o. w. *main bola*.
Trokspel, o. *permainan bola*.
Trokstok, m. *kajoe main bola*.
Tromlijnen, vr. *meerv. paniriki; tali thamboer*.
Trommel, vr. *trom, in den krijg, genderang, gendang; thamboer*, Ar.; *thabl*, Ar.; *kobah*, Perz.
 De — *roeren, paloe genderang; poekoel gendang; poekoel thamboer*.
 Kleine —, die voor aanzienlijke personen gedragen wordt, *kendang; tabal, tebal*.
 Kleine —, *tamboerijn, rinkelbom, rebana; redap*.
 Met eene stille — *vertrekken, mentjoeritjoeri pergi; lari; minggat*, L.
 Grootte — *bij de moskee, bedoeg*, Jav.
Trommelbuik, m. *peroet gemboeng; gendoot*.
Trommelen, o. w. *paloe genderang; poekoel thamboer; titir*.
Trommelklank, m. *boenji genderang; boenji thamboer*.
Trommelslag, m. *paloe genderang; poekoel thamboer*.
 Bij den eersten —, *pala bermoela kali maka genderang dipaloe oranglah; moelamoela kali thamboer dipoekoel*.
Trommelslager, m. *orang poekoel thamboer; pemaloe genderang; tamboer*, Ned.
Trommelstok, m. *kajoe pemaloe genderang; kajoe pemoekoel thamboer; biraksa*.
Trommelvel, o. *koelit genderang; koelit thamboer*.
Trommevlies, o. *selapoet jang didalam telinga*.
Trommen, o. w. zie **Trommelen**.

Tromp, vr. jachthoren, *tandoeg orang mem-boeroe*.

—, snuit, *boelaléj*.

De — van het oor, *pohon telinga*.

—, mond, *moeloet*.

Trompen, o. w. *tijojep nafiri*.

Trompet, vr. *nafiri*; *boeri*; *selomprèt*, L.

—, bij het rijstmaaien in gebruik, *oléj-oléjan*.

Trompetgeschal, o. *boenji nafiri*; *boenji selomprèt*, L.; *boenji boeri*.

Trompetschelp, vr. *sangka*.

Trompetten, o. w. *tijojep nafiri*; *tijojep selomprèt*, L.; *bertijojep boeri*.

Trompetter, m. *penijojep nafiri*; *orang berboeri*; *orang tijojep selomprèt*, L.

Trompetvogel, m. *rhinocerosvogel*, *boeroeng tahoen*; *anggang*.

Tromriem, m. *djangat tali thamboer*.

Tronie, vr. zie *Gelaat*.

Tronk, m. *toengkoel*, *toenggoel*.

Een afgehouden —, *toengkoel jang ditebang*; *toenggakan*, L.

Troon, m. *tachta*; *singghasana*, eig. *singghasana*, d. i. *leuwendzetel*, Skr.

De — Gods, *'aras*. Ar.

Alle rechtvaardige koningen zullen eene plaats aan den voet van den troon Gods verwerven, *maka segala radja radja jang 'adil beroleh tempat dibawah 'arasj*.

Koninklijke —, *tachta karadjaän*.

Een — met juweelen, robijnen en andere edelgesteenten ingezet, *singghasana bertatahkan retina moetoë manikam*.

Den — beklimmen, *naik radja*.

Afstand van den — doen, *meninggalkan karadjaän*.

Van den — stijgen, *toeroen dari pada tachta karadjaän*.

Daar ik voorwaar in rust op mijnen koninklijken — kan zitten, *karana bahoewa sasoenggoehnja dapatlah akoe dengan sentausa doedoeg diatas geta karadjaänkoe ini*.

Troonbeklimming, vr. *hhäl naik radja*.

Troonen, o. w. *doedoeg diatas tachta karadjaän*; *bertachta-karadjaän*.

—, b. w. lokken, *boedjoeq*, *memboedjoeq*.

Troonhemel, m. *langit-langit singghasana*; *tenda tachta*.

Troonopvolger, m. *bakal radja*.

Troost, m. *penghiboeran*; *penglipoer*.

—, hulp, *toeloengan*, *pertoeloengan*.

Troostbaar, b. n. *jang dapat dihiboerkan*.

Troostbrief, m. *soerat penghiboeran*.

Troostelijk, b. n. *jang menghiboerkan*.

Troosteloos, b. n. *jang tiada dapat dihiboerkan*; *poetoës asa*.

Troosteloosheid, vr. *kalakoean jang tiada dapat dihiboerkan*; *kapoetoësan asa*; *kapoetoësan pengharapan*.

Troosten, b. w. *hiboerkan*; *lipoer*.

Zich —, *menghiboerkan diri*.

Trooster, m. *penghiboer*; *jang menghiboerkan*; *penglipoer*.

— in smarten, *penglipoer lara*.

Troostgrond, m. *pohon penghiboeran*.

Troostrede, vr. *perkataan penghiboeran*; *bitjara jang djadi penglipoer hati jang berdoekatjita*.

Tros, m. (druiven, kokosnoten en de geheele — van den banaanboom), *tandan*.

Een kleine — bananen, *pisang sasisir*.
— vruchten, *sarawan*.

Trosje, o. *sisir ketjil*.

— tamarinde, *asam djawa sarantjing*.

Trossen, b. w. *moewat*.

Troswagen, m. *karèta perkakas perang*, L.; *rata alat peperangan*.

Trots, m. *trotschheid*, *angkoeh*, L.; *djemawa*; *hati besar*; *lakoe jang tjoengka*; *takabboer*, Ar.

Trotsch, b. n. *djemawa*; *angkoeh*, L.; *tjoengka*; *takabboer*, Ar.; *balch*, Ar.; *ragoe*; *goedoech*.

—, *snoevend*, *katjaq*; *kotjaq*, L.

—, *opgeblazen*, *boengka*.

Een — mensch, *orang djemawa*; *orang angkoeh*, L.

Een — paard, *koeda jang gambira*.

Trotschaard, m. *orang angkoeh*, L.; *orang djemawa*; *orang tjoengka*.

Trotschelijk, b. n. *dengan djemawa*; *dengan angkoeh*, L.; *atas peri tjoengka*.

Trotschhartig, b. n. *besar hati*.

Trotschheid, vr. zie *Trots*.

Trotseerder, m. *jang menghinakan*; *jang mengabéjkan*.

Trotseeren, b. w. zie *Trotsen*.

—, *uittarten*, *tentang*; *antjam*, L.

Trotsen, b. w. *verachten*, *menghinakan*.
De gevaren der zee —, *menghinakan bahaja laot*.

—, *niet achten*, *abéj*, *abéjkan*; *tiada indahkan*; *tiada membilangkan*.

—, *gering achten*, *bermoedah-moedahkan*; *melihat moedah*.

—, o. w. *met hooghartigheid behandelen*, *kerdja dengan djemawa*; *membesarkan diri*; *membengkatkan diri*; *soembarin*, L.

Trotsig, b. n. zie *Trotsch*.

Trotsing, vr. *uittarting*, *penentangan*; *pengantjaman*.

Trouw, b. n. *getrouw*, *satijawan*; *bersatijawan*; *satija*; *bersatija*; *benar*; *betoel*; *jang dapat diharap padanja*; *cahh*, Ar.

Een — vriend, *sohhbat jang satija*; *sobat betoel*, L.

Een — afschrift, *salinan jang cahh*.

De koning heeft aan hem eenen trouwen rijksgröote, *maka tjalah manteri jang dapat diharap radja padanja*.

Zijnen meester — zijja, *bersatija kapada toewanjja*.

Trouw, vr. *satija*; *kabetoelan*.

Op iemands — rekenen, *harap atas satianja saorang.*
 Echtelijke —, *baqti; satianja orang kawin.*
 Eenen ring op — geven, *beri (kasih) tjintjin dengan djandji maoe kawin.*
 Zijne — breken, *tiada menjampékan djandjinja; rombag qawl; rombag djandjinja.*
 Ter goeder —, *dengan benar.*
 Wederkeurig ter goeder — zijn, *bersatija-satijaïn.*
Trouwbelofte, vr. *djandji kawin; perdjandjian nikáhh.*
Trouwbreuk, vr. *rombag kawin.*
Trouwdrag, m. *hari kawin; hari nikáhh.*
Trouwelijk, bijw. *dengan satija; dengan sabetoelnja.*
Trouweloos, b. n. *tiada satija; chijánat, Ar.; kijanat, verb., chwicán, Ar.*
 —, *wederspanning, doerhaka.*
 Want ons geslacht is niet —, *karana bangsa kita tiada doerhaka.*
Trouweloosheid, vr. *kalakoean chijánat.*
Trouwelooslijk, bijw. *dengau chijanat.*
Trouwen, b. en o. w. *kawin, Perz.; nikáhh, Ar.*
 Eene vrouw —, *beristerikan; berbini-kan.*
 Eenen man —, *berlakikan; bersoewamikan.*
 Getrouwd (van eenen man,) *berbini; beristeri.*
 Getrouwd (van eene vrouw,) *berlaki; bersoewami.*
 Getrouwd, zamen wonen, *soedah ber-rommah.*
 Zekere wijze van — op wederzijdsche gelijke voorwaarden, *samanda.*
 —, b. w. door den echt verbinden, *kawinkan, mengawinkan; kasih kawin, L.; menikahhkan.*
Trouwens, bijw. *bèhkan; sasoenngoeahnja; sabetoelnja; masa.*
Trouwgewaad, o. *pakéjan pengantèn, L.; pakéjan orang kawin.*
Trouwhartig, b. n. *benar hati; betoel hati; loeroes.*
 —, bijw. *dengan sabenar hati; dengan sabetoel hati.*
Trouwhartigheid, vr. *kabenaran hati; kabetoelan hati.*
Trouwhartiglijk, bijw. zie **Trouwhartig**, bijw.
Trouwkamer, vr. *biliq nikáhh; kamar kawin, L.*
Trouwring, m. *tjintjin nikáhh; tjintjin kawin; atjaram, tjaram.*
Trouwschat, m. zie **Huwelijksgoed** en **Huwelijksschatting**.
Trouwverbond, o. *perdjandjian kawin.*
Trouwverbreker, m. *orang jang merombangkan qawl; orang chijánat.*

Trouwverbreking, vr. *chijánat, Ar.; kijanat, L.*
Trouwziek, b. n. (van eene maagd), *gito, gitoq.*
Truffel, m. zie **Troffel**.
Trunt, o. *trutel, barang jang ketjil har-ganja.*
Truweel, o. *troffel, koelir.*
Tucht, vr. *sijasat, Ar.; ta'dzib, Ar.; 'adzáb, Ar.; paréntah keras.*
Tuchteling, m. *orang jang dipandjarkan hendaq diperbaiki lakoe-djalannja.*
Tuchteloos, b. n. *tiada bersijasat; per-lentéj.*
Tuchteloosheid, vr. *kalakoean jang tiada bersijasat.*
Tuchthuis, o. *roemah sijasat; pandjara akan berbaiki lakoe djalan orang.*
Tuchthuisstraf, vr. *siksa pandjara.*
Tuchtigen, b. w. *siksa, menjiksa; sija-satkan; kasih adjar, L.*
Tuchtiging, vr. *penjijasat; 'adzáb, Ar.*
Tuchtloer, vr. *peladjaran sijasat.*
Tuchtroede, vr. *tjemoeq; tjaboeg; tje-meti.*
Tui, vr. *tali tambat.*
Tuig, o. *gereedschap, serba; perkakas; aba-aba; alat; pegawéj.*
 —, slecht goed, *vodden, barang boe-roeg; lonté, L.*
 —, van een schip, *kalangkapan kapal; aba-aba perahoe, zie ook Takelage.*
Tuigen, b. en o. w. zie **Getuigen**.
Tuigen, b. w. *optakelen, langkap, melangkap.*
Tuighuis, o. *gedong sendjata.*
 —, van scheepstuig, *bangsal.*
Tuighuismeester, m. *djoeroe gedong sendjata.*
Tuiging, vr. *pelangkapan; hál melang-kapan.*
Tuigmaker, m. *toekang pakéjan koeda.*
Tuigmeester, m. *djoeroe gedong sendjata.*
 —, directeur der artillerie, *kapala per-kakas marijam.*
Tuil, m. *scherts, senda goeraw.*
 Zijnen — tuilen, *toeroet soeka sendiri; toeroet tingkah diri.*
 —, zie **Krans**.
Tuilen, o. w. *kerdja boeta toeli.*
Tuimelaar, m. *orang penjoesang.*
Tuimelen, o. w. *soesang, menjoesang.*
 —, *nederstorten, rebah; hoembalang.*
 De doodsendel nam zijne ziele en de koning tuimelde van zijn paard ter aarde, *maka malak almawt mengambil njawanja dan radja itoe-poen rebahlah dari atas koedanja laloe ka tanah.*
Tuimelgeest, m. *ingin (nafsae) mengha-roe-biroekan; perang-peroes.*
Tuimeling, vr. *hál menjoesang; soe-sangan.*
Tuimelzucht, vr. *hati perang-peroes.*
Tuin, m. *kebon; boestán, Perz.; impoes.*

—, groentetuin, *kebon sajoer*.
 —, luthof, *taman*.
Tuinaarde, vr. *tanah kebon*; *tanah kebon sajoer*.
Tuinarbeid, m. *pekerdjaän di kebon*; *kerdja kebon*.
Tuinarbeider, m. *orang jang kerdja kebon*.
Tuinbaas, m. *toekang kebon*; *djoeroe kebon*.
Tuinbed, o. *pétag*; *masjârat*, Ar.
Tuinboom, m. *pohon kebon*.
Tuindeur, vr. *pintoe kebon*.
Tuin, o. w. *kerdja di kebon*.
 —, rondom eene heining maken, *memboeait pagar*; *memagari*; *békin pagar*, L.
Tuingeredschap, o. *prabot toekang kebon*; *serba toekang kebon*.
Tuingewas, o. *tanaman*.
 —, *groente sajoer*.
Tuingrond, m. *tanah kebon*.
Tuinhaag, vr. *pagar kebon*.
Tuinhuis, o. *perbaléjan*.
Tuinhuur, vr. *oewang séwa kebon*.
Tuinier, m. *toekang kebon*; *djoeroe kebon*.
 — in eenen luthof, *djoeroe taman*.
Tuinieren, o. w. *kerdja kebon*; *kerdja di kebon*.
Tuiniersjongen, m. *boedjang toekang kebon*, L.; *hamba djoeroe kebon*.
Tuiniersloon, m. en o. *oepah toekang kebon*.
Tuiniersvrouw, vr. *bininja toekang kebon*.
Tuinierswerk, o. *pekerdjaän toekang kebon*.
Tuinkunst, vr. *'ilmoe pasang kebon*.
Tuinladder, vr. *tangga rangkap*.
Tuinman, m. *toekang kebon*; *djoeroe kebon*.
Tuinmes, o. *tadjaq*; *sadoep*; *pisaw toekang kebon*.
Tuinschoffel, vr. *penjoesoer*.
Tuinslang, vr. *oelar kebon*.
Tuinsleutel, m. *anaq koentji kebon*.
Tuinstaak, m. *satang*, *setang*; *bélo*; *toeroes*.
Tuinwerk, o. *pekerdjaän di kebon*.
Tuischen, b. w. zie *Rullen*.
 —, o. w. zie *Spelen*, *Dobbelen*.
Tuischer, m. zie *Dobbelaar*, *Ruiler*.
Tuit, vr. *pijp*, *tjotjot*.
 Haar—, *sanggoel*.
Tuiten, o. w. zie *Toeten*.
 —, van de ooren, *berdasang*.
Tuiting, vr. der ooren (*zware*), *dengoeng*.
 —, (*lichte*), *dasing*.
Tuitkan, vr. *gendi tjorot*; *gendi jang ada tjorot*.
Tuk, m. *agal*, Ar. zie *Ras*.
 —, *aard*, *inborst*, *perangéj*.
Tak, b. n. *geslepen*, *tjerdig*; *bisa*, L.
 —, *begeerig*, *loba*; *ingin*; *kapéngin*, L.
Tulband, m. *hoofdsieraad*, *tengkoeloeg*; *dastar*, Perz.; *sorbán*, *serbán*, verb. Perz.

— die van boven open is, *halamor*.
 Eenen — dragen, *berdastar*.
 —, gebak, *djeradiq*.
Tureluursch, b. n. *éboq*.
Turen, o. w. *mengamat-amati*; *tindjaw*.
Turken, b. w. *menganjaja*.
Turkoois, m. *firoezadj*, *firoezah*, Perz.
Tusschen, voorz. *antara*; *di antara*; *pada antara*; *ditengah*; *lat*, *helot*.
 — u en mij, *pada antara engkaw dan akoe*.
 Vier dagen — beide, *lat empat hari*; *empat hari antaranja*.
 Daaren—, inmiddels, *pada antara itoe*; *dalam pada itoe*.
 En de vorst bevond zich — slapen en waken, *maka buginda poen antara tidoer dengan djaga*.
 — beide zetten, *taroh di tengah*; *taroh pada antara*.
 Hetgeen — beide is, *jang di antara*; *jang di tengah*.
 — licht en donker, *pada pohon petang*.
 Toen er nu in— een geruime tijd verlopen was, *setelah beberapa lama antaranja itoe*.
Tussenartikel, o. *perkara jang di tambah*.
Tussenbeide, bijw. *zoo zoo*, *tamelijk*, *sedang*, zie *Tusschen*.
 —, nu en dan, *terkadang-kadang*.
 Tusschen beide (*tusschen die twee personen*), *antara doewa orang itoe*; *antara kadoewanja*.
 Twee dagen —, *lat doewa hari*.
Tussenbeidenkomen, o. w. *berantara*; *tjampoer perkataan*.
Tussenbeidenstellen, b. w. *taroh di antara*.
 Zich —, *datang di antara (tengah)*.
Tusschendag, m. *hari jang ditambah*.
Tusschendek, o. *tingkat jang di tengah*.
Tusschendoen, b. w. *masoqkan di tengah*.
Tusschenerf, o. *natar (latar, L.)*; *tanah antara doewa roemah*.
Tusschengerech, o. *sadjian pada sama tengah perdjamoean*; *sadjian pertengahan*.
Tusschengezang, o. *njanji pertengahan*.
Tusschenkomen, o. w. *berantaran*.
 —, *belemmering aanbrengen*, *sangkoet*.
 Er zal wel weder iets —, *nanti ada barang sangkoetan djoega*.
Tusschenkomst, vr. *perantaran*.
 —, *hulp*, *pertoeloengan*.
Tussenlaag, vr. *lapisan jang di tengah*.
Tussenleggen, b. w. *letaq (taroh) di tengah*.
Tussenliggen, o. w. *ada di tengah*; *ada pada sama tengah*.
Tussenmengen, b. w. *tjampoer*; *oelam*.
Tussenpad, o. *loeroeh antara doewa djalan*.

Tusschenpoos, vr. wijl, *sakoetika; antara; selang.*

—, stilstand, *perhentian.*

Bij tusschenpoozen, *berganti-ganti; berselang-selang.*

Met korte tusschenpoozen, *bertambalan.*

Bij tusschenpoozen van drie dagen, *berselang-selang tiga hari.*

Na eene — van drie dagen, *dengan selang tiga hari; adalah selang tiga hari.*

Tusschenpoozen, o. w. *berhenti-henti; berselang-selang.*

Tusschenpoozend, b. n. *jang berhenti-henti; jang berselang-selang.*

—e koorts, *demam jang berselang-selang.*

Tusschenras, o. *bangsa jang teroelam; bangsa katjampoeran.*

Tusschenregeering, vr. *pemerintahan jang kaselangan; pemerantahan jang antara.*

Tusschenruimte, vr. (plaats), *penengahan; pelantaran; tempat lega; antara; tjelah; tjariq.*

En niets deed letsel aan de — van Djantajoe, *maka soewatoe poen tiada menganjaja akan pelantarannya Djantajoe itoe.*

Met — n geplaatst worden, *ditjariq-tjariq.*

Daarna kwam ik aan de — der stad van Dasa Rata, *maka laoe patik datang kapada antara negeri Dasa Rata.*

— der tanden, *siratan gigi; tjelah gigi.*

—, tusschentijd, *kaselangan.*

—, vak tusschen pilaren, *roewang.*

Eene — daarstellen, *bertjelahkan.*

Tusschenschot, o. *dinding (pagar) jang di tengah; dinding jang antara, zie Mid-delrif.*

Tusschenspreken, o. w. *moeloet rampoes.*

Tusschenstaan, o. w. *berdiri di tengah.*

Tusschenstaat, m. *kalakoean jang antara; kalakoean jang kaselangan.*

Tusschenstand, m. *panjkat jang di tengah (antara).*

Tusschensteken, b. w. *sisip, sisipkan.*
Den dolk tusschen den gordel steken, *sisipkan keris di pinggang.*

Tusschenstellen, b. w. *taroh pada antara; taroh pada (di) tengah.*

Tusschenstrociën, b. w. *hamboerkan pada antara.*

Tusschenstroomen, o. w. *mengalir pada antara.*

Tusschentijd, m. *kaselangan; masa jang antara; antara.*

Er was nu ongeveer een — van twee uren verlopen, *adalah sakira-kira doewa djám antaranja.*

Tusschentijds, bijw. *koetika jang berselang-selang.*

Tusschenvak, o. zie **Tusschenruimte.**

Tusschenverhaal, o. *tjeritera jang berselang.*

Tusschenvoegen, b. w. *insteken, sisip.*
—, zie **Tusschenleggen.**

—, *bijvoegen, tambah.*

Tusschenvoeging, vr. *penjispian.*

—, *bijvoeging, penambahan.*

Tusschenvoegsel, o. *barang jang disisip; sisipan.*

—, *bijvoegsel, tambahan.*

Tusschenwijdte, vr. zie **Tusschenruimte.**

Tusschenzee, vr. *laet jang di tengah darat.*

Tusschenzetten, b. w. *taroh di tengah; taroh pada antara.*

Tusschenzin, m. *perkataan jang disisipkan.*

Twaalf, telw. *doewa-belas; sapoeloeh doewa.*
— dagen tijds, *doewa-belas hari lamanja.*

— uren (middag), *tengah hari.*

Te — uren (gew. te — uur), *pada tengah hari.*

Te — (des nachts), *pada tengah malam.*

— uren des middags en des nachts, *waqtoe bedoeg.*

De klok slaat — uur, *djám poekol doewa-belas.*

Twaalfdaagsch, b. n. *doewa-belas hari lamanja.*

Twaalfde, b. n. *kadoewa-belas.*

De — maand, *boelan jang kadoewa-belas.*

Het één —, *saperdoewa-belas.*

Twaalfdehalf, b. n. *sabelas setengah.*

Twaalfderlei, b. n. *twaalfderhande, doewa-belas bagé; doewa-belas roepa.*

Twaalfjarig, b. n. *oesija ('oemoer) doewa-belas taheen.*

Twaalfkeer, bijw. *doewa-belas kali.*

Twaalftal, o. *dozijn, loesin, verb.*

Twee, telw. *doewa.*

Tot — maken, *berdoewakan.*

— aan —, twee bij elkander, *berdoewa.*

—, beide, (het zij al of niet bij elkander), *doewa-doewa; kadoewanja; kadoewa.*

Een van —ën, *satoe dari pada doewa.*

— aan — gaan, *berdjalan benderang.*

In —ën verdeelen, *membahagi doewa.*

Wij met ons —ën broeders, *akoe bersoedara doewa.*

Van — tot — dagen, *berselang-selang doewa hari.*

Die — gebroeders, *kadoewa bersoedara itoe.*

In — of drie dagen, *dengan doewa tiga hari.*

Op — gedachten hinken, *mendoewakan angan-angan.*

Tweebak, o. *biskoewit, verb.*

Tweebeenig, b. n. *berkaki-doewa*.
Tweebladig, b. n. *berdaoen-doewa*.
Tweede, b. n. *kadoewa*.
 Het — artikel, *façal jang kadoewa*.
 Op den — dag der maand, *pada doewa hari boelan*.
 $\frac{1}{2}$, *satengah*.
 Ten —, *pada jang kadoewa*.
 Voor de — maal, *pada kadoewa kalinja*.
 De — zijn, *mendoewai*.
Tweedraadsch, b. n. *doewa pintal*.
Tweedracht, vr. *perbantahan; tjidera*.
Tweedrachtelijk, bijw. *dengan berbantahan*.
Tweedubbel, b. n. *doewa ganda*.
Tweeërhande, b. n. *tweeërlei, doewa bagéj; doewa roepa*.
 — vreude, *doewa bagéj kasoekaän*.
Tweegevecht, o. *kalahi, perkalahian*.
Tweehandig, b. n. *bertangan-doewa*.
Tweehoofdig, b. n. *berkapala-doewa*.
Tweehoornig, b. n. *bertandoeg-doewa*.
 Een — neusdier, *badag karbau*.
Tweekleurig, b. n. *warna doewa; berwarna-doewa*.
Tweeledig, b. n. *beranggawta doewa*.
 — bewijs, *dallü jang ganda*.
Tweelijvig, b. n. *berteboek-doewa*.
Tweeling, m. *kembar; anag kembar*.
 Het hemelteeken de — en, *boerdj djawzá, Ar.*
 — broeders of zusters, *soedara-soedara kembar*.
Tweemaal, bijw. *doewa kali*.
Tweemaandelijksch, b. n. *berselang-selang doewa boelan; pada tijap-tijap doewa boelan*.
Tweeoogig, b. n. *bermata-doewa*.
Tweeslachtig, b. n. *bantji; papaq; choentza, Ar.*
Tweesnijdend, b. n. *jang makan doewa belah; jang potong sabelah-menjabelah*.
 — zwaard, *golog Soenda*.
Tweespalt, vr. *tjidera; perbantahan*.
Tweespletig, b. n. *ada doewa belahnja*.
 Deze pen is —, *qalam ini ada doewa belahnja*.
Tweesprong, m. *simpangan djalan*.
Tweestaartig, b. n. *berékor-doewa*.
Tweetakkig, b. n. *bertjawang-doewa; bertjabang-doewa*.
Tweetal, o. paar, *doewa; sadjodo; sapa-sang, zie Paar, Koppel*.
Tweetongig, b. n. *berlidah-doewa*.
 —, fig. *valsch, tjoeelas hati*.
Tweevleugelig, b. n. *bersajap-doewa*.
Tweevoetig, b. n. *berkaki-doewa*.
Tweevormig, b. n. *beroepa-doewa*.
Tweevoud, o. *ganda*.
Tweevoudig, b. n. *berganda; doewa lapis; ganda*.
Tweevoudigheid, vr. *peri jang ganda; dallü jang ganda*.
Tweewerf, bijw. *doewa kali*.

Tweezang, m. *sindil; njanji sindil*.
Tweezijdig, b. n. *jang ada doewa belah; doewa segi; doewa persegi; doewa pesegi, L.*
Tweezinnig, b. n. *jang ada doewa artinja; doewa arti*.
Twijfel, m. *penghoewasan; sjoebhat, Ar.*
 In — brengen, *hoewaskan*.
 —, *aarzeling,imbang,imbangan*.
 Zonder —, *soenggoeh-soenggoeh*.
Twijfelaar, m. *penghoewas; penggoendah hati*.
Twijfelachtig, b. n. *tiada tantoe; tiada karoean, L.; radjan; kahoeawan; tiada terang; kasangkaän*.
Twijfelachtigheid, vr. *peri jang kahoeawan; kalakoean jang tiada tantoe*.
Twijfelarij, vr. *penghoewasan*.
Twijfelbaar, b. n. *zie Twijfelachtig*.
Twijfelen, o. w. *hoewas; goendah; deng-doe, L.; atoeng*.
 —, *aarzelen,imbang*.
Twijfeling, vr. *penghoewasan; hhäl menghoewas*.
Twijfelmoedig, b. n. *goendah hati;imbang; teratoeng hati*.
Twijfelmoedigheid, vr. *peri goendah hati; kabimbangan*.
**Twijf, vr. tjabang, tjawang; ranting, zie Tak, Loot.
Twijn, m. *pintalan*.
Twijndraad, m. *benang jang dipintal*.
Twijnen, b. w. *pintal*.
Twintig, telw. *doewa poeloeh, —; tus-schen 20 en 30, likoer*.
 Een en —, *doewa poeloeh satoe; salikoer*.
 Vijf en —, *doewa poeloeh lima; limalikoer*.
 — min een, *doewa poeloeh koerang esa (satoe); sembilan-belas*.
 Bij — en, *berpoeloeh-poeloeh*, (dit betoekent ook: in menigte).
 — snees, — stuks, *kodi*.
Twintigjarig, b. n. *jang oesija ('oemoer) doewa poeloeh tahoen*.
Twintigmaal, bijw. *doewa poeloeh kali*.
Twintigste, b. n. en o. *kadoewa-poeloeh*.
 $\frac{1}{20}$, *saperdoewa poeloeh*.
Twintigtal, o. snees, *kodi*.
Twist, m. *bantah; perbantahan; tjakit; tjidera*.
 — stoken, *bertjiderakan*.
 De bron van —, *pohon tjidera*.
 Eenen stillen —, *mendjiamkan perbantahan; menjoeleh orang berbantahan*.
Twistachtig, b. n. *bertengkar; soeka tjerewèt, L.*
Twistachtigheid, vr. *kalakoean perang-peroes; lakoe orang jang soeka tjerewèt, L.*
Twistbeslechter, m. *orang berantara; orang jang menjoeleh*.
Twisten, o. w. *berbantah; bertjakit; bertjidera; tjerewèt, L.; tengkar*.**

Onderling —, *berbantah-bantahan; ber-tjakit-tjakitan.*
Twister, m. *orang berbantah; orang tje-rèwèt*, L.
Twistgierig, b. n. zie **Twistachtig**.
Twistgierigheid, vr. zie **Twistachtigheid**.
Twistmaker, m. *jang tjahari tjakit; toekang tjerèwèt*, L.; *perbantah.*
 —, *die gaarne vecht, jang soeka berkalahi.*
Twistrede, vr. *bitjara jang didalilkan.*
Twistredenaar, m. *jang melawan bi-tjara; jang berbantah.*
Twistscheiding, vr. *perdaméjan; pe-njoeloehan tjidera.*

Twistschrift, o. *soerat jang berbantah; soerat jang melawan.*
Twistschrijver, m. *penjoerat jang berbantah (melawan).*
Twistverwekker, m. *orang jang tjahari tjakit*, zie **Twistmaker**.
Twistverwekking, vr. *pengoepakan tjidera; hhal menimboelkan tjidera.*
Twistvol, b. n. *bertjidera; berbantah.*
Twistvuur, o. *kahanganan tjidera.*
Twistziek, b. n. zie **Twistachtig**.
Twistzoeker, m. *orang jang poengoet salah; orang jang tjahari tjakit.*
Twistzuchtig, b. n. **Twistachtig**.

U.

U, pers. voornw. 3de en 4de naamv. enkel-en meerv., *engkaw, dikaw.*
 —, *tegen deftige personen, toewan.*
 —, *tegen hoogerén in rang, toewan-hamba.*
 —, *tegen eenen vorst, toewankoe; dawlat toewankoe; doeli jang dipertoewan.*
 —, *tegen de lagere klassen, loe; miga; hang.*
Uchtend, vr. zie **Ochtend**.
Ui, m. *uie, bawang; dasoen; baçal*, Ar.
 Roode —, *bawang mérah; bach*, Ar.
Uienbed, o. *pétang bawang.*
Uienplant, vr. *pohon bawang.*
Uienreuk, m. *bawoe bawang.*
Uienzalade, vr. *selada bawang.*
Uiensaus, vr. *koewah bawang.*
Uienstil, vr. *koelit bawang.*
Uiensmaak, m. *rasa bawang.*
Uiensoep, vr. *sop bawang.*
Uienzaad, o. *bidji bawang; benih bawang.*
Uier, m. *soesoe binatang.*
Uierpok, vr. *tjatjar pada soesoe sapi (sampi)*, L.
Uil, m. *ponggoq, ponggoe; boeroeng hantoe; boem*, Ar.
 — *van eene groote soort, djompog.*
 Nacht—, *groote —, koekoekbeloeg.*
 Nachtuiltje, *soort van vlinder, koepoe malam.*
 —, *domoor, orang bodoh; orang goblog*, L.
Uilskop, m. *kapala ponggoq.*
Uiltje, o. *nachtvlinder, koepoe malam.*
Uit, voorz. *buiten, diloewar; kaloewar.*
 — *het huis, diloewar roemah.*
 — *de stad, diloewar negeri.*
 —, *van, dari pada; dari.*
 — *Buitenzorg, dari pada negeri*
Boyor.
 — *de hand mijner vrouw, dari pada tangan binikoe.*
 —, *nood, dari pada kasoekaran.*

— *het gebruik zijn, tiada lagi dipakéj; boekan 'adat.*
 — *het oog — het hart, djaoeh di mata djaoeh di hati.*
Eeuw — *eeuw in, dari pada soewatoe zamán datang kapada soewatoe zamán.*
 — *al mijne macht, dengan segala koewasakoe; dengan sakoewasa-koewasa hamba.*
 — *een adellijk geslacht gesproten, toeron-temoeroen açal jang bangsawan.*
 — *een goed oogmerk, dengan maq-coed jang baik.*
 — *eerbied voor den koning, karena khormat akan radja.*
 — *gewoonte, dari pada bijasa.*
 — *hoofde, sabab; sementang*, L.
 — *nijld, dari pada dengki.*
 — *het huis halen, ambil dari dalam roemah.*
 — *eenen beker drinken, minoem dari dalam pijala.*
 — *liefde tot God, karena Allah.*
 De maand is —, *boelan soedah habis.*
 De kerk is —, *maka orang poelang dari gréjja.*
 — *het lid trekken, menggaliat.*
 — *het lid, tegulijat.*
 — *het geheugen, soedah loepa.*
 De flesch is —, *botol soedah kosong*, L.; *boeli soedah hempa.*
Uitademen, o. w. *mengaloewarkan (lepaskan) napas.*
 Indien er onder de zeven verdiepingen der aarde eene zeer kleine mier uitademt, *djikalaw dibawah toedjoeh lapis boemi satoe semoet jang terseni mengaloewarkan nafasnja.*
Uitademing, vr. *napas kaloewar; napas jang kaloewar.*
Uitbaggeren, b. w. *tarik (boewang) loempoeer.*
Uitbannen, b. w. *memboewang dari pada negeri.*

Uitbanning, vr. *hhál* memoewang dari negeri.

Uitbarsten, o. w. *letos*; kaloewar dengan *letos*.

In tranen —, *bertjoetjoeran* aèr mata.

Uitbarsting, vr. *hhál* meielos; *patoes*, *patoes*.

— door vuur, *kalajoeran* olèh api.

— van een oproer, *gagah*; *letosnja* *gampar*.

Uitbazuinien, b. w. *memberi* tahoe dengan *boenji selomprèt berseroe-seroe*.

Uitbeelden, b. w. *roepakan*; *toeladankan*. Iemand —, *toelis* gambar saorang; *menggambarkan* saorang.

Uitbeelding, vr. *roepa*; *toeladan*; *gambar*.

Uitbetalen, b. w. *bajar*; *membajar*.

Uitbetten, b. w. *tasak*.

Uitbeuren, b. w. *angkat* dari dalam.

Uitbidden, o. w. *habiskan* do'a.

Uitbiechten, o. w. *mengakoe* segala dosa.

Uitbijten, b. w. *menggigit*.

Hij heeft een stuk uit het brood gebeten, *maka* *sapotong digigitnja* dari roti *itoe*.

Dat is door sterk water uitgebeten, *itoe* *dimakan aèr keras*.

Uitbilen, b. w. *hilangkan* dengan *mema-hat*; *boewang* dengan *pahat*.

Uitblazen, b. w. *boenoh*, L.; *padamkan*. De kaars —, *boenoh* *lilin*, L.; *padamkan* *dijan*.

—, ledig blazen, *kaloewarkan* dengan *tijoepe*.

lemands levenslicht —, *boenoh* orang.

Den adem —, *sterven*, *poetoes njawa*; *mati*.

—, ophouden met blazen, *habis* *tijoepe*; *berhenti* *tijoepe*.

Uitblazing, vr. *hhál* *tijoepe*.

Uitbleken, b. w. *hilangkan* dengan *djemoer*.

—, o. w., *djadi* *poetih* *dijemoer*.

— bleek worden (van het vel), *djadi* *poetjat*.

Uitblijven, o. w. *tinggal* *diloewar*.

Lang —, *tinggal* *lama* *diloewar*; *ber-lambatan*.

Zijne straf zal niet —, *maka* *tiada* *nja* *nanti* *lepas* *siksa*.

Uitblijving, vr. *hhál* *tinggal* *diloewar*; *hhál* *berlambatan*.

Uitblinken, o. w. *berkilaw*, zie *Blinken*.

Uitbloeden, o. w. *kaloewar* *darah* *sa-moewa*.

—, ophouden te bloeden, *berhenti* *ber-darah*.

Uitbloeien, o. w. *habis* *berboenga*; *habis* *berkembang*, L.; *habis* *berboenga*; *habis* *mekar*.

Uitblusschen, b. w. zie *Uitblazen*.

Uitblussching, vr. *pemboenohan*; *pema-daman*.

Uitboenen, b. w. *soetjikan* dengan *sikat*.

Uitboetseeren, b. w. *roepakan* dengan *lilin*.

Uitboezemen, b. w. *kaloewarkan*.

Zijne gramschap —, *kaloewarkan* *ama-rahnja*.

Uitboomen, b. w. *kaloewarkan* *perahoe* dengan *toelag* *galah*.

Uitboren, b. w. *giriq*; *goròq*.

Uitborgen, b. w. *djoewal* *hoelang*, zie *Borgen*.

Uitborstelen, b. w. *boendar*, L.; *sikat*, *sékat*.

Uitbotsen, b. w. *boewang*; *oesir*.

Uitbotten, o. w. *toenas*, zie *Botten*.

Op nieuw —, *petas*.

Uitbouwen, b. w. *panjangkan*; *békin* *lebih* *pandjang*, L.

Zijn huis wat —, *pandjangkan* *roemah* *barang* *sedikit*.

Een land —, *békin* *koeroes* *karana* *ta-nam* *tertaloe* *banjaq*, L.

Uitbraak, vr. *hhál* *kaloewar* dengan *menetas*.

Uitbraaksel, o. *barang* *jang* *dimoentah*; *moentahan*.

Uitbraden, b. w. *gorèng* *sampéj* *hilang* *gemoeqnja*.

Uitbraken, o. w. *moentah*.

Uitbraking, vr. *hhál* *moentah*.

Uitbranden, b. w. *memoewat* *lobang* dengan *api*; *membakar* *hingga* *djadi* *lijang*; *membakar* *sampéj* *djadi* *loban*.

—, door vuur zuiveren, *membresihkan* dengan *api*.

Het binnenste van het huis is uitgebrand, *dalamnja* *roemah* *itoe* *soedah* *di-makan* *api*.

Uitbranding, vr. *pembakaran*.

—, *brand*, *kabakaran*.

Uitbreiden, b. w. *hamparkan*.

God heeft de hemelen uitgebreid, *ba-hoewa* *Allah* *djoewa* *jang* *menghamparkan* *langit*.

De vlerken —, *kembangkan* *sajap*.

De armen —, *oendjoeg* *tangan*; *djeng-kaw* *tangan*.

De grenzen des lands —, *meloewaskan* (*melapangkan*) *tepi* (*pinggir*) *tanah*.

Eene rede —, *tambah* *perkataan*; *loe-waskan* *kata*.

Eene zaal —, *melapangkan* *roewang*.

Een uitgebreid veld, *padang* *jang* *loewas*.

Uitbreiding, vr. *vermeerdering*, *tam-bahan*.

—, de daad van —, *hhál* *menghampar-kan*; *penghamparan*; *ta'ridl*, Ar.

Uitbreken, b. w. *uittrekken*, *tjaboet*.

Een tand —, *tjaboet* *gigi* *sabatoe*.

—, *wegbreken*, *bongkar*.

De vlam brak uit het brandende huis uit, *maka* *njaka* *poen* *kaloewarlah* *dari* *dalam* *roemah* *hangoes*.

— uit eene gevangenis, *kaloewar met-netas dari dalam pandjara*.
 Het —, opgegaan van eenen zweer, *toekoeg*.
Uitbreking, vr. *hhál kaloewarkan dengan menetas*.
Uitbrengen, b. w. *bawa kaloewar; mengaloewarkan*.
 —, te voorschijn brengen, *menghadapkan; menghadrirkan; bawa di depan orang, L.*
 —, verklikken, *selengkar*.
 —, aan den dag brengen, *menjatakan; memberi tahoe; kasih bertahoe, L.*
 Een ankertouw —, *kaloewarkan tali saoe*.
Uitbrenger, m. *verklikker, penjelengkar*.
Uitbrenging, vr. *verklikking, penjelengkaran; hhál menjelengkar*.
Uitbroeden, b. w. *heram, mengheram, gewoonlijk: mengeram*.
Uitbroeding, vr. *hhál mengeram*.
Uitbroedsel, o. *pengeraman*.
Uitbrommen, b. w. *menjatakan (memberi tahoe) dengan djemawa; kasih bertahoe dengan kotjaq, L.*
Uitbromming, vr. *hhál kasih bertahoe dengan kotjaq, L.*
Uitbrullen, b. w. *menjatakan dengan menikas*.
Uitbrulling, vr. *hhál menjatakan dengan menikas*.
Uitbuien, o. w. *berhenti angin riboet*.
Uitbuigen, b. w. *djepit kaloewar*.
Uitbuiging, vr. *hhál djepit kaloewar*.
Uitbulderen, b. w. *mengatakan (beri tahoe) dengan gemoeroeh boenjinja*.
 Het geschut bulderde de overwinning op Palembang uit, *maka marjam poen menjatakan kemenangan atas negeri Palembang itoe dengan gemoeroeh boenjinja*.
 —, o. w. *habis gemoeroeh boenjinja*.
Uitbuldering, vr. *hhál mengatakan dengan gemoeroeh boenjinja*.
Uitbundig, b. n. *terlaloe; amat; terlaloe sangat*.
 —, *overdadig, limpah*.
Uitbundigheid, vr. *peri jang terlaloe amat; kalaloean*.
Uitcijferen, b. w. *hitoeng; bilang; hhisab, Ar.*
Uitdaagbrief, m. *soerat menentang*.
Uitdagen, b. w. *tentang; antjam, L.*
Uitdampen, o. w. *djadi hawap serta hilang*.
 —, *zweeten, berpeloeh; kringat, L.*
Uitdamping, vr. *hhál berpeloeh (berkringat)*.
Uitdeelen, b. w. *bahagi, membahagi*.
Uitdeeland, b. n. *jang membahagikan*.
Uitdeeler, m. *orang jang membahagikan*.
Uitdeeling, vr. *pembahagian*.
Uitdelgen, b. w. *verdellen, toempas; binasakan*.

—, *uitwisschen, hapoeskan*.
 —, *vernietigen, meniadakan*.
Uitdelging, vr. *penoempasan; pengapoesan; hhál meniadakan*.
Uitdelven, b. w. *menghempakan dengan gali; békin kosong dengan loembi, L.*
 —, *opdelven, kaloewarkan dengan meng-gali*.
Uitdenken, b. w. *fikir hingga mendapat; pikir sampéj dapat, L.*
Uitdienen, b. w. *masoq kerdja sampéj habis djandji, L.; berchidmat hingga pengabisan djandji*.
Uitdiepen, b. w. *mendalamkan dengan menggali; békin dalam dengan loembi, L.*
Uitdijen, o. w. *mengkaq*.
 — (van beslag), *bersarang-sarang*.
 —, *uitpuilen, moengkil*.
 —, zie **Uitzetten, Zwellen**.
Uitdoen, b. w. *ontkleeden, tanggalkan*.
 De kleederen —, *tanggalkan kain*.
 —, *uitwisschen, hapoeskan; boenoh, L.*
 Dat doet niets uit, *itoe tiada mengapa*.
 De kaars —, *boenoh lilin, L.; padamkan djam*.
 Vlakken —, *boewang (angkat) nada; kerdja hilang nada, L.*
Uitdompen, b. w. *boenoh, L.; padamkan*.
 De kaars —, *boenoh lilin, L.; padamkan djam*.
Uitdonderen, onp. w. *habis bertagar; habis bergoentoe; habis bergoeroeh*.
Uitdooven, b. w. *boenoh, L.; padamkan*.
 —, o. w. *mati; maoe mati*.
 Het vuur is uitgedoofd, *api soedah mati*.
 Het vuur schijnt uit te dooven, *api maoe mati roepanja*.
 Het vuur van zijnen staart was uitgedoofd, *maka habislah padam api itoe kapada ékornja*.
Uitdooving, vr. *pemadaman; hhál memadamkan*.
Uitdoppen, b. w. *koebaq*.
Uitdorschen, b. w. zie **Dorschen**.
Uitdossen, b. w. *melangkap dengan pakéjan*.
Uitdraagster, vr. *perampoewan jang djoewal beli (pakéjan) toeha*.
Uitdraaien, b. w. *kaloewarkan dengan poetar; poetar kaloewar*.
Uitdraaiing, vr. *hhál memoetar sampéj, kaloewar*.
Uitdragen, b. w. *bawa kaloewar; mengaloewarkan*.
 —, o. w. *berhenti berboewah*.
Uitdrager, m. *orang djoewal beli pakéjan toeha*.
Uitdraging, vr. *pembawaan kaloewar; hhál membawa kaloewar*.
Uitdraven, o. w. *djokdjog kaloewar*.
 —, *ophouden met draven, berhenti djokdjog*.
Uitdrijven, b. w. *haluwakan; oesir*.

De koeien —, *halawkan sapi*; *bawa kaloewar sampi*, L.
 —, *wegjagen, njahkan; intjitkan.*
 —, (van geneesmiddelen), *poekoel.*
Uitdrijvend, b. n. *jang mengaloewarkan.*
 Een zweet — middel, *obat jang mengaloewarkan peloe; obat bewat kringat*, L.
Uitdrijver, m. *jang halawkan; jang oesir.*
Uitdrijving, vr. *penghalawan; pengoesiran.*
Uitdringen, b. w. *orong kaloewar; toelag kaloewar.*
Uitdrinken, b. w. *minoem habis.*
 In eenen teug —, *minoem habis dengan sategoeg.*
Uitdrogen, b. w. *békin kering sakali*, L.; *keringkan sakali.*
 —, o. w. *djadi kering sakali.*
 De aarde is door den zonnegloed geheel uitgedroogd, *maka tanah itoe soedah djadi kering sakali dari pada sangat kapanasan.*
 Een uitgedroogd mensch, *orang koeroes kering.*
Uitdroging, vr. *hhál mengeringkan; hhál békin kering*, L.
 —, het droog worden, *hhál djadi kering.*
Uitdruipen, o. w. *tiris; bertitig.*
 Hj druipt uit zijne kleederen, *fig. dija djadi koeroes kering.*
Uitdruiping, vr. *hhál tiris; tirisian; titig.*
Uitdrukkelijk, b. n. *tantoe.*
 Een — last, *pesan jang tantoe.*
 —, *bijw. dengan tantoe sakali.*
 — *verbieden, larang sakali.*
Uitdrukkelijkheid, vr. *katantoean; kabotoelan.*
Uitdrukken, b. w. *uitpersen, perah; peras*, L.; *apit kaloewar.*
 —, *te kennen geven, menjatakan; membri tahoe; kasih bertahoe*, L.
 Letters, die niet goed uitgedrukt zijn, *hhoeroef jang tiada terang teranja (tjitaanja).*
Uitdrukking, vr. *hhál mengatakan; perkataán; sapatah kata.*
Uitduiden, b. w. *toendjoeg oèh tanda.*
 —, *verklaren, menjatakan; békin terang*, L.; *kasih mengarti*, L.
Uitduiding, vr. *penoendjoekan.*
Uitdunnen, b. w. *tjaboet saparo; mendjarangkan.*
Uitdunsel, o. *barang jang ditjaboet.*
Uitduren, o. w. *tahan hingga kasoedahan; tahan sampéj pengabisan.*
Uitdutzen, o. w. *berhenti mengantoe.*
Uitdweilen, b. w. *sikat (sékat) baik-baik.*
Uiteen, b. w. *tertjeréj.*
 —, *afzonderlijk, sakoe-sakoe; satoe per satoe*, L.
 — *gaan, bertjeréj.*
Uiteenloopen, o. w. *tiada sama; tiada moewósaqat; tiada menjertai.*

Uiteinde, o. *hoedjoeng.*

—, *afloop, kasoedahan; penghabisan; kapoetossan; tammát*, Ar.
 —, *dood, mati; achir nafas.*

Uiten, b. w. *kata, berkata; katakan; seboetkan.*

—, *openbaren, njatakan.*

Uiterlijk, b. n. *njata; tláhir*, Ar.; *jang diloewar.*

Het — en het innerlijke, *barang jang tláhir dan jang báthin.*

—e gedaante van het geschapene, *chilgat*, Ar.

—, *bijw. op zijn laatst, salambat-lambat.*

Uiterlijk, o. *voorkomen, roepa; paras.*
 Zij heeft een zeer schoon —, *maka terlaloe élog parasnja.*

Uiterlijkheid, vr. *roepa; tláhir; peri jang kalihstan.*

Uitermate, *bijw. terlaloe; amat; sangat, sakali-kali; paling*, L.

Uiterste, b. n. *jang terlebih djaoeh.*

—, *grootste, terlaloe besar.*

— *ellende, kasoekaran jang amat sangat.*

—, *laatste, achir.*

— *wil, kahendag jang achir; wiçájat*, Ar.; *waçáqat*, Ar.

Tot het — *gebracht zijn, tiada berdaja lagi.*

De — *pogingen aanwenden, mengoesahakan diri dengan sakoewasa-koewasa.*

Ten — *n dage, pada hari qjámát.*

Uiterste, o. *levenseinde, adjal*, Ar.; *hampir mati; sakerat mawt.*

Op het — *liggen, hampir mati; njaris; achir nafas.*

Aan het — *der aarde, pada watas doenijá*, L.; *pada pinggir doenijá.*

Uiterwaard, m. *tanah antara soengéj dan terbis; tanah jang diloewar terbis.*

Uiteten, b. w. *makan habis.*

Uitetteren, o. w. *djadi bresih sabab kaloewar nanah.*

Uitfluiten, b. w. *menjijoei.*

Uitgaaf, vr. *kaloewar belandja.*

—, *onkosten, belandja.*

Dagelijksche uitgaven —, *bétjör*, L.; *belandja sasahari; belandja saban hari*, L.

De — *voor spijs en drank, belandja makan minoem.*

— *van een boek, hhál mentlahirkan kitáb.*

Uit zuinigheid geene uitgaven voor zijn rijk willen doen, *kikir tiada maoe melandjakan atas negerinja.*

Uitgaan, o. w. *pergi kaloewar; kaloewar.*

Hoe laat wil mijnheer —? *poekoel berapa toewan maoe kaloewar?*

Een gebod laten —, *memberi titah.*

— *de goederen, barang dagangan jang dibawa kaloewar.*

De kerk gaat uit, *toeroen grédja.*

—de rechten, *béja* (*tjoekéj*) *jang dipoen- goet dari pada barang dagangan jang dibawa kaloewar.*

Het licht gaat uit, *dijan hampir padam; padamlah dijan; lilin hampir mati, L.*

De vlakken gaan er niet uit, *noda itoe tiada boleh hilang (kaloewar).*

Op iets —, *pergi mentjahari.*

Laten —, *loslaten, lepaskan, melepaskan.*

—, *verdwijnen, hilang; lenjap.*

—, van schrift en afdrucken van vorteljikke zegels, *ranap, ranag.*

Uitgalmen, b. w. *berdengoengkan; bersoewarakan.*

Uitgang, m. *kaloewaran.*

De — uit Egypte, *kaloewaran dari pada tanah Misyir.*

— van een huis, *deur, pintoe.*

Een huis met twee —en, *roemah jang ada doewa pintoe.*

Verborgene —, *pintoe maling.*

—, *afloop, penghabisan; kasoedahan, 'aqibat, Ar.; achir, Ar.*

Bij den — der maand, *pada penghabisan boelan; pada achir boelan.*

Uitgave, vr. zie **Uitgaaf.**

Uitgebreid, b. u. *wijd, loewas; wárif, Ar.*

— *veld, padang jang loewas.*

—, *wijdloopig, landjoet.*

Een — *verhaal, tjeritera jang landjoet.*

Uitgebreidheid, vr. *kaloewasan; kalandjoetan; qib, Ar.*

Uitgediend, b. n. *habis berchidmat; habis djandji masog kerdjaja.*

Uitgehongerd, b. n. *berkalaparan; hampir mati sabab kalaparan.*

Uitgekabbeld, verl. deelw. *kaderasan.*

Uitgelaten, b. n. *buitensporig, terlaloe amat.*

—, zie **Dartel.**

—, *blijde, soeka hati.*

—, *losbandig, perlentéj.*

—, *bijw. dengan sangat; atas peri jang terlaloe amat.*

Uitgelatenheid, vr. zie **Buitensporigheid, Losbandigheid.**

—, *grote blijdschap, kasoekaän jang terlaloe amat; ghajrat, Ar.*

Uitgeleefd, b. n. *terlaloe toeha.*

Een — *man, bapa kolot, L.*

Uitgeleerd, b. n. *tammát mengadji; faham terlaloe.*

Met iets — *zijn, fig. tiada berdjaja lagi.*

Uitgeleide, vr. *penghantaran.*

— *doen, hantar, hantarkan.*

Uitgelezen, b. n. *uitgezocht, terpilih; terlebih baik.*

— *goud, mas djoewita.*

Uitgelezenheid, vr. *qifat (peri) jang terlebih baik; peri jang teroetama.*

Uitgemaakt, b. n. *beslist, tantoe; soedah poetoos.*

Uitgemergeld, b. n. *lemah sakali; koeroes kering; lemas sakali, L.*

Uitgenomen, *bijw. melainkan; hanja; katjoewali.*

— den koning, *die er geen genoeg in nam, melainkan radja jang tiada qa-boel itoes.*

Uitgerust, b. n. *toegetakeld, terlangkap.*

Uitgesten, o. w. zie **Uitgisten.**

Uitgestrekt, b. n. *loewas; djaoeh.*

—, (in de lengte), *mamdoed, Ar.*

Uitgestrektheid, vr. *kaloewasan.*

— van een rechtsgebied, *dáirah hhoekoem; watas hhoekoem.*

Uitgestudeerd, b. n. *tammát mengadji.*

Uitgetakt, b. n. *bergigi; dengan gigi.*

Uitgeteerd, b. n. *vermagerd, koeroes kering.*

Uitgetogen, b. n. (van een zwaard) *terhoenoes; tertjaboet; kelempéj.*

Met een — *zwaard, dengan pedang jang terhoenoes.*

Uitgeven, b. w. (geld) *belandjakan; kasih belandja, L.*

—, (in druk) *mentlahirkan; mengaloewarkan.*

Zich voor wjs —, *menjeboetkan namanja berboedi; poera-poerakan dirinja boediman.*

Zich voor eenen koning —, *menjeboetkan dirinja radja; poera poerakan dirinja radja.*

Groote dingen van zich zelven —, *mengatas-atas diri; membesarkan diri; katjag; kotjag, L.*

Dagelijks —, *belandjakan pada tijap-tijap hari.*

Uitgever, m. van een boek, *jang mentlahirkan kitáb; jang mengaloewarkan kitáb (boekoe, L.).*

Uitgevierd, b. n. *geheel —, bot gevierd, landong.*

Uitgewekene, m. en vr. *orang jang soeroet dari pada negerinja; orang jang meninggalkan negerinja; orang jang lari (moendoer) dari pada negerinja, L.*

Uitgewerkt, b. n. *fraai bewerkt, diperboewat terlaloe indah; soedah dikerdjakan dengan sampoerna; dibékin terlaloe bagoes, L.*

Uitgewezen, b. n. *beslist, poetoos; soedah dipoetooskan.*

—, *bepaald, tantoe.*

Die zaak is nog niet —, *maka perkara itoe belum poetoos.*

Uitgezondene, m. *zending, bode, pe-soeroeh; soeroehan.*

Uitgieten, b. w. *toewang; toempah; boewang.*

Zoetjes en zachtjes het water van iets — *afgieten, sérang.*

Uitgieten, *tertoewang; tertoeempah; terboewang; teboewang, L.*

Het vuur —, *padamkan api dengan aér; boenoh api sama aér, L.*

Uitgiëting, vr. *penoewangan; penoempahan.*

Uitgift, vr. *pengaloewaran; hhal mengaloewarkan.*

Uitgillen, b. w. *menghêrêq; mendjerit.*

En Aboe Soema gilde het vreeseljk uit, maka Aboe Soema poen mendjerit terlaloe sangat.

Uitgilling, vr. *hhal menghêrêq.*

Uitgisten, o. w. *berhenti (brenti) loewab; habis loewab.*

Nog niet uitgegist, belom habis loewab.

Uitglieden, o. w. *kelintjir, gelintjir; persaq; plêsêt, Jav., L.*

—, losgaan, (van eenen knoop, die niet goed gelegd is), *letjêq.*

Uitgegleden, *terkelentjir; teplêsêt, L.*

Uitglijdjng, vr. *hhal kelintjir.*

Uitgooien, b. w. *boewang kaloewar; lêm-par kaloewar.*

Uitgraven, b. w. *gali lobang; loembi lobang, L.*

— met de hand, *goeraq, menggoeraq.*

—, door graven te voorschijn brengen, *kaloewarkan dari dalam tanah; kaloewarkan dengan menggali.*

Uitgraving, vr. *penggalian lobang.*

—, met de hand, *penggocerakan.*

—, opgraving, *hhal mengaloewarkan dari dalam tanah; hhal mengaloewarkan barang jang soedah ditanam.*

Uitgrijpen, b. w. *ambil dengan tangan.*

—, zoo als een roofvogel een kuiken, *sambar.*

Uitgroeien, o. w. *toemboeh serta djadi tebal.*

Uitgroeisel, o. *toemboehan.*

Uitgroeven, b. w. *memboewat koemêj; berkoemêjkan.*

Uitgulpen, b. w. *minoem habis dengan te-goeg besar.*

Uitgutsen, o. w. *tjoer, tjoetjoer.*

Uithaaltafel, vr. *médjah dengan beberapa daoen; médjah orang makan.*

Uithalen, b. w. *boek (angkat) gajit.*

Uithakken, b. w. *boewang dengan tetag (potong).*

Uithakking, vr. *hhal menetaq; hhal boewang dengan tetag.*

Uithaksel, o. *sampah barang jang ditetaq (dipotong).*

Uithalen, b. w. *trekken, tarik; hêla.*

—, uitspreiden (vlerken), *mengembangkan.*

—, voordeelig zijn, *djadi oentoeng.*

—, schoonmaken, *békin bresih, L.; membresihkan.*

—, op zijde — (een rijtuig), *minggir.*

—, uittrekken, *tjaboet.*

—, goed opdisschen, *mendjamoe baik-baik.*

—, uitpenteren, *tjoengkil.*

Uithaler, m. *jang tarik, zie Uithalen.*

Pjpen—, *tjoengkil pipa, verb.*

—, voordeel, *oentoeng; laba.*

Uithaling, vr. *penarikan.*

—, uittrekking, *pentjaboetan.*

Uitham, m. *tandjoeng.*

Uithangbord, o. *papan 'alamat; papan tanda.*

Het — van eenen apotheker, *papan 'alamat toekang obat.*

Uithangen, b. w. *gantoeng diloewar.*

Hij heeft een uitgangbord uitgehangen, maka papan 'alamat itoe soedah digantoengnja diloewar roemah.

—, o. w. *bergant'oeng diloewar.*

Wat hangt daaruit? *apakah bergant'oeng diloewar itoe?*

Den vrome —, *poera-poera câlihêh; poera-poera berbaqti; poera-poerakan dirinja câlihêh.*

Uitharden, b. w. *tahan; çabar, Ar.*

Uithebben, b. w. *ada diloewar.*

—, geleedigd, uitgedronken hebben, *habis minoem.*

—, voleindigd hebben, *soedah kerdja habis.*

Uitheemsch, b. n. *dari pada lain negeri; gharib & gharib, Ar.; asing.*

—e goederen, *barang jang gharib.*

—e gewoonten, *'adat lain negeri.*

Uitheemsche, m. *vreemdeling, orang asing; orang gharib.*

Uitheemscheid, vr. *peri asing; peri gharib; kalakoean lain negeri.*

Uitheffen, b. w. *angkat; angkat dari dalam; angkat kaloewar.*

Uithelpen, b. w. *lepasakan, melepaskan; loepoetkan, melepoeutkan.*

Wie zal hem uit die gevaren helpen? *siapakah dapat melepoeutkan dija dari pada mara-bahaya itoe?*

Uithijschen, b. w. *tarik kaloewar.*

Uithoek, m. *nitham, tandjoeng.*

Den westelijken — bereiken, *sampêj ka tandjoeng barat.*

—, verwijderd oord, *tempat jang djaoeh.*

Uithoesten, b. w. *kaloewarkan dengan batoeq.*

—, ophouden te hoesten, *berhenti batoeq.*

Uitholen, b. w. *uitgraven, tjoengkoel; gali; békin lobang, L.; teboq.*

In de lengte —, *bolong.*

—, een gat maken, *memboewat lijang; békin lobang, L.*

— (eenen boom om er een kano van te maken), *melekoengkan.*

Uitholing, vr. *penggalian; hhal menggali serta melekoengkan.*

Uithollen, o. w. *habis lari; habis tjongklang.*

Uithongeren, b. w. *berlaparkan; melaparkan.*

—, o. w. *mati lapar; mati kalaparan.*

Bjna *uitgehongerd, hampir mati kalaparan.*

Uithongering, vr. *lapar; kalaparan; hhal melaparkan.*

Uithooren, b. w. *dengar hingga (sampéj, L.) penghabisan; dengur samoewa.*
 —, *uivragen, pantjing-pantjing; tanjantaja sahadja; menengarkan sampéj tahoe samoewa.*

Uithouden, b. w. *wanéénhouden, regang; pegang satoe-satoe (satoe per satoe, L.).*
 —, *doorstaan, tahan; derita; deroe.*
 Wie kan eene zoodanige ellende — ?
siapa dapat tahan tjilaka jang demikijan ini?
 Zóó leven dat men het kan —, *hidoep bagitoe roepa sampéj boléh hidoep lama, L.; hidoep atas peri jang demikijan hingga dapat hidoep lama.*

Uithouwen, b. w. *potong; pahat; boewang dengan potong.*
 Een in eene rots uitgehouden huis, *roemah jang dipahat didalam karang.*
 —, *van takken ontlasten, ranting; rantjoeng; tabang.*
 De groote takken van dien boom moeten uitgehouden worden, *maka tjabang pohon besar itoe hendag ditabang.*
 —, *boomen weggappen, tabang, tebang.*
 Kreupelhout —, *menebas baloekar.*
 —, *zie Uitholen.*

Uithozen, b. w. *timbangan adèr samoewa; boewang samoewa.*

Uithuilen, o. w. *berhenti menangis.*
 —, b. w. *menjatakan dengan tangisan.*
 Zijne smarten —, *menjatakan doekajtjantaja itoe dengan tangisan.*

Uithuizig, b. n. *soeka melantjong; soeka tinggal diloewar roemah.*
 Niet —, *huisseljk, magan.*

Uithuisigheid, vr. *hhál melantjong sahadja.*

Uithuwen, b. w. *kawinkan, mengawinkan; nikahhkan, menikahhkan; kasih kawin, L.*
 —, *eenen man geven, bersoewamikan, Hoft.*
 —, *eene vrouw geven, beristerikan, Hoft; berbinikan; membirikan.*

Uithuwng, vr. *hhál mengawinkan; hhál menikahhkan.*

Uitjagen, b. w. *mengoesir; melaloekan; memboeroe kaloewar.*

Uitjaging, vr. *pengoesiran; pemboeroean kaloewar.*

Uitjongen, o. w. *berhenti beranaq; tiada beranaq lagi.*

Uitjouwen, b. w. *maki serta menjindir.*

Uitkabbelen, b. w. *mendalamkan dengan rijaq; makan.*

Uitkalven, o. w. *(van aarde die wegvalt), terban.*

Uitkammen, b. w. *zie Kammen.*

Uitkammer, m. *orang jang menjisir; penjisir.*

Uitkamsel, o. daki; *bekas sisir.*

Uitkankeren, o. w. *dimakan siráth.*

Uitkankering, vr. *zie Kanker.*

Uitkant, m. *pinggir jang diloewar, zie Grens.*

Uitkappen, b. w. *zie Uithouwen.*

Uitkauwen, b. w. *mamah hingga antjoer.*
 Uitgekauwde betel, *sirih jang soedák dimamah.*

Uitkavelen, b. w. *djoewal satoe-satoe (satoe per satoe); djoewal dengan bahagian-bahagian.*

Uitkeeren, b. w. *betalen, membajar.*

Uitkepen, b. w. *pahatkan; memboewat koeméj.*

Uitkeren, b. w. *uitvegen, menjapoe.*

Uitkermen, b. w. *beri tahoe dengan meratap; menghérèqkan; mengatakan dengan menghérèq.*
 Zijn hartzeer —, *menghérèqkan soesák hatinja.*

Uitkiezen, b. w. *pilih, memilih.*
 Gij moogt vrij —, *toewan boléh pilih sadja.*

Uitkiezing, vr. *pemilihan; hhál memilih.*

Uitkijk, m. *uitzicht, kalihatatan.*
 Op den — *staan, menghintéj; mengintip.*
 —, *toren, bangoenan; martjoe.*

Uitkijken, o. w. *tengog; lihat baik-baik.*

Uitkijker, m. *orang jang tengog.*
 — op de voorplecht van een inlandsch vaartuig, *djoeroe-batoe, (die tusschen de klippen doet henen sturen).*

Uitkinderen, o. w. *berhenti beranaq.*

Uitkippen, b. w. *zie Uitkiezen.*

Uitkipping, vr. *zie Uitkiezing.*

Uitkladden, b. w. *hapoeskan dengan dawat; hilangkan (boenoh) sama tista, L.*

Uitklagen, b. w. *beri tahoe dengan merapat.*
 —, o. w. *berhenti meratap.*

Uitklappen, b. w. *verklappen, selengkar; boeka rahasja.*

Uitklaren, b. w. *sedijakan soerat akan berlajar.*

Uitklaring, vr. *de daad van uitklaren, hhál sedijakan soerat akan berlajar.*
 —, *de —sbrief, soerat idzin berlajar.*

Uitklauteren, o. w. *pandjat kaloewar.*

Uitkleeden, b. w. *tanggalkan pakéjan; boeka pakéjan, L.*
 Voor dat hij zich uitgekleed had, *sa-belom habis ditanggalkannja pakéjannja.*

Uitklenzen, b. w. *soetjikan dengan tapis; békin bresih dengan saring, L.*

Uitkleppen, b. w. *tjanang.*
 — dat iemand een' hond mag laten losloopen, *tjanang bijar djangan orang lepaskan andjing.*

Uitklimmen, o. w. *kaloewar dengan naik, zie Uitklauteren.*

Uitklinken, b. w. *tjanang.*

Uitklooven, o. w. *boewang dengan tetaq (potong).*

Uitkloppen, b. w. *kleederen —, poekod pakéjan sampéj hilang haboenja (deboenja).*

—, wegkloppen, *hilangkan dengan poekoel; ratakan dengan paloe (toekoel).*
 —, kloppende grooter maken, *membesarkan dengan paloe (toekoel); békin besar dengan poekoel, L.; poekoel sampéj djadi lebih besar.*
 Dit lood is te klein, het moet uitgeklopt worden, *maka timah hitam ini terlalu ketjil, mesti dipoekoel sampéj djadi lebih besar, L.*
Uitknabbelen, b. w. *porot habis; mendalamkan dengan porot.*
Uitknauwen, b. w. *uitknabbelen, kikil habis; makan habis; mendalamkan dengan kikis.*
Uitknijpen, b. en o. w. *perah; peras, L.*
 Limoentjes —, *peras djeroeq tipis, L.; perah limaw nipis.*
 Stil —, *lari dengan dijam-dijam; soeroet, Hofst.; mentjoeri-tjoeri pergi.*
Uitknippen, b. w. *goentingkan.*
 De grjze hare —, *goentingkan ramboet poetih.*
Uitknoppen, o. w. *zie Knoppen.*
Uitknuppelen, b. w. *kaloewarkan dengan toekam (toengkat).*
Uitkoeteren, b. w. *mengatakan sambil bertelor.*
Uitkoken, b. w. *door koken zuiveren, membresihkan dengan masaq; békin bresih dengan masaq, L.; masaq sampéj bresih, L.*
 Vleesch —, *masaq daging sampéj kaloewar kaldoe.*
 —, o. w. *djadi tawar sabab dimasaq.*
 —, *ophouden te koken, berhenti berdidih.*
Uitkolven, b. w. *habiskan permainan tjatoeq; berhenti bermain tjatoeq.*
 —, o. w. *moelai bermain tjatoeq.*
Uitkomen, o. w. *te voorschijn komen, kalihatan.*
 —, *uitgaan, kaloewar; pergi diloewar.*
 De zieke komt nog niet uit, *maka orang sakit itoe belum kaloewar.*
 —, *verschijnen, kaloewar; dikaloewarkan; ditlahirkan.*
 De kuikens doen — (uit het ei), *menetas telor; kaloewarkan anaq ajam dari dalam telornja.*
 —, *groeien, toemboeh.*
 Uit het water —, *op de oppervlakte te voorschijn komen, timboel.*
 De tanden komen uit, *toemboeh gigi.*
 —de tanden, *gigi toemboeh; gigi jang toemboeh.*
 —, *tegen over iets zijn, menghadap.*
 Zijn huis komt aan de rivier uit, *maka roemahnja itoe menghadap soengéj (kali, L.)*
 Niet —, *niet in orde zijn, tiada be-toel; koerang cahh.*
 —, *toekomen, tjoekoop; pada.*

—, *bekend worden, djadi njata; djadi tláhir; soedah katakoean.*
 Het komt op hetzelfde uit, *itoe sama djoega.*
 Dat komt zoo niet uit, dat kan zoo niet, *itoe tiada boléh bagitoe.*
Uitkomst, vr. het uitkomen, *kaloewaran.*
 —, *redding, kaloepoetan; kalepasan.*
 —, *hulp, pertoeeloengan.*
 —, *som, djoemlah, Ar.*
 —, *afloop, penghabisan; kasoedahan; 'áqibat, Ar.*
Uitkooksel, o. *ampas barang jang soedah dimasaq.*
Uitkoop, m. *peneboesan; teboesan.*
Uitkooppen, b. w. *teboes, meneboes.*
 Krijgsgevangenen —, *teboes tawanán.*
 Den tijd —, *mengoepajakan waqtoe dengan sepertinja.*
Uitkrabbelen, b. w. *garoeq dengan koe-koe.*
 —, *onleesbaar maken, keriq; hapoeskan.*
Uitkrabben, b. w. *boenoh, L.; hapoeskan.*
 Den naam op den lijst —, *boenoh nama di daftar, L.*
Uitkramen, b. w. *taroh di kedéj; mengedéjkan; bertoeandjoekkan; beperlihatkan.*
 Zijne bedrevenheid —, *toendjoeq kápandéjannja (kabisainnja).*
Uitkrassen, b. w. *hilangkan dengan garis; keriq.*
Uitkrawen, b. w. *tjaboet dengan koe-koe; korèq dengan koekoe.*
Uitkrijgen, b. w. *kaloewarkan; kasih kaloewar, L.*
 —, *uitdoen, (schoenen enz.), tanggalkan; boeka.*
 —, *(een boek) uitlezen, batja habis.*
Uitkrijten, b. w. *berseroe-seroekan dengan menangis.*
 Iemand voor eenen vagebond —, *mengatakan orang ada risaw; bilang orang ada bangsat, L.*
Uitkruipen, o. w. *merangkaq kaloewar; mendjoeloer kaloewar.*
Uitkuieren, o. w. *pasijar diloewar (kaloewar), L.; berdjalan-djalan kaloewar.*
 —, *ten einde kuieren, berhenti pasijar; berhenti berdjalan-djalan.*
Uitkunnen, o. w. *dapat kaloewar; boléh kaloewar; sempal kaloewar.*
 —, *er uit gemaakt kunnen worden, boléh dibékin dari . . . L.; dapat diboe-wat dari . . .*
Uitkwijlen, b. w. *kaloewarkan dengan berlijoer.*
Uitlachen, b. w. *tertawakan; adjoeq.*
 —, o. w. *berhenti tertawa.*
Uitlacher, m. *orang jang menertawakan.*
Uitladen, b. w. *bongkar moewatan; poeng-gah; kaloewarkan; kasih kaloewar, L.*
Uitlander, m. *orang dagang; orang asing (helat); orang ghurib; orang kaloewaran.*

Uitlandig, b. n. *diloewar negeri; di lain negeri.*

Uitlandigheid, vr. *hhäl kaadaän diloe-war negeri.*

Uitlandsch, b. n. *asing; gharib, Ar.; lain negeri; dari pada lain negeri; helat.*

Uitlaten, b. w. *laten uitgaan; beri kaloewar; kasih kaloewar, L.*

Iemand de deur —, *hantarkan orang sampéj di pintoe.*

—, *mededeelen, njatakan; beri tahoe; kasih tahoe, L.; bilang, L.*

—, *niet aantrekken, tiada pakéj.*

—, *vergeten, loepa.*

—, *weglaten, niet schrijven, tiada seboet; tiada toelis; tiada menjoerat.*

Uitlating, vr. *hhäl memberi kaloewar.*

—, *uitgeleide, penghantaran.*

—, *weglating, hhäl tiada seboet (toelis, menjoerat).*

Uitleenen, b. w. *beri pindjam.*

Uitleening, vr. *hhäl beri pindjam; pe-mindjaman.*

Uitleeren, b. w. *beladjar sampéj penghabisan.*

—, o. w. *berhenti beladjar.*

Uitgeleerd zijn, volleerd, soetah beladjar samoewa; soetah tammam mengadji.

Uitlegbaar, b. n. *verklaarbaar, jang dapat diartikan; jang dapat ditafsirkan (dita'birkan).*

Uitleggen, b. w. *verklaren, menjatakan; mengartikan; mentafsirkan; menta'birkan; isjaratkan.*

—, *En hij legde die woorden uit, dan diisjaratkunnja perkataän itoe.*

Een boek —, mentafsirkan kitáb.

Eenen droom —, menta'birkan mimpi.

Den zin —, mengartikan ma'na.

Den wil des konings —, menjatakan kahendaq radja.

—, *uitbreiden, membesarkan; meloewaskan; bëkin lebih besar, L.*

—, *wijder maken, bëkin lebih longgar, L.; melonggarkan.*

Uitlegger, m. *jang menjatakan, enz. zie Uitleggen.*

—, *wachtschip, kapal djaga.*

Uitlegging, vr. *pengartian; tafsir, Ar.; ta'bir, Ar.; sjarih, Ar.*

— *van een Arabisch woord, pengartian sapatah kata Arab.*

— *van den tekst, tafsir naç, Ar.*

— *van eenen droom, ta'bir mimpi.*

Woordelijke —, ma'na (pengartian) loghawé.

—, *vergrooting, hhäl membesarkan; hhäl meloewaskan.*

Uitlegkunde, vr. *'ilmoe tafsir.*

Uitlegkundig, b. n. *atas sjarh tafsir.*

Uitleiden, b. w. *hantar kaloewar.*

Uitleiding, vr. *penghantaran kaloewar.*

Uitlekken, o. w. *tris; melas, L.*

Uitleven, o. w. *berhenti hidoep; mati; meninggal.*

Een uitgeleefd man, orang toeha sakali.
Uitleveren, b. w. *beri; kasih, L.; sampéjkan.*

—, *overleveren, serahkan.*

—, *opleveren, kaloewar hhäpül, Ar.*

Uitlevering, vr. *pemberian; penyerahan.*

Uitlezen, b. w. *uitzoeken, pilih, memilih.*

Uitgelezen volk, orang jang terpilih.

—, *ten einde lezen, batja sampéj penghabisan.*

Eene geschiedenis —, batja hhikajat sampéj tammam; batja hhikajat sampéj penghabisannja (kasoedahannja).

Uitlezing, vr. *kiezing, pemilihan.*

— *(van een boek), pembatjaän habis; hhäl membatja habis.*

Uitlichten, b. w. *hantar dengan soeloeh; hantar dengan hoor, L.*

Licht dien heer eens uit, soeloekkan toewan itoe.

Uitlichten, b. w. *uittillen, angkat; kaloewarkan.*

Uitliggen, o. w. *ada terhampar.*

Uitlikken, b. w. *mendjilat.*

Eenen pot —, mendjilat pasoe.

Uitlokkelijk, b. n. *jang memboedjoeg; kaboedjoekan.*

Uitlokken, b. w. *adjaq, mengadjaq; boedjoeg, memboedjoeg.*

Uitlokker, m. *pemboedjoeg; pengadjaq.*

Uitlokkig, vr. *pemboedjoekan; pengadjakan.*

Uitloksel, o. *fasoena, pasoena; sarana.*

Uitlokster, vr. *perampoewan jang memboedjoeg.*

Uitloodsen, b. w. *bawa kaloewar dari pada koewala (pelabohan; moewara); bawa ka laet.*

Uitgeloodsd worden, dibawa pendoeaga ka laet.

Uitloogen, b. w. *soetjikan dengan lindi.*

Uitlooging, vr. *penjoetjian dengan lindi.*

Uitloop, m. *kaloewaran; pergi; pegi, L.*

— *van eene rivier, koewala soengéj; moewara.*

Uitloopen, o. w. *ophouden met loopen, berhenti berdjalan.*

—, *uigaan, kaloewar; pergi kaloewar.*

Uit eene engte in zee loopen, kaloewar dari pada selat ka laet.

Dit rivierwater loopt in zee uit, aër soengéj ini mengalir ka laet; aër kali ini laloe ka laet, L.

—, *zie Uitbotten.*

Een land, dat op een bosch uitloopt, tanah jang berpinggiran dengan rimba (hoetan).

Op niets —, woeroeng, L.; tiada berlakoe; tiada djadi.

Fijn en dun —, (zoo als wiggen, beitel), landjoes.

Het loopt daarop uit om hem te verderven, maka nijat itoe sadja akan membinasakan dia.

Uitlooping, vr. *kaloewaran*; *hhál kaloe-war*.

—, uitspruiting, *toemboehan*.

Uitlossen, b. w. zie **Uitladen**.

Uitloten, b. w. *tarik oendi*.

—, betalen bij uitloting, *bajar dengan tarik oendi*; *bajar sabagémana oendi*.

Uitloven, b. w. *djandji maoe beri*; *djandji maoe kasih*, L.

Uitloving, vr. *perdjandjian maoe beri* (*kasih*, L.).

Uitlichten, b. w. *oeraq*, *mengoeraq*.

— in de zon, *djemoer*.

Uitluiden, b. w. *berhentikan dengan meng-héla* (*menggojjang*) *genta*.

De kermis (jaarmarkt) wordt uitgeluid, *maka pasar tahoen itoe diperhentikan dengan menggojjang lotjeng*.

Uitmageren, b. w. *mengoeroeskan*; *békin koeroes*, L.

Uitmaken, b. w. *daarstellen*, *mendjadi-kan*; *menadakan*; *békin*, L.

Wat maakt dat uit? *maoe apa itoe?*

Dat maakt niet uit, *itoe tinda mengapa*; *itoe tra kenapa*, L.

—, uitschelden, *maki*.

—, beslissen, *menjelesékan*; *poetoeskan*.

—, bepalen, *tantoekan*.

—, volslagen, *sakali*; *sampoerna*.

Het is een uitgemaakte gek, *maka gila sakali ija*.

Dit geld maakt dertig gulden uit, *maka oewang ini djadi tiga poeloeh roepijah*.

—, uitwisschen, *hilangkan*; *kasih kaloe-war*, L.

—, zie **Uitblusschen**.

Uitmalen, b. w. *timba habis oldèh penggilingan*.

Uitmaling, vr. *hhál menimba habis oldèh penggilingan*.

Uitmelken, b. w. *perah* (*peras*, L.) *habis aèr soesoenja*.

Iemand —, *verarmen*, *békin miskin*, L.; *papakan*.

Uitmelker, m. *fig. lintah*.

—, die iemand knevelt, *jang mengisap orang poenja darah*.

Uitmergelen, b. w. *menghabiskan soem-soem*.

—, *vermageren*, *koeroeskan*; *békin koeroes*, L.

Uitmeten, b. w. *oekoer*, zie **Meten**.

—, met ophef melden, *seboetkan dengan poedji poedjian*.

Dat meet nog al uit, *itoe lebih pandjang dari sahaja poenja kira*.

Uitmiddelpuntig, b. n. *diloewar poesat boelat*.

Uitmonsteren, b. w. *pariksa serta lepaskan*; *pariksa serta soeroeh poelang*; *pariksa lantias kasih poelang*, L.

Uitmonstering, vr. *hhál kapariksaän serta dengan lepaskan* (*béaskan*).

Uitmunten, o. w. *berkalebihan*.

In den krjg —, *berkalebihan didalam perang*.

Uitmundend, b. n. *terlebih baik*; *oetama*, *teroetama*.

—! *sjábásj!* Perz.; *sabas!*

Uitmundendheid, vr. *peri jang teroetama*; *lakoe jang terlebih baik*; *moelija*, *faallilat*, Ar.; *fazilat*, verb.

Uitmunting, vr. *hhál berkalebihan*.

Uitnemen, b. w. *ambil dari dalam*.

Neem het uit mijnen wagen, *ambillah itoe dari dalam karètakoe* (*kita poenja karèta*).

—, *ergens van afnemen*, *uitlichten*, *angkat*.

Uitnemend, b. n. zie **Uitmundend**.

Ik breng u veel meer dat — er is dan dat koningrijk, *maka banjakan bawa kita jang lebih moelija dari karadjään itoe*.

Uitneming, vr. *pengambilan dari dalam*.

Uitniezen, o. w. *berhenti bersin*; *brenti bangkas*, L.

Uitnijpen, b. w. zie **Uitknijpen**.

Uitnoodigen, b. w. zie **Noodigen**.

Uitnoodiging, vr. zie **Noodiging**.

Uitoeffenen, b. w. *melakoekan*; *mengerdjakan*.

Dat een iegelijk, welke die betrekking getrouwelijk wil —, *bahoewa barangsiapa jang hendag mengerdjakan pekerdjään itoe dengan sabenarnja*.

Een beroep —, *melakoekan pekerdjään*; *djadi menoekang*.

Het beroep van smid —, *melakoekan pekerdjään pandéj besi*; *djadi toekang besi*, L.

Uitoeffening, vr. *hhál melakoekan*; *pengerdjään*.

Uitpakken, b. w. *menboeka barang-barang*; *mengoeréj boengkoesan*; zie **Uitkramen**.

Uitpakking, vr. *hhál memboeka barang-barang*.

Uitpalmen, b. w. *hoeloerkan*.

Uitpellen, b. w. *keloepas*; *koebaq*, zie **Pellen**.

Uitpelling, vr. *hhál keloepas*; *hhál koebaq*.

Uitpersen, b. w. *perah*; *peras*, L., zie **Persen**.

—, zie **Afpersen**.

Uitpeuteren, b. w. *korèq*; *tjoengkil*.

Uitpeuzelen, b. w. *makan habis dengan pilih*.

Uitpikken, b. w. (een ei) *menetas telor*.

De oogen —, *pagoet mata*.

Uitpissen, b. en o. w. *kentjing*.

—, ophouden te pissen, *berhenti kentjing*.

—, uitdooven door pissen, *memadamkan dengan mengentjingi*.

Uitploegen, b. w. *tjaboel* (*boewang*) *dengan menanggala*; *boewang dengan meloekoe*, L.

Uitpluizen, b. w. *djeloeroe*; *tjaboel boeloe*, zie **Pluizen**.

De vederen —, (*zoo als sommige vogelen*) *menggalisq*.

—, fig. *pariksa dengan saqsama.*
Uitpluizing, vr. *pentjaboetan boeloe.*
Uitplukken, b. w. *tjaboet.*
Uitplukking, vr. *pentjaboetan.*
Uitplunderen, b. w. *mendjarah habis samoewa.*
Uitplundering, vr. *pendjarahan barang samoewa.*
Uitpompen, b. w. *habiskan aër dengan pompa.*
Uitpratèn, o. w. *berhenti berkata.*
 Nog niet uitgepraat hebben, *belum habis berkata.*
Uitpuilen, o. w. *moengkil; djindoel; tinggi; bengkaq.*
 —de oogen, *mata jang tinggi.*
 —d vleesch, *daging jang moengkil (bengkaq).*
 Een —d, *voor- of achteruitstekend hoofd, kapala djindoel.*
Uitputtelijk, b. n. *jang dapat ditimba habis.*
Uitputten, b. w. *timba habis; habiskan dengan timba.*
 Zich —, *verzwakken, mendla'ifkan diri; melemahkan diri.*
Uitputting, vr. *verzwakking, hhâl mendla'ifkan (melemahkan).*
Uitrabellen, b. w. (*lezende* —) *batja terlaloe lantjar.*
 —, (*sprekende* —) *berkata terlaloe lantjar.*
Uitrafelen, b. w. *oeréjkan, mengoeréjkan.*
 —, o. w. *teroeréj.*
Uitrafeling, vr. 1e bet. *hhâl mengoeréjkan.*
 —, 2e bet. *hhâl djadi teroeréj.*
Uitragen, o. w. zie **Ragen.**
Uitragen, o. w. *habis; tammat, Ar.*
 Wanneer zal dit tooneelspel —? *kupan nanti habis main wajang ini? L.*
Uitrammelen, b. w. *tjoera-tjoera sahadjja; berkata dengan lantjar sakali.*
Uitrapen, b. w. *tjeréjkan serta pilih (ambil) barang jang terkoempoel.*
Uitraspen, b. w. *békin lobang dengan paroedan, L.; boewat lijang dengan koe-koeran.*
Uitrazen, o. w. *berhenti ingar-bangar.*
Uitredden, b. w. *loepoetkan; lepaskan.*
Uitredder, m. *orang jang meloepoetkan; peloepoet.*
Uitredding, vr. *kaloepoetan; kalepasan.*
 —, *de daad van uitredden, peloepoetan; pelepasan.*
Uitregenen, onp. en o. w. *berhenti hoedjan.*
 —, onp. en b. w. *door regen uitbluschen, uit gaan, terpadam kena hoedjan; mati kena hoedjan.*
 Het vuur is uitgerogend, *maka api soedah mati kena hoedjan, L.; maka api soedah terpadam kena hoedjan.*
Uitreiken, b. w. *oendjoeq.*
 —, *ronddeelen, bahagi, membahagi; kasih, L.*

Uitreiker, m. *pembahagi; orang jang membahagi.*
Uitreiking, vr. *pembahagian.*
Uitreis, vr. *perdjalannan kaloewar.*
Uitreizen, o. w. *pergi berdjalan; berangkat kaloewar.*
Uitreikbaar, b. n. zie **Rekbaar.**
Uitrekenen, b. w. *djoemlahkan; hitoengkan.*
Uitrekening, vr. *djoemlah; penghitungaan.*
Uitrekkelijk, b. n. *jang dapat diregang; jang moeloer, L.*
Uitrekken, b. w. *meregang.*
 —, *langer maken, pandjangkan; békin pandjang dengan tarik, L.*
 —, (*een touw*) *rentang.*
 —, *verschuiwen, op de lange baan schuiven, bertangoehkan; berlamatkan; kerdja plan plan, L.*
 Zich —, *galijat, menggalijat.*
 —, o. w. *djadi pandjang.*
Uitrekking, vr. *hhâl meregang, enz., zie Uitrekken.*
Uitrennen, o. w. *lari kaloewar.*
Uitrichten, b. w. *lakoekan; kerdjakan.*
 Bevelen —, *melakoekan parèntah.*
 —, *helpen, toeloeng.*
 Mogelijk zal uw verzoek iets —, *barangkali permintaän toewan nanti toeloeng djoeqa.*
Uitrijden, o. w. *te paard, pergi berkoeda; kaloewar bertoenggang koeda.*
 —, *met eenen wagen, berdjalan kaloewar dengan karèta.*
Uitrijzen, o. w. *uit iets oprijzen, timboel.*
Uitroeien, b. w. *verdelgen, vernielen, membinasakan; toempas.*
 Eene stad —, *membinasakan negeri saboewah.*
 Al de inwoners —, *menoempas segala isi negri.*
 —, o. w. *berdajoeng kaloewar.*
 De haven —, *berdajoeng kaloewar moewara.*
Uitroeier, m. *verdelger, jang membinasakan; pembinasa, zie Uitroeien.*
Uitroeing, vr. *pebinasaan; penoempasan.*
 —, *verdelging, kabinasaan.*
Uitroep, m. *hhâl berteréjaq; penjeroean.*
Uitroepen, b. w. *seroe; roewah.*
 Met verwondering —, *perto.*
 —, *bij trommelslag proclameeren, no-batkan.*
 —, *te koop roepen, berseroe-seroekan.*
 Zij riep hare bloemen uit, *maka ija-poen berseroe-seroekan akan boenganja.*
Uitroeper, m. zie **Omroeper.**
Uitrollen, b. w. *losrollen, boeka goeloe-angan.*
 Ergens —, *goeling kaloewar.*
 —, *ten einde rollen, berhenti goeling.*
Uitronden, b. w. *memboentarkan; potong boentar; potong boendar, L.*

Uitronding, vr. *hhál memboentarkan; hhál potong boendar, L.*

Uitrooken, b. w. *soetjikan dengan asap, zie Berooken.*

—, o. w. *berhenti berasap.*

—, ophouden tabak te rooken, *berhenti minoem roko (pipa).*

Uitrotten, o. w. *djadi boesoeg didalam.*

—, afvallen door uitrotting, *djatoh (loeroeh) sabab soedah boesoeg sakali.*

Uitrukken, b. w. *tjaboet.*

Met geweld —, *bantoen.*

En den pjl rukte hij uit (den grond), *maka anag panah itoe-poen dibantoennja.*

—, o. w. van troepen, *berangkat; pergi berdjalan.*

Uitrukking, vr. *pentjaboetan.*

— van krijgsliden, *hhál berangkat.*

Uitrusten, o. w. van vermoeienis, *berhentikan lelah (tjapé, L.); boewang tjapé, L.*

—, b. w. *langkap, melangkap; mendandani.*

Een schip —, *melangkap kapal saboewah; mendandani perahoe.*

Uitrusting, vr. *kalangkapan.*

Geheele —, *salangkap.*

Eene geheele — van kleederen, *salangkap pakéjan.*

—, verademing, *senang, kasenangan.*

Uitschampen, o. w. zie *Afschampen.*

Uitschateren, o. w. zie *Schateren.*

Uitschaven, b. w. *boewang dengan seroet; boewang dengan mengetam.*

Uitscheiden, o. w. ophouden, *berhenti; lepas.*

— met spreken, *berhenti berkata; brenti bijara, L.*

Uitscheiding, vr. ophouding, *perhentian.*

Uitschelden, b. w. *maki; nista.*

Gij moet uwe vrouw niet —, *djangan loe maki loe poenja bini, L.*

Uitschenken, o. w. *toewang habis; toewang samoewa; salin.*

Uitscheppen, b. w. *menjendoeq habis.*

Water —, *timba habis.*

Uitscheuren, b. w. *séntaq dengan sojq (sowdq, L.)*

Uitschieten, b. w. wegnemen door een schot, *hilangkan dengan tembaq.*

Zijn regteroog is uitgeschoten, *matanja kanan hilang kena ditembaq.*

Een touw —, *lempar tali.*

Voorwerpen —, die men niet wil ontvangen, *menjabelahkan barang jang tiada maoe ditarima orang.*

Geld —, *belandjakan oewang.*

Geld (kapitaal) —, *kaloewar modal (poko).*

Den ballast uit een schip schieten, *kaloewarkan toelaq bara.*

—, o. w. *toemboeh.*

—, *uitglippen, loetjoet.*

—, *vooruitsteken, djangkir.*

Stralen —, *bersinar; memantjar sinar.*

Uitschieting, vr. van stralen, *hhál memantjar sinar.*

— van zaad, *hhál memantjar mant.*

—, schot, *pantjaran.*

Uitschiften, b. w. *taroh di sabelah; sa-koekan.*

—, zie *Uitzoeken.*

Uitschijnen, o. w. *bertjahaja; berkilaw.*

—, uitdooven door schijnen, *padamkan dengan sinar.*

Het vuur is door de zon uitgeschenen, *maka api poen terpadam (mati) kena sinar matahari.*

—, ten einde schijnen, *berhenti bertjahaja.*

Uitschikken, b. w. *soeroeh pergi; soeroeh pegi, L.*

Uitschilderen, b. w. zie *Afbeeldén.*

Uitschitteren, o. w. *berkalebihan tjahaja.*

Uitschittering, vr. *hhál berkalebihan tjahaja.*

Uitschokken, b. w. *toelaq kaloewar.*

Uitschoppen, b. w. *tendang kaloewar; oesir dengan tendang.*

—, met eene spade, *boewang dengan patjoel.*

Uitschot, o. voorschot, *panjar.*

—, slechte goederen, *barang dagangan jang ditaroh di sabelah sabab koerang baik.*

— van volk, *orang hina-dina; orang boesoeg, L.*

Uitschraapsel, o. *bekas kikis (keriq).*

Uitschrabben, b. w. *uitschrappen, am-poes; hapoes; boenoeh.*

—, afschrabben, *kikis; koris; keriq.*

Uitschreeuwen, b. w. *berteréjalkan; beri tahoe dengan berteréjaq.*

—, o. w. *berteréjaq keras.*

—, ophouden met schreeuwen, *berhenti berteréjaq.*

Uitschreien, b. w. fig. de oogen —, *meroesagkan mata dengan menangis.*

—, o. w. *berhenti menangis.*

Uitschrijven, b. w. *salin soerat; toeroet noeschat.*

—, schriftelijk aankondigen, *beperma-loemkan (memberi tahoe) dengan soerat.*

Eene vergadering —, *soeroeh madjlis berhimpoen.*

—, ophouden met schrijven, *berhenti toelis; berhenti menjoerat.*

Uitschrijver, m. afschrjver, *djoeroe-toelis; orang jang toeroen soerat; jang salin soerat.*

Uitschrijving, vr. *salinan soerat; toeroenan soerat; kopè, Eur.*

—, *bijeeroeping eener vergadering, hhál soeroeh madjlis berhimpoen.*

Uitschrobben, b. w. *sapoe dengan aèr; békin bresh sama aèr, L.*

Uitschudden, b. w. *menghempakan dengan goentjang; gojang sampéj kosong, L.; békin kosong dengan gojang, L.*

- , afschudden, *kirap; kiréj.*
 Zijn huidhaar —, *ngiréj-ngiréjkan roemanja.*
Uitschuijeren, b. w. *boendar*, L.; *békin bresih sama boendar*, L.
Uitschuijven, b. w. *sorong kaloewar.*
 —, o. w. het eerst schuiven in het schaakspel, *santap dhoeloe*, Hoft.; *makan dhoeloe.*
Uitschuld, vr. *debet, hoetang.*
Uitschutten, b. w. *beri djalan teroes bendoengan (pintoe aèr).*
Uitslaan, b. en o. w. *poekoel mengoesir.*
 Een oog —, *poekoel sampéj kaloewar mata sabelah.*
 Eenen tand —, *patahkan gigi sabatoe.*
 Nat linnen —, *hantam (banting) kain basah.*
 Eene tafel —, *pandjangan médjah.*
 —, slaande vergrooten, *membesarkan dengan timpa (poekoel; toekoel; paloe).*
 Zottenklap —, *bitjara gila*, L.; *berkata gila.*
 —, duf worden, *djadi basi.*
 —, door vochtigheid, (zoo als kleederen, muren), *dimpas.*
 —, ophouden met slaan, *berhenti poekoel.*
 —, den eersten slag geven (in een spel), *moelai poekoel.*
Uitslag, m. *afloop, penghabisan; kasoedahan; 'ágibat*, Ar.
 Een goede —, *kasoedahan jang baik; 'ágibat jang kasalamatan.*
 —, *schimmel, basi*, L.; *lapoeg.*
 Zekeren — op het gezicht hebben, *terkoekoel.*
 Schier ongeneeslijke —, *koerap lawsoeng.*
 —, puistjes op het lichaam, *sawan indja.*
 Brandend lichaam met —, *alang.*
Uitslagbiljet, o. *soerat permisi*, L.; *soerat idzin.*
Uitslapen, o. w. *tidoer sampéj djaga dari pada tidoer; tidoer habis.*
Uitslibberen, o. w. zie **Uitglijden.**
Uitslijpen, b. w. *hilangkan dengan asah (gosog).*
Uitslijten, o. w. zie **Slijten.**
Uitslijter, m. zie **Slijter.**
Uitsloopen, b. w. *bongkar samoewa jang didalam; kasih kaloewar dengan bongkar*, L.
Uitslorpen, b. w. *iroep; tjoetjoep.*
 Al het water dat er in de kom was heeft hij uitgeslorpt, *maka aèr jang didalam pasoe stoe soedah diiroepja habis samoewa.*
Uitslorper, m. *jang mengiroep.*
Uitslorping, vr. *pengiroepan.*
Uitsloven, wed. w. zie **Afslouven.**
Uitsluipen, o. w. *mentjoeri-tjoeri kaloewar.*
Uitsluiten, b. w. *koetjil, koetjilkan.*

- Uit een goed gezelschap uitgesloten worden, *dikoetjilkan dari pada madjis orang baik-baik.*
 —, uitzonderen, *ketjoewalikan.*
Uitsluitend, b. n. *tantoe; jang ketjoewalikan.*
 Een — recht, *hhaq jang tantoe; hhaq jang mengetjoewalikan.*
Uitsluiting, vr. *pengoetjilan.*
 —, uitzondering, *pengetjoewalian.*
 —, zie **Ontvering.**
 Bij —, *bjw. dengan koetjilkan orang lain; dengan mengetjoewalikan orang lain.*
Uitsluitsel, o. *djawab jang tantoe; kapoetoesan.*
Uitslorpen, b. w. zie **Uitslorpen.**
Uitsmeden, b. w. *membesarkan dengan timpa.*
 Het ijzer —, *poekoel besi sampéj djadi lebih besar*, L.; *membesarkan besi dengan timpa.*
Uitsmelten, b. w. door smelting zuiveren, *soetjikan dengan masag (laboer).*
 —, o. w. *djadi banjaq salagi dimasag.*
Uitsmijten, b. w. *boewang kaloewar; tjampag kaloewar.*
Uitsnappen, b. w. *selengkar.*
Uitsnellen, o. w. *lari kaloewar.*
Uitsnijden, b. w. *boewang dengan potong; potong.*
 De tong —, *potong orang poenja lidak; kerat lidat orang.*
 —, uitbeitelen, *pahatkan.*
 —, al snijdende uitholen, *melengkoengkan dengan potong.*
 —, stilletjes weggaan, *mentjoeri-tjoeri pergi.*
 —, bij de el verkoopen, *djoewal dengan èlo.*
Uitsnijding, vr. *hhal memotong; pemotongan.*
Uitsnijdsel, o. *bekas potong; sampah goentingan.*
Uitsnoeien, b. w. zie **Snoeien.**
Uitsnuiten, b. w. *sanga ingoes; mengoetjag*, L.; *sangkan.*
 —, uitdooven, *boenoh*, L.; *padamkan dengan goenting.*
 Eene kaars —, *boenoh lilin*, L.; *padamkan dijan.*
Uitsnuiven, b. en o. w. *kaloewarkan dari pada hidoeng; bernapas kaloewar dari pada hidoeng.*
 —, ledigen door snuiven, *habiskan dengan mengisap.*
 —, uitblazen, *bernapas; tarik napas.*
 Ergens op —, *kapéngin maoc dapat*, L.; *mengoesahakan diri akan berolèh.*
Uitsoppen, b. w. *habiskan dengan tjeloep.*
Uitspannen, b. w. *regang, mererang; rentang.*
 Het zeil —, *mererang lajar.*
 Een net of touw —, *merentang (djala, tali).*

De paarden —, *tanggalkan koeda; boeka koeda, L.*
 Zich wat —, *menjoekakan diri.*
Uitspanning, vr. *spanning, hhal meregang.*
 —, *ontspanning, soeka hati; termasa; rija.*
 In het woud hunner —, *didalam rimba rianja.*
 —, *pleisterplaats, tempat perhentian.*
 —, (van netten, touwen), *rentangan.*
Uitspansel, o. *tjakrawala; langit; raqi, Ar.*
Uitsparen, b. w. *simpan; memoroh.*
Uitspatten, o. w. *pantjar.*
 —d bloed, *darah jang berpantjar.*
 —, buitensporigheden plegen, *melakoe-kan djahat; terlaloe amat kerdjanja.*
Uitspatting, vr. *pantjar.*
 —, zie **Buitensporigheid.**
Uitspelen, b. en o. w. *ten einde spelen, main habis.*
 —, eerst spelen, *moelai bermain.*
Uitspitten, b. w. *boewang dengan patjoel; gals; loembi, L.*
Uitspoelen, b. w. van golven, die ondermijnen of aarde wegspoelen, *makan.*
 De stroom heeft ten oever dezer rivier uitgespoeld, *maka haroes deras soedah makan pinggir soengéj ini.*
 —, wasschen, *tjoetji, L.; soetjikan; basoeh.*
 Den mond —, *berkemoer.*
 —, o. w. *dimakan.*
 De grond is hier door de golven uitgespoeld, *maka tanah ini soedah dimakan ombag.*
Uitspoeler, m. *orang jang menjoetji; pembasoeh.*
Uitspoeling, vr. *penjoetjian; pembasoehan.*
Uitspoelsel, o. *aer kotor bekas tjoetji barang.*
Uitspraak, vr. *lafatl, Ar.; lisán, Ar.; ahkkám, Ar.; pengotjap.*
 Eene duidelijke —, *lafatl jang terang*
 —, *vonnis, kapoetoesan hhoekoem; per-kataan hhoekoem.*
 Volgens de — der godsdienst, *atas ahkkámoe'ddin.*
Uitspreiden, b. w. *hampar, hamparkan; kembang, mengembang.*
 Een matje —, *hamparkan tikar.*
 En de zonneschijn was uitgespreid, *maka terkembanglah pajoenng.*
 De vlerken —, *mengembangkan sajap.*
 Een kleed — dat het ergens over hangt, *menjelampéj.*
Uitspreiding, vr. *penghamparan; pengembangan; hhal mengembangkan (menjelampéj), zie Uitspreiden.*
Uitsprekelijk, b. n. *jang dapat dikatakan; jang dapat diseboetkan.*
Uitspreken, b. w. *mengatakan; seboet; melafatikan.*
 Een vonnis —, *mengatakan kapoetoesan hhoekoem.*

Een Arabier kan de *g* niet —, *maka orang 'Arab itoe tiada dapat mengatakan ga.*

—, o. w. *berhenti berkata.*
Uitspreker, m. *orang jang mengatakan, zie Uitspreken.*
Uitspreking, vr. *hhal mengatakan; hhal menjeboetkan.*
Uitspringen, o. w. *loempat kaloewer.*
 —, *uitspatten, pantjar.*
 — (van bloed), *sabar.*
 Het bloed springt uit de wonde, *maka darah poon sabarah dari pada loeka.*
 —, voor—, *vooruitsteken, djangkir.*
Uitspringing, vr. van iets dat uitsteekt, *hhal djangkir.*
Uitspruiten, o. w. *toemboeh; toenas; djadi.*
 De rijst begint uit te spruiten, *maka padi itoe moelai toemboeh.*
 De jonge takjes spruiten al uit, *maka tjabang moeda poen toenas djoega.*
Uitspruiting, vr. *hhal toemboeh; hhal toenas.*
Uitspruitsel, o. *toemboehan; semih, semi.*
 —, zie **Loot.**
Uitspugen, b. w. *meloedah; loentjoer.*
 —, braken, *moentah.*
 Proestende of met stralen —, *menjam-boerkan.*
 Uitgespogen worden, *diloedahkan.*
Uitspuien, b. w. *boeka pintoe aer bijar aer milir, L.*
Uitspuiten, b. w. *samboer; pantjar; memantjar; loentjoer; mentjorot, L.*
Uitspuwen, b. w. zie **Uitspugen.**
Uitspuwing, vr. *hhal meloedah.*
Uitspuwzel, o. *barang jang diloedahkan; loedah.*
 — van betel, *loedah sirih.*
 —, uitbraaksel, *moentahan; barang jang dimoentah.*
Uitstaan, b. w. *tahan, menahan; derita menderita; deroe; çabar, Ar.*
 Het niet langer kunnen —, *tiada boldèh tahan lagi; tiada terdarita lagi.*
Uitstallen, b. w. zie **Uitkramen.**
Uitstampen, b. w. *toemboeq sakali.*
Uitstap, m. *misstap, salah djedjaq.*
Uitstapje, o. *pasjar, L.; hhal pergi ber-djalan tiada djaoeh.*
Uitstappen, o. w. *afstappen, toeroen.*
 Uit een vaartuig —, *toeroen dari perahoe.*
Uitstek, o. *uitsteeksel, barang jang djangkir.*
 —, *bovengalerij, serambi jang diatas.*
 Verheven — aan de smalle zijde van een huis, *andjoeng.*
Uitsteken, b. w. *tjoengkil, soengkil; oendjoeng.*
 Een oog —, *tjoengkil mata sabelah.*
 En zijne linkerhand stak hij naar den dampkring uit, *maka tangannya kiri di-oendjoengnja ka adara.*

De hand —, *oendjoek tangan*; *djengkaw tangan*.
 De tong —, *djoeloerkan lidah*.
 Ergens buiten —, *djangkir*.
 De vingers aan elkander, voor—, *handjoerkan djari*.
 —, zie **Uitmunten**.
 Den voet voor— en er op rusten, *handjoerkan kaki*.
 —, zie **Raden**.
 Den podex achter—, *toenggjit*; *toenggèg*.
Uitstekend, b. n. zie **Uitmundend**.
 —, uitspringend, *jang djangkir*.
Uitstekendheid, vr. *peri jang teroetama*; *moesjifat*, Ar.; *kalakoean jang berkalebikan*.
Uitstel, o. *pertanggoehan*; *toemanggoeh*; *tèmpo*, L.
 — vragen, *minta tèmpo*, L.; *minta pertanggoehan*.
 Zonder verder —, *dengan tiada tanggoeh lagi*; *dengan trada kasih tèmpo lagi*, L.
 Een — van eene maand, *tèmpo satoe boelan*, L.
 —, vertraging, *perlambatan*.
Uitstellen, b. w. *tanggoeh*, *tanggoehkan*; *berlambatan*; *menamoediankan*; *lambatkan*; *memperlénakan*.
 Van dag tot dag —, *berésoeq-ésoeq*; *berlambat*; *bertanggoeh-tanggoeh*.
 Herhaaldelijk —, *tanggoeh-bertanggoeh*.
 —, doen wachten (op betaling), *bertanggoehkan*.
 De begrafenis van een lijk —, *melambatkan hhal menanamkan majit*.
 Uitgesteld worden, *dipertanggoehkan*;
Uitsterven, o. w. *mati samoewa*.
 Al de leden van dat geslacht zijn uitgestorven, *maka segala orang bangsa itoe soedah mati samoewa*.
Uitsterving, vr. *hhal mati samoewa*.
Uitstooten, b. w. *toelaq kaloewar*.
 Iemand het huis —, *oesir orang dari dalam roemah*.
 Met geweld —, *loentjoerkan*.
Uitstorten, b. w. *tjoetjoer*; *toewang*; *goerkerkan*, zie **Storten**.
 Water op het hoofd —, *tjoetjoerkan aèr atas kapala*.
 Ik zal mijne gunsten overvloedig over hem —, *koelimpahkan karoenijakoe katasnja*.
 Uitgestort —, *tertjoetjoer*.
 —, (droge waren overstorten), *roewakan*.
 Den H. Geest —, *menoeroenkan Rohh algoedoes*.
 In alle gewesten wordt de genade uitgestort, *sagenap aqlim rahhmat ditoempah*.
 Het licht der profetie is op hem uitgestort, *tjahaja noebowat goeoeer kapadanja*.

Uitstorting, vr. bedr. *pentjoetjoeran*; *pe noewangan*.
 — (van geestelijke gaven), *penoeroenan*; *hhal toempah*.
 —, de uitstorting zelve, *tjoetjoeran*; *hhal tjoetjoer*.
 — des gemoeds, *pemboekaän hati (galboe)*.
Uitstralen, o. w. *bersinar*; *memantjar-kan sinar*.
 De zon straalt reeds uit op de toppen der bergen, *maka matahari ada bersinarkan poentjaq goenoeng-goenoeng*.
Uitstraling, vr. *sinar*; *pantjaran sinar*.
Uitstrekken, b. w. *oendjoek*; *djengkaw*; *kadjang*.
 De hand —, *oendjoek tangan*; *kadjangkan tangan*.
 Uitgestrekt liggen als een doode, *terhantar seperti majit*.
 Zijn gebied strekt zich tot aan zee toe uit, *maka pamarèntahannja itoe hingga ka laoet*.
 Het bewind van dien vorst strekte zich zeer ver uit, *maka terlaos besar karadjaän baginda itoe*.
 Mijn gezicht strekt zich niet zoo ver uit, *maka matakoe itoe tiada dapat menentang bagitoe djaoeh*; *saja poenja mata trada bolèh lihat sampèj disana*, L.
 Zich golvend —, *mendjoeloer*, (zoo als slangen).
 Zich ergens naar —, het trachten te erlangen, *ingin mendapat*.
Uitstrekking, vr. *pengoendjoekan*.
 in de lengte, *besar boedjoernja*.
 —, verlenging, *hhal pandjangnja*; *kapan-djangan*; *ta'ridl*, Ar.
Uitstrijken, b. w. *pipihkan*; *setrika*, verb.
 Linnen —, *pipihkan kain*.
 —, zie **Berispen**.
 —, zie **Bedriegen**.
Uitstrooien, b. w. *hamboer*, *hamboerkan*, zie **Strooien**.
 Goud en zilver —, *hamboerkan emas dan péræg*.
 —, zaaien, *taboer*, *menaboer*.
 Zaad —, *taboer benih*.
 Rijst —, *menaboer padi*.
 —, verspreiden, *mengchabarkan*; *me-wartakan*.
Uitstrooier, m. *jang menghamboer*; *jang menaboer*.
 — van valsche berichten, *jang mengchabarkan warta jang doesta*; *orang jang bawa kabar djoesta*, L.
Uitstrooisel, o. valsch bericht, *chabar doesta*; *kabar angin*, L.
Uitstroomen, o. w. *mengalir*; *mengalir kaloewar*, ook: *kaloewar*.
 Deze rivier stroomt naar zee uit, *maka aèr soengéj ini poen mengalir ka laoet*.
 Het bloed stroomde hem den neus uit, *maka darah poen kaloewarlah dari pada hidoengnja*.

Uitstudeeren, o. w. *tammat mengadji*.
Uitstuvein, b. w. zie **Uitslaan**.
 —, o. w. *lari kaloewar*.
Uitsturen, b. w. *uitzenden, pesan; soeroeh pergi*.
 — om het verlorene te zoeken, *soeroeh pergi mentjahari barang jang hilang*.
 Een vaartuig de haven —, *pegang kamoei perahoe jang berlaraj kaloewar moewara*.
Uitsullen, b. w. zie **Uitglijden**.
Uittanden, b. w. *membcewat gigi*.
 Die zaag is nog niet uitgetand, *maka gergadji itoe belom diboewat giginja*.
Uittappen, b. w. *toewang habis; mentjèrèt habis*.
Uittarten, b. w. *tentang; antjam, L.; soembarin, L.*
Uittekenen, b. w. zie **Afbeeld**.
Uittekening, vr. zie **Afbeelding, Aftekening**.
Uittellen, b. w. *hitoeng; bilang*.
 Al het geld is uitgeteld, *oewang samoewa soedah dihitoeng*.
Uitteller, m. *jang menghitoeng; jang membilang*.
Uittelling, vr. *penghitoengan; pembilangan*.
Uitteren, b. w. *mengoeroeskan; békin koeroes, L.*
 Eene ziekte, die het lichaam uitteert, *penjakit jang mengoeroeskan badan*.
 —, o. w. *djadi koeroes; djadi letih lesoe*.
 Er nitgeteerd uitzien, *koeroes roepanja*.
Uittering, vr. *tering, bela seni*.
Uittiegen, b. w. *tarik; tjaboet; hoenoes*.
 Met uitgetogen zwaard, *dengan pedang jang terhoenoes (tjaboet, L.)*.
 —, o. w. *op reis gaan, berangkat; pergi berdjalan; kaloewar pegi, L.*
Uittillen, b. w. *angkat dari dalam; tating; kaloewarkan*.
Uittimmeren, b. w. *membesarkan; békin lebih besar, L.*
Uittocht, m. *kaloewaran; choeroedj, Ar.*
 —, *vertrek, perangkatan; pergi; peninggal*.
Uittooveren, b. w. *kaloewarkan dengan bertenoeng*.
Uittrappen, b. w. *tendang hingga petjah; petjah dengan kaki*.
 Eene plank uit een beschoot trappen, *tendang papan dinding hingga petjah*.
 Het vuur —, *padamkan api dengan mengindjaq; boenoh api dengan mengindjaq, L.*
 —, *naar buiten trappen, tendang kaloewar; oesir dengan tendang*.
Uittreden, b. w. *hapoeskan dengan mengindjaq*.
 —, *tre dend uitpersen, iriq, mengiriq*.
 Druiven —, *iriq boewah anggoer hingga kaloewar aernja*.
 —, zie **Uitgaan**.

Uit een gezelschap —, *bertjeréj dengan madjlis; kaloewar dari pada saperkoe-toean*.
Uittrekken, b. w. *tjaboet; hoenoes; ringgit*.
 Eene kris —, *tjaboet kris; hoenoes keris*.
 Gras —, *tjaboet roempoet*.
 De haren —, *meringgit-ringgit ramboet*.
 Een kleed —, *tanggalkan (boek) kain*.
 Eenen tand —, *tjaboet gigi sabaloos*.
 Het zwaard —, *hoenoes pedang; tjaboet pedang*.
 —, *uitrukken, bantoes*.
 Hij trok den boom met den wortel uit, *maka tja-poen membantoes pohon itoe dengan akarnya sakali*.
 —, *uittreksel van iets maken, ambil*.
 —, *door koking, koekoos*.
 —, o. w. zie **Vertrekken, Uitgaan**.
 —, *buitenwaarts trekken, tarik kaloewar*.
Uittrekking, vr. *pentjaboetan; penanggalan; penghoenoesan; pembantoesan; penarikan kaloewar, zie Uittrekken*.
Uittreksel, o. *afkooksel, adr koekoosan*.
 —, *kort begrip, ihticár, Ar.; perkatán jang tersimpan*.
 —, *afschrift, soerat salinan*.
Uittrommelen, b. w. *kasih bertahoe dengan poekoel tamboer, L.; membri tahoe dengan paloe genderang*.
 —, *verbannen bij trommelslag, boewang dengan poekoel thamboer*.
Uitrompetten, b. w. zie **Uitbasuinen**.
Uitrouwen, b. w. zie **Uithuwen**.
Uitvaagsel, o. *vuilnis, sampah*.
 —, *onkruid, sersah*.
 —, *fig. een zeer verachtelijk mensch, risaw; gébana; bangsat, L.; telédor, L.*
Uitvaart, vr. *hál berlaraj kaloewar*.
 —, zie **Vertrek**.
 —, *lijkstaatsie, pengiringan majit; penghantaran majit*.
Uitvagen, b. w. *hapoes; boewang*.
Uitval, m. *penjerangan*.
 Eenen — *doen, serang, menjerang; tampoeh*.
Uitvallen, o. w. *djatoh*.
 — (van tanden), *tanggal*.
 — (van het haar), *goegoer; rontog*.
 Zijne tanden vallen uit, *ramboetnja goegoer (loeroeh)*.
 Geen huidhaar was uitgevallen, *boeloenja salembar poen tiada goegoer*.
 —, *eenen uitval doen, kaloewar menjerang; tampoeh*.
 —, *driftig worden, djadi goesar; djadi amarah*.
 Goed —, *berlakoe baik*.
 Slecht —, *woeroeng, L.; tiada djadi*.
 Hoe het ook uitvalt, *sabagjmana djadinja*.
 Hevig —, *ingar-bangar; betingkar, L.*

Uitvallen, o. (van het haar), *penjakit tanggal (goeoe) ramboet*.

Uitvalling, vr. *hhál djatoh*.

Uitvaren, o. w. *berlajar kaloewar*.

—, *verlaten, tinggalkan*.

De stad —, *tinggalkan negeri dengan perahoe; belajar kaloewar dari dalam negeri*.

—, *tieren, razen, ingar-bangar*.

—, *schelden, maki*.

Hevig —, *zeer kwaad zijn, merentang*.

Uitvaren, vr. *hhál berlajar kaloewar*.

—, *boos worden, goesaran; hhál goekar*.

Uitvasten, b. w. *semboehkan dengan poewasa (tiada makan)*.

—, o. w. *berhenti poewasa; berhenti pegang poewasa*.

Uitvechten, b. w. *mengalahkan olèh perang*.

Uitveegsel, o. zie **Uitvaagsel**.

Uitvegen, b. w. *sapoe, menjapoe*.

Een huis —, *sapoe roemah*.

—, zie **Doorhalen, Uitwisschen**.

De ooggen —, *sapoe mata*.

Uitveging, vr. *hhál menjapoe*.

Uitveilen, b. w. *djoewal di lélang*.

Uitveiling, vr. *pendjoewalan di lélang*.

Uitventen, b. w. *tampong; djoewal-djoewalan*.

Uitverhalen, b. w. zie **Uitvertellen**.

Uitverkooppen, b. w. *djoewal barang samoeua*.

—, o. w. *berhenti djoewal*.

Uitverkorene, m. en vr. *orang jang terpilih; orang moesthafa; orang jang diridilakan Allah*.

Uitvertellen, b. w. *menghabiskan tjeritera; menjtjeriterakan hingga penghabisan*.

Uitverzoeken, b. w. zie **Noodigen**.

Uitvieren, b. w. *hoeloer, hoeloerkan*.

Uitvijlen, b. w. *door vijlen wegemen, hilangkan (angkat) dengan kikir*.

Uitvinden, b. w. *memfikirkan hingga dapat; pikir sampéj dapat, L.; baharoe mendapat*.

Iets nieuws —, *bedenken, tjelaga, mentjelagakan*.

Uitvinder, m. *pendapat*.

Uitvinding, vr. *pendapatan*.

Uitvindsel, o. *barang pendapatan*.

—, *verzinsel, tjerita kosong, L.; tjeritera sija-sija (doesta)*.

Uitvisschen, b. w. *menghabiskan ikan*.

—, *uitvorschen, pantjing*.

Uitvlakken, b. w. *hilangkan tjoering; hilangkan noda; békin hilang noda, L*.

Uitvlieden, o. w. *lari kaloewar; minggat, L*.

Uitvliegen, o. w. *terbang kaloewar; terbang*.

De vogels zijn uitgevlogen, *make boeroeng itoe soedah terbang kaloewar*.

De vogels laten —, *lepaskan boeroeng*.

Uitvlieten, o. w. *mengalir kaloewar*.

Uitvloeien, o. w. *mengalir kaloewar; laloe berdjalan kaloewar*.

Uitvloeiing, vr. *hhál mengalir kaloewar*.

Uitvloeiisel, o. *barang jang mengalir*.

Uitvlucht, vr. *hhál terbang kaloewar*.

—, *toevlucht, pesandaran; pesendéram*,

L.

—, *'ontwijking, oedzoer jang poera-poera*.

—, *streek, daja; perkataan poeter balik*.

Uitvoer, m. *vervoer, pembawaan kaloewar; pengaloewaran; hhál membawa kaloewar; hhál mengaloewarkan*.

Den — van rijst *verbieden, melarangkan beras dibawa kaloewar*.

Tol op den —, *béja barang jang dibawa kaloewar*.

Ten — *brengen, melakoekan; mengerdjakan*.

— naar de benedenlanden, *hhál bawa milir, L*.

— naar de bovenlanden, *hhál bawa moedig, L*.

Uitvoerbaar, b. n. zie **Uitvoerlijk**.

Uitvoerder, m. *jang membawa kaloewar; jang kaloewarkan*.

—, *bewerkstelliger, jang melakoekan; jang mengerdjakan; jang mendjoendjoeng, Hofst*.

Uitvoeren, b. w. *bawa kaloewar; mengaloewarkan*.

Er wordt veel zout uit Siam uitgevoerd, *make banjag garam dibawa kaloewar dari pada negeri Siam*.

Rijst —, *bawa kaloewar beras*.

Een bevel —, *toeroet paréntah; melakoekan paréntah; kerdjakan paréntah; djoendjoeng titah, Hofst*.

Uitvoerig, b. n. *omstandig, dengan segala hhál ahhwál*.

—, *wijdloopig, omslachtig, landjoet*.

Eene al te — *geschiedenis, hhikájat jang terlaloe landjoet perkataannya*.

Uitvoerigheid, vr. *peri menjeboet segala hhál ahhwál*.

—, *wijdloopigheid, peri melandjoetkan*.

Uitvoeriglijk, bijw. *dengan landjoet*.

Nog — *er gemaakt worden, dilandjoetkan lagi*.

Uitvoerig, vr. zie **Uitvoer**.

—, *volbrenging, hhál melakoekan; hhál mendjoendjoeng, Hofst; hhál mengerdjakan*.

Uitvoerlijk, b. n. *jang dapat dikerdjakan; jang bolèh dikerdja, L*.

Uitvoerlijkheid, vr. *peri hhál jang dapat dikerdjakan; peri hhál jang bolèh dikerdja*.

Uitvorschen, b. w. *sidiq, menjidiq; pariksa; pantjing-pantjing, L.; telisik, L*.

Indien gij dat geheim weet uit te vorschen zal ik u voorzeiker beloonen, *make*

apabila engkaw menjidiq rahasia itoe mistjaja engkaw koebalaskan.

Uitvorscher, m. *orang jang menjidiq; orang jang pariksa (pantjing-pantjing, L.)*

Uitvorsching, vr. *penjidikan; pemarkisaan; hhal pantjing, L.*

Uitvragen, b. w. *bertanja-tanja; tanjain sadja, L.*
—, zie **Noodigen**.

Uitvrager, m. *orang jang bertanja-tanja (tanjain).*

Uitvraging, vr. *pertanjaan segala hhal ahhwäl.*

Uitvreten, b. w. *makan habis.*
—, roesten, karat.
De roest vreet het ijzer uit, maka karatan itoe makan besi; maka besi di-makan karatan.

Uitvreting, vr. *hhal makan habis.*
—, roest, karatan.

Uitwaaien, b. w. *tijoeq memadamkan; tijoeq memboenoeh.*
—, o. w. *terpadam ditijoeq angin; mati ditijoeq angin.*
—, onp. w. *berhenti tijoeq.*

Uitwaaiing, vr. *hhal memadamkan (memboenoeh).*

Uitwaarts, bijw. *kaloewar; di sabelah loewar.*

Uitwacht, vr. *tempat djaga diloewar.*

Uitwaken, o. w. *berdjaga; mengawal.*
Den ganschen nacht —, berdjaga soentoeg (antéro) malam.
—, ten einde waken, *berhenti djaga.*
Uitgwaakt zijn, *lelah berdjaga; tjapé berdjaga, L.*

Uitwandelen, b. w. *sembuhkan dengan berdjalan-djalan.*
—, o. w. *berhenti berdjalan-djalan; brenti pasijar, L.*

Uitwannen, b. w. *soetjikan dengan kiréj (tampi, L.).*

Uitwas, o. krop, *gondog.*
Een — aan den hals, *gondog di lèhèr.*
—, wen, *gezwel, risa.*
— aan eenen boom, *gempool, goempool.*
— aan oude boomen, *botjaq.*
Schimmelachtig — aan boomen, *koelat kajoe.*
— van vleesch, *toemboehan daging.*
Speerjachtig — aan de wortels der palmboomen, *saltchat, Ar.*

Uitwasemen, o. en b. w. *berhawap.*
—, geur verspreiden, *berbae.*
—, zweeten, *berpeleeh; berkringat, L.*

Uitwaseming, vr. *hawap.*
—, zweet, *peleeh; kringat, L.*

Uitwasschen, b. w. *tjoetji, L.; soetjikan; basoeh, membasoeh.*
Wasch dat ter dege uit, *tjoetji itoe baik-baik, L.*

Uitwassching, vr. *penjoetjian; pembasoehan.*

Uitwassen, o. w. *toemboeh; djadi besar.*

Uitwateren, b. w. *kaloewarkan dengan kentjing.*
—, van eene rivier, *mengalirkan adnja.*
—, ten einde wateren, *berhenti kentjing.*

Uitwatering, vr. *eene rivier, koewala soengéj.*
—, op een schip, *lobang aer kaloewar.*

Uitweeken, b. w. *rendamkan.*
—, o. w. *rendam.*

Uitweeking, vr. *hhal merendamkan.*

Uitweenen, b. en o. w. *ten einde weenen, berhenti menangis.*
Zijne oogen —, *meroesaqkan mata dengan menangis.*
Toen zijne moeder uitgeweend had, *setelah iboenja habis menangis.*

Uitweg, m. *kaloewaran; djalan kaloewar.*
—, zijweg, *simpangan.*
—, zie **Uitvlucht**.

Uitwegen, b. w. *djoewal dengan timbang.*

Uitweiden, o. w. *van het vee, tjahari roempoet.*
—, *wijdloopig behandelen, pandjangkan; melandjoetkan.*
—, *afwijken, simpang, menjimpang.*

Uitweiding, vr. *hhal melandjoetkan; hhal berbanjaq-banjaq kata.*

Uitwendig, b. n. *diloewar; kalihatan; tláhir, Ar.*
Een — kenmerk, *tanda jang kalihatan; alámat tláhir, Ar.*

Uitwendigheid, vr. *roepa jang kalihatan; peri tláhir; tláhirat, Ar.*

Uitwendiglijk, bijw. *atas peri jang tláhir (kalihatan).*

Uitwerken, b. en o. w. *daarstellen, mengadakan; mendjadikan; memboewat; mengerdjakan.*
—, zie **Uitvoeren**.
Het geneesmiddel heeft goed uitgewerkt, *maka obat itoe soedah poekoel baik-baik.*
—, *voltooien, menjoadahkan; menggenapi.*

Uitwerker, m. *daarsteller, jang mengadakan (mendjadikan, memboewat, mengerdjakan).*

Uitwerking, vr. *pengerdjaan; fa'l, Ar.*
— van een geneesmiddel, *poekoel; djalan.*
—, zie **Uitslag**.
De — der genade, *pengharoe rahhmat.*

Uitwerpen, b. w. *boewang kaloewar.*
Het anker —, *laboekkan saeoh.*
Het dieplood —, *mendoega; loega, L.*
Netten —, *menjelam (tébar) djala.*
Vuur —, *kaloewarkan api; moentah api.*
Duivelen —, *boewang djin; kaloewarkan djin.*

Uitwerpen, vr. *pemboewangan.*
—, zie **Uitjasing**.
— van slijm, *kaloewar thám.*

Uitwerpsel, o. drek, *tahi.*
— der zee, *sampah laeot.*

Uitwieden, b. w. *korèd*, L.; *tjaboet sersah*.

Uitwijkeling, m. en vr. zie **Uitgewekene**.

Uitwijken, o. w. *zijwaarts gaan*, *minggir*, L.; *simpang*, *menjimpang*.
—, *afweren*, *tangkis*.
—, het land verlaten, *meninggalkan negeri*.
—, van eenen muur, *meroewaq*, zie **Afwijken**.

Uitwijzen, b. w. *toendjoeg*; *bepersihatkan*; *kasih lihat*, L.; *poetoeskan*.
Dat wijst uit, *itoe djadi tanda*; *itoe menoendjoeg*.
Eene zaak —, *poetoeskan bitjara*.
Die zaak is door den rechter nog niet uitgewezen, *maka perkara itoe belom dipoetoeskan hhakim*.
Een vonnis —, *poetoeskan hhoekoem*.

Uitwijzing, vr. *aantooning*, *penoendjoekan*; *pertoendjoekan*.
—, *bewijs*, *tanda*; 'alamat', Ar.
—, *uitspraak*, *kapoetoesan*.

Uitwinden, b. w. *tarik kaloewar*; *poetar kaloewar dengan dawar*.
Het anker met het braadspit —, *membongkar saeoh dengan poetaran lawang*.

Uitwinnen, b. w. *beroentoeng*; *berlaba*; *berolèh laba*; *dapat oentoeng*.
Geld —, *beroentoeng oewang*.
—, *sparen*, *simpan*.
Tijd —, *dapat senpat*; *dapat kalegahan wagloe*.
—, (rechtst.) *kaloewarkan atas titah hhoekoem*.

Uitwinning, vr. (rechtst.) *hhâl kaloewarkan atas titah hhoekoem*.

Uitwischbaar, b. n. *jang dapat dihapoeskan*; *jang bolèh hilang*.

Uitwisschen, b. w. *soetjikan dengan sikat*; *békin bresih dengan sékat*, L.
Eene belediging —, *membasoeoh harang di moeka*.
—, *uitvegen*, *hapoeskan*; *boewang*; *boenoh*, L.
Schande —, *hapoeskan maloe*.
Uitgewischt worden, *uitgaan* (van schrift of druk), *ranap*, *ranaq*.

Uitwissching, vr. *penjoetjian*; *penghapoesan*.

Uitwisselen, b. w. *toekar*, *menoekar*.
Wederzijdsch krijgsgevangenen —, *toekar-menoekar orang tawanan*.

Uitwisseling, vr. *penoekaran*; *pertoekaran*.

Uitwoeden, o. w. *djadi dijam*.
—, niet meer toornen, *berhenti goesar*; *berhenti moerka*, Hoft.

Uitwoekeren, b. w. *dapat dengan makan roebijal*.

Uitwonen, b. w. *meroesaqkan roemah dengan doedoeg didalamnja*.
—, buiten wonen, *tinggal diloewar*.

Uitworstelen, o. w. *berloemba hingga kaloewar (loepoet)*.
—, *uitscheiden met worstelen*, *berhenti berloemba*.

Uitwortelen, b. w. *bantoen*; *tjaboet dengan akar sakali*.

Uitwrijven, b. w. *koetjaq*, L.; *gosog hingga hilang*.

Uitwringen, b. w. *perah*; *peras*, L.
Al persende of slingerende —, *lekan*.

Uitwroeten, b. w. *kaloewarkan dengan soengkoer*.

Uitzagen, b. w. *boewang dengan menggergadji*.

Uitzakken, o. w. *laloe dengan djadi bengkog*.
—, zoo als sommige muren, *meroewaq*.

Uitzeggen, b. w. *habiskan kata*; *mengatakan samoewa*.

Uitzeilen, o. w. *berlajar kaloewar*.
—, *ophouden met ziele*, *berhenti berlajar*.

Uitzeiling, vr. *hhâl berlajar kaloewar*.

Uitzenden, b. w. *soeroeh*, *menjoeroeh*.
—, zie **Afvaardigen**.

Uitzending, vr. *penjoeroehan*.

Uitzet, o. van de bruid, *isi kawin*.
—, dat de man aan de ouders zijner bruid geeft, *mas kawin*; *djoedjoer*.

Uitzetbaar, b. n. dat zich kan uitzetten, *jang dapat dibengkaqkan (dibesarkan)*.
—, buiten gezet kunnende worden, *bolèh ditaroeh diloewar*; *haroes dikaloewarkan*.

Uitzetbaarheid, vr. *peri (sifat) jang dapat dibengkaqkan (dibesarkan)*.

Uitzetsel, o. *barang jang ditaroeh diloewar*.
—, *uitstekend iets*, *barang jang djangkir*.

Uitzetten, b. w. *taroeh diloewar*; *kaloewarkan*.
—, uit laten gaan, *beri kaloewar*; *kasih kaloewar*, L.
En zette hem (het paleis) uit, *maka disoeroehnja kaloewar*.
Iemand de deur —, *oesir orang dari dalam roemah*.
Fuiken —, *menahan boeboe*.
—, *vergrooten*, *meleowaskan*; *membesarkan*.
Schildwachten —, *taroeh pengawal (laloeng)*; *sekihwak*, L.
—, zie **Beleggen** (geld).
—, *uitdijen*, *mengkaq*, L.; *djadi bengkak*.
—, *zwellen*, *roewaq*.

Uitzettend, b. n. *jang mengkaq*, L.; *jang djadi bengkak*.

Uitzetting, vr. (in omvang), *hhâl djadi bengkak*; *hhâl djadi besar (mengkaq)*.
— van geld, *hhâl beri oewang makan boenga*; *hhâl betaroeh (kasih) oewang makan anaq doewit*.

—, uitdrijving, *hhál kaloewarkan; hhál taroh diloewar.*

Uitzicht, o. *kalihatan.*

Een —, *sakalihatan.*

Een — hebben, *tindjaw.*

Zijn huis heeft het — op den berg Karang, *maka roemahnja tindjaw goenoeng Karang.*

Een huis, dat een — op zee heeft, *roemah tindjaw laoet.*

—, zintuig des gezichts, *penglihatan; penglihat.*

Het — verliest zich in de verte, *maka lenjap penglihatan dari pada sangat dja-oehnja.*

Het —, vooruitzicht, de hoop, *pengharapan; asa*, zie **Hoop**.

Geen — meer hebben, *poetoes pengharapan; tiada berdaja lagi.*

Het — hebben, *harap, mengharap.*

Het — op geluk hebben, *harap akan salamat.*

Uitzieden, b. w. zie **Uitkoken**.

Uitzien, b. w. *uitkiezen, pilih, memilih.*

Naar iets —, *tjahari, mentjahari.*

—, o. w. *kijken, pandang; têngoq, L.; tindjaw.*

—, reikhalzen, *ingin; rindoe dendam; kapéngin, L.*

Reikhalzend naar zijne ouders —, *rindoe dendam akan itoe-bapanja.*

—, *schijnen, beroepa; roepanja.*

Hij ziet er dapper uit, *tjalah jang berani roepanja.*

Er goed —, *beroepa baik.*

Hoe ziet het er bij hem uit? *bagéjmana kalakoeannja? bagéjmana peri hhálnja? bagéjmana sakarang dija poenja perkara? L.*

Het ziet er slecht met hem uit, *dija poenja perkara soedah roesaq, L.; peri hhál ahhwálnja tiada baik.*

Dat ziet er leelijk uit, *nanti soesah sadja, L.; maka itoe akan djadi kasoe-karan.*

Dat ziet er lief uit, dat staat nog al mooi (spottenderwijs), *baik-baik bagoes itoe, L.*

Uitziften, b. w. *ajag, mengajag; keraséj.*

—, nauwkeurig onderzoeken, *pariksa dengan betoel-betoel (saqsamanja).*

Uitzifter, m. fig. *onderzoeker, orang jang memariksa dengan betoel-betoel (saqsamanja).*

—, *haarklover, orang jang membelah ramboet.*

Uitzifting, vr. *pengajakan; hhál mengeraséj.*

Uitziftsel, o. *bekas (serboeq, ampas) pengajakan.*

Uitzijgen, b. v. *saringkan; tapisikan.*

Laten bezinken en —, *kasih doedoeq (toeroen) lantás disaringkan, L.*

—, o. w. *saring; tapis.*

Uitzijn, o. w. *ada diloewar; tiada di roemah.*

Mijnheer is uit, *toewan tiada di roemah; toewan soedah pegi, L. (pergi).*

Er op —, om iemand te bedriegen, *tjahari 'aqal akan menipoe saorang.*

Uitzijpelen, o. w. *melas, L.; tiris.*

Op die wijs zal het vocht er —, *kaloé bagitoe nanti aér itoe melas sadja, L.*

Uitzijpeling, vr. *tirisan; hhál melas, L.*

Uitzingen, b. w. *njanji habis; habiskan (soedahkan) njanjian.*

—, *uithouden, tahan; derita.*

Uitzinnig, b. n. *zinneloos, gila; sarsar; hilang 'aqal boedi.*

Hij handelt als een —, *maka lakoe-djalannja itoe seperti orang gila.*

—, buitensporig, *terlaloe amat; mengada-ngada.*

Uitzinnigheid, vr. *kapilään; peri sarsar.*

Uitzoeken, b. w. *pilih, memilih.*

Kostbare paarden —, *pilih moetijara jang indah-indah.*

Gij moet niet al de beste —, *jang pilihan djangan diambil toewan samoewa.*

—, sorteeren, *koempoel jang sama roepa.*

Uitgezocht, *terpilih; pilihan.*

Deze soldaten zijn allen uitgezochte manschappen, *maka orang goldadoe ini pilihan samoewanja.*

Hetgeen men uitgezocht heeft (ook uitgeschift als minder goed), *memilihan.*

Uitzoeker, m. *orang jang memilih (pilih).*

—, die soorten bij soorten zoekt, *orang jang koempoel barang jang sama roepa; orang jang pilih satoe roepa.*

Uitzoeking, vr. *hhál memilih; hhál menjakoekan.*

Uitzonderen, b. w. *tjoewali, tjoewalikan, ketjoewalikan.*

—, *uitsluiten, koetjilkan.*

—, *afzonderen, menjakoekan.*

Zich —, *mengetjoewalikan diri.*

Uitzondering, vr. *pengetjoewalian; istitwá, Ar.*

Die — kan ik niet gedoogen, *maka pengetjoewalian itoe tiada dapat kita-idzinkan.*

Zonder —, *dengan tiada mengetjoewalikan.*

Alle menschen, zonder —, *segala orang sakalian.*

Met — van, behalve, *melainkan; hanja; dengan ketjoewalikan.*

Er is geen regel zonder —, *maka tijap-tijap sjarth itoe ada pengetjoewalianja.*

Uitzuigen, b. w. *isap, mengisap; lisoet.*

In den mond —, *lisoet.*

Iemand het bloed —, fig. *mengisap orang poenja darah.*

En het gezwel werd door haar uitgezogen, *maka laloe disapnja barah itoe.*

- De borst —, *mengisap soesoë; menjoesoë hingga habis aër soesoë.*
 Het merg uit een been —, *isap soesoem dari pada dalam toelang.*
 De boom zuigt de sappen uit de aarde, *maka pohon itoe menarik aër dari dalam tanah.*
 Eene oranjeschil in den mond —, *lisoet koelit djeroeq (limaw).*
Uitzuiger, m. *jang mengisap; pengisap; jang melisoet, zie Uitzuigen.*
Uitzuiging, vr. *pengisapan; hhal mengisap; pelisoetan.*
 —, *knevelarij, anijaja; penganijajaan.*
Uitzuinigen, b. w. *mendjiman; simpan.*
Uitzuiniging, vr. *hhal mendjiman; hhal menjimpan.*
Uitziipen, b. w. *minoem habis; iroep, mengiroep; menghabiskan dengan mengiroep.*
 —, *fig. meroesaqkan orang karena minoem sopi sadja atas belandjanja.*
Uitziuper, m. *pengiroep.*
 —, *fig. orang jang memboeroeskan harta orang lain itoe dengan mengiroep (minoem sopi) sadja; jang meroesaqkan orang karena minoem sopi sadja atas belandjanja.*
Uitzwavelen, b. w. *soetjikan dengan balirang (tjoloq, L.).*
 Die flesschen moeten uitgezwaveld worden, *maka botol-botol itoe mesti disoetjikan dengan balirang, L.*
Uitzweepen, b. w. *oesir dengan tjamboeq; oesir dengan tjemeli; boeroe kaloe-war sama tjamboeq, L.*
Uitzweeten, b. w. *kaloewarkan dengan berpeloeh; kasih kaloe-war dengan berkringat, L.*
 —, o. w. *al zweetende gezuiverd worden, disoetjikan oleh berpeloeh; djadi baik sabab berkringat, L.; berkringat baik-baik, L.*
 —, *ten einde zweeten, berhenti berpeloeh; brenti berkringat, L.*
 De gom, die uit den boom zweeft, *getah jang melilih (kaloewar) dari pada pohon itoe.*
Uitzweeting, vr. *hhal berpeloeh; hhal berkringat, L.*
Uitzwelgen, b. w. *tjaroeq habis.*
Uitzwellen, o. w. *djadi bengkaq; mengkaq, L.*
 —, *zwellende uit iets gerakan, mengkaq sampjé kaloewar, L.*
Uitzwemmen, o. w. *berenang kaloewar.*
 De rivier —, *berenang kaloewar soengjé; berenang sampjé diloe-war kali, L.*
 —, *uitscheiden met zwemmen, berhenti berenang.*
Uitzwemming, vr. *hhal berenang kaloewar.*
Uitzweren, o. w. *bernanah hingga (sampjé, L.) kaloewar.*
 —, *door zweren gezuiverd worden, djadi bresih karanah bernanah.*
- , *ophouden met zweren, berhenti bernanah.*
Uitzwetsen, b. w. *mengada-ngada; mengatjaq; kotjaq. L.; menjaboet dengan menggahkan.*
 —, o. w. *berhenti mengada-ngada; berhenti mengatjaq (kotjaq, L.).*
Universiteit, vr. (ond. w.) *madrasah, Ar.*
Universiteitsgebouw, o. *roemah madrasah; bajtoe lmadrasah, Ar.*
Unster, m. *datjing.*
Unstergewigt, o. *batoe datjing.*
Unsterhaak, m. *gajit datjing.*
Urne, vr. (ond. w.) *boeioeng: tjemboel.*
 De —, *gevuld met de (verbrande) beenderen van den koning dragen, menangoeng boeioeng berisi toelang radja itoe.*
 En de asch werd in eene gouden — *gedaan, maka haboenja ditaroh didalam tjemboel emas.*
Uur, o. *djam, Perz.*
 Een — *ver, satoe djám djaoehnja.*
 Het is een —, *ada djám poekoel satoe.*
 Het laatste —, *djam jang achir.*
 Zijn laatste — *is gekomen, maka soedah sampjé adjalnja datang.*
 Binnen een —, *dalam satoe djám.*
 Ieder —, *tjap-tjap djám; saban-saban djám, L.; satoe-satoe djám, L.*
 Ongeveer drie uren lang *duren, sakira-kira tiga djám lamanja.*
Uurbord, o. *houten kompas met pennetjes, den koers aanwijzende, papan padoman kajoe.*
Uurglas, o. *djam oeroelis; orlodji, verb.*
 —, *zie Zandlooper.*
Uurklok, vr. *genta jang berboenji pada tjap-tjap djám; lotjèng jang beboenji saban-saban djám, L.*
Uurmeetkunde, vr. *'ilmoe mengoekoer djám.*
Uurmeter, m. *pengoekoer djám.*
Uurplaat, vr. *perada djám.*
Uurtje, o. *hampir satoe djám; djám ketjil.*
 Een paar — *s gaans, hampir doewa djám djaoehnja kaloe berdjalan kaki.*
Uurwerk, o. *pekakas orlodji; pekakas lotjèng, L., zie Klok.*
Uurwerkmaker, m. *pandjé djám; toekang orlodji, L.*
Uurwijzer, m. *djaroem djám; djaroem orlodji, L.*
 —, *zonnewijzer, s'at noemá.*
Uw, bez. voorn. m. en o. uwe. vr. *engkaw; diri; loe, L.; toewan; kamoe; als aanhechtsel: moe.*
 — *vader, bapa engkaw; bapa loe, L.; ajahndamoe, Hoft.*
 — *kind, (beleefd) anaq toewan.*
 Het — *e, poenjamoë; engkaw poenja; loe poenja, L.; toewan poenja.*
 De — *en, toewan poenja sanaq; sanaqmoë.*
 Tot — *ent, te —ent, di roemahmoë; di roemah toewan; di roemah loe, L.*

Uwenthalse, bijw. om uwentwil, *karana engkaw; karanamoe; karana loe, L.; sebab loe, L.; karana engkaw.*

Het is —, *karanamoelah.*

Uwentwege, bijw. *dari pada engkaw;*

dari pada péhaqmoë; dari pada toewan; atas parentahmoë.

Uwentwil, bijw. om —, zie **Uwenthalse**.

V.

Vaag, vr. — van den grond, *kagemoekan tanah.*

—, *kracht, goewat, Ar.; koewat; gahi.*

—, *jeugd, 'oemoer moeda; kamoedaän.*

Vaagsel, o. *sampah.*

Vaak, m. slaaplust, *antoeq; harip; soeka (maoe) tidoer.*

Vaak, bijw. *banjaq kali; beberapa kali.*

Vaal, b. n. *mérah moedah; koetoem, warna koetoem.*

—, *grauw, kelaboe, L.*

Een —kleurig paard, *koeda kelaboe warnanja.*

Vaalheid, vr. *warna mérah moeda; warna kelaboe; warna koetoem.*

Vaalt, vr. *tendas; tempat sampah.*

Vaam, m. *depa*, zie **Vadem**.

Tien vamen brandhout, *kajoe api sapoeloe depa.*

Vaamhout, o. *kajoe api jang didjoewal dengan oekoeran depa; kajoe api jang didepakan.*

Vaan, vr. zie **Vaandel**.

Vaandel, o. *vendel, toenggoel; bandéra, Port.*

—, *Inlandsch —, bestaande uit eenen smallen reep doek, pandji-pandji.*

— met tippen of punten, *toenggoel bertjawang.*

Vaandeldrager, m. *orang jang djabat toenggoel; orang jang pegang pandji-pandji; orang jang pegang (pikoel) bandéra.*

Vaandelkoord, o. *tali bandéra.*

Een zijden —, *tali soetra bakal bandéra.*

Vaandelkwast, m. *koewas bandéra, L. djamboe-djamboe toenggoel.*

Vaandelstok, m. *gagang (kajoe, batang) toenggoel; kajoe bandéra, L.*

Vaantje, o. *vlaggetje, windwijzer, gada-gada; pengapar; baling-baling.*

— van eene guide, *ombol-ombol.*

Vaarbaar, b. n. *jang dapat dilajari*, zie **Bevaarbaar**.

De wind is te sterk, het is geen — weder, *maka angin terlaloe keras hingga tiada dapat melaoeti; angin terlaloe keras sampéj trada boldé berlarjar, L.*

Vaarbaarheid, vr. *kalakoean jang dapat dilajari.*

— van het weder, *peri koetika jang baik akan berlarjar.*

Vaarder, m. *orang perahoe; toekang perahoe.*

—, *schipper, djoeragan.*

—, *matroos, matros; chaldé, Perz.*

Vaardig, b. n. *tjepat; lantjar.*

—, *gereed, af, sedija; habis.*

—, zie **Gauw**, **Spoedig**.

Hij is — met de pen, *maka ija tahoe toelis tjepat-tjepat.*

— in het lezen, *lantjar membatja.*

— ten strijd, *hdállir berperang.*

—, met spoed, *dengan tjepat-tjepat; lantjar; berpantas-pantasan.*

Vaardigheid, vr. *peri jang tjepat; katjepatan.*

Vaardiglijk, bijw. zie **Vaardig**.

Vaars, vr. *vaarkoe, sapi moeda jang belom beranaq.*

Vaart, vr. *pelajaran.*

De *Inlandsche —, pelajaran di negeri-negeri Hindija.*

De *kust —, pelajaran di pasisir; pelajaran di poelaw-poelaw sahadjá.*

—, *kanaal, parit; siroekan; selokan, L.*

De — *gissen, kira-kirakan ladjoenja perahoe.*

Snelle —, djalan jang tjepat; djalan jang ladjoes sakali.

Vaartmeter, m. *pengoekoer ladjoenja perahoe.*

Vaartuig, o. de algemeene bemanning is: *perahoe.*

Een *Inlandsch — met drie masten, padoewakan.*

Een *Chineesch —, adjoeng, djoeng; wang-kang; péloe.*

Een — met twee masten, *djaloeer; banting.*

Een groot — met een schuinsch zeil, *koenting.*

Oorlogs— in het noordelijke gedeelte van Sumatra, balalang.

Een roei—, *perahoe dajoeng; perahoe orang mengajoeé.*

Een *plathboomd —, tjoenija.*

Een *Atajinsch visschers—, bidoeg.*

Een *ontrefbaar —, perahoe betonwak.*

Een — uit eenen stam met twee masten, *djaloeer.*

Vorstelijk — in de Molukkos, rembaja; pélang; lantjang.

Een klein — met een vierkant zeil, *koelèh.*

Een zeker smal, lang —, *pantjalang.*

Een roei—, dat op den Honggi-tocht diende, *kora-kora.*

Een groot —, schip, *kapal*.
 —, ark, *bahra*.
 Een zeker klein —, *djoeloeng-djoeloeng*.
 Een — met eenen ver vooruitstekenden voortseven, *perahoe berdjoenggoer*.
 Zeker — van Riouw, *perahoe top*.
 Een — met zwaarden, *pemajang*.
 Een goederen—, *tambangan*.
 Een —, brik, *kitji*.
Vaartuigje, o. *perahoe ketjil*; *lépa-lépa*.
Vaarwater, o. *aër pelajaran*.
Vaarweg, m. *aër pelajaran*.
 —, rijweg, *djalan karèta*; *djalan kandaraan*; *djalan pedati*; *djalan rata*.
Vaarwel, o. *tabiq*, *tabih*; *salámat*, Ar.; *selamat tinggal*, L.; *tinggal baik-baik*.
 — zeggen, *kasih selamat tinggal* L.; *memberi selamat tinggal*.
Vaas, vr. *djambanyan*, *djambang*; *badjanah*; *badjan*.
 Verscheidene gouden en zilveren vazen, *beberapa djambangan emas dan péraq*.
Vaatdoek, m. *kain sikat badjan*; *kain bakal sékat piring*, L.
Vaatje, o. *tong ketjil*.
Vaatwerk, o. *segala roepa badjan*.
 Al het gouden —, *segala roepa badjan jang kaemasan*.
 Houten —, *segala roepa tong*.
Vacant, b. n. (ond. w.) *kosong*, L., *hempa*.
 Eene —e plaats, *djabatatan jang kosong*, L.; *tempat kosong*, L.
Vacantie, vr. *rusttjil*, *waqtos perhentian kerdja*; *waqtos (tèmpo) brenti kerdja*, L.; *waqtos legah* (ook: *lega*).
Vacatie, vr. (ond. w.) *waqtos kerdja*.
Vaceeren, o. w. (ond. w.) open staan, *ada kosong*, L.; *ada hempa*; *ada terboeka*.
 —, zich gereed houden, *zitting houden*, *doedoeq akan menjamboet orang*; *ada sedija akan menarima orang*; *hhádir akan mendengar orang poenja bitjara*.
 —, zich met iets bezig houden, *kerdja*; *mengoehakan diri*.
Vacht, vr. *antéro boeloe kambing Wolanda*, L.; *belaka boeloe domba*.
Vadem, m. *vaam*, *depa*; *kaboeng*.
 Een —, *sadepa*; *satoe depa*.
 Een halve —, (maat bij het uitzetten van vogelnesten), *sasika*.
Vademen, b. w. *depakan*, *mendepakan*; *mengaboeng*.
Vader, m. *bapa*; *pa*; *aboe*, Ar.
 — van aanzienlijken, *ajah*.
 — van vorstelijke personen, *ajahanda*, *ajahnda*.
 Mijn —, *bapakoe*; *goeva poenja bapa*, L.
 Uw —, *bapamoe*; *ajah toewan*.
 De — des sultans, *ajahanda soelthán*.
 Onze —, *bapa kami*.
 En het lijk van onzen vorstelijke — bewaren wij, *dan majit ajahnda patik-simpankan*.

In plaats van eenen — staan, *berpangkat-bapa*.
 Sidins —, *bapa Sidin*.
Vaderaard, m. *perangéj bapa*.
Vaderhart, o. *hati bapa*.
Vaderland, o. *negeri bapa*; *negeri orang toeha*; *negeri sendiri*.
Vaderlander, m. *orang jang mengasik negerinja (negeri bapanja)*.
Vaderlandlievend, b. n. *mengasik negeri bapa*; *mengasik negeri orang toeha*.
Vaderlandsch, b. n. *negeri bapa*; *tjara negeri orang toeha*.
 —e kleederdracht, *pakéjan tjara negeri orang toeha*.
 —e zeden, *'adat negeri orang toeha*.
Vaderlandsliefde, vr. *pengasihanan akan negeri orang toeha*; *tjinta kasih bagi (akan) negeri bapa*, L.
Vaderliefde, vr. *tjinta kasih bapa akan anagnja*, L.
Vaderlijk, b. n. *bapa*; *tjara bapa*; *'adat bapa*.
 —e raadgeving, *bitjara bapa*; *naqlihat bapa*.
 Dat is recht —, *itoe betoel 'adat bapa*; *itoe betoel perangéj ajah*.
 — huis, *roemah bapa*; *roemah orang toeha*; *astana ajahnda*. Hofst.
Vaderloos, b. n. *tiada berbapa*; *trada poenja bapa*, L.; *tiada berajahnda*, Hofst.
Vadermoord, m. *pemboeoehan bapa*.
Vadermoorder, m. *pemboeoech bapa*.
Vadernaam, m. *nama bapa*; *nama ajah*; *nama ajahanda*, Hofst.
Vaderschap, o. *pangkat bapa*; *pangkat ajah*; *daradjat ajahanda*, Hofst.
Vaderstad, vr. *negeri bapa*; *negeri orang toeha*; *negeri sendiri*.
 Mijne —, *kita poenja negeri sendiri*; *negeri bapakoe*; *negeri ajahanda hamba*, Hofst.
Vadsig, b. n. *malas*; *segan*.
 Een — mensch, *pemalas*; *orang malas*.
Vagebond, m. *orang gebana*; *risao*.
Vagebondage, vr. *hhál mengoembora*; *hhál kelana*; *hhál melantjong dengan tiada tantoe pentjahariannja*. L.
Vak, o. *tempat kosong*, L.; *tempat hempa*; *tempat lega*.
 Een —, galerij tusschen vier pilaren, *baléroeng*.
 Een — dat men in een vaartuig afhuurt voor koopwaren, *pétag*.
 —, hokje in eene kast, *kotag*.
 —, afdeeling, *bahagian*; *bagian*, L.
 — zaak, *hhál*; *perkara*.
 Het — van handel en zeevaartkunde, *hhál pernjagaán dan 'ilmoe pelajaran*; *hhál berdagang dan pengatahoean pelajaran*.
 Ledig —, holte onder een ledikant, *kast*, enz., *kolong*.
 —, beroep, werk, *djabatatan*; *pekordjaan*.
 — van kunst, *kapanéjan*.
Vakeloos, b. n. zie *Slapeloos*.

Vakerig, b. n. zie *Slaperig*.

Vakje, o. *tempat ketjil; pétaq ketjil; ko-taq ketjil*, zie *Vak*.

Val, m. *djatoch; hhál djatoch; djatochan; goegoeran*.

De — van het water, *soeroet*, zie *Waterval*.

Een huis dat op zijnen — staat, *roemah jang hampir roeboeh; roemah jang maoe roeboeh*.

De hoogmoed komt voor den —, *maka djemawa itoe mendahoeloei kabinasaän; maka kabinasaän itoe mengiring djemawa*.

De — van het koningrijk, *kabinasaän karadjaän*.

De — van Adam, *hhál nabi Adam berdosa*.

Val, vr. knip, *perangkap; djabaq; djibaq; ratjig*.

—, kuil voor wilde dieren, *kalaboeran; serling*.

— om olifanten te vangen, *kédah*.

Muizen—, *peletokan tikoes, L.; perangkap*.

In de — geraken, fig. *kena tipoe daja; dipedajain, L.; kena didjirat (didjerat)*.

—, scheepsw. *tali boeboetan; parontan*

Valbrug, vr. zie *Ophaalbrug*.

Valdeur, vr. *serkap*.

— in eene tijgerval, *pintoe balantah*.

Valdeeren, b. w. (ond. w.) *akoe, mengakoe; tarima; berlakoekan*.

—, o. w. *lakoe; ditarima*.

Valies, o. *banijan*.

Valk, m. *helang pemboeroe; sjajdaq, Ar*.

De koninklijke witte —, *sjáhin, Perz*.

Vallei, vr. *lembah, zie Dal*.

Vallen, o. *djatoch; hoembalang*.

Van de trappen —, *djatoch dari tangga*.

— met het hoofd naar beneden en de voeten naar boven, *soendjam; sedjam*.

— in de lengte, *rebah*.

— en bezwijken, *rebah laloe pingsan*.

Voorover —, *djeroemoes*.

—, tuimelen, *djatoch lintang poekang; hoembalang*.

— (van boomen), *toembang*.

— zoo als dronken lieden, opstaan en weder —, *rimpat, rimpah*.

De pen viel hem uit de hand, *maka loeroeh qalam dari pada tangganja*.

Hals over kop — en opstaan, *lari rebah rimpah*.

— van bladeren en vruchten, die rijp zijn, *loeroeh*.

— zoo als kalk van vochtige muren, *lokot*.

Ontijdig — of ont—, *goegoer*.

om den hals —, *peloeg; dakap; dekap*.

In zwijm —, *pingsan; moertja; kalangar, L.*

Suizelend —, *rebah kapinang-pinangan*.

Op iets —, van regen, lava enz., *timpa*.

— zoo als steenen uit de vuurbergen, ook van sterren, *berhamboeran*.

Regen, die op de aarde valt, *hoedjan jang timpa ka boemi*.

Op — staan, *koetjil; hampir maoe roeboeh*.

In eenen kuil —, *djatoch kadalam serling (lobang); tjamboer*.

Op wien de keus valt, *orang jang dipilih*.

In de gedachte —, *ingat; kenang*.

Lastig —, *ganggoe; gadoeh*.

Dat meisje is ge—, *maka anaq perampoevan itoe soedah hilang prawannja; anaq perampoevan itoe soedah petjak peri-joeqnja, fig*.

Het water valt, ebt, *aer soeroet*.

Het water is ge—, (in de rivieren), *aer soedah djadi ketjil*.

Het water valt van het dak, *aer djatoch (toeroen) dari pada atap*.

Er valt niets meer te doen, *tiada lagi tinggal kerdja apa-apa; tiada terkerdja lagi*.

In 's vijands handen —, *kena ditawan moesoeh*.

Den moed laten —, *djadi hati ketjil; hilang hati*.

In de boete —, *kena denda*.

Dat is hem ten deel ge—, *itoelah jang didapatnja; itoelah hhál kaentoengannja*.

Aan de voeten zijner Majesteit —, *soedjoed pada doeli baginda*.

In de rede —, *rampoes*.

Iemand, die in de rede valt, *moeloet rampoes*.

—, instorten, omver —, *roeboeh*.

Getroffen door iets dat valt, *kadjatochan*.

Vallend, b. n. *jang djatoch*, zie *Vallen*.

—e sterren, *bintang jang berhamboeran*.

De —e ziekte, *sakit ajan-ajan; pitam babi; ajan-ajan; car, Ar*.

— water, ebbend water, *aer soeroet; aer jang djadi ketjil*.

Valpoort, vr. *serkap; perangkap; pintoe balantah*, (de laatste uitdrukking is ook eene valdeur van een tijgerval).

Valreep, vr. *tangga diloevar kapal; tangga tali*.

Valsch, b. n. *doesta; djoesta, L.; silip; djoedas*, (vermoedelijk van Judas) *L.; tiada benar*.

—, logenachtig, onwaar, *bohong*.

—, dubbelhartig, *tjoelas; palseo, L.*

—, onrecht, *anjaja; báhhil, Ar*.

—, verkeerd voorgesteld, overdreven, *perbola*.

—, nagemaakt, *lantjoeng*.

—e getuigen, *saksi doesta; saksi djoesta, L.*

—e gezegde, *perkataan bohong*.

Een — gemoed, *hati tjoelas; hati palseo, L.; hati tjoerang*.

Een — mensch, *orang palseo, L.; orang tjoelas hati*.

— geld, *oewang lantjoeng*; *dirham sat-toeq*, Ar.

Een — signet, *tjap lantjoeng*; *materéj lantjoeng*; *tjap palseo*, L.

— e denkbeelden, *kira-kira jang per-bola*.

Een — e god, *afgod*, *berhala*.

Een — geschrift, *soerat doesta*; *soerat djoesta*, L.

— van toon, *djanggal boenjinja*.

Eene — e stem, *soewara jang djanggal*.

Eene — e naam, *nama jang ditjoeri*.

—, *haar*, *tjemara*.

—, *bijw. dengan doesta*, enz. zie —, b. n.

— *handelen*, *berboewat dengan tjoelas (tjoerang)*.

— *beschuldigen*, *toekas*.

— *spelen*, *hilat*; *tjoer*; *main tjoerang*.

Valschaard, m. *orang tjoelas hati*; *orang tjoerang*; *orang palseo*, L.

Valschelijk, *bijw. dengan doesta*, enz. zie **Valsch**, b. n.

Valschheid, vr. *peri doesta*; *lakoe djoesta*, L.; *lakoe tjoerang*; *peri tjoelas hati*; *pembobongan*; *perdoestaän*.

—, *trouweloosheid*, *chijänat*, Ar.

— *in geschritte*, *hhäl soerat doesta*;

hhäl memboewat soerat doesta.

Valschtongig, b. n. *berlidah-djahat*; *berlidah-oelar*.

Valstrik, m. *djirat*, *djerat*; *kalaboeran*; *tali pemikat*.

Valtijd, m. *der bladeren*, *masa daoen loeroeh*.

Van, m. *toenaam*, *timang-timangan*.

Van, voorz. *dari*; *dari pada*; *akan*.

— *achteren* —, *dari belakang*.

— *nu af*, *dari pada sakarang ini*.

— *boven*, *dari atas*.

— *daag*, *pada hari ini*; *har'inilah*.

— *waar?* *dari mana?*

— *wien?* *dari siapa?* *dari pada siapa?*

Eerst — u *verneem ik dit bericht*, *baharoelah kapadamoe akoe mendengar chabar ini*; *baroe sama loe goewa dapat kabar bagina roepa*, L.

— *het begin tot aan het einde*, *dari pada permolaän datang kapada kasoedahan*.

Iemad — *aangezicht kennen*, *kenal orang poenja moeka*; *kenal moeka orang*.

— *uit den hemel*, *dari dalam sorga*.

— *hooren zeggen*, *dari tahoe dengar*.

— *ganscher hart*, *dengan saganap hati*.

— *hier*, *dari sini*.

— *ouds*, *dari dhoeloekala*; *dari tempo dhoeloe*, L.; *dari pada poerbakala*.

— *wege den koning*, *dari pada péhaq radja*.

— *dag tot dag*, *dari pada sahari datang kapada sahari*.

— *mijnentwege*, *dari pada sabelah (péhaq) kita*.

— *stonden aan*, *dari pada sakarang ini*.

— *zelf*, *dari pada sendirinja*; *sendirinja*.

De sleutel — *het slot*, *anaq koentji*.

De deur — *het huis*, *pintoe roemah*.

Kennis — *het geheim dragen*, *tahoe akan rahasia itoe*.

Vanden, o. w. *koendjoeng perampoewan jang soedah beranaq*; *téngq perampoewan jang baroe beranaq*, L.

Vang, m. *penangkapan*; *hhäl tangkap*.

— *van eenen molen*, *penjepitan penggilingan*.

Vangen, b. w. *tangkap*; *dapat*.

Eenen vogel —, *grjepen*, *tangkap boeroeng saékor*.

Visch *gaan* —, *pergi tjahari ikan*.

Visch — (met een net of hengel), *dapat ikan*.

Visch — *door iets bedwelmds in het water te werpen*, *toeba*, *menoeba*.

Visch met de hand — (zoo als in afgedamde wateren), *tangkap ikan*.

De dief is ge—, *maka pentjoeri itoe soedah ditangkap*.

Vlooiën —, *tjahari koetoe andjing*.

Op de tanden —, *sanga*.

—, op— (door de hand of eenig hol voorwerp onder iets, dat valt, te houden), *tadah*, zie **Opvangen**.

Bot —, *zjfn oogmerk niet bereiken*, *weroeng*, L.; *tiada dapat maqgoed*.

— *in den mond*, *tampoeng*.

Vanger, m. *orang jang menangkap*.

Vangst, vr. *tangkapan*; *penangkapan*.

Vanghaak, m. *soort van gaffel met doornen om slecht volk te vangen*, *bandül*.

Varen, vr. *pakoe*; *daoen pakoe*.

De —, *welke in den handel voorkomt (asophila lurida)*, *pakoe kidang*.

— *boom*, *simboer*.

Varen, o. en b. w. *berperahoe*; *berdjalan perahoe*.

Op zee —, *melaeti*.

Naar het midden, naar volle zee —, *melaet*.

Naar Pahang —, *berlajar ka negeri Pahang*.

In compagnie van verscheidene bodems —, *sainq*.

Op den oceaan, *melaeti samoedra*.

De rivier op—, *moediq*, L.; *moediq berperahoe*; *berlajar ka hoeloe*.

Tegen iets op —, *landa*, *melanda*.

Tegen de golven op—, *melanda ombaq*.

Tegen den wind op—, *melanda angin*.

De rivie af—, *kilir*; *milir*, L.

Als matroos —, *djadi matros*, L.; *djadi chalaq*.

Laat dat —, *bjarkan (bjarlah) itoe*.

Vaar wel! *salamat tinggal!* *tinggallah baik-baik!*

Varenboom, m. *simboer*; *pohon simboer*.

Varenstijd, m. *masa (moesim) belajar*; *tempo pelayaran*, L.

Varensvolk, o. *chalâf*, Perz.; *awaq perahoe*; *matros*, L.; *orang berperahoe*; *orang perahoe*.

Varken, o. *babi*.

Een vet —, *babi gemoeq*.

Een mager —, *babi koeroes*.

—, zog, zeng, *babi betina*; *babi perampoewan*, L.

—, beer, *babi djantan*; *babi laki-laki*, L.

Wild —, *babi hoetan*.

Speen —, *babi ketjil*; *nangi*; *anaq babi*.

—, stoffer, *sesapos*.

Varkensborstels, m. meerv. *boeloe babi*.

Varkensbuik, m. *peroet babi*.

Varkensdarm, m. *tali peroet babi*.

Varkensdrek, o. *tahi babi*.

Varkensdrijver, m. *goembala babi*; *orang djaga babi*.

Varkensgebraad, o. *daging babi jang digorong*.

Varkenshaar, o. *boeloe babi*.

Varkenskooper, m. *orang djoewal babi*.

Varkenskop, m. *kapala babi*.

Varkenskost, m. *makanan babi*.

Varkenskot, o. *kandang babi*.

Varkensleer, o. *koelit babi*.

Varkensmarkt, vr. *pasar babi*.

Varkensreuzel, m. en o. *gemoeq babi*; *lemaq babi*.

Varkenstong, vr. *lidah babi*.

Varkensvleesch, o. *daging babi*.

Vet —, *daging babi jang gemoeq*.

Varkensworst, vr. *oeroetan daging babi*.

Vast, b. n. *tetap*; *tzâbit*, Ar.; *tegoeh*; *tantoe*; *kipal*; *goewat*, Ar.; *soenggoeh*; *kentjang*.

Een — karakter, *hati tetap*; *râtib*, Ar.

—, gelijkmatig van karakter, *bèrès*.

— goud, *emas kipal*, *mas kipal*.

Het — e land, *darat*.

— e spjjs, *makanan jang baik*.

Een — geloof, *din jang tetap*; *imán jang tetap*.

Een — e prijs, *harga jang tantoe*.

Een — e woonplaats, *tempat kadoedoe-kan jang tantoe*.

Een — kasteel, *kota jang tegoeh*.

Een — verbond, *perdjandjian jang tegoeh*.

Een — gestel, *badan jang goewat*.

Hij zag Darab — slapen en wekte hem op, *maka dilihatnja Dârab titoer njedar maka dibangkitkannja*.

Eene — e slaap, *tidoer njedar*.

— op zijn woord staan, *tegoeh atas katanja*.

— belooven, *djandji dengan soenggoeh-soenggoeh*.

— raken, *ergens aan haken*, *sangkoet*, *tersangkoet*.

— binden, *ikat kentjang*.

Ergens in — zitten, *berkèntèl*, L.

Vastbakken, b. w. *gorèng hingga lekat pada koewali*.

—, o. w. *belèngkèt di koewali*, L.; *lekat pada koewali*.

Vastberaden, b. n. *dengan tetap hati*.

Vastbinden, b. w. *ikat*; *ikat kentjang*; *kilas*.

Eene schuit aan eenen paal —, *tambat perahoe*; *toeroeskan perahoe*.

Vastblijven, o. w. *opgesloten blijven*, *tinggal di pandjara*; *tinggal tertoeoep*.

— bij een besluit, *tetap atas parèntahnja*.

Vasthoeien, b. w. *merantèjkan*; *ikat sama rantèj*, L.

Vastdraaien, b. w. *poetar kentjang*.

Vastdrijven, b. w. *poekoel kentjang*.

—, o. w. *hanjoet hingga tersangkoet*.

Vastdrukken, b. w. *tekan keras*; *tindis kentjang*.

Vasteland, o. *daratan*.

Vastelijk, b. w. *dengan tetap*; *dengan sasoenggoehnja*.

Vasten, vr. *poewasa*; *koetika poewasa*; *qawm*, Ar.

De — wordt tjdèl, *djatoeh poewasa*.

De — eindigen, *boeka poewasa*.

Het feest na de —, *'id alfithr*, Ar.

—, o. w. *poewasa*, *berpoewasa*; *pégang poewasa*, L.

Boete voor nalatigheid in het —, *qâla*.

Vastenavond, m. *malam poewasa*.

Vastendag, m. *hari poewasa*.

Vaster, m. *orang jang pegang koewasa*; *orang berpoewasa*.

Vastgaan, o. w. *harap dengan soenggoeh-soenggoeh*.

Vastgieten, b. w. *melekatkan dengan melaboer*.

Vastgrijpen, b. w. *menggenggam keras*.

Vastgroeien, o. w. *toemboeh lekatkan diri*.

Vasthaken, b. w. *menggajit*.

Vasthangen, b. w. *menggantoeng kentjang*.

—, o. w. *bergantoeng tetap*.

Vasthebben, b. w. *pegang keras*.

—, fig. *mengarti*; *menangkap kata*.

Vasthechten, b. w. *samboeng kentjang*; *hoelas*, *oelas*.

Vastheid, vr. *peri jang keras*.

—, *onwrikbaarheid*, *kategoehan*.

— van geest, *katetapan hati*.

—, zie *Dikheid*.

Vasthouden, b. w. *pegang keras*; *hoedar*, *oedar*.

Zich aan iets —, *hechten*, *lekat*; *belèngkèt*, L.

—, *gevangen houden*, *pandjarakan*.

Vasthoudendheid, vr. *giorigheid*, *kikiran*; *imsâk*, Ar.

Vastigheid, vr. zie *Vastheid*.

—, *zekerheid*, *katantoean*; *peri jang tziabit*.

De — van een rijk, *katetapan karadjaan*.

—, verzekering, onderpand, *barang gadjé*.

Vastketenen, b. w. *merantéjkan keras; ikat kentjang sama rantéj*, L.

Vastklampen, b. w. *tetapkan dengan badji*.

Eenen mast —, *tetapkan tijang kapal dengan toekoeh*.

Vastkleven, o. w. zie **Kleven**.

Vastklinken, b. w. *lantaq*.

Vastkloppen, b. w. *poekoel sampéj kentjang*, L.

Vastkluisteren, b. w. zie **Vastketenen**.

Vastknippen, b. w. *djepit keras; djepit kentjang; menjepit kentjang*.

Vastknoopen, b. w. *ikat dengan kantjing*.

Vastlakken, b. w. *toetoej sama lak*.

Vastleggen, b. w. *taroh tetap; tetapkan; letaq hingga tiada bergeraq; letaq tetap; ikat*.

Eenen hond aan de ketting —, *ikat andjing dengan rantéj*.

Vastliggen, o. w. *baring tetap*.

—, *gebonden zijn, ada terikat*.

De hond ligt vast, *andjing ada terikat*.

Vastlijmen, b. w. *hoehoeng dengan perakat; ikat sama lim*, L.

Vastloopen, o. w. *berdjalan hingga tiada dapat berdjalan lagi; berdjalan di djalan mati*.

Vastmaken, b. w. *ikat; sambat, tambat*.

— aan of op den wal, *tjamat*.

Eene schuit aan eenen boom —, *tambatkan perahoe pada pohon*.

—, *onvervreembaar maken, tantoekan hingga tiada dapat dipindahkan pada orang lain; tantoekan hingga tiada dapat diampoenjakan orang lain*.

Het kwikzilver —, *membekoeikan aér péraq; mengeraskan aér péraq; membekoeikan rasa*.

—, *versterken, tegoehkan*.

Een verbond —, *tegoehkan djandji*.

De zeilen —, *ikat lajar*.

—, *bevestigen, tetapkan*.

Vastmaking, vr. *pengikatan; penjambatan; penambatan; pentjamatan*.

—, *vasthechting, penjamboengan*.

—, *vereeniging, penghoehoengan*.

Vastnaaien, b. w. *mendjahit keras; samboeng dijahit*.

Vastnagelen, b. w. *pakoekan; letaqkan (tetapkan) dengan pakoe*.

Vastnestelen, (zich) wed. w. *sarangkan diri*.

Vastpakken, b. w. *memboengkoes kentjang*.

Vastpekken, b. w. *lekatkan dengan gala-gala*.

Vastpinnen, b. w. *tetapkan dengan pasag*.

Vastplakken, b. w. zie **Plakken**.

Vastprangen, b. w. *sangat mendjepit; mendjepit kentjang*.

Vastraken, o. w. van een vaartuig, *berdamping*.

Met den steven —, *aan den grond zitten, sangat*.

—, *ergens in vast blijven zitten, ber-kentéj*, L.

Vastredeneeren, b. w. *membingoengkan dengan berkata-kata*.

Zich zelven —, *membingoengan diri karena berkata-kata; djadi binjoeng sabab poetar balik perkataan*.

Vastroeien, b. w. *berdajoeng hingga berdamping (sesaq)*.

Vastschroeven, b. w. *poetar kentjang; tetapkan dengan sekroep*, L.

Vastschuiven, b. w. *sorong sampéj sesaq (tersangkoet)*.

Vastslaan, b. w. *tetapkan dengan pakoe; pakoekan*.

Vastslapen, o. w. *tidoer lalap; beradoe njedar, Hoff; tidoer njedar; tidoer keras*.

Vastsmeden, b. w. *samboeng dengan timpa; tetapkan dengan timpa*.

Vastspelden, b. w. *ikat sama peniti*.

Vaststaan, o. w. *berdiri tetap*.

—, *zeker zijn, soedah tantoes*.

Vaststeken, b. w. (in den grond) *kan-djam*.

— met spelden, *toesoq (ikat) sama peniti*.

Het haar van achteren in eene vouw of wrong over elkander —, *poenggoe; bekin koendéj*, L.

—, o. w. *terhandjam*.

Vaststellen, b. w. *tantoeikan; tetapkan*.

—, zie **Gebieden**.

Vaststelling, vr. *katantoean; katetapan*.

Vaststikken, b. w. *samboeng (ikat) dengan menjoelam*.

Vaststoppen, b. w. *menjoembat baik-baik*.

Dit is zoo vast gestopt dat er geen water uit kan, *maka itoe disoembat baik-baik hingga aér tiada boléh ka-loewar*.

Vaststrikken, b. w. *ikat dengan simpolan; tetapkan dengan simpolan*.

Vaststuren, b. w. *pegang kamoedi hingga berdamping; memoedi hingga berdamping*.

Vaststuwen, b. w. *moewat kentjang (sesaq)*.

Vasttrappen, b. w. *indjaq hingga djadi keras; tetapkan dengan mengindjaq*.

Vastvaren, b. w. *melajarkan hingga berdamping*.

Vastvlechten, b. w. *samboeng dengan menganjam*.

Vastwaaien, o. w. *tersangkoet oldh anjia*.

Vastwringen, b. w. *poelas kentjang*.

Vastzetten, b. w. *taroh tetap; tetapkan*.

(Eene wankele tafel enz.) —, *gandjil*.

—, *kerkeren, pondjarakan; taroh di boewi*, L.

(Een lemmer van een wapen in het gevest) —, *djaboeng*.

Vastzijn, o. w. *ada terikat; ada tersamboeng*.

Vastzitten, o. w. *doedoeq tetap*.
— in iets, *berkantét*, L.
—, van een vaarttuig, *sanggat*.

Vastzwachtelen, b. w. *tetapkan dengan barat*.

Vat, o. *tong*, L.; *tahang*.
Een — wijn, *satoe tong anggoer*, L., *adr anggoer satoe tahang*.
—, koperen of aarden —, *badjan*.
—, vaas, *djambangas*.
Een — water, *adr satoe tong; satoe tong adr*.
Steenen water—, *tempajan, tepajan*.
Drink—, *tempajan minoeman*.
Zout—, *tempat garam; bekas garam*.

Vat, m. greep, *pegangan*.
Men heeft er geen — aan, *itoe tiada bolèh dipegang (digenggam)*.

Vatbaar, b. n. *jang dapat dipegang*.
—, bevattelijk, *jang tangkap arti; jang lekas mengarti*.
— (voor iets) zijn, *dapat kerdja; dapat berboewat*.

Vatbaarheid, vr. *'aqal boedi jang terang*.

Vatbinder, m. *toekang tong; pandéj tong*.

Vaten, b. w. *masoqkan di tong*.

Vatenwasscher, m. *orang tjoetji piring mangkoq*.

Vathout, o. *kajoe tong*.

Vatsel, o. zie *Handvat*.

Vatten, b. w. *pegang; genggam*.
—, vangen, *tangkap*.
Tracht hem te —, *tjoba tangkap sama dija*, L.
In de volle hand —, *menggenggam*.
Iemand bij zijn woord —, *pegang orang poenja kata*.
Elkander bij het lijf —, *bertjangkang pinggang kadoewanja*.
Iemand om het lijf —, *memeloq badan orang; mendakap orang*.
Vuur —, in brand geraken, *hangoes*.
Iemand bij zijn zwak —, *tahoe memboedjoeq orang*.
—, verstaan, *mengarti; tangkap arti*.
Iemand bij den neus —, *menipoe orang; pedajain orang*, L.
Het anker vat niet, *saoeh larat*.
De zeilen — geen wind, *maka lajar tiada makan angin*.

Vatting, vr. *pegangan; penangkapan; tangkapan*.

Vatvuil, b. n. *berbaoe ampas (dedegan) tong*.

Vechten, o. w. *plukharen, berkalahi*.
—, strijden, *berperang*.
Woedend (in razernij of door amfloen opgewonden) —, *mengamoeq*.
Man tegen man —, *berperang berhadap moeka; berkalahi*.

Zij beiden ontmoetten elkander en vochten, *maka kadoewanja bertemoelah laloe berkalahi*.
— zoo als hanen, *saboeng*.
Tijgers doen —, *mengadoe harimaw; mengadoe matjan; L.; berlagakan harimaw*.
—, zoo als viervoetige dieren, *laga*.
—, zoo als olifanten en slangen, *djoewang*.

Vechter, m. *plukhaarder, orang berkalahi*.
—, in den strijd, *orang berperang*.

Vechterij, vr. *kalahi; perang*.

Vechthaan, m. *ajam saboengan*.
Een overwonnen —, *ajam pertjandoeangan*.
Eenen — wikken en wegen of hij met zijnen partijder mag vechten, *tanding*.

Vecht kunst, vr. *ilmoe perang*.

Vechtlust, m. *soeka berkalahi*.

Vechtspoor, vr. *tadji; bolang*.
Eenen haan eene — aandoen, *membolang*.

Vechtperk, o. *tempat berkalahi*.

Vedel, vr. *viool, rebab, harbab; bijola*, L.

Vedelaar, m. *orang main rebab*, zie *Vioolspeler*.

Vedelhars, vr. *damar bakal gosq bijola*, L.

Veder, vr. *veer, pluim, boeloe boeroeng*.
— van eenen struisvogel, *boeloe boeroeng onta*.
— aan eenen pijl, *boeloe anq panah*.
De eerste —en, (paddeveeren), *boeloe pahat*.
De —en uittrekken, *tjaboet boeloe*.
Geen veer van den mond kunnen blazen, *terlaloè letih lesos*.

Vederachtig, b. n. *sabagéj boeloe boeroeng*.

Vederbal, m. *katéj berboeloe-boeroeng*.

Vederbed, o. *kasoer boeloe-boeroeng*.

Vederbos, m. *djamboel*.

Vederkussen, o. *bantal boeloe-boeroeng*.

Vederlicht, b. n. *entèng separti boeloe*, L.; *ringan sabagéj boeloe*.

Vederloos, b. n. *tiada berboeloe; trada poenja boeloe*, L.

Vedervormig, b. n. *saroepea boeloe boeroeng*.

Vedet, m. (ond. w.) *penindjaw; pengawal di haloewan bala-tantara*.

Vee, o. *binatang; hhajwán*, Ar.
Gehoord —, *binatang jang bertandoeq*.
Gewold —, *binatang jang berboeloe*.

Veearts, m. *doekoen binatang; doekoen jang mengobati binatang; thabib hhajwán*, Ar.

Veeartsenijkunde, vr. *pengatahoean obat binatang; ilmoe obat hhajwán*, Ar.

Veedief, m. *pentjoeri binatang*.

Veedieverij, vr. *pentjoerian binatang*.

Veefokker, m. *orang jang pijara binatang*.

Veefokkerij, vr. *pemijaraan binatang*.

Veeq, m. *penjapoean*.
Met éenen — was de tafel schoon,

dengan sasapoem maka médjah itoe-poen bresihlah.

Met eenen — van den voorsten vinger iets nemen, zoo als natte kalk uit eene beteldoos, *tjolék*.

—, slag, houw, *tetaq; paloe*.

Eenen — in het gelaat krijgen, *dite-taq moeka; ditoeréj moeka*.

Met eenen —, slok, *dengan sategoeg*.

Veeg, vr. feets, *perampoewan djahat per sétan, L.*

Veeg, b. n. *hampir mati; njaris mati; bakal mati*.

Een — teeken, *tanda bakal mati; 'alámát kamatian; tanda maoe mati*.

Een — land, *negeri roesag*.

Veegmes, o. van eenen looier, *pisaw toekang samaq*.

Veegsel, o. *sampah; bekas menjapoe*.

Veehandel, m. *pernijagaän binatang; hál berdagang binatang*.

Veehandelaar, m. *orang djoewal beli binatang*.

Veehoederij, vr. *pekerdjaän goembala; hál pijara binatang, L.*

Veekudde, vr. *kawan binatang*.

Veel, b. n. *banjaq*.

— huizen, *banjaq roemah*, (niet te verwarren met *roemah banjaq*, verscheidene huizen).

Vele huizen, *beberapa roemah; banjaq roemah*.

— mensen, zeer — mensen, *banjaq orang*, (tegenover: *orang banjaq*, de menigte).

— bezigheden, *banjaq pekerdjaän*.

Niet —, *tiada banjaq; tiada berapa*.

Zeer —, *banjakan; banjaq amat; banjaq sakali*.

—, meer, *lebih banjaq; banjakan*.

—, meest, *terbanjaq; terlebih banjaq; paling banjaq, L.*

En de meesten van alle mensen, *maka terbanjaq dari pada segala orang*.

Zoo —, *bagitoe banjaq; saktijan; sabanjaq*.

Te —, *terlalo banjaq; kabanjakan*.

Zoo — te meer, *terlebih poela; sabanjaq lagi*.

Hoe —? *berapa? berapa banjaq?*

Zoo — mogelijk, *barang sadapat-dapat; sabolèh-sabolèh; sapenoeh-penoehnja*.

Den hoeveelsten hebben wij? *berapa hari boelan ini? hari berapa?*

Hij heeft zoo — geld, *maka tja ada bagitoe banjaq oewang*.

Zoo — (voor zoo ver) ik weet, *kaloe saja poenja tahoe, L.; sabagémana pengatahoeankeoe*.

Dat is even —, dat is om het even, *itoe sama djeega*.

— te doen hebben, *ada banjaq kerdja; ada masjhoel*.

Veelal, bijw. *banjaq kali; beberapa kali*.

Veelbladig, b. n. *berdaoen-banjaq; banjaq daoenja*.

Veelbemind, b. n. *sangat terkasih; djintja-kasih terlaloe amat*.

Veelbloemig, b. n. *berboenga-banjaq*.

Veeldeelig, b. n. *jang ada banjaq bahagian*.

Veeldoornig, b. n. *jang berdoeri-banjaq; jang ada banjaq doeri*.

Veeleer, bijw. *anggoeran, L.; lebih baik*.

Veelhoofdig, b. n. *berkapala-banjaq*.

Veelhoek, m. *banjaq pendjoeroe*.

Veelhoekig, b. n. *berpendjoeroe-banjaq*.

Veeljarig, b. n. *beberapa tahoen lamaanja; bertahoen-tahoen*.

Een — verblijf, *kadjjaman bertahoen-tahoen; kadoedoekan jang beberapa tahoen lamaanja*.

Veelkleurig, b. n. *warna banjaq; hiram; pantja-warna; palangi*.

Veellicht, bijw. *barangkali; kaloe-kaloe; siapa tahoe, L.*

Veelmaals, bijw. *veelmalen, banjaq kali; beberapa kali*.

Veelmeer, bijw. *terlebih poela; banjaq lagi; tambahn lagi*.

Veelmin, bijw. *terlebih koerang*.

Veelmondig, b. n. *bermoeloet-banjaq; ada moeloet banjaq*.

Veelpootig, b. n. *berkaki-banjaq; ada banjaq kaki*.

Veelslachtig, b. n. *berbangsa-banjaq; bagéj-bagéj bangsa*.

Veelsoortig, b. n. *berbagéj-bagéj; pelbagéj; banjaq djenis; roepa-roepa; banjaq roepa*.

Veeltakkig, b. n. *rampaq; banjaq tjabangnja; bertjabang banjaq*.

Veeltijds, bijw. *banjaq kali; beberapa kali*.

Veelvoetig, b. n. zie **Veelpootig**.

Veelvoud, o. *banjaq ganda*.

Veelvoudig, b. n. *ganda-berganda*.

Veelvoudigheid, vr. *kabanjakan; peri ganda-berganda*.

Veelvuldig, b. n. *beberapa banjaq*.

Veelweter, m. *orang jang banjaq tahoe*.

Veelwijverij, vr. *madoe; hál permadoean; bajoh*.

Veelzijdig, b. n. *banjaq perseginja; banjaq pesegi, L.; banjaq péhaq*.

Veelzijds, bijw. *dari pada beberapa péhaq; bagéj-bagéj perinja*.

Veelzins, bijw. *bagéj-bagéj artinja*.

Veemarkt, vr. *pasar binatang*.

Veemeester, m. *opperherder, panghoeloe goembala*.

Veer, vr. zie **Veder**.

Stalen —, *pèr wadja, L.*

Veer, o. *overvaart, pangkalan; tempat menjabrang*.

Opzichter van een —, *panghoeloe pangkalan*.

—, *kaai, tjaroetja*.

Veerboot, vr. zie **Veerschuit**.

Veergeld, o. oewang tambangan; oewang menoempang; oewang menjabrang.

Veerhuis, o. pondog pada tempat penjabrangan; pondog pangkalan.

Veertijk, b. n. banjaq poenja djawi; banjaq poenja karbaw dan sampi, L.

Veerman, m. toekang tambangan; orang menambang; djoeroes tambangan.

Veerschip, o. tambangan; perahoe bakal menjabrang; perahoe penjabrangan.

Veerschuit, vr. perahoe tambangan; penambang.

Veertien, telw. empat-belas.
Over — dagen, dalam lima-belas hari.

Veertiendaagsch, b. n. tijap-tijap lima-belas hari; saban-saban lima-belas hari, L.

Veertiende, b. n. en o. kaempat-belas.
Een —, $\frac{1}{14}$, saperembat-belas.

Veertiendehalf, b. n. tiga-belas satengah.

Veertienderlei, b. n. empat belas bagéj.

Veertienjarig, b. n. 'oemoer empat-belas tahoen.

Veertienmaal, bijw. empat-belas kali.

Veertienmaandsch, b. n. 'oemoer empat-belas boelan.

Veertiental, o. bilangan empat-belas.

Veertienurig, b. n. empat-belas djám lamanja.

Veertig, telw. empat poeloeh.
— dagen en — nachten feest vieren, berdjaga-djaga empat poeloeh hari empat poeloeh malam.
Met — personen bij zich, dengan empat poeloeh orang sertanja.
Hij is — jaren oud, 'oemoernja soedah empat poeloeh tahoen.

Veertigdaagsch, b. n. empat poeloeh hari lamanja.
— e vasten, poewasa jang empat poeloeh hari lamanja.

Veertiger, m. orang jang empat poeloeh tahoen 'oemoernja.

Veertigmaal, bijw. empat poeloeh kali.

Veerstigste, b. n. en o. kaempat-poeloeh.
Een —, $\frac{1}{40}$, saperempat-poeloeh.

Veertigtal, o. bilangan empat poeloeh.

Veertigvoud, b. n. empat poeloeh kali bagitoe banjaq; empat poeloeh ganda.

Veertigvoudig, bijw. berganda-ganda empat poeloeh kali.

Veertigwerf, bijw. empat poeloeh kali.

Veertje, o. boeloe ketjil.
Eerste — s van jonge vogels, boeloe pahat.

Veest, m. koentoet.

Veesten, o. w. berkoentoet.

Veestal, m. kandang.

Veesterfte, vr. sampar binatang; kamatan banjaq binatang.

Veete, vr. demdam, dendam; sakit hati.
Eene — koesteren, berdemdam; bersakit-hati.

Veeteelt, vr. pemijaraän binatang; hhäl pijara hjawän.

Veeteloos, b. n. tiada berdemdam.

Vegen, b. w. slaan, poekoel; paloe.
Met den rotting geveegd worden, di-poekoel rotan.
—, reinigen, aanvegen, sapoe, menjapoe.
Het huis —, sapoe roemah.
Al — de omkeeren, balik sapoe-sapoe.
Iemand den mantel —, menghardiq orang; kasih adjar orang, L.
De tranen —, sékat (sikat) air mata.
Een zwaard —, oepam pedang; oepam pedang sabilah.

Veger, m. orang jang menjapoe; penjapoe —, werktuig, sesapoe, zie Borstel.

Veil, o. klimop, panggang pajoe.

Veil, b. n. te koop, jang maoe didjoewal; bakal didjoewal; dapat dibeli.
Zijn leven — hebben, zijn leven wagen, belandjakan djawa.
Iets voor honderd ropjen — hebben, maoe didjoewal saratoes roepijah.
—, bijw. akan didjoewal.

Veilbaar, b. n. verkoopbaar, jang dapat didjoewal; jang boléh dilélang; jang boléh didjoewal.

Veildag, m. hari lélang.

Veilen, b. w. djoewal di lélang; lélang, uit het Port.
Geveild worden, di lélang; didjoewal di lélang; taroh di lélang.
—, rondventen, rajah.

Veiler, m. jang toendjoeg barang di lélang; jang lélang.

Veilig, b. n. aan geen gevaar blootgesteld, tiada berbahaja; sadjahtra; bersalamat.
—, rustig, bersentawsa; senang.
—, bijw. dengan salamat; atas peri jang sadjahtra.
—, ontkomen, loepost dengan salamat.

Veiligen, b. w. menjentawsakan; menjadjahtrakan.

Veiligheid, vr. sadjahtra.
—, rust, sentawsa; kasentawsaän; kasenangan; amän, Ar.; amänat, Ar.; kala-koean jang bersentawsa.
— vragen, minta amän.

Veiliglijk, bijw. atas peri jang sadjahtra; dengan kasenangan.

Veiling, vr. lélang, uit het Port.; pendjoewalan dihadapan orang banjaq.

Veiltijd, m. tempo lélang.

Veinzaard, m. orang jang tjoelas hati; orang berdoewa-moeka; orang jang poera-poerakan; goela soenda.

Veinzen, o. w. poera-poera; tjoelas hati; mengjitoe hati.
—, b w. poera-poerakan.
Hij veinsde ziek te zijn, maka ija-poen poera-poerakan dirinja sakit.
(Geveinsde vriendschap, perçohhbatan jang poera-poera (tjoelas).

Veinzerij, vr. pekerdjaän jang tjoelas;

poera-poera; *nifûq*, Ar.; *pekerdjaän mengitjoe hati*; *perboewatan jang tjoelas*.
 Het is slechts —, *itoe poera-poera sadja*, (dit beteekent ook: het is maar gekheid).
Veinzing, vr. *hhäl poera-poera*; *hhäl mengitjoe hati*.
Vel, o. *koelit*; *beloelang*; *djild*, Ar.; *djilid* verb.
 Geiten —, *koelit kambing*.
 —, *huid van eenen os*, *beloelang lemboe*.
 Een — *papier*, *garthäs salembar*.
 Beschreven —, *garthäs jang ditoelis*; *goehhoef*, Ar.
 In een kwaad — *steken*, *bersakit-sakitan*.
Veld, o. open —, *padang*; *'arçat*, Ar.
 Een ruim —, *plein*, *tanah lapang*, (tevens de naam van het Koningsplein boven Batavia).
 Het — *der verrijzenis*, *'arçat alqijamat*, Ar.; *padang moehhsjar*.
 —, *akker*, *bendang*; *ladang*; *tanah*.
 Het — *bebouwen*, *berladang*.
 Een zeer uitgesrekt —, *padang jang loewas*.
 —, *rijstveld*, *sawah*, zie *Rijstveld*.
Veldachtig, b. n. *saroepa padang*; *sabagéj padang*.
 —, *zoo als bouwland*, *saroepa ladang*; *sabagéj bendang*.
Veldarbeid, m. *peroesahaän tanah*; *hhäl berladang*.
 —, *in de rijstvelden*, *hhäl menjawah*; *pekerdjaän di sawah*.
Veldartillerie, vr. *marijam jang dipakéj di padang (médan) peperangan*.
Veldarts, m. *thabib orang berperang*.
Veldbakker, m. *toekang roti orang berperang*.
Veldbloem, vr. *boenga padang*; *kembang padang*, L.
Veldbouw, m. zie *Akkerbouw*.
Veldbouwer, m. *orang berladang*; *orang menjawah*.
Velddienst, vr. *chidmat orang pergi berperang*; *pekerdjaän orang jang pergi berperang*.
Veldduivel, m. *in de gedaante van een varken*, *tijger enz.*, *karamat*.
Veldeling, m. en vr. *orang doesoem*; *orang désa*; *orang kampoeng*; *bad-wi*, Ar.
Veldflesch, vr. *botol orang soldadoe*, L.; *boeli orang perang*.
Veldfruit, vr. *bangsi*; *soeling*, L.
Veldgedierte, o. *binatang jang di padang*; *binatang lijar*; *margasatwa*; *hhajawän médän*.
Veldgeschrei, o. *veldgeschreeuw*, *tempiq soeraq*.
 — *van het volk*, *soeraq*.
 — *van officieren en helden*, *tempiq*.
 Een — *aanheffen*, *bertempiq-soeraq*.
Veldgewas, o. *tanam-tanaman*; *hhäçil tanah perhoemaän*.
Veldgezag, o. *njanjian orang doesoem*.
Veldgezicht, o. *kalsahan padang*.
Veldgod, m. *déwa hoetan*; *paucana*, Sansk.

—, *afgod in de wildernis*, *berhala hoetan*.
Veldgodes, vr. *déwt hoetan*.
Veldheer, m. *panglima perang*; *panghoeloe perang*.
Veldheerschap, o. *djabatan panglima perang*.
Veldhoed, m. *toedoeng*.
Veldhoen, o. *hajam hoetan*.
 —, *vogel*, *die op een hoen gelijkt*, *hajam-hajaman*.
Veldhut, vr. (van takken) *baroeng-baroeng*.
Veldleger, o. *bala-tantara peperangan*.
Veldlegering, vr. *pembaringan bala-tantara*.
Veldmaarschalk, m. *sardár*, Perz.; *marsekalk*, verb.
Veldmaarschalksstaf, m. *toengkat sardár*.
Veldmuis, vr. *tikoës tanah*.
Veldoverste, m. *panghoeloe perang*; *panglima perang*.
Veldpost, vr. *kawal di padang*.
Veldprediker, m. *pandita çoldádoe*.
Veldroos, vr. *boenga mauoar di padang*.
Veldschalmei, vr. *soeling orang doesoem*; *bangsi orang kampoeng*.
Veldslag, m. *perang*; *peperangan*.
Veldslag, vr. *oelar tanah*.
 —, *geschut*, *léla*, *lila*.
Veldstuk, o. (Inlandsch) *rantaka*.
Veldteeken, o. *'alámat perang*.
 —, *sein*, *semboengan perang*.
Veldtent, vr. *chajmah orang perang*.
Veldtocht, m. *perangkatan tantara*.
Veldtrein, m. *perangkatan tantara*.
Veldtros, m. zie *Veldtuig*.
Veldtuig, o. *alat peperangan*; *serba perang*.
Veldtuigmeester, m. *panglima marijam*.
Veldvaan, vr. *bandéra orang perang*, zie *Vaandel*.
Veldvermaak, o. *kasoeküän di désa (padang)*.
Veldvrucht, vr. *boewah tanah*; *hhäçil tanah*.
Veldwacht, vr. *kawal di padang*.
Veldwachter, m. *mata-mata*.
Velen, b. w. *tahan*; *derita*; *çabar*, Ar.
Velerhande, b. n. *bagéj-bagéj*; *pelbagéj*; *djemis-djenis*; *roepa-roepa*.
Velg, vr. *birih djantra*; *pinggir roda*, L.
Velghout, o. *kajoe birih djantra*; *kajoe pinggir roda*, L.
Vellen, b. w. (boomen) *tebang*; *menoembang*; *potong*, L.
 Pas geveld boomen, *tebangan*.
 Bamboes —, *menebang boeloe*; *potong bamboe*, L.
 —, *dooden*, *verslaan*, *memboenoeh*; *men-djatohkan*.
 Een bosch — *om er bouwland van te maken*, *menantjoeng perhoemaän*.
 Een vonnis —, *poetoeskan hhoekomm*.
 Het oordeel —, *menghhoekommkan*.
 De pick —, *meradaqkan toembaq*.

Vellen, o. *penebangan*.
Vellenplooten, o. *hhál membresihkan koelit binatang*.
Vellenplooter, m. *toekang membresihkan koelit binatang*.
Velletje, o. *selapoet; koelit tipis*.
Vendel, o. zie **Vaandel**.
Vendu, vr. (ond. w.) *lélang*, van het Port. *leilao*.
Venduhuis, o. *roemah lélang*.
Vendumeester, m. *kapala lélang*.
Venijn, o. gift, (van dieren), *bisa*.
 — (van planten), *oepas*.
 — (van delfstoffen), *ratjoen*, *ratjoem*.
Langzaam doodelijk —, *ismoe*.
Venijndrank, m. *minoeman ratjoen*.
Venijngever, m. *jang memberi minoeman (makan) ratjoen*.
Venijngeving, vr. *pemberian ratjoen*.
Venijnmenger, m. *jang mengoelam ratjoen*.
Venkel, vr. *adas; djír manis; basbás*, Ar.; *razijánaadj*, Ar.
Venkelolie, vr. *minjaq adas*.
Venkelwater, o. w. *aer adas*.
Venkelwortel, m. *akar adas*.
Venkelzaad, o. *bidji adas; benih adas*.
Vennoot, m. en vr. *teman; sakoetoe; perséro*, L., Port.; *sjarik*, Ar.
 Het sannemen van eenen —, *hhál menarima perséro (sakoetoe; sjarik)*, Ar.; *teman*; *isjrák*, Ar.
Vennootschap, o. *perséroan*, L.; *pertemanan; persakoetoean; sjoerkat*, Ar.
Venster, o. Inlandsch —, *tingkap; natang*.
 Europeesch —, *djandéla, djandéla*, Port.
Vensterblind, o. *papan djandéla*.
Vensterboom, m. *kajoe toetoe djandéla; saktat djandéla*.
Venstergeld, o. *tjoekéj (béja) jang dibayar dari (karana) djandéla*.
Vensterglas, o. *gelas djandéla*, L.; *katja djandéla; katja tingkap*.
Venstergordijn, vr. *kelamboe djandéla*.
Venstergrendel, m. *kantjing djandéla; sosokan tingkap*.
Vensterkussen, o. *bantal djandéla*.
Vensterluik, o. *papan djandéla; papan natang (tingkap)*.
Vensterpen, vr. *pasag (pèn) djandéla*.
Venstertraam, vr. en o. *ram djandéla*, verb.
Vensterroede, vr. *kajoe gelas djandéla*.
Vensterruit, vr. *gelas djandéla*, L.; *katja djandéla*.
Venstertralie, vr. *kisi-kisi djandéla (tingkap)*.
Vent, m. *orang kasar; orang gobloq*, L.
 Verwijfde —, *bantjoel*.
Ventbaar, b. n. *jang dapat didjoewal; barang djoewalan*.
Venten, b. w. *djoewal-djoewalan; rajah; djadja, berdjadja; tjengkaw*.
Ventje, o. *orang katéj; orang pèndèq*.

Venusangel, m. *clitoris, kelintat*.
Venusdier, o. *soendal*.
Venuskwaal, vr. *bengang*, L.; *radja sinar; rastoeng koeltji*.
Venusziekte, vr. zie **Venuskwaal**.
Ver, b. n. *djaeoh; ba'id*, Ar.
 Zeer —, *terlaloeh djaeoh*.
 En zij liet het niet — van hare zijde gaan, *maka tiadalah diberinja djaeoh dari pada sisinja*.
 Een —re weg, *djalán djaeoh*.
 Hoe —? *berapa djaeoh?*
 Een gezicht — (van 18000 voet), *farsach*, Perz.; *sapemandang, sapemandangan*.
 — ziende, *mata tadjam; mata teroes*.
 Van —re, *dari djaeoh*.
 Dat zij —re, *djangan; djangankan; djangan sakali; palijas, palijaslah*.
 Wel —re van gedood te zijn, is hij niet eens gewond, *djangankan dibemoeh diloeke poen tiada*.
 Wel —re van op te lichten, konden zij dien niet eens bewegen, *djangankan terangkat bergerag poen tiada*.
 — van slecht te zijn, *sakali-kali tiada djahat; djangan dikata djahat*.
 Tot dus —re, *hingga disini; sampéj disini; sampéj sakarang*.
 Toen de nacht reeds — was verlopen, *setelah hari djaeoh malam*.
 Voor zoo — ik weet, *saberapa kita poenja tahoe; sabagéjmana sahaja poenja tahoe; dengan satahoe sahaja*.
 Te —, *terlaloeh djaeoh*.
 Te — beneden hem, *terlaloeh banjaq dibawahnja*.
 —der, *lebih djaeoh; djaeohan*, L.
 —st, *terlebih djaeoh; paling djaeoh*, L.
Veraangenamen, b. w. *menjoekakan; menjenangkan; menjedapkan; békin énaq*, L.; *meramahkan; békin soeka*, L.
Veraangenaming, vr. *hhál menjoekakan; kasoeaän; penjedapan*.
Veraarden, o. w. *berobah perangéj; djadi lain perinja*.
Veraarding, vr. *hhál berobah perangéj*.
Veracht, b. n. *terhina; terkedji; soedah djadi boesoeg namanja*.
Verachtelijk, b. n. *hina; dzakl*, Ar.; *kedji*.
 — door een gemeen gelaat, *kedji dengan roepa jang hina*.
 — behandelen, *mentjoetjakan*.
 — maken (zich), *djadi hina; djadi kedji*.
 —, met verkleining nederzien, *melihat moedah*.
 —er, *lebih hina*.
 —st, *terlebih hina; paling boesoeg*, L.
Verachtelijkheid, vr. *peri hina; peri kedji; kakedjian; kahinaän*.
Verachteloozen, b. w. *alpa; chiláf*, Ar.; *alpakan; abéjkan; tiada indahkan; tiada membilangkan; loepa dan laléj*.

Verachteloozing, vr. *hhál mengalpakan*, zie **Verachteloozen**.

Verachten, b. w. *hinakan*; *melihat moedah akan*; *tjoetja*.

Veracht worden, *kena tjoetja*; *dilihat moedah*.

—, voor niet achten, *pertiadakan*; *tiada membilangkan*.

Verachter, m. *orang jang menghinakan*, enz. zie **Verachten**.

Verachteren, o. en b. w. *djadi roesag*; *djadi koerang*.

Zijne handelszaken —, *maka hhál per-nijagaannja itoe djadi roesag*.

Zijne fondsen —, *maka modalnja djadi koerang*.

Verachtering, vr. *hhál djadi roesag*; *hhál djadi koerang*; *karoesanan*.

Verachting, vr. *hhál menghinakan*; *kahinaän*; *penghinain*; *pentjoetjaän*; *amhän*, Ar.; *hhál melihat moedah*; *hhál tiada membilangkan*.

Verademen, o. w. *bernafas*.

Verademing, vr. *senang*; *kasenangan*; *hhál boewang tjapé*, L.

—, troost, *penglipoer lara*; *penghiboeran*.

Veraf, bijw. *terlalo djaoeh*; *djaoeh sakali*.

Verafgelegen, b. n. en bijw. *terlalo djaoeh tempatnja*; *aqá*, Ar.

Verafgelegenheid, vr. *tempat jang terlalo djaoeh*.

Verafschuwen, b. w. *ngeri*.

Veranderbaar, b. n. *jang dapat diobahkan*; *jang boleh berobah*; *jang boleh djadi lain*.

Veranderen, b. w. *mengobahkan*; *lainkan*.

De zon verandert de kleuren, *sinar matahari mengobahkan warna*.

—, o. w. *berobah*; *alih*, *beralih*; *djadi lain*.

Hij is van gedachten veranderd, *soedah berobah ingatannja*.

De wind is veranderd, *angin soedah beralih*.

Van woonplaats —, *pindah*; *mengalih*.

Hij is van toon veranderd, *soedah beralih bitjaranja*.

In water —, *berobah djadi aer*.

Van gedaante —, *djadi lain roepa*; *berpindah roepa*; *eene gedaanteverwisseling ondergaan*, *mendjelma*.

Van plaats —, *pindah dari pada tempat*.

Van godsdienst —, *berpaling dari pada madhab*.

Van kleederen —, *salin pakéjan*; *toekar pakéjan*.

Veranderd, b. n. *terobah*; *soedah djadi lain*.

Verandering, vr. (de daad), *pengobahan*; *hhál mengobahkan*.

—, gevolg van veranderen, *perobahan*; *perlainan*; *pertoekaran*.

Gedaante—, *pendjelmaän*; *perobahan roepa*; *perpindahan roepa*.

Veranderlijk, b. n. *onbestendig*, *tiada tetap*; *berobah*.

—, *wispelturig*, *perang-peroes*.

—, *afwisselend*, *berganti-ganti*.

—, aan verandering onderworpen, *kaobahan*.

—e wind, *angin pentjaroba*.

Veranderlijkheid, vr. *peri jang berobah (kaobahan)*.

— van karakter, *perangéj jang perang-peroes*.

Verankoren, b. v. *tetapkan dengan saeoh*.

Verantwoord, b. n. *soedah bresih perkara*; *soedah disahoet*.

Verantwoordelijk, b. n. *jang tanggoeng*; *katangoengan*.

Verantwoordelijkheid, vr. *hhál katangoengan*.

Verantwoorden, b. w. *menjahoet*; *men-djawab*; *memberi djawab*.

—, op zich nemen, *tangoeng*.

—, rechtvaardigen, zuiveren, *soetjikan*; *békin bresih*, L.

Verantwoorder, m. *jang mendjawab*; *jang tanggoeng*; *jang soetjikan*.

Verantwoording, vr. *hhál mendjawab*; *tangoengan*; *qadar*, Ar.; *djawab*, Ar.; *kafil*, Ar.

Wat nu het lijk van mijnen geëerden vader betreft, het is ter — mijner beide jongere broeders, om het te beredden. *adapoen akan majit padoeka ajahnda itoe atas adinda kadoewalah jang mengerdjakan akan dja itoe*.

Verarbeiten, b. w. *pakéj dengan kerdja*; *habiskan dengan kerdja*.

Verarbeiding, vr. *hhál menghabiskan dengan kerdja*.

Verarmen, o. w. *djadi papa*; *djadi miskin*, L.

—, b. w. *memapkan*; *békin miskin*, L.

Verarmd, *miskín*, Ar.; *papa*, Skr.; *rodjot*, L.; *potol*, L.

Verbaasd, b. n. van verwondering, *hhérán*, Ar.; *tertjengang*; *bingoeng*; *sar-gardán*, Perz.

—, van schrik, *terkedjoet*; *kagèt* L.; *kena dahsjat*.

Verbaasdelijk, bijw. *dengan hhérán*.

Verbaasheid, vr. *kakedjoetan*; *katjengangan*.

Groote —, *kasompokan*, L.

Verbabbelen, b. w. *habbelende mededeelen*, *mengatakan dengan bertoeter-toeter*; *kasih tahoe dengan mengomong-omong*, L.

Den tijd —, *hilangkan waqtue dengan betoeter-toeter*.

Verbakken, b. w. *pakéj dengan bakar (masaq)*.

—, op nieuw bakken, *bakar lagi sakali*; *bakar poela*; *masaq lagi*.

—, door bakken bederven, *meroesaqkan dengan bakar*.

Verballasten, b. w. *moewat toelag bara*.

Verband, o. verbintenis, *djandji*; *perdjandjian*.

Onder — liggen, *tiada dapat dipindahkan*.

—, verplichting, *wádji*, Ar.; *kaha-roesan*.

—, samenhang, *perhoeboengan*; *intisáb*, Ar.; *atoeran*.

Het — der zaak toont zulks aan, *maka perhoeboengan perkara itoe menoendjoeqkan jang demikijan itoe*.

Schrijfstijl zonder —, *karangan soerat jang koesoet-koesoet*.

In — staan, *benderang*, *sabenderang*; *poekoel*, L.

Dit staat daarmede in —, *ini poekoel sama itoe*, L.

Het — eener wonde, *pembebatan loeka*.

Verbandbrief, m. soerat *perdjandjian*; soerat *tangoengan*.

Verbandschrift, o. soerat *perdjandjian*; soerat *tangoengan*.

Verbannen, b. w. *memboewang*; *kalowarkan dari pada negeri*.

Verbanning, vr. *pemboewangan*.

Verbasterd, b. n. *terobah*; soedah *djadi lain*.

Hij is geheel —, *maka ija-poen soedah sakali-kali terobah perinja*.

Een — hari, *hati boesoeg*.

Verbasteren, b. w. *mengobahkan peri*.

De wijs of toon —, *djanggalkan ragam*; *obahkan lagoe*, L.

—, o. w. *djadi lain*; *berobah*.

Verbastering, vr. *perobahan*; *hhál berobah*.

Verbazen, b. w. *menghhéránkan*; *mentjengangkan*.

—, doen ontstellen, *memberi dahsjat*; *békin kagèt*, L.

Geheel verbaasd staan, *kasompokan*, L.; *kena dahsjat*.

—, w. w. *djadi hhérán*.

Verbazend, b. n. *jang memberi hhérán*, zie **Verbazen**.

—, groot, *besar*; *agoeng*.

—, veel, *terlaloe amat banjaq*; *paling banjaq*, L.

Verbazing, vr. *dahsjat*, Ar.; *kagèt*, L.

Verbedden, b. w. *pindahkan pada lain tempat tidoer*.

Verbeelden, b. w. *menghadapkan*; *mempertoendjoeqkan*; *meroepakan*; *beroepakan*; *menggambarban*.

Zich —, *kira*; *sangka*.

Verbeeldend, b. n. zie **Zinnebeeldig**.

Verbeelding, vr. voorstelling, inbeelding (*phantasie*), *chijál*, Ar.; *angan-angan*; *sangka*; *pengrasaán*.

—, afbeelding, *gambar*; *peroeptáin*; *pigoera*, L.

—, voorstelling, *zinnebeeld*, *oepama*; *'ibárat*, Ar.

—, (*phantasma*), *ckajál*, Ar.

Verbeedingskracht, vr. *çifat sangka*; *goewat chijál*, Ar.

Verbeenen, o. w. *djadi toelang*.

Verbeestelijken, o. w. *djadi saroepta peri binatang*.

Verbeid, b. n. *ternanti*; *tertoenggoe*.

Verbeiden, b. w. *menantikan*.

Een toen hij daar nabijgekomen was en het volk zijne komst verbeidde, *dan tatkala ija hampir disana dan sakalian manoesija menantikan dija*.

—, o. w. *toenggoe*; *tanggoeh*.

Verbeiding, vr. *inwaching*, *hhál menantikan*.

—, *vertoeving*, *hhál toenggoe*.

Verbergen, b. w. *semboeni*, *menjemboeni*; *melindoeng*; *lindoengkan*; *memboenikan*.

Iemand —, *menjemboeni saorang*; *taroh saorang*.

Zich —, *bersemboeni diri*; *melindoengkan diri*.

Zich in eene kamer —, *berselindoeng kadalam bilik*.

De maan is achter de wolken verbergen, *maka boelan disapoet awan*.

Iets —, *terwijl hij*, die er bij staat, het niet merkt, *intis*.

—, *wegnemen*, *silip*.

Het verborgene —, *barang jang tiada kalihatan*; *barang jang gháib* (*báthin*).

Verberger, m. *orang jang semboeni*, zie **Verbergen**.

Verberging, vr. *hhál semboeni*; *hhál memboenikan*.

Verbergster, vr. *perampoeuan jang semboeni*.

Verbeten, b. n. *dimakan gergetam*.

—, *uitgebeten*, *dimakan*.

Door sterk water —, *dimakan aèr keras*.

Verbeteraar, m. *orang jang mençahhkan* (*membbaiki*); *orang jang békin baik*, L.

Verbeteren, b. w. *membbaiki*; *mençahhkan*; *pantjat*; *pantjil*.

—, o. w. *djadi lebih baik*.

De wetten des lands zijn verbeterd, *maka hhoekoem negeri soedah diçahhkan* (*diperbaiki*).

Verbeterhuis, o. *pandjara orang jang bersalahan*.

Verbetering, vr. de daad van verbeteren, *hhál membbaiki*; *pembaikan*.

—, *betere toestand*, *perbaikan*; *kala-koean jang soedah diperbaiki*.

—, *tucht*, *ta'zir*, Ar.; *ta'díl*, Ar.

Verbeterlijk, b. n. *jang dapat diperbaiki*; *jang bolèh djadi baik*.

Verbeurbaar, b. n. *jang dapat dipindahkan*; *jang bolèh diangkat* (*dipikoel*).

—, dat verbeurd verklaard kan worden, *jang dapat* (*bolèh*) *kena dirampas*.

Verbeuren, b. w. *optillen*, *angkat*.

—, *verplaatsen*, *pindahkan*; *taroh pada lain tempat*.

Iets — door schuld, *kena dirampas*.
 Eene boete —, *kena denda*.
 Hij heeft lijf en goed verbeurd, *maka hartanja dan toeboehnja poen binasa*.
 Verbeurd verklaren, *mendendai rampas; mendendai hilang*.
 Eene schuld —, *hilang hoelang*.
 Er is niets aan verbeurd —, *itoe tiada mengapa; itoe trada kenapa, L.*
Verbeurte, vr. *denda hilang; rampasan denda; rampasan karana denda; denda hilang*.
Verbeuzelen, b. w. *hilangkan (Lzloekan) dengan main-main sadja*.
 Den tijd —, *menghilangkan waqtoe dengan main-main sahadja; menghabiskan waqtoe dengan sija-sija; bersija-sijakan waqtoe*.
Verbiddeijk, b. n. *zacht, lemah lemboet*. —, het oor neigende naar eene bede, *jang dengarkan permintaän; jang dapat ditjenderongkan hatinja*.
Verbiddeijkheid, vr. *peri hati jang lemah lemboet; peri hati jang dapat ditjenderongkan*.
Verbidden, b. w. *melemboetkan dengan permintaä (do'd)*.
Verbidding, vr. *hhäl mentjenderongkan hati dengan permintaän*.
Verbiedelijk, b. n. *jang toeroet parèntah; jang dapat diparèntah; jang toeroet kata; manis*.
Verbieden, b. w. *larang; amat; pantang; mengharamkan; menegakkan*.
 Het is mij verboden, *itoe terlarang padakoe; itoe hharäm padakoe*.
 Onder het aanbevelen der deugd en het — der ondeugd, *dengan menjoeroekkan kabedjikan dan melarang kadjahatan*.
 Het is verboden varkensvleesch te eten, *maka dipantang makan daging babi*.
 Hetgeen bij de wet verboden is, *barang jang diharamkan sjar'at*.
 Verbodene dingen, *barang larangan*.
 Het terughouden van verbodene dingen, *ijäf, Ar.*
Verbiedend, b. n. *jang melarang; larangan*.
 De — e man, *orang jang melarang*.
 — bevel, *parèntah larangan*.
Verbieding, vr. *hhäl melarang; pelarangan*.
Verbijsterd, b. n. *bingoeng; ragoe; kapokan, L.; kena dahsjat*.
Verbijsterdheid, vr. *bingoeng; dahsjat, Ar.*
Verbijsteren, b. w. *mendahsjatkan; membingoengkan; bëkin bingoeng, L.*
 —, geheel in verwarring brengen, *mengharaeokan*.
Verbijstoring, vr. *kalakoean orang bingoeng; hhäl orang kena dahsjat*.
Verbijten, b. en wed. w. (zich —), *gerjetam, L.; makan diri*.

Zich — bij het aanhooren van vervelend gebabbel, *djengkil*.
Verbinden, b. w. anders binden, *ikat lain roepa; ganti koelit*.
 Een boek laten —, *soeroeh ganti koelit kitäb; soeroeh mengilip poela soewatoe kitäb*.
 Eene wond —, *bebatkan poela loeka orang*.
 —, samenvoegen, *hoeboeng, menghoeboeng; menjambat*.
 Zich met iemand —, *menjambatkan dirinja dengan saorang*.
 —, een verbond maken, *berdjandji; memboewa perdjandjian*.
 Zich onderling —, *djadi moewäfaqat; berpakat, L.*
 Zich (voor iemand) —, *tanggoeng; akoe, mengakoe*.
 Zich door eene gelofte —, *berqawol; bernijat*.
 Zich voor iemands schulden —, *tanggoeng orang poenja hoelang*.
 —, in verband brengen, *tambatkan*.
Verbindend, b. n. *verplichtend, kabaroesan; fardloes, Ar.; jang mesti, L.*
 —, *mengharoekkan; memfardloekan*.
Verbinding, vr. *pengikatan*.
 —, *verbindtenis, djandji; perdjandjian*.
 —, *vereniging, penghoeboengan*.
 —, *vermenging, tjampoeran*.
Verbindtenis, vr. *djandji; perdjandjian; bebat*.
 —, *verstandhouding, persambatan*.
 Schriftelijke schuld—, *soerat tanggoeng hoelang*.
Verbitterd, b. n. *vertoorn, amarah; marah, L.; geram; moerka, Hoff.*
 —, *verstoord, goesar; ketjil hati*.
 —, *bitter gemaakt, dibëkin pahit, L.; pahit; soedah dipahitkan*.
Verbitterheid, vr. *hhäl amarah*.
Verbitteren, b. w. *pahitkan, memahitkan; bëkin pahit, L.*
 —, *vertoornen, mengamarahkan; bëkin marah, L.; bëkin goesar, L.; menggoesarkan; memoerkakan, Hoff.; memedaskan*.
 Het gemoed —, *memedaskan hati; memoerkakan qalboe, Hoff.*
 —, *tergen, oesiq; atjoem; toesoeg, L.*
Verbittering, vr. *hhäl memahitkan; pemahitan; hhäl bëkin pahit, L.*
 —, *toorn, amarah; marah, L.; moerka, Hoff.; goesar*.
 —, *wrok, demdam, dendam*.
Verblazen, b. w. *pindahkan dengan tjoep; tjoepkan*.
Verbleeken, o. w. *djadi poetjat; djadi poedar*.
 Doen —, *memoetjatkan; bëkin poetjat, L.*
Verbleeking, vr. *hhäl djadi poetjat; hhäl djadi poedar*.
Verbleekt, b. n. *poetjat*.
 —, *doodkleurig, poedar; poetjatsja orang mati*.

Verblijd, b. n. *soeka hati; gemar; soeka-tjita.*

— zijn te hooren, *dat soeka hati sabab mendengar.*

Verblijden, b. w. *soekakan, menjoekakan; menggemarkan; soekatjitakan; békin soeka hati, L.*

Opdat ik de harten verblijde van allen, die door mij mishandeld zijn, *soepaja koesoekakan hati segala orang jang dipersakiti dari pada akoes.*

Zich —, *menjoekakan diri.*

Verblijding, vr. *soeka; kasoekaän; soekatjita; kagemaran.*

Verblijf, o. de daad van verblijven, *kadoedoekan; kadijaman.*

—, *verblijfplaats, tempat kadoedoekan; tempat kadijaman, zie ook Verblijfplaats.*

Het — des vredes, *dar assalám, Ar., Hoft.*

—, *hhál doedoeg; hhál dijam, zie Verblijfplaats.*

Verblijfplaats, vr. *tempat kadoedoekan; tempat kadijaman; dár, Ar.; chánah, Ar.*

— in een bosch of wildernis, *koeboean.*

Verblijven, o. w. *doedoeg; dijam; tinggal.*
Hij verblijft al tien jaren in die stad, *soedah sapoeleoh tahoen lamanja maka aja doedoeg didalam negeri itoe.*

Ongeveer een paar maanden in de bovenlanden —, *tinggal barang doewa boelan di goenoeng.*

Verblijving, vr. *hhál doedoeg; hhál dijam; hhál tinggal.*

Verblikken, o. w. *berobah warna; hilang warna jang sedija; moentah, L.*

Verblind, b. n. *blind, boeta.*

—, *verlokt, ditawari.*

— in het gemoed, *mata gelap; hati gelap.*

Verblinden, b. w. *boetakan, memboetakan; békin boeta, L.*

De oogen —, *memboetakan mata.*

Het gemoed —, *menggelapkan hati.*

Zich —, *blind voor iets zijn, toetoepp mata; tiada maoe lihat, L.*

—d, *schitterend, siloe.*

Verblindheid, vr. *hhál memboetakan; pemboetaän.*

—, *slachtheid, kadjahatan; djahilijat, Ar.*

—, *begoocheling, chajál, Ar.*

Verblindings, vr. *hhál memboetakan; pemboetaän.*

Verbloemd, b. n. *oepama; 'ibárat, Ar.; madjáz, Ar.*

Wanneer men van een dom mensch zegt: „het is een buffel”, dan wordt buffel in eenen — en zin opgevat, *kaloe dikatakan orang bodoh itoe karbaw maka perkataan karbaw itoe 'ibárat sadja.*

— spreken, *meng'ibaratkan; berkata dengan madjáz; berkata atas peri madjáz.*

—, *bijw. —eljk, dengan 'ibárat; dengan oepama.*

Verbloemen, b. w. *optoaien, hijas, menghias, menghijasi.*

—, *bewimpelen, toetoepp; semboenikan.*

De waarheid —, *semboenikan kabenaram.*

Zijnen misslag —, *toetoepp salahnja.*

Verbloeming, vr. *versiering, penghijasan dengan boenga.*

—, *bewimpeling, hhál menoetoepp; hhál semboenikan; penoetoeppan.*

Verbluffen, b. w. *mendahsjatkan; memberi dahsjat; békin kasompokan, L.*

Verbluft, b. n. *kena dahsjat; kasompokan, L.*

Verbod, o. *larangan.*

Een nieuw —, *larangan jang baharos.*

Het is een — gele kleederen te dragen, *ada larangan pakéj warna koening.*

Het terughouden van een —, *'isáf, Ar.*

Verbodemen, b. w. *ganti pantat tong.*

Verboden, b. n. *terlarang; moentaha, Ar.; mahdjoer, Ar.*

Verbodsdag, m. *hari larangan.*

Verbodstelsel, o. *szarjh larangan.*

Verbodswet, vr. *titah larangan.*

Verboeken, b. w. *pindahkan pada lain boekoe; toelis di boekoe lain, L.; toelis didalam lain boekoe.*

Verbolgen, b. n. zie **Onstuimig**, **Boos**, **Toornig**.

Verbolgenheid, vr. zie **Onstuimigheid**, **Boosheid**, **Toorn**.

Verbond, o. *djandji; perdjandjian.*

— der genade, *perdjandjian rahhmat.*

De arke des —s, *táboet, Ar.*

Het — van vroegeren tijd, *perdjandjian dhoeloes hari.*

Onderling een vast — sluiten, *bertegoehtegoehan djandji.*

Een — sluiten, *memboewat perdjandjian.*

Een — bekrachtigen, *menetapkan perdjandjian.*

De naleving van het — eischen, *toentoet perdjandjian.*

Verbonden, b. n. *vereenigd, terhoeboeng.*

—, *eenstemmig, moewáfuqat, Ar.; berpakat, L.*

Verbondsbreker, m. *orang jang merombag djandji.*

Verbondsbreuk, vr. *hhál merombag djandji.*

Verbondsbrief, m. *soerat perdjandjian; warqat alqawl, Ar.*

Verbondschender, m. *orang jang merombag perdjandjian.*

Verbondseed, m. *soempah atas djandji.*

Verbondsoffer, o. *goerbán qawl, Ar.*

Verboorden, b. w. *memboewat pinggir baharos; ganti pinggir.*

Verborgen, b. n. *tersemboeni; terboeni; gháib, Ar.; chafí, Ar.*

Al het geopenbaarde en het — e is in

- uwe kennis vervat, *barang jang njata dan terboeni itoelah dalam 'ilmoemoe.*
 —, geheimzinnig, *rahasija, rahsija.*
 —, zie **Heimelijk.**
 —, onbekend, *tiada katuhoean.*
 —, duister, *gelap.*
 —e, geheimzinnige woorden, *perka-taan jang dalam sakali.*
 — handel, *dagangan gelap.*
 In het —e, *dengan dijam-dijam; men-tjoeri-tjoeri.*
- Verborgenheid**, vr. *rahasija; barang rahasija.*
 —, geheimenis, *barang jang ghâib.*
- Verborgenlijk**, bijw. *atas peri jang ter-semboeni.*
- Verbouwen**, b. w. *boewat lain roepa; békin lain roepa, L.; membaharoei.*
 —, door bouwen verspillen, *habiskan dengan memboewat.*
 Hij heeft zijn geld met huizen te — verspild, *maka oewangnja itoe dihabiskanja dengan memboewat (békin) roemah.*
 —, (kooorn), *menjawah; berladang.*
- Verbrabbelen**, b. w. *békin koesoet, L.; mengoesoetkan.*
- Verbraden**, b. w. *menggorèng terlaloe lama.*
 —, o. w. *habis sabab digorèng terlaloe lama.*
- Verbrandbaar**, b. n. *jang dapat dibakar.*
- Verbranden**, b. w. *bakar, membakar; toenoë; menoenoeakan; menghangoeskan.*
 Verbrandt mij! *bakarlah hamba!*
 Door vuur verbrandt worden, *dibakar api.*
 Een huis —, *membakar roemah.*
 Een lijk —, *membakar majit.*
 Levend verbrand worden, *mati dibakar.*
 Voor de tweede maal boomwortels en takken —, *pandoe.*
 Zich met den (de) afgestorvene laten —, *béla, berbéla didalam api.*
 —, o. w. *hangoes; kabakaran; toenoë, tertoenoe.*
 Het huis verbrandt, *roemah kabakaran.*
 Van sommigen verbrandden de kleeden, *satengah tertoenoe badjoenja.*
 Die stad is verbrand, (afgebrand), *maka hangoestah terbakar negeri itoe.*
 Door de zon verbrand, *kena panas matahari.*
 —, *aanbranden, hangoes; kena hangoes.*
 Dat vleesch is aangebrand, *maka daging itoe kena hangoes.*
- Verbrandheid**, vr. *hhâl kena hangoes; kahangoesan.*
 —, verzenging van planten of boomen door hitte of koude, *lajoeer.*
- Verbranding**, vr. het doen verbranden, *pembakaran.*
 De — zelve, *hhâl bakar; kabakaran; hhâl toenoë.*
- Van de —splaats van dat lijk, *dari pada tempat membakar bangkêj itoe.*
- Verbrassen**, b. w. *boeroes, boeroeskan.*
 Hij heeft de schatten zijns vaders verbrast en is nu doodarm, *maka segala harta bapanja itoe soedah diboeroeskanja serta miskinlah ija terlaloe amat.*
- Verbrassing**, vr. *pemboeroesan.*
- Verbreeden**, b. w. *meléarkan; békin lébaran, L.; meloewaskan.*
 Eenen weg —, *meléarkan djalan; memboekaqkan djalan.*
 Het veld —, *meloewaskan padang.*
- Verbreekbaar**, b. n. *rapoeh; jang boldê petjah.*
- Verbreiden**, b. w. *chabarkan; kasih kabar, L.*
 Overal —, *masjhoerkan.*
 Iemands lof —, *masjhoerkan poedjinja orang; memoedji orang berkoeliling.*
 Zich —, verder uitstrekken, *meloewaskan dirinja.*
 Het daglicht verbreedt zich, *maka sijang hari bersinarakan koeliling.*
- Verbreider**, m. *jang mengchabarkan koeliling; jang kasih bertahoe koeliling, L.; jang memasjhoerkan.*
- Verbreiding**, vr. *hhâl memasjhoerkan; hhâl mengchabarkan koeliling; hhâl kasih bertahoe koeliling, L.*
- Verbreken**, b. w. (brekbare waar) *petjahkan.*
 Een touw —, *poetoeskan tali.*
 Een bamboes —, *patahkan boeloeh (bamboe, L.).*
 Een verbond —, *rombaq perdjandjian; moenkir dari pada perdjandjian.*
 En hij verbreekt al de afgoden, *dan dipetjuhkannja segala berhala.*
 Eenen uitersten wil —, *mengobahkan wacjaj.*
- Verbreking**, vr. *hhâl petjahkan, zie Verbreken.*
 —, *schending, kalanggaran; karombakan.*
- Verbrijelaar**, m. *jang meremoeqkan; jang mengantjoerkan.*
- Verbrijzelen**, b. w. *remoeq; remoeqkan; antjoerkan.*
 Glas —, *remoeqkan katja.*
 De harten —, *mengantjoerkan hati.*
 Eenen steen tot stof —, *mengantjoerkan batoe.*
 Drooge waren tusschen steenen —, *vermalen, pipis.*
 —, met eenen stamper, *toemboeq.*
 'Tot stof —, *piri.*
 Peper —, *toemboeq lada.*
 Verbrijzeld, *antjoer; loeloeh lantaq.*
 En zijne beenderen waren verbrijzeld, *maka segala toelangnja poen loeloeh lantaq.*
- Verbrijzeling**, vr. *peremoekan; pengantjoeran; pemipisan; penoemboekan.*

Verbroddelen, b. w. *meroesakkan dengan toris.*

Verbroederen, b. w. *mendjadikan çohhbat (soedara); menjoesdarahkan; békin sodat, L.*

—, *verzoenen, mendaméjkan.*

Verbroedering, vr. *hhál djadi çohhbat.*

—, *verzoening, berdaméjan.*

Verbroeien, b. w. *mengeram terloe panas.*

—, o. w. *djadi boesoeg sabab terloe panas.*

Verbroekelen, b. w. *merapoeuhkan; petjah-petjahkan.*

Verbruid, b. n. *zie Slecht, Leelijk.*

—, *biw. zeer, amat; terloe; sakali.*

Het is — *morsig op den weg, maka djalan itoe terloe bètjèk, L.*

Verbruin, b. w. *békin roesag, L.; bekin woeroeng, L.*

Het bij iemand —, *menggoesarkan orang.*

Hij heeft het bij u verbruin, *maka ija soedah menggoesarkan toewanhamba.*

Verbruik, o. *hhál pakéj; hhál menghabiskan.*

—, *bebostiging, hhál membelandjakan.*

— *van spjjs, hhál makan.*

— *van drank, hhál minoem.*

Verbruiken, b. w. *pakéj; makan; habis-kan.*

Veel hout —, *pakéj banjaq kajoe.*

Veel rijst —, *makan banjaq beras.*

Al zijne schatten —, *menghabiskan segala hartanja.*

Verbruiking, vr. *hhál pakéj; hhál makan; hhál menghabiskan.*

Verbuigbaar, b. n. *zie Buigbaar.*

—, *(volgens de spraakkunst), jang dapat ditacrifkan.*

Verbuigen, b. en o. w. *zie Buigen.*

(Een naamwoord) —, tacrifkan.

Verbulderen, b. w. *hilangkan hati; mendahsjatkan.*

Verdacht, b. n. *kena sjak; kena sjoebhat, Ar.*

— *houden, taroh sjak; terka, terka.*

Een — *persoon, orang jang kena sjak; orang jang diterka.*

Ergens op — *zijn, ingat pada barang apa-apa.*

Verdachttheid, vr. *sjak, Ar.; hoewas.*

—, *twijfel, sjoebhat, Ar.*

Verdagen, b. w. *bertanggoehkan.*

Eene vergadering —, *bertanggoehkan madjlis.*

Verdampen, o. w. *djadi hawap (hasap).*

Dit water is verdamp, *maka aèr ini soedah djadi hawap.*

Verdamping, vr. *hhál djadi hawap.*

—, *uitwaseming, peloe; kringat, L.*

Verdansen, b. w. *boeroeskan dengan menari (tandag).*

Zijn geld met de dansmeiden —, *boeroeskan (habiskan) oewangnja dengan rong-gèng.*

Zijne gezondheid —, *hilangkan njaman-*

nja dengan menari; hilangkan selamat badannja sabab bala terloe banjaq; L.

Verdartelen, b. w. *hilangkan dengan bermain.*

—, o. w. *djadi terloe nakal.*

Verdedigbaar, b. n. *jang dapat ditahan-kan; jang dapat dilindoengkan; jang bolèh tahan.*

—, *(in rechten) jang dapat dibitjara-kan.*

Verdedigen, b. w. *melindoengkan; ta-hankan.*

Zich —, *melindoengkan diri; melawan.*

— *in rechten, toeloeng bitjara.*

Een bewijs of stelling —, *menjoenggoehkan (memeliharakan) dallinja.*

Verdediger, m. *jang melindoengkan; jang melawan; nácir, Ar.*

— *in rechten, jang toeloeng bitjara.*

Verdediging, vr. *pelawanan; perlindoeng-angan.*

— *in regten, hhál toeloeng bitjara.*

Verdedigingslinie, vr. *dáirah bèntèng-bèntèng.*

Verdedigingsmiddel, o. *barang perlindoengan.*

—, *wapen, sendjata akan melawan.*

Verdeelbaar, b. n. *jang dapat dibaha-gikan.*

Verdeeld, b. n. *terbahagi; tebagi, L.*

Onderling — *zijn, berbantah-bantahan.*

Verdeeldheid, vr. *tjiders; perbantahan.*

Verdeelen, b. w. *bahagi; bahagikan.*

In vieren —, *bahagi empat; membahagi atas empat bahagi.*

Onder velen —, *rentjaq.*

Verdeeler, m. *orang jang membahagi.*

Verdeeling, vr. *pembahagian; hhál mem-bahagi.*

— *van erfenis —, pembahagian barang poesaka.*

De — *der vingers, selangnja djari.*

Verdek, o. *tingkat.*

Verdeken, b. w. *ganti tingkat.*

Verdelgen, b. w. *karamkan; mengaram; membinasakan; rimpak, rimpak.*

Eene stad —, *membinasakan negeri.*

Een volk —, *toempaskan qawm.*

Een schip —, *karamkan kapal.*

Verdelging, vr. *pembinasaan; penoempsa-san; hhál mengaramkan.*

Verdenken, b. w. *taroh sjak; terka, terka.*

Verdenking, vr. *sjak, Ar.*

—, *twijfel, sjoebhat, Ar.; sangka; hoewas.*

Verder, *biw. en b. n. lebih djaoeh; djaoe-han, L.*

En zoo —, *voort, enz., ghajrah, Ar.; waghajrah, Ar.*

Verderf, o. *binasa; kabinasaan.*

De weg des —, *djalan kabinasaan.*

Verderfelijk, b. n. *jang binasa; jang lenjap.*

- , verderf aanbrenghend, *jang membinasakan; jang békin roesag, L.*
 —, vergankelijk, *faná, Ar.*
Verderfelijkheid, vr. *jang dapat diroesagkan.*
Verderfenis, vr. *kabinasaän; hhal mendjihatkan.*
Verderven, b. w. *membinasakan; meroesagkan; békin roesag, L.*
 —, o. w. *djadi binasa; djadi roesag; djadi boesoeg.*
Verderver, m. *jang membinasakan; jang meroesagkan; pembinasa.*
 —, *Satan, Iblis, Ar.; Sjaithán.*
Verderving, vr. *hhal membinasakan; pembinasaän.*
Verdicht, b. n. *perbola.*
 Een — *verhaal, tjeritera perbola; tjerita kosong, L.*
 Een — *e naam, nama jang ditjoeri.*
 Een — *iets, bullebak om kinderen bang te maken of stil te doen zijn, tjekoq.*
Verdichten, b. w. *memperbolakan; poera-poerakan; berbohongan.*
 Iets — *om kinderen bang te maken (den bullebak) zoeken, menjari tjekoq.*
Verdichtsael, o. *perkataan jang perbola; perkataan doesta.*
Verdiend, b. n. *haroes.*
 Hij heeft het —, *haroes padanja.*
Verdienen, b. w. *(met werken) dapat dengan keraja; makan oepah.*
 —, *waardig zijn, haroes; patoet; berpahala.*
 Gij hebt dat verdiend, *maka itoe haroes padamoe.*
 Straf —, *haroes disiksakan.*
 Hij verteert meer dan hij verdient, *belandjanja lebih dari pada oepahnja.*
Verdienste, vr. *loon, oepah.*
 —, *traktement, gadji.*
 Zedelijke —, *pahala; djasa.*
 Ik wil ook de — *eener bedevaart verwerven, akoe-kahendaki mendapat pahala hhadji djoega.*
 Om de — *n van onzen Heer, karena pahala Toehan kami.*
Verdienstelijk, b. n. *berpahala; berdjasa.*
 Een — *man, orang jang berpahala.*
 Eene — *e daad, perboewatan jang berberdjasa (baik).*
Verdienstelijkheid, vr. *çifat (peri) jang berpahala.*
Verdiepen, b. w. *mendalamkan; békin lebih dalam, L.*
 Zich in schulden —, *mengoetangkan diri terlaloe amat.*
 Zich in gedachten —, *fakoer.*
Verdieping, vr. *pangkat; tingkat; lapis.*
 Boven —, *pangkat roemah jang diatas.*
 De zeven — *en der aarde, toedjoeh lapis boemi.*
 — *der aarde, petala boemi; lapis boemi.*

- Verdierlijken**, b. w. *mendjadikan seperti binatang.*
 Zich —, *djadi seperti binatang; berbinatangkan diri.*
Verdikbaar, b. n. *jang boléh dibékin kental, L.; jang dapat dibekoekan.*
Verdikken, b. w. *van vochten, békin kental, L.; membekoekan.*
 — *in omtrek, tebalkan, menebalkan.*
 —, *grooter maken, membesarkan.*
 —, *doen zwellen, membengkakkan; békin bengkag, L.*
 —, o. w. *van vochten, djadi kental, L.; djadi bekoe.*
Verdikking, vr. *hhal djadi kental, L. (bekoe).*
Verding, o. *djandji; perdjandjian.*
Verdobbelen, b. w. *memoeroeskan dengan berdjodi.*
Verdoemd, b. n. *kena koetoeq; kena la'nat.*
Verdoemelijk, b. n. *jang dapat dikoe-toeqkan (dila'natkan).*
Verdoemen, b. w. *koetoeq, mengoetoeq; la'natkan.*
Verdoemenis, vr. *koetoeq; la'nat. Ar.*
 Eeuwige —, *koetoeq jang kekal.*
Verdoemenswaardig, b. n. *haroes dikoe-toeqkan (dila'natkan).*
Verdoen, b. w. *dooden, boenoeh, memboenoeh.*
 Zich —, *boenoeh diri.*
 —, *verkwisten, boeroes, boeroeskan.*
 —, *herdoen, memboewat poela; békin lagi, L.*
Verdoener, m. *orang jang memboeroeskan hartanja.*
Verdolen, o. w. *zie Dolen.*
Verdoling, vr. *zie Doling.*
Verdonkeraar, m. *jang menggelapkan; jang membawa barang gelap.*
Verdonkeren, b. w. *gelapkan; mengelami; mengelamkan; soeramkan; békin gelap, L.*
 De geheele schepping —, *mengelamkan segala 'alam.*
 —, o. w. *djadi gelap.*
Verdonkering, vr. *kagelapan; hhal djadi gelap.*
Verdoofd, b. n. *toeli.*
 —, *stomp, gevoelloos, kakoe, kagoek; bodoh.*
Verdoold, b. n. *tersesat; kasasar, L.*
Verdooldheid, vr. *zie Afdwaling.*
Verdooven, b. w. *toelikan; menoeli; békin toeli, L.*
 —, *gevoelloos maken, djadikan kakoe.*
 —, *bedwelmen, membingoengkan.*
 Den glans —, *soeramkan tjahaja.*
 Den klank —, *sajoepkan (mengoerangkan) boenji.*
 —, o. w. *djadi toeli.*
 —, *den glans verliezen, djadi soeram.*
 —, *zie Uitdooven.*
Verdooving, vr. *peri orang kakoe.*

- , bedwelmig, *bingoeng*.
 — van het gehoor, *hhál djadi toeli*.
Verdord, b. n. *kering*; *soedah lajoe*.
 — en lam, *tjapiq kering*.
Verdordheid, vr. *kalakoean (peri) jang kering*.
Verdorren, o. w. van het land, *djadi kering*.
 —, van bloemen, kruiden, ledematen, *lajoe*, zie **Verzegen**.
Verdorring, vr. *kakeringan*; *lajoe*.
Verdorven, b. n. *roesag*; *binasa*.
 Voorzeker worden alle onderdanen —, *nistjaja binasalah segala rájat*.
Verdorvenheid, vr. *peri kabinasaän*.
Verdraagbaar, b. n. *katahanan*; *terderita*.
 —, verplaatsbaar, *jang dapat dipindahkan*.
Verdraaglijk, b. n. *katahanan*; *terderita*.
Verdraagzaam, b. n. *çabar*, Ar.; *bertahan*; *lemah lembot*.
Verdraagzaamheid, vr. *peri çabar*; *hhilm*, Ar.
Verdraaien, b. w. woorden —, *poetar balik perkataan*; *kirasan*; *menjalah*.
 Zijne woorden —, *poetar balik perkataannya*.
 —, verkeerdt draaien, (een lid —), *poelas*; *poelir*, L.
 Eenen sleutel —, *salah memoetar anaq koentji*.
 De oogen —, *mendelik*, L.; *lingar*; *balingaran*.
Verdraaiing, vr. *verwringing*, *hhál poelas (poelir, L.)*.
 Aangezichts—, *laquat*, Ar.
Verdrag, o. *dandji*; *perdjandjian*.
 Een — maken, *memboewat perdjandjian*.
 Een schriftelijk —, *soerat perdjandjian*.
Verdragen, b. w. *verplaatsen*, *pindahkan*; *bawa pada lain tempat*.
 —, *dulden*, *çabar*, Ar.; *bertahan*; *berçabar*; *deroe*.
 —, *verduwen*, (van de maag) *mentjerna*.
 Zich onderling —, *moewáfaqat*; *sahati*; *sabaoean*.
Verdraging, vr. *pemindahan*.
Verdriet, o. *soesah hati*; *noestapa*.
 — *sandoen*, *menjoesahkan*.
Verdrietelijk, b. n. *soekar*; *soesah*.
 —, *vervelend*, *kesal*, L.
Verdrietelijkheid, vr. *kasoekaran*.
 De verdrietelikheden dezer wereld zijn de bronnen van luister in de eeuwigheid, *kasoekaran doenyá ini ada pohon kabesaran achirat djoega*.
Verdrieten, onp. w. *djadi soesah hati*; *djadi sjoeghoel*.
Verdrietig, b. n. *bersoesah*; *berat*; *sjoeghoel*, Ar.; *sakit hati*.
 —, *gebelgd*, *sasaran*.
Verdrijven, b. w. *halaukan*; *oesir*; *melaloekan*, zie **Uitdrijven**.

- , *doen verdwijnen*, *menghilangkan*; *melenjapkan*.
 Slijmen —, *memboewangkan balgham*.
 De winden (in het lichaam) —, *menoelag angin*; *menghalaw sakalkan angin*.
 Indien de hitte de koude verdrift, *djikalaw hharawat itoe menghilangkan boeroedat*; *djikalaw kapanasan itoe menghilangkan kadjinginan*.
Verdrijving, vr. *penghalawan*; *pengoesian*.
Verdringen, b. w. *sesaqqan serta pindahkan*; *bersesaqqan*.
Verdrinken, b. w. met drinken doorbrengen, *hilangkan dengan minoem*.
 —, *verkwisten*, *memboeroeskan dengan minoem*.
 Zich —, *lemaskan diri dalam aër*.
 —, o. w. *mati kelelap*, L.; *mati lemas dalam aër*.
 —, (van landertjen, die overloopen) *kena sebaq*.
 —, *door overvloedige regens*; *batjaq*.
Verdrogen, b. w. *keringkan*; *békin kering*, L.
 —, o. w. *djadi kering*.
Verdroging, vr. *kakeringan*; *hhál djadi kering*.
Verdroomen, b. w. *hilangkan dengan bermimpi*.
Verdrukken, b. w. *onderdrukken*, *menganijaja*.
 —, *drukkende verbruiken*, *pakéj dengan tjitaq*, L.; *habiskan dengan tera*.
Verdrukker, m. zie **Onderdrukker**.
Verdrukking, vr. *anijaja*.
Verdruppelen, o. w. *hilang dengan bertitig-titig*.
Verdubbelen, b. w. *berdoewakan*; *gandakan*; *berdoewakan*; *kembarkan*.
 —, o. w. *berganda*.
 —, *vermeerderen*, *tambah*, *menambah*.
 — met koper, *melapiskan dengan tambaga*.
 En zijn toorn verdubbelde, *maka makin hangatlah moerkanja*, Hoft.; *mingkin sangat marahnja*, L.
Verdubbeling, vr. *hhál berdoewakan*; *gandakan*.
 —, *tweede laag*, *omkleedsel*, *voering*, *huid*, *lapisan*.
 — *steeken* (boven de letter), *tasjidd*, Ar.
Verduffen, o. w. *djadi basi*.
 Verduft brood, *roti basi*.
 —, *verwelken*, *lajoe*.
Verduidelijken, b. w. *menjatakan*; *menerangkan*; *békin terang*, L.
 —, *te verstaan* *gegen*, *den zin aanduiden*, *mengartikan*; *kasih mengarti*, L.; *mentafsirkan*.
Verduidelijkjng, vr. *verklaring*, *pengartian*; *tafsir*, Ar.; *hhál mentafsirkan*.
Verduisteren, b. w. *gelapkan*, zie **Verdonkeren**.

Gedurende eene maansverduistering wordt de maan door de aarde verduisterd, *tatkala grahana boelan maka boelan itoe digelapkan boemi.*

Iemands verstand —, *membingoengkan orang; menggelapkan boedi orang.*

—, o. w. *djadi gelap.*

—, van hemellichten, *grahana*, Skr.; *ada grahana.*

—, heimelijk wegnemen, *mentjoeri-tjoeri ambil.*

Verduistering, vr. *kagelapan.*

—, daad van verduisteren, *pengelaman.*

— van zon of maan, *grahana*, *garhana*, Sansk.

— van goederen, *pentjoerian barang-barang.*

Verduitschen, b. w. in het Nederduitsch overbrengen, *pindahkan pada bahasa Wolanda.*

Verduitscher, m. vertaler, *djoeroe-bahasa jang pindahkan pada bahasa Wolanda.*

Verduitsching, vr. *hhál pindahkan pada bahasa Wolanda.*

Verduiveld, b. n. *tjara Iblís; tjara sjathán; sjatháni*, Ar.

—, slecht, *djahat; fásiq*, Ar.; *kapista.*

Verdunnen, b. w. *menipiskan; békin tipis*, L.

— (van vloeistoffen), *mentjaèrkan; senikan; békin èntjèr*, L.

—, verfijnen, *menghaloesi.*

—, o. w. *djadi tipis.*

Verdunning, vr. *hhál menipiskan*, zie **Verdunnen**.

Verduren, b. w. *tahan; çabar*, Ar.; *derita.*

Het was niet langer te —, *tiada terderita lagi.*

Veel hitte —, *bernapas-panas.*

Verduring, vr. *hhál menahan; hhál menderita; hhál mençabarkan.*

Verdutzen, b. w. *hilangkan dengan mengantoeq.*

Verdwaald, b. n. *tersesat; kasar*, L.

Verdwaasd, b. n. *gila.*

Verdwaasheid, vr. *kagilaèn.*

Verdwalen, o. w. *sesat; sasar*, L.

Wij allen verdwaalden in de wildernis, *maka patik sakalian poen sesat didalam hoetan.*

Doen —, *menjesatkan.*

Verdwaalt gij nimmer, *djangan kamoe sesat pada barang masa.*

Verdwaling, vr. *kasesatan.*

Verdwaazen, b. w. *menggilakan; membalkan.*

—, o. w. *djadi gila; djadi bebal.*

Verdwijnen, o. w. *hilang; lenjap; djadi gháib.*

Doen —, *menghilangkan; melenjapkan.*

En zij allen —, *dan lenjaplah sakali samoehanja.*

Hij verdween uit de oogen der menigte,

maka gháiblah ija dari pada mata orang banjaq.

Op het tijdstip dat gij geheel verdwijnt, *tatkala lenjaplah kamoe sakali-kali.*

— (van hoop of verwachting), *poetoes.* Zijne hoop is verdwenen, *poetoeslah pengharapannya; poetoeslah asanja.*

De ster van den zaaitijd is nog niet verdwenen, *bintang njebar belom mengeram, L.*

Veredelen, b. w. *mendjadikan lebih moelija; membaiki.*

—, o. w. *djadi moelija.*

Veredeling, vr. (van gemoed), *hhál mendjadikan lebih moelija.*

Vereelt, b. n. *soedah djadi boeboel*, L.; *soedah djadi bebaloelang.*

Vereelten, b. w. *djadikan boeboel*, L.; *djadikan bebaloelang.*

Vereeltheid, vr. *peri boeboel*, L.; *peri bebaloelang.*

Vereelting, vr. *hhál djadi boeboel*, L.; *hhál djadi bebaloelang.*

Vereenigen, b. w. *samenvoegen, hoeboeng, menghoeboeng; menjertakan.*

—, *aaneënlasschen, samboeng.*

—, tot één maken, *soewatoekan; mendjadikan satoe; bersoewatoekan.*

Door het huwelijk —, *mengawinkan; menikahhkan.*

—, *bijvoegen, besertakan.*

Het nuttige met het aangename —, *besertakan barang jang bergoena dengan barang kasoekaàn.*

— (van man en vrouw zich), *satoeboek.*

Man en vrouw — zich in gevolge zijnen wil, *maka laki-laki dan perampoewan itoe satoeboek dengan hhoekoemannya.*

Zijns vaders landen heeft hij met de zijnen vereenigd, *maka tanah bapanya itoe soedah ditambahkan pada tanahnya sendiri.*

Weder met elkander —, *verzoenen, mendaméjkan; menjoeleuhkan.*

Zich in het middelpunt —, *berkoempool pada poesat boelat.*

Nauwer —, *merapatkan; békin rapat L.*

Zich met iets kunnen —, *djadi moewáfaqat.*

Vereeniging, vr. *verbinding, penghoeboengan; ittiçâl*, Ar.; *sanggama*, Sansk.

—, *samenvoeging, karapatan; talíf*, Ar.

— van ziel en lichaam, *perhoeboengan djiva dan badan.*

— in een middelpunt, *pekoempoolan pada soewatoe poesat.*

—, *lassching samboengan.*

—, verbond van velen, *perdjandjian banjaq orang; moewáfaqatnja banjaq orang.*

—, *samenkomst van twee planeten, pertemoean sijarat doewa boewah.*

Vereenvoudigen, b. w. *memoedahkan; békin gampang*, L.

Vereeren, b. w. *beri hhorinat*; *mengghorinat*.

—, aanbidden, *menjembah*.

—, ten geschenke geven, zie **Schenken**.

—, verheffen, groot maken, *moelijakan*.

—, loven, *poedji*, *memoedji*.

Vereerenswaardig, b. n. *hharoes di-hhorinatkan*; *hharoes (patoet) dimoelijakan*.

Vereering, vr. *hhorinat*, Ar.; *sembah*; *takrim*, Ar.

—, geschenk, *persembahan* en *hadijat*, Ar., Hoft.; *bingkisan*; *kiriman*; *persèn*, verb., L.

Godsdienstige — der goden, *poedja*, Sansk.

Vereeuwigen, b. w. *kekalkan*, *mengkekalkan*; *mengkali*.

Vereeuwiging, vr. *hhâl mengkekalkan*.

Vereffenbaar, b. n. (van oneenigheid), *dapat disoeloekkan*; *dapat didamêjkan*.

Vereffenen, b. w. *ratakan*; *betoelkan*.

—, afrekenen, *bandjoe*.

Eene rekening —, *bandjoe hhisâb*.

—, bijleggen, *bemiddelen*, *selesêjkan*, *menjesejkan*; *menjoeloeh*.

Daar die zaak reeds vereffend is, *sabab soedah selesêj perkara itoe*.

Vereffening, vr. *hhâl membetoelkan*.

—, afrekening, *perbandjoean*; *hhâl membetoelkan soerat hitoengan*.

Maan—, *perbandingan boelan*.

Vereischen, b. w. *berhhadjat*; *mesti ada*, L.

—, eischen, *toentoeit*.

De nood vereischt geld, *karana kasoekaran mesti ada oewang*, L.

Uwe tegenwoordigheid wordt daar vereischt, *maka toewan mesti ada disitoe*, L.; *hhadliwat toewankoe diperhhadjat disitoe*.

Dat vereischt spoed, *maka itoe mesti dikerdja lekas-lekas*, L.; *tidapat tiada itoe dikerdja dengan sigrah*.

Vereisching, vr. *hhâdjat*, Ar.; *hhâl menoentoeit*.

Vereischte, o. *barang hhâdjat*; *barang jang diperhhâdjat*; *barang jang mesti ada*, L.; *barang jang koerang*.

Verengen, b. w. *békin sesaq*, L.; *djadi-kan sesaq*.

Verengeren, b. w. *slechter maken*, *mendjadi-kan lebih djahat*; *mendjahatkan*; *békin lebih djahat*, L.

—, moeielijker maken, *békin lebih soesah*, L.; *melebihkan kasoekaran*.

—, o. w. *djadi lebih djahat (soesah)*.

Zich —, *gergetam*, L.; *menjakitkan diri*; *makan diri*.

Verengering, vr. *hhâl djadi lebih djahat*.

—, moeielijker worden, *hhâl djadi lebih soesah*.

Vereten, b. w. *verspillen met eten*, *boeroeskan dengan makan*.

—, opeten, *makan habis*.

Veretteren, o. w. *bernanah*; *djadi nanah*.

Verettering, vr. *hhâl bernanah*; *benghá*.

Verf, vr. *djanang*; *tjat*, L.; *tinta*, Port.

— om de lippen hoog rood en de tanden zwart te verwen, *madoe kaloepa*.

Boode — van den Kasoemba Klingboom, *galoeqa*.

Rooie — om de nagels te verwen, *hinéj*; *inéj*; *hhenná*, Ar.

Verfblad, o. *daoen selam*.

Verfboom, m. wienus wortel roode verf geeft, *mangkoedoe*, *tjangkoedoe*; *galoeqa*.

Verfdoos, vr. *tempat djanang*; *tempat tjat*, L.

Verfkooper, m. *orang djoemal djanang (tjat)*.

Verfkuip, vr. *tempat tjeloep*.

Verfhout, o. zeker rood —, *obar*; *kattéjag*; *baggam*, Perz.

Verfkunst, vr. (om lakens enz. te verwen), *pengatahoean mentjeloep*.

Verflauwen, o. w. *vertragen*, *djadi lambat*; *djadi perlahan-lahan*; *djadi léna*; *djadi segan*.

—, verminderen, *djadi koerang*.

De driten — met den tijd, *tatkala 'oemoer toeha maka hawá nafsoe poen djadi koerang*.

De omloop van het bloed verflauwt, *maka djalannja darah itoe djadi lambat*.

Verflauwing, vr. *vertraging*, *hhâl djadi lambat*; *kalambatan*.

Verfoeing, vr. *penghinaän*; *hhâl menghinakan*; *ajb*, Ar.

Verfoeilijk, b. n. *jang haroes dihinakan*; *kahinaän*; *boesoeg*; *ajb*, Ar.

Dat zijn gansch bestaan — en berispeljik is, *bahoewa segala adanja itoe ajb dan katjelaan djoewa*.

Verfoeilijkheid, vr. *peri jang kahinaän*.

Verfoeliën, b. w. *sapoe dengan aër péraq*; *memeradakan dengan aër péraq*.

Verfoeliesel, o. *perada aër péraq*; *daoen aër péraq*.

Verfommelen, b. w. *kepel-kepel*, L.

Verfpot, m. *bekas djanang*; *tempat tjat*, L.

Verfraaien, b. w. *menyhijas*, *menghijasi*; *berhijas*, L.; *békin bagoes*, L.

—, o. w. *djadi bagoes*, L.; *djadi perméj*.

Verfraaiing, vr. de daad van —, *penghijasan*.

Al wat tot — dient, *harawis*.

—, sieraad, *perhijasan*.

Verfrisschen, b. w. *verkoelen*, *menjedjoegkan*; *békin dingin*, L.

—, ververschen, *menjegarkan*; *békin segar*, L.

Verfrissching, vr. *hhâl menjedjoegkan (menjegarkan)*; *penjedjoekan*, zie **Verfrisschen**.

Verfrommelen, b. w. zie **Verfommelen**.

Verfverkooper, m. orang djoewal djanang (*tjat*).

Verwaren, vr. meerv. barang bakal *tjat*, L.; barang bakal djanang.

Verfwinkel, m. kedéj orang djoewal djanang (*tjat*, L.)

Vergaan, o. w. van de plaats gaan, pin-dah dari pada tempat; laloe.
—, zie **Afloopen**.
—, verdwijnen, *lenjap*; hilang.
Hooren en zien verging hem, *maka ija djadi bingoen*.
—, omkomen, *loelang*.
—, verongelukken, *karam, kena karam; dampar*.
Zijn schip verging op eene zandbank, *maka kapalnja poen terdampar pada gosong*.

Vergaarder, m. jang menghimpoen; jang mengoempool; jang koempool.

Vergaarsel, o. barang jang soedah di-koempool.

Vergaderen, b. w. koempool; himpoen; kerah; kampoeng; mengoempoolkan; meng-himpoenkun; mengampoengkan.
Schatten —, *koempoolkan mata benda; himpoenkan harta*.
—, bijeenrapen, *poengoet*.
—, bijeenroepen, *kerah, kerahkan, mengerahkan*.
—, o. w. bijeenkomen, *berkoempool; berhimpoen*.
De raad vergaderde, *maka moesjáwarat poen berhimpoenlah; maka sidang poen berkoempoellah*.
— van velen, die op één punt toe-loopen, *zamenscholen, keroemoen*.

Vergadering, vr. bijeenkomst, *sidang; madjlis*, Ar.; moesjáwarat, Ar.; pekoempoolan; perhimpoenan.
—, de daad van verzamelen, *pemoengoesan; penghimpoenan; pengoempoolan*, gewoonl. *pekoempoolan*.
Godsdienstige —, *djoemá't*, Ar.

Vergaderplaats, vr. tempat perhimpoenan; tempat pekoempoolan.

Vergaderzaal, vr. (bij Inlandsche vorsten,) *baléjroeng, baléjroewang*.

Vergallen, b. w. petjahkan *hampedoe*; petjahkan *njali*, L.

Vergalling, vr. *hhál* petjahkan *hampedoe* (*njali*, L.).

Vergaloppeeren, (zich) b. w. meroegikan diri olèh perboewatan jang terlaloe goepoeh dan bersalahan.

Vergankelijk, b. n. kalenjapan; faná, Ar.
De —e wereld, *doenijá jang faná*.
—, zie **Broos**.

Vergankelijkheid, vr. peri jang faná; faná, Ar.; kalakoean jang kalenjapan; peri jang kabinasaän.

Vergapen, b. w. (zich aan iets —), *ingin; birahi*.

Zich aan een meisje —, *birahi akan anag dara*.
Zich aan vergankelijke dingen —, *ingin akan barang jang faná*.
Den mond —, *tegalijatkan moeloet dengan menganga; kaselijoe moeloentja sebab oewab*, L.

Vergasten, b. w. mendjamoe baik-baik.

Vergasting, vr. pendjamoean jang baik-baik.

Vergeeflijk, b. n. jang boldèh dikasih ampoen, L.; jang dapat diampoeni; jang dapat dima'afkan; kaampoenan.
Eenen misslag begaan, die — is, *berboewat salah jang dapat diampoeni; boewat salah jang dapat dikasih ampoen*, L.

Vergeeflijkheid, vr. peri jang kaampoenan.

Vergeefs, bijw. *sija-sija; tjoemah-tjoemah, pertjoemah*, L.; *latjoer*, L.
Gij werkt te—, *sija-sija kerdjamoe; loe kerdja pertjoemah sadja*, L.

Vergeefsch, b. n. *sija-sija sadja; pertjoemah*, L.
—e moeite, *soesah sija-sija; soesah sadja*.

Vergeetachtig, b. n. *lekas loepa; kaloe-paän; peloepa; koerang ingat*.

Vergeetachtigheid, vr. kalakoean orang jang *lekas loepa; kaälpaän; hhál koerang ingat*.

Vergeetboek, o. in het — raken, *di-loepa; tiada diingat*.
In het — schrijven, *tiada ingat lagi; loepa*.

Vergelden, b. w. membalas.
Voorwaar, uwe goedheid mijwaarts, ben ik niet in staat te —, *bahoewa sa-soenggoehnja kabedjikanmo akan dakoe itoe tiada akoe koeawas membalas dija*.
God zal uwe mildheid —, *dibalaskan Allah atas kamoerahanmo*.

Vergelder, m. jang membalas; pembalas.

Vergelding, vr. pembalasan; *tzawáb*, Ar.
—, deel, *djazá*, Ar.
Weder—, *gicças*, Ar.
De wet der —, *hhoekoem gicças*, Ar.

Vergelijk, o. *djandji; perdjandjian*.
—, bevrediging, *perdaméjan*.

Vergelijkelijk, bijw. jang dapat dioepa-makan (*ditarakan*).

Vergelijken, b. w. banding, *bandingkan; bersamoeka; tanding; bertanding; tara, tarakan, bersatarakan; seperitikan; laqsnakan; oepamakan; sabagéjkan; moegábalahkan*.
Ik kan u niet —, *tiada dapat koetarakan kakanda*, Hoff.
Niet te —, *tiada bertara; tiada taranja*.
God kan niet vergeleken worden, *bahoewa Allah boekan dapat disabagéjkan*.
—, tegen malkander hooren, *samoekakan*.

Het uiterlijke voorkomen —, *bertanding sikap*.

Vergelijking, vr. *pengoepamaän*; *bandi-ngan*, *perbandingan*; *qjäs*, Ar.; *moegá-balah*, Ar.

—, *gelijkenis*, *oepama*; *'ibárat*, Ar.

Bij —, *saoe-pama*.

Vergen, b. w. *paqsa*; *toentoet*; *minta dengan keras*; *minta dengan paqsa*.

Geld van iemand —, *paqsa orang kasih oewang*, L.; *paqsa orang beri oewang*.

Hij durft het u niet —, *maka ija tiada berani minta itoe padamoe*.

Vergenoegd, b. n. *senang*; *sedap hati*; *terpada*; *ráddi*, Ar.

Hij is thans —, *maka senanglah ija pada sakarang ini*.

Vergenoegdheid, vr. *kasenangan*, zie *Genoegen*.

Vergenoegen, b. w. *menjoekakan*; *menjenangkan*; *békin senang hati*, L.; *pada*, *padakan*.

Zich —, *memadakan diri*; *menjenangkan diri*.

Vergetelheid, vr. *kaloepaän*.

In — *geraken*, *djadi kaloepaän*; *diloepa*; *tiada diingat lagi*.

Vergeten, b. w. *loepa*; *chiláf*, Ar.

— en *veronachtzamen*, *loepa dan laléj*.

Zich zelven —, *loepakan diri*.

Vergeter, m. *orang jang meloepa*.

Vergeven, b. w. *kasih ampoen*, L.; *beri ampoen*; *ampoenkan*; *mengampoeni*; *ma'afkan*.

God vergeve u die fout, *dima'afkan Allah dosamoe itoe padamoe*.

Vergevensgezind, b. n. *soeka beri ampoen*; *soeka kasih ampoen*, L.; *moerah hati*.

Vergevensgezindheid, vr. *perangéj jang soeka beri ampoen*; *kamoerahan hati*.

Vergaving, vr. *ampoen*; *ma'af*, Ar.

Vergewissen, b. w. zie *Verzekeren*.

Vergezellen, b. w. zie *Verzellen*.

Vergezicht, o. (alleen van verre ziende), *mata jang melihat sadja barang jang djaoeh*.

Vergieten, b. w. *storten*, *toempah*.

Bloed —, *toempah darah*.

—, *hergieten*, *toewang poela*; *toewang lagi sakali*.

Vergieten, m. *jang toempah*; *jang menoempah*.

Vergieting, vr. *hhál menoempah*; *penoempahan*.

Vergiettest, vr. *tempat raring*; *tapisan*.

Vergiffenis, vr. *ampoen*; *ma'af*, Ar.; *ghoef-rán*, Ar.

—, *heiliging*, *penjoetjian*.

Vergift, zie *Gift*.

Er is geen — in, *tiada bisa dalamnja*.

Alle — *afwerende*, *penawar segala ratjoen*; *pád*, Perz.

Vergiftboom, m. *pohon oepas*.

Vergiftig, b. n. van dieren, *bisa*, *berbisa*.

—, van kruiden, *oepas*, *beroeepas*.

—, van delfstoffen, *ratjoen*, *beratjoen*.

Eene —e tong, *lidah jang djahat*; *lidah oelar*; *lidah mandjoer*.

Vergiftigen, b. w. *kasih makan ratjoen*, L.; *beri makan ratjoen*.

Het water —, *bedwelmend maken om visschen te doen boven komen*, *menoeba aër*.

Wapens —, *mengasami sendjata*; *meng ipoeh sendjata*.

De lucht —, *memboesoekkan hawa (adara)*.

Rivierwater — om de visschen te bedwelmen, *menoeba aër soengéj (kali)*, L.

Vergiftiger, m. *orang jang beri (kasih)*, L. *makan ratjoen*; *jang meratjoenkan*.

Vergiftigheid, vr. *çifat ratjoen (oepas)*, *bisa* zie *Vergift*.

Vergiftiging, vr. *hhál beri makan ratjoen*; *hhál meratjoenkan*.

Vergiftmenger, m. *orang jang mengoelam ratjoen*.

Vergiftmenging, vr. *hhál mengoelam ratjoen*; *pentjampoeran ratjoen*.

Vergissen, b. w. (zich) *salah mengira*; *salah kira*.

Vergissing, vr. *salah mengira*; *salah timbangan*.

Verglaassel, o. *saloet*, zie *Glazuursel*.

— der tauden, *saloet gigi*.

Verglazen, b. w. *menjaloetkan*.

Vergoden, b. w. *menjamakan dengan déwa*.

Vergoding, vr. *hhál menjamakan dengan déwa*.

Vergoeden, b. w. *ganti*; *menjilih*; *tempoeh*; *membbaiki*.

Een misslag —, *membbaiki persalahan*.

De schade —, *ganti roegi*; *silih roegi*.

Vergoeding, vr. *penggantian roegi*; *penjilihan*; *katempoehan*.

Vergoelijken, b. w. *menoetoeep salah*.

Vergoelijking, vr. *hhál menoetoeep salah*.

Vergooien, b. w. *pindahkan dengan lempar*.

Zich —, *verlagen*, *menghinakan diri*.

Vergramd, b. n. *amarah*; *marah*, L.; *goesar*; *moerka*, *Hoft*.

— en *verduisterd van oog*, *riwoet*, L.

Vergrammen, b. w. *mengamarahkan*; *békin marah*, L.; *menggoesarkan*.

Zich —, *djadi marah*; *djadi marah*, L.; *djadi goesar*.

Vergramming, vr. *hhál mengamarahkan*; *hhál békin marah*, L.

Vergrazen, b. w. *pindahkan pada lain tanah roempoet*.

Vergrijaen, (zich) *wed. w. menjakiti diri dengan menangis*.

Vergrijp, o. *salah*; *persalahan*.

Vergrijpen, b. w. *anders grijpen*, *pegang lain roepa*; *pegang pada lain tempat*.

—, *wed. w. zich —*, *berboewal salah*; *djadi bersalahan*.

Vergrimmen, o. w. *djadi marah*; *djadi marah*, L.; *djadi goesar*.

Vergroeiën, o. w. hilang dengan toemboeh.
Vergroeiing, vr. *hhâl* hilang dengan toemboeh.
Vergrooten, b. w. membesarkan; *békin* lebih besar, L.
Vergrootër, m. orang jang membesarkan; orang jang *békin* lebih besar, L.
Vergrootglas, o. *tjermin* jang membesarkan.
Vergrooting, vr. *hhâl* membesarkan; *pembesaran*.
 —, *overdrifving*, *perbola*.
Vergroeven, b. w. kasarkan, mengasurkan; *békin* kasar, L.
Vergrooving, vr. *hhâl* mengasarkan; *hhâl* *békin* kasar, L.
Vergruizen, b. w. meloematkan; *memoedi*; *antjoerkan*; *békin* *haloes*, L.; *pipis*.
Vergruizing, vr. *hhâl* meloematkan, enz., zie *Vergruizen*.
Verguizen, b. w. tertawakan dengan *menjindir*.
Vergulden, b. w. mengemasi; *sapoe* dengan *aër emas* (*mas*, L.).
 —, (met *bladgoud*), *soengin*.
 De zon verguldt de kruin der bergen, maka matahari mengemasi *poentjaq* *goe-noeng*.
 De pil —, *memaniskan* barang jang pahit.
 —, b. n. *emas*; *kaemasan*.
 — *bloemen*, *pinar* *emas*.
Vergulder, m. *pandéj* jang mengemasi; *toekang* *sapoe* dengan *aër mas*, L.
Verguldig, vr. *hhâl* mengemasi.
Verguldsel, o. *aër emas*; *aër mas*, L.; *pergol*, verb.
 — door *kwikzilver*, *almá*.
Vergunnen, b. w. *beri idzin*; *beri moehoen*; *kasih* *permisi*, L.; *anoegrahakan* en *karoemjakaan*, *Hoft*.
 —, *bewilligen*, *tarima*; *loeloes*; *berkenan*.
Vergunning, vr. *idzin*, Ar.; *idjázat*, Ar.; *permisi*, L., verb.; *hhâl* *beri moehoen*.
 Schrifteljkjo —, *soerat idzin*; *soerat permisi*, L.
Verhaal, o. *vertelling*, *tjeritera*; *tjerita*, L.; *pertoetoeran*; *riwajat*, Ar.
 —, *bericht*, *chabar*; *kabar*, L.; *warta*; *berita*.
 Er is geen — op te krijgen, *tiada dapat penggantian roegi*; *itoe* *tiada dapat diperbaiki*.
Verhaaltrant, m. *karangan tjeritera*; *lagoe* *tjerita*, L.
Verhaasten, b. w. *sigrakkan*; *bangatkan*; *melekaskan*.
Verhaasting, vr. *kabanyatan*; *hhâl* *menjigrakkan*.
Verhaken, b. w. *menggajit* lain *roepa*.
Verhakken, b. w. *anders* *hakken*, *potong* (*parang*) lain *roepa*.
 —, op *nieuw* *hakken*, *potong* (*parang*) *poela*.

—, door *hakken* *bederven*, *meroesakkan* dengan *potong*.
 —, door *gevelde* *boomen* *versperren*, *sakat*, *menjakat*.
Verhakking, vr. *hhâl* *memotong*; *hhâl* *memarang*.
 —, *gevelde* *boomen*, die *den* *weg* *versperren*, *tebanang* *jang* *menjakat* *djalas*; *kasakatan* *kajoe* *di* *djalan*.
Verhakstukken, b. w. zie *Verhandelen*.
Verhalen, b. w. *tjeriterakan*; *riwajatkan*; *beruwajat*; *berhhikajat*.
 Geschiedenissen —, *boeken*, *hhikajatkan*.
 Eene zaak met alle hare omstandigheden —, *mentjeriterakan* *soewatoe* *perkara* dengan *segala* *hhâl* *ahhwalnja*.
 En hij verhaalde, *seraja* *ija* *berhhikajatlah*.
 —, van *zijne* *plaats* *halen*, *angkat* *dari* *pada* *tempatnja*; *pindahkan*.
 Zich —, *uitrusten*, *berhentikan* *lelah* (*tjapé*, L.).
 Zijne krachten —, *membraiki* *goewatnja*.
 Schade —, *gantikan* *roegi*; *menjilikh* *karoegian*.
 — (op *iemand*), *wreken*, *balas*.
Verhaler, m. *orang* *jang* *mentjeriterakan*; *cahhiboe* *'hhikajat*, Ar.; *toekang* *tjerita*, L.; *moehditz*, Ar.
Verhandelaar, m. *pandéj* *berchothbat*.
Verhandelbaar, b. n. *jang* *dapat* *diper-nijagikan*; *baik* *akan* *berdagang*.
Verhandelen, b. w. *spreken* *over* . . . , *berchothbat* *dari* *pada*; *berkata* *dari* *pada*.
 —, zie *Verkoopen*.
Verhandeling, vr. *bitjara*; *chothbat*, Ar.
Verhangen, b. w. *anders* *of* *elders* *hangen*, *gantoeng* *lain* *roepa*; *gantoeng* *pada* *lain* *tempat*; *tjerléj*.
 —, *zich* —, *koedjoet* *diri*, *mengoedjoet* *diri*; *gantoengkan* *diri*.
Verhanging, vr. *hhâl* *gantoeng* *lain* *roepa*; *hhâl* *gantoeng* *pada* *lain* *tempat*.
 —, *ophanging*, *hhâl* *koedjoet* *diri*; *hhâl* *mengoedjoet* *diri*.
Verhanselen, b. w. zie *Verstellen*.
Verhanseling, vr. zie *Verstelling*.
Verhard, b. n. *tegar*; *keras*.
Verharden, b. w. *tegarakan*; *keraskan*; *békin* *keras*, L.; *mengerasi*.
 Zijn hart —, *tegarakan* *hati*.
 IJzer —, *sapoeh* *best*.
 Zich —, *tegarakan* *diri*.
 Verhard in den arbeid, *bijasa* *kerdja*.
 —, o. w. *djadi* *tegar*; *djadi* *keras*.
Verhardheid, vr. *katégaran*; *peri* *jang* *tegar*; *kalakoeran* *jang* *keras*.
Verharding, vr. *hhâl* *djadi* *tegar* (*keras*).
 — in *den* *buik* *door* *miltziekte*, *koera*.
Verharen, o. w. *toekar* *boeloe*; *toekar* *roema*.

Verharing, vr. *toekaram boeloe; hhal toekar boeloe.*

Verheerder, m. zie **Verwoester**.

Verheeren, b. w. *vermeesteren, mengalahkan; menaloekkan.*

—, *verwoesten, membinasakan; meroesaqkan.*

Verheering, vr. *verwoesting, (de daad), peminasaan.*

—, (het gevolg), *kabinasaan.*

Verheerlijken, b. w. *memoelijken.*

God —, *tamdjikan; poedji Allah.*

—, *prijzen, poedji, memoedji; tahlilkan.*

God — door te zeggen: *Allah akbar,*

God is groot, *takbir.*

Verheerlijker, m. (van God), *moedzakkir, Ar.*

Verheerlijking, vr. *permoelijaän; hhal memoelijken; sjakir, Ar.*

— van God, *tamdjid, Ar.*

Verheffen, b. w. *meninggikan; kasih naik, L.; merafakan, (het laatste ook voor het afzenden van eenen brief Hoit).*

De stem —, *njaringkan soewara.*

In rang —, *beri pangkat jang lebih besar; membesarkan; angkat mendjadikan.*

Tot sultan —, *angkat mendjadikan soeltän.*

Tot den adelstand —, *membangsawankan.*

Den naam —, *menimboelkan nama.*

—, zie **Roemen, Prijzen.**

—, *toenemen, (in hevigheid), djadi lebih sangat (keras).*

De bergen — hunne kruinen door de wolken, *maka goenoeng itoe meninggikan poentjaqnja itoe teroes di awan-awan.*

Zich —, *opstijgen, naik.*

Zich boven anderen —, *mengatasi dirinja; bangga, L.*

Zich —, *trotschelijk vertoonen, membesarkan diri; djadi djemawa; moetakabbir, Ar.*

Verheffing, vr. *de daad van —, peninggian; hhal meninggikan.*

— der stem, *hhal menjaringkan soewara.*

— van rang, *naik pangkat; naik daradjat.*

— van koorts, *hhal demam djadi lebih keras; kahangatan demam; kasangatan demam.*

Verheid, vr. *djaoeh.*

Verhelderen, b. w. *terangkan, menerangkan; bëkin terang, L.*

De zon verheldert den dampkring, *maka matahari itoe menerangkan oedara.*

Door de stralen der zon verhelderd, *keterangan sinar matahari.*

Zijn verstand is door dat boek verhelderd, *maka boedinja itoe diterangkan oleh kitab itoe.*

Verheldering, vr. *penerangan.*

—, (de uitwerking), *keterangan.*

Verhelen, b. w. *semboenikan.*

Gestolene goederen —, semboenikan barang jang ditjoeri.

Verheler, m. *orang jang semboenikan barang gelap.*

Verheling, vr. *penjemboenan barang gelap.*

De — is even zoo strafbaar als de diefstal, *penjemboenan barang gelap itoe sama dengan kasalahan mentjoeri.*

Verhelpen, b. w. *membraiki; pantjat; bëkin baik, L.; bëkin betoel, L.*

—, (door medicijnen), *mengobati; obatin, L.*

Eene kwaad, die niet te — is, *penjakit jang tiada dapat diobati.*

Verhelping, vr. *pembraikan.*

Verhemeld, b. n. *chalaç, Ar.*

Verhemelen, b. w. *mengchalaçkan.*

Verhemelte, o. desmonds, *langit-langit moeloet.*

—, zie **Gehemelte.**

— van linnen of laken, boven eene zitplaats, *kelamboe teratëj.*

Een — doen hebben, *berlangitkan.*

Verheugd, b. n. *soeka hati; gemar.*

Innerlijk —, *girang.*

Verheugheid, vr. *soekatjita; kasoe-kaän; kagemaran.*

Verheugen, b. w. *menjoekakan; menggemarkan; soekatjitakan; bëkin soeka hati, L.*

Verheuging, vr. zie **Verblijding.**

Verheveling, vr. *luchtverschijnsel, sjihab, Ar.*

Verheven, b. n. *tinggi.*

Een — stuk gronds, *tanah tinggi.*

—, edel, *moelija; tinggi; djalil, Ar., moellä, Ar.*

Een — karakter, *himmat jang tinggi.*

Een — gelaat, *doerdja jang moehhtasjam.*

Een — mensch, *orang moelija.*

—, *bijw. atas peri jang moelija.*

Verhevenheid, vr. *katinggian.*

—, *vooruitstekendheid, lambang,*

—, (van menschen), *kamoelijaän; kabesaran.*

— van de knie, *lambang loetoet.*

— (van God), *soeoehhät, Ar.*

— aan weerskanten van het voorhoofd, *lambang dahi.*

Verhinderen, b. w. *tegahkan, menegahkan; membri soekar; menjoearkan; bantjang, L.*

—, zie **Beletten, Dwarsboomen.**

Verhinderung, vr. *beletsel, tegah; pertegahan; ketoengkoel, L.*

—, de daad van verhinderen, *hhal menegahkan; penegahan.*

Verhit, b. n. *terlalo panas; hangat.*

Verhitten, b. w. *hangatkan; panaskan.*

De gramschap verhit het gemoed, *maka amarah itoe meinaskan hati; maka moerka itoe menghangatkan qalboe, Hoit.*

Verhitting, vr. *hhal* menghangatkan (memanaskan); penghangatan; pemanasan.

Verhoeden, b. w. beletten, tegakkan.

Het nieuwe bevel zal zulks —, *maka perintah jang baharoe akan menegakkan itoe.*

Verhoeding, vr. penegahan; *hhal* menegakkan.

Verhoereeren, b. w. boeroeskan dengan soendal.

Verholen, b. n. terboeni; tersemoeni.

Verhohlenheid, vr. rahasija, rahsija; semboenan.

Verhonderdvoudigen, b. w. berganda saratoes.

Verhongerren, b. w. melapar; melaparkan; berlaparkan.

—, o. w. berlapar.

Verhonger, vr. kalaparan.

Verhoogen, b. w. meninggikan.

De aarde —, anaarden, meninggikan tanah; oeroeg tanah, L.

Den naam —, menimboelkan nama.

Den prijs —, menaikkan harga.

—, zie **Prijzen**, **Roemen**.

Verhooger, m. orang jang meninggikan.

— van den prijs, bieder, jang tawar lebih.

—, die de kooprijzen hooger stelt, jang menaikkan harga.

Verhooging, vr. van prijs, *hhal* naik harga.

—, het verhoogen van den prijs, *hhal* menaikkan harga.

—, hooger bod, tawar lebih.

—, zie **Verheffing**.

Verhoogsel, o. barang jang ditambah pada tingginya.

Verhoor, o. pemarkisaan; penjudikan.

Verhoorder, m. ondervrager, jang pariksa; jang bertanja-tanja; jang menjidik.

God is de — der gebeden, bahoewa Allah djoewa jang qaboelkan do'a (tarima do'a).

Verhooren, b. w. gunstig aanhooren, qaboelkan kata; tarima orang poenja kata; moestadjabkan; idjabatkan; istidjabatkan.

—, ondervragen, pariksa; dengar.

De getuigen tegen elkander —, membandingkan segala saksi.

Verhoord, moestadjab, Ar.

Verhooring, vr. inwilliging, *ridla*, Ar.; qaboel, Ar.; *hhal* menarima; *idjab*, Ar.; *idjabat*, Ar.

—, ondervraging, pemarkisaan; pertanyaan.

—, vergelijking der getuigen, pembedingan segala saksi.

Verhoovaardigen, (zich) b. w. membesarkan diri; mengatas-atas diri; berbesar diri.

Zich op eigene grootheid —, membesarkan dirinja dari karena kabesarannya.

Verhoovaardiging, vr. *hhal* mengatas-

atas; *hhal* membesarkan; djemawa; angkoe, L.; takabboer, Ar.

Verhopen, b. w. mengharapi.

Dat was het, dat hij verhoopte, *maka itoelah jang diharapinja.*

Verhouden, b. w. zie **Beletten**, **Weerhouden**.

Zich — tot iets, in verhouding staan, *ada perbandingan*

Verhouding, vr. perbandingan; tambatan.

Er is volstrekt geene — tusschen die twee zaken, *maka antara doewa perkara itoe tiada sakali-kali ada perbandingan; maka doewa perkara itoe sakali-kali tiada dapat dibandingkan; maka tiadalah tambatan antara doewa perkara itoe.*

Verhuisdag, m. hari kapindahan; hari orang mengalih.

Verhuizen, o. w. pindah; mengalih.

Met het gansche gezin —, imbit.

Doen —, soeroeh pindah; soeroeh mengalih; imbitkan.

—, zie **Sterven**.

Naar de eeuwigheid —, pindah kepada negeri jang baga.

Verhuizing, vr. *hhal* orang pindah; kapindahan; pengalihan.

Verhuren, b. w. kasih séwa, L.; memberi séwa; séwakan.

Hij heeft mij zijn huis verhuurd, *roemahnja dija kasih séwa sama goewa, L.; roemahnja diberinja séwa padakoe.*

Verhuring, vr. *hhal* beri séwa; *hhal* kasih séwa, L.; perséwaan.

Verhuurder, m. jang beri séwa; jang kasih séwa, L.; jang séwakan.

Verhuurkantoor, o. kantor perséwaan.

Verhuurtijd, m. tempo séwanja, L.; koetika séwanja.

Verijdelen, b. w. sija-sijakan; membathalkan; tegakkan.

Verijdeling, vr. *hhal* sija-sijakan; *hhal* membathalkan.

Verjaard, b. n. soedah laloe koetikanja; soedah liwat temponja, L.

Verjaardag, m. hari tahoen; hari mawlid.

Uw —, hari toewan poenja tahoen; hari tahoenmoe; hari mawlid toewanhamba.

Verjaardicht, o. sja'ir pada hari tahoen; sja'ir pada hari mawlid.

Verjaarsfeest, o. perjamoean pada hari tahoen; festa pada hari tahoen, L.

Verjagen, b. w. oesir; boeroe; halaw.

Verjaging, vr. pengoesiran; pemboeroean.

Verjaren, o. w. masoq tahoen baharoe.

—, een jaar uitgesteld worden, dipertangoekkan satoe tahoen.

—, zoo dat er geen recht meer op is, laloe koetikanja hingga hilang hhaq; liwat temponja sampéj hilang hhaq, L.

Verjaring, vr. verjaardag, hari tahoen.

— eener schuld, laloe koetikanja hingga hilang hhaq atas hoetang.

Verjongen, b. w. *poelangkan moeda; me-moedakan; békin moeda lagi*, L.

—, o. w. *djadi moeda; poelang moeda.*

Verjonging, vr. *hhál dimoedakan; hhál poelang moeda.*

Verkabbelen, b. w. *makan.*

De sterke stroom verkabbelat dat land, *maka haroes deras makan tanah itoe.*

Verkalefateren, b. w. *pakal, pakalkan.*

Verkalken, o. w. *djadi kapoer.*

Verkankeren, o. w. *dimakan siráth, zie Kanker.*

Zijne wang is verkankerd, *maka pi-pinja dimakan siráth.*

Verkappen, b. w. *zie Verhakken.*

Verkassen, o. w. *zie Verhuizen.*

—, b. w. *pindahkan pada lain almari.*

Eenen diamant —, *ganti kondam intan; taroh intan pada lain kondam.*

Verkavelen, b. w. *main lagi; tjoba beta-roh lagi sakali.*

Verkeer, o. *zie Omgang.*

Verkeerbord, o. *papan tjoekéj; papan tjatoer; djogar.*

Op het — spelen, *berdjogar; main djogar.*

Verkeerd, b. n. en bijw. *omgekeerd, ter-balik; tebalik*, L.

—, *valsch, doesta; djoesta*, L., *zie*

Valsch.

—, *slecht, djahat.*

—, *niet op zijne plaats, tjarap, tjarip.*

Zijne kris zat —, *kerisnja tjarip.*

—, *strjdig met de orde, salah; bersa-lahan.*

En er was niets — in zijn gedrag, *maka soewatoe poen tiada jang salah la-koenja.*

— *handelen, salah berboewat.*

— *springen, salah meloempat.*

Verkeerdheid, vr. *bedorvenheid, kadja-hatan; peri fásiq.*

—, *fout, salah; kasalahan.*

Verkeeren, b. w. *veranderen, obahkan.*

—, o. w. *berobah; djadi lain.*

—, *omgaan, bercohhbat; bertawlan; ber-soewa.*

Onderling —, *bercohhbat-cohhbatan.*

Op eenen gemeenzamen voet —, *saba.*

In ziekte —, *ada sakit.*

In drukking —, *dianijaja; diper-sakiti.*

Met slecht volk —, *berteman dengan orang djahat.*

—, *op het verkeerbord spelen, main tjoekéj; main tjatoer.*

Het recht —, *verdraaien, balik hhaq; melaloei hhoekoem.*

— *met een meisje, bertoeangan; me-minang.*

Verkeering, vr. *verandering, perobahan; hhál djadi lain.*

—, *omgang, percohhbatan; persobatan, L.; bantjang-bantjang; djinaq-djinakan.*

—, *met een meisje, hhál meminang; hhál bertoeangan.*

Verkenbaar, b. n. *jang dapat dipariksa (ditindjau).*

Verkennen, b. w. *mengamat-amati; pergi pariksa; tindjau, menindjau.*

Verkenning, vr. *hhál pergi pariksa; hhál menindjau; pamariksaan.*

Verkenningmiddel, o. *daja (djalan) akan mengenal.*

Verkenningsteeken, o. *semboejan akan dikenal.*

Verkerven, b. w. *meroesagkan dengan hiris.*

Het bij den koning —, *memoerkakan baginda.*

Gij hebt het bij hem verkorven, *maka engkaw soedah menggoesarkan dja.*

Verketteren, b. w. *menoedoh karena bid'at; menamai bid'at.*

Verkeuvelen, b. w. *hilangkan (habiskan) waqtoe dengan berbantjang-bantjang; habis-kan waqtoe dengan mengomong-omong, L.*

Verkielen, b. w. *pasang rindang baharoe; membaharoei rindang (loenas, pantat) pe-rahoe.*

Verkiesbaar, b. n. *jang dapat dipilih.*

Verkiesbaarheid, vr. *peri (kalakoean) jang dapat dipilih.*

Verkiesdag, m. *hari akan memilih.*

Verkieslijk, b. n. *de voorkeur verdie-nende, jank haroes dipilih; jang patoet dipilih.*

Verkiezen, b. w. *pilih, memilih.*

—, *verlangen, wensehen, soeka; maoc.*

Welke verkiest gij? *jang mana toewan soeku (pilih)?*

Verkiezer, m. *pemilih; orang jang memilih.*

Verkiezing, vr. *hhál memilih; pilihan.*

Naar uwe —, *bagéjmana toewan poenja soeka.*

Verkijken, b. w. *belandjakan dengan têngoq (pandang).*

—, *doorbrengen met kijken, hilangkan dengan têngoq.*

Verkinderen, o. w. *djadi ingah-ingah.*

Verklarbaar, b. n. *jang dapat diarti-kan (dinjatakan).*

Verklaarder, m. *jang mengartikan.*

—, *zie Uitlegger.*

Verkladden, b. w. *meroesagkan dengan mentjemarkan; békin roesag sebab békin kotor, L.*

Verklagen, b. w. *zie Aanklagen, Beschuldigen.*

Verklappen, b. w. *selengkar; bilang, L.; mengatakan.*

Verklapper, m. *penjelengkar; jang seleng-kan; jang membri tahoe; jang mengata-kan; jang bilang, L.*

Verklapping, vr. *penjelengkar; hhál bilang, L.*

Verklaren, b. w. *njatakan; bajákan; békin terang, L.*

- , te verstaan geven, *artikan*.
 —, ophelderen, *terangkan*.
 —, (een godsdienstig werk), *tafsirkan*.
 Onder eede —, *naik saksi dengan soempah*.
 —, waar maken, *menjoenggoehkan*; *beri saksi*.
 Den oorlog —, *mema'loemkan perang*.
 Zich (tegen iets) —, *mengatakan hendaq melawan*.
 Zich tegen de bevoegdheid des rechters —, *menoelaq (menjalahi) hhaq hhakim*.
Verklaring, vr. zie **Uitlegging**.
 — van den Koran, *tafsir goer-an*.
Verkleeden, b. w. anders kleeden, *salin pakéjan*; *ganti pakéjan*.
 —, vermommen, *samar, menjamar*.
Verkleeding, vr. *hhál salin pakéjan*; *persalinan*.
 —, vermommen, *hhál kasamaran*.
Verkleefd, b. n. gehecht, *terlekat*; *bergantoeng*.
 —, bevriend, *berçohhhbat*; *ada berçohhhbat*, L.
Verkleefdheid, vr. *hhál melekat*; *hhál bergantoeng*.
 —, vriendschap, *perçohhhbatan*; *persobatan*, L.
Verkleinenen, b. w. *mengetjilkan*; *ichtiçarkan*; *moehtaçirkan*; *békin ketjil*, L.
 —, verlagen, *menghinakan*.
Verkleinglas, o. *tjermin jang mengetjilkan*.
Verkleining, vr. *pengetjilan*, zie **Achterklap**, **Verminder**.
Verkleumd, b. n. *kakoe dari pada kena dingin*; *kakoe sabab kadinginan*.
 Mijne handen zijn —, *maka tangankoe kakoe sabab kadinginan*.
Verkleumen, o. w. *djadi kakoe sabab kadinginan*.
Verkleuming, vr. *peri kakoe karana kadinginan*; *hhál djadi kakoe sabab kadinginan*.
Verkleuren, b. w. *obahkan warna*.
 —, o. w. *berobah warna*; *warna moentah*, L.
Verklikken, b. w. *selengkar*, zie **Verklappen**.
Verklikker, m. *penjelengkar*.
 —, spion, *mata-mata*.
Verklikking, vr. *penjelengkaran*.
Verkloeken, b. w. *memberanikan*; *memberi hati*.
 —, zie **Verschalken**.
Verkloeking, vr. *hhál memberanikan*; *pemberanian*.
Verknagen, b. w. *makan*; *mengikil*, L.
 Door hartzeer verknagd worden, *di-makan sakit hati*.
Verknechten, b. w. *berhambakan*.
Verkneden, b. w. *remas poela*; *remas lagi sakali*.
Verkneuzen, b. w. *remoegkan*; *poedikan*.

- Verkniezen**, o. w. *dimakan sakit hati*.
 Zich —, *menjakiti diri*.
Verkniezing, vr. *sakit hati*; *doekatzita*.
Verknippen, b. w. *menggoenting lain roepa*.
 —, door knippen bederven, *meroesaqqan dengan goenting*.
Verknocht, b. n. zie **Verkleefd**.
Verknoechtheid, vr. zie **Verkleefdheid**.
Verknoeien, b. w. *békin roesaq*, L.; *meroesaqqan*.
Verknoeiing, vr. *hhál meroesaqqan*.
Verknollen, b. w. *békin roesaq*, L.; *meroesaqqan*.
 —, misdoen, *berboewat salah*.
Verkoelndrank, m. *minoeman jang menjedjoegkan*.
Verkoelen, b. w. *sedjoegkan*, *menjedjoegkan*; *mendinginkan*; *békin dingin*, L.
 Een stuk geschut —, *menjiram mariyam*.
 De dritten —, *mendjamakan kawad nafsoe*.
 —, o. w. *djadi sedjoeg*; *djadi dingin*; *djadi djiam*; *djadi koerang*.
Verkoeling, vr. (de daad) *penjedjoekan*; *hhál mendinginkan*.
 —, (het gevolg) *kasedjoekan*.
 —, verflauwing, *vermindering*, *kakoe-rangan*.
Verkoken, b. w. *mengoerangkan dengan masaq*.
 —, o. w. *bedidih sampéj djadi koerang*, L.
Verkoking, vr. *hhál djadi koerang sabab bedidih*; *kakoerangan karana bedidih*.
Verkolen, b. w. *mendjadikan harang*.
 —, o. w. *djadi harang*.
Verkoling, vr. *peri djadi harang*; *kadjadian harang*.
Verkolven, b. w. *hilang dengan mais boewah dil*.
 —, om iets kolven, *bermain boewah dil karana apa-apa*.
Verkomen, b. w. zie **Beteren**, **Herstellen**.
Verkondigen, b. w. zie **Aankondigen**, **Prediken**.
Verkondiger, m. zie **Aankondiger**, **Prediker**.
Verkondiging, vr. zie **Aankondiging**, **Prediking**.
Verkondschappen, b. w. **Melden**, **Verwittigen**.
Verkonkelen, b. w. *tjampoer*; *hoelam*; *paloer*.
 —, zie **Verkwisten**.
Verkonkeling, vr. *hhál tjampoer*.
 —, verkwisting, *pemboeroesan*.
Verkoop, m. *pendjoewalan*.
 — met winst, *moerábahhal*, Ar.
 — met verlies, *moehháthhat*, Ar.
Verkoopbaar, b. n. *haroes didjoewal*; *lakoe*.

Verkoopbare waren, *barang dagangan jang lakoe*.

Verkoopbaarheid, vr. *peri jang lakoe; peri barang jang hhalál didjoewal*.

De — van een gestrand schip, *kala-koean (hhal kaadaän) kapal jang hhalál didjoewal*.

Verkoopdag, m. *hari pendjoewalan*.

—, (van eene openbare verkooping), *hari lélang*.

Verkoopen, b. w. *djoewal, mendjoewal*.

Goedkoop —, *djoewal moerah*.

Bij dag —, *djoewal pada sijang hari; lampoe*.

In het groot —, *djoewal borong*.

In het klein —, *djagal, berdjagal; djoewalan*.

In het openbaar —, *djoewal di lélang*.

Onder de waarde —, *djoewal dibawah harga*.

— onder voorwaarde van het terug te kunnen geven, indien men het niet weder — kan, *merajak*.

Gerechtigd verkocht worden, *didjoewal atas titah (parentah) hhoekoem*.

—, o. *pekerdjaän djoewal*.

Het — van lijnwaad, *pekerdjaän djoewal kain*.

Verkooper, m. *orang djoewal; pendjoewal*.

— in het klein, *orang berdjagal; orang tampong; penampong*.

Verkoophuis, o. *roemah lélang*.

Verkoopring, vr. *pendjoewalan*.

Openbare —, *lélang, uit het Port*.

Verkoopplaats, vr. *tempat pendjoewalan; tempat orang djoewal*.

Verkoopprijs, m. *harga djoewalan*.

Verkooptijd, m. *tempo mendjoewal, L.; koetika pendjoewalan*.

Verkoperen, b. w. *tambagakan; lapiskan dengan tambaga*.

Verkopering, vr. *hhal melapiskan dengan tambaga*.

Verkorsten, b. w. *berkoelitkan*.

Verkorten, b. w. *békin pendèq, L.; pèndèqkan; singkatkan; ichticarkan; moengcarkakan*.

Een boek —, *ichticarkan kitáb*.

Een weg —, *singkatkan djalan*.

—, benadeelen, *meroegikan*.

In het recht —, *mengoerangkan hhaq*.

Verkorter, m. (van geschriften), *penjoerat jang mengichticarkan; moechtaçiv, Ar*.

Verkorting, vr. *hhal memèndèqkan*.

—, (uittreksel), *ichticår, Ar*.

Verkouden, b. n. *pilaq, L.; selesima*.

Verkouden, b. w. *mendinginkan; menje-djoegkan*.

—, o. w. *djadi dingin; djadi sedjoeg*.

—, eene koude vatten, *kena dingin; djadi pilaq, L*.

— (van vriendschap of liefde), *djadi koerang*.

Verkoudenheid, vr. *verkoudheid, sakit pilaq, L.; selesima; soekám, Ar*.

—, van paarden, *ingoes*.

Dat paard heeft eene —, *itoe koeda ingoes*.

— in de leden, *jicht, sengal*.

Verkrachten, b. w. *menggagahi; mengerasi*.

—, onteeren, *peroeoel, memeroeogel, paroeoel memeroeogel*.

De wet —, *melanggar hhoekoem*.

Verkrachter, m. (in het algemeen), *jang menggagahi (mengerasi)*.

— (eener vrouw), *jang memeroeogel orang perampoeuan*.

Verkrachting, vr. *hhal memeroeogel*.

Verkreuken, b. w. *kepel-kepel, L*.

Verkrijgbaar, b. n. *kaperolèhan; jang dapat diperolèh; jang bolèh didapat, L*.

Verkrijgen, b. w. *mendapat; berolèh*.

Doen —, *beperolèhkan*.

—, ontvangen, *tarima*.

Verkrijging, vr. *pendapatan; perolèhan*.

Verkrimpen, o. w. zie **Inkrimpen, Krimpen**.

Verkrommen, b. w. *membèngkoqkan; bèngkokin, L*.

Het recht —, *poetar balik hhoekom; mendoestakan hhaq*.

Verkromming, vr. *pembèngkokan; hhal membèngkoqkan*.

— van het recht, *hhal poetar balik hhoekoem; hhal mendoestakan hhaq*.

Verkroppen, b. w. door te veel eten bezwaren, *memberatkan sabab makan ter-laloe kenjang*.

—, inslikken, *telin*.

Zijn verdriet —, *gergetam, L.; toempoeqkan sakit hati*.

(Gramschap —, *toempoeqkan goesar*).

Verkruien, b. w. *bawa dengan grobaq; pindahkan dengan grobaq*.

—, o. w. *bergeraq; pindah*.

Verkuilen, b. w. *pindahkan pada lain lobang*.

Verkuischt, b. n. *soetji; bresih*.

Verkwakzalveren, b. w. *bajar pertjoemah sama doekoen, L*.

Verkwanselen, b. w. *djoewal dengan roegi; memboeroeskan dengan sija-sija; toekar-menoekar dengan roegi*.

Verkwijlen, b. w. *habiskan dengan ber-lijoeur*.

Verkwijnen, o. w. (van hevige begeerte), *sakit rindoe dendam*.

— (van ziekte), *djadi letih lesoe dari pada penjakit*.

— (door droefgeestigheid), *moeroeng; moeram*.

—, ongevoelig, *suf worden, ngangoet*.

Verkwijning, vr. *hhal sakit rindoe dendam, enz. zie Verkwijnen*.

Verkwikbaar, b. n. *jang dapat disedap-kan*.

Verkwikkelijk, bijw. *sedap; énaq, L.*
Verkwikken, b. w. *menjedapkan; békin énaq, L.*

—, herstellen, *membbaiki; hilang letih lesoe.*

Verkwikking, vr. *sedapan; makanan atau minoeman jang sedap (membbaiki).*

Verkwisten, b. w. *boeroes, boeroeskan; makan habis; emos, L.*

Hij heeft honderd duizend gulden verkwist, *saratoes riboe roepijah soedah di-boeroeskannja.*

Verkwister, m. *jang memboeroeskan hartanja; jang boewang oewangnja; pemboeroes.*

Verkwisting, vr. *pemboeroesan.*

Verladen, b. w. *pindahkan moewatan.*
 —, anders laden, *moewat lain roepa.*

Verlading, vr. *hhál pindahkan moewatan didalam lain kapal.*

Verlagen, b. w. *lager maken, angkat dari pada tingginja; koerangkan tingginja.*

—, doen dalen, *rendahkan, merendahkan.*
 —, vernederen, *menghinakan; berkedjikan.*

Al wie een ander vernederd zal vernederd worden, *barangsiapa menghinakan orang lain maka ija bakal dihinakan djoega.*
 Zich —, *bermaloeakan diri; menghinakan diri.*

Verlaging, vr. *hhál angkat dari pada tingginja; hhál merendahkan.*

—, (in eenen zedelijken zin), *hhál menghinakan diri.*

Verlak, o. (Chineesch —), *tjato, tjatoe.*

Inlandsch —, *damraq, damaraq, zie Vernis.*

Verlakken, b. w. *taroh tjato; mendamarakkan.*

Die kist moet verlakt worden. *itce peti mesti ditarohin tjato, L.*

Verlaker, m. *toekang tjato; pandéj mendamarakkan.*

Verlakt, b. n. *soedah ditarohin tjato, L.; soedah didamaraq.*

Verlamd, b. n. *zie Lam, b. n.*
 —, *zie Verminkt.*

Verlamdheid, vr. *zie Lamheid.*

Verlammen, b. w. *djadikan tépoeq; djadikan timpang; timpangkan.*

—, *zie Verminken.*
 —, o. w. *djadi timpang.*

Hij is geheel verlamd, *maka ija soedah timpang sakali.*

Verlamming, vr. *tépoeq lasa.*

Verlanden, o. w. *djadi tanah.*
 —, *verhuizen, pindah pada lain negeri.*

Verlanding, vr. *hhál djadi tanah.*
 —, *zie Verhuizing.*

Verlangen, b. w. *rindoe; dendam; kangan, L.; ingin; tjila; maoe; hhasrat, Ar.*

Vurig —, *patjang; rindoe dendam; kapéngin, L.; birahi.*

Naar het verbodene —, *ingin akan barang jang dilarang.*

Naar de geliefde —, *rindoe dendam akan adinda, Hoft.; kapéngin maoe ketenoe sama adi, L.*

—, *vorderen, minta; toentoet.*

Verlangen, o. *verlangst, vr. rindoe; tjita; dendam; kangan, L.; kapéngin, L.; birahi.*

Van — sterven, *mati birahi; mati rindoe dendam.*

Verlangst, vr. *zie Verlangen, o.*

Verlangerfanten, b. w. *hilangkan wagtje dengan melantjong sadja, L.*

Verlaten, b. w. *overgieten, salin.*

Wijn —, *menjoetjikan anggoer; tjampoer anggoer.*

—, (iets), *tinggalkan; kasih tinggal, L.*

De wereld —, (in eenen zedelijken zin), *mendjaoehkan dirinja dari pada orang banjaq; meninggalkan doenjja.*

Den weg der deugd —, *meninggalkan (laloé dari pada) djalan kabedjikan.*

Het gezicht verlaat hem, *matanja djadi kaboer.*

Zich —, (ergens op), *harap akan (pada).*

Hij verlaat zich op uwe bescherming, *maka ija harap akan perlindoenganmoe.*

Zich op God —, *menjerahkan diri kepada Allah; harap akan Allah; berpertarokkan diri (membawa iman) kepada Allah.*

—, (iemand zonder hulp laten), *toemang.*

Verlaten, b. n. *tertinggal; jang ditinggalkan; terpantjil; hempa; kosong, L.*

Een — mensch, *zonder familie, sabatang karang, (eig. eene kale rots).*

Eene —e vrouw, *perampoewan jang ditinggalkan soewaminja; perampoewan jang ditambang; perampoewan jang ditinggal lkininja, L.*

Een — huis, *roemah kosong, L.; roemah hempa.*

Van alle hoop —, (verstoken), *poetoes asa; poetoes pengharapan; tiada berdjaja lagi.*

In wanorde —, *tjijtjr.*
 —, *zie Eenzaam.*

Verlatenheid, vr. *kalakoean jang teringgal; hhál soeni senjap.*

Verlater, m. *jang meninggalkan; peninggal.*

Verlating, vr. *peninggalan; hhál meninggalkan.*

—, *overgieting, penjalinan.*

Verleden, b. n. *soedah laloé; soedah liwat, L.; soedah.*

Het —e jaar, *tahoen jang soedah laloé; tahoen jang soedah liwat, L.; tahoen jang soedah.*

— tijd, *masa jang telah laloé.*

Verledigen, (zich) wed. w. *mengoesahkan diri.*

Verleelijken, b. w. *menghinakan roepa; djadikan oeboe; bekin djelek, L.*

Verleenen, b. w. *zie Vergunnen.*
 Als gunst —, *menganoegrahakan; mengaroenijakan.*

God verleene het u' *diberikan Allah padama!*
 Eenen titel —, *lekatkan gelar; beri gelaran; bergelarkan.*
Verleesten, b. w. *taroh di kaleboet jang lain.*
Verlegen, b. n. *oud, toeha.*
 — doek, *kain jang soedah toeha.*
 —, *duf, basi.*
 —, *rijst, beras jang basi (boesoeg).*
 —, *bekommerd, bersoesah.*
 —, *beschaamd, maloe.*
 —, *bedremmeld, ragoe; mangoe; kassompokan, L.*
 — *maken, memberi maloe; békin maloe, L.*
 Gij moet dat meisje niet — *maken, djangkan memberi maloe pada anaq dara itoe.*
 — *worden, djadi maloe.*
 Iemand die — *is, orang jang ada maloe.*
 Om iets — *zijn, berhhadjat; koerang; mesti ada, L.*
 Om geld — *zijn, berhhadjat oewang; koerang oewang.*
Verlegenheid, vr. *kasoesahan; kasoekaran; masjghoel, Ar.*
 Dat brengt mij in —, *maka itoelah jang djadi kasoesahankoe.*
 Groote —, *kasoeokaran jang sangat.*
 Iemand uit eene groote — *redden, meloepoetkan saorang dari pada kasoeokaran jang sangat.*
 —, *beschroomdheid, maloe.*
Verleggeren, o. w. *pindah; mengalih.*
Verleggering, vr. *kapindahan; hhal mengalih.*
Verleggen, b. w. *taroh di tempat lain; pindahkan.*
 Koopwaren —, *pindahkan barang dangan.*
 —, *anders leggen, atoerkan lain roepa.*
Verlegging, vr. *pemindahan; hhal pindah.*
Verleidbaar, b. n. *jang dapat ditawari (dibentjanakan, disesatkan).*
Verleidelijk, b. n. *jang menawari; jang membentjanakan.*
 Eene — *e vrouw, perampoewan jang menawari (jang membentjanakan).*
 —, *vleierend, jang memboedjoeq.*
Verleidelijkheid, vr. *idam-idaman; sifat jang menawari (membentjanakan).*
 — *aanloksel, fasoena, pasoen; sarana; mantra.*
Verleiden, b. w. *doen dwalen, menjesatkan.*
 —, *verlokken, membentjanakan; goda.*
 —, *verzoeken, (door wellust), waswás, Ar.*
 Eene vrouw —, *bekeoren, menawari saorang perampoewan.*
 Getuigen —, *omkoop, menjoewapi saksi.*
 Zich laten —, *omkoop, makan soewap.*

—, *vleien, boedjoeq.*
Verleider, m. *jang menjesatkan; penjesat; pemboedjoeq; pengoempiq, zie Verleiden.*
 De —, *(de booze), iblis, Ar; pengoda.*
Verleiding, vr. *hhal menjesatkan; bentjana; pembentjanaän; penjesatan.*
 —, *vleierij, pemboedjoeokan.*
 — *van den duivel, waswás, Ar.*
 —, *aanloksel, fasoena, pasoen; sarana; mantra.*
Verlekkeren, b. w. *membijasakan makan sedap (énaq, L.); menjedapkan.*
 —, o. w. *bijasa makan sedap (énaq, L.).*
Verlengen, b. w. *pandjangkan, memandjangkan; békin pandjang, L.; landjoetkan.*
 En nu verlengde hij zijne hand, *maka laloe dipandjangkannja tangannja.*
 Een kleed —, *pandjangkan pakéjan.*
 Het leven —, *landjoetkan 'oemoer; thowalkan 'oemoer.*
 —, o. w. *djadi lebih pandjang; berlandjoet.*
Verlenging, vr. *hhal memandjangkan; pemandjangan; pelandjoetan.*
Verlengstuk, o. *sapotong jang ditambah; sapotong jang memandjangkan.*
Verleppen, o. w. *lajoe.*
 Die bloem is reeds verlept, *boenga itoe soedah lajoe.*
 —, *verouderd, soedah djadi toeha.*
Verleptheid, vr. *hhal lajoe; peri lajoe.*
Verlet, o. *verletsel, barang kategahan; barang kasangoetkan.*
Verletten, b. w. *verhinderen, tegak, tegakkan; memberi soekar; menjoeokarkan.*
Verleuteren, b. w. *zie Verbeuzelen.*
Verlevendigen, b. w. *meramejkan.*
 —, *bemoedigen, memberanikan.*
 Den hondel —, *meramejkan pernjajaän.*
 —, *vervrolijken, menjoeokakan.*
 De wijf verlevendigt het hart, *maka aér anggoer menjoeokakan hati.*
 De gemoederen —, *menghidoepkan segala hati.*
 —, *levend maken, menghidoepkan.*
 —, o. w. *djadi raméj; djadi berani; djadi soeka hati.*
Verlevendig, vr. *hhal meramejkan, enz.; ihhá, Ar., zie Verlevendigen.*
Verlezen, b. w. *békin bresih, L.; soetjikan.*
Verlicht, b. n. *terang; katerangan.*
Verlichten, b. w. *verhelderen, terangkan, menerangkan; békin terang, L.*
 Met eene kaars —, *menjoeoleh dengan dijan; békin terang sama lilin, L.*
 Want de rechtvaardigheid verlicht de geheele schepping, *karana 'adil itoe menerangkan segala 'alam.*
 De kaars verlicht het huis, *maka dijan itoe menerangkan roemah.*
 De maan wordt door de zon verlicht,

maka boelan itoe menarima tjahajanja dari pada matahari.

De zon verlicht de maan, *maka matahari limpah tjahajanja pada boelan.*

Toen de koning kwam werd de stad met duizende lampen verlicht, *tatkala radja datang maka negeri itoe-poen dierangkan dengan beriboe-riboe palita.*

Verlichten, b. w. meringankan; *kerdja èntèng*, L.; *békin èntèng*, L.

—, gemakkelijk maken, *memoedahkan; békin gampang*, L.

Verlichter, m. *jang menerangkan.*

Verlichting, vr. verheldering, *penoerangan; hhál menerangkan.*

—, opheldering, *katerangan; pengartian.*

Verlichting, vr. karinganan, ringanan; *hhál meringankan.*

—, beterschap, *baik sedikit; ringan sedikit.*

De zieke gevoelt eenige —, *maka orang sakit itoe ada ringan (baik) sedikit.*

Verliefd, b. n. *birahi.*

Smoorlijk —, *'isj'iq*, Ar.

Dol —, *gentang.*

Op eene vrouw — zijn, *birahi akan saorang perampoeuan.*

— maken, *membirahikan.*

Verliefde, m. en vr. *jang birahi.*

Verliefdelijk, *bijw. dengan birahi.*

Verliefdheid, vr. *kalakoean orang birahi.*

Van — bezwijmen, *lila lenjap.*

Verlies, o. schade, *roegi, karoegian.*

—, gemis, *kakoerangan.*

—, het verloren gaan, *kahilangan.*

—, vermindering, *koerang, kakoerangan.*

Verliesbaar, b. n. dat weg kan raken, *jang boldh hilang.*

—, het tegendeel van wiubaar, *jang boldh kalah.*

Verliesbaarheid, vr. *kalakoean jang boldh hilang (kalah)*, zie **Verliesbaar**.

Verlieven, o. w. *birahi.*

Het meisje, op hetwelk hij verliefd is, *anaq dara jang dibirahikannya.*

—, fig. *terlaloë soeka.*

Verliezen, b. w. *kahilangan.*

Uit het oog —, *hilang (lenjap) dari pada mata.*

Uit het oog verliezen (zoodat men iets niet vinden kan), *lesap.*

Ik heb mijnen stok verloren, *soedah hilang toengkatkoë; sahaja soedah kahilangan toengkat.*

Indien de wet zegt dat ik (mijne aanspraak) verlies dan berust ik daarin, *djikalaw soedah hhoekoem mengatakan hilang saja tarimalah adanja.*

Het leven —, *mati; meninggal.*

— in het spel, of in den krijg, *kalah.*

— in een hanegevecht of proces, *tjoendang.*

Hij heeft duizend gulden verloren, *maka ija soedah kalah sariboe roepijah.*

Zijne bladeren — (van eenen boom), *loeroeh daoennja.*

Verliezer, m. *jang kahilangan.*

—, in het spel, *jang kalah.*

Verlof, o. *idzn. Ar.; idzin, idin, verb.; idj'izat, Ar.; bébas; permisi; verb., L.*

Verlofbrief, m. *soerat idzin, Ar.; soerat permisi, L.*

Verlofdag, m. *hari idzin; hari bébas.*

Verlofganger, m. *soldadoe jang dapat permisi (idzin), L.*

Verlofpas, m. *soerat pas; soerat idzin, Ar.*

Verloftijd, m. *tèmpo permisi, L.; waqtoe idzin, Ar.*

Verlokkelijk, b. n. *jang memboedjoeg.*

—e woorden, *perkataan jang memboedjoeg.*

Verlokkelijkheid, vr. *peri jang memboedjoeg, zie Verleidelijkheid.*

Verlokken, b. w. *boedjoeg, memboedjoeg; adjaq, mengadjaq.*

Verlokt worden, *kena oempan; dibodjoeg.*

Verlokker, m. *pemboedjoeg; orang jang memboedjoeg.*

Verlokking, vr. *pemboedjoekan; pembentjanaän.*

Verloksel, o. *fasoena, pasoenja; mantra, sarana; barang jang memboedjoeg.*

Verloochenaar, m. *jang bersangkal.*

Verloochenen, b. w. *sangkal, bersangkal; menginkarkan; moenkir, Ar.*

Iemand —, *menjungkali saorang.*

Al wie God verloochent, op hem zij de vloek Gods! *barangsiapa menginkarkan Allah maka la'nat Allah 'aljihim!*

Verloochening, vr. *penjangkalan; hhál menjangkal; inkär, Ar.*

De — van God is het kenmerk van een slecht gemoed, *maka hhál menjangkal Allah itoe tanda hati djahat.*

Verlooden, b. w. *pasang lain timah.*

—, met lood dekken, *melapiskan dengan timah; bertimahkan.*

—, met een looden merk voorzien, *pasang tjap timah.*

Verloofde, m. en vr. *toenangan; orang bertoenangan.*

Verloomen, o. w. *djadi malas; djadi segan (léna).*

Verloop, o. *laloë; liwat, L.*

— des tijds, *laloenja tèmpo, L.; liwatnja tèmpo, L.; laloenja koetika.*

Na — van eenige maanden, *setelah beberapa boelan lamanja.*

Het — van den handel, *karoesakan pernijagaän (dagangan, L.)*

Het — van het tij, *soeroetnja aër.*

Verloopen, b. w. *hilangkan dengan berdjalan.*

Zich —, *te bniten gaan, loepa diri.*

—, o. w. *laloë; liwat, L.*

De tijd verloopt, *waqtoe laloë; koetika laloë.*

Vele tijden en dagen en jaren zijn —, *beberapa masa dan hari dan taheen soedah laloe.*

Het jaar is nog niet —, *maka taheen belom habis (liwat, L.)*

—, uiteenloopen, afswalen, *sesat.*

Het getij verloopt, neemt af, *maka aër ada soeroet; aër djadi ketjil.*

—, verminderen, in verval geraken, *djadi koerang; djadi roesag.*

Verloopen, b. n. *soedah laloe; soedah liwat, L.*

— (van een jaargetij), *kasip.*

De termijn van betaling is —, *maka angsoerannya soedah laloe (liwat).*

Hetgeen ergens op — is, *jang diperhoelang.*

Het seizoen is haast —, *kasip moesim.*

Verloren, b. n. *soedah hilang.*

Een — schaaap, *domba jang hilang.*

—, vruchteloos, *sija-sija; woeroeng, L.*

Zijn vader is van eene —e reis teruggekomen, *maka bapanja soedah poelang dari pada perdjalanen jang sija-sija (woeroeng, L.)*

Een — oogenblik hebben, *ada sempat sedikit.*

—, in het verderf gestort, *binasa; roesag.*

Geheel, reddeloos —, *soedah roesag binasa.*

Een — post (schildwacht), *pengawal jang kahilangan; pengawal jang sangat berbahaja.*

Verloskunde, vr. 'ilmoe bidan; 'ilmoe mengaloewarkan anag; *pengatoehoan menoeloeng orang sakit akan beranaq.*

Verloskundig, b. n. *pandéj (biasa) menoeloeng orang sakit beranaq.*

Verloskundige, m. en vr. *bidan; doekoen jang menoeloeng orang sakit beranaq.*

Verlossen, b. w. *lepaskan; loepoetkan.*

—, vrijkoopen, *teboes, meneboes.*

—, zalig maken, *mengchalackkan.*

—, baren, *beranaq; berpoetra, Hoft; bersalin, Hoft.*

Van tweelingen —, *beranaq-kembar.*

Verlosser, m. *jang melepaskan; orang peloepeat.*

—, zaligmaker, *moechallig, Ar.*

Verlossing, vr. *loslating, pelepasan; hhal melepaskan.*

—, bevrijding, *peloepeatan.*

—, vrijkoop, *teboesan.*

— van eene kraamvrouw, *hhal beranaq; hhal berpoetra; peloepeatan orang beranaq.*

—, zaligmaking, *hhal mengchalackkan; pengchalackkan.*

Verlossingswerk, o. *perboewatan mengchalackkan.*

Verlostang, vr. *penjepit bidan.*

Verloten, b. w. *beri loetar oendi.*

Verloting, vr. *hhal loetar oendi; peloe-taran oendi.*

Verloven, b. w. *toenang, toenangkan.*

Verloofd zijn, *soedah bertoeangan.*

Verloving, vr. *djandji akan kawin; hhal bertoeangan.*

—, ondertrouw, *hhal naik mampilej; djadi penjantèn, L.*

Verluchten, b. w. *oeraq, mengoeraq.*

Zich —, *bernapas dileoewar roemah.*

Verluchtiging, vr. *hhal menjoekakan.*

Verluiden, o. w. in: *zich laten —, diberitahoe.*

Hij heeft zich laten —, *maka diberinja tahoe.*

Verluiieren, b. w. *hilangkan dengan kerdja jang sija-sija.*

Verlustigen, b. w. *menjoekakan; menggemarkan; bermain; timang, menimang.*

Zich —, *menjoekakan diri; beraméj-raméjan.*

Verlustiging, vr. *kasoeakaän; kagemaran.*

— (van vorsten of grooten), *termasa, van tamásjá, Perz.*

Vermaagschappen, b. w. *kawinkan orang dengan sanaqnja (koelawoeranja).*

Dit kind, in hoeverre is het aan mijne grootmoeder vermaagschapt? *adapoen kanaq-anag ini apakah kapada nendgkoe?*

Vermaagschapping, vr. *hhal kawin dengan sanaq.*

Vermaak, o. *soeka, kasoeakaän; rijs; kagemaran; dzawq, Ar.*

Openbare vermaken, *termasa.*

Vermaken najagen, *menoentoet dzawq.*

De daden, waarin hij vermaak schept, *barang perboewatan jang berkenankan ija.*

Want in plaats van ééne droefheid, welke alhier bestaat, ontstaan aldaar duizend vermaken, *karana ganti satoe doeka jang ada disini sariboe soeka djadi disana.*

Met — verrichten, *kerdja dengan soeka hati.*

Vermaakshalve, bijw. *karana kasoe-kaän.*

Vermaalbaar, b. n. *jang boléh digiling.*

Vermaan, o. zie **Vermaning**.

Vermaanbrief, m. *soerat pengadjaran.*

— tot betaling, *soerat tagih hoelang.*

Vermaard, b. n. *masjhoer, Ar.; ternama; kanamaan.*

Een — held, *hoeloebalang jang masjhoer.*

Vermaardheid, vr. *gah; nama jang masjhoer.*

Vermageren, b. w. *koeroeskan, mengkoeroeskan; mendjadikan koeroes; békin koeroes, L.*

—, o. w. *djadi koeroes.*

Vermagering, vr. *kakoeroesan; hhal djadi koeroes.*

Vermakelijk, b. n. *jang menjoekakan; jang djadi soeka hati; raméj; énaq, L.*

Vermakelijkheid, vr. zie **Vermaak**.

- Om de openbare gemakkelijkheden bij te wonen, *hendag melihat termasa*.
- Vermaken**, b. w. anders maken, *membbaiki; békin lain roepa, L.*
- Vermaakt (beter gemaakt) worden, *di-perbaiki; dibékin betoel, L.*
- Eene pen —, *merantjong qalam; potong pena, L.*
- Bij testament —, *poesakakan; beri dengan waçijat; berwaçijatkan.*
- , zie **Verlustigen**.
- Vermaking**, vr. *hhál membaiki (békin lain roepa, L.)*.
- bij testament, *pemberian dengan waçijat.*
- tot een godsdienstig doel, *tahhhbis, Ar.*
- Vermalen**, b. w. *giling; remoeqkan; antjoerkan; meloematkan; pipis; serboeg; poedi; piri.*
- , eten, *makan.*
- , verteren, (van de maag), *tjerna, mentjerna.*
- Vermanen**, b. w. *tegoer; adjarkan.*
- , nuttigen raad geven, *memberi nasihat.*
- , waarschuwen, *mengingatkan.*
- Vermaning**, vr. *penegoeran; adjaran; naçihhat, Ar.; tambih, Ar. (eigenl. tanbih); 'itab, Ar.*
- Vermannen**, b. w. *mengalahkan; menang.*
- Zich —, *memberanikan diri; kerdja dengan sakoewasa-koewasanja.*
- Vermanning**, vr. *hhál memberanikan diri.*
- Vermasten**, b. w. *membadjakan terlaloe banjaq.*
- , afmatten, *berlelahkan; kerdja tjapé, L.*
- Vermeend**, b. n. *tersangka; terkira-kira.*
- Een — recht, *hhaq jang koerang çahh; hhaq jang terkira-kira sadja.*
- Vermeendelijk**, bijw. *atas peri jang dikira-kirakan.*
- Vermeenen**, b. w. *kira; sangka.*
- Hij vermeent wijs te zijn, *maka ija kira akan dirinja orang berboedi.*
- Vermeerderaar**, m. *jang melebihihan; jang menambah; penambah.*
- Vermeerderen**, b. w. *tambah, menambah; melebihihan; berbanjaq, berbanjaqkan.*
- , o. w. *bertambah-tambah; dilebihkan; diperbanjaq-banjaq.*
- Zijne rijkdommen —, *maka bertambah-tambah kakajaannja.*
- En vermeerder gij uw geduld, *dan perbanjaq olèhmoe çabarmoe.*
- , zijn geslacht sterk —, *beranaq banjaq sakali.*
- En door zijne gunst vermeerdert het levensonderhoud, *dan dari pada anoegrhanja bertambah-tambah rezegí.*
- Vermeerdering**, vr. *toevoeging, penambahan.*
- , *vermenigvuldiging, perbanjakan.*

- , *uitbreiding, toeneming, katambahan; perbanjakan; zijadat, Ar.*
- en, *taragqijat, Ar.*
- Vermeesteren**, b. w. *mengalahkan; ghalib, Ar.; menang.*
- Door kracht —, *menggoewati.*
- En zij werden door Hanoman met kracht vermeesterd, *maka diqoewatinja djoega olèh Sri Hanoman.*
- Geld —, (aan eenen heelmeeester), *bajar oepah doekoen.*
- Vermeestering**, vr. *pengalahan; kame-nangan.*
- Vermeld**, b. n. en deelw. *terseboet; madzkoer, Ar., termadzkoer; laloe.*
- De —e woorden, *perkataan jang telah laloe.*
- Uit het zoo even —e verhaal, *dari pada tjerita jang baharoe terseboet.*
- Vermelden**, b. w. *memberi tahoe; kasih bertahoe, L.; seboet.*
- Vermelder**, m. *jang menjeboet; jang memberitahoe.*
- Vermelding**, vr. *penjeboetan.*
- Vermengen**, b. w. *tjampoer; hoelam, oelam; paloe; misrakan.*
- Met water —, *tjampoer dengan aer.*
- Met water vermengd, *ditjampoer aer.*
- Zich met slechte personen —, *tjampoer dengan orang djahat.*
- Zich onderling in den strijd —, *djeramah.*
- Vermenger**, m. *jang tjampoer; pentjam-poer.*
- Vermenging**, vr. *katjampoeran.*
- Vleeschelijke —, *hhál bersatoeboek; persatoeboehan.*
- Vermenigvuldigbaar**, b. n. *jang dapat dilebihkan (diperbanjaqkan).*
- Vermenigvuldigen**, o. w. zie **Vermeerderen**.
- Vermenigvuldiger**, m. zie **Vermeerderaar**.
- Vermenigvuldiging**, vr. zie **Vermeerdering**.
- Vermetel**, b. n. *terlaloe berani; angka.*
- , *onbeschoft, asran, L., verb. (van het verb. astrant).*
- , *verwaand, djemawa.*
- Een —e, *toewakang.*
- Vermetelheid**, vr. *kabermanian jang terlaloe amat.*
- Vermetellijk**, bijw. *dengan terlaloe berani.*
- Vermeten**, b. w. anders meten, *oekoer poela; oekoer lagi sakali.*
- Dat rjstveld moet — worden, *maka sawah itoe mesti dioekoer lagi (poela), L.*
- Zich —, *memberanikan diri terlaloe amat; ambil berani.*
- Vermeten**, b. n. zie **Vermetel**.
- Vermetselen**, b. w. *menoekang-batoe lais roepa.*
- , *aan metselwerk te koste leggen,*

belandjakan (bajar) pekerdjaan toekang batoe.

Vermicelli, vr. *laqsa; bami; so-on*, Ch.; *lákisjah*, Perz.

Vermijdelijk, b. n. *jang dapat dilaloei.*

Vermijden, b. w. *melaloei; mendjaoehi.*
Hetgeen vermeden wordt, *jang kala-loean; jang kasimpangan.*

Vermijding, vr. *hhál melaloei.*

Vermijmeren, b. w. *hilangkan dengan ngangoet.*

Vermijten, o. w. *dimakan boeboeg.*
—, b. w. *anders aan mijten zetten, menimboenkan (toempoeqkan) lain roepa.*

Vermiljoen, o. *sadalinggam; kambajat.*

Vermiljoenkleurig, b. n. *warna sadalinggam; warna kambajat.*

Verminderen, b. w. *mengoerangkan; menjedikitkan.*
De landrenten —, *mengoerangkan padjaq.*
—, o. w. *djadi koerang; djadi ringan; mendingin, L.*
De ziekte vermindert, *penjakit itoe djadi koerang (ringan; mendingin, L.).*
De zieke vermindert, *maka orang sakit itoe djadi lebih pajah.*
Het water is veel verminderd, *aer soedah djadi ketjil.*
In prijs —, *toeroen harga.*

Vermindering, vr. (de daad), *hhál mengoerangkan.*
—, (het gevolg) *hhál djadi koerang; kakaerangan.*
—, *verlichting, peringan.*
— van ijrjs, *katoeroenan harga.*
— van boete, *straf, papakarma.*
— van kracht, *kahilangan goewat.*

Verminken, b. w. *afhouwen, koedoengkan; kotong, L.*
Hare handen —, *koedoengkan tangannya.*

Verminking, vr. *hhál mengoedoengkan (kotong, L.).*

Verminkt, b. n. *koedoeng; kotong, L.; abtar, Ar.*
—, *misvormd aan hand of voet, tjapiq.*
—, *verlamd, lasa.*
Mijne beide handen zijn reeds —, *maka kadoewa belah tangankoe soedah koedoeng (kotong, L.).*
Aan ééne arm, *tjengkoel, tjengkoel.*

Vermissen, b. w. *tiada dapat; kahilangan; tiada lihat.*

Vermist, b. n. *hilang; tiada kalihatan; tiada lihat (dapat).*

Vermits, voegw. *sabab; dari karena; sedang; olèh karena; karena sabab; tegal; dari, L.*

Vermoderen, b. w. *meloempoeri; toetoe dengan loempoer.*

Vermoedelijk, bijw. *misschien, barangkali; tjalaq.*
—, *vrij zeker, koenoen.*

—, b. n. *door vermoedens aangeduid, jang disangka (dikira).*
Hij zal — komen, *barangkali ija akan datang.*
De — erfgenaam, *wáritz jang disangka (dikira) orang.*

Vermoeden, b. w. *sangka; kira.*
Iets, dat niet vermoed wordt, *barang jang tiada disangka orang; jang tiada terkira-kirakan orang.*
Doen —, *menjangkakan.*
—, *achterdocht doen ontstaan, memberi sjak.*

Vermoeden, o. *sangka; kira-kiraan; tlinnat, Ar.*
—, *achterdocht, sangka; sjak, Ar.; chawáthir, Ar.*
Een kwaad — hebben op, *sangka atas; menaroh sjak atas.*

Vermoeid, b. n. *lelah; tjapé, L.*
—, *van te veel arbeid of van reizen, rangga.*
—, *door lang in dezelfde houding te zijn, penat.*
—, *door het gaan, djempoer.*
—, *van de handen en armen, pegèl-pegèl.*

Vermoeidheid, vr. *kalelahan; tjapé, L.*
Zijne — was zoo erg, *dat hij niet meer gaan kon, maka kalelahannya sakijan sangat hingga ija tiada dapat berdjalan lagi.*
Van zijne — *uitrusten, berhentikan lelahnja.*

Vermoeien, b. w. *melelahkan; berlelahkan; kerdja tjapé, L.*
Vermoeid worden, *dilelahkan; djadi tjapé, L.*

Vermoeiend, b. n. *jang melelahkan; jang kerdja tjapé, L.*

Vermoelienis, vr. zie **Vermoeidheid.**

Vermogen, b. w. *kunnen, dapat; boldh.*
—, *de macht hebben, berkoewasa; ada koewasa.*
Indien hij dat vermog uit te voeren, *djikalaw dapat ija mengerdjakan itoe.*
—, *God vermag alles, bahoewa Allah djoewa jang qadír; maka Allah djoega jang berkoewasa atas barang sasoeawatoe.*
Veel op iemand —, *ada pengharoes besar atas saorang.*
—, o. w. *machtig zijn, ada koewasa; berkoewasa.*

Vermogen, o. *macht, kracht, goewat, Ar.; koewat, L.; gahi, gaji.*
—, *gezag, koewasa, kawasa; qahár, Ar.*
Hij heeft het — niet dat op te lichten, *maka ija tiada goewat mengangkat itoe.*
Met al uw —, *barang sakoewasamoe itoe.*
Naar mijn —, *dengan sakoewasa-koewasa hamba.*
Naar (mijn) — zal ik den goden van dienst zijn, *dan mana sakoewasa hambalah berboewat baik pada segala déwa-déwa.*

Naar zijn —, *dengan sakoewasa-koe-wasanja; dengan sabolèh-bolèhnja.*

Door, naar al zijn — bij te dragen om deszelfs doel te bereiken, *dan membantjarkan sahabis-habis koewasanja pada menghhaçilkan maçoednja.*

Het — hebben om het bewind te voeren, *berkoe-wasa memarèntahkan.*

—, eigenschap, *çifat, Ar.*

Het verstand en de wil zijn — s der ziel, *maka boedi dan kahendaq itoe ada çifat djiwa.*

—, rijkdom, bezitting, *harta; benda; kakajaän.*

— hebben om schulden te betalen, *mampoe membajar hoelang.*

Het — des vaders doorbrengen, *mehoeroeskan harta bapa.*

Vermogend, b. n. machtig, *berkoe-wasa.*

—, rijk, *kaja; hartawan.*

Vermogendheid, vr. rijkdom, *kakajaän; hhäl hartawan.*

Vermolmd, b. n. boeroeg; moemat; botjog; boeboeg, L.

Vermolsemen, o. w. vermolmen, *djadi boeroeg; djadi boeboeg, L.*

Vermomd, b. n. gemaskerd, *bertopèng.*
—, verkleed, geheel gemaskerd, *tersamar.*

Vermommen, b. w. (het gelaat) *pakéj topèng; mengenakan topèng; saroe.*

Zich geheel —, *samar, samarkan diri.*

Vermomd onder den vijand, *tersamar dengan moesoeh.*

Zich onder den schijn van vroomheid

—, *poera-poerakan çalihh.*

Vermomming, vr. (van het gelaat) *hhäl pakéj topèng.*

—, (geheele) *hhäl menjamarkan; penjamaran; kasamaran.*

Vermoorden, b. w. boenoeh, *memoenoeh*, zie ook **Moornden**.

Met verscheidene personen (iemand) —, *randjep, L.*

—, door iemand binnen te lokken, *bebès, L.*

Vermoord, *terboenoeh; kaboenoehan.*

Vermoorder, m. *pemoenoeh.*

Vermoording, vr. *pemoenoehan.*

Vermorsen, b. w. mentjemarkan; mengotorkan; menadjiskan; *békin kotor, L.*

Vermorsing, vr. *hhäl mentjemarkan; pentjemaran.*

Vermorster, vr. *perampoewan jang mentjemarkan; perampoewan jang békin kotor, L.*

Vermorzeld, b. n. (van het gebeente) *loeloeh lantaq.*

Vermorzelen, b. w. meremoegkan; antjoerkan; meloematkan; *pipis; poedi; memoedikan.*

Vermorzeling, vr. *peremoekan; pengantjoeran; hhäl loeloeh lantaq.*

Vermotten, o. w. *dimakan gigas.*

Al zijne kleederen zijn vermot, *maka*

segala pakéjannja soedah dimakan gigas.

Vermuffen, o. w. *djadi basi.*

Vermuffing, vr. *vermufftheid, basian; hhäl djadi basi.*

Vermunten, b. w. *habiskan dengan timpa dirham; békin habis dengan békin oewang, L.*

—, anders munten, *menimpa poela dirham.*

Vermunting, vr. *verbruiking door munt te slaan, hhäl menghabiskan dengan timpa dirham.*

—, *hermunting, hhäl menimpa poela dirham.*

Vermurwen, b. w. *meleumboetkan.*

Het hart —, *meleumboetkan hati.*

—, o. w. *djadi lemboet.*

Vermurwing, vr. *hhäl meleumboetkan; peleumboetan.*

Vernaaien, b. w. *habiskan dengan mendjahit.*

Vernachten, o. w. *bermalam; menginap, L.*

Vernachting, vr. *hhäl menginap, L.; hhäl bermalam.*

Vernagelen, b. w. *berpakoekan; toetoeop mati.*

Die deur is vernageld, *pinloe itoe soedah ditoetoeop mati.*

Vernageld worden, *diperpakoekan; ditoetoeop mati.*

Een paard —, *meloeka koeda dengan pakoe koekoë besi.*

Vernageling, vr. *hhäl berpakoekan, zie Vernagelen.*

Vernauwen, b. w. *djadikan sesaq; békin sesaq, L.; menjempitkan.*

Vernauwing, vr. *hhäl békin sesaq, L.*

Vernederen, b. w. *doen dalen, toeroekan, menoeroekan.*

—, *verlagen, menghinakan.*

En om te — dien *Siya (God) wilt, dan menghinakan barangsiapa jang kawka-hendaki.*

—, *verootmoedigen, merendahkan.*

Vernederend, b. n. *hina; jang menghinakan.*

Vernedering, vr. *hhäl menghinakan; penghinaan.*

Eene — *wreken, balas penghinaan.*

Vernemen, b. w. *anders nemen, ambil lain roepa.*

—, *ontwaren (met het gezicht), lihat.*

—, *(hooren), dengar, mendengar.*

—, *naar iets hooren, pasang koeping, L.; bertanjakan.*

—, *onderzoeken, pariksa; sidig.*

Naar nieuws —, *bertanjakan chabar.*

Vernemer, m. *jang lihat (dengar, pariksa, sidig), zie Vernemen.*

Vernestelen, b. w. *angkat dari pada sarang.*

Vernielal, m. en vr. *orang jang soeka meroesaqkan barang samoewa.*

Vernielbaar, b. n. *barang jang dapat diroesagkan.*

Vernielbaarheid, vr. *peri barang jang dapat diroesagkan.*

Vernielen, b. w. *meroesagkan; kerdja roesag, L.; membinasakan.*
De storm heeft de rijst vernield, maka angin soedah meroesagkan padi.

Vernielend, b. n. *jang meroesagkan; jang membinasakan.*

Vernieler, m. *orang jang meroesagkan (membinasakan).*

Vernieling, vr. (de daad), *pembinasään; peroesakan.*
—, (het gevolg), *karoesakan; kabina-sään.*

Vernielster, vr. *orang perampoeuan jang meroesagkan.*

Vernielzucht, vr. *ingin akan meroesagkan.*
De — ontkouen, *loepoet kabinasaän.*

Vernietigen, b. w. *tradakan, meniadakan; bathalkan.*
Een verbond —, (verbreken), *merombag djandji.*
En hij vernietigde allen, die met uitsluiting van God, den Allerhoogste, door de menschen als Heer erkend werden, *maka dibathalkannya segala jang dipertoewan oleh manoesija lain dari Allah ta'ala.*

Vernietiging, vr. *hhäl meniadakan; peni-adaän.*
—, *verwoesting, pembinasaän; hhäl meroesagkan.*

Vernieuwen, b. w. *membaharoei; ganti; memboewat baharos; bëkin baroe, L.*
Een verbond —, *membaharoei djandji.*
Het huisraad —, *gantikan perkakas (serba) roemah.*
Het huisraad is vernieuwd, *perkakas roemah itoe soedah diganti baharoe.*

Vernieuwer, m. *jang membaharoei; jang bëkin baroe, L.; jang menggantikan.*

Vernieuwing, vr. *hhäl membaharoei; pembaharoean; hhäl bëkin baroe, L.*
—, *verbetering, herstelling, hhäl membaiki.*
De — van een verbondschrift, *pembaharoean soerat perdjandjian.*
De — van een huis, *hhäl membaiki roemah.*

Vernis, o. *rengas; minjaq kajoe rengas; sampang; damaraq.*

Vernisboom, m. *rengas; pohon rengas; kajoe rengas; kajoe sanga.*

Vernisolie, vr. *minjaq kajoe rengas.*

Vernissen, b. w. *merengas; menjampangkan, zie Verlakken.*

Vernisser, m. *pandéj merengas; toekang rengas; toekang tjato, L.*

Vernissing, vr. *hhäl merengas.*

Vernoemen, b. w. *ganti nama; beri lain nama; salin nama.*

Vernoemen, o. *hhäl ganti nama.*

Vernuchteren, b. w. *hilangkan maboq.*
—, o. w. *hilang maboq.*

Vernuft, o. *'aqal boedi.*
Een fijn —, *'aqal boedi jang haloes.*
Hij bezit veel —, *'aqal-boedinja poen banjaq; banjaq 'aqal-boedinja.*
Beroemd door eenig werk van —, *oestäd, Perz.*

Vernuftig, b. n. *ber'aqal-boedi.*
—, *slim, tjerdiq.*
—, *bijw. dengan 'aqal boedi.*

Vernuftigheid, vr. *peri tjerdiq; çifat 'aqal boedi.*

Veronachtzamen, b. w. *alpakan; abéj; bersija-sijakan, zie Verwaarloozen.*

Veronachtzaming, vr. *kaälpaän; kaloe-paän.*

Verongelden, b. w. *bajar belandja; bajar bëja; bajar ongkos, L. verb.*

Verongelijken, b. w. *berboewat anijaja; mengajaja; melanggar hhaq orang.*

Verongelijker, m. *penganjaja; jang berboewat anijaja.*

Verongelijking, vr. *anijaja; katjelaän; hhäl melanggar hhaq orang.*

Verongelukken, o. w. *kena karam; dampar.*
Zij verongelukten, *maka marika-itoe-poen kena karam.*
Het oorlogschip verongelukte op de klippen, *maka kapal perang itoe-poen karamlah di karang.*

Verongelukking, vr. *hhäl kena karam.*

Verontheiligen, b. w. *menadjiskan; mengharamkan.*
Gods huis —, *menadjiskan bajit Allah.*

Verontheiliging, vr. *hhäl menadjiskan (mengharamkan).*

Verontreinigen, b. w. *mentjemarkan; menadjiskan.*

Verontreiniging, vr. *hhäl mentjemarkan (menadjiskan; bëkin kotor, L.).*

Verontrusten, b. w. *menjoesahkan.*
—, *storen, ganggoe; gadoeh.*

Verontschuldigen, b. w. *menjoetjikan; bëkin bresih, L.; mendjawab.*
—, *eene verontschuldiging bijbrengen, membawa 'oedzr; ma'dzoerkan.*
Zich wegens ziekte —, *membawa 'oedzr karana penjakit.*

Verontschuldiger, m. *jang memberi çjawäb.*

Verontschuldiging, vr. *antwoord, dja-wäb, Ar.*
—, *aanvoering van oorzaak, 'oedzr, Ar.; 'oedzoer, verb.; 'adzar, Ar.*
Eene — *bijbrengen, membawa 'oedzoer.*

Verontwaardigen, b. w. *mengerankan; menggeramkan; mengbahjratkan.*
Zich —, *amarah, marah; moerka, Hoft.; mentjoetjakan.*

Verontwaardigd, *ngeram; geram.*

Verontwaardiging, vr. *tjoetja*; *geram*; *ngeran*.

Veroordeelen, m. *menghhoekoemkan*; *bersalahkan*; *menjalahkan*.
Ter dood —, *hhoekoemkan mati di-boenoeh*.

Veroordeeling, vr. *kapoetoesan hhoekoem*.

Veroorloogen, b. w. *belandjakan dengan berperang*.

Veroorloven, b. w. *beri idzin*; *bébasikan*; *memberi moehoen*; *istiláhhat*, Ar.; *kasih permisi*, L.

Veroorloving, vr. *moehoen*; *idzn*, Ar.; *idzin*, verb.; *permisi*, L., verb.; *bébas*.

Veroorzaken, b. w. *mendjadikan*; *mengadakan*; *menganakan*; *menjabakkan*; *djadi lantaran*, L.; *menimboelkan*; *peristiwakan*.
Leed —, *mendjadikan kasoesian*; *békin soesah*, L.; *memberi madlarat*.
Twist —, *menimboelkan tjidera*.

Veroorzaker, m. *pemboewat*; *jang mengadakan*, enz. **Veroorzaken**.

Veroorzaking, vr. *sabab*, Ar.; *karana*; *pohon lantaran*, L.

Veroortmoedigen, b. w. *merendahkan*; *menawakkoelkan*; *melemboetkan hati*.

Veroortmoediging, vr. *karendahan hati*; *tawakkoel*, Ar.

Verorberen, b. w. *makan*.
Hij heeft al heel wat verorberd, *dija soedah makan banjaq djoega*.

Verorbering, vr. *hhál makan*.

Verordenen, b. w. *schikken*, *regelen*, *atoerkan*.
—, *bestemmen*, *tantoekan*; *taqdirkan*.
—, *belasten*, *voorschrijven*, *beri paréntah*; *kasih paréntah*, L.; *pesan*; *soeroeh*.

Verordening, vr. *instelling*, *sjarth*, Ar.; *rasm*, Ar.
—, *bevel*, *titah*, Hof.; *sabda*; *paréntah*.

Verordineeren, b. n. zie **Verordenen**.

Verordineering, vr. zie **Verordening**.

Verouden, o. w. *djadi toeha*.
—, b. w. *mendjadikan toeha*; *menoehakan*.

Verouderd, b. n. *toeha*; *soedah toeha*; *soedah ada oemoer toeha*.
—, *afgeleefd*, *réjot*, L.

Verouderen, o. w. *djadi toeha*.

Veroudering, vr. *hhál djadi toeha*.

Veroveraar, m. *jang mengalahkan*; *jang menang*, L.; *ghálib*, Ar.; *pengalah*.

Veroveren, b. w. *mengalahkan*; *menang*; *mengambil*.
Eene stad —, *mengalahkan negeri*.

Veroverd, b. n. *teralah*; *terghálib*; *jang soedah dimenang*.
Al de veroverde steden verwoesten, *menbinasakan segala negeri jang teralah*.

Verovering, vr. *pengalahan*; *kamenangan*; *hhál mengalahkan*.

Veroveringszucht, vr. *ingin akan pengalahan*; *kapéngin maoe menang*, L.

Verpachten, b. w. *djoewal pag*, L.; *kasih séwa*, L.; *séwakan*; *berséwakan*; *beri séwa*; *memadjaq*.

Verpachter, m. *jang djoewal pag*, L.; *jang kasih séwa*, L.; *perséwa*; *jang séwakan*; *jang beri séwa*.

Verpachting, vr. *hhál djoewal pag*; *hhál beri séwa*; *hhál berséwakan*; *perséwaan*.

Verpakken, b. w. *boengkoes lain roepa*.
—, *weder inpakken*, *boengkoes poela*.

Verpakking, vr. *pemboengkoesan lain roepa*.

Verpanden, b. w. *gadéj*, *menggadéj*; *beri gadéj*; *bergadéj*; *menggadéjkan*; *menghoqtangi*.
Hij heeft zijn huis verpand, *roemahnja tergadéj*.
Zich als gijzelaar —, *mejanderakan diri*; *djadi sandera*.
Zich —, *pandeling worden* (voor schuld), *djadi sandoe*.

Verpanding, vr. *hhál gadéj*; *hhál beri gadéj*.
— van eene erfkris, *hhál gadéj keris poesaka*.

Verpassen, b. w. *belandjakan*; *pakéj*.
—, *verkoopen*, *djoewal*.

Verpekelen, b. w. *menggarami poela*; *taroh lagi garam*.

Verpekken, b. w. *laboerkan poela dengan gala-gala*; *sapoe lagi dengan gala-gala*.

Verpesten, b. w. *menjamparkan*; *mendjangkitkan*.

Verpijnen, (zich) wed. w. *menjoesakkan diri terlaloe amat*.

Verplaatzen, b. w. *pindahkan*; *taroh pada* (di) *tempat*.
Verplaatst worden, *dipindahkan*.
Zich —, (zoo als wolken), *menjisah*; *beralih*.

Verplaatsing, vr. *kapindahan*.
—, (de daad), *pemindahan*; *hhál memindahkan*.

Verplakken, b. w. *tampal poela*; *tèmpel lagi*, L.

Verplanten, b. w. *tanam pada lain tempat*; *pindahkan*.
Eenen jongen boom —, *pindahkan pohon moeda*; *tanam pohon moeda pada* (di) *lain tempat*.

Verplanting, vr. *hhál tanam pada lain tempat*.

Verplegen, b. w. *djaga*; *merawat*; *rawatin*, L.

Verpleger, m. *jang merawat* (*rawatin*, L.).

Verpleging, vr. *hhál merawat*; zie **Verplegen**.

Verpleiten, b. w. *belandjakan dengan bersingketa*, zie **Pleiten**.

Verpletteren, b. w. zie **Verbrijzelen**.

Verplettering, vr. zie **Verbrijzeling**.
Verplicht, b. n. *haroes*; *wádjib*, Ar.; *jang mesti*, L.; *fardloe*, Ar.
 Een — gebed, *sembahjang jang fardloe*.
Verplichten, b. w. (zedelijk) *mengharoeskan*; *mewadjabkan*; *memfardloekan*.
 —, (door dwang), *paqsa*, *memaqsa*.
Verplichtend, b. n. *gedienstig*, *soeka toeloeng*.
 —, *beleefd*, *sopan*; *santoen*.
 —, *verbindend*, *jang memaqsa*.
Verplichting, vr. *hhál jang haroes (mesti, L.); kaharoesan*; *wádjib*, Ar.; *atas*.
 De — rust op mij, *atas hambalah*.
Verplooiën, b. w. *lipat poela*.
Verponding, vr. van huizen of landen, *tjoekej roemah ataw tanah*; *charádjat*, Ar.
 —, *landrenten*, *padjaq*.
Verpoozen, b. w. *berganti*.
 Elkander —, *berganti-ganti*.
 Zich —, *berhenti kerdja*; *berhentikan lelah*; *boewang tjapé*, L.
Verpoozing, vr. *rust*, *perhentian*.
 —, *aflossing*, *pergantian*.
Verpoten, b. w. zie **Verplanten**.
Verpralen, b. w. *hilangkan (memboeroeskan) dengan barang perhijasan*.
Verpratën, b. w. *hilangkan dengan mengomong (bantjang-bantjang)*.
Verraad, o. *persemoean*; *chijánat*, Ar.
 — *plegen*, *berboewat chijánat*.
 —, *ontrouw*, *wederspannigheid*, *doerhaka*.
Verraden, b. w. *semoekan*; *berboewat chijánat*.
 —, *door eenen slechten raad bederven*, *meroesaqkan dengan bitjara jang djahat*.
 —, *verklappen*, *selengkar*; *bilang*, L.
Verrader, m. *jang semoekan*; *penjemoe*.
 —, *trouwelooze*, *orang chijánat*; *orang doerhaka*.
Verraderij, vr. zie **Verraad**.
Verraderlijk, b. n. *berchijánat*; *berdoerhaka*.
 —, *bijw. dengan chijánat*; *atas peri doerhaka*.
Verrafelen, b. w. *mengoeréj*, *mengoeréjkan*.
 —, o. w. *oeréj*; *telepas*, L.
Verrassen, b. w. *overrompelen*, *serkap*; *katembèn*; L.; *mentjoeri-tjoeri mendatangi*; *datang melanggar dengan dijam*.
 —, *vooruitstrevèn door meerdere snelheid*, *mendhoeloei*; *laloe dengan berdjalan tjepat*.
 Iemand —, *overvallen*, *serkap*.
 —, *onverwachts verblijden*, *menjoekakan sakoengjoeng-koengjoeng*.
Verrassing, vr. *overvalling*, *penjerkapan*, zie **Verrassen** met *vóórplaatsing van hhál*.
Verre, *bijw. zie Ver*.
Verregaand, b. n. *terlaloe sangat*; *terlaloe amat*.

Een — *misdriff*, *salah jang terlaloe sangat*.
Verrekenen, (zich) w. w. *poelaskan (poelir) tangan dengan djengkaw terlaloe djaoeh*.
Verreizen, o. w. *berangkat*; *pergi*; *soeroet*, Hott.
 —, b. w. *belandjakan di djalan*.
Verrekenen, b. w. *door rekenening vereffen*, *membetoelkan hitoengan*; *meratakan hhísáb*.
 —, *misrekenen*, *salah menghitoeng*; *salah menghhísáb*.
 Als die rekening verrekeud is moet zij onderteekend worden, *kaloe soerat hitoengan itoe soedah dibetoelkan maka hendaq ditaroh tanda tangan dibawahnja*.
Verrekening, vr. *hhál membetoelkan hitoengan*.
 —, *misrekening*, *salah pembilangan*; *salah hitoengan*.
Verrekijker, m. *teropong*; *kèkèr*, verb.
Verrekken, b. w. *tegalijat*; *poelas*; *poelir*, L.; *tegalitjoeh*; *kaseljoeh*, L.
 —, o. w. (gemeene uitdrukking voor sterven), *mampoes*, L.
Verrekking, vr. *hhál tegalijat*, enz., zie **Verrekken**.
Verrichten, b. w. *kerdjakan*; *melakoe-kan*; *berboewat*.
 Gij moet de bevelen, u gegeven, —, *maka hendaqlah engkaw melakoe-kan titah jang diberi padamoe*; *loe mesti kerdjakan paréntah jang dikasih sama loe*, L.
 Verricht worden, *slagen*, *djadi*.
 Mijn werk kan niet door u verricht worden, *tiadalah djadi pakerdjaankoe olèhmoe*.
Verrichter, m. *jang melakoe-kan*; *jang kerdjakan*; *pengerdja*; *jang berboewat*; *perboewat*.
 — van het goede, *jang berboewat baik*.
Verrichting, vr. *hhál melakoe-kan*; *perngerdjaïn*; *perboewatan*.
 Om zijne goede — en wordt hij door allen geprezen, *karana perboewatan jang baik maka ija-poen dipoedji sakalian orang*.
Verrijken, b. w. *mengajakan*; *békin kaja* L.
 Zich —, *rijk worden*, *djadi kaja*.
 Zich — ten koste van anderen, *mengajakan diri atas belandja orang lain*.
Verrijking, vr. *rijkmaking*, *hhál mengajakan*.
 —, *rijkwording*, *hhál djadi kaja*.
Verrijzen, o. w. *naik*; *terbit*.
 De zon verrijst, *matahari naik*; *matahari terbit*.
 —, *nit het graf*, *bangkit dari dalam goeboer*.
Verrijzenis, vr. *kanai-kan*.
 —, *opstaan*, *bangoen*.
 —, *uit het graf*, *kabangkitan*.
Verroeiën, b. w. *ladjoekan dengan berdajoeng*.
 —, o. w. *ladjoe berdajoeng*.

Verroeren, b. w. *menggerakkan*.
—, w. w. (zich) *bergerag*.

Verroering, vr. *hhâl bergerag*.

Verroesten, o. w. *berkarat*; *dimakan tahu besi*, L.
Doen —, *berkaratkan*.

Verroesting, vr. *karat*, *karatan*.

Verrollen, b. w. *pindahkan dengan menggoeling*.

Verronken, b. w. *hilangkan dengan dengkoer (goroq, L.)*

Verronselen, b. w. *serahkan dengan tipoe*.
Volk —, *papar çoldádoe dengan tipoe*.

Verrooken, b. w. *belandjakan dengan minoem roko*; *pakéj tambako*, L.
Alle maanden verrookt hij twee pond tabak, *maka saban-saban boelan dija pakéj tambako doewa kati*, L.

Verrot, b. n. *boesoeg*; *boeroeg*; *moemat*; *antjoer*.
—, (van hout, papier, touw), *pawi*, *pahoewi*.
—te visch, *ikan boesoeg*.

Verrotten, o. w. *djadi boesoeg (boeroeg)*; *antjoer*, *djadi antjoer*.
Na den dood — onze lichamen, *habis mati nanti badan kita djadi antjoer*.

Verrotting, vr. *hhâl djadi boesoeg*; *ka-boesoekan*.

Verruilen, b. w. *toekar*, zie **Ruilen**.

Verruiling, vr. *toekaran*; *penoekaran*.

Verrukken, b. w. (van de plaats rucken) *sentaq dari pada tempat*; *pindahkan dengan sentaq*.
—, in verrukking brengen, *mengghajratkan*; *membirahikan*; *merawankan*, *merawani*.
Hare welluidende stem verrukt allen, *die haar hooren, maka soewaranja jang merdoe itoe merawankan segala orang jang mendengar dija*.
Die overschoone maagd verrukt de harten, *maka anag dara jang terlaloe éloq parasnja itoe membirahikan hati*.
Verrukt, door teedere aandoening, *rawan*.

Verrukking, vr. *geestvervoering*, *ghajrat*, Ar.; *katoeroen*.

Vers, o. (van een hoofdstuk) *ajat*, Ar.
In dat — wordt gezegd, *dalam ajat itoe dikatakan*.
—, *gedicht*, *bajt*, Ar., zie **Gedicht**.
Verzen opzeggen, *msndongèng*.
Een verzenopzegger, *bard*, *dongèng*.

Versaagd, b. n. *tjabar*; *hilang hati*.

Versaagdheid, vr. *peri tjabar*; *penakoet*.

Versagen, o. w. *djadi takoet*; *djadi tjabar*.
—, b. w. *menakoetkan*; *békin takoet*, L.

Versch, b. n. *nieuw*, *baharoe*; *baroe*, L.
— brood, *roti baharoe*.
—e bladeren, *daoen segar*.
—e paarden, *koeda jang soedah boewang tjapé*, L.; *koeda jang soedah berhentikan lelahnja*; *koeda jang belum dipakéj*.

—, *frisch*, (van bladeren, kruiden), *segar*.
— riekende, als — *groen*, *mawang*.
— in het geheugen liggen, *baharoe dengar*.
—e troepen, *çoldádoe jang baharoe datang*.

Verschaald, b. n. *tawar*; *ambar*.
Wijn, die reeds — is, *adr anggoer jang soedah tawar rasanja*.

Verschaffen, b. w. *sampéjkan*; *bawa*; *beri*; *adakan*.
—, doen ontstaan, *mendjadikan*.

Verschaffing, vr. *hhâl menjampéjkan*; *pembawaan*.

Verschalen, o. w. *djadi tawar rasanja*; *djadi ambar rasanja*.

Verschaling, vr. *hhâl djadi tawar (ambar) rasanja*.

Verschalken, b. w. *berdajakan*; *pedajain*, L.; *mengitjoekan*; *beroeajakkan*.
Door beleid kan de slang de jakhals — dat zij sterft, *oleh sabab bidjaqsana srikala dapat djoeqa dioepajakan oelar itoe sampéj mati*.
Verschaltt worden, *kema tipoe*; *dipe-dajain*, L.

Verschalking, vr. *daja*; *pedajaan*; *per-tipoean*.
—, *bedrog*, *tipoe*.

Verschansen, b. w. *membèntèngkan*; *békin bèntèng*, L.

Verschansing, vr. (de daad) *hhâl mem-bèntèngkan*; *pembèntèngan*.
—, *schans*, *bèntèng*; *koeboe*.
—, van een vaartuig, *tadjoeg*; *tariq*.
—, *bewalling*, *déwala*; *dinding*.

Verscheiden, b. n. *onderscheiden*, *bagéj-bagéj*; *roepa-roepa*; *berbagéj*; *pelbagéj*.
—, *menig*, *beberapa*; *banjaq*.
—e kleuren, *bagéj-bagéj warna*.
—e malen, *beberapa kali*; *banjaq kali*.
—e meubelen, *pelbagéj serba*.

Verscheiden, b. w. zie **Afscheiden**, **Scheiden**.
—, o. w. zie **Sterven**.

Verscheidenheid, vr. *pelbagéj*; *hhâl berbagéj-bagéj*; *roepa-roepa*; *anika*, *aneka*, Sansk.
— van spijzen, *anika makan-makanan*: *roepa-roepa makanan*; *pelbagéj santapan*, *Hoit*.
Verscheidenheden, *roepa-roepa*; *ad-jnás*, Ar.

Verscheidenlijk, bijw. *atas peri jang berbagéj-bagéj*; *dengan roepa-roepa*.

Verschenken, b. w. *habiskan dengan salin*; *djoewal dengan salin*.

Verschepen, b. w. *pindahkan dalam leis kapal*.

Verscheping, vr. *hhâl pindahkan dalam lain kapal*.

Verscherpen, b. w. *tadjamkan*; *asah*; *békin tadjam*, L.

Verscheuren, b. w. *kojag*; *sojaq*; *sowèq*, L.; *tjarig*.

Door eenen tijger verscheurd worden, *dimakan harimaw*; *dimakan matjan*, L.

Verscheuring, vr. *hhál sojaq* (*sowèq*); *pentjarikan*.

Verschheid, vr. *kalakoean jang baharoe*.
—, (van planten) *peri jang segar*.

Verschiet, o. *djaeoh*.

In 't —, *dari djaeoh*.

Iets in het — hebben, (op iets hopen), *harap akan barang apa-apa*.

Verschieten, b. w. schietende verbruiken, *habiskan dengan tembq*.

—, zoo als kleuren, *berobah*; *moentah*, L.

—, zie *Leenen*.

—, *scheuren*, *wijken* (zoo als wolken), *menjisah*.

Verschotene bloemen, *boenga jang soedah lajoe*; *kembang jang soedah lajoe*, L.

—, (van eene ster), *mengalih*; *larat*.

Sterren, die —, *bintang kalaratan*.

Koorn —, *katjoeq padi* (*gandoem*).

Verschieting, vr. (van kruit), *hhál menghabiskan dengan tembq*.

—, zie *Verplaatsing*.

— van *koorn*, *pengatjoean padi*.

Verschijndag, m. *hari pembajaran*; *hari angsoeran*.

—, *vervaldag* van eene schuld, *oesija hoentang*.

Verschijnen, o. w. (vóór iemand) *menghadap*; *berhadap*; *moehhádlarat*, Ar.

Onvoorziens —, (zooals van achter eene deur), *tesarompap*; *sarompap*.

Boven de oppervlakte —, *timboel*.

Spoedig —, *marijap*.

—, *zichtbaar* worden, *djadi kalihatan*; *tlahoer*, Ar.

Voor den koning —, *menghadap radja*; *menghadap doeli*.

De tijd is *verschenen*, *wagtoe soedah laloe*; *tempo soedah liwat*, L.

Er *verscheen* een geest, *maka datang hantoe*.

Verschijsing, vr. *hhál menghadap*, zie *Verschijsen*.

Glanstjke — (Gods), *tadjallé*.

—, zie *Verschijndag*.

Verschijnsel, o. *luchtverschijnsel*, *sjiháb*, Ar.

—, *spook*, *hantoe*; *chajál*, Ar.; *coerat*, Ar.

—, *zaak*, *hhál*; *perkara*.

Een *vreemd* —, *hhál jang djarang*.

Verschikken, b. w. anders schikken, *pindahkan*; *atoerkan lain roepa*.

Die *goederen* liggen *overhoop*, *gij moet ze* —, *maka itoe barang-barang ada koesoet-koesoet*, *loe mesti atoerkan itoe lain roepa*, L.

—, *verhangen*, *berdjoeréj*.

—, zie *Uitstellen*.

—, o. w. *verschuiven*, *gisir*, *gèsèr*.

—, *eenen anderen tijd bepalen*, *tan-toekan lain wagtoe*.

Verschikking, vr. *pengatoeran jang baharoe*.

—, *verplaatsing*, *hhál pindah*.

Verschil, o. *onderscheid*, *béda*, *bédah*; *perbédahan*; *tafáwoet*, Ar.; *salahan*.

—, *verschiedenheid*, *pelbagéj*.

—, *onderscheid* van *gevoelen*, *tjidera*; *perbantahan*.

Verschilderen, b. w. anders schilderen, *laboerkan poela dengan djanang*; *sakali lagi tjat*, L.

—, *schilderende gebruiken*, *habiskan dengan djanang* (*taroh tjat*).

Verschilferen, o. w. *mengeloepag*.

Verschillen, o. en b. w. *onderscheiden* zijn, *berlainan*; *berobah*; *berbéda*; *bersalahan*.

Niet van *gelaat* — met het *gelaat* van . . ., *tiada bersalahan lagi roepanja seperti roepanja . . .*

— in *gevoelen*, *bertjidera*; *berselisih*.

En *eensklaps* *verschilden* de woorden *dier* *getuigen* van *hunne* *vroegere* *woorden*, *maka tiba-tiba berobah perkataan sjahid itoe dari pada perkataannya jang dhoeloe itoe*.

Waarin — *zj? mana selisihnja?*

Onderling —, *berdjaeoh-djaeohan*.

Verschillend, b. n. *tiada sama*; *bagéj-bagéj*; *berlainan*; *adjnás*, Ar.; *bersalahan*.

— van *aard*, *berperi-peri*; *berlain-lainan*.

Verschillendheid, vr. *pelbagéj*; *perlainan*.

Verschilpunt, o. *hhál tjidera*.

Verschimmelen, o. w. zie *Beschimmelen*.

Verschokken, b. w. *pindahkan* *dengan toelag*.

Verschoonbaar, b. n. zie *Vergeeflijk*.

Verschoonen, b. w. zie *Verfraaien*.

—, *ander linnen aandoen*, *salin kain*.

—, zie *Vergeven*.

—, zie *Bewimpelen*.

—, *bevrijden*, *lepasikan*; *loepoetkan*.

De *dood* *verschoon* niemand, *maka mawt itoe tiada meniliq orang*.

—, *onaangeroerd laten*, *tiada ganggoe* (*gadoeh*).

Verschooning, vr. *verfraaiing*, *penghijasan*.

— van *linnen*, *hhál salin kain*.

—, *verontschuldiging*, *ampoen*; *ma'áf*, Ar.

Verschoppen, b. w. *pindahkan* *dengan tendang*.

—, *mishandelen*, *menganijaja*.

Verschopt, b. n. *verworpen*, *boetoeh*, L.

Verschot, o. *uitgaven*, *belandja*.

In — *zijn*, *soedah pindjam belandja*.

Verschoveling, m. *orang jang dipersakiti (dianijsa)*.

Verschreuwen, (zich) w. w. *menjakiti diri dengan berteréjaq.*

Verschreien, b. w. *hilangkan dengan menangis.*

Verschrijven, b. w. *menjoerat poela; toelis lagi sakali.*
—, *schrijvende verbruiken, pakéj dengan menjoerat (menoelis).*
Zich —, *salah menjoerat.*

Verschrijving, vr. *hül menjoerat poela.*

Verschrikbaar, b. n. *jang dapat dikedjoetkan; jang boleh djadi kagèt, L.*

Verschrikkelijk, b. n. *ngeran; hébat; jang mengedjoetkan.*
—, zie **Afgrijselijk, Verfoeielijk.**
Hij is — voor zijne vijanden, *maka ija sangat ditakoet moesoehnja.*
—, *bijw. atas peri jang hébat.*

Verschrikkelijkheid, vr. *peri jang ngeran; peri jang hébat; kalakoean jang mengedjoetkan.*

Verschrikken, b. w. *mengedjoetkan; mengedjoeti; békin kagèt, L.*
—, o. w. *kedjoet, kadjoet; kagèt, L.; djadi kagèt, L.; ngemam.*

Verschrikt, b. n. *terkedjoet; kakedjoetan; kagèt, L.; soedah kena kagèt, L.*
Zeer — door een geweerschot, *sangat terkedjoet karana boenji bedil; terlaloe kagèt dengar boenji bedil, L.*

Verschrikking, vr. *kedjoet; kagèt, L.*
— *verspreiden, mengedjoetkan; békin kagèt, L.*

Verschroeid, b. n. *terhangoes; kena hangoes.*
Een — *geweten, hati besi; hati jang amat tegar.*

Verschroeien, b. w. *menghangoeskan; békin hangoes, L.*
—, o. w. *kena hangoes.*

Verschrokken, b. w. *telan; gogaw.*

Verschrokkenheid, vr. *takoet jang sangat.*

Verschrompelen, o. w. zie **Rimpelen.**

Verschudden, b. w. zie **Omschudden, Schudden.**

Verschuilen, b. w. *semboenikan, zie Verbergen.*
— (van eene slang), *soeroep, bersoeroep.*
Eene slang, *verscholen in de bocht van eene mat, oelar bersoeroep didalam dangkaran tikar.*

Verschuimen, o. w. *djadi boehi, zie Schuim.*

Verschuinen, b. w. *taroh séroeng; sé-roengkan.*
—, *doen hellen, tjenderongkan; singitkan; hélingkan.*

Verschuiven, b. w. *sorong, sorongkan.*
— in het spel, *makan; santap, Hoft.; sesar.*
—, zie **Uitstellen.**

—, *afglijden, zoo als een te groot haam of tuig, gelojah.*
—, o. w. *pindah.*
—, *omschikken, gisir, gèsèr; sesar.*

Verschuiving, vr. *daad van verschuiven, hül menjorong; penjorongan.*
—, zie **Uitstel.**

Verschuldigd, b. n. zie **Verplicht.**
— *zijn, (voor het gekochte), berhoetang.*
Het — e, *de vordering, schuld, hoetang.*

Verschuren, b. w. *gosog lagi; gosog poela.*
—, *schurende verbruiken, pakéj dengan gosog.*

Versierder, m. *jang menghijas; penghijas.*

Versieren, b. w. *menghijas, menghijasi; békin bagoes, L.; mendandani.*
Eene geschiedenis —, *menghijasi hhi-kajat.*

Versiering, vr. *de daad van versieren, penghijasan.*
—, *(het gevolg), perhijasan.*
—, *fabelachtige vinding, tjeritera jang perbola; barang bohong.*

Versiersel, o. *opschik, perhijasan; dandan, dandan.*
— van een zadel, brief enz., *sitámé, Perz.*

Versierster, vr. *perampoewan jang menghijasi.*

Versjowen, b. w. *bawa pada lain tempat; pindahkan.*
Zich —, *menjakiti diri dengan pikoel.*

Versjowwer, m. *koeli.*

Verslaafd, b. n. *terlaloe ingin; terlaloe sangat hhasrat; terlaloe soeka; kapémjin, L.*
Zeer — *aan het arak drinken, terlaloe soeka minoem 'araq.*

Verslaafdheid, vr. zie **Verslaving.**

Verslaan, b. w. *op eene andere wijs slaan, poekoel (paloe) poela; poekoel lain roepa.*
Eenen spijker —, *(op eene andere plaats), poekoel pakoe pada lain tempat.*
—, *overwinnen, mengalakkan; menang.*
—, *vellen, boenoeh.*
Den dorst —, *poewas dahaga, (aoes).*
—, o. w. *verkoelen, djadi sedjoey; djadi dingin.*
—, *verschalen, djadi tawar; djadi ambar.*
—, *verschaalde azijn, tjoeka jang ambar (tawar) rasanja.*

Verslag, o. *bericht, chabar; kabar, L.; tjeritera; tjerita, L.; bilangan; lapor, L. (verb. van „rapport“).*
Eerbiediglijk — *doen van al de omstandigheden, bepersembahkan akan segala kalakoean.*

Verslagen, b. n. *verwonnen, teralah; soedah dimenang.*
—, *neergeveld, soedah dibenoeh.*

—, verkoeld, *soedah djadi sedjoeg; soedah djadi dingin.*
 —, verschaald, *soedah djadi tawar; soedah djadi ambar.*
 —, verbaasd, ontsteld, *mangoe; termangoe.*
 —, neerslachtig, *soedah hati; moeram; moeroeng; masjhoel, Ar.*
Verslagenheid, vr. neerslachtigheid, droefheid, *doekatjita; soesah hati.*
 —, zie **Ontsteltenis**.
Verslagschrift, o. soerat *lapor*, verb.; *soerat chabar, Ar.; soerat warta.*
Verslappampen, b. w. boeroes, boeroeskan.
Verslappen, b. w. *hilangkan dengan tidoer.* Zich —, *tidoer terlalu lama.*
Verslappen, b. w. (iets dat gespannen is), *kendoerkan; kendorin, L.*
 —, krachteloos maken, *melemahkan; meletihkan; békin lemas, L.*
 —, o. w. *djadi kendoer.*
 —, verminderen, *djadi koerang.*
 De wind verslapt, *angin djadi tedoeh.*
 Het lichaam verslapt, *maka tali djadi kendoer.*
 De handel verslapt, *maka pernijaguân poen koerang raméj.*
Verslappung, vr. *hhâl djadi kendoer; kendoer.*
 —, het verminderen, *hhâl djadi koerang.*
 — (van den handel), *hhâl koerang raméj.*
Verslaven, (zich) wed. w. *berhambakan diri; bersahajakan diri; masjhoel, Ar.*
 Zich aan den arak —, *djadi bijasa minoem 'araq.*
 Zich aan den wellust —, *menoeroet sjahwat.*
 Zich aan den wereld — en den dood vergeten, *masjhoel dengan doenji dan alpa dari pada mawt.*
Verslaving, vr. *hhâl berhambakan diri; hhâl bersahajakan diri.*
 — aan drijven, *hhâl menoeroet hawâ nafsoe.*
Verslechten, b. w. *menjahatkan; békin lebih djahat, L.*
 —, o. w. *djadi lebih djahat; makin djahat; mingkin djahat, L.*
 —, van den toestand eens zieke, *djadi lebih pajah.*
Versleepen, b. w. *irit pada lain tempat; sèrèt di tempat lain, L.*
Verslensbaar, b. n. *jang bolèh (dapat) lajoe.*
Verslensen, b. w. *lajoe kan.*
 —, o. w. *lajoe; djadi lajoe.*
 Eene verslenste bloem, *boenga jang soedah lajoe.*
Verslensing, vr. *hhâl djadi lajoe.*
Versleten, b. n. *rodjot, L.; roembèng, L.; soedah loesoeh; soedah boeroeg; botjoq.*
 —, (geheel), *leboer; sebit roenting.*

— kleed, *kain roembèng, L.*
Versleuren, b. w. *meroesakkan dengan mengirit; békin roesag dengan kasih sèrèt, L.*
Verslijken, o. w. *djadi penoeh loempoe.*
Verslijking, vr. *hhâl djadi penoeh loempoe.*
Verslijmen, o. w. *djadi penoeh thâm (balgham).*
Verslijming, vr. *hhâl djadi penoeh thâm (balgham).*
 Een middel tegen —, *obat thâm; obat balgham; penawar thâm.*
Verslijtbaar, b. n. *jang dapat diloesoekan (dipowikan).*
Verslijten, b. w. *loesoekkan; powikan; békin roesag, L.*
 —, o. w. *loesoeh; powi; djadi roesag; habis.*
 Spoedig —, *lekas loesoeh; lekas habis; lekas roesag.*
 —, zie **Slijten**.
 —, zijn leven ergens —, *doedoeg sa'oemoernya pada sabarang tempat.*
 Den tijd —, *hilangkan waqtos; laloe kan kala (tèmpo, L.).*
Verslijting, vr. bedr. *hhâl meloesoekkan.*
 —, lijd. *hhâl loesoeh; hhâl djadi roesag.*
Verslikken, b. w. zie **Inslikken, Slikken.**
Verslimmeren, o. w. *djadi lebih pajah.*
 —, b. w. *menjadikan lebih pajah; békin lebih pajah L.*
Verslimmering, vr. *hhâl djadi lebih pajah; hhâl djadi makin pajah.*
 —, het slimmer doen worden, *hhâl menjadikan lebih pajah.*
Verslinden, b. w. *makan.*
 Veel olie —, *makan banjaq minjaq.*
 —, verzwelgen, *telan; gogawo; ma'joesoh.*
 Door eenen boozen geest verslonden worden, (subiet sterven), *dimakan hantoe.*
Verslingeren, b. w. *lèmpar (boewang) sana-sini.*
 —, o. w. *djadi hilang; djadi tesiyor, L.*
 Zich —, *verwaarloozen, loepa akan diri; loepa dan laléj.*
 Zich op een meisje —, *birahi akan anaq perampoewan.*
Verslodderen, b. w. *pakéj dengan tjoe-ring-moeringkan; pakéj dengan békin lekas kotor, L.*
Versloffen, b. w. *laléjkan; tiada ingat.*
Verslonsen, b. w. *meroesakkan sabab tiada sajang.*
Versmaadheid, vr. *verachting, kahinaân.*
Versmachtén, o. w. *lemas.*
 Sterven door te —, *mati lemas.*
 Van liefde —, *rindoe dendam karena birahi; rindoekan.*
Versmaching, vr. *kwjning, hhâl rindoe dendam.*
 —, smoring, *hhâl lemas; hhâl mati lemas.*

Versmadelijk, b. n. *jang menghinakan; jang melihat moedah.*
 —, zie **Verachtelijk**.
 —, *bijw. atas peri jang kahinaän; dengan melihat moedah; dengan mentjoetjakan.*

Versmaden, b. w. *mentjoetjakan; menghinakan; ajbkan; tiada membilangkan.*
 —, *atwijzen, toelag; tiada tarima.*
 Gij moet den geringen man niet —, *djangan menghinakan orang ketjil.*

Versmading, vr. *tjoetja; hhäl menghinakan.*

Versmallen, b. w. *zie Verengen.*

Versmeden, b. w. *timpa poela; poekoel lagi.*

Versmeding, vr. *hhäl menimpa poela; hhäl poekoel lagi.*

Versmelten, b. w. *laboerkan; masag.*
 —, *anders —, laboerkan poela.*
 —, *o. w. djadi antjoer; laboer.*
 —, *verminderen, djadi koerang; makin koerang; mingkin koerang, L.*

Versmeren, o. w. *sapoe (gosog) poela; gosog lain roepa.*
 —, *smerende verbruiken, habiskan dengan gosog.*
 —, *verbrassen, boeroeskan; boewang.*

Versmeulen, o. w. *habis dengan bala-man, L.*

Versmijten, b. w. *lèmpar poela; boewang di tempat lain.*

Versmoren, b. w. *melemaskan.*
 Leed —, *makan sakit hati.*
 Klachten —, *semboenikan peratapan.*

Versmoring, vr. *hhäl melemaskan.*
 — *van leed, hhäl makan sakit hati.*
 — *van klachten, hhäl memboenikan peratapan.*

Versmullen, b. w. *memboeroeskan dengan makan minoem.*

Versnapering, vr. *sedap-sedapan; makanan jang énaq, L.*
 Manggavruchten, *die als — dienen, mampelam persantapan.*

Versnerken, o. w. *dihabiskan dengan digoreng terlaloe lama.*

Versnijden, b. w. *fijn snijden, hiris; potong haloes.*
 —, *anders snijden, potong lain roepa.*
 Veel linnen —, *pakéj banjaq kain dengan potong.*
 Eene pen —, *merantjong qalam; potong pena, L.*
 —, *snijdende bederven, meroesakkan karena salah potong.*
 —, *vervalschen, tjampoer.*
 Zich —, *salah potong.*
 Wijñ —, *tjampoer anggoer sama aër.*

Versnijder, m. *jang potong (hiris).*

Versnijding, vr. *hhäl potong, zie Versnijden.*

Versnipperen, b. w. *menggoenting terla-loe haloes.*

Versnoepen, b. w. *habiskan dengan memadjoeh.*

Versnorken, b. w. *zie Verronken.*

Versollen, b. w. *kepel-kepel, L.; meroesakkan.*

Verspaden, b. w. *zie Verspitten.*
 —, *o. w. later komen, datang berlabat-lambat.*

Verspannen, b. w. *regang poela.*
 —, *anders inspannen, pasang lain roepa.*
 Van paarden —, *verwisselen, gantikan koeda.*

Versparkelen, o. w. *dihabiskan dengan bernjala (berboengakan api).*

Verspelden, b. w. *ikat lain roepa sama peniti, L.*

Verspelen, b. w. *dartelende verspelen, hilangkan dengan bermain.*
 —, *door het spel verliezen, memboeroeskan dengan berdjoedi.*
 —, *anders spelen, nogmaals spelen, main lain roepa; main poela.*
 Zich —, *salah bermain; salah main.*

Versperren, b. w. *sakat, menjakat; ramban.*

Verspieden, b. w. *soeloeh, menjoloeh; samar; saroe.*
 —, *zie Bespieden.*

Verspieder, m. *die bekend of gezien wordt, orang soeloeh; penjoloeh.*
 Een onbekende —, *penjamar.*

Verspieding, vr. *penjoloehan; hhäl menjoloeh (menjamar).*

Verspiedtoren, m. *mertjoe.*

Verspillen, b. w. *memboeroeskan; menghabiskan; boewang, L.; emos, L.*
 Al zijne krachten —, *menghabiskan segala goewatnja.*
 Al zijne schatten —, *memboeroeskan segala hartanja.*

Verspiller, m. *orang jang memboeroeskan; orang jang menghabiskan.*

Verspilling, vr. *memboeroesan; hhäl memboeroeskan; hhäl memboewang.*

Verspinnen, b. w. *menggantih poela; menggantih lain roepa.*
 —, *spinnende verbruiken, habiskan dengan menggantih.*
 —, *met spinnen bederven, meroesakkan dengan menggantih.*

Verspitsen, b. w. *meloentjipkan poela; békin hoedjoeng baroe, L.*

Verspitten, b. w. *gali lagi sakali; gali poela; patjoel lagi sekali.*

Versplijten, o. w. *roesag karena berbelah.*

Versplinteren, o. w. *hilang dengan bertatal-tatal.*

Verplitsen, b. w. *weder verdeelen, membahagi poela; membahagi lagi sakali.*

Verspoelen, b. w. *tjoetji lagi sakali; tjoetji poela.*

Verspreiden, b. w. *hamboerkan; samboerkan.*

Rijst —, *hamboerkan beras*.
Aarde met eene spade —, *samboerkan dengan tanah*.
Zich —, *berhamboeram; kahamboeran*.
De vuurook verspreidde zich, *maka asap api itoe-poen kahamboeranlah*.
Zijne hersenen waren verspreid, *terhamboeranlah oetaqnja*.
Zich —, als stralen, *pantjar*.
Zich —, uiteengaan, *tjeréj-beréj*.
Verspreid liggen, *kaparan, berkaparan; telamboeran*.
 —, uiteen doen gaan, *mentjeréj-beréjkan*.
's Vorsten bijwijken lagen verspreid te slapen, *maka segala goendiq-goendiq baginda itoe tidoer berkaparan*.
De geur verspreidt zich, *maka berki-baranlah (bersamboeranlah) baoe*.
Het gerucht verspreidt zich, *maka chabar (warta) itoe djadi ma'loem koeliling*.
Verspreid, *terhamboer; tertjeréj-beréj; tesijar*. L.; *intisjâr, Ar.*, zie **Verstrooid**.
Een geheim —, *pandjangan rahasia*.
De maan verspreidt hare glansen (eer zij opkomt), *boelan mengembang*.
Verspreider, m. jang *menghamboerkan; jang mentjeréj-beréjkan*.
Verspreiding, vr. *penghamboeran*.
 —, vertakking, *hhâl bertjabang*.
 —, van stralen, *pantjaran sinar*.
Verspreken, w. w. (zich) *salah berkata*.
Verspreking, vr. de daad van zich te verspreken, *hhâl salah berkata*.
Versprengen, b. w. *pakéj dengan menjiram*.
Verspringen, o. w. *loempat pada lain tempat; berpindah dengan meloempat*.
 —, zie **Verstuiken**,
 De vloed verspringt, *maka aèr pasang datang*.
Zich —, *menjakiti diri dengan meloempat*.
 —, anders springen, *loempat lain roepa*.
Verspringing, vr. *hhâl berpindah dengan meloempat*.
Verstaald, b. n. *terboeboek badja; ditarohin badja*, L.; *terbadja*.
 —, verstokt, *tegar; keras; kagoeh, kakoe*.
Een — voorhoofd, *moeka papan*.
Verstaaldheid, vr. *fig. peri jang tegar; hati jang keras*.
Verstaalsel, o. *badja, wadja*.
Verstaan, o. en b. w. *verbruiken met staan, habiskan dengan berdiri*.
Een kramer, die eenen gulden verstaat op de markt, *toekang waroeng jang bajar satoe roepijah oewang séwa tempat di pasar*.
 —, bevatten, *begrjpen, mengarti; menangkap kata; tahoe*.
Arabisch —, *mengarti bahasa 'Arab*.
 —, begrepen, *mafhoem, Ar.*
Zijn handwerk goed —, *pandéj (faham) pada pekerdjaannja*.

Dat woord moet er onder — worden, *maka perkataan itoe maoenja seperti diseboet djoega*.

—, willen, *maoe; hendaq; soeka*.

Want mijn vriend verstaat beter den gang der wettelijke bepalingen onzer godsdienst, *karana cõhbat kita lebih mengarti dari djalan parentah hkoekoem kita poenja agama*.

Hij verstaat niet, dat gij speelt, *maka ija tiada maoe engkaw bermain*.

Zij beide — elkander goed, *maka terlaloe moewáfagat kadoewanja itoe*.

Zijne wereld —, *ada sopan; tahoe 'adat*.

De grondstellingen van den Islam —, *tahoe (mengarti) sjarth agama Islâm*.

Te — geven, *memberi tahoe; kasih bertahoe, L.*

Verstaanbaar, b. n. *terang; kaärtian; jang dapat orang mengarti*.

—, bijw. *teroes terang; dengan terang, zie Duidelijk*.

— spreken, *bitjara dengan terang*.

— maken, *artikan; kasih mengarti, L.*

Verstaanbaarheid, vr. *peri jang terang; peri hhâl jang dapat orang mengarti*.

Verstalen, b. w. *boeboek badja; taroh wadja; membadjakan*.

—, in staal veranderen, *mendjadikan badja*.

Zich —, *menegarkan diri; mengeraskan diri*.

Verstaling, vr. *hhâl boeboek badja; pemboeboehan badja; hhâl membadjakan*.

Verstallen, b. w. (koopwaren), *pindahkan barang dagangan pada lain kedéj (waroeng, L.)*

—, (een paard), *pindahkan koeda pada lain gedogan (istal, verb.)*

Verstampen, b. w. *habiskan dengan toemboeq*.

Verstand, o. *boedi, Sansk.; 'aqal, Ar.*

Een dooringend —, *'aqal tadjam*.

Een helder —, *boedi jang terang*.

Gezond van —, *bij zijne zinnen zijn, sjoeman*.

Hij is helder van —, *terang boedinja*.

Als het — verloren is, *tatkala hilang boedi*.

Een man van —, *orang berboedi*.

Hij is weder bij zijn —, *maka poelang boedinja*.

Een volmaakt —, *boedi jang semporna*.

Geen — hebben, *tiada berboedi; gila*.

Met dien — e dat, *dengan djandji maka*.

Verstandelijk, b. n. *berboedi; ma'goel, Ar.; ber'aqal*.

— e vermogens, *çifat boedi*.

—, redelijk, *náthiq, Ar.*

Verstandeloos, b. n. *tiada berboedi; bodoh; dengoe*.

Verstandeloosheid, vr. *peri jang bodo;*

kalakoean jang dengoe, zie Krankzin-nigheid.
Verstandhouding, vr. *moewáfaqat*, Ar.; *pakat*, L.; *wacł*, Ar.
 Goede —, aan één sluiting, *karapatan*.
 — hebben, *bermoewáfaqat*; *berpakat*, L.; *berwacł*.
 Onderling in goede — staan, *beramah-ramahan*.
 Heimelijke —, *moewáfaqat jang tersemboeni*; *pakat jang dijam-dijam*, L.; *moenádját*, Ar.
 Ongeoorloofde — tusschen jongelingen en meisjes, *bambangan*.
Verstandig, b. n. *berboedi*; *boedimán*.
 —, vernuftig, *ber'agal*.
 Een — antwoord, *djawáb jang berboedi*.
Verstandigheid, vr. *peri boedimán*; *peri boedi*; *'agalját*, Ar.
Verstandiglijk, bijw. *dengan boedi*; *atas peri jang boedimán*.
 Zich — gedragen, *melakoekan diri dengan boedi*.
Verstandsverbijstering, vr. *kahilangan boedi*; *kagilaän*; *kalakoean jang gila*.
Verstapelen, b. w. *menimboen poela*; *toempoeg lagi*, L.
Verste, b. n. en bijw. *terlebih djaoeh*.
Versteend, b. n. *soedah djadi batoe*.
 —, onverbiddelijk, *tegar*.
Versteendheid, vr. *kalakoean barang jang soedah djadi batoe*.
 —, fig. *peri jang tegar*; *kalakoean jang keras*.
Versteenen, b. w. *djadikan batoe*.
 —, o. w. *djadi batoe*.
 Versteend hart, *hati keras*.
Versteening, vr. *hhál djadi batoe*.
Versteken, b. w. *tikam poela*; *toesoeg lagi*.
 — zie **Verbergen**.
 —, ontblooten, berooven, *hilangkan*; *ambil*.
 Van alle zijne rechten verstoken, *soedah hilang segala hhaqnja*.
Versteking, vr. *hhál tikam poela*; *hhál toesoeg lagi*.
 —, derving, *kakoerangan*.
 —, berooving, *kahilangan*; *hhál kena denda hilang*.
Versteld, b. n. *terkedjoet*; *kagèt*, L.; *kena dahsjat*; *mangoe*.
Versteldheid, vr. *kakedjoetan*; *dahsjat*, Ar.; *kagèt*, L.
Verstellen, b. w. *pindahkan*.
 —, (een speeltuig), *mematoetkan*; *membaiki*; *membetoelkan*.
Verstelling, vr. *hhál membaiki* (*membetoelkan*).
Verstemmen, b. w. *ontstemmen*, *djadikan djanggal*; *mendjanggalkan*.
Verstempelen, b. w. *memateréjkan poela*;

beroelang memateréjkan; *boeboeh tjap poela*; *taroh tjap lagi sakali*.
Verstempeling, vr. *hhál taroh tjap lagi sakali*, zie **Verstempelen**.
Versterf, vr. *kamatian*; *hhál meninggal*.
 —, nalatenschap, *harta peninggalan*; *harta orang mati*.
Versterfrecht, o. *hhaq poesaka*.
Versterken, b. w. *menegoehkan*; *memberi goewat*; *békin goewat*, L.; *menggoewatkan*; *moetákidkan*.
 Het gemoed —, *bertetapkan hati*.
 Het gezicht —, (*seherper maken*), *menadjamkan mata*.
 —, vermeerderen, *tambah*, *menambah*.
 —, opbeuren, *beri hati*; *memberikan*.
 —, bekrachtigen, *tetapkan*.
Versterkend, b. n. *jang menggoewatkan*; *jang memberi goewat*; *jang békin koewat*, L.; *keras*.
 —e bouillon gebruiken, *makan kaldoe jang memberi goewat*.
 Een — geneesmiddel, *obat keras*; *obat jang békin koewat*, L.; *obat jang memberi goewat*.
Versterking, vr. *hhál menegoehkan* (*menggoewatkan*); *tagawwi*, Ar.
 Woorden van —, *kalimat tagawwi*, Ar.; *perkataan jang menegoehkan*.
 —, vermeerdering, *tambahan*.
 Eene kleine — nemen, *makan barang sedikit*.
Versterven, o. w. zie **Sterven**, **Overlijden**.
 De boom versterft, *pohon lajoe*.
 —, bij versterf des eigenaars als eene erfenis vervallen, *djatoh poesaka pada wáritz karana kamatian jang asmpoenja djaja*.
Versterving, vr. *hhál kamatian*; *mawt*, Ar.
 —, van eenig lid, *tépoeg*.
Verstijfd, b. n. *kakoe*.
 — van schrik, *kena dahsjat*.
 —, (van vochten), *bekoe*.
Verstijfdheid, vr. *peri* (*jsfat*) *jang kakoe*.
 —, zie **Gevoeloochheid**.
Verstijven, b. w. *mendjadikan kakoe*; *békin kakoe*, L.
 Doen —, *mengakoekan*.
 —, o. w. *djadi kakoe*.
 —, o. w. van vloeistoffen, *djadi bekoe*; *bekoe*.
Verstikken, b. w. *lemaskan*, *melemaskan*; *matikan lemas*.
 —, o. w. *mati lemas*.
 —, met de naald stikkende verbruiken, *habiskan* (*pakéj*) *dengan menjoelom*.
Verstikking, vr. *hhál melemaskan*; *mati lemas*, zie **Verstikken**.
Verstoken, b. w. *habiskan dengan membakar*.
Verstoken, b. n. *ontbloot*, *koerang*.

Verstokken, b. en o. w. zie **Verhard-**
den.

Verstokt, b. n. *tegar*; *keras*.

Verstoktheid, vr. *kategaran*; *peri hati*
jang keras.

Verstommen, b. w. *bisoekan*, *membisoek-*
kan; *mengeloekan*.

—, o. w. *djadi bisoe*; *djadi keloe*.

Verstomd van verbazing, *kena dahsjat*;
sarsár, Perz.

Verstomming, vr. *hhál djadi bisoe* (*keloe*).

—, *verbaasheid*, *kedjoet*; *dahsjat*, Ar.;
kasompokan, L.

Verstompen, b. w. *stomp maken*, *toem-*
poelkan; *hilangkan tadjam*.

Den geest —, *membodohkan boedi*;
membekalkan; *békin boeta toeli*. L.

—, zie **Verminken**.

—, o. w. *djadi toempool*; *hilang tadjam*.

—, van den geest, *djadi bodoh*; *djadi*
kagoeh.

Verstomping, vr. *hhál menoempoolkan*,
zie **Verstompen**.

Verstoomen, o. w. *kaloewar dengan*
berhawap.

Verstooraar, b. n. *jang dapat digang-*
goe (*digadoeh*, *diharoe*).

Verstoord, b. n. zie **Vergramd**.

Verstoorder, m. *jang ganggoe*; *jang ga-*
doeh.

Verstoordheid, vr. *goesar*; *marah*, L.;
amarah.

Verstootelesing, m. en vr. *orang jang*
kaboewangan.

Verstoeten, b. w. *boewang*; *toelaq*; *in-*
tjitkan, *atjitkan*.

Zijne vrouw —, *boewang bininja*.

—, uit iets zetten, *kaloewarkan*.

Een kind —, *boewang anaq*.

Uit zijn huis —, *kaloewarkan dari*
pada roemahnja.

Verstoooter, m. *jang boewang*; *pemboe-*
wang.

Verstooting, vr. *hhál memboewang*.

— eener vrouw, *thaláq*, Ar.

Verstoppen, b. w. zie **Verbergen**.

—, zie **Toestoppen**.

—, (in de geneesk.) *menahani*; *djadi-*
kan boesoeng.

Verstopt (verkouden) zijn, *pilaq*, L.;
ada sakit selesima.

Verstopt, toegestopt zijn, *berbangkal*.

Verstoppend, b. n. (opstoppend) *jang*
menahani; *jang djadikan selesima*.

Verstopping, vr. (in de geneesk.) in
het hoofd, *pilaq*, L.

— van bloed, *boesoeng darah*.

—, hardlijvigheid, *sembilit*; *sembilit*;
qabl, Ar.

—, van het water, *sakit kentjing*, L.;
selesima; *sakit tiada boldè boewang aer*
seni.

— van water of van eene goot, *impat*,
L.; *tabang*.

Verstoren, b. w. *verontrusten*, *ganggoe*;
haroe; *gadoeh*; *bersjoeghoelkan*.

—, zie **Vernielen**, **Bederven**.

Verstoring, vr. *verwoesting*, *kabinasáin*;
karoesakán.

—, *verontrusting*, *hhál ganggoe*; *peng-*
haroean; *hhál menggadoehkan*.

Verstorten, o. w. zie **Overstorten**,
Storten.

Verstorven, b. n. *soedah djadi* (*djatoh*)
poesaka.

Verstouten, b. w. *memberanikan*; *mem-*
boewat berani.

Zich —, *memberanikan diri*.

Zich veel —, *moemboeg*.

Verstouting, vr. *hhál memberanikan*.

Verstrammen, o. w. zie **Verstijven**.

Verstraming, vr. *hhál djadi kakoe*;
peri kakoe.

Verstrekken, b. w. *verschaffen*, *sampéj-*
kan; *hháciikan*; *bawa*.

Tot vader —, *berpangkat-bapa*.

Tot vreugde —, *djadi soeka hati*.

Tot nut —, *djadi bergoena*.

Levensonderhoud —, *sampéjkan rezegh*.

Verstrekking, vr. *hhál menjampéjkan*
(*menghháciikan*); *pembawaán*.

Verstrengelen, b. w. *pintal poela*; *békin*
kelabang lagi; L.

Verstrijken, b. w. *pipih poela*.

—, o. w. *voorbijgaan*, *laloe*; *liwat*,
L.; *sampéj*.

Want de overeenkomst is verstreken,
karana telah sampéjlah perdjandjian.

Verstrikken, b. w. *ikat lain roepa*.

—, in eenen strik vangen, *mendjirat*,
mendjerat.

—, zie **Verschalken**.

Verstrikking, vr. *hhál mengikat lain*
roepa.

—, zie **Verschalking**.

Verstrooid, b. n. *terhamboer*; *berkapa-*
ran; *tesjar*, L.; *lamboer*; *telamboeran*;
tjitjiran.

—, *verspreid*, *gescheiden*, *bertjeréj-*
tjeréj; *bertaboeran*.

— *volk*, *ra'jat tertjeréj-tjeréj*.

— van gedachten, *poesing kapala*; *iboel*.

Hij is geheel — van gedachten, *tesjar*
sakali ingatannya, L.

— *liggen*, *terhamboeran*; *tertjoerah*;
L.; *berpelantingan*.

Al zijn rijst lag op den grond —,
berasnja habis tertjoerah di tanah.

Verstrooidheid, vr. van gedachten,
poesing kapala; *bingoeng*.

Verstrooielingen, m. en vr. *meerv.*
orang jang tjeréj-beréj.

Verstrooien, b. w. *hamboer*; *tjoerah*;
berékan; *tjeréj-berékan*; *kapar*.

—, zie **Verspreiden**.

Iemands gedachten —, *pindahkan orang*
poenja ingatan.

Zich —, *menjoekakan diri*.

- Verstrooing**, vr. *penghamboeran; pentjeréjan; perkaparan.*
— van zinnen, *bingoeng.*
- Verstuiken**, b. w. *tegalijat; tegalitjoeh; kaselijoe, L.*
Den voet —, *menegalijat kaki.*
- Verstuiking**, vr. *hhál tegalijat.*
- Verstuiven**, b. w. *terbangkan, menerbangkan.*
De wind verstuift de bladeren, *maka angin menerbangkan daoen-daoen.*
—, *verdwijnen, lenjap; hilang.*
Den vijand doen —, *mengoesirkan moesoeh.*
—, o. w. *beterbangan.*
En al die steenen verstoven, *dan segala batoe itoe habislah sakaliannja beterbangan.*
- Verstuiving**, vr. *hhál terbang.*
- Verstuwen**, b. w. *moewat poela; moewat lain roepa.*
- Versuffen**, b. w. *membingoengkan; békin bingoeng, L.*
—, o. w. zie **Suffen.**
- Versuft**, b. n. *bingoeng.*
- Versukkelen**, b. w. zie **Kwellen, Plagen.**
- Vertaalbaar**, b. n. *jang dapat disalin bahasa; jang boleh dipindahkan pada lain bahasa.*
- Vertakelen**, b. w. *melangkap poela; melangkap lain roepa.*
- Vertakken**, wed. w. *bertjabang.*
- Vertalen**, b. w. *salin bahasa; pindahkan pada lain bahasa; terdjemah, Ar.*
- Vertaler**, m. *tolk, djoeroe-bahasa.*
- Vertaling**, vr. *penjalinan bahasa; terdjemah, Ar.*
- Vertalmen**, b. w. *hilangkan dengan melambatkan.*
- Vertappen**, o. w. zie **Slijten, Tappen, Overtappen.**
- Vertasten**, b. w. *pegang lain roepa; raba lain roepa.*
Zich —, *salah berboewat.*
- Verte**, vr. *djaeoh.*
- Verteederen**, b. w. *melemboektan.*
—, o. w. *djadi lemboet; djadi tipis.*
- Verteeder**, m. zie **Doorbrenger, Verkwister.**
- Vertegenwoordigen**, b. w. als tegenwoordig voorstellen, *mengatakan; menghadapkan; beri tahoe.*
Iemand —, *ganti akan menghadap; djadi wakil moethlag.*
De afgezant vertegenwoordigt zijnen vorst, *maka oetoesan itoe ganti ratjanja akan menghadap.*
Zich —, *verbeelden, kira-kira; sangka.*
- Vertegenwoordiger**, m. *wakil moethlag, Ar.; jang mengganti dengan koewasa besar.*
- Vertegenwoordiging**, vr. *vervanging, penggantian.*

- Vertellen**, b. w. anders tellen, *hitoeng lain roepa; bilang poela.*
Zich —, *salah membilang; salah hitoeng.*
—, zie **Verhalen.**
- Vertellenswaardig**, b. n. *haroes ditjeriterakan.*
- Verteller**, m. zie **Verhaler.**
- Vertelling**, vr. *tjeritera, Skr.; tjerita, L.; petoetoran.*
- Vertelsel**, o. *riwajat, Ar.*
- Vertelster**, vr. die in het vertellen van verhalen ervaren is, *torida.*
- Verteren**, b. w. *laboer poela dengan gala-gala lemboet.*
—, *terende verbruiken, habiskan dengan laboerkan gala-gala jang lemboet.*
- Verteren**, b. w. *uitgeven, membelandjakan.*
Door vuur —, *dimakan api.*
Schatten —, *makan harta.*
Eens anders goed —, *makan hharám.*
Door den honger verteerd worden, *mati kalaparan.*
Het hart —, *makan hati.*
Door verdriet verteerd worden, *dimakan sakit hati.*
—, o. w. *verslijten, loesoeh.*
—, *verduwen (van de maag), tjerna, mentjerna; mengantjoerkan.*
Een geneesmiddel, dat alle spijzen verteerd, *obat jang mengantjoerkan segala makanan.*
Hoeveel hebben wij verteerd? *berapa kita mesti bajar? L.*
- Vertering**, vr. (van spijs), *hhál mentjerna; penjernaán, pentjernaán.*
—, *uitgave, belandja.*
—, *ontbinding, hhál djadi antjoer.*
- Verteuten**, b. w. *hilangkan dengan mengomong-omong.*
- Vertienen**, b. w. de tienden betalen, *bajar padjaq sapersapoeloeh.*
—, *aan de opbrengst van een tiende onderwerpen, poengoet padjaq sapersapoeloeh.*
- Vertiener**, m. *tiendeheffer, jang poengoet padjaq sapersapoeloeh.*
- Vertiening**, vr. *padjaq sapersapoeloeh.*
—, *de heffing, perpoeloehan.*
- Vertier**, o. *lakoe.*
Die koopwaren hebben —, *maka barang dagangan itoe ada lakoe.*
- Vertillen**, b. w. onder het optillen verplaatsen, *angkat taroh pada lain tempat.*
Zich —, *menjakitkan dirinja karana mengangkat barang jang terlaloe barat.*
- Vertimmeren**, b. w. zie **Verbouwen.**
- Vertinnen**, b. w. *sapoe dengan aér timah.*
- Vertinner**, m. *toekang kaleng; pandj sapoe dengan aér timah.*
- Vertinsel**, o. *aér timah.*
- Vertobben**, b. w. *habiskan (hilangkan) dengan bekerdja terlaloe amat.*

Vertoef, o. *pertangoehan*.
Vertoefplaats, vr. *tempat perhentian*.
Vertoeven, o. w. *tinggal; tanggoeh; toenggoe*, L.
 Ergens kort —, (wonen) *djamoe*.
 —, wachten, *nanti*.
 Hij vertoeft al eene maand op het gebergte, *maka scedah tinggal saboelan ija di goenoeng*.
 Vertoef hier een weinig, *toenggoe disini sedikit*, L.
 —, zie **Dralen**.
Vertolken, b. w. *mengartikan bahasa*, zie **Vertalen**.
 Uit het Arabisch in het Maleisch vertolkt, *dipindahkan dari pada bahasa Arab kepada bahasa Melajoe; diartikan bahasa Arab itoe kepada bahasa Malajoe*.
Vertolker, m. zie **Vertaler**.
Vertolking, vr. zie **Vertaling**.
Vertollen, b. w. *bajar tjoekej (béja; roeba-roeba)*.
Vertolling, vr. *pembajaran tjoekej (béja; roeba-roeba)*.
Vertonnen, b. w. *masoqkan dalam lain tong*.
Vertoog, o. bewijs, *tanda katerangan; dalil*, Ar.
 —, schets, *toeladan; dinah*.
 —, redevoering, *bitjara; chothbat*, Ar.; *perbahasaan*.
Vertoogen, b. w. *toendjoeg; dalilkan*.
Vertoon, o. zie **Vertooning**.
Vertoonbaar, b. n. *jang dapat ditoadjoeqkan*.
Vertoondag, m. *hari menoendjoekkan; hari pertoadjoeqkan*.
Vertoonen, b. w. *voorstellen, beri lihat; kasih lihat*, L.; *beperslihatkan; menoendjoekkan*.
 Zich onder fatsoenlijke lieden —, *menghadap orang baik-baik*.
 Zich voor het oog —, *mengambang-ambang*.
 Iemand, die zich nergens vertoont, *orang jang tiada kalihatan dimana-mana*.
Vertoonder, m. *orang jang menoendjoekkan*.
 — van eenen wisselbrief, *orang jang membawa (menoendjoekkan) soerat toekaran*.
Vertooning, vr. *voorstelling, aanwijzing, penoadjoeqkan*.
 Veel — maken, *bertjoepar-tjoeparan*.
 —, *tentoonstelling van vorstelijke pracht, oepatjara*.
Vertoornen, b. w. *memarahkan; mengamarakkan; békin marah*, L.; *memoerkakan, Hoit; menggoesari*.
 Vertoordnd op, *amarah akan; marah sama*, L.
Vertorschen, b. w. *pindahkan dengan memikoel; pikoel bawa pada lain tempat*.
Vertragen, b. w. *berlambatkan; berléna-*

kan; beperlambatkan; tahankan; békin planplan, L.

—, zie **Uitstellen**.

—, o. w. *beperslahan; lambat-lambat; ada malas*.

—, lui worden, *djadi malas*.

Vertraging, vr. *kalambatan; perlambatan; hál berlambatkan*, zie **Vertragen**.

Vertrappen, b. w. *iriq, mengiriq; tindjag*, L.

De buffels — het graan, *karbau mengiriq padi*.

Vertrapper, m. *jang mengiriq*.

Vertrapping, vr. *pengirikan*.

Vertreden, b. w. zie **Vertrappen**.

Zich —, *pasjar*, L., uit het Port.; *berdjalan-djalan*.

—, o. w. *djedjag, berdjedjag*.

Vertreder, m. *jang mengiriq*.

Vertreding, vr. *pengirikan*.

Vertrek, o. *afreis, perangkatan; peninggal*.

Op zijn — staan, *toemandang*.

Sedert uw —, *sapeninggal toewan*.

—, kamer, *biliq*.

Boven—, *andjoeng*.

Open — achter op een vaartuig, *perbaléjan*.

Vertrekbrief, m. *soerat parentah akan berangkat*.

Vertrekdag, m. *hari orang berangkat (berdjalan)*.

Vertrekken, b. w. *tarik dari pada tempat*.

—, verkeerd trekken, *salah tarik*.

—, o. w. *afreizen, pergi; berangkat; pergi berdjalan*.

—, van gasten, *poelang*.

—, van schepen, *berlajar*.

—, verdraaien, *poelas; poelir*, L.

Het stoomschip is reeds vertrokken, *maka kapal asap soedah berlajar (pergi; pegi, L.)*.

Den mond tot lachen —, *poera-poera maoe tertawa*.

Vertrekking, vr. *penarikan dari pada tempat*.

—, zie **Vertrek**, *afreis*.

—, zie **Verwringing**.

Vertrekschot, o. *semboejan marijam akan berlajar; boeni marijam tanda berangkat*.

Vertrektijd, m. *waqtoe berangkat; tempo berdjalan*, L.

Vertreuren, b. w. *hilangkan dengan moeram*.

Zich —, *mendoekakan diri; bersakitkan diri karena doekatjita*.

Vertreuzelen, b. w. *hilangkan waqtoe dengan pekerdjaan jang sija-sija*.

Vertroeteld, b. n. *verwijtd, delag*.

Vertroostbaar, b. n. *jang dapat dihiboerkan*.

Vertroostelijk, bijw. *jang menghiboerkan*.

Vertroosten, b. w. *hiboerkan, menghiboerkan; lipoer*.

Vertrooster, m. *penglipoer*; *penghiboer*.
— der smarten, *penglipoer lara*.

Vertroosting, vr. *penghiboeran*.

Vertrouwd, b. n. *benar*; *kaharapan*; *jang diharapi*; *betoel*.
—, *getrouw*, *satiya*.
Een — e vriend, *sobat jang betoel*, L.; *çohhbat jang diharapi*.
Een — e, *amin*, Ar.; *orang jang kaper-tjajaïn*.
—, toe—, *soedah dipertarohkan*.
— goed, *barang jang dititipkan*.

Vertrouwelijk, *bijw. berdjinaq-djinakan*.
— gesprek, *bantjang-bantjang*; *omong-omong*, L.
—, *bijw. seperti çohhbat*.
—, in het geheim, *dengan rahasija*; *didalam bamboe*, L.
—, in het geheim spreken, *bitjara didalam bamboe*, L.

Vertrouwelijkheid, vr. *peri berdjinaq-djinakan*.
In — leven, *hidoep berdjinaq-djinakan*.

Vertrouwing, m. en vr. *teman jang diharapi*; *teman rahasija*; *moeta'mad*, Ar.

Vertrouwen, o. *pengharapan*; *amanat*, Ar.
Zijn — op iemand stellen, *harap akan saorang*; *menaroh satijawan akan saorang*.
Mijn — is op u, *amanatkoepadamoe*.
Zijn — op God stellen, *bertarohkan diri kapada Allah*; *menjerahkan diri kapada Allah*.
Godsdienstig —, *ittiqâd*, Ar.
Een persoon, die iemands — bezit, *orang jang menaroh amanat orang*.
Want die gezant bezit het — des konings, die hem gezond heeft, *karana oeloesan itoe membawa amanat radja jang menjeroehkan dija*.
— op ijdele dingen, *ghoeroer*, Ar.; *pengharapan atas barang jang sija-sija*.

Vertrouwen, b. w. *harap*; *mengharapi*.
—, *gelooven*, *per-tjaja*.
—, toe—, (*goederen*), *bertarohkan*; *ti-tipkan*.
Een geheim —, *menaroh rahasija*.
Vertrouw op mijn woord, *haraplah atas katakoep*.
Zich — aan, *serahkan diri kapada*.

Vertuïen, b. w. voor- en achter —, *la-boekhan saoeh di haloewan dan di boerit kapal*.

Vertuïschen, b. w. zie **Verruilen**, **Verkwisten**, **Doorbrenghen**.
—, *verspelen*, *habiskan dengan berdjoedi*.

Vertuïsching, vr. *toekaran*, *penoekaran*.

Vertuïten, b. w. (het haar op de Inlandsche wijze —), *sanggoel ramboel*.

Vertwijfelen, o. w. *poetoes asa*; *poetoes pengharapan*.

Vertwijfeling, vr. *kapetoesan asa* (*pengharapan*).

Vertwijnen, o. w. *pintal lagi*; *pintal poela*.

Vervvaard, b. n. *takoet*; *pemakoet*.

—, *verschrikt*, *terkedjoet*; *kagèt*, L.
— *maken*, *menakoetkan*; *mentjabari*, zie **Verschrikken**.

Vervvaardheid, vr. *katakoeitan*; *peri penakoet*.
—, zie **Angstvalligheid**, **Vrees**.

Vervvaardigen, b. w. *gereed maken*, *sedjakan*; *békin sedija*, L.; *langkap*.
—, zie **Maken**.
Eene akte —, *berboewat soerat perdjandjian*.

Vervvaardiger, m. *werkman*, *toekang*; *pandéj*.
—, *maker*, *jang memboewat*; *jang mengarang*.

Vervvaardiging, vr. *hhâl memboewat*; *hhâl membaiki* (*békin*).
—, *gereedmaking*, *hhâl menjedijakan pelangkapan*; *hhâl békin sedija*, L.

Vervvaarijk, b. n. *hébat*; *ngeri*; *kage-lian*.
Zeer — van voorkomen, *terlaloep hébat roepanja*.

Vervvaarijkheid, vr. *peri hébat* (*ngeri*).

Vervval, o. *hhâl djadi roesaq*; *karoesanan*.
In — *geraken*, *djadi roesaq*.
— van krachten, *hhâl djadi dila'if*; *kalemahan*.
— van het water, *soeroetnja aer*.
—, *steekpenning*, *fooi*, *oewang siriik*.

Vervvaldag, m. zie **Verschijndag**.
— *eener schuld*, *oesija hoelang*.

Vervvallen, o. w. *bouwvallig worden*, *djadi roesaq*.
—, (*zwak worden*), *djadi lemah*; *djadi dila'if*.
Zijne zaken —, *dija poenja perkara djadi roesaq*.
—, *afvallen* (van een vaartuig), *simpang*.
— (op eene kust enz.), *impat*; *djatoh*.
— op eene zandplaat —, *impat* (*djatoh*) *pada gosong*.
Tot dronkenschap —, *djadi pemaboq*.
Tot armoede —, *djadi miskin*.
In eene boete —, *kena denda*.
In schulden —, *djadi berhoelang*.
—, *ophouden*, *berhenti*; *poetoes*; *habis*.
Die zaak vervalt nu, *maka perkara itoe sakarang soedah habis*.
Die wisselbrief is —, *soerat toekaran itoe soedah laloe angsoerannja*.
—, *vermagerd*, *koeroes*; *sakit roepanja*.

Vervvallenheid, vr. *hhâl karoesanan*; *hhâl djadi roesaq*.

Vervvalschen, b. w. *tjampoerkan*; *menjalak*.
Wijn —, *tjampoerkan anggoer*.
—, *verdraaien*, *menjalak*.
Geld —, *melakoekan* (*békin*) *oewang lantjoeng*; *melantjoengkan oewang*; *békin oewang palsoe*, L.
—, *veranderen*, *obahkan*.
Den tekst —, *obahkan naç*.

Vervalscher, m. *orang jang tjampoerkan*, enz. zie **Vervalschen**.

Vervalsching, vr. *pentjampoeran*; *hhál melantjoengkan*; *pelantjoengan*; *pengobahan*, zie **Vervalschen**.

Vervaltijd, m. *hari pembajaran*; *hari angsoeran*.

Vervangen, b. w. *aflossen*, *ganti*, *meng-ganti*; *gilir*.
Elkander —, *afwisselen*, *berganti-ganti*.
Want gij zult uwen ouderen broeder —, *karana engkaw ganti abangmoe*.

Vervanger, m. *pengganti*; *jang mengganti*.

Vervanging, vr. *daad van vervangen*, *penggantian*.
—, die reeds bewerkstelligd is, *per-gantian*.

Vervaren, b. w. *vervoeren*, *pindahkan dengan perahoe*.
— (geld), voor den overtocht —, *bajar oewang tambangan*; *bajar toempangan*.
—, *vervaard maken*, *menakoetkan*; *békin takoet*, L.; *mengedjoetkan*.

Vervaten, b. w. *salin pada lain tong*; *taroh pada lain tong*.

Vervatten, b. w. *pegang lain roepa*.
—, *herhalen*, *oelang*, *mengoelang*; *poelakan*; *boewat poela*.
—, zie **Bevatten**.
—, *vervat*, *beschreven*, *tersoerat*; *termaktoeb*.

Vervatting, vr. *hhál pegang lain roepa*.
—, *herhaling*, *pengobahan*.

Vervechten, b. w. *hilang dengan berpe-rang*.

Verveeren, o. w. *toekar boelos*.

Verveering, vr. *hhál toekar boelos*.

Verveegen, b. w. *pindahkan dengan me-njapoe*.

Vervelen, b. w. zie **Kwellen**.
—, *verveling aandoen*, *békin kesal* L.; *djadikan kesal*, L.; *memberi soekar*.
Zich —, *kesal*, L.; *djadi kesal*, L.
Zich — en *wrevelmoedig zijn*, *djoe-wat*, L.

Vervelend, b. n. *jang memberi soekar*; *jang djadi kesal*, L.

Verveling, vr. *kesal*, L.; *soekar*.

Vervellen, o. w. *toekar koelit*; *saloemo*.

Vervelling, vr. *hhál toekar koelit*.

Verveloos, b. n. *hilang djanang*; *hilang tjat*, L.

Verven, b. w. *laboerkan dengan djanang*; *taroh tjat*, L.; *djebag*.
De lippen —, *banjon*, *bebanjon*.
De nagels rood —, *pakéj hhenná* (*hinéj*, verb.)
—, *indooopen*, *tjeloep*; *kampah*.
—, zie **Schilderen**.

Verver, m. *blauwverver*, *toekang tjeloep*; *pandéj tjeloep*.
—, zie **Schilder**.

Ververij, vr. *tempat tjeloep kain*.

—, *ververswinkel*, *tempat toekang tjeloep*; *kedéj pandéj tjeloep*.

Ververschen, b. w. zie **Verfrisschen**, **Verkwikken**.
—, op nieuw water geven, *overspoe-len*, *bilasin*, L.; *ganti aérnja*.
Zich —, *menjedapkan diri*.

Verversching, vr. *spijs en drank*, *ma-kanan dan minoeman*.
—, zie **Verfrissching**.

Ververven, b. w. *ganti tjat*; *taroh tjat baroe*, L.; *laboer poela dengan djanang*.

Vervliegen, o. w. *terbang*.
De tijd *vervliegt*, *waqtos (kala) laloe*; *kala lenjap*.
—, *wegwaseman*, *djadi hawap*; *hilang dengan berpeloeh*; *djadi asap*, L.

Vervliegung, vr. *hhál djadi hawap*; *hhál berpeloeh*; *hhál djadi asap*, L.

Vervlieten, o. w. *halir*, *mengalir*.

Vervlieting, vr. *haliran*.

Vervloeken, b. w. *mengoetoeki*; *meng-hharamkan*; *la'natkan*.

Vervloeking, vr. *kostoeq*; *la'nat*, Ar.; *pengtoetokan*.

Vervloekt, b. n. *verdoemd*, *kaparat*, L.; *jang kena koetoeq (la'nat)*.
Aij zij door God —, *la'nat Allah 'alajhi!*

Vervloeren, b. w. *dasarakan poela*; *mem-baharoei dasar*; *békin dasar baroe*, L.

Vervlochten, b. w. *basahkan*; *langaskan*; *békin basah*, L.

Vervoederen, b. w. *beri makan terlaloe banjaq*.
—, *verbruiken met voederen*, *habiskan dengan diberi makan*; *habis dimakan*; *mo-makan habis*.
Al het gras is *vervoerd*, *roempoet samoewa soedah habis dimakan*.

Vervoegbaar, b. n. *jang dapat dihoeboeng lain roepa*.

Vervoegen, b. w. *anders voegen*, *hoe-boeng lain roepa*.
Zich bij iemand —, *menghadap saorang*; *toeroet saorang*; in den zin van bezoeken: *mendapatkan*.

Vervoer, o. *hhál pindahkan*; *hhál memi-koel*; *pembawaán*.
Kosten van —, (door sjouwers), *oepek koeli*.
Kosten van — te water, *oewang toem-pangan (tambangan)*.
Het — van een bamboezen huis, *hhál pindahkan roemah boeloeh (bamboe)*.

Vervoerbaar, b. n. *jang dapat dipin-dahkan*.

Vervoeren, b. w. *een nieuwe voering aanbrenge*, *taroh lapisan jang baharoe*.
—, *verplaatsen*, *pindahkan*.
—, *wegslepen*, in *vervoering brengen*, *ghajratkan*; *haroekan*.
Van vreugde *vervoerd*, *bersoeka hati terlaloe amat*.
Vervoerd, *verrukt*, *ghajrat*, Ar.

Door liefde vervoerd, dol verliefd, *gila birahi*.
 Zich door zijne driften laten —, *menoeroet hawá-nafsoenja; dialahkan hawá-nafsoenja*.
 —, zie **Verleiden**.
Vervoering, vr. zie **Verplaatsing**.
 —, van drift, *kahangatan moerka, Hoft.; kasangatan amarah*.
 —, verrukking, *ghajrat, Ar*.
Vervolg, o. *penoeroetan; samboengannja; ékor*.
 —, slot, *kasoedahan; penghabisan*.
 In het — van tijd, *pada waqtoe jang lagi datang; bésoq loesa, L*.
Vervolgen, b. w. voortzetten, *toeroet; habiskan*.
 — te lezen, *batja poela (lagi)*.
 —, najagen, *oesir; boeroe; hambat; dangkap; berikoet*.
 Vervold worden; *diperikoet; diperhambat*.
 —, geweld aandoen, *anjaja; memper-sakiti*.
Vervolgens, bijw. *kamoedian; tambahan poela; laloe; setelah itoe; ba'd, Ar*.
 En —, *waba'd, Ar.; dan lagi*.
Vervolger, m. *jang toeroet*, zie **Vervolgen**.
 —, najager, *pengoesir; penghambat*.
Vervolging, vr. voortzetting, *penoeroetan*.
 —, zie **Najaging**.
 —, geweld, *anjaja; penganjajaän*.
Vervoogden, b. w. *taroh dibawah wálh*.
Vervorderen, b. w. zie **Vervolgen**, **Verhaasten**.
Vervormen, b. w. *salinkan roepa; békin lain roepa, L*.
 Zich —, eene gedaanteverwisseling ondergaan, *mendjelma*.
Vervorming, vr. *salinan roepa; hhál békin lain roepa, L*.
Vervouwen, b. w. *lipat poela; lipat lain roepa*.
Vervreemdbaar, b. v. *jang dapat dipindahkan pada lain orang; jang dapat didjoewal*.
Vervreemden, b. w. aan een ander overdoen, *djoewal (pindahkan) pada lain orang*.
 De gemoederen —, *menjateroekan hati*.
 —, zie **Verwijderen**.
 —, o. w. afkeerig worden, *djemoe; tiada soeka lagi*.
Vervreemdheid, vr. *verflauwing, hhál djadi koerang*.
Vervreemding, vr. *verkoop van eenig land, pendjoewalan tanah*.
 —, vreemdmaking, *penghelatan*.
 —, zie **Verwijdering**.
Vervreten, b. w. *makan habis; habiskan dengan gegaras*.
 Zich — van nijd, *gergetam*.
Vervroegen, b. w. *mendhoeloekan; djadikan lebih dhoeloe*.

Eenen brief, *mendhoeloekan hari soerat*.
 —, o. w. *datang lebih dhoeloe*.
 De koorts vervroegt, *maka demam itoe datang lebih dhoeloe*.
Vervroeging, vr. *hhál mendhoeloekan; hhál békin dhoeloelan, L*.
 Eene dagteekening —, *mendhoeloekan hari boelan; toelis hari boelan jang belom*.
 —, het vroeger komen, *hhál datang lebih dhoeloe*.
Vervroolijken, b. w. *menjoekakan; menggemarkan*.
 De wijn vervroolijkt het hort, *maka aér anggoer itoe menjoekakan hati*.
 Zich onderling —, *beramej-ramejan*.
 Vervroolijkt, *opgeruimd, kasedapas*.
Vervroolijking, vr. *hhál menjoekakan; hhál menggemarkan*.
 —, vermaak, *kaeokaän; kagemaran; soeka hati*.
Vervrouwen, o. w. *djadi delaq; djaji kaperampoewanan*.
Vervuildeid, vr. *peri tjemar (nadjis; kotor); hhál kotor; hhál tjemar*.
Vervuilen, o. w. *djadi tjemar (kotor; nadjis)*.
 Vervuild, *kotor; boesoeg; tjemar; nadjis, Ar*.
 — (in den maag,) *hatjin*.
Vervuiling, vr. *hhál djadi kotor (boesoeg; tjemar; nadjis)*.
Vervullen, b. w. *volmaken, memenoehi; békin penoeh, L*.
 —, voltalig maken, *menggenapi*.
 Toen hare maanden vervuld waren, *setelah genaplah boelannja*.
 —, nakomen, *menjampékan; toeroet; pegang*.
 Eene verbindtenis —, *menjampékan djandji; pégang djandji, L*.
 Wenschen —, *memenoehi hhasrat*.
 Dan dampkring —, *memenoehi adara*.
Vervuller, m. *jang memenoehi, enz. zie Vervullen*.
Vervulling, vr. *penjoedah; penjoedahan; hhál memenoehi; hhál menggenapi; hhál menjampékan, zie Vervullen*.
 De — eener belofte eischen, *toentoet perdjandjian*.
 —, verhooring van wenschen, *lawfiq, Ar*.
 —, nakoming, *wafá, Ar*.
Vervuren, o. w. *djadi boeroeg*.
Verwaaibaar, b. n. *jang dapat diterbangkan (dipoekoel) angin*.
Verwaaid, b. n. *kena dipoekoel angin; dipoepoet bajoe*.
 —, door den wind afgedreven, *dibawa angin; dihanjoetkan angin*.
Verwaaien, b. w. *angkat; terbangkan*.
 De wind verwaait het zand, *angin terbangkan pasir*.
 Met een vaartuig verwaaid liggen, *berlaboeh dengan perahoe pada tempat jang tedoeh*.

—, o. w. *datang berpoepoet; dipoekoel angin; diterbangkan angin.*
Verwaaiing, vr. *hhál menerbangkan.*
Verwaand, b. n. *katjaq; kotjaq, L.; angkoeh; L.; djemawa; besar hati; tjoepar; tjoengka.*
 —, opgeblazen, *boengka.*
 Een — e gek, *orang perlentéj.*
Verwaandelijk, bijw. *dengan katjaq; atas peri djemawa.*
Verwaandheid, vr. *peri katjaq; kotjaq, L.; takabboer, Ar.*
Verwaarborgen, b. w. *tangoengkan; mengakoe; djadikan dirinja hantar.*
Verwaarborging, vr. *hhál tangoengkan; hhál mengakoe; hhál djadikan dirinja hantar; katangoenggan.*
Verwaardigen, w. w. *berkenan menghhormatkan; soeka kasih hhormat, L.*
 Hij heeft zich niet verwaardigd u te antwoorden, *maka ija-poen tiada berkenan menghhormatkan engkaw dengan djawáb; maka dija trada kasih hhormat menjahoet toewan, L.*
Verwaarloozen, b. n. *alpa, alpakan; laléj; tiada indahkan; tiada membilangkan; tiada ingat; tiada tjinta; loepakan dengan laléj; taqçr, Ar.*
 Verwaarloost u zelven niet, *djangan kamoe alpa akan dirimoe.*
 Een werk —, *taqçr pegerdjaan.*
Verwaarloozing, vr. *kaalpaän; hhál tiada ingat; gháfil, Ar.; ghaflat, Ar.*
Verwachten, b. w. *menantikan; toenggoe.*
 —, hoopen, *harap.*
Verwachting, vr. *hhál menantikan.*
 —, hoop, *pengharapan; asa; arah.*
Verwakkeren, o. w. *djadi soeka poela; djadi raméj poela (lagi).*
Verwant, m. en vr. zie **Bloedverwant.**
Verwant, b. n. zie **Aanverwant**, b. n.
Verwantschap, vr. veel overeenkomst hebbende, *hampir sama.*
 — door banden des bloeds, *djadi sanaq berkaloewarga.*
Verwantschapping, vr. zie **Bloedverwantschap.**
 —, overeenkomst, *hhál hampir sama.*
Verward, b. n. in de war, *koesoet; bilas, bélas; ragoe; lintang poekang.*
 — op elkander, zoo als boeken, enz. *tindah.*
 Het garen is —, *benang ada koesoet.*
 —, zonder samenhang, *geradoeg.*
 — (van denkbeelden), *bingoeng.*
 —, door elkander, *tjampoer gawoel.*
 —, verlegen, *ragoe; maloe.*
Verwardelijk, bijw. *dengan koesoet; tiada dengan atoeran; tertjampoer.*
Verwardheid, vr. *peri jang koesoet*, zie **Verward.**
 — van denkbeelden, *peri bingoeng.*
Verwarmen, b. w. *panaskan, memanaskan; menghangatkan; békin panas, L.*

—, levenswarmte geven, *soehkan.*
Verwarming, vr. *hhál memanaskan; hhál békin panas, L.*
Verwarren, b. w. in de war brengen, *membilaskan ramboet.*
 —, bedremmelen, *membingoengkan.*
 —, door een —, *tjampoer.*
 Verward, verlegen, *maloe.*
 —, verwarring, gisting veroorzaken, *mengharoeakan; mengharoe-biroekan.*
Verwarring, vr. wanorde, *peri hhál jang haroe-biroe; tasutaj, Ar.*
 —, leven, oploop, *roesoeh, L.; gampar.*
 —, verlegenheid, *maloe.*
Verwaschen, b. w. *pakéj dengan tjoetji; pakéj dengan membasoeh.*
Verwassen, o. w. verkeerd groeien, *salah toemboeh.*
 —, door groeien verdwijnen, *hilang dengan toemboeh.*
 — van eenig gebrek van een mensch, *hilang dengan djadi besar.*
Verwaten, b. n. *kena koetoeg; kena la'nat.*
 —, zie **Ondeugend, Goddeloos.**
 —, zie **Trotsch.**
Verwatenheid, vr. zie **Goddeloosheid.**
 —, zie **Trotschheid.**
Verwaterd, b. n. *roesag (boeroeg) karena kena aér.*
 Een — (verstijfd) paard, *koeda jang kakoe.*
Verwaterdheid, vr. *peri barang jang diroesagkan aér.*
 — van een paard, *kalakoean koeda jang kakoe.*
Verwateren, b. w. *meroesagkan olèh aér.*
 De regen verwater het hout, *maka hoedjan meroesagkan kajoes.*
 —, met water reinigen, *tjoetji dengan aér.*
 Gezouten visch —, *ganti aér ikan asin.*
Verwatering, vr. *peri barang jang diroesagkan aér.*
Verweden, b. w. eene weddenschap doen, *bertaroh; betaroh, L.*
 Eene ropij —, *betaroh satoe roepija.*
 Al zijn geld —, *hilangkan oewangnja dengan betaroh.*
 Zijn leven —, *betaroh djiwa.*
Verweeken, b. w. al te lang weeten, *rendam terlaloe lama.*
 —, zacht, week maken, *melembotkan.*
Verweelderigen, o. w. *djadi kaperampoewanan; djadi delaq.*
Verweerd, b. n. door de zon, *roesag kena sinar matahari.*
 —, door vocht, zoo als linnen, *tjeti; dimakan tjeti.*
Verweerder, m. *jang melawan.*
 —, beschermer, *jang melindoengkan.*
Verweeren, o. w. door vocht, *dimakan tjeti.*

Verweerschrift, o. soerat jang melawan.
Verweezen, o. w. djadi pijatoe; djadi jätim.
Verweiden, b. w. pindahkan pada lain padang; taroh pada lain tempat roempoe.
Verwekken, b. w. (kinderen), beranaq; beranaqkan.
 Voorwaar ik heb u niet verwekt, sa-soenggoehnja engkaw boekan kami-peranaqkan.
 —, doen ontstaan, mendjadikan; membawa; mengadakan.
 Ziekten —, mendjadikan penjakit; menjakitkan; békin sakit, L.
 Pijn —, mempersakiti.
 —, opwekken, bangoenkan; bangkitkan; kasih bangoen, L.
 Dorst —, mendahagakan; djadikan dahaga; békin aoes, L.
 Tot toorn —, menggoesari; memoerkakan, Hoft.; mengamarahkan; békin marah, L.; békin goesar, L.
 Twist —, menimboelkan tjidera; mengoepaq api perbantahan.
Verwekker, m. zie Aanhitser.
Verwekking, vr. zie Aanhitsing.
 —, van kinderen, hhál beranaq; hhál beranaqkan.
Verwelf, o. zie Gewelf.
Verwelken, o. w. lajoe.
 De jaamjijn is reeds verwelkt, boenga (kembang, L.) melati soedah lajoe.
 Doen —, melajoekan.
Verwelkbaar, b. n. jang lajoe; jang bolèh lajoe.
 —, zie Vergankeltijk.
Verwelking, vr. hhál barang lajoe.
Verwelkomen, b. w. beri salamát datang; kasih selamat datang, L.
 —, met plichtplegingen, samboet, menjamboet.
 Eenen vorst plechtiglijk —. inhalen, mengaloe-ngaloe kan radja, Hoft.; papaq, L.
Verwelven, b. w. melengkoengkan; memboewat goebbat.
Verwelling, vr. hhál melengkoengkan.
Verwennen, b. w. hilangkan bijasa; le-paskan, 'adat.
 —, vergeten, loepa.
 — Arabisch te spreken, hilangkan bijasa bitjara 'Arab.
 Een kind — (afwennen), stout te zijn, mengadjar anaq bijar djangan lagi nakal.
 —, bederven, meroesaqkan; mendjahatkan olèh pemboedjoekan.
 Een verwend kind, anaq nakal; anaq delap, L.
Verwenning, vr. hhál hilangkan bijasa.
 — van kinderen, hhál békin nakal seabab trada kasih adjar, L.; hhál mendjadikan nakal sabab tiada mengadjar.
Verwenschen, b. w. mengoetoeki.
Verwensching, vr. koetoeq; la'nat, Ar.
Verwersing, b. w. lawan, melawan.

Een —de oorlog, perang jang melawan sahabja.
 Aanvallender en verdedigender wijs oorlogten, berperang dengan menjerang serta melawan.
 —, zie Afweren, Verdedigen.
Verwering, vr. pelawanan; hhál melawan.
Verwerken, b. w. pindahkan; taroh pada lain tempat.
 —, werkende verbruiken, habiskan dengan bekerdja.
 —, zich overwerken, meranggakan diri, zie Overwerken.
 —, o. w. djadi roesaq (boesoeg) sabab loewab terlaloe keras.
Verwerking, vr. hhál memindahkan; hhál taroh pada lain tempat.
 —, (van gistende stoffen), hhál djadi roesaq (boesoeg) sabab loewab terlaloe keras.
Verwerpelijk, b. n. jang mesti diboewang (ditoelag) L.; jang tiada bolèh ditarima; kaboewangan.
Verwerpelijkheid, vr. peri hhál jang tiada bolèh ditarima.
Verwerpen, b. w. toelag; boewang; tiada tarima.
 —, zie Versmaden, Verstootten, Afkeuren.
 Eenen getuige —, menoelag saksi sa-orang; tiada tarima saksi sa-orang.
 Een voorstel —, toelag permintaän.
Verwering, vr. hhál menoelag; hhál memboewang; hhál tiada tarima; pemboewangan.
Verwerven, b. w. mendapat; berolèh; tarima.
Verwerving, vr. hhál mendapat; perolèhan; hhál menarima; hhál berolèh.
Verweven, b. w. habiskan dengan tenoen.
 —, anders weven, tenoen lain roepa.
Verwezen, verl. deelw. kena hhoekoem.
 — in eene boete, kena denda; didendai.
Verwiggelen, o. w. bergeraq; begeraq, L.; gojang, bergojang.
 —, b. w. menggerakkan; menggojangkan.
Verwiggeling, vr. hhál bergeraq; hhál bergojang.
Verwijden, b. w. van kleederen, melonggarkan; békin longgar, L.
 —, een terrein, meloewaskan; melapangkan, zie Vergrooten.
 —, o. w. djadi longgar; djadi loewas (lapang).
Verwijdend, b. n. jang meloewaskan.
 —, openend, jang menoeka.
Verwijderd, b. n. djaoeh.
 Van elkander — leven, hidoep berbantah-bantahan.
Verwijderen, b. w. mendjaoehkan.
 Zich van de menschen —, mendjaoehkan diri dari pada orang banjaq.
 Zich —, henen gaan, pergi; pegi, L.; pergi berdjalan.

- Van den weg —, *menjimpang dari pada djalan.*
 En al het kwade kan hij niet van zich —, *dan segala jang sjar itoe tiada ija dapat mendjaoehkan dari padanja.*
 —, *doen voorbijgaan, melaloekan.*
 Zich van iemand verwijderd houden, *tiada maos bergohhbat dengan saorang.*
Verwijdering, vr. *hhál menjimpang; hhál mendjaoehkan; pendjaoehan.*
 —, *afstand, djaoeh.*
 —, *verdeeldheid, tjidera; perbantahan.*
 —, *vervreemding, pentjeréjan; moesfaraqat, Ar.*
Verwijding, vr. *hhál melonggarkan*, zie **Verwijden**.
 —, *wjderwording (van eene wond), hhál djadi lebih besar.*
 —, *openmaking, pemboekaän.*
Verwijfd, b. n. *kaperampoewanan; lemboté; delaq.*
 — *maken, djadikan kaperampoewanan.*
Verwijfdheid, vr. *peri kaperampoewanan; kalembotan.*
Verwijl, o. *pertangoehan; perlambatan; lama.*
 Zonder eenig —, *dengan tiada pertangoehan; dengan tiada toenggoe lagi.*
 Een — van drie dagen, *pertangoehan tiga hari; tiga hari lamanja.*
Verwijlen, b. w. zie **Uitstellen**, **Verschuiven**.
 —, o. w. *toeven, tinggal.*
Verwijling, vr. *pertangoehan; perlambatan.*
Verwijt, o. *bangkilan, pembangkilan; tjampah; dalih; tjela-tjoelo.*
 Een — verdienen, *haroes dibangkilkan.*
Verwijten, b. w. *bangkil, membangkil; tjampah; oemal-oemal, L.*
 Een berouwhebbend mensch moet men zijne misslagen niet —, *maka orang jang menjesal itoe djangan dibangkilkan barang salahnja.*
Verwijter, m. *orang jang membangkil.*
Verwijven, b. w. *mendjadikan kaperampoewanan.*
 —, o. w. *(verwijfd worden) djadi kaperampoewanan.*
Verwijzen, b. w. *toendjoeq pada lain tempat.*
 —, zie **Veroordeelen**, **Vonnissen**.
 — *(naar eene andere rechtbank), poelangkan.*
Verwijzing, vr. *hhál menoeendjoeqkan pada lain tempat.*
 —, zie **Verbanning**.
 —, *kanteekening, renvooi, hhásjijat, Ar.*
Verwilderd, b. n. *kosong.*
 Een — land, *tanah kosong; hoetan.*
 —, *in wanorde, koesoet-koesoet; salah peratoeran.*

- , *wild, woest, (van menschen) liar; galaq.*
 Een —, *loszinnig mensch, orang gébana.*
Verwilderen, o. w. *(van een land) djadi hoetan.*
 Hij laat zijne landerijen —, *tanahnja djadi hoetan.*
 —, *van boomen, toemboeh terlaloe banjaq tjabang.*
 —, *van menschen, djadi gébana; tiada karoewan lakoe djalan, L.*
 Een verwilderd jong mensch, *orang moedah jang tiada karoewan lakoe djalanja, L.*
 —, *van dieren, djadi djalang (galaq).*
Verwilderig, vr. *(van land) hhál djadi hoetan.*
 —, *ongeregeldheid, lakoe djalan jang kapista (djabat); lakoe djalan jang tiada karoewan, L.*
Verwilligen, b. w. zie **Bewilligen**, **Inwilligen**.
Verwilliging, vr. zie **Bewilliging**, **Inwilliging**.
Verwinbaar, b. n. *jang dapat dialahkan; jang boléh dimenang.*
Verwinden, b. w. *likas poela (lagi).*
Verwinnaar, m. zie **Overwinnaar**.
Verwinnelijk, b. n. zie **Verwinbaar**.
Verwinnen, b. w. zie **Overwinnen**.
Verwinteren, b. w. *menahoen, d. i. gedurende den natten moeson of regentijd overblijven.*
Verwintering, vr. *hhál menahoen.*
Verwisselaar, m. *jang menoeakar; jang mengoeroep.*
 — *van geld, toekang toekar oewang; toekang oeroep.*
Verwisselen, b. w. *toekar, bertoeakar, menoeakar; oeroep.*
 Van kleederen —, *salin pakéjan.*
 De droefheid met de blijdschap —, *bertoeakar doeka dengan soeka.*
 —, *veranderen, obahkan, mengobahkan.*
 Peper wordt voor zout verwisseld, *lada diganti (ditoeakar) garam.*
 Van paarden —, *gantikan koeda.*
 Een verwisseld kind, *anaq jang ditoeakar.*
Verwisseling, vr. *penoeakaran; poengeroepan; penjalinan; pengobahan; penggantian*, zie **Verwisselen**.
 — *van goud tegen zilver, penoeakaran emas dengan péraq.*
Verwitten, b. w. *poetihkan poela; memoe-tihkan poela; békin poetih lagi, L.*
Verwittigen, b. w. *memberi tahoe; mengata, mengatakan; mema'loemkan; kasih tahoe, L.; kasih bertahoe, L.; mengchabarkan; mewartakan; memberitakan.*
Verwittiging, vr. *chabar, Ar.; kabér, L.; pemberian tahoe; hhál mengchabarkan; hhál mema'loemkan; hhál kasih tahoe, L.*
Verwoed, b. n. *galaq.*
 —, *van dieren, boewas; galaq.*

Verwoedheid, vr. *galaq*; *peri galaq*.
—, van dieren, *kalakoean boewas (galaq)*.

Verwoest, b. n. *roesag*; *binasa*.

Verwoesten, b. w. *meroesagkan*; *membinasakan*; *karamkan*; *mengaram*; *kerdja roesag*, L.; *békin roesag*, L.; *charab*, Ar.; *charabkan*.
Te vuur en te zwaard —, *meroesagkan (membinasakan) dengan api dan pedang*.
Het menschelijk lichaam wordt door verschillende ziekten verwoest, *maka dibinasakan toeboh manoesija itoe dengan bagéj-bagéj penjakit*.

Verwoester, m. *jang membinasakan*; *pembinasa*; *jang meroesagkan*; *jang kerdja roesag*, L.

Verwoesting, vr. (de daad) *pembinasaan*.
—, (het gevolg) *kabinasaan*; *karoesakan*; *kakaraman*; *charab*, Ar.
Algemeene —, *de ondergang der wereld, djamadjoedja*.

Verwonden, b. w. *meloekai*; *békin loeka*; L.

Verwonderaar, m. *orang jang memandang dengan hhérán*.

Verwonderen, b. w. *menghhéránkan*; *tjengangkan*.
Zich —, *djadi hhérán*; *tjengang*.
En al het volk verwonderde zich van alle kanten over hem, *mata segala orang dari pada segala péhaq itoe tertjenganglah padanja*.
—, *bewonderen, pandang dengan hhérán*.

Verwondering, vr. *hhérán*, Ar.; *ta'djoeb*, Ar.

Verwonderingswaardig, b. n. *indah-indah*; *jang haroes dipandang dengan hhérán*; *'adjiibat*, Ar.

Verwonderlijk, b. n. *jang menghhéránkan*; *jang beri hhérán*; *indah-indah*; *'adji'b*, Ar.
—, *bljw. atas peri jang menghhéránkan*; *terlaloe amat*.
Zij is — *schoon, terlaloe amat eloq parasnja*.

Verwonderlijkheid, vr. *çifat jang indah-indah*; *peri jang memberi hhérán*.

Verwonding, vr. *hhál meloekai*.
—, *wond, loeka*; *djirçhat*, Ar.

Verwonen, b. w. *bajar séwa roemah*.

Verwonneling, m. *orang jang dialahkan*; *orang kaalahan*; *orang jang di ta'loegkan*.

Verworgen, b. w. *met de handel de keel toenjpen*, *tjekq lèhèr*; *tjekq lèhèr*.
—, *met eene koord, koe'djoet, mengoedjoet*.

Verwormd, b. n. *boeboeg*.

Verwormen, o. w. *dimakan boeboeg (hoelat)*.

Verworming, vr. *wormstekigheid, hhál dimakan boeboeg (hoelat)*.

Verworpeling, m. *tjandala*, Sansk.; *orang kabowangan*.

Verworpenheid, vr. *peri (kaadaän) orang*

jang ditjoetjakan (dikanakan); *dzaldlat*, Ar.; *mardoed*, Ar.

Verwortelen, o. w. *berakar*.

Verwrikken, b. w. *mengoengkil*; *menggeraq*; *menggojang*.
—, *zie Verrekken*.
—, *wed. w. bergeraq*; *bergojang*.

Verwrikking, vr. *pengoengkilan*.
—, *beweging, hhál bergeraq*.

Verwringen, b. w. *perah poela*; *peras lagi sekali*, L.
—, *verdraaien, poelas*; *poelir*, L.
De hand —, *poelas tangan*; *poelir tangan*, L.

Verwringing, vr. *verdraaiing, hhál poelas (poelir, L.)*.

Verwulf, o. *lengkoeng*; *goelbat*, Ar.

Verzachten, b. w. *meleamboetkan*; *meleamboeti*; *melembiqkan*.
Een gemoed —, *meleamboetkan hati*.
Eene kleur —, *memoedakan warna*.
Eene straf —, *mengoerangkan siksa*.
Een stuk leder —, *melembiqkan sapotong koelit*.
—, *stillen, troosten, mendijamkan*; *lipoer*.
—, o. w. *djadi lemboet*; *djadi lembiq (tedoeh)*.
Het weder verzacht, *masa djadi tedoeh*.

Verzachtend, b. n. *jang meleamboetkan, zie Verzachten*.

Verzachter, m. *jang meleamboetkan*.
— *van smarten, penglipoe lara*.

Verzachtig, vr. *hhál meleamboetkan*; *perlemboetan*, *zie Verzachten*.
—, *verlichting, ringanan*.
— *van koorts, hhál demam djadi koerang*.

Verzadelijk, b. n. *jang dapat dikenjangkan*.

Verzadelijkheid, vr. *peri jang dapat dikenjangkan*.

Verzaden, b. w. *verzadigen, kenjangkan*; *poewaskan*.
Ik durf mij niet —, *akoe takoet makan kenjang*.
Eenen hongerige —, *kenjangkan orang jang lapar*.
Verzedigd, *kenjang*.
Zich met boombladeren —, *mengnjangkan dirinja dengan daoen kajoe*.
Zijne lusten —, *memoewaskan nafsoe*.
Wanneer hij wil verzadigd worden, *apabila ia mengahendaki djadi kenjang*.

Verzading, vr. *verzadiging, hhál mengnjangkan*; *pangenjangkan*; *hhál memoewaskan*.
—, *stilling van honger of dorst, kenjang*.
—, *inslurping, pengisapan*.

Verzagen, b. w. *gergadji sakali*.
—, *verkeerd zagen, salah menggergadji*.

Verzaken, b. w. *sangkal, bersangkal*; *moenkiv*, Ar.
Gods vloek op hem, *die God verzaakt*,

la'nat Allah alajhi jang menjangkal Allah!
De geboden —, melaloei titah.

Verzaker, m. Godverzaker, jang menjangkal Allah.

Verzaking, vr. *hhál* bersangkal; penjangkalan; *hhál* moenik.

—, afstand doen, *hhál* menjerakkan.

Verzakken, o. w. ringas; ambles, L.; toeroen.

Verzakking, vr. *hhál* ringas (ambles, L.)

Verzamelaar, m. jang menghimpoeikan; jang koempoelkan, L.; jang mengampoengkan; *hhásjir*, Ar.

—, in orde schikker, orang jang mengatoerkan.

— van schatten, orang jang menghimpoeikan mata benda; orang jang koempoel harta.

Verzamelaar, b. n. jang dapat dikoempoelkan (dihimpoeikan).

Verzamelen, b. w. koempoelkan; himpoeikan; *raméjkan*.

Volk —, kerakkan *ra'jat*.

Zich —, bjeenkomen, berkoempoel; *berhimpoein*.

Verzameling, vr. (de daad) pengoempoelan; *penghimpoeinan*; *'idjma*, Ar.

—, het bjeengezamelde of bjeengekome, *pekoempoelan*; *perhimpoeinan*; *sja'b* Ar.

— van boeken, *perhimpoeinan kitáb*; *pekoempoelan boekoe*.

—, zamenscholing, *peroeboengan*.

Verzamelpplaats, vr. *tempat pekoempoelan*; *tempat perhimpoeinan*.

—, plaats van zamenscholingen, *tempat roeroeboengan*.

Verzanden, o. w. *djadi penoeh pasir*; *penoeh pasir*.

De vaartuigen kunnen niet binnenkomen door het — der rivier, *maka perahoe tiada boléh masoq sabab koewala soengéj soedah djadi penoeh pasir*.

Verzanding, vr. *hhál dipenoehi pasir*.

Verzegelaar, m. jang boenoeh *tjap*; jang *materéjkan*; jang taroh *tjap* L.

Verzegelen, b. w. boeboeh *tjap*; taroh *tjap* L.; *materéjkan*.

Eene nalatenschap —, *materéjkan tarikat*; taroh *tjap* pada harta peninggalan; boeboeh *tjap* pada harta orang mati.

—, bevestigen, *letakkan*; *soenggoehkan*.

Verzegeling, vr. *pemboeboehan tjap*; *hhál materéjkan*; *hhál taroh tjap*, L.

—, bevestiging, *hhál menetapkan*.

Verzeggen, b. w. *djandji*, *berdjandji*.

Verzegd zijn, (het jawoord gegeven hebben), *soedah bertoenganan*.

—, *verzweren*, *soempah tiada maoe*.
Het verzeide het onder zeil te gaan, *maka ija-poen bersoempah tiada maoe ber-lajar*.

Verzeilen, b. w. *mengaramkam kapal dengan ber-lajar*; *ber-lajar karamkan*.

Laten —, *betaroh akan diperlajarkan*; *betaroh akan dimenang oléh perahoe jang terlebih amat ladjoenia*.

Ik weet niet waar hij verzeild is, *kita tiada tahoe dimana ija pergi*, L.

—, van plaats veranderen, *ber-lajar pada lain tempat*.

—, verkeerd zeilen, *salah ber-lajar*.

—, ergens op zeilen, *berdampar*.

Verzekeraar, m. betuiger, bevestiger, jang menetapkan.

—, *verwaarborger*, orang jang berdjandji *mengganti roegi*.

Verzekerd, b. n. *tantoe*; *soenggoeh*; *karoeuan*, L.

— (door eene waarborgmaatschappij) *masoq perdjandjian mengganti roegi*.

Hij is daarvan —, *maka ija tahoe itoe dengan tantoe*.

Verzekerdheid, vr. *hhál jang tantoe*; *kasoenngoeskan*.

Verzekeren, b. w. bewaarheden, *soenggoehkan*; *benarkan*; *menjabitkan*.

—, bevestigen, *letakkan*.

Zich van iets —, *overtuigen*, *dapat tahoe jang betoel-betoel*.

Ik wil er mij van —, *sahaja maoe tahoe itoe betoel-betoel*.

Zich van iemands persoon —, *tangkap saorang*.

Zijn huis tegen brandschade —, *tangoengkan roegi kaloe-kaloe roemahnja hangoes*; *menjoeratkan roemahnja akan mengantikan roegi kaloe-kaloe hangoes*.

Zijn huisraad is voor tienduizend gulden verzekerd, *maka perkakas roemahnja itoe tersoerat masoq perdjandjian mengganti roegi salaqa roepijah*.

Verzekergeld, o. *oewang katanggoengan mengganti roegi*.

Verzekering, vr. *hhál menjoenggoehkan*; *penjoenggoehan*.

—, bevestiging, *katetapan*; *itzbát*, Ar.

In — nemen, *tangkap*.

—, borg stellen, *tangoeng*; *djadi hantar*.

Verzekerkantoor, o. *kantor perseroan jang tangoeng roegi*; *kantor persakoetoeran jang mengganti roegi*.

Verzekeringscontract, o. *soerat perdjandjian menganti roegi*.

Verzellen, b. w. *toeroet*; *ikoet*, L.; *mengiring*, *Hoft*; *menemani*; *mengawan*.

Welke hem te allen tijde verzeide, *jang sertanja pada segala koetika*.

Wat zal hen —? *apakah jang pergi sertanja?*

Doen verzeild gaan, *sertakan*, *menjer-takan*.

—, zie *Geleiden*.

Verzeller, m. *jang toeroet*; *pengiring*, *Hoft*; *pengikoet*.

Verzelling, vr. *hhál mengiring*, *Hoft*; *hhál menoeoet*.

Verzenden, b. w. zie *Afzenden*.

- Verzender**, m. zie **Afzender**.
Verzending, vr. zie **Afzending**.
Verzenden, vr. meerv. *toemit-toemit*.
Verzengd, b. n. *kena hangoes*; *hangoes*.
 Een — *kleed, kain jang kena hangoes*.
 —e *luchtstreek, benoewa panas*.
 Geen haar van zijn huid was —, *maka saléj roemanja poen tiada hangoes*.
Verzengen, b. w. *hangoeskan*.
 o. w. *hangoes*.
 —, gelijk de gloeiende winden, ook hout om het te krommen, *lajoerkan*.
 — van planten en kruiden, *lajoer*.
Verzenging, vr. *pengangoesan*; *hhál menghangoeskan*; *kalajoeran*.
Verzenmaker, m. *toekang* (*pengarang*) *pantoen*, z. Dichter.
Verzet, o. *tijdverdrif*, *barang kasoekaän*.
 —, *tegenkating, perbantahan*; *pela-wanan*.
 —, zie **Rust**, **Verpoozing**, **Pand**.
Verzetten, b. w. *pindahkan*; *taroh pada lain tempat*.
 Men kan geen voet meer —, *tiada dapat berdjedjaq lagi*.
 —, zie **Verplanten**, **Verplaatsen**, **Vergeten**, **Verpanden**, **Verweden**.
 Hij is niet te —, *maka terlaloe tegar hatinja*.
 Zich (tegen iets) —, *melawan*; *berbantah*.
 Zich eens —, *menjoekakan diri*.
 — (in het schaakspel), *pindahkan tir*.
 Zijne droefheid —, *loepakan doekajitanja*.
Verzetting, vr. *hhál pindahkan*; *pemin-dahan*.
 —, *verschikking, andere wijs van rangschikken, hhál pengatoeran jang lain*.
 —, zie **Verpanding**.
Verzieden, b. w. zie **Verkoken**.
Verzieren, b. w. *onachtzaam verwaarloozen, loepa dengan laléj*.
 Het spel —, *verbroddelen, salah bermain*.
 —, (geld), *bajar oewang menonton, L.*
 —, *verweden, bertaroh*; *betaroh, L.*
 Zich —, *salah melihat*.
Verziening, vr. *salah penglihatan*; *hhál salah melihat*.
Verzieren, b. w. *mengarang*; *memperbolakan*.
 Een versierd verhaal, *tjeritera jang diperbolakan*.
Verzijgen, b. w. *tapiskan*; *saringkan, L.*; *kasih saring, L.*
 —, o. w. *tapis*; *saring, L.*
Verzijging, vr. *hhál tapis*; *saringan, L.*
Verzijvat, o. *tempat tapis*; *tempat saring, L.*
Verzilveraar, m. *pandéj menjapoe dengan aér péraq*.
Verzilveren, b. w. *meméraki*; *sapoe*

- dengan aér péraq; dadjala dengan aér péraq*.
Verzilvering, vr. *hhál menjapoe dengan aér péraq*; *pémbrakan*.
Verzinken, o. w. *tenggelam*.
 In gepeins verzonken, *tafakkoer, Ar.*
 In de zee van Gods genade —, *teng-gelam didalam laet rahmat Allah*.
Verzinking, vr. *hhál tenggelam*.
Verzinnelijk, b. w. *'ibaratkan*; *oepa-makan*.
 Gelijkenissen — de waarheid, *maka peroepamaän itoe meng'ibaratkan kabena-ran*.
Verzinnelijkjng, vr. *'ibdrat, Ar.*; *peng-oepamaän*
Verzinnen, b. w. *mengadakan*; *mengada-kan pertama-tama*; *mengira-ngira hingga dapat*.
 Een middel —, *mengira-ngirakan daja*.
 Zich —, *vergissen, bersalah*; *salah fi-kiran*.
Verzinning, vr. *pendapatan dengan me-ngira-ngira*.
Verzinsel, o. zie **Verdichtsel**.
Verzitten, b. w. *bajar tempat doedoeq*.
 —, *door zitten verliezen, hilangkan dengan doedoeq*.
 —, o. w. *van plaats veranderen, girir, gèsèr*.
Verzoek, o. *permintaän*; *pemoehoenan*.
 Een — *toestaan, beri moehoën*; *tarima permintaän*.
Verzoeken, b. w. *pinta, gew. minta, me-minta*; *moehoën, poehoentan, memoehoen-kan*.
 — om te mogen vertrekken, *bermoehoen*; *minta diri, L.*
 —, in verzoeking brengen, *membentjanakan*.
Verzoeker, m. *jang minta*; *jang moehoenkan*.
 —, *verleider, orang jang membentjanakan*.
Verzoeking, vr. *bentjana*.
 — des duivels, *waswäs, Ar.*
 —, *bekoring, tawar*; *penawar*; *fasoena*; *sarana*; *mantra*.
 In — brengen, *bepertjobakan*; *mem-bentjanakan*.
 Leid ons niet in —, *apalah kiranja djangan membentjanakan hamba*.
Verzoekschrift, o. *soerat permintaän*; *soerat rekäs, verb.*; *soerat pemoehoenas*.
 Een — *overgeven, bepersembalkan soerat permintaän*; *kasih (oendjoeq) soerat rekäs, L.*
Verzoenbaar, b. n. *jang dapat diperda-méjkan*.
 —, *vatbaar voor kwijtschelding, jang dapat dima'afkan*; *jang bolèh dikasih am-poen, L.*
Verzoendag, m. *hari perdáméjan*.
 —, *dag van kwijtschelding, hari ma'af*; *hari orang dapat ampoen*.

Verzoendeksel, o. *toetoepan táboet*.

Verzoenen, b. w. bevredigen, *daméjkan*; *soeloekkan*.

Eenen verzoenden vijand moet men niet te veel vertrouwen, *sateroe jang djadi çohhbat itoe djangan dipertjaja ter-laloe amat*.

Eene misdaad —, *ma'afkan dosa*; *meng-ampoeni salah*.

Verzoener, m. *jang mendaméjkan*; *penda-méj*.

— die vergeving schenkt, *jang mem-beri ma'af*; *jang kasih ampoen L.*

Verzoening, vr. *perdaméjan*; *çoeleh*, Ar.

—, vergiffenis, *ma'af*, Ar.; *ampoen*.

Verzoenlijkheid, vr. *hati jang dapat diperdaméjkan*

Verzoeten, b. w. *maniskan*, *menaniskan*; *békin manis*, L.

—, zie **Verzachten**.

Verzoeting, vr. *hhál memaniskan*, *pema-nisan*.

Verzolen, b. w. *ganti sol*, L.; *ganti te-lapakan sepatoe*.

Verzooenen, b. w. *békin som baharoe*, L.; *berkelimkan poela*.

Verzorgen, b. w. *pijaru*, L.; *pelihara*; *kalanggara*.

—, van levensmiddelen voorzien, *mem-bijayakan*; *memberi rezekt*, H.

Iemand met alle opletendheid —, *salija*.

God verzorgt zijne diedaren, *bahoewa Allah djoewa jang memberi rezekt pada hambanja*.

Het vuur —, *djaga api*.

Eenen zieke —, *merawatini orang sa-kit*, L.; *djaga orang sakit*.

Deuren en vensters —, *djaga pintoe dan djandéla bijar ditoeoep baik-baik*.

Verzorger, m. *jang pijara*, L.; *jang me-meliharakan*, zie **Verzorgen**.

—, God, *razzáq*, Ar.

Verzorging, vr. *pemeliharaan*; *hhál mem-bijayakan*.

Verzot, b. n. *gila ingin*; *rindoe dendam*.

— op een meisje, *gila birahi akan sa-orang perampoewan*.

Verzothed, vr. *kainginan jang gila*.

—, *verliefdheid*, *birahi*

Verzotten, o. w. *gila ingin*; *gila birahi*.

Verzouten, b. w. *boeboeh garam terlaloe banjaq*; *taroh garam terlaloe banjaq*.

Verzuchten, o. w. *keloeh terlaloe sangat*.

—, zie **Verkwijnen**.

Verzuchting, vr. *hhál mengeloeh*.

Verzuim, o. *alpa*; *laléj*; *kalaléjan*; *kaül-paän*.

Door —, *oléh kalaléjan*; *sabab loepa dan laléj*.

Een misslag uit —, *barang salah ka-rana loepa dan laléj*.

—, *verlies*, *kahilangan*.

— van tijd, *kahilan waktu*.

Verzuimen, b. w. *laléj*; *alpa*; *chiléf*, Ar.

—, *vergeten*, *loepa*.

Zijnen plicht —, *mengalpakan barang jang fardloe (wádjié)*.

Niets — wat noodzakelijk is, *tiada melaléjkan barang jang berhhádjat*.

Verzuipen, b. w. *boeroeskan* *dengan mi-noem*.

Zich —, *lemaskan diri didalam aér*.

Zich in den wijn —, *minoem anggoer sampéj mampoés* L.

Verzuiper, m. *dronkaard*, *pemabog*; *orang jang memboeroeskan hartanja dengan mi-noem 'araq (sopi, anggoer, enz.)*

Verzuren, b. w. *mengasamkan*; *menga-sami*; *békin asam*, L.; *békin masam*, L.

—, o. w. *djadi asam (masam, L.)*; *djadi bantjoet*, L.

Verzuring, vr. *hhál djadi asam*.

Verzuurd, b. n. *bantjoet*, L.; *basi*, L.; *asam*; *masam*, L.

Verzwageren, b. w. *djadikan sanag sa-bab kawin*.

Zich —, *djadi sanag karama kawin*.

Verzwagering, vr. *hhál djadi anag sa-bab kawin*; *djadi koelawarga karama nikáhh*.

Verzwakken, b. w. *melemahkan*; *meng-hilangkan qoewat*; *mendla'ifkan*; *letihkan*; *lesoekan*.

—, o. w. *djadi lemah*; *djadi dla'if*.

Afgemat en verzwakt, *letih lesoe*; *dla'if*, Ar.

Verzwakking, vr. *hhál melemahkan*; *hhál mendla'ifkan*.

— des gezichts, *kaboer mata*.

Verzwaren, b. w. *memberatkan*; *békin berat* L.; *berbesar*.

Eenen eed —, *berbesar soempah*.

—, *toevoegen*, *tambah*.

—, o. w. *zwaarder worden*, *djadi le-bih berat*.

Verzwarend, b. n. *jang memberatkan*; *jang békin lebih berat* L.

—e omstandigheden, *hhál ahhwól jang memberatkan*.

Verzwarig, vr. *hhál memberatkan*.

Verzwellen, b. w. *inzwellen*, *telan*; *gogaw*.

Verzwellen, *verzonken*, *istighraq*, Ar.

Doen — (in het water), *tenggelamkan*.

Toen de koning Farao door den toorn van God den Allerhoogsten verzwellen werd, *apabila radja Far'oen itoe diteng-gelamkan Allah ta'ala dengan moerkanja*.

Verzwelging, vr. *hhál menelan*.

Verzwendelen, b. w. *djoewal bertoekar-toekaran*.

Verzweren, b. w. *met een eed*, *soempah tiada maos*.

Verzweren, o. w. *veretteren*, *hilang de-ngan bernanah*.

Verzwering, vr. *hhál soempah tiada maos*.

—, zie **Verettering**.

Verzweren, b. w. *boeroeskan*, *boeroeskan*.

Verzwijgen, b. w. *tiada mengatakan*;

tiada mengaloewarkan; semboenikan; *dijam*.
Verwijger, m. *jang semboenikan*.
Verwijging, vr. *hhál semboenikan*; *hhál* *tiada mengatakan*.
Verwikken, b. w. *salah lakoe*, L.; *tegalijat*; *kaselijoe*, L.
Verwikking, vr. *hhál salah lakoe*, L.; *hhál tegalijat*.
Vest, vr. *wal*, *déwala*, Perz.; *dinding*.
 —, *bolwerk*, *bèntèng*; *koeboe*.
 —, *kasteel*, *kota*.
 —, *kleedingstuk*, *vestje*, *rompi*, L.
Vestigen, b. w. *grondvesten*, *mengalaskan*.
 —, *daarstellen*, *mendjadikan*; *mengadakan*; *memboewat*; *békin*, L.
 De oogen op iets —, *pandang*; *mengindjaq mata*.
 Zijne hoop op God —, *harap atas Allah*.
 Het oog op eene maagd —, *birahi akan anaq dara saorang*.
Vestiging, vr. *grondvesting*, *hhál mengalaskan*.
 —, *daarstelling*, *hhál mendjadikan*; *pemboewatan*; *békinan*, L.
Vesting, vr. *versterkt kasteel*, *kota*.
 —, *schans*, *batterij*, *bèntèng*; *koeboe*.
 Voorts had die — *zeven wallen achter elkander*, *adapoen kota itoe toedjoeh lapis*.
 —, *bolwerk*, *bolwarti*, van het Portug. *boluarte*.
Vestingbouw, m. *pekerdjaan memboewat bèntèng*; *hhál mengikat bolwarti*.
Vestingbouwer, m. *pandéj mengikat bolwarti*; *pandéj memboewat bèntèng* (*koeboe*).
Vestingbouwkunde, vr. *'ilmoe* (*kapandéjan*) *mengikat bolwarti*; *pengatahoean memboewat bèntèng* (*koeboe*).
Vestje, o. *rompi*, L.
Vet, o. *gemoeg*; *lemaq*.
Vet, b. n. en *bijw. gemoeg*; *sjahm*, Ar.
 — *vleesch*, *daging jang gemoeg*.
 — *te beesten*, *binatang jang gemoeg*; *binatang bertamboen-tamboen*.
 — *worden*, *djadi gemoeg*.
 — *maken*, *menggemoegkan*; *békin gemoeg*, L.; *menamboenkan*.
 —, *mollig*, *poezelig*, *empog*, L.
 —, *zie Voordeell*.
Vetachtig, b. n. *zie Vettig*.
Vetboom, m. *mamina*.
Veter, m. *tali ikat*; *tali hoeboeng-hoeboengan*; *fita*, L.
Veteren, b. w. *toetoej sama tali ikat*.
Vetheid, vr. *kagemoekan*.
Vetkaars, vr. *dijan gemoeg*; *lilin gemoeg*, L.
Vetmaking, vr. *hhál menamboenkan*; *hhál békin gemoeg*, L.
Vetpot, m. *tempat* (*bekas*) *gemoeg*.
Vetrok, m. *selapoet gemoeg*.
Vetten, b. w. *menggemoegkan*.
 —, *mesten*, *menamboenkan*.
Vettig, b. n. *bergemoeg*; *gemoeg djoega*; *gemoeg sedikit*.

Vetweiden, b. w. *menamboenkan sapi* (*sampi*).
Vetweider, m. *orang jang menamboenkan sapi* (*sampi*).
Veulen, o. *anaq koeda*; *koeda moeda*.
 — *van eenen kameel*, *anaq onta*.
Vezel, vr. *oerat seni*; *oerat haloes*.
 Harige — *van den Arén-boom*, *doeg*.
 — *en van bloemen*, *sari*.
Vezelachtig, b. n. *beroerat-seni*; *beroerat-haloes*.
Vicaris, m. *násib*, Ar.
Vice-admiraal, m. *lagsamana moeda*.
Vice-president, m. *wakil kapala madjlis*.
Victualiën, vr. *zie Levensmiddelen*.
Victualiëeren, b. w. *membekalkan*.
Victualiëmeester, m. *djoeroe membekalkan*; *djoeroe jang sedijakan bekal-bekalan*.
Vier, telw. en z. n. vr. *empat*.
 —, (*bij elkander*), *berempat*.
 Wij kwamen met ons — *en*, *maka hies datang berempat-orang*.
 Met zijn — *en*, *orang berempat*; *ka-empatnja*.
 — *aan* —, *empat-empat*.
 — *vogels*, *boeroeng empat ékor*.
 Tot — *maken*, *mengempatkan*.
 Hij kwam even voor — *en*, *maka ija-poen datang ampir djám poekoel empat* (*ampir poekoel empat*).
 In — *en* *verdeeld*, *dibahagi empat*.
 — *te gelijk*, *empat sama sakali*.
 Alle —, (*het zij afzonderlijk of vereenigd*), *empat-empat*.
 Over — *dagen*, *toengging*.
 En de koning met zijn gemalin en zonen met hun — *en*, *maka radja dengan isterinja dan anaqnja kaempat*.
Vieravond, m. (*heilige avond vóór eenen feestdag*), *malam hari raja*, (*de nacht*) *wordt eerst genoemd bij de Maleiers*.
Vierbeinig, b. n. *berkaki-empat*.
Vierbladerig, b. n. *berdaoen-empat*.
Vierbloemig, b. n. *berboenga-empat*; *berkembang-empat*, L.
Vierde, b. n. *kaempat*.
 De — *zijn*, *mengempati*.
 De — *maand*, *boelan jang kaempat*.
 —, o. $\frac{1}{4}$, *saperempat*; *saprapat*, L.; *soekoe*, *sasoekoe*; *sapaha*.
 $\frac{4}{4}$, *koerang sasoekoe lima*.
 Drie en een — *spaanse mat*, *tiga ringgit sasoekoe*.
 Ten —, *bijw. pada kaempat-kalinja*.
Vierdeelig, b. n. *jang berbahagi-empat*.
Vierdepart, o. *saperempat*.
Vierderhande, b. n. *bagéj empat*; *empat roepa*.
Vierdraadsch, b. n. *empat pintal*.
 — *garen*, *benang empat pintal*.
Vierdubbel, b. n. *empat ganda*; *empat kali*.
 — *e lagen*, *empat lapis*.
Vierduizendste, b. n. *kaempat-ribos*.

Het —, o. $\frac{1}{4000}$, *saper-empat riboe*.
Vieren, o. w. heiligen, *rajakan*; *memoe-lijakan*; *bermoelija*.

Eenen feestdag —, *memoelijakan hari raja*.

Iemand —, verheffen, *memoeji orang*.
 Den teugel san zijne dritten —, *me-noeroet hawá nafsoe*.

—, bot, —, *hoeloer*; *lombor*; *beri landong*.
 Den schoot (van een zeil) bot —, *beri landong tali kelat*; *hoeloerkan tali kelat*.

Een touw —, *hoeloer tali*.

Vierendeel, o. *saperempat*; *saprapat*, L.
Vierendeelen, b. w. *bagi empat*, L.; *bahagi empat*; *bersasoeke*.

—, met vier paarden van een trekken, *pekoedakan*.

Vierhandig, b. n. *bertangan-empat*.

Vierhoek, m. *empat pendjoeroe*; *empat persegi*; *empat pesegi*, L. (beide laatste uitdrukkingen beteekenen eigenlijk vier-zijdig).

Vierhoekig, b. n. zie **Vierhoek**.

Vierhonderdste, b. w. en o. *kaempat ratoes*.

Vierhoornig, b. n. *bertandoeq-empat*.

Viering, m. *hhál memoelijakan*.

Vierjarig, b. n. 'oemoer *empat tahoen*.

Vierkant, o. *empat persegi*; *empat pesegi*, L.

Vierkant, b. n. *jang empat persegi*.

Vierkanten, b. w. *memoempat empat persegi*; *empat-persegikan*; *békin empat pesegi* L.

Vierkantig, b. n. *jang empat persegi*.

Vierkantigheid, vr. *roepa empat persegi*.

Vierklauwig, b. n. *berkoekoe-empat*.

Vierkleurig, b. n. *berwarna-empat*.

Vierkorrelig, b. n. *berbidji-empat*.

Vierledig, b. n. *berbagéj-empat*; *empat perkara*.

—e bepalingen, *sjarth empat perkara*.

Vierling, m. en vr. *soedara anaq kembar ganda*.

Viermaal, bijw. *empat kali*.

— vermenigvuldigen, *gandakan empat*.

Viermaandelijksch, b. n. *tijap-tijap empat boelan*; *saban-saban empat boelan* L.

Vierponder, m. een kogel van vier pond, *pélor jang empat kati beratnja*.

Vierpondig, b. n. *empat kati beratnja*; *berat empat kati*.

Vierraderig, b. n. *berdjantra-empat*.

Vierschaar, nr. zie **Rechtbank**.

Viersprong, m. zie **Kruisweg**.

Vierspan, o. *koeda empat*; *empat koeda*.

Vierstemmig, b. n. *dengan soewara empat orang*.

Viertal, o. *bilangan empat*; *djoemlah empat*.

Viertallig, b. n. *berempat*.

Viervakkig, b. n. *bertempat-empat*.

—, met vier hokjes, *ada empat kotag*; *berkotag-empat*.

—, van eenen tuin, *ada empat pétaq*; *berpélaq-empat*.

Viervingerig, b. n. *berd'ari-empat*.

Viervlugelig, b. n. *bersajap-empat*.

Viervoet, m. *binatang jang berkaki-empat*.

Viervoetig, b. n. *berempat-kaki*; *berkaki-empat*.

—e dieren, vee, *mawájl*, Ar.

Viervoud, o. *empat kali*; *empat ganda*.

Viervoudig, b. n. *berempat-kali*; *empat ganda*; *empat ganda-berganda*.

Vierwerf, bijw. *empat kali*.

Vierzijdig, b. n. zie **Vierkant**.

Vies, b. n. walging verwekkende, *jang beri moewal*; *jang memoewalkan*; *jang djadi djemoe*; *jang mendjemoekan*.

—, van lucht, *dengoe*.

— zijn, walgen, *djemoe*; *moewal*; *bermoewal*; *geli*.

Viesheid, vr. *kadjemoean*; *kageljan*.

Viezevazen, vr. *meerv. tingkah*; *rasa hati*.

Vignet, o. *figoera*, *pigoera*, Port.; *gambar pada moeka kitab*.

Vijand, m. in den oorlog, *moesoeh*.

Al zijne —en op het slagveld overwinnen, *mengalahkan segala moesoehnja di médán peperangan*.

—, persoonlijke —, *sateroe*.

— worden, *djadi sateroe*.

Als — behandeld worden, *dipersateroe*.

Vijandelijk, b. n. *bermoesoeh*; *memoesoehi*.

— land, *negeri bermoesoeh*.

— (van personen), *bersateroe*; *menjateroei*.

Iemand — zijn, *menjateroei akan orang*; *bersateroe sama orang*, L.

Vijandelijkheid, vr. *peri moesoeh*; *peri sateroe*; *kasateroean*, zie **Vijandelijk**.

Vijandig, b. n. zie **Vijandelijk**, **Hatelijk**.

Vijandin, vr. *perampoewan bersateroe*.

Vijandschap, vr. (persoonlijke), *peri hhál kasateroean*; *'adawat*, Ar.; *choeçomat*, Ar.

—, (van een volk), *permoesoehan*; *peri bermoesoeh*.

In — leven, *djoetaq*, L.

Vijf, telw. en z. n. vr. *lima*.

Met zijn vijven, *berlima-orang*; *kali-manja*.

Zij liepen met hun vijven weg, *laloe lari kalimanja*.

— boomen, *pohon lima batang*.

— en veertig, *empat poeloeh lima*; *te-ngah lima poeloeh*.

De — boeken van Mozes, *tawrit*, Ar.

— uren afstands, *lima djám djaoehnja*.

Tot — maken, *melimakan*.

Het is half —, *ada djám poekoel empat satengah*.

Vijfdaagsch, b. n. *jang lima hari la-manja*.

Vijfde, b. n. *kalima*.

Een —, o. $\frac{1}{5}$, *saperlima*.
 De — zijn, *melimai*.
 —, bijw. ten —, *pada kalima-kalinja*.
Vijfdehalf, b. n. *empat setengah; koerang setengah lima*.
Vijfdepart, o. *saperlima*.
Vijfderhande, b. n. *lima bagéj; lima roepa*.
Vijfdradsch, b. n. *lima pintal*.
Vijfdubbel, b. n. *lima ganda*.
 —e lagen, *lima soesoen*.
Vijfhoek, m. *vijfkat, lima pendjoeroe; lima persegi; lima pesegi, L.*
Vijfjarig, b. n. *lima tahoen 'oemoernja*.
Vijfkant, b. n. zie **Vijfhoek**.
Vijfkleurig, b. n. *berwarna-lima*.
Vijfmaal, bijw. *lima kali*.
Vijfkorrelig, b. n. *berbidji-lima*.
Vijfmaandig, b. n. *lima boelan lamanja*.
Vijftandig, b. n. *bergigi-lima*.
Vijftien, b. n. *lima-belas*.
Vijftiendaagsch, b. n. *lima-belas hari lamanja*.
Vijftiende, b. n. *kalima-belas*.
 Op den — dag der maand, *pada lima-belas hari boelan*.
 Het — artikel, *perkara jang kalima-belas*.
 Een —, $\frac{1}{15}$, *saperlima-belas*.
Vijftienjarig, b. n. *lima-belas tahoen 'oemoernja*.
Vijftig, telw. *lima poeloeh*.
Vijftiger, m. *orang jang lima poeloeh tahoen 'oemoernja*.
Vijftigmaal, bijw. *lima poeloeh kali*.
Vijftigste, b. n. *kalima-poeloeh*.
 Een —, $\frac{1}{50}$, *saperlima-poeloeh*.
Vijftigvoud, o. *lima poeloeh ganda*.
Vijfvoud, o. *lima ganda*.
Vijfvoudig, b. n. *berganda-lima*.
Vijfwerf, bijw. *lima kali*.
Vijfzijdig, b. n. *lima persegi*.
Vijg, vr. *boewah ara; andjir; boewah lo; tin, Ar.; pisang wolanda, L.*
 Wilde —, *boewah roe*.
 Chineesche —, *kasmaq*.
Vijgeblad, o. *daoen pohon ara*.
Vijgeboom, m. *pohon ara*.
 Wilde —, *pohon roe*.
 —, vreemde —, *antjaq*.
Vijgetouw, o. *idjoeg; tali idjoeg; tali idjoe*.
Vijl, vr. *kikir*.
Vijlen, b. w. *kikir, mengikir*.
 De tanden —, *daboeng*.
Vijling, vr. *pengikiran*.
Vijlmaker, m. *pandéj memboewat kikir; toekang kikir*.
Vijlsel, o. *tahi kikir; tatar; bekas kikir*.
Vijver, m. *koelam; émpang, L.; lalangan*.
 Grootte bedjkte —, *waarin visschen gehouden worden, tambaq*.
 — bij eene rivier, *roempoen. L.*

— met gouden wanden, *koelam berikat-emas*.
Vijverwater, o. *adr koelam; adr émpang, L.*
Vijzel, m. *stampvat, lesoeng*.
 —, rijstblok, *loempang, L.*
Vijzelstamper, m. *aloe lesoeng; kajoes toemboeg; aloes loempang, L.*
Vilder, m. *toekang kesét, L.; toekang mangoeliti; pengoeelit*.
Vildersknecht, m. *boedjang toekang kesét, L.*
Vilkuil, vr. *villertj, tempat toekang kesét, L.; serling koelit sapi jang disamaq*.
Villen, b. w. *kesét, L.; mangoeliti; keloepas*.
Viller, m. zie **Vilder**.
Villing, vr. *hhal mangoeliti (kesét, L.)*
Vilmes, o. *pisaw toekang kesét, L.; pisaw toekang mangoeliti*.
Vim, vr. *saratoes*.
Vin, vr. (van eenen visch), *sirip; kèpès, L.; kikis, L.*
 — aan de borst, *dajoeng*.
 Geene — verroeren, *tiada Bergerag; dijam sakali*.
 —, bloedvin, *bisoel*.
Vinden, b. w. *mendapat; mendapatkan; bertemo; soewa, bersoewa*.
 Zoekende —, *tjahari dapat*.
 —, hetgeen verloren was, *mendapatkan barang jang hilang; besoewa barang jang hilang itoe*.
 Niet kunnen —, *tiada dapat ditimboelkan (diperoleh)*, ook: *tiada kadapatan*.
 Vermaak —, *soeka; berkenan; ridla, Ar.*
 Indien de woorden van uwen dienaar ingang —, *djikalaw loeloes sembah ham-bamos*.
 Zich in staat — te doen, *dapat kerdja*.
 Eenig middel —, *mendapat barang daja (tipoe, maqallahat, Ar.)*
 —, (uit het hoofd), *mengira-ngira*.
 Het met iemand —, *selesjkan barang perkara dengan saorang*.
 Zich voor geld laten —, *makan soewap*.
 Zich ergens laten —, *datang pada soewatoe tempat*.
Vinder, m. *jang dapat (mendapat)*.
Vinding, vr. *kadapatan; pendapatan*.
Vindingrijk, b. n. *ber'agal; banjaq bias, L.; oestad, Pers.*
Vindingrijkheid, vr. *'agal*.
Vinger, m. *djari; anaq tangan*.
 De duim, eerste —, *iboe djari; iboe tangan; djempol, L.*
 De tweede —, voorste —, *djari toedjoeg; toeloendjoeg; djari tjahdat*.
 De derde of middelste —, *djari tengah; djari mati; djari hantoe*.
 De vierde —, *djari manis*.
 De vijfde —, *piuk, djari kelingking; kelingking*.
 De tusschenruimte der —s, *tjelah djari; selang djari*.

Het binnenste van eenen —, *peroet djari*.
 Door de — en zien, *lihat tiada melihat*.
 Met de knokkels der — en slaan, (trommelen), *meloetoe*.
 Met den — wijzen, *toendjoeg dengan djari*.
 Op de — s tellen, *hitoeng pada djari*.
 De — s zetten (op iets), *taroh djari*.
 De snaren van de luit met de — s tokkelen, *pitik ketjapi*.
 Te kort van — s of teenen, *djoebil*.
Vingerbreed, b. n. vingerbreedte, *lébarnya djari*.
 Een —, *lébarnya sadjari*.
Vingerdik, b. n. *tebalnya djari*.
Vingeren, b. w. *meraba dengan djari*; *mendjamaah dengan djari*.
Vingerglas, o. *kamboekan*; *gelas tjoetji djari*.
Vingergreep, vr. *djentig*; *djampoet*.
 Een —, *sadjentig*; *sadjampoet*.
Vingerhoed, m. *bidal*; *tjintjin mendjahit*; *saroeng djari*.
Vingerlang, b. n. *pandjangnya djari*.
Vingerlid, o. *roewas*; *roewas djari*; *boekoes djari*.
Vingerloos, b. n. *tiada berdjari*.
Vingerring, m. *tjintjin*; *tjintjin djari*.
Vingersieraad, o. *serba djari*.
Vingerspraak, vr. *bahasa djari*.
Vingertop, m. *hoedjoeng djari*.
Vingervormig, b. n. *saroepa djari*; *seperiti djari roepanja*.
Vinnig, b. n. *bits*, *bengis*; *pedas*.
 Een — *mensch*, *orang bengis*.
 —, *scherp*, *tadjam*.
 —, *hard*, *ruw*, *kasar*.
 —e woorden, *perkataan jang pedas (tadjam)*.
Vinnigheid, vr. *peri bengis*.
Violet, b. n. *oengoe*.
Viool, vr. *vedel*, *rebab*, *harbab*; *roebab*, *Perz.*; *bijola*, L.
 Op de — spelen, *kisil rebab*; *gosog bijola*, L.; *main rebab*; *main bijola*, L.
Violsnaar, vr. *tali bijola*, L.; *kawat (tali) rebab*; *goeob*, Ar.
Violsnaarhoutje, o. *staart*, waaraan het onderinde der snaren wordt vastgemaakt, *sangoegoe*.
Violspeler, m. *jang mengisil rebab*; *jang main bijola*, L.
Viooltoon, m. *boenji rebab*.
Visch, m. *ikan*.
 — geestoofd met boter, *tamarinde*, *spaansche peper*, enz. *pindang*.
 Gebakken —, *ikan goreng*.
 —, die lang in pekkel gestaan heeft, *bodoe*.
 Gedroogde —, *ikan kering*.
 Eene bijzondere soort van gedroogde —, *tjoemi-tjoemi*.
 Gezouten —, *ikan asin*; *bekasam ikan*.

Ingelegde —, *atjar ikan*.
 Gezjijnde —, *ikan jang soedah ditjoekai*.
 Het hemelsteeken „de Visschen”, *boerdjoes'lhhot*, Ar.; *mina*, Sansk.
Vischaas, o. *oempan*.
Vischangel, m. *mata kail*; *mata pantjing*, L.
Vischboot, vr. *perahoes ikan*, zie **Vischersschuit**.
Vischben, vr. *bakoel ikan*.
Vischbun, vr. *tengkoq*; *bangloq*.
Vischdoop, m. *koewah ikan*.
Vischeter, m. *orang jang makan ikan*.
Vischfuik, vr. *boeboe*; *belat*.
Vischgeld, o. *béja pasar ikan*.
Vischgraat, vr. *toelang ikan*.
Vischhaak, m. *hoek*, *mata kail (pantjing)*, L.)
Vischhandel, m. *pernijagaan ikan*.
Vischhandel, m. zie **Vischangel**.
Vischhuid, vr. *koelit ikan*.
Vischkaar, vr. *koeroengan ikan*; *bangloq*.
Vischkieuwen, vr. *meerv. isang*.
Vischkooper, m. *orang djoewal ikan*; *toekang ikan*.
Vischkop, m. *kapala ikan*.
Vischkorf, m. *bakoel ikan*.
 Lange —, *krandjang ikan*.
Vischkuit, vr. *telor ikan*.
 Gezouten —, *teroeboe*; *telor teroeboe*.
Vischlijn, vr. met verschillende snoeren en haken, *rawi*.
Vischmarkt, vr. *pasar ikan*.
Vischnet, o. *djala*; *djalang*.
 Met een — *visschen*, *mendjala*.
 —, *schrobnnet*, *poekat*.
Vischotter, m. *mosang*.
Vischrijck, b. n. *penoek ikan*; *banjak ikan*.
Vischschub, vr. *sisiq ikan*.
Vischschoot, vr. zie **Vischersschuit**.
Vischspaen, vr. *sendoq ikan*; *soendoeg ikan*.
Vischstaart, vr. *ékor ikan*.
Vischstand, m. *gigi ikan*.
Vischton, vr. *tong ikan*.
Vischtob, vr. *tobbe*, *pasoe ikan*.
Vischtuig, o. *perabot toekang ikan*; *serba nalajan*.
Vischvangst, vr. *pentjarian ikan*.
 — met de hand in een afgedamd water, *halal tangkap ikan*.
Vischverkooper, m. *orang djoewal ikan*; *toekang ikan*.
Vischvijver, m. (grootte) *tambaq*.
 —, (kleinere), *pengempang*; *koelam*.
Vischwant, o. *djala*.
Vischwater, o. *tempat mentjari ikan*.
Visschen, b. w. *tjahari ikan*; *tjari ikan*, L.
 —, (visch met de hand vangen), *tangkop ikan*.

- met den hengel —, *kail, mengail*;
pentjing, L.; mantjing, L.
- , met het net, *mendjala.*
- met een koord aan hetwelk vele
lijnen met hoeken zijn, *merawi.*
- , met het schrobnet, *memoekat.*
- , zie **Uitvorschen.**

Visscher, m. *toekang tjahari ikan; nalajan.*

Visscherij, vr. *pentjarian ikan.*

Visschersschuit, vr. *perahoe ikan bi-
doeg; perahoe orang tjahari ikan.*

- om met de zegen te visschen, *pe-
rahoe pajang; sampam poekat.*

Vissching, vr. *hhál mentjahari ikan;
pentjarian ikan, L.*

Vitlust, m. *vitzucht, soeka mentjela.*

Vitriool, o. *koperrood, teroesi; padaki;
zadj, Ar.; sjabb, Ar.*

Vitrioolgeest, m. *rohk teroesi.*

Vitrioololie, vr. *minjaq teroesi.*

Vitrioolsteen, m. *baloe teroesi.*

Vitrioolwater, o. *aer teroesi.*

Vitrioolzuur, o. *asam teroesi.*

Vitse, vr. *moesang.*

Vitten, o. w. *tjela, mentjela.*

Vitter, m. *orang jang soeka mentjela.*

Vitterij, vr. *pentjelaän.*

- op koopwaren, *tjantjalan.*

Vizier, m. *hooge staatsdienaar, wazir,
Ar.*

Vizier, o. *mikjizer, mata bedil; besi toe-
djoem; madjra, Ar.; madjra bedil.*

- van eenen helm, *natang ketopong.*

Vla, vr. *vlade, dadih telor dengan soesoe.*

Vlaag, vr. *wind—, bajoe; angin riboet.*

De *wind blies met vlagen, maka angin
poen bertjoep saboeng-menjaboeng.*

- , *luim, tingkah; sarasa hati.*
- , *bijw. bij vlagen, terkadang-kadang.*
- , *tusschenpoozing, perhentian.*

Vlag, vr. *bandéra, Port., zie Banier,
Vaandel.*

De — *hjschen, pasang bandéra; kasih
naik bandéra, L.*

- met tippen, *toenggoel bertjawang.*

Vlag met een kwispel of staart, *toeng-
goel bertjemara.*

Vlaggen, o. w. *pakéj bandéra; bertoeng-
goel.*

Vlaggenboek, o. *kain bandéra.*

Vlaggenkist, vr. *peti bandéra.*

Vlaggestok, m. *kajoe (tjjang) bandéra.*

Vlaggetouw, o. *tali bandéra.*

Vlaggevoerder, m. *kapal laqsamana.*

Vlak, b. n. *rata; datar.*

- Een — *land, tanah rata.*

Een — *veld, vlakke, padang zie
Vlakte.*

- De — *ke hand, tapag tangan.*

De — *ke oppervlakte des waters, moeka
aer jang rata.*

Een huis in het — *ke veld, roemah di
padang.*

- *water, aer tedoeh (timpas).*

— *maken, meratakan; békin rata, L.*

—, *bijw. juist, tepat, tepat.*

— *west, barat tepat.*

— *oost, timoer tepat. (Bij noord en
zuid wordt tepat niet gebruikt).*

— *noorden, oetara betoel.*

— *tegenover, betoel di sabrang.*

Vlak, o. *rata; moeka; timpas.*

Het — *des waters, moeka aer.*

Het — *eens spiegels, moeka tjermis;
ratanja tjermis.*

Het — *van de hand, tapag tangan.*

Op de — *ke handen dragen, ampos.*

Het — *van eene kling, sabelahnja
pedang.*

Hellend —, *soepama.*

Vlak, vr. *zie Vlek.*

Vlakheid, vr. *peri rata; karataän.*

Vlakken, b. w. *ratakan, meratakan;
békin rata, L.*

—, o. w. *ada rata.*

Vlakken, b. w. *vlekken, tjoeeringkan;
békin nada, L.*

Vlakkerig, b. n. *tjoeering; penoeh nada,
L.*

Vlakte, vr. *zie Vlak, o.*

—, *vlak veld, padang; tanah rata;
tanah lapang.*

—, *waar het bosch gekapt, doch nog
niet verbrand is, sampadan.*

Vlaktemaat, vr. *oekoeran moeka barang
jang rata.*

Vlaktekening, vr. *pengoekoeran moeka
barang jang rata.*

Vlam, vr. *njala; taf, Perz.*

De — *des strijds, (fig. een held), sji-
háb, Ar.*

— *men geven, bernjala; menjala.*

— *men doen verspreiden, menjalakan.*

Door de — *men verteerd worden, di-
makan api.*

— *(op een wapen), pamoer.*

Zulke — *men hebben, berpamoer.*

— *(in hout), koréj, koeréj; loeriq.*

Zulke — *men hebben, berkoeréj.*

Vlamkleur, vr. *warna njala; warna api.*

Vlamkleurig, b. n. *seperti warna njala.*

Vlammen, o. w. *bernjala; menjala.*

Doen —, *menjalakan.*

Het vuur wil niet —, *(branden), api
tiada maoe menjala.*

Op iets —, *ingin; birahi; tegjoer, L.*

—, b. w. *aderen (van wapens), berpa-
moerkan.*

Vlammend, b. n. *bernjala; menjala.*

Vlamvervig, b. n. *warna njala; warna
api.*

Vlamvormig, b. n. *saroepa njala; seperti
njala roepanja.*

Vlas, o. *rami.*

Vlasachtig, b. n. *saroepa rami.*

Vlasboom, m. *hoeni, (antidesma); pohon
rami.*

Vlasdotter, m. *simsim, Ar.*

Vlashamer, m. *penebah* (pemaaloe) rami.
Vlaskooper, m. *orang djoewal* rami.
Vlaslinnen, o. *kain* rami.
Vlassen, o. w. *djadi seperti* rami.
 Op iets —, *ingin*; *rindoe*; *djanggol*, L.
Vlaasteng, vr. *tangkéj* rami.
Vlaszaad, o. *bidji* rami.
Vlecht, vr. *kelabang*, L.; *anjam*; *pintal*.
 —, *valsche haarvlecht*, *tjemara*.
 Eene — van *tjampaka*-bloemen dragen, *bersoenting* *boenga goebah* *tjampaka*.
Vlechten, b. w. *anjam*; *pintal*; *kelabang*, L.; *pilin*.
 Haar —, *anjam* (*kelabang*, L.) *ramboet*.
 Tot een *valsche haarvlecht* —, *pintal akan* *tjemara*.
 Een *korf* —, *anjam raga* (*bakoel*).
 Het *haar rond* —, *pintal* *ramboet*.
 Het *haar om het hoofd* —, *belitkan* *ramboet*.
 Een *touw* —, *pintal tali*; *toemali*.
Vlechter, m. *toekang anjam* (*pintal*).
Vlechting, vr. *penganjaman*; *hhal* *pintal*; *pemintalan*.
Vlechtsel, o. (van bloemen) *goebah*.
 Zuik een — *maken*, *menggoebah*.
Vlechtwerk, o. *barang jang dianjam* (*dipintal*).
Vledermuis, vr. (kleine) *kalalawar*; *kalalawa*; *boeroeng tikoes*; *lawu*; *tjoeri-tjoeri*; *choeffás*, Ar.; *wathwath*, Ar.
 —, (middelsoort) *kamprát*.
 —, (grootte soort) *kalambit*; *karabaq*.
 —, (grootste soort) *kalong*, *kaloewang*.
Vleesch, o. *daging*.
 Wild —, *daging jang djahat*; *toemboehan* *daging*.
 Gebraden —, *daging gòrèng*.
 Gekapte *reepjes* — met uien tusschen gespouwde *speetjes* over het vuur gebraden, *sasaté*.
 Geroosterd —, *daging panggang*.
 Gedroogd —, *dèndèng*, Jav.; *dinding*.
 Gekookt —, *daging reboes*.
 Gekookt —, dat nog aan de beenen kleeft, doch eetbaar is, *lislis*, L.
 Gezouten —, *daging asin*, L. (*garam*).
 Gestooft —, *daging setop*, L.
 Het — van de *manggavrucht*, *daging boewah mangga*.
 Het *taaie* — van sommige vruchten, *baloelang*.
 — (mensch worden, *mendjelma*; *djadi manoesija*).
 Den *weg van alle* — *gaan*, *meninggal*; *mati*.
Vleeschachtig, b. n. *saroepa* *daging*; *daging-dagingan*.
Vleeschelijk, b. n. *daging*.
 —e *gemeenschap hebben*, *bersatoeboeh*; *tjampoer*.
 —e *lusten*, *nafsoe* *daging*; *nafsoe doenija*.
Vleeschhal, vr. *tempat djoewal* *daging*; *pasar* *daging*.

Vleeschhouwer, m. *pembantéj*; *toekang potong sampi*, L.; *toekang sembelah*.
Vleeschouwerij, vr. *tempat pembantéj*; *tempat potong sampi*, L.
Vleeschkleur, vr. *warna* *daging*; *teloe*.
Vleeschklomp, m. *goempal* *daging*; *moedl-ghat*, Ar.
Vleeschmade, vr. *hoelat* *daging*.
Vleeschmakend, b. n. *jang toemboektan* *daging*.
Vleeschmarkt, vr. *pasar* *daging*.
Vleeschnat, o. *koewah* *daging*; *kaldoe*.
Vleeschsoep, vr. *sop* *daging*.
Vleeschspier, vr. *ramis* *kaging*; 'adla-lat', Ar.
Vleeschton, vr. *tong bekas* *daging*.
Vleeschvretend, b. n. *jang makan* *daging*.
Vleeschwonde, vr. *loeka* *pada* *daging*.
Vleeschwording, vr. (*incarnatio*) *pendjelmaán*.
 —, het ontstaan van vleesch, *toemboeh* *daging*.
Vleeschworst, vr. *oeroetan* *daging*.
Vleet, vr. in: bij de —, *banjaq-banjaq*; *terlaloé* *banjaq*.
Vleezig, b. n. *berdaging*.
 —, *gezet*, *wel* in het vleesch, *dénoq*.
 —, *poezelig*, *empog*, L.
 —e *uitwas*, *toemboehan* *daging*.
Vlegel, m. *dorsch* —, *penebah*.
 — (stok) om katoen te kloppen, *penebah kapas*.
 —, *rjststamper*, *aloe*; *kajoes* *toemboeq*.
 —, (lomp mensch) *orang bodoh*; *orang gobloq*, L.
Vlegelachtig, b. n. *pengkoeh*; *bodoh*; *gobloq*, L.
Vlegelstok, m. *gagang* *penebah*.
Vleien, b. w. *boedjoeq*, *memboedjoeq*; *tjoemboe*; *tjandéj*, *bertjandéj*.
 Zich —, *hopen*, *harap*.
 Met *valsche* gebaren —, *kotjah-kotjah*; *katjah-katjah*.
Vleiend, b. n. *jang memboedjoeq*.
 —e *woorden*, *perkataan* *jang memboedjoeq*.
Vleier, m. *memboedjoeq*; *orang jang memboedjoeq*.
Vleierij, vr. *poemboedjoekan*.
Vleister, vr. *perampoewan* *jang memboedjoeq*.
Vleitaal, vr. *perkataan* *jang memboedjoeq*; *memboedjoekan*.
Vleizucht, vr. *ingin memboedjoeq*; *soeka memboedjoeq*.
Vlek, o. (klein —), *talang*; *kampoeng ketjil*.
Vlek, vr. *smet*, *tjoering*; *noda*, L.
 —ken op het lijf hebben, *baloe-baloe*.
 — op de huid, door ziekte, *sopaq*, *soepaq*; *belar*.
 Grootte —ken op het lichaam, *tjepeloy*.
 —, *aangeboren* *huid* —, *moeder* —, *panaw*; *teloepeq*, *telapog*.

— op het oog, *bintil dalam mata*.
 —, ronde — op sommige dieren, *toetoe*, L.; *koembang*.
 —, blaam, *tjelá; tjiri*, Sansk.
 Met bonte —ken, *belang, berbelang*.
 Iemand —ken op de huid veroorzaken, *mempawakan orang*.
Vlekkeloos, b. n. *soetji; tjerija*.
 —, vrij van zonden, *soetji (tjerija) dari pada dosa*.
Vlekkeloosheid, vr. *kasoetjian; peri soetji*.
Vlekken, b. w. *tjoeringkan; békin nada*, L.
 —, zie **Bevlekken**.
Vlekkig, b. n. *tjoering; penoek nada*, L.
 — van dieren, *toetoe*, L.; *koembang*.
Vlerk, vr. *sajap*.
 Het gewricht van de — bij het lichaam, *kepag, kapag*.
 Bamboezen —en op zijde van eene prauw, om het omslaan te beletten, *roebing; amboh; andong*.
Vlitschuit, vr. *perahoe akan moewat barang*.
Vletten, b. w. *atoerkan*.
Vleug, vr. *sabentar sahadja*.
Vleugel, m. *vlerk, sajap*.
 Met de —s slaan, *tapiskan sajap; mengibas sajap*.
 De —s uitspreiden, *kembangkan (hamparkan) sajap*.
 De —s korten, *kerat sajap; potong sajap*.
 De —s in het water laten hangen, *tjeboerkan sajap*.
 —, van een leger, *gadang bala-tantara*.
 —, zie **Vaantje**.
 —, bescherming, *perlindoengan*.
Vleugelen, b. w. *knevelen, ikat tangan ka belakang*.
Vleugelig, b. n. *bersajap*.
Vleugelloos, b. n. *tiada bersajap*.
Vleugeltje, o. zie **Vaantje**.
Vlieden, b. w. *ontvlieden, melaloei*.
 Tot den vlied —, *overloopen, béloet kapada moesoeh*.
 Den slechten weg —, *melaloei djalan jang djahat*.
 Ginds en herwaarts —, *lari kasana kamari*.
 —, snel wegloopen, *lari*.
 Tot iemand —, *berlindoeng kapada orang*.
Vlieg, vr. *latat; lalar*, L.; *dzoebáb*, Ar.
 De — en van zich afslaan, *tampés lalat*.
Buffel —, *lalat karbau*.
 De vleesch —, *langaw hidjaw*.
Paarde —, *lalat koeda*.
 Zekere groote —, *langaw*.
 Zekere kleine —en, *bari-bari*.
Vliegen, o. w. *terbang*.
 De vogel is gevlogen, *boeroeng soedah terbang*.
 Hoog —, *terbang tinggi*.

Naar omlaag —, *terbang toeroen*.
 Het stof vlog in de lucht, *maka leboe (doeli) poen berbangkillah ka adara*.
 In de lucht —, (springen), *letos*.
 Weg —, *beterbangan*.
 Iets, dat spoedig in brand vliegt, *barang jang lekas menjala*.
 De maan doen —, *menerbangkan boelan*.
 O wagen, doe mij ten hemel —! *héj rata! terbangkanlah akoe ka langit!*
 Naar beneden —, *terdjoen*.
 Boven elkander —, *beterbangan satengah atas satengahnja*.
 Het is voor hem gevlogen, *soedah loetjoet padanja*.
 Die het vermogen had van zelf te —, *jang saqti terbang sendirinja*.
 Heen en weer —, *terbang kasana kamari*.
 Haar om den hals —, *lari kopadanja*.
Vliegend, b. n. *jang terbang*.
 —, zwevend, *jang melajang*.
 —e oogen, *mata tadjam*.
 Een — vaandel, *bandéra (toenggoel) ber-kibaran*.
 Een — (zeer snel) paard, *koeda jang maha-tingkas*.
Vliegendrek, m. *tahi lalat*.
Vliegenei, o. *telor lalat*.
Vliegenkop, m. *kapala lalat*.
Vliegenoog, o. *mata lalat*.
Vliegenpoot, m. *kuki lalat*.
Vliegens, bijw. *goepoeh-goepoeh; tjepat-tjepat*.
Vliegenwaaier, m. *kipas lalat (lalar, L.)*.
Vlieger, m. *kinderspeelstuig, lajangan, L.; lajang-lajang; lelajangan; wawoe; elang-elang*.
 Die — gaat niet op, *fig. itoe perkara woeroeng, L.; itoe perkara tiada djadi*.
 Eenen — oplaten, *karéh naik lajangan, L.*
Vliegertouw, o. *tali lajangan; tali wawoe; tali lajang-lajang*.
Vliegwerk, o. in: alle kunst-en —, *segala daja oepaja*.
Vliering, vr. *loténg jang diatas sakali*.
Vlies, o. *selapoet; koelít*.
 De vliezen of het net van den kokos, *lebarang*.
 Het — van het oog, *selapoet mata*.
Vliet, m. *kali ketjil, L.; alir-aliran; si-roekan; selokan, L.*
Vlieten, o. w. *halir, alir; mengalir; tjoer*.
 Naar zee —, *afvlieten, milir, L.*
Vliezig, b. n. *berselapoet*.
Vliezigheid, vr. *peri barang jang berselapoet*.
Vlijen, b. w. *rangschikken, atoerkan taroh betoel; pasang sama rata*.
 —, o. w. *voegen, gelegen komen, sempat*.

Het vlijt hem niet op de jacht te gaan,
maka ija tiada sempat pergi berboeroe.

Dat paard vlijt mij niet, itoe koeda kita
tiada soeka; koeda itoe kita tiada maoe
pakéj.

Vlijm, vr. *tadji*; *poesoet*.

Vlijmen, b. w. *potong dengan tadji*.

Vlijt, vr. *radjin*; *oesaka*; *idjithád*, Ar.;
peroesoehaan.

Met — *leeren, beladjar dengan radjin*.

Vlijtbetoon, o. *tanda radjin*.

Vlijtig, b. n. *radjin oesaka*.

Zeer — *in het leeren, terlaloe radjin
beladjar*.

Een — *kind, anaq radjin; anaq jang
soeka beladjar*.

— *in de godgeleerdheid studeeren,
mengadji terlaloe radjin*.

Vlinder, m. *koepoe-koepoe; rama-rama*.

Vloed, m. *wassend water, aér pasang;
pasang besar; pasang gedang*.

—, *overstroming, ampoehan; bandjir,
L.; bah*.

Achter —, *achirnja aér pasang*.

— *en eb, pasang dan soeroet*.

—, *bloedvloeing, radjan*.

Witte —, *poetih-poetihan; hmaq*, Ar.;
béir.

Kwaadaardige witte —, *bengang*.

— *van woorden, kabanjakan kata; lan-
tjar lidah*.

Een — *van tranen, aér mata jang ber-
tjoetjoeran*.

Vloebaar, b. n. *tjaér; jang mengalir;
jang melilik*, L.; *dapat berpindah*.

— *maken (metalen), tjærkan; mela-
boerkan*.

De lucht is —, *maka hawá itoe dapat
berpindah (geraq)*.

—, *dun, (van vloestoffen), lendir; én-
tjèr, L.*

Niet — *genoeg, koerang éntjèr, L.*

Vloebaarheid, vr. *çifat lendir; peri jang
éntjèr, L.*

De — *der lucht, peri kagerakan hawá*.

Vloebaarmaking, vr. (van metalen),
hhál melaboerkan.

— (van boter, enz.), *hhál mengantjoer-
kan; antjoer, L.; kasih melilik, L.*

Vloeien, o. w. *halir, mengalir; lilih,
melilik, L.; lenar*.

— (als sommig papier), *melar, L.*

*Hare tranen vloeiden, maka aér-ma-
tanja poen berlinang-linang (mengalir)*.

Dat papier vloeit, itoe kertas melar, L.

*Het bloed vloeide, maka darah poen
mengalir*.

Vloeiend, b. n. *jang mengalir, zie
Vloeien*.

— *van taal, lemas lidah*.

—, *welluidend, merdoe*.

— *lezen, lantjar membatja*.

Vloeiendheid, vr. *welluidendheid, boenji
merdoe*.

Vloeiing, vr. *aliran, zie Vloeien*.

Bloed —, *radjan; istihhádat, Ar.*

Vloeipapier, o. *kertas jang melar, L.*

Vloeistof, vr. *aér; barang jang tjær*.

Vloek, m. *koetoeq; la'nat, Ar.*

Door eenen — *getroffen, kena koetoeq
(do'a)*.

— *en verder! robat-rabit!*

Vloekbaar, b. n. *jang haroes dikoetoeq;
jang látq dila'natkan*.

Vloeken, b. n. *koetoeq, mengoetoeq; la'-
natkan*.

Gevloekt worden, dikoetoeq; di la'natkan.

Vloeker, m. *jang mengoetoeq; penjoempah*.

Vloekgenoot, m. *teman orang djahat
jang bersoempah*.

Vloekgenootschap, o. *pertemanan orang
djahat jang bersoempah*.

Vloeking, vr. *hhál mengoetoeq; la'nat, Ar.*

Vloekverbond, o. *perdjandjian orang
djahat jang boersoempah*.

Vloekverwant, m. *zie Vloekgenoot*.

Vloekwaardig, b. n. *zie Vloekbaar*.

Vloekwoord, o. *kata koetoeq*.

Vloer, m. *dasar*.

—, *van bamboezen latten, lantéj*.

Planken —, *dasar papan*.

Steenen —, *dasar batoe*.

Vloeren, b. w. *dasarakan*.

Met planken be —, *dasarakan papan*.

Vloering, vr. *hhál mendasarkan*.

Vloerkleedje, o. *kleedje waar men op
zit, lapag*.

Vloerplank, vr. *papan dasar*.

Vloertegel, m. *oebin, roebin, djoebin*.

Vloertapijt, o. *zie Tapijt*.

Vlok, vr. *goempal*.

Een — *wol, sagoempal boeloe domba*.

— *je haar op den kruin der kaal ge-
schoren hoofden van kinderen, boeboe-
ngan*.

Vlokachtig, b. n. *bergoempal-goempal*.

Vlokken, o. w. *bergoempal-goempal*.

Vlonder, m. *titi, titian; djembatan ketjil*.

Bamboezen —, *sasaq, L.*

Vloo, vr. *koetoe andjing*.

Vlooiën, b. w. *tjahari koetoe andjing*.

Vloot, vr. *angkatan laet*.

— *van oorlogschepen, angkatan kapal
peperangan; armada, Port*.

Vloozijde, vr. *sisowa*.

Vlot, b. n. *hanjoet*.

Een vaartuig — *maken, menghanjoet-
kan kapal (perahoe)*.

—, *bijw. vlug, lantjar; tjepat*.

Het vaartuig is weder —, *maka pera-
hoe itoe hanjoet poela*.

— *lezen, lantjar membatja*.

Vlot, o. *rakit; gètaq, L.; antjoe*.

Tien — *ten bamboes, boeloeh sapeloeh
rakit; bamboe sapeloeh gètaq, L.*

Een — *moet uit honderd bamboezen
bestaan, maka boeloeh sarakit itoe sara-
toes batang banjaqnja*.

Flotelingen, m. meerv. *chaláci angkatan laot*.

Flotgras, o. *roempoet sawah*.

Flouthout, o. *kajoe rakit*; *kajoe gètèq*, L.

Flouthuis, o. huis dat op een vlot staat, *roemah rakit*.

Flotschuit, vr. *tjoenija*; *sampan*.

Flotschuitvoerder, m. *djoeragan tjoenija*; *djoeragan sampan*.

Flotten, b. w. *hanjoetkan*; *bawa dengan rakit (gètèq)*.

—, o. w. *hanjoet*.

Zich niet met ijdele woorden laten —, *trada maoe tarima padi gaboeg*, L.

Flottenmaker, m. *pandéj memboewat rakit*; *toekang békin gètèq*, L.

Vlucht, vr. *terbang*, *terbangan*.

Die vogel heeft eene hoogte —, *itoe boeroeng terbangja tinnji*.

—, *weglooping*, *larian*.

De — van Mohammed, *hidjrat*, Ar., (tevens de tijdrekening der Mohammedanen).

Eene — vogels, *boeroeng sakawan*.

Iemand op de — medenemen, *bawa lari (melarikan) saorang*.

In de — zijn, *ada berkasoekaran*; *ada takoet*.

Vluchteling, m. en vr. *orang lari*; *pelari*; *orang minggat*, L.

— naar den vijand, *orang béloet kapada moesoeh*.

Vluchten, o. w. *lari*; *minggat*, L.

—, Zich wegpakken, *lari membawa dirinja*.

Doen —, *melarikan*.

En de wijfjesbuffel ging vluchtende achterwaarts, *maka karbau betina poen pergilah membawa dirinja beroendoer*.

Hals over kop —, *lari lintang poekang*.

Vluchter, m. zie **Vluchteling**.

Vluchtig, b. n. *berlari-larian*; *tjepat*.

—, *haastig*, *goepoeh-goepoeh*; *bangat*.

—, *vergankelijk*, *fant*, Ar.

Vluchtigheid, vr. *peri tjepat*; *katjepatan*.

Vluchting, vr. *hál lari*; *larian*.

Vluchtplaats, o. *tempat pertindoengan*.

Vlug, b. n. in staat om te vliegen, *boldèh terbang*.

— en bevallig, *kiwat*.

— snel, *tjepat*; *lekas*; *lantjar*; *pantas*.

— ter been, *tjepat djalannja*; *djahiz*, Ar.

—, zie **Gauw**, **Gezwind**, **Snel**.

Een zeer — verstand, *aqal tadjam*.

Vlugheid, vr. *peri jang pantas*; *kalakoean jang tjepat*; *kapantasan*; *lantjar*.

— (van de bewegingen des lichaams), *hhaqath*, Ar.

Eene groote — bezitten in het lezen, *lantjar membatja*.

Vocht, o. sap, *adr*; *basah*; *peri jang basah*.

—, *nattigheid*, *peri lengas*.

Koude — en verdrifven, *mengaloewarkan basah jang sedjoeg*.

Kleverig —, *adr lendir*.

Vochtig, b. n. *lengas*; *berlengas*; *mersap*; *embal*; *rattl*, Ar.; *rathidh*, Ar.

—, nat, *basah*.

—, (van dekriet), *boentéj*.

— (van iets, dat niet ongedroogd is, *hoeléj*.

— maken, *membasahkan*; *békin basah*, L.; *melengaskan*.

Vochtigheid, vr. *peri lengas*; *peri basah*.

Vod, vr. *vodde*, *lor*, *kain boeroeg*; *lonté*, L.; *kain toeha*.

—den en prullen, *lawo*.

Het papier wordt van vodden gemaakt. *maka kertas itoe diboewat (dibékin) dari pada kain toeha*, L.

Voddenkooper, m. *orang djoewal kain toeha*.

Vodderij, vr. *barang boeroeg-boeroekan*.

Voddig, b. n. *kotor*; *tjemar*; *sadjis*, Ar.

Voeden, b. w. *beri makan minoem*; *membijayakan*.

—, o. w. *verzadigen*, *kenjangkan*.

—, *doen leven*, *menghidoepkan*.

—, *spijzen*, zooals de moeders hare kinderen en de vogels hunne jongen, *menjoewapi*.

—, *doen groeien*, *menoemboehkan*.

De aarde voedt de planten, *maka tanah itoe menoemboehkan tanam-tanaman*.

Zich met ijdele woorden —, *harap atas perkataan jang sija-sija*.

Zich met rjst —, *makan nasi sampéj kenjang*.

—, *opkweeken*, *pijara*, L.; *memeliharakan*.

Voeder, m. iemand die voedt, *jang beri makan minoem*.

Vee—, *jang pijara binatang*.

Voeder, o. voedsel, *makanan*; *mesara*.

Voederaar, m. *jang membijayakan*; *jang membawa makanan*.

—, *knecht*, die paarden voedt, *boedjang koeda (istal, L.)*.

Voederbak, m. *tempat makanan*; *ma'laf*, Ar.

Voederen, b. w. *beri makan minoem*.

—, *vet mesten*, *menamboenkan*.

—, (rjst met de vingers in den mond van kleine kinderen stoppen), *menjoewapi*.

Voedering, vr. *hál beri makan*.

Voeding, vr. *hál pijara*, L.; *hál memeliharakan*.

—, het voeden, *inproppen van een kind*, *menjoewapi*.

Voedsel, o. *makanan*; *rezeqi*, Ar.

— en kleeding brengen, *menghantarkan makanan dan pakéjan*.

—, *groeï*, *toemboehan*; *qoewat toemboehan*.

Hij is zeer zwak, etende geen mondvol rjst, (—), *maka ija sakit pajah tiada makan sasoewap nasi*.

God geeft het — aan zijne dienaren, *bahoewa Allah memberi rezeki pada hambanya.*

Het woord Gods is het — van het gemoed, *maka kalimat Allah itoe djadi rezeki galboe.*

Voedster, vr. min, *baboe*, L.; *pengasoeh*.

Voedsteren, b. w. *pijara*, L.; *pelihara*; *memeliharakan*.

Voedsterling, m. en vr. *anag soesoean*.

Voedsterloon, o. *gadji baboe*, L.; *oepah pengasoeh*.

Voedstervrouw, vr. *dajah*, Perz.; *inang pengasoeh*; *baboe*, L.

Voedsaam, b. n. *jang mengengangkan*; *jang békin kenjang*, L.

Voedsaamheid, vr. *çifat jang mengengangkan*.

Voeg, vr. *voege*, *persambatan*; *perhoeboengan*.

De — en tusschen de steenen, *persambatan batoe*.

In dezer — e, *demikianlah*; *bagini roepa*, L.

Voegen, b. w. *samen* —, *hoeboeng*; *sambat*.

Samenvoegende planken, *papan jang disambat*, (*dihoeboeng*). Men zegt: *samboeng*, als zij aan elkander gelascht zijn.

Bij eenen brief —, *besertakan*.

Zich ergens dicht bij —, *datang dekat*; *ambar*; *bimbar*.

Zich naar iemand wenschen —, *toeroet orang poenja soeka*.

Geschenken bij eenen brief —, *besertakan hadiah dengan soerat*.

—, o. w. *passen*, *betamen*, *patoet*; *lâtq*; *katoedjoe*.

Dat voegt niet, *itoe tiada patoet*.

Het voegt hem wel, *lâtq itoelah padanja*.

Dat huis voegt mij niet, *itoe roemah tiada patoet pada kita*.

Dicht aan elkander —, *rapat*, *merapat*.

Voeging, vr. *pengoeboengan*; *penjambatan*.

Voeglijk, bijw. zie **Voegzaam**.

Voeglijkheid, vr. *kapatoetan*; *kaharoesan*; *peri jang lâtq*.

Voegzaam, b. n. *patoet*; *lâtq*, Ar.; *haroes*.

Dat is niet — voor uwen stand, *itoe tiada patoet pada pangkat toewan*.

Voegzame verontschuldiging, 'oedzoer jang patoet (*lâtq*).

Voegzaamheid, vr. *kapatoetan*; *kaharoesan*; *katoedjoean*.

Voelbaar, b. n. *tastbaar*, *jang dapat diraba* (*didjamah*).

Al wat — is, heeft zelfstandigheid, *barang apa jang dapat diraba itoe ada datnja*.

Klaar en —, *terang dengan njatanja*.

De geest is niet — (tastbaar), *maka roh itoe tiada dapat diraba*.

Voelbaarheid, vr. *peri jang kadjamah*; *çifat jang dapat dirabakan*.

Voelen, b. w. *raba*; *djamah*; *djabat*.

—, *gevoelen*, *rasa*, *merasa*.

Ik voel wel dat hij schuldig is, *kita merasa dija ada bersalahan*.

Pijn —, *merasa sakit*.

Den pols —, *mendjamah* (*meraba*) *nadi*.

Voeler, m. *jang meraba*; *peraba*; *jang mendjamah*.

Voelhoren, m. *tandoeq*.

Voeling, vr. *hhâl meraba*; *pendjamahan*; *perabaan*.

Voer, o. zie **Voeder**.

Voer, vr. een — hout, *kajoe api sakahar*, L.; *kajoe api satoe pedati*.

Voeren, b. w. *membawa*.

Eene vlag —, *pakéj bandéra*.

Eenen titel —, *berjelar*; *pakéj gelaran*.

Een schip dat zes en dertig stukken voert, *kapal jang berlangkap dengan marizam poetjoeq tiga poeloeh enam*.

Klein zeil —, *pakéj lajar ketjil*.

—, zie **Leiden**, **Geleiden**.

Ten strijde —, *mengandjar didalam perang*.

Eenen grooten trein —, *ada pengiring banjaq*.

Een schip —, *membawa kapal*.

Oorlog —, *berperang*.

Het woord —, *mendjoeroe-bahasa*; *berkata-kata*.

Wat voert hij in zijn schild? *apa magçoednja?*

En daar hij al de schatten, welke in dat huis zijn, met zich wil —, *dan se-perti ija mengahendaki membawa segala harta jang ada dalam roemah itoe sertanja*.

Het bevel —, *beri perintah*; *memaréntahkan*.

Het rijksbewind —, *memangkoer karadjaan*.

Een kleed —, *lapis*, *lapiskan*.

Voeren, o. *pembawaan*; *hhâl memindahkan*.

Voering, vr. *lapisan*.

— in den rug van een kleed, *têngkèng*.

Voeringstof, vr. *kain lapisan*.

Voerloon, o. *oepah toekang pedati*.

Voerman, m. *toekang pedati*; *djoeroe pedati*.

Voermanskiel, m. *badjoe toekang pedati*.

Voertuig, o. *kandaraan*; *kanaikan*; *rata*; *karéta*, L.

De wagen, die hem tot — diende, *rata kanaiKANJI*.

Inlandsche kar, *pedati*.

Hollandsche kar, *kahar*, verb.

Voet, m. *kaki*; *qadam*, Ar.; *pada*, Sansk.

Het afdruksel van den — des profects *Adams*, *bekas tapaqnja nabi Adam*.

Rechter —, *kaki kanan*.

Linker —, *kaki kiri*.

De beide — en, *kadoewa belah kaki*; *doewa belah kaki*.

Geen — kunnen verzetten, *tiada boleh berdjalan kaki; tra bisa begerak kaki, L.*
 Met — e treden, *iriq, mengirig.*
 Ik wil geenen — in zijn huis zetten, *kita tiada maoe mengindjaq dija poenja roemah.*
 Met bloote — en, *kaki telandjang (te-léléj).*
 Te — gaan, *berdjaln kaki.*
 De goddelijke wet met — en treden, *melanggar sjar'at.*
 — aan wal zetten, *naik di darat.*
 Een man te —, *infanterist, orang çoldádoe jang pikoel senapang.*
 Een — van een kwispedor, *perdoe.*
 Eene zaak op eene goeden — brengen, *membaiiki soewatoe perkara.*
 Op den ouden — brengen, *atoerkan sabagémana dhoeloe.*
 Iemand te — vallen, *soedjoe pada saorang; menjembah kaki saorang; meniharap pada kaki saorang.*
 Zich niet op zijne — en kunnen houden, *tiada bisa (dapat) berdiri, L.*
 Met den — schoppen, *tendang.*
 Op eenen goeden — zijn, *bermoewa-fagat.*
 Op vrije — en stellen, *lepaskan.*
 Te veel — geven, *kasih bébas terlaloe banjaq, L.*
 Geenen — achteruit gaan, *tiada moendoer satoe kaki, L.*
 Bij N. N. op eenen goeden — staan, *disanoegrahakan (diperlindoengkan) oleh si anoe.*
 Dat staat op — en, *itoe ada bidjaksana.*
 Iemand den — ligten, *berdajakan orang; pedajain orang, L.*
 De — en onder het lijf trekken, *katol.*
 Die zaak zal — en in de aarde hebben, *maka perkara itoe nanti djadi moe'jikil (soekar).*
 Op welken — staan zij beide? *bagéjmana hálnja orang kadoewanja itoe?*
 Den — dwars zetten, *melintang.*
 — bij stuk houden, *toentoet maçoed.*
 Een huis onder den — halen, *meroe-boehkan roemah.*
 Iemand den — op den nek zetten, *menganijaja saorang.*
 —, *grondslag, kaki; alas.*
 —, *voetstuk, lapik.*
 — van eene tafel, *kaki médjah.*
 — van eenen berg, *kaki goenoeng.*
 —, (een vierde van een os), *sasoekoe.*
 Tien — lang, *sapoeloeh kaki pandjanganja.*
 —, *voor —, perlahan-lahan.*
 Op staanden —, *sabentar; kelaq djoega.*
 Aan den — des troons van Z. M., *ka-buwah doeli baginda.*
Voetangel, m. *randjaw; borang, L.; songga.*
 — onder de aarde, *soeda, soeda.*

Voetbad, o. *permandian kaki.*
Voetbank, vr. *bangkoe kaki, L.; gangkij, L.; gan'djil kaki; lapig kaki; pengalas kaki.*
Voetbekken, o. *batil (tempat) tjoetji kaki.*
Voetbode, m. *peseroehan jang berdjalan kaki.*
Voetboei, vr. *beloenggoe kaki; boewi, verb.*
Voetdweil, vr. *kain sékat kaki.*
Voeteerder, m. zie **Voetganger**.
Voeteeren, o. w. *berdjalan kaki.*
Voeteloos, b. n. *tiada berkaki.*
Voeteneinde, o. *toempoan.*
 De zware boomen, die aan zijn — stonden, *pohon-pohon kajeo jang di toempoeanja.*
Voeteuvel, o. *sengal kaki; kawt & kot, Perz.*
Voetganger, m. *orang jang berdjalan kaki.*
Voetje, o. *kaki ketjil.*
 — voor —, *allengkens, ringga-ringga.*
 — voor — gaan, *angoor.*
Voetijzer, o. zie **Voetangel**.
Voetjicht, vr. *sengal kaki.*
Voetkluisters, m. *meerv. beloenggoe kaki; pasoenng boewi, verb.*
Voetknokkel, m. *mata kaki.*
Voetknecht, m. zie **Soldaat**.
Voetkus, m. *tjjoem kaki.*
Voetmaat, vr. (in de poëzij), *qáfijat, Ar.; wadzn, Ar.*
 —, een voet, *sakaki.*
Voetmat, vr. *tikar kaki.*
Voetpad, o. *loeroeng; djalan ketjil.*
 — door moeraasen, *palemnan.*
 Afhellend —, *basaja, pabasajaän.*
 — in de rijstvelden, *galengan.*
 —, dam tusschen twee plassen, *galoeng, geloeng.*
Voetplant, vr. *telapakan kaki; tapaq kaki.*
Voetspoor, o. *bekas kaki; roenoet; kasan.*
 Het — van een hert volgen, *toeroet bekas kaki mendjangan.*
Voetschabel, vr. zie **Voetbank**.
Voetstaans, bijw. *voetstoots, sabagémana ada.*
 Het wor'dt — verkocht, *itoe didjoewal sabagémana ada.*
Voetstal, m. zie **Voetstuk**.
Voetstap, m. *langkah; djangka.*
 —, *voetspoor, bekas kaki; roenoet.*
Voetstoots, bijw. zie **Voetstaans**.
Voetstrik, m. *djirat kaki; djerat kaki.*
Voetstuk, o. *kaki; lapig kaki; alas; takan, L.*
Voetval, m. *soedjoed; tjjoem kaki; tiharap.*
 Eenen — voor den Koning doen, *soedjoed pada doeli baginda.*
Voetveger, m. *jang sékat kaki.*
 —, fig. *pemoedjoeq; orang memboedjoeq.*
Voetvolk, o. *çoldádoe senapang.*
Voetvormig, b. n. *saroepa kaki.*

Voetwassching, vr. *pentjoetjian kaki*; *hhál tjoetji kaki*.

Voetweg, m. *loeroeng*, zie **Voetpad**.

Voetwisch, vr. zie **Voetdweil**.

Voetzand, o. *pasir jung di djalan*.

In het — *geraken, kalah; tiwas*.

Voetzoeker, m. *petasan*.

Voetzool, vr. *tapag kaki; telapakan kaki*, L.; *lapig kaki*.

Houten voetzolen met klossen er onder, *gamparan*.

Voetzolen, muilen zonder overleder, *tjerpoe*.

Lederen voetzolen met riemen, *te-roempah*.

Vogel, m. *boeroeng; paksi*, Sansk.

En vier wijtjes—8, *serta empat ékor boeroeng betina*.

En tamme —, *boeroeng djinaq*.

De — is weggevlogen, *boeroeng soedah terbang (loetjoet)*.

Kunstige, gemaakte —, *boeroeng per-mata (hhikmat)*.

Vogelaar, m. *penangkap boeroeng; pera-tjij; pemikat*.

Vogelbek, m. *paroeh; tjotog; tjotjot*.

Vogeldrek, m. *tahi boeroeng*.

Vogelen, o. w. *tjahari boeroeng*.

— (met eene blaaspjip), *menjoempit boeroeng*.

Vogeljacht, vr. *pemboeroean boeroeng*.

Vogelkluuw, m. der roofvogels, *tarang; koeke*.

Vogelknip, m. *ratjig*.

Vogelkool, vr. *koeroengan boeroeng; pem-boeroeng*.

Vogelkooper, m. *orang jang mendjoewal boeroeng*.

Vogellijm, vr. en o. *getah boeroeng*.

Vogelmarkt, vr. *pasar boeroeng*.

Vogelnest, o. *sarang boeroeng; roemah boeroeng*.

Vogelnet, o. *djaring*.

—ten spannen, *membentang (menahan) djaring*.

Vogelpoot, m. *kaki boeroeng*.

Vogelroede, vr. *lijmroede, kajoe getah boeroeng*.

Vogelroer, o. *senapang boewat tembaq boeroeng*, L.

Vogelschrik, m. *bonéka boewat békin ta-koet sama boeroeng*, L.

Vogelslag, m. *ratjig*.

Vogelstrik, m. *djirat (djerat) boeroeng*.

Vogeltaal, vr. *bahasa boeroeng*.

Vogeltje, o. *boeroeng ketjil*.

Vogelvanger, m. zie **Vogelaar**.

Vogelvlucht, vr. *vlucht der vogelen, terbangnja boeroeng*.

—, voor vogels, *tempat pijara boeroeng*.

Vogelvoeder, o. *makanan boeroeng*.

Vogelvoet, m. *kaki boeroeng*.

Vogelvrij, b. n. *kena hhoekoem diboenoeh dimana-mana*.

— verklaren, *hhoekoem diboenoeh di-mana-mana*.

Een — mensch, *vagebond, risaw jang haroes diboenoeh dimana-mana*.

Vogelvrijverklaring, vr. *kapoatoesan hhoekoem diboenoeh dimana-mana (dimana kadapatan)*.

Vogelwichelaar, m. *orang petenoeng jang memandang terbangnja boeroeng*.

Vogelzang, m. *boenji boeroeng; njanji boeroeng*.

Zoet gezang der vogelen, *tjitji boeroeng*.

Vol, b. n. geheel —, *penoeh*.

De zak is geheel —, *karoeng soedah penoeh*.

Half —, *satengah penoeh*.

Eene hand—, *sayenggam*.

De —le maan, *boelan besar; boelan poernama*.

Eene maat — doen, *isi oekoeran sampéj penoeh*.

Een —le boezem, *soesoe boentar*.

De —le maand, *gansche maand, soen-toeg boelan; antéro boelan*, L.

Op —len middag, *pada tengah hari*.

Op de —le straat, *pada djalan jang raméj*.

Op —le markt, *di pasar jang raméj; di pasar orang banjaq*.

—le neef, *soedara sapoepoe*.

Een mand —, *sabakoel penoeh*.

Hij gaf mij —le tienduizend gulden, *maka diberinja kapada akoe genap salaqsa roepjah*.

Ieder heeft er den mond — van, *samoewa orang bitjara dari itoe*, L.

Niet voor — aanzien, *bermoedahkan*.

Met —le zeilen, *dengan lajar landong*.

Zich — zuipen, *minoem sampéj maboq; minoem hingga maboq*.

Waar het hart — van is, *loopt de mond van over, barang nijat hati itoe kaloewar dari pada lidah*.

Ten —le betalen, *bajar habis*.

Ten —le, tot verzadens toe, *sapoewas*.

Volbloedig, b. n. *pepaq*, L.; *terlaloé banjaq darah*.

Volbloedigheid, vr. *çifat jang pepaq*, L.; *çifat kubanjakan darah*.

Volbrengen, b. w. *voltoeien, soedahkan, menjoedahkan; kerdja habis*, L.; *menghabiskan*.

Om die taak te —, *akan menghabiskan pekerdjaan itoe*.

—, uitvoeren, *melakoekan; kerdjakan*.

Eene belotte —, *menjampéjkan djandji*.

Een gebod —, *melakoekan titah, Hoft.; djoendjoeng titah, Hoft*.

Volbrenger, m. *jang menjoedahkan*, zie **Volbrengen**.

Volbrenging, vr. *penjoedahan*.

De — eener belotte, *hhál menjampéjkan djandji*.

De — van een bevel, *hhál melakoekan* (mendjoendjoeng) *titah*, *Hott*; *hhál kerdjalkan parèntah*.

Voldaan, b. n. *terpada*; *poewas*; *rádli*, *Ar.*
—, betaald, *soeda dibajar*.
—, tevreden, *soeka*; *senang*.

Voldingen, b. w. *menjoenggoehkan*; *te-tapkan*.

Voldingend, b. n. *terang dengan njatanja*; *soenggoeh*.

Voldoen, b. w. *betalen*, *bajar*, *membajar*; *beri*.
Den prijs —, *beri harga*.
—, genoeg geven, *menjoekakan*; *békin soeka hati*, *L.*; *padakan*, *memadakan*.
—, voldoende zijn, *tjoekoepp*; *pada*.
Aan de driten —, *toeroet nafsoe*; *memoewaskan nafsoe*.
—, bevredigen, (verlangen, dorst enz.) *poewas*.
—, beantwoorden, *balas*, *membalas*.
Opdat de genoederen voldaan zijn, *soepaja poewastah hati*.
—, smaken, *rasa*.
Hoe voldoet dat? *bagémana rasanja itoe?*

Voldoebaar, b. n. *jang dapat dipadakan*.

Voldoend, b. n. *tjoekoepp*; *kási*, *Ar.*

Voldoener, m. *jang memadakan*; *jang memoewaskan*.
—, betaler, *jang membajar*; *pembajar*.

Voldoening, vr. *betaling*, *pembayaran*.
—, genoegzaamheid, *kapadaán*.
—, geven, *memadakan*.
—, boeting, *pemoewasan*.

Voldragen, b. w. (van eene zwangere vrouw), *soedah genap boelannja*; *hhámil hingga genap boelannja*, *Hoft*.

Voleinden, b. w. *menjoedahkan*; *poetoekan*; *menghabiskan*; *kerdja habis*, *L.*; *menggenapkan*; *menggenapi*.

Voleinder, m. *jang menjoedahkan*, zie **Voleinden**.

Voleindigen, b. w. zie **Voleinden**.

Voleinding, vr. *voleindiging*, *voltooiing*, *penjoedahan*; *hhál menjoedahkan*; *hhál menghabiskan*; *tamámát*, *Ar.*
De — der eeuwen, *achir zamán*, *Ar.*; *kasoedahan kala*.

Voldienaar, m. *sakéj*; *orang mengiring*; *boedjang jang ikoet*, *L.*

Volgeestig, b. n. *penoeh 'aqaal*.

Volgeling, m. *leerling*, *moerid*, *Ar.*; *tábi*, *Ar.*; *peladjar*.
—, van eenen groote, *pengiring*; *peng-ikoet*; *penoeroet*.
Een — van den koning *Alexander*, *saorang pengiring radja Iskandar*.

Volgen, b. en o. w. *toeroet*; *ikoet*; *iring*.
Den koning —, *mengiring radja*.
Die hem gingen —, *jang pergi mengiringkan dija*.
Den weg —, *mengikoet djalan*; *toeroet djalan*.

Gevolgd wordende door al de vorsten, *diiringkan oleh segala radja-radja*.
Volg den weg ter regter zijde, *toeroellah djalan ka kanan*.
In den dood —, *toeroet mati*; *béla*, *berbéla*.
—, zie **Opvolgen**.
Den dag volgt den nacht op, *maka sijang mengganti malam*.
Een bevel —, *toeroet parèntah*.
Wat zal daar uit —? *apa nanti djadi itoe? apa kasoedahannja itoe?*
In den dood —, op den brandstapel —, *béla*, *membéla*.

Volgend, b. n. *jang mengikoet*.
De — e dag, *kaésokan harinja*.

Volgens, voorz. en voegw. naar, *seperti*; *sabagémana*; *dengan sapatoeit*; *betapa*.
— zijn bevel, *seperti titahnja*, *Hoft*.
— de gewoonten der vorsten, *betapa 'adat radja-radja*.
Hij wordt beloond — (naar) zijn werk, *maka dibalasnja dengan sapatoeit kerdjanja*.
— het vonnis, *toeroet seperti hhoekoem*.

Volger, m. *jang mengikoet*; *jang mengiring*.

Volging, vr. *hhál mengikoet*; *hhál mengiring*.

Volgjuffer, vr. *dajang*.

Volgreeks, vr. *silsilat*, *Ar.*; *toeroetan*; *tasalsoel*, *Ar.*
—, afwisseling, *pergantian*; *giliran*.

Volgroeid, b. n. van een mensch, *soedah besar*.
—, van vruchten, *soedah masag*; *soedah matang*, *L.*

Volgzaam, b. n. *maoe denqar*; *soeka toeroet*.
—, zoet, *manis*.
Een — kind, *anag manis*.

Volgziek, b. n. *jang soeka tiroe*; *jang soeka toeroet*.

Volgziekte, vr. *ingin maoe tiroe*.

Volhandig, b. n. *banjaq kerdja*; *masj-ghoel*, *Ar.*

Volharden, o. w. *berkandjang*; *tetap*.
—, aanhouden, *oelang*.
— om den vijand te bestrijden, *berkandjang akan melawan moesoeh*.
In zijn opzet —, *berkandjang pada mial*.
— bij zijne gezegde, *tetap atas katanja*.
Ten einde toe —, *berkandjang hingga kasoedahann*.

Volhardend, b. n. *jang berkandjang* (*tetap*); *azm*, *Ar.*

Volharder, m. *orang jang berkandjang* (*tetap*).

Volharding, vr. *perkandjangan*; *kate-tapan*.

Volheid, vr. *kagenapan*; *kapenoehan*.
De — des tijds, *kagenapan waqtoe*.

Volijverig, b. n. *radjin sakali*.

Voljarig, b. n. zie **Meerderjarig**.

Volk, o. *bala*; *rajat*, *Ar.*; *qawm*, *Ar.*; *orang*; *marika*; *chaliáq*, *Ar.*

—, natie, *bangsa*; *qawm*, Ar.
 Totdat er niet één man van dit —
 overblijft, *hingga tiada lagi tinggal dari*
pada qawm ini saorang djoewa poen.
 Gemeen —, *orang ketjil*; *ra'jat*, Ar.;
orang hina-dina.
 Het — was oproerig, *maka orang poen*
gamparlal.
 Allerlei —, *barang orang*; *sebarang*
orang, L.
 Een dapper —, *qawm jang berani.*
 De heffe des —s, *orang boesoeg.*
 Er is veel — op de markt, *maka ada*
banjaq orang di pasar.
 —, *werkvolk*, *orang bekerdja*; *orang*
oepahan.
Volkenkunde, vr. *'ilmoe akan qawm*;
pengatahoean akan bangsa.
Volkenrecht, o. *hhaq qawm*, Ar.
Volkomen, b. n. *sampoerna*; *genap*;
çahh'hh, Ar.
 Een — werk, *pekerdjaän jang sam-*
poerna.
 Eene —e maand, *sagenap boelan.*
 Eene —e wapenrusting, *saberhana pa-*
kéjan perang.
 —, *bijw. sampoerna*; *sakali-kali.*
 — overtuigd, *tertempelaq sakali-kali.*
 — maken, *menjampoernakan*; *mengge-*
napi; *kerdja (békin) terlaloe baik.*
Volkomenheid, vr. *kasampoernaän*; *ka-*
genapan.
Volkomenlijk, *bijw. atas peri jang*
sampoerna; *dengan sampoerna*; *dengan*
genap.
Volkplanting, vr. *naw 'abád*, Perz.;
noewabad; *tanah jang didoedoeki orang*
asing.
 —en aanleggen, *memboewat naw 'abád*;
memboewat negeri di tanah asing.
Volkrijk, b. n. *raméj*; *ma'moer*, Ar.;
banjaq isi negeri.
Volkrijkheid, vr. *kabanyakan isi negeri.*
Volksbegrip, o. *pendapatnja isi negeri.*
Volksbestuur, o. *pemarentahannja isi*
negeri.
Volksgeest, m. *nijat orang negeri.*
Volksgeluk, o. *salámat isi negeri.*
Volksleider, m. *pengandjar qawm*; *jang*
mengharoekan qawm.
Volkslied, o. *njanjian qawm.*
Volksoploop, m. *gampar orang negeri.*
Volksoproeping, vr. *hhál mengoempol-*
kan ra'jat.
Volksrecht, o. *hhaq orang negeri*; *hhaq*
qawm; *hhaq isi negeri.*
Volksstam, m. *pandji.*
Volksstem, vr. *soewara isi (orang) negeri.*
Volkstiran, m. *radja jong mengaujaja*
(tlálim).
Volksvergadering, vr. *sidang (madjlis)*
orang negeri; *perhimpoean ra'jat.*
Volksverhuizing, vr. *kapindahan qawm*;
hhál qawm mengalih.

Volksvermaak, o. *barang kasoekaän*
orang negeri.
Volksvertegenwoordiger, m. *náib*
qawm, Ar.; *jang membijarakan hhál isi*
negeri.
Volksvriend, m. *çohhbat qawm*, Ar.
Volkswapening, vr. *hhál papar ra'jat*;
paparan ra'jat.
Volledig, b. n. *genap*; *çahh'hh*, Ar.
 — maken, *menggenapi.*
Volledigheid, vr. *kagenapan.*
Volleeren, b. w. *beladjar habis samoewa.*
 —, (in de godgeleerdheid), *mengadji*
habis samoewa.
 Volleerd (in de godgeleerdheid), *soedah*
tammat mengadji; *poengkas pada 'ilmoe.*
 Volleerd in goddeloosheid, *djahat (ka-*
pista) sakali.
 Volleerd, *bekwaam*, *goed opgevoed*,
boestari.
Vollen, b. w. *indjaq.*
Voller, m. *volder*, *orang jang mengindjaq.*
Volling, vr. (van huden), *pengindjakan.*
Volmaakt, b. n. *sampoerna*; *oetama*; *ká-*
mil, Ar.; *kamil*, Ar.; *moekammal*, Ar.
 God is —, *Allah djoewa jang sam-*
poerna.
 Die in al Zijne eigenschappen — is,
jang dengan segala perinja itoe sampoerna.
 —, *bijw. dengan sampoerna*; *atas peri*
jang sampoerna.
Volmaaktelijk, *bijw. zie Volmaakt*,
bijw.
Volmaaktheid, vr. *kasampoernaän*; *ka-*
mál, Ar.
 Algemeene —, *akmál*, Ar.
Volmacht, vr. *schriftelijke* —, *soerat*
koewasa; *soerat wakíl*, Ar.; *soerat pol-*
maq, verb.
 —, *volle vrjheid van handelen*, *ko-*
wasa.
 Eene algeheele —, *soerat wakíl moeth-*
laq, Ar.; *soerat polmak besar*, L.
 — verleenen, *memberi koewasa*; *berwa-*
kilkan; *kasih polmak*, L.
 De gevollmachtigde heeft zijne — ont-
 vangen, *maka wakíl itoe soeda menarima*
soerat wakíl.
Volmachthebber, m. *wakíl moethlaq*;
jang péngang soerat polmaq, L.; *jang djadi*
polmaq, L.
 — van eenen koning, *náib*, Ar.
Volmachtigen, b. w. *memberi koewasa*;
berwakilkan; *kasih soerat polmak*, L.
 Gevollmachtigde van eenen koning, *náib*,
 Ar.
Volmaken, b. w. *menjampoernakan*, *zie*
Voleinden.
 Den naam onzer voorouders —, *men-*
jampoernakan (mengoelamakan) nama ne-
ndèq mojang kila.
Volmaking, vr. *hhál menjampoernakan*;
hhál menjoadahkan; *penjampoernaän*; *ikmál*,
 Ar.

Volmondig, b. n. duidelijk, *terang*; *sakali*.

— belijden, *mengakoe sakali*.

—, bijw. *dengan soewara jang njaring*; *dengan teroes terang*.

Volop, bijw. *limpah-limpah*; *terlaloé banjaq*.

Volprijzen, b. w. memoedji *dengan seper-tinja (sapatoetnja)*.

Volschoon, b. n. *terlaloé bagoes*, L.; *terlaloé éloq*.

Volslagen, b. n. *belaka*; *sakali*; *genap*; *antéro*, L., zie **Geheel**.

—e *begeerte*, *belaka kahendaq*.

Een — *gek*, *orang gila sakali*.

Volstaan, o. w. *tjekoep*; *pada*; *sampéj*.

Volstandig, b. n. *tetap*; *kandjang*.

Volstandigheid, vr. *katetapan*; *perkan-djangan*.

Volstrekt, b. n. algemeen, *moethlaq*, Ar. Eene —e *macht*, *koewasa moethliq*.

—, onmisbaar, *tidapat tiada*; *benar*; *mesti*, L.

Eene —e *behoefte*, *hhádjat jang benar*.

Eene —e *noodzakelijkheid*, *hhádjat jang tidapat tiada*.

—, bijw. *vooral*, *hoebaja*; *hoebaja-hoebaja*.

Volstrektheid, vr. *peri moethlaq*; *koewasa moethlaq*.

Voltallig, b. n. *genap bilangan*; *genap*.

Toen de *veertig dagen* — *waren*, *setelah genaplah empat poeloeh hari*.

—, bijw. *dengan genap bilangan*.

— *maken*, *menggenapi*.

Voltalligheid, vr. *kagenapan*; *sagenapnja*.

Voltalligmaking, vr. *hhál menggenap-kan*.

Volte, vr. zie **Volheid**.

Voltegeeren, o. (in de rijsschool), *mengadjar koeda serta mengidarkan dija*.

Voltoeien, b. w. *menjoedah*, *menjoedahi*, *menjoedahkan*; *menghabiskan*; *kerdja habis*, L.; *tamamkan*; *menggenapi*.

Voltoeier, m. *jang menjoedahkan*; *penjoedah*; *jang kerdja habis*, L.

Voltoeiing, vr. *penjoedah*; *penjoedahan*; *kasoedahan*; *hhál kerdja habis*, L.

Voltrekken, b. w. zie **Voltoeien**.

Het *huwelijk* —, *kawinkan*; *menjoedahkan hhál kawín*.

Voltrekking, zie **Voltoeiing**.

De — *van het huwelijk*, *hhál menjoedahkan kawín*.

Voluit, bijw. *sakali*; *antéro*, L.

Den *naam* — *schrijven*, *toelis antéro nama*, L.; *soeratkan sagenap nama*.

— *staan*, (van een zeil, welks schoot geheel uitgevierd is), *landong*.

Volvaardig, b. n. *sedija*; *soeka sakali*.

—, bijw. *dengan soeka hati*.

Volvoeren, b. w. *mengerdjakan*; *mela-koekan*.

Een *vorstelijk bevel* —, *menjoendjoeng titah*, *Hoft*.

Volvoering, vr. *hhál mengerdjakan*; *hhál melakoekan*; *hhál mendjoendjoeng*.

Volwassen, b. n. *'aqal báligh*; *soedah sampéj déwasa*.

Half —, *djarah*.

Volwichtig, b. n. *genap timbangannja*.

Vond, m. *hhál mendapat*; *pendapatan*.

—, *list*, *makr*, Ar.; *tipoe*; *maçt'slahhat*, Ar.; *dergama*, L.

Allerlei —den *zoeken*, *tjahari segala daja oeapaja*.

Vondel, m. *titi*, *titian*; *djembatan ketjil*.

Vondeling, m. en vr. *anaq kaboeangan*; *anaq poengoet*.

Een *kind te* — *leggen*, *boewang anaq di djalan*.

Vonder, m. zie **Vondel**.

Vondelingshuis, o. *roemah anaq poengoet*.

Vonk, vr. *boenga api*; *kembang api*, L.

Vonkelen, o. w. *gemirlapan*; *teperling*.

—, *sparkelen*, *verspreiden*, *sjar*.

Vonkeling, vr. *hhál gemirlapan*.

Vonkelnieuw, b. n. *baharoe sakali*.

Vonken, o. w. *berboenga-api*; *berkembang-api*, L.

—, *vuur vatten*, *menjala*.

Vonnis, o. *hhoekoem*, Ar.; *kapoatoesan hhoekoem*.

Een — *uitspreken*, *memoetoeskan hhoekoem*; *menghhoekoemkan*.

Spreek het — *over mij uit*, *hhoekoem-kantah diatas patik ini*.

Verzamelaar van — *sen*, *orang jang menjoeratkan segala kapoatoesan hhoekoem*.

Vonnissen, b. w. *menghhoekoemkan*; *memoetoeskan hhoekoem*.

Bij *verstek* —, *menghhoekoemkan karan tiada maoe menghadap*.

Alsmede door rechtvaardiglijk onder al de dienaren Gods te —, *dan lagi dengan menghhoekoemkan pada antara segala hamba Allah dengan kabenaran*.

Vonnissing, vr. *hhál memoetoeskan hhoekoem*.

Vont, vr. *tempat permandian (menjelam)*.

Vontwater, o. *adèr tempat permandian*.

Voogd, m. *mo'e'allim*, Ar.; *wáli*, Ar.; *pengampoe*; *chafír*, vr.

Toeziende —, *ganti wáli*.

—, *bestuurder*, *pengampoes*; *djoeroe*.

Voogdes, vr. *wáli perampoeawan*.

Voogdij, vr. *meesterschap*, *parèntah*; *permandahan*; *koewasa*.

Voogdijschap, vr. *djabatan wáli*; *pengampoean*.

Kind dat onder — *staat*, *anaq jang dibawah wáli*.

—, *bestuur van eenen voogd*, *walajat Ar.*; *parèntah wáli*.

Voor, vr. *aloeran*, zie **Vore**.

Voor, voorz. *van tijd*, *dhoeloe*, *dihoeloe*, *dahoeloe*; *terdhoeloe*; *tebié dhoelo*; *soedah lamanja*.

—, voorz. van plaats, *di moeka; di hadapan; di depan*, L.
 De menschen, die — ons leefden, *orang jarg hidoep dhoeloe dari pada kami*.
 — drie jaren, *soelaha tiga taohen lamannya*.
 Nog — nieuwe jaar, *lebih dhoeloe dari pada taohen baharoe; sabelom taohen baharoe*.
 — het huis, *di hadapan roemah; di moeka roemah; di depan roemah*, L.
 Het eene — het andere nemen, *salah mengambil*.
 — den koning verschijnen, *menghadap radja*.
 — hem betalen, *bajar hoetangnya*.
 Elk — zijn deel, *sasaorang sabaha-giannya*.
 De helft — hem, *satengah bagi dija; satengah sama dija*, L.
 Liefde — zijne moeder hebben, *mengasih iboenja*.
 Een — een, *masing-masing; satoe per satoe*, L.
 — gereed geld, *dengan oewang toenéj*.
 Drie ropijen — de persoon, *tiga roepijah sasaorang*.
 De dood — het leven kiezen, *lebih soeka mati dari pada hidoep*.
 Ik — mij, *akan dakoe; salam sahaja*, L.
 — zijn heil, *karana salamatnja*.
 — zich zelveu leven, *hidoep dijam-dijam dengan senang*.
 Zich — iets wachten, *memeliharakan diri dari pada apa-apa*.
 Zout — rijst verruilen, *garam ditoeakar beras*.
 Ik houd hem — rijk, *kita kira akan akan dija orang kaya*.
 — den dag komen, *djadi kalihatan; timboel*.
 — zeven ropijen verkocht worden, *didjoewal karana (dengan) toedjoech roepijah; didjoewal harganja toedjoech roepijah*.
 Losgekocht worden — honderd Spaansche matten, *diteboes dengan saratoes ringgit*.
 — hem, (om hem), *karana dija*.
 — den wind zeilen, *berlujar dengan angin dari belakang*.
 — den wind wenden, *béloeq dengan boeritan*.
 Een kind afsmeeken — . . . , *memoehoenkan anaq akan*. . . .
 — anker liggen, *berlaboeh*.
 Dit is een wapen — u, *inilah sendjata akan toewanhamba*.
Vooran, bijw. *di moeka; di hadapan; di depan*, L.
 — in het boek, *pada moelanja kitab*.
Vooraf, bijw. *dhoeloe, dihoeloe, dahoele; lebih dhoeloe*.
Voorafbestaande, b. n. *jang ada dhoeloean*.

Voorafgaande, b. n. *jang djalan dhoeloe; jang mendhloe*.
 Eene — verbintenis, *perdjandjian jang lebih dhoeloe*.
Voorafpraak, vr. *dihadjah*, Ar.
Vooral, bijw. *terlebi; terlebi; poela; istimewa; tambahan poela*, zie **Volstrekt**.
 Gij moet —, *djangan tiada*.
 —, voor alle dingen, *hoebaja, habaja*.
 — niet! *hoebaja-hoebaja djangan!*
 Gij moet — het zeestrand aandoen, *djangan tiada singgah di tepi laeet*.
Voorarm, m. *langan jang dibawah*.
Vooravond, m. *pohon petang; soré*, L.
Voorbaat, vr. in: in de — zijn, *berdhoeloean; tjalingin*.
Voorbarig, b. u. *terlaloek lekas (sigrah); telandjoer*, L.
Voorbarigheid, vr. *kalakoean jang terlaloek goepoeh; hhal telandjoer*, L.
Voorbedacht, b. n. en bijw. *dengan niat; dengan sahadja; dengan sengadja*, L.
Voorbedachtelijk, bijw. zie **Voorbedacht**.
Voorbedachtheid, vr. *sengadja*, L.; *sahadja*.
Voorbede, vr. *sjoesfat*, Ar. *do'a*, Ar.
 De — der heiligen, *sjoesfat orang marrhoem*.
Voorbeding, o. *djandji jang dhoeloean*.
Voorbedingen, b. w. *berdjandji dhoeloe*.
Voorbeduiden, b. w. *beri'alamat dhoeloe*.
Voorbeduiding, vr. *'alamat*, Ar.; *padahan*.
Voorbeeld, o. *toeladan; tjonto*, L.; *i'tibár*, Ar.; *tampoelan*, L.
 Naar een — werken, *toeroet tjonto (toeladan)*.
 Opdat ik er een — aan neme, *soeraja adalah hamba berolèh i'tibár*.
 —, zinnebeeld, *'ibarat*, Ar.; *oepama*.
 Een — om na te schrijven, *tjonto toelisan*, L.; *toeladan soerat*.
Voorbeeldelijk, bijw. *voorbeeldig, jang djadi toeladan*.
Voorbeeldeloos, b. n. *tiada bertjonto*, L.; *tiada berbagéj lagi; tiada bertara*.
Voorbeelding, vr. *hhal menoeladankan*.
 —, figuur, *tjonto*, L.; *toeladan; pigoe-ra*, L.
Voorbehoedend, b. n. *jang memeliharakan dhoeloean; jang menegahkan; jang djadi 'azimat (djimat, L.), Ar.; 'azimat*, Ar.; *djimat*, L.
Voorbehoedmiddel, o.
Voorbehouden, b. w. *bernijat; bermagoeod*.
 Zich — onder zeil te gaan, *bernijat akan berlajar*.
 Zich tienduizend gulden —, *menahan-kan salaqa roepijah; berdjandji menarima salaqa roepijah*.
Voorbehouding, vr. *nijat jang tersemboeni*.

—, bepaling, *katantoean*; *djandji*.
 Zonder eenige —, *dengan tiada nijat jang tersemboeni*

Voorbereiden, b. w. *sedijakan*; *menjing-garahi*.
 Zich —, *sedijakan diri*.

Voorbereidend, b. n. *jang menjedijakan*.

Voorbereiding, vr. *hhál menjedijakan*; *'atád*, Ar.

Voorbereidsel, o. *kalangkapan*; *barang jang disedijakan dhoeloe*.

Voorbericht, o. *díábádjah*, Ar.; *moega-dammát*, Ar.

Voorbeschikken, b. w. *tantoean ter-dhoeloe*; *taqdirkan*; *pajoekan*.

Voorbeschikking, vr. *taqdir*, Ar.; *hhál menantoean dhoeloe*.

Voorbeschikt, b. n. *moegaddar*, Ar.; *maqdarat*, Ar.

Voorbestaan, o. w. *ada terdhoeloe*.

Voorbestaan, o. *kaadaán jang terdhoeloe*.

Voorbestemmen, b. w. zie **Voorbeschikken**.

Voorbetalen, b. w. *bajar dhoeloe*.

Voorbetaling, vr. *pandjar*.

Voorbeurt, vr. *giliran jang bermoela*.

Voorbidden, b. w. *mendhoeloei dengan minta do'á*.
 —, o. w. *minta do'á di hadapan orang*.

Voorbidder, m. *pemoehoen*.

Voorbidding, vr. *sjoefá'at*, Ar.; *sjifá'at*, Ar.

Voorbij, voorz. en bijw. *laloë*; *liwat*, L.
 De deur — *gaan, melaloëi pintoe*; *liwat pintoe*, L.
 —, verder dan, *salaloë*.
 Daar —, *lebih djaoeh dari pada itoe*.
 Het is al —, *soedah laloë*; *soedah li-wat*, L.
 Zich zelve — *praten, telandjoer ber-kata*.

Voorbijgaan, o. w. *laloë*; *liwat*, L.; *melintas*.
 De tijd gaat voorbij, *waqtoe laloë*.
 —, b. w. *melaloëi*; *meliwat*, L.
 Met stilzwijgen —, *tiada seboet*.

Voorbijgang, m. *hhál melaloëi (meliwat)*; *djawáz*, Ar.

Voorbijganger, m. *orang laloë*; *orang liwat*, L.; *orang pelintas*.

Voorbijlaten, b. w. *beri laloë*; *beri dja-lan*; *kasih liwat*, L.

Voorbijleeren, b. w. *berdhoeloean dengan beladjar*; *beladjar liwat*, L.

Voorbijloopen, b. w. *laloë*; *liwat*, L.
 Elkander —, *djoegi*.

Voorbijreizen, b. w. *berdjalan men-dhoeloean*, (*liwat*, L.).

Voorbijrijden, b. w. (te paard), *toeng-gang koeda mendhoeloean (liwat, L.)*.

Voorbischieten, b. en o. w. (van eenen pijl), *melantjar*.

Voorbijnellen, b. w. (om de eerste te zijn), *djoegi*.

Voorbijvaren, o. w. *berlajar mendhoeloean*; *menang dengan berlajar*.

Voorbijvloeien, b. en o. w. *mengalir di moeka (di hadapan)*.

Voorbinden, b. w. *ikat di moeka*.

Voorbode, m. *peseroeh jang terdhoeloe (datang lebih dhoeloe)*.
 —, teeken, 'alámát, Ar.; *padahan*.
 Dit teeken is een — van eenen grooten oorlog, *maka tanda ini djadi 'alámát perang besar*.

Voorbout, m. *paha moeka*.

Voorbramzeil, o. *lajar pengapoeh jang di moeka (di hadapan; di depan, L.)*.

Voorbrengen, b. w. *bawa di moeka; bawa di hadapan*.
 —, voordragen, te kennen geven, *men-gatakan*; *ma'loemkan*.
 —, uiten, *seboet*, *menjeboet*.

Voorburg, m. *boerdj jang di hadapan; kota moeka; kampoeng moeka*.

Voorbuur, m. *orang tetangga jang di depan, L.*

Voorbuurt, vr. *kampoeng jang di hadapan (didepan, L.)*.

Voordacht, vr. zie **Voorbedachtheid**.

Voordans, m. *penarían jang bermoela; bermoela kali bala, L.*

Voordansen, o. en b. w. *moelai menari; moelain bala, L.*
 — met eene piek en kris bij het begin van een gevecht, *sarama*.
 —, (met een vaandel), *rangi*.

Voordat, voegw. *sabelom*; *lebih dhoeloe dari pada*.
 — hij gekomen was, *sabelom lagi ija datang; lebih dhoeloe dari pada datangnya*.

Voordeel, o. *winst, laba; oentoeng; man-fa'at*, Ar.
 Iemand die handel drijft en — *behaalt, orang berdagang sarta dengan laba*.
 En ik heb zijne schatten ten — *van uw aandeel doen strekken, dan telah akoe-oentoengkan hartanja akan bahagian kamos*.
 Het — *eener zaak, hháçil perkara*.
 — *aanbrengen, berlaba; djadi oentoeng*.
 —, *nut, goema; fáidat*, Ar.
 Het — *van den wind hebben, dapat angin jang baik*.

Voordeelig, b. n. *jang memberi laba; jang kasih oentoeng, L.; jang berlaba; jang memberi hháçil*.
 —, *nuttig, bergoena; bersfádat*.
 —, *bijw. dengan laba; dengan oentoeng*.

Voorders, bijw. *sabermoela; lantás, L.; laloë*.

Voordeur, vr. *pintoe moeka; pintoe jang di hadapan*.

Voordezen, bijw. *tèmpo dhoeloe, L.; dhoeloe-kala; poerbakala*.

Voordienen, b. w. *sadjí, sadjikan; kasih makanán, L.; beridarkan santapan, Hof.*

Voordochter, vr. *anaq perampoeuan dari pada nikáhh (kawin) dhoeloe*.

Voordoen, b. en w. w. voorhangen, *pakéj*.

Een ander iets —, voorhangen of om-
doen, *kasih pakéj*, L.; *memakéjkan*.

—, wijzen, *toendjoeg dengan kerdja*.

Zijne waren —, *mengedéjkan (toendjoeg) barang dagangannya; kasih lihat barang dagangannya, L.*

Zich als een mensch — (eene mensch-
wording ondergaan), *meroepakan dirinja seperti manoesija; mendjelma*.

Dat jonge mensch doet zich goed voor,
maka orang moeda itoe terlaloe baik la-koenja.

Zich —, zich houden, *poera-poeru; tjakéj-tjakéj*.

Als zich eene goede gelegenheid voor-
doet, *kaloe datang koetika jang baik*.

Voordraaien, b. w. balik ka hadapan;
balik ka moeka.

—, (op de draaibank), *lariq akan toen-
djoeg*.

Voordracht, vr. *tjara berchothbat (ber-
kata)*.

Voordragen, b. w. mengatakan; *memberi
tahoe; kasih tahoe, L.*

Naar waarheid —, *peleroeskan*.

—, vooruit dragen, *bawa (pikoel) di
hadapan (di depan, L.)*.

Voordraging, vr. *hhál mengatakan; hhál
memberi tahoe*.

—, vooruitdragen, *hhál bawa di hada-
pan; hhál pikoel di depan, L.*

Voordrinken, b. en o. w. minoem dhoeloe.

Voorebbe, vr. *permoelaän (moelanja) aër
soeroet*.

Vooregisteren, bijw. *sabelom kala-
mari dhoeloe; soedah tiga hari laloe*.

Vooreerst, bijw. *pertama*.

Vooreinde, o. *hoedjoeng jang di hadapan;
hoedjoeng jang di moeka (di depan, L.)*.

Voorgaan, o. w. *berdjalan dhoeloe*.

—, b. w. *mendhoeloei*.

—, hooger in rang zijn, *berpangkat
lebih tinggi*.

— (van een uurwerk), *djalan terlaloe
tjepat (lekas)*.

Voorgaand, b. n. *jang dhoeloe; jang lebih
dhoeloe*.

De — maand, *boelan jang soedah la-
loe (liwat, L.); boelan jang soedah*.

Niet in dezen, maar in den — een brief,
*boekan didalam soerat ini hanja (melain-
kan) didalam soerat jang lebih dhoeloe
(jang di belkang kali)*.

Voorgang, m. *hhál berdjalan dhoeloe (di
hadapan)*.

Voorganger, m. *orang jang berdjalan di
hadapan; sálif, Ar.; moeqaddim, Ar.*

—, geleider, *pengandjar; panghoeloe;
orang menghantar; orang jang mendhoe-
loei*.

Voorgebed, o. *do'a jang pertama; do'a
jang bermoela*.

Voorgebergte, o. *tandjoeng*.

Voorgemeld, b. n. *voornoemd, terseboet*.

Voorgerecht, o. *sadjian jang pertama*.

Voorgevel, m. *moeka roemah; hadapan
roema*.

Voorgeven, b. w. *beri; beri oentoeng;
kasih, L.; kasih oentoeng, L.; kasih dho-
loe, L.*

Eenen raadsheer (in het schaakspel) —,
beri satoe gadjah.

—, b. en o. w. voorwenden, *bawa 'oe-
dzoer (oedoer, verb.)*.

Voorgeven, o. voorwendsel, 'oedzoer, Ar.;
oedoer, verb.

Een ongegrond —, 'oedzoer jang tiada
benar.

—, zeggen, *kata*.

Volgens uw —, *seperti katamoe*.

Voorgeving, vr. *pemberian oentoeng; hhál
kasih oentoeng, L.*

Eene valsehe —, *sangka jang tiada
benar*.

—, voorwendsel, 'oedzoer, Ar.

Voorgevoel, o. *rasa terdhoeloe; fikiran
jang 'alámat*.

Mijn — van zijne komst is bewaarheid,
*maka fikirankoe jang 'alámat datangnja
itoe soedah ditegoehkan (dibemarkan)*.

Voorgevoelen, b. w. *merasa (kira) lebih
dhoeloe*.

Voorgoochelen, b. w. *soelap di hada-
pan; soenglap di depan, L.*

Voorgooien, b. en o. w. *lèmpar dhoeloe;
loetar dhoeloe*.

Voorgracht, vr. *parit jang di hadapan*.

Voorggrond, m. *natar jang di hadapan;
latar jang di depan, L.*

Voorhaar, o. *ramboet jang di hadapan
(di depan, L.)*.

Voorhamer, m. *godam; martil besar*.

Voorhand, vr. in: de — hebben, *moelai,
moelai bermain; main dhoeloe*.

Wie heeft de —? *siapa mesti bermain
dhoeloe? L.*

Voorhanden, b. n. *ada; hhádlir, Ar.;
sedija*.

Er is genoeg, *ada tjoeboekp*.

De tijd is —, *nadert, maka waqtoe
soedah hampir*.

Rijst, die — is, *beras jang perbekalan*.

Voorhangen, o. w. *bergantoe di ha-
dapan (di depan, L.); di moeka, L.)*.

—, b. w. *gantoeng (menggantoe) di
hadapan*.

Den naam van iemand in een gezelschap — om hem lid te doen worden,
*soeratkan nama saorang di hadapan ma-
djlis bijar soepaja ija djadi sakoetoe (teman)*.

Voorhangsel, o. *tiréj; hhidjáb, Ar.*

Het — des tempels, *tiréj dindingan
ka'bah*.

Voorhaven, m. *pelaboehan jang diloeuar*.

Voorhebben, b. w. *dragen, pakéj*.

—, vooruit hebben, *dapat oentoeng;
dapat lebih*.

Wie meent gij voor te hebben? *loe kira siapa goewa!* L.; *dikaw kira siapa akoekah!*

—, in den zin —, *bernijat; maoe; bermagpoed.*

Voorheen, bijw. *dhoeloekala; poerbakala; tempo dhoeloe*, L.

Voorhoede, vr. *haloewan peperangan; tjetojoeg bala-tantara; haloewan bala-tantara.*

Voorhof, o. *pengadapan.*

Uit het — binnenkomen, *masoq dari pengadapan.*

—, plein, *halaman.*

De muur van het —, (plein), *pagar halaman.*

Voorhoofd, o. *dahi; djidat*, L.

Het — bieden, *toendjoeg moeka.*

Zich voor het — slaan, *menepoeg dahi.*

Het voorste gedeelte van het hoofd boven het —, *rangka.*

Voorhoofdsbeen, o. *toelang dahi; toelang djidat*, L.

Voorhoofdsiersel, o. *teparam; djamang; petam.*

Een gouden — dragen, *berpetam-emas.*

Voorhouden, b. w. *pegang di hadapan (moeka; depan)*, L.).

—, vóór iemand houden, *pegang (taroh; letag) di hadapan saorang.*

Den degen hield hij vóór zich uit, *maka pedangnja itoe dipegangnja di hadapannja.*

—, toonen, *toendjoeg.*

—, voor oogen stellen, *bepelihatkan.*

—, herinneren, *mengingatkan.*

—, zie **Verwijten**.

Voorhuid, vr. *koeloep*, uit het Ar.

Iemand die nog de — heeft, (onbesneden is), *orang jang berkoeloep, ook wel eens: si koeloep.*

De — snijden, besnijden, *berkerat koeloep; bersait koeloep; soennat*, Ar.

Voorhuis, o. *portaal, rambat; serambi.*

Voorin, bijw. *masoq di moeka*, L.; *masoq di hadapan.*

— gaan, *berdjalan masoq di moeka (di hadapan).*

Vooringenomen, b. n. *tiada soeka; bentji.*

Vooringenomenheid, vr. *tiada soeka; bentji; djemos.*

—, waan, *sangka; kira.*

Zotte —, *sangka jang gila.*

Voorinnemen, b. w. *berkankan; menjoe-kakan.*

—, vleien, *boedjoeg, memboedjoek.*

—, bekooren, *menawari.*

Lichtelijk vooringenomen worden, *moedah-moedah (hampang) diboedjoeg (diperkankan); gampang disoekakan*, L.

—, beprating, *pemboedjoekan.*

Voorjaar, o. *awwal moesim panas; hoe-djoeng barat; kapala timoer.*

Vorkamer, vr. *kamar moeka*, L.; *biliq di hadapan.*

Vorkauwen, b. w. *mamah dhoeloe.*

Vorkennis, vr. *pengalahoean jang ter dhoeloe; satahoo.*

Door zijne — kan hij voorspellen, *oieh pengalahoeannja jang terdhoeloe maka dapat ija bertoeng.*

Met — of stilzwijgende goedkeuring van den koning, *dengan satahoo radja.*

Indien hij het niet met — van den koning doet, is zijn vonnis de dood, *djikalaw diboewatnja itoe dengan tiada satahoo radja maka mati diboenoeh hokoennja.*

Voorkeur, vr. *pilihan.*

Als de diamanten allen eenerlei zijn bestaat er geene —, *kaloe intan-intan itoe samoewa sama roepanja maka tiadalah pilihan.*

De — geven, *pilih; terlebih soeka; mendahoeloe kan.*

Bij —, *sabab lebih soeka; dengan pilih.*

Voorkind, o. *anaq dari pada nikahh jang dhoeloe.*

Benaming van de —eren des mans en der vrouw, *soedara andjing.*

Vorklauteren, o. w. *pandjat dhoeloe.*

Vorkomen, b. en o. w. *vooruitstreven, mendhoeloei, mendahoeloei; liwat*, L.

—, beletten, *tegahkan; larang.*

Eene betaling —, *bajar lebih dhoeloe dari pada djandji (angsoeran).*

Alles, wat u voorkomt (verschijnt), *barang jang kalihatan padamoe.*

—, voorvallen, *djadi; peristiwa.*

—, aangetroffen worden, *didapat; boléh dapat.*

Hij moet —, (verschijnen), *dija mesti menghadap*, L.

—, schijnen, *roepa.*

Met het rijtuig —, *datang di moeka sama karèta*, L.; *datang di hadapan dengan rata.*

Het komt zoo voor, *roepanja bagitoe.*

Het komt mij zoo voor, *sahaja kira ada bagitoe.*

Vorkomen, o. *gelaat, roepa; moeks; thal'at*, Ar.

—, gelaatstrekken, *paras.*

Hij heeft een trotsch —, *roepanja djemawa.*

Een ziekelijk — hebben, *tjeloentangan*, L.

Die vrouw heeft een schoon —, *maka orang perampoeuan itoe terlaloe élog parasnja.*

Uiterlijk —, *gedaante, bangoenan; roeman, roman.*

Vorkomend, b. n. *vriendelijk, manis.*

—, behulpzaam, *soeka toeloeng.*

Zich naar — gevallen gedragen, *melakoekan diri sabagjimana peri hhal ahh-wól.*

Voorkomendheid, vr. *peri lakoe jang manis; peri jang sopan.*
De harten innemen door zijne —, *mem-birahkan hati olèh lakoenja jang manis.*

Voorkoming, vr. *hhál menegahkan; pe-negahan.*
Tot — van dat onheil, *akan menegahkan tjilaka itoe.*

Voorkoop, m. *borong; hhál beli barang samoewa.*

Voorkoopen, b. w. zie **Opkoopen.**

Voorkrijgen, b. w. *pakéj di moeka; pa-sang di moeka.*
—, in het spel, *dapat lebih; dapat oentoeng.*

Voorkwartier, o. *paha moeka; paha jang di hadapan.*

Voorlaatste, b. n. *jang dhoeloe dari pada jang di belakang; jang di belakang sakali koerang satoe; di hadapan jang kabelangan sakali.*

Voorland, o. *pasisir; rantaw.*
—, vooruitstekend land, *tandjoeng.*

Voorlang, bijw. *soedah lama; soedah be-berapa lamanja.*

Voorlast, m. *moewatan jang di haloewan (moeka).*

Voorlastig, b. n. *tersarat di haloewan; terlaloe berat moewatannya di haloewan (moeka).*

Voorleden, b. n. zie **Verleden.**

Voorleggen, b. w. *taroh (letaq) di ha-dapan.*
Een raadsel —, *beterkakan soewatoe terka.*
Ter bezichtiging —, *toendjoeg; menge-déjkan; beperlihatkan.*

Voorlegging, vr. *hhál taroh di hadapan (moeka; depan, L.); hhál berhadapkan; hhál beperlihatkan.*

Voorleiden, b. w. *hantar; bawa di moeka; menghadapkan.*
Iemand bij de hand —, *pimpin tangan saorang; toentoen, L.*

Voorlezen, b. w. *membatja di hadapan orang (di depan orang, L.); angkat meng-adji.*

Voorlezer, m. *pembatja di hadapan; orang jang membatja di hadapan orang.*

Voorlezing, vr. *pembatjaan di hadapan.*
— over de sterrekunde, *pembatjaan dari pada 'ilmoe noedjoem.*

Voorlichten, b. w. *menjoeloehi; bawa obor di depan, L.; bawa soeloeh di ha-dapan.*

Voorlichter, m. *penjoeloeh; jang menjoe-loehi; jang membawa obor, L.*
—, fig. *jang menerangkan perkara.*

Voorlichting, vr. *penjoeloehan; hhál me-njoeloehkan; hhál membawa damar.*
—, inlichting, *keterangan.*

Voorliefde, vr. *soeka; riddá, Ar.*

Voorliegen, o. en b. w. *bohong; doesta; djoesta, L.*

Voorliggen, o. w. *baring di moeka (di-hadapan); ada di moeka.*
—, voordeel hebben, *beroentoeng; da-pat oentoeng.*

Voorlijf, o. *hadapan toeboeh.*
— van een kleed, *hadapan pakéjan; moekanja pakéjan, L.*

Voorlijk, b. n. (in kennis), *berkalebihan.*
—, (van groei), *lekas besar; lekas toemboeh.*

Voorloop, vr. van arak, *'arag api; ka-pala 'arag.*

Voorloopen, o. en b. w. *berjalan di haloewan (moeka; hadapan; depan, L.).*
—, te snel loopen, *djalan terlaloe tjepat.*

Voorlooper, m. *jang mendhoeloei, zie Voorganger.*

Voorloopig, b. n. *jang dhoeloe; bakal.*
—e mededeeling, *pemberian tahoe jang dhoeloe.*
Een — verbondschift, *soerat bakal perdjandjian.*

Voormaals, bijw. *dhoeloekala; poerba-kala.*

Voormaand, vr. *awwal boelan; permoe-laän boelan.*

Voormaken, b. w. *memboewat di hadapan orang soepaja ditoeroetnja; békin di depan orang soepaja ditoeroetnja, L.*

Voormalen, b. w. *menggambarkan.*

Voormalig, b. n. *jang lama; jang dhoe-loe; bekas dhoeloe; sedjakala.*

Voorman, m. *orang jang di hadapan (di depan, L.).*

Voormarszeil, o. *lajar pengapoeh ha-loewan.*

Voormeten, b. w. *oekoer di hadapan (di depan) orang.*

Voormiddag, m. *pagi; koetika sabelom tengah hari.*

Voormouw, vr. *tangan badjoe; bawahnja tangan badjoe.*

Voormuur, m. *tembog jang di hadapan (di moeka, L.).*

Voornaam, m. *nama daging.*

Voornaam, b. n. *onbelangrijk, besar; penting; terlebih; paling besar, L.*
Een — man, *orang besar.*
De —ste werkman, *toekang agoeng.*
Eene voornamé zaak, *perkara jang besar; perkara jang banjaq pentingnja; perkara jang paling besar, L.*
Een — held, *hoeloebalang jang masj-hoer.*
De —ste pluk (van peper), *poepoel agoeng.*

Voornacht, vr. *awwal malam; 'isjá, Ar.*

Voornamelijk, bijw. *terlebiè poela; isti-méwa poela.*

Voornemen, b. w. *maoe; hendaq; ber-kahendaq; bernijat; bermaggoed; qicakkan; sahadjakan.*
—, ook: in het hart bewaren, *tjakara.*

Voorneemen, o. *sahadja*; *nijat*, Ar.; *maq-coed*, Ar.; *maoe*; *kahendaq*; *qiçad*, Ar.
 Een — opvatten, *bersahadja*.
 Een — doen opvatten, *bersahadjakan*.

Voornoemd, b. n. *terseboet*; *termadz-koer*.
 De — e schrijver, *penjoerat jang terseboet*.

Vooronder, o. *kolong di haloewan perahoe*.

Voorondersteld, b. n. *tersangka*; *terkira*.
 — dat, laat het zoo zijn, *kendati*, verb. van *kahendaq hati*, L.

Vooronderstellen, b. w. *sangka*; *kira*.
 Iets, dat niet voorondersteld wordt, *barang jang tiada tersangka (terkira-kira)*.

Vooronderstelling, vr. *kasangkaän*; *kira*; *angan-angan*.

Vooroordeel, o. (tegen menschen), *sjak*, Ar.
 —, afkeer, *djemoe*; *geli*; *bentji*.
 — opvatten, *menaroh sjak*.

Voorop, bijw. *di hadapan*; *di moeka*; *di depan*, L.
 — gaan, *menghoeloe-hoeloekan*; *djalan di depan*, L.

Voorouderlijk, b. n. (gebruik), *tjara (adat) nënèq mojang*; *'adat sadakala*.

Voorouders, m. meerv. *nënèq mojang*.

Voorover, bijw. *ka hadapan*.
 — hellen, *tjenderong ka hadapan*.
 — liggen, *tjeharap, taharap*.
 Zich — buigen, *meniharap, menaharap*.
 Het hoofd — buigen, *toendoeq*.
 — gaan liggen, *meniharapkan dirinja*; *soengkoer*.

Vooroverbuigen, o. w. *soengkoer*.
 —, b. w. *soengkoerkan*.

Vooroverlijden, o. w. *mati dhoeloe*.
 Zijne vrouw was vooroverleden, *maka bininja itoe mati dhoeloe*.
 —, o. *hhäl kamatian lebih dhoeloe*.

Voorpaard, o. *koeda jang di hadapan (di moeka; di depan, L.)*.

Voorplaat, vr. *perada dapoer*.

Voorplaats, vr. *halaman*; *natar*; *latar*, L.
 — van een paleis, *hulaman maligéj*.

Voorplaatsen, b. w. *taroh di hadapan (di moeka; di depan, L.)*; *letaq di hadapan*.

Voorplecht, vr. *geloemat di haloewan*; *tingkat di haloewan perahoe*.

Voorplein, o. zie **Voorplaats**.

Voorpoort, vr. *gerbang jang di hadapan*; *pintoe moeka*, L.

Voorportaal, o. *serambi*; *barandah jang di moeka*.
 — bij vorsten, *penghadapan*; *baléj*; *baléjroewang*, *baleroeng*.

Voorpost, vr. *pengawal jang di loewar sakali*.

Voorprediken, b. w. *mengchothbatkan*.

Voorproef, vr. zie **Voormaak**.

Voorproeven, b. w. *tjoba dhoeloe*.

Voorproever, m. *jang tjoba santapan radja*.

Voorproefing, vr. *hhäl tjoba dhoeloe*.

Voorraad, m. *bekal*, *bekalan*; *perbekalan*; *bijaja*.
 — van rijst, *bekalan nasi*.
 Van — voorzien, *membekalkan*.
 Water tot — op reis, *aer akan bekalnja berdjalan*.
 Een — van masthout, *kabanyakan kajoe bakal tijang*.
 Bij — geld geven, *pandjjar*.
 Bij — belooven, *berdjandji dhoeloe*.
 In — hebben, *simpan*; *menaroh*.

Voorraadbezorger, m. *jang membekalkan*; *pembijaja*.

Voorraadhuis, o. *goedang*, zie **Maga-zijn**.
 — van rijst, *loemboeng*.

Voorraadmok, vr. *sepèn*, L. verb. Eng.; *goedang ketjil*.

Voorraadschip, o. *kapal jang moewat perbekalan*.

Voorraadschuur, vr. *djelampang*; *loeboer*, *beloeboer*.

Voorrang, m. *daradjaat jang lebih tinggi*.
 —, *pilihan*, zie **Voorkeur**.
 Den — boven Kadir verdienen, *patoet dibilangkan (dihhormatkan) terlebih dari pada Kadir*.
 Den — hebben, *berpangkat lebih tinggi*.

Voorrecht, o. *geluk, salámat*, Ar.; *oentoeng*.
 —, recht, *hhaq*.
 Onwettig —, onbillijke gunst, *anoegraha jang tiada patoet*.

Voorrede, vr. *dibádjat*, Ar.; *moegadammat*, Ar.; *permoelaän kata*.

Voorrekenen, b. w. *bilang (hitoeng) di hadapan*.

Voorrijden, o. en b. w. (te paard) *toeng-gang koeda di moeka*, L.

Voorrschieten, b. w. (geld) *pandjjar*; *kasih pindjam*, L.
 Tien duizend roptjen —, *pandjjar (kasih pindjam, L.) salaqa roepjah*.
 Voorgeschoten geld, *oewang jang di pindjam*.
 —, eerst schieten, *tèmbaq dhoeloe*.

Voorrschijn, m. in: te — komen, *kali-tan*; *tláhir*, Ar.
 Op de oppervlakte des waters te — komen, *timboel*.
 Te — brengen, *kasih lihat*, L.; *beperlihatkan*; *mentlahirkan*; *mengaloewarkan*; *timboelkan*; *mengghaalirkan*, Hott.
 Zij zullen alle menschen te — brengen, *dihhadirkan marika-itoe segala manoesja*.

Voorrschip, o. *haloewan perahoe*.

Voorrschot, o. *pandjjar*.
 — op eenen koopprijs, *tjengkeram*.

Voorrschrift, o. *regel*, *sjarth*, Ar.; *rasm*, Ar.
 —, bevel, *paréntah*; *titah*, Hott.

Godsdienstige — en, *sjar'at*, Ar.; *sjarth agama*.
 —, om na te schrijven, *toeladan soerat*; *tjonto soerat*, L.
 — en voor het priesterschap, *sjarth alimámat*, Ar.
 — en (bepalingen) maken, *sjarthkan*; *békin soerat katantoean*, L.
Voorschrijven, b. w. memboewat *toeladan soerat*; *toelis tjonto soerat*, L.
 —, schriftelijk bevelen, *menjoeratkan titah*, Hoft.; *toelis soerat parentah*, L.
 Geneesmiddelen —, *toelis soerat obat*.
 —, zie **Bevelen**.
Voorschrijving, vr. *hál memboewat toeladan soerat*, zie **Voorschrijven**.
Voorschuiven, b. w. *sorong ka moeka (hadapan; depan, L.)*.
Voorschands, bijw. *dhoeloe*.
 —, zonder onderzoek, *dengan tiada pariksa*.
Voorslaan, b. w. *adjaq; minta*.
 — om te vertrouwen, *mintx kawin*.
 — om landerijen te koopen, *adjaq membeli tanah*.
Voorslag, m. voorstel, verzoek, *permissaan*.
 —, aanzoek, aansporing, *pengadjakan*.
Voorsmaak, m. *rasa jang terdhoeloe; rasa jang dhoeloelan*, L.
Voorsnijden, b. w. *potong daging di médjah*.
Voorsnijder, m. *orang jang potong daging di médjah*.
Voorsnijmes, o. *pisaw besar; pisaw potong daging*.
Voorspan, o. *sapasang jang di moeka (hadapan; depan, L.)*.
Voorspannen, b. w. *pasang; mengenakan*.
Voorspeelder, m. *jang moelai bermain*.
 —, in het kaartspel, *jang main dhoeloe*.
Voorspel, o. *ragam (lagoe) jang dimain dhoeloe*.
 —, zie **Voorteeiken**.
Voorspelden, b. w. *ikat dengan peniti*.
Voorspelen, b. w. (voor anderen) *main di hadapan (depan, L.; moeka)*.
 —, vooruit spelen, *main dhoeloe; moelai bermain; mengandjar bermain*.
Voorspellen, b. w. voorzeggen, *tenoeng, bertenoeng; pétang, L.*
 —, uit een wichelaarsboek lezen, *membatja ramalnja*.
Voorspeller, m. voorzegger, *petenoeng; káhin*, Ar.
Voorspelling, vr. *petenoengan*.
Voorspijs, vr. *sadjian jang pertama; makanan jang moela-moela dimakan*.
Voorspits, vr. zie **Voorhoede**.
Voorspoed, m. *salámat*, Ar.; *bahagija; oentoeng; dawlat*, Ar.; *iqbál*, Ar.; *sadjahtira*.
 In — zijn, *bersalamat; berbahagija; beroentoeng; berdawlat*.

Voorspoedig, b. n. *bersalamat; moebáraq*, Ar.; *marzoeq*, Ar.; *beroentoeng*, zie **Voorspoed**.
Voorspoediglijk, bijw. *dengan salámat; dengan oentoeng*.
Voorspook, o. *hantoe jang djadi'alámat*.
Voorspraak, vr. *sjoefá'at*, Ar.; *sjifá'at*, Ar.
Voorspreken, b. w. ten gunste spreken, *sjoefá'atkan*, *sjifá'atkan*; *toeloeng dengam bitjara*.
Voorst, b. n. *di depan sakali*, L.; *di hadapan sakali*.
Voorstaan, b. en o. w. voor iets staan, *berdiri di hadapan (depan, L.; moeka)*.
 —, beschermen, *lindoengkan; peliharakan*; *toeloeng*.
 —, onp. w. geheugen, herinneren, *terkenang, terkenangkan*.
 Zich iets laten —, *membesarkan dirinja; takabboer*, Ar.
Voorstad, vr. *kampoeng moeka*.
Voorstamelen, b. w. *seboet dengan gagap*.
Voorstander, m. *pelindoeng; orang jang melindoeng; pemelihara*.
Voorstappen, o. w. *berdjedjaq di hadapan*.
Voorste, o. *hadapan; moeka; haloewan; loeuar; sabelah loeuar*.
 Het — van het huis, *hadapan (moeka) roemah*.
 Het — gedeelte van een vaartuig, *haloewan perahoe*.
 Het — gedeelte van het hoofd, *hadapannja dahi; sabelah djidat jang di depan, L.*
Voorsteken, b. w. *taroh di depan*, L.; (*moeka, hadapan*).
 —, zie **Voorspelden**.
Voorstel, o. *vraag, mas-alat*, Ar.; *sjawál*, Ar.
 — (tot verkoop), *idjáb*, Ar.
 —, voordracht, *permissaan*.
 —, redenering, *bebasaán*.
Voorstellen, b. w. *taroh (letaq) di hadapan*.
 — (in de tegenwoordigheid), *bawa menghadap*.
 —, verzoeken, *minta; moehoen*.
 Zich —, in den zin hebben, *menghadapi; bernijat*.
 —, zie **Verbeelden**.
 —, aanduiden, *menjatakan; toendjoekkan*.
 Voorwaarden —, *tantoekan djandji*.
Voorsteller, m. voordrager, *jang minta; jang moehoen*.
 —, die iemand binnenleidt, *jang bawa menghadap*.
Voorstelling, vr. *pertoendjoekan*.
 —, betoog, *dalil*, Ar.
 — of spel met allerlei gedaanten van menschen en dieren, *penggambar*.
Voorstemmen, o. w. *mengaloewarkan soewara dhoeloe*.

—, ten voordeele stemmen, *kaloewarkan soewara atas; pilih dengan soewara.*
Voorsteven, m. *haloewan perahoe.*
 Lange, spitse —, *djoenggoer.*
 Eene plaats geheel op den —, *andjoeng.*
Voorstralen, o. w. *kalihatan bersinar; bersinar-sinaran.*
Voorstrijden, b. w. helpen strijden, *bantoe perag.*
 —, eerst strijden, *berperang dhoeloe; moelai herperang.*
Vorstuk, o. *moeka*, zie **Voorste**.
 — op een vaartuig, verlengde steven, *djoenggoer.*
Voort, bijw. *kelaq; sabentar.*
 De wagen is al —, *karèta soedah djalan, L.*
 —! weg! *laloe! intjit! njahlah!*
Voortaan, bijw. *dari pada sakarang ini; djemah.*
Voortademen, o. w. *bernapas-napas; tiada berhenti bernapas.*
Voortand, m. *gigi moeka; gigi saréj; gigi jang di hadapan.*
Voortarbeiden, o. w. *senantijasa bekerdja; salamanja bekerdja; tiada berhenti kerdja.*
Voortabbelen, o. w. *tjoera-tjoera sahadja; mengomong-omong sadja, L.*
Voortbidden, o. w. *berdo'a sahadja; tiada berhenti berdo'a.*
Voortbieden, o. w. *tiada berhenti tawar.*
Voortblazen, o. w. *tiada berhenti tjoep.*
Voortbloeden, o. w. *tiada berhenti berdarah.*
Voortbrengen, b. w. te voorschijn brengen, *kaloewarkan; hhadlirkan; hhaqilkan.*
 —, het aanzijn geven, *mendjadikan; idjad, Ar.*
 Al wat het aardrijk voortbrengt, *barang jang dihaqilkan boemi.*
 God heeft hemel en aarde voortgebracht, *bahoewa Allah soedah mendjadi-boemi dan langit.*
 Dit weder brengt ziekten voort, *maka masa ini djadi banjaq penjakit.*
 Die boom brengt vele vruchten voort, *maka pohon itoe banjaq boewahnja.*
 Kinderen —, *beranaq; berolèh anaq.*
 Wartaal —, *bitjara koesoet-koesoet.*
Voortbrenger, m. *jang mendjadikan*, enz. zie **Voortbrengen**.
Voortbrenging, vr. *hhâl mendjadikan; hhâl menghhaqilkan; idjad, Ar.; hhâl beranaq*, zie **Voortbrengen**.
Voortdrijven, b. w. *mengoesir-oesir sadja.*
 —, zie **Voortjagen**.
 —, o. w. *drijvende voortgaan, berha-njoet sadja.*
Voortdrijving, vr. *pengoesiran.*
 —, *voortduwing, penoelakan.*
 —, *voortschuiving, penjorongan.*
Voortdurven, o. w. *berani ladjoë; berani berdjalan.*

Voortduren, o. w. *kekal; berkekalan; luma-luma djoega.*
 Doen —, *mengekalkan; beperlamakan; melandjoetkan.*
Voortduren, bijw. *sedekala; moechal-lad, Ar.; senantijasa, santijasa.*
Voortdurendheid, vr. *kakekalan; moe-dawamat, Ar.; dawam, Ar.; bigijat, Ar.*
Voortduwen, b. w. *toelaq ka hadapan; toelaq ka depan, L.*
 —, een vaartuig, boomen, *menggala.*
Voortteeken, o. *alamat, Ar.; padahan.*
 —, vooral een goed —, *fâl, Ar.*
 —, *lichtstraal, die de geboorte en dood van een verheven wezen voorafgaat, tédja.*
Voortellen, b. w. *hitoeng di hadapan.*
Voortempel, m. *serambi masjid; penghadapan masjid (mesqit, verb.).*
Voortgaan, o. w. *berdjalan; ladjoë; ber-angkat; pergi menoeroet.*
 Doen —, *lantjarkan; ladjoekan.*
 —, plaats hebben, *djadi.*
 —, verder gaan, *menoeroet djalan.*
 —, volharden, *berkandjang; telap.*
Voortgang, m. *vordering, ladjoë; laloe.*
 Onophoudelijke —, *moewalat, Ar.*
 — hebben, *djadi: berlakoe.*
 Geenen — hebben, *tiada djadi; woe-roeng, L.*
 — van een werk, *sipat kerdja.*
 —, *welgelukken, 'aqibat jang baik; djadinja dengan salamat.*
 —, *opvolging, toeroetan.*
 —, *aanhouding, perkandjangan.*
 Bij —, *dengan bertoeoet-toeroetan; den-gan berkandjang.*
Voortgeven, b. w. *beri saorang pada saorang.*
 —, o. w. *senantijasa memberi; kasih sadja, L.; trada berhenti kasih, L.*
Voorthelpen, b. w. helpen vlieden, *toe-loeng lari.*
 Iemand —, *toeloeng orang.*
 In den arbeid —, *bantoe kerdja.*
Voortjagen, b. w. *oesir, mengoesir; ha-law; boeroe.*
 —, o. w. *senantijasa berboeroe; tiada berhenti berboeroe-boeroe; boeroe-boeroe sahadja.*
Voortijd, m. *permoelaan tahoen*, zie **Lente**.
Voortijds, bijw. zie **Voorheen**.
Voortijlen, b. w. *lari tjepat-tjepat; laloe dengan bangat.*
Voortkomen, o. w. *weggaan, pergi; berangkat.*
 —, *slagen, beroentoeng; djadi; berla-koe.*
 —, te voorschijn komen, *djadi kali-hatan; kaloewar.*
 —, uit het water, *timboel.*
 —, *uitspruiten, toemboeh.*
 Uit het hart —, *terbit dari pada hati.*

- Zijne ziekte komt uit zijnen val voort, *maka sakitnja itoe dari pada djatohinja*.
Doen —, *mengaloewarkan*.
Het leven doen — uit den dood, *mengaloewarkan hidoep dari pada mati*.
Voortkunnen, o. w. *dapat ladjoe*; *boleh ladjoe*; *bisa berdjalan*, L.
Voortkweeken, b. w. *menoemboehkan*; *pijara sampéj toemboeh*, L.
Voortleiden, b. en o. w. *hantar*.
Een paard —, *toentoen koeda*; *bawa koeda*.
Voortmaken, o. w. *sigrahkan*; *lekas-kan*; *kerdjia tjepat-tjepat*.
Zich —, *lari*; *minggat*, L.
Voortocht, m. *haloewan peperangan*; *tjoe-tjoeg bala-tantara*.
Voortplanten, b. w. *berbanjarkan tanaman*; *djadikan banjaq*.
—, algemeen maken, *mendjadikan 'oemoem*.
Die godsdienst is voortgeplant, *maka agama itoe soedah djadi 'oemoem*.
Om zijnen naam tot bij zijne verste nakomelingen over te planten, *soepaja ditinggalkannja namanja kapada anaq tjoe-tjoenja toeroen-temoeroen*.
De pisangboom plant zich voort, *maka pohon pisang itoe beranaq*.
Kunsten en wetenschappen —, *menghidoepkan (meramejkan) 'ilmoe hkihmat*.
Voortplanter, m. *jang berbanjarkan*, enz. zie **Voortplanten**.
Voortplanting, vr. *hhal perbanjakan*, enz.
Voortreffelijk, b. n. *oetama*; *élog*; *indah-indah*; *baik sakali*; *terlaloeh baik*; *fáchir*, Ar.
Eene — e eigenschap, *çifat jang teroetama*.
Een — paleis, *astana jang indah-indah roepanja*.
Van eenen — en reuk, *terlaloeh haroem baenja*; *terlaloeh énaq wanginja*, L.
Eene zeer — e hoedanigheid, *peri jang maha-élog*.
—, *bijw. atas peri jang oetama (baik)*.
Voortreffelijkheid, vr. *çifat (peri) jang oetama*; *peri jang baik sakali*; *fadliát*, Ar.
Voortregenen, o. w. *tiada berhenti hoe-djan*.
Voortreizen, o. w. *menoeroet djalan*.
—, steeds reizen, *senantijasa berdjalan*; *tiada berhenti berdjalan*.
Voor-trekken, b. w. *fig. de voorkeur geven*, *terlebié soeka*; *pilih*.
Voor-trekken, b. w. *regang-regang sahadja*.
—, (spoed maken met rekken), *tarik (regang) tjepat-tjepat (lekas)*.
Voortrennen, o. w. *lari keras*.
—, steeds rennen, *senantijasa lari*; *lari sadja*, L.

- Voortrijden**, b. w. *membawa dengan karèta*.
—, o. w. *wegrijden (met den wagen)*, *pegi sama karèta*, L.; *berangkat dengan rata*.
—, *wegrijden (te paard)*, *pegi toeng-gang koeda*; L.; *berdjalan toenggang koeda*.
Voortroeien, b. w. *ladjoekan dengan berdajoeng*.
—, o. w. *wegroeien*, *pegi berdajoeng*, L.; *pergi berdajoeng*.
—, steeds roeien, *senantijasa berdajoeng*; *tiada berhenti berdajoeng*; *berdajoeng-dajoeng sadja*.
Voortrollen, b. w. *goeling*, *menggoeling*.
—, o. w. *bergoeling-gosling sahadja (sadja)*.
Voortrolling, vr. *het rollen*, *goelingan*.
—, (de daad van —), *penggoelingan*.
Voortrukken, b. w. *naar voren rukken*, *tarik ka hadapan*; *tarik di depan*, L.
—, o. w. *berangkat pergi*; *ladjoe*.
— *in den strijd*, *om aan te vallen*, *tampil*.
Voorts, *bijw. kamoedian*; *adapoen*; *dan lagi*, L.; *tambahan poela*.
Voortscharrelen, o. w. *berdjalan dengan irit (sèrèt) kaki*.
Voortschepen, b. w. *bawa dengan perahoe*; *toempangkan*.
Zich —, *pergi dengan perahoe*; *pergi belajar*.
Al die koopwaren moeten voortgescheept worden, *maka segala barang dagangan itoe hendaq dibawa dengan perahoe*.
Voortscheren, o. w. *senantijasa mentjoekoer*; *mentjoekoer sahadja*.
Zich —, *lari*; *minggat*, L.
Scheer u voort! *njahlah! intjilalah! la-loelah!*
En hij zeide: *scheer u voort*, *trouweloetze! maka katanja*; *intjilalah dikaw orang chjanat!*
Voortspringen, o. w. *ladjoe meloempat*.
—, steeds springen, *senantijasa meloempat*.
Voortspruiten, o. w. *steeds spruiten*, *senantijasa toemboeh*.
—, ontstaan, *djadi*; *kaloewar*; *terbit*; *pantjar*.
Uit een rein gemoed —, *terbit dari pada hati jang soetji*.
Daaruit zal geluk —, *itoe nanti djadi salamat*.
Die uit zijne lendenen is voortgesproten, *jang terpanjar dari pada ping-gangnja*.
Voortspruitend, b. n. *jang djadi*; *jang kaloewar*.
Voortstreven, o. w. *toedjoe*, *menoedjoe*.
Voortstreving, vr. *toedjoean*.
Voorttelen, b. w. *beranaq*; *beperanaqkan*.
Kinderen uit een wettig huwelijk voortgeteeld, *anaq hhalal*; *anaq kawin*.

—de kracht, *goewat beperanaqkan.*
Voortteling, vr. *hhâl beperanaqkan.*
 Onvermogen tot —, *dlâ'if dzakar*, Ar.
Voorttellen, b. w. *senantijasa membilang*;
hitoeng sahadja.
Voorttrekken, b. w. *tarik (hêla) ka hadapan.*
 —, o. w. *aanhouden met trekken, senantijasa menarik*; *tarik-tarik sahadja.*
Voorttrekker, m. *penarik*; *penghêla.*
Voortvaren, o. w. *berdjalan perahoe*;
ladjoe.
 De schuit is reeds voortgevaren, *perahoe soedah djalan*, (*ladjoe*).
 Vaar voort met wel te handelen. *djangan berhenti berboewat baik*; *hendaqlah engkaw senantijasa berboewat baik.*
 —, *ijverig voortgaan (in het werk)*, *djoengkoeng.*
Voortvarend, b. n. *tjepat*; *lekas*; *bangat*;
lantjar pada ban ang lakoenja.
 —, zie *Driftig*.
 Een — mensch, *pembangat.*
Voortvarendeheid, vr. *kahangatan*; *hati panas*; *tjakap.*
Voortvloeien, o. w. *kaloewar mengalir.*
 Wat zal daaruit —? *apa nanti djadi itoe?*
 —, *steeds vloeien, mengalir-ngalir sahadja.*
Voortvluchten, o. w. *lari*; *soeroet*, Hoft.;
minggat, L.
 —, *steeds vluchten, senantijasa lari*;
tiada berhenti lari.
Voortvluchtig, b. n. *pelari*; *orang jang minggat*, L.
Voortwaalen, b. w. *terbangkan*; *pindahkan dengan tjoep.*
 Door den wind voortgewaaid worden, *diterbangkan angin*; *dipindahkan (dibawa) angin.*
 —, *onpers. senantijasa bertjoep*; *tiada berhenti bertjoep.*
Voortwandelen, o. w. *pergi pasijar*, L.;
pergi berdjalan-djalan.
 —, *steeds wandelen, trada berhenti pasijar*, L.
Voortwillen, o. w. *maoe ladjoe*; *hendaq berdjalan.*
 Het paard wil niet voort, *koeda tiada maoe djalan*, L.
 —, *willen vertrekken, maoe berdjalan*;
hendaq berangkat.
Voortzeggen, b. w. *mengatakan*; *ma'loemkan.*
Voortzeilen, o. w. *steeds zeilen, senantijasa belajar*; *tiada berhenti belajar.*
 —, *wegzeilen, pergi belajar.*
Voortzetten, b. w. *verplaatsen, pindahkan.*
 Zijne reis —, *menoeroet djalannja.*
 —, *vervolgen, sambat.*
 Het werk —, *mendjalankan pekerdjaan.*

Het werk met spoed —, *memboeroe pekerdjaan.*
Voorzetter, m. *vervolger (van eenen schrijver)*, *penjoerat jang menambahi (meng-oebeng).*
Voorzetting, vr. *vervolgung van een werk*, *hhâl menambahi (mendjalankan).*
Vooruit, bijw. *di hadapan*; *di depan*, L.;
di moeka.
 Niet — gaan, niet vorderen, *tiada ladjoe*;
tiada djadi.
 Het gaat hem niet —, *maka ija tiada beroentoeng.*
 —, *streven, mendhoeloei.*
 — geld geven op eenen koop, *pandjar.*
 — zijn, het van een ander winnen, *berkalebihan.*
 — springen, (in de bouw.) *djangkir.*
 — zien wat er gebeuren zal, *kira-kirakan barang jang nanti djadi.*
Vooruitbetaling, vr. *hhâl pandjar*; *barjaraan lebih dhoeloe dari pada djandji.*
Vooruitmaking, vr. *pemberian oleh wasijat.*
Vooruitnemen, o. *pengambilan terdhoeloe.*
Vooruitsteken, o. w. het een voor het ander, niet even lang, *selisih*; *mantjoeng*, *moentjoeng*; *djangkir.*
 De kris wat —, *berdjangkirkan keris.*
 Het voorhoofd —, *nonong.*
 Het — van het voorhoofd, *djantog.*
 Een —de mond, *moeloet mantjoeng*, L.
Vooruitsteking, vr. (van een gebouw), *djangkir.*
Vooruitziende, bijw. *lihat barang jang ghâb*; *lihat barang jang belom ada.*
Vooruitzicht, o. *hhâl lihat dhoeloe*; *aqdâr*, Ar.
 —, *hoop, pengharapan asa.*
Voorvaderlijk, b. n. *tjara nènèq-mojang.*
Voorvaders, m. *meerv. voorouders, nènèq-mojang.*
Voorval, o. *pertemoean*; *barang jang djadi.*
Voorvallen, o. w. *djadi*; *peristiwa*; *tjoepcel*, *djoepoel.*
Voorvechten, o. w. *toeloeng melawan*;
bantoe berperang.
Voorvechter, m. *pahalawan, pahlawan*, Perz.; *pendikir*; *doeblang*, (op Sumatra).
Voorvliegen, o. w. *terbang di hadapan*;
terbang di moeka.
Voorvoet, m. van een dier, *kaki jang di hadapan (depan, L.; moeka).*
 —, het voorste van den voet, *hoedjoeng (depannja) kaki.*
Voorwaar, bijw. *soenggoeh*; *bahoewa se-soenggoehnja*; *amin*, Ar.
 — ik kom hier, *bahoewa akoe datang di sini*, Hoft.; *soenggoeh saja datang di sini*, L.
 — Gij zijt het, die alle macht hebt over alles, *bahoewa sesoenggoehnja engkaw djoewa*

jang amat berkoewasa atas barang sasoe-watoe.

Voorwaarde, vr. *djandji*; *sjarth*, Ar.

Huwelijks —, *sjarth harta orang kawin*.

Billijke —, *djandi jang patoet (haroes)*.

Onder — van hen vrij te koopen, *dengan djandi meneboeskan dija*.

Zonder —, *tiada dengan djandji*.

Voorwaardelijk, b. n. en bijw. *dengan berdjandji*; *atas djandji (sjarth)*.

Eene — e hulp, *pertoeloengan karana berdjandji*; *pertoeloengan jang didjandjikan*.

Voorwaarts, bijw. *ka hadapan*.

—! *ladjoe! laloelah!*

— gaan naar, *langsoung ka*; *pergi ka*.

Voorwacht, vr. *pengawal (djaga) jang dilowear (hadapan)*; *pengawal jang di tjoe-tjoeg bala tantara*.

Voorwegen, b. w. *timbang di hadapan (depan, L.)*.

Voorwenden, b. w. *bawa' oedzoer*; *poera-poerakan*; *tjoelas*.

Ziekte —, *bawa 'oedzoer penjakit*.

Ten onrechte ziekte —, *poera-poerakan dirinja sakit*.

Voorwending, vr. *hhâl membawa 'oedzoer*.

Voorwendsel, o. *poera-poera*; *'oedzoer*, Ar., eig. *'oedzr*.

Onder — van onder zeil te gaan, *poera-poera hendaq berlajar*.

Voorwerk, o. *pekerdjaân jang menhoeloei*.

—, van een boek, *dhâbdjat*, Ar.; *moeqadammat*, Ar.

Voorwerp, o. *barang*.

Het — zijner wenschen, *barang kahendaqnja*.

—, waarbij men zweert, *soempahan*.

Vele —, *banjaq barang-barang*.

Een geschikt —, (persoon), *orang lâtq (patoet)*.

Voorwerpen, b. w. *lempar di hadapan*.

—, zie **Verwijten**.

Voorwerpsel, o. *barang pelawanan*.

Voorweten, o. *pengatahoean jang lebih dhoeloe*; *pengatahoean dari hhâl jang belom djadi*.

Voorweten, b. w. *tahoe lebih dhoeloe*; *aqdâr*. Ar.

Voorwind, m. *angim dari boerit (belakang)*; *angin toeroetan*.

Voorzaal, m. *bij grooten, pengadapan*.

—, groote voorkamer, *bilq besar di hadapan (moeka; depan, L.)*.

Voorzaat, m. *nèndq*; *mojang*; ook *nèndq-mojang*.

Voorzang, m. *njanjian jang pertama (bermoela)*.

Voorzanger, m. *pengangkat njanji*.

—, zie **Zanger**.

Voorzangerschap, o. *pangkat pengangkat njanji*.

Voorzeggen, b. w. zie **Voorspellen**.

—, profeteeren, *bernoeboewat*.

Voorzegger, m. zie **Voorspeller**.

Voorzegging, vr. zie **Voorspelling**.

Voorzeker, bijw. en tusschenw. *soenggoeh*; *nistjaja*.

Voorzenden, b. w. *kirim dhoeloe*.

Voorzet, m. in het spel, *santap dhoeloe*, *Hoft*; *makan dhoeloe*.

Meesteres, doe den —, *toewankoe santaplah dhoeloe*, *Hoft*.

Voorzetten, b. w. *taroeh di hadapan (moeka; depan, L.)*.

Spijs —, *sadjikan*; *bawa*.

Voorzichtig, b. n. *bidjagsana*; *ati-ati*, L.; *bahrî*, Perz.; *hoesjâr*, Perz.

Voorzichtigheid, vr. *kabidjagsanaân*; *ati-ati*, L.

—, beleid, *boedi bitjara*.

Voorzichtiglijk, bijw. *dengan bidjagsana*; *dengan ati-ati*, L.

Voorzien, b. w. *lihat sabelom djadi (ada)*; *lihat terdhoeloe*.

—, zie **Verzorgen**.

Een huis van het noodige —, *melangkap roemah dengan serbanja (pekakasnja)*.

Zich van water —, *membekalkan adr*.

Er in —, *djaga*; *pelihara*.

Weder —, *melangkap poela*.

Zich in het regenseizoen van het noodige —, *membekalkan dirinja pada moesim hoedjan*.

Voorzienigheid, vr. *Gods* —, *taqdîr Allah*, Ar.; *qoedrat Allah*, Ar.; *pemeliharaan*.

Zich op *Gods* — verlaten, *tawakkoel pada taqdîr Allah*.

In de hand Uwer — berusten alle zegeningen, *pada tangan qoedratmoe djoewa segala kabadjikan*.

Voorzigen, b. w. *ikat njanji*; *angkat njanji*; *menjanji dhoeloe*.

Voorzitten, o. w. *doedoeg di moeka (hadapan)*.

— als voorzitter, *mengapalakan*.

In eene vergadering —, *menjapalakan madjlis*; *djadi kupala bitjara*.

Voorzitter, m. *kapala*; *jang mengapalakan madjlis*.

Voorzitting, vr. *pemerintahan madjlis*; *hhâl menjapalakan madjlis*.

Voorzolder, m. *lotèng jang di moeka (hadapan; depan, L.)*.

Voorzoon, m. *anaq laki-laki dari pada nikâhh jang dhoeloe*.

Voor zoo veel, voegw. *saberapa*; *dengan sakoewasa*.

— ik weet, *saberapa kita poenja tahoe*.

— ik kan, *dengan sakoewasa hamba*.

Voorzorg, vr. *tjinta*; *djaga*; *pemeliharaan*; *hhadzar*, Ar.

Uit — voor het heil des lands, *karana pemeliharaan salâmat negeri*.

— gebruiken, *tjalangin*, L.; *djaga dhoeloe*.

Voorzwemmen, o. w. *berenang dahoeloe (di moeka; di hadapan; di depan, L.)*.

Voos, b. n. *gabes*, L.

- Een voorze knol, *lobaq gabes*.
Voorheid, vr. *peri gabes*.
Vorderen, b. w. eischen, *tagih, menagih; toentoel*.
 Schuld —, *tagih hoelang*.
 Hoe ik ook (de betaling) vorderde, kwam zij niet, *berapa hamba tagih tiada djoega kaloewar*.
 De vervulling eener belofte —, *menoentoel djandji*.
 —, o. w. *berlakoe; djadi*.
Vordering, vr. *hhâl tagih; penagihan; permintaân*.
 Aïstand van eene schuld— doen, *lepaskan penagihan hoelang*.
 — in kennis, *katambahan pengatahoean; katambahan ma'rifat*.
 Dat kind maakt —en, *maka anaq itoe beladjar baik-baik; anaq itoe tambah pengatahoeannja*.
Vorderlijk, b. n. *bergoena; bersâidat*.
Vore, vr. *aloeran; laujoer*.
 —, keep, gleuf, *koemêj*.
 Eene diepe —, *aloeran jang dalam*.
 —n maken, *ploegen, menanggala; meloekoe, L*.
Voren, bijw. in: te —, *dahoeloe; lebih dhoeloe, L*.
 Van —, *dari hadapan; dari moeka*.
 Een boek van — af lezen, *membatja kitâb dari pada permoelaân*.
Vorig, b. n. *dhoeloe, L; dahoeloe; lama*.
 In —e tijden, *tempo dhoeloe, L; pada dahoeloekala; pada poerbakala*.
 De —e heer Resident, *toewan Residèn jang lama*.
Vork, vr. *penoesoeg; garpo, L; tjoekit*.
 Eene zilveren —, *garpo péraq, L*.
 — met twee of drie tanden, *harpoen, elger, serampang*.
 —, drietand, *trisoela, tersoela*, uit het Sansk. (dit is eig. de drietand van Siwa, doch wordt ook van driepuntige spiesen gezegd).
Vorksgewijs, bijw. *tjapang; tjabang; bertjabang*.
Vorm, m. gedaante, *roepa*.
 Eenen — geven, *meroepakan; kasih roepa, L*.
 —, regel, *sjarth, Ar*.
 Een verbondschrift in behoorlijken —, *soerat perdjandjian dengan menoeroet sjarth*.
 Regeerings—, *tjara pamaréntahan*.
 Van denzelfden —, (zoo als gebakken steenen), *sama gemang*.
 —, gietvorm, *toevangan; atjoean; kâl-boed, Perz*.
 Kogel—, *atjoean peloeroe (p'lor)*.
 — om er tin in te gieten, *bidoer*.
 —, boekdruckers—, *ram, L*.
 —, giet— van eenen spiegel, *atjoean tjermin*.
 — om iets te vormen, dat men bakken wil, *tjitakan*.

- voor gebak, *tjitakan koewèh*.
 Steenen — om sagobrood te bakken, *pesagoean*.
 —, zie **Model**.
Vormbaarheid, vr. *çifat jang dapat di-roepakan*.
Vormdraaijer, m. vormmaker, *pandéj atjoean; toekan jang békin tjonto, L*.
Vormen, b. w. *roepakan; meroepakan; menoeladan; békin roepa, L; kasih roepa, L; tachliq, Ar*.
 De harten —, *membbaiki hati*.
 Gevormd, *beroepea; roepawan*.
Vormend, b. n. voortbrengend, telend, *jang beperanganqan; jang beranag*.
Vormer, m. *jang meroepakan; jang békin roepa, L*.
Vormijzer, o. *besi tjonto, L*.
Vorming, vr. *hhâl meroepakan; peroe-paân*.
Vormloos, b. n. *tiada beroepea*.
Vorschen, o. w. *sidiq, menjidliq; pantjing, L*.
Vorst, vr. (van een huis, nok) *boeboengan; boemboeng; boemangan; boemboengan; boen-boenan*.
Vorst, vr. felle koude, *kadinginan jang sangat*.
Vorst, m. *radja, Sansk.; amir, Ar*.
 —, heer, *mawla, Ar*.
 Voor den — verschijnen, *menghadap radja*.
 Leenplichtige —en, *radja-radja jang ta'loeg; radja-radja jang bawa oepeti*.
 De — beveelt, *radja bertitah*.
 Den — hulde bewijzen, *menjembah radja*.
Vorstbalk, m. *perahan*.
Vorstelijk, b. n. *tjara radja*.
 —e kleeding, *pakéjan tjara radja*.
 —e gewoonten, *âdat radja*.
Vorstendeugd, vr. *kabaqtian radja; kabedjikan radja*.
Vorstendom, o. *karadjaân*.
Vorstenhof, o. *astana; maligéj, zie Hof*.
Vorsenstand, m. *martabat radja; pangkat radja*.
Vorstin, vr. *radja perampoewan*.
 —, gemalin van eenen vorst, *perméjsoeri; isteri radja*.
 Ongehuwde —, *poeteri*.
 Mevrouw de —, *toewan poeteri*.
Vorstpan, m. *gètlèng boeboengan*.
Vos, m. *ta'lab, Ar; roebûh, Perz*.
 —, fig. *orang tjerdig*.
Vossenheid, vr. *koelit ta'lab*.
Vouw, vr. *lipatan*.
 —en, *patak-patak*.
 Eenen brief van zijne —en ontdoen, (openen), *memboeka soerat dari pada lipatannja*.
 —en, plooiën in doeken of kleederen, *biroe-biroe; lipatan kain*.
 Vol —en te zamen gelegd worden, *dibiroe-biroe*.

Vouwbaar, b. n. *jang dapat dilipat.*
Vouwbeen, o. *toelang pelipat.*
Vouwblind, o. *djandéla jang berlipat.*
Vouwdeur, vr. *pintoe lipat-lipatan.*
Vouwen, b. w. *lipat, melipat.*
 De handen —, *melipat tangan.*
 Met ge— handen bidden, *berdo'd dengan tangan terlipat.*
 Hoe ge het vouwt en plooit, ge bereikt uw doelwit niet, *berapa engkaw poetar balik maka tiada djoega engkaw beroldh magcoed.*
Vouwer, m. *pelipat; jang melipat.*
Vouwing, vr. *pelipatan.*
Vouwmes, o. *pisaw lipat-lipatan.*
Vouwscherm, o. *lindoeng (dinding) lipat-lipatan.*
Vouwtafel, vr. *médjah lipat-lipatan.*
Vraag, vr. *pertanjaan; soewál; Ar.*
 Eene netelige en listige —, *pertanjaan jang soekar dan tjerdiq.*
 Verscheidene vragen beantwoorde hij, *maka beberapa soewál didjawabnja.*
Vraagachtig, b. n. *nieuwsgierig, melit, L.; kalenggara.*
Vraagal, m. en vr. *orang jang bertantanja sadja; kalenggara; pengapa; orang melit, L.*
Vraagbaak, m. fig. *orang jang terlebih 'dlim; orang jang tahoe segala roepa.*
Vraagpunt, o. zie **Vraagstuk.**
Vraagstuk, o. *penerka; mas-alat, Ar.; soewál, Ar.*
 Een — opgeven, *beterkakan penerka.*
Vraagswijze, bijw. *dengan bertanja dan menjahoet.*
Vraagwoord, o. *perkataan soewál.*
Vraagziek, b. n. *soeka bertanja sadja.*
Vraat, m. *orang rakoos; pendemap; orang pentjaroet.*
Vraatachtig, b. n. *rakoos, L.; demap; tjaroet.*
Vraatzucht, vr. zie **Gulzigheid.**
Vracht, vr. *moewatan.*
 —, pak, *boengkoesan; baban.*
 — van een vaartuig, *moewatan perahoe.*
 —, geld voor de overvaart, *oewang toempangan.*
 — van eenen Inlandschen wagen of vrachtkar, *moewatan pedati.*
 — die op den rug gedragen wordt, *galasan.*
 —, zoo veel een man draagt, *pikoelan saorang.*
 Een — voor twee man, *gotongan doewa orang, L.*
Vrachtbrief, m. van een vaartuig, *vrachtceel, soerat moewatan.*
 — van een voertuig, *soerat moewatan pedati.*
Vrachtgeld, o. *oepah moewatan.*
Vrachtkar, vr. *pedati.*
 — (Europ.) *kakar, verb.*
Vrachtlijst, vr. *soerat barang moewatan.*

Vrachtschuit, vr. *perahoe jang moewat barang-barang; tambangan.*
Vrachtsvaarder, m. zie **Vrachtschuit.**
 —, schipper van een vrachtschuit, *djoeragan tambangan.*
Vrachtvoerman, m. *toekang pedati.*
Vrachtvrij, b. n. *lepas oepah tambangan; tiada kena bajar oewang tambangan.*
Vrachtwagen, m. *karéta jang memowat barang-barang; pedati.*
Vragen, b. en o. w. *tanja, bertanja; ber-soewál; istachár, Ar.*
 — waar zijn huis is, *tanja dimana roemahnja.*
 — (naar iets dat men niet kent of weet), *bertanjakan.*
 Gij moogt niet naar uwen vader —, *djanganlah engkaw bertanjakan bapamoe itoe.*
 Nergens naar —, *tiada tjinta; tiada falloeli.*
 Ten huweljk —, *meminang, Hoft.; minta (adjaq) kawin.*
 Indien den van u vraagt, *djika ditanja orang dari padamoe.*
 Naar den bekenden weg —, *poera-poera bodohkan diri; tanjain djalan jang soedah ditjalann, L.*
 Ten eten —, *panggil makan; silakan santap, Hoft.*
Vragenboek, o. *kitab soewál, Ar.; boekoe pertanjaan, L.*
Vrager, m. *jang bertanja; jang bersoewál.*
Vrank, b. n. *lepas; bébas; soetji.*
 — en vrij, *dengan sentawasa; tiada berbahaya.*
 Vratig, b. n. zie **Vraatachtig.**
Vrede, vr. *daméj; perdaméjan; salám, Ar.*
 —, rust, *sentawasa; sadjahtra.*
 Laat mij met —! *djangan ganggoe sama goewa! L.; djanganlah gadoeh padakoe!*
 — des gemoeds, *çiláhh, Ar.; çálih, Ar.; ketetapan hati.*
 De proet op wien — zij! *nabí 'alajhi 'ssalám!*
 Te — stellen, *mendaméjkan; memadakan; menjenangkan; békin senang, L.*
 — zij u! *asalám 'alajkoem!*
Vredebericht, o. *chabar perdaméjan; kabar bedaméj, L.*
Vredébode, m. *peseroehan perdaméjan.*
Vredebreker, m. *jang merombaq (melanggar) perdaméjan.*
Vredebreuk, vr. *karombakan perdaméjan.*
Vredefeest, o. *hhál merajakan perdaméjan; perdjamoean karana perdaméjan.*
Vredegenoot, m. *handéj (taulan; teman,) perdaméjan.*
Vredehandel, m. *bitjara (moesjáwarat) kxrana perdaméjan.*
Vredekrans, m. *makota perdaméjan.*
Vredelievend, b. n. *soeka berdaméj; çálih, A.*

Vredelievendheid, vr. *perangéj* (*hati*) *jang soeka berdaméj*.

Vredemaker, m. *jang mendaméjkan; pendaméj*.

Vrederaad, m. *sidang perdaméjan; mādjlis (moesjāwarat) perdaméjan*.

Vredeschender, m. *jang merombag (melanggar) perdaméjan*.

Vredestichter, m. *orang jang menjoeloeh (mendaméjkan)*.

Vredestijd, m. *kala (koetika) perdaméjan*.

Vredesverdrag, o. *perdjandjian perdaméjan*.

Vredesvoorslag, m. *pemoehoenan (per-mintaän) akan mendaméjkan*.

Vredeteeken, o. *'alámat (tanda) perdaméjan*.

Vredeverstoorder, m. *orang jang mengharoe-biroekan perdaméjan*.

Vredesvlag, vr. *bandéra poetih; bandéra perdaméjan*.

Vredevorst, m. *radja perdaméjan; radja jang terlebih soeka berdaméj*.

Vredewensch, m. *pengharapan akan perdaméjan*.

Vredewoord, o. *kata jang mendaméjkan; gaul çálih*, Ar.

Vredig, b. n. *çálih*, Ar.; *soeka berdaméj; lemboel*.
—, *weinig begeerten hebbende, djoenoen*, L.

Vreedzaam, b. n. *zie Vredig*.

Vreedzaamheid, vr. *zie Vredelievendheid*.

Vreedzaamlijk, bijw. *dengan daméj; berdaméj*.

Vreemd, b. n. *asing; helat; kaloewaran; dagang; lain negeri; gharib*, Ar.
—e taal, *bahasa orang asing*.
Een —e, *Perziaan, 'adjam*, Ar.
—e waren, *barang dagangan lain negeri*.
En velen waren de vorsten uit —e landen, *maka banjaqlah radja-radja dari pada negeri asing*.
Een — mensch, *orang helat; 'adjam*, Ar.; *orang asing; orang dagang; orang kaloewaran*.
—, *zeldzaam, djarang*.
Onder eenen —en naam, *dengan nama jang ditjoeri*.
—, *nooit gezien, toembèn*, L.

Vreemdelijk, bijw. *djarang-djarang; atas tjara asing*.

Vreemdeling, m. *orang loewar; orang dagang; orang asing; méz, Perz.; gharib*, Ar.; *moesáfir*, Ar.; *ghoeroeb*, Ar.; *orang kaloewaran*.
—, *nieuweling, orang baharoe*.

Vreemdelingschap, vr. *kalakoean orang asing (dagang); oembara*, L.; *ghoerbat*, Ar.
De — verzachten, *veraangenamen, mendjinaqkan ghoerbat*.

Vreemdelingsrecht, o. *hlaq orang dagang (asing)*.

Vreemtheid, vr. *çifat jang djarang*.

Vrees, vr. *takoet; gentar; ngemam*.
Uit —, *djra pada takoet; karena takoet, ook alleen: takoet*.
Tot een punt van — maken, *takoetkan*.
— aanjagen, *memberi takoet; menakoeti; mentjabarkan*.
De vreeze Gods, *taqwa*, Ar.

Vreesachtig, b. n. *penakoet*.
Dat dwerghertje is zeer —, *kantjil itoe penakoet sakali*.

Vreesachtigheid, vr. *peri (kalakoean) penakoet*.

Vreeselijk, b. n. *hébat*, Ar.; *ngeri*.

Vreeselijkheid, vr. *peri jang hébat (katakoean)*.

Vreeze, b. en o. w. *takoet; takoetkan; gentar*.
Innerlijk —, *bang zijn, ngemam*.
Strat —, *takoet siksa*.
Dat is hetgeen ik vrees, *itoelah jang hamba-takoetkan*.
God —, *berboewat baqti pada Allah*.
— en schaamachtig zijn, *tengar*.
Gevreesd worden, *ditakoeti (ditakoetkan)*.
God —d, *moettaqá*, Ar.
Opdat hij hem vreeze, *soepaja ija takoet dari padanja*.

Vrek, m. *orang kikir*, *zie Gierigaard*.

Vrekkig, b. n. *kikir; pelit*, L.; *bachil*, Ar.

Vreten, b. w. van dieren, *makan*.
—, van menschen, (slokken), *gegas*, L.

Vreter, m. *zie Vraat*.

Vreugd, vr. *vreugde, soeka; kasoekaän; kagemaran; rawan; tjita, rijoeh*.
Van — verrukt zijn, *terlaloe soekatjita*.
Innerlijke —, *rija*.

Vreugdebetoon, o. *tanda kasoekaän; 'alámat kagemaran*.

Vreugdebedrijf, o. *soekatjita; barang kasoekaän*.
— van vorsten, *spelen, spiegelgevechten, enz. termasa*.

Vreugdedag, m. *hari kasoekaän; hari raja*.

Vreugdedans, m. *penarian karena kasoekaän*.

Vreugdefeest, o. *perdjamoean karena kasoekaän*.

Vreugdegejuich, o. *soeraq orang ber-soekaän*.

Vreugdegenoot, m. *teman kasoekaän; sakoetoe kagemaran*.

Vreugdeemaal, o. *perdjamoean karena kasoekaän*.

Vreugdeloos, b. n. *tiada bersoeka-hati*.
—, *treurig, berdoekatjita; bersoesah-hati*.

Vreugdeschot, o. *boenji marijam akan tanda (semboean) kasoekaän.*
Vreugdevol, b. n. *terlaloe soekatjita; rawan.*
Vreugdestoorder, m. *orang jang mengharoe-biroekan kasoekaän.*
Vreugdevuur, o. *api tanda kasoekaän.*
Vreugdetraan, m. *aer mata jang kaloe-war sabab soeka hati.*
Vreugdezang, m. *njanjian kasoekaän.*
Vreugdenot, o. *ni'mat, Ar.*
Vreugdijg, b. n. *bersoeka-hati; bersoekatjita; gemar.*
Vriend, m. *çohhbat, Ar.; sobat, L.; çahhábát, Ar.; L., hhabíb, Ar.; chálíl, Ar.*
 —, *broeder, abang, zie Broeder.*
 —, *bondgenoot, handéj; tawlan.*
 —, *Gods, chállí Allah, Ar.*
 De — *Gods, (Abraham), alchalíl, Ar.*
 Een waar —, *çohhbat jang benar; sobat betoel, L.*
 —en, *çahhábát, Ar., açhháb, Ar.; awlijá, Ar.; sobat-sobat, L.*
 — van iets zijn, *soeka.*
 Een — van werken zijn, *soeka bekerdja.*
Vriendelijk, b. n. *manis; ramah.*
 —, *zacht, lemah lemboet.*
 — (in het spreken), *tjanggèh.*
Vriendelijkheid, vr. *peri jung manis; lakoe manis.*
Vriendeloos, b. n. *tiada berçohhbat.*
Vriendenkring, m. *roefáqat, Ar.*
Vriendenmaal, o. *perdjamoean çohhbat.*
Vriendenrol, m. *daftar çohhbat; boekoe tanda tangan sobat, L.*
Vriendin, vr. *çohhbat; Ar.; sobat, L.*
Vriendschap, vr. *perçohhbatan; persobatan, L.*
 Innige —, *ichtiçác, Ar.*
Vriendschappelijk, b. n. *tjara çohhbat; djinaka.*
 De geloovige is —, *jang moemin itoe djinaka.*
Vriendschapsband, m. *tali perçohhbatan; perhoeboengan çohhbat.*
Vriendschapsbeker, m. *pijala çohhbat (perçohhbatan).*
Vriendschapsbetuiging, vr. *'alámat perçohhbatan; tjandoer mata.*
Vriendschapsdienst, vr. *chidmat perçohhbatan.*
Vriendschapslied, o. *njanjian orang berçohhbat.*
Vriezen, o. w. *ada dingin jang membe-koekan.*
Vrij, b. n. en bijw. (van iets), *lepas; loepoet; soetji.*
 — van impost, *lepas béja (tjoekéj).*
 — van port, *lepas oepah soerat.*
 — (om iets te doen), *bébas.*
 — van zonde, *soetji dari pada dosa.*
 — om handel te drijven, *bébas berda-gang (bernijaga).*

— van gevaren, *loepoet bahaja.*
 —e handel, *pernijagaän jang lepas tjoekéj dan béja; hhal dagangan jang lepas tjoekéj dan béja.*
 Een — mensch, *orang mardahika; orang mardika, L.*
 De —e wil, *ichtijár, Ar.*
 De handen — hebben, *lepas tangan.*
 — ruim, *loewas.*
 Een — gezicht, *kalihatan jang loewas.*
 —, *onbezwaard, tiada tergadéj.*
 —e tijd, *sempat; waqtoe lega.*
 Een —e haven, *pelaboehan (moewara) jang lepas béja dan tjoekéj.*
 —, *laten, loslaten, lepaskan.*
 — goed, *baik djoega.*
Vrijaf, o. *bébas.*
Vrijage, vr. *hhal bertoenganan (peminangan).*
Vrijblijven, o. n. *tiada kena; tiada djadi.*
 — van ziekte, *tiada kena penjakit.*
Vrijbrief, m. *soerat idzin; soerat per-misi, verb.*
 — (aan vrij gegevene slaven,) *soerat mardika, L.*
Vrijbuit, m. *pendjarahan.*
Vrijbuiten, b. en o. w. *rampas; djarah; samoen.*
Vrijbuiten, m. *penjamoen; orang merampas.*
 —, *op zee, orang perompaq; orang badjaq, L.*
Vrijbuitenrij, vr. *penjamoenan; pendja-raham.*
 — op zee, *perompakan; hhal memba-djaq, L.*
Vrijburg, vr. *boerdj perlindoengan; kota perlindoengan.*
Vrijdag, m. *hari djoemá'at.*
Vrijden, b. w. *kasih mardika, L.; me-mardikakan.*
Vrijdom, o. *hhaq lepas tjoekéj dan béja.*
 — van lasten genieten, *lepas tjoekéj dan béja.*
Vrijelijk, bijw. *dengan bébas; dengan ichtijár.*
Vrijen, b. en o. w. *pinang, meminang; pinangan; melamar, L.; bertoenganan.*
Vrijer, m. zie **Minnaar**.
 —sgeschenk (aan de vrijster), *peminang.*
Vrijerij, vr. *hhal bertoenganan; peminangan.*
Vrijgeboren, b. n. *diperanaqkan mardika.*
Vrijgelatene, m. en vr. *jang diteboes; jang dimardikakan.*
Vrijgeleibrief, m. *soerat perlindoengan; soerat amán, Ar.*
Vrijgeleide, vr. *perlindoengan amán, Ar.*
Vrijgesteld, b. n. *terlepas.*
Vrijgeven, b. w. *kasih bébas, L.; le-paskan.*
 —, zie **Vrijmaken**.
Vrijgezel, m. *boedjang; boedjang laki-laki.*
Vrijheer, m. *datoeq, datoe.*
Vrijheid, vr. (van eenen vrije,) *kalakoean*

mardahika; *hhál mardika*, L.; *kamardahikaan*; *chalác*, Ar.

In — stellen, *lepaskan*.

Deze jongeling neemt al te groote —, *orang moeda ini terlaloe perlentéj (paraléntéj)*.

—, vrije keus, *ichtijár*, Ar.

—, ontslag, vrijdom, *bébas*; *kalepasan*.

—, verlof, *idzin*, Ar.; *permisi*, verb.; *bébas*.

Te veel — nemen, *terlaloe berani*.

Groote — hebben in het doen en laten, *mandja*.

Vrijheidsgezind, b. n. *soeka kalakoean jang bébas*.

Vrijhouden, b. w. *lepaskan dari belandja*.

Vrijkennen, b. w. zie **Vrijspreken**.

Vrijkenning, vr. *hhál melepaskan*; *peloe-poetan*.

Vrijkeuren, b. w. *mengatakan soetji; menjoetjikan; mengakoe soetji dari pada salah*.

Vrijkomen, o. uit slavernij of gevangenis, *dilepaskan*.

— van boete of straf, *bébas*; *loepoet*.

Met den schrik —, *terkedjoet sadja; kagét sadja*, L.

Vrijkoopen, b. w. *teboes, meneboes; te-boeskan*.

Zijn leven —, *teboes njawanja*.

Uit gevangenschap —, *meneboes dari tawanan*.

Vrijkoopig, vr. *hhál meneboes; teboesan*.

—brief van eenen slaaf, *soerat teboesan boedaq; soerat poeloes meneboes boedaq*.

Het geld der —, *peneboes; oewang peneboes*.

Vrijlaten, b. w. *lepaskan*.

— van werk, *bébaskan dari pada bekerdja*.

—, zie **Vrijmaken**.

Vrijlating, vr. *hhál melepaskan*.

— van werk, *hhál kabébasan dari pada bekerdja*.

Vrijloopen, o. w. *tiada kena; lepas; loepoet*.

— van boete, *trada kena denda*, L., *lepas denda*.

Vrijmaken, b. w. *vrijgeven, (eenen slaaf), lepas mardika*, L.; *memberi mardahika; mardahikakan, memardahikakan; kasih mardika*, L.

—, zie **Bevrijden**, **Vrijkoopen**.

Eenen soldaat —, *lepaskan saorang coldádoe*.

Vrijmaker, m. *jang memardahikakan; hhál kasih mardika*; L.; *jang lepas mardika*.

Vrijmaking, vr. *hhál memardahikakan; hhál kasih mardika*, L.; *hhál lepas mardika*.

Vrijman, m. *préman*, verb.; *orang mardika (mardahika)*.

Vrijmoedig, b. n. *oprecht, onschuldig, toeloes; betoel*.

—, *onbeschaamd, berani*.

—, *bijw. dengan toeloes; dengan berani*.

—, zie **Rondborstig**.

Vrijmoedigheid, vr. *peri toeloes; katoeloesan; kabetoelan hati*.

—, *onbeschroomdheid, berani*.

Vrijplaats, vr. *tempat perlindoengan orang lari*.

Vrijpleiten, b. w. *menang bitjara (begawam)*.

Vrijpostig, b. n. *terlaloe berani; perlentéj sakali*.

Vrijpostigheid, vr. *tingkah lakoe jang terlaloe berani*.

Vrijspraak, vr. *kapoetoesan hhoekoem menjoetjikan; hhalál*, Ar.

Vrijspreken, b. w. *mengakoe soetji; mengatakan tiada bersalahan; mema áfkan*.

—, *wettigen, hhalálkan*.

Vrijstaan, o. w. *boléh; patoet; haroes didzinkan; dibébaskan*.

Vrijstad, vr. *negeri perlindoengan*.

Vrijstellen, b. w. *bébaskan; hhalálkan*.

Vrijstelling, vr. *hhál membébaskan (lepaskan)*; *kalepasan*.

Vrijster, vr. *meisje, anaq dara; anaq prawan; boedjang*.

—, die gevrijd wordt, *anaq dara jang bertoenganan; anaq perampoewan jang dipinangkan*.

Vrijsterschap, o. *peri hhál anaq dara (prawan); kalakoean boedjang perampoewan*.

Vrijuit, *bijw. dengan betoel-betoel; dengan toeloes; terces terang*.

Vrijvaren, b. w. *berlajar hingga (sampéj) poelang modal*.

Een schip —, *berlajar hingga (sampéj) poelang modal kapal (perahoe)*.

Vrijvechten, b. w. *berperang meneboes*.

Vrijverklaren, b. w. zie **Vrijspreken**.

Eenen slaaf —, *mengakoe mardika*.

Eene haven —, *membébaskan pelaboehan*.

Vrijverklaring, vr. zie **Vrijspraak**.

— (van slaven) *hhál memardahikakan; hhál kasih mardika*, L.

— (van eene haven) *hhál membébaskan pelaboehan*.

Vrijwaarder, m. *orang jang tanggoeng; orang jang djadi hantar*.

Vrijwaren, b. w. *tanggoeng; mengakoe; djadi hantar; lepaskan*.

Vrijwaring, vr. *katangoengan; hhál djadi hantar*.

Vrijwillig, b. n. *dengan ichtijár*, Ar.; *soeka sendiri*.

Eene —e daad, *perboewatan ichtijár*.

—, *bijw. dengan ichtijár; dengan soeka sendiri*.

Vrijwilliger, m. *orang jang masoq coldádoe dengan soeka sendiri*.

Vrijwilligheid, vr. *kahendaq sendiri; ichtijár*. Ar.

Vrijwilliglijk, *bijw. zie Vrijwillig. bijw.*

Vroed, b. n. *bidjagsana*; *boedimán*.
Vroedheid, vr. *kabidjagzanaín*.
Vroedvrouw, vr. *bidan*; *doekoen*; *doekoen perampoewan*.
Vroedkunde, vr. 'ilmoe *bidan*; *pengutahoean bidan*; *pengutahoean doekoen jang toeloeng orang sakit beranag*.
Vroedkundige, m. en vr. *bidan*; *doekoen jang toeloeng orang sakit beranag*.
Vroeg, b. n. *spoedig*, *lekas*.
 —e vruchten, *boewah-boewahan jang lekas masaq (matang, L.)*; *boewah awal moesim*.
 —, jong, *jeugdig*, *moeda*.
 Hij had eenen —en dood, *maka ija mati lagi moeda*.
 En van den —en morgen, *maka dari pagi-pagi hari*.
 Van den zeer —en morgen, *dari pagi-pagi sakali*.
 Eene —re, *oudere*, *eerste vrouw*, *bini lama*.
 —, *bijw. pagi*; *sijang*.
 — of laat, *dhoeloe kamedian*.
 — in den morgen, *pagi hari*.
 En des morgens —, *maka apabila pagi hari*.
 Zeer —, *pagi-pagi*.
 Morgen —, *ésoeq pagi*; *bésoq pagi, L.*
 — bij de hand zijn, *berpagi-pagi*.
 — komen, *datang sijang, L.*; *datang pada sijang hari*.
 Te —, (nog te veel dag,) *terlaloe sijang*.
Vroegpreek, vr. *chothbat pada pagi hari*; *chothbat pagi-pagi*.
Vroegrijp, b. n. *lekas masaq (matang)*.
Vroegtijdig, b. n. *pagi-pagi*.
Vroegtijdiglijk, *bijw. pagi-pagi*.
Vrome, m. en vr. *orang çálih*; *orang jang berboewat baqti*; *sálik, Ar.*
 Gewaande —, *poera-poera çálih*.
 Den — uithangen, *poera-poerakan çálih*.
Vromelijk, *bijw. dengan çálih*.
Vroolijk, b. n. *soeka hati*; *bersoeka-hati*; *gemar*; *araq, Ar.*; *masroer, Ar.*; *pita*.
 — maken, *bersoekakan*.
 Zich — maken, *menjoekakan diri*; *mengemarkan diri*; *békin soeka hati, L.*
Vroolijkheid, vr. *kasoeakaán*; *kagemaran*; *soeka-jita*.
 De — past aan de jeugd, *maka patoet orang moeda bersoeka-hati*; *maka kasoeakaán itoe berpatoetan kapada orang moeda*.
Vroom, b. n. *çálih*, *Ar.*; *berbaqti*; *zákijat, Ar.*
 —, *onschuldig*, *toeloes*.
Vroomheid, vr. *kabaqtian*; *kabetoelan hati*; *çaláhh, Ar.*
 Uitoefening van —, *aanbidding*, *eeredienst*, *'ibádat, Ar.*
Vrouw, vr. *perampoewan*; *orang perampoewan*.

Een vorst moet weinig bij —en zijn, *hendaglah radja itoe koerang doedoeq serta segala perampoewan*.
 —, *meesteres*, *mevrouw*, *toewan*.
 Fatimah tot — hebben, *beristeri akan Fathimah*.
 Gehuwde —, *bini*; *isteri*, *Hoft*.
 — van rang, *deitige* —, *sitté, Ar.*, *eig. mevrouw!*
 —, *gemalin eens vorsten*, *perméjsoeri*, *uit het Sanskr.*
Vrouwachtig, b. n. *kaperampoewanan*.
Vrouwachtigheid, vr. *peri kaperampoewanan*.
Vrouwebeeld, o. *gambar orang perampoewan*.
Vrouweborst, vr. *boezem*, *soesoe perampoewan*.
Vrouwelijk, b. n. *perampoewan*.
Vrouwelijkheid, vr. *poeki*; *tempat kamaloean*; *fardj, Ar.*
 — van een jong meisje, *nono*.
Vrouwenhaat, m. *bentji akan segala orang perampoewan*.
Vrouwenhalsdoek, m. *tjala*.
Vrouwenhater, m. *jang bentji akan segala orang perampoewan*.
Vrouwenkleed, o. *pakéjan orang perampoewan*.
Vrouwenklooster, o. *pertapaan orang perampoewan*; *roemah orang perampoewan pertapa*.
Vrouwenliefde, vr. *birahi akan orang perampoewan*; *birahian*; *'isjiq, Ar.*; *ingin akan orang perampoewan*.
Vrouwenlist, vr. *tipos daja perampoewan*.
Vrouwenlust, vr. *nafsoe perampoewan*; *ingin perampoewan*.
Vrouwenmelk, vr. *aér soesoe perampoewan*.
Vrouwennaam, m. *nama perampoewan*.
Vrouwenregeering, vr. *pemarentahan orang perampoewan*.
Vrouwenrok, m. *saja*.
 Inlandsche —, *saroeng orang perampoewan*.
Vrouwenroef, m. *hhál melarikan (mentjoeri) perampoewan*.
Vrouwenschender, m. *orang jang meroegoel perampoewan*; *jang mengyagahi perampoewan*.
Vrouwenschoen, m. *sepatoe orang perampoewan*.
Vrouwensieraad, o. *perhiasan orang perampoewan*.
Vrouwenstem, vr. *soewara orang perampoewan*.
Vrouwentimmer, o. *astana perampoewan*; *tempat pingitan*; *maligéj*; *zanánah, Perz.*; *baléj tarangan*.
Vrouwensch, o. *perampoewan*.
 Dat —, *si perampoewan itoe*.
 Een slecht —, *perampoewan jang djahat*.

Vrouwteje, o. *perampoevan ketjil*.
 Klein, mismaakt —, *katj* perampoevan.
Vrouwziek, b. n. *ingin akan perampoevan; bersjahwat*.
Vruucht, vr. *boewah*.
 Allerlei boomvruchten, *boewah-boewahan*.
 Veldvruchten, *hhâçil tanah*.
 De eerste tijd van — en, *awwal moesim boewah*.
 Allerlei rijpe — en, vooral dadels, *bakir, Ar*.
 Onrijpe —, *boewah mentah*.
 Half rijpe —, *boewah mengkal*.
 Rijpe —, *boewah matang, L.; boewah masag*.
 En de — en waren zeer dicht bij elkander, *dan boewahnja poen terlaloe lebat*.
 Overrijpe —, *boewah ranoem; boewah jang terlaloe matang, L*.
 —, die nog ongeplukt is, *boewah basah*.
 —, ongeboren kind, *anaq hhamâlat, Ar*.
 De — afdrijven, *goegoerkan anaq; djoloq*.
 Onvoldragen —, *anaq goegoer*.
 —, *winst, oentoeng; laba*.
 —, *opbrengst van eenig werk, hhâçil, Ar*.
 — met eenen steen, *boewah jang ada bidji keras*.
 De — en van den oorlog, *hhâçil perang; 'âqibat perang*.
 — en dragen, *berboewah*.
 — trekken, *dapat hhâçil*.
Vruchtbaar, b. n. *berboewah; baik; jang kaloevar banjaq hhâçil*.
 Een vruchtbare boom, *pohon jang berboewah*.
 Een — land, *tanah jang baik; tanah jang ada banjaq hhâçilnja*.
 Eene vruchtbare vrouw, *orang perampoevan jang ada banjaq anaqnja*.
 —, *heilzaam, bergoena; berjâdat*.
Vruchtbaarheid, vr. (van land) *kagemoe-kan; baik*.
 — (van eenen boom), *peri berboewah-banjaq*.
 — eener vrouw, *hhâl dapat beranaq*.
Vruchtbeginsel, o. eener boomvrucht, *koetoem, koentoem*.
 —, van een ei, *poesat telor*.
 —, *zaadkorrel, bidji*.
 — van de koepokken, *bijang tjatjar*.
 —, van planten, jonge plant, die verplant wordt, *bibil*.
Vruchtboom, m. *pohon boewah*.
 —, die vruchten draagt, *pohon jang berboewah*.
Vruchtdragend, b. n. *berboewah; berhhâçil*.
Vruchteloos, b. n. *tiada berboewah; tiada berhhâçil*.
 —, *ijdel, nutteloos, sija-sija; tiada bergoena*.
 —, *onvoldoende, tiada tjoekoep*.

—, *bijw. dengan sija-sija atas peri jang tiada bergoena*.
Vruchteloosheid, vr. *kasijaän; peri jang tiada berjâdat*.
 —, *ongenoegzaamheid, hhâl tiada tjoekoep*.
Vruchtgebruik, o. *hhâl makan hhâçil; taçarroef mahhçoelat, Ar.; manfâ'at, Ar*.
 Het regt van — verkrijgen, *dapat hhaq makan hhâçil*.
Vruchtgebruiker, m. *jang makan hhâçil; jang mempoenjai taçarroef mahhçoelat*.
Vruchtknop, m. *koetoem, koentoem*.
Vruchtmandje, o. *bakoel boewah*.
Vruchttak, m. *tjabang jang berboewah*.
Vruchtvormig, b. n. *saroepa boewah; sabagj boewah*.
Vuig, b. n. *slecht, hina; djahat; boesoeg*.
 —, *verachtelijk, kedji*.
Vuigheid, vr. *kahinaän*.
 —, *slechtheid, kadjahatan*.
Vuil, b. n. *kotor; tjemar; koemal; nadjis, Ar.; boesoeg*.
 — linnen, *kain kotor (tjemar; koemal)*.
 — e woorden, *perkataan tjabel*.
 — in het spreken, *tjaboel moeloet; tjaroet*.
 Een — ei, *telor boesoeg*.
 — e handen, *tangan kotor*.
 Een — mensch, *orang kotor; orang nadjis*.
 Eene — e wonde, *loeka boesoek*.
 Eene — e straat, *djalan bëtjèq*.
 Eene — e lucht, *angin boesoeg*.
 — vleesch in eene wond, *daging boesoeg pada loeka*.
 Gij moet er uwe voeten niet — om maken, *djanganlah toewanhamba bertjemar kaki*.
Vuilaardig, b. n. *boesoeg hati; djahat perinja; djeloes, L*.
Vuilaardigheid, vr. *hati boesoeg; peri boesoeg; peri djahat; kadjahatan*.
Vuilaardiglijk, bijw. *dengan niat jang djahat; atas peri jang djahat*.
Vuilbek, m. en vr. *moeloet tjaboel*.
Vuilbekken, o. w. *mentjaboel-tjaboeli; bitjara kotor, L.; tjaboel moeloet; tjaroet*.
Vuilbekkerij, v. *perkataan tjaboel*.
Vuilheid, vr. *vuiligheid, peri jang tjemar; katjemanan; kalakoean jang kotor*.
 Alle — uit den buik verdrijven, *memboewangkan segala nadjis dari dalam peroet*.
 —, *drek, tahi*.
 — van metaal, *tera; sanga*.
 —, in den krop eens vogels, *kalamboengan*.
Vuiligheid, vr. *ruigte, sampah*.
 — van het goud, *kahar*.
Vuilik, m. *orang tjemar; orang kotor; sanadjis*.
Vuilnis, vr. *sampah; barang kotor; sarap*.
 — wegdoen, *menjampahkan*.
Vuilnisberg of hoop, m. *tendas; timboenan sampah; timboenan sarap*.

Vuilnisvat, o. *tempat sampah*.
Vuist, vr. *genggam; tindjoe*.
 Een — vol, handvol, *sagenggam*.
 In de — houden, de — toehouden, *menggenggam*.
 De — sluiten, *menggenggam tangan*.
 Met het zwaard in de —, *dengan pedang didalam tangan*.
 Met de — pakken, vatten, *menggenggam*.
 Voor de —, openhartig zijn, *ada betoel; bitjara teroes terang, L*.
 Groot als eene —, *sagenggam besarnja*.
 Met de — slaan, *gotjoh; tindjoe*.
 Elkander met — slaan, *bertindjoe-tindjoeakan*.
 Voor de — spreken, *bitjara (berchothbat) dengan tiada membatja soerat; bitjara dari ingatan sadja, L*.
 In zijn — je lachen, *tertawa dijamdijam*.
Vuistgevecht, o. *berkalahi dengan gotjoh (tindjoe)*.
Vuisthamer, m. *martil besi*.
 Grootte —, *godam; martil besar*.
Vuistrecht, o. *hhaq orang gagah perkusa*.
Vuistslag, m. *gotjoh*.
Vuistvol, vr. *sagenggam*.
Vulhaar, o. *ramboel koeda bakal bantal*.
 —, vulsel, *isi pelana; isi sela, L*.
Vullen, b. w. *isi, mengisi*.
 Toen ik het water dezer kruik vulde, *tatkala patik-isi aer boejoeng ini*.
 Geheel —, *memenoehi; bekin penoeh, L*.
 Eenen zak —, *isi karoeng*.
 Eene laagte of kuil —, *saboe, saboekan*.
Vulling, vr. *pengisian; penenoehan*.
 Hetgeen tot — dient, *bakal mengisi*.
Vullisbak, m. *tempat sampah*.
Vulsel, o. *isi; barang isi*.
 —, gehakt vleesch, *daging jang djentjang*.
 Het — moet vervangen worden, *barang isinja itoe mesti diganti, L*.
Vulsteen, m. *batoe bakal menjoembat; batoe bakal toeloep lobang*.
Vuns, Vunzig, b. n. en bijw. *baoe basi; bawoe hanjir*.
Vunsheid, Vunzigheid, vr. *peri basi*.
Vuren, o. w. *tembag, memembaq; pasang*.
 Het —, blikkeren der zee, *panar*.
Vurig, b. n. *hangat; panas; sangat; ghajrat, Ar*.
 Een — hart, *hati jang panas; qalboe jang ghajrat*.
 —e oogen, *mata jang bernjala*.
 —e gramschap, *amarah jang hangat*.
 Een — gezicht, *moeka jang merah padam*.
 Een —e kool, *bara*.
 — gezwel, *sakit barah*.
 Een — luchtverschijnsel, *sjihab jang berapi*.
 —e begeerte, *hhasrat jang sangat*.

—, vlammend, *bernjala*.
 Een — gelaat, vol puistjes, *moeka djerawat*.
 Een — en zeer snel paard, *koeda semberani; koeda tazi; koeda jang panas hati*.
 —e liefde, *'isjiq jang hangat (ghajrat)*.
 — maken, *menghangatkan*.
Vurigheid, vr. *kahangatan; kapanasan; kasangatan; ghajrat, Ar*.
 —, moedigheid, *kagambiraan*.
 —, zie **Uitslag, Puist, Puistje**.
 —, ontsteking, *sakit barah*.
Vuriglijk, bijw. *dengan sangat (hangat)*.
Vuur, o. *api*.
 —, gloeiende kool, *bara*.
 — maken, *pasang api*.
 — of kool houden, *gilip*.
 Het — aanstoken, *oepeq api*.
 Op het — zetten, *djerang*.
 Ten vure doemen, *hhoekoem muti dibakar*.
 Het helsehe —, *api naraka; saqar, Ar*.
 In het — of in de asch braden, *tamboes*.
 — vatten, *menjala; fig. lekas goesar*.
 Het helsehe —, dat allergloeiendst is, *api naraka jang terhangat*.
 Te — en te zwaard verwoesten, *membinasakan dengan api dan pedang*.
 Het — aan de schenen leggen, *mengoekarkan; memberi soekar; bekin soesah, L*.
 Water in de ééne en — in de andere hand dragen, *bitjara dengan doeua moeloet*.
 Zoo rood als —, *mérah padam*.
 —, gloed. *juver, kahangatan; ghajrat, Ar*.
 Het — der min, *ghajrat 'isjiq; kahangatan orang birahi*.
Vuuraanbidder, m. *jang menjemba api; moegh, Perz.; madjoes, Ar*.
Vuuraanbidding, vr. *hhal menjemba api; agama moegh; agama madjoes*.
Vuuraanstoker, m. *orang mengoepeq api*.
Vuurachtig, b. n. *sabagéj api; seperti api*.
Vuurbaak, vr. *tanda api di pinggir laoet; tanda soewar*.
Vuurbal, m. *boewah api; mertjoen, zie Vuurpijl*.
Vuurberg, m. *goenoeng api*.
Vuurbol, m. *luchtverschijnsel, sjihab, Ar*.
Vuurbrakend, b. n. *moentah api; kaloe-war api*.
Vuurbrand, m. *sangebrand hout, poentoeng api*.
Vuureter, m. *orang jang makan api*.
Vuurkogel, m. *pélor api; pélor panas*.
Vuurkolk, m. *kolong dapoer*.
Vuurkolom, vr. *tijang api*.
Vuuroven, m. zie **Oven**.
Vuurpijl, m. *die geen' slag geeft, mertjoen pijl*.

- , die een' slag geeft, *tjerawat*.
Eene andere soort van —, *kakaban*.
Vuurplaat, vr. *perada dapoer*.
Vuurpook, m. *pengoepaq api; pengais api*.
Vuurpot, m. *tempat api*.
Een metalen —, *dawar*.
Vuurproef, vr. *soempah oedji api; karaw*.
De — ondergaan, gloeiend ijzer liken, *berdjilat besi*.
Vuurrad, o. *djantra api; roda api*, L.
Vuurregen, m. *hoedjan api*.
Vuurroer, o. *senampang*, L. verb.; *istinggarda; bedil*.
Kort —, *tarkoel*.
Vuurroerdrager, m. *orang jang pikoel senampang*, L. (*bedil*).
Vuurrood, b. n. *mérah padam*.
Een — gelaat, *moeka jang mérah padam warnanja*.
Vuurrook, m. *asap api*.
Vuurscherm, m. *lindoeng api*.
Vuurschicht, m. zie **Vuurpijl**.
Vuurschilder, m. *pandéj jang memboewat lazoeward*.
Vuurschop, vr. *sendoeg api*.

- Vuurslag**, o. *besi boewat poekoel batoe api; besi api*.
Vuurslot, o. zie **Slot** (van een geweer).
Vuurspuwend, b. n. zie **Vuurbrand**.
Vuurstede, vr. *tempat api*.
Vuursteen, m. *batoe api*.
Vuurstraal, m. *sinar api*.
Vuurtang, vr. *sepit api; penjepit api*.
Vuurtest, vr. *anglo*, L.; *tempat api*.
Vuurtoren, m. *mertjoe api; mertjoe soewar*.
Vuurvast, b. n. *jang tiada dimakan api*.
Vuurvlam, vr. *njala api*.
Vuurvlieg, vr. *koenang; api-api; kitjakitja*.
Vuurvonk, vr. *boenga api; kembang api*, L.
Vuurwagen, m. *karèta dapoer*.
Vuurwapen, o. *bedil; marijam; sendjata api*.
Vuurwerk, o. *permainan obat bedil; long*, Chin.
—, *voetzoeker, petasan*, L.
—, zie **Vuurpijl**.
Vuurwerker, m. *toekang petasan; pandéj memboewat permainan obat bedil*.

W.

- Waadbaar**, b. n. *kaäroengan; jang dapat digrobjoki*, L.
Waadbare plaats, *landéj; aér tjètèg*.
Waag, vr. *schaal, timbangan; naratja*.
—, *weeghuis, roemah akan menimbang barang; roemah timbangan (naratja)*.
Waagdrager, m. *koeli roemah timbangan*.
Waaggeld, o. *oepah menimbang*.
Waaggewicht, o. *batoe timbangan jang ada tjap*.
Waaghals, m. *orang jang terlahoe berani*.
Waagmeester, m. *djoeroe timbangan*.
Waagschaal, vr. zie **Waag**.
Zijn leven in de — stellen, *belandjakan njawa*.
Waagstand, m. *perdirian mata timbangan*.
Waagspel, o. *permainan dengan betaroh oewang*.
Waagwerker, m. zie **Waagdrager**.
Waaien, b. w. (met eenen waaijer), *be-waaien, kipas, mengipas*.
Met eenen waaijer — om te verkoelen, *mengipas akan mendinginkan*.
—, *doen wegvliegen, terbangkan*.
Door den wind weggevaaid worden, *diterbangkan angin; dibawa angin; di-angkat angin*.
—, o. w. *tijoejp; poepoet; hemboes; bertijoejp; berpoepoel; ada angin*.
Het heeft den ganschen dag sterk ge-waaid, *antéro hari ada angin keras*, L.

- Er waait eene stevige koelte, *ada angin kentjang*.
Iemand, die met alle winden waait, *orang jang tiada karoewan*, L.; *orang jang poetar balik sadja*.
Het is hem door het hoofd gewaaid, *maka ija soedah loepa itoe*.
Waaier, m. iemand die waait, *orang jang mengipas*.
—, *handwaaier, kipas; wároef*, Perz.
—, van eenen pauwenstaart, *kipas ekor merak*.
Een vierkanten bamboezen —, om het vuur aan te waaien, *ilir*.
Waaiermaker, m. *pandéj kipas; toekang kipas*.
Waaiervormig, b. n. *saroepa kipas; sabagéj kipas*.
Waaik, vr. *wake, taboeh*.
Waaikhond, m. *andjing djaga*.
Waaikplaats, vr. *tempat orang djaga; perdjagaän*.
Waaikrol, vr. *daftar (soerat) nama orang djaga*.
Waaikster, vr. *perampoewan jang merawatin orang sakit*, L.
Waaiktoren, m. *mertjoe*.
Waaikzaam, b. n. *jang berdjaga*.
—, *ijverig, radjin; bertjinta*.
Waaikzaamheid, vr. *ingat; khirs*, Ar.
Waal, vr. *tjeroetja*.

Waan, m. *sangka*.

Een verkeerde —, *sangka jang salah*.

Waanwijs, b. n. *djemawa*; *tjoepar*; *poera-poera bisa*, L.

Waanwijsheid, vr. *tingkah orang per-lentéj*; *kadjemawaän*.

Waar, vr. *barang*.

—, *koopmans* —, *barang dagangan*; *barang perniagaan*.

In verboden waren handelen, *djoewal barang gelap*.

Goede **waar** prijst zich zelve aan, *barang jang baik troesah dipoedji*, L.

Waar, b. n. *echt*, *benar*; *betoel*; *soenggoeh*.

Ik durf zweeren dat het — is, *saja berani soempah ada betoel bagitoe*.

Ware woorden, *kata benar*.

—, *juist*, *oprecht*, *qadiq*, Ar.

Een — vriend, *cohhbat betoel*.

Voor — houden, *berbenar*.

Voor — doen achten, *berbenarkan*.

Is het —? *apa betoel bagitoe? apa benarkah itoe?*

Waar, *bijw. mana? dimana? dimanatah? dimanakah?*

— zijne bevelen het (eischen), daar zal ik zijn, *dan dimana titahnja disanalah hamba*.

En indien er ergens, — dan ook, *tjding van onzen heer Sri Rama is, dan djikalaw barang dimana ada chabarnja toewankoe Sri Rama*.

— henen? *kamana?*

— ook henen gaande, *barang kamana pergi*.

En — de pijl nedervalt (daar) is water, *dan dimana djatohnja anaq panah itoe adalah aer*.

— zijn uwe krijgsoversten? *manatah hoeloebalang toevanhamba?*

Van —? *dari mana?*

— ook, *overall, barang dimana*.

Waraan, *bijw. pada apa?*

— denkt gij? *pada apa engkaw ingat?*

— hapert het? *apa koerang? apa kasangkostannja?*

Er is geen teeken — ik dat kennen kan, *adapoen tiadalah tahda soewatoe maka kita dapat mengenal itoe*.

Waarachter, *bijw. di belakangnja*.

Waarachtig, b. n. *hhaqiqat*, Ar., zie **Waar**.

—! *bi'lhhaq*, Ar.

—! ik heb het niet gezien, *hharám tiada akoes lihat itoe*.

Waarachtigheid, vr. *peri hhaqiqat*.

Waarbij, *bijw. dengan apa? jang*.

— kan hij vergeleken worden? *dengan apa dapat ija di samakan? (sama-in?)*.

— nog veel kan gevoegd worden, *jang dapat di tambah lagi banjaq*.

Waarborg, m. zie **Borg**, Pand.

Waarborgen, b. w. *tanggoeng*; *mengakoes*; *djadi hantar*.

Ward, m. *woord*, *itiq djantan*; *bedéb laki-laki*, L.

Ward, b. n. *en bijw. ada harga*; *ber-harga*.

Honderd ropjen —, *harga saratoes roepijah*.

—, *verdienende, haroes*; *patoet*.

Niet — *angezien te worden, tiada haroes dipandang orang*.

—, *dierbaar, kakasih*; *ditjinta-kasih*.

Waarde, vr. *harga*; *niléj*; *qimat*, Ar.; *qadar*, Ar.

Iets van —, *barang jang indah*.

Iets van geene —, *barang jang tiada harganja (lakoe)*.

In — *verminderen, toeroen harga*.

Zijne volle —, *sapenoeh (sabaik) harganja*.

De volle — *dier schatten, sabaik harganja benda itoe*.

Onder de —, *dibawah harga*.

Wat u betreft, wat — hebt gij voor mij? *adapoen akan engkaw itoe apatah indahnja kapadakoe?*

Een iegelijk naar zijne —, *masing-masing dengan qadarnja*.

Dat is van wege de *uitnemendheid van zijne —, itoelah dari pada péhaq kamoe-lijaän harganja*.

Waardeerbaar, b. n. *jang dapat dimilékkan (dihargakan)*; *jang boldé ditantoekan (ditaroh) harga*.

Waardeerder, m. *orang jang taroh harga (orang jang taksir, verb.)*.

Waardeeren, b. w. *hargakan*; *nilékkan*; *taksir*, L., verb. zie **Schatten**.

—, op prijs stellen, *menghimmatkan*; *mempabikan*; *membilangkan*.

Waardeering, vr. *hhal menghargakan (menilékkan; taksir, verb.)*; *hhal taroh harga*.

Zedelijke —, *hhal membilangkan*; *hhal menghimmatkan*.

Wardig, b. n. *patoet*; *haroes*; *laúq*, Ar.; *moestahhaq*, Ar.

Lof—, *haroes dipoedji*; *patoet dipoedji*.

Wardigheid, vr. *rang, grootheid, kabesaran*; *martabat*, Ar.; *daradjat*, Ar.; *roetbat & roetbah*, Ar.; *pangkat*.

Adelijke —, *sjarfat*, Ar.; *sjaraf*, Ar.

—, *betrekkig, djabatan*.

—, *verdienste —, pahala*; *djasa*.

Hooge —, *daradjat jang kabilangan*.

Wardiglijk, *bijw. atas peri jang patoet*; *dengan sapatoeinja*; *dengan sepertinja*.

Wardij, vr. *qadar*, zie **Waarde**.

Wardijn, m. *orang mengoedji oewang*; *pengoedji dirham*.

Wardoor, *bijw. door welke oorzaak? karana apa?*

—, *door hetwelk, jang*; *jang djadi*.

Dit is het gat — *hij gekomen is, inilah lobang tempat dija masoeg*.

Het geloof — *menen troost erlangt, iman*

jang menghiboerkan orang; imán jang djadi penghiboeran orang.

Waargeest, m. *hantoe*.

Waarheen, bijw. *kamana; dimana*.

Waarheid, vr. *kabeneran; barang jang benar; haqiqat*, Ar.; *qidq*, Ar.

De — zal aan den dag komen, *maka kabeneran akan djadi njata*.

In —, *soenggoehlah; soenggoeh-soenggoeh; dengan sabenarnja; sabenarnja..*

De — wil niet altijd gezegd zijn, *beberapa orang tiada soeka dengar barang jang benar; beberapa kali orang tiada maeo dengar kabeneran*.

Waarheidlievend, b. n. *jang benar; jang soeka berkata benar; toeroes terang; jang berkata benar; loeroes*.

Waarin, bijw. *dengan apa? apa? olèh apa?* (dikwerf wordt — door *jang* met eene omschrijving uitgedrukt).

— heeft hij u beleedigd? *dengan apa (olèh apa) dija mentjelakan engkaw!*

Zie daar de zak — de rijst geweest is, *ini apa karoeng kosong jang soedah diisi beras tahadi; ini apa karoeng bekas beras*.

Het jaar — wij nu zijn, *tahoen jang sakarang ini*.

De hoop — hij zich vleide, *pengharapan jang djadi pesèndèrannja*.

Waarlijk, bijw. *soenggoeh-soenggoeh; betoel-betoel; sabenarnja; sasoenngoehnja; sabetoel*.

Waarmaken, b. n. *membenarkan; menjoenggoehkan; menjampéjkan*.

Eene belofte —, *menjampéjkan djandji*.

Zijne woorden —, *membenarkan katanja*.

Iets niet kunnen —, *tiada dapat menjoenggoehkan barang apa-apa*.

Waarmaking, vr. *hhál membenarkan; membenaran*.

Waarmede, bijw. *dengan apa?*

— wordt het gras gemaaid? *dengan apa dipotong roempoet?*

— wint gij den kost? *apa loe poenja pentjarian? L.*

De hoop — hij zich vleide, *pengharapan jang telah djadi penghiboerannja*.

Waarmerk, o. *tjap; tanda kabetoelan; alámat hhaqiqat*, Ar.

Waarna, bijw. *kamoedian dari pada itoe; habis itoe, L.; setelah itoe; laloe; lantás, L.*

— hij voor den koning verscheen, *kamoedian dari pada itoe maka ija-poen menghadap radja; laloe ija menghadap radja*.

Waarbaar, bijw. *apa? barang jang*. — streeft hij? *apa maqçoednja; apa kahendaqnja?*

Het doel — hij streeft, *barang jang dimaqçoednja; maoenja; L.; niatnja*.

Het model — men werkt, *toeladan (tjonto) jang ditoeoet*.

Waarnemen, b. w. *nagaan, pariksa*.

Nauwkeurig —, *beschouwen, mengamat-amati*.

Den loop der zon en der maan, *mengamat-amati peridaran matahara dan boelan*.

—, *opvolgen, toeroet*.

Het gebod —, *toeroet firmán Allah*.

Zijnen plicht —, *melakoekan barang jang wádjib (haroes); kerdja barang jang mesti dikerdjakan, L.*

Zijne godsdienst —, *berboewat baqti kapada Allah*.

Eene moeielijke zaak —, *djaga perkara jang moesjikil*.

Eene bediening —, *mendjawat pekerdjaän; memegang djawatan*.

—, *opmerken, lihat; dapat*.

Een boek lezen en er vele fouten in —, *membatja kitab serta mendapat beberapa salah dalamnja*.

Waarnemer, m. *jang pariksa; jang mengamat-amati*, zie **Waarnemen**.

Waarneming, vr. *beschouwing, pamariksaan*.

— van een ambt, *hhál pegang djabatan (parentah)*.

— van plicht, *hhál melakoekan barang jang wádjib*.

Waarom, bijw. *karana apa? mengapa? ngapa? tegal apa? sabab apa?*

— zijt gij hier gekomen? *karana apa engkaw datang kamari?*

Het —, *sabab; karana; apa sabab*.

Het — weet ik niet, *kita tiada tahoe apa sababnja*.

Waaronder, bijw. *jang dibawahnja; jang satengah; jang saparo*.

Het dak — ik zat, *atap jang dibawahnja kita-poen doedoeg*. Men vertaalt dit liever door: het dak dat boven mij was: *atap jang diatas kita*.

De paarden — *Bimaneesche waren, koeda-koeda itoe jang satengahnja koeda Bima*.

Waarop, bijw. *atas apa?*

— heeft hij dat gegrondest; *atas apa dialaskannja itoeakah?*

Hetgene, — gelet moet worden, *barang apa jang mesti diingat, L.*

Waarover, bijw. *dari pada apakah? sabab apakah? karana apakah?*

— twist gij? *dari pada apakah kamoe berbantah?*

Iets — ik ween, *barang jang koetangiskan*.

Waarschijnlijk, b. n. *pada roepanja; tjalaq; moedah-moedahan; barangkali*.

Waarschijnlijkheid, vr. *roepa kabeneran; ma'goelat*, Ar.

Daar is geene — in, *itoe tiadalah roepa kabeneran didalamnja; itoe tiada benar roepanja*.

Waarshuwen, b. w. *ingatkan; kasih ingat, L.*

— tegen iets, *larang*.

Voor de gevaren der zee —, *mengingatkan bahaya laot*.
 —, eenen wenk geven, *memberi isjârat; mengisjaratkan*.
 — op eenen bestraffenden toon, *tegoer*.
Waarschuwer, m. *jang mengingatkan; pengadjar*.
Waarschuwing, vr. *pengingatan; pengadjaran*.
 —, welmeenende raad, *naçihhat*, Ar.
 —, wenk, *isjârat*, Ar.
Waarteeken, o. *tanda kabenaran*, Ar.
Waartegen, bijw. *jang*, met een lijdend werkwoord.
 De vijand — gevochten wordt, *moesoeh jang dilawani*, (die bevochten wordt).
 Gevaren — men waken moet, *bahaya jang haroes dilaloë*.
 Dat is een bevel — niet te zeggen valt, *itoelah perintah jang tiada dapat dilawani (dissalahi)*.
Waartoe, bijw. *karana apa? sabab apa? akan apa? apa?*
 — doet gij dat? *karana apa kawkerdja itoe?*
 Datgene — hij bevel heeft gegeven, *barang itoe jang diparèntahnja*.
 — dient dat medicijn? *apa goenanja obat itoe?*
Waaruit, bijw. *dari pada apa? dari mana?*
 — is de krijg ontstaan? *dari pada apa djadi perang itoe? apa açalnja perang itoe?*
 De rivier — ik water heb gehaald, *soengéj dagi mana kita ambil aër; kali bekas kita ambil aër*.
 Het land — hij gekomen is, *negeri dari mana datangnja*.
Waarvan, bijw. *dari apa? dari pada apa?*
 Waar spreekt hij van? *dari apa dija berkata? dari apa dija bitjara? L.*
 Da zaak — gesproken wordt, *perkara jang dibitjarakan*.
Waarvoor, bijw. *jang*.
 Het paard — ik honderd gulden betaal, *koeda jang kita-heli saratoes roepijah*.
 —, waarom? *mengapa? kenapa? L.*
Waarzeggen, o. w. *tenoeng*.
Waarzegger, m. *sâhkir*, Ar.; *orang petenoeng*.
Waarzeggerij, v. (door stippen of lijnen in het zand of op papier,) *ramal*, Ar.
Waarzegging, vr. *petenoengan*.
Waarzegkunde, vr. *'ilmoe petenoengan*.
Waas, o. *seri*.
Wacht, vr. daad van waken, *lhal mendjaga; perdjagaân*.
 —, afdeeling van den nacht, *nachtwaak, taboeh*.
 De tweede — (nachtwaak), *taboeh jang kadoewa*.
 —, de wacht hebbende personen, *orang djaga; kawal*.
 De — kwam in het geweer, *maka orang djaga poen kaloewarlah barbaris*.

—, ronde, *ronda*, Port.; *sambang*.
 De kommandant van de —, *komandan orang djaga*, L.; *panghoeloe kawal*.
 Op de — trekken, *naik djaga*.
 Van de — komen, *toeroen djaga*.
 De — houden, *berdjaga; mengamal*.
 De — hebben, *soedah naik djaga*.
 De — aflossen, *ganti orang djaga*.
 Burger—, *orang mardika jang djaga*.
Wachtel, m. *boeroeng poejoeq; poejoeh; kepoejoeh*.
Wachtelkoning, m. *ajam-ajam padi*.
Wachtelkooi, vr. *koeroengan poejoeh*.
Wachten, b. w. *opwachten, menantikan*.
 —, o. w. *toenggoe; tanggoeh*.
 Wacht hier eerst wat, *nantilah dhoeloe disini*.
 —de, *ternanti-nanti*.
 Gij moet u voor dien man —, *djangan engkaw pertjaja orang itoe*.
 —, hopen, *harap*.
 Zich voor slechtheid —, *memeliharakan diri dari pada kaljahatan*.
 Wa:ht u daarvoor! *pamali! djangan!*
Wachter, m. *orang djaga*.
 —, opziener, *djoeroe; djoeragan*, L.; *mandor*, L.
Wachthond, m. *andjing djaga*.
Wachthuis, o. *roemah orang djaga; roemah kawal; pelatar; pelatar orang djaga*.
 — in de rijstvelden, *goeboeq; ranggoen; panggoengan*.
Wachtkamer, vr. *biliq orang djaga; biliq kawal; kamar orang djaga*, L.
Wachtparade, vr. *bxris orang naik djaga; parade*, Eur.
Wachtmeester, m. *wakmèster*, verb.; *soerijan colddæoe (orang) berkoeda*.
Wachtschip, o. *kapal djaga*.
Wachteeken, o. *semboean kawal; tanda orang djaga*.
Wachtstoren, m. *bangoen-bangoenan; mertjoe*.
Wachtwoord, o. *semboean*.
Wadde, vr. *langdêj, landêj; tempat kaëroengan*.
Waden, o. en b. w. *haroeng, aroeng; grobjok, grobjoki*, L.; *landêjkan*.
Wagen, m. *karêta*, L.; *rata; pedati; kanaikan; kandaraân*.
 —, die door koeien getrokken wordt, *girit, penggirit*.
Wagen, b. w. (in het spel), *bertaroh; betaroh*, L.
 Het leven —, *belandjakan djiwa (njawa)*.
 Zich —, *masoq bahaya*.
 Zich te veel —, *masoq bahaya jang terlaloe amat; terlaloe berani*.
Wagenaar, m. *djoeroe rata; koesir*, L.; *toekang pedati*.
Wagenas, vr. *kajoe lintang karêta*, L.; *indjen*, L.; *pengatar*, L.
Wagendissel, m. *bom*, verb.; *kajoe boedjoer*.

Wagenhuis, o. *roemah karèta*, L.; *roemah rata*; *petarohan rata*.

Wagenlens, vr. *pèna roda*, L.; *pèna indjen*, L.

Wagenmaker, m. *toekang karèta*, L.; *pandéj rata*.

Wagenpaard, o. *koeda karèta*, L.; *koeda penghèla*.

Wagenrad, o. *roda karèta*, L.; *djantra rata*.

Wagenreep, m. *lès setrèng*, L.

Wagenschot, o. *papan jang tipis sakali*.

Wagenschuur, vr. *pondog karèta*, L.; *tempat rata*.

Wagenspoor, o. *bekas djalan karèta*; *bekasnja rata*.

Wagenweg, m. *djalan karèta*, L.; *djalan besar*.

Wager, m. *orang jang betaroh oewang*.

Waggebeenen, o. w. *berdjalan seperti bèbèg*, L.

Waggelen, o. w. *bergojang*; *doejoeng-doejoeng*; *oeling*; *anggar-anggar*.
—, *zwieren*, *djerléj*, *djerli*.
—d *gaan*, *anggar-anggar*.

Waggeling, vr. *hhâl bergojang*.

Wak, b. n. zie **Vochtig**.

Waken, o. w. *berdjaga*; *toenggoe*.
—, *zorg dragen*, *mendjaga*; *memeliharakan*; *ingat*.
— *bij eenen zieke*, *djaga orang sakit*; *merawatin orang sakit*, D.

Waking, vr. *hhâl berdjaga*.

Wakker, b. n. *djaga*; *tiada tidoer*.
— *liggen*, *bergadang*, L.
— *worden*, *djaga dari pada tidoer*; *bangoen*.
— *maken*, *bangoenkan*; *kasih bangoen*, L.
—, *lustig*, *raméj-raméj*.
—, *ijverig*, *radjin*; *tjakap*.
—, *tusschenw. ajo-ajo!* L.

Wakkeren, o. w. *djadi keras*; *mengentjang*; *djadi raméj*.
De *wind wakkert*, *angin djadi keras*; *angin djadi kentjang*; *angin mengentjang*; *terindiat angin*.
De *handel wakkert*, *pernjagaän djadi raméj*.

Wakkerheid, vr. *tjakap*; *karadjinan*.

Wakkerlijk, bijw. *dengan radjin*; *dengan tjakap*.

Wal, m. *schans*, *déwala*; *koeboe*; *bèntèng*, L.; *dwar*, *Perz.*; *kota*.
Eenen — *opwerpen*, *kotakan*, L.

Wal, m. *tegenst. van zee*, *darat*.
Aan —, *di darat*.
—, *oever*, *pantéj*.
—, *kust*, *pasisir*.
Den — *naderen*, *hampirkan darat*.
Op den — *halen*, *bangoen*; *tarik di darat*; *tarik di kalangan*.
Van — *steken*, *berlajar*.
Langs den — *zeilen*, *menjoesoer pasisir*.
Van den — *in de sloot raken*, *makin*

ama makin soesah; *mingkin lama mingkin soesah*, L.
Aan den — *zetten*, *bawa di darat*; *tangkoe*.

Waldhoren, m. *nafiri* (*boeri*; *selomprèt*, L.) *orang pemboeroe*.

Walén, o. w. *sambir*.

Walg, vr. *walging*, *djemoe*; *moewal*.

Walgen, o. w. *djemoe*; *moewal*, *bermoewal*; *bosen*, L.; *paséj*.
Van iemand —, *djemoe akan seorang*.
— *van visch*, *bosen makan ikan*, L.

Walging, vr. zie **Walg**.

Walgljik, b. n. *kadjemoean*; *kamoeualan*; *jang mendjemoekan*.
—, *vuil*, *oendoe*, L.

Walgljkheid, vr. *peri jang kadjemoean*.

Waling, vr. (*van het kompas*), *sambir*; *hhâl sambir*.

Walletje, o. *dijkje*, *pematang*; *terbis*.

Walm, m. *hawap*.
—, *rook*, *asap*.

Walmen, o. w. *uitdampen*, *berhawap*.
—, *rooken*, *berasap*.

Walming, vr. *hawap*.
—, *rook*, *asap*.

Walschot, o. *mani ikan paoes*.

Walvisch, m. *ikan paoes*; *ikan gadjah*; *gadjah mina*.

Walvischtraan, m. *minjag ikan paoes*.

Walvischvaarder, m. *kapal orang jang tjahari ikan paoes*.

Wambuis, o. *baljoe pèndèg*.
— *zonder mouwen*, *hijat*.

Wammen, b. w. *kaloewarkan oesoës ikan*; *békin bresih ikan*, L.

Wan, vr. *njiros*; *tetampah*, L.

Wanbedrijf, o. *salah*.

Wanbegrip, o. *salah pengartian*.

Wanbeleid, o. *hhâl salah mendjoeroe*.

Wanbesluit, o. *parèntah jang salah*; *parèntah jang tiada betoel*.

Wanbetaling, vr. *koerang pembajaram*.

Wand, m. *beschot*, *pagar*; *dinding*.
—, *muur*, *lèmbog*.

Wandaad, vr. *perboewatan jang kagelian*.

Wandel, m. *lakoe djalan*; *kalakoean*.

Wandelaar, m. *orang jang pasijar*; L.; *orang jang berdjalan-djalan*.

Wandeldreef, vr. *tempat pasijar*, L.

Wandelen, o. w. *pasijar*, L.; *berdjalan-djalan*.
Op den *weg der braven* —, *mendjalani djalan orang baik*.
Het — *de blad*, *daoen goerita*.

Wandeling, vr. *pasijar*, L.; *perdjalanen*.
Geld dat in de — (*gangbaar*) is, *oewang jang laloe*.
Er is thans *weinig goudgeld in de* —, *sakarang ini oewang mas tjoemah barang sedikit jang kalihatan*.

Wandelstaf, m. *toengkat*.

Wandelstijd, m. *tèmpo pasijar*, L.; *koetika berdjalan-djalan*.

Wandelweer, o. *hari baik pegi pasjar*, L.; *koetika jang baik akan berdjalan-djalan*.

Wandluis, vr. *koetoe boesoeg*, L.; *bangsat*, L.; *kapinding*, *pinding*; *pidjad*, *pitjat*; *baqq*, Ar.

Wanen, o. w. *sangka*; *kira*.

Waant gj dat ik u voorwaar slechts tot ijdelheid geschapen heb? *sangkakah kamoe bahoewa sesoenggoehnja kami-djaadikan kamoe akan sja-sja djoewa?*

Hij waant zich dapper te zijn, *maka ija sangka dirinja berani*.

Wat waant gj dat ik u zal trouwen? *apoe loe kira goewa maoe kawin sama loe? L.*

Wang, vr. *pipi*.

—en aan den mast van een schip, *toekoe*.

Wangebruik, o. *salah pakéj*; *salah 'adat*.
Wangedrag, o. *lakoe djalan jang tiada baik*.

Wangedrocht, o. *démon*, *raqsasa*.

Wangeluid, o. *boenji djanggal*; *salah boenji*.

Wangen, b. w. *pasang toekoe*.

Eenen mast —, *pasang toekoe* pada *tijang*.

Wangunst, vr. *dengki*.

Wanhoop, m. *poetoes pengharapan*; *poetoes asa*.

Wanhopen, o. w. *hilang pengharapan*; *hilang hati*; *poetoes asa*; *poetoes pengharapan*.

Wanhopig, b. n. *tiada berasa*; *poetoes asa*; *berpoetoes-asa*; *berpoetoes-pengharapan*.

—, *hevig*, *doodelijk*, *sabar*.

Wanhout, o. *kajoe boesoeg*; *kajoe boeroeq*.

Waning, vr. *sangka*; *kira*.

Wankel, b. n. *tiada tantoe*; *tiada karoevan*, L.

Wankelbaar, b. n. *tiada tetap*; *tiada tantoe*.

Wankelbare gezondheid, *çshhat jang tiada tetap*; *njaman toeboeh jang koerang baik*.

—, *van gemoed*, *bimbang*; *bimbang hati*.

—, *veranderlijk*, *berobah*; *pentjaroba*.

—, *waggelend*, *bergojang-gojang*.

Het geluk is —, *maka hhal kaentoe-ngan itoe berobah-obah perinja*.

Wankelbaarheid, vr. *peri jang tiada tetap*; *kalakoean jang berobah*.

— *van gemoed*, *bimbang* *hati*.

Wankelen, o. w. *tiada tetap*; *gojang*, *bergojang*; *goendah*; *anggar-anggar*.

Een wankelend huis, *roemah jang bergojang*.

—, *besluiteloos zijn*, *bimbang*; *gojang*; *goendah*; *hoevas*.

Wankelheid, vr. *kabimbangan*; *peri jang tiada tetap*.

Wankeling, vr. *hhal bergojang*.

Wankelmoedig, b. n. *bimbang hati*.

Wankelmoedigheid, vr. *hati bimbang*; *kabimbangan hati*.

Wanklank, m. *boenji djanggal*; *salah berboenji*.

Wanluident, b. n. *djanggal*.

Wanluidentheid, vr. *boenji djanggal*.

Wanlust, m. *hevige luist*, *nafsoe jang sangat*.

—, *tegenzin*, *malas*; *djemoe*; *moeval*.

Wanlustig, b. n. *tiada msoe makan*; *kadjemoean*.

Wanlustigheid, vr. *kamalasan*; *hati tjabar*.

Wanmolen, m. *kisiran mengiréj*.

Wanneer, bijw. *bilamana*; *apabila*; *apahala*; *kalamana*; *tatkala*; *kapan*, L.

—, *als*, *indien*, *djikalah*; *kaloe*, L.

— *zal het zijn?* *bilamana djadi itoe?*

— (toen) *hij nog een kind was*, *tatkala ija lagi boedaq (ketjil)*.

— *hij hier komt*, *djikalah ija datang disini*; *kaloe dija datang kamari*, L.

Wannen, b. w. *kiréj*; *tampi*; *ampi*, *mengampi*.

Rijst —, *kiréj beras*; *tampi beras*, L.

Wanning, vr. *hhal mengiréj*, zie **Wannen**.

Wanorde, vr. *ordeloosheid*, *kalakoean jang koerang atoeran*.

—, *verwarring*, *oproerigheid*, *roesoeh*, L.; *retong*, L.; *hiroo-hara*; *haroe-hara*; *hiroo-biroe*.

In — *liggen*, *tjitiw*.

In — *afdeinzen*, *oender* *dengan hiroo-hara*.

In — *brenge*, *kerdja roesoeh*, L.; *menghiroo-harakan*; *mengharoe-harakan*; *menghiroo-biroekan*.

Wanordelijk, b. n. *tiada patoet*.

—, *bijw. in de war*, *koesoet-koesoet*; *poeraq-pariq*.

Wanschapen, b. n. *odoh*; *kedji roepanja*.

Wanschapenheid, vr. *peri odoh*; *roepa kedji*.

Wanschepsel, o. *orang odoh*; *orang jang kedji roepanja*; *machloeq jang odoh roepanja*.

Wanschikkelijk, b. n. *koerang patoet*; *tiada haroes*; *tiada laiq*.

—, *verward*, *koesoet*.

Wanschikkelijkheid, vr. *kalakoean jang tiada patoet*.

Wanschouwelijk, b. n. *odoh*; *kedji roepanja*; *djelék*, L.

Wanschouwelijkheid, vr. *roepa raqsasa*; *roepa jang kedji (djahat)*.

Wansmaak, m. *slechtste smaak*, *rasa boesoeg*; *trada énaq*, L.

—, *gebrek aan smaak*, *koerang perasaän jang baik*; *tiada tahoe memilih*.

Wansmakelijk, b. n. *jang jang kadjemoean*; *jang mendjemoean*.

Wansmakelijkheid, vr. zie **Wansmaak**.

Wanstaltig, b. n. *odoh; boeroeq; kedji roepanja; djahat roepanja.*

Wanstaltigheid, vr. *roepa odoh; roepa djelèk, L.; roepa djahat.*

Wanstand, m. *salah roepanja.*

Want, voegw. *karana.*
—, *dewjil, sabab; sedang; tegal.*
Hij betaalt niet — hij heeft geen geld, *maka tja tiada bayar karana koerang oewangnja; dija trada bayar sebab trada poenja doewit, L.*

Want, o. *visscherstuig, djala; poekat.*

Want, o. *scheepswant, tambirang; tali tambirang; segala pergantoungan seperti boeboetan dan tambirang.*
Stenge —, *tambirang tijang pengapoeh.*
Het — *aanzetten, kentjangan tali tambirang, L.*

Wantaal, vr. *bahasa jang bersalahan dengan 'ilmoe carfoe.*

Wantknoop, m. *simpolean tali tambirang.*

Wantrouwen, o. *argwaan, sjak, Ar.*
—, *mistrouwen, hhál tiada pertjaja; selempang; chwáthir, Ar.; choewathir, verb.*

Wantrouwen, b. w. *tiada pertjaja; pideo.*
—, *argwanen, taroh sjak.*

Wantrouwig, b. n. *jang selempang; jang tiada pertjaja.*
—, *argwanend, menaroh sjak.*

Wanvoegelijk, b. n. *tiada patoet (haroes).*
—, *onkiesch, tjaboel.*
—, *spreken, mentjaboel-tjaboeli.*

Wanvoegelijkheid, vr. *kalakoean jang tiada patoet.*
—, *zie Wanorde.*

Wanvracht, vr. *koerang moewatan.*

Wanvrucht, vr. *goegoeran; anag goegoer.*

Wapen, o. *sendjata.*
— *dat alles trotseert, sendjata jang mandjoer.*
Te —! *langkaplah dengan sendjata!*
Oorlogswapens, *alat peperangan.*
Het volk te — *roepen, bergogah negeri.*
—, *schild, 'alámat tjap; 'alámat, Ar.*
— *van eene vlag, 'alámat toenggoel; 'alámat bandéra.*
Het — *der stad, 'alámat tjap negeri.*

Wapenboek, o. *kitáb 'alámat tjap orang bangsawan; kitáb materij orang bangsawan.*

Wapendrager, m. *abantara, bantara.*

Wapenen, b. w. *melangkap dengan sendjata.*
Geheel gewapend, *bersendjata belaka; langkap sakali dengan sendjata.*
Zich met een harnas —, *pakj badjoe zirha.*
Zich tegen de zonde —, *memeliharakan (djaga) diri dari pada dosa.*

Wapenhandel, m. *hhál bermain sendjata.*
In den — *oefenen, mengadjar berbaris; mengadjar bermain sendjata; mengadjar 'ilmoe sendjata; bermainkan sendjata*

Wapenheraut, m. *abantara, bantara.*

Wapenhuis, o. *goedang sendjata.*

Wapening, vr. *hhál melangkap; kalangkapan.*

Wapenkreet, m. *tempik soeraq.*

Wapenkunde, vr. *'ilmoe sendjata.*
—, *geslachtkunde, 'ilmoe 'alámat bangsa; pengatahoean tanda bangsa.*

Wapenkundige, m. *orang jang faham pada 'ilmoe sendjata.*
Geslachtkundige, *orang jang faham pada 'ilmoe 'alámat bangsa; orang jang tahoe tanda bangsa.*

Wapenloos, b. n. *tiada bersendjata.*

Wapenoefening, vr. *zie Wapenhandel.*

Wapenplaats, vr. *tempat orang berbaris; médán orang perang hhállir dengan sendjata.*

Wapenpraal, vr. *'alámat kamenangan; 'alámat ghálib, Ar.; oepatjara kamenangan.*

Wapenregister, o. *zie Wapenboek.*

Wapenring, m. *chalqah badjoe besi.*

Wapenrok, m. *badjoe besi; zirha, Perz.; djabah, Perz.*

Wapenrusting, vr. *kalangkapan sendjata.*

Wapenschild, o. *'alámat tjap bangsa.*

Wapenschorsing, vr. *perhentian perang.*

Wapenschouwing, vr. *hhál memariksa balutantara.*

Wapensmid, m. *pandjé (toekang) sendjata.*

Wapensnijder, m. *pandjé mengoekir sendjata.*

Wapenstilstand, m. *perhentian perang; hoednat, Ar.*

Wapenstuk, o. *barang (bilah) sendjata.*

Wapentuig, o. *alat peperangan; pegawéj perang.*

Wapperen, o. w. *kibar; berkibaran.*
— *de vlaggen en vaandels, toenggoel pandji-pandji berkibaran.*
De vlag wappert, *maka bandéra (toenggoel) berkibaran.*

War, vr. *ongebr.*
In de —, *koesoet-koesoet; poeraq pariq.*
Garen dat in de — *is, benang koesoet.*
In de — *maken, membilaskan; mengoesoet; békin koesoet, L.*
In de —, *overhoop (van touwwerk), boedar.*
Het touwwerk, *dat pas opgeschoten is, ligt weder in de —, tali jang baharoe dilingkar itoe soedah boedar lagi.*
Uit de — *maken, mengoeréjkan.*
Het haar in de — *maken, membilaskan ramboet.*
Uit schaamte in de — *geraken, djadi bingoenq karana (sabub) maloe.*

Warande, vr. *diergaarde, tempat kandang segala roepa binatang.*
—, *park, rebana.*
—, *(sometjids voor luchtige opene galerij, ook eene plaats ter ontvangst van Grooten), balkj gamboeng.*

Waren, o. w. *datang melajang; kalikatan.*

Des nachts waart er een spook onder dien waringinboom, *maka pada malam datang hantoe melayang dibawah pohon waringin itoe.*

Wargeest, m. orang perang-peroes; orang pantjingan; *toekang tjerèwèt*, L.

Warm, b. n. panas.
 Bloed —, *soeh; soehoe.*
 Al te —, *terlaloe panas.*
 Een — e dag, *hari panas.*
 Zeer —, *gloeierend, hangat.*
 — water, *aer panas.*
 Een gevecht in hetwelke het er — toegaat, *perang jang raméj sakali.*
 Zich — kleeden, *pakéj kain panas.*
 Hij zit er — in, *ijalah orang hartawan; dija orang kaya*, L.

Warmen, b. w. *panaskan; békin panas*, L.; *panasin*, L.; *hangatkan*.
 —, (zich — bij het vuur), *badjang; dijang, berdijang.*
 Over het vuur —, *ganggang.*
 Over het vuur een doek —, die tot verwarming moet dienen, *lajoer.*

Warming, vr. *hhâl memanakan; penghangatan.*

Warmoes, o. zie **Groente**.

Warmte, vr. *kapanasan; kahangatan; panas; hharárat*, Ar.
 Levens —, *soeh; soehoe; soehoean.*

Warren, b. w. *mengoesoet; békin koesoet*, zie **War**.

Wars, b. n. *djemoe; geli.*

Warstrik, m. *djerat baeor.*

Wartaal, vr. *bitjara (bahasa) orang gila; bitjara koesoet-koesoet*, L.

Warziek, b. n. *perang-peroes; pantjingan; soeka tjerèwèt*, L.

Warzoeker, m. *orang perang-peroes; orang jang tjahari tjakit.*

Warzucht, vr. *ingin berbantah; napsoe maoe tjerèwèt sadja*, L.

Was, o. *lilin; sjam*, Ar.
 Dat — deugt niet, het is met hars vermengd, *itoe lilin tiada baik sakali, ditjampoer damar.*

Wasachtig, b. n. *sabagéj lilin; seperti lilin.*

Wasch, vr. de daad van wasschen, *hhâl mentjoetji.*
 Het linnen, dat in de — is, *barang kain jang ditjoetji; kain tjoetji.*

Waschbad, o. *tempat mandi.*

Waschbekken, o. *tempat tjoetji tangan; batil.*

Waschdoek, m. *kain tjoetji piring.*

Waschhuis, o. *roemah toekang minatoe; roemah binara.*

Waschlijst, vr. *soerat barang jang ditjoetji.*

Waschloon, o. *oepah tjoetji barang.*

Waschman, m. zie **Wasscher**.

Waschplaats, vr. (badplaats), *permandian.*

Waschtafel, vr. *méljah toekang minatoe.*

Waschtobbe, vr. *pasoe toekang minatoe; pasoe boewat tjoetji barang*, L.

Waschvrouw, vr. *binara perampoewan; perampoewan jang djadi toekang minatoe.*

Waschwater, o. *aer tjoetji; aer pembasoeh.*
 — om het aangezicht te wasschen, *aer pembasoeh (tjoetji) moeka.*

Wasdoek, o. *kain jang digosoq lilin.*

Wasdom, m. *toemboehan.*
 — van menschen en dieren, *hhâl djadi besar.*

Wasem, m. *hawap, awap; aer peloeh; asap*, L.

Wasemen, o. w. *berhawap.*

Wasfabriek, vr. *tempat masaq lilin.*

Wasfakkel, vr. *soeloeh lilin; obor lilin*, L.

Waskaars, vr. *dijan lilin; lilin betoel*, L.

Wasschen, b. w. uit —, om —, *tjoetji, mentjoetji; basoeh, membasoeh; membinara; koerah*, L.
 Het gelaat —, *membasoeh (tjoetji) moeka.*
 Linnen —, *mentjoetji kain; membinara kain; membasoeh kain; memoetihkan kain.*
 Een lijk —, *mandikan majit.*
 Zich —, *baden, mandi.*
 Zich — door overstorting, *siram.*
 — (deu anus), *lindang; tjéboq*, L.; *istindjá*, Ar.
 Met Oostindische inkt —, *toelis gambar dengan tinta (dawat) Tjina.*
 Het hoofd met limoenen —, *schoon maken, keramas.*
 Erts (gouderts) —, *spoelen, limbang.*
 Het lichaam met limoenwater enz. —, *langir, melangir.*

Wasschen, o. *wassching, pentjoetjian; hhâl mentjoetji; pembasoehan; hhâl membinasa.*
 —, reiniging, bij de wet voorgeschreven, *thahárat*, Ar.

Wasscher, m. *toekang minatoe*, L.; *binara; pembasoeh; permandi.*

Wassen, b. w. met was bestrijken, *gosoq dengan lilin; laboer dengan lilin.*

Wassen, b. n. *lilin.*
 Een —beeld, *patoeng lilin.*

Wassen, o. w. van planten, boomen, *toemboeh.*
 — van menschen en dieren, *djadi bes-er.*
 — van de maan, *timboel; bertambah.*
 — van het water, *pasang; djadi besar.*

Wat, frag. voorn. *apa? apakah? apatah?*
 — is dat? *apa itoe?*
 — is er van uwe dienst? *apa toewan poenja soeka?*
 Over —? *dari pada apa?*
 — mag er toch wezen? *apakah garrangan?*
 — ik doen kan, *barang jang kita dapat kerdjakan.*
 Al — gij hebt, *barang apa jang ada padamoe.*

— mij belangt, *akan dakoe; kaloe kita*, L.

— voor een man is dat? *orang mana itoe?*

— het ook wezen moge, *djikalaw apa-apa sakali poen.*

Op — manier? *betapa? bagéjmana?*

Ik wil wel — helpen, *kita maoe toe-loeng djoega sedikit.*

— nu mijne belofte betreft, *adapoem akan djandji hamba.*

—! durft gij hem wederstaan, *bagéjmana! beranikah engkaw melawan dija?*

Nog — blijven, *tinggal lagi sedikit.*

Al — er is, *barang jang ada disitoe.*

En — het ergste is, *dan jang terlebih soesah.*

Water, o. *aër.*

Bad —, *aër mandi.*

Brak —, *aër antah; aër masin; aër pajaw.*

Diep —, *aër dalam.*

Drink —, *aër minoem.*

Gedistilleerd —, *aër berkoekoesan.*

Geheiligd —, *aër kasaptian.*

Gestold —, *aër bekoe.*

Gewijd —, *aër do á.*

Heet —, *aër panas.*

Hoog —, *aër besar.*

Kil —, *aër sedjoeg.*

Koud —, *aër dingin.*

Laag —, *aër ketjil.*

Lauw —, *aër soewam; aër hangat, L.*

Ondiep —, *aër tjètèg, L.; toehoer.*

Regen —, *aër koedjan.*

Reuk —, *aër wandji; aër wangi, L.*

Rijst —, *aër kandji.*

Rozen —, *aër mawar.*

Slecht —, *stil —, aër tedoeh.*

Sterk —, *aër keras.*

Stilstaand —, *aër tenang; aër berkoeroeng.*

Stinkend —, *aër boesoeg; aër hanjir.*

Troebel —, *aër keroeh; aër boetaq, L.*

Versch —, *aër tawar.*

Wassend —, *aër pasang.*

Wij —, *aër sembahjang.*

Zoet —, *aër tawar.*

Zout —, *aër asin, L.; aër masin.*

—, pis, *aër kentjing; aër seni.*

Te — en te land, *di laoet dan di darat.*

— in zee dragen, *fig. boewang garam di laoet.*

Voortgesproken —, *aër jang terparntjar.*

— (regen-) opvangen, *tadah.*

Het — hebben, *ada boesoeng; sakit bengkaq aër.*

— (op iets doen vallen), *mendjeram.*

Het — is gebroken, *aër rahhím soedah kaloewar.*

Waterachtig, b. n. *beraër; kaàèr.*

— bloed, *darah jang ada banjaq aër.*

— land, *tanah bantjah ramah.*

—, *vochtig, basah; lengas.*

—, *betrokken, (van de zon), redoep-redoep.*

Waterafdrijvend, b. n. *obat boesoeng.*

— middel, *obat sakit bengkaq aër.*

Waterafleiding, vr. *pengaliran aër, zie Waterfloozing.*

Wateraftapping, vr. *hhál toeroenkas aër.*

— (van eenen waterzuchtige), *hhál toeroenkas aër boesoeng.*

Waterbaar, vr. *ombaq; aloen.*

Waterbad, o. *permandian.*

Waterbeek, vr. *zie Beek.*

Waterbekken, o. *batil.*

Waterbel, vr. *blaas, geleumboeng.*

Waterblaas, vr. *zie Blaas.*

Waterbloem, vr. *boenga aër; kembang aër, L.*

Waterbobbel, m. *zie Waterbel.*

Waterbron, vr. *mata aër.*

Waterbuis, vr. *seloeran aër; pantjoeran.*

Waterdam, m. *terbis; bendoengan, L.*

Waterdamp, m. *hawap aër.*

Waterdicht, b. n. *tiada boleh masoq aër.*

Waterdier, o. *binatang jang hidoep di-dalam aër.*

Waterdrager, m. *orang jang angkoet aër; orang jang pikoel (bawa) aër.*

Waterdrinker, m. *orang jang minoem aër sadja.*

Waterdrop, o. *hhál aër bertitig.*

Waterdripping, m. *titig aër; kètèl aër, L., zie Doppel.*

Waterremmer, m. *tahang aër; èmbèr, verb.*

—, (bamboezen koker om water te halen, *gandji.*

Wateren, b. w. met water besproeien, *menjiram.*

—, met water mengen, *tjampoer aër.*

—, water loozen, *kenjing; boewang aër seni.*

Gewaterde stof, *kain beriram-iram.*

Gewaterde zijden stof, *chárá, Perz.*

Stoffen —, *mengiram-iraman.*

—, o. w. *kaloewar aër.*

Waterflesch, vr. *girbah, Ar.; botol aër, L., zie Waterkruik.*

Watergetij, o. *zie Getij.*

Watergezwel, o. *bengkaq aër.*

Watergieter, m. *toekang njiram; orang menjiram.*

Watergieting, vr. *penjiraman.*

Waterhoen, o. *baling-baling; ayam-ajaman; tjeroeling.*

Waterhoofd, o. *kapala berisi aër.*

Waterhoos, vr. *poeting balijoeng.*

Waterkant, m. *pinggir aër.*

Waterketel, m. *perijoeg (kètèl) boewat masaq aër, L.*

Waterkleur, vr. *warna aër.*

Waterkom, vr. *mangkoq besar; batil.*

—, *zie Vijver.*

Waterkruik, vr. *grootte —, boejoeng.*

—, kleinere, *gendi, kendi; goeri*.
Waterkuip, vr. *pasoe; tong*.
 Groote — in den vorm van eene puts, *tahang*.
Waterland, o. *tanah bantjah; tanah rawa*.
Waterleiding, vr. *sloeran aër; selokan, L.; tjoetjoeran*.
Waterlie, vr. *teratéj; boenga sarodja*.
Waterlepel, m. (van eene kokosdop gemaakt), *gajoeng*.
Waterloop, m. *djalan aër*, zie **Waterleiding**.
Waterloos, b. n. *tiada beraër; kering*.
Waterloot, vr. *tjabang aër*.
Waterloozen, b. w. zie **Wateren**.
Waterloozen, o. *hhál kentjing; hhál boewang aër seni*.
Waterloozend, b. n. *pisafdrijvend, jang menoeroenkan aër kentjing; jang memoe-koel aër seni*.
Waterloozing, vr. *hhál kentjing; hhál boewang aër; hhádjat ketjil*.
Watermeloen, m. *semangka; mandiki, kamandiki*.
Watermolen, m. die door water gedreven wordt, *kisaran jang dipoetar olèh aër*.
 Wind—, *kisaran jang menimba (mem-boewang) aër*.
Waterpas, o. *tali oentingan; oenting-oenting; sipat*.
 —, *bijw. datar; sama rata*.
Waterpassen, b. w. *oenting*.
 —, o. *hhál mengoenting; pengoentingan*.
Waterpeil, o. *tanda besarnja aër*.
Waterpijp, vr. *pantjoeran; seloeran aër*.
Waterplaats, vr. *tempat orang anykoet aër*.
 —, zie **Wed**.
Waterplant, vr. *pohon aër*.
Waterplas, m. *peel, rawa; paja; lalangan*.
 —, *buffelwed, koebaq, kobaq*.
Waterpokken, vr. *meerv. tjatjar aër*.
Waterpomp, vr. *hemboesan aër; pompa aër, L.*
Waterpot, vr. *kamerpot, tempat aër seni; tempat aër kentjing; pispot, L. Ned.*
 — om drinkwater te bewaren, *tempajan, tepajan*.
Waterproef, vr. *godsggericht (met kokend water), karaw*.
Waterput, vr. zie **Put**.
Waterpuistjes, o. *meerv. koeman-koeman*.
Watterrat, vr. *tikoës aër*.
Waterrijk, b. n. *banjaq aër; beraër-banjaq*.
Waterschip, o. *perahoe jang moewat aër minoem*.
Waterschouw, vr. *hhál memariksa parit*.
Waterschuit, vr. zie **Waterschip**.
Waterschuw, b. n. *takoet aër; máwí, Ar.*

Waterslang, vr. *oelar aër*.
Watersnip, vr. *kendidi, koedidi*.
Watersnood, m. *bahaja ampoehan; kasoekaran bandjir, L.*
Waterspin, vr. *lada-laba aër*.
Watersprong, m. *pantjaran aër*.
Waterstaat, m. *pemarentahan hhál aër*.
 Inspecteur van den —, *pemarentah (djoeroe) hhál aër; kapala bendoengan*.
Waterstraal, m. *pantjaran aër*.
Waterstroom, m. *haroes*.
 Snelle —, *haroes deras*.
Waterstanden, o. w. *rindoe; kapéngin, L.*
Watertelg, m. zie **Waterloot**.
Watertocht, m. *reis te water (ter zee), peajaran*.
Waterton, vr. *tong aër*.
Wateruurglas, o. *djam aër*.
Waterval, m. *tjoeroeg, L.; djeram; seloeran*.
 —, groote val van water in eene rivier, *soort van —, djeram; loeboeg*.
Watervat, o. *tong aër*.
 Steenen —, *tempajan, tepajan*.
Watervlak, o. *moeka aër*.
Watervlieg, vr. *lalat aër; lalar aër, L.*
Watervloed, m. *ampoehan; bandjir, L.; bah*.
Watervloo, vr. *koetoe aër; koetoe étan*.
Watervogel, m. *boeroeng aër*.
Waterrees, vr. *takoet aër*.
Waterwel, vr. *mata aër*.
Waterwerk, o. *werktuig, pegawéj aër*.
Waterwerken, o. *meerv. fonteinen, permainan aër jang berpantjaran*.
 —, *sluis, pintoe aër*.
 —, *dijk, terbis; bendoengan, L.*
Waterzak, m. *kandoeng aër*.
Waterzoo, vr. *ikan reboes*.
Waterzucht, vr. *boesoeng; penjakit beng-kag aër*.
 Borst—, *boesoeng dada*.
 Hood—, *boesoeng kapala*.
 — van het scrotum, *gemboeng tempat boewah pelir*.
Waterzuchtig, vr. *sakit boesoeng*.
Web, o. *stuk lijnwaad, sakajoe kain*.
 —, *spinne—, sarang laba-laba*.
Wabscheren, o. w. *pasang loengsin*.
Wed, o. *waadbare plaats, lanydéj; aër dangkal*.
 Paarden—, *tempat permandian koeda*.
 Buffel —, *kobaq, koebaq*.
Wed, vr. zie **Weddenschap**.
Wedde, vr. *moesara; pensjoen, Ned.*
Wedden, o. w. *taroh, betaroh*.
 Om een' gulden —, *betaroh satoe roep-pijak*.
Weddenschap, vr. *hhál betaroh*.
Wedder, m. *orang jang betaroh oewang*.
Weder, o. *wedé, masa; moesim*.
 Regenachtig —, *masa hoedjan; moesim hoedjan; masa mengétjél*.
 Schoon, droog —, *moesim panas; ke-*

maraw; *intja-intja*; *masa tjoewatja*; *bagoes terang*, L.
 Drukkend —, *masa begah*.
 Frisch —, *intja-intja*.
Weder, bijw. nogmaals, *poela*; *lagi sakali*.
 —, terug, *koembali*; *poelang*.
Wederaanvullen, b. w. met aarde, *sa-boekan poela dengan tanah*.
Wederafbreken, b. w. *bangkar poela*.
Wederafkomen, o. w. *toeroen poela*.
Wederafschrijven, b. w. *salin (toeroenin)*, *poela*.
Wederafstaan, b. w. *memberi poela*; *kasih koembali*, L.; *poelangkan*; *poelangin*, L.
Wederafvaardigen, b. w. *mengoetoes poela*; *menjoeroeh lagi sakali*.
Wederantwoord, o. *djawáb poela*; *djawáb jang kadoewa kalinja*; *hhál menjahoet lagi sakali*.
Wederantwoorden, b. w. *menjahoet lagi sakali*; *mendjawáb poela*.
Wederbegeeren, b. w. *ingin (kapéngin)* *maoe dapat koembali*.
Wederbeginnen, b. w. *moelai poela*.
Wederbekomen, b. w. *dapat koembali*.
Wederbeloonen, b. w. *bulas poela*.
Wederbeloven, b. w. *berdjandi poela (lagi sakali)*.
Wederbemachtigen, b. w. *mengalakan poela*; *menang lagi sakali*.
Wederbepleiten, b. w. *begawami poela*; *membitarai lagi sakali*.
Wederbevolken, b. w. *meraméjkan poela dengan orang baharoe*.
Wederbrengen, b. w. *hawa koembali*; *bawa poelang*; *poelangin*, L.
Wederdienst, vr. *pembalasan chidmat*.
Wederischen, b. w. *minta koembali*; *tagih poela*.
Wedergade, m. en vr. *sama*; *lawan*; *tara*; *timpalan*; *soengsoengan*; *pasangan*.
 Zonder —, *tiada samanja*; *tiada timpalanja*; *tiada taranja*; *tiada berbagéj lagi*.
 —, *wederhelit*, *djodo*; *perdjodoan*.
Wedergeboorte, vr. *djadian poela*.
 —, *vernieuwing*, *pembaharoean*.
Wedergeboren, b. n. *teperanaq poela*; *dibaharoei poela*.
Wedergebruiken, b. w. *pakéj poela*; *pakéj lagi sakali*.
Wedergeven, b. w. *beri koembali*; *kasih koembali*, L.; *koembalikan*; *poelangkan*; *poelangin*, L.
Wedergewennen, b. w. *membijasakan poela*.
 —, *weder tam maken*, *mendjinaqkan poela*.
Wedergroet, m. *pembalasan sembah (tabé, L.)*.
Wedergroeten, b. w. *balas sembah (tabé, L.)*.
Wedergunst, vr. *hhál berkasih-kasih*.
Wederhebben, b. w. *dapat koembali*.
Wederhelft, vr. zie *Echtgenoot*.

Wederhouden, b. w. *menahani*.
Wederhouding, vr. *hhál menahankan*.
Wederinhalen, b. w. *hambat poela*; *soe soel lagi*, L.
 Schade —, *gantikan roegi*.
Wederinstorten, o. w. *van eenen zieke, kamboe*, L.
Wederkeeren, o. w. *datang koembali*; *poelang*.
Wederkeerig, b. n. *sabelah-menjabelah*; *dari pada kadoewa péhag*.
 —e *genegenheid hebben*, *berkasih-kasih*.
 —e *haat voeden*, *berbentji sabelah-menjabelah*; *berbentji-bentjan*.
 De —e *getuigenis*, *kasaksian dari pada kadoewa péhag*.
Wederkeering, vr. *poelang*; *hhál poelang*; *hhál datang koembali*.
 — tot een beter leven, *hhál menjesal*.
Wederkomen, o. w. *datang koembali*; *poelang*.
Wederkomende, b. n. *op vaste tijden, beroelang-oelang datang pada koetika jang tantoe*.
Wederkomst, vr. *poelang*; *hhál datang koembali*.
Wederkooppen, b. w. *beli koembali*.
Wederkrijgen, b. w. *dapat koembali*.
Wederleeren, b. w. *beladjar poela*; *beladjar lagi sakali*.
Wederleggen, b. w. *melawan*; *memberi djawáb*; *menjahoet*.
Wederlegging, vr. *djawáb*, Ar.; *hhál melawan*.
Wederliefde, vr. *pembalasan kasih (tjinta)*.
Wederom, bijw. *poela*; *lagi sakali*.
Wederopbouwen, b. w. *membaharoei*; *békin baroe*, L.; *memboewat poela*.
Wederopgraven, b. w. *gali poela*; *loembi lagi sakali*, L.
Wederophijschen, b. w. *menaikkan poela dengan tarik (héla)*; *kasih naik lagi dengan tarik*, L.
Wederopleggen, b. w. *tanggoengkan poela*; *kasih tanggoeng lagi sakali*, L.
Wederopmaken, b. w. *herstellen*, *membaiki poela*; *membaharoei*.
Wederoprichten, b. w. *mendirikan poela*; *kasih berdiri lagi*, L.
 —, *bevestigen*, *menetapkan poela*.
Wederoprichter, m. *jang mendirikan poela*.
Wederoprichting, vr. *hhál mendirikan poela*.
Wederopstanding, vr. *hhál bangkit poela*.
Wederpartij, vr. *pelawan*.
 Persoonlijke —, *vijand*, *sateroe*.
Wederrechtelijk, b. n. *hharám*; *jang melawan hhaq*.
Wederrechtelijkheid, vr. *hhál jang hharám*; *pelawanan hhaq*.

Wederspanning, m. *orang doerhaka*.
Wederspanig, b. n. *doerhaka; bangoer; lawan*.
Wederspannigheid, vr. *kadoerhakaän; ma'çijat*, Ar.
Wederspanniglijk, bijw. *dengan doerhaka*.
Wederspoed, m. zie **Tegenspoed**.
Wederspreken, b. w. zie **Tegen-spreken**.
Wederstaan, b. w. zie **Tegenstaan**.
 —, (van minderen tegen meerderen in rang), *béloet*.
Wederstand, m. *pelawanan*.
Wederstreven, b. w. *lawan, melawan; berbantah; bebantah*, L.
 Niemand kan iets —, wat Hij (God) wil, *tiada dapat suorang melawan soewatoe poen jang dikahendakinja*.
Wederstrevig, b. n. *berbantahan*.
Wedervaren, o. w. *djadi; bertakoe; tjoe-poel*.
 Dat is hem —, *itoe soedah djadi padanja; itoe soedah bertakoe atasnja*.
Wedervaren, o. *pertemoean; hhäl djadi*.
Wedervergelden, b. w. *membalas poela*.
Wedervergelding, vr. *pembalasan; qicçac*, Ar.
 Wet der —, *hhoekoem qicçac*.
Wederverschijning, vr. *hhäl datang (menghadap) koembali*.
Wedervinden, b. w. *dapat koembali*.
 —, *wederontmoeten, bertemoe lagi*.
Wederwaardigheid, vr. *tjilaka; kasoesian*.
Wederwoord, o. *djawáb*, Ar.
Wederwraak, vr. zie **Weerwraak**.
Wederzeggen, b. w. *berkata poela; bilang lagi*, L.
Wederzenden, b. w. *kirim koembali; koembalikan; kirim poelang; poelangkan*.
Wederzien, b. w. *lihat koembali*.
Wederzijde, vr. *sabelah belakang; belakngnja; balik*.
 Aan de —, *di balik; di sabelah belakngnja*.
Wederzijds, bijw. *sabelah-menjabelah*.
 — *afdalen, zoo als sommige daken, boengboeng*.
Wederzijdsch, b. n. zie **Wederkeurig**.
Wederzin, m. zie **Tegenzin**.
Wedijver, m. *perloembaän; radjin*.
Wedijveren, o. w. *loemba, berloemba; berdhoeleaan*.
Wedloop, m. *balapan; perloembaän*.
 —, *ren van paarden, patjoean koeda*.
Wedloopen, o. w. *berdjalan dengan berloemba-loemba; beloemba*, L.
Wedlooper, m. *orang jang berloemba di balapan*.
Wedprijs, m. *patjoean; hhisnat*, Ar.
Wedren, m. *balapan*.
Wedstrijd, m. *perloembaän*.

Weduwe, vr. *djanda; karbéj; baloe; maranda; balir; perampoewan baloe; perampoewan djanda*.
Weduwnaar, m. *djanda laki-laki; baloe laki-laki; boedjang maranda*.
Weduwschap, o. *kalakoean perampoewan baloe (djanda)*.
Wee, tusschenw. *wah! adoe!*
 — *u! karam bagi kamoe!*
Wee, o. ramp, *tjilaka; belá*, Ar.; *bilahi*.
 — *en van vrouwen, sakit akan beranaq*.
 De — *en hebben, menjakiti; mengeloehkan*.
Weedasch, vr. *lindi*.
Weedaszout, o. *garam lindi*.
Weedom, m. zie **Smart, Droefheid**.
Weefgetouw, o. *perkakus tenoen; pésa, pisa; pembeletaan*.
Weefkunst, vr. *pengatahoean ('ilmoe) tenoen*.
Weefsel, o. *tenoenan*.
Weegkunde, vr. *ilmoe menimbang*.
Weegluis, vr. zie **Wandluis**.
Weegschaal, vr. *timbangan; naratja; teradjoe*, uit het Perz.; *katian*.
 —, (hemelsteeken), *mizán*, Ar.
 Chineesche —, *datjin*.
 En de — *brak, maka teradjoe itoe-poen patah*.
Weegsteen, m. *batoe timbangan*.
Week, vr. *domingo*, Port.; *djoemá at*, Ar.; *toedjoeh hari*.
 Twee weken, *doewa doemingo; doewa djoemá at; lima-belas hari*.
 Alle weken, *tjap-tjap djoemá at; saban-saban domingo*, L.
Week, b. n. *lemboet; lembiq; lemas*.
 Een — *gemoed, hati lemboet; hati lemah lemboet*.
 — *e boter, mantéga lembiq*.
 — (van visch), *beraq* L.
 —, *pappig, lodoq*.
 Zachte, *weeke klei, tanah lembiq*.
 — *maken, melembotkan; melembiqkan, békin lembiq, L.*
 Het leder met olie — *maken, melembiqkan koelit dergan minjaq*.
 Een — *gestel, toeboek lemah*.
 — *e handen, tunggan lemas*.
 De — *e zijde des lichaams, lamboeng*.
Week, vr. het weeken, *rendam*.
 Het linnen in de — *zetten, rendam kain*.
 In de — *staan, direndam*.
Weekachtig, b. n. *lemboet*, zie **Week**.
Weekbak, vr. *tempat rendam; tempat bekas rendam*.
Weekbeen, o. *kraakbeen, toelang lemboet*.
Weekdarm, m. *tali peroe di lamboeng*.
Weekelijk, b. n. zie **Week**, b. n. en **Zacht**.
Weekelijkheid, vr. *peri letih lesoe*.
Weeken, b. w. *rendamkan; kasih rendam, L.*

Bamboes of balken —, (in het water leggen), *rambang*.
 —, o. w. *rendam*.
Weekgeld, o. *oepah (gadji) sadominggo*; *oepah sa'loemá'at*.
Weekhartig, b. n. *lemboet hati*.
Weekhartigheid, vr. *hati lemboet*.
Weeking, vr. *hhál rendamkan*; *hhál kasih rendam*, L.
Weekjes, bijw. *dengan lemboet*; *atas peri jang lemboet*.
Weeklage, vr. *weeklacht*, *peratapan*; *hhál meratapkan*.
Weeklagen, o. w. *ratap*; *mengadoeh*.
Weekloon, m. en o. zie **Weekgeld**.
Weekmaken, o. *hhál melembuet*; *pelembuetan*.
Weekmakend, b. n. *jang melembuetkan*, zie **Week**.
Weekmarkt, vr. *pasar jang sadominggo sakali*.
Weekplaats, vr. *tempat rendam*.
Weelde, vr. *kasoekáan*; *ni'mat*, Ar.; *dzawq*, Ar.
 — en wellust, *na'mat dan sjahwat*.
Weelderig, b. n. *weeldig*, *berni'mat*.
Weemoedig, b. n. *hilang hati*; *berdoekatjita*; *bersoesah-hati*.
Weemoedigheid, vr. *doekatjita*; *soesah hati*.
Weenen, o. w. *tangis*, *menangis*.
 Over iets —, *tangiskan*.
 Wat weent gij hierover? *apakah engkaw tangiskan ini!*
 Zeer bitterlijk —, *tangis dangan tangisan jang amat sangat*.
 Zeer luidruchtig was het gedruisch van het — der menschen, *terlatoe rijoeh boenji tangis orang*.
Weener, m. *schreier*, *orang jang menangis*.
Weepsch, b. n. *tuwar (hambar) rasanja*.
Weepscheid, vr. *tawar hambar rasanja*; *peri tawar rasanja*.
Weer, m. *gesneden ram*, *domba kabiri*; *domba djantan kabiri*.
Weer, vr. *wederstand*, *perbantahan*; *pelawawan*; *hhál melawan*.
Weer, bijw. *weder*, *poela*; *lagi sakali*.
Weer, o. zie **Weder**, o.
Weerbaar, b. n. *jang bolèh melawan*; *jang bolèh tahan*.
Weerbarstig, b. n. *tegar*; *binggal*.
Weerbarstigheid, vr. *kategaran*; *hati jang tegar*; *kapala keras*.
Weerdruk, m. *tjita'nja sabelah lain*, L.
Weergalm, m. *wedergalm*, *echo*, *raká*, Ar.; *bnlas boenji*; *dengoeng*.
Weergalmen, o. w. *deréj*; *berdengoeng*; *balaskan boenji*.
Weergaloos, b. n. *tiada samanja*; *tiada taranja*; *tiada bertara*; *tiada bersama*; *tiada berbagéj*.
Weerglas, o. *penoendjoeq kalakoean masa (tempo, L.)*.

Weerhaan, m. *baling-baling*.
Weerklank, m. *raká*, *rakká*, Ar.; *dengoeng*.
Weerkunde, vr. *'ilmoe peri masa*.
Weerlicht, o. *kilat*.
Weerlichten, onp. w. *berlikat*.
 Doen —, (strikkerend stralen), *berkilatkan*.
Weerloos, b. n. *tiada bersendjata*.
Weerloosheid, vr. *kalakoean jang tiada dapat melawan*; *kalemahan*.
Weerom, bijw. zie **Wederom**.
Weerpartij, vr. zie **Wederpartij**.
Weerschijn, m. *sinar*.
Weerschijnen, o. w. *limpah*.
 De glans zag men —, *tjahajanja poen dilihit melimpah*.
Weerskanten, m. *meerv. aan —*, (van) —, *sabelah-menjabelah*.
 Aan — der rivier, *sabrang-menjabrang soengéj itoe*; *sabelah-menjabelah soengéj (kali)*.
Weerstuit, m. *gelintjatan*, L.; *amboel*.
Weerwil, m. *sedéj*; *sedoet*.
 In — van, *dengan melawan*; *maski*, L.
Weerwoord, o. *djawab*, Ar.; *sahoet*; *penjahoetan*.
Weerwraak, m. *wederwraak*, *pembalasan*.
Weerzin, m. *djemoe*; *bosen*, L.
Wees, m. en vr. *pijatae*; *játim*, Ar. *anaq játim*.
Weeshuis, o. *roemah pijatae*; *roemah anaq játim*.
Weeskind, o. *anaq pijatae*; *anaq játim*.
Weet, vr. *tahoe*; *pengatahoean*.
 De — van iets krijgen, *dapat tahoe (chabar) dari pada barang apa-apa*.
 Veel — van zijnen dood hebben, *terlatoe soedah hati karana tja soedah mati*.
 —, *kunstgreep*, *hhikmat*, Ar.
 Zijn — je wel weten, *ada tjerdig*.
Weetal, m. *djanggal*; *orang jang poera-poera 'alim*.
Weetgierig, b. n. *soeka beladjar*; *radjin*.
 —, *nieuwsgierig*, *melit*, L.; *maoe tahoe samoeva*.
Weetgierigheid, vr. *kainginan akan peladjaran ('ilmoe)*; *karadjinan*; *rindoe akan pengatahoean*.
Weetniet, m. en vr. *orang bodoh*; *orang dengoe*; *orang gobloq*, L.
Weg, m. *djalan*; *leboeh*.
 Grootte —, *djalan besar*; *djalan raja*; *leboeh gedang*.
 Een —, dien men met lijnwaad belegt voor aanzienlijke personen, *poewadéj*.
 Onder —, op —, *di djalan*.
 Halver —, *di tengah djalan*.
 De — der deugd, *djalan kabadjikan*.
 Effen —, *djalan rata*.
 Hobbelige —, *djalan lekaq-lekog*.
 Begane, beloopen —, *djalan jang soedah didjalani orang*.

Op — gaan, berangkat; pergi berdjalan; pergi, L.
Uit den — gaan, minggir.
Iemand iets in den — leggen, menjoe-karkan orang; melintang orang.
Den — ainsnijden, papas (sakit) djalan.
Zijns — s gaan, toeroet soeka hatinja.
Mijns — s gaan, toeroet soeka hatikoe.
Ik kan met hem niet over —, saja tra boleh tahan itoe orang, L.
De rechte —, de — der deugd, djalan jang betoel; djalan kabledjikan; siráth almoestagim, Ar.
Den rechten — wijzen, oendjoeq djalan jang betoel.
De — en der Voorzienigheid, taqdir Allah.
Weg, bijw. en tusschenw. njahlah! intjit! laloe!
 —, verloren, hilang.
Wegademen, b. w. tjoepkan (terbangkan) dengan nafas.
Wegbergen, b. w. simpan: menaruh.
Wegbijten, b. w. angkat dengan meng-gigit.
 —, door bijtende middelen wegnemen, hilangkan dengan aer keras.
 —, o. w. als: het bijt weg, het vreet in door de roest, itoe dimakan karatan.
Wegbijting, vr. hhal dimakan.
 —, wegroesting, hhal dimakan karatan.
Wegblazen, b. w. tjoep; laloekan dengan tjoep.
Wegblijven, o. w. tiada datang.
 —, niet terugkomen, tinggal diloewar; tiada poelang.
Wegboegseeren, b. w. ladjoeakan perahoe dengan toenda.
Wegboenen, b. w. angkat (boewang) dengan gosog.
Wegbrengen, b. w. bawa; bawa laloe; melaloekan.
Wegbrenging, vr. hhal melaloekan; hhal membawa laloe.
Wegbruien, b. w. lempar; boewang.
 —, o. w. pergi; pegi, L.
Wegdansen, b. w. laloekan dengan menari.
 —, o. w. menari serta pergi; bala kaloewar, L.
Wegdoen, b. w. lepaskan.
 —, verkoopen, djoeawal.
Wegdragen, b. w. bawa kaloewar; bawa laloe; mendjoeakkan denan membawa.
 —, behalen, beroléh; mendapat.
Wegdraging, vr. hhal membawa kaloewar; pembawaan kaloewar.
Wegdraven, o. w. laloe berdjokdjok.
Wegdrijven, b. w. wegjagen, oesir, mengoesir; halarkan.
 —, o. w. dihanjoetkan; dibawa haroes.
 —, (met het anker), larat.
Door den wind —, pipir; dihanjoet-kan angin.

Door den wind of stroom —, bijas.
Wegdringen, b. w. laloekan dengan menjesaq.
Wegdruipen, o. w. hilang bertitig-titig.
Wegduiken, o. w. lenjap dengan menje-lan; hilang dengan seloeloep.
Wegge, voorz. van —, dari pada péhaq; dari sabelah.
Van — den koning, dari pada péhaq radja.
Van rechts —, karana hhaq.
Bij — van proef, saoepama tjonto.
Wegen, b. w. timbang, menimbang.
Peper —, timbang lada.
Goud met het standgewicht doen —, memboengalkan emas.
Met zuivere weegschalen —, timbang dengan timbangan jang betoel; timbang dengan naratja jang moestagim.
Wikken en —, timbang-menimbang.
Zwaar bij iemand —, dibilangkan sa-orang.
Wegens, voorz. dari pada; dari karana; oleh karana; dari sabab; tegal.
 — verraad, dari karana chjjanat; dari sabab doerhaka.
Weger, m. djoeroe timbangan.
Weggetteren, o. w. hilang dengan ber-namah.
Wegfrommelen, b. w. semboenikan dengan kepel-kepel.
Weggaan, o. w. pergi; pegi, L.; laloe; berangkat.
Bij het —, salaloenja; saperginja.
Ga weg! njahlah kamoe! intjit!
Weggalopperen, o. w. laloe bertjong-klang.
Weggeld, o. tolgeld, oewang béja djalan; rahdari, Perz.; tjoekéj jang dipuengoet dari orang berdjalan.
Weggeven, b. w. beri; kasih L.; ka-roenjakana.
Weggieten, b. w. toempahkan; boewang dengan toewang (toempah).
Wegglijden, o. w. gelojaq; laloe dengan gelintjir.
Weggoochelen, b. w. hilangkan (semboenikan) dengan menjoelap (soenglap, L.)
Weggooien, b. w. lempar djaoeh; boewang djaoeh.
Weggraven, b. w. angkat menggali.
Weggrippen, b. w. sanggoet, menjanggoet.
Weghakken, b. w. tebang; potong.
Weghalen, b. w. ambil; bawa lari.
 —, van eenen roofvogel, sambar, me-njambar.
Weghangen, b. w. menggantoeng pada lain tempat.
Weghebben, b. w. soedah tarima.
Zijn erfdeel heeft hij reeds weg, maka bahagian poesaka itoe soedah ditarimanya.
Het —, onpasselijk zijn, ada sakit sedikit.
Weghelpen, b. w. toeloeng lari.

Weghouden, b. w. *sembuikan*.
Weghouwen, b. w. zie **Weghakken**.
Weghuppelen, o. w. *djalan berloempat-loempat*.
Wegjagen, o. w. *oesir. mengoesir; halaukan; menjahkan, njahkan*.
Wegkankeren, o. w. *dimakan sirath*.
Wegkant, m. *sabelah djalan*.
Wegkapen, b. w. *ambil djam djam*.
Wegkeren, b. w. *meniapoe; angkat dengan sesapoe*.
Wegkijven, b. w. *oesir dengan maki-maki*.
Wegkloppen, b. w. *oesir dengan toengkat*.
Wegknippen, b. w. *kaloewarkan dengan djepit*.
Wegknippen, b. w. (met duim en vingers) *laloekan dengan mentjintik*.
 —, met eene schaar, *boewang dengan menggoenting*.
Wegkomen, o. w. *pergi; pegi, L.*
 Van iemand —, *meninggalkan saorang*.
 —, *ontkomen, lari; minggat, L.; mentjoeri-tjoeri pergi*.
Wegkoopeu, b. w. *borong*.
Wegkorting, vr. *hhäl menjumpang djalan*.
Wegkrabben, b. w. *boewang (hilangkan) dengan menggaroeg*.
Wegkrijgen, b. w. *ambil dari pada tempatnja; pindahkan*.
Wegkruien, b. w. *pindahkan (membawa) dengan grobaq*.
Wegkruipen, o. w. *laloë merangkaq*.
Wegkunnen, o. w. *bolèh berdjalan; bolèh laloë*.
Wegkussen, b. w. *hilangkan (hapoeskan) dengan mentjjoem*.
Wegkwijlen, b. w. *hilangkan dengan berlijoer*.
Weglatten, b. w. *niet bezigen, tiada pakéj*.
 —, *niet vermelden, tiada seboet*.
 — *onder het sehrijven, tiada menjoerat; tiada toelis*.
 —, *vergeten, loepa*.
Weglating, vr. *hhäl tiada pakéj (seboet)*.
 —, *uitlating bij het naschrijven, hhäl loepa toelis (menjoerat)*.
Weglaveeren, o. w. *berlajar dengan béloeg-béloeg sadja*.
Wegleggen, b. w. *simpan; menaroh*.
Wegleiden, b. w. *hantar, zie Leiden*.
Weglokken, b. w. *mentjaoehkan (laloekan) dengan memboedjoeg*.
Wegloopen, o. w. *vlieden, lari; minggat, L.*
 —, *zie Weggaan*
 Verbaas en verstrooid —, *lari terpatjapatja*.
Weglooper, m. *orang jang lari; orang béloet*.
Weglooping, vr. *hhäl lari (minggat, L.)*.
Wegmaaien, b. w. *boewang dengan meng-arit*.
Wegmaken, b. w. *hilangkan; bawa hilang*.

Wegmoeten, b. w. *mesti pegi, L.; tiadapat tiada berangkat*.
 Die waringin-boom moet *weg, maka pohon waringin itoe hendaq (mesti) ditebang (dipotang)*.
Wegmoffelen, b. w. *reboet*.
Wegmolmen, o. w. *djaai boeroeg; dimakan boeboeg*.
Wegnemen, b. w. *angkat; pindahkan; ambil*.
 —, *verbergen, silip*.
 —, *doen verdwijuen, hilangkan; bëkin hilang, L.*
 Citroensap neemt de inktvlakken *weg, maka aër djeroeg tipis itoe hilangkan noda bekas tinta*.
Wegneming, vr. *hhäl mengangkat; pengangkatan; pengambilan*.
Wegpakken, b. w. *memboengkoes akan berkirim*.
 —, *zich —, lari; minggat, L.; njah, enjah*.
Wegpappen, b. w. *meringkaskan dengan pakéj boeboer*.
Wegplukken, b. w. *angkat dengan mentjaboet*.
Wegpraten, b. w. *laloekan dengan mengomong-omong*.
Wegraken, o. w. *hilang; lenjap*.
Wegraben, b. w. *poengoet*.
Wegredeneeren, b. w. *hilangkan dengan mentjarukan*.
Wegreizen, o. w. *zie Afreizen*.
Wegrijden, o. w. *zie Afrijden*.
Wegroeien, b. w. *mentjaoehkan dengan berdajoeng*.
 —, *o. w. ladjoë berdajoeng*.
Wegroesten, o. w. *dimakan karatan*.
Wegrollen, b. w. *menggoeling*.
 —, *o. w. bergoeling; berpelanting*.
Wegrooven, o. w. *zie Rooven*.
Wegrotten, o. w. *zie Rotten*.
Wegruimen, b. w. *angkat; boewang*.
Wegruiming, vr. *pengangkatan; pemboewangan*.
Wegrukken, b. w. *sentaq; menjanggoet; sindjoeh; pindahkan dengan sentaq*.
 —, *wegnemen, ambil*.
Wegschaken, b. w. *bawa lari; melarikan*.
Wegschaven, b. w. *boewang dengan seroet, L., zie Schaven*.
Wegschenken, b. w. *zie Schenken*.
Wegscheren, b. w. *boewang dengan mentjoeker*.
 —, *wed. w. zie Wegpakken*.
Wegscheuren, b. w. *sentaq dengan roedèq, L.; sindjoeh dengan tjariq*.
Wegschieten, b. w. *angkat dengan tembagaq*.
Wegschikken, b. w. *soeroeh pergi*.
 —, *o. w. laloë pergi; berangkat*.
Wegschoppen, b. w. *angkat (boewang) dengan tjap*.
 —, *met den voet, tendang; laloekan dengan tendang*.

Wegschrapen, b. w. boewang dengan kikis.
Wegschuilen, o. w. semboenikan diri.
Wegschuiven, b. w. pindahkan dengan sorong.
Wegschuren, b. w. boewang (hilangkan) dengan gosog.
 —, o. w. hilang digosog.
Wegsmaan, b. w. laloekan dengan poekoel (paloe).
Wegsleepen, b. w. sèrèt, L.; irit.
 —, zie Verrukken.
Wegsleeping, vr. hhal menjèrèt; L.; pengiritan.
Wegslijpen, b. w. hilangkan dengan mengasah.
Wegslijten, o. w. loesoeh; habiskan dengan pakéj.
Wegslinken, o. w. hilang dengan ringkas.
Wegsluipen, o. w. mengindap.
Wegsluiten, b. w. simpan dengan koentji.
Wegsmelten, o. w. hilang dengan dilaboerkan.
Wegsmijten, b. w. boewang.
Wegsnijden, b. w. boewang (angkat) dengan potong.
Wegspatten, o. w. hilang berpantjar.
Wegspoeden, o. w. pergi dengan goepoeh joepoeh; pegi dengan lekas-lekas, L.
Wegspoelen, b. w. angkat dengan tjoetji; hilangkan dengan mentjoetji.
 —, o. w. dimakan ombag; dimakan aèr.
Wegspringen, o. w. laloe berloempat; terloempat-loempat berdjalan.
Wegspuwen, b. w. meloedah.
Wegsteken, o. w. zie Verbergen.
Wegstelen, b. w. tjoeri, mentjoeri; mereboet.
Wegsterven, o. w. hilang karena mati; habis mati.
 Dat geslacht is weggestorven, maka segala orang bangsa itoe soedah habis mati samoewa.
Wegstevenen, o. w. berlarjar.
Wegstoffen, b. w. angkat dengan menjapoe.
Wegstooten, b. w. djolaq; pindahkan dengan toelaq.
 — met een hout of steen, djolaq.
 — met eenen stok, rodoq.
Wegstrijken, b. w. angkat dengan tarik.
Wegstrooien, b. w. hamboerkan; sirat, menjirat.
Wegstuiven, o. w. terbang; diterbangkan angin.
Wegsturen, b. w. Wegzenden.
Wegsukkelen, o. w. berdjalan pertahanlahan.
Wegtooveren, b. w. lenjapkan (hilangkan) dengan membuatja mantra.
Wegtorschen, b. w. pikoel dengan soesah.
Wegtreden, b. w. iriq.
Wegtrekken, b. w. tarik dari pada tempatnja.

—, o. w. zie **Vertrekken**.

Wegtreuren, o. w. dimakan doekatjita; dimakan soesah hati.
Wegtroonen, b. w. laloekan dengan memboedjoeg.
Wegvallen, o. w. djatoh dari pada tempatnja.
 —, niet meer gebruikt worden, tiada lagi dipakéj; tiada lakoe; soedah tiada lakoe.
Wegvaren, b. w. bawa dengan perahoe.
 —, o. w. berdjalan perahoe; berlarjar.
Wegvoegen, b. w. angkat (boewang) dengan sesapoe.
 —, onzacht verdrijven, boeroe; oesir.
Wegvijen, b. w. boewang (hilangkan) dengan kikir.
Wegvlieden, o. w. lari; minggat, L.
Wegvliegen, o. w. terbang; beterbangan.
 Dat al het geboomte wegvloog, jang beterbangan segala kajoe-kajoean.
Wegvlieten, o. w. menjalir.
Wegvloeken, b. w. oesir dengan koetoeg.
Wegvlotten, b. w. bawa dengan rakit (jèlèq, L.).
Wegvluchten, o. w. mendjaoehkan diri dengan lari; membawa diri.
Wegvoeren, b. w. bawa; ambil.
 Door de golven weggevoerd, dibawa ombag.
 Eene vrouw —, melarikan seorang perampoewan; bawa lari seorang perampoewan.
 Door de lucht —, menerbangkan.
 De dochter zullen wij toch maar geweldig —, jang ananja itoe sahadjja kita reboet djoega.
Wegvoering, vr. hhal membawa; pembawaan.
Wegvreten, b. w. makan.
 —, o. w. invreten, dimakan.
Wegwaaien, o. w. diangkut angin; diterbangkan angin.
Wegwandelen, o. w. pergi berdjalan-djalan; pegi pasijar, L.
Wegwasschen, b. w. angkat dengan tjoetji.
Wegwentelen, b. w. pindahkan dengan menggoeling.
Wegwerpelijk, b. n. jang patoet ditoe laq; jang haroes dibowang; jang tiada boleh ditarima.
Wegwerpen, b. w. boewang lèmpar.
 Iets —, dat het ergens blijt kleven, lipa.
Wegwerpsel, o. vulnis, tahi; ampas; sampah.
Wegwijken, o. w. laloe; soeroet.
Wegwijzen, b. w. toelaq; njahkan.
Wegwijzer, m. persoon, orang jang menoendjoeg djalan; dalalat, Ar.
 —, bord, paal, toendjoekan.
 —, handwijzer, tjang tanda djalan.
Wegwillen, o. w. maoe pegi, L.; hendaq berangkat.

Die vlek wil niet weg, *maka tjoering* (noia) itoe tiada maoe hilang.

Wegwinden, b. w. angkat (pindahkan) dengan dawár (poetaran).

Wegwippen, o. w. terloempat-loempat berjjalan.

Wegwisschen, b. w. hapoeskan (hilangkan) dengan sapoe.

Wegzagen, b. w. boewang dengan gergadjí.

Wegzakken, o. w. ringas; ambles, L.; toeroen.

Wegzeilen, o. w. belajar pergi.

Wegzenden, b. w. kirim, berkirim. Goederen —, berkirim barang. Met verachting —, oesir; njahkan; intjitkan.

Wegzetten, b. w. taroh di sabelah; menjabalahkan.

Wegzijde, vr. sabelah djalan. Aan de — staan, berdiri di sabelah djalan.

Wegzigen, o. w. hilang dengan tapis (saring, L.)

Wegzijn, o. w. soedah tiada; soedah pergi (pegi, L.)
Zijn vader is al weg, bapanja soedah pergi.
Zijn vader is nog niet weg, bapanja belum pergi.
De degen is weg, pedang soedah hilang.
—, bezwijmen, moertja; pingsan; kalarang, L.

Wegzinken, o. w. in het water, teng-gelam.
— in den grond, hilang karano ringas; hilang sabab ambles, L.

Wegzweepen, b. w. oesir dengan tjamboeq (tjemeti).

Wegzweemmen, o. w. mendjaoehkan diri dengan berenang.

Wegzweven, o. w. melajang lenjap (hilang).

Wei, vr. hui, aër dadi.

Weide, vr. tanah roempoet; padang roempoet.
In de — weiden, makan raempoet di padang.

Weidegras, o. roempoet padang.

Weiden, b. w. menghalaw; menggoembalkan; membawa di tanah roempoet.
—, o. w. makan roempoet di padang.
De oogen laten —, tentang, menentang.

Weider, m. orang jang menamboenkan lemboe (sapi, L.)

Weiderij, vr. hál menamboenkan lemboe (sapi, L.)

Weidman, m. weiman, orang pemboeroe.

Weidsch, b. n. dengan oepatjara; besar.

Weidschheid, vr. kuhesaran; oepatjara.

Weifelaar, m. orang jang goendah hati; orangimbang; orang jang menghoewas.

Weifelachtig, b. n. bergoendag;imbang.

Weifelen, o. w. goentah;imbang; alang-alang; béloq.

Weifelt niet langer om u (op den vijand) te werpen! *djanganlah lagi alang-alang kamoe menjerboekan diri kamoe.*

Weifeling, vr. hál goendah; hálimbang; kubl'oekan.

Weigeraar, m. orang jang anggan (toelag); orang jang tiada maoe tarima.

Weigerachtig, b. n. enggan.

Weigere, b. w. tiada beri; kata tiada; enggan; tiada tarima; toelag; trada maoe kasih, L.
Hij kan dat niet —, *maka ija tiada bolèh enggan itoe; trada bolèh dija trada kasih itoe, L.; dija nanti kasih itoe, L.*

Weigert deze afgoden te aanbidden, die door menschen gemaakt zijn, *bahoewa engganlah dari pada menjembah berhala jang diperboewat manoesija ini.*
—, o. w. niet algaan (van een schietgeweer), *tiada maoe menjala.*

Weigering, vr. hál enggan; hál tiada tarima; iba, Ar.
— bij stilzwijgen, kelap.

Weigronde, m. zie Weide.

Weinig, b. n. sedikit.
— menschen, sedikit orang.
Een —, barang sedikit; tiada berapa.
Hoe — ook, berapa sedikit djoega.
Nog een —, sedikit lagi; lagi sedikit.
— zijn, — bekomen, kasedikitan.
Dat is immers —, *tiada berapa itoe; tiada banjaq itoe; itoe tjoeamah sedikit, L.*
Nog een — tijds, sakoetika lagi.

Weit, vr. gandoem; dwo, Perz.

Weitasch, vr. boetja orang pemboeroe.

Weitebrood, o. roti gandoem.

Weitstroo, o. merang gandoem.

Wekelijks, bijw. pada tjap-tjap djoemá't; saban-saban domingo, L.

Wekelijksch, b. n. djoemá't, Ar.; domingo.
— loon, oepah sadjoemá't; gadji sadominggo, L.

Wekken, b. w. bangoenkan; kasih bangoen, L.; djajakkan dari pada tidoer.
Te vijf uren —, *kasih bangoen poekoel lima, L.; bangoenkan pada djám poekoel lima.*

Wekker, m. orang jang kasih bangoen, L.; orang jang membangoenkan.
— aan een uurwerk, boenji lotjeng akan membangoenkan orang.

Wel, vr. perjai; mata aër.

Wel, bijw. baik.
— doen, berboewat baik.
—, braaf leven, hidoep baik-baik.
— bedenken, ingat baik-baik.
Kan het —? *bolèh si? L.*
Het — hebben, *ada senang.*
— varen, *ada baik; betah, Hoft.*
Als ik het — heb, *kaloe trada salah saja poenja kira, L.*
— bekome het u, *salimat toewan.*
Ik mag het — lijdén, *kita bijarkan itoe; kita tiada maoe larang itoe.*

Vaar! — *salámat tinggal.*
 — *willen, soeka djoega.*
 Ja — *mijnheer, saja toewan.*
Welaan! *tusschenw. baiklah! sabastah!*
Welbearbeid, b. n. *baik boewatannya.*
Welbedacht, b. n. *bidjagsana; terbitjara baik-baik; berkira-kira.*
Welbedachttheid, vr. *fikiran jang matang.*
Welbehaaglijk, b. n. *berkenan; jang diperkenankan; jang ditilik; maqboel, Ar.*
 — *zijn, berkenan; diperkenankan; diridllakan.*
Welbehaaglijkheid, vr. *peri kasoekaän; karidllään.*
Welbehagen, o. *soeka; ridlá, Ar.; tiliq; perkenan; gaboel, Ar.*
 Het — *des meesters, soekanja toewan.*
 Het — *Gods, tiliq Allah; ridlá Allah, Ar.*
 Het — *des konings, gaboelnja radja.*
 Naar uw — *dengan soekamoe.*
 Een — *hebben, soeka; berkenan; ridlá, Ar.; gaboel, Ar.; berkaridllään.*
 God hebbe een — *in hem! ridlá Allah 'anhoe, Ar.*
Welbespraakt, b. n. *zie Welsprekend.*
Welbespraaktheid, vr. *zie Welsprekendheid.*
Welbevinden, (Zich) *wed. w. ada baik; ada dengan salámat.*
Welbevolkt, b. n. *ma'moer, Ar.; ada banjaq isi negeri; ada banjaq orang.*
Welbevolktheid, vr. *ma'moernja negeri; kabanjakan isi negeri.*
Welbewaakt, b. n. *ter-djaga baik-baik.*
Welbezeild, b. n. *sangat ladjoe.*
Welbezocht, b. n. *ramej; didatangi orang banjaq.*
Weldaad, vr. *milddadigheid, kamoerahan; kalimpahan; lathaf, Ar.; derma; karoenija, Hoft; ni'mat, Ar.*
 Zijne *weldaden verspreiden, melimpahkan karoenijanja.*
Weldadig, b. n. *moera hati; dermawan; limpah; karoenija, Hoft.; soeka kasih, L.; sachi, Ar.*
Weldadigheid, vr. *kalimpahan; peri hati moerah; kamoerahan; kabedjikan; anoe-graha, Hoft; karoenija, Hoft.; sachawat, Ar.*
Weldadiglijk, bijw. *atas peri dermawan; dengan kamoerahan; dengan moerah hati.*
Weldoën, o. w. *berboewat baik; békin baik, L.; berboewat kabedjikan.*
Weldoener, m. *orang jang berboewat baik.*
 — *begunstiger, orang jang menganoegrahakan.*
Weldoordacht, b. n. *soedah ditimbang baik-baik soedah berkira-kira; soedah matang fikiran.*
Weldoorkneed, b. n. *soedah diremas baik-baik.*

Weldoervoed, b. n. *soedah bertamboentamboen; soedah gemoeg.*
Weldra, bijw. *lekas djoega.*
Weledel, b. n. *berbangsa.*
Weledelgeboren, b. n. *bangsawan; aqal bangsawan.*
Weleer, bijw. *dhoeloekala; tempo dhoelos; L.; pada zaman dahoeloekala; poerbakala.*
Weleerwaardig, b. n. *moehhtasjam, Ar.; moehhsjam, Ar.; moelija.*
Welfsel, o. *lengkoeng; qoebbat, Ar.; perlengkoengan.*
Welgaan, o. w. *djadi djoega; beroentoeng.*
 Het *gaat wel met de koopwaren, maka barang dajanganja itoes berlakoe djoega.*
 Het *ga u wel! salámat toewan!*
Welgat, o. *mata aër; periji; soemoer, L.*
Welgeaard, b. n. *baik perangéj; baik pekerti.*
Welgeboren, b. n. *bangsawan.*
Welgedaan, b. n. *zie Gezond.*
Welgegoed, b. n. *kaja; hartawan.*
Welgegrond, b. n. *tetap; dengan sabab.*
Welgegrondheid, vr. *katetapan; perijung soenggoeh.*
Welgelegen, b. n. *baik tempatnja.*
Welgelegenheid, vr. *tempat jang baik.*
Welgelijkend, b. n. *jang sama roepa.*
Welgelukken, o. w. *djadi dengan salámat.*
 — *o. salámat, Ar.*
Welgelukkig, b. n. *bersalamat; beroentoeng.*
Welgelukzalig, b. n. *berchalác; berbahajja.*
Welgemaakt, b. n. *baik parasnja; baik sikapnja.*
Welgemaaktheid, vr. *sikap jang baik; paras jang baik.*
Welgemaniërd, b. n. *tahoe 'adat; beradab; sopan; santoen; berperi-peri.*
Welgemaniërdheid, vr. *kalakoean jang sopan (santoen); adab, Ar.; kalakoean orang jang tahoe 'adat.*
Welgemeend, b. n. *baik kahendaqnja; baik maqoed.*
 Een — *e raad, bitjara jang baik maqoednja.*
 Mijne — *e vermaning, adjarankoe jang baik kahendaqnja.*
Welgemoed, b. n. *baik perangéj; njaman hati.*
 Een — *mensch, orang jang baik perangéj.*
 — *tevreden, senang; soeka hati; bertetap hati.*
Welgemoedheid, vr. *kussenangan; katetapan hati.*
 — *vroljkkheid, kasoekaän.*
Welgeschapen, b. n. *beroeapa-baik dengan tiada koerang satoe apa.*
Welgesteld, b. n. *kaja; hartawan.*
 Een — *man, orang hartawan (kaja).*
Welgevallen, o. *zie Welbehagen.*

Welgevallig, b. n. zie **Welbehaaglijk**.
Welgevormd, b. n. zie **Welgemaakt**.
Welgezind, b. n. *berniyat-baik*; *baik nijatna*; *soeka maoe toeloeng*.
Welgezindheid, vr. *nijat (maqoed) jang baik*.
Welgrond, m. *tanah perigi*; *tanah soemoer*, L.
Welhaast, bijw. *lekas djoega*; *dengan sijrah*.
Welig, b. n. en bijw. *weelderig*, *lekas toemboeh*; *bertoemboeh lekas*.
 Die boom groeit —, *maka pohon itoe bertoemboeh lekas*.
Weligheid, vr. (van groei) *kabaikan toemboehnia*.
Welk, vrag. en betr. *voorn. mana! siapa? apa?*
 — een man is het? *orang mana itoe?*
 En — werk er ook bevolen wordt, *dan mana kerdja jang diseroekkan*.
 — e ook de bevelen mijns meesters zijn mogen, *mana titah toewankoe*.
 — eene vrouw? — e vrouw? *perampoewan manakah!*
 — werk ook, *jang mana pekerdjaan?*
 — en weg zullen wij volgen? *djalan mana kita-ikoe!*
 Tot — en? (wien) *pada siapakah?*
 — e weg? *djalan apa! djalan mana?*
 — begeert gij? *jang mana toewan soeka?*
 — e van deze twee? *siapa dari kadoe-wanja ini?*
 Het huis in het— hij woont, *roemah jang ija doedoeq didalamja*.
 Het huis, het— hij gekocht heeft, *roemah jang dibelinja*.
 De vrouw, — e ik gezien heb, *orang perampoewan jang koelihat*.
Welken, o. w. *lajoe*.
Welkom, bijw. en tusschenw. *salámat datang*.
 — heeten, *memberi salámat datang*; *menjamboet dengan hhormat*; *kasih salámat datang*, L.
 — hier mijnheer, *silakanlah toewankoe masoq*, (ook: *wees welkom*, kom binnen).
Welkomst, vr. *salámat datang*.
 De — drinken, *minoem salámat datang*.
Welkomstgroet, m. *tabih, tabiq; tabé*, L.
Wellen, b. w. *zachtjes opkoken*, *masaq perlahan-lahan (plan-plan)*, L.
 —, *borrelen, gelagaq; pantjarkan; ka-loewarkan*.
Welletje, o. *pantjarian aèr*; *mata aèr*.
Wellevend, b. n. *tahoe 'adat*; *sopan santoen*; *tahoe bahasa*.
Wellevendheid, vr. zie **Welgema-nierdheid**.
Wellicht, bijw. *misschien*, *barangkali*; *kaloe-kaloe*; *kiranja*; *siapa tahoe*.
 En — berouwen heet te volgen, *dan menjesal kiranja mengikoe!*

—, *waarschijnlijk*, *tjalag*.
 —, *wie weet*, *entah*; *siapa tahoe*.
Welling, vr. *gelagaq*.
 —, *koking*, *dilih*; *bedidih*, L.
Welluidend, b. n. *merdoe*.
 — van toon, *merdoe boenjinja*; *baik lagoenja*, L.
 —, *bijw. dengan merdoe*; *dengan lagoe jang baik*, L.
Welluidendheid, vr. *boenji jang merdoe*; *lagoe jang baik (énaq, L.)*.
Welluidendheidshalve, bijw. *karana merdoe boenjina*.
Wellust, m. *sjahwat*, Ar.; *kainginan*.
 — plegen, *mengerdjakan sjahwat*; *berboewat sjahwat*.
Wellusteling, m. *penoeroet hawá nafsoe*; *orang bersjahwat*; *hidam*.
Wellustig, b. n. *bersjahwat*; *beringin*.
 —, *bijw. dengun sjahwat*; *dengan ingin*; *nafsáni*; Ar.
Welmeenend, b. n. *berniyat-baik*; *baik nijatna*.
 —, *bijw. dengan nijat jang baik*.
Welnemen, o. *soeka*; *idzin*, Ar.; *permisi*, L.
 Met u —, *dengan toewan poenja soeka*; *dengan idzin toewankoe*; *kaloe toewan soeka kasih permisi*, L.
Welnu, tusschenw. *kendati*; *maski*, L.
Welopgevoed, b. n. *tahoe 'adat*; *sopan*; *santoen*; *terpehlara baik-baik*; *sopan santoen*.
Welp, o. *anaq singa*.
Welput, m. *soemoer*, L.; *perigi*.
Welriekend, b. n. *wangi*, L.; *wandji*; *haroem*; *semerbaq*.
 — gemaakt door bloemen, *dirampéj*.
 Zeer — van geur, *terlaloe wangi baoenja*, L.; *baoenja terlaloe haroem*.
 Van — e bloemen voorzien, *merampéj*.
Welriekendheid, vr. *baoe haroem*; *baoe jang wangi*, L.; *baoe jang semerbaq*.
Welsel, o. *aèr jang soedah bedidih sedikit*.
Welsmakend, b. n. *sedap*; *énaq*, L.
Welsprekend, b. n. *tahoe berkata-kata*; *façihh*, Ar.
 —, *bijw. dengan façihhat*.
Welsprekendheid, vr. *façihhat*, Ar.; *balághat*, Ar.
Welstaan, o. w. *patoet*; *láiq*, Ar.
Welstaanshalve, bijw. *karana sapatoenja*; *karana saláignja*.
Welstand, m. *salámat*, Ar.; *njaman*; *çihhat*, Ar.; *'áfijat*, Ar.; *sedjahtra*.
Welvaart, vr. *hhál kasalamatan*; *oentoeng baik*; *salámat*, Ar.; *sedjahtra*; *sa'adat*, Ar.
Welvaren, o. w. *ada baik*; *ada dengan salámat*.
Welvarend, b. n. *bersalamat*; *dengan salámat*; *didalam çihhat*; *sedjahtra*.
 — maken, *sedjahtrakan*.
Welvarendheid, v. *salámat balan*; *njaman toeboeh*.

Welven, b. w. *melengkoeng*; *berlengkoengkan*; *memboewat lengkoeng*.

Welverbonden, b. n. *terhoebong baik-baik*.

Welverschanst, b. n. *berbèntèng baik-baik*.

Welversierd, b. n. *terhijas dengan se-pertinja*.

Welverstaande, bijw. mits dat, *mela-inkan*; *hanja*.

Welving, vr. *lengkoeng*; *qoebbat*, Ar.

Welvoegelijk, b. n. *patoet*; *lâiq*, Ar. *haroes*; *baik*.
—, bijw. *dengan sapatoeinja* *dengan se-pertinja*; *dengan saharoesnja*.

Welvoegelijkheid, vr. *kalaikan*; *kaga-roesan*; *kapatoetan*; *lijâgat*, Ar.

Welvoorzien, b. n. *soedah dibekalkan*; *tjoekop bekahnja*; *terhijaja*.

Welwater, o. *aèr perigi*; *aèr soemoer* L.

Welwillend, b. n. *jang soeka toeloeng*; *moerah hati*; *sajang hati*.

Welwillendheid, vr. *perangéj orang jang soeka toeloeng*; *sembangan*, L.

Welzand, o. *kersik loemat*.

Wemelen, o. w. *soeloer*; *sajoer*.
—, als visschen in menigte in het water —, *rinjoe-rinjoe*.

Wen, vr. *risa*; *kandoeng*, zie *Gezwel*.

Wen, voegw. zie *Wanneer*.

Wenden, b. w. *balik*, *membalik*.
Linksom —, o. w. *balik ka kiri*.
Linksom —, b. w. *membalik ka kiri*; *benloeng ka kiri*, L.
Zich tot den koning —, *menghadap*.
Met een schip —, *béloeq*.
De oogen niet afkunnen —, *lekat mata*.
Den rug toe —, *balik belakang*.
—, zie *Draaien*, *Keeren*.

Wender, m. *jang membalik*; *penbalik*.

Wending, vr. *penbalikan*.
—, keer, *verandering*, *perobahan*.

Wenk, m. *isjârat*, Ar.; *tanda*; *perlambéjan*.
— der oogen, *isjârat mata*.
Eenen — geven, zie *Wenken*.

Wenkbrauw, vr. *kening*; *moetjah*, Perz.

Wenken, o. w. *memberi isjârat*; *lambéj*; *lawang*; *gamit*.
—, wuiven, *tjarap-tjarap*.
— met de hand, *menapéj-ngapéj*.

Wennen, b. w. *Gewennen*.

Wensch, m. *maoe*; *kahendaq*; *hhasrat*, Ar.; *soeka hati*.
Vurige —, *rindoe dendam*.
Het gaat hem alles naar —, *perkaranja samoewa djadi salâmat sabagéjmana soekahatinja*.
—, bede, gebed, *do'a*.
—, hoop, *pengharapan*; *asa*.

Wenschelijk, b. n. *jang patoet diharapkan*; *jang haroes disoekakan*.

Wenschen, b. w. *berkahendaq*; *soeka*; *harap*.

Vurig —, *hhasrat*, Ar.; *ingin*; *rindoe dendam*.

Geluk —, *beri salamat*; *kasih selamat*, L.

Wat zou men meer —! *soedah sampéj maggoed!*

Wentelen, b. w. *goeling*, *menggoeling*.
Eenen steen —, *menggoeling batoe*.
Zich —, *bergoeling*.
In het water —, *indam*.
In het slijk —, *berkoebang*.

Wenteling, vr. *penggoelangan*, zie *Omwenteling*.
—, eigene om—, *hhâl bergoeling*.
Rond—, om zijne as, *perkitaran*.

Wentelsteen, m. *batoe goelangan*.

Wenteltrap, vr. *tangga poetar-poetar*; *tangga kitar kitar*.

Wereld, vr. hemel en aarde, *samista 'alam*; *boemi dan langit*; *djagat*, Skr.
—, *aardbol*, *boemi*; *doenja*; *boewana*, Skr.; *djihân*, Perz.
Zijne — verstaan, *tahoe 'adat*; *sopan santoen*.
Zoo gaat het in de —, *bagitoelah hhâl kalakoean doenija*.
De — veroveren, *memoetar djagat*.

Wereldboheerscher, m. *sjâh 'alam*.

Wereldbeschouwer, m. *orang jang mengamat-amati peri 'alam*.

Wereldbeschouwing, vr. *hhâl mengamat-amati peri 'alam*.

Wereldbol, m. *boelat doenija*.

Werelddeel, o. *bahagian (péhaq) doenija*.

Wereldgrootte, m. *orang besar*.

Wereldgrootte, vr. *besarnja boemi (doenija)*.

Wereldkaart, vr. *peta doenija*.

Wereldkloot, m. *boelat doenija*; *boelat boemi*.

Wereldkundig, b. n. algemeen bekend, *soedah dikatahoei orany sakalian*; *soedah ma'loem dengan njata*; *soedah berkatahoean koeliling*.

Wereldkundigheid, vr. *kanjataän jang 'oemoem*.

Wereldlijk, b. n. *doenjawt*, Ar.; *tjara doenija*.

Wereldling, m. *orang jang berkahendaq akan doenija*.

Wereldrond, o. *boemi*, Skr.; *doenija*, Ar.; zie *Wereldbol*.

Wereldsch, b. n. *doenjawt*, Ar.; *tjara doenija*.

Wereldsgezind, b. n. *soeka akan doenija*; *berkainginan*.

Wereldsgezindheid, vr. *peri soeka akan doenija*; *ingin akan doenija*.

Wereldstreek, vr. *benoewa*; *péhaq doenija*.

Weren, b. w. af—, *lawan*; *tangkis*.
—, beletten, *tegaakkan*; *larang*.
Zich —, *melawan*.
—, af— bij het schermen met rottingen, *silat*.

— (zich), zijn best doen, *kerdja dengan soenggoeh hati.*
Werf, vr. *bangsal; béroq*, verb.
 Een schip van de — laten loopen, *loentjoerkan kapal; toeroenkan kapal dari pada bangsal.*
Werf, o. maal, kali.
Werfgeld, o. handgeld, *tjengkeram.*
Werfhuis, o. roemah panghoeloe paparan.
Werffofficier, m. panghoeloe (opsir, L.); *jang memapar ra'jat.*
Werfvolk, o. orang jang bekerdja di béroq.
Wering, vr. penegehan; *hhál menegahkan.*
Werk, o. om te breeuwen, *madjoem; pe-makal.*
 Met — toestoppen, *toetoepp dengan madjoem; pakal dengan madjoem.*
Werk, o. gewrocht, maaksel, *boewatan.*
 Engelsch —, *boewatan Inggris.*
 Ingelegd —, *boewatan (barang) jang bertatahkan.*
 De —en Gods, *barang jang didjadi-kan Allah*, (niet: *perboewatan Allah*).
 —, *lad, perboewatan; amal, Ar.; fa'l, Ar.; fi'l, Ar.*
 De —en der rechtvaardige koningen, *'amal radja jang 'adil.*
 —, *handenwerk, arbeid, pekerdjaän; oesaha.*
 —, *moeite, soesah.*
 Aan het — houden, *soeroeh kerdja sadja; isti'mál, Ar.*
 De handen aan het — slaan, *moelai kerdja.*
 Te — gaan, *handelen, berboewat; melakoekan diri.*
Werkbaas, m. *toekang; pandéj; agoeng.*
Werkbank, vr. *baléj toekang.*
Werkdadig, b. n. *jang mengerdjakan*, zie *Werkelijk*.
Werkdadigheid, vr. *karadjinan; oesaha.*
Werkdag, m. *hari orang bekerdja.*
Werkdoosje, o. *kampoeih.*
Werkelijk, b. n. *soenggoeh; benar.*
 —, *bijw. soenggoeh-soenggoeh; dengan sasoenggoehnja.*
Werkeloos, b. n. *tiada bekerdja; lemah.*
 —, *lui, malas.*
 — en zonder hulpmiddelen, *lemah tiada beroepaja.*
Werkeloosheid, vr. *kalakoean orang jang tiada bekerdja.*
 —, *luiheid, kamalasan.*
Werken, b. w. *kerdja, bekerdja; beroesaha.*
 In de rijstvelden —, *kerdja di sawah.*
 Met den geest —, *kerdja dengan kapala.*
 Iemand, die werkt moet belood worden, *orang bekerdja mesti dioepuk, L.*
 Het geneesmiddel wil niet —, *maka obat itoe tiada maoe poekoel; maka obat itoe tiada bergoena.*
 —, *gesten, meroewab; loewab.*

Werkend, b. n. *jang mengerdjakan.*
Werker, m. *orang bekerdja.*
Werkgereedschap, o. *pegawéj; prabot, L.; alat.*
Werkheilige, m. en vr. *orang jang harap atas perboewatjana jang baik.*
Werkheiligheid, vr. *pengharapan atas perboewatan jang baik.*
Werkhout, o. *kajoe toekangan; kajoe bakal dikerdjakan.*
Werkhuis, o. *fabriek, bangsal; roemah toekang.*
 — voor armen, *roemah pekerdjaän orang miski.*
Werking, vr. *pengerdjaän.*
 —, *invloed, pengharoe; fi'l, Ar.*
Werkje, o. *boekje, boekoe ketjil, L.; kitáb ketjil.*
Werkkracht, vr. *goewat mengerdjakan.*
Werkkring, m. *pekerdjaän.*
 Ook moet de vorst zelt niemand boven of beneden zijnen — plaatsen, *dan radja itoe sendiri djangan melebihi dan mengoerang saorang manoesja dalam barang pekerdjaän dari pada hingganja.*
Werkloon, m. en o. *oepah kerdja.*
 —, *huur, gadji, verb. van: gage, Fr.*
Werkman, m. *orang bekerdja.*
 —, *sjuower, koeli.*
Werkmandje, o. *kampoeih.*
Werkmeester, m. *toekang; pandéj; agoeng.*
 —, *hoofd van het werk, kapala kerdja.*
Werkmeid, vr. *perampoewan bekerdja.*
Werkmiddel, o. *oepaja; barang akan mengerdjakan.*
Werkplaats, vr. *tempat bekerdja; pemakéjan; toekangan.*
 —, zie *Werkhuis.*
Werkstellig, b. n. *sedija; hhádlir, Ar.*
 — maken, *melakoekan; kerdjakan.*
Werkstelliglijk, *bijw. ada bekerdja.*
Werkstuk, o. *barang pekerdjaän; boewatan.*
Werktafel, vr. *médjah orang bekerdja.*
Werktijd, m. *tempo bekerdja, L.; koetika mengoesahakan.*
Werktuig, o. *pegawéj; pawéj; prabot, L.; alat.*
 Oorlogs —, *alat peperangan; serba perang; pegawéj perang.*
 —, *raderwerk, penggilingan.*
Werktuiglijkheid, vr. *peri goewat sendirinja.*
Werktuigkunde, vr. *'ilmoe pegawéj (prabot).*
 — (van *raderwerk*, enz.), *'ilmoe (pengatahoean) pinggilingan.*
Werktuigkundige, m. *orang jang saham pada 'ilmoe pegawéj (penggilingan); toekang jana tahoe 'ilmoe penggilingan, L.*
Werktuigmaker, m. *pandéj pegawéj; toekang prabot, L.*
Werkvolk, o. *orang bekerdja.*

Werkvrouw, vr. *perampoewan jang bekerdja.*

Werkwijze, vr. *tjara bekerdja.*

Werkwinkel, m. *tempat toekang; roemah pau:léj.*

Werkzaam, b. n. *radjin; beroesaha.*

Werkzaamheid, vr. *karadjinan; pengoesahaan; istighál, Ar.*

Werkzak, m. *kampoeh.*

Werpanker, o. *saoeh terbang; saoeh tje-mat.*

Werpen, b. w. *lempar; loetar, loentar.*

—, smakken, *tjampag.*

— (eenig wapen), *lanting.*

Weg —, *boewang.*

Laten wij (het) in zee doen —, *maka kita-soeroeh boewangkan kadalam laoet.*

In de aarde —, *boewangkan dalam ta-nah.*

Met een doel (opzettelijk) naar iets —, *timpog.*

Ter aarde —, *menghampaskan ka boemi.*

Alle zware steenen en boomen gebruikt hij om te —, *maka segala batoe dan kajoe-kajoe jang besar itoe maka diboewatnja meloentar.*

Het onderste boven —, *menggawoel.*

En hij wierp zich op de troepen, van Sri Rama, *maka laloe ija menjerboekan sendirinja kadalam rajatnja Sri Rama.*

Omhoog —, om weder op te vangen, *lamboeng.*

Zijdelingsche blikken —, *mengerling dengan ékor mata.*

Zich in de armen van iemand —, *tja-hari perlindoengan pada saorang.*

Eenen strik —, *sawangkan djirat (djerat).*

Het lot —, *loetar oendi.*

Het net —, *menjelam djala; tébar djala.*

Jongen —, *beranaq.*

Een schrobnut —, *melaboeh poekat.*

— (eene spies), *lanting.*

Werpgeveer, o. *lanting-lanting; sendjata jang dilempar (diloetar).*

Werping, vr. *peloetaran; pelèmparan.*

Werplood, o. *batoe doega, L.; batoe loega.*

Werpnet, o. *djala; djala rambang.*

Werppijl, m. *lèmbing.*

Werpschijf, vr. *tjakra, Skr.*

Werp spies, vr. *lèmbing; pandahan.*

— zonder ijzer, *soeliga.*

Vorstelijke —, *lamboer.*

Werpsteen, m. *batoe ali.*

Werpstrik, m. *tjemat.*

Werptol, m. *gasing, gangsing.*

Werptros, m. *tali toenda.*

Wervel, m. aan eene deur, enz. *kantjing; pengantjing.*

Wervelbeen, o. *toelang belakang; mahhoel, Ar.*

Wervelen, b. w. *toetoeap dengan kantjing; mengantjing.*

Wervelwind, m. *poeting balijoeng.*

Wervelziek, b. n. *sakit poesing kapala.*

Werven, b. w. *papar; koempoel.*

Werwaarts, bijw. *ka mana; sabarang.*

— hij ook gaat, *sabarang ija pergi.*

Weshalve, voegw. *karana itoe; sabab itoe.*

Wesp, vr. *teboean; kalisa soewang; koe-poe soewang; hangkoet-hangkoat.*

Kleine soort van —, *penjengat.*

Blad —, *lalat gergajoe.*

Wespenel, o. *telor teboean.*

Wespennest, o. *sarang (roemah) teboean.*

West, b. n. *westen, barat; koelon; Jav., L.; maghrib, Ar.; matahari mati.*

Vlak —, *barat tepat.*

Van het — en naar het oosten, *dari pada barat ka timoer; dari koelon ka wétan, L.; dari pada maghrib ka masjriq; dari pada matahari hidoep ka matahari mati.*

— ten noorden, *barat samata oestara.*

— noord-west, *barat doewa mata oestara.*

— ten zuiden, *barat samata barat daja.*

— zuid —, *barat doewa mata barat daja.*

Westeinde, o. *hoedjoeng barat; hoedjoeng koelon, L.*

Westelijk, b. n. *barat; gharb, Ar.*

De — e buurt, *westerbuurt, kampoeng barat (koelon).*

Westen, o. *barat, zie West.*

Wester, b. n. *maghrib, Ar.; zie West.*

De — landen, *tanah maghrib.*

Westermarkt, vr. *pasar barat; pasar koelon, L.*

Westewind, m. *angin barat (koelon, L).*

Westkant, m. *sabelah barat.*

Westkim, vr. *tepi langit di sabelah barat.*

Westkust, vr. *tanah pasisir barat.*

Westwaarts, bijw. *ka barat; ka mata-hari mati; ka koelon, L.*

— gaan, *mengoelon, L.*

Wet, vr. *hhoekoem, Ar.*

Bijzondere lands —, *oendang-oendang negeri.*

Godsdienstige —, de wetten van Mohammed, *sjarif'at, Ar.; hhoekoem sjarif'at, Ar.*

— der wedervergelding, *hhoekoem qis'as, Ar.*

—, instelling, verordening, *sjarth, Ar.*

—, zie Bevel, Gebod.

—, woord Gods, *sabda Allah; firmán Allah.*

Wetboek, o. *kitab hhoekoem; soerat oendang-oendang.*

Godsdienstig —, *kitab sjarif'at.*

—, de boeken van Mozes, *tawrit, Ar.*

Wetbreker, m. *orang jang melanggar hhoekoem.*

Wetbreuk, vr. *hhál melanggar hhoekoem.*

Weten, b. en o. w. *tahoe; berkata-hoean.*

Zonder te —, waar zij gebleven zijn, *tiada berkatahoean kamana perjinja.*

Doen —, *memberi tahoe; kasih bertahoe, L.*

Weet! *katahoei olèhmoe!*

Te —, *artinja.*

Hij wist niet, wat hij deed, *tiada berkatoean lakoenja,* (door gramschap).

Dank —, *menjoetjap sjoekoer.*

Wie weet, *siapa tahoe.*

Niet —, *enggah, L.; tiada tahoe; trada tahoe L.*

Willens en —s, *dengan disahadjanja.*

Niets van zich zelven —, *tiada menjedarkan dirinja.*

Men weet niet waar van daan, *tiada katahoean dari mana.*

Weten, o. pengatahoean; tahoe.

Buiten zijn —, *dengan tiada satahoeanja; tiada dikatahoeinja.*

Wetens, bijw. dengan satahoe.

Wetenschap, vr. kennis, pengatahoean; ma'rifat, Ar.: 'ilmoe, Ar.

—, geleerdheid, *hikmat, Ar.*

Een boom (bron) der —, *pohon ma'rifat.*

Kunsten en —pen, *'ilmoe dan hikmat.*

Geheime —, *sastra.*

Wetenschappelijk, b. n. berpengatahoean; atas peri ma'rifat.

—, *bijw. dengan pengatahoean (ma'rifat); dengan 'ilmoe.*

Wetenswaardig, b. n. haroes dikatahoei.

Wetgeleerde, m. faqih, Ar.

Wetgeleerdheid, vr. 'ilmoe faqih; 'ilmoe hhoekoem.

Wetgevend, b. n. jang menjadikan hhoekoem.

Wetgever, m. radja jang menjadikan hhoekoem; jang dipertoewan.

Wetgeving, vr. hhal menjadikan hhoekoem (oendang-oendang).

Wetsteen, m. batoe asah; batoe gosog, L.

Kleine —, vooral dienende tot slijping der tanden, *batoe pentjelah.*

Wettelijk, b. n. hhalal, Ar.

—, *bijw. dengan hhalal.*

Wettelijkheid, vr. hhalal, Ar.; peri hhalal.

Wetteloos, b. n. tiada poenja hhoekoem.

—, *bijw. dengan tiada hhoekoem.*

Wetteloosheid, vr. kalakoean jang tiada poenjah parentah (hhoekoem).

Wetten, b. w. op eenen wetsteen, asah, mengasah; kilir; gosog, L.

—, op eenen slijpsteen, *tjanéj.*

Wettenschrijver, m. penjoerat hhoekoem.

Wettig, b. n. hhalal, Ar.; djáz, Ar.; haroes; madjáz, Ar.

Een — besluit, *parentah jang hhalal.*

Een — kind, *anaq hhalal; anaq káwín.*

De minnaar der oprechte en —e liefde, *jang birahi pada 'isjiq hhaqiq dan madjáz.*

Dat komt hem — toe, *itoelah barang hhaqnja.*

Wettigen, b. w. haroeskan; hhalalkan.

Wanneer het bestaan van dit boek het bestaan van de kroon wettigt, *apabila kaadaän kitab ini mengharoeskan kaadaän makota.*

Een kind —, *hhalalkan anaq.*

Eene handteekening —, *bersaksikan (menyakoe) tanda tangan.*

Wettigheid, vr. hhal jang hhalal; hhalal, Ar.

De — van die daad, *hhalalnja perboe watan itoe.*

Wettiging, vr. hhal menghhalalkan; hhal mengharoeskan.

Wetting, vr. pengasahan; penggosokan, L.

Wettisch, b. n. atas sjariat.

Wevelingen, m. meerv. tali tangga tam-birang.

Weven, b. w. tenoen; beloet.

Dicht ineen —, *lidang.*

Een kleed met gonddraad door—, *kain berpukankan emas.*

Wever, orang tenoen; petenoen.

Weverij, vr. tempat petenoenan.

Weversboom, m. pésa.

Weverskam, m. sisir orang tenoen.

Weversschietspoel, vr. toeraq; terompong.

Weversstoel, m. zie Weefgetouw.

Weving, vr. petenoenan; hhal bertenoen.

Wezel, vr. (soort van —) koeskoes; koesoe; mongkos.

Soort van stinkende —, *sjaqhar, Perz.*

Wezen, o. w. ada; djadi, zie Zijn. o. w.

Wezen, o. kaadaän; dzát, Ar.; woedjoed, Ar.

Het hoogste —, *Allah ta'ala, Ar.*

Naardemaal Zijn naam lotwaardig en barmhartigheid Zijn — is, *bahoeica jang kapoedjian namanja dan rahhmat adanja.*

In — zijn, *ada.*

—, leven, *hidoep.*

Zijne moeder is nog in —, *iboenja hidoep.*

—, zie **Gelaat.**

Wezenlijk, b. n. betoel; dzátí, Ar.; benar.

Het is — zoo, *maka ada betoel bagitoe.*

En Sri Rama zag dat het geen — water was, *makn dilibatnja olèh Sri Rama itoe boekanlah aèr subenarnja*

Het —e, *sabetoelnja; barang dzátí.*

Hij meende dat het een —e tijger was, *disanjkanja harimaw benar.*

Wezenlijkheid, vr. peri kaadaän; çifat dzátí; kabetoelan; hhaqiqat, Ar.

Wezenloos, b. n. tiada berdzát; tiada berkaadaän.

—, zie **Dom.**

Wezenloosheid, vr. peri jang tiada berdzát.

Wezenstrekken, m. meerv. paras.

Wichelaar, m. *orang petenoeng; sáhhir*, Ar.; *rammál*, Ar.; *sahharbás*, Perz.
Wichelarij, vr. *petenoengan; ramal*, Ar.
Wichelen, o. w. *tenoeng; bertenoenng*.
Wichelroede, vr. *toengkat orang petenoeng*.
Wicht, o. *anaq ketjil*.
Wicht, o. *berat*, zie **Gewicht**.
Wichtig, b. n. *sampéj berat; genap beratnja*.
Wichtje, o. één —, *saemas*, (het heeft de zwaarte van $\frac{1}{16}$ tahlil).
Wie, vrag. voorn. *siapa?*
 — is dat? *siapa itoe?*
 — ns huis is dat? *siapa ampoenja roemah itoe?*
 Al —, *barangsiapa*.
 — heeft u dat gezegd? *jang berkata itoe padamoe siapa?*
 — is hij? *orang mana itoe?*
 —, betr. voorn. *jang*.
 — het ook zij, *sasaorang barangsiapa*.
Wieden, b. w. *korét, koréd, L.; tjaboet*.
Wiedmes, o. *wiedjizer, arit*.
Wieg, vr. *ajoenan; boewéjan*.
Wiegband, m. *tali ajoenan*.
Wiegekleed, o. *kain toetoe ajoenan*.
Wiegelen, o. w. *limpéj; gojang-gojang; goental-ggantil; goental; doudangan*.
Wiegen, b. w. *ajoen, mengajoen; boewéj*.
 Een kind, dat gewiegd wordt, *anaq jang diajoen*.
 Zingende in slaap —, *mengidoeng*.
 Op den arm —, (sussen, zuljen), *oerjasa*.
Wieger, m. *orang jang mengajoen*.
Wiegezag, m. *kidoeng; gakoe; gakoean*.
Wiegkussen, o. *bantal ajoenan*.
Wiek, vr. *sajap, zie Vleugel*.
 Iemand, die op eigene — en drijft, *orang jang bébas sakali*.
 De — en korten, *kerat (potong) sajap*.
 Iemand de — en korten, *tiwaskan orang*.
 —, pluksel voor eene wonde, *tiras*.
 —, lemmet van eene lamp, *soemboe*.
Wiel, o. *rad, roda, L.; djantra*.
 — van eene buffelkar uit eene schijf, *kiping*.
 Voor —, *roda jang di moeka, L*.
 Achter —, *roda jang di belakang, L*.
 Eene spaak in het — steken, *melintang maqsoed orang*.
 Iemand in de — en rijden, *melawan orang*.
Wielband, m. *besi roda, L.; simpéj djantra*.
Wielboor, vr. *goerdi besar*.
Wielewaal, m. (oriolus), *paperoewang*.
Wieling, vr. *oelaq; poesaran aër*.
Wieltros, m. *tali jang dibékin dengan roda, L*.
 —, kabelrad, *roda djangkar, L.; djantra saeoh*.
Wier, o. *zeewier, agar-agar*.
Wierig, b. n. *pantas; mata tadjam*.

Wierook, m. *doepa; istanggi*.
 — branden, *oekoeop, mengoekoeop*.
 — toezwaaien, *memoedji orang*.
 En hij beval — te branden, *maka di-soeroehnja toenoekan istanggi*.
Wierookboom, m. *pohon djerenang; pohon kelembaq; pohon gharoe*.
Wierookdoosje, o. *tempat doepa*.
Wierooken, b. w. *oekoeop mengoekoeop*.
Wierookgeur, m. *baoe doepa*.
Wierookoffer, o. *goerbán doepa*.
Wierookvat, o. *pengoekoeopan; pedoepaán; perasapan; koer, Ar.; koewarah; tempat mengoekoeop*.
Wiewauwen, o. w. *bergojang-gojang*.
Wig, vr. *wigge, badji*.
 Hout met eene — splijten, *membelah kajoe dengan badji*.
 Eene houten —, *pantjoeng*.
Wiggelen, o. w. *bergojang-gojang*.
Wigvormig, b. n. *saroepea badji*.
Wij, pers. voorn. 1ste pers. meerv. *kita-orang, L.; kita* (met insluiting van den aangesproken persoon); *kami* (met uitsluiting van den aangesproken persoon).
 — allen, *hamba sakalian; patik sakalian*.
Wijd, b. n. *djaeoh, zie Ver*.
 — en zijnd, *dimana-mana*.
Wijd, b. n. *uitgebred, loewas; besar; longgar*.
 Een — veld, *padang loewas*.
 Een — huis, *roemah besar*.
 —, ruim, *longgar; koerang sesaq*.
 Een — kleed, *pakéjan longgar*.
 —er maken, *békin lebih longgar, L*.
 —er worden, *djadi longgar*.
 — van elkander, *djarang; renggang*.
 —er van elkander zetten, *mendjarangkan*.
 —, breed, *lébar; djembar, L*.
 —, bijw. *dengan loewas; dengan longgar*.
Wijdbeens, bijw. (door een gebrek), *bengkang*.
Wijdberoemd, b. n. *masjhoer dimana-mana*.
Wijden, b. w. *melonggarkan; tahhbiskan*.
Wijders, bijw. *kamoedian; adapoen; demikian lagi; tzoemma, Ar.; arkijan; sjahadan; sabaqéj poela*.
Wijding, vr. *hhál tahhbiskan*.
Wijdloopig, b. n. *loewas-loewas; landjoet*.
 Een — e brieftijl, *karangan soeroet jang loewas-loewas*.
Wijdloopigheid, vr. *kaloewasan; kalandjoetan*.
Wijdte, vr. *ruimte, uitgestrektheid, loewas; kaloewasan*.
 —, zie **Afstand**.
Wijdvermaard, b. n. *masjhoer dimana-mana*.
Wijf, o. *vrouw, perampoewan, zie Vrouw*.
 Een boosaardig —, *perampoewan djahat*.
Wijfachtig, b. n. *zie Verwijfd*.

Wijfachtigheid, vr. zie **Verwijfdheid**.

Wijfje, o. *perampoewan ketjil*.
— van dieren, *betina*; *perampoewan*, L.
— sbufel, *karbau betina*.

Wijfsch, b. n. zie **Wijfachtig**.

Wijk, vr. de daad van wijken, *hhál moendoer*; *hhál lari*; *hhál soeroet*.

De — nomen, *tjahari perlindoengan*.

Wijk, vr. afdeling van eene bewoonde plaats, *kampoeng*.

De kerk —, *kampoeng grédja*.

De vóór —, *kampoeng moeka*.

Wijken, o. w. deuzen, *oendoer*; *moendoer*, L.; *laloë*; *soeroet*, *Hoft*.

—, vlieden, *lari*.

—, uit den weg gaan, *minggir*, L.: *sisah*.

Doen —, *moendoerkan*; *laloekan*; *soeroetkan*.

Wijk niet! *djangan moendoer*.

Voorwaar ik zal volstrekt niet — van deze plaats, *bahoewa sakali-kali tiada maoe patik oendoer dari puda tempat ini*.

Van de kust —, *berlajar ka laoet ram-bang*.

—, zwichten, *tivas*; *kalah*.

Wijk niet van daar, *djangan laloë dari sana*.

— (van eenen muur), *meroewaë*.

Wijking, vr. *hhál soeroet*, *Hoft*; *hhál moendoer*, L.

Wijkmeester, m. *kapala kampoeng*; *bèk*, verb.; *wèkmèster*, verb.

Wijkplaats, vr. *tempat perlindoengan*.

Wijkwast, m. *djamboe-djambos aër sembahjang*.

Wijl, vr. wijle, eene —, *sakoetika*; *sasáat*.

Eene — geleden, *baharoe sakoetika*; *tiada berapa lamanja*.

Eene goede —, *soedah berapa lama*.

Wijl, voegw. zie **Dewijl**.

Wijlen, b. n. *jang mati*; *marhhoem*, Ar., *Hoft*.

— mijn vader, *ajahnda marhhoem*, *Hoft*; *bapa jang mati*.

— de koning, *radja marhhoem*.

Wijn, m. *aër anggoer*; *an-goer*, Perz. (ge-woonlijk: *anggoer*, eig. (de druif); *chamr*, Ar.; *sjaráb*, Ar.

Roode —, *anggoer mérah*.

Witte —, *anggoer poetih*.

Rhijn —, *anggoer asam*.

Madéra —, *anggoer bandéra (madéra)*.

Vat —, *anggoer tong*.

Palm —, *toewaë*.

Jonge palm —, *nira*.

— met water, *anggoer beroelam aër*; *anggoer sama aër*, L.

Wijnazijn, m. *tjoeka anggoer*.

Wijnbak, m. *bekas anggyer*.

Wijnberg, m. *goenoeng pohon anggoer*.

Wijnbezie, vr. *boewah anggoer*.

Wijnblad, o. *daoen pohon anggoer*.

Wijnrinker, m. *orang jang minoem anggoer*.

Sterke —, *pemaboë anggoer*; *chimuir*, Ar.

Wijndroesem, m. *ampas (dedegan) anggoer*.

Wijndruif, vr. *boewah anggoer*.

Wijnflesch, vr. *botol anggoer*.

— met twee ooren en eene tuit, *gará-bah*, Perz.

Wijngaard, m. *wijnstok*, *pohon anggoer*.
Wilde —, *pringgat*; *anggoer hoetan*.

Wijngaardblad, o. *daoen pohon anggoer*.

Wijngaardenier, m. *toekang kebon pohon anggoer*.

Wijngaardloot, vr. *tjangkokan pohon anggoer*.

Wijngaardrank, vr. *tjabang pohon anggoer*.

Wijngeest, m. *rohë anggoer*; *'araq anggoer*.

Wijngeur, m. *baoe anggoer*.

Wijnglas, o. *gelas anggoer*, L.; *pijala*; *mandoem katja*.

Wijnhandel, m. *pernijagaän aër anggoer*.

Wijnhandelaar, m. *orang bernijaga anggoer*.

Wijnhuis, o. *roemah orang djoewal anggoer*.

Wijnkelder, m. *goedang anggoer*.

Wijnkooper, m. *orang djoewal anggoer*.

Wijnkuip, vr. *pasoe bekas anggoer*.

Wijnland, o. *tanah pohon anggoer*; *kebon anggoer*.

Wijnlezen, o. w. *poengoet boewah anggoer*.

Wijnlezer, m. *orang poengoet boewah anggoer*.

Wijnmaat, vr. *soekatan anggoer*.

Wijnmoer, vr. *dedegan anggoer*.

Wijnmost, m. *aër anggoer baharoe*.

Wijnpers, vr. *apitan boewah anggoer*.

Wijnpijp, vr. *pipa aër anggoer*.

Wijnproefje, o. *tjonto aër anggoer*.

Wijnreuk, m. *baoe anggoer*.

Wijnruit, vr. *aroëta*, Port.; *sad:áb*, Ar.

Wijnsoep, vr. *sop anggoer*.

Wijnstoen, m. *batoe anggoer*; *tharthir*.

Wijnsteengeest, m. *rohë tharthir*.

Wijnstok, m. *pohon anggoer*.

Wijntapperij, vr. *kedéj orang djoewal anggoer*.

Wijntijd, m. *masa boewah anggoer*.

Wijnton, vr. *tong aër anggoer*.

Wijntros, m. *tandan boewah anggoer*.

Een —, *boewah anggoer satandan*.

Wijnvlak, vr. *tjoering aër anggoer*; *noda anggoer*, L.

Wijnzak, m. (lederen —), *ziqáq*, Ar.; *chik*, Perz.

Wijnzuiper, m. *chimmir*, Ar.

Wijs, b. n. *berboedi*; *boediman*; *bidjaë*.

Een — mensch, *orang boediman*.

Nademaal Hij wijser is dan al de

wijzen, *sedang ialah jang terlebih bidjaq dari pada segala hkakim.*
Wijs, vr. manier, tjara; roepa; peri.
 De — van oorlogvoeren, *peri berperang.*
 Op deze —, tjara (roepa) bagini; bagini roepa, L.; dengan demikijan; dengan sademikijan.
 Op geenerlei wijze, volstrekt niet, sakali-kali tiada.
 Op die —, bagitoe roepa; demikijan; itoe; atas peri itoe; atas peri jang demikijan itoe.
 —, wijze, gewoonte, 'adat, Ar.
 Bij wijze van, atas peri.
 's Lands — 's lands eer, 'adat negeri djadi hhorntat negeri.
 —, zangwijs, toon, ragam; lagoe, L.
 —, dreun van muziek, petapoer, L.
Wijsbegeerte, vr. filsafat, Ar.; 'ilmoe hkikat, Ar.
 Stellingen, die met de — strijden, sjarth jang melawan filsafat.
Wijselijk, b. n. dengan boedi bitjara.
Wijsgeer, m. filsoesof, Ar.
 De —en, ahloe' lhhikmat, Ar.
Wijsgeerig, b. n. filsafí, Ar.
 —e redevoering, chotibat filsafí.
Wijsgeeriglijk, bijw. dengan filsafat; seperti filsoesof, Ar.
Wijsheid, vr. boedi; hkikat, Ar.; boedi bitjara.
 Om zijne — te openbaren, karana menjatakan hkhikatnja.
Wijsneus, m. orang jang mengada-ngada.
Wijsvinger, m. djari toendjoeq; teloendjoeq.
Wijten, b. w. bangkil; tjela.
 —, beschuldigen, toeloeh.
Wijwater, o. aer do'á; aer hharám.
Wijwaterkwast, m. djamboe-djamboe aer do'á.
Wijwatervat, o. tempat aer do'á.
Wijze, m. orang boediman; orang 'arif; orang jang boedi-bitjaranja.
 Een —, wiens woord kracht van wet heeft, moestí, Ar.
 De —n uit het oosten, madjoes dari pada benoewa masjriq.
 —, bij de Hindoes, risji, risi, resi, Skr.
 Heilige —, moent, Skr.
Wijze, vr. manier, zie Wijs.
Wijzen, b. w. toendjoeq.
 Den weg —, toendjoeq djalan.
 Niet goed —, mis —, (van een kompas,) sambir.
 Van de hand —, toelaq; tiada tarima.
Wijzer, m. jang menoendjoeq; penoendjoeq.
 —, zie Uurwijzer.
Wijzerbord, o. wijzerplaat, papan (loehh) djaroem djám (orlodji, L., verb.).
Wijzernaald, vr. djaroem orlodji, L.; djaroem djám.

Wijzigen, b. w. atoerkan dengan perobahan; mengobahkan.
Wijziging, vr. perobahan.
Wijzing, vr. rechterlijk vonnis, kapoetoesan hhoekoem.
Wikke, vr. peulvrucht, tjawaq.
Wikkelen, b. w. bebat; melilit.
 Zich in iets —, tjampoer dalam perkara; tjampoer perkara.
Wikken, b. w. timbang dengan tangan.
 —, optillen, taling; angkat.
 —, overwegen, timbang; kira-kira.
Wil, m. maoe; kahendaq; iradat, Ar.
 De — Gods, kahendaq Allah.
 Vrije —, ichtijár, Ar.
 —, opzettelijke begeerte, sahadja; camd, Vr.
 Zijnen — uitvoeren, melakoekan kahendaqnja.
 Om zijnent —, karana dja.
 Om Gods —, karana Allah.
 Uiterste —, waqijat, Ar.
Wild, b. n. liar; djalang; galaq.
 —, schuw, djarah.
 Een — dier, binatang liar.
 De —e dieren, margasatwa, Skr.
 Een —e buffel, karbau djalang.
 Een —e stier, banteng.
 Eene —e geit, kambing hoetan.
 —e duiven, poenéj.
 Een — zwijn, babi hoetan.
 — vleesch in eene wonde, daging jang djahat.
 — maken, djadikan galaq; menggalakan; békin galaq, L.; melijarkan.
 —e wijngaard, pringgat.
 —, woest, boewas.
 Dieren in het —, binatang di hoetan.
 In het —e weg, onbesuisd, rambang.
 Kinderen, die in het — loopen, anaq jang tiada dipeliharakan sakali.
 Zijne zaken in het — laten loopen, tiada djaga atas barang perkara sendirinja.
Wild, o. (vleesch, wildbraad,) daging perboeroean.
 —, wild gedierte, perboeroean.
Wildbaan, vr. rebana.
Wildbraad, o. zie Wild, o.
Wilde, m. orang liar; orang rimba; orang dihoetan (ook: orang hoetan, doch dit is meer gebruikelijk voor het onder dien naam bekende dier).
Wildernis, vr. hoetan.
 En de vorst ging gedurig in de —sen jagen, maka baginda poen sedakala pergi memboeroe kadalam hoetan.
 —, dicht woud, rimba.
 Zich zelve in de —sen en woeste wouden begeven, memboewangkan dirinja didalam hoetan rimba belantara.
 Grote —, rimba raja.
 —, woestijn, goeron.
Wildheid, vr. woestheid, (van levende schepselen,) peri liar; peri galaq.

—, (der natuur), *kalakoean hoetan*.
Wildvreemd, b. n. *helat (asing) sakali*.
Wildzang, m. *boenji boereng di hoetan*.
 —, onwelluidende muziek, *ragam jang djanggal*.
Willekeur, vr. *kahendaq hati; ichtijár*, Ar.
 —, luim, *tingkah*.
 Naar —, *dengan toeroet kahendaq hati; dengan toeroet nafsoe; dengan ichtijár*.
Willekeurig, b. n. *jang toeroet kahendaq hati*.
 Een — mensch, *orang jang toeroet kahendaq hatinja*.
 —, bijw. *dengan toeroet kahendaq hati*.
Willen, b. en o. w. *maoe; hendaq*.
 —, gaarne doen, *soeka*.
 —, begeeren, wenschen, *rághib*, Ar.
 Hij wil onder zeil gaan, *maka ija maoe berlarjar*.
 Niet — groeien, (van kinderen), *koentèt*.
 Die rijst is zeer gewild, *maka beras itoe lakoe sakali*.
 Het —, *kahendaq*.
 Die wil en den wil bezit, *jang mengahendaki dan berkahendaq*.
Willens, bijw. met opzet, *dengan sengadja; dengan niat*.
 — of onwillens, *maoe tra maoe*, L.; *maoe tiada maoe; soeka tiada soeka*.
 — of onwillens, niemand mijner die naren durft mij, die den wil bezit, *wederspreken, soeka tiada soeka poen pegawéjkoe itoe, akoe jang ampoenja kahendaq, tiada berani saorang berkata-kata*.
Willig, b. n. bereid en genegen, *sedja sarta soeka*.
 —, vrijwillig, *dengan ichtijár; dengan soeka hati*.
 —, gediensstig, *soeka toeloeng*.
 —, gezocht, gewild, *lakoe; orang maoe beli*.
Willigen, o. w. in prijs stijgen, *naik harga; djadi lakoe sakali*.
 De rijst begint te —, *beras moelai naik harga*.
Willigheid, vr. *kahendaq jang baik*.
 —, gewildheid, *lakoe*.
Williglijk, bijw. *dengan soeka hati*.
 —, uit vrjen wil, *dengan ichtijár*.
Wimpel, m. *bandéra pandjang; oelon-oelon*.
 Een soort van oorlogs—, *lelajang*.
Winbaar, b. n. *jang dapat dialahkan*.
Wind, m. *angin; hawá*, Ar.; *bád*, Perz.
 Heete —, *angin panas*.
 Omdat zij getroffen werden door den — der vleugelen van Djintajoe, *sabab kena hawá sujapnja Djintajoe itoe*.
 Koude —, *angin dingin*.
 Koude onstuimige —, *çarçar*, Ar.
 Land—, *angin darat*.
 Zee—, *angin laoet*.
 Veranderlijke —, *angin pentjaroba; angin beralih-alih*.

De landen boven den —, (Indië, Arabië, Perzië) *tanah diatas angin*.
 De landen beneden den —, (beoosten Atchin), *tanah dibawah angin*.
 Bij den — zeilen, *menjoesoer angin*.
 De — verandert, *angin beralih*.
 Met alle —en draaien, *poetar belakang lain bitjara*.
 En beval den — stil te zijn, *dan menjoeroeh angin berhenti*.
 Lets in den — slaan, *tiada ingat; tiada indahkan; abéjkan; laléjkan; tiada membilangkan*.
 Benauwende —en (uit het lichaam) *verdrijven, mengaloewardan hawá jang menjesaq*.
 Opgehoopte —en, *hawá jang bersimpoel*.
 Veel — maken, *ada perlentéj sakali*.
 Vóór den —, *angin toeroetan*.
 In den —, tegen—, *angin dari haloo-wan; angin béloeg*.
Winda, o. *dawár*, Ar.; *poetaran*.
Windboom, m. *pengoengkil poetaran*.
Windbrekend, b. n. een — middel, *obat jang poekkel angin jang didalam badan*.
Windbreker, m. zie *Pocher*.
Windbui, vr. *bajoe*.
Windbus, vr. *senapang angin*.
Winde, vr. *gawas, daoen kangkoeng*.
Windel, o. *sembowoe; telor jang tiada berkoelilit*.
 Dat ligt hem geene —eren, *dija poenja ajam betelor-emas*.
Winden, b. w. op—, *poetar; likas*.
 —, omwinden, *bebat; lilit*.
 Tot een kluwen —, *goempalkan*.
 Een lapje om den vinger —, *melilitkan djari dengan kain*.
Winderig, b. n. *berangin; banjaq angin*.
 —, winden veroorzakende, *mendjidikan angin; beperanginkan*.
 —, gekkelijk, *rongkah, L*.
Winderigheid, vr. *kalakoean jang berangin*.
 —, gekkelijkheid, *peri orang rongkah, L*.
Winding, vr. *pembebatan; hhal melilitkan; pelilitan*.
 —, zie *Opwinding*.
Windje, o. *boemata*, (crepitus ventris).
Windkant, m. *sabelah angin*.
Windmaker, m. zie *Pocher*.
Windmeter, m. *pengoekoer angin*.
Windmolen, m. *penggilingan jang di-poelar angin*.
Windschade, vr. *karogian karana diroes-saqkan angin*.
Windsel, o. *kain bebat; kain baroet*.
Windspil, vr. *poetaran lawang*.
Windstilte, vr. *tedoehnja angin*.
Windstreek, vr. *djalannja angin; tepas angin*.
Windvaan, vr. *pengapar; gada-gada pengapoeh; toengyoel angin*.

Windvlaag, vr. *bajoe*.
Windwaarts, bijw. *ka* *sabelah angin*.
Windwijzer, m. zie *Windvaan*.
Windzeel, o. *tali saeoh*; *tali djangkar*, L.; *tali poetaran lawang*.
Windzijde, vr. *sabelah angin*.
Windzucht, vr. opzwellling van den buik, *peroet gemoeng*.
Wingewest, o. *djadjahan*; *tanah jang ta'loeg*.
Winkel, m. zie *Hoek*.
 —, van koopwaren, *kedéj*; *waroeng*, L.
 — doen, *boeka waroeng*, L.; *pegang toko (kedéj)*.
Winkelen, o. w. *berkedéj*; *pegang toko*; *boeka waroeng*, L.
Winkelgoed, o. *winkelwaar*, *barang dagangan*; *barang-barang di toko*.
Winkelhaak, m. *sikoe-sikoe*.
Winkelier, m. *toewan toko*; *orang jang pegang toko*; *orang berdjoewalan*; *orang jang pegang kedéj (waroeng, L.)*.
Winkeljongen, m. *boedjang toko*, L.; *hamba kedéj*.
Winkelnering, vr. *pendjoewalan di toko*; *lakoenja barang dagangan kedéj*.
Winkelwaren, vr. *meerv. kedéjan*; *barang-barang di toko*.
Winnen, b. w. door den handel, *berlaba*; *mendapat oentoeng*.
 Al wie wint, *barangsiapa jang berlaba*.
 —, *verwerven, beroleh*; *mendapat*.
 —, *behouden, oentoengkan*; *kaoentoengan*.
 —, in het spel, *menangan*.
 —, in den krijg, *menang*; *ghálib*, Ar.
 —, *kinderen, beranaq*; *dapat anag*.
 —, in gezondheid, *djadi baik*; *sembaeh*.
 De kost —, *dapat rezekí*.
Winner, m. *orang jang berlaba*, zie *Winnen*.
 —, *overwinnaar, orang jang mengalahkan*; *ghálib*, Ar.
Winst, vr. *laba*; *oentoeng*.
 De *winst deelen, membahagi laba (oentoeng, L.)*.
Winstderving, vr. *kakoerangan laba*.
Winstgevend, b. n. *jang memberi laba*; *jang djadi laba (oentoeng, L.)*.
Winter, m. de Maleier kent onzen — niet, en heeft daarvoor het regensizoen of *moesim hoedjan*; *moesim barat*.
 Den — (het regensizoen) overblijven, *overwinteren, menaohen*.
Winzucht, vr. *loba akan laba*; *kapéngin maoe dapat oentoeng, L*.
Winzuchtig, b. n. *berloba akan laba*.
Wip, vr. een oogenblik, *sasáat*.
 Met een — *kom ik terug, dengan sasáat djoega kita poelang*.
 —, *aan eene put, sanggoetan*; *kilangan*.
 —, zie *Wipgalg*.
Wipbalk, m. *kajoe sanggoetan*.

Wipbrug, vr. *djembatan djoengkat-djoengkatan*; *djembatan sanggoetan*.
Wipgalg, vr. *kajoe djoengkat-djoengkatan*.
Wipemmer, m. *timba sanggoetan*.
Wippen, b. w. *tarik dengan sanggoetan*; *sanggoetkan*; *mendjoengkat*.
 —, o. w. *sanggoet*; *djoengkat*; *dangdang*; *dondangan*.
 —, zie *Springen*.
Wiplank, vr. *djomplangan*; *papan djoengkatan*; *papan sanggoetan*.
Wipstok, m. *sanggoetan hemoesian*.
Wis, b. n. zie *Gewis*.
Wisch, vr. *doekje, kain sékat*, L.; *sapoe*; *pesapoe*.
 —, zie *Teen, Twijg*.
Wisjewasje, o. *tiada apa-apa*; *barang sedikit*.
 —, zie *Beuzeling*.
Wiskunde, vr. *'ilmoe riádlí*; *handasat*, van het Perz. *andáz*.
Wiskunstig, b. n. *atas sjarth riádlí*.
Wiskundige, m. *wiskunstenaar, moehandis*.
Wispelturig, b. n. *tiada karoewan*, L.; *pentjaroba*.
 —, *dwaas, olog-olog*.
 Eene — *e handelwijs, pekerdjaän olog-olog*.
Wispelturigheid, vr. zie *Onbestendigheid*.
Wisschen, b. w. *sikat*; *sékat*, L.; *békin bresih*, L.
 —, *vegen, sapoe, menjapoe*.
 —, uit—, *hapoeskan*; *boewang*.
Wisscher, m. *penjapoe*; *sesapoe*, L.
Wisscherstok, m. *kajoe (gagang) penjapoe*.
Wissel, m. *wisselbrief, soerat toekaran*.
Wisselaar, m. *toekang oewang*; *toekang toekar oewang*; *toekang oeroep*.
Wisselbaar, b. n. *jang dapat ditoekar*.
 —, *veranderlijk, jang berobah*.
Wisselbaarheid, vr. *kaobahan*; *peri jang berobah*.
Wisselbank, vr. *kedéj toekar oewang*; *kedéj oeroep*; *tempat toekar oewang (doewit, L.)*.
Wisselen, b. w. *toekar, menoekar*; *oeroep*.
 Geld —, *toekar oewang*.
 Van paarden —, *verwisselen, ganti koeda*.
 Woorden —, *berkata-kata*; *berbantjang-bantjang*.
 Tanden —, *ganti gigi*.
 Tanden —, (van paarden), *koepag*.
Wisselhandel, m. *pernjagaan soerat toekaran*.
Wisseling, vr. *toekaran*; *penoeakaran*.
Wisselkans, vr. *oentoeng soerat toekaran*.
Wisselkind, o. *anaq hharám jang menganti anaq hhalál*.
Wisselkoers, vr. *harga soerat toekaran*.
Wisselkleed, o. *persalin*.

Wisselloon, m. en o. *basi*.
Wisselplaats, vr. *tempat ganti koeda; roemah pos koeda*, L.
Wisselrecht, o. *hhaq soerat toekaran*.
Wisselrekening, vr. *bilangan (hhisáb) soerat hitoengan*.
Wisselvallig, b. n. *kaobahan; tiada karowan*, L.
Wisselvalligheid, vr. *peri jang kaobahan; peri jang berganti-ganti*.
Wisselvalliglijk, bijw. *atas peri jang berobah; dengan tiada karowan*, L.
Wisselwinst, vr. *basi*.
Wit, b. n. *poetih*.
 —, bleek, bestorven, *poetjat*.
 Het —te gedeelte van sommige bloemen, *sapa*.
 —te kleur, *warna poetih*.
 —, zoo als sommige menschen en buffels, *boeljé*.
 Zwart op —, *soerat tanda tangan*.
 Het — van een ei, *poetih telor*.
 — vocht, dat als een floers somtijds het oog bedekt, *poetih berkeloehoeng*.
 —, om naar te schieten, doel—, *tanda sasaran*.
 Het — of onbeschreven gedeelte van een geschrift, *hhásjijat*, Ar.
 — maken, *poetihkan, memoetihkan; békin poetih*, L.
Wit, o. zie **Doel**.
Witachtig, b. n. *poetih sedikit; poetih djoega*.
Witgeld, o. *oewang (doewit) píraq*.
Witgepleisterd, b. n. *terlaboer dengan kapoer poetih*.
Witharig, b. n. *jang beramboet-poetih*.
Witheid, vr. *kapoetihan; peri poetih; poetih*.
Witje, o. *koepoe-koepoe*.
Witkalk, m. *kapoer bakal memoetihkan (menjapoe)*.
Witkwast, m. *djanboe-djamboe*.
Witlijvig, b. n. *koelit poetih*.
Witsel, o. *kapoer bakal menjapoe; kapoer tèmboq*.
Wittebrood, o. *roti poetih*.
Witten, b. w. *sapoe dengan kapoer; poetihkan; laboer dengan kapoer*.
Witier, m. *toekang sapoe kapoer*.
Witwerker, m. *toekang almari (lamari, L)*.
Woede, vr. *galag*.
 —, toorn, *amarah; marah*, L.; *moerka, Hof*.
Woeden, o. w. *djadi marah seperti gila*.
 — van toorn, *ringoetan*, L.
 —, tieren, razen, *ingar-bangar*.
 De —de zee, *laet bertjabel*.
Woedend, b. n. *galag; boewas; geram*.
 Een —e hond, *andjing galag*.
 Een —e tijger, *harimaw galag*.
 Een — mensch, *orang jang geram; orang jang terlaloe amat amarah*.
Woeker, m. *ribbán*, Ar.; *roebijat*, Ar.; *boenga oewang jang terlaloe banjaq*.

Woekeraar, m. *rabá*, Ar.; *rabin*, Ar.; *orang jang makan boenga oewang terlaloe banjaq*.
Woekeren, b. w. *makan ribbán; makan boenga oewang terlaloe banjaq; makan basi oewang; makan ganda-berganda*.
Woekergeld, o. *dirham (oewang) ribbán*.
Woekerhandel, m. *pernjajaán dengan ribbán*.
Woekerwinst, vr. *laba roebijat jang boekan patoet*.
Woekerzucht, vr. *loba akan ribbán (roebijat)*.
Woelachtig, b. n. van eenen zieke, *balisah; keloeh kesah*.
 —, onrustig, *tiada bolèh dijam; maoe ganggoe sahadja*.
Woelen, b. w. *winden, bebat; lilit*.
 —, onrustig zijn, zooals een zieke, *lisah, balisah; keloeh kesah*.
 —, lastig zijn, *ganggoe; gadoeh*.
 —, zie **Wroeten**.
Woelgeest, m. *pengganggoe; orang hiroe-hara; orang ganggoe sadja*.
Woeligheid, vr. van eenen zieke, *kalkoean balisah*.
Woeling, vr. *omwinding, pembebatan; pelilitan*.
Woelsel, o. *barang bebatan*.
Woelziek, b. n. *jang soeka gadoeh; orang mengampar*.
Woensdag, m. *hari arba; hari rebo*, L.
Woest, b. n. van gronden, *hoetan*.
 Een geheel — land, *tanah hoetan sahadja; mawát*, Ar.
 —, eenzaam, *soenji; soenji-senjap; sepi*, L.
 —, onbeschaafd, *pengkoeih; tiada tahoe 'adat*.
 —, *ruw, garang*.
 —, *wild, galaq; boewas*.
 Zijne manieren zijn zeer —, *kalakoeannja terlaloe garang*.
Woestenijs, vr. *rimba; belantara; goeron*.
Woestheid, vr. van gronden, *kalakoeann hoetan*.
 —, *eenzaamheid, kasoenjian*.
 —, zie **Losbandigheid**.
Woestijn, vr. *barre woestenijs, goeron; bádjat*, Ar.; *tanah mati; padang belantara*.
 —, *begroeiide wildernis, hoetan*.
Woestijnbewoner, m. *orang bedawí, Ar.; badwí*, Ar.
Wol, vr. *boeloe domba; boeloe biri-biri; çoef*, Ar.
 Veel geschreeuw maar weinig —, *alang kapalang*.
Wolbaal, vr. *karoeng boeloe domba*.
Wolboom, m. *pohon kapog; rangdi; pohon randoe*.
Wolf, m. *goerk*, Perz.; *dzib*, Ar.
Wolfskuil, m. *serling; pelobang*.
Wolk, vr. *awan; méga*, Skr.

—en, *awan-awan*; *awan-kemawan*.
 Eene witte —, *awan poetih*.
 Zamengepakte —en, *rakam*, Ar.
 Donkere —, *remang*.
 Eene regen—, *awan mengandoeng hoedjan*.
 —en, die tegen elkander indrijven, *ima-ima*.
Wolkaarde, vr. *sisir boeloe domba*.
Wolkaarden, b. w. *menjisir boeloe domba*.
Wolkachtig, b. n. *seperti awan*; *saroepa méga*.
Wolkbreuk, vr. *hoedjan goeoyer*.
Wolkenhemel, m. *akas awan-awan*.
Wolkje, o. *awan ketjil*.
Wolkig, b. n. *remang*; *teloeh*; *berawan-awan*.
Wolkooper, m. *orang djoewal boeloe domba*.
Wollen, b. n. *boeloe domba*; *boeloe*; *coef*, Ar.
 — stof, *kain boeloe*; *kain coef*.
Wollengaren, o. *benang boeloe domba*.
Wollenwever, m. *orang tenoen boeloe domba*.
Wollig, b. n. *berboeloe*.
Wolligheid, vr. *peri jang berboeloe*.
Wolvedak, o. (dat aan vier zijden afloopt) *atap ki-mas kahoerap*.
Wolverven, o. w. *tjeloeop boeloe (kain boeloe)*.
Wolvin, vr. *goerk betina*.
Wolvlok, vr. *goempal boeloe domba*.
Wolwasschen, o. w. *tjoetji boeloe domba*.
Wondbaar, b. n. *jang dapat diloeika*; *jang boléh kena loeka*, L.; *tiada betoewah*.
Wondbaarheid, vr. *kalakoean jang tiada betoewah (betah, L.)*.
Wondbalsem, m. *obat loeka*.
Wonde, vr. *loeka*.
 Eene — ontvangen, *kena loeka*.
 Doodelijke —, *loeka kamatian*.
 Eene oude —, *loeka lama*; *náçoer*, Perz.
Wonden, b. w. *meloeka*; *meloekai*.
 —, van onderen door eenen bamboezen vloer, *roedja*; *rodoq*.
Wonder, o. *wonderwerk*, *moe'djizat*, Ar.; *perboewatan jang 'adjáib*.
 —, iets dat verwondering wekt, *tje-ngangan*.
 Zij is een — van schoonheid, *maka orang perampoeuan itoe terlaloe amat élog parasnja*.
Wonderbaar, b. n. *wonderlijk*, als een wonder, *sabajéj moe'djizat*; *húrán sakali*.
 —, *kostbaar*, *indah indah*.
 —, *vreemd*, *zeldzaam*, *djarang*; 'adjáib, Ar.
 Wonderbare dingen, 'adjab, Ar.
Wonderbaarlijkheid, vr. *peri jang 'adjab*; *kalakoean jang húrán sakali*.
Wonderdaad, vr. *perboewatan moe'djizat*.

Wonderdier, o. *binatang jang 'adjáib*.
Wonderdoener, m. *jang berboewat moe'djizat*.
Wonderen, o. w. zie **Verwonderen**.
Wonderkracht, vr. *kasaktian*; *saqti*, Skr.
Wonderlijk, b. n. zie **Wonderbaar**.
Wonderlijkheid, vr. *peri jang 'adjáib*.
Wonderschoon, b. n. *terlaloe indah-indah*.
Wonderspreuk, vr. *mantra*, Skr.
Wonderstuk, o. *perboewatan jang 'adjáib (indah-indah)*.
Wondijzer, o. *tjoengkil*.
Wondkoorts, vr. *demam loeka*.
Wondpleister, vr. *kojoj loeka*.
Wondteeken, o. *paroei*; *tanda loeka*.
Wondwater, o. *aer obat loeka*.
Wondzalf, vr. *kojoj loeka*; *obat loeka*.
Wonen, o. w. *doedoeg*; *dijam*, *berdijam*; *tinggal*, L.; *tinggul doedoeg*.
 Tijdelijk —, *ada terhenti*.
 Zoo lang wij op dezen berg —, *salama kita doedoeg diatas goenoeng ini*.
 Te Palembang —, *doedoeg di negeri Palembang*.
Woner, m. *orang pedoedoeg*.
Roeming, vr. *huis*, *roemah*.
 —, *woonplaats*, *tempat doedoeg*; *tempat kadoedoekan*.
 Het is ledig in deze —, *hempalah dalam roemah ini*.
 Vorstelijke —, *astana*, zie **Hof**, **Paleis**.
Woon, vr. *kadoedoekan*; *kadijaman*.
 Zich met der — naar Padang begeven, *pergi doedoeg di negeri Padang*.
Woonachtig, b. n. *berdoedoeg*; *berdijam*.
Woonhuis, o. *roemah*; *roemah tempat kadoedoekan*.
Woonplaats, vr. *sakinat*, Ar.; *sakinát*, Ar., meerv., zie **Woning**.
Woord, m. *waard*, *itig djantan*; *bébbq laki-laki*, L.
Woord, o. *kata*; *perkataan*; *qawol*, Ar.; *loghat*, Ar.; *kalimat*, Ar.; *qil*, Ar.; *sabda*; *firman*, Ar.; *foewahat*, Ar.
 Volgens de uitspraak van onze godsdienst mag men hunne —en niet aannemen, *padah paréntah hhoekoem kita poenja ajama tiadalah boléh dipakéj dija poenja perkataan*.
 Een oprecht —, *kata benar*; *qawloe'l hhaq*, Ar., (boven brieven wordt zulks dikwerf geschreven).
 Het — Gods, *firman Allah & kalimat Allah*, Ar.
 Het — des konings, *sabda radja*.
 Harde —en, *kata keras*; *kata berat*.
 Einde (slot) der —en, *tammat alkalám*.
 Zijn — geven, (eene gelofte doen om een feest of iets anders te geven na de verhooring van eenen wensch), *berqawol*.
 Zijne —en volgen, *menseoet katanja*.
 Een enkel —, *sapatah kata*.
 Hoor dan nog twee of drie —en, *maka*

dengarkan olehmoes doewa tiga patah kata lagi.

—, belofte, *djandji*.

Het is een man van zijn —, *maka ijalah tetap atas djandjinja*.

Zijn — breken, *rombaq djandji*.

Dat zijn geene —en, die men mag bezigen, *itoe boekannya kata dikatakannya*.

Hem de —en uit de keel halen, *mendjoloq katanja*.

Woordbreker, m. *jang merombaq djandji; jang moengkir* (eig.: *moenkir*, Ar.).

Woordbreking, vr. *hhál moengkir; merombaq djandji*.

Woordbuiging, vr. *çaraf*, Ar.

Woordelijk, b. n. *loghawí*, Ar.

—e verklaring, *pengartian loghawí*.

Woordenboek, o. *kitab loghat*, Ar.

Woordenboekschrijver, m. *ahloe'loghat*, Ar.

Woordenlijst, vr. *daftar loghat*, Ar.; *soerat perkataan*.

Woordenrijk, b. n. *banjaq perkataan*.

Iemand die zeer — is, *orang jang melandjoetkan katanja*.

Woordenrijkheid, vr. *kabanyakan perkataan*.

Woordenstrijd, m. *perbantahan kata*.

Woordgronding, vr. *açal perkataan; pohon kata; nahhoe*, Ar.; *taçrif*, Ar.

Woordhoudend, b. n. *woordhouder, jang tetap atas djandji; jang pegang djandji*.

Woordhouding, vr. *hhál tetap atas djandji; hhál pegang djandji*.

Woordje, o. *perkataan jang ketjil*.

Woordvoeging, vr. *tálif*, Ar.; *penghoeboengan kata*.

Woordvoerder, m. *orang jang berchothbat*.

Worden, o. w. *djadi; kadatangan*.

—, in wording zijn, *mendjadi*.

Rijk —, *djadi kaja*.

Ziek —, *kadatangan sakit*.

Goed —, *djadi baik*.

Hij beveelt: „word!” en het wordt, *bahoema beferman ija: djadilah! maka djadi ija*.

—, optreden, *naik*.

Koning —, *naik radja*.

Tot niet —, *tiada djadi bergoena sakali*.

—, (lijd. vorm), *di* (voorvoegsel).

Betaald —, *dibajar*.

Wordend, b. n. *lagi djadi; jang djadi*.

Wording, vr. *hhál djadi* (mendjadi).

Worgen, b. w. *koedjoet; tjekèq lèhèr*.

Worging, vr. (met de handen) *hhál tjekèq lèhèr*.

—, (met een koord), *hhál mengoedjoet; pengoedjoetan*.

Worgkoord, o. *tali mengoedjoet; tali bakal mengoedjoet*.

Worm, m. *oelat, hoelat*.

Aard—, *tjatjing tanah*.

Darm—, *tjermi; kermi*, Sansk.; *tjatjing*.

Hout—, *koren—, boeboeq*.

Oor—, *oelar koeping; tempiris*.

Water—, *paal—, kapang*.

Zijde—, *oelat bersoetra*.

—, *wormpje in de kwèni* (eene manggavruucht), *bolor*.

—, *made, tentadoe; hoelat*.

Slijm—, *tjatjing ingoes*.

—, *wormpje, dat somtijds in het aanzicht komt, huidwormpje, amah*.

Wormen, o. w. *bekerdjaja dengan soesah sakali*.

Wormkruid, o. *obat tjatjing; obat kremi*.

Wormpje, o. *oelat ketjil*, zie **Worm**.

Wormsteek, vr. *bekas dimakan boeboeq; lobang oelat*.

Wormstekig, b. n. *dimakan oelat* (boeboeq), zie **Worm**.

Wormziekte, vr. *sakit tjatjing; sakit kremi*.

Worp, m. *peloetaran; pelèmparan; hhál meloetar*.

—, *dracht van dieren, boenting*.

Worst, vr. *oeroetan*, L.

Worstelaar, m. *orang bergoemoel*.

Worstelen, o. w. *bergoemoel*.

Worsteling, vr. *hhál bergoemoel; koesjté*, Perz.

Worstelkunst, vr. *ilmoe bergoemoel*.

Worstelperk, o. *tempat orang bergoemoel*.

Wortel, m. *akar*.

— van eenen boomen, *akar pohon*.

—, die in het water gelegd wordt om de visschen te bedwelmen, *toeba*.

—, *oorsprong, pohon; açal*, Ar.

—, *echieten, berakar*.

Wortelen, o' w. *berakar; toemboeh akar*.

Wortelhout, o. *kajoe akar*.

Wortelschieting, vr. *hhál berakar*.

Worteltje, o. *akar ketjil*.

Wortelwoord, o. *pohon perkataan*.

Woud, o. *rimba*.

—, *wildernis met struiken, boomen enz., hoetan*.

— in, — uit, *masoq hoetan terbit hoetan*.

Vele onbekende wildernissen, —en en woestenijen doorgetrokken zijnde, *beberapa melaloei hoetan rimba belantara jang tiada berkatahoean*.

Woudbewoners, m. meerv. *wilde dieren, isi rimba*.

Wouw, m. *helang, lang; hoeloeng-hoeloeng*, L.; *lang darat*.

Wraak, vr. *pembalasan*.

Wraakbaar, b. n. *jang haroes ditjelakan*.

Wraakgierig, b. n. *soeka belas; hati pedih*.

Wraakgierigheid, vr. *ingin akan belas*.

Wraakgoed, o. *uitschot, barang boesoeg*.

Wraakwensch, m. *vloek, do'á*, Ar.; *la'nat*, Ar.

Wraakzuchtig, b. n. zie **Wraakgierig**.

Wraakwaard, o. *pedang pembalasan*.
Wraddel, m. *djoembil; gelambir*.
Wrak, b. n. *roesag; boeroeq*.
 Een — *schip, kapal jang roesag*.
Wrak, o. *oud onbruikbaar schip, kapal toeha dan roesag*.
 — van een vaartuig, *bobrokan perahoe*, L.; *bekas perahoe jang karam*.
Wraken, b. w. *tjela, mentjela; menjalahi zie Afkeuren*.
 —, o. w. *afwijken, sambir; simpang*.
Wraking, vr. *hhál mentjelakan; pentjelaän*.
Wrang, b. n. *sepat; dedar; sedal*.
 —e *banaan, pisang sepat*.
 —, *zuur, asam; masam*, L.
 —, *eenigszins bitter, kelat*.
Wrangen, m. *meerv. gading-gading*.
Wrangheid, vr. *peri jang sepat (pedar)*.
Wrat, vr. *kakoewat; koetil*.
 —ten hebben, *berkoetil*.
Wrattig, b. n. *penoeh kakoewat (koetil)*.
Wreed, b. n. *zie Wrang*.
 —, *hard, keras*.
 — van inborst, *tlälím*, Ar.; *kedjam; gemas*, L.; *djáfi*, Ar.; *djár*, Ar.
 Zeer —, *tlaloem*, Ar.
Wreedaard, m. *orang tlälím; orang kedjam*.
Wreedaardig, b. n. *berperangéj-tlälím; kedjam; gemas*, L.
 —, *bijw. dengan tlälím; dengan gemas*, L.
Wreedaardigheid, vr. *wreedheid, perangéj tlälím*.
Wreef, vr. *van den voet, atasnja kaki*.
Wreken, b. w. *balas djahat*.
Wreker, m. *orang jang membalas djahat*.
Wreking, vr. *pembalasan djahat*.
Wrevel, m. *hati bengis; kabengisan; doeng-koel*, L.
Wreveldaad, vr. *perboewatan jang djahat*.
Wrevelig, b. n. *bengis; asem*, L.
Wrevelwoord, o. *perkataan jang keras (berat)*.
Wriemelen, o. w. *soeloer, menjoeloer*.
Wriemeling, vr. *hhál menjoeloer*.
Wrijfbaar, b. n. *jang dapat diloematkan*.
Wrijfdoek, m. *kain sékat*, L.; *kain gosog*.
Wrijfsteen, m. *batoe giling; pipisan*.
Wrijten, b. w. *berbantah; tjerèwèt*, L.
 —, *tegenwerpen, melawan; melintang*.
Wrijter, m. *orang berbantah; toekang tjerèwèt*, L.
Wrijven, b. w. *schuren, gosog*.
 Tot poeder —, (op eenen steen) *meloe-
matkan; pipis; asah*.
 Tusschen steenen —, *vermalen, op
eenen wrjfsteen —, giling*.
 —, in—, *smeren, loeloe*.
 Het lichaam —, *oeroet*.
 De tanden met eenen steen of iets anders — om ze zwart te maken, *tarséj*.
 Het lichaam drukkende —, *pidjit*.
 De handen —, *kertag tangan*.

—, *polijsten, oepam*.
 —, *slijpen, asah*.
 Onder den neus —, *verwijten, tem-
pelaq*.
 Tusschen de handen —, *gisir*.
 Twee lichamen tegen elkander —, *kisil*.
Wrijver, m. *jang menggosog*, enz. *zie
Wrijven*.
Wrijving, vr. *penggosokan, zie Wrijven*.
Wrikbaar, b. n. *jang dapat digeraqkan*.
Wrikken, b. w. *menggeraqkan; menggo-
jang*.
 —, met eenen pagaai of roerriem, *oewit,
hoewit; owat*.
 —, o. w. *bergerag; bergojang*.
Wrikking, vr. *penggerakan*.
Wringen, b. w. *uitwringen, perah; peras,
L*.
 Zich — van pijn, *mengiroetkan dirinja*.
Wringing, vr. *hhál memerah (peras, L.)*.
Wroegen, b. w. *sesal, menjesal*.
 Door een wroegend geweten gekweld worden, *dimakan sesal hati*.
Wroeging, vr. *hhál menjesal; sesal; pe-
njesal*.
 IJdele —, *sesal jang sija-sija*.
Wroeten, o. w. *soengkoer; koeroeq*, L.; *garoeq, geroeq*.
 —, *zie Wormen, Tobben*.
Wroeting, vr. *hhál menjoengkoer*.
Wrok, m. *dendam; bentji; doengkoel*, L.
Wrokken, o. w. *berdendam; menarok
dendam; perdemdam*.
 En —de in het hart, *dan berdemdam
dalam hatinja*.
Wrokkig, b. n. *jang berdendam*.
Wrong, vr. *hoofdhoek, dastar, Perz.,
gew. dastar; boelang-boelang*.
 —, *knoet, ineengedraaide haren, koen-
dék; djiboel*.
Wrongel, vr. *tjirit dadi*.
 Gedroogde —, *dadi kering*.
Wuft, b. n. *licht van beweging, tjepat*.
 —, *veranderlijk, loepa dan lalék; bin-
goeng; tiada karoewan*, L.
Wuftelijk, *bijw. dengan loepa dan lalék*.
Wuftheid, vr. *onnadenkendheid, peri
loepa dan lalék; kn! koean orang jang tiada
karoewan*, L.
Wuiven, b. en o. w. *lambék; oelap*, L.; *tjarap-tjarap*.
 Met de hand —, *lambék dengan tangan*.
Wulp, m. *welp, anag binatang liar*.
Wulpsch, b. n. *doekana; gatal; kandji;
brantjah*, L.
Wulpschelijk, *bijw. dengan gatal (doe-
kana)*.
Wulpschheid, vr. *kainginán; kala-
koean doekana; peri gatal*.
Wurgen, b. w. *zie Worgen*.
Wurm, m. *zie Worm*.
Wurmen, o. w. *zie Wormen*.

Z.

Zaad, o. van planten en kruiden, *benih*.

— van vorigen oogst, *oesang*.

—, pit, korrel, *bidji*.

—, (sperma) *maní*, Ar.; *gelaðir*; *darah poetih*; *zadah*, Perz.

— schieten, *memantjar maní*.

—, (vogeltjes—) *djoewawoet*.

Ajuin—, *benih bawang*; *bidji bawang*.

— dragen, *berbidji*.

—, (graan), *padi*.

Zaadader, m. *oerat maní*.

Zaadbal, m. zie *Teelbal*.

Zaadbol, m. *bloembol*, *knol*, *oembi*, L.; *iboe*.

Zaaddorscher, m. *orang menebah*; *penebah*; *orang meloeboer*.

Zaadhandelaar, m. *orang djoewal padi*.

Zaadhuisje, o. *koelit bidji*.

Zaadje, o. *bidji ketjil*.

Zaadkorrel, m. *bidji*.

Zaadloop, m. *sakit maní mengalir* (*ka-loewar*).

Zaadoogst, m. *penoewéjan*.

Zaadschieting, vr. (van planten) *hhál berbidji*.

—, (ejaculatio) *hhál berpantjar maní*.

Zaadvliesje, o. *selapoet maní*.

Zaadwinkol, m. *kedéj orang djoewal bidji-bidjian*.

Zaadzaaier, m. *orang menaboer*; *penaboer*; *orang menjebat*, L.

Zaadzak, m. *karoeng bidji-bidjian*.

—, rijstzak, *karoeng beras*.

Zaadzolder, m. *djelapang*; *loemboeng*, L.

Zaag, vr. *gergadji*.

Zaaghout, o. *kajoe bakal digergadji*.

Zaagloon, o. *oepah gergadji*.

Zaagmeel, o. zie *Zaagsel*.

Zaagmolen, m. *kisaran gergadji*.

Zaagsel, o. *serboeg gergadji*.

Zaagtand, m. *gigi gergadji*.

Zaagvijl, vr. *besi pemboekag gergadji*.

Zaagvormig, b. n. *saroepa gergadji*.

Zaabaar, b. n. *jang dapat ditaboerkan*; *jang bolèh disebar*, L.

Zaaien, b. w. *taboer*; *sebar*, L.; *menjebat*, L.

Rijst —, rijstvelden bebouwen, *menjebat*; *tanam padi*.

Rijst op hooge gronden —, *toegal*.

Rijst —, om te verplanten, *bajat*; *sebar padi*, L.

Dun gezaaid, *djarang*; *tjeroewi*.

Het gezaaide, *hoema-hoemaiin*.

Zaaier, m. *penaboer*; *orang menaboer*; *orang njebar*, L.

Zaaiing, vr. *penaboeran*; *hhál menaboer*; *hhál njebar*, L.

Zaaikoren, o. *padi bakal membajat*; *padi bakal njebar*, L.

Zaailand, o. bewaterd rijstland, *sawah*.

—, zaaikker, *pembajat benih*; *ladang*.

Zaailing, vr. *bibit*.

Zaaimaand, vr. *boelan* (*moesim*) *membajat*; *boelan menjebat*, L.

Zaaitijd, m. *moesim membajat*, zie *Zaaimaand*.

Zaaveld, o. zie *Zaailand*.

—, akker, *bendang*.

Zaazaad, o. *bidji-bidjian*; *bibit*, L.

Zaak, vr. *perkara*; *hhál*, Ar.

Eene geringe —, *perkara ketjil*.

Eene belangrijke —, *perkara besar*.

Iemands — *voorstaan*, *toeloeng orang bitjara*.

Dat is mijne — *niet*, *itoe boekan kita poenja perkara*.

Wat is er toch van zijne —? *apa garingan hhálnja*.

De — met al de omstandigheden, *hhál ahhálnja*.

Iedereen is verantwoordelijk voor zijne eigene —, *masing-masing hendaq tanggoeng perkaranja sendiri*.

Kleine zaken, *perkara ketjil*; *perkara jang kapalang sadja*.

Zaakbezorger, m. *moewakkal*, Ar.

Zaakgelastigde, m. *wakil*, Ar.; *soeroehan*.

Algemeene —, *wakil moethlag*.

Zaal, vr. Indische, op zijde opene zaal, *baléjroewang*, *baléjroeng*; *naga-naga*.

—, eetzaal, *ghoersat*, Ar.

Eene verhevene —, *pelajan*.

—, voorhuis, *pelantaran*.

Zaan, vr. *dadi*; *tajar*

Zabberen, o. w. zie *Kwijlen*.

Zacht, b. n. lief (van geluid), *merdoe*.

— (van tlaap), *sedap*; *énaq*, L.

Een — *gemoed*, *hati jang lemah lemboet*.

— voor het gevoel bij aanraking, *lemboet*; *lembiq*.

—e aarde, *tanah lembiq*; *tanah loenaq*.

—, mollig, poezelig, *empog*.

—, week, (zoals doode, nog niet bedorven visch), *bantoe*.

—, vriendelijk, *manis*.

Een — ei, *telor entjer*, L.

—, maken, *melemboetkan*.

Zachtaardig, b. n. zie *Zachtmoedig*.

Zachtheid, vr. *kalemboetan*; *peri jang lemah lemboet*.

Zachtjes, bijw. *perlahan-lahan*; *plan-plan*, L.

— spreken, *berkata perlahan-lahan*; *bitjara plan-plan*, L.

— waaien, *sapoe-sapoei*.

Zachtmoedig, b. n. *djinaq hati*; *lemboet hati*; *loenaq hati*; *rapeoh hati*.

Zachtmoedigheid, vr. *peri jang lemah lemboet*; *perangéj jang manis*.

Zachtmoediglijk, bijw. *dengan lemah lemboet; dengan manis.*
Zachtzinnig, b. n. *manis; djinaq hati; lemboet hati; qaboer, Ar.*
Zadel, m. *pelana*, Perz.: *kekapah; sèla, L.*
 Engelsch —, *pelana (sèla) Inggris.*
 Uit den — *werpen, mendjatohkan dari atas pelana.*
 Vast in den — *zitten, doedoeg tetap di atas koeda; fig. berkandjang dengan tetap; tiada berubah.*
Zadelen, b. w. *kenakan pelana; taroh sèla, L.; beperpelanakan.*
Zadelleed, o. *kain toetoe pelana (sèla, L.).*
Zadelknop, m. *hoeloe pelana.*
Zadelkussen, o. *bantal pelana.*
Zadelmaker, m. *pandéj pelana; toekang sèla, L.*
Zadelpaard, o. *koeda pelana; koeda sèla, L.; koeda toenggang.*
Zadelriem, m. *tali pelana; tali sèla, L. tali peroeet koeda.*
Zadeltje, o. *pelana ketjil; sèla ketjil, L.*
Zadeltuig, o. *pakéjan koeda.*
Zakenmaker, m. *pandéj gergadji; toekang gergadji, L.*
Zagen, b. w. *gergadji, menggergadji.*
 Gezaagd worden, *digergadji.*
Zager, m. *orang jang menggergadji.*
Zak, m. *rijs* —, *karoeng.*
 Geld —, *kandoeng; kandoengan.*
 —, *beurs, poendi-poendi; kantong, L.*
 —ken om muskaatnootpoeder uit te persen, *bising-bising.*
 —, *harig kleed, kambeli.*
 — van bladeren om rijst in te doen, *soempit.*
 Knap —, *boqtja.*
 Grootte grove —, *karoeng besar; bá-sanat, Ar.*
 — in een kleed, *sako, verb.; kandoeng.*
 Eenen — *dragen, berkandoeng.*
 Een kleine matten —, *kampil.*
Zakboekje, o. *soerat kandoengan.*
Zakdoek, m. *sapoe tangan.*
 — met witte punten, *sapoe tangan soedoet poetih.*
Zakelijk, b. n. *dzátt, Ar.; penting; paling besar, L.*
 —e inhoud, *ichtiár.*
 Het —e mededeelen, *mengatakan barang dzátt; kasih bertahoe barang (perkara) jang paling besar, L.*
Zakelijkheid, vr. *peri dzátt.*
Zakgeld, o. *belandja; oewang sako, L.; oewang kandoengan.*
Zakhorologie, o. *orlodji sako, L.*
Zakje, o. *karoeng ketjil; poendi-poendi; perhoewahan.*
 Matten —, *kampil.*
 — waarin rijst gekookt wordt, *orong.*
 Een bijzonder — om er rijst in te kookken, *loeroeng keloepaq.*

Zakkedragers, m. *koeli; orang jang pikoeel karoeng.*
Zakken, b. w. in een zak doen, *karoengkan; masoqkan dalam karoeng; mengandoeng; kandoengan.*
Zakken, o. w. *dalen, toeroen.*
 —, *inzakken, (in den grond), ringas; ambles, L.*
 — van drab, *doedoeg.*
 De koffie is nog niet gezakt, *kopi belom doedoeg, L.; qahwah belom doedoeg.*
 — in prijs, *toeroen harga.*
Zakkengoed, o. *grove stof, mastoeli.*
Zakkenrollen, o. w. *sebrot, L.*
Zakking, vr. zie **Verzakking.**
Zaklinnen, o. *mastoeli.*
Zakpistool, o. *pistol ketjil, L.*
Zakput, m. *zinkput, tempat pekoempoelan loempoeer got, L.*
Zakuurwerk, o. zie **Zakhorologie.**
Zalf, vr. *kojoq, kojo.*
 Welriekende —, *oerap-oerap.*
 — voor vrouwen, die ene miskraam gehad hebben, *minjaq poentijanaq; masoehh, Ar.*
 —, welriekend smeersel, *djedjabatam.*
Zalfolie, vr. *minjaq qoedoes.*
Zalfpot, m. (doos), *tempat (bekas) kojo.*
Zalfdoos, vr. (toiletdoos), *tjapoe.*
Zalig, b. n. *bahagija*, uit het Skr.; *chálíc, Ar.*
 — verklaren, *menggoedoeskan; mengchálíkan.*
Zalige, m. *orang bahagija; orang chálíc; orang berbahagija.*
Zaligen, b. w. *mengchálíkan; bahagijakan.*
 Zaliger gedachtenis, *marrhoem, Ar.; roewahhnja.*
 Mijn vader zaliger, *ajahnda marrhoem, Hoft; roewahhnja bapa.*
Zaligheid, vr. *chalác, Ar.; salámat sam-poerna.*
Zaliglijk, bijw. *atas peri chálíc; dengan bahagija.*
Zaligmaker, m. *heiland, moechállíc, Ar.*
Zaligmaking, vr. *hhál mengchálíkan.*
Zaligspreking, vr. *hhál menggoedoeskan.*
Zalven, b. w. *oerap, mengoerap; beperminjaqkan; berkojo.*
 —, wijden, heiligen, *tahhiskan.*
 Eenen zieke met heilige olie —, *mengoerap orang sakit dengan minjaq qoedoes.*
Zalving, vr. *pengoerapan.*
Zamelen, b. w. *koempoel*, zie **Verzamelen.**
Zamen, bijw. te zamen, zie **Samen.**
Zand, o. *pasir.*
 Stuf —, *pasir haloes; pasir jang terbang.*
 Grof —, *kersik.*
 — in de oogen gooien, *bedotten, boeboek peraboen.*
Zandachtig, b. n. *berpasir.*
Zandaardappel, m. *oebi (kentang) tanah pasir.*

Zandbak, m. *tempat pasir*.
Zaadbaai, vr. *teloeq jang ada banjaq pasir*.
Zandbank, vr. *lenjaw*.
Zandberg, m. *goenoeng pasir*.
Zandduin, o. *boekit pasir*.
Zanden, b. w. *hamboerkan pasir; memasiri*.
Zandgraver, m. *orang menggali pasir*.
Zandgroef, vr. *kolong pasir*.
Zandgrond, m. *tanah pasir*.
Zandgoud, o. *emas oeréj*.
Zandhaler, m. *koeli jang mengambil pasir*.
Zandheuvel, m. *poesoe pasir*.
Zandhoop, m. *timboenan pasir*.
Zandig, b. n. *berpasir*.
Zandigheid, vr. *peri jang berpasir*.
Zandkar, vr. *pedati (kahar, L.) jang moewat pasir*.
Zandkist, vr. *peti pasir*.
Zandkoker, m. *tempat pasir*.
Zandkorrel, m. *pasir sabidji (saboetir)*.
Zandkuil, m. *lobang pasir*.
Zandlooper, m. *djam pasir*.
Zandman, m. *orang djoewal pasir; toekang pasir, L.*
Zandoever, m. *pantéj pasir*.
Zandpad, o. *loeroeng pasir*.
Zandplaat, vr. *beting; lenjaw*.
Zandregen, m. *hoedjan pasir*.
Zandruiter, m. *orang jang djatoh dari atas koeda*.
Zandschipper, m. *djoeragan perahoe pasir*.
Zandschuit, m. *perahoe pasir*.
Zandsteen, m. *batoe pasir*.
Zandstreek, vr. *tanah pasir*.
Zandwagen, m. *pedati jang moewat pasir*.
Zandweg, m. *djalan pasir*.
Zandwoestijn, vr. *goeron pasir; hoetan penoeh pasir, zie Woestijn*.
Zandwolk, vr. *awan pasir terbang*.
Zandzak, m. *karoeng pasir*.
Zang, m. *njanjian*.
 — van twee personen, duo, *sindil*.
 —, toon, wijs, *ragam; lagoe, L.*
 Hij heeft veel noten op zijn' —, *banjaq roendingnja*.
Zangboek, o. *kitab dzikir (dikir)*.
Zanger, m. *orang menjanji*.
 —, bard, *bidoewan; dongeng; dalang*.
Zangeres, vr. *van beroep, bidoewan perampoean*.
Zangerig, b. n. *merdoe*.
Zangfeest, o. *hari raja bidoewan; hari besar orang menjanji*.
Zanggezelschap, o. *pertemanan (karapatan) orang menjanji*.
Zangkunde, vr. *pengatahoean njanji; moesiqi*.
Zangkoor, o. *perhimpoean penjanji; segala bidoewan*.
Zangles, vr. *peladjaran menjanji*.
Zanglust, m. *soeka menjanji*.
Zangmeester, m. *pengadjar menjanji; kapala bidoewan*.

Zangoefening, vr. *hhd beladjar menjanji*.
Zangstuk, o. *njanjian*.
Zangtoon, m. *boenji njanjian*.
Zangvogel, m. *boeroeng jang menjanji*.
Zangwijze, vr. *ragam; lagoe, L.; tembang*.
Zat, b. n. *verzadigd, kenjang; poewas*.
 Zich — eten, *makan kenjang*.
 —, *dronken, maboq*.
 —, *afkeerig, djemoe; bosen, L.*
 —, *veel, te veel, banjaq; terlaloe banjaq*.
Zaterdag, m. *hari sabtoe*.
Zaterdagavond, m. *malam djoem'at*.
Zaterdagmorgen, m. *pagi hari sabtoe*.
Zaterdagds, *bijw. tjap-tjap hari sabtoe; saban-saban hari saptoe, L.*
Zatheid, vr. *peri (kalakoean) kenjang; kakenjangan; poewas makan*.
Zavel, o. *kersik*.
Zavelaarde, vr. *tanah kersik*.
Zavelachtig, b. n. *penoeh kersik*.
Zede, vr. *gewoonte, oude inzetting, 'adat, Ar.*
 —, *manier, tjara*.
 —, *orde, natlam, Ar.*
 De —n, *zedelijkheid, qadab, Ar.; kalakoean jang senoenoe*.
 —n, *gedrag, lakoe djalan*.
 Bedorvene —n, *lakoe djalan jang djahat*.
Zedelijk, b. n. *baik; senoenoe*.
 —, *bijw. atas peri adab*.
Zedelijkheid, vr. *peri adab; kalakoean jang senoenoe*.
Zedeloos, b. n. *bi-adab, Ar.; tiada senoenoe; doekana; tjaboel; tjandana*.
Zedeloosheid, vr. *peri jang bi-adab; kalakoean jang tiada senoenoe*.
Zedenbederf, o. *karoesian lakoe djalan; peminasaan adab ('adat)*.
Zedenbederver, m. *orang jang melanggar 'adat (adab); orang jang meroesakkan lakoe djalan orang*.
Zedenkunde, vr. *zedenleer, 'ilmoe adab*.
Zedenkundig, b. n. *adab, Ar.*
 Een — werk, *kitab adab*.
Zedenkundige, m. *zedenleeraar, goeroe; pandita; pengadjar adab*.
Zedenleer, vr. *sjarth adab; 'ilmoe adab*.
Zedenleeraar, m. *zie Zedenkundige*.
Zedenles, vr. *adjaran adab*.
Zedenmeester, m. *orang jang menghardig*.
Zedespreuk, vr. *amtzal adab, Ar.*
Zedig, b. n. *senoenoe*.
 —, *welgemanierd, sopan; santoen*.
 —, *stijl, sindoe-sindoe*.
Zedigheid, vr. *peri adab; kalakoean jang senoenoe; baqti*.
Zediglijk, *bijw. atas peri adab; dengan senoenoe; berbaqti*.
Zee, vr. *laet*.

De groote —, oceaan, *laet seleboe*; *laetan*; *samoedra*, Sansk.; *bahhr loedjji*, Ar.
 De ruime, opene —, het ruime sop, *laet rembang*; *laet seleboe*.
 Hooge —, *laet besar*.
 Hooge — aan de monding eener rivier, de baar, *bana, bena*.
 De Zuid—, bezuiden Java, *laet ki-doel*, L.; *laet selatan*.
 De Chineesche —, *laet Tjina*.
 De roode —, Arabische golf, *laet goelzoem*.
 Zout—, *tarik masin*.
 Bloed—, *laet darah*.
 De — der genade Gods, *laet rahhmat Allah*.
 De afgrond der —, *toebir laet*.
 Honig—, *laet madoe*; *laet aèr madoe*. —waarts gaan, *melaet*.
 De — bevaren, *melaeti*.
 Op de — wandelen, *berdjalan diatas laet*.
 Naar volle —, *ka tengah laet*; *ka laet rembang*.
 Recht door — gaan, *djalan teroes*. — bouwen, — houden, *melaet*.
 De — afdammen, *ikat laet*.
 Zeeaal, m. *ikan mowa laet*, L.; *malang laet*; *maloem*.
 Zeeadder, vr. *biloedaq laet*.
 Zeeatlas, m. *boekoe karto laet*, L.; *ki-táb peta laet*.
 Zeebaak, vr. *tjang tanda di laet*.
 Zeebaar, vr. *ombaq laet*.
 Hooge —, *ombaq tempijas*.
 Zeebewind, o. *pemaréntahan laet*.
 Zeebewindhebber, m. *pemaréntah laet*.
 Zeebloem, vr. *boengja laet*; *kembang laet*, L.
 Zeeboezem, m. *teloeq*.
 Zeeboom, m. *pohon laet*.
 Zeebrand, m. *branding, galoera, ha-loera*.
 Zeebrief, m. *soerat laet*; *soerat pas kapal*, L.
 Zeeburg, m. *kota laet*.
 Zee cipres, m. *tjemara laet*.
 Zeedienst, vr. *chidmat di laet*; *peker-djaän di laet*.
 Zeedier, o. *binatang laet*.
 Zeedijk, m. *terbis (tèmbog) laet*.
 Zeedorp, o. *kampoeng di pinggir laet*.
 Zeedraak, m. *naga laet*.
 Zeedruif, vr. *agar-agar*.
 Zeeëenhoorn, m. *tandoeq laet*, (monodon).
 Zeeëgel, m. *boelos babi*.
 Zeeëngte, vr. *selat*.
 Zeef, vr. *pengajukan*; *njiroe*. —, wan, *tetampah*, L.
 Zeefmandje, o. (om iets af te gieteu), *tanggoq*.

Zeeigans, vr. *gangsja laet*.
 Zeegat, o. *moewara*; *koewala*.
 Zeegebruiken, o. meerv. 'adat orang laet'.
 Zeegedruisch, o. *gemoeroeh boenjinja laet*.
 Zeegereedschap, o. *serba (prabot) laet*.
 Zeegerecht, o. *moesjáwarat pemaréntahan laet*.
 Zeegevaar, o. *bahaja laet*.
 Zeegevecht, o. *perang di laet*.
 Zeegewas, o. *karang-karangan*.
 Zeeghaftig, b. n. *jang menang*; *jang ghálib*; *jang alahkan*.
 Zeeghaftigheid, vr. *kamenangan*; *ghálib*, Ar.
 Zeegras, o. *iga-iga*; *roempoe laet*, zie *Zeewier*.
 Zeegroen, o. *senam*. — kleur, *warna senam*.
 Zeehagedis, vr. *ikan tjitjaq laet*.
 Zeehandel, m. *pernijagaan di laet*.
 Zeehandelaar, m. *soedagar*; *bijapri*.
 Zeehaven, vr. *moewara*; *koewala*; *pela-boehan*.
 Zeehoen, o. *koerèn*, (trigla).
 Zeehond, m. *birang-birang*.
 Zeehondshuid, vr. *koelit birang-birang*.
 Zeehoofd, o. *dermaga*, L.; *tjaroe tjja*; *djebatan*.
 Zeehoorn, m. *sangka*, Sansk.; *kerang*.
 Zeekaart, vr. *peta laet*; *karto laet*, L.
 Zeekadet, m. *moeda-moeda*.
 Zeekapitein, m. *van oorlog, kapitan laet*, L. —, zeevoogd der Maleiers, *laqsamana*.
 Zeekant, m. *pinggir laet*.
 Zeekat, vr. *soentoeng*; *loentoeng*; *lijang goerita*.
 Zeeklip, vr. *zeerots, karang di laet*.
 Zeekoe, vr. *doejoeng*; *sampi laet*, L.
 Zeekrab, vr. *kepiting laet*; *ketam*; *tjanangar*; *randjong*, *ranjong*. — met ovale schaal, beweegbare klep en eene dikke pen, die scherp en ongeveer een voet lang is, *mimi*.
 Zeekreeft, m. *hoedang karang*.
 Zeekrijg, m. *perang di laet*.
 Zeekrijgsraad, m. *madjlis pemaréntahan laet*.
 Zeekrokodil, m. *boewaja laet*; *timsáhh bahhr*, Ar.
 Zeekust, vr. *pasisir*; *sáhil*, Ar. Lage —, *rantaw*.
 Zeekwab, vr. (holothuria), levend, plant-aardig, zwartachtig zeedier, *tripang*; *soewala*.
 Groote — en, *oehoer-oehoer*.
 Soort van — aan de rotsen van Java's zuidkust, *ampoet*.
 Zeel, o. van hennep, *tali gandja*.
 Zeelieden, m. meerv. *orang laet*; *matros*, L.; *chalaçi*, Perz.; *awaq perahoe*.

Zeem, o. zeemleder, koelit kidjang; koelit kidang, L.
Zeemacht, vr. angkatan laeot.
Zeeman, m. orang laeot; matros, L.; chaláci, Perz.; kalasi, verb.; anaq perahoe.
Zeemanschap, o. pekerdjaan orang laeot. — gebuiken, fig. çabar karana hhadjat.
Zeemanskunst, vr. 'ilmoe pelajaran.
Zeemeermin, vr. bintoe'lbahhri, Ar.
Zeemeeuw, vr. tjamar; lang laeot.
Zeemijl, vr. mil laeot.
Zeemonster, o. sambija; ikan sambija.
Zeemos, o. loemoet laeot; iga-iga.
Zeemossel, vr. (lepris), gendi laeot.
Zeenaald, vr. naaldvisch, ikan koeda.
Zeeonetel, vr. (actinia), koelat laeot.
Zeeofficier, m. opsir laeot, L.; panglima laeot.
Zeeoorlog, m. perang di laeot.
Zeeoverste, m. djendral laeot; laqsa-mana.
Zeep, vr. çaboen, Ar.
Zeepaard, o. koeda laeot.
Zeepaarde, vr. napal; tanah çaboen.
Zeepas, m. soerat laeot; soerat pas di laeot, L.
Zeepbal, m. çaboen boelat.
Zeepboom, m. raraq.
Zeepdoos, vr. tempat (bekas) çaboen.
Zeepen, b. w. mençaboeni; gosog dengan çaboen.
Zeepijl, vr. dolfijn, dalfin.
Zeepissebed, vr. mata koetos.
Zeepkist, vr. peti çaboen.
Zeepkraam, vr. waroeng (kedéj) orang djoewal çaboen, L.
Zeepplaats, vr. bandar, Perz.
Zeepsop, o. aér çaboen.
Zeepvrucht, vr. leraq, (dienende om te wasschen).
Zeepsteen, m. napal.
Zeepzieden, b. w. masaq çaboen.
Zeepzieder, m. toekang masaq çaboen.
Zeer, o. pijn, smart, sakit.
 — stekende pijn, pedih.
 — doen, b. w. bëkin sakit, L.: menjakiti; memberi sakit.
 — doen, o. w. sakit; entaq.
 — e oogaz, mata sakit.
Kwaad —, poeroe djahat.
 —, bijw. terlaloe; sangat; samangat; amat; maha; sakali-kali; bahina, bhina, bina.
 —, bij uitstek, paling, L.; terlaloe.
 — rijk, sangat kaya; terlaloe kaya.
 — gaarne, dengan soeka hati.
 Ik kan niet zeggen hoe— ik verlang haar te zien, maka tiada dapat kita berkata berapa sangat kitu rindoe-dendam melihat dija.
 Om het zeerst, reboet-reboet; mereboet.
Zeeraaf, vr. guqag laeot.
Zeerecht, o. hhaq orang laeot.

Zeereis, vr. pelajaran di laeot.
Zeerheid, vr. hhal sakit.
Zeerig, b. n. bersakitan.
Zeerigheid, vr. peri bersakitan.
Zeerob, m. birang-birang; andjing laeot.
Zeeroof, m. barang jang dirompag.
 —, zie Zeerooverij.
Zeeroover, vr. perompag; badjaq, L.
Zeeerooverij, m. perompakan; hhal mem-badjaq, L.
Zeerots, vr. karang di laeot.
Zeerups, vr. wawo.
Zeeschade, vr. karoesakan perahoe di laeot.
Zeeschildpad, vr. penjoe; ketoeng.
Zeeschip, o. kapal; kapal jang melaoeti.
Zeeschorpioen, m. (visch), ikan soewangi.
Zeeschuim, o. boehi laeot.
 Modderig —, sampah laeot.
Zeeschulp, vr. kerang; bija; sangka, Sansk.
 Porseleinen —, bija belaloe, (cyprea).
Zeeslag, m. peperangan di laeot.
Zeeslak, vr. bija tjintjin.
 —, tripang, tripang; soewala.
Zeeslang, vr. oelar garang; naga laeot; oelar laeot.
Zeesnoek, m. alaw.
 Kleine —, katjang-katjang.
Zeesoldaat, m. soldatloe laeot.
Zeestad, vr. bandar, Perz.
Zeester, vr. bintang laeot, (asteria).
Zeestilte, vr. tedoehnja laeot.
Zeestorm, m. angin riboet di laeot.
Zeestrand, o. pantéj pasisir; tepi laeot; pinggir laeot, L.
Zeeterm, m. perkataan orang laeot.
Zeezijdig, vr. chabar dari pada laeot; kabar dari laeot, L.
Zeetocht, m. angkatan laeot.
Zeeton, vr. tong jang djadi tanda di laeot.
Zeeuil, m. boehat, Ar.; ponggoq laeot.
Zeeuurwerk, o. orlodji kapal.
Zeevaarder, m. orang laeot; orang jang melaoet.
Zeevaart, vr. pelajaran di laeot; hhal melaoeti.
Zeevaartkunde, vr. 'ilmoe pelajaran; 'ilmoe moe'allim, L.; pengalahoean melaoeti.
Zeevarken, o. babi laeot; babi dejeoeng.
 —, tonjin, loemba-loemba.
Zeever, vr. lijoer, aér lijoer.
Zeevisch, m. ikan laeot.
Zeevischhandelaar, m. orang jang mendjoewal ikan laeot.
Zeevogel, m. boeroeng laeot.
Zeevolk, o. orang laeot; chaláci, Perz.
Zeevond, o. strandvond, pendapatan barang-barang di pantéj (pinggir laeot).
Zeevoogd, m. laqsamana; panglima kalangkepang laeot.
Zeevoogdij, vr. pamaréntahan laeot; pamaréntahan laqsamana.

Zeewaarts, bijw. *ka laoet*.
Zeewater, o. *aer laoet*.
Zeewier, o. (zostera, L.) *agar-agar*.
Zeewilg, m. *galing-galing*.
Zeewind, m. *angin laoet*.
Zeewolf, m. *kelangkaw*.
Zeewortel, m. *akar bahhr*.
Zeezaak, vr. *perkara laoet*.
Zeeziek, b. n. *mabog laoet*.
Zeezog, o. *aer aloeran perahoe*.
Zeezwaluw, vr. *lajang laoet*.
Zepachtig, b. n. *soeka bertjoera-tjoera*;
soeka mengomong-ngomong, L.
Zege, vr. *kamenangan*; *oepatjara*; *ghálib*,
 Ar.
Zegeboog, m. *pepelengkoengan*; *perleng-*
koengan oepatjara kamenangan.
Zegekoets, vr. *perarakan*.
Zegekrans, m. *makota kamenangan*.
Zegel, o. *tjap*, L.; *materéj*; *tera*; *chatam*,
 Ar.
 Zijn — op eenen brief drukken, *taroh*
tjap diatas soerat; *boeboeh materéj diatas*
soerat.
 Klein —, *gezegeld papier, soerat tjap*
koempeni (goebermèn).
Zegelaar, m. *orang jang taroh tjap*; *djoeroe*
materéj.
 —, *stempelaar, djoeroe tjitaq soerat*
tjap, L.
Zegelbewaarder, m. *pendjawat tjap*
radja; *manteri jang simpan materéj (tjap)*
radja.
Zegelen, b. w. *boeboeh (taroh) tjap*; *ma-*
teréjkan; *chatamkan*.
Zegelgeld, o. *oewang soerat tjap*.
Zegellak, o. *lak*, Ned.; *lakri*; *kemaloe*.
Zegelmerk, o. *tanda tjap*; *bekas tjap*;
bekas materéj.
Zegelof, m. *poedji-poedjian bagi orang*
ghálib (menang).
Zegelpers, vr. *apitan soerat tjap*; *pèrs*
soerat tjap, L.; *apitan materéj*.
Zegelring, m. *tjintjin tjap*; *tjintjin jang*
ada tera padanja; *tjintjin materéj*; *tjin-*
tjin chatam.
Zegelsnijder, m. *pandéj mengoekir ma-*
teréj; *toekang potong tjap*, L.
Zegeltje, o. *soerat tjap ketjil*.
Zegelwas, o. *lilin tjap*.
Zegen, m. *sempana*; *soewasani*; *barkat*,
 Ar.; *salámat*, Ar.; *dawlat*, Ar.
 God geeft den —, *die tot heil gedijt*,
bahoewa Allah djoega jang memberi barkat
jang djadi salámat.
 Door den — van des wereldkonings
 voetzoolstof, *dengan dawlat doeli tjerpoe*
sjáh 'alam, Hoff.
 — spreken, *mengoetjap sempana*; *beri*
soewasani.
Zegen, vr. *vischnet*; *poekat*; *pajang*.
 Met de — *visschen, memoekat*; *memajang*.
Zegenen, b. w. *barkatkan*; *salamatkan*;
mentaslímkán.

God zegene u! *diberi Allah salámat*
kapada engkaw!
 Een gezegend land, *negeri jang bersa-*
lamat (kasalamatan).
 Eene vrouw in eenen gezegenden staat,
orang perampoewan hámil, Hoff.; *peram-*
poewan boenting.
Zegenaar, m. *jang membaratkan*.
Zegening, vr. *kabedjikan*; *barkat*, Ar.;
táhhijat, Ar.; *na'mat*, Ar.
 —, zie **Voorspoed**, **Heil**, **Gunst**.
Zegenrijk, b. n. *bersalamat*; *berdawlat*;
limpah barkat.
Zegenspreken, b. w. *taslimkan*.
Zegenspreking, vr. *salám do'a*, Ar.;
soewasani; *taslim*; Ar.; *táhhijat*, Ar.
Zegepoort, vr. zie **Zegeboog**.
Zegepraal, vr. *kamenangan*; *ghálib*, Ar.
 In — *inhalen, araq*.
Zegepralen, o. w. *menang*; *alahkan*; *ghá-*
lib, Ar.
Zegesכותen, o. *meerv. boenji marijam*
tanda kamenangan; *boenji marijam tanda*
ghálib.
Zegestaatsie, vr. *oepatjara kamenangan*.
Zegestaandaard, m. *bandera 'alámat ka-*
menangan (ghálib).
Zegeteeken, o. *'alámat ghálib*, Ar.; *tanda*
kamenangan.
Zegetoecht, m. *hál beraraq*.
Zegevieren, o. w. zie **Zegepralen**.
Zegevuur, o. *api tanda kamenangan*.
Zegewagen, m. zie **Zegekoets**.
Zegezang, m. *njanjian karena kamena-*
ngan.
Zeggen, b. w. *kata, berkata*; *oetjap*; *toe-*
toer; *oeljar*; *bilang*, L.
 Aan een ander —, *berkata*.
 Al wat mijnheer zegt, is waar, *benarlah*
segala kata toewanhamba itoe.
 Wat zeide hij? *apa katanja? apa dija*
bilang? L.
 Wat wil hij daarmede —? *apa kahen-*
daanja dengan itoe?
 Lóó zeg ik, *demikianlah katakoe*.
 Dat is te —, *artinja*.
 Zeg, wilt gij hulp verleenen? *apa,*
hendaq menoeloengkah engkaw ini?
 Gij hebt hier niets te —, *loe trada boláh*
kasih paréntah disini, L.; *maka engkaw*
tiada dapat memberi paréntah disini.
 De profeet zeide, *maka nabí poen*
mengoetjap.
 Men zegt, *maka dikata orang*.
 Vaarwel —, *kasih selamat tinggal*, L.;
beri salámat tinggal.
 Ik heb iets te —, *(mede te deelen),*
ada soewatoe sembah hamba.
Zeggen, o. *kata*; *perkutaän*.
 Dat kout op mijn — uit, *itoelah se-*
perti katakoe.
Zegger, m. *orang jang berkata*; *pengoedjar*.
Zegsman, m. *pengata*; *orang jang bilang*,
 L.

Zegswijze, vr. *tjara perkataan*.

Zeil, o. *lajar*.

Eén —, *lajar sabidang; lajar saladjoer*.

Een schuinsch — op sommige prauwen, *tandjaq, tandja*.

Onder — gaan, *pergi berlajar; pegi belajar, L.*

De —en hijschen, *tarik (naikkan) lajar; kasih lajar, L.; tambang lajar*.

De —en aanslaan, — maken, *pasang lajar*.

De —en oprollen, *giling lajar*.

De —en gijen, *singsing lajar*.

Een oog in het — houden, *djaga baik-baik*.

Blind —, *lajar semandéra*.

Groot —, *lajar besar; lajar agoeng*.

Bezaans—, *lajar penjorong*.

Top—, *lajar pengapoeh*.

De fok, *lajar toepang*.

Storm—, *lajar pengapit*.

Mars—, *lajar pengapa*.

Zeildoek, o. *kain lajar*.

Zeilen, o. w. *berlajar*.

Langs den wal —, *menjoesoer tanah; sorong; menjoesoer pantéj*.

Naar de ruime zee —, *berlajar ka la-oet rembang*.

Traag in het —, *damar*.

Bij den wind —, *menjoesoer angin*.

Zeiler, m. *perahoe jang pakéj lajar*.

Een luie (trage) —, *perahoe jang damar ladjoenja*.

Zeilgaren, o. *benang lajar*.

Zeiling, vr. *hhál berlajar; pelajaran*.

Zeilkleed, o. *kain toetoe lajar*.

Zeilkoers, m. *toedjoenja pelajaran*.

Zeilmaker, m. *toekang lajar; pandéj ber-boewat lajar*.

Zeilmakerij, vr. *tempat toekang lajar*.

Zeilmakersgaren, o. *benangja toekang lajar*.

Zeilmakersnaald, vr. *djoroem toekang lajar*.

Zeilreë, b. n. *zeilvaardig, langkap akan berlajar*.

Zeilschuit, vr. *perahoe jang pakéj lajar*.

Zeilspriet, m. *penggiling lajar*.

Zeilsteen, m. *batoe berani; hhadjar al-mignáthís, Ar.*

Zeiltje, o. *lajar ketjil*.

Zeilweder, o. *masa (tèmpo) baik akan berlajar*.

Zeilwind, m. *angin baik akan berlajar*.

Zeisen, vr. *zeis, sadoep; arit, L.*

Zeker, b. n. *veilig, bersantawsa*.

—, *onwankelbaar, tetap; tzábit, Ar.*

—, *verzekerd, gewis, stellig, soenggoeh; tantoe; pasti, L.; karoewan, L.*

Hier zijn wij —, *maka disini bersantawsalah kami*.

—, *vrij zeker, zeer vermoedelijk, koenoen*.

Dat is — zoo, *itoe ada soenggoeh bagitoe*.

Gij kunt er — van zijn, *maka toewan bolèh tetap atas itoe*.

Het is nog niet —, *itoe belom tantoe*.

—e heer, *toewan anoe*.

Op eenen —en tijd, *maka sakali peristiwalah*.

—, *bijw. soenggoeh-soenggoeh; betoel-betoel; sanistjaja*.

Zekerheid, vr. *veiligheid, santawsa; kasantawsaän*.

—, *onloochenbaarheid, kabenaran; peri jang soenggoeh; jaqin, Ar.*

—, *bepaling, katantoean*.

Zelden, *bijw. djarang; atas peri jang djarang*.

Zeer —, djarang sakali.

Zeldzaam, b. n. *djarang; tjeroewi; helat; mahal*.

—, *wonderbaar, kostelijk, nádír, Ar.*

—, *vreemd, dat opzien baart, jang membri hhérán*.

Eene zeldzame zaak, *perkara jang djarang (membri hhérán)*.

—, *bijw. atas peri jang djarang; djarang*.

Zeldzaamheid, vr. *peri jang djarang; barang djarang*.

—, *iets ongewoons, uitstekends, nádírat, Ar.*

Zelf, b. n. *zelve, diri; sendiri; kendiri, L.*

Ik —, *dirikoe; akoe sendiri; sendirikoe; diri kamba; goewa sendiri, L.*

Gij —, *dirimoe; loe sendiri, L.; engkaw sendiri*.

Hij —, *dirinja; ija sendiri; dija sendiri, L.*

Wij zelve, *diri kami; kami sendiri; kita-orang sendiri, L.*

De mensch, die zich zelve kent, *ma-moesija jang mengenal dirinja*.

Hij komt —, *maka ija datang sendiri*.

Uw kind —, *uw eigen kiud, anaqmoe sendiri; anaqmoe sendirinja*.

Een steen, die van — valt, *batoe jang*

Van — vliegen, terbang sendirinja.

De paleisdeur ging van zelve open, *maka pintoe astana poen terboekalah sendirinja*.

Het is goed, dat ik — ga, *baiklah akoe pergi sendiri*.

En (zij) zeiden bij zich zelve, *seraja berkata sama sendirinja*.

Ik — ga, *sendirikoe pergi; akoe pergi sendiri*.

Kom gij — te voorschijn, om met mij man tegen man te strijden, *marilah engkaw sendirimoe kaloewar berperang kapada akoe sama saorang*.

Van zich zelve vallen, *moertja; ping-san; kalangar, L.*

Als van —, *schier zonder oorzaak, mená-mená*.

Niets van zich zelve weten, *tiada chabar akan dirinja*.

Tot zich zelven komen, *sedar dari pada moertja*.

Zelf bedrog, o. *chajál akan dirinja*.

Zelf behagen, o. *djemawa; angkoeh, L.*

Zelf beheersching, vr. *hhál menahani hawá-nafsoenja..*

Zelf behoud, o. *pemeliharaän diri*.

Zelf belang, o. *salámat diri*.

Zelfbeproeving, vr. *pertjobaän sendirinja*.

Zelf bewust, b. n. *jang sedar (tahoe) akan dirinja; berkatahoean akan dirinja*.

Zelfbewustheid, vr. *hhál sedar akan dirinja; perasaän hati*.

Zelfde, b. n. *sama djoega; djoega; sama*.
Van de—afkomst, *sama bangsanja*.
De—kleur hebben, *sama warna*.
Zij hebben de—(eenerlei) gedaante, *sama roepanja*.
Hij is de—, *itoe dija djoega*,
Dat is het—(eenerlei), *itoe sama djoega*.
Dat is het—, om het even, hoe het ook wezen moge, *mana sadja*.
Op den—n dag, *pada itoe hari djoega*.
Dat zijn drie kinderen van den—n vader, *maka tiga anag itoe sama (satoe) bapanja*.

Zelfgevoel, o. *rasa diri; rasa sendirinja*.

Zelfheid, vr. *dzát diri; kaídaän diri*.

Zelfmoord, m. *pemboenohan diri*.

Zelfmoordenaar, m. *pemboenoh diri*.

Zelfonderzoek, o. *pemarkisaän akan dirinja*.

Zelfs, bijw. *djoega; sahingga; singga, L.; lagi datang; sampéj*.
—het hart mijns meesters kan mij vergeten, *sahingga hati toewanhamba dapat meloepa hamba*.
Kan—uw hart mij vergeten! *lagi datang hati adinda meloepakan kakanda*.
De armen—werden rijk, *maka orang miskin djoega poen djadi kajalah*.
Hij heeft alles gegeven,—zijn buffel, *dija soedah kasih samoewa sampéj dija poenja karbau djoega, L.*
Zoo—dat, *sampéj, sampéjnja*.

Zelfstandig, b. n. *berdzát; dzát, Ar.; jang ada; jang berkaídaän*.

Zelfstandigheid, vr. *kaídaän; woedjoe-dijat, Ar.; dzát, Ar.; woedjoe, Ar.*
Zelfstandigheden, *akwán, Ar.*

Zelfstandiglijk, bijw. *atas peri dzát*.
—, uit eigene kracht, *dari pada goewat sendiri*.

Zelfstrijd, m. *bimbang hati; pelawanan báhkin*.

Zelfverdediging, vr. *perlindoengan diri*.

Zelfverloochening, vr. *hhál menjangkal diri*.

Zelfvoldoening, vr. *hhál menadakan diri*.

Zemelen, vr. *meerv. dedaq*.
Tarwezemelen, *dedaq terigoes*.

Zemelmeel, o. *tepong dedaq*.

Zendbrief, m. *soerat kiriman; risálat, Ar.*

Zending, m. *soeroehan*.

—, *bode, doeta, Sansk.*

—, afgezant; *oetoesan; pesoeroehan radja; njalija*.

Een voorname —, *gezant, radjadoeta*.

Zenden, b. w. *kirim; soeroeh; oetoes*.
Eenen brief —, *berkirim soerat*.
Eenen prieste, naar het gebergte —, *menjoeroeh imám saorang pergi ka goe-noeng*.
Den eersten rijksraad —, *mengoetoes perdana manteri*
Wij — u niet dan tot genade, *tiada djoewa kami menjoeroehan dikaw melainkan akan rahmat*.

Zender, m. *penjoeroeh; pengirim; peng-oetoes*.

Zending, vr. *penjoeroehan; pengiriman; pengoetoesan; risálat, Ar.; rasálat, Ar.*

Zengen, b, w. *hangoeskan*.
—, o. w. *kena hangoes*.
—, *roosten, panggang*.

Zenuw, vr. *'acabat, Ar.; watar, Ar.*
—en, *'acáb, Ar.; awátar, Ar.*

Zenuwader, vr. *oerat 'acabat*.

Zenuwgestel, o. *peri 'acáb*.

Zenuwkoorts, vr. *demam penyakit 'acabat*.

Zerp, b. n. *sepat; sedal, L.*

Zerpheid, vr. *peri sepat; rasa sepat; rasa sedal, L.*

Zerpzoet, b. n. *manis sepat; manis sedal, L.*

Zes, telw. *enam, nam*.
—maanden, *enam boelan*.
Een paard, dat van —sen klaar is, *koeda jang baik kakinja dan matanja*.
Van —sen klaar zijn, *langkap dengan pantasnja*.

Zesdaagsch, b. n. *jang enam hari lamanja*.

Zesde, b. n. *kaenam*.
Het — huis, *roemañ jang kaenam*.
Op den —n dag der maand, *pada enam hari boelan*.
De — zijn, het — deel uitmaken, *mengenami*.
Een —, $\frac{1}{6}$, *saperenam*.

Zesderhande, b. n. *zesderlei, enam bagéj; enam roepa*.

Zesduizendste, b. n. *kaenam-riboe*.
—, $\frac{1}{6000}$, *saperenam-riboe*.

Zeshoek, m. *enam persegi, (pesege, L.)*.

Zeshoekig, b. n. *enam persegi; patah biram*.

Zesjarig, b. n. *enam taheen lamanja*.

Zesmaal, b. n. *enam kali*.

Zesmaandig, b. n. *jang enam boelan lamanja; jang satengah taheen lamanja*.

Zestal, o. *bilangan enam*.

Zestien, telw. *enam-belas*.

Zestiende, b. n. *kaenam-belas*.
—, $\frac{1}{16}$, *saperenam-belas*.

Zestig, telw. *enam-poeloh*.

Zestigste, b. n. *kaenam-poeloh*.
—, $\frac{1}{60}$, *saperenam-poeloh*.

Zesvoetig, b. n. *berkaki-enam*.

Zesvoudig, b. n. *enam kali; enam ganda*.
Zet, m. *makan; santap, Hoff*.
 Aan wien is de —, *sapa mesti makan dhoeloe?* L.
 —, zie **Stoot**.
 In eenen —, *terstond, dengan sas'at djoega*.
 —, zie **Streek**.
Zetbaas, m. *gantinja toekang (pandéj)*.
Zetboom, m. *galah*.
Zetel, m. *tempat doedoeq; kadoedoekan, zie Stoel, Troon*.
 Versierde — voor bruidegom en bruid, *poewadéj*.
 — van den reuk, *qoebbat pentjjoem*.
Zetelen, b. w. *mendoedoekqan; kasih doedoeq, L*.
 —, o. w. *berdoedoep; bertachta, Hoff*.
Zethaak, m. van eenen letterzetter, *tempat pasang hhoeroef*.
Zetregel, m. *sjarth, Ar*.
Zetschipper, m. *djoeragan perahoe soedagar poenja, L*.
Zetsel, o. *koekoesan*.
 Een — thee, *téh sakoekoes; sabahagian téh akan minoem sakali*.
Zetten, b. w. *plaatsen, taroh; boeboeh; letaq*.
 Op de aarde —, *taroh di tanah*.
 Op het vuur —, *taroh di api; djerang*.
 In de kas —, *taroh di almari (lamari, L)*.
 Zich een tafel —, *pergi doedoeq di médjah (médja)*.
 Zet u aan tafel, *mari doedoeq di médjah*.
 Zich neder —, (gaan zitten), *mendoedoekqan diri*.
 Eenen hoed opzetten, *pakéj topi (toedoenq, Inl. hoed)*.
 Met geweld uit het huis —, *kaloe-warkan dengan gagah dari dalam roemah itoe*.
 Geld op iets —, *betaroh oewang*.
 Het opschrift op eenen brief —, *taroh 'alamat soerat*.
 Beginnen te —, (van vruchten) *poetik*.
 Even gezet zijn, (van vruchten) *berpoetik*.
 Voet aan wal —, *naik ka darat; naik di darat*.
 Zijn kapitaal op intrest —, *beri modalnja makan boengja oewang; kasih modalnja makan anag doewit, L*.
 Uit den weg —, *singkir, singkirkan*.
 Te pand —, *bergadéj*.
 — om te doen uitloopen of uitschieten, *zoo als kokos, pinang, enz., seméj, me-njeméj*.
 Zijne hoop op iemand —, *harap atas saorang*.
 Ter zijde —, *taroh di sabelah*.
 Gevangen —, *pandjarakan; boeboeh didalam pandjara*.
 Koppen —, *békam, békan*.

Zich beginnen te —, *uitpuilen, moengkil*.
 Te trekken —, (kruiden), *koekoes; masaq plan-plan, L*.
 Onder water —, *menjabangkan tanah*.
 In eene kooi —, *koeroengkan; taroh di koeroengan*.
 Buffels in eene kraal —, *kandangkan karbau*.
 Goederen te koop —, *kedéjkan barang*.
 Over eene rivier —, *menjabrangkan*.
 Iets uit het hoofd —, *tiada ingat lagi; loepa*.
 Iemand den voet dwars —, *melintang maqoeod orang*.
 Zich weder —, *doedoeq poela*.
 —, (in het schaakspel), *schuiven, santap, Hoff; makan*.
Zetting, vr. *hál menaroh*.
 —, *gezette prijs, harga jang tantoe; harga jang ditantoekau*.
Zeug, vr. *babi betina; babi perampoeian, L*.
Zeulen, b. w. *irit; sérèl, L*.
Zeuren, o. w. *lastig vallen, ganggoe*.
 —, *smerten, menjakitkan; békin sakit, L*.
Zeurig, b. n. *soesah*.
Zeven, b. w. zie **Ziften**.
Zeven, telw. *toedjoeh*.
 Te — uren des morgens, *waqtie djám poekoel toedjoeh sijang hari*.
Zevende, b. n. *katoedjoeh*.
 De — maand, *boelan jang katoedjoeh*.
 Een —, $\frac{1}{2}$, *sapertoedjoeh*.
 Ten — male, *pada katoedjoeh-kalinja*.
 Op den —n dag der maand, *pada toedjoeh hari boelan*.
Zevenderhande, b. n. *toedjoeh bagéj; toedjoeh roepa*.
Zevenduizendste, b. n. *katoedjoeh-riboe*.
 $\frac{1}{7000}$, *sapertoedjoeh-riboe*.
Zevengesternte, o. *bintang kertika*.
Zevenjarig, b. n. (van duur), *toedjoeh tahoen lamanja*.
 —e leeftijd, *'oemoer toedjoeh tahoen*.
Zevenmaal, bijw. *toedjoeh kali*.
Zevenmaker, m. *toekang pengajakkan*.
Zeventien, telw. *toedjoeh-belas*.
 $\frac{1}{17}$, *sapertoedjoeh-belas*.
Zeventig, telw. *toedjoeh poeloeh*.
Zeventigste, b. n. *katoedjoeh-poeloeh*.
Zesvoudig, b. n. *toedjoeh kali; toedjoeh ganda*.
Zich, wed. *voornaamw. diri; sendiri*.
 — niet in acht nemen, *tiada memeliharakan diri*.
 Voor — leven, *hidoeq karana diri sahadja*.
 Geen geld bij — hebben, *tiada membawa oewang*.
 De — noemende pelgrim, *jang poera-poerakan dirinja hhadji*.
 Bij — zelve, *dengan sendirinja*.
 Van — zelve spreken, *berkata-kata dari pada dirinja*.

Zicht, vr. *tadjaq*.

Zicht, o. vertoon, *pertoendjoekan*.

Acht dagen na —, *delapan hari ka-moedian dari pada koetika melihat (diper-toendjoeg)*.

Zichtbaar, b. n. *kalihatan*; *jang dapat dilihat*; *tláhir*, Ar.

Hetgeen niet — is, *barang jang tiada dapat dilihat mata orang*; *barang jang ghááb*.

—, *klaar*, *helder*, *terang*; *tjowatja*.

—, *blijkbaar*, *njata*.

Nauwelijks — door den verren afstand, *ambah-ambahan*.

— making, *hhál* *beperlihatkan*.

Zichtbaarheid, vr. *peri kalihatan*.

—, *blijkbaarheid*, *kanjataän*; *peri jang njata*.

Zichteinder, m. *tepi langit*.

Zieden, b. en o. w. zie **Koken**.

Ziek, b. n. *sakit*; *tiada betah*, *Hoft*.

Zeer —, *sakit keras*; *sakit sangat*.

En toen hij zeer — was, *dan tatkala ija sakit sangat*.

Gevaarlijk —, *sakit pajah*.

— worden, *djatoh sakit*.

Een — mensch, *een zieke*, *orang sakit*.

Ziekbed, o. *tempat tidoer orang sakit*.

Ziekelijk, b. n. *berpenjakit*; *bersakit-sakitan*.

—e toestand des lichaams, *peri toe-boeh (badan) jang berpenjakit*.

Een — voorkomen hebben, *tjelong*, L.: *tjowong*.

Ziekelijkheid, vr. *peri bersakit-sakitan*.

Zieken, o. w. *ada sakit*.

Ziekenbewaarder, m. *orang jang mendjaga (merawat, L.) orang sakit*.

Ziekenhuis, o. *roemah sakit*, L.: *roemah orang sakit*.

Ziekenkamer, vr. *bilik (kamar) orang sakit*.

Ziekentroost, m. *penghiboeran orang sakit*.

Ziekentrooster, m. *penghiboer orang sakit*; *jang menghiboerkan orang sakit*; *peng-lipoer orang sakit*.

Ziekmakend, b. n. *jang menjakitkan*; *jang djadi penjakit*.

Ziekte, vr. *penjakit*; *úllat*, Ar.

De vallende —, *sakit ajan-ajan*, L.: *pitam babi*.

Eene besnettelijke —, *sampar*; *penjakit jang berdjangkit-djangkit*.

Erfelijke —, *penjakit bagá*.

Eene gemaakte —, *poera-poera sakit*.

Slapende —, *slaap*, *seloep*.

Gedeeltelijk uit eene — hersteld, *roem-boe-roemboe*.

Ziektekunde, vr. *ilmoe penjakit*; *pengatahoean penjakit*.

Ziektestof, vr. *bakal penjakit*.

Alle opgechoopte — en uitdrijven en op-

lossen, *mengaloewarkan dan mengantjoerkan segala penjakit jang bersimpoel*.

Ziel, vr. *njawa*; *djiwa*; Sansk.; *nafs*, Ar.

De — is onsterfelijk, *maka njawa itoe kekal adanja*; *maka roh itoe bagá adanja*.

Ik, de doodsengel kom uwe — nemen, *akoelah malak almawt datang mengambil njawamoe*.

Alle levende —e, *barang djiwa*; *segala machloeb*.

Hij blaast er de — in, *maka ija-poen menjoep njawa padanja*.

Duizend —en (inwoners), *sariboe isi negeri*; *sariboe pedoedoeq*.

Mijne —, *njawakoe*.

Die ééne — met mij zijt, *jang sanjawa dengan akoe*.

Zijne — heeft hem pas verlaten, *njawanja baharoe poetoes*; *dija baroe mati*, L.

Ik heb geene — (niemand) gezien, *kita melihat saorang poen tiada*; *saja trada lihat satoe orang*, L.

Het geld is de ziel der negotie, *maka djiwa pernijagaän itoelah oewang*.

De koning is in het rijk wat de — is voor het lichaam, *bahoewa radja ada dalam negeri seperti njawa pada toe-boeh*.

Zieleheil, o. *salámat njawa*; *bahagija djawa*.

Zielkunde, vr. *ilmoe djiwa*; *pengatahoean njawa*.

Zielloos, b. n. *tiada bernjawa*; *tiada berdjiwa*; *mati*.

Zielroerend, b. n. *piloe*; *rawan*; *mengharoekan djiwa*.

Zielsangst, m. *sangsara njawa*; *masjghoel*, Ar.

Zielsgenoegen, o. *soeka hati*.

Zielskracht, vr. *gahi njawa*; *goewat roh*, Ar.

Zielsrust, vr. *kasenangan hati*.

Zielssmart, vr. *doekaljita*; *soesah hati*.

Zielstreelend, b. n. *memberi piloe*.

Zielsvermogen, o. *qifat roh*, Ar.; *peri njawa*.

Zielsvervoering, vr. *mendam*; *ghajrat*, Ar.

Zielsverrukking, vr. *ghajrat*, Ar.

Zielsvriend, w. *qohbat benar*; *sobat betoel*, L.

—, *kakanda*, *Hoft*, (geliefde).

Zielsvriendin, vr. *kakasih*; *mas djowita*; *adinda*, *Hoft*.

Zieltje, o. *arme bloed*, *sukkel*, *orang kasihan*.

Zieltogen, o. w. *balisah*; *keloeh kesah*.

Zieltoging, vr. *hhál balisah*.

Zielverkooper, m. *orang jang papar paparkar dengan tipoe daja*.

Zielverpestend, b. n. *jang meroesagkan hati*.

Zielzorger, m. *goeroe*; *pandita*.

Zien, b. w. *lihat*, *melihat*.

Doen —, *bepерlihatkan; melihatkan; toendjoeg.*

En God —de, zullen zij niet weten hoe dat geschiedt, *dan melihat Allah itoe tiada katahooan dengan betapa djoega djadinja.*

En deden mededeeling van al hun —, (van al hetgeen zij ge— hadden), *serta bersembahkan dari pada segala penglihatannja.*

Want ziet, ik ben uw heer! *karana bahoewa akoe toehan kamoe!*

—, ontdekken, *nampa, nampah, nampag; tentang.*

Hem in de oogen —, *menentang matanja.*

—, aanschouwen, *pandang, memandang.*

Goed —, helder van gezicht zijn, *tjelèq.*

Met aandacht —, *amat; tindjaw.*

Kwalijk —, *peragoen.*

Opwaarts —, *tengadah.*

Naar een voorwerp —, *bepaling.*

Op zijde —, *kerling; tjierling.*

—, kijken, *tèngoq; djeling.*

Van ter zijde aan—, *kerling; kerling dengan ekor mata.*

Hebt gij het met uwe eigene oogen gezien? *apa loe soedah lihat itoe sama loe poenja mata kendiri? L.*

Zie toch! *lihatlah apa.*

Ziehier, ziedaar, hier (daar) is het (hij), *inilah apa.*

—de blind zijn, *boeta toeli; boeta dengan mata melihat.*

Hij ziet er bleek uit, *poetjat moekanja.*

Zuur —, *moeka masam.*

Om—, *paling.*

—, uit— (naar alle kanten), *mendjeling-djeling.*

Iets door de vingeren —, *toetoe mata.*

Hij ziet scherp, *matanja teroes; matanja tadjam.*

Helder —, *awas, L.*

Zien, o. *penglihatan.*

Zienlijk, b. n. *kalihatan; tláhir, Ar.*

Zier, vr. huidwormpje, *amah.*

—, fig. ziertje, onderdeelje, *koeman; dzarrat, Ar.; sedikit sakali.*

Zift, vr. zie Zeef.

Ziften, b. w. *ajaq, mengajaq; keraséj.*

—, uitpluizen, scheiden, *tjeréj, mentjeréj.*

—, haarklooven, *membela ramboet.*

Zifter, m. *jang mengajaq.*

—, uitpluizer, *jang mentjeréj.*

—, haarkloover, *jang membelah ramboet; pembelah ramboet.*

Zifterij, vr. fig. *pembelahan ramboet; hhal membelah ramboet.*

Zifting, vr. *penyajakan.*

—, nauwkeurig onderzoek, *sagsama; pemariksaan jang soenggoeh-soenggoeh.*

Ziftsel, o. *uitziftael, serboeg penyajakan; bekas penyajakan.*

Zij, pers. voornw. vr. *ija; dija; orang perampoewan itoe.*

—, meerv. *marika-itoe; dija-orang, L.; ija.*

Daar — dronken waren, *karana ija mabog.*

Zijd, bijw. in: *wijd en zijd, di mana-mana; koeling.*

Zijde, vr. (van zijdwormen), *soetra.*

—n stof, *patolah, patoelah, Perz.*

—n garen, *benang soetra.*

Vlos —, *sisoa, Ch.*

Zijde, of **Zij**, vr. kant, *sabelah; djihat, Ar.*

Van beide —n, *sabelah-menjabelah.*

De buiten—, *sabelah loewar.*

Binnen —, *sabelah dalam.*

De staande — van eene kist, *kas, enz. toepak.*

Aan gene — van den berg, *di balik goenoeng.*

—, oord, *péhaq; benoewa; tempat.*

Op — zien, *iring.*

Op — gaan, *minggir, L.; menjimpang; menjabelahkan diri.*

Ga een weinig aan die —, *laloé sedikit ka sabelah itoe.*

Op — stellen, *menjisi.*

Aan welke —? *sabelah mana?*

Nan alle —n, *dari pada segala péhaq.*

Naar de andere —, *ka sabelah lain.*

Het volk van wederzijden, *ra'jat ka-doewa péhaq.*

— van het lichaam, *lamboeng; djamb, Ar.*

Ter — gaan, ontwijken, *melamboeng dirinja.*

De — onder de korte ribben, *pika.*

Pijn in de —, *sakit lamboeng; sakit tjoetjoeg.*

De rechter — (des lichaams), *lamboeng kanan.*

Van hare — wijken, *laloé dari pada sisinja.*

Van ter — met slechte bedoelingen aanzien, *rèrèq, L.*

Op — van die lontarboomen, *ka sisi pohon lontar itoe.*

—, blad van een boek, *ladjoer.*

De verkeerde — van eene stof, *sabelah dalam kain.*

Van ter — aanzien, *kerling, mengerling; kerling dengan ekor mata.*

—, kant, *pinggir.*

De — van de slaappleats, *pinggir tempat tidoer.*

Van vaders —, *dari sabelah bapa.*

Zijdefabriek, vr. *tempat memboewat soetra; tempat petenoenan soetra.*

Zijdefabriekant, m. *pandéj soetra; toekang soetra.*

Zijdehandel, m. *pernjagaan soetra.*

Zijdehandelaar, m. *orang mendjoewal soetra.*

Zijdehaspel, m. *likasan soetra*.
Zijdelings, bijw. *dari pada sabelah*.
 —, *dwaras, schuins, tjoeroe; séroeng*.
Zijdelingsch, b. n. *jang di sabelah*.
Zijden, b. n. *soetra*.
 — *kleedje, dat over eenen vorstelijken brief gespreid wordt, telampun*.
 — *stof, kain soetra*.
 Indische — *stof, gewoonlijk ongekleurd, patolah, patoelah, Perz*.
Zijdepijn, vr. *zijdewee, sakit lamboeng; sakit tjoetjoeg*.
Zijdespinner, m. *jang mengantih soetra*.
Zijdespinnerij, vr. *tempat mengantih soetra*.
Zijdeteelt, vr. *pemijaraan oelar soetra*.
Zijdeur, vr. *pintoe jang di sabelah*.
Zijdeverver, m. *toekang tjeloep soetra*.
Zijdeververij, vr. *pentjeloepan soetra*.
Zijdewee, o. zie **Zijdepijn**.
Zijdewerk, o. *perboewalan soetra*.
Zijdewerker, m. *pandéj kain soetra; toekang kain soetra*.
Zijdewever, m. *toekang bertenoen soetra*.
Zijdeweverij, vr. *tempat petenoenan soetra*.
Zijdewinkel, m. *kedéj orang mendjoewal soetra*.
Zijdeworm, m. *oelar soetra; hoelat bersoetra; laba-laba bersoetra*.
Zijdewormenkeukerij, vr. *tempat pijara hoelat bersoetra*.
Zijdgeweer, o. *degen, pedang; sjamsjir, Perz; gedoebang; pemandah; roedoes*.
 —, *inl. dolk, keris; siwar*.
 —, *houwer, parang*.
Zijgang, m. *persimpangan djalan; simpangan*.
Zijgdoek, m. *pasoe jang dibawah tapisan (saringan)*.
Zijgdoek, m. *kain tapisan (saringan)*.
Zijgen, b. w. *tapiskan; saringan; kasih saring, L*.
Zijging, vr. *hhál tapis; hhál saring, L*.
Zijkamer, vr. *bitig di sabelah*.
Zijkooper, m. *orang mendjoewal soetra*.
Zijl, vr. *seloeran aër*.
Zijmuur, m. *témbog jang di sabelah*.
Zijn, bez. *voorn. nja achter het naamwoord; dija poenja, L*.
 — *huis, roemahnja; dija poenja roemah, L*.
 — *vader, bapanja; dija poenja bapa, L*.
 Het — e, *het hare, jang ampoenja dija; dija poenja, L*.
Zijn, o. zie **Wezen**.
Zijn, onreg. *hulpw. en o. w. ada*.
 Het is wel! *baiklah!*
 — de, *sambil (lagi) ada*.
 Wees, *zijt, adalah*.
 Is hij? *adakah ija? adanjakah?*
 Wat zou toch mijn lot —? *maka apa djadi garangan hhál akoe?*

Het zij *zwart, het zij wit, apa hitam, apa poetih; baik hitam, baik poetih*.
 Hoe het ook — *moge, mana sadja*.
Zijnent, (ten) *bijw. di roemahnja*.
 Om — *wil, karana dijanja, L*.
Zijenthalve, bijw. (om hem), *karana dija; sabab dija*.
 —, *wat hem betreft, akan dija*.
Zijnentwege, bijw. *dari pada péhaqnja; atas dija poenja nama (parentah)*.
Zijpad, o. *persimpangan loeroeng (djalan); simpangan*.
Zijpelen, o. w. *zijpen, zijperen, melas, L; tiris*.
Zijplank, vr. *papan jang di sabelah*.
Zijweg, m. *simpangan; persimpangan; persimpangan djalan*.
 Want er zijn vier — en, *karana ada empat persimpangan*.
Zijwind, m. *angin dari sabelah*.
Zijworm, m. zie **Zijdeworm**.
Zilt, b. n. *ziltig, masin; asin, L; kasoet; pajaw*.
 — e *smaak, rasa masin (asin, L)*.
Ziltheid, vr. *peri masin (asin, L)*.
Zilver, o. *péraq*.
 Verguld —, *toengkan*.
 — in staven, *péraq batang*.
 Met — *beslaan, saloetkan dengan péraq*.
Zilverachtig, b. n. *sabagéj péraq; saroeapa péraq*.
Zilverachtigheid, vr. *peri sabagéj péraq*.
Zilverader, vr. *oelat péraq*.
Zilverarbeid, m. *pekerdjaan barang péraq*.
Zilverberg, m. *goenoeng péraq; tambang péraq*.
Zilverbergwerk, o. *pekerdjaan didalam tambang péraq, zie Mijn, vr*.
Zilverblad, o. *daoen péraq*.
Zilverblank, b. n. *poetih péraq; poetih sabagéj péraq*.
 —, o. *poetihnja péraq*.
Zilverdraad, m. *kawat péraq; benang péraq*.
Zilverkraadtrekker, m. *pandéj kawat péraq; toekang benang péraq*.
Zilveren, b. n. *péraq*.
 — *schenklad, talam péraq*.
Zilveren, o. w. zie **Verzilveren**.
Zilvererts, m. *tanah péraq*.
Zilvergeld, o. *oewang péraq; dirham péraq*.
 Louter —, (sp. daalders) *réjal samata*.
Zilverglans, m. *tjahaja péraq*.
Zilverglid, o. *tahi péraq; tera péraq*.
Zilvergoed, o. *barang péraq*.
Zilvergroef, vr. *tambang (kolong, L) péraq*.
Zilverkas, vr. *tempat menaruh péraq*.
Zilverklank, m. *boenji péraq*.
Zilverkleur, vr. *warna péraq*.
Zilverkleurig, b. n. *berwarna-péraq*.
Zilverlaken, o. *soendoes, Perz*.
Zilverling, m. *sikkel, tziqal, Ar*.

Zilvermijn, vr. zilvergroeve, *tambang péraq*; *marjaw péraq*; *kolong péraq*, L.
Zilvermunt, vr. oewang péraq; *dirham péraq*.
Zilverplaat, vr. *perada péraq*.
Zilverproef, vr. *oedjian péraq*.
Zilverschuim, o. *sunga péraq*.
Zilverservies, o. *perkakas péraq*.
Zilversmid, m. *toekang péraq*; *pandéj péraq*.
Zilverspinner, m. *orang jang mengantih péraq*.
Zilverstaaf, m. *batang péraq*.
Zilverstof, vr. *haboe (deboe) péraq*.
Zilverwerk, o. *barang péraq*; *perkakas péraq*.
Zilverwerker, m. *toekang péraq*; *pandéj péraq*.
Zilverzand, o. *pasir péraq*.
Zin, m. *zintuig*, *indrija*, Sanskr., ongebr.
 De vijf —, *pantjendrija*, Sansk., verb. *pantjendar*.
 —, *gedachte*, *ingatan*.
 —, *wil*, *trek*, *kahendag*; *soeka*.
 In den — hebben, *menghadapt*.
 Geenen — in het werk hebben, *malas kerdja*.
 — in haar hebben, *soeka akan dija*.
 Men kan het ieder niet naar zijnen — maken, *maka saorang poen tiada dapat menjoekakan sakalian orang*.
 Eigen — volgen, *mandja*, *mandjah*; *toeroet soeka sendiri*.
 —, *meening*, *beteckenis*, *arti*; *ma'na*, Ar.
 Want de — dezer woorden is zeer voortreffelijk voor allen, welke dien verstaan, *karana arti kata ini amat moelija pada segala orang mengarti dija*.
 Iemands — doen, *toeroet orang poenija soeka*.
 Van zijne — beroofd zijn, *ada gila*; *ada sarsar*.
 —, *volzin*, *kalimat pertengahan*.
Zindelijk, b. n. *bresih*; *soetji*.
 —, *net*, *tjantig*.
Zindelijkheid, vr. *peri jang bresih*; *kalakoean jang soetji*.
Zingen, b. en o. w. *njanji*, *menjanji*.
 Een *puntlichtje* —, *berpantoen*.
 Een *duo* (*minnelied*), *damping*, *berdamping*.
 Vrolijk —, *dendang*.
 Een *gezag* —, dat door eenen man aangeheven en aan het slot door velen herhaald wordt, *menggoerit-goerit*, (op Borneo).
 Een *slaapdeuntje* —, *mengidoeng*; *gakoe*.
 In koren —, *hangkap*.
 Een *verhaal* —, *kakawin*, *berkakawin*.
 —, *tjilpen*, *tjitjit*.
Zingbaar, b. n. *jang boldèh dinjanji*.
Zingenot, o. *rasa sjahwat*.
Zinger, m. zie *Zanger*.
Zinggezelschap, o. *perhimpoean orang*

beladjar menjanji.
Zink, o. *timah sari*; *sambaran*.
Zinkboor, vr. *poetarwala*.
Zinken, o. w. in het water, *tenggelam*; *benam*; *goela*.
 Gezonken zijnde, *habis tenggelam*.
 —, in den grond, *ringas*; *ambles*, L.
 Omslaan en —, *keleboe sarta tenggelam*.
Zinkgat, o. *pangalag bedil*.
Zinking, vr. *sakit kena dengin*; *sakit kena angin*; *nazabat*, Ar.; *zoekám*, Ar.
Zinkingoorts, vr. *deman kadinginan jang amat sangat*; *deman zoekám*.
Zinklood, o. *batoe loegh*; *batoe doega*, L.; *batoe djoedja*.
Zinksteen, m. aan een net, *batoe djala*.
Zinnebeeld, o. *oepama*; *'ibarat*, Ar.; *moe-djawázat*, Ar.; *madjáz*, Ar.; *madjázat*, Ar.
 Het anker is het — der hoop, *maka saeok itoe cepama ('ibarat) pengharapan*.
Zinnebeeldig, b. n. *dengan oepama*; *dengan 'ibarat*; *madjází*, Ar.
 —, *bijw. saeopama*.
Zinnelijk, b. n. *beringin*; *bernafsoe*.
 —e lust, *hawá nafsoe*.
 —, zie *Wulpsch*.
 Alle *satsasche* —e lusten zullen door verstandig overleg kunnen gekerkerd worden, *bahoewa sagala hawá nafsoe sjajthán itoe hendaglah dengan boedi-bitjaranja djoega dapat dipandjarakannya*.
Zinnelijkheid, vr. *nafsoe*, Ar.; *kaingin*; *hawá*, Ar.
 Opdat hun bestaan niet door hunne — verloren ga, *soepaja djangan dibinasakan adanja dari pada hawanja*.
Zinneloos, b. n. *tiada berboedi*.
 —, *krankzinnig*, *gila*; *sarsar*.
Zinneloosheid, vr. *peri jang koerang boedi*.
 —, zie *Krankzinnigheid*.
Zinnen, o. w. *ingat*; *fikir*, Ar.; *pikir*, L.
Zinrijk, b. n. *vernufftig*, *ber'agal-boedi*.
 —, *verstandig*, *berboedi*.
 —, *bijw. ber'agal*.
Zinrijkheid, vr. *kabanjakan 'agal boedi*.
Zinspelen, o. w. *sindir*, *menjindir*.
 —, door gelijkenissen spreken, *meng'ibaratkan*.
Zinspeling, vr. *sindir*; *moetasjábihat*, Ar.
Zinspreuk, vr. *mitzl*, Ar.; *gew. mitzil*.
Zinsverbijstering, vr. zie *Krankzinnigheid*.
Zintuig, o. zie *Zin*.
Zit, m. *hhál doedoeq*.
Zitbank, vr. *baléj*; *bangkoe*, verb.; *tempat doedoeq*; *kadoedoean*.
Zitdag, m. *rechtsdag*, *hari madjlis hhoekoe*; *hari sidang*; *hari bitjara*.
Zitkussen, o. *bantal doedoeq*; *bantal tempat kadoedoean*; *bantal karosi*, L.
Zitplaats, vr. *tempat doedoeq*.
Zitten, o. w. *doedoeq*; *berdoedoeq*.

Even hoog als een ander —, *timbang*, *bertimbang*.
 — met afhingende beenen, (als onhoffelijk beschouwd), *doedoeq berdjoentéj*.
 Op elkander gedrongen —, *doedoeq bertindih-tindih*.
 Met de beenen kruiselings —, *bersila*, *doedoeq bersila*.
 Sprakeloos — (als een beeld), *tjogol*.
 Aan tafel —, *doedoeq di médjah*; *doedoeq pada hidangan*.
 Op den schoot —, *beriba*.
 Gedurig te huis —, *dijam di roemah sadja*.
 Te paard —, *doedoeq diatas koeda*; *toengyang koeda*, L.
 Te paard — zoo als de mannen, met een been aan iedere zijde, *terselampang pada belakang koeda*.
 Los —, (niet bevestigd), *langgar*; *koe-rang kentjang*.
 Vast —, *doedoeq tetap*; *kentjang*.
 Aan den grond —, *kandas*; *lekat doedoeq*.
 Er warmpjes in —, *ada hartawan*.
 Stil — in beslommering met treurigheid, *doedoeq saaja djam-djam dan masj-ghoel dengan doekanja*.
 In staatsie op den troon — *semajam diatas takhta karadjain*.
 Doen —, *mendoedoeqkan*.
 Zij allen zaten in de rondte met het gezicht naar . . . gekeerd, *sakalinnja berkoeliling menghadap . . .*
 Op eieren —, *mengeram*.
 Gaan —, nederstrijken (van vogels), *hingkap*, *hinggap*.
 Op de hurken —, *berdjongkoq*, L.; *berteloet*.
 Schrijdelings —, *djoelang*, *berdjoelang*.
 In diep gepeins —, *doedoeq tersakoer*.
 Zijne vrouw laten —, *meninggalkan bininja*.
Zittend, b. n. *ada doedoeq*; *ada berdoedoeq*.
 Een — leven leiden, *hidoep djam sadja*; *hidoep dengan doedoeq di roemah salja*.
Zitter, m. *orang doedoeq*.
Zitting, vr. *hhâl doedoeq*, zie **Vergadering**.
Zituur, o. *djam (koetika) perhimpoean*.
Zode, vr. gras —, *koelit roempoet*.
Zode, vr. zoo, kooksel, *reboesan*.
 Eene — visch, *ikan sareboes*.
Zoek, bijw. te —, *hilang*.
 Zich — maken, *lari*; *lenjap*.
Zoeken, b. en o. w. *tjahari*, *mentjahari*; *tjari*, L.
 Zoek mij water! *tjaharikan akoe aér!*
 —, opsporen, *sidiq*.
 Den kost —, *tjahari rezegé*; *tjahari kahuloepan*.
 Gestolene goederen door — vinden, *tjari timboelkan barang katjoerian*.
 Twist —, *tjari tjakit*.

Gezocht, geweld, *lakoe*.
 —, pogen, *tjoba*.
Zoeker, m. *pentjahari*.
Zoeking, vr. *pentjaharian*.
Zoel, b. n. *panas*.
Zoelheid, vr. *kapanasan*.
Zoen, m. zie **Kus** en **Verzoening**.
Zoenen, b. w. *tjiJoem*, *mentjiJoem*; *koetjoep*.
Zoengeld, o. *oewang denda*.
 —, (voor eenen moord), *bangoen*; *dijat*, Ar.
 —, zoenmeel (voor eenen moord), *te-poeng boemi*.
 Onwillig het — aan te nemen, *segan menarima djat*.
Zoenoffer, o. *qoerbán akan mentjoetjikan*.
Zoet, b. n. *manis*.
 — als honig, *manis seperti aér madoe*.
 — en schoon, altijd vriendelijk, *sakarba*.
 — water, *aér tawar*.
 — ter taal, *kata manis*; *kata manis lemboet*.
 —, zie **Vriendelijk**.
 — maken, *memaniskan*; *békin manis*, L.
Zoetachtig, b. n. *manis sedikit*.
Zoetelaar, m. *penampung*.
Zoetelen, o. w. *tampung*; *djoewal makanan*.
Zoetelijk, bijw. *dengan manis*; *atas peri jany manis*.
Zoetemelkch, b. n. *dari pada aér soesoe jang baharoe diperah*.
 — e kaas (Inlandsche wrongel), *dadi*.
Zoeten, b. w. *memaniskan*; *békin manis*, L.
 —, o. w. *djadi manis*.
Zoetheid, vr. *kamanis*; *peri manis*.
Zoethout, o. *djabr manis*; *soes*, Perz.
Zoetigheid, vr. *konfjt*, *manisan*.
 — van mangga, *manisan mangga*.
Zoetjes, bijw. *perlahan-lahan*; *plan-plan*, L.
Zoetfluidend, b. n. *merdoe*; *merdoe boenjinja*.
Zoetmakend, b. n. *jang memaniskan*; *jang békin manis*, L.
Zoetsappig, b. n. *tawar rasanja*.
Zoetvloeiend, b. n. *merdoe*, zie **Welsprekend**.
Zog, vr. zie **Zeug**.
Zog, o. *aér soesoe perampoewan*.
 —, kielwater, *aér aloeran perahoe*.
Zogen, b. w. te zuigen geven, *menjoesoeti*; *kasih minoem soesoe*, L.
Zogkoorts, vr. *demam perampoewan jang baharoe menjoesoeti*.
Zogverplaatsing, vr. *kapindahan aér soesoe*.
Zolder, m. koorn —, *schuur*, *djelapang*.
 —, eener bovenverdieping, *tingkat lotèng*, L.
Zolderdeur, vr. *pintoe lotèng*, L.

Zolderen, b. w. *bawa (taroh) di lotèng, L.*
Zoldering, vr. opschuring, *hhal bawa di lotèng, L.*

—, verdieping, *tingkat.*

—, bovenvloer, *lotèng, L.; pelantaran; patas; pagoe.*

Zoldertrap, vr. *tannga lotèng, L.*

Zomer, m. *moesim panas; moesim timoor; moesim kemaraw.*

Zomeren, o. w. *ada awal moesim panas.*

Zomerhitte, vr. *kapnasan moesim kemaraw.*

Zomerhuis, o. *perbaléjan; pelajaran (een open — met een dak).*

— op het water, *gamboeng.*

Zomersproeten, vr. *meerv. djerawat; tahi lalat.*

Zon, vr. *matahari; sjams, Ar.*

De — gaat op, *matahari naik (terbit).*

De rijzende —, *sjarg, Ar.*

De — gaat onder, *matahari masoq; matahari mati.*

Aan de — blootstellen, (laten drogen), *taroh di panas; djemoer.*

De — aanbidden, *menjembah matahari.*

De plaats, waar de — ondergaat, *péhaq mayhrib; péhaq matahari mati (masoq).*

In de — staan, *berpanas.*

Zonaanbidder, m. *orang jang menjembah matahari.*

Zondaar, m. *orang berdosa; fadjiv, Ar.*

Zondag, m. *hari ahhad; hari dommingo, L.*

Zondagsch, b. n. *hari dominggo, L.; tijap-tijap dominggo, L.*

— gebruik, *'adat dominggo, L.*

— e kleeding, *pakéjan hari dominggo, L.*

Hij komt —, *tijap-tijap hari ahhad dija datang; saban-saban hari dominggo dija datang, L.*

Zondagskleed, o. *pakéjan hari dominggo, L.*

Zondagspreek, vr. *chothbat hari dominggo, L.*

Zondares, vr. *orang perampoeuan jang berdosa.*

Zonde, vr. *dosa; dzanb, Ar.*

Erf—, *dosa baqa.*

Tot — maken, *mendosakan.*

Zonder, voorz. *tiada dengan; dengan tiada; tiada.*

— zijn weten, *tiada dengan ta hoerenja.*

Dooden — bevel van den koning, *memboenoeh dengan tiada titah radja.*

Dooden — medeweten van den koning, *memboenoeh dengan tiada satahoe radja.*

— geld, geldeloos, *potol, L.; tiada poenja oewang.*

Hij is — schaamte, *ija tiada tahoe maloe.*

— tegenspreken, *ontegenzeggelijk, tiada bersalahan lagi.*

— dat, *melainkan itoe.*

— twijfel, *soenggoeh-soenggoeh.*

Zonderbaar, b. n. *zeldzaam, djarang.*

—, wonderlijk, b. n. *hhérán.*

—, kostelijk, *indah-indah.*

—, bijw. *atas peri jang djarang.*

Zonderbaarheid, vr. *peri jang djarang, zie Zonderbaar.*

Zonderling, b. n. *zie Zonderbaar.*

Zondig, b. n. *berdosa.*

Een — mensch, *orang berdosa.*

— daad, *perboewatan dosa; perboewatan jang berdosa.*

Zondigen, o. w. *berdosa; berboewat dosa.*

Waar is de mensch, die niet zondigt? *dimanatah orang jang tiada berdosa?*

Zonigheid, vr. *peri dosa.*

Zondvloed, m. *ampoehan; bah; aèr bah.*

Zonèclips, vr. *grahana matahari.*

Zonnebaan, vr. *djalan peridaran matahari.*

Zonnebloem, *kemòang matahari, L.; daoen mas.*

Zonnedek, o. linnen tent op een vaartuig, *tèndah perahoe.*

Zonneglans, m. *tjahaja matahari.*

Zonnegloed, m. *hungat (panas) matahari.*

Zonnoehod, m. (Inlandsche), *toedoeng.*

Een gouden —, *toedoeng kapala emas.*

Zonneklaar, b. n. *njata sakali; terang dengan njatanja.*

Zonnelicht, o. *terang matahari.*

Zonneloop, m. *peridaran matahari; perkitaran matahari.*

Zonnescherm, o. *pajoeng.*

— van lontarbladeren, *pajoeng lontar.*

Een geelbonte —, *pajoeng beriram-iram koening.*

— met eene kwast bovenaan, *pajoeng bertjemara.*

Eenen — openen, *mengembangkan pajoeng; boeka pajoeng.*

— met geschilderde plekken, *pajoeng oebar-oebar.*

En de wit geschakeerde koninklijke

— en werden alle vier geopend, *maka pajoeng iram-iram karadjaan poetih poen terkembanglah empat.*

—, *jalousie, bidjé.*

Zonneschijf, vr. *boelat matahari.*

Zonneschijn, m. *tjahaja matahari.*

Zonnestand, m. *perdirian matahari.*

Zonnestelsel, o. *sjarth falak, Ar.*

Zonnestofje, o. *koeman; dzarrat, Ar.; habá, Ar.*

Zonnestraal, m. *sinar matahari; panar.*

Zonnevuur, o. *kahangan matahari.*

Zonnewijzer, m. *sá'at noemá.*

Zonnig, b. n. *kena sinar matahari.*

Zonsondergang, m. *masoegnja matahari.*

Zonsopgang, m. *terbitnja matahari.*

Zonsverduistering, vr. *grahana matahari.*

Zoo, bijw. en voegw. (op die wijze), *bagitoe*; *demikijan*.
 — groot, *bagitoe besar*.
 — veel, *bagitoe banjaq*.
 — veel meer, *sakijan lagi*.
 — even, *baharoe tahadi*; *baroesan*, L.; *tadi ini*, *tadini*, verb.
 — dikwijls als ik hem zag, *saberapa kali kita melihat dia*.
 — aanstonds, *nanti sabentar*.
 — als een berg, *sabesarnja goenoeng saboewah*.
 Niet — lang, *tiada bagitoe pandjang*.
 — dra als, *demmi, demi; serta; srenta*, L.
 Dan dus dan —, *sakali bagini sakali bagitoe*; *berobah-obah sadja*.
 Driemaal — veel, (groot), *tiga kijan*.
 — veel als er zijn, *berapa jang ada*.
 — doende, *kaloe bagitoe*, L.; *djikalaw berboewat bagitoe*; *atas peri jang demikijan*.
 — is het, *beléj*; *betoel bagitoe*.
 Het zij —, *bijartlah bagitoe*; *kendati*, L.; *amin*, Ar.
 Hoe —? *bagéjmana?*
 — als, *sabagéjmana*; *betapa*.
 — wat, *barang sedikit*.
 — wie, *maka barangsiapa*.
 — veel die zaak betreft, *akan hhal itoe*.
 — veel ik kan, *barang saboléh-bolèhkoe*; *sadapat-dapatkoe*.
 — veel te meer, *berapa lebih*.
 — zelfs dat, *sampéj-sampéjnja*.
 — het u belieft, *kaloe toewan soeka*, L.; *pada kahendagmoe*.
 — lang hij hier is, *salama (sakijan lama; sahingga; samantara) ija adu di-sini*.
 — lang de mensch op aarde is, *maka sahingga manoesija itoe dalam doenija*.
 — wel de een als de ander, *kadoewa péhaq; kadoewanja; sasatoenja dengan temannja*.
Zoodanig, b. n. *bagéj itoe*, gew. *bagitoe*; *roepa*.
 — doen, handelen, *bagitoe kan*; *berboewat bagitoe*.
Zoodaniglijk, bijw. in dier voege, *atas peri jang bagitoe (demikijan)*; *djalan bagitoe*.
Zoodat, bijw. *sahingga; sinnga*, L.; *malah; hhatta; maka; sampéj-sampéjnja*.
Zoodje, o. *rehoesan*.
Zoodra, bijw. zie **Zoo**.
Zoogbroeder, m. *soedara soesoean*; *sa-soesoean*.
Zoogdier, o. *binatang jang berkoesoer*.
Zoogenaamd, b. n. *poera-poera*.
 Hij is de —e priester, *maka ijalah jany poera-poerakan dirinja imam*.
Zoogkalf, o. *anaq sapi jang menjoesoer*; *anaq sampi jang minoem soesoer*, L.
Zoogkind, o. *anaq jany menjoesoer*; *anaq*

kijan.
jang minoem soesoer, L.; *anaq jang makan tètè*, L.
Zoogster, vr. (die zuigt), *penjoesoer*; *per-ampoeran jan menjoesoer*.
Zoogvrouw, vr. minne, *baboe*, L.; *inang penjasoeh*, Hoit.; *perampoeran jang menjoesoer*.
Zool, vr. zie **Voetzool**.
 — van eenen schoen, *sol*, verb.; *tapag kawtz*; *telapakan sepatoe*, L.
Zoom, m. *tepi*; *pinggir*; *som*, verb.; *kelim*.
 — van het land, *tepi tanah*.
 — van een kleed, *pinggir kain*; *tepi kain*; *kelim*; *som pakéjan*, L.
 De — van het oor, *perlipatan telinga*; *pinggir koeping*, L.
Zoomen, b. w. *békin som*, L.; *berkelimkan*.
Zoon, *anaq laki-laki*; *anakanda*, Hoit.; *poetra*, Sansk.; *ibnoe*, (ibn). Ar.; *walad*, Ar.; (wanneer het geslacht bekend is, zegt men eenvoudig: *anaq*)
 Oudste —, enz. zie **Kind**.
Zoonschap, o. *pankat anaq laki-laki*; *pankat anakanda*, Hoit.; *pankat poetra*; *marlabat ibnoe*, Ar.
Zoonsdochter, vr. *anaq tjoetjoe perampoeran*.
Zoopje, o. borrel, *sopi*, verb.
 —, arak, *sategoq araq*.
Zoor, b. n. ruw, *kasap*; *tamijang*.
Zoorheid, vr. *peri kasap*.
Zorg, vr. oplettendheid, *tjinta*; *ingat*.
 — dragen, *tjintakan*; *djaga*.
 Draag vooral — drzen, mijnen pijl af te weren, *ingat ingatlah engkaw menangkiskan anaq panahkoe ini*.
 Voor ene zieke — dragen, *merawatin orang sakit*, L.
 —, bekommering, *pertjintaän*; *katjintaän*; *soesah*; *masjghoel*, Ar.; *ghoeçcat*, Ar.
 De — alleggen; *boewang tjinta*.
 Dit maakt nu mijne — en droefheid uit, *inilah katjintaän dan kadoekaänkoe*.
 —, vrees, *takoel*.
Zorgeloos, b. n. *tiada bertjinta*; *laléj*; *alpa*; *malas*, L.
 Vergoetachtig en —, *loepa dan laléj*.
Zorgeloosheid, vr. *kalaléjan*; *alpa*; *kalalpaän*; *kamalasan*; L.; *kakoerangan tjinta*; *sarf*, Ar.
 Zij stond verschrikt op uit hare —, *maka ija-poen terkedjoet bangoen dari pada alpanja*.
Zorgelooslijk, bijw. *dengan tiada bertjinta*; *dengan malas*, L.; zie **Zorgeloos**.
Zorglijk, b. n. ongerust, *bersoesah*.
 —, gevaarlijk, (van eenen zieke,) *pajah*.
 —e tijd, *waptoe jang soekar*; *témpo jang soesah*, L.
Zorgen, o. w. *bertjinta*; *djaga*; *pelihara*; *pijara*, L.

Gij moet voor het heil uwer ziele —, *maka hendaglah engkaw bertjinta karana salamat djiwamoe.*
 Voor de rust der stad —, *mendjaga hhal kasantawsaän negeri.*
 God zorgt voor zijne schepselen, *ba-hoewa Allah djoewa jang memeliharakan segala machloeg.*
 Voor een kind —, *pelihara anaq; pi-jara anaq, L.*
 —, bezorgd zijn, *bertjinta; masjhoel, Ar.*
 Voor eene ziekte —, *merawatin orang sakit, L.*
Zorgster, vr. *perampoewan jang bertjinta.*
Zorgvuldig, b. n. *oesaha, beroesaha; radjin; bertjinta.*
 — in het werk, *beroesaha pada kerdja.*
 — in het leeren, *radjin beladjar.*
 —, oplettend, *imat; himat, Ar.*
 — voor kinderen, *bertjintakan anaq.*
Zorgvuldigheid, vr. *perangéj orang bertjinta (beroesaha; radjin).*
Zorgvuldiglijk, bijw. *dengan oesaha; dengan radjin; dengan tjinta.*
Zot, b. n. *gek, gila; sarsar; djähil, Ar.*
 Iemand, die praat als een —, *baba-ngoen.*
 —, dwaas, *bebal; bodoh.*
 Hoe kon ik zoo — zijn? *gila apakah hamba?*
 Zich — houden, *berbodoh-bodohkan diri.*
 — te taal, *bitjara gila; bitjara kosong, L.*
 Iemand voor den — houden, *membo-doh-bodohkan orang.*
Zot, m. *orang gila; orang djähil.*
 Een ijdele —, *fat, orang perlintéj.*
Zotheid, vr. *zottigheid, kagilaän; djahl, Ar.*
Zotskap, vr. *rongkah, L.*
Zottelijk, bijw. *tjara gila; atas peri kagilaän.*
Zotternij, vr. *pekerdjaän orang gila; barang kagilaän.*
Zottin, vr. *perampoewan gila.*
Zou, Zoude, onv. verl. tijd van *zullen, maoe; akan.*
 Ik — zien, *kita poen maoe lihat.*
 Alsof zijne hoogte tot den hemel — reiken, *seperti akan sampéj ka langit tingginja.*
 — hij koning worden? *masakan ija mendjadi radja?*
 — het niet? *alangkah?*
 — dan mijn naam niet te schande en slecht worden? *alangkah maloenja dan djahatnja nama patik?*
 Zoudt gij niet weten? *entah engkaw tahoe?*
Zout o. *garam.*
 Grof —, *garam kasar.*
 Fijn —, *garam haloes.*

Berg —, *garam tanah; garam goenoeng.*
 Zee —, *garam laoet.*
Zoutbak, m. *tempat (bekas) garam.*
Zoutbelasting, vr. *béja garam.*
Zouteloos, b. n. *tiada bergaram.*
 —, *laf, hambar; tawar.*
Zouteloosheid, vr. *peri tawar (hambar).*
Zouten, b. w. *taroh garam; boeboeh gar-ram; menggarami.*
 Gezouten vleesch, *daging asin, L.*
 Gezouten visch, *ikan asin, L.*
 Drooge gezouten visch, *ikan kering; gegisiq.*
Zoutgeest, m. *rohk garam.*
Zoutgroef, vr. *zoutmijn, tambang garam.*
Zouthandel, m. *pernjagaan garam.*
Zouthandelaar, m. *orang mendjoewal garam.*
Zoutheid, vr. *peri masin; kalakoean asin, L.*
Zoutig, b. n. *zoutachtig, bergaram sedi-kit; masin (asin) sedikit.*
Zouting, vr. *hhal menggarami.*
Zoutkeet, vr. *pegaraman, zie Zoutpan.*
Zoutketel, m. *perjoeq garam.*
Zoutkooper, m. *orang berdagang garam; orang djoewal beli garam.*
Zoutkorf, m. *bakoel garam.*
Zoutkorrel, m. (één —), *saboekoer ga-ram.*
Zoutkramer, m. *orang mendjoewal garam.*
Zoutmaat, vr. *soekat' garam.*
Zoutmagazijn, o. *goedang garam.*
Zoutmeter, m. *toekang menjoeekat (meng-zoekoer) garam.*
Zoutmijn, vr. *tambang garam; tanah garam.*
Zoutpacht, vr. *paq garam.*
Zoutpachter, m. *jang pegang paq garam.*
Zoutpakhuis, o. *goelang garam.*
Zoutpan, vr. *padag; tempat djadi garam; penggaraman.*
Zoutpot, m. *tempat garam; bekas garam.*
Zoutschip, o. *kapal moewat garam.*
Zoutschuit, vr. *perahoe moewat garam.*
Zoutsteen, m. *batoe garam; bawraq, Ar.*
Zoutvat, o. *tempat garaw.*
Zoutverkooper, m. *orang djoewal garam.*
Zoutwording, vr. *hhal djadi garam.*
Zoutzak, m. *karoeng garam.*
Zoutzee, vr. *tasik masin.*
Zoutzieder, m. *toekang masaq garam.*
Zoutziederij, vr. *tempat masaq garam.*
Zoutzuur, o. *asam garam.*
Zucht, vr. *gezwollenheid, boesoeng; sa-Kit bengkak; sakit aer.*
 —, sterke begeerte, *rindoe; ingin; dendam; rindoe dendam.*
 —, verzuchting, *keloeh; pengeloehan.*
 Eene — slaken, *keloeh, mengeloeh.*
Zuchten, o. w. *keloeh, mengeloeh.*
 Naar iets —, *rindoe (ingin) akan.*
 Van smart —, *mengeloeh dari pada sangat doekatjita.*

Zuchtig, b. n. *sakit bengkaq aèr*; *sakit boesoeng*.
Zuchting, vr. *pengeloehan*.
Zuid of zuiden, o. *selatan*; *kidoel*, L.
Zuidelijk, b. n. *sabelah selatan*; *sabelah kidoel*, L.
Zuidenwind, m. *angin selatan*; *angin kidoel*, L.
Zuidbreedte, vr. *sabelah selatan chath isthwa*.
Zuiderhalfmond, o. *tenyah boelat doenijá di sabelah selatan*.
Zuiderkust, vr. *pasisir kidoel*; L.; *pan-téj selatan*.
Zuidoost, zuidoosten, o. *toenggaka*.
Zuidpool, m. *goethoeb djanoebbi*, Ar.
Zuidpoolcirkel, m. *boelat goethoeb djanoebbi*.
Zuidwaarts, bijw. *ka sabelah selatan (kidoel)*.
 — *gaan, mengidoel*, L.: *menjelatan*.
Zuidwestelijk, b. n. *dari sabelah barat daja*.
Zuidwesten, o. *barat daja*.
Zuidwestenwind, m. *angin barat daja*.
Zuidzee, vr. *laet selatan*.
 — (van Java), *laet kidoel*, L.
Zuidzijde, vr. *sabelah selatan (kidoel)*, L.)
Zuid-zuidoost, b. n. *selatan menvoeng-gara*.
Zuid-zuidwest, b. n. *selatan daja (dajan)*
Zuigeling, m. en vr. *anaq jang menjoesoe*; *anaq jang minoem soesoe (tèdè, L.)*; *anaq penjoesoe*.
 Mede—, *sasoesoan*.
Zuigen, b. w. (aan de borst) *menjoesoe*; *minoem soesoe*, L.; *minoem tèdè*, L.
 —, te — *geven, menjoesoei*.
 —, uit iets —, uit—, *isap, mengisap*.
 —, lurken, *loeloem*; *koeloem*.
 Op de vingers —, *mengoeloem djari*.
 Iets in den mond —, *koeloem*.
 — aan iets en zoo doende een zeker geluid maken, *tjoetjoep*.
Zuigen, o. *hhál menjoesoe*; *penjoesoan*; *pengisapan*.
Zuiger, m. iemand die zuigt, *orang jang mengisap*.
 — van eene pomp, *pengisap hemboesan (pompa, L.)*.
Zuiging, vr. *hhál menjoesoe*; *penjoesoan*.
 Uit—, *pengisapan*.
Zuiglam, o. *anaq domba jang menjoesoe*.
Zuigminne, vr. *baboe*, L.; zie **Minne**.
Zuigpomp, vr. *hemboesan (pompa, L.) jang mengisap*.
Zuien, b. w. *oejasa*; *oelit*; *poelit*.
 Zingende —, *mingidoeng*.
Zuil, vr. *tjang batoe*.
Zuilschacht, vr. *batang tjang*.
Zuimen, o. w. zie **Verzuimen**.
Zuinig, b. n. *djiman*, *djimat*; *tahoe simpan*.
Zuinigheid, vr. *peri djiman*.

Zuiniglijk, bijw. *dengan peri djiman*.
Zuipen, b. w. *iroep, mengiroep*.
 Schielijk —, *gogaw*.
Zuiper, m. *pengiroep*.
 —, *dronkaard, pemaboaq*.
Zuiperij, vr. *dronkenschap, pemabokan*.
Zuiver, b. n. *soetji*; *qáfi*, Ar.; *tjerija*.
 —, *zindelijk, presih, bresih*.
 —, *helder, hening*; *djernih*; *bening*, L.
 —, *juist, moestagim*, Ar.
 — e weegschalen, *naratja jang moestagim*, Hoit.
 — van schuld, *tjerija*.
 Een — *gemoed, hati soetji*.
 Een — *gewaad, pakéjan bresih*.
 — water, *aèr hening*; *aèr bening*, L.
 —, niets dan —, *aèr samata-mata*; *aèr dowang*, L.
 Een — e hemel, *terang tjoewatja*.
 — goud, (van hoog allooi), *lingkis, pelingkis*.
 —, zie **Rein, Kuisch**.
Zuiveren, b. w. *soetjikan*; *tjerijakan*; *bresihkan*; *békin bresih*, L.
 — (van het kwade), *roewat*.
 Erts —, door den bak met water, die óenzelven bevat, te schudden, *tinting*.
 Tinerts —, *poepoet timah*; *limbang tanah timah*.
 —, *schoon maken, tjoetjikan*.
 Den grond —, *struiken enz. wegkap-pen, tebas*; *menjjangi*.
 Suiker —, *heningkan*.
 Katoen —, *boesoer*; *bibis*, L.
 Rust —, *tjeroeh beras*.
 Een geschrift —, *bercahhkan soerat*.
 Het hrar en ook het lichaam met li-meensap —, *berlimaw*.
 Zich —, *tjerijakan diri*.
 Zich —, *rechtvaardigen, menjoetjikan diri dari pada salah*.
 Gezuiverde rijst, *beras tjeroeh*.
Zuiverheid, vr. *kasoetjian*; *peri jang soetji*; *peri jang hening (bening, L.)*.
Zuivering, vr. *pentjoetjian*; *persoetjian*; *má dzirat*, Ar.
 — (van erts, rijst, zaden), *limbangan*.
Zuiverlijk, bijw. *atas peri jang soetji*; *dengan soetji*; *dengan bresih*.
Zulk, aanw. voorn. en b. n. *bagitoe*; *sabagitoe*; *demikijan*.
 — een heer, — een knecht, *sabagéj toewan sabagitoe hambanja*.
 — een huis, *roemah jang bagitoe*.
Zulks, voorn. w. *perkara jang bagitoe*; *itoe*; *barang jang sabagéj itoe*.
 —, *bijw. bagitoe roepa*; *atas peri jang demikijan*.
Zullen, hulpw. *akam*; *hendaq*; *nanti*; *maoe*; *datang*.
 Hij zal komen, *ija hendaq datang*; *dija nanti datang*, L.
 Hij zal een groot koning worden, *ijalah jang mendjadi radja besar*.

Dan zal ik het leven van duizendmaal tienduizenden verderven, *maka datanglah hamba membinasakan njawa orang beriboe-riboe laqsa itoe.*

Zult, vr. *daging asin*, L.; *bakusam*, L.
—, keukenzuur, *atjar*.

Zulten, b. w. *menggarani*.
—, in azijn, peper enz. leggen, *kara-boe; békin atjar*, L.

Zundgat, o. zie **Laadgat**.

Zundkruid, o. *obat penggalaq.*

Zuren, b. w. *memasamkan; békin asam*, L.
—, o. w. *djadi masam; djadi asam*, L.

Zurigheid, vr. *masam; kamasaman*.

Zuring, vr. *verzuring; hhal djadi masam (asam)*.

Zus, bijw. zie **Zoo**.

Zus, vr. *zusje, soedara perampoeuan ketjil*.

Zuster, vr. *soelara perampoeuan*.
Oudste —, *kaka perampoeuan*.
Jongere —, *adiq perampoeuan; adinda perampoeuan*.
Oudste — van vader of moeder, *má oewa; oewa*.
Jongste — van vader of moeder, *ma moeda*.
Moeders of vaders jongere —, *bibi*.
—sman, *ipar*.
—skinderen, *sapoepoe; soedara sa-poepoe*.
Stief—, *soedara perampoeuan tiri*.

Zusterlijk, b. n. *soedara perampoeuan*.
—, bijw. *tjara soedara perampoeuan; atas peri soedara perampoeuan*.

Zustermoord, m. *pemboenoekan soedara perampoeuan*.

Zustermoorder, m. *pemboenoeh soedara perampoeuan*.

Zusterschap, o. *pangkat soedara perampoeuan; persoedaraan*.

Zustersdochter, vr. *anag perampoeuan soedara perampoeuan; soedara misan*.

Zusterskind, o. *anag soedara perampoeuan*.

Zustersman, m. *ipar laki-laki*.

Zusterszoon, m. *anag laki-laki soedara perampoeuan*.

Zuur, o. keukenzuur, *atjar*, L.

Zuur, b. n. *masam; asam*, L.
Zure vrucht, boewah asam, L.; *boewah masam*.
—, moeielijk, *soesah; soekar; berat*.
Een — gezicht, *moeka masam*.
Een — gezicht tegen zijne vrouw zetten, *bermasaman moeka dengan bininja*.
— maken, *memasamkan; békin asam*, L.
— worden, *djadi masam; djadi asam*, L.
—, norsch, *bengis*.
—, bijw. moeielijk, *atas peri jang soesah; dengan soesah*.

Zuurachtig, b. n. *masam sedikit*.

Zuurachtigheid, vr. *peri masam sedikit*.

Zuurbraad, m. *daging gorèng dengan tjoeka*.

Zuurdeeg, o. *tapé*, L.; *ragi; chamir*, Ar.; *kamir*, verb.

Zuurheid, vr. *zurigheid, peri masam; kamasaman; peri (kalakoean) asam*, L.

Zuurzoet, b. n. *manis masam (asam, L.)*.

Zwaai, m. *pembalikan*.
—, draai, *poelaran*.

Zwaaien, o. w. als een dronken mensch, *oejoeng*.
—, als een vaartuig, *oeling*.
—, dobberen, *atoeng; limboeng*, L.
Den schepter —, *memegang toengkat karadjaan*.
Een zwaard —, *gamoeq pedang; lajam pedang; belajamkan pedang*.
—, zie **Overhellen**.
Met een zwaard — de dansen, *belajam*.

Zwaan, m. *djojina; tjoetjah*.

Zwaar, b. n. en bijw. *berat*.
— ijzer, *besi berat*.
Honderd ponden —, *beratnja saratoes kati*.
Ik heb er een — hoofd over, *sahaja selempang dari itoe*, L.
— maken, *memberatkan; békin berat*, L.
—, moeielijk, *soekar; soesah*.
— om te verteren, *tjikil*.
Zware kost, *makanan tjikil*.
Hij is — van tong, *berat lidahnja*.
— bier, *bir berat*.
— worden, *djadi berat*.
Een zeer zware straf, *siksa jang amat sangat*.

Zwaard, o. *pedang; roedoes; sjamsjir*, Perz.
Een —, *sabilah pedang*.
Een scherp —, *pedang tadjam; çamçam*, Ar.
Het — aangorden, *menjandang pedang; menjispikan sjamsjir*.
Een Chineesch —, *pedang lakoe*.
Een — ontbloeten, *menghoenoes pedang*.
Met een — slaan, *memedang; bertetaqkan pedang*.
Een gevlamd —, *pedang berpamoer*.
Een — dragen, *pakéj pedang; berpedang*.
— van een vaartuig, *tjadi, tjedi*.

Zwaarddrager, m. des konings, *bentara*.
Gemeene — eens koning, *mahat*.

Zwaardvegen, o. w. *mengoepam sendjata*.

Zwaardveger, m. *toekang gosog pedang*, L.; *pandéj mengoepam pedang*.

Zwaardvisch, m. *tjoetjoet pandrcm; hijoe parang; hijoe bangkang*.

Zwaardvormig, b. n. *saroepa pedang*.

Zwaarheid, vr. *kaberratan*.

Zwaarhoofd, m. en vr. die zich steeds verontrust, *orang jang selempang sadja*, L.

Zwaarhoofdfig, b. n. *selempang*, L.; *masjghoel*, Ar.; *tjita*.

Zwaarhoofdigheid, vr. *kalakoean orang selempang*, L.; *peri orang masjgoel; kalakoean orang bertjita*.

Zwaarlijvig, b. n. *gemoeg*; *goepoeg*.
Zwaarlijvigheid, vr. *peri toeboeh orang gemoeg*; *kalakoean badan orang gemoeg*.
Zwaarmoedig, b. n. *moeroeng*; *bersjoe-ghoel*; *bertjita*; *bersoesah-hati*, L.
 — *bijw. dengan moeroeng*; *atas peri bersjoeghoel*.
Zwaarmoedigheid, vr. *masjighoel*, Ar.; *soesah hati*; *selempang*, L.
Zwaarte, vr. *kaberatan*; *berat*.
Zwaarwichtig, b. n. *besar*; *penting*.
Zwaarwichtigheid, vr. *besarnja*; *pentingnja*, zie **Belangrijkheid**.
Zwabber, m. *penjikat*; *sesapoe*; *swaber*, verb.
Zwabberen, b. w. *sapoe*; *sikat*; *sékat*, L.
Zwachtel, m. *kain baroet*; *kain bebát*.
Zwachtelen, b. w. *baroet*; *bebát*.
 Een kind —, (op de Inlandsche wtjs), *lampin*; *kasih pakéj kain*, L.
Zwadder, vr. *bisa oelar*; *loedah oelar*.
 —, zie **Laster**.
 — op iets werpen, bezwalken, *bilis*, L.
Zwaddering, b. n. zie **Onrein**, **Troebel**, **Vuil**.
Zwager, m. *ipar laki-laki*;
 —s, de mannen van twee zusters, *biras*.
Zwagerin, vr. *ipar perampoewan*.
Zwagerschap, o. *pangkat ipar*.
Zwak, b. n. ziekelijk, *lemah*.
 —, *krachteloos*, *letih*; *koerang goewat*; *dla'if*, Ar.
 —, niet tegen leed bestand, *koewaw*.
 — van karakter, zonder veerkracht, *kendoer*.
 Hij heeft een — ligchaam, *lemahloh toeboehnja (badannja)*.
 Hij is vermoeid maar niet —, *maka ija lelah dan tiada letih*.
Zwak, o. gebrek, *tjela*.
Zwakheid, vr. *kalemahan*; *kaletihan*; *peri jarg dla'if*; *kadla'ifan*.
 —, weekhartigheid (van vrouwen vooraf), *hati lemboel*.
 —, weekhartigheid, bloeheid (van mannen vooraf), *ketjil hati: tjabar*.
Zwakjes, bgw. *dengan lemah (letih)*.
Zwakkelijk, *bijw. zie Zwak*, b. n.
Zwakken, b. w. *melemahkan*; *meletihkan*.
 — o. w. *djadi lemah*; *djadi letih*.
Zwakte, vr. zie **Zwakheid**.
Zwalken, o. w. *zwerfen*, *oembara*, *koembara*; *melantjong*, L.
 —, *dobberen*, *atoeng*.
Zwalker, m. *orang mengoembara*; *orang melantjong*, L.
Zwalking, vr. *kamalasan*; *kalakoean orang melantjong*, L.
Zwalp, m. *boenji ombaq*.
 —, zie **Golf**.
 —, *dikke plank*, *papan tebal*.
Zwalpen, o. w. *mengoetaq*; *berombaq sedikit*.
Zwalpend, b. n. *sambil berombaq sedikit*.

Zwaluw, vr. *boeroeng lajang-lajang*; *choeth-tháf*, Ar.
 —, wier nest gegeten wordt, *lajang boehi*; *walèt*, L.
 Eene bijzondere —soort, *lajang babi*.
Zwaluwnest, o. *sarang lajang boehi*.
Zwaluwstaart, m. *ékor boeroeng lajang-lajang*.
Zwam, o. zie **Paddestoel**.
 — om vuur te maken, *kawoel*; *raboeg*.
Zwanenhals, m. *lèhèr tjoetjah*.
 —, fig. *lèhèr djimljang*; *lèhèr pandjang*.
Zwang, vr. *tjara*; *'adat*, Ar.
 Die kleeding is thans in —, *tjara pakéjan sakarang bagitoe roepa*.
Zwanger, b. n. *boenting*; *hhámil*, Hoft.; *mengandoeng anag*; *mengandoeng*.
 Hoog —, *boenting besar*.
 — bij, *boenting dengan (dari, L.)*.
 Zijne moeder is —, *dija poenja ma ada boenting L.*; *maka iboenja kandoeng anag*; *maka boendanja ada hhámil*, Hoft.
 Zij is —, *doedoeqlah peroetnja*, L.
 Van iets — gaan, fig. *bernijat*; *bermaq-coed*.
 — bij den Sultan, *hhámil dengan Soelthán*.
Zwangerheid, vr. *hhál boenting*; *hhál hhámil*, Hoft.; *hhál kandoeng anag*; *ka-boentingan*.
 Hare — bereikte den eindterm, *maka boentingnja poen genaplach hoelannja*.
Zwanken, o. w. *limboeng*, L.; *oejoeng*.
Zwarigheid, vr. *kasoesahan*; *kasoeokaran*.
 — maken, *poesang*.
Zwart, b. n. *hitam*.
 Een — mensch, een *zwarte*, *orang hitam*.
 Een — paard, *koeda hitam*.
 — gemaakt (van de tanden), *berbadja*.
 In het — gekleed, *pakéj hitam*.
 Bruinachtig —, *hitam manis*.
 — maken, *beschuldigen*, *berdjahatkan*.
Zwartachtig, b. n. *hitam sedikit*.
Zwartblauw, b. n. *biroe hitam*.
Zwartbruin, b. n. *hitam manis*.
Zwarte, m. *orang hitam*.
Zwarten, b. w. *memhitamkan*; *békin hitam* L.
Zwartgallig, b. n. *moeroeng*.
Zwartgalligheid, vr. *chawsj*, Perz.; *hati moeroeng*.
Zwartgevekt, b. n. *berbelang-hitam*; *toetol hitam*.
Zwartharig, b. n. *beramboet-hitam*.
Zwartheid, vr. *kahitaman*; *peri hitam*.
 — van gemoed, *erizonde*, *sawda hati*.
Zwartin, vr. *orang perampoewan hitam*.
Zwartoog, m. en vr. *jang bermata-hitam*.
Zwartsel, o. *djelaga*.
 — om de tanden te zwarten, *metaal*, *gebrande olie enz.*, *badja*.
Zwartselon, b. w. *laboer dengan djelaga*; *mendjelagakan*.
Zwartverver, m. *toekang tjeloep hitam*.

Zwavel, vr. *balirang*; *walirang*, L.; *tjolog*.
L.
Zwavelaarde, vr. *tanah balirang*.
Zwavelbloem, vr. *tepeung balirang*.
Zwavelen, b. w. *membalirangkan*; *taroeh balirang*.
Zwavelgeel, b. n. *koening balirang*.
Zwavelgeest, m. *roh balirang*.
Zwavelkleur, vr. *ampoh*, *koening ampoh*.
Zwavellicht, vr. *bae balirang*.
Zwavelmeer, o. *tasik balirang*.
Zwavelmijn, vr. *galian balirang*.
Zwavelolie, vr. *minjaq balirang*.
Zwavelregen, m. *hoedjan balirang*.
Zwavelretk, m. *bae balirang*.
Zwavelstok, m. *soemboe balirang*.
Zwavelwater, o. *aer balirang*.
Zwavelzelf, vr. *kojo balirang*.
Zweem, m. *zweemsel*, *hampir saroepta*.
Zweemen, o. w. *ada hampir saroepta*.
Zweep, vr. *tjemoeg*; *tjemeti*; *tjeboeg*, Perz.; *tjamboeg*.
Zweepen, b. w. *tjemoegkan*; *poekoel dengan tjemoeg*; *poekoel dengan (sama, L.) tjamboeg*.
Zweeping, vr. *hhäl mentjemoegkan*.
Zweepslag, m. *poekoel tjemoeg*; *poekoel dengan tjemoeg*; *poekoel tjamboeg*, L.
—en ontvangen, *dipoekoel tjemoeg*; *dipoekoel tjamboeg*, L.
Zweeptol, *gasing*; *gangsing*, L.
Zweeptouw, m. *tali tjamboeg*, L.; *tali tjemoeg*.
Zweer, vr. *poeroe*; *rastoeng*.
Neus—, *rastoeng*.
—, *bloedvin*, *bisoel*.
Booze —, *rastoeng djahat*.
Venerische —, *rastoeng koetji*.
— door vereeltng ontstaan, *boeboel*, L.
Zweerder, m. *jang bersoempuh*.
Zweertje, o. *poeroe ketjil*.
Zweet, o. *peloeh*; *kringat*, L.
Zweetbad, o. *tangas*.
Zweetdoek, m. *kain sikat peloeh*; *kain sikat kringat*, L.; *kain sapoe peloeh*.
Zweetdrank, m. *obat akan berpeloeh (kringat L.)*.
Zweetdrappel, m. *tiliq aer peloeh*; *djam-djam*.
Zweeten, b. w. *berpeloeh*; *kringat*, L.
Zweetgat, o. *lobang roema*; *lijung (lobang) roema-roema*.
Alle verstopte —en openen, *memboekakan segala lijang roema jang tertoeempat*.
Zweetreuk, m. *bae peloeh*; *bae kringat*, L.
Zweetzucht, vr. *penjakit peloeh*; *sakit kringat*, L.
Zwelg, m. *tegoeg*.
Zwelgen, b. w. *slikken*, *telan*; *perlan*.
Nulzig —, *gagaw*; *perlan*; *loeloer*.
Schielijk —, *ontal*, L.
Zwelger, m. *gulzigaard*, *pendemap*; *orang rakoes*.

Zwelgerij, vr. *hhäl mendemap*; *hhäl minoem banjaq anggoer (sopi)*.
Zwellen, o. w. *bengkaq*; *prangkag*; *mangkak*; *djadi bengkaq*; *oentoet*; *djadi besar*; *boentjit*; *gemboemg*, *kemboeng*; *roewaq*.
Zijne hand is gezwollen, *tanganja soedah bengkaq*.
Een gezwollen been, *kaki oentoet*.
De rivier is gezwollen, *aer soengéj ada besar*.
—, gelijk de zee, *mengaloen*.
Dat hout zwelt, *itoe kajoe roewaq*.
Een gezwollen buik, *boentjit*; *peroet gemboeng*.
Gezwollen boezem, *soesoe boentar*; *soesoe besar*.
Gezwollen oogen door schreien, *mata baloet*.
Zwelling, vr. *bengkaq*.
Zwemkunst, vr. *pengatahoean ('ilmoe) berenang*.
Zwemmen, o. w. *berenang*.
Met kurken, dobbers, blazen, enz. — *berenang berlampoeng*; *berenang berpeloempoeng*.
Onder water —, *berenang menjelam*; *berenang dengan seloeloep*, L.
—, *bovendrijven*, *kanjoet*; *timboel*.
Zwemmer, m. *orang berenang*.
Zwemming, vr. *hhäl berenang*.
Zwemplaats, vr. *tempat berenang*.
Zwemsteen, m. *batoe timboel*.
Zwemvin, vr. *dajoeng*, zie **Vin**.
Zwemvogel, m. *boeroeng jang berenang*; *boeroeng aer*.
Zwengel, m. *van eenen put*, *sanggoelan*.
Zwenk, m. zie **Zwaai**.
In eenen —, (oogenblik,) *dengan sasá'at*.
Zwenken, b. w. *bulik*, *membalik*; *bedoeng*, L.
Een paard doen —, *memoesingkan koeda*.
—, o. w. *berbalik*.
Zwenking, vr. *hhäl berbalik*; *peridaran*.
Zweren, b. en o. w. *soempah*, *bersoempah*.
Trouw —, *bersoempah satija*.
Bij God —, *bersoempah dengan Allah*; *mengambil Allah akan saksi*.
Doen —, *soeroeh soempah*.
Vloeken en —, *bersoempah-soempahan*.
Valschelijk —, *makan soempah*; *bersoempah dengan bohong*; *bersoempah doesta (djoesta)*.
Op de kris —, *angaraw*.
Zweren, o. w. *etteren*, *bernanah*; *men-djadi nanah*.
De wond begint te —, *maka loeka itoes moelai bernanah*.
Zwering, vr. *hhäl bernanah*.
Zwerk, o. zie **Wolk**.
—, *beweging der wolken*, *méga (awan) bergerag*.
Zwerm, m. *bijen*—, *madoe madoean*.
—en van insecten, *rata-rata*.
—, *hoop*, *troep*, *kawan*.

Bj —en, *berkawan-kawan*.
 Een — vogelen, *boeroeng sakawan*.
Zwermen, o. w. *terbang saboeng-menja-boeng*.
 —, bijéenscholen, *berkawan-kawan*.
Zwermer, m. *orang mengoembara; orang kelana*.
 —, (bij vuurw.) *petasan*.
Zwerven, o. w. *koembara, mengoembara; kelana*.
Zwerver, m. *orang mengoembara; orang kelana; orang gebana*.
 —, iemand die rondslentert, *orang melantjong*, L.
Zwerving, vr. *koembara; kelana; hhál mengoembara*.
Zwetsen, b. w. zie *Pochen*.
Zwetser, m. zie *Pocher*.
Zwetserij, vr. zie *Pocherij*.
Zweven, o. w. *lajang, melajang*.
 —, zich bewegen, *bergerag*.
 De geest Gods zweeide over de wateren, *maka roh Allah poen bergerag atas moeka aër*.
 Voor den geest —, *terkenangkan; ingat*.
Zwichten, b. w. ophalen, oprollen, minderen, *singsing; koerangkan; sahkan; goeloeng*.
 —, onderdoen, *tiwas; kalah*.
Zwichtlijnen, vr. meerv. *tali singsing lajar; tali menggoeloeng lajar; tali meng-giling lajar*.
Zwier, m. zie *Zwaai*,
 —, bevalligheid, *tjantiq*.
 —, opschik, *perhijasan*.
 Aan de — zijn, *melantjong seperti gebana*.
Zwierbol, m. *gebana; orang perlentéj*.
Zwieren, o. w. zwaaien als een dronken man, *oejoeng; djarti, djarléj*.
 —, rondzwerfen, *melantjong koeliling*, L.; *mengoembara; berlakoekan diri siperti orang perlentéj*.
Zwierig, b. n. *permèj; bagoes*, L.; *pantas*.
Zwierigheid, vr. *kaperméjan; kabagoesan*, L.; *kapantasan*.
Zwijgachtig, b. n. *soeka dijam-dijam; jang tahoe dijam*.
Zwijgen, b. en o. w. *dijam, berdijam*.
 Weten te —, *tahoe dijam; tahoe simpan rahasija*.

Doen —, *soeroeh dijam*.
 De zee en de winden — stil, *maka laot dan angin tedoehlah*.
Zwijger, m. *orang jang berdijam dirinja*.
Zwijging, vr. *hhál berdijam*.
Zwijm, vr. *zwijming, pingsan; moertja; béhoesj*, Perz.; *kalangar*, L.
 —, duizeling, *poesing kapala*.
Zwijmduisdrank, m. *minoeman béhoesj*.
Zwijmelen, s. w. *berpingsan; moertja; djatoh kalangar*, L.
 —, duizelen, *berpoesing kapala*.
Zwijmeling, vr. zie *Zwijm*.
Zwijmen, o. w. *lelap*, zie *Bezwijmen*.
Zwijm, o. *babi; sebawah*.
 Wild —, *babi hoetan; tjèlèng*, Jav., L.
 Jong —, big, *anaq babi; nangi*.
Zwijnachtig, b. n. *zwijnerig, tjara babi*.
Zwijnegel, m. *landag*.
Zwijndreuk, m. *tahi babi*.
Zwijnenhoeder, m. *orang djaga babi; goembala babi*.
Zwijnenjacht, vr. *pemboeroean babi hoetan*.
Zwijnenkost, m. *makanan babi*.
Zwijnenkot, o. *kandang babi*.
Zwijnentrog, m. *perakoe babi; tempat makanan babi*.
Zwijnenvleesch, o. *daging babi*.
Zwijnenborstel, m. *boeloe babi*.
Zwijnschaar, o. *boeloe babi; roema babi*.
Zwijnschoofd, o. *kapala babi*.
Zwik, m. daad van zwikken, *hhál salah lakoe; hhál tegalijat*.
 —, zie *Zwikje*.
Zwikboor, vr. *goerdi soembat; bor soempal*, L.
Zwikgat, o. *lijang soembat; lobang soempal*, L.
Zwikje, o. pennetje in een vat, *soembat; soempal*, L.
Zwikken, b. w. *tegalijatkan*.
 —, o. w. *tegalijat; salah lakoe*, L.
Zwikking, vr. *hhál tegalijat; hhál salah lakoe*, L.
Zwingel, vr. zie *Vlegel*.
Zwingelen, b. w. *paloe; poekoel*.
Zwoegen, o. w. *hinaq; menggèh-menggèh*, L.
Zwaard, o. *koelit baqi*.

87

